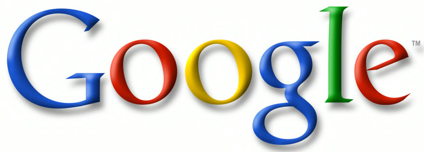
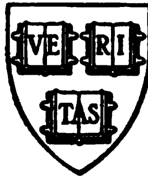

JE MAINTIENDRAI

VE
RI
TAS

NEDERLANDSCHE

PASICRISIE.

NETHERLAND

NEDERLANDSCHE PASICRISIE,

BEVATTENDE

IN ALPHABETISCHE METHODE
DEN ZAKELIJKEN INHOUD VAN ALLE IN NEDERLAND
GEWEZEN RECHTERLIJKE BESLISSINGEN

EN

DE CHRONOLOGISCHE LIJST

DIER BESLISSINGEN, MET OPGAVE VAN AL DE VERZAMELINGEN
VAN RECHTSPRAAK WAARIN ZIJ GEVONDEN WORDEN,

DOOR

wijlen Mr. EUG. VAN OPPEN,
ADVOCAAT EN PROCUREUR TE MAASTRICHT.

EN

Mr. L. VAN OPPEN,
NOTARIS TE GULPEN.

VOORTGEZET DOOR

Mr. AUG. SAVELBERG,
ADVOCAAT-PROCUREUR EN RECHTER PLAATSVERVANGER.

EN

Mr. L. B. J. VAN OPPEN,
GEMEENTE-SECRETARIS TE MAASTRICHT.

ZEVENDE VERVOLG. — ALPHABETISCH GEDEELTE.

HEUSDEN.
L. J. VEERMAN,
1907.

NEDERLANDSCHE

PASICRISIE.

ALPHABETISCH GEDEELTE.

AANBESTEDING EN AANNEMING.

I. Overeenkomst. — Uitvoering. — Boete.
II. Bijwerken.

I.

332. De gewone opgave van te verrichten werkzaamheden met achtervoeging van prijzen levert niet op een bestek veel min eene aanneming.
'sGravenhage Hof 15 December 1902.
333. Het passend zijn van den mantel, in verband met de figuur der dame.
a Amsterdam 1 April 1904.
334. Waar eischer de overeenkomst van aanbesteding en aanneming en de uitvoering daarvan bewezen heeft, benevens dat de termijnen van betaling verschenen zijn, moet de gedaagde bewijzen, dat hij minder dan het gevorderde restant der aannemingssom verschuldigd is: indien uit het geleverd bewijs volgt de schuldplichtigheid der geheele som.
Rotterdam 2 April 1906.
335. Aanbesteding van het bouwen van een windhoutzaagmolen, waarbij de aanbesteder zelf verschillende deelen van een ouden molen had te leveren. Afbranden van het gebouwde vóór de oplevering. Gevolgen daarvan ten opzichte van des aannemers verplichtingen om opnieuw te bouwen, in verband met de bepaling van het bestek dat schade door brand ontstaan ten laste der aannemers kwam, die het werk tegen brandschade had te verzekeren. Beteekenis van § 12 der Algemeene Voorwaarden van 3 Sept. 1892. Door den brand, waaromtrent niet gesteld noch gebleken is, dat hij door de schuld van een der partijen is ontstaan, is de eerste gedaagde niet verplicht geworden, de door den eischer geleverde oude materialen door nieuwe te vervangen. De voormelde bepaling van het bestek heeft niet dat gevolg, maar wel dat hij den eischer moet vergoeden de waarde der oude materialen.
Rotterdam 3 April 1905.
336. Het door den aanbesteder voor rekening van den nalatigen aannemer doen uitvoeren van het werk door een ander, wijzigt den rechtsband niet tusschen den aanbesteder en den oorspronkelijken aannemer. In een dergelijke uitvoering door een derde en in de aankondiging (bij sommatie) dat bij gebreke van den aannemer het werk door een derde zal worden uitgevoerd, is niet vervat eene opzegging, maar integendeel een uitvoering der overeenkomst, die deze bevoegdheid den aanbesteder uitdrukkelijk toekent. Deze uitvoering brengt niet teweeg dat de aanbesteder geacht moet worden te hebben afgezien van zijn recht, om bij verzuim van den aannemer ontbinding der overeenkomst te vragen met schadevergoeding. De schade bestaat in de som die de aanbesteder aan den 2en aannemer meer heeft te betalen dan hij zou hebben moeten geven ware de 1e aannemer niet in verzuim gebleven.
c Arnhem Hof 16 Juli 1902.
337. Hij, die zich borg heeft gesteld voor den aannemer van zeker werk, kan zoo hij door den geldschieter van den aannemer wordt aangesproken, niet vorderen het bewijs dat de door den geldschieter aan den aannemer verstrekte gelden daadwerkelijk aan dit werk zijn besteed, maar heeft den geldschieter alléén te bewijzen dat die gelden door den aannemer ten behoeve van dit werk zijn aangevraagd en ook uitsluitend op zoodanige aanvrage door den geldschieter zijn uitbetaald.
Amsterdam Hof 14 December 1903.
338. Terecht is de aannemer niet ontvankelijk verklaard in zijne vordering tot vernietiging der overeenkomst van aanbesteding en aanneming op grond van bedrog door de aanbesteedster (een gemeente) gepleegd, subsidiair tot ontbinding daarvan, als niet bevoegd tot het instellen daarvan bij den burgerlijken rechter, waar hij zich volgens de overeenkomst had te onderwerpen aan de directie (den ingenieur) of de beslissing eener commissie had moeten inroepen (§ 495 en 496 der Alg. Voorschr. van 1 Febr. 1901). Die beslissing kan niet in cassatie worden bestreden met de bewering dat de onderwerpelijke zaak niet een geschil tusschen den aannemer en den ingenieur, maar een geschil tusschen den aannemer en de aanbesteedster zou betreffen. Immers die bewering was reeds door

het Hof verworpen op grond van de uitlegging der dagvaarding, waarbij geen enkele omstandigheid was aangegeven, die naar bedrog der aanbesteedster heen wees.

b H. R. 25 Maart 1904, concl. conf.

339. De architect, door den aanbesteder met het toezicht voor eenig werk belast, is niet per se diens gemachtigde in dien zin, dat hij bevoegd zoude wezen, een voor den aanbesteder bindend oordeel uit te spreken en voor of namens dezen te beslissen over en te bewilligen in de oplevering van het werk of ditzelfde te doen t. a. der verplichting tot betaling der overeengekomen termijnen. Ondeugdelijkheid van het gedaan bewijsaanbod: dat de architect gedurende den bouw steeds voor den aanbesteder als lasthebber optrad.

Amsterdam Hof 14 Maart 1904.

340. Wanneer bij een aanbesteding de A. V. toepasselijk zijn verklaard, geschiedt de opneming en goedkeuring van het werk door de „directie." Het door de „directie" afgegeven certificaat omtrent de opneming en goedkeuring bindt den aanbesteder en verplicht hem tot betaling van de aannemingssom, zonder dat hem daartegenover tegenbewijs toekomt dat de inhoud van het certificaat onwaar zou zijn. Het certificaat is in casu afgegeven door hem, die met de „directie" was belast.

Rotterdam 26 Januari 1903.

341. Het verweer, door geïntimeerde ontleend aan art. 23 der tusschen partijen geldende voorwaarden van aanbesteding, dat bij gerezen geschil over de uitlegging de aannemer zich onvoorwaardelijk onderwerpt aan de beslissing van den chef van het Departement van oorlog in Ned. Indië, draagt niet het karakter eener dilatoire exceptie. Voormeld art. 23 bevat niets wat in strijd is met art. 78 Ind. Reg. Regl. of met de goede zeden met zoodanig gevolg, dat het artikel verbindende kracht zoude missen ingevolge art. 23 Alg. Bep. van Wetg. voor N.-I.

d H. R. 23 Januari 1903. Het O. M. achtte art. 23 alleen van toepassing bij geschillen die bij de levering of althans bij de uitvoering der overeenkomst mochten rijzen, niet bij verschil van meening, ontstaan tijdens een geding over de ontbinding van de overeenkomst, en concludeerde tot gedeeltelijke toewijzing der vordering met vernietiging van de uitspraak waarvan beroep.

342. Beteekenis der woorden „geschil over het werk" en „geschil over den aard van het werk" in § 495 der A. V.

Zwolle 18 Januari 1905.

343. Het zonder eenig protest of reserve betrekken van een door den aanbesteder aanbesteed huis kan een vermoeden doen ontstaan, dat dit te zijnen genoege is opgeleverd. Dit vermoeden in casu ontzenuwd. Getuigenverklaringen; art. 1645 B. W.; aanbod van gereede betaling, gevolgd door consignatie.

a 's Gravenhage Hof 30 Juni 1904.

344. Waar niet betaald wordt, op grond dat het aanbestede huis niet alleen verkeerd en slecht, doch bovendien niet afgewerkt is, terwijl blijkt, dat de aanbesteder dat woonhuis in gebruik en bezit heeft aanvaard, en geen gebruik heeft gemaakt van zijn recht om ter zake van niet voldoende of gebrekkige oplevering reconventioneel schadevergoeding te vorderen, moet de aanbesteder geacht worden het woonhuis door de aanvaarding stilzwijgend te hebben goedgekeurd; het in bezit nemen en gedurende meerdere maanden in bezit houden van het woonhuis brengt zijne verplichting tot betaling mede.

Roermond 27 April 1905.

345. Dat een aanbesteder, toen hij een voor hem bij aanneming gemaakt schip aanvaardde en er mede wegvoer, reeds daarvoor geacht moet worden het te hebben goedgekeurd indien de daaraan klevende gebreken, zoolang het schip ledig was, bij behoorlijk onderzoek niet waren te ontdekken, tenzij misschien door een deskundige, mag niet worden aangenomen. Al moge toch van een aanbesteder kunnen worden verlangd, dat hij bij aflevering van het aangenomen werk dit behoorlijk opneemt alvorens het te aanvaarden, zoodat de gevolgen van niet-behoorlijke opneming door hem zijn te dragen, kan redelijkerwijze niet van hem worden geëischt, dat hij bij die opneming ook de hulp van een deskundige inroept.

Winschoten 25 November 1903.

346. Bij de onderhavige overeenkomst is niet gederogeerd aan het algemeen beginsel, dat de aannemer tegenover den aanbesteder aansprakelijk is voor het door zijn onderaannemer verrichte en geleverde en komt de vertraging in de oplevering voor rekening van den aannemer, waar zij wel door den onderaannemer, maar niet tengevolge van overmacht van dezen, is veroorzaakt.

b Rotterdam 24 Februari 1904.

347. Ook al is bij de overeenkomst bepaald dat voor elken dag dat het werk later zal worden opgeleverd dan den daarvoor bepaalden datum, een zeker bedrag van de aannemingssom zal worden gekort, heeft de aanbesteder eerst recht op die korting, wanneer de aannemer in gebreke is. Zoodanige korting toch is eene strafbepaling en uit art. 1344 B. W. volgt dat de toevoeging eener strafbepaling den schuldenaar niet in gebreke doet zijn door het enkel verloop van den bepaalden termijn. Art. 1274 B. W. moet in dien zin worden opgevat, dat de schuldenaar in gebreke kan zijn door het enkel verloop van den bepaalden termijn, niet alleen wanneer dit in de overeenkomst uitdrukkelijk is bepaald, maar ook wanneer de aard der verbintenis — in elk bijzonder geval te beoordeelen — zulks medebrengt. In casu brengt de verbintenis dit niet mede.

Rotterdam 29 Juni 1903.

348. Hoewel in het bestek het woord boete is gebruikt, moet toch aan niets anders worden gedacht dan aan de bij de A. V. bedoelde korting, voor welker toepassing niets anders noodig is dan dat gebleken zij dat het werk te laat is opgeleverd.

Rotterdam 26 Januari 1903.

349. De opzegging in art. 1647 B. W. bedoeld, behoeft niet met woorden te geschieden; zij kan ook blijken uit eene daad of handeling van den aanbesteder.

Zutphen 5 Januari 1905.

II.

350. Art. 1646 B. W. spreekt wel is waar van „den eigenaar van den grond", maar dit sluit niet uit dat het ook toepassing vindt, wan-

neer de aannemer gecontracteerd heeft met een aanbesteder, die huurder van het gebouw is. Waar het artikel spreekt van „het maken van een gebouw" wordt daarmede niet bedoeld de beperking tot aannemingen van geheel nieuwe gebouwen op eigen grond en uitsluiting van gedeeltelijke vernieuwing of verbouwing in een gehuurd perceel, op last van den huurder.

b Amsterdam 18 Februari 1903.

351. Artt. 1646 B. W. mag niet analogisch worden uitgebreid tot alle aannemingen, al betreft het niet een gebouw, maar als in deze een tuin- en terreinaanleg.

a Amsterdam 18 Maart 1904.

352. Wil de aannemer betaling kunnen vorderen wegens werk buiten 't bestek opgedragen, dan moet hij aantoonen, dat dit werk hem door den aanbesteder is opgedragen. De last van den architect bindt den aanbesteder niet, tenzij deze zijne schriftelijke toestemming heeft gegeven.

c Arnhem Hof 11 Maart 1903.

353. Aanbesteding. — Meerder werk. — Algemeene voorschriften van 1882. — Macht van den architect om den aanbesteder te verbinden.

a 's-Gravenhage Hof 25 Juni 1906.

354. Onder het maken van een gebouw bij aanneming volgens bestek is, zonder dat daarvan in 't aannemingscontract melding wordt gemaakt, niet begrepen het op het terrein, waarop 't gebouw werd geplaatst, doen maken van schuurtjes, van een put en hekwerk. Dit zijn geen „veranderingen of bijvoegselen" in den zin van art. 1646 B. W. en kan daarover een afzonderlijke overeenkomst getroffen worden, die afzonderlijk bewijsbaar is.

a Arnhem Hof 29 Juni 1904.

Aansprakelijkheid Sz.
Arbiters 338.
Architect 339, 352 v.
Bekentenis Bz.
Bewijs Bz. 334, 340.
Borgtocht 337.
Brand 335.
Cassatie Bz. 338.
Competentie Bz. 338.
Getuigenbewijs Bz.
Huur van diensten 332 v.
Koop en verkoop.
Koophandel.
Lastgeving 339.
Mora 347.
Ontbinding en nakoming o. k. 336.
Openbare orde 341.
Rekening en verantwoording.
Schadevergoeding 336.
Schriftelijk bewijs Bz.
Strafbeding 347 v.
Uitlegging 338.
Voorwaarde 341.

AANBOD.

135. Waar de crediteur weigert betaling aan te nemen, kent de wet geen ander middel dan aanbod van gereede betaling, gevolgd door consignatie om zich tegen willekeur van den crediteur te verzekeren. Waar een bloot aanbieden der geldsom op informeele wijze van procureur van gedaagde aan den procureur van eischeresse plaats vindt, kan gedaagde formeel in gebreke worden gesteld en is eischeresse ontvankelijk.

Tiel 2 Juni 1905.

136. Gerechtelijk aangeboden en geconsigneerde gelden blijven eigendom van hem die het aanbod en de consignatie deed, totdat zij door de wederpartij zijn aangenomen. Hieruit volgt dat die aanneming niet meer geschieden kan, nadat hij die het aanbod en de consignatie deed failliet is verklaard.

d Rotterdam 20 Maart 1905.

137. Wanneer de gedaagde nadat de zaak ter rolle is gebracht, hoofdsom, rente en een zeker bedrag voor onvereffende kosten, onder voorbehoud van nadere vereffening, ter voldoening van het van hem gevorderde gerechtelijk heeft doen aanbieden en de eischer neemt het aangebodene, na het aanvankelijk geweigerd te hebben alsnog aan vóór de consignatie, onder betaling van de kosten van het aanbod, heeft hij nog slechts recht op vereffening der kosten, maar is niet gerechtigd om bij zijn eisch te volharden, onder vermindering daarvan met het betaalde. De eischer, dit niettemin doende, moet in de daardoor veroorzaakte kosten worden veroordeeld, waar zelfs niet beweerd wordt dat de gedaagde nalatig is geweest in de vervulling der op hem rustende verplichting tot nadere vereffening der kosten.

a Rotterdam 5 April 1905.

138. Indien de schuldenaar op het oogenblik van het aanbod geenerlei kosten had te voldoen, legt art. 1441 no. 3 B. W. hem de verplichting niet op eenig bedrag voor kosten aan te bieden. In casu, waar de prijs van een beweerden koop gerechtelijk werd aangeboden zonder voorafgaand rechtsgeding, waren er geen kosten te voldoen. Daartoe kan het zegel der kwitantie niet gerekend worden als in elk geval volgende op het gerechtelijk aanbod; immers de latere kosten behoeven daarin niet begrepen te worden.

d H. R. 12 Juni 1903, concl. conf. verw. de cass. tegen 's Gravenhage Hof 24 November 1902.

139. Onder vereffende kosten zijn te verstaan die kosten, waarvan het bedrag ten gevolge, hetzij van eene rechterlijke uitspraak, hetzij van onderlinge overeenkomst tusschen partijen vaststaat.

a H. R. 8 December 1905, concl. conf., verw. de cass. tegen *a* 's Gravenhage Hof 10 November 1904.

140. Er bestaat in cas. van conservatoir beslag niet de minste reden af te wijken van den algemeenen regel, dat ieder aangeboden bedrag voor onvereffende kosten — mits onder voorbehoud van nadere vereffening — voldoende moet worden geacht.

a 's Gravenhage Hof 10 November 1904, waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 8 December 1905, Concl. conf.

141. De bepaling van art. 615 Rv. geldt uitsluitend voor de proceskosten, niet voor gemaakte executiekosten; de eischer kon in deze dus niet volstaan met een aanbod van executiekosten, onbetwist lager dan haar bedrag, behoudens nadere vereffening.

Amsterdam 13 Januari 1904.

Appel Bz.
Bekentenis Bz.
Conservatoir beslag 140.
Executie 141.
Faillissement 136.
Incidenteele vordering.
Koop en verkoop.
Mora 135.
Proceskosten Bz. 137 v.
Procureur 135.
Rekening-courant.
Vereffening van kosten 141.

AANHOUDING.

95. Na schorsing van het door de rechtbank gegeven bevel, kan bij den hoogeren rechter de invrijheidstelling gevraagd worden, zelfs indien nog geen verklaring van hooger beroep door den Officier van Justitie ware uitgebracht.

a = *b* Arnhem Hof 26 October 1904.

96. Voor het in werking treden en in werking blijven van de in art. 138 Sv. bedoelde

schorsing der uitvoering van het bevel tot onmiddellijke invrijheidstelling, wordt beteekening aan beklaagde niet gevorderd.

Arnhem Hof 26 October 1904.

97. Waar art. 41 Sv. den ambtenaar eene dubbele verplichting oplegt, nl. 1°. aanhouden en 2°. brengen voor den Officier van Justitie of hulp-officier, moet de wet geacht worden te willen, dat de eerste verplichting op zoodanige wijze worde nagekomen, dat ook nakoming van de tweede verplichting mogelijk zij, wat niet het geval zoude zijn, indien de aanhouding alleen zoude bestaan in het aangrijpen en vatten en niet tevens de bevoegdheid zoude insluiten om den verdachte in een daartoe bestemd arrestantenlokaal over te brengen in afwachting, dat hij voor den Officier van Justitie of voor den hulpofficier zal kunnen worden gebracht.

Amsterdam 7 Januari 1902.

98. Nu als bewezen is aangenomen, dat de ambtenaren de aanhouding hebben gedaan met binnentreding eener woning, die was eene voor het publiek toegankelijke herberg en waartoe hun bovendien de toegang geenszins was geweigerd, is de vrijheidsbeneming geschied overeenkomstig artt. 1 en 3 der wet van 21 Juli 1890 (Sb. 127).

c H. R. 27 Juni 1904, Concl. conf.

Appel Sz. 95.
Beleediging v. ambtenaren.
Herbergen 98.
Rebellie 97.
Vrijheidsberooving 98.
Woning 98.

AANSPRAKELIJKHEID IN BURGERLIJKE ZAKEN.

Bij n°s. 291 en 292. — Bij *a* 's Gravenhage Hof 26 Juni 1902, waartegen de cass. is verworpen bij *d* H. R. 13 Maart 1903, Concl. contr., werd de verordening geoordeeld te zijn in strijd met de wet.

Bij n°. 295. — Bev. bij Amsterdam Hof 5 December 1902.

Bij n°. 302. — Vern, bij *a* Arnhem Hof 17 December 1902, op grond dat de bouwverordening als wettig werd beschouwd. De cass. tegen het arrest is verw. bij *d* H. R. 8 Januari 1904, Concl. conf. Zie speciaal deze concl.

Bij n°s. 317 en 319. — Bev. bij 's Hertogenbosch Hof 23 Februari 1904.

Bij n°. 337. — Vern. bij Amsterdam Hof 23 December 1904.

I. Publiek- of privaat recht.
II. Voor daden van anderen, zaken en dieren.

I.

339. De stelling, dat een publiekrechtelijk lichaam wegens eene publiekrechtelijk verrichte handeling niet ter verantwoording mag worden geroepen voor de rechterlijke macht is in hare algemeenheid onwaar, omdat dat lichaam in den vorm publiekrechtelijk kan optreden en desniettemin onrechtmatig hare functiën kan uitoefenen wegens het ontbreken van eene wettelijke bevoegdheid om aldus te handelen. Waar de dagvaarding dit laatste vooropstelt en het geschil bestaat over een uit den eigendom voortspruitend recht, is de rechterlijke macht in casu bevoegd.

Leeuwarden Hof 24 Juni 1903, waartegen de cass. is verworpen bij *c* H. R. 24 Juni 1904, Concl. conf.

340. Een gemeente als overheid kan onrechtmatige daden plegen en is deswege aansprakelijk wanneer zij den eigendom of daaruit voortspruitende rechten van een ander aantast, in casu door ophooging van een weg, waardoor het water niet meer van eischers erf kon afstroomen en daarentegen water op dat erf afliep.

Arnhem 11 Mei 1903; — zie in appel Arnhem Hof 25 Mei 1904.

341. Het onus publicum is bestaanbaar op particulier eigendom. Wanneer het recht van openbaren weg bestaat op een particulier eigendom is het openbaar gezag bevoegd, in casu Burg. en Weth. der gemeente, om in het belang van den weg te doen wat in het openbaar belang noodig is. Het openbaar gezag mag echter niet gaan buiten de grenzen dier noodzakelijkheid; wanneer de weg niet is afgebakend zal behooren te worden uitgemaakt of Burg. en Weth. bij hun optreden de grenzen der noodzakelijkheid hebben overschreden en mitsdien geschonden het particulier eigendomsrecht.

's Hertogenbosch Hof 24 November 1903, bev. Breda 15 April 1902.

342. Eene bij overeenkomst door den gemeenteraad verleende concessie tot het leggen van buizen in de openbare gemeentestraat ten dienste eener gasfabriek, neemt de verplichting van den concessionaris niet weg om in acht te nemen de wettelijke verplichting door de gemeenteverordening opgelegd om vergunning aan den Raad te vragen telkens wanneer de concessionaris van zijn recht wenscht gebruik te maken. Een gemeentebestuur kan civielrechtelijk niet opheffen wat publiekrechtelijk is voorgeschreven. Bij ongemotiveerde weigering of vertraging echter in het verleenen der vergunning krachtens politieverordening kan de gemeente desniettemin handelen in strijd met de overeenkomst en alzoo onrechtmatig.

's Hertogenbosch Hof 15 December 1903, bev. 's Hertogenbosch 27 Februari 1903.

343. Waar van geen machtsoverschrijding of willekeur in de toepassing eener plaatselijke verordening sprake is, kan de persoonlijke aansprakelijkheid der individueele leven van het college van B. en W. niet worden aangenomen. Ook dan wanneer de toegepaste verordening niet in overeenstemming met de wet mocht zijn, zoude de gemeente zelve voor de uitvoering aansprakelijk zijn, niet het met die uitvoering belaste gezag.

b H. R. 26 Juni 1903, Concl. conf., verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 5 December 1902, waarbij was bev. *a* Amsterdam 19 Juni 1901.

344. De gemeente en niet de gedaagde commissie is aansprakelijk voor de als onrechtmatig gewraakte daden van de door B. en W. benoemde commissie, nu die commissie zich heeft bepaald tot het verrichten van handelingen liggende binnen den formeelen kring harer bevoegdheid.

Assen 26 April 1904, bev. bij Leeuwarden Hof 17 Mei 1905.

345. Zin van het woord „ondergeschikten" in het 3e lid van art. 1403 B. W. Daaronder alleen te verstaan zij, die hetzij krachtens hunne doorgaande verhouding tot den werkgever, hetzij omdat zij onder zijne leiding of op zijne bepaalde aanwijzing handelen, niet zelfstandig optreden. Terecht besliste het Hof, dat de verantwoorde-

lijkheid van den schipper voor den kapitein en de bemanning der sleepboot, die aangevaren heeft, afhangt daarvan of die kapitein krachtens de bestaande rechtsverhouding handelende onder leiding of rechtstreeksche bevelen van den schipper, dan wel zelfstandig optrad.

H. R. 22 Mei 1903, Concl. conf. verw. de cass. tegen *b* 's Gravenhage Hof 26 Juni 1902, waarbij was vern. Dordrecht 25 September 1901.

346. Het gesleept wordende en aangevaren hebbende schip is tegenover het aangevaren schip eerst dan aansprakelijk voor de fouten van de bemanning der sleepboot, wanneer deze handelde onder leiding of rechtstreeksche bevelen van den schipper van het gesleept wordende schip en dit bij dagvaarding gesteld is. Mitsdien is de vordering van den schipper van het aangevaren schip tegen dien van het aangevaren hebbende schip niet ontvankelijk voorzooverre de vordering rust op een fout aan de zijde der sleepboot, zonder te stellen dat de verhouding tusschen het gesleepte schip en de sleepboot was de boven aangegevenen. Dientengevolge is ook de vordering van den schipper van het gesleepte schip tegen den schipper van de sleepboot, om door dezen gevrijwaard te worden tegen de gevolgen der oorspronkelijke vordering, niet-ontvankelijk.

Rotterdam 30 September 1903.

347. Geïntimeerde is in casu niet aansprakelijk voor den voerman die hare goederen vervoerde, omdat hij niet is ondergeschikte in den zin der wet.

's Hertogenbosch Hof 23 Februari 1904, bev. *a* Breda 13 Mei 1902.

348. Aansprakelijkheid der gemeente voor vergoeding der schade geleden wegens onrechtmatige daad. Een timmerman, die eenmaal in daghuur eene leuning en eene brug op last van een gemeentebestuur herstelt, valt niet onder „ondergeschikte" van art. 1403 sub 3° B. W.

Groningen 22 Mei 1903.

349. Bij het plegen van bezitsstoornis door werklieden in dienst der gemeente met voorkennis van het Bestuur der gemeente, kan die gemeente als rechtspersoon geacht worden door haar bestuur bezitsstoornis te hebben gepleegd.

Almelo 30 September 1903.

350. Schade veroorzaakt door ondergeschikten. — Art. 1403 B. W. j° art. 8 der Provinciale Verordering van 1890 (Prov. Bl. van Z. Holland 1890 no. 48)

Amsterdam 1 October 1902.

351. Aansprakelijkheid van een tramwegondernemer voor schade aan een reiziger berokkend door het uit het spoor raken van een wagen tengevolge van het overrijden van een zich op de trambaan bevindende koe.

Amsterdam Hof 11 Juni 1903.

352. Leden eener vennootschap onder firma zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de verbintenissen ex art. 1403 B. W.

a Amsterdam 13 Mei 1904.

353. De wijziging, welke de Ongevallenwet 1901 (artt. 87—89) in de burgerrechtelijke aansprakelijkheid bracht, moet streng worden uitgelegd en moet dan ook niet worden toegepast, wanneer een vader vervolgd wordt als aansprakelijk voor de onrechtmatige daden van zijn minderjarigen zoon, al is die vader tevens de werkgever van den getroffene.

Rotterdam 10 April 1905.

354. De enkele afwezigheid van den vader tijdens het plegen van het feit, heft zijne verantwoordelijkheid voor de schade veroorzaakt door zijn minderjarig bij hem inwonend kind niet op; daarvoor is noodig het bewijs, dat hij de daad niet heeft kunnen beletten.

Assen 10 Maart 1903.

355. Ook bij aansprakelijkheid voor zaken, welke men onder zijn opzicht heeft, stelt de wet het vereischte van schuld; aan dit vereischte voldoet de dagvaarding in deze niet. Overigens kunnen de meest deugdelijke assen van rijtuigen trots het scherpste toezicht onverwachts breken, doordat het metaal van vezelig — korrelig wordt en gaan daaraan vaak geen scheurtjes vooraf. In casu is ook geen schuld van ondergeschikten noch causaal verband tusschen deze en het ongeval bewezen.

b Amsterdam 25 Mei 1904, bev. bij *b* Amsterdam Hof 12 April 1906, waarbij nog werd gepasseerd een aanbod van bewijs omtrent schuld in de keuze der stalknechts (als vallende buiten den inhoud der dagvaarding) en omtrent nalatigheid van diezelfde knechts (als missende deze causaal verband met het breken der as.)

356. In deze staat alleen vast, dat gedaagde's hond op dien van eischer is toegeloopen, en dat eenige oogenblikken daarna eischers hond door de paardetram van Zeist naar Driebergen is overreden. Niet echter is bewezen, dat de hond van gedaagde dien van eischer heeft voortgeduwd en op de trambaan gedreven, zooals bij dagvaarding was gesteld. Dientengevolge bestaat tusschen genoemde feiten geen oorzakelijk verband, maar is het aankomen van de tram op dat oogenblik als een toevallige omstandigheid aan te merken, die het voor eischers hond noodlottig gevolg heeft gehad, maar waarvoor gedaagde niet verantwoordelijk is.

Utrecht 9 Mei 1906.

357. Voor de toepasselijkheid van art. 1404 B. W. is het niet noodig, dat van eenige schuld aan zijde van gedaagde zij gebleken, en wordt zijne aansprakelijkheid alleen opgeheven door overmacht, maar wel moet vaststaan, dat de schade door het dier is veroorzaakt.

b Utrecht 23 September 1903.

AANSPRAKELIJKHEID IN STRAFZAKEN.

129. Onder het woord „gezag" in art. 47 2° Sr. is niet alleen te verstaan „ambtelijk gezag", maar ook zoodanig gezag als een meester pleegt uit te oefenen over den financiëel van hem afhankelijken, binnen de grenzen der dienstverhoudingen aan hem ondergeschikten knecht. Zooals de feiten zich hier hebben voorgedaan, kan de knecht niet gezegd worden een onbe-

wust werktuig in handen van zijn meester te zijn geweest.

b H. R. 4 Mei 1903, Concl. conf.

130. Waar het misdrijf of de overtreding bestaat in een verboden toestand, moet als dader worden aangemerkt hij, die het in zijne macht hebbende daaraan een einde te maken, dezen laat voortduren.

d H. R. 4 Mei 1903, Concl. conf.

131. Ingevolge art. 91 Sr. vindt de vraag wie dader is ook ten aanzien van plaatselijke verordeningen, tenzij de wet anders bepaalt, haar antwoord in art. 47 Sr.

d H. R. 4 Mei 1903, Concl. onf.

132. De vraag, of beklaagden voor de bewezen feiten strafrechtelijk aansprakelijk zijn, is eene rechtsvraag, die niet door eene erkentenis of ontkentenis kan worden opgelost.

b H. R. 24 Mei 1904, Concl. conf.

133. Strafrechtelijke aansprakelijkheid van den aannemer van een werk, voor de bij hem voor dat werk in dienst zijnde werklieden.

's Hertogenbosch Hof 10 Januari 1906.

AANVAARDEN EN VERWERPEN VAN ERFENISSEN.

40. Ofschoon de rechtsvordering tot scheiding en verdeeling eener nalatenschap ook kan worden ingesteld door een erfgenaam, die beneficiair heeft aanvaard, kan de erfgenaam, die zoodanige vordering heeft ingesteld, de nalatenschap niet meer beneficiair aanvaarden, omdat hij zich door het instellen der scheidingsactie heeft gedragen als zuiver erfgenaam in den zin van art. 1076 B. W.

H. R. 4 Mei 1906, Concl. conf. vern. Arnhem Hof 5 Juli 1905, waarbij was bev. Arnhem 3 December 1903.

41. De gedaagde in eene procedure tot scheiding en verdeeling eener nalatenschap, in rechten verschijnende, moet daardoor niet geacht worden die nalatenschap te hebben aanvaard en het recht te hebben verbeurd haar alsnog te verwerpen.

Arnhem 5 Februari 1903.

42. Het door den erfgenaam betalen van een schuld des boedels mag op zich zelf niet leiden tot de gevolgtrekking, dat hij de erfenis bedoelt te aanvaarden. Exceptie van beraad.

b Amsterdam 10 October 1902.

43. Plaatsvervulling schenkt wel rechten en plichten ten aanzien van den boedel waarin men bij plaatsvervulling opkomt, maar nergens in de wet staat geschreven, of volgt uit hare woorden, dat men tegelijkertijd de rechten en plichten overneemt van hem, wien men vertegenwoordigt, ten aanzien van diens nalatenschap.

Arnhem 12 December 1904, bev. bij Arnhem Hof 29 December 1905.

44. Uit het enkele feit van de medewerking (nog wel met reserve van rechten) tot de inventarisatie der grootvaderlijke nalatenschap, kan niet worden afgeleid, of de kleinkinderen bij die handeling uit eigen hoofde dan wel bij plaatsvervulling zijn opgetreden, m. a. w. er blijkt niet uit, dat er een daad van aanvaarding der vaderlijke nalatenschap heeft plaats gehad.

Arnhem Hof 29 November 1905, bev. Arnhem 12 December 1904.

AANVARING.

Bij n° 198. — Bev. bij 's Gravenhage Hof 2 Maart 1903, waartegen de cass. is verw. bij H. R. 5 Februari 1904, Concl. conf.

Bij n° 226. — Bev. bij 's Gravenhage Hof 28 Mei 1903, beslissende, dat de rechtbank ten onrechte art. 835 van het Spaansche Handelswetboek ambtshalve had toegepast. Het Hof paste het art. evenwel toe, nu in appèl daarop beroep was gedaan — hetgeen niet in strijd werd geacht met art. 348 Rv. — en bevestigde het vonnis, behalve wat de kosten betreft. De cass. is verworpen bij *a* H. R. 6 Mei 1904 Concl. conf.

238. Waar de eischer bij een geding tot schadevergoeding wegens aanvaring geen feiten heeft gesteld tot staving van schuld van den gedaagden schipper of diens scheepsvolk, kan door de uitgesproken niet-ontvankelijkverklaring uit dien hoofde art. 534 Kh. niet zijn geschonden, terwijl de artt. 1403 en 1376 B. W. met de niet-ontvankelijkheid, voorzoover zij bij het eerste middel is ter sprake gebracht, niet in verband staan.

H. R. 22 Mei 1903, Concl. conf. verw. de cass. tegen *b* 's Gravenhage Hof 26 Juni 1902, waarbij was vern. Dordrecht 25 September 1901.

239. Terecht wordt door den gedaagden schipper van het gesleepte schip de verwering gevoerd, dat bij de dagvaarding tot schadevergoeding wegens aanvaring geen enkele verkeerde manoevre van het gesleepte schip, dat in botsing kwam met dat der eischers, is gesteld, doch dat integendeel daarbij de aanvaring is voorgesteld als veroorzaakt door de schuld der sleepboot, terwijl evenmin op het sleepcontract beroep is gedaan, om aan te toonen dat de sleepkapitein niet zelfstandig optrad, doch handelde onder leiding en rechtstreeksche bevelen van den gesleepten schipper. Van eene ondergeschiktheid van den kapitein der sleepboot aan dien van het gesleepte schip in den zin van art. 1403 al. 2 B. W. — welke bepaling de eischer in prima blijkbaar heeft beoogd — is hier niet gebleken en deze vloeit ook niet uit den aard der zaak voort. Voormelde verwering is te beschouwen als een rechtsgrond, welke ambtshalve moet worden aangevuld en in eerste instantie niet is gedekt, zelfs nu niet van een interlocutoir, bevelende een getuigenverhoor, was geappelleerd.

a 's Gravenhage Hof 27 December 1905.

240. De vordering tot schadevergoeding wegens aanvaring is niet-ontvankelijk voor zooverre zij op schuld van den schipper of de bemanning van het aangevaren hebbende schip gegrond is, daar alleen gesteld is dat de eischer met zijn schip ter bekwamer plaats geankerd lag en het schip van gedaagde toen, terwijl er gelegenheid was om achter- of voor om dat schip heen te varen, tegen dat schip is aangevaren, hetzij door de fout van de bemanning van de

sleepboot, hetzij door de fout van de bemanning van het aangevaren schip zelf, zonder aanduiding van de daad of nalatigheid, die bepaaldelijk ten laste van het aangevaren hebbende schip zou komen.

Rotterdam 30 September 1903.

241. K. B. 9 Juni 1898, Stb. 140 (reglement van politie op het ankeren op de rivieren bij Dordrecht). K. B. 29 Dec. 1897, Stb. 268 (Reglem. van pol. voor de scheep- en vlotvaart op de Merwede enz., § 23, no. 41). Bij aanvaring van een voor anker liggend schip door eene aankomende stoomboot, bijaldien de aanvaring bij nacht geschiedt, is het om de schuld bij het aanvarende schip aan te kunnen nemen, niet voldoende, dat het aangevaren schip zelfs ter bekwamer plaats voor anker lag, maar komt bovenal in aanmerking de vraag of het aangevaren schip behoorlijk, d. i. reglementair (wettelijk) verlicht was en dus door voorbijvarende schepen moest gezien worden. Als er geen reglementair licht heeft gebrand, maar toch een lichtgevende lantaarn, zou voor de aanneming van bovengenoemde schuld moeten worden aangetoond, dat voor de bemanning van het aanvarende schip het licht niettemin zichtbaar is geweest of heeft moeten zijn.

Arnhem Hof 8 April 1903.

242. Het houden van een slechten uitkijk is een conclusie, die getrokken wordt uit verschillende feiten, doch is niet op zichzelf een feit waardoor de schuld aan de collisie kan bewezen worden, daar die schuld alleen kan voortvloeien uit verkeerde manoeuvres, onverschillig of die het gevolg zijn van een slechten uitkijk of van onervarenheid en achteloosheid.

Middelburg 5 November 1902.

243. Terwijl de aanwezigheid van een dwangloods de aansprakelijkheid van den schipper niet opheft, zoo kan het niet aan boord nemen van een dwangloods geen vermoeden opleveren van schuld van den schipper aan een tijdens de reis zonder dwangloods gebeurde aanvaring, zooveel te meer met wanneer zooals in casu, de schipper de onder dergelijke omstandigheden gebruikelijke manoeuvre uitvoerde.

Middelburg 5 November 1902.

244. Aanvaring. — Schadevergoeding. — Onvoldoende feitelijken grondslag.

b Amsterdam 28 November 1902.

245. Art. 24 van het Reglement ter voorkoming van aanvaring of aandrijving op de openbare wateren van het rijk, die voor scheepvaart openstaan, van 18 Mei 1872 (Sb. 103), gewijzigd bij Koninklijk Besluit van 16 Juli 1897 (Sb. 179) ziet alleen op schepen, die elkander naderen met kruisende koersen. In casu heeft eischeresse's stoomschip de bepalingen van art. 19 en art. 27 alinea 6 van datzelfde Reglement niet nageleefd.

Middelburg 5 November 1902.

246. Art. 534 Kh. bevat een algemeene regeling van de vergoeding der schade veroorzaakt doordat twee schepen met elkander in aanraking zijn gekomen, onverschillig welk schip feitelijk tegen het andere is aangevaren. De vordering uit dat artikel komt mitsdien ook toe aan den schipper, wiens schip, vastgemeerd liggende, is losgeraakt door de zuiging, veroorzaakt door een hevige schroefbeweging van een voorbijvarend stoomschip en dientengevolge tegen dat stoomschip is aangevaren en beschadigd. Uit de bij eisch gestelde feiten volgt voldoende de ten laste legging van schuld aan den gedaagde.

Rotterdam 8 October 1902.

247. In geval eener aanvaring moet de feitelijke waardeering van de plaats gehad hebbende manoeuvres, waarbij het Hof terecht overeenkomstig art. 4 van het bij K. B. van 18 Mei 1892 (Sb. 102) vastgesteld reglement den eisch van goede zeemanschap heeft gesteld, in cassatie worden geëerbiedigd. Bepaaldelijk geldt dit ook de vraag, of aan de eischen van goede zeemanschap is voldaan door een bij art. 16 van het reglement voorgeschreven sein onmiddellijk te doen volgen door de manoeuvre.

c H. R. April 1903.

248. Het woord doorgaande in art. 1 van het Reglement, vastgesteld bij K. B. van 18 Mei 1892 (Sb. 102) toont aan, dat voor het karakter van het vaarwater niet beslissend is de breedte op eene bepaalde plek maar ter beoordeeling van dat karakter het vaarwater in zijn geheel moet worden beschouwd.

a H. R. 9 Januari 1903, Concl. contr. verw. de cass. tegen *b* Amsterdam Hof 3 Januari 1902, waarbij vern. *c* Amsterdam 6 October 1899.

249. Zin van art. 22 in verband met art. 24 van het reglement ter voorkoming van aanvaring of aandrijving op openbare wateren in het Rijk, die voor de scheepvaart openstaan, vastgesteld bij K. B. van 18 Mei 1892 (Sb. 102). De woorden en dat artikel „zoodat zij gevaar loopen elkander aan te varen," geven te kennen niet dat het Reglement bij het bestaan der bedoelde koersing, het gevaar van aanvaring steeds aanwezig acht, zoodat die woorden alleen het gevolg aanduiden van het varen in de koersen en dus in het artikel wordt gegeven een voorschrift, onafhankelijk van het in elk bijzonder geval al of niet bestaan van dat gevaar, — maar dat, gegeven de koersing, de omstandigheden moeten bepalen het al of niet aanwezig zijn van gevaar voor aanvaring.

c H. R. 22 Januari 1904, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's Gravenhage Hof 15 April 1903.

250. De vraag of de rivier, waarop een aanvaring plaats vond, volgens het reglement tot voorkoming van aanvaring op openbare wateren in het Rijk, vastgesteld bij Kon. Besl. van 18 Mei 1892 (St. 102) moet beschouwd worden als een ruim of als een nauw vaarwater, hangt niet af van de breedte op de plaats der aanvaring, maar van de doorgaande bevaarbare breedte van het riviervak, waartoe de plaats der aanvaring behoort. Volgens dat criterium is de Maas in de nabijheid van den oostelijken ingang der Koningshaven te Rotterdam een nauw vaarwater. Een stoomboot, die uit het midden van het vaarwater zich naar een der oevers begeeft, steekt gedeeltelijk het vaarwater over.

b Rotterdam 15 October 1902, bev. bij 's Gravenhage Hof 5 December 1904.

251. Aanvaring tusschen twee schepen, elkander ontmoetende op de grens van twee vaarwaters door verschillende reglementen beheerscht. Reglement van politie, vastgesteld bij het Kon. Besl. van 29 December 1897 (Sb. 268) en reglement, vastgesteld bij Kon. Besl. van 18 Mei 1892 (Sb. 102). Uitsluitende schuld van de gedaagden aan de aanvaring niet bewezen, nu

de eischeres verkeerde seinen gaf, naar bakboord uitweek zonder voldoende reden en niet haar vaart verminderde. De juiste beteekenis' van het zich bevinden in verschillende vaarwaters.
Middelburg 1 Juni 1904.

252. Toepassing van artt. 22 en 28 van het reglement ter voorkoming van aanvaring of aandrijving op openbare wateren in het Rijk, die voor de scheepvaart openstaan vastgesteld bij K. B. van 18 Mei 1892 (Sb. 102).
Leeuwarden 8 Juni 1905.

253. Uit hetgeen ten processe vaststaat of uit de getuigenverklaringen is gebleken, volgt dat de aanvaring niet is te wijten aan schuld, nalatigheid of onvoorzichtigheid van appellanten.
b 's Gravenhage Hof 13 November 1905.

254. Art. 534 Kh. — Aanvaring. — Schuld.
Amsterdam 7 Februari 1903.

255. Veroordeeling ter zake van aanvaring. — Reglement voor de scheepvaart, ter beveiliging van de spoorwegbrug over de Oude Maas enz., vastgesteld bij Kon. Besl. van 28 Juni 1886, (Sb. 124.)
b Amsterdam 20 October 1905.

256. Toewijzing van een eisch tot schadevergoeding wegens aanvaring.
c Amsterdam 28 April 1905.

257. Terwijl van een door de wet in art. 540 Kh. gevestigd vermoeden van schuld aan de aanvaring bij het varende schip geen spraak kan zijn met betrekking tot vergoeding van de geheele schade, kan een daartoe strekkende eisch volgens voormeld artikel in verband met art. 534 Kh. en de artt. 1401 en 1403 B. W. alléén worden ingesteld met aanbod van bewijs der schuld van het varende schip aan de aanvaring.
H. R. 5 Februari 1904, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's Gravenhage Hof 2 Maart 1903, waarbij was bev. Rotterdam 26 Februari 1902.

258. Het stilliggende schip, dat de vordering uit art. 534 Kh. heeft ingesteld, kan geen aanspraak maken op toewijzing van de halve schade, wanneer, ook zelfs niet subsidiair, de vordering uit art. 540 Rh. niet is ingesteld.
Rotterdam 30 September 1903.

259. Het vereischte van art. 540 Kh., dat het aangevaren schip moet gelegen hebben „te bekwamer plaatse," ziet slechts op de ligplaats door het schip ingenomen, zoodat niet elke overtreding van eenige reglementaire bepaling de legplaats tot een onbekwame maakt; dit zou slechts het geval zijn met zoodanige overtreding die medebrengt dat het schip lag op één plaats waar het niet behoorde te liggen.
Rotterdam 1 April 1903.

260. Artt. 540 Kh. j° 7 van het Algemeen Politie-Reglement voor rivieren, vastgesteld bij Kon. Besl. van 13 Augustus 1891 (Sb. 158). Aanvaring. — Schuld.
Amsterdam 30 Januari 1903.

261. De vordering uit art. 540 Kh. kan niet worden ingesteld tegen den schipper van het schadetoebrengende schip, maar moet tegen den eigenaar daarvan worden gericht.
Rotterdam 8 October 1902.

262. Beoordeeling der manoeuvres van elkaar te gemoet komende schepen: veroordeeling van het aanvarende schip. Onder de te vergoeden schade is ook begrepen de rekening van den expert voor het onderzoek van schip en lading.
c Amsterdam 28 April 1905.

263. De schade veroorzaakt door het voortzetten der reis met defecte schroef, ook al is dit geschied ten einde de schade te verminderen, kan door het aangevaren schip niet op het aanvarende worden verhaald.
Rotterdam 28 Januari 1903.

AANWASSEN, SCHORREN EN EILANDEN.

59. Art. 9 der Publicatie van 24 Februari 1806 bevat eene naast art. 651 B. W. bestaande regeling van het recht van aanwas voor een bepaald geval en is door laatstgezegde bepaling dus niet afgeschaft. Het recht op den aanwas aan werken (kribben) door den Staat in eene rivier aangelegd, hangt af (na de aanzegging door den Staat) van de keuze die de oevereigenaar zal hebben gedaan. Weigert hij de werken ten zijnen koste uit te voeren, dan behoort eventueele aanwas, ook die welke niet ontstaat tengevolge der staatskrib, aan den Staat, die de werken heeft aangelegd en zelf heeft bekostigd. De oevereigenaar moet beschouwd worden, alleen reeds ten gevolge van het doen' zijner keuze afstand te hebben gedaan van zijn recht op aanwas, die in eigendom op den Staat is overgegaan.
a Arnhem Hof 14 Juli 1903, vern. Zwolle 26 Maart 1902, waarbij de vordering tot afpaling was ontzegd, op grond dat wel is waar was gebleken, dat de kribben door den Staat waren gelegd om aanwas te verkrijgen, maar niet dat de aanwas een uitsluitend gevolg der kribben was. Het Hof achtte dit laatste punt niet ter zake dienende en de geheele expertise, die ingevolge bevel der rechtbank omtrent beide voormelde punten had plaats gevonden, overbodig. De cass. tegen het arrest werd verw. bij H. R. 8 April 1904, Concl. conf.

AANWIJZINGEN.

142. Nergens in de wet wordt bepaald, dat elk onderdeel van het bewezen verklaarde feit door meer dan ééne aanwijzing moet zijn bewezen. Dit is slechts voor het strafbare feit in zijn geheel voorgeschreven.
b H. R. 13 Juni 1905, Concl. conf.

143. Het is overgelaten aan het inzicht van den rechter, die over de feiten oordeelt, te beslissen, of er tusschen hetgeen door den beklaagde erkend werd en het strafbare feit zoodanig verband bestaat, dat daaruit eene aanwijzing kan worden geput.
e H. R. 25 Juni 1906, Concl. conf.

144. De tegenstrijdigheid der verschillende mededeelingen, door den beklaagde in de voorloopige instructie en ter terechtzitting gedaan, kon zonder schending der wet door den rechter als eene aanwijzing gebezigd worden, nu deze hem door eigen waarneming, als bedoeld bij art. 407 3° Sv. bleek bij en uit het onderzoek ter terechtzitting.
a H. R. 20 Maart 1905, Concl. conf.

145. Een zoogenaamde cri de justice, d. i. een spontane uitroep van het slachtoffer, dadelijk na de mishandeling, kan als aanwijzing worden gebezigd.

b Arnhem Hof 25 Mei 1905.

146. Nu het Hof uit de als aanwijzingen beschouwde daadzaken kennelijk zijne overtuiging omtrent beklaagde's schuld onmiddellijk heeft geput, kan van een bewijs van aanwijzingen door aanwijzingen geen sprake zijn.

c H. R. 22 October 1906, Concl. conf.

147. Cassatie op grond van bewijs van aanwijzingen door aanwijzingen; immers het storten van de arsenicum in de potjes was alleen door aanwijzingen bewezen en desniettemin heeft het Hof diezelfde feiten mede gebruikt als aanwijzingen van requirantis opzet om te dooden (art. 289 j° 45 Sr.).

b H. R. 8 Januari 1906, Concl. contr.

Bekentenis Sr. | *Getuigenbewijs Sr.*
Cassatie Sr. | *Mot. v. vonnissen.*

ACCIJNZEN Z. RECHTEN EN ACCIJNZEN.

ACCOORD Z. FAILLISSEMENT.

ACTIE.

Bij n°. 277. — Vern. bij 's Hertogenbosch Hof 14 April 1903, waarbij met gedeeltelijke vernietiging van het vonnis der rechtbank de vordering ten deele ontvankelijk werd verklaard. Het Hof besliste dat de middelen der dagvaarding niet uitsluitend op eene persoonlijke vordering wezen en het petitum op een zakelijke. De vordering werd ontvankelijk geoordeeld in zooverre hij op een persoonlijk recht, uit een dading voortvloeiende, steunde. — Zie na de terugwijzing Roermond 10 December 1903.

I. Algemeene regelen. — Aard der acties. — Vereischten en gebreken. — Partijen.
II. Samenloop van meerdere vorderingen.

I.

294. De rechter is bevoegd te bevelen dat de gedaagde zich voor het vervolg heeft te onthouden van de gepleegde onrechtmatige handelingen en den ten onrechte boven zijn winkeldeur geplaatste firmanaam heeft weg te nemen, met bepaling van een boete voor elken dag dat zij daarmede in gebreke mocht blijven.

Rotterdam 8 Februari 1904.

295. Eene dagvaarding waarbij wordt gesommeerd tot betaling binnen zekeren termijn en tevens, wanneer aan die sommatie niet wordt voldaan, de debiteur wordt gedagvaard om ter terechtzitting te verschijnen, heeft geen niet-ontvankelijkheid van den eisch ten gevolge.

Amsterdam 17 Februari 1904.

296. De vordering tot betaling eener geldschuld, is ontvankelijk wanneer de vervaltijd, hangende het proces, verschenen is.

Rotterdam 13 Augustus 1902.

297. Het bij dupliek door gedaagde gedaan verweer tot ontzegging van den eisch op grond dat de cheque niet zou zijn teruggegeven of vóór of bij de dagvaarding aangeboden, is — daargelaten dat dit eerst bij dupliek gedaan verweer den gedaagde niet tot bevrijding zou strekken — feitelijk onjuist, waar bij dagvaarding betaling gevorderd wordt, desgevraagd tegen teruggave der cheque.

Dordrecht 18 Maart 1903.

298. De vordering van aandeelhouders in eene Naamlooze Vennootschap tot vernietiging van een besluit der Algemeene Vergadering, wegens strijd met de statuten, is een zuiver persoonlijke zaak, als bedoeld in art. 126 al. *a* Rv.

Amsterdam 20 Januari 1905.

299. De vordering tot afgifte van tiendrecht behoudt haar karakter van zakelijke vordering, niettegenstaande daarbij ook schadevergoeding wordt gevraagd.

's Gravenhage Hof 20 Juni 1904, bev. Rotterdam 27 Juni 1903.

300. Een vordering gegrond op de verschuldigdheid van krijtende tiend is zakelijk, ook al wordt, in plaats van de door den tiendplichtige niet afgegeven verschuldigde dieren, de daarvoor in de plaats komende waarde gevorderd. Competentie.

Rotterdam 27 Juni 1902.

301. Uit de artt. 625, 627 en 1902 B. W. volgt wel, dat hij, die actione negatoria de vrijheid van zijn eigendom inroept tegen dengene, die daarop daden van tiendheffing pleegt of doet plegen, volstaat met zijn eigenaarschap aan te toonen, maar geenszins, dat de gedaagde, die tot goedmaking zijner tegenspraak bewijs daarvoor aanvaardt, hiertoe noodzakelijk meer zoude hebben aan te toonen dan — gelijk hij hier deed blijken — dat des eischers land niet vrij is van tiendlast. Integendeel heeft, wanneer eene geheele vrijverklaring der beweerde tiendplichtige eigendommen is gevorderd, de verweerder de ongegrondverklaring van dien eisch aangetoond door aan te toonen, dat op elk der volgens eischers beweren tiendvrije perceelen tiendlast ligt.

b H. R. 15 December 1905, Concl. conf. verw. de cass. tegen *a* Arnhem Hof 11 Januari 1905. — Zie in prima Arnhem 19 December 1901 en in appel het interl. Arnhem Hof 4 Mei 1904.

302. De bij dagvaarding gestelde feiten leiden tot de gevolgtrekking dat de revindicatie van roerend goed is ingesteld en laten niet toe de opvatting der Rechtbank, dat mogelijk eene andere dan deze rechtsvordering bedoeld kan zijn, en meer in het bijzonder niet die rechtsvordering, welke hem die eene roerende zaak aan een ander heeft geleend om die te gebruiken, toekomt.

a 's Gravenhage Hof 26 October 1903.

303. De vordering tot erkenning en handhaving van het eigendomsrecht, en bijgevolg van vischrecht voor het verledene en tegenwoordige, heeft kennelijk een zakelijk karakter, en de vordering tot vergoeding van schade door inbreuk op het eigendomsrecht te hebben gemaakt, is de bijkomende vordering, die met de eigendomsverklaring ééne vordering uitmaakt.

Breda 16 Juni 1903, bev. bij 's-Hertogenbosch Hof 29 November 1904, beslissende, dat de rechtbank terecht zich bevoegd had verklaard en de rechtsverklaring van eigendom had uitgesproken, al werd deze in den loop der procedure door de houding der gedaagde onnoodig. Zulks is alleen van invloed op de gerechtskosten.

304. Om de bezitsstoornis rechtens volledig op te heffen, is behalve het feitelijk herstel in den vorigen toestand nog noodig een erkentenis van het bezit en van de gepleegde stoornis.

Almelo 30 September 1903.

305. Waar vergoeding wordt gevraagd voor de bij dagvaarding gestelde handelingen, het niet noemen van een derden verkooper door den makelaar, zulks in verband met en als gevolg van de in de dagvaarding voorgestelde overeenkomst, had kunnen geageerd worden uit art. 1303 B. W., doch in geen geval uit art. 1401 B. W. Om krachtens dit art. te ageeren moet, wanneer partijen contractueel zijn verbonden, de onrechtmatige daad vallen buiten het samenstel van rechten en verplichtingen door het tusschen hen bestaand contract uitsluitend beheerscht.

's Gravenhage Hof 7 Juni 1904, vern. *b* Rotterdam 5 Januari 1903.

306. Eene daad bestaande in de niet-nakoming eener overeenkomst kan op zichzelve geen aanleiding geven tot eene rechtsvordering tot schadevergoeding krachtens art. 1401 B. W., daar toch zoodanige vordering haar grondslag uitsluitend moet vinden in eene verbintenis uit de wet, voortvloeiende uit eene (onrechtmatige) daad op zichzelve, terwijl de vordering wegens niet-nakoming haar grond moet vinden in eene overeenkomst.

b 's Gravenhage Hof 16 Januari 1905.

307. Een vordering tot schadevergoeding, tegelijk steunende op contractueele wanpraestatie en onrechtmatige daad in den zin van art. 1401 B. W., is niet ontvankelijk.

Amsterdam 21 October 1903, bev. bij Amsterdam Hof 8 April 1904, hoezeer op anderen grond, nl. dat de vordering tegelijk steunde op contractueele wanpraestatie en eigendomsrecht, welke laatste grondslag niet was verloren gegaan, doordat de bij dagvaarding tevens geëischte vanwaardeverklaring van revindicatoir beslag bij repliek was prijs gegeven.

308. Eischer's bewering, dat de rechtsgrond van zijne onderhavige schadeactie is gelegen in eene door de gedaagden jegens hem gepleegde onrechtmatige daad, is onjuist. Uit de dagvaarding volgt integendeel, dat eischer schadevergoeding vordert ter zake van niet-nakoming door gedaagden van een met eischer aangegane verbintenis.

Amsterdam 16 Juni 1905.

309. Wanneer de rechter door de dingtalen niet te weten komt, welke de handelsoperatiën zouden zijn geweest, die gesteld worden op last en voor rekening van den gedaagde te zijn verricht, moet hij den eischer ambtshalve niet-ontvankelijk verklaren in zijn eisch.

's Gravenhage 3 Februari 1903, vern. bij 's Gravenhage Hof 24 November 1903, beslissende dat de dagvaarding voldoende rechtsfeiten, te weten reporttransacties, bevatte. Nu de gedaagde evenwel het bestaan daarvan virtualiter heeft ontkend, door te beweren, dat de posten der rekening de uitkomsten waren van spel en weddingschap, behoort de vordering als onbewezen te worden ontzegd.

310. De beide onderdeelen der reconventie sluiten elkaar uit en maken daarvoor de geheele reconventie niet-ontvankelijk.

's Hertogenbosch 21 Mei 1902.

311. Een vordering is ontvankelijk al kan op grond der gestelde feiten zoowel aan een erfdienstbaarheid als aan een recht van buurweg worden gedacht; het is voldoende dat de feiten de vordering, die gedaan wordt, wettigen.

Amsterdam 25 Mei 1906.

312. Eèn vordering niet steunende op bepaalde feiten, maar bloot op gissingen en ramingen moet niet-ontvankelijk worden verklaard.

a Rotterdam 24 November 1902.

313. Waar als in voege voorschreven in verband met het door eischer ingenomen standpunt niet alleen het onderwerp van den eisch maar ook de aangevoerde middelen in dedagvaarding staan uitgedrukt, wordt in allen deele voldaan aan de wet en aan de door haar voorgeschreven procesorde, en is eischeres ontvankelijk in hare vordering. Bij de akte van scheiding is gevestigd een zakelijk recht ten behoeve van een niet tot de scheiding behoorend aan een der deelgerechtigden toebehoorend onroerend goed. Over het bestaan van dit zakelijk recht kan geen dwaling bestaan.

Leeuwarden 25 Februari 1904.

314. Waar gevorderd wordt een saldo, is het in het algemeen niet verboden bij dagvaarding naar eene vroegere rekening-courant te verwijzen, mits vaststa dat deze den gedaagde is in handen gekomen of op legale wijze te zijner kennis gebracht. Nu de gedaagde die ontvangst ontkent en de eischer haar niet bewijst, ontbreken aan de dagvaarding de voor de ontvankelijkheid onmisbare middelen, welk gebrek niet kan worden goed gemaakt door bij repliek een afschrift dier vroegere rekening-courant alsnog in het geding te brengen.

a Amsterdam 30 Juni 1903.

315. De man, als hoofd der echtvereeniging, is ontvankelijk in zijn vordering tot betaling van eene schuld, jegens de vrouw vóór het huwelijk aangegaan. Hiertegen kan niet afdoen het processueel bezwaar, dat sommige bewijsmiddelen (verhoor op vraagpunten, beslissende eed) niet meer kunnen worden gebruikt tegen de vrouw die, ware zij verplicht alleen of door den man bijgestaan in rechte op te treden, tegen haar hadden kunnen worden aangewend.

c Amsterdam 9 April 1902.

316. Ten onrechte is door de rechtbank de appellant in zijne hoedanigheid van toezienden voogd over de minderjarige kinderen van den 2en geïntimeerde en zijne overleden echtgenoote niet toegelaten in de vrijwaringsprocedure door den 2en geïntimeerde aangevangen tegen zijne wijlen evengenoemde echtgenoote, in wiens plaats thans bedoelde minderjarigen zijn getreden en de 3e geïntimeerde als executeur-testamentair en bewindvoerder der nalatenschap van wijlen genoemde echtgenoote wel toegelaten.

Amsterdam Hof 15 Januari 1904.

317. Waar het bestuur eener coöperatieve vereeniging in rechten is opgetreden, zonder volgens de statuten daartoe gemachtigd te zijn, moet het niet-ontvankelijk verklaard worden. Een na het uitbrengen der dagvaarding verkregen machtiging kan het begaan verzuim niet meer goedmaken.

's Gravenhage Hof 10 Maart 1903.

318. Terecht is eischeresse onder de benaming van hare handelsonderneming in rechten opgetreden en niet door haren directeur.

Breda 4 November 1902.

319. Een eisch, ingesteld ten verzoeke van „de maatschappij" Nutricia is ontvankelijk, ook wanneer niet in de dagvaarding is gesteld, dat deze maatschappij is eene Koninklijk goedge-

keurde vereeniging, eene vennootschap of een maatschap.

Groningen 23 September 1904.

320. Hij, die, daartoe bevoegd, op eigen naam een overeenkomst heeft aangegaan is gerechtigd om de daaruit voortspruitende vorderingen in te stellen. Mitsdien is de schipper, die een bevrachtingsovereenkomst over het door hem gevoerde schip gesloten heeft, bevoegd de daaruit ontstane rechten te doen gelden, ook nadat hij opgehouden heeft schipper van dat vaartuig te zijn.

b Rotterdam 22 Juni 1904.

321. Aan de ontvankelijkheid der eischers die, als erfgenamen van den schuldenaar, de vernietiging vragen van de gerechtelijke vervolging tot uitwinning van het door hun auteur met hypotheek bezwaard onroerend goed, staat niet in den weg, dat zij niet te zamen met hunne mede-erfgenamen en schuldenaren optreden, noch dezen in het geding hebben geroepen.

b Amsterdam 4 Februari 1903.

322. De door den appellant in eersten aanleg voorgestelde exceptio plurium litis consortium is terecht door de rechtbank verworpen op grond dat het niet ter zake afdoet of appellant met anderen het bedoelde perceel in huur had, daar, al ware dit het geval, bij dan toch volgens de posita der dagvaarding het noordwestelijk deel van het door hem met die anderen gehuurde grondstuk alleen met de in de dagvaarding genoemde tiendplichtige vruchten heeft bebouwd, op welk gebruik van het bewuste deel van het grondstuk het in deze, zooals ook de eerste rechter zeer juist heeft overwogen, ter beoordeeling der tiendplichtigheid, uitsluitend aankomt.

a Arnhem Hof 22 April 1903.

323. Daar de overeenkomst was aangegaan zoowel met den eischer als met zijn zoon, kan gedaagde er belang bij hebben, dat ook die zoon in den gerichte was geroepen en is de eischer daarom in zijne vordering niet ontvankelijk.

b Utrecht 15 November 1905.

II.

324. Het ontbreken van de uitdrukkingen „subsidiair” en „meer subsidiair” behoeft niet te leiden noch mag zonder nader onderzoek naar de bedoeling van den steller der dagvaarding leiden tot het vóóropstellen, dat hier alleen sprake kan zijn van een samenvoeging der vorderingen tot één geheel (cumulatie van acties); integendeel, in de dagvaarding is voldoende aangegeven, dat de eene vordering aan de andere ondergeschikt is.

's Gravenhage Hof 7 November 1904.

325. Het instellen eener vordering op een drieledigen grondslag (servituut, buurweg en noodweg) is geoorloofd.

's Hertogenbosch 20 Mei 1904.

326. De ingestelde actie strekt eenvoudig tot schadevergoeding wegens beweerden onrechtmatigen inbreuk op het eigendomsrecht des eischers, en wordt nog ten petitoire noch ten possessoire geageerd, zoodat van de verboden cumulatie geen sprake is.

Zwolle 16 Maart 1904.

327. Samenloop van actiën. Aan den lastgever competeert tegen den lasthebber niet slechts de rechtsvordering ex art. 1839 B. W., doch ook die ex art. 1838 al. 1 B. W. Waar de eerste den lastgever niet tot het door hem beoogde doel heeft geleid, verbiedt de wet hem geenszins de andere tegen den lasthebber in te stellen, waarbij door hem een bepaald bedrag als schadevergoeding wegens een bepaald aangewezen verzuim van den lasthebber gevorderd wordt.

a Zwolle 24 Juni 1903.

328. De cumulatie der op de artt. 307 en 308 B. W. steunende vorderingen is niet verboden; gemis aan bewijs voor één der feitelijke grondslagen leidt niet tot ontzegging der geheele vordering.

c Amsterdam 8 Februari 1905.

ADMINISTRATIEVE EN RECHTERLIJKE MACHT.

Bij n°. 398. Het arrest is vern. bij *a* H. R. 20 Maart 1903, Concl. contr. op grond, dat het verzet niet gericht was tegen de wettigheid van den „aanslag” en bev. het vonnis der rechtbank, in zooverre deze zich had bevoegd verklaard.

Bij n° 400. Bev. op dit punt bij *a* Arnhem Hof 17 December 1902, waartegen de cass. is verw. bij *d* H. R. 8 Januari 1904, Concl. conf. Zie speciaal deze conclusie.

410. De vraag, of eene gemeentelijke verordening treedt in hetgeen algemeen rijksbelang is, staat niet ter beslissing van den rechter.

a H. R. 8 December 1902, Concl. conf.

411. De vraag of eene gemeenteverordening treedt in hetgeen van provinciaal belang is, staat niet ter beoordeeling van den rechter.

a H. R. 27 Februari 1905, Concl. conf.

412. Waar de provinciale verordening het aan B. en W. heeft overgelaten voor de respectieve gemeenten te bepalen, wanneer het voor het geval van overstrooming of invallend dooiweder gegeven voorschrift in werking treedt, staat het niet ter beoordeeling van den rechter, of deze tijdsbepaling door het administratief gezag,

dat daarmede is belast, in eenig bijzonder geval op goede gronden is geschied.

e H. R. 15 Juni 1903, Concl. conf.

413. Uit de omstandigheid, dat de algemeene wetgever eene bepaalde soort van koppelarij in het belang der minderjarigen heeft verboden, volgt niet, dat daardoor aan alle andere soorten van koppelarij straffeloosheid verzekerd wordt, zoodat deze niet strafbaar zouden mogen worden gesteld bij gemeentelijke verordening. Of zoodanige verordening treedt in hetgeen van algemeen rijksbelang is, staat niet ter beoordeeling van den rechter.

b H. R. 30 Maart 1903, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 23 December 1902, waarbij was vern. Amsterdam 16 October 1902.

415. Of de in art. 193 Gem.wet bedoelde plaatselijke verordening de gelegenheid tot plaatsvervanging in of afkoop van persoonlijke diensten „zooveel mogelijk" vrijlaat, staat niet ter beoordeeling van den rechter.

c H. R. 29 Februari 1904. Concl. Conf.

416. Art. 6bis der bij het 1e, 2e en 3e middel bedoelde verordening, in het arrest tekstueel aangehaald, strijdt niet met art. 431 Sr., terwijl de vraag, of de gemeentewetgever bij eerstgemeld artikel is getreden in een onderwerp van algemeen rijksbelang, door artikel 152 in verband met art. 153 Gem.wet is onttrokken aan 's rechters oordeel.

b H. R. 6 November 1905, Concl. conf.

417. Het bepalen van eene rooilijn voor nieuw aan te leggen straten, kan geacht worden een maatregel te zijn in het belang der openbare orde en van de gezondheid der ingezetenen eener gemeente. Alzoo is de gemeenteraad volgens art. 135 Gem.wet bevoegd dit onderwerp bij verordening te regelen. Inbreuk op zoodanige verordening door over de rooilijn heen te bouwen kan aanleiding geven tot de toepassing van art. 180 Gem.wet. De rechter, die volgens de wet moet rechtspreken, zal sommige bepalingen eener wettig tot stand gekomen verordening buiten toepassing moeten laten, wanneer hem blijkt, dat zij met de wet in strijd zijn, maar hij kan dit alleen doen, wanneer die bepalingen zouden toegepast moeten worden op de in het aan zijn oordeel onderworpen geding vaststaande feiten, wat hier het geval niet is.

d H. R. 8 Januari 1904, Concl. conf. verw. de cass. tegen *a* Arnhem Hof 17 December 1902, waarbij was vern. Almelo 29 Mei 1901.

418. Art. 453 Sr. en art. 13 der alg. pol. verordening van de gemeente Akersloot (verbiedende niet uitvliegend pluimgedierte op straat te laten losloopen) zijn nevens elkander bestaanbaar, terwijl overigens art. 151 Gem.wet, dat betrekking heeft op het geval, dat de wet, die in het onderwerp eener plaatselijke verordening voorziet, jonger is dan die verordening, in deze toepassing mist.

b H. R. 27 November 1905, Concl. conf.

419. Een algemeen verbod in eene plaatselijke verordening om behoudens daarvan te verleenen ontheffing, op openbare plaatsen muziek- of zanguitvoeringen te geven, serenades of optochten te houden is niet in strijd met de Zondagswet of met de wet op den staat van oorlog en beleg. Of zoodanige verbodsbepaling treedt in hetgeen van algemeen rijksbelang is, staat niet ter beoordeeling van den rechter.

b H. R. 22 Februari 1904, Concl. conf.

420. De vraag of eene gemeente door het krachtens eene beweerde geldleening in haar kas gestort geld is gebaat, staat niet ter beslissing van den burgerlijken rechter, als zijnde afhankelijk van de vraag op welke voorwaarden eene geldleening is aangegaan, waarover het oordeel uitsluitend gelegd is in handen van den Gemeenteraad onder goedkeuring van Ged. Staten of van de Koningin, welke bepaling van openbare orde in het tegenovergesteld geval krachteloos zou kunnen worden gemaakt.

Amsterdam Hof 2 Januari 1905, Concl. conf. — Zie in cass. *a* H. R. 27 April 1906, Concl. conf.

421. Volgens art. 2 R. O. zijn aan de rechterlijke macht ter beslissing opgedragen vorderingen tot betaling van eenig bedrag, zonder onderscheid of die vorderingen zijn ontstaan uit privaat- dan wel uit publiekrechtelijke betrekkingen. De bepalingen van het Burg. Wetb. (dus ook de in art. 2012 vastgestelde korte verjaringstermijnen) zijn niet van toepassing op vorderingen, die haar oorsprong ontleenen aan het publiek recht.

's Gravenhage 9 Januari 1906.

422. De rechterlijke macht is bevoegd kennis te nemen van eene vordering tot schadevergoeding ingesteld tegen een Waterschap, op grond dat dit laatste meer dan noodig den Polder inundeerde en daardoor ook eischers huis onder water zette. Wanneer het administratief gezag geen peil heeft aangegeven, is het Waterschap slechts dan civiliter aansprakelijk als het die inundatie zonder eenig nut voor zichzelf, zóó hoog heeft opgevoerd, dat daardoor aan een ander schade werd berokkend. Dat feit is in casu niet bewezen of te bewijzen aangeboden.

a = *b* 's Hertogenbosch 13 Januari 1905.

423. Art. 26 en art. 1 van de wet op het lager onderwijs maakt den burgerlijken rechter in casu niet onbevoegd; op de vordering van den eischer tot betaling van een deel zijner jaarwedde, omgezet in schadevergoeding, is toepasselijk art. 2012 2e lid B. W. Tegen deze vordering kan de verjaring volgens de wet van 8 Nov. 1815, Sb. 51 niet worden ingeroepen.

Groningen 6 April 1906.

424. Hij, die zich in zijne „publiekrechtelijke" bevoegdheid gekrenkt acht door een dagelijksch bestuur eener gemeente ter uitvoering van een besluit van den gemeenteraad, zooals in casu is geschied, kan niet vragen door middel eener burgerlijke rechtsvordering herstel van het nadeel, dat hem daardoor veroorzaakt wordt, maar heeft ingevolge art. 153 Gem.wet aan de Koningin te verzoeken schorsing of vernietiging van dat, volgens hem, in strijd met het algemeen belang genomen raadsbesluit.

's Hertogenbosch Hof 20 Maart 1906.

425. Door het woord aanslag in art. 15 der Wet van 22 Mei 1845 (Sb. 22) wordt aangeduid eene handeling, waarbij eene belastingwet of belastingverordening op een bepaalden persoon wordt toegepast en niet eene handeling, waarbij in het algemeen zekere categoriën van personen aan belasting worden onderworpen. De vraag of verzet tegen een dwangbevel is toegelaten, hangt naar voormeld artikel alleen af van den grond, waarop dit verzet berust. De bevoegdheid van den rechter staat alzoo niet in

verband met de vraag, waarop de aanslag rust, eene vraag, die voor den rechter eerst te pas kan komen, als hij van het verzet kennis neemt.

a H. R. 20 Maart 1903, Concl. contr. vern. *a* 's Hertogenbosch Hof 1 April 1902 en bev. 's Hertogenbosch 15 Maart 1901, in zooverre de rechtbank zich had bevoegd verklaard.

426. De stelling dat, waar vaststaat dat betreffende de onderhavige belasting betreffende de heffing van gelden wegens het gebruik maken van openbaren gemeentegrond en openbaar gemeentewater geen kohieren van aanslag bestaan, ook niet geacht kan worden een aanslag aanwezig te zijn als bedoeld bij art. 15 der wet van 22 Mei 1845 (Sb. 22) en dat dus, waar geen aanslag is, het gedaan verzet niet betreft de wettigheid van den aanslag, vindt geen steun in de wet. Art. 260 Gem.wet verwijst voor de invordering der plaatselijke belastingen in het algemeen en zonder eenige beperking tot die belastingen, ten aanzien van welke kohieren bestaan, naar de wet van 22 Mei 1845 (Sb. 22). Art. 15 van laatstgenoemde wet, hetgeen regelt de schorsing der tenuitvoerlegging van het dwangbevel en dat van geen kohieren melding maakt is, als één geheel uitmakend met die artikelen, welke de uitvaardiging en ten uitvoerlegging van het dwangbevel regelen, algemeen en onbeperkt toepasselijk op alle plaatselijke belastingen; alleen is dus te beoordeelen, of al dan niet een aanslag in zoodanige belastingen heeft plaats gehad, hetzij door het brengen van den belastingschuldige op een kohier, hetzij op andere wijze. In den zin van meergemeld art. 15 wordt door „aanslag" aangeduid de handeling, waarbij een belastingwet of -verordening op een bepaald persoon wordt toegepast; in deze heeft, in dien zin, aanslag door den gemeente-ontvanger plaats gehad in den vorm van eene kennisgeving om, ter zake van de hierbedoelde belasting, het gevorderde bedrag te komen betalen. De betwisting van opposante van de verschuldigdheid van de door den gemeente-ontvanger van haar gevorderde retributie, uitsluitend op grond dat deze niet gewettigd is door de ten deze toegepaste verordening, is eene betwisting van de wettigheid en de hoegrootheid van den aanslag, waarvan de berechting niet staat ter kennisneming van de Rechtbank.

Amsterdam 22 April 1904.

427. In casu treden niet op twee tegenover elkander staande publiekrechtelijke lichamen, beiden ter uitvoering van hunne publiekrechtelijke verplichting en bevoegdheid, maar twee partijen, waarvan de eene onafhankelijk van de toestemming van de andere partij, krachtens eigen bevoegdheid, werken aanlegt en de andere alleen op die werken (wegen) politiezorg uitoefent en zorgt voor de openbare orde en veiligheid op die wegen. Het toestaan eener bijdrage in de onderhoudskosten van kunstwegen als boven door de gemeente bevat geen publiekrechtelijke taak; het is eene vrijwillige toestemming om bij te dragen ten bate der ingezetenen en een aanvaarding dier bijdrage in het belang van het waterschap, onder eene voorwaarde, die vervuld wordt op 't oogenblik dat de aanleg der wegen voltooid is. Er bestaat dus een overeenkomst, tot onderwerp hebbende het onderhoud, tot welker totstandkoming wederzijdsche toestemming noodig is en die niet éénzijdig door een Raadsbesluit kan worden ingetrokken, maar slechts met onderlinge toestemming kan worden ontbonden. Het geldt alzoo hier een civielrechtelijke handeling. Voor het wettelijk totstandkomen der overeenkomst behoefde de gemeente niet de goedkeuring van Ged. Staten, daar art. 146 Gw. j° 194 Gem.wet ten deze niet van toepassing zijn.

b Arnhem Hof 11 Januari 1905, bev. Zwolle 29 April 1903. De cass. is verw. bij *a* H. R. 23 Maart 1906, Concl. conf. uitdrukkelijk beslissende omtrent de goedkeuring van Ged. Staten, dat deze niet vereischt was noch op grond van art. 194 Gem.wet, omdat de overeenkomst niet betrof gemeente-eigendommen noch op grond van art. 194 *f* dier wet, omdat zij niet was een aanbesteding van werken of leverantie.

428. Eene gemeente kan evenals een privaat persoon door haar orgaan eene onrechtmatige daad plegen. De gemeente, onrechtmatig inbreuk makende op eens anders recht van eigendom of daaruit voortspruitende rechten, doet hierdoor ontstaan een geschil, waarover bij uitsluiting de burgerlijke rechter bevoegd is te oordeelen. In het bijzonder staat de vraag, of hier plaats had uitvoering eener verordening door wegneming ingevolge art. 180 Gem.wet van hetgeen in strijd daarmede was daargesteld, dan wel onrechtmatige afbraak door het gemeentebestuur van hetgeen de eigenaar aan zijn huis had hersteld, ter beslissing van den burgerlijken rechter na afloop der hier bevolen plaatsopneming.

c H. R. 24 Juni 1904, Concl. conf. van de cass. tegen Leeuwarden Hof 24 Juni 1903.

429. Eene vordering tot schadevergoeding wegens schending van een civiel contract houdt niet op een geschil over eischers burgerlijk recht te zijn, wanneer de schending bestaat in een daad der overheid als zoodanig. Alzoo is de burgerlijke rechter ten deze bevoegd.

's-Hertogenbosch 27 Februari 1903, bev. bij 's-Hertogenbosch Hof 15 December 1903.

ADVOCAAT.

56. Een zoogenaamd beding omtrent de „quota pars litis" is nietig, als strijdig met den geest onzer wetgeving en met de eer en de waardigheid van den advocaat.

a Amsterdam 8 Februari 1905.

57. Indien onder den advocaat, ten laste van zijn client, derde arrest is gelegd, mag de eerstgenoemde, voor zijne bemoeiingen te dier zake, niets in rekening brengen voor hetgeen hij, als derde gearresteerde, toch had moeten doen en slechts honorarium berekenen voor hetgeen hij, als raadsman van den client heeft verricht.

a Amsterdam 8 Februari 1905.

58. Bij verschil tusschen advocaat en client

over het bedrag van het den eersten competeerende salaris, moet de advocaat zich ingevolge de bepalingen der wetten van 28 Augustus en 29 December 1843 (Sb. 66) wenden tot den Raad van Toezicht en Discipline. De kantonrechter is onbevoegd van dit geschil kennis te nemen.
Heusden Kgr. 24 Augustus 1902.

59. Een gerequestreerde bij een faillissementsaanvrage, die, voor zijne verschijning voor eenig rechtscollege, den bijstand van een advocaat inroept, is verplicht diens hulp behoorlijk te honoreeren, ook al mocht zij later min of meer overbodig zijn gebleken.
a Amsterdam 8 Februari 1905.

60. De advocaat die de betaalde lastgeving van een gefailleerde heeft aangenomen om dezen zijn rechtskundigen bijstand te verleenen ten einde een gerechtelijk accoord tot stand te brengen en de bij dat accoord bepaalde percenten aan de schuldeischers uit te betalen, is, wanneer in het accoord bepaald is dat die uitbetaling te zijnen kantore zal plaats hebben, tot die uitbetaling verplicht, ook al had hij de daartoe vereischte gelden niet van den lastgever onder zich. In casu had hij daarenboven voldoende gelden van dezen onder zich om de accoordpercenten van den schuldeischer, die tot betaling sommeerde, uit te betalen, zelfs al wil men aannemen dat hij recht had om het overeengekomen salaris van die gelden af te houden. Zoodanig recht bestond echter niet, daar, bij gebreke van afwijkend beding, de lasthebber eerst recht heeft op belooning wanneer de last is uitgevoerd. Wanneer door de niet-voldoening door den lasthebber aan de bovenvermelde verplichting, het accoord op vordering van een der schuldeischers ontbonden is verklaard, is de lasthebber verplicht de daardoor veroorzaakte schade aan zijn lastgever te vergoeden. Die schade is geleden, al had de lastgever aan de tegen hem uitgesproken veroordeeling tot betaling van het volle bedrag der schuld nog niet voldaan en al bestond ook, vóór de ontbinding van het accoord, de zedelijke verplichting om het, na betaling der accoordpercenten, overblijvende deel der schuld te betalen.
b Rotterdam 23 Juni 1902.

61. Al hebben de werkzaamheden van den advocaat plaats gehad vóór het faillissement, toen de client was sui juris, dan nog is art. 31 tweede lid van het tarief toepasselijk, zoodat de begrooting niet aan den Raad van Toezicht behoefde onderworpen te worden.
Maastricht 19 Mei 1904.

62. De bestrijding van den getaxeerden staat behoeft ingeval van faillissement niet bij verzet te geschieden, doch kan ook plaats hebben bij de procedure over de verificatie, doch is de opposant gehouden zijne grieven tegen de begrooting uiteen te zetten.
Maastricht 19 Mei 1904.

Appel Sz.
Competentie Bz. 58.
Conserv. beslag 57.
Faillissement 59 v.
Kosten Bz. 61.
Lastgeving 60.
Maatschap.
Proceskosten Bz. 57.
Schadevergoeding 60.
Verjaring Bz.
Voorrang v. schulden.

AFBETALINGSCONTRACT z. KOOP EN VERKOOP.

AFDREIGING z. AFPERSING EN AFDREIGING.

AFDRIJVEN VAN VRUCHT.

6. De requirante, verloskundige van beroep, is terecht veroordeeld als daderes van het in art. 297 Sr. omschreven misdrijf, gepleegd onder de verzwarende omstandigheid van art. 298, waar in overeenstemming met de dagvaarding ten hare laste als bewezen is aangenomen, dat zij, met het doel om de afdrijving en den dood te veroorzaken van de vrucht, waarvan eene vrouw zwanger was, in de baarmoeder van die vrouw, met toestemming van deze, een katheter heeft ingebracht en heeft laten zitten totdat het beoogde gevolg daarvan was bereikt. Ook bij name voor het „laten zitten" overeenkomstig haar voorschrift en last was de requirante als voor haar eigen daad strafrechtelijk aansprakelijk. Daarbij toch is geen sprake van het doen plegen of van uitlokking van een door een ander gepleegd misdrijf.
a H. R. 22 Mei 1905, Concl. conf. verw. de cass. tegen 'sHertogenbosch Hof 8 Februari 1905.

7. Art. 297 al. 1 Sr. Voor het opzettelijk veroorzaken van afdrijving in den zin van genoemd artikel wordt vereischt dat de vrucht tijdens de bewerking heeft geleefd.
b Arnhem Hof 24 December 1903.

8. Geen influenza gepaard met koorts heeft in casu het afsterven van de vrucht e. a. ten gevolge gehad, maar dit is veroorzaakt door de kunstbewerking bij dagvaarding genoemd.
b Arnhem Hof 24 December 1903.

9. Veroordeeling wegens het opzettelijk de afdrijving of den dood der vrucht van een vrouw met hare toestemming veroorzaken. Artt. 297 en 298 Sr.
Leeuwarden 9 Maart 1904.

10. Het opzettelijk de afdrijving en den dood der vrucht van eene vrouw met hare toestemming veroorzaken, gepleegd door eene vroedvrouw.
's Hertogenbosch 4 October 1904.

11. Veroordeeling van iemand die een vrucht had afgedreven, op grond van artt. 308 en 436 Sr.
's Hertogenbosch 3 November 1904.

Medodader 6. | *Motieven v. vonnissen.*

AFFAIRE z. DAGVAARDING BZ., KOOP EN VERKOOP, KOOPHANDEL, ONRECHTMATIGE DAAD, ZAKEN.

AFKONDIGING.

106. Aan art. XLV der wet van 12 Oct. 1904 (Sb. 230) tot herziening der oorspronkelijke drankwet is voldaan bij K. B. van 12 Oct. 1904 (Sb. 231), bepalende, dat eerstgemelde wet in werking zal treden op 15 Oct. 1904, zoodat de bewering dat hij eerst in werking is kunnen treden op den 20en dag na 15 Oct. 1905, is onjuist.
d H. R. 13 Juni 1905, Concl. conf.

107. Art. XLV der wet van 12 October 1904 (Sb. 230) tot herziening der drankwet bevat eene afwijking van art. 2, 3e lid Alg. Bep. zoodat de laatstgemelde wetsbepaling, als hier niet van toepassing, niet kan zijn geschonden. Aan art. XLV voormeld is voldaan

door het K. B. van 12 October 1904 (Sb. 231) en de bewering, dat tusschen den dag der uitgifte van het Staatsblad, waarin de wet tot herziening der Drankwet is geplaatst en den dag der inwerkingtreding dezer wet 19 vrije dagen hadden moeten verloopen, is ongegrond. De in voldoening aan art. XLVI der voormelde wet van 12 October 1904 (Sb. 230) bij K. B. van 17 October 1904 (Sb. 235) bekend gemaakte tekst behoefde niet door de Koningin te worden goedgekeurd.

c H. R. 12 Februari 1906, Concl. conf.

108. Een Koninklijk besluit, waarbij ingevolge opdracht des wetgevers alléén wordt vastgesteld het tijdstip, waarop eene wet in werking treedt, mist geheel het karakter van een algemeenen maatregel van bestuur.

c H. R. 12 Februari 1906, Concl. conf.

109. Waar de gemeenteraad zich in een artikel der algemeene politieverordening heeft voorbehouden de aanwijzing der straten, bruggen en wegen, waarover het in dit artikel omschreven verkeer zal zijn verboden, is die aanwijzing bij nader raadsbesluit een voorschrift van wetgeving, op welks overtreding reeds bij voorbaat straf is gesteld, zoodat dit voorschrift om verbindend te zijn overeenkomstig art. 168 in verband met art. 173 Gem.wet moet worden afgekondigd.

b H. R. 28 November 1904, Concl. contr.

Drankwet 106 v. | Maatr. v. bestuur 108.
Gemeenteverordening 109.

APPALING EN AFSLUITING.

Bij n°. 69. — Vern. bij *a* Arnhem Hof 14 Juli 1903, waartegen de cass. is verw. bij H. R. 8 April 1904, Concl. conf.

70. Een erfpachter is gerechtigd de actie van art. 678 B. W. in te stellen. De actie van art. 678 B. W. is niet toelaatbaar, waar vaststaat dat verscheidene jaren vóór de dagvaarding eene afscheiding tusschen beide erven bestond en door beide partijen werd geëerbiedigd. Dat wordt niet anders als de eischeres wel bij dagvaarding stelt, dat de grens niettemin onzeker was, maar in gebreke blijft zulks te bewijzen.

b 's Hertogenbosch 22 April 1904.

Aanwassen, schorren en eilanden. | Erfpacht 70.

AFPERSING EN AFDREIGING.

2. Afgifte en overgave zijn synonieme benamingen van hetzelfde in art. 317 Sr. als gevolg der afpersing aangeduide feit.

c H. R. 16 Maart 1903, Concl. conf. — Zie in eerste instantie Haarlem 2 October 1902.

3. In de dagvaarding, welker inhoud in het arrest wordt teruggegeven, kan geen sprake zijn van twee alternatief ten laste gelegde feiten, terwijl de bedreiging, „dat zij niet levend van de kamer zoude komen," door den beklaagde tegen de in de dagvaarding genoemde weduwe geuit, terwijl hij met dreigend gebaar een dolk en een revolver op haar hield gericht, en de toevoeging „dat hij haar zou doodschieten," zij het in eenigszins verschillende bewoordingen, inhouden de bedreiging haar het leven te benemen, zoodat de rechtbank niet behoefde te treden in een onderzoek naar de juiste bewoordingen der bedreiging met levensberooving, waardoor de bedreigde was gedwongen den beklaagde bankpapier en geld af- of over te geven.

c H. R. 16 Maart 1903, Concl. conf. — Zie in eerste instantie Haarlem 2 October 1902.

4. Veroordeeling wegens poging tot afdreiging. Het vragen aan eene vrouw om f 25.— onder bijvoeging, dat, wanneer zij die f 25.— niet geeft, men in een veel verspreid blad zal vermelden, dat zij leeft met een man, die bij zijne eigene vrouw vier kinderen heeft, levert, zoo de vrouw onder den indruk dier bedreiging de f 25.— geeft, het misdrijf op van art. 318 Sr. op.

Amsterdam 30 Januari 1902.

Geweldpleging. | Motiveen van vonnissen.

AFSCHRIFT. Z. SCHRIFTELIJK BEWIJS BZ.

AFSTAMMING.

32. Bewijs van vaderschap aangenomen van het kind van een ongehuwd meisje. Art. 342 B. W.

Haarlem 9 Juni 1903.

33. Het kind, geboren uit ouders, tusschen wie niet blijkt dat ooit een huwelijk bestaan heeft, kan zich ten bewijze zijner wettigheid niet beroepen op het uiterlijk bezit van staat overeenkomstig zijne geboorte-akte en het feit dat zijne ouders openlijk als man en vrouw hebben geleefd. Art. 157 B. W. is hier niet toepasselijk.

Almelo .... Juli 1903. (5)

34. Betwisting van de plaats gehad hebbende erkenning door het erkende kind tegenover hem, die de erkenning deed. De juistheid dier betwisting aangenomen op grond van vermoedens.

a Rotterdam 1 Mei 1905.

Burgerlijke stand 33. | Erk. v. nat. kinderen 34.

AFSTAND VAN INSTANTIE.

79. Eene exeptie van onbevoegdheid kan voor dat daarop geantwoord is worden ingetrokken. Afstand van instantie, buiten toestemming der wederpartij na het antwoord gedaan dient te worden voorbijgegaan.

Heusden Kgr. 10 Juli 1902.

80. Royement op eenzijdig verzoek des eischers. Afstand van instantie buiten toestemming van den gedaagde, nadat deze eene exceptie van onbevoegdheid had voorgesteld. — Het royement is ongeldig en eischer moet niet-ontvankelijk verklaard worden in een tweede vordering terzelfder zake ingesteld bij een anderen rechter, zij het ook na intrekking en buiteneffectstelling der eerste dagvaarding.

Zwolle Kgr. 12 Mei 1903.

Appel Bz. | Connex. en litisp. 80.
Beh. ter rolle 80. | Exceptiën 79.
Competentie Bz. 79.

AFWEZIGHEID.

73. De vergunning van art. 546 B. W. kan niet worden gevraagd, nadat de inbezitneming reeds heeft plaats gehad door den bewindvoerenden van den afwezige.

e H. R. 5 Dember 1902, verw. de cass. tegen *a* Amsterdam Hof 9 September 1902, waarbij evenwel de vergunning werd geweigerd op grond

van de onbevoegdheid, hieruit voortvloeiende, dat het sterfhuis in het buitenland was gelegen. Hiermede stemde overeen de Concl. O. M. voorafgaande aan het arrest van den H. R.

Competentie Bz. 73.
Erfopvolging. 73.
Huwelijk.

ALTERNATIEVE TEN LASTE LEGGING Z. CASSATIE SZ., MOTIEVEN VAN VONNISSEN.

AMBTENAREN Z. BELEEDIGING VAN AMBTENAREN, CASSATIE SZ., DAGVAARDING SZ., MISHANDELING, MISHANDELING VAN AMBTENAREN, OPENBAAR GEZAG, OPSPOREN VAN MISDRIJVEN, POGING, REBELLIE, VALSCHHEID SZ., VERDUISTERING, VERDUISTERING VAN TITELS ENZ., WONING.

AMBTSMISDRIJVEN.

15. Al moge „de toeëigening" voor de in art. 361 Sr. strafbaar gestelde verduistering geen vereischte zijn, sluit zulks echter niet uit, dat, zoo onttrekking aan de bestemming van het voorwerp des misdrijfs het gevolg der toeëigening is, er verduistering heeft plaats gehad in den zin van voornoemd artikel. Nu naar het bestreden arrest feitelijk vaststaat, dat de requirant de 3 uitgelote obligatiën, die hij onder zich had om na te zien, in te pakken en ter plaatse door de Algemeene Rekenkamer aangewezen, weg te bergen, zich heeft toegeëigend door ze in pand te geven, heeft hij ze door die toeëigening onttrokken aan hare bestemming en alzoo verduisterd, zoodat het Hof daarop te recht heeft toegepast art. 361 Sr.

b H. R. 26 Augustus 1905, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's Gravenhage Hof 25 Mei 1905.

16. Onder „openbare instelling van vervoer", waarvan in de artt. 372 en 373 Sr. melding wordt gemaakt, wordt vooralsnog niet begrepen de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen hier te lande. De betrekking van voorman-arbeider, niet noodwendig medebrengende de waarneming van die van „ladingmeester" is zonder nadere omschrijving in de dagvaarding onvoldoende om aan te kunnen nemen, dat de dagvaarding inhield ten laste legging óók van het onder zich hebben van goederen uit hoofde van zijn persoonlijke dienstbetrekking.

Arnhem Hof 3 December 1903, bev. Arnhem 13 October 1903.

17. Voor de strafbaarheid in art. 373 Sr. is geen vereischte dat het toevertrouwen van een brief is geschied door een derden, buiten het postwezen staanden persoon.

Arnhem Hof 29 Maart 1906.

18. Waar in art. 373 Sr. sprake is van aan eenige openbare instelling van vervoer toevertrouwde stukken, is daarmede uitsluitend bedoeld eenig stuk, aan zoodanige instelling toevertrouwd door derden, d. w. z. door het zich van de tusschenkomst van zoodanige instelling bedienend publiek. Toevertrouwd aan de brievenposterij, in bovenbedoelden zin, is niet het door den brievengaarder te Buiksloot, als zoodanig, naar het hoofdpostkantoor te Amsterdam verzonden pakket. Zelfs als ware die brievengaarder te beschouwen als staande tot de brievenposterij in dezelfde verhouding, als ieder willekeurige derde afzender, dan zou in deze ook dan nog het bewijs van het te laste gelegde niet zijn geleverd, nu vaststaat dat, tijdens de toeëigening, de verzending en het vervoer reeds waren afgeloopen en de pakketten zich reeds bevonden in handen van de geadresseerde, het hoofdpostkantoor te Amsterdam, zoodat van toevertrouwd zijn, in bedoelde beteekenis, geen sprake meer was.

Amsterdam 12 Februari 1903.

19. Veroordeeling van een klerk bij de rekenkamer wegens het als ambtenaar opzettelijk bescheiden, welke hij in zijne bediening onder zich had, verduisteren.

's Gravenhage Hof 25 Mei 1905. — Het middel van cassatie, hierop steunende dat veroordeeld werd wegens het verduisteren van bescheiden (361 Sr.) terwijl ten laste was gelegd verduistering van geldswaardig papier, obligaties (359 Sr.) werd verw. bij *b* H. R. 26 Augustus 1905, Concl. conf.

Cassatie Sz. 19.
Brievenvervoer 17.
Dagv. Sz. 16.
Posterijen 17 v.
Verduist. v. stukken enz. 15 v.
Vonnis Sz. 16.

APOTHEKER Z. VENNOOTSCHAP.

APPEL IN BURGERLIJKE ZAKEN.

I § 1.

971. De appellabiliteit van een vonnis hangt niet af van het bedrag dat wordt toegewezen, maar van het bedrag dat gevorderd wordt.

b Arnhem Hof 11 Maart 1903.

972. De appellabiliteit van een vonnis richt zich naar de vordering, verminderd tot zoodanig bedrag als zij aan 's rechters oordeel is onderworpen.

d H. R. 5 December 1902, Concl. conf.

973. De appellabiliteit van een vonnis regelt zich niet naar het bij dagvaarding gevorderde bedrag, maar, ingeval van vermindering, naar het bedrag zooals het tijdens de uitspraak tengevolge van die vermindering ten slotte wordt gevorderd.

b Zwolle 7 December 1904.

974. De appellabiliteit van een vonnis regelt zich niet naar het bij dagvaarding gevorderd bedrag, maar, ingeval van vermindering, naar het bedrag zooals het tijdens de uitspraak tengevolge van die vermindering per slot wordt gevorderd. Waar in prima oorspronkelijk gevorderd werd f 144.93 in eens, zij het ook blijkens de specificatie ter zake van geleverde verfwaren, werkzaamheden en saldo van aangenomen werk, en die vorderingen voortspruiten uit het uitgeoefend bedrijf van huisschilder, en niet als afzonderlijke op zich zelf staande vorderingen zijn te beschouwen, is de vordering niet appellabel, nu zij voor de uitspraak tot f 13.72 werd ver-

minderd. Aan afstand van instantie is ten deze niet te denken.

Zwolle 15 Februari 1905.

975. Waar de hoofdvordering voor hooger beroep vatbaar is, is de bijvordering, die tot veroordeeling in de proceskosten, het evenzeer, onverschillig haar bedrag, en zelfs al kwam men van de hoofdvordering niet in beroep.

b Arnhem Hof 11 Maart 1903.

976. Er bestaat eene vordering van onbepaalde waarde en dus vatbaar voor hooger beroep als in de dagvaarding wordt gevorderd: de verklaring, dat zeker perceel is bezwaard met een „uitgang" of grondrente, groot 32 liter rogge, gerst en haver, benevens de veroordeeling om dien uitgang over de jaren 1898 en 1899 te voldoen, of wel de waarde daarvan berekend in geld naar de marktprijzen op den verschijndag (11 November).

Arnhem Hof 14 December 1904.

977. Wanneer behalve eene som van f 325.„ nog is gevorderd ontbinding der overeenkomst is deze rechtsvordering appellabel.

's Gravenhage Hof 22 December 1902.

978. De in dit geding ingestelde rechtsvordering, strekkende o. a. tot betaling van zoodanige som als den eischer na gedane rekening en verantwoording zou blijken toe te komen, was van onbepaalde waarde, en het daarop gewezen vonnis alzoo volgens den regel van art. 53 R. O. aan hooger beroep onderworpen.

a H. R. 11 Maart 1904, Concl. conf.

979. Het bedoelde dictum ter rolle, bevattende een bloote dagbepaling, is niet, gelijk daarbij beweerd wordt, een definitief vonnis op een tusschen geschil, en art. 247 Rv. is daarop niet van toepassing. Van dergelijk dictum is geen appel toegelaten.

b H. R. 12 December 1902, Concl. conf.

980. Van eene rolbeschikking is hooger beroep niet uitgesloten, indien deze beslissing het rechtsgeding zelve betreft en de belangen der procedeerende partijen raakt. Deze beschikking, waarbij appellant buiten het geding is geplaatst, is geene preparatoire beslissing.

Amsterdam Hof 15 Januari 1904.

981. De exceptie van verknochtheid is te beschouwen als een incident, en kan van de beslissing daarop hooger beroep worden ingesteld vóór het eindvonnis. Terecht is door den kantonrechter beslist, dat tusschen de zaak voor hem en die voor de Rechtbank geen verknochtheid bestaat; al berusten beide op eene zelfde verbintenis, zoo betreffen zij toch een verschillend gedeelte daarvan en is de strekking geheel verschillend.

Utrecht 10 Februari 1904.

982. Tegen de weigering van een „naderen termijn" tot oproeping van eene getuige in de procedure tot onder curateele stelling kan appel worden ingesteld bij verzoekschrift. De rechterlijke beslissing, die zoodanige weigering inhoudt, is niet prepaatoir in den zin der artt. 46 en 336 Rv.

a H. R. 5 Mei 1905.

983. De afwijzing van een verzoek tot het doen hooren van getuigen buiten 's lands is geen voorschrift gegeven tot instructie der zaak, maar een eindbeslissing op een incident. Derhalve is het hooger beroep vóór het eindvonnis toegelaten.

Arnhem Hof 22 October 1902. — Zie *a* quo Zutphen 5 December 1901.

984. 's Rechters uitspraak dat het geding is geschorst en is hervat op de laatste processtukken, is niet praeparatoir maar moet aangemerkt worden als een gewoon incidenteel vonnis waarvan naar art. 337, 2e lid Rv. het hooger beroep reeds dadelijk openstaat.

c 's Gravenhage Hof 16 Juni 1902. — Zie in eerste instantie Rotterdam 6 Mei 1901.

985. Een vonnis, waarbij voeging geweigerd wordt, is een incidenteel vonnis, waartegen hooger beroep is toegelaten, en geen dictum ter rolle.

b 's Gravenhage Hof 8 Mei 1905. — Zie in cass. *a* H. R. 1 December 1905.

986. Appellanten zijn ontvankelijk in hun hooger beroep voorzoover het beroepen vonnis zij het inplicite, nog een andere beslissing inhoudt dan eene interlocutoire, waarbij getuigenbewijs werd toegelaten.

a 's Gravenhage Hof 26 Juni 1905.

§ 2.

987. Art. 339 Rv. verleent aan den gedaagde in hooger beroep, ook na berusting in het vonnis, het recht daarvan incidenteel te appelleeren, en moet niet aldus beperkt worden opgevat, dat een incidenteel appel alleen is toegelaten tegen hetzelfde vonnis of dezelfde vonnissen, waartegen het principaal appel is gericht.

a 's Gravenhage Hof 22 Juni 1905.

988. Incidenteel appel door geïntimeerde ingesteld tegen zijn mede-geïntimeerde vindt geen steun in de wet.

's Hertogenbosch Hof 17 November 1903.

989. Wanneer de vier in eersten aanleg voorgestelde middelen van niet-ontvankelijkheid, wat hun aard en strekking betreft, van elkander zijn onderscheiden en de geïntimeerde appelleert niet incidenteel tegen de verwerping van drie dier middelen, dan is het vonnis te dien aanzien in kracht van gewijsde zaak gegaan en behooren zij buiten beschouwing te blijven.

's Hertogenbosch Hof 14 April 1903. — Zie a quo Roermond 24 Mei 1902 en na de terugwijzing Roermond 10 December 1903.

990. Berusting in een vonnis mag niet worden afgeleid, waar de rechter de beslissing der vraag, die alleen voor appellant van belang was, niet heeft gegeven; integendeel appellante was bij de onbepaaldheid van dat gewijsde gerechtigd daarop terug te komen, wanneer des rechters meening nader zoude zijn gebleken.

b 's Gravenhage Hof 23 Juni 1902.

991. Waar de rechtbank in een interlocutoir vonnis de vraag of gedaagde en hare medeassuradeuren, hetgeen eischeres als eigenares van een verzekerd schip in de averij grosse heeft te dragen, moeten betalen over de geheele verzekerde som van f 330,000.— dan wel naar dit bedrag (de poliswaarde) min de averij-particulier op het schip ad f 116,008.17, zich met laatstgemelde zienswijze, die der geintimeerden, heeft vereenigd, doch zonder te dien aanzien in het dictum een beslissing te geven en het bevolen onderzoek door deskundigen, de eenige in het dictum gegeven beslissing ook bij omhelzing der zienswijze der appellanten had moeten gegeven zijn, terwijl eerst hij het eindvonnis op de in het

interlocutoir ontwikkelde gronden een beslissing omtrent het te betalen bedrag is gegeven, daar mogen appellanten die gronden bij het appel tegen het eindvonnis bestrijden.

a 's Gravenhage Hof 28 December 1904. — Zie a quo Rotterdam 14 Januari 1903.

992. Nu gedaagde, ofschoon onnoodig, hoofdsom en kosten betaalde, brengt dit noodwendig mede eene berusting in het beroepen vonnis, waaraan niet kan afdoen, dat zij zich daarbij uitdrukkelijk het hooger beroep voorbehield.

's Gravenhage Hof 15 Januari 1906.

993. Waar de appellanten zonder eenig voorbehoud tot de uitvoering van een interlocutoir hebben medegewerkt — door het doen hooren der getuigen in enquête — hebben zij blijkbaar in dat vonnis berust en behooren zij ambtshalve niet ontvankelijk in dat beroep te worden verklaard; niettemin is door het onbeperkte appel de zaak in haar vollen omvang aan 's Hof beslissing onderworpen en heeft het Hof ambtshalve mede het interlocutoir binnen den kring van zijn onderzoek te trekken. Nieuwe weren, die rechtsgronden bevatten, moeten nu toch aan een onderzoek worden onderworpen.

a 's Gravenhage Hof 27 December 1905.

994. Berusting. — Niet-ontvankelijkheid van het hooger beroep. — Verklaring van den griffier op een uittreksel van het audientieblad, houdende dat partij vóór den aanvang van het getuigenverhoor heeft te kennen gegeven zich het recht voor te behouden om van het interlocutoir vonnis in hooger beroep te komen, niet als bewijs aangenomen.

a Amsterdam 20 April 1904.

995. Waar de appellant, bij het exploit van aanzegging der getuigen, zich uitdrukkelijk zijn recht van hooger beroep tegen het interlocutoir voorbehield, is zijne voorbrenging van getuigen en medewerking tot hun verhoor geen daad van berusting, waardoor zijn recht van hooger beroep verloren gaat.

b Amsterdam 17 Maart 1905.

996. Het tegenwoordig zijn van een partij bij een getuigenverhoor, zonder meer, kan niet gezegd worden eene medewerking te zijn tot dat verhoor en daaruit kan dus niet berusting in het vonnis, waarbij het verhoor is bevolen, worden afgeleid.

Heerenveen 6 November 1903.

997. De bewoner van een huis, tegen wien een vonnis tot ontruiming is ten uitvoer gelegd en die daaraan zonder protest heeft voldaan, kan niet worden geacht in dat vonnis te hebben berust, vooral nu dat vonnis bij voorraad uitvoerbaar was verklaard.

Zierikzee 8 Mei 1906.

998. Al heeft de appellant aan het vonnis van den Kantonrechter tot ontruiming zonder protest voldaan, is hij toch in zijn appel ontvankelijk, nu dat vonnis uitvoerbaar was verklaard bij voorraad.

Utrecht 6 Januari 1904.

999. Een pogen (zonder voorbehoud) om de ten uitvoerlegging te erlangen van eene veroordeeling, uitgesproken tegen sommige gedaagden, kan geenszins vormen berusting met opzicht tot andere gedaagden, tegenover wie de ingestelde vordering niet ontvankelijk is verklaard.

's Gravenhage Hof 7 Maart 1904.

999 bis. Beslissing dat appellant geacht moet worden in de beslissing van den eersten rechter te hebben berust door het niet-uitbrengen der akte van appel voordat de executie was afgeloopen.

Amsterdam Hof 20 April 1905, waartegen de cass. is verworpen bij H. R. 9 Maart 1906, Concl. conf.

II § 1.

1000. Art. 2 der wet van 18 April 1874 (Sb. 68) wijst niet alleen aan den termijn, binnen welken, maar mede de personen, door wie uitsluitend hooger beroep kan worden ingesteld van de daar bedoelde rechterlijke beschikkingen.

b H. R. 15 Juni 1906, Concl. conf.

1001. De curator van een op eigen verzoek onder curateele gestelde is als „belanghebbende" in den zin van art. 345 Rv. ontvankelijk in het door hem ingesteld hooger beroep tegen eene beschikking, waarbij op verzoek van den curandus diens curateele is opgeheven.

a H. R. 30 Juli 1906, Concl. contr.

1002. Niet-ontvankelijkverklaring van den executeur-testamentair in het hooger beroep tegen de benoeming van een curator over de onbeheerde nalatenschap, omdat niet is gebleken, dat appellant in dezen eenig belang heeft, immers niet het door hem geposeerde.

b Amsterdam Hof 9 September 1902.

1003. Waar het niet juist is, dat de eischer en zijn mede eischer bij de oorspronkelijke dagvaarding te zamen als ééne partij zijn opgetreden, immers feitelijk is uitgemaakt, dat beide eischers ieder voor zich betaling vorderen van het ½ der som aan ieder hunner als erfgenaam voor ½ verschuldigd en bij de middelen niet beweerd is dat zij niet aldus konden ageeren, daar is ook ieder hunner partij geweest en heeft dus ook de eischer zelfstandig kunnen uitoefenen, zoowel zijn recht van appel van het in eersten aanleg gewezen vonnis, als zijn recht van betwisting der echtheid van het tegen beiden geproduceerd geschrift.

b H. R. 30 Maart 1906, Concl, conf. verw. de cass. tegen Leeuwarden 21 Juni 1905.

1004. Appellant, in prima gedagvaard om de tegen de principale gedaagden als executeurs-testamentair gevorderde afgifte te gehengen en te gedoogen, had ook die principale gedaagden in het appellatoir geding moeten roepen; dit niet doende heeft hij in hooger beroep eene vordering gedaan, die, ook als zij hem toegewezen werd, doel en uitwerking zoude missen. Appellant deswege, niet-ontvankelijk verklaard in zijn ingesteld hooger beroep.

's Gravenhage Hof 27 Februari 1905.

1005. Wanneer in eene procedure tot scheiding en deeling eener huwelijksgemeenschap, de weduwe van den man, door wiens overlijden de gemeenschap ontbonden werd, als executrice van diens testament in eersten aanleg is geintervenieerd en zich gevoegd heeft bij drie der oorspronkelijke gedaagden en de vordering der eischers heeft bestreden, moeten de appellanten, welke verzuimd hebben die weduwe mede in appel te dagvaarden in hun appel niet-ontvankelijk worden verklaard. Het recht om deze exceptie van niet-ontvankelijkheid voor te stellen vervalt niet, door de verdediging ten principale daarop

te laten volgen en incidenteel te appelleeren noch door de sommatie om voort te procedeeren, zonder reserve gedaan, noch doordien gemelde weduwe geconcludeerd heeft om als eigenaresse der gemeenschapsgoederen, dus in eene andere hoedanigheid, zich te mogen voegen.

Curaçao H. v. J. 13 Mei 1904.

1006. De termijn van hooger beroep volgens art. 339 Rv. is van drie maanden en geen dag meer, alzoo niet van drie vrije maanden. Voor uitbreidende uitlegging is geen plaats. Uit niets blijkt dat onze wetgever aan art. 339 de beteekenis heeft willen geven van art. 443 Pr. Cf. art. 336 en 341 Rv.

's Hertogenbosch Hof 14 Februari 1905.

1007. De termijn van hooger beroep van een vonnis op 6 October 1902 gewezen, is verstreken te 12 uren tusschen 6 en 7 Januari 1903, zoodat geen beroep meer op 7 Januari kan worden ingesteld.

b 's Gravenhage Hof 11 April 1904.

1008. Het op 19 October 1904 ingesteld hooger beroep van het op 19 Juli bevorens gewezen vonnis is tijdig geschied.

b Amsterdam 17 Maart 1905.

1009. Een vonnis tot opheffing der curateele, waarbij curator en toeziende curator wel zijn gehoord doch niet als partij opgetreden noch geïntervenieerd zijn, gaat dadelijk in kracht van gewijsde. In ieder geval is, al ware zulks anders, door uitvoering te geven aan — en te berusten in het vonnis, voor den curator het recht van appel vervallen.

b 's Hertogenbosch 14 April 1905.

§ 2.

1010. Bij de ontvankelijkheid der vordering volgt hare gegrondheid uit het niet weerspreken der tegenpartij die in appel verstek heeft laten gaan, waardoor in 't onzekere is gebleven, of zij haar in prima gevoerde verweringen zou hebben gehandhaafd.

c Arnhem Hof 14 Juli 1903.

1011. Het staat den appellant niet vrij om tot het aanvoeren van zijn bezwaren er verweermiddelen tegen het vonnis a quo een tweede conclusie in hooger beroep te nemen.

c 's Gravenhage Hof 25 Juni 1906. — Zie a quo Dordrecht 1 Februari 1905.

1012. Hoewel het hooger beroep zonder eenige reserve is ingesteld, kan het nog bij conclusie van eisch in appel worden beperkt.

Amsterdam Hof 2 Januari 1905, Concl. conf.

1013. Waar het betreft hooger beroep van een interlocutoir vonnis behoeft appellant niet te concludeeren tot toewijzing van eenige vordering.

b 's Gravenhage Hof 25 Juni 1906.

1014. Nergens schrijft de wet beteekening van het vonnis waartegen beroep aan de wederpartij voor.

Leeuwarden Hof 17 Mei 1905. — Zie a quo Assen 26 April 1904. — Idem ten aanzien van een interlocutoir (art. 66 Rv.) 's Gravenhage Hof 15 December 1902.

1015. Waar de appellant in eersten aanleg een beslissenden eed opdroeg, voor het geval de Rechtbank het door hem aangeboden getuigenbewijs niet toelaatbaar achtte, kan hij niet gegriefd zijn doordien de Rechtbank het aangeboden getuigenbewijs niet toelaatbaar achtend, den opgedragen eed opdroeg. De appellant is dus niet-ontvankelijk in het door hem ingesteld hooger beroep.

Amsterdam Hof 10 Maart 1905, vern. Utrecht 26 October 1904.

1016. De eischer is niet bezwaard door de uitspraak des eersten rechters, daar, door hem verzocht zijnde vaststelling der cautie op f 2000.— of zooveel minder als de rechter ex bono et aequo zoude arbitreeren, een bepaling tot een bedrag van f 300.— geheel daaraan voldoet; hij moet mitsdien in zijn hooger beroep worden verklaard niet-ontvankelijk.

a 's Gravenhage Hof 30 Januari 1905.

1017. Nu in art. 141 Rv. aan het door den verweerder niet ten principale antwoorden is verbonden de straf van verval van zijn recht om zulks in eersten aanleg te doen, raakt dit ook eene door hem niet voorgestelde peremtoire exceptie. Waar art. 348 van gemeld wetboek den oorspronkelijken verweerder de bevoegdheid geeft om in appel nieuwe weren van rechten, eene verdediging ten principale opleverende, in te brengen, geldt dit ook voor eene in eersten aanleg niet voorgedragen peremtoire exceptie, mits deze niet in eersten aanleg is gedekt, wat volgens de uitdrukkelijke bepaling van dit artikel niet mag worden aangenomen enkel omdat volgens art. 141 het recht om dit middel van verweer in eersten aanleg voor te dragen, vervallen was.

a H. R. 6 Mei 1904, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's Gravenhage Hof 28 Mei 1903. — Zie in eerste instantie Middelburg 14 Mei 1902.

1018. Noch in art. 348 Rv., noch elders wordt eenige onderscheiding gemaakt tusschen den verweerder, die in eersten aanleg zich eerst bij verstek liet veroordeelen en den verweerder, die terstond op de introductieve dagvaarding verscheen; de appellant, oorspronkelijk verweerder, wiens rechten alleen worden beperkt door de bepalingen van voornoemd art. 348, kan, door een verzuim bij het verzet, geen rechten van verweer verliezen, die hij zou behouden hebben indien hij, terstond op de introductieve dagvaarding verschenen, datzelfde verzuim bij zijn verdediging in eersten aanleg had begaan.

Amsterdam 1 December 1905.

1019. In appel is ontvankelijk het beroep op verzoening, welk beroep als middel op de hoofdzaak (art. 348 Rv.) beschouwd moet worden.

b 's Gravenhage Hof 27 April 1903.

1020. Voorbijgegane bewijsmiddelen, in casu getuigenbewijs, kunnen in hooger beroep op nieuw worden voorgesteld.

's Hertogenbosch Hof 4 April 1905.

1021. Wanneer de gedaagde in eerste instantie eenvoudig over het hoofd heeft gezien, dat de eischer gesteld heeft dat hem eene algemeene garantie is verleend voor alle gebreken en zich daarover niet uitlaat, is hij ontvankelijk die garantie in hooger beroep te ontkennen, omdat zij is eene weer ten principale, ongedekt in eerste instantie, vermits het hooger beroep juist strekt om tekortkomingen te herstellen. Ingevolge art. 348 Rv. moet de appellant de kosten dragen, op het te laat voordragen van die nieuwe weer gevallen.

a 's Hertogenbosch Hof 18 April 1905. — Zie in prima Maastricht 10 December 1903 (interl.) en Maastricht 7 April 1904 (eindvonnis).

1022. De vraag, of in een aanbod van gereede betaling ook kosten begrepen moeten zijn, raakt de wettelijke bestanddeelen van zoodanig aanbod, geenszins de wijze waarop, den vorm waarin het moet geschieden. Dientengevolge is ongegrond de grief, dat, nu door geïntimideerde niet incidenteel was geappelleerd, in appel door hem geen beroep meer op het gemis van kosten-aanbod mocht worden gedaan en de rechter er niet meer op mocht letten.

d H. R. 12 Juni 1903, concl. conf. verw., in dit opzicht, de cass. tegen 's-Gravenhage Hof 24 November 1902.

1023. Art. 835 van het Spaansche handelswetboek, bepalende dat de vordering tot vergoeding van schade uit aanvaring niet-ontvankelijk zal zijn, indien niet binnen 24 uur protest of verklaring voor de autoriteiten is gedaan, behelst een voorschrift van materieel-, niet van procesrecht. Dit protest is niet een noodzakelijk bestanddeel der vordering, zonder hetwelk deze rechtens onbestaanbaar is, maar geeft den tot vergoeding aangesprokene slechts het recht zich tot verweer op het niet of niet tijdig gedane protest te beroepen. Dit verweer, opleverend een verdediging ten principale valt onder de bij art. 348 2e lid. Rv. in hooger beroep toegelaten nieuwe weren.

's Gravenhage Hof 28 Mei 1903, bev. op andere gronden Middelburg 14 Mei 1902. — Zie in cassatie *a* H. R. 6 Mei 1904, Concl. conf.

1024. Het in hooger beroep gedaan verweer moet niet als ter eerster instantie gedekt worden beschouwd, ook al is de appellant in zijne vordering om zijn in eersten aanleg gedane erkenning door middel van desaveu van zijnen voor hem in prima opgetreden procureur te herroepen, niet ontvankelijk verklaard.

b Arnhem Hof 4 Maart 1903.

1025. De appellant heeft in hooger beroep betrekkelijk het eindigen der huurovereenkomst, krachtens welke ontruiming gevorderd werd, ingebracht eene nieuwe weer van rechten, eene verdediging ten principale opleverende, welke weer in eerste instantie niet is gedekt, nu de appellant in eersten aanleg omtrent dit punt niets heeft verklaard volgens het audientieblad.

Zierikzee 8 Mei 1906.

1026. Vermits het hof feitelijk heeft beslist, dat het nieuwe verweer in strijd is met het door den eischer in cassatie in eersten aanleg gevoerd verweer, volgt daaruit tevens, dat het bedoelde nieuwe vorweer in den zin van art. 348 Rv. was gedekt, zoodat het daarop betrekking hebbende bewijsaanbod terecht is voorbijgegaan

c H. R. 13 Januari 1905, Concl. conf.

1027. Waar de appellant bij in kracht van gewijsde gegaan vonnis was veroordeeld rekening en verantwoording te doen aan de geïntimeerde van zijn beheer van 1 Mei 1899 tot 31 Augustus 1903 en ter uitvoering van dat vonnis voor den rechter-commissaris was verschenen, moest hij ook verder daaraan voldoen en kan hij zich van die verplichting niet kwijten door de overlegging eener onderhandsche akte van décharge van vroegere dagteekening dan het vonnis. Gedeeltelijke vernietiging van het bestreden vonnis met verlaging van het saldo ten voordeele van den geïntimeerde en compensatie der kosten van het appel.

a H. R. 20 April 1906.

1028. Als in prima genoegzaam is erkend, dat de beslagene door het beslag schade kàn hebben geleden, kan deze erkentenis in hooger beroep niet vervangen worden door eene algeheele zuivere erkentenis.

Arnhem Hof 2 Mei 1906.

1029. Waar alle excepties, ook voor den Kantonrechter, tegelijk met het antwoord zijn voor te stellen, kan de exceptie van gewijsde zaak door den oorspronkelijken verweerder alleen dan als nieuwe weer in hooger beroep worden voorgedragen, wanneer de zaak in hooger beroep in hetzelfde stadium verkeert als in eersten aanleg ten tijde van het antwoord, dus niét wanneer de oorspronkelijke verweerder niet van het in eersten aanleg gewezen interlocutoir, doch slechts van het eindvonnis in hooger beroep is gekomen.

b Amsterdam 24 Maart 1905.

1030. Na de verklaring van den eischer dat hij niet in staat was gesteld om voort te procedeeren, afgelegd nadat de gedaagde bij conclusie van dupliek had doen zeggen dat zij niet was eigenares of reederes van zeker schip, bleef appellant niettemin gerechtigd in appel vol te houden, dat het schip wel aan de gedaagde toebehoorde.

's Gravenhage Hof 9 Januari 1905.

1031. De appellant, oorspronkelijk de gedaagde, is niet-ontvankelijk in zijn onbeperkt beroep, voor zoover het vonnis van den kantonrechter als eindvonnis tusschen den oorspronkelijken eischer, tevens eischer in vrijwaring, en den gedaagde in vrijwaring moet worden aangemerkt.

Breda 9 Juni 1903.

1032. Appellant, oorspronkelijk gedaagde in vrijwaring, heeft geen appel ten principale ingesteld volgens de acte van appel, doch alleen tegen dat gedeelte van het vonnis, waarbij de vordering tot vrijwaring tegen hem werd toegewezen.

's Hertogenbosch Hof 17 November 1903.

1033. Als eene partij na de toegestane oproeping in vrijwaring en verschijning van den waarborg niettemin hare oorspronkelijke vordering — ten aanzien waarvan zij in 't ongelijk gesteld werd — is blijven handhaven, heeft zij niet verkregen, wat zij verzocht heeft en is zij bevoegd dit alsnog in hooger beroep te vorderen en derhalve ontvankelijk in het appel. Dit klemt te meer, waar de vordering tegen den waarborg slechts eene subsidiaire was, „voor 't geval de vordering tegen de oorspronkelijke gedaagden mocht worden ontzegd." Het belang van partij — ook nà de veroordeeling van den waarborg ten haren behoeve — blijft bestaan in de hoofdvordering en wel ten opzichte van het verhaal harer vordering op de oorspronkelijke gedaagden.

Arnhem Hof 13 Januari 1904.

1034. In appel is dezelfde vrijwaring als in eersten aanleg verzocht. Vermits appel slechts kan worden ingesteld door de partij, die door den eersten rechter in het ongelijk is gesteld, behoefde de verzoekster geen hooger beroep aan te teekenen, alvorens het verzoek te kunnen doen, om den gedaagde in tweede ondervrijwaring ook in appel in ondervrijwaring te mogen oproepen. Dat verzoek is echter overbodig en de verzoekster is bevoegd (zonder te herhalen haar in eersten aanleg gedaan en toen toegewezen verzoek) rechtstreeks tot vrijwaring te concludeeren.

's Gravenhage Hof 30 November 1903.

1035. Wanneer vóór den dag, waarop de bij vonnis opgelegden eed moest worden afgelegd, er van dat vonnis in hooger beroep is gekomen, kan de partij tot het afleggen van dien eed niet worden toegelaten.

's Gravenhage Hof 5 Maart 1906.

1036. Overtroding van het verbod van art. 342 2° Rv. brengt niet mede verlies van het recht op uitvoering van het vonnis, na den gestelden termijn van acht dagen.

a Amsterdam 10 November 1905.

1037. Art. 342 Rv. is, als van openbare orde, ambtshalve door den rechter in acht te nemen; de kantonrechter had, in deze, binnen de acht dagen na den dag der uitspraak, waarbij de aflegging van den eed was gelast, de partij niet tot aflegging van den eed mogen toelaten. Voor interlocutoire vonnissen bestaat geen uitzondering op den regel van art. 342 Rv.

a Amsterdam 10 November 1905.

III.

1038. Behalve in de gevallen van artt. 335—338 Rv. is de rechter in hooger beroep verplicht de zaak zelf af te doen en niet bevoegd haar ter verdere afdoening terug te wijzen naar den eersten rechter.

Arnhem 3 December 1903.

1039. Vernietiging ambtshalve van een vonnis des kantonrechters, waarbij deze zich ten onrechte bevoegd had verklaard. Toepassing door den rechter in appel van zijn recht om de zaak tot zich te trekken en daarin ten principale te vonnissen.

Rotterdam 23 October 1905.

1040. Art. 347 Rv. betreft niet incidenteele conclusies, terwijl integendeel de bevoegdheid van partijen tot het nemen daarvan volgt uit art. 247 in verband met art. 353. Overigens bevindt eene zaak, na terugwijzing daarvan door den hoogen raad naar den rechter in hooger beroep, zich niet in den toestand, waarin zij eerst bij hun werd aangebracht, wegens 's rechters gebondenheid aan 's hoogen raads uitspraak.

c H. R. 29 Juni 1906, Concl. conf.

1041. Art. 355 Rv. wettigt volkomen de beslissing van het hof, dat de vordering in reconventie toewees en tevens, bevestigende het incidenteel vonnis tot verhoor van den gedaagde in conventie op vraagpunten, ter ten uitvoerlegging hiervan, de partijen naar de rechtbank verwees, wat ook niet is in strijd met een der bij het derde middel aangehaalde artikelen, speciaal niet met art. 252 Rv.

b H. R. 3 Februari 1905, Concl. conf. verw. de cass. tegen *a* 's Gravenhage Hof 25 April 1904.

1042. Het bestreden arrest, het daarin aangehaalde vonnis beoordeelende en vernietigende, begrijpt het noodwendig onder de stukken, die het hof verklaart „gezien" te hebben, terwijl geen der door de eischeresse aangehaalde artikelen het hof verplichtte in zijn arrest te vermelden, welke der partijen het vonnis had overgelegd.

b H. R. 24 Februari 1905, Concl. conf.

1043. Waar feitelijk vaststaat, dat beide partijen de akte van appel hadden opgevat als te betreffen niet slechts de conventie, maar ook de reconventie, verplichtte geene bepaling van openbare orde het hof omtrent den omvang van het appel in nader onderzoek te treden.

e H. R. 26 Juni 1903, Concl. conf.

APPEL IN STRAFZAKEN.

I. Toelaatbaarheid.
II. Procedure. — Behandeling.
III. Uitspraak.

I.

485. De vraag, of een vonnis vatbaar is voor hooger beroep, hangt niet af van de straf, die in een gegeven geval zou worden toegepast, maar van de straf, die op het ten laste gelegde feit in het algemeen is gesteld.

a H. R. 16 November 1903, Concl. contr. op grond, dat, waar het gold de overtreding van een verbod tot het hebben van bijenkorven op een bepaalde plaats, die korven niet waren aan te merken, als de voorwerpen waarmede de overtreding was gepleegd en dus niet volgens de verordening konden worden verbeurd verklaard. — H. R. 26 September 1904, Concl. conf.

486. Vermits op het den requirant te laste gelegde feit, vallende onder de strafbepaling van art. 40 der jachtwet, ook bij art. 45*c* is gesteld de bijkomende straf van verbeurdverklaring van het onwettig gevangen wild, en de rechter die straf had moeten toepassen, indien bij de poging om wild op te sporen, welke onwettig was, wild ware gevangen, was volgens den regel van art. 44 R. O. 2e lid, des kantonrechters vonnis aan hooger beroep onderworpen en alzoo eene voorziening in cassatie daartegen niet-ontvankelijk.

a H. R. 13 November 1905, Concl. conf. — *d* H. R. 2 April 1906, Concl. conf. — *a* H. R. 23 April 1906. Id. ten aanzien der overtreding van 34 der Alg. Pol. Verord. van Naarden, waarop behalve eene geldboete van f 10.— ook verbeurdverklaring als straf was gesteld. — *b* H. R. 19 Januari 1903, Concl. conf.

487. Bij dagvaarding is niet alleen opsporen maar ook bemachtigen van wild te laste gelegd, zoodat art. 45 sub littera *e* der Jachtwet toepasselijk is — en dus op grond van art. 44 al. 2 R. O. hooger beroep is toegelaten.

's Hertogenbosch 15 December 1903.

488. Wanneer aan een bekl. is ten laste

gelegd op grond van dezelfde feiten een misdrijf subsidiair eene overtreding en wanneer de Rechtbank oordeelt, dat de bewezen feiten slechts daarstellen overtreding, in casu art. 424 Sr., waarop slechts als maximum eene geldboete van f 15 is gesteld, (terwijl bekl. niet gevraagd heeft verwijzing naar den bevoegden kantonrechter) en den bekl. veroordeelt wegens overtreding in die boete en alzoo rechtspreekt in het hoogste ressort, met vrijspraak van hetgeen aan bekl. meer of anders is ten laste gelegd, dan kan het O. M. van dat vonnis komen in hooger beroep, omdat de aanklacht in haar geheel het beroep ontvankelijk maakt.

'sHertogenbosch Hof 22 Juni 1904.

489. Vermits de in deze zaak uitgebrachte dagvaarding alle feitelijke gegevens bevatte, die, indien zij gegrond werden bevonden, den rechter moesten leiden tot het aannemen der toepasselijkheid van art. 23 § 2 der leerplichtwet (recidive), was de uitdrukkelijke vermelding dier toepasselijkheid in de dagvaarding niet noodig, en dus des kantonrechters in eersten aanleg gewezen vonnis onderworpen aan hooger beroep.

e H. R. 1 December 1902, Concl. conf.

II.

490. Het hooger beroep moet door den raadsman namens beklaagde worden ingesteld.

'sHertogenbosch Hof 2 Mei 1906.

491. Eene voorziening in hooger beroep, ingesteld door den oorspronkelijk toegevoegden raadsman, is niet-ontvankelijk, waar de beklaagde een gekozen raadsman had (art. 230, al. 2, j° 132 laatste lid Sv.).

Leeuwarden Hof 23 November 1905.

492. De termijn in art. 229 Sv. genoemd is fataal. Ook al heeft de zich in verzekerde bewaring bevindende veroordeelde zijn verlangen om in hooger beroep te komen tijdig kenbaar gemaakt, is voor de ontvankelijkheid noodig, dat de griffier dit verlangen tijdig wete. Een later opgemaakte akte is tardief.

Arnhem Hof 25 Juni 1903.

493. De bij de behandeling van zijn verzet tegen zijne veroordeeling bij verstek ter terechtzitting verschenen beklaagde kan de nietigheid der oorspronkelijke dagvaarding wegens verzuim der voorschriften van art. 144 Sv. nog in appel inroepen.

d H. R. 26 November 1906, Concl. conf.

494. Al moge de toevoeging van het bij het eerste middel bedoelde stuk (eene bij de wet niet bekende contra-memorie van den officier van justitie aan den proc. generaal in appel gericht) aan het dossier niet geheel zonder bedenking zijn te achten, is daardoor toch niet gehandeld in strijd met de bij dit middel aangehaalde artikelen, noch in het algemeen aan de rechten der verdediging te kort gedaaan.

a H. R. 20 Maart 1905, Concl. conf. — Zie à quo 'sHertogenbosch Hof 14 December 1904, waarbij bev. Roermond 21 Mei 1904.

495. „Verval" van het hooger beroep door partij aangeteekend. — Niet inachtneming van het voorschrift van art. 251 al. 3 Sv.

a Arnhem Hof 24 December 1903.

III.

496. Eene veroordeeling in hooger beroep is rechtens onbestaanbaar zonder voorafgaande vernietiging der in eersten aanleg gevallen vrijspraak.

f H. R. 1 December 1902, Concl. conf.

497. Waar de kantonrechter den beklaagde had vrijgesproken van den te laste gelegden verkoop van sterken drank tot eene hoeveelheid van minder dan 10 liter en het Openb. Min. daarin had berust, daar mocht de rechtbank, oordeelende dat de kantonrechter den beklaagde ten onrechte had veroordeeld wegens het subsidiair ten laste gelegde toedienen van den sterken drank, zonder overschrijding van rechtsmacht niet meer kennis nemen van den te laste gelegden „verkoop," en moest zij daarentegen beraadslagen en een beslissing geven over het alsnog uitsluitend aan haar kennisneming onderworpen „toedienen".

c H. R. 5 November 1906, Concl. conf.

498. Ingevolge 's hoogen raads verwijzing is het reeds vernietigde vonnis van den kantonrechter aan 's hofs kennisneming onttrokken, en alzoo zal het hof, buiten staat dit vonnis, overeenkomstig het voorschrift van art. 247 Sv., hetzij te bevestigen, hetzij geheel of gedeeltelijk te vernietigen, niet anders dan zelfstandig en rauwelijks hebben te beslissen omtrent het den beklaagde bij de oorspronkelijke dagvaarding te laste gelegde feit zelf.

b 's Gravenhage Hof 19 Maart 1903.

499. Het gerechtshof, bij het bestreden arrest het beroepen vonnis bevestigende, daartoe geleid deels door andere gronden dan die van dit vonnis, kwam inderdaad tot die bevestiging met verbetering van gronden, waardoor is voldaan aan art. 247 Sv.

a H. R. 2 Februari 1903, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's Gravenhage Hof 6 November 1902.

500. Noch uit art. 246 Sv., noch uit eenige andere wetsbepaling volgt, dat het hof, mede beraadslagende naar aanleiding van het onderzoek op de terechtzitting in eersten aanleg, daarvan in zijn arrest uitdrukkelijk melding moet maken. Zoodanige gedeeltelijke bevestiging van het in eersten aanleg gewezen vonnis, als in het dictum van het bestreden arrest voorkomt, bevat inderdaad eene vernietiging van het overige gedeelte, terwijl wederom noch uit art. 247 Sv., noch uit eenige andere wetsbepaling volgt, dat het hof die vernietiging uitdrukkelijk in zijn arrest had moeten uitspreken.

a H. R. 9 Februari 1903, Concl. conf.

501. Verordening, waarbij verboden is het uitstallen van voorwerpen aan de straat, buiten den gevel van een winkel. De kantonrechter overwoog onder meer bij zijn veroordeelend vonnis, dat de stoep, voor beklaagde's huis, was begrepen onder de benaming „straat" in gemelde verordening; ofschoon de rechtbank zich met deze laatste opmerking niet vereenigde, bestond er geen grond om ten aanzien van dit punt het vonnis waarvan appel te vernietigen of te verbeteren, doch de rechtbank kon volstaan met het vonnis te bevestigen zonder overneming der overige gronden.

b H. R. 12 Januari 1903, Concl. conf.

502. Nu het hof meende, dat de aanklacht anders moest worden uitgelegd en op anderen grond moest worden aangenomen, dat requirant verzuimd had de hem bij art. 13 der wet van 2 Augustus 1822 (Sb. no. 31) opgelegde verplichting na te komen, niet wegens het niet kunnen vertoonen doch wegens het niet vertoonen van

een dekkingsdocument, behoefde het vonnis des eersten rechters niet vernietigd te worden, doch is het terecht met verbetering van gronden bevestigd, waar geen andere gronden tot vernietiging aanwezig waren.

j H. R. 9 April 1906, Concl. conf.

503. Waar de veroordeeling in eersten aanleg op één punt der aanklacht op een onwettig bewijsmiddel rust, kan de rechter in hooger beroep niet volstaan met het vonnis des eersten rechters alleen inzoover te vernietigen, maar moet hij het vonnis in zijn geheel vernietigen.

b H. R. 2 November 1903.

504. Ambtshalve cassatie van het bestreden vonnis wegens schending van art. 248 in verband met art. 256 Sv. door, op het door den beklaagden alléén ingesteld hooger beroep, de straf, waartoe hij in eersten aanleg veroordeeld was, te verzwaren.

d H. R. 9 November 1903, Concl. conf.

505. Cassatie ambtshalve omdat bij het bestreden vonnis in hooger beroep eene bijkomende straf is uitgesproken, niet opgenomen in het vonnis van eersten aanleg, ofschoon het O. M. in dat vonnis had berust.

c H. R. 27 Maart 1905, Concl. conf.

506. Schending van art. 247 in verband met art. 256 Sr. door in hooger beroep van een op verzet gewezen vonnis houdende bekrachtiging van eene veroordeeling bij verstek, opnieuw eene schuldigverklaring en veroordeeling uit te spreken, zonder vernietiging der bij verstek gewezen uitspraak. Door zonder dat eene schuldigverklaring en veroordeeling uit te spreken kan de rechter niet geacht worden te hebben voldaan aan art. 221 Sv. en eene rechtsgeldige beslissing te hebben gegeven over de bij art. 211 vermelde punten, wat volgens art. 223 nietigheid tengevolge heeft, zoodat deze drie artikelen mede zijn geschonden.

d H. R. 2 Januari 1905, Concl. conf. — *j* H. R. 9 April 1906.

ARBEIDSWETGEVING Z. ARBEID DER KINDEREN EN VROUWEN, FABRIEKEN.

ARBEID DER KINDEREN EN VROUWEN.

78. Art. 1 F. van het K. B. van 21 Januari 1897 (Sb. no. 46) is onverbindend, vermits deze bepaling verder gaat dan art. 4 der arbeidswet toelaat, zoowel omdat het gevaar, waaraan de jeugdige personen moeten blootgesteld zijn, in verband wordt gebracht met de plaatsing der werktuigen, en niet met den arbeid, die daaraan verricht wordt, als omdat niet enkel bepaalde soorten van arbeid, maar elke arbeid ter plaatse, waar zich de omschreven werktuigen bevinden, verboden wordt.

c H. R. 7 December 1903, Concl. conf.

79. De arbeid in overdekte ovens, waarin de temperatuur meer dan 32° C. bedraagt, vormt door de plaats waar en de wijze waarop hij wordt verricht een „bepaalde soort arbeid. De bepaling van art. 12 pr. juncto sub E van het K. B. van 16 Maart 1903 (Sb. no. 83) berust op art. 4 der arbeidswet en ontleent daaraan haar bindende kracht.

Leeuwarden 31 December 1904.

80. Waar feitelijk vaststaat ten aanzien van de beide eerste requiranten, dat zij als hoofden het algemeen beheer over hunne fabriek voeren, en ten aanzien van den derden requirant, dat hij met het gedeeltelijk beheer daarvan belast is, zijn zij gezamenlijk terecht aangemerkt als hoofden of bestuurders van het bedrijf of de onderneming in den zin der arbeidswet.

d H. R. 21 November 1904, Concl. conf.

81. Bij de vaststaande feitelijke beslissing dat in de mangelwerkplaats der in de dagvaarding bedoelde zwem- en badinrichting geregeld gewerkt werd aan het door middel van stoommangels mangelen van badhanddoeken ten gebruike van de baders en zwemmers in de bad- en zweminrichting, werd de arbeidswet bij het bestreden vonnis terecht toepasselijk geacht, daar immers in eene „werkplaats" voortdurend voorwerpen tot gebruik geschikt werden gemaakt „voor het bedrijf" — de bad- en zweminrichting. Al moge het verstrekken van gelegenheid tot baden en zwemmen op zichzelf niet vallen onder de bepalingen van de arbeidswet, is de exploitatie eener zwem- en badinrichting toch zeker een bedrijf, en de arbeidswet toepasselijk op de hier vermelde werkzaamheden, die met dat bedrijf in dadelijk verband staan.

b H. R. 15 Februari 1904, Concl. contr.

82. Verwerping van de verdediging bestaande in een beroep op de uitzondering van art. 1 no. 2 der arbeidswet.

b Amsterdam 28 April 1905.

83. Het eerste punt van aanklacht, houdende ten laste legging van het, bestuurder zijnde, doen verrichten van arbeid door vrouwen en kinderen op verboden uren, bevat een bepaald omschreven feit, waardoor is voldaan aan den op straffe van nietigheid gestelden eisch van art. 143 Sr. De op het eerste punt van aanklacht gegeven vrijspraak, op grond dat de, overigens voor de strafbaarheid onverschillige hoedanigheid van bestuurder niet bewezen werd, is, als niet haar grond hebbende in het ontbrekend bewijs der ten laste gelegde feiten, inzoover deze zijn ter zake dienende, of der beklaagden schuld daaraan, maar in de uitlegging der tegen die feiten ingeroepen verbodsbepaling, werkelijk een ten onrechte uitgesproken ontslag van rechtsvervolging.

a H. R. 25 Januari 1904, Concl. conf.

84. Al moge niet onder alle omstandigheden het gedoogen of toelaten der hier bedoelde overtreding, zonder meer, als strafbare deelneming daaraan zijn aan te merken, is het hoofd of de bestuurder eener fabriek, die, ofschoon uit den aard zijner betrekking verplicht te waken, dat zoodanige overtreding niet plaats heeft, willens en wetens toelaat, dat zij gepleegd wordt, als dader daarvan volgens art. 47 1o Sr. te beschouwen, al is de opdracht tot de verboden handeling niet rechtstreeks van hem, maar, met zijn medeweten en goedvinden, van een aan hem ondergeschikte uitgegaan of in stand gehouden.

b H. R. 24 Mei 1904, Concl. conf.

85. Het ten laste van den requirant bij het bestreden vonnis bewezen verklaarde feit, het bezorgen van brood aan een of meer huizen, valt niet onder het bereik van art. 3 in verband met art. 17 der arbeidswet, omdat daarbij alleen wordt verboden het verrichten van werkzaamheden „in of voor eenig (niet uitgezonderd) bedrijf."
b H. R. 29 Mei 1905.

86. De laatste alinea van art. 17 der arbeidswet (een afzonderlijke straf ten opzichte van elken persoon voor ieder etmaal in den loop waarvan de overtreding is gepleegd) is niet toepasselijk op de overtreding van de laatste alinea van art. 10 dier wet (het niet binnen 2 maal 24 uren na het eindigen van de arbeidsbetrekking terug bezorgen der arbeidskaarten bij den burgemeester).
Utrecht Kgr. 13 Januari 1905.

87. Uit de bepalingen van het K. B. van 6 Januari 1898 (Sb. no. 20) in verband met art. 42 der wet op de kamers van arbeid blijkt, dat de strafrechtelijk gesanctioneerde verplichting van het hoofd of den bestuurder van een in de kamer van arbeid vertegenwoordigd bedrijf tot het opmaken en inzenden van lijsten, houdende namen van hen, die in dat bedrijf werkzaam waren, ook in verband met de artt. 10 en 16 der wet, niet algemeen en onvoorwaardelijk is opgelegd, maar afhankelijk gesteld o. m. van den leeftijd en den staat van Nederlander- en rijksingezetenschap der werklieden.
b H. R. 30 October 1905, Concl. conf.

Aansprakelijkheid Sz. 80, 83 v. Kamers v. arbeid 87.
Cassatie Sz. 83. Kon. Besluit 78.
Dagvaarding Sz. 83. *Onr. daad.*
Get. bewijs Sz.

ARBITERS.

229. De overeenkomst, waarbij twee personen, van welke de een aan den ander wegens een gevoerd beheer, rekening en verantwoording heeft af te leggen, bepalen, dat de op dat beheer betrekking hebbende boeken en bescheiden aan een accountant zullen worden ter hand gesteld en zich verbinden om het saldo-cijfer dat deze zal vaststellen als juist aan te nemen, is alleen dan een compromis, wanneer blijkt dat partijen over dat saldo reeds verschil hadden. Betreft dergelijke overeenkomst een voogdijbeheer, dan is art. 470 B. W. daarop van toepassing.
b Rotterdam 30 Juni 1902, bev. bij 's-Gravenhage Hof 4 Mei 1903, waarbij tevens werd beslist dat de overeenkomst ook geen dading was.
De cass. is verw. bij *b* H. R. 4 December 1903, concl. conf.

230. Compromis of overeenkomst tot bepaling van prijsverschil door deskundigen. Bij een overeenkomst van laatstbedoelden aard, is art. 222 Rv., ook voor zooveel het aantal der te benoemen deskundigen betreft, niet van toepassing.
a Amsterdam 16 October 1903.

231. Het bij dagvaarding omschreven verschil omtrent de geldelijke uitkomsten van een handelsbedrijf, dat ook louter zijn oorzaak kan vinden in onjuiste beoordeeling of mindere kennis der boekhouding, behoeft niet noodzakelijk voort te spruiten uit een geschil der vennooten omtrent hunne wederzijdsche rechten, zooals art. 620 Rv. als onderwerp van arbitrale gedingen bedoelt. Het bij overeenkomst onderwerpen van zulk verschil aan het oordeel van deskundigen, ten einde het eindcijfer der afrekening uit de boekhouding bindend op te maken, is, zoolang niet van een bepaald geschil blijkt, niet aan te merken als het voeren eener scheidsrechtelijke procedure. Exceptie van onbevoegdheid derhalve verworpen. Ook uit de feiten en de handelingen van partijen vloeit voort, dat de aanstelling der deskundigen in casu slechts met het doel het eindsaldo der rekening van partijen op administratief technische basis te doen opmaken en niet om hen rechtspraak op te dragen, is geschied. De vaststelling van dat saldo op de wijze, zooals die in deze plaats vond, moet tengevolge hebben, dat het feit en de hoegrootheid van gedaagde's schuld ook rechtens vaststaat.
Tiel 23 Februari 1906.

232. De beslissing van het geschil tusschen partijen door scheidslieden is in casu niet de bedoeling van partijen geweest, en bovendien, al mocht een pactum de compromittendo met den wil van partijen tusschen hen geacht kunnen worden te zijn tot stand gekomen, dan toch is in elk geval die overeenkomst in haar gevolg en uitvoering door de houding van partijen verwerkt. Bevoegdheid van den rechter.
Leeuwarden 26 Februari 1903.

233. Geldig is een compromissoir beding, opgenomen in een contract van vennootschap en houdende, dat bij verschil van partijen over de uitvoering van dit contract de beslissing zal zijn opgedragen aan drie onzijdige scheidslieden, door partijen onderling of bij gebreke daarvan door een bepaald aangewezen kantonrechter te benoemen, ook al zoude deze rechter niet bevoegd zijn geweest buiten compromis van het geschil kennis te nemen.
H. R. 26 Mei 1905, concl. conf. beslissende, dat art. 43 R. O. ten deze niet van toepassing is, wijl in de concl. nog uitdrukkelijk wordt gezegd, dat de kantonrechter evenals een particulier de opdracht kan weigeren. Bij het arrest is verw. de cass. tegen 's-Gravenhage Hof 8 Februari 1904, waarbij was bev. *a* Rotterdam 30 Juni 1902.

234. De statutaire bepaling van een bond, dat geen lid den bond ooit in rechte zal betrekken, hetzij wegens eene der bepalingen der statuten, of van het huishoudelijk reglement, hetzij wegens eenig bonds- of afdeelingsbesluit, hetzij wegens een besluit van een of meer der bestuurscolleges, terwijl het hoofdbestuur bevoegd is over „alle voorkomende kwestiën" te beslissen, heeft bindende kracht voor partijen en sluit alzoo 's rechters bevoegdheid om van deze geschillen kennis te nemen uit.
b H. R. 11 Maart 1904, concl. conf.

235. Waar de beslissing van alle geschillen betreffende de verzekering worden beslist door den raad van commissarissen, is de rechtbank onbevoegd kennis te nemen van de vordering van den deelhebber-lid der gedaagde onderlinge verzekering-maatschappij.
's-Gravenhage 12 Januari 1906.

236. Ook waar de wijze van benoeming van scheidslieden in strijd mocht zijn met het in art. 634 Rv. bepaalde, maakt die regeling in deze niet zulk een onafscheidelijk deel uit van het tusschen partijen overeengekomen compromissoir beding, dat nietigheid dier regeling de nietigheid van het geheele compromissoir beding met zich brengt.
b Amsterdam 20 April 1904.

237. Waar het compromissoir beding inhoudt, dat alle geschillen, uit het contract voortvloeiend, zullen worden berecht door drie scheidslieden, waarvan elke contractant één kiest en dat, bij niet benoeming door een of meer van deze, de benoeming zal geschieden door den kantonrechter te Amsterdam, kan niet met grond de nietigheid van het geheele compromissoir beding beweerd worden, omdat te Amsterdam vier kantonrechters zijn en derhalve geene behoorlijke aanwijzing zou hebben plaats gehad van den rechter die, bij geschil tusschen contractanten omtrent de keuze van een scheidsman, diens benoeming zou kunnen doen; alleen de toepasselijkheid van art. 624 Rv. zou daarvan het gevolg zijn.
b Amsterdam 8 Februari 1905.

238. Daargelaten of een compromissoir beding, waarbij bepaald wordt, dat partijen ieder een arbiter zullen aanwijzen en deze twee een derden zullen kiezen, als rechtsgeldig is te beschouwen, is in elk geval een beding waarbij, ingeval van niet medewerking van een der partijen tot het aanwijzen van zijn arbiter, de benoeming van dezen aan een derden wordt opgedragen, in strijd met de wet en dus van onwaarde. Bovenstaand artikel is toepasselijk, niet alleen indien partijen niet kunnen overeenkomen omtrent de keuze der scheidslieden, maar ook indien een der partijen weigerachtig is tot de benoeming mee te werken. Nietig verklaring van de uitspraak van scheidsmannen, benoemd volgens bovenomschreven van onwaarde zijnde compromissoir beding.
Rotterdam 28 Mei 1902.

239. Wanneer tusschen partijen een beding als bedoeld in art. 620 al. 3 Rv. is gemaakt wordt geene akte van compromis vereischt om tot eene uitspraak door scheidsmannen te geraken.
Utrecht Arb. 2 Juni 1903.

240. Ingeval van art. 704 Rv. is het voldoende, dat de dagvaarding zoodanige gegevens bevat, dat de rechter kan beoordeelen of het geval van het 3e lid van art. 620 Rv. aanwezig is en of de geschillen van zoodanigen aard zijn, dat de rechter in gewone omstandigheden bevoegd zoude zijn daarover te oordeelen. In casu geldt het pactum de compromittendo ook voor geschillen, de liquidatie der vennootschap betreffende.
Arnhem 14 Mei 1903.

241. Een beroep op het compromissoir beding wordt niet uitgesloten, omdat de ingestelde vordering niet is tegengesproken; uit het enkel voorstellen eener exceptie van onbevoegdheid, zonder verweer ten principale, volgt niet noodwendig, dat partijen het over de ingestelde vordering volkomen eens zijn geworden en dat daarover geen geschil meer bestaat.
b Amsterdam 8 Februari 1905.

242. De vraag of de uitzondering (in case of wilful misrepresentation) op het beding van arbitrage zich voordoet, kan alleen naar de dagvaarding en niet naar de betwisting der tegenpartij (litis contestatio) uitgemaakt worden. Bovendien zijn geen bepaalde feiten van wilful misrepresentation gesteld.
's-Gravenhage Hof 21 November 1904, bev. *a* Rotterdam 18 November 1903. — Zie in cass. *d* H. R. 2 Juni 1905, concl. conf.

243. De gronden waarop de vordering werd bestreden raken ongetwijfeld de uitlegging der voorwaarden van de overeenkomst. Onbevoegdheid der rechtbank.
's-Gravenhage Hof 1 December 1902, vern. 's-Gravenhage 12 December 1900.

244. Bepaling in een arbitrage clausule dat alle geschillen, uit de overeenkomst vastgestaande of overtredingen zullen worden beslist door drie scheidslieden, van welke onder meer „door ieder der partijen een wordt benoemd binnen 14 dagen na de meest gereede partij", terwijl de partij, die met die benoeming in gebreke blijft wordt gerekend ongelijk te hebben. Een geschil over de vraag of dit in gebreke zijn aanwezig is behoort tot de kennisneming van den gewonen rechter. Getuigenbewijs bevolen van feiten welke dit in gebreke zijn aantoonen o. a. dat de andere partij had genoegen genomen met eene mondelinge kennisgeving der benoeming van een arbiter en de aanmaning om er ook een van hare zijde te benoemen en dat zij niet nog een schriftelijke verlangde.
Leeuwarden Hof 28 September 1904.

245. Boetebeding wegens schuld aan vertraagde oplevering; opdracht van berechting aan scheidslieden als goede mannen. Een opdracht om als goede mannen in billijkheid te oordeelen verlangt van arbiters, dat zij bij hunne beslissing over de boeteheffing zoowel de vraag òf als de vraag in welke mate schade geleden is, zullen laten wegen.
's-Gravenhage Arb. 24 Juli 1900.

246. De paragrafen 495 en 496 van artikel 93 der Alg. Voorschr. handelende van „geschillen", bij analogie toegepast brengen mede, dat een aannemer, een verschil hebbende met den architect, omtrent het recht op betaling, kan vorderen, dat het advies eener commissie zal worden ingewonnen, nader in deze voorschriften omschreven, hetwelk voor aannemer en aanbesteder bindend zal zijn. Aan deze commissie is echter niet opgedragen eene rechtspraak, derogeerende aan die van den gewonen rechter. In de aangehaalde paragrafen is ook niet bedoeld een beding, dat door scheidsmannen uitspraak zal worden gedaan, waarvoor dan ook de voor een compromis door de wet geeischte vorm ontbreekt. De gewone burgerlijke rechter is dus bevoegd om, bij onwil van den aanbesteder om te betalen, op de vordering van den aannemer, na en overeenkomstig het advies der vorenbedoelde commissie, eene veroordeeling uit te spreken, en het ontijdig inroepen van de rechtspraak van dien rechter kan wel tot eene nietontvankelijkverklaring van de eischende partij, maar niet tot onbevoegdheid des rechters leiden.
Almelo 27 Mei 1903.

247. Een kamer van arbeid kan als zoodanig volgens de wet van 7 Mei 1897 (Sb. 141), welke hier alleen in aanmerking komt, niet zijn scheidsman.
b H. R. 7 April 1905, concl. conf. verw. de cass. tegen Rotterdam Kgr. I 16 November 1904.

248. Waar volgens de in cassatie vaststaande feitelijke uitlegging der overeenkomst de bedoeling van partijen bij het sluiten daarvan was in een geding, gelijk zich hier voordoet, de benoeming van scheidslieden van den Nederlandschen rechter te verkrijgen, hoezeer ook partijen, wat het materieel recht betreft, zich aan de Engelsche wet wilden onderwerpen, is door het ontvankelijk verklaren der daartoe strek-

kende vordering art. 1374 B. W. juist toegepast.

d H. R. 2 Juni 1905, concl. conf. in zooverre verw. de cass. tegen 's-Gravenhage Hof 21 November 1904, waarbij was bev. *a* Rotterdam 18 November 1903. Het arrest werd evenwel (concl. contr.) vernietigd, omdat er in strijd met het formeele recht slechts twee scheidslieden waren benoemd. Met compensatie van kosten werd de zaak teruggewezen, ten fine van benoeming aan drie scheidslieden.

249. Een verzoek tot benoeming van scheidslieden aan den rechter kan niet bij verzoekschrift worden gedaan, doch behoort bij dagvaarding van de tegenpartij te worden aangebracht.

's Gravenhage Hof 17 Augustus 1904.

250. Beslissing van scheidsmannen der Chambre Arbitrale et de conciliation pour grains et graines d'Anvers. Pactum de compromettendo. Akte van compromis. Tenuitvoerlegging volgens Nederlandsch of volgens Belgisch recht.

Zierikzee 17 Maart 1903.

251. Benoeming van arbiters met toepassing van de art. 624 Rv. en 43 R. O. Art. 624 Rv. bepalende, dat de benoeming van de daar bedoelde scheidslieden zal plaats hebben door den rechter, welke bevoegd zoude zijn geweest om kennis te nemen van het geschil, sluit niet uit de bevoegdheid van partijen om vooraf in afwijking hiervan te bepalen door welken rechter de benoeming der scheidslieden zal geschieden.

's Gravenhage 1 November 1904, vern. 's Gravenhage Kgr. 16 September 1904.

252. Nu de gedaagde, ofschoon het eene personeele vordering gold van f 100, de exceptie van onbevoegdheid niet heeft voorgesteld, behoudt de rechtbank de zaak aan zich en spreekt daarin in het hoogste ressort recht, de kosten van het geding tot benoeming van scheidslieden te betalen door de partij, die bij de arbitrale beslissing in het ongelijk zal worden gesteld.

Utrecht 24 Mei 1905.

253. Indien partijen zijn overeengekomen de beslissing van tusschen hen te rijzen geschillen op te dragen aan drie scheidslieden onderling of bij gebreke daarvan door een aangewezen kantonrechter te benoemen, dan kan de benoeming door de rechtbank eerst dan gevraagd worden wanneer, nadat partijen onderling niet omtrent de keuze hebben kunnen overeenkomen, de eischende partij de andere partij althans in de gelegenheid heeft gesteld om gezamenlijk de benoeming van den kantonrechter te vragen.

a Rotterdam 30 Juni 1902, bev. bij 's Gravenhage Hof 8 Februari 1904.

254. Waar partijen bij koopovereenkomst overeengekomen zijn de daaruit te ontstane geschillen te doen beslissen door minnelijke arbitrage, is de daarbij gemaakte bepaling, dat, wanneer een der partijen in gebreke blijft om zijnerzijds een arbiter te benoemen, die arbiters zullen worden benoemd door het bestuur van het Comité van graanhandelaars, volkomen rechtsgeldig en kan benoeming door den rechter eerst gevraagd worden, wanneer blijkt, dat de benoeming aan het genoemde bestuur te vergeefs was verzocht.

Rotterdam 23 Maart 1904.

255. Waar tusschen partijen vaststaat dat de overeenkomst, die den grondslag dezer vordering uitmaakt, inhoudt het beding: „dat eerst dan de bevoegde rechter uitspraak zal hebben te doen in eventueele geschillen tusschen partijen, indien zij of een van beiden zich niet kunnen neerleggen bij de uitspraak van arbiters," alsmede dat partijen het onderhavig geschil aan de uitspraak van arbiters hebben onderworpen door wie een einduitspraak is gegeven, is, in dit geval, geen andere rechter bevoegd van eene voorziening tegen de uitspraak der arbiters kennis te nemen dan het gerechtshof te Amsterdam. De inhoud van voormeld beding laat niet toe de opvatting, dat partijen slechts gehouden waren een advies van scheidslieden te vragen, alvorens zich tot de rechtbank te wenden.

c Amsterdam 6 Mei 1903.

256. Uit het derde lid van art. 620 Rv. vloeit voort, dat bij het aangaan van een compromissoir beding alle contracteerende partijen zich moeten verbinden de geschillen, die mochten opkomen, aan het oordeel van arbiters te onderwerpen. In casu is van zoodanige door beide partijen op zich genomen verplichting geen sprake, daar bij bedoelde clausule der overeenkomst, die door appellante is opgeworpen, slechts de filiaalhouder, de geïntimeerde, afstand van elk beroep op den gewonen rechter heeft gedaan en zich heeft onderworpen aan de uitspraak van commissarissen, maar de appellante harerzijds zich niet door zoodanige bepaling heeft verbonden. Derhalve voldoet die clausule niet aan hetgeen voor een comprommissoir beding is voorgeschreven.

b Amsterdam Hof 18 Maart 1904.

ARCHITECT, z. AANBESTEDING EN AANNEMING.

ARMBESTUUR.

Bij n°. 211. — Bev. bij 's Gravenhage Hof *c* 19 Januari 1903, waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 18 December 1903, Concl. conf.

221. Het armenfonds in geschil is een instelling van weldadigheid, armenverzorging ten doel hebbende, voorkomende onder litt. c van de lijst der gemeente Balgoy bedoeld bij art. 3 Armenwet sinds eeuwen bestaan hebbende. Al mogen de heeren van Balgoy en Keenth dit bestuur gevoerd hebben, als uitoefenende een heerlijk regeeringsrecht, dan zou daaruit juist volgen, dat dit beheer thans aan het gezag toekomt, dat in hun plaats is getreden, nl. het gemeentebestuur. De bevoegdheid van den Heer tot benoeming van armmeesters brengt niet mee zijne bevoegdheid om persoonlijk dit ambt waar te nemen. Waar geen fundatiebrieven bestaan en niet blijkt dat de heeren van Balgoy c. a. zich expresse het beheer over eigen giften hebben voorbehouden en uit de overgelegde testamenten

voortvloeit, dat de distributie van de opbrengsten zal geschieden onder toezicht van den tijdelijken Heer en 't beheer zal worden gevoerd door den tijdelijken Heer samen met den rechter, secretaris en schepenen of met die van den gerichten, daar is het beheer niet alleen en uitsluitend bij den Heer en heeft de appellant niet bewezen de rechtsopvolger der vroegere beheerders te zijn of dat zijn beheer een voorzetting zou zijn van het vroegere beheer. Uit het feit, dat in 1855 de onderwerpelijke instelling gebracht is door het gemeentebestuur van Balgoy op de lijst sub C met de bijvoeging: dat zij werd beheerd door den eigenaar dier goederen, behoord hebbende tot de vroegere Heerlijkheid Balgoy c. a. blijkt alleen, dat de Raad toen de meening had, dat hij zelf niet benoemde, maar kan hij, gedwaald hebbende, steeds daarop terugkomen en alsnog conform zijn plicht als overheid in het bestuur voorzien. De dwaling behoeft niet door den Raad te worden aangetoond, maar hij die zegt bestuurder te zijn, moet de uitzondering van art. 147 Gem. wet bewijzen. Terecht is aangenomen door het gemeentebestuur van Balgoy, dat de bedoelde stichting was zonder wettig bestuur.

a Arnhem Hof 13 December 1905.

222. Tegen de bevoegdheid van den gemeenteraad van Balgoy om ingevolge art. 147 Gem. wet een bestuur te benoemen, kon langs administratieven weg worden opgekomen; zoolang dit echter niet heeft plaats gehad, moet een dergelijk benoemingsbesluit, op wettige wijze genomen, door de rechterlijke macht geëerbiedigd worden, zoodat de kwaliteit der eischers vaststaat, terwijl hunne vordering eene zuiver burgerrechtelijke is.

a Arnhem Hof 13 December 1905.

223. Vordering tot het overgeven der administratie met het doen van rekening en verantwoording aan het bestuur van weldadigheid te Balgoy, benoemd ex art. 147 Gem. wet, ingesteld tegen den pretensen eigenaar van de heerlijkheid van Balgoy en Keenth, die voor zich sedert 1886 onbevoegdelijk het beheer over het weldadigheidsfonds zou gevoerd hebben. Het beroep op verjaring der vordering, als geboren bij de inwerkingtreding der gemeentewet (1851) of der armenwet (1854), op welke tijdstippen de Heer der Heerlijkheid Balgoy en Keenth reeds het beheer voerde, gaat niet op, omdat de bevoegdheid van het gemeentebestuur van Balgoy, om een bestuur te benoemen over een instelling van weldadigheid aan zijn eigen prudentie wordt overgelaten.

a Arnhem Hof 13 December 1905.

224. Uit art. 72 der wet op het armbestuur volgt in geenen deele, dat de in dat art. bedoelde geschillen niet tot de kennisgeving der rechterlijke macht behooren, dan nadat is gebleken, dat een poging is gedaan door de administratieve macht om ze in der minne af te doen. Art. 2 v.v. B. W. kan niet worden ingeroepen in geschillen van publiekrechtelijken aard. Het ter dagvaarding bedoeld fonds is eene instelling van weldadigheid.

Groningen 24 Juni 1904.

225. Het geneeskundig gesticht voor krankzinnigen „Voorburg" te Vucht is geen godshuis in den zin der armenwet. Daar door het gemeentebestuur van Bergen-op-Zoom voor den armlastige de verplegingskosten werden betaald, kan genoemd gesticht niet gezegd worden bedoelden armlastige met een weldadig doel te hebben gehuisvest en is mitsdien niet te beschouwen als een godshuis, waarop de artt. 49 en 50 der armenwet toepasselijk zijn.

Breda 19 Mei 1903.

226. De vraag of er voor het armbestuur noodzakelijkheid bestond om onderstand te verleenen, en zoo ja hoeveel en op welke wijze, is aan het oordeel van den burgerlijken rechter onttrokken. Verhaal van onderstand.

b Utrecht 14 Juni 1905.

227. Art. 26 der armenwet schept ten aanzien der kosten van verpleging een recht tusschen het gesticht dat verpleegt en de gemeente der woonplaats van den krankzinnige, maar kent geen recht toe aan een ander, die de kosten aan het gesticht heeft betaald, om de door hem betaalde verplegingskosten van de gemeente der woonplaats van den krankzinnige terug te vorderen.

a H. R. 18 December 1903, Concl. conf. verw. de cass. tegen *c* 's Gravenhage Hof 19 Januari 1903, bev. Middelburg 13 Maart 1901.

Adm. en recht. macht 222, 224, 226.
Cassatie Bz.
Gemeente 222 v., 227.
Krankzinnigen 225, 227.
Neg. gestio 227.
Verand. v. eisch.
Verjaring Bz. 223 v.

ASSIGNATIE.

40. Een assignatie aan eigen order is bij de Nederlandsche wet onbekend en voldoet niet aan de vereischten in art. 210 Kh. gesteld, omdat het niet inhoudt de aanwijzing van een anderen bepaalden persoon, om de in zulk een stuk uitgedrukte geldsom te ontvangen. Als zijnde geen assignatie is zulk een geschrift mitsdien niet vatbaar voor endossement en wordt het nà en door een plaats gehad hebbend endossement ook geen geldige assignatie.

b Arnhem Hof 24 Januari 1906.

41. De houder eener assignatie, zonder tijdsbepaling, die niet binnen dertig dagen de betaling heeft gevraagd, en bij ontstentenis binnen dezen termijn van non-betaling heeft doen protesteeren, heeft geen verhaal op den uitgever dier assignatie.

Haarlem Kgr. 17 October 1903.

42. Avalteekening, op eene assignatie gesteld, doet geen formeele verbintenis ontstaan.

Arnhem 29 December 1904.

Aval 42.
Cons. beslag.
Endossement 40.
Lijfsdwang.
Papier aan toonder 40.

ASSURANTIE.

Bij n° 973. — Bij Amsterdam Hof 27 November 1903 werd beslist, dat terecht was aangenomen, dat de verzekering beheerscht werd door het te Boston geldende recht, dat ingevolge nadere productie van de polis de vordering wel ontvankelijk moest worden geacht, doch desniettemin diende te worden ontzegd, vermits de schade niet viel onder het verzekerd risico van „brand", waarvoor steeds vuurvatten noodig is, terwijl hier slechts had plaats gevonden uitwerking van zwavelzuur op goederen.

Bij n° 976. — Bev. bij 's Gravenhage Hof 10 October 1902.

Bij n° 977. — Waartegen de cass. is verw. bij *c* H. R. 5 December 1902, Concl. conf.

Bij nº 993. — En in cass. H. R. 27 Maart 1903, Concl. contr.

I. Overeenkomst. — Subrogatie.
II. Rechten en verplichtingen.
§ 1. Brandassurantie.
§ 2. Zeeassurantie.
§ 3. Diverse. — Leven. — Ongevallen. — Glas.
III. Nietigheid. — Verwijzing.

I.

1005. Belang bij eene verzekering vordert de wet slechts bij hem, die voor zich zelven laat verzekeren of voor wiens rekening door een ander is verzekerd, dus niet bij hem, die de verzekering sluit, maar bij hem, wien ze ten goede komt.

Amsterdam Hof 8 Mei 1903.

1006. Verzekering van ijzeren bakken die over zee gesleept worden is geen cascoverzekering. Begrip van verzekerbaar belang.

Amsterdam Hof 4 Januari 1904.

1007. De bewering der eischeres, dat de rechtsverhouding tusschen partijen aanleiding had kunnen geven tot de rechtsgevolgen, genoemd bij art. 251 Kh., stuit af op 's Hofs feitelijke beslissing, dat omtrent de gezamenlijke voorwerpen van verzekering overeenstemming van partijen ontbrak, zoodat niet is bewezen: „dat de door appellante (eischeres in cassatie) „gestelde overeenkomst van verzekering is gesloten."

a H. R. 8 Mei 1903, Concl. conf.

1008. Al of niet bestaan eener brandverzekering. Aanwezigheid van fabrieksinrichtingen en materialen, behoorende tot een „ander" bedrijf dan datgene, hetwelk in overeenstemming is met het karakter der fabriek bij dagvaarding omschreven.

Amsterdam Hof 20 Februari 1902.

1009. Waar volgens de feitelijke beslissing overeenstemming niet bleek te zijn verkregen omtrent de beweerde brandverzekering, was de vordering tot vergoeding van brandschade rechtens niet voor toewijzing vatbaar. In cassatie kan niet worden opgekomen tegen de beslissing, dat er geen wilsovereenstemming bestond nopens het voorwerp van verzekering, nu als zoodanig aangenomen was eene distilleerderij, terwijl bleek dat daarnaast een voor het publiek werkende kurkensnijderij en kistenmakerij bestond.

a H. R. 13 Februari 1903, Concl. conf.

1010. „Belanghebbenden" in art. 264 Kh. moet in algemeenen zin worden opgevat en bevat ook hen, die eerst later, d. i. nadat de verzekering is gesloten, met hunne belangen binnen den kring der gesloten verzekering zullen komen. Blijkens den duidelijken inhoud der polis heeft de vervoeronderuemer niet zijn belang als zoodanig verzekerd, maar het belang van de eigenaars der door hem met de in zijn dienst varende schepen verladen goederen.

's Gravenhage Hof 23 November 1903, vern. *a* Rotterdam 15 October 1902, waarbij een getuigenbewijs was bevolen omtrent de vraag, welk risico verzekerde en verzekeraar bij polis bedoeld hadden te verzekeren.

1011. Clausule: „It is unterstood that all our risks (especially fire) shall only end at time the produce is safely delivered into the warehouses of the consignees or their representatives." „Representative" van den cognossementhouder wordt niet de agent van de reederij van het schip, die de uitgeloste goederen in zijn loods heeft opgeslagen op verzoek van den gezagvoerder van het schip, waar deze daarbij, uit eigen beweging en zonder order of voorkennis van den cognossementhouder, handelde. Hiertegen doet in deze niet af, dat de cognossementhouder goederen, deel uitmakende der aan hem geconsigneerde lading, uit bedoelde loods aan zijne afnemers heeft afgeleverd.

b Amsterdam 5 December 1902.

1012. De makelaar in zeeassurantie is de bij de wet erkende tusschenpersoon tusschen den verzekerde en den verzekeraar en mag, vooral wanneer hij in het bezit is der polis, bij de regeling der schade door den verzekeraar beschouwd worden als de gemachtigde des verzekerden, zoolang het tegendeel hem niet uitdrukkelijk is medegedeeld of dit uit de omstandigheden klaarblijkelijk voortvloeit. Een beperking door den verzekerde van hetgeen krachtens wet en gewoonte tot de bevoegdheid des makelaars behoort, zonder dat die beperking aan den verzekeraar is medegedeeld, kan dezen, die daarvan onkundig was, en met den makelaar gehandeld heeft, niet worden tegengeworpen.

a Rotterdam 29 Juni 1904.

1013. Bij verzekeringen als de onderwerpelijke is de agent-bode bevoegd omtrent de wijze van betaling regelingen met de geassureerden te treffen, en mocht de verzekeraar de verzekering dus niet royeeren, waar die bode in afwijking der polis de betaling gemakkelijker maakte.

b 's Gravenhage Hof 22 Juni 1903, bev. Rotterdam 5 April 1902.

1014. De verzekeraar, de schade betaald hebbende, treedt krachtens art. 284 Kh. in alle rechten, die de verzekerde, ter zake van die schade tegenover derden mocht hebben; in dit geval vordert de wet geen beteekening van stukken, als in art. 668 B. W. bedoeld. Gemis van schriftelijk bewijs of begin daarvan dat de assurantie nog loopende was tijdens het plegen der onrechtmatige daad, die de verzekerde waterleiding schade veroorzaakte, daarom behoort het getuigenbewijs te worden gepasseerd.

b Amsterdam 3 Februari 1905.

II § 1.

1015. Beding in de polis „dat er een open ruimte is van 16 meter tusschen de zoogenaamde houtloods en den windhoutzaagmolen." — Verwerping der verwering, dat er een ongeoorloofd verzwaren van het risico, in strijd met deze omschrijving zou hebben plaats gevonden en afwijzing eener daarop gegronde reconventioneele vordering tot ontbinding.

b Amsterdam 13 October 1905.

1016. De taxatie uitgebracht door den derden schatter, benoemd omdat tusschen de taxatie der door partijen benoemde schatters verschil bestond, voldoet aan de bepalingen der overeenkomst en is mitsdien voor gedaagde verbindend. Het rapport behoefde niet gemotiveerd te zijn.

Rotterdam 13 April 1904.

§ 2.

1017. Wanneer de polis omstandig vermeldt,

waarin, de risico die de verzekeraar op zich neemt, bestaat, heeft de verzekerde de schadeoorzaak te bewijzen. De als schadeoorzaak gestelde nalatigheid of verzuim van het scheepsvolk blijkt niet uit de te bewijzen aangeboden feiten.

's Gravenhage Hof 10 October 1902, bev. *b* Rotterdam 26 Juni 1901.

1018. Het openstaan van een kraan van een baggermolen, hetgeen het zinken van dat vaartuig tengevolge heeft gehad, is op zichzelf geen evenement waarvan de gevolgen voor rekening van den verzekeraar komen. De verzekerde heeft te stellen en te bewijzen dat dit openstaan het gevolg is geweest van een oorzaak, waartegen verzekerd is. Dit bewijs is in casu niet geleverd.

Rotterdam 4 November 1903.

1019. Waar de verzekerde, eigenaar van een sleepboot niet zelf die boot voerde, maar dit geschiedde door een daartoe aangestelden kapitein, kan het feit dat hij, hoewel te Ruhrort wonende, niet waargenomen heeft dat, toen de boot vandaar een sleepreis begon, verzuimd was de splitpen in de zuigstangspie te doen, niet als schuld van den verzekerde worden aangemerkt. Het niet ingestoken zijn van die splitpen is evenmin een gebrek der verzekerde zaak. Blijkt die omstandigheid de oorzaak van de schade te zijn, dan is deze ontstaan door verzuim van een der scheepsgezellen en komt die schade mitsdien voor rekening van de verzekeraar.

Rotterdam 9 December 1903.

1020. Getuigenverhoor bevolen ten bewijze dat het zinken te wijten zou zijn geweest aan de schuld van den machinist, in welk geval de schade zou zijn voor rekening van den verzekeraar.

Rotterdam 15 Maart 1905.

1021. „Zinken" op zich zelf komt, noch volgens de gewone omschrijving in de beurspolis, noch volgens art. 637 Kh., ten laste van den verzekeraar.

Rotterdam 15 Maart 1905.

1022. Waar, gelijk in casu, het casco voor minder verzekerd is dan de dragende waarde, moet de regel gelden van de Custom of Lloyds, dat de verzekeraar slechts heeft te betalen over het verzekerd bedrag minus de avarij particulier op het casco. De bij die Custom gemaakte uitzondering voor in den vreemde opgemaakte dispaches ziet slechts op dispaches, opgemaakt in landen waar voor den omslag een andere basis wordt aangenomen dan de werkelijke netto waarde van het casco.

Rotterdam 14 Januari 1903, bevelende een onderzoek door deskundigen of de waarde van het schip in beschadigden toestand te Oxelösund dezelfde was, als die bij aankomst te Rotterdam. Bij *a* 's-Gravenhage Hof 28 December 1904 werd het appel van het eindvonnis in deze zaak, waarbij het door de assuradeuren te betalen bedrag werd vastgesteld, vereenigbaar geoordeeld met eene bestrijding der gronden die de rechtbank tot die beslissing leidden, al werden die gronden in het bizonder ontwikkeld in het interlocutoir, waarvan niet was geappelleerd. Overigens werd het eindvonnis vernietigd, als berustende op een verkeerde berekeningswijze.

1023. Volgens de tusschen partijen gesloten vrachtverzekering kan de verzekerde slechts vergoeding vorderen voor vracht, die hij niet heeft gebeurd tengevolge van een omstandigheid, die voor rekening des verzekeraars komt, niet voor vracht die hij gederfd heeft door eigen toedoen. Dit laatste is hier het geval, daar de verplichting tot vrachtbetaling, waar het geldt een in Engeland gesloten bevrachtingsovereenkomst van een Engelsch schip, doch met bestemming naar Nederlandsch-Indië, volgens art. 498 van het Ned.-Indisch W. v. K. (gelijkluidend met art. 498 Kh.) moet beoordeeld worden naar Ned. Indisch recht en volgens dat recht (evenals naar Nederlandsch recht) de volle vracht verschuldigd is van lading, welke tengevolge van avarij, in het uitsluitend belang van den afwezigen eigenaar der lading, verkocht is vóór dat zij de bestemmingsplaats heeft bereikt.

Rotterdam 9 Maart 1904.

1024. Een rapport van deskundigen, door de rechtbank op verzoek van den verzekerde benoemd en beëedigd tot begrooting der schade aan het verzekerde voorwerp overkomen, heeft tegenover den verzekeraar geen bewijskracht. Schade door aanvaring.

b Rotterdam 8 November 1905.

1025. Al is aanvaring een evenement waarvan de gevolgen voor rekening van den verzekeraar komen, zoo is dit niet het geval, wanneer de aanvaring veroorzaakt is door een gebrek in de stuurinrichting van het verzekerde schip, reeds bestaande bij den aanvang der reis. Daarin wordt geen verandering gebracht: 1° noch door het feit dat de verzekering gesloten was niet voor deze afzonderlijke reis, maar voor een bepaalden, reeds lang te voren aangevangen tijd; 2° noch door de omstandigheid, dat het verzekerde stoomschip tot op den dag vóór den aanvang der reis in reparatie is geweest, de stuurinrichting toen uit elkander is genomen en het toezicht op de reparatie was opgedragen aan den eersten machinist van het stoomschip, die daarvoor door de verzekerde reederij speciaal werd betaald.

Rotterdam 10 December 1902.

1026. De clausule der polis, inhoudende taxatie in gemeen overleg en vaststelling der waarde van het schip onherroepelijk en voor den geheelen duur der overeenkomst, gedoogen geene andere uitlegging dan dat partijen bedoeld hebben het schip in zijn geheel tegen alle zeeschade te verzekeren tot het beloop der aangenomen en vastgestelde waarde en uit te sluiten elke bewering, dat de verzekerde eenig gedeelte van het risico zelf zou dragen en elken strijd over de bewering van den verzekeraar, dat de verzekerde waarde minder was dan de wezenlijke.

a Amsterdam 28 November 1902.

1027. Wanneer bij polis een schip is verzekerd voor f 200,000.— op welk bedrag de waarde daarvan met wederzijdsch goedvinden onherroepelijk is bepaald, wanneer daarna bij eene dispache, nadat het schip eene ramp is overkomen, de waarde van het schip gesteld is op f 240.000.— en op grond van deze dispache de rekening van schade, komende ten laste van het schip is opgemaakt, dan moet die schade door de verzekeraars slechts voor $^5/_6$ worden gedragen, omdat de verzekerde moet geacht worden voor de resteerende f 40,000.— zelf het risico te hebben gedragen.

Amsterdam Kgr. III 31 October 1901.

§ 3.

1028. Uit art. 302 Kh. in verband met art. 1353 B. W. volgt, dat bij levensverzekering de verzekerde sommen toekomen niet aan hem, op wiens leven de verzekering gesloten is, maar aan hem, ten wiens behoeve dit is geschied, den „verzekerde". Bij faillissement van eerstgemelde, valt het recht op de uitkeering van het verzekerd bedrag niet in diens failliete boedel, maar kan daarop aanspraak gemaakt worden door laatstgemelde ook ingeval van herroepbaarheid der bij de polis gedane aanwijzing van den verzekerde, indien zoodanige herroeping niet heeft plaats gehad.

c H. R. 5 December 1902, concl. conf. verw. de cass. tegen 's-Hertogenbosch Hof 24 December 1901.

1029. Terecht is bij het bestreden arrest onderscheiden tusschen het den verzekeringsnemer levenslang voorbehouden beschikkingsrecht, dat is het recht om de door hem genomen polis over te dragen of te verkoopen, en het recht van haar, te wier behoeve hij de verzekering had genomen, dat is de bij art. 304 no. 2 Kh. bedoelde verzekerde om, na zijn overlijden zonder uitoefening van voormeld beschikkingsrecht, de verzekerde som op te vorderen. Het recht op die som, dat de verzekeringsnemer nooit heeft gehad en dat eerst na zijn overlijden kon worden uitgeoefend door zijne weduwe als verzekerde, viel niet in diens faillissement.

b H. R. 22 Januari 1904, concl. conf. verw. de cass. tegen *d* 's-Gravenhage Hof 29 Juni 1903.

1030. Waar vaststaat, dat het bedrag der laatste premie door den verzekeraar is ontvangen, is deze niet gerechtigd, alleen wegens het niet inleveren der quitantie, de uitkeering van het verzekerde kapitaal te weigeren. Hiertegen doet niet af dat, volgens de polis, de inlevering der quitantie als bewijsstuk kan worden gevorderd, omdat de desbetreffende bepaling kennelijk de strekking heeft den gebeneficieerde het bewijs der laatste premiebetaling op te leggen, maar niet dat dit bewijs niet op andere wijze, zonder overlegging der quitantie, zou kunnen worden geleverd. Verwerping van de ingeroepen nietigheid der verzekering, steunende op het 1° in de aanvraag als beroep van den verzekerde vermelden, dat deze was koopman, terwijl hij in werkelijkheid was knecht, in dienst van zijn vader, tegen een weekloon van f 10.—, 2° als beroep van den gebeneficieerde opgeven, dat deze was brievengaarder, zonder vermelding tevens, dat deze was hoofdagent van den verzekeraar.

b Amsterdam 20 Februari 1903.

1031. In de onderhavige polis is het recht op uitkeering bedongen, niet ten behoeve van eenen derde, maar ten behoeve van den verzekeringsnemer zelf, zoodat het recht op uitkeering tot diens in staat van faillissement verklaarde nalatenschap behoort. Aan de rechtsgeldigheid van deze overeenkomst, waarbij een der contractanten bedingt eene uitkeering aan hem te doen na zijn overlijden, staat niets in den weg. Al moge ook de gedaagde zich steeds bereid hebben verklaard om de uitkeering te doen aan hem die daartoe bij rechterlijk vonnis gerechtigd zou worden verklaard, dit neemt niet weg dat zij ten opzichte van den rechthebbende in gebreke is gebleven, en dus interesten moet betalen.

a Rotterdam 18 Mei 1904.

1032. Voor zoover de vordering tot ontbinding steunt op de omstandigheid dat de verzekeraar op het leven, die verplicht was de premie wekelijks ten huize van den verzekerde te laten ontvangen, daaraan niet heeft voldaan, is zij niet ontvankelijk, waar de verzekeraar op geenerlei wijze in gebreke is gesteld.

Rotterdam 5 April 1902, bev. bij *b* 's Gravenhage Hof 22 Juni 1903.

1033. Niet alleen door het niet uitbetalen der verzekerde som, maar ook door het ten onrechte royeeren der verzekeringscontracten is de verzekeraar op het leven in wanpraestatie, wanneer in die contracten de gevallen waarin royement is toegelaten worden omschreven.

b 's Gravenhage Hof 22 Juni 1903, bev. Rotterdam 5 April 1902.

1034. Volgens den in casu gesloten polis is de levensverzekeraar tot geene uitkeering gehouden, zoolang geene geneeskundige verklaring omtrent de doodsoorzaak is overlegd, ook dan niet, wanneer de betrokken geneesheer het afgeven eener zoodanige verklaring weigert.

Amsterdam Arb...... April 1902 (11).

1035. Verzekering tegen ongeluk, dat levenslange geheele invaliditeit of den dood ten gevolge heeft. „Ongeluk," recht gevend op de bedongen uitkeeringen omschreven als: eene van buiten aankomende gebeurtenis, welke den verzekerde, onafhankelijk van zijn wil, plotseling overkomt en de onmiddellijke uitsluitende oorzaak is der lichamelijke beleediging, welke zijne verminking of dood ten gevolge heeft. Waar is te kennen gegeven dat de verzekerde „is te water geraakt en verdronken," zijn de elementen, noodig voor de ontvankelijkheid der vordering, d. w. z. het gebeurd zijn van een ongeluk in den zin der verzekeringsvoorwaarden en het intreden van den dood, als gevolg van dat ongeluk, in deze voldoende gesteld.

b Amsterdam 8 Januari 1904.

1036. Ongeluk, recht gevende op de bedongen uitkeering, omschreven als: lichamelijke beleediging, die den verzekerde ongeschikt maakt om zijne gewone bezigheden te verrichten en die is ontstaan door uitwendige oorzaken, onafhankelijk van eigen wil of van hen, die bij de verzekering belang hebben." In deze is de stelling, dat de verzekerde voor een stoomtram is gevallen en is overreden door die tram, die hem onmiddellijk heeft gedood eene volledige omschrijving der voorwaarde, waarvan het recht op uitkeering afhankelijk is.

Amsterdam 9 Maart 1904.

1037. Ongeluk, recht gevend op de bedongen uitkeering, omschreven als: „eene, wat „de aanleiding en omstandigheden betreft, be„hoorlijk bewezen, van buiten aankomende ge„beurtenis, welke den verzekerde, onafhankelijk „van zijn wil, plotseling overkomt en de onmid„dellijke uitsluitende oorzaak is der lichamelijke „beleediging, welke zijne verminking of dood „tengevolge heeft." Een ongeluk, in bovenbedoelden zin, wordt niet aangegeven door de enkele stelling, dat de verzekerde van een steiger is gevallen.

b Amsterdam 24 Januari 1906.

1038. Al behoeft geen streng wettelijk

bewijs te worden geleverd van het verband tusschen ongeval en schade, zal toch in ieder geval door den verzekerde moeten worden bewezen, dat de schade redelijkerwijze aan het gestelde ongeval is te wijten. Dat is in casu niet geschied.

's Gravenhage Hof 27 October 1902.

1039. Verdrinken tengevolge van een val in het water door uitglijden, als in casu geschiedde, is niet een ongeluk teweeggebracht door eene van buiten komende gewelddadige oorzaak.

Amsterdam Arb. 1 November 1902.

1040. Onder de definitie van ongeluk der onderhavige verzekeringsvoorwaarden valt een aanraking met den paal, ter plaatse en onder de omstandigheden en met het gevolg als door eischeres gesteld.

b Amsterdam 26 Juni 1903.

1041. De bloote erkenning der verzekeraars, dat de verzekerde door de tram is overreden, brengen zijne verplichting tot betaling niet met zich, daar het overrijden het gevolg had kunnen zijn van eigen wil des verzekerden, of zou kunnen zijn geschied nadat de dood, ten gevolge van eene inwendige oorzaak, reeds was ingetreden. De eischeres is dus gehouden in deze te bewijzen, dat de verzekerde voor de tram gevallen en door de tram gedood is.

Amsterdam 9 Maart 1904.

1042. De schriftelijke verklaring des verzekeraars, dat hij de uitkeering weigert op geen anderen grond dan „omdat in de polisvoorwaarden is bepaald, dat geen uitkeering zal geschieden, ingeval van verdrinking, wanneer niemand getuige is geweest van het ongeval," houdt in deze de erkenning in van het feit der verdrinking, bij wege van ongeluk. Het bewijs van zelfmoord zou dus door de gedaagde geleverd moeten worden.

b Amsterdam 8 Januari 1904.

1043. Waar de gedaagde met een werkgever een collectieve verzekering heeft gesloten tegen de geldelijke gevolgen van ongelukken aan het personeel werkzaam bij of in dienst van dien werkgever, en zich jegens hem verbonden heeft om de uitkeering te doen aan de nagelaten betrekkingen van den verzekerden, ingeval de werkgever zulks verzoekt, hetgeen het geval is geweest, hebben de erven of rechtverkrijgenden van den werkman, verzekerde, zelfstandig het recht om de gedaagde tot betaling aan te spreken.

's Gravenhage 17 Februari 1903.

1044. Waar de overeenkomst van ongevallen-verzekering inhoudt, dat de verzekerden in geen geval recht op uitkeering hebben, ingeval de herverzekeraar het bedrag der herverzekering aan den verzekeraar niet uitkeert, wordt eene, alleen in gevallen van twijfel voorziene, arbitrale uitspraak houdende vaststelling van het recht des herverzekeraars om de uitkeering te weigeren niet vereischt, doch is het feit der niet-betaling voldoende om de actie des verzekerden af te wijzen. Zulks is ook in overeenstemming met den aard der in casu gesloten reclameverzekering ten bate van de abonnés op een dagblad. Evenmin is hier sprake van een potestatieve voorwaarde van zijde des verzekeraars, terwijl samenspanning niet is gebleken en niet mag worden aangenomen.

's Gravenhage Hof 2 Februari 1903, bev. Rotterdam 13 Januari 1902.

1045. De verhuurder, die een huis, welks spiegelruit hij verzekerd heeft, verhuurt met het beding dat de huurder aansprakelijk zal zijn voor het breken der ruiten, houdt niet op belang te hebben bij de verzekeringsovereenkomst, omdat hij aansprakelijk blijft voor het herstel der glasruiten, indien dit noodzakelijk is geworden door den vervallen toestand van het gehuurde of door overmacht. Bovendien gaat eene verzekeringsovereenkomst niet van rechtswege teniet, indien tijdens het bestaan dier overeenkomst het belang bij het verzekerde voorwerp voor den verzekerde ophoudt.

Haarlem Kgr. 16 Januari 1903.

1046. Een ongevallenverzekering, door een werkgever vóór de inwerkingtreding der Ongevallenwet bij overeenkomst gesloten, is door die wet niet vervallen, zoodat de werkgever verplicht blijft de daarin bepaalde premie te betalen.

Roermond Kgr. 13 Juni 1903.

1047. De verzekerde is verplicht de noodige gegevens tot bepaling van het risico te verschaffen; de verzekeraar is tot inspectie niet verplicht; doet hij dit, dan zou hem alleen als eigen wetenschap kunnen worden tegengeworpen de wetenschap van hem die het onderzoek instelde, doch dan dient vast te staan dat deze de gevaar veroorzakende omstandigheid werkelijk heeft waargenomen, wat in casu niet bewezen is.

b Rotterdam 9 November 1904.

1048. Waar is opgegeven dat de verzekerde goederen zich bevonden in panden, dienende tot pakhuizen en het blijkt dat in een dier panden zich bevond een mouterij met drie eesten, daar heeft een zoodanige ernstige verzwijging plaats gehad, als welke grond oplevert tot toepassing van art. 251 Kh., ook bij de bekende voorwaardelijke renuntiatie-clausule in de polis

Rotterdam 8 Maart 1905.

1049. In casu heeft zoodanige ernstige verzwijging plaats gehad als welke aanleiding geeft tot toepassing van art. 251 Kh., in weerwil van de voorwaardelijke renuntiatie daaraan, op welke renuntiatie door den verzekerde zelfs geen beroep is gedaan. Waar verzekerd is een gebouw, waarin ijsfabriek, kantoren, magazijn, ijskelder, ketelhuis en stoomschoorsteen, benevens op de zolders daarvan aanwezige magazijngoederen, levert de aanwezigheid op een der zolders van een tank, grootendeels gevuld met petroleumteer, bestemd om daarin netten te drenken, die daarna op den zolder gedroogd worden, wanneer zij voor den verzekeraar is verborgen gehouden, ook volgens den verzekerde, een omstandigheid op, die het beroep op art. 251 Kh. rechtvaardigt. Uit de omschrijving van het verzekerde object kon de verzekeraar niet opmaken dat het bedrijf van den verzekerde bestond in het uitoefenen van de stoomtrawlervisscherij, waartoe zoodanige inrichting behoort, terwijl uit de vermelding dat de zolders dienden tot berging van netten, niet voortvloeit, dat daar tevens een gelegenheid bestond tot het tanen van netten. Dit volgt evenmin uit de aan den ter inspectie gezonden ingenieur gedane mededeeling dat op een der zolders netten zouden worden gebreid en gerepareerd, doch daarbij geen teer

of pik zou worden gebezigd. Ook op die inspectie zelve kan geen beroep worden gedaan tot dekking der gedane verzwijging.

b Rotterdam 9 November 1904.

1050. Verwerping der verwering dat bij het afsluiten van een polis van brandverzekering reticentie zou hebben plaats gevonden, op grond dat het „open terrein" in de polis bedoeld reeds tijdens het sluiten der overeenkomst tot opslag van hout werd gebruikt.

's Gravenhage Hof 11 November 1901.

AUTEURSRECHT, z. LETTERKUNDIGE EIGENDOM.

AUTHENTIEKE AKTE, z. SCHRIFTELIJK BEWIJS BZ., VALSCHHEID SZ.

AUTOMOBIELEN, z. VEROORZAKEN VAN DOOD ENZ., WEGEN.

AVAL, z. ASSIGNATIE, MARITALE MACHT. ORDERBILJET, WISSELBRIEF.

AVARIJEN.

Bij nº 83. — Bev. bij 's Gravenhage Hof 23 December 1902.

85. Onder nood, vereischt voor omslag in avarij-grosse is te verstaan een zoodanig gevaar dat, zonder buitengewone maatregelen, naar alle waarschijnlijkheid en betrekkelijk spoedig, schip en lading met ernstig onheil zal treffen.

Rotterdam 31 December 1902. — Zie interl. *b* Rotterdam 8 Januari 1902. — Het eindvonnis is bev. bij *b* 's Gravenhage Hof 2 Mei 1904, beslissende dat, naast het bestanddeel „dreigend gevaar", het „onmiddellijk" dreigen niet vereischt wordt.

86. De nood, vereischt voor omslag in averij-grosse, behoeft niet te zijn een zoo onmiddellijk dreigend gevaar, dat vast zoude staan de onvermijdelijkheid van schade of verlies indien de kosten veroorzakende maatregel niet onmiddellijk genomen werd.

b Rotterdam 12 November 1902, bev. bij *b* 's Gravenhage Hof 25 April 1904, aannemende, dat de bij het arrest omschreven omstandigheden, wel degelijk een zeer ernstig dreigend gevaar opleverden, en de „salvage agreement" rechtvaardigden.

87. Art. 699 nº. 23 Kh. eischt niet dat het gevaar „onmiddellijk" dreigt. In casu is gebleken dat het schip in nood verkeerde.

's Gravenhage Hof 23 April 1904.

88. Avarij-grosse; beteekenis der woorden „uit nood" in art. 699 nº. 23 Kh. In deze staat niet vast dat de bij dagvaardig gestelde stranding aan de schuld of nalatigheid van den eischer of diens scheepsvolk is te wijten. Om eene avarij-grossehandeling te wettigen moeten schip en lading zich bevinden in een toestand, waarbij voor beiden betrekkelijk spoedig gevaar dreigt. Een onderzoek door deskundigen bevolen nopens de vraag, of het schip in een bepaalde zee blijvende vastzitten, daardoor in een gevaarlijke positie verkeerde.

's Gravenhage Hof 22 Januari 1906. — Bij het a quo Rotterdam 18 Mei 1904 werd de vordering ontzegd, wijl noch gebleken noch te bewijzen aangeboden waren zoodanige omstandigheden, waaruit het vereischte gevaar voortvloeide.

89. Daar noch gebleken zijn, noch door den schipper te bewijzen zijn aangeboden omstandigheden, waaruit zou volgen dat het door den eischer gevoerde schip, toen het aan den grond zat, eenig gevaar liep, kunnen de maatregelen, die de eischer in dit geval verplicht was te nemen om het schip weder vlot te krijgen, dus niet gezegd worden uit nood te zijn geschied en moet de vordering tot betaling van bijdrage in avarij-grosse worden ontzegd.

b Rotterdam 18 Mei 1904. — In appel bij 's Gravenhage Hof 22 Januari 1906, werd eene expertine bevolen nopens het verkeeren van het schip in eene gevaarlijke positie.

90. Avarij-grosse. — Art. 699 nº. 23 Kh. Onder nood in bovenstaande wetsbepaling is te verstaan gevaar, zij 't ook geen onmiddellijk gevaar. Het enkele feit dat een schip in zee vastzit op ongelijken bodem en slechts door het aanwenden van buitengewone maatregelen weder vlot kan geraken, sluit op zichzelf zoodanig gevaar nog niet in.

b Rotterdam 18 Mei 1904. — cf in appel 's Gravenhage Hof 22 Januari 1906.

91. Het gevaar voor het aannemen van avarij-gros behoeft slechts zoodanig te zijn dat het te voorzien is dat, indien het nemen van buitengewone maatregelen wordt uitgesteld, het later voor het nemen daarvan te laat zou zijn. Dergelijk gevaar is hier niet aanwezig.

Amsterdam, Av. comm. 15 Juli 1905.

92. Raadpleging van het scheepsvolk is geen voorwaarde voor avarij-gros, wanneer er geen officieren en geen voornaamsten van het scheepsvolk aan boord waren.

Groningen 23 December 1904.

93. Vereischte voor het aannemen dat kosten gemaakt zijn „uit nood" en dus avarij-gros zijn is niet, dat het schip met onmiddelijk gevaar voor algeheelen ondergang wordt bedreigd: voldoende is het, dat er noodzakelijkheid bestaat tot het maken van kosten, ten einde schip en lading in een zoo goed mogelijken staat ter bestemmingsplaats te doen aankomen. Die noodzakelijkheid is bewezen, wanneer de scheepsverklaring inhoudt: „dat het schip door de boot op sleeptouw genomen en uit het ijs gebracht is, na door seinen op den toestand, waarin het zich bevond, opmerkzaam te hebben gemaakt."

Groningen 23 December 1904.

94. De plaats gehad hebbende stranding kan in casu niet geacht worden te zijn veroorzaakt door de schuld en nalatigheid van den schipper of diens scheepsvolk.

b Rotterdam 12 November 1902, bev. bij *b* 's Gravenhage Hof 25 April 1904, waarbij echter het beweerde niet looden voor de stranding niet als bewezen werd aangenomen. Ten onrechte leidden eischers dat niet-looden af uit de niet vermelding daarvan in het journaal en de scheepsverklaring; de artt. 358 en 379 Kh. toch schrijven alleen de vermelding der „koersen" voor; ook bleek niet dat bij looding der stranding ware voorkomen.

95. Art. 720 Kh. ziet slechts op een volgens de wettelijke voorschriften tot stand gekomen en door de daartoe bevoegde macht gehomologeerde dispache. Tegen een dispache opgemaakt door dispacheurs daartoe in der minne door belanghebbenden aangewezen, kan door de verzekeraars worden opgekomen, wanneer zij op onjuisten grondslag is gemaakt.

Rotterdam 14 Januari 1903. — Zie in appel *a* 's Gravenhage Hof 28 December 1904.

96. De in deze ten gevolge van het breken eener krukpen tijdens het verhalen van de eene laadplaats naar de andere en dus gedurende de reis gemaakte kosten van lossing, opslag en herscheping, kunnen niet gerekend worden te behooren tot de gewone kosten van vervoer, welke de schipper in de bedongen vracht vergoed krijgt, maar zijn buitengewone onkosten ten behoeve der lading alleen, welke hij alzoo van den geconsigneerde mag terugvorderen. De bijeenlading na het breken is in casu niet als schuld van den schipper aan te maken.

's Gravengage Hof 23 December 1902, bev. Rotterdam 27 Februari 1901.

97. De voor commissie van den cargadoor in rekening gebrachte post is overdreven en moet verminderd wordan. Voor zoodanige vermindering bestaan geen termen ten opzichte van de belooning van Lloyd's agent voor diens bemoeiingen.

b Rotterdam 12 November 1902. — Zie in appel *b* 's Gravenhage Hof 25 April 1904.

98. Kosten van herstel op de bestemmingsplaats van de schade aan de machine toegebracht door het werken daarmede tijdens de stranding zijn avarij-grosse, ook al is die schade door het voortzetten der reis met de beschadigde machine eenigszins verslimmerd, voor zoover die kosten niet meer bedragen dan zij zouden hebben beloopen bij onmiddelijk herstel na de stranding in de naastbijzijnde haven.

Rotterdam 31 December 1902. — Zie interl. *b* Rotterdam 8 Januari 1902. — Zie in appel *b* 's Gravenhage Hof 2 Mei 1904.

99. Volgens de York & Antwerp Rules moet de in de avarij-gros omslag dragende waarde berekend worden naar de waarde ter plaatse waar de onderneming was geëindigd, in casu Oxelösund. De daar geschiedde taxatie van het casco komt echter niet in aanmerking als eenzijdig geschied op verzoek van de Berging-Maatschappij en niet van belanghebbenden bij de avarijgrosregeling, die zich met de taxatie niet hebben vereenigd. De taxatie te Rotterdam levert evenmin een maatstaf op, omdat daarbij getaxeerd is de waarde aldaar en niet die te Oxelösund. Daaromtrent onderzoek bevolen.

Rotterdam 14 Januari 1903. — Zie in appel *a* 's Gravenhage Hof 28 December 1904.

100. De in casu geconstateerde machineschade valt onder regel VII der York and Antwerp Rules.

b Rotterdam 12 November 1902. — Zie in appel *b* 's Gravenhage Hof 25 April 1904.

101. Taxatie der dragende waarde van het casu volgens de York and Antwerp Rules, in verband met de conditiën en usantiën der Engelsche Lloydpolis.

a 's Gravenhage Hof 28 December 1904. — Zie in prima Rotterdam 14 Januari 1903.

102. Omslag in avarij-grosse. — Posten daarvoor wel en niet in aanmerking komende. — Beteekenis van de VIIe der York Antwerp Rules. — Bevel tot getuigenbewijs.

Rotterdam 7 December 1904.

Appel Bz. — Scheepsjournaal 94.
Assurantie 95, 99, 101. — *Scheepsverklaring* 93 v.
Get. bewijs Bz.

BALDADIGHEID, Z. DAGVAARNING SZ., GETUIGENBEWIJS BZ., GETUIGENBEWIJS SZ., STRAATSCHENDERIJ.

BANKBREUK.

141. De schuldenaar, die, terwijl hij wist, dat zijn faillissement niet kon worden voorkomen, de vorderingen van enkelen zijner schuldeischers betaalt, met de wetenschap, dat daardoor de rechten der overige schuldeischers verkort worden, maakt zich schuldig aan bedriegelijke bankbreuk, ook al moge bedriegelijke verkorting van die rechten zijn oogmerk niet zijn geweest.

d H. R. 10 October 1904, Concl. conf.

142. Iemand, die op een tijdstip, waarop hij weet, dat zijn faillissement niet kan worden voorkomen, eene schuldvordering geheel voldoet, en daarmede voor een grooter deel dan waarop de schuldeischer bij evenredige verdeeling der baten aanspraak zou kunnen maken, bevoordeelt hem, in den zin van art. 341 3° Sr. Deze bepaling eischt niet, dat benadeeling der schuldeischers doel der handeling zij.

c H. R. 4 December 1905, Concl. conf. verw. de cass. tegen Leeuwarden Hof 22 Juni 1905.

143. Veroordeeling wegens het verkoopen van goederen klaarblijkelijk beneden de waarde op een tijdstip, waarop beklaagde wist, dat zijn actief door zijn passief verre werd overtroffen. Art. 341 Sr.

Haarlem 14 Juli 1903.

144. Bedriegelijke bankbreuk. — Veroordeeling.

a Amsterdam 9 September 1904.

145. Veroordeeling wegens het door bedreiging opzettelijk uitlokken van bedriegelijke bankbreuk, door uit te lokken dat een koopman, die in staat van faillissement is verklaard, ter bedriegelijke verkorting van de rechten zijner schuldeischers op een tijdstip waarop hij wist dat het faillissement niet kon worden voorkomen, op eenige wijze een zijner schuldeischers heeft bevoordeeld.

b Amsterdam 12 Mei 1905.

146. Het doen vervoeren van rogge ten einde daarmede de schuld te betalen van den later gefailleerde aan diens leverancier, den patroon van beklaagde, valt na de wijziging bij de invoering der Faill. wet in art. 344 Sr. gebracht niet meer onder het begrip „onttrekken" aan den boedel. Dit begrip mag thans niet meer worden uitgebreid tot „betalen" of „in betaling geven."

Arnhem Hof 7 Juni 1906, vern. Zutphen ...... (8)

147. Door de verzwijging van tot het faillissement behoorende inschulden, zooals zij hier door den gefailleerde heeft plaats gehad, kunnen de rechten der schuldeischers worden verkort.

c H. R. 1 December 1902, Concl. conf.

148. Met de woorden „onttrokken heeft" in art. 346 Sr. wordt niets meer of anders bedoeld dan juist dit, dat het onttrekken zelf van eenig goed aan den boedel ook vóór het faillissement kan plaats hebben. In casu is art. 344 Sr. niet van toepassing, omdat het ten deze geldt medeplichtigheid aan onttrekking door den later gefailleerde van goed aan den boedel van een ander.

e H. R. 22 Januari 1906, Concl. conf.

Bedriegelijke verkorting 147. | Faillissement 147 v.
Benad. v. schuldeischers 141 v., 144, 148. | *Mededader.*
Dader 145. | *Medeplichtigheid.*
Strafvervolging.

BANKIER, Z. GETUIGENBEWIJS BZ.

BANK VAN LEENING, Z. EIGENDOM.

BEDELARIJ, Z. STRAFFEN.

BEDINGEN. Z. OVEREENKOMST.

BEDREIGINGEN.

72. Art. 285 Sr. eischt voor de strafbaarheid der bedreiging niet, dat zij in woorden is geuit. Voldoende voor de strafbaarheid der bedreiging is, indien uit bepaalde handelingen bij hem, tegen wien zij is gericht, redelijkerwijs de vrees kan ontstaan, dat een der in gemeld artikel genoemde misdrijven gepleegd zal worden. De vraag, of eene handeling van dien aard is, is feitelijk.

a H. R. 29 Februari 1904, Concl. conf.

73. Bedreiging met een misdrijf, in casu met het openlijk met vereenigde krachten plegen van geweld, is alleen strafbaar wanneer de persoon, tot wien de bedreiging is geuit, daarvan kennis heeft bekomen en zijne vrijheid aangerand is.

Amsterdam 25 Februari 1903.

74. Art. 285 Sr. — Veroordeeling.

's Hertogenbosch 28 Juli 1904.

Cassatie Sz. 72. | Geweldpleging 73.
Doodslag. | *Straatschenderij.*

BEDRIEGELIJKE VERKORTING, Z. BANKBREUK, FAILLISSEMENT, PAULIANA.

BEDROG, Z. EET- EN DRINKWAREN, GETUIGENBEWIJS BZ., NIETIGHEID EN NIETIGVERKLARING VAN OVEREENKOMSTEN.

BEDRIJFSBELASTING.

18. Waar vaststaat, dat de eischer geregeld eene bepaalde rubriek van beroepsdaden hier te lande heeft verricht gedurende de minimumtijdsgrens van belastbaarheid, in art. 1*h* der wet van 1 October 1893 (Sb. 149) bepaald, is terecht een dwangbevel tot invordering van bedrijfsbelasting tegen hem verleend, en is het hiertegen gerichte cassatiemiddel ongegrond.

b H. R. 29 Juni 1906, Concl. conf.

19. Om den in het buitenland gevestigde hier te lande in de bedrijfsbelasting te kunnen aanslaan, (art. 1*h* der wet) is het niet noodig dat hij zijn beroep hier te lande in vollen omvang uitoefent, maar is het voldoende dat hij hier te lande, hetzij geregeld, hetzij minstens drie maanden achtereen, beroepshandelingen verricht, welke dan ook, die hem — zulks ter beoordeeling uitsluitend van de fiscale autoriteiten — winsten of belooningen bezorgen boven het nader in de wet vastgestelde minimum.

b Rotterdam 20 November 1905.

20. De geopposeerde heeft niet bewezen, noch nader te bewijzen aangeboden, dat de opposant volgens art. 1*a* der wet tot heffing van die belasting van 2 October 1893 (Sb. 49) moet geacht worden in den loop van het onderwerpelijk dienstjaar binnen het Rijk te hebben „gewoond." Verzet gegrond verklaard.

Arnhem 11 April 1904.

21. Wanneer iemand aan zijne beide zoons, leden eener vennootschap onder firma, kapitaal uitleent tegen een jaarlijksche rente en bovendien met bepaling dat het aandeel, in de winst door die beide zoons als medevennooten te genieten, door hen met hunnen vader zal worden gedeeld in gelijke deelen, dan is hetgeen de vader krachtens laatstgemeld beding van zijne zoons ontvangt, een „bedongen aandeel in winst of overwinst", als bedoeld bij art. 3, § 1, al. 1 der wet op de bedrijfsbelasting.

a Rotterdam 18 April 1904.

22. Gelden, welke moeten strekken tot betaling van de kostschool, waarop eene minderjarige door of namens haar vader is geplaatst, zijn niet te beschouwen als „toelagen" in den zin van art. 2 § 1, letter b, der wet op de bedrijfsbelasting van 2 October 1899 (Sb. 149).

b H. R. 3 April 1903, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam 21 Mei 1902.

23. Coöperatieve vereenigingen, die exploitatie van het landbouwbedrijf beoogen, zijn belastigplichtig naar de wet van 2 October 1893 (Sb. 149), mits in de uitdeelingen der vereenigingen winst kon zijn begrepen, hetgeen met de onderwerpelijke coöperatieve vereeniging het geval is. Verzet ongegrond verklaard.

b Arnhem 28 April 1904.

Coöperatieve vereeniging 23. | Vennootschap 21.

BEGRAFENIS, Z. GEMEENTEVERORDENING.

BEGUNSTIGING, Z. CASSATIE SZ. HELING, MEDEPLICHTIGHEID, OVERTUIGINGSSTUKKEN.

BEHANDELING TER ROLLE.

I. Voorbrengen der verwering en der bewijsmiddelen. — Diverse.
II. Motiveering der verwering. — Stukken.

I.

419. Art. 141 Rv. moet, vermits daaromtrent niets anders is bepaald, ook gelden voor de procedure in reconventie.

b H. R. 3 Februari 1905 Concl. conf., verw. de cass. tegen *a* 's Gravenhage Hof 25 April 1904.

420. Art. 141 § 2 en 3 Rv. is ook op de procedure voor het kantongerecht van toepassing.

Roermond Kgr. 17 Mei 1903.

421. Het verweer, dat men niet bepaald is in gebreke gesteld, is geen exceptie, maar een

verdediging ten principale, dat het beweerd vorderingsrecht niet bestaat en de vordering is ongegrond. Bijaldien bij 't antwoord op de hoofdzaak is geantwoord, mag bij conclusie van dupliek die verwering nader toegelicht, ja zelfs aangevuld worden met nieuwe verdedigingsmiddelen, mits een verwering ten principale opleverende.

c Arnhem Hof 14 Juli 1903.

422. Art. 141. Rv. verbiedt niet bij nadere conclusie van een nog niet gevoerd verweer gebruik te maken en dus het verweer aan te vullen, indien slechts bij eerste conclusie verweer gevoerd is.

's Hertogenbosch 5 Juni 1903.

423. Bij conclusie van dupliek kan niet een nieuw verweer worden gevoerd, dat niet bij antwoord was voorgesteld.

a Rotterdam 18 Mei 1903.

424. Het beroep op de ongeldigheid van een endossement is een verwering ten principale en het staat den gedaagde vrij de bij zijne conclusie van antwoord gevoerde verdediging ten principale bij latere couclusie aan te vullen.

's Hertogenbosch 7 Maart 1902.

425. De litis contestatie wordt door de conclusiën bepaald, en hierin kan door de pleidooien geen verandering gebracht worden.

e H. R. 26 Juni 1903, Concl. conf.

426. Wanneer eerst bij pleidooi de eenzelvigheid van het paard, ten aanzien waarvan een redhibetoire actie is ingesteld, betwist wordt, zonder dat zulks bij de dingtalen is geschied, behoort die grief te worden voorbijgegaan.

a 's Hertogenbosch Hof 18 April 1905.

427. Het bij pleidooi gedaan bewijsaanbod is ontvankelijk, wanneer het bewijs niet betreft een nieuw feit.

b 's Gravenhage Hof 26 October 1903.

428. Een bewijsaanbod eerst bij pleidooi gedaan is tardief.

Rotterdam 27 Juni 1904.

429. Wanneer partijen de stukken aan den rechter overleggen met verzoek om alleen op een incidenteelen eisch tot verhoor op vraagpunten recht te doen, is rechtens alleen dan een beslissing op de hoofdzaak gerechtvaardigd, wanneer de vordering toch onder geen omstandigheden kan worden toegewezen. Anders moet de gelegenheid tot het bijbrengen van verdere bewijsmiddelen worden opengelaten.

Leeuwarden Hof 26 September 1906.

430. Al wordt in art. 136 Rv. gesproken van den termijn waarop gedagvaard is, zoo wordt daarmede niet anders bedoeld dan de termijn, waarop ter terechtzitting is opgeroepen, zoodat het recht van anticipatie ook toekomt ten opzichte van den termijn waarop hij, die de aangeboden zekerheid betwist, de zaak ter terechtzitting aanbrengt.

Rotterdam 29 Maart 1905.

431. Beteekening van een vonnis sluit niet per se in zich afstand van het recht op hetgeen daarbij werd ontzegd.

Rotterdam 22 Februari 1905.

II.

432. Art. 141 R. v. legt den gedaagde alléén den plicht op, op duidelijke wijze te kennen te geven, of en welke tegenspraak hij voert, zoodat alleen zoodanige conclusie, waaruit dit niet is op te maken, mag worden gelijk gesteld met gemis van tegenspraak en tot onmiddellijke toewijzing der vordering leiden. De wet beveelt nergens, dat ook voor een ontkentenis van wat door den eischer is gesteld door den gedaagde gronden moeten worden opgegeven.

b H. R. 24 December 1902, Concl. conf.

433. Een eenvoudige besliste ontkentenis van bepaalde feiten en beweerde verrichtte werkzaamheden is eene voldoende met reden omkleede verwering.

d H. R. 8 Mei 1903, Concl. conf.

434. Bij de vordering tot opruiming van een gebouw op een perceel grond dat de eischer als zijn eigendom opvordert, vormt de tegenspraak dat die grond aan den eischer zal behooren, eene met redenen omkleede conclusie.

Breda 12 Januari 1904.

435. Eene ontkentenis als in casu gedaan, voldoet niet aan art. 141 Rv.

Haarlem 17 November 1903.

436. Gedaagden hebben hunne ontkentenis van de gestelde feiten, dat zij 24 H.A. oude weide in strijd met het huurcontract hebben gescheurd, niet voldoende met redenen omkleed, tegenover de gedetailleerde opgave door de eischers van het tijdstip der scheuring ten aanzien van elk perceel. De feiten staan dus vast.

Breda 24 October 1905.

437. Een tegenspraak, welke den eischer niet in onzekerheid brengt omtrent hetgeen tusschen partijen in geschil is en hij, eischer, dienvolgens zal hebben te bewijzen, voldoet aan hetgeen de wet van den verweerder vordert.

Assen 27 Juni 1905.

438. Wanneer de eene partij, met aanbod van bewijs, feiten stelt, waarvan het al of niet bestaan aan de wederpartij bekend moet zijn geweest en welke juist ten doel hebben de onwaarheid aan te toonen van een omstandigheid, waarvan het bewijs op de wederpartij zou rusten, en deze antwoordt daarop niet met een besliste ontkenning, doch slechts ontwijkend, zoo kunnen die feiten als vaststaande worden aangenomen.

b Rotterdam 4 Mei 1904.

439. Het door gedaagde gevoerde verweer is te vaag, niet genoegzaam met redenen omkleed en voldoet niet aan art. 141 Rv.

Roermond 7 April 1904.

440. Vermits gedaagde noch in zijne dupliek noch in hooger beroep zich heeft verklaard over de onderscheidene posten en hun bedrag in het bijzonder, moet hij gerekend worden — werd zijne verwering ongegrond geacht — overigens geene aanmerkingen op de posten der rekening, en hun bedrag te willen doen gelden, waaruit voortvloeit dat de vordering als niet in bijzonderheden tegengesproken, voor toewijzing vatbaar is.

's Gravenhage Hof 15 December 1902.

441. De gedaagde die, zonder de bij eisch gestelde feiten en cijfers te betwisten, zich bij antwoord bepaalt tot de ontkentenis iets hoegenaamd aan den eischer verschuldigd te zijn, voert niet een feitelijk, maar slechts een juridisch verweer, geeft slechts een juridische appreciatie, welke de gestelde feiten en cijfers onaangetast laat. Zoodanig verweer vormt ook geen onsplitsbare bekentenis, aangezien daarbij geen feiten erkend zijn.

Rotterdam 1 December 1902.

443. Waar eischeres aan het hoofd der dagvaarding een lange en zeer uitvoerig gespecificeerde lijst heeft geplaatst der door haar gedane leverantiën, is gedaagde's verwering, dat hij van het gevorderde slechts f 100.— schuldig is, aangezien de rest verschuldigd is door een ander, omdat deze de bestellingen daarvoor had gedaan, niet voldoende met redenen omkleed, nu gedaagde niet aanwijst, wat dan door hem en wat door dien ander is besteld.

d Rotterdam 24 Februari 1904.

444. De enkele bewering dat het kostenbedrag in rekening gebracht voor het doen benoemen en beëedigen van deskundigen, het opmaken en deponeeren van hun rapport, te hoog is, zonder aan te geven hoeveel dit dan zou moeten bedragen, is geen behoorlijke tegenspraak.

b Rotterdam 31 Mei 1905.

445. Hetgeen gedaagde tegen den eisch heeft aangevoerd, dat nl. het saldo der rekening belangrijk minder was dan het gevorderde en dat gedaagde dus de juistheid der factuur ontkent, is niet een behoorlijk met redenen omkleed verweer.

b Amsterdam 9 Juni 1905.

446. Waar een gespecificeerde rekening is gegeven en de posten daarvan onbesproken zijn gelaten en daartegenover slechts een geheel ongemotiveerd aanbod is gedaan, moeten de cijfers, als niet weersproken, geacht worden vast te staan.

Rotterdam 2 Januari 1905.

447. Waar de eerste geïntimeerde de leveranties niet tot het gestelde bedrag van f 4354.— maar slechts tot een bedrag van f 4314.35.— heeft erkend, doch zijne tegenspraak tegen het gestelde bedrag enkel berust op de bewering, dat de derde geïntimeerde hem dit laatste bedrag zou hebben opgegeven, is die tegenspraak te vaag en onbepaald om als eene ernstige bestrijding van het gevorderde bedrag te kunnen gelden.

Arnhem Hof 20 Juni 1906.

448. Een verweer waaruit niet blijkt welke elementen van den eisch, specifiek bij de dagvaarding gesteld, worden erkend, welke betwist, is niet voldoende met redenen omkleed. De gedaagde kan zich tot goedmaking daarvan niet beroepen op de omstandigheid dat hij zijn verweer niet meer kon preciseeren, omdat hij de aanteekeningen niet gehouden heeft, welke daartoe noodig zouden zijn.

Rotterdam 29 October 1902.

449. Waar een reeks handelingen gesteld zijn en het bestaan ervan in het algemeen bewezen is, daar is eene conclusie inhoudende dat de geposeerde handelingen niet worden erkend geen tegenspraak, met voldoende redenen omkleed.

a Breda 17 Januari 1905.

450. Waar de ontkenning door gedaagde van de geposeerde feiten slechts hierop steunt, dat hij ze niet kan erkennen, moeten die feiten geacht worden niet te zijn tegengesproken.

b Amsterdam 26 Juni 1903.

451. Waar de gedaagde feiten heeft gesteld ter berekening van het aantal losdagen en de eischer geweigerd heeft zich daarover uit te laten, zonder die feiten tegen te spreken, moeten zij als vaststaande worden aangenomen.

's Gravenhage Hof 2 April 1906, bev. *a* Rotterdam 31 Mei 1905.

452. Indien de stukken van het geding niet zijn overgelegd, is de rechter niet in staat vonnis te wijzen, en moet de opposant niet ontvankelijk verklaard worden.

a Utrecht 28 Februari 1906.

BEKENTENIS IN BURGERLIJKE ZAKEN.

516. De inhoud van eene conclusie in eenig geding openbaart niets anders dan de houding die de partij, welke die conclusie uitbrengt, in dat bepaalde geding wil aannemen; de erkenningen, in die conclusie voorkomende, gelden slechts als formeele waarheid in dat geding.

Amsterdam 28 Januari 1903.

517. Aanbod na de dagvaarding van het gevorderde met de exploitkosten, sluit nog niet in erkenning van de verschuldigdheid van het gevorderde.

a Rotterdam 7 Mei 1902.

518. De onsplitsbaarheid der bekentenis vervalt, waar de gedaagde bij dupliek, zonder zich over het door eischer bijgebrachte bewijs uit te laten, geheel zelfstandig bewijs zijner tegenrekening heeft aangeboden. Waar dit bewijs slechts bestaat in een verhoor op feiten en vraagpunten, waaruit waarschijnlijk slechts onbepaalde vermoedens ten voordeele des gedaagden zullen voortvloeien, is de tegenvordering niet liquide en behoort de vordering des eischers te worden toegewezen.

Almelo 4 Maart 1903.

519. Het bewijs der onwaarheid van de toevoeging aan gedaagde's bekentenis, namelijk dat zijne schuld door verrekening met den eischer (verweerder en cassatie) zou zijn te niet gegaan, is hier niet direct maar indirect ontleend aan niet van den gedaagde (eischer in cassatie) afkomstige geschriften. De rechter is vrij in de keus der gegevens, waaruit hij vermoedens wil afleiden voor het aannemen der onwaarheid van de toevoeging aan eene bekentenis, terwijl de bewering, dat het bewijs door vermoedens hier niet zou zijn toegelaten, niet is gevoerd.

c H. R. 6 November 1903, Concl. conf.

520. De antwoorden bij verhoor op vraagpunten gegeven mogen niet als op zichzelf staande worden beschouwd, maar moeten worden genomen in verband met de andere gegeven antwoorden.

a 's Gravenhage Hof 27 April 1903.

521. Eene erkenning van schuld met beroep op compensatie, bestaande in de levering van een voorwerp voor een bepaald bedrag, stelt daar een onsplitsbaar aven, hetwelk niet ten nadeele van hem die ze aflegde, mag worden ge-

splitst, ook dan niet, wanneer bij een verhoor op vraagpunten wordt erkend, dat bedoeld voorwerp niet is verkocht, doch alleen in bruikleen is gegeven.

Maastricht 16 Maart 1905.

522. De erkentenis van den oorspronkelijken gedaagde (eischer in cassatie) omtrent verricht meerder werk bij aanneming mocht niet worden afgescheiden van wat hij ter bestrijding der vordering aanvoerde omtrent verricht minder werk.

d H. R. 8 Mei 1903, Concl. conf.

523. Door de onderverhuring van gedaagde als bewezen aan te nemen wordt de bekentenis niet te zijnen nadeele gesplitst. De bijvoeging van gedaagde, dat hij met machtiging van eischer heeft onderverhuurd, is eene zelfstandige bewering, die, alhoewel met zijne bekentenis verbonden, niets aan haar inhoud verandert.

Arnhem 18 September 1902.

524. De erkenning van gedaagde, in de reconventie gedaan: dat eischer bij verschillende brieven levering van het geheele restant heeft gevraagd, mag tegen hem niet worden gebruikt in de conventie; bovendien is aan die erkenning weinig beteekenis te hechten, waar zij omtrent den inhoud dier brieven niets behelst.

's Gravenhage Hof 23 Februari 1905.

525. De bijvoeging dat de goederen gaaf zouden worden geleverd, als ook buiten uitdrukkelijk beding stilzwijgend in elke overeenkomst begrepen is, waar leverbaarheid ook van gebroken waar niet beweerd wordt, geen bevrijdende daadzaak.

a Amsterdam 27 Mei 1904.

526. De bijvoeging „betaling na een bepaalden tijd," zonder aan te geven hoeveel tijd na levering betaling kan gevraagd worden, mist tegenover een vordering tot betaling à contant een bevrijdend karakter.

a Amsterdam 27 Mei 1904.

527. De gedaagde, die de overeenkomst erkent, maar bij die erkentenis stelt het bestaan van een nadere overeenkomst, waarbij hem zou toegestaan zijn den prijs in termijnen te besteden, kan zich niet op de onsplitsbaarheid van zijne bekentenis beroepen, maar moet de waarheid dier bijvoeging bewijzen.

Suriname H. v. J. 12 April 1901.

528. De bekentenis van gedaagden, dat zij hunne meid hadden opgedragen elken morgen en avond van een melkleverancier de voor hunne huishouding benoodigde melk tegen gereed geld in te koopen; dat de meid aan hen melk heeft voorgezet, naar zij vermoeden afkomstig van den eischer en dat zij steeds het geld om de melk te betalen aan hunne meid hebben ter hand gesteld, is onsplitsbaar.

Maastricht 30 November 1905.

529. Al kan het beroep op het bestaan van de verhouding van rekening-courant niet gezegd worden een bevrijdende daadzaak te zijn in den zin van art. 1961 B. W., zoo brengt het bestaan van die verhouding of een daarmede gelijksoortige niettemin mede dat het een der partijen niet vrijstaat een post uit de rekening-courant te lichten en tot onderwerp eener zelfstandige vordering te maken.

Rotterdam 29 December 1902.

530. De enkele betwisting der tegenvordering ontneemt daaraan niet het karakter van liquiditeit, indien de schuld, die in vergelijking wordt gebracht, zooals zij gesteld is, bijaldien zij mocht worden bewezen, voor dadelijke vereffening en opeisching vatbaar zou zijn. Zulks is in casu het geval waar geëischt wordt een overeengekomen boete van f 100.— voor iedere overtreding.

b Amsterdam 21 Juni 1905.

531. Waar gedaagde de verschuldigdheid van het bedrag van f 51.29 slechts heeft erkend onder deze toevoeging dat hij zijnerzijds van eischer als schadevergoeding wegens het niet teruggeven van een in bewaring gegeven kleed f 108.—, bij reconventie geëischt, te vorderen heeft, doch blijkens het in reconventie overwogene, gedaagde geen recht heeft ter zake voorschreven schadevergoeding te vorderen, gaat zijn beroep op compensatie niet op, en mag zijn bekentenis worden gesplitst.

Rotterdam Kgr. I 28 October 1903.

532. Waar de gedaagde de vordering erkende, doch zich op te niet gaan daarvan door compensatie met eene grootere tegenvordering beriep en tevens dat meerdere bij wijze van reconventie vorderde en de kantonrechter de beslissing in conventie aanhield en de reconventioneele inmiddels afdeed, hebben de eischers in conventie terecht gebruik gemaakt van het in reconventie gewezen vonnis om in conventie de valschheid der bijvoeging door gedaagden bij het aveu gedaan, aan te toonen. De bekentenis gesplitst, doch slechts voor zooveel de eischer de valschheid der bijvoeging heeft bewezen.

Groenlo Kgr. 7 Maart 1905.

533. Het aannemen der valschheid van de toevoeging aan eene bekentenis en de splitsing van deze, op grond van de erkentenis van een derde (gedaagde en vrijwaring), is in strijd met de bepaling van art. 1962 B. W., volgens welke de gerechtelijke bekentenis hare werking uitoefent tegen hem, die haar heeft afgelegd.

d Amsterdam 16 October 1903.

534. Aangenomen zelfs dat een procureur is te beschouwen als een tot het afleggen eener bekentenis bijzonder gemachtigde, toch is eene bekentenis of verklaring in zeker geding afgelegd, in een ander geding niet met eene gerechtelijke bekentenis gelijk te stellen.

Amsterdam 28 Januari 1903.

Aanbest. en aann. 522.
Aanbod 517.
Beh. t. rolle 516.
Bekentenis Sz.
Echtscheiding.
Faillissement.
Get. bewijs Bs.
Huur en verhuur 523.
Huur v. diensten.
Koop en verkoop 524 v.
Lastgeving 528.
Procureur 534.
Reconventie 524, 532.
Rek.-courant 529.
Schrift. bew. Bs.
Schuldvergelijking 518, 530 v.
Verh. op feit. en vraagp. 520 v.
Vermoedens 519.
Vrijwaring 533.
Zedelijk lichaam.

BEKENTENIS IN STRAFZAKEN.

130. Uit den aard der zaak mag de erkentenis van den beklaagde ingevolge art. 407, 4° Sv. alléén als bewijsmiddel in aanmerking komen, voorzoover zij loopt over feiten, door beklaagde persoonlijk verricht of door hem waargenomen. Dit is niet het geval met de verklaringen van den requirant, dat hij en zijne mededaders zich ter plaatse, waar het misdrijf is gepleegd bevonden buiten weten van den rechthebbende, en dat zijne mededaders de bedoeling hadden de gestolen

voorwerpen te gelde te maken en de opbrengst er van te deelen.

a H. R. 2 Maart 1903, Concl. conf.

131. Art. 403 Sv. stelt niet als vereischte, dat ten aanzien van ieder onderdeel van het feit, waarover de bekentenis loopt, eene opgave noodig is van ook van elders gebleken omstandigheden, doch alleen dat zulks plaats hebbe ten aanzien van de bekentenis in haar geheel.

H. R. 22 December 1902.

132. De regel van het burgerlijk recht, dat eene bekentenis niet mag worden gesplitst ten nadeele van dengene, die haar heeft afgelegd, geldt in strafzaken niet.

i H. R. 1 December 1902, Concl. conf.

133. Uit geene wetsbepaling is af te leiden, dat aan de ontkentenis van het feit, zooals het in zijn geheel bij dagvaarding is ten laste gelegd, niet zou kunnen worden toegevoegd de erkentenis van iets, wat een deel der aanklacht uitmaakt. In zoodanig geval kan volgens art. 407 n°. 4 Sv. door die erkentenis het bewijs van het bestaan eener aanwijzing geleverd worden.

e H. R. 29 Juni 1903, Concl. conf. — *d* H. R. 23 October 1905, Concl. conf.

134. Door bij het bestreden vonnis bewezen te verklaren, volgens des requirants overeenkomstig art. 403 Sv. bevestigde bekentenis, dat hij was koopman, is niet gehandeld in strijd met de bij het middel van cassatie aangehaalde artikelen 400 en 247 Sv.

d H. R. 10 April 1905, Concl. conf.

135. Waar art. 403 Sv. spreekt van eene verklaring van den persoon tegen wien het feit is gepleegd, is bedoeld eene verklaring in het algemeen, niet uitsluitend eene beëedigde verklaring of getuigenis.

e H. R. 19 October 1903, Concl. conf.

136. In den zin van art. 247 Sr. in verband met art. 403 Sv. is de jeugdige persoon, met wien de ontuchtige handeling plaats had, onverschillig of hij daartoe al dan niet medewerkte, de persoon tegen wien het feit wordt gepleegd.

e H. R. 19 October 1903, Concl. conf.

137. Onder „personen tegen wie het feit is gepleegd" zijn te verstaan, die door het feit eenig leed, eenige schade hebben ondervonden, gelijk in casu voornoemde zoon en dochter van beklaagde, wier goederen door den brand zijn vernietigd.

Zutphen 2 December 1903.

138. Het wettig bewijs van opzettelijke brandstichting, waarvan gemeen gevaar voor goederen en levensgevaar te duchten was, is geleverd door de bekentenis van den beklaagde, gelijk die nader is bevestigd mede door de verklaringen van twee buiten eede gehoorde personen (zoon en dochter van beklaagde) tegen wie het feit is gepleegd.

Zutphen 2 December 1903.

Aansprakelijkheid Sz.
Aanwijzingen 133.
Bekentenis Bz. 132.
Bewijs Sz.
Cassatie Sz.
Diefstal 130.
Koopman 134.
Mot. v. vonnissen.
Onbeëed. verklaring 135, 137 v.
Ontucht 136.
Schennis der eerbaarheid 136.

BEKLEMMING.

64. Volgens de in casu geldende conditiën die zich aansluiten aan het aloude rechtsbeginsel van „de gezamende hand", is aan de stad Groningen geen recognitie verschuldigd ter zake van de bij boedelscheiding aan een der kinderen van den overleden meier toegewezen goederen.

Leeuwarden Hof 24 April 1902, vern. Groningen 1 Februari 1901, waarbij de recognitie verschuldigd werd geacht over de niet krachtens eigen erfrecht verkregen deelen der beklemming, omdat volgens de rechtsbeschouwingen in het laatst der 18de eeuw de boedelscheiding een „overdragend" karakter had. Het Hof achtte deze overwegingen niet ter zake dienend voor de te geven beslissing.

65. Wat ook het rechtskarakter van de scheiding en deeling moge zijn, nu de overeenkomst door den rechtsvoorganger van eischer met de stad Groningen het rechtsbeginsel van „de gezamende hand" huldigt, bewijst de boedelscheiding waarbij aan een der erfgenamen het recht van huurcerter in zijn geheel is toebedeeld, niet een overdracht door de mede-erfgenamen van het hun toekomend gedeelte, maar een vrijwillig uittreden uit de eenheid.

Leeuwarden Hof 24 September 1902.

66. In het algemeen is voor vererving van het recht van huurcerter van den zoogenaamden stadsmeier op zijne kinderen geen recognitie verschuldigd.

Leeuwarden Hof 24 September 1902.

Scheid. en deeling 64 v.

BEKRACHTIGING.

10. Veroordeeling op grond van bewijs door getuigen dat de man eene door zijne vrouw aangegane huurovereenkomst had goedgekeurd, door daarna het gehuurde te betrekken en met zijn gezin te bewonen.

a Amsterdam 20 April 1904.

11. Stilzwijgende bekrachtiging door den meerderjarige van de als minderjarige aangegane overeenkomst. Deze stilzwijgende bekrachtiging is: het te kennen geven van de bedoeling om de overeenkomst van kracht te doen zijn, in het volle bewustzijn, dat ze was krachteloos; dergelijke bekrachtiging is in dit geval niet aanwezig.

a Amsterdam 9 Juni 1905.

Huur en verhuur 10.
Marit. macht. 10.
Minderjarigheid 11.
Nietigh. en nietigv. o. k. 11.

BELEEDIGING.

I. Algemeen. — Klacht. — Art. 271 Sr.
II. § 1. Eenvoudige beleediging.
§ 2. Smaadschrift enz.

I.

397. Volgens den officier van justitie mag, tenzij het misdrijf van laster is geimputeerd, bij smaad tegen ambtenaren ter zake van de rechtmatige uitoefening hunner bediening begaan, door den beklaagde niet het bewijs der waarheid zijner telastelegging worden aangevoerd. Volgens de Rechtbank is laster een misdrijf, dat zich ontwikkelt enkel op den bodem van smaad en tijdens de terechtzitting, zoodat waar in casu smaad is ten laste gelegd, beklaagde in de beide gevallen in art. 263 Sr. genoemd, tot het bewijs der waarheid mag worden toegelaten. Volgens het Hof komt dit alles niet in aanmerking, nu naar zijn oordeel geen laster, geen smaad, maar

slechts eenvoudige beleediging aan een ambtenaar ter zake van de rechtmatige uitoefening zijner bediening aangedaan bij dagvaarding is ten laste gelegd.

Arnhem Hof 17 Maart 1904, vern. Zutphen 7 December 1903, waarbij de beklaagde werd toegelaten tot bewijs der waarheid van de ten laste legging aan K., in diens hoedanigheid van wethouder en voorzitter der gascommissie, dat deze van de gemeentegasfabriek „geld of centen in zijn zak steekt", vern. tevens het eindvonnis Zutphen 21 December 1903, waarbij de beklaagde naar aanleiding van het geleverd bewijs niet strafbaar werd verklaard. Het arrest is vern. bij *h* H. R. 27 Juni 1904, Concl. conf., omdat niet gebleken was, dat de uitdrukkingen in het openbaar waren gebezigd. Terugwijzing werd bevolen.

398. Het is de taak van het openbaar ministerie om na te gaan in welk opzicht door dengene die eens anders eer gekrenkt heeft de strafwet is overtreden en onder welk wetsartikel het desbetreffend feit valt. Zulks te doen staat niet aan den klager. Verwerping der verdediging dat de vervolging niet met de klacht overeenstemt.

a Zwolle 21 April 1904.

399. Nu niet in de dagvaarding is vermeld, dat de beleedigde veldwachter was in de rechtmatige uitoefening zijner bediening en er geen klacht is ingediend, moet het O. M. niet-ontvankelijk verklaard worden, ook al heeft het O. M. ter terechtzitting den beklaagde opmerkzaam gemaakt, dat de in de dagvaarding genoemde veldwachter in de rechtmatige uitoefening zijner bediening was.

's Hertogenbosch 10 November 1903.

400. Het misdrijf van art. 271 Sr. is opgenomen onder de rubriek „beleediging", niet omdat het is eene soort van beleediging, maar omdat het is eene begunstiging van beleediging. De verwijzing van art. 271 naar art. 269 Sr. is redelijkerwijze niet op te vatten in anderen zin dan dat dit artikel in zijn geheel toepasselijk wordt verklaard op het misdrijf van art. 271, met zoodanig gevolg dat ook daarvoor nevens den regel, dat het niet wordt vervolgd dan op klachten van hem tegen wien het gepleegd geldt de uitzondering, uitgedrukt in de woorden „behalve in het geval van art. 267," dat is het geval dat het misdrijf wordt gepleegd tegen een ambtenaar gedurende of ter zake van de rechtmatige uitoefening zijner bediening.

a H. R. 7 December 1903, Concl. conf., wat de eerste stelling betreft, doch overigens concl. cont. vern. 's Gravenhage Hof 29 Juli 1903, waarbij een klacht noodzakelijk werd geacht, ook waar het gold een ambtenaar, als voormeld. Na de terugwijzing volgde veroordeeling bij Dordrecht 29 Januari 1904.

401. Het misdrijf van art. 271. Sr. j°. art. 267 Sr. wordt alleen op klachten vervolgd.

Haarlem 11 Juni 1903. — Anders 's Hertogenbosch . . . . 1903 (10).

402. De beklaagde, die wegens overtreding van art. 271 Sr. terechtstaat, kan niet tot het bewijs der waarheid van het te laste gelegde worden toegelaten.

Amsterdam 3 Februari 1903.

II. § 1.

403. Op het misdrijf: „eenvoudige beleediging" is het laatste lid van art. 261 Sr. „het klaarblijkelijk gehandeld hebben in het openbaar belang" niet van toepassing, omdat het beperkt is tot smaad en smaadschrift.

a Zwolle 21 April 1904.

404. Uit het enkele feit, dat een gesprek is gehouden op den openbaren weg, kan niet worden afgeleid, dat de daarbij geuite beleedigende uitdrukkingen anders dan in een vertrouwelijk gesprek en dus in den zin van art. 266 Sr. „in het openbaar" zijn gebezigd.

h H. R. 27 Juni 1904, Concl. conf. vern. Arnhem Hof 17 Maart 1904.

405. Een mededeeling per briefkaart aan iemand gedaan, is niet een handeling in het openbaar gepleegd in den zin van art. 266 Sr.

Arnhem 1 Augustus 1905.

406. Nu niet is gebleken, dat beklaagde vóór en bij het uiten der bewuste woorden wist, dat de relatant in zijn nabijheid was, is dus ook niet bewezen het hem ten laste gelegde „toevoegen" van de geïnsinueerde woorden.

c 's Hertogenbosch 10 Januari 1905.

407. Vrijspraak op grond dat niet bewezen is dat de beklaagde eenen mogelijk beleedigenden inhoud heeft gekend en dat het zijn oogmerk is geweest aan eenen beleedigenden inhoud ruchtbaarheid te geven.

Middelburg 29 Mei 1903.

408. Veroordeeling wegens het toevoegen van de woorden afzetter en dief. Beslissing, dat het opzet om te beleedigen aanwezig is.

a 's Hertogenbosch 5 November 1903.

409. Het aannemen van het opzet om te beleedigen bij den beklaagde is in het bestreden vonnis genoegzaam met redenen omkleed. De uitdrukking „godverdommesche apen" is beleedigend in den zin der strafwet.

a H. R. 29 Februari 1904, Concl. conf.

410. Het woord „Godverdommestraal," waaraan bezwaarlijk eene bepaalde beteekenis kan worden gehecht, is niet kwetsend of vernederend. Derhalve is het toevoegen van dit woord niet strafbaar.

b Amsterdam 18 November 1902.

411. Wel heeft beklaagde de bedoelde beambten van politie, terwijl zij surveilleerende waren, met het opzet om te beleedigen, toegevoegd de woorden: „leelijke miesgasten", doch het is niet gebleken, dat die woorden een beleedigend karakter hebben, zoodat het objectief vereischte voor beleediging geacht moet worden te ontbreken.

a Winschoten 17 April 1903.

412. Het woord onderkruiper is beleedigend. Veroordeeling wegens het openlijk aanslaan van een geschrift van beleedigenden inhoud met het oogmerk om daaraan ruchtbaarheid te geven.

a Haarlem 28 Mei 1903.

413. Verwerping van de opgeworpen exceptie van nietigheid van dagvaarding. Het woord „schoormert", dat in de volkstaal gebezigd wordt om minachting uit te drukken voor den persoon, aan wien het wordt toegevoegd, is voor hem, aan wien het rechtstreeks of zijdelings toegevoegd wordt, beleedigend.

b Amsterdam 26 Maart 1902.

414. De onjuiste toepassing van een in zijn gewonen zin beleedigend woord, „onderkruiper", kan het karakter van dat woord niet wij-

zigen. Het woord „zuiper" is beleedigend, — „prutser" niet.
Groningen 23 April 1903.

415. De onderhavige plaat is niet voor Dr. Kuyper in zijn persoon of voor hem in zijne qualiteit van Minister beleedigend.
Amsterdam Hof 18 Mei 1904.

II. § 2.

416. Waar de beklaagde ter zake van smaad of smaadschrift niet beweert in het algemeen belang of tot noodzakelijke verdediging te hebben gehandeld, heeft de rechter dit niet te onderzoeken. Evenmin kan, waar deze verdediging niet is gevoerd, art. 263, aanhef en 1°. zijne toepassing vinden. Ten deze is recht gedaan op wettige bewijsmiddelen, alzoo niet op bloote vermoedens, gelijk bij het vierde middel wordt beweerd.
a H. R. 24 November 1902, Concl. conf.

417. Het bestreden arrest is evenals het bij dat arrest bevestigde vonnis ten aanzien van des requirant daarbij bewezen verklaard opzet om te beleedigen voldoende met redenen omkleed. De in het geïncrimineerde stuk, opgenomen in een algemeen verspreide courant, voorkomende aantijging, dat een daarin aangewezen onderwijzer aan eene openbare school den leerlingen in die school zoude hebben opgegeven het in de dagvaarding omschreven rekensommetje, bevat de imputatie van een bepaald feit, en de imputatie daarvan is terecht gequalificeerd als smaadschrift. Evenzeer is terecht gequalificeerd als beleediging de aantijging van in dagen van misdadige woelingen arbeiders op te ruien, m. a. w. te bewerken en op te zetten om aan die woelingen deel te nemen.
i H. R. 9 April 1906, Concl. conf. verw. de cass. tegen Arnhem Hof 30 November 1905, waarbij werd vern. Arnhem 3 October 1905, in zooverre daarbij ook het laatste feit als smaadschrift werd gekwalificeerd.

418. Art. 266 en 261 laatste alinea Sr. — Geen aanduiding van een bepaald teit, maar eenvoudige beleediging. — Telastelegging van een bepaald feit edoch onder aanneming dat de dader klaarblijkelijk heeft gehandeld tot noodzakelijke verdediging. Ontslag van rechtsvervolging. — Gedeeltelijke vrijspraak. — Waar het 2e punt van aanklacht een niet strafbaar feit oplevert in den zin van art. 261 Sr., moet niettemin onderzocht worden of het wellicht met het oog op art. 266 Sr. inhoudt beleedigingen van den klager, die in verband met het subsidiair ten laste gelegde opzet de qualificatie van „eenvoudige beleediging" zouden wettigen.
Arnhem Hof 1 December 1904.

419. De krenking aan den (militairen) kapelmeester aangedaan in het ingezonden stuk is als eenvoudige beleediging te beschouwen en niet als smaadschrift.
Arnhem Hof 12 April 1906, vern. Arnhem 16 Januari 1906.

420. Veroordeeling van een redacteur van „Het Volk" wegens eenvoudige beleediging. Beslissing dat geen smaadschrift is gepleegd.
Amsterdam 21 April 1904.

421. Smaadschrift door het doen plaatsen eener advertentie, inhoudende dat zijn vrouw door iemand was mishandeld en dat zekere personen in een bepaalde strafzaak een meineed hadden afgelegd.
a Amsterdam 18 November 1902.

422. Beleediging van een aftredend lid der Tweede Kamer bij gelegenheid der verkiezingen in Juni 1905 door een ingezonden stuk in eene courant. De door den schrijver gebezigde uitdrukkingen droegen in de gegeven omstandigheden geen beleedigend karakter, terwijl ook niet is bewezen, dat hij het oogmerk had om bedoeld lid der Tweede Kamer te beleedigen.
Zierikzee 3 October 1905.

423. Nu eene te laste legging van een bepaald feit niet voorkomt in dat deel van de circulaire, hetwelk overgenomen is in en deel uitmaakt van het aan den beklaagde bij dagvaarding te laste gelegde, kan dit niet als „smaadschrift" worden aangemerkt, terwijl het evenmin bij eenige andere wetsbepaling strafbaar gesteld is.
Amsterdam 19 Mei 1904.

424. Vervolging wegens beleediging van een redacteur van een financiëel blad. Hij die in niet beleedigende termen iemand in het openbaar debat een op waarheid berustend feit verwijt kan niet gezegd worden te handelen met het opzet om te beleedigen.
Groningen ....(23)

Beleed. v. ambt. 397, 399, 411, 415.
Cassatie Sz.
Civ. partij.
Dagv. Sz.
Drukpers 420.
Get. bewijs Sz.
Klachte en aang. 398 v.
Mot. v. vonnissen 409, 417.
Onr. daad.
Schadevergoeding.
Scheid. v. tafel en bed.
Verzw. omstandigheden 399.

BELEEDIGING VAN AMBTENAREN EN GEZAG.

397. Waar den beklaagde was ten laste gelegd opzettelijke beleediging en opzettelijke mishandeling van onmiddellijk vooraf in de dagvaarding genoemde politie-ambtenaren „in politiedienst surveilleerende" op den openbaren weg, en dus eene voor ieder, die zich dáár bevond, alzoo ook voor den beklaagde, waarneembare functie uitoefenende, moet het er voor worden gehouden, dat de aanklacht ook omvatte beklaagde's opzet om de in de dagvaarding genoemde ambtenaren te beleedigen en te mishandelen, dat is hier zijne wetenschap dat zij ambtenaren waren. Door deze beschouwing ontzinkt ook aan het tweede middel de feitelijke grondslag, als zoude volgens de beslissing van den eersten rechter opzet tegen deze ambtenaren gericht geen vereischte voor veroordeeling zijn geweest.
H. R. 2 Maart 1903.

398. De geïncrimineerde woorden zijn door het hof terecht beleedigend geacht, daar zij toch in hun verband de strekking hadden den in de dagvaarding genoemden veldwachter te verwijten, dat hij als ambtenaar niet deugde en tegen den requirant was opgetreden uit geldzucht.
b H. R. 30 Mei 1904, Concl. conf.

399. De toevoeging van te zijn „een troep kwajongens," aan ambtenaren in de uitoefening hunner bediening gedaan, houdt in de aantijging zich ambtelijk te gedragen op eene wijze, die minachting verdient, is derhalve krenkend voor hun eer en heeft mitsdien een beleedigend karakter.
l H. R. 26 Juni 1905, Concl. conf.

400. Waar iemand ter zake van eene kort

te voren door een ambtenaar geconstateerde overtreding door dezen voor een hulpofficier gebracht werd, verkeert die ambtenaar in de rechtmatige uitoefening zijner bediening, ook dan wanneer de verdachte vooraf daartoe zijne toestemming had gegeven.

b H. R. 30 Mei 1904, Concl. conf.

401. Met het oog op 's Hofs feitelijke beslissing, waarbij van eenig binnendringen in eene woning tegen den wil van den bewoner geen sprake kan zijn, is terecht beslist, dat de politiebeambten, wier taak het mede is de openbare rust te handhaven en strafbare feiten te voorkomen, hier waren in de rechtmatige uitoefening hunner bediening.

k H. R. 25 Juni 1906, Concl. conf.

402. Een Minister-President, die namens de Kroon aan de Staten-Generaal voorstellen van wet indient als ambtenaar voor den onschendbaren Koning verantwoordelijk, moet geacht worden te hebben gehandeld in de rechtmatige uitoefening zijner bediening en alzoo is de onderhavige beleediging den Minister-President aangedaan ter zake van de rechtmatige uitoefening zijner bediening.

's Hertogenbosch ..... 1903 (10).

403. Ten onrechte is in de dagvaarding vermeld, dat de onbezoldigde rijksveldwachter destijds was surveilleerende. Zoodra hij toch zijn beperkt terrein, in casu het jachtveld, verlaat, moet hij geacht worden zijne bewaking of surveillantie te staken. Vrijspraak.

Arnhem 2 December 1902.

404. Veroordeeling wegens beleediging van een veldwachter, die beklaagde procesverbaal kwam aanzeggen ter zake van jachtovertreding.

's Hertogenbosch 21 Februari 1905.

405. Een wethouder, belast met het toezicht over een jaarmarkt heeft niet de bevoegdheid om aan ambtenaren van politie bevel te geven om een op de straat staande kraam met geweld te sluiten. De ambtenaren die dit bevel opvolgen zijn daarbij dan niet in de rechtmatige uitoefening hunner bediening.

Amsterdam Hof 2 December 1902.

406. In casu was de inspecteur van politie, buiten zijn gewone diensturen surveilleerende, in de rechtmatige uitoefening zijner bediening. Beleediging.

Amsterdam Hof 30 December 1902.

BELEMMERING VAN VERKEER

Z. WEGEN.

BENADEELING VAN SCHULDEISCHERS

Z. BANKBREUK.

BERGLOON

Z. HULP- EN BERGLOON.

BERUSTING

Z. APPEL BZ., APPEL SZ., BEHANDELING TER ROLLE, CASSATIE BZ., CASSATIE SZ., CONSERVATOIR BESLAG, FAILLISSEMENT, VRIJWARING, WISSELBRIEF.

BESCHADIGING

Z. VERNIELING EN BESCHADIGING.

BESCHIKKING OP REQUEST

Z. APPEL BZ., ARBITERS, LIJFSDWANG, ONDERHOUD (ALIMENTATIE), PROCUREUR, SEQUESTRATIE, VOOGDIJ.

BESLAG

Z. CONSERVATOIR-, EXECUTOIR- EN REVINDICATOIR BESLAG.

BESMETTELIJKE ZIEKTE

Z. GEMEENTEVERORDENING, GENEESKUNDE, VEEZIEKTE.

BETALING.

121. Ofschoon in rechte gebruikelijk en een goede gewoonte om, bij eene vordering tot betaling van eene geldsom, kwijting aan te bieden, brengt het nalaten van dergelijk aanbod geen niet-ontvankelijkheid teweeg; evenmin het niet aanbieden van teruggave der akte van borgtocht aan den tot betaling aangesproken borg, en in dit geval te minder nu die akte is onderteekend ook nog door andere borgen, tegen wie de eischers nog een vordering als de onderwerpelijke kunnen instellen.

Amsterdam 10 Juni 1903.

122. Van twee schuldenaren ieder voor de helft, dus niet hoofdelijk, voor het verschuldigde bedrag aansprakelijk, moet de betaling door een dier schuldenaren op eigen naam ook van de door den anderen schuldenaar verschuldigde heeft der schuld, doch niet tot kwijting van dezen, worden aangemerkt als die van een derde, die bij de kwijting geen belang heeft; niettegenstaande die betaling kan de niet betaald hebbende schuldenaar alsnog voor zijn helft worden aangesproken.

Haarlem 29 Maart 1904.

123. Om uit art. 1418 B. W. te kunnen ageeren, moet de belanghebbende stellen de verbintenis van een ander gekweten te hebben. In casu hebben echter de eischers successie- en overgangsrechten betaald, wegens het verkrijgen als verwachters van een fideicommissair legaat, welke zij volgens den inhoud van het testament niet op de erfgenamen mochten verhalen.

Leeuwarden Hof 4 November 1903, waartegen de cass. en verw. bij *a* H. R. 17 Juni 1904, Concl. conf. op grond dat de uitlegging van een testament aan den judex facti is overgelaten.

BETEEKENING VAN VONNISSEN

Z. APPEL IN BZ., LIJFSDWANG.

BEVOLKINGSREGISTER,

Z. SCHRIFTELIJK BEWIJS SZ.

BEVORDEREN VAN ZEDELOOSHEID.

69. Waar in de dagvaarding ter zake van

koppelarij is vermeld, dat de meisjes van wie het plegen van ontucht is teweeggebracht en bevorderd, den leeftijd van 23 jaren nog niet hadden bereikt, zonder dat door den beklaagde een beroep is gedaan op haar tegenwoordigen of vroegeren ongehuwden staat of op eenige andere omstandigheid, die hare meerderjarigheid op vroegeren leeftijd ten gevolge zoude hebben, is bij het bestreden arrest ten onrechte een ontslag van rechtsvervolging uitgesproken, op grond dat volgens den bewezen verklaarden inhoud der dagvaarding niet zou vaststaan, dat de bedoelde meisjes minderjarig waren.

a H. R. 14 November 1904, Concl. conf.

70. De dagvaarding ter zake van het in art. 250, n°. 2 Sr. omschreven misdrijf behoeft niet op straffe van nietigheid te vermelden, welken vorm van ontucht de beklaagde bevorderlijk wilde zijn, daar tot de toepassing der strafbepaling niet wordt vereischt, dat de schuldige zich een bepaalden vorm van ontucht hebbe voorgesteld.

a H. R. 4 Januari 1904, Concl. conf.

Cassatie. Sr. | Koppelarij 69 v.

BEVRACHTING EN VERVRACHTING.

Bij n°. 641. — Bev. bij *a* 's Gravenhage Hof 4 Januari 1904, doch beide vern. bij *a* H. R. 10 Juni 1904, Concl. conf.

Bij n°. 654. — Bev. bij 's Gravenhage Hof 23 December 1902.

Bij n°. 704. — Vern. bij *a* 1 's Gravenhage Hof 4 Mei 1903, waarbij aangenomen werd, dat het hout in de inladingshaven wèl gemeten was, en dat de clausule „cubic measurement unknown to master" geen verandering brengt in het beding van vrachtberekening naar in de ladingshaven plaats gehad hebbende meting, gelijk ook was aangenomen door de deskundigen benoemd bij interl. 's Gravenhage Hof 6 Januari 1902.

Bij n°. 713. — Bev. bij 's Gravenhage Hof 12 Januari 1903.

I. Overeenkomst. — Algemeene rechtsbetrekkingen.
II. Uitvoering ook in verband met cognossement.
§ 1. Laden.
§ 2. Lossen. — Overligdagen.
§ 3. Vracht.
§ 4. Uitlevering. — Vermindering en beschadiging.

I.

731. Onder de chertepartij in art. 454 Kh. kan niets anders worden verstaan dan eene schriftuur, door beide partijen opgemaakt met de bestemming om van de vrachtovereenkomst te doen blijken, derhalve eene schriftelijke akte, al wordt zij door de wet niet uitdrukkelijk aldus genoemd, zoodat niet alleen getuigenbewijzen, maar ook bewijs door andere schriftelijke bescheiden dan zoodanige akte is uitgesloten.

a H. R. 10 Juni 1904, Concl. conf. vern. *a* 's Gravenhage Hof 4 Januari 1904 en het daarbij bev. Dordrecht 16 April 1902.

732. Ook waar de naam van den scheepseigenaar niet in de chertepartij is vermeld en diens lasthebber, zonder vermelding van zijne hoedanigheid, het stuk heeft onderteekend wordt, nu de lasthebber daarin is opgetreden als „agent to owners" voldoende te kennen gegeven, dat in het contract de lasthebber niet in privé, maar namens eigenaren van het schip handelde. De reeder kan zich in deze dus, tegenover den inlader, op de chertepartij beroepen.

b Amsterdam 3 Juni 1904.

733. De schipper, betaling van vracht vorderend moet, om in zijn vordering ontvankelijk te zijn, bij dagvaarding stellen, dat hij het bevrachtingscontract als vervrachter heeft afgesloten of feiten, waaruit blijkt, dat hij de uit dit contract den vervrachter toekomende rechten kan uitoefenen. De onderwerpelijke dagvaarding voldoet aan dezen eisch niet omdat daarbij, behalve vervoer, in ontvangstneming en aflevering van goederen, geene andere feiten worden gesteld ter motiveering van gedaagdes aansprakelijkheid tot vrachtbetaling aan dezen eischer, en slechts in het algemeen en terloops gesteld wordt dat „ingevolge bevrachtingsovereenkomst en de vervoerbepalingen" de vracht moeten worden uitbetaald, bij ontvangst der lading voor den ontvanger, in welke stelling van den persoon, aan wien vracht moet worden voldaan, geen melding wordt gemaakt.

d Amsterdam 3 Februari 1905.

734. Hij die zich eenmaal als ontvanger tegenover den schipper heeft gedragen, kan naderhand niet met goed gevolg beweren niet voor zich zelven, maar slechts als agent voor een ander ontvangen te hebben.

Rotterdam 14 Juni 1905.

735. De omstandigheid, dat de ontvanger, tegen overgifte van het cognossement, niet het goed ontving in natura, maar volgbriefjes aannam, die het goed vertegenwoordigen en waarop hij, als houder dier briefjes, zich het goed kon doen afgeven, neemt niet weg dat hij, als houder van het cognossement, het vervoerde goed heeft in ontvangst genomen en tot betaling der overeengekomen vracht is gehouden.

a Amsterdam 25 November 1904.

736. Door de „cesser clause", in de chertepartij voorkomende, wordt de aansprakelijkheid van den bevrachter niet gelegd op den geconsigneerde, cognossementhouder, terwijl de „lien" daarbij aan den schipper voor foutvracht gegeven, hem wel een zakelijk pandrecht, doch geen persoonlijk vorderingsrecht op den geconsigneerde geeft.

a 's Gravenhage Hof 23 Juni 1902.

737. Art. 7 der gedeponeerde Rotterdamsche Rijnvaartconditiën legt aan den bevrachter de verplichting op om de cognossementen, in overeenstemming met de bevrachtingsovereenkomst, op te maken en, kant en klaar, aan den schipper ter teekening aan te bieden.

Rotterdam 4 October 1905.

II. § 1.

738. Nalatigheid zijdens den kapitein in het medenemen ter laadplaats van eene hoeveelheid lading levert niet op eene handeling, die in verzuimstelling overbodig maakt, wanneer de te dier zake schadevergoeding vorderende bevrachter niet bewijst dat het ontbrekende ter laadplaats den kapitein is aangeboden. Een zoogenaamd notarieel protest, ter laadplaatsen na het vertrek van het schip opgemaakt, kan als zoodanig niet gelden.

Rotterdam 11 Februari 1903, bevelende een

getuigenbewijs, en eindvonnis Rotterdam 19 October 1904.

739. Wanneer bij een in Engeland opgemaakte chertepartij bepaald is, dat „holidays", op welke niet geladen of gelost is, niet zullen tellen als laad- of losdagen, is het niet de vraag welke dagen in Engeland als „holidays" gelden, maar welke dagen als zoodanig worden gerekend ter plaatse waar de lading of lossing moet geschieden. Krachtens de Zondagswet is de 2e Kerstdag hier te lande zoodanige dag, ook al is naar het oordeel der plaatselijke regeering geen overheidsvergunning noodig om op dien dag te arbeiden.

b Rotterdam 29 Juni 1904.

740. Beteekenis van het beding uit Archangel te verladen „first open water", ook in verband met de tusschen partijen daarover gevoerde correspondentie. — Behoorlijke ingebrekestelling. — Geleden schade.

Rotterdam 28 Juni 1905.

741. Volgens de Rotterdamsche Rijnvaartconditiën is de schipper niet verplicht uit zeeschepen te laden, wanneer hij zich daartoe niet verbonden heeft.

b Rotterdam 22 Juni 1904.

742. De wet gaat uit van de onderstelling dat de lossing bestaat in een gelijktijdige tweezijdige handeling, nl. het overboord brengen van het goed van den kant van het schip en de aanneming daarvan door den ontvanger, zoodat, waar slechts de wettelijke bepalingen toepasselijk zijn, een geldende expertise kan plaats hebben tot op het oogenblik van de aanneming van het goed door den ontvanger. Waar echter het cognossement aan den schipper de bevoegdheid geeft om, wanneer de ontvanger zich niet aanmeldt, het goed eenzijdig te lossen en op te slaan en verder bepaalt dat de verantwoordelijkheid van het schip eindigt wanneer de goederen den scheepstakel verlaten hebben, daar levert een expertise, welke eerst daarna, zij het ook vóór dat het goed in de macht van den ontvanger overging, gehouden is, tegen den kapitein geen bewijs op.

Rotterdam 2 November 1904.

743. Een beding ten behoeve van een derde mag, als uitzondering, niet worden ondersteld, maar moet duidelijk en ondubbelzinnig blijken. De clausule van het cognossement, waarbij, indien de lading niet dadelijk ontvangen wordt, wanneer zij voor de hand komt, de kapitein of de agent van het schip gerechtigd wordt verklaard de lading te lossen en op te slaan ten koste der ontvangers, bevat geen beding ten behoeve van den agent van het schip (cargadoor) om die kosten zelfstandig van de ontvangers in te vorderen.

b Rotterdam 17 December 1902.

744. Bij ladingen van gezaagd hout is door de uit de cherterpartij in het cognossement overgenomen clausule „the cargo shall be received from the steamers tackle", de schipper verplicht dit hout in scheepstakel omlaag naar den lichter te doen strijken en kan de schipper niet volstaan met dit hout aan de reeling van zijn schip te brengen, alwaar het door den ontvanger uit den takel moet worden overgenomen.

b 's Gravenhage Hof 23 April 1906.

745. Waar bij de chertepartij is overeengekomen dat de geconsigneerde der lading de bevoegdheid zou hebben de lading zelve te lossen voor rekening van het stoomschip, doch met bepaling dat de kosten daarvan een fixum per ton zullen bedragen, kan de geconsigneerde die van die bevoegdheid heeft gebruik gemaakt aan den kapitein niet bovendien de betaalde ongevallenverzekeringpremie in rekening brengen, ook niet waar de ongevallenwet eerst in werking is getreden na den datum der chertepartij.

a Rotterdam 5 April 1905.

746. De cognossements-clausule inhoudend, dat de ontlading van de stoomboot op gebruikelijke wijze langs boord van het lichterschip moet geschieden en in eene hoeveelheid van minstens 10000 kublieke voet, verwijst alleen naar het gebruik dat ten aanzien van die zijde van ontlading langs boord van een lichterschip bestaat, maar bevat niets van een gebruik, dat er zoude bestaan, voor wat betreft de hoeveelheid van 10000 kubieke voet, die per werkdag uit het schip gelost moet worden.

a 's Gravenhage Hof 9 Maart 1903, vern. Rotterdam 14 Mei 1902.

747. Wanneer het cognossement twee clausules inhoudt, waarvan de eene, gedrukte, bepaalt, dat de goederen onmiddellijk na aankomst van het stoomschip moeten worden ontvangen zoo snel als het schip ze zou kunnen uitleveren uit alle luiken tegelijk, bij gebreke waarvan de kapitein bevoegd zou zijn de lading voor rekening en kosten der ontvangers te lossen, en de andere, gestempelde, bepaalt, dat de lossing volgens usance, langs zijde van den lichter moest geschieden en minstens 10000 kubiek voet per dag, zoo moet worden aangenomen dat de laatste clausule als speciaal ziende op het in het cognossement bedoelde hout, in zooverre derogeert aan de eerste, welke in het algemeen alle goederen betreft, met dien verstande, dat het recht van den kapitein om zelf te lossen, eerst ontstond, wanneer minder dan 10000 kubiek voet per dag ontvangen werd. Getuigenbewijs bevolen omtrent de vraag of dat cijfer van 10000 geacht moet worden te gelden voor alle cognossementen gezamenlijk dan wel voor elk cognossement afzonderlijk.

Rotterdam 14 Mei 1902, vern. bij *a* 's Gravenhage Hof 9 Maart 1903.

748. Nu bij de charterpartij was overeengekomen, dat de geheele lossingshandeling zou worden verricht door den geconsigneerde, waartegen de reederij aan den ontvanger der lading zou hebben te betalen 10 pence per ton, moest het lossingswerk door of wege den ontvanger uitgevoerd worden en was deze dus de werkgever van het lossingswerk en dus verplicht de ingevolge de ongevallenwet verschuldigde premie te betalen.

Rotterdam Kgr. I 20 Januari 1903.

749. De beteekenis der clausule in den vrachtbrief „op beurte van aankomst te lossen," is geene andere, dan dat in geval meerdere ladingen mochten zijn aangekomen, het eerst aangekomen schip het eerst moet worden gelost, niet deze, dat een schipper moet wachten met de lossing, totdat zijn voorganger is leeg gekomen. Die clausule staat dus het recht van den schipper op overligdagen niet in den weg.

's Gravenhage Kgr. 8 December 1905.

750. Als nalatige in den zin van art. 457 Kh. en dientengevolge tegenover den kapitein

aansprakelijk voor de betaling der overligdagen is te beschouwen de ontvanger, wiens goed zich nog in het schip bevond na het verstrijken van den voor de lossing bepaalden termijn. Deze kan er zich niet op beroepen dat hij in de tijdige lossing verhinderd is door de trage ontvangst van hen, wier goed boven het zijne lag, daar, tegenover den kapitein, de daden van den eenen ontvanger voor den mede-ontvanger geen vreemde oorzaak zijn.

Rotterdam 27 Januari 1904.

751. Tegen de vordering tot betaling van overliggeld kan geen overmacht worden ingeroepen.

Rotterdam Kgr. I 29 Juli 1903.

752. De ontvanger is geen overliggeld verschuldigd voor den tijd, gedurende welke de lossing door de onrechtmatige houding van den schipper zelven is vertraagd.

a Rotterdam 12 November 1902.

753. Wanneer een schip bevracht is voor één reis naar Rotterdam en Hamburg, kan, bij lossing van een deel der lading te Rotterdam, van overliggeld aldaar eerst sprake zijn wanneer het aantal losdagen voor de geheele lading bepaald, aldaar reeds overschreden is.

's Gravenhage Hof 2 April 1906, bev. *a* Rotterdam 31 Mei 1905.

754. De uitdrukking „reversible time" geeft aan partijen het recht om de voor de inlading en lossing gebruikte dagen bij elkaar te voegen en daarnaar de overligdagen te berekenen.

Middelburg 4 Juni 1902.

755. Ook na het verstrijken van de bepaalde losdagen blijven de contractueele bepalingen omtrent de wijze van lossen van kracht, zoolang de schipper geen gebruik heeft gemaakt van de hem bij art. 485 Kh. gegeven bevoegdheid of van het recht om ontbinding der overeenkomst te vorderen.

a Rotterdam 12 November 1902.

756. Art. 748 Kh., zooals het is aangevuld bij de wet van 2 Mei 1897 (Sb. 140), is niet toepasselijk op eene „overeenkomst" tot vergoeding van ligdagen wegens vertraging gedurende de reis. Nu voormeld artikel zoomin als art. 457 Kh. op de tot staving der vordering aangevoerde feiten toepasselijk is, kunnen zij door de bestreden beslissing ook niet zijn geschonden of verkeerd toegepast. Ten onrechte vorderde de eischer, die gesteld had, dat hij recht had op vergoeding van overligdagen wegens vertraging gedurende de reis door de schuld des gedaagden volgens overeenkomst, vergoeding dier dagen volgens de „wet".

c H. R. 11 Maart 1904, Concl. conf.

757. Bij de clausule dat, wanneer de geconsigneerde de lading niet dadelijk ontvangt, wanneer zij voor de hand komt, de kapitein het recht zal hebben die voor rekening en risico van den geconsigneerde in lichters over te laden, kan de kapitein van die bevoegdheid gebruik maken, wanneer hij in staat is met de lossing voort te gaan, nadat deze ten gevolge van werkstaking is geschorst geweest en de geconsigneerde alsdan niet ontvangt, zonder dat hij dezen van zijn voornemen om de lossing te hervatten behoeft te hebben kennis gegeven. De door die overlading ontstane kosten komen voor rekening van de geconsigneerden, ook al was hij zijnerzijds door de werkstaking verhinderd te ontvangen.

a Rotterdam 25 Juni 1902.

758. Bij de in casu gesloten bevrachtingsovereenkomst was de bevrachter gerechtigd het schip een redelijken tijd te laten liggen, een deel der lading te lossen en te verlangen dat de schipper het overige gedeelte naar elders vervoerde. De schipper, die verplicht was de inhebbende lading te vervoeren en weigert de hem aangeboden cognossementen te teekenen, kan niet volstaan met de vage bewering dat de cognossementen niet in orde zijn, zonder aan te geven wat daaraan z. i. ontbrak, terwijl hij in het proces zijn weigering niet kan rechtvaardigen door de bewering dat de lading hem niet was toegewogen, wanneer zijn weigering daarop niet gegrond is geweest.

Rotterdam 19 April 1905.

759. Waar slechts een deel der werklieden, voorzoover deze niet aan den door de werkgevers gestelden eisch wilden voldoen, was uitgesloten en het den werkgevers dus niet onmogelijk, maar slechts moeilijk viel het noodige werk door een voldoend aantal werklieden te doen verrichten, is hier geen sprake van een werkelijke lock-out, waarop de bevrachter zich kan beroepen als eene omstandigheid, die hem van de betaling van overligdagen bevrijdt.

Amsterdam 14 Juni 1901 (interl.), en *b* Amsterdam 31 Maart 1905 (eindvonnis).

760. Niet toegelaten is getuigenbewijs van het feit dat gedurende zekeren tijd de lossing door werkstaking zoude zijn verhinderd, wanneer tusschen partijen vaststaat dat gedurende dien tijd door den ontvanger daadwerkelijk is gelost.

Rotterdam 11 Februari 1903.

761. Waar bepaald was, dat ingeval van „strike" de ligdagen zouden zijn opgeschort, moet hetzelfde gelden bij „lockout." De vervrachter heeft door met den bevrachter af te rekenen op de wijze zooals in casu is geschied, erkend geen recht op overligdagen te hebben.

a Amsterdam 7 April 1905.

762. Bij het beding van nachtwerk in verband met eene demur-rage-proper-clausule is het initiatief tot het nachtwerk bij den ontvanger.

Rotterdam 19 October 1904. — Cf. in dezelfde zaak het interl. Rotterdam 11 Februari 1903.

763. Al heeft de schipper zich verbonden desverlangd ook des nachts te lossen, zoo vloeit daaruit niet voort dat hij afstand zou hebben gedaan van het recht om, wanneer lossing bij nacht van hem verlangd wordt, daarvoor een billijke vergoeding te vorderen.

Rotterdam 14 Juni 1905.

764. Wanneer bij de charterpartij is bedongen: the cargo to be discharged as fast as steamer can deliver", behoort de ligtijd te worden berekend naar dagen, niet naar uren; in het algemeen toch wordt de ligtijd naar wet en praktijk aldus berekend.

Rotterdam 11 Februari 1903.

765. Bij de berekening van den ligtijd zoowel als van den overligtijd wordt het aantal uren gedeeld door 24, en het quotient naar boven afgerond.

Rotterdam 19 October 1904. — Zie het interl. in dezelfde zaak Rotterdam 11 Februari 1903.

766. Bij een beding in de charter „Sunday and holidays excepted" tellen de Zondagen niet mede in den ligtijd, wèl in den overligtijd.

Rotterdam 11 Februari 1903. — Zie het eindvonnis Rotterdam 19 October 1904.

767. De in de artt. 382 en 491 Kh. bedoelde weging moet geschieden door en ten koste van hem, die in zijn eigen belang die weging vordert.

'sGravenhage Hof 4 November 1902.

768. Waar de gedaagde is opgetreden als cargadoor van eischer heeft hij recht op de gebruikelijke commissie en lossingskosten. Omtrent het bedrag daarvan onderzoek van deskundigen bevolen.

Rotterdam 22 Februari 1905.

§ 3.

769. Freights and charges payable by shippers. — Freights and charges payable by consignees. — In deze werd door partijen klaarblijkelijk bedoeld, dat beide deze clausules in het vrachtcontract naast elkaar zouden gelden in dier voege dat, wanneer bij aankomst der goederen zich geen geconsigneerde opdeed van wien krachtens het ééne beding de vracht kon worden gevorderd, zij, op grond van het andere beding, door den inlader zou zijn verschuldigd.

Amsterdam 3 April 1903.

770. Ook al moest de vracht vooruit betaald worden, is de terugvordering van hetgeen onverschuldigd zou zijn ontvankelijk, indien kan worden aangetoond, dat werkelijk te veel berekend en betaald werd. Die terugvordering kan gebaseerd worden op een berekening naar een anderen maatstaf dan den door den kapitein gevolgden, indien deze laatste onjuist was. Waar de kapitein het recht had de vracht te berekenen volgens ingeladen factuurgewicht, heeft de kapitein recht op de volle, volgens dat gewicht berekende, vracht, ook al heeft hij minder zakken uitgeleverd dan het cognossement aangaf. Bij de omstandigheden waaronder appellant zich hier verbonden heeft tot betaling van alle extrakosten op de hem toekomende goederen, beklaagt hij zich ten onrechte over de hem in rekening gebrachte kosten.

Rotterdam 25 Maart 1903.

771. Wanneer de chertepartij bepaalt dat de vracht betaald moet worden „sur la portée garantie en poids lourd du vapeur" en het gegarandeerde draagvermogen niet is vermeld, moet de vracht betaald worden over hetgeen door het schip gedragen is.

Rotterdam 22 Februari 1905.

772. Beteekenis van het beding van vracht „on intake measure of quantity delivered" in verband met de cognossementclausule „cubic measurement unknown to master."

a 's Gravenhage Hof 4 Mei 1903, vern., na interl. arrest van 6 Januari 1902, Rotterdam 11 April 1900.

773. Waar het cognoscement inhoudt, dat het schip zal varen van Piraeus naar Rotterdam, dat het goed „is to be reforwarded from Rotterdam to Amsterdam at ships expenses" en dan afgeleverd te Amsterdam, komen in dit geval de overladingskosten te Rotterdam niet ten laste van den geconsigneerde.

c Amsterdam 10 November 1905.

§ 4.

774. Strekking en toepassing der clausule: Or so near thereunto as the steamer may safely get. Die clausule strekt om op het punt so near thereunto de reis en daarmede de verplichting tot vervoer te doen eindigen; heft op des vervrachters verplichting om het goed aan zijne bestemming te brengen. De clausule is niet toepasselijk op tijdelijke obstructie als waartoe verhindering door ijsgang moet worden gerekend.

's Gravenhage (Arb.)... September 1904 (6).

775. Tegenover de vermelding in het cognossement dat de goederen, voor zoover uiterlijk zichtbaar, in goeden en wel geconditioneerden staat geladen zijn, kan de schipper slechts in zooverre toegelaten worden tot het bewijs dat de goederen door hem zijn uitgeleverd, zooals hij die had ontvangen, als de bij lossing geconstateerde toestand is overeen te brengen met zijn eigen qualificatie van uiterlijk zichtbaar goed. Dit is niet het geval waar tarwe vermengd is met stukken steen, ijzer, erts, kolen en cokes, in zoodanige mate dat de waarde met ongeveer 20 pCt. is verminderd. De aansprakelijkheid van den schipper daarvoor zou niet opgeheven worden door de omstandigheid, dat de inlading was geschied door middel van elevator, waardoor zoodanige vermenging niet kon worden geconstateerd.

Rotterdam 19 November 1902.

776. Vordering tot betaling van vracht. Reconventioneele eisch tot schadevergoeding. Het zonder protest aannemen der toegezonden schaderekening door den gedaagde in reconventie, noch het feit dat hij tegen den kapitein van het schip dezelfde vordering tot schadevergoeding op dezelfde gronden heeft ingesteld, kan in casu als eene erkentenis worden aangenomen.

Rotterdam 8 Februari 1905.

777. Wanneer het cognossement door den kapitein geteekend is met de vermelding „gewicht onbekend," bewijst het rapport der in art. 493 Kh. bedoelde deskundigen tegenover den kapitein wel de uitgeloste hoeveelheid, maar niet het bestaan van manco, wanneer deskundigen het bestaan van manco alleen hebben aangenomen op grond van het verschil tusschen den op het cognossement als ingeladen vermelde en de uitgeloste hoeveelheid. Getuigenbewijs bevolen omtrent de ingeladen hoeveelheid.

b Rotterdam 4 Mei 1904.

778. Daar het constateeren van het manco geen bijzondere werkzaamheden voor de deskundigen heeft vereischt en de deskundigen hunne kosten berekenen over den omvang der geëxperteerde partijen graan, komen de kosten der expertise in hun geheel ten laste der gedaagden, zelfs al waren deze niet voor een manco aansprakelijk.

b Rotterdam 4 Mei 1904.

779. Wanneer de gedaagde beweerde dat zekere vracht niet verschuldigd was op grond van manco en de gedaagde ingevolge overeenkomst cautie stelde voor die vracht totdat er een schikking getroffen of een beslissing gevallen zou zijn over het geschil, daar kan de gedaagde desniettemin de éénjarige verjaring van art. 741 Kh. inroepen. De eischer mag overigens geen eed opdragen over de betaling volgens art. 2010 B. W., waar de beslissing van het geschil afhangt van de vraag of er manco was.

Middelburg 13 Januari 1904.

780. Wanneer een kapitein een deel van de partij graan aan een geconsigneerde toeko-

mende bij de lossing aan een ander aflevert en dat deel eerst later ter beschikking stelt van den geconsigneerde, rechtvaardigt het enkele feit dat de marktprijs tusschen het tijdstip der lossing en dat der beschikbaarstelling achteruitgeloopen is, nog niet een vordering tot schadevergoeding. Daartoe zou noodig zijn dat de geconsigneerde bewees dat hij dientengevolge werkelijk schade geleden had. Of een expertise tot constateering van manco tegenover den kapitein noodig was, moet beoordeeld worden naar de omstandigheden waaronder zij word aangevraagd. Daar zoodanige expertise tot behoud van de aanspraken van den geconsigneerde tegen den kapitein ook noodig is, wanneer de kapitein het manco opzettelijk veroorzaakt door een deel der partij aan een verkeerde af te leveren en de geconsigneerde toen niet kon weten dat de kapitein later dat deel ter zijner beschikking zou stellen was de gehouden expertise gerechtvaardigd, zoodat de geconsigneerde recht heeft op vergoeding der daardoor veroorzaakte kosten. Art. 1282 B. W. en 746 Kh.

Rotterdam 3 Juni 1903.

781. Voldoende is aangetoond, dat het zeewater gedurende de stormen door de naden of klinknagels van het schip is gedrongen. In casu is de schipper voor de daardoor ontstane schade niet aansprakelijk.

's Gravenhage Hof 6 Maart 1906, vern. *c* Rotterdam 5 April 1905.

782. De cognossementsclausule: vessel shall not be held responsable for damage to cargo arising in consequence of not complying with stowage rules of the port of discharge but shall on the contrary, by exempt from all such rules and consequent responsability provided she can produce a certificate from an Underwinters — Inspector or from a Port-warden at the port of leading, that her cargo has been stowed according to the rules of the port of loading", kan den kapitein alleen vrijwaren tegen bizondere voorschriften omtrent de stuwage, die in de eene haven kunnen bestaan, in afwijking van die in de andere haven.

's Gravenhage Hof 12 Februari 1906, vern. Rotterdam 5 October 1904, waarbij was beslist, dat de kapitein broeischade alleen had te vergoeden, wanneer de ontvanger bewees, dat die aan zijn schuld was te wijten, terwijl hij tevens van alle verantwoordelijkheid ten aanzien der stuwage ter bestemmingsplaats ontslagen is, door overlegging van een certificaat als hierboven bedoeld.

783. Waar de aan de lading geconstateerde broeischade veroorzaakt is door den exceptioneel langen duur der reis, tengevolge van herstel van machineschade in een noodhaven, en gedaagden niet bewezen hebben dat die machineschade veroorzaakt is door overmacht, maar veeleer het tegendeel moet worden aangenomen, zoo komt die schade ten laste der gedaagden.

b Rotterdam 4 Mei 1904.

BEWAARGEVING.

59. Het ontvangbewijs van in bewaring gegeven geld, waarin is uitgedrukt dat dit geld is geconsigneerd „voor rekening" van daarin genoemde derden, bewijst niet, dat deze derden de bewaargevers zijn. Integendeel is bewaargever hij, die het geld in bewaring stelt, waarbij de vraag, wie daarvan eigenaar was, niets afdoet.

b H. R. 16 November 1906.

60. Waar eischer op grond van bewaargeving aan een gehuwde vrouw, van wie niet blijkt, dat zij tot bewaarneming door haar man gemachtigd was, tot teruggave ageert, moest hij de vordering tegen de vrouw zelve en niet tegen den man instellen.

b Rotterdam 30 Maart 1903.

61. Het behoort tot de taak der plaatselijke politie om aan iemand opdracht te geven tot bewaring en onderhoud van een onbeheerd gevonden paard, totdat de eigenaar zich zal opdoen. De gemeente is door die aangenomen opdracht gebonden. Hij die de opdracht aanvaardde heeft recht op bewaarloon, althans op restitutie van gedane uitschotten. Hier is geen sprake van eene overeenkomst van lastgeving. Hier is terecht de actie van art. 1765 B. W. ingesteld.

's Hertogenbosch 26 Februari 1904.

62. Bewaargeving van een rijwiel aan iemand, die zich door plaatsing van een bord daartoe aan het publiek had aangeboden. Getuigenbewijs bevolen.

's Gravenhage Hof 16 October 1905.

63. De bewaarnemer kan, wanneer door den bewaargever de teruggave van het in bewaring gegevene gevorderd wordt, den eisch niet met eene ontkenning van diens eigendom bestrijden, althans waar de in bewaargeving niet heeft plaats gehad in naam van of voor rekening van den eigenaar.

Curaçao H. v. J. 24 Augustus 1901.

64. Waar het inbewaringnemen van mobilair niet behoort tot het behangers- en stoffeerdersbedrijf, had de geïntimeerde (behanger en stoffeerder), om aanspraak te kunnen doen gelden op bewaarloon voor de door hem van appellant in bewaring genomen meubelen, dit, bij het inbewaringnemen daarvan, uitdrukkelijk van appellant moeten bedingen.

Amsterdam Hof 16 (= 15) Februari 1906.

65. Wanneer iemand met een ondernemer van verhuizingen en bewaarder van inboedels, die daarvan zijn beroep maakt, contracteert over het vervoer en de bewaring van zijn inboedel, zonder dat voor de bewaring uitdrukkelijk betaling bedongen is, kan hij niet, met een beroep op art. 1733 B. W. beweren, dat de bewaring om niet zou zijn geschied, daar het tegendeel niet uitdrukkelijk bedongen behoeft te worden, maar evenzeer stilzwijgend uit de overeenkomst kan voortvloeien. In dat geval kan daarover slechts gevorderd worden hetgeen ter plaatse gebruikelijk is.

Rotterdam 2 Januari 1905.

Eigendom 63.
Gemeente 61.
Gel. bewijs Bz.
Huur v. diensten 65.
Huw. gem. 60.
Levering.
Marit. macht. 60.

BEWIJS IN BURGERLIJKE ZAKEN.

199. De eigenaar van een perceel, die ten behoeve daarvan en ten laste van een aan een ander toebehoorend perceel gootrecht beweert, heeft dat servituut te bewijzen, ook al is erkend, dat ten behoeve van eerstgemeld en ten laste van laatstgemeld perceel een servituut van waterloop bestaat.

a H. R. 6 November 1903, Concl. contr.

200. Uit de dagvaarding blijkt, dat door eischer ontruiming van bedoeld vast goed wordt gevorderd als gevolg van zijn eigendomsrecht en niet als gevolg van het eindigen van eene tusschen partijen gesloten overeenkomst. Waar nu eischer zijn eigendomsrecht op bedoeld vast goed heeft bewezen, rust op gedaagde de bewijslast van het door hem op dat vast goed beweerde persoonlijk recht.

Zwolle 30 Juni 1903.

201. Het Hof, de eischers in cassatie tot vergoeding der schade door hun onrechtmatig onder derden gelegd beslag jegens den verweerders gehouden achtende, tenzij door „hen" het bewijs werd geleverd, dat ten tijde van het beslag de vordering van dien verweerder op den derde toch niet verhaalbaar zou zijn geweest, al was het beslag niet gelegd, heeft in strijd met art. 1902 B.W. den bewijslast omgekeerd.

H. R. 31 Maart 1905, Concl contr. — Zie na de terugwijzing *c* H. R. 29 Juni 1906, Concl. contr.

202. Een gedaagde, die vrijwillig bewijslast op zich neemt, ontslaat daardoor den eischer van bewijslast.

Rotterdam Kgr. I 6 September 1905.

203. Nergens is bij de wet verboden een bewijsmiddel b. v. getuigenbewijs toe te laten tot verkrijging van bewijs van feiten, die, als dit bewijs geleverd is, daardoor andere bewijsmiddelen b. v. door koopmansboeken, toegankelijk maken.

b 's Gravenhage Hof 25 Juni 1906.

204. Door het opdragen der door hem geformuleerde eeden voor het geval op hem nog eenige bewijslast mocht rusten, moet de eischer geacht worden zijn ter zake subsidiair aangeboden getuigenbewijs te hebben laten varen. De door den eischer opgedragen eed kan niet aan de gedaagden worden opgelegd.

Assen 27 Juni 1905.

205. Waar de gedaagden ten slotte aan den eischer een beslissenden eed hebben opgedragen, hebben zij getoond van een beroep op andere bewijsmiddelen af te zien, zoodat het slechts de vraag is of die eed beslissend is.

a Rotterdam 7 November 1904.

206. Partijen zijn bevoegd om bij overeenkomst de middelen van bewijs van overtreding der overeenkomst te regelen. De commissie, aan wier oordeel bewijskracht wordt toegekend is niet een commissie van arbitrage.

Rotterdam, 12 December 1904.

207. Het beding, tegenover een borg gemaakt, dat deze ten opzichte van het bedrag der schuld moet genoegen nemen met de boeking der schuldeischers, is rechtsgeldig.

b Amsterdam 10 November 1905.

208. De in de introductieve dagvaarding door eischeres geposeerde overeenkomst is niet dezelfde welke gedaagde erkent met haar te hebben aangegaan.

b Leeuwarden Hof 19 November 1902, bev. Winschoten 22 Januari 1902.

Aanbest. en aann.
Actie.
Appel Bz.
Arbiters 206.
Assurantie.
Beh. t. rolle, 204 v.
Bevr. en vervr.
Borgtocht 207.
Cassatie Bz.
Cassatie Sz.
Cognossement.
Commissionnair.
Cons. beslag 201.
Eed 204 v.
Eigendom 199 v.
Erfdienstbaarheid 199.
Erfpacht.
Faillissement.
Gel. bewijs Bz. 203 v.
Grondrenten.
Huur en verhuur 200.
Huur v. diensten.
Hypotheek.
Koopman.
Koopmansboeken 203.
Mot. v. vonnissen.
Niet. en nietigv. o. k.
Onr. daad.
Ontruiming 200.
Overeenkomst.
Rek.-courant.
Schadevergoeding 201.
Schuldoorzaak.
Spel en weddingschap.
Vonnis Bz.
Vrijwaring.
Wisselbrief.

BEWIJS IN STRAFZAKEN.

179. Bij eene aanklacht wegens overtreding van art. 461 Sr. kan de erkentenis van den beklaagde van zonder vergunning op zekeren hem niet toebehoorende grond te hebben geloopen, bij betwisting van daartoe niet gerechtigd te zijn niet gelden als eene „bekentenis" in den zin van art. 403 Sv.

b H. R. 4 December 1905, concl. conf.

180. Verduistering. In het beroepen vonnis heeft bij de samenstelling van het bewijs ten onrechte mede als aanwijzing gegolden de leugenachtige opgave van beklaagde: „dat hij het feit der te koop aanbieding aan getuige Frank, zooals dat door de Rechtbank als bewezen is aangenomen, ontkent." Aan de vrijheid toch van den beklaagde om zijne schuld aan het hem ten laste gelegde te erkennen of te ontkennen, wordt te kort gedaan, wanneer zijne ontkentenis van feiten of omstandigheden, die voldoende bewezen zijn, als bewijsmiddel tegen hem wordt gebezigd.

Amsterdam Hof 17 Februari 1903.

181. Een bloote ontkentenis zonder nadere formuleering is geen bewijsmiddel en kan dus daaruit geen aanwijzing tegen een beklaagde voortvloeien.

b Arnhem Hof 22 September 1904.

182. Geene wetsbepaling verbiedt den rechter zich zonder voorlichting van deskundigen een oordeel te vormen omtrent aard en werking van een revolverschot.

f H. R. 7 December 1903, concl. conf.

183. De beslissing, dat een zekere soort dieren in het algemeen gevaarlijk is, behoort niet tot de feiten, vatbaar om op eene der bij art. 392 Sv. omschreven wijzen bewezen te worden, zoodat de rechter die uit eigen wetenschap geven kan.

b H. R. 7 November 1904, concl. conf.

184. Het vonnis a quo vernietigd, omdat daarbij recht is gedaan op onwettig bewijs, nl. op 's rechters eigen waarneming en bezichtiging, voor hem ook genoemd „eigen wetenschap."

b Arnhem 7 November 1905.

Aanwijzingen.
Bekentenis Sz. 179 v.
Cassatie Sz.
Desk. Sz. 182.
Faillissement.
Kwade hond. en dieren 183.
Mot. v. vonnissen.
Schorsing Sz.
Strafvervolging 179.
Veld- en boschdel. 179.

BEWINDVOERDER z. ACTIE, EXECUTEUR-TESTAMENTAIR, KRANKZINNIGEN, PAND, SCHEIDING EN DEELING, SCHULDOORZAAK.

BEZIT.

374. Voor gezamenlijke bezitverkrijging is het geenszins een vereischte, dat elk medebezitter de daden, die bezitsoefening opleveren, persoonlijk en handdadig mede hebben verricht.
H. R. 31 Maart 1904, Concl. conf.

375. Art. 613 B. W. kent de actie tot handhaving in het bezit ook toe aan den medebezitter. De te bewijzen aangeboden feiten kunnen niet leiden tot bewijs van het gestelde gemeenschappelijk bezit.
a Zwolle 7 December 1904.

376. Wat er overigens zij van de door het Hof gevoerde, in 's Hoogen Raads arrest teruggegeven redeneering, dat de maatschappij Crailoo was bezitster te goeder trouw van den bewusten grond en daarmede ook van de boomen zoolang zij waren aardvast en dus onroerend, maakt het Hof uit de aangevoerde bewijsmiddelen met juistheid de gevolgtrekking, dat de onderhavige boomen toebehooren aan de voormelde maatschappij. Immers, door het omhakken op zichzelf hadden de requiranten nog niet de feitelijke heerschappij over de boomen verkregen; die boomen echter waren daardoor geworden roerende goederen, zoodat het bezit daarvan, hetwelk nog niet had opgehouden bij de bezitster van den grond te berusten, zoolang de requiranten nog niet de feitelijke heerschappij over die boomen konden uitoefenen, zij ze tevens nog niet hadden gebracht in den toestand, waarin verplaatsing en dus wegneming voor hen mogelijk was, blijkens art. 2014 B. W. gold als volkomen titel, met andere woorden was eigendom.
a H. R. 12 Juni 1906, Concl. contr., omdat art. 604 B. W. geen eigendomsrecht schept, doch alleen zekere bevoegdheden tot uitoefening van dat recht.

377. De gevorderde handhaving in het bezit van een meer in zijn geheel, waarvan de uitgestrektheid op drie kwartiers uurs wordt geschat, kon zonder schending der wet worden toegewezen, ook wanneer blijkens het vonnis het bezit van het geheele meer uitzondering lijdt voor eene smalle strook langs een deel van den oever en slechts voor wat betreft het inzamelen van waterplanten.
H. R. 31 Maart 1904, Concl. conf.

378. De actie van art. 618 B. W. komt slechts te pas bij stoornis met geheel verlies van een erf of gebouw zonder geweld, doch heeft overigens gelijke strekking en gevolgen als die van art. 606 B. W., welke laatste actie kan dienen tot handhaving van het gestoord bezit, ook als dit gepaard gaat met gedeeltelijk verlies van het bezit.
Almelo 30 September 1903.

379. Een ingevolge art. 14 der Woningwet gedane aanschrijving tot verbetering eener woning beslist allerminst over de vraag, of de aangeschrevene ook krachtens het burgerlijk recht daartoe de bevoegdheid heeft; deze heeft zichzelf die vraag te stellen en toont, gevolg gevende aan die aanschrijving, daardoor onmiskenbaar zich als rechthebbende te beschouwen, zoodat zijn krachtens dat vermeend recht, zij het dan ook naar aanleiding der bedoelde aanschrijving, verrichte daden zoo deze stoornis in een anders bezit teweeg brengen, het instellen eener bezitsactie door laatstbedoelden volkomen rechtvaardigen.
Tiel 9 September 1904 (interl.) en Tiel 10 Maart 1905 (eindvonnis), houdende toewijzing der bezitsactie.

380. De eischer is ontvankelijk in zijne vordering tot herstel en handhaving zijner erfdienstbaarheid van het hebben van een beerput op gedaagde's erf met de daarheen voerende leidingen tot afvoer in dien put van fecaliën en andere stoffen.
Utrecht 20 Januari 1904, — na de terugwijzing bij *a* H. R. 5 December 1902, Concl. conf.

381. Verklaard voor recht, dat eischer in het bezit van de bedoelde strook open grond door gedaagde is gestoord en eischer in dat bezit behoort te worden gehandhaafd.
b Rotterdam 6 Mei 1901 (interl. bevelende getuigenbewijs, en 9 November 1903 (eindvonnis) [= ... (61)] waartegen de cass. is verw. bij H. R. 3 Juni 1904, Concl. conf.

382. Het precario bezit van grond, om daarop iets te bouwen, brengt noodzakelijkerwijs mede, dat ook het op dien aldus verkregen grond gebouwde, precario wordt bezeten.
Haarlem, 18 November 1902, waartegen de cass. is verw. bij *c* H. R. 12 Juni 1903, Concl. conf.

383. Het gebruiken en onderhouden van een weg gedurende meer dan 30 jaar „met anderen" is onvoldoende om een eigendomsverkrijging daarvan door verjaring te bewijzen. Het betalen der grondbelasting, als zijnde geene feitelijke machtsuitoefening, is evenmin een daarvoor ter zake dienend feit. Dat de weg een buurweg zou zijn bewijst niets tegen het eigendomsrecht der wederpartij.
Leeuwarden Hof 8 Maart 1905.

384. Ook ten opzichte van de bermen van een weg is het zeer goed mogelijk, dat daarop bezit van bizondere personen wordt uitgeoefend, behoudens en onverkort de publiekrechtelijke bestemming van die bermen.
Tiel 9 Juli 1902, bevelende een getuigenbewijs en Tiel 29 April 1903, houdende toewijzing der ingestelde bezitsactie.

385. Bezit van een put. Constitutum possessorium. Uit het feit, dat gedaagde aan eischer, op een daartoe door dezen gedane vraag, heeft geantwoord, dat eischer den put in quaestie nog een jaar kon laten staan, volgt op zichzelf niet het door gedaagde gewilde constitutum possessorium, waartoe immers vereischt zou worden blijk van den wil des eischers om, ingevolge met gedaagde getroffen overeenkomst, den put, althans ten deele, voortaan te behouden voor gedaagde, die in het bezit er van trad.
Tiel 11 Maart 1904, en eindvonnis Tiel 18 November 1904.

386. Daar zoowel van het dak der eischeresse als van dat van den gedaagde het water wordt afgevoerd door de goot, kan dit gebruik van de goot in deze omstandigheden tegenover

den gedaagde geen bewijs leveren van het bezit bij de eischeresse.
b Breda 6 December 1904.
387. Het maken van een opening en daarna van een deur in een muur, dienende tot afsluiting van een portaal en kast levert niet op stoornis in de erfdienstbaarheid van dit portaal en kast, daar immers eene mogelijke vrees voor belemmering in de uitoefening dier erfdienstbaarheid niet met stoornis of belemmering is gelijk te stellen.
's Gravenhage 25 October 1905.
388. Wanneer met toepassing van art. 617 B. W. eene zaak ten petitoire is verwezen, dan blijven partijen in dat geding ten petitoire bevoegd om verkrijg door verjaring te bewijzen, zonder dat daar, ten aanzien van het voor dien verkrijg noodige bezit, de exceptie van gewijsde zaak tegen kan worden opgeworpen. Immers alsdan is het geding ten possensoire uit en is dat ten petitoire aangevangen en kan dus, waar de oorzaak van den eisch geheel verschilt, geen sprake zijn van evengenoemde exceptie.
's Hertogenbosch Hof 12 December 1905.
389. Rechtsvorderingen tot handhaving in het bezit, in conventie en in reconventie, betrekkelijk hetzelfde terrein.
Tiel 20 Mei 1902, bevelende over en weder een getuigenbewijs en eindvonnis Tiel 18 Maart 1904, houdende toewijzing der vordering in conventie, en ontzegging van die in reconventie.

Aansprakelijkheid Bz.
Actie 375.
Cassatie Bz.
Diefstal 376.
Eigendom 376, 383.
Erfdienstbaark. 380, 387.
Erfgooiers 376.
Getuigenbewijs Bz.
Gewijsde.
Kerk. goed. en rechten.
Onr. rechten 374. v.
Precario 382.
Scheidsmuren.
Tienden.
Verjaring Bz. 383.
Wegen 383 v.
Woningwet 379.
Zaken 384.

BIS IN IDEM, z. CURATEELE, GEWIJSDE, STRAFVERVOLGING.

BLANCO PAPIER, z. ORDERBILJET, WISSELBRIEF.

BOEDELBESCHRIJVING, z. INVENTARIS, VOOGDIJ, VOORRECHT VAN BOEDELBESCHRIJVING.

BOEDELSCHEIDING, z. SCHEIDING EN DEELING.

BORGTOCHT.

222. Daar eene overeenkomst van borgtocht is van informeelen aard, komt het er niet op aan in welke bewoordingen die overeenkomst is vervat, wanneer slechts duidelijk blijkt, dat partijen beoogden eene overeenkomst van borgtocht aan te gaan.
's Hertogenbosch Hof 3 Februari 1903.
223. De verbintenis van den hoofdschuldenaar tegenover den borg is afhankelijk van de opschortende voorwaarde, dat deze betaalt, met de aan zoodanige voorwaarde bij art. 1297 B. W. toegekende terugwerkende kracht. Ook uit art. 1880 B. W. blijkt het bestaan van een vorderingsrecht van den borg zelfs voordat hij betaald heeft. Schuldvergelijking tengevolge eener betaling als borg na het faillissement ingevolge eene overeenkomst voor de faillietverklaring aangegaan.
H. R. 13 November 1903, Concl. conf.
224. De woorden „défaut du débiteur" in art. 2021 C. C. hebben niet de strekking een bepaalde ingebreke stelling te eischen; voldoende is, dat de hoofdschuldenaar niet aan zijne verplichting voldaan heeft.
a 's Gravenhage Hof 23 Maart 1903.
225. Ook verkoop van een onroerend goed, krachtens de bij art. 1223 B. W. verleende onherroepelijke volmacht, is te beschouwen als uitwinning, die niet is te beperken tot verkoop. De borg die zich aansprakelijk heeft gesteld na uitwinning is dus verplicht te betalen.
a Amsterdam 21 Juni 1905.
226. Waar de verplichting tot schadevergoeding ook ingeval van ontbinding (in casu van eene huurcontract) voortspruit uit de overeenkomst, behoort zij tot datgene waarvoor bij onbepaalden borgtocht de borg instaat.
H. R. 17 Februari 1905, Concl. contr. (én au fond én omdat de beslissing feitelijk werd geacht) vern. *c* 's Gravenhage Hof 11 April 1904, waarbij was bev. 's-Gravenhage 25 November 1902, doch met beslissing, in tegenstelling met de rechtbank, dat er was aangegaan een onbepaalde borgtocht, nl. niet wegens één of meer speciale verplichtingen des schuldenaars doch wegens diens verplichtingen in haar geheelen omvang.
227. De borg die zich, onder afstand van alle voorrechten door de wet aan borgen toegekend, ten behoeve van den verhuurder hoofdelijk heeft verbonden voor „de trouwe naleving „der door den huurder aangegane huurovereen„komst en voor de juiste betaling van den huur„prijs" kan door den verhuurder niet worden aangesproken tot vergoeding van de kosten, schaden en interessen, vastgesteld bij een door den verhuurder tegen den huurder verkregen vonnis van ontbinding der huurovereenkomst, wegens wanpraestatie.
Amsterdam 8 November 1905.
228. Een borg wordt niet ontslagen van zijne verbintenis, wanneer de gewaarborgde crediteur in een faillissement nalaat in verzet te komen tegen de uitdeelingslijst, indien het resultaat van zoodanig verzet twijfelachtig is.
Breda 20 October 1903.
229. De borg, tot dekking van het door den debiteur schuldig geblevene, door den tweeden hypotheekhouder aangesproken, kon zich tegenover dezen niet beroepen op de omstandigheid, dat de eerste hypotheekhouder bij den verkoop de plaatselijke gebruiken niet heeft in acht genomen.
a Amsterdam 21 Juni 1905.
230. De borg, de vordering van art. 1881 B. W. uitstellend tot verhaal op zijn medeborgen, is, op straffe van niet-ontvankelijkheid, verplicht in de dagvaarding te stellen dat, bij de door hem gedane betaling der schuld, hij tot betaling in rechte vervolgd werd, of de schuldenaar was verklaard in staat van faillissement.
b Amsterdam 24 November 1905.
231. Bij een beroep van den onderborg op art. 1885 B. W. is een aanbod van getuigenbewijs tet staving van teruggave van een pand, dat niet bleek te zijn gegeven, terecht afgewezen.

b H. R. 2 Januari 1903. Concl. conf. vern. de cass. tegen *a* Amsterdam Hof 11 April 1902.

232. Wanneer de borg de gevolgen der afhankelijkheid van den borgtocht van het lot der hoofdverbintenis, niet heeft opgeheven door zich uitdrukkelijk met uitsluiting van ieder ander ten behoeve van een bepaald persoon te verbinden, volgt borgtocht bij overgang ex art. 1612 B. W. de huurovereenkomst.

Haarlem 17 November 1903.

233. Het bewijs van schuld tegenover den hoofdschuldenaar behoort ook te gelden tegenover de borgen, gelijk mede uit de artt. 1884 en 2021 B. W. voortvloeit.

's-Gravenhage Hof 7 Maart 1904.

234. Uit den aard van den borgtocht moet worden afgeleid, dat voor het vaststaan eener vordering tegenover den borg, behoudens door dezen te leveren tegenbewijs, geen meerder bewijs worden gevorderd dan tegen den schuldenaar.

b Amsterdam 10 November 1905.

235. De borg verzet zich tevergeefs, op grond van art. 1859 B. W., tegen het door den schuldeischer aangeboden bewijs, door openlegging van boeken, ten opzichte van het bedrag der vordering, wanneer hij zich contractueel heeft verbonden zich, bij verschil dienaangaande, aan de boeken van den schuldeischer te zullen gedragen, omdat die verbintenis slechts het bedrag der schuld betreft en niet, waarop voormeld art. 1859 alleen doelt, haar wezen.

b Amsterdam 10 November 1905.

236. Bewering van den medegedaagden borg, dat tusschen den eischer en den gedaagde zou zijn overeengekomen, dat eischer al het hout benoodigd voor het bouwen van zekere huizen zou leveren met uitdrukkelijke bepaling dat eerst na levering van al het benoodigde hout de gedaagde tot betaling verplicht zou zijn. Dit laatste beding is geen potestatieve voorwaarde. Evenmin kan de eischer volhouden, dat art. 1296 B. W. ten deze toepasselijk is, daar de borg tevens gesteld heeft dat de eischer de levering gestaakt heeft ondanks minnelijke aanmaningen van den gedaagde. Scheiding van de vordering tegen den hoofdschuldenaar met de vrijwaring van die tegen een borg. De eischer moet tegenover laatstgemelden den gestelden verkoop en levering bewijzen, de borg daarentegen de door hem gestelde afwijkende overeenkomst.

Amsterdam 6 April 1904.

BOTERWET.

30. De rechtbank heeft de telastelegging, dat requirant een vat, inhoudende eene op boter gelijkende, doch niet van melk afkomstige waar, heeft „doen vervoeren", uitgelegd als zijnde daarbij ten laste gelegd, dat requirant dit vervoer door de spoorwegmaatschappij, over wier lijnen het heeft plaats gehad, als bloot werktuig heeft doen plegen. Bij deze in cassatie onaantastbare uitlegging der dagvaarding is terecht beslist 1°. dat het vervoer der waar, van Helmond naar Elberfeld verzonden, ook te Venlo heeft plaats gehad, 2°. dat requirant dit vervoer ook te Venlo heeft doen plegen, derhalve ook dààr het vat heeft „doen vervoeren" in den zin der aanklacht.

H. R. 29 Mei 1906, Concl. conf.

31. De boterwet noch eene andere wet houdt in, dat de directeuren van eene boterfabriek verantwoordelijk zijn voor het vervoer van op boter gelijkende waar, ook al blijkt niet dat zij of een hunner tot dat vervoer hebben medegewerkt.

b 's-Hertogenbosch 19 Mei 1904.

32. Schuldigverklaring aan „het doen vervoeren, bestemd ten uitvoer naar het buitenland, van een op boter gelijkende waar, welke dienen kan om boter te vervangen en welke vetbestanddeelen bevatte, die niet van melk afkomstig zijn, zonder dat op de verpakking (derzelve) het woord „Margarine" in duidelijke letters voorkomt.

a 's-Hertogenbosch 19 Mei 1904.

33. Margarine. — Deskundigen-onderzoek. — Vrijspraak.

Amsterdam Kgr. I. 4 Mei 1905, bev. bij Amsterdam 27 December 1905.

34. Veroordeeling ter zake van het margarine voor vervoer in opslag hebben, terwijl niet op alle verpakkingen het woord „margarine" voorkomt en de waar bestemd is ten uitvoer naar het buitenland. Verwerping der verwering dat de beklaagden bij verkoop f. o. b. na de in ontvangstname door den expediteur, die voor de zeereis zou zorg dragen, van alle aansprakelijkheid af waren.

Rotterdam 28 December 1905.

35. Veroordeeling ter zake van het rondbrengen en doen vervoeren van margarine.

Arnhem 19 Juni 1906.

BOUWREGLEMENT.

Bij n°. 77. Bev. in zooverre bij *a* Arnhem Hof 17 December 1902. — Zie in cass. *d* H. R. 8 Januari 1904, concl. conf.

96. Bepalingen omtrent het geven van rooilijn m. a. w. het aangeven van de richting in welke gebouwen langs de openbare straat moeten worden gesticht, hebben niets uitstaande met bepalingen omtrent den aan de openbare straat liggenden grond, die volgens de rooilijn niet bebouwd mag worden. Het eigendomsrecht op dien grond wordt wel door de vaststelling van de rooilijn beperkt, maar dit wordt den eigenaar niet ontnomen of voor hem waardeloos gemaakt. Dergelijke bepalingen zijn dus niet in strijd met art. 625 B. W. en 151 Gw. Het afbreken door of namens de gemeente van perceelen, gebouwd in strijd met de bepalingen omtrent het geven van rooilijn, is dan geen onrechtmatige daad, maar een daad steunende op een bindende verordening, die terecht in art. 180 Gem. wet hare uitvoering vindt. Het schriftelijk gebod om de overige woningen weg te ruimen

en het verbod om die te betrekken, onder bedreiging van toepassing van art. 180 Gem. Wet is alzoo evenmin onrechtmatig. Door met bovenbedoeld „gebod" te wachten, totdat de woningen geheel waren voltooid, en dit gebod niet dadelijk nadat de fundamenten gelegd waren uit te vaardigen heeft de gedaagde gemeente art. 180 niet overtreden, daar dit alleen vordert (wat in confesso is, dat die heeft plaats gehad) een schriftelijke waarschuwing.

a Arnhem Hof 17 December 1902 vern. op dit punt Almelo 29 Mei 1901. De cass. is verw. bij *d* H. R. 8 Januari 1904, concl. conf.

97. De bouwverordening der gemeente Enschedé stelt niet strafbaar het hebben van een gebouw zonder vergunning van B. en W., in welk geval het vervallen der vergunning de strafbaarheid zou kunnen medebrengen, en evenmin het niet voldoen aan de bij verleening der vergunning gestelde voorwaarden.

a H. R. 20 April 1903, concl. conf.

Aansprakelijkh. Bz. 96. | *Gem. verord.* 96 v.
Adm. en recht. macht. | Onr. daad 96.
Dagv. St. | *Woningwet.*
Eigendom 96. |

BRANDREGLEMENT.

44. In art. 132 der Alg. Pol. verordening voor de gemeente Kesteren omvat de uitdrukking „het blusschen van brand" ook de beproeving van brandbluschmiddelen.

a H. R. 15 Februari 1904, concl. conf.

Adm. en recht. macht. | Gem. verord. 44.

BRANDSTICHTING.

81. Daargelaten het gevaar geloopen door omliggende woningen, moet worden aangenomen, dat er bij een gestichten brand gemeen gevaar voor goederen te duchten was, nu vaststaat, dat die brand door den bewoner gesticht werd in een huis, dat hem niet toebehoorde en waarin zich zijn door hem tegen brandgevaar verzekerde inboedel bevond.

a Leeuwarden Hof 15 September 1904.

82. Onder „schuld" in de beteekenis van art. 158 al. 1 Sr. is niet anders te verstaan dan „grove" schuld (culpa lata). Bewijs door aanwijzingen.

a Arnhem Hof 22 September 1904.

83. Veroordeeling wegens het met het oogmerk om zich ten nadeele van den verzekeraar wederrechtelijk te bevoordeelen brandstichten in eenig tegen brandgevaar verzekerd goed.

Heerenveen 31 Maart 1904.

84. Schuldigverklaring aan het opzettelijk stichten van brand, waarvan gemeen gevaar voor goederen en levensgevaar voor een ander te duchten is.

b Amsterdam 9 September 1904.

85. Het ten laste der requirante bewezen verklaarde feit is terecht gequalificeerd als opzettelijke brandstichting, waarbij gemeen gevaar voor goederen te duchten is.

e H. R. 25 Juni 1906, concl. conf.

86. Opzettelijke brandstichting waarvan gemeen gevaar voor goederen te duchten is.

Haarlem 30 October 1902.

Gem. gev. misdrijven 81. |

BRIEVENVERVOER.

41. Artt. 24 en 27, 3° der wet tot regeling der brievenposterij en art. 33, 2e lid der Leerplichtwet ontslag van rechtsvervolging bij gebreke van penale sanctie.

Utrecht 2 April 1906.

Ambtsmisdrijven. | Posterijen 41.

BRUGGELDEN Z. TOLLEN.

BRUIKLEEN.

23. Tusschen partijen is eene overeenkomst tot stand gekomen over het verleenen aan eischer van een zeker gebruiksrecht op bedoelden zolder. De ten processen vaststaande feiten leveren echter geene overtreding dier overeenkomst op, zoodat eischer zijne vordering, gegrond op nietnakoming der overeenkomst door gedaagde, moet worden ontzegd.

b Rotterdam 9 Maart 1903.

24. Art. 1787 B. W. is alleen toepasselijk op de bruikleeningen, waarvan het doel, waartoe de ontvanger de zaak verkrijgt, bepaald is omschreven; als zoodanig kan niet gelden de vage bewering, dat de leener de geleende effecten „voor zijn zaken „ter leen ontving en dat hij ze nog „voor zijn zaken" noodig heeft.

Amsterdam 25 Maart 1904.

25. Waar in de quitanties, waarbij de ontvangst der effecten werd erkend, en in de nota's bij de toezending der vervallen coupons, de nummers der in leen gegeven effecten werden vermeld, moet als de bedoeling van partijen worden aangenomen, dat zij niet de stukken als soort, maar individueel bepaald, als voorwerp harer overeenkomst maakten.

Amsterdam 25 Maart 1904.

26. Feitelijke beslissing, dat in casu het het uitgeleende geacht wordt te hebben kunnen dienen tot het gebruik, waartoe het was uitgeleend; art. 1787 B. W.

Dordrecht 19 October 1904.

Actio. | *Revind. beslag.*

BURENGERUCHT Z. DRANKWET, GEMEENTE-VERORDENING, GETUIGENBEWIJS SZ.

BURGEMEESTER.

11. Onder de bij art. 188 Gem. wet aan den Burgemeester ter opgedragen politie moet verstaan worden de handhaving der openbare orde in de dáár genoemde plaatsen, niet het maken der daarbij toe te passen verordeningen, dat integendeel volgens art. 135 altijd aan den gemeenteraad behoort.

a H. R. 8 December 1902, concl. conf.

Drankwet. | Politie 11.
Gem. verord. 11. | Schouwburg 11.
Geneeskunde. | *Schrift. bew. Sz.*
Herbergen. |

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS Z. AANSPRAKELIJKHEID BZ., ADMINISTRATIEVE EN RECHTERLIJKE MACHT, GEMEENTE, GEMEENTEVERORDENING, PROVINCIALE VERORDENING, SCHRIFTELIJK BEWIJS SZ.

BURGERLIJKE STAND.

180. De ouders, die bij de huwelijksakte toestemming geven tot het huwelijk hunner kin-

deren zijn bij die akte niet partijen en behoeven die akte niet te teekenen.
Groningen 6 Juli 1906.

181. Legalisatie van de uittreksels uit de akten van den burgerlijken stand is geen vereischte voor de geloofwaardigheid der uittreksels. Legalisatie dient slechts als een middel om de echtheid van de onder het stuk gestelde handteekening vast te stellen. Art. 24 B. W.
Zwolle 27 Januari 1904.

182. Uittreksels uit de registers van den Burgerlijken Stand, niet als zoodanig aangenomen, doch als eene niets bewijzende verklaring, dat bewezen zou zijn.
's-Hertogenbosch Kgr. 29 Maart 1905.

183. In art. 37 B. W. is onder „woonplaats" niet begrepen de „laatste woonplaats" der moeder hier te lande, indien zij deze in vroeger jaren heeft verlaten met het kennelijk voornemen dáàr niet terug te keeren.
b R. R. 2 Maart 1906, concl. conf.

184. De vordering tot last van aanteekening op den kant der geboorteakte van de geldigverklaring eener ontkenning, is, ofschoon de wet die aanteekening niet uitdrukkelijk regelt, naar analogie van het bij art. 38 B. W. bepaalde, op de wet gegrond.
Amsterdam 14 October 1903.

185. De ambtenaar van den burgerlijken stand te Leeuwarderadeel, belast met het houden van het register van de huwelijksafkondigingen is strafbaar, wanneer in dat register ongeteekende acten voorkomen, ook al heeft hij de in die acten vermelde afkondigingen niet zelf verricht of doen verrichten, wanneer niet blijkt, dat hij op den datum in de acten vermeld verhinderd was zijn functie uit te oefenen, of een plaatsvervanger had, die voor hem optrad.
Leeuwarden 14 Juni 1906.

186. Veroordeeling van een ambtenaar van den Burgerlijken Stand wegens het voltrekken van een huwelijk binnen 300 dagen na de ontbinding van het vorige. Vrijspraak van eenige andere feiten. Ontslag van rechtsvervolging ter zake van het in een huwelijksakte geen melding maken van de niet-onderteekening door een der ouders.
Arnhem 13 Juni 1904.

187. De ambtenaar van den burgerlijken stand kan voor het opmaken der akte van inschrijving eener echtscheiding volgens art. 48 B. W. vorderen, dat hem een afschrift van het vonnis van echtscheiding, niet bloot een afschrift der grosse van dat vonnis worde ter hand gesteld.
a H. R. 24 December 1903, concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam Hof (20 October 1903) .... (12) waarbij, om andere redenen, werd vern. Utrecht 22 September 1903.

188. Daar nog geen zes maanden zijn verloopen sedert het huwelijk is ontbonden verklaard, en inschrijving der echtscheiding binnen zes maanden te rekenen van den dag waarop het vonnis voor geen wettelijk beroep vatbaar is moet plaats vinden, bestaat het geval nog niet, hoewel het vonnis van echtscheiding nog niet is ingeschreven, dat volgens art. 70 B. W. grond oplevert tot aanvulling der registers van den burgerlijken stand, en is requestrante in haar verzoek, als præmateur, niet ontvankelijk.
Utrecht 22 September 1903, vern. bij Amsterdam Hof (20 October 1903)....(12), op grond dat het voor de ontvankelijkheid voldoende is te stellen, dat de scheidingsacte, welke behoorde te zijn ingeschreven niet ingeschreven is. De cass. tegen het arrest is verw. bij *a* H. R. 24 December 1903, concl. conf.

189. Ingevolge art. 50 B. W. is de ambtenaar van den burgerlijnen stand ter plaatse, waar iemands dood is geconstateerd, in casu iemands lijk is aangespoeld, niet bevoegd alléén op grond daarvan eene akte van diens overlijden op te maken.
H. R. 23 Maart 1905, concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 4 Januari 1905, waarbij was bev. Haarlem 25 October 1904.

Afstamming. Domicilie 183. Echtscheiding 188. Huwelijk 180, 186. Legalisatie 181. Ontk. v. kind 184. Schrift. bew. Bz. 182. *Valschheid St.*

BUURWEG z. UITWEG.

CARGADOOR.

19. De geconsigneerde der lading, bij de chertepartij tevens als cargadoor aangewezen, die de cargadoorswerkzaamheden feitelijk door een cargadoor heeft doen behandelen, en die de vracht aan dien crargadoor heeft betaald, is waar de usantieele volmacht op den cargadoor om de vracht te ontvangen niet is ingetrokken, door de betaling der vracht aan den cargadoor tegenover den kapitein gelibereerd.
Rotterdam 18 Januari 1904.

20. Wanneer de bevrachtingsovereenkomst cargadoorsloon toekent volgens het gebruik in de lossingshaven, moet rekening worden gehouden met het loon gebruikelijk voor de soort van lading door het schip aangebracht. Het bewijs omtrent het gebruikelijk loon zou kunnen volgen uit het feit dat alle schepen die van 1882 tot 1901 te Rotterdam uit Australië met dezelfde lading waren binnengekomen, het door des gedaagde in rekening gebrachte cargadoorsloon hadden betaald, maar alleen wanneer dit geschied was aan verschillende cargadoors, niet waar al die schepen door eenzelfden cargadoor zijn bediend, in welk geval die berekening nog geen gewoonte van de haven bewijst.
b Rotterdam 6 December 1905.

Bew. en verr. 19 v. Gewoonte 20.

CASSATIE IN BURGERLIJKE ZAKEN.

I. Toelaatbaarheid. — Instellen. — Middelen in het algemeen. — Wat is „wet."
II. Behandeling.
§ 1. Nieuwe middelen.
§ 2. Quaestiones juris et facti.
III. Verwijzing.

I.

642. Het bestreden arrest, waarbij een eisch tot mededeeling van reeds ter eerste instantie medegedeelde stukken werd toegewezen, is te beschouwen als preparatoir, zoodat een beroep in cassatie daartegen alleen openstaat tegelijk met dat tegen het eindarrest.
c H. R. 13 Maart 1903, concl. conf.

643. Ingevolge art. 96 R. O. kan een gewoon beroep in cassatie alléén worden ingesteld door partijen, dat is door hen, die in de vorige instantie in rechten zijn verschenen, aldaar

hunne rechten hebben kunnen handhaven en zich te beklagen hebben, dat die rechten door de rechterlijke beslissing zijn miskend. Zij die zich opdoen als de „onbekende erfgenamen", die bij eene nietig verklaarde dagvaarding opgeroepen zijn, zijn in hun beroep niet-ontvankelijk.

b. H. R. 18 November 1904, Concl. conf.

643bis. Niet ontvankelijk is het beroep in cassatie van den verzoeker tot nietigverklaring der inschrijving van een handelsmerk tegen de beschikking, waarbij die nietigverklaring, zij het dan op andere dan de door den verzoeker aangevoerde gronden is ingewilligd ook al mochten die gronden onjuist zijn.

H. R. 15 Januari 1903, Concl. conf.

644. De voorziening in cassatie in onteigeningszaken kan ter voldoening aan art. 52 der onteigeningswet nog op den vierden dag na de uitspraak plaats hebben, indien den derden dag op een Zondag valt.

c H. R. 20 April 1906, Concl. conf. — Zie a quo Roermond 16 Maart 1905.

645. Waar de requirante zich in overeenstemming met de tot hiertoe gevolgde procedure tot den Hoogen Raad heeft gewend met zoodanig verzoek als zou kunnen leiden tot herstel van hare grieven tegen de door haar bestreden rechterlijke beschikking in zeker faillissement, kan het beroep op het niet bestaan van dat faillissement niet opleveren een grond van niet-ontvankelijkheid der voorziening in cassatie.

b H. R. 15 April 1904, Concl. conf.

646. 's-Hofs bijkomende overweging, dat het bestuur der vennootschap, als zoodanig, uit zich zelve bevoegd was tot het verlijden der notarieele akte van wijziging, waartoe de vergadering besloot, behoort in cassatie onbesproken te blijven, als zijnde slechts ten overvloede gegeven, buiten den grond van zijn beslissing.

a H. R. 3 Februari 1905, Concl. conf., verw. de cass. tegen *a* 's-Hertogenbosch Hof 17 Mei 1904, waarbij bev. *a* 's-Hertogenbosch 4 December 1903.

647. Waar ingevolge art. 406 Rv. bij een eisch tot cassatie wegens overschrijding van rechtsmacht de daartoe betrekkelijke wetsbepalingen worden aangehaald, is uitgesloten eene opvatting van het cassatiemiddel, alsof daarbij behalve over overschrijding van rechtsmacht nog afzonderlijk over schending der wet wordt geklaagd.

b H. R. 7 April 1905, Concl. conf., verw. de cass. tegen Rotterdam Kgr. I 16 November 1904.

648. In cassatie is niet-ontvankelijk de klacht, dat bij de bestreden uitspraak eene zekere wetsbepaling, door den eischer zelf niet rechtstreeks toepasselijk geacht, niet bij analogie is toegepast.

b H. R. 22 Januari 1904, Concl. conf., verw. de cass. tegen *a* 's-Gravenhage Hof 29 Juni 1903.

649. In cassatie kan niet worden onderzocht, of eenige wetsbepaling in zeker geval bij analogie had moeten worden toegepast.

b H. R. 11 November 1904, Concl. conf.

650. Het eerste en het derde middel kunnen niet tot cassatie leiden, omdat in die middelen niet voorkomt art. 209 Kh., terwijl het hier toch geldt een geschil over orderbriefjes, zoodat de wel aangehaalde artikelen, alleen handelende over wissels, bij het bestreden arrest op zich zelf niet kunnen zijn miskend.

c H. R. 8 Mei 1903, Concl. conf., verw. de cassatie tegen *b* 's-Gravenhage Hof 29 December 1902.

651. Al vermeldt het tweede middel wel art. 209 Kh. als geschonden, kan ook dit middel niet tot cassatie leiden, omdat in de redeneeringen daarvan, voorzoover verstaanbaar, wordt opgekomen tegen de toepassing van art. 116 Kh., ten aanzien der orderbriefjes door het Hof gegeven, en nochtans geen schending of verkeerde toepassing van dit wetsvoorschrift in het middel wordt gesteld.

c H. R. 8 Mei 1903, Concl. conf., verw. de cass. tegen *b* 's-Gravenhage Hof 29 December 1902.

652. Miskenning van het verschil tusschen wissels en orderbriefjes zou in geen geval tot cassatie kunnen leiden, waar geen der drie bij het principale middel aangehaalde artikelen iets omtrent den aard van den wissel inhoudt.

c H. R. 12 Februari 1904, Concl. conf., verw. de cass. tegen *b* 's-Gravenhage Hof 29 December 1902.

653. Over de schending of verkeerde toepassing van art. 9 Faill. wet in verband met andere wetsartikelen kan beroep in cassatie worden gedaan, maar daaromtrent kan geen onderzoek plaats hebben, indien over de schending of verkeerde toepassing van dat artikel geen klacht is gedaan.

H. R. 29 Juni 1904, Concl. conf.

654. De geldigheid en de bewijskracht eener in den vreemde opgemaakte acte ten opzichte eener vreemde vennootschap kunnen niet worden getoetst aan de Nederlandsche wetgeving en mitsdien niet worden onderworpen aan eene beoordeeling in cassatie.

b H. R. 24 Juni 1904. Concl. conf.

655. De beslissing dat naar de duitsche wetgeving een brief, nu de echtheid daarvan niet betwist is, ook ten aanzien zijner dagteekening tegen den eischer volledig bewijs oplevert, is eene beslissing van internationaal privaatrecht, waardoor noch art. 10 Alg. Bep. (immers de rechtshandeling had in Duitschland plaats) noch art. 1917 B. W. zijn geschonden. Laatstgemeld artikel is geen voorschrift omtrent den vorm van onderhandsche akte en bindt evenmin den rechter als formeel procesrecht.

a H. R. 24 Maart 1905, Concl. conf. Zie in primis Amsterdam 26 April 1902.

656. Van het bij het K. B. van 27 November 1843 goedgekeurde reglement betreffende bruggeld over de Eem kan schending niet worden beweerd, vermits dit reglement niet kan worden aangemerkt als eene wettelijke verordening, tegen welker schending of verkeerde toepassing een beroep in cassatie is toegelaten.

d H. R. 26 Juni 1903, Concl. conf. — Zie a quo *a* Utrecht 29 October 1902.

657. In cassatie kan niet beweerd worden schending of verkeerde toepassing van reglementen van een zedelijk lichaam.

c H. R. 2 Januari 1903, Concl. conf., verw. de cass. tegen 's-Gravenhage 7 April 1902, waarbij was vern. Middelburg 27 Maart 1901.

658. De uitlegging en het verzuim van toepassing van kerkelijke reglementen zijn niet onderworpen aan het onderzoek van den rechter in cassatie.

a H. R. 17 April 1903, Concl. conf., verw. de

cass. tegen *b* 's-Hertogenbosch Hof 1 April 1902, waarbij werd vern. Maastricht 6 December 1900.

659. Het Koninklijk Besluit van 2 Augustus 1870, no. 10, waarop de Raad van State niet is gehoord en dat niet is afgekondigd, is niet een algemeene maatregel van bestuur, derhalve niet zoodanige wet of wettelijke verordening, waarvan schending of verkeerde toepassing met vrucht in cassatie kan worden beweerd. Evenmin kan eene schending of verkeerde toepassing van art. 26 der Armenwet op den daarvoor bij het middel aangevoerden grond worden aangenomen, omdat het voorschrift, dat de kennisgeving aan den Commissaris der Koningin onverwijld na de opneming moet geschieden, wel in voormeld K. B. voorkomt, maar niet in de armenwet zelve.

a H. R. 23 Februari 1906, Concl. conf.

660. Terwijl in cassatie van de resolutie van Ged. Staten in Friesland van 28 Juni 1838 schending of verkeerde toepassing niet is en ook wegens den aard van dat stuk niet kan worden beweerd, staat alsnu tengevolge van 's Hofs interpretatie van die resolutie vast de privaatrechtelijke verantwoordelijkheid van den beheerder aan den pastor loci, waaruit volgt de ontvankelijkheid van des verweerders oorspronkelijken, tegen den eischer in cassatie q.q. ingestelde vordering tot rekening en verantwoording.

b H. R. 23 Maart 1906, Concl. conf.

II § 1.

661. Het voorgestelde middel kan niet worden onderzocht, vermits alsdan in cassatie onderzoek zou worden gedaan naar een verweer tegen het ingestelde hooger beroep, dat door de eischeres in cassatie niet voor het hof is gevoerd.

H. R. 20 Mei 1904, Concl. conf.

662. Waar schadevergoeding is toegekend wegens belemmering en stoornis in den handel door het beslag in winkel en magazijn en aanwezigheid van den bewaarder en in vorige instanties alleen bezwaar is geopperd tegen het quantum der gevorderde en toegewezen vergoeding is in cassatie niet toelaatbaar, de nieuwe grief dat door toekenning dier vergoeding een bij de wet niet toegelaten schadeelement als zoodanig zou zijn aangenomen.

c H. R. 13 Januari 1905, Concl. conf.

663. De eischer in cassatie, oorspronkelijk gedaagde, in vroegere instanties niet betwist hebbende, dat de ingestelde actie betrof eene handelsschuld en het bewijs door vermoedens alzoo was toegelaten, kon in cassatie op die houding niet terugkomen.

a H. R. 26 Januari 1906, Concl. conf.

664. Formeele onvoldoendheid der oorspronkelijke dagvaarding kan niet voor het eerst in cassatie worden beweerd. Niet voldoende omschrijving der beweerdelijk ontvreemde effecten en gemis van gegevens voor de in verband daarmede staande schadebepaling.

c H. R. 9 Maart 1906, Concl. conf., verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 20 April 1905.

665. Het eerste middel van cassatie hierin bestaande, dat in rechten waren geroepen niet de naamlooze vennootschap in liquidatie zelve, doch hare liquidateuren, kan, als betreffende een middel van verweer tegen de ontvankelijkheid der vordering, dat door de eischers niet in eersten aanleg is voorgesteld, voor den Hoogen Raad geen onderwerp van onderzoek uitmaken en dus niet tot cassatie leiden.

c H. R. 16 Maart 1906, Concl. conf.

666. De grief, rakende het bij dagvaarding optreden van den verweerder als commissionair overeenkomstig art. 76 Kh., kan geen punt van onderzoek uitmaken, omdat deswege geen regelmatig beklag in eerste instantie is gemaakt.

b H. R. 18 Mei 1906, Concl. conf.

667. Vermits van de bij het eerste middel bedoelde beschikking der rechtbank geen vernietiging is gevraagd in hooger beroep, en dus door het Hof over hare juistheid geen uitspraak is gedaan, kan deze ook in cassatie geen punt van onderzoek uitmaken.

b H. R. 30 Juli 1906, Concl. conf.

§ 2.

668. Bij het bestreden vonnis is geen uitspraak gegeven over de bedoeling van partijen bij de overeenkomst maar over het rechtsgeldige der overeenkomst, hoedanige beslissing aan het oordeel van den rechter in cassatie niet is onttrokken.

b H. R. 7 April 1905, Concl. conf.

669. De vraag, of de wil om zich aan het in eersten aanleg gewezen vonnis te onderwerpen bij den eischer heeft bestaan, en of die wil ondubbelzinnig sprak uit zijne houding onder de door het bestreden arrest in aanmerking gebrachte omstandigheden, stond ter beoordeeling van het Hof als rechter over de feiten, en dat oordeel moet in cassatie worden geëerbiedigd.

c H. R. 9 Maart 1906, Concl. conf., verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 20 April 1905.

670. Het onder de ten processe vaststaande omstandigheden vragen van een naderen termijn tot het doen hooren van een anderen in plaats van den gewraakten getuige was niet eene daad, waardoor de eischeres ondubbelzinnnig te kennen gaf, dat zij in de toewijzing der wraking berustte.

b H. R. 23 Januari 1903, Concl. conf.

671. Het eerste middel mist zijn feitelijken grondslag. Het gevolg daarvan is, dat ook het tweede middel niet kan opgaan, als zijn feitelijken grondslag missende. Bovendien zoude dit middel niet tot cassatie kunnen leiden omdat de daarbij bedoelde exceptie is afgewezen op nog een anderen grond dan die, waartegen het is gericht, t. w. dat van inachtneming der voorschriften van art. 6200 Rv. door partijen ten deze niet is gebleken.

b H. R. 6 Mei 1904, Concl. conf.

672. Volgens de feitelijke uitlegging, door het Hof aan de tusschen partijen gesloten overeenkomst gegeven, op welke uitlegging in cassatie niet kan worden teruggekomen, is bij het bestreden arrest terecht beslist, dat die overeenkomst niet was een compromis.

b H. R. 4 December 1903, Concl. conf.

673. De vragen, welke feiten tusschen partijen vaststaan, en welke gevolgen daaruit kunnen worden afgeleid om te komen tot eene beslissing aangaande den werkelijken inhoud der tusschen partijen getroffen overeenkomst,

kunnen als van feitelijken aard niet in cassatie worden onderzocht.

H. R. 26 October 1906, Concl. conf.

674. Het eenig middel van cassatie berustende op beklag tegen eene veroordeeling uit hoofde eener overeenkomst zonder schuldoorzaak en omkeering van bewijslast getoetst aan den inhoud der beide door den eischer bestreden vonnissen, interlocutoir en eindvonnis, kan niet opgaan.

b H. R. 17 Juni 1904, Concl. conf.

675. Waar een exceptie volgens de feitelijke beslissing van het Hof tot grond had, dat eene vordering zou steunen op spel en weddingschap, is verworpen en aangenomen, dat de vordering steunde op saldo van rekening-courant, voortgesproten uit orders tot koop en verkoop van effecten, verstrekt aan en uitgevoerd door een commissionair, moeten die beslissingen in cassatie worden geëerbiedigd en mist de bewering, dat het Hof zou hebben aangenomen, dat tegenover een commissionair geen beroep zou kunnen worden gedaan op art. 1825 B. W. haar feitelijken grondslag. In verband daarmede kan ook het derde middel niet tot cassatie leiden, vermits als gelijk ten deze orders tot verkoop van effecten ter beurze van Londen zijn gegeven aan een commissionair in effecten, die in deze hoedanigheid de orders uitvoert, de hier ingestelde vordering van den commissionair, die van zijnen lastgever het saldo van rekening invordert, tot grondslag heeft: gesloten overeenkomst van koop en verkoop voor diens rekening, waarbij het onverschillig is, met welke bedoeling zijn lastgever die handelingen opgedragen heeft. Het vierde middel, betreffende het niet geleverd zijn van bewijs, stuit af op 's Hofs feitelijke beslissing.

b H. R. 18 Mei 1906, Concl. conf.

676. De feitelijke beslissing, waarbij verbruikleening werd aangenomen als de oorzaak der overeenkomst, waarop de oorspronkelijke eischer zijne vordering grondde, uitgedrukt in de door hem overgelegde schuldbekentenis, moet in cassatie worden geëerbiedigd.

a H. R. 16 Januari 1903, Concl. conf.

677. Door de beslissing der rechtbank, dat het geschrift, waaraan de verzoeker zijne hoedanigheid van voogd over zekere minderjarigen meent te ontleenen, niet inhoudt eene voogdijbenoeming, kunnen de artt. 932, 933 en 934 B. W. niet zijn geschonden.

a H. R. 16 Maart 1906, Concl. conf.

678. De waardeering van den inhoud der dingtalen in verband met de door partijen in het geding aangenomen houding is aan een onderzoek in cassatie onttrokken.

b H. R. 20 April 1906, Concl. conf.

679. 's Rechters beslissing, dat uit de volgens het vonnis vaststaande feiten blijkt van den wil der verweerders in cassatie om het meer als eigenaar te bezitten, is feitelijk.

H. R. 31 Maart 1904, Concl. conf.

680. Aan het middel van cassatie hierop gebaseerd, dat den oorspronkelijken eischer het bewijs had moeten worden opgelegd, dat het medebezit der anderen door een der middelen in art. 1997 j° 592 B. W. op hun was overgegaan, ontbreekt in zijne beide onderdeelen de feitelijke grondslag, dat de rechtbank als feitelijk vaststaande zou hebben aangenomen dat de oorspronkelijke eischer was medebezitter en dat hij die onroerende goederen ook voor anderen hield.

H. R. 3 Juni 1904, Concl. conf., verw. de cass. tegen Rotterdam 9 November 1903 (eindvonnis) [= . . (61)] en *b* Rotterdam 6 Mei 1901 (interlocutoir).

681. Eene beslissing betreffende de uitlegging der dagvaarding is in cassatie onaantastbaar.

b H. R. 13 Maart 1903, Concl. conf.

682. In cassatie kan niet worden onderzocht het oordeel der rechtbank, dat den opgedragen eed niet zoo was geformuleerd, dat daardoor eene beslissing ten aanzien van het tusschen partijen bestaande geschil over de gevorderde renten verkregen werd.

H. R. 10 November 1905, Concl. conf.

683. Verwerping der voorziening, omdat het voorgestelde middel zijn feitelijken grondslag mist. Fabrieksmerk.

H. R. 2 Mei 1903, Concl. conf.

684. Het voorgestelde middel, berustende op de stelling, dat het hof bij zijne beslissing heeft voorbijgezien, dat de faillissementswet ook voor eene betwisting der vordering, waarop het verzoek der faillietverklaring is gegrond, niet meer dan summier bewijs van den schuldenaar vordert, kan niet tot cassatie leiden, omdat feitelijk onjuist is de bewering, dat het hof meer dan summier bewijs van den verzoeker van cassatie heeft gevorderd.

H. R. 1 Maart 1906, Concl. conf.

685 Het oordeel der rechtbank over de gevolgen, die de afwijzing der door de eischeres ingestelde vordering voor de drie gewraakte getuigen kon hebben, is eene feitelijke beslissing, waarop in cassatie niet kan worden teruggekomen.

b H. R. 23 Januari 1903, Concl. conf.

686. Het middel, dat ten deele zijn feitelijken grondslag mist, kan ook overigens niet leiden tot cassatie, met het oog op 's hofs feitelijke beslissing omtrent de vraag, of de cijfers op de balans de werkelijke waarde der baten uitdrukken, en omdat het maken van feitelijke gevolgtrekkingen is overgelaten aan den rechter, die over de feiten oordeelt.

c H. R. 12 Juni 1903, Concl. conf.

687. In cassatie kan niet worden onderzocht of de omstandigheden, waaronder eene in vergelijking te brengen opeischbare inschuld zich voordoet van dien aard zijn, dat zij voor dadelijke vereffening vatbaar is.

H. R. 10 November 1905, Concl. conf.

688. Interventie in een geding tot revindicatie van een gestolen schilderij. De rechter, die over de feiten oordeelt, heeft de vraag te beantwoorden, of de verzoeker tot tusschenkomst in een geding de aanwezigheid van het daartoe noodige belang inderdaad heeft gestaafd, en niets belet dien rechter de ontkennende beantwoording dezer vraag te gronden op door den verzoeker niet betwiste feiten, (dat n.l. de oorspronkelijke eischer tijdens de dagvaarding eigenaar was) omdat die feiten alsdan vaststaan tusschen de in de procedure tot tusschenkomst tegenover elkander staande partijen.

a H. R. 16 November 1906, Concl. conf., verw. de cass. tegen 's-Gravenhage Hof 20 Mei 1906, waarbij was vern. 's-Gravenhage 11 April 1905.

III.

689. Een arrest van cassatie met verwijzing is een bevel betrekkelijk de verdere behandeling van het geding, tot welks inachtneming de rechters, die het aangaat, volgens de artt. 424 en 422 Rv. zijn verplicht, zoodat nietinachtneming daarvan is schending dier wetsartikelen.

c H. R. 29 Juni 1906, Concl. conf., vern. een na de terugwijzing gewezen arrest op grond, dat het bevel, bij de verwijzing gegeven niet was opgevolgd, doordien het Hof slechts als bewezen had aangenomen dat M. in het bezit was van middelen om de vordering geheel, „of gedeeltelijk" te betalen, terwijl bewezen moest worden dat M. in staat was „het verschuldigde" aan den verweerder te betalen en „dit" op hem te verhalen.

Zie het arrest van verwijzing H. R. 31 Maart 1905, Concl. contr.

CASSATIE IN STRAFZAKEN.

I § 1.

1235. Wat er zij van de beschouwingen, die den kantonrechter geleid hebben tot zijne bestreden uitspraak, bevat deze eene vrijspraak, waartegen een gewoon beroep in cassatie is uitgesloten.

b H. R. 17 October 1904, Concl. conf.

1236. Tegen de bij het bestreden vonnis gegeven vrijspraak, haar grond hebbende hierin, dat het hoofdbestanddeel der dagvaarding niet bewezen was, is een gewoon beroep in cassatie uitgesloten, al heeft de rechtbank hierbij dan ook „ten overvloede" op rechtsgronden overwogen, dat, al ware het ten laste gelegde feit bewezen, het toch niet strafbaar zoude zijn.

e H. R. 7 December 1903, Concl. conf.

1237. Tegen eene vrijspraak, gegrond op het naar 's rechters oordeel niet geleverd bewijs van wat den beklaagde is ten laste gelegd, is het gewone beroep in cassatie uitgesloten, onverschillig of de beoordeeling van de wettigheid van een bewijsmiddel, waarop de vrijspraak berust, al dan niet in overeenstemming is met de wet. Bewijskracht van een legger ten opzichte van den onderhoudsplicht eener waterleiding.

c H. R. 9 November 1903, Concl. conf.

1238. Tegen eene vrijspraak is bij art. 347 Sv. een gewoon beroep in cassatie uitgesloten, ook dan wanneer de beoordeeling van de wettigheid van een bewijsmiddel, waarop zij berust, (in casu, het aannemen der onwettigheid van een procesverbaal) niet is in overeenstemming met de wet.

b H. R. 25 Juni 1906, Concl. conf.

1239. Het bestreden vonnis, beslissende dat beklaagden niet waren bestuurders in den zin der Arbeidswet en dus niet aansprakelijk voor het aanwezig zijn der arbeiderslijst, bevat eene werkelijke vrijspraak, waartegen een gewoon beroep in cassatie is niet-ontvankelijk.

a H. R. 25 Januari 1904, Concl. conf.

1240. De bestreden vrijspraak is, als berustende op eene feitelijke beslissing omtrent den omvang der aan den gerequireerde verleende vergunning tot verkoop van sterken drank in het klein, eene werkelijke vrijspraak, waartegen het gewoon beroep in cassatie is uitgesloten.

c H. R. 2 Juni 1903, concl. conf.

1241. De vrijspraak in het bestreden vonnis is, als berustende hierop, dat een der elementen der ten laste gelegde overtreding van de leerplichtwet niet was bewezen, eene werkelijke vrijspraak, waartegen het gewoon beroep in cassatie is uitgesloten.

d H. R. 27 Februari 1905, Concl. conf.

1242. Niet-ontvankelijkverklaring van het beroep, omdat het bestreden vonnis bevat eene vrijspraak, waartegen het gewoon beroep in cassatie niet openstaat, niet aangeven van paarden voor de personeele belasting.

c H. R. 10 April 1905.

1243. Waar ten laste is gelegd het beleedigen van een op surveillance zijnden onbezoldigden rijksveldwachter en het Hof den beklaagde heeft vrijgesproken, in het midden latende of de veldwachter op surveillance was, op grond dat niet bewezen was, dat de beklaagde dit kon en moest weten, is die vrijspraak eene zoodanige waartegen het gewoon beroep in cassatie niet openstaat.

d H. R. 26 Februari 1906, Concl. conf.

1244. Waar de rechtbank, de dagvaarding uitleggende, aanneemt dat is ten laste gelegd het fretteeren op grond van A. althans aan een ander dan aan beklaagde toebehoorende en dat gebleken is, dat beklaagden eene schriftelijke vergunning van A. hadden, daar is de gevolgde vrijspraak niet gegrond op vermeende niet strafbaarheid van het feit, doch op het niet bewezen zijn van de schuld, zoodat art. 347 Sv. een beroep in cassatie uitsluit.

b H. R. 12 Maart 1906, Concl. conf. van adv. gen. Ort, die nog betoogde, dat hiertegen niet afdoet, dat de rechtbank tot uitlegging der woorden van de dagvaarding is gekomen door de overweging, dat de eigenaar van het heerlijk

jachtrecht niet is begrepen onder de woorden „eigenaar of rechthebbende" in art. 28 der Jachtwet.

1245. Waar het voor de toepasselijkheid van art. 458 Sr. noodzakelijk verband tusschen het loopen der kippen enz. ter bedoelde plaats en het door den beklaagde laten loopen van deze door den kantonrechter onbewezen is verklaard, is die vrijspraak eene zoodanige, waartegen een gewoon beroep in cassatie is uitgesloten.

a H. R. 19 Maart 1906, Concl. contr.

1246. De in deze zaak gegeven vrijspraak is, als uitsluitend gegrond op eene rechtsbeschouwing omtrent de toepassing der wet, een bedekt ontslag van rechtsvervolging, waarop art. 347 Sv. niet van toepassing is. Leerplichtwet.

b H. R. 5 Januari 1903, Concl. conf.

1247. De vrijspraak in het bestreden vonnis is, als berustende niet op het onbewezen zijn der feitelijke bestanddeelen van de ten laste gelegde overtreding, maar op de uitlegging van een Provinciaal reglement, in het wezen der zaak een ontslag van rechtsvervolging.

c H. R. 27 Februari 1905, Concl. conf.

1248. De in deze zaak gegeven vrijspraak is als berustende op eene rechtsbeschouwing, de uitlegging van art. 308 Sr., speciaal van het daarin voorkomende woord „ziekte" inderdaad een ontslag van rechtsvervolging. Ten gevolge van 's hofs opvatting, die tot de vrijspraak leidde, bevat het bestreden arrest niet eene met redenen omkleede beslissing omtrent het al of niet bewezene der feiten en beklaagde's schuld daaraan, op grond waarvan cassatie ambtshalve volgt.

a H. R. 13 Juni 1905, Concl. conf. wat de eerste beslissing betreft, terwijl tevens in die concl. over de beteekenis van „ziekte" in gemeld art. wordt uitgewijd.

1249. De in deze zaak gegeven vrijspraak is inderdaad een ontslag van rechtsvervolging, gegrond op de rechtsbeschouwing, dat naar de wet de beklaagde, zoolang hij in Duitschland werkzaam was, van zijne verplichting om voor het geregeld schoolbezoek van zijn bij hem inwonend leerplichtig kind te zorgen, was ontheven.

b H. R. 22 October 1906, Concl. conf., bij welke concl. bovendien werd geoordeeld, dat hier een ongegronde toepassing der wettelijke bepalingen omtrent overmacht had plaats gevonden.

1250. De bij het bestreden arrest gegeven vrijspraak, voorzoover zij betreft het invoeren van een rijwiel berust niet op het onbewezene van het feitelijk ten laste gelegde, maar op 's hofs opvatting van hetgeen de wet onder frauduleuzen invoer verstaat, zoodat zij inderdaad is een ontslag van rechtsvervolging.

b H. R. 2 April 1906, Concl. conf. vern. Arnhem Hof 16 November 1905.

1251. De vrijspraak hierop gebaseerd, dat het kind niet meer valt in de leerverplichting, omdat volgens art. 3 al. 3 der Leerplichtwet die verplichting zou zijn geeindigd is in het wezen der zaak een ontslag van rechtsvervolging.

j H. R. 26 Juni 1905, Concl. conf.

1252. Het beroep niet-ontvankelijk geoordeeld, omdat het bij het bestreden vonnis uitgesproken ontslag van rechtsvervolging in werkelijkheid is eene vrijspraak, hierop berustende, dat een bestanddeel der ten laste gelegde overtreding, nl. dat de belemmerde gang ten tijde in de dagvaarding bedoeld een brandgang was, niet was bewezen. Hieraan staat niet in den weg, dat de beslissing tevens berustte op de uitlegging van het woord „brandgang" in den zin der verordening.

f H. R. 26 November 1906, Concl. conf.

1253. De in deze zaak gegeven vrijspraak berustende alleen op de zuiver deskundige overweging, dat de metterdaad ingevoerde panneaux niet zouden mogen begrepen worden onder de aan invoerrechten onderworpen goederen, is in werkelijkheid een ontslag van rechtsvervolging, waartegen een gewoon beroep in cassatie openstaat. Cassatie ambtshalve van het bestreden arrest, omdat dit als gevolg van 's hofs opvatting, die tot de vrijspraak geleid heeft, niet inhoudt eene met redenen omkleede beslissing omtrent het bewezene van het feit (den invoer) en gerequireerde's schuld daaraan.

e H. R. 26 November 1906, Concl. conf.

1254. Bij de in cassatie onaantastbare uitlegging, door de rechtbank aan de dagvaarding gegeven, is in het bestreden vonnis terecht een ontslag van rechtsvervolging uitgesproken, daar toch de omstandigheid, dat de gerequireerde de vereischte vergunning tot het toedienen of verstrekken van sterken drank mist, niet uitsloot, dat een ander ze had, en dat alzoo voor de bedoelde localiteit de vereischte vergunning wel was verleend.

j H. R. 25 Juni 1906, Concl. conf.

§ 2.

1255. Niet-ontvankelijkverklaring van het beroep in cassatie omdat op het ten laste gelegde feit eene andere straf is gesteld dan geldboete van ten hoogste f 25, en het bestreden vonnis dus was onderworpen aan hooger beroep.

a H. R. 16 Mei 1904, Concl. conf.

1256. Een arrest, waarbij is verworpen eene door den beklaagde voorgestelde exceptie van niet-ontvankelijkheid van het O. M. in eene vervolging wegens valschheid in geschrifte op grond van niet-nakoming van den tienden titel van het Wb. van Strafvordering, is in den zin van art. 354 van dat wetboek een voorbereidend gewijsde, waartegen eene voorziening in cassatie niet openstaat dan na de einduitspraak.

c H. R. 31 October 1904, Concl. conf.

1257. De beslissing, dat het bestaan van een geschilpunt van burgerlijk recht feitelijk niet voldoende aannemelijk is gemaakt, is in cassatie onaantastbaar.

H. R. 21 Maart 1904, Concl. conf.

1258. Eene beschikking, waarbij, op het daartegen door den beklaagde ingesteld verzet, wordt goedgekeurd eene beschikking, bij welke tegen hem rechtsingang werd verleend, met verwijzing naar de terechtzitting, is voorbereidend in den zin van art. 354 Sv., zoodat daartegen een beroep in cassatie niet openstaat dan na het eindvonnis.

f H. R. 2 April 1906.

1259. Het eerste middel, in werkelijkheid alleen gericht tegen 's hofs interlocutoir arrest van 16 Maart 1903, kan in geen geval leiden tot vernietiging van het eindarrest van 15 April 1903, waartoe het beroep in cassatie is beperkt.

c H. R. 19 October 1903, Concl. conf.

1260. De beklaagde is niet-ontvankelijk in zijn beroep in cassatie inzoover dit mede

omvat de bij het bestreden vonnis uitgesproken niet-ontvankelijk-verklaring van het openbaar ministerie.

c H. R. 16 Februari 1903, Concl. conf.

1261. Cassatie ambtshalve van het bestreden vonnis, omdat daarbij 1°. het door den beklaagde ingestelde hooger beroep ontvankelijk is geoordeeld, ook in zoover het gericht was tegen eene gedeeltelijke vrijspraak, 2°. de beklaagde tot straf is veroordeeld wegens een der feiten, waarvoor door den kantonrechter geen straf was opgelegd, ofschoon het O. M. niet in hooger beroep was gekomen, 3°. de daarbij uitgesproken verbeurdverklaring van voorwerpen met bevel tot hunne vernietiging niet berust op de wet.

a H. R. 2 April 1906, Concl. conf.

II. A.

1262. Een veroordeelde is onbevoegd, zonder gebleken machtiging daartoe, ook namens zijne medeveroordeelden in cassatie te komen.

b H. R. 13 Maart 1905, Concl. conf.

1263. Ingevolge art. 355 Sv. is eene schriftelijke verklaring, dat men in cassatie komt, niet voldoende, ook al is die verklaring ter kennis gekomen van den griffier binen den bij art. 356 bepaalden termijn.

e H. R. 23 October 1905.

1264. Volgens art. 355 Sv. moet blijken, dat hij, die als gemachtigde van den beklaagde ter griffie verschijnt om de verklaring van cassatie af te leggen, werkelijk tot die handeling gemachtigd is, waartoe zijne opgaaf zonder meer niet voldoende is.

d H. R. 15 Februari 1904, Concl. conf.

1265. Hij, die voor de rechtbank als gemachtigde, niet als raadsman van den beklaagde is opgetreden, is niet bevoegd tot de aanteekening van cassatie, zoo van een volmacht daartoe niet blijkt.

d H. R. 15 Mei 1905, Concl. conf.

1266. Niet-ontvankelijk is het beroep in cassatie, aangeteekend door een advocaat, die den beklaagde niet als raadsman heeft bijgestaan, maar voor dezen als gemachtigde is verschenen, waar de aanteekening van het beroep door hem niet in laastgemelde hoedanigheid is gedaan, en dus ook niet blijkt van eene op hem tot het doen dier aanteekening verstrekte volmacht.

b H. R. 12 November 1906, Concl. conf.

1267. Geen acht kan worden geslagen op eene memorie van cassatie ingediend door iemand, van wien niet blijkt, dat hij daartoe uitdrukkelijk was gemachtigd door den requirant of dat hij dezen in vroegere instantie als raadsman had bijgestaan.

d H. R. 24 Mei 1904, Concl. conf.

1268. Waar het beroep in cassatie is aangeteekend door een zich noemenden gemachtigde, moet den Hoogen Raad blijken, dat hij hiertoe bepaaldelijk op wettige wijze is gemachtigd. Hij, die schriftelijk gemachtigd is om den beklaagde bij een kantongerecht te vertegenwoordigen, ontleent aan die volmacht niet de bevoegdheid om namens den beklaagde eventueel beroep in cassatie aan te teekenen.

b H. R. 6 Februari 1905 — *b* H. R. 13 Maart 1905, Concl. conf.

1269. De memorie van cassatie moet ook dan worden ingediend binnen den bij art. 358 Sv. gestelden termijn, indien de laatste dag van dezen termijn niet is een Zondag, maar een algemeen erkende Christelijke feestdag.

h H. R. 9 April 1906, Concl. conf.

1270. Wanneer de laatste dag van den bij art. 356 Sr. voorgeschreven termijn is een Zondag, kan de aanteekening van cassatie nog geschieden den daarop volgenden Maandag, maar niet meer Dinsdag, al was Maandag de tweede Paaschdag.

H. R. 2 October 1905.

1271. De vader van een minderjarigen beklaagde is als zoodanig niet bevoegd in cassatie te komen tegen eene uitspraak, in de zaak van dien beklaagde gewezen.

a H. R. 5 April 1904, Concl. conf.

1272. De vormen van rechtspleging, bij de wet van 12 Februari 1901 (Sb. no. 63) voorgeschreven zijn ook toepasselijk ten aanzien van vóór de inwerkingtreding dezer wet op 1 December 1905 gepleegde en in eersten aanleg reeds berechte feiten. Bij name geldt dit het bepaalde bij art. 346, 4e lid nieuw.

e H. R. 2 April 1906, Concl. conf. — Idem H. R. 2 April 1906 (impl.) Concl. conf. — ten aanzien van het bepaalde bij art. 149bis in verband met art. 239 Sv.

B § 1.

1273. Misslag in de aanhaling van de artikelen der wet, die ingevolge art. 351 Sv. alléén aanleiding kan geven tot cassatie in het belang der wet.

c H. R. 20 Maart 1905, Concl. conf.

1274. De bij het 2e middel aangevallen overweging van het bij het bestreden arrest bevestigde vonnis aangaande de toepasselijkheid van art. 56 Sr. kan in geen geval tot cassatie leiden, omdat zij niet blijkt van invloed te zijn geweest op 's rechters beslissing.

c H. R. 1 December 1902, Concl. conf.

1275. De twee voorgestelde middelen kunnen als hun feitelijken grondslag missende, niet leiden tot cassatie. Drankwet.

a H. R. 15 Januari 1906, Concl. conf.

1276. Het eerste middel, waarbij als grief wordt voorgesteld, dat niet beslist zou zijn, welk deel der alternatief gestelde aanklacht is bewezen verklaard, mist zijn feitelijken grondslag, daar slechts één feit is ten laste gelegd.

d H. R. 22 October 1906, Concl. conf.

1277. De bewering, dat hier recht zoude zijn gedaan op eene door aanwijzingen bewezen aanwijzing, mist haar feitelijken grondslag.

a H. R. 1 December 1902, Concl. conf.

1278. Het middel van cassatie mist zijn feitelijken grondslag, vermits de rechtbank, overeenkomstig hare opvatting der in de dagvaarding voorkomende woorden „in hunne bediening als boden," feitelijk heeft uitgemaakt, waar de ten laste gelegde feiten (omkooping) bewezen werden verklaard, dat beide boden door hun ambt in staat werden gesteld de in de dagvaarding bedoelde mededeelingen te doen.

f H. R. 12 December 1904.

1279. Het tweede middel mist zijn feitelijken grondslag, daar was ten laste gelegd en bewezen is verklaard niet dat de requirant

valsche rijksdaalders heeft verkocht, maar dat hij valsche rijksdaalders met het in art. 209 Sr. omschreven oogmerk in voorraad heeft gehad.

b H. R. 18 Juli 1903, Concl. conf.

1280. Toepassing van art. 50 aanhef en no. 2 benevens art. 67 van het Prov. Regl. op de openbare wegen in Limburg. Vermits het „innemen" van den grond van den weg uitdrukkelijk is ten laste gelegd en bewezen verklaard, waartegen in cassatie geen beroep kan worden gedaan op den inhoud der afgelegde getuigenverklaringen, mist het middel zijn feitelijken grondslag.

b H. R. 19 December 1904, Concl. conf.

§ 2.

1281. De vraag, of art. 62 C. P. bij het bestreden arrest juist is toegepast, staat niet ter beoordeeling van den rechter in cassatie, dewijl de zorg voor de richtige toepassing van vreemde wetten niet aan den H. R., recht doende in cassatie, is opgedragen.

a H. R. 2 Februari 1903, Concl. conf., verw. de cass. tegen 's-Gravenhage Hof 6 November 1902.

1282. Het K. B. van 24 October 1824 no. 69, bevattende een „Algemeen Reglement wegens het beheer der geldmiddelen in het koninkrijk der Nederlanden" (nader aangevuld bij K. B. van 2 September 1831, no. 95), waarop de Raad van State niet is gehoord, en dat niet is afgekondigd, is niet een algemeene maatregel van bestuur, derhalve niet zoodanige wet of wettelijke verordening, waarvan de scheiding of verkeerde toepassing met vrucht in cassatie kan worden beweerd; strekking, omvang en werking van dit K. B staan alzoo uitsluitend ter beoordeeling van den rechter, die over de feiten te beslissen heeft.

a H. R. 3 October 1904, Concl. conf.

1283. De uitlegging door den rechter, die over de feiten oordeelt, aan de dagvaarding gegeven, is in cassatie onaantastbaar.

d H. R. 6 April 1903, Concl. conf.

c H. R. 9 October 1905, Concl. conf.

1284. De uitlegging der dagvaarding kan, als van feitelijken aard, voor zoover het niet geldt de vraag of is voldaan aan de in art. 143 Sv. op straffe van nietigheid gestelde vereischten, in cassatie geen onderwerp van onderzoek uitmaken.

a H. R. 30 November 1903, Concl. conf.

1285. De in deze zaak uitgebrachte dagvaarding voldoet, ook wat betreft de aanwijzing der plaats waar de ten laste gelegde jachtovertreding zou zijn gepleegd, aan den eisch der wet.

a H. R. 6 Juni 1904, Concl. conf.

1286. De in deze zaak uitgebrachte dagvaarding bevat alles wat in art. 143 Sv. op straffe van nietigheid is voorgeschreven. De beslissing des kantonrechters, dat de in de dagvaarding voorkomende woorden „aanwezig hebben" hier de beteekenis hebben van „toelaten, dulden", is, als betreffende de uitlegging der dagvaarding, van feitelijken aard, zoodat daarop in cassatie niet kan worden teruggekomen. Dit laatste geldt ook van de bij het derde onderdeel van het middel aangetaste beslissing. Herbergreglement.

b H. R. 15 Juni 1903, Concl. conf., verw. de cass. tegen Tilburg 23 Maart 1903.

1287. Waar de rechtbank de dagvaarding heeft uitgelegd in dien zin, dat was ten laste gelegd het (niet bewezen geoordeeld) voorhanden hebben van suiker, ongedekt door document, op in de dagvaarding bepaald aangeduide plaatsen (huis, stal enz.), dus niet in het algemeen bij beklaagde in gebruik zijnde localen, daar is die uitlegging in cassatie bindend; de door haar gegeven vrijspraak berust op het niet bewezen zijn van een feitelijk bestanddeel van het ten laste gelegde misdrijf en daarmede van gerequireerde's schuld aan dat misdrijf. Tegen deze vrijspraak is alzoo een gewoon beroep in cassatie uitgesloten.

e H. R. 7 Mei 1906, Concl. conf.

1288. In strijd met hetgeen bij het eerste middel wordt beweerd, vermeldt de dagvaarding het opzet om te beleedigen, en is dit opzet dan ook met den inhoud der dagvaarding bewezen verklaard.

f H. R. 25 Juni 1906, Concl. conf.

1289. De beslissing van het bestreden vonnis, dat een ander feit is ten laste gelegd dan hetgeen gedaagde heeft begaan — nl. verzuim van nadere aangifte van haardsteden (art. 45 en 46 der wet op de pers. belasting) en niet verkeerde aangifte (art. 41) —, is, als haar grond hebbende in de uitlegging der dagvaarding, van feitelijken aard, zoodat daartegen in cassatie niet kan worden opgekomen.

b H. R. 5 October 1903, Concl. contr., doch niettemin tot verw. der cassatie, als zijnde het a quo juist geweest.

1290. De bewering, dat het bestreden vonnis niet berust op „eene uitlegging van (de) „dagvaarding, maar (op) eene elimineering uit „(de) dagvaarding," zou alleen dan juist zijn, als de rechtbank eenig feit of eenige omstandigheid, volgens haar uitlegging der dagvaarding daarin uitgedrukt, bij haar beslissing buiten aanmerking had gelaten, wat hier het geval niet is.

a H. R. 30 November 1903.

1291. Een middel kan niet tot cassatie leiden als het alleen berust op eene blijkbare schrijffout in de aanhaling van een ter terechtzitting voorgelezen stuk.

d H. R. 8 Februari 1904, Concl. conf.

1292. Het middel kan, als feitelijk alléén berustende op twee blijkbare schrijffouten in het bestreden vonnis, niet tot cassatie daarvan leiden.

b H. R. 18 Januari 1904, Concl. conf.

1293. Het beroep op eene blijkbare schrijffout in het aan dezen requirant uitgereikte afschrift zijner dagvaarding in eersten aanleg kan in cassatie niet meer opgaan.

c H. R. 22 Mei 1905, Concl. conf.

1294. De beslissing van het bestreden vonnis omtrent den inhoud van het aan den requirant uitgereikte afschrift zijner dagvaarding is feitelijk, zoodat daarop in cassatie niet kan worden teruggekomen.

a H. R. 8 Januari 1906, Concl. conf.

1295. Volgens de in cassatie vaststaande uitlegging, door de rechtbank aan de dagvaarding gegeven, bevatte deze alle bestanddeelen van het in art. 250, no. 2 Sr. omschreven misdrijf.

a H. R. 4 Januari 1904, Concl. conf.

1296. Het hof heeft geoordeeld, dat in de woorden der dagvaarding „wetende, immers

begrijpende, dat die goederen gestolen of door misdrijf verkregen waren", tevens ligt opgesloten het objectieve feit, dat die goederen door misdrijf verkregen waren en op deze uitlegging van de dagvaarding, als van feitelijken aard, kan in cassatie niet worden teruggekomen.

b H. R. 16 Mei 1904, Concl. conf.

1297. De instructie, door den gemeenteraad vastgesteld voor den directeur eener gemeentelijke gasfabriek is niet eene verordening, waarvan in cassatie kan worden onderzocht of zij door den rechter is geschonden of verkeerd toegepast. Hare uitlegging behoort uitsluitend bij den rechter, die over de feiten oordeelt en mitsdien ook de beslissing, dat uit de instructie blijkt dat aan B. en W. het bestuur der gemeentelijke gasfabriek was opgedragen.

b H. R. 6 Juni 1904, Concl. conf.

§ 3.

1298. De bewijskracht van door wettige bewijsmiddelen bewezen aanwijzingen is aan een onderzoek in cassatie onttrokken.

a H. R. 1 December 1902, Concl. conf. — *a* H. R. 26 Juni 1905, Concl. conf. — *a* H. R. 21 Mei 1906, Concl. conf.

1299. De vraag, of eene ter kennis van den rechter gebrachte daadzaak, gebeurtenis of omstandigheid eene aanwijzing oplevert in den zin van art. 406 Sv., staat niet ter beoordeeling van den rechter in cassatie.

d H. R. 30 Maart 1903, Concl. conf.

1300. Door het hof is het nadeel, dat uit het gebruik der valsche quitantie kon ontstaan, waarvoor het aan geen der bij art. 392 Sv. genoemde bewijsmiddelen gebonden was, afgeleid uit ten processe gebleken omstandigheden, dus niet uit bloot vermoeden.

a H. R. 5 Juni 1906, Concl. conf.

1301. De juistheid van het uit requirants wettig bewezen verklaring getrokken gevolg ten aanzien van het bestaan van zijn opzet bij meineed kan geen punt van onderzoek in cassatie uitmaken.

c H. R. 17 November 1902, Concl. conf.

1302. De vraag, welke de bedoeling is van eene bekentenis, kan evenmin een punt van onderzoek in cassatie uitmaken als de vraag, of eene bekentenis op aannemelijke gronden herroepen is.

H. R. 22 December 1902, Concl. conf.

1303. De kracht van eene buitengerechtelijke bekentenis staat ter beoordeeling van den rechter, die over de feiten oordeelt, en kan geen onderwerp van onderzoek uitmaken.

a H. R. 5 November 1906, Concl. conf.

1304. De vraag wat door wettige bewijsmiddelen bewezen is kan, als van feitelijken aard, in cassatie niet onderzocht worden, evenmin als de waarde van een getuigenis.

b H. R. 9 November 1903, Concl. conf.

1305. De kracht der getuigenissen en hunne waarde voor des rechters overtuiging staan uitsluitend ter beoordeeling van den rechter, die over de feiten oordeelt.

b H. R. 18 Juli 1903, Concl. conf.

1306. Het eerste middel mist, evenals het tweede, zijn feiteijken grondslag. Bovendien berust de bij het tweede middel bestreden beslissing op de kracht der aangevoerde bewijsmiddelen, waarover het oordeel niet toekomt aan den rechter in cassatie. Alleen den rechter, die over de feiten te oordeelen heeft, komt het toe de beteekenis te bepalen der uitdrukkingen, gebezigd in de voor hem afgelegde getuigenverklaringen.

H. R. 12 October 1903, Concl. conf.

1307. De beoordeeling der waarde van ieder getuigenis is aan den rechter, die over de feiten oordeelt overgelaten.

g H. R. 24 Mei 1904, Concl. conf.

1308. De vraag, of en in hoever de verklaringen van getuigen geloof verdienen en of en in hoever zij door de verklaringen van andere getuigen zijn ontzenuwd, alsmede de beslissing of door de gebezigde bewijsmiddelen het bewijs is geleverd van de bewezen verklaarde feiten, is geheel overgelaten aan de waardeering van den rechter, die over de feiten oordeelt.

a H. R. 10 October 1904, Concl. conf.

1309. Het tweede middel, voor zoover daarmede wordt bedoeld, dat de rechtbank in zekere getuigenverklaring ten onrechte heeft gezien eene meening of gissing, ontbeert een feitelijken grondslag, daar hiervan uit het bestreden vonnis niets blijkt, terwijl 's rechters oordeel over de waarde dezer getuigenverklaring aan een onderzoek in cassatie is onttrokken.

c H. R. 6 November 1905, Concl. conf.

1310. Het middel, waarbij wordt beweerd, dat het hof voor het bewijs der onwaarheid van eene door den requirant onder eede afgelegde verklaring de afzonderlijke getuigenis van één getuige deed gelden, mist zijn feitelijken grondslag.

f H. R. 21 Mei 1906, Concl. conf.

1311. Bij het bestreden vonnis is recht gedaan op wettige bewijsmiddelen en ook de drankwet met juistheid toegepast, waaruit volgt de ongegrondheid van het eenig middel van cassatie.

g H. R. 21 Mei 1906, Concl. conf.

1312. Cassatie ambtshalve, omdat recht is gedaan op het getuigenis van hooren zeggen, „dat de bewoners naast beklaagde verklaarden dat zij wegens het leven niet konden slapen."

b H. R. 9 Januari 1905, Concl. conf.

1313. De beslissing der rechtbank, dat de verkoop, waarop de requirant zich beroept, was eene „schijnvertooning", is van feitelijken aard, zoodat daarop in cassatie niet kan worden teruggekomen. Uit die feitelijke beslissing volgt, dat de bij het eerste middel aangehaalde artikelen van het B. W, hier geen toepassing kunnen vinden.

h H. R. 5 November 1906, Concl. conf.

1314. De overweging, dat dengene, die namens den veroordeelde ter griffie de verklaring van in hooger beroep te komen had gedaan, niet was verstrekt eene behoorlijke schriftelijke volmacht, bevat eene feitelijke beslissing, waartegen in cassatie niet kan worden opgekomen.

e H. R. 2 Juni 1903, Concl. conf.

1315. 's Hofs uiteenzetting, waarom requirants gewelddadige handeling als een toegebrachte stoot moet worden beschouwd, valt als van feitelijken aard buiten de beschouwing van den rechter in cassatie.

b H. R. 22 Januari 1906, Concl. conf.

1316. Niet ontvankelijk is het beroep in cassatie tegen eene vrijspraak, berustende op de

overweging, dat uit de verklaringen der twee eerste getuigen volgt, dat de beklaagde, met zijn mes een stekende beweging makende naar den 2en getuige, daarmede de bepaalde bedoeling had dezen getuige te treffen, zoodat nu hij, in verband met de afwerende beweging van den 1en getuige, met gezegd mes onwillekeurig dezen laatsten in den linkerarm een steek toebracht, hij dezen aan dien getuige toegebrachten steek niet opzettelijk veroorzaakte, en alzoo niet moedwillig gelijk hem was ten laste gelegd.

c H. R. 9 Maart 1903, concl. conf.

1317. 's Hofs beslissing, dat aangenomen „het bestaan van het gevorderde opzet, beklaagde „heeft gebezigd een absoluut ondeugdelijk middel zoowel voor de poging tot moord als (voor „die) tot mishandeling", is, waar zij berust op zuiver technische en feitelijke gronden, als van feitelijken aard in cassatie onaantastbaar.

a H. R. 7 Mei 1906, Concl. contr.

1318. Voor de samenstelling van het bewijs van het bestaan der vereischten van strafbare poging zijn geen andere dan wettige bewijsmiddelen gebezigd, zoodat het tweede middel is ongegrond.

b H. R. 29 Februari 1904, Concl. conf.

1319. Het eerste middel is ongegrond, vermits „het opzet" met het feit van het verzet op grond van wettige bewijsmiddelen is aangenomen.

g H. R. 24 Mei 1904, Concl. conf.

1320. Het slot van het tweede middel van cassatie zoude, ook al ware daarin vervat eene stellige klacht aangaande het niet aannemen van noodweer, afstuiten op 's hofs feitelijke beslissing, dat wel bij het hof een beroep op noodweer is gedaan, doch dit beroep door geenerlei bewijsmiddelen ten processe is gestaafd.

b H. R. 28 Augustus 1906, Concl. conf.

1321. Waar de dagvaarding is nietig verklaard wegens verzuim van vorm, op straffe van nietigheid voorgeschreven, is de Hooge Raad in zijn oordeel niet gebonden aan de uitlegging, door den rechter aan de dagvaarding gegeven.

b H. R. 21 December 1903, Concl. contr. — *k* H. R. 12 December 1904, Concl. conf.

1322. Waar de dagvaarding is nietig verklaard wegens verzuim van op straffe van nietigheid voorgeschreven vormen, is de Hooge Raad niet gebonden aan de daaraan door den rechter gegeven uitlegging. Die op straffe van nietigheid voorgeschreven vormen zijn in de in deze zaak uitgebrachte dagvaarding in acht genomen. Of het ten laste gelegde feit valt onder de daartegen door het O. M. ingeroepen strafbepaling, is eene vraag, die bij het onderzoek, of de dagvaarding voldoet aan de vereischten van art. 143 Sv., buiten aanmerking moet blijven.

d H. R. 5 December 1904, Concl. conf.

1323. Ingevolge 's Hoogen Raads verwijzing is het reeds vernietigde vonnis van den kantonrechter aan 's Hofs kennisneming onttrokken en heeft het Hof zelfstandig en rauwelijks te beslissen omtrent het te last gelegde feit zelf.

a 's Gravenhage Hof 19 Maart 1903.

1324. Bij verschil tusschen de getuigenverklaringen, zooals zij in het procesverbaal der terechtzitting zijn vermeld en zooals 's rechters uitspraak ze wedergeeft, moet in cassatie aan die uitspraak worden vastgehouden.

a H. R. 26 Juni 1905, Concl. conf.

1325. De beoordeeling, wat een getuige ter openbare terechtzitting al of niet heeft verklaard, is overgelaten aan den rechter, die over de feiten beslist, en bij mogelijk verschil tusschen hetgeen het proces-verbaal der terechtzitting en het vonnis dienaangaande vermeldt, is dit laatste beslissend.

a H. R. 4 Mei 1908, Concl. conf.

CAUTIO JUDICATUM SOLVI z. APPEL BZ.

CEELEN z. REVINDICATIE.

CESSIE.

12. Ook een vordering waarvan de opeischbaarheid afhankelijk is van de vervulling eener voorwaarde door den cedent kan gecedeerd worden. Een derde beslag op die vordering gelegd staat aan de rechtsgeldigheid der cessie niet in den weg, wanneer zoowel het bedrag, waarvoor het beslag gelegd is, als het gecedeerde bedrag uit de vordering kunnen betaald worden.

Rotterdam 8 Mei 1905.

CHEQUE z. ACTIE, SCHULDVERNIEUWING, VERBRUIKLEENING.

CHERTE-PARTIJ z. BEVRACHTING EN VERVRACHTING, COGNOSSEMENT, SCHRIFTELIJK BEWIJS BZ.

CIVIELE PARTIJ.

72. De strekking van art. 202, 1e lid, Sv. is geen andere dan dat de verklaring om zich als beleedigde partij te stellen moet zijn afgelegd vóór de verdere voortzetting van het geding. Die voortzetting geschiedt door voorlezing van

het bevel van verwijzing, zoo deze heeft plaats gehad. De verklaring des beleedigde partij geschiedt dus tijdig indien zij vóór de voorlezing van het bevel van verwijzing wordt uitgebracht. Geen wetsbepaling verbiedt, dat ook de beleedigde partij, als zoodanig van het geven van getuigenis in strafzaken niet uitgesloten, verklaring aflegge omtrent de geleden schade.

a H. R. 27 April 1903, Concl. contr. wat het eerste punt en conf. wat het laatste punt betreft.

73. De beleedigde partij mag binnen de door den artt. 1408 en 1409 B. W. gestelde gestelde grenzen voor den strafrechter alles vorderen, wat zij bevoegd was geweest voor den burgerlijken rechter te eischen, dus ook de verklaring dat de gepleegde daad is beleedigend, en de aanplakking van het vonnis, mits de kosten daarvan de som van f 150.„ niet te boven gaan.

a H. R. 18 Januari 1904, Concl. conf.

74. De beleedigde partij kan in de strafprocedure wel schadevergoeding vorderen maar niet lasterlijk — of beleedigend verklaring en aanplakking van het vonnis.

Groningen . . . . (23)

75. Waar bewezen werd, dat de door requirants schuld aangereden vrouw, „daardoor „tegen den grond werd geslagen, aan het hoofd „bloedend verwond, 14 dagen onder dokters „behandeling is geweest en gedurende dien tijd „is verhinderd geworden in de uitoefening harer „beroepsbezigheden als winkelierster", is de toewijzing harer actie tot schadevergoeding allezins gerechtvaardigd, al moge ook door het Hof de volgens de dagvaarding door requirants schuld ontstane „tijdelijke ziekte" niet bewezen zijn verklaard.

p H. R. 25 Juni 1906, Concl. conf.

Appel *Sz.* 72. | Get. verh. *Sz.* 72,
Beleediging 74. | Veroorz. v. dood enz. 75.

COGNOSSEMENT.

Bij n°. 138. — Bev. bij *b* 's-Gravenhage Hof 9 Maart 1903, waartegen de cass. is verw. bij *b* H. R. 24 December 1903, Concl. conf.

Bij n°. 144. — Bev. bij 's-Gravenhage Hof 25 Mei 1903.

Bij n°. 147. — Bev. bij *a* 's-Gravenhage Hof 3 Juni 1903.

Bij n°. 149. — Bij het eindarrest *a* 's-Gravenhage Hof 4 Mei 1903 werd vern. Rotterdam 11 April 1900.

Bij n°. 150. — Bev. bij *b* 's-Gravenhage Hof 9 Maart 1903, waartegen de cass. is verw. bij *b* H. R. 24 December 1903, Concl. conf.

151. De schipper verbindt zich door afgifte van het cognossement aan den cognossementhouder, zoodat hij uitsluitend en alleen jegens dezen tot oplevering van de lading is verbonden, maar ook deze zijnerzijds alleen tot die lading is gerechtigd. Hij die zich van de lading meester maakt of daartoe aan dezen opzettelijk zijn medewerking verleent, pleegt een onrechtmatige daad.

Leeuwarden 9 Juni 1902.

152. Waar de door — cognossementen luiden aan de eigen order van de verkooper, bewijzen die documenten niet, dat zij de voor den kooper af te laden partij betroffen, zoodat de verkooper de tijdige aflading van den molen in Amerika door getuigen zal hebben te bewijzen.

b Rotterdam 21 Juni 1905.

153. Waar vaststaat dat de schipper met de ingenomen lading vertrokken is zonder de hem daarvoor aangeboden cognossementen te onderteekenen, kan de schipper zich op den inhoud dier stukken, die geen rechtgeldige cognossementen zijn geworden, niet beroepen tegenover hem die de lading ontvangen heeft.

Rotterdam 14 Juni 1905.

154. De overeenkomstig art. 513 Kh. op het cognossement gedane aanteekening heeft alleen tengevolge, dat de schipper niet instaat voor de juistheid der opgaven in het cognossement omtrent de soort, het getal, het gewicht of de maat der ingeladen goederen, indien bij de uitlevering mocht blijken, dat het ingeladene niet geheel overeenstemt met de omschrijving in het cognossement, doch de verplichting des schippers om de partij goederen, die in het cognossement is omschreven, uit te leveren, blijft daardoor onverminderd; alleen de bewijslast verandert.

H. R. 27 Mei 1904, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's Gravenhage Hof 2 October 1903.

155. De woorden van het cognossement „weight etc. unknown" hebben niet de strekking om verantwoordelijkheid des schippers uit te sluiten, maar alleen om het bewijs wegens deze onderwerpen op ontvanger of inlader te doen rusten.

b 's Gravenhage Hof 9 Maart 1903, bev. *a* Rotterdam 8 Januari 1902. De cass. is verw. bij *b* H. R. 24 December 1903, Concl. conf.

156. Cognossementsclausule: quality unknown. Die clausule brengt het bewijs van de hoedanigheid van het goed bij de inlading over op den ontvanger, die schadevergoeding van den schipper vraagt.

a 's Gravenhage Hof 3 Juni 1903, bev. *b* Rotterdam 4 December 1901.

157. De cognossements-clausule „and other conditions all as per cherterpartij" heeft niet tengevolge, dat de aansprakelijkheid der reederij, voor het inladen van minder goed dan bij chertepartij was bedongen, op den schipper wordt overgebracht.

d Amsterdam 3 Februari 1905.

158. De schipper kan de vordering van den cognossementhouder tot uitlevering der in het cognossement omschreven partij niet afweren met de bewering, dat niet vaststaat dat dit cognossement is afgegeven voor die partij; dit bewijs kan niet van den cognossementhouder worden gevorderd, ook niet wanneer het cognossement bevat de clausule „weight etc. unknown".

c 's Gravenhage Hof 26 October 1903, waartegen de cass. is verw. bij H. R. 27 Mei 1904, Concl. conf.

159. De houder van een cognossement over een partij hout voorzien van zeker merk, te ontvangen van de scheepstakels, heeft, ook al wordt op het cognossement vermeld dat die partij geladen was in een bepaald ruim, niet het recht om hout, voorzien van bedoeld merk, te weigeren, omdat dit in een ander ruim geladen was.

b Rotterdam 25 Juni 1902, bev. bij *a* 's-Gravenhage Hof 29 Februari 1904.

160. Rechtsgevolg der clausule „gewicht onbekend" volgens art. 513 Kh. Waar meerdere cognossementen met deze clausule voor eene

ongescheiden lading zijn afgegeven, maar feitelijk is uitgemaakt, dat een der cognossementhouders niet meer heeft ontvangen dan in zijn cognossement is uitgedrukt, zou aan den schipper eerst dan eene actie tot teruggave van een deel van het uitgeleverde kunnen worden toegewezen, indien zijnerzijds werd aangetoond, dat in werkelijkheid voor den cognossementhouder minder was ingeladen dan op het schriftelijk document was vermeld, hoedanig bewijs hier niet is geleverd, noch aangeboden.

c H. R. 15 Juni 1906, Concl. conf. verw. de cass. tegen *b* 's Gravenhage Hof 6 November 1905, waarbij was vern. *a* Rotterdam 4 Mei 1904.

161. Het cognossement doet slechts een band tusschen den kapitein en elken cognossementhouder op zich zelf ontstaan, niet tusschen de gezamelijken cognossementhouders. Daarin brengt de clausule „weight unknown" geene andere verandering, dan dat de cognossementhouders geen recht op een bepaald quantum uit hun cognossement kunnen ontleenen, en zij zich tevreden hebben te stellen met hetgeen de kapitein hun uitkeert, zonder er naar om te zien of en hoeveel de kapitein aan de medecognossementhouders uitlevert; er kan dan ook geen sprake van zijn, dat aan een van hun meer of minder zou kunnen zijn uitgeleverd, dan waarop hij recht had.

b 's Gravenhage Hof 6 November 1905, vern. *a* Rotterdam 4 Mei 1904. — De cass. is verw. bij *c* H. R. 15 Juni 1906, Concl. conf.

162. Waarop de cognossementen staat vermeld dat de daarin vermelde hoeveelheid tarwe „part of a parcel shipped in bulk without separation" en dat het gewicht van de ingeladene hoeveelheid den kapitein onbekend was, daar geven die cognossementen slechts recht op een evenredig deel der voor die cognossementen te zamen ingeladen hoeveelheid, ook al komt de gewone verdeelingsclausule van schade en manco op de cognossementen niet voor. Hij die meer ontvangen heeft dan dit evenredig deel, is verplicht dit meerdere aan den kapitein terug te geven, zelfs wanneer hij minder ontvangen heeft dan de op zijn cognossement vermelde hoeveelheid.

a Rotterdam 4 Mei 1904, vern. bij *b* 's Gravenhage Hof 6 November 1905, waartegen de cass. is verw. bij *c* H. R. 15 Juni 1906, Concl. conf.

163. Wanneer op de deliverij-orders voorkomt de gewone clausule dat eventueel tekort of schade gelijkelijk moet worden verdeeld, zijn zij die krachtens zoodanige deliverij-orders lading ontvangen, door de aanneming en gebruikmaking van die orders, tegenover elkander verplicht aan die clausule uitvoering te geven. Bij zoodanige clausule is hij die naar evenredigheid te veel ontvangen heeft, verplicht dit te veel in natura terug te geven. In zoodanige uit overeenkomst voortvloeiende verplichting, kan geen verandering worden gebracht, door een daarmede in strijd zijnd gebruik. Wanneer de teruggaaf van het te veel ontvangene niet in natura geschiedt, moet de waarde vergoed worden berekend naar de marktprijs van den dag der dagvaarding.

Rotterdam 26 November 1902, bev. bij 's Gravenhage Hof 24 October 1904, behoudens de bepaling der schade op den marktprijs van twee dagen na beteekening van het vonnis, wijl ook dan volgens de ingestelde vordering nog uitlevering kon plaats vinden.

164. De houder van een deliverij-order, welke order inhoudt dat de houder van een daarin omschreven cognossement, een deel der in dat cognossement bedoelde goederen ter beschikking stelt van den houder der deliverij-order, treedt, door het aannemen en gebruik maken van die order, tegenover den cognossementhouder in rechten en verplichtingen van dezelfde strekking en omvang als waarin deze laatste staat tegenover den kapitein van het schip, ook wat de vrachtbetaling betreft.

Rotterdam 25 Maart 1903.

165. Wanneer zonder afscheiding verladen graan uit een stoomschip wordt ontvangen door houders van cognossementen gezamelijk met houders van deliverij-orders door een der cognossementhouders afgegeven en zoowel op de cognossementen als op de deliverij-orders komt de gewone clausule voor dat eventueel tekort of schade gelijkelijk moet worden verdeeld, moet de evenredige verdeeling plaats hebben tusschen alle rechthebbenden op de lading, onverschillig of zij houders zijn van cognossementen of van deliverij-orders.

a Rotterdam 17 December 1902.

166. Indien de cherte-partij niets omtrent tijd en wijze van den betaling der vracht bepaalt, heeft de bevrachter niet het recht om in het cognossement de bepaling op te nemen dat de lading zal worden afgeleverd franco gegen Lieferschein en dat de vracht te ontvangen is bij den bevrachter ter plaatse van belading.

Rotterdam 4 October 1905.

167. Op het door een binnenschipper afgegeven cognossement, betreffende de binnenvaart waarvoor de wet nadrukkelijk de toepasselijkheid harer bepalingen omtrent cognossementen uitsluit, moeten niettemin deze voorschriften krachtens den wil van partijen analogisch van toepassing worden geacht.

Leeuwarden 9 Juni 1904.

Assurantie.
Bevr. en vervr. 155, 160 v., 166.
Bewijs Bz. 155.
Cherte-partij 157.
Cond. indebiti 160 v.
Koop en verkoop.
Mora.
Onr. daad 151.
Orderpapier 152.
Reederij 157.
Schadevergoeding 163.
Schipper 151, 153 v., 157 v.
Voerl. en schippers.
Vrijwaring.

COLLATIERECHTEN, Z. KERKBESTUREN EN KERKELIJKE GEMEENTEN.

COLLECTEN, Z. MOTIEVEN VAN VONNISSEN.

COMMANDITAIRE VENNOOTSCHAP, Z. VENNOOTSCHAP.

COMMISSARIS, Z. VENNOOTSCHAP.

COMMISSARIS VAN POLITIE, Z. KLACHTE EN AANGIFTE, SCHRIFTELIJK BEWIJS SZ.

COMMISSIONNAIR.

144. De commissionnair is alleen dan aansprakelijk voor de nakoming der verplichtingen, waaraan de derde, met wien hij handelde, niet voldeed, wanneer hij delcredere gestaan heeft,

of op welke andere wijze dan ook tegenover den committent die aansprakelijkheid uitdrukkelijk op zich genomen heeft.

a 's Gravenhage Hof 16 Januari 1905.

145. De tusschen partijen ten deze gesloten overeenkomst is niet een makelaarsovereenkomst, maar een commissiecontract. Van zoodanig contract kan, bij wanpraestatie van den commissiegever, door den commissionnair de ontbinding met schadevergoeding worden gevorderd. De toewijzing van zoodanige vordering wordt niet uitgesloten door de omstandigheid dat hetgeen de commissionnair voor zijn commissiegever heeft gekocht, diens eigendom is geworden.

b Rotterdam 7 Mei 1902.

146. De commissiegever die geweigerd heeft zijn commissionnair de noodige gelden te zenden om de voor hem gekochte goederen te betalen, maar verklaard heeft slechts te willen betalen tegen documenten, kan daarna niet verlangen de goederen te zien, alvorens tegen de aangeboden documenten te betalen. Zoodanige betaling van het verschuldigde bedrag weigerende, blijkens akte van protest der getrokken wissels, verkeert hij in wanpraestatie.

b Rotterdam 7 Mei 1902.

147. Eisch tot schadevergoeding door een kooper, wegens het door zijn commissionnair zonder zijn opdracht of medewerking verkoopen van eenige effecten, welke de commissionnair voor koopers rekening gekocht had en die onder den commissionnair in onderpand moesten verblijven, tot zij zouden zijn betaald. Stilzwijgende toestemming tot den voorgenomen verkoop moet worden aangenomen, waar de kooper — ná kennisgeving van den verkoop, indien niet binnen een bepaalden tijd suplus gezonden wordt — geruimen tijd en wel tot ná den verkoop met het antwoord heeft gewacht.

b Arnhem Hof 16 Juli 1902.

148. De in deze tusschen partijen gesloten overeenkomst sluit de verplichting in zich van den gedaagde — commissionnair — om, voor eischers rekening, ten einde de in blanco verkochte effecten te kunnen afleveren, de daartoe benoodigde effecten in te koopen, indien deze hem daartoe niet door eischer worden geleverd, met de bevoegdheid om zich, in geval van nadeeligen koers, voor het verlies uit de waarborgsom te dekken. Als gevolg daarvan heeft de commissionnair den verkooper geen naderen last te vragen om verkochte en te leveren effecten als nog in te koopen en kan hij zich er toe bepalen den verkooper aan te manen hem tot de levering in staat te stellen, met aanzegging anders tot levering te zullen overgaan.

c Amsterdam 27 Juni 1902.

149. Koop van fondsen door een commissionnair onder beding, dat de fondsen tot zekerheid van de betaling van het verschuldigde door den committent bij den commissionnair in pand zullen blijven en dat de committent steeds zal zorgen dat 10°/₀ boven de beurswaarde der gekochte fondsen, in geld of andere soliede fondsen, bij den commissionnair gestort zouden zijn, terwijl deze laatste het recht had om 24 uur na verzonden bericht, dat het surplus niet meer aanwezig was, de fondsen te verkoopen en uit den opbrengst het verschuldigde zich te betalen. Bij zoodanig beding is de commissionnair niet verplicht onmiddellijk tot realisatie over te gaan, al brengen de aard van het onderpand en de rechtsverhouding tusschen partijen mede, dat de bevoegdheid tot realisatie niet ten allen tijde blijft bestaan en daaraan eene redelijke grens is te stellen.

c Amsterdam 26 Mei 1905.

150. De commissionnair was niet bevoegd bij het niet-nakomen door zijn committent van diens verbintenis de effecten ter beurze te verkoopen.

's Gravenhage 27 October 1903.

151. Waar een commissionnair heeft gehandeld in eigen naam, zijn degenen met wie hij, ter uitvoering der hem gegeven orders, in betrekking is getreden, tegenover den commitent, dien hij gerekend wordt te vertegenwoordigen, niet als derden te beschouwen, zoodat brieven, te dier zake tot hem gericht, rechtens moeten gelden als tevens gericht tot den committent.

Amsterdam Hof 1 Juni 1906, bev. *c* Amsterdam 3 Februari 1905.

152. Het handelsgebruik eischt dat, waar iemand, die te Amsterdam woont, termijnzaken doet aan de beurs te New-York, door tusschenkomst van een commissionnair aldaar, hij de verklaring van dien lasthebber, dat hem geleverd is of levering is aangezegd, als waar erkenne, zoo die lasthebber zijn verklaring staaft, aannemelijk maakt, ook zonder dat deze verplicht is een uit den aard der zaak voor hem onmogelijk te leveren volstrekt bewijs te verschaffen, dat de geleverde waar die voor den lastgever was.

Amsterdam Hof 1 Juni 1906, bev. *c* Amsterdam 3 Februari 1905.

153. Ingevolge de „rules and regulations", aan de beurs te New-York en tusschen partijen geldend, is de commissionnair bevoegd om, bij gebreke van tijdig met remise toegezonden instructie van den commitent, eigenmachtig tot dadelijken verkoop over te gaan. Bovenbedoelde „rules", geschreven voor de leden der beurs te New-York onderling, zijn niet letterlijk tusschen deze partijen toe te passen; waar hier van insolventie geen sprake is, moet „in gebreke blijven" worden opgevat in den zin van „ten onrechte niet betalen".

c Amsterdam 3 Februari 1905, bev. bij Amsterdam Hof 1 Juni 1906.

154. Het handelsgebruik eischt dat, wanneer iemand te Amsterdam termijnzaken doet aan de beurs te Chicago, door tusschenkomst van een commissionnair aldaar, de verklaring van dien commissionnair, dat zekere inkoopen zijn gedaan voor zekere prijzen voor rekening van den commissiegever, door dezen als waar moet worden erkend, wanneer die verklaring slechts voldoende aannemelijk gemaakt en bevestigd wordt, zonder dat de commissionnair verplicht is een, uit den aard der zaak hoogst bezwaarlijk, volstrekt bewijs te leveren. De door den commissionnair in deze gestelde inkoopen worden in alle deele aannemelijk gemaakt door overgelegde contracten of verkoop nota's, waarin, door de in die nota's genoemde firma's te Chicago, de verkoopen aan den commissionnair van de goederen, in de hoeveelheden en tot de prijzen, als door hem gesteld, bevestigd worden.

c Amsterdam 17 Februari 1905.

155. Waar in deze vaststaat, dat de hoofdvoorwaarde voor het doen der bedoelde termijn-

zaken was, dat de commissiegever terstond telegrafisch remise zou zenden, wanneer door den commissionnair werd verlangd, en tevens dat de commissiegever met het zenden dier remise, na ingebrekestelling, in gebreke bleef, was de commissionnair bevoegd onmiddellijk tot liquidatie over te gaan en de tot die liquidatie vereischte inkoopen te doen.

c Amsterdam 17 Februari 1905.

156. Het retentierecht is den commissionnair alleen gegeven om hem zekerheid te verschaffen voor de betaling van hetgeen de committent hem verschuldigd mocht zijn, zoodat bij geschil over de vordering des commissionnairs de commitent in elk geval moet beginnen met te betalen wat terecht of ten onrechte van hem wordt gevorderd; hieruit volgt echter niet, dat de commissionnair het recht heeft om de ontvangst der volle betaling te weigeren en het eigendom van den committent terug te houden.

b Amsterdam 10 Februari 1905.

157. De commissionnair, die met den commissiegever én uit eigen hoofde én als lasthebber van een derde in rekening staat, kan zijn wettelijk voorrecht, voor een tekort op de rekening van den commissiegever uit eigen hoofde niet doen gelden op het onderpand dat deze hem, als lasthebber ten behoeve van zijn lastgever, verstrekte.

b Amsterdam 10 Februari 1905.

158. Het voorrecht van den commissionnair bedoeld in art. 80 v. Kh. is in aard gelijk aan het recht van pand, waaruit volgt dat ook art. 1205 B. W. hier van toepassing is. Bovendien brengt het recht van terughouding, dat den commissionnair tevens is gelaten bij art. 85 Kh. mede, dat de commissiegever eerst moet betaald hebben voordat hij terug kan vorderen wat de commissionnair van hem onder zich zelf heeft en tegelijk oversteken als bij koop en verkoop niet voldoende is. De wet geeft geen grond hem van deze verplichting ontslagen te achten als de commissionnair tot de afgifte niet meer in staat schijnt te zijn.

Winschoten 23 Juli 1902.

Bewijs Bz. 154.
Cassatie Bz.
Faillissement.
Get. bewijs Bz.
Gewoonte 154.
Makelaar 145.
Mora 155.
Ontb. en nak. o. k. 145 v.
Pand 158.
Prolongatie 149.
Pretentie.
Spel en weddingsch.
Verduistering.

COMPENSATIE, Z. SCHULDVERGELIJKING.

COMPETENTIE IN BURGERLIJKE ZAKEN.

872. De rechter moet zich ook ambtshalve onbevoegd verklaren tot kennisneming van eene vordering van een hier niet gevestigde vreemdeling tegen een anderen hier niet gevestigden vreemdeling, nu geen Nederlandsche rechter is aangewezen om van die vordering kennis te nemen.

b Amsterdam Hof 20 Maart 1903.

873. Wel geeft art. 127 Rv. in verband met art. 9 Alg. Bep. den vreemdeling het recht eenen anderen vreemdeling voor den Nederlandschen rechter te dagen, doch van dit recht kan slechts gebruik worden gemaakt, als een bevoegd rechter kan worden aangewezen, om van den eisch kennis te nemen. Bestaat zoodanige bevoegde rechter niet, dan zal de Nederlandsche rechter, voor wien de vordering desniettemin is aangebracht, zich onbevoegd moeten verklaren, om van de vordering kennis te nemen en dus ook om kennis te nemen van eene accessoire vordering tot vanwaardeverklaring van een conservatoir beslag, welke accessoire vordering overigens wel te zijner competentie zou staan.

a Amsterdam 4 December 1903.

874. Art. 127 Rv. in verband met art. 9 Alg. Bep., geeft ook aan een in Nederland niet gevestigden vreemdeling het recht om een anderen hier niet gevestigden vreemdeling voor den Nederlandschen rechter te dagvaarden, wanneer een bevoegde rechter hier te lande door de wet is aangewezen. Dit is hier het geval, waar het een zaak van koophandel betreft, de waar te Rotterdam geleverd is en de vracht ook aldaar betaald moet worden.

Rotterdam 8 Juni 1904.

875. De Nederlandsche rechter is bevoegd recht te spreken op een eisch tot echtscheiding, door een hier wonenden vreemdeling ingesteld.

Arnhem Hof 23 December 1903.

876. Exceptie van onbevoegdheid van den Nederlandschen rechter omdat de appellanten zijn Duitschers in Duitschland wonende en mitsdien hadden moeten zijn gedagvaard voor den rechter hunner woonplaats; niet-ontvankelijkheid dier exceptie omdat zij voor het eerst in hooger beroep en alzoo te laat is voorgesteld. Art. 141 en 348, in verband met de artt. 154 en 156 Rv. Ongegrondheid dier exceptie in verband met art. 127 Rv. en art. 9 Alg. Bep.

's Hertogenbosch Hof 30 Juni 1903.

877. Waar vaststaat dat de woonplaats van één der verweerders is te Amsterdam en art. 126 Rv. geen onderscheid maakt tusschen hoofd- en nevenverweerders, zijn de eischers gerechtigd alle gedaagden gezamenlijk voor de rechtbank te Amsterdam te doen dagvaarden.

Amsterdam 20 Januari 1905.

878. De onbevoegdheid van den rechter om uit hoofde van den persoon des verweerders van eene zaak kennis te nemen en wel omdat deze bij het wisselprotest en bij 't uitbrengen der dagvaarding niet meer in zijn „vroegere" woonplaats Nijmegen, maar in het buitenland (Keulen) metterwoon gevestigd zou zijn geweest, vloeit niet voort uit het in huur hebben van kamers en zijn verblijf in het buitenland, het drijven van een zaak aldaar en 't betalen daar van belastingen, daar deze omstandigheden de „verklaring" bij art. 76 B. W. omschreven niet kunnen vervangen. De woorden op een wisselbrief „geaccepteerd", de naam van acceptant, de woonplaats (Nijmegen), benevens de straat en het nummer, laten zonder bovenstaande „verklaring" geen andere lezing toe, dan dat de betaling op die voormelde plaats moet afgevraagd worden en bij niet-betaling óók daar van non-betaling moet worden geprotesteerd.

Arnhem Hof 22 Maart 1905.

879. Exceptie van onbevoegdheid der Rechtbank toegewezen, op grond, dat niet bewezen is, dat de erflater, wiens nalatenschap men wilde scheiden en verdeelen, het voornemen heeft gehad te Arnhem zijn hoofdverblijf te vestigen.

Arnhem 16 Juni 1904.

880. De vordering tot betaling van erfhuur, dat is van den canon, is eene zakelijke

rechtsvordering. Verwerping der exceptie van onbevoegdheid.
Alkmaar 29 Juni 1905.

881. De mogelijkheid, dat de rechter die van de condictio indebiti, een persoonlijke vordering, kennis moet nemen, tevens een onderzoek zal moeten instellen naar het al of niet bestaan van een zakelijk recht, op grond waarvan het nu gevorderde zou zijn ontvangen, vermag de vordering niet van een zuiver persoonlijke tot eene zakelijke te maken.
Heerenveen 25 Maart 1904.

882. Waar de kantonrechter, beslissende over eene zaak, waarin rechtspraak, zelfs in hoogste ressort, hem is opgedragen, tevens recht heeft gedaan omtrent twee punten van de gedingvoering, waarover niemand dan hij te beslissen had, kan geen sprake zijn van de bij art. 99 R. O. bedoelde onbevoegdheid. Ook in des kantonrechters dictum beschouwd hetzij op zich zelf, hetzij in verband met de gronden daarvan, is geenerlei feitelijke grondslag te vinden voor overschrijding van rechtsmacht, gepleegd door eenige last of toestemming, gegeven in strijd met art. 63 of 71 B. W.
b H. R. 20 Maart 1903, Concl. conf.

883. Alle geschillen uit de ontbinding der vennootschap en hare liquidatie tusschen de vroegere vennooten ontstaande zijn als geschillen tusschen de vennooten onderling te beschouwen. Eerst bij de comparitie voor den notaris, ten wiens overstaan de verdeeling moet plaats hebben, behoort de vraag te worden beantwoord of het opgeworpen geschil aan het oordeel van den gewonen rechter of den scheidsrechter moet worden onderworpen. De Rechtbank is derhalve bevoegd om van de vordering tot scheiding en deeling der vennootschap kennis te nemen.
Breda 23 December 1902.

884. De rechtbank is niet onbevoegd om kennis te nemen van eene personeele vordering in reconventie ingesteld tot betaling van f 71.50 wanneer de wederpartij de exceptie van onbevoegdheid niet heeft voorgesteld. Cassatie van het bestreden vonnis wegens schending van art. 157 in verband met art. 250, 2° Rv.
H. R. 19 Mei 1905, Concl. conf.

885. De kosten eener sommatie tellen niet mede voor de regeling der competentie.
b 's Hertogenbosch 3 Maart 1905.

886. In deze zijn er zooveel processen als er eischers waren, zoodat, hoewel de veertien eischers, die niet, als onderling een eenheid vormend, optraden, goedvonden de bedragen van f 48.40¹/₁₄ die ieder hunner vorderde, te zamen te tellen tot een bedrag de f 400.— te boven gaande, in werkelijkheid door ieder hunner een geding wordt gevoerd om hem f 48.40¹/₁₄ uit te betalen. De Rechtbank was in deze alleen door de exceptieve bepaling van art. 157 Rv., bevoegd tot het geven eener beslissing in het hoogste ressort. Het Hof is onbevoegd van het ingesteld hooger beroep kennis te nemen.
Amsterdam Hof 13 Januari 1905.

887. De kantonrechter is ook buiten het geval van art. 42 R. O. bevoegd kennis te nemen van eene vordering tot ontbinding van huur op grond van wanpraestatie, wanneer de vordering tot schadevergoeding beperkt wordt tot f 200.„ of minder.
Breda 13 October 1903.

888. Noch de woorden, noch de geschiedenis van art. 41 R. O. geven aanleiding om de uitdrukking „te berde brengen" in het eerste lid van die artikel in dien beperkten zin op te vatten, dat het schriftelijk bewijs van huur aan den kantonrechter zoude moeten worden overgelegd om diens bevoegdheid uit te sluiten.
c H. R. 15 December 1905, Concl. conf.

889. De wetgever doet des kantonrechters onbevoegdheid reeds voortvloeien uit het enkele feit van het „te berde brengen" van schriftelijk bewijs van bestaande, verlengde of vernieuwde huur. Het woord „te berde brengen" wijst voldoende aan, dat de wetgever niet bedoeld heeft den kantonrechter slechts onbevoegd te verklaren, indien bij geschrifte het bewijs werd geleverd van bestaande, vernieuwde of verlangde huur, doch integendeel die onbevoegdheid reeds dadelijk heeft willen doen voortvloeien uit het feit dat een stuk, dat op zichzelf beschouwd als bewijsstuk aan te merken is voor bestaande, vernieuwde of verlengde huur, geproduceerd wordt.
Amsterdam 11 Maart 1904.

890. Waar niet wordt gevorderd ontbinding der overeenkomst en daarnaast schadevergoeding, maar ontbinding en, als gevolg daarvan, vergoeding tot f 200.— beperkt, overschrijdt het bedrag van het gevorderde dus f 200.— niet en is voor de berechting van zoodanige zaak de kantonrechter aangewezen.
Amsterdam 6 December 1905.

Aanbest. en aann.
Actie 880 v.
Adm. en recht. macht.
Advocaat.
Afst. v. instantie.
Afwezigheid.
Appel Bz. 876, 886.
Arbiters 883.
Beh. t. rolle 876.
Cons. beslag 873.
Cumulatie 886.
Curateele.
Domicilie 878 v.
Echtscheiding 875.
Exceptie 876.
Faillissement.
Handlichting.
Huur en verhuur 887 v.
Koophandel 874.
Kort geding.
Lijfsdwang.
Onderhoud (aliment.)
Ontb. en nak. o. k. 887, 890.
Ontk. v. kind.
Reconventie 884.
Scheiding en deeling 883.
Successierecht.
Vennootschap 883.
Voogdij.
Wet 876.
Wisselbrief 878.

COMPETENTIE IN STRAFZAKEN.

197. De bepaling van het voorlaatste lid van art. 218 Sv. laat, algemeen als zij luidt, geen ruimte voor eene onderscheiding, waardoor zij buiten toepassing zou blijven ingeval de door de rechtbank bevoegd geoordeelde kantonrechter zich reeds vooraf onbevoegd had verklaard bij in kracht van gewijsde gegaan vonnis om van de zaak kennis te nemen. Regeling van rechtsgebied in het door art. 308 Sv. sub 2° vermelde geval kan alleen worden gevorderd, indien al de daarbij in aanmerking komende uitspraken in kracht van gewijsde zijn gegaan.
d H. R. 2 November 1903, concl. conf.

198. Art. 218 Sv. behandelt het geval, dat de officier van justitie den beklaagde rauwelijks voor de rechtbank heeft gedagvaard ter zake van een feit, waarvan de kennisneming aan den kantonrechter behoort, welk geval zich uit den aard der zaak niet kan voordoen waar de rechtbank in hooger beroep van de zaak kennis neemt. Zij behoorde mitsdien de zaak naar den kantonrechter te verwijzen.
c H. R. 5 April 1904, Concl. conf.

199. Het vierde lid van art. 211 Sv. kan alleen gelden voor strafgedingen, in eersten aanleg voor de arrondissements-rechtbank gevoerd, en zou daarenboven nooit ten gevolge kunnen hebben, dat de rechtbank aan zich houdt de berechting eener overtreding, waarvan volgens art. 22 Sv. geen kantonrechter in haar arrondissement bevoegd is kennis te nemen.

c H. R. 27 November 1905, Concl. conf. verw. de cass. tegen Rotterdam 25 Mei 1905.

200. Uit art. 218 al. 1 Sv. volgt, dat de rechter ter beoordeeling van zijn bevoegdheid rekening moet houden met het feit, zooals het bij dagvaarding is ten laste gelegd, en met de op de terechtzitting gebleken omstandigheden, waaronder het feit is gepleegd. Echter moeten dit omstandigheden zijn, die op het feit betrekking hebben.

b 's-Hertogenbosch 21 Juli 1903.

201. Nu telastgelegd is het bijeenscharen, in een zak laden en wegnemen van dennespelden, wordt de bevoegdheid des kantonrechters niet uitgesloten door het feit, dat ter terechtzitting ook blijkt van het wegnemen van takken nog aan boomen.

b 's-Hertogenbosch 21 Juli 1903.

Appel Sz. 198.
Diefstal 201.
Msl. delicten.
Regeling v. rechtsgeb. 197.
Schorsing Sz.
Strafvervolging 199.
Strooperij 201.

COMPROMIS z. ARBITERS.

CONCESSIE z. AANSPRAKELIJKHEID BZ. GEMEENTE-VERORDENING.

CONCURRENCE DÉLOYALE z. ONRECHTMATIGE DAAD.

CONDICTIO INDEBITI.

92. De uitbetaling van een voorschot op een eventueel winstaandeel, terwijl de verhouding tusschen partijen op verlies uitliep, mist het karakter der betaling, die een vordering ex art. 1395 wettigt.

b Amsterdam 26 Mei 1905.

93. Eischeres heeft gesteld dat zij betaalde ter voldoening aan eene verbintenis. Toen zij betaalde voldeed zij niet de schuld van een derde, doch droeg zij bij voorbaat aan gedaagde af het bedrag, waarvan zij de inning bij die derde had op zich genomen. Art. 1395 B. W. beperkt het recht tot terugvorderen van het onverschuldigd betaalde niet tot hen, die niet door een actio ex contractu hun beweerd recht kunnen doen gelden.

's-Gravenhage 3 April 1906.

Bevrachting en vervrachting.
Cognossement.
Vennootschap.

CONNEXITEIT EN LITISPENDENTIE.

161. Van voeging of gelijktijdige behandeling van twee zaken, die respectievelijk zijn aanhangig gemaakt voor de derde en de eerste kamer derzelfder rechtbank, kan geen sprake zijn, omdat die zaken niet in den zin der wet, voor denzelfden rechter aanhangig zijn.

c Amsterdam 24 Janurri 1906.

162. Wanneer twee zaken worden geacht te zijn verknocht, dan is het niet de vraag wanneer de zaken ter rolle zijn aangebracht, maar wanneer daarin is gedagvaard. In deze bestaat tusschen beide zaken verknochtheid.

Utrecht 1 Februari 1905.

163. Voor voeging van twee gedingen is niet noodig, dat zij gevoerd worden tusschen dezelfde personen en over hetzelfde onderwerp. In casu bestaat tusschen de beide gedingen niet een zoodanig nauw en onafscheidelijk verband, dat de beslissing der eene zaak als vanzelf die der andere medebrengt, omdat de beide zaken geheel afgescheiden van elkander kunnen worden uitgewezen. De hypotheekhouder, die verkoopt krachtens art. 1223 B. W., draagt den eigendom over, ook al wordt in een andere procedure gevorderd de vernietiging van de acte, waarbij de hypotheekgever vroeger het gelibelleerde goed van den toenmaligen eigenaar, die thans is hypotheekhouder, verkreeg.

Tiel 24 Juni 1904.

164. Er bestaat connexiteit tusschen twee zaken, waarvan de eene strekt tot verantwoording van het fonds van een van non-betaling geprotesteerden geaccepteerden wisselbrief en de andere tot ontbinding der koopovereenkomst krachtens welke de kooper den voorbedoelden wisselbrief ter betaling accepteerde.

c Amsterdam 8 Januari 1904.

165. Voeging wegens verknochtheid van eene vordering tot ontruiming met schadevergoeding bij de Rechtbank te Tiel aangebracht, waarin is berust, behalve voor de proceskosten en eene vordering tot vanwaardeverklaring van een conservatoir beslag tot zekerheid van evengenoemde vordering bij de rechtbank te Utrecht aangebracht.

Arnhem Hof 21 Februari 1906.

166. Waar de eischer vordert nakoming eener huurovereenkomst en de gedaagde vraagt voeging van deze zaak bij die, welke tusschen hem en den eischer aanhangig is bij denzelfden rechter en waarin hij, vóórdat hij in deze was gedagvaard, heeft gevorderd ontbinding dierzelfde overeenkomst wegens wanpraestatie van den eischer, hangt de beslissing in de door eischer aanhangig gemaakte zaak niet af van die in de door gedaagde aanhangig gemaakte procedure, en zijn er dus geen termen om de gevraagde voeging toe te staan.

Zierikzee 9 Februari 1904.

167. Art. 252 Rv. verbiedt de verwijzing der zaak in reconventie naar een anderen rechter.

c Amsterdam 24 Jannari 1906.

Afst. v. inst.
Appel Bs.
Gewijsde.
Huur en verhuur 166.
Ontb. en nak. o.k. 164, 166.
Reconventie 167.
Verand. v. eisch.
Voeging Bz. 161, 166.
Wisselbrief 164.

CONSERVATOIR BESLAG.

Bij n°. 389. — Bev. bij Amsterdam Hof 17 April 1903.

I. Toelaatbaarheid. — Algemeene vereischten en vormen.
II. Vanwaardeverklaring en opheffing. — Bevoegde rechter.
III. Verklaring van den derde gearresteerde. — Gevolgen van het beslag.

I.

393. Voor het leggen van conservatoir beslag onder derden is noodig: 1°. dat de beslag-

legger schuldeischer is van hem op wiens geld beslag wordt gelegd; 2°. dat diegene waarop beslag is gelegd verschuldigd is of toebehoort aan den schuldenaar van den beslaglegger. Beide vereischten ontbreken in casu.

b Rotterdam 17 November 1902.

394. Het leggen van conservatoir beslag is ook toegestaan wanneer over de hoofdvordering, tot zekerheid waarvan het beslag is gelegd, reeds bij gewijsde is beslist.

a 's-Gravenhage Hof 6 November 1905.

395. Een niet bij voorraad uitvoerbaar verklaard vonnis, waarvan hooger beroep, kan niet gelden als bewijs van het recht, dat men door het beslag verzekeren wil. De vordering tot schadevergoeding (nevens ontruiming) is nog niet opeischbaar. De waarde van een gelegd conservatoir beslag moet beoordeeld worden naar den vorm waarin en het tijdstip waarop het gelegd is. Onverschillig is dus of het vonnis, krachtens 't welk beslag is gelegd, later is bevestigd, daar een beslag, als het in den aanvang nietig is door pas later ingetreden omstandigheden niet geldig kan gemaakt worden.

Arnhem Hof 21 Februari 1906.

396. Bij de wet is niet voorgeschreven, dat de requestrant tot conservatoir beslag in handen van den schuldenaar bij zijn request moet stellen op welke wijze van de deugdelijkheid der vordering aan den President summierlijk moet blijken, zijnde aan dezen overgelaten de beoordeeling of en op welke wijze dit hem is gebleken. Ontzegging der gevorderde opheffing van het beslag.

Rotterdam Kgd. 23 Januari 1904.

397. De president, bevoegd om het beslag van art. 727 Rv. toe te staan, is die van de rechtbank onder welker ressort zich de goederen bevinden.

b H. R. 23 Februari 1906, Concl. conf.

398. Onder verduistering in art. 727 Rv. is te verstaan het weerloos maken der goederen, het onttrekken daarvan aan de mogelijke executie door den schuldeischer. Daarvoor bestaat gegronde vrees wanneer het onderpand van den schuldeischer bestaat in een schip dat niet alleen bestemd is om schepen te sleepen in Nederland, en België, maar ook tot het visschen op de Noordzee.

Rotterdam 14 Mei 1903.

399. In het woord „verduisteren", zooals de wet het in art. 727 Rv. bezigt, ligt niet bepaaldelijk het begrip van kwade trouw opgesloten, en opzet daarvoor is dan ook niet als vereischte gesteld.

Zutphen 2 Maart 1905.

400. Het feit van verkoop van in het request tot verlof voor conservatoir arrest met name genoemde machinerieën is een voldoende reden om de door gedaagde bij zijn verzoek om verlof tot het leggen van conservatoir arrest gestelde vrees voor verduistering te rechtvaardigen.

Rotterdam 2 April 1906.

401. Art. 727 Rv. schrijft voor het conservatoir beslag niet voor, dat behoeft te blijken dat voldoening der vordering werd gevraagd en deze geweigerd is.

a 's-Gravenhage Hof 10 November 1904. — zie in cass. *c* H. R. 20 Januari 1905, Concl. conf.

402. Volgens art. 304 Rv. mag wel aan den houder, maar niet aan den uitgever eener assignatie verlof tot conservatoir beslag worden verleend.

Rotterdam 30 October 1905.

403. De president der rechtbank is bij het verleenen van verlof tot het leggen van conservatoir beslag in het bq art. 305 B. W. bedoelde geval niet gebonden aan de gewone bewijsmiddelen om aan te nemen, dat er „gegronde vrees voor verduistering" bestaat, onverschillig of hij al dan niet vooraf partijen in kort geding heeft gehoord. Het taaleigen verzet er zich niet tegen in genoemd artikel „verduisteren" in den zin van „weerloos maken" op te vatten. Voor de toepassing van het artikel is het voldoende, dat het wettelijk recht, hetwelk de schuldeischer voor de verbintenissen van zijn schuldenaar of diens goederen heeft, dreigt voor hem verloren te gaan, ook zelfs al zoude dit verlies het gevolg zijn van eenige handeling van den schuldenaar zonder eenige opzettelijke of kwaadwillige bedoeling tegenover zijn schuldeischer ondernomen.

b H. R. 15 Januari 1904, Concl. conf. verw. de cass. tegen *c* 's-Gravenhage Hof 29 Juni 1903.

404. Handhaving in hooger beroep van een beslissing in kort geding, waarbij de vordering tot opheffing van conservatoir beslag was geweigerd, omdat van de ondeugdelijkheid der vordering niet was gebleken. Voor eene vordering uit onrechtmatige daad, bij het verlof op een zeker bedrag begroot, mocht het beslag worden gelegd. Terecht is ook vrees voor verduistering aangenomen, terwijl het onnoodige van het beslag allerminst is gebleken. Waar een onrechtmatig verklaren van het beslag onwaarschijnlijk is behoort het stellen van zekerheid niet bevolen worden. Art. 732 j°. 727 en 729 Rv.

's-Gravenhage Hof 8 December 1903.

405. Onder het in art. 764 Rv. omschreven beslag zijn mede gebracht beslagen onder derden. Het recht in dat art. omschreven komt mede aan vreemdelingen toe; artt. 126 en 127 Rv. ontnemen hem dat recht niet.

's-Gravenhage 16 Juni 1903.

406. Bij de saisie forain is niet voorgeschreven, dat het verlof tot het leggen daarvan inhoudt òf eene begrooting der vordering òf de vermelding van het juiste bedrag der vordering. Opheffing van een beslag in kort geding tegen een cautie van f 500.„

Rotterdam Kgd. 1 Juli 1902.

407. Art. 459 Rv. (procesverbaal van vergelijking), als zijnde geen formaliteit, is niet-toepasselijk bij conservatoir beslag.

a 's-Gravenhage Hof 10 November 1904. — Zie in cass. *c* H. R. 20 Januari 1905, Concl. conf.

408. Ook in geval krachtens art. 764 Rv. met verlof van den president beslag wordt gelegd moet het exploit van beslag inhouden een bevel tot voldoening.

Almelo 24 Juni 1903.

409. Met de formule, houdende beslaglegging op hetgeen verschuldigd is of zal worden, wordt bedoeld, dat beslag gelegd wordt op al 't geen ten dage van het beslag verschuldigd was, opeischbaar of nog niet opeischbaar.

c Arnhem Hof 16 Juli 1902.

410. De uitdrukking „onder zijne berusting

hebben", gebezigd met betrekking tot een arrest onder derden, ziet, in tegenstelling met de uitdrukking „verschuldigd zijn" op gelden en goederen, welke den schuldenaar toebehooren.

b Amsterdam 4 Mei 1904.

411. Het conservatoir arrest gelegd op alles, wat de derde van den schuldenaar onder zich mocht hebben, omvat niet alles wat deze, onder welke qualiteit ook, b. v. die van executeur-testamentair, onder zich heeft. Waar in deze alleen beslag gelegd is op hetgeen de derde in privé onder zich heeft, wordt daardoor niet getroffen, wat deze in qualiteit onder zijn berusting heeft.

b Amsterdam 4 Mei 1904.

412. Al spreekt art. 725 Rv. van beslag leggen onder derden op de gelden en goederen aan zijnen schuldenaar verschuldigd of toebehoorende „of zich tegen derzelver afgifte verzetten", zoo geeft de wet hier slechts één rechtsmiddel, nl. beslag. Een exploit, waarbij enkel verzet tegen de afgifte wordt gedaan, is mitsdien krachteloos en belet dengenen, aan wien dit beteekend is, niet te betalen. Hij kan daaraan ook geen grond ontleenen om hem, die het verzet deed, in vrijwaring te roepen, wanneer hij tot betaling wordt aangesproken.

b Rotterdam 7 November 1904.

II.

413. De vordering tot vanwaardeverklaring van een conservatoir beslag moet volgens den algemeenen regel van art. 53 R. O. en de bijzondere bepaling van art. 734 en het daarnaar verwijzende art. 770*a* Rv. worden aangebracht voor de arrondissements rechtbank bevoegd ter kenisneming van de schuldvordering, voor welke het beslag gedaan is, zonder uitzondering van het geval, dat de vordering tot vanwaardeverklaring, die met de hoofdvordering vereenigd pleegt te worden ingesteld, om bijzondere redenen eerst later wordt ingesteld, zelfs ook niet van het geval, dat het beslag wordt gelegd nadat de hoofdzaak, bereids door de rechtbank beslist, aanhangig is bij het gerechtshof in hooger beroep.

b H. R. 4 Maart 1904, Concl. conf.

414. In het vonnis a quo wordt overwogen, dat de deugdelijkheid van een gelegd derde arrest uit den aard der zaak slechts kan en daarom moet worden beoordeeld door den rechter, die bevoegd is de hoofdzaak te berechten, welk beginsel gehuldigd is door art. 738 Rv., dat ter beoordeeling der gevorderde vanwaardeverklaring van een derde arrest aanwijst de rechtbank van het arrondissement, waarin de schuldenaar woont, of (zooals de rechter a quo die bepaling uitlegt) „die anders voor hem competent is." Deze uitlegging houdt verband met de verschillende gevallen verder voorzien in art. 126 Rv., doch is geen ongeoorloofde uitbreiding van art. 738 en zeker daarmede niet in strijd, waar letterlijke toepassing onmogelijk is.

b Amsterdam Hof 23 Januari 1903.

415. Art. 321 Rv. draagt wel is waar alleen de oppositie tegen een conservatoir beslag op aan de arrondissements-rechtbanken, in zaken van koophandel, ook indien de vordering niet meer dan f 200.— bedraagt, maar hieruit mag geenszins worden afgeleid dat, in afwijking van den gewonen regel, niet ook de vanwaardeverklaring van zoodanig beslag, in alle gevallen, aan de beslissing der rechtbanken zou zijn opgedragen.

c Amsterdam 28 November 1902.

416. Beteekening van een vonnis bij verstek aan de derde beslagene met dagvaarding tot het afleggen van verklaring, is de eerste daad van executie, zoodat die eisch, al was het vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niet ontvankelijk moet worden verklaard, wanneer de dagvaarding binnen den termijn van acht dagen na deszelfs beteekening aan den defaillant is uitgebracht.

Rotterdam 9 Januari 1905.

417. Eischers bewering, dat, waar het de vordering tot vanwaardeverklaring van het beslag betreft, de gedaagde onafhankelijk van het verweer op de hoofdvordering daartegen geen verweer zou mogen voeren, daar de president, het verlof tot het leggen van een beslag gevende, reeds geoordeeld zou hebben of daartoe termen bestaan, is onjuist.

Rotterdam 30 Maart 1903.

418. Ten onrechte beweert ged., dat bij vanwaardeverklaring van een conservatoir beslag de dagvaarding de feiten moet inhouden, waaruit blijkt, dat een der gevallen — in casu gegronde vrees voor verduistering — waarin conservatoir beslag is toegelaten aanwezig is.

Rotterdam 30 Maart 1903.

419. Wanneer de schuldenaar zich van een door de wet aangeboden middel b.v. een aanbod van betaling bedient om zich te bevrijden, wordt daarmede de grond ontnomen aan het conservatoir beslag, dat strekt om den schuldeischer te waarborgen tegen het wegmaken van datgene, waarop hij naderhand zijne vordering zou kunnen verhalen. Terecht is dus het aanbod van waarde en het beslag van onwaarde verklaard.

a H. R. 8 December 1905, Concl. conf. verw. de cass. tegen *a* 's Gravenhage Hof 10 November 1904.

420. Vordering tot opheffing van een conservatoir beslag onder den schuldenaar op grond dat er geen gegronde vrees voor verduistering bestond, de deugdelijkheid der vordering zelfs niet summierlijk werd aangetoond en dat uit de gestelde feiten onwederlegbaar volgde dat de beslaglegger geene vordering had op den beslagene ter zake der gestelde feiten. Subsidiaire vordering dat zekerheid zal worden gesteld door den beslaglegger en bij gebreke daarvan het beslag zal worden opgeheven. Beide vorderingen ontzegd.

Middelburg 26 September 1902.

421. Het conservatoir beslag, bedoeld in art. 737 Rv., kan slechts worden gelegd op de roerende goederen, die zich in handen van den schuldenaar bevinden; de filiaalhouder van den schuldenaar, die aan dezen toebehoorende goederen onder zich heeft, is een derde, die slechts door de artt. 745 v. Rv. getroffen kan worden. De eischer, die beweert eigenaar te zijn van een deel der in beslag genomen goederen kan als derde, in kort geding, de opheffing van het beslag vorderen; in deze is het tegen het eigendomsrecht gevoerd verweer echter van dien aard, dat de zaak niet vatbaar is om in kort geding te worden toegelicht en berecht, zoodat partijen naar de gewone wijze van rechtspleging zijn te verwijzen.

Amsterdam Kgd. 26 Januari 1904.

422. De in art. 726 Rv. bedoelde eisch tot opheffing van het beslag kan alleen worden ingesteld zoolang de vordering tot vanwaardeverklaring niet is ingesteld.

's Gravenhage 17 April 1906.

423. Art. 732 Rv. wijst blijkbaar terug naar art. 728, zoodat geen zekerheid kan worden gevorderd voor grooter bedrag (i. c. wegens kosten) dan door den president bij zijn verlof ter beslaglegging is genoemd.

b 's Gravenhage Hof 19 Januari 1903.

424. In tegenstelling met art. 732 Rv. laat art. 735 4e lid Rv. opheffing van derden arrest slechts toe in geval van behoorlijke borgstelling voor het bedrag der som, waarvoor het gedaan is.

's Gravenhage 30 Mei 1905.

425. Waar art. 309 Rv. uitdrukkelijk de rechtbank aanwijst, waarbij men onverwijld kan opkomen tegen een door den president op grond van art. 305 Rv. verleend verlof tot het leggen van conservatoir beslag, kan dit niet geschieden voor den president in het kort geding.

Utrecht 9 Januari 1905 — *a* Rotterdam 8 November 1905.

426. De beteekenis van art. 310 Rv. is, dat, bij het stellen van voldoende zekerheid, het beslag opgeheven moet worden, doch dat de opheffing zonder het stellen van zekerheid kan bevolen worden, wanneer summierlijk de ondeugdelijkheid der vordering blijkt. Bevel tot opheffing van een conservatoir beslag op een schip. In een geding naar aanleiding van art. 310 Rv. is een vordering van schadevergoeding op te maken bij staat niet-ontvankelijk.

Rotterdam 15 November 1905.

427. De regels der procedure van het kort geding voor den president, volgens art. 289 Rv., zijn ook toepasselijk bij de procedure voor de rechtbank overeenkomstig art. 310 Rv. Dientengevolge moet de gedaagde niet toegelaten worden tot het nemen van een schriftelijke conclusie van antwoord, hoewel de eischers schriftelijk voor eisch hadden geconcludeerd, en daarbij stukken hadden geproduceerd in forma probanti.

Rotterdam 15 November 1905.

428. Uit de wetsbepalingen omtrent conservatoire beslagen blijkt, dat deze beslagen dienen om van voorgenomen en, zoo noodig, door den president te waardeeren actiën feitelijk verhaal te verzekeren, voor het geval dat zij zullen worden toegewezen, waaruit volgt dat bij de ingestelde vordering tot ontbinding der overeenkomst met schadevergoeding niet kan worden gevraagd van waardeverklaring van een tot verzekering eener „andere" actie toegestaan beslag. Het eerste middel is dus ongegrond. Het tweede moet als een nieuw middel in cassatie, waarbij de eischeres ook is zonder belang, ter zijde worden gesteld.

b H. R. 28 December 1903, Concl. conf.

429. Waar de bij § 926 Duitsche Civil-Processordning voorgeschreven Antrag van gedaagde in beroep om een termijn te bepalen, binnen welken eischer in beroep tot een vanwaardeverklaring van het beslag had voort te procedeeren, en het vonnis van opheffing van den Amtsrichter te Ruhrort, eerst plaats vonden geruimen tijd, nadat de dagvaarding in de onderhavige zaak werd uitgebracht, heeft de rechtbank de vordering toegewezen op grond van feiten, die ten tijde der dagvaarding nog niet hadden plaats gehad.

's Gravenhage Hof 6 Juni 1906.

III.

430. De verklaring van den derden gearresteerde moet niet alleen inhouden wat deze onder zich heeft of aan hem verschuldigd is, maar ook de oorzaak der schuld, casu quo de betaling op rekening en de wijze van schuldkwijting. De wet verbiedt nergens dat de derde gearresteerde alsnog bij latere conclusie zijn verklaring aldus aanvult.

Amsterdam Hof 17 April 1903, bev. Amsterdam 11 October 1901.

431. Niet de derde gearresteerde maar de arrestant moet die gegevens voor de betwisting der verklaring bijbrengen. Terecht passeerde de rechtbank een bewijs-aanbod door getuigen van feiten, welke ten doel hadden de verklaring van den derden gearresteerde te verbeteren doch geen cijfers tot verbetering konden opleveren zulks op grond dat een getuigenverhoor niet verder mag worden uitgestrekt, dan de feiten der bewijsformule toelaten. De nader in appel gestelde feiten kunnen wel dergelijke cijfers opleveren zoodat bewijs daarvan moet worden bevolen.

Amsterdam Hof 17 April 1903, bev. Amsterdam 11 October 1901.

432. Bij de vaststelling van het bedrag door den derden gearresteerde aan den beslaglegger te betalen (voor de schuld van diens debiteur) komt uitsluitend in aanmerking het tijdstip waarop het beslag is gelegd en niet dat, waarop de verklaring wordt afgelegd. Er moet alleen gevraagd worden of op 't oogenblik van het leggen van het beslag, de derde gearresteerde de som door den „debiteur" aan den beslaglegger verschuldigd, geheel of gedeeltelijk onder zich heeft. Vorderingen, die eerst vervallen na het gelegd beslag, mogen niet in vergelijking worden gebracht met reeds tijdens het beslag opvorderbare schulden.

Arnhem Hof 25 Januari 1905.

433. Indien gezamentlijke erfgenamen naar aanleiding van art. 741 Rv. zijn gedagvaard, ten einde verklaring te doen van hetgeen zij van een dier erfgenamen (den debiteur van arrestante) onder zich hebben of aan dezen verschuldigd zijn, bestaat er uitbreiding van den rechtsstrijd buiten de grenzen der dagvaarding, wanneer de arrestante die verklaring ook wil laten loopen over de vraag, of die debiteur (erfgenaam), welke eene schuld in de moederlijke nalatenschap bij de scheiding had ingebracht, wel tot inbreng was gehouden en of door die inbrengst de boedelscheiding niet ten nadeele van des debiteurs schuldeischeres, de arrestante, is opgemaakt.

b Arnhem Hof 13 December 1905.

434. Zelfs al mochten er in het saldo van de „verklaring" des derden gearresteerden nog andere bedragen zitten dan hetgeen waarop de beslaglegger bevoorrecht is, zoo geldt dit een „jus tertii", een derden gearresteerde niet rakende, als niet door die anderen (tertii) tevens beslag was gelegd.

Arnhem Hof 25 Januari 1905.

435. De curator in 't faillissement van den debiteur des beslagleggers die zich voor de uitkeering van een grooter salaris (dan in de verklaring van den 3en gearresteerde is vervat) aan hem curator qq. beroept op z. i. nietige cessies aan den derden gearresteerde gedaan en die deze laatste bij zijn verklaring in compensatie had gebracht, kan zich deze grootere uitkeering niet toegewezen zien, nu hij in appél berust heeft in het vonnis, waarbij die nietigheid niet werd aangenomen. Door deze houding (berusting) geeft de curator juist de rechtsgeldigheid toe dier cessies (door 't faillissement opvorderbaar geworden) en hiermede tevens het recht van den derden gearresteerde om van zijn kant (bij de verklaring) het beginsel der schuldvergelijking in toepassing te brengen.

Arnhem Hof 25 Januari 1905.

436. Verbetering eener verklaring van een derden gearresteerde. Nu appellant (de boedelnotaris) het saldo onder zich had voor de gezamenlijke erfgenamen van den onverdeelden boedel, kon hij die geldschuld niet eigenmachtig verdeelen in evenveel deelen als er groepen erfgenamen zijn, en mocht hij dus die deelen niet compenseeren met vorderingen die hij zelf ten laste van sommige erfgenamen had.

Leeuwarden Hof 13 Mei 1903, vern. Leeuwarden 22 Mei 1902, beslissende dat beroep op compensatie niet was toegelaten tegenover een beslaglegger, die een bevoorrechte vordering had. Het Hof stelde deze overweging ter zijde, omdat de gedaagde op dat rechtsfeit geen beroep had gedaan.

437. Verklaring van den derden beslagene, kooper van een ingevolge art. 1223 B. W. verkocht onroerend goed, onder wien door een der overige schuldeischers van den hypothecairen debiteur beslag op de koopsom is gelegd. De beteekenis van art. 741 Rv. is, dat de derde beslagene mededeeling doet van de feiten, waarop zijne verschuldigdheid gegrond is, om den rechter in staat te stellen te beoordeelen wat diensvolgens aan den gearresteerde toekomt. Zoowel ingevolge de veilingsvoorwaarden, waarbij de kooper zich verplichtte om de kooppenningen te storten tot vrijmaking van het bezwaarde goed, als op grond van art. 1254 B. W. dat de koopprijs moet besteed worden tot ontlasting van het gekochte, kunnen die kooppenningen niet gezegd worden aan den eigenaar van het verkochte goed — den gearresteerde — te komen, onverschillig welke de opvatting zij omtrent den aard van den verkoop met het beding van art. 1223 B. W. De derde-beslagene kon in dezen dus terecht verklaren, dat hij aan den gearresteerde niets had af te dragen.

a Amsterdam 26 Mei 1905.

438. De arrestant kan tegen den derden gearresteerde niet meer recht uitoefenen dan de gearresteerde tegenover dezen heeft, zoodat waar vaststaat dat de bewuste waarden moeten dienen tot onderpand voor de richtige voering van het beheer van den gearresteerde, als directeur, en dat beheer nog niet door aflegging eener rekening en verantwoording is afgesloten, terwijl de schadevergoeding, die gedaagde te vorderen heeft, eerst bij die rekening en verantwoording kan worden ter sprake gebracht en daarvan een onderdeel zal vormen, de gedaagde niet tot afgifte van bedoelde waarden is verplicht.

b Amsterdam 2 Mei 1902.

439. Door het in deze gelegd derdearrest worden niet getroffen de gelden, die de derde-beslagene als onderpand van den geëxecuteerde onder zich heeft, als diens voorwaardelijke schuldeischer, om daarop het door hem, als borg voor den geëxecuteerde, betaalde te verhalen, waartoe die gelden op verre na niet voldoende bleken te zijn en op welke hij dit ten deele heeft verhaald. Het feit dat de derdebeslagene eerst na den dag van het beslag, als borg van den geëxecuteerde, gemeld bedrag betaalde — eerst toen zijne vordering op dezen is ontstaan — doet in deze niet af, omdat hij, als borg betalend, krachtens art. 1876 B. W. zijn verhaal had op den hoofdschuldenaar, den geëxecuteerde, en dit, ten aanzien van het in onderpand gegeven bedrag, ingevolge art. 1297 B. W. achteruit werkte tot den dag, waarop het door den hoofdschuldenaar was verstrekt.

b Amsterdam 17 Februari 1905.

440. Bij den door het bestreden arrest vastgestelden stand van zaken heeft het Hof, den eisch tot afgifte ontzeggende, geenszins in Nederland toepassing gegeven aan eene buitenlandsche wet of uitvoering aan een buitenlandsch vonnis, maar aan art. 1177 B. W. en art. 735 Rv., waarbij den nederlandschen crediteur verhaal wordt toegekend op het vermogen van zijnen schuldenaar, ook voorzoover dit bestaat in inschulden op derden, doch onder beperking tot datgene wat uitsluitend in het vermogen van den schuldenaar is. In casu nu was de derde gearresteerde, verweerder in cassatie, het geld niet uitsluitend aan de erven van den failliet, ten wier laste beslag was gelegd, schuldig, daar de in Duitschland benoemde curator, met wien de derde gearresteerde na het overlijden van den failliet gehandeld had, ook na het overlijden van den failliet is aangewezen om de rechten van diens boedel zoowel ten behoeve van crediteuren als van den failliet geldend te maken.

c H. R. 20 Februari 1903, concl. contr.

CONSIGNATIE z. VOOGDIJ.

COOPERATIEVE VEREENIGING.

13. Daargelaten of eene coöperatieve vereeniging haar karakter verliest, indien zij haar werkkring ook tot derden uitstrekt, zonder dat de statuten daaromtrent eene bepaling inhouden, zoo valt het in het belang harer leden door

Gelria inkoopen van fruit van derden, ten einde contracten te kunnen nakomen, niet onder dat begrip.

Tiel 20 November 1903. — Zie in cass. *b* H. R. 10 Juni 1904.

14. Art. 2 der Wet op de coöper. vereenigingen belet niet dat in de statuten worde bepaald, dat hare leden op verbeurte eener boete van f 300.— zonder geldige reden niet mogen uittreden, indien zij minder dan 2 jaar lid der vereeniging zijn geweest, terwijl de bepaling, dat de ledenvergadering beslist of het uittreden geschiedde zonder geldige redenen, evenmin in strijd is met art. 153 G.w. j° art. 14 Alg. Bep.

Heerenveen 6 Mei 1904.

15. Een bepaling van een huishoudelijk reglement eener coöperatieve vereeniging, krachtens hetwelk groote geldboeten kunnen worden opgelegd wegens niet opvolgen der statuten door de leden, moet om rechtskracht te hebben ingevolge art. 4 der wet op de coöp. vereenigingen op straffe van nietigheid in de notarieele akte van oprichting of in die van verandering der statuten worden opgenomen; gemeld artikel is ten deze niet verbindend.

Meppel Kgr. 3 December 1903.

16. Art. 12 der wet tot regeling der coöperatieve vereenigingen van 17 November 1876 (Sb. 227) heeft alleen betrekking op hen, die, geen leden-oprichters zijnde, later tot de vereeniging zijn toegetreden.

c H. R. 1 December 1905, Concl. conf. vern. *b* Zutphen 29 Januari 1905 waarbij was vern. Groenlo Kgr. 23 Februari 1904. — Groenlo Kgr. 4 April 1905. — Anders ook Groenlo Kgr. (plv.) 1 September 1903.

17. Hetgeen tusschen partijen vaststaat behoeft niet nader in rechten te worden bewezen. Waar alzoo eischers lidmaatschap der 's Gravenhaagsche Coöperatieve Vleeschhouwerij of Spekslagerij „Algemeen Belang" vaststond, kon de rechtbank bij het bestreden vonnis het onderzoek overbodig achten in hoever het register der vereeniging als een behoorlijk register volgens de artt. 11 en 12 der coöperatiewet in aanmerking kwam.

b H. R. 8 Mei 1903, Concl. conf.

18. Bij ontkentenis van den gedaagde kon de toetreding als lid eener coöperatieve vereeniging niet anders bewezen worden dan door onderteekening van het register.

Groningen Kgr. 2 November 1903.

19. De dagvaarding, als hoofdgrond der vordering de vervallenverklaring van den gedaagden van zijn lidmaatschap eener coöperatieve vereeniging inhoudende is nietig, nu in die dagvaarding niet is gesteld, dat de vervallenverklaring in het register is ingeschreven; art. 11 en 15 der wet op de coöp. vereenigingen.

Meppel Kgr. 23 Februari 1905.

20. Onwettige sluiting der vergadering eener coöperatieve vereeniging, art. 10 der wet. Wettigheid der niettemin daarna genomen besluiten.

's Gravenhage Hof 10 Maart 1903.

21. Het verhandelde in de algemeene vergadering wordt door een notarieel procesverbaal, 't welk aan de formeele eischen der wet voldoet, bewezen. Onjuist is de bewering, dat dit uitsluitend door notulen, door den secretaris gehouden, zou kunnen bewezen worden. Bij het opmaken der meerderheid zijn terecht de stemmen der leden, die verklaarden buiten stemming te blijven, als zijnde geen „uitgebrachte" stemmen, niet medegerekend.

Tiel 20 November 1903. — Zie in cass. *b* H. R. 10 Juni 1904.

22. Feitelijk ongegrond is de bewering, dat de acte van oprichting der coöperatieve vereeniging „Gelria", waarin zijn opgenomen hare statuten, inhoudende eene regeling betrekkelijk de door het bestuur afteleggen jaarlijksche rekening en verantwoording, niet zou bevatten eene regeling van het toezicht op de handelingen van het bestuur. Daarenboven is de in art. 7 no. 5 der wet van 17 November 1876 (Sb. 227) bedreigde nietigheid in het belang van derden geschreven en zou zij alleen door derden maar niet door de leden zelven der vereeniging, kunnen worden ingeroepen.

Tiel 20 November 1903, waartegen de cass. is verw. bij *b* H. R. 10 Juni 1904 Concl. conf. op grond, dat daargelaten de juistheid van de eerste beslissing het daartegen gerichte middel niet leiden kon tot cassatie, wijl de tweede beslissing, waarop het vonnis mede steunde, niet werd aangevallen en dus buiten onderzoek moest blijven. Overigens achtte het Op. Min., Adv. Gen. Ort, beide beslissingen der rechtbank onjuist.

23. Waar de eischende vereeniging haren Directeur heeft aangesteld tegen salaris en daartegenover belast met de leiding der geheele zaak, onder goedkeuring en controle van het bestuur of de vertegenwoordigers daarvan, is aan die verhouding die van huur van diensten niet vreemd; die omstandigheid staat echter aan de ontvankelijkheid der eischers in hare vordering tot rekening en verantwoording niet in den weg, omdat de directeur daartoe in het algemeen verplicht zou zijn, daar hij, hetzij de verhouding tusschen partijen als lastgeving dan wel als huur van diensten zij te beschouwen, in elk geval in zijne betrekking, voor en ten behoeve der vereeniging, geldelijk beheer heeft gevoerd. Nu art. 16 der wet tot regeling der coöperatieve vereenigingen aan het bestuur eener zoodanige vereeniging gebiedend de verplichting oplegt tot het doen van rekening en verantwoording en het zelfs verbiedt het bestuur van die verplichting te ontheffen en, naar de statuten der eischende vereeniging, het bestuur aan haar rekenplichtig is nu de rekening is af te leggen aan een door de algemeene vergadering benoemde commissie, die daaromtrent aan de vergadering verslag heeft te doen en een voorstel tot vaststelling der rekening, volgt daaruit, dat het bestuur voor het gansche bestuur rekening en verantwoording schuldig en dat de rekenplichtigheid voor datzelfde beheer niet tevens op den directeur kan rusten. Elke rekening en verantwoording behoort, naar de regeling in het W. v. B. Rv., te leiden tot vaststelling en veroordeeling tot betaling van een saldo, die niet, uit dezelfde oorzaak, tegen verschillende personen kan worden gevorderd; daarenboven schrijft in deze de aanstelling van den directeur bepaaldelijk zijne rekening en verantwoording voor aan het bestuur en niet aan de vereeniging, die hier als eischeres optreedt en die derhalve niet ontvankelijk is in hare vordering.

b Amsterdam 13 Mei 1904.

24. Art. 9 al. 2 der wet van 17 Nov.

1876 (Sb. 227) onderscheidt niet tusschen bestuurders-vereffenaars en bloot bestuurders. Eerstgemelden kunnen dus ook nog na de ontbinding worden afgezet.

's Gravenhage Hof 10 Maart 1903.

25. Art. 19 van de wet op de coöperatieve vereeniging stelt geenszins den eisch, dat niet tot het heffen van een omslag mag worden overgegaan, zoolang niet alle activa zijn gerealiseerd. Zulks vloeit ook niet uit den aard der zaak van het liquidatieproces voort en zou slechts kunnen leiden tot het bemoeielijken van de afwikkeling der zaken. Evenmin vordert dat artikel, dat de rekening van het bestuur tot op het tijdstip der ontbinding van de coöperatieve vereeniging door de algemeene vergadering moet zijn goedgekeurd, alvorens liquidateuren zouden mogen overgaan tot berekening van het tekort, noch volgt zulks uit den aard der liquidatie zelve. Gemeld artikel erkent in het algemeen de bestaanbaarheid van meerdere omslagen. Mede daaruit vloeit voort, dat de thans gevorderde omslag niet bestreden kan worden door de bewering, dat er nog vorderingen op het bestuur en anderen bestaan, welke betwiste en betwistbare vorderingen trouwens uitsluitend door de vereeniging als zoodanig en niet door elk individueel lid, en zeker niet in dit proces, zouden kunnen worden geldend gemaakt. Bij de middelen van bestrijding van het gevorderde tekort, welke, zoo zij juist waren, tot een hoogeren omslag zouden moeten leiden, heeft gedaagde geen belang; hij kan daarenboven niet terugkomen op hetgeen gedurende verschillende jaren door de algemeene vergadering is goedgekeurd.

Tiel 20 November 1903, waartegen de cass. is verw. bij *b* H. R. 10 Juni 1904 Concl. conf., beslissende, dat de rechtbank het bestaan van een tekort, een nadeelig liquidatieverschil, en niet slechts een tijdelijk kasgebrek had aangenomen, zij het ook met behulp van voldoende gestaafde schattingen, en dat overigens art. 19 der Coöperatiewet in het rechtskundig gedeelte van het vonnis met juistheid was toegepast.

26. Art. 7 sub 4° en 19 van de wet op de coöperatieve vereeniging schrijven wel de persoonlijke aansprakelijkheid der leden gebiedend voor, maar laten volkomen vrijheid deze aansprakelijkheid bij de statuten te beperken en te regelen, zooals wenschelijk voorkomt. Art. 20 dier wet is slechts te beschouwen als een voorbeeld voor een dergelijke regeling.

Tiel 20 November 1903. — Zie in cass. *b* H. R. 10 Juni 1904.

Actie 22.
Arbiters 14.
Bedrijfsbel.
Cassatie Bz. 22.
Drankwet.
Huur v. dienst. 23.
Koophandel.
Lastgeving 23.
Niet. en nietigv. o, k. 22.
Notaris 21.
Notulen 21.
Rek. en verantw. 23.
Schrift. bewijs Bz. 17, 21.

CUMULATIE z. COMPETENTIE Bz.

CURATEELE.

182. De beschikking van een vreemden rechter, waarbij een in den vreemde verblijvend Nederlander wegens krankzinnigheid is onder curateele gesteld, mist in Nederland volgens de Nederlandsche wet rechtsgevolg.

e H. R. 16 Juni 1905, concl. conf. verw. de cass. tegen Arnhem 3 April 1905.

183. Eene curateele wegens gedurigen staat van onnoozelheid brengt met zich gedeeltelijk andere rechtsgevolgen en die van wijdere strekking zijn dan eene curateele, welke op eigen verzoek wegens zwakheid van vermogens verleend is, en dus moet gelegenheid bestaan, om alsnog onder curateelestelling, wegens gedurigen staat van onnoozelheid, van iemand, die wegens zwakheid van vermogens op eigen verzoek zich onder curateele bevindt, te geraken.

's-Gravenhage Hof 14 Februari 1906, vern. *b* Rotterdam 5 Januari 1906.

184. Indien een provisioneele bewindvoerder is benoemd, mist de curandus tijdelijk het vrije beheer over zijne goederen. Al moge in het algemeen deze bewindvoerder uit zichzelf geen andere daden dan van zuiver beheer kunnen verrichten, hij is, des noodig, zij het ook met rechterlijke machtiging of goedkeuring, verplicht andere handelingen te volbrengen. In casu was die machtiging niet noodig, daar de onderwerpelijke boedelscheiding bij vonnis der rechtbank was bevolen.

Arnhem 13 Januari 1906, vern. Arnhem Kgr. 9 Januari 1906.

185. Uit het feit, dat de curandus den 19 October 1904 ter zake van onnoozelheid onder curateele is gesteld, volgt niet, dat die toestand van onnoozelheid reeds eenige maanden vroeger was ingetreden.

Dordrecht 6 December 1905.

186. Uit art. 516 B. W. volgt, dat alleen de rechtbank van de woonplaats van den curandus, d. i. die van de woonplaats des curators, bevoegd is van het verzoek tot opheffing der curateele kennis te nemen.

Amsterdam Hof 2 September 1903.

187. Een vonnis, waarbij een curateele wordt opgeheven, is vatbaar voor hooger beroep en dus niet tegelijk met de uitspraak in kracht van gewijsde. Wel is hier niet een tegenpartij, maar het is ook geen eigenlijk vonnis maar een beschikking op rekwest, en daarom kunnen de belanghebbenden in hooger beroep komen; als belanghebbende moet aangemerkt worden de curator.

a Utrecht 21 Februari 1906.

188. Ofschoon in deze de eischer zich niet tegen de opheffing der curateele heeft verklaard, kan hij niet geacht worden daardoor van zijn recht afstand te hebben gedaan. Derhalve is het testament gemaakt twee dagen nadat de opheffing der curateele was uitgesproken, nietig.

a Utrecht 21 Februari 1906.

189. Door de opneming van iemand in een gesticht voor krankzinnigen wordt eene reeds aangevangen procedure tot ondercurateelestelling niet geschorst. Art. 34 der wet tot regeling van het staatstoezicht op krankzinnigen heeft enkel op 't oog, dat terwijl iemand in een zoodanig gesticht verpleegd wordt, de noodzakelijkheid zijner ondercurateelestelling blijkt. In het onderwerpelijke geval mist dus bovenstaande wet alle toepassing en zijn de gewone regelen van procedure tot ondersteuning toepasselijk.

Arnhem Hof 25 April 1906, vern. Arnhem 26 Maart 1906.

190. Verzoek tot ondercurateelestelling wegens krankzinnigheid van iemand, die na dat

verzoek (nadat de bloed- en aanverwanten reeds waren gehoord) ter verpleging in een krankzinnigengesticht is opgenomen. Door de opneming van een persoon als boven in een gesticht voor krankzinnigen is niet reeds de speciale wet van 27 April 1884, (Sb. no. 96) toepasselijk geworden.

Arnhem Hof 25 April 1906, vern. Arnhem 26 Maart 1906.

Appel Bz. 187.
Bis in idem 183.
Compet. Bz. 186.
Exceptiën 183.
Gewijsde 183.
Huwelijk.
Int. priv. recht 182.
Kantonrechter 184.
Krankzinnigen 189 v.
Nederl. en vreemd. 182.
Nietigh. en nietigv. o k. 185.
Rechtsgr. en rechtsm.
Scheiding en deeling 184.
Stat. personale 182.
Testament 188.
Voogdij.
Vreemde vonnissen 182.
Wet 182.
Wisselbrief.

DADER Z. AANSPRAKELIJKHEID SZ., BANKBREUK, DIEFSTAL, GEMEENTEVERORDENING, MEDEDADER, MEDEPLICHTIGHEID, STRAFVERVOLGING.

DADING.

46. In casu is er geen dading omdat er geen geschil bestond en van eenige opoffering geen sprake was, maar eene overeenkomst, regelende gemeenschappelijke belangen.

Breda 26 April 1904.

47. De beweerde overeenkomst kan niet gezegd worden te zijn eene dading.

Utrecht 21 October 1903.

Arbiters.

DAGVAARDING IN BURGERLIJKE ZAKEN.

I. Inhoud.
§ 1. Procureur. — Deurwaarder. — Rechtbank.
§ 2. Namen, voornamen enz. van partijen.
§ 3. Middelen, onderwerp en conclusie.
II. Beteekening en afschrift enz.

I § 1.

471. De nietigheid, verbonden aan het niet bij de dagvaarding stellen van een procureur, is in deze voor gedekt te houden nu de gedaagde, verschenen zijnde, de nietigheid van het exploit niet heeft ingeroepen en de Rechtbank de nietigheid niet ambshalve heeft toe te passen.

a Amsterdam 8 Januari 1906.

472. Art. 5 no. 2 Rv. verstaat onder den naam van den deurwaarder niet anders dan de naam, waaronder de deurwaarder is aangesteld en waaronder hij als deurwaarder bekend is, maar bedoelt niet te constateeren, dat de persoon van den deurwaarder recht heeft den naam, dien hij gewoon is te voeren en waaronder hij is aangesteld, te voeren.

's-Gravenhage 3 Juni 1903.

473. De niet-vermelding in het exploit van dagvaarding van de rechtbank, voor welke de gedaagde verschijnen moest, terwijl „Arnhem" niet wordt genoemd, brengt geen nietigheid dier acte teweeg als de gedaagde toch voor de rechtbank te Arnhem verschenen is.

Arnhem Hof 22 Maart 1905.

§ 2.

474. Aan het onjuist opgeven van den voornaam des eischers wordt door de wet nergens als gevolg de nietigheid der dagvaarding verbonden, maar deze onjuistheid zou alleen de vraag omtrent de ontvankelijkheid der vordering kunnen raken.

c H. R. 12 Februari 1904. Concl. conf. verw. de cass. tegen *b* 's-Gravenhage Hof 29 December 1902.

475. Eene dagvaarding, die eene onjuiste of onware opgave van de woonplaats des eischers vermeldt, is uit dien hoofde niet nietig.

Roermond Kgr. 6 Mei 1905.

476. Exceptie van nietigheid der dagvaarding, gegrond op een beweerd ontbreken van des eischers naam in de dagvaarding, verworpen.

Tiel 28 October 1904, bev. bij *a* Arnhem Hof 24 Januari 1906.

477. Nu de (eigen) naam van de gedagvaarde echtgenoote niet in de dagvaarding is opgenomen, moet deze nietig verklaard worden.

's-Gravenhage Kgr. 20 Juni 1902.

478. Het uitgebracht exploit voldoet aan de eischen van de wet aangezien het is beteekend ten verzoeke van het College van Provisoren van de te Elburg bestaande stichting „Feithenhof", uitmakende het bestuur van voormelde stichting en als zoodanig derzelve in rechten vertegenwoordigende onder bijvoeging dat dat College thans is samengesteld uit de heeren F. Doevendans Wzn., H. Bax, E. J. Homoet en I. Vonk. Het vermeldt mitsdien niet in strijd met de waarheid dat het mede ten verzoeke van Ds. I. Vonk is beteekend.

Zwolle 11 Februari 1903.

479. Terecht treedt eene Hervormde gemeente, waar het geldt de belangen harer diaconie, op ten name der diakenen dier diaconie.

's-Hertogenbosch 20 Mei 1904.

480. De als eischeres opgetreden vereeniging is geen maatschap, omdat zeer stellig ontbreekt het tweede vereischte voor maatschap, namelijk het doel om de gemaakte winst samen te verdeelen. De vereeniging heeft alzoo geen jus standi in judicio. In zoodanig geval moet niet de dagvaarding nietig, maar de vordering niet-ontvankelijk worden verklaard.

b Rotterdam 22 April 1903.

481. Wanneer een dagvaarding nietig verklaard is wat betreft een van de gedagvaarde personen en de eischer daarna tegen den anderen gedaagde overeenkomstig de dagvaarding concludeert, moet hij in zijn vordering niet-ontvankelijk verklaard worden.

's-Gravenhage Kgr. 11 Juli 1902.

§ 3.

482. Voor de beoordeeling van de vraag of een dagvaarding voldoet aan de eischen gesteld bij art. 5 3° Rv. komt het er niet op aan of de middelen en de conclusie juist zijn, maar of zij met voldoende duidelijkheid zijn uitgedrukt. Dit is in casu het geval.

a Rotterdam 24 November 1902.

483. Het opnemen van eene geheel overbodige en ontoewijsbare conclusie is niet gelijk te stellen met het ontbreken van de bepaalde en duidelijke conclusie, welke de dagvaarding, volgens art. 5 j° 92 B. Rv. behoort te bevatten.

Amsterdam 25 Januari 1905.

484. De stelling der dagvaarding, dat de

eischers in de rechten van den oorspronkelijken schuldeischer zijn getreden is een voldoend middel van eisch, ook zonder dat daarbij wordt aangegeven op welke wijze die overgang heeft plaats gehad.

· Amsterdam 10 Juni 1903.

485. De wet schrijft nergens voor dat een eischer, bij het instellen eener vordering, moet vermelden de plaats, waar de overeenkomst is aangegaan of waar de betaling moet geschieden; het op het gemis daarvan in dagvaarding en conclusie van eisch steunend middel van niet-ontvankelijkheid is dus te verwerpen.

a Amsterdam 6 Mei 1903.

486. De exceptie van nietigheid van dagvaarding verworpen omdat de tijd der gewraakte handelingen, zooal niet zeer nauwkeurig, toch voldoende is aangeduid, vooral ook beschouwd in verband met den inhoud van het verweer van gedaagde, die blijk geeft zeer goed te begrijpen welke handelingen worden bedoeld, en dus door die minder nauwkeurige tijdsbepaling niet in zijn verweer is benadeeld.

b Almelo 18 April 1905.

487. Nietigverklaring der dagvaarding, voor zoover daarbij als schadevergoeding wordt gevorderd eene som van f 200.— of zooveel meer of minder als de rechter zal arbitreeren, omdat daarvoor de dagvaarding geheel onbepaald wordt.

's-Gravenhage 21 Januari 1902. — In appel werden de woorden „of meer" niet herhaald en de vordering in zooverre beperkt, terwijl de gedaagde de exceptie van nietigheid liet varen, blijkens 's-Gravenhage Hof 20 October 1902, waarbij de nietigheid geen punt van onderzoek meer uitmaakte.

488. De vordering „zooveel meer of minder" is onbepaald en niet-ontvankelijk.

Utrecht 24 Juni 1903.

489. Ook al stelt de eischer in het lichaam der dagvaarding dat hij het hem verschuldigde naar billijkheid schat op een bepaalde som of zooveel meer of minder als de Rechtbank zal vermeenen te behooren, zoo kan op dien grond de nietigheid der dagvaarding niet worden beweerd, waar bij het petitum een bepaalde som wordt gevorderd, zonder die bijvoeging.

Rotterdam 10 November 1902.

490. De uitgebrachte dagvaarding voldoet aan de wettelijke vereischten. Verkoop eener zaak met goederenvoorraad en cliëntèle.

b Utrecht 27 Januari 1904.

491. De onderwerpelijke dagvaarding houdt niet in de feitelijke gegevens om den eischer in zijne vordering tot betaling van wanvracht ontvankelijk te doen zijn. Immers in de dagvaarding wordt gemist eenig positum, waaruit is af te leiden op welk tijdstip de schipper verklaarde tot laden gereed te zijn — het aanvangspunt naar Zweedsch recht van den ladingstermijn, — en zelfs de datum van vertrek uit Hudiksvallen elk feitelijk positum, waaruit blijkt dat de schipper den voorgeschreven ladingstermijn heeft afgewacht.

b Amsterdam 3 Juni 1904.

492. De eischer, die revindiceert eenig onroerend goed, behoeft in de dagvaarding niet te vermelden den titel, krachtens welks overschrijving hij zijn beweerd eigendom zou hebben verkregen.

Tiel 24 Juni 1904.

493. Ofschoon de dagvaarding tot ontruiming van onroerende goederen die onroerende goederen zeer vaag en algemeen aanduidt en daardoor niet voldoet aan het voorschrift van art. 5 3° Rv. gaat de exceptie van nietigheid van dagvaarding toch niet op, nu gedaagde door het gepleegd verzuim — bij repliek hersteld — niet is benadeeld.

Enschedé Kgr. 23 Januari 1902.

494. Waar de dagvaarding met geen enkel woord melding maakt van eenig feit, waarop de gevorderde alimentatie steunt, kan deze dagvaarding worden nietig verklaard. Aanvulling van het verzuim alsof gesteld ware geweest, dat de eischeresse geene voldoende middelen of inkomen tot haar levensonderhoud bezat.

a Amsterdam 26 Juni 1903.

495. De omschrijving der onroerende goederen, die gedaagde ten verkoop deed aankondigen, in de dagvaarding gegeven, voldoet aan de eischen bij art. 5, 3° Rv. gesteld. Actie uit onrechtmatige daad ter zake van die aankondiging.

Tiel 19 Mei 1905.

496. Eene dagvaarding tot schadevergoeding voor zooveel noodig met ontbinding der overeenkomst is nietig.

Breda 13 October 1903.

497. Eischers hebben bij dagvaarding gevorderd met opgave van gronden ontzegging der vorderingen tot rekening en verantwoording door de gedaagden bij een procesverbaal van zwarigheden na bevolen scheiding en deeling gedaan en verder zonder nadere toelichting ontzegging van alle andere vorderingen die zij mochten aantoonen bij gemeld procesverbaal ter beslissing te hebben gesteld; die dagvaarding bevat het onderwerp van den eisch met eene duidelijke en bepaalde conclusie.

Middelburg 15 October 1902.

498. Niet voldoende omschrijving van het onderwerp en de middelen van den eisch, kan niet leiden tot nietigverklaring der dagvaarding, maar slechts tot niet-ontvankelijkverklaring van den eisch. Waar gevorderd wordt scheiding van tafel en bed op grond van buitensporigheden, mishandelingen en beleedigingen is voldaan aan bovenstaand voorschrift.

a Rotterdam 16 Januari 1905.

499. Aan art. 5 al. 3 Rv. is formeel voldaan, bijaldien in de dagvaarding als oorzaak der schuld is vermeld: de erkenning als crediteur in een buitenlandsch faillissement voor een bepaald bedrag.

Arnhem Hof 25 Maart 1903, bev. Almelo 30 October 1901.

II.

500. Op den regel van art. 5, no. 2, Rv. dat de dagvaarding moet bevatten den naam en de woonplaats van den gedaagde is slechts ééne uitzondering, namelijk die van art. 4, no. 6. Art. 4, no. 7 Rv. is niet geschreven voor het dagvaarden van personen, wier namen onbekend zijn, daar het artikel juist uitgaat van de onderstelling van het tegendeel, behoudens het bepaalde omtrent de oproeping van houders van niet op naam staande aandeelen in geldleeningen of maatschappijen. Na verloop van den termijn van art. 4 no. 6 Rv. kunnen alzoo onbekende

erfgenamen als zoodanig niet volgens art. 4, no. 7 Rv. gedagvaard worden.

b H. R. 18 November 1904, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 16 October 1902.

501. Uit een dagvaarding, waarbij gedagvaard worden „Van der P. en B., kantoor houdende enz." blijkt voldoende, dat zij bedoelt aan te duiden eene vennootschap van koophandel. Wordt de dagvaarding aan het gemeenschappelijk kantoor beteekend dan is dit geheel in overeenstemming met het voorschrift van art. 4, 4° Rv.

Amsterdam Hof 31 December 1903, vern. Amsterdam 4 November 1903.

502. Nu eischer in de dagvaarding stelt, dat gedaagde geen bekend verblijf in het Koninkrijk heeft, had de dagvaarding behooren te zijn geschied overeenkomstig art. 4, 9°, j°, 7° Rv. en niet, zooals geschied is, overeenkomstig art. 4, 8° Rv. De omstandigheid, dat tevens in de dagvaarding is vermeld, dat gedaagde woont (en) werkelijk verblijft te Brussel, brengt daarin geene verandering, omdat deze laatstgenoemde alinea niet op de gehuwde vrouw, die hare woonplaats bij haren man, alzoo in dit geval te Rotterdam heeft, toepasselijk is.

Rotterdam 4 Mei 1903.

503. Volgens het herziene Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering moet de getrouwde niet van tafel en bed gescheidene vrouw ten verzoeke van haren echtgenoot worden gedagvaard òf in persoon òf aan haar werkelijk verblijf, waaronder moet worden verstaan de plaats waar zij gewoon is te verblijven, al is zij er niet onafgebroken persoonlijk tegenwoordig.

a Utrecht 22 Februari 1905.

504. Ook in kantongerechtszaken geldt de regel dat ten aanzien van personen in het buitenland de dagvaarding moet gedaan worden aan het O. M., die het oorspronkelijk exploit met „gezien" moet teekenen. Eene dagvaarding in plaats daarvan aan den burgemeester beteekend, nietig verklaard.

Haarlem Kgr. 3 Juli 1903.

505. Er bestaat geen grond voor nietigverklaring der dagvaarding, wegens overtreding van art. 2 j° 4, 6° Rv, indien de eischer aantoont dat de persoon, aan wien het afschrift is gelaten, woonde ter plaatse, waar het exploit moest worden uitgebracht, ook al houdt de dagvaarding de vermelding dezer omstandigheid niet in.

Amsterdam 1 December 1905.

DAGVAARDING IN STRAFZAKEN.

I § 1.

528. Art. 143 Sv. vordert voor de geldigheid der dagvaarding niet, dat het ten laste gelegde feit strafbaar zij en evenmin dat worde aangegeven wegens de overtreding van welk artikel de beklaagde terecht zal staan.

d H. R. 23 November 1903, Concl. conf.

529. Art. 143 Sv. eischt voor de geldigheid der dagvaarding niet, dat het daarbij ten laste gelegde feit zij strafbaar. Het niet vermelden van een element van het misdrijf kan slechts tot ontslag van rechtsvervolging leiden.

b H. R. 29 Januari 1906 Concl. conf. — *c* H. R. 29 Januari 1906, Concl. conf.

530. Het dagvaarden van een ander persoon dan gedagvaard had moeten worden kan alleen van invloed zijn op de materieele gevolgen van de ingestelde vordering ten aanzien van hem, die ten onrechte voor den rechter is geroepen. Schending of verkeerde toepassing van art. 141 Sv., zooals bij het eerste middel gesteld wordt, kan daarin dus niet zijn gelegen.

H. R. 28 October 1904, Concl. conf.

531. Nietigheid der dagvaarding volgt niet daaruit, dat wordt te laste gelegd een feit, dat onder meer dan één qualificatie der strafwet zou kunnen vallen.

d H. R. 30 Maart 1903, Concl. conf.

532. Het is bij de wet niet verboden in eene dagvaarding feiten uit te drukken door woorden, die zoowel eene qualificatie als de omschrijving van een feitelijken toestand weergeven.

e H. R. 15 October 1906, Concl. conf.

533. Eene alternatieve dagvaarding is nergens bij de wet verboden, terwijl overigens de in deze zaak uitgebrachte dagvaarding aan alle eischen van art. 143 Sv. voldoet.

b H. R. 9 October 1906.

534. De beantwoording der vraag, of de tijdsbepaling in de dagvaarding voldoet aan den eisch der wet, hangt af van de omstandigheden, waaronder zij zich in elke zaak voordoet.

g H. R. 15 Juni 1903, Concl. conf.

535. Eene dagvaarding waarin wordt ten laste gelegd het plegen van een strafbaar feit „op verschillende tijdstippen in de laatste helft van het jaar 1902" voldoet aan het voorschrift van art. 143 Sv.

a Leeuwarden Hof 15 October 1903.

536. De in de dagvaarding vermelde tijdsbepalingen „in den loop van het jaar 1905" en „in Mei 1905" voldoen aan den eisch der wet. Evenzoo is dit het geval met de omschrijving der gestolen voorwerpen als „eenige duiven" en „een klepkooi".

b H. R. 25 Juni 1906, Concl. conf.

537. Nietigverklaring der dagvaarding op grond, dat de dag, waarop het ten laste gelegde feit, de smaad, zou zijn gepleegd, te onbepaald omschreven is, nl. als: „een Zondag in Maart, April, Mei, Juni, Juli, Augustus of September".

b 's Hertogenbosch 5 November 1903 = 29 October 1903.

538. Vernietiging ambtshalve der in deze zaak uitgebrachte oorspronkelijke dagvaarding, omdat daarin ontbreekt elke aanwijzing omtrent welken tijd het ten laste gelegde feit het verboden „bevestigen" (niet het eveneens verboden „hebben"), van een reclamebord tegen een gevel, zou zijn gepleegd.

a H. R. 24 October 1904.

539. Nu de dagvaarding wel vermeldt, dat op den 4 Juli 1903 de requirant reeds gegraven had, doch elke aanwijzing daarbij ontbreekt omtrent welken tijd het ten laste gelegde feit zou zijn begaan, welke vermelding in art. 143 Sv. op straffe van nietigheid wordt gevorderd, heeft de Kantonrechter door op deze dagvaarding recht te doen, art. 143 Sv. geschonden.

b H. R. 25 April 1904, Concl. conf.

540. Terecht is bij het bestreden vonnis beslist, dat de in deze zaak uitgebrachte dagvaarding niet inhoudt eene aan den op straf van nietigheid gestelden eisch der wet voldoende tijdsbepaling. Immers het gold hier niet een verboden toestand, doch het stichten van een gebouw, een feit dat wel maanden of jaren voor de dagvaarding kon begaan zijn.

o H. R. 25 Juni 1906.

541. De vermelding in de dagvaarding, dat de overtreding van het berbergreglement plaats vond „omstreeks 12 uur" terwijl het sluitingsuur was 11½ uur voldoet aan den eisch der wet omtrent de vermelding van den tijd.

a H. R. 15 Juni 1903, Concl. conf.

542. De in deze zaak uitgebrachte dagvaarding, inhoudende de tenlastelegging, dat het niet doen eener nadere aangifte voor de personeele belasting heeft plaats gehad tusschen 16 Januari en 19 December 1902, voldoet aan het vereischte van art. 143 Sv., dat daarin moet worden uitgedrukt „omstreeks welken tijd" het feit zou zijn begaan.

d H. R. 28 December 1903, Concl. conf.

543. Art. 143 Sv. laat voor de aanklacht eenige ruimte wat betreft het tijdstip waarop het misdrijf zou zijn gepleegd. In casu wordt bij dagvaarding ten laste gelegd dat het misdrijf zou gepleegd zijn op een der Zondagen in de maanden Maart tot en met September; die omschrijving voldoet aan art. 143 Sv. Mocht bij het onderzoek blijken, dat de beklaagde tengevolge van het onbestemde der tijdsbepaling is bemoeilijkt, in haar recht om getuigen ter ontlasting bij te brengen, dan behoort aan beklaagde uitstel verleend te worden voor nader tegenbewijs. Dit middel van nietigheid behoort niet tot de peremptoire middelen, waarvan art. 153 Sv. spreekt.

's-Hertogenbosch Hof 5 Januari 1904.

544. Uit den aard der zaak hangt van de omstandigheden af, in hoever de omschrijving der plaats, waar het feit zou zijn begaan, in de dagvaarding met meerdere of mindere nauwkeurigheid zal behooren te geschieden, maar in allen gevalle mag daaromtrent geen twijfel overblijven, in dien de strafbaarheid van het feit van de nauwkeurige plaatsaanwijzing afhangt.

b H. R. 4 Januari 1904, Concl. contr.

545. De in deze zaak uitgebrachte dagvaarding voldoet aan het wettelijk vereischte van vermelding „waar ter plaatse" het feit zou zijn begaan, hoewel als plaats, waar de baldadigheid tegen wielrijders zou zijn gepleegd, is aangeduid een weg tien kilometers lang en in verschillende gemeenten gelegen.

b H. R. 2 Januari 1906, Concl. conf.

546. Door de opgaaf in de in deze zaak uitgebrachte dagvaarding, dat de nadere aangifte voor de verschuldigde hondenbelasting door de beklaagde moest gedaan zijn ter secretarie der gemeente Alem wordt tevens die gemeente als plaats der overtreding aangewezen.

b H. R. 21 December 1903.

547. Door de vermelding in de dagvaarding van Finkega in Weststellingwerf als plaats waar de overtreding gepleegd is, is het vischwater genoegzaam aangeduid en voldaan aan den eisch van art. 143 Sv.

c H. R. 27 Maart 1905, Concl. conf.

548. Eene dagvaarding ter zake van het visschen in verboden vischwater voldoet, voor wat aangaat de aanduiding der plaats, waar gevischt werd, aan den eisch van art. 143 Sv., wanneer zij vermeldt, dat het visschen plaats had onder zekere gemeente in het vischwater, eigendom van een bepaalden persoon.

b H. R. 23 October 1905, Concl. conf.

549. De onderhavige dagvaarding voldoet niet aan het voorschrift van art. 143 Sv. omdat zij door de vermelding „te Geuderen in den polder" niet inhoudt waar ter plaatse beklaagde zou hebben gejaagd.

's-Hertogenbosch 18 April 1905.

550. De tijdsbepaling in de dagvaarding „op verschillende tijdstippen in December 1902 en in den loop van 1903" voldoet in het gegeven geval aan den eisch der wet. Heling.

a H. R. 21 Mei 1906, Concl. conf.

551. De woorden in de dagvaarding, dat het ten laste gelegde feit is gepleegd „te Rotterdam, te Nieuwerkerk a/d IJssel of elders in Nederland", bevatte in casu eene aan den eisch der wet voldoende plaatsaanduiding der gepleegde oplichting.

c H. R. 5 Juni 1906, Concl. conf.

552. Art. 143 Sv. schrijft niet voor, dat de dagvaarding de „gemeente" moet bevatten, waar het strafbaar feit is gepleegd, doch alleen „ter plaatse waar" waaronder moet worden verstaan: „omtrent waar ter plaatse". De dienstkring van den Ontvanger der Directe belasting, waartoe Escharen (woonplaats van den beklaagde) behoort, is voldoende bepaald om deze woorden in de plaats te doen treden van de woorden „ter plaatse waar".

's-Hertogenbosch 15 Maart 1904.

553. De in deze zaak uitgebrachte dagvaarding voldoet, aan den eisch van art. 143 Sv., ook wat de plaatsaanwijzing betreft (nl. laten loopen van geiten aan den Arkelschen dijk gemeente Gorinchem op een perceel gras toebehoorende aan D. immers door dezen gepacht.

h H. R. 1 December 1902, Concl. conf.

554. Ambtshalve nietigverklaring der dagvaarding, omdat zij niet vermeldt, waar ter plaatse het ten laste gelegde feit gepleegd zoude zijn.

a H. R. 2 Januari 1905, Concl. conf.

§ 2.

555. De dagvaarding houdt ter zake van het primiair te laste gelegde niet in ter zake waarvan de aldaar genoemde ambtenaar den

toegang tot de bij beklaagde in gebruik zijnde localiteit vorderde, biedt derhalve den rechter niet de gelegenheid om te beoordeelen of deze ambtenaar daarbij in de rechtmatige uitoefening zijner bediening was, behelst mitsdien niet op behoorlijke wijze het ten laste gelegde feit, en is dus nietig.

Amsterdam 31 Januari 1905.

556. Eene dagvaarding, die inhoudt, dat de beklaagde bepaalde woorden tot een getuige heeft gezegd, althans andere woorden daarmêe in strekking en beteekenis overeenkomend, behelst eene voldoende opgave van het ten laste gelegde feit, waarop beklaagde zich ook ter terechtzitting heeft verdedigd, zonder blijk te geven in het duister te zijn daaromtrent.

Amsterdam 25 Februari 1903.

557. Er bestaan geen termen tot nietigverklaring eener dagvaarding wegens poging tot misdrijf op grond, dat zij eene bepaald aangewezen van des daders wil onafhankelijke omstandigheid, tengevolge waarvan het misdrijf onvoltooid bleef, slechts „onder meer" zoodanige niet genoemde omstandigheden vermeldt.

d H. R. 27 November 1905 (impl.), Concl. contr.

558. Waar poging tot diefstal wordt ten laste gelegd, is het niet noodig in de dagvaarding te omschrijven, welke voorwerpen in het bijzonder, met opgave van hunne eigenaren, de dader heeft willen wegnemen.

f H. R. 29 October 1906, Concl. conf.

559. Eene dagvaarding, waarbij aan de beklaagden wordt ten laste gelegd de wegneming met het oogmerk van wederrechtelijke toeëigening van eene pendule en andere voorwerpen benevens eenig geld, bevat niet zoodanige opgave van het feit als art. 143 Sv. op straffe van nietigheid eischt.

d H. R. 1 December 1902, Concl. contr. (hoewel na twijfel) vern. 's-Gravenhage Hof 20 Augustus 1902. Bij het arrest van den H. R. werd de geheele dagvaarding nietig verklaard, terwijl bij de uitspraken der eerste rechters alleen vrijspraak was gevolgd van hetgeen aan de beklaagden met betrekking tot de „andere voorwerpen" en het geld was ten laste gelegd. Ook het O. M. achtte gedeeltelijke vernietiging casu quo niet toelaatbaar.

560. De namens beklaagde voorgestelde „nietigheid van dagvaarding" omdat de ontvreemde voorwerpen niet voldoende zouden zijn omschreven, verworpen.

Arnhem Hof 26 November 1903.

561. Onder de uitdrukking „goederen" vallen ook gelden, zoodat terecht in de dagvaarding gelden worden vermeld als voorwerpen, die voor ontvreemding vatbaar zijn. De dagvaarding wordt niet nietig, doordat daarin niet de juiste hoeveelheid der gestolen kwartjes, dubbeltjes en centen is vermeld.

's-Hertogenbosch 27 October 1903.

562. De in deze zaak uitgebrachte dagvaarding voldoet niet aan het door art. 143 Sv. in de woorden „eene opgave van het feit" op straffe van nietigheid gestelde vereischte, waar zij, den beklaagde ten laste leggende de feiten van het ten verkoop voorhanden hebben en het verkoopen van zoete melk, die wegens te laag gehalte van vetvrije stof „en om andere redenen" ondeugdelijk van samenstelling was, die feiten niet zóó duidelijk en bepaald omschrijft als wordt vereischt in het belang der verdediging en om tot grondslag te strekken van de beraadslaging en de beslissing met inachtneming van de artt. 211 en 221 van gemeld wetboek.

c H. R. 12 Januari 1903.

563. Ten onrechte is in casu de dagvaarding nietig verklaard op grond dat daarin eenvoudig gesproken werd van „voetweg," zonder daarvan een feitelijke omschrijving te geven, waaruit had kunnen blijken, welke van de drie in art. 62 Amsterdamsche Pol.-verord. genoemde soorten van voetwegen bedoeld was.

h H. R. 12 December 1904, Concl. conf.

564. Het element der den beklaagde ten laste gelegde overtreding behoeft in de dagvaarding niet te zijn uitgedrukt in de eigen woorden der overtreden bepaling, zoodat waar hier in de dagvaarding de straat, waarin gereden was, met hare plaatselijke benaming nauwkeurig werd aangeduid, de rechter had te onderzoeken of in die straat zich een doorloopend verhoogd voetpad bevond, zooals voor de toepasselijkheid van art. 97 der Alg. Pol.-Verord. van Amsterdam op voetpaden noodig is.

c H. R. 5 Juni 1905, Concl. conf.

565. Het niet aanwezig zijn van eene der uitzonderingen op het algemeen verbod van art. 50 der Alg. pol. verordening van de gemeente Tilburg is niet een bestanddeel der overtreding van dit artikel, zoodat in de dagvaarding daarvan geen melding behoefde te worden gemaakt.

b H. R. 15 Juni 1903, Concl. conf., verw. de cass. tegen Tilburg 23 Maart 1903.

566. Hoewel de dagvaarding in deze vollediger kon zijn, beantwoordt zij toch aan de eischen van art. 143 Sr. Ten laste legging van het te P. bejagen van een perceel weiland waarvan het jachtrecht toebehoort aan A. (zonder de vereischte vergunning).

g H. R. 26 Juni 1905, Concl. conf.

567. Waar de dagvaarding ter zake van mishandeling deze, met aanduiding van tijd en plaats, nauwkeurig omschrijft, ook in hare gevolgen, voldoet zij aan den eisch van art. 143 Sv., ook al is de persoon van den mishandelde daarin niet bij name aangewezen.

d H. R. 19 Februari 1906, Concl. conf.

568. De in deze zaak uitgebrachte dagvaarding voldoet aan den in art. 143 Sv. gestelden eisch. Het daarin gebezigde woord „opruien" is niet enkel een qualificatie.

f H. R. 9 Maart 1903, Concl. conf.

569. De in deze zaak uitgebrachte dagvaarding voldoet aan alle op straffe van nietigheid gestelde vereischten, terwijl de op zichzelve niet noodzakelijke bijvoeging, dat het ten laste gelegde feit werd geconstateerd bij een ten raadhuize te 's-Gravenhage overgelegd procesverbaal van daartoe bevoegde ambtenaren, niet kon ten gevolge hebben, dat de geheele inhoud van dit procesverbaal op straffe van nietigheid in de dagvaarding moest worden opgenomen of dat daarbij nader moest worden aangeduid, wie de ambtenaren waren, en waaraan zij hunne bevoegdheid ontleenden om visitatiën te verrichten en daarvan procesverbaal op te maken. Overtreding der wet op het geslacht.

j H. R. 9 April 1906, Concl. conf.

570. De dagvaarding wegens meineed van een getuige in eene strafzaak behoeft niet

uitdrukkelijk te vermelden, dat de eed door hem is afgelegd op de wijze zijner godsdienstige gezindheid.

d H. R. 23 April 1906, Concl. conf.

571. Waar bij eene aanklacht wegens valschheid in geschrifte de bestemming van het geschrift om als bewijs van eenig feit te dienen noodwendig uit den inhoud der dagvaarding voortvloeit, vordert de wet niet de afzonderlijke vermelding dezer omstandigheid.

d H. R. 30 Maart 1903, Concl. conf.

572. „Namaken" van munt is op zichzelf een behoorlijk omschreven begrip, dat niet nader behoeft te worden bepaald door de aanduiding, in welke onderdeelen overeenstemming bestaat tusschen het vervaardigde voorwerp en zijn model. Evenmin behoefden bij de aanklacht van het namaken van twee Ned. rijksdaalders nader te worden aangegeven de beeldenaar, het jaar van uitgifte en soortgelijke kenmerken.

d H. R. 8 Februari 1904, Concl. conf.

573. Toeëigening van bepaalde zaken op zekere min of meer bepaalde tijdstippen door een bepaald persoon is een bepaald feit, zoodat eene nadere omschrijving van de wijze, waarop zij heeft plaats gehad, in eene dagvaarding wegens verduistering niet op straffe van nietigheid is voorgeschreven.

c H. R. 2 Februari 1903, Concl. conf.

574. De dagvaarding is niet nietig, nu daarin vermeld staat, dat beklaagde zich de zaak heeft toegeëigend, zonder nadere omschrijving van de wijze van toeëigening.

b Amsterdam 16 Augustus 1904.

575. Waar niet blijkt van eenige verblijfplaats hier te lande, die de beklaagde tijdens de dagvaarding had of vroeger gehad zou hebben en zelfs niet wordt beweerd, dat zoodanig verblijf bij iemand bekend was, mocht de beklaagde, worden aangemerkt als geene bekende woon- of verblijfplaats hier te lande te hebben en is hij terecht overeenkomstig het derde lid van art. 144 Sv. gedagvaard.

e H. R. 13 Juni 1905, concl. conf. vern., 's-Hertogenbosch 23 Maart 1905.

576. Het derde lid van art. 144 Sv. moet beschouwd worden in verband met het eerste lid van dat art. waar gesproken wordt van laatste verblijfplaats. Nu uit het relaas der dagvaarding niet blijkt, dat bekl. hier te lande geen laatste verblijfplaats heeft gehad, kan deze niet geacht worden behoorlijk beteekend te zijn. De dagvaarding vernietigd en het gevraagd verstek geweigerd.

's-Hertogenbosch Hof 10 Mei 1905.

577. Nietigheid eener dagvaarding beteekend door middel van aanplakking aan het gebouw der Rechtbank, op grond dat art. 144 Sv. in verband met de woorden „laatste verblijfplaats" in het eerste lid van dat artikel zijne toepasselijkheid mist, indien de bekl. tijdens de dagvaarding noch woonplaats noch verblijfplaats hier te lande hebbende, vroeger hier te lande een bekende woonplaats heeft gehad, terwijl uit het exploit niet blijkt, dat dit laatste niet het geval is.

b Leeuwarden Hof 15 October 1903.

578. Onder huisgenooten in art. 144, 2e lid, Sv., indien de dagvaarding beteekend wordt aan zijne laatste verblijfplaats hier te lande, te verstaan vroegere huisgenooten.

b H. R. 20 April 1903, Concl. conf.

579. Ten deze is voldaan aan het voorschrift van art. 144, 2e lid, Sv., waarbij niet als voorwaarde van de rechtsgeldigheid der dagvaarding wordt gesteld het bewijs, dat degene, aan wien het afschrift ten behoeve van den beklaagde is afgegeven, gezorgd heeft, dat het stuk in handen kwam van hem, voor wien het bestemd was.

c H. R. 24 Mei 1904.

580. Onder „huisgenooten" in het tweede lid van art. 144 Sv. kunnen alleen worden verstaan zij, die met den beklaagde hetzelfde huis bewonen en tot zijn huisgezin behooren.

d H. R. 26 November 1906, Concl. conf.

581. Uit het relaas der dagvaarding blijkt niet, dat de persoon tot wien de deurwaarder sprak toen of vroeger was huisgenoot van beklaagde zoodat op grond van art. 144 Sv. de dagvaarding zal moeten worden nietig verklaard.

b 's-Hertogenbosch 18 October 1904.

582. Het aan beklaagde beteekend afschrift der dagvaarding behelst wel de opgave van het middel, waardoor het feit, dat bij de origineele dagvaarding is ten laste gelegd, nl. de beschadiging der bedoelde woning, zou zijn te weeg gebracht, maar niet de opgave van dat feit zelf. Derhalve is, waar het aan beklaagde beteekend afschrift der dagvaarding niet behelst eene opgave van het ten laste gelegde feit en dat afschrift voor hem als origineel geldt, niet nageleefd een bij art. 143 Sv. met nietigheid bedreigd voorschrift.

Amsterdam Hof 9 December 1902.

583. Het dekken van de nietigheid aan dagvaarding door vrijwillige verschijning kan alleen worden ingeroepen bij bewering van nietigheid op grond van art. 144 en 147 Sv., niet bij de materiëele nietigheid van art. 143 Sv.

's-Hertogenbosch 27 October 1903.

584. Al moge beklaagde, die in voorloopige verzekerde bewaring is, ter terechtzitting zijn voorgebracht, zoo moet hij toch geacht worden vrijwillig alsdan te zijn verschenen, waar niet is gebleken, dat hij tegen zijn wil ter terechtzitting is gebracht; dientengevolge is de nietigheid der dagvaarding gedekt.

Amsterdam 17 November 1903.

DEELBARE EN ONDEELBARE VERBINTENISSEN Z. MORA, ONRECHTMATIGE DAAD, ONTBINDING EN NAKOMING VAN OVEREENKOMSTEN, VENNOOTSCHAP.

DEELING Z. SCHEIDING EN DEELING.

DELEGATIE VAN RECHTSMACHT, z. GEDISTILLEERD, GEMEENTEBELASTING, GEMEENTEVERORDENING, HERBERGEN, PROVINCIALE VERORDENING, WEGEN.

DELICTA CONTINUA z. SAMENLOOP VAN MISDRIJVEN.

DERDE z. ASSURANTIE, BEVRACHTING EN VERVRACHTING, HUUR EN VERHUUR, OVEREENKOMST, SCHRIFTELIJK BEWIJS BZ.

DESERTIE.

68. Desertie gepleegd met oordeel des onderscheids.
Arnhem Krijgsr. 8 November 1902.

Jeugd. bekl. | Mil. delicten 68.

DESKUNDIGEN IN BURGERLIJKE ZAKEN.

154. Wanneer deskundigen, bij verschil van gevoelen, in strijd met het verbod opgenomen in al. 2 van art. 131 Rv., bekend maken welk het persoonlijk gevoelen van ieder hunner is, mag de rechter op het uitgebracht rapport geen acht slaan. De rechtbank is in casu voldoende ingelicht om zonder voorlichting van nieuwe deskundigen een eindbeslissing te geven.
b Rotterdam 18 November 1903.

155. Waar een der deskundigen het rapport over het schriftonderzoek wel mede heeft opgemaakt, maar door ziekte verhinderd was het te onderteekenen, is een zoodanig, slechts door twee der deskundigen onderteekend, rapport, wel rechtsgeldig.
Assen 27 Juni 1905.

156. Waar de deskundige zelf erkent onvoldoende proeven genomen te hebben, kan aan zijn oordeel niet dat gewicht worden toegekend, hetwelk den eersten rechter tot toewijzing der vordering leidde.
's-Hertogenbosch Hof 4 April 1905.

157. De door de deskundigen onderzochte kolen voldeden niet aan het criterium van bunkerkolen. Getuigenbewijs bevolen omtrent de identiteit der geleverde met de onderzochte kolen.
Rotterdam 18 Februari 1903, vern. bij 's-Gravenhage Hof 12 December 1904.

158. Nu het verweer van gedaagden zich uitsluitend bepaald tot de ontkentenis: dat de hem aangeboden krenten waren fine filiatra krenten, althans dat ze voldeden aan de kwaliteit die fine filiatra krenten behooren te bezitten, kan het aangeboden getuigenbewijs buiten beschouwing blijven en heeft de rechter alleen voorlichting van deskundigen noodig.
Leeuwarden 26 Februari 1903.

Arbiters. | *Invoer v. verb. zaken.*
Assurantie. | *Koop en verkoop.*
Bevr. en vervr. | *Legit. portie.*
Faillissement. | *Mot. v. vonnissen.*
Get. bew. Bz. 157. | *Schadevergoeding.*
Huur en verhuur. | *Verb. gebreken.*

DESKUNDIGEN IN STRAFZAKEN.

54. Cassatie van het bestreden arrest omdat daarbij is bevestigd het in eersten aanleg gewezen vonnis, waarin als bewijsmiddel had dienst gedaan het oordeel van een deskundige.
b H. R. 28 Maart 1904, Concl. conf.

55. Nergens in de wet is den rechter de verplichting opgelegd om zich omtrent de beteekenis van zekere woorden door deskundigen te doen inlichten, daar dit geheel aan zijn oordeel blijft overgelaten.
a H. R. 1 December 1902, Concl. conf.

56. Het tweede lid van art. 398 Sv. is alléén op getuigen, niet op deskundigen van toepassing.
b H. R. 29 October 1906, Concl. conf.

Bewijs Sz. 54 v. | *Jacht en visscherij.*
Jacht en vischrecht. | *Mot. v. vonnissen.*

DEURWAARDER.

43. De deurwaarder mag niet weigeren een exploit te doen op grond van het ontbreken van de afschriften, daar onder het exploiteeren ook valt het laten van afschriften.
's-Gravenhage 19 Januari 1906.

44. Arrondissements-deurwaarders van vóór 1877 zijn bevoegd tot het doen van exploiten in al de arrondissementen, over hunne geheele uitgestrektheid, waartoe een gedeelte van het gebied behoort, waar, zij vóór 1877 als zoodanig bevoegd waren.
Arnhem Hof 16 September 1903.

Dagv. Bz. | *Onr. daad.*
Faillissement. | *Valschheid Sz.*
Mora.

DIEFSTAL.

I. Algemeene vereischten; bijzondere gevallen.
II. Diefstal of strooperij.

I.

731. Te veld staande vruchten behooren, als onroerend goed, toe aan den gebruiker van den grond. Ook al heeft deze ze verkocht, kan hij vóór de afscheiding en levering geen diefstal daarvan plegen.
Leeuwarden Hof 12 Februari 1903.

732. Door „ontvreemden" wordt niet minder duidelijk dan door „ontstelen" aangegeven, dat de wegneming van een voorwerp op wederrechtelijke toeëigening is gericht.
e H. R. 2 November 1903, Concl. conf.

733. Verwerping van de namens beklaagde gevoerde verwering, dat hier, waar beklaagde bedoeld kistje sigaren wegnam om in de gevangenis te worden opgenomen, het oogmerk tot wederrechtelijke toeëigening ontbrak.
's-Hertogenbosch 28 Augustus 1905.

734. Waar de beklaagde op het oogenblik van de wegneming het oogmerk had om een geldswaardig papier, onverschillig welk bedrag, weg te nemen, staat aan eene veroordeeling wegens diefstal niet in den weg de omstandigheid, dat eerst na het wegnemen aan beklaagde bleek, dat het een bankbiljet van f 100.— was.
's-Hertogenbosch 16 November 1905.

735. Diefstal, niet verduistering van een gevonden voorwerp heeft plaats, wanneer het feit van het tot zich nemen van het voorwerp reeds dadelijk gepaard gaat met het oogmerk van wederrechtelijke toeëigening.
a H. R. 5 Januari 1903, Concl. conf.

736. Waar ter terechtzitting bleek dat

beklaagde tijdens de toeëigening de betrekking van ladingmeester waarnam, volgt daaruit dat in casu van het misdrijf van „diefstal" geen sprake kan zijn.

Arnhem Hof 3 December 1903, bev. Arnhem 13 October 1903.

737. Uit de door de rechtbank en het hof bewezen verklaarde feiten had niet mogen zijn afgeleid, dat de requirant als dader der diefstallen, waaraan hij met zijn medebeklaagde is schuldig verklaard, moest worden beschouwd. Immers toen de medebeklaagde van den requirant de balen zelfstandig uit de huizen, waaraan hij ze vond, had weggehaald en op zijn wagen gebracht was de diefstal geheel voltooid. De wetenschap van de voorgenomen ontvreemding of de afspraak daartoe, noch het later verbergen der goederen brengt hierin geen verandering.

c H. R. 30 April 1906, Concl. conf.

738. Waar vaststaat, dat de beklaagde (requirant) en de twee met hem vereenigde personen het middel van braak hebben gebezigd om de goederen te verkrijgen, behoeft niet te blijken welk aandeel ieder der handelende personen in die handelingen heeft gehad, om de aan de bewezen verklaarde feiten gegeven qualificatie te rechtvaardigen.

a H. R. 1 December 1902, Concl. conf.

739. Veroordeeling van drie beklaagden ter zake van diefstal met de verzwarende omstandigheden in art. 311 Sr. sub 3° 4° en 5°, gepaard met recidive. Ook die verzwarende handelingen, die bij bedoelde strafbare feiten, door niet alle beklaagden werden verricht, — als het inklimmen, het verbreken der winkelkast enz. — doen haren invloed gelden op den mededader, die de handeling niet verrichtte.

's-Hertogenbosch 31 Januari 1905.

740. Diefstal in vereeniging. — Mededaderschap.

Leeuwarden Hof 14 April 1904.

741. De postbeambte, die op een postkantoor geld en postzegels uit een Rijkskas wegneemt, maar deze terstond in de onder zijn eigen beheer staande Rijkskas overbrengt, verricht door die voorwerpen, welke niet hem doch aan het Rijk toebehooren, weg te nemen, een daad van beschikking als eigenaar en meester, waardoor de wederrechtelijke toeëigening vaststaat.

Almelo 5 September 1905.

742. Diefstal van geld ten nadeele eener vrouw bij wie beklaagde reeds 18 jaar inwoonde en als wier bediende hij moet worden beschouwd.

's-Hertogenbosch 15 October 1903.

743. Voor diefstal, waarbij de dader het weggenomen goed onder zijn bereik heeft gebracht door middel van een valschen sleutel, is niet voldoende, dat de gebezigde sleutel valsch is, noodig is ook, dat de dader het opzet hebbe gehad een valschen sleutel te gebruiken.

Zutphen 1 September 1904.

744. Veroordeeling wegens diefstal van gas door ontkoppeling van den gasmeter.

Haarlem 22 Juli 1902.

745. In den zin van art. 310 Sr. moet geacht worden, dat het daar vereischte oogmerk van wederrechtelijke toeëigening bestaat, wanneer een beklaagde vruchten heeft ingeoogst van een perceel land, waarop hij wel beweert recht te hebben, doch waaromtrent hij tevens erkent, dat het gedurende meer dan zeven jaren rustig en ongestoord door een ander bezeten werd, terwijl die beklaagde daarenboven nog door de justitie gewaarschuwd werd, dat hij zijne handen van die vruchten had af te houden.

b Tiel 15 October 1903.

746. In casu is door het verkoopen van planken, aan een ander toebehoorende, gepleegd diefstal.

Heerenveen 26 November 1903.

747. Veroordeeling wegens diefstal en wederspannigheid, eenig lichamelijk letsel tengevolge hebbende.

Amsterdam 25 October 1904.

748. Diefstal van visch in een afgesloten vijver.

Zutphen 20 December 1905.

749. Iemand met het jachtbedrijf bekend, die zonder daartoe gerechtigd te zijn, over de omheining van een geheel omrasterd terrein groot 200 à 250 Hectaren, hetwelk tot hertenpark is ingericht en waarin zich herten bevinden, klimt, vervolgens in dit park loopt, bij zich hebbend een geweer geladen met loopers, die enkel voor jacht op grof wild geschikt zijn, maakt zich schuldig aan poging tot diefstal.

a Zutphen 10 Februari 1904.

750. De ten laste gelegde feiten stellen daar poging tot diefstal.

's-Hertogenbosch Hof 1 Juni 1904.

751. Uit de ten laste legging van het wegnemen der vruchten „uit den ommuurden tuin van het klooster," van „het inklimmen" en van „het oogmerk van wederrechtelijke toeëigening" blijkt voldoende dat het toebehooren aan een ander dan aan beklaagden in de dagvaarding is opgenomen, al is dit element van het misdrijf van diefstal niet met zooveel woorden in de dagvaarding uitgedrukt.

's Hertogenbosch 2 November 1905.

II.

752. Dennenboomen, aan de wederrechtelijke toeëigening waarvan beklaagde is schuldig verklaard, behooren niet tot sprokkelhout of hakhout, waarvan sprake is in art. 314 Sr. en evenmin tot een der andere voorwerpen in dat artikel genoemd, zoodat de ten laste van beklaagde als bewezen aangenomen feiten behooren te worden gequalificeerd als diefstal, strafbaar gesteld bij art. 310 Sz., tweemaal gepleegd.

Amsterdam Hof 6 Mei 1903.

753. Onder veldvruchten in art. 314 Sr. zijn ook te verstaan tuinvruchten.

Leeuwarden Hof 30 November 1905.

754. Het ontvreemden van groen wilgenhout, dat niet bewerkt en niet vervoerd is, levert op strooperij, voorzien en strafbaar gesteld bij art. 314 Sr., waarover te vonnissen de Kantonrechter bevoegd is, zoodat deze zich ten onrechte onbevoegd heeft verklaard.

's Hertogenbosch 23 Juli 1903.

755. Het afsnijden, bijeenverzamelen en wegnemen van eene hoeveelheid onbewerkt en niet vervoerd in het boschliggend berken-hakhout valt onder strooperij.

a 's Hertogenbosch 10 Maart 1904, vern. 's Hertogenbosch Kgr. 27 Januari 1903, houdende onbevoegdverklaring.

756. In de ten laste legging, dat beklaagde

dorre takken heeft „bijeenverzameld" ligt opgesloten dat hij ze heeft weggenomen.
'sHertogenbosch 26 April 1904.

757. Art. 314 Sr. Onder bijeenverzamelen is „wegnemen" begrepen, daar bijeenverzamelen is verplaatsing en verplaatsing niet denkbaar is zonder aanvatting en daarop gevolgde wegneming.
'sHertogenbosch 20 October 1904.

DIENSTBODEN Z. HUUR VAN DIENSTEN,

DIERENMISHANDELING Z. MISHANDELING VAN DIEREN.

DIJK- EN POLDERBESTUREN.

421. De inrichting en regeling der waterschappen is niet een onderdeel van het provinciaal huishouden en de waterschapsreglementen zijn niet bestemd bepalingen te bevatten welke krachtens art. 140 Prov. wet worden vastgesteld. Art. 46 van het kwestieuse waterschapsreglement werkt niet buiten de waterschappen.
Winschoten 2 Mei 1906.

DISPENSATIE, Z. DRANKWET, GEMEENTEVERORDENING, PROVINCIALE VERORDENING.

DOMICILIE.

89. De stelling der dagvaarding, dat de gedaagde — die geene bekende woonplaats heeft in het koninkrijk — voor de onderhavige zaak domicilie heeft gekozen te Amsterdam, is in deze irrelevant, nu de eischeres niet stelt, dat de door haar beweerde, door gedaagde gedane keus van een andere woonplaats dan zijne werkelijke, is geschied bij eene akte, veel minder bij welke akte. Ambtshalve onbevoegdverklaring. Art. 81 j° 262 B. W.
c Amsterdam 27 November 1903.

90. Het bij de oorspronkelijke huurovereenkomst aangewezen forum ter beslissing van de geschillen uit die overeenkomst voortvloeiende, duurt voort ook na het overlijden van den verhuurder, zoodat zijn opvolgers in die huur kunnen dagvaarden ter woonplaats van hun auteur, ook al wonen zij elders.
b 'sHertogenbosch Hof 28 Juni 1904.

91. De tot vrijheidsstraf veroordeelde heeft zijn werkelijk verblijf waar en zoolang hij die straf ondergaat (art. 74 B. W.) Bevoegdheid der rechtbank.
Leeuwarden Hof 21 Januari 1905, vern. Assen 11 October 1904.

DOODEN VAN DIEREN, Z. STRAATSCHENDERIJ.

DOODSLAG.

93. Waar vaststaat, dat beklaagde opzettelijk heeft geschoten, staat mede vast, dat hij het opzet heeft gehad om te dooden, daar hij, die met een scherp geladen revolver, van een kaliber, geschikt om iemand te dooden, à bout portant schiet op een ander ter hoogte van hoofd en borst, geacht moet worden datgene te willen, wat van dat schieten het logisch gevolg kan zijn, nl. de dood van een ander.
Amsterdam 31 Juli 1902.

94. Doodslag. — Opzet om een ander van het leven te berooven. — Art. 287 Sr.
Zwolle 16 October 1902.

95. Het opzet om te dooden bij een der beklaagden wordt niet weggenomen doordat deze zich ter goedertrouw kon hebben trachten wijs te maken, dat hij het leven der aangerande heeft willen sparen, al heeft hij bij herhaling getracht haar met zijn hamer de hersens in te slaan.
a Amsterdam 20 Februari 1903.

96. Vrijspraak, op grond dat de Rechtbank het aannemelijk acht, dat beklaagde per ongeluk den gedooden jagermeester heeft getroffen, doordat hij het achter de struik zittende voor een stuk wild heeft aangezien.
'sHertogenbosch 22 October 1903.

97. Waar gebleken is, dat beklaagde die reeds eenigen tijd te voren met wraakplannen rondliep, V. E. dien nacht op sluipende en verraderlijke wijze is achteropgeloopen na tot De Bruijn gezegd te hebben: „mooier kans kan ik niet hebben", en hem in het voorbijloopen, ofschoon het gemakkelijker ware geweest hem in den rug te treffen, met opzet een forschen stoot heeft toegebracht ter hoogte van de borst, waar hij de meeste kans had zijn slachtoffer doodelijk te treffen en zulks met een zoo gevaarlijk wapen namelijk een aan beide zijden snijdend scherp en puntig mes als door hem blijkbaar is gebruikt, kan niet anders worden aangenomen, dan dat het beklaagdes oogmerk was om V. E. doodelijk te treffen en niet enkel om hem te mishandelen zooals de rechtbank aannam.
'sGravenhage Hof 13 April 1905.

98. Schuldigverklaring aan doodslag door verdrinking.
Amsterdam 27 Juli 1905.

99. Ten laste legging van bedreiging met eenig misdrijf tegen het leven gericht (art. 285 Sr.) althans poging tot doodslag (art. 287 j° 45 Sr.) Veroordeeling wegens het laatste. — Het optreden ten deze van de dienaren van het openbaar gezag was niet onrechtmatig, al moge het ook waar zijn, dat de weg die in dezen ingeslagen had moeten zijn, namelijk het instellen van eene civiele acte tegen den beklaagde door den Staat der Nederlanden tot opruiming der door hem ten onrechte geslagen brug over de Koloniewijk, waartoe beklaagde beweerde gerechtigd te zijn, ten onrechte niet gevolgd is. Oplegging eener mindere gevangenisstraf (twee jaar) wegens deze omstandigheid.
Zwolle 16 Augustus 1905. — Bij Arnhem Hof 5 October 1905 werd de straf gereduceerd tot zes maanden, uit aanmerking dat door de hoogst onrechtmatige wijze van optreden van het open-

baar gezag, beklaagdes gemoedstoestand is in beweging gebracht en zijne zenuwen zijn geprikkeld.

Bedreiging 99. — Samenl. v. misd.
Jacht en visscherij 96. — Straffen 99.
Poging 99.

DRANKWET.

I. Drankwet.
II. Strafbepalingen in andere wetten en constateeren van overtredingen.

I.

147. Waar noch de oorspronkelijke drankwet noch de latere wijzigingswetten, bij name die van 12 October 1904 (Sb. 230), eenige definitie behelzen van „sterke drank", heeft de rechtbank de bij het middel genoemde artikels niet geschonden of verkeerd toegepast door als „sterke drank" in den zin der wet te beschouwen pepermuntlikeur, zijnde volgens de feitelijke beslissing een langs den kouden weg bereid mengsel van aardappelsiroop, suikerwater, pepermuntolie en spiritus, terwijl de pepermuntolie en de spiritus door distillatie waren verkregen, en de aldus bereide drank omstreeks 7 à 9 °|₀ spiritus bevatte en diende om als genotmiddel te worden gebruikt.
h H. R. 26 Juni 1905, Concl. conf.

148. De woorden „hij, die" in de drankwet zijn niet bestemd om het mannelijk van het vrouwelijk geslacht te onderscheiden, maar duiden alleen aan physieke personen, waaronder ook vrouwen begrepen zijn.
d H. R. 13 Juni 1905, Concl. conf.

149. De in de oorspronkelijke dagvaarding van den gerequireerde sub 2°. gemaakte gevolgtrekking, dat de hem bij besluit van 28 April 1905 door B. en W. van Appeltern verleende vergunning tot verkoop van sterken drank in het klein niet meer geldig was, vermits dit besluit, als gevolg van het bij K. B. van 5 Juni 1905 (Sb. 150) op grond van strijd met de wet vernietigde besluit van B. en W. van Appeltern van 5 Februari 1905, waarbij aan G. v. d. H., weduwe J. v. J., vergunning was verleend tot den verkoop van sterken drank in het klein, mede zou zijn vernietigd, vindt geen steun in art. 158 Gem. wet, zooals bij het bestreden vonnis terecht is beslist.
b H. R. 7 Mei 1906, Concl. conf.

150. Eene verleende vergunning kan niet ingetrokken worden om andere reden dan in art. 3 der Drankwet is vermeld.
Middelburg 21 November 1902.

151. De rechter kan door uit het verleend zijn eener bijzondere vergunning voor verkoop van sterken drank bij hoeveelheden van 2 tot 10 liter af te leiden het ontbreken eener vergunning voor hoeveelheden beneden de 2 liter ten tijde en ter plaatse in de dagvaarding vermeld geen der bij dat middel aangehaalde artt. hebben geschonden of verkeerd toegepast. Het eerste middel is in strijd met des Kantonrechters feitelijke opvatting der dagvaarding, dat gemis der laatstgenoemde vergunning is ten laste gelegd.
a H. R. 30 April 1906, Concl. conf.

152. De dagvaarding, vóór de inwerkingtreding der nieuwe wet den requirant beteekend, inhoudende, dat hij in een bierhuis te Amsterdam op de daarbij omschreven wijze sterken drank in het klein heeft verkocht „zonder de vereischte vergunning", legt hem ten laste, dat hij niet had eene vergunning, hem door B. en W. of door Ged. Staten verleend, waarbij hem werd toegestaan in die localiteit sterken drank in het klein te verkoopen, en bevat mitsdien de omschrijving van een bepaald feit.
c H. R. 13 Maart 1905, Concl. conf.

153. Het zonder meer aan een beklaagde ten laste gelegde feit van sterken drank in het klein te hebben verkocht of in voorraad te hebben gehad zonder vergunning van Burgemeester en Wethouders is niet strafbaar, daar zoodanige vergunning zoowel volgens art. 11 der oorspronkelijke drankwet als volgens art. 16 der nieuwe drankwet nog in hooger beroep kan worden verleend door Gedeputeerde Staten.
e, *f* en *g* H. R. 16 October 1905, Concl. conf. en Concl. O. M. ad *h* H. R. 16 October 1905.

154. De telastelegging van het verkoopen van sterken drank in het klein zonder vergunning van B. en W. houdt geen strafbaar feit in, daar de vergunning ook kan worden verleend door Gedeputeerde Staten.
a Amsterdam 28 April 1905.

155. Volgens art. 24 Drankwet (nieuw) geldt de vergunning wel uitsluitend voor den persoon des verzoekers, maar de vergunninghouder is daarom nog niet verplicht zelf te verkoopen, doch volkomen bevoegd zulks door een ander krachtens zijn opdracht en voor zijn rekening te laten doen en zich alzoo te doen vervangen door een bediende of door een zetkastelein.
Haarlem 21 September 1905, vern. Haarlem Kgr. 28 Juni 1905.

156. Hij, die zelf en voor eigen rekening sterken drank verkoopt, is in geen geval „vervanger" in den zin van art. 17, 1°, 2° der drankwet. Volgens den regel van art. 8, 1e lid, dezer wet geldt, behoudens de uitzonderingen van het 2e lid, de vergunning niet alleen uitsluitend voor de daarin vermelde localiteiten, maar evenzeer uitsluitend voor den persoon der verzoekers.
a H. R. 16 Maart 1903, Concl. conf.

157. Volgens de bij het bestreden vonnis aan de dagvaarding gegeven, in cassatie onaantastbare, uitlegging was de gerequireerde de werkelijke verkooper van den sterken drank, wien het gemis der vereischte vergunning had moeten zijn ten laste gelegd, om tot toepassing van art. 16 1° der drankwet te zijnen aanzien te geraken.
a H. R. 10 April 1905 Concl. conf.

158. De huurder van hem, aan wien de vergunning is verleend, is niet diens zetkastelein of diens vervanger in den zin der drankwet.
Arnhem 23 December 1902, waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 16 Maart 1903, Concl. conf.

159. Het beroep van beklaagde, dat hij in deze heeft gehandeld als vertegenwoordiger van den vergunninghouder D. verworpen, op grond, dat niet is gebleken, dat deze geregeld toezicht hield op den verkoop van sterken drank door beklaagde, noch dat D. zelf de onderwerpelijke zaak bleef beheeren. Art. 50 1e lid, en 2e lid der Drankwet.
a Arnhem 7 November 1905.

160. Uit het overgelegd contract, in verband met de verklaring van den getuige B., blijkt, dat beklaagde sterken drank in het klein

verkoopt op last en voor rekening van genoemden B., aan wien „vergunning" is verleend en dat hij derhalve als diens zetkastelein te beschouwen is, zoodat hij van de beschuldiging, sterken drank in het klein te hebben verkocht, zonder de vereischte vergunning, behoort te worden vrijgesproken.

Tiel Kgr. 27 October 1902.

161. De gefailleerde houder eener vergunning om sterken drank in het klein te verkoopen is onbevoegd om voor het loopende vergunningsjaar die vergunning over te dragen aan een ander, die voor eigen rekening het tappersbedrijf uitoefent in de localiteit, waarvoor de vergunning is verleend. Art. 28 sub 2° Drankwet staat alleen toe vervanging in de uitoefening van het bedrijf, terwijl art. 24, al. 2 de voortzetting van het bedrijf van den overleden tijdelijk verhinderden of onbevoegden vergunninghouder regelt.

e H. R. 15 Mei 1905, Concl. conf.

162. Indien de chef eener coöperatieve winkelvereeniging de waren, aangekocht ter aanschaffing van benoodigdheden voor de leden, aan de leden die daaraan behoefte hebben verstrekt, terwijl die vereeniging niet aan derden, niet-leden, verkoopt, heeft er verdeeling, geen verkoop plaats, ook al wordt dio handeling in de statuten dier vereeniging min juist verkoop genoemd.

Middelburg 16 Februari 1906.

163. Drankwet. Publieke localiteit. Geen vergunning. Bezoeken. Schenken en toedienen aan zichzelven van eigen sterken drank is niet strafbaar.

Rotterdam Kgr. I 21 April 1904.

164. De bewering, dat de kantonrechter geen onderzoek zou hebben ingesteld naar requirants schuld aan het hem ten laste gelegde feit, mist haar feitelijken grondslag. Art. 43 der drankwet vordert niet en bedoelt ook niet te vorderen, dat de tapper of slijter bepaald hebbe geweten, dat de toegelatene den leeftijd van 16 jaren nog niet had bereikt. Her verbod van genoemd artikel is in zijne algemeenheid niet beperkt tot eigenlijke dranklokalen en geldt dan ook ook slijterijen en zoogenaamde gecombineerde neringen.

d H. R 5 November 1906, Concl. conf., bestaande volgens die Concl. de schuld hierin, dat de beklaagde zich niet van den leeftijd had vergewist.

165. Het „requireeren", een kaartspel, waarbij om het goed te spelen geestesinspanning wordt gevorderd, en waarbij het toeval niet de hoofdfactor van de kans op winst is, niet als hasardspel beschouwd.

Nijmegen Kgr. 16 December 1904.

166. Art. 46 der Drankwet (nieuw) is niet overtreden door het toedienen van sterken drank in een locaal geheel afgescheiden van het verkooplokaal en zelfs een afzonderlijken ingang bezittende.

Leeuwarden Kgr. 23 Januari 1905.

167. Op het in den bij het bestreden vonnis bedoelden zin bewezen verklaarde feit is art. 50 aanhef en 1°. in verband met art. 1 Drankwet terecht toegepast. De twee eerste middelen, als gegrond op eene uitlegging van het vonnis in strijd met 's rechtors bedoeling, missen dus hun feitelijken grondslag Dit is ook het geval met het derde middel.

e H. R. 15 Mei 1905, Concl. conf.

168. Art. 34, 1; 50 I 7°, 65 Drankwet (oud en zooals dit artikel is gewijzigd bij de wet van 30 December 1905, Sb. 361). Overtreding van het verbod bij art. 50 hierboven genoemd, gepleegd vóór 1 Augustus 1906, is niet strafbaar, omdat eerst op dien laatsten dag de beschikking van B. en W., daarbij verlof is verleend, in werking treedt.

Arnhem Kgr. 24 Januari 1906.

169. Het in voorraad hebben van sterken drank is volgens art. 50 der nieuwe Drankwet slechts strafbaar wanneer daarbij het oogmerk aanwezig is om den sterken drank in het klein te verkoopen.

Amsterdam Kgr. I 3 November 1904.

170. Een voorraad, die voor zeker doel bestemd is, kan ook gezegd worden op 't oogenblik van de vermoedelijke ontdekking dier bestemming voor dat doel bestemd te zijn geweest. Hij, die een zaak met een bepaald doel in voorraad heeft, heeft die zaak ook steeds gedurende korteren of langeren tijd voor diezelfde bestemming in voorraad gehad. Art. 54 sub 2 Drankwet, in verband met art. 184 Sr. geeft dus in verband met de akte van dagvaarding geen aanleiding om onderscheid te maken tusschen het vermoedelijk in voorraad hebben en het vermoedelijk in voorraad gehad hebben.

Arnhem Hof 16 Maart 1905, vern. Arnhem 17 Januari 1905.

171. Voor den schriftelijken last bedoeld in art. 54, 4°. Drankwet kan niet in de plaats treden een blanco volmacht van den burgemeester, door den houder ingevuld telkens en zooals dat naar zijne meening noodig is.

Arnhem 20 Februari 1906.

172. In art. 55 1° b der bij de wet van 12 October 1904 (Sb. 230) herziene drankwet is geen sprake van eene voortbestaande of bij erfenis overgaande vergunning, maar alléén van eene vergunning, die niet geweigerd kan worden. Het oordeel over de wettigheid eener weigering is overgelaten aan de administratieve macht.

c H. R. 12 Februari 1906, Concl. conf.

173. Elementen van de overtreding van art. 56, 1 der drankwet zijn o. a.: dat op 1 Mei 1881 zonder strijd met de wet of verordening in de bij art. 55, 1 bedoelde localiteit sterke drank werd verkocht, en dat aan die localiteit de bestemming om voor verkoop van sterken drank in het klein te worden gebruikt niet door eene daad van den eigenaar of gebruiker is ontnomen. Deze elementen der bedoelde overtreding liggen niet opgesloten in de dagvaarding te dier zake voorkomende woorden: „voor welke localiteit „door B. en W. vergunning is verleend tot ver„koop van sterken drank in het klein."

d H. R. 5 Maart 1906, Concl. conf.

174. Hij, aan wien door Ged. Staten voor eene localiteit, binnenshuis gemeenschap hebbende met eene localiteit waarin eene andere winkelnering wordt uitgeoefend, vrijstelling was verleend van het verbod vervat in art. 3 n°. 8 der wet van 28 Juni 1881 (Sb. 97) gewijzigd bij de wet van 16 April 1885 (Sb. 78), heeft de rechten, uit die vrijstelling voortvloeiende onder de thans geldende „Drankwet" behouden.

Zwolle 29 November 1905, vern. Zwolle Kgr. 21 September 1905. Het vonnis der rechtbank is vern. in het belang der wet bij *e* H. R. 22 October 1906,

Concl. conf. en wel op grond van de motiveering, dat in het tweede lid van art. 55 der Drankwet 1904 niet zijn overgenomen de woorden van art. 26 der oude Drankwet: „tenzij de vergunning is verleend op grond van een vrijstelling krachtens het 2e lid van art. 4."

175. Bij art. 59 sub 1 der in 1904 herziene Drankwet is niet afgeweken van het in art. 24 sub 1 nedergelegde beginsel, dat de vergunning uitsluitend geldt voor de in de akte van vergunning vermelde localiteit. Krachtens die vergunning mocht dus in het nieuw aangekocht pand door den houder daarvan geen sterke drank in het klein worden verkocht.

d H. R. 13 Juni 1905, Concl. conf.

176. Het derde lid van art. 59 der Drankwet gedoogt geen andere opvatting dan dat de vergunning vervalt bij gebreke van het verzoek, hetwelk naar luid van het tweede lid tot B. en W. moet worden gericht, alzoo, met de opgaven in dat tweede lid vermeld, vóór 1 Maart 1905.

c H. R. 9 April 1906, Concl. conf.

177. Geldigheid der Drankwet.

Amsterdam Kgr. I 2 Februari 1905. — Amsterdam Kgr. III 30 Januari 1905. — H. R. 12 Februari 1906, Concl. conf.

II.

178. De daders hebben kunnen voorzien, dat ten gevolge van hunne handelingen het kind dronken zoude worden. Art. 252 Sr.

Arnhem Hof 12 Februari 1903, vern. Zutphen 17 December 1902.

179. Art. 426 Sr., voorziening bevattende tegen het in het openbaar belemmeren van het verkeer of verstoren van de orde, kan niet op het oog hebben het verkeer of de orde binnenshuis, of op een van den openbaren weg afgesloten erf.

c H. R. 18 Mei 1903, Concl. conf.

180. Zoodanig razen, vloeken en schreeuwen dat daardoor de nachtrust kan worden gestoord, is niet de ordeverstoring bedoeld in art. 426 Sr.

Leeuwarden 30 December 1905, vern. Leeuwarden Kgr. 20 November 1905.

181. Onder „openbaren weg" is in art. 453 Sr. niet begrepen een gemeentewater, waarvan de openbaarheid vaststaat.

e H. R. 25 April 1905, Concl. contr.

182. Ofschoon het in staat zijn tot werken niet is een bestanddeel der overtreding van art. 453 Sr. bij derde of volgende herhalingen en dus ook niet door wettige bewijsmiddelen behoeft te worden bewezen, moet toch uit het vonnis blijken, dat voor de toepassing der bijkomende straf van plaatsing in eene rijkswerkinrichting grond bestaat.

d H. R. 22 Mei. 1905, Concl. conf.

183. De bevoegdheid, den in het eerste lid van art. 25 der Drankwet genoemden ambtenaar bij het tweede lid van dat artikel toegekend, is niet afhankelijk daarvan of zij werkzaam zijn ter opsporing van de overtredingen der voormelde wet en van de daarbij bedoelde plaatselijke verordeningen. Veroordeeling wegens overtreding van art. 184 Sr.

a H. R. 17 October 1904, Concl. conf.

184. De Drankwet eischt niet een „redelijk" vermoeden voor een overtreding bij den beambte om hem tot inbeslagneming bevoegd te verklaren. Toepassing van art. 184 Sr.

's Gravenhage Hof 4 October 1906.

Adm. en recht. macht 150, 172.
Afkondiging.
Appel Sz.
Burengerucht 180.
Burgemeester 171.
Cassatie Sz. 151, 167.
Coöp. vereenig. 162.
Dagv. Sz. 151 v.
Dispensatie 174.
Dronkenschap 178, 180.
Faillissement 161.
Get. bew. Sz.
Hasardspelen 165.
Huur en verhuur 158.
Inbeslagneming 184.
Mot. v. vonnissen 182.
Onr. daad.
Openb. gezag 183 v.
Ordeverstoren 180.
Overeenkomst.
Overtredingen 164.
Recidive.
Schrift. bew. Sz.
Schuld 164.
Schuldoorzaak.
Straatschenderij.
Straffen 182.
Verzet 170.
Woning 171.

DRONKENSCHAP, Z. DRANKWET, SCHEIDING VAN TAFEL EN BED.

DRUKPERS.

65. De uitgever, die vervolgd wordt ter zake van overtreding van art. 418 Sr., heeft, wanneer het publiceeren van het geschrift van strafbaren aard voor den schrijver „smaadschrift" zou opleveren, niet de aan dezen toekomende bevoegdheid tot levering van het bewijs der wandaad.

Alkmaar 26 September 1905.

66. Als uitgever is te beschouwen degeen die, eenig werk van den auteur ontvangt, dit door den druk gemeen maakt, onverschillig of met dit in druk doen verschijnen al dan niet geldelijk voordeel wordt beoogd.

Amsterdam 11 Juni 1903.

67. Waar beklaagde heeft erkend het bedoelde stuk van den auteur, ter opneming in het blad, ontvangen en het met dat doel met zijn volle instemming ter drukkerij te hebben bezorgd, voorts dat redactie en uitgave in ééne hand zijn vereenigd en hij de eenige verantwoordelijke redacteur is, wordt uit die feiten terecht het gevolg getrokken, dat beklaagde uitgever van het blad is. Hiertegen doet niet af dat de uitgave geschiedt vanwege en ingevolge het besluit van het bestuur eener vereeniging, omdat de beklaagde — in deze bestuurder dier vereeniging — aan dergelijk besluit uitvoering gevend, de verantwoordelijkheid des uitgevers, in strafrechtelijken zin, op zich neemt.

Amsterdam 11 Juni 1903.

Aansprakelijkh. Sz. 67.
Beleediging 65.
Gem.verord.
Loterijen.
Mil. delicten.

DWALING, Z. NIETIGHEID EN NIETIGVERKLARING VAN OVEREENKOMSTEN.

DWANG, Z. GEWELDPLEGING.

DWANGBEVEL, Z. GEMEENTEVERORDENING.

DWANGUITGIFTE VAN AKTEN.

29. De eischer moet geacht worden er een onmiddellijk belang bij te hebben om kennis te kunnen nemen van de vroegere testamenten zijns overleden broeders. Veroordeeling van den gedaagden notaris, die niettegenstaande zijns referte de vordering bestreden had, in de proceskosten.

b Utrecht 9 December 1903.

30. De bepaling der som voor welke de tweede grosse eener hypothecaire akte ingevolge art. 814 Rv. kan worden ten uitvoer gelegd, geschiedt niet door den rechter maar door den notaris in overleg met partijen. Eerst bij geschil tusschen partijen heeft de rechtbank te beslissen.
Rotterdam 6 April 1906.

Hypotheek 30. | Proceskosten Bz. 29.
Notaris 29. | Testament 29.

ECHTHEID VAN GESCHRIFTE.

78. Waar beide eischers niet gezamenlijk als ééne partij doch elk voor ½ waren opgetreden, is de akte inhoudende de verklaring dat het bewuste stuk door beide eischers voor valsch wordt gehouden niet daarom nietig, omdat zij alleen door den eischer geteekend is.
b H. R. 30 Maart 1906, Concl. conf. verw. de cass. tegen Leeuwarden 21 Juni 1905.

Appel Bz. | Plurium litis cons. 78.
Kostel. proced.

ECHTSCHEIDING.

304. Eene bepaling als bij art. 816 al. 2 en 3 Rv. voorgeschreven bij art. 819 in cas van wettige verhindering van den eischer niet herhaald zijnde, moet hieruit de bedoeling worden afgeleid, dat bij wettige verhindering om voor den president te verschijnen hierdoor de verdere gang van het geding niet kan worden vertraagd.
a Arnhem Hof 17 Januari 1906, vern. *a* Zutphen 19 Januari 1905.

305. Wanneer in zake echtscheiding de man bij de indiening van het verzoekschrift nog zijne woonplaats had te Utrecht, maar daarna vóór de dagvaarding zijne woonplaats naar elders heeft overgebracht is de Utrechtsche Rechtbank niet bevoegd.
b Utrecht 29 April 1903.

306. Vraagt een in Nederland wonende vreemdeling echtscheiding aan, dan is het voor de toewijzing van den eisch een vereischte, dat het feit zoowel volgens de vreemde als volgens de Nederlandsche wet een grond tot echtscheiding oplevere.
Arnhem Hof 23 December 1903. vern. Zutphen 27 November 1902, waarbij was aangenomen, op grond van art. 9 A. B. en niettegenstaande art. 6 A. B., dat de Nederlandsche wet ten deze ook voor vreemdelingen gold, terwijl geen „wet" van internationaal privaatrecht het tegendeel bepaalde.

307. Bij eene rechtsvordering op grond van een nieuwe oorzaak, na de verzoening opgekomen, mag van de oude redenen gebruik gemaakt worden, ook al was er voor de verzoening geene vordering ingesteld.
Arnhem Hof 23 December 1903, vern. Zutphen 27 November 1902, waarbij alleen bewijs werd toegelaten van de feiten na de verzoening voorgevallen, met beslissing — ook in zooverre afwijkend van die van het Hof — dat deze alleen scheiding van tafel en bed konden wettigen.

308. Uit art. 262 B. W. volgt, dat de Rechtbank te Amsterdam onbevoegd is kennis te nemen van een vordering tot echtscheiding tegen een man, die vroeger te Amsterdam woonde en wiens tegenwoordige woonplaats volgens de dagvaarding is onbekend.
a Amsterdam Hof 31 Maart 1904.

309. Vordering tot echtscheiding tegen den man, die geen bekende woonplaats binnen het Koninkrijk heeft. Onbevoegdverklaring.
a Amsterdam 13 October 1905.

310. Vergunning tot kostelooze procedure tot echtscheiding verleend door de rechtbank van de woonplaats der (van tafel en bed gescheiden) vrouw, terwijl de man in het buitenland woont. Art. 262 B. W., art. 126 no. 3 Rv.
Alkmaar 8 September 1904.

311. Art. 263 B. W. bedoelt niet in echtscheidingszaken aan een mondelinge bekentenis, buiten rechten gedaan, hare kracht naar art. 1965 B. W. te ontzeggen.
's-Gravenhage Hof 4 December 1905.

312. Een poging tot moord of doodslag, door middel van vergiftiging met lichtgas, waarbij van eenig gepleegd geweld geen sprake is, kan noch naar de woorden, noch naar de geschiedenis der totstandkoming van art. 264 B. W. gebracht worden onder het in dat artikel sub 4° genoemde begrip van mishandeling.
b Amsterdam 18 Maart 1904.

313. Waar ten processe blijkt, dat partijen zijn gescheiden van tafel en bed en eene actie tot echtscheiding is ingesteld op grond van overspel door gedaagde gedurende het huwelijk gepleegd, zonder dat blijkt of dit overspel vóór of na de scheiding van tafel en bed zou zijn gepleegd, ambtshalve de overlegging van de expeditie van het vonnis van tafel en bed bevolen om met het oog op art. 290 B. W. de ontvankelijkheid der vordering te kunnen beoordeelen.
Dordrecht 31 Januari 1906.

314. Eischeres niet-ontvankelijk verklaard in hare aan den eisch tot echtscheiding verbonden vordering tot levensonderhoud, nu daarbij niet is gesteld, dat eischeres geene genoegzame inkomsten tot haar levensonderhoud heeft noch feiten zijn aangevoerd waarnaar de staat en het fortuin van gedaagde kan worden beoordeeld.
b Haarlem 21 Maart 1905.

315. De eischeres is in hare provisioneele vorderingen niet-ontvankelijk, omdat de bij voorraad door den President genomen beschikkingen haar het thans gevorderde reeds hebben toegekend en deze beschikkingen, krachtens art. 820 Rv. gedurende het rechtsgeding hare kracht behouden.
Amsterdam 6 Januari 1905.

316. Van beschikkingen door den president der rechtbank krachtens de artt. 820 en 821 Rv. gegeven wordt het hooger beroep bij het Gerechtshof (niet bij de Rechtbank) aangebracht.
a Arnhem Hof 17 Januari 1906, vern. *a* Zutphen 19 Januari 1905, op grond, dat de rechtbank onbevoegd was om de beschikking te vernietigen.

317. Art. 268 al. 2 B. W. laat de ontneming aan de vrouw van de uitkeering slechts toe, wanneer zij het haar door de Rechtbank aangewezen verblijf verlaat en de uitkeering haar door de Rechtbank is toegekend.
's-Gravenhage Hof 3 November 1902.

318. Art. 824 Rv. bepaalt alleen de wijze waarop de naar aanleiding van de artt. 268 en 269 B. W. gedane vorderingen moeten worden aangebracht, wanneer die incidenteele vorderingen zijn.
's-Gravenhage Hof 3 November 1902.

319. Het verzoek om uitkeering tot onderhoud, in art. 268 B. W. bedoeld, kan ook voor het eerst in hooger beroep gedaan worden.

a Arnhem Hof 31 December 1902.

320. Art. 269 B. W. Het belang van het kind zelf moet den doorslag geven. De ouders hebben in dat opzicht slechts gelijke rechten. De vraag „aan wie de schuld" is pas later aan de orde.

Rotterdam 5 Juni 1905.

321. Uit art. 284 in verband met art. 285 B. W. volgt, dat alleen die echtgenoot, aan wien de kinderen zijn toegewezen, bevoegd is hun verblijf te bepalen. Het bepaalde in deze art. ten aanzien van de toewijzing der kinderen geldt ook ingeval de toewijzing hangende de scheidingsprocedure is geschied.

Rotterdam 3 Februari 1903. — Zie in cass. *c* H. R. 2 November 1903, Concl. conf.

322. Elke beschikking, waardoor kinderen voor het geheel of voor een deel, zij het ook voor korten tijd, zullen worden onttrokken aan het verblijf, dat bij vonnis van echtscheiding der ouders voor hen door den rechter is aangewezen, brengt eene wijziging in hun verblijf uitsluitend bij een der ouders. Dergelijke wijziging in de door den rechter over het verblijf der kinderen gegeven beslissing kan volgens het laatste gedeelte van art. 284 B. W. niet worden gemaakt dan in geval gebleken is van veranderde omstandigheden.

H. R. 12 Juli 1905, Concl. conf. — Bij de concl. werd verder overwogen, dat, als zijnde dan geen beschikking aanwezig, geene wijziging te pas komt, waar de kinderen zijn toegewezen aan den persoon door de wet daartoe aangewezen.

323. De bevoegdheid, aan het slot van art. 284 B. W. den rechter toegekend om de beschikking in te trekken of te wijzigen, slaat niet uitsluitend op het onmiddellijk voorafgaande, maar omvat het geheele artikel, ook al. 1.

's-Gravenhage Hof 31 Mei 1905, in afwijking van 's-Gravenhage 7 April 1905. De cassatie werd verworpen bij H. R. 12 Juli 1905, over het vermelde punt geen beslissing inhoudende.

324. Bij geene wettelijke bepaling wordt aan de Rechtbank de bevoegdheid toegekend om, ook nog nà het uitspreken van de echtscheiding, eene beschikking te geven, als bedoeld bij art. 284 al. 2.

's-Gravenhage Hof 8 Februari 1905.

325. Nu door de Rechtbank bij het uitspreken van de echtscheiding met betrekking tot het kind geen beschikking werd gegeven, als bedoeld bij de 2de alinea van art. 284 B. W., verblijft het krachtens de wet bij den vader, op wiens vordering de echtscheiding werd uitgesproken.

's-Gravenhage Hof 8 Februari 1905.

326. Juist voor het geval, dat, in afwijking van den regel van art. 284, 1e lid B. W., krachtens het 2e lid van dat artikel de kinderen bij het uitspreken der echtscheiding zijn toevertrouwd aan den echtgenoot, tegen wien zij is uitgesproken, is der rechtbank ingevolge het slot van datzelfde tweede lid, zooals het luidt volgens art. 16 der wet van 16 Juni 1832 (Sb. 34), de bevoegdheid toegekend „die beschikking, op verzoek van den belanghebbenden echtgenoot, in te trekken of te wijzigen." Door de officieele uitgave van het Burgerlijk Wetboek (in welke bij vergissing gemeld slot aan het 3de lid is toegevoegd) kon in het algemeen en op dit punt in het bijzonder geen verandering worden gebracht in den tekst van dat wetboek, zooals deze ten slotte bij een aantal in het staatsblad afgekondigde wetten is vastgesteld.

H. R. 14 Augustus 1905, Concl. conf.

327. Daar art. 284 B. W. de „veranderde omstandigheden" — niet nader omschrijft, kan het niet zijn geschonden door als zoodanig aan te merken de omstandigheid, dat de eensgezindheid, die bij het uitspreken der echtscheiding tusschen de echtgenooten bestond aangaande het toevertrouwen der kinderen aan den man, tegen wien de eisch is toegewezen, heeft opgehouden te bestaan. Het overleg tusschen de echtgenooten omtrent dengene, bij wien hunne kinderen zullen verblijven in geval van echtscheiding, mist den aard eener obligatoire overeenkomst als bedoeld in de artt. 1349 en 1374 B. W.

H. R. 14 Augustus 1905, Concl. conf. verw. de cass. tegen Arnhem Hof 13 Juni 1905.

328. Tegen het verzoek van een der gescheiden echtgenooten op grond van artt. 284 en 285 B. W. gedaan kan niet worden tegengeworpen de exceptie van gewijsde zaak, ontleend aan de afwijzing van een vroeger gedaan verzoek van dezelfde strekking.

's-Gravenhage Hof 4 Februari 1905, vern. 's-Gravenhage 17 (= 27) December 1904. — Zie de eerste beschikking 's-Gravenhage 16 December (= 26 September) 1904.

EED.

I § 1.

642. Waar aan den directeur eener naamlooze vennootschap een beslissende eed is opgelegd, wel met vermelding van die qualiteit, maar uit hoofde dat het beweerde sluiten van een beding was een persoonlijk door hem verricht feit, is het al of niet voortduren van dat directeurschap op het oogenblik, waarop de eed zou worden afgelegd, eene voor de begrenzing van het rechterlijk gewijsde van eedsoplegging onverschillige omstandigheid, die niets te maken heeft met „het onderwerp van het geding" in den zin van art. 1954 B. W.

e H. R. 23 Januari 1903, Concl. conf.

643. Bij eedsopdracht aan een niet natuurlijken persoon is het meest met de wet in overeenstemming, geene namen uit te drukken.

's-Gravenhage Hof 9 Januari 1905.

644. De eischer zijn oorspronkelijke vordering handhavende en daarover een beslissenden eed opdragende, kan daarbij, voor het geval die eed wordt afgelegd, niet subsidiair een tweeden eed opgedragen over een verminderde vordering, welke vermindering afhankelijk

wordt gesteld van het afleggen van den primair opgedragen eed.

b Rotterdam 22 September 1902.

645. Het is niet geoorloofd verschillende eeden ter keuze der rechtbank op te dragen.

b Amsterdam 21 April 1905.

646. Waar de feiten, in den voorgestelden eed, reeds volledig zijn bewezen door de door eischer overgelegde schuldbekentenis, kan de eed, loopende over feiten die reeds zijn beslist, niet zijn een beslissende. Het beslissend karakter van den eed is af te leiden uit zijn eigen inhoud en niet te gronden op het feit dat den eischer zijne vordering zal moeten worden ontzegd, indien hij den opgedragen eed niet aflegt.

b Amsterdam 1 April 1904.

647. De woorden van artikel 2010 B. W.: „dat de schuld werkelijk betaald is geworden," zijn niet sacramenteel. Die eed echter is niet litis-decisoir waar de vordering tot voldoening van vracht wordt tegengesproken, niet op grond van betaling doch wijl er manco was in de lading, en men de daarvoor gevorderde vracht dus niet schuldig is.

Middelburg 13 Januari 1904.

648. De beslissende eed kan ook een gedeelte van het geschil, dat partijen verdeeld houdt, omvatten.

's Gravenhage Hof 9 Januari 1905.

649. Eed eed behoeft om beslissend te zijn niet de zaak zelve te beslissen.

's Gravenhage Kgr. 29 December 1902.

650. De eed door de eene partij aan de wederpartij opgedragen behoeft niet zoodanig te zijn geformuleerd, dat met het afleggen daarvan noodwendig het geheele geschil moet zijn beslist, maar is het voldoende dat de eed kan strekken tot bewijs van een of meer der gestelde feiten, die met andere, zoo noodig nog door getuigen te bewijzen feiten, te zamen de beslissing der zaak bepalen.

a Utrecht 14 Juni 1905.

651. Bij een beroep op compensatie, dat bevrijdend werkt, dient de decisoire eed te loopen over de door den gedaagde aan zijne bekentenis toegevoegde doch door den eischer betwiste tegenvordering.

Utrecht 25 April 1906.

652. Volgens art. 1968 B. W. kan de beslissende eed alleen worden opgedragen omtrent eene daadzaak, welk vereischte ontbreekt bij den onderwerpelijken eed, waarbij alleen en geheel onbestemd wordt gewaagd van „bevrijding van schuldplichtigheid door middel van compensatie," zonder eenige aanwijzing der schuldvordering, die vatbaar werd geacht om tot compensatie met de schuldvordering van den oorspronkelijken eischer (verweerder in cassatie) te kunnen dienen.

c H. R. 27 November 1903, Concl. conf.

653. De eed, hoezeer uit drie onderdeelen bestaande, als één geheel opgedragen te zweren, moet ook in zijn geheel beslissend zijn en mag door den rechter niet worden gesplitst.

a Rotterdam 7 November 1904.

654. Waar de eischer ten bewijze der door hem gestelde leenschuld zich op eene door den gedaagde erkende akte beroept, inhoudende als schuldoorzaak „aan den gedaagde ter leen verstrekte en door dezen tot zijn volkomen genoegen genoten gelden" daar is niet litis decisoir de door dien gedaagde ten bewijze dat de ware oorzaak zou zijn speelschuld opgedragen eed luidende: „Het is waar, dat ik een bedrag van f 1946.59[5] waarvoor gedaagde mij schuldbekentenissen heeft afgegeven, eerst op 21 Jan. 1892 later op 21 Januari 1893, aan hem in leen heb verstrekt." Immers werd die eed geweigerd, dan zou alleen de in die akte uitgedrukte oorzaak van „leenschuld" niet meer vaststaan. Terecht werd ook door het Hof uit de mogelijkheid, dat eene andere geoorloofde oorzaak dan leenschuld mogelijk was, het gevolg getrokken, dat voormelde schulderkenning door de weigering van den eed geenszins van bewijskracht werd beroofd.

c H. R. 26 Januari 1906, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 6 Januari 1905 waarbij was bev. Amsterdam 1 April 1904.

655. De strekking van art. 1968 B. W. is niet eene verrichting in engeren zin van het te bezweren feit als eisch te stellen, doch in het algemeen de eigen wetenschap en kennis van hem, aan wien de eed opgedragen wordt, aangaande het te bezweren feit te waarborgen.

's-Gravenhage Hof 9 Januari 1905.

656. Het verrichten in art. 1968 B. W. moet niet zoo beperkt worden opgevat, dat daarin alleen zou zijn opgesloten eene handeling van dengene, die de hoofdverrichting doet, doch evenzeer elke medewerking tot die handeling, waardoor die handeling tot stand komt.

's-Gravenhage Hof 9 April 1906, bev. Dordrecht 4 October 1905.

657. Een eed behoeft niet uitsluitend te loopen over hetgeen men zelf verricht heeft, maar kan ook worden opgedragen omtrent hetgeen, waarover men persoonlijk de wetenschap heeft of hebben moet.

's Gravenhage Hof 9 April 1906 bev. Dordrecht 4 October 1905.

§ 2.

658. Eedsopdracht bij pleidooi gedaan, krachtens volmacht van partij, doch zonder het nemen van eene schriftelijke conclusie, moet worden voorbij gegaan.

b Amsterdam 23 April 1902.

659. Bij de mondelinge toelichting kan nog een beslissende eed worden opgedragen.

Winschoten 6 Januari 1904.

660. Die een hem door de wederpartij opgedragen eed aan haar terugwijst, onderwerpt zich aan de goede trouw dier wederpartij en wanneer deze den eed aflegt wordt daardoor het geding beslist.

Utrecht 6 Januari 1904.

661. Uit art. 50 Rv. blijkt, dat van de bij art. 1969 B. W. bedoelde weigering van een eed eerst sprake behoeft te zijn, nadat deze bij vonnis was opgelegd, wat hier niet is geschied.

c H. R. 27 November 1903, Concl. conf.

662. Een beslissende eed, die als zoodanig niet toelaatbaar is, mag niet worden teruggewezen. Waar dus de door eischeres den gedaagde opgedragen eed onder meer omvat het feit, dat haar reiziger tot het sluiten der overeenkomst door haar was gemachtigd, welk feit niet betreft eene handeling, door gedaagde persoonlijk verricht of iets waarvan hij persoonlijk

de wetenschap heeft of hebben moet, is die eed in strijd met art. 1969 B. W. en daarom de toepassing van art. 1968 B. W. verboden, ook al verklaart de eischer zich bereid den haar teruggewezen eed af te leggen.

a Amsterdam 12 Mei 1905.

663. Vernietiging van het vonnis des kantonrechters, waarbij, zonder te onderzoeken of geïntimeerdes gemachtigde was de speciale lasthebber, genoemd in art. 1971 B. W., was beslist dat appellant niet het recht had de eerst gedane decisoire eedsopdracht in te trekken en door een anderen eed te vervangen, omdat geïntimeerdes gemachtigde tot de aanneming daarvan geen speciale volmacht bezat, terwijl appellant reeds in eersten aanleg had aangevoerd, dat de eerst opgedragen eed niet was aangenomen, omdat geïntimeerdes lasthebber ook tot de aanneming daarvan niet speciaal was gemachtigd.

a Amsterdam 6 Februari 1903.

664. Eene willekeurige handeling (niet gerechtvaardigde dronkenschap) van hem die een opgedragen eed moet afleggen, ten dage daarvoor bij vonnis bepaald, die hem, hoewel verschenen, tijdelijk onbekwaam maakt om den eed te zweren, heeft dezelfde rechtsgevolgen welke verbonden zijn aan eene eedsweigering, bij de wet uitdrukkelijk geregeld. Waar zulk eene willekeurige handeling bestaan heeft, zijn er geen termen aanwezig om dezen persoon nog in hooger beroep tot aflegging van den eed toe te laten.

Arnhem Hof 26 November 1902.

665. Wanneer ten dage bepaald voor de eedsaflegging de eischer zich doet vertegenwoordigen door den speciaal bij authentieke akte gevolmachtigde, kan hij niet geacht worden afwezig te zijn gebleven.

Maastricht Kgr. 1 December 1903.

666. Art. 1982 B. W. eischen niet dat aan den rechter vooraf verlof gevraagd worden om den eed bij een bijzonderen gevolmachtigde af te leggen. De groote afstand van de woonplaats van eischer is eene gewichtige reden.

Maastricht Kgr. 1 December 1903.

667. Gevolg van den beslissenden eed, op de hoofdzaak geheel subsidiair opgedragen en door de wederpartij afgelegd, onder reserve van hooger beroep door de partijen die den eed hebben opgedragen; ook in dat geval is van het afleggen van den eed het gevolg, dat op de hoofdzaak, waarop de eed betrekking had, in hooger beroep niet kan worden teruggekomen, ook al zou van de hoofdzaak zijn geappelleerd.

's-Hertogenbosch Hof 17 November 1903.

II.

668. Het Hof heeft niet als vereischte voor de toelaatbaarheid van een suppletoiren eed aangenomen aanwezigheid van de bizondere schrifturen in art. 1939 B. W. aangeduid als „begin van schriftelijk bewijs" doch alleen beslist dat het aanwezige alleen uit schrifturen bestaande bewijsmateriaal niet genoeg bewijs voor toepassing van art. 1978 no. 2 B. W. te vinden was.

c H. R. 24 Maart 1905, Concl. conf. — Bij de concl. werd overigens betoogd, dat het noodige gedeeltelijke bewijs niet ook kan verkregen worden door getuigen verklaringen of vermoedens, in gevallen waarin die bewijsmiddelen zijn uitgesloten.

669. De bewezen verklaarde feiten geven aanleiding om aan den eischer den suppletoiren eed op te dragen dat de geposeerde diefstal heeft plaats gehad zonder dat evenwel volledig is bewezen dat alle bij dagvaarding genoemde voorwerpen zijn ontvreemd.

Breda 19 Februari 1901.

670. Waar de geïntimeerde van den appellant bij éene vordering had geëischt zijn aandeel in geleden brandschade en administratiekosten, met betrekking tot verschillende door hem verzekerde perceelen en de hoegrootheid van het gevorderde aandeel niet geheel was bewezen, noch geheel van bewijs was ontbloot, kon in deze het bewijs door een suppletoiren eed worden aangevuld, ook nu die eed inhield den niet bewezen post, die tot berekening van het gevorderde schadeaandeel had medegewerkt.

a Amsterdam 6 Februari 1903.

Appel Bs. 667.
Assurantie 670.
Beh. ter rolle 659.
Bew en verw.
Bewijs Bs.
Cassatie Bs.
Faillissement.
Getuige.
Get. bew. Bs. 668.
Handel. v. gem. rek.
Interessen.
Lastgeving 663.
Notaris.
Onr. daad.
Pauliana.
rechtspersoon 643.
Schorsing en herv. rechtsg.
Schrift. bew. Bs.
Schuldoorzaak 654.
Schuldvergelijking 651 v.
Terechtzitting Ss.
Vennootschap 642.
Verjaring Bs. 647.
Vermoedens 668.
Verzegeling en ontzegeling.
Voogdij.
Voorr. v. boedelbeschr.
Vrijwaring 667.
Wisselbrief.

EET- EN DRINKWAREN.

30. Onder eet- of drinkwaren bij art. 330 Sr. genoemd zijn geen andere waren te verstaan, dan die voor het gebruik van den mensch bestemd. Waar vervalsching van veevoeder is ten laste gelegd is bovengezegde bepaling niet van toepassing.

Arnhem Hof 4 October 1906.

31. Uit de feitelijke toedracht dezer zaak, zooals deze in het bestreden arrest als bewezen is aangewezen, volgt dat de requirant èn vervalschte melk heeft afgeleverd, wetende dat zij vervalscht, dat is met water vermengd was, èn die vervalsching heeft verzwegen.

b H. R. 13 November 1905, Concl. conf.

32. Een der in deze zaak gehoorde getuigen kon op grond van eigen waarneming verklaren, dat de beklaagde had op zich genomen de verplichiing om hem volle melk te leveren, zoomede op grond van eigen bevinding mededeelen, welke prijs hij al dan niet bereid was voor vervalschte melk te betalen.

d H. R. 26 Juni 1905, Concl. conf.

33. Veroordeeling op grond van art. 330 Sr. wegens verkoop van met water vervalschte melk.

's-Hertogenbosch 10 April 1906.

34. Blijkens de geschiedenis van art. 330 Sr. moeten onder vreemde bestanddeelen worden verstaan bestandddeelen, die noch van nature, noch volgens handelsusance in de waar tehuis behooren.

Leeuwarden Hof 12 Juni 1902.

35. Al staat ook vast, dat in alle boter een zeker percentage voorkomt, is water, hetwelk door bijmenging aan de boter wordt toe-

gevoegd, een in den zin der wet, aan die boter vreemd bestanddeel.

Leeuwarden Hof 12 Juni 1902.

Bedrog 32. | *Get. bew. Sz.* 32.
Boter 34 v. | *Schrift bew. Sz.*
Gem. verord.

EFFECTEN z. EIGENDOM, SPEL EN WEDDINGSCHAP, VERDUISTERING.

EIGENDOM.

I. Onroerende goederen.
II. Roerende goederen.

I.

389. De negatoria en de revindicatie wortelen beiden in het eigendomsrecht, tot bescherming waarvan zij dienen.

Arnhem Hof 4 Mei 1904 bev. Arnhem 19 December 1901. — Zie eindarrest *a* Arnhem Hof 11 Januari 1905, waartegen de cass. is verw. bij *b* H. R. 15 December 1905, Concl. conf.

390. Tegen een ieder, die een daad verricht, onbestaanbaar met de libertas rei, kan de negatoria ingesteld worden, zonder dat behoeft te worden onderzocht of hij die de vruchten weghaalde, een hem zelf onmiddellijk toekomend recht op de zaak had, dan wel een bevoegdheid uitoefende, die hij van een derde had verkregen. De oorspr. gedaagde, die geen tiendrecht beweert, had door 't oproepen in vrijwaring van dien derde, zich buiten aansprakelijkheid kunnen doen stellen, anders blijft ook hij verantwoordelijk voor de door hem gepleegde daden.

Arnhem Hof 4 Mei 1904 bev. Arnhem 19 December 1901. — Zie eindarrest *a* Arnhem Hof 11 Januari 1905, waartegen de cass. is verw. bij *b* H. R. 15 December 1905, Concl. conf.

391. De revindicatie voor het geheel van eene zaak kan niet door een der mede-eigenaren daarvan alleen zonder medewerking der anderen worden ingesteld.

b H. R. 2 Juni 1905, Concl. conf. vern. Leeuwarden Hof 1 Juli 1904 en het in zooverre daarbij bev. Assen 27 October 1903.

392. Waar blijkt dat de perceelen, waarvan zonder onderscheid de tiendvrijheid is beweerd, grootendeels tiendplichtig zijn, is de vordering tot tiendvrijverklaring dier perceelen (d. i. over hun geheel) niet toewijsbaar. Aan de afwijzing staat niet in den weg 't feit, dat die perceelen omgeven zijn van strooken „onland" of grasland en dat daardoor loopen eenige wegen, welke nimmer bouwland zijn geweest en waarop dus evenmin het tiendrecht kon uitgeoefend worden. Gedeeltelijke toewijsbaarheid zou mogelijk geweest zijn, als die gevraagd was en dan nog de juiste omschrijving van grootte en ligging dier tiendvrije gedeelten was aangegeven.

a Arnhem Hof 11 Januari 1905, waartegen de cass. is verw. bij *b* H. R. 15 December 1905, Concl. conf. — Zie in eerste instantie Arnhem 19 December 1901 en in appel het interl. Arnhem Hof 4 Mei 1904.

393. Waar vaststaat dat de berm langs den openbaren weg, waarop de gedaagde straatjes heeft aangebracht, aan de eischers toebehoort, rust op den gedaagde de bewijslast dat hij daartoe recht had. Hij heeft dat bewijs niet geleverd, daar hij ten onrechte beweert dat ook die berm zoude zijn openbare weg. Blijkens den legger der wegen en voetpaden toch heeft de overheid haar recht om den Rijsdijk tot openbaren weg te bestemmen beperkt tot een breedte van 3 meter, terwijl de berm daarbuiten valt. De gedaagde mag tegen dien legger geen tegenbewijs leveren, daar het hier niet geldt een geschil over den eigendom van den weg tegenover den eigenaar, maar de vraag hoever de overheid op wier vergunning gedaagde zich beroept, zelve haar recht uitstrekt. Dat het publiek den berm als openbare weg gebruikt doet daartegen niet af, daar het aankomt op de vraag of de overheid den berm daartoe had bestemd. De omstandigheid dat de overheid in den berm insnijdingen heeft gemaakt tot bevordering van den waterafvoer en dat zij daarop opslagplaatsen van grind heeft, zijn slechts beheersuitingen van de onderhoudsplichtige, maar maken den berm niet tot openbaren weg. De vergunning, gegeven door den Commissaris der Koningin krachtens het Kon. Besl. van 19 Januari 1898, Sb. no. 25, bewijst evenmin dat de berm zou zijn openbare weg, daar die vergunning slechts een politiemaatregel is, gegeven behoudens de rechten van derden. De niet tegengesproken reconventioneele vordering, van den gedaagde tot het hem verleenen van noodweg toegewezen.

Rotterdam 11 April 1904.

394. Terecht is bij het bestreden vonnis aangenomen, dat splitsing van den eigendom van ondergrond en daarover stroomend rivierwater bestaanbaar is, dewijl het 1e lid van art. 626 B. W. in deze toepassing mist, en de artt. 577, 578, 646 en 647 als regel stellen, dat de eigendom van het water den eigendom van den ondergrond overheersoht. Beklaagde kon alzoo niet volstaan met een vergunning om te visschen van den eigenaar van den toen overstroomden uiterwaard.

b H. R. 14 November 1904, Concl. conf.

395. Geschil tusschen den Staat der Nederlanden en de Ambachtsheeren van Bommenede over den eigendom der wateren en gronden, gelegen tusschen de laagwaterlijn ten noorden van den tegenwoordigen polder Nieuw-Bommenede eenerzijds en honderd roeden buiten de vroegere zeedijken der in vorige eeuwen geïnundeerde polders Bommenede, Kijkuit en Nataars anderzijds. Terwijl de Staat beweert eigenaar van die wateren en gronden te zijn, als makende zij deel uit van de bevaarbare en vlotbare rivier „de Grevelingen", hebben de Ambachtsheeren bewezen door titel den eigendom van die wateren en gronden te hebben verkregen, ook al mochten deze deel uitmaken van een bevaarbaren en vlotbaren stroom.

Zierikzee 30 April 1901. — In appel werd bij 's Gravenhage Hof 3 April 1906 de reserve, door de Staten van Holland gemaakt bij hun accord met die van Zeeland, aldus uitgelegd dat zij ook den eigendom reserveerden van alle rivieren enz. ook van die binnen de grenzen der gecedeerde polders. Het Hof beval een bewijs door getuigen van feiten, waaruit kon volgen dat het perceel in geschil tot de de rivier „de Grevelingen" behoort, met verwerping eener exceptie van gewijsde zaak, steunende op beslissingen — waarin berust was — waarbij een andere uitlegging aan de reserve was gegeven bij een geschil over het „bezit"

derzelfde perceelen zonder dat echter de dicta daarop steunden.

396. Uit de feiten volgt, overeenkomstig art. 656 B. W., dat de gezamenlijke eigenaars van den grond ook eigenaars zijn geworden van het door een hunner daarop gebouwd huisje.

's-Hertogenbosch 24 Januari 1902.

397. De eigendomsoverdracht legt de aansprakelijkheid ex art. 658 B. W. niet op, daar zij eene zuiver persoonlijke verplichting tot betaling is, waaromtrent, zonder uitdrukkelijke wetsbepaling, niet mag worden aangenomen dat zij overgaat, op den volgenden eigenaar, die wel treedt in de rechten en verplichtingen van zijn rechtsvoorganger, onmiddellijk met den eigendom verband houdend, maar die nooit geweest is èn eigenaar èn de persoon die tusschen amotie en behoud van het gebouwde deed de keuze van behoud, die de verplichting tot vergoeding schiep.

Amsterdam 20 Mei 1903, bev. bij *a* Amsterdam Hof 18 November 1904.

398. Volgens art. 658 3° B. W. is de grondeigenaar, op wiens terrein door een ander werken zijn aangelegd, verplicht aan den bouwer de waarde van bouwstoffen en werkloonen terug te betalen, als hij het gebouwde aan zich behouden wil, waaruit volgt, dat deze wil op voldoende wijze onder de gestelde feiten moet worden opgenomen en dat geen aansprakelijkheid van den grondeigenaar kan worden aangenomen, als deze van de aanwezigheid der gestelde werken in zijn grond onkundig is gebleken. De eischer heeft dien gevorderden wil en wetenschap voldoende gesteld door in de dagvaarding aan te voeren, dat gedaagde het gebouwde voor zich heeft behouden, door het terrein met de door eischer geplaatste fundeering aan een derde in eigendom over te dragen. De vordering moet evenwel worden ontzegd, omdat de eischer niet heeft bewezen, dat de gedaagde bij de gedane overdracht van den grond bekend was met de aanwezigheid van het gebouwde.

Amsterdam 20 Mei 1903, bev. bij *a* Amsterdam Hof 18 November 1904, waarbij appellant evenwel werd toegelaten tot een nader aangeboden bewijs door getuigen omtrent de bekendheid.

399. Ofschoon de gedaagden het door hen beweerd erfpachtsrecht op den door hen bezeten en door de eischers opgevorderden grond niet voldoende hebben bewezen, zijn toch de eischers in hunne vordering niet gegrond, nu vaststaat, dat zij slechts bezitten een met erfpacht bezwaard grondeigendom.

b Utrecht 15 Februari 1905.

400. De eigenaar, die beweert dat de huur van het onroerend goed is geëindigd, heeft de keus tusschen de vordering uit art. 629 B. W. en die uit art. 41 R. O. Een gewijsde waaruit blijkt, dat gedaagden het gelibelleerde goed op 23 Maart in huur hadden, in verband met het feit dat van een huuropzegging na 23 Maart niet is gebleken, bewijst dat gedaagde zijn huursters en rechtmatige houdsters.

Tiel 15 Januari 1904.

401. Hij die een eigendomsactie instelt ter verkrijging van eenig onroerend goed, kan niet volstaan met te bewijzen, dat het betwiste perceel hem is geleverd, ten gevolge van een rechtstitel van eigendomsovergang, maar moet bij tegenspraak ook het bewijs leveren, dat die titels afkomstig zijn, van hem, die gerechtigd was over den eigendom te beschikken.

a 's-Gravenhage Hof 23 April 1906, bev. *a* 's-Gravenhage 29 November 1904.

402. Waar de gedaagde het eigendomsrecht des eischers ontkent zonder een eigen recht te beweren, doch met de bewering dat een derde eigenaar is, daar wordt het eigendomsrecht des eischers voldoende bewezen, wanneer wordt aangetoond dat die derde het heeft erkend.

Breda 20 Maart 1906.

403. Wanneer bij eene boedelscheiding de te verdeelen en verdeelde vaste goederen, in casu ongebouwde eigendommen, slechts zijn aangeduid ingevolge sectie en nummer van het kadaster, moeten die perceelen geacht worden te zijn toebedeeld volgens de kadastrale grootte, tot bewijs dat die grootte niet overeenkomt met de werkelijke grootte dier perceelen.

's-Hertogenbosch Hof 12 December 1905.

404. De onderhavige vordering tot gerechtigd-verklaring van den eischer tot den eigendom van zeker onroerend goed heeft niet de strekking om zekere notarieele koopakte van valschheid te betichten, al wordt in de dagvaarding gesproken van eene vergissing in die akte, waardoor ook het kadastrale perceel no. 1613 als verkocht is genoemd. Uit den inhoud der akten zelf, in verband met andere vaststaande omstandigheden, volgt dat inderdaad het bedoelde perceel niet verkocht is en ten onrechte in de akten is opgenomen. De vordering tegen den hypotheekbewaarder tot verbetering van de tennaamstelling van meerbedoeld perceel steunt niet op eenige bepaling van wet of wettelijke verordening en is mitsdien niet ontvankelijk.

's Gravenhage Hof 26 Maart 1906, vern. *b* Rotterdam 1 Mei 1905, 1o. in zooverre daarbij werd geoordeeld, dat in de vordering eene betichting van valschheid lag opgesloten, die echter, als buiten den weg van art. 176 Rv. gedaan, geen gevolg kon hebben, en 2o. in zooverre de vordering tegen den hypotheekbewaarder werd toegewezen, wijl deze zich niet daartegen had verzet. Overigens werd de uitspraak bevestigd.

405. De gedaagde mist het recht om de grootte van zijn perceel te bewijzen uit den toestand die bestaan heeft, vóór dat hij eigenaar werd: de grensscheiding die feitelijk bestond tijdens den aankoop, in casu eene haag, vormt ook naar het recht de grens van het perceel.

Breda 12 Januari 1904.

II.

406. De actie van art. 629 B. W. kan zoowel roerend als onroerend goed betreffen.

Maastricht 27 November 1903.

407. Voor revindicatie is geen plaats, waar blijkt, dat hij, van wien de voorwerpen teruggevraagd werden, was houder voor den terugvorderaar en die dus voor dezen bezat en in zijn macht had. Zoolang niet blijkt dat de houder prose is gaan terughouden, of op eenige wijze in strijd met 's eigenaars recht op die voorwerpen gehandeld heeft, is de laatste niet-ontvankelijk in voorzegde rechtsvordering.

a Arnhem Hof 4 Maart 1903.

408. Opvordering van eigendom (art. 629

B. W.) heeft ook plaats tegen den houder, die geen bewering van recht wenscht te voeren.

a 's Gravenhage Hof 19 Juni 1905.

409. De pandhouder is niet bevoegd om de afgifte der hem verpande zaak aan den bestolen rechthebbende afhankelijk te stellen van eene teruggave van het op het pand verstrekt voorschot. Hiertoe is het beroep op de twee laatste zinsneden van art. 1198 B. W. onvoldoende.

a H. R. 15 April 1904, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 1 Mei 1903, waarbij bev. Amsterdam 27 Juni 1902.

410. Wanneer bewezen is, dat de eischer een hem toebehoorende schilderij aan een derde had gezonden, dat die schilderij door laatstgenoemden werd teruggezonden en op de terugreis werd gestolen, daar heeft de eischer op grond van art. 2014 B. W. tijdens de dagvaarding het recht die schilderij als zijn eigendom op te vorderen. Hij, die beweert eigenaar der schilderij geweest te zijn tijdens de latere inbeslagneming door de politie, heeft geen belang bij de interventie in het geding. Veroordeeling van den commissaris van politie, onder wien revindicatoir beslag was gelegd, tot afgifte, terwijl zijn kosten ten laste des eischers werden gesteld.

's Gravenhage Hof 20 Mei 1906, vern. 's Gravenhage 11 April 1905. — De cass., ingesteld door den intervenient, werd verworpen bij *a* H. R. 16 November 1906, Concl. conf.

411. Opvordering eener partij rogge, welke zich in een lichterschip bevond van een graanfactor, zoowel door den beweerden pandhouder als door den eigenaar. De pandhouder heeft door het uit handen geven der zeedocumenten (waaronder de cognossementen) het pand niet meer in zijn feitelijken macht, waardoor het pandrecht is te niet gegaan. Afwijzing der vordering tot afgifte ingesteld op grond van art. 1148 al. 4 B. W. en toewijzing der vordering van den eigenaar. Bewijs van diens recht.

's Gravenhage Hof 18 Juni 1906, vern. op dit punt Rotterdam 22 Mei 1905.

412. Degeen die goederen uit den boedel van den gefailleerde gekocht heeft en bezit, is volgens art. 2014 B. W. eigenaar dier goederen terwijl art. 2014 al. 2 in deze niet toepasselijk is, waar die goederen niet zijn ontvreemd. Afwijzing van een verzoek des curators om die goederen in revindicatoir beslag te nemen onder handen van den griffier, bij wien zij berustten na inbeslagneming door de justitie bij de koopers.

Almelo (Pres.) 26 December 1903.

413. Door den verkoop door gedaagde aan eischeres van de nu door haar opgevorderde goederen is zij daarvan eigenares geworden en heeft de levering daarover ook plaats gehad, niettegenstaande eischeres ze in bruikleen aan gedaagde heeft gelaten, die daarover zoodoende werd bloote houder, op wien art. 2014 B. W. niet van toepassing is. Het eigendomsrecht van eischeres is niet te niet gegaan door het faillissement van gedaagde, die goederen behoorden niet tot diens faillieten boedel, en indien ze door den curator aan een derde zijn verkocht is dit ten onrechte geschied.

b Utrecht 21 Februari 1906.

414. Toewijzing eener revindicatie van roerend goed. Verwerping van beroep op retentierecht daar dit blijkbaar niet steunt op een vordering ter zake der bewaring en partijen ook niet stonden in de verhouding van reiziger tegen logementhouder. Vaststelling van de waarde der goederen bij gebreke van teruggave, ofschoon niet vaststaat welke goederen zich in de kist en koffers bevinden. In art. 630 B. W. valt onder bezitter ook de possessor naturalis.

Rotterdam 20 Januari 1902.

415. Bewijskracht van het gewijsde geworden strafvonnis in het burgerlijk geding. Nu door het gewijsde geworden strafvonnis vaststaat de diefstal der onderwerpelijke effecten uit de brandkast der geïntimeerden, waaruit volgt dat dezen, bij gebreke van bewijs van het tegendeel, daarvan eigenaars waren, doet daartegen niet af, dat de appellant is veroordeeld, niet wegens den diefstal der effecten, maar wegens het opzettelijk voordeel trekken uit de opbrengst daarvan.

Amsterdam Hof 20 April 1905, waartegen de cass. is verw. bij *c* H. R. 9 Maart 1906, Concl. conf.

416. Op het feit, dat gedaagde de aan eischeres toebehoorende roerende goederen ten openbaren verkoop deed aankondigen, kan geene actie ex art. 1401 B. W. worden gegrond. Wel kan die handeling echter aanleiding geven tot het bij vonnis doen uitspreken van eischeresse's eigendomsrecht op die goederen, al is zulke verklaring ook eene sententia mere declaratoria. Dit eigendomsrecht door de overgelegde akten voldoende gestaafd.

Tiel 19 Mei 1905.

417. Een bank van leening-briefje vertegenwoordigt niet het daarin genoemde voorwerp, noch treedt daarvoor in de plaats. De kooper van een dergelijk briefje koopt niet anders dan een recht om het daarin genoemde voorwerp, tegen betaling van zeker bedrag, in eigendom te verkrijgen. Waar de verkooper van het briefje zich niet verbindt tot levering van het daarin aangeduide voorwerp, kan van een overeenkomst van koop en verkoop van dat voorwerp geen sprake zijn en kan de kooper van het briefje zich niet, als kooper van het voorwerp, op de artt. 637 en 2041 B. W. beroepen.

Amsterdam 5 April 1905.

418. Eigendom van obligaties brengt niet ipso jure mede eigendom van de daarbij behoorende talons en coupons.

Amsterdam Hof 2 Juni 1904.

419. Talons en couponbladen zijn legitimatiestukken. Niet-vervallen coupons zijn burgerlijke vruchten en maken derhalve volgens de bepaling van art. 557 B. W. deel uit van de obligatie.

's-Gravenhage 14 December 1904.

420. Waar geïntimeerde tegenover de gefailleerde beweerde eigenaar te zijn en deze zulks niet betwistte, is geïntimeerde naast die erkenning niet gehouden te bewijzen op welke wijze hij den eigendom verkreeg.

's Gravenhage Hof 20 November 1905.

421. Bewijs der identiteit der inbeslaggenomen goederen met de in de akten vermelde.

b 's Gravenhage Hof 25 Juni 1906.

Dagv. Bz.
Effecten 419.
Exec. beslag 421.
Faillissement 412 v.
Gemeente.
Gemeentebelasting.
Gem.verord.
Get.bewijs Sz.
Gewijsde 395, 400, 415.
Griffier 412.
Huur en verhuur 400.
Hypotheek.
Jacht- en vischrecht 394.
Jacht en visscherij 394.
Kadaster 403.
Kerk. goed. en rechten.
Koop en verkoop.
Lastgeving 411.
Levering.
Mot. v. vonnissen.
Nab. erven.
Negatoria (actio) 392.
Onr. daad 416.
Ontb. en nak. o. k.
Onverd. rechten 391.
Overeenkomst.
Pand 409, 411.
Pandbeslag.
Pauliana.
Proceskosten Bz. 410.
Retentie 414.
Revindicatie.
Revind. beslag 410, 412.
Riv. en stroomen 395.
Schadevergoeding 414.
Scheid. en deeling 403.
Schrift. bew. Bz. 401.
Sententia declaratoria 416.
Tienden 390, 392.
Uitlegging o. k. 404.
Valschheid Bz. 401.
Verand. v. eisch.
Vermoedens 403.
Vern. en beschad.
Voeg. en tusschenk. 410.
Vrijwaring 390.
Waterloss. en beken.
Wegen 393.
Zak. rechten 390.

EIGEN RICHTING Z. ONRECHTMATIGE DAAD.

ELEMENT OF FAIT D'EXCUSE Z. DAGVAARDING SZ., JACHT EN VISSCHERIJ.

ENDOSSEMENT Z. ASSIGNATIE.

ERFDIENSTBAARHEID.

Bij n°. 235. — Zie na de terugwijzing Arnhem Hof 16 December 1903, waartegen de cass. is verw. bij H. R. 10 Februari 1905, Concl. conf.

236. Het hebben van een beerput op eens anders naburig erf met vaste daarheen voerende leidingen, dienende tot afvoer van faecaliën en andere stoffen, is eene voortdurende en zichtbare erfdienstbaarheid, vatbaar voor bezit.

a H. R. 5 December 1902, Concl. conf. — Zie na de terugwijzing Utrecht 20 Januari 1904.

237. De eischer die het recht heeft om op gedaagde's grond een beerput te hebben moet tevens door den gedaagde in de gelegenheid worden gesteld om tot het onderhouden en ledigen van dien put daartoe toegang te hebben over gedaagde's erf.

Utrecht 20 Januari 1904 — na de terugwijzing bij *a* H. R. 5 December 1902, Concl. conf.

238. Het hebben van vensters, in strijd met de voorschriften der artt. 693 en 694 B. W., gedurende den tot verjaring vereischten tijd geeft wel recht die vensters daar te houden, maar schept niet eene alleen door titel verkrijgbare erfdienstbaarheid van licht of lucht, waardoor de buurman belemmerd wordt in zijne vrijheid om op zijn erf naar goedvinden te bouwen.

H. R. 30 December 1904, Concl. conf. vern. *a* 's Gravenhage Hof 11 Januari 1904 en het daarbij bev. Rotterdam 20 October 1902.

239. De erfdienstbaarheid van uitzicht en licht kan verkregen worden door verjaring tengevolge van het hebben van ramen in strijd met de artikelen 693 en 694 B. W. Daar de wet niet omschrijft wat onder die erfdienstbaarheid verstaan moet worden, moet daaromtrent te rade worden gegaan met de opvatting van het dagelijksch leven. De eigenaar van het dienstbare erf is dan beperkt in zijn bevoegdheid om naar goedvinden te bouwen, niet omdat zijn verplichting bestaat in niet bouwen, maar wegens zijn verplichting om het servituut te dulden.

Rotterdam 20 October 1902, bev. bij *a* 's Gravenhage Hof 11 Januari 1904, doch beide vern. bij H. R. 30 December 1904, Concl. conf. — Idem Rotterdam 15 Juni 1903.

240. Het door bestemming verkregen recht van erfdienstbaarheid van licht en lucht brengen slechts mee de bevoegdheid om de ramen, waardoor dat licht en die lucht verkregen worden, te behouden, maar niet het verbod om op het lijdend erf te bouwen, hetgeen alleen bij titel kan worden gevestigd.

Amsterdam Hof 3 Maart 1905. — Zie *a quo d* Amsterdam 28 October 1904.

241. De erfdienstbaarheid van licht en lucht is op zichzelf niet voldoende om den eigenaar van het dienstbaar erf te belemmeren in zijn vrijheid om daarop te bouwen, op een wijze waarop de eigenaar van het heerschend erf in de uitoefening van zijn licht- en luchtrecht wordt gestoord.

Amsterdam 27 Januari 1904.

242. Waar een goot voor verschillende erven dient tot afvoer van hemel- en vuil water (alzoo tot uitoefening van 't gootrecht) daar is de bewering dat voor één dier erven slechts zou bestaan 't servituut van waterloop (schoon water) in strijd met de erkende algemeene ruimere bestemming van die goot en zou de beperking in de rechten van één der heerschende erven in 't bijzonder door hem die zich daarop beroept moeten worden aangetoond. Het bewijsaanbod, dat de goot alleen het eigendom is van hem, die zich op de beperking beroept, is daartoe niet voldoende.

Arnhem Hof 14 Januari 1903.

243. Getuigenbewijs bevolen van feiten, tot staving van de gestelde erfdienstbaarheid van gootrecht, welke door verjaring zou zijn verkregen.

Amsterdam 27 Januari 1904.

244. De eischer heeft de wettige vestiging bewezen van het door hem gesustineerde servituut van uitgang. Omvang van het gesustineerde servituut.

a 's Hertogenbosch 10 Juni 1904.

245. Bij het bestreden vonnis is terecht aangenomen, dat met het oog op art. 738 B. W. 2e lid, den eischers in cassatie het gebruik der ten behoeve van aan hen toebehoorende perceelen gevestigde erfdienstbaarheid van uitweg niet behoefde te worden toegestaan voor bebouwde terreinen, nu bij de vestiging van het servituut dat gebruik alleen voor onbebouwden grond was verleend.

H. R. 20 April 1905, Concl. conf.

246. Art. 738 B. W. — Negatoria. — Gebruik van de erfdienstbaarheid van uitweg, niet overeenkomstig den titel waarbij zij gevestigd is, nl. voor hun boerderij, doch voor een steenfabriek. Bepaling der schade op f 20.—.

Arnhem 5 Januari 1903.

247. Waar niet gebleken is van eene veranderde bestemming van het heerschend erf, is alleen het feit dat dit erf in tweeën gesplitst is, geene verzwaring van het servituut van uitgang. Het servituut is ook niet door non-usus te niet gegaan.

a 's Hertogenbosch 10 Juni 1904.

248. Verzwaring van de erfdienstbaarheid

13

van uitweg, welke de eigenaar van het heerschend erf voor dat erf als weiland heeft over het lijdend erf. Getutgenbewijs daaromtrent bevolen.

's Gravenhage Hof 20 October 1902. — Zie a quo 's Gravenhage 21 Januari 1902.

249. Eene verandering in de gesteldheid der plaats, als in art. 739 B. W. bedoeld, moet beperkt worden tot zoodanige verandering, welke de uitoefening der erfdienstbaarheid verhindert of ongemakkelijker maakt.

Leeuwarden Hof 18 Januari 1905.

250. Waar eischer stelt, dat door het plaatsen van een schutting zijn erfdienstbaarheid van licht en lucht niet kan worden uitgeoefend, zonder dat uit de gestelde feiten blijkt, dat voor die uitoefening wegneming der geheele schutting noodzakelijk is, is hij niet-ontvankelijk in een vordering tot die wegneming.

d Amsterdam 28 October 1904. — Zie in appel Amsterdam Hof 3 Maart 1905.

251. De verzwaring der erfdienstbaarheid brengt niet mede de door den eischer gevorderde amotie van het gebouwde, daar niet het bouwen zelve den toestand van het dienstbaar erf heeft verzwaard, maar alleen het gebruik maken van dien weg ten behoeve van de woning.

a Breda 6 December 1904.

Actie 250.
Bewijs Bz.
Bezit 236.
Gem.verord.
Gootrecht 242.
Schadevergoeding.
Verjaring Bz.
Vern. en beschad.

ERFGOOIERS.

1. Het al of niet bestaan der jachtovertreding hangt in casu af van de vraag of de erfgooiers jachtrecht hebben op de gemeene weiden en heiden van Gooiland. Schorsing der strafvervolging ingevolge art. 6 Sv.

Amsterdam 21 Maart 1902.

2. Vernietiging van het bestreden arrest, omdat, al wordt op de daarin uiteengezette gronden aangenomen het wederrechtelijke van het materieele feit, den requiranten ten laste gelegd, daaruit alléén, bij gebreke van andere daarvoor aangevoerde gronden, niet volgt, met het oog op de steeds door hen gevoerde verdediging, dat zij zich bewust waren van het wederrechtelijke hunner handeling, bepaaldelijk dat zij de in de dagvaarding bedoelde boomen hebben weggenomen van de plaats, waar deze zich bevonden, met het oogmerk om zich die boomen wederrechtelijk toe te eigenen, zoodat 's rechters uitspraak op dit punt, zooals bij het zevende middel van cassatie terecht wordt beweerd, niet voldoende is gemotiveerd.

b H. R. 25 April 1905, Concl. contr. vern. Amsterdam Hof 12 October 1904, waarbij werd vern. Amsterdam 12 Februari 1904.

3. Veroordeeling van erfgooiers op grond van artt. 310 en 311 aanhef en sub 4° Sr. ter zake van het wegnemen van hout. Motiveering van het wederrechtelijke van het materieele feit, benevens van het bij het plegen van dit feit zich bewust zijn van het wederrechtelijke der handeling, nl. het oogmerk tot wederrechtelijke toeëigening.

Arnhem Hof 4 Januari 1906, waartegen de cass. is verworpen bij *a* H. R. 12 Juni 1906, oordeelende dat het eigendomsrecht der maatschappij „Crailoo" terecht als bewezen was aangenomen, terwijl het O. M. die meening bestreed en ook betoogde, dat het Hof zonder gronden had aangenomen, dat de beklaagden als erfgooiers niet „alleen" eigenaars waren van het hout. Daartoe was noodig een beslissing omtrent het recht der gemeenschap op den grond en op de boomen. De zaak was verwezen naar voormeld Hof bij *b* H. R. 25 April 1905, Concl. conf., met vern. van Amsterdam Hof 12 October 1904 met instandhouding echter van de daarin uitgesproken vernietiging van Amsterdam 12 Februari 1904.

4. Het door de requiranten beweerde recht van boschbouw, zóó en in dier voege als door hen daarop een beroep is gedaan, is door het Hof terecht gequalificeerd als „ongehoord", en met juistheid werd aangenomen, dat de feiten, waarop de requiranten zich daarvoor hebben beroepen, allerminst een zoodanig recht kunnen staven, en dit te minder waar tal van getuigen het bestaan van een dergelijk recht hebben ontkend.

a H. R. 12 Juni 1906. — Bij de Concl. O. M. werd betoogd, dat voorschreven overwegingen niet hadden gediend ten bewijze van de bewustheid der wederrechtelijkheid van het wegnemen van eens anders goed, en dat het arrest a quo ten aanzien dier bewustheid niet voldoende met redenen was omkleed.

Bezit.
Diefstal 3 v.
Jacht en visscherij 1.
Mot. v. vonnissen 2, 4.
Schorsing Sz. 1.
Sequestratie.
Terechtzitting Sz.

ERFOPVOLGING.

102. Art. 881 B. W. bepalende, dat ieder erfgenaam het recht heeft, zoo er meerdere erfgenamen zijn, voor zijn aandeel de rechtsvordering tot verkrijging der erfenis in te stellen, behoefden de eischers, vorderende om als mede-erfgenamen van v. L. te worden erkend, hunne mede-erfgenamen niet in het geding te roepen en waren gerechtigd zelfstandig in rechten op te treden en voor hun aandeel te vorderen, dat het testament van genoemden v. L. zal worden nietig verklaard.

b Breda 10 Mei 1904.

103. Waar de erflater geen legitimarissen heeft nagelaten is de door den erflater bij testament benoemde erfgenaam tevens „erfgenaam volgens de wet."

Utrecht 28 Juni 1905.

Aanv. en verw. v. erf.
Afwezigheid.
Fideicommis.
Gewijsde.
Kostel. procedure.
Legit. portie.
Verjaring Bz.

ERFPACHT.

87. Zoowel in het Oud-Hollandsch recht als in het tegenwoordige moet onder „huur" hetzelfde worden verstaan als onder „pacht". Tusschen de woorden „huur" en „pacht" bestaat alleen dit verschil, dat het woord „huur" van meer algemeene beteekenis is, terwijl het woord „pacht" slechts gebruikelijk is bij enkele soorten van huur, speciaal betreffende landerijen.

Alkmaar 29 Juni 1905.

88. Het bestaan van erfpacht kan bij gebreke van een erfpachtcontract door vermoedens bewezen worden uit blijkens het Resolutieboek

gegeven machtigingen en genomen besluiten van Dijkgraaf en Heemraden van een polder in verband met het door niet-tegenspraak aangenomen feit, dat er zekere som jaarlijks is betaald.
Alkmaar 29 Juni 1905.

89. Uit art. 782 B. W. blijkt duidelijk, dat de wetgever aan partijen de bevoegdheid heeft gegeven om bij overeenkomst bepalingen te maken, welke afwijken van de verordeningen bij de wet vastgesteld. Het beding dat ontbinding kan gevraagd worden als de erfpachter zijne verplichting niet nakomt is geldig.
Heerenveen 27 Januari 1905.

Afpal. en afsluit. | *Grondrenten.*
Bewijs Bz. 88. | *Vermoedens* 88.

ERPSTELLING OVER DE HAND,

Z. FIDEICOMMIS.

ERKENNING VAN NATUURLIJKE KINDEREN, Z. AFSTAMMING, VOOGDIJ.

EXCEPTIEN, Z. AFSTAND VAN INSTANTIE, APPEL BZ., BEHANDELING TER ROLLE, COMPETENTIE BZ., CONSERVATOIR BESLAG, CURATEELE, ORDERBILJET, SPEL EN WEDDINGSCHAP, VERBORGEN GEBREKEN.

EXECUTEUR-TESTAMENTAIR.

88. Een erflater, die geene legitimarissen nalaat, is niet bevoegd aan den door hem ingestelden executeur-testamentair tevens op te dragen alle de goederen der nalatenschap te verkoopen en die nalatenschap tot effenheid te brengen en alleen het zuiver saldo dier nalatenschap aan den erfgenaam uit te keeren, omdat de bevoegdheid van een executeur-testamentair niet buiten de door de wet aangegeven grenzen mogen worden uitgebreid. De vordering van den voogd van den erfgenaam tot vernietiging van den gehouden publieken verkoop van een onroerend goed der nalatenschap, ingesteld tegen den executeur-testamentair en tegen den kooper van het onroerend goed, toegewezen.
Middelburg 21 October 1903, bev. bij 's Gravenhage Hof 14 November 1904 waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 9 Juni 1905, Concl. conf.

89. De duur van het bezit van den executeur-testamentair mag in geen geval den termijn van een jaar overschrijden, zijnde art. 1054 al. 3 B. W. een voorschrift van streng recht.
's Gravenhage 3 Mei 1905.

90. De executeur-testamentair is, op grond van zijne qualiteit en mits in het bezit der nalatenschap, bevoegd om tot inning der opeischbare schulden op te treden, onafhankelijk van de erfgenamen en dus ook onafhankelijk van de vraag, wie erfgenamen zijn.
Amsterdam 25 Maart 1904.

91. Art. 1060 B. W., bepalend dat de executeur-testamentair de vervallen en opeischbare schulden kan innen, schrijft daarmede niet voor, dat hij daartoe met zoovele woorden moet stellen, dat de schuld opeischbaar is; het is voldoende dat de opeischbaarheid der schuld, waarvan betaling wordt gevraagd, in de uiteenzetting der dagvaarding ligt opgesloten.
Amsterdam 25 Maart 1904.

92. De executeur-testamentair is, zoowel gedurende de executeele, als daarna, houder der goederen die hij, als zoodanig, onder zich heeft; die goederen kunnen evenwel van hem niet door eene revindicatie worden opgevorderd, omdat bij en na het beheer tegen hem slechts eene vordering tot rekening en verantwoording bestaat.
a Amsterdam 5 November 1902.

93. Beslissing omtrent nalatigheid van een executeur-testamentair, tevens bewindvoerder, om voor een legataris hypotheek te doen stellen.
a Zwolle 24 Juni 1903.

Actie. | *Huw. gem.*
Appel Bz. | Koop en verkoop 88.
Bewindvoerder 93. | *Legit. portie.*
Cons. beslag. | Nietigh. en nietigv. o. k. 88.
Dagv. Bz. 91. | *Successierecht.*
Gewijsde.

EXECUTIE.

119. Opheffing van beslag, ingevolge verstekvonnis gelegd. Uit art. 82 Rv. blijkt dat het verzet tegen een, niet bij voorraad uitvoerbaar verklaard, verstekvonnis de executie doet ophouden, maar niet dat het aan het verstekvonnis zijn executoriale kracht ontneemt of de aangevangen executie ongedaan maakt. Waar het verzet tegen het verstekvonnis, bij in gewijsde gegaan vonnis in hooger beroep, ongegrond is verklaard, vordert de eischer ten onrechte de opheffing van het beslag, gelegd ingevolge het verstekvonnis, omdat niet, uit kracht van de daarna gewezen vonnissen, bevel is gedaan en op nieuw beslag gelegd.
Amsterdam 13 Januari 1904.

120. Art. 436 Rv. kent wel gelijke kracht toe aan de daar genoemde grossen van authentieke akten en vonnissen der rechterlijke machten, maar daaruit volgt niet, dat de houder eener dergelijke grosse niet zou zijn gerechtigd, overeenkomstig de gewone wijze van vervolgen, de vervulling der aangegane verbintenis van den bevoegden rechter te vorderen.
a Amsterdam 31 Juni 1905.

121. De vraag of art. 492 Rv. uitsluitend geldt het in dat artikel genoemde geval van onverdeeldheid tusschen mede-erfgenamen dan wel of het daarin gegeven verbod ook analogice moet uitgebreid worden tot mede-gerechtigden in elke gemeenschap onder algemeenen titel, moet in eerstgemelden zin beantwoord worden.
Arnhem Hof . . . (12) vern. Almelo 20 Maart 1905.

122. Ook de eischer medeeigenaar voor de helft moet geacht worden bij de vordering tot staking van den executorialen verkoop van de andere onverdeelde helft in de onroerende goederen belang te hebben, het betreft hier echter niet de onroerende goederen eener onverdeelde nalatenschap, maar een onverdeeld aandeel in gemeen zijnde onroerende goederen en daarvoor geldt niet art. 492 Rv.
Utrecht 27 April 1904.

123. De vordering ex art. 512 Rv. komt enkel voor als een incident in de executieprocedure niet wegens de vormen voorgeschreven voor de executie maar om een beletsel daartegen uit den weg te ruimen, alzoo niet recht-

streeks uit de executie voortvloeiende. De kosten door de naleving van art. 512 gemaakt kunnen dus niet als executiekosten op het uitgewonnen goed of op den geëxecuteerden verhaald worden. Art. 512 geeft geen aanleiding tot de bewering dat in een dergelijk geval de Rechtbank bij request had moeten geädieerd worden en 't hier niet een gewoon contradictoir proces zou gelden.

Arnhem Hof 3 December 1902. — Zie in eerste instantie Tiel 28 Februari 1902.

Aanbod.
Actie 120.
Appel Bz.
Execut. beslag 119.
Gewijsde.
Grondrenten.
Grosse 120.
Huur en verhuur.
Huw. gemeenschap.
Hypotheek.
Kort geding.
Kostel. procedure.
Lijfsdwang.
Onr. daad.
Onverd. rechten 121 v.
Procesk. Bz. 123.
Vereff. v. kost. sch. en inl.
Vonnis bij verst. Bz. 119.
Vonnis Bz.
Zekerheid.

EXECUTOIR BESLAG.

220. Volgens den regel van art. 43 Not. wet mogen uittreksels of gedeelten van akten niet als grossen worden uitgegeven; slechts bij uitzondering wordt toegestaan van processenverbaal o. a. van openbare verkoopingen uittreksels als grosse uit te geven, mits de voorwaarden van verkooping voor zooverre zij de betrokkene koopen aangaan, in haar geheel in het uittreksel zijn opgenomen. Waar die voorwaarden niet in haar geheel in het uittreksel zijn opgenomen, mocht het niet als grosse zijn uitgegeven, levert het niet op een executorialen titel en is het op grond daarvan gelegd beslag een onrechtmatige daad.

a Utrecht 11 Juli 1906.

221. Uit het laatste lid van art. 73 der Ned. Indische Comptabiliteitswet van 23 April 1864 (Sb. no. 35) volgt, dat in Nederland geen beslag krachtens dat artikel mag worden gelegd op soldijen en gagementen ten laste van staat.

a H. R. 4 Maart 1904, Concl. conf. — *b* H. R. 16 Maart 1906, Concl. conf. (ook pensioenen).

222. Er is geene wet die het beslag regelt op een tractement, dat 's Rijks kas verlaten heeft, maar nog als zoodanig onder een derde berust. Faillissement.

's-Hertogenbosch 24 Februari 1905.

223. De dagvaarding door den eischer ingesteld, op grond van art. 456 Rv., moet wel in de eerste plaats inhouden dat hij, ten tijde der inbeslagneming, eigenaar der goederen was; de eischer heeft echter niet, reeds bij die dagvaarding zelve, te stellen krachtens welken titel hij zijn beweerden eigendom verkregen heeft. Waar uit de gestelde feiten tevens volgt, dat een derde — de gearresteerde — de goederen onder zich had, zoodat volgens art. 590 B. W. moet worden aangenomen dat die derde, ten tijde der inbeslagneming, bezitter en dus eigenaar dier goederen was, kan de eischer niet volstaan met zijn beroep op zijn eigendomsrecht, maar heeft hij bovendien feiten of rechtstoestanden te stellen, waaruit afdoende blijken kan dat hij, ondanks het rechtsvermoeden van art. 590 B. W., eigenaar der goederen is gebleven. De eischer in deze, die niet anders stelt dan dat hij ten tijde der inbeslagneming eigenaar der goederen was en dat die, ongeveer anderhalf jaar te voren, in de woning der geëxecuteerde waren geplaatst, zonder tevens te stellen, door wie en onder welke omstandigheden die plaatsing is geschied, is derhalve in zijne vordering niet-ontvankelijk te verklaren.

b Amsterdam 6 Mei 1903.

224. Het woord „middelen" in art. 456 Rv. heeft een bepaalden beteekenis in dien zin, dat niet voldoende is de bloote bewering van te zijn eigenaar der gearresteerde, in bruikleen gegeven goederen maar dat tevens moeten worden opgegeven de feiten, waaruit het eigendomsrecht volgt.

b Amsterdam Hof 2 Maart 1906, bev. Amsterdam 2 Maart 1904.

225. De vordering tot schadevergoeding van den beslaglegger tegen den opposant, die in het ongelijk wordt gesteld, kan slechts hetzij zelfstandig, hetzij bij wege van reconventie ingesteld worden; zij staat niet in onvermijdelijk verband met de verwering, zoodat de beslaglegger, die in deze zijne vordering tot schadevergoeding, bij wege van antwoord, doet gelden, daarin niet-ontvankelijk is.

Amsterdam 2 Maart 1904. — Zie in appel *b* Amsterdam Hof 2 Maart 1906.

226. Doorhaling van een executoriaal beslag op onroerend goed, dat door faillissement van den eigenaar krachtens art. 33 Faill.wet is vervallen, doch tot welks doorhaling de hypotheekbewaarder zonder bevel zich niet bevoegd acht.

Amsterdam 1 Maart 1905.

Beh. ter rolle 225.
Cons. beslag 221.
Eigendom 224.
Executie 220.
Faillissement 222, 226.
Get. bewijs Bz.
Grosse 220.
Kort geding.
Korting op pens. 221.
Onr. daad.
Onttr. aan besl. en seq.
Opvord. v. eigend. 223 v.
Pensioenen 221.
Reconventie 225.
Schadevergoeding 225.
Tractement 222.

EXPEDITEUR.

51. Hij die, handelende als expediteur, een schip bevracht heeft en daarin goederen geladen heeft, met welker expeditie hij belast is, doch waarvan hij geen eigenaar was, heeft, wanneer aan de lading schade overkomen is, geen vordering te dier zake tegen den schipper, wanneer de schade door den verzekeraar aan den eigenaar der lading is vergoed.

Rotterdam 27 April 1904.

Assurantie 51.
Bevr. en vervr. 51.
Boter.
Herind. beslag.

FABRIEKEN.

34. De in art. 12 der veiligheidswet bedoelde verplichting tot aangifte van een ongeval, wordt geheel algemeen opgelegd aan het hoofd of den bestuurder eener inrichting, waarin eenige tak van fabrieks- of handwerksnijverheid wordt uitgeoefend, en is niet beperkt tot de fabrieken en werkplaatsen van art. 1, zonder afhankelijk te zijn van de beperkende bepaling van het slot van art. 1, 1° dezer wet. Hier echter, waar niet ten laste is gelegd noch bewezen verklaard, dat de beklaagde was hoofd of bestuurder van eene inrichting als in art. 12 der veiligheidswet bedoeld, doch waar het geldt eene aannemersaffaire, moet dit artikel buiten toepassing blijven.

c H. R. 2 Januari 1905, Concl. conf.

35. De omstandigheid dat iemand eene courantendrukkerij bestuurt, is een feit, dat met de zintuigen kan worden waargenomen, terwijl de verklaring, dat requirant ook is het hoofd zijner onderneming, moet worden opgevat in

dien feitelijken zin, dat hij zich als hoofd daarvan gedraagt, welke gedragingen voor uiterlijke waarneming vatbaar zijn. Het ten laste van den requirant bewezen verklaarde feit valt onder de daaraan bij het bestreden vonnis, met toepassing van de artt. 7 en 19 der veiligheidswet, benevens art. 19 sub *b* (en niet *c*) van het K. B. van 7 December 1896 (Sb. 215), gegeven qualificatie.

d H. R. 25 April 1905, Concl. conf.

36. Eene diamantkloverij waarbij, met beziging van een krachtwerktuig, diamanten eene bewerking ondergaan voor verkoop of gebruik, is eene werkplaats voor een bedrijf in den zin van art. 1 der veiligheidswet, ook al werkt het hoofd dier inrichting alléén zonder arbeiders onder hem.

f H. R. 6 Juni 1904, Concl. conf.

37. De veiligheidswet heeft vastgesteld bepalingen ter beveiliging van het verblijf in alle fabrieken en werkplaatsen zonder te onderscheiden, of deze aan bijzondere personen en vereenigingen of aan publiekrechtelijke lichamen toebehooren. Aan de hoofden of bestuurders van al deze fabrieken of werkplaatsen worden bij voormelde wet en den daarop steunenden maatregel van bestuur verplichtingen opgelegd, op welker niet-nakoming straf is gesteld, onverschillig of zij dit beheer in eenige privaatrechtelijke dienstbetrekking voeren, dan wel of dit hem in eenige publiekrechtelijke hoedanigheid is opgedragen.

b H. R. 6 Juni 1904, Concl. conf.

38. De bij art. 12 der veiligheidswet omschreven verplichting wordt opgelegd aan het hoofd of den bestuurder van eene inrichting, waarin eenige tak van fabrieks- of handwerksnijverheid wordt uitgeoefend, doch daar de wet volgens „haren aanhef" slechts strekt tot beveiliging bij het verblijven in fabrieken of werkplaatsen, zoo moet die fabrieks- of handwerksnijverheid worden uitgeoefend in fabrieken en werkplaatsen vallende onder het begrip der wet.

Zwolle 18 Augustus 1904 en *a* quo Zwolle Kgr. 2 Juni 1904.

39. De niet-strafbaarheid der sub I en II aan den gerequireerde ten laste gelegde feiten is bij het bestreden vonnis ten onrechte afgeleid uit de omstandigheid, dat in de dagvaarding niet is gesteld, dat in zijne fabriek een krachtwerktuig beschikbaar was. Deze vermelding toch was onnoodig, waar niet werd ten laste gelegd overtreding van art. 18 van het K. B. van 7 December 1896 (Sb. 215), strafbaar ingevolge art. 19 der veiligheidswet, maar het niet voldoen aan een uitdrukkelijk gegeven voorschrift van den inspecteur, dat bij gebreke van een daartegen ingevolge art. 16 der wet ingesteld beroep onvoorwaardelijk verbindend geworden was.

Zoowel uit art. 7 der wet als uit de artt. 18 en 22 van het daarop steunend K. B. volgt, dat de verwijdering of het afvoeren van stof (feit III) in het algemeen geschiedt met inachtneming der door den inspecteur gegeven voorschriften. Er is geen grond om te onderscheiden tusschen voorschriften, gegeven krachtens art. 7 der wet en die, gegeven krachtens de artt. 18 en 22 van het K. B., daar eerstgenoemd artikel enkel een algemeenen regel stelt, die in laatstgenoemde nader wordt uitgewerkt. Veroordeeling krachtens art. 19e der Veiligheidswet.

d H. R. 6 Juni 1904, Concl. contr. adv. gen. Jhr. Rethaan Macaré, die oordeelde, dat de feiten sub I en II niet strafbaar waren, omdat art. 19 alleen strafbaar stelt het niet voldoen aan een voorschrift krachtens alg. maatregel van bestuur gegeven, terwijl z. i. de hier gegeven bevelen rechtstreeks steunden op art. 7 der wet. Feit III was naar zijn oordeel niet strafbaar, omdat de inspecteur alleen bevoegd is met betrekking tot den „afvoer" van stof, bij het Kon. Besluit voorgeschreven, bevelen te geven, doch geenszins om verspreiding der ontwikkelde stof in de ruimte te „voorkomen."

40. Art. 7 der Veiligheidswet geeft niet alleen in de bij de 2° zinsnede onder no. 1 en 2 genoemde gevallen den inspecteur de bevoegdheid tot het geven van voorschriften, daar ook de 1e zinsnede van art. 7 bepaalt, dat voor de wijze van nakoming der verplichtingen omtrent de daarbij genoemde onderwerpen, nader bij algemeenen maatregel van bestuur op te leggen, zullen moeten worden in acht genomen de voorschriften, door den inspecteur te geven. Ten onrechte nam echter de rechtbank aan dat in casu de rede is van de niet-nakoming van zoodanig voorschrift. Immers het aanwezig hebben der waschgelegenheden, in de dagvaarding bedoeld, is rechtstreeks voorgeschreven bij art. 16 no. 7 van het Kon. Besl. van 7 Dec. 1896 (Sb. 215). Het bewezen verklaarde feit valt alzoo onder alinia *b* niet onder alinea *c* van art. 19 der Veiligheidswet.

b H. R. 6 Juni 1904, Concl. conf.

41. Nu het aan den requirant door den inspecteur van den arbeid gegeven voorschrift ter beveiliging der daarbij bedoelde werktuigen op het beroep van den requirant is bevestigd door den Minister van Binnenlandsche Zaken, was het voor hem verbindend, en kwam den rechter geen oordeel toe, of het aan de eischen van uitvoerbaarheid en doelmatigheid voldoet.

c H. R. 22 Januari 1906, Concl. conf.

42. Het niet voldoen aan een voorschrift, krachtens algemeenen maatregel van bestuur uitgevaardigd ingevolge art. 7 door den inspecteur van den arbeid, levert alleen dan een strafbare overtreding op, wanneer dat voorschrift onherroepelijk is geworden.

Amsterdam 19 Mei 1905, bev. Amsterdam Kgr. I 20 October 1904. — Zie in cass. *c* H. R. 18 December 1905, Concl. conf.

43. Artt. 7 en 19*c* Veiligheidswet. — Artt. 19 sub 8 en 17 van het Kon. Besluit van 7 Dec. 1896 (Sb. 215), gewijzigd bij Kon. Besluit van 16 Maart 1903 (Sb. 84).

Zwolle 14 September 1904, vern. Kampen Kgr. 27 Juli 1904).

44. Waar bij de dagvaarding is gesteld, dat de kamraderen van de daarin bedoelde papiersnijmachines waren bewegende en gevaarveroorzakende deelen, werd, met het oog op art. 19, 1 K. B. van 7 Dec. 1896 (Sb. 215) nadere omschrijving van dat gevaar niet vereischt. De rechtbank heeft in hare bij het tweede middel aangevallen beslissing niet overschreden de grenzen der dagvaarding, waarin ten laste is gelegd, dat de requirant niet heeft zorg gedragen, dat het vliegwiel van den gasmotor doelmatig was beschut, terwijl het geheel onbeschut was, en

heeft voorts, met overneming van het ter zake dienend oordeel van den deskundige, hare juiste beslissing naar eisch der wet met redenen omkleed. Bij art. 19, 1*b* van voornoemd K. B. wordt voorgeschreven beschutting van minder dan 1,80 M. van den werkvloer verwijderde bewegende en gevaar veroorzakende deelen van werktuigen, als raderen bijvoorbeeld van boorbanken, lieren, hijschkranen, zoodat het in dezen aankomt op de gelijkenis niet van de machines, waartoe de raderen behooren, doch van de raderen zelve in verband met de machines, waartoe zij behooren.

c H. R. 18 December 1905, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam 19 Mei 1905. — Zie à quo Amsterdam Kgr. I 20 October 1904.

45. De kamraderen eener papiersnijmachine kunnen worden beschouwd als bewegende en gevaar veroorzakende deelen van werktuigen (Art. 19, 1*b* Kon. Besl. 7 Dec. 1896) maar de geleiopeningen van zulk een machine niet.

Amsterdam 19 Mei 1905, vern. Amsterdam Kgr. I 20 October 1904, waarbij was geoordeeld dat een papiersnijmachine geen werktuig was in den zin van de hier in aanmerking komende bepalingen. — De cass. is verw. bij *c* H. R. 15 December 1905, Concl. conf.

46. Waar een gasmotor in zijn geheel omgeven is door een hekwerk, waardoor het van het eigenlijke werklokaal is afgescheiden, moet ook het vliegwiel van den gasmotor daardoor beschut worden geacht.

Amsterdam Kgr. I 20 October 1904, vern. bij Amsterdam 19 Mei 1905, waartegen de cass. is verw. bij *c* H. R. 18 December 1905, Concl. conf. met verbetering der kwalificatie, waarbij van werktuigen was gesproken in plaats van krachtwerktuigen (verschil tusschen art. 19, 1 sub *a* en *b* van het Kon. Besluit van 7 Dec. 1896).

47. Wanneer in de dagvaarding niet wordt gesteld in welk opzicht de beschutting van kruk en vliegwielen van den gasmotor niet doelmatig zoude zijn, noch in het procesverbaal wordt vermeld welke voorschriften voor dergelijke doelmatige beschutting door den inspecteur schriftelijk zijn gegeven, terwijl dat van den inspecteur uitgegeven stuk in het geding niet is overgelegd, blijkt ten deze niet van eenig bijzonder voorschrift van den inspecteur. De plaatsing van den motor in een afzonderlijk lokaaltje is als een doelmatige beschutting van kruk en vliegwielen aan te merken.

's Gravenhage Kgr. 15 December 1904.

Aansprakelijkh. Sz. 34, 37.
Adm. en recht. macht 41.
Dagv. Sz. 34.
Get. bewijs Sz.
Mot. v. vonnissen 44.
Onr. daad.
Veiligh. wet 35 v., 45 v.
Veroorz. v. dood enz.
Vonnis Sz. 34, 44.

FABRIEKSMERK.

150. De eerste gebruiker van een merk, hetzij dit zij ingeschreven of niet, heeft het recht tot het uitsluitend gebruik van dat merk. Bij niet-inschrijving moet hij het bewijs leveren van zijn eerste gebruik, van welk bewijs hij zich door inschrijving kan ontslaan. Het recht tot uitsluitend gebruik sluit uit het recht van anderen ook tot het gebruik van een in hoofdzaak overeenstemmend merk.

Amsterdam Hof 23 Januari 1903, waartegen de cass. is verw. bij *b* H. R. 11 December 1903, Concl. conf., op grond dat de merkenwet van 1893 onmiskenbaar gebroken heeft met het stelsel der wet van 1880, volgens hetwelk het recht op een merk eerst werd verkregen door en tengevolge van de inschrijving.

151. Daar krachtens de Merkenwet van 1893 het recht op een merk toekomt aan den eersten gebruiker, onafhankelijk van de inschrijving, is het voor het recht van dien gebruiker onverschillig of hij de inschrijving krachtens de wet van 1880 heeft doen vernieuwen, dan wel door een nieuwe inschrijving heeft doen vervangen.

Rotterdam 17 April 1905.

152. De merkenwet sluit niet uit de mogelijkheid, dat het recht tot uitsluitend gebruik van een merk aan twee of meer personen gelijkelijk, dat is met uitsluiting van alle derden, toekomt.

d H. R. 2 Januari 1903, Concl. conf.

153. De bij het middel aangehaalde artikelen binden den rechter niet aan bepaalde schriftelijke bewijsmiddelen bij de beslissing, of het in art. 10 der Merkenwet bedoelde verzoekschrift binnen den dáár voorgeschreven termijn is ingediend.

H. R. 12 Augustus 1904, Concl. conf.

154. Ingeval de bij de Merkenwet gestelde termijn voor het verzoek tot nietigverklaring der inschrijving van een merk is verstreken, kan dit verzoek op geenerlei wijze meer geschieden, dus ook niet bij wege van tusschenkomst of voeging, al mocht deze in het algemeen bij de in art. 10 der voormelde wet bedoelde procedure toelaatbaar zijn.

a H. R. 21 November 1904., Concl. conf.

155. Na den termijn in art. 10 der Merkenwet bedoeld is bewijs van eerder gebruik niet meer toegelaten; na afloop van dien termijn moet de eerste inzender of ingeschrevene voor goed gelden als de eerste gebruiker en dus als de uitsluitend gerechtigde.

's Hertogenbosch 3 Juni 1904.

156. De omstandigheid, dat de eerste gebruiker zich van het hem bij art. 10 der Merkenwet gegeven middel kan bedienen, brengt, nu de wet zulks niet uitdrukkelijk bepaalt, niet mede dat hem de gewone middelen, tot verdediging zijner rechten tegenover onrechtmatige aanranding, ontvallen. Den eersten gebruiker staan dus, om het in art. 3 al. 2 der wet genoemde tegenbewijs te leveren, ook buiten het in art. 10 der wet genoemde verzet, andere rechtsmiddelen ten dienste, waarbij hij niet aan den bij art. 10 voorgeschreven termijn van zes maanden is gebonden.

b Amsterdam 3 Januari 1906.

157. Het verzoek tot nietigverklaring der inschrijving van een merk ingevolge art. 10 der wet van 30 September 1893 (Sb. 146) wordt voldoende gerechtvaardigd door het bewijs, dat de verzoeker daarvan eerder gebruik heeft gemaakt dan hij, die dit merk deed inschrijven. Het bewijs, dat de verzoeker het eerst gebruik heeft gemaakt van het merk, kan van hem niet worden gevorderd.

H. R. 29 December 1904, Concl. conf.

158. Degeen die opkomt tegen de inschrijving van een merk op grond van eerder gebruik, heeft niet te bewijzen dat degeen die het merk heeft doen inschrijven nog niet vroeger dan de requestrant van het merk heeft gebruik gemaakt.

's Gravenhage 6 November 1906.

159. De bij het bestreden arrest uit alge-

meene rechtsbeginselen afgeleide beslissing, dat het bij art. 12*bis* der merkenwet, zooals het is vastgesteld bij de wet van 30 December 1904 (Sb. 284), gegeven recht van hooger beroep, niet geldt tegen beschikkingen in raadkamer genomen na de in werkingtreding dezer wet, indien het inleidend verzoekschrift is ingediend vóór die inwerkingtreding, is niet vatbaar voor cassatie, waar die beslissing niet is in strijd met een der bij het middel als geschonden of verkeerd toegepast aangehaalde wetsbepalingen, bij name niet met de artt. 2 en 4 A. B.

H. R. 5 October 1905, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's Gravenhage Hof 14 Juni 1905.

160. Het gelijktijdig gebruik van twee merken doet het onderscheidend karakter van elk dier merken, ter aanduiding van een bepaalde waar, niet verloren gaan.

b Amsterdam 16 October 1903.

161. Beslissing dat sigarettenmerken overeenstemmen. Veroordeeling tot schadevergoeding wegens onrechtmatige daad. Mededeeling van de schade-elementen is voor de ontvankelijkheid der vordering van schadevergoeding geen vereischte.

Amsterdam Hof 20 Februari 1903.

162. In het algemeen kan een door het handelsgebruik als algemeene soortbenaming geijkte aanduiding van artikelen van nijverheid of handel niet gelden als merk; het door gedaagde op dit beginsel gebouwd verweer kan echter slechts opgaan, als het merk van eischeres, of de hoofdvoorstelling daarvan, uitsluitend uit dien naam bestaat of wel hetgeen, wat in beide merken overigens tot de hoofdvoorstelling behoort, aanmerkelijk van elkaar afwijken.

b Amsterdam 16 October 1903.

163. Het verbod van art. 4 der wet op de handels- en fabrieksmerken kan wel tengevolge hebben weigering van inschrijving van dergelijk merk, doch kan niet beletten dat met dergelijk wapen, indien het slechts voldoende gelijkenis vertoont met dat, voorkomende op een ingeschreven merk, nabootsing kan worden gepleegd.

b Amsterdam 16 October 1903.

164. Een merk, waarin het wapen van Engeland de hoofdvoorstelling vormt, is een merk in den zin der wet. Art. 4, 3° der Merkenwet bepaalt wel, dat het merk niet mag bevatten een wapen van het Rijk, van een provincie, gemeente of eenig ander publiekrechtelijk lichaam, doch daarbij is alleen sprake van Nederlandsche publiekrechtelijke lichamen.

Amsterdam 15 December 1905.

165. Ter beantwoording der vraag of een merk is nagebootst mag niet in aanmerking komen de hoofdvoorstelling in de merken van beide partijen, als zijnde dit het Rijkswapen, daar dit wapen ingevolge art. 4 der merkenwet niet als merk mag gebezigd worden. De onderhavige vordering ter zake van oneerlijke mededinging is onafscheidelijk verbonden aan het nabootsen van een merk.

Maastricht 12 Juli 1904.

166. Bij de vraag of het merk, waarop een ander recht heeft, is nagebootst, komt het aan op den totaal indruk, welken de merken op het publiek maken. De totaal indruk van de wapenmerken door gedaagde gebruikt is, in weerwil van verschillen in de onderdeelen, dezelfde als die van het wapenmerk waarop eischeres recht heeft. Anders is het met de merken van eischeres bestaande in de portretten van Koningin Victoria en Prins Albert tegenover het merk van gedaagde bestaande in het portret van koning Eduard.

a Rotterdam 20 November 1905.

167. Het bezigen van de beeltenissen van vorstelijke personen, als merken, is niet bij de wet verboden.

Amsterdam 15 December 1905.

168. Namaak van een handelsmerk is niet alleen aanwezig zoo er geheele overeenstemming van merken is, maar ook wanneer er in hoofdzaak overeenstemming is, al mochten er zijn afwijkingen op détailpunten. De wet verzet zich er niet tegen, dat door den rechter wordt gegeven een verklaring, dat een handeling is onrechtmatig en een bevel dat de gedaagde zich voortaan van die handeling zal hebben te onthouden.

b 's Gravenhage Hof 10 November 1904.

169. Nabootsing van een handelsmerk geschiedt niet alleen zoo er geheele overeenstemming tusschen de merken bestaat, maar ook wanneer er in hoofdzaak overeenstemming aanwezig is. Waar het kenmerkend onderzoek tusschen de Gouda-kaarsen en Victoriakaarsen bestaat in de woorden Gouda en Victoria, levert het feit dat het woord Victoria door gedaagde overplakt werd, zoodat juist het kenmerkend onderscheid verdween, in verband met de omstandigheid dat de gedaaagde die overplakte pakken als Goudakaarsen zou hebben verkocht, met welker uiterlijk aspect hij bekend heeft moeten zijn, de nabootsing van het merk des eischers op. Getuigenbewijs bevolen omtrent het verkoopen der overplakte pakken voor Gouda-kaarsen.

Rotterdam 17 April 1905.

170. Tot de hoofdvoorstelling van het merk van eischeresse behooren mede de woorden „Bock y Ca.", die ook voorkomen in den naam van eischeresse, en bij gedaagde's merk geheel ontbreken.

Tiel 3 November 1905.

171. De arend is in den sigarenhandel geen vrijmerk.

Tiel 3 November 1905.

172. Waar de hoofdvoorstelling van het merk dezelfde gebleven is, geeft een ondergeschikte afwijking van het ingeschreven merk van het vóór de inschrijving gebruikte, geen aanleiding om aan te nemen, dat niet hetzelfde merk is gebruikt.

Amsterdam 23 Februari 1907.

173. Aan een woord, samengesteld uit een aardrijkskundige benaming en den naam der waar (Windsor Cream) is zeer wel een zoodanig onderscheidend vermogen toe te kennen als bedoeld in art. 3 der Merkenwet, wanneer de aardrijkskundige benaming niet de strekking heeft, door een locale aanduiding de herkomst der waar aan te geven, maar enkel is te beschouwen als een vrucht der fantaisie van den fabrikant of handelaar.

's Gravenhage 30 November 1906.

174. Het merk van gedaagde is voldoende onderscheiden van dat der eischeres. Ontzegging der vordering tot schadevergoeding.

Utrecht 26 November 1902.

175. Met het merk Sodox, voorkomende op de verpakking der handelswaren, heeft niet plaats gehad het valschelijk nabootsen van het merk Sodex, waarop een ander recht had verkregen, om dit uitsluitend voor zijn waren te

bezigen, daar de afwijkingen te groot zijn om aan nabootsing te kunnen denken. (Sodex en Sodox.)

Arnhem Hof 21 December 1905, vern. Arnhem 17 October 1905.

176. De gelijkluidendheid van verpakking en het uiterlijk voorkomen der waar, komen „strafrechtelijk" niet in aanmerking. Dit behoort meer tot de middelen van oneerlijke mededinging.

Arnhem Hof 21 December 1905. — Zie *a* quo Arnhem 17 October 1905.

FACTUUR, Z. VALSCHHEID SZ.

FAILLISSEMENT.

Bij n°s. 1144 (ad. H. R. 15 Augustus 1902, Concl. conf.) **1148, 1176 en 1181:** Verw. de cass. tegen 's Hertogenbosch Hof 15 Juli 1902, waarbij was bev. 's Hertogenbosch 2 Juli 1902.

Bij n°. 1199. — Idem Concl. O. M. ad H. R. 27 Maart 1903, waarbij, Concl. contr. het arrest werd vernietigd, wegens het niet hooren van het Openb. Min.

Bij n°. 1223. — De cass. tegen het arrest, waarbij het vonnis werd bevestigd, is in dit opzicht vern. bij *a* H. R. 4 December 1903, Concl. conf.

Bij n°. 1238. — Zie, na appel, *a* H. R. 4 December 1903, Concl. conf.

Bij n°. 1251. — Zie in appel 's Hertogenbosch Hof 25 November 1902.

Bij n°. 1252. — Vern. bij 's Hertogenbosch Hof 25 November 1902.

I. Wie kan failliet verklaard worden en door welken rechter. — Vennootschappen.
II. Toestand van opgehouden hebben te betalen.
  A. Bewijs daarvan.
  B. Recht tot aanvrage van faillissement.
III. Procedure tot faillietverklaring en
IV. Gevolgen.
  A. Baten en schulden. — Rechtstoestand van den gefailleerde.
  B. Nietigheid van handelingen. — Rechten der schuldeischers en der vrouw.
  C. Buitenlandsche faillissementen.
V. Curators en beheer.
VI. Verificatie. — Procedures ook buiten verificatiegeschillen.
VII. Accoord. — Homologatie.
VIII. Liquidatie.
IX. Opheffing.

I.

1310. Eene aanvrage tot faillietverklaring in Nederland eener in het buitenland gevestigde naamlooze vennootschap, gegrond op art. 2, 4e lid Faill. wet, is niet ontvankelijk, indien tijdens deze aanvraag een vroeger hier te lande bestaand filiaal dezer vennootschap reeds is opgeheven. Het 2e lid van voormeld artikel is in dit geval niet van toepassing.

H. R. 23 Juli 1904, Concl. conf.

1311. Art. 2, 2e lid Faill.wet eischt niet voor de bevoegdheid des rechters dat de schuldenaar reeds bij zijn vertrek naar het buitenland zich bevond in den bij art. 1 der voormelde wet bedoelden toestand. Het onderzoek naar die omstandigheid raakt de toewijsbaarheid van het verzoek tot faillietverklaring.

H. R. 18 Februari 1904, Concl. conf. vern. 's Gravenhage Hof 6 Januari 1904.

1312. Art. 2, 2e lid Faill.wet onderscheidt niet of de schuldenaar zich sedert korter of langer tijd buiten het rijk in Europa heeft begeven en eischt ook niet een concreet verband tusschen den staat van insolventie, waarop de aanvrage om faillietverklaring is gegrond, en het zich begeven naar het buitenland.

d H. R. 27 November 1903, Concl. conf.

1313. Uit de beslissing, dat deze vennootschap onder firma verkeert in den toestand van ophouden van betaling, volgt met het oog op art. 18 Kh., dat dit mede het geval is met hare firmanten.

H. R. 29 September 1905, Concl. conf.

II A.

1314. De bepalingen over het bewijs in burgerlijke zaken gelden niet voor de beslissing des rechters betreffende de faillietverklaring en het verzet daartegen.

a H. R. 9 Maart 1903, Concl. conf.

1315. De bewijsregels in burgerlijke zaken, waartoe behoort het verbod van art. 1961 B. W., gelden niet voor de rechterlijke beschikkingen op verzoekschriften om faillietverklaring.

c H. R. 30 Juni 1905, Concl. conf.

1316. Art. 1961 B. W. geldt ook in casu van faillissement.

Almelo 12 Maart 1903.

1317. De rechter heeft bij een ingesteld verzet van een of meer schuldeischers tegen de faillietverklaring alleen te beoordeelen 1°. het verkeeren van den schuldenaar in den toestand dat hij heeft opgehouden te betalen, 2° het vorderingsrecht van den oorspronkelijken verzoeker, en niet op het vermeende nadeel, door het faillissement aan schuldeischers toegebracht.

's Gravenhage Hof 17 September 1906.

1318. Een vonnis van faillietverklaring behoort te worden vernietigd volgens art. 8 2e lid Faill.wet, indien de gefailleerde na de faillietverklaring den aanvrager van zijn faillissement diens vordering heeft betaald en volgens verklaring van den curator ook de overige bekende crediteuren zijn voldaan.

Groningen 11 November 1904.

1319. De grond voor de weigering van de faillissementsaanvraag, door de Rechtbank aangevoerd dat zij de moreele overtuiging heeft, dat het weer terstond zou moeten worden opgeheven, is voorbarig, daar deze slechts kan dienen tot opheffing van het reeds uitgesproken faillissement.

's Hertogenbosch Hof 3 Mei 1904, vern. *a* 's Hertogenbosch 22 April 1904.

1320. Faillietverklaring van de Naamlooze Venoootschap Maatschappij tot Exploitatie van bouwgronden „Maasland" te Rotterdam op requisitoir van den Officier van Justitie.

c Rotterdam 24 Februari 1904.

II B.

1321. Voor de toewijzing van een verzoek tot faillietverklaring van een schuldenaar is het noodig, dat deze tegenover den verzoeker verkeert in den toestand van ophouden van betaling: m. a. w. hij moet in zijn betalingsplicht jegens

den verzoeker zijn te kort gekomen. Het nalaten der volgens de voorwaarden eener obligatieleening verplichte uitloting van obligatiën staat tegenover de houders niet gelijk met ophouden van betaling.

Leeuwarden Hof 2 October 1906, bev. Leeuwarden 11 September 1906.

1322. Een schuldeischer, wiens vordering niet opeischbaar is, is niet bevoegd de faillietverklaring van zijnen schuldenaar aan te vragen.

's-Gravenhage 20 Februari 1903.

1323. De schuldeischer in de uit kracht van art. 8, eerste lid, der wet ter uitvoering van de faillissementswet met het in werking treden der nieuwe wetgeving een einde nemende faillissementen ontleenen aan het derde lid van voormeld artikel het recht om voor hunne vorderingen, in zooverre deze onvoldaan zijn gebleven, opnieuw de faillietverklaring van den schuldenaar te verzoeken.

b H. R. 31 Augustus 1904, Concl. conf.

1324. Ook de in het vorig faillissement ten deele onbetaald gebleven schuldeischers kunnen opnieuw het faillissement van hun schuldenaar aanvragen, waaraan niet in den weg staat de omstandigheid, dat deze geen andere goederen heeft dan zijn tractement.

b Arnhem Hof 5 Juli 1906, vern. Zwolle 20 Juni 1906.

1325. Door het overleggen van een geaccepteerden, van non-betaling geprotesteerden wissel wordt het bestaan van een vorderingsrecht summierlijk bewezen; hier tegenover staat het den gerequestreerde vrij summierlijk aan te toonen dat aan die wisselacceptatie een schuld voortspruitende uit spel of weddingschap ten grondslag ligt.

's-Hertogenbosch Hof 15 Juli 1902 bev. 's-Hertogenbosch 2 Juli 1902. — De cass. tegen het arrest is verworpen bij H. R. 15 Augustus 1902, Concl. conf.

1326. De voorschriften van het B. W. omtrent het bewijs zijn bij het summier bewijs volgens de faillissementswet te leveren voor de faillietverklaring niet van toepassing.

a H. R. 3 April 1903, Concl. conf.

1327. Wel heeft gerequestreerde erkend, dat hij een stuk heeft onderteekend, waarin hij aanneemt op 1 Juni 1905 zekere som aan requestrant te zullen betalen, doch nu tevens tusschen partijen vaststaat, dat gerequestreerde deze schuldvordering betwist in eene voor het kantongerecht aanhangige procedure, kan hangende die procedure niet op grond van gemeld stuk worden aangenomen, dat requestrant is schuldeischer van den gerequestreerde, zoodat hij is niet-ontvankelijk in zijn verzoek tot faillietverklaring.

Almelo 28 September 1905.

1328. Een beroep op het gebonden zijn van den rechter aan den tijd der dagvaarding in het gewoon burgerlijk proces mist allen grond bij een verzoek om faillietverklaring, omdat eene dergelijke tijdsbepaling, evenals alle voorschriften van wettig bewijs, bij het in art. 6 in verband met art. 11 der faillissementswet bedoeld summier onderzoek toepasselijkheid mist.

b H. R. 25 Mei 1906, Concl. conf.

1329. De wet verbiedt den rechter niet bij het verhoor in raadkamer van partijen in zaken van faillissementsaanvrage ook den curator te hooren tot het geven van de door hem noodig geachte inlichtingen en van die inlichtingen bij de beslissing der zaak zoodanig gebruik te maken als hem raadzaam voorkomt. In casu was de beschikking ten aanzien der twee vereischten van faillietverklaring, in art. 6, 2e lid der wet aangeduid, naar eisch van rechten met redenen omkleed.

a H. R. 31 Augustus 1904, Concl. conf.

1330. De geest der Faillissementswet, als bespoediging bedoelende, brengt mede dat het Hof na het vonnis der Rechtbank, waarbij het verzet tegen de faillietverklaring niet-ontvankelijk was verklaard, vernietigd te hebben, ook de hoofdzaak berecht.

's-Gravenhage Hof 2 Mei 1906.

1331. Waar de rechter in hooger beroep had beslist, dat de toestand van te hebben opgehouden te betalen niet bestond, was het geheel overbodig te onderzoeken of de schuldeischer, die de verklaring, dat zijn schuldenaar in dezen toestand verkeerde, aanvroeg, daartoe gerechtigd zou zijn geweest, indien deze toestand bestaan had.

b H. R. 25 Mei 1906, Concl. conf.

1332. Bij de rechtspraak in hooger beroep krachtens art. 11 Faill.wet behoeft niet een dag voor de behandeling der zaak te worden bepaald en aan den schuldenaar en aan den procureur van den schuldeischer te worden beteekend gelijk in art. 10 voor de berechting van het verzet in eersten aanleg is voorgeschreven.

a H. R. 9 Maart 1903, Concl. conf.

1333. De erfgenamen van dengene, wiens boedel in staat van faillissement is verklaard, kunnen tegen het vonnis van faillietverklaring in hooger beroep opkomen, ook dan wanneer zij ingevolge artt. 199, 2e lid Faill.wet vooraf op het verzoek om faillietverklaring zijn gehoord.

a H. R. 29 Juni 1906, Concl. conf.

1334. Ook dan wanneer de schuldenaar in hooger beroep niet is opgeroepen en gehoord aangaande een verzoek om faillietverklaring, kan hij tegen het in die instantie gewezen arrest opkomen in cassatie zonder voorafgaand verzet.

d H. R. 27 November 1903, Concl. conf.

1335. Verzuim der bij art. 12 in verband met art. 8 Faill. wet voorgeschreven kennisgeving maakt het beroep in cassatie niet ontvankelijk, tenzij het mocht worden gedekt door de uitdrukkelijke verklaring der wederpartij, dat haar de dag voor de behandeling der zaak bekend was gemaakt of die bekendheid mocht blijken uit het feit harer verschijning op dien dag. Is dit laatste het geval niet, dan heeft een verzoek om uitstel der behandeling ten einde de verzuimde kennisgeving alsnog te doen plaats hebben geen grond in de wet.

H. R. 20 November 1903, Concl. conf.

1336. In de beteekening van het beroep in cassatie ter voldoening aan art. 12 in verband met art. 8 Faill.wet behoeft geen melding te worden gemaakt van het ter ondersteuning van dat beroep aangevoerde middel.

H. R. 29 Juni 1904, Concl. conf.

1337. Bij vernietiging van het faillissement na verzet de requestrant tot faillietverklaring veroordeeld in de kosten der procedure en van de gevolgen der faillietverklaring.

Almelo 12 Maart 1903.

1338. Indien zich onder de beweerde baten van een faillieten boedel goederen bevinden, waaromtrent de vraag, of zij tot den boedel behooren, afhangt van eene omstandigheid, die ten aanzien van de schuldeischers als derden uitdrukkelijk verklaard is niet te gelden, kan zij ook tegen den curator, die voor hen optreedt, niet werken.

a H. R. 30 Maart 1906, Concl. conf.

1339. Waar de commissionnair voor zijn committent goederen verkoopt, voor den onbetaald gebleven koopprijs is geverifieerd in het faillissement van den kooper, daarna mede failleert en de curator in zijn faillissement, in den loop daarvan, de uitdeeling ontvangt uit het faillissement van den kooper, valt dit door den curator ontvangene, als in casu met de activa des boedels vermengd, niet buiten den boedel, maar maakt daarvan deel uit. De door committent, bij gewone dagvaarding, tegen den curator in het faillissement van den commissionnair gerichte vordering, tot betaling van het uit den boedel des gefailleerden koopers ontvangen bedrag, is eene, die voldoening eener verbintenis uit den boedel ten doel heeft en slechts door aanmelding ter verificatie kan worden ingesteld.

b Amsterdam 21 October 1904.

1340. De vordering tot betaling van den prijs van afstand van eene vergunning om sterken drank in het klein te verkoopen, door een gefailleerde tijdens zijn faillissement gedaan, valt in het faillissement en kan dus alleen door den curator geldig worden geïnd.

c H. R. 16 November 1906, Concl. conf.

1341. Degene, op wiens verzoek roerende goederen in het openbaar zijn verkocht door een deurwaarder en die in het faillissement van dien deurwaarder is erkend als schuldeischer voor de opbrengst dier verkoopingen is niet bevoorrecht op de door den curator in het faillissement ontvangene kooppenningen dier goederen. Die kooppenningen moeten geacht worden tot den faillieten boedel te behooren, nu blijkens de processen-verbaal der verkoopingen die goederen door den deurwaarder zijn verkocht niet op naam van zijn lastgever, maar op naam van hemzelven als ondernemer van publieke verkoopingen.

Zierikzee 1 Maart 1904.

1342. De actie ingesteld ter zake van de schade aan den gefailleerden toegebracht door een hondenbeet, waardoor hij niet in staat was zijn werkzaamheden ten behoeve van den boedel, krachtens overeenkomst met zijn curator, voort te zetten, valt onder de bepaling van art. 25 Faill. wet. De gestelde schade valt evenwel niet onder het algemeen begrip van schade, tot vergoeding waarvan men eventueel kan worden verplicht.

's-Gravenhage 31 Mei 1905.

1343. Wanneer tijdens een voorloopige surséance betalingen aan de schuldeischers zijn gedaan, moeten de voor de niet-opgekomen schuldeischers bestemde gelden afgescheiden blijven van de overige gelden van den debiteur en behooren zij dus bij later gevolgd faillissement niet tot den faillieten boedel.

's-Hertogenbosch 18 April 1903.

1344. Wanneer de curator in een faillissement na de faillietverklaring wissels int, welke aan zijne curanda ter incasseering bij volledig endossement waren overgedragen, behoort het provenu niet tot het vermogen van de gefailleerde, al had die curanda de wissels vóór het faillissement in giro gebracht door volledig endossement aan anderen.

Amsterdam Hof 12 Mei 1905, bev. Haarlem 7 Juni 1904.

1345. Hij die — zonder met den kooper overigens in rekening te staan of iets aan hem verschuldigd te zijn of tegen afgifte der wissels geld te hebben ontvangen — aan de order van een kassier wissels trekt op zijne debiteuren en deze ter incasseering aan dien kassier ter hand stelt is voor het bedrag, dat op die wissels aan de curatoren van den inmiddels gefailleerden kassier is verantwoord, nu dit niet is vermengd met de activa van den faillieten boedel, geen concurrent schuldeischer. De opbrengst der wissels moet na aftrek van kosten aan den lastgever trekker worden uitbetaald.

Leeuwarden Kgr. 26 October 1904.

1346. Art. 22 is eene uitzondering op den regel van art. 20 Faill. wet, dat het faillissement omvat het geheele vermogen van den schuldenaar ten tijde van de faillietverklaring, alsmede hetgeen hij gedurende het faillissement verwerft. Art. 22, sprekende van een tractement, soldij of pensioen, waarop schuldeischers alleen rechten kunnen doen gelden krachtens bijzondere wetten en wettelijke verordeningen, eischt voor de uitzondering op den regel van art. 20 een verbod van inbeslagneming, hoedanig verbod art. 757 Rv. bevat; waar de schuldeischers ten deze op het gagement van den eersten verweerder geen recht konden doen gelden, is terecht beslist, dat het valt buiten het faillissement. Anders is het met eene ridderssoldij, toegekend ingevolge art. 8 der wet van 30 April 1815, zooals die nader is gewijzigd. Deze is geen „tractement, soldij of pensioen" in den zin van art. 22 Faill. wet.

H. R. 16 December 1904, Concl. conf.

1347. Volgens art. 22 der Faill. wet, in verband met art. 757 Rv. en met de wet van 24 Januari 1815 kan op tractementen, onverschillig of de termijnen al dan niet opeischbaar zijn, alleen korting worden gevraagd en alleen zoolang de gelden nog in de openbare kassen berusten. Alleen die kortingen zijn baten van het faillissement. „Tractement" omvat ook vacatie- en presentiegelden van Raden van beroep voor de belastingen en van Ged. Staten.

's-Hertogenbosch 24 Februari 1905.

1348. De bepaling, dat de aangifte voor de personeele belasting moet plaats hebben naar den toestand op 15 Januari van het dienstjaar, heeft niet tengevolge dat de desbetreffende belastingschuld eerst is ontstaan na het faillissement, dat tusschen 1 en 15 Januari is uitgesproken.

a Amsterdam Hof 6 November 1903.

1349. De uitzonderingsbepaling van art. 128 Faill.wet dat rente na de faillietverklaring pro memorie wordt geverifieerd, als zij door pand of hypotheek is gedekt, mag niet worden uitgebreid tot rente die door scheepsverband is gedekt. Scheepsverband is een voorrecht sui generis en niet gelijk te stellen met pandrecht.

Amsterdam 30 December 1904, bev. bij Amsterdam Hof 9 Maart 1906.

1350. Een gefailleerde blijft ook na zijn

faillietverklaring eigenaar van de tot zijn boedel behoorende goederen en kan die goederen dus niet ontvreemden; weigering op dien grond van een verlof tot revindicatoir beslag op die goederen, onder handen van den griffier, door den curator aangevraagd.
Almelo (Pres.) 26 December 1903.

1351. Daar het faillissement uitsluitend de goederen van den schuldenaar brtreft en niet diens persoon, blijft deze bevoegd om overeenkomsten aan te gaan en waar het betreft een verbintenis, aangegaan geheel buiten den curator en niet betrekking hebbende op of verbindende het vermogen van den failliet ten dage zijner faillietverklaring, zelf in rechte op te treden tot handhaving zijner daaruit voortspruitende rechten.
Rotterdam 25 Januari 1904.

1352. De gewezen gefailleerde kan niet gebonden worden door de processueele houding van den curator en moet volkomen vrij blijven om stukken te ontkennen, door den curator reeds erkend of middelen te gebruiken, door den curator reeds verwerkt.
's Hertogenbosch 17 Februari 1905.

II B.

1353. Het Hof heeft door te beslissen, dat in de gevallen van art. 43 Faill.wet, anders als in die van art. 42, „het onverplichte reeds ligt in den aard der handeling zelve" en in overeenstemming hiermede het bewijs daarvan niet te doen rusten op den curator in het faillissement, die de nietigheid der handeling inriep, doch integendeel het bewijs der te voren aangegane verplichting aan de eischeres op te leggen voormeld artikel niet juist toegepast.
b H. R. 16 Februari 1906, Concl. contr. vern. Leeuwarden Hof 14 Juni 1905, waarbij was bev. Leeuwarden 15 December 1904.

1354. Bij het instellen der actie van art. 42 Faill. wet moet de eischende curator het onverplichte der handeling in de dagvaarding stellen en casu quo bewijzen. Het stellen eener overeenkomst is synoniem met het stellen eener onverplichte handeling.
's Hertogenbosch 2 Juni 1905.

1355. Voor de toewijzing der actie van art. 42 Faill. wet is bij den gedaagde geene absolute zekerheid der bevoordeeling noodig. Onderzoek van deskundigen bevolen.
's Hertogenbosch 2 Juni 1905.

1356. Art. 42 Faill. wet. Het bestaan der wetenschap bij partijen, dat van hunne handeling benadeeling van schuldeischers het gevolg was.
Zwolle 28 Januari 1903.

1357. Cessie, gedaan onder verplichting tot vrijwaring, staat niet gelijk met de voldoening der schuld, maar is een onverplichte handeling, zoodat niet art. 47, maar art. 42 der Faill. wet daarop toepasselijk is.
Rotterdam 8 Mei 1905.

1358. W. K. draagt kort vóór zijne faillietverklaring aan K. J. K. over eene telephoonconcessie, hem verleend door de gemeente Assen, welke overdracht door die gemeente bekrachtigd wordt. De gemeente maakt vervolgens gebruik van haar recht om het telephoonnet te naasten tegen uitkeering van zekere som aan den concessionaris. De curator in het faillissement van W. K. vordert op grond van de artt. 44 en 42 Faill. wet van K. J. K. overdracht van het recht op de naastingssom, en bij gebreke daarvan schadevergoeding. Terecht heeft de curator de gemeente Assen buiten het geding gelaten, daar tegenover haar de eenige rechthebbende op de naastingssom K. J. K. is. Ter verificatie-vergadering had K. J. K. acte verzocht dat hij zijne vordering ten laste van den gefailleerde wenschte verminderd te zien met hetgeen hij als koopprijs van de telephoonconcessie zou ontvangen; de curator verklaarde dat hij tegen deze bijvoeging geen bezwaar had, maar voegde er aan toe dat de telephoonconcessie tot den faillieten boedel behoorde. Daardoor heeft de curator het recht van K. J. K. op de naastingssom erkend, zoodat hij niet-ontvankelijk moet worden verklaard in zijne vordering.
Dordrecht 15 November 1905.

1359. De nadere overeenkomst, waarbij partijen, nadat de kooper de bedoelde zaak met het recht om de firma v. U. te voeren, had gekocht, bepaalden, dat de oorspronkelijke koopprijs met f 600.„ zou worden verminderd, indien de verkooper niet mocht slagen in een door hem aangeboden onderhandsch akkoord en hij failliet werd verklaard, valt niet onder art. 42 Faill. wet.
Rotterdam 25 Mei 1903.

1360. Toewijzing eener actio Pauliana op grond dat de hypotheek door den failliet onverplicht aan zijn broeder is verleend, dat daardoor de schuldeischers zijn benadeeld en dat beide partijen dit gevolg hunner handeling kenden.
Arnhem Hof 18 Juli 1906.

1361. Uit de artt. 42, 43 sub 2° en 45 Faill. wet blijkt dat de wetgever niet heeft gewild, dat het verleenen van hypotheek in het algemeen in casu voor eene van ouds bestaande schuld onder het begrip van schenking zoude kunnen vallen. De hypotheekverleening, nu niet is gebleken, dat bij het aangaan van bedoelde schuld hypotheek was bedongen en nu die hypotheek strekt tot zekerheid van eene reeds langen tijd bestaande schuld, is inderdaad te rangschikken onder de door den schuldenaar vóór zijne faillietverklaring onverplicht gerichte handelingen. Eedsopdracht aan den gedaagde.
b Breda 17 Januari 1905.

1362. Eene hypotheekstelling geschied tegelijk met en als bedrag eener geldleening is geen onverplichte handeling als bedoeld in art. 22 Faill.wet.
's Gravenhage 31 Januari 1905.

1363. De geldigheid eener hypotheek moet getoetst worden aan de wetten, geldende toen die hypotheek werd verleend en gevestigd, in casu aan art. 777 Kh. Door de vereischten van art. 42 Faill. wet te stellen, stelde de curator tevens de vereischten van art. 777 Kh.
Almelo 29 Juni 1904.

1364. Toewijzing eener actio Pauliana tegen een overeenkomst van verkoop van roerend goed, dat in bruikleen werd gegeven, eene overeenkomst van verkoop een aandeel in onroerend goed en eene overeenkomst van geldleening met hypotheekstelling.
Assen 19 Januari 1904.

1365. Art. 42 Faill. wet. — Nietigverklaring eener koopovereenkomst met vanwaarde verklaring van een revindicatoir beslag.
Amsterdam 15 Juni 1904.

1366. De ten deze bedoelde akte houdt niet in eene overeenkomst van schenking waarvoor noodig is dat het geschonkene worde afgestaan „om niet" en „onherroepelijk"; art. 1703 B. W. Ook is art. 42 der Faill. wet niet toepasselijk, aangezien niet bewezen is dat bij het verrichten der desbetreffende handeling zoowel de schuldenaar als degene met wien hij handelde, de wetenschap bezat dat daarvan benadeeling der schuldeischers het gevolg zoude zijn.

Zwolle 20 April 1904.

1367. Door de bepaling dat de huur boedelschuld wordt van af den dag van het faillissement, worden noch de huurder noch de borgen van hunne verbintenis ontslagen.

Breda 20 October 1903.

1368. Nu niet blijkt, dat de som, die ten name der vrouw bij een Bank gedeponeerd was, door haar ten huwelijk was aangebracht of afkomstig was van den opbrengst van haar in eigendom toekomende goederen (en de echtgenooten in gemeenschap van winst en verlies waren gehuwd), moet die som door de Bank worden uitgekeerd aan den curator in het faillissement van den man. Onvoldoende bewijzen voor de vordering ex art. 61 al. 4 Faill. wet.

's Hertogenbosch 8 Mei 1903.

1369. Met de bescheiden in art. 61 al. 4 Faill.wet genoemd, zijn kennelijk bedoeld geschriften, geschikt om de belegging of wederbelegging, waarop beroep gedaan wordt, te staven of althans aannemelijk te maken. De volslagen afwezigheid van dergelijke bescheiden kan niet worden goedgemaakt door overlegging van eene verklaring, zij het ook door man en vrouw beiden en bij notarieele akte, afgelegd dat de beweerde vervanging heeft plaats gevonden, omdat die akte slechts bewijst, dat gezegde verklaring is afgelegd, niet dat zij ook waarheid bevat. Onder de ten deze vaststaande omstandigheden is de overgelegde verklaring geen bewijsmiddel dat, overeenkomstig art. 61 al. 4 Faill.wet, „ten genoegen van den rechter" is.

Amsterdam 25 Januari 1905.

II C.

1370. Een beroep op de exterritorialiteit van het faillissement kan de eigen handelingen van partijen niet deren, zoodat eene overeenkomst, vrijwillig met den buitenlandschen curator aangegaan, moet beschouwd worden als gelijkstaande met eene, met den curandus zelven tot stand gekomen.

a Amsterdam 17 Februari 1905.

1371. De in Nederland gevestigde kooper, die van den Concursverwalter in een in Duitschland uitgesproken faillissement van een overleden schuldenaar goederen kocht, is de koopprijs daarvan schuldig aan dien Concursverwalter in qualiteit, en kan dus niet veroordeeld worden deze af te geven aan hem, die ten laste van de gezamenlijke erven van den schuldenaar onder den kooper derden — arrest legde.

b 's Gravenhage Hof 14 April 1902 waartegen de cass. is verw. bij H. R. 20 Februari 1903, concl. contr.

V.

1372. Een curator in een faillissement begaat geen onrechtmatige daad door den verkoop van de goederen, waarop de verhuurder krachtens art. 1186 B. W. bevoorrecht is, ook al behooren die goederen niet aan den gefailleerden in eigendom toe.

Arnhem Kgr. 11 Januari 1905.

1373. Verwerping van de verwering dat de curator niet van eene machtiging van den rechter-commissaris en het faillissement was voorzien om het leggen van conservatoir beslag aan te vragen op grond dat de curator staande hield dat hij die machtiging had en de wet niet eischt dat zij in schrift worde overgelegd, terwijl bovendien de appellant als derde blijkens art. 72 Faill. wet op het ontbreken der machtiging geen beroep kon doen.

a 's Gravenhage Hof 6 November 1905.

1374. Blijkens art. 193 Faill.wet neemt het faillissement een einde door het verbindend worden der slotuitdeelingslijst alleen onder voorbehoud der gevallen van art. 194. Deze gevallen zijn hier echter niet aanwezig, zoodat den verzoeker zijn op art. 69 der voormelde wet gegrond verzoek niet kan volgen. Op art. 194, bevelende de verdeeling van aanwezige, ten tijde der vereffening niet bekende baten, op den grondslag der vroegere uitdeelingslijsten, kan niet met goed gevolg een beroep gedaan worden, waar, als ten deze, beoogd wordt tegen die uitdeelingslijsten als onjuist en op bedrog berustend op te komen.

H. R. 7 Juni 1905, Concl. conf.

1375. Art. 96 Faill.wet beveelt ten aanzien van de schuldenaren niet eene vermelding in den dáár bedoelden staat van hunne namen en woonplaatsen en eveneens van het bedrag van hetgeen ieder hunner schuldig is, zooals dit ten opzichte van de schuldeischers en van hunne vorderingen is voorgeschreven.

b H. R. 15 April 1904, Concl. conf.

1376. Uit art. 885 Kh. volgt alléén, dat door het afleggen van de rekening en verantwoording het bewind van den curator ophoudt, hetgeen niet wegneemt, dat hij gehouden blijft de in zijne handen zich bevindende baten van den boedel uit te keeren aan hen die, en voorzoover die, daarop krachtens de gesloten rangschikking recht hebben.

b H. R. 9 Maart 1906, Concl. conf. verw. de cass. tegen Haarlem 13 Juni 1905.

VI.

1377. Het brengen van een schuldeischer op de lijst van voorloopig erkende schuldvorderingen levert geen bewijs op in de wettelijke beteekenis van het woord, omdat blijkens de artt. 111, 112 en 119 Faill.wet, de curators niet handelen in hoedanigheid van vertegenwoordigers van den gefailleerde, maar als zelfstandige, tot terugkoming op hunne beoordeeling bevoegde adviseurs.

's Hertogenbosch Hof 25 November 1902, vern. Roermond 6 Maart 1902.

1378. De rechter-commissaris, beslissende, dat het verzoek tot voorwaardelijke toelating als tardief gedaan niet meer in behandeling kan komen, heeft feitelijk de gevraagde toelating geweigerd en daarmede eene beslissing gegeven, vallende onder art. 125 der Faill.wet en dus

door het tweede lid van art. 67 dier wet onttrokken aan hooger beroep.
c H. R. 26 Juni 1903, Concl. conf.

1379. Art. 119 laatste lid der Faill.wet bevat slechts eene aanmaning tot bekwamen spoed, doch laat aan het oordeel van den rechter-commissaris over, om welke redenen ook, dezen termijn van acht dagen te overschrijden: deze vergadering is in werkelijkheid de voortzetting der eerste vergadering en daarin mag rechtens alles plaats vinden wat in de eerste geschiedt.
Maastricht 19 Mei 1904. — Maastricht 13 Mei 1904, voorts beslissende dat de betwisting door den schuldeischer ook in die voortgezette vergadering kan geschieden en niet gemotiveerd behoeft te zijn. — Het incidenteel appel tegen deze beslissing werd ongegrond verklaard bij 's Hertogenbosch Hof 16 Mei 1905, onder meer op grond dat de verdaging der vergadering onaantastbaar was, wijl tegen de beschikking van den R. C., waarbij ze werd bevolen, niet conform art. 67 Faill.wet was geappelleerd. De cass. tegen deze beslissing werd verw. bij H. R. 9 Februari 1906, Concl. conf.

1380. De verwijzing der verificatievergadering bepaalt den omvang van den rechtsstrijd. Waar ter verificatievergadering geen geschil bestond over het bedrag der schuld, maar alleen over de vraag of de vordering preferent was, kan in de daarop gevolgde procedure het bedrag der schuld niet verhoogd worden, ook al verzet de curator zich daartegen niet.
a Rotterdam 23 December 1903.

1381. Op eene vordering door een curator in een faillissement ingesteld tegen eenen debiteur van den boedel moet het Openbaar Ministerie gehoord worden.
Amsterdam Hof 15 Juni 1903.

1382. Bij het verificatieproces vertegenwoordigt de curator den gefailleerde niet. De betwisting eener vordering door den crediteur doet de erkenning van de vordering door den curator te niet en zelfs mag de gefailleerde eene vordering betwisten die door den curator op de lijst van schuldeischers geplaatst is en door dezen erkend, (art. 111, 112, 119, 126, 116 en 121 Faill.wet).
's Hertogenbosch Hof 16 Mei 1905, vern. Maastricht 13 Mei 1904, waarbij was geoordeeld dat art. 123 Faill.wet den bewijslast omkeert, en dat de erkenning door een curator dezelfde uitwerking heeft, als hadde de gefailleerde de erkentenis gedaan. De cass. tegen het arrest werd verw. bij H. R. 9 Februari 1906, Concl. conf.

1383. De beschouwing van den rechter-commissaris in een faillissement en den ter verificatie opponeerenden schuldeischer beiden als organen van den boedel zoodat de schriftelijke erkenning van den een ook werkt tegen den ander is bezwaarlijk met de wet overeen te brengen.
a H. R. 4 December 1903, Concl. conf. in dit opzicht verw. de cass. tegen het arrest, waarbij werd bev. *a* Amsterdam 24 Januari 1902.

1384. Waar een geding door den curator en niet door den failliet wordt gevoerd, heeft de eerste het recht, om zonder medewerking van gefailleerde op te komen tegen eene erkenning door gefailleerde bij een authentieke akte gedaan (in een hypotheekakte).
Arnhem Hof 27 Januari 1904.

1385. Schuldvorderingen verschillen niet in aard naarmate zij wettelijk bevoorrecht zijn of niet. Eene vordering moet beoordeeld worden naar de dagvaarding, niet naar hetgeen de eischer later verklaart er mede te hebben willen verkrijgen. Zij strekte in casu tot betaling, hoewel later als doel daarvoor werd aangewezen, erkenning van het aan de pretentie verbonden voorrecht op een schip, niet meer in den faillieten boedel aanwezig. Eene vordering tot betaling eener vóór het faillissement van den schuldenaar ontstane schuld is bij het bestreden arrest terecht aangemerkt als ten doel hebbende de voldoening aan eene verbintenis uit den boedel, alzoo eene vordering, vallende onder art. 26 Faill.wet. Die vordering is, wegens hare verificatie in het faillissement, terecht niet-ontvankelijk verklaard, (art. 196 Faill.wet).
a H. R. 12 Februari 1904, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's Gravenhage Hof 23 Maart 1903 waarbij, hoewel op andere gronden, werd bev. 's Gravenhage 18 December 1901.

1386. In een geding, waarin de curator in een faillissement partij is, kan aan den gefailleerde de eed bedoeld in art. 10 Kh. worden opgelegd.
Amsterdam Kgr. III 31 Augustus 1905.

1387. Stukken betrekkelijk andere rechtsgedingen over rechten en verplichtingen van den boedel, dan die welke het gevolg zijn van de verwijzing door den Rechter-Commissaris bedoeld in art. 122 Faill.wet zijn niet vrij van zegel en van de formaliteit der registratie.
Almelo 29 Juni 1904.

1388. Indien de procureur van den eischer eene procedure begonnen is en na faillietverklaring van den gedaagde schorsing van het geding heeft gevraagd zonder meer, doch verzuimd heeft overeenkomstig art. 28 Faill.wet een termijn te verzoeken om den curator in het geding te roepen, ten einde tegen dezen de procedure voort te zetten en hij, — eene andere wijze van procedeeren volgende dan in de Faill.wet is voorgeschreven, — den gefailleerde met zijn curator heeft gedagvaard om voort te procedeeren, zijn er geene redenen, waarom de gefailleerde niet op die dagvaarding naast zijn curator in het geding zou kunnen verschijnen.
Alkmaar 22 Maart 1906.

1389. De in art. 29 Faill.wet bedoelde voortzetting van het geding is niet de gewone hervatting op de laatste gedingstukken van art. 254 Rv. De voortzetting van art. 29 Faill.wet heeft hetzelfde doel als de verwijzing van art. 123 Faill.wet. De voortzetting heeft alzoo alleen tot onderwerp de al of niet erkenning der vordering zelve, zoodat beslechting der vroeger voorgestelde exceptiën daarbij niet te pas komt behalve voor wat de regeling der proceskosten aangaat.
a 's Hertogenbosch 4 December 1903.

1390. Het ter verificatie indienen eener vordering bij de curator in een faillissement, zonder dat daarop verificatie is gevolgd, belet hem, die dit deed niet, om, bij veranderd inzicht, een revindicatie in te stellen.
a Rotterdam 22 April 1903.

1391. Waar de procureur van de requirante tot verificatie na de ingevolge art. 122 Faill.wet door den rechter-commissaris bepaalde terechtzitting zich aan de zaak onttrekt,

alvorens conclussie te hebben genomen, moet de gerequireerde tot verificatie van de instantie ontslagen worden.

Assen 17 Februari 1903.

1392. De requirant van verificatie die, ter aangewezen terechtzitting, doet verklaren, dat hij niet zal dienen van eisch, moet geacht worden afstand van de instantie te hebben gedaan; waar de requirant dus niets vordert, kan tegen hem niet worden geconcludeerd tot zijne niet-ontvankelijkverklaring of tot ontzegging zijner vordering, maar alleen tot ontslag van de instantie.

a Amsterdam 20 October 1905.

1393. De eigenaardige wijze van procedeeren in verificatiegeschillen staat en valt met het faillissement en dus is, in 't algemeen, geen hervatting toegelaten, waar het faillissement door accoord is geëindigd.

's Hertogenbosch 17 Februari 1905.

VII.

1394. Het Openbaar Ministerie behoeft niet over de homologatie van een accoord te worden gehoord.

's Hertogenbosch Hof 7 December 1903.

1395. Art 202 Faill.wet sluit de bevoegdheid om een accoord aan te bieden (138 Faill. wet) alleen uit bij het faillissement eener nalatenschap; die bevoegdheid bestaat wel bij het faillissement eener commanditaire vennootschap.

's Gravenhage 5 April 1904.

1396. Terecht is bij de berekening van het bedrag der schuldvorderingen ter beoordeeling of het accoord met de vereischte meerderheden was aangenomen, het geheele bedrag der vorderingen ook van hen, die ook in het faillissement van de commanditaire vennootschap zijn geverificeerd, aangenomen.

's Gravenhage 5 April 1904.

1397. Ook in het faillissement niet opgekomen schuldeischers hebben bij niet-nakoming van een accoord het recht ontbinding van het accoord te vorderen.

Amsterdam Hof 28 Juni 1904, bev. in zooverre Utrecht 20 Mei 1904.

1398. Een, gelijk in het onderwerpelijk geval, door den failliet gemaakt beding voor de uitbetaling der accoordpenningen, om zich voor eventueel misverstand omtrent den rechtstoestand na het accoord te vrijwaren, is niet in strijd met de wet.

a H. R. 11 Juli 1904, Concl. conf.

1399. De baten des boedels gaan niet aanmerkelijk te boven de som bij het accoord bedongen. De ongenoegzaamheid van den voor de nakoming van het accoord gestelde borgtocht is niet aangetoond.

's Hertogenbosch Hof 7 December 1903, bev. Maastricht 12 November 1903.

1400. Indien aan alle concurrente schuldeischers eene hoogere uitkeering dan de bij het accoord bepaalde procenten wordt beloofd, is dit geen reden waarom de homologatie moet worden geweigerd.

Amsterdam Hof 23 Augustus 1905.

1401. Het tegen de homologatie van het accoord aangevoerde bezwaar dat de gefailleerde is een commanditaire vennootschap, geen rechtspersoon is en ook geen eigen kapitaal heeft, moet buiten beschouwing blijven na het faillissement dier commanditaire vennootschap bij een in kracht van gewijsde gegaan vonnis is uitgesproken.

's Gravenhage 5 April 1904.

VIII.

1402. De in art. 133 Faill. wet gegeven termijn van 10 dagen van verzet tegen de uitdeelingslijst begint te loopen nà den dag van de nederlegging, en niet op dien dag.

a 's Hertogenbosch 14 April 1905. — Anders 's Gravenhage 8 April 1904.

1403. Volgens het stelsel der Faill. wet vormt elke uitdeelingslijst een zelfstandig geheel en kan tegen elke uitdeelingslijst het bij art. 184 Faill. wet gegeven middel van verzet worden gebezigd; door het niet opkomen tegen eene vorige uitdeelingslijst, wordt het recht van verzet tegen eene latere niet verwerkt. Verschillende beoordeeling der gegrondheid van het verzet in verband met het belang van den schuldeischer bij eene wijziging der uitdeelingslijst.

Amsterdam 27 October 1902.

1404. Faillissement van eene vennootschap onder firma. — Vordering tot nietig- en van onwaardeverklaring der uitdeelingslijst, betreffende de tusschen gefailleerde vennooten bestaan hebbende vennootschap onder firma. De stelling, waarvan de eischer uitgaat en waarop zijne vorderingen zijn gebouwd, t. w. dat in het faillissement van elk der leden der ontbonden vennootschap slechts ééne uitdeelingslijst is opgemaakt en dat de derde lijst een stuk zou wezen, dat met die faillissementen niets uitstaande heeft en nietig en van onwaarde is, als slechts betrekking hebbende op de baten eener niet gefailleerde vennootschap, waarin de gedaagden geen curatoren zijn en dus ook geen uitdeelingslijst viel op te maken, — is met de in deze vaststaande feiten in strijd.

a Amsterdam 22 October 1903.

1405. Art. 186 Faill. wet geeft het recht aan verzet tegen de uitdeelingslijst alleen aan niet geverificeerde schuldeischers niet aan schuldeischers, die reeds voor eene vordering geverifieerd zijn.

Amsterdam 6 Juni 1902. — *c* Breda 10 Mei 1904. — Almelo 18 October 1905. — Almelo 25 October 1905.

1406. Voor een schuldeischer in een faillissement, wiens vordering als gewone concurrente vordering is geverifieerd, bestaat later geene gelegenheid meer om zijne vordering als preferent te doen erkennen.

's Hertogenbosch 18 April 1902.

1407. Personeele belastingschuld ontstaan na de faillietverklaring is geen boedelschuld.

's Gravenhage 10 Februari 1903.

1408. Het faillissement der in gemeenschap van goederen gehuwde vrouw, uitgesproken zijnde op 15 Februari 1904, kunnen de kosten der faillissementsaanvrage van het op 19 Februari d. a. v. uitgesproken faillissement van den man in diens faillissement niet beschouwd worden als gerechtskosten, uitsluitend veroorzaakt door uitwinning en boedelredding.

Amsterdam 1 Februari 1905.

1409. Ten onrechte worden de algemeene faillissementskosten omgeslagen over de aan den tweeden hypotheekhouder verbonden gelden, door

den curator ontvangen van den eersten hypotheekhouder, die een tot den boedel behoorend onroerend goed, krachtens onherroepelijke volmacht, heeft verkocht en de opbrengst, onder aftrek van het aan hem verschuldigde, aan den curator heeft uitgekeerd. Het geheele pand, of de daarvoor in de plaats getreden opbrengst, is van den in art. 182 Faill. wet bedoelden omslag vrijgesteld.

Amsterdam 23 Januari 1903. — *a* Amsterdam 18 Februari 1903. — 's Hertogenbosch 10 October 1902.

1410. De vrijstelling van den omslag in de faillissementskosten, van het door den 1en hypothecairen crediteur volgens art. 57 Faill. wet verkochte, — enkel een gevolg van en verbonden aan het recht van dien crediteur tot eigenmachtige executie, — strekt zich noch volgens de woorden noch volgens de bedoeling der wet uit tot andere crediteuren, met name tot den 2en hypothecairen crediteur.

Haarlem 19 Mei 1903. — *c* Rotterdam 22 Juni 1904.

1411. De rechter-commissaris in een faillissement blijft bevoegd om de in art. 188 Faill. wet bedoelde doorhaling te bevelen, ook nadat de curator rekening en verantwoording heeft afgelegd. De doorhaling kan ook bevolen worden wanneer de eerste hypothecaire schuldeischer zelf het verbonden goed verkocht heeft en de opbrengst minder bedragen heeft dan zijne vordering, zoodat hij voor het te kort komende als concurrent schuldeischer is geverifieerd.

a Rotterdam 9 November 1904, vern. Rotterdam R. C. 21 October 1904.

IX.

1412. Door opheffing van het faillissement wordt wederom dezelfde toestand verkregen als vóór de faillietverklaring, zoodat de schuldeischers al hunne vroegere rechten van excecutie op de goederen en tegen den persoon van den schuldenaar verkrijgen.

Middelburg 23 April 1906.

1413. Verzoek tot opheffing van een faillissement, omdat de baten, bijna uitsluitend heerenhuizen, bij gelijktijdigen verkoop in waarde zullen dalen, en lang niet zooveel zullen opbrengen als dit bij geleidelijken verkoop (liquidatie) het geval zal zijn. Bovenstaand bezwaar kan geen grond zijn, omdat daarvoor alleen, terwijl in deze de schuldeischers van gevoelen verschillen, den faillissementstoestand te doen opheffen. Geleidelijke afwikkeling gedurende het faillissement is niet uitgesloten en de benoeming ingevolge art. 14 Faill. wet is juist daaraan bevorderlijk.

a Arnhem Hof 5 Juli 1906.

FAIT D'EXCUSE OF FAIT JUSTIFICATIEF, Z. ELEMENT OF FAIT D'EXCUSE.

FIDEICOMMIS.

103. Bij overlijden van den bezwaarden erfgenaam voor den erflater, gaat de nalatenschap bij doode van den erflater over op de verwachters en niet op de erfgenamen ab intestato van den erflater.

's Hertogenbosch Hof 19 April 1904, bev. 's Hertogenbosch 31 December 1902.

104. Art. 1038 B. W. geeft aan den verwachter van het fideicommissum, in casu den eischer, alleen het recht om de afgifte van het overgeblevene te vorderen. De wetgever heeft alleen dit recht willen geven en niet de saisine. Op dezen grond kan de ingestelde actie tot revindicatie tegen den derden kooper den verwachter niet volgen.

's Hertogenbosch Hof 21 Maart 1905.

105. Eene testamentaire beschikking luidende: „Ik benoem tot mijn eenigen erfgenaam van mijn geheele nalatenschap mijnen echtgenoot X, zulks met de volkomene macht om dezelve te gebruiken en te verteren en onder den last dat hij bij zijn overlijden al hetgeen dan nog zal blijken van het van mij geerfde onverteerd en ongebruikt te zijn zal worden uitgekeerd aan de wettige afstammelingen van mijne zuster L. enz." bevat behalve eene fideicommissaire beschikking in den zin van art. 928 R. W. eene vulgaire substitutie in den zin van art. 929 B. W., zoodat hij vooroverlijden van X de afstammelingen van L. niet als verwachters, maar als gewone gesubstitueerde erfgenamen optreden.

Haarlem 13 October 1903.

FIRMA, Z. VENNOOTSCHAP.

GARANTIE, Z. KOOP EN VERKOOP.

GEBRUIK EN BEWONING.

8. Indien door den onherroepelijk gevolmachtigde van art. 1223 B. W. de veilingsakten (provisioneele en definitieve) in de openbare registers worden ingeschreven, met vermelding van

een vroeger reeds op de perceelen gevestigd recht van gebruik, is dit slechts een bloot te kennen geven van iemand die oorspronkelijk geen partij in de zaak was. Door deze inschrijving wordt geen zakelijk recht geboren, tenzij de onherroepelijk gevolmachtigde tevens door den eigenaar uitdrukkelijk tot dit te kennen geven was gemachtigd. De akte, dit recht vestigende, moet zelf in de openbare registers worden ingeschreven.

Arnhem Hof 19 October 1904.

Hypotheek 8. | Zak. recht. en lasten 8.

GEBRUIKEN EN GEWOONTE, Z. GEWOONTE.

GEDEPUTEERDE STATEN, Z. GEMEENTE, SCHRIFTELIJK BEWIJS BZ.

GEDISTILLEERD.

131. In § 25 van art. 133 der wet van 20 Juni 1862 (Sb. 62) wordt ongedekt vervoer in het algemeen strafbaar gesteld, onverschillig of dit geschiedt in of buiten den bij art. 123 der wet bedoelden kring.

a H. R. 28 Mei 1906, Concl. conf.

132. Het bewezen verklaarde feit is terecht gequalificeerd als „inslag", bedoeld in art. 133 § 23 der wet van 20 Juni 1862 (Sb. 62), daar toch, al wordt in verschillende bepalingen dezer wet „inslag" gebezigd in den zin van opneming in een pand van hem, die inslaat, dit woord in § 23 voormeld, blijkens de woorden en geschiedenis dezer bepaling, in ruimeren zin is gebezigd, en daaronder ook begrepen is inbrengen in een pand, dat niet is van hem, die het feit pleegt.

a H. R. 28 Mei 1906, Concl. contr.

133. Waar hier het vervoer en de inslag hebben plaats gehad door bedienden der requirante, moet zij zelve geacht worden, „de vervoerder (ster)" en „degene, die den inslag bewerkstelligt" als bedoeld in § 25 en § 23 van art. 133 der wet van 20 Juni 1862 (Sb. 62) te zijn.

a H. R. 28 Mei 1906, Concl. conf.

134. Waar volgens de feitelijke beslissing heeft plaats gehad één vervoer en één inslag van één fust gedistilleerd, al werd dit ook door twee knechts der gerequireerde overgebracht, heeft slechts plaats gehad éene daad van vervoer en éene daad van inslag, zoodat ieder van die daden niet gezegd kan worden „tweemalen gepleegd" te zijn, en ter zake van elke dier daden slechts éene boete heeft kunnen worden opgelegd.

a H. R. 28 Mei 1906, Concl. conf.

135. Ongedekte inslag en ongedekt vervoer moeten uit kracht van § 25 en § 23 van art. 133 der wet op het gedistilleerd beschouwd worden als twee verschillende misdrijven, bij schuldigverklaring waarvan twee geldboeten moeten worden opgelegd.

a H. R. 28 Mei 1906, Concl. contr.

136. Bij de bewaking, door den Minister van Financiën bevolen uit kracht van art. 4 der wet van 30 December 1901 (Sb. 319) behooren niet te worden in achtgenomen de voorschriften van art. 198 der algemeene wet van 26 Augustus 1822 (Sb. 38). De vraag, of de wetgever daardoor inbreuk heeft gemaakt of het bij art. 158 Gw. gewaarborgde recht, is onttrokken aan het oordeel der rechterlijke macht.

l H. R. 26 Juni 1905, Concl. conf.

137. Art. 4 der wet van 30 December 1901 (Sb. 319) vordert niet, dat door den Minister met name zullen zijn aangewezen de distillateurs, op wier distilleerderijen de dáár omschreven maatregel zal worden toegepast. Eene algemeene aanwijzing als de hier aanwezige is dus voldoende.

l H. R. 26 Juni 1905, Concl. conf.

138. Het woord „daarin" in art. 2, 1e lid der wet van 30 December 1901 (Sb. 319) slaat terug op „distilleerderij of branderij". Dit voorschrift is niet beperkt tot deuren. De aanschrijving, op last van den Minister van Financiën, voorschrijvende eene afsluiting „ten genoege van den Inspecteur der belastingen te Maastricht", is in overeenstemming met voormelde wetsbepaling.

d H. R. 20 April 1906, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's Hertogenbosch Hof 28 November 1905.

139. Waar tusschen de administratie en den gefailleerde (ontbieder) in het geval van art. 90 § 1 der wet op het gedistilleerd geen rechtsband is ontstaan, kon de afleveraar door hare betaling aan de administratie ook niet in de rechten van de administratie tegenover den gefailleerde (ontbieder) treden.

's Gravenhage 14 Februari 1906.

Adm. en recht. macht 136. | *Samenl. v. mindr.* 134 v.
Delegatie 137 v. | Straffen 135.
Grondwet 136. | Subrogatie 139.
Recht. en accijnzen.

GELDLEENING, Z. ADMINISTRATIEVE EN RECHTERLIJKE MACHT, GEMEENTE, SCHADEVERGOEDING, VERBRUIKLEENING.

GEMEEN GEVAARLIJKE MISDRIJVEN, Z. BRANDSTICHTING, SPOORWEGEN.

GEMEENTE.

Bij n°. 130. Bev. bij 's Hertogenbosch Hof 24 November 1903.

131. Eene kwitantie onderteekend door B. en W. of door den Burgemeester, zelfs al zijn die gecontrasigneerd door den gemeenteontvanger, bewijst niet dat het geld in de gemeentekas is gestort.

Amsterdam Hof 2 Januari 1905. — Zie in cass. *a* H. R. 27 April 1906, Concl. conf.

132. Besluiten tot het aangaan van geldleeningen moeten ingevolge art. 150 Gem. wet beschouwd worden als „plaatselijke verordeningen." Het ter uitvoering van zoodanig raadsbesluit aangaan der overeenkomst tusschen den geldschieter en den geldnemer behoort tot de taak van B. en W., en het stuk, die overeenkomst behelzende, moet dus ingevolge art. 102 Gem. wet ook door den secretaris onderteekend worden. De beslissing, welke beteekenis aan het contraseign van den gemeenteontvanger op zekere kwitantiën moet worden toegekend, is feitelijk, zoodat daarop in cassatie niet kan worden teruggekomen.

a H. R. 27 April 1906, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 2 Januari 1905.

133. De Gemeenteraad is niet bevoegd om de uitvoering eener burgerrechtelijke handeling waardoor de gemeente aan derden verbonden wordt, te zijner keuze toe te vertrouwen òf aan den Burgemeester òf aan B. en W. De uitvoering van raadsbesluiten betreffende het aangaan eener geldleening is volgens art. 179 j° 150 Gem. wet bij B. en W.

Amsterdam Hof 2 Januari 1905, Concl. conf. — Zie in cass. *a* H. R. 27 April 1906, Concl. conf.

134. De bevoegdheid van het Gemeentebestuur om ingevolge artt. 1692, 1693 B. W. de gemeente aan een derde of deze aan haar te verbinden wordt beperkt door de Gem.wet. Volgens de art. 136, 194 en 200 dier wet heeft eene door de gemeente aangegane geldleening alléén dan rechtsgevolg, als zij steunt op een raadsbesluit, goedgekeurd door Ged. Staten of door de Koningin.

Amsterdam Hof 2 Januari 1905, Concl. conf. — Zie in cass. *a* H. R. 27 April 1906, Concl. conf.

135. Art. 230 Gem. wet handelt alléén over wegen, straten enz. aan de gemeente toebehoorende, en alléén het onderhoud van die werken wordt dan ook bij art. 231 dezer wet tot een gemeentelast gemaakt.

d H. R. 15 October 1906, Concl. contr.

136. De gemeente is bevoegd om zich onherroepelijk tot het geven eener jaarlijksche bijdrage te verbinden, speciaal waar het betreft het bevorderen van den aanleg van kunstwegen in haar gebied. De goedkeuring door Gedep. Staten der daartoe betrekkelijke uitgaafposten staat als van geheel administratieven aard aan hare burgerrechtelijke bevoegdheid dienaangaande niet in den weg.

b Zwolle 29 April 1903, bev. bij *b* Arnhem Hof 11 Januari 1905, waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 23 Maart 1906, Concl. conf.

137. Art. 231 Gem. wet betreft alléén het onderhoud van aan de gemeente toebehoorende wegen. Al ware het anders, dan zou toch uit dit artikel voor de gemeente geen verbod kunnen worden afgeleid om zich contractueel jegens dengene, die geheel vrijwillig binnen hare grenzen zal aanleggen kunstwegen, in eigendom en onderhoud bij hem zullende verblijven, maar bestemd zullende zijn voor het openbaar verkeer, te verbinden tot eene bijdrage in het onderhoud van zoodanigen voor het publiek opengestelden weg.

a H. R. 23 Maart 1906, Concl. conf. verw. de cass. tegen *b* Arnhem Hof 11 Januari 1905, waarbij was bev. *b* Zwolle 29 April 1903.

Aanspr. Bz.	*Gemeenteverord.*
Adm. en recht. macht.	*Nab. erven.*
Armbestuur.	*Neg. gestio.*
Bewaargeving.	Onderh. v. werken 137.
Burg. en Weth. 131.	*Onderwijs.*
Cass. Bz. 132.	*Onr. daad.*
Dijk- en polderbest. 136.	*Rechtsgr. en rechtsm.*
Eigendom 133.	Verbruikl. 132.
Ged. Staten 136.	*Verduist.*
Geldleening 132 v.	Zedelijk lichaam 134.
Gemeenteontv. 131 v.	

GEMEENTE-SECRETARIS z.

SCHRIFTELIJK BEWIJS BZ., SCHRIFTELIJK BEWIJS SZ.

GEMEENTEBELASTINGEN.

Bij n°. 298. — In zooverre vern. bij *a* 's Hertogenbosch Hof 1 April 1902, doch bev. bij *a* H. R. 20 Maart 1903, Concl. contr.

323. De gemeente-ontvanger, die een dwangbevel afgeeft ter zake van niet-betaling van plaatselijke belasting en dat dwangbevel vervolgende, als geopposeerde optreedt bij verzet tegen het dwangbevel, handelt als zelfstandig ambtenaar en niet als orgaan der gemeente. Hij behoeft daarom geene machtiging van den gemeenteraad om als zoodanig op te treden.

Roermond .... (12).

324. De Rechtbank is onbevoegd kennis te nemen van een verzet tegen een dwangbevel, uitgevaardigd door den gemeente-ontvanger ter zake van wanbetaling van plaatselijke belasting, wanneer het blijkt dat het verzet gericht is tegen de wettigheid van den aanslag en niet tegen de wettigheid der verordening, waarbij de heffing dier belasting werd bevolen.

Roermond .... (12).

325. Request tot cassatie van een beschikking des kantonrechters, waarbij de executoirverklaring van een dwangbevel werd geweigerd. Vermits naar luid van art. 50, 5e lid, der wet op het lager onderwijs de invordering van het schoolgeld wordt geregeld door eene plaatselijke verordening overeenkomstig de bepalingen van de artt. 258—262 Gem.wet, kan alléén uit zulk eene plaatselijke verordening en de uitvoering daarvan blijken, of de regels op het invorderen van schoolgeld al dan niet zijn in acht genomen, en was dus aanwijzing van in de bedoelde verordening voorkomende bepalingen, die geschonden of verkeerd toegepast zouden zijn, noodig om eene voorziening in cassatie wegens voorzegde niet-inachtneming te staven.

H. R. 8 November 1906, Concl. contr.

326. Ontduiking of overtreding ter zake van plaatselijke belasting is strafbaar alleen uit kracht van art. 271 Gem.wet.

f H. R. 22 October 1906, Concl. conf. met verbetering der qualificatie.

327. Ontduiking van plaatselijke belasting, strafbaar krachtens art. 271 Gem.wet, is het zich opzettelijk onttrekken aan de betaling daarvan, niet de enkele niet voldoening van het verschuldigde (havengeld).

c H. R. 7 Maart 1904.

328. Het eenvoudige verzuim van voldoening der verschuldigde belasting op tijd, zonder eenig gebleken opzet om zich daaraan te onttrekken, valt niet onder ontduiking of overtreding ter zake van plaatselijke belasting.

b 's-Gravenhage 2 Maart 1903.

329. Het niet tijdig bij den gemeenteontvanger te Tiel aangeven van twee belastbare honden levert slechts één strafbaar feit op, hetwelk als overtreding (niet als ontduiking) van plaatselijke belasting moet worden gequalificeerd. Voor deze overtreding kan slechts de in artikel 272, 1e lid, Gem.wet bedoelde minimum-boete van vijf gulden worden opgelegd. Eenvoudig verzuim van tijdige betaling van gemeentebelasting is niet strafbaar.

a Tiel 15 October 1903.

330. Enkele niet-betaling van plaatselijke belasting zonder opzet om zich te onttrekken aan de verplichting tot voldoening daarvan is niet ontduiking of overtreding ter zake van plaatselijke belasting, in art. 271 Gem.wet strafbaar gesteld.

c H. R. 9 October 1905, Concl. conf.

331. Overtreding ter zake van plaatselijke belasting, vallende binnen bereik van het derde lid van art. 272 Gem.wet, is strafbaar gesteld met het dubbele der verschuldigde belasting, terwijl alleen dan vijf gulden als straf is bedreigd, wanneer het dubbele der verschuldigde belasting minder bedraagt. Is de verschuldigde belasting onbekend, dan kan het dubbele er van en alzoo de straf niet worden bepaald. Het gepleegde feit niet strafbaar; ontslag van rechtsvervolging. Art. 273, al. 3 Gem.wet.

Zutphen 9 Mei 1906.

332. Aan de vergunning, door den burgemeester krachtens eene plaatselijke politieverordening verleend tot het geven van eene publieke vermakelijkheid, mag rechtens niet worden verbonden de voorwaarde, dat telkens wanneer die vermakelijkheid wordt gegeven, zal worden voldaan een zeker bedrag voor bewaking door de gemeentelijke brandweer. Zoodanige retributie toch is ingevolge art. 238 Gem. wet te beschouwen als eene plaatselijke belasting, die niet dan uit kracht van een door de Koningin goedgekeurd raadsbesluit mag worden geheven.

H. R. 29 December 1905, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's-Gravenhage Hof 29 Mei 1905, waarbij was bev. 's-Gravenhage 22 Juni 1904.

333. De verplichting tot onderhoud van tot den publieken dienst bestemde straten en wegen draagt het karakter eener plaatselijke belasting, waarop de artt. 232—237 Gem.-wet toepasselijk zijn.

d H. R. 15 October 1906, Concl. conf.

334. De aanwezigheid van eenig automatisch instrument in een voor het publiek toegankelijk lokaal moet volgens art. 2 der verordening op de invordering der plaatselijke belasting op openbare vermakelijkheden te Zaandam alléén dan door eene aangifte voor die belasting zijn voorafgegaan, bijaldien het voornemen bestaat daarmede muziek te maken, welk voornemen niet met noodzakelijkheid volgt uit de aanwezigheid van het instrument in het lokaal.

c H. R. 27 December 1905, Concl. contr. verw. de cass. tegen Haarlem 29 Juni 1905.

335. Waar art. 2 der verordening op de heffing van een havengeld te Scheveningen spreekt van een meetbrief, moet daaronder niets anders worden verstaan dan een meetbrief voor zeeschepen volgens de bepaling van art. 3 der wet van 3 Juni 1875 (Sb. 101), niet een meetbrief voor binnenvaartuigen, opgemaakt ingevolge Besluit van 20 Juli 1899 (Sb. 104) in verband met art. 3 van de bijlage der overeenkomst betreffende de meting van binnenvaartuigen, opgenomen in Sb. 71 van 1899. Art. 4 der voormelde verordening draagt niet aan den directeur der visschershaven op eenige uitvoering der verordening in den zin van art. 70 of art. 179a Gem.wet, maar alleen het constateeren van een feitelijken toestand, naar welken in een bepaald geval de hoegrootheid van het in de verordening in het algemeen vastgesteld recht berekend wordt.

f H. R. 22 October 1906, Concl. conf.

336. De Schipsloot is een vaart voor het gewoon en aanhoudend verkeer van schepen, strekkende ten behoeve en ten aanzien van het publiek en is dus een gemeentewerk. Ingevolge art. 238 Gem. wet kan alleen krachtens eene wettelijke belasting verordening voor het gebruik van het vaarwater betaling gevorderd worden.

Heerenveen 14 April 1905 vern. Heerenveen Kgr. 11 Juni 1904, waarbij de heffing wettig werd geoordeeld uit overweging dat onder „openbare gemeentewerken" in art. 238 Gem. wet alleen te verstaan zijn werken als de daar bedoelde die „jure publico" aan de gemeente toebehooren, terwijl het in casu gold een water „jure privato" bij haar in eigendom of beheer.

Actie 323.
Adm. en recht. macht 324.
Dagv. Sz.
Delegatie 335.
Dwangbevel 324 v.
Eigendom 333.
Gemeente-ontvanger 323.
Havenregl. 335.
Kantonrechter 325.
Motieren v. vonnissen.
Onderwijs 325.
Ontduiking 326 v.
Schip 335.
Schoolgeld 325.
Straffen 331.

GEMEENTE-ONTVANGER.

25. De mededeeling van het in art. 181 Gem. wet bedoelde proces-verbaal aan den Raad en aan Gedeputeerde Staten kan in afschrift geschieden.

a H. R. 29 Januari 1906, Concl. conf.

Adm. en recht. macht.
Gemeente.
Gemeentebelasting.
Verduistering.

GEMEENTEVERORDENING.

Bij nº 484. — Vern. bij Amsterdam Hof 23 December 1902, waartegen de cass. is verw. bij H. R. 30 Maart 1903, Concl. conf.

514. Art. 178 Gem. wet bedoelt alléén een maatregel van orde, van welker niet-naleving het gevolg niet is, dat de verordeningen, welker algemeene herziening niet plaats heeft gehad, van rechtswege ophouden te gelden.

c H. R. 19 Maart 1906, Concl. conf.

515. Het niet opvolgen van het voorschrift van art. 178 der Gem.wet heeft niet ten gevolge, dat de verordeningen, die in de „algemeene herziening" moesten zijn begrepen, haar verbindende kracht verliezen.

c H. R. 9 Februari 1903, Concl. conf.

516. De beperkingen, waaraan het eigendomsrecht bij plaatselijke politie-verordeningen kan worden onderworpen, kunnen nooit zoover gaan, dat daardoor alle gebruik der in eigendom bezeten zaak of van een deel daarvan voor den eigenaar ophoudt te bestaan. Dienvolgens is onverbindend het voorschrift eener plaatselijke politie-verordening, waarbij den eigenaar van een berm de verplichting wordt opgelegd het plaatsen van lantaarn- of andere palen in dien berm te gedoogen en toe te staan.

f H. R. 14 Maart 1904, Concl. contr.

517. Het is niet aan redelijken twijfel onderworpen, dat tot de in art. 135 Gem. wet den gemeenteraad opgedragen zorg voor de openbare gezondheid behoort door zijne verordeningen zooveel mogelijk te waken tegen het ontstaan niet alleen tegen de verspreiding van besmettelijke ziekten.

a H. R. 19 October 1903, Concl. conf.

518. Het bevel, krachtens eene gemeentelijke politieverordening gegeven, om eene pomp, die voor de gezondheid schadelijk water oplevert, af te sluiten en daarna afgesloten te houden,

bevat niet eenige ongeoorloofde eigendomsbeperking.

a H. R. 19 October 1903, Concl. conf.

519. Art. 75 der algemeene politieverordening voor de gemeente Kampen, strafbaar stellende het als huurder van een perceel, waarin een pomp aanwezig is, die naar het oordeel van Burg. en Weth. na ingewonnen advies van de gezondheidscommissie voor de gezondheid schadelijk water oplevert, die pomp niet binnen een door Burg. en Weth. te bepalen termijn afgesloten hebben en afgesloten gehouden hebben, betreft de openbare gezondheid, niet alleen „de gezondheid van het individu in zijne private woning."

a H. R. 19 October 1903, Concl. conf.

520. De vrijstelling van een gebod eener plaatselijke verordening binnen de door haar gestelde grenzen is eene daad van uitvoering der verordening, in den regel opgedragen aan Burgemeester en Wethouders.

a H. R. 8 Februari 1904, Concl. conf.

521. In art. 127 der hier toegepaste verordening kon de bevoegdheid tot het verleenen van vrijstelling van het verbod worden toegekend aan den Burgemeester, als krachtens art. 188 Gem. wet meer bijzonder belast met de handhaving der verordening op de herbergen.

a H. R. 8 Februari 1904, Concl. conf.

522. De vrijstellingen, bedoeld in het laatste lid van art. 92 van de verordening en het reglement van politie der gemeente Oud-Beijerland, zijn eene daad van uitvoering dezer verordening, die met het oog op art. 188 Gem.-wet, bevoegdelijk aan den Burgemeester kon worden opgedragen. Die vrijstellingen verliezen haar karakter van uitzondering niet, ook al worden zij bij ééne beschikking voor meerdere of voor een onbepaald aantal vergaderingen verleend.

c H. R. 15 Februari 1904, Concl. conf.

523. Waar bij plaatselijke politieverordening den burgemeester uit kracht van art. 188 Gem. wet de macht is toegekend om tot het geven van openbare vermakelijkheden vergunning te verleenen, heeft hij ook de bevoegdheid die vergunning te weigeren of wel daaraan zoodanige voorwaarden te verbinden als hem in het belang der openbare orde geraden voorkomt. De doelmatigheid dezer voorwaarden staat ter beoordeeling van den burgemeester.

f H. R. 5 December 1904, Concl. conf. verw. de cass. tegen *a* 's Gravenhage Kgr. 28 Juli 1904.

524. Terecht is beslist, dat de requirant die slechts voorwaardelijk de vergunning had verkregen van den burgemeester van 's Gravenhage tot het houden van concerten en publieke vermakelijkheden op het Wandelhoofd te Scheveningen, zonder vergunning handelde, nu hij ten tijde en ter plaatse in de dagvaarding vermeld, een der bij het verleenen der vergunning gestelde voorwaarden veronachtzaamde.

f H. R. 5 December 1904, Concl. conf. verw. de cass. tegen *a* 's-Gravenhage Kgr. 28 Juli 1904.

525. Geene door de gemeente aangegane overeenkomst of verleende concessie kan iets te kort doen aan 's-Burgemeesters bevoegdheid tot het verleenen van vergunning voor het geven van openbare vermakelijkheden. Indien de voorwaarde, aan zoodanige vergunning gegeven, niet ware na te leven, kan de beklaagde aan deze omstandigheid niet het recht onleenen om die voorwaarde als ongeschreven te beschouwen, maar moet hij zich geheel onthouden van het geven van openbare vermakelijkheden.

a 's-Gravenhage Kgr. 28 Juli 1904, waartegen de cass. is verw. bij *f* H. R. 5 December 1904, Concl. conf.

526. De aan het slot van het eerste lid van art. 21 der alg. politieverordening van Purmerend voorkomende bepaling, volgens welke het in dat artikel omschreven bedrijf niet mag worden uitgeoefend dan met schriftelijke vergunning door of „van wege" den burgemeester, „op de daarin aan te wijzen plaatsen en onder de daarbij voor te schrijven bepalingen" is in strijd met de gemeentewet; de onwettigheid der vrijstelling treft ook de verbodsbepaling zelve.

H. R. 23 Februari 1903, Concl. conf.

527. Ontslag van rechtsvervolging, omdat het laten losloopen van een hond in de gemeente Delft op zich zelf niet is strafbaar gesteld.

a 's-Gravenhage 2 Maart 1903.

528. Het tweede lid van art. 31 der politieverordening van Barradeel bepalende „Honden, die gewoonlijk als trekdieren worden gebezigd, mogen niet losloopen" bevat in verband met het eerste lid van dat artikel eene verbodsbepaling, gericht tegen de eigenaars, houders of hoeders van honden, die gewoonlijk als trekdieren worden gebezigd, en niet alleen tegen de houders zelve.

a H. R. 19 Januari 1903, Concl. conf.

529. Terwijl aan den rechter, die over de feiten oordeelt, de beslissing stond, of in het gegeven geval de requirant zoodanige in art. 31 der Alg. Pol. verordening van 's-Gravenhage bedoelde voorzorgsmaatregelen had genomen als noodig waren om het blaffen van de honden tegen te gaan, kon hij zonder schending van voormeld artikel aannemen dat requirant, zich tot de in het vonnis vermelde maatregelen bepalende, niet aan de door de verordening gewilde verplichting voldeed. De beslissing, of eene verordening is getreden in hetgeen van algemeen rijksbelang is, wordt door art. 150 Gem.-wet aan den rechter onttrokken. Art. 31 voormeld houdt niet in hetzelfde verbod als art. 431 Sr.

c H. R. 22 Juni 1903, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's-Gravenhage 12 Maart 1903.

530. Art. 58 der verordening van de gemeente Vlaardingen van 28 Juli 1905 luidende: „Indien den gebruiker van een terrein of gebouw door B. en W. schriftelijk is aangezegd, dat het aldaar aanwezig zijn van dieren naar hun oordeel schadelijk is voor de gezondheid van of hinderlijk is voor gebruikers van nabij gelegen perceelen is het hem verboden dieren aldaar langer aanwezig te doen blijven dan 8 dagen na de dagteekening van de aanzegging"; houdt niet in eenige delegatie van de den gemeenteraad bij art. 135 Gem.wet uitsluitend toegekende macht aan B. en W., maar draagt, waar het het oordeel over de toepasselijkheid van het door den raad in het algemeen uitgevaardigde verbod in bijzondere gevallen aan B. en W. overlaat, dezen alleen op wat ingevolge art. 179a Gem.wet tot hun werkkring behoort.

e H. R. 29 October 1906, Concl. conf.

531. Bij art. 2 der verordening op de honden in de gemeente Ruinen van 14 December 1904 is niet alleen verboden het op de aangewezen plaatsen harder dan stapvoets rijden, doch ook het zich op het voertuig bevinden.

b H. R. 15 Januari 1906, Concl. conf.

532. Het vervoeren van versch vleesch, dat niet op het gemeenteslachthuis is gekeurd, strafbaar gesteld bij de artt. 3, 4 en 19 der Nijmeegsche verordening — is alleen dan strafbaar, indien bewezen is, dat de beklaagde wist of althans moest begrijpen, dat het door hem vervoerde ongekeurd en ongestempeld versch vleesch, althans versch vleesch was. Vrijspraak.

Arnhem 18 November 1902.

533. Uit de geschiedenis van de totstandkoming der Rotterdamsche verordening op de voedingsmiddelen van 9 Juni 1898 kan worden afgeleid, dat zij het uitvloeisel is geweest der zorg van den Rotterdamschen gemeenteraad voor de volksgezondheid, en dat men daarbij hoofdzakelijk bedoeld heeft den verkoop van voor de gezondheid schadelijke eet- en drinkwaren zooveel mogelijk tegen te gaan, doch tevens dat vooral ten behoeve van hen, die zich met goedkooper voedingsmiddelen moeten tevreden stellen, de raad door deze verordening, in verband met de invoering van een gemeentelijken keuringsdienst in het algemeen in aansluiting aan art. 330 Sr. verkoop van vervalschte voedingsmiddelen heeft willen voorkomen. Met het oog op dit laatste is het bestreden vonnis ten aanzien van de vraag, of de bedoelde mosterd in den zin der verordening was „ondeugdelijk van samenstelling” niet behoorlijk met redenen omkleed.

c H. R. 6 Juni 1904, Concl. conf.

534. Het voor zoogenaamd volle melk verkoopen van melk, die sterk met water is verdund, is niet strafbaar krachtens art. 256 Alg. Pol.-Verord. van Amsterdam.

b Amsterdam 28 October 1904.

535. De in eene gemeentelijke verordening gestelde eisch van een voorafgaand verlof of, wat op hetzelfde neerkomt, van eene voorafgaande machtiging der overheid om een gedrukt geschrift, waarin gedachten of gevoelens worden geopenbaard, in het openbaar aan te plakken, is niet in overeenstemming met art. 7 Gw., onverminderd de bevoegdheid van den gemeentewetgever om uit kracht van art. 135 Gem.wet de middelen van openbaarmaking van gedrukte geschriften op den openbaren weg te onderwerpen aan voorschriften in het belang der openbare orde, bepaaldelijk ter beveiliging van het openbaar verkeer.

d H. R. 2 Juni 1903, Concl. conf.

536. Art. 7 der Gw. laat, wel is waar, niet toe het verspreiden — waartoe behoort het te koop of om niet aanbieden — van gedrukte geschriften in het openbaar onvoorwaardelijk te verbieden of afhankelijk te stellen van een voorafgaand verlof der overheid, maar laat onaangetast de bevoegdheid van den gemeentelijken wetgever om de verspreiding van gedrukte stukken op den openbaren weg te onderwerpen aan voorschriften in het belang der openbare orde, bepaaldelijk ter beveiliging van het openbaar verkeer. De rechter is in het bestreden vonnis binnen de grenzen der aanklacht gebleven.

b H. R. 20 November 1905, Concl. conf.

537. Het verbod van art. 12 der alg. pol. verordening van 's-Gravenhage, omtrent het venten van gedrukte stukken, zooals het in het arrest tekstueel is aangehaald, is onvoorwaardelijk, en geldt mitsdien ook voor hem, die op de markt eene vaste standplaats inneemt.

b H. R. 20 November 1905, Concl. conf.

538. Noch de bij art. 7 Gw. gewaarborgde vrijheid van drukpers, noch de bij art. 167 Gw. gehuldigde gelijkstelling van de belijders der onderscheidene godsdiensten heeft iets gemeen met het verbod van art. 5bis der bij het bestreden vonnis toegepaste verordening op de straatpolitie te Rotterdam, waarbij strafbaar is gesteld het op Zondag bij het venten van eetwaren op de straat schreeuwen.

b H. R. 25 Januari 1904, Concl. conf.

539. Art. 101 der Alg. Pol. verordening van Middelburg verbiedende het geven van openbare vermakelijkheden zonder vergunning van den burgemeester maakt geen inbreuk op het voorschrift van art. 4 der Zondagswet. Dit artikel is, als door de bevoegde macht niet geschorst of vernietigd, ook bindend, voorzoover het mocht treden in een onderwerp, waarin door de Zondagswet reeds is voorzien. De bewezen verklaarde feiten vallen onder het bereik van het daarop toegepaste artikel.

a H. R. 17 April 1905, Concl. contr. ten aanzien van het eerste punt.

540. Nu beklaagde heeft toegelaten, dat muziek werd gemaakt op een piano, geplaatst in een aan de gelagkamer grenzend kamertje en hij vooraf het raam tusschen dat kamertje en de gelagkamer heeft opgeschoven en in de daar ontstane ruimte een gazen raam heeft geplaatst zoodat de muziek in de gelagkamer doordrong, moet worden aangenomen, dat beklaagde heeft toegelaten, dat in de gelagkamer muziek gemaakt werd.

's-Gravenhage 11 Augustus 1903.

541. De in art. 135 Gem. wet den gemeenteraad verleende bevoegdheid omvat ook de macht om regels te stellen ten aanzien van openbare muziek en zanguitvoeringen, terwijl aan die bevoegdheid niet is onttrokken de localiteit, die zoodanig verband houdt met een herberglokaal, dat voor het publiek de daarin gegeven muziek- of zanguitvoering gelijk staat met die in de herberg zelve.

b H. R. 6 November 1905, Concl. conf.

542. Het begrip van het „houden van eene danspartij” brengt mede, dat daartoe hebbe bestaan eenig georganiseerd plan of vooraf beraamd overleg, wat door den beklaagde bij zijne verdediging stellig werd ontkend. Cassatie ambtshalve van het bestreden vonnis, omdat daaromtrent door den eersten rechter niets is beslist.

b H. R. 23 April 1906, Concl. conf.

543. Het begrip „danspartij” vooral in vereeniging met de uitdrukking dat zij wordt „gehouden” (in de artt. 7 en 11 van de Alg. Pol. verordening der gemeente Melick Herkenbosch) brengt mede dat eenig min of meer georganiseerd plan of beraamd overleg daartoe hebbe bestaan.

a H. R. 4 December 1905, Concl. conf.

544. Verboden overdracht van wetgevende macht. Niet verbindbaarheid van de bepaling der politieverordening te Apeldoorn, waarbij aan

den Burgemeester is opgedragen den inhoud te bepalen van de lijsten, in logementen enz. omtrent de gasten in te vullen. Niet strafbaarheid van den gast, die weigert de benoodigde opgaven voor de invulling aan den houder der inrichting op te geven.

Arnhem Krijgsr. 18 September 1902.

545. Art. 296 der Alg. Pol. verordening voor Amsterdam een uitvloeisel van art. 5 der wet van 22 Juli 1814, Sb. nº. 86, verbiedt, wedergevende de eigen woorden van laatstgemeld artikel, het aanleggen en houden van verlotingen van eenige groepen van voorwerpen, zooals slachtvee, meubilaire goederen, liefhebberijen enz. ofschoon deze opsomming blijkens de daarop volgende woorden „of dergelijke voorwerpen" niet streng beperkend is, belet dit niet, dat verlotingen om onder voormelde verbodsbepaling te vallen, betreffen moeten voorwerpen, die hetzij rechtstreeks gebracht kunnen worden onder de genoemde groepen, hetzij met zoodanige voorwerpen als „dergelijke" eenigermate gelijk gesteld kunnen worden. Dit nu is het geval niet met koek en met geld.

b H. R. 16 Januari 1905, Concl. conf.

546. Art. 183 der Alg. Pol. Verord. van Amsterdam is alleen toepasselijk op openlijke inrichtingen, in dien zin, dat zij voor het publiek toegankelijk zijn. De bewering, dat de nietigheid van art. 184 de ongeldigheid van art. 183 der voormelde verordening medebrengt, zou alléén juist zijn, indien door het wegvallen van art. 184 art. 183 eene andere door den wetgever niet gewilde beteekenis zou krijgen, wat het geval niet is. Onjuist is de bewering, dat B. en W. eerst uit kracht van art. 180 Gem.wet konden optreden nadat hun gebleken zou zijn, dat aan twee personen van verschillende sekse de gelegenheid gegeven werd met elkander in ontuchtige gemeenschap te komen, daar het verbod der verordening zich niet tot zulke op zich zelve staande feiten bepaalt. Art. 180 Gem.wet bevat geene voorschriften omtrent eene bepaalde wijze van beletten van hetgeen in strijd met 's Raads verordeningen is daargesteld of ondernomen, en een bevel tot sluiting, gelijk hier gegeven is, met de daaraan verbonden gevolgen ten aanzien van den requirant, stond met eene feitelijke sluiting gelijk. De bevoegdheid van B. en W. om eene inrichting als bedoeld in art. 182 voormeld te sluiten wordt in art. 184 niet gegeven, maar ondersteld. De beweerde ongeldigheid van art. 9 der Alg. Bep. van voormelde verordening kan buiten aanmerking blijven, omdat zij in geen geval ten gevolge zou hebben de ongeldigheid der artt. 183 en 184.

b H. R. 30 Maart 1903, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 23 December 1902, waarbij was vern. Amsterdam 16 October 1902.

547. Art. 183 der Alg. Politieverord. van Amsterdam dd. 5 Mei 1902 is in het belang der openbare zedelijkheid en gezondheid. De gemeentewetgever van Amsterdam heeft derhalve door dat artikel in het leven te roepen de hem bij art. 185 Gem.wet gestelde grenzen niet overschreden. De beklaagde had de beschikking over eene inrichting als bedoeld bij gemeld art. 183. Dat artikel is niet in strijd met art. 250 Sr. De vraag of eene gemeenteverordening, zonder in strijd te komen met eene wet, eene algemeene maatregel van bestuur of eene provinciale verordening, de bij art. 150 Gem. wet gestelde grenzen ovesschrijdt, staat alleen ter beoordeeling van het administratief gezag. De artt. 183 en 184 der meergemelde verordening hebben dan ook verbindende kracht. B. en W. ontleende aan art. 180 jº art. 179 Gem. wet de bevoegdheid de in art. 184 der meergenoemde verordening bedoelde sluiting te gelasten. De wijze waarop in casu B. en W. van Amsterdam de hier bedoelde inrichting hebben gesloten, is niet in strijd met art. 625 B. W.

Amsterdam Hof 23 December 1902 vern. Amsterdam 16 October 1902. — De cass. is verw. bij *b* H. R. 30 Maart 1903, Concl. conf.

548. Art. 183 der Alg. Politieverord. van Amsterdam van 5 Mei 1902 treedt buiten het gebied, dat den gemeentewetgever door de Gemeentewet is aangewezen, door het onvoorwaardelijk verbod om, in eenige inrichting van welken aard ook, bij herhaling of uit winstbejag aan anderen gelegenheid te geven, om onderling ontucht te plegen. Dit artikel raakt, blijkens zijn duidelijke bewoordingen, niet „alleen" de openbare zedelijkheid en is niet „uitsluitend" bestemd tot wering van de openlijke huizen van ontucht waarover, volgens art. 188 Gem.wet, de dolitie behoort aan den Burgemeester, noch betreft het de regeling van een onderwerp, behoorende tot de huishuding der gemeente, maar beoogt, met de, blijkens zijn geschiedenis opzettelijk gekozen, rekbare uitdrukking „inrichting", tegen het verschaffen van gelegenheid, tot het plegen van ontucht „in het algemeen," op te treden. Bedoeld artikel heeft dus geen verbindende kracht en moet toepassing missen.

Amsterdam 24 December 1902.

549. De ten laste van den requirant bewezen verklaarde feiten zijn bij het bestreden vonnis terecht gequalificeerd als het houden van een publiek huis van ontucht in strijd met de verordening der gemeente Utrecht van 25 October 1896.

d H. R. 23 Februari 1903, Concl. conf.

550. Terwijl art. 161 Gem. wet den Raad de bevoegdheid verleent op het overtreden alleen van zijne verordeningen straf te stellen bedreigt art. 9 der door den Raad der gemeente Rotterdam den 13en Februari 1896 vastgestelde verordening wel straf tegen hem, die niet voldoet aan eenigen door B. en W. krachtens deze verordening gegeven last, maar is bij deze verordening, waarin geen gebod of verbod van den Raad zelven voorkomt, geen sprake van strafbedreiging tegen overtreding hiervan, noch kan daarvan sprake zijn. Vermits nu de verweerder niets in strijd met voormelde verordening van den Raad heeft nagelaten en hij hiervan dus niet was overtreder in den zin van art. 180 Gem.wet, konden B. en W. aan deze wetsbepaling niet ontleenen de bevoegdheid om te verrichten wat zij ten deze met verweerders huizen gedaan hebben. Die verrichtingen zijn derhalve onrechtmatig.

d H. R. 13 Maart 1903, Concl contr. verw. de cass. tegen *a* 's-Gravenhage Hof 26 Juni 1902.

551. Ofschoon „het niet in behoorlijken toestand verkeeren" van een woonhuis ook aan „den bouwer" te wijten kan zijn, kan deze als zoodanig toch in geen geval zijn de dader der overtreding van art. 103 der algemeene politieverordening van de gemeente Sloten, omdat die

overtreding bestaat in het doen voortduren, niet in het te weeg brengen van den met het artikel strijdenden toestand.

d H. R. 4 Mei 1903.

552. Het beroep des requirants op eene ten behoeve van zijn pand bestaande erfdienstbaarheid van gootrecht kon, al is dit gegrond, in geen geval uitsluiten de juistheid der qualificatie, van het ten zijnen laste bewezen verklaarde feit als overtreding van artikel 13 der algemeene plaatselijke pol. verordening voor de gemeente Loon op Zand.

b H. R. 27 December 1904, Concl. conf.

553. Het bij het bestreden vonnis overeenkomstig de dagvaarding bewezen verklaarde feit valt niet onder het bereik der daarop toegepaste artikelen der plaatselijke politieverordening voor de gemeente Loon op Zand, omdat in de dagvaarding niet vermeld staat dat de kuil, waarheen geen vuil water mocht worden afgevoerd „in de nabijheid eener woning" gelegen was. Het feit is ook overigens niet strafbaar.

b H. R. 20 Juni 1904, Concl. conf.

554. Waar art. 59 der politieverordening voor de gemeente Willemstad alleen aan eigenaars, vruchtgebruikers of beheerders der binnen de kom der gemeente gelegen slooten of waterleidingen de verplichting oplegt deze te doen zuiveren van onkruid of te doen uitdiepen zoo dikwijls B. en W. dit bevelen, mag deze verplichting niet worden uitgebreid tot „de ingelanden, de eigenaars der gronden, welke aan de sloot grenzen."

g H. R. 23 Maart 1903, Concl. conf.

555. Ten onrechte is beweerd, dat de aangehaalde artt. der Verord. op de wegen enz. van Ridderkerk verbindende kracht zouden missen, omdat B. en W. gebonden zouden zijn aan den uitslag van een schouw, die niet door hem, maar van hunnentwege door een beambte geschiedt.

b H. R. 1 Mei 1905, Concl. conf.

556. Art. 1 der verordening van de gemeente Meppel op het gebruik van rijwielen, gelijk het gewijzigd is, tekstueel aangehaald in het arrest is ingevolge art. 151 Gem.wet vervallen bij de invoering der motor- en rijwielwet, welke wet voorziet in het bij voormeld artikel der gemeentelijke verordening geregeld onderwerp.

a H. R. 29 October 1906, Concl. conf.

557. Op het bewezen verklaarde „harder rijden dan stapvoets", alzoo in een anderen gang dan stapvoets, is art. 8 der verordening op het rijden te Rotterdam van 26 Mei 1898, verbiedende bij het wenden om een hoek anders te rijden dan stapvoets, terecht toegepast.

c H. R. 10 October 1904, Concl. conf.

558. Waar feitelijk is aangenomen, dat het stilstaan van des requirant wagen en paard op de openbare straat te Rotterdam geschiedde ten gevolge van eene geheel willekeurige regeling van het door den requirant uitgeoefend bedrijf, en dat het niet onmogelijk was geweest die regeling zóó te treffen, dat men daardoor niet in strijd kwam met art. 13 der verordening op het rijden te Rotterdam, is terecht beslist, dat er geen noodzaak in den zin van dat artikel bestond om wagen en paard op de straat te laten staan.

b H. R. 4 Mei 1903, Concl. conf.

559. Art. 90 aanhef en n°. 1 der algemeene politie-verordening van Goor van 10 Nov. 1881, verbiedende het zonder vergunning van Burg. en Weth. langer dan een uur laten staan van karren enz. op de openbare wegen, betreft het gebruik daarvan in het belang der openbare orde in het algemeen en voorziet niet in hetzelfde onderwerp als art. 427 n°. 6 Sr. waarbij, binnen eenige grenzen, alleen een verbod wordt gegeven bij het verkeer in acht te nemen. Gemeld art. is dus ook niet vervallen door de invoering van het strafwetboek krachtens het bepaalde bij art. 151 Gem. wet.

d H. R. 9 April 1906, concl. conf.

560. De toegepaste verordening houdende verbod om aan de straat, buiten den gevel van een winkel, voorwerpen uit te stallen, bevat wel eene beperking van den eigendom, maar treedt daardoor niet buiten de grenzen der bij art. 135 Gem.wet den gemeenteraad toegekende bevoegdheid. De stoep wordt door die verordening ook niet bestemd voor den openbaren dienst, en daar zij nimmer voor den dienst bestemd is geweest, kan van eene onttrekking daaraan ook geen sprake zijn.

b H. R. 12 Januari 1903, Concl. conf.

561. Door den Kantonrechter en de Rechtbank is uit de vaststaande feitelijke gegevens omtrent de gesteldheid van de stoep, waarop de goederen door de requirante waren uitgestald, terecht afgeleid, dat die uitstalling plaats had „aan de straat" in den zin der toegepaste verordening. Hieruit volgt, dat de als bewezen aangenomen feiten terecht zijn gequalificeerd zooals bij het bestreden vonnis is geschied, terwijl, al ware dit anders, dan nog de bij het tweede middel aangehaalde artikelen niet geschonden zouden zijn, omdat zoodanige schending zou onderstellen gemis van overweging of beslissing omtrent de qualificatie, waarvan ten deze geen sprake is.

b H. R. 12 Januari 1903, Concl. conf.

562. Art. 15 no. 2 Alg. Pol.-verord. van Wanneperveen, verbiedende binnen den afstand van 6 meter, gemeten uit het midden der straat, hokken, hekken, schuttingen, afrasteringen, palen of welke andere getimmerten ook, te plaatsen of boomen, heggen of welke andere houtgewassen ook te plaatsen of te poten, mist verbindende kracht, daar het de bedoeling is gemelde strook grond voor den publieken dienst te bestemmen.

Heerenveen 19 Mei 1905.

563. Onder het woord „schuttingen" in art. 2 der Alg. Pol.-Verordening van de gemeente Buiksloot verbiedende het hebben van schuttingen aan den openbaren weg zonder vergunning van Burg. en Weth., zijn ook begrepen afsluitingen door middel van een hek of latwerk. Er bestaat geen strijd tusschen art. 2 in art. 16 dezer verordening. Een hek is ook dan gesteld „aan" den openbaren weg, wanneer tusschen beiden een kleine tusschenruimte is opengelaten.

f H. R. 8 Februari 1904, Concl. conf.

564. Een hek behoort in het algemeen niet tot de bij het derde middel bedoelde nummerpalen of andere merkteekenen en verkrijgt dit karakter niet, ook al ware juist requirants beweren, dat hij krachtens zijne erfpachts-voorwaarden tegenover Dijkgraaf en Hoogheemraden van Waterland verplicht was „zijn erf door

„behoorlijke schuttingen van den rijweg af te „schutten."

f H. R. 8 Februari 1904, Concl. conf.

565. Ook waar eischer krachtens een met de gemeente gesloten contract het recht had gasbuizen in de openbare wegen dier gemeente te leggen, is hij onderworpen aan de politieverordening dier gemeente, welke door zoodanige werkzaamheden vergunning van den raad voorschrijft.

's-Hertogenbosch 27 Februari 1904.

566. Art. 52 der algemeene politieverordening van Amsterdam, in het arrest tekstueel opgenomen, (inhoudende een voorschrift om onmiddellijk te voldoen aan den last der politie om zich te verwijderen uit eene volksverzameling op den openbaren weg gehouden) bevat een voorschrift, behoorende tot de bevoegdheid van den gemeenteraad en niet in strijd met art. 186 Sr. De vraag of de gemeentewetgever door dit voorschrift de grenzen van het algemeen gemeentebelang heeft overschreden, staat alleen ter beoordeeling van het administratief gezag.

f H. R. 2 Juni 1903, Concl. conf.

567. Uit het verband der in het arrest tekstueel wedergegeven artt. 3 en 4 van de verordening op het begraven van lijken en de begraafplaatsen in de gemeente Koudekerke, volgt dat art. 4 alléén betreft de wijze van vervoer van lijken „naar de begraafplaats", wat dus in de dagvaarding als bestanddeel der overtreding had moeten zijn vermeld, bij gebreke waarvan het ten laste gelegde feit niet strafbaar is.

f H. R. 9 April 1906, Concl. conf.

568. In elk strafgeding komt „den rechter" uitsluitend toe het oordeel over de vraag, of het door hem bewezen verklaarde feit valt onder het bereik der daartegen door het O. M. ingeroepen verbods- of strafbepaling. Art. 216 der Alg. Pol. verordening van Amsterdam bevat echter niets wat in strijd is met deze stelling. Immers, waar eene overtreding van dit artikel niet bestaat zonder dat blijkt van het daarin vermelde „oordeel der politie" is dit oordeel een element der overtreding, waarvan, evenals van de overige elementen, het bestaan in elk bijzonder geval staat ter beoordeeling van den rechter. Overigens bevat het bij het bestreden vonnis gewraakte voorschrift niets, dat in strijd is met de Grondwet of met eenige andere wet, terwijl de beoordeeling van de inwendige waarde van dit voorschrift door art. 11 Alg. Bep. den rechter wordt onttrokken. Vervoer van wagens.

j H. R. 15 Juni 1903, Concl. conf.

569. Voor wateringen en slooten wordt in de bij het bestreden vonnis toegepaste verordening der gemeente Leiden geen onderscheid gemaakt, of zij al dan niet zijn openbaar.

a H. R. 21 December 1903, Concl. conf.

570. Veroordeeling ter zake van art. 5 der algemeene politie-verordening van Werkendam (op den openbaren weg misbruik maken van Gods Heiligen Naam).

's-Hertogenbosch 21 Maart 1905.

GENEESKUNDE.

307. Eene dagvaarding ter zake van het onbevoegdelijk als beroep uitoefenen der tandheelkunde, omschrijft het element dier overtreding, — de onbevoegdheid des beklaagden, — voldoende door te stellen, dat hij was noch arts, noch tandheelkundige; het is dan onnoodig daaraan toe te voegen, dat hij ook niet bevoegd was tot het uitoefenen dier beroepen op grond van art. 2 der wet van 1 Juni 1865 (Sb. 60); immers dit artikel levert eene uitzondering op den in art. 1 dier wet gestelden regel, welker niet-aanwezigheid als „fait d'excuse" geen element der overtreding inhoudt.

d H. R. 23 October 1905, Concl. conf.

308. Niet slechts uit de pluraliteit der op verschillende tijd verrichte handelingen, maar ook uit andere omstandigheden, b. v. uit het ontvangen van loon kan worden afgeleid, dat geneeskundige raad of bijstand als bedrijf wordt verleend, derhalve de geneeskunde als beroep wordt uitgeoefend, voor het bestaan van welke beroepsdaad niet noodzakelijk is, dat hij, die deze verricht, daarvan zijn beroep maakt.

c H. R. 27 November 1905, Concl. conf. verw. de cass. tegen Rotterdam 25 Mei 1905.

309. De vaststaande feiten wettigen de opvatting niet, dat de beklaagde bij de hem ten laste gelegde handelingen het beroep van geneeskundige heeft uitgeoefend en dat hij de kwaal der lijderes heeft onderzocht.

's-Gravenhage 9 Juni 1904, bev. Leiden Kgr. 18 April 1904.

310. Terecht is bij het bestreden vonnis beslist, dat het voeren van den titel van homoeopaath door iemand, geen geneeskundige zijnde, in strijd is met art. 3 der wet van 1 Juni 1865 (Sb. 60).

c H. R. 22 Mei 1905, Concl. conf.

311. Waar volgens art. 3 der wet van 1 Juni 1865 (Sb. 60) alléén de geneeskundige binnen de grenzen zijner bevoegdheid in het openbaar mag aankondigen, dat hij de geneeskunst uitoefent, moet daaronder in verband met art. 1 der wet worden verstaan aankondiging, dat hij de geneeskunst uitoefent hier te lande.

c H. R. 13 Juni 1905.

312. De geneeskundige, die na het overlijden van zijn patient aan den ambtenaar van den burgerlijken stand, als oorzaak van den dood opgeeft 7 K. L. 8 G. L. voldoet daarbij niet aan zijne verplichting om zoo nauwkeurig mogelijk opgave te doen van de oorzaak van den dood.

Assen 16 December 1901.

313. Onder de gegeven omstandigheden kan de eenvoudige opgave „causa ignota" niet geacht worden te zijn eene zoo nauwkeurig

mogelijke opgave van de oorzaak van den dood als in art. 5 der wet van 1 Juni 1865 (Sb. 60) wordt gevonden.

Haarlem 21 December 1905.

314. Vrijspraak van drie geneesheeren van de overtreding van art. 11 der wet van 1 Juni 1865, (Sb. 60) het aangaan der aldaar bedoelde overeenkomst met een apotheker.

's-Gravenhage 13 October 1904. — Zie het a quo *b* 's-Gravenhage Kgr. 28 Juli 1904, waarbij beklaagden gedeeltelijk waren vrijgesproken en gedeeltelijk van rechtsvervolging ontslagen.

315. De vernietiging van besmette of van besmetting verdachte voorwerpen, ingevolge art. 5 der wet van 4 December 1872 (Sb. 134) ondernomen, kan niet geacht worden, hetzij krachtens die wet, hetzij met het oog op art. 190 Gem. wet, tot de taak der gemeente-politie als zoodanig te behooren. Ontslag van rechtsvervolging van den beklaagde, beschuldigd van wederspannigheid tegen den veldwachter, die door den burgemeester met de vernietiging was belast.

e H. R. 23 Maart 1903, Concl. conf.

316. Tengevolge van de verklaringen der van de zijde des beklaagden gehoorde getuigen en het oordeel van die getuigen, als deskundigen gehoord, is niet overtuigend bewezen het bij dagvaarding aan beklaagde ten laste gelegde feit, dat hij heeft waargenomen een lijder aan pokken en hij nagelaten heeft daarvan kennis te geven aan den Burgemeester.

Rotterdam Kgr. II 27 Maart 1903.

Apotheker 314.
Besmettel. ziekte 315 v.
Burgemeester 315.
Openb. gezag.
Rebellie 315.
Schuldoorzaak.
Veroorzaken v. dood enz.

GESLACHT.

48. Art. 13 der wet van 2 Aug. 1822 (Sb. 31) stelt op het dáár omschreven misdrijf geldboete en „onvoorwaardelijk" verbeurdverklaring van het onafgehakte vleesch of spek, waarvoor geen behoorlijke quitantie kan worden vertoond.

j H. R. 9 April 1906, Concl. conf.

49. Al mochten de twee vierendeelen, in requirants winkel aanwezig bevonden, zijn aangevoerd uit eene elders gelegen slachtplaats, waar de accijnsquitantie bij de nog onafgehakte deelen van het geslachte rund moest verblijven, dan moest in elk geval een consentbiljet in requirants winkel de accijnsquitantie vervangen.

j H. R. 9 April 1906, Concl. conf.

50. De algemeene voorschriften, zooals die zijn omschreven in de algemeene wet van 1822, speciaal art. 196 en volgende, zijn niet van toepassing wanneer eene speciale wet daaromtrent voorschriften heeft gegeven, al wijken die ook niet uitdrukkelijk af van die der wet van 1822. In casu is er weigering van toegang ter visitatie in de slachtplaats c. a., ook al blijkt niet, dat er 's nachts in die slachtplaats gewerkt werd. Immers art. 11 der wet van 2 Augustus 1822 (Sb. 31) is hier van toepassing, zonder dat daarbij de voorwaarden gelden bij de algemeene wet gesteld.

's Hertogenbosch Hof 10 Juni 1903.

51. Bij het bewezen zijn van een frauduleuze slachting, die tevens als slachting uit nood in aanmerking zou kunnen komen, behoort wegens eerstgenoemde slachting te worden veroordeeld, wanneer de voorwaarde van noodslachting, d. w. z. eene kennisgeving aan den ontvanger of anderen belastingambtenaar niet is nagekomen.

Leeuwarden 24 Juni 1903.

52. De ten laste gelegde slachting, zonder voorafgaande betaling van accijns, is bewezen en ook beklaagde's schuld daaraan; de verklaringen der getuigen echter maken aannemelijk, dat hier is geslacht uit nood, tengevolge waarvan het ten laste gelegde feit niet strafbaar is; ontslag van rechtsvervolging.

Zutphen 18 Januari 1905.

53. Bij het bestreden arrest is allerminst aangenomen, gelijk bij het middel van cassatie is gesteld, dat het ziek zijn van het volgens beklaagdes bewering uit nood geslachte kalf door dezen had moeten zijn bewezen, zoodat hij dan ook niet bij gebreke daarvan is schuldig verklaard en veroordeeld.

H. R. 19 October 1906, Concl. conf.

Appel Sz.
Dagv. Sz.
Gewijsde.
Recht. en accijnzen 50, 53.
Verbeurdverkl. 48.

GETUIGE.

236. Van de verplichting om als getuige den eed af te leggen zijn vrijgesteld niet alleen Doopsgezinden, maar de leden van alle Kerkgenootschappen, die den eed verbieden. In de dagvaarding wegens eedsweigering behoort alzoo omschreven te zijn, dat beklaagde niet behoort tot zoodanig kerkgenootschap.

Amsterdam 19 Maart 1902.

237. Het hier aangenomen belang der getuigen bij den uitslag van het geding, dat zij nl. bij afwijzing der vordering in vrijwaring zouden kunnen worden geroepen, is niet hersenschimmig. De rechter behoeft er zich niet over uit te spreken, of het belang was een dadelijk of een zijdelingsch belang.

b H. R. 23 Januari 1903, Concl. conf.

238. De wet verklaart voor de wraking van een getuige voldoende het bestaan van belang zonder eene uitzondering te maken voor het geval, dat kan worden aangenomen, dat het belang op de geloofwaardigheid van den getuige hetzij uit hoofde van zijne persoonlijke omstandigheden, hetzij wegens zijn erkend hoog staand zedelijk karakter of uit anderen hoofde van geen invloed zal zijn.

c H. R. 15 Januari 1904, Concl. contr. vern. Breda 30 Juni 1903.

239. Niettegenstaande de op verzoek van eischer te hooren getuige door een voor gedaagde ongunstigen afloop der procedure voor de helft van zijn schuld jegens eischer zal zijn bevrijd, heeft deze getuige toch geen dadelijk en rechtstreeksch belang bij dit proces, omdat hij èn in bekrompen omstandigheden leeft èn in het buitenland (België) woont.

Breda 30 Juni 1903, vern. bij *c* H. R. 15 Januari 1904, Concl. contr.

240. Daar de kapitein van een schip ten aanzien der verrichte manoeuvres steeds de aansprakelijke persoon blijft, ook al wordt hij door een loods ter zijde gestaan, heeft de loods geen financieel belang bij een aanvaringsproces, waarbij beweerd wordt een verkeerd manoeuvreeren met het schip, waarop hij dienst deed. Hij geeft ook geen moreel belang bij den uitslag van dat

proces, wanneer de aanvaringszaak door zijn chef is onderzocht en dat onderzoek zonder disciplinaire straf voor hem is afgeloopen.

Rotterdam 17 Maart 1902.

241. Wanneer in een aanvaringszaak ten aanzien van de bewegingen der beide schepen strijd bestaat tusschen de verklaringen der aan weerszijden gehoorde getuigen, moet worden aangenomen dat de opvarenden van een schip beter over de bewegingen van dat schip kunnen oordeelen dan anderen, die zich niet op het schip bevonden.

Rotterdam 22 October 1902.

Aanvaring 241. *Get. verhoor Bs.*
Cassatie Bs. *Medeplichtigheid.*
Eed 236. *Mot. v. vonnissen.*

GETUIGENBEWIJS IN BURGERLIJKE ZAKEN.

540. De rechter is niet gehouden een getuigenverhoor te bevelen, wanneer hem niet blijkt, dat de feiten tot de beslissing der zaak kunnen leiden, maar enkel wordt beweerd, dat dit later wellicht zoude kunnen blijken.

b H. R. 5 December 1902, Concl. conf.

541. De aard van het getuigenbewijs, de taak welke den rechter bij dit bewijs is opgedragen en de aard van het rechtsgeding in hooger beroep pleiten voor de toelaatbaarheid in appel van een nieuw verhoor over dezelfde feiten, waarover reeds in eersten aanleg een verhoor plaats had. De rechter in hooger beroep is echter niet verplicht op verzoek van een der partijen het door die partij verlangde nieuwe getuigenverhoor toe te staan.

Leeuwarden Hof 21 Januari 1903.

542. Art. 1933 j° 1940 B. W. verbiedt niet het aanwezen eener overeenkomst boven f 300.„, tusschen andere partijen dan die haar sloten, door getuigen waar te maken. Evenmin verbiedt art. 1917 B. W. om een overeenkomst en haar tot stand komen op een bepaald tijdstip, niet door de haar betreffende acte, maar door een ander bewijs en wel door getuigen aan te toonen.

b 's Gravenhage Hof 26 October 1903.

543. De uitzonderingsbepaling van art. 1933 B. W. betreft alleen eenige handeling tusschen partijen voorgevallen of overeenkomst tusschen haar getroffen en ziet niet op handelingen of overeenkomsten tusschen een der partijen en derden geschied of tot stand gekomen. Getuigenbewijs tegenover den borg van den aannemer, dat aan dezen gelden voor het aangenomen werk zijn voorgeschoten.

Amsterdam Hof 14 December 1903.

544. Als elke leverantie en elke werkzaamheid bij dagvaarding als eene afzonderlijke rechtshandeling wordt voorgesteld, betreft het hier verschillende schulden, die, als geen hunner de f 300.„ te boven gaan, elk door bewijs door getuigen vatbaar zijn.

a Arnhem Hof 29 Juni 1904.

545. Een huurovereenkomst aangegaan voor een jaarlijkschen huurprijs van f 275.„, maar voor den tijd van zes jaren, kan niet door getuigen worden bewezen.

a Utrecht 26 October 1904.

546. Getuigenbewijs is toegelaten tot bewijs eener overeenkomst van huur en verhuur van kamers met pension bij de maand voor f 160.„, welke huur volgens plaatselijk gebruik opzegbaar is een maand te voren, zoodat ze reeds na een maand kon eindigen.

d Amsterdam 21 October 1904.

547. Door overlegging van het afschrift der akte van oprichting der naamlooze vennootschap heeft de geïntimeerde bewezen de schuldplichtigheid van appellant voor zijne deelname in het kapitaal. Art. 1933 B. W. laat niet toe het door appellant aangeboden getuigenbewijs, hetwelk uitgaat van de stelling dat de door hem verschuldigde inbreng kan worden gedaan door verrekening met zijn aandeel in een broodfabriek waarvan hij met anderen eigenaar was geweest en welke hij met die anderen in de tegenwoordige N. V. had omgezet.

's Gravenhage Hof 15 Maart 1904, bev. 's Gravenhage 30 September 1903. — Bij *a* H. R. 2 December 1904, Concl. conf. werd de cass. verworpen en tevens beslist, dat ook art. 1935 B. W. hier niet van toepassing was, omdat het nemen van aandeelen in de vennootschap niet was eene daad — en mitsdien de vordering tot volstorting geene zaak van koophandel.

548. Ook al is de locus contractus Keulen geweest zoo mogen toch de Nederlandsche partijen geacht worden geen ander dan het Nederlandsche recht op het oog gehad te hebben voor de toepassing op hun rechtsbetrekkingen. Dit recht laat in casu het getuigenbewijs toe, daar de handelingen van de gedaagde bank volgens art. 4 Kh. bankiershandelingen en als betreffende den commissiehandel, vallen onder het begrip „daden van koophandel."

's Gravenhage Hof 21 Mei 1906.

549. Bewijs van eene bij het in beslag nemen van goederen en het aanstellen van een bewaarder daarover getroffen overeenkomst van de strekking, dat de bewaarder zijne functie om niet zou vervullen en nimmer aanspraak op eenige geldelijke belooning zou kunnen maken, betreft, indien dit al niet indruischt tegen het authentieke, o. a. tot bewijs van die aanstelling opgemaakte procesverbaal van beslag, hetgeen vóór, bij of na het opmaken van die akte, zou zijn gezegd. Alzoo is getuigenbewijs daaromtrent in strijd met art. 1934 B. W.

H. R. 25 November 1904, Concl. contr. (op grond dat niet bleek uit het vonnis dat de aanstelling van den bewaarder bij het procesverbaal had plaats gevonden) vern. Breda 9 Februari 1904. waarbij was beslist dat het procesverbaal niet bestemd was om de voorwaarden waaronder een bewaarder is aangesteld te bewijzen, zoodat getuigenbewijs toelaatbaar werd geacht.

550. Art. 1934 B. W. verbiedt niet om, wanneer het tot stand gekomen zijn der overeenkomst, zóóals zij in de acte omschreven staat, allerminst wordt ontkend, doch bloot hare geldigheid wordt betwist, omdat bedrog tot wilsovereenstemming zou hebben geleid, de daadzaken, waardoor men dit bedrog bewezen oordeelt, ook door getuigen aan het licht te brengen.

a 's Gravenhage Hof 6 Juni 1904.

551. Het opleggen van getuigenbewijs van het feit dat zou zijn aangenomen een nieuwe automobiel zonder gebreken te leveren, is niet in strijd met art. 1934 B. W. waar zoodanig feit betreft de voorwaarden en niet het tot stand komen der overeenkomst.

a Amsterdam Hof 3 November 1905, bev. *a* Utrecht 15 Februari 1905. — De cass. werd

verw. bij *b* H. R. 27 April 1906 Concl. conf. beslissende, dat art. 1934 B. W. niet is geschonden, door den eischer in reconventie alleen toe te laten tot het bewijs, „dat de som van f 1375.„ in Augustus 1904 de prijs was eener nieuwe automobiel Success Buckboard."

552. Al is getuigenbewijs toegelaten ter verduidelijking van hetgeen in eenig geschrift of eene akte geschreven is, voor zulk een bewijs is geen plaats, waar het geschrift op zich zelf reeds volkomen duidelijk is.

b Rotterdam 5 Januari 1903. — Zie in appel 's Gravenhage Hof 7 Juni 1904.

553. Het getuigenbewijs aangeboden om aan te toonen, dat de in de schriftelijke akte op 1 Maart 1904 bepaalde termijn van terugbetaling op een schrijffout berust en is te lezen 1 Maart 1905 en in verband hiermede, dat bij het onderhandelen er steeds sprake van is geweest, dat de in de akte vermelde f 25.„ een rente van ongeveer 5 pct. vertegenwoordigen is, als een bewijs tegen den inhoud der akte en in strijd met art. 1934 B. W. niet toelaatbaar. Waar gedaagdes wilsverklaring duidelijk en ondubbelzinnig in de akte is gesteld, kan hij zich niet beroepen op een strijd tusschen zijn wil en zijne wilsverklaring, zoolang de valschheid van het stuk niet is aangetoond.

d Amsterdam 28 April 1905.

554. Wanneer de gemeente in een contract met een leverancier van gas heeft neergeschreven, dat Ged. Staten goedkeuring hebben verleend aan den afgestanen opstal of gebruik van het stukje grond, waarop de gasfabriek is gebouwd kan zij daartegen door middel van getuigenbewijs niet opkomen. In elk geval is beroep op eigen dolus of culpa ontoelaatbaar en moet ook art. 1296 B. W. ten deze toepasselijk worden geacht.

's Hertogenbosch Hof 15 December 1903. — Zie a quo 's Hertogenbosch 27 Februari 1903.

555. Tegen den inhoud der akte in, die van koop en verkoop melding maakt, kon door vermoedens (getuigen) bewezen worden, dat die oorzaak valsch is en er slechts een schijnakte bestaat, art. 1940 B. W.

b Arnhem Hof 4 Februari 1903.

556. De verkooper toegelaten om door getuigen te bewijzen de valschheid van de bevrijdende omstandigheid door den kooper aan zijn bekentenis toegevoegd.

b Rotterdam 5 April 1905.

557. Art. 1934 B. W. is niet toepasselijk waar het een akte geldt dateerende van vóór de invoering van dat wetboek.

a Rotterdam 30 Maart 1903.

558. Kwijtingen van betaalde renten, loopende over eene mindere hoofdsom dan in de authentieke akte is vermeld leveren een begin van bewijs door geschrift op. Een volledig bewijs wordt echter verkregen voor een kleinere (dan in de authentieke akte is vermeld) hoofdsom die geleend is, door de eigen erkentenis van den leenontvanger, die bij antwoord op zekere eedsopdracht zegt dien eed voor een grooter bedrag niet te kunnen zweeren, omdat het meerdere niet aan hem, maar aan een ander is geleend.

Arnhem Hof 27 Januari 1904.

559. Uit de omstandigheid, dat bij interlocutoir vonnis der eersten rechters het bewijs door getuigen was toegelaten, dat sommige zaken in deze door bestemming onder onroerende waren te begrijpen, volgt niet, dat de rechter hier omtrent in strijd met het 2e lid van art. 1944 B. W. bijzondere meeningen of gissingen van getuigen zoude hebben aan te merken als getuigenissen.

c H. R. 23 Januari 1903, Concl. conf.

560. Wel kan der appellante worden toegegeven, dat de eerste de beste, zooals zij dit uitdrukt, niet met eenen vochtweger kan omgaan, doch de omstandigheid, dat voor het constateeren van het gehalte van gedistilleerd meer of minder kennis en oefening noodig is, heeft niet ten gevolge, dat het met de zintuigen waarneembare gehalte van jenever niet voor getuigenbewijs vatbaar is, maar slechts, dat de appellante in hare keuze van getuigen beperkt wordt tot zoodanige personen, die gewoon zijn om te gaan, althans kunnen omgaan met een vochtweger.

Amsterdam Hof 7 November 1902.

561. De vraag, of een schip in nood verkeerde, is als oordeelvelling, niet vatbaar voor getuigenbewijs.

b Rotterdam 18 Mei 1904. — Cf. in appel 's Gravenhage Hof 22 Januari 1906.

562. De gehoorde getuigen welke op verzoek van den eischer zich met dezen naar den winkel hebben begeven, hebben het bewijs niet kunnen leveren van de feiten, den eischer te bewijzen opgelegd: dat de gedaagde in strijd met een bij ontbinding der vennootschap aangegane overeenkomst, van eischers naam gebruik maakte.

Utrecht 1 Maart 1905.

GETUIGENBEWIJS IN STRAFZAKEN.

513. Ambsthalve cassatie van het bestreden vonnis, omdat daarbij recht is gedaan op een getuigenis van hooren zeggen.

d H. R. 19 October 1903, Concl. conf.

514. Van bijzondere meeningen of gissingen, door art. 398 Sv. als getuigenis gewraakt, is wel te onderscheiden het weergeven van eigen gezindheid.

b H. R. 13 November 1905, Concl. conf.

515. De grief van het eerste onderdeel van het middel van cassatie, dat slechts door één getuige eene verklaring is afgelegd omtrent de identiteit van het aan den deskundige ter hand gestelde en het door dezen onderzochte water, stuit af op de uitdrukkkelijke bepaling van art. 397, 2e lid Sv.

a H. R. 23 Februari 1903, Concl. conf.

516. Dat de werkgever niet in het bezit is van eene arbeidskaart betreffende een in zijn bedrijf werkzamen jongen, is niet een voor eigen waarneming van den verbalisant vatbaar feit.

a H. R. 5 Februari 1906, Concl. conf.

517. Het baldadige eener handeling is niet voor rechtstreeksche waarneming voor de zintuigen vatbaar, zoodat de daaromtrent door den verbalisant afgelegde verklaring niet kon strekken tot wettig bewijs.

a H. R. 25 Juni 1906, Concl. conf. — *d* H. R. 13 Maart 1905, Concl. conf. (ten aanzien eener getuigenverklaring).

518. Het feit, dat door eene ondervonden mishandeling eene verwonding is veroorzaakt, is even als het feit, dat zekere woorden met het opzet om te beleedigen zijn uitgesproken, voor onmiddellijke waarneming vatbaar.

b H. R. 1 December 1902, Concl. conf.

519. De verklaring, dat de beklaagde door luidkeels schreeuwen en zingen zulk een burengerucht veroorzaakte, dat daardoor de nachtrust kon worden verstoord, houdt meer in dan door de zintuigen waarneembaar is, inzoover zij bevat, wat naar het oordeel van den verbalisant de mogelijke gevolgen van het verwekte burengerucht waren.

b H. R. 22 Juni 1903, Concl. contr.

520. De verklaring van een beklaagde, dat hij zijn medebeklaagde ergens zag ingaan, begrijpende dat hij dààr ging stelen, is niet eene bijzondere meening of gissing, bij redeneering opgemaakt, maar eene verklaring omtrent eigen overtuiging, omtrent eene werking van het verstand, die hij zelf ondervonden heeft, welke verklaring den inhoud eener bekentenis kan uitmaken.

d H. R. 27 Juni 1904, Concl. conf.

521. Dat een erf geheel is afgesloten, is een voor waarneming door getuige vatbare omstandigheid. Diefstal.

a H. R. 16 Januari 1905, Concl. conf.

522. De omstandigheid of iets al dan niet tot het bewustzijn van anderen is doorgedrongen is niet vatbaar voor uiterlijke waarneming, doch de verklaring van een getuige, dat beklaagde wist, waar haar (getuige's) goed stond, moet hier blijkbaar worden verstaan in dien feitelijken zin, dat beklaagde reeds vroeger handelde als iemand, die in getuige's huishouden den weg wist, wat voor waarneming met de zintuigen vatbaar is.

b H. R. 27 Maart 1905, Concl. conf.

523. De verklaring van een getuige, dat een derde persoon alléén en geen ander in het bezit van den sleutel van zekere brandkast was, is eene meening of gissing, die niet als wettig bewijs kan gelden.

b H. R. 27 December 1905, Concl. conf.

524. De verbalisant verklaart in het tot bewijs gebezigde proces-verbaal, dat de herbergier — derhalve een ander dan de beklaagden — hem opgaf, dat hij vergunning had in die herberg sterken drank in het klein te verkoopen. Deze verklaring berust op hooren zeggen en loopt niet over eene daadzaak door den verbalisant zelven gehoord, gezien of ondervonden, en mitsdien kan voor zoover dit proces-verbaal niet als bewijs gelden. De Kantonrechter heeft, door desniettegenstaande déze verklaring als bewijs te bezigen, de artt. 211, 221, 223 in verband met de artt. 391, 392, 398 en 401 Sv. geschonden en het vonnis moet op dien grond worden vernietigd.

l H. R. 15 Juni 1903, Concl. conf.

525. De getuigenverklaringen: „dat bekl. kennelijk te veel gedronken had", „dat hij (getuige) wel kon zien, dat B. sprak en aan hare gebaren, dat zij kwestie had", „dat hij niet bemerkt had dat de buren zich in de nabijheid ophielden, doch zulks het geval kan geweest zijn" en „dat de vrouw een toonbeeld van netheid was", betreffen alle door de getuigen waarneembare feiten, zoodat die verklaringen zonder schending der bij het middel aangehaalde artikelen als bewijsmiddelen konden worden gebezigd.

f H. R. 7 December 1903, Concl. conf.

526. Als een getuige door van zeker vocht te proeven, alzoo door het zintuig van den smaak, den aard van dat vocht heeft leeren kennen, heeft zijne verklaring daaromtrent wettige bewijskracht.

a H. R. 28 December 1903, Concl. conf.

527. Al moge aflevering een juridisch begrip zijn, kan het woord afleveren ook gebezigd worden en is het hier gebezigd in den bloot feitelijken zin van afgeven. — Art. 330 Sr.

b H. R. 13 November 1905, Concl. conf.

528. De omstandigheid, dat iemand zich als eigenaar eener zaak gedraagt, is een feit dat met de zintuigen kan worden waargenomen.

H. R. 21 Maart 1904, Concl. conf.

529. Het door een tuinman als getuige verklaarde, dat zekere perzikboomen, zich bevindende in zijns meesters tuin, dezen toebehoorden, wat te verstaan is in dien zin, dat zijn meester zich als eigenaar dier boomen gedroeg, is een voor waarneming vatbaar feit.

l. H. R. 10 April 1905, Concl. conf.

530. De betwiste eigendom van een sloot en van een daarnaast gelegen strook gronds kan niet door de verklaringen van getuigen omtrent dengene, aan wien een en ander toebehoort, worden uitgemaakt.

l H. R. 5 Februari 1906, Concl. conf.

531. De bij als getuigenis gewraakte verklaringen, dat de in de dagvaarding bedoelde duinen toebehoorden aan zekere maatschappij, opgevat in dien zin, dat zij zich als eigenares daarvan gedroeg, betreffen een voor waarneming door de zintuigen vatbaar feit; loopen over „eens anders" grond.

a H. R. 14 Mei 1906, Concl. contr.

532. Iemand kan uit eigen wetenschap bekend zijn, dat zekere voorwerpen, waarvan hij houder was, hem in eigendom toebehoorde, terwijl eene door een ander afgelegde verklaring van gelijke strekking, opgevat in dien zin, dat iemand zich als eigenaar der bedoelde voorwerpen gedroeg, betreft een voor zintuigelijke waarneming vatbaar feit.

b H. R. 25 Juni 1906, Concl. conf.

533. De uitdrukking „aardbeien die in den tuin van den heer A. te velde staan en aan dezen toebehooren" moet worden opgevat in den zin waarin zulk een uitdrukking gewoonlijk wordt gebezigd, dat de heer A. zich ten aanzien van den tuin en hetgeen in den tuin groeide als eigenaar gedroeg.

Leeuwarden Hof 30 November 1905.

534. Een relatant kan wel uit eigen waarneming verklaren aan wien een perceel grond toebehoort (als hij b.v. op verschillende tijdstippen door een persoon op zoo'n perceel daden van bezit heeft zien doen), maar in casu berust de verklaring deels op hooren zeggen, deels op inzage van een door een ander gehouden register.

's Hertogenbosch 11 Februari 1904.

535. De in de eerste overweging van het arrest vermelde getuigenverklaring is, voorzoover zij betreft de wijze van bescherming van het vliegwiel, eene uitlegging van de veiligheidswet en de uit die wet voortgevloeide Koninklijke Besluiten en bevat alzoo eene bijzondere, bij redeneering opgemaakte meening, die niet onder de bewijsmiddelen zal mogen worden opgenomen.

d H. R. 29 Januari 1906, Concl. contr. vern. Leeuwarden Hof 28 September 1905.

536. Het feit, „dat een hek aan den openbaren weg staat" (element eener overtreding van een gemeenteverordening) was voor uiterlijke waarneming door een getuige vatbaar en dus niet eene als getuigenis ontoelaatbare meening of gissing.

f H R. 8 Februari 1904, Concl. conf.

537. Door den verbalisant kan het eigenlijke strafbare feit, den gerequireerde ten laste gelegd, in wezen hierin bestaande, dat zij zich in het nachtelijk uur in de gelagkamer eener herberg bevonden, met het oog worden waargenomen.

c H. R. 15 Februari 1904, Concl. conf.

538. De verklaring van een getuige, dat hem bij inzage van een pachtcontract was gebleken, dat eene door hem aangeduide plaats door den ambachtsheer van Zonnemaire of Bommenede als eigenaar voor de uitoefening der visscherij was verpacht aan een door hem genoemd persoon, bevat eene bijzondere meening bij redeneering opgemaakt omtrent den inhoud van een contract, hoedanige meening niet als getuigenis mag gelden.

H. R. 15 December 1902, Concl. conf. — Zie na de verwijzing 's Gravenhage Hof 19 Maart 1903, houdende vrijspraak bij gebrek aan bewijs.

539. Voor een getuige bestaat de mogelijkheid om waar te nemen niet alléén, dat een ander in de richting van eenig voorwerp, in casu wildstrikken, ziet, maar ook, dat hij, voortgaande, zijn oog daarop gevestigd houdt.

d H. R. 17 April 1905, Concl. conf. in zooverre verw. de cass. tegen Maastricht 21 December 1904.

540. Waar door den beklaagde het feitelijke der in deze zaak uitgebrachte dagvaarding werd erkend en het jachtrecht van den daarin genoemden persoon op het daarin bedoeld weiland niet werd betwist, kon de verbalisant op grond van eigen waarneming als getuige verklaren, dat het jachtrecht van dit weiland toebehoorde aan den genoemden persoon, dat is dat de genoemde persoon zich als rechthebbende op de jacht op dit weiland gedroeg.

g H. R. 26 Juni 1905, Concl. conf.

541. De plaatselijke gesteldheid van een aangewezen vischwater is zeer wel voor zinnelijke waarneming vatbaar.

b H. R. 23 October 1905, Concl. conf.

542. Het feit voor hoelang de schriftelijke vergunning van den rechthebbende om zekeren grond te bejagen is gevraagd en verleend was voor den daarbij tegenwoordigen getuige voor eigen waarneming vatbaar.

a H. R. 27 December 1905, Concl. conf.

543. „Pogingen aanwenden om wild te bemachtigen" is niet voor directe waarneming vatbaar, zoodat die verklaring van den relatant, getuige, is eene bijzondere meening of gissing bij redeneering opgemaakt, die een onwettig bewijsmiddel is.

's Hertogenbosch 15 December 1903.

544. „Op de vlucht gaan" beteekent niets anders dan „zich snel verwijderen," hetgeen voor waarneming door de zintuigen vatbaar is. Dit is evenzeer het geval met het feit, waarover de bij het tweede middel als getuigenis gewraakte verklaring loopt, namelijk dat de getuige den beklaagde tot driemaal toe „eene snijdende beweging" zag maken.

d H. R. 19 Maart 1906, Concl. conf.

545. De verklaring van den getuige, dat uit zekere door hem nader omschreven boeking nadeel kon ontstaan, bevat eene waardeering van feiten, die niet als bewijs in aanmerking kan komen.

c H. R. 30 Maart 1903, Concl. conf.

546. De bij het tweede middel als bewijsmiddel gewraakte verklaringen van de daarbij genoemde getuigen „dat de rijksdaalder hem toen voorkwam licht te zijn" enz. hadden geenszins de strekking een oordeel uit te spreken over het gehalte of de samenstelling van het aangeboden muntstuk, maar geven alleen weder het motief waarom de eene getuige het muntstuk aan den anderen ter hand stelde, en waarom deze laatste de hulp der politie deed ontbieden.

d H. R. 8 Februari 1904, Concl. conf.

547. De verklaring van een getuige, inhoudende dat deze op grond van aanteekeningen, lijsten en inlichtingen tot de slotsom is gekomen, dat in de kas van den directeur eener gasfabriek een tekort was van f 4292.01[5] is eene bijzondere meening of gissing.

's Gravenhage Hof 26 Augustus 1903.

548. De verklaring van den curator in een faillissement bij eene vervolging wegens verduistering „dat het actief des boedels bedroeg „ongeveer f 11000.„ aan vorderingen, en de waarde „dier vorderingen door hem geschat wordt op „f 200.„ à f 300.„", loopt niet over een feit, door hem als getuige waargenomen, maar bevat eene bijzondere meening of gissing, door het 2e lid van art. 398 Sv. als getuigenis uitgesloten.

a H. R. 23 October 1905, Concl. conf.

549. De in deze zaak door een als getuige gehoorden geneeskundige afgelegde verklaring loopt, voorzoover zij betreft den door hem op zekeren dag geconstateerden duur der zwangerschap eener vrouw, niet over een feit, dat door hem alstoen met de zintuigen kon worden waargenomen, maar is eene gevolgtrekking, door dien geneeskundige uit door hem waargenomen feiten op wetenschappelijke gronden afgeleid, derhalve eene meening, door het 2e lid van art. 398 Sv. als getuigenis uitgesloten.

a H. R. 6 November 1905, Concl. conf. — Het na de terugwijzing gewezen arrest (Arnhem Hof 1 Februri 1906) is vern. bij *d* H. R. 21 Mei 1906, Concl. conf., op grond van onvoldoende motivee-

ring ten aanzien van het bewijs van het ten laste gelegde feit, dat buikvliesontsteking was ontstaan.

550. „Harder rijden dan stapvoets", waaronder te verstaan is in een anderen gang dan stapvoets, is voor waarneming alleszins vatbaar.

c H. R. 10 October 1904, Concl. conf.

551. De gehoorde getuigen, niet rechtstreeks verklarende, dat de weg in quaestie is openbaar, hebben omtrent zijn feitelijk als openbare weg bekend staan en zijn feitelijk langdurig vrij gebruik door het publiek slechts opgaven gedaan, welke op waarneming met de zintuigen kunnen berusten.

b H. R. 5 Maart 1906, Concl. conf.

552. De bij het tweede middel bedoelde verklaring „dat beklaagden al dien tijd op ongeveer een pas of drie afstands achter hen liepen, gelijk hij, af en toe omziende, bespeurde", wordt ten onrechte als getuigenis gewraakt, daar zij betreft een voor waarneming vatbaar feit.

b H. R. 8 Februari 1904, Concl. conf. verw. de cass. tegen Zutphen 7 October 1903.

553. Zoowel het feit, dat iemand een geheelen dag afwezig is geweest als de omstandigheid, dat de beklaagde aan een derde iets heeft verteld, is voor uiterlijke waarneming vatbaar.

a H. R. 1 December 1902, Concl. conf.

554. Het feit, dat een hek was gesloten, met een gemakkelijk te openen grendel, is voor waarneming vatbaar.

c H. R. 24 October 1904, Concl. conf.

555. Een persoon, zich bevindende aan de Handelskade te Amsterdam in de nabijheid van een aldaar liggend stoomschip en van aldaar staande met steenkool beladen spoorwegwagons, heeft uit eigen waarneming kunnen weten, dat die steenkool bestemd was voor dat stoomschip.

b H. R. 21 November 1904, Concl. conf.

556. De plaats en de tijd van geboorte van een ander zijn voor persoonlijke waarneming vatbaar.

b H. R. 13 November 1905, Concl. conf.

557. De getuigen konden uit eigen wetenschap verklaren, dat andere personen op zeker oogenblik tot op circa 25 pas van hen genaderd waren.

d H. R. 27 November 1905, Concl. conf.

558. De bij het middel als bewijsmiddel gewraakte getuigenverklaring bevat alléén, dat de beklaagde twist met den getuige zocht en de woorden, door den beklaagde daarbij geuit. Een en ander is voor eigen waarneming vatbaar en het middel alzoo ongegrond.

b H. R. 5 Februari 1906, Concl. conf.

559. Het opmaken van bedden is eene voor zintuigelijke waarneming door een getuige vatbaar feit, terwijl de redenen van wetenschap dezer waarneming niet in het vonnis behoeven te worden opgenomen.

c H. R. 2 April 1906, Concl. conf.

560. De verklaring van getuigen, dat zij op hunne plaats een hooiberg hebben, die op zeker tijdstip geheel vol was, wel 6 à 7 meter hoog, bevat niets, wat niet voor zintuigelijke waarneming vatbaar is.

a H. R. 17 April 1906, Concl. conf.

561. Onder verschillende omstandigheden kan iemand, zich buiten de deur eener woning bevindende, waarnemen, door wien de deur aan de binnenzijde geopend wordt. Ook de grief, waarbij als bewijs wordt gewraakt de verklaring van een getuige: „dat hij zag, dat beklaagde „met den vinger aan den trekker, m. a. w. tot „schieten gereed, richtte", is ongegrond.

k H. R. 25 Juni 1906, Concl. conf.

562. De bij het derde middel als bewijs gewraakte getuigenverklaringen betreffen alle voor eigen waarneming vatbare feiten, bij name ook die, waarbij een getuige heeft verklaard zijn meester den laatsten adem te hebben zien uitblazen.

H. R. 23 Juli 1906, Concl. conf.

563. De woorden van twee in deze zaak gehoorde getuigen, dat eene vergissing in hare herkenning van den beklaagde is buitengesloten, bevatten in het verband, waarin die woorden in het getuigenis voorkomen, niet eene meening of gissing, maar kunnen slechts worden beschouwd als eene bevestiging harer verklaringen.

e H. R. 15 October 1906, Concl. conf.

564. De verklaring van een der getuige, „dat ter terechtzitting van het eerste kantonge- „recht te Amsterdam eerst beklaagde als getuige „is gehoord, daarna hij getuige", beteekent blijkbaar niets anders dan dat op deze terechtzitting eerst de requirant, daarna hij getuige tot het afleggen hunner respectieve verklaringen zijn „binnengeroepen," welk feit voor uiterlijke waarneming vatbaar is.

d H. R. 22 October 1906.

565. Dat een vloeistof, die door een goot loopt, is water, is een voor uiterlijke waarneming vatbaar feit.

a H. R. 5 November 1906, Concl. conf.

566. De ten deze gewraakte getuigenverklaringen als „dat aan den getuige is ter hand gesteld eene rekening van een bepaald aangewezen vennootschap" enz., worden ten onrechte als bewijsmiddelen gewraakt, vermits zij alle betreffen voor uiterlijke waarneming vatbare feiten.

H. R. 29 Mei 1906, Concl. conf. — In gelijken zin bevatten beslissingen = *b* H. R. 5 Juni 1906, Concl. conf. — *a* H. R. 5 Juni 1906, Concl. conf. — *f* H. R. 29 October 1906, Concl. conf. — *c* H. R. 4 Mei 1903, Concl. conf.

567. De verklaring van den verbalisant: „dat dit pand (der waterleiding) in schouwbaren „toestand behoort te worden gebracht door den „eigenaar van genoemd perceel", betreft niet een voor eigen waarneming vatbaar feit en levert dus geen wettig bewijs.

b H. R. 2 Mei 1904, Concl. conf.

568. De verklaring van een getuige, dat „het gerucht zegt, dat de tiendvrijheid van het „land, waarover het kerkpad loopt, is geschon- „ken ter wille van dat pad", en voorts, dat „er „tijdig en behoorlijk kennis is gegeven van de „op en af te maken werken" leveren, als niet op eigen waarneming berustende, geen wettig bewijs.

c H. R. 17 October 1904, Concl, conf., en ingevolge de daarbij bevolen verwijzing Dordrecht 9 December 1904.

569. De verklaring van een getuige over de strekking en de bedoeling van een aan hem door een ander gerichten brief is niet een wettig bewijsmiddel.

b H. R. 30 November 1903.

570. De in een ambtelijk procesverbaal voorkomende verklaring, dat de koopers van de daarin omschreven kleinigheden deze niet koopen om zoo'n voorwerp in hun bezit te krijgen, hetgeen zij trouwens veel te duur zouden betalen, maar bepaaldelijk om een briefje met getallen (een lot) te krijgen, kan, als niet op persoonlijke waarneming berustende, niet als bewijs in aanmerking komen. Cassatie ambtshalve op dezen grond.

b H. R. 6 Maart 1905, Concl. conf.

571. Cassatie ambtshalve van het bestreden vonnis omdat daarbij is recht gedaan op de verklaring van een getuige, die, voorzoover zij betreft de mededeeling wat een ander duidelijk hoorde niet is dan eene meening of gissing, bij redeneering opgemaakt voor art. 398 Sv. als bewijsmiddel uitgesloten.

b H. R. 9 April 1906. Concl. conf.

GETUIGENVERHOOR IN BURGERLIJKE ZAKEN.

Bij n°. 125. — Waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 12 December 1902, Concl. conf.

Bij n°. 145. — Bev. bij Arnhem Hof 22 October 1902.

148. Voor de nietigheid van het getuigenverhoor wegens verzuim van eene der in art. 120 Rv. bedoelde formaliteiten, is het niet voldoende, dat de belanghebbende partij van eenig haar toegekend recht geen gebruik zoude hebben kunnen maken, doch moet werkelijke benadeeling in de verdediging gebleken, althans aanmerkelijk gemaakt zijn.

a H. R. 12 December 1902, Concl. conf. verw. de cass. tegen *a* 's-Gravenhage Hof 10 Februari 1902.

149. Art. 203 Rv. bevat niet een algemeen verbod, maar een regel, waarvan de rechtbank, indien zij dit noodzakelijk acht, mag afwijken. Indien de rechtbank verzuimt, gelijk het tweede lid van genoemd artikel voorschrijft, van de afwijking van den regel en van de oorzaak daarvan in hare uitspraak melding te maken, is dit verzuim niet belangrijk genoeg om, waar de wetgever geene straf van nietigheid bedreigt, aan te nemen, dat dit vonnis op dien enkelen grond nietig moet worden verklaard.

H. R. 27 October 1905, Concl. contr.

150. Indien het proces-verbaal van een in eene burgerlijke zaak gehouden getuigenverhoor geen melding maakt van de eedsaflegging der getuigen, behoort te worden aangenomen, dat zij niet is geschied.

b H. R. 30 Juli 1906, Concl. contr.

151. Art. 108*a* Rv. brengt niet mede, dat de rechter den dáár bedoelden „naderen termijn" steeds verleenen moet, ook indien hij van oordeel is, dat het belang van partijen dit niet eischt.

b H. R. 5 Mei 1905, Concl. conf.

152. Een verzuim om getuigen voor een tegenverhoor te doen oproepen kan in appel worden hersteld. Art. 104 Rv. staat hieraan niet in den weg.

b H. R. 17 April 1903, Concl. conf.

153. De nadere termijnsbepaling van art. 108 A Rv. kan alleen worden verleend om andere getuigen op te roepen. Waar een getuige is weggebleven, kan echter alléén dan tot het dagvaarden van andere getuigen verlof worden gegeven, wanneer de weg gebleven getuige behoorlijk was opgeroepen, wat in casu niet het geval was.

's-Hertogenbosch Hof 27 October 1903.

154. De wet laat niet toe een dag te bepalen, waarop een getuigenverhoor op nieuw zal kunnen worden gehouden.

b 's-Gravenhage Hof 23 Juni 1902.

155. De exceptie van gewijsde zaak is ongegrond, daar het verzoek om het verhoor der getuigen aan een buitenlandschen rechter op te dragen thans gedaan wordt op een anderen grond dan het vroeger afgewezen verzoek. Nu de buitenlandsche getuigen, hoewel behoorlijk gedagvaard, geen van allen verschenen zijn, bestaan er termen om het verzoek toe te staan.

Rotterdam 25 Januari 1905. — Zie in dezelfde zaak *a* Rotterdam 25 Februari 1904, waarbij het eerste verzoek werd afgewezen.

156. Als zijnde er in de wet geen tijdstip aangewezen voor 't vragen eener rogatoire commissie, is 't verzoek des wege nog ontvankelijk ten dage bepaald voor het getuigenverhoor. Bij zulk een verzoek moeten noodzakelijk de namen en woonplaatsen der getuigen vermeld worden, om den rechter tot beoordeeling der rechtmatigheid van dit verzoek in staat te stellen. Zijn die namen enz. eerst in appel opgegeven dan is 't verzoek niet ontvankelijk als revera slechts opleverende het vragen van een „naderen termijn," om getuigen te doen hooren die men te bepaalden tijde niet voorgebracht heeft, welke nadere termijn alléén (art. 104 Rv.) en zonder appel door den rechter, die 't getuigenverhoor heeft gelast, kon worden verleend.

Arnhem Hof 22 October 1902, bev. Zutphen 5 December 1901.

157. De rechter, voor wien het proces gevoerd wordt, heeft ook bij opdracht van het verhoor aan een buitenlandschen rechter, te beslissen omtrent voorgestelde wrakingen, al kan hij de getuigen zelve daarover niet hooren. In casu geen reden tot wraking, daar de daarvoor aangevoerde gronden wel zouden kunnen aantoonen, dat de getuige belang had bij de door hem af te leggen verklaring, maar niet bij den afloop van het geding.

Rotterdam 25 Januari 1905.

158. De opdracht aan een buitenlandschen rechter bij wijze van rogatoire commissie strekt alleen tot het hooren van bepaalde personen als getuigen, maar mag niet worden uitgebreid tot een beslissing over de vraag, of tegen het hooren dier personen, ook eenig wettig beletsel

bestaat, waar het geding in Nederland wordt gevoerd is de rechter aan het Nederlandsch procesrecht gebonden.

's-Gravenhage 4 October 1905.

159. Bij een rogatoire commissie op het buitenland is de rechter op wien het verzoek tot het hooren van getuigen uitgaat en niet hij aan wie die opdracht gedaan wordt, bevoegd om van de voorgestelde redenen van wraking kennis te nemen.

Breda 30 Juni 1903.

160. Verzoek van eischeresse tot het verhooren van met name genoemde getuigen door den Nederlandschen consul te Pretoria. Niet-ontvankelijkheid van den gedaagde in zijne vordering dat de Rechtbank die getuigen — alzoo vóór dat zij verschijnen om gehoord te worden — zal wraken uit hoofde van een dadelijk belang dat zij bij het geding hebben.

Zutphen 5 Februari 1903.

161. De algemeene regel van art. 108 Rv., dat de wraking van getuige is voor te dragen aan de autoriteit die het verhoor houdt, geldt, bij gemis aan eenige bepaling dienaangaande, ook ten aanzien van de in art. 119 3° Rv. bedoelde rogatoire commissie; Wraking van buitenslands wonende getuigen, voorgesteld in antwoord op een verzoek tot opdracht van hun verhoor aan den buitenlandschen rechter of den Nederlandschen consulairen ambtenaar, is dus voorbarig. Bij opdracht van het verhoor aan den Nederlandschen consulairen ambtenaar is het overbodig daarbij te bepalen, dat de regels der Nederlandsche wet omtrent wrakingsgeschillen zullen worden in acht genomen, omdat genoemde ambtenaar, ter voldoening aan de Nederlandsche wet, een getuigenverhoor houdend ten behoeve van een in Nederland gevoerd proces, daarbij geen andere regels volgen kan.

a Amsterdam 24 Maart 1905.

162. Ten aanzien van buitenlands gehoorde getuigen, maakt de wet geen uitzondering op het voorschrift, dat partijen hare wrakingen vóór het afleggen der getuigenissen moeten voordragen, zoodat wraking der reeds gehoorde getuigen niet is toegelaten.

Amsterdam 18 December 1903.

163. Waar eischer is gedomicilieerd te Rotterdam en het getuigenverhoor werd gehouden te Ruhrort, is de termijn van één dag voor de aanzegging van het verhoor zoo kort, dat moet worden aangenomen dat hij niet in de gelegenheid is geweest daarbij tegenwoordig te zijn. Onder deze omstandigheden kan op dit verhoor geen acht worden geslagen, daar eischer alleen door het feit dat hij daarbij niet tegenwoordig kon zijn, in zijne verdediging is benadeeld. Gedaagde, in de gelegenheid gesteld zoodanige andere instantie te doen als hij zal geraden achten, moet worden toegelaten om andermaal over dezelfde feiten nogmaals dezelfde getuigen te doen hooren.

Dordrecht Kgr. 16 Februari 1905. — Bij Dordrecht Kgr. 30 Maart 1905 werd alsnog een nieuw verhoor aan het Amtsgericht opgedragen en werden de kosten van het eerste verhoor ten laste van den gedaagde gebracht, omdat deze het verhoor had laten doorgaan, zonder eene poging te doen, om van het Amtsgericht te Ruhrort een anderen dag voor het verhoor te verkrijgen.

Appel Bz. 152.
Getuigen 157, 160.
Getuige (wraking) 158.
Gewijsde 155.
Rogat. comm. 155 v.
Scheid. v. taf. en bed.
Vonnis Bz. 149.
Voogdij.
Wet 158.

GETUIGENVERHOOR IN STRAFZAKEN.

223. De overlegging der lijst van de getuigen, bepaald bij art. 154 Sv., is niet op straffe van nietigheid voorgeschreven.

d H. R. 23 Februari 1903, Concl. conf. — *a* H. R. 18 December 1905, Concl. conf.

224. De opgave van getuigen en deskundigen bij de dagvaarding is niet op straffe van nietigheid voorgeschreven, maar het verzuim daarvan kan alleen leiden tot een verzoek om schorsing ingevolge het 2e lid van art. 155 Sv.

a H. R. 4 Januari 1904, Concl. conf.

225. De wet legt nergens den ambtenaar van het O. M. de verplichting op de hun door een beklaagde opgegeven getuigen te dagvaarden.

a H. R. 18 December 1905, Concl. conf.

226. Aan de niet-naleving van art. 171 Sv. is de straf van nietigheid niet verbonden.

a H. R. 15 October 1906, Concl. conf.

227. Uit de vermelding in het procesverbaal, dat het onderzoek heeft plaats gehad met bijstand van een tolk, moet worden afgeleid, dat wat ter terechtzitting is voorgelezen of gesproken, ook is vertolkt.

b H. R. 15 October 1906, Concl. conf.

228. Art. 238 Sv. geeft den beklaagde het recht zoowel in eersten aanleg gehoorde als nieuwe getuigen in hooger beroep te doen hooren, maar die getuigen moeten dan ook met inachtneming van art. 146 ter terechtzitting zijn gedagvaard. Waar dit het geval niet is en de getuigen ook niet vrijwillig ter terechtzitting zijn verschenen blijft het ingevolge art. 190 in verband met art. 239 Sv. geheel aan 's-rechters oordeel overgelaten om, ook op een daartoe strekkend verzoek van den beklaagde, het verhoor van door hem nog niet gehoorde getuigen al dan niet te gelasten.

g H. R. 1 December 1902, Concl. conf.

229. Bij niet-verschijning van opgeroepen getuigen is de rechter bevoegd, niet verplicht, het onderzoek te schorsen.

b H. R. 18 Juli 1903, Concl. conf.

Appel Sz. 228.
Cassatie Sz.
Civ. partij.
Dagv. Sz. 224.
Schorsing Sz. 224.
Terechtzitting Sz.
Tolk 227.

GEVANGENNEMING EN GEVANGENHOUDING z. AANHOUDING.

GEWELDPLEGING.

19. De tenlastelegging van het openlijk te samen en vereenigd met vereenigde krachten geweld tegen iemand plegen, door gewelddadig schoppen, slaan enz., duidt, bij gemis van eenige nadere omschrijving van de plaats des misdrijfs of van andere omstandigheden die het openlijke aanwijzen alleen op mishandeling, terwijl het daaraan (bij dagvaarding) voorafgaande, slechts kwalificatie, geen feit is.

Arnhem Hof 21 Januari 1904.

20. Voor de openlijke geweldpleging is noodig, dat de dader gewild heeft niet heimelijk op te treden. Mishandeling of aanranding, ook

waar die bij herhaling en in het openbaar gepleegd wordt door meer dan één persoon, valt als zoodanig niet onder dit artikel.

Arnhem 3 Maart 1903.

21. Veroordeeling van 4 personen op grond van art. 141 Sr.

c 's-Hertogenbosch 5 November 1903.

22. Waar een inschuld niet te niet gaat door het onderteekenen (en invullen van een datum) van een overigens nog oningevuld stuk, kan ook de met geweld uitgeoefende dwang om dat stuk te onderteekenen geen wederrechtelijke bevoordeeling ten gevolge hebben. Waar mitsdien de dagvaarding alleen als feit behelst de dwanguitoefening en als gevolg daarvan onderteekening van een oningevuld stuk, is de dagvaarding onvolledig en past de qualificatie van afpersing (art. 317 Sr.) op dit feit niet, wel daarentegen is hier art. 284 Sr. toepasselijk.

Arnhem Hof 14 Januari 1904.

Afpers. en afdr. 22. | Dwang 22.
Bedreiging. | Mishandeling 19 v.

GEWOONTE.

30. Vordering tot ontbinding van een pachtovereenkomst wegens verboden in napacht geven. Het gesloten vlascontract is een contract van napacht. Beroep op landsgebruik dat een dergelijk contract niet als napacht beschouwt, niet toelaatbaar, omdat het landsgebruik niet uit den aard der overeenkomst voortvloeit (art. 1375 B. W.) en omdat een plaatselijk gebruik geen bestendig gebruikelijk beding is (art. 1383 B. W.)

Middelburg 14 October 1903.

31. Om zich met vrucht te kunnen beroepen op een gebruik in den handel, waarbij aan zekere woorden eene beteekenis wordt gegeven, volkomen in strijd met het Nederlandsch taaleigen, dient men te stellen of te bewijzen aan te bieden, dat de tegenpartij met dit gebruik bekend was.

b Rotterdam 5 Januari 1903. — Zie in appel 's-Gravenhage Hof 7 Juni 1904.

32. Wanneer een huurder heeft gepacht een perceel „onder de gebruikelijke voorwaarden om te weiden of te hooien," dan moet deze bepaling worden opgevat in den zin, dien het plaatselijk gebruik aangeeft; getuigenbewijs daaromtrent terecht toegelaten.

b 's-Hertogenbosch Hof 28 Juni 1904.

33. De plaatselijke gewoonte heeft rechtskracht bij een vraag van tiendrecht.

a Rotterdam 30 Maart 1903.

34. Niet beslist of niet moet worden aangenomen dat het tusschen kooplieden een bestendig gebruik is over het bedrag hunner handelsschulden per wissel te disponeeren.

Roermond 2 Januari 1903.

Betaling 34. | Koophandel 34.
Cargadoor. | *Overeenkomst.*
Commissionnair. | *Rek. courant.*
Huur en verhuur 30, 32. | *Tienden* 33.
Koop en verkoop. | Wisselbrief 34.

GEWIJSDE.

I. In burgerlijke zaken.
II. In strafzaken.

I.

192. Voor eene vordering, waarvoor krachtens art. 196 Faill.-wet reeds een executorialen titel is verkregen, kan niet langs een anderen weg een tweeden executoriale titel verkregen worden.

b 's-Gravenhage Hof 23 Maart 1903 bev. 's-Gravenhage 18 December 1901.

193. De exceptie van gewijsde zaak kan niet worden toegewezen, waar betaling wordt gevorderd eener assurantie-premie vervallen in 1905, terwijl bij een vroeger gewijsde als onbewezen was ontzegd de op hetzelfde contract steunende vordering tot betaling der premie vervallen in 1904. Waar naast de voorwaarde, dat de eisch op dezelfde oorzaak beruste, en onafhankelijk daarvan door art. 1954 B. W. de andere hier niet vervulde voorwaarde gesteld wordt, dat de gevorderde zaak dezelfde zij, is genoemd artikel bij het bestreden vonnis verkeerd toegepast.

a H. R. 12 Januari 1906, Concl. conf.

194. Wanneer bij de beslissing eener bezitsactie aan een overeenkomst een uitlegging is gegeven, doch slechts ten overvloede en zonder dat het dictum daarop steunde, daar kan bij een later geschil over den eigendom niet op grond van gewijsde zaak beweerd worden, dat de rechter aan eerstvermelde uitlegging gebonden is.

's-Gravenhage Hof 3 April 1905; — zie a quo Zierikzee 30 April 1904.

195. Waar bij een vroeger vonnis de eischers in hunne vordering, tot benoeming van een rechter-commissaris voor wien aan gedaagde rekening en verantwoording zou moeten worden gedaan, zijn verklaard niet-ontvankelijk, omdat daarbij niet tevens was gevorderd veroordeeling tot opneming en sluiting der rekening en tot voldoening van een eventueel nadeelig saldo, wordt ten onrechte de exceptie van gewijsde zaak gericht tegen de onderwerpelijke vordering, die niet alleen strekt tot veroordeeling van gedaagde om voor den rechter-commissaris de rekening op te nemen en tot voldoening van een eventueel saldo in haar nadeel, maar bovendien tot bepaling van het loon van gedaagde, als executrice, waarvan in de eerste procedure in het geheel geen sprake was.

b Amsterdam 27 April 1904.

196. De beslissing bij een gewijsde, dat gedaagden het gelibelleerde goed op 23 Maart in huur hadden en derhalve niet wederrechtelijk hielden, staat niet in den weg de ontvankelijkheid eener revindicatie ingesteld den 13 Mei d. a. v.; de res judicata betrof dezelfde zaak als de thans aanhangige.

Tiel 15 Januari 1904.

197. Onder „partijen", genoemd in art. 1954 2' B. W., zijn mede te verstaan rechtverkrijgenden onder een bijzonderen titel, zooals een cessionaris.

b Amsterdam 4 December 1903.

198. De opgeworpene exceptie van gewijsde zaak is gegrond, nu in de onderhavige zaak dezelfde eischer betaling vordert van dezelfde schuld rustende op de nalatenschap van denzelfden persoon, evenals zulks het geval was in de zaak, beslist door de rechtbank te Arnhem. Daartegen obsteert niet, dat in laatstgemelde zaak de gezamenlijke erfgenamen waren gedagvaard en dat alstoen zijn verschenen en veroordeeld de beneficiair aanvaard hebbende klein-

kinderen des overleden debiteurs, aanvoerende dat diens 4 kinderen de nalatenschap hadden verworpen terwijl in casu toch die kinderen nominatim zijn aangesproken.
b Utrecht 29 October 1902.

199. Waar art. 1954 B. W., in navolging van art. 1354 C. C., spreekt van de oorzaak, waarop de eisch berust, moet hier onder worden verstaan de grondslag der vordering, de bron waaruit het vorderingsrecht opwelt. De exceptie van gewijsde zaak is dus aan te nemen, indien de rechtsfeiten, aan de vordering ten grondslag liggende, dezelfde zijn, ook al wordt aan die rechtsfeiten een andere constructie of qualificatie gegeven en ook al worden andere middelen tot staving der tweede vordering aangevoerd.
b Amsterdam 4 December 1903.

II.

200. Na ingevolge een strafgewijsde als bewezen te hebben aangenomen de wegneming van de effecten bij den verweerder, die ze als rechthebbende in bezit had, mocht het Hof die bewezen-verklaringen ingevolge art. 1955 B. W. aanmerken als wettelijke vermoedens, tot op het bewijs van het tegendeel, van die feitelijke toedracht en op grond daarvan aannemen, ook tegenover den pandhouder, dat deze feiten opleverden eenen diefstal van effecten ten nadeele des verweerders en geen verduistering. De artt. 1954 en 1957 B. W. zijn uitsluitend voor burgerlijke gewijsden geschreven. Buitendien kan het beroep op deze artikelen den eischer in cassatie niet baten, omdat de daarbij verleende bewijskracht is volstrekt en daarentegen art. 1955 B. W. tegen bewijsvoering door middel van een strafgewijsde tegenbewijs openstelt. Voorts pleiten de woorden en de geschiedenis van laatstgemeld artikel voor de onbeperkte toepassing van het voorschrift, dat zooals het daar ligt geen onderscheid maakt, tegen wien het aan het gewijsde ontleend bewijs moet dienen.
a H. R. 15 April 1904, Concl. conf., verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 1 Mei 1903, waarbij bev. *a* Amsterdam 27 Juni 1902.

201. De beklaagde is bij een vroeger vonnis schuldig verklaard aan slachting van een kalf zonder voorafgaande betaling van accijns, doch ontslagen van rechtsvervolging. Hij is andermaal gedagvaard wegens noodslachting van een kalf zonder onmiddellijk bij de slachting kennis gegeven te hebben. Al is bij beide dagvaardingen hetzelfde kalf bedoeld, toch is hier art. 68 Sr. niet van toepassing.
Zutphen 27 September 1905.

GEZONDHEID, Z. GEMEENTEVERORDENING.

GEZONDHEIDSCOMMISSIE, Z. WONINGWET.

GODSDIENST, Z. GEMEENTEVERORDENING, KERKBESTUREN EN KERKELIJKE GEMEENTEN, ZONDAGSWET.

GOOTRECHT, Z. ERFDIENSTBAARHEID.

GOUDEN EN ZILVEREN WERKEN.

43. Wet op den waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken. — Overlegging en vertooning van het in art. 38 dier wet bedoelde register. — Schatplichtig bedrijf. — Strafrechtelijke aansprakelijkheid van den directeur der schatplichtige naamlooze vennootschap.
c Amsterdam 19 Mei 1903.

GRIFFIER, Z. APPEL BZ., EIGENDOM, FAILLISSEMENT, REVINDICATOIR BESLAG, SCHRIFTELIJK BEWIJS SZ., TERECHTZITTING SZ.

GRONDRENTE.

38. Een omzetting van tiendrecht (schuldplichtigheid van eene evenredige hoeveelheid van vruchten) in eene vaste praestatie, hetzij in vruchten, hetzij in geld, jaarlijks op een bepaalden dag te voldoen, onverschillig of er al dan niet tiendbare vruchten op dat perceel gebouwd zijn geweest, was in ons oude recht niets ongewoon, evenmin als in Duitschland, welks rechtstoestanden niet zonder invloed zijn geweest o. a. op het aangrenzend Overijsel. Al moge de naam „novaliatiend" wijzen op een oorspronkelijk tiendrecht, op zeker perceel gevestigd geweest, moet het er niettemin voor gehouden worden, dat die tiende met de uitdrukkelijke of stilzwijgende goedkeuring van de betrokken eigenaars of gebruikers en de tiendheffers is geconverteerd in de praestatie van een bepaalde hoeveelheid koren enz., nu er blijkt, dat er nimmer van evenredige praestatie in vruchten spraken is geweest. De keuze om te voldoen in een vaste hoeveelheid graan, dan wel in geld, de waarde naar marktprijzen berekend, komt aan den schuldplichtige toe. Mocht bij de keuze om te betalen in geld over het bedrag verschil ontstaan, dan eerst komt de rechter tusschen beiden. Bericht door deskundigen, of zelfbepaling van den rechter thans is dus niet noodig.
Arnhem Hof 14 December 1904.

39. In de koopakte van 1802, waarbij de Ambachtsheer van Dreischor een korenwindmolen verkocht onder beding dat de kooper jaarlijksch zou betalen eene erfpacht van 5 pond Vlaamsch, is geen sprake van het eigenlijke erfpachtsrecht, maar van een grondrente of cijns. De eigenaar van den molen, die zich er op beroept dat bedoelde erfpacht in de laatste 30 jaren niet zou zijn betaald, moet dit negatieve feit bewijzen. De rekeningen van de opvolgende rentmeesters aan de ambachtsheeren van Dreischor over de jaren 1830 tot 1900 leveren het bewijs dat bedoelde erfpacht gedurende dat tijdvak geregeld is betaald.

Zierikzee 4 April 1905, bev. deels op andere gronden bij 's Gravenhage Hof 18 April 1906.

40. De artt. 24 en 25 der Algemeene Beginselen en Burgerlijke en Staatkundige Grondregels der Staatsregeling van 1798 hebben de onderhavige cijns niet vernietigd. De cijns is in 1802 gevestigd ten behoeve van hen, die opvolgend den titel van Ambachtsheer (vrouw) van Dreischor voeren en de rechten, daaraan verbonden, uitoefenen. De onderhavige cijns is een grondrente als bedoeld bij art. 784 B. W., waarop art. 802 B. W. toepasselijk is. Het bewijs van uitoefenen van het cijnsrecht rust niet op den eigenaar van den cijns, maar daarentegen het bewijs, van niet-uitoefenen op den cijnsplichtige.

's Gravenhage Hof 18 April 1906, bev. deels op andere gronden Zierikzee 4 April 1905.

Appel Bz. Bewijs Bz. 40. Dagv. Bz. 38. Erfpacht 39. Executie 38. Schrift. bew. Bz. 39. *Tienden* 38. *Verjaring Bz.* 39. *Zak. recht. en zak. lasten.*

GRONDWET, Z. GEDISTILLEERD, RECHTEN EN ACCIJNZEN.

GROOTBOEK, Z. HUWELIJKSGEMEENSCHAP.

GROSSE, Z. EXECUTIE, EXECUTOIR BESLAG.

HANDELING VOOR GEMEENE REKENING.

57. Waar de eischer stelt eene handeling voor gemeene rekening, kan hij niet vorderen zijn aandeel in eene afzonderlijke bate van de maatschap, maar heeft hij alléén recht op zijn aandeel in het saldo van de maatschap, de som, die zou overblijven nadat alle wederzijdsche vorderingen waren verrekend.

b H. R. 13 Maart 1903, Concl. conf.

58. De in casu ingestelde schadevordering maakt eigenlijk een deel uit van de vereffening en had niet afzonderlijk en los van deze mogen worden ingesteld.

Rotterdam 28 Maart 1906.

59. De vorming van een syndicaat, als zijnde eene associatie tot het aangaan van een of meer bijzondere of bepaalde handelsondernemingen maakt uit een handeling voor gemeene rekening, als bedoeld bij de art. 57 en 58 Kh. Dergelijke handelingen voor gemeene rekening kunnen worden verricht onder een gemeenschappelijken naam; derden hebben alleen eene rechtsvordering tegen diegenen, met wie zij hebben gehandeld. Ook waar de deelgenooten gezamenlijk zijn opgetreden vloeit daaruit voor hen, zonder uitdrukkelijk beding, geen hoofdelijke aansprakelijkheid voort.

Amsterdam 12 December 1902.

60. De aard van een syndicaat brengt niet mede het bestaan van eenigen band tusschen de deelnemers onderling, maar alleen tusschen den leider en elk der deelgenooten persoonlijk, weshalve de leider alleen tegenover elk hunner tot nakoming zijner verbintenis is gehouden.

c 's-Gravenhage Hof 26 Juni 1905, vern. 's-Gravenhage 25 Mei 1904.

61. Een syndicaatscontract moge, als handeling voor gemeene rekening, wellicht ook tot eene vordering tot scheiding en deeling of tot rekening en verantwoording tegen gedaagde als syndicaatslid aanleiding kunnen geven, eene vordering als de door eischer ingestelde, tot vergoeding der schade door gedaagde's bepaalde wanpraestatie veroorzaakt, wordt daardoor niet uitgesloten. De door eischer gestelde verplichting van gedaagde om zorg te dragen dat bij oprichting der ten processe bedoelde naamlooze vennootschap, deze het ten processe bedoelde proefapparaat zou overnemen voor de somme van f 12,000.— wordt den gedaagde in het syndicaatscontract niet uitdrukkelijk opgelegd. Toch zou die verplichting voor den gedaagde kunnen worden afgeleid uit art. 4 der syndicaatsacte, indien de gedaagde: a. óf tijdens het tot stand komen der overeenkomst uitsluitend eigenaar van bedoeld proefapperaat was, zoodat niemand dan hij daarover de beschikking had; b. òf bepaaldelijk was aangewezen om bij de totstandkoming der vennootschap voor de belangen van het syndicaat op te komen: hetgeen echter niet het geval is. De door eischer aan gedaagde opgedragen eed niet beslissend verklaard.

Breda 17 Mei 1904, bev. bij 's-Hertogenbosch Hof 6 Juni 1905.

Actie 58 v. Eed 61. Hoofd. verb. 59. Ontb. en nak. o. k. 61. Rek. en verantw. 61. Schadevergoeding 58. Scheid. en deeling 61. Syndikaat 59 v. *Verand. v. eisch.*

HANDELSAGENT.

49. De rechtsbetrekking tusschen maatschappij en agent is die van lastgeving, hoewel daarnaast een contract van dienstbetrekking tusschen partijen bestaat.

b Breda 2 Juni 1903. — In appel besliste 's-Hertogenbosch Hof 26 April 1904, dat de agent in ieder geval rekenplichtig was, hoe men de verhouding tot de maatschappij ook noeme, lastgeving, vertegenwoordiging of dienstbetrekking. Niettemin mocht rauwelijks tot betaling gedagvaard worden.

50. De wet houdt wel geene speciale bepalingen in betreffende overeenkomsten, waarbij handelsreizigers worden aangesteld, doch een handelsreiziger is een bezoldigd lasthebber, bevoegd om voor zijn principaal te handelen, overeenkomstig de instructies of den last, hem door dezen uitdrukkelijk verstrekt of die hem, naar de bestaande handelsgebruiken, stilzwijgend geacht kunnen worden te zijn verleend. Die instructie of volmacht van den reiziger vormt, ook al is zij eerst na diens aanstelling gegeven, dus een integreerend deel der overeenkomst.

Amsterdam 3 Maart 1905.

51. De agent van een buitenlandsch graanhuis, die een voor dat huis gesloten verkoop bij brief bevestigt, daarbij een exemplaar van het koopcontract aan den kooper ter teekening toezendt en daaraan toevoegt „het andere exemplaar voorzien van de handteekening des verkoopers ontvangt u spoedigst", gaat daarmede geen persoonlijke verbintenis aan om den kooper dat andere exemplaar te bezorgen.

Rotterdam 18 October 1905.

52. Het karakter van agent is gelegen in het doen van zaken voor zijn principaal. Een agent treedt ook daar als zoodanig op, wanneer hij de waren van zijn principaal op eigen naam

verkoopt. Een agent, aangesteld tot den verkoop van tarwebloem in een bepaald gedeelte des lands tegen genot van een commissieloon van 1 ten honderd van elken door hem gesloten en door den fabrikant genoteerden verkoop, terwijl die agent vol delcredere loopt tegen vergoeding van ½ ten honderd over de volle factuursbedragen — moet ook dan geacht worden te hebben gehandeld als agent, wanneer hij van zijn principaal koopt met het doel dit gekochte later, binnen den kring, waarvoor hij werd aangesteld, voor zich te verkoopen tegen alsdan door hem agent te bedingen prijzen.

's-Gravenhage Hof 2 April 1902, bevelende een onderzoek door deskundigen omtrent voren-staande vraag en eindarrest van 10 November 1902.

53. In het algemeen is de agent, die voor den handelaar bestellingen opneemt, niet de persoon, aan wie protesten tegen levering rechtsgeldig kunnen worden gedaan; in het onderwerpelijke geval niet, omdat de bestelling alleen door den agent is overgebracht, doch de koopovereenkomst tusschen partijen zelve is gesloten.

b Amsterdam 13 Januari 1905.

54. De uitdrukking „überträgt" in de hierna vermelde overeenkomst moet in dien zin worden uitgelegd, dat de appellant had den alleenverkoop van de bieren van geïntimeerde, met uitsluiting ook van deze laatste; de omstandigheid dat appellant instond voor de soliditeit der afnemers strookt ook geheel voor deze uitlegging. De overeenkomst terecht door den eersten rechter ontbonden wegens wanpraestatie door den appellant.

a 's Hertogenbosch Hof 28 November 1905.

55. De enkele grond, dat een reiziger of agent niet met zijn principaal over de zaken komt spreken levert geen wanpraestatie op.

Rotterdam Kgr. II 15 Mei 1905.

56. Zoo uit den aard der tusschen partijen bestaande verhouding als uit de bewoordingen der in deze tusschen haar gesloten overeenkomst, is af te leiden dat zij, voor zooveel het al of niet uitvoeren van bepaalde orders betreft, hebben willen derogeeren aan het algemeen voorschrift van art. 1296 B. W. De bedoeling van partijen bij de overeenkomst was dat niet de orders, maar de uitvoering der orders het recht op provisie zou doen ontstaan, zoodat gedaagde zich het recht voorbehield om niet verder uitvoering te geven aan reeds gedeeltelijk uitgevoerde orders.

a Amsterdam 16 December 1904.

57. Zoogenaamde onteigening van een verzekerd paard door den agent eener veeverzekeringmaatschappij. Niet-aansprakelijkheid van de maatschappij. De agent heeft in casu gehandeld buiten de bevoegdheid hem bij het reglement der maatschappij verleend, noch ook krachtens instructie of bijzondere machtiging, hem door de maatschappij gegeven. Dientengevolge moet worden aangenomen, dat hij op eigen verantwoordelijkheid eene handeling heeft gepleegd, waardoor hij als agent der maatschappij deze niet kan verbinden.

Wijk-bij-Duurstede, Kgr. 12 Juni 1904.

58. De agent eener verzekeringsmaatschappij, aangesteld op een plaats waar de maatschappij niet is gevestigd, doet namens haar de hem opgedragen werkzaamheden en verzekeringen en is dus haar lasthebber, doch zulks binnen de grens dier opdracht. In casu viel de door den agent gedane onteigening van een verzekerd dier, dat aan een ongeneeslijke ziekte leed, buiten de bevoegdheid van den agent. Nu de handeling van den agent valt buiten den hem verstrekten last, gaat zijn beroep op negotiorum gestio niet op.

Zutphen Kgr. 20 September 1904.

59. Volgens het gewone spraakgebruik is een dienstbode iemand, die diensten van huishoudelijken aard verricht voor zijn meester, waaronder de verrichtingen van een handelsreiziger niet kunnen worden gerangschikt. Ofschoon een handelsreiziger behoort tot de „handelsbedienden" valt, volgens het gewone spraakgebruik een „bediende-reiziger" niet onder het begrip „dienstboden."

Amsterdam 29 November 1905.

60. Bij aanstelling van een handelsreiziger voor een bepaalden tijd behooren de gewone regelen omtrent overeenkomsten te worden toegepast, zoodat ontslag vóór den bepaalden tijd, zonder wettige reden en zonder geheele betaling van het overeengekomen loon, voor den patroon eene wanpraestatie oplevert, waaraan de belanghebbende het recht kan ontleenen om hetzij nakoming, hetzij ontbinding der overeenkomst met schadevergoeding te vorderen.

Amsterdam 29 November 1905.

Assurantie 49, 57 v.
Handelsreiziger 59 v.
Huur v. dienst 49, 55, 59 v.
Koop en verkoop 51, 53.
Lastgeving 49 v.
Ontb. en nak. o. k. 54, 60.
Kek. en verant. 49.
Schuldoorzaak.
Valschheid Sz.
Voorwaarde 56.
Vrijwaring 58.

HANDELSREIZIGER, z. HANDELSAGENT, HUUR VAN DIENSTEN.

HANDLICHTING.

11. De Hooge Raad is onbevoegd kennis te nemen van een verzoek om meerderjarigverklaring van een ingezeten van Nederlandsch-Indië, ook al bevindt deze zich tijdelijk in Nederland. Art. 106 van het Reg.-Regl. van Ned.-Indië, in redelijken zin opgevat, kan niet geacht worden den eisch te stellen, dat de minderjarige kinderen van hen, die op de wet bij het vorig artikel bepaald, hun verblijf binnen Ned.-Indië gevestigd hebben, onverschillig of zij tijdens die vestiging reeds geboren waren of later geboren zijn, om mede het ingezetenschap van Ned.-Indië te verkrijgen, allen persoonlijk zouden moeten zijn voorzien van eene schriftelijke vergunning als bedoeld in art. 104 van het Reglement, zulks in strijd met art. 21 B. W. voor N. I., uit kracht waarvan minderjarigen van rechtswege de woonplaats hunner ouders of voogden volgen.

H. R. 23 Augustus 1904, Concl. conf.

Compet. Bz. 11.

HANDELSMERK, z. FABRIEKSMERK.

HAVENREGLEMENT, z. GEMEENTEBELASTING, STRAATSCHENDERIJ.

HAZARDSPELEN.

Bij n°. 12. — Waartegen de cass. is verw. bij *b* H. R. 29 December 1902, Concl. conf.

13. De vraag of een spel in den zin der artt. 456 en 457 Sr. een hazardspel is, moet hare oplossing vinden in den aard van het spel, niet in de meerdere of mindere vertrouwdheid van den speler met, zijne meerdere of mindere vaardigheid in het spel, waarvan voor hem de kansen van winst of verlies in meerdere of mindere mate afhangen. Een spel is volgens zijn aard in den zin der voormelde artikelen slechts dan een hazardspel, wanneer de uitkomst alléén van het toeval afhankelijk is.

b H. R. 29 December 1902, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's Gravenhage 22 Augustus 1902.

14. Van hazardspel kan eerst sprake zijn, zoo het spel van eenige behendigheid of vaardigheid van den speler onafhankelijk is en de kans op winst of verlies door louter toeval wordt beheerscht. Het onderhavige barakspel valt daaronder niet.

Rotterdam Kgr. I 5 April 1906.

Drankwet 14. | Spel en wed.schap 13.
Oplichting.

HEERLIJKE RECHTEN, Z.

HEETERDAAD, Z. REBELLIE.

HELING.

1. Voor zich zelven verkoopen, nl. ten eigen bate, niet voor den dader, is verkoopen uit winstbejag. Verkoopen uit winstbejag kan zijn: verbergen uit winstbejag en wordt dit zoodra men nl. nadat een misdrijf is gepleegd, het voorwerp van misdrijf afkomstig tot eigen voordeel bedekt, het aan de nasporing onttrekt of die bemoeilijkt. (Cf. art. 189 al. 2 Sr.).

Arnhem Hof 12 Januari 1905, waartegen de cass. is verw. bij *c* H. R. 24 April 1905, Concl. conf.

2. Opbrengst in art. 416 Sr. beteekent al wat eenig door misdrijf verkregen voorwerp door het van de hand te doen oplevert, waaronder ook zeer zeker valt een voorschot dat men ontvangt op hetgeen een dergelijk voorwerp bij eventueelen verkoop zal opleveren. Het art. vordert niet dat de heler of voordeeltrekkende het voorwerp hebbe ontvangen van dengene, die het door misdrijf verkreeg.

's Gravenhage Hof 29 Juni 1905.

3. Onder opbrengst van eenig door misdrijf verkregen voorwerp is te verstaan hetgeen zoodanig voorwerp heeft opgeleverd aan hem, die het door misdrijf heeft verkregen.

's Gravenhage 5 Juni 1905.

Cassatie Sr. | *Medeplichtigheid* 2.
Dagv. Sr. | *Overtr. stukken.*
Diefstal. | *Verduistering.*

HERBERGEN.

162. Ingevolge art. 188 Gem.wet behoort de politie over en derhalve de handhaving van de openbare orde in, en van de plaatselijke verordeningen omtrent de herbergen, tapperijen en alle voor het publiek openstaande gebouwen aan den burgemeester, waaruit volgt, dat, in afwijking van den regel van art. 179*a* Gem.wet, de uitvoering dezer verordening niet aan B. en W., doch alleen aan den burgemeester kan worden opgedragen.

a H. R. 9 Januari 1905, Concl. conf.

163. Art. 14 Pol.-verord. der gemeente Megen mist bindende kracht, daar al. 2 den Burgemeester de bevoegdheid geeft om, met wijziging van hetgeen het 1e lid omtrent den sluitingstijd van de daar vermelde localiteiten bepaalt, een anderen sluitingstijd vast te stellen en dus als wetgever op te treden.

a 's Hertogenbosch 25 Juni 1903.

164. Een verbod tegen het ontvangen van bezoekers in bierhuizen en dergelijke inrichtingen gedurende bepaalde uren is niet gericht tegen het recht der ingezetenen om zich te vereenigen en te vergaderen.

c H. R. 9 Februari 1903, Concl. conf.

165. Onaannemelijk is de bewering, dat hij, die meerdere der in art. 191 van de Alg. Pol. verordening van Amsterdam verboden handelingen (gelegenheid geven tot zang- „en" muziekuitvoering in een tapperij) gelijktijdig pleegt, buiten het bereik van het artikel zou zijn, terwijl de dispensatie van het verbod ten aanzien van één der handelingen zich uitteraard tot die ééne beperkt.

b H. R. 26 October 1903, Concl. conf. verw. de cass. tegen *c* Amsterdam 1 Mei 1903, waarbij was vern. Amsterdam Kgr. IV 15 Januari 1903.

166. Onder „houder" van een tapperij in den zin van art. 182 Alg. Politie-verord. van Amsterdam moet worden verstaan hij die in een tapperij het feitelijk beheer voert; daaronder valt ook de houder voor een ander tegen loon.

c Amsterdam 1 Mei 1903, vern. Amsterdam Kgr. IV 15 Januari 1903. — De cass. is verw. bij *b* H. R. 26 October 1903, Concl. conf.

167. Beklaagde is als houder van een bierhuis aansprakelijk volgens art. 188 der algemeene politieverordening van Amsterdam voor de in dat artikel genoemde overtreding, terwijl art. 190 dier verordening die aansprakelijkheid niet opheft nu omtrent de beide personen die hunne namen aan den agent, verbalisant, weigerden op te geven, niet is bewezen dat zij behoorden tot de leden van het gezin van den houder van het bierhuis.

Amsterdam 13 November 1903.

168. Het als tapster in de gemeente Arnhem niet door het publiek, reizigers uitgezonderd, ontruimd hebben harer tapperij gedurende den voor de sluiting bepaalden tijd. Waar blijkt, dat de man der beklaagde hoofd van het huis en het bedrijf is en de verordening dezen als „houder" beschouwt, is de vrouw, beklaagde, zelfs bij tijdelijke afwezigheid van haren man (tapper) daardoor niet „houdster" der tapperij geworden.

b Arnhem Hof 15 Juni 1905.

169. Waar niet alle soorten van bier onder de bedwelmende dranken gerangschikt kunnen worden, was de enkele aanduiding in de dagvaarding, dat de beklaagde een bierhuis hield, zonder meer, niet voldoende om deze inrichting te doen beschouwen als eene, waar bedwelmende drank aan het publiek verschaft wordt.

a H. R. 30 Mei 1904, Concl. conf.

170. De bedoelde kegelbaan is een lokaal tot het zetten van gelagen bestemd, in den zin van art. 11 Pol.-verord. van Rhenen. Strafbaar zijn ook de leden eener societeit als niet bij de verordening uitgezonderd.

Arnhem 20 Januari 1903, vern. Arnhem Kgr. 18 November 1902.

171. Welk de beteekenis zij van „huis" in art. 27 der in deze zaak toegepaste verordening, in elk geval omdat zij de inrichting tot het zetten van gelagen, zich in het huis bevindende.

c H. R. 9 Februari 1903, Concl. conf.

172. Het verbod van art. 189*a* der Alg. Pol.-verord. van Oudenbosch geldt ook voor ieder ander, die buiten den herbergier om in diens inrichting zonder de vereischte vergunning in het publiek muziek uitvoert.

b H. R. 8 Mei 1905, Concl. conf.

173. Zin en strekking van art. 38 der algemeene politieverordening van Meppel. Daarbij is op het in besloten tijd aanwezig zijn van bezoekers in een tapperij of kroeg ten aanzien van „de tappers of kroeghouders" geen straf gesteld, tenzij zij zonder vergunning van den burgemeester gelagen zetten of houden, wat volgens de feitelijke beslissing niet is ten laste gelegd. Zulks volgt ook niet uit de ten laste legging van het aanwezig hebben van bezoekers, daar het zeer goed mogelijk, dat een bezoeker aanwezig is, zonder dat gelag wordt gemaakt.

h H. R. 21 Mei 1906, Concl. conf.

Aanhouding.	*Gem. verord.* 162, 164 v., 171 v.
Aansprak. Sz. 166 v.	*Get. bew. Sz.*
Burgemeester 162.	*Mot. v. vonnissen.*
Cassatie Sz.	*Schrift. bew. Sz.*
Dagv. Sz. 169.	Vereen. en vergad. 164.
Delegatie 163.	*Zondagswet.*

HERBERGREGLEMENT, z. HERBERGEN, GEMEENTEVERORDENING, MOTIEVEN VAN VONNISSEN.

HINDERLIJK VOLGEN, z. GETUIGENBEWIJS SZ., WEGEN.

HINDERWET, z. INRICHTINGEN EN MAGAZIJNEN.

HONDENBELASTING, z. VERJARING SZ.

HONDEN EN KWAADAARDIGE DIEREN.

24. Vereischte der overtreding van art. 425 2° Sr. is enkel, dat het dier gevaarlijk zij, niet dat het als gevaarlijk bekend zij.

c H. R. 14 Maart 1904, Concl. conf.

HONDENREGLEMENT, z. GEMEENTEVERORDENING.

HONDSDOLHEID.

11. Nu bij art. 3 der wet van 5 Juni 1875 (Sb. 110), gelijk het zonder eenige overgangsbepaling is gewijzigd bij de artt. 1 en 2 der wet van 3 Februari 1902 (Sb. 14), is bepaald, dat het model van den muilkorf, waarvan de honden in het bij eerstgemeld artikel bedoeld geval moeten voorzien zijn, vastgesteld wordt door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, voldoet een bevelschrift van den burgemeester, inhoudende dat de honden moeten voorzien zijn van een muilkorf volgens het door den Minister van Binnenlandsche Zaken vastgesteld model, niet langer aan de vereischten der wet en is dus de overtreding van zoodanig bevelschrift niet strafbaar.

d H. R. 16 November 1903, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's Gravenhage 14 September 1903. — *c* H. R. 23 November 1903, Concl. conf.

12. Art. 350 al. 2 Sr. Onder „erf" in art. 7 der wet van 5 Juni 1875 (Sb. 110) is te verstaan de aanhoorigheid eener behuizing. De woning is alzoo overheerschend. Art. 7 heeft klaarblijkelijk op het oog het dooden der daarin genoemde dieren op staanden voet, zoodra zij onbeheerd op een vreemd erf worden aangetroffen.

Arnhem Hof 19 November 1903.

13. Een bevelschrift, dat bepaalt, dat de honden moeten voorzien zijn van een muilkorf volgens het model door den „Minister van Binnenlandsche Zaken" vastgesteld, behoort niet tot de bevelschriften in art. 6 der wet op de hondsdolheid genoemd. Vrijspraak.

's Gravenhage 15 Juni 1903.

Vern. en beschad. 12.

HOOFDELIJKE VERBINTENISSEN, z. AANSPRAKELIJKHEID SZ., HANDELING VOOR GEMEENE REKENING, ONRECHTMATIGE DAAD, VENNOOTSCHAP, VOOGDIJ.

HUISVREDEBREUK.

40. Veroordeeling op grond van art. 139 Sr. wegens het zich niet verwijderen uit een voor den openbaren dienst bestemd lokaal van een politie-bureau.

's Hertogenbosch 28 September 1905.

Mish. v. ambt. | *Woning.*

HULP- EN BERGLOON.

106. De bijzondere wijze van belooning is bij art. 561 Kh. toegestaan met het doel om in nood zijnde schepen te redden, waarbij zeker de plaats, waar de hulp verleend wordt, onverschillig is. Uit de plaatsing der artikelen kan alleen worden afgeleid, dat de nood, waaruit gered wordt, moet hebben bestaan gedurende eene zeereis, als hoedanig in het algemeen te beschouwen is de geheele reis van haven tot haven. Uit de artt. 462, 585 en 624 Kh. volgt, dat ook naar onze wet de begrippen zeereis en zeegevaar niet beperkt zijn tot reizen en gevaren in open zee.

b H. R. 12 Januari 1906, Concl. conf. vern. Amsterdam Hof 16 Januari 1905, waarbij was bev. Amsterdam 22 Mei 1903.

107. Art. 560 Kh. bedoelt met nood die buitengewone gevaren der zee, waaruit het schip niet met eigen kracht en eigen bemanning kan geraken en art. 561 Kh. kent slechts hulploon toe, wanneer een schip onder die omstandigheden weder wordt gebracht op eene veilige plaats in zee of uit zee in behouden haven. Van hulploon kan dus geen sprake zijn nu het schip zich niet in zee maar in de buitenhaven van IJmuiden en later in het kanaal van IJmuiden naar Amsterdam bevond.

Amsterdam Hof 16 Januari 1904, bev. Amsterdam 22 Mei 1903. — De beslissing is vern. bij *b* H. R. 12 Januari 1906, Concl. conf.

108. Indien een schip voldoende in staat is om zonder vreemde hulp zich te redden, is er geen sprake van „in nood verkeeren."

b Amsterdam Hof 24 Maart en 24 November 1905, bev. *c* Amsterdam 1 April 1904.

109. Beslissing dat het schip „in nood" verkeerde. Begrooting van hulploon.

Amsterdam Hof 17 October 1902.

110. Bij de beslissing of hulp- of bergloon verschuldigd is, komt niet in aanmerking het

oogenblik, waarop de overeenkomst gesloten werd, doch het oogenblik waarop de werkzaamheden tot vlotbrengen aanvingen. Waren op dat oogenblik reeds eenige vletterlieden aan boord van het schip dan is hulploon geen bergloon verschuldigd.

Rotterdam Arb. 5 April 1902.

111. Verschuldigdheid van bergloon aan bergers, die iets in het belang van schip en lading hebben verricht, wordt niet uitgesloten door het later optreden van anderen, die de verdere werkzaamheden hebben verricht en schip en lading in behouden haven brachten.

Rotterdam Arb. 26 Juni 1902.

112. Eisch tot betaling van hulp en bergloon ingesteld door een deel der personen die aan het verleenen van hulp hadden deelgenomen.

Alkmaar 14 April 1904.

113. Krachtens de uitdrukkelijke bepaling van art. 568 Kh. zijn aan de daar genoemde overeenkomsten, ten aanzien van assuradeuren, die daartoe geene toestemming hebben gegeven, geenerlei bindende kracht toe te kennen, zoodat geen termen bestaan tot toewijzing van het verzoek van den intervenieerenden, niet toegetreden, verzekeraar, om het bedrag van het hulploon „voor zoover voor hem bindend", te wijzigen.

a Amsterdam 1 Mei 1903.

114. De zin van art. 547 Kh. kan geen andere zijn dan dat zij, aan wie de schepen of goederen moesten worden overgegeven door hen, die bergloon te vorderen hebben, die overgifte niet kunnen eischen dan indien zij zelven genoegzame zekerheid stellen voor de voldoening dier bergloonen, zoodat de vraag of de zekerheid voldoende is tusschen hen moet worden uitgemaakt. Bij het bestreden arrest is terecht overwogen, dat de toepassing van voormeld artikel in het onderhavige geval niet gewijzigd wordt door hetgeen door den eischer in de oorspronkelijke dagvaarding is gesteld, nl. dat hij eene garantie van assuradeuren voor zijn te verdienen bergloon had verkregen, waaromtrent niet is gesteld, dat zij gegeven zou zijn tengevolge van eene tusschen de gedingvoerende partijen aangegane overeenkomst, zoodat die garantie niet kon tekort doen aan het den oorspronkelijken eischer door de wet gegeven recht om de zekerheid van den eigenaar van het schip te vorderen alvorens tot de overgifte daarvan over te gaan.

b H. R. 23 Februari 1906, Concl. conf.

115. De in casu door de zeesleepboot verleende hulp was voor haar geen zwaar werk en leverde voor haar geen gevaar op. Al de factoren in aanmerking nemende, waarop bij de begrooting van hulploon gelet moet worden, zonder voorlichting van deskundigen, het door gedaagde aangeboden bedrag van f 600.„ een voldoende belooning geoordeeld.

b Rotterdam 6 Januari 1904.

116. Bij de bepaling van den tijd, waarin de dienst is geschied, moet ook worden medegerekend de tijd, die de helpende boot heeft noodig gehad om op de plaats der redding te komen en vandaar weder terug te keeren. Toewijzing van f 10000.„

a Amsterdam 31 Maart 1905.

117. Begrooting op f 6000.„ van het hulploon toekomende aan een stoomvischschip voor het ten koste van zes dagen oponthoud in eigen bedrijf, sleepen uit zee naar IJmuiden van een ander dito in nood verkeerend schip.

Rotterdam 17 Mei 1905.

118. Ter bepaling van het bedrag van hulploon is wel rekening te houden met het gevaar, hetwelk de helper liep, maar niet met de mate van gevaar, waarin het geredde schip zich bevond. Factoren voor de bepaling van het bedrag aan hulploon; beding: no cure no pay. Toewijzing van f 50000.„

a Amsterdam 24 November 1905.

119. Verschillende factoren voor de bepaling van het bedrag van het hulploon; beding „no cure no pay." Toewijzing van f 35000.„, bij een aanbod van f 16000.„, terwijl gevorderd was f 56000.„ Veroordeeling der gedaagden in de proceskosten.

a Rotterdam 7 Februari 1906.

120. Begrooting van het bedrag van het bergloon. Strekking van het beding „no cure, no pay."

Rotterdam Arb. 15 Juni 1903.

Assurantie 113. | Zekerheid 114.
Procesk. Bz. 119.

HUURCERTERRECHT, Z. HUUR EN VERHUUR.

HUUR EN VERHUUR.

Bij nos. 739 en 740. — Bij Dordrecht 3 December 1902 werd na de verwijzing de vordering in conventie als onbewezen ontzegd.

I.

792. Beslissing dat er niet koop maar huur is. Beroep op rekening-courant tegenover een huurcontract.

's Hertogenbosch 27 Juni 1902.

793. Het huurcerterrecht, zooals dit is neergelegd in de conditiën van de verhuyringhe der Veenen in Sappemeer ende Foxhol beraempt bij den Heeren Burgemeesteren ende Raedt in Groningen van December 1628, is een in de Groninger Veenkoloniën van oudsher bekend persoonlijk recht. Uit niets blijkt dat het later een zakelijk recht zou zijn geworden. De huurmeier is in zijn actie tot ontruiming niet-ontvankelijk.

Winschoten 31 Januari 1906.

794. Wanneer bij eene huurovereenkomst is bepaald, dat in zeker geval de huurprijs nader onderling door partijen zal worden geregeld, en in dat geval die regeling door partijen niet wordt getroffen, vervalt de huurovereenkomst.

Zierikzee 1 November 1904.

795. Art. 1612 B. W., overeenkomstig de bepalingen van het oud-Hollandsch recht geformuleerd, doet de rechten en verplichtingen des verhuurders van rechtswege op den kooper overgaan, evenals of deze onder algemeenen titel aan den verkooper opvolgde. Bij verkoop krachtens art. 1223 B. W. wordt dus de kooper van het oogenblik dat de verkoop met opgevolgde overschrijving het verhuurde op hem doet overgaan, rechtens verhuurder. Onvoldoende betwisting van

de materieele en formeele juistheid der akten van hypotheek, koop en overschrijving.
b H. R. 20 April 1906, Concl. conf.

796. Wat art. 1612 B. W. bepaalt ten aanzien van verkoop geldt volgens de geschiedenis en het beginsel van dit artikel eveneens voor elke andere vervreemding, bij name dus ook voor inbreng in eene naamlooze vennootschap.
b H. R. 9 November 1906, Concl. conf. vern. *b* Amsterdam Hof 3 November 1905, waarbij was vern. Haarlem 17 November 1903.

797. Het recht tot tusschentijdsche opzegging van de pacht is bij den verkoop van het onroerend goed door den verkooper niet aan den kooper overgedragen.
b 's Gravenhage Hof 27 Juni 1904.

798. Een huurcontract, geldig gesloten tusschen twee personen die niet eigenaar waren, vervalt niet vanzelf doordat de huurder gedurende de huur pro parte eigenaar wordt.
's Hertogenbosch 27 Juni 1902.

799. De rechten en verplichtingen uit de huurovereenkomst voortvloeiende gaan, als niet anders is bedongen, bij overdracht van het gehuurde, op den nieuwen eigenaar over. De huurder is in zijne vordering tegen den opgevolgden eigenaar, tot herstel van gebreken aan het gehuurde, ontvankelijk, omdat de verplichting daartoe uit de huurovereenkomst voortvloeit; hier tegen doet niet af, dat de huurder zich beroept op een belofte van den vorigen eigenaar om de verlangde herstelling te doen. De in de beloften van den vorigen eigenaar begrepen erkenning van den onvoldoenden staat van het gehuurde heeft geen kracht tegenover den nieuwen eigenaar, tegenover wiens ontkenning de huurder het beweerde gebrek heeft te bewijzen.
a Amsterdam 4 Mei 1904.

800. Op den nieuwen eigenaar gaat niet over het recht op huurtermijnen, reeds vervallen ten dage van den eigendomsovergang. Wegens wanbetaling van zulke termijnen kan de nieuwe eigenaar dus ook niet de huur doen ontbinden.
Zaltbommel Kgr. 26 Januari 1904.

801. Vordering tot betaling van huurpenningen, ingesteld door den administrateur van den eigenaar. De wet stelt nergens als vereischte, om een onroerend goed te verhuren, dat men zij eigenaar of wettelijk vertegenwoordiger van dat goed, zoodat het verhuren van goed, waarvan men niet is eigenaar of diens wettelijke vertegenwoordiger, of eigen naam voor zichzelf, zeer wel denkbaar is. Indien dus vaststaat, dat de verhuurder voor zichzelf de huurovereenkomst heeft gesloten mist de huurder het recht de betaling der huurpenningen te weigeren, op grond dat de verhuurder niet is eigenaar, noch tot verhuren gerechtigd. De vordering ontzegd omdat, onder de in deze vaststaande omstandigheden, niet is bewezen, dat de verhuurder op eigen naam, voor zichzelf, de huurovereenkomst met den huurder heeft aangegaan.
Amsterdam 18 Mei 1904.

II A.

802. Wanneer bedongen is dat de huurder zal betalen vooruit zes maanden huur bij de aanvaarding van het huis en noch bij de sommatie noch bij de dagvaarding die huursom is aangeboden of eenige bereidverklaring daartoe betoond is, dan kan die sommatie tot beschikbaarstelling zonder meer geen uitwerking hebben. Door dit beding hebben partijen op ondubbelzinnige wijze te kennen gegeven dat de aanvaarding slechts kon plaats hebben met gelijktijdige betaling van de huurtermijn die vooruit betaalbaar was.
Maastricht 23 Februari 1905.

803. De vraag, of een verhuurder in een bepaald geval aan zijn leveringsplicht bij den aanvang der huur heeft voldaan, staat ter beoordeeling van den rechter, die dit feit met het oog op de omstandigheden zal moeten uitmaken, gelijk het hier is geschied.
b H. R. 5 December 1902, Concl. conf.

804. Hij die op 20 Maart een winkelhuis, zonder eenige restrictie verhuurt, kan zich niet aan zijn verplichting tot levering van het verhuurde onttrekken door zich daarop te beroepen dat de huurder niet is nagekomen zijn verplichtingen, voortspruitende uit een overeenkomst tot overneming van den koffiehuisinventaris, door hem op 21 Maart gesloten met hem, die zich toen als huurder, krachtens een vroeger huurcontract, in het perceel bevond.
Rotterdam 25 Januari 1904.

805. De schadevergoeding ex art. 1588 al. 2 B. W. omvat alleen vergoeding van werkelijk geleden schade, niet van winstderving. Het artikel kent slechts schadevergoeding toe voor gebreken van het verhuurde goed, welke het gebruik daarvan verhinderen, niet voor die welke het gebruik eenigszins bemoeilijken.
Leeuwarden Hof 21 December 1904, bev. op dit punt Groningen 30 October 1903.

806. Een door de sloot, welke den bij het gehuurde huis behoorenden tuin omgaf, veroorzaakte stank, welke het gehuurde huis binnendringt en zoo hevig is dat langere bewoning van het huis niet anders mogelijk was dan ten koste der gezondheid, moet beschouwd worden als een zoodanig ernstig gebrek dat het gebruik van het gehuurde daardoor verhinderd wordt. De verhuurder moet voor een dergelijk gebrek instaan en de huurder, het gebruik van het gehuurde missende, behoort tegelijkertijd en in dezelfde mate van zijne verplichtingen ontslagen te worden, hetgeen neerkomt op een ontbinding der huurovereenkomst, welke, later uitgesproken, terugwerkt tot op het oogenblik, waarop de huurder van het genot van het gehuurde verstoken is geweest. Voor de vordering tot ontbinding op dien grond is voorafgaande ingebrekestelling niet noodig.
Rotterdam 21 December 1903.

807. De door den verhuurder beweerde bekendheid van den huurder met het perceel bij de verhuring op grond van langdurig onderzoek, kan niet niet leiden tot niet-ontvankelijkheid van den huurder in zijn eisch tot ontbinding op grond van groote vochtigheid, stank, slakken, ratten en muizen, onvoldoende trekking in den schoorsteen en onreine atmospheer, doch wel, voor zoover die eisch gegrond is op laagheid van verdieping.
c Amsterdam 28 October 1904.

808. De clausule in het huurcontract, dat de huurder met het gehuurde volkomen bekend is en daarvan geen nadere omschrijving verlangt, ziet slechts op bekendheid met aard, ligging en omvang van het gehuurde, maar omvat niet be-

kendheid met allerlei min of meer verwijderde omstandigheden.

Rotterdam, 21 December 1903

809. Het door den verhuurder bouwen van een nieuwen schoorsteen voor een aangrenzend perceel, zelfs wanneer de huurder den nieuwen schoorsteen kan gebruiken, is niet te beschouwen als een noodzakelijke reparatie van het gehuurde. De in strijd met den wil des huurders, ten behoeve van een aangrenzend perceel, door den verhuurder aan het verhuurde verrichte werkzaamheden leveren in deze daden op strijdig met de verplichting van den verhuurder, om den huurder het rustig genot van het gehuurde te doen hebben. Hiertegen doet niets af een beroep van den verhuurder, als eigenaar van twee belendende perceelen, op de rechten en verplichtingen tusschen eigenaars van naburige erven, omdat geen grond bestaat tot analogische toepassing dier wetsbepalingen op de rechten en verplichtingen van verhuurder en huurder onderling.

Amsterdam 24 Februari 1904, bev. bij Amsterdam Hof 25 November 1904.

810. De huurder heeft zijn recht verwerkt om wegens het niet verven van den gevel en het besmet zijn door wandluizen ontbinding van de huurovereenkomst te vorderen, nu niet is gebleken dat hij, gedurende den tijd dat hij het pand heeft gebruikt, ter zake waarvan maatregelen tegen den verhuurder heeft genomen, terwijl wel is gebleken, dat hij het pand heeft ontruimd, toen hij, zij het ook ten onrechte, meende, dat de huur was geëindigd. Bovendien kan hij zich niet meer tot rechtvaardiging der ontbinding beroepen op het gebrek der wandluizen, omdat hij de besmetting kende, voor hij het pand betrok en des niettemin een half jaar later nog te kennen gaf, dat hij huurder wilde blijven.

's Hertogenbosch 3 Februari 1905.

811. Waar de bij eene dagvaarding tot verbreking der huurovereenkomst de gestelde gebreken niet in aanmerking komen, omdat zij reeds bestonden voor het aangaan der huur en van een beklag deswege werd afgezien, daar kan, ter motiveering der noodzakelijkheid van de bedoelde reparatiën, geen beroep worden gedaan, op een verbod van het „bouw- en woningtoezicht" om het gehuurde in den huidigen toestand te bewonen, omdat de bevoegdheid tot onbewoonbaarverklaring, krachtens de Woningwet, uitsluitend is toegekend aan den Gemeenteraad.

Amsterdam 7 Juni 1905.

812. Art. 1591 B. W. spreekt wel is waar van het onbewoonbaar worden van een huis voor den huurder en diens gezin, doch er bestaat geen aanleiding het artikel alleen te doen slaan op dit slechts bij wijze van voorbeeld genoemde geval en niet op een bierkelder.

Amsterdam Hof 12 April 1904.

813. In art. 1591 B. W. is alleen sprake van een onbewoonbaar huis, waarin gerepareerd moet worden, of van een huis, dat alleen onbewoonbaar is geworden ten gevolge van daaraan verrichte reparatiën, maar niet van een huis dat, door geheele of gedeeltelijke instorting, tijdelijk geheel onbewoonbaar is. De instorting geeft wel aanleiding tot eene vordering tot vergoeding van schade ex art. 1588 B. W., afgezien van die ex art. 1405 B. W.

b Amsterdam 30 Juni 1905.

II B.

814. Een plicht van den huurder om het gehuurde te gebruiken bestaat niet.

's Gravenhage Hof 30 October 1905.

815. De huurder, die, ingevolge de overeenkomst, verplicht is gedurende den huurtijd het gehuurde zelf te bewonen, moet geacht worden bekend te zijn met alle handelingen door derden in strijd met de overeenkomst op het gehuurde verricht, en daarvoor tegenover den verhuurder aansprakelijk, tenzij hij bewijze, dat die handelingen, in casu het wegvoeren van mest, hebben plaats gevonden tegen zijn wil en dat hij die niet heeft kunnen beletten.

Amsterdam 28 Januari 1904.

816. Art. 1617 B. W. vordert geene sommatie tot meubileering of zekerheidsstelling.

Haarlem 30 December 1902.

817. Door het niet gebruiken van het gehuurde overeenkomstig zijne bestemming en het daardoor laten verloopen van het vergunningsrecht is de huurder tot schadevergoeding gehouden.

Utrecht 28 October 1903.

818. Beteekenis der in het pachtcontract voorkomende bepaling: „het is den huurder verboden de weilanden van bestemming te doen veranderen, hooi, stroo of mest te verkoopen, hij moet al de mest op zijn gehuurde bezigen en moet bij het eindigen der huur de mest aan de woning achterlaten." De opvatting der rechtbank dat de strekking der bepaling is de verzekering van des verweerders voorrecht vindt geen steun in haar woordelijken inhoud noch kan zij worden gevonden in haar ratio. Het doel is eenvoudig, om het belang van den verhuurder bij het in goeden vruchtbaren staat blijven van zijne weilanden te verzekeren.

a 's Gravenhage Hof 13 November 1905, vern. 's Gravenhage 14 Februari 1905.

819. Overname door eischeresse van een huurcontract betreffende onroerende goederen „waarin café met vergunning" later bleek dat in een gedeelte van het gehuurde geen sterke drank mocht worden verkocht. Uitgaven door den huurder gedaan tot het bekomen van vergunning voor dat gedeelte (aankoop van twee bestaande vergunningen, rechtskundige bijstand enz.) Vordering tegen den verhuurder tot schadeloosstelling wegens die uitgaven, welke de verhuurder blijkbaar niet verkoos te doen en wegens het ontbreken der vergunning over zeker tijdsverloop. Niet-ontvankelijkverklaring der eerste op negotiorum gestio gegronde vordering, omdat de gedaagde uitsluitend bevoegd en desverkiezende volkomen in staat zou geweest zijn om zijn eigen zaak te behartigen. Beslissing omtrent de tweede dat het gemis van een in de huurovereenkomst vermeld vergunningsrecht in deze niet kan worden beschouwd als een gebrek van het verhuurde goed in den zin van art. 1588 B. W.

a Amsterdam 18 Januari 1905.

820. Het door gedaagden aan eischers te betalen bedrag, als vergoeding van de schade door gedaagden aan een deel van het gehuurde toegebracht, kan niet worden gecompenseerd met de waardevermeerdering van een ander deel van het gehuurde, door gedaagden, zij het ook

NEDERLANDSCHE

PASICRISIE.

NEDERLANDSCHE PASICRISIE,

BEVATTENDE

IN ALPHABETISCHE METHODE

DEN ZAKELIJKEN INHOUD VAN ALLE IN NEDERLAND
GEWEZEN RECHTERLIJKE BESLISSINGEN

EN

DE CHRONOLOGISCHE LIJST

DIER BESLISSINGEN, MET OPGAVE VAN AL DE VERZAMELINGEN
VAN RECHTSPRAAK WAARIN ZIJ GEVONDEN WORDEN,

DOOR

wijlen Mr. Eug. VAN OPPEN,

ADVOCAAT EN PROCUREUR TE MAASTRICHT.

EN

Mr. L. VAN OPPEN,

NOTARIS TE GULPEN,

VOORTGEZET DOOR

Mr. AUG. SAVELBERG,

ADVOCAAT-PROCUREUR EN RECHTER PLAATSVERVANGER.

EN

Mr. L. B. J. VAN OPPEN,

GEMEENTE-SECRETARIS TE MAASTICHT.

CHRONOLOGISCH GEDEELTE 7e VERVOLG.

HEUSDEN,
L. J. VEERMAN,
1907.

NEDERLANDSCHE

PASICRISIE.

7e VERVOLG.

CHRONOLOGISCH GEDEELTE.

Uitspraken vóór 1 Januari 1902.

April				**1899.**
21 H. Mil. Ger.	staat		in	T. v. S. XV, p. 4
Augustus.				
30 *a* H. Mil. Ger.	»		»	T. v. S. XV, p. 11.
30 *b* H. Mil. Ger.	»		»	T. v. S. XV, p. 31.
September.				
15 H. Mil. Ger.	»	ook	»	T. v. S. XV, p. 33.
October				
6 *c* Amsterdam	»		»	M. v. H. 1903, 33.
13 H. Mil. Ger.	»		»	T. v. S. XV, p. 89.
20 H. Mil. Ger.	»		»	T. v. S. XV, p. 10.
November				
2 Leeuwarden Hof	»	ook	»	T. v. S. XV, p. 61.
Januari				**1900.**
2 Winschoten	»		»	P. v. J. 207.
April				
5 Amsterdam	»		»	W. 7420.
5 Arnhem	»	ook	»	W. 8111. — N. W. 264. — W. v. N. R. 1817.
11 Rotterdam	»	ook	»	P. v. J. 1903, 294. — M. v. H. 1903, 84.
Mei				
6 *b* Rotterdam	»		»	P. v. J. 316.
Juni				
16 Leeuwarden Hof	»	ook	»	T. v. S. XV, p. 19.
28 Leeuwarden Hof	»	ook	»	T. v. S. XV, p. 29.
Juli				
24 's Gravenhage	»		»	W. 8085.
October				
1 Utrecht	»		»	W. 7517.
November				
21 Amsterdam Hof	»		»	P. v. J. 313.
December				
12 's Gravenhage	»		»	W. 7864.

Februari. **1901.**

1 Groningen staat in P. v. J. 223.
14 Leeuwarden Hof » » T. v. S. XV, p. 17.
19 Breda » » W. 8003.
21 Leeuwarden Hof » » T. v. S. XV, p. 35.
27 Rotterdam » ook » P. v. J. 343.

Maart.

13 Amsterdam » » W. 7943.
14 *b* Zwolle » » W. 7964.
20 *b* Amsterdam » » P. v. J. 236.

April.

3 *a* 's Gravenhage » ook » P. v. J. 282.
12 Suriname H. v. J. » » W. 7867.
15 Rotterdam » ook » P. v. J. 286.
18 Leeuwarden Hof » » T. v. S. XV, p. 36.
24 's Gravenhage » ook » P. v. J. 260.
30 Zierikzee » » W. 8152.

Mei.

23 Leeuwarden Hof » ook » T. v. S. XV, p. 32.

Juni.

12 Zutphen » » T. v. S. XV, p. 20.
12 Gouda Kgr. » » T. v. S. XV, p. 125.
14 Amsterdam » » W. 8370.
19 *a* Amsterdam » ook » P. v. J. 280.
19 Winschoten » » W. 7924. — P. v. J. 335.
19 Zutphen » » T. v. S. XV, p. 17.
21 Hoorn Kgr. » » W. 7862.
25 Zutphen » » T. v. S. XV, p. 27.
28 *a* H. R. » ook » M. v. H. 1902, 247.
29 Gouda Kgr. » » T. v. S. XV, p. 143.

Juli.

23 Amsterdam Kgr. IV » » T. v. S. XV, p. 109.
29 H. R. » ook » M. v. H. 1902, 258.
29 Groningen » » W. v. N. R. 1836.

Augustus.

7 Zutphen » » T. v. S. XV, p. 27.
24 Curaçao H. v. J. » » W. 7840.
30 Suriname H. v. J. » » W. 7858.

September.

4 Amsterdam » » W. 7826.
10 Alkmaar » » W. 7862.
19 Leeuwarden Hof » » T. v. S. XV, p. 23.

October.

2 Zutphen » » T. v. S. XV, p. 16.
9 Zutphen » » T. v. S. XV, p. 39.
15 's Gravenhage » » W. 7964.
23 Zutphen » » T. v. S. XV, p. 21.
23 *a* Gouda Kgr. » » T. v. S. XV, p. 56, 57.
23 *b* Gouda Kgr. » » T. v. S. XV, p. 93, 94.
31 Leeuwarden Hof » » T. v. S. XV, p. 34.
31 Amsterdam Kgr. III » » M. v. H. 1902, 129.

November.

1 H. Mil. Ger. » » T. v. S. XV, p. 88.

1901.

November.

6 Rotterdam	staat	ook	in	M. v. H. 1902, 275.
6 *a* Gouda Kgr.	»		»	T. v. S. XV, p. 5.
6 *b* Gouda Kgr.	»		»	T. v. S. XV, p. 11.
6 *c* Gouda Kgr.	»		»	T. v. S. XV, p. 106.
11 's Gravenhage Hof	»		»	M. v. H. 1902, 142.
18 Rotterdam	»	ook	»	P. v. J. 221.
20 Rotterdam	»		»	W. 7901.
27 Gouda Kgr.	»		»	T. v. S. XV, p. 132.
28 *b* Leeuwarden Hof	»	ook	»	T. v. S. XV, p. 20.
28 Arnhem	»	ook	»	W. 8012. — N. W. 228. — W. v. N. R 1786.

December.

6 *c* H. R.	»	ook	»	M. v. H. 1902, 253.
13 Hoorn Kgr.	»		»	T. v. S. XV, p. 96.
16 Assen	»		»	W. 8121. — W. B. A. 2910.
18 Amsterdam	»	ook	»	P. v. J. 254.
18 's Gravenhage	»		»	W. 7935.
19 Arnhem	»		»	W. 8079.
27 *a* Hoorn Kgr.	»		»	T. v. S. XV, p. 98.
27 *b* Hoorn Kgr.	»		»	T. v. S. XV, p. 99.
31 *a* Gouda Kgr.	»		»	T. v. S. XV, p. 53.
31 *b* Gouda Kgr.	»		»	T. v. S. XV, p. 110.
31 *c* Gouda Kgr.	»		»	T. v. S. XV, p. 139.

Januari.	1902.
3 H. R.	v. d. H. B. R. 68, 1. — W. 7705. — R. 190, § 1, p. 1. — P. v. J. 1902, 115.
3 *a* Amsterdam Hof	W. 7743.
3 *b* Amsterdam Hof	M. v. H. 1903, 35.
3 Amsterdam	P. v. J. 1902, 182.
4 Almelo	P. v. J. 1902, 118.
6 *a* H. R.	v. d. H. Bel. 16, 44. — W. 7706. — R. 190, § 3, p. 15. — P. v. J. 1902, 116.
6 *b* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 1. — W. 7708. — P. v. J. 1902, 124.
6 *c* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 12. — W. 7709. — R. 190, § 2, p. 10. — P. v. J. 1902, 116.
6 *d* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 9. — W. 7710. — P. v. J. 1902, 127.
6 *e* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 1. — W. 7711. — P. v. J. 1902, 114.
6 's Gravenhage Hof	W. 7813. — P. v. J. 294. — M. v. H. 1902, 51.
7 Amsterdam	P. v. J. 202.
8 Amsterdam Hof	P. v. J. 1902, 176. — W. v. N. R. 1720.
8 *a* Arnhem Hof	W. 7760.
8 *b* Arnhem Hof	W. 7765.
8 *c* Arnhem Hof	W. 7761.
8 *a* Almelo	W. 7730.
8 *b* Almelo	W. 7824.
8 Amsterdam	P. v. J. 1902, 194.
8 *a* Rotterdam	W. 7802.
8 *b* Rotterdam	W. 7835.
8 Utrecht	W. 7711. — N. W. 128.
8 Rotterdam R. v. B.	W. 7772.
9 Alkmaar	W. 7752. — W. v. N. R. 1679. — N. W. 143. — P. W. 1902, 43.
9 Arnhem	W. 7763. — N. W. 150.
10 H. R.	v. d. H. B. R. 68, 9. — W. 7706. — R. 190, § 4, p. 28. — P. v. J. 1902, 121. — W. v. N. R. 1686. — N. W. 126.
10 *a* Amsterdam	W. 7747.
10 *b* Amsterdam	P. v. J. 1902, 184.
10 's-Hertogenbosch	W. 7965.
10 Venlo	W. 7733.
13 *a* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 17. — W. 7707. — R. 190, § 5, p. 37. — P. v. J. 1902, 115.
13 *b* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 5. — W. 7711. — R. 190, § 7, p. 49. — P. v. J. 1902, 124. — G.Stem 2640.
13 *c* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 16. — W. 7712. — P. v. J. 1902, 118.
13 *d* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 21. — W. 7714. — R. 190, § 6, p. 42. — P. v. J. 1902, 126.
13 Rotterdam	W. 7922. — W. v. N. R. 1763.
14 Arnhem Hof	W. 7723. — P. v. J. 1902, 129.
14 's-Hertogenbosch Hof	W. 7755. — W. v. N. R. 1699.
15 *a* Arnhem Hof	W. 7725 (7747).
15 *b* Arnhem Hof	W. 7779. — N. W. 151.
15 Zwolle	P. v. J. 225. — W. v. N. R. 1738.
16 Amsterdam	W. 7780.
17 H. R.	v. d. H. Bel. 16, 55. — W. 7710. — R. 190, § 8, p. 64. — P. v. J. 1902, 115. — G.Stem 2641. — W. B. A. 2753.

Januari. **1902.**

17 Amsterdam Hof W. 7731.
17 *a* Amsterdam P. v. J. 1902, 170.
17 *b* Amsterdam P. v. J. 1902, 186.
17 *c* Amsterdam P. v. J. 1902, 192.
17 Middelburg W. 7734. — N. W. 137.
20 *a* H. R. v. d. H. Sr. 1902, 34. — W. 7716. — R. 190, § 10, p. 83. — P. v. J. 1902, 118.
20 *b* H. R. v. d. H. Sr. 1902, 27. — W. 7717. — R. 190, § 9, p. 76. — P. v. J. 1902, 120.
20 's-Gravenhage Hof W. 7778. — P. v. J. 1902, 156. — M. v. H. 1902, 69.
20 Arnhem W. 7744.
20 Rotterdam P. v. J. 221.
21 's-Gravenhage W. 7857. — N. W. 179.
21 Winschoten P. v. J. 1902, 151, 152.
21 *a* Helder Kgr. T. v. S. XV, p. 58.
21 *b* Helder Kgr. T. v. S. XV, p. 99.
22 *a* Arnhem Hof W. 7755. — W. v. N. R. 1713. — N. W. 145.
22 *b* Arnhem Hof W. 7780.
22 Amsterdam P. v. J. 1902, 186.
22 *a* Rotterdam W. 7804.
22 *b* Rotterdam W. 7813.
22 Winschoten P. v. J. 215.
22 Zutphen W. 7738.
23 's-Gravenhage Hof W. 7785.
23 Amsterdam P. v. J. 1902, 197.
23 Groningen W. 7736.
23 Rotterdam P. v. J. 1902, 122.
23 Enschede Kgr. W. 7916.
24 *a* H. R. v. d. H. B. R. 68, 22. — W. 7714. — R. 190, § 11, p. 92. — P. v. J. 1902, 128. — N. W. 130.
24 *b* H. R. v. d. H. B. R. 68, 27. — W. 7716. — R. 190, § 12, p. 98. — P. v. J. 1902, 117.
24 Amsterdam Hof W. 7715.
24 *a* Amsterdam W. 7746. — N. W. 145.
24 *b* Amsterdam P. v. J. 1902, 190.
24 *c* Amsterdam P. v. J. 1902, 197.
24 *d* Amsterdam P. v. J. 212.
24 's Hertogenbosch W. 7960.
24 Utrecht P. v. J. 1902, 125.
25 Amsterdam W. 7783. — N. W. 154.
27 *a* H. R. v. d. H. Sr 1902, 42. — W. 7718. — P. v. J. 1902, 120.
27 *b* H. R. v. d. H. G. Z. 47, 18. — W. 7719. — R. 190, § 13, p. 106. — P. v. J. 1902, 133.
27 Rotterdam W. 7829. — P. v. J. 217. — W. v. N. R. 1733. — N. W. 168.
28 Amsterdam M. v. H. 1902, 267.
28 Breda W. 7763.
28 Haarlem W. 7716.
29 Leeuwarden W. 7763. — P. v. J. 1902, 133.
29 Rotterdam W. 7820.
29 Zutphen W. 7744.
29 *a* Gouda Kgr. T. v. S. XV, p. 51.

Januari.	**1902.**
29 *b* Gouda Kgr.	T. v. S. XV, p. 124.
29 Zuidbroek Kgr.	P. v. J. 1902, 161.
30 Leeuwarden Hof	T. v. S. XV, p. 14.
30 Amsterdam	P. v. J. 214.
30 *a* Haarlem	P. v. J. 1902, 145.
30 *b* Haarlem	P. v. J. 1902, 147.
31 *a* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 35. — W. 7709. — R. 190, § 14, p. 113. — P. v. J. 1902, 119. — W. v. N. R. 1682. — P. W. 1901, 302. — N. W. 127.
31 *b* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 43. — W. 7717. — R. 190, § 15, p. 122. — P. v. J. 1902, 123. — W. v. N. R. 1702.
31 *c* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 52. — W. 7718. — R. 190, § 16, p. 132. — P. v. J. 1902, 119.
31 Amsterdam Hof	W. 7746.
31 Amsterdam	P. v. J. 1902, 199.
31 Groningen	W. 7734. — P. v. J. 1902, 113. — W. v. N. R. 1693. — N. W. 137.
31 's Hertogenbosch	W. 7763. — P. v. J. 1902, 120.
Februari.	
1 Amsterdam Hof	W. 7754.
3 *a* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 29. — W. 7720. — R. 190, § 17, p. 137. — P. v. J. 1902, 135.
3 *b* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 24. — W. 7721. — R. 190, § 18, p. 145. — P. v. J. 1902, 124.
3 *c* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 52. — W. 7722. — P. v. J. 1902, 122.
4 *a* Arnhem	W. 7767. — P. v. J. 1902, 179.
4 *b* Arnhem	P. v. J. 1902, 175.
4 *a* 's Gravenhage	W. 7805. — P. v. J. 225. — M. v. H. 1903, 149. — N. W. 164.
4 *b* 's Gravenhage	W. 7793. — W. v. N. R. 1711. — P. W. 1901, 311. — N. W. 155.
5 's Hertogenbosch Hof	W. 7763. — P. v. J. 1902, 120.
5 Rotterdam	W. 7824.
5 Utrecht	W. 7729.
5 Groningen Kgr.	W. 7744. — P. v. J. 1902, 161.
6 Maastricht	W. 7815. — W. v. N. R. 1722. — N. W. 163.
7 *a* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 65. — W. 7720. — R. 190, § 19, p. 152. — P. v. J. 1902, 125.
7 *b* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 57. — W. 7721. — R. 190, § 20, p. 162. — P. v. J. 1902, 123. — W. v. N. R. 1703.
7 Amsterdam Hof	N. W. 144. = *e* Amsterdam 7 Februari 1902.
7 *a* Amsterdam	W. 7792. — P. v. J. 1902, 192. — M. v. H. 1902, 96.
7 *b* Amsterdam	W. 7785. — N. W. 154.
7 *c* Amsterdam	W. 7781.
7 *d* Amsterdam	W. 7755.
7 *e* Amsterdam	W. 7754.
7 *f* Amsterdam	P. v. J. 1902, 195.
7 Middelburg	W. 7742.
7 Hoorn Kgr.	T. v. S. XV, p. 100.
10 *a* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 58. — W. 7723. — R. 190, § 21, p. 170. — P. v. J. 1902, 122.

Februari.	**1902.**
10 *b* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 62. — W. 7724. — R. 190, § 22, p. 175. — P. v. J. 1902, 122.
10 *c* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 36. — W. 7725. — P. v. J. 1902, 129.
10 *a* 's Gravenhage Hof	W. 7759. — P. v. J. 1902, 152.
10 *b* 's Gravenhage Hof	W. 7745. — P. v. J. 1902, 142. — N. W. 142.
11 Assen	W. 7839. — P. v. J. 211.
12 Leeuwarden	W. 7789. — P. v. J. 228. — G.stem 2660.
12 Middelburg	W. 7812.
12 Utrecht	W. 7740.
12 *a* Gouda Kgr.	T. v. S. XV, p. 12.
12 *b* Gouda Kgr.	T. v. S. XV, p. 95.
13 Heerenveen	P. v. J. 1902, 122.
13 Sliedrecht Kgr.	W. 7807.
14 H. R.	v. d. H. B. R. 68, 74. — W. 7719. — R. 190, § 23, p. 181. — P. v. J. 1902, 119.
17 *a* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 75. — W. 7726. — R. 190, § 27, p. 213. — P. v. J. 1902, 126.
17 *b* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 68. — W. 7727. — R. 190, § 26, p. 205. — P. v. J. 1902, 131.
17 *c* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 86. — W. 7728. — R. 190, § 24, p. 190. — P. v. J. 1902, 126.
17 *d* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 91. — W. 7729. — R. 190, § 25, p. 196. — P. v. J. 1902, 135.
17 *e* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 80. — W. 7729. — R. 190, § 28, p. 218. — P. v. J. 1902, 127.
17 's Gravenhage Hof	W. 7761.
17 's Gravenhage	W. 7780. — P. v. J. 1902, 135.
17 Rotterdam	P. v. J. 1902, 166.
18 's Hertogenbosch Hof	W. 7761.
18 Breda	W. 7755.
19 Arnhem Hof	W. 7767.
19 Leeuwarden	W. 7771. — P. v. J. 1902, 163.
19 *a* Rotterdam	W. 7826.
19 *b* Rotterdam	W. 7836.
20 Amsterdam Hof	M. v. H. 1902, 137.
20 *a* Arnhem	W. 7749.
20 *b* Arnhem	W. 7752. — W. v. N. R. 1705.
20 Maastricht	W. v. N. R. 1682.
21 H. R.	v. d. H. B. R. 68, 82. — W. 7726. — R. 190, § 29, p. 225. — P. v. J. 1902, 136.
21 Amsterdam Hof	P. v. J. 1902, 166.
21 Groningen	W. 7743. — P. v. J. 1902, 119.
22 Rotterdam Kgr. III	T. v. S. XV, p. 106.
24 *a* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 99. — W. 7730. — R. 190, § 30, p. 229. — P. v. J. 1902, 127.
24 *b* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 113. — W. 7730. — R. 190, § 31, p. 235. — P. v. J. 1902, 133.
24 *c* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 109. — W. 7732. — P. v. J. 1902, 139.
24 *d* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 105. — W. 7733. — P. v. J. 1902, 129.
24 's Gravenhage Hof	W. 7795. — P. v. J. 1902, 184.
25 Arnhem	W. 7764. — P. v. J. 1902, 175.
26 Arnhem Hof	W. 7777.

Februari	**1902.**
26 's Hertogenbosch Hof	W. 7741. — P. v. J. 1902, 126.
26 Dordrecht	W. 7782.
26 's Gravenhage	W. 7735. — N. W. 136.
26 Rotterdam	W. 7821.
26 Zwolle	W. 7722.
27 H. R.	v. d. H. B. R. 68, 86. — W. 7715. — R. 190, § 32, p. 244. — P. v. J. 1902, 121. — W. v. N. R. 1681. — N. W. 129.
27 Leeuwarden Hof	W. 7773.
27 Leeuwarden	W. 7769.
27 Leeuwarden Kgr.	W. 7750.
27 Rotterdam Kgr. I	P. v. J. 1902, 141.
28 *a* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 100. — W. 7727. — R. 190, § 33, p. 259. — P. v. J. 1902, 127.
28 *b* H. R.	v. d. H. B. R. 16, 66. — W. 7728. — R. 190, § 34, p. 269. — P. v. J. 1902, 130.
28 Tiel	W. 7934.
Maart.	
3 *a* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 121. — W. 7735. — R. 190, § 35, p. 276. — P. v. J. 1902, 129.
3 *b* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 43. — W. 7734. — P. v. J. 1902, 145.
3 *a* 's Gravenhage Hof	W. 7799. — P. v. J. 1902, 140.
3 *b* 's Gravenhage Hof	W. 7807. — M. v. H. 1902, 317.
3 Tilburg Kgr.	W. 7780. — W. B. A. 2777.
4 's Hertogenbosch Hof	W. 7748. — N. W. 153.
4 Haarlem	W. 7828.
5 Arnhem Hof	W. 7796.
5 Amsterdam	P. v. J. 206.
5 Dordrecht	W. 7759.
5 Maastricht	W. 7791.
5 Utrecht	P. v. J. 1902, 132.
5 Gouda Kgr.	T. v. S. XV, p. 132.
6 Roermond	W. 7772.
7 *a* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 106. — W. 7731. — R. 190, § 36, p. 282. — P. v. J. 1902, 132. — G.stem 2642. — W. v. N. R. 1704.
7 *b* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 115. — W. 7732. — R. 190, § 37, p. 292. — P. v. J. 1902, 134.
7 *a* Amsterdam Hof	P. v. J. 1902, 160.
7 *b* Amsterdam Hof	P. v. J. 1902, 178.
7 's Gravenhage Hof	W. 7762.
7 Amsterdam	W. 7804. — M. v. H. 1903, 137.
7 Groningen	W. 7747. — W. v. N. R. 1697.
7 's Hertogenbosch	W. 7973. — W. v. N. R. 1692.
10 *a* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 143. — W. 7736. — R. 190, § 40, p. 312. — P. v. J. 1902, 131.
10 *b* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 47. — W. 7737. — R. 190, § 41, p. 317. — P. v. J. 1902, 131. — W. B. A. 2762.
10 *c* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 130. — W. 7738. — R. 190, § 39, p. 306. — P. v. J. 1902, 135.
10 *d* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 52. — W. 7739. — R. 190, § 42, p. 322. — P. v. J. 1902, 133. — G.stem. 2643.

Maart.	**1902.**
10 *e* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 127. — W. 7740. — P. v. J. 1902, 139.
10 *f* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 135. — W. 7741. — R. 190, § 38, p. 301. — P. v. J. 1902, 133.
10 *g* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 140. — W. 7742. — P. v. J. 1902, 133.
10 's Gravenhage Hof	W. 7816.
12 Arnhem Hof	W. 7800.
12 Amsterdam	P. v. J. 1902, 183.
12 Middelburg	W. 7787.
12 Rotterdam	W. 7834.
13 Leeuwarden Hof	W. 7752.
14 *a* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 123. — W. 7733. — R. 190, § 44, p. 339. — P. v. J. 1902, 132.
14 *b* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 128. — W. 7734. — R. 190, § 43, p. 331. — P. v. J. 1902, 134.
14 *a* Amsterdam Hof	W. 7779. — N. W. 151.
14 *b* Amsterdam Hof	W. 7778.
14 Winschoten	W. 7776. — P. v. J. 1902, 161. — G.stem 2660.
14 Utrecht Kgr.	T. v. S. XV, p. 112.
17 *a* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 174. — W. 7743. — R. 190, § 45, p. 344. — P. v. J. 1902, 138.
17 *b* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 158. — W. 7744. — P. v. J. 1902, 138.
17 *c* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 148. — W. 7745. — P. v. J. 1902, 131.
17 *d* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 164. — W. 7746. — R. 190, § 46, p. 355. — P. v. J. 1902, 145.
17 *e* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 59. — W. 7747. — R. 190, § 47, p. 366. — P. v. J. 1902, 143. — G.stem 2651.
17 Amsterdam Hof	P. v. J. 1902, 170.
17 's Gravenhage Hof	W. 7811. — P. v. J. 1902, 146. — N. W. 161. — P. W. 1902, 93.
17 Rotterdam	W. 7839.
18 's Hertogenbosch Hof	W. 7767.
18 Breda	W. 7942. — N. W. 207.
19 Arnhem Hof	W. 7745.
19 Amsterdam	P. v. J. 204.
19 *a* Rotterdam	W. 7835.
19 *b* Rotterdam	W. 7828.
19 Utrecht	W. 7753. — N. W. 143.
19 Gouda Kgr.	T. v. S. XV, p. 129.
20 's Gravenhage Hof	P. v. J. 1902, 143.
20 Haarlem	P. v. J. 1902, 167.
21 Amsterdam	P. v. J. 249.
21 Tiel	W. 7795. — W. v. N. R. 1712. — N. W. 156.
24 *a* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 214. — W. 7748. — R. 190, § 48, p. 375. — P. v. J. 1902, 141.
24 *b* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 72. — W. 7749. — P. v. J. 1902, 139.
24 *c* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 66. — W. 7751. — P. v. J. 1902, 143.
24 *a* 's Gravenhage Hof	W. 7740.
24 *b* 's Gravenhage Hof	W. 7827. — P. v. J. 1902, 158. — W. v. N. R. 1726.
25 Alkmaar	W. 7852.
26 Amsterdam Hof	P. v. J. 1902, 165.
26 Arnhem Hof	W. 7806. — N. W. 166.

Maart.	**1902.**
26 *a* Amsterdam	P. v. J. 1902, 185.
26 *b* Amsterdam	P. v. J. 206.
26 *c* Amsterdam	M. v. H, 1902, 166. — N. W. 196.
26 's Gravenhage	W. 7774. — N. W. 150.
26 's Hertogenbosch	W. v. N. R. 1687.
26 Utrecht	W. 7749. — N. W. 142.
26 Zwolle	W. 7816. — P. W. 1902, 10. — N. W. 171.
27 Amsterdam	P. v. J. 1902, 191.
27 Heerenveen	P. v. J. 1902, 165.
27 Winschoten	W. 7799. — P. v. J. 1902, 138. — W. B. A. 2766.
28 Amsterdam	P. v. J. 1902, 190.
April.	
1 *a* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 198. — W. 7752. — P. v. J. 1902, 138.
1 *b* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 78. — W. 7750. — R. 190, § 49, p. 390. — P. v. J. 1902, 135.
1 *a* 's Hertogenbosch Hof	W. 7753. — W. B. A. 2774.
1 *b* 's Hertogenbosch Hof	W. 7814.
1 Maastricht Kgr.	W. 7788.
2 *a* 's Gravenhage Hof	P. v. J. 1902, 164.
2 *b* 's Gravenhage Hof	W. 7825.
2 *c* 's Gravenhage Hof	W. 7850. — P. v. J. 1905, 454.
2 's Gravenhage	W. 7743. — W. B. A. 2765.
2 *a* Utrecht	W. 7757.
2 *b* Utrecht	W. 7760. — W. v. N. R. 1707. — N. W. 147.
3 Roermond	W. 7801.
4 *a* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 135. — W. 7746. — R. 190, § 53, p. 426. — P. v. J. 1902, 136. — W. v. N. R. 1694. — N. W. 143.
4 *b* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 139. — W. 7750. — R. 190, § 52, p. 418. — P. v. J. 1902, 152.
4 *c* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 155. — W. 7752. — R. 190, § 50, p. 398. — P. v. J. 1902, 146. — W. v. N. R. 1709.
4 *d* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 146. — W. 7751. — R. 190, § 51, p. 407. — P. v. J. 1902, 144. — W. v. N. R. 1695. — N. W. 143. — P. W. 1902, 80.
4 Amsterdam	W. 7808.
5 Rotterdam	W. 7841.
5 Rotterdam Kgr. III.	P. v. J. 1902, 143. — T. v. S. XV, p. 121.
5 Rotterdam Arb.	M. v. H. 1902, 21.
7 's-Gravenhage Hof	W. 7762. — P. v. J. 1902, 142. — N. W. 146.
7 Rotterdam	W. 7840.
7 Amsterdam Arb.	W. 7731. — M. v. H. 1902, 174.
8 's-Hertogenbosch Hof	W. 7766.
8 's-Gravenhage	W. 8097. — W. v. N. R. 1811. — N. W. 257.
9 Leeuwarden Hof	W. 7777.
9 Almelo	P. v. J. 1902, 170.
9 *a* Amsterdam	W. 7853. — N. W. 177.
9 *b* Amsterdam	W. 7857. — M. v. H. 1902, 217. — N. W. 178.
9 *c* Amsterdam	W. 7860. — N. W. 182.
9 Utrecht	W. 7762. — W. v. N. R. 1698. — N. W. 146.
10 Groningen	W. 7756.
10 Maastricht	W. 7808. — N. W. 161.

April.	**1902.**
11 H. R.	v. d. H. B. R. 68, 164. — W. 7753. — R. 190, § 54, p. 430. — P. v. J. 1902, 142. — M. v. H. 1902. 183. — W. v. N. R. 1699.
11 *a* Amsterdam Hof	W. 7786. — P. v. J. 1902, 172. — N. W. 154.
11 *b* Amsterdam Hof	P. v. J. 1902, 168.
11 *a* Amsterdam	W. 7810.
11 *b* Amsterdam	W. 7825. — N. W. 166.
14 *a* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 202. — W. 7755. — P. v. J. 1902, 155.
14 *b* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 211. — W. 7756. — P. v. J. 1902, 145.
14 *c* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 214. — W. 7757. — R. 190, § 55, p. 442. — P. v. J. 1902, 171.
14 *d* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 205. — W. 7758. — P. v. J. 1902, 145.
14 *a* 's-Gravenhage Hof	P. v. J. 286.
14 *b* 's-Gravenhage Hof	M. v. H. 1902, 263.
14 Arnhem	W. 7958. — W. B. A. 2873.
15 's-Hertogenbosch Hof	W. 7778. — W. B. A. 2778. — N. W. 152. — P. W. 1902, 159.
15 Breda	W. 7793. — G.Stem 2664. — W. B. A. 2781.
16 Arnhem Hof	P. v. J. 1902, 140.
16 Dordrecht	W. 7764.
16 Enschedé Kgr.	T. v. S. XV, p. 117.
17 Alkmaar	W. 7821.
17 Amsterdam Kgr. IV.	P. v. J. 1902, 155. — W. B. A. 2759.
18 *a* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 175. — W. 7754. — R. 190, § 57, p. 452. — P. v. J. 1902, 146.
18 *b* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 189. — W. 7756. — R. 190, § 58, p. 468. — P. v. J. 1902, 148. — W. B. A. 2770.
18 *c* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 197. — W. 7757. — R. 190, § 56, p. 448. — P. v. J. 1902, 148.
18 Amsterdam Hof	W. 7794.
18 *a* Amsterdam	W. 7811. — M. v. H. 1902, 312.
18 *b* Amsterdam	W. 7828. — M. v. H. 1902, 197.
18 Dordrecht	W. 7807.
18 's-Hertogenbosch	W. 7970.
21 *a* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 85. — W. 7761. — P. v. J. 1902, 159.
21 *b* H. R.	v. d. H. J. en V. 14, 62. — W. 7762. — P. v. J. 1902, 147.
21 *c* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 90. — W. 7763. — P. v. J. 1902, 167.
21 *d* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 218. — W. 7764. — R. 190, § 59, p. 476. — P. v. J. 1902, 149.
21 's-Gravenhage Hof	P. v. J. 1902, 188. — W. v. N. R. 1721. — N. W. 165.
21 Rotterdam	W. 7754. — P. v. J. 1902, 144.
22 Breda	W. 7774.
22 Wijk bij Duurstede Kgr.	T. v. S. XV, p. 115.
23 *a* Amsterdam	W. 7867.
23 *b* Amsterdam	W. 7871.
23 Maastricht	W. 7807.
23 Rotterdam	W. 7843.

April.	**1902.**
23 Zwolle	W. 7796. — P. v. J. 1902, 153.
23 Utrecht Kgr.	T. v. S. XV, p. 128.
24 's-Gravenhage Hof	W. 7834. — P. v. J. 1902, 170. — N. W. 172.
24 Leeuwarden Hof	P. v. J. 223.
24 Heerenveen	P. v. J. 1902, 157.
24 's-Hertogenbosch	P. v. J. 218.
25 H. R.	v. d. H. B. R. 68, 201. — W. 7765. — R. 190, § 60, p. 482. — P. v. J. 1902, 150.
25 Amsterdam Hof	P. v. J. 1902, 174.
25 *a* Amsterdam	W. 7814.
25 *b* Amsterdam	W. 7843.
26 Amsterdam	W. 7833. — M. v. H. 1902, 292.
28 *a* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 224. — W. 7765. — R. 190, § 61, p. 489. — P. v. J. 1902, 149. — G.Stem 2656.
28 *b* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 96. — W. 7767. — R. 190, § 62, p. 499. — P. v. J. 1902, 149.
28 *a* 's-Gravenhage Hof	W. 7835. — P. v. J. 1902, 186. — N. W. 170.
28 *b* 's-Gravenhage Hof	P. v. J. 1902, 194.
30 Arnhem Hof	W. 7832.
30 Alkmaar Kgr.	W. 7838.
30 Gouda Kgr.	T. v. S. XV, p. 496.
Mei	
1 Leeuwarden Hof	W. 7799. — P. v. J. 1902, 138. — G.Stem 2649. — W. B. A. 2761.
2 Amsterdam Hof	P. v. J. 1902, 168.
2 *a* Amsterdam	W. 7827. — W. v. N. R. 1727. — M. v. H. 1902, 310.
2 *b* Amsterdam	W. 7844. — W. v. N. R. 1728.
3 Rotterdam	W. 7780. — P. v. J. 1902, 199.
5 H. R.	v. d. H. Bel. 16, 74. — W. 7766. — R. 191, § 1, p. 1. — P. v. J. 1902, 159.
5 *a* 's-Gravenhage Hof	W. 7744. — P. v. J. 1902, 148.
5 *b* 's-Gravenhage Hof	W. 7836. — P. v. J. 1902, 182.
5 Dordrecht	W. 7759.
5 Leiden Kgr.	W. 7749.
6 Arnhem	W. 7778. — P. v. J. 1902, 177.
7 Leeuwarden Hof	P. v. J. 1902, 140.
7 *a* Rotterdam	W. 7845.
7 *b* Rotterdam	W. 7854.
9 *a* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 207. — W. 7766. — R. 191, § 2, p. 13. — P. v. J. 1902, 156. — W. B. A. 2763.
9 *b* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 218. — W. 7768. — R. 191, § 3, p. 26. — P. v. J. 1902, 158.
9 Groningen	P. v. J. 1902, 142.
9 Roermond	W. 7810.
9 Zierikzee	W. 7757.
10 Rotterdam	P. v. J. 1902, 141.
12 *a* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 267. — W. 7768. — P. v. J. 1902, 157.
12 *b* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 256. — W. 7770. — R. 191, § 5, p. 50. — P. v. J. 1902, 155.
12 *c* H. R	v. d. H. Sr. 1902, 234. — W. 7774. — R. 191, § 4, p. 44. — P. v. J. 1902, 157.

Mei.	1902.
12 *d* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 240. — W. 7775. — R. 191, § 6, p. 62. — P. v. J. 1902, 153.
12 's Gravenhage Hof	P. v. J. 1902, 192. — N. W. 172. — W. v. N. R. 1788.
13 's Hertogenbosch Hof	W. 7776.
13 *a* Breda	W. 7806.
13 *b* Breda	P. W. 1902, 136. — N. W. 199. — W. v. N. R. 1696.
14 Middelburg	W. 7790.
14 Rotterdam	W. 7846.
14 Enschedé Kgr.	W. B. A. 2763.
14 Gouda Kgr.	T. v. S. XV, p. 117.
15 Leeuwarden	W. 7818. — P. v. J. 238.
16 *a* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 235. — W. 7769. — R. 191, § 8, p. 89. — P. v. J. 1902, 158. — N. W. 148. — W. v. N. R. 1718.
16 *b* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 246. — W. 7775. — R. 191, § 7, p. 80. — P. v. J. 1902, 154. — N. W. 150. — W. v. N. R. 1712.
16 *a* Amsterdam	P. v. J. 1902, 182.
16 *b* Amsterdam	P. v. J. 210.
16 Groningen	W. 7775. — N. W. 149.
17 Dordrecht	W. 7767.
20 *a* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 284. — W. 7776. — P. v. J. 1902, 177.
20 *b* H. R.	v. d. Bel. 16, 88. — W. 7777. — R. 191, § 9, p. 101. — P. v. J. 1902, 179.
20 *c* H. R.	v. d. H. Bel. 16, 85. — W. 7778. — R. 191, § 10, p. 104. — P. v. J. 1902, 169. — W. B. A. 2779.
20 *d* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 271. — W. 7779. — R. 191, § 12, p. 116. — P. v. J. 1902, 155.
20 *e* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 277. — W. 7781. — R. 191, § 11, p. 108. — P. v. J. 1902, 177.
20 *f* H. R.	v. d. H. J. en V. 14, 67. — W. 7782. — P. v. J. 1902, 175.
20 Tiel	W. 8126.
21 Arnhem Hof	W. 7836. — N. W. 173.
21 's Gravenhage Hof	W. 7828.
21 's Hertogenbosch Hof	W. 7791.
21 Leeuwarden Hof	P. v. J. 1902, 166.
21 Amsterdam	W. 7841.
21 's Gravenhage	W. 7819.
21 's Hertogenbosch	W. 7968.
21 Middelburg	W. 7827.
21 *a* Leiden Kgr.	W. 7776.
21 *b* Leiden Kgr.	W. 7781.
22 Leeuwarden	P. v. J. 258. — W. v. N. R. 1754.
22 Roermond	W. 7814.
23 *a* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 254. — W. 7770. — R. 191, § 17, p. 157. — P. v. J. 1902, 150.
23 *b* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 257. — W. 7771. — R. 191, § 16, p. 147. — P. v. J. 1902, 178.
23 *c* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 265. — W. 7772. — R. 191, § 14, p. 128. — P. v. J. 1902, 180.
23 *d* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 275. — W. 7773. — R. 191, § 13, p. 123. — P. v. J. 1902, 176.

Mei.	**1902.**
23 *e* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 279. — W. 7776. — R. 191, § 15, p. 139. — P. v. J. 1902, 160.
23 Amsterdam Hof	P. v. J. 236.
23 Amsterdam	W. 7839.
23 's Hertogenbosch	M. v. H. 1903, 244.
24 Leeuwarden Hof	P. v. J. 1902, 165.
26 *a* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 101. — W. 7780. — R. 191, § 21, p. 184. — P. v. J. 1902, 161. — G.Stem 2657. — W. B. A. 2777.
26 *b* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 302. — W. 7783. — R. 191, § 18, p. 159. — P. v. J. 1902, 181.
26 *c* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 289. — W. 7783. — P. v. J. 1902, 173.
26 *d* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 294. — W. 7785. — R. 191, § 19, p. 164. — P. v. J. 1902, 169.
26 *e* H. R.	v. d. H. J. en V. 14, 75. — W. 7786. — R. 191, § 20, p. 172. — P. v. J. 1902, 171. — N. W. 155.
26 *a* 's Gravenhage Hof	W. 7805. — P. v. J. 225. — N. W. 164. — M. v. H. 1903, 147.
26 *b* 's Gravenhage Hof	W. 7797. — P. v. J. 260. — M. v. H. 1902, 271.
26 *c* 's Gravenhage Hof	P. v. J. 1902, 194.
26 *d* 's Gravenhage Hof	W. 7839.
26 *a* Rotterdam	P. v. J. 1902, 172.
26 *b* Rotterdam	W. 7849. — P. v. J. 1902, 182.
26 *c* Rotterdam	P. v. J. 1902, 188.
26 *d* Rotterdam	W. 7847.
28 Arnhem Hof	W. 7837. — N. W. 174.
28 Rotterdam	W. 7850.
28 Arnhem Kgr.	W. 7882.
28 *a* Gouda Kgr.	T. v. S. XV, p. 96.
28 *b* Gouda Kgr.	T. v. S. XV, p. 118.
30 H. R.	v. d. H. B. R. 68, 287. — W. 7774. — R. 191, § 22, p. 194. — P. v. J. 1902, 152.
30 *a* Amsterdam Hof	W. 7803. — P. v. J. 1902, 201. — N. W. 159.
30 *b* Amsterdam Hof	W. 7806. — P. v. J. 1902, 164. — M. v. H. 1902, 212.
30 Amsterdam	W. 7829. — M. v. H. 1902, 145.
Juni.	
2 *a* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 305. — W. 7787. — P. v. J. 1902, 187.
2 *b* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 317. — W. 7788. — R. 191, § 24, p. 212. — P. v. J. 1902, 169.
2 *c* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 308. — W. 7788. — P. v. J. 1902, 173.
2 *d* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 325. — W. 7790. — R. 191, § 23, p. 205. — P. v. J. 1902, 157.
3 H. Mil. Ger.	P. v. J. 269.
3 's Gravenhage	W. 7796. — P. W. 1902, 181.
4 Amsterdam	W. 8213.
4 Middelburg	W. 7892.
5 *a* Amsterdam Hof	W. 7809.
5 *b* Amsterdam Hof	P. v. J. 1902, 176.
5 Arnhem	W. 7780. — N. W. 153.
6 H. R.	v. d. H. B. R. 68, 300. — W. 7782. — R. 191, § 25, p. 220. — P. v. J. 1902. 180. — M. v. H. 1902, 265.
6 Amsterdam	W. 7847.

Juni.	**1902.**
6 Dordrecht	W. 7787.
7 Winschoten	P. v. J. 1902, 163.
7 Rotterdam Kgr. III	T. v. S. XV, p. 12.
9 Leeuwarden	P. v. J. 375.
9 Rotterdam	W. 7859. — P. v. J. 1902, 160.
10 's Hertogenbosch Hof	W. 7822. — P. W. 1902, 264.
10 's Hertogenbosch	P. v. J. 1902, 189.
10 Helder Kgr.	T. v. S. XV, p. 53.
11 's Gravenhage	W. 7923.
11 Winschoten	W. 7924. — P. v. J. 335.
11 Gouda Kgr.	T. v. S. XV, p. 139.
12 Amsterdam Hof	W. 7815. — P. v. J. 1902, 198. — G.Stem 2669. — W. B. A. 2789.
12 Leeuwarden Hof	W. 7846.
13 *a* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 319. W. 7778. — R. 191, § 28, p. 241. — P. v. J. 1902, 172. — W. v. N. R. 1715. — M. v. H. 1902, 224.
13 *b* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 326. — W. 7791. — P. v. J. 1902, 166.
13 *c* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 340. — W. 7793. — R. 191, § 30, p. 262. — P. v. J. 1902, 172. — W. v. N. R. 1710.
13 *d* H. R.	v. d. H. B R. 68, 307. — W. 7787. — R. 191, § 27, p. 237. — P. v. J. 1902, 172. — N. W. 155.
13 *e* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 311. — W. 7789. — R. 191 § 26, p. 228. — P. v. J. 1902, 178.
13 *f* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 329. — W. 7792. — R. 191, § 29, p. 249. — P. v. J. 1902, 174.
13 H. Mil. Ger.	P. v. J. 271.
13 Amsterdam.	W. 7847. — M. v. H. 1902, 230.
13 Maastricht.	W. 7798. — W. B. A. 2782. — N. W. 157.
16 *a* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 340. — W. 7786. — R. 191, § 31, p. 272. — P. v. J. 1902, 167.
16 *b* H. R.	v. d. H. J. en V. 1486. — W. 7789. — P. v. J. 1902, 171.
16 *c* H. R.	v. d. H. S. Sr. 1902, 330. — W. 7791. — P. v. J. 1902, 185.
16 *d* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 345. — W. 7793. — R. 191, § 32, p. 278. — P. v. J. 1902, 169. — G.stem 2664. — W. B. A. 2782.
16 *e* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 334. — W. 7793. — P. v. J. 1902, 175.
16 *f* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 360. — W. 7794. — R. 191, § 33, p. 283. — P. v. J. 1902, 173.
16 *g* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 366. — W. 7795. — P. v. J. 1902, 177.
16 *h* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 349. — W. 7796. — R. 191, § 34, p. 290. — P. v. J. 1902, 163.
16 *i* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 639. — W. 7797. — P. v. J. 1902, 165.
16 *k* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 356. — W. 7798. — P. v. J. 1902, 165.
16 *l* H. R.	v. d. H. J. en V. 14, 95. — W. 7799. — R. 191, § 35, p. 298. — P. v. J. 1902, 163.
16 *a* 's Gravenhage Hof	W. 7767.
16 *b* 's Gravenhage Hof	P. v. J. 1902, 190.
16 *c* 's Gravenhage Hof	W. 7840. — P. v. J. 1902, 194.
16 Haarlem	P. v. J. 301.
16 Rotterdam	W. 7870.

Juni.	**1902.**
17 's Hertogenbosch Hof	W. 7827. — N. W. 167. — W. v. N. R. 1724.
18 Arnhem Hof	W. 7838.
18 Utrecht	W. 8066.
19 Amsterdam Hof	P. v. J. 1902, 196.
19 Arnhem Hof	W. 7775. — P. v. J. 1902, 153.
19 Amsterdam Kgr. IV	T. v. S. XVI, p. 115.
20 H. R.	v. d. H. B. R. 68, 350. — W. 7794. — P. v. J. 1902, 162.
20 's Gravenhage Kgr.	W. 7844.
20 Heerenveen Kgr.	P. v. J. 1902, 195.
23 *a* H. R.	v. d. H. J. en V. 14, 102. — W. 7800. — R. 191, § 36, p. 306. — P. v. J. 1902, 167.
23 *b* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 109. — W. 7801. — P. v. J. 1902, 169.
23 *c* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 120. — W. 7802. — R. 191, § 38, p. 319. — P. v. J. 1902, 159.
23 *d* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 370. — W. 7803. — P. v. J. 1902, 167.
23 *e* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 385. — W. 7803. — P. v. J. 1902, 159.
23 *f* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 375. — W. 7801. — R. 191, § 39, p. 323. — P. v. J. 1902, 165.
23 *g* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 115. — W. 7802. — R. 191, § 37, p. 313. — P. v. J. 1902, 165. — W. B. A. 2786.
23 Amsterdam Hof	P. v. J. 1902, 196.
23 *a* 's Gravenhage Hof	W. 7845. — P. v. J. 1902, 194. — M. v. H. 1902, 65.
23 *b* 's Gravenhage Hof	W. 7852.
23 *a* Rotterdam	W. 7871. — N. W. 182.
23 *b* Rotterdam	W. 7861.
24 's Gravenhage	W. 7769.
25 Arnhem Hof	W. 7817.
25 Almelo	W. 7839.
25 Dordrecht	W. 7835. — N. W. 170.
25 *a* Rotterdam	W. 7872.
25 *b* Rotterdam	W. 7873. — M. v. H. 1902, 39.
25 *c* Rotterdam	W. 7836.
26 *a* Amsterdam Hof	W. 7800. — P. v. J. 1902, 170. — N. W. 158.
26 *b* Amsterdam Hof	P. v. J. 1902, 198.
26 *c* Amsterdam Hof	P. v. J. 1902, 198.
26 *d* Amsterdam Hof	P. v. J. 1902, 201.
26 *e* Amsterdam Hof	W. 7814.
26 *a* 's Gravenhage Hof	W. 7779. — P. v. J. 1902, 188. — W. B. A. 2782.
26 *b* 's Gravenhage Hof	W. 7844. — P. v. J. 1902, 190. — W. v. N. R. 1736. — M. v. H. 1902, 73.
26 Haarlem	P. v. J. 224.
26 's Hertogenbosch	P. v. J. 1902, 197.
26 Schagen Kgr.	T. v. S. XV, p. 116.
26 Rotterdam Arb.	M. v. H. 1902, 29.
27 *a* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 362. — W. 7796. — R. 191, § 44, p. 366. — P. v. J. 1902, 156.
27 *b* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 367. — W. 7797. — R. 191, § 43, p. 357. — P. v. J. 1902, 166. — M. v. H. 1902, 282.
27 *c* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 375. — W. 7798. — R. 191, § 42, p. 349. — P. v. J. 1902, 164.
27 *d* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 383. — W. 7799. — R. 191, § 41, p. 343. — P. v. J. 1902, 176. — N. W. 157.

Juni.	**1902.**
27 *e* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 352. — W. 7778. — R. 191, § 45, p. 372. — P. v. J. 1902, 176. — N. W. 152. — W. v. N. R. 1717.
27 *f* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 389. — W. 7800. — R. 191, § 40, p. 336. — P. v. J. 1902, 164.
27 *a* Amsterdam	P. v. J. 1902, 164. — M. v. H. 1904, 244.
27 *b* Amsterdam	W. 7868.
27 *c* Amsterdam	W. 7870. — M. v. H. 1903, 219.
27 *d* Amsterdam	P. v. J. 246.
27 Groningen	W. 7791.
27 's Hertogenbosch	W. 7988.
27 Rotterdam	W. 7876. — N. W. 183.
28 Middelburg	W. 7784.
30 *a* H. R.	v. d. H. Sr. 1902. 419. — W. 7804. — P. v. J. 1902, 173.
30 *b* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 412. — W. 7804. — R. 191, § 46, p. 383. — P. v. J. 1902, 177.
30 *c* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 407. — W. 7805. — R. 191, § 49, p. 405. — P. v. J. 1902, 171.
30 *d* H. R.	v. d. H. Bel. 16, 91. — W. 7806. — R. 191, § 48, p. 397. — P. v. J. 1902, 175.
30 *e* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 123. — W. 7806. — R. 191, § 47, p. 391. — P. v. J. 1902, 183. — G.stem 2665. — W. B. A. 2794.
30 *f* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 392. — W. 7805. — R. 191, § 50, p. 410. — P. v. J. 1902, 161. — G.stem 2670. — W. B. A. 2787.
30 *a* 's Gravenhage Hof	P. v. J. 1902, 184.
30 *b* 's Gravenhage Hof	W. 7854. — P. v. J. 1902, 194. — N. W. 176.
30 *a* Rotterdam	W. 7881.
30 *b* Rotterdam	W. 7882. — N. W. 185.
Juli.	
1 Rotterdam Kgd.	P. v. J. 268.
2 's Hertogenbosch	W. 7839.
3 Haarlem	P. v. J. 1902, 185.
5 Arnhem Hof	P. v. J. 1902, 181.
8 H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 424. — W. 7807. — R. 191, § 51, p. 427. — P. v. J. 1902, 171.
8 *a* Arnhem Hof	P. v. J. 1902, 175. — G.stem 2683.
8 *b* Arnhem Hof	W. 7846.
9 Tiel	W. 8160.
9 Gouda Kgr.	T. v. S. XV, p. 140.
10 Heusden Kgr.	W. 7930.
11 's Gravenhage	P. v. J. 1902, 177.
11 's Gravenhage Kgr.	W. 7870.
15 's Hertogenbosch Hof	W. 7839.
16 *a* Arnhem Hof	W. 7847. — W. v. N. R. 1730.
16 *b* Arnhem Hof	W. 7850.
16 *c* Arnhem Hof	W. 7853.
16 Rotterdam	W. 7891.
17 Amsterdam Kgr. III	P. v. J. 279.
17 Amsterdam Kgr. IV	P. v. J. 1902, 173. — T. v. S. XV, p. 13.
19 Arnhem Hof	W. 7796.

Juli.	**1902.**
22 Haarlem	P. v. J. 218.
23 Winschoten	W. 8099. — P. v. J. 209.
23 *a* Gouda Kgr.	T. v. S. XV, p. 12.
23 *b* Gouda Kgr.	T. v. S. XV, p. 55.
23 *c* Gouda Kgr.	T. v. S. XV, p. 104.
28 's Gravenhage R. v. B.	W. 7794.
29 H. R.	v. d. H. B. R. 68, 395. — W. 7807. — R. 191, § 52, p. 433. — P. v. J. 1902, 162.
31 Amsterdam	P. v. J. 208.
Augustus.	
1 Zierikzee	W. 7960.
13 Rotterdam	W. 7890. — N. W. 189.
15 H. R.	v. d. H. B. R. 68, 404. — W. 7808. — R. 191, § 53, p. 441. — P. v. J. 1902, 168.
20 's Gravenhage Hof	P. v. J. 214.
22 's Gravenhage	P. v. J. 1902, 181.
24 Heusden Kgr.	W. 7868.
25 Middelburg Kgr.	W. 7802.
26 Amsterdam	P. v. J. 224.
September.	
5 Haarlem Kgr.	W. 7842.
8 Leeuwarden Kgr.	W. 7837.
9 *a* Amsterdam Hof	P. v. J. 203.
9 *b* Amsterdam Hof	P. v. J. 209.
9 Wijk bij Duurstede	T. v. S. XV, p. 134.
12 Groningen	W. 7815. — P. W. 1902, 31. — N. W. 163. — W. v. N. R. 1711.
17 Amsterdam	W. 7876. — P. v. J. 210.
18 Arnhem	W. 7847.
18 *a* Heerenveen	P. v. J. 1902, 183.
18 *b* Heerenveen	P. v. J. 204.
18 Arnhem Krijgsr.	W. 7854.
19 Amsterdam	W. 7877. — P. v. J. 206.
22 *a* Rotterdam	W. 7891.
22 *b* Rotterdam	W. 7929.
23 Amsterdam	P. v. J. 216.
24 Arnhem Hof	W. 7921.
24 Leeuwarden Hof	W. 7895.
24 Enschedé Kgr.	T. v. S. XV, p. 101.
24 *a* Gouda Kgr.	T. v. S. XV, p. 50.
24 *b* Gouda Kgr.	T. v. S. XV, p. 54.
24 *c* Gouda Kgr.	T. v. S. XV, p. 123.
25 's Gravenhage Hof	W. 7866.
25 Amsterdam	P. v. J. 269.
26 H. R.	v. d. H. B. R. 68, 412. — W. 7809. — R. 191, § 54, p. 451. — P. v. J. 1902, 180.
26 Middelburg Kgd.	W. 7897.
29 *a* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 129. — W. 7808. — R. 191, § 55, p. 454. — P. v. J. 1902, 181.
29 *b* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 429. — W. 7810. — R. 191, § 56, p. 459. — P. v. J. 1902, 181.
29 *c* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 437. — W. 7810. — P. v. J. 1902, 181.

September.	**1902**
29 *d* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 433. — W. 7809. — R. 191, § 57, p. 464. — P. v. J. 1902, 179. — G.stem 2668. — W. B. A. 2785.
30 Amsterdam Hof	W. 7823.
30 Almelo	P. v. J. 1902, 183.
30 's Hertogenbosch	P. v. J. 1902, 195.
October.	
1 's Hertogenbosch Hof	W. 7850.
1 Amsterdam	W. 7874.
1 Rotterdam	W. 7901.
2 *a* Leeuwarden Hof	W. 7842.
2 *b* Leeuwarden Hof	W. 7875.
2 Haarlem	P. v. J. 235.
2 Heerenveen.	P. v. J. 1902, 199.
3 Amsterdam Hof	W. 7860. — P. v. J. 205.
6 *a* H. R.	v. d. H. R. 1902, 446. — W. 7811. — R. 192, § 2, p. 2.— P. v. J. 1902, 189. — N. W. 162.
6 *b* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 441. — W. 7811. — P. v. J. 1902, 193.
6 *c* H. R.	v. d. H. J. en V. 14, 109. — W. 7812. — P. v. J. 1902, 195.
6 *d* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 465. — W. 7813. — P. v. J. 1902, 199.
6 *e* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 455. — W. 7813. — R. 192, § 1, p. 1. — P. v. J. 1902, 185.
6 Rotterdam	W. 7948. — P. v. J. 1902, 196. — W. v. N. R. 1724.
8 Rotterdam	W. 7893.
9 Leeuwarden	W. 7842. — P. W. 1902, 120. — N. W. 173. — W. v. N. R. 1739.
10 's Gravenhage Hof	W. 7881.
10 *a* Amsterdam	W. 7869. — N. W. 181. — W. v. N. R. 1741.
10 *b* Amsterdam	W. 7889. — N. W. 187.
10 's Hertogenbosch	W. 7896. — P. v. J. 1902, 198. — N. W. 191.
13 *a* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 468. — W. 7814. — R. 192, § 4, p. 25. — P. v. J. 1902, 191.
13 *b* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 472. — W. 7815. — R. 192, § 3, p. 22, P. v. J. 1902, 185.
13 's Gravenhage Hof	W. 7868. — M. v. H. 1902, 314.
13 Rotterdam	P. v. J. 280.
13 Utrecht	T. v. S. XVI, p. 23.
14 's Gravenhage Hof Arb.	W. 7806.
14 's Hertogenbosch Hof	W. 7854.
14 Amsterdam	P. v. J. 222.
14 Wijk bij Duurstede Kgr.	T. v. S. XV, p. 128.
15 Amsterdam	W. 7884. — M. v. H. 1903, 190.
15 's Gravenhage	W. 7826.
15 Middelburg	W. 7899. — N. W. 191.
15 *a* Rotterdam	W. 7894.
15 *b* Rotterdam	W. 7909. — P. v. J. 472. — M. v. H. 1904, 102.
16 Amsterdam Hof	W. 7868.
16 Amsterdam	W. 7820. — P. v. J. 239. — W. B. A. 2792.
16 Zwolle	W. 7844.
16 Amsterdam Kgr. IV	W. 7832.
17 Amsterdam Hof	M. v. H. 1902, 35.

October.	**1902.**
20 *a* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 133. — W. 7817, — R. 192, § 6, p. 36. — P. v. J. 1902, 189.
20 *b* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 144. — W. 7818. — P. v. J. 1902, 195.
20 *c* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 475. — W. 7819. — R. 192, § 5, p. 30. — P. v. J. 1902, 193.
20 *d* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 139. — W. 7820. — P. v. J. 1902, 191.
20 's Gravenhage Hof	W. 7857. — N. W. 179.
20 's Hertogenbosch Hof	W. 7858.
20 Rotterdam	W. 7941. — P. v. J. 203. — N. W. 207. — W. v. N. R. 1764.
21 *a* Breda	W. 7852.
21 *b* Breda	W. 7927. — N. W. 200.
22 Arnhem Hof	W. 7855.
22 's Hertogenbosch Hof	W. 7858.
22 Rotterdam	W. 7944.
23 Arnhem	P. W. 1902, 50.
23 's Gravenhage	P. v. J. 1902, 193.
23 's Hertogenbosch	P. v. J. 218.
24 *a* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 481. — W. 7816. — R. 192, § 8, p. 51. — P. v. J. 1902, 189. — P. W. 1902, 26. — W. v. N. R. 1719.
24 *b* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 422. — W. 7819. — P. v. J. 1902, 194.
24 *c* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 415. — W. 7822. — R. 192, § 7, p. 43. — P. v. J. 1902, 188. — P. W. 1902, 274. — N. W. 165.
24 Rotterdam Kgr. III	P. v. J. 1902, 198.
27 *a* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 495. — W. 7821. — R. 192, § 9, p. 56. — P. v. J. 1902, 187.
27 *b* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 485. — W. 7822. — R. 192, § 11, p. 92. — P. v. J. 1902, 197.
27 *c* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 151. — W. 7823. — R. 192, § 13, p. 103. — P. v. J. 1902, 189. — G.stem 2674.
27 *d* H. B.	v. d. H. G. Z. 47, 158. — W. 7823. — R. 192, § 14, p. 110. — P. v. J. 1902, 195. — G.stem 2672.
27 *e* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 166. — W. 7825. — R. 192, § 10, p. 88. — P. v. J. 1902, 193. — G.stem 2671. — W. B. A. 2792.
27 *f* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 488. — W. 7824. — R. 192, § 12, p. 96. — P. v. J. 206. — W. B. A. 2796.
27 's Gravenhage Hof	W. 7870.
27 Amsterdam	W. 7950.
27 Leiden Kgr.	W. 8038.
27 Tiel Kgr.	W. 7863. — G.stem 2689.
29 Rotterdam	W. 7898.
29 *a* Utrecht	W. 7826.
29 *b* Utrecht	W. 7845. — N. W. 174.
30 's Gravenhage Hof	W. 7861.
30 Arnhem	W. 7852.
30 Haarlem	P. v. J. 222.
30 Tiel	P. v. J. 273.
November.	
1 Amsterdam Arb.	M. v. H. 1902, 177.

November.	**1902.**
3 *a* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 528. — W. 7833. — R. 192, § 16, p. 125. — P. v. J. 1902, 199.
3 *b* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 169. — W. 7831. — P. v. J. 1902, 200. — G.stem 2679.
3 *c* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 524. — W. 7830. — P. v. J. 202.
3 *d* H. R.	v. d. H. Bel. 16, 98. — W. 7833. — R. 192, § 15, p. 120. — P. v. J. 214. — G.stem 2677. — W. B. A. 2805.
3 Amsterdam Hof	M. v. H. 1902, 209.
3 's Gravenhage Hof	W. 7871. — P. v. J. 302.
4 's Gravenhage Hof	M. v. H. 1902, 60.
4 Breda	W. 7957.
5 Almelo	W. 7965. — W. v. N. R. 1752.
5 *a* Amsterdam	W. 7887. — N. W. 187.
5 *b* Amsterdam	W. 7894. — N. W. 190.
5 Middelburg	W. 7933.
5 Rotterdam	P. v. J. 296.
5 Gouda Kgr.	T. v. S. XVI, p. 19.
6 's Gravenhage Hof	W. 7860.
7 *a* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 427. — W. 7830. — R. 192, § 18, p. 135. — P. v. J. 215. — N. W. 168. — W. v. N. R. 1733.
7 *b* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 436. — W. 7832. — R. 192, § 17, p. 131. — P. v. J. 1902, 201.
7 Amsterdam Hof	P. v. J. 282.
7 Amsterdam	P. v. J. 278.
8 Arnhem Krijgsr.'	W. 7857.
10 *a* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 533. — W. 7836. — P. v. J. 1902, 197.
10 *b* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 183. — W. 7834. — R. 192, § 20, p. 153. — P. v. J. 1902, 199. — G.stem 2675. — W. B. A. 2794.
10 *c* H. R.	v. d. H. Bel. 16, 102. — W. 7834. — R. 192, § 19, p. 145. — P. v. J. 204.
10 *d* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 187. — W. 7835. — R. 192, § 22. p. 161. — P. v. J. 220.
10 *e* H. R.	W. 7837. — R. 192, § 21, p. 159. — P. v. J. 210.
10 's Gravenhage Hof	W. 7850. — P. v. J. 454. — M. v. H. 1902, 206.
10 Haarlem	W. 7820.
10 Rotterdam	W. 7957.
10 Utrecht	T. v. S. XV, p. 137.
11 's Hertogenbosch Hof	W. 7859. — N. W. 179. — W. v. N. R. 1735.
12 Arnhem Hof	W. 7900.
12 *a* Rotterdam	W. 7921.
12 *b* Rotterdam	W. 7959.
12 Utrecht	W. 7860.
12 Winschoten	P. v. J. 215.
14 H. R.	v. d. H. B. R. 68, 440. — W. 7832. — R. 192, § 23, p. 168. — P. v. J. 1902, 198.
14 Amsterdam Hof	W. 8161. — M. v. H. 1903, 254.

November.	1902.
14 Amsterdam	W. 7950. — W. v. N. R. 1770.
17 *a* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 194. — W. 7842. — P. v. J. 1902, 199.
17 *b* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 536. — W. 7843. — P. v. J. 202.
17 *a* Rotterdam	W. 7949.
17 *b* Rotterdam	W. 7954.
17 *c* Rotterdam	W. 7963.
18 *a* Amsterdam	P. v. J. 249.
18 *b* Amsterdam	P. v. J. 251.
18 Arnhem	W. 7851.
18 Haarlem	W. 7840. — P. v. J. 232.
18 's Hertogenbosch	P. v. J. 1902, 197.
18 Arnhem Kgr.	P. v. J. 210.
19 *a* Leeuwarden Hof	W. 7890. — N. W. 188.
19 *b* Leeuwarden Hof	P. v. J. 215.
19 Rotterdam	W. 7961.
19 *a* Gouda Kgr.	T. v. S. XVI, p. 103.
19 *b* Gouda Kgr.	T. v. S. XVI, p. 105.
21 Amsterdam Hof	P. v. J. 254.
21 Middelburg	W. 7926.
24 *a* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 540. — W. 7844. — P. v. J. 214.
24 *b* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 546. — W. 7845. — P. v. J. 202.
24 *c* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 549. — W. 7846. — P. v. J. 202.
24 's Gravenhage Hof	W. 7872. — M. v. H. 1902, 201.
24 *a* Rotterdam	W. 7962. — P. v. J. 256.
24 *b* Rotterdam	W. 7969. — W. v. N. R. 1769.
25 Amsterdam Hof	P. v. J. 277.
25 Arnhem Hof	W. 7856.
25 's Hertogenbosch Hof	W. 7860.
25 Breda	W. 7928.
25 's Gravenhage	W. 8127.
26 Amsterdam Hof	P. v. J. 350.
26 Arnhem Hof	W. 7905.
26 Rotterdam	W. 7967.
26 Utrecht	W. 7847.
27 's Gravenhage Hof	M. v. H. 1902, 237.
27 *a* Amsterdam	P. v. J. 253.
27 *b* Amsterdam	P. v. J. 255.
27 Maastricht	W. v. N. R. 1723.
27 Zutphen	W. 7871. — W. v. N. R. 1740.
27 Rotterdam Kgr. I.	T. v. S. XV, p. 72.
28 *a* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 445. — W. 7837. — P. v. J. 1902, 200.
28 *b* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 450. — W. 7835. — R. 192, § 25, p. 182. — P. v. J. 1902, 200.
28 *c* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 457. — W. 7838. — R. 192, § 24. p. 174. — P. v. J. 1902, 201. — M. v. H. 1902, 78.
28 *a* Amsterdam Hof	W. 7869. — P. v. J. 252. — N. W. 181. — W. v. N. R. 1741.
28 *b* Amsterdam Hof	W. 7870. — P. v. J. 250.
28 *a* Amsterdam	W. 7891. — M. v. H. 1902, 125.
28 *b* Amsterdam	W. 7893.

November.	**1902.**
28 *c* Amsterdam	W. 7893.
29 's Gravenhage Hof v. Arb.	W. 7848.
December.	
1 *a* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 553. — W. 7845. — P. v. J. 212.
1 *b* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 603. — W. 7846. — P. v. J. 206.
1 *c* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 606. — W. 7847. — R. 192, § 26, p. 189. — P. v. J. 216.
1 *d* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 575. — W. 7850. — R. 192, § 27, p, 196. — P. v. J. 214.
1 *e* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 591. -- W. 7851. — R. 192, § 28, p. 207. — P. v. J. 206.
1 *f* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 571. — W. 7851. — R. 192, § 29, p. 214. — P. v. J. 214.
1 *g* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 562. — W. 7852. — P. v. J. 220.
1 *h* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 598. — W. 7852. — R. 192, § 31, p. 226. — P. v. J. 204.
1 *i* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 585. — W. 7853. — R. 192, § 30, p. 219. — P. v. J. 218.
1 's Gravenhage Hof	W. 7864.
1 Rotterdam	W. 7970. — W. v. N. R. 1777.
2 Amsterdam Hof	W. 7872. — P. v. J. 295. — W. B. A. 2808.
2 Arnhem	W. 7854.
3 Arnhem Hof	W. 7923. — W. v. N. R. 1753.
3 Dordrecht	W. 7888.
3 Rotterdam	P. v. J. 329.
3 Utrecht	W. 7855. — P. v. J. 215. — W. v. N. R. 1737.
3 *a* Gouda Kgr.	T. v. S. XVI, p. 51.
3 *b* Gouda Kgr.	T. v. S. XVI, p. 84—106.
3 *c* Gouda Kgr.	T. v. S. XVI, p. 104.
3 *d* Gouda Kgr.	T. v. S. XVI, p. 105.
4 Goor Kgr.	T. v. S. XV, p. 64.
5 *a* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 464. — W. 7839. — R. 192, § 33, p. 239. — P. v. J. 203. — N. W. 171. — W. v. N. R. 1727.
5 *b* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 469. — W. 7840. — R. 192, § 32, p. 232. — P. v. J. 209.
5 *c* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 475. — W. 7841. — R. 192, § 34, p. 244. — P. v. J. 205. — N. W. 172. — M. v. H. 1902, 158.
5 *d* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 486. — W. 7842. — R. 192, § 35, p. 255. — P. v. J. 205.
5 *e* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 490. — W. 7843. — R. 192, § 36, p. 260. — P. v. J. 203. — N. W. 175. — W. v. N. R. 1734.
5 Amsterdam Hof	W. 7873. — G.stem 2690. — W. B. A. 2811.
5 *a* Amsterdam	W. 7907.
5 *b* Amsterdam	W. 7914. — M. v. H. 1902, 113.
8 *a* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 196. — W. 7855. — R. 192, § 38, p. 271. — P. v. J. 204. — G.stem 2686. — W. B. A. 2806.

December. **1902.**

8 *b* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 612. — W. 7854. — R. 192, § 37, p. 267. — P. v, J. 204.
8 Amsterdam	W. 7855. — N. W. 176.
9 Amsterdam Hof	P. v. J. 263.
9 Wijk bij Duurstede Kgr.	T. v. S. XV, p. 114.
10 Rotterdam	W. 7966.
10 Utrecht	W. 7848.
10 Helder Kgr.	T. v. S. XV, p. 103.
12 *a* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 496. — W. 7844. — R. 192, § 39, p. 277. — P. v. J. 205.
12 *b* H. R.	W. 7853. — R. 192, § 40, p. 283. — P. v. J. 207.
12 Amsterdam	W. 7915. — N. W. 198. — M. v. H. 1903, 207.
12 Middelburg	P. v. J. 275.
15 H. R.	W. 7854. — R. 192, § 41, p. 290. — P. v. J. 1903, 202.
15 's Gravenhage Hof	W. 7882.
15 Rotterdam	W. 7967. — P. v. J. 207.
19 Amsterdam Hof	P. v. J. 317.
16 Rotterdam	P. v. J. 291.
17 *a* Arnhem Hof	W. 7928.
17 *b* Arnhem Hof	W. 7966.
17 *a* Rotterdam	W. 7973.
17 *b* Rotterdam	W. 7974.
17 Utrecht	W. 7867.
17 Zutphen	W. 7870.
17 Gouda Kgr.	T. v. S. XVI, p. 106.
18 H. R.	v. d. H. B. R. 68, 501. — W. 7848. — R. 192, § 42, p. 297. — P. v. J. 207. — N. W. 181. — W. v. N. R. 1728.
18 Alkmaar	W. v. N. R. 1729.
18 Roermond	P. W. 1903, 117.
19 Amsterdam Hof	W. 7871. — N. W. 184.
19 Heerenveen	P. v. J. 377.
19 Rotterdam	W. 7890.
20 's Hertogenbosch	P. v. J. 216.
21 's Gravenhage	P. v. J. 216. — T. v. S. XVI, p. 28.
22 H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 616. — W. 7855. — P. v. J. 251.
22 's Gravenhage Hof	W. 7876.
23 Amsterdam Hof	W. 7861. — P. v. J. 239. — W. B. A. 2804.
23 's Gravenhage Hof	W. 7883. — P. v. J. 343. — M. v. H. 1902, 55.
23 Arnhem	P. v. J. 212.
23 Breda	W. 7940.
24 *a* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 510. — W. 7849. — R. 192, § 43, p. 303. — P. v. J. 213. — W. B. A. 2799, 2800. — N. W. 175, 177. — W. v. N. R. 1731.
24 *b* H. R.	W. 7850. — R. 192, § 44, p. 326. — P. v. J. 209 = *a* 28 Dec. 1902.
24 Alkmaar	W. 7841.
24 Amsterdam	W. 7861.
24 Rotterdam	M. v. H. 1903, 60.
24 Utrecht	W. 7863.
28 *a* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 531. = *b* 24 Dec. 1902.
28 *b* H. R.	v. d. H. B. R. 68, 538.

December.	**1902.**
29 *a* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 202. — W. 7856. — R. 192, § 45, p. 334. — P. v. J. 208. — G.stem 2693.
29 *b* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 623. — W. 7856. — R. 192, § 46, p. 341. — P. v. J. 210. — W. v. N. R. 1738.
29 *c* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 619. — W. 7857. — P. v. J. 212.
29 *a* 's-Gravenhage Hof	W. 7878.
29 *b* 's-Gravenhage Hof	W. 7890. — M. v. H. 1902, 192.
29 's-Gravenhage	P. v. J. 218.
29 Rotterdam	W. 7980.
29 Zutphen	P. v. J. 208.
29 's-Gravenhage Kgr.	W. 7886.
30 Amsterdam Hof	P. v. J. 265.
30 Haarlem	W. 7939.
31 *a* Arnhem Hof	W. 7890.
31 *b* Arnhem Hof	W. 7926.
31 Amsterdam	P. v. J. 261.
31 's-Hertogenbosch	W. 8075. — P. W. 1903, 344. — W. v. N. R. 1725.
31 Rotterdam	W. 7975.
31 *a* Utrecht	W. 7871.
31 *b* Utrecht	W. 7894. — N. W. 189.
Januari.	**1903.**
2 *a* H. R.	v. d. H. Bel. 16, 109. — W. 7857. — R. 193, § 2, p. 9. — P. v. J. 211. — P. W. 1902, 343. — N. W. 180. — W. v. N. R. 1732.
2 *b* H. R.	W. 7858. — R. 193, § 3, p. 19. — P. v. J. 213. — N. W. 178.
2 *c* H. R.	W. 7159. — P. v. J. 211. — N. W. 178.
2 *d* H. R.	W. 7863. — R. 193, § 1, p. 1. — P. v. J. 219.
2 *a* Amsterdam	W. 7927.
2 *b* Amsterdam	W. 7928.
2 *c* Amsterdam	W. 7932.
2 Roermond	W. 7931.
5 *a* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 1. — W. 7858. — R. 193, § 5, p. 34. — P. v. J. 218.
5 *b* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 6. — W. 7859. — P. v. J. 212.
5 *c* H. R.	v. d. H. Bel. 16, 117. — W. 7860. — R. 193, § 4, p. 29. — P. v. J. 212.
5 *a* Amsterdam Hof	P. v. J. 280.
5 *b* Amsterdam Hof	M. v. H. 1903, 261.
5 's-Gravenhage Hof	W. 7874. — W. v. N. R. 1745.
5 Arnhem	W. 7953. — N. W. 210.
5 *a* Rotterdam	W. 7904. — P. v. J. 300. — N. W. 192. — W. v. N. R. 1748.
5 *b* Rotterdam	W. 7936.
6 Haarlem	W. 7853. — N. W. 177.
6 *a* Zierikzee	W. 7918.
6 *b* Zierikzee	W. 8025.
7 Arnhem Hof	W. 8072.
7 Leeuwarden Hof	P. v. J. 211.
7 Dordrecht	W. 7872.
9 *a* H. R.	W. 7864. — R. 193, § 6, p. 40. — P. v. J. 217. — M. v. H. 1903, 28.

Januari.	1903.
9 *b* H. R.	W. 7866. — R. 193, § 7, p. 49. — P. v. J. 217. — N. W. 180.
9 Curaçao H. v. J.	W. 8153.
9 Amsterdam	M. v. H. 1903, 215.
9 Groningen	W. 7859.
9 's-Hertogenbosch	W. 8045.
12 *a* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 9. — W. 7864. — R. 193, § 8, p. 58. — P. v. J. 216.
12 *b* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 209. — W. 7865. — R. 193, § 10, p. 67. — P. v. J. 218.
12 *c* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 219. — W. 7867. — R. 193, § 9, p. 64. — P. v. J. 216.
12 's-Gravenhage Hof	W. 7893. — P. v. J. 298. — M. v. H. 1903, 81.
12 *a* 's-Gravenhage	P. v. J. 220.
12 *b* 's-Gravenhage	P. v. J. 220.
12 Rotterdam	W. 7923. — W. v. N. R. 1753.
12 Rotterdam Kgr. II	P. v. J. 248.
14 Arnhem Hof	W. 7929. — N. W. 202.
14 Rotterdam	W. 7977.
14 Utrecht	W. 7866.
15 H. R.	W. 7867. — R. 193, § 11. p. 78. — P. v. J. 221.
15 Amsterdam Kgr. IV	P. v. J. 317.
16 *a* H. R.	W. 7868. — R. 193, § 13, p. 93. — P. v. J. 227.
16 *b* H. R.	W. 7869. — R. 193, § 12, p. 83. — P. v. J. 221. — N. W. 184. — W. v. N. R. 1739.
16 Amsterdam	W. 7937. — N. W. 204.
16 Haarlem Kgr.	W. 7895. — N. W. 190.
16 Heusden Kgr.	T. v. S. XV, p. 125.
19 *a* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 224. — W. 7868. — P. v. J. 220. — W. B. A. 2805.
19 *b* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 221. — W. 7869. — P. v. J. 222.
19 *c* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 15. — W. 7870. — P. v. J. 228.
19 *a* 's-Gravenhage Hof	W. 7948.
19 *b* 's-Gravenhage Hof	W. 7871.
19 *c* 's-Gravenhage Hof	W. 7899. — G.stem 2696.
20 Arnhem	P. v. J. 210.
20 Rotterdam Kgr. I	W. 8019.
21 Leeuwarden Hof	W. 7887. — P. v. J. 232.
21 *a* Amsterdam	W. 7956.
21 *b* Amsterdam	W. 7979.
21 Utrecht	W. 7868. — N. W. 180. — W. v. N. R. 1737.
21 Zutphen	W. 7883.
21 Enschedé Kgr.	T. v. S. XVI, p. 120.
22 Rotterdam	P. v. J. 267.
23 *a* H. R.	W. 7872. — R. 193, § 14, p. 98. — P. v. J. 226. — P. W. 1902, 281. — N. W. 182. — W. v. N. R. 1740.
23 *b* H. R.	W. 7873. — P. v. J. 227.
23 *c* H. R.	W. 7874. — R. 193, § 15, p. 109. — P. v. J. 225.
23 *d* H. R.	W. 7875. — R. 193, § 18, p. 148. — P. v. J. 234.
23 *e* H. R.	W. 7876. — R. 193, § 16, p. 123. — P. v. J. 238.
23 *f* H. R.	W. 7877. — R. 193, § 17, p. 131. — P. v. J. 229.
23 *a* Amsterdam Hof	W. 7877. — M. v. H. 1903, 273.

Januari.	**1903.**
23 *b* Amsterdam Hof	P. v. J. 258.
23 Amsterdam	W. 7900. — N. W. 194. — W. v. N. R. 1735.
26 H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 21. — W. 7878. — R. 193, § 19, p. 170. — P. v. J. 230.
26 Rotterdam	W. 7981.
27 Amsterdam	W. 7956.
28 Arnhem Hof	W. 7901. — P. v. J. 225. — W. v. N. R. 1738.
28 Amsterdam	W. 7955.
28 Rotterdam	W. 7986.
28 Zwolle	W. 8009. — P. v. J. 219.
30 H. R.	W. 7879. — R. 193, § 20, p. 180. — P. v. J. 232. — W. B. A. 2808.
30 Amsterdam Hof	W. 8003.
30 Amsterdam	W. 7929.
30 Utrecht	P. v. J. 226.
Februari.	
2 *a* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 45. — W. 7880. — R. 193, § 22, p. 195. — P. v. J. 226.
2 *b* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 30. — W. 7881. — R. 193, § 21, p. 185. — P. v. J. 230.
2 *c* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 39. — W. 7881. — P. v. J. 230.
2 's Gravenhage Hof	W. 7922. — P. v. J. 246. — W. v. N. R. 1763.
2 Arnhem	W. 7926. — W. v. N. R. 1756.
3 's Hertogenbosch Hof	W. 7874. — W. v. N. R. 1745.
3 Amsterdam	W. 7952.
3 's Gravenhage	W. 7884.
3 Rotterdam	P. v. J. 233.
3 Zierikzee	W. 8086. — N. W. 254. — W. v. N. R. 1808.
4 *a* Arnhem Hof	W. 7904.
4 *b* Arnhem Hof	W. 7909. — N. W. 197.
4 *c* Arnhem Hof	W. v. N. R. 1734.
4 *a* Amsterdam	W. 7964.
4 *b* Amsterdam	W. 7959.
4 Utrecht	W. 7885.
5 Alkmaar	P. v. J. 286.
5 Arnhem	W. 7925. — N. W. 202. — W. v. N. R. 1762.
5 Zutphen	W. 7910.
6 H. Mil. Ger.	P. v. J. 281.
6 *a* Amsterdam	W. 7964.
6 *b* Amsterdam	W. 7979.
6 Dordrecht	W. 7883.
7 Amsterdam	W. 7987.
9 *a* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 55. — W. 7882. — P. v. J. 251.
9 *b* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 60. — W. 7883. — P. v. J. 230.
9 *c* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 227. — W. 7883. — R. 193, § 24, p. 214. — P. v. J. 237. — G.Stem 2691. — W. B. A. 2810.
9 *d* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 63. — W. 7884. — R. 193, § 23, p. 207. — P. v. J. 235.
10 Arnhem	W. 7925. — W. B. A. 2824.
10 Breda	P. W. 1902, 304. — W. v. N. R. 1739.
10 's Gravenhage	W. 7887.

Februari.	**1903.**
11 Rotterdam	W. 8229.
11 Zwolle	W. 7896.
12 Arnhem Hof	W. 7870.
12 Leeuwarden Hof	W. 7917. — N. W. 198.
12 Amsterdam	W. 7902.
12 Terneuzen Kgr.	W. 7949.
13 *a* H. R.	W. 7880. — R. 193, § 25, p. 223. — P. v. J. 276. — W. v. N. R. 1743. — M. v. H. 1903, 123.
13 *b* H. R.	W 7882. — R. 193, § 26, p. 235. — P. v. J. 229. — P. W. 1903, 50. — N. W. 185. — W. v. N. R. 1744.
16 *a* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 235. — W. 7885. — R. 193, § 27, p. 246. — P. v. J. 228.
16 *b* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 69. — W. 7887. — R. 193, § 29, p. 256. — P. v. J. 228.
16 *c* H. R.	v. d. H. Sr. 1902, 73. — W. 7887. — R. 193, § 28, p. 251. — P. v. J. 228.
16 's Gravenhage Hof	W. 7930. — P. v. J. 296.
17 Amsterdam Hof	P. v. J. 281.
17 Assen	P. v. J. 229.
17 's Gravenhage	W. 7889.
18 *a* Amsterdam	W. 7900. — N. W. 194.
18 *b* Amsterdam	W. 7937. — N. W. 204.
18 Rotterdam	W. 7991.
19 Amsterdam Kgr. IV	T. v. S. XVI, p. 99.
19 Purmerend Kgr.	W. 7904.
20 *a* H. R.	W. 7884. — R. 193, § 30, p. 260. — P. v. J. 232. — N. W. 186. — W. v. N. R. 1746.
20 *b* H. R.	W. 7885. — R. 193, § 32, p. 281. — P. v. J. 270.
20 *c* H. R.	W. 7886. — R. 193, § 31, p. 269. — P. v. J. 231. — N. W. 188. — W. v. N.R. 1747. — M. v. H. 1903, 232.
20 Amsterdam Hof	M. v. H. 1903, 282.
20 *a* Amsterdam	W. 7901. — P. v. J. 242.
20 *b* Amsterdam	W. 7976.
20 *c* Amsterdam	W. 7982. — N. W. 220.
20 's Gravenhage	W. 7870.
20 's Hertogenbosch	P. W. 1903, 94.
23 *a* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 240. — W. 7888. — P. v. J. 263.
23 *b* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 77. — W. 7889. — P. v. J. 231.
23 *c* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 245. — W. 7891. — R. 193, § 33, p. 296. — P. v. J. 231. — G.stem 2693. — W. B. A. 2813.
23 *d* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 251. — W. 7891. — P. v. J. 243.
23 's Gravenhage Hof	W. 7933.
25 Amsterdam	W. 7937. — P. v. J. 261.
26 's Gravenhage Hof	W. 7902. — P. v. J. 275.
26 Leeuwarden	W. 7878.
26 Emmen Kgr.	P. v. J. 269.
27 H. R.	W. 7888. — R. 193, § 34, p. 302. — P. v. J. 240.
27 Amsterdam Hof	M. v. H. 1903, 265.
27 Amsterdam	W. 7989.
27 's Hertogenbosch	W. 8035.
27 Rotterdam	W. 8010.

Februari.	**1903.**
28 Amsterdam Hof	P. v. J. 275.
Maart.	
2 *a* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 89. — W. 7890. — R. 193, § 35, p. 314. — P. v. J. 233.
2 *b* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 82. — W. 7892. — P. v. J. 271.
2 *c* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 94. — W. 7893. — P. v. J. 233.
2 's Gravenhage Hof	W. 7912. — M. v. H. 1903, 46.
2 *a* 's Gravenhage	P. v. J. 230.
2 *b* 's Gravenhage	P. v. J. 230.
2 Rotterdam	W. 7934.
3 Arnhem	W. 7930.
3 's Gravenhage	W. 7885. — N. W. 186. — W. v. N. R. 1742.
4 *a* Arnhem Hof	W. 7953. — N. W. 211.
4 *b* Arnhem Hof	W. 8093.
4 Almelo	W. 7935. — P. v. J. 250.
4 Middelburg	W. 7931. — N. W. 202. — W. v. N. R. 1762.
4 Utrecht	W. 8002.
6 Amsterdam	W. 7986
9 *a* H. R.	W. 7889. — P. v. J. 238.
9 *b* H. R.	W. 7890. — R. 193, § 36, p. 319. — P. v. J. 236. — W. B. A. 2813.
9 *c* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 107. — W. 7894. — R. 193, § 37, p. 327. — P. v. J. 235.
9 *d* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 257. — W. 7896. — R. 193, § 39, p. 341. — P. v. J. 235.
9 *e* H. R.	v. d. H. Bel. 16, 122. — W. 7897. — R. 193, § 38, p. 334. — P. v. J. 243.
9 *f* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 97. — W. 7898. — R. 193, § 40, p. 348. — P. v. J. 269.
9 *a* 's Gravenhage Hof	W. 7915. — M. v. H. 1903, 66.
9 *b* 's Gravenhage Hof	W. 7925. — P. v. J. 310.
9 *a* Rotterdam	W. 8001. — P. v. J. 448.
9 *b* Rotterdam	P. v. J. 252.
10 's Gravenhage Hof	W. 7938.
10 Alkmaar	W. 8040.
10 Assen	W. 7942.
10 Breda	W. 7971.
11 *a* Arnhem Hof	W. 7935.
11 *b* Arnhem Hof	W. 7936.
11 *c* Arnhem Hof	W. 7940.
11 Amsterdam	W. 7967.
12 Almelo	W. 7964. — P. v. J. 234.
12 's Gravenhage	P. v. J. 273.
13 *a* H. R.	W. 7896. — R. 193, § 41, p. 359, — P. v. J. 244.
13 *b* H. R.	W. 7897. — R. 193, § 42, p. 365. — P. v. J. 244.
13 *c* H. R.	W. 7898. — R. 193, § 43, p. 372. — P. v. J. 252.
13 *d* H. R.	W. 7899. — R. 193, § 44, p. 376. — P. v. J. 246. — G.Stem 2697. — W. B. A. 2816. — W. v. N. R. 1761.
13 Amsterdam Hof	M. v. H. 1903, 305.
13 Amsterdam	W. 7991. — P. W. 1903, 430. — N. W. 229.
16 *a* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 129. — W. 7902. — R. 193, § 45, p. 390. — P. v. J. 267. — G.Stem 2698.

Maart.	**1903.**
16 *b* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 114. — W. 7903. — R. 193, § 47, p. 401. — P. v. J. 279.
16 *c* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 123. — W. 7903. — R. 193, § 46, p. 394. — P. v. J. 235.
17 Zierikzee	W. 7935.
18 Amsterdam Hof	P. v. J. 265.
18 Dordrecht	W. 7898.
18 Utrecht	W. 8004. — N. W. 230.
19 *a* 's Gravenhage Hof	W. 7946.
19 *b* 's Gravenhage Hof	P. v. J. 247.
19 Alkmaar	W. 8047.
20 *a* H. R.	v. d. H. Bel. 16, 128. — W. 7902. — R. 193, § 48, p. 411. — P. v. J. 304. — G.Stem 2700.
20 *b* H. R.	W. 7904. — R. 193, § 49, p. 424. — P. v. J. 241.
20 *a* Amsterdam Hof	W. 7980.
20 *b* Amsterdam Hof	M. v. H. 1903, 291.
23 *a* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 272. — W. 7904. — R. 193, § 51, p. 436. — P. v. J. 247.
23 *b* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 133. — W. 7905. — R. 193, § 50, p. 428. — P. v. J. 237.
23 *c* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 148. — W. 7906. — P. v. J. 249.
23 *d* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 140. — W. 7906. — R. 193, § 55, p. 458. — P. v. J. 249.
23 *e* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 155. — W. 7907. — R. 193, § 54, p. 452. — P. v. J. 243. — G.Stem 2701.
23 *f* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 268. — W. 7907. — R. 193, § 53, p. 448. — P. v. J. 267.
23 *g* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 263. — W. 7909. — R. 193, § 52, p. 442. — P. v. J. 237.
23 *h* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 151. — P. v. J. 237.
23 *i* H. R.	G.Stem 2704.
23 *a* 's Gravenhage Hof	W. 7945.
23 *b* 's Gravenhage Hof	W. 7935.
23 *a* Rotterdam	W. 8002. — N. W. 234.
23 *b* Rotterdam	W. 8004.
23 *c* Rotterdam	W. 8119.
23 Tholen Kgr.	T. v. S. XVI, p. 60.
23 Tilburg Kgr.	P. v. J. 271.
25 Arnhem Hof	W. 7947.
25 Rotterdam	W. 8061.
27 H. R.	W. 7905. — R. 193, § 56, p. 467. — M. v. H. 1903, 147.
27 *a* Amsterdam	W. 7989.
27 *b* Amsterdam	W. 7994.
27 Rotterdam	W. 7918. — P. v. J. 234. — W. v. N. R. 1743.
27 Rotterdam Kgr. II.	P. v. J. 257.
30 *a* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 278. — W. 7908. — P. v. J. 277.
30 *b* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 281. — W. 7910. — R. 193, § 57, p. 478. — P. v. J. 239. — G.Stem 2702.
30 *c* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 160. — W. 7911. — P. v. J. 283.
30 *d* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 166. — W. 7913. — P. v. J. 265.
30 's Gravenhage Hof	W. 7939. — M. v. H. 1903, 101.
30 *a* Rotterdam	W. 8013.

Maart.	**1903.**
30 *b* Rotterdam	P. v. J. 244.
30 *c* Rotterdam	P. v. J. 264.
31 H. Mil. Ger.	P. v. J. 346. — T. v. S. XVII, p. 94.
31 's Hertogenbosch Hof	W. 7944. — N. W. 207.
31 Breda	W. 7978. — W. v. N. R. 1777.
April.	
1 Rotterdam	W. 7999.
3 *a* H. R.	W. 7907. — R. 193, § 58, p. 500. — P. v. J. 268.
3 *b* H. R.	v. d. H. Bel. 16, 140. — W. 7911. — R. 193, § 60, p. 518. — P. v. J. 254.
3 *c* H. R.	W. 7912. — R. 193, § 59, p. 513. — P. v. J. 250. — N. W. 198.
3 Amsterdam	W. 7999.
3 Haarlem	P. v. J. 308.
6 *a* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 187. — W. 7912. — R. 193, § 61, p. 523. — P. v. J. 273.
6 *b* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 171. — W. 7914. — P. v. J. 291.
6 *c* H. R.	W. 7915. — R. 193, § 62, p. 531. — P. v. J. 247.
6 *d* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 178. — W. 7916. — R. 193, § 63, p. 537. — P. v. J. 368.
6 Rotterdam	W. 8013.
7 's Hertogenbosch Hof	W. 7931. — N. W. 206.
8 Arnhem Hof	W. 7948.
9 H. R.	W. 7906. — R. 193, § 64, p. 548. — P. v. J. 276. — N. W. 195. — W. v. N. R. 1749. — M. v. H. 1903, 198.
9 Arnhem	W. 8045.
9 Rotterdam	P. v. J. 305.
10 Amsterdam	W. 7996.
14 H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 194. — W. 7916. — R. 193, § 65, p. 559. — P. v. J. 261.
14 's Hertogenbosch Hof	W. 7908.
14 's Gravenhage	W. 8217.
14 Haarlem	W. 7936.
15 's Gravenhage Hof	W. 8025.
15 Leeuwarden Hof	P. v. J. 335.
15 Amsterdam°	P. v. J. 292.
16 H. R.	W. 7909. — R. 193, § 66, p. 566. — P. v. J. 250. — N. W. 195. — W. v. N. R. 1750.
16 Heerenveen	P. v. J. 257.
17 *a* H. R.	W. 7913. — R. 193, § 67, p. 574.
17 *b* H. R.	W. 7914. — R. 193, § 68, p. 587. — P. v. J. 244.
17 *c* H. R.	W. 7915. — R. 193, § 69, p. 595. — P. v. J. 248.
17 Amsterdam Hof	W. 8093.
17 *a* Winschoten	P. v. J. 243.
17 *b* Winschoten	P. v. J. 245.
18 's Hertogenbosch	P. v. J. 260.
20 *a* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 301. — W. 7917. — R. 193, § 70, p. 604. — P. v. J. 245.
20 *b* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 200. — W. 7918. — R. 193, § 71, p. 609. — P. v. J. 247.
20 's Gravenhage Hof	W. 7963.
21 Middelburg	W. 7949.

April.	**1903.**
22 *a* Arnhem Hof	W. 7958. — P. W. 1903, 13.
22 *b* Arnhem Hof	W. 7969. — N. W. 214.
22 Leeuwarden Hof	W. 7919. — P. v. J. 238.
22 *a* Rotterdam	W. 7993.
22 *b* Rotterdam	W. 8020. — P. v. J. 262.
23 Leeuwarden Hof	W. 7999. — T. v. S. XVI, p. 43.
23 Alkmaar	W. 8040.
23 Groningen	W. 7917.
27 *a* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 209. — W. 7919. — R. 193, § 73, p. 627. — P. v. J. 255.
27 *b* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 217. — W. 7920. — R. 193, § 72, p. 620. — P. v. J. 249.
27 *a* 's Gravenhage Hof	W. 7949. — P. v. J. 300.
27 *b* 's Gravenhage Hof	P. v. J. 241.
27 Rotterdam	P. v. J. 274.
27 Utrecht	T. v. S. XVI, p. 17.
27 Groningen Kgr.	W. 7967.
29 's Hertogenbosch Hof	W. 7934. — P. v. J. 297.
29 Tiel	W. 8160.
29 *a* Utrecht	W. 7932.
29 *b* Utrecht	W. 7969.
29 *a* Zwolle	W. 7917. — G.Stem 2694.
29 *b* Zwolle	W. 7971. — W. v. N. R. 1771.
29 Enschedé Kgr.	T. v. S. XVI, p. 106.
30 's Gravenhage Hof	W. 7954. — P. v. J. 266.
30 Zutphen	W. 7942.
Mei.	
1 H. R.	W. 7919. — R. 194, § 1, p. 1. — P. v. J. 278.
1 Amsterdam Hof	M. v. H. 1904, 248.
1 *a* Amsterdam	W. 8036.
1 *b* Amsterdam	P. v. J. 313.
1 *c* Amsterdam	P. v. J. 317.
2 H. R.	W. 7920. — P. v. J. 272.
4 *a* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 223. — W. 7921. — P. v. J. 263.
4 *b* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 306. — W. 7922. — R. 194, § 3, p. 30. — P. v. J. 267.
4 *c* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 226. — W. 7923. — P. v. J. 261.
4 *d* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 317. — W. 7924. — R. 194, § 2, p. 22. — P. v. J. 265. — G.Stem 2706. — W. B. A. 2826.
4 *a* 's Gravenhage Hof	W. 7952. — M. v. H. 1903, 83.
4 *b* 's Gravenhage Hof	P. v. J. 272.
4 Rotterdam	P. v. J. 246.
6 Amsterdam Hof	P. v. J. 334.
6 *a* Amsterdam	W. 8015.
6 *b* Amsterdam	W. 8016.
6 *c* Amsterdam	W. 8036.
6 *d* Amsterdam	P. v. J. 297.
6 's Gravenhage	W. 7928. — N. W. 201.
7 Alkmaar	W. 7982. — N. W. 218.
7 's Hertogenbosch	P. v. J. 245.
7 Amsterdam Kgr. IV.	T. v. S. XV, p. 48.
8 *a* H. R.	W. 7921. — R. 194, § 5, p. 44. — P. v. J. 260.

Mei.	1903.
8 *b* H. R.	W. 7922. — R. 194, § 4, p. 39. — P. v. J. 252. — N. W. 198. — W. v. N. R. 1760.
8 *c* H. R.	W. 7923. — R. 194, § 6, p. 52. — P. v. J. 266.
8 *d* H. R.	W. 7924. — R. 194, § 7, p. 60. — P. v. J. 266.
8 *e* H. R.	W. 7925. — R. 194, § 8, p. 68. -- P. v. J. 288. — N. W. 200. — W. v. N. R. 1765.
8 Amsterdam Hof	M. v. H. 1903, 167.
8 Amsterdam	W. 7906. — P. v. J. 241.
8 's Hertogenbosch	P. v. J. 333.
11 H. R.	v. d. H. S. 1903, 228. — W. 7928. — R. 194, § 9, p. 83. — P. v. J. 249.
11 's Gravenhage Hof	W. 7963.
11 Arnhem	W. 8031. — N. W. 236.
12 Almelo	P. v. J. 247.
12 Zwolle Kgr.	W. 7934. — P. v. J. 248.
13 Leeuwarden Hof	P. v. J. 258. — W. v. N. R. 1754.
13 Amsterdam	W. 8018.
13 's Gravenhage	W. 8129. — P. v. J. 389. — N. W. 277. — W. v. N. R. 1822.
13 Middelburg	W. 7963.
14 Alkmaar	W. 7951.
14 Arnhem	W. 8050.
14 Rotterdam	W. 8049.
14 *a* Zwolle	W. 7965.
14 *b* Zwolle	W. 7991.
15 H. R.	W. 7926. — R. 194, § 10, p. 85. — P. v. J. 264.
15 Amsterdam	P. v. J. 309.
15 Haarlem Kgr.	M. v. H. 1903, 15.
17 Roermond Kgr.	P. v. J. 288.
18 *a* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 246. — W. 7925. — R. 194, § 11, p. 93. — P. v. J. 259.
18 *b* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 242. — W. 7926. — R. 194, § 12, p. 103. — P. v. J. 265.
18 *c* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 237. — W. 7927. — R. 194, § 14 p. 115. — P. v. J. 253.
18 *d* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 230. — W. 7929. — R. 194, § 13, p. 107. — P. v. J. 275.
18 's Gravenhage Hof	W. 7923.
18 Amsterdam	P. v. J. 254.
18 *a* Rotterdam	W. 8009. — P. v. J. 266.
18 *b* Rotterdam	P. v. J. 252.
18 *c* Rotterdam	P. v. J. 262.
19 's Hertogenbosch Hof	M. v. H. 1903, 244.
19 *a* Amsterdam	W. 7920. — P. v. J. 251.
19 *b* Amsterdam	W. 7969. — P. v. J. 281.
19 *c* Amsterdam	W. 8001. — P. v. J. 277.
19 Breda	W. 7959. — G.Stem 2720.
19 Haarlem	W. 7933. — P. v. J. 260.
20 Amsterdam	W. 8021. — N. W. 232. = 20 Mei 1905.
20 Dordrecht	W. 7955.
20 Middelburg	W. 7957.
22 H. R.	W. 7927. — R. 194, § 15, p. 120. — P. v. J. 254. — M. v. H. 1903, 49.

Mei.	**1903.**
22 Amsterdam	M. v. H. 1903, 106.
22 Groningen	W. 7933.
22 Utrecht Kgd.	W. 7947.
25 *a* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 255. — W. 7930. — R. 194, § 16, p. 127. — P. v. J. 251.
25 *b* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 261. — W. 7931. — R. 194, § 17, p. 133. — P. v. J. 269.
25 *c* H. R.	W. 7933. — R. 194, § 18, p. 137. — P. v. J. 267.
25 's Gravenhage Hof	W. 7961. — M. v. H. 1903, 73.
25 Rotterdam	P. v. J. 274.
26 Amsterdam Hof	P. v. J. 332. — T. v. S. XVI, p. 65.
26 's Gravenhage Hof	W. 7941.
26 *a* 's Hertogenbosch Hof	W. 7937.
26 *b* 's Hertogenbosch Hof	W. 7941.
26 Zierikzee	W. 8002.
27 Amsterdam Hof	P. v. J. 272.
27 Almelo	W. 8050.
28 's Gravenhage Hof	W. 7961. — M. v. H. 1903, 54.
28 *a* Haarlem	P. v. J. 259.
28 *b* Haarlem	P. v. J. 295.
29 's Gravenhage	W. 7964.
29 Middelburg	W. 7920.
Juni.	
2 *a* H. R.	W. 7932. — R. 194, § 19, p. 141. — P. v. J. 253.
2 *b* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 264. — W. 7934. — R. 194, § 23, p. 166. — P. v. J. 253.
2 *c* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 270. — W. 7935. — R. 194, § 22, p. 161. — P. v. J. 257.
2 *d* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 321. — W. 7936. — R. 194, § 24, p. 172. — P. v. J. 255. — G.Stem 2711. — W. B. A. 2828.
2 *e* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 275. — W. 7937. — R. 194, § 21, p. 157. — P. v. J. 259.
2 *f* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 278. — W. 7938. — R. 194, § 20, p. 152. — P. v. J. 259. — G.Stem 2715.
2 *a* Breda	W. 8023.
2 *b* Breda	W. 7983.
2 Rotterdam	T. v. S. XVI, p. 12.
2 Utrecht	W. v. N. R. 1757.
3 *a* 's Gravenhage Hof	W. 7982.
3 *b* 's Gravenhage Hof	P. v. J. 377.
3 's Gravenhage	W. 7928.
3 Rotterdam	W. 8030.
5 H. R.	W. 7929. — R. 194, § 25, p. 178. — P. v. J. 296.
5 's Hertogenbosch	W. 8007. — P. v. J. 345.
7 Leeuwarden Hof	W. 7911.
8 Arnhem	W. 8055.
9 *a* Amsterdam	W. 7971. — P. v. J. 254.
9 *b* Amsterdam	P. v. J. 311.
9 Breda	W. 7992.
9 Haarlem	W. 8138. — W. v. N. R. 1827.
9 Zierikzee	W. 8025.

Juni.	**1903.**
10 's Hertogenbosch Hof	W. 7957. — P. v. J. 330.
10 Almelo	W. 7970.
10 Amsterdam	W. 8042.
10 Middelburg	W. 7981.
11 Amsterdam Hof	M. v. H. 1903, 194.
11 Arnhem Hof	W. 7960.
11 's Gravenhage Hof	W. 7964.
11 Amsterdam	W. 7997.
11 Haarlem	P. v. J. 261.
12 *a* H. R.	W. 7930. — R. 194, § 30, p. 221. — P. v. J. 256. — N. W. 201. — W. v. N. R. 1759.
12 *b* H. R.	W. 7931. — R. 194, § 29, p. 212. — P. v. J. 337. — W. B. A. 2827.
12 *c* H. R.	W. 7932. — R. 194, § 28, p. 207. — P. v. J. 262.
12 *d* H. R.	W. 7934. — R. 194, § 26, p. 190. — P. v. J. 292. — W. v. N. R. 1763.
12 *e* H. R.	W. 7935. — R. 194, § 27, p. 199. — P. v. J. 258.
13 Roermond Kgr.	P. v. J. 381.
15 *a* H. R.	W. 7939.
15 *b* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 336. — W. 7939. — R. 194, § 40, p. 286. — P. v. J. 271.
15 *c* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 311. — W. 7940. — R. 194, § 38, p. 271. — P. v. J. 309.
15 *d* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 290. — W. 7941. — R. 194, § 37, p. 268. — P. v. J. 257.
15 *e* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 352. — W. 7942. — R. 194, § 35, p. 253. — P. v. J. 265.
15 *f* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 283. — W. 7943. — R. 194, § 36, p. 261. — P. v. J. 269.
15 *g* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 293. — W. 7944. — R. 194, § 34, p. 249. — P. v. J. 255.
15 *h* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 297. — W. 7950. — R. 194, § 31, p. 235. — P. v. J. 263.
15 *i* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 306. — W. 7952. — R. 194, § 33, p. 245. — P. v. J. 267. — G.Stem 2718.
15 *j* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 359. — W. 7953. — R. 194, § 32, p. 240. — P. v. J. 267. — G.Stem 2717. — W. B. A. 2837.
15 *k* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 326. — W. 7954. — P. v. J. 263. — G.Stem 2713.
15 *l* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 344. — R. 194, § 39, p. 276. — P. v. J. 277.
15 *a* Amsterdam Hof	W. 7974.
15 *b* Amsterdam Hof	M. v. H. 1903, 179.
15 Arnhem	W. 8036.
15 's Gravenhage	P. v. J. 259.
15 Rotterdam	W. 8053. — P. v. J. 290.
15 Utrecht	T. v. S. XVI, p. 33.
15 Amsterdam Arb.	M. v. H. 1903, 311.
16 Breda	W. 7989.
16 *a* 's Gravenhage	W. 7933.
16 *b* 's Gravenhage	W. 7969.

Juni.	**1903.**
16 Roermond	P. v. J. 307.
18 Amsterdam Hof	P. v. J. 337.
18 Arnhem Hof	W. 7967.
19 Winschoten	P. v. J. 319.
20 Breda	W. 7994. = 30 Juni 1903.
22 *a* H. R.	W. 7936. — R. 194, § 43, p. 306. — P. v. J. 258. — N. W. 203. — W. v. N. R. 1755.
22 *b* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 308. — W. 7945. — R. 194, § 41, p. 259. — P. v. J. 263.
22 *c* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 364. — W. 7946. — R. 194, § 42, p. 298. — P. v. J. 273.
22 *a* 's Gravenhage Hof	W. 7976.
22 *b* 's Gravenhage Hof	W. 7982.
22 Utrecht	P. v. J. 363.
22 's Gravenhage Kgr.	W. 7964.
24 Amsterdam Hof	P. v. J. 354.
24 Leeuwarden Hof	W. 7942. — W. B. A. 2833.
24 Almelo	W. 7989.
24 Amsterdam	W. 8057. — P. v. J. 304.
24 Leeuwarden	W. 7987.
24 Utrecht	W. 8000. — N. W. 224.
24 *a* Zwolle	W. 7995.
24 *b* Zwolle	W. 8015. — P. v. J. 280. — W. v. N. R. 1767.
24 *c* Zwolle	W. 8064.
25 *a* Amsterdam Hof	W. 7970. — P. W. 1903, 74. — N. W. 216. — W. v. N. R. 1768.
25 *b* Amsterdam Hof	P. v. J. 329.
25 Arnhem Hof	W. 8039.
25 *a* 's Gravenhage Hof	W. 7977.
25 *b* 's Gravenhage Hof	W. 7993.
25 Leeuwarden Hof	W. 8003.
25 *a* Arnhem	W. 7965.
25 *b* Arnhem	W. 8043. — W. v. N. R. 1797.
25 *a* 's Hertogenbosch	P. v. J. 346.
25 *b* 's Hertogenbosch	P. v. J. 362.
26 *a* H. R.	W. 7937. — R. 194, § 47, p. 344. — P. v. J. 284.
26 *b* H. R.	W. 7938. — R. 194, § 46, p. 335. — P. v. J. 280. — G.Stem 2712.
26 *c* H. R.	W. 7939. — R. 194, § 48, p. 356. — P. v. J. 260.
26 *d* H. R.	W. 7940. — R. 194, § 44, p. 310. — P. v. J. 268.
26 *e* H. R.	W. 7942. — R. 194, § 45, p. 326. — P. v. J. 262.
26 *a* Amsterdam	W. 7968.
26 *b* Amsterdam	P. v. J. 294. — M. v. H. 1903, 171.
26 Groningen	W. 7998. — N. W. 232. — W. v. N. R. 1790.
27 Rotterdam	W. 8000.
29 *a* H. R.	W. 7943. — R. 194, § 51, p. 377. — P. v. J. 264.
29 *b* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 312. — W. 7947. — P. v. J. 265.
29 *c* H. R.	W. 7948. — R. 194, § 50, p. 372. — P. v. J. 263.
29 *d* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 370. — W. 7949. — R. 194, § 49, p. 365. — P. v. J. 275.
29 *e* H. R.	W. 7956. — P. v. J. 259.

Juni.	**1903.**
29 *f* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 314. — W. 7957. — R. 194, § 52, p. 386. — P. v. J. 265.
29 *a* 's Gravenhage Hof	W. 7992. — P. v. J. 282. — P. W. 1903, 239.
29 *b* 's Gravenhage Hof	W. 7995.
29 *c* 's Gravenhage Hof	W. 7968.
29 *d* 's Gravenhage Hof	M. v. H. 1903, 163.
29 Arnhem	W. 8054.
29 Rotterdam	W. 8036.
30 's Hertogenbosch Hof	W. 7960. — P. v. J. 298.
30 *a* Amsterdam	W. 8045. — P. v. J. 312.
30 *b* Amsterdam	W. 8053.
30 *c* Amsterdam	W. 8057. — N. W. 243.
30 *d* Amsterdam	P. v. J. 290.
30 Breda	W. 7994.
30 Haarlem	W. 8083.
30 Zwolle	P. v. J. 274.
Juli.	
1 's Hertogenbosch	W. 8031. — N. W. 238.
1 Rotterdam	P. v. J. 284.
3 Groenlo Kgr.	T. v. S. XVI, p. 52.
3 Haarlem Kgr.	W. 7956.
7 H. R.	W. 7950. — R. 193, § 53, p. 390. — P. v. J. 359. — W. B. A. 2835.
7 's Hertogenbosch	P. v. J. 358.
14 *a* Arnhem Hof	W. 7973. — P. W. 1903, 3.
14 *b* Arnhem Hof	W. 7978. — P. v. J. 273.
14 *c* Arnhem Hof	W. 8071.
14 Haarlem	P. v. J. 358.
14 Amsterdam Kgr. IV.	W. 8005.
17 Amsterdam	W. 8054.
18 *a* H. R.	W. 7953. — R. 194, § 54, p. 394. — P. v. J. 274. — G.Stem 2719. — W. B. A. 2857.
18 *b* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 318. — W. 7955. — P. v. J. 283.
18 Harderwijk Kgr.	W. 7975.
21 *a* 's Hertogenbosch	P. v. J. 291.
21 *b* 's Hertogenbosch	P. v. J. 374.
22 Amsterdam Hof	W. 8045. — P. v. J. 276.
23 's Hertogenbosch	P. v. J. 321.
28 *a* H. R.	W. 7941. — R. 194, § 57, p. 409. — P. v. J. 272.
28 *b* H. R.	W. 7952. — R. 194, § 56, p. 401. — P. v. J. 270.
28 *c* H. R.	W. 7954. — R. 194, § 55, p. 400. — P. v. J. 270.
29 's Gravenhage Hof	W. 8005.
29 Rotterdam Kgr. I.	W. 7974. — P. v. J. 284.
30 Leeuwarden	P. v. J. 289.
30 Zwolle	W. 8082. — P. v. J. 270. = 30 Juli 1904.
Augustus.	
11 's Gravenhage	P. v. J. 273.
12 H. R.	W. 8106.
12 Middelburg Kgr.	W. 7974.
13 Arnhem	M. v. H. 1904, 300.
13 Haarlem	P. v. J. 313.
14 Amsterdam Kgr. I.	M. v. H. 1903, 22.

Augustus.	**1903.**
18 Zwolle Kgr.	P. v. J. 280.
19 Leeuwarden Hof	W. 8048.
25 Arnhem Hof	W. 7977. — P. v. J. 278. — W. v. N. R. 1778.
25 Amsterdam	P. v. J. 287.
25 Haarlem	P. v. J. 319.
26 's Gravenhage Hof	P. v. J. 303.
27 Utrecht	T. v. S. XVI, p. 86.
28 Suriname H. v. J.	W. 7993. — P. v. J. 379.
September.	
1 Arnhem Hof	W. 7991.
1 Groenlo Kgr.	N. W. 209. — W. v. N. R. 1766.
2 Amsterdam Hof	P. v. J. 355. — W. v. N. R. 1806.
3 Zwolle	W. 7982.
5 Tiel	T. v. S. XVI, p. 51.
7 Amsterdam Hof	P. v. J. 301, 345.
8 Arnhem Hof	W. 7993. — P. v. J. 283.
8 Amsterdam	P. v. J. 348.
9 Almelo	P. v. J. 278.
10 Leeuwarden Hof	W. 8011. — P. v. J. 289.
14 's Gravenhage	P. v. J. 309.
16 Arnhem Hof	W. 7994.
16 's Hertogenbosch Hof	P. v. J. 307. — T. v. S. XVI, p. 42.
16 Leeuwarden	W. 7988. — P. v. J. 283.
17 Arnhem	W. 7996. — G.Stem 2730.
18 H. Mil. Ger.	W. 7981.
22 Utrecht	W. 7996. — G.Stem 2731. — W. B. A. 2850. — N. W. 222.
22 Zierikzee	W. 8002.
23 Rotterdam	W. 8058.
23 *a* Utrecht	W. 7977. — W. v. N. R. 1772.
23 *b* Utrecht	W. 7984.
23 Gouda Kgr.	T. v. S. XVI, p. 97.
24 Rotterdam	T. v. S. XVI, p. 8.
25 Middelburg	W. 8002.
26 Dordrecht Kgd.	W. 8074. — N. W. 256.
30 Amsterdam Hof	W. 8037.
30 Almelo	W. 8177. — P. v. J. 422.
30 's Gravenhage	W. 8034. — W. v. N. R. 1819.
30 Rotterdam	W. 8060.
October.	
1 Arnhem Hof	W. 7975. — P. v. J. 299.
1 's Gravenhage	P. v. J. 315.
1 Heerenveen	P. v. J. 293.
1 's Hertogenbosch	P. v. J. 299.
2 *a* H. R.	W. 7968. = *c* H. R. 5 Oct. 1903.
2 *b* H. R.	v. d. H. Bel. 16, 145. — W. 7969. = *d* H. R. 5 Oct. 1903.
2 *c* H. R.	W. 7970. = *b* H. R. 5 Oct. 1903.
2 *d* H. R.	W. 7971. = *a* H. R. 5 Oct. 1903.
2 's Gravenhage Hof	W. 8015.
2 Amsterdam	W. 8076. — M. v. H. 1903, 187.
2 Veghel Kgr.	W. 8008.

October.	**1903.**
3 Roermond Kgr.	P. v. J. 404.
5 *a* H. R.	R. 195, § 4, p. 18. -- P. v. J. 285. = *d* H. R. 2 Oct. 1903.
5 *b* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 384. — R. 195, § 2, p. 8. — P. v. J. 285. = *c* H. R. 2 Oct. 1903.
5 *c* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 377. — R. 195, § 1, p. 1. — P. v. J. 293. = *a* H. R. 2 Oct. 1903.
5 *d* H. R.	R. 195, § 3, p. 13. — P. v. J. 295. = *b* H. R. 2 Oct. 1903.
7 Amsterdam	P. v. J. 291.
7 Zutphen	W. 8003.
9 *a* Amsterdam	W. 8057.
9 *b* Amsterdam	W. 8082.
12 H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 323. — W. 7973. — P. v. J. 285.
12 Zutphen	W. 7980.
13 Arnhem	W. 8019. — P. v. J. 285.
13 Breda	W. 8044.
13 Haarlem	W. v. N. R. 1766.
13 Rotterdam	W. 8055. — N. W. 249.
14 Arnhem Hof	W. 7980.
14 Amsterdam	W. 8014. — W. B. A. 2855.
14 Middelburg	W. 8018.
14 Rotterdam	W. 8078.
14 Utrecht	W. 7992. — N. W. 222.
15 Arnhem Hof	W. 7998. — P. v. J. 287.
15 *a* Leeuwarden Hof	W. 8025.
15 *b* Leeuwarden Hof	W. 8030.
15 Amsterdam	P. v. J. 344.
15 *a* 's Hertogenbosch	P. v. J. 303.
15 *b* 's Hertogenbosch	P. v. J. 311.
15 *a* Tiel	W. 8042. — G.Stem 2749. — W. B. A. 2864.
15 *b* Tiel	W. 8118.
16 *a* Amsterdam	W. 8048.
16 *b* Amsterdam	W. 8058.
16 *c* Amsterdam	W. 8075.
16 *d* Amsterdam	W. 8077.
17 Haarlem Kgr.	W. 8145.
19 *a* H. R.	v. d. H. G. Z. 47. 390. — W. 7974. — R. 195, § 5, p. 22. — P. v. J. 287. — G.Stem 2722. — W. B. A. 2848.
19 *b* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 328. — W. 7975. R. 195, § 6, p. 29. — P. v. J. 305.
19 *c* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 335. — W. 7976. — R. 195, § 7. p. 36. — P. v. J. 293.
19 *d* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 388. — W. 7977. — P. v. J. 287.
19 *e* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 342. — W. 7978. — R. 195, § 8, p. 144. — P. v. J. 287.
19 *a* 's Gravenhage Hof	W. 7997. — P. v. J. 308.
19 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8035. — P. v. J. 371.
20 Amsterdam Hof	W. 7996.
20 Breda	W. 8001. — N. W. 233.
20 Haarlem	W. 7983.

October.	1903.
21 Amsterdam	P. v. J. 498.
21 Middelburg	W. 8039. — P. v. J. 318. — N. W. 242. — W. v. N. R. 1787.
21 Utrecht	W. 7991.
22 Arnhem Hof	W. 7997. — P. v. J. 346.
22 *a* Amsterdam	W. 8049.
22 *b* Amsterdam	W. 8089.
22 's Hertogenbosch	P. v. J. 364.
23 Amsterdam Hof	W. 8161. — P. v. J. 361. — M. v. H. 1903, 254.
23 Willemsoord Zeekrijgsr.	T. v. S. XVI, p. 91.
26 *a* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 347. — W. 7980. — R. 195, § 9, p. 50. — P. v. J. 299.
26 *b* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 396. — W. 7981. — R. 195, § 10, p. 58. — P. v. J. 305. — G.Stem 2727. — W B. A. 2859.
26 *c* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 354. — W. 7982. — R. 195, § 11, p. 61. — P. v. J. 303.
26 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8001. — P. v. J. 381.
26 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8010. — N. W. 238.
26 *c* 's Gravenhage Hof	W. 8015. — M. v. H. 1903, 77.
27 's Hertogenbosch Hof	W. 8013.
27 Assen	W. 8105. — N. W. 270. — W. v. N. R. 1823.
27 's Gravenhage	W. 8013.
27 's Hertogenbosch	P. v. J. 368.
28 Arnhem Hof	W. 8054.
28 Utrecht	W. 7998. — N. W. 231.
28 Rotterdam Kgr. I.	W. 7999.
29 's Gravenhage	W. 7964.
29 's Hertogenbosch	W. 8014. — P. v. J. 321.
30 Amsterdam	W. 8082.
30 Groningen	P. v. J. 426.
November.	
2 *a* H. R.	W. 7980. — R. 195, § 16, p. 95. — P. v. J. 290.
2 *b* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 357. — W. 7983. — R. 195, § 13, p. 71. — P. v. J. 317.
2 *c* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 363. — W. 7986. — R. 195, § 14, p. 77. — P. v. J. 358.
2 *d* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 374. — W. 7987. — R. 195, § 15, p. 89. — P. v. J. 299.
2 *e* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 379. — W. 7988. — P. v. J. 360.
2 *f* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 399. — W. 7989. — R. 195, § 12, p. 65. — P. v. J. 336. — G.Stem 2728.
2 Groningen Kgr.	W. 7993. — N. W. 227.
3 's Hertogenbosch Hof	W. 8016.
3 Zierikzee	W. 8025.
4 Leeuwarden Hof	W. 8010. — P. W. 1903, 382. — N. W. 237.
4 Amsterdam	W. 8046. — P. v. J. 308.
4 Rotterdam	W. 8063.
4 Utrecht	W. 7986.
5 Haarlem	W. 7985. — N. W. 221.
5 *a* 's Hertogenbosch	P. v. J. 303.
5 *b* 's Hertogenbosch	P. v. J. 309.

November.	**1903.**
5 *c* 's Hertogenbosch	P. v. J. 380.
6 *a* H. R.	W. 7987. — R. 195, § 17, p. 103. — P. v. J. 310. — N. W. 220.
6 *b* H. R.	W. 7988, — R. 195, § 18, p. 113. — P. v. J. 298.
6 *c* H. R.	W. 7990. — R. 195, § 19, p. 121. — P. v. J. 296.
6 *a* Amsterdam Hof	W. 8041.
6 *b* Amsterdam Hof	W. 8046. — N. W. 249.
6 Heerenveen	P. v. J. 333.
6 's Hertogenbosch	W. 8042. — P. v. J. 387. — N. W. 240. — W. v. N. R. 1795.
9 *a* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 382. — W. 7991. — R. 195, § 20. p. 132. — P. v. J. 380.
9 *b* H. R.	v. d. H. Bel. 16, 149. — W. 7992. — R. 195, § 22, p. 141. — P. v. J. 297.
9 *c* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 405. — W. 7993. — P. v. J. 295.
9 *d* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 387. — W, 7994. — R. 195, § 21, p. 137. — P. v. J. 297.
9 *e* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 408. — W. 7995. — R. 195, § 23, p. 148. — P. v. J. 293. — G.Stem 2729. — W. B. A. 2859.
9 Rotterdam	P. v. J. 316. = Rotterdam .... (61).
10 's Gravenhage Hof	W. 8017. — M. v. H. 1903, 175.
10 's Hertogenbosch	P. v. J. 350.
11 Amsterdam	P. v. J. 346.
11 Utrecht	W. 8003.
11 Leiden Kgr.	W. v. N. R. 1820.
12 Alkmaar	W. 8047.
12 Maastricht	W. 8093.
13 H. R.	W. 7986. — R. 195, § 24, p. 151. — P. v. J. 312. — N. W. 220. — W. v. N. R. 1785. — M. v. H. 1903, 240.
13 Amsterdam	P. v. J. 342.
13 Tiel	W. 8048. — W. v. N. R. 1796.
16 *a* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 411. — W. 7996. — R. 195, § 25, p. 157. — P. v. J. 380.
16 *b* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 390. — W. 7997. — R. 195, § 26, p. 164. — P. v. J. 303.
16 *c* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 417. — W. 7998. — R. 195, § 28, p. 173. — P. v. J. 327.
16 *d* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 394. — W. 8001. — R. 195, § 27, p. 169. — P. v. J. 307. — W. B. A. 2849.
16 Rotterdam	P. v. J. 308.
17 's Hertogenbosch Hof	W. 8009.
17 Amsterdam	P. v. J. 339.
17 Haarlem	W. 8008. — N. W. 236.
18 *a* Rotterdam	W. 8067. — P. v. J. 484.
18 *b* Rotterdam	W. 8075.
19 Arnhem Hof	W. 8008. — P. v. J. 319.
19 's Gravenhage	W. 8113.
20 H. R.	W. 7983. — R. 195, § 29, p. 177. — P. v. J. 298.
20 Amsterdam Hof	W. 8111. — W. v. N. R. 1816.
20 *a* Amsterdam	W. 8058.

November.	**1903.**
20 *b* Amsterdam	W. 8085. — N. W. 253. — W. v. N. R. 1808.
20 *c* Amsterdam	W. 8092.
20 *d* Amsterdam	M. v. H. 1903, 225.
20 Tiel	W. 8033.
21 's Gravenhage Kgr.	P. v. J. 304.
23 *a* H. R.	v. d. d. H. Sr. 1903, 403. — W. 7999. — R. 195, § 30, p. 183. — P. v. J. 297.
23 *b* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 405. — W. 8000. — P. v. J. 332.
23 *c* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 398. — W. 8001. — R. 195, § 31, p. 185. — P. v. J. 311.
23 *d.* H R.	v. d. H. Bel. 16, 155. — W. 8002. — R. 195, § 32, p. 190. — P. v. J. 319.
23 's Gravenhage Hof	W. 8018. — P. v. J. 391. — M. v. H. 1903, 132.
24 's Gravenhage Hof	W. 7884. — P. v. J. 375.
24 's Hertogenbosch Hof	W. 8023. — G.Stem 2743. — W. B. A. 2857.
24 's Gravenhage	W. 7993. — N. W. 223.
24 's Hertogenbosch	P. v. J. 313.
25 's Hertogenbosch	P. v. J. 362.
25 Winschoten	W. 8103. — M. v. H. 1904, 145.
25 Haarlem Kgr.	P. v. J. 350.
26 Arnhem Hof	W. 8012.
26 Heerenveen	P. v. J. 309.
27 *a* H. R.	W. 7994. — R. 195, § 36, p. 216. — P. v. J. 318. — N. W. 224. — W. v. N. R. 1780.
27 *b* H. R.	W. 7995. — R. 195, § 35, p. 210. — P. v. J. 306. — N. W. 223. — M. v. H. 1903, 268.
27 *c* H. R.	W. 7996. — R. 195, § 34, p. 200. — P. v. J. 338.
27 *d* H. R.	W. 7998. — R. 195, § 37, p. 228. — P. v. J. 302.
27 *e* H. R.	W. 7999. — R. 195, § 33, p. 194. — P. v. J. 355. — P. W. 1903, 251. — N. W. 226. — W. v. N. R. 1784.
27 Amsterdam Hof	M. v. H. 1903, 137.
27 *a* Amsterdam	W. 8039. — M. v. H. 1903, 223.
27 *b* Amsterdam	W. 8058.
27 *c* Amsterdam	W. 8082.
28 Goes Kgr.	T. v. S. XVI, p. 103.
30 *a* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 412. — W. 8003. — R. 195, § 40, p. 247. — P. v. J. 339.
30 *b* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 410. — W. 8004. — R. 195, § 39, p. 244. — P. v. J. 342.
30 *c* H. R.	W. 8004. — R. 195, § 38, p. 239. — P. v. J. 303.
30 's Gravenhage Hof	W. 8007. — P. v. J. 395.
December.	
1 Haarlem.	M. v. H. 1903, 13.
1 Maastricht Kgr.	W. 8117.
2 Arnhem Hof	W. 8026.
2 Zutphen	W. 8024.
2 Enschedé Kgr.	T. v. S. XVI, p. 9.
2 Gouda Kgr.	T. v. S. XVI, p. 4.
3 Arnhem Hof	W. 8019.
3 Arnhem	W. 8009.
3 Enschedé Kgr.	W. 8238.

December.	**1903.**
3 Meppel Kgr.	W. 8377. — N. W. 40.
4 *a* H. R.	W. 8004. — R. 195, § 41, p. 252. — P. v. J. 341. — N. W. 225. — W. v. N. R. 1776.
4 4 *b* H. R.	W. 8005. — R. 195, § 42, p. 268. — P. v. J. 316. — N. W. 241. — W. v. N. R. 1782.
4 *a* Amsterdam	W. 8059. — M. v. H. 1903, 299. — W. v. N. R. 1800.
4 *b* Amsterdam	W. 8062.
4 *c* Amsterdam	P. v. J. 321.
4 *a* 's Hertogenbosch	W. 8051. = 5 Dec. 1903.
4 *b* 's Hertogenbosch	W. 8057. — P. v. J. 306.
5 's Hertogenbosch	W. v. N. R. 1773. = *a* 4 Dec. 1903.
7 *a* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 416. — W. 8005. — R. 195, § 43, p. 281. — P. v. J. 305.
7 *b* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 423. — W. 8005. — R. 195, § 48, p. 310. — P. v. J. 315.
7 *c* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 427. — W. 8006. — R. 195, § 47, p. 304. — P. v. J. 330.
7 *d* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 433. — W. 8007. — R. 195, § 44, p. 288. — P. v. J. 313.
7 *e* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 437. — W. 8007. — R. 195, § 45, p. 292. — P. v. J. 376.
7 *f* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 440. — W. 8008. — R. 195, § 46, p. 296. — P. v. J. 315.
7 Arnhem Hof	W. 8020.
7 's Hertogenbosch Hof	W. 8093.
7 Zutphen	W. 8075. — P. v. J. 372.
8 's Gravenhage Hof	W. 8027.
9 's Hertogenbosch Hof	W. 8018. — P. v. J. 307. — G.Stem 2751. — W. B. A. 2861.
9 's Gravenhage	P. v. J. 418.
9 Rotterdam	W. 8098.
9 *a* Utrecht	W. 8021.
9 *b* Utrecht	W. 8026. — P. W. 1903, 260. — W. v. N. R. 1774.
10 Maastricht	W. 8139.
10 Roermond	W. 8125.
11 *a* H. R.	W. 8003. — R. 195, § 49, p. 315. — P. v. J. 312. — N. W. 230. — W. v. N. R. 1779.
11 *b* H. R.	W. 8006. — R. 195, § 50, p. 321. — P. v. J. 314. — M. v. H. 1903, 273.
11 Groningen	W. 8031.
14 Amsterdam Hof	W. 8058.
14 's Gravenhage Hof	W. 8039. — P. v. J. 391.
14 Rotterdam	W. 8169. — P. v. J. 414. — N. W. 282.
15 's Hertogenbosch Hof	W. 8019.
15 Breda	P. v. J. 326.
15 's Hertogenbosch	P. v. J. 372.
16 Arnhem Hof	W. 8049.
16 Gouda Kgr.	T. v. S. XVI, p. 84.
17 Breda	W. 8064. — G.Stem 2752.
18 *a* H. R.	W. 8007. — R. 195, § 51, p. 327. — P. v. J. 320. — G.Stem 2733. — N. W. 239. — W. v. N. R. 1786.
18 *b* H. R.	W. 8008. — R. 195, § 52, p. 341. — P. v. J. 306.

December.	1903.
18 Amsterdam	W. 8069.
18 's Hertogenbosch	W. 8041. — P. v. J. 363.
21 *a* H. R.	v. d. H. G. Z. 47, 420. — W. 8008. — R. 195, § 53, p. 349. — P. v. J. 313.
21 *b* H. R.	v. d. H. Bel. 16, 158. — W. 8009. — R. 195, § 55, p. 359. — P. v. J. 307.
21 *c* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 448. — W. 8010. — R. 195, § 54, p. 354. – P. v. J. 309.
21 Rotterdam	W. 8072.
21 Zutphen	W. 8075. — P. v. J. 372.
22 's Hertogenbosch Hof	W. 8014. — N. W. 238.
22 's Gravenhage	W. 8075.
22 's Hertogenbosch	P. v. J. 360.
22 Zierikzee	W. 8031.
23 Arnhem Hof	W. 8043. — W. v. N. R. 1794.
23 *a* Rotterdam	W. 8080. — P. v. J. 347.
23 *b* Rotterdam	P. v. J. 349.
23 Middelburg Kgr.	T. v. S. XVI, p. 99.
24 *a* H. R.	W. 8010. — R. 195, § 56, p. 363. — P. v. J. 306. — G.Stem 2738. — N. W. 237.
24 *b* H. R.	W. 8011. — R. 195, § 57, p. 372. — P. v. J. 310.
24 *a* Arnhem Hof	W. 8020.
24 *b* Arnhem Hof	W. 8031. — P. v. J. 330.
26 Almelo	W. 8027.
28 *a* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 452. — W. 8010. — R. 195, § 58, p. 381. — P. v. J. 311.
28 *b* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 456. — W. 8011. — R. 195, § 59, p. 386. -- P. v. J. 307.
28 *c* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 460. — W. 8011. — R. 195, § 60, p. 390. — P. v. J. 315.
28 *d* H. R.	v. d. H. Bel. 16, 162. — W. 8012. — R. 195, § 61, p. 397. — P. v. J. 311.
28 *e* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 467. — W. 8012. — R. 195, § 63, p. 409. — P. v. J. 348.
28 *f* H. R.	v. d. H. Sr. 1903, 480. — W. 8013. — R. 195, § 62, p. 403. — P. v. J. 317. — G.Stem 2734.
28 's Gravenhage Hof	W. 8187. — P. v. J. 320.
29 Arnhem	W. 8044. — P. v. J. 319. – T. v. S. XVI, p. 54.
30 Middelburg	P. v. J. 322. — W. v. N. R. 1791.
30 Rotterdam	W. 8041.
30 Utrecht	W. 8031. — N. W. 234.
30 Middelburg Kgr.	T. v. S. XVI, p. 5.
31 Amsterdam Hof	W. 8053. — P. v. J. 308. — M. v. H. 1903, 212.
Januari.	**1904.**
4 *a* H. R.	W. 8013. — R. 196, § 1, p. 1. — P. v. J. 321.
4 *b* H. R.	W. 8014. — R. 196, § 3, p. 17. — P. v. J. 362.
4 *c* H. R.	W. 8014. — R. 196, § 2, p. 11. — P. v. J. 309.
4 Amsterdam Hof	M. v. H. 1904, 204.
4 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8062. — M. v. H. 1904, 112.
4 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8074. — N. W. 256.
4 *c* 's Gravenhage Hof	W. 8097. — N. W. 257. — W. v. N. R. 1811.
4 Utrecht	P. v. J. 325.

Januari. **1904.**

5 's Hertogenbosch Hof	W. 8023. — P. v. J. 321.
6 's Gravenhage Hof	P. v. J. 324.
6 *a* Rotterdam	W. 8081.
6 *b* Rotterdam	W. 8082.
6 Utrecht	W. 8051.
6 Winschoten	W. 8099.
7 Groningen	P. v. J. 328.
7 Haarlem	P. v. J. 350.
8 *a* H. R.	W. 8012. — R. 196, § 7, p. 56. — P. v. J. 310.
8 *b* H. R.	W. 8015. — R. 196, § 6, p. 50. — P. v. J. 331. — M. v. H. 1904, 44.
8 *c* H. R.	W. 8016. — R. 196, § 5, p. 39. — P. v. J. 391. — P. W. 1903, 304. — W. v. N. R. 1795.
8 *d* H. R.	W. 8017. — R. 196, § 4, p. 23. — P. v. J. 365 — G.stem 2740. — W. B. A. 2856.
8 *a* Amsterdam	W. 8106.
8 *b* Amsterdam	W. 8110. — M. v. H. 1904, 66.
8 *c* Amsterdam	W. 8113.
8 *d* Amsterdam	W. 8119.
8 *e* Amsterdam	W. 8121.
9 's Hertogenbosch	P. v. J. 341.
11 *a* H. R.	W. 8015. — R. 196, § 10, p. 72. — P. v. J. 344.
11 *b* H. R.	W. 8015. — R. 196, § 8, p. 64. — P. v. J. 325.
11 *c* H. R.	W. 8016. — R. 196, § 11, p. 75. — P. v. J. 319.
11 *d* H. R.	W. 8016. — R. 196, § 9, p. 70. — P. v. J. 319.
11 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8036. — N. W. 250.
11 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8068.
12 Breda	W. 8093.
13 Arnhem Hof	W. 8051.
13 Amsterdam	W. 8104.
13 Middelburg	W. 8168.
13 Rotterdam	W. 8100.
14 Arnhem Hof	W. 8064.
15 *a* H. R.	W. 8020. — R. 196, § 12, p. 77. — P. v. J. 331.
15 *b* H. R.	W. 8021. — R. 196, § 14, p. 95. — P. v. J. 369. — M. v. H. 1904. 234.
15 *c* H. R.	W. 8022. — R. 196, § 13, p. 86. — P. v. J. 359.
15 Amsterdam Hof	W. 8044. — W. v. N. R. 1799.
15 Amsterdam	W. 8108. — W. v. N. R. 1818. — M. v. H. 1905, 38.
15 Tiel	W. 8197.
16 Amsterdam Hof	M. v. H. 1905, 135.
18 *a* H. R.	W. 8022. — R. 196, § 16, p. 111. — P. v. J. 364.
18 *b* H. R.	W. 8022. — R. 196, § 15, p. 107. — P. v. J. 321.
18 's Gravenhage Hof	W. 8048. — W. v. N. R. 1796.
18 *a* Rotterdam	W. 8084. — W. v. N. R. 1813.
18 *b* Rotterdam	P. v. J. 318.
19 's Gravenhage Hof	W. 8058. — N. W. 248. — W. v. N. R. 1800.
19 Assen	P. v. J. 324
20 Leeuwarden Hof	W. 8077.
20 Amsterdam	W. 8096.
20 Utrecht	W. 8050.
20 Zutphen	W. 8078. — G.stem. 2756.

1904.

Januari.	
21 Arnhem Hof	W. 8060.
21 's Gravenhage Hof	W. 8041. — P. v. J. 415.
22 *a* H. R.	W. 8023. — R. 196, § 17, p. 120. — P. v. J. 329. — N. W. 234. — M v. H. 1904, 269.
22 *b* H. R.	W. 8024. — R. 196, § 21, p. 147. — P. v. J. 369. — N. W. 235. — M. v. H. 1904, 56.
22 *c* H. R.	W. 8025. — R. 196, § 20, p. 138. — P. v. J. 324. — M. v. H. 1904, 96.
22 *d* H. R.	W. 8026. — R. 196, § 18, p. 125. — P. v. J. 326.
22 *e* H. R.	W. 8027. — R. 196, § 19, p. 131. — P. v. J. 333.
22 Amsterdam	W. 8112. — W. v. N. R. 1789.
23 Rotterdam Kgd.	P. v. J. 322.
25 *a* H. R.	W. 8023. — R. 196, § 24, p. 166. — P. v. J. 334.
25 *b* H. R.	W. 8023. — R. 196, § 22, p. 160. — P. v. J. 323.
25 *c* H. R.	W. 8024. — R. 196, § 23, p. 163. — P. v. J. 323.
25 Rotterdam	W. 8092.
26 's Hertogenbosch Hof	W. 8052.
26 Amsterdam Kgd.	W. 8137.
26 Zalt-Bommel Kgr.	W. 8252. — W. v. N. R. 1866.
27 Arnhem Hof	W. 8065. — N. W. 251.
27 Amsterdam	W. 8093. — N. W. 263. — W. v. N. R. 1832.
27 Rotterdam	W. 8102.
27 *a* Utrecht	W. 8018.
27 *b* Utrecht	W. 8056.
27 Zwolle	W. 8223. — G.stem. 2804. — W. B. A. 2923.
27 's Hertogenbosch Kgr.	P. v. J. 386.
28 's Gravenhage Hof	W. 8070.
28 Amsterdam	W. 8118.
28 Maastricht	W. v. N. R. 1789.
29 Dordrecht	W. 8029.
29 Assen Kgr.	P. v. J. 366.
Februari.	
1 *a* H. R.	W. 8027. — R. 196, § 27, p. 186. — P. v. J. 330.
1 *b* H. R.	W. 8027. — R. 196, § 26, p. 179. — P. v. J. 317.
1 *c* H. R.	W. 8028. — R. 196, § 25, p. 173. — P. v. J. 386.
3 Arnhem Hof	W. 8067. — W. v. N. R. 1782, 1805.
3 *a* Roermond	W. 8165.
3 *b* Roermond	W. 8070.
4 Arnhem Hof	W. 8036. — P. v. J. 334.
4 Arnhem	W. 8060. — N. W. 244.
4 Haarlem	P. v. J. 407. — T. v. S. XVI, p. 21.
4 Roermond	W. 8071. — P. W. 1904, 48. — N. W. 262. — W. v. N. R. 1804.
5 H. R.	W. 8028. — R. 196, § 28, p. 196. — P. v. J. 322. — M. v. H. 1904, 87.
8 *a* H. R.	W. 8028. — R. 196, § 32, p. 233. — P. v. J. 388. — G.stem 2743. — W. B. A. 2858.
8 *b* H. R.	W. 8032. — R. 196, § 34. p. 244. — P. v. J. 386.
8 *c* H. R.	W. 8033. — R. 196, § 33, p. 240. — P. v. J. 339.
8 *d* H. R.	W. 8034. — R. 196, § 31, p. 224. — P. v. J. 374.
8 *e* H. R.	W. 8035. — R. 196, § 29, p. 208. — P. v. J. 327.
8 *f* H. R.	W. 8035. — R. 196, § 30, p. 214. — P. v. J. 395.

Februari.	1904.
8 's Gravenhage Hof	W. 8117. — P. v. J. 470.
8 Rotterdam	W. 8089.
9 's Hertogenbosch Hof	W. 8066.
9 *a* Breda	W. 8110.
9 *b* Breda	W. 8112.
9 Zierikzee	W. 8064.
10 Amsterdam Kgd.	W. 8147. — P. v. J. 326.
10 Utrecht	W. 8066.
10 *a* Zutphen	W. 8079.
10 *b* Zutphen	T. v. S. XVII, p. 46.
10 Zwolle	W. 8047. — W. v. N. R. 1797.
11 Arnhem Hof	W. 8044. — P. v. J. 319. — T. v. S. XVI, p. 54.
11 Alkmaar	W. 8131.
11 's Hertogenbosch	P. v. J. 342.
12 *a* H. R.	W. 8032. — R. 196, § 37, p. 266. — P. v. J. 402. — M. v. H. 1904, 225.
12 *b* H. R.	W. 8034. — R. 196, § 36, p. 260. — P. v. J. 324.
12 *c* H. R.	W. 8035. — R. 196, § 35, p. 250. — P. v. J. 326.
12 Amsterdam	W. 8200. — P. v. J. 323.
15 *a* H. R.	W. 8037. — R. 196, § 40, p. 300. — P. v. J. 323.
15 *b* H. R.	W. 8037. — R. 196, § 39, p. 292. — P. v. J. 327. — G.stem 2744.
15 *c* H. R.	W. 8038. — R. 196, § 38, p. 278. — P. v. J. 328. — W. B. A. 2863.
15 *d* H. R.	W. 8038. — R. 196, § 41, p. 305. — P. v. J. 325.
15 Amsterdam Hof	W. 8067. — P. v. J. 351. — N. W. 250. — W. v. N. R. 1806.
15 Rotterdam	W. 8085.
17 Amsterdam	W. 8099. — P. v. J. 331.
18 H. R.	W. 8037. — R. 196, § 42, p. 307. — P. v. J. 320. — M. v. H. 1904, 221.
18 Arnhem Hof	T. v. S. XVII, p. 59.
19 Amsterdam Hof	M. v. H. 1904, 4.
20 Rotterdam	W. 8039.
22 *a* H. R.	W. 8039. — R. 196, § 44, p. 321. — P. v. J. 388. — W. v. N. R. 1792.
22 *b* H. R.	W. 8039. — R. 196, § 43, p. 317. — P. v. J. 344. — G.stem 2745. — W. B. A. 2862.
22 Rotterdam	W. 8086.
23 's Hertogenbosch Hof	W. 8066.
23 's Gravenhage	W. 8088.
23 Groenlo Kgr.	W. 8242. — N. W. 233.
24 Arnhem Hof	W. 8068. — W. v. N. R. 1803.
24 *a* Amsterdam	W. 8107.
24 *b* Amsterdam	P. v. J. 327.
24 *a* Rotterdam	W. 8119.
24 *b* Rotterdam	W. 8123.
24 *c* Rotterdam	P. v. J. 331.
24 *d* Rotterdam	P. v. J. 337.
25 Leeuwarden	W. 8068.
25 Roermond	W. 8080.
26 's Hertogenbosch	W. 8117. — W. B. A. 2894.

Februari. **1904.**

27 's Hertogenbosch	P. v. J. 338. = 27 Februari 1903.
29 *a* H. R.	W. 8040. — R. 196, § 47, p. 338. — P. v. J. 376.
29 *b* H. R.	W. 8041. — R. 196, § 46, p. 331. — P. v. J. 388.
29 *c* H. R.	W. 8042. — R. 196, § 45, p. 327. — P. v. J. 384. — G.stem 2756. — W. B. A. 2864.
29 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8096.
29 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8114. — P. v. J. 387. — N. W. 262.
Maart.	
1 *a* 's Gravenhage	P. W. 1903, 394.
1 *b* 's Gravenhage	P. W. 1903, 432. — W. v. N. R. 1789.
1 Zierikzee	W. 8068. — W. v. N. R. 1808.
2 Arnhem Hof	W. 8083.
2 Amsterdam	W. 8104.
2 Rotterdam	W. 8087.
2 *a* Gouda Kgr.	T. v. S. XVI, p. 51.
2 *b* Gouda Kgr.	T. v. S. XVII, p. 10
2 *c* Gouda Kgr.	T. v. S. XVII, p. 10.
2 *d* Gouda Kgr.	T. v. S. XVII, p. 99.
4 *a* H. R.	W. 8038. — R. 196, § 49, p. 354. — P. v. J. 331.
4 *b* H. R.	W. 8043. — R. 196, § 48, p. 345. — P. v. J. 329.
6 Amsterdam Hof	W. 8055.
7 *a* H. R.	W. 8046. — R. 196, § 53, p. 374. — P. v. J. 364. — W. B. A. 2870.
7 *b* H. R.	W. 8046. — R. 196, § 51, p. 365. — P. v. J. 366.
7 *c* H. R.	W. 8047. — R. 196, § 50, p. 358. — P. v. J. 376. — W. B. A. 2865.
7 *d* H. R.	W. 8051. — R. 196, § 52, p. 369. — P. v. J. 340.
7 Arnhem Hof	M. v. H. 1904, 300.
7 's Gravenhage Hof	W. 8117. — P. v. J. 508.
7 Rotterdam	W. 8100.
8 Groenlo Kgr.	N. W. 247.
9 Amsterdam	W. 8110. — M. v. H. 1904, 70.
9 Leeuwarden	P. v. J. 336.
9 Rotterdam	W. 8122.
9 Utrecht	W. 8103.
10 Alkmaar	W. 8040.
10 *a* 's Hertogenbosch	P. v. J. 374, 386.
10 *b* 's Hertogenbosch	P. v. J. 378.
11 *a* H. R.	W. 8045. — R. 196, § 54, p. 382. — P. v. J. 349.
11 *b* H. R.	W. 8046. — R. 196, § 55, p. 388. — P. v. J. 333.
11 *c* H. R.	W. 8047. — R. 196, § 56, p. 399. — P. v. J. 337.
11 Amsterdam Hof	P. v. J. 389.
11 Amsterdam	W. 8124.
11 Tiel	W. 8227.
14 *a* H. R.	W. 8048. — R. 196, § 62, p. 433. — P. v. J. 332.
14 *b* H. R.	W. 8048. — R. 196, § 61, p. 426. — P. v. J. 372.
14 *c* H. R.	W. 8049. — R. 196, § 60, p. 423. — P. v. J. 346.
14 *d* H. R.	W. 8049. — R. 196, § 59, p. 416. — P. v. J. 336.
14 *e* H. R.	W. 8050. — R. 196, § 58, p. 411. — P. v. J. 360.
14 *f* H. R.	W. 8050. — R. 196, § 57, p. 404. — P. v. J. 374. — W. B. A. 2867.
14 Amsterdam Hof	W. 8069.

Maart.	**1904.**
15 's-Gravenhage Hof	W. 8034. — W. v. N. R. 1819. — M. v. H. 1904, 11.
15 's-Hertogenbosch	P. v. J. 356.
16 Amsterdam	M. v. H. 1904, 208.
16 Rotterdam	W. 8124.
16 Zwolle	W. 8073.
17 Arnhem Hof	W. 8075. — P. v. J. 340, 372.
18 H. R.	W. 8051. — R. 196, § 63, p. 436. — P. v. J. 335.
18 *a* Amsterdam Hof	P. v. J. 387.
18 *b* Amsterdam Hof	P. v. J. 391.
18 *a* Amsterdam	W. 8123.
18 *b* Amsterdam	W. 8123.
18 Tiel	W. 8126.
21 H. R.	W. 8052. — R. 196, § 64, p. 451. — P. v. J. 362.
21 's-Gravenhage Hof	W. 8092. — P. v. J. 383.
22 's-Hertogenbosch	P. v. J. 358.
23 's-Hertogenbosch	W. 8114. — P. v. J. 357.
23 Rotterdam	W. 8133.
23 Zutphen	W. 8073.
25 *a* H. R.	W. 8052. — R. 196, § 65, p. 458. — P. v. J. 377.
25 *b* H. R.	W. 8053. — R. 196, § 66, p. 466. — P. v. J. 388.
25 Amsterdam	W. 8135.
25 Groningen	P. v. J. 488.
25 Heerenveen	W. 8301.
28 *a* H. R.	W. 8053. — R. 196, § 68, p. 476. — P. v. J. 387.
28 *b* H. R.	W. 8054. — R. 196, § 67, p. 470. — P. v. J. 334.
28 *c* H. R.	W. 8054. — R. 196, § 69, p. 481. — P. v. J. 339.
29 's-Gravenhage	W. 8109.
29 Haarlem	W. 8151. — N. W. 275.
30 *a* Amsterdam	W. 8117. — P. v. J. 476. — P. W. 1903, 269. — N. W. 236. — W. v. N. R. 1795. — W. N. 2.
30 *b* Amsterdam	W. 8120. — N. W. 276.
31 H. R.	W. 8055. — R. 196, § 70, p. 484. — P. v. J. 347.
31 H. Ger. N. I.	W. 8173.
31 *a* Amsterdam Hof	P. v. J. 397.
31 *b* Amsterdam Hof	P. v. J. 399.
31 Heerenveen	P. v. J. 350.
April.	
1 *a* Amsterdam	W. 8143.
1 *b* Amsterdam	W. 8174.
1 *c* Amsterdam	M. v. H. 1904, 187.
5 *a* H. R.	W. 8055. — R. 196, § 73, p. 502. — P. v. J. 340.
5 *b* H. R.	W. 8056. — R. 196, § 71, p. 494. — P. v. J. 336.
5 *c* H. R.	W. 8057. — R. 196, § 72, p. 497.
5 's-Gravenhage	W. 8045.
6 Leeuwarden Hof	W. 8102. — N. W. 269. — W. v. N. R. 1815.
6 Amsterdam	W. 8192.
6 Middelburg	W. 8198. — W. v. N. R. 1865.
6 Utrecht	W. 8066.
7 Arnhem Hof	W. 8084. — P. v. J. 356.
7 's-Gravenhage	P. v. J. 463.
7 Heerenveen	P. v. J. 398.
7 Maastricht	W. 8139.

April.	1904.
7 Roermond	W. 8078.
7 Apeldoorn Kgr.	T. v. S. XVI, p. 95.
7 Rotterdam Kgr. I.	W. 8076.
8 H. R.	W. 8056. — R. 196, § 74, p, 504. — P. v. J. 345. — P. W. 1904, 5. — N. W. 252.
8 Amsterdam Hof	P. v. J. 498.
8 's-Gravenhage	W. 8070.
8 's-Hertogenbosch	W. 8116.
9 H. R.	W. 8057. — R. 196, § 75, p, 520. — P. v. J. 337.
11 *a* 's-Gravenhage Hof	W. 8094. — P. v. J. 448. — N. W. 265.
11 *b* 's-Gravenhage Hof	W. 8115. — M. v. H. 1904, 6.
11 *c* 's-Gravenhage Hof	W. 8127. — N. W. 261.
11 Arnhem	W. 8098.
11 Rotterdam	W. 8132.
11 Gorinchem Kgr.	W. 8090.
12 Amsterdam Hof	P. v. J. 397.
12 's-Gravenhage	W. 8085
13 's-Hertogenbosch Hof	W. 8165.
13 Leeuwarden Hof	W. 8098.
13 Amsterdam	W. 8219. — N. W. 299.
13 Rotterdam	W. 8138. — P. v. J. 341.
14 Leeuwarden Hof	W. 8090.
14 Alkmaar	M. v. H. 1904, 184.
15 *a* H. R.	W. 8061. — R. 196, § 76, p. 527. — P. v. J. 353. — W. v. N. R. 1798. — M. v. H. 1904, 242.
15 *b* H. R.	W. 8062. — R. 196, § 77, p. 549. — P. v. J. 343.
17 H. R.	P. v. J. 385.
18 H. R.	W. 8059. — R. 196, § 78, p. 558. — P. v. J. 340. — G.Stem 2750.
18 *a* Rotterdam	W. 8101.
18 *b* Rotterdam	W. 8113.
18 Utrecht	T. v. S. XVII, p. 15.
18 Leiden Kgr.	W. 8088.
19 's-Hertogenbosch Hof	W. 8075. — P. v. J. 361. — N. W. 253. — W. v. N. R. 1810.
19 Almelo	P. v. J. 344.
19 's-Gravenhage	W. 8103.
20 Amsterdam Hof	P. v. J. 412.
20 Leeuwarden Hof	W. 8095.
20 *a* Amsterdam	W. 8189.
20 *b* Amsterdam	W. 8201. — W. v. N. R. 1860.
20 Zwolle	W. 8087. — W. v. N. R. 1809.
21 Amsterdam	P. v. J. 354.
21 Zutphen	N. W. 250.
21 *a* Zwolle	W. 8081.
21 *b* Zwolle	W. 8098.
21 Rotterdam Kgr. I.	W. 8080. — G.Stem 2756.
22 Amsterdam Hof	M. v. H. 1904, 15. — W. N. 15.
22 Amsterdam	W. 8162. — G.Stem 2794.
22 *a* 's-Hertogenbosch	W. 8088.
22 *b* 's-Hertogenbosch	W. 8116.
23 's-Gravenhage Hof	M. v. H. 1904, 175.
25 *a* H. R.	W. 8059. — R. 196, § 79, p. 563. — P. v. J. 350.

April. **1904.**

25 *b* H. R.	W. 8060. — R. 196 § 80 p. 573. — P. v. J. 342.
25 *a* 's-Gravenhage Hof	W. 8085.
25 *b* 's-Gravenhage Hof	W. 8118 — P. v. J. 456.
25 's-Gravenhage	P. v. J. 440.
26 Amsterdam	P. v. J. 356.
26 Assen	W. 8087. — G.Stein 2760.
26 Breda	W. 8184. — N. W. 291.
26 's-Gravenhage	W. 8096.
26 's-Hertogenbosch	P. v. J. 368.
27 Arnhem Hof	W. 8084. — W. v. N. R. 1811.
27 's-Hertogenbosch Hof	W. 8071. — P. v. J. 346.
27 *a* Amsterdam	W. 8203.
27 *b* Amsterdam	W. 8210. — N. W. 309.
27 Rotterdam	W. 8156.
27 Utrecht	W. 8070. — N. W. 251.
27 Gouda Kgr.	T. v. S. XVII, p. 101.
28 *a* Arnhem	W. 8065.
28 *b* Arnhem	W. 8100.
28 Leeuwarden	W. 8086.
29 Amsterdam Hof	W. 8059.
29 Amsterdam	W. 8148.
30 Zierikzee	W. 8152.
Mei.	
2 *a* H. R.	W. 8060. — R. 197, § 1, p. 1. — P. v. J. 342,
2 *b* H. R.	W. 8061. — R. 197, § 2, p. 5. — P. v. J. 352.
2 *a* 's-Gravenhage Hof	W. 8119. — P. v. J. 385.
2 *b* 's-Gravenhage Hof	W. 8120. — M. v. H. 1904, 180.
2 Leeuwarden Hof	W. v. N. R. 1811.
2 Utrecht	T. v. S. XVII, p. 133.
2 's-Gravenhage Kgr.	W. 8102. — W. B. A. 2888.
2 Rotterdam Kgr.	P. v. J. 357.
3 's-Hertogenbosch Hof	W. 8088.
4 Arnhem Hof	W. 8079.
4 *a* Amsterdam	W. 8197. — N. W. 296. — W. v. N. R. 1858.
4 *b* Amsterdam	W. 8198.
4 *a* Rotterdam	W. 8157.
4 *b* Rotterdam	W. 8178.
6 *a* H. R.	W. 8063. — R. 197, § 4, p. 18. — P. v. J. 345.
6 *b* H. R.	W. 8064. — R. 197, § 3, p. 8. — P. v. J. 353.
6 Amsterdam	W. 8187. — M. v. H. 1904, 294.
6 Heerenveen	W. 8117.
10 Arnhem Hof	W. 8085.
10 *a* Breda	W. 8097.
10 *b* Breda	W. 8128. — N. W. 274.
10 *c* Breda	W. 8131.
10 's-Hertogenbosch	P. v. J. 374.
11 's-Gravenhage	W. 8195. — P. v. J. 460.
11 Utrecht	W. 8071. — N. W. 263.
13 H. R.	W. 8065. — R. 197, § 5, p. 23. — P. v. J. 347. — W. v. N. R. 1807.
13 Curaçao H. v. J.	W. 8067.
13 *a* Amsterdam	W. 8165.

Mei.	**1904.**
13 *b* Amsterdam	W. 8174.
13 Maastricht	W. 8145.
16 *a* H. R.	W. 8063. — R. 197, § 8, p. 38. — P. v. J. 352.
16 *b* H. R.	W. 8064. — R. 197, § 7, p. 35. — P. v. J. 344.
16 *c* H. R.	W. 8065. — R. 197, § 6, p. 31. — P. v. J. 346.
16 Utrecht	T. v. S. XVI, p. 26.
17 Amsterdam Hof	P. v. J. 344.
17 *a* 's-Hertogenbosch Hof	W. 8063. — P. v. J. 379. — N. W. 254. — W. v. N. R. 1801.
17 *b* 's-Hertogenbosch Hof	W. 8285.
17 Breda	W. 8127.
17 Roermond	W. 8156.
18 *a* Amsterdam	W. 8209. — N. W. 310.
18 *b* Amsterdam	P. v. J. 342.
18 *a* Rotterdam	W. 8103. — W. v. N. R. 1820.
18 *b* Rotterdam	W. 8144.
18 Utrecht	W. 8080.
19 Arnhem Hof	W. 8086.
19 Leeuwarden Hof	W. 8110. — P. v. J. 398. — W. B. A. 2887.
19 Amsterdam	P. v. J 362.
19 Heerenveen	P. v. J. 395.
19 *a* 's-Hertogenbosch	P. v. J. 384.
19 *b* 's-Hertogenbosch	P. v. J. 384.
19 Maastricht	W. 8145.
20 H. R.	W. 8066. — R. 197, § 9, p. 42. — P. v. J. 361.
20 Amsterdam Hof	P. v. J. 408.
20 Groningen	W. 8084.
20 's-Hertogenbosch	W. 8120.
20 Utrecht	W. 8150.
21 Roermond	W. 8208.
24 *a* H. R.	W. 8070. — R. 197, § 16, p. 79. — P. v. J. 370.
24 *b* H. R.	W. 8070. — R. 197, § 14, p. 62. — P. v. J. 352.
24 *c* H. R.	W 8071. — R. 197, § 10, p. 50. — P. v. J. 354.
24 *d* H. R.	W. 8071. — R. 197, § 10, p. 60. — P. v. J. 352.
24 *e* H. R.	W. 8072. — R. 197, § 12, p. 55. — P. v. J. 368.
24 *f* H. R.	W. 8072. — R. 197, § 15, p. 76. — P. v. J. 348.
24 *g* H. R.	W. 8073. — R. 197, § 11, p. 52. — P. v. J. 348.
25 Arnhem Hof	W. 8099. — G.Stem 2765.
25 *a* Amsterdam	W. 8213. — P. v. J. 428. — M. v. H. 1904, 29.
25 *b* Amsterdam	W. 8239.
25 's-Gravenhage	W. 8302. — P. v. J. 585.
25 Utrecht	W. 8083.
25 Gouda Kgr.	T. v. S. XVII, p. 13.
26 Haarlem	P. v. J. 352.
26 Maastricht	W. v. N. R. 1829.
27 H. R.	W. 8072. — R. 197, § 17, p. 88. — P. v. J. 361. M. v. H. 1904, 157.
27 *a* Amsterdam	W. 8179.
27 *b* Amsterdam	W. 8181.
30 *a* H. R.	W. 8073. — R. 197, § 18, p. 99. — P. v. J. 352.
30 *b* H. R.	W. 8074. — R. 197, § 19, p. 101. — P. v. J. 350.
30 Arnhem	W. 8199. — N. W. 261. — W. v. N. R. 1814.

Mei.	**1904.**
30 *a* Rotterdam	W. 8140.
30 *b* Rotterdam	W. 8158. — N. W. 278.
31 's Hertogenbosch Hof	P. v. J. 353.
31 Breda	W. 8130.
Juni	
1 's Hertogenbosch Hof	W. 8080. — P. v. J. 362.
1 Leeuwarden Hof	W. 8105. — N. W. 270. — W. v. N. R. 1823.
1 Dordrecht	W. 8115.
1 Middelburg	W. 8176.
2 Amsterdam Hof	P. v. J. 418. — W. v. N. R. 1783, 1839.
2 Groningen	P. v. J. 380.
2 Rotterdam Kgr. I	T. v. S. XVII, p. 10, 63.
2 Zwolle Kgr.	W. 8114.
3 H. R.	W. 8073. -- R. 197, § 20, p. 107. — P. v. J. 351.
3 *a* Amsterdam	W. 8206.
3 *b* Amsterdam	W. 8211. — M. v. H. 1904, 150.
3 's Hertogenbosch	W. 8072. — P. v. J. 355.
6 *a* H. R.	W. 8074. — R. 197, § 21, p. 117. — P. v. J. 350.
6 *b* H. R.	W. 8076. — R. 197, § 22, p. 120. — P. v. J. 354. — G. Stem 2755. — W. B. A. 2875.
6 *c* H. R.	W. 8076. — R. 197, § 25, p. 152. — P. v. J. 356.
6 *d* H. R.	W. 8077. R. 197, § 24, p. 139. — P. v. J. 366.
3 *e* H H. R.	W. 8078. — R. 197, § 23, p. 135. — P. v. J. 360. — G. Stem 2757. — W. B. A. 2881.
6 *f* H. R.	W. 8079. — R. 197, § 26, p. 161. — P. v. J. 352. — G. Stem 2759.
6 *g* H. R.	W. 8080. — R. 197, § 27, p. 164. — P. v. J. 360.
6 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8157. — P. v. J. 490. — W. v. N. R. 1848.
6 *b* 's Gravenhage Hof	P. v. J. 383.
7 's Gravenhage Hof	W. 8089. — P. v. J. 512.
7 's Gravenhage	W. 8111.
7 Haarlem	W. 8094. — M. v. H. 1904, 48.
8 Rotterdam	W. 8138. — P. v. J. 355. — M. v. H. 1905, 120.
8 Utrecht	P. v. J. 373.
8 Gouda Kgr.	T. v. S. XVII, p. 135.
9 Haarlem	P. v. J. 358.
9 Leeuwarden	W. 8088.
9 Roermond	W. 8240.
10 *a* H. R.	W. 8062. — R. 197, § 29, p. 186. — P. v. J. 367. — M. v. H. 1904, 112.
10 *b* H. R.	W. 8078. — R. 197, § 28, p. 168. — P. v. J. 359.
10 *a* 's Hertogenbosch	W. 8121.
10 *b* 's Hertogenbosch	W. 8122. — P. v. J. 365. — N. W. 273. — W. v. N. R. 1812.
11 Heerenveen Kgr.	W. 8301. — W. B. A. 2954.
12 Wijk bij Duurstede Kgr.	W. 8139.
13 Arnhem	P. v. J. 362.
15 Amsterdam	W. 8154.
16 Arnhem	W. 8207. — N. W. 303.
16 's Gravenhage	P. v. J. 390.
17 *a* H. R.	W. 8082. — R. 197, § 31, p. 203. — P. v. J. 355. — N. W. 262. — W. v. N. R. 1805.

Juni.	1904.
17 *b* H. R.	W. 8083. — R. 197, § 30, p. 193. — P. v. J. 357.
20 *a* H. R.	W. 8081. — R. 197, § 32, p. 212. — P. v. J. 358.
20 *b* H. R.	W. 8082. — R. 197, § 33, p. 217. — P. v. J. 356.
20 *c* H. R.	W. 8083. — R. 197, § 34, p. 220. — P. v. J. 354.
20 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8129. — N. W. 277. — W. v. N. R. 1833.
20 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8159. — P. v. J. 389. — W. v. N. R. 1822.
20 *c* 's Gravenhage Hof	P. v. J. 424.
20 Rotterdam	P. v. J. 367.
21 Breda	W. 8217. — P. W. 1904, 37. — W. N. 6.
22 's Hertogenbosch Hof	W. 8082. — P. v. J. 360.
22 Amsterdam	P. W. 1904, 57.
22 's Gravenhage	W. 8121. — W. B. A. 2890.
22 *a* Rotterdam	W. 8134.
22 *b* Rotterdam	W. 8139.
22 *c* Rotterdam	W. 8141.
22 Utrecht	W. 8094. — N. W. 264.
24 *a* H. R.	W. 8089. — R. 197, § 37, p. 253. — P. v. J. 365. — G. Stem 2761.
24 *b* H. R.	W. 8090. R. 197, § 35, p. 223. — P. v. J. 371.
24 *c* H. R.	W. 8091. — R. 197, § 36, p. 242. — P. v. J. 373. — G. Stem 2763. — W. B. A. 2885. — W. v. N. R. 1809.
24 Amsterdam	W. 8248.
24 Groningen	W. 8101.
24 Tiel	W. 8201. = 24 Juni 1905.
24 Medemblik Kgr.	T. v. S. XVI, p. 109.
25 Dordrecht Kgr.	W. 8125.
27 *a* H. R.	W. 8091. — R. 197, § 39, p. 266. — P. v. J. 364.
27 *b* H. R.	W. 8091. — R. 197, § 38, p. 258. — P. v. J. 368.
27 *c* H. R.	W. 8092. — R. 197, § 41, p. 277. — P. v. J. 366.
27 *d* H. R.	W. 8092. — R. 197, § 40, p. 273. — P. v. J. 364.
27 *e* H. R.	W. 8094. — R. 197, § 46, p. 312. — P. v. J. 362.
27 *f* H. R.	W. 8094. — R. 197, § 45, p. 304. — P. v. J. 370.
27 *g* H. R.	W. 8095. — R. 197, § 43, p. 292. — P. v. J. 374.
27 *h* H. R.	W. 8095. — R. 197, § 44, p. 298. — P. v. J. 372.
27 *i* H. R.	W. 8096. — R. 197, § 42, p. 285. — P. v. J. 370.
27 Amsterdam Hof	P. v. J. 410.
27 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8133. — P. v. J. 381.
27 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8168. — P. v. J. 454.
27 *c* 's Gravenhage Hof	W. 8088. — P. v. J. 387. — M. v. H. 1904, 1.
27 Rotterdam	W. 8104.
28 Amsterdam Hof	W. 8150.
28 Arnhem Hof	W. 8098. — P. v. J. 360.
28 *a* 's Hertogenbosch Hof	W. 8099.
28 *b* 's Hertogenbosch Hof	W. 8100.
28 *c* 's Hertogenbosch Hof	W. 8101.
28 Amsterdam	W. v. N. R. 1807.
28 Breda	W. 8207. — N. W. 302.
28 's Gravenhage	W. 8086.
29 H. R.	W. 8092. — R. 197, § 47, p. 319. — P. v. J. 367.
29 *a* Arnhem Hof	W. 8103.
29 *b* Arnhem Hof	N. W. 250.
29 Almelo	W. 8104. — P. v. J. 383. — N. W. 271.

Juni.	**1904.**
29 Amsterdam	P. W. 1904, 143.
29 *a* Rotterdam	W. 8113.
29 *b* Rotterdam	W. 8153.
29 Zutphen	T. v. S. XVII, p. 72, 120.
30 Amsterdam Hof	P. v. J. 404.
30 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8134. — P. v. J. 395.
30 *b* 's Gravenhage Hof	P. v. J. 399.
30 *a* Groningen	P. v. J. 372.
30 *b* Groningen	P. v. J. 374.
30 Amsterdam Kgr. III	W. 8137.
Juli.	
2 Kampen Kgr.	W. 8190.
6 Gouda Kgr.	T. v. S. XVII, p. 108.
9 Rotterdam Kgr. III	T. v. S. XVII, p. 112.
11 *a* H. R.	W. 8094. — R. 197, § 49, p. 334. — P. v. J. 369.
11 *b* H. R.	W. 8095. — R. 197, § 48, p. 325. — P. v. J. 367.
12 Maastricht	W. 8101.
20 *a* Gouda Kgr.	T. v. S. XVII, p. 114.
20 *b* Gouda Kgr.	T. v. S. XVII, p. 121.
21 Groningen	P. v. J. 376.
23 H. R.	W. 8096. — R. 197, § 50, p. 340. — P. v. J. 363.
25 Assen	P. v. J. 405.
26 Haarlem	W. 8159. — G. Stem 2765. — W. B. A. 2883.
26 Maastricht	W. 8120.
28 's Hertogenbosch	P. v. J. 409.
28 *a* 's Gravenhage Kgr.	W. 8104. — G. Stem 2767. — W. B. A. 2897.
28 *b* 's Gravenhage Kgr.	P. v. J. 400.
29 H. R.	W. 8097. — R. 197, § 51, p. 347. — P. v. J. 363. — W. v. N. R. 1834.
30 Zwolle	W. 8082. — N. W. 255.
Augustus.	
10 Zutphen	T. v. S. XVII, p. 20.
12 H. R.	R. 197, § 52, p. 358. — P. v. J. 373.
16 *a* Amsterdam	P. v. J. 376.
16 *b* Amsterdam	P. v. J. 417.
17 's Gravenhage Hof	W. 8173. — P. v. J. 379.
18 Zwolle	W. 8114. — G. Stem 2776.
23 H. R.	W. 8108. — R. 197, § 53, p. 364. — P. v. J. 371.
25 's Hertogenbosch	P. v. J. 403.
30 Amsterdam	P. v. J. 380.
31 *a* H. R.	W. 8108. -- R. 197, § 55, p. 374. — P. v. J. 373.
31 *b* H. R.	W. 8109. — R. 197, § 54, p. 367. — P. v. J. 371.
31 Leeuwarden Hof	W. 8238.
September.	
1 Zutphen	W. 8111.
7 Amsterdam	P. v. J. 432.
8 Arnhem Hof	W. 8120. — P. v. J. 376.
8 Alkmaar	W. 8181.
9 *a* Amsterdam	P. v. J. 417.
9 *b* Amsterdam	P. v. J. 421.
9 Groningen	P. v. J. 488.

September.	**1904.**
9 Tiel	W. 8259. — N. W. 310.
10 Centr. Raad v. Ber.	W. 8115.
13 's Hertogenbosch	P. v. J. 407.
13 Rotterdam	T. v. S. XVII, p. 13.
14 Zwolle	W. 8190.
15 *a* Leeuwarden Hof	W. 8144.
15 *b* Leeuwarden Hof	W. 8166.
15 Amsterdam	P. v. J. 481.
16 Dordrecht	W. 8125.
16 's Gravenhage Kgr.	W. 8146.
22 *a* Arnhem Hof	W. 8116. — P. v. J. 382.
22 *b* Arnhem Hof	W. 8127.
23 's Gravenhage	P. W. 1904, 24.
23 Groningen	W. 8171.
23 Zutphen Kgr.	W. 8136.
25 Amsterdam	P. v. J. 423.
26 H. R.	W. 8116. — R. 197, § 56, p. 380. — P. v. J. 378.
26 's Gravenhage	P. v. J. 458. = 16 December 1904.
26 's Gravenhage Kgr.	W. 8409. — W. N. 58.
27 's Gravenhage	P. W. 1904, 392.
28 Leeuwarden Hof	W. 8183.
30 Groningen	W. 8150. — N. W. 275.
October.	
3 *a* H. R.	W. 8122. — R. 198, § 1, p. 1. — P. v. J. 384.
3 *b* H. R.	W. 8122. — R. 198, § 2, p. 14. — P. v. J. 386.
4 H. Mil. Ger.	T. v. S. XVII, p. 95.
4 's Gravenhage	W. 8122.
4 's Hertogenbosch	P. v. J. 394.
4 Roermond	W. 8171.
5 Rotterdam	W. 8217. — P. v. J. 577.
7 Amsterdam	P. v. J. 439.
10 *a* H. R.	W. 8123. — R. 198, § 5, p. 29. — P. v. J. 382.
10 *b* H. R.	W. 8123. — R. 198, § 4, p. 25. — P. v. J. 384.
10 *c* H. R.	W. 8124. — R. 198, § 3, p. 19. — P. v. J. 382.
10 *d* H. R.	W. 8124. — R. 198, § 6, p. 33. — P. v. J. 382.
11 Assen	P. v. J. 422.
12 Amsterdam Hof	W. 8200.
13 Leeuwarden Hof	W. 8180.
13 's Gravenhage	P. v. J. 400.
14 Amsterdam	W. 8185.
15 Rotterdam Kgr. III	T. v. S. XVII, p. 138.
17 *a* H. R.	W. 8128. — R. 198, § 7, p. 38. — P. v. J. 405.
17 *b* H. R.	W. 8128. — R. 198, § 8, p. 43. — P. v. J. 388.
17 *c* H. R.	W. 8130. — R. 198, § 9, p. 46. — P. v. J. 386.
18 *a* 's Hertogenbosch	P. v. J. 413.
18 *b* 's Hertogenbosch	P. v. J. 421.
19 Arnhem Hof	W. 8142. — N. W. 271. — W. v. N. R. 1828.
19 Dordrecht	W. 8184.
19 Rotterdam	W. 8229.
19 *a* Utrecht	W. 8137. — N. W. 272.
19 *b* Utrecht	W. 8137. — N. W. 272.
20 's Gravenhage Hof	P. v. J. 390, 392.

October.	**1904.**
20 's Hertogenbosch	P. v. J. 401.
20 Tiel	W. 8385.
20 Amsterdam Kgr. I	W. 8142.
21 Amsterdam Hof	W. 8185.
21 *a* Amsterdam	W. 8233. — P. v. J. 416. — M. v. H. 1904, 28.
21 *b* Amsterdam	W. 8260. — P. v. J. 393. — M. v. H. 1904, 139.
21 *c* Amsterdam	P. v. J. 435. — M. v. H. 1904, 20.
21 *d* Amsterdam	P. v. J. 445.
21 Rotterdam	W. 8182.
24 *a* H. R.	W. 8130. — R. 198, § 11, p. 57. — P. v. J. 394.
24 *b* H. R.	W. 8131. — R. 198, § 10, p. 50. — P. v. J. 390.
24 *c* H. R.	W. 8131. — R. 198, § 12, p. 60. — P. v. J. 421.
24 *d* H. R.	W. 8132. — R. 198, § 15, p. 74. — P. v. J. 386.
24 *e* H. R.	W. 8133. — R. 198, § 14, p. 70. — P. v. J. 405.
24 *f* H. R.	W. 8133. — R. 198, § 13, p. 66. — P. v. J. 395.
24 's Gravenhage Hof	M. v. H. 1904, 165.
25 Amsterdam	P. v. J. 394.
25 Haarlem	P. v. J. 464.
26 *a* = *b* Arnhem Hof	W. 8143. — P. v. J. 465.
26 *a* Amsterdam	P. v. J. 437.
26 *b* Amsterdam	P. v. J. 441.
26 *a* Utrecht	W. 8157.
26 *b* Utrecht	W. 8166.
26 Gouda Kgr.	T. v. S. XVII, p. 114.
26 Groningen Kgr.	W. 8181.
26 Leeuwarden Kgr.	M. v. H. 1904, 50.
27 Leeuwarden	W. 8164.
28 H. R.	W. 8132. — R. 198, § 16, p. 78. — P. v. J. 398.
28 *a* Amsterdam	W. 8251.
28 *b* Amsterdam	P. v. J. 415.
28 *c* Amsterdam	P. v. J. 420.
28 *d* Amsterdam	P. v. J. 430.
28 *e* Amsterdam	M. v. H. 1904, 282.
28 Tiel	W. 8385.
28 Utrecht	W. 8132.
28 Druten Kgr.	W. 8174. — W. v. N. R. 1853.
29 R. v. B. Verm. bel.	W. 8150.
31 *a* H. R.	W. 8134. — R. 198, § 17, p. 95. — P. v. J. 390.
31 *b* H. R.	W. 8134. — R. 198, § 18, p. 100. — P. v. J. 501.
31 *c* H. R.	W. 8135. — R. 198, § 20, p. 111. — P. v. J. 390.
31 *d* H. R.	W. 8135. — R. 198, § 21, p. 113. — P. v. J. 392.
31 *e* H. R.	W. 8136. — R. 198, § 19, p. 107. — P. v. J. 388.
31 's Gravenhage Hof	W. 8169. — P. v. J. 414. — N. W. 282.
November.	
1 's Gravenhage	W. 8146.
1 Zierikzee	W. 8173.
2 Rotterdam	W. 8221.
2 Utrecht	W. 8152.
3 's Hertogenbosch	P. v. J. 396.
3 Amsterdam Kgr. I	W. 8136. — W. B. A. 2896.
4 Tiel	W. 8375.
7 *a* H. R.	W. 8138. — R. 198, § 24, p. 125. — P. v. J. 394.

November.	**1904.**
7 *b* H. R.	W. 8139. — R. 198, § 22, p. 117. — P. v. J. 396.
7 *c* H. R.	W. 8140. — R. 198, § 23, p. 121. — P. v. J. 403.
7 's Gravenhage Hof	W. 8170. — P. v. J. 418.
7 *a* Rotterdam	W. 8274.
7 *b* Rotterdam	W. 8279.
7 *c* Rotterdam	P. v. J. 402.
8 's Gravenhage	W. 8189. — N. W. 288.
9 Amsterdam	W. 8148.
9 *a* Rotterdam	W. 8182. — W. v. N. R. 1851.
9 *b* Rotterdam	W. 8222.
9 Winschoten	P. v. J. 435.
9 Enschedé Kgr.	T. v. S. XVII, p. 108.
10 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8172. — P. v. J. 480.
10 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8181. — P. v. J. 518.
11 *a* H. R.	W. 8140. — R. 198, § 26, p. 134. — P. v. J. 393. — M. v. H. 1905, 195.
11 *b* H. R.	W. 8138. — R. 198, § 25, p. 130. — P. v. J. 393. — M. v. H. 1905, 1.
11 *c* H. R.	W. 8139. — R. 198, § 27, p. 146. — P. v. J. 393. — N. W. 271. — W. v. N. R. 1825.
11 Amsterdam Hof	W. 8194. — N. W. 294. — W. v. N. R. 1846.
11 Groningen	W. 8178.
14 *a* H. R.	W. 8141. — R. 198, § 28, p. 155. — P. v. J. 400.
14 *b* H. R.	W. 8142. — R. 198, § 29, p. 161. — P. v. J. 400.
14 's Gravenhage Hof	W. 8182. — P. v. J. 406. — N. W. 284. — W. v. N. R. 1835.
15 's Hertogenbosch Hof	W. 8141. — W. v. N. R. 1830.
15 's Gravenhage	W. 8159.
16 H. R.	P. v. J. 408. = H. R. 16 December 1904.
16 Utrecht	W. 8175.
16 Zutphen	W. 8175. — P. W. 1904, 271. — N. W. 286.
16 Rotterdam Kgr. I	P. v. J. 452.
17 Arnhem Hof	W. 8154. — P. v. J. 401.
17 Utrecht	W. 8158.
18 *a* H. R.	W. 8145. — R. 198, § 30, p. 168. — P. v. J. 397.
18 *b* H. R.	W. 8146. — R. 198, § 31, p. 178. — P. v. J. 399.
18 *a* Amsterdam Hof	W. 8276. — W. N. 25.
18 *b* Amsterdam Hof	M. v. H. 1904, 273.
18 Amsterdam	W. 8235.
18 Tiel	W. 8227.
18 Almelo Kgr.	T. v. S. XVII, p. 118.
21 *a* H. R.	W. 8144. — R. 198, § 36, p. 205. — P. v. J. 397.
21 *b* H. R.	W. 8144. — R. 198, § 32, p. 188. — P. v. J. 401.
21 *c* H. R.	W. 8145. — R. 198, § 33, p. 191. — P. v. J. 401.
21 *d* H. R.	W. 8147. — R. 198, § 34, p. 194. — P. v. J. 409. — G. Stem 2783.
21 *e* H. R.	W. 8148. — R. 198, § 35, p. 202. — P. v. J. 398.
21 's Gravenhage Hof	W. 8193. — P. v. J. 484.
22 's Hertogenbosch Hof	W. 8155.
22 's Gravenhage	W. 8156.
22 Amsterdam Kgr. I	W. 8408.
24 Breda	W. 8276.

November.	**1904.**
25 H. R.	W. 8147. — R. 198. § 37, p. 212. — P. v. J. 399.
25 Amsterdam Hof	W. 8274.
25 *a* Amsterdam	W. 8241.
25 *b* Amsterdam	W. 8260. — P. v. J. 410.
25 Rotterdam	P. v. J. 422.
28 *a* H. R.	W. 8148. — R. 198, § 39, p. 225. — P. v. J. 406.
28 *b* H. R.	W. 8149. — R. 198, § 38, p. 218. — P. v. J. 401. — W. B. A. 2899.
28 *a* Rotterdam	W. 8278. — P. v. J. 573.
28 *b* Rotterdam	W. 8286.
29 's Hertogenbosch Hof	W. 8157.
29 Amsterdam	P. v. J. 419.
29 *a* 's Gravenhage	W. 8244. — N. W. 306.
29 *b* 's Gravenhage	P. v. J. 547.
29 Zierikzee	W. 8148.
30 Dordrecht	W. 8180.
30 Leeuwarden	P. W. 1904, 359.
December.	
1 Arnhem Hof	W. 8153. — P. v. J. 405.
2 *a* H. R.	W. 8149. — R. 198, § 41, p. 239. — P. v. J. 412. — M. v. H. 1905, 4.
2 *b* H. R.	W. 8150. — R. 198, § 40, p. 231. — P. v. J. 402. — W. v. N. R. 1840.
2 Amsterdam	W. 8253. — N. W. 311.
5 *a* H. R.	W. 8150. — R. 198, § 43, p. 255. — P. v. J. 403.
5 *b* H. R.	W. 8151. — R. 198, § 46, p. 274. — P. v. J. 404.
5 *c* H. R.	W. 8151. — R. 198, § 42, p. 247. — P. v. J. 403.
5 *d* H. R.	W. 8153 = *h* H. R. 12 December 1904.
5 *e* H. R.	W. 8153. — R. 198, § 44, p. 258. — P. v. J. 400.
5 *f* H. R.	W. 8152. — R. 198, § 45, p. 264. — G. Stem 2787. — W. B. A. 2899.
5 's Gravenhage Hof	W. 8194. — P. v. J. 472. — M. v. H. 1904, 102.
5 's Gravenhage	W. 8171.
5 Rotterdam	W. 8303. — W. N. 14.
5 's Gravenhage Krijgsr.	W. 8192.
6 *a* Breda	W. 8211. — N. W. 302. — W. v. N. R. 1856.
6 *b* Breda	W. 8247.
6 's Hertogenbosch	P. v. J. 525.
7 Arnhem Hof	W. 8171.
7 Leeuwarden Hof	W. 8188. — N. W. 288.
7 Rotterdam	W. 8224.
7 *a* Zwolle	W. 8177. — P. v. J. 408.
7 *b* Zwolle	P. v. J. 432.
9 Amsterdam	W. 8256. — M. v. H. 1904, 289.
9 Dordrecht	W. 8130. — G. Stem 2797.
9 's Hertogenbosch	P. v. J. 441.
12 *a* H. R.	W. 8152. — R. 198, § 54, p. 332. — P. v. J. 410.
12 *b* H. R.	W. 8154. — R. 198, § 53, p. 326. — P. v. J. 415.
12 *c* H. R.	W. 8154. — R. 198, § 51, p. 313. — P. v. J. 423.
12 *d* H. R.	W. 8155. — R. 198, § 50, p. 306. — P. v. J. 417.
12 *e* H. R.	W. 8155. — R. 198, § 49, p. 301. — P. v. J. 419.
12 *f* H. R.	W. 8156. — R. 198, § 48, p. 299. — P. v. J. 434.

December.	**1904.**
12 *g* H. R.	W. 8156. — R. 198, § 47, p. 290. — P. v. J. 407. — G. Stem 2785.
12 *h* H. R.	R. 198, § 52, p. 320. — P. v. J. 415 = *d* H. R. 5 December 1904.
12 's Gravenhage Hof	W. 8198. — P. v. J. 443.
12 Arnhem	W. 8195. — N. W. 293. — W. v. N. R. 1849.
12 Rotterdam	W. 8291.
14 Arnhem Hof	W. 8164.
14 's Hertogenbosch Hof	W. 8208.
14 Amsterdam	W. 8222. — G. Stem 2809.
14 's Gravenhage	W. 8238. — W. v. N. R. 1841.
14 *a* Rotterdam	W. 8279.
14 *b* Rotterdam	W. 8281.
15 's Gravenhage Hof	P. v. J. 413.
15 Leeuwarden	W. 8337.
15 's Gravenhage Kgr.	W. 8156.
16 H. R.	W. 8158. — R. 198, § 55, p. 344. — N. W. 279. — W. v. N. R. 1848. = 16 Nov. 1904.
16 *a* Amsterdam	W. 8264.
16 *b* Amsterdam	P. v. J. 409.
16 's Gravenhage	P. v. J. 458. = 26 September 1904.
15 Nijmegen Kgr.	W. 8226. — G. Stem 2807.
17 's Gravenhage	P. v. J. 458. = 27 December 1904.
19 *a* H. R.	W. 8158. — R. 198, § 58, p. 364. — P. v. J. 407.
19 *b* H. R.	W. 8159. — R. 198, § 57, p. 360. — P. v. J. 403.
19 *c* H. R.	W. 8160. — R. 198, § 56, p. 355. — P. v. J. 405.
20 Breda	W. 8258.
20 Arnhem	W. 8203.
21 Leeuwarden Hof	W. 8184. — P. v. J. 426. — N. W. 290.
21 Amsterdam	P. W. 1904, 280.
21 Maastricht	P. v. J. 467.
21 Rotterdam	W. 8282.
22 Arnhem Hof	W. 8162. — P. v. J. 469.
22 's Hertogenbosch	P. v. J. 444.
22 Zwolle	W. 8169.
23 H. R.	R. 198, § 59, p. 367. = 28 Dec. 1904.
23 Amsterdam Hof	W. 8277.
23 Groningen	M. v. H. 1904, 169.
27 *a* H. R.	W. 8159. — R. 198, § 62, p. 387. — P. v. J. 404.
27 *b* H. R.	W. 8161. — R. 198, § 61, p. 383. — P. v. J. 407. — G. Stem 2792.
27 *c* H. R.	W. 8161. — R. 198, § 60, p. 379. — P. v. J. 411.
27 's Gravenhage	P. v. J. 458. = 17 December 1904.
28 H. R.	W. 8160. — P. v. J. 406. — W. v. N. R. 1831. = 23 Dec. 1904.
28 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8197. — P. v. J. 404. — M. v. H. 1904, 195.
28 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8198. — P. v. J. 416. — N. W. 298.
28 Utrecht	P. W. 1904, 285.
29 H. R.	W. 8164. — R. 198, § 63, p. 392. — P. v. J. 408.
29 Arnhem	W. 8218. — N. W. 306. — W. v. N. R. 1863.
30 H. R.	W. 8165. — R. 198, § 64, p. 397. — P. v. J. 512. — N. W. 280. — W. v. N. R. 1840.

December.	**1904.**
30 Amsterdam	W. v. N. R. 1852.
30 's Gravenhage	W. 8178. — N. W. 287.
31 Leeuwarden	W. 8243.
31 Goes Kgr.	W. 8190. — G. Stem 2796.
Januari.	**1905.**
2 *a* H. R.	W. 8164. — R. 199, § 3, p. 18. — P. v. J. 411.
2 *b* H. R.	W. 8165. — R. 199, § 1, p. 1. — P. v. J. 499.
2 *c* H. R.	W. 8166. — R. 199, § 2, p. 9. — P. v. J. 413. — G. Stem 2792.
2 *d* H. R.	W. 8166. — R. 199, § 4, p. 25. — P. v. J. 407.
2 *e* H. R.	W. 8167. — R. 199, § 5, p. 29. — P. v. J. 413.
2 Amsterdam Hof	W. 8205. — G. Stem 2799.
2 Breda	W. 8412.
2 Rotterdam	W. 8296.
3 Arnhem Hof	W. 8214. — P. v. J. 417.
3 *a* 's Gravenhage	W. 8189.
3 *b* 's Gravenhage	W. v. N. R. 1832.
4 Amsterdam Hof	P. v. J. 464.
4 Zwolle	W. 8183. — P. v. J. 420.
5 Zutphen	W. 8182.
6 *a* H. R.	W. 8163. — R. 199, § 7, p. 46. — P. v. J. 420. — N. W. 285. — W. v. N. R. 1841.
6 *b* H. R.	W. 8167. — R. 199, § 6, p. 35. — P. v. J. 492.
6 *c* H. R.	W. 8168. — R. 199, § 8, p. 57. — P. v. J. 410. — M. v. H. 1905, 62.
6 Amsterdam Hof	W. v. N. R. 1904.
6 Amsterdam	W. 8259.
6 Assen	P. v. J. 422.
9 *a* H. R.	W. 8168. — R. 199, § 11, p. 74. — P. v. J. 409.
9 *b* H. R.	W. 8169. — R. 199, § 12, p. 78. — P. v. J. 409.
9 *c* H. R.	W. 8170. — R. 199, § 9, p. 60. — P. v. J. 419.
9 *d* H. R.	W. 8171. — R. 199, § 10, p. 68. — P. v. J. 411. — W. B. A. 2928.
9 's Gravenhage Hof	W. 8199. — P. v. J. 420.
9 Rotterdam	W. 8312.
9 Utrecht	W. 8220.
10 's Hertogenbosch Hof	W. 8196. — P. W. 1904, 327. — N. W. 289.
10 Almelo	T. v. S. XVII, p. 110.
11 *a* Arnhem Hof	W. 8177.
11 *b* Arnhem Hof	W. 8179. — G.Stem 2793.
11 Arnhem Kgr.	W. 8187. — W. v. N. R. 1864.
12 Arnhem Hof	W. 8175. — P. v. J. 451.
12 Rotterdam	W. 8314.
13 *a* H. R.	W. 8068.
13 *b* H. R.	W. 8069. — R. 199, § 13, p. 80. — P. v. J. 412. — N. W. 281. — W. v. N. R. 1847.
13 *c* H. R.	W. 8070. — R. 199 § 15, p. 97. — P. v. J. 418.
13 *d* H. R.	W. 8071. — R. 199 § 14, p. 88. — P. v. J. 414. — P. W. 1904, 246.
13 Amsterdam Hof	W. 8346.
13 *a* Amsterdam	W. 8307.
13 *b* Amsterdam	W. 8318.

Januari.	**1905.**
13 Heerenveen	W. 8230. — N. W. 307. — W. v. N. R. 1868.
13 *a* = *b* 's Hertogenbosch	W. 8183, 8377. — P. v. J. 468. — W. B. A. 2911.
13 *c* 's-Hertogenbosch	W. 8369.
13 Utrecht Kgr.	W. 8186. — W. B. A. 2916.
16 *a* H. R.	W. 8172. — R. 199, § 16, p. 106. — P. v. J. 413.
16 *b* H. R.	W. 8173. — R. 199, § 17, p. 114. — P. v. J. 411.
16 Amsterdam Hof	W. 8230.
16 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8249.
16 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8252.
16 *a* Rotterdam	W. 8305.
16 *b* Rotterdam	W. 8340.
17 Arnhem	P. v. J. 411.
17 *a* Breda	W. 8235.
17 *b* Breda	W. 8251. — W. v. N. R. 1869.
17 's-Hertogenbosch	P. v. J. 523.
18 Arnhem Hof	W. 8215.
18 Leeuwarden Hof	W. 8239.
18 *a* Amsterdam	W. 8222.
18 *b* Amsterdam	W. 8295.
18 Zutphen	W. 8361.
18 Zwolle	W. 8202.
19 *a* Zutphen	W. 8189.
19 *b* Zutphen	W. 8217. — N. W. 281.
19 's Gravenhage Kgr.	T. v. S. XVII, p. 125.
20 *a* H. R.	W. 8172. — R. 199, § 18, p. 120. — P. v. J. 416. — N. W. 283. — W. v. N. R. 1838.
20 *b* H. R.	W. 8173. — R. 199, § 19, p. 125. — P. v. J. 412. — N. W. 283. — W. N. 15. — M. v. H. 1905, 16.
20 Amsterdam	W. 8268.
21 Leeuwarden Hof	W. 8196. — P. v. J. 422.
22 Utrecht	W. v. N. R. 1845. = *b* 22 Febr. 1905.
23 H. R.	W. 8203.
23 Leeuwarden Kgr.	P. v. J. 429.
25 Arnhem Hof	W. 8176.
25 Amsterdam	W. 8278.
25 Rotterdam	W. 8226.
26 H. R.	P. v. J. 430.
26 's-Gravenhage	P. v. J. 446, 509.
27 *a* H. R.	W. 8174. — R. 199, § 20, p. 133. — P. v. J. 414.
27 *b* H. R.	W. 8175. — R. 199, § 21, p. 141. — P. v. J. 416.
27 Amsterdam	W. 8317.
27 Heerenveen	W. v. N. R. 1837.
30 *a* H. R.	W. 8174. — R. 199, § 22, p. 149. — P. v. J. 417.
30 *b* H. R.	W. 8175. — R. 199, § 23, p. 158. — P. v. J. 415.
30 *a* 's-Gravenhage Hof	W. 8252.
30 *b* 's-Gravenhage Hof	W. 8256. — P. v. J. 573.
30 Amsterdam Kgr. III.	W. 8348.
31 Amsterdam	P. v. J. 487.
31 's-Gravenhage	W. v. N. R. 1836.
31 Haarlem	W. 8249.

Januari.	**1905.**
31 's-Hertogenbosch	P. v. J. 517.
31 Rotterdam	W. 8316.
31 Zwolle	P. v. J. 450.
Februari	
1 Amsterdam	W. 8280. — W. N. 7. — W. v. N. R. 1872.
1 Dordrecht	W. 8289.
1 Utrecht	W. 8214.
2 Amsterdam Kgr. I.	W. 8348.
3 *a* H. R.	W, 8179. — R. 199. § 25, p. 173. — P. v. J. 466. — N. W. 285. — M. v. H. 1905, 21.
3 *b* H. R.	W. 8180. — R. 199, § 24, p. 163. — P. v. J. 424.
3 *a* Amsterdam	W. 8258. — W. N. 10.
3 *b* Amsterdam	W. 8262.
3 *c* Amsterdam	W. 8309. — M. v. A. 1905, 64.
3 *d* Amsterdam	W. 8316.
3 's-Hertogenbosch	W. 8247.
4 's-Gravenhage Hof	P. v. J. 458.
6 *a* H. R.	W. 8179. — R. 199, § 26. p. 186. — P. v. J. 423.
6 *b* H. R.	W. 8180. — R. 199, § 27, p. 191. — P. v. J. 421.
8 Arnhem Hof	W. 8191.
8 's-Gravenhage Hof	P. v. J. 476.
8 's-Hertogenbosch Hof	W. 8212. — P. v. J. 449.
8 *a* Amsterdam	W. 8231.
8 *b* Amsterdam	W. 8280.
8 *c* Amsterdam	W. 8292. — W. v. N. R. 1875.
8 Rotterdam	M. v. H. 1905, 109.
9 Arnhem Hof	W. 8252. — P. v. J. 429.
9 's-Hertogenbosch	P. v. J. 436. — T. v. S. XVII, p. 91.
10 H. R.	W. 8181. — R. 199, § 28, p. 194. — P. v. J. 422.
10 *a* Amsterdam	P. v. J. 425.
10 *b* Amsterdam	W. 8326.
10 *c* Amsterdam	W. 8330. — M. v. H. 1905, 182.
10 *d* Amsterdam	P. v. J. 434.
10 Dordrecht	W. 8222.
10 *a* 's-Hertogenbosch	W. 8233.
10 *b* 's-Hertogenbosch	W. 8246.
10 *c* 's-Hertogenbosch	P. v. J. 425.
11 Amsterdam	M. v. H. 1905, 168.
13 *a* H. R.	W. 8181. — R. 199, § 29, p. 202. — P. v. J. 421.
13 *b* H. R.	W. 8182. — R. 199, § 30. p. 205. — P. v. J. 495.
13 's-Gravenhage Hof	M. v. H. 1905, 199.
14 's-Hertogenbosch Hof	W. 8214.
14 'c-Gravenhage	W. 8300. — W. N. 12. — W. v. N. R. 1880.
14 Goor Kgr.	T. v. S. XVII, p. 103.
15 Amsterdam	W. 8273.
15 *a* Utrecht	W. 8184.
15 *b* Utrecht	W. 8193.
15 Zwolle	W. 8193.
16 Arnhem Hof	W. 8208. — P. v. J. 423.
16 Dordrecht Kgr.	W. 8344.
17 H. R.	W. 8184. — R. 199, § 31, p. 210. — P. v. J. 441. — N. W. 296. — W. v. N. R. 1850.

Februari.	**1905.**
17 *a* Amsterdam	W. 8272. — M. v. H. 1905, 168.
17 *b* Amsterdam	W. 8373.
17 *c* Amsterdam	W. 8309. — M. v. H. 1905, 81.
17 *d* Amsterdam	M. v. H. 1905, 196.
17 's-Hertogenbosch	W. 8228. — P. v. J. 432. — M. v. H. 1905, 152.
20 H. R.	W. 8184. — R. 199, § 32, p. 216. — P. v. J. 423.
20 Rotterdam	W. 8218.
21 's-Hertogenbosch	P. v. J. 479.
21 Rotterdam	W. 8343.
21 Amsterdam Kgr. I.	P. v. J. 443.
22 Rotterdam	W. 8342.
22 *a* Utrecht	W. 8190.
22 *b* Utrecht	W. 8196. — P. W. 1904, 350. — N. W. 294. = 22 Jan. 1905.
22 *c* Utrecht	W. 8223. — N. W. 305.
23 's-Gravenhage Hof	W. 8186. — P. v. J. 565.
23 Arnhem	W. 8222.
23 Heerenveen	P. v. J. 469.
23 Maastricht	W. 8234. — N. W. 303.
23 Goor Kgr.	T. v. S. XVII, p. 74.
24 *a* H. R.	W. 8185. — R. 199, § 33, p. 220. — P. v. J. 426. — W. N. 17. — W. v. N. R. 1842. — M. v. H. 1905, 31.
24 *b* H. R.	W. 8186. — R. 199, § 34, p. 230. — P. v. J. 428.
24 Amsterdam	W. 8252. — N. W. 312. — W. v. N. R. 1867.
24 's-Hertogenbosch	W. 8249. — P. v. J. 482.
27 *a* H. R.	W. 8185. — R. 199, § 35, p. 236. — P. v. J. 425.
27 *b* H. R.	W. 8186. — R. 199, § 36, p. 241. — P. v. J. 429.
27 *c* H. R.	W. 8187. — R. 199, § 37, p. 252. — P. v. J. 425.
27 *d* H. R.	W. 8187. — R. 199, § 38, p. 258. — P. v. J. 423.
27 's-Gravenhage Hof	W. 8224.
28 's-Hertogenbosch Hof	W. 8240.
28 Zierikzee	W. 8269.
Maart.	
1 Amsterdam	W. 8226. — N. W. 301.
1 Leeuwarden	W. 8243.
1 Utrecht	W. 8209.
2 's-Gravenhage Hof	W. 8266.
2 Maastricht	W. 8134. — W. v. N. R. 1871.
2 Zutphen	W. 8214.
2 Sliedrecht Kgr.	W. 8212. — G.Stem 2801. — W. B. A. 2922.
3 *a* H. R.	W. 8188. — R. 199, § 41, p. 277. — P. v. J. 430. — N. W. 288. — W. v. N. R. 1842. — M. v. H. 1905, 10.
3 *b* H. R.	W. 8189. — R. 199, § 40, p. 269.
3 *c* H. R.	W. 8190. — R. 199, § 39, p. 201. — P. v. J. 450. — N. W. 290. — W. v. N. R. 1854. — M. v. H. 1905, 42.
3 *d* H. R.	W. 8191. — R. 199, § 42, p. 284. — P. v. J. 439. — N. W. 287. — W. N. 1. — W. v. N. R. 1844.
3 Amsterdam Hof	P. v. J. 430.
3 Amsterdam	W. 8270. — M. v. H. 1905, 188.
3 *a* 's-Hertogenbosch	W. 8259.
3 *b* 's-Hertogenbosch	W. 8266. — P. v. J. 478.
6 *a* H. R.	W. 8188. — R. 199, § 43, p. 298. — P. v. J. 425.

Maart. **1905.**

6 *b* H. R.	W. 8219. — R. 199, § 44, p. 303. — P. v. J. 427.
6 's-Gravenhage Hof	W. 8265.
7 Groenlo Kgr.	W. 8211.
8 Leeuwarden Hof	W. 8378.
8 Amsterdam	W. 8265. — W. N. 3.
8 's-Gravenhage	W. 8236. — N. W. 308. — W. v. N. R. 1894.
8 Rotterdam	W. 8398.
8 Utrecht	W. 8195.
8 Enschedé Kgr.	T. v. S. XVII, p. 129
10 H. R.	W. 8192. — R. 199, § 45, p. 313. — P. v. J. 445.
10 Amsterdam Hof	W. 8396.
10 Tiel	W. 8259. — N. W. 314.
11 Roermond Kgr.	P. v. J. 492. — W. v. N. R. 1878.
13 *a* H. R.	W. 8191. — R. 199, § 49, p. 342. — P. v. J. 501.
13 *b* H. R.	W. 8192. — R. 199, § 48. p. 337. — P. v. J. 431.
13 *c* H. R.	W. 8193. — R. 199, § 46, p. 323. — P. v. J. 505. W. B. A. 2915.
13 *d* H. R.	W. 8193. — R. 199, § 47, p. 383. — P. v. J. 427.
13 's-Gravenhage Hof	W. 8195. — P. v. J. 460.
14 's-Gravenhage	W. 8232. — P. W. 1904, 298. — N. W. 308.
15 's-Hertogenbosch Hof	W. 8215. — P. v. J. 467.
15 Rotterdam	W. 8402.
16 Arnhem Hof	W. 8190. — P. v. J. 438, 502. — G.Stem 2794. — W. B. A. 2912. — T. v. S. XVII, p. 19.
16 Roermond	W. 8369. — W. B. A. 2967.
16 Apeldoorn Kgr.	W. 8230.
17 *a* Amsterdam	W. 8266. — W. v. N. R. 1876. — M. v. H. 1905, 48.
17 *b* Amsterdam	W. 8330.
17 Heerenveen	W. v. N. R. 1885.
17 Tiel	W. 8261.
20 *a* H. R.	W. 8194. — R. 199, § 50, p. 350.
20 *b* H. R.	W. 8194. — R. 199, § 52, p. 366. — P. v. J. 429.
20 *c* H. R.	W. 8195. — R. 199, § 51, p. 360. — P. v. J. 436.
20 *d* H. R.	P. v. J. 431.
20 Almelo	P. v. J. 464.
20 *a* Rotterdam	W. 8313. — W. v. N. R. 1892.
20 *b* Rotterdam	W. 8319. — P. W. 1904, 442. — W. N. 19. — W. v. N. R. 1891.
20 *c* Rotterdam	W. 8320. — W. N. 25. — W. v. N. R. 1886.
20 *d* Rotterdam	W. 8328. — W. N. 23.
21 's Hertogenbosch Hof	W. 8221. — N. W. 309. — W. v. N. R. 1861.
21 *a* Haarlem	W. 8237.
21 *b* Haarlem	W. 8272. — W. N. 6.
21 's Hertogenbosch	P. v. J. 502.
22 Arnhem Hof	W. 8196.
22 Amsterdam Kgd.	W. 8279.
22 Middelburg	W. 8344. — W. N. 29.
23 H. R.	W. 8197. — R. 199, § 53, p. 370. — P. v. J. 430. — G. Stem 2796.
23 's Gravenhage	P. v. J. 447.
23 's Hertogenbosch	P. v. J. 471.

Maart.	**1905.**
24 *a* H. R.	W. 8198. — R. 199, § 54, p. 374. — P. v. J. 432. — N. W. 297. — W. v. N. R. 1884.
24 *b* H. R.	W. 8199. — R. 199, § 56, p. 391. — P. v. J. 432.
24 *c* H. R.	W. 8201. — R. 199, § 55, p. 384. — P. v. J. 498.
24 *a* Amsterdam Hof	P. v. J. 539.
24 *b* Amsterdam Hof	M. v. H. 1905, 140.
24 *a* Amsterdam	W. 8322.
24 *b* Amsterdam	W. 8324.
25 Rotterdam	W. 8324.
27 *a* H. R.	W. 8197. — R. 199, § 58, p. 405. — P. v. J. 434.
27 *b* H. R.	W. 8198. — R. 199, § 59, p. 410. — P. v. J. 433.
27 *c* H. R.	W. 8199. — R. 199, § 61, p. 426. — P. v. J. 436.
27 *d* H. R.	W. 8201. — R. 199, § 57, p. 395. — P. v. J. 433.
27 *e* H. R.	W. 8202. — R. 199, § 60, p. 413. — P. v. J. 507.
28 's Hertogenbosch Hof	W. 8239. — W. v. N. R. 1867.
28 Breda	W. 8261.
29 Amsterdam	W. 8234. — N. W. 304.
29 Rotterdam	W. 8403.
29 's Hertogenbosch Kgr.	W. 8223. — W. B. A. 2923.
30 Dordrecht Kgr.	W. 8344.
31 H. R.	W. 8202. — R. 199, § 62, p. 435. — P. v. J. 435.
31 *a* Amsterdam	W. 8323.
31 *b* Amsterdam	W. 8370.
April.	
3 H. R.	W. 8203. — R. 199, § 63, p. 441. — P. v. J. 433.
3 's Gravenhage Hof	W. 8152. — P. v. J. 569.
3 Arnhem	W. 8220. — N. W. 300. — W. v. N. R. 1859.
3 Rotterdam	W. 8334.
3 Utrecht	T. v. S. XVII, p. 90.
4 's Hertogenbosch Hof	W. 8241.
4 Zierikzee	W. 8218. — P. v. J. 561.
4 Groenlo Kgr.	W. 8217.
5 Amsterdam	W. 8358. — W. v. N. R. 1899.
5 *a* Rotterdam	W. 8414.
5 *b* Rotterdam	W. 8415.
5 *c* Rotterdam	W. 8417.
6 Arnhem Hof	W. 8218.
6 Roermond	W. v. N. R. 1860.
7 *a* H. R.	W. 8203. — R. 199, § 64, p. 447. — P. v. J. 439.
7 *b* H. R.	W. 8204. — R. 199, § 65, p. 457. — P. v. J. 452.
7 *a* Amsterdam	P. v. J. 486. — M. v. H. 1905, 102.
7 *b* Amsterdam	W. 8354. — W. v. N. R. 1899.
7 's Gravenhage	P. v. J. 458.
10 *a* H. R.	W. 8204. — R. 199, § 69, p. 483. — P. v. J. 505.
10 *b* H. R.	W. 8206. — R. 199, § 66, p. 467. — P. v. J. 437.
10 *c* H. R.	W. 8206. — R. 199, § 68, p. 477. — P. v. J. 442.
10 *d* H. R.	W. 8207. — R. 199, § 71, p. 492. — P. v. J. 436.
10 *e* H. R.	W. 8207. — R. 199, § 70, p. 488. — P. v. J. 438.
10 *f* H. R.	W. 8208. — R. 199, § 67, p. 473. — P. v. J. 434.
10 Rotterdam	W. 8283.
11 's Gravenhage	W. 8318.
12 Arnhem Hof	W. 8221.

April.	**1905.**
12 Amsterdam	W. 8352.
12 Utrecht	W. 8248.
13 's Gravenhage Hof	P. v. J. 471.
13 Leeuwarden	W. 8263. — W. N. 4.
14 *a* Amsterdam	P. v. J. 444.
14 *b* Amsterdam	W. 8434. — P. v. J. 480.
14 's Gravenhage	W. 8228.
14 Heerenveen	W. B. A. 2954.
14 *a* 's Hertogenbosch	W. 8260. — P. v. J. 454.
14 *b* 's Hertogenbosch	W. 8265. — P. v. J. 496. — W. v. N. R. 1874.
17 *a* H. R.	W. 8208. — R. 199, § 73, p. 501. — P. v. J. 444. — G. Stem. 2802. — W. B. A. 2919.
17 *b* H. R.	W. 8209. — R. 199, § 74, p. 506. — P. v. J. 446.
17 *c* H. R.	W. 8209. — R. 199, § 75, p. 513. — P. v. J. 442. — G. Stem 2803.
17 *d* H. R.	W. 8210. — R. 199, § 72, p. 496. — P. v. J. 467.
17 *e* H. R.	W. 8210. — R. 199, § 76, p. 519. — P. v. J. 438.
17 *f* H. R.	W. 8211. — R. 199, § 77, p. 522. — P. v. J. 438.
17 Rotterdam	W. 8346.
18 's Gravenhage Hof	W. 8264. — P. v. J. 545. — W. N. 1.
18 *a* 's Hertogenbosch Hof	W. 8250.
18 *b* 's Hertogenbosch Hof	W. v. N. R. 1853.
18 *a* Almelo	W. 8277. — G. Stem 2829.
18 *b* Almelo	W. 8405. — W. B. A. 2951. — W. v. N. R. 1922. = 18 April 1906.
18 's Hertogenbosch	P. v. J. 502.
19 Rotterdam	W. 8417.
20 H. R.	W. 8211. — R. 199, § 78, p. 526. — P. v. J. 450.
20 Amsterdam Hof	W. 8351. — P. v. J. 535.
21 *a* Amsterdam	W. 8358. — P. v. J. 490.
21 *b* Amsterdam	P. v. J. 503. — M. v. H. 1905, 202.
21 *c* Amsterdam	P. v. J. 524.
24 's Gravenhage Hof	M. v. H. 1905, 216.
25 *a* H. R.	W. 8212. — R. 199, § 81, p. 562. — P. v. J. 502.
25 *b* H. R.	W. 8212. — R. 199, § 79, p. 539.
25 *c* H. R.	W. 8213. — R. 199, § 82, p. 572. — P. v. J. 451.
25 *d* H. R.	W. 8214. — R. 199, § 80, p. 554. — P. v. J. 446.
25 *e* H. R.	W. 8214. — R. 199, § 83, p. 578. — P. v. J. 442. — W. B. A. 2928.
25 's Hertogenbosch Hof	W. 8237.
26 Arnhem Hof	W. 8382.
26 's Gravenhage Hof	W. 8235.
26 Amsterdam	W. 8356.
26 Utrecht	W. 8248.
27 's Gravenhage Hof	W. 8236. — P. v. J. 465.
27 Roermond	W. 8306.
28 H. R.	W. 8215. — R. 199, § 84, p. 583. — P. v. J. 448. — N. W. 306. — W. v. N. R. 1855.
28 *a* Amsterdam	P. v. J. 442.
28 *b* Amsterdam	P. v. J. 487.
28 *c* Amsterdam	W. 8365. — P. v. J. 496.
28 *d* Amsterdam	W. 8357.

April.	**1905.**
28 's Hertogenbosch	W. 8223. — N. W. 305. — W. v. N. R. 1859.
Mei.	
1 *a* H. R.	W. 8215. — R. 200, § 2, p. 8. — G. Stem 2804. — W. B. A. 2924. = 1 Mei 1906.
1 *b* H. R.	R. 200, § 1, p. 1. — P. v. J. 444. — W. B. A. 2925.
1 *a* Rotterdam	W. 8337. — P. v. J. 452. — W. N. 24. — W. v. N. R. 1897.
1 *b* Rotterdam	W. 8357. — P. v. J. 575. — W. N. 32. — W. v. N. R. 1898.
1 Utrecht	T. v. S. XVII, p. 49.
3 's Gravenhage	W. 8224. — P. v. J. 450. — N. W. 303. — W. v. N. R. 1850.
4 Amsterdam	P. v. J. 453, 501.
4 's Gravenhage	W. 8230. — P. v. J. 448. — N. W. 307.
4 Amsterdam Kgr. I.	W. 8424.
5 *a* H. R.	W. 8216. — P. v. J. 443.
5 *b* H. R.	W. 8216. — R. 200, § 4, p. 28. — P. v. J. 443.
5 *c* H. R.	W. 8217. — R. 200, § 3, p. 18. — P. v. J. 445. — P. W. 1904, 259. — N. W. 299. — W. v. N. R. 1855.
5 Amsterdam Hof	M. v. H. 1905, 178.
5 *a* Amsterdam	P. v. J. 484.
5 *b* Amsterdam	W. 8386.
5 *c* Amsterdam	W. 8387. — M. v. H. 1905, 89.
6 Roermond Kgr.	P. v. J. 526.
8 *a* H. R.	W. 8218. — R. 200, § 6, p. 53. — P. v. J. 446.
8 *b* H. R.	W. 8218. — R. 200, § 5, p. 48. — P. v. J. 477. — G. Stem 2808. — W. B. A. 2926.
8 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8217.
8 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8223.
8 Rotterdam	W. 8363. — P. v. J. 518.
10 's Hertogenbosch Hof	W. 8243. — P. v. J. 451.
10 *a* Amsterdam	P. v. J. 479.
10 *b* Amsterdam	W. 8396. — W. N. 58.
10 Rotterdam	W. 8421.
10 Utrecht	W. 8219.
12 Amsterdam Hof	M. v. H. 1905, 145.
12 *a* Amsterdam	P. v. J. 490.
12 *b* Amsterdam	P. v. J. 493.
13 Rotterdam Kgd.	P. v. J. 526.
15 *a* H. R.	W. 8219. — R. 200, § 8, p. 65. — P. v. J. 449.
15 *b* H. R.	W. 8220. — R. 200, § 7, p. 60. — P. v. J. 453.
15 *c* H. R.	W. 8220. — R. 200, § 9, p. 72.
15 *d* H. R.	W. 8223. — R. 200, § 11, p. 91.
15 *e* H. R.	W. 8225. — R. 200, § 10, p. 77. — G. Stem 2806. — W. B. A. 2927.
15 's Gravenhage Hof	W. 8267. — W. N. 5.
15 's Gravenhage	P. v. J. 527.
15 Rotterdam	W. 8440. — P. v. J. 474.
15 Utrecht	T. v. S. XVII, p. 38.
15 Rotterdam Kgr. II	P. v. J. 466.
16 's Hertogenbosch Hof	W. 8247.
16 Assen	W. 8243.

Mei.	**1905.**
16 's Hertogenbosch	P. v. J. 481.
17 Leeuwarden Hof	W. 8277.
17 Rotterdam	W. 8418.
17 Utrecht	P. W. 1904, 310.
17 Zwolle	P. v. J. 456.
19 H. R.	W. 8223. — R. 200, § 12, p. 94. — P. v. J. 448.
19 Amsterdam	P. v. J. 467.
19 Heerenveen	P. v. J. 474.
19 Tiel	W. 8392. — W. v. N. R. 1923.
20 Amsterdam	W. N. 25. = 20 Mei 1903.
22 *a* H. R.	W. 8226. — R. 200, § 13, p. 97. — P. v. J. 449.
22 *b* H. R.	W. 8227. — R. 200, § 14, p. 107. — P. v. J. 451.
22 *c* H. R.	W. 8227. — R. 200, § 15, p. 113. — P. v. J. 453. — W. B. A. 2926.
22 *d* H. R.	W. 8232. — R. 200, § 17, p. 124. — P. v. J. 451.
22 *e* H. R.	W. 8233. — R. 200, § 16, p. 118. — P. v. J. 453.
22 Rotterdam	W. 8355.
23 *a* 's Hertogenbosch Hof	W. 8264. — W. v. N. R. 1868.
23 *b* 's Hertogenbosch Hof	W. 8266.
24 Utrecht	W. 8407.
25 *a* Arnhem Hof	W. 8242. — P. v. J. 489.
25 *b* Arnhem Hof	W. 8244. — P. v. J. 467.
25 's Gravenhage Hof	W. 8263. — P. v. J. 473.
25 's Gravenhage	P. v. J. 513.
25 's Hertogenbosch	P. v. J. 497.
25 Leeuwarden	W. 8245. — P. v. J. 461, 462.
25 Rotterdam	P. v. J. 582.
26 H. R.	W. 8232 — R. 200, § 18, p. 127. — P. v. J. 452. — W. v. N. R. 1882.
26 *a* Amsterdam	W. 8389. — W. N. 55. — W. v. N. R. 1919.
26 *b* Amsterdam	W. 8404.
26 *c* Amsterdam	M. v. H. 1905, 74, 81.
29 *a* H. R.	W. 8234. — R. 200, § 19, p. 136. — P. v. J. 475.
29 *b* H. R.	W. 8235. — R. 200, § 20, p. 144. — G. Stem. 2809. — W. B. A. 2928.
29 *c* H. R.	W. 8236. — R. 200, § 21, p. 148. — P. v. J. 463.
29 *d* H. R.	R. 200, § 22, p. 153. — P. v. J. 465.
29 's Gravenhage Hof	W. 8271. — G. Stem 2823. — W. B. A. 2940.
29 Vianen Kgr.	P. v. J. 482.
30 's Gravenhage	W. 8235.
31 's Gravenhage Hof	P. v. J. 458.
31 's Gravenhage	W. 8264.
31 *a* Rotterdam	W. 8407.
31 *b* Rotterdam	W. 8418.
Juni.	
2 *a* H. R.	W. 8233. — R. 200, § 23, p. 157. — P. v. J. 454. — N. W. 302. — W. v. N. R. 1870.
2 *b* H. R.	W. 8235. — R. 200, § 26, p. 177. — P. v. J. 460. — W. v. N. R. 1865.
2 *c* H. R.	W. 8236. — R. 200, § 25, p. 171. — P. v. J. 458.
2 *d* H. R.	W. 8237. — R. 200, § 24, p. 164. — P. v. J. 458.
2 *e* H. R.	W. 8239. — R. 200, § 27, p. 185. — P. v. J. 456.

Juni.	1905.
2 's Hertogenbosch	W. 8261. — P. v. J. 472.
2 Tiel	W. 8231.
5 *a* H. R.	W. 8237. — R. 200, § 30, p. 201. — P. v. J. 465.
5 *b* H. R.	W. 8238. — R. 200, § 28, p. 190. — P. v. J. 467.
5 *c* H. R.	W. 8239. — R. 200, § 29, p. 196. — P. v. J. 475.
5 *d* H. R.	W. 8240. — R. 200, § 31, p. 207. — P. v. J. 463.
5 Amsterdam	P. v. J. 457, 459.
5 's Gravenhage	W. 8311.
5 Rotterdam	P. v. J. 454.
6 's Hertogenbosch	P. v. J. 469.
7 H. R.	W. 8238. — R. 200, § 32, p. 210. — P. v. J. 456.
7 Leeuwarden Hof	W. 8275.
7 Amsterdam	W. 8377.
7 Leeuwarden	W. 8251. — G. Stem 2817. — W. B. A. 2934.
8 Leeuwarden	W. 8339.
9 *a* H. R.	W. 8240. — R. 200, § 33, p. 217. — P. v. J. 460. — N. W. 307.
9 *b* H. R.	W. 8241. — R. 200, § 34, p. 224. — P. v. J. 484. — P. W. 1905, 12. — N. W. 308. — W. v. N. R. 1864.
9 *a* Amsterdam	W. 8410. — P. v. J. 474. — W. N. 64.
9 *b* Amsterdam	P. v. J. 482.
13 *a* H. R.	W. 8241. — R. 200, § 37, p. 238. — P. v. J. 467.
13 *b* H. R.	W. 8242. — R. 200, § 38, p. 244. — P. v. J. 465.
13 *c* H. R.	W. 8243. — R. 200, § 35, p. 229. — P. v. J. 471.
13 *d* H. R.	W. 8244. — R. 200, § 40, p. 253. — P. v. J. 471.
13 *e* H. R.	W. 8247. — R. 200, § 36, p. 233. — P. v. J. 471.
13 *f* H. R.	W. 8248. — R. 200, § 39, p. 249. — P. v. J. 475.
13 Arnhem Hof	W. 8277.
13 Haarlem	P. v. J. 454.
14 's Gravenhage Hof	W. 8234. — P. v. J. 456.
14 Leeuwarden Hof	W. 8286. — W. N. 9. — W. v. N. R. 1873.
14 Amsterdam	W. 8381.
14 Rotterdam	W. 8422.
14 *a* Utrecht	W. 8267.
14 *b* Utrecht	W. 8274. — G. Stem 2825. — W. B. A. 2972.
15 *a* Arnhem Hof	W. 8248. — P. v. J. 465.
15 *b* Arnhem Hof	W. 8249. — P. v. J. 481.
16 *a* H. R.	W. 8242. — R. 200, § 43, p. 278. — P. v. J. 466. — G. Stem 2811.
16 *b* H. R.	W. 8243. — R. 200, § 41, p. 261. — P. v. J. 470.
16 *c* H. R.	W. 8244. — R. 200, § 45, p. 288. — P. v. J. 466. — G. Stem 2812.
16 *d* H. R.	W. 8247. — R. 200, § 44, p. 283. — P. v. J. 466. — G. Stem 2814. — W. B. A. 2933.
16 *e* H. R.	W. 8248. — R. 200, § 42, p. 269. — P. v. J. 464. — G. Stem 2817. — W. v. N. R. 1865.
16 Amsterdam	P. v. J. 478.
19 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8238.
19 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8272.
19 Rotterdam	W. 8349. — W. N. 31
20 Zierikzee	W. 8269.
21 Arnhem Hof	W. 8281.

Juni.	**1905.**
21 Leeuwarden Hof	P. v. J. 553.
21 *a* Amsterdam	W. 8407.
21 *b* Amsterdam	W. 8415.
21 *a* Rotterdam	W. 8421.
21 *b* Rotterdam	W. 8422. — P. v. J. 506.
21 Utrecht	W. 8253.
22 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8273. — P. v. J. 571.
22 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8274.
22 *c* 's Gravenhage Hof	P. v. J. 535.
22 Leeuwarden Hof	P. v. J. 523.
23 *a* H. R.	W. 8249. — R. 200, § 51, p. 334. — P. v. J. 472. — P. W. 1905, 52. — N. W. 311. — W. v. N. R. 1869.
23 *b* H. R.	W. 8249, — R. 200, § 46, p. 294. — P. v. J. 482.
23 *c* H. R.	W. 8250. — R. 200, § 50, p. 326. — P. v. J. 482.
23 *d* H. R.	W. 8252. — R. 200, § 47, p. 298. — P. v. J. 472.
23 *e* H. R.	W. 8253. — R. 200, § 48, p. 305. — P. v. J. 488.
23 *f* H. R.	R. 200, § 49, p. 318. — P. v. J. 476. — P. W. 1905, 24.
23 Amsterdam	P. v. J. 500.
24 Tiel	N. W. 301. = 24 Juni 1904.
26 *a* H. R.	W. 8250. — R. 200, § 54, p. 352. — P. v. J. 483.
26 *b* H. R.	W. 8251. — R. 200, § 57, p. 374. — P. v. J. 483.
26 *c* H. R.	W. 8252. — R. 200, § 53, p. 347. — P. v. J. 479.
26 *d* H. R.	W. 8253. — R. 200, § 58, p. 381. — P. v. J. 469.
26 *e* H. R.	W. 8254. — R. 200, § 52, p. 341. — P. v. J. 481.
26 *f* H. R.	W. 8255. — R. 200, § 60, p. 395. — P. v. J. 479.
26 *g* H. R.	W. 8255. — R. 200, § 56, p. 365. — P. v. J. 485.
26 *h* H. R.	W. 8256. — R. 200, § 61, p. 402. — P. v. J. 481. — G. Stem 2819.
26 *i* H. R.	W. 8256. — R. 200, § 59, p. 388. — P. v. J. 477.
26 *j* H. R.	W. 8257. — R. 200, § 55, p. 360. — P. v. J. 481.
26 *k* H. R.	W. 8257. — R. 200, § 62, p. 408. — P. v. J. 477. W. B. A. 2936.
26 *l* H. R.	W. 8258. — R. 200, § 63, p. 413. — P. v. J. 479.
26 *m* H. R.	R. 200, § 64, p. 419. — P. v. J. 477.
26 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8275. — P. v. J. 520.
26 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8276.
26 *c* 's Gravenhage Hof	W. 8302. — P. v. J. 585.
27 's Hertogenbosch Hof	W. 8272. — W. N. 5. — W. v. N. R. 1870.
27 Assen	W. 8280.
28 Amsterdam	W. 8412.
28 Breda	P. W. 1904, 337.
28 Rotterdam	W. 8425.
28 Utrecht	W. 8273. — W. N. 8.
28 Haarlem Kgr.	P. v. J. 481.
29 's Gravenhage Hof	W. 8306. — P. v. J. 558.
29 Alkmaar	W. 8313. — W. v. N. R. 1883.
29 Amsterdam	W. 8380.
29 Arnhem	P. W. 1905, 76.
29 Haarlem	P. v. J. 509.
29 Zutphen	P. W. 1905, 175. — W. v. N. R. 1857.
30 *a* H. R.	W. 8254. — R. 200, § 66, p. 431. — P. v. J. 468.
30 *b* H. R.	W. 8255. — R. 200, § 65, p. 426. — P. v. J. 468.

1905.

Juni.	
30 *c* H. R.	W. 8256. — R. 200, § 68, p. 438. — P. v. J. 477.
30 *d* H. R.	W. 8258. — R. 200, § 67, p. 433. — P. v. J. 474. — G. Stem 2818. — W. B. A. 2936.
30 *a* Amsterdam	W. 8289.
30 *b* Amsterdam	W. 8416. — P. v. J. 482.
30 *c* Amsterdam	P. v. J. 508.
Juli.	
4 's Hertogenbosch	P. v. J. 513.
5 Arnhem Hof	W. 8273. — W. N. 8. — W. v. N. R. 1869.
12 H. R.	W. 8257. — R. 200, § 69, p. 444. — P. v. J. 468.
12 Rotterdam	P. v. J. 530.
15 Amsterdam	M. v. H. 1905, 130.
17 *a* H. R.	W. 8258. — R. 200, § 71, p. 455. — P. v. J. 469.
17 *b* H. R.	W. 8259. — R. 200, § 73. p. 462. — P. v. J. 468. — W. v. N. R. 1867.
17 *c* H. R.	W. 8259. — R. 200, § 70, p. 450. — P. v. J. 469.
17 *d* H. R.	W. 8260. — R. 200, § 74, p. 468. — G. Stem 2820. — W. B. A. 2940.
17 *e* H. R.	W. 8260. — R. 200, § 72, p. 458. — P. v. J. 468. — W. B. A. 2938.
19 *a* Arnhem Hof	W. 8300.
19 *b* Arnhem Hof	W. 8312. — P. v. J. 495.
19 *c* Arnhem Hof	W. 8309. — P. v. J. 572.
25 's Gravenhage	P. v. J. 537.
27 Amsterdam	P. v. J. 519.
28 's Gravenhage	W. v. N. R. 1862.
29 H. R.	P. v. J. 470.
Augustus.	
1 Arnhem	P. v. J. 469.
4 Amsterdam Kgr. I.	W. 8268. — W. N. 10.
11 Delft Kgr.	T. v. S. XVII, p. 11.
14 H. R.	W. 8262. — R. 200, § 75, p. 473. — P. v. J. 470.
16 Zwolle	W. 8344.
23 Amsterdam Hof	W. 8270. — M. v. H. 1905, 153.
26 *a* H. R.	W. 8262. — R. 200, § 77, p. 493, — P. v. J. 473.
29 *b* H. R.	W. 8263. — R. 200, § 76, p. 482. — P. v. J. 473.
28 's Hertogenbosch	P. v. J. 502.
30 Amsterdam	W. 8413.
30 Zutphen	W. 8411.
31 Amsterdam Kgr. III.	W. v. N. R. 1866.
September.	
5 Almelo	W. 8344.
6 Rotterdam Kgr. I	W. 8275.
12 Arnhem	W. 8316. — P. v. J. 487.
14 Rotterdam	P. v. J. 531.
15 *a* 's Hertogenbosch	W. 8364. — P. v. J. 522. — W. N. 40.
15 *b* 's Hertogenbosch	W. 8380.
19 's Hertogenbosch	P. v. J. 588.
21 Haarlem	P. v. J. 481.
21 Zwolle Kgr.	W. 8307.
22 Tiel	W. 8393.
25 's Gravenhage Hof	W. 8437.

September.	**1905.**
26 Alkmaar	W. 8287.
26 *a* Haarlem	P. v. J. 480.
26 *b* Haarlem	P. v. J. 500.
27 Zutphen	W. 8361.
27 Gouda Kgr.	T. v. S. XVII, p. 101.
28 Arnhem Hof	W. 8295. — P. v. J. 491.
28 's Gravenhage Hof	P. v. J. 540.
28 Leeuwarden Hof	W. 8305.
28 Almelo	W. 8297.
28 's Hertogenbosch	P. v. J. 529.
29 H. R.	W. 8271. — R. 200, § 78, p. 498. — P. v. J. 480.
29 Dordrecht	W. 8282. — P. W. 1905, 20. — W. N. 6. — W. v. N. R. 1873. — T. v. S. XVII, p. 26.
October.	
2 H. R.	W. 8282. — R. 201, § 1, p. 1. — P. v. J. 513.
3 Arnhem	P. v. J. 497.
3 Zierikzee	W. 8295.
4 Dordrecht	P. v. J. 591.
4 's Gravenhage	P. v. J. 541.
4 Rotterdam	W. 8438.
4 Utrecht	P. W. 1905, 33.
5 H. R.	W. 8281. — R. 201, § 2, p. 6. — P. v. J. 490.
5 Arnhem Hof	W. 8347.
6 *a* Amsterdam	W. 8421.
6 *b* Amsterdam	P. v. J. 515.
6 's Hertogenbosch	W. v. N. R. 1869.
9 *a* H. R.	W. 8280. — R. 201, § 4, p. 21. — P. v. J. 491.
9 *b* H. R.	W. 8280. — R. 201, § 3, p. 15. — P. v. J. 485.
9 *c* H. R.	W. 8281. — R. 201, § 5, p. 28. — P. v. J. 495.
9 's Gravenhage Hof	W. 8282. — P. W. 1905, 20. — W. N. 6. — W. v. N. R. 1873. — T. v. S. XVII, p. 26.
12 's Gravenhage Hof	W. 8297. — P. v. J. 531.
13 *a* Amsterdam	W. 8415.
13 *b* Amsterdam	W. 8428.
13 Utrecht	W. 8332.
16 *a* H. R.	W. 8283. — R. 201, § 13, p. 71. — P. v. J. 491.
16 *b* H. R.	W. 8283. — R. 201, § 12, p. 61. — P. v. J. 527.
16 *c* H. R.	W. 8285. — R. 201, § 11, p. 53.
16 *d* H. R.	W. 8285. — R. 201, § 6, p. 34. — P. v. J. 489.
16 *e* H. R.	W. 8286. — R. 201, § 8, p. 41. — P. v. J. 487.
16 *f* H. R.	W. 8286. — R. 201, § 9, p. 43. — P. v. J. 487.
16 *g* H. R.	W. 8286. — R. 201, § 10, p. 48. — P. v. J. 487.
16 *h* H. R.	W. 8286. — R. 201, § 7, p. 38. — P. v. J. 487.
16 *i* H. R.	W. 8286. — R. 201, § 14, p. 76. — P. v. J. 560.
16 's Gravenhage Hof	W. 8334.
16 Rotterdam	W. 8435.
17 's Hertogenbosch Hof	W. 8350. — W. N. 30.
17 Arnhem	P. v. J. 499.
17 's Gravenhage	P. W. 1905, 127.
18 Almelo	W. 8428.
18 Rotterdam	W. 8435.
18 Utrecht	W. 8372. — W. N. 37.

October.	**1905.**
18 Zwolle	W. 8377. — P. W. 1905, 271.
20 *a* Amsterdam	W. 8414.
20 *b* Amsterdam	W. 8419.
20 's Hertogenbosch	W. 8388. — W. N. 45.
23 *a* H. R.	W. 8287. — R. 201, § 19, p. 109. — P. v. J. 574.
23 *b* H. R.	W. 8288. — R. 201, § 17, p. 100. — P. v. J. 594.
23 *c* H. R.	W. 8288. — R. 201, § 16, p. 93. — P. v. J. 499.
23 *d* H. R.	W. 8289. — R. 201, § 15, p. 82.
23 *e* H. R.	W. 8289. — R. 201, § 20, p. 118. — P. v. J. 495.
23 *f* H. R.	W. 8290. — R. 201, § 18, p. 107. — P. v. J. 497.
23 *g* H. R.	P. v. J. 552.
23 's Gravenhage Hof	W. 8305. — P. v. J. 530. — W. N. 15.
23 Rotterdam	W. 8438.
24 Breda	W. 8408.
24 's Hertogenbosch	P. v. J. 529.
25 Almelo	W. 8428.
25 Amsterdam	W. 8412.
25 's Gravenhage	W. 8300.
26 's Hertogenbosch	P. v. J. 533.
27 H. R.	W. 8287. — R. 201, § 21, p. 119. — P. v. J. 494.
27 Utrecht Kgd.	W. 8306.
28 Leeuwarden Hof	W. 8391.
30 *a* H. R.	W. 8291. — R. 201, § 24, p. 142. — P. v. J. 503.
30 *b* H. R.	W. 8291. — R. 201, § 22, p. 127. — P. v. J. 497.
30 *c* H. R.	W. 8292. — R. 201, § 23, p. 137. — P. v. J. 519.
30 's Gravenhage Hof	W. 8335. — P. v. J. 520. — W. N. 26. — W. v. N. R. 1893.
30 Arnhem	W. 8392. — W. N. 27.
30 Rotterdam	W. 8436.
31 Almelo	W. 8333.
November.	
1 Arnhem Hof	W. 8375.
1 Almelo	W. 8341.
1 Amsterdam	W. 8424.
1 Utrecht	W. 8298.
2 Alkmaar	W. 8331.
2 's Hertogenbosch	P. v. J. 540.
3 H. R.	W. 8290. — R. 201, § 25, p. 146. — P. v. J. 494.
3 *a* Amsterdam Hof	W. 8294. — W. N. 10.
3 *b* Amsterdam Hof	W. 8416. — W. N. 52. — W. v. N. R. 1877.
3 Amsterdam	W. 8294. — P. v. J. 494. — W. v. N. R. 1879.
3 's Gravenhage Kgd.	W. 8303.
3 Tiel	W. 8374.
6 *a* H. R.	W. 8292. — R. 201, § 28, p. 169. — P. v. J. 513. — G. Stem 2832.
6 *b* H. R.	W. 8293. — R. 201, § 26, p. 150. — P. v. J. 566.
6 *c* H. R.	W. 8293. — R. 201, § 27, p. 160. — G. Stem 2831.
6 *d* H. R.	W. 8294. — R. 201, § 29, p. 177. — P. v. J. 515.
6 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8301. — P. v. J. 524.
6 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8307. — P. v. J. 563.
6 Rotterdam	W. 8442.
7 *a* Arnhem	W. 8348. — P. v. J. 537. — G. Stem. 2847.

November.	**1905.**
7 *b* Arnhem	W. 8351.
8 Arnhem Hof	W. 8414.
8 Amsterdam	W. 8422.
8 *a* Rotterdam	W. 8425.
8 *b* Rotterdam	W. 8427.
9 's Gravenhage Hof	P. v. J. 552.
10 H. R.	W. 8299. — R. 201, § 30. p. 184. — P. v. J. 504.
10 Amsterdam Hof	M. v. H. 1905, 38.
10 *a* Amsterdam	W. 8424.
10 *b* Amsterdam	W. 8426.
10 *c* Amsterdam	W. 8434.
13 *a* H. R.	W. 8296. — R. 201, § 32. p. 203. — P. v. J. 499.
13 *b* H. R.	W. 8297. — R. 201, § 31, p. 194.
13 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8300. — W. N. 12. — W. v. N. R. 1880.
13 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8336.
14 Breda	W. 8420.
15 Amsterdam Hof	P. v. J. 538.
15 Dordrecht	W. 8366.
15 Rotterdam	W. 8325.
15 Tiel	W. 8373.
15 *a* Utrecht	W. 8360. — W. N. 35.
15 *b* Utrecht	W. 8376.
16 Arnhem Hof	W. 8359. — P. v. J. 521.
16 Alkmaar	W. 8375.
16 's Hertogenbosch	P, v. J. 534.
17 H. R.	W. 8301. — R. 201, § 33, p. 207. — P. v. J. 496.
17 Amsterdam	W. 8423.
20 *a* H. R.	W. 8297. — R. 201, § 34, p. 214. — P. v. J. 502.
20 *b* H. R.	W. 8298. — R. 201, § 36, p. 227. — P. v. J. 503.
20 *c* H. R.	W. 8299. — R. 201, § 35, p. 220. — P. v. J. 495.
20 's Gravenhage Hof	W. 8358.
20 *a* Rotterdam	W. 8450.
20 *b* Rotterdam	W. 8451.
20 Leeuwarden Kgr.	P. v. J. 523.
21 Oostburg Kgr.	T. v. S. XVII, p. 122.
23 Arnhem Hof	W. 8318. — P. v. J. 584.
23 Leeuwarden Hof	W. 8441.
24 *a* H. R.	W. 8302. — R. 201, § 38, p. 242. — P. v. J. 500. — W. N. 13. — W. v. N. R. 1881. — M. v. H. 1905, 26
24 *b* H. R.	W. 8304. — R. 201, § 37, p. 232. — P. v. J. 500. — W. N. 13.
24 Amsterdam Hof	M. v. H. 1905, 140.
24 *a* Amsterdam	W. 8379.
24 *b* Amsterdam	W. 8427.
24 's Hertogenbosch	W. 8393. — W. v. N. R. 1909.
27 *a* H. R.	W. 8302. — R. 201, § 41, p. 264. — P. v. J. 567.
27 *b* H. R.	W. 8304. — R. 201, § 42, p. 268. — P. v. J. 525.
27 *c* H. R.	W. 8305. — R. 201, § 40, p. 254. — P. v. J. 582.
27 *d* H. R.	W. 8305. — R. 201, § 39, p. 247. — P. v. J. 596.
27 Utrecht	W. 8341.
28 *a* 's Hertogenbosch Hof	W. 8339.
28 *b* 's Hertogenbosch Hof	W. 8351.

November.	**1905.**
29 Arnhem Hof	W. 8329. — W. N. 18. — W. v. N. R. 1884, 1886.
29 Amsterdam	W. 8424.
29 Leeuwarden	W. 8332. — P. v. J. 513.
29 Zwolle	W. 8307. — G. Stem 2833.
30 Arnhem Hof	P. v. J. 529.
30 Leeuwarden Hof	W. 8404.
30 Maastricht	W. 8345. — W. N. 28. — W. v. N. R. 1897.
December.	
1 *a* H. R.	W. 8306. — R. 201, § 44, p. 279. — P. v. 514.
1 *b* H. R.	W. 8307. — R. 201, § 43, p. 276. — P. v. J. 541. — W. N. 14. — W. v. N. R. 1881. — M. v. H. 1905, 222.
1 *c* H. R.	W. 8308. — R. 201, § 45, p. 285. — P. v. J. 510. — W. N. 16. — W. v. N. R. 1898.
1 Amsterdam	W. 8433.
1 's Hertogenbosch	W. 8381. — W. N. 46.
4 *a* H. R.	W. 8306. — R. 201, § 48, p. 310. — P. v. J. 511. — G. Stem 2835. — W. B. A. 2951.
4 *b* H. R.	W. 8307. — R. 201, § 46, p. 295. — P. v. J. 529.
4 *c* H. R.	W. 8308. — R. 201, § 47, p. 302. — P. v. J. 523.
4 's Gravenhage Hof	W. 8360. — P. v. J. 526. — W. N. 33.
4 Middelburg	W. 8345.
6 Amsterdam	W. 8434.
6 Dordrecht	W. 8388.
6 *a* Rotterdam	W. 8447.
6 *b* Rotterdam	W. 8453.
8 *a* H. R.	W. 8310. — R. 201, § 50, p. 322. — P. v. J. 512.
8 *b* H. R.	W. 8311. — R. 201, § 49, p. 316. — P. v. J. 506.
8 's Gravenhage Kgr.	W. 8314.
11 *a* H. R.	W. 8310. — R. 201, § 52, p. 340. — P. v. J. 505.
11 *b* H. R.	W. 8311. — R. 201, § 51, p. 334. — P. v. J. 511.
12 Amsterdam Hof	W. 8332.
12 's Hertogenbosch Hof	W. 8389. — W. N. 48. — W. v. N. R. 1914.
12 Amsterdam	W. 8437.
13 *a* Arnhem Hof	W. 8360.
13 *b* Arnhem Hof	W. 8362.
13 's Hertogenbosch Hof	P. v. J. 509.
13 Leeuwarden Hof	W. 8366. — W. N. 34.
15 *a* H. R.	W. 8315. — R. 201, § 53, p. 343. — P. v. J. 510. — P. W. 1905, 99. — W. N. 17. — W. v. N. R. 1890.
15 *b* H. R.	W. 8314. — R. 201, § 55, p. 357. — P. v. J. 504. — W. N. 19. — W. v. N. R. 1888.
15 *c* H. R.	W. 8313. — R. 201, § 54, p. 352. — P. v. J. 508. — W. N. 16. — W. v. N. R. 1894.
15 Amsterdam	W. 8432.
18 *a* H. R.	W. 8313. — R. 201, § 57, p. 370. — P. v. J. 556.
18 *b* H. R.	W. 8315. — R. 201, § 56, p. 365. — P. v. J. 509.
18 *c* H. R.	W. 8314. — R. 201, § 58, p. 374.
18 Rotterdam Kgd.	P. v. J. 510.
18 Leiden Kgr.	T. v. S. XVII, p. 107.
19 's Hertogenbosch Hof	W. 8403. — W. N. 50. — W. v. N. R. 1889, 1915.
20 *a* Arnhem Hof	W. 8352.
20 *b* Arnhem Hof	W. 8379. — W. N. 39. — W. v. N. R. 1906.

December.	**1905.**
20 *a* Amsterdam	P. v. J. 505.
20 *b* Amsterdam	P. v. J. 505.
20 *c* Amsterdam	P. v. J. 505.
20 *d* Amsterdam	P. v. J. 513.
20 Zutphen	W. 8387.
21 Arnhem Hof	W. 8420. — P. v. J. 531.
21 's Gravenhage Hof	W. 8360. — W. N. 33.
21 Haarlem	W. 8373. — P. v. J. 556. — G. Stem 2855.
21 Oostburg Kgr.	T. v. S. XVII, p. 122.
22 H. R.	W. 8316. — R. 201, § 59, p. 391. — P. v. J. 510.
22 Amsterdam	W. 8325. — W. N. 20.
27 *a* H. R.	W. 8316. — R. 201, § 61, p. 404. — P. v. J. 509.
27 *b* H. R.	W. 8317. — R. 201, § 62, p. 408. — P. v. J. 511.
27 *c* H. R.	W. 8318. — R. 201, § 60, p. 398. — P. v. J. 509.
27 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8361. — P. v. J. 553.
27 *b* 's Gravenhage Hof	P. v. J. 528.
27 Amsterdam	W. 8424.
28 's Gravenhage Hof	W. 8362. — P. v. J. 532.
28 Alkmaar	W. 8360. — W. N. 33.
28 Rotterdam	P. v. J. 570.
29 H. R.	W. 8317. — R. 201, § 63, p. 413. — P. v. J. 508. — G. Stem 2838. — W. B. A. 2956.
29 Amsterdam	W. 8456.
29 Rotterdam	P. v. J. 526.
30 Arnhem	P. v. J. 531.
30 Leeuwarden.	W. 8331. — P. v. J. 523.
Januari.	**1906.**
2 *a* H. R.	W. 8319. — R. 202, § 2, p. 10. — P. v. J. 513.
2 *b* H. R.	W. 8319. — R. 202, § 3, p. 14. — P. v. J. 515.
2 *c* H. R.	W. 8322. — R. 202, § 1, p. 1. — P. v. J. 588. — G. Stem 2840.
2 Breda	W. 8415.
3 's Gravenhage Hof	W. 8368. — W. N. 35.
3 *a* Amsterdam	W. 8436.
3 *b* Amsterdam	W. 8452.
4 Arnhem Hof	W. 8330.
5 Amsterdam	W. 8437.
5 Middelburg	P. v. J. 519.
5 *a* Rotterdam	W. 8321.
5 *b* Rotterdam	W. 8367. — W. N. 36.
6 Leeuwarden Hof	W. 8413.
8 *a* H. R.	W. 8320. -- R. 202, § 5, p. 31. — P. v. J. 525.
8 *b* H. R.	W. 8322. — R. 202, § 4, p. 18. — P. v. J. 507.
8 Arnhem	W. 8407. — W. N. 57.
9 Amsterdam	W. 8435.
9 's Gravenhage	W. 8327.
9 Arnhem Kgr.	W. 8328. — W. v. N. R. 1887.
10 Arnhem Hof	W. 8354. — W. v. N. R. 1902.
10 's Hertogenbosch Hof	W. 8403. — P. v. J. 544.
10 Utrecht	W. 8414.
11 's Gravenhage	P. v. J. 521.
11 's Hertogenbosch	P. v. J. 564.

Januari.	**1906.**
11 's Gravenhage Kgr.	W. 8318. — W. N. 21.
12 *a* H. R.	W. 8323. — R. 202, § 8, p. 51. — W. N. 21.
12 *b* H. R.	W. 8327. — R. 202, § 6, p. 36. — P. v. J. 518.
12 *c* H. R.	R. 202, § 7, p. 43. — P. v. J. 516.
12 Amsterdam Hof	W. 8432. — P. v. J. 555.
12 's Gravenhage	W. 8376. — W. N. 38.
12 Middelburg	W. 8322.
12 Breda Kgr.	W. 8434.
13 Arnhem	W. 8368. — W. N. 21. — W. v. N. R. 1887.
15 *a* H. R.	W. 8323. — R. 202, § 9, p. 56.
15 *b* H. R.	W. 8324. — R. 202, § 11, p. 65. — P. v. J. 511.
15 *c* H. R.	W. 8325. — R. 202, § 10, p. 61. — P. v. J. 521.
15 's Gravenhage Hof	W. 8398. — P. v. J. 591.
16 Arnhem	W. 8409.
17 Amsterdam Hof	W. 8325. — W. N. 20.
17 *a* Arnhem Hof	W. 8402. — P. v. J. 533.
17 *b* Arnhem Hof	W. 8402. — W. N. 59. — W. v. N. R. 1885.
17 Amsterdam	W. v. N. R. 1914.
17 Utrecht	W. 8415. — W. N. 65.
18 Leeuwarden Hof	W. 8413.
18 's Hertogenbosch	P. v. J. 586.
19 *a* Amsterdam Hof	P. v. J. 579.
19 *b* Amsterdam Hof	P. v. J. 587.
19 's Gravenhage	W. 8322. — W. N. 20.
19 Middelburg	W. 8413.
22 *a* H. R.	W. 8326. — R. 202, § 16, p. 98. — P. v. J. 554.
22 *b* H. R.	W. 8326. — R. 202, § 12, p. 73. — P. v. J. 544.
22 *c* H. R.	W. 8327. — R. 202, § 13, p. 77. — P. v. J. 517.
22 *d* H. R.	W. 8328. — R. 202, § 14, p. 83. — P. v. J. 576.
22 *e* H. R.	W. 8329. — R. 202, § 15, p. 91.
22 's Gravenhage Hof	W. 8369. — P. v. J. 595.
23 Zierikzee	W. 8359.
24 Amsterdam Hof	W. 8323. — W. B. A. 2958.
24 *a* Arnhem Hof	W. 8356. — W. N. 33.
24 *b* Arnhem Hof	W. 8355. — W. v. N. R. 1900.
24 *a* Amsterdam	W. 8329.
24 *b* Amsterdam	W. 8339.
24 *c* Amsterdam	W. 8340.
24 *d* Amsterdam	W. 8341.
24 Arnhem Kgr.	W. 8401. — P. v. J. 548.
25 Amsterdam	W. 8328. — W. N. 22. — W. v. N. R. 1891.
26 *a* H. R.	W. 8330. — R. 202, § 19, p. 123. — P. v. J. 514.
26 *b* H. R.	W. 8332. — R. 202, § 20, p. 128. — P. v. J. 514.
26 *c* H. R.	W. 8332. — R. 202, § 17, p. 105. — P. v. J. 516. — W. v. N. R. 1904.
26 *d* H. R.	W. 8333. — R. 202, § 18, p. 113. — P. v. J. 514.
26 's Gravenhage	W. 8325. — W. N. 22.
29 *a* H. R.	W. 8333. — R. 202, § 21, p. 134. — P. v. J. 568. — W. B. A. 2960, 2961.
29 *b* H. R.	W. 8334. — R. 202, § 22, p. 146. — P. v. J. 534. — G. Stem 2843.
29 *c* H. R.	W. 8334. — R. 202, § 23, p. 157.

Januari.	**1906.**
29 *d* H. R.	W. 8335. — R. 202, § 24, p. 162. — P. v. J. 515.
29 's Gravenhage Hof	W. 8397.
29 Amsterdam	P. v. J. 568.
29 Arnhem	W. 8323. — W. v. N. R. 1891.
31 Dordrecht	W. 8431.
31 Middelburg	W. 8353. — W. v. N. R. 1896.
31 Winschoten	W. 8403. — P. v. J. 563. — W. v. N. R. 1887.
Februari.	
2 H. R.	W. 8335. — R. 202, § 25, p. 172. — P. v. J. 516. — W. N. 29. — W. v. N. R. 1893.
2 Dordrecht	P. v. J. 543.
5 *a* H. R.	W. 8336. — R. 202, § 28, p. 186. — P. v. J. 525.
5 *b* H. R.	W. 8337. — R. 202, § 26, p. 176. — P. v. J. 517.
5 *c* H. R.	W. 8337. — R. 202, § 27, p. 179. — P. v. J. 517.
5 *d* H. R.	W. 8338. — R. 202, § 29, p. 191. — P. v. J. 521.
5 's Gravenhage Hof	W. 8338. — P. v. J. 516.
7 *a* Rotterdam	W. 8429.
7 *b* Rotterdam	W. 8462.
9 H. R.	W. 8336. — R. 202, § 30, p. 195. — P. v. J. 520.
9 Amsterdam Hof	P. v. J. 581.
12 *a* H. R.	W. 8338. — R. 202, § 33, p. 218. — P. v. J. 521. —
12 *b* H. R.	W. 8339. — R. 202, § 32, p. 215. — P. v. J. 523. —
12 *c* H. R.	W. 8339. — R. 202, § 31, p. 206. — P. v. J. 519. —
12 's Gravenhage Hof	W. 8400. — P. v. J. 577.
13 Utrecht	W. 8342.
14 Arnhem Hof	W. 8381. — W. N. 41.
14 's Gravenhage Hof	W. 8367. — P. v. J. 577. — W. N. 36. — W. v. N. R. 1900.
14 Leeuwarden Hof	W. 8427.
14 Amsterdam	W. 8449.
14 's Gravenhage	W. 8432.
14 Utrecht	W. 8382.
15 Amsterdam Hof	P. v. J. 589 = 16 Februari 1906.
16 *a* H. R.	W. 8339. — R. 202, § 35, p. 230. — P. v. J. 522.
16 *b* H. R.	W. 8340. — R. 202, § 34, p. 222. — P. v. J. 522. — W. N. 26.
16 Amsterdam Hof	W. 8442. — W. v. N. R. 1929 = 15 Februari 1906.
16 Heerenveen	W. N. 22. — W. v. N. R. 1898.
16 Middelburg	W. 8440. — W. N. 24.
17 Leeuwarden	W. 8378.
19 *a* H. R.	W. 8340. — R. 202, § 38, p. 259.
19 *b* H. R.	W. 8340. — R. 202, § 39, p. 267. — P. v. J. 529.
19 *c* H. R.	W. 8341. — R. 202, § 37, p. 247. — P. v. J. 536. — G. Stem 2844.
19 *d* H. R.	W. 8341. — R. 202, § 40, p. 272. — P. v. J. 533.
19 *e* H. R.	W. 8343. — R. 202, § 36, p. 238. — G. Stem 2848.
20 Arnhem	P. v. J. 540.
21 Arnhem Hof	W. 8406.
21 Leeuwarden Hof	W. 8427.
21 Amsterdam	P. v. J. 534.
21 *a* Utrecht	W. 8404. — W. N. 47.
21 *b* Utrecht	W. 8433. — W. v. N. R. 1924.

Februari	**1906.**
22 Arnhem Hof	W. 8390.
23 *a* H. R.	W. 8341. — R. 202, § 42, p. 287. — P. v. J. 532.
23 *b* H. R.	W. 8342. — R. 202, § 41, p. 276. — P. v. J. 533.
23 Amsterdam	W. 8457.
23 Tiel	W. 8361.
23 Meppel Kgr.	W. 8378.
26 *a* H. R.	W. 8343. — R. 202, § 44, p. 296. — P. v. J. 580.
26 *b* H. R.	W. 8343. — R. 202, § 45, p. 305. — P. v. J. 543.
26 *c* H. R.	W. 8344. — R. 202, § 46, p. 312. — P. v. J. 531.
26 *d* H. R.	W. 8344. — R. 202, § 43, p. 292. — P. v. J. 533.
28 Amsterdam	W. v. N. R. 1928.
28 *a* Utrecht	W. 8380.
28 *b* Utrecht	W. 8394. — W. N. 51.
Maart.	
1 H. R.	W. 8345. — R. 202, § 47, p. 316. — P. v. J. 524.
2 *a* H. R.	W. 8347. — R. 202, § 48, p. 321. — P. v. J. 539.
2 *b* H. R.	W. 8348. — R. 202, § 49, p. 329. — P. v. J. 528.
2 *c* H. R.	W. 8349. — R. 202, § 50, p. 335. — P. v. J. 528. — W. N. 28. — W. v. N. R. 1895.
2 *a* Amsterdam Hof	W. 8446.
2 *b* Amsterdam Hof	W. 8435.
2 Amsterdam	W. 8416.
5 *a* H. R.	W. 8345. — R. 202, § 51, p. 341. — P. v. J. 531.
5 *b* H. R.	W. 8346. — R. 202, § 54, p. 356. — P. v. J. 525. — G. Stem 2850.
5 *c* H. R.	W. 8347. — R. 202, § 53, p. 353. — P. v. J. 523.
5 *d* H. R.	W. 8348. — R. 202, § 52, p. 346. — P. v. J. 527.
5 's Gravenhage Hof	W. 8436.— P. v. J. 577.
5 's Gravenhage	W. 8351.
5 Rotterdam Kgr. II.	W. v. N. R. 1907.
6 Amsterdam Hof	W. 8342.
6 's Gravenhage Hof	W. 8417. — P. v. J. 581.
9 *a* H. R.	W. 8346. — R. 202, § 57, p. 380. — P. v. J. 524. — W. N. 27. — W. v. N. R. 1896.
9 *b* H. R.	W. 8349. — R. 202, § 56, p. 374. — P. v. J. 526.
9 *c* H. R.	W. 8350. — R. 202, § 55, p. 363. — P. v. J. 535.
9 Amsterdam Hof	W. v. N. R. 1893.
12 *a* H. R.	W. 8349. — R. 202, § 58, p. 386. — P. v. J. 531.
12 *b* H. R.	W. 8350. — R. 202, § 59, p. 392. — P. v. J. 534.
12 's Gravenhage Hof	W. 8372. — P. v. J. 547. — W. N. 36. — W. v. N. R. 1903.
14 's Hertogenbosch Hof	W. 8408. — P. v. J. 554. — W. B. A. 2987.
15 Leeuwarden Hof	W. 8444.
16 *a* H. R.	W. 8351. — R. 202, § 61, p. 408. — P. v. J. 528.
16 *b* H. R.	W. 8352. — R. 202, § 62, p. 415. — P. v. J. 530.
16 *c* H. R.	W. 8353. — R. 202, § 60, p. 397. — P. v. J. 530. — W. v. N. R. 1901.
16 Amsterdam	W. 8331.
16 's Gravenhage	P. W. 1905, 359.
16 Maastricht	W. 8347.
19 *a* H. R.	W. 8351. — R. 202, § 66, p. 441. — P. v. J. 529.
19 *b* H. R.	W. 8352. — R. 202, § 63, p. 419. — P. v. J. 538.

Maart.	**1906.**
19 *c* H. R.	W. 8353. — R. 202, § 65, p. 436. — P. v. J. 529.
19 *d* H. R.	W. 8353. — R. 202, § 64, p. 430. — P. v. J. 578.
20 's Hertogenbosch Hof	W. 8419. — G. Stem 2870. — W. B. A. 2995.
20 Breda	W. 8425.
20 's Gravenhage	W. 8409. — W. N. 58.
20 's Hertogenbosch	P. v. J. 594.
20 Rotterdam	W. 8398.
21 Arnhem Hof	W. 8414.
22 Alkmaar	W. 8394.
22 Groenlo	P. v. J. 598.
23 *a* H. R.	W. 8354. — R. 202, § 67, p. 444. — P. v. J. 533. — G. Stem 2849. — W. B. A. 2967, 2968.
23 *b* H. R.	W. 8355. — R. 202, § 68, p. 451. — P. v. J. 541.
26 *a* H. R.	W. 8354. — R. 202, § 70, p. 466. — P. v. J. 576.
26 *b* H. R.	W. 8355. — R. 202, § 69, p. 461. — P. v. J. 570.
26 's Gravenhage Hof	W. 8402. — P. v. J. 575.
26 Arnhem	W. 8412. — P. v. J. 581.
28 Rotterdam	P. v. J. 539.
29 Arnhem Hof	W. 8395.
30 *a* H. R.	W. 8356. — R. 202, § 72, p. 478. — P. v. J. 535. — W. N. 31. — W. v. N. R. 1898.
30 *b* H. R.	W. 8357. — R. 202, § 71, p. 471. — P. v. J. 553.
30 Arnhem Hof	W. 8405. — P. v. J. 531.
April.	
2 *a* H. R.	W. 8356. — R. 202, § 77, p. 511. — P. v. J. 562.
2 *b* H. R.	W. 8357. — R. 202, § 76, p. 505.
2 *c* H. R.	W. 8358. — P. v. J. 542.
2 *d* H. R.	W. 8358. — R. 202, § 73, p. 487. — P. v. J. 550.
2 *e* H. R.	W. 8359. — R. 202, § 74, p. 491. — P. v. J. 532.
2 *f* H. R.	W. 8359. — R. 202, § 75, p. 503. — P. v. J. 532.
2 *g* H. R.	W. 8367. — R. 202, § 78, p. 518. — P. v. J. 541.
2 's Gravenhage Hof	W. 8407. — P. v. J. 597.
2 Rotterdam	P. v. J. 557.
2 Utrecht	W. 8400.
3 's Gravenhage Hof	P. v. J. 573.
3 's Gravenhage	N. 8369.
3 's Hertogenbosch	P. v. J. 544.
5 's Gravenhage Hof	W. 8406. — P. v. J. 543.
5 Rotterdam Kgr. I.	P. v. J. 550.
6 Groningen	W. 8404. — G. Stem 2868. — W. B. A. 2984.
6 Rotterdam	W. N. 34. — W. v. N. R. 1898.
9 *a* H. R.	W. 8361. — R. 202, § 79, p. 519. — P. v. J. 537.
9 *b* H. R.	W. 8361. — R. 202, § 83, p. 540. — P. v. J. 537.
9 *c* H. R.	W. 8362. — R. 202, § 87, p. 556. — P. v. J. 570. — G. Stem 2852.
9 *d* H. R.	W. 8362. — R. 202, § 80, p. 524. — G. Stem 2852.
9 *e* H. R.	W. 8363. — R. 202, § 85, p. 548. — P. v. J. 537.
9 *f* H. R.	W. 8363. — R. 202, § 86, p. 552. — P. v. J. 540.
9 *g* H. R.	W. 8364. — R. 202, § 82, p. 533. — P. v. J. 536.
9 *h* H. R.	W. 8364. — R. 202, § 84, p. 543. — P. v. J. 586.
9 *i* H. R.	W. 8365. — R. 202, § 89, p. 578. — P. v. J. 540.
9 *j* H. R.	W. 8366. — R. 202, § 88, p. 561. — P. v. J. 546.

April **1906.**

9 *k* H. R.	R. 202, § 81, p. 531. — P. v. J. 534.
9 's Gravenhage Hof	W. 8371. — P. v. J. 591.
10 *a* 's Hertogenbosch Hof	W. 8428. — W. v. N. R. 1924.
10 *b* 's Hertogenbosch Hof	W. 8423.
10 's Hertogenbosch	P. v. J. 576.
11 *a* Amsterdam	W. v. N. R. 1917.
11 *b* Amsterdam	W. v. N. R. 1921.
12 Amsterdam Hof	W. 8443.
12 Arnhem Hof	W. 8409, = 19 April 1906.
17 *a* H. R.	W. 8367.
17 *b* H. R.	W. 8368. — R. 202, § 90, p. 590. — P. v. J. 592. — G. Stem 2853.
17 *c* H. R.	W. 8368. — R. 202, § 91, p. 594. — P. v. J. 542.
17 *d* H. R.	W. 8369. — R. 202, § 93, p. 604. — P. v. J. 590.
17 *e* H. R.	W. 8369. — R. 202, § 92, p. 601. — P. v. J. 580.
17 's Gravenhage	W. 8371.
18 's Gravenhage Hof	W. 8370. — P. v. J. 561.
18 Almelo	W. 8405. — G. Stem 2871, = *b* 18 April 1905.
18 Amsterdam	W. v. N. R. 1904.
19 Arnhem Hof	P. v. J. 580, = 12 April 1906.
20 *a* H. R.	W. 8367. — R. 202, § 97, p. 638. — P. v. J. 539.
20 *b* H. R.	W. 8368. — R. 202, § 94, p. 607. — P. v. J. 544.
20 *c* H. R.	W. 8369. — R. 202, § 96, p. 625. — P. v. J. 563. — G. Stem 2859. — W. B. A. 2976.
20 *d* H. R.	W. 8370. — R. 202, § 95, p. 616. — P. v. J. 542.
20 *a* Amsterdam Hof	W. 8459.
20 *b* Amsterdam Hof	W. 8455. — W. N. 64.
23 *a* H. R.	W. 8370. — R. 202, § 99, p. 651. — P. v. J. 540.
23 *b* H. R.	W. 8373. — P. v. J. 543.
23 *c* H. R.	W. 8373. — R. 202, § 98, p. 645.
23 *d* H. R.	W. 8374.
23 *e* H. R.	R. 202, § 100, p. 653. — P. v. J. 540.
23 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8408. — W. N. 63.
23 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8409.
23 Middelburg	P. v. J. 575.
24 's Gravenhage	W. 8423. — W. N. 54.
25 Arnhem Hof	W. 8412. — P. v. J. 581.
25 Leeuwarden Hof	W. 8401.
25 Utrecht	W. 8430.
26 Arnhem Hof	W. 8410. — P. v. J. 574.
27 *a* H. R.	W. 8371. — R. 202, § 101, p. 654. — P. v. J. 545. — G. Stem 2856. — W. B. A. 2974. — W. v. N. R. 1903.
27 *b* H. R.	W. 8372. — R. 202, § 102, p. 670. — P. v. J. 542.
30 *a* H. R.	W. 8375. — R. 202, § 105, p. 693. — P. v. J. 548.
30 *b* H. R.	W. 8375. — R. 202, § 104, p. 685. — P. v. J. 548.
30 *c* H. R.	W. 8376. — R. 202, § 103, p. 678. — P. v. J. 543.
Mei.	
1 H. R.	P. v. J. 562, = *a* 1 Mei 1905.
1 Arnhem	P. v. J. 552.
1 Rotterdam	W. 8402. — W. N. 60.
2 Arnhem Hof	W. 8425. — W. v. N. R. 1926.

Mei.	**1906.**
2 's Gravenhage Hof	W. 8410. — P. v. J. 569.
2 's Hertogenbosch Hof	W. 8408. — P. v. J. 554.
2 's Gravenhage	W. 8375. — W. v. N. R. 1905.
2 Winschoten	W. 8406. — P. v. J. 559. — W. B. A. 2993.
4 H. R.	W. 8376. — R. 203, § 1, p. 1. — P. v. J. 545. — W. N. 42.
4 Amsterdam Hof	W. 8445.
7 *a* H. R.	W. 8372. — R. 203, § 4, p. 22.
7 *b* H. R.	W. 8376. — R. 203, § 2, p. 10. — P. v. J. 558. — G. Stem 2855. — W. B. A. 2975.
7 *c* H. R.	W. 8377. — R. 203, § 3, p. 19. — P. v. J. 544.
7 *d* H. R.	W. 8377. — P. v. J. 552.
7 *e* H. R.	W. 8378. — P. v. J. 546.
7 's Gravenhage Hof	W. 8411. — W. N. 63.
8 Zierikzee	W. 8406.
9 Utrecht	W. 8431.
9 Zutphen	W. 8384. — G. Stem 2863. — W. B. A. 2978.
9 Zwolle	W. 8401. — W. v. N. R. 1912.
11 H. R.	W. 8377. — R. 203, § 5, p. 32. — P. v. J. 551. — P. W. 1905, 351. — W. N. 38.
12 Amsterdam	W. 8401.
14 *a* H. R.	W. 8378. — P. v. J. 548.
14 *b* H. R.	W. 8379. — R. 203, § 7, p. 49. — P. v. J. 546.
14 *c* H. R.	W. 8379. — R. 203, § 8, p. 52. P. v. J. 582.
14 *d* H. R.	W. 8379. — R. 203, § 6, p. 40. — P. v. J. 567. — G. Stem 2858.
16 Arnhem Hof	W. 8424.
16 Zwolle	W. 8403. — W. v. N. R. 1917.
18 *a* H. R.	W. 8380. — R. 203, § 9, p. 58. — P. v. J. 544.
18 *b* H. R.	W. 8381. — R. 203, § 10, p. 63. — P. v. J. 547.
20 's Gravenhage Hof	W. 8420.
21 *a* H. R.	W. 8380. — R. 203, § 12, p. 74. — P. v. J. 588.
21 *b* H. R.	W. 8381. — P. v. J. 546.
21 *c* H. R.	W. 8381. — R. 203, § 11, p. 70. — P. v. J. 564.
21 *d* H. R.	W. 8382.
21 *e* H. R.	W. 8382. — P. v. J. 550.
21 *f* H. R.	W. 8382. — P. v. J. 560.
21 *g* H. R.	W. 8383. — R. 203, § 13, p. 85. — P. v. J. 556.
21 *h* H. R.	W. 8383. — R. 203, § 14, p. 88. — P. v. J. 552. — G. Stem 2859.
21 's Gravenhage Hof	P. v. J. 569.
21 Arnhem	P. W. 1905, 318. — W. v. N. R. 1926.
23 Zutphen	P. v. J. 598.
25 *a* H. R.	W. 8383. — R. 203, § 16, p. 102. — P. v. J. 549. — W. B. A. 2979. — W. v. N. R. 1908.
25 *b* H. R.	W. 8384. — R. 203, § 15, p. 92. — P. v. J. 549.
25 Amsterdam	P. v. J. 555.
28 *a* H. R.	W. 8385. — R. 203, § 20, p. 133.
28 *b* H. R.	W. 8385. — R. 203, § 17, p. 115. — P. v. J. 576.
28 *c* H. R.	W. 8386. — R. 203, § 19, p. 125.
28 *d* H. R.	W. 8386. — R. 203, § 18, p. 120. — P. v. J. 550.
29 H. R.	W. 8386. — R. 203, § 21, p. 148. — P. v. J. 564.

Juni.	1906.
1 Amsterdam Hof	W. 8437.
5 *a* H. R.	W. 8387. — R. 203, § 25, p. 186. — P. v. J. 550.
5 *b* H. R.	W. 8387. — R. 203, § 23, p. 171. — P. v. J. 562.
5 *c* H. R.	W. 8388. — R. 203, § 24, p. 180. — P. v. J. 552.
5 *d* H. R.	W. 8389. — R. 203, § 22, p. 160. — P. v. J. 560.
6 Arnhem Hof	W. 8430.
6 's Gravenhage Hof	W. 8412.
6 Utrecht	W. 8410.
7 Arnhem Hof	P. v. J. 560.
7 's Gravenhage Hof	W. 8440. — P. v. J. 579.
8 *a* H. R.	W. 8387. — R. 203, § 27, p. 202. — P. v. J. 551. — W. N. 43.
8 *b* H. R.	W. 8388. — R. 203, § 26, p. 191. — P. v. J. 551.
12 *a* H. R.	W. 8390. — R. 203, § 28, p. 207. — P. v. J. 554.
12 *b* H. R.	W. 8391. — R. 203, § 30, p. 236. — P. v. J. 558.
12 *c* H. R.	W. 8391. — R. 203, § 29, p. 230. — P. v. J. 556. — G. Stem 2861. — W. B. A. 2980.
13 Leeuwarden	W. 8421. — P. v. J. 566. — W. v. N. R. 1916.
14 Leeuwarden	W. 8430. — P. v. J. 574. — G. Stem 2874.
15 *a* H. R.	W. 8391. — R. 203, § 31, p. 240. — P. v. J. 553.
15 *b* H. R.	W. 8393. — R. 203, § 34, p. 256. — P. v. J. 553. — W. N. 49. — W. v. N. R. 1909.
15 *c* H. R.	W. 8392. — R. 203, § 32, p. 244. — P. v. J. 563.
15 *d* H. R.	R. 203, § 33, p. 250. — P. v. J. 559. — W. N. 45. — W. v. N. R. 1918.
15 Tiel	W. 8413. — W. v. N. R. 1925.
18 's Gravenhage Hof	W. 8439.
19 Arnhem Hof	W. 8429.
19 Almelo	W. 8430.
19 Arnhem	P. v. J. 566.
20 Arnhem Hof	W. 8431.
20 's Gravenhage	W. 8411.
20 Utrecht	W. 8418.
20 Zwolle	W. 8433. — W. N. 56.
22 H. R.	W. 8394. — R. 203, § 35, p. 260. — P. v. J. 559. — W. v. N. R. 1911.
25 *a* H. R.	W. 8393. — R. 203, § 43, p. 304. — P. v. J. 564.
25 *b* H. R.	W. 8394. — R. 203, § 38, p. 277. — P. v. J. 572.
25 *c* H. R.	W. 8395. — R. 203, § 39, p. 285. — P. v. J. 566.
25 *d* H. R.	W. 8395. — P. v. J. 570.
25 *e* H. R.	W. 8396. — P. v. J. 574.
25 *f* H. R.	W. 8396. — P. v. J. 578.
25 *g* H. R.	W. 8397. — P. v. J. 564.
25 *h* H. R.	W. 8397. — P. v. J. 568.
25 *i* H. R.	W. 8398. — R. 203, § 42, p. 299. — P. v. J. 566.
25 *j* H. R.	W. 8398. — R. 203, § 41, p. 296. — P. v. J. 562.
25 *k* H. R.	W. 8399. — P. v. J. 572.
25 *l* H. R.	W. 8399. — R. 203, § 40, p. 292. — P. v. J. 562.
25 *m* H. R.	W. 8400. — P. v. J. 558.
25 *n* H. R.	W. 8400. — R. 203, § 37, p. 274. — P. v. J. 567.
25 *o* H. R.	W. 8401. — R. 203, § 36, p. 271. — P. v. J. 574.
25 *p* H. R.	W. 8401. — R. 203, § 44, p. 308.

1906.

Juni.	
25 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8436.
25 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8456.
25 *c* 's Gravenhage Hof	W. 8438.
26 's Hertogenbosch Hof	W. 8439.
27 H. R.	W. 8393.
28 Arnhem Hof	P. v. J. 578.
28 Leeuwarden	P. v. J. 565. — W. v. N. R. 1918.
28 Rotterdam	W. 8430.
29 *a* H. R.	W. 8395. — R. 203, § 47, p. 331. — P. v. J. 559.
29 *b* H. R.	W. 8396. — R. 203, § 46, p. 324. — P. v. J. 561.
29 *c* H. R.	W. 8397. — R. 203, § 45, p. 314. — P. v. J. 561.
29 *d* H. R.	W. 8393. — R. 203, § 48, p. 337. — P. v. J. 555. — W. B. A. 2983. — W. v. N. R. 1910.
Juli.	
3 Haarlem	P. v. J. 571.
5 *a* Arnhem Hof	W. 8429. — W. N. 56.
5 *b* Arnhem Hof	W. 8433. — W. N. 56.
5 Utrecht	W. 8400.
6 Groningen	P. v. J. 564.
10 Amsterdam	W. 8448. — P. v. J. 567.
11 *a* Utrecht	W. 8425. — W. N. 54. — W. v. N. R. 1914.
11 *b* Utrecht	W. 8427. — W. v. N. R. 1927.
11 *c* Utrecht	W. 8438.
13 Arnhem	W. 8315.
18 Arnhem Hof	P. v. J. 589. — W. v. N. R. 1920.
23 H. R.	W. 8406. — R. 203, § 49, p. 349. — P. v. J. 570.
30 *a* H. R.	W. 8405. — R. 203, § 50, p. 358. — P. v. J. 565. — W. N. 47. — W. v. N. R. 1921.
30 *b* H. R.	W. 8407. — R. 203, § 51, p. 364. — P. v. J. 565. — W. v. N. R. 1919.
30 *c* H. R.	W. 8408. — P. v. J. 569.
Augustus.	
15 Arnhem (Krijgsr.)	W. 8464.
16 Amsterdam Kgr. II	W. 8458.
21 Rotterdam Kgr. II.	W. v. N. R. 1923.
28 *a* H. R.	W. 8417. — P. v. J. 578.
28 *b* H. R.	W. 8417. — P. v. J. 578.
28 Middelburg	W. 8449.
September.	
6 's Gravenhage (Pres.)	W. 8420.
11 Leeuwarden	P. v. J. 593.
14 H. R.	W. 8426. — R. 203, § 52, p. 370. — P. v. J. 581.
17 's Gravenhage Hof	W. 8461.
20 's Gravenhage Hof	W. 8457.
26 Leeuwarden Hof	P. v. J. 593.
27 Dordrecht Kgr.	P. v. J. 587.
October.	
2 H. R.	W. 8433. — P. v. J. 584.
2 Leeuwarden Hof	P. v. J. 593.
4 Arnhem Hof	W. 8461. — P. v. J. 594.
4 's Gravenhage Hof	W. 8462.
9 *a* H. R.	W. 8433. — P. v. J. 584.

October.	**1906.**
9 *b* H. R.	W. 8434. — P. v. J. 584.
9 *c* H. R.	W. 8434. — P. v. J. 584.
15 *a* H. R.	W. 8441.
15 *b* H. R.	W. 8441. — P. v. J. 586.
15 *c* H. R.	W. 8442. — P. v. J. 588.
15 *d* H. R.	W. 8442. — P. v. J. 590. — G. Stem 2878. — W. B. A. 2997.
15 *e* H. R.	W. 8443. — P. v. J. 590.
15 *f* H. R.	W. 8443. — P. v. J. 596.
17 Arnhem Hof	W. v. N. R. 1928.
19 H. R.	W. 8457.
19 H. Mil. Ger.	W. 8464.
20 Amsterdam	W. 8463 — 8464. — P. v. J. 599. — 600.
22 *a* H. R.	W. 8444. — P. v. J. 594.
22 *b* H. R.	W. 8445.
22 *c* H. R.	W. 8445.
22 *d* H. R.	W. 8446.
22 *e* H. R.	W. 8446. — G. Stem 2881.
22 *f* H. R.	W. 8447. — W. B. A. 3000.
22 Amsterdam	W. 8458.
26 H. R.	W. 8444. — P. v. J. 595.
29 *a* H. R.	W. 8447. — P. v. J. 592. — G. Stem 2883.
29 *b* H. R.	W. 8448.
29 *c* H. R.	W. 8448. — P. v. J. 592.
29 *d* H. R.	W. 8449. — P. v. J. 594.
29 *e* H. R.	W. 8449. — W. B. A. 2999.
29 *f* H. R.	W. 8450. — P. v. J. 592.
November.	
5 *a* H. R.	W. 8450. — P. v. J. 596.
5 *b* H. R.	W. 8451.
5 *c* H. R.	W. 8451.
5 *d* H. R.	W. 8452.
5 *e* H. R.	W. 8452.
5 *f* H. R.	W. 8453.
5 *g* H. R.	W. 8454.
5 *h* H. R.	W. 8454.
6 's Gravenhage	W. 8452.
8 H. R.	W. 8451. — P. v. J. 593.
9 *a* H. R.	W. 8452.
9 *b* H. R.	W. 8453. — W. N. 65. — W. v. N. R. 1931.
9 Tiel	W. 8452.
12 *a* H. R.	W. 8455.
12 *b* H. R.	W. 8455.
16 *a* H. R.	W. 8456.
16 *b* H. R.	W. 8457.
16 *c* H. R.	W. 8458.
19 *a* H. R.	W. 8456.
19 *b* H. R.	W. 8459. — P. v. J. 597.
19 *c* H. R.	W. 8459.
19 *d* H. R.	W. 8460.
23 H. R.	W. 8460.
26 *a* H. R.	W. 8461.

December.	**1906.**
26 *b* H. R.	W. 8461. — P. v. J. 598.
26 *c* H. R.	W. 8461.
26 *d* H. R.	W. 8462.
26 *e* H. R.	W. 8463.
26 *f* H. R.	W. 8464.
27 Assen	P. v. J. 597.
30 H. R.	W. 8464.
30 's Gravenhage	W. 8461.
December.	
3 Leiden Kgr.	W. 8462.
11 Gulpen Kgr.	W. 8458.

UITSPRAKEN OPGEGEVEN ZONDER DAGTEEKENING.

Amsterdam Hof.	
12	W. B. A. 2851. = 20 October 1903.
Almelo.	
5...Juli 1903	W. v. N. R. 1758.
Almelo Kgr.	
1	W. 8277.
Amsterdam.	
69	W. 8199.
70	W. 8041.
Amsterdam Arb.	
11...April 1902.	M. v. H. 1902, 149.
Arnhem Hof.	
12	P. v. J. 464.
Breda.	
39	W. 7861.
Delft Kgr.	
2...1905.	T. v. S. XVII, p. 7.
's Gravenhage Arb.	
6...September 1904.	W. 8115.
Groningen.	
23	P. v. J. 360.
Heerenveen.	
6	P. v. J. 351.
's Hertogenbosch	
8	W. 7933.
9...1903	P. v. J. 224.
10...1903	P. v. J. 243.
11	P. v. J. 255.
12	P. v. J. 300.
Hilversum Kgr.	
1	P. v. J. 313.
Leeuwarden.	
12	W. 7845. — N. W. 174. — W. v. N. R. 1730.
Roermond.	
12	W. 7840. — G. Stem 2685. — W. B. A. 2795.

Rotterdam.	
61	P. v. J. 316 = 9 November 1903.
Tiel.	
13 . . . Mei 1903	T. v. S. XV, p. 106.
Utrecht.	
29	W. 8415.
Zutphen.	
8	P. v. J. 560.
Zwolle.	
13	W. 8276. — W. N. 23.

ADDENDA BIJ HET ZESDE VERVOLG.

Rotterdam.	
60	P. v. J. 1902, 150.

ADDENDA.

Zwolle Arb.	30 October 1897. — M. v. H. 1897, 218.
b Rotterdam	6 Mei 1901. — P. v. J. 316.
's Gravenhage Hof	23 April 1904 = *b* 25 April 1904.
b 's Gravenhage Hof	25 April 1904 = 23 April 1904.

onverplicht, veroorzaakt. Benoeming van deskundigen om de schade op te nemen.
Breda 24 October 1905.

821. Het huren van een ponny met tuig en dogcar, gedurende acht dagen, voor den prijs van f 50, met het recht om, onder zekere voorwaarden, de ponny voor f 600 te koopen, is eene overeenkomst, die alle elementen bevat, welke art. 1583 B. W. voor eene huur van goederen vordert; het karakter dezer overeenkomst wordt niet gewijzigd door de nadere overeenkomst, die slechts beoogde vast te stellen wat, bij het einde van den huurtijd, tusschen partijen recht zoude zijn. Op deze overeenkomst is ook toepasselijk art. 1600 B. W. dat, al vindt het zijne plaats in de afdeeling, die regelen stelt, gemeen aan verhuring van huizen en van algemeene strekking, ook is geschreven voor verhuring van andere zaken.
Amsterdam 12 December 1905.

822. Voor de toepassing van art. 1595 1° B. W. is het onverschillig of de overdracht der huur heeft plaats gevonden om niet of tegen geldelijke vergoeding en of de huurder het genot overdroeg onder zoodanige bepalingen, dat hij de vrije beschikking over het gehuurde te allen tijde behield.
Amsterdam 2 December 1904.

823. Een verhuurder, die het voortbestaan van huur beweert op grond, dat zijn huurder na het eindigen van den bij schriftelijke overeenkomst bepaalden huurtijd in het bezit van het gehuurde is gebleven en gelaten, kan met het bewijs daarvan volstaan, om zijne rechtsvordering tot betaling van huur te rechtvaardigen. Op den huurder rust de bewijslast der opzegging overeenkomstig het plaatselijk gebruik.
H. R. 15 Mei 1903, Concl. conf.

824. In art. 1607 B. W. moet de uitdrukking „op den bepaalden tijd" niet worden opgevat in de enge beteekenis van „door partijen gestipuleerd", doch in den ruimeren zin van: huurtijd, hetzij door overeenkomst, hetzij door wetsduiding bepaald. Hoezeer partijen geen afspraak maakten omtrent den huurtijd, moet de deugdelijkheid der huuropzegging alzoo worden getoetst aan de twee door art. 1607 B. W. gestelde eischen nl. of zij is geschied tegen den bepaalden tijd en met in achtneming van den termijn door het plaatselijk gebruik gevorderd.
Tiel 22 September 1905.

825. Een huurder, die na het eindigen van een schriftelijk huurcontract op het gehuurde blijft, moet, behoudens tegenbewijs, geacht worden op de voorwaarden van het schriftelijk contract huurder te zijn gebleven.
's Hertogenbosch 1 Juli 1903.

826. Clausule: „Indien niet vóór den 1 Mei van elk jaar eene der partijen aan de andere deze overeenkomst schriftelijk mocht hebben opgezegd, zal die gerekend worden steeds van jaar tot jaar stilzwijgend te zijn vernieuwd, geheel op dezelfde voorwaarden, doch zal ten bewijze dier voortzetting een nieuw huurcontract (tot het verlijden waarvan partijen zich uitdrukkelijk verbinden) opgemaakt worden." De feitelijke uitlegging daarvan in dien zin dat ook bij het achterwege blijven van het nieuwe huurcontract het eerste, waarbij gemelde clausule was gemaakt voortduurde, moet in cassatie worden geëerbiedigd. Dientengevolge bleef de opzeggingstermijn onderworpen aan eerstgemeld contract (3 maanden) en niet aan art. 1623 B. W. (in casu 6 maanden).
c H. R. 2 Juni 1905, Concl. conf., verw. de cass. tegen 's Gravenhage 8 Maart 1905.

827. Waar bij de schriftelijke huur is overeengekomen omtrent huur voor den tijd van één jaar, ingaande 1 Mei 1901 tegen een per jaar berekende, per maand te betalen huurprijs, met bepaling dat partijen zich verbinden vóór of op 1 November 1901 overeen te komen over de verlenging dier huur, die bij gebreke van overeenkomst niet stilzwijgend wordt verlengd, hebben partijen wel de stilzwijgende voortzetting der schriftelijk aangegane huur uitgesloten, maar niet de toepassing van art. 1623 B. W. dat in verband staat met art. 1609 B. W., waarvan het, als het ware, een toepassing is. Toen de huurder op 1 Mei 1902 in het gehuurde bleef en door den verhuurder daarin werd gelaten, ontstond tusschen partijen eene door de artt. 1607 vgg. en 1623 B. W. geregeerde nieuwe huur, die geacht moet worden te zijn aangegaan voor den tijd, dien het plaatselijk gebruik medebrengt en die niet eindigt van rechtswege, noch zonder opzegging, waarbij eveneens de termijnen van het plaatselijk gebruik zijn in acht genomen. Het plaatselijk gebruik te Amsterdam brengt mede, dat het hier bedoelde perceel niet wordt verhuurd bij de maand, doch voor minstens een jaar, met maandsgewijze betaling en opzegging van een vrij halfjaar vóór het einde.
Amsterdam 13 April 1904.

828. Onderstukken van een huis, als waarvan hier sprake is, plegen te Amsterdam volgens het plaatselijk gebruik te worden gehuurd en verhuurd bij het jaar.
b Amsterdam 26 October 1904.

829. Art. 1634 j° art. 1633 B. W. kan niet van toepassing zijn als na het eindigen van eene schriftelijke huurovereenkomst eene nieuwe mondelinge huur wordt aangegaan. Daar in casu een zesjarige schriftelijke huur was aangegaan kan geen beroep op een zevenjarige huur naar aanleiding van art. 1633 B. W. worden gedaan.
a Breda 21 October 1902.

830. Art. 1633 B. W. bedoelt niet eene wijze van beëindiging der huur te scheppen buiten den wil van partijen doch, ook bij gebreke van een schriftelijk contract, den huurder de vruchten van het gehuurde te waarborgen voor den tijd, dien hij tot inning daarvan noodig heeft. Bij gebreke van elke andere regeling, zijn op de huur van vischwater toepasselijk de bepaling van de 2e afd. van den 7en titel en, bijzonderlijk ook wat de verlenging betreft, de bepaling van art. 1607 B. W. Waar dus niets van eenige opzegging is gebleken, moet de onderwerpelijke mondelinge huurovereenkomst van bedoeld vischwater voor het visscherijjaar, aanvangende 1 Maart 1898, geacht worden van jaar tot jaar te zijn verlengd. De eerste rechter heeft dan ten onrechte beslist dat bedoelde overeenkomst, wat haren duur aangaat, naar analogie van de bepaling van art. 1633 B. W. zal worden beperkt door hetgeen bij openbare verordening, aangaande de visscherij, wordt vastgesteld.
Amsterdam 16 Januari 1903.

831. De vraag voor welken tijd de huur is aangegaan vindt in casu beantwoording in art. 1633 B. W., nu het betreft een complex van

landelijke eigendommen, waarbij de woning op het gehuurde slechts als accessoir is te beschouwen; de woorden „huur van landen" en „het verhuurde erf" in dit artikel doelen niet uitsluitend op onbehuisde landen.

Tiel 22 September 1905.

832. Het beding eener huurovereenkomst „dat de huur bij wanbetaling der huurpenningen zal eindigen, zonder dat daartoe tusschenkomst des rechters noodig zal zijn" heeft geene andere strekking, dan de werking der ontbindende voorwaarde te regelen, en werkt dan ook geenszins uit, dat de verhuurder bij wanbetaling der huur, geen recht zou hebben om de huurovereenkomst te doen voortbestaan en nakoming te vorderen.

'sHertogenbosch 3 Februari 1905. — 's Hertogenbosch 27 Juni 1902.

833. De huur is door het enkele feit van het niet in goeden staat opleveren bij het einde van de huur in gebreke. Getuigenbewijs daaromtrent bevolen.

's Gravenhage Hof 30 October 1905.

834. Goede staat van het gehuurde bij het aanvaarden en verlaten. Grenzen van een gewoon en geoorloofd gebruik van het gehuurde. Art. 1599, 1600 en 1603 B. W.

a Amsterdam 3 Januari 1906.

835. De huurder, die het gehuurde in goeden staat heeft aanvaard, heeft het in goeden staat terug te geven. Daaronder moet niet worden verstaan, dat het gehuurde precies zoo moet worden teruggegeven als het werd aanvaard, doch zóó dat er billijkerwijs bij de teruggave geen onverwachte waardevermindering en dus schade voor den verhuurder valt.

Dordrecht Kgr. 27 September 1906.

III B.

836. De geest der wet brengt mede dat de opzeggingstermijn korter is dan de duur der huur zelve.

Enschedé Kgr. 23 Januari 1902.

837. De termijn, in acht te nemen bij de opzegging der huur van de tot eene landhoeve behoorende gebouwen, is dezelfde als voor de opzegging van de huur der landerijen.

b Amsterdam Hof 6 November 1903.

838. De opzegging van eene mondelinge huur van landerijen op een termijn van 1 jaar is onvoldoende waar het land bestaat uit grasland en bouwland, indien dit laatste, wat de grootte aangaat, niet als van zeer ondergeschikten aard is te beschouwen en niet vaststaat dat dit bouwland niet bij afwisselende zaaibeurten wordt bebouwd.

b Amsterdam Hof 6 November 1903.

839. De uitdrukking „voor een jaar" in art. 1633 al. 2 B. W. beteekent een tijdvak van 365 dagen. De opzegging van het verhuurde op 24 December tegen 1 Mei d. a. v. kon in verband daarmede in casu de huur niet doen eindigen.

Tiel 22 September 1905.

840. Eene huuropzegging heeft niet op 1 November plaats, indien wel op dien dag de brief, de opzegging inhoudende is verzonden, maar deze niet op dienzelfden dag den persoon, aan wien de opzegging geschiedde, of zijne woonplaats, bereikt heeft.

Amsterdam 28 Februari 1906.

841. In Amsterdam brengt het plaatselijk gebruik mede, dat de huur van gestoffeerde kamers met pension, bij de maand aangegaan, met een termijn van een maand moet worden opgezegd.

b Amsterdam 21 October 1904.

842. Bij verhuring van gemeubileerde kamers met pension, bij de maand aangegaan, wordt steeds, om die huur te doen eindigen, een opzegging vereischt, zoowel bij mondelinge als bij schriftelijke huur.

d Amsterdam 21 October 1904.

843. De tegen een huurder gevraagde en toegewezen ontruiming sluit van zelf in, dat de van hem afhankelijke personen nu ook zullen moeten ontruimen.

's Hertogenbosch 27 Juni 1902.

HUUR VAN DIENSTEN.

281. Een boekhouder kan niet geacht worden te behooren tot de dienst- en werkboden.

c Amsterdam 10 Februari 1905.

282. Een coupeur valt niet onder de afdeeling: dienstboden, werklieden of werkboden.

Utrecht 4 November 1903.

283. Een bediende-reiziger moet geacht worden te behooren tot de dienst- of werkboden, en zijn de artikelen 1637 v. B. W. op hem van toepassing.

b Utrecht 26 October 1904.

284. De machinist op een stoomtrawler is geen dienst of werkbode als bedoeld in art. 1637—1639 B. W.

Haarlem 1 December 1903, bev. Haarlem Kgr. 15 Mei 1903.

285. Indien vaststond, dat eischer als vaste sleepersknecht voor een bepaalden tijd gehuurd was, zou hij, om schadevergoeding wegens onwettig ontslag te vorderen, niets anders behoeven te bewijzen, dan dat hem ontslag is gegeven, en niet, dat hij zonder opgave van redenen is ontslagen. Nu eischer niet voor een bepaalden tijd gehuurd was, moet hij bewijzen, zoowel het ontslag, als het plaatselijk gebruik dat vaste sleepersknechts met 14 dagen worden opgezegd.

Rotterdam 29 December 1905.

286. Waar de verbintenis van den handelsbediende te Singapore is aangegaan en aldaar moest worden uitgevoerd, is in deze het Engelsche recht toepasselijk.

a Amsterdam 30 Juni 1905.

287. Waar het aanvankelijk vastgesteld salaris is uitgedrukt in een som voor een geheel jaar en over den duur der betrekking geen verdere bepaling is gemaakt, moet worden aangenomen, dat de eischer voor den tijd van een jaar is aangesteld.

c Amsterdam 10 Februari 1905.

288. Geding tusschen een vereeniging en haren bode, waarbij van weerszijden gevraagd wordt ontbinding der overeenkomst met schadevergoeding met verschillende andere nevenverordeningen.

a Amsterdam 26 October 1904.

289. De patroon pleegt wanpraestatie en heeft zich (zonder 's-rechters tusschenkomst) ontslagen geacht van een met zijn winkelchef gesloten overeenkomst, wanneer hij deze, die voor den tijd van een jaar als winkelchef was aangesteld, reeds na twee maanden ontslaat met ontzegging van het verder verblijf in den winkel en weigering hem daarin toe te laten; de bijvoeging in de dagvaarding dat dit ontslag op staanden voet en zonder gegronde reden heeft plaats gehad is overtollig en heeft niet ten gevolge dat dit „op staanden voet en zonder gegronde reden" door den eischer (winkelchef) moet worden bewezen, maar de gedaagde (patroon), die erkende het contract, het ontslag en het ontzeggen van het verder verblijf, heeft, ter afwering van den in conventie tegen hem ingestelden eisch, in reconventie te bewijzen dat hij gegronde reden had tot ontslaan en dat niet op staanden voet, maar na herhaalde waarschuwingen dit ontslag plaats had.

's-Gravenhage 14 April 1903, bev. bij *a* 's-Gravenhage Hof 8 Mei 1905.

290. Een procuratiehouder, bezoldigd met 30 % van de winst tot een gegarandeerd minimum van f 5000 per jaar, heeft niet alleen recht op betaling van zijn salaris, maar ook om in de gelegenheid gesteld te worden zijn diensten te praesteeren in de onder zijn beheer gedreven zaak, daar zijn salaris rijst of daalt, naarmate de zaak met meer of minder beleid wordt gedreven. Hij is dus ontvankelijk in zijne vordering tot ontbinding der dienstbetrekking, waar hij, als wanpraestatie van zijn principaal, stelt diens verklaring van zijne diensten geen gebruik meer te willen maken, gevolgd door intrekking der verleende volmacht.

b Amsterdam 7 April 1905.

291. De patroon is alleen verplicht tot betaling van het bedongen loon, niet bovendien om den handelsreiziger in de gelegenheid te stellen als zoodanig werkzaam te zijn, te minder nu de door hem te praesteeren diensten van geen invloed konden zijn op het loon. Een eenzijdig ontslag, zonder handelingen of verzuimen in strijd met het contract, stelt geen wanprestatie daar.

Almelo 1 November 1905.

292. De in casu gestelde arbeidsovereenkomst tusschen den patroon en den handelsreiziger, waarbij laatstgenoemde zich verbonden heeft al de diensten van een handelsreiziger te verrichten en de patroon zich verbonden heeft als loon te betalen f 1000.— 's-jaars in maandelijksche termijnen, moet worden beschouwd als een huur van diensten. Partijen zijn niet bevoegd eenzijdig zonder een behoorlijken termijn van opzegging in acht te nemen, een einde aan die overeenkomst te maken.

Almelo 1 November 1905.

293. Nu aan eischer door gedaagde was gezegd, dat eischer niet meer op het kantoor behoefde te komen, heeft het feit, dat hij geen arbeid voor gedaagde meer verricht heeft, hem zijn recht op salaris niet doen verliezen. Eischer, die na 14 Sept., den dag van ontslag, niets meer van zich liet hooren en 1 Oct. bij een concurrent in dienst trad, heeft van af dien laatsten datum de rechtsbetrekking tusschen partijen beschouwd als vervallen.

Rotterdam 27 April 1903.

294. De principaal is tot het tusschentijds herroepen der volmacht en het daaraan verbonden verbreken der dienstbetrekking gerechtigd, indien de procuratiehouder, die voor een groot deel met de leiding der zaak belast is en het personeel gezag moet inboezemen, zich veroorlooft, op en buiten het kantoor, liefdesbetrekkingen te onderhouden met eene vrouwelijke ondergeschikte, na kantoortijd met haar te gaan wandelen en haar op straat te kussen.

b Amsterdam 7 April 1905.

295. De gedaagde, bewerende dat de eischer, zijn boekhouder, heeft gehandeld in strijd met zijne, uit de betrekking voortvloeiende verplichtingen, had niet het recht dezen binnen het jaar, waarvoor hij was aangesteld, te ontslaan, maar had eene vordering tot ontbinding der overeenkomst tegen den eischer moeten instellen.

c Amsterdam 10 Februari 1905.

296. Een boekhouder tot 15 Augustus aangesteld tegen f 50.— salaris per maand, doch ontslagen zijnde op 31 Januari heeft het recht wegens contractbreuk schadevergoeding te vorderen. Toewijzing van f 150.— waar gevorderd was f 325.— (d. i. het salaris van 31 Jan. tot 15 Aug.) of wel zooveel minder als de rechtbank zal vermeenen te behooren.

c Amsterdam 10 Februari 1905.

297. Waar volgens de overeenkomst aan eischer het recht toekomt op een zeker percentage van de netto winst, welke de zaak van gedaagde oplevert, bestaat voor gedaagde wel de verplichting hem van het bedrag van dat winstcijfer opgave te doen, maar behoeft gedaagde dat winstcijfer niet te justificeeren door de overlegging van een afschrift der balans, noch de posten daarvan te vermelden. Eischer heeft wel de bevoegdheid om de juistheid van het opgegeven winstcijfer te debatteeren, doch niet om eene meer gedetailleerde opgave te verlangen. Aan de verplichtingen ter zake van welker nietnakoming tot schadevergoeding wordt geageerd, heeft de gedaagde voldaan, zoodat eischer in zijne vordering moet worden verklaard niet-ontvankelijk.

's Gravenhage 19 April 1904.

Aanbest. en aann.
Bekent. Bz. 285.
Bewaargeving.
Bewijs Bz. 285.
Coöp. vereenig.
Handelsagent.
Handelsreiziger 292.
Intern. recht 286.
Lastgeving 294.
Mora.
Ontb. en nak. o. k. 288 v., 294 v.
Overeenkomst 293.
Reconventie 289.
Schadevergoeding 296.
Scheepsvolk.
Schuldoorzaak.
Spoorwegen.
Verand. v. eisch.
Wet 286.

HUWELIJK.

Bij n°. 99. — Idem in cassatie *a* H. R. 11 December 1903, Concl. conf.

108. De wettigheid van een huwelijk kan

niet worden betwist op grond, dat hij, die het heeft gesloten, bij het aangaan daarvan wegens zwakheid van vermogens op eigen verzoek onder curateele was gesteld.

a H. R. 11 December 1903, Concl. conf., verw. de cass. tegen (Amsterdam Hof 30 Januari 1903, waarbij was bev.) Utrecht 5 Juni 1901.

109. Indien de vader van een minderjarige, sedert vele jaren zijne woonplaats hebbende verlaten, geen bekende woonplaats heeft, moet hij geacht worden zich in de onmogelijkheid te bevinden om zijnen wil te verklaren. Art. 92 B. W. Het huwelijk kan in dit geval voltrokken worden op de toestemming van den voogd (in casu uit kracht van art. 553 B. W. benoemd) en den toezienden voogd. Het bewijs van de gestelde omstandigheid wordt geleverd door den eed, door den voogd en den toezienden voogd en de getuigen, bij de voltrekking van het huwelijk tegenwoordig, vóór de huwelijksvoltrekking af te leggen, dat de tegenwoordige woonplaats van den vader der bruid hun niet is bekend.

Arnhem 17 September 1903.

110. Onder het „bij gebreke van den vader" in art. 100 B. W. moet worden gebracht het geval, dat de vader tijdelijk afwezig, vermoedelijk in Amerika is en hem een ter onderteekening toegezonden stuk blijkbaar niet bereikt heeft. Wanneer in dit geval de moeder haar toestemming wil verleenen tot het huwelijk van haar meerderjarig, maar den leeftijd, van 30 jaar nog niet bereikt hebbend kind, heeft de tusschenkomst van den kantonrechter geen zin en moet een verzoek daartoe worden afgewezen.

Harderwijk Kgr. 18 Juli 1903.

111. Art. 155 B. W. betreft alleen in Nederland voltrokken huwelijken.

a Rotterdam 23 Maart 1903.

112. Een in het buitenland tusschen Nederlanders gesloten huwelijk heeft in Nederland ook ten opzichte van het huwelijksgoederenrecht kracht, al hebben de huwelijksafkondigingen en de overschrijving hier te lande niet plaats gehad. Het bestaan van zoodanig huwelijk wordt bewezen door een verklaring van den openbaren ambtenaar, die tot het geven daarvan bevoegd is in het land waar het huwelijk gesloten is. Niet-ontvankelijkheid bij gemis van maritale machtiging.

a Rotterdam 23 Maart 1903.

Afwezigheid 109.
Burg. stand.
Curateele 108.
Marit. macht 112.
Ouderl. macht 110.

HUWELIJKSGEMEENSCHAP.

229. Terecht is bij het bestreden vonnis beslist, dat het recht der verzekerde op de verzekerde som, eerst ontstaan bij het overlijden van haar echtgenoot, niet viel in de door dat overlijden ontbonden gemeenschap van goederen.

b H. R. 22 Januari 1904, Concl. conf., verw. de cass. tegen *a* 's Gravenhage Hof 29 Juni 1903, waarbij was bev. 's Gravenhage 4 Februari 1902.

230. De in art. 185 B. W. bedoelde aansprakelijkheid van den man voor de schulden der gemeenschap, zoolang die gemeenschap niet is gescheiden, gaat bij zijn dood op zijne erfgenamen over.

Utrecht 21 Januari 1903.

231. Na scheiding van tafel en bed vallen — ook bij onverdeeld gebleven boedel — aan een der echtgenooten opkomende erfenissen buiten de gemeenschap.

Utrecht 24 Juni 1903.

232. Zoolang, na ontbinding der huwelijksgemeenschap, de feitelijke verdeeling van den gemeenen boedel nog niet heeft plaats gehad, kan af- en overgifte van op het Grootboek ingeschreven kapitalen, tot dien boedel behoorende, ter executie van vonnissen ten laste van een der deelgerechtigden, niet gevorderd worden.

Amsterdam 14 November 1902.

233. Wanneer eene vrouw, die in gemeenschap van goederen is gehuwd, met bijstand van haren man eene overeenkomst heeft aangegaan, kan de vordering tot nakoming dier overeenkomst worden ingesteld tegen den man alleen, als hebbende het beheer en de beschikking over de huwelijksgemeenschap.

Zierikzee 28 Februari 1905.

234. Ten aanzien van de vraag, of bij verschil van nationaliteit tusschen man en vrouw het huwelijksgoederenrecht beheerscht wordt door het nationale recht des mans of door dat der vrouw, wordt thans algemeen aangenomen, dat de nationaliteit des mans beslissend is.

's Hertogenbosch Hof 27 Juni 1905. — Zie a quo *b* 's Hertogenbosch 10 Juni 1904.

235. De eischeresse heeft niet bewezen, dat zij en haar man bij hun in België gesloten huwelijk, ooit de bedoeling gehad hebben zich in België te vestigen. De Belgische wet is dus niet op der partijen huwelijksgoederenrecht toepasselijk.

b 's Hertogenbosch 10 Juni 1904. — Zie in appel 's Hertogenbosch Hof 27 Juni 1905.

236. Bij gebreke van de boedelbeschrijving, bedoeld in artikel 182 B. W., duurt de gemeenschap voort tot de meerderjarigheid der kinderen. Nu op dat tijdstip geene beschrijving van den gemeenen boedel is opgemaakt en deze onverdeeld is gelaten tot het overlijden van den langstlevenden (later hertrouwden) echtgenoot, moet bij gebreke van andere gegevens worden aangenomen, dat de gemeene boedel op beide tijdstippen in denzelfden staat verkeerde. De wet geeft grond om aan te nemen, dat in zoodanig geval de gemeene boedel komt voor de eene helft aan de voortgezette gemeenschap en voor de andere helft aan de tweede huwelijksgemeenschap.

Zierikzee 3 Februari 1903.

237. Boedelscheiding bij tweede huwelijk. Art. 240 B. W. Bewijs van het bedrag van den aanbreng ten huwelijk door vermoedens uit akten van deeling voortvloeiende.

Arnhem 30 Mei 1904, op dit punt bev. bij *b* Arnhem Hof 17 Januari 1906.

238. Bij gemeenschap in 2e huwelijk komen daling en rijzing der waarde van de gemeenschappelijke goederen eveneens ten schade en ten bate van beide echtgenooten als bij een gemeenschap in 1e huwelijk. Hieruit volgt echter niet, dat de nieuwe echtgenoot bij aanwezigheid van voorkinderen gehouden is in den boedel in te brengen wat zij meer heeft verloren, dan zij daaruit zou hebben kunnen genieten, daar naar de regelen der algeheele huwelijksgemeenschap dit verlies wel komt ten haren schade, maar niet ten haren laste, in dien zin, dat daaruit voor

haar een schuld zou zijn ontstaan aan den boedel van den overleden hertrouwden echtgenoot, hetgeen ook art. 240 B. W. niet voorschrijft.

b Arnhem Hof 17 Januari 1906, vern. wat de tweede beslissing betreft Arnhem 30 Mei 1904.

239. Boedelscheiding na tweede huwelijk bij bestaan van kinderen of afstammelingen bij vroeger huwelijk. Met gemeenschap van winst en verlies, waarvan art. 240 B. W. gewaagt, wordt bedoeld de gemeenschap van winst en verlies, behandeld in art. 210 en volgende B. W., zoodat rijzing of daling in de waarde der goederen aan een der echtgenooten toekomende voor geen winst of verlies wordt gerekend. Feitelijke beslissing dat er noch winst noch verlies geleden is.

Middelburg 4 Maart 1903.

240. Art. 236 en 949 B. W. strekken om te zamen aan te geven welke voordeelen de tweede echtgenoot ten hoogste mag genieten, wanneer er voorkinderen zijn.

Arnhem 30 Mei 1904. In appel werd dit vonnis vern. bij *b* Arnhem Hof 17 Januari 1906, in zooverre daarbij was aangenomen de nietigheid der testamentaire bevoordeeling van het kind des erflaters uit zijn huwelijk met de nog in leven zijnde tweede vrouw, die wegens art. 236 B. W. tot erven onbekwaam is. Art. 239 B. W. derogeert hier aan 958 B. W. althans laat de beoordeeling toe.

241. De uitgaven, tot voortzetting van het huisgezin gedurende zes maanden door de 1e gedaagde als executrice gedaan, komen, als nu de ontbinding van het huwelijk geschied, eerst ter sprake bij het afleggen van hare rekening en verantwoording als zoodanig en niet bij de deeling den huwelijksgemeenschap en nalatenschap.

Arnhem 30 Mei 1904, terwijl in appel bij *b* Arnhem Hof 17 Januari 1906, werd beslist, dat bedoelde uitgaven, ontstaan ingevolge een „wensch" des overledenen, niet krachtens een legaat reeds nu in rekening moeten worden geleden nu tegen de naleving van den wensch geen verzet was gedaan.

HUWELIJKSVOORWAARDEN.

70. Rekenplichtig is niet alleen hij die eens anders goederen beheert, maar ook hij, die zijn eigen goederen beheert, waarvan de inkomsten aan een ander moeten worden uitgekeerd. Daartoe behoort alzoo de gehuwde vrouw, die zelve haar buiten de gemeenschap gehouden onroerende goederen beheert, welker vruchten en inkomsten moeten worden uitgekeerd aan den man.

a Rotterdam 24 November 1902.

71. Wanneer bij huwelijksche voorwaarden is bepaald dat de vrouw het beheer zou hebben over hare goederen, terwijl de kosten der huishouding en de persoonlijke behoeften der echtgenooten zouden komen ten laste van den man, die daartegen, staande huwelijk, het genot zou hebben van de inkomsten van de goederen der vrouw, kan de man, of na diens faillissement diens curator, die inkomsten niet opvorderen, zonder daarbij te stellen dat de vordering strekt ten einde den man in de gelegenheid te stellen om aan zijne voormelde verplichting te voldoen.

d Rotterdam 26 Mei 1902.

72. Het niet vermelden bij de huwelijksche voorwaarden op de wijze, bij art. 205 en 220 B. W. bepaald, van het recht op een deel eener onverdeelde, opengevallen nalatenschap, brengt niet mede, dat de staande huwelijk aan een der echtgenooten bij scheiding toebedeelde roerende goederen uit die nalatenschap, per se voor winst moeten worden gehouden.

Arnhem 5 April 1900.

73. Door de zinsnede in de huwelijksche voorwaarden „door de bruid wordt aangebracht een som in contanten van f 50.000", wordt niet bewezen dat de aanbrengst daarvan heeft plaats gehad; daaraan toegekend de kracht van begin van bewijs bij afschrifte.

's Gravenhage 8 November 1904.

74. De vrouw heeft niet het recht te vorderen dat de man het haar toebehoorende huis ontruime, wanneer dit door partijen bestemd was tot echtelijke woning, ook al heeft zij die woning verlaten, te minder waar zij de zich in dat pand bevindende roerende goederen heeft in beslag doen nemen en de man daarbij tot bewaarder is aangesteld.

a Rotterdam 24 November 1902.

75. De woorden van art. 207 B. W. zijn zeer algemeen; het daarin vervatte voorschrift is gegeven om de in Nederland wonende te vrijwaren tegen verrassingen, uit onbekend gebleven huwelijksche voorwaarden voortvloeiende en dit geldt zoowel ten aanzien der huwelijksche voorwaarden van Nederlanders, gehuwd met vreemdelingen, als van die van geheel vreemde echtparen, welke zich in Nederland vestigen. Derhalve moeten ook die vreemdelingen, willen zij hunne huwelijksche voorwaarden tegen derden doen werken, deze conform het voorschrift van bovenaangehaald artikel doen inschrijven.

's Hertogenbosch Hof 27 Juni 1905, bev. *b* 's Hertogenbosch 10 Juni 1904.

76. Noch uit de woorden, noch uit de geschiedenis van art. 207 B. W. volgt dat de voorafgegane overschrijving ingevolge art. 189 B. W. der huwelijksakten eene voorwaarde is voor de rechtsgeldigheid der overschrijving van de huwelijksvoorwaarden; van die overschrijving der huwelijksakte wordt slechts gesproken om de plaats aan te duiden, waar de huwelijksvoorwaarden moeten worden overgeschreven.

's Hertogenbosch Hof 27 Juni 1905, bev. *b* 's Hertogenbosch 10 Juni 1904.

77. De voor de overschrijving der huwelijksvoorwaarden (art. 207 B. W.) bestaande fictieve gemeenschap houdt dadelijk na die overschrijving op, onverschillig wanneer die plaats had, is dus het faillissement van den man niet meer het faillissement der gemeenschap.

b 's Hertogenbosch 10 Juni 1904, bev. bij 's Hertogenbosch Hof 27 Juni 1905.

HYPOTHEEK.

Bij n°. 275. — Zie. na appel, *a* H. R. 4 December 1903, Concl. conf.

277. Hij, die van eenig in art. 1210 n°. 1 B. W. bedoeld lichamelijk onroerend goed noch eigenaar is, noch daarop eenig zakelijk recht heeft, mist de bevoegdheid om daarover te beschikken en daarmede het bij art. 1214 B. W. gestelde vereischte om daarop eene geldige hypotheek te verleenen. Hypotheek verleend door een huurder, op een gebouw (Arena), dat hij krachtens het huurcontract op grond des verhuurders mocht stichten.

a H. R. 4 December 1903, Concl. conf., vern. het arrest, waarbij was bev. *a* Amsterdam 24 Januari 1902.

278. Of eene op het, krachtens onherroepelijke volmacht, verkocht erf los van den grond staande schuur door bestemming moet geacht worden onroerend te zijn en de hypotheek zich tot die schuur uitstrekt hangt af van de omstandigheden die ingeval van ontkentenis door de eigenares moeten worden bewezen.

Utrecht 30 December 1903.

279. De eerste hypotheekhouder krachtens onherroepelijke volmacht (beding van art. 1223 B. W.) verkoopende, moet beschouwd worden geen eigen recht uit te oefenen, maar te handelen als lasthebber van den eigenaar. Ook al is zijn vordering na den verkoop en vóór den dag, voor de uitbetaling der kooppenningen vastgesteld, voldaan door een ander crediteur, die aldus in zijne rechten is getreden, dan is hij toch rekenplichtig aan den eigenaar, zelfs al heeft hij niets als lasthebber ontvangen, noch kunnen ontvangen.

Alkmaar 7 Mei 1903.

280. Het beding dat de verkoopster er voor instaat, „dat het verkochte is vrij van elke hypothecaire inschrijving om het even of zij door hare schuld of haar toedoen, of door die van een derde er op gevestigd zij," hoe ongewoon ook is geldig. Het feit, dat er op het verkochte eene inschrijving rust, onverschillig of de ingeschreven schuldeischer daaraan ooit eenig recht zou hebben kunnen ontleenen, is reeds voldoende ter inroeping van bovengemeld beding.

b 's Hertogenbosch Hof 18 April 1901 — zie ook het vonnis a quo Maastricht 26 Mei 1904, waarbij echter over de rechtsgeldigheid van bovengemeld beding geene beslissing genomen werd.

281. De bepaling van art. 499 Rv. dat geen verkoop kan geschieden dan tot verhaal eener vaststaande vordering, geldt ook voor den verkoop ingevolge art. 1223 B. W.

b Amsterdam 4 Februari 1903.

282. De hypothecaire schuldeischer kan ook zijn recht krachtens onherroepelijke volmacht uitoefenen tegen den derden bezitter. Hij is niet verplicht den derden bezitter van zijn voornemen om te verkoopen aanzegging te doen.

Arnhem Hof 28 Januari 1903, bev. in zooverre Zwolle 15 Januari 1902.

283. Ook nog in andere gevallen, dan art. 1253 B. W. opnoemt, gaan hypotheken te niet. Daaronder behoort de executie van het hypotheekrecht, krachtens den verkoop van art. 1223 B. W. Voor het te kort bij den eersten verkoop, kan de hypothecaire crediteur of de opbrengst van een 2den verkoop, dus niet krachtens zijn hypotheek, batig gerangschikt worden.

's Hertogenbosch Hof 3 November 1903.

284. De hypotheek door geopposeerde qq. bij akte van 7 April 1887 verleend, die ten hypotheekkantore te Leiden op 5 Mei 1887 is ingeschreven en op 22 Juni 1900 werd doorgehaald, is door den geopposeerde ter zake van voogdijbeheer verleend. De doorhaling der inschrijving op 22 Juni is als niet met toestemming van de bevoegde personen geschied, krachteloos en moet als niet geschied worden beschouwd, dès dat de inschrijving der door geopposeerde qq. verleende hypotheek als nog bestaande behoort te worden aangemerkt en dus opposante, wier hypotheek op gemeld onroerend goed eerst op 11 Maart 1901 ten hypotheekkantore werd ingeschreven, terecht nà geopposeerde is gerangschikt. Noch de voogd, noch de toeziende voogd mag voor het einde van zijn beheer de inschrijving des voogdijhypotheek doen doorhalen, tenzij in de gevallen van art. 394 of art. 397 B. W.

's Gravenhage Hof 12 Maart 1906, bev. *b* 's Gravenhage 29 November 1904.

285. De hypotheekhouder, die krachtens art. 1223 B. W. het verhypothekeerd goed verkoopt tot verhaal zijner vordering, is niet verplicht doorhaling van zijne hypotheek te verleenen zelfs na ontvangst van de geheele opbrengst en al overtreft deze laatste de hem toekomende hoofdsom, interesten en kosten, wanneer de kooper den koopprijs met aankleven betaald heeft en overeenkomstig de veilconditiën eene gerechtelijke rangschikking heeft doen openen. De kooper heeft alsdan te wachten tot aan de afgifte der borderellen door den rechter-commissaris alvorens hij doorhaling der hypotheek kan vorderen, omdat de verkooper uit de door hem ontvangen kooppenningen zich niet mag betalen, doch het ontvangene onder zich moet houden tot aan het definitief borderel. (Cf. art. 510 Rv. en 59 Faill. wet).

's Hertogenbosch Hof 28 Februari 1905, bev. Roermond 9 Juni 1904.

286. De crediet-vereeniging als tweede hypotheekhoudster op drie van de vijf verbonden huizen had recht op de van de opbrengst dier huizen na delging van de eerste hypotheek overblijvende som en behoefde deze dus niet aan den hypothecairen debiteur af te dragen.

Amsterdam Hof 23 Mei 1902, vern. in dit opzicht *b* Amsterdam 20 Maart 1901.

287. De bij hypothecaire rangregeling batig gerangschikte crediteur is, volgens de wet, slechts bevoegd zijne rechten geldend te maken tegen den kooper van het onroerend goed en niet tegen den crediteur die ex art. 1223 B. W. heeft verkocht en de koopsom heeft ontvangen. De toevallige omstandigheden dat de, op grond van zijn borderel tot plaatsing ageerende crediteur zelf die kooper is, doet hiertegen niets en evenmin de bepaling der te Amsterdam gebruikelijke veilingsvoorwaarden, dat de kooper verplicht is binnen zekeren tijd, niettegenstaande rangschikking, koopprijs en kosten te storten bij den notaris, te wiens overstaan het perceel is geveild, omdat de eischer hier ageert krachtens zijn recht als derde batig gerangschikte hypotheekhouder, die bij de koopovereenkomst geen partij is geweest en dus als zoodanig daardoor niet was gebonden.

Amsterdam 8 Maart 1905.

288. Een hypotheek is ook dan een voogdijhypotheek, wanneer de bij art. 390 B. W. voorgeschreven tusschenkomst des kantonrechters niet heeft plaats gevonden, mits zij overigens aan de vereischten van zoodanige hypotheek voldoet. Batige rangschikking dier hypotheek, met bevel op den hypotheekbewaarder als voorgeschreven bij art. 1236 B. W.

's Gravenhage Hof 12 Maart 1906, bev. *b* 's Gravenhage 29 November 1904.

Actie.	Lastgeving 279.
Bewijs Bz. 278.	*Mora.*
Borgtocht.	Onr. *daad.*
Cons. beslag.	Rangregeling 285, 287 v.
Dwangsuitg. v. akt.	*Registratie.*
Eigendom 277.	*Rek. en verantw.* 279.
Executie 281.	Scheid. en deeling.
Faillissement.	*Subrogatie.*
Gebr. en bew.	*Voogdij* 284, 268.
Huur en verh. 277.	Zaken 277 v.
Kort geding.	

HYPOTHEEKBEWAARDER, Z. KERKELIJKE GOEDEREN EN RECHTEN, ONTBINDING EN NAKOMING VAN OVEREENKOMSTEN.

INBESLAGNEMING, Z. CASSATIE BZ., DRANKWET, GETUIGENBEWIJS BZ. ONTTREKKEN AAN BESLAG EN SEQUESTRATIE, REBELLIE, SCHADEVERGOEDING, WONING.

INBRENG.

58. Indien al art. 969 B. W. de onderhavige koopovereenkomst als eene gift moest doen beschouwen, kan daarvan geen nietigheid dier overeenkomst het gevolg zijn. „Schenkingen" in art. 1132 B. W. moet in engen zin worden opgevat, zoodat daaronder alléén is te verstaan hetgeen ingevolge art. 1703 B. W. een schenking is met name niet eene vervreemding zoodra art. 969 B. W. vermeld.

b 's Gravenhage Hof 29 Februari 1904, bev. 's Gravenhage 3 Maart 1903. De cass. is verw. bij *c* H. R. 11 November 1904, Concl. conf., beslissende dat, nu blijkens het arrest geene schenking gesteld was, niet behoefde te worden onderzocht of hij deze eene te beperkte beteekenis aan het begrip schenking werd gegeven zooals volgens de conclusie van het Op. Min. inderdaad het geval was.

59. Art. 969 B. W. stelt alleen voor wat betreft de berekening van het wettelijk erfdeel eene vervreemding onder het voorbehoud of den last, aldaar vermeld, met eene schenking gelijk en is alzoo niet van toepassing ten aanzien van inbreng.

c H. R. 11 November 1904, Concl. conf., verw. de cass. tegen *b* 's Gravenhage Hof 29 Februari 1904, waarbij was bev. 's Gravenhage 3 Maart 1903. De H. R. besliste voorts dat feitelijk was de uitlegging der dagvaarding in dien zin, dat de eisch tot inbreng niet steunde op eene bewering van schenking of verkorting van het wettelijk erfdeel, doch alleen op de bewering dat art. 969 B. W. de vervreemding als eene gift „beschouwt."

60. Uit de overgelegde stukken blijkt eensdeels van geldleeningen, ander deels van giften, waaromtrent moet gehandeld worden naar de regelen bij art. 1135 B. W. bepaald.

Arnhem Hof 29 November 1905, vern. Arnhem 12 December 1904 in zooverre daarbij twee erkenningen omtrent het ontvangen van geld als schuldbekentenissen waren aangemerkt, welke tot het actief werden gerekend.

61. Bij de beoordeeling der ingestelde actie tot inbreng der waarde doet het niets af of de verkochte goederen al dan niet zijn geleverd.

Assen 27 Juni 1906.

Cassatie Bz. 59.	*Registratie.*
Cons. beslag.	Schenking 58 v.
Dagv. Bz. 59.	*Testament.*
Legit portie 58 v.	

INCIDENTEEL APPEL, Z. APPEL BZ., KOSTELOOZE PROCEDURE.

INCIDENTEELE VORDERING.

31. Incident of reconventie. De vordering tot van waardeverklaring van een vóór den aanvang van het geding gedaan aanbod van gereede betaling, gevolgd van consignatie, betreft niet een tusschengeschil, als bedoeld in art. 247 Rv.; in de incidenteel gevorderde vanwaardeverklaring van het aanbod is de eischer nietontvankelijk.

Amsterdam 12 December 1905.

Appel Bz.	*Scheid. v. taf. en bed.*
Bek. ter rolle.	*Vonnis Bz.*
Reconventie.	

INCIDENTEEL VONNIS, Z. APPEL BZ.

IN EN UITGAANDE RECHTEN, Z. RECHTEN EN ACCIJNZEN.

INGEZETENE, Z. LIJFSDWANG.

INRICHTINGEN EN MAGAZIJNEN.

57. De geldende wet van 2 Juni 1895 (Sb. 95) sluit zich aan bij de vroegere dezelfde materie regelende Koninklijke Besluiten met dat gevolg, dat eene inrichting, die vóór de invoering der wet Koninklijke goedkeuring behoefde, doch zonder haar tot stand kwam, naar de strekking der wet was opgericht zonder de vereischte vergunning.

b H. R. 29 Januari 1906, Concl. conf.

58. Art. 2 VII der hinderwet is van toepassing op eene onder vigeur dezer wet zonder de vereischte vergunning opgerichte lompenbewaarplaats in een daartoe ook vroeger gebruikt pand, indien bij de oprichting der nieuwe bewaarplaats de vroegere geheel had opgehouden te bestaan. Art. 14 aanhef en n°. 2 van voornoemde wet is op dergelijke inrichting ook niet van toepassing, al bestond zij reeds voor 1852, als wanneer geen vergunning noodig was.

c H. R. 6 November 1905, Concl. conf.

59. Art. 2 II der wet van 2 Juni 1875, (Sb. 95) (Hinderwet). Beweerde strijd tusschen die wet en het Kon. Besluit van 14 October 1885, (Sb. 187), houdende vaststelling van voorschriften omtrent het vervoer, den in-, uit- en doorvoer, koop en opslag van buskruit en andere ontplofbare stoffen. Waar de beklaagde slechts hield een zoodanigen winkel en werkplaats, dat hij wel kruit kocht en verkocht, maar niet verwerkte en vervaardigde en de hoeveelheden, welke hij ten verkoop in voorraad had, slechts bestonden in een gering aantal bussen en zakjes van geen grooter gezamenlijk gewicht dan een tiental kilogrammen, kan van dien winkel en werkplaats kwalijk gezegd worden, dat deze

zouden opleveren inrichtingen, als bedoeld in art. 1 II der Hinderwet.
b Amsterdam 19 Mei 1903.

60. Het woord „en" tusschen „bewaring" en „verwerking" in art. 2 VII der hinderwet moet disjunctief worden opgevat. Deze bepaling eischt niet, dat het gevaar, waartegen de wet heeft willen waken, werkelijk aanwezig is.
b H. R. 29 Januari 1906, Concl. conf.

61. Art. 2 VII der Hinderwet doet den aard der daarbedoelde inrichtingen, bestemd tot bewaring van beenderen, niet afhangen van den tijd, gedurende welken de daarin telkens gebrachte beenderen, aldaar verblijven. Aan voorschreven bestemming staat in den weg, noch die der beenderen om naar elders te worden overgebracht, noch het dagelijksch vervoer daarvan naar eene andere bewaarplaats. Het in werking houden van des requirants pakhuis, door het daarvan gemaakt gebruik gestempeld tot eene blijvende verzamelplaats voor beenderen, zonder de vereischte vergunning was strafbaar ingevolge art. 22 aanhef en sub *a* der Hinderwet.
c H. R. 2 Januari 1906, Concl. conf., verw. de cass. tegen Leeuwarden 7 Juni 1905.

62. De strafbedreiging van art. 22 der Hinderwet tegen het zonder de vereischte vergunning in werking houden eener in art. 2 omschreven inrichting tot het bewaren en verwerken van lompen is niet afhankelijk van een voorafgegaan verbod tot — of eene voorafgegane veroordeeling tot straf wegens het oprichten daarvan.
b H. R. 29 Januari 1906, Concl. conf.

63. Tot de elementen van het strafbaar feit behoort dat beklaagde is hoofd der onderneming. Art. 22 Hinderwet.
's Hertogenbosch Hof 14 Maart 1906.

INSTRUCTIE SZ.

93. De rechter-commissaris voor strafzaken is bevoegd ook in administratiezaken voorloopige informatiën in te winnen.
Middelburg 4 December 1905.

94. Ook in administratie zaken (belasting) kan een strafrechtelijk vooronderzoek, hetzij bij wijze van voorloopige informatiën, hetzij bij wijze van instructie plaats hebben.
a Arnhem 28 April 1904.

95. Art. 236 Sv. mist zijne toepasselijkheid wanneer de beklaagde in verzekerde bewaring is ter zake van een ander feit dan waarvoor hij in hooger beroep terecht staat.
b H. R. 11 December 1905, Concl. conf.

96. Waar de rechtbank rechtsingang tegen een verdachte heeft verleend en de zaak heeft verwezen naar de terechtzitting, zonder dat de verdachte door den rechter-commissaris is gehoord of daartoe is opgeroepen (art. 85 al. 2 Sv.) is niet alleen die beschikking nietig, doch vervalt ook al hetgeen daarop is gevolgd (dagvaarding, het rechtsgeding ter terechtzitting en het vonnis.) In dat geval behoort op het appel van den beklaagde met nietigverklaring van dat alles alsnog rechtsingang tegen den verdachte te worden verleend met verwijzing of wel met last tot instructie (art. 81 Sv.)
Leeuwarden Hof 19 Augustus 1903.

Appel Sz. 96. | Recht. commissaris 93.
Cassatie Sz. | *Strafvervolging.*
Recht. en accijnzen 93 v. | Verdediging Sz. 95.

INTERESSEN.

Bij nº 71. — Vern. Amsterdam 13 Maart 1901.

75. Met de vordering „in rechten", waarvan art. 1286 al. 3 B. W. spreekt, is uitsluitend bedoeld eene vordering voor den Nederlandschen rechter ingesteld, zoodat de appellant zich terecht gegriefd acht, nu de eerste rechter daarmede heeft gelijkgesteld eene vordering voor den buitenlandschen rechter gedaan.
's-Hertogenbosch Hof 3 Februari 1903.

76. Voor de toepassing van art. 1286 B. W. (1153 C. C. Belge) doet het niets af bij welken rechter, Nederlandschen of buitenlandschen, de vordering van rente is gedaan, mits dit zij een bevoegde rechter.
Roermond 7 April 1904.

77. Rente over het bedrag dat toegekend wordt als vergoeding voor het schip is niet verschuldigd van den dag der aanvaring, maar van dien der dagvaarding.
a Rotterdam 14 December 1904.

78. Nu geen rente van eenig jaarsaldo, doch alleen rente van het eindsaldo der geheele af te leggen rekening is geëischt, loopt die rente ook niet sedert het einde van gedaagdes beheer, maar kan alleen van af den dag der dagvaarding worden toegewezen.
Amsterdam 13 Maart 1901, vern. bij Amsterdam Hof 15 November 1901.

79. Een opgedragen eed omtrent het beding van rente is niet beslissend, als kunnende geen uitwerking hebben, dewijl rente niet denkbaar is zonder hoofdsom, en de eischer in gebreke is gebleven het op hem rustend bewijs van de gestelde geldleeningen te leveren.
Maastricht 16 Maart 1905.

Assurantie. | *Verjaring Bz.*
Eed 79. | *Vonnis Bz.*
Rek. en verantw. 78. | *Voogdij.*
Schadevergoeding 77. | *Voorrang v. schuld.*
Verbruikleening 79. | Vreemde vonnissen 75 v.

INTERNATIONAAL RECHT z. ARBITERS, CASSATIE, CURATEELE, HUUR VAN DIENSTEN, HUWELIJKSGEMEENSCHAP, LEVERING, ONTKENNING VAN KIND, PROCESKOSTEN BZ., TRACTATEN, VONNIS BZ., VOOGDIJ, WET.

INTERNATIONALE GESCHILLEN.

4. Vordering tot schadevergoeding wegens de aanhouding van Amerikaansche vaartuigen door Russische kruisers. De jurisdictie van een staat strekt zich niet uit buiten de grenzen der territoriale zee, tenzij door eene uitdrukkelijke overeenkomst aan dezen regel is gederogeerd.
's-Gravenhage Hof Arbitrage 29 November 1902.

INVENTARIS.

35. De wet schrijft geen nietigheid van den inventaris voor bij het ontbreken van een der in art. 681 Rv. gestelde vereischten. Het oordeel over de geldigheid der akte berust geheel bij den rechter. Afwijkingen van die vereischten, van zoo weinig gewicht als in casu, kunnen aan een overigens volgens genoemd artikel opgemaakte akte, het karakter van inventaris niet ontnemen. Art. 182 B. W.
Almelo 5 November 1902.

36. Gevolgen der boedelbeschrijving voorafgaande de boedelscheiding, ten aanzien van de rechten van partijen, die tot de boedelbeschrijving medegewerkt en haar onderteekend hebben.
's-Hertogenbosch Hof 17 October 1905.

37. Ten behoeve van gedaagdes bewering, dat hij de bedoelde effecten van den erflater ten geschenke zou hebben ontvangen, valt geen vermoeden te putten uit de omstandigheid dat die bewering, gedaan bij gelegenheid van den boedelbeschrijving, waarbij eischeres tegenwoordig was, bij deze geen tegenspraak heeft uitgelokt.
Amsterdam 25 Maart 1904.

Aanv. en verw. v. erf. | *Huw. gem.*

INVOERRECHTEN z. RECHTEN EN ACCIJNZEN.

INVOER VAN VERBODEN ZAKEN.

1. Lucifers, die, onderzocht door den daarvoor door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid aangewezen deskundige volgens de mede door dien Minister aangegeven methode — een en ander volgens art. 9 der phosphorluciferswet — verschijnselen, aan witte phosphor eigen, hebben vertoond, zijn daarom nog niet als witte phosphorlucifers, in den zin dier wet, aan te merken. Vrijspraak om reden de voorgeschreven methode van onderzoek volgens de verklaring van den door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid aangestelden deskundige niet afdoende is.
Arnhem 20 December 1904.

JACHT EN VISCHRECHT.

Bij n°s. 175, 177 en 178. — Waartegen de cass. is verw. bij H. R. 5 Juni 1908, Concl. conf.

189. Volgens onze wet is eigendom van het jachtrecht afgescheiden van den eigendom van den grond niet bestaanbaar maar verzet de wet er zich niet tegen, dat de eigenaar van den grond zijn jachtrecht verhuurt, en is dan daarop bij verkoop van den grond art. 1612 B. W. van toepassing.
a Utrecht 19 October 1904.

190. Het uitsluitend recht om konijnen te bemachtigen komt toe aan den eigenaar van het heerlijk jachtrecht, niet aan den eigenaar van den met dat jachtrecht bezwaarden grond. De jachtwet heeft — met uitzondering van de artt. 3 en 4 — niet de strekking om het jachtrecht als privaatrecht te regelen, maar alleen om politiemaatregelen te nemen betreffende de uitoefening der jacht.
Bij de vaststelling van art. 17 der Jachtwet, bepalende welke diersoorten onder wild worden verstaan, was geen sprake van uitbreiding of inkrimping van het privaat recht van de jacht, maar was het alleen de vraag van welke diersoorten de bescherming door de voorschriften dier wet wenschelijk was. Uit de artt. 28 en 29 der Jachtwet blijkt, dat ook volgens de Jachtwet het recht om schadelijk gedierte en dus ook konijnen te bemachtigen uitsluitend toekomt aan den eigenaar van den grond of, indien het jachtrecht aan een derde toekomt, aan dien rechthebbende.
In het belang van den landbouw is voorzien door art. 26 der Jachtwet.
a Zierikzee 6 Januari 1903, bev. bij 's Gravenhage Hof 14 December 1903, doch beide vern. bij H. R. 28 December 1904, Concl. conf.

191. Onder het woord „wild" zijn in art. 641 B. W. konijnen begrepen. Het heerlijk jachtrecht omvatte bij de invoering van het B. W. in 1838 niet het recht om, met uitsluiting van ieder ander, konijnen te bemachtigen op de gronden van een ander. Daarin is sedert geen verandering gekomen.
Het Souverein Besluit van 8 Februari 1815 (Sb. 11) kon evenals het vroegere van 21 September 1814 (Sb. 101) geen andere strekking hebben dan de uitoefening van het jachtrecht, bij Souverein Besluit van 26 Maart 1814 voor de eigenaren van heerlijke rechten behouden verklaard, te regelen en te verzekeren.
H. R. 28 December 1904, Concl. conf. vern. 's Gravenhage Hof 14 December 1903 en het daarbij bev. *a* Zierikzee 6 Januari 1903.

192. Het bewezen zijn van het eigendomsrecht van het heerlijk jachtrecht levert niet op een wettig vermoeden van de possessie, bedoeld bij het besluit van den Souvereinen Vorst van 8 Februari 1815, (S. 11.) Voor die possessie wordt vereischt niet het bezit van het recht in eenige periode vóór 1794 zonder dat bewijs van bezitsverlies wordt bijgebracht, maar de feitelijke uitoefening van de jacht in 1794 of later. Dit laatste is door gedaagden niet bewezen. Registratie en afpaling der jacht werden voorgeschreven voor de uitoefening van eigen jacht, maar konden het recht zelf niet scheppen. Een beroep op acquisitieve verjaring stuit af op art. 641 B. W. Of het recht van „vogelrij" omvat het jachtrecht in het algemeen of slechts het recht van jacht op vliegend wild, is, in verband met de omstandigheid, dat de wettige prossesie niet bewezen werd geacht, buiten beslissing gebleven.
Dordrecht 30 November 1904.

193. Art. 1 van het Souverein Besluit van 8 Februari 1815 stelt kennelijk twee voorwaarden tot herstel, eerstens het hebben of verkregen hebben van heerlijk jachtrecht en ten tweede het zijn geweest in het wettig bezit daarvan in 1794 of op een later tijdstip vóór de in 1798 plaats gehad hebbende afschaffing. Het artikel stelt alzoo dat bezit naast en onderscheidt het van het vereischte, dat men als heer gerechtigd zij tot de jacht. Het vereischte bezit is op te vatten in dien zin, dat het recht den heer niet alleen als zoodanig toekwam, maar ook door hem feitelijk werd uitgeoefend, hetzij in persoon, hetzij door anderen.
H. R. 5 Juni 1903, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's Hertogenbosch Hof 10 Juni 1907.

194. Afkoop heerlijk jachtrecht. — Aanneming van de beschouwingen en de conclusiën van het rapport der deskundigen, tenzij door den eischer de onjuistheid, althans het twijfelachtige daarvan mocht zijn aangetoond. In casu kan de omstandigheid, hoeveel pacht voor de jacht op aangrenzende perceelen gegeven wordt, niet dienstig zijn. De wildrijkdom met het oog op den bodem niet overdreven geoordeeld. Niet tweemaal denzelfden factor bij de bepaling der afkoopwaarde in aanmerking genomen door eerst

bij de waardebepaling de gunstige ligging bij de jachtremisie in aanmerking te nemen en vervolgens de waardevermindering van niet afgekochte perceelen. Gedaagde in een deel der proceskosten veroordeeld, daar hij eerst bij laatste conclusie is teruggekomen van zijne vraag van f 1150 voor afkoopsom.

Breda .... (37)

195. Afkoop van jachtrecht. — Benoeming van deskundigen. Opdracht aan deskundigen om hun verslag aan te vullen en nader toe te lichten. Zelfstandige bepaling der waarde van het jachtrecht door den rechter. Compensatie der proceskosten. Weigering van het gevorderde bevel tot overschrijving van het vonnis in de openbare registers.

b Zierikzee 6 Januari 1903, 9 Juni 1903 en 3 November 1903.

196. Het jachtrecht onder Oirschot kwam den Hertog van Brabant niet toe als verbonden aan de Heerlijkheid als zijn privaateigendom, doch als Soeverein van den Lande. Het is mitsdien ook niet ten behoeve van den Staat hersteld door de Kon. Besluiten van 1814 en 1815.

's Hertogenbosch Hof 26 Juni 1906, vern. *b* 's Hertogenbosch 15 September 1905.

197. Afkoop van heerlijk jachtrecht. De Staten-Generaal hebben bij de zoogen. transactie van 4 April 1704 geen afstand gedaan van het jachtrecht zelf. De Staten-Generaal hebben indirect, door de voorgangers van den 2en gedaagde, het jachtrecht onder Oirschot tot 1794 wettig bezeten; Oirschot is niet eene halve, doch eene volle heerlijkheid geweest. Ook in handen van den Hertog, is de halve heerlijkheid van Oirschot als zoodanig blijven bestaan en het jachtrecht van den Staat dus aan eene heerlijkheid verbonden geweest. Nà de herstelling in 1815, belette de uitoefening der jacht door den eenen halfheer ook de prescriptie tegen den anderen halfheer.

b 's Hertogenbosch 15 September 1905, vern. bij 's Hertogenbosch Hof 26 Juni 1906.

198. Het bewijs is geleverd, dat de Heerlijkheid van Heeze en Leende steeds heeft gehad het recht van vrije warande van jacht binnen haar gebied. Gedaagde heeft niet bewezen, dat tot die Heerlijkheid ook steeds heeft behoord en daarvan deel heeft uitgemaakt de tegenwoordige gemeente Zes Gehuchten. Deze laatste kwestie behoeft echter niet beslist te worden, nu vaststaat, dat de vrije warande in de Zes-Gehuchten in 1659 niet is verkocht geworden en dat recht dus ook niet op den kooper of van dezen op gedaagde is kunnen overgaan. Gedaagde heeft niet bewezen nà 1659 bij wettigen titel het recht van vrije warande onder Zes-Gehuchten gekregen te hebben. De Heeren van Heeze en Leende, die vóór 1798 steeds hadden moeten dulden o.a. dat in de Zes-Gehuchten de Brabander op eigen grond zijn jachtprivilege uitoefende, moeten dat zelfde recht nà 1814/15 nog dulden, omdat dit gedeelte van het in art. 27 der Staatsregeling van 1798 gegeven recht niet werd getroffen door de herstellingsbesluiten. De gedaagde heeft toch onder Zes-Gehuchten een zeker heerlijk jachtrecht. Dat recht belet echter niet, dat in de Zes-Gehuchten de Brabander op eigen grond nog steeds mag jagen, maar niet anders dan haar met haar en veer met veer, en alzoo niet met andere middelen, speciaal niet met schietgeweer. De gedaagde heeft voldoende gestaafd het vereischte bezit vau zijn beperkt heerlijk jachtrecht in 1794.

's Hertogenbosch 23 Maart 1904, ten deele vern. bij *b* 's Hertogenbosch Hof 10 April 1906.

199. Het heerlijk jachtrecht van de Zes-Gehuchten. Dit recht bestond niet uit een recht van vrije warande, wel uit een gewoon heerlijk jachtrecht. Het zoogenaamde privilegie der Brabanters werd door de Consitutie van 1798 afgeschaft en niet hersteld bij de Koninklijke besluiten van 1814 en 1815. Beteekenis van het recht van vrije warande. Dit recht kon ook in de oudste tijden, niet door verjaring worden verkregen.

b 's Hertogenbosch Hof 10 April 1906, bev. 's Hertogenbosch 23 Maart 1904 in zooverre daarbij werd ontzegd de vordering in conventie waarbij erkenning van vrijdom van ieder heerlijk jachtrecht werd gevorderd, en hetzelfde vonnis vernietigende, voor zooverre daarbij ook was ontzegd de reconventioneele vordering tot rechtsverklaring dat de gedaagde voormeld heerlijk jachtrecht op de goederen had.

200. Vroonvisscherij in de rivier de Maas, van ouds genaamd „de Merode". Grens tusschen dat vischrecht en het vischrecht in de rivier de IJssel. De eischeres heeft niet bewezen dat haar vischrecht zich uitstrekt tot het water waarin de gedaagde gevischt heeft.

Rotterdam 6 November 1905.

201. Heerlijk jachtrecht der Heerlijkheid Heumen. Eischeres heeft wel aangetoond, dat dit jachtrecht reeds in 1402 heeft bestaan, doch niet, dat hetzelve, na de vernietiging door artikel 24 der Staatsregeling van 1798, is herleefd volgens artikel 3 van het Souverein Besluit van 26 Maart 1814 (Sb. 41) of artikel 1 van het Souverein Besluit van 8 Februari 1815 (Sb. 11), laatstgemeld Besluit heeft noch kon hebben een wijdere strekking dan het eerste, en dit zegde in art. 3 het behoud der rechten van jacht en vogelarij alleen toe aan hen, die in 1798 eigenaren der heerlijkheden waren, met uitsluiting van hen, die destijds alleen bezitters van het heerlijke jachtrecht dier heerlijkheden waren.

Arnhem 13 Juli 1905.

Desk. Bz. 195.
Eigendom 190 v.
Jacht en visscherij 190.
Huur en verh. 189.
Koop en verk. 189.
Onr. daad 190.
Proceskosten Bz. 195.
Verjaring Bz. 192, 199.

JACHT EN VISSCHERIJ.

I. Algemeen.
II. Wat is jagen en visschen. — Wijze van uitoefening. — Verboden middelen.
III. Vervoer van wild.
IV. Akte. — Vergunning.
V. Overtreding. — Straffen.

I.

802. Internationale overeenkomst betreffende de politie op de uitoefening der visscherij in de Noordzee buiten de territoriale wateren. — Letterteeken en nommer. — Visscherijzeil gebruikt als grootzeil. — Aansprakelijkheid van den reeder, voor de handelingen des schippers.

Rotterdam Kgr. I 7 April 1904.

803. Het rijkskanaal door Walcheren is

een binnenwater, onderworpen aan de wet tot regeling der jacht en visscherij.
e H. R. 14 Maart 1904, Concl. conf.

804. De dagvaarding wegens overtreding van de wet ter uitvoering van de overeenkomst van 6 Mei 1882 tot regeling van de politie der visscherij in de Noordzee, buiten de territoriale wateren (Sb. 1884 n°. 40), moet inhouden, dat het feit is gepleegd buiten des territoriale wateren.
b 's Gravenhage 12 Januari 1903.

II.

805. Onder jagen verstaat de jachtwet alleen het aanwenden van pogingen om wild te bemachtigen, zoodat wanneer iemand jagende zich in het jachtveld bevindt zonder acte, consent of buitengewone machtiging en hij maakt slechts aannemelijk dat hij er alleen op uit is om schadelijk gedierte te dooden, er geen veroordeeling kan volgen krachtens die artikelen. Alleen is dan toepasselijk al. 2 van art. 20 dier wet, in welk geval de bewering van op schadelijk gedierte te hebben gejaagd niets afdoet.
's Hertogenbosch Hof 22 October 1902.

806. Waar in het bestreden vonnis feitelijk is beslist, dat de beklaagde (requirant) het in de dagvaarding bedoelde veld afliep met een geweer in jagende houding, vergezeld van een hond, welke wild dreef, is dit terecht gequalificeerd „jagen", terwijl bij de telastelegging in de dagvaarding, dat hij op de daarbij omschreven wijze „gejaagd heeft", niet nog behoefde vermeld te worden, dat hij zijn hond niet heeft vastgehouden.
b H. R. 5 April 1904, Concl. conf.

807. Waar volgens het bestreden vonnis „rechtens vaststaat, dat beklaagde zich bij zijn „jachtbedrijf" bewoog in het gewone jachtveld, „en niet op een terrein, geschikt voor de jacht „op waterwild", volgt uit deze feitelijke beslissing, dat de beklaagde, dáár ter plaatse jagende, moet geacht worden niet op waterwild te hebben gejaagd; terwijl door de enkele aanduiding der plaats in de dagvaarding hem kon worden ten laste gelegd, gelijk de rechtbank dit blijkbaar heeft opgevat, dat hij op ander dan waterwild aldaar jagende was.
c H. R. 29 Juni 1903, Concl. conf.

808. Art. 15, 2e lid, der jachtwet, verbiedende alle andere dan de in zijn eerste lid genoemde pogingen of middelen om wild op te sporen, te bemachtigen of te dooden, bedoelt de zoodanige, door welker aanwenden of bezigen op zichzelf en zonder meer wild opgespoord, bemachtigd of gedood kan worden. Daartoe behoort niet het doorloopen van een bosch, in de richting van gangbaar gestelde wildstrikken, met het oog daarop gevestigd.
d H. R. 17 April 1905, vern. Maastricht 21 December 1904, Concl. contr. op grond dat beslist was, dat beklaagde pogingen had aangewend om wild „door middel van wildstrikken," dus niet alleen „met zijn klikken" te bemachtigen.

809. Begrip van „zoogenaamde afdraaiers" in art. 15 en 41 der jachtwet. Het kenmerk van een afdraaier is, dat de loop gemakkelijk kan worden afgenomen van de kolf, en het geweer dus in twee stukken geschikt is om heimelijk te worden gedragen, waarbij het niet aankomt op de wijze waarop de beide gedeelten aan elkaar sluiten. Alzoo, waar feitelijk vaststaat, dat de beide beklaagden voortdurend naast en bij elkaar te zamen in het veld waren, dragende ieder een gedeelte van het geweer, de een de kolf en de ander den loop, welke beide gedeelten precies in elkaar pasten, heeft de rechtbank terecht aangenomen, dat zij geacht moeten worden vereenigd een geweer (afdraaier) te hebben gedragen.
c H. R. 23 April 1906, Concl. conf.

810. Voor wat betreft de jacht op „grof wild" kan van geen „open" of „gesloten" jachttijd sprake zijn. Voorzoover het niet geldt de plaatsen, voor de uitoefening der afzonderlijke jacht op waterwild aangewezen, is de jachttijd „gesloten" gedurende den tijd, door Gedeputeerde Staten voor sluiting der jacht op „klein wild" bepaald.
b H. R. 26 November 1906, Concl. conf. verw. de cass. tegen Zutphen 23 Mei 1906, waarbij bev. Groenlo Kgr. 22 Maart 1906.

811. Het opnemen van een konijnenstrik en het daaruit nemen van een daarin gevangen konijn kan niet gezegd worden te zijn: het zich in het veld bevinden met strikken.
Leiden Kgr. 27 October 1902.

812. Veroordeeling wegens visschen in gesloten vischtijd.
d Amsterdam 10 Februari 1905.

813. De bewering, als zou het ophalen van vischtuigen geen visschen zijn, is rechtens onaannemelijk, vermits volgens art. 24 der wet op de jacht en visscherij onder visschen wordt verstaan het te water brengen, lichten of ophalen van vischtuigen, derhalve elk dezer drie handelingen op zich zelve, zooals ook blijkt uit de geschiedenis dezer wetsbepaling.
c H. R. 30 November 1903, Concl. conf.

814. Het verbod van art. 25*c* der jachtwet is beperkt tot het visschen elders dan in rivieren, stroomen, meren of plassen, wat dus is een element van het dáár strafbaar gestelde feit, in de dagvaarding uit te drukken, maar niet noodzakelijk met de eigen woorden der wet. Alzoo, waar in de dagvaarding het vischwater is aangeduid met zijne aardrijkskundige benaming, heeft de rechter te onderzoeken, of dit water al dan niet behoort tot de in art. 25*c* der jachtwet bedoelde.
d H. R. 5 October 1903, Concl. conf.

815. Art. 6 letter *h* van het Prov. Regl. op de visscherij in Friesland maakt geen onderscheid of de dáár omschreven handeling door één persoon of door meer personen gezamenlijk geschiedt.
c H. R. 6 April 1903, Concl. conf.

816. Nu art. 7 van het Prov. Regl. op de uitoefening der jacht en visscherij in Friesland niet de minste aanduiding inhoudt wat het onder baarsnetten of schakels verstaat, deed de rechtbank haar oordeel daaromtrent terecht steunen op de in het vonnis breedvoerig omschreven bewijsmiddelen in verband met het oordeel van den deskundige, waarmede zij zich vereenigde.
b H. R. 26 Februari 1906, Concl. conf.

817. Het verbod om, met schakels visschende, meer dan drie schakels te water te hebben bevat een voorschrift aangaande de soort der vischtuigen tot de bij art. 9 letter *c* der jachtwet omschreven bevoegdheid der Provinciale Staten behoorende.
c H. R. 6 April 1903, Concl. conf.

818. In art. 2, 4e lid, der thans geldende wet op de visscherij is „peur" onder „hengel" begrepen.

g H. R. 9 April 1906, Concl. conf.

819. In het Prov. Regl. op de uitoefening der jacht en visscherij in Noordholland van 7 Juli 1876 is de peur niet onder de benaming hengel begrepen.

a H. R. 29 Mei 1905, Concl. conf. verw. de cass. tegen *a* Amsterdam 10 Februari 1905.

820. Onder het visschen met den hengel in de hand, vrijgesteld bij art. 13 der wet op de jacht en visscherij, moet ook worden begrepen het visschen met een zgn. peur.

's Gravenhage Hof 20 September 1906.

821. Het „hoepelnet" is een in de provincie Zuid-Holland verboden vischtuig.

d H. R. 5 Juni 1906, Concl. conf.

822. Een zoogenaamd hoepelnet verschilt in aard en wezen niet van een werpnet, hetgeen een geoorloofd vischtuig is, waarmede beklaagde mocht visschen ter plaatse waar hij dit gedaan heeft.

Rotterdam 25 Maart 1905.

III.

823. Vervoer van visch gevangen in een van alle binnenwater afgesloten bassin, slechts in verbinding staande met de Zuiderzee, is niet strafbaar. De wet op de jacht en visscherij regelt slechts de visscherij op de binnenwateren en beschermt de zoetvisscherijen.

Alkmaar 10 September 1901, vern. Hoorn Kgr. 12 Juni 1901, waarbij het water als binnenwater werd beschouwd.

824. Het vervoer van wild in open jachttijd in het veld en buiten openbare wegen en voetpaden is o. m. slechts dan strafbaar, wanneer het bedreven wordt door iemand, die geen houder is eener jachtacte en niet door den houder van zoodanige acte wordt vergezeld, welke laatste omstandigheid moet worden opgenomen in de dagvaarding.

's Hertogenbosch 22 December 1903.

825. Het gemis van de kostelooze machtiging, bedoelt in art. 27 der jachtwet, zoowel bij den vervoerder als bij dengeen dien hij vergezelt, is evenals ook het gemis van de jachtakte bij beiden een element van de overtreding van vervoer in open jachttijd en moet dus in de dagvaarding vermeld worden. In casu spreekt de dagvaarding wel van consent of buitengewone machtiging, maar dit is vermeld in art. 26 en dus een ander stuk dan de kostelooze machtiging van art. 27.

's Hertogenbosch 25 November 1903.

826. Het niet aanwezig zijn der in het derde lid van art. 27 der jachtwet omschreven uitzondering is niet een bestanddeel der overtreding van het eerste lid, zoodat daarvan in de dagvaarding ter zake van deze overtreding geen melding behoeft te worden gemaakt.

n H. R. 25 Juni 1906, Concl. conf.

IV.

827. Het gemis van een buitengewone machtiging bedoeld in art. 26 der jachtwet is, waar de overtreding van art. 20 gepleegd is in open jachttijd, niet een element van het strafbaar feit.

Almelo 12 Mei 1903.

828. Al wordt krachtens art. 13*a* voor de helpers geen afzonderlijke vischakte geëischt, daaruit volgt niet, dat de wet die hulp niet als visschen aanmerkt. Wanneer zij hunne hulp verleenen aan iemand die geen vischakte heeft, zijn zij strafbaar.

's Hertogenbosch 20 December 1902.

829. Dat ieder, die zijn eigen vischwater bevischt, voorzien moet zijn van eene vischacte, is regel volgens art. 1 der jachtwet, en de omstandigheid, dat hij, die zonder acte vischte in een water, dat met een ander in verbinding staat, niet was rechthebbende op dat water, behoeft in de dagvaarding te dier zake niet te worden uitgedrukt, omdat het zijn van rechthebbende niet is een vereischte voor de toepassing van den regel van art. 1, maar wel voor die der uitzondering van art. 13*b* der voormelde wet.

c H. R. 27 Maart 1905, Concl. conf.

830. In een openbaar vaarwater wordt voor het visschen met den hengel in de hand op grond van art. 2 der wet van 13 Juni 1857 (Sb. 87) j° art. 577 B. W. geen bijzondere vergunning vereischt.

's Gravenhage Krijgsr. 5 December 1904.

831. De eigenaren pro indiviso van eenen gemeenen grondeigendom hebben niet het recht om zonder toestemming van de mede-eigenaren den gemeenen grond te bejagen.

Breda Kgr. 12 Januari 1906.

832. De Groote Wiericke is een bevaarbare en vlotbare stroom als bedoeld in art. 577 B. W.; het is daarvoor onverschillig of de bedding van den waterweg of stroom door de natuur of door kunst is gevormd en of de waterloop al dan niet door sluizen of keerdeuren wordt geregeld.

's Gravenhage Hof 20 September 1906, gewezen ingevolge de verwijzing bij *b* H. R. 14 Mei 1906.

833. Waar feitelijk is beslist, dat het in de dagvaarding bedoelde vischwater geen deel uitmaakte van de rivier den IJssel, als zijnde alléén door een duiker daarmede verbonden, kan door den rechter zonder schending der bij het derde middel aangehaalde artikelen worden aangenomen, dat dit vischwater, ook al moge dit in een uiterwaard zijn gelegen, voorwerp kan zijn van particulieren eigendom.

b H. R. 23 October 1905, Concl. conf.

834. Visschen met den hengel in de hand in bevaarbare en vlotbare stroomen en rivieren is niet strafbaar, onverschillig of op die wateren al dan niet door titel of bezit rechten van anderen dan den Staat zijn gevestigd.

's Gravenhage 26 Januari 1905.

835. Het woord „rechthebbende" in het eerste lid van art. 2 der jachtwet beteekent „jachtrechthebbende" en duidt alzoo ook aan hem, die het jachtrecht als zakelijk recht op eens anders grond bezit. Waar nu door de rechtbank is aangenomen, dat alleen is ten laste gelegd gemis van schriftelijk bewijs van den eigenaar van — of rechthebbende op den grond, ontsloeg hij terecht van rechtsvervolging.

a H. R. 6 Maart 1905, Concl. contr. omtrent dit laatste punt.

836. Waar volgens het 1e lid van art. 2

der jachtwet hij, die eens anders grond bejaagt, voorzien moet zijn van een schriftelijk bewijs van „den eigenaar of rechthebbende," kan hieronder niet anders verstaan worden dan „de eigenaar" van den grond, die als zoodanig het jachtrecht heeft op zijn grond, of „de rechthebbende," die uit anderen hoofde tot het bejagen van dien grond gerechtigd is.

g H. R. 26 Juni 1905, Concl. conf. de qualificatie verbeterende hoewel met eenig verschil.

837. Daar heerlijk jachtrecht is een species van zakelijk jachtrecht, was het voor den beklaagde onverschillig of eerstgemelde dan wel laatstgemelde uitdrukking in de dagvaarding werd gebezigd. — Gemis van vergunning van den rechthebbende.

i H. R. 16 October 1905, Concl. conf.

838. Ofschoon volgens art. 2 van het Reglement op het bevisschen van de Schelde en Zeeuwsche stroomen, vastgesteld bij Kon. Besl. van 17 Augustus 1900 (Sb. 149), ieder die vischt ter plaatse, waar de Staat geen eigendom noch vischrecht heeft, moet voorzien zijn van een schriftelijk bewijs van den eigenaar of rechthebbende, is hij die zonder zoodanig bewijs aldaar vischt, alleen dan strafbaar, wanneer die plaats is afgezet met overdag duidelijk zichtbare boeien of bakens overeenkomstig art. 17 van genoemd reglement.

Zierikzee 1 Augustus 1902.

839. Ook het aanwenden van verboden middelen om visch te bemachtigen is in den zin der wet als visschen te beschouwen, en die dit doet zonder vergunning van den eigenaar van of gerechtigde tot het vischwater, overtreedt niet alleen de wetsbepaling, waarbij het aanwenden dier middelen verboden is, maar ook het voorschrift van art. 2, eerste lid, der jachtwet.

d H. R. 5 Juni 1906, Concl. conf.

V.

840. Pogingen om wild op te sporen, te bemachtigen of te dooden zijn volgens art. 20 der jachtwet te beschouwen als afzonderlijke overtredingen van die wet. Waar alléén is ten laste gelegd poging om wild op te sporen, kan dus niet volgen eene veroordeeling ook ter zake van het bemachtigen of dooden van wild.

a H. R. 9 October 1906, Concl. conf.

841. Een rijksveldwachter, vermoedende dat iemand zich zonder jachtakte, buitengewone machtiging of consent in het jachtveld bevindt met geladen schietgeweer, is, ook nadat de persoon erkend heeft, dat het geweer geladen is, volkomen bevoegd alsnog de overgave daarvan ter onderzoeking te vragen, doch die persoon is niet verplicht aan dat verzoek te voldoen. Art. 45 Jachtwet 1° art. 179 Sr.

Arnhem 12 September 1905.

842. Art. 45 der jachtwet schrijft ingeval van inbeslagneming van het wild, wel van dat wild, niet van zijne opbrengst, de verbeurdverklaring voor.

c H. R. 20 Juni 1904, Concl. conf.

Appel Bz.
Belead. v. ambtenaren.
Dagv. Sz. 804, 825 v.
Desk. Sz. 816.
Diefstal.
Doodslag.
Eigendom 831 v.
Element of fait d'excuse 826, 829.
Erfgooiers.
Get. bewijs. Sz.
Huur en verhuur.
Kanalen 803.
Mededader 809.
Motieven v. vonn. 814, 836.
Onverd. rechten 831.
Provinc. verord. 815, 807.
Verbeurdverklaring 842.

JEUGDIGE BEKLAAGDEN.

28. Mishandeling den dood tengevolgen gehad hebbende, gepleegd door een kind, dat den leeftijd van 10 doch niet dien van 16 jaren heeft bereikt, zonder oordeel des onderscheids. Ontslag van rechtsvervolging.

c Amsterdam 4 December 1903.

29. Strafbaarheid van diefstal en verduistering gepleegd door kinderen.

a Amsterdam 20 December 1905. — *b* Amsterdam 20 December 1905. — *c* Amsterdam 20 December 1905. — *d* Amsterdam 20 December 1905. — Amsterdam 21 Februari 1905.

Desertie.

KADASTER, z. EIGENDOM, KERKELIJKE GOEDEREN EN RECHTEN.

KANALEN, z. JACHT EN VISSCHERIJ.

KASSIER, z. FAILLISSEMENT.

KERKBESTUREN EN KERKELIJKE GEMEENTEN.

Bij n°. 283. — De cass. is verw. bij *c* H. R. 2 Januari 1903, Concl. conf.

Bij n°s. 291 en 292. — Waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 17 April 1903, Concl. conf.

292. Het Hof, op grond der kerkelijke reglementen aannemende, dat de kerkeraad de Nederduitsch Hervormde gemeente bestuurt, kon niettemin zonder eenigen strijd met de bij het derde middel aangehaalde artikelen beslissen, dat de aan die gemeente toekomende vordering ten haren name terecht is ingesteld.

c H. R. 2 Januari 1903, Concl. conf., verw. de cass. tegen 's Gravenhage Hof 7 April 1902, waarbij was vern. Middelburg 27 Maart 1901.

293. De op grond der kerkelijke reglementen gemotiveerde beslissing, dat ook „in rechtsgedingen, de diaconie betreffende, de rechtsvordering der eischende partij wordt ingesteld door de Hervormde gemeente", is niet in strijd met de bij het vierde middel aangehaalde artikels.

c H. R. 2 Januari 1903, Concl. conf., verw. de cass. tegen 's Gravenhage Hof 7 April 1902, waarbij was vern. Middelburg 27 Maart 1901.

294. Eischers stelling, dat aan de hervormde gemeenten, waaruit de Ned. Herv. Kerk bestaat, en dus ook aan de Ned. Herv. gemeente te Middelburg, gelijk die hier is opgetreden, het karakter van zedelijk lichaam naar de burgerlijke wet moet worden ontzegd, wordt niet gerechtvaardigd door de bij het vijfde middel aangehaalde wetsbepalingen.

c H. R. 2 Januari 1903, Concl. conf., verw. de cass. tegen 's Gravenhage Hof 7 Maart 1902, waarbij was vern. Middelburg 27 Maart 1901.

295. Bij het bestreden arrest is terecht beslist, dat de bij het eerste middel aangehaalde ministerieele beschikking van 30 Maart 1848 en de artt. 91—98 van het bij dit middel mede aangehaalde algemeen reglement voor de synagogale ringen binnen het Koninkrijk der Nederlanden van 20 Sept. 1821 als wettelijke regelen

waren in strijd met art. 1 der wet op de kerkgenootschappen en dus bij art. 14 dier wet zijn afgeschaft, al sluit dit niet uit, dat zij binnen den kring van het kerkgenootschap als kerkelijk statuut nog kunnen worden erkenden geëerbiedigd.

a H. R. 17 April 1903, Concl. conf., verw. de cass. tegen *b* 's Hertogenbosch Hof 1 April 1902, waarbij werd vern. Maastricht 6 December 1900.

296. De eischers kunnen hun qualiteit niet ontleenen aan eene stemming, gehouden in strijd met en met terzijdestelling van het Reglement op het beheer der kerkelijke goederen te Vuren van 1881, welk reglement vóór en op 5 Maart 1901 nog van kracht was, toen bij stemming door manslidmaten volgens naamlijst van stemgerechtigden opgemaakt door den kerkeraad, besloten werd tot aansluiting aan het Algemeen College van Toezicht.

Dordrecht 20 Mei 1903.

297. De omstandigheid, dat de collator niet is gekend in het aan den koster en voorzanger gegeven ontslag, staat aan de wettigheid van dat ontslag niet in den weg, omdat de collatien, tijdens de revolutie in 1795 afgeschaft, blijkens art. 5 van het Besluit van den Souvereinen Vorst van den 26en Maart 1814 (Sb. 46) slechts zijn hersteld voor zoover betreft de benoeming van predikanten.

Assen 16 Mei 1905.

298. Een lidmaat der Nederduitsch Hervormde Kerk is verplicht den hoofdelijken omslag te betalen in de speciale Gemeente, waar hij zich metterwoon vestigt, volgens het daar geldend plaatselijk reglement, ook al is door hem geen attestatie ingeleverd.

Arnhem Kgr. 28 Mei 1902.

Collatierecht 297. | Godsdienst 295.
Dagv. Bs. 292. | Zed. lichaam 294.

KERKELIJKE GOEDEREN EN RECHTEN.

94. De pastorie van Menaldum is eene ook thans nog bestaande stichting. Het vruchtgebruik der haar toebehoorende ten processe nader omschreven goederen komt toe aan den pastor loci. De resolutie van de Staten van 12 Mei 1791, gegeven naar aanleiding van een verzoekschrift van de stemgerechtigde ingezetenen van Menaldum, was eene toenmaals geldige resolutie, doch zij heeft thans hare verbindende kracht verloren. De bij die resolutie aan de Kerkvoogden der Hervormde Gemeente te Menaldum gegeven opdracht van administratie der pastoriegoederen aldaar, is daardoor thans vervallen. Bij die resolutie is geen bepaling gemaakt omtrent de eigendomsoverdracht der pastoralia, doch werd alleen de administratie daarvan aan de kerkvoogden opgedragen. Die goederen zijn niet door verjaring eigendom geworden van de Nederduitsch Hervormde Gemeente te Menaldum, aangezien de kerk daarvan nimmer het Civielrechtelijk bezit heeft gehad. Genoemde resolutie heeft ook geen verandering gebracht in de bestemming van de opbrengst der pastoralia. Volgens de thans geldende kerkelijke reglementen der Nederduitsch Hervormde Gemeente heeft de predikant als regel recht op de inkomsten de pastoriegoederen, ook zelfs wanneer hem bij zijn beroepbrief een vaste som als tractement is toegezegd. De aanvaarding van dat tractement brengt geen afstand mede van zijn recht op de opbrengst der pastoralia. De eischer, die vruchtgebruiker is der genoemde pastoralia, heeft als zoodanig in casu recht dat die onroerende goederen op het kadaster worden geboekt ten name van de stichting, aan wie zij toebehooren. Aan den bewaarder der hypotheken en van het kadaster is de beoordeeling van de hem ter overschrijving aangeboden akten ontzegd, en kan deze daarom in zijne voornoemde qualiteit nimmer verantwoordelijk worden gesteld voor den inhoud van op verzoek van belanghebbenden door hem overgeschreven akten. Degenen die zulk een overschrijving verzoekt is daarvoor verantwoordelijk. De tenaamstelling op het kadaster heeft ook burgerrechtelijke gevolgen, welke in het vonnis nader werden aangeduid.

Leeuwarden 25 Mei 1905.

95. De eischeres heeft bewezen het civiel bezit te hebben van het kerkgebouw in quaestie. Een onderzoek of de eischeres oudtijds slechts precair bezit had is onnoodig, waar moet worden aangenomen dat art. 13 der Staatsregeling van 1801 de strekking had den bestaanden feitelijken toestand te verheffen tot rechtstoestand en aan de kerkgenootschappen in eigendom te geven wat zij bij den aanvang der eeuw feitelijk bezaten. Het na 1801 in casu gebeurde, waarop gedaagde zich beroept, betreft slechts het beheer, niet het bezit. Het bepaalde bij art. 13 der Staatsregeling van 1801 is blijven gelden ook nadat die Staatsregeling door een anderen vervangen is.

a Rotterdam 5 Januari 1906, Concl. conf.

96. De gemeente Amsterdam heeft haar eigendomsrecht op de Nieuwerzijdskapel tegenover de Nederduitsche Hervormde gemeenten te Amsterdam niet bewezen.

Amsterdam 20 October 1906.

KINDERMOORD, z. MOTIEVEN V. VONNISSEN.

KLACHTE EN AANGIFTE.

94. Het O. M. is niet-ontvankelijk in zijne strafactie wegens beleediging van een burgemeester, indien deze zelf als hulp-officier van justitie de klacht in schrift heeft gebracht, daar de wet onderstelt, dat hij die de klacht doet en degeen, bij wie de klacht geschiedt, twee verschillende personen zijn.

Dordrecht 6 Februari 1903.

95. Een commissaris van politie is als hulp-officier van justitie tot het ontvangen van een schriftelijke klacht wegens beleediging bevoegd, onverschillig in welke gemeente de beleediging heeft plaats gehad.

b Leeuwarden Hof 2 October 1902.

96. Het in dit artikel omschreven misdrijf kan niet anders vervolgd worden dan op klachte. Ook waar in het geschrift of de afbeelding een beleediging wordt aangedaan aan een ambtenaar gedurende of ter zake van de rechtmatige uitoefening zijner bediening, is het recht tot strafvordering van een klachte afhankelijk.

a Amsterdam 19 Mei 1903.

97. Nu de tentoongestelde plaat van beleedigenden inhoud is voor den daarin voorge-

stelden persoon in en ter zake van de rechtmatige uitoefening van zijn ambtsbediening, is geen klacht van den beleedigde vereischt.

Middelburg 29 Mei 1903.

98. Als schriftelijke klacht kan gelden een klacht, geschreven met eene andere hand dan die van den klager wat haar inhoud betreft. De wet bepaalt niet dat eene schriftelijke klacht geheel met de hand des klagers behoeft te worden geschreven. Deze met de woorden: „Bij deze stel ik J. v. D. onderstaande klachte den heer Commissaris van Politie dezer gemeente ter hand met verzoek van vervolging", is dus ten onrechte als eene mondelinge klacht beschouwd, zonder nakoming der formaliteiten van art. 13, 2de en 4de lid.

Arnhem Hof 11 Februari 1904, vern. Arnhem 29 December 1903.

99. Wel heeft de veldwachter, tegen wien de bedoelde beleedigende woorden zijn geuit, het nu ten processe aanwezige verbaal toegezonden aan den Officier van Justitie, maar er blijkt niet, dat dat verbaal is vergezeld geweest van een uitdrukkelijk verzoek om vervolging, zoodat het dus aan den Officier is toegezonden evenals een proces-verbaal, dat relateert elk ander strafbaar feit, voor welks vervolging geene klacht vereischt wordt. Derhalve is het O. M. bij gebreke van een klacht niet-ontvankelijk wat betreft het sub II beklaagden ten laste gelegde.

b 's Hertogenbosch 10 Maart 1904.

100. Art. 13 Sv. schrijft wel voor, dat de ambtenaar de door hem in schrift gestelde mondelinge klacht „met den klager" zal onderteekenen, doch daaruit kan niets anders worden afgeleid, dan dat die klachte behalve door den klager ook door dien ambtenaar moet worden onderteekend, zonder dat daarbij gevorderd wordt, dat deze onderteekening tegelijk met die des klagers onmiddellijk onder de klacht moet worden gesteld.

f H. R. 15 October 1906, Concl. contr.

KOOP EN VERKOOP.

Bij n°. 1192. — Zie in appel 's Gravenhage Hof 20 April 1903, waartegen de cass. is verw. bij *b* H. R. 27 November 1903, Concl. conf.

Bij n°. 1207. — Vern. bij Amsterdam Hof 23 October 1903, na een interl. van 14 November 1902, bevelende een onderzoek door deskundigen naar den zin, welke de handel aan de clausule toekent.

Bij n°. 1228. — Bev. bij 's Gravenhage Hof 20 April 1903.

Bij n°. 1243. — Bev. bij 's Gravenhage Hof 20 April 1903, hoewel daarbij werd aangenomen, dat de gestelde opslag niet noodig was, om betaling tegen afgifte der waar te eischen. De cass. tegen het arrest is verw. bij *b* H. R. 27 November 1903, Concl. conf.

I § 1.

1256. Waar een koopovereenkomst in Duitschland is aangegaan en de levering en betaling in Duitschland moesten geschieden, moet daaruit worden afgeleid, dat partijen de Duitsche wet op de overeenkomst willen toepassen.

's Gravenhage 4 October 1905.

1257. Wanneer de schuldenaar in hoofdzaak een voorwerp, zooals in casu eene stalen motorboot, te presteeren heeft, dan is er koop en verkoop; is dit in hoofdzaak een werk, dan kan slechts sprake zijn van aanneming van werk. Verschil tusschen den Code Civil en de Nederlandsche wet.

a 's Hertogenbosch Hof 23 Mei 1905.

1258. Het verschil tusschen partijen komt hierop neer of de handeling, de overeenkomst tusschen partijen gesloten, moet worden beschouwd als huurcontract dan wel als koopcontract. De bedoeling nu van partijen is geweest levering van eigendom, verkoop der goederen, niet huur, al werden de woorden „huur," „verhuur," „huurder" in de voorwaarden van het contract gebezigd.

Rotterdam Kgr. II 12 Januari 1903.

1259. Het door den houder van openbare verkoopingen aan den bieder overgeven van en als „mak en eerlijk" en à contant te koop geboden paard, zonder betaling van den geboden prijs te vorderen of te erlangen, is in deze niet te beschouwen als levering, doch slechts als een daad, door welke de bieder in de gelegenheid werd gesteld te onderzoeken of het paard na genomen proef, aan de gestelde vereischten voldeed.

Amsterdam 20 Januari 1904.

1260. Wanneer op verzoek goederen worden op zicht gezonden, moet zulks als eene voorwaardelijke koopovereenkomst worden beschouwd. Deze voorwaardelijk gesloten overeenkomst heeft geen kracht, zoolang hij, die de zichtzending heeft verzocht, zijn meening niet heeft kenbaar gemaakt, dat hij de goederen wenscht te behouden. Niettemin volgt uit de niet-terugzending der goederen de overeenstemming, die de koopovereenkomst ten gevolge heeft. Waar geen van beide partijen iets heeft beweezen, drukt op hem, die de terugzending beweert, de bewijslast dienaangaande.

Haarlem Kgr. 5 September 1902.

1261. Het uitsluitend feit der opzichtzending van goederen heeft nog niet het tot stand komen der koopovereenkomst tengevolge. Indien bij de opzichtzending is overeengekomen, dat bij niet-terugzending binnen zekeren termijn de koop als gesloten zal worden beschouwd, zijn partijen daaraan gebonden, doch het bewijs van dergelijke overeenkomst wordt niet geleverd door het feit, dat op de factuur vermeld stond, dat zichtzendingen slechts franco binnen 3 dagen worden teruggenomen. Ook het beroep op een usance in den mantelhandel is niet voldoende.

Haarlem Kgr. 3 April 1903.

1262. De verkoopsbelofte door den verhuurder aan den huurder gegeven, zooals ze is bewezen, kon den huurder geen recht geven den verkoop te vorderen tegen den prijs, waarvoor de verhuurder zelf destijds die goederen van den huurder kocht. De verhuurder heeft zich alleen verbonden om de perceelen niet te verkoopen of te verhuren zonder vooraf den huurder de gelegenheid te geven ze in te koopen.
Tiel 22 September 1905.

1263. Al moge volgens gedaagde hem later zijn gebleken, dat de door eischer opgegeven maat van een gesmeed hek onjuist is geweest, hierin kan geen reden gelegen zijn om aan te nemen, dat tusschen partijen op het oogenblik van het tot stand komen der koopovereenkomst geene wilsovereenstemming bestond of dat de toestemming van gedaagde slechts voorwaardelijk werd gegeven. Gedaagde kan niet volstaan met het stellen van feiten waaruit zou moeten voortvloeien dat zijn toestemming een gevolg was van bedrog of dwaling, doch die feiten moeten rechtens vaststaan.
's Gravenhage 29 Maart 1904.

1264. Wanneer tusschen partijen in confesso is, dat er een koopovereenkomst is gesloten, waarbij de bepaling van den koopprijs is overgelaten aan een derde en dat deze derde de begrooting niet kan of niet wil doen, terwijl de gedaagde zich niet verzet heeft tegen de opvatting van den eischer, dat er dus geen koop heeft plaats gehad, moet worden aangenomen, dat de koopovereenkomst niet tot stand gekomen is.
Alkmaar 16 November 1905.

1265. Indien tusschen partijen is overeengekomen, dat de koop van eenige varkens gesloten zou zijn tegen een bepaalden prijs, mits de marktprijs niet hooger zij, is er geen sprake van eene opschortende voorwaarde, omdat die gebeurtenis niet is toekomstig en onzeker.
Groenlo Kgr. 8 Maart 1904.

1266. Uit de gestelde feiten blijkt, dat er tusschen den eischer met anderen eenerzijds en de door hem opgerichte N. V. anderzijds niet is aangegaan een overeenkomst van koop en verkoop.
's Gravenhage 20 Juni 1906.

1267. De posita van eischeres, die betaling vraagt van goederen, die gedaagde door tusschenkomst van een agent zou hebben gekocht, zijn door de door haar geposeerde geschriften niet bewezen.
Amsterdam 7 October 1904.

§ 2.

1268. Wel heeft gedaagde de door eischeres gestelde overeenkomst ontkend, maar van zijne zijde eene overeenkomst gesteld, die met de eerste geheel overeenkomt, terwijl de daar aan toegevoegde daadzaken niet zijn bevrijdend. Door hare vordering terug te brengen tot het door de rechtbank vast te stellen bedrag heeft de eischeres hare vordering niet veranderd en is die niet geworden, van een onbepaald bedrag. Het geldt hier alleen de vraag hoeveel hout eischeres aan zekeren derde heeft geleverd, niet hoeveel daarvan door dezen voor het werk is geleverd.
Utrecht 18 Mei 1904.

1269. Genus koop. — Toezending van eene factuur door den verkooper aan den kooper eener partij uit een bepaald stoomschip specialiseert den koop in het algemeen niet tot eene bepaalde partij.
's Gravenhage Hof 13 Februari 1905.

1270. Koop en verkoop van een gemeene zaak, door eenige en niet door alle mede-eigenaren, is ex art. 1507 B. W. nietig en heeft geen eigendomsoverdracht tengevolge.
Leeuwarden Hof 1 Juni 1904, vern. Assen 27 October 1903.

1271. Art. 1507 B. W. bedreigt geen absolute nietigheid, maar heeft slechts ten doel den te goeder trouw zijnden kooper te beschermen, wanneer hij bemerkt, dat de verkooper hem den eigendom der verkochte zaak niet zou kunnen verschaffen. Op dat artikel kan door den kooper alzoo geen beroep worden gedaan wanneer de verkooper, geen eigenaar bij het sluiten der koopovereenkomst, eigenaar was toen de overdracht moest plaats hebben.
a Rotterdam 5 Januari 1903.

1272. Rechtskarakter van een zoogenaamden voorkoop in den groentenhandel.
's Gravenhage Hof 23 Februari 1905.

1273. De vordering steunt niet op de overeenkomst van koop en verkoop als in het B. W. is omschreven, maar op een andere, eene overeenkomst sui generis, de zgn. voorkoop, waarbij op den zoogenaamden verkooper, al is hij bij het sluiten van het contract zelf nog geen eigenaar der goederen, de verplichting rust, de in het contract genoemde onroerende goederen eventueel aan den zoogenaamden kooper te leveren. Die overeenkomst is niet verboden, inzonderheid niet bij art. 1507 B. W.
a 's Gravenhage Hof 26 Juni 1905.

1274. Art. 1507 B. W. verklaart wel is waar nietig koop en verkoop van een anders goed, maar noch dit, noch een ander wetsartikel geeft aan hem, die eigenaar beweert te zijn van het verkochte goed, een rechtsvordering tot nietigverklaring der koopovereenkomst, die tusschen andere personen is aangegaan en waar hij geheel buiten staat.
Amsterdam 28 Juni 1905.

§ 3.

1275. Terecht is door den eersten rechter beslist dat het eene „usance" is, althans gebruikelijk tusschen partijen was, dat de verkooper voor scheepsgelegenheid voor vervoer der steenkolen voor rekening van den kooper had te zorgen.
's Gravenhage Hof 11 Mei 1903.

1276. Een koopovereenkomst, aangegaan onder de bepaling „In schip geleverd Sappemeer en omstreken, zoo haast mogelijk, goede gezonde waar, comptante betaling na levering in 't schip" bedoelt levering door inlading in het schip te Sappemeer. Na de inlading waren de gekochte aardappelen geleverd en voor rekening en risico van den kooper.
Leeuwarden Hof 7 December 1904.

1277. Terecht nam de rechtbank als bewezen aan, dat in het algemeen bij koopovereenkomsten, als de onderhavige, met het beding „accept tegen cognossement", gebruikelijk is, dat het cognossement door of van wege den verkooper ter woonplaatse van den kooper aan dezen wordt uitgeleverd tegen acceptatie door den

kooper van door den verkooper op den kooper getrokken wissel.
's Gravenhage Hof 28 December 1905.

1278. Beteekenis der zinsnede in een brief van een kooper luidende: It will not be necessary for you to cable us for funds, as credit with the bankers X will allways be available for you in due time." Wanpraestatie van de zijde van den kooper zoude eerst dan aanwezig zijn, indien de aangewezen bankiers weigerden een gedocumenteerden wissel te accepteeren. Van deze weigering is in deze niets gebleken.
e Amsterdam 28 October 1904.

1279. Onder de „waren" in art. 1554 B. W. worden ook „aardappelen" verstaan. Het artikel maakt geen onderscheid tusschen den verkoop „en gros" en „en détail." De in een koopovereenkomst gebezigde uitdrukking „geleverd in 't schip zoo haast mogelijk" brengt naar den aard der overeenkomst in billijkheid mede, dat, waar die overeenkomst den 30en September gesloten werd, de tijd van afhaling op den 25en Februari d. a. v. was verstreken. Art. 1554 B. W. verbindt aan het vervallen der overeenkomst geene verplichting van den kooper tot schadevergoeding.
Leeuwarden Hof 7 December 1904.

1280. Waar, bij gebreke van verkooper, in casu geen geldige koopovereenkomst is tot stand gekomen, zijn de Antwerpsche contractsconditiën betreffende de beslechting van geschillen tusschen koopers en verkoopers van la Plata maïs niet toepasselijk.
b Rotterdam 5 Januari 1903. — In appel werd bij 's Gravenhage Hof 7 Juni 1904, deze vraag niet onderzocht en geoordeeld, dat het onnoodig was te treden in een onderzoek naar den aard der overeenkomst en te beslissen, dat deze noch koop en verkoop, noch lastgeving daarstelde; voor de berechting der zaak was het voldoende dat in verband met en als gevolg van een overeenkomst, welke dan ook, schadevergoeding werd gevraagd, terwijl des niettemin de vordering werd gebaseerd op onrechtmatige daad.

1281. Bij het beding „cif Rotterdam" is de risico van de reis voor rekening van den kooper, zoodat de verkooper kan volstaan met het bewijs, dat de waar in goeden toestand en op het bedongen gewicht van den molen is afgeladen.
b Rotterdam 21 Juni 1905.

1282. De eischer heeft bewezen dat in casu verkocht is Amerikaansch meel af te laden naar Amsterdam, c. i. f. Amsterdam, betaling tegen overgaaf van documenten. Bij zoodanigen verkoop brengt het algemeen gebruik mede als documenten, waartegen betaling moet geschieden, te leveren, behalve polis van assurantie, zoogenaamde daarvoer- of doorcognossementen.
Rotterdam 20 November 1901.

1283. Bij de gebruikelijke speculatieve koopcontracten van onroerend goed „voor zich of meester," of „voor zich of nader te noemen meester" is de kooper niet van zijn verplichtingen ontslagen door eenvoudig een meester te noemen, maar blijft hij verbonden tot dat die meester, ten tijde voor de definitieve eigendomsoverdracht bepaald, doet wat hij zelf had behooren te doen.
Rotterdam 16 October 1905.

1284. Onder de in deze vaststaande omstandigheden moet worden aangenomen dat, ook zonder contante betaling, eene commissie van 10 °/₀ en 2 °/₀ werd toegestaan. Beding „Ziel 30 Tage" 10 & 2 °/₀.
b Amsterdam 27 Maart 1903.

1285. Geschil naar aanleiding van de bij een koop gemaakte bepaling dat, mocht de kooper binnen zekeren termijn het gekochte weder verkoopen, de helft der winst aan de verkoopers zou komen. Waar onder „winst" in het algemeen het verschil in de verkoopsprijzen is te verstaan, rust op de gedaagden de bewijslast, dat zij onkosten hebben gedaan en arbeid hebben doen verrichten, om de opbrengst te verhoogen.
b 's Gravenhage Hof 27 December 1905.

II § 1.

1286. De verkooper voldoet aan zijne verplichting tot levering der verkochte goederen door deze den kooper gerechtelijk aan te bieden en hem daardoor in de gelegenheid te stellen om ze tot zich te nemen.
a H. R. 22 Januari 1904, Concl. conf.

1287. Een aanbod bij deurwaardersexploit, om de bij dagvaarding genoemde goederen tegen betaling van den koopprijs in de macht en het bezit van den kooper over te dragen is slechts een bereidverklaring tot, maar nog niet de overdracht zelve.
Arnhem Hof 2 Maart 1904.

1288. De verkooper, die het verkochte aan den kooper bij exploit heeft doen aanbieden en, nadat de aanneming was geweigerd, hem daarbij heeft doen aanzeggen, dat hij het verkochte in zijne bij dat exploit aangeduide woning ter beschikking van den kooper houdt en daarna tot betaling heeft doen sommeeren onder herhaalde aanzegging dat het verkochte ter beschikking van den kooper is, met verwijzing naar het vroegere exploit, heeft aan zijn leveringsplicht, voor zoover van hem afhing, voldaan, zoodat hij gerechtigd is den koopprijs te vorderen.
b Rotterdam 5 April 1905.

1289. Een gerechtelijk aanbod van verkochte goederen is alleen dan met levering gelijk te stellen, wanneer als gevolg daarvan de goederen binnen de macht van den kooper althans buiten die van den verkooper zijn gesteld. Is dat niet geschied, dan kan geen betaling van den koopprijs gevorderd worden, anders dan tegen afgifte der vroeger aangeboden goederen.
c Amsterdam 30 Juni 1905.

1290. Waar verkocht is de geheele inventaris eener stoomwaschinrichting, bestaande in stoomketel, machine enz., welke tijdens den verkoop ingemetseld of op andere wijze verbonden waren aan het pand, waarin de zaak werd uitgeoefend, heeft de verkooper die goederen uit te breken en aldus in het bezit des koopers te stellen en kan hij niet volstaan met aan den kooper te vergunnen dit zelf te doen en zich op die wijze in het bezit van het verkochte te stellen.
b Rotterdam 26 Mei 1902.

1291. Uit de wijze waarop contracten met successieve levering, als de onderwerpelijke, tusschen partijen werden uitgevoerd, moet, nu niet blijkt dat eene van de vroegere afwijkende wijze van uitvoering is bedongen, in deze worden aangenomen, dat de woorden „successievelijk als

gewoon" beteekenen: „levering naar behoefte, bedragend in doorsnede circa 100 Kg. per week, op en ingevolge bestelling."

Amsterdam, 27 Februari 1903.

1292. Indien op den geïntimeerde gerust heeft de verplichting om in den waggon te leveren en tevens in verband hiermede om voor waggonruimte te zorgen, kan hij niet gezegd worden aan deze laatste verplichting te hebben voldaan door eerst op den 28 Oct. een waggon tegen den 30 Oct. aan te vragen, waar hij reeds den 21 Oct., door de sommatie tot levering, wist, dat hij dien waggon op den 30 Oct. noodig zoude hebben, zoolang althans niet door hem bewezen is, dat er ook bij tijdige aanvrage zijnerzijds, b. v. bij aanvrage op den 22 Oct., geen waggon op den 30 Oct. beschikbaar zou zijn gesteld, daar eerst in zoodanig geval hij alles zou hebben gedaan, wat hij konde doen, om zich van zijn leveringsplicht te kwijten, en er eerst dan van verhindering daarin door overmacht sprake zou kunnen zijn.

Leeuwarden Hof 7 Juni 1905.

1293. Al mag men aannemen, dat de toepassing van art. 1554 B. W. op genuskoop, ook van steenkolen, niet geheel uitgesloten is, in geval nl. de kolen, door den verkooper ter levering voor een bijzonder geval bestemd en aangewezen, ter afhaling hadden gereed gelegen, en de kooper hiermede in kennis was gesteld, zoo is van laatstgenoemde omstandigheden hier geen sprake en is in het onderwerpelijke geval de schuld van niet-afhaling en niet in handen komen des koopers aan 's verkoopers zijde.

's Gravenhage Hof 11 Mei 1903.

1294. De kooper verkeerde alleen dan door het niet stellen van schepen in wanpraestatie, wanneer de verkooper in staat was die bij aankomst te beladen met de koopwaar, tot welker levering hij verplicht was; eene eenvoudige aanzegging dier levering door den verkooper kan voor die levering niet in de plaats treden.

's Gravenhage Hof 13 October 1902.

§ 2.

1295. Wanneer zijn gekocht niet eene partij rundsvellen, maar 75 rundsvellen, die aan zekere eischen moesten voldoen, volgt uit de aanvaarding van eenige dier — in eens geleverde — vellen, die aan de gestelde eischen voldeden, niet de aanvaarding der overige, die daaraan niet voldeden; de kooper is dus gerechtigd om de conform bestelling geleverde vellen houdende, de overige terug te zenden; met dien verstande altijd, dat hij alleen mag terugzenden vellen, die niet waren van de bestelde qualiteit, niet ook minder goede vellen van die qualiteit.

b 's Hertogenbosch Hof 23 Mei 1905.

1296. Wanneer eene waar geleverd is, welker deugdelijkheid alleen kan blijken door het gebruik, volgt uit de enkele aanneming van het geleverde door den kooper, zonder protest, nog geen goedkeuring. Daarenboven moet den kooper van zoodanige waar de gelegenheid worden gegeven om van het geleverde eenig gebruik te maken, zonder dat dit gebruik als acceptatie mag worden beschouwd.

Rotterdam 18 Februari 1903, vern. bij 's Gravenhage Hof 12 December 1904, voornamelijk omdat de minderwaardigheid der kolen uitwendig kon en moest blijken.

1297. Wanneer de kapitein van het stoomschip, waaraan de kolen geleverd zijn, na anderhalf uur varens, weder op de plaats van vertrek is teruggekeerd om de geleverde kolen in lichters over te laden en door andere te vervangen, kan hij niet gezegd worden met het geleverde genoegen te hebben genomen, terwijl ook de eischeres, koopster, door geen enkele handeling in strijd is gekomen met haar voorgenomen weigering van het geleverde.

Rotterdam 18 Februari 1903, vern, bij 's Gravenhage Hof 12 December 1904, vooral omdat de minderwaardigheid uiterlijk zichtbaar was.

1298. Waar bunkerkolen verkocht zijn — waaronder door partijen verstaan worden kolen van goede qualiteit, waarmede door een zeeschip met normale ketelinrichting stoom kan worden gehouden — klaagt de kooper, die beweert dat hem geen bunkerkolen, maar kolen van mindere qualiteit zijn geleverd, niet over een verborgen gebrek, maar over wanpraestatie, zoodat hij in zijn, op art. 1303 B. W. gegronde, vordering ontvankelijk is.

Rotterdam 18 Februari 1903. — Zie in appel 's Gravenhage Hof 12 December 1901.

1299. Er bestaat eene stilzwijgende goedkeuring der steenkolen, waarop door den kooper niet kan worden teruggekomen, nu de kapitein, na die steenkolen, waarvan de minderwaardigheid uitwendig kon en moest blijken, te hebben ingenomen, den volgenden dag zijn reis aanvaardde.

's Gravenhage Hof 12 December 1904, vern. Rotterdam 18 Februari 1903.

1300. In aanmerking nemende, dat het hier een massen-artikel betreft, zijn de afwijkingen tusschen de proefdrukken en het geleverde van zoo weinig belang, dat niet gezegd kan worden, dat niet behoorlijk zou zijn geleverd.

b Rotterdam 18 November 1903.

1303. Waar gedaagde niet heeft tegengesproken des eischers bewering, dat eerst bij het bloeien der lelies kon blijken, of zij al of niet van de bestelde soort waren, daar mag het feit, dat eischer de lelies niet heeft teruggezonden — gelijk hij dat dan ook na ze aan een afnemer te hebben geleverd niet heeft kunnen doen — niet worden aangemerkt als berusting in of goedkeuring van het geleverde.

's Gravenhage Kgr. 29 December 1902.

1302. Indien gekochte en geleverde goederen van uiterst slechte qualiteit zijn, geeft dit den kooper nog geen recht de overeenkomst van koop op eigen gezag als ontbonden te beschouwen.

Amsterdam 2 Januari 1903.

1303. De drie door de Rechtbank aangevoerde vermoedens voor de goedkeuring der machine door den kooper, steunende op langdurig gebruik, te laat gedane klachten en het niet blijken van vroegere en voortdurend gedane aanmerkingen komen den hove niet afdoende voor om die goedkeuring aan te nemen, wanneer mocht blijken, dat de machine ook bij levering niet voldoen kon aan de eischen bij contract gesteld omtrent arbeidsvermogen en goedkoop verbruik van brandstoffen.

Amsterdam Hof 20 Mei 1904.

1304. De rechtbank heeft ten onrechte

het bewijs geleverd geacht, dat geïntimeerde voldaan heeft aan haar plicht tot levering van de kwestieuze machine, bestaande in een apparaat tot besparing van brandstoffen bij stoomketels. Getuigenbewijs aan appellant op zijn verzoek opgelegd om aan te toonen dat de aangebrachte voorwerpen niet waren de te leveren apparaten en dat zij niet als zoodanig waren geaccepteerd.

a Amsterdam Hof 19 Januari 1906.

1305. Bij een leverantie van ijzeren platen mag, in de klacht over roest en afwijkende dikte door een deskundigen kooper, geen beroep op verborgen gebreken worden gezien; de klacht over afwijkende dikte is een verweer dat de zelfstandigheid der zaak betreft en waarmede wordt ontkend dat geleverd is wat, volgens overeenkomst, moest geleverd worden. Waar de ijzeren platen op 17 Maart 1902 zijn gesteld ter beschikking van den kooper, die op 20 Maart d. a. v. na onderzoek een manco in het gewicht waarnam, zulks dienzelfden dag den verkooper mededeelde en op 24 Maart over afwijkende dikte der platen reclameerde, zonder tot dien 24 Maart van de platen eenig gebruik te maken, mag, uit het bloot feit van het onder zich houden gedurende enkele dagen, geen aanvaarding van het gekochte worden afgeleid. Bij levering van een vrij groote partij ijzeren platen moet den kooper een behoorlijke tijd tot onderzoek worden gelaten; de in deze op 24 Maart gedane klacht over afwijkende dikte mag niet, als tardief, ter zijde worden gesteld, wel daarentegen de op 27 Maart gedane reclame over roest, omdat dit gebrek ook op 24 Maart was waar te nemen en daarover op dien dag niet is geklaagd. Ingaan op een reclame onderstelt bij den verkooper erkenning van de door den kooper beweerde ondeugdelijkheid van het verkochte; waar de verkooper, de leverbaarheid der waar staande houdend en alleen om haar te staven van de aanwezigheid van roest een verklaring geeft, gaat hij daardoor niet op de reclame in. Nu uitdrukkelijk omtrent de levering van platen, ter dikte van 45 m.m. is overeengekomen, kan de levering van platen van 50 m.m. niet goed gemaakt worden met de bewering, dat de geleverde platen meer waard zijn dan de bestelde. Het bewijs omtrent een minimaal verschil, als van 5 m.m. in dikte bij ijzeren platen, kan moeilijk het onderwerp van een getuigenverhoor uitmaken; daarvoor behoort een deskundig onderzoek ingesteld te worden.

Amsterdam 6 Mei 1904.

1306. Waar het gekochte bestemd was om door den kooper weder te worden verkocht, kan het enkele feit, dat de kooper het gekochte, spoedig na ontvangst, ten verkoop zond aan een zijner afnemers, die het hem onmiddellijk als ondeugdelijk terug zond, niet als aanvaarding worden beschouwd.

a Amsterdam 6 October 1905.

1307. Wanneer kooplieden in hunnen handel koopovereenkomsten sluiten met het beding f. o. b. Amsterdam, beteekent dit, zonder dat daaromtrent nader iets behoeft te worden bepaald, in den handel, dat de verkooper heeft te leveren aldaar, aan boord van het schip, bestemd om de goederen te vervoeren naar de plaats van bestemming. Levering aan dat boord doet de verantwoordelijkheid des verkoopers eindigen. De kooper heeft op die plaats en op dien tijd het ter levering aangebodene te onderzoeken en zijn bezwaren in te brengen; die gelegenheid latende voorbijgaan, de goederen aanvaardend en, door ze verder te vervoeren, er over te beschikken, is hij niet meer ontvankelijk in zijn bewering, dat de goederen, ter bestemmingsplaats aangekomen, na onderzoek, niet beantwoorden aan het bij de overeenkomst bepaalde.

Amsterdam 2 Maart 1906.

1308. Verwerping van een beroep op tijdige reclame. Aanvaarding van het gekochte.

Amsterdam 24 Juni 1904.

1209. Het enkel inbrengen van klachten, zonder teruggave, althans ter beschikkingstelling van het geleverde, is onvoldoende om een beroep op aanvaarding af te snijden.

b Amsterdam 21 Juni 1905.

1310. De kooper, die, ondanks reclame over het geleverde, over ongeveer een derde deel daarvan beschikt, verliest daardoor zijn recht over onvoldoende levering te klagen. Indien deze beschikking tijdens de procedure plaats had, of indien zij den rechter eerst bekend wordt nà een door hem gewezen interlocutoir vonnis, behoort op dit vonnis te worden teruggekomen en behooren de reclames over onvoldoende levering alsnog te worden voorbijgegaan.

d Amsterdam 17 Februari 1905, zie ook het interlocutoir Amsterdam 6 Mei 1904.

1311. Waar de plaats der inscheping in casu (naar de uitlegging van het geding) die der „levering" is, moet ook dáár gereclameerd worden, ingeval van aanmerking op de verzendingen. Alle latere reclames vallen buiten aanmerking. Het recht om te reclameeren ten opzichte van te late aankomst der goederen ter plaatse van „bestemming" is dus verwerkt, als die reclame geschied is, nadat die goederen reeds zonder protest der personen daartoe door reclamant aangewezen, verscheept, d. i. in dit geval geleverd zijn.

Arnhem Hof 21 Juni 1905.

§ 3.

1312. Wanneer bedongen is aflading binnen een zekeren termijn van den molen in Amerika, zonder dat een leveringstijd in Nederland is bepaald, zou, zelfs wanneer in verband met het beding „cif Rotterdam," niet moet worden aangenomen, dat de verkooper, binnen den bepaalden termijn afladende, volledig aan zijn verplichting heeft voldaan, in elk geval de verkooper slechts hebben in te staan voor de levering binnen den redelijken termijn na die aflading, waarbij ruimte moet worden gelaten voor de afwisselende omstandigheden der reis.

b Rotterdam 21 Juni 1905.

1313. Bijaldien de leveringstermijnen in het belang van den afnemer zijn bedongen en hij die op zich heeft genomen te leveren, na sommaties in gebreke blijft, is er grond om wanpraestatie zijnerzijds aan te nemen. Als bij de ingebrekestellingen hem telkens nog 3 dagen tijd gegeven wordt om zijn verplichting na te komen, is zulk een termijn, vooral waar 't een handelszaak betreft, niet te kort, ook met het oog op de te leveren zaken en den hem reeds vroeger gestelden tijd.

Arnhem Hof 6 Juni 1906.

1314. Waar geleverd moest worden in Februari of begin Maart, is het tijdstip zoo ruim

omschreven, dat niet is aan te nemen dat een fatale termijn is bedoeld.

c Amsterdam 30 Juni 1905.

1315. Verkoop van 2000 ton steenkolen met beding, dat de levering zal geschieden f. o. b. Grangemouth, gedurende de eerste zes maanden van 1900 iedere 14 dagen 200 ton. Voor de ontvankelijkheid eener vordering tot schadevergoeding wegens verzuim van den kooper de goederen op den bepaalden tijd in ontvangst te nemen is eene ingebrekestelling vereischt.

b Amsterdam Hof 18 November 1904.

1316. Ontbinding eener koopovereenkomst wegens wanpraestatie aan zijde van den kooper. Na genoegenneming met de aanvankelijke uitvoering der (koop) overeenkomst, en door het stilzwijgen te bewaren, niettegenstaande de andere partij (de verkooper) per brief verzocht had om tegenbericht, indien men niet met dat schrijven accoord ging, moest de verkooper wel in de meening gaan verkeeren, dat zijn in dit schrijven vermelde voorstellen betreffende den verderen leveringstijd door kooper waren aangenomen en goedgekeurd. In dit stilzwijgen ligt eene wilsverklaring, waardoor hij tot bedoelde voorstellen is toegetreden. Als eene specificatie gevolgd is na den bepaalden termijn en de verkooper neemt daarmee geen genoegen, is deze tardief en de mora niet gezuiverd.

Arnhem Hof 7 Januari 1903.

1317. Beteekent het beding „franco levering spoor" dat het verkochte koopmansgoed eenvoudig ter beschikking van den kooper gesteld moet worden aan het station van den spoorweg of dat de verkooper het goed moet leveren in den waggon en dat hij dan tevens moet zorgen, dat er waggonruimte beschikbaar zij. Een onderzoek hiernaar door deskundigen bevolen.

Leeuwarden Hof 7 Juni 1905.

1318. Wanneer bij eene koopovereenkomst is bedongen „te leveren vrij aan boord Liverpool" moet in afwijking van de wet Liverpool als overeengekomen plaats van levering worden beschouwd. Wanneer bij een koop met zoodanig beding de kooper vóór de inlading der goederen te Liverpool door den verkooper geene maatregelen heeft genomen om hetzij persoonlijk hetzij door een gemachtigde zijnerzijds tot de levering mede te werken, — moet hij geacht worden te hebben goedgekeurd en te hebben berust in hetgeen de verkooper dienaangaande heeft verricht. Te niet gaan der lading voor aankomst.

Amsterdam Hof 23 October 1903, na een interl. van 14 November 1902 (waarbij een onderzoek door deskundigen) naar den zin waarin de handel voormelde clausule en die „vrij aan boord" opvat), vern. Amsterdam 11 Januari 1901.

1319. Bij verkoop met levering f. o. b. Amsterdam, is de verkooper verplicht de waar, op zijn kosten, ter beschikking van den kooper te stellen aan boord van schip of boot te Amsterdam, hem door den kooper aangewezen. Die aanwijzing kan alleen dan worden gemist, als het bedoelde vervoermiddel zoozeer door de omstandigheden wordt aangewezen, dat de verkooper, ook zonder nadere aanduiding, weet waaraan hij zich te houden heeft en welk vervoermiddel door den kooper is gewild. In dit geval is het beding f. o. b. niet op te vatten in dien engen zin, dat de verkooper de waar slechts aan boord van schip of boot, met uitsluiting van elke andere wijze van verzending, behoefde te leveren; de verkooper had integendeel ook gevolg te geven aan 's koopers verlangen om de goederen aan het ontvangkantoor eener spoorwegmaatschappij aan te bieden, mits dit voor hem geen meerdere kosten met zich bracht. Waar de verkooper eerst bij brief toezending per spoor verlangd hebbend, daarna bij exploit tot levering sommeert, zonder van dat vroegere verlangen melding te maken, keert hij terug tot het oorspronkelijke contractueele standpunt „levering f. o. b." Onder deze omstandigheden kan de aanwijzing van scheepsboord niet worden gemist in de sommatie en deze dus niet als eene behoorlijke ingebrekestelling worden aangemerkt.

Amsterdam 9 December 1904.

§ 4.

1320. De kooper behoeft wel in het algemeen de gekochte zaak niet in ontvangst te nemen, doch hij is daartoe wel verplicht, wanneer bepaald is, dat het transport vóór zekeren datum zal plaats hebben, terwijl, waar de betaling bij het transport moest plaats hebben, de sommatie om daartoe mede te werken, tevens een sommatie tot betaling was.

a Rotterdam 5 Januari 1903.

1321. Bij zoogenaamde leverantie-contracten, waarbij levering naar behoefte en ingevolge bestelling is bedongen, heeft de kooper geen algeheele vrijheid niet te bestellen; bij gebreke van bestelling is de verkooper bevoegd over te gaan tot levering van het nog niet afgenomene en bij weigering zich door aanbod en opslag te bevrijden, hetgeen echter slechts geldt, indien de termijn, voor uitvoering van het gansche leverantie-contract bedongen, is verstreken; zoolang die termijn nog voortloopt, heeft de kooper, ingevolge de overeenkomst, het recht de geheele gekochte partij in gedeelten te ontvangen.

Amsterdam 27 Februari 1903.

1322. Waar het hof door uitlegging der tusschen partijen, beiden kooplieden, gesloten overeenkomst van koop en verkoop, alzoo feitelijk, beslist, dat het opgeven en volvoeren van verzendingsorders is eene contractueele verplichting van den kooper, eischer in cassatie, is, waar eveneens feitelijk is beslist, dat door den kooper aan die verplichting niet is voldaan, de ontvankelijk-verklaring en toewijzing der hierop gegronde vordering tot ontbinding der overeenkomst met schadevergoeding niet in strijd met de bij het eerste middel aangehaalde artikelen.

b H. R. 6 November 1903, Concl. conf.

1323. Verkoop van een inventaris, die zich bevindt in de door den beweerden verkooper gehouden tapperij, welke inventaris de pretense kooper heeft geweigerd in ontvangst te nemen. De wet verplicht den kooper nergens om het door hem gekochte aan te nemen, tenzij een bepaald beding hem daartoe bindt. Art. 1554 B. W. kan hiervoor door den verkooper niet met vrucht worden ingeroepen, omdat hier van een verplichting tot „afhaling" de rede niet is.

Arnhem Hof 14 Februari 1906.

§ 5.

1324. Wanneer A verkoopt met het be-

ding „te factureeren door B" heeft A en niet B het recht om nakoming der overeenkomst of hare ontbinding bij wanpraestatie te vorderen.
Amsterdam Hof 5 Januari 1903.

1325. De kooper eener machine, waarvoor een leveringstermijn van 4 à 6 weken is bedongen, kan niet bij niet-levering binnen dien termijn, bij deurwaarders-exploit den verkooper rechtsgeldig doen aanzeggen, dat hij zich ontslagen acht als kooper en de machine eventueel niet zal ontvangen. Dat exploit wordt echter weder buiten effect gesteld als de kooper 2 dagen daarna bij exploit den verkooper weder laat sommeeren om alsnog binnen 2 dagen te leveren, thans onder bereidverklaring zijnerzijds om alsnog te ontvangen. In casu zijn 2 dagen een behoorlijke termijn.
c 's Hertogenbosch 13 Januari 1905.

1326. Ingebrekestelling. — Levering franco boord Amsterdam of Rotterdam. Door het niet voldoen aan de sommatie van den verkooper om op te geven waar het verkochte geleverd moest worden, werd de verkooper wel buiten de mogelijkheid gesteld om zich aan zijne uit bovenvermeld beding voortvloeiende, verplichting te houden, maar daaruit volgt niet dat de verkooper tot betaling van den koopprijs kon sommeeren, zonder op eenige wijze het verkochte ter beschikking van den kooper te stellen.
a Amsterdam 9 October 1903.

III § 1.

1327. Indien bij de sommatie om tot transport over te gaan van een gekocht, in gebruik genomen en afgepaald grondstuk de kooper zich bereid verklaart overeenkomstig den geconvenieerden eenheidsprijs zooveel meer aan den verkooper te betalen als bij eventueele hermeting mocht blijken dat bedoelde grond grooter was dan door den kooper opgegeven was, volgt daaruit niet, dat partijen het nog niet eens waren over het bedrag van den koopprijs maar alleen dat de kooper over kleine verschillen geen moeite wilden maken. De weigering van den verkooper om juridiek te leveren moet dus als ten onrechte gedaan beschouwd worden, zoodra de kooper de door hem gestelde grootte en bij ontkentenis ook de eenheidsprijs zal hebben bewezen.
b Arnhem Hof 31 December 1902.

§ 2 A.

1328. Betaling in geld kan niet worden gevorderd, waar gedaagde zich had verbonden tot betaling met een driemaands accept.
b Amsterdam 27 Juni 1902.

1329. De verkooper van een zeker en bepaald voorwerp heeft het recht niet om den koopprijs te vorderen vóór de levering, tenzij zulks uitdrukkelijk ware overeengekomen.
Middelburg 6 April 1904.

1330. De kooper is niet ontslagen van zijne verplichting tot betaling, ook al voldoet de verkooper niet aan zijne verplichting tot verdere levering.
's Gravenhage 15 October 1901, vern. bij 's-Gravenhage Hof 11 Juni 1903, om andere redenen.

1231. Hier te lande is het bestendig gebruikelijk, dat, wanneer door een steenfabrikant steenen op crediet worden verkocht, de betaling moet plaats hebben 3 maanden na levering, zoodat een nadere ingebrekestelling in dezen in ieder geval was overbodig en de vordering tot betaling van de koopsom ontvankelijk is.
Heerenveen 19 December 1902.

1332. Waar is gekocht met beding van betaling door middel van driemaandswissel, door een aangewezen bankier, tegen overgave van verschepingsdocumenten te accepteeren en de kooper er tevens voor instond, dat die bankier te zijner tijd de wissels zou honoreeren, volgt daaruit niet de uitdrukkelijke verplichting van den kooper om den bankier vooraf tijdig van het voor de acceptatie benoodigde fonds te voorzien. Art. 1352 B. W. Ontzeggen van den eisch.
a Amsterdam 28 October 1904.

1333. Een kooper, die betaling heeft toegezegd op vertoon van een behoorlijk cognossement, kan die betaling bij vertoon van een naar den vorm behoorlijk cognossement niet weigeren op grond dat de goederen niet volgens bestelling zijn. Het cognossement voldoet in casu aan de vereischten der wet, al hield het niet de maten der gekochte goederen (deuren) in.
's Hertogenbosch 21 Mei 1902.

1334. Wanneer bij koop op monster na de ontvangst van monsters de (pretense) kooper zijnerzijds de waar (in opslag) te koop laat aanbieden, ja die zelf daarna verkoopt (zijn kooper nam evenwel de waar na bezichtiging niet aan), alzoo er over beschikt, is hij niet gerechtigd de betaling dezer feitelijk door hem goedgekeurde waar te weigeren. Geen verandering wordt hier in teweeggebracht, bij aldien de verkooper na de tardieve klachten van den kooper over de kwaliteit, hieraan eenigszins wenscht tegemoet te komen, door een schikkingsvoorstel te doen, dat niet wordt aangenomen. Een dergelijk voorstel laat de rechten van partijen onverkort.
Arnhem Hof 28 October 1903.

§ 2 B.

1335. De verkoopster van een onroerend goed kan, waar geen beroep is gedaan op het ontbreken der feitelijke inbezitstelling, betaling der koopsom vorderen, zonder dat tevens de in art. 671 B. W. tot het verkrijgen van den eigendom der verkochte zaak omschreven overdracht plaats had en zonder dat die levering door haar bij de dagvaarding met het instellen der vordering tot betaling werd aangeboden.
b H. R. 13 Januari 1905, Concl. conf., vern. Arnhem Hof 24 Februari 1904.

1336. Waar een fabrikant zich verbonden heeft om, zoolang de relatie tusschen partijen voortduurde, aan zijn afnemer te leveren tot een „stilstaand" bedrag van f 1000.— en slechts over het boven dat bedrag geleverde te disponeeren, kan hij, waar zijn afnemer zich niet bij machte verklaart om het boven de f 1000.— geleverde te betalen, wel de ontbinding dier overeenkomst vragen, maar niet het geheele geleverde bedrag opvorderen.
a Rotterdam 6 Januari 1904.

1337. De verkooper, die de verkochte goederen gerechtelijk aan den kooper heeft doen aanbieden, met sommatie ze tegen betaling in ontvangst te nemen, is bevoegd op dien grond betaling te eischen tegen afgifte van de waar.
's Gravenhage Hof 20 April 1903, bev. Rot-

terdam 8 Januari 1901. De cass. tegen het arrest is verw. bij *b* H. R. 27 November 1903, Concl. conf. beslissende, dat voldoende is een aanbod der goederen onder bereidverklaring van overgifte tegen betaling, ook zonder opslag om ze ter beschikking te stellen.

1338. De verkooper, die het verkochte aan den kooper gerechtelijk heeft doen aanbieden, heeft, bij weigering van den kooper om het aangebodene te ontvangen, zijnerzijds aan zijn leveringsplicht voldaan en kan daarna den koopprijs vorderen, zonder verplicht te zijn daaraan een bereidverklaring tot afgifte der waar te verbinden.

Rotterdam 10 Mei 1905.

1339. Al is een kooper niet verplicht het gekochte in ontvangst te nemen, zoo is toch eene tegen hem ingestelde vordering van den verkooper tot betaling van de koopsom tegen behoorlijke kwijting en aanneming der levering van het gekochte ontvankelijk, daar de verkooper, tegenover de door hem gevorderde nakoming der overeenkomst, aanbiedt aan zijne verplichting tot levering, voor zoover die van hem afhangt, te voldoen. De vordering evenwel afgewezen, omdat de voorwaarde, die de overeenkomst zoude doen vervallen, in vervulling is gekomen.

Arnhem 8 Januari 1903.

IV.

1340. In casu heeft de gedaagde, met den koop van des eischers huis en winkelzaak, ook het recht verkregen om voor die zaak des eischers naam te voeren, ook in filialen, zoodat de daartegen gerichte vordering aan den eischer moet worden ontzegd, voorzoover de zaken betreft door gedaagde zelve gedreven. Die vordering moet worden niet-ontvankelijk verklaard voorzoover zij betreft twee zaken, welke de eischer zelf stelde, dat de gedaagde aan derden had overgedaan.

a Rotterdam 20 Maart 1905.

1341. De wet onderscheidt tusschen de twee hoofdverplichtingen van den verkooper: de levering en de vrijwaring. De levering omvat niet slechts verschaffing van het recht van eigendom door de overschrijving, maar ook het verschaffen van het feitelijk bezit. In deze laatste verplichting is deze laatste verplichting is de verkooper te kort geschoten, doch is zijn verkooper gehouden hem te vrijwaren voor de gevolgen eener veroordeeling.

Utrecht 11 Mei 1904.

1342. De subsidiaire vordering tot ontbinding der overeenkomst op grond van wanpraestatie ten aanzien der pretense garantie van zekere wekelijksche verdiensten, niet-ontvankelijk verklaard, op grond dat ter beoordeeling der opbrengst een redelijke termijn zou moeten worden in acht genomen, wat in casu niet was geschied, zoodat gedaagde toch niet aan de sommatie zou hebben behoeven te voldoen.

Tiel 17 Maart 1905.

1343. Ofschoon vaststaat de koop, levering en betaling van den landauer, het beding „met twee jaar garantie" en de gestelde beschadigingen binnen den garantietijd buiten de schuld des koopers, heeft deze niet het recht om op grond der uit de beschuldiging blijkende ondeugdelijkheid des landauers tegen teruggave daarvan den koopprijs terug te vorderen. Het beding „met twee jaar garantie" sluit toch alleen in de verbintenis van den verkooper om gedurende twee jaren kosteloos te herstellen alle beschadigingen, die buiten schuld van den kooper aan het verkochte ontstaan, en om voor het verkochte, indien dit binnen twee jaar geheel ondeugdelijk mocht blijken, een nieuw te leveren.

Arnhem 15 Juni 1903.

1344. Waar de verkooper er voor instond, dat het verkochte rund zou kalven, althans uitgeteld zou zijn op zekeren datum, is hij verplicht om de schade door den kooper geleden tengevolge van het kalven op een later tijdstip, te vergoeden. Art. 1519 B. W.

KOOPHANDEL.

272. Het eenmaal koopen van niet-rentegevende effecten, met het doel die weder te verkoopen, levert, zonder meer, geen handelsdaad op.

b Amsterdam 27 November 1903.

273. Het nemen van aandeelen in eene naamlooze vennootschap is niet eene daad van koophandel en mitsdien de vordering tot volstorting van die aandeelen geene zaak van koophandel.

a H. R. 2 December 1904, Concl. conf.

274. Het overnemen eener handelszaak met het doel die affaire zelf daarna te drijven is geen daad van koophandel, ook niet wanneer de affaire werkelijk door den kooper is uitgeoefend.

a 's Gravenhage Hof 27 April 1903.

275. Het door een eigenbouwer koopen van schoorsteenmantels, ter plaatsing in eigen huizen, is geen handelsdaad, omdat die koop niet is geschied om die schoorsteenmantels weder te verkoopen, noch om het gebruik daarvan te verhuren, aangezien zij, na het stellen, onroerend worden en dus ophouden „waren" te zijn.

a Amsterdam 13 Januari 1905.

276. Aan de zijde van den gedaagde, een landbouwer, die op zijn land staande boomen verkocht, was niet een daad van koophandel, waaraan niets wordt gewijzigd door het feit, dat zijn medecontractanten, de eischers, kooplieden waren. Art. 1935 B. W.

b 's Gravenhage Hof 29 Juni 1903.

277. Het sluiten van een zoogenaamd buitengerechtelijk accoord is eene zuivere bur-

gerrechtelijke handeling; het geven van ontheffing van schuld geen daad van koophandel.
Almelo 10 Juni 1903.

278. Onder de verhuringen van schepen in art. 4 no. 7 Kh. zijn ook begrepen die van schepen uitsluitend bestemd voor de binnenvaart. Bevoegdheid der rechtbank aangenomen.
c 's Gravenhage Hof 27 Juni 1904, vern. 's Gravenhage 23 Februari 1904. De cass. is verworpen bij *b* H. R. 11 November 1904, Concl. conf.

279. Het aannemen van werken is in het algemeen niet een handelszaak en te dezen zijn geene bijzondere opgaven gedaan, waaruit dit handelskarakter zou voortvloeien.
a 's Gravenhage Hof 19 Januari 1903.

280. Ofschoon niet elke daad van een aannemer als daad van koophandel kan worden aangemerkt, blijkt echter uit de omstandigheden, dat in deze zijne handelingen waren daden van koophandel, en is dus de rechtbank bevoegd.
b Utrecht 15 November 1905.

281. Eene maatschappij, opgericht als naamlooze vennootschap, die ten doel heeft „het fabriceeren van turf en den verkoop daarvan, alsmede het door middel van ontginning zooveel mogelijk voordeel trekken uit hare gronden" heeft ook ten doel: het koopen van veen om dit bereid als turf weder te verkoopen, is dus eene handelsonderneming en eene naamlooze vennootschap in den zin van ons W. v. Kh.
Arnhem Hof 20 Juni 1906.

282. De actie tot ontbinding, spruitende uit het niet nakomen van eene verplichting uit een daad van koophandel is niet eene zaak van koophandel.
's Gravenhage 15 October 1901. — Anders implicite in appel 's Gravenhage Hof 11 Juli 1903.

283. Eene coöperatieve vereeniging, die volgens hare statuten zich ten doel stelt gemeenschappelijke bereiding van de melk der koeien van hare leden door de exploitatie eener stoomzuivelfabriek, oefent geene handelsonderneming uit, weshalve eene tegen haar ingestelde vordering geene zaak van koophandel, maar eene gewone burgerlijke rechtsvordering is.
Zieriekzee 23 Jannari 1906.

284. Waar vaststaat dat de eischer was des gedaagden agent te Amsterdam om diens fabrikaat te verkoopen, was hij diens bediende, in wiens dienst en ter zake van wiens handel hij is werkzaam geweest; de gesloten overeenkomst betrof dus den handel des eischers en een handeling van den gedaagde, in zijne betrekking van koopman, zoodat de vordering tot betaling van verdiende provisie een handelszaak is. Gesteld des gedaagden betoog over de vraag, waar de overeenkomst moet geacht worden te zijn gesloten en waar moet worden betaald, ware juist, dan nog zou dit de bevoegdheid der rechtbank niet in den weg staan, omdat art. 314 Rv. bedoelt om in handelszaken de bevoegdheid van den rechter uit te breiden, geenszins om de bevoegdheid, die hij anders in gewone burgerlijke zaken bezit, te beperken; nu vaststaat dat eischer te Amsterdam woonachtig is en de gedaagde geene bekende woonplaats in het Koninkrijk heeft, heeft de eischer dus, waar het hier een zuiver persoonlijke zaak geldt, den gedaagde terecht voor de rechtbank te Amsterdam gedagvaard en is de voorgestelde exceptie van onbevoegdheid af te wijzen.
a Amsterdam 6 Mei 1903.

285. Vermits vaststaat dat het in deze geldt eene overeenkomst van koophandel, is de bij de ontbinding dezer overeenkomst toegewezen schadevergoeding eene handelsschuld, tot verhaal waarvan art. 586 n°. 1 Rv. lijfsdwang tegen kooplieden toestaat.
b H. R. 6 November 1903, Concl. conf.

Aanb. en Aann. 279.	*Lijfsdwang* 285.
Affaire 274.	Ontb. en nak. o. k. 282.
Competentie Bz. 278, 280.	*Orderbiljet.*
Dagv. Bz.	*Prov. executie.*
Effecten 272.	Vennootschap 273, 281.
Get. bew. Bz. 276.	

KOOPMAN.

209. Een kweeker is geen koopman in den zin der wet.
Groningen 30 September 1904.

210. De verver als zoodanig is niet een koopman. Door het tegendeel te beslissen is in het bestreden vonnis geschonden art. 3 Kh. in verband met art. 1640 B. W.
d H. R. 15 Juni 1906, Concl. conf., vern. Arnhem 30 October 1905.

211. Waar de rechtbank in het algemeen terecht aannam, dat een aannemer is iemand, die er zijn beroep van maakt bouwmaterialen te koopen o. a. om ze weder te verkoopen, rustte het bewijs, dat de tegenwoordige eischer bij uitzondering zijn beroep op andere wijze zoude uitoefenen, op dezen.
H. R. 22 December 1905, Concl. conf.

Bekentenis Sz.

KOOPMANSBOEKEN.

261. Art. 6 Kh. schrijft niet voor dat een koopman één dagboek moet houden; meerdere boeken, mits volgens de voorschriften van dit artikel ingericht, kunnen te samen zijn dagboek vormen.
Almelo 10 Juni 1903.

262. Onder „handeling" in art. 10 Kh. is niet te verstaan al het bij dagvaarding gestelde, maar slechts de rechtsband, waarop de vordering is gegrond; waar in deze de gestelde koopovereenkomst, alleen wat den prijs aangaat, betwist wordt, is boekenbewijs dus toelaatbaar.
a Amsterdam 27 November 1903.

263. Art. 10 Kh. bedoelt met „niet geheel ontkende handeling" de bepaalde handeling, de bepaalde overeenkomst waarom het gaat.
b 's Gravenhage Hof 25 Juni 1906.

264. Door art. 12 in verband met art. 13 Kh. is den rechter wel eene bevoegdheid gegeven, maar niet eene verplichting opgelegd.
a H. R. 8 Mei 1903, Concl. conf.

265. Art. 12 Kh. geeft den rechter wel eene bevoegdheid, maar legt hem niet eene verplichting op. Veelmin volgt zoodanige verplichting uit art. 13 van hetzelfde wetboek, dat alléén de gevolgen regelt van het niet voldoen aan het rechterlijk bevel tot openlegging van boeken.
a H. R. 13 Februari 1903, Concl. conf.

266. Onjuist is de bewering, dat in het geval van art. 12 K. een partij niet openlegging van hare eigen boeken, maar alleen van die der wederpartij zou kunnen vragen.
Rotterdam 3 December 1902.

267. Art. 1919 B. W., een uitzondering

bevattende op den algemeenen, uit de artt. 1912 en 1918 B. W. blijkenden rechtsregel, dat men voor zichzelf door zijn geschrift geen bewijs scheppen kan, moet zonder uitbreidende uitlegging verklaard worden. Afwijzing der vordering, om tot boekenbewijs te worden toegelaten, waar de eischeres hare vordering in haar geheel heeft te bewijzen.

a Amsterdam 4 Februari 1903.

268. Een schuldeischer, die een vordering ten laste van het faillissement, in casu door den eenigen aansprakelijken vennoot, gebaseerd op het niet doen eener storting door den failliet als commanditair vennoot, mag ten bewijze dier storting geen beroep doen op de boeken dier commanditaire vennootschap. Dat bewijs komt in geval van faillissement alleen toe aan de schuldeischers tegenover den gefailleerde en bovendien is beroep op de boeken, die niet behooren tot het faillissement, niet geoorloofd.

Maastricht 13 Mei 1904. — In appel werd bij 's Hertogenbosch Hof 16 Mei 1905 het verzoek tot openlegging der boeken voorbijgegaan, omdat niet bewezen was het ontkende feit, dat de wederpartij in het bezit was der boeken. — Zie in cass. H. R. 9 Februari 1906, Concl. conf.

269. Ook al staat vast dat de koopman gewoon was aan de tegenpartij leveringen op crediet te doen, zoo kan, wanneer de koopman overleden en zijn boedel failliet verklaard is, door den curator geene bevestiging van de echtheid der vordering onder eede geschieden.

a Rotterdam 22 September 1902.

270. Waar de erflaatster, hoezeer in algeheele gemeenschap gehuwd met een der leden eener vennootschap onder firma, niet was deelgenoote of medegerechtigde in die vennootschap, hebben hare rechtverkrijgenden niet het recht, evenmin als zij zelve dit had, om mededeeling der vennootschappelijke boeken te vragen. Zin en beteekenis van art. 11 Kh.

a 's Hertogenbosch Hof 10 April 1906.

Command. venn. 268. Huw. gemeensch. 270.
Dagboek 26. Vennootschap 268.
Faillissement 268 v.

KOPPELARIJ.

1. In de bewezenverklaring van het tot het misdrijf van art. 250 2° Sr. vereischte opzet ligt opgesloten de verwerping der verdediging van de beklaagde, dat zij den jeugdigen leeftijd van het in de dagvaarding bedoelde meisje niet had opgemerkt.

a H. R. 30 Januari 1905, Concl. conf.

2. Art. 250, 2° Sr. van „minderjarige" sprekende, verwijst reeds hierdoor naar de burgerlijke wet, waar dit onderwerp (van minderjarigheid) opzettelijk wordt behandeld. Verlaging van de leeftijdsgrens der minderjarigheid brengt vanzelf mede beperking der toepasselijkheid van genoemd strafwetsartikel.

Arnhem Hof 19 Juni 1906, waartegen cf. het arrest van verwijzing *c* H. R. 17 April 1906, Concl. conf.

KORT GEDING.

146. De president der arrondissementsrechtbank is bevoegd een in strijd met een gesloten overeenkomst gelegd beslag op te heffen.

Utrecht, 17 November 1904.

147. Tegen een vonnis door een Raad van Justitie in hooger beroep bij verstek gewezen, staat slechts open cassatie in het belang der wet, niet het rechtsmiddel van verzet. De president der rechtbank is bevoegd in kort geding hieromtrent zijn oordeel uit te spreken, wanneer staking der executie bij voorraad is gevorderd.

Amsterdam Kgd. 22 Maart 1905.

148. Bevoegdheid van den president der arrondissements-rechtbank, recht sprekende in kort geding uit kracht van art. 289 Rv. De beslissing, dat een verzoek om schorsing van een ter uitvoering van het beding van art. 1223 B. W. aangekondigden verkoop, waarin alleen is te zien een vermomd verzoek om uitstel van betaling, ligt buiten het kader der praesidiale rechtsmacht, strookt met voormeld art. 289, terwijl de gronden, die het Hof in zijn bestreden arrest leidden tot deze beslissing, zijn van feitelijken aard en dus onttrokken aan toetsing in cassatie.

a H. R. 27 November 1903, verw. de cass. tegen Arnhem Hof 25 Augustus 1903. De Concl. O. M. strekte tot vernietiging van het arrest, omdat, waar een actie tot nietigverklaring van de koopovereenkomst, krachtens welke art. 1223 B. W. werd toegepast, was ingesteld, het Hof had behooren te onderzoeken of met het oog op de terugwerkende kracht van art. 1488 B. W. het belang van partijen een onverwijlde voorziening bij voorraad vorderde.

149. De President is in kort geding bevoegd de schorsing te gelasten van een door een hypotheekhouder aangezegden verkoop, op grond dat de houder eener grosse eener hypothecaire geldleening, waarbij den eersten hypotheekhouder het voorrecht bij art. 1223 B. W. werd verleend, daarin bezit een executorialen titel, en ook op grond dat het hier geldt een onverwijlde voorziening bij voorraad.

b 's Gravenhage Hof 4 Januari 1904, bev. in zooverre Dordrecht Kgd. 26 September 1903, doch overigens ten gronde het vonnis vernietigende, op grond dat de eischer niet naar eisch van rechten had bewezen of waarschijnlijk gemaakt de beweerde kwijtschelding.

150. Door het laatste lid van art. 820 Rv., bijgevoegd om de strijdvraag tot beslissing te brengen hoe lang de voorloopige beschikkingen van den President hare kracht behouden, wordt niet gederogeerd aan de bepalingen van art. 289 vgg. Rv., omdat de nieuwe wetsbepaling niet de strekking heeft om, als naar aanleiding van bedoelde beschikkingen partijen in lite zijn, aan een harer het recht te ontnemen om de andere in kort geding op te roepen en de staking der executie te vragen totdat de rechtbank omtrent de strijdvraag zal hebben beslist.

Amsterdam 15 Februari 1905.

151. Een zaak kan niet door den President in kort geding worden behandeld, wanneer die zaak over hetzelfde onderwerp met dezelfde conclusie en tusschen dezelfde partijen reeds bij de Rechtbank aanhangig is.

's Gravenhage 14 April 1905.

152. Tegenover de ontkentenis van eischer heeft gedaagde aangeboden door getuigen te bewijzen de door hem aangevoerde gronden van vrees voor verduistering. Het kort geding biedt echter geen gelegenheid tot het hooren van getuigen. Daarom zijn partijen verwezen naar de gewone wijze van rechtspleging.

Utrecht Kgd. 27 October 1905.

153. Bij een geschil, gegrond op de ontkenning eener uitdeelingslijst, als een in het faillissement opgemaakte, is de President der Rechtbank bevoegd te oordeelen over de vordering tot schorsing van de krachtens die lijst aangekondigde uitbetaling en heeft hij terecht de gevraagde schorsing bevolen.

Amsterdam Hof 22 Juli 1903, bev. Amsterdam 9 Juni 1903.

154. Eischeres heeft nimmer aangetoond, dat zij het recht heeft om rails op eens anders grond te hebben, daar gedaagde de door haar voorgangster met eischeres gesloten overeenkomst heeft overgenomen. De vordering in kort geding tot staking van het opbreken van rails praejudicieerd de hoofdzaak niet.

's Gravenhage 4 Mei 1905.

155. De exceptie van onbevoegdheid van den voorzitter te Haarlem, om in casu te beslissen, waar de verkoop was geannonceerd te Papendrecht en de goederen behooren tot een onder het ressort der Dordrechtsche Rechtbank opengevallen faillissement, verworpen.

Haarlem 5 November 1903.

156. In casu moet het verzoek tot schorsing van een executorialen verkoop krachtens hypotheek worden afgewezen, omdat het door eischeres tot grondslag harer vordering gelegde bezwaar niet opweegt tegen de in de beslissing opgenoemde nadeelen aan eene schorsing verbonden.

Haarlem 5 November 1903.

157. Daar het verzet van den geëxecuteerde de voortzetting der executie niet stuit, was de 1e hypotheekhouder, die het verbonden onroerend goed, krachtens onherroepelijke volmacht, had verkocht en uit de opbrengst, na zichzelven te hebben voldaan, ook nog den 2en en 3en hypotheekhouder kon voldoen, bevoegd niettegenstaande het daartegen gedaan verzet, met de uitbetaling voort te gaan. De voorzitter der rechtbank is niet bevoegd in kort geding dat verzet op te heffen en den 1en hypotheekhouder bevoegd te verklaren met de uitbetaling voort te gaan alleen op grond, dat deze zulk eene rechterlijke machtiging meende noodig te hebben. Het is alleen de geëxecuteerde, die de bevoegdheid heeft in kort geding de schorsing der executie te vragen.

Utrecht Kgd. 22 Mei 1903.

158. Vordering tot schorsing eener aangekondigde veiling. — Belang van partijen. — Beteekenis van art. 292 B. W.

a Amsterdam Hof 28 November 1902, vern. Amsterdam 10 October 1902, waarbij de schorsing was bevolen.

159. De president der rechtbank is bevoegd tot kennisneming van eene vordering tot opheffing van lijfsdwang nu de gijzeling heeft plaats gehad niet krachtens vonnis, doch krachtens bevel van den president der rechtbank. Het belang van den eischer vordert hier eene onmiddellijke voorziening bij voorraad.

Rotterdam Kgd. 18 December 1905.

160. Waar de eischer reeds heeft een executorialen titel, krachtens welke hij afgifte van het bedoelde kind kan vorderen, is hij niet ontvankelijk in zijne vordering om een tweeden te erlangen.

Rotterdam Kgd. 18 Mei 1905.

161. De president der rechtbank is niet bevoegd om — hangende eene zelfde vordering tusschen de zelfde partijen met dezelfde conclusiën voor de rechtbank — van eene zaak kennis te nemen en daarin eene beslissing te geven, waardoor hij op de beslissing der rechtbank zou vooruitloopen.

's Gravenhage Hof 22 Juni 1905.

Comp. Bz. 146, 151, 155, 161.
Cons. beslag 152, 161.
Executie 146 v., 153.
Exec. beslag 146.
Faillissement 153, 155.
Hypotheek 148 v., 155 v.
Lijfsdwang 159.
Openb. verkoop 158.
Scheid. v. tafel en bed 150.

KORTING OP PENSIOEN, Z. EXECUTOIR BESLAG, FAILLISSEMENT, PENSIOENEN.

KOSTELOOZE PROCEDURE.

465. Volgens art. 857 Rv. behoeft een verzoekschrift tot toelating om kosteloos te procedeeren slechts de voordracht der daadzaken en summiere opgaven van de gronden der vordering te bevatten, maar niet de middelen en het onderwerp van den eisch, zooals bij eene dagvaarding op straffe van nietigheid is voorgeschreven, noch feiten en omstandigheden, waaruit zou kunnen blijken, dat de verzoeker in de in te stellen vordering ontvankelijk is.

a Amsterdam 3 Januari 1906.

466. In deze zijn de bij de dagvaarding aangegeven gronden der vordering niet in strijd met, noch in hoofdzaak afwijkend van de bij art. 857 B. Rv. vereischte summiere opgave der gronden van het verzoekschrift om toelating tot kostelooze procedure.

b Amsterdam 26 Mei 1905.

467. Een kosteloos geprocedeerd hebbende partij, die bij vonnis werd in 't ongelijk gesteld, van dat vonnis wenscht te komen in hooger beroep en ook dan gratis wenscht te procedeeren, heeft geen recht om afgifte van een kostelooze grosse van dat vonnis te eischen, ten einde deze te kunnen overleggen bij de opnieuw aan te vragen gratis admissie.

Leeuwarden 1 Maart 1905.

468. Volgens art. 865 Rv. behoeft de partij, die in het vonnis berust en niet wenscht voort te procedeeren, doch door de tegenpartij voor den hoogeren rechter wordt geroepen, voor hare kostelooze verwering in hooger beroep geen nieuwe toelating, indien zij in eersten aanleg gratis admissie heeft verkregen, hetgeen ook geldt voor het krachtens art. 339, 2e lid, van voormeld wetboek ingesteld incidenteel beroep.

d H. R. 13 Januari 1905, Concl. conf.

469. Art. 865 Rv. is niet toepasselijk op request-civiel.

Leeuwarden Hof 13 April 1904.

470. Onder „hooger beroep" is in art. 875 Rv. elk beroep op een hoogeren rechter, dus ook het beroep in cassatie, begrepen.

a H. R. 8 Januari 1904, Concl. conf.

471. In art. 875 Rv. omvat de uitdrukking „hooger beroep" elk beroep op een hoogeren rechter, alzoo ook het beroep in cassatie. Het artikel is ook toepasselijk op eene uitspraak, waarbij de rechter zich onbevoegd verklaart om recht te doen op een verzoek tot toelating om kosteloos te procedeeren.

a H. R. 27 December 1904, Concl. conf., waarbij het beroep in cass. tegen Assen 11 October 1904 niet-ontvankelijk werd verklaard. — Bij Leeu-

warden Hof 21 Januari 1905, Concl. contr., werd op een gelijktijdig tegen hetzelfde vonnis ingesteld hooger beroep de rechtbank te Assen bevoegd verklaard om op het indiende verzoekschrift te beschikken en de zaak aan haar teruggewezen.

472. De vergunning om kosteloos te procedeeren bepaalt zich tot dengeen, die haar heeft verkregen, doch vormt geen recht, behoorende tot den boedel des verkrijgers, dat op de erfgenamen overgaat. Geschil over de echtheid van een geschrift.
Amsterdam 25 October 1905.

473. De president der rechtbank kan verlof verleenen om in kort geding kosteloos te procedeeren.
's Gravenhage Kgd. 3 November 1905.

474. Ook van het bevel tot vastzetting van een minderjarige kan de kostelooze tenuitvoerlegging worden bevolen.
Rotterdam 27 Maart 1903.

475. Aan hem, die zonder bepaalde noodzaak en zonder vergunning om kosteloos te procedeeren, een procedure tot het afleggen van rekening en verantwoording heeft aangevangen, kan, nadat de rekenplichtige tot het afleggen daarvan veroordeeld is, en zonder dat van verandering in den vermogenstoestand van den verzoeker gebleken is, niet worden toegestaan om in die zaak verder kosteloos te procedeeren.
Rotterdam 19 December 1902.

476. Niet overeenstemming der dagvaarding met het pro deo request heeft geen nietigheid der dagvaarding ten gevolge, evenmin bij eene geringe afwijking als in casu de niet-ontvankelijkheid der vordering.
Haarlem, 20 October 1903.

KOSTEN IN BURGERLIJKE ZAKEN, Z. ADVOKAAT.

KOSTEN IN STRAFZAKEN.

34. Waar het bedrag der vergoeding als in art. 217 Sv. vervat bij het vonnis (arrest) moet worden vastgesteld, behoort een beklaagde door de overlegging der dagvaarding van de namens hem voorgebrachte getuigen, den rechter in de gelegenheid te stellen, die dagvaardingen te taxeeren en ook overigens te doen blijken van schadeloosstelling zijnerzijds voor reiskosten en tijdverlies aan die getuigen verstrekt. Bij gemis hiervan heeft — in cas van art. 216 Sv. — het voorschrift van art. 217 geen gevolg.
Arnhem Hof 9 Februari 1905.

KRANKZINNIGEN.

35. Een provisioneel bewindvoerder is niet bevoegd de verlenging van verpleging te vragen in het gesticht Meerenberg.
Haarlem 14 April 1903.

36. Uit het verband der artt. 22, 23 en 24 der wet van 27 April 1884 (Sb. 96) tot regeling van het staatstoezicht op krankzinnigen volgt, dat bij verzoeken om machtiging tot verlenging van verblijf in een krankzinnigengesticht benevens de aanteekeningen, bedoeld in het derde lid van art. 24, ook eene geneeskundige verklaring moet worden overgelegd. De vraag, of voormelde wet toelaat het verleenen van rechterlijke machtiging tot verlenging van de verpleging van krankzinnigen onder gestichtsverband buiten het gesticht in het huisgezin, bij overlegging van eene desbetrekkelijke geneeskundige verklaring, kan in deze zaak in cassatie geen onderwerp van behandeling uitmaken.
b H. R. 20 Februari 1903, Concl. conf.

37. Over een krankzinnige, die als niet hersteld uit een gesticht is ontslagen, kan krachtens art. 33 der krankzinnigenwet geen provisioneel bewindvoerder worden benoemd.
's Gravenhage 28 Juli 1905.

38. De gehuwde vrouw, provisioneele bewindvoerster over haren in een krankzinnigengesticht verpleegden man kan volgens art. 33 der wet van 27 April 1884 (Sb. 96) geen andere daden dan van zuiver beheer, tenzij op machtiging des kantonrechters, verrichten; het voeren van een proces valt buiten den kring van het zuiver beheer en kan zij mitsdien geen proces voeren zonder de vereischte rechterlijke machtiging te hebben bekomen.
b Zwolle 24 Juni 1903.

39. Art. 37 al. 2 Sr. j° art. 18 der wet van 27 April 1884, Sb. 64. Bovenstaande artt. geven geen aanleiding om, waar de wet in art. 37 al. 2 Sr. spreekt van „de rechter", daaronder niet evenzeer te verstaan den rechter in raadkamer, als dien ter openbare terechtzitting.
Amsterdam Hof 21 October 1904, Concl. conf. vern. Amsterdam 14 October 1904.

KWIJTSCHELDING Z. SCHENKING, UITLEGGING, WISSELBRIEF.

LANDLOOPERIJ, Z. MOTIEVEN VAN VONNISSEN.

LASTERLIJKE AANBRENGING.

37. Het ten laste gelegde en bewezen verklaarde feit valt niet onder het bereik van art. 188 Sr., vermits de dagvaarding wel melding maakt van eene telegraphische opdracht van den beklaagde aan den geadresseerde om een onderzoek te doen instellen naar de vermissing van geldswaarde uit een aangeteekenden brief, maar niet van den last om van die vermissing aangifte te doen bij een ambtenaar, met de opsporing van strafbare feiten belast.
c H. R. 15 Mei 1905, Concl. buiten de kwestie.

LASTGEVING.

303. De meesters, die plegen iederen dag huishoudelijke benoodigdheden, zooals melk, zich door tusschenkomst hunner dienstboden te verschaffen, zijn daardoor verbonden jegens de leveranciers, vermits de dienstboden ten opzichte van deze geacht worden te handelen krachtens zoo al niet uitdrukkelijke dan toch stilzwijgende opdracht hunner meesters. Dergelijke verbintenis kan echter alleen betreffen eene beperkte waarde van het geleverde, b. v. waar het, zooals ten deze, geldt melk, het bedrag verschuldigd over eene week of hoogstens enkele weken.
Maastricht 30 November 1905.

304. Het verhuren van kamers met pension brengt uit zijn aard niet mede het verschaffen van bier, jenever, anijsmelk en het doen der bewassching. Van de uitschotten van de eischeres daarvoor gedaan, kan door haar als lasthebster vergoeding worden gevorderd.
d Amsterdam 21 October 1904.

305. Het feit dat een architect bij een bouw steeds als lasthebber van den aanbesteder optrad, zou alleen dan ter zake dienende zijn om op grond van vermoedens aan te nemen, dat de goedkeuring van den architect den aanbesteder bond, wanneer een aantal gevallen gesteld waren, waarin zich dat heeft voorgedaan, doch vooral tevens met bijvoeging dat de aanbesteder daaraan steeds zijn goedkeuring had gehecht.
Amsterdam Hof 14 Maart 1904.

306. De wet verbiedt niet, dat een gemachtigde, namens zijn lastgever, als eischer of verweerder optreedt, wanneer de volmacht hem daartoe bevoegdheid verleent.
Amsterdam 1 December 1905.

307. Art. 1839 B. W. moet niet zoo beperkt worden opgevat als zoude een lastgever zijn lasthebber niet anders dan met eene vordering tot rekening en verantwoording kunnen aanspreken.
Breda 25 November 1902.

308. Nu niet is gebleken, dat door den geintimeerde voor zijne bemoeiingen als lasthebber der eischende handelsvennootschap eenig loon is bedongen, kan door hem, met het oog op art. 1814 B. W. voor Suriname, ook geen salaris te dier zake worden gevorderd, en moet hem alzoo zijne reconventioneele vordering tot betaling van dat niet-verschuldigde salaris worden ontzegd.
f H. R. 23 Januari 1903, Concl. conf., bev. Suriname H. v. J. 30 Augustus 1901.

309. Bij lastgeving behoeft niet uitdrukkelijk omtrent het loon te zijn overeengekomen; voldoende is dat blijkt van den wil van den lastgever om een loon toe te kennen en van den lasthebber om dien last niet zonder vergoeding op zich te nemen.
Suriname H. v. J. 30 Augustus 1901 bev. bij *f* H. R. 23 Januari 1903, Concl. conf.

Aanb. en aann. 305.
Actie 306.
Advokaat.
Bekent. Bz.
Beëv. en verer.
Dagvaarding Bz. 306.
Bod.
Eigendom.
Faillissement.
Handelsagent.
Huur en verh. 304.
Huur van diensten 303.
Hypotheek.
Maatschap.
Makelaar.
Neg. gestio 303.
Notaris.
Onr. daad.
Rekening-courant.
Rekening en verantw. 307.
Spel en weddingschap.
Vennootschap.
Verand. v. eisch.
Vrijwaring.

LEERPLICHT Z. APPEL SZ., MOTIEVEN VAN VONNISSEN, ONDERWIJS, RECIDIVE, SCHRIFTELIJK BEWIJS SZ.

LEGAAT.

67. Een legataris van een bepaald huis is niet-ontvankelijk in zijn eisch tot ontruiming van dat huis ingesteld tegen een der erfgenamen, die met hem dat huis bewoont, indien hij niet vooraf overeenkomstig art. 1006 B. W. afgifte aan de erfgenamen, met de afgifte belast, heeft gevraagd. Het feit dat hij het huis feitelijk reeds bezit brengt daarin geene verandering.
Maastricht 28 Januari 1904.

LEGITIEME PORTIE.

70. Volgens onze wet heeft een legitimaris recht op een aandeel in de goederen zelve, die in den boedel aanwezig zijn; niet enkel op de waarde van zijn wettelijk aandeel.
Middelburg 30 December 1903.

71. In de artt. 960 vv. B. W. moeten onder „giften" niet slechts worden verstaan de schenkingen in engeren zin, zooals het contract daarvan is omschreven in art. 1703 B. W., maar naar analogie van de artt. 969 en 1815 B. W. iedere schenking in den ruimsten zin en dus ook iedere rechtshandeling om niet, waardoor de legitimaris benadeeld en een derde bevoordeeld kan worden: in casu de aankoop eener lijfrente ten behoeve van een derde. Ter berekening van de legitieme moet bij het nagelaten vermogen niet worden gevoegd het bedrag der voor zoodanige lijfrente betaalde premiën, doch de contante waarde dier lijfrente ten sterfdage des erflaters en zulks in overeenstemming met art. 968 B. W. De legitimaris mist echter het recht om te eischen van den rentschuldige betaling der lijfrente aan hem, legitimaris, tot het beloop van het bedrag, waarvoor hij inkorting vraagt. De ongeoorloofde begiftiging heeft geen rechtsband geschapen tusschen den legitimaris en den rentschuldige.
c Amsterdam 26 Maart 1902.

72. De legitimaris die eene rechtsvordering instelt tot inkorting eener gift onder de levenden, waardoor zijne legitieme werd benadeeld (art. 967 B. W.) behoeft niet te bewijzen, dat die gift is de laatste gift door den erflater gedaan.
c Amsterdam 26 Maart 1902.

73. Art. 969 B. W. is niet van toepassing ten aanzien van inbreng, maar beschouwt alleen ter zake van de legitieme portie de vervreemding met voorbehoud van vruchtgebruik als eene gift.
b 's Gravenhage Hof 29 Februari 1904, bev. 's Gravenhage 3 Maart 1903; de cass. is verw. bij *c* H. R. 11 November 1904, Concl. conf.

74. De legitieme portie kan door den erflater aan den executeur in bezit gegeven worden.
Utrecht 24 Juni 1903.

75. Ofschoon de rechter hier ter bepaling van de hoegrootheid van het wettelijk erfdeel eene schatting van de waarde der goederen op grond van art. 1171 B. W. had kunnen gelasten, was hij, de waardeering, die volgens de artt. 1123 en 1124 had plaats gehad, voldoende achtende, daartoe niet verplicht.
b H. R. 13 Februari 1903, Concl. conf., verw. de cass. tegen 's Gravenhage Hof 17 Maart 1902, waarbij was bev. Rotterdam 24 Januari 1901.

Inbreng.
Scheid. en deeling.
Testament.

LEVENSVERZEKERING, Z. HUWELIJKSGEMEENSCHAP.

LEVERING.

120. Wanneer A. effecten aan toonder, zijnde roerende lichamelijke zaken, doet toekomen aan B., met de bedoeling die te schenken aan C. en B. neemt die als zoodanig voor C. in bezit, zoo worden die effecten eigendom van C., ook al was aan B. opgedragen daarvan voorloopig niets mee te deelen aan C. Wanneer A. bij die toezending tegelijk aan B. opdroeg, en deze dien last aannam, die effecten te administreeren tot aan de meerderjarigheid van C., is C. daardoor

niet gebonden tegenover B. en kunnen de effecten ook vóór dien tijd door zijn wettige vertegenwoordigers worden opgevorderd.
Rotterdam 5 December 1904.

121. De eischer heeft door de hem toebehoorende kisten krenten in Patras in te laden in een stoomschip met bestemming naar Rotterdam om van daar door de zorg van de agenten van dat stoomschip verder verscheept te worden naar New-Castle en door de desbetreffende documenten aan den kooper dier krenten te zenden, tegen de acceptatie van den voor den koopprijs getrokken wissel, bij aankomst van het stoomschip te Rotterdam, zijn eigendomsrecht op die krenten nog niet verloren, zoodat hij gerechtigd was die aldaar in revindicatoir beslag te nemen, voordat zijn order ter bestemmingsplaatse uitlevering heeft gevraagd. De rechtskracht der voornoemde in Griekenland opgemaakte documenten behoort niet naar Engelsch recht beoordeeld te worden, al was dit in het algemeen op de koopovereenkomst toepasselijk. Art. 670 B. W. heeft alleen de strekking om in handelszaken den vorm der levering te wijzigen, niet om in het begrip „levering" zelf verandering te brengen.
a Rotterdam 6 December 1905.

122. De door den eischer gekochte en betaalde balen tabak zijn hem, ook voor zoover zij nog onder den verkooper bleven berusten, constituto possessorio (door het in bewaring te houden) geleverd en mitsdien zijn eigendom geworden.
a Rotterdam 22 April 1903.

123. De akte van boedelscheiding, krachtens welke de eigendom der vordering op eischers overging, behoefde den borg niet vóór de dagvaarding te worden beteekend, omdat hier geen sprake is van de bij art. 668 1° B. W. bedoelde levering.
Amsterdam 10 Juni 1903.

124. Nu niet is bewezen, dat eene overeenkomst tusschen partijen is gesloten, waardoor het eigen bezit van den een heeft plaats gemaakt voor het bezit van den ander, heeft deze laatste nimmer het bezit gehad, is de gestelde levering geheel onbewezen en ook de eigendom niet overgegaan.
b 's Gravenhage Hof 19 Juni 1905.

Bevr. en vervr.
Bewaargeving 122.
Cessie 123.
Eigendom 120, 124.
Koop en verkoop 121 v.
Levering 121 v.
Ontb. en nak. ok.
Revindicatie 120.
Schenking 120.
Voorwaarde en modus 120.

LIGDAGEN, Z. BEVR. EN VERVRACHTING.

LIJFRENTE, Z. LEGITIEME PORTIE.

LIJFSDWANG.

168. Waar de toeziende voogd (tijdens 't proces) overleden is, is de schadevergoeding tegen zijn erfgenamen in geen geval verhaalbaar bij lijfsdwang.
Arnhem Hof 27 April 1904.

169. Eene veroordeeling strekkende tot ontbinding — zij het ook van eene handelsovereenkomst — met vergoeding van schade, kan niet gezegd worden op te leveren eene veroordeeling voor handelsschuld, zooals art. 586, 1° Rv. voor de toepassing van lijfsdwang eischt.
's Gravenhage Hof 22 December 1902.

170. Waar vaststaat dat de koopman een assignatie heeft geaccepteerd voor een burgerlijke schuld, kan te dier zake geen lijfsdwang tegen hem worden uitgesproken.
Rotterdam 30 October 1905.

171. Bij executie van een vonnis bij voorraad behoeft de bevolen zekerheidsstelling eerst plaats te hebben, wanneer de geexecuteerde zich in verzet, appel of cassatie voorziet, maar, wanneer deze die middelen heeft aangewend, mag de executant niet lijfsdwang toepassen alvorens die zekerheid te hebben gesteld, ook al vordert de geexecuteerde ze niet. De in deze toegepaste gijzeling is dus onwettig onrechtmatig.
a 's Hertogenbosch 3 Maart 1905.

172. De verordening der kolonie Curaçao van 7 April/1 October 1874 no. 22 stelt alleen regelen voor de vestiging binnen die kolonie ten aanzien van het genot van staatkundige of burgerschapsrechten. Waar tusschen partijen vaststaat, dat de geintimeerde in de kolonie Curaçao woonde en aldaar zijn hoofdverblijf had, moet worden aangenomen, dat hij naar de bepalingen van het burgerlijk recht in de kolonie was gevestigd, en volgens art. 6 der Alg. Bep. van Wetg., aldaar geldende, ingezeten. — Lijfsdwang op vordering van een ingezetene.
H. R. 10 Maart 1905, Concl. contr., bev. Curaçao H. v. J. 9 Januari 1903.

173. Ook eene Nederlandsche vennootschap is in den zin van art. 768 Rv. als Nederlander te beschouwen.
Rotterdam Kgd. 18 December 1905.

174. Ook hij, die ten onrechte bij voorraad is gegijzeld, kan daartegen opkomen op grond van art. 611 Rv. Onder de woorden „de zaak ten principale" in dit artikel moet niet slechts worden verstaan het recht, tot bescherming waarvan de conservatoire lijfsdwang werd toegepast, in dien engen zin, dat daaronder slechts valt hetgeen gevorderd was, maar die uitdrukking omvat mede het recht om door lijfsdwang tot betaling te noodzaken. Lijfsdwang bij voorraad van een Nederlander.
a Amsterdam Hof 20 Maart 1903.

175. Er is geen enkelen grond om aan te nemen, dat de ten onrechte gegijzelde daartegen alleen zou kunnen opkomen op de wijze bij artikel 604 Rv. vermeld en niet ook bij den gewonen rechter, aangewezen tot herstel van aangedaan onrecht.
a Amsterdam Hof 20 Maart 1903.

176. De schuldenaar-vreemdeling kan worden gegijzeld zonder beteekening van het bevelschrift van den president en zonder voorafgaand bevel, om te betalen, doch dadelijk nadat hij na gedaan bevel om te betalen in gebreke zal zijn gesteld. Nergens is op straffe van nietigheid voorgeschreven, dat het afschrift van 's presidenten bevelschrift in executorialen vorm moet worden uitgegeven.
Curaçao H. v. J. 9 Januari 1903. — Bij H. R. 10 Maart 1905, Concl. conf., werd aangenomen, dat wel beteekening noodig was, doch dat deze had plaats gevonden door overgave van afschrift.

177. Art. 599 al. 2 Rv. bevat geen uitzondering op den algemeenen regel van voorafgaande beteekening van het vonnis, doch beoogt slechts het opheffen van den termijn van een dag voor de tenuitvoerlegging van den lijfsdwang. Ondanks het presidiaal verlof blijft de executant verantwoordelijk voor de onrechtmatige tenuitvoerlegging. Door geen gebruik te maken van

de bevoegdheid, hem bij art. 604 Rv. verleend, verliest de schuldenaar bij eventueele schade, zijn recht op vergoeding niet.

Amsterdam Hof 3 October 1902.

178. Afwijzing door den president van verzoek om verlof tot toepassing van lijfsdwang op een vreemdeling, op grond van het tractaat van 14 November 1896 goedgekeurd bij de wet van 31 December 1897 (Sb. 275).

's Gravenhage Pres. 6 September 1906.

Assignatie 170.
Besch. op request 176.
Comp. Bz. 175.
Ingezetene 172.
Koophandel 169 v.
Kort geding.
Nederl. en vreemd. 173 v., 177.
Onr. daad 171, 177.
Ontb. en nak. ok. 169.
Orderbiljet.
Prov. exec. 171, 174,
Schadeverg. 177.
Tractaten 177.
Vennootschap 173.
Verand. v. eisch.
Voogdij 168.
Zekerheid 171.

LOGEMENT, Z. GEMEENTEVERORDENING.

LOODSDIENST, Z. AANVARING.

LOSLOOPEN VAN VEE, Z. ADMINISTRATIEVE EN RECHTERLIJKE MACHT, VELD. EN BOSCHDELICTEN.

LOTERIJEN.

47. Art. 2 der Loterijwet 1905 verbiedt niet het houden van eene loterij in het algemeen, maar alleen van de daarin bepaald aangeduide, wier bijzondere hoedanigheid moet worden ten laste gelegd en eventueel bewezen.

d H. R. 28 Mei 1906.

48. Het in een sigarenwinkel aan elk, die voor 10 cents sigaren koopt, toekennen van een prijs uit den aanwezigen voorraad, welke prijs wordt aangeduid op een papiertje in het door den kooper getrokken sigarenzakje, valt onder het begrip van verboden loterij.

c H. R. 28 Mei 1906, Concl. conf.

49. Wil van eene vóór 1 Juli 1905 wettig aangelegde loterij, als bedoeld bij art. 10 der wet, sprake zijn, dan moet inderdaad vóór dat tijdstip met de uitvoering van het plan der loterij zijn begonnen.

c H. R. 28 Mei 1906, Concl. conf.

50. Op de in het bestreden vonnis als vaststaande aangenomen feiten zijn de in het eerste middel aangehaalde artikels der loterijwet 1905 met juistheid toegepast, daar toch met name de nieuwe Brusselsche premieleening niet valt onder de uitzondering, opgenomen in art. 1, 3°, noch onder het bereik van art. 10.

c H. R. 29 October 1906, Concl. conf.

51. Waar het bij art. 2 der Loterijwet verboden openlijk bevorderen der deelneming in de dáár bedoelde loterijen — door wien en door welke middelen ook gepleegd — op zichzelf oplevert eene overtreding, kan de rechtbank door den gerequireerde aan die overtreding schuldig te verklaren noch art. 52 Sr. hebben geschonden, aangezien van medeplichtigheid aan voormelde overtreding feitelijk niet is gebleken, noch de artt. 53 en 418, welke alleen op misdrijven betrekking hebben.

c H. R. 29 October 1906, Concl. contr. van adv.-gen. Noyon, die, waar het hier gold het bevorderen eener overtreding door een uitgever-redacteur eener courant, die uitsluitend als zoodanig had gehandeld, dezen niet voor den strafbaren inhoud der advertentie aansprakelijk achtte.

52. Al is het „houden van eene loterij" eene qualificatie, toch is het ook een bepaald feit, waarvan omvang en inhoud duidelijk zijn, waarop de requirant zich heeft kunnen verdedigen en zich heeft verdedigd. De ten laste van den requirant bewezen verklaarde handelingen voldoen aan het begrip van loterij of verloting als bedoeld in art. 5 der wet van 22 Juli 1814 (Sb. no. 86). De bijvoeging der woorden „zonder „onderscheid of de prijs der loten afzonderlijk „voldaan, dan wel onder entréegeld of andere „betaling begrepen zij" in de toegepaste plaatselijke verordening gaat niet buiten de grenzen, ook in voormelde wet aan het begrip „loterij" gesteld.

a H. R. 15 Mei 1905, Concl. conf.

53. Openlijk bevorderen der deelneming in eene loterij, buiten het Rijk in Europa aangelegd en gehouden. Advertentie over de uitgifte der Brusselsche premieleening van 1905.

Arnhem 1 Mei 1906, waartegen de cass. is verw. bij H. R. 29 October 1906, Concl. contr.

54. Loterij aangelegd door de Eerste Nederlandsche maatschappij tot verzekering van risico in loterijen. Niet toepasselijkheid der loterijwet van 1905.

's Gravenhage 11 Januari 1906.

55. Afgifte van nummerbriefjes bij verkoop van waren. Ontslag van rechtsvervolging als zijnde dit in casu geene loterij in den zin der wet van 22 Juli 1814 (Sb. 86).

's Gravenhage 25 Mei 1905.

56. Verdeeling van cadeaux bij den verkoop van sigaren. Veroordeeling wegens overtreding der loterijwet 1905.

Amsterdam 29 Januari 1906.

57. Tamme konijnen en eenden kunnen in artikel 1 der Rotterdamsche verordening van 18 Juni 1900, uitvloeisel van art. 5 der wet van 22 Juli 1814 (Sb. no. 86), noch onder „slachtvee" worden gebracht, noch eenigermate daarmede gelijk gesteld worden.

e H. R. 19 Februari 1906, Concl. contr.

58. De ten laste van den gerequireerde bewezen verklaarde feiten vallen onder de verbodsbepaling van art. 233 der Alg. Pol.verordening van de gemeente Delft. Dit artikel, houdende een door art. 234 gesanctioneerd algemeen verbod van alle loterijen beneden f 100.— zonder vergunning van Burg. en Weth., mist echter bindende kracht als zijnde niet overeen te brengen met art. 5 in verband met art. 1 der (thans vervallen) wet van 22 Juli 1814 (Sb. no. 86).

c H. R. 30 October 1905, Concl. conf., wat het eerste deel der beslissing betreft.

Gemeente verordening. | *Valschheid Sr.*

MAATREGELEN VAN INWENDIG BESTUUR Z. AFKONDIGING, SPOORWEGEN.

MAATSCHAP.

Bij n°. 39. Het arrest is vern., met bevestiging van het vonnis der rechtbank, bij *e* H. R. 8 Mei 1903, Concl. contr.

36. Van een overeenkomst van maatschap of vennootschap, voor onbepaalden tijd aangegaan, kan, wanneer een der partijen niet aan

zijne verplichtingen voldoet, door de andere partij geen ontbinding in rechten worden gevorderd, wanneer deze niet een tijdige opzegging vooraf heeft doen gaan.

Utrecht 18 Maart 1903.

37. Tegenover de bepaling in de akte van vennootschap, dat voor het opnemen van gelden de privé handteekening der beide vennooten vereischt werd om voor de vennootschap verbindend te zijn, kan geen beroep worden gedaan op een algemeen stilzwijgende volmacht der vennooten op elkander om ieder afzonderlijk zoodanige schuld voor de vennootschap aan te gaan, noch op het feit dat een rekening-courant, waarin zoodanige geldopneming voorkomt, door den vennoot die haar deed, voor accoord is geteekend. De geldopneming komt echter wel ten laste der vennootschap, wanneer het geld ten haren name bij haar kassier is gestort, zij daarvoor aldaar is gecrediteerd en het geld werkelijk ten hare voordeele heeft gestrekt.

Rotterdam 2 Maart 1904.

38. Zin der slotwoorden van art. 1681 B. W.: „of de zaak ten voordeele der maatschap gestrekt hebbe." Voor hunne toepasselijkheid wordt vereischt, dat de zaak na hare afwikkeling een werkelijk voordeel voor de maatschap, dus ook voor den vennoot, die niet handelde, heeft opgeleverd. Zoodanig werkelijk voordeel bestaat in het gegeven geval niet. Gemeenschappelijke rechtspraktijk.

e H. R. 8 Mei 1903, Concl. contr. vern. *a* Amsterdam Hof 26 Juni 1902 en bev. *e* Amsterdam 8 Februari 1901.

39. De beheerder van een syndicaat is wel bevoegd om de door de deelnemers te storten bedragen van hen in ontvangst te nemen en voor hen te administreeren, doch niet om hen ten eigen name tot storting van het door hen deelgenomen bedrag in rechte aan te spreken.

's-Gravenhage 30 Mei 1905.

Actie. | *Dagvaarding Bz.*

MACHTIGING TOT PROCEDEEREN

z. ACTIE, KRANKZINNIGEN, RECHTSGRONDEN EN RECHTSMIDDELEN.

MAGAZIJNEN

z. INRICHTINGEN EN MAGAZIJNEN.

MAKELAAR.

49. De woorden „wij hebben voor U gekocht door bemiddeling van" kunnen slechts beteekenen „door tusschenkomst van", doch geenszins „als lasthebber van." De gedaagde makelaar heeft dus voor zich zelve de overeenkomst gesloten en geenzins voor den derde.

b Rotterdam 5 Januari 1903, in zooverre in hoofdzaak bev. bij 's-Gravenhage Hof 7 Juni 1904, waarbij evenwel de vordering tot schadevergoeding niet ontvankelijk werd verklaard, omdat zij niet op wanpraestatie, maar op onrechtmatige daad was gebaseerd.

Actie. | *Onr. daad.*
Assurantie.

MARITALE MACHT.

163. Buiten huwelijksgemeenschap bestuurt de man als hoofd der echtvereeniging de goederen aan de vrouw persoonlijk toebehoorende, tenzij het tegendeel zij bedongen. Zoolang de huwelijksrechten onveranderd blijven bestaan, oefent hij voormeld recht van beheer, krachtens het huwelijksrecht zelfstandig uit, en verbindt hij zich met betrekking tot dat beheer, zonder dat de vrouw daaraan rechtens tegenover derden deelneemt. Al sloot de vrouw een huurcontract van haar persoonlijk goed, zoo moet rechtens de man als verhuurder worden beschouwd.

Utrecht 18 October 1905.

164. Waar, bij de huwelijksche voorwaarden, den man het beheer over de goederen der vrouw is toegekend, is onder dit beheer het in bewaring geven harer goederen en de terugvordering daarvan begrepen. Aan de overeenkomst door de echtelieden getroffen met den bewaarnemer, volgens welke laatstgenoemde slechts gehouden en bevoegd zou zijn tot afgifte aan den man van die goederen, welke vooraf schriftelijk door de vrouw zouden zijn aangewezen, komt geene rechtsgeldigheid toe, omdat de daart. door den man gegeven toestemming om voormelde beheersdaad aan eene voorwaarde te binden, in strijd is met het hem bij de huwelijksche voorwaarden toegekend onbeperkt beheersrecht waarvan de wijziging door art. 204 B. W. wordt verboden. De bewaarnemer, bekend met de huwelijksche voorwaarden, die, als ter griffie ingeschreven, ook uit dien hoofde tegenover hem werkten, was in deze dus verplicht tot afgifte aan den man van de goederen der vrouw. Hiertegen doet niet af, dat in deze de bewaarnemer der goederen niet van den man, maar van de vrouw met 's mans bijstand had ontvangen, en dat, naar de bepaling van art. 1759 B. W., de bewaarnemer verplicht is tot teruggave aan hem die, bij de terugvordering, aantoont het beheer te hebben over de rechten en goederen van den bewaargever. De bereidverklaring des bewaarnemers om het goed terug te geven aan dengene die zal blijken gerechtigd te zijn de afgifte te vorderen, ontheft hem niet van de verplichting tot vergoeding der schade, door de weigering veroorzaakt.

b Amsterdam Hof 20 April 1906, vern. *b* Amsterdam 30 Maart 1904.

165. Wanneer een man, zooals in deze als beheerder van de goederen der huwelijksgemeenschap optreedt, is zijne vrouw geen partij en wordt haar optreden in dat geding, ook om op vraagpunten te worden gehoord, daardoor uitgesloten.

b Amsterdam 5 November 1902.

166. Weigering eener machtiging door eene gehuwde vrouw van de rechtbank gevraagd tot het aangaan van eene geldleening onder hypothecair verband van een aan haar toebehoorende hofstede, subsidiair tot den verkoop van haar in eigendom toebehoorende aandeelen.

Amsterdam Hof 12 December 1905, vern. Utrecht 18 October 1905.

167. Art. 163 B. W. eischt eene speciale toestemming van den man in de door de vrouw te verrichten rechtshandeling. Eene in algemeene termen vervatte machtiging om eene geldleening van f 5000.— aan te gaan op polis van levensverzekering met borgstelling kan niet als zoodanig gelden.

Amsterdam 18 April 1906.

168. Met „bijstand van den man in de akte" in art. 163 B. W. is, blijkens de geschiedenis dier bepaling, bedoeld een schriftelijk

waarin de echtgenooten gezamenlijk optreden, terwijl, waar zulks niet geschiedt, voor de rechtsgeldigheid der verbintenis van de vrouw, eene afzonderlijke schriftelijke toestemming wordt gevorderd. In elk geval is het een vereischte, dat dezelfde schriftelijke verbintenis door den man onderteekend zij, waarbij zijne vrouw zich heeft verbonden. In deze is zulks het geval niet, omdat op elke der onderwerpelijke promessen twee afzonderlijke handteekeningen voorkomen, n.l. ééne handteekening voor aval en ééne voor acceptatie, terwijl de avalverbintenis niet door den man, maar uitsluitend door de vrouw is onderteekend. Waar door den eischer bij dagvaarding niet is gesteld eene voorafgaande schriftelijke toestemming van den man, beroept de vrouw, onder deze omstandigheden, zich terecht op het ontbreken van den bijstand van den man in de akte.

Amsterdam 24 Februari 1905.

169. Het woord „akte" in art. 163 B. W. beteekent niet in het algemeen de handeling, maar bepaaldelijk het geschrift, waarbij de verbintenis werd aangegaan.

Rotterdam 7 April 1902.

170. Nu in hooger beroep is bewezen, dat de appellante reeds van den aanvang af door haar echtgenoot tot het instellen der vordering was gemachtigd en dat hij haar daarbij bijstand verleent, kan zij niet worden gezegd in rechten te zijn verschenen zonder bijstand van haar man.

's Gravenhage Hof 8 Februari 1904, op grond van dit nader bewijs te dien aanzien vern. *a* Rotterdam 30 Juni 1902.

171. Wanneer de gehuwde vrouw eischend in rechte optreedt zonder van dien gehuwden staat en van eenigerlei machtiging of bijstand van haren echtgenoot in de dagvaarding melding te maken, zoo kan die informaliteit door een latere schriftelijke machtiging en verleening van bijstand worden goedgemaakt, mits uit de akte duidelijk blijke, dat zij de procedure betreft, waarin zij dienst moet doen, wat in casu niet het geval is.

a Rotterdam 30 Juni 1902. — In appel verviel de grond van niet-ontvankelijkheid door eene aanzegging van wege den echtgenoot bij de dagvaarding in hooger beroep blijkens 's-Gravenhage Hof 8 Februari 1904.

172. De vrouw die, stellende ongehuwd te zijn, dienovereenkomstig zonder bijstand of machtiging in rechten optreedt, kan, wanneer zij blijkt gehuwd te zijn, zich niet beroepen op de machtiging van iemand, met wien zij beweert niet gehuwd te zijn. Zoodanige machtiging doet het belang bij de opgeworpen exceptie, dat de vrouw is opgetreden zonder bijstand van haren man, niet vervallen, daar de vrouw zelve zich naderhand op dat gemis zou kunnen beroepen.

a Rotterdam 23 Maart 1903.

173. Wanneer de rechtbank een gehuwde vrouw, openbare koopvrouw zijnde, heeft gemachtigd om in rechte op te treden, omdat haar man de machtiging daartoe weigerde en de vrouw daarop in rechte is verschenen bij een door haar gestelden procureur, kan die machtiging der rechtbank niet worden te niet gedaan door intrekking van den man van de machtiging op zijn vrouw om als openbare koopvrouw op te treden en de door de vrouw gestelde procureur niet, tegen haar zin vervangen worden door een door den man daartoe aangewezen procureur.

Rotterdam 6 April 1903.

MARKEN, Z. ZEDELIJK LICHAAM.

MARKTREGLEMENT.

52. Art. 2 der verordening op de markten te Utrecht van 4 Juni 1896, in het arrest tekstueel aangehaald, maakt geen onderscheid, maar verbiedt in het algemeen het innemen van elke standplaats op de markt, die eene andere is dan de aangewezene, waaruit volgt, dat aanwijzing eener standplaats aan de inmenging behoort vooraf te gaan.

a H. R. 6 Februari 1905, Concl. contr.

MATEN EN GEWICHTEN.

117. Door de afschaffing van den ijk der weegwerktuigen bij de wet van 11 Juli 1882 (Sb. 91) zijn wel vervallen alle voorschriften, dien ijk betreffende, maar niet voorschriften, die geene regeling bevatten van den ijk en afgescheiden daarvan voor uitvoering vatbaar zijn. Tot deze laatste behooren de voorschriften van het K. B. van 4 Sept. 1873 (Sb. 127) en art. 11 der wet van 7 April 1869 (Sb. 57), die den grondslag uitmaken van de in deze zaak ingestelde vervolging. Het bij voormeld K. B. vastgesteld reglement maakt geen onderscheid tusschen oude en nieuwe weegwerktuigen, dan alleen voor zooveel betreft het in art. 9 bedoelde bijzonder merk ter aanduiding van vrijstelling van den ijk, waarvan in deze zaak geen spraak is.

a H. R. 9 November 1903, Concl. conf.

118. Het in art. 11 al. 1 der wet op de maten en gewichten, voorkomend verbod om op een plaats, bestemd of gebruikt tot het verkoopen of afleveren van waren, andere dan wettelijke maten voorhanden te hebben, is algemeen en onderscheidt niet of die andere dan wettelijke maten al of niet kunnen dienen voor het meten van op die plaatsen aanwezige waren.

Alkmaar 25 Maart 1902.

119. In casu is niet bewezen dat de plaats, waar de niet-wettelijke maten voorhanden waren, bestemd of gebruikt werd tot het afleveren of in ontvangst nemen van aardappelen.

Assen Kgr. 29 Januari 1904.

120. Nu beklaagden eerst in 1903 gelegenheid hadden hun gewicht van het bij minist. besl. van 8 Oct. 1901 voorgeschreven stempelwerk „N" te doen voorzien, had op 22 Oct. 1902 dat gewicht voorzien moeten zijn van het bij minist. besl. van 6 Dec. 1899 en 9 Oct. 1900 voorgeschreven stempelwerk „K".

b Amsterdam 1 Mei 1903, vern. Hilversum Kgr. . . . (1)

MEDEDADER.

36. Mededader van, niet medeplichtige aan diefstal van moutwijn is hij, die in eene branderij de door hem medegebrachte blikken bussen vult met dit vocht, dat zijn mede-beklaagde uit het aldaar aanwezige vat met het hem bekende

oogmerk van wederrechtelijke toeëigening aftapte.

b H. R. 8 December 1902, Concl. conf.

37. Het aandeel, dat de eerste requirant blijkens de in het arrest breeder omschreven feitelijke beslissingen in de door beide requiranten gepleegde handelingen heeft gehad, is terecht beschouwd als „visschen", en werd hij dus terecht als mededader veroordeeld.

a H. R. 2 Juni 1903, Concl. conf.

38. Hij, die het strafbaar feit uitlokt, door een der in art. 47, 1e lid 2° Sr. genoemde middelen, wordt als intellectueel dader van dat feit beschouwd en naast den physieken dader strafbaar gesteld. Alzoo heeft het Hof, bij het bestreden arrest feitelijk beslissende, dat de materieele dader tot het plegen van het in art. 341, 3° Sr. omschreven misdrijf is overgegaan tengevolge van requirants bedreiging om hem terstond failliet te doen verklaren, terecht den requirant als den intellectueelen dader van dit misdrijf aangemerkt.

b H. R. 19 Maart 1906, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 15 November 1905.

39. Het doen plegen van art. 47, 1e lid Sr. wijst op een lijdelijk, min of meer werktuigelijke handeling bij hem die haar pleegt en kan niet worden opgevat als het bewegen tot een strafbaar feit door een persoon die daarvoor verantwoordelijk is. De voerman, die eene smokkelwaar vervoert, is niet zoodanig persoon als de wet in art. 47, 1° Sr. op het oog heeft. Gemis aan bewijs van uitlokking door een gift of belofte.

's Hertogenbosch Hof 13 April 1904, bev. *a* Roermond 3 Februari 1904.

40. Zoowel het opzet als de handelingen van den tweeden beklaagde zijn gericht geweest op het medeplegen van het misdrijf van verduistering van bedoeld rijwiel en hij heeft dit dan ook feitelijk mede gepleegd door rechtstreeks aan de uitvoering daarvan deel te nemen.

a Amsterdam 16 Augustus 1904.

41. Het geven van inlichtingen op een oogenblik, waarop bij den dader van het later gepleegde misdrijf het voornemen om dat misdrijf te plegen nog niet bestond, is niet strafbaar als medeplichtigheid, maar is een daad van uitlokking door een niet in art. 47, 2° Sr. genoemd middel.

a Amsterdam 20 Februari 1903.

42. Diefstal, gepleegd door twee vereenigde personen.

Leeuwarden Hof 18 Januari 1906.

MEDEDEELING VAN STUKKEN.

150. Blijkens de geschiedenis van art. 1923 B. W. wordt met de uitdrukking „stukken, die aan beide partijen gemeen zijn" bedoeld: stukken, die het gemeenschappelijk eigendom zijn van beide partijen, zoodat beide daarop gelijkelijk recht hebben. De hier bedoelde verklaring — door den gedaagde afgegeven aan den directeur der eischende maatschappijen ten bewijze van de verplichting door eerstgenoemde tegenover laatstgenoemde aangegaan — is het uitsluitend eigendom van hem, te wiens behoeve zij werd afgegeven, die daarover de vrije beschikking heeft en derhalve niet kan worden gedwongen haar in een rechtsgeding over te leggen.

Amsterdam 13 Mei 1903.

151. Art. 1925 B. W. voorschrijvende, dat de vertooning van het oorspronkelijke stuk steeds kan gevorderd worden, kan niet geacht worden met het woord „steeds" te kennen te willen geven, dat daarvoor op een eenmaal gedane erkenning kan worden teruggekomen.

Amsterdam 28 Januari 1904.

152. Aan de door de oorspronkelijke gedaagde, incidenteel eischeresse, gevorderde openlegging van het notulenboek der eischende vennootschap, ten einde het bewijs te leveren dat eene door haar in het geding gebrachte copie overeenstemt met de orgineele notulen, kan door de oorspronkelijke eischeresse, incidenteel gedaagde, niet worden vastgeknoopt de vordering, dat het onderzoek bij de openlegging der boeken, zal worden uitgebreid tot andere boeken en strekken tot bewijs van door haar gestelde feiten door hare eigene koopmansboeken.

Dordrecht 1 Juni 1904.

153. Art. 147 Rv. is niet toepasselijk op de procedure bij den kantonrechter; de aldaar voorgeschreven formaliteiten voor het in het geding brengen van stukken behoeven niet in acht genomen te worden.

Maastricht Kgr. 1 December 1903.

MEDEPLICHTIGHEID.

Bij n°. 120. — Vern. bij 's Gravenhage Hof 25 September 1902.

132. Waar medeplichtigheid bestaat in den vorm van art. 48, 2°. Sr., moet het gelegenheid, middelen of inlichtingen verschaffen voorafgaan aan het misdrijf zelf, de hoofdhandeling alzoo volgen, en hangt de strafbaarheid der door zoodanigen medeplichtige verrichte daden dus af van het al of niet plaats vinden der handeling, derhalve ook van eene latere omstandigheid. Veroordeeling wegens medeplichtigheid aan het misdrijf van art. 346 Sr.

e H. R. 22 Januari 1906, Concl. conf.

133. Alleen zoodanige inlichtingen, welke hebben gestrekt ter bevordering van de uitvoering van het misdadig voornemen van een ander zijn als strafbare medeplichtigheid aan te merken.

a Amsterdam 20 Februari 1903.

134. De vraag, of tegen den hoofddader is ingesteld eene strafvervolging ter zake van het feit, door den dader met medehulp van een ander bedreven, en, zoo ja, hoe in de telastlegging van dien hoofddader dit feit wordt omschreven, kan niet van invloed zijn op de strafbaarheid van den medeplichtige, welke strafbaarheid alleen door de feiten, hem ten laste gelegd, wordt bepaald.

d H. R. 6 April 1903, Concl. conf.

135. De bewezen feiten leveren op voor beide beklaagden „medeplichtigheid aan diefstal door den dader bij het plegen daarvan opzettelijk behulpzaam te zijn."

Amsterdam Hof 26 November 1902.

136. Poging tot het opzettelijk uit de opbrengst van eenig door misdrijf verkregen voorwerp voordeel trekken; vrijspraak.

b Amsterdam 16 December 1904.

137. Hij die opzettelijk ten geschenke aanneemt een voorwerp, wetende dat dit is gekocht van gestolen geld, is niet strafbaar.

Amsterdam Hof 24 Juni 1903.

138. Bij het misdrijf van heling moet vooraf bewezen worden, dat de verkochte goederen van misdrijf afkomstig waren.

b Arnhem Hof 22 September 1904. — Arnhem Hof 12 Januari 1905, waartegen de cass. is verw. bij *c* H. R. 25 April 1905, Concl. conf.

139. Gelden, door wisseling van gestolen bankbiljetten verkregen, zijn „door misdrijf verkregen" in den zin van art. 416 Sr. Eene geldsom, als waardebepaling opgevat, is geen voorwerp, maar waar zij reëel aanwezig is, ontvreemd is en ten geschenke wordt aangenomen, bestaat zij altijd uit voorwerpen en kan zij alzoo geheeld worden in den zin van voormeld artikel.

a H. R. 21 Mei 1906, Concl. conf.

140. Uit de ten laste van den tweeden requirant bewezen verklaarde feiten is door het Hof terecht afgeleid, dat deze voorwerpen, waarvan hij wist, dat zij door misdrijf verkregen waren, uit winstbejag aan het oog en aan de nasporingen van den bestolene en de politie onttrokken en mitsdien in den zin van art. 416 Sr. verborgen heeft.

a H. R. 27 Juni 1904, Concl. conf.

141. De zonderlinge wijze waarop beklaagdes medegezel, met wien hij reeds weken als vluchteling rondzwierf, plotseling midden in den nacht in het bezit van waschgoed geraakt en de eveneens zonderlinge wijze, waarop de verkoop van dit goed in den vroegen morgen plaats had, konden en moesten den beklaagde de wetenschap omtrent de misdadige herkomst verschaffen. Uit dezelfde omstandigheid is zijne wetenschap af te leiden, dat de door hem en zijn medegezel gemaakte vertering werden betaald uit de opbrengst dezer goederen. Als getuige is in deze zaak onder eede gehoord de persoon, die in dezelfde zitting in de onmiddellijk voorafgaande zaak had terechtgestaan, beklaagd van den diefstal van voormeld waschgoed.

Zutphen 30 Augustus 1905.

142. Er kan niet worden beweerd dat het woord opzettelijk als element van het misdrijf van „heling" in de dagvaarding ontbreekt, nu daarin voorkomt de vermelding: „welke zij wisten, althans begrepen of begrijpen moesten" (d. i. op het oogenblik van den koop) dat door diefstal of eenig ander misdrijf verkregen waren, daar immers het koopen met die wetenschap juist het door de wet vereischte opzet omschrijft.

Amsterdam 31 December 1902.

143. Het eerste middel stuit af op de in cassatie onaantastbare uitlegging, bij het bestreden arrest aan de dagvaarding gegeven, dat door de woorden, dat requirante handelde „opzettelijk en dat zij daarbij begrijpen moest en begreep, dat het lood door misdrijf was verkregen", haar wordt ten laste gelegd hare wetenschap, dat het lood van diefstal afkomstig was. Vermits een feit moet bestaan om aan iemand te kunnen bekend zijn, sluit de tenlastelegging dezer wetenschap noodzakelijk ook in zich die van het bestaan dier herkomst. Het tweede middel mist zijn feitelijken grondslag en in verband daarmede is ook het derde middel onaannemelijk.

c H. R. 25 April 1905, Concl. conf. verw. de cass. tegen Arnhem Hof 12 Januari 1905.

144. Wanneer de kooper heeft begrepen, dat het door hem gekochte door eenig misdrijf was verkregen, was hij ook van die misdadige herkomst overtuigd, terwijl deze overtuiging de wetenschap van die herkomst, dat is het voor het wezen van het misdrijf van heling vereischte opzet daarstelt.

c H. R. 17 Juli 1905, Concl. conf.

145. Wanneer een beklaagde heeft begrepen en ook moeten begrijpen, dat een door hem gekocht voorwerp door eenig misdrijf was verkregen, was hij inderdaad ook voor zich zelf van die misdadige herkomst overtuigd, welke overtuiging daarstelt de tot het wezen van heling vereischte wetenschap van den misdadigen oorsprong (diefstal) van het gekochte voorwerp.

b H. R. 30 Januari 1905, Concl. conf.

146. De woorden in een dagvaarding: „begrijpen moest en begreep" zijn eene voldoende omschrijving voor het mede in die akte voorkomende woord „opzettelijk", ter aanduiding dat een beklaagde voor zichzelven geweten heeft, dat zekere door hem (haar) verkochte goederen door misdrijf (diefstal) waren verkregen.

Arnhem Hof 12 Januari 1905, waartegen de cass. is verw. bij *c* H. R. 25 April 1905, Concl. conf.

147. Waar in de dagvaarding voor de wetenschap van een beklaagde, dat de door hem gekochte voorwerpen door misdrijf waren verkregen, gebruikt zijn de woorden „begrijpen moest" en „begreep" is die omschrijving voldoende voor het „opzet" van art. 416 Sr. De beklaagde van heling moest voor zich van de misdadige herkomst dier voorwerpen overtuigd zijn. Die overtuiging stelt de wetenschap van den misdadigen oorsprong daar.

Arnhem Hof 8 September 1904.

148. Tot het wezen van heling behoort de wetenschap van den misdadigen oorsprong van het verkregen voorwerp, die wetenschap moet uitdrukkelijk blijken en een vermoeden daaromtrent is niet voldoende.

a Leeuwarden Hof 15 October 1903.

149. Het „opzet" omvat de wetenschap van een beklaagde voor zich zelven, dat de goederen, welke hij kocht, door misdrijf verkregen waren.

b Arnhem Hof 22 September 1904.

150. Voor de toepasselijkheid van art. 416 Sr. is voldoende beklaagde's wetenschap, dat het gekochte voorwerp door misdrijf is verkregen, en wordt dus niet vereischt diens wetenschap, door welk bepaald misdrijf het voorwerp is verkregen.

a H. R. 28 Augustus 1906, Concl. conf.

151. De te laste gelegde handeling van opzettelijk door diefstal verkregen effecten te hebben verkocht en de opbrengst daarvan ten eigen bate te hebben aangewend, omvat de ten laste legging van opzettelijk die effecten onder zich te hebben gehad en valt naar haren aard en wezen onder het begrip „recéler" van art. 62 C. P.

's Gravenhage Hof 6 November 1902, waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 2 Februari 1903, Concl. conf., behoudens, dat de beslissing omtrent de teruggave der overtuigingsstukken is vernietigd en die teruggave aan den eersten beklaagde is bevolen en niet aan den bestolene.

152. Al behoort tot het bewijs der ten laste gelegde feiten ten aanzien van elk der deelen

of partijen verkocht hout te blijken, dat de diefstal aan den verkoop is voorafgegaan, volgt de noodzakelijkheid van meer bepaalde tijdsopgave in de dagvaarding dan de daarin voorkomende noch uit de wet, noch uit hetgeen voor de verdediging en het onderzoek der zaak werd gevorderd. Het eerste middel is dus onaannemelijk evenals het tweede, dat alleen berust op eene schrijffout in het bij het bestreden arrest bevestigde vonnis.

b H. R. 5 Juni 1906.

153. Heling door het als geschenk aannemen van gestolen geld.

a 's Hertogenbosch 21 Juli 1903.

154. Schuldigverklaring aan heling, 6 maal gepleegd.

Amsterdam Hof 16 December 1902.

155. Art. 418 Sr.

Zutphen 21 Januari 1903.

Bankbreuk 132.
Begunstiging 136 v.
Benad. v. schuldeisch. 132.
Bewijs Sz. 141.
Dader 134.
Dagv. Sz. 143.
Diefstal 135 v.
Getuige 141.
Heling 136 v.
Mededader.
Opzet 135 v.
Overtuigingstukken 151.
Poging 136.
Schenking 137, 153.
Schrijffout 152.
Strafvervolging 134.

MELK, Z. GEMEENTEVERORDENING.

MILITAIRE DELICTEN.

255. Een milicien heeft bij eenzelfde gelegenheid alléén aan iemand een slag toegebracht, doch dezen persoon terstond daarna in vereeniging met een burger op nog andere wijze mishandeld. Beklaagde wordt voor het eerste feit veroordeeld en voor het tweede naar den burgerlijken rechter verwezen.

H. Mil. Ger. 13 Juni 1902.

256. Diefstal door een soldaat van een voor de hand liggend stuk zeep op een onderofficierskamer, welke kamer hij had schoon te maken, is niet strafbaar volgens art. 191 j° 17 Crim. Wetb. voor het krijgsvolk te Lande, doch volgens art. 310 j° 44 Sr.

H. Mil. Ger. 3 Juni 1902.

257. Art. 7 der Grondwet van 1887 en de belangen van eene goede krijgstucht. Publiceeren en doen publiceeren van „misstanden" bij de Zeemacht. Dwang tot het ondergaan van eene geneeskundige, niet-operatieve behandeling. Plaatsing in een voor afzondering bestemd vertrek van een militair hospitaal is een maatregel van orde, geen disciplinaire straf.

H. Mil. Ger. 31 Maart 1903.

Desertie. | *Mishandeling.*

MINDERJARIGEN, Z. BEKRACHTIGING.

MINISTER, Z. BELEEDIGING VAN AMBTENAREN.

MISHANDELING.

131. Het opzet voor mishandeling vereischt is aanwezig, wanneer iemand eenen slag op hem gemunt afweert en de beklaagde daardoor eenen persoon treft, dien hij niet had willen slaan.

b Zwolle 14 Maart 1901.

132. Het opzet voor mishandeling vereischt is niet aanwezig wanneer iemand, die een slag op een ander gericht, willende afweren, wordt getroffen en verwond. Hiervoor is beklaagde niet aansprakelijk te stellen omdat poging tot mishandeling geen strafbaar feit is en de verwonding geen gevolg van beklaagdes handeling maar van het afweren van den slag door den verwonde.

a Leeuwarden Hof 2 October 1902.

133. Afdwalingsgeval. Een milicien werpt een steen naar iemand, doch treft, tengevolge van het uitwijken van dien persoon, een ander. Opzet om eene groep van personen te treffen. De dader schuldig verklaard aan mishandeling.

H. Mil. Ger. 6 Februari 1903.

134. In casu heeft de gedaagde met een mes gestoken naar een tweede, die echter door een achter hem staanden derde werd weggetrokken, tengevolge waarvan de messteek niet den tweede maar den derde trof, wiens tegenwoordigheid ter plaatse wegens de duisternis vooraf waarschijnlijk zelfs niet door beklaagde was opgemerkt. Waar dus beklaagde bepaaldelijk niet heeft gewild — zelfs niet voorwaardelijk — om dien derde te treffen, bestaat zijn opzet niet en moet hij van mishandeling van dien derde worden vrijgesproken.

Arnhem Hof 4 Februari 1904.

135. Waar ongeveer op hetzelfde oogenblik, dat een bekl. naar iemand sneed, een ander persoon op den door beklaagde bedoelden persoon de hand legde, zoodat deze hand in plaats van het zich daaronder bevindende en door bekl. bedoelde lichaam werd getroffen, bestaat er geen afdwaling, maar alleen verwisseling (dwaling in den persoon). Er bestaat dus opzet en dus ook mishandeling.

Arnhem Hof 26 April 1906.

136. Beteekenis der uitdrukking „zwaar lichamelijk letsel" volgens art. 82 Sr. Eene verwonding met blijvend ernstig gevolg valt onder de qualificatie van art. 300, 2• lid van dit Wetboek.

e H. R. 31 October 1904, Concl. conf.

137. Als een zwaar lichamelijk letsel kan worden aangenomen indien patient volkomen genezen is, maar de verwonding van dien aard was, dat zoo niet onmiddellijk deskundige hulp was aangebracht, patient onverbiddelijk zou zijn doodgebloed.

b Arnhem Hof 25 Mei 1905.

138. Eene opzettelijk toegebrachte verwonding, die eene zoo hevige verbloeding heeft veroorzaakt, dat het leven van den verwonde in ernstig gevaar is gebracht, valt onder de qualificatie van zware mishandeling.

a H. R. 27 April 1903, Concl. contr.

139. Waar feitelijk is beslist, dat de beide verwondingen rechts van de wervelkolom zeer levensgevaarlijk waren, is terecht aangenomen, dat daardoor zwaar lichamelijk letsel was toegebracht.

b H. R. 2 Januari 1905, Concl. conf.

140. Ook waar, gelijk hier feitelijk is uitgemaakt, bij den dader der mishandeling het opzet bestaat om den mishandelde zwaar lichamelijk letsel toe te brengen, valt het feit niet onder de qualificatie van „zware mishandeling", indien zoodanig letsel niet is toegebracht.

b H. R. 16 Februari 1903, Concl. conf.

141. Tot schuldigverklaring van een beklaagde aan poging tot zware mishandeling wordt o. m. vereischt eensdeels, dat bij hem bestond het bepaald opzet om aan een ander zoodanig belangrijk lichamelijk letsel toe te brengen als

onder het wettelijk begrip van „zwaar lichamelijk letsel" valt, anderdeels dat dit opzet zich heeft geopenbaard in een begin van uitvoering eener handeling, die, ware zij voltooid, zwaar lichamelijk letsel aan den mishandelde zou hebben toegebracht. Vernietiging van het bestreden arrest als bevestigende het in eersten aanleg gewezen vonnis, welks beslissing op beide voormelde punten niet naar eisch der wet met redenen is omkleed.

b H. R. 13 Februari 1905, Concl. contr. verw. de cass. tegen het arrest, waarbij was bev. Amsterdam 15 September 1904. Daarna volgde veroordeeling wegens bedreiging met zware mishandeling bij Arnhem Hof, waartegen de cass. werd verworpen bij *c* H. R. 20 November 1905, Concl. conf.

142. Poging tot zware mishandeling, begaan tegen zijn kind. Oplegging, van een lichte straf met het oog op de omstandigheden.

Amsterdam 7 October 1903.

143. De dood valt niet onder het begrip „zwaar lichamelijk letsel" volgens art. 82 Sr., hoedanig letsel daarenboven als niet gewild gevolg van eenig misdrijf zoowel in den Titel „Mishandeling" als in verschillende andere Titels van het Tweede Boek van voormeld Wetboek steeds in onderscheiding van den dood wordt genoemd.

b H. R. 16 Februari 1903, Concl. conf.

144. In de verklaring van den getuige, dat de beklaagde „hem met beide handen in de „borst greep en hem daarna met kracht en op „gevoelige wijze van zich afduwde" ligt opgesloten, dat getuige daardoor pijnlijk werd getroffen.

d H. R. 15 Juni 1903, Concl. conf.

145. Er is niet bewezen dat eenig lichamelijk leed is teweeggebracht.

Leeuwarden Hof 28 October 1905.

146. Veroordeeling van een weesvader wegens mishandeling van twee verpleegden. Vrijspraak van een derde feit, op grond dat dit was een geoorloofde kastijding.

Almelo 19 April 1904.

147. Het ten laste gelegde feit valt noch in de bepaling van art. 300, noch in die van art. 308 Sr.; de elementen voor beide misdrijven zijn in de dagvaarding niet te vinden. Voor de toepassing van art. 300 ontbreekt „het opzet", en het element van „schuld" voor de toepassing van art. 308 Sr., zoodat beklaagde werd ontslagen van alle rechtsvervolging, daar de ten laste gelegde feiten niet strafbaar zijn.

's Hertogenbosch Hof 29 April 1903.

148. Mishandeling gepleegd tegen de personen of op de wijze in art. 304 Sr. omschreven, is niet een afzonderlijk misdrijf, maar het misdrijf van art. 300, onder verzwarende omstandigheden gepleegd. Uit de niet-opnoeming van art. 304 in art. 422 van voormeld wetboek volgt alléén, dat de verhooging van een derde op het strafmaximum van art. 300, niet op het verhoogd maximum van art. 304 moet worden berekend.

e H. R. 21 November 1904, Concl. conf.

149. Mishandeling, gepleegd tegen de personen of op de wijze in art. 304 Sr. omschreven, is niet een eigen misdrijf, maar het in art. 300 strafbaar gestelde misdrijf, onder verzwarende omstandigheden gepleegd. Er is dus strafbare recidive bij schuldigverklaring aan een der bij de in art. 422 genoemde artt. strafbaar gestelde misdrijven, gepleegd terwijl nog geen vijf jaren waren verloopen sedert de schuldige eene tegen hem uitgesproken gevangenisstraf ter zake van mishandeling van een ambtenaar gedurende de rechtmatige uitoefening van diens bediening geheel heeft ondergaan.

d H. R. 5 Februari 1906.

Ambtenaren 148 v.
Beleed. v. ambt.
Dagv. Sz.
Get. bewijs Sz.
Geweldpleging.
Militaire delicten 133.
Motieven v. vonnissen 141.
Opschorting en vern. van veroord.
Opzet 131 v.
Poging 141 v.
Recidive 459.
Straffen 142, 148.
Zwaar lich. letsel 136 v.
Veroorz. v. dood of lich. letsel door schuld 147.

MISHANDELING VAN AMBTENAREN.

66. Waar niet is beweerd, dat de beklaagde recht had om te verblijven in de in de dagvaarding bedoelde woning, werd de rechtmatigheid van het optreden van den veldwachter bepaald door het daartoe door den bewoner tot hem gerichte verzoek, niet door de beweegredenen, die dezen tot zoodanig verzoek noopten.

a H. R. 25 Mei 1903, Concl. conf.

67. Uit 's hofs op wettig bewijs rustende beslissing, dat de door den requirant mishandelde ambtenaar surveilleerend in diens woning is gekomen ter assistentie van diens vrouw, welke luide om politiehulp riep, volgt, dat hij in de wettige uitoefening zijner bediening aldaar binnengetreden is.

b H. R. 28 Augustus 1906, Concl. conf.

68. Waar is ten laste gelegd mishandeling van een onbezoldigd rijksveldwachter, toen deze voor een polderbestuur een brief vanwege dat bestuur aan beklaagde ging overbrengen, ligt daarin niet opgesloten, dat die veldwachter was in de rechtmatige uitoefening zijner bediening.

's-Hertogenbosch 6 Juni 1905.

Motieven v. vonnissen.

MISHANDELING VAN DIEREN.

25. Voor de strafbaarheid van dierenmishandeling ingevolge art. 254 Sr. is het een vereischte, dat des daders opzet op de wreedheid zelve gericht zij. Het in deze zaak den beklaagde ten laste gelegde feit omvat alle elementen van de in art. 455 2° Sr. omschreven en in den aanhef van dat artikel strafbaar gestelde overtreding.

a H. R. 16 October 1905, Concl. conf.

26. Het woord „noodeloos" in art. 455 no. 2 Sr. omvat alle gevallen, waarin het vervoer, zooals het plaats heeft, niet noodzakelijk is, en is dus niet beperkt tot het geval, waarin het vervoer op eene pijnlijke of kwellende wijze geschiedt, ofschoon het op eene niet pijnlijke of kwellende wijze had kunnen geschieden.

H. R. 23 Januari 1905 (impl.). Concl. contr. — H. R. 3 April 1905, Concl. contr. beslissende, dat de gegeven vrijspraak, een ontslag van rechtsvervolging inhield.

27. Waar de aanklacht niet inhoudt, dat het vervoer op eene niet pijnlijke of kwellende wijze had kunnen plaats hebben, noch dat het niet noodzakelijk was, drukt zij niet uit een bestanddeel der bij art. 455 aanhef en 2° Sr. strafbaar gestelde overtreding. Het ontslag van

rechtsvervolging is uit dien hoofde terecht uitgesproken.
m H. R. 25 Juni 1906, Concl. conf.

MOORD.

25. Veroordeeling tot levenslange gevangenisstraf wegens moord op beklaagdes schoonzuster.
b Amsterdam 24 Februari 1904.
Aanwijzingen.

MORA.

Bij n°s. 323 en 330. — Bev. bij *b* 's Hertogenbosch Hof 26 Mei 1903.

I. Wanneer is in gebrekestelling noodig.
II. Vorm en vereischte voor geldige ingebrekestelling.
III. Gevolgen.

I.

336. Voor de ontvankelijkheid der actie tot ontbinding met schadeloosstelling is noodig eene ingebrekestelling, d. i. eene actie in strekking en aard gelijk een bevel; de in het geding gebrachte missives hebben die strekking niet. Bewijs der schade.
's-Gravenhage 15 October 1901, vern. bij 's-Gravenhage Hof 11 Juni 1903, waarbij mora op grond der briefwisseling werd aangenomen.
337. In casu was de verkooper niet in gebreke door het enkel verloop van den termijn van levering. De overeenkomst hield wel in, dat wekelijks des dinsdags 400 K.G. moest worden geleverd, doch dit beding, in verband met de bepaling, dat iedere maand ongeveer 1700 K. G. moest geleverd worden, bracht dat gevolg niet mede, terwijl het niet is gesteld, dat de verbintenis slechts kon worden nagekomen binnen een bepaalden termijn, en overigens het feit, dat suikerprijzen wisselend zijn, ter zake niet afdoet.
's Gravenhage Hof 22 December 1902.
338. Bij de bepaling in eene huurovereenkomst dat betaald moet worden vóór of op een bepaalden datum, volgt uit die dagbepaling alléén, zonder nader beding, niet, dat men door het enkel verloop van den bepaalden termijn in den zin der wet in gebreke is.
Leeuwarden 27 October 1904.
339. Voor eene vordering tot ontbinding eener huurovereenkomst met ontruiming op grond dat het verhuurde huis niet van genoegzaam huisraad is voorzien, is geenerlei ingebrekestelling noodig.
Haarlem 30 December 1902.
340. In mora stelling is slechts noodzakelijk voor de bij de vordering tot ontruiming gevoegde vordering tot vergoeding van kosten, schaden en interessen.
Haarlem 30 December 1902.
341. Waar een gedaagde tot schadevergoeding wegens het niet doen eener storting in een vennootschap aangesproken, beweert dat hij wel degelijk de storting gedaan heeft, kan hij zich niet voor het eerst in appel op gebrek aan inverzuimstelling beroepen, omdat de noodzakelijkheid daarvan niet door hem kan worden beweerd.
's-Hertogenbosch Hof 16 Mei 1905. — Zie a quo Maastricht 13 Mei 1904 en in cass. H. R. 9 Februari 1906, Concl. conf.
342. Overeenkomst tot het faceteeren en verzilveren van spiegelglas, onder het beding „naar gelang de leveranciers afzenden". — Vordering tot ontbinding reeds in de tweede maand van den contracttijd op grond dat de gedaagden ingebreke waren gebleven om zelfs een glas aan de eischeres ter bewerking te leveren, niettegenstaande gerechtelijke sommatie. Ontzegging dier vordering, omdat de gedaagden niet in gebreke waren, noch behoorlijk in gebreke gesteld.
Amsterdam 18 November 1904.
343. Als duidelijk en onmiddellijk na aankomst der goederen de weigering tot inontvangstname gepaard gaat met beklag van den kooper over de ondeugdelijkheid der goederen en gevolgd wordt door eene ampele correspondentie over en weêr, dan heeft eene akte van sommatie om alsnog te leveren geen zin. Uit de correspondentie blijkt, dat de verkooper in gebreke is gebleven te leveren, zooals de kooper van hem vorderde. Het is alzoo onnoodig te onderzoeken of in deze eene ingebrekestelling noodig was.
c Arnhem Hof 14 Juli 1903.
344. Waar getwist wordt, niet over niet tijdige nakoming der overeenkomst, maar over een handelen in strijd met de overeenkomst, is inmorastelling als voorwaarde voor de ontvankelijkheid van den eisch tot schadevergoeding niet altijd noodig.
's-Gravenhage Kgr. 29 December 1902.
345. Niet-ontvankelijk-verklaring van eischer in zijnen eisch op grond dat gedaagden niet in gebreke zijn gesteld.
Amsterdam 16 Juni 1905.
346. Bij het bestreden arrest is in overeenstemming met de wet beslist, niet dat een door den schuldeischer na het verstrijken van den fatalen termijn verleend uitstel hem het recht ontneemt om zonder ingebrekestelling te ageeren, maar dat de afstand door den schuldeischer van het door hem bij overeenkomst bedongen recht hem de bevoegdheid ontneemt om zonder ingebrekestelling de als schadevergoeding bedongen som te vorderen.
e H. R. 2 Juni 1905, Concl. conf.

II.

347. Koopovereenkomst met successieve levering; wederzijdsche vordering tot ontbinding (in conventie en in reconventie); mora. De verkooper is door den kooper bij brief naar behooren in mora gesteld; bij het onderzoek daaromtrent moet niet elk der brieven op zich zelf en afzonderlijk worden beschouwd, maar ook in hun onderling verband en in verband met hetgeen tusschen partijen is voorgevallen.
's Gravenhage Hof 11 Juni 1903, vern. 's Gravenhage 15 October 1901.
348. Een sommatie, waardoor de gesommeerde niet verrast wordt, met onmiddellijk daarop gevolgde in gebreke stelling bij hetzelfde exploit, uitgebracht aan het woonhuis van den gesommeerde, stelt dezen in verzuim, ook al was hij niet thuis.
Rotterdam 20 November 1901.
349. De huurder, aan wien de overdracht der huurpenningen werd beteekend, en die bij dat exploit tevens in mora werd gesteld, was in casu niet in gebreke, te meer wanneer hem het exploit niet in persoon is beteekend.
Leeuwarden 27 October 1904.

350. Al wordt tot meer gesommeerd dan waartoe recht bestaat, is de gesommeerde niettemin in verzuim, wanneer hij zich niet heeft bereid verklaard te betalen, wat hij wel schuldig was.

Rotterdam 20 November 1901, houdende getuigenbewijs, en eindvonnis Rotterdam 1 October 1902.

351. Als in de sommatie de levering van een grootere hoeveelheid wordt gevraagd, dan waartoe de verkooper volgens contract verplicht was, verliest die sommatie evenwel haar kracht niet, indien vaststaat dat partijen zich over en weêr (te voren) niet aan die bepaalde hoeveelheid gehouden hebben, de verkooper zich even vóór de sommatie bereid had verklaard (bij brief) om het meerdere te leveren dan bedongen was, en hij evenmin de hoeveelheid, waartoe hij zich verbonden had, heeft geleverd.

Arnhem Hof 12 November 1902.

352. De eischer behoort er bij het uitbrengen eener sommatie rekening mede te houden, met wie hij te doen heeft, zoodat een termijn van drie dagen voor eene sommatie aan een polderbestuur om eene koopovereenkomst als ongedaan te beschouwen en om die reden reeds geleverde gronden af te geven, veel te kort is om daaraan te kunnen voldoen, daar hieromtrent eerst eene vergadering van het bestuur of zelfs van stemgerechtigde ingelanden moet worden bijeengeroepen. Zoodanige sommatie kan geen mora te weeg brengen.

Alkmaar 16 November 1905.

353. De kooper van de steenkolen had in casu aanspraak om, moest hij zelf voor gelegenheid tot ontvangst der kolen zorgen, althans tijdig kennis te bekomen van den juisten tijd, waarop de te ontvangen kolen voor hem zouden opgeslagen of aangewezen zijn en de tijdruimte van 5 dagen, om uit het magazijn te Ruhrort de nog niet geleverde kolen te zijnen dienste voorhanden te hebben, is voldoende te achten, vooral in dit verband, dat de leveringstijd, naar de overeenkomst was vóór April 1900, en het bevel eerst 14 Juni d. s. v. werd gedaan; het naar deze gegevens tot den verkooper gerichte bevel van laatstgezegden dag kon alzoo volkomen wettig eene ingebrekestelling vormen.

'sGravenhage Hof 11 Mei 1903.

354. Wanneer de gesommeerde beweert dat de hem bij sommatie gestelde termijn tot het passeeren eener akte, geen bekwame was, moet hij een gegronde reden opgeven, die hem verhinderde aan de sommatie op dien termijn te voldoen. De gesommeerde kon zich evenmin aan de voldoening aan de sommatie onttrekken op grond van bezwaren, waarvan het bestaan eerst kon blijken wanneer hij op de sommatie verschenen was.

a Rotterdam 5 Januari 1903.

355. Eene sommatie, zonder tijdsruimte om daaraan te voldoen is geldig wanneer vaststaat dat de schuldenaar, zonder een hem daartoe nopend vonnis onwillig is om te betalen.

's Hertogenbosch Hof 25 November 1902, bev. Roermond 6 Maart 1903.

356. Uit de onderwerpelijke dagvaarding valt niet anders te lezen dan dat de wissel den kooper ter acceptatie is aangeboden, dat de wissel van non-acceptatie is geprotesteerd en dat, ware die wissel geaccepteerd, het cognossement over het gekochte den kooper zou zijn afgegeven. Waar in deze was gekocht op accept tegen overgifte van cognossement, werd de kooper niet behoorlijk in gebreke gesteld door het protest van non-acceptatie van den wissel, zonder gelijktijdige bereidverklaring van den deurwaarder om het cognossement, tegenover de afgifte van den geaccepteerden wissel, over te reiken. De dagvaarding houdt dus niet in wat voor eene ingebrekestelling wordt vereischt, terwijl getuigenbewijs van het feit, dat bij het verzoek om den wissel te accepteeren door den deurwaarder het cognossement is aangeboden, niet toelaatbaar is, zoowel omdat daardoor de leemte in de dagvaarding niet wordt goedgemaakt, als omdat van het zeggen en doen van den deurwaarder uit zijn exploit moet blijken en dit niet daarnevens door getuigenbewijs kan worden aangevoerd.

b Amsterdam 6 Februari 1903.

357. Waar de boedel, waartoe de perceelen, wier verkoop krachtens art. 1223 B. W. was aangezegd, behoorden, onverdeeld was bij het uitbrengen der sommatie aan de aanzegging voorafgaande en dus alle erfgenamen nog in het bezit der perceelen waren, bestond geen grond ieder der erfgenamen, op grond van ondeelbaarheid der schuld, voor het geheel aan te spreken. Bedoelde sommatie stelde niettemin de erfgenamen in gebreke; de daarin voorkomende bijvoeging „dat een der gesommeerden betalende de anderen zouden zijn bevrijd", ontneemt aan de gevorderde schuld niet het karakter van bepaald en verevend zijn, noch vloeit daaruit met zekerheid voort, dat bij de sommatie werd uitgegaan van beweerde hoofdelijkheid of ondeelbaarheid.

b Amsterdam 4 Februari 1903.

358. Wanneer er verplichting bestaat van contante betaling wordt de verkooper niet behoorlijk in mora gesteld wanneer de sommatie tot levering niet inhoudt eene bereidverklaring om den koopprijs te voldoen.

b 's Hertogenbosch Hof 26 Mei 1903.

III.

359. Een aanbod van betaling, gedaan na de ingebrekestelling bevrijdt den huurder niet van de nadeelige gevolgen dier ingebrekestelling, ook al is dat aanbod geschied voor de dagvaarding tot ontbinding der huurovereenkomst wegens wanbetaling der huurpenningen.

Alkmaar 18 December 1902.

360. Een aanvrage van den kooper aan den verkooper (bij telegram) om alsnog te leveren, geschied nà de sommatie èn ingebrekestelling moet als een verlenging van den leveringstijd beschouwd worden, en kan de zuivering der mora alléén plaats hebben als de verkooper re vera aan zijn verplichting had voldaan.

Arnhem Hof 12 November 1902.

361. Waar een kooper bij een sommatie tot levering domicilie kiest, is de verkooper bevoegd om aan hetzelfde domicilie een sommatie te beteekenen tot betaling, verschuldigd ingevolge hetzelfde contract.

b 's Hertogenbosch Hof 26 Mei 1903, bev. Roermond 9 Mei 1902.

Domicilie 361.
Huur en verhuur 338 v. 349 v.
Huur van diensten 342.
Hypotheek 357.
Koop en verkoop 336 v. 343, 356 v.
Onr. daad.
Ontb. en nak. ok. 339. 359.
Ontruiming 340.
Pand.
Schadevergoeding 344 v.
Tijdsbep. en termijn 337, 346, 352 v.
Vennootschap 341.
Wisselbrief 356.

MOTIEVEN VAN VONNISSEN.

Bij n°. 1273. — Zie na de terugwijzing 's Hertogenbosch 20 October 1902.

I.

1343. Art. 161 Gw. in verband met art. 59 Rv. en art. 20. R. O. vordert de vermelding der gronden, die den rechter tot de beslissing hebben geleid, onafhankelijk daarvan of deze gronden al of niet voldoende zijn om die beslissing te rechtvaardigen.

a H. R. 20 Maart 1903, Concl. conf., verw. in zooverre de cass. tegen *a* 's Hertogenbosch Hof 1 April 1902, waarbij was vern. 's Hertogenbosch 15 Maart 1901.

1344. Bij art. 161 Gw. en art. 20 R. O. is niet op het onvoldoende der omkleeding van eene uitspraak met redenen, maar op het ontbreken daarvan de straf van nietigheid gesteld.

b H. R. 12 Dec. 1902, Concl. conf.

1345. Noch de bij het tweede middel aangehaalde artikelen, noch andere wetsbepalingen leggen den rechter de verplichting op om bij zijne uitspraak gronden aan te voeren voor een motief.

b H. R. 12 December 1902, Concl. conf.

1346. Nietigheid is wel bedreigd tegen rechterlijke uitspraken, die niet met redenen zijn omkleed, maar niet tegen gebrekkig of onvoldoende gemotiveerde rechterlijke uitspraken. Ook is niet op straffe van nietigheid voorgeschreven, dat de beweringen van partijen en het hooren van den gewraakten getuige omtrent zijne wraking in het vonnis worden vermeld. Evenmin behoeft stellig te blijken, dat de beslissingen omtrent de wraking zijn uitgesproken door den president, terwijl ook geen nietigheid is bedreigd tegen het uitspreken door een der rechters, al ware daarvan hier gebleken.

b H. R. 23 Januari 1903, Concl. conf.

1347. Nietigheid is bij de bij het tweede middel aangehaalde artikelen wel gesteld op niet-vermelding der gronden, waarop de uitspraak berust, maar geenszins op het niet vermelden van wettelijke gronden.

a H. R. 13 Februari 1903, Concl. conf.

1348. Afzonderlijke vermelding van des rechters gronden betreffende de daadzaken en betreffende het recht, bij art. 59 n°. 3 Rv., doch niet op straffe van nietigheid voorgeschreven, is hier geschied.

b H. R. 12 December 1902, Concl. conf.

1349. Volgens de bij het eerste middel aangehaalde artikelen kan alleen het geheel ontbreken van gronden der uitspraak, niet onvolledigheid daarvan tot cassatie leiden.

H. R. 12 Februari 1904, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's Gravenhage 29 October 1903.

1350. Door 's Hofs overweging, dat het „voor wat aangaat de door „appellante zeer subsidiair gevraagde openlegging der boeken door „de wederpartij, daartoe geen aanleiding acht te „bestaan," is de ontzegging dezer zeer subsidiaire vordering naar eisch der wet gemotiveerd.

a H. R. 8 Mei 1903, Concl. conf.

1351. Het bestreden arrest omtrent homologatie van een accoord voldoet aan den bij de Grondwet en de wet gestelden eisch omtrent het met redenen omkleeden van rechterlijke uitspraken.

a H. R. 11 Juli 1904, Concl. conf.

1352. Al is bij geen der uitspraken over de voorgestelde wrakingen alles wat dienaangaande in het procesverbaal der terechtzitting voorkomt herhaald, moet het procesverbaal, waarin die uitspraken voorkomen als één geheel worden beschouwd, en was dus die herhaling onnoodig.

b H. R. 23 Januari 1903, Concl. conf.

II. § 1.

1353. Cassatie ambtshalve van het bestreden arrest omdat dit niet bevat eene duidelijke met redenen omkleede beslissing omtrent hetgeen den requirant met het oog op art. 308 Sr. bij dagvaarding was ten laste gelegd, nl. dat er een buikvliesontsteking was ontstaan, waardoor het leven der vrouw was in gevaar gebracht.

d H. R. 21 Mei 1906, Concl. conf. — Zie in dezelfde zaak *a* H. R. 6 November 1905, Concl. conf. — — *cf* Amsterdam Hof 28 Februari 1903, in denzelfden zin.

1354. Ambtshalve cassatie van het bestreden vonnis, omdat in het daarbij bevestigde vonnis ontbreekt eene beslissing omtrent een bestanddeel der overtreding, waaraan de beklaagde is schuldig verklaard.

l H. R. 25 Juni 1906, Concl. contr.

1355. Nergens in de wet is voorgeschreven, dat aan ieder bestanddeel van het misdrijf, zelfs bij ontkentenis van den beklaagde, in eene rechterlijke uitspraak afzonderlijke overwegingen en beslissingen moeten zijn gewijd.

a H. R. 12 Februari 1906, Concl. conf. — *c* H. R. 26 October 1903, Concl. conf.

1356. Eene grief, uitsluitend gericht tegen de gronden, waarop de bestreden beslissing berust, kan niet tot cassatie daarvan leiden.

a H. R. 18 Mei 1903, Concl. conf.

1357. De wet verplicht den rechter niet rekenschap te geven van de redenen, die hem hebben weerhouden zich met de gronden van verdediging te vereenigen.

e H. R. 29 Juni 1903, Concl. conf.

1358. Cassatie ambtshalve omdat uit de processen-verbaal der terechtzittingen in eersten aanleg, waarin de zaak is behandeld en het vonnis is uitgesproken, niet blijkt, dat deze terechtzittingen in het openbaar zijn gehouden.

a H. R. 5 Juni 1905, Concl. conf.

1359. Ambtshalve vernietiging van het bestreden vonnis wegens onduidelijkheid der feitelijke beslissing.

a H. R. 30 Maart 1903, Concl. conf.

1360. Cassatie ambtshalve van het bestreden vonnis, omdat dit niet naar den eisch der wet met redenen is omkleed.

b H. R. 12 Februari 1906, Concl. conf.

1361. De rechtbank was niet verplicht haar uit de qualificatie der bewezen verklaarde feiten volgend oordeel, dat deze waren te beschouwen als een voortgezette handeling „afzonderlijk" te motiveeren.

b H. R. 5 Juni 1906, Concl. conf.

1362. De kantonrechter behoefde bij het bestreden vonnis niet nader te motiveeren, waarom hij slechts ééne straf uitsprak, daar dit het noodzakelijk gevolg was van zijne opvatting dat het bewezen verklaarde slechts één feit opleverde. Leerplichtwet.

c H. R. 26 Juni 1905, Concl. conf.

1363. De kantonrechter had naar aanleiding van requirants verdediging tegen de aanklacht van de overtreding, waaraan hij bij het bestreden vonnis is schuldig verklaard, alleen te beslissen, over het recht, hetwelk de requirant beweerde te hebben aangetoond, zoodat hij over andere rechten zwijgende, de bij het middel aangehaalde artikelen niet kan hebben geschonden.

a H. R. 30 October 1905, Concl. conf.

1364. Bij schuldigverklaring aan het subsidiair ten laste gelegde feit is, waar dit het primiair ten laste gelegde feit uitsluit, eene uitdrukkelijke beslissing omtrent dit laatste onnoodig.

a H. R. 20 Juni 1904, Concl. conf.

1365. Waar alternatief waren ten laste gelegd feiten, bij art. 16, 1° en 2° der Wet van 28 Juni 1881, S. 97 onderscheidenlijk strafbaar gesteld, had moeten zijn uitgemaakt, welk van deze feiten ten laste van den beklaagde was bewezen. Bij gebreke daarvan is het veroordeelend vonnis niet naar eisch der wet met redenen omkleed.

d H. R. 31 October 1904, Concl. conf.

1366. Ambtshalve cassatie, omdat bij eene alternatieve aanklacht niet bepaaldelijk is uitgemaakt, welke van de alternatief ten laste gelegde omstandigheden bewezen is.

k H. R. 15 Juni 1903, Concl. conf.

1367. Indien door den beklaagde een beroep is gedaan op verjaring, moet ter beoordeeling, of dit beroep al dan niet gegrond is, uit het vonnis blijken, wanneer de overtreding is gepleegd.

d H. R. 28 December 1903, Concl. conf.

1368. Waar de beklaagde zich niet heeft beroepen op zijne ontoerekeningsvatbaarheid, is de rechter niet verplicht daaromtrent eene uitdrukkelijke beslissing te geven.

b H. R. 11 December 1905, Concl. conf.

1369. Waar allerminst twijfel bestaat omtrent de plaats, waar het ten laste gelegde feit is gepleegd, maar alleen niet vaststaat, tot welke gemeente die plaats behoort, is een nader onderzoek dienaangaande onnoodig.

a H. R. 2 Juni 1903, Concl. conf.

1370. Indien bij verandering in de wetgeving na het tijdstip, waarop het feit begaan is, de nieuwe wet geen gunstiger bepalingen inhoudt dan de oude en dus de laatstgenoemde uit kracht van art. 1, eerste lid, Sr. toepasselijk was en is toegepast, behoeft in het vonnis niet uitdrukkelijk te worden overwogen, waarom voor afwijking van den regel geen grond bestond.

c H. R. 13 Maart 1905, Concl. conf.

1371. Ten onrechte is door het Hof zijn bij verstek gewezen arrest vernietigd met vrijspraak van koppelarij als bedoeld in art. 250 2° Sr. op grond dat niet was bewezen, dat de beklaagde het opzet had om ontucht te bevorderen met meisjes beneden den leeftijd van 21 jaren, nu de meerderjarigheidsgrens na het verstekvonnis door verandering in wetgeving was verlaagd. Die uitspraak toch steunde op eene uitlegging van art. 1, 2de lid Sr. j° 250—2° Sr. ter beslissing der vraag of ter beoordeeling wie minderjarig zijn bij strafbare feiten gepleegd vóór de veranderde wetgeving moeten gelden de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek die destijds vigeerden, dan wel die van de veranderde wetgeving. Er moest dus een beslissing genomen worden over het al of niet bewezene der feiten evenals bij het bij verstek gewezen arrest was geschied.

c H. R. 17 April 1906, Concl. conf., vern. 's Hertogenbosch Hof 13 December 1905. — Zie het ontslag van rechtsvervolging bij Arnhem Hof 28 Juni 1906.

1372. Het bestreden arrest is ten aanzien van de wetenschap van requirante, dat bij de in het arrest bedoelde minderjarigen het voornemen bestond om in hare woning met elkander vleeschelijke gemeenschap te hebben, naar eisch der wet met redenen omkleed, zoodat het op de bewering van het tegendeel steunend middel van cassatie is ongegrond.

c H. R. 26 Februari 1906, Concl. conf.

1373. Nu op het gehuwd zijn van het in de dagvaarding bedoelde volgens haar leeftijd minderjarige meisje geen beroep is gedaan, behoefde dit geen voorwerp van 's rechters onderzoek uit te maken.

a H. R. 30 Januari 1905, Concl. conf.

1374. Cassatie ambtshalve van het bestreden arrest, omdat in het daarbij bevestigde vonnis de beslissing, dat de beklaagde de vrouw, met wie hij buiten echt vleeschelijke gemeenschap heeft gehad, terwijl zij in staat van bewusteloosheid verkeerde, ook met het opzet daartoe in staat van bewusteloosheid heeft gebracht, niet naar eisch der wet met redenen is omkleed.

a H. R. 20 Maart 1905, Concl. conf., vern. 's Hertogenbosch Hof 14 December 1904 waarbij was bev. Roermond 21 Mei 1904.

1375. Het eerste middel van cassatie stuit in zijne beide onderdeelen af op de feitelijke beslissing van het bij het bestreden arrest bevestigde vonnis. Dit vonnis is voldoende met redenen omkleed ten aanzien van het voor de eerbaarheid aanstootelijke der op 29 April 1902 in de woning der beklaagden voorradige en door hen vertoonde photographiën.

c H. R. 1 Februari 1904, Concl. conf.

1376. 's Rechters uitspraak in deze zaak is ook ten aanzien van beklaagde's opzet om te mishandelen en omtrent het plegen van handelingen, die eenig lichamelijk letsel zouden hebben toegebracht, naar eisch der wet met redenen omkleed, zoodat het eenige cassatiemiddel feitelijken grondslag mist.

a H. R. 27 November 1905, Concl. conf.

1377. Waar een diefstal van omstreeks zeven kippen was ten laste gelegd, behoefde de rechtbank, naar aanleiding der dagvaarding be-

raadslagende, niet uit te maken, hoe groot het juiste aantal der gestolen kippen was.

a H. R. 16 Januari 1905, Concl. conf.

1378. Waar uit de in het arrest vermelde getuigenverklaringen blijkbaar is afgeleid, dat in de buurt waar de diefstal plaats greep, alstoen de voor de nachtrust bestemde tijd reeds was aangebroken, is de beslissing der rechtbank, dat die diefstal was gepleegd gedurende den voor de nachtrust bestemden tijd, behoorlijk met redenen omkleed.

a H. R. 16 Januari 1905, Concl. conf.

1379. Het bij het bestreden arrest bevestigde vonnis is voldoende met redenen omkleed, ook ten aanzien van de onwaarheid der door den requirant onder eede afgelegde verklaring en zijne bewustheid daarvan.

d H. R. 23 April 1906, Concl. conf.

1380. Cassatie ambtshalve, omdat het bij het bestreden arrest bevestigde vonnis niet bevat eene beslissing, dat de beklaagde de verklaring onder eede heeft afgelegd opzettelijk valschelijk, dat is met bewustheid van hare onwaarheid.

a H. R. 19 Februari 1906, Concl. conf.

1381. Een bijzondere motiveering omtrent het beleedigend karakter der gebruikte woorden is onnoodig, indien dit karakter uit die woorden zelve volgt.

f H. R. 25 Juni 1906, Concl. conf.

1382. De feiten, waarop de requirante zich ter verdediging tegen de aanklacht van landlooperij beroept, zouden, indien zij vaststonden, niet medebrengen, dat zij, op tijd en plaats bij dagvaarding omschreven, rondzwervende, was in het bezit van middelen van bestaan, noch in eenig ander opzicht leiden tot straffeloosheid van het ten laste gelegde feit of tot uitsluiting van hare vervolging deswege, zoodat de rechtbank niet verplicht was dienaangaande in een onderzoek te treden of eene beslissing te geven.

c H. R. 20 Maart 1905, Concl. conf.

1383. De in deze zaak gegeven vrijspraak is, als berustende op 's rechters opvatting omtrent de rechtsgevolgen, welke het verlies van de ouderlijke macht en de voogdij ten aanzien van de verhouding der gerequireerde tot de kinderen uit haar eerste huwelijk heeft, een bedekt ontslag van rechtsvervolging, waarbij de rechter ten onrechte heeft nagelaten te beraadslagen en te beslissen omtrent het bewezene of niet bewezene der overigens ten laste gelegde feiten. Cassatie en verwijzing op laatstgemelden grond.

b H. R. 18 Mei 1903, Concl. conf.

1384. Na het Hof de oorspronkelijke dagvaarding heeft uitgelegd in dien zin, dat door „rechthebbende op den grond" ook moet worden verstaan „hij, die een zakelijk recht op den grond heeft", had het op straffe van nietigheid ook moeten onderzoeken en beslissen, of de requirant al of niet had eene vergunning van den jachtrechthebbende.

e H. R. 5 November 1906, Concl. contr.

1385. Het eerste middel stuit af op des rechters feitelijke, in cassatie vaststaande opvatting der dagvaarding dat met jachtveld bedoeld werd jachtrecht op dat veld. Het tweede middel, dat niet gelet zou zijn op de verdediging dat hij niet joeg maar alleen konijnen wilde schieten mist zijn feitelijken grondslag.

e H. R. 24 Mei 1904.

1386. Vermits de strafbaarheid van het ten laste gelegde feit, voorzoover de beklaagde niet voorzien was van een schriftelijk bewijs van den eigenaar of rechthebbende op het in de dagvaarding bedoelde vischwater om daarin te visschen, afhankelijk was van de beantwoording der vraag, of dat water — de groote Wiericke — behoort tot de bevaarbare en vlotbare stroomen in den zin van art. 577 B. W., is, waar die vraag in het midden gelaten werd, het bij het bestreden vonnis bevestigde vonnis niet voldoende met redenen omkleed.

b H. R. 14 Mei 1906. — Na de verwijzing werd de in het arrest bedoelde vraag bevestigend beantwoord bij 's Gravenhage Hof 20 September 1906.

1387. Cassatie ambtshalve van het bestreden vonnis, omdat daarbij niet is beslist, of de beklaagde was eigenaar van het volgens de prov. verordening onderhoudsplichtige perceel, zooals in de eerste plaats, òf wel of hij alleen als zoodanig voorkwam op den kadastralen legger, zooals in de tweede plaats in de dagvaarding was gesteld.

c H. R. 27 Februari 1905, Concl. conf.

1388. Waar feitelijk vaststond, dat de requirant voorzien was van eene ten name van den eigenaar verleende vergunning van het bevoegd gezag, die betrekking had op het door hem bereden motorrijtuig, had bij het bestreden arrest zelfstandig moeten zijn onderzocht, of die vergunning den requirant de bevoegdheid gaf om met dat rijtuig te rijden. Bij gebreke daarvan is het bestreden arrest niet naar eisch der wet met redenen omkleed.

d H. R. 7 Maart 1904, Concl. conf.

1389. Cassatie van het bestreden vonnis, omdat de beslissing, dat de plek gronds, waar de requirant de rollen gaas had opgestapeld, in strijd met de door hem gevoerde verdediging, was een deel van den openbaren weg, niet voldoende met redenen is omkleed.

c H. R. 19 Maart 1906, Concl. conf.

1390. De wet vordert niet, dat de rechter rekenschap geve van de redenen, die hem weerhouden om zich met de bijgebrachte verdedigingsgronden te vereenigen.

e H. R. 15 October 1906, Concl. conf. — *d* H. R. 29 October 1906, Concl. conf.

1391. Bij het bestreden vonnis had voor de daarbij aangenomen toepasselijkheid van art. 195 der Alg. Pol. verordening van Harlingen op het bij dagvaarding ten laste gelegde en bewezen verklaarde feit moeten zijn onderzocht, of de in de dagvaarding genoemde vereeniging is eene instelling van weldadigheid als bedoeld bij art. 13 in verband met art. 1 der armenwet.

f H. R. 23 October 1905.

§ 2. A.

1392. De wet eischt niet, dat de rechter voor elk bestanddeel van het strafbaar feit de soort der gebezigde bewijsmiddelen afzonderlijk noeme.

i H. R. 26 Juni 1905, Concl. conf.

1393. Vernietiging van het bestreden vonnis ambtshalve, omdat, wat een deel der aanklacht betreft niet blijkt of recht is gedaan op een wettig bewijsmiddel.

d H. R. 6 November 1905, Concl. conf.

1394. Vernietiging van een vonnis, omdat het omtrent het al of niet bewezene der telastlegging niet inhoudt eene zoodanige bepaalde beslissing als bij art. 221 in verband met de

artt. 211, 223 en 257 Sv. op straffe van nietigheid is voorgeschreven.

b H. R. 5 Januari 1903, Concl. conf. — *c* H. R. 29 Januari 1906, Concl. conf.

1395. Cassatie ambtshalve van het bestreden arrest, omdat het daarbij bevestigde vonnis niet inhoudt zoodanige bepaalde beslissing omtrent het al of niet bewezene der feiten als de wet op straffe van nietigheid voorschrijft.

b H. R. 5 November 1906, Concl. conf.

1396. Terwijl in deze zaak vaststaat, dat tot het verkrijgen van het bewijs gebruik is gemaakt zoowel van directe bewijsmiddelen als van aanwijzingen, is tevens uit het verband van het bestreden vonnis duidelijk, waar van de eerste en waar van de tweede is gebruik gemaakt.

a H. R. 6 April 1903, Concl. conf. verw. de cass. tegen het arrest, waarbij in hoofdzaak was bev. Tiel 30 October 1902.

1397. Waar zoowel rechtstreeksch bewijs als aanwijzingen, een en ander in onderling verband, tot de bewijsvoering hebben medegewerkt, eischt de wet niet, dat de rechter de soort der gebezigde bewijsmiddelen afzonderlijk noeme, noch dat hij bedoeld verband nader aanduide.

a H. R. 8 Mei 1905, Concl. conf.

1398. Eene nadere aanduiding der bewijsmiddelen, door welke elk der bewezen verklaarde feiten bewezen is, dan in het bij het bestreden arrest bevestigde vonnis voorkomt, werd niet vereischt, zoodat het eerste middel is ongegrond.

e H. R. 28 December 1903, Concl. conf.

1399. De wet vordert niet, dat uit het vonnis blijkt, door welk bewijsmiddel elk bestanddeel der ten laste gelegde overtreding bewezen is.

a H. R. 2 Juni 1903, Concl. conf.

1400. Voorzoover bij het middel wordt beweerd, dat niet zou blijken, op grond van welk bewijsmiddel het opzet bij den meineed is aangenomen, mist het zijn feitelijken grondslag.

c H. R. 17 November 1902, Concl. conf.

1401. Cassatie ambtshalve van het bestreden vonnis, als niet behoorlijk met redenen omkleed, omdat daaruit niet blijkt, op welke bewijsmiddelen de rechter hetgeen door hem bewezen wordt verklaard, heeft doen steunen. Toelating van personen in een herberg na het sluitingsuur. —

e H. R. 17 April 1905, Concl. conf.

1402. Het middel alleen gericht tegen de motiveering van het bestreden vonnis, waarom zeker vischtuig (hoepelnet) verboden vischtuig is, kan niet tot cassatie daarvan leiden. Alleen de gronden, waarop het bewijs der feiten steunt, moeten in het vonnis zijn opgenomen.

Concl. O. M. ad *a* H. R. 5 Juni 1906, — cf. het arrest zelf.

1403. Ongegrond is de grief, tegen het bestreden arrest aangevoerd, nl. dat niet zou blijken, dat een onderzoek is ingesteld naar, noch door welke middelen het bewijs is verkregen van requirants op de valschheid der afgelegde verklaring gericht opzet.

d H. R. 22 October 1906, Concl. conf.

1404. Vernietiging ambtshalve van een bedekt ontslag, omdat daaraan niet voorafgaat eene beslissing omtrent het al of niet bewezene der feiten, zooals zij zijn ten laste gelegd. Leerplichtwet.

j H. R. 26 Juni 1905, Concl. conf.

B. a.

1405. De rechtbank behoefde de overlegging van stukken door den requirant niet te vermelden, noch den inhoud daarvan in haar vonnis op te nemen, nu zij aan die stukken geen bewijs tegen den requirant ontleende.

b H. R. 17 April 1905, Concl. conf.

1406. Waar zelfs iets anders niet is beweerd, moet worden aangenomen, dat het in het strafgeding overlegde afschrift der burgerlijke terechtzitting van den kantonrechter is opgemaakt en afgegeven door den griffier. Valsche eed.

a H. R. 13 Maart 1905, Concl. conf.

1407. Het blijkens het proces-verbaal der terechtzitting voorgelezen „geboorte-extract" is een uittreksel uit de registers van den burgerlijken stand te Rotterdam en kon derhalve volgens art. 24 B. W. door niemand anders zijn afgegeven dan door den bewaarder dezer registers, zoodat het geloof verdiende en dus als wettig bewijsmiddel kon gelden nu de valschheid daarvan niet is beweerd.

a H. R. 30 Januari 1905, Concl. conf.

1408. Cassatie ambtshalve van het bestreden vonnis, waarbij op verzet is bekrachtigd een bij verstek gewezen uitspraak, houdende bevestiging van het in eersten aanleg gewezen vonnis, waarin recht is gedaan op eene ambtelijke verklaring, welker inhoud in dat vonnis niet is opgenomen.

b H. R. 21 Mei 1906, Concl. conf.

1409. Er is niet recht gedaan op den niet in het arrest opgenomen inhoud eener niet voorgelezen quitantie als schriftelijk bescheid, van welke meening bij het derde middel wordt uitgegaan, maar op eene aanwijzing, geput uit des rechters persoonlijke bezichtiging van dit stuk. De bedoelde quitantie kon geen bewijs meer opleveren voor de betaling van het volle daarin vermelde bedrag na 's rechters beslissing, dat uit eene op de keerzijde gestelde aanteekening, onderteekend door den schuldeischer en den schuldenaar, bleek, dat op dat bedrag nog eene zekere som verschuldigd bleef.

d H. R. 25 Juni 1906, Concl. conf.

b.

1410. De wet bepaalt nergens, dat de redenen van wetenschap der getuigenissen in het vonnis moeten worden opgenomen.

b H. R. 27 Februari 1905, Concl. conf. — *e* H. R. 10 April 1905, Concl. conf. — *a* H. R. 17 April 1906, Concl. conf. — *a* H. R. 5 November 1906, Concl. conf.

1411. De rechter is niet verplicht de getuigenverklaringen in haar geheel in zijn vonnis op te nemen en de waardeering dier verklaringen is aan hem overgelaten.

b H. R. 20 November 1905, Concl. conf.

1412. Vernietiging van het bestreden vonnis, omdat daarbij is recht gedaan op de verklaringen van een getuige, welker inhoud in het vonnis niet is vermeld, zoodat niet blijkt, of zij, op eigen waarneming berustende, als wettige bewijsmiddelen konden gelden.

d H. R. 7 Mei 1906, Concl. conf.

1413. Door de in het bij het bestreden arrest bevestigde vonnis opgenomen getuigen-

verklaringen, die onmiskenbaar ook den moedwil te kennen gaven, waarmede de requiranten zijn te werk gegaan, als bewijs der aanklacht te bezigen, heeft de rechtbank de bewezenverklaring ook van het opzet der geïncrimineerde handeling voldoende met redenen omkleed.

b H. R. 9 Februari 1903, Concl. conf.

1414. Vernietiging ambtshalve van het bestreden vonnis, omdat volgens den inhoud daarvan de rechtbank hare overtuiging omtrent het bewijs der feiten mede heeft verkregen door de verklaringen van een getuige, die blijkens het proces-verbaal der terechtzitting niet is gehoord.

b H. R. 10 October 1904, Concl. conf.

1415. Uit geen wetsbepaling volgt, dat in het vonnis moeten worden opgenomen ook zoodanige verklaringen van getuigen, waarvan, al zijn zij afgelegd, bij de samenstelling van het bewijs geen gebruik is gemaakt.

a H. R. 10 October 1904, Concl. conf.

1416. Het beklag, dat geen aandacht is geschonken aan de verklaringen van de door den requirant voorgebrachte getuigen, kan geen onderwerp van behandeling in cassatie uitmaken, omdat de rechter, die over de feiten oordeelt, heeft te beslissen of, en zoo ja, welke kracht toegekend moet worden aan de verklaringen van getuigen.

c H. R. 26 November 1906, Concl. conf.

1417. Het is den rechter niet verboden de verklaring van één en denzelfden getuige deels als rechtstreeksch bewijs te bezigen, deels daaraan aanwijzingen te ontleenen.

b H. R. 31 October 1904, Concl. conf.

c.

1418. De rechter is niet verplicht in zijn vonnis uit te drukken, door welke der als bewijsmiddel gebezigde aanwijzingen elk deel der aanklacht onderscheidenlijk is bewezen.

c H. R. 7 Maart 1904, Concl. conf.

1419. Cassatie op grond dat recht is gedaan op aanwijzingen, zonder dat uit het bestreden vonnis blijkt, door welke middelen zij waren bewezen.

e H. R. 12 December 1904, Concl. conf.

1420. De wet schrijft nergens voor, dat de rechter, na te hebben overwogen, dat de door wettige bewijsmiddelen, welke uitvoerig zijn medegedeeld, bewezen daadzaken aanwijzingen vormen, die daadzaken nog eens weder met zooveel woorden moet vermelden.

c H. R. 22 October 1906, Concl. conf.

1421. Wanneer onder de getuigenverklaringen, die het vonnis vermeldt, er zijn van hooren zeggen, moet uit het vonnis blijken, dat deze niet hebben medegewerkt tot het bewijs, en kan de rechter niet volstaan met het algemeene voorbehoud, dat alleen gebruik gemaakt is van de getuigenverklaringen „voor zoover op eigen waarneming en ondervinding berustende."

b H. R. 7 Maart 1904, Concl. conf.

1422. De qualificatie van werkgever is niet voor directe waarneming vatbaar en kan dus alleen door aanwijzingen worden bewezen. Waar het vonnis de verklaringen der getuigen vermeldt, had de kantonrechter niet daaruit een direct bewijs mogen putten, doch had in het vonnis behooren te vermelden, dat hij uit die verklaringen aanwijzingen geput had, die het werkgeverschap bewijzen.

's-Hertogenbosch ..... (13)

1423. Indien de beklaagde in hooger beroep is teruggekomen op zijne in eersten aanleg afgelegde bekentenis, die, in het vonnis des eersten rechters tot het bewijs heeft medegewerkt, moet bij bevestiging van dit vonnis door den rechter in hooger beroep blijken, dat deze heeft beraadslaagd en beslist over het al dan niet aannemelijke van de herroeping der erkentenis.

a H. R. 28 December 1903.

1424. Cassatie ambtshalve van het bestreden arrest, omdat het, recht doende op eene in eersten aanleg door den beklaagde afgelegde bekentenis, geen beslissing inhoudt omtrent het al of niet aannemelijke van de herroeping dezer bekentenis in hooger beroep.

d H. R. 14 Maart 1904. — *a* H. R. 5 December 1904, Concl. conf. — *e* H. R. 9 April 1906, Concl. conf. — *a* H. R. 22 October 1906, Concl. conf.

d.

1425. Waar een getuige tevens als deskundige is gehoord, behoeft het vonnis niet afzonderlijk te vermelden wat door hem als getuige is waargenomen en wat door hem als deskundige is verklaard.

b H. R. 2 Januari 1905, Concl. conf.

1426. De wet eischt niet de vermelding in het vonnis, op welke wijze de verklaringen der deskundigen, waarmede de rechter zich vereenigt, zijn afgelegd.

H. R. 23 Juli 1906, Concl. conf.

§ 3.

1427. Het voorschrift der wet, dat de uitspraak op straffe van nietigheid moet inhouden 's rechters beslissing omtrent de qualificatie der door hem bewezen verklaarde feiten, betreft allèèn het vermelden der qualificatie, welke naar 's rechters oordeel aan die feiten toekomt, aan welk vereischten het bestreden arrest geheel voldoet.

c H. R. 15 October 1906, Concl. conf.

1428. Verbetering der qualificatie als in strijd met requirants schuldigverklaring bij het bestreden arrest, vermits die qualificatie zich uitstrekt tot een feit, dat het Hof zelf niet aanwezig heeft verklaard. Afdrijving der vrucht en dood der vrucht.

c H. R. 19 October 1903, Concl. conf.

1429. Aangenomen zelfs, dat de in deze zaak uitgebrachte dagvaarding beoogt ook aanklacht van den in het laatste gedeelte van art. 250, 2° Sr. omschreven vorm van koppelarij, zijn de op grond van wettige bewijsmiddelen bewezen verklaarde feiten terecht gequalificeerd als „koppelarij" zonder meer.

c H. R. 2 April 1906, Concl. conf.

1430. De qualificatie van het in art. 207 Sr. omschreven misdrijf wordt uitgedrukt door het woord „meineed".

d H. R. 23 April 1906, Concl. conf.

1431. In 's Hofs beslissing, als bewezen aannemende, dat beklaagde's opzet om lichamelijk letsel toe te brengen bewezen was en dat de in de dagvaarding genoemde ambtenaar was in de rechtmatige uitoefening zijner bediening,

lag noodwendig opgesloten de verwerping der door den beklaagde gevoerde verdediging, dat hij dien ambtenaar niet had mishandeld, maar zich had verdedigd, toen deze hem aanpakte, wat hij niet mocht doen.

a H. R. 25 Mei 1903, Concl. conf.

1432. Tot schuldigverklaring van een beklaagde aan poging tot zware mishandeling wordt o. m. vereischt, dat bij hem bestond het bepaalde opzet om een ander zoodanig lichamelijk letsel toe te brengen als onder het wettelijk begrip van „zwaar lichamelijk letsel" valt.

b H. R. 12 Juni 1906, Concl. contr. op grond der feitelijke beslissing.

1433. In het woord opruiing ligt opgesloten het opzet, dat is het willens en wetens aanhitsen tot strafbare feiten.

f H. R. 9 Maart 1903, Concl. conf.

1434. Waar het ten laste gelegde feit (diefstal) in het bij het bestreden arrest bevestigde vonnis in zijn vollen omvang werd bewezen verklaard, is evenzeer als bewezen aangenomen, de in de qualificatie opgenomen verzwarende omstandigheid van het gebruik van een valschen sleutel, al wordt zij in de vierde — in 's Hoogen Raads arrest teruggegeven — overweging niet met name genoemd.

g H. R. 1 December 1902, Concl. conf.

1435. Waar het eigendomsrecht der gemeente Amsterdam op de putdeksels, wegens de ontvreemding waarvan de requiranten zijn veroordeeld, niet werd betwist, konden de getuigen, resp. opzichter bij de gemeentewerken van Amsterdam en gemeentewerkman aldaar, op grond van eigen waarneming en ervaring de bij het eerste middel bedoelde verklaringen afleggen. Dit middel is dus ongegrond en het tweede middel insgelijks, omdat de daarbij aangevallen overweging van het bij het bestreden arrest bevestigde vonnis slechts nader reden geeft voor de beslissing, dat het oogmerk der beide requiranten was zich de putdeksels wederrechtelijk toe te eigenen en dat tusschen hunne daartoe gestrekt hebbende handelingen, zoodanig verband bestond, dat zij dit feit hebben gepleegd in vereeniging.

b H. R. 5 Juni 1905.

1436. Waar, volgens de beslissing des kantonrechters, in de dagvaarding was vermeld en bewezen was, dat de gerequestreerde op zijn rijwiel reed „des avonds te 5¹/₄ uur," was hiermede het tijdstip, waarop het feit was gepleegd, voldoende aangeduid, ook zonder vermelding, dat dit tijdstip viel tusschen één uur na zonsondergang en dat het op dat uur „nacht" was in den zin van het Prov. Regl., daar dit laatste tot den qualificatie behoort. De rechter had echter moeten onderzoeken, of ter plaatse, waar het feit gepleegd is, te 5¹/₄ uur 's namiddags de zon reeds sedert een uur was ondergegaan, en het derhalve „nacht" was in den zin van het Prov. Regl., bij gebreke van welk onderzoek het bestreden vonnis op dit punt niet naar eisch der wet met redenen omkleed is.

a H. R. 26 Maart 1906, Concl. conf.

1437. Uit de in het bestreden vonnis opgenomen feitelijke gegevens is terecht afgeleid requirants „toelaten", dat in zijne woning zonder de vereischte vergunning sterke drank in het klein is verkocht, zoodat het middel van cassatie, berustende op de bewering van het tegendeel, is ongegrond.

d H. R. 17 April 1906, Concl. conf.

1438. Uit den geheelen inhoud van het bestreden vonnis blijkt, dat de rechtbank de dagvaarding in dien zin heeft uitgelegd, dat den requirant was ten laste gelegd overtreding van de politieverordening op de herbergen en niet van de belastingverordening, beiden in het eerste middel genoemd. Deze uitlegging der dagvaarding bindt den rechter in cassatie.

b H. R. 6 November 1905.

1439. Begrip van qualificatie in den zin van art. 211 Sv. Daaraan voldoet niet de aanduiding in het bestreden vonnis, dat het bewezen verklaarde feit oplevert de overtreding van een bepaald artikel eener plaatselijke verordening.

a H. R. 13 Februari 1905, Concl. conf. — Zie na de verwijzing *a* H. R. 9 October 1905, Concl. conf.

1440. De qualificatie van „frauduleuse invoer" is onvolledig; zij moet luiden: frauduleuse invoer buiten route of heerbaan.

Arnhem Hof 3 Januari 1905.

1441. De qualificatie „poging" (tot eenig misdrijf) is voldoende, als ontleend aan het opschrift van den vierden titel van het eerste boek van het W. v. Sr., waarin alleen de strafbare poging wordt omschreven.

f H. R. 29 October 1906, Concl. conf.

1442. Ambtshalve cassatie van het bestreden vonnis als niet bevattende eene stellige beslissing omtrent het al of niet bewezene van het in de dagvaarding omschreven feit en beklaagdes schuld daarvan.

b H. R. 17 November 1902, Concl. conf. — *d* H. R. 5 Juni 1905, Concl. conf. — *c* H. R. 15 Januari 1906, Concl. conf. — *b* H. R. 2 April 1906, Concl. conf. — *b* H. R. 22 October 1906, Concl. conf.

1443. Onder het bewijs van schuld van den beklaagde aan het hem ten laste gelegde feit is niet anders te verstaan dan het bewijs, dat de beklaagde het hem ten laste gelegde heeft gepleegd. Indien dus dit bewezen is verklaard, is eene bijvoeging, dat nu ook de schuld van den beklaagde bewezen is, overbodig; de wet bevat nergens eene bepaling, waarbij in dit opzicht een vorm is voorgeschreven.

Arnhem Hof 10 Mei 1904.

1444. Cassatie ambtshalve van het veroordeelend vonnis, omdat daaruit niet blijkt, door welke middelen het bewijs is verkregen van het den beklaagde ten laste gelegde feit en van diens schuld daaraan.

h H. R. 1 December 1902, Concl. conf.

1445. Uit den bewezen verklaarden inhoud der dagvaarding volgt, dat door de rechtbank uitdrukkelijk beslist is over requirants schuld aan datgene wat vereischt wordt om het misdrijf van meineed op te leveren.

d H. R. 25 Juni 1906, Concl. conf.

1446. Het bestreden vonnis houdt in eene met redenen omkleede beslissing omtrent beklaagde's schuld aan het hem ten laste gelegde, zoodat het eerste middel, berustende op de bewering van het tegendeel, is ongegrond.

b H. R. 15 Januari 1906, Concl. contr., op grond dat geen beslissing zou zijn gegeven omtrent beklaagdes schuld.

1447. Wanneer eene vrijspraak haar grond niet heeft daarin, dat van het feit, zoodals het in de dagvaarding is omschreven, of van

beklaagde's schuld daaraan het wettig en overtuigend bewijs niet is geleverd, maar uitsluitend in eene rechtsbeschouwing, is zij inderdaad een ontslag van rechtsvervolging, waaraan moet voorafgaan eene, in het bestreden vonnis ontbrekende, met redenen omkleede beslissing omtrent het bewezene der ten laste gelegde feiten en van beklaagde's schuld daaraan.

c H. R. 4 Januari 1904, Concl. conf. — *a* H. R. 25 Januari 1904, Concl. conf. — *c* H. R. 21 November 1904, Concl. conf.

1448. De in deze zaak gegeven vrijspraak is een bedekt ontslag van rechtsvervolging. 's Rechters vonnis, dit ontslag inhoudende, moet worden vernietigd, omdat het niet bevat eene beslissing omtrent het al of niet bewezene van de bij de dagvaarding ten laste gelegde feiten en beklaagde's schuld daaraan.

e H. R. 9 Maart 1903, Concl. conf.

1449. Cassatie van het bestreden vonnis, omdat niet blijkt te zijn ingesteld een afzonderlijk onderzoek, noch uitdrukkelijk is beslist omtrent het bewezene der schuld van den beklaagde aan het hem ten laste gelegde feit, ter zake waarvan hij van rechtsvervolging is ontslagen.

c H. R. 5 Maart 1906, Concl. conf. — *c* H. R. 25 Mei 1903, Concl. conf. — *c* H. R. 16 November 1903, Concl. conf. — *a* H. R. 11 Januari 1904, Concl. conf.

1450. De vrijspraak, die blijkbaar haar grond vindt in rechtskundige beschouwingen over den eigendom van den door den requirant volgens de dagvaarding weggenomen fazant, is een bedekt ontslag van rechtsvervolging. Ook daaraan moet op straffe van nietigheid voorafgaan eene met redenen omkleede beslissing omtrent het bewezene der feiten en beklaagdes schuld daaraan.

c H. R. 21 Mei 1906, Concl. contr. ten aanzien van het eerste punt.

1451. Cassatie ambtshalve van het bestreden arrest, omdat daarbij, behoudens eene gewijzigde qualificatie, is bevestigd een vonnis, houdende veroordeeling wegens beleediging zonder eene met redenen omkleede beslissing omtrent beklaagdes opzet om te beleedigen.

d H. R. 7 December 1903, Concl. contr.

1452. Onder het den beklaagde ten laste gelegde en gemotiveerd bewezen verklaarde was het moedwillige (d. i. opzettelijke) zijner handeling begrepen, en het doet er dus niets toe af, dat het bestaan van opzet niet met zooveel woorden in het arrest vermeld is.

b H. R. 22 Januari 1906, Concl. conf.

1453. Een onderzoek naar het subsidiair te laste gelegde mag niet plaats vinden, alvorens over de schuld van den beklaagde aan het primair te laste gelegde eene beslissing is genomen (art. 221 Sv.)

Leeuwarden Hof 15 Maart 1906.

1454. De beide bezwaren, waarop het middel van cassatie berust, zijn ongegrond, vermits uit het bij het bestreden arrest bevestigde vonnis blijkt èn dat beraadslaagd is over requirants schuld èn dat recht gedaan is niet op rechtstreeksch bewijs, maar op aanwijzingen.

g H. R. 25 Juni 1906.

§ 4.

1455. Vernietiging van het beklaagde arrest, omdat daarbij, na gedeeltelijke bevestiging en gedeeltelijke vernietiging van het in eersten aanleg gewezen vonnis, geen recht is gedaan ten aanzien van dat gedeelte van het vonnis, waarbij de teruggave van enkele stukken van overtuiging is bevolen, en andere zijn verbeurd verklaard.

a H. R. 25 April 1904, Concl. conf.

1456. Al heeft de rechtbank terecht aangenomen, dat bij de door haar aan het bewezene gegeven qualificatie de vroegere veroordeeling niet tot verhooging van straf aanleiding kon geven, dit ontsloeg haar niet van de verplichting om naar het al of niet bewezene der veroordeeling en naar het ondergaan der daarbij opgelegde straf een onderzoek in te stellen en te beraadslagen.

Amsterdam Hof 26 Mei 1903.

1457. De rechter is niet verplicht reden te geven van de bepaling der straf binnen de grenzen der wet, ook niet bij de verzwaring der in eersten aanleg opgelegde straf in hooger beroep.

a H. R. 17 April 1906, Concl. conf.

1458. Ambtshalve cassatie op grond dat de bij het bestreden vonnis bevestigde uitspraak niet voldoende met redenen is omkleed ten aanzien der daarbij aangenomen verzwarende omstandigheid van art. 23 § 2, 2e lid der leerplichtwet.

c H. R. 16 Februari 1903, Concl. conf.

MOTOREN EN RIJWIELEN.

1. Uit des kantonrechters feitelijke beslissing, dat de Scheveningsche Boschjes te 's Gravenhage onmiddellijk grenzen aan het aanéengebouwd gedeelte dier gemeente en daarmede één geheel uitmaken, en dat, ofschoon zij hoofdzakelijk uit onbebouwd terrein bestaan, ook verschillende

verspreid liggende gebouwen daarin gevonden worden, is bij het bestreden vonnis terecht afgeleid, dat de genoemde Boschjes moeten worden beschouwd als tot de bebouwde kom der gemeente 's Gravenhage te behooren in den zin van art. 8 der motor- en rijwielwet 1905, Sb. no. 69.

g H. R. 5 November 1906, Concl. conf.

2. Art. 4 der Motor- en Rijwielwet 1905, Sb. no. 69. Uitlegging der dagvaarding.

Leiden Kgr. 3 December 1906.

Gemeenteverordening. *Wegen.*
Mot. v. vonnissen.

MUNTMISDRIJVEN, Z. VALSCHHEID SZ., RIJNVAART.

NABURIGE ERVEN.

Bij n°. 92. — Zie na de terugwijzing Arnhem Hof 16 December 1903, waartegen de cass. is verw. bij H. R. 10 Februari 1905, Concl. conf.

93. Ook al heeft eene gemeente nooit eenige daad van beheer, eigendom of onderhoud op zekeren weg verricht, maakt de omstandigheid dat die weg op den legger der openbare wegen voorkomt, dien weg tot eenen openbaren (gemeente) weg, nu de tegenpartij den weg noch als eigendom bij zichzelve stelt, noch als eigendom bij een ander dan de gemeente. Zulk een openbare gemeenteweg is niet begrepen onder de benaming „erven" in titel IV boek II B. W. behandeld. Art. 673 B. W. is dus niet toepasselijk op dezen weg, langs zekere perceelen van eischer loopende en de gemeente kon zonder schending van eenig recht van den eigenaar dier perceelen dien weg ophoogen en veranderen (Zie art. 179 Gem. wet)

Arnhem Hof 25 Mei 1904, vern. Arnhem, 11 Mei 1903, waarbij beslist was, dat de weg, nu hij niet bij uitsluiting door de buren maar ook door het publiek werd gebezigd, geen buurweg was.

94. De artt. 692, 693 en 694 B. W. moeten in verband met elkander verklaard worden. Uit art. 692, met name uit de woorden „of andere opening" en 't woordje „dit" in de volgende alinea, vloeit voort dat met art. 693, waarnaar wordt verwezen, bedoeld wordt te omschrijven welke soort van openingen alléén in den scheidsmuur mogen worden gemaakt en dat met 't woord vensters in laatst gezegd artikel, alle soorten van openingen, dus ook deuren bedoeld worden.

a Arnhem Hof 11 Maart 1903.

95. De eischer, ageerende uit art. 695 B. W. is in zijne vordering tot het wegnemen der vensters en het dichtmaken der openingen niet ontvankelijk, daar het staat ter keuze van den eigenaar der verboden vensters op welke wijze hij het verboden uitzicht wil wegnemen, doch de eischer niet het recht heeft zelve een dier wijzen te kiezen.

Heerenveen 13 Januari 1905.

96. De rechtsvordering van art. 700 B. W.; dit artikel is in zoodanige algemeene bewoordingen vervat, dat dit ook flinke stortbuien, hevige wind- en onweersbuien en geweldige regens omvat, als zijnde normale natuurverschijnselen. Zoo het dak zich op slechts een afstand van zes centimeter bevindt van den gevel der wederpartij, spreekt het van zelf, dat bij zoo korten afstand bij zwaren regen het water van het dak tegen den zijgevel der wederpartij moet stroomen. Ontkenning dat die toestand tijdens de dagvaarding aanwezig was en bewering dat het dak zich steeds op veel grooteren afstand heeft bevonden, terwijl eischer-geïntimeerde volhield dat eerst na de dagvaarding het dak met een panlengte is ingekort. Getuigenbewijs bevolen ook omtrent deze geschilpunten.

's Hertogenbosch Hof 4 April 1905.

97. Voor de toepassing van art. 702 B. W. is niet voldoende, dat de muur van het eene erf over dat van den anderen nabuur heenhangt, maar is het noodig dat die overhellende muur voor het naburige erf een dreigend gevaar voor instorting oplevert.

Zwolle 30 Juli 1903.

98. Het feit dat een erf voor een kleiner of grooter deel met onus van publieken weg is belast ontneemt daaraan geenszins het karakter van „erf" en er bestaat geen aannemelijke grond om, waar de wet zelve niet onderscheidt, voor dusdanig geval eene geheel willekeurige onderscheiding te maken. Art. 713 B. W. is dus ook dan toepasselijk.

Zwolle .... (13)

99. Eikeboomen zijn alleen dan niet als hoog opschietende boomen te beschouwen, als zij geplant zijn als onderdeel van een heg en ook verder steeds als struiken in die heg worden behandeld, door ze b. v. verschillende malen per jaar te scheeren of te knippen, zoodat ze de hoogte van de heg behouden en geen hoog opschietende boomen kunnen worden.

b Arnhem Hof 17 December 1902.

100. Mandeelig eigendom kan niet ontstaan uit overeenkomst, noch door verjaring, maar slechts ex lege. De wet kent geen mandeeligen eigendom van gangen. Strekking van art. 719 B. W.

Amsterdam Hof 15 Februari 1904.

101. Verdeeling van mandeelig eigendom kan niet gevorderd worden, zoolang de noodzakelijkheid der onverdeeldheid (t.w. de naburige ligging der erven) blijft bestaan. Hiervan is het gevolg dat mandeelig eigendom niet kan ontstaan uit overeenkomst, noch door verjaring kan worden verkregen, doch slechts ontstaan kan uit kracht van en door de wet. Deze nu kent wel mandeelige eigendom van muren, heggen en slooten, maar niet van gangen, van welke echter wel medegebruik ook tegen vergoeding mogelijk is (art. 719 B. W.). De feiten, waarvan gedaagden bewijs aanboden zouden alleen een medegebruik van den gang kunnen aantoonen en zijn dus niet ter zake dienende, waar zij hun recht om de buis in den gang te leggen uitsluitend op mede-eigendom gronden.

Amsterdam Hof 15 Februari 1904.

Actie 95.	*Scheidsmuur* 97.
Boomen 99.	Uitweg 100.
Eigendom 101.	Vensters 94 v.
Gemeente 93.	*Verandering v. eisch.*
Huur en verhuur.	Verjaring Bz. 101.
Onr. daad.	Wegen 93, 98.

NAMEN EN VOORNAMEN Z. KOOP EN VERKOOP, ONRECHTMATIGE DAAD.

NEDERLANDERS EN VREEMDELINGEN Z. ECHTSCHEIDING, LIJFSDWANG, ONRECHTMATIGE DAAD, STATUTUM PERSONALE, STRAFVERVOLGING.

NEGOTIORUM GESTIO.

73. Voor zaakwaarneming is vereischt de wetenschap, dat het de zaken van een ander zijn. Zulks is niet het geval waar een gemeente verpleging van een krankzinnige voor hare rekening neemt, meenende daartoe volgens art. 26 der armenwet verplicht te zijn. Zij kan de verpleging niet op eene andere gemeente krachtens zaakwaarneming verhalen.

c 's Gravenhage Hof 19 Januari 1903, bev. Middelburg 13 Maart 1901. De cass is verw. bij *a* H. R. 18 December 1903, Concl. conf.

74. Volgens art. 1390 B. W. is het een vereischte van zaakwaarneming, dat men eens anders zaak, zonder daartoe door overeenkomst verbonden te zijn, vrijwillig heeft waargenomen, dat is met den wil om de belangen van een ander waar te nemen. Ten onrechte heeft in casu de rechtbank de vordering eener gemeente, tot terugbetaling der verplegingskosten van een krankzinnige tegen diens vertegenwoordiger op grond van gemeld artikel toegewezen.

H. R. 2 Februari 1906.

75. Het zonder last vrijwillig verstrekken van kost en inwoning aan iemand die zulks behoeft, zou wel in het algemeen gerekend kunnen worden onder het vrijwillig waarnemen van eens anders belangen, doch in casu is niet daaraan, maar aan een daad van vrijgevigheid te denken, welke een vordering te dier zake uitsluit.

Rotterdam 10 November 1902.

76. Een overeenkomst van koop en verkoop behoeft nog niet krachteloos te zijn, bijaldien 4 van de 5 als koopers aangeduide personen in de akte verklaren koop en overdracht aan te nemen voor zich zelven en mede voor den 5en genoemden, echter niet verschenen persoon. Er is hier geen lastgeving maar negotiorum gestio. De verkooper of zijne rechtverkrijgenden kunnen tegen deze waarneming van de belangen van dien 5en persoon niet opkomen, omdat de verkoopster door hare medewerking tot de acte er genoegen mede heeft genomen, dat op die wijze voor no. 5 diens belangen werden waargenomen. Alleen die 5e persoon zou tegen dit waarnemen zijner belangen kunnen opkomen. Zijn goedkeuring volgt echter uit 't feit, dat hij zich in casu schaart aan de zijde van hen, die zijn belangen bij den verkoop hebben waargenomen.

b Arnhem Hof 4 Februari 1903.

Armbestuur. | *Rekening en verantw.*
Huur en verhuur. | *Verand. v. eisch.*
Lastgeving.

NIETIGHEID (Procedure) Z. DAGVAARDING BZ., ONDERHOUD (ALIMENTATIE), VONNIS BIJ VERSTEK BZ.

NIETIGHEID EN NIETIGVERKLARING VAN VERBINTENISSEN.

170. Nietigverklaring eener schenking tusschen echtgenooten, gedaan door de overschrijving van eene inschrijving in de Grootboeken der Nationale Schuld van den naam der vrouw op dien van den man.

a 's Gravenhage Hof 20 Juni 1904, bev. in zooverre 's Gravenhage 13 Mei 1903.

171. Nietigverklaring eener overeenkomst, waarbij een ongehuwde moeder haar kind afstond, op grond van minderjarigheid dier moeder. Verwerping van het beroep op uitdrukkelijke of stilzwijgende bekrachtiging.

a Amsterdam 9 Juni 1905.

172. Eene overeenkomst, waaromtrent bij notarieele akte is verklaard, dat het eene koopovereenkomst is, doch waarvan later bewezen wordt, dat de koopprijs niet bestaan heeft, is nietig als eene overeenkomst met valsche oorzaak. Dit bewijs kan ook door vermoedens worden geleverd.

b Arnhem Hof 4 Februari 1903, bev. Tiel 21 Maart 1902.

173. Dwaling omtrent de huuropbrengst van gekochte panden is geen dwaling omtrent de zelfstandigheid der gekochte zaak.

a Rotterdam 5 Januari 1903.

174. Waar gedaagde beweert, dat hem, na het onderteekenen der overeenkomst gebleken is, dat hij iets anders heeft gekocht, dan in werkelijkheid zijn bedoeling was, had hij mogelijk op grond van dwaling kunnen ageeren tot vernietiging der overeenkomst, maar die bewering van gedaagde geeft geen grond om de akte van valschheid — ook niet intellectueele valschheid — te betichten.

Utrecht 21 Juni 1905.

175. Tot het wezen van „kunstgrepen" in den zin van art. 1364 B. W. behooren kwade trouw en bedriegelijk oogmerk, en de uitlegging der dagvaarding, dat zij niet inhield de feiten, die gemeld artikel vereischt voor de instelling eener vordering tot vernietiging eener overeenkomst wegens bedrog, is feitelijk.

b H. R. 27 Januari 1905, Concl. conf.

176. Waar de feiten bij dagvaarding gesteld op zich zelf niet als kunstgrepen kunnen worden aangemerkt en wijders zoo vaag en onvolledig zijn, dat, ook al stonden zij vast, zij niet rechtvaardigen de daarop gebouwde vordering tot vernietiging van de onderhavige overeenkomst wegens bedrog, moet den oorspr. eischer hierin niet-ontvankelijk worden verklaard.

Amsterdam Hof 27 Juni 1904, waartegen de cass. is verw. bij *b* H. R. 27 Januari 1905.

177. Eene, zij het dan ook opzettelijk onware, verzekering omtrent de wekelijksche opbrengst der verkochte molen kan niet als kunstgreep in den zin van art. 1364 B. W. worden aangemerkt, waar niet gesteld wordt, dat gedaagde eenig oneerlijk middel zou hebben gebezigd om de volgens eischer te gunstige voorstelling bij dezen ingang te doen vinden. Eene tengevolge der beweerde voorspiegeling des gedaagden bij eischer opgewekte dwaling omtrent de met den molen te maken verdiensten betreft niet de zelfstandigheid der zaak. Een bepaalde garantieplicht ten opzichte der opbrengst zou dadelijk elke gedachte aan bedrog of dwaling hebben uitgesloten.

Tiel 17 Maart 1905.

178. Waar de verkooper, vóór den verkoop heeft opgegeven dat de panden, waarover onder-

handeld werd, een zekere huur opbrachten en met den kooper een bezoek heeft gebracht bij een der huurders, die deze opgaaf bevestigde, terwijl de huuropbrengst inderdaad veel minder bedroeg, kan aan bedriegelijke kunstgrepen worden gedacht. Daaromtrent getuigenbewijs bevolen.

a Rotterdam 5 Januari 1903.

179. Getuigenbewijs omtrent gepleegd geweld bevolen.

Enschede Kgr. 3 December 1903.

Arbiters.	*Huur en verh.* 173, 178.
Assurantie.	Huw. gemeensch. 170,
Bedrog 175 v.	*Koop en verkoop* 172, 177.
Bekrachtiging ok. 171.	*Onverdeelde rechten.*
Bewijs Bz. 172.	*Rek. courant.*
Cassatie Bz. 175.	*Scheepsvolk.*
Dagv. Bz. 175.	Schenking 170.
Dwaling 173 v.	*Schuldoorzaak.*
Execut. test.	Valschheid Bz. 174.
Faillissement.	*Vennootschap.*
Get. bew. Sz.	*Voogdij.*
Geweld 179.	*Wisselbrief.*

NOTARIS.

Bij n°. 233. Waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 23 Januari 1903, Concl. conf.

247. Een notaris, die zich aansprakelijk stelt voor de nakoming der verplichtingen eens koopers, kan zich aan die verbintenis niet onttrekken op grond, dat hij zich verbonden heeft jegens zijn ambtgenoot die over de veiling stond en niet jegens verkoopster.

Heerenveen 17 Maart 1905.

248. Waar de bepaling van artikel 11 derde lid der wet van 31 Maart 1847 (Sb. no. 12) toepasselijk is, moet een aanbod door opposant gedaan, voorbijgegaan worden.

Roermond 4 Februari 1904.

249. Waar de geopposeerde notaris op verzoek van opposante heeft verleden eene akte, moet hij geacht worden gerechtigd te zijn tot het verrichten van alles wat in dadelijk verband met die akte staat, waartoe kan gerekend worden het uitreiken van afschriften.

Roermond 4 Februari 1904.

250. Het opmaken van eene memorie van successie behoort niet tot de notarieele werkzaamheden van een notaris, zoodat het tarief daarop niet toepasselijk is. Bepaling van het dezen daarvoor competeerend salaris door toepassing van art. 1977 B. W.

Roermond Kgr. 11 Maart 1905.

251. De bewindvoerder van de in eene erfstelling over de hand begrepen goederen is niet de vertegenwoordiger der verwachters, wier namen dus niet behoeven te worden vermeld in de notarieele akte, waarbij hij als zoodanig verschijnt.

a H. R. 23 Januari 1903, Concl. conf. verw. de cass. tegen Groningen 12 September 1902.

252. Indien eene akte van oprichting eener naamlooze vennootschap niet bestemd is om in de openbare registers te worden overgeschreven, behoeven onroerende goederen, welke daarin ingebracht worden niet met kadastrale sectie en nummer te worden aangeduid.

Heerenveen 16 Februari 1906.

253. Onder de voor echt te erkennen volmachten zijn volgens art. 32 der wet op het Notarisambt, in geval van substitutie, niet begrepen de oorspronkelijke volmachten, op den eersten lasthebber verstrekt.

c H. R. 2 Maart 1906, Concl. contr. verw. de cass. tegen Zwolle 18 October 1905.

254. Beteekenis van het beding „domicilie gekozen ten kantore van den tijdelijken bewaarder dezer minuut."

Maastricht 26 Mei 1904.

Domicilie 254.	Memorie v. successie 250.
Dwanguitg. van akten.	Naaml. vennootschap 252.
Eed 250.	*Rekening en verantw.*
Fideicommis 251.	*Scheiding en deeling.*
Lastgeving 253.	Uitreiken v. afschriften 249.

OMKOOPEN VAN AMBTENAREN.

37. Veroordeeling ter zake van het een ambtenaar een gift doen met het oogmerk om hem te bewegen in zijne bediening in strijd met zijn plicht iets te doen.

's-Gravenhage 7 April 1904. — Zie in cass. H. R. 12 December 1904, Concl. conf.

ONBEEEDIGDE VERKLARING.

1. Vernietiging van het bestreden arrest, omdat daarbij onder de bewijsmiddelen voorkomt de verklaring van een wegens zijn jeugdigen leeftijd niet onder eede gehoorden getuige.

c H. R. 23 Maart 1903, Concl. conf.

Bekentenis Sz.

ONBEHEERDE NALATENSCHAP,

Z. APPEL BZ.

ONDERHOUD (ALIMENTATIE).

81. Eene vordering tot een zeker bedrag of zooveel meer als de rechtbank zal oordeelen houdt niet in een bepaalde conclusie; daar echter in deze de regeling van het te verstrekken onderhoud aan den rechter is opgedragen, is toch de vordering ontvankelijk. De verplichting der kinderen om hunne behoeftige ouders te onderhouden rust op elk der kinderen, dat daartoe wordt aangesproken, al is het ook dat er nog andere personen zijn, die daartoe in staat en verplicht zouden zijn.

Utrecht 14 October 1903.

82. Eene vordering tot wekelijksche uitkeering voor onderhoud behoeft door ouders niet tegen alle kinderen te samen te worden ingesteld. Zij zijn in hun actie tegenover één ontvankelijk wanneer zij, den een dagvaardende, stellen, dat de andere onvermogend zijn iets tot hun onderhoud bij te dragen.

's-Gravenhage 30 December 1904.

83. Ten aanzien der vordering tot uitkeering van levensonderhoud voldoet de dagvaarding aan de wettelijke vereischten, daar toch uit de dagvaarding voldoende blijkt, dat eischeres vordert een maandelijksche uitkeering, omdat zij dit voor het onderhoud van haar en hare kinderen noodig heeft en dat gedaagde daartoe verplicht is.

's-Gravenhage 14 Maart 1905.

84. Daargelaten of de verplichting van den man om in het onderhoud van zijne vrouw te voorzien niet is eene zelfstandige verplichting, onafhankelijk of hij de vrouw al of niet bij zich ontvangt, in ieder geval nu hij geweigerd heeft zijn vrouw bij zich te ontvangen, mag eene veroordeeling daartoe geheel onnoodig worden geacht. De veroordeeling van den man tot het

doen eener uitkeering moet afhangen van de vraag of de man tot eenige uitkeering in staat is; dit is niet eene vraag, die de executie van het ten deze verzocht vonnis betreft.
's-Gravenhage 22 November 1904.

85. De vordering tot uitkeering van levensonderhoud door de vrouw kan ook worden ingesteld vóór dat nog de scheiding van tafel en bed is uitgesproken. Het is niet noodig dat de vrouw bij hare vordering om eene uitkeering tot haar onderhoud nog afzonderlijk stelt, dat zij geene genoegzame inkomsten tot levensonderhoud heeft.
's-Hertogenbosch 1 December 1905.

86. Niet het aanbod tot verpleging in huis, doch enkel het bevel daartoe, door den rechter gegeven, na behoorlijk bewijs in rechte van de onmacht tot het opbrengen der vereischte bijdrage door hem, van wien deze bijdrage wordt gevorderd, bevrijdt van deze wettelijke verplichting.
Amsterdam 12 April 1905.

87. De vorderingen tot het krijgen van levensonderhoud, door de vrouw in privé tegen den man en die door de vrouw als moeder over hare minderjarige kinderen tegen den man als vader dier kinderen ingesteld, kunnen worden gevoegd.
b 's-Gravenhage 3 Januari 1905, Concl. contr.

88. De ontheffing van eene bij vonnis opgelegde verplichting tot levensonderhoud kan bij request worden gevraagd en behoort te worden behandeld door geen anderen rechter dan door dien, bij wien de zaak oorspronkelijk is aanhangig gemaakt.
's-Gravenhage Hof 18 Januari 1904.

89. De vordering tot ontheffing van den onderhoudsplicht bedoeld in art. 380 B. W. moet niet bij dagvaarding, maar bij verzoekschrift worden aangebracht en wel bij denzelfden rechter die den onderhoudsplicht oplegde.
Leeuwarden Hof 2 Mei 1904.

Actie 81 v.	*Echtscheiding.*
Beh. t. rolle 88 v.	Nietigh. (proc.) 81.
Beschikking op request 88 v.	*Ouderl. macht.*
Comp. Bz. 88 v.	Plurium litis cons. 82.
Dagv. Bz. 81 v.	*Scheiding v. t. en b.* 85.

ONDERHOUD VAN WERKEN z. GEMEENTE, MOTIEVEN VAN VONNISSEN, WEGEN.

ONDERWIJS.

69. Wanneer in eene gemeentelijke verordening tot regeling van de jaarwedden van 't onderwijzend personeel in die gemeente tot stand gekomen onder de bij art. 26 der Wet op het Lager Onderwijs vereischte goedkeuring van Gedeputeerde Staten — geene bepaling omtrent het inhouden van jaarwedden in geval van een aan een der onderwijzers te verleenen verlof is opgenomen, mist de gemeenteraad de bevoegdheid om bij het besluit tot het verleenen van verlof naar welgevallen bepalingen vast te stellen betreffende de uit te betalen jaarwedde.
Haarlem 26 Juli 1904.

70. Aanstelling tot tijdelijke waarneming eener onderwijzersbetrekking doet niet vervallen het wachtgeld, aan een onderwijzer toegekend wegens opheffing zijner betrekking. (Art. 39 Wet op het lager onderwijs.)
's Gravenhage Kgr. 2 Mei 1904.

71. Art. 3, 2e lid der leerplichtwet. De grond, waarop gerequireerde's kind bij het bestreden vonnis voor niet meer leerplichtig werd gehouden, zoude alleen dan juist zijn geweest, indien de zes klassen, die het kind had doorloopen, al de klassen waren van de school, waarop het als leerling was geplaatst.
e H. R. 6 Juni 1904, Concl. conf.

72. Onder de in art. 7, 1e lid, 2° der leerplichtwet bedoelde inrichtingen kunnen ook begrepen worden buitenlandsche scholen van hooger of middelbaar onderwijs.
H. R. 26 Januari 1903, Concl. contr.

73. Waar de tijdelijke wegzending van de school, bij art. 12 der leerplichtwet als geldige reden van schoolverzuim erkend, geschiedt onder eene voorwaarde, bij welker vervulling het kind weder in de school wordt toegelaten, is hij, op wien de zorg berust, dat het kind de school geregeld bezoekt, niet voor het schoolverzuim aansprakelijk, zoolang de voorwaarde niet is vervuld, althans indien die vervulling van zijn toedoen onafhankelijk is.
b H. R. 25 Mei 1903, Concl. conf.

74. Waar in ééne gemeente meer dan ééne commissie tot wering van schoolverzuim is ingesteld, brengt de aard van haren werkkring, zooals die in de leerplichtwet en in het K. B. van 16 November 1900 (Sb. 200) is omschreven, mede, dat die commissie met de zorg voor ambtshalve inschrijving op eene lagere school belast is, binnen wier kring de voor het schoolverzuim aansprakelijke personen wonen. Noch de wet, noch voormeld K. B. bindt zoodanige commissie bij de keuze der school in eenig ander opzicht dan hierin, dat volgens art. 20 § 4 der wet met den wensch van den belanghebbende, indien daarvan blijkt, zooveel mogelijk rekening moet worden gehouden.
H. R. 18 April 1904, Concl. conf.

75. Niet-ontvankelijkverklaring van het O. M. op grond van het niet-herhalen van de aanzegging, voorgeschreven in art. 21 § 3, der leerplichtwet in een geval, waarin bij het plegen der nieuwe overtreding nog geen 6 maanden waren verloopen sedert de vrijwillige betaling der boete wegens de vorige overtreding, maar wel een jaar sedert het plegen der overtreding, ter zake waarvan die boete was betaald.
Assen 25 Juli 1904.

76. Bij artikel 23 § 1 onder 3° en 4° der leerplichtwet wordt aan den overtreder een proeftijd van een jaar gesteld, aanvangende met het tijdstip, waarop de eerste overtreding is gepleegd. Art. 23 § 2 dier wet regelt daarentegen de strafverzwaring wegens herhaling van overtreding en de daarbij gestelde termijn vangt aan met het tijdstip, waarop de vroegere veroordeeling onherroepelijk werd. Derhalve moet bij telastelegging van de overtreding, bedoeld in art. 23 § 2, in de dagvaarding worden gesteld, dat de laatste overtreding is gepleegd binnen een jaar na die, welke tot de vroegere veroordeeling heeft geleid.
Zierikzee 26 Mei 1903.

77. Bevoegdheid der rechterlijke macht, in deze speciaal van den Kantonrechter. De diensttijd als tijdelijk onderwijzer aan eene openbare lagere school, telt mede bij de bepaling van het aantal dienstjaren, waarnaar de jaarwedden van de onderwijzers, overeenkomstig het

bepaalde bij art. 26 der wet op het lager onderwijs, worden berekend.

Sliedrecht Kgr. 2 Maart 1905.

78. De woorden in art. 28 der Leerplichtwet „voorzoover de bovenbedoelde feiten niet worden tegengesproken" doelen alléén op eene tegenspraak ter terechtzitting.

b = *h* H. R. 23 Maart 1903, Concl. conf.

79. De opvatting van den kantonrechter, dat het bewezen verklaarde slechts één feit opleverde, is onjuist, daar de beklaagde door ten aanzien van twee zijner leerplichtige kinderen niet na te komen zijne verplichting om voor geregeld schoolbezoek zorg te dragen, zich heeft schuldig gemaakt aan twee afzonderlijke verzuimen, elk op zichzelf eene overtreding opleverend; oplegging van twee straffen.

c H. R. 26 Juni 1905. — Bij de Concl. O. M. werd het bestaan van voortgezette handeling mogelijk geacht.

80. Het feit, zooals het in deze zaak den beklaagde is ten laste gelegd en bewezen is verklaard, levert op eene overtreding van de Leerplichtwet, nl. niet slechts een schoolverzuim, doch een schoolverzuim buiten de gevallen bedoeld in het tweede lid van art. 2 dier wet. Ten onrechte alzoo is bij het bestreden vonnis een ontslag van rechtsvervolging uitgesproken.

b H. R. 16 November 1903, Concl. conf.

Adm. en recht macht. 77.
Appel Sz.
Gemeente 69.
Jaarwedde 69 v.
Leerplicht 71 v.
Mot. v. vonnissen.
Recidive.
Samenloop v. misdr. 79.
Scholen 69.
Schrift. bewijs Sz.
Straffen 79.
Verlof 69.
Wachtgeld 70.

ONGEVALLENWET.

1. Om werkgever te zijn in eene verzekeringsplichtige onderneming, in cassu betreffelijk op het bouwen eener woning, wordt vereischt dat dit bouwen verricht wordt als tak van nijverheid, d. i. met het doel om daarmee winst te behalen. Werkgever is alzoo niet hij die een woning laat bouwen tot eigen gebruik.

Arnhem Hof 28 Juni 1904, vern. *b* Zwolle 21 April 1904.

2. Veroordeeling wegens het als werkgever zijne verplichting niet nakomen om omtrent een in zijne verzekeringsplichtige onderneming voorgekomen ongeval alle verlangde inlichtingen te verstrekken aan het Bestuur der Rijksverzekeringsbank.

a 's Hertogenbosch 18 October 1904.

3. Art. 207 al. 2 Sv., Art. 63 en 101 Wet 2 Jan. 1901 Sb. 1 (Ongevallenwet). Vernietiging van het verzet-vonnis wegens ongemotiveerdheid. Of de „getroffene" reeds bij het onderzoek ingevolge art. 63 O. W. gehouden, als „partij" is aan te merken, wordt in 't midden gelaten, maar in ieder geval is hij tevens „hoofd" getuige ten opzichte van de al of niet schuldplichtigheid van de Rijksverzekeringsbank. Bovendien is de rechter in zake geschillen van de Ongevallenwet aan geen bepaalde bewijsmiddelen gebonden. De getroffene is mitsdien verplicht naar waarheid te antwoorden op de hem naar aanleiding van „zijn ongeval" door een daartoe bevoegd persoon gedane vragen. Op hem is bij het afleggen eener valsche verklaring art. 101 O. W. toepasselijk.

Arnhem Hof 22 December 1904.

4. Feitelijke beslissing dat aan een door het Bestuur der Rijksverzekeringsbank verzonden „gewaarmerkt afschrift" niet ten grondslag ligt een daarmede overeenstemmende minuutbeschikking. De classificatieregisters der Bank bevatten niet beschikkingen, doch slechts gegevens, op grond waarvan de minuutbeschikking vervaardigd wordt, in rechte mag alleen rekening gehouden worden met hetgeen de gedagteekende en door het Bestuur onderteekende beslissing inhoudt.

Centr. Raad v. Ber. 10 September 1904.

Aanspr. Bz.
Assurantie.
Bevr. en verzr.
Valschheid Sz.
Verjaring.

ONRECHTMATIGE DAAD.

Bij n°. 194. — Bev. bij 's Gravenhage Hof 26 Mei 1903, waarbij evenwel de regeling der schadevergoeding eenigszins werd gewijzigd.

Bij n°. 196. — Bev. bij 's Gravenhage Hof 16 Februari 1903.

Bij n°. 208. — Vern. bij Leeuwarden Hof 22 April 1903.

Bij n°. 210. — Vern. bij *a* H. R. 6 Januari 1905, Concl. conf. met het bevestigend arrest ('s Gravenhage Hof 28 December 1903).

Bij n°. 218. — Waartegen de cass. is verw. bij H. R. 30 Januari 1903, Concl. conf.

Bij n°. 228. — Vern. bij H. R. 1 Mei 1903, Concl. conf., waarbij alleen schadevergoeding werd toegewezen wegens overschrijding der bevoegdheid bij de opruiming der telefoonpalen, door onnoodige ruwheid en zorgeloos optreden.

Bij n°. 233. — Vern. bij 's Gravenhage Hof 30 Maart 1903, op grond dat de rechtbank aan den eisch een geheel ander samenstel van feiten ten grondslag heeft gelegd dan in de dagvaarding voorkomt.

238. Art. 1374 al. 3 B. W. is in zijne toepassing beperkt tot partijen bij overeenkomsten. Als onrechtmatige daad is volgens de artt. 1401 en 1402 B. W. niet aan te merken alles wat indruischt tegen hetgeen, bij het drijven van zaken, maatschappelijk betaamt, maar alléén, hetzij de daad, hetzij het verzuim in strijd met des daders rechtsplicht of inbreuk makend op eens anders recht. Zoodanig karakter missen de feiten, ten grondslag liggende aan de in deze zaak ingestelde rechtsvordering. Te koop aanbieden van naaimachines als herkomstig van de Singer-Manufact-Company, ofschoon elders gefabriceerd.

a H. R. 6 Januari 1905, Concl. conf., vern. 's Gravenhage Hof 28 December 1903, waarbij was bev. Rotterdam 21 April 1902.

239. Eene openbaarmaking en kritiek van eens anders gedragingen zijn geenszins onder alle omstandigheden ongeoorloofd, en het feit alleen, dat daardoor schade is beloopen en dat de dader zoodanig gevolg heeft bedoeld, brengt niet te weeg, dat een den beschadigde toekomend recht is aangerand, zoodat hij te dier zake met goed gevolg zou kunnen instellen de actie van art. 1401 B. W.

b H. R. 2 December 1904, Concl. conf., vern. Amsterdam Hof 20 November 1903, waarbij was vern. *a* Utrecht 29 April 1903.

240. Art. 1401 B. W. geeft de algemeene bepaling van onrechtmatige daad aan, welke daarna met opzicht tot enkele daden — art. 1406 v. — nader ontwikkeld en in hare toepas-

sing geregeld wordt, waaruit volgt dat bij ontstentenis van het species, het genus in zijn volle kracht van toepassing blijft. Onrechtmatig nu is in het algemeen niet slechts de daad die strijdt met de wet of eene wettelijke verordening, maar ook die, welke is eene ongeoorloofde handeling, waardoor op eens anders recht inbreuk gemaakt en schade toegebracht wordt. Het plaatsen van het kwestieuze artikel in een courant valt onder het bereik van art. 1401 B. W. al zijn de elementen van beleediging niet aanwezig.

Amsterdam Hof 20 November 1903, vern. *a* Utrecht 29 April 1903. Het arrest is vern. bij *b* H. R. 2 December 1904. Concl. conf.

241. De toepasselijkheid van de artt. 1401 en 1402 B. W. op het bewezen verklaarde doen en laten van den eischer in cassatie, oorspronkelijk gedaagde, hangt hiervan af, of zijne daden of verzuimen in strijd zijn met een op hem rustenden rechtsplicht of inbreuk hebben gemaakt op eens anders recht. Dit is hier niet het geval, omdat, al is het betrachten van omzichtigheid bij financieele raadgevingen, bij name ook in een prospectus, houdende uitnoodiging tot deelneming in eene naamlooze vennootschap, plichtmatig van een zedelijk en behoorlijk van een maatschappelijk standpunt, het verzuimen daarvan niet vormt schending van een rechtsplicht.

b H. R. 24 November 1905, Concl. conf., vern. Arnhem Hof 7 December 1904.

242. Het getuigenverhoor heeft ten aanzien van den verspreider van het bij dagvaarding omschreven prospectus aangetoond, dat deze niet vooraf een deugdelijk onderzoek heeft ingesteld naar de levensvatbaarheid der zaak door hem in 't prospectus aangeprezen en die bleek geen levensvatbaarheid te bezitten. Tengevolge van de voorspiegelingen in 't prospectus heeft de eischer, die daardoor bewogen is geworden zijn geld in de voortzetting van een bestaande bloeiende zaak te steken, schade geleden, die de verspreider, als door zijne nalatigheid deze veroorzaakt hebbende, moet vergoeden. Aan zijne schuld is 't verlies van eischer te wijten. Of de verspreider zijn best heeft gedaan de catastrophe te voorkomen en ook zelf aanzienlijke verliezen heeft geleden, heft zijne verantwoordelijke schuld niet op ten opzichte van de betaling der schade door eischer geleden.

Arnhem Hof 7 December 1904. — Zie het interl. Arnhem Hof 3 Februari 1904. — Eerstgemeld arrest is vern. bij *b* H. R. 24 November 1905, Concl. conf.

243. Er bestaat geen contractbreuk als iemand een ander tot inschrijving of deelneming tracht te bewegen in een op te richten naamlooze vennootschap, door 't verzwijgen of verminken van ware of voorspiegelen van valsche feiten of omstandigheden bij 't verspreiden van een prospectus, maar dergelijke handelingen kunnen aanleiding geven tot het met vrucht instellen eener rechtsvordering uit hoofde van „onrechtmatige daad" ex art. 1401 B. W. Is voor de strafrechterlijke aansprakelijkheid van den dader (ex art. 335 Sr.) het opzet noodig om zulk een onwaarheid te begaan, voor de civiele verantwoordelijkheid (tot betaling van schadevergoeding) is het voldoende, als bewezen wordt, dat de verspreider van dergelijke prospectussen, met den inhoud daarvan bekend, uit onvoorzichtigheid, nalatigheid of welke schuldoorzaak ook heeft gehandeld. Evenzeer zijn zij die mede hebben gewerkt tot die verspreiding, met de vermelding hunner namen, zonder zelven met den inhoud van het prospectus bekend te zijn, aansprakelijkheid voor de eventueel te lijden schade. Heeft ieder der verspreiders rechtstreeks tot het ontstaan der schade medegewerkt en is die schade het gevolg van zijn (ieders) schuld, dan behoort ieder de geheele schade te vergoeden, mits de een betalende, de ander zal zijn bevrijd. Een suppletoire eed kan worden opgelegd aan den (bedrogen) inschrijver, tot bevestiging, dat het prospectus hem tot de inschrijving heeft bewogen.

Arnhem Hof 3 Februari 1904. — Zie voorts het eindarrest Arnhem Hof 7 December 1904, houdende, na afloop van het getuigenverhoor, veroordeeling tot schadevergoeding tegen een der geintimeerden. Dit arrest is vern. bij *b* H. R. 24 November 1905, Concl. conf.

244. Het samenstellen en publiceeren van een prospectus vóór het oprichten van een naamlooze vennootschap, om aandeelen geplaatst te krijgen, valt onder het begrip van onrechtmatige daad wanneer, zooals in casu aangenomen, dit prospectus in meerdere opzichten in strijd met de waarheid is samengesteld en neerkomt op een verzwijgen of verminken van ware of voorspiegelen van valsche feiten of omstandigheden, zijnde dit in strijd met het recht en met de plichten die het maatschappelijk verkeer oplegt niet alleen, maar ook, als verboden bij art. 335 Sr., in strijd met de wet. Iemand, die op en ingevolge een dergelijk prospectus heeft ingeschreven voor een zeker bedrag, heeft, wanneer de waarde van de aandeelen veel minder blijkt te zijn, schade geleden, voor welke schade de samenstellers van het prospectus aansprakelijk zijn.

b Amsterdam 21 Januari 1903.

245. Wanneer de directie eener naamlooze vennootschap, die vennootschap vertegenwoordigende als zoodanig, een misdrijf pleegt, als bedoeld bij art. 335 Sr. en hierdoor derden schade wordt toegebracht, moet zij geacht worden die schade te hebben veroorzaakt in de werkzaamheden, waartoe de vennootschap haar gebruikte. De vraag, of de directie daarbij al of niet de gronden van hare volmacht te buiten ging, doet hiertegen niet af, omdat alsdan de schuld der vennootschap bestaat in het kiezen van onbetrouwbare personen voor hare vertegenwoordiging. — Het door onware gegevens bewegen tot deelneming in een syndikaat.

a Amsterdam 17 Maart 1905.

246. Als eene vereeniging (de R. K. Volksbond) een harer lokalen aan de eene of andere gilde tot het geven van een muziekuitvoering ter beschikking heeft gesteld en de door een introductiebewijs vanwege die gilde in die zaal toegelatene wordt door het bestuur van de vereeniging met ruw geweld uit de zaal verwijderd, bindt dit bestuur zijne vereeniging niet, zulks te minder waar de eischer zelf stelt, dat de vereeniging onbevoegd was toen tegen hem op te treden of eenig gezag uit te oefenen. Die vereeniging kan dus niet met vrucht voor deze handelingen van zijn bestuur aansprakelijk worden gesteld.

a Arnhem Hof 20 December 1905.

247. Gedaagde heeft met de door eischeres

gewraakte advertenties blijkbaar reclame willen maken voor een handelsartikel, records, dat zij evenals eischeres aan het publiek te koop aanbood, maar zij heeft dit allerminst gedaan op eene wijze, in strijd met de goede trouw en de eerlijkheid van het handelsverkeer of op eene wijze, die strekken moest om het publiek ten koste van de concurrente te misleiden.

b Amsterdam 14 April 1905.

248. Art. 1401 B. W. ziet niet alleen op zoodanige daad, welke door de wet of door een op de wet steunend voorschrift is verboden, doch begrijpt daaronder ook de zedelijk ongeoorloofde daad, waardoor eens anders recht wordt gekrenkt en schade wordt toegebracht. In casu is de gedaagde maatschappij voor die daad aansprakelijk wegens de schuld van haar directeur. Verspreiding van een onjuiste circulaire met voor de eischeresse ongunstigen en nadeeligen inhoud.

Leeuwarden Hof 22 April 1903, vern. Leeuwarden 15 Mei 1902, waarbij geen schuld werd aangenomen.

249. Het woord „onrechtmatig" in artikel 1401 B. W. heeft niet de beperkte beteekenis van „onwettig", maar dat woord omvat alles wat ongeoorloofd is als in strijd met recht, billijkheid en goede trouw.

Zwolle 29 April 1903.

250. Art. 1401 B. W. is allerminst in dien beperkten zin op te vatten, als zoude slechts hij een onrechtmatige daad plegen, die zonder daartoe bevoegd te zijn, onrechtmatig de burgerlijke rechten van een ander aantast en dezen daardoor schade toebrengt. Integendeel blijkt uit de geschiedenis en het verband met andere bepalingen, dat de wetgever dengene, die anders handelt, dan in het maatschappelijk verkeer den eenen mensch tegenover den ander betaamt, anders dan men met het oog op zijne medeburgers behoort te handelen, in de verplichting heeft willen brengen de daardoor toegebrachte schade te vergoeden. De aldus toegebrachte schade, waarvan geen staat kan worden opgemaakt, kan door den rechter „ex aequo et bono" worden vastgesteld. De schade, door eene geplaatste advertentie toegebracht in iemands crediet, door de Rechtbank vastgesteld op f 200, terwijl f 2000 was gevraagd.

Alkmaar 11 Februari 1904.

251. Elke handeling, die in strijd is met eenig wetsvoorschrift, is zeker onrechtmatig, maar ook buiten eenig expresselijk wetsvoorschrift is iedere daad onrechtmatig, die in strijd is met des daders rechtsplicht of inbreuk maakt op eens anders recht.

b Utrecht 11 Juli 1906.

252. De enkele stelling der dagvaarding, dat de gedaagde omtrent eischer ongunstige en met de waarheid strijdige mededeelingen aan derden heeft gedaan, bevat zonder meer niet de elementen, die gedaagdes daad tot eene onrechtmatige maken.

b Amsterdam 9 October 1903.

253. Waar schade is toegebracht door onvoorzichtigheid van onderscheidene partijen, zijn deze voor de dientengevolge verschuldigde schadevergoeding niet hoofdelijk aansprakelijk en ontstaat ook niet een ondeelbare schuld, waar vergoeding in geld gevorderd wordt. De verplichting tot schadevergoeding moet dan tusschen de twee oorspronkelijke partijen naar billijkheid worden verdeeld.

b Rotterdam 24 November 1902.

254. De wet verbiedt niet dat bij vonnis, waarbij een daad als onrechtmatig wordt gestempeld, verbod wordt gedaan om met de gewraakte handelingen voort te gaan.

Amsterdam 23 Februari 1906.

255. Ook voor burgerrechtelijke verantwoordelijkheid wordt opzet of schuld vereischt. In casu is van geen van beiden sprake, evenmin van nalatigheid of onvoorzichtigheid, doch enkel van toeval. Het breken van een spiegelruit, doordat geïntimeerde er door heen sprong, zonder dat hij zich van hare aanwezigheid bewust was of kon zijn.

Arnhem 23 Februari 1905.

256. De stelling, dat slechts een zoodanige waarschuwing voor een dreigend gevaar (in casu het openen van een luik) behoorlijk is, waarvan moet worden aangenomen, dat zij begrepen is door hem die gewaarschuwd moet worden, is in hare algemeenheid niet juist.

a Amsterdam Hof 24 Maart 1905, waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 2 Maart 1906, Concl. contr. van adv. gen. Jhr. Rethaan Macaré, die de artt. 1401 en 1402 B. W. geschonden achtte, op grond dat er nevens schade was onvoorzichtigheid of nalatigheid, doordien de bedienden der gedaagde achter den rug van eischers op weinige passen achter hem de kelderbedekking hadden weggenomen, terwijl hun waarschuwing ondoeltreffend was gebleken.

257. Het ten behoeve van eene bleekerij „verschaffen" van water uit de Ugchelsche (onder Apeldoorn) beek en bovendien het recht geven om aan een beek water te onttrekken en het toestaan om dit te doen, levert op zichzelf niet op een onrechtmatige daad waardoor schade ontstaat. Die schade ontstaat eerst door het water onttrekken aan de beek. Het rechtgeven is geen handeling die feitelijk aan het onttrekken heeft meegewerkt. Waar in de dagvaarding niet voorkomt op welke wijze door gedaagde aan de huurders water uit de beek is „verschaft" en dit „verschaffen" nergens is toegelicht, omvat deze uitdrukking geen feit, waaruit een onrechtmatige daad zou kunnen afgeleid worden en is deze qualificatie niet vatbaar voor een afdoend getuigenbewijs.

Arnhem Hof 18 Januari 1905.

258. Art. 1401 B. W. is niet beperkt tot het geval dat tusschen den dader en de benadeelde geenerlei contractueele rechtsband mocht bestaan.

b 's Gravenhage Hof 25 Juni 1903.

259. Schuld bij den benadeelde heft niet op de aansprakelijkheid uit art. 1401 v. B. W.

Haarlem 30 Juni 1903.

260. Waar de vordering gebaseerd is op het bepaalde in de artt. 1401—1403 B. W., hadden bij dagvaarding zoodanige feiten moeten zijn gesteld, dat daaruit de schuld van den gedaagde aan de gestelde aanvaring noodzakelijk zou moeten voortvloeien; dit is niet geschied.

a 's Gravenhage Hof 22 Juni 1905.

261. De kapitein van een aan den grond zittend stoomschip, die, om los te komen, zoodanig met de schroef doet werken, dat een zich in de nabijheid ter reglementaire ankerplaats voor anker liggend schip, dat de noodige voor-

zorgen genomen had om zich tegen normale gebeurtenissen te vrijwaren, schade ondervindt, is voor die schade aansprakelijk. Dat de kapitein daarbij gehandeld heeft op aanwijzing van een havenloods, heft zijne aansprakelijkheid niet op. Wanneer de kapitein van het stoomschip beweert, dat het voor den schipper van het voor anker liggende vaartuig in redelijkheid mogelijk was geweest door betere bevestiging of verplaatsing van zijn schip de schade te voorkomen of te beperken, heeft eerstgenoemde dit te bewijzen.
Rotterdam 15 Februari 1904.

262. Het enkel feit van hard rijden met daarop gevolgd deraillement en 't daardoor verwonden van een voorbijganger kan op zichzelf niet worden gequalificeerd als onrechtmatige daad.
Haarlem 20 October 1903.

263. Vordering tot schadevergoeding wegens onrechtmatige daad. Exceptie van nietontvankelijkheid afgewezen op feitelijken grondslag. De hoofdvordering afgewezen, op grond dat het fluiten met de stoomfluit door den machinist, waardoor het paard schrok en de voerman, die het paard bestuurde, een ongeluk kreeg, niet verboden was door het bijzonder reglement waarop de eischer zich beriep, en de onvoorzichtigheid, die oorzaak was van het ongeluk in de gegeven omstandigheden, te wijten was aan gebrek aan voorzorg van den eischer zelf.
Middelburg 10 Juni 1903.

264. Ten onrechte heeft de rechtbank in casu de vraag of de appellante aansprakelijk is voor het ongeval afhankelijk gesteld van de vraag of de appellante door het geven van geluidsignalen de aankomst van den stoomtram heeft aangekondigd. De politieverordening der gemeente Roosendaal, welke die geluidsignalen voorschrijft, ziet blijkbaar slechts op openbare toegangswegen en niet op elken particulieren toegangsweg. Er blijkt niet van causaal verband tusschen het niet bellen door den stoomtram en het ongeval. De voerman van de kar die het ongeval ondervond, heeft niet de minste voorzorgen genomen, terwijl het uur van aankomst van den tram bekend was en de kar moest afrijden van een hellend vlak, tot aan de tramrails.
's Hertogenbosch Hof 23 Februari 1904, vern. Breda (27 Januari 1903, en het interl.) 13 Mei 1902.

265. De in deze ingestelde vordering is niet gegrond op art. 1404, maar op art. 1402 j° 1406 B. W. De bloote stelling dat de appellant met een jong en ongedresseerd paard, een of meer stijlen van het afdak heeft omvergereden, waaronder geintimeerde's vrouw zich bevond, levert zonder meer geen onvoorzichtige daad van appellant op, wanneer, gelijk ten deze het geval is, daarbij niet tevens wordt aangegeven in welk opzicht appellant is te kort geschoten in het nemen van maatregelen of het achterwege laten van handelingen, waardoor hij het aan hem geweten ongeval had kunnen of moeten voorkomen.
Amsterdam Hof 23 December 1904, vern. *c* Utrecht 26 Juni 1901.

266. Waar ten gevolge van een feit van een bloot toevallig karakter, het wegspringen van een stukje ijzerdraad bij het afkappen daarvan, aan een werkman schade is toegebracht nl. het verlies van een oog, terwijl het werk, uit zijn aard volstrekt niet gevaarlijk is, brengt art. 1402 B. W. niet mede des werkgevers verplichting om die schade te vergoeden. Eischer behoorde op grond der dagvaarding aan te toonen, dat de hem opgedragen arbeid gevaarlijk was, zelfs dan, wanneer art. 19 sub *b* van het Kon. Besl. van 7 December 1896 (Sb. 215), waarop hij geen beroep had gedaan, niet was nageleefd.
a H. R. 15 Januari 1904, Concl. conf.

267. De werkgever, die een veertienjarigen fabrieksarbeider laat werken aan en bij de raderen eener machine die, in strijd met de bepalingen der arbeidswet en het ter uitvoering daarvan gegeven Kon. Besl., was onbeschut, pleegt daardoor eene onrechtmatige daad, waarvan hij de gevolgen heeft te dragen. Aan zijne schuld is het te wijten, dat die arbeider, aan die onbeschutte machine werkend, verwond is geraakt; die schuld wordt niet weggenomen, zelfs wanneer die arbeider zijnerzijds niet die voorzichtigheid heeft in acht genomen, die bij het werken aan dergelijke gevaarlijke, onbeschutte machine noodig is. Verwerping van het bewijsaanbod om van die onvoorzichtigheid te doen blijken, als in deze de aangenomen schuld niet uitsluitend.
a Amsterdam 23 April 1902.

268. Vordering van een controleur bij graanlossing tegen een stuwadoor wegens verminking van eischers hand door het vallen van een luik, waarvan volgens eischer de plaatsing geheel onvoldoende en slecht was en dat van boven bevestigd was aan wegens ondeugdelijkheid buiten dienst gesteld touw. Bevel van getuigenbewijs daaromtrent.
b Rotterdam 18 Januari 1904.

269. Art. 7 der Veiligheidswet j· art. 19 Kon. Besl. 7 Dec. 1896, S. 215. Verminking van een werkman in een fabriek. De in art. 19 van bovenvermeld K. B. bedoelde deelen moeten door den fabrikant doelmatig worden beschut, ook al heeft de fabrieksinspecteur daartoe geen bevel gegeven. Het nalaten daarvan levert een onrechtmatige daad op van den fabrikant tegenover den werkman aan de machine en het beklemd raken van des werkmans hand tusschen gevaar veroorzakende en onbeschut gelaten deelen moet geacht worden een gevolg te zijn van de schuld des fabrikants, tenzij deze moedwil of verregaande achteloosheid bij den werkman bewijst. Bij de beoordeeling of in casu de kamraderen in den zin der Veiligheidswet gevaar veroorzakende deelen der machine zijn, moet worden in het oog gehouden, dat die wet strekt tot beveiliging van personen, welke het dagelijks omgaan met gevaar zorgeloos maakt. Als regel mag worden aangenomen, dat hij, die zijn brood met handenarbeid verdient, schade lijdt bij verminking van zijn linkerhand. Gerechtelijke plaatsopneming bevolen omtrent de vraag of in casu de kamraderen gevaar veroorzakende deelen zijn.
Rotterdam 7 Maart 1904.

270. Een gemeente pleegt geen onrechtmatige daad tegenover den eigenaar van een naast een gemeenteweg gelegen erf, door dien weg op te hoogen zoodat het water niet meer op dien weg kan afstroomen, tenzij die eigenaar bewijst het recht daartoe te hebben, welk recht hij niet aan art. 673 B. W. ontleent.
Arnhem Hof 25 Mei 1904, vern. Arnhem 11

Mei 1903, waarbij bovendien als onrechtmatig was aangemerkt, het doen afvloeien van water op eischers erf, terwijl het Hof aannam, dat dit niet was gesteld.

271. De gepleegde handelingen, het weder ontdempen eener aan den eischer toebehoorende sloot en het zich toeëigenen van den daaruit gekomen grond stellen daar onrechtmatige daden, waardoor aan eischer schade is berokkend en welke schade de gedaagde gemeente gehouden is te vergoeden. Het beroep van gedaagde op artikel 25 sub a der algemeene Politieverordening van Zwolle in verband met art. 180 Gem.wet, tot rechtvaardiging dier handelingen, is ongegrond.

Zwolle 16 Maart 1904.

272. Aansprakelijkheid van den wethouder, die mede onderteekent een door den burgemeester valschelijk uitgegeven en geplaatste obligatie eener gemeentelijke geldleening. — Beroep op art. 1401 B. W. ongegrond, waar vorm en inhoud der obligatie redelijkerwijs den geldschieter niet in den waan konden brengen met een wettige geldleening der gemeente te doen te hebben. — Geleden schade geen rechtstreeksch gevolg der valsche uitgifte, omdat de geldschieter de gelden niet overeenkomstig het voorschrift der Gemeentewet heeft gestort bij den ontvanger, doch ter hand gesteld aan den burgemeester.

Arnhem 14 April 1902.

273. Een waterschap, bevoegd tot inundeeren, zonder dat door het administratief gezag het peil is aangegeven, dat bij inundatie niet mocht worden overschreden, is slechts dan civiliter aansprakelijk, als het de inundatie zonder eenig nut voor zich zelf zóó hoog heeft opgevoerd, dat daarvoor aan een ander schade werd berokkend.

a 's Hertogenbosch 13 Januari 1905.

274. Ingeval van reclame of protest van hem, die eigenaar beweert te zijn van in executoriaal beslag genomen onroerende goederen, mag de deurwaarder, alsdan niet werkzaam als bloote lasthebber van den arrestant, maar, het vonnis uitvoerende, als uitvoerder van den rechtsdwang daartoe, de inbeslagneming alléén schorsen, indien de reclamant gebruik maakt van het hem bij art. 456 Rv. toegekend middel. Door de feitelijk vaststaande regelmatigheid der executie staat ook vast de regelmatigheid van de daartoe verstrekte machtiging ex. art. 434 Rv., zoodat, waar de lastgeefster is aangesproken als hoofdelijke met den deurwaarder aansprakelijk voor een en dezelfde beweerdelijk onrechtmatige daad, de vordering terecht tegen geen hunner is toegewezen.

a H. R. 9 November 1906, Concl. contr., verw. de cass. tegen 's Gravenhage Hof 3 Januari 1906.

275. De vordering tot schadevergoeding wegens een onrechtmatig gelegd conservatoir beslag, kan ook nog zelfstandig worden ingesteld, wanneer de opheffing daarvan reeds te voren werd bevolen, toen de vordering tot vanwaardeverklaring werd afgewezen.

Arnhem Hof 2 Mei 1906.

276. Lijfsdwang bij voorraad van een Nederlander is onrechtmatig.

a Amsterdam Hof 20 Maart 1903.

277. Waar de eischeresse als rechtmatige houdster van een cognossement de eenige gerechtigde was tot de lading, pleegde zoowel hij, die, wetende dat zij het cognossement in handen had, zich van de lading meester maakt, zij het ook in de meening daarop recht te hebben, als de schipper, die de lossing willens en wetens toeliet, tegenover de eischeresse eene onrechtmatige daad, al bleef de eischeresse stilzitten. Daartegen doet, wat den schipper betreft, niets af, dat deze tevens contractbreuk pleegde. Beiden zijn hoofdelijk voor de schade ten bedrage van den à contant gestelden koopprijs aansprakelijk en er zijn geen termen om in mindering daarvan te brengen kosten van ligdagen, pakhuishuren, assurantie en vermindering of achteruitgang.

Leeuwarden 9 Juni 1904.

278. De verhuurder, die zich na het verstrijken van den huurtijd eigenmachtig in het bezit van het gehuurde, waarop zich nog zaken der huurders bevonden, had gesteld, werd deswege op grond van daden van eigen richting en mitsdien onrechtmatige daden tot schadevergoeding veroordeeld; vaststelling der schaderekening op f 993.19 terwijl oorspronkelijk gevorderd was f 44806.19. Compensatie van kosten.

a H. R. 26 Juni 1903, Concl. conf. — Zie *b* H. R. 14 December 1900, Concl. (in hoofdzaak) conf., waarbij de veroordeeling tot schadevergoeding in appel werd bevestigd.

279. Opdracht aan een metselaar om voor rekening der eischers twee woningen te bouwen op een perceel toebehoorend aan derden. Gesteld onrechtmatige daad, hierin bestaande, dat de gedaagde de reeds begonnen werken hebben omvergeworpen en vernield. De in deze uitgebrachte dagvaarding voldoet aan de wettelijke eischen, en de handelingen der gedaagden zijn onrechtmatig jegens de eischers als zijnde deze niet eigenaars van den grond, nu van geenerlei recht der gedaagden is gebleken: als zoodanig kan niet gelden de bewering, dat eischers hun buurweg versperden, vermits eigen richting niet is toegelaten en geene bedoeling eene onrechtmatige daad rechtmatig kan maken.

Utrecht 12 November 1902.

280. De door gedaagde gepleegde daad, het aanbrengen van den naam Consaëls op borden of biljetten aan zijn beignetskraam is niet in strijd met een contractueel recht des eischers, al was deze met Consaëls overeengekomen, dat hij geen beignet in een kraam op bedoelde kermis zou verkoopen: immers gedaagde was bij overeenkomst geen partij. Die daad levert echter op oneerlijke concurrentie ook tegen den eischer, die den gedaagde voormelde overeenkomst had beteekend. Zij is als zoodanig zedelijk niet geoorloofd, doch onze wet begrijpt eene zoodanige daad niet onder het begrip van onrechtmatige daad. De eischer is dus in zijne vordering tot schadevergoeding te dier zake niet ontvankelijk.

Utrecht 3 December 1902. Zie Appel Amsterdam Hof 20 April 1904.

281. Waar het hier geldt een civielrechtelijke vordering uit onrechtmatige daad, is het voldoende dat door schuld, welke ook in nalatigheid kan bestaan, het recht van een ander geschonden en daardoor schade berokkend is; het doet dus niet af of gedaagde al dan niet kennis heeft genomen van het uitsluitend recht der eischeres op het gebruik van bedoeld merk.

b Amsterdam 16 October 1903.

282. De grens tusschen recht en onrecht,

waar het geldt gebruik van fabrieksmerken, is uitsluitend te zoeken in de wet van 30 September 1893, Sb. no. 143, opzettelijk in het leven geroepen om de belangen, bij het gebruik dier merken betrokken, te beschermen; de vordering, wegens „concurrence déloyale" in het algemeen, gaat dus geheel op in die, ter zake van den bijzonderen vorm dier ongeoorloofde mededinging, bestaande in het gebruik van eens anders fabrieksmerk.

b Amsterdam 16 October 1903.

283. In het onderhavige geval is geen inbreuk gemaakt op het door geïntimeerde gestelde uitsluitend recht op het merk, waaronder zij het door haar geïmporteerde wasch- en poetsmiddel, door haar genoemd „Sodex" in den handel brengt. Het invoeren van een zekere verpakking geeft daarop geen uitsluitend recht. Van oneerlijke concurrentie is in casu niet de rede.

b 's Hertogenbosch Hof 17 Mei 1904.

284. Hij die de waar, met de nabootsing van een merk, waarop een ander recht heeft, verkoopt, is te dier zake aansprakelijk, al heeft hij de waar niet zelf vervaardigd en aldus verpakt. Ingebrekestelling is voor de ontvankelijkheid der vordering tot schadevergoeding te dier zake niet noodig.

a Rotterdam 20 November 1905.

285. De onrechtmatigheid van de handeling van gedaagde, indien aanwezig, wordt niet opgeheven door de omstandigheid dat anderen soortgelijk onrecht tegenover den eischer plegen, of dat des gedaagden handeling dan ook onrechtmatig zou zijn tegenover die anderen. Nabootsen van eens anders handelsmerken.

Rotterdam 17 April 1905.

286. De gedaagde heeft slechts overgenomen bepaalde lichamelijke goederen, te zamen vormende den inventaris en voorraad van een door den eischer uitgeoefende winkelzaak, maar niet die zaak zelve. De gedaagde, door het bezigen van des eischers firmanaam op de wijze zooals hij dit deed, het doende voorkomen alsof hij de zaak had overgenomen, beging dus tegenover den eischer eene onrechtmatige daad, waardoor deze schade leed. Tot toewijzing van de vordering uit onrechtmatige daad is het onverschillig of de gedaagde te goeder of te kwader trouw handelde. Begrooting van de toegebrachte schade.

Rotterdam 8 Februari 1904.

287. De gedaagde, die zakjes thee uitstalt, bedrukt met de prijsopgave van 20 cent per ons en door een bord in de uitstalkast kenbaar maakt, dat die thee was afkomstig van eischeres en door haar, gedaagden, voor 14½ cent per ons, ten verkoop wordt aangeboden, randt daardoor den gunstig bekenden naam niet aan van eischeres, aangenomen zelfs dat deze een door de wet beschermd recht op dien naam heeft en elke aanranding daarvan eene vordering uit art. 1401 B. W. zou rechtvaardigen.

Amsterdam 1 November 1905.

288. Art. 1401 B. W. — Oneerlijke mededinging.

Amsterdam 14 April 1905.

289. Het gebruik maken van iemands anders naam op de wijze en met het doel als in deze geschied (n.l. van den naam Consael door den houder eener beignetskraam) is alleen tegen den eigenaar daarvan als ongeoorloofd te beschouwen; derden kunnen daaraan geen actie wegens deloyale concurrentie ontleenen.

Amsterdam Hof 20 April 1904, bev., hoezeer op andere gronden, Utrecht 3 December 1902.

290. Het verkoopen van eens anders roerend goed met de wetenschap, dat dit door misdrijf is verkregen, is eene onrechtmatige daad.

c H. R. 9 Maart 1906, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 20 April 1905.

291. Hoewel de Staat ten onrechte het vischwater van de eischers gedurende vele jaren verpachtte, omdat hij bij den verkoop de nietige reserve van vischrecht had bedongen en aldus partijen die reserve te goeder trouw hebben uitgevoerd, kan niet gezegd worden, dat de Staat onrechtmatig of in strijd met de overeenkomst heeft gehandeld en tot schadevergoeding gehouden is.

Breda 16 Juni 1903. bev. bij 's-Hertogenbosch Hof 29 November 1904.

292. Ten onrechte ziet de huurder van het perceel waarvoor vergunning bestaat (eischer) eene onrechtmatige daad in het door den verhuurder (gedaagde) uit de localiteit doen wegnemen van het afschrift der vergunning luidende ten name des huurders, daar art. 23 der Drankwet wel strafbaar stelt de niet-naleving van het voorschrift in art. 13, n.l. het niet opgehangen hebben van zoodanig afschrift, maar de afwezigheid van dit stuk op zich zelf nog geenszins teweegbrengt dat het bedrijf aldaar door den huurder onwettig wordt uitgeoefend, ook dan niet waar verhuurder mocht beweeren dat de vergunning krachtens overeenkomst inmiddels op hem was overgegaan.

Groningen 9 Januari 1903.

293. De derde bezitter is ontvankelijk in eene actie ex art. 1401 B. W. ingesteld tegen den hypothecairen crediteur, welke het verbonden goed krachtens art. 1223 B. W. heeft verkocht; op grond dat de hypothecaire schuld voor den verkoop door betaling was te niet gegaan. Het staat hem vrij die betaling te bewijzen.

Arnhem Hof 28 Januari 1903. — Anders a quo Zwolle 15 Januari 1902, waarbij tevens werd beslist, dat de gedaagde het middel van nietontvankelijkheid nog bij post-interlocutoire conclusie mocht voordragen.

294. Een makelaar in granen die een vakgenoot mededeelt, dat hij voor hem een partij graan gekocht heeft van een prima verkooper, zonder dat hij zich vergewist heeft, dat die prima verkooper inderdaad bestond, pleegt eene onrechtmatige daad, als zijnde die handeling in strijd met hetgeen in het maatschappelijk verkeer tusschen soliede kooplieden pleegt te geschieden en betaamt.

b Rotterdam 5 Januari 1903, vern. bij 's-Gravenhage Hof 7 Juni 1904, beslissende, dat die feiten geen onrechtmatige daad uitmaken, evenmin als de voorstelling in appel, dat de appellant (de makelaar) voor den geintimeerde (den oorspr. eischer) heeft gekocht, terwijl dit niet waar is. Immers hier was tusschen partijen eene overeenkomst gesloten, bij welke niet aan eenigen bestaanden verkooper werd gedacht en zelfs blijkens de woorden „voor en namens op te geven prima verkooper" deze laatste nog niet kon worden genoemd; er kon alzoo alleen van wanprestatie,

doch niet van onrechtmatige daad sprake zijn.

295. Wanneer iemand ter tijdige nakoming van eene geldelijke verplichting van een hypotheekbank toezegging heeft gekregen, dat zij hem op den bepaalden tijd het noodige geld zal verschaffen, — dan is het eene onrechtmatige daad krachtens art. 1401 B. W. tot schadevergoeding verplichtend om door bedriegelijke middelen die bank er toe te brengen het geld niet te verschaffen.

b Utrecht 11 Juli 1906.

296. De bewering der gedaagden dat de 2e en 3e gedaagde hebben gehandeld op last van den 1en gedaagde moet niet leiden tot de niet-ontvankelijkheid der ook tegen hen ingestelde vordering, gebaseerd op onrechtmatige daad. Ingevolge deze beslissing heeft de eischer bij repliek geenszins het onderwerp van den eisch veranderd of vermeerderd.

Utrecht 12 November 1902.

297. De winkelier, die voldeed aan eene voorgewende bestelling van goederen aan een opgegeven adres, vanwaar de bezorgde goéderen, onder valsche voorgevens werden teruggehaald door een derde, welke daartoe geen opdracht had, heeft geene actie tot schadevergoeding tegen den geadresseerde, voor wien die goederen werden aangenomen en weder afgegeven.

b Amsterdam Hof 28 November 1902.

298. Het verspreiden van reproducties van iemands portret, op de wijze als in casu is geschied, is geen onrechtmatige daad.

Amsterdam Kgr. I 21 Februari 1905.

299. Bij vaststaan der door eischer gestelde feiten, is de spoorwegondernemer, ingevolge de artt. 1401, 1402 en 1403 B. W., tot schadevergoeding gehouden.

c Amsterdam 5 Mei 1905, vern. bij H. R. 12 Januari 1906. Concl. conf. op grond, dat alleen uit art. 1406 B. W. kan worden geageerd, waar het gold schade, gevorderd door den man ter zake van den dood zijner echtgenoote, veroorzaakt door een spoorwegongeluk.

300. Het bewijs is niet geleverd, dat de overleden echtgenoot van eischeres zijn plaatsbriefje heeft ontvangen van de gedaagde maatschappij en dus met deze een vervoercontract heeft gesloten; zijn kwaliteit van reiziger is derhalve niet bewezen en daardoor art. 1 der Spoorwegwet in deze niet van toepassing; subsidiair heeft de eischeres hare vordering ook doen steunen op art. 1406 B. W. en was zij op dien grond gehouden bewijs te leveren van de schuld van gedaagde of hare bedienden aan den dood van haren echtgenoot. Dit hing in deze uitsluitend af van de vraag, of de ketting vóór den overweg, waarover de overledene naar den trein moest gaan, was ingehangen of niet. De Rechtbank heeft als bewezen aangenomen, dat die ketting toen niet ingehangen was, en daaraan de dood van den overledene is toe te schrijven. Ook heeft de rechtbank als bewezen aangenomen dat de overledene nagenoeg tegelijk met de Heeren A. en B. op den overweg is gekomen en dat eischeres en haar minderjarige zoon door den arbeid van den overledene werden onderhouden.

Utrecht 8 Maart 1905.

301. Met het recht van den grondeigenaar om op zijn grond zoo hoog te bouwen als hem goeddunkt is in strijd het door een ander zonder zijne toestemming spannen en gespannen houden van telephoondraden boven dien grond. De grondeigenaar kan daartegen met eene vordering tot amotie en schadevergoeding opkomen, ook voordat hij daardoor in de uitoefening van zijn recht om op den grond te bouwen wordt belemmerd. De gansche telegraafwet van 7 Maart 1852 (Sb. 48) en dus ook art. 4, ofschoon in hare toepassing niet beperkt tot rijksinrichtingen, stelt alleen bepalingen vast omtrent de internationale en intercommunale electro-magnetische verkeerinrichtingen.

a H. R. 24 December 1902, Concl. contr. vern. Amsterdam Hof 18 October 1901 en bev. Amsterdam 5 April 1900.

302. De Staat ontleent aan de wet van 7 Maart 1852 (Sb. 48) geen zelfstandig recht om een telefoongeleiding op andermansgrond als rijkstelefoon te hebben, hij kan zich niet over onrechtmatige wegruiming daarvan door den eischer in cassatie beklagen, waar deze daartoe gerechtigd was verklaard bij een gewijsde tegen de Ned. Bell. Teleph. Mij., in wier herroepelijke rechten de Staat zelfs eerst na de herroeping was getreden. Des te minder kan hier van eene daad van eigen richting tegenover den Staat sprake zijn, nu deze, gedagvaard om de opruiming te gehengen en te gedoogen, door een exceptie het onderzoek naar zijn bezwaren heeft afgesneden.

H. R. 1 Mei 1903, Concl. conf., behalve in zooverre de actie van den Staat was gebaseerd op de ruwe wijze van opruiming, vern. *a* Amsterdam Hof 5 Juni 1902.

303. De speciale regelingen voor schadevergoeding, ter zake van moedwilligen en onvoorzichtigen doodslag, moedwillige en onvoorzichtige kwetsing of verminking en beleediging in de artt. 1406—1416 B. W., moeten worden geacht de bedoelde gevallen volledig te regelen met uitsluiting der algemeene regels van de artt. 1401—1402. Ingeval van moedwilligen of onvoorzichtigen doodslag heeft dan ook de overblijvende echtgenoot alléén eene actie tot schadevergoeding binnen de grenzen van art. 1406 B. W.

H. R. 12 Januari 1906, Concl. conf., vern. *c* Amsterdam 5 Mei 1905.

304. Voor de toepasselijkheid van art. 1406 B. W. is niet noodig, dat de overblijvenden door het gemis der inkomsten niet meer overeenkomstig hun stand kunnen leven, maar is het voldoende, dat eenig deel van die inkomsten geregeld ten hunnen behoeve werd uitgegeven.

Amsterdam 21 October 1904.

305. De instorting van een plafond, tengevolge van een gebrek in de inrichting daarvan, is te beschouwen als een gedeeltelijke instorting van het gebouw, waarvan het een deel uitmaakt.

b Amsterdam 30 Juni 1905.

ONTBINDING EN NAKOMING VAN OVEREENKOMSTEN.

I. Algemeen. — Cumulatie.
II. Recht op ontbinding.
§ 1. Algemeene regelen.
§ 2. Terugwerkende kracht en gevolgen daarvan.
§ 3. Speciale gevallen.
§ 4. Rechterlijke tusschenkomst. — Uitstel.
III. Schadevergoeding met ontbinding of alleen.

I.

446. Ontbinding en nakoming eener koopovereenkomst kan niet tegelijk worden gevorderd.
's Hertogenbosch Hof 19 Mei 1903, bev. 's Hertogenbosch 23 Mei 1902.

447. Bij een en dezelfde dagvaarding kan primair ontbinding der huurovereenkomst op grond van wanbetaling, secundair nakoming der overeenkomst met van waardeverklaring van een gelegd pandbeslag worden gevraagd.
Alkmaar 18 December 1902.

448. Het enkele instellen van een vordering tot ontbinding eener wederkeerige overeenkomst, staat niet in den weg aan de ontvankelijkheid eener vordering tot nakoming door de wederpartij van hem die de ontbinding vordert.
Rotterdam 16 October 1905.

449. Wanneer bij eene wederkeerige overeenkomst de eene partij eene actie tot ontbinding der overeenkomst wegens wanpraestatie heeft ingesteld, doch deze ontbinding nog niet door den rechter is uitgesproken, kan ook de wederpartij harerzijds dezelfde actie instellen.
Leeuwarden 13 April 1905.

450. Wanneer zoowel in conventie als in reconventie ontbinding der overeenkomst op grond van wanpraestatie wordt gevorderd, moet die vordering het eerst worden onderzocht, aan welke de oudste wanpraestatie ten grondslag ligt.
Rotterdam 19 April 1905.

451. Volgens art. 1303 B. W. kan nevens nakoming ook vergoeding van kosten, schaden en interessen worden gevraagd. De wet onderscheidt daarbij niet tusschen eene verbintenis (overeenkomst) om iets te geven of iets te doen. De wet verbiedt niet de schade te berekenen per dag, zoo deze is veroorzaakt door het niet tijdig nakomen der overeenkomst, gelijk in casu is gesteld. Dwangmiddelen tot nakoming kent onze wet niet, al is het ook dat de toewijzing dier vorderingen den gedaagde kan nopen aan zijn contractueele verplichtingen te voldoen.
b Utrecht 31 December 1902.

452. Waar schade wordt geëischt niet slechts wegens te late, doch wegens slechte levering, daar lost zich de verbintenis op in die schadevergoeding en blijft dus niet voortbestaan, zoodat partijen daarna niet meer de nakoming der verbintenis zouden kunnen vorderen.
's Gravenhage Kgr. 29 December 1902.

453. Eene aanbieding der vordering ter verificatie kan even goed ingetrokken worden als eene dagvaarding; die aanbieding eenmaal ingetrokken belet niet om weder eene actie tot ontbinding in te stellen; art. 1303 B. W. bepaalt niet, dat eenmaal de keuze gedaan zijnde, deze onherroepelijk is.
's Hertogenbosch Hof 25 November 1902, bev. Roermond 6 Maart 1902.

454. De verhuurder die na afloop van de huurovereenkomst, teruggaaf der in huur gegeven zaken vordert, kan, zonder dat in gebreke stelling heeft plaats gehad, de waarde dier zaken vorderen, voor het geval aan het bevel tot teruggaaf niet wordt voldaan.
Rotterdam 29 October 1902.

II § 1.

455. Waar de beweerde wanpraestatie hierin zoude hebben bestaan, dat de gedaagde in gebreke is gebleven, aan den reconventioneelen eischer uitkeering, of zelfs maar afrekening te doen van de hem verschuldigde provisie, terwijl deze inderdaad een saldo te vorderen had, en zulks ondanks herhaalde minnelijke aanmaningen en verder uit niets blijkt, dat partijen hebben bedoeld, dat die uitkeering of afrekening alleen en uitsluitend binnen den gestelden termijn zou mogen geschieden, behoort eene dergelijke, zeer wel alsnog te herstellen tekortkoming, als eene zóó geringe te worden beschouwd, dat deze zonder ingebrekestelling niet als eene tot ontbinding aanleiding gevende wanpraestatie mag worden aangemerkt.
Amsterdam 3 Maart 1905.

456. Indien bij eene rechtsvordering tot ontbinding eener overeenkomst met schadevergoeding de wanpraestatie alleen gegrond is op 't feit, dat de eene partij het contract aan de andere partij bij deurwaarders exploit doet opzeggen, levert dit feit op zichzelf geen wanpraestatie op. Door deze opzegging werd de partij niet in het genot, uit de overeenkomst voortvloeiende, en 't praesteeren waarvan de andere partij zich verbonden had, gestoord noch ook maar eenigermate belemmerd. Het als gevolg der opzegging verbieden van den toegang tot en het ontnemen van den sleutel van de (toegangs)poort der tuinen in lite zouden daden van wanpraestatie kunnen opleveren, mits zij in de dagvaarding waren gesteld.
Arnhem Hof 12 April 1905.

457. Door eischer is niet aangetoond, dat de verbintenis waarvan hier sprake is, door den gedaagde te zijnen (eischers) opzichte niet is nagekomen, terwijl die nakoming door hem kan worden geëischt, zoodat hij behoort te worden verklaard niet-ontvankelijk in zijne vordering.
Alkmaar 5 Februari 1903.

458. Het Hof, beslissende, dat uit de tusschen partijen gesloten overeenkomst geen enkel belang voor den verweerder viel af te leiden, zag voorbij, dat de verplichtingen van den verweerder als opperrabijn, tegenover de Israëlietsche gemeente te vervullen, die ook na de overeenkomst in haar geheel bleven, voor hem, verweerder, een beweegreden mogen zijn geweest om de behandeling van boter volgens kerkelijke voorschriften in de door den eischer opgerichte hal met de eigen medewerking van

hem, verweerder, tot de exploitatie ter verzekering dier voorschriften te doen plaats vinden, maar dat dit den eischer onverschillig was bij het tot stand komen der beweerde overeenkomst. Voor den eischer was het dan ook voldoende om, ten einde den voor het hof gestelden eisch van bewijs van een belang aan de zijde des verweerders te bevredigen, te doen blijken, dat verweerder de door hem, eischer, ingerichte hal ter beschikking kreeg, opdat daarin boter verkocht en geleverd zou worden onder zoodanige voorwaarden met verweerders medewerking bij exploitatie, dat daardoor kerkelijke eischen geëerbiedigd en bevestigd werden. Hieruit volgt met het oog op den feitelijken inhoud der overeenkomst, zooals deze in de dagvaarding is uitgedrukt, dat de uitgesproken niet-ontvankelijkverklaring der vordering niet is gerechtvaardigd.

b H. R. 6 Januari 1905, Concl. contr.

459. De tusschen partijen vaststaande overeenkomst bevat eene voorwaardelijke verbintenis. De voorwaarde, dat door den aanbesteder twee soliede borgen zouden worden gesteld, is niet vervuld, doch dit levert geen grond van wanpraestatie op, die recht geeft de ontbinding der overeenkomst te vorderen. De overeenkomst is niet tot stand gekomen.

Amsterdam 29 Maart 1905.

460. Door den handelsreiziger in strijd met zijne instructie gepleegde handelingen leveren wanpraestatie op, die, ook zonder voorafgaande ingebrekestelling, eene vordering tot ontbinding der overeenkomst wettigen.

Amsterdam 3 Maart 1905.

461. De verhuurder is bevoegd zonder sommatie de ontbinding te vorderen der overeenkomst, wanneer deze hem bevoegd verklaart de ontbinding te vragen, ingeval de huurder in strijd handelt met een van hare bepalingen.

Amsterdam 28 Januari 1904.

462. Uit den aard der zaak en wegens de uitdrukkelijke bepaling van art. 1303 B. W. kan nakoming eener overeenkomst alleen gevorderd worden indien zulks mogelijk is, en bij het bestreden arrest is terecht beslist, dat, terwijl fonds tot dekking van te accepteeren wissels vóór den vervaldag moet worden bezorgd, nakoming dezer verplichting na den vervaldag niet meer mogelijk is en dus niet kon gevorderd worden.

a H. R. 25 Maart 1904, Concl. conf.

463. Beding van levering in September brengt niet noodzakelijk mede het bestaan van een fatalen termijn, zoodat het recht om levering te vorderen zou zijn vervallen zoodra de maand September voorbij was.

Middelburg 6 April 1904.

464. Voor eene actie tot ontbinding is eene sommatie tot nakoming slechts noodig wanneer sprake is van niet tijdige levering, niet bij onvoldoende levering, als ten deze zou zijn aangeboden.

b Rotterdam 21 Juni 1905.

465. Eene actie tot ontbinding eener huurovereenkomst met schadevergoeding wegens het niet voldoen der huurpenningen op den bij de overeenkomst bepaalden termijn, is niet ontvankelijk, waar bij dagvaarding niet is gesteld, dat de huurder vooraf in gebreke is gesteld.

H. R. 13 Mei 1904, Concl. conf.

§ 2.

466. Als de overeenkomst gedeeltelijk is uitgevoerd is, niettegenstaande het beding, dat elke levering als op zich zelf staande moest beschouwd worden, de kooper niettemin ontvankelijk in zijn vordering tot ontbinding der geheele overeenkomst, omdat het reeds uitgevoerde deel bij de schadeberekening toch feitelijk van geen invloed kan zijn en de gevraagde ontbinding voor dat deel practisch geen gevolgen heeft.

Arnhem Hof 12 November 1902.

467. Ontbinding wegens wanpraestatie is mogelijk van eene wederkeerige overeenkomst, welke reeds ten deele wederzijds is uitgevoerd.

Amsterdam Hof 27 Februari 1903.

468. Daar de overeenkomst geacht moet worden ontbonden te zijn op 't oogenblik der wanpraestatie, kan de verkoop der waren in geschil door partij, die schade heeft geleden, reeds dadelijk daarop geschieden en behoefde zij niet af te wachten het tijdstip, dat de rechter de ontbinding der overeenkomst constateerde. Ten aanzien van het tijdstip van verkoop stond het partij — tegen wie wanpraestatie gepleegd is — vrij alleen te rade te gaan met hare eigene belangen en behoefde zij niet in te gaan, ter wille van de tegenpartij, op het rijzen en dalen der prijzen van bedoelde waren.

Arnhem Hof 26 April 1905.

469. De ontbinding of nakoming eener overeenkomst kan gevorderd worden onafhankelijk van de vraag of bij het instellen der vordering de overeenkomst is afgeloopen. Onnoodig justificatoire bescheiden over te leggen tot staving der schadevergoeding, daar de rechter uit de vaststaande cijfers tot eene beslissing kan geraken. Bedoeling van partijen bij het aangaan der overeenkomst.

Breda 14 November 1905.

470. Een vordering tot ontbinding eener overeenkomst kan ook nog worden ingesteld, nadat de tijd, waarvoor de overeenkomst was aangegaan, verstreken is. Toewijzing der actie tot betaling van huur van een schip en afwijzing der reconventioneele vordering tot ontbinding. Verwerping niettemin der verwering, dat het in casu slechts zou gelden schending van bijkomende bedingen en niet van hoofdverplichtingen. De feiten waarvan bewijs werd aangeboden deels niet ter zake dienende, deels in casu niet van genoeg gewicht en belang geoordeeld.

Rotterdam 20 Juni 1904.

471. Ook na afloop van den contractsduur kan ontbinding op grond van wanpraestatie worden gevraagd, daar de ontbinding verbonden is aan de in wanpraestatie gelegen vervulling der ontbindende voorwaarde.

Rotterdam Kgr. 15 Mei 1905.

472. Bij wederkeerige overeenkomsten kan de eene partij tegen de andere de exceptio non adimpleti contractus niet tegenwerpen.

Maastricht 2 Maart 1905.

§ 3.

473. Als de verkooper hangende 't geding de waar aan een derde heeft verkocht, is alléén dan van verwerking eener actie sprake, indien deze strekte tot nakoming der overeenkomst. In dat

geval toch zou de eischer de voldoening daarvan zelf onmogelijk gemaakt hebben. Verkoop na intreding der wanpraestatie belet de vraag tot ontbinding van den verkoop niet, daar de verbintenis dadelijk na de geconstateerde wanpraestatie ophoudt te bestaan.

Arnhem Hof 28 October 1903.

474. De burgerlijke rechter overschrijdt zijne rechtsmacht door in een vonnis, houdende ontbondenverklaring van den koop en verkoop van onroerend goed, op te nemen een bevel aan een hypotheekbewaarder om krachtens dit vonnis door te halen de overschrijving der koopakte, tot welke doorhaling hij krachtens dit vonnis zal kunnen worden gedwongen.

b H. R. 9 Juni 1905, Concl. conf. in het belang der wet.

475. Volgens de in art. 1379 B. W. voorgeschreven methode van uitlegging moet worden aangenomen, dat de in casu door den verkooper eener affaire aangegane verbintenis om zelf in de gemeente, waar die affaire gevestigd is, geen winkelnering of grossierderij uit te oefenen, in nauw verband staat met en een der essentialia uitmaakt van de tusschen partijen getroffen koopovereenkomst. Het bedrijf van grossier kan men in een gemeente uitoefenen ook zonder daar een winkel of pakhuis te hebben, door herhaaldelijk aan winkeliers aldaar, die men daartoe bezoekt, waren te leveren.

c Rotterdam 17 November 1902.

476. De partij, die ontbinding eener wederkeerige overeenkomst vordert, behoeft niet, om daarin ontvankelijk te zijn, harerzijds te hebben gepraesteerd. Alleen in art. 1514 B. W. wordt bij uitzondering gelijktijdige nakoming voorgeschreven. Dit artikel in casu niet toepasselijk. De bepaling in het contract luidende: „Zahlung erfolgt gegen Empfang der Verladungspapiere durch Accept für jedes Facturabetrag zahlbar Amsterdam drei Monate vom Tage des Connossements", wijst er niet op dat zulk een gelijktijdige nakoming door partijen was overeengekomen. Geval van mora ex re.

Leeuwarden 13 April 1905.

477. Beding: „Indien de notarieele over„dracht, door toedoen van den kooper, niet vóór „of op den vastgestelden tijd plaats vindt, is „deze overeenkomst ontbonden en verliest de „kooper alle recht op restitutie der betaalde som „van f 200.—." In deze volgt niet uit voormeld beding, dat de ontbinding der overeenkomst, zonder eenige rechterlijke tusschenkomst door partijen is gewild; de door den kooper betaalde f 200.— zijn te beschouwen, niet als godspenning, maar als schadevergoeding aan den verkooper, indien deze de ontbinding der overeenkomst zou vragen.

Amsterdam 14 Februari 1906.

478. Vordering tot ontbinding der huur en schadevergoeding wegens gebreken van het verhuurde. Al moge het door de huurster gekozen tijdstip om deze vordering in te stellen minder gelegen schijnen met het oog op de omstandigheden, dat een door den verhuurder ingestelde procedure tot ontbinding, alsmede een onteigeningsprocedure hangende zijn, dit staat de ontvankelijkheid der vordering niet in den weg. Evenmin in de onderhavige omstandigheden de weigering der huurster om werkvolk op het terrein toe te laten.

Amsterdam 7 September 1904.

479. Waar het volledig bewijs is geleverd van de verplichtingen van een huurder, zooals die door eischer zijn gesteld en niet blijkt dat de eischer nalatig zou zijn geweest om het verhuurde ter beschikking van den huurder te stellen, daar kan de verwering niet opgaan dat eischer het gehuurde aan gedaagde niet heeft geleverd en gedaagde het gehuurde niet heeft betrokken.

Maastricht 2 Maart 1905.

480. In hare vordering tot ontbinding der overeenkomst met schadevergoeding is eischeres in conventie niet-ontvankelijk, omdat die overeenkomst slechts aanvult een vroegere overeenkomst van partijen en daarmede een geheel vormt.

Rotterdam 23 April 1902.

§ 4.

481. Partijen kunnen bepalen dat, bij niet nakoming, de overeenkomst van rechtswege ontbonden zal zijn, zonder eenige rechterlijke tusschenkomst. In dat geval behoudt echter hij, ten wiens opzichte de overeenkomst niet is nagekomen de bevoegdheid om de keus te doen in art. 1303 B. W. vermeld en heeft dus hij die in gebreke is niet het recht zich op het standpunt te stellen als ware de overeenkomst ontbonden, wanneer de wederpartij de nakoming verlangt.

Rotterdam 13 October 1903 = Rotterdam 13 October 1902.

482. Al had appellant zich door telegrammen zijnerzijds aan de overeenkomst niet gehouden, deze verviel dan toch alleen daardoor niet, daar de ontbinding door den rechter moest worden uitgesproken.

'sGravenhage Hof 21 Mei 1906.

483. Na afloop van den bij de sommatie gestelden termijn kan zuivering der mora uitsluitend geschieden door betaling, niet alleen van de oorspronkelijke schuld, maar ook van de kosten der sommatie. Uitstel verleend met alternatieve uitspraak.

Amsterdam 30 Augustus 1905.

484. Toepassing van art. 1302, 4° B. W. bij een vordering tot ontbinding van huur; compensatie van kosten, omdat de eischer het verzoek om uitstel had bestreden. Alternatieve uitspraak.

Amsterdam 14 Juni 1905.

485. Het verzoek om een termijn als bedoeld in art. 1302 al. 4 B. W. behoeft niet reeds bij conclusie van antwoord te zijn gedaan, doch kan ook nog bij conclusie van dupliek geschieden.

Alkmaar 18 December 1902.

486. Hij die van te voren aan zijn wederpartij heeft medegedeeld te staan op stipte naleving der overeenkomst, kan, daarmede zelf in gebreke zijnde, geen aanspraak maken op de gunst vermeld in art. 1302, 4e lid B. W.

b Rotterdam 26 Mei 1902.

487. Toepassing van art. 1302, 4e al. B. W.

c Rotterdam 23 Maart 1903.

III.

488. Wanpraestatie veroorzaakt per se

schade, al kon het beloop dier schade niet aanstonds worden bepaald.

's Gravenhage Kgr. 29 December 1902.

489. Ook in geval van ontbinding eener overeenkomst wegens wanpraestatie is een vordering tot schadevergoeding, aan die tot ontbinding vastgeknoopt, ontoewijsbaar, als 't bestaan van schade niet bewezen of aannemelijk wordt gemaakt. Het enkele feit (bewezen) van wanpraestatie is niet voldoende voor toewijzing der schadeactie.

Arnhem Hof 6 Juni 1906.

490. Bij eene wederkeerige verbintenis kan ook rauwelijks schadevergoeding gevorderd worden zonder ontbinding gelijktijdig te eischen.

Maastricht 13 Mei 1904. — Zie in appel 's Hertogenbosch Hof 16 Mei 1905 en in cass. H. R. 9 Februari 1906, Concl. conf.

491. De contractueele verplichting van gedaagde tot teruggave van door eischeres hem toevertrouwd waschgoed, waarin gedaagde na tot afgifte te zijn gesommeerd nalatig bleef, gaf de eischeres wel het recht teruggave van het waschgoed te vorderen en bij gebreke van dien, vergoeding van de waarde daarvan, maar niet tot het richten harer vordering op die vergoeding alleen.

Amsterdam 11 Maart 1903.

492. Ofschoon de overeenkomst op de vordering van den eischer in conventie ontbonden wordt verklaard, mag in casu de oorspronkelijke gedaagde bij reconventie schadevergoeding vorderen wegens de tekortkomingen van den eischer bij de naleving zijnerzijds van het ontbonden contract.

a 's Hertogenbosch Hof 28 November 1905.

493. Een ingebrekestelling is overbodig, waar in strijd met eene verbintenis is gehandeld, de schuldenaar is ook zonder ingebrekestelling verplicht de daardoor veroorzaakte schade te vergoeden en hij blijft daarvoor verantwoordelijk ook na afloop der overeenkomst, zoolang de vordering niet is verjaard. Door niet te voldoen aan zijne contractueele verplichtingen schiet men tevens te kort in zijne wettelijke verplichtingen.

Utrecht 28 October 1903.

Aanb. en aann.
Actie 446 v., 454.
Appel Bz.
Assurantie.
Beh. t. rolle 485.
Bevr. en vervrachting.
Borgtocht.
Commissionair.
Competentie Bz.
Connex. en litisp.
Cons. beslag.
Dagv. Bz.
Deelb. en ondeelb. verb. 480.
Eigendom 474.
Faillissement 453.
Hand. v. gem. rekening.
Handelsagent.
Huur en verhuur 447. 454, 465, 478 v.
Huur van diensten.
Hypotheekbewaarder 474.
Koop en verkoop 468, 473 v.
Koophandel.
Levering 474.
Lijfsdwang.
Maatschap.
Mora 460 v., 489 v.
Onr. daad 491.
Overeenkomst 458.
Overmacht en toeval.
Pandbeslag 447.
Proceskosten Bz. 484.
Reconventie 449 v., 492.
Schadevergoeding 451, 454, 468 v., 488 v.
Strafbeding 477.
Tijdsbep. en termijn 463.
Vennootschap.
Verb. gebreken.
Voorwaarde en modus 459, 463.
Wisselbrief 462.

ONTEIGENING TEN ALGEMEENEN NUTTE.

I. Algemeen. — Procedure. — Proceskosten.
II. Schadevergoeding.

I.

448. Wel is waar zijn in casu de namen der mede-eigenaren van het te onteigenen perceel niet opgenomen in het bij art. 14 O. W. bedoelde K. B., maar de wet verbindt aan dit verzuim geen nietigheid van het K. B.

Utrecht 8 Juni 1904.

449. Het in art. 14 O. W. bedoelde K. B. is alleen beslissend voor de omschrijving der perceelen, welke onteigend moeten worden, doch bevat geen aanwijzing omtrent de begrenzing dier perceelen en de verhouding van deze tot omliggende erven. Voor den toestand van het te onteigenen goed, ook in verband met de omliggende erven van denzelfden eigenaar, ter bepaling van de hem toekomende schadeloosstelling, kan alleen in aanmerking komen de toestand dier goederen ten tijde der onteigening. Op dit stelsel der voormelde wet wordt alleen eenige uitzondering gemaakt door het bepaalde bij haar art. 39.

a H. R. 12 December 1904, Concl. conf., vern. Utrecht (2 November 1904) omdat ten einde de gegrondheid der vordering van den verweerder tot overneming van het geheele perceel te kunnen beoordeelen, had moeten zijn onderzocht, onafhankelijk van het voormeld K. B., of het overblijvend gedeelte bij de opname van het goed aan een ander erf van den verweerder bleef grenzen. — Zie ook in deze zaak Utrecht 9 Maart 1904, bevelende een nieuw onderzoek door deskundigen, omdat art. 28 O. W. behoorde te worden toegepast.

450. Uit art. 18 O. W. vloeit voort, dat de poging om het te onteigenen goed bij minnelijke overeenkomst te verkrijgen, alleen moet geschieden bij de eigenaars in het K. B. bedoeld bij art. 14 der Onteigeningswet.

Utrecht 8 Juni 1904.

451. Art. 20 der onteigeningswet geldt niet voor het geval, dat de eigenaar of een der mede-eigenaars van het te onteigenen goed overleden is.

b H. R. 17 Juli 1905, Concl. contr.

452. Ter voldoening aan art. 23 der Onteigeningswet behoeft niet overgelegd te worden het koninklijk besluit zelf, waarbij de te onteigenen perceelen worden aangewezen; overlegging van een afdruk daarvan in de Staatscourant is voldoende. In dat besluit behoeft de grootte der te onteigenen kadastrale perceelen niet te worden aangegeven, zoodat, wanneer dit desniettemin heeft plaats gehad, verschil tusschen de in het besluit en de in de dagvaarding aangegeven grootte niet schaadt aan de ontvankelijkheid der vorderingen.

Rotterdam 27 Februari 1903.

453. Art. 25 n°. 2 O. W. eischt niet meer dan overlegging van het K. B., houdende de aldaar omschreven aanwijzing, zoodat leemten of gebreken in het overgelegde K. B., als waarop sub 1° van het tweede middel is gewezen, de toewijzing van den eisch der onteigende partij niet beletten. Waar verder mede voldaan is aan de voorschriften der artt. 17 en 18 van gemelde wet, kan ook het sub 2° van het tweede middel aangevoerde niet tot cassatie leiden.

b H. R. 5 December 1904, Concl. conf. verw. op dit punt de cass. tegen Utrecht 28 October 1904.

454. Met de woorden, „na die terechtzitting" in art. 37 der onteigeningswet, 3e lid, wordt blijkbaar gedoeld op de terechtzitting, waarin

het O. M. zijne conclusie nam, hetzij dit plaats had in de zitting, waarin het rapport werd uitgebracht, hetzij in eene binnen acht dagen daarna gehouden zitting.

a H. R. 29 Juni 1903, Concl. conf.

455. In de dagvaarding zelve tot onteigening behoeft niet omschreven te worden van welk gedeelte van een kadastraal perceel de onteigening wordt gevorderd, aangezien dit volgt uit de kaarten en plannen, waarnaar in de dagvaarding verwezen wordt.

Rotterdam 27 Februari 1903.

456. Vermits de eindbeslissing op de vordering tot onteigening moet geacht worden vervat te zijn in de beide aangevallen vonnissen te zamen genomen, is ongegrond de bewering van den Staat, dat het beroep, inzoover gericht tegen het vonnis van 7 Januari 1905, is niet-ontvankelijk.

b H. R. 10 April 1905, Concl. contr.

457. Het beroep tegen de interlocutie van 3 Juni 1903 moet niet ontvankelijk worden verklaard, zelfs ofschoon daartoe door de verweerders niet is geconcludeerd, omdat zoodanig beroep indruischt tegen hetgeen de Onteigeningswet, in afwijking van de gewone procesorde, vaststelt tot bevordering van den spoedigen afloop van onteigeningsgedingen, wat, als vastgesteld in het algemeen belang, van openbare orde is.

a H. R. 2 November 1903, Concl. conf.

458. De gedaagde in het onteigeningsproces, die genoegen neemt met het bij de dagvaarding ter voldoening aan art. 22 der onteigeningswet gedaan aanbod, kan niet in de kosten van het geding worden veroordeeld. Immers art. 50 der voormelde wet geldt geenszins voor die gedingen, waarin de verweerder door dadelijke aanneming van het aangebodene bij dagvaarding en toestemming in hetgeen daarbij van hem gevorderd is het zijne heeft gedaan om de voortzetting van het geding te voorkomen.

b H. R. 9 Maart 1903, Concl conf.

459. Al hebben de gedaagden verklaard zich niet tegen de gevorderde onteigening te verzetten en genoegen te nemen met de bij dagvaarding door den eischer aangeboden som van f 125.— moet toch de eischer worden veroordeeld in de kosten der procedure.

a Breda 9 Februari 1904.

460. Hoewel het bedrag, waarvoor onteigend wordt, gelijk is aan het aangebodene, is, waar de houding van den gedaagde geen aanleiding tot het proces heeft gegeven en zij zich op geenerlei wijze tegen de vordering heeft verzet, die gedaagde niet in de kosten veroordeeld.

's-Gravenhage 12 April 1904.

II.

461. Volgens art. 56 der wet op de onteigening ten algemeenen nutte van 28 Aug. 1851 (Sb. 125) behoeft slechts betaling of consignatie der schadeloosstelling aan de inbezitstelling der onteigende partij vooraf te gaan, zoodat de meerdere eisch, door de rechtbank bij haar vonnis in dat opzicht gesteld, in strijd is met dat artikel.

H. R. 9 April 1904, Concl. conf.

462. Al komen de woorden „waaronder begrepen de eventueele schadeloosstelling aan derden" voor in eene overweging van het eindvonnis, is toch met het oog op het dictum, waarbij alleen van betaling aan de gedaagde gesproken wordt, onjuist de bewering, dat daardoor de aan de onteigende partij toekomende schadeloosstelling geheel onbepaald zou zijn geworden.

a H. R. 2 November 1903, Concl. conf.

463. Het in voege als hier is geschied bestemmen van een terrein, tot nog toe alléén aan landbouwdoeleinden dienstbaar voor industrieel gebruik, moet beschouwd worden als eene aan het goed gemaakte „verandering" bedoeld bij art. 39 der voormelde wet.

b H. R. 3 Maart 1905, Concl. conf.

464. In de omstandigheid dat nà het tijdstip in 1901, waarop de onteigeningsplannen ter visie waren nedergelegd, verschillende houtgewassen in bedoelde perceelen zijn geplant en bestaande houtgewassen, hetzij door kostbaarder beplanting zijn vervangen, hetzij door oculatie zijn veredeld, kan niet gezien worden eene „verandering" als bedoeld wordt in art. 39 der Onteigeningswet.

Breda 31 Mei 1904.

465. Art. 91 der onteigeningswet, daaraan toegevoegd bij art. 26 der Woningwet, bevat niet een algemeenen regel aangaande het tijdstip, dat voor de waardebepaling van het te onteigenen goed in aanmerking moet komen, maar een bijzonder voorschrift voor een bijzonder geval, dat juist geheel overbodig zou zijn, ware het stelsel der wet door de rechtbank juist opgevat. Daarentegen is voor de waardebepaling van het te onteigenen goed en alzoo voor het bedrag der aan den onteigende uit te keeren schadeloosstelling beslissend het tijdstip, waarop de ontneming geschiedt en waaraan dat van het onderzoek der deskundigen gerekend moet worden zich aan te sluiten. Strekking van het woord „verandering" in voormeld art. 91.

c H. R. 20 April 1906, Concl. contr. vern. Roermond 16 Maart 1905.

466. In zake onteigening is ter berekening der schadevergoeding te letten op drie categorien van werken, nl. 1° die welke door wetten of koninklijke besluiten zijn voorgeschreven als noodzakelijk, 2° die welke door de onteigende partij worden aangeboden aan hem wiens goed onteigend wordt ter voorkoming of vermindering der schade, 3° die, welke door de onteigende partij tot hetzelfde doel worden aangeboden, doch uitgevoerd op niet te onteigenen gronden. Tot het maken van werken der derde categorie kan niet worden veroordeeld, in plaats daarvan moet aan de onteigende partij schadevergoeding in geld worden toegekend.

Almelo 25 Juni 1902.

467. Schade die niet het gevolg zoude zijn van het maken van het gedeelte dijk op het te onteigenen strookje grond — indien al de dijk over dat strookje mocht gelegd worden — doch van de omringing van den polder door den dijk in zijn geheel, ja zelfs nog niet eens daarvan, doch van de latere bemaling, behoeft niet vergoed te worden, als zijnde een gevolg niet van het werk, doch van de gebruikmaking, de exploitatie daarvan, welke eventueele schade trouwens ook door gedaagdes landen zouden geleden worden indien zij, zonder dat iets daar-

van onteigend werd, binnen den gedachten polder kwamen te liggen.

Zwolle 4 Januari 1905.

468. Het eerste middel kan niet leiden tot cassatie, waar vaststaat, dat de daarbij bedoelde werken niet begrepen zijn in de vergoeding van te beloopen schade, maar moeten strekken om die niet te doen ontstaan, en uit de Onteigeningswet niet is af te leiden de ontoelaatbaarheid om door aanbod en aanneming van daartoe dienstige werken schade te voorkomen, terwijl voor de schade, bij het bestreden vonnis aangenomen als werkelijk uit de onteigening voortvloeiende, daarbij vergoeding uitsluitend in geld wordt toegekend. Waar dit het geval is, moet de vraag wie volgens art. 50 der wet de kosten van het onteigeningsgeding moet dragen, uitsluitend beslist worden door de vergelijking van het toegekende met het bij dagvaarding aangeboden bedrag.

a H. R. 2 November 1903, Concl. conf.

469. Volgens de bepalingen der Onteigeningswet bestaat een onafscheidelijk verband tusschen de onteigening zelve en het werk, waarvoor zij plaats heeft, zoodat de schade, welke is een noodzakelijk gevolg van den aanleg van dat werk, moet worden beschouwd als een bestanddeel der door de onteigening zelve toegebrachte schade en volgens art. 41 der voormelde wet bij de berekening der schadeloosstelling in aanmerking behoort te worden genomen. Schade ingevolge art. 36 der Spoorwegwet.

b H. R. 8 Juni 1906, Concl. conf.

470. Gedaagde moet geen genoegen nemen met de door eischeresse na de dagvaarding afgelegde verklaring, dat de bestaande uitweg van hare perceelen over het te onteigenen stukje grond in stand zal blijven maar wel heeft zij recht op een nieuwen uitweg en moet dus onder de schadeloosstelling begrepen worden een bedrag door haar benoodigd voor de kosten van het maken van zoodanigen nieuwen uitweg.

Zwolle 4 Januari 1905.

471. De bestanddeelen der schadeloosstelling zijn omschreven in de artt. 38—41 Onteigeningswet; slechts moet vergoed worden de volle waarde van het te onteigenen goed; vergoeding van andere kosten, die direct uit de onteigening voortvloeien is in strijd met de duidelijke woorden en de bedoeling der wet.

Utrecht 28 October 1904, vern. bij *b* H. R. 5 December 1904, Concl. conf.; na de terugwijzing werd de schade bepaald bij Utrecht 10 Mei 1905.

472. Vermits vervoerkosten zoowel van benoodigdheden voor eene nog op te richten fabriek als van de producten dier fabriek slechts kunnen te weeg brengen een schadepost, ontleend aan eene toekomstige en geheel onzekere gebeurlijkheid, valt zoodanige schade niet binnen de door de Onteigeningswet voor schadeloosstelling getrokken grenzen.

b H. R. 10 April 1905, Concl. conf.

473. De grondwet, waar zij over de onteigening handelt, hetzij gewagende (als in 1815 en 1840) van behoorlijke, hetzij (als in 1848) van voorafgaande schadeloosstelling, hetzij (als in 1887) dit woord bezigende zonder eenige nadere toevoeging dan de verwijzing naar de voorschriften eener algemeene wet, erkent het recht op schadeloosstelling zonder eenige beperking en kent het dus toe in den meest ruimen zin. Hieruit volgt dat — indien de ontzetting voor den eigenaar het gevolg heeft, dat hij de huisvesting voor zich en de zijnen, benevens zijne in het goed uitgeoefende zaak moet overbrengen naar en vestigen in een ander daarvoor in te richten pand, ook de kosten van verhuizing, overbrenging en inrichting, de daaraan gepaarde stilstand van bedrijf en het met die uitoefening elders wellicht gemoeide verlies van stand en clientèle — eene vergoeding ook van die nadeelen behoort tot de schadeloosstelling, op welke de eigenaar aanspraak heeft. De Rechtbank dergelijke vergoeding in beginsel ontoelaatbaar oordeelende in plaats van te onderzoeken of nadeel van dien aard door eischer geleden kan zijn, en zoo ja, welk bedrag tot vergoeding daarvan hem moet worden toegeschat, heeft geoordeeld in strijd met de wet.

b H. R. 5 December 1904, Concl. conf. vern. Utrecht 28 October 1904, — na de terugwijzing werd de schadeloosstelling bepaald bij Utrecht 10 Mei 1905, waartegen de cass. werd verw. bij *b* H. R. 16 Juni 1905, Concl. conf., beslissende dat de onteigende niet krachtens gewijsde recht had op de bij het eerste vonnis reeds voor sommige schadeposten bepaalde bedragen en dat de rechtbank geheel vrij bleef de schadeloosstelling op nieuw te bepalen, als maar met het terugwijzend arrest werd rekening gehouden.

474. Bij het bestreden vonnis is met juistheid overwogen, dat „voor de waarde van het „te onteigenen perceel niet in aanmerking kan „komen de prijs voor aankoop en inrichting „van eenig ander perceel, waarin de onteigende „partij haar kantoor gelieft over te brengen", vermits vaststaat dat de verweerster (nu eischeres) geheel vrij is in de keuze en inrichting van het nieuwe pand, waarin zij haar kantoor wenscht over te brengen en dat dit nieuwe pand zoowel lager als hooger in waarde dan het onteigende kan zijn, zoodat de voor het nieuwe pand te besteden prijs geen maatstaf van beoordeeling mag zijn voor de schadeloosstelling, welke voor de onteigening van het oude kantoor moet worden betaald.

b H. R. 19 November 1906, Concl. conf.

475. Onteigening voor de verbreeding der Groote Halstraat en het aanleggen van een plein tegenover de achterzijde van het raadhuis te 's-Gravenhage. Naar art. 37 der Onteigeningswet is bij het eindvonnis in onteigeningszaken uitspraak te doen omtrent de schadeloosstelling, uit te keeren voor hetgeen art. 151 der Grondwet noemt de ontheffing uit den eigendom en daaronder is te verstaan de volledige vergoeding van alle schade, die de eigenaar door of tengevolge van het verlies van zijn recht lijdt. Door die schadevergoeding behoort de eigenaar ook in de gelegenheid te worden gesteld om het door hem in het onteigend perceel uitgeoefend bedrijf elders zooveel mogelijk op gelijke wijze voort te zetten, onverschillig of hij dit al dan niet zal doen. Onder de schadevergoeding zijn met het oog op de in casu feitelijk vaststaande omstandigheden ook begrepen de kosten van wederbelegging, en door de toewijzing daarvan in beide zaken is dus de wet met juistheid toegepast.

b en *c* H. R. 19 November 1906, beiden Concl. conf.

476. Verlies van een gedeelte van een uit den aard der zaak geringen omvang hebbenden melkpark, berokkent in casu aan den eigenaar, die het perceel als weiland gebruikt, grooter schade dan verlies van een gelijk gedeelte van het overige, hoewel meer gras opleverende weiland, te meer daar een deel van het achtergelegen land, door ophooging met zand en puin of steenen, tot melkpark zal moeten worden ingericht, ter vervanging van het onteigende.

Zwolle 4 Januari 1905.

477. Onteigening. Ter berekening van de waarde van het te onteigenen perceel de netto huurwaarde gekapitaliseerd. Berekening der schade door gedaagde te lijden in verband met de wettelijke regeling van het vergunningsrecht en tengevolge van winstderving door verplaatsing der zaak.

a Haarlem 26 September 1905.

478. Verwerping van het cassatiemiddel, dat de rechtbank, ofschoon met de deskundigen aannemende, dat de bedrijfswinst in de te onteigenen perceelen jaarlijks f 1600.— bedroeg, slechts f 15340.— als schadeloosstelling had toegekend, terwijl toch alsdan die perceelen eene kapitaalswaarde hadden van minstens 20 maal genoemde som of f 32000. De rechtbank had immers dit laatste niet beslist en niet aangenomen, dat de verdere uitoefening van het (stalhouders) bedrijf den eischer onmogelijk werd gemaakt en integendeel geoordeeld dat f 3200.— voor de winstderving ten gevolge van verplaatsing genoeg was.

H. R. 3 November 1905, Concl. conf.

479. Het geregeld voortzetten van de gewone werkzaamheden in eene kweekerij valt buiten het begrip van verandering, bedoeld in art. 39 O. W.

b H. R. 11 Juli 1904, Concl. conf.

480. Nu de rechtbank waardevermindering van het niet onteigende aannam wegens mindere geschiktheid voor de door haar aangewezen categorie van personen en buitendien wegens bezwarender ten verkoop vergraven van in een deel van het terrein aanwezig rood zand, mocht voor beide die gronden van waardevermindering schadeloosstelling worden toegekend, tenzij de eene grond den anderen uitsloot, hetgeen tot goedmaking van het eerste middel van cassatie moest worden, maar niet is aangetoond.

H. R. 9 April 1904, Concl. conf.

481. De toewijzing bij het bestreden vonnis van f 2025.— voor waardevermindering van niet onteigend goed, welke toewijzing blijkbaar is ontleend aan de bevinding, dat het overblijvende, bestaande uit een huis met een slechts smalle strook tuin, nu niet meer behoort tot een groot complex van goederen, waaraan de rechtbank wegens die hoedanigheid eene grootere waarde toekent, rechtvaardigt niet de stelling van het middel van cassatie, dat metterdaad den onteigende tweemaal hetzelfde verlies wordt vergoed.

a H. R. 28 November 1904.

482. Waar eischer geene vordering heeft gedaan tot overname van een op een perceel staand gebouwtje, waarvan tengevolge der onteigening een klein gedeelte werd afgesneden, kan niet over schending van art. 38 O. W. worden geklaagd, op grond dat de rechtbank het recht op die overname verwierp, daargelaten dat het middel steunt op niet toewijzing der vordering tot overname van het geheele perceel ad 2250 M²., waarvan slechts 722 M². werden onteigend.

b H. R. 3 Maart 1905, Concl. conf.

483. Het eerste onderdeel van het middel van cassatie is ongegrond, vermits bij het bestreden vonnis schadevergoeding is toegekend voor de bij dat eerste onderdeel bedoelde perceelen in hun geheel, niet slechts voor gedeelten daarvan. Het tweede onderdeel van het middel daarentegen moet leiden tot cassatie van het bestreden vonnis, vermits de rechtbank de onteigening der bij dat tweede onderdeel bedoelde perceelen heeft uitgesproken tegen eene schadevergoeding van f 2500 minder dan de werkelijke waarde, door haar zelve aan deze perceelen toegekend en hierdoor art. 40 der wet van 28 Aug. 1851 (Sb. 125) in verband met art. 152 der Grondwet heeft geschonden.

b H. R. 28 Juli 1903, Concl. conf.

484. Artt. 38 en 39 Onteig.-wet zijn door de Rechtbank met juistheid toegepast.

H. R. 26 Januari 1905. *b* H. R. 3 Maart 1905.

485. De bewindvoerders eener nalatenschap en de vruchtgebruiker dier nalatenschap zijn niet ontvankelijk in eene actie door hen in privé ingesteld tot afgifte van gelden krachtens de onteigeningswet geconsigneerd, omdat de gedaagde in het geding weigerde die gelden tegen kwijting in ontvangst te nemen ook al zijn de bewindvoerders in het onteigeningsgeding geïntervenieerd.

b Amsterdam 11 April 1906.

Cassatie Bz. | *Proceskosten Bz.*

ONTKENNING VAN KIND.

58. Voor toepassing van art. 308 B. W. moet gestaafd zijn èn het overspel èn het verborgen houden der geboorte; het ontbreken van één dier elementen maakt de vordering onontvankelijk. In deze is het niet mededeelen der geboorte niet met verbergen gelijk te stellen.

c Amsterdam 8 Februari 1905.

59. De termijn van art. 310 B. W. gaat eerst in na de inschrijving van het in kracht van gewijsde gegaan vonnis, waarbij de ontbinding des huwelijks is uitgesproken, in de registers van den burgerlijken stand ter voldoening aan art. 276 B. W.

a H. R. 22 Juni 1903, Concl. conf.

60. Art. 311 B. W., niet aangevende op welke wijze de ontkenning van de wettigheid van het kind moet plaats hebben, moet aldus worden opgevat, dat zooal niet binnen twee maanden een rechtsvordering door den man is ingesteld, binnen dien termijn uit een van den man afkomstige verklaring die ontkenning moet blijken. Als zoodanige verklaring is aan te merken een verzoekschrift tot het verkrijgen van vergunning om kosteloos te procedeeren ter zake van die ontkenning.

's-Gravenhage 4 October 1904.

61. De benoeming van den bij art. 315 B. W. bedoelden bijzonderen voogd behoort tot de competentie des kantonrechters.

Zwolle 31 Januari 1905.

62. De omstandigheid, dat het kind, welks wettigheid wordt ontkend, is geboren te Am

werpen en aldaar in de geboorteregisters ingeschreven, waardoor het hier te verkrijgen vonnis in België niet uitvoerbaar zou zijn, sluit des eischers ontvankelijkheid niet uit.

d Amsterdam 24 Januari 1906.

63. Het gemis eener voorafgaande buitengerechtelijke ontkenning staat de ontvankelijkheid van de vordering tot ontkenning der wettigheid van een kind niet in den weg. De eischer, die de beide door de wet genoemde gevallen stelt, die hem bevoegd maken de hier bedoelde vordering in te stellen, maakt zich niet schuldig aan eene verboden cumulatie van acties.

d Amsterdam 24 Januari 1906.

64. De door eischer, ten betooge dat gedaagde werkelijk zijn vader niet is, aangevoerde feiten, welke door gedaagde niet zijn ontkend, hebbende hij daarop geheel het stilzwijgen bewaard, leveren zulke zwaarwichtige en met elkander overeenstemmende vermoedens op ten gunste van eischers beweren, dat nu reeds zal kunnen worden aangenomen dat dit beweren juist is, indien niet de verwering van gedaagde die vermoedens van hare afdoende kracht berooft, wat in casu niet het geval is.

Rotterdam 1 Mei 1905.

65. Artt. 307, 311 B. W. Toewijzing der vordering.

a 's-Gravenhage 16 Juni 1903.

Actie. | *Burgerlijke Stand.*

ONTKENTENIS VAN GERECHTELIJKE VERRICHTINGEN.

16. In de opdracht aan een procureur, om in te stellen eene vordering tot betaling van eene zekere geldsom, ligt opgesloten de opdracht om alle zoodanige rechtsmiddelen aan te wenden, noodzakelijk of dienstig tot het doen slagen dier vordering; hiertoe behoort zeer zeker het nemen en aanwenden van conservatoire maatregelen ter verzekering van de ten uitvoerlegging van het eventueel te wijzen vonnis. De procureur heeft daartoe dus geene afzonderlijke of bijzondere volmacht noodig. De vordering is dus ontvankelijk, doch ongegrond.

Roermond 25 Februari 1904.

17. Waar op de ontkentenis van gerechtelijke verrichtingen bij artikel 272 Rv. toepasselijk zijn verklaard de bepalingen van de 13e Afdeeling, 1e Titel, 1e Boek Rv., heeft dit alleen het gevolg, dat te dien aanzien van toepassing is de wijze van procedeeren in die bepalingen voorgeschreven, doch niet, dat die ontkentenis slechts zou zijn beperkt tot de gevallen in artikel 263 Rv. opgenomen.

Roermond 25 Februari 1904.

ONTRUIMING, Z. VALSCHHEID SZ.

ONTTREKKEN AAN BESLAG EN SEQUESTRATIE.

12. Onder „onttrekken" in den zin van art. 341, 1° Sr. moet worden verstaan elke handeling, strekkende om goederen aan het faillissementsbeslag onderworpen, bij voorbaat te stellen of tijdens het faillissement te brengen buiten het bereik van den te benoemen of benoemden curator.

d H. R. 6 April 1903, Concl. conf.

13. Geen beslag op de goederen van den debiteur is van waarde, wanneer daarbij geen bewaarder wordt en blijft aangesteld. Zulks is in casu niet rechtsgeldig geschied, terwijl ook de omstandigheid, dat het executoir beslag gelegd is zonder het pandbeslag op te heffen van gewicht is om aan te nemen dat het pandbeslag was vervallen. Vrijspraak.

Amsterdam Hof 6 Maart 1904 vern. op andere gronden, Amsterdam . . . . (70).

14. Eene gehuwde vrouw kan zonder de toestemming van haar man niet rechtsgeldig als bewaarster worden aangesteld. Wanneer uit latere omstandigheden die goedkeuring mag worden afgeleid moet de beklaagde, die goederen aan een gelegd pandbeslag heeft onttrokken, geacht worden met het voor art. 198 Sr. gevorderde opzet te hebben gehandeld.

Amsterdam . . . . (70) vern. bij Amsterdam Hof 6 Maart 1904, in zooverre was beslist, dat goedkeuring der aanstelling had plaats gevonden.

ONTUCHT, Z. SCHENNIS DER EERBAARHEID.

ONVERDEELDE RECHTEN.

73. De verplichting van een derde om eene gerevindiceerde zaak af te geven is eene ondeelbare jegens elk der mede-eigenaren in haar geheel en zelfstandig bestaande, weshalve één eigenaar, zonder medewerking der mede-eigenaren de hem mede toebehoorende zaak van den niet-eigenaar zijnden bezitter kan opvorderen.

a Arnhem Hof 16 Juli 1902.

74. Het recht van den erfgenaam, om de vervulling der verbintenis voor het evenredige gedeelte waarvoor hij erfgenaam is te vorderen, volgt stellig uit het door de wet in de artt. 1146, 1147 en 1335 B. W. gehuldigde beginsel van schuldsplitsing, waardoor, buiten alle boedelscheiding om, van rechtswege de schulden worden verdeeld; de wet bepaalt niet dat de voldoening of verrekening van hetgeen een erfgenaam aan de nalatenschap schuldig is, alleen bij de boedelscheiding zou kunnen plaats vinden. Mitsdien is ontvankelijk eene aan den eisch tot nietigverklaring eener schenking verbonden vordering van de kinderen en wettelijke erfgenamen der vrouw tegen den man, tevens testamentair erfgenaam der vrouw, tot diens veroordeeling tot betaling van de waarde van het bij bedekte schenking overgeschreven kapitaal Grootboek voor zoodanig deel als waardoor die kinderen erfgenamen zijn en tot vanwaardeverklaring der tot zekerheid van die vordering gelegde beslagen.

a 's Gravenhage Hof 20 Juni 1904, vern. in zooverre 's Gravenhage 13 Mei 1903.

75. De omstandigheid, dat de schuldenaar tevens is mede-erfgenaam van den schuldeischer, kan aan de overige erfgenamen niet ontnemen het recht om buiten boedelscheiding om het hem toekomende gedeelte der inschuld op te vorderen.

b 's Gravenhage Hof 20 Juni 1904.

Bezit. | *Overeenkomst.*
Eigendom. | *Verjaring Bz.*
Executie. | *Scheiding en deeling.*
Huw. gemeenschap. | *Schenking.*
Jacht en visscherij. | *Voogdij.*

OPENBAAR GEZAG.

89. Noch de woorden, noch de geschiedenis

van art. 184 Sr. geven aanleiding om de daarin voorkomende uitdrukking „wettelijk voorschrift" zoo beperkt op te vatten, dat naast de algemeene bevoegdheid in art. 8 Sv. aan veldwachters verleend, nog zou worden vereischt een uitdrukkelijk voorschrift, waarbij speciaal zou worden gegeven eene bevoegdheid, die reeds in den algemeenen last tot het opsporen van feiten is begrepen, nl. de bevoegdheid om die handelingen (bijv. het tot stilstand brengen eener kar ten einde eene overtreding te kunnen constateeren) te ondernemen, zonder welke de uitvoering der wet meestal onmogelijk zou zijn.

Leeuwarden Hof 19 Mei 1904.

90. Volgens de geschiedenis der totstandkoming van het tegenwoordig art. 25 der Drankwet hebben de aldaar bedoelde ambtenaren van politie recht van toegang tot alle localiteiten, waar met of zonder vergunning sterke drank in het klein wordt verkocht of waarvan dit met grond mag worden vermoed. Blijkens den samenhang van het 1e en het 2e lid van dit artikel is het recht gegeven in verband met hun taak om overtredingen der Drankwet op te sporen. Wijl nu in casu de vordering van den politiebeambte om in een bierhuis binnengelaten te worden, ten doel had mogelijke overtreding der Drankwet op te sporen, is het niet aanstonds voldoen van den bierhuishouder aan deze vordering met een weigering van toegang gelijk te stellen, waardoor men de sporen eener overtreding kan hebben doen verdwijnen en het constateeren er van onmogelijk gemaakt en heeft de bierhuishouder zich schuldig gemaakt aan het misdrijf bedoeld in art. 184 Sr.

Zutphen 20 Januari 1904.

91. Voor de strafbare niet-voldoening aan de vordering, bedoeld in art. 54, 2e lid der Drankwet, is het een vereischte, dat „redelijkerwijze" vermoed kan worden, dat eenig voorwerp, waarvan de uitlevering gevorderd wordt, tot het plegen van overtreding der Drankwet gediend heeft of bestemd is geweest. Evenwel behoeft het „redelijke" van het vermoeden niet met dit woord in de dagvaarding te zijn uitgedrukt, maar uit daarin vermelde omstandigheden, waaronder de uitlevering gevorderd werd, moet kunnen blijken, waarop het vermoeden van overtreding der Drankwet gegrond was.

a H. R. 19 November 1906, Concl. conf.

92. Het door den, niet in het bezit der vereischte vergunning zijnden, beklaagde opzettelijk weigeren om, door den ter opsporing van drankwetsovertreding in zijn bierhuis gekomen politiebeambte daartoe aangemaand, een even te voren door hem met een sleutel gesloten, naast het buffet aanwezige kast te openen, valt niet onder het bereik van dit artikel. De bewezen feiten bevatten niet eenige ondernomen handeling, volbracht of aangevangen, van den ambtenaar, welke zou zijn verijdeld, belet of belemmerd; geen wettelijk voorschrift gaf den ambtenaar de bevoegdheid te vorderen, dat beklaagde meerbedoelde kast zou openen.

Amsterdam 17 September 1902.

93. Veroordeeling op grond van art. 184 Sr. wegens het afscheuren van een kenmerk eener besmettelijke ziekte (roodvonk).

b Winschoten 17 April 1903,

94. Het beletten van een handeling van een ambtenaar (art. 184 Sr.) onderstelt dat de handeling zelf nog niet is aangevangen.

's Gravenhage Hof 4 October 1906.

Drankwet. | *Rebellie.*
Gem. verord.

OPENBAAR MINISTERIE.

38. Het Openbaar Ministerie, als hoofdpartij optredend, behoeft niet procureur te stellen.

Amsterdam 25 Januari 1906.

39. Vonnissen gewezen zonder dat het Openbaar Ministerie in de gebiedend voorgeschreven gevallen is gehoord, zijn nietig.

Leeuwarden Hof 20 April 1904.

40. Waar art. 33 R. O. bepaalt, dat de Ambtenaar van het O. M. bij eenig kantongerecht desvereischt als zoodanig vervangen wordt door een plaatsvervanger van den kantonrechter, kan dit „desvereischt" in geen anderen zin worden opgevat dan ingeval van verhindering of ontstentenis van dien Ambtenaar. Hiervan nu kan geen sprake zijn bij een Ambtenaar van het Openbaar Ministerie, als zoodanig door verschillende kantons aangesteld, wanneer deze afwezig is van de plaats van het kantongerecht, niet zijn standplaats zijnde, zonder dat van eenige kennisgeving van de verhindering of ontstentenis uit andere oorzaak is gebleken.

Roermond 4 October 1904.

41. In rechtsgedingen over de bij art. 25 Faill.wet bedoelde vorderingen, in het bijzonder over de vordering van den curator tot het verkrijgen van een na overlijden van den gefailleerde uit te betalen verzekeringsbedrag, dat naar zijn oordeel tot den boedel behoort, moet uit kracht van art. 324 6° Rv. het Openbaar Ministerie gehoord worden.

H. R. 27 Maart 1902, Concl. contr. vern. *a*
's Gravenhage Hof 26 Mei 1902.

Appel Sr. | *Strafvervolging.*
Faillissement. | *Vereeniging en verg.*
Schrift. bewijs Sr.

OPENBAAR VERKOOP.

100. Openbare verkoop van roerend goed. Verkoop aan leden eener vereeniging en geintroduceerden stelt daar overtreding van art. 1 der wet van 22 Pluviose an VII.

a 's Gravenhage 1 Maart 1904. — 's Gravenhage 27 September 1904. — 's Gravenhage 17 October 1905. — 's Gravenhage 16 Maart 1906.

Kort geding. | *Scheiding en deeling.*
Rek. en verantw.

OPLICHTING.

261. Bakkerspatroon is eene hoedanigheid in den zin van art. 326 Sr.

c H. R. 5 Juni 1903, Concl. conf.

262. Het in strijd met de waarheid voorgeven kooper van iets te zijn is niet het aannemen van eene valsche hoedanigheid als bedoeld in art. 326 Sr.

g H. R. 6 Juni 1904, Concl. contr.

263. Afgifte in art. 326 Sr. beteekent slechts: „ter hand stellen"; de dader behoeft niet te bedoelen zich den eigendom of het volledig bezit te verzekeren.

d Amsterdam 24 Januari 1902.

264. Iemand, die valschelijk voorgevende, dat hij kwam voor een persoon, die gewoonlijk voor de bezochte personen goed uitstoomde, en

van deze laatsten goed ter uitstooming in ontvangst nam, maakt zich schuldig aan oplichting, ook wanneer hij het goed later behoorlijk uitgestoomd tegen betaling van het daarvoor verschuldigde loon bij de eigenaars terugbezorgt.

d Amsterdam 24 Januari 1902.

265. Hij, die een ander beweegt tot deelneming aan een dobbelspel, waarbij men, tegen betaling van 25 centen per worp, met zes steenen 6—13 of 29—36 oogen werpende een prijs, en 14—28 oogen werpende niets ontvangt, maakt zich, indien de zes dobbelsteenen zóó vervalscht zijn, dat de kans om 14—28 oogen te werpen, is vergroot, schuldig aan oplichting, door aanwending van een listige kunstgreep. Behalve deze vervalsching is er nog een andere daarmede verband houdende listige kunstgreep aangewend, door op de bij het spel behoorende nummerlijst de cijfers niet in de rekenkundige volgorde 6—36, maar zoo dooréén te plaatsen, dat er beurtelings een prijsgetal en een niet op voorkomt en de aandacht afgetrokken wordt van de middencijfers 14—28, die men zelfs bij zuivere dobbelsteenen het meest werpt. Het oogmerk van wederrechtelijke bevoordeeling is gelegen in de krenking van het recht op eerlijk kansspel door aanwending dezer kunstgrepen. Het opzet van beklaagde blijkt uit het verband tusschen de vervalsching en de inrichting der nummerlijst, uit zijn erkentenis, dat hij zelf last gaf deze lijst aldus in te richten en dat hij drie dagen met deze dobbelsteenen heeft „gewerkt."

Zutphen 23 Maart 1904.

266. Bij het bestreden arrest is ten onrechte aangenomen, dat de bevoordeeling, waarop beklaagde's oogmerk was gericht, was wederrechtelijk, alléén op grond dat dit voordeel voortvloeide uit eene handeling, waartoe hij een ander door een „samenweefsel van verdichtsels" had bewogen. Het voordeel voor den beklaagde, bestaande in eene door zijn principaal te betalen provisie voor het sluiten van het contract, kan de veroordeeling wegens oplichting dus niet motiveeren.

a H. R. 22 Januari 1906, Concl. conf.

267. Oplichting. Geen der middelen in art. 326 Sr. genoemd toegepast om tot de afgifte te bewegen, geen listige kunstgrepen, omdat slechts woorden zijn gebezigd en geen samenweefsel van verdichtsels, waar slechts één bedriegelijk voorgeven gebezigd is. Ontslag van rechtsvervolging.

Leeuwarden Hof 25 Juni 1903.

268. Veroordeeling wegens oplichting door het doen van bestellingen van kleedingstukken onder een valschen naam.

a Amsterdam 27 November 1902.

269. Oplichting door het zich doen afgeven eener kwitantie zonder betaling.

Rotterdam 21 Februari 1905.

270. Hij die, zich valschelijk voordoende als eigenaar, een aan een derde toebehoorend kalf, dat tijdelijk onbeheerd op de markt is gelaten, aan een ander verkoopt, die hem den koopprijs betaalt en vervolgens het kalf los maakt van de stang, waaraan het was vastgebonden en het doet vervoeren naar de veelading op het spoorwegterrein en aldaar in een wagon laden, maakt zich schuldig niet aan diefstal ten nadeele van den eigenaar, doch van oplichting ten nadeele van den kooper.

Zwolle 3 September 1903.

271. Voor de strafbaarheid volgens art. 326 Sr. is noodig, dat er nadeel is toegebracht, maar dit nadeel behoeft niet juist den persoon die afgifte deed, te treffen.

d Amsterdam 24 Januari 1902.

272. Ten onrechte is beweerd dat het zich doen afgeven van een chèqueboekje nimmer zou kunnen zijn oplichting, omdat zoo'n boekje geen waarde zou hebben. Immers, daargelaten dat zoo'n boekje voor de betrokken bank of hare rekeninghouders altijd eenige waarde heeft, is in ieder geval uit de mogelijke restitutie der betaalde zegelrechten munt te slaan.

Amsterdam 23 September 1902.

273. Veroordeeling wegens oplichting.

Utrecht 27 November 1905.

Dagv. Sz.	Kunstgrepen 265 v.
Diefstal 270.	*Poging.*
Hazardspel 265.	*Posterijen.*
Hoedanigheid 261 v.	*Valschheid Sz.*
Koop en verkoop 270.	Verdichtsels 266 v.

OPRUIING.

21. Tot strafbare opruiing wordt gevorderd de aansporing tot een strafbaar feit, dat, al moge het niet noodig zijn daarbij de juiste woorden der wet te bezigen, als zoodanig op voor ieder kenbare wijze moet zijn aangeduid. Dit vereischte ontbreekt in het geïncrimineerde stuk. Art. 84 C. W. voor het krijgsvolk te water drukt een beginsel uit, maar stelt niet eenig bepaald feit strafbaar.

c H. R. 15 Juni 1903, Concl. conf.

22. Veroordeeling wegens opruiïng van milicieus in een vergadering te Haarlem tot het misdrijf van art. 95 Crim. Wetb. voor het krijgsvolk te lande.

b Haarlem 28 Mei 1903.

23. Zoowel van den schrijver van een in het blad geplaatst stuk, die het aan den redacteur ter hand stelt, als van den redacteur zelf kan gezegd worden, dat hij het stuk doet opnemen.

f H. R. 9 Maart 1903, Concl. conf.

24. Terecht is bij het in eersten aanleg gewezen vonnis uit de geheele strekking van het in de dagvaarding bedoelde stuk afgeleid, dat het bevat eene aansporing tot het plegen van strafbare feiten, terwijl de vraag, of de requirante die bedoeling daartoe had, is van feitelijken aard, en alzoo niet vatbaar voor onderzoek in cassatie.

f H. R. 9 Maart 1903, Concl. conf.

25. Veroordeeling wegens opruiïng.

Amsterdam 8 Mei 1903.

Dagv. Sz.	*Mol. v. vonnissen.*

OPSCHORTING EN VERNIETIGING VAN VEROORDEELINGEN.

19. Toewijzing van het verzoek, omdat de aanvankelijk door de bijlagen van het verzoekschrift voldoende gestaafde nieuwe omstandigheden in haar onderling verband en in verband met de vroeger geleverde bewijzen ernstigen twijfel opwekken aan de juistheid der gevallen uitspraak.

a H. R. 28 Maart 1904, Concl. conf.

20. De aanvrage om herziening op verzoek van den veroordeelde toegewezen na voorafgaand nader onderzoek door den daartoe aangewezen raadsheer-commissaris, op grond van de mogelijkheid, dat de mishandelde agent in zijn getuigenis heeft gedwaald, door den veroordeelde voor diens broeder aan te zien.

e H. R. 22 Mei 1905. — Bij 's Gravenhage Hof 12 October 1905 werd de vroegere beslissing gehandhaafd.

21. Toewijzing der aanvrage om herziening op grond van daarbij aangevoerde nieuwe bewijsmiddelen (getuigenverklaringen) ter staving van de door den aanvrager reeds als beklaagde ter terechtzitting gevoerde verdediging, dat niet hij, maar een ander bij name door hem genoemde persoon de dader zou zijn van het hem ten laste gelegde feit.

f H. R. 10 April 1905, Concl. conf. — Voorts ingevolge de verwijzing *a* Arnhem Hof 15 Juni 1905, houdende vrijspraak.

22. Herziening van het bestreden arrest na voorafgaand onderzoek bevolen.

f H. R. 29 Juni 1903, Concl. conf.

23. Vrijspraak in revisie.

Arnhem Hof 25 November 1902.

24. Het verzoek om herziening ten deele afgewezen en ten deele niet-ontvankelijk verklaard.

b H. R. 23 November 1903.

25. Afwijzing, na voorafgaand door een rechter-commissaris gehouden onderzoek van de aanvrage om herziening van een in 1883 gewezen arrest, houdende veroordeeling van den beschuldigde tot eene — in 1889 reeds geheel ondergane — tuchthuisstraf van vijf jaren uit kracht van art. 331 Code Pénal.

a H. R. 9 April 1906.

26. Afwijzing der aanvrage om herziening, vermits de enkele opgave in het daartoe strekkend verzoekschrift der namen van twee personen, die verklaringen zouden kunnen afleggen van gelijke strekking als de vier in hooger beroep gehoorde getuigen, die de rechtbank, niet van de aannemelijkheid van beklaagde's verdediging hebben overtuigd, geen ernstigen twijfel doet ontstaan aan de juistheid der gevallen uitspraak.

a H. R. 19 December 1904, Concl. contr.

27. Afwijzing van het verzoek, omdat de ter ondersteuning daarvan aangevoerde nieuwe omstandigheid, ook al kan zij geacht worden te zijn bewezen, geen ernstigen twijfel opwekt aan de juistheid der gevallen uitspraak.

c H. R. 28 Maart 1904, Concl. conf. — *g* H. R. 23 October 1905, Concl. conf.

28. Afwijzing der aanvrage om herziening eener veroordeeling wegens het in voorraad hebben van valsche munt zonder nader onderzoek als door de in het verzoekschrift aangevoerde gronden niet voldoende gerechtvaardigd.

a H. R. 26 Augustus 1905, Concl. contr.

29. Afwijzing van de aanvrage tot revisie na het houden van een nader onderzoek.

d H. R. 20 Maart 1905.

30. De beweerde strijd tusschen de voor het hof en de voor de rechtbank afgelegde getuigenissen kan met het oog op art. 246 Sv. niet gelden als eene tot de ontvankelijkheid der aanvrage om herziening vereischte omstandigheid, die den rechter bij het onderzoek ter terechtzitting niet bekend was.

b H. R. 9 October 1905, Concl. conf.

OPSPOREN VAN MISDRIJVEN.

26. Ingevolge art. 2 Kon. Besl. van 11 November 1856 (Sb. n°. 114) worden de onbezoldigde zoowel als de bezoldigde rijksveldwachters aangesteld en beëedigd voor het geheele grondgebied des rijks, van welken regel bij hunne aanstelling niet kan worden afgeweken.

d H. R. 22 Januari 1906, Concl. conf.

OPTREDEN IN RECHTEN, z. ACTIE, FAILLISSEMENT, MARITALE MACHT, RECHTSGRONDEN EN RECHTSMIDDELEN, VENNOOTSCHAP.

OPZET, z. VERNIELING.

ORDERBILJET.

144. De verbintenis uit een orderbiljet heeft in dat stuk zelf haar grond onafhankelijk van de materieele rechtsoorzaak, en de uitgever daarvan kan zich ook tegenover den nemer niet op het gebrek aan oorzaak of de onwaarheid van de in het geschrift voorkomende uitdrukking „waarde genoten" beroepen.

a H. R. 24 November 1905, Concl. conf. verw. de cassatie tegen 's Gravenhage Hof 26 April 1905.

145. De formeele aard van het orderbiljet brengt mee, dat zoowel de nemer als de volgende houder in dit stuk een volkomen titel heeft tot staving zijner vordering, zonder tot eenig verder bewijs te zijn gehouden, doch hierdoor wordt aan den onderteekenaar van het orderbiljet de bevoegdheid niet ontnomen om tegen den nemer of houder die betaling vordert, rechtstreeks te voeren de verwering, die hem tegenover dezen persoonlijk toekomt.

's Hertogenbosch Hof 31 Maart 1903, bev. Breda 18 Maart 1902.

146. De formeele aard van het orderbriefje wordt niet miskend, wanneer aan de onderteekenaar daarvan de bevoegdheid wordt toegekend om, zonder de verbindende kracht van het orderbriefje te betwisten, tegenover den nemer of houder, die betaling vordert, de verdediging te voeren, die hem tegenover dezen persoonlijk toekomt.

Utrecht 6 Juni 1906.

147. Het formeele karakter van een orderbiljet brengt mede, dat de onderteekenaar daarvan, onafhankelijk van eenige materieele rechtsoorzaak, jegens derde houders tot betaling verplicht is en zich in het algemeen tegen deze op geene andere verweringen kan beroepen dan die, welke uit het geschrift zelf voortvloeien. Het onderwerpelijke endossement is geldig.

's Hertogenbosch 7 Maart 1902.

148. Art. 208 Kh. mag niet worden opgevat in dien zin, dat eene tijdsbepaling bij het orderbriefje niet wordt vereischt; alleen wordt de vermelding van zoodanige tijdsbepaling niet vereischt om het orderbriefje formeel als zoodanig te kunnen laten gelden. De eenige verschillen tusschen wissels en orderbriefjes zijn het ontbreken bij laatstgemeld papier van een acceptant en het verschil van plaats. Een order-

briefje, waarin geen vervaldag was vermeld, moet worden gelijkgesteld met een orderbriefje op zicht en mitsdien — zoo het binnenlandsch is — aan de endossanten binnen drie maanden na de dagteekening ter betaling worden aangeboden.

b 's Gravenhage Hof 29 December 1902, waartegen de cass. is verw. bij *c* H. R. 12 Februari 1904, Concl. conf. — Zie ook *c* H. R. 8 Mei 1903, Concl. conf.

149. Art. 208 Kh. schrijft niets voor omtrent de wijze waarop de handteekening van den uitgever op het orderbiljet moet worden geplaatst, doch dit eischt alleen dat het de onderteekening, d. i. de handteekening van den schrijver draagt.

c 's Gravenhage Hof 25 Juni 1906, bev. Dordrecht 1 Februari 1905, behalve in zooverre daarbij beslist was, dat voldoende zou zijn, om iets als onderteekening aan te nemen, hetgeen de schrijver den wil had als zoodanig te doen gelden.

150. De wet eischt niet dat reeds bij de afgifte door den uitgever het orderbillet aan alle bij de wet gestelde vereischten voldoet; door een dagteekening na de onderteekening wordt het orderbillet niet ongeldig.

c 's Gravenhage Hof 25 Juni 1906, bev. Dordrecht 1 Februari 1905.

151. Het karakter van na een zekeren daarin uitgedrukten termijn op zicht betaalbare orderbriefjes wordt niet weggenomen door de beperking van den termijn, binnen welken zij ter betaling konden worden aangeboden.

c H. R. 12 Februari 1904, Concl. conf. verw. de cass. tegen *b* 's Gravenhage Hof 29 December 1902.

152. Aan den nemer van een orderbiljet kan het gemis van genoten waarde en in verband daarmede gemaakt pactum de non petendo door den onderteekenaar worden tegengeworpen. Dit pactum kan, nu de onderteekenaar geen koopman is, niet door getuigen worden bewezen.

Dordrecht 1 Februari 1905. — Zie in appel *c* 's Gravenhage Hof 25 Juni 1906.

153. Feitelijke beslissing dat de appellant niet heeft bewezen dat het orderbiljet complaisance papier was.

's Hertogenbosch Hof 31 Maart 1903. — Zie a quo Breda 18 Maart 1902.

154. De acceptant wordt niet van zijne verplichting tot betaling jegens den nemer van het orderbiljet ontheven door de nalatigheid in het doen van protest.

a Breda 10 Mei 1904.

155. De wetsbepalingen omtrent aval kennen in geenen deele den avalgever, die aan zijn verplichtingen uit het aval voldeed, als zoodanig, eenig regres toe op den persoon, voor wien hij het aval gaf. Dergelijk regres vloeit evenmin voort uit andere bepalingen van het wisselrecht en kan alleen zijn grond vinden in bepalingen van algemeen burgerlijk recht. Waar de eischer in deze geen rechtsfeit stelt waaruit, naar de bepalingen van algemeen burgerlijk recht, een verbintenis voor den gedaagde voortvloeit, is hij in zijne vordering niet-ontvankelijk te verklaren.

Amsterdam 2 October 1903.

156. De veroordeeling tot betaling van handels-interessen en tot uitvoerbaarheid van het vonnis bij lijfsdwang is afhankelijk van de vraag of de gedaagde, koopman was tijdens het accepteeren van het orderbiljet en de gelden hem ter zake van zijn handel zijn verstrekt.

a Breda 10 Mei 1904.

Acceptatie 154.	Koophandel 156.
Aval 155.	Lijfsdwang 156.
Blanco papier 150.	*Maritale macht.*
Endossement 147.	Prov. executie 156.
Exceptien 146.	Schuldoorzaak 144 v.
Get. bewijs Bz. 152.	Wisselbrief 148.

OUDERLIJKE MACHT.

49. Al moge op de ouders de verplichting rusten hunne minderjarige kinderen te onderhouden en op te voeden, en het onderhoud en de opvoeding dier kinderen een last zijn, verbonden aan het vruchtgenot van de goederen dier kinderen, dat den vader of den langstlevende der ouders toekomt, daaruit volgt niet, dat niet een gedeelte van het vermogen van een minderjarig kind tot zijn onderhoud en zijne opvoeding zou mogen worden aangewend, wanneer het vruchtgenot ontoereikend en de vader of langstlevende moeder niet bij machte is uit eigen middelen behoorlijk in dat onderhoud en die opvoeding te voorzien.

H. R. 16 April 1903, Concl. conf.

50. Art. 357 B. W. Plaatsing ten koste van den staat in een tuchtschool op verzoek van den vader.

Utrecht 5 Juli 1906.

51. Ontzetting uit de ouderlijke macht. Onbevoegdheid van den voogdijraad om de afgifte van minderjarigen aan de rechtbank te verzoeken.

Assen 27 November 1906.

Echtscheiding.	*Scheepsvolk.*
Huwelijk.	*Voogdij.*
Mot. v. connissen.	

OUD RECHT z. TIENDEN, TOLLEN, VERJARING BZ.

OVEREENKOMST.

268. Voor de totstandkoming van een overeenkomst wordt gevorderd de samentreffende wilsverklaring van partijen. Een voorstel kan daarom, wanneer niet van veranderden wil van den voorsteller blijkt, ook na geruimen tijd nog worden aangenomen. In casu blijkt echter uit de woorden van het voorstel zelf, dat een spoedige decisie werd verwacht en is een veel later gegeven antwoord niet in staat de overeenkomst in het leven te roepen.

Amsterdam Kgr. IV 14 Juli 1903.

269. Een curator in een faillissement is niet bevoegd een schikkingsvoorstel vroeger aan zijn curandus gedaan, na de faillietverklaring aan te nemen.

Amsterdam Kgr. IV 14 Juli 1903.

270. Indien blijkt, dat een dergenen, die bij volmacht tot de oprichting van een naamlooze vennootschap hebben medegewerkt, in werkelijkheid die volmacht niet heeft geteekend, is de vennootschap niet tot stand gekomen.

b Utrecht 28 Februari 1906.

271. De overeenkomst bij brief gesloten komt tot stand ter plaatse waar de aanneming van het aanbod ontvangen wordt. Al wordt ook in een Duitschen brief een plaats in Duitschland als „Erfüllungsort" aangeduid, zoo is dit

zonder beteekenis, wanneer zoowel de levering als de betaling in Nederland plaats heeft.

Rotterdam 9 Juni 1902.

272. Al kan ook in 't algemeen als regel worden aangenomen, dat volgens het tusschen partijen bestaande contract, de gedaagde gehouden is te betalen f 0.18 voor elken M³. water door den meter aangewezen, en dat, wat de meter als zoodanig aanwijst, moet worden aangenomen te zijn verbruikt, eischt echter de billijkheid op dien regel uitzonderingen toe te laten.

Utrecht 25 Mei 1904.

273. Overeenkomst, waarbij een fabriek zich verbond alle door haar gekochte en verkochte goederen te verschepen met een bepaalde Stoomvaartlijn. De aan gedaagde's tweede verweer ten grondslag gelegde uitlegging der onderhavige overeenkomst vindt noch in de bewoordingen noch in den geest der overeenkomst steun.

a Amsterdam 5 Mei 1905.

274. Het huurcontract van een koffiehuis tusschen den appellant en den geintimeerde gesloten is terecht als vervallen aangemerkt, nu de appellant tijdens den daarvoor bepaalden duur zich als zetbaas voor de exploitatie van het koffiehuis heeft verbonden aan den derden persoon, den vergunninghouder, aan wien de verhuurder het inmiddels op nieuw had verhuurd. De appellant erkende daardoor dien persoon als huurder en de beide met dezen gesloten contracten zijn geenszins als schijncontracten aan te merken.

Leeuwarden Hof 21 Februari 1906.

275. De kwestieuse overeenkomst, waarbij de exploitant van den schouwburg een uitweg bedong voor de bezoekers in geval van brand tegen betaling eener jaarlijksche retributie van f 540.— te verminderen met zooveel malen f 1.50 als het aantal avonden zou bedragen, dat de schouwburg door overmacht gesloten zou zijn, is eene wederkeerige en niet eene eenzijdige, waaraan de gedaagde ten allen tijde een einde kon maken. Het feit, dat de brandweer den gedaagde verboden zou hebben om van den uitweg gebruik te doen maken is niet gelijk te stellen met de hiervoren bedoelde overmacht.

Amsterdam Kgr. I 22 November 1904.

276. Wanneer de kooper van een onroerend goed gekocht heeft het geheel en nader blijkt dat de verkoopers slechts eigenaars waren van de onverdeelde helft, zoo kan de kooper, niet terecht beweren, dat hij dan in elk geval is eigenaar geworden van die onverdeelde helft en tot die helft zijne vordering verminderen.

's-Hertogenbosch Hof 21 Maart 1905.

277. De rechtbank heeft door op grond der uitlegging, in haar vonnis gegeven, aan den in het arrest aangehaalden brief, in verband met het onderschrift daarvan, den eischer in cassatie te veroordeelen tot de betaling, waartoe hij zich verbonden had, de artikelen 1349 en 1356 B. W. juist toegepast.

b H. R. 12 Februari 1904, Concl. conf., verw. de cass. tegen 's-Gravenhage 29 Mei 1903, welke cassatie was gevorderd, op grond dat de rechtbank had beslist, dat eene contractueele verbintenis was ontstaan nl. om te betalen wat een ander kocht, zonder wil of verklaring van den eischer, op het aangaan daarvan gericht.

278. Onder de persoonlijke verbintenissen, die met den eigenaar als zoodanig gesloten zijn en van den voorganger in den eigendom op den opvolger overgaan, is niet te begrijpen een verbintenis (abonnement) tot zuivering van een gebouw van wandluizen. Dergelijke verbintenis, welke wel eenige werkzaamheid aan het goed medebrengt, doch die door elken tijdelijken gebruiker even goed kan gesloten worden, kleeft niet op den eigendom, maar is zuiver persoonlijk.

Amsterdam 29 April 1904.

279. Waar de overeenkomst tusschen gedaagde en zijn mede-contractant gesloten inhoudt het door dien mede-contractant gemaakte voorbehoud van het recht om de overeenkomst over te dragen aan eene op te richten Naamlooze Vennootschap, is gedaagde verbonden om, nadat zijn medecontractant van zijn recht tot overdracht gebruik heeft gemaakt, niet langer deze, doch de N. V. aan wie de overeenkomst zou blijken te zijn overgedragen als zijn mede-contractant te erkennen, tegenover wie hij alsdan voor het vervolg ten opzichte van alles wat de overeenkomst betrof verbonden is.

's-Gravenhage 20 Maart 1906, bev. 's-Gravenhage Kgr. 26 September 1904. De cass. is verw. bij H. R. 23 November 1906, Concl. conf.

280. Bevoegdheid van een der contracteerende partijen krachtens de tusschen hen gesloten overeenkomst om met een derde een contract aan te gaan, waarbij hij de verbintenissen, voortvloeiende uit zijn contract, aan die derde overdraagt, met het gevolg dat de oorspronkelijke wederpartij, die bij het oorspronkelijk contract tot die overdracht toestemming had gegeven, ook aan die derde werd verbonden.

's Gravenhage 24 April 1906.

281. Beding ten behoeve van een derde. Rechten door de naamlooze vennootschap ontleend aan eene vóór hare totstandkoming tusschen de oprichters aangegane overeenkomst, waarbij een dezer zich verbond een bepaald aantal aandeelen voor zich of anderen te nemen.

a Amsterdam 21 Januari 1903.

282. Faillissement eener naaml. vennootschap, die de vorderingen op eene firma loopende had overgenomen door zulks aan de crediteuren dier firma in het algemeen bekend te maken. Weigering der verificatie eener op die overname gebaseerde vordering.

Haarlem 3 Juli 1906.

283. In de overeenkomst, waarbij iemand aanneemt voor zijn eigen rekening te zullen voldoen alle vorderingen, die derden op de handelszaak van zijn medecontractant hebben, voor namaning waarvan hij dien medecontractant vrijwaart, is niet opgesloten het beding, gemaakt ten behoeve van derden, bedoeld bij art. 1353 B. W. Crediteuren kunnen er zich niet op beroepen.

Arnhem 8 Januari 1906.

284. Uit art. 1353 B. W. kan niet meer volgen, dan dat, indien een beding als daarin vermeld, ten behoeve van een bepaald aangewezen derde is gemaakt, die derde daaraan een rechtsvordering kan ontleenen tegen dengene, die zich te zijnen behoeve verbond. Verwerping der bewering, dat de inbreng eener overeenkomst in een naamlooze vennootschap zou zijn een beding ten behoeve van den persoon, met wien de overeenkomst was aangegaan.

H. R. 17 November 1905.

285. Art. 1354 B. W. Waar de verkoopers van de bedoelde perceelen bouwterrein bij dien verkoop bepaalden, dat eene tusschen die perceelen gelegen strook grond niet onder den verkoop begrepen zou zijn, doch het eigendom van de verkoopers zou blijven en door dezen zou worden aangelegd tot openbare straat ten behoeve van de verkochte perceelen, kunnen de koopers dier perceelen de nakoming dier bepaling niet meer vorderen van de verkoopers, nu deze de bedoelde strook grond hebben verkocht en geleverd, doch slechts van de nieuwe eigenaars.
Amsterdam Hof 11 Maart 1904, vern. bij *d* H. R. 3 Maart 1905, Concl. conf.

286. De uitdrukking in art. 1354 B. W. „bedongen hebben" omvat niet het zich verbonden hebben. De verkoopers van een onroerend goed, die zich bij de in de openbare registers overgeschreven akte van verkoop van dat goed verbonden hebben zekeren niet in den verkoop begrepen en aan hen in eigendom verbleven weg als openbare straat aan te leggen, blijven uit dien hoofde contractueel verbonden tegenover de koopers, ook wanneer de als weg geprojecteerde grond door hen aan een ander is verkocht en in eigendom overgedragen.
d H. R. 3 Maart 1905, Concl. conf.

Assurantie.
Bedingen 278 v.
Bevr. en vervr.
Bewijs Bz. 274.
Cessie 279 v.
Derden 278 v.
Drankwet 274.
Echtscheiding.
Eigendom 276.
Faillissement 269, 282.
Gem. verord.
Gewoonte 272.
Huur en verhuur 274.
Huur v. diensten.
Koop en verkoop 276.
Makelaar.
Neg. gestio.
Ontb. en nak. ok.
Onverdeelde rechten 276.
Overmacht 275.
Rechtsgr. en rechtsm.
Schouwburg 275.
Uitlegging 272 v.
Vennootschap 270, 281 v.
Waterleiding 272.
Wet 271.

OVERLIGDAGEN z. BEVRACHTING EN VERVRACHTING

OVERLIGGELD z. BEVRACHTING EN VERVRACHTING, OVERMACHT EN TOEVAL, VRIJWARING.

OVERMACHT EN TOEVAL.

Bij n° 31. Bij Rotterdam 23 September 1903 werd na een gehouden enquête het opgelegde bewijs geleverd geacht en aan den eischer zijn vordering ontzegd.

37. Een algemeene werkstaking van bootwerkers levert overmacht op om een rijnschip uit een zeeschip te beladen en een algemeene werkstaking van machinisten en stokers van sleepbooten levert overmacht op om een rijnschip te doen wegsleepen, voor hem, die zich tot een en ander verbonden heeft, wanneer die werkstakingen niet aan hem zijn te wijten. Daarin wordt geen verandering gebracht door de omstandigheid, dat bij het sluiten der overeenkomst de werkstaking der bootwerkers was geproclameerd of althans elk oogenblik kon uitbreken.
a Rotterdam 7 Mei 1902.

38. Overmacht aangenomen, waar beklaagde geacht moet worden te hebben gehandeld ten gevolge van gegronde vrees voor het hem onmiddellijk dreigend gevaar van de zijde van een hond, die, terwijl beklaagde op een rijwiel reed, blaffende op hem toekwam, waarop beklaagde den hond met zijn sabel een zoodanigen hevigen slag tegen de linkerzijde toebracht, dat deze eene groote gapende wond heeft bekomen en de ingewanden naar buiten zijn geraakt.
H. Mil. Ger. 18 September 1903.

39. Ook tegenover een vordering tot betaling van overliggeld kan beroep worden gedaan op overmacht. Als zoodanig geldt een algemeene werkstaking van bootwerkers, waardoor het lossen en beladen van schepen belet werd. Bewijs opgelegd dat zoodanige werkstaking zich in April 1903 te Rotterdam heeft voorgedaan.
b Rotterdam 14 December 1904.

Aanspr. Bs.
Bevr. en vervr.
Overeenkomst.
Vrijwaring.
Wegen.

OVERSTROOMING.

1. In het woord „dijk" ligt opgesloten opwerping door menschenhand en is uitgesloten ontstaan door natuurwerking. Hieruit volgt, dat bij het bestreden arrest het woord „dijk" in de dagvaarding overeenkomstig zijne beteekenis is opgevat als een „werk" in den zin van art. 161 Sr.
b H. R. 27 Februari 1905.

Straatschenderij.

OVERTUIGINGSSTUKKEN.

12. Als door misdrijf verkregen in den zin van art. 219 Sv. zijn alléén te beschouwen die voorwerpen, die onmiddellijk door het plegen van het misdrijf worden verworven. Waar de eerste beklaagde veroordeeld wordt wegens het „verkoopen" van effecten, had hij als onmiddellijke vruchten „geld" ontvangen en moeten dus de bij hem inbeslaggenomen effecten, van dat geld aangekocht, aan hem teruggegeven worden, en niet aan den bestolene.
a H. R. 2 Februari 1903, Concl. conf., op dit punt vern. 's Gravenhage Hof 6 November 1902.

13. Ambtshalve cassatie wegens schending van art. 219 Sv. door de overgave van stukken van overtuiging, niet door misdrijf verkregen, te bevelen aan een ander dan onder wien zij in beslag genomen zijn.
a H. R. 23 April 1906, Concl. conf.

14. Op de accessoire vordering van het O. M. tot vernietiging of onbruikbaarmaking van eenig goed behoeft, waar zij niet wordt toegewezen, geen afzonderlijke beslissing te volgen, en de rechter heeft niet te motiveeren waarom zij niet wordt toegewezen.
c H. R. 16 Maart 1903, Concl. conf. — Zie in eerste instantie Haarlem 2 October 1902.

Mot. v. vonnissen.

PAND.

Bij n°. 69. — Zie in cass. *a* H. R. 24 Maart 1905, Concl. conf.

76. Bij inpandgeving van een recht van onder bewind gesteld vruchtgebruik en van alle actiën, die de vruchtgebruiker heeft of verkrijgen zal tegen de bewindvoerders, heeft de pandhouder, ingeval de pandgever niet voldoet aan de verplichtingen, tot waarborg waarvan het pand is verstrekt, eene actie tegen de bewindvoerders tot rekening en verantwoording van de door hen geïnde vruchten en inkomsten en tot uitkeering van het saldo. Tegen die actie ver-

zet art. 1200 B. W. zich niet. Immers, waar in pand gegeven is het recht om iets te vorderen, daar is dat recht in pand gegeven en niet de zaak die gevorderd kan worden en zulks, vermits geen recht van toeëigening, bij de pandakte is gegeven, met de verplichting om van het ontvangene rekening en verantwoording aan den pandgever te doen.

H. R. 28 April 1905, Concl. conf., vern. Amsterdam Hof 11 November 1904.

77. De aard van het onderpand en de rechtsverhouding tusschen partijen brengen wel mede, dat de bevoegdheid tot realisatie niet te allen tijde blijft voortduren en dat daaraan een grens is te stellen, maar in deze is die grens niet overschreden.

b Amsterdam 26 Mei 1905.

78. Waar de overeenkomst slechts met name genoemde, maar niet door een nummer nader geïndividualiseerde effecten tot onderwerp heeft, is de eischeres niet gehouden tot het bewijs, dat zij bepaaldelijk dezelfde stukken heeft verkocht, als door haar voor gedaagde waren aangekocht. Bewijs van de executie.

b Amsterdam 26 Mei 1905.

79. Bij de vordering door den schuldeischer op grond van art. 1202 B. W. ingesteld, behoort het tot des rechters bevoegdheid om bij de bepaling van de wijze van den verkoop van het pand, mede de plaats van den verkoop vast te stellen; die plaats buitenslands en wel te Breslau in Silezië aangewezen.

b 's Gravenhage Hof 26 Juni 1905, waartegen de cass. is verw. bij *b* H. R. 26 Januari 1906, Concl. conf.

80. Waar de sommatie tot betaling der in pand gegeven fondsen inhoudt: „dat de schuldeischer bij de betaling bedoelde fondsen zal uitleveren" is dit voldoende en behoeft de schuldeischer de stukken zelven niet aan te bieden, vóór de debiteur betaald heeft, of zich tot betaling bereid heeft verklaard.

Arnhem Hof 8 Februari 1905.

81. Bijaldien in de sommatie, die naar art. 1201 B. W. plaats heeft, bij vergissing het door den debiteur verschuldigde te hoog is gesteld, vitieert dit niet de geheele sommatie en was de debiteur verplicht geweest het werkelijk door hem verschuldigd bedrag te betalen (aan te bieden), zonder welke „betaling" hij wettelijk in verzuim is gesteld.

Arnhem Hof 8 Februari 1905.

82. De dagvaarding van den pandhouder tegen den debiteur van de verpande vordering moet niet de hoofdschuld vermelden. De machtiging tot ontvangst der verpande gelden maakt een deel van het pandrecht uit, dat door het faillissement des pandgevers niet te niet gaat. Wanneer eenmaal de pandacte, die toekomstige vorderingen omvat, beteekend is, dan ontstaat het zakelijk recht op die vorderingen vanzelf zoodra ze geboren zijn.

's Hertogenbosch 6 November 1903.

Bewindvoerder 76.
Borgtocht.
Commissionnair.
Cons. beslag.
Effecten 78, 80.
Eigendom.
Faillissement 82.
Gewijsde.
Mora 81.
Rekening en verantw. 76.
Revindicatie.
Schrift. bewijs Bz.
Verduistering.
Voorrang v. schulden.
Vruchtgebruik 76.

PANDBESLAG.

77. Een eigenaar-verhuurder verliest door verkoop van het verhuurde niet het recht om ter zake van vóór den verkoop verschenen en niet betaalde huur pandbeslag te leggen.

's Hertogenbosch 28 April 1905.

78. Pandbeslag gelegd door den verhuurder van gestoffeerde kamers met bediening. De aard van het huurcontract brengt mede, dat de uitdrukking „onroerend goed" in art. 1185 2° B. W., bij huur en verhuur van huizen of gedeelten daarvan, niet al te eng moet worden opgevat, omdat in dergelijke overeenkomsten in den huurprijs niet alleen vergoeding is te vinden voor het genot van het verhuurde onroerend goed zelf, maar ook voor andere, meest persoonlijke, verplichtingen, die de verhuurder, stilzwijgend of uitdrukkelijk op zich neemt. In elk zich voordoend geval is na te gaan of de vergoeding van huur van onroerend goed zóózeer op den achtergrond treedt, dat het voorrecht der verhuurders niet meer mag worden toegekend. Als regel moet worden vooropgezet, dat, bij verhuur van onroerend goed, het voorrecht van art. 1186 geldt, zoolang niet is aangetoond, dat de verhuur bijzaak is. Waar in deze de verzoeker tot tusschenkomst beweert, dat hij is eigenaar van de door hem aan den huurder verhuurde piano, door den verhuurder der gestoffeerde kamers in pandbeslag genomen en dat onder den huurprijs der kamers ook huur van meubelen en vergoeding voor bediening was begrepen, heeft hij zijn belang om tusschenbeide te komen genoegzaam aangetoond.

c Amsterdam 30 Juni 1903.

Eigendom 78.
Huur en verhuur 77.
Ontb. en nak. o. k.
Onttrekken aan beslag en seq.
Voorrang v. schulden.

PAPIER AAN ORDER z. ASSIGNATIE.

PAPIER AAN TOONDER.

12. Naar den inhoud der voorwaarden, waaronder de „Spaarbank voor de stad Amsterdam" gelden van inleggers in bewaring neemt, zijn de boekjes dier bank te beschouwen als papier aan toonder; de uitbetaling van gelden, op zulk een boekje ingebracht, is voor de bank niet verplichtend en kan niet van haar gevorderd worden dan aan en door den houder van het boekje. Hiermede is niet in strijd, dat de door de bank afgegeven en in omloop zijnde boekjes, in den regel, behalve serie en nummer, ook nog een naam dragen. Uit de bij dagvaarding gestelde feiten, dat de eischer is eenig erfgenaam van dengeen, te wiens name het boekje is gesteld, dat in het bezit is van een derde, kan hij dus geen recht afleiden om de veroordeeling der bank te vorderen om, tegen bewijs van kwijting, hem het op het boekje ingelegde bedrag uit te betalen.

Amsterdam 29 December 1905.

Faillissement.

PAULIANA.

154. Wanneer verkoop en levering van het meubilair en betaling van den koopprijs daarvan vaststaan, en niet beweerd wordt, dat die prijs beneden de waarde was, zoodat van benadeeling der schuldeischers niet is gebleken, is een eed over de vraag of de kooper de weten-

schap bezat, dat die overeenkomst benadeeling der schuldeischers ten gevolge had, niet beslissend. Pauliana tegen revindicatie.

a Rotterdam 7 November 1904.

Faillissement.

PENSIOENEN.

1. In art. 67 van de wet van 1851 (Sb. 129) tot regeling der militaire pensioenen bij de landmacht worden met de woorden „gelden verschuldigd wegens woning, kleeding en verdere levensbehoeften" bedoeld schulden, die de gepensioneerde heeft aangegaan terzake van woning, kleeding en verdere noodwendige levensbehoeften, hem verstrekt en geen gelden, verschuldigd ter zake van levensonderhoud, waartoe hij jegens anderen verplicht mocht zijn.

's Gravenhage Kgr. 22 Juni 1903.

Executoir beslag. | *Faillissement.*

PERSONEELE BELASTING.

267. Vrijspraak van het doen eener onjuiste aangifte voor de personeele belasting of het niet nakomen der verplichting tot aangifte, op grond van art. 21 der wet.

's Gravenhage 29 December 1902.

268. Om met gevolg een beroep te kunnen doen op het zijn van een inrichting tot genezing van ziekten (art. 4 *d* Wet op het personeel), is het niet noodzakelijk, dat men voorkomt op de in art. 4 bedoelde lijst en evenmin, dat de inrichting een openbare zij.

's Hertogenbosch 15 Maart 1904.

269. Huurwaarde en huurprijs zijn in het stelsel der wet op de personeele belasting van elkander verschillende begrippen, zoodat eene beslissing omtrent de huurwaarde niet in zich sluit eene vaststelling van den huurprijs, al kan de eerste door middel van den laatste worden bepaald.

c H. R. 5 Januari 1903, Concl. conf.

270. Art. 8 der wet op de personeele belasting. Indien iemand voor den normalen huurprijs een perceel huurt en daarnevens bij afzonderlijke akte eveneens voor normalen prijs den inventaris, dan behoeft dit laatste niet in het beschrijvingsbiljet te worden opgegeven.

's Hertogenbosch 9 Februari 1905.

271. De werkkring der getuige omvat het regelmatige bestier van en het zorgen voor den geregelden gang van de huishouding van beklaagde en brengt niet enkel mede het verrichten van enkele bijkomende persoonlijke of huiselijke diensten. Deze geregelde werkzaamheid is niet die eener juffrouw van gezelschap, welker taak hoofdzakelijk is de medewerking tot het gezellig huiselijk verkeer, maar die eener huishoudster. De huishoudster is niet begrepen onder de uitzonderingen van art. 20 der wet op de personeele belasting.

Rotterdam 20 Februari 1904.

272. Onder de vrijstelling van art. 21, § 1, letter d der wet op de personeele belasting valt niet de koetsier in particulieren dienst, wel ook in dienst van een stalhouder, doch niet als dienstbode, maar voor staldiensten en het rijden met diens klanten.

c H. R. 29 Mei 1905, Concl. conf. — *d* H. R. 29 Mei 1905, Concl. conf.

273. Ontslag van rechtsvervolging ter zake van het niet aangeven van een mannelijken dienstbode voor de personeele belasting op grond van het bestaan der uitzondering van art. 21, § 1*d* der wet op het personeel.

's Gravenhage 1 October 1903.

274. Bij het 6° lid van art. 14 der wet op de personeele belasting wordt niet gesteld een kenmerk van belastbaarheid, maar integendeel een kenmerk van onbelastbaarheid ten aanzien van toestellen, die zonder afvoer in een schoorsteen of in de open lucht worden gebruikt.

b H. R. 9 November 1903, Concl. conf.

275. Voor de in art. 14, 6° lid der wet op het personeel bedoelde toestellen, die gebruikt worden zonder afvoer in een schoorsteen of in de open lucht, is het gebruik, niet de bestemming het kenmerk van belastbaarheid.

c H. R. 16 October 1905, Concl. contr. op grond, dat uit de bestemming kon worden afgeleid, dat het toestel zoo gebruikt werd.

276. Voor de toepassing van art. 14 al. 6 Wet op het personeel is het niet de vraag, hoe de belastingplichtige zeker toestel gebruikt, maar of een toestel al of niet behoort tot die, welke zoodanig zijn ingericht, dat zij bestemd zijn gebruikt te worden op zoodanige wijze, dat de verbrandingsproducten opzettelijk buiten het vertrek geleid worden, met afvoer in den schoorsteen of in de open lucht.

a Amsterdam 14 April 1905.

277. Het gastoestel eener badkamer, dat door een afvoerpijp gemeenschap heeft met de open lucht, is als haardstede voor de personeele belasting aan te geven.

Utrecht 30 Januari 1903.

278. Nu de dagvaarding den bekl. ten laste legt: 1° dat hij in Januari 1902 7 belastbare haardsteden opgaf; 2° dat hij in November 1902 8 belastbare haardsteden had; 3° dat hij tusschen beide data geen suppletoire aangifte gedaan heeft, behelst de dagvaarding niet eene opgave van een strafbaar feit, maar slechts eene opgave van drie, elk op zich zelf niet strafbare feiten. Nietigverklaring der dagvaarding.

Utrecht 22 Juni 1903.

279. Grondslag haardsteden. Art. 46 der wet op de personeele belasting; (nadere aangifte). Art. 70 al 1 en 71 Sr. (verjaring). De uitlegging der dagvaarding zóó, dat deze zou bevatten de tenlastelegging van: het doen eener onjuiste opgave in het oorspronkelijk beschrijvingsbiljet is met den inhoud dier akte in strijd. Evenzeer onjuist is het beroep op verjaring der overtreding van evengemeld art. 46; de tijd toch (zoo na mogelijk aangegeven) waarin de overtreding begaan is, valt binnen den verjaringstermijn.

Arnhem Hof 19 Mei 1904.

280. De overtreding van art. 46 der wet op het personeel is gepleegd op het oogenblik, dat het getal haardsteden zonder nadere aangifte gebracht is boven het voor het belastingjaar aangegeven getal, niet eerst op den dag, dat die vermeerdering is geconstateerd.

d H. R. 28 December 1903, Concl. conf.

281. Bezigen van paarden door een landbouwer voor de uitoefening van zijn bedrijf. Vervoer van landbouwproducten naar de stad en van huishoudelijke inkoopen naar huis maakt een paard niet belastbaar.

Middelburg 5 Januari 1906.

282. Beteekenis van het woord „houden" van paarden in art. 25 der wet op de personeele belasting.

Arnhem 30 December 1905.

Aangifte 267.	Haardsteden 274 v.
Badkamers 277.	Huurwaarde 260 v.
Cass. Sz.	Koetsier 272.
Dagv. Sz. 278 v.	Paarden 281 v.
Dienstboden 271 v.	Ziekenhuis 268.
Faillissement.	

PERSOONLIJKE DIENSTEN, Z. ADMINISTRATIEVE EN RECHTERLIJKE MACHT.

PHOSPHORLUCIFERS, Z INVOER VAN VERBODEN ZAKEN, SAMENLOOP VAN MISDRIJVEN.

PLURIUM LITIS CONSORTIUM, Z. ACTIE, APPEL BZ., ECHTHEID VAN GESCHRIFTE, ONDERHOUD (ALIMENTATIE), ONVERDEELDE RECHTEN, SCHEIDING EN DEELING.

POGING.

129. Volgens de bedoeling van den wetgever moet in art. 45 Sr. gelezen worden „uitvoering van het misdrijf" en is niet voldoende een begin van uitvoering van het misdadig voornemen; poging met een absoluut ondeugdelijk middel is alzoo onbestaanbaar.

Arnhem Hof 30 Maart 1906.

130. Het schieten met een met losse patronen geladen revolver op een persoon valt niet onder de strafbare poging bedoeld in art. 45 Sr.

Rotterdam 14 September 1905.

131. De beantwoording der vraag of er begin van uitvoering van een bepaald misdrijf is, moet uit de omstandigheden van elke zaak afgeleid worden, terwijl het in het algemeen voldoende is, dat de handelingen met het voorgenomen misdrijf in noodzakelijk en onmiddellijk verband staan en met het oog daarop ondernomen zijn.

b H. R. 11 Januari 1904, Concl. conf.

132. Waar de getuige, overtuigd, dat hij met een oplichter te doen had, den beklaagde op den bewusten avond van 18 Februari in den val had gelokt, ten einde bewijs tegen hem te verkrijgen en hem aan de politie over te leveren en waar dus à priori iedere mogelijkheid, dat het den beklaagde zoude kunnen gelukken om met de reeds vroeger gebezigde middelen dien getuige tot afgifte van geld te bewegen, was uitgesloten, leveren de in de tweede plaats te laste gelegde feiten geene strafbare poging tot oplichting op, zoodat de beklaagde te dier zake van alle rechtsvervolging moet worden ontslagen.

d Amsterdam 6 Mei 1903.

133. Volgens onze wet kan geen sprake zijn van eene strafbare poging tot misdrijf, indien de dader ter uitvoering van zijn voornemen om een bepaald misdrijf te plegen heeft aangewend een middel, dat daartoe in geen geval en tegenover wien dan ook kan leiden, een middel alzoo volstrekt ondeugdelijk ter voltooiing van het misdrijf, waarop zijn opzet gericht was.

a H. R. 7 Mei 1906, Concl. contr.

134. Daar volgens art. 78 Sr. poging even zeer een misdrijf is als het voltooide misdrijf en de wet in art. 48 de strafbaarheid van medeplichtigen niet beperkt tot het geval, dat er een voltooid misdrijf zij, is medeplichtigheid aan poging eveneens strafbaar. In art. 45 ligt het subjectieve, niet het objectieve opgesloten.

's Gravenhage Hof 25 September 1902, vern. Middelburg 28 Juni 1902.

135. Poging tot moord. — Veroordeeling.

Amsterdam 5 Juni 1905.

136. Poging tot zware mishandeling gepleegd tegen een ambtenaar gedurende de rechtmatige uitoefening zijner bediening, waarbij het voornemen des daders zich door een begin van uitvoering heeft geopenbaard en de uitvoering alleen tengevolge van omstandigheden van zijnen wil onafhankelijk niet is voltooid.

Amsterdam 15 October 1903.

137. Poging tot het aan een ander opzettelijk zwaar lichamelijk letsel toebrengen.

a Amsterdam 10 Mei 1905.

138. Vrijspraak van poging tot doodslag of zwaar lichamelijk letsel. Veroordeeling wegens wederspannigheid.

b Arnhem Hof 19 Juli 1905.

139. Poging tot diefstal: art. 45 Sr. Het opzet van den dader was gericht op wederrechtelijke toeëigening. Het betreffen hier niet „voorbereidende handelingen," maar de zoodanige, waardoor aan het opgevatte voornemen een begin van uitvoering is gegeven door eene gedeeltelijke uitvoering van het misdrijf zelve. De voltooiing van het misdrijf verhinderd door handelingen buiten beklaagde om.

a Arnhem Hof 25 Mei 1905.

140. Ontslag van rechtsvervolging omdat de dagvaarding niet inhield, dat de uitvoering van den diefstal niet is voltooid „onder andere" dus niet „uitsluitend" door omstandigheden onafhankelijk van des daders wil.

Amsterdam 16 Mei 1902.

Ambtenaren 136.	*Mot. v. vonn.*
Dagv. Sz.	Ondeugd. middel 129.
Diefstal 139.	Oplichting 132.
Doodslag 138.	Rebellie 138.
Medeplichtigh. 134.	*Samenl. v. misdr.*
Mishandeling 130, 136 v.	*Schennis d. eerbaarh.*

POLITIE, Z. BELEEDIGING VAN AMBTENAREN, KLACHTE EN AANGIFTE, REBELLIE.

PORTRETTEN, Z. ONRECHTMATIGE DAAD.

POSTERIJEN.

140. In de wet van 15 April 1891, (Sb. 87) is onder „verlies" mede te begrijpen het niet terecht komen van een brief aan zijn adres, doordat hij aan een ander dan de geadresseerde of zijn gemachtigde is uitgereikt. Wanneer deze wet van „uitreiking" spreekt, heeft zij kennelijk op het oog de uitreiking aan den geadresseerde of zijn gemachtigde.

's Gravenhage 2 Mei 1906.

141. Ingevolge het 2e lid van art. 1 van het K. B. van 6 Juni 1900, no. 101 wordt het hoofdbestuur der posterijen en telegraphie gevoerd door den Directeur-Generaal, en is hij belast met de regeling en afdoening van alle zaken den dienst der posterijen en telegraphie betreffende, waartoe behoort het doen uitbetalen van schadevergoeding voor het verlies van aange-

teekende stukken of voor de geheele of gedeeltelijke vermissing van den inhoud van zoodanige stukken, aan de zorg der posterijen toevertrouwd. Wel is waar is bij voormeld artikel de opdracht tot regeling en afdoening der daarin bedoelde zaken slechts verstrekt op den Directeur-Generaal, voorzoover de beslissing niet is voorbehouden aan de Koningin of aan den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, maar waar noch in eersten aanleg, noch in hooger beroep is beweerd, dat het doen uitbetalen der hier gevorderde schadevergoeding tot de voorbehouden gevallen behoort, behoefde het tegendeel niet uitdrukkelijk in het bevestigde vonnis of in het bestreden arrest te worden vermeld. De grief van het tweede middel, dat de gebezigde bewijsmiddelen niets omtrent de kunstgrepen van den beklaagden zouden bevatten, mits haar feitelijken grondslag, terwijl de kracht der in die bewijsmiddelen gelegen aanwijzingen aan het oordeel van den rechter in cassatie onttrokken is.

a H. R. 26 Februari 1906, Concl. conf.

Ambtsmisdrijven. *Brievenvervoer.* *Diefstal.* *Laster. aanbrenging.* *Valschheid Sr.*

PREMIELOTENCONTRACT, Z. SPEL EN WEDDINGSCHAP.

PRESIDIALE BESCHIKKING, Z. CONSERVATOIR BESLAG, ECHTSCHEIDING.

PREVENTIEVE HECHTENIS, Z. AANHOUDING.

PROCESKOSTEN BZ.

585. Het vonnis, houdende veroordeeling tot schadevergoeding nader op te maken bij staat en te vereffenen volgens de wet, behoort niet tot de in art. 56 al. 2 Rv. genoemde, waarbij de uitspraak over de kosten kan worden voorbehouden.

d Amsterdam 8 Januari 1904.

586. Compensatie der kosten van cassatie tusschen partijen als bloedverwanten in de rechte lijn.

b H. R. 24 Februari 1905.

587. Waar partijen over en weer op eenige punten in 't ongelijk zijn gesteld, zijn er wel termen om de kosten te compenseeren, maar kan daartoe niet enkel en alleen een begrooting gemaakt worden der kosten van de ééne partij, daar beide partijen als verliezende partij zijn aan te merken, en dus streng opgevat ieder een deel van de andere partij zou behooren te dragen.

b Arnhem Hof 11 Maart 1903.

588. Compensatie van kosten omdat de verweerders het opgeworpen middel, dat tegen eene door het Hof ambtshalve gegeven beslissing is gericht, niet hebben bestreden, maar zich aan het oordeel van den Hoogen Raad hebben gerefereerd.

H. R. 28 April 1905, Concl. conf.

589. Nu de vordering slechts voor zoover zij onbetwist was kan worden toegewezen, moet de eischer in de kosten van het geding worden veroordeeld.

Amsterdam 21 April 1905.

590. De bewering, dat wie bij eene ingestelde vordering eischt, waartoe hij gerechtigd is, doch zonder dat de gedaagde, die integendeel alles deed om aan eischers verlangen te gemoet te komen, in mora is, niet-ontvankelijk zoude zijn, is onjuist. In zoodanig geval moet de eischer ontvankelijk worden verklaard en de vordering hem worden toegewezen, doch moet hij geacht worden de procedure geheel noodeloos te hebben aangevangen en derhalve in de kosten worden veroordeeld.

Alkmaar 16 November 1905.

591. Vermits de verweerder tot het onjuiste dictum der rechtbank geen aanleiding heeft gegeven en dit in cassatie niet heeft verdedigd, moet de eischeres bij de ongegrondheid van haar eerste middel in de kosten van cassatie worden veroordeeld. Onteigening.

H. R. 9 April 1904, Concl. conf.

592. Eene in twijfelstelling zoowel der ontvankelijkheid als der toewijsbaarheid van den eisch met een pertinente ontkenning der posita van dien, is eene bestrijding der ingestelde vordering, ook al eindigt zij met eene referte, zoodat gedaagde terecht in de proceskosten is veroordeeld.

's Gravenhage Hof 21 Maart 1904.

593. De eischer in cassatie, oorspronkelijk gedaagde, is bij het bestreden vonnis terecht in de kosten veroordeeld als in het ongelijk gesteld, vermits hij zich wel bereid had verklaard aan de tot het verminderd bedrag toegewezen vordering te voldoen, maar geenerlei blijk had gegeven, dat hij daartoe werkelijk bereid was, noch eenig aanbod had gedaan.

d H. R. 5 December 1902, Concl. contr.

594. De gedaagde, oorzaak der schade, was verplicht, wilde hij een geding hieromtrent voorkomen, een zoodanig aanbod tot vergoeding te doen, hetwelk aan de eischen der billijkheid kon getoetst worden, doch kon niet volstaan met zich bereid te verklaren de werkelijk geleden schade te vergoeden, wanneer de eischer hem die opgeeft. De veroordeeling in de kosten is dus terecht uitgesproken.

's Gravenhage Hof 23 Februari 1903.

595. Bij toewijzing der vordering ex art. 512 Rv. is de gedaagde nog niet altijd als in 't ongelijk gestelde partij te beschouwen. Is evenwel de eenmaal aangekondigde verkoop door een verzuim van gedaagde (verkooper) niet kunnen doorgaan en heeft hij niet een naderen dag voor dien verkoop aangezegd, dan heeft hij (gedaagde) 't zich zelven te wijten, dat eischer (executant) tot een procedure zijn toevlucht moest nemen en is hij dus als in 't ongelijk gestelde partij voor de daartoe gemaakte kosten aansprakelijk.

Arnhem Hof 3 December 1902, vern. Tiel 28 Februari 1902. — Rotterdam 2 Maart 1903.

596. Waar op een verzoekschrift om ontzetting uit de voogdij is recht gedaan en geen rechtsgeding is gevoerd, blijft art. 56 Rv. buiten toepassing en moeten de kosten blijven ten laste der verzoekers, voorbehoudens blijkend recht tot verhaal.

H. R. 29 Juli 1904. De Concl. O. M. strekte dat de kosten door de minderjarigen zouden worden gedragen.

597. Waar een vonnis vernietigd wordt op grond van nieuwe weren, die als bevattende rechtsgronden, door het Hof moesten worden

onderzocht, daar behooren de kosten ook van eerste instantie ten laste van de verliezende partij te worden gesteld. Immers ook de eerste rechter had reeds een zelfde beslissing moeten nemen en het niet eerder aanvoeren van het bedoelde verweer moet geacht worden niet van invloed te zijn geweest op den uitslag in eersten aanleg.

a 's-Gravenhage Hof 27 December 1905.

598. Nu de appellant de door hem eerst in hooger beroep voorgedragen nieuwe weer reeds in eersten aanleg had kunnen doen gelden, moet hij worden veroordeeld in de kosten der procedures, tot op het voordragen dier weer gevallen.

Zierikzee 8 Mei 1906.

599. Een deel van de proceskosten in eersten aanleg moeten komen voor rekening van geïntimeerde als nodeloos door haar veroorzaakt, doordien zij haar aan het niet tijdig protest (voorgeschreven bij art. 835 van het Spaansche handelswetboek bij eene actie tot schadevergoeding ter zake van aanvaring) ontleend verweermiddel niet reeds in eersten aanleg voordroeg.

's-Gravenhage Hof 28 Mei 1903. — Zie in cass. *a* H. R. 6 Mei 1904, Concl. conf.

600. Art. 12 van het verdrag van 14 Nov. 1896 (Intern. Privaatrecht) laat slechts uitvoerbaarverklaring toe van veroordeelingen in de proceskosten, wanneer die zijn uitgesproken tegen een eischer of een tusschenkomende partij, niet tegen een gedaagde.

's-Gravenhage Hof 5 Februari 1906.

Aanbod 593.
Aanvaring.
Actie.
Advocaat.
Appel Bz. 597 v.
Arbiters.
Compensatie 586 v.
Dwanguitgifte v. akten.
Eigendom.
Executie 585.
Faillissement.
Hulp- en bergloon.
Internat. recht 600.
Jacht en vischrecht.
Ontb. en nak. o.k.
Onteigening 591.
Rechtsgr. en rechtsm. 597.
Referte 588, 592.
Rekening en verantw.
Schadevergoeding 594.
Sententia decl.
Verand. v. eisch.
Vereff. v. k. sch. en i. 585.
Vonnis Bz.
Voogdij 596.
Voorrang v. schulden.
Vrijwaring.

PROCESVERBAAL z. ZEGEL.

PROCESVERBAAL DER TERECHTZITTING z. MOTIEVEN VAN VONNISSEN, VONNIS BZ.

PROCUREUR.

32. Een request door een procureur aan Rechtbank ingediend namens iemand, die in Raadkamer opgeroepen verklaart nòch aan den procureur, nòch aan iemand anders, mondeling of schriftelijk last of volmacht te hebben gegeven, dat request voor hem in te dienen of te doen indienen, behoort buiten beschikking te worden gehouden.

Alkmaar 24 December 1902.

Aanbod.
Appel Bz.
Bekentenis Bz.
Faillissement.
Ontk. v. gerecht. verr.
Openb. ministerie.
Voogdij.
Voorrang v. schulden.
Zekerheid.

PROCUREURSTELLING z. DAGVAARDING BZ.

PROLONGATIE.

28. Zoowel het plaatselijk gebruik te Amsterdam vóór 1876 als het reglement der Vereeniging voor den Effectenhandel schrijven voor, dat de geldgever, die de prolongatie niet wenscht te continueeren, den geldnemer daarvan moet kennis geven op den laatsten dag vóór den vervaldag en bij gebreke van deze kennisgeving, de post geacht wordt te zijn gecontinueerd.

Amsterdam 23 Juni 1905.

Commissionair.

PROSPECTUS z. ONRECHTMATIGE DAAD.

PROSTITUTIE z. ADMINISTRATIEVE EN RECHTERLIJKE MACHT, GEMEENTEVERORDENING.

PROTEST z. WISSELBRIEF.

PROVINCIALE BELASTING.

31. Veroordeeling wegens overtreding van de Prov. verordening op de belasting op paarden in de provincie Noord-Brabant.

's-Hertogenbosch 22 Maart 1904.

32. Het in casu bewezene vormt geen verzuim van aangifte voor de paardenbelasting in Noord-Brabant; immers in de dagvaarding staat niet vermeld, dat het als trekdier bezigen van het paard geschiedde ten behoeve van een derde.

's-Hertogenbosch 22 December 1904.

33. Veroordeeling ter zake van het niet onverwijld in de 3e categorie van de provinciale belasting op de paarden in Noord-Brabant verbeterd aangeven van een daaraan onderhevig in de 1e categorie aangegeven paard.

's-Hertogenbosch 16 Mei 1905.

34. Vrijspraak van de ten laste legging een paard te hebben gebruikt op zoodanige wijze, dat het in eene hoogere categorie van belastbaarheid zoude vallen.

's-Hertogenbosch 17 Januari 1906.

35. Gebruik van een paard door een koopman als vrachtrijder of voerman. Ontslag van rechtsvervolging op grond dat hier zoodanig gebruik niet aanwezig is.

's-Hertogenbosch 20 Maart 1906.

PROVINCIALE STATEN z. WEGEN.

PROVINCIALE VERORDENING.

89. De bepaling van den tijd, waarop het in art. 47*b* van het reglement op de wegen, voetpaden en tramwegen in Gelderland uitgesproken verbod in werking treedt, is alleen een maatregel ter uitvoering der verordening, waartoe de gemeentebesturen uit kracht van art. 126 Gem.wet in verband met art. 144 Gw. hunne medewerking moeten verleenen, waar de provinciale verordening dit vorderde.

e H. R. 15 Juni 1903, Concl. conf.

90. Onder het „handelen in strijd met eene ontheffing" in den zin van art. 377 van het Reglement op het beheer van de rivierpolders in Gelderland is begrepen het handelen in strijd met de voorwaarden van zoodanige ontheffing. Al moge de den requirant ingevolge het tweede lid van art. 265 van het Reglement verleende ontheffing niet zijn vervallen, neemt dit niet weg, dat het handelen in strijd met de voorwaarden

der ontheffing op zichzelf bij art. 377 strafbaar is gesteld.
b H. R. 30 April 1906, Concl. conf.

Adm. en rechterl. macht. *Motieven v. vonnissen.*
Cassatie Sz. *Schrift. bewijs Sz.*
Dijk- en polderbesturen. *Waterloss. en beken.*
Jacht en visscherij. *Wegen.*

PROVISIONEELE EXECUTIE.

149. Vermits vaststaat dat het in deze geldt eene overeenkomst van koophandel, is de bij de ontbinding dezer overeenkomst toegewezen schadevergoeding eene handelsschuld, en wordt de bij voorraad uitvoerbaarverklaring van het arrest onder aanwijzing van voldoende zekerheid, gerechtvaardigd door de bepaling van art. 315 Rv.
b H. R. 6 November 1903, Concl. conf.

Appel Bz. *Orderbiljet.*
Conserv. beslag. *Vonnis bij verstek Bz.*
Lijfsdwang.

PROVISIONEELE VORDERING.

46. Waar de ingestelde vordering kennelijk de strekking heeft om — gedurende den loop van een tusschen partijen voor deze Rechtbank hangend hoofdgeding ter beslissing van bij de scheiding en deeling van een vennootschappelijk vermogen tusschen haar ontstane geschillen en tot veroordeeling van gedaagde tot uitkeering aan eischer van het dezen uit dat vermogen toekomend aandeel — bij voorraad den gedaagde te veroordeelen tot uitbetaling van dat deel, dat bij de werkzaamheden der scheiding door hem schuldig is erkend, zou de toewijzing van deze provissioneele vordering in werkelijkheid neerkomen op een toewijzing van een gedeelte der vordering in het hoofdgeding en voor dat gedeelte zijn een eindvonnis. Zoodanige beslissing kan niet bij provisie gevraagd worden, omdat provisioneele voorzieningen slechts kunnen strekken tot behoud of verkrijging, gedurende het hoofdgeding, van zoodanige rechten, waardoor niet vooruitgeloopen wordt op de beslissing der hoofdzaak en die hierop geen invloed uitoefenen.
Amsterdam 23 Mei 1902.

Echtscheiding. | *Vereff. v. kosten sch. en int.*

PUBLIEK RECHT Z. GEMEENTEVERORDENING.

RANGREGELING.

79. Indien de benoemde rechter-commissaris vooralsnog bezwaar maakt tot de gevraagde rangregeling over te gaan, is tegen een dergelijke beschikking geen daad van rechtspraak zijnde en ook overigens niet te toetsen aan de bepalingen ten aanzien van het hooger beroep vastgesteld, het ingesteld appel niet ontvankelijk.
Arnhem Hof 24 September 1902.

80. Het uittreksel, bedoeld bij art. 553 Rv., heeft ten doel eensdeels hem, die de rangregeling vervolgt in staat te stellen om te voldoen aan het voorschrift tot oproeping der bekende schuldeischers (art. 554 Rv.), anderdeels den rechter-commissaris als aanvankelijken leiddraad te strekken, welke schuldeischers in de rangregeling moeten worden opgenomen. Wanneer bij het opmaken der rangregeling den rechter-commissaris mocht blijken, dat eene werkelijk bestaande inschrijving ten onrechte op bedoeld uittreksel niet voorkomt, is hij verplicht daarmede rekening te houden.
's-Gravenhage Hof 12 Maart 1906, bev. *b* 's-Gravenhage 29 November 1904.

Hypotheek.

REBELLIE.

254. Bij aanhouding wegens een op heeterdaad ontdekt strafbaar feit, is de dienaar der openbare macht in de rechtmatige uitoefening zijner bediening, onverschillig door welke bedoeling hij zich bij het doen der aanhouding heeft laten leiden.
f H. R. 28 December 1903, Concl. conf.

255. Verzet tegen een ambtenaar gepleegd, die iemand aanhoudt op vermoeden van heeterdaad, is strafbaar, ook al blijkt later, dat het misdrijf (diefstal) niet kan bewezen worden, mits dat vermoeden door de omstandigheden allezins is gerechtvaardigd. De ambtenaar tegen wien „verzet", is dan toch in de rechtmatige uitoefening zijner bediening.
Arnhem Hof 17 November 1904.

256. In de bevoegdheid, door art. 41 Sv. gegeven om in het dáár omschreven geval den verdachte aan te houden en voor den officier van justitie of een der hulpofficieren te brengen, ligt noodwendig opgesloten de bevoegdheid om, indien de verdachte niet vrijwillig medegaat, hem aan te grijpen en feitelijk tot medegaan te dwingen.
f H. R. 28 December 1903, Concl. conf.

257. Voor de beoordeeling van het delict, waarvoor de beklaagden terecht staan, doet niets ter zake of de arrestant na de volkomen wettige aanhouding ter voorloopige bewaring in het arrestantenlokaal, ten slotte al dan niet is gebracht voor den in art. 41 Sv. genoemden ambtenaar, daar het verzet bij de aanhouding plaats vond.
Amsterdam 7 Januari 1902.

258. Art. 23 j°. 180 Sr. Een veldwachter op last van den officier van justitie den tot vervangende hechtenis veroordeelde na den termijn, waarin deze opgeroepen is, om de hechtenis te ondergaan, aanhoudende, is in de rechtmatige uitoefening van zijn beroep, zoolang de veroordeelde niet aangetoond heeft, dat hij de geldboete aan den ontvanger van de Registratie heeft betaald. Verzet tegen deze aanhouding is onder bovengenoemde omstandigheden onrechtmatig.
Arnhem Hof 22 October 1903.

259. Een rijksveldwachter verkeert bij het volbrengen van een last des Burgemeesters (die dat in 't belang der openbare orde en rust noodig oordeelde) om iemand te bevelen terug te keeren en niet naar een bepaalde plaats te gaan, in de rechtmatige uitoefening zijner bediening.
b Heerenveen 18 September 1902.

260. De handeling, zooals zij den requirant was ten laste gelegd, was gericht tegen de daad van het aanhouden en vastgrijpen door de in de dagvaarding genoemde agenten, terwijl deze tot die daad bevoegd waren, waar zij den requirant aantroffen, bezig zijnde met het plegen van een strafbaar feit.
b H. R. 29 Juni 1903, Concl. conf.

261. Handelingen van een gemeente-veld-

wachter, op een door den Burgemeester binnen diens wettelijke bevoegdheid gegeven last verricht, moeten worden geacht te behooren tot de uitoefening van de bediening van dien veldwachter. Verbranden van wegens besmetting onteigende kleeren ingevolge de wet van 4 December 1872 (Sb. 134).

's Hertogenbosch 24 April 1902, bekrachtigd bij 's Hertogenbosch 23 October 1902.

262. Waar de vordering, door een spoorwegbeambte gedaan, een deel uitmaakt zijner dienstverrichting, bevindt hij zich daarbij in de rechtmatige uitoefening zijner bediening, en is tegenweer daartegen terecht aangemerkt als „wederspannigheid".

a H. R. 12 Maart 1906, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's Gravenhage Hof 9 November 1905.

263. Nu bij de dagvaarding noch is ten laste gelegd, dat het geweer was geladen, noch dat het voor geladen moet worden gehouden, omdat de overgave daarvan ook ter onderzoeking alleen zou zijn geweigerd, was de Rijksveldwachter tot de voorgenomen inbeslagneming (niet alleen visitatie) van het geweer niet bevoegd, en het verzet dus niet strafbaar.

's Gravenhage Hof 21 Januari 1904.

264. Uit de ter dagvaarding gestelde feiten volgt niet noodzakelijk, dat de jachtovertreding was een zoodanige als volgens art. 45 j°. art. 36 der wet van 1857 aan de rijksveldwachters het recht gaf het geweer in beslag te nemen, zoodat daaruit niet volgt, dat de rijksveldwachters waren in de rechtmatige uitoefening hunner bediening.

's Gravenhage Hof 5 April 1906, vern. Dordrecht 2 Februari 1906.

265. Waar is ten laste gelegd gewelddadig verzet tegen de inbeslagneming van het geweer, zooals nader in de dagvaarding is omschreven, houdt deze aanklacht niets anders in dan gewelddadig verzet tegen den ambtenaar zelf die de inbeslagneming verrichtte, zoodat het feit valt onder het bereik van art. 180 Sr. Dat artikel en art. 184 van hetzelfde wetboek staan niet tot elkander als eene algemeene tot eene bijzondere strafbepaling. Art. 55 al. 2 Sr. kan alzoo ten deze niet van toepassing zijn.

H. R. 14 April 1903, Concl. conf.

266. In de tenlastelegging dat zekere handelingen tegen een ambtenaar zijn gegleegd ten einde hem te dwingen rechtmatige ambtsverrichtingen na te laten, ligt opgesloten, dat de ambtenaar ook ter plaatse, in de dagvaarding bedoeld, bevoegd was tot die verrichtingen. Tusschen de twee ten laste gelegde feiten bestaat met het oog op wat feitelijk vaststaat niet zoodanig verband als vereischt wordt voor de toepassing van art. 56 Sr., terwijl de gelijksoortigheid dier feiten hier niet afdoet. De ten laste gelegde en bewezen verklaarde feiten dragen het karakter van wederspannigheid, niet van het misdrijf, voorzien bij art. 179 Sr.: immers de agent was reeds met zijn ambtsverrichtingen begonnen.

f H. R. 26 Juni 1905, Concl. conf., in zooverre de punten behandeld werden.

267. Het is voor de toepasselijkheid van art. 182 Sr. onverschillig of, met het doel van bevrijding van den arrestant, de ambtenaar van den arrestant, dan wel de arrestant van den ambtenaar wordt afgerukt, daar in beide gevallen geweld wordt gepleegd rechtstreeks tegen den persoon des ambtenaars. Waar is ten laste gelegd en bewezen verklaard, dat het verzet door rukken en trekken heeft plaats gehad met geweld, is hieronder noodzakelijk begrepen, dat het verzet opzettelijk geschied is. De vrijheidsbeneming, gelijk die hier heeft plaats gehad, is geschied overeenkomstig de voorschriften van de artt. 1 en 3 der wet van 21 Juli 1890 (Sb. n°. 127).

c H. R. 27 Juni 1904, Concl. conf.

268. Telastelegging van poging tot doodslag of zwaar lichamelijk letsel althans van gewelddadig verzet (wederspannigheid) tegen ambtenaren in de rechtmatige uitoefening hunner bediening. Veroordeeling wegens het laatste.

b Arnhem Hof 19 Juli 1905.

269. Veroordeeling wegens wederspannigheid met vernietiging van het vrijsprekend vonnis.

b Arnhem Hof 19 Juli 1905.

RECHTEN EN ACCIJNZEN.

445. Een „nieuw rijwiel" kan niet gezegd worden te behooren tot de goederen, bestemd voor de dagelijksche behoeften der grensbewoners, die mogen worden ingevoerd naar een der kantoren tot de ontvangst der rechten voor zulke goederen expresselijk daargesteld, zulks langs andere (aangewezen) wegen dan de zoogenaamde routes of heerbanen bij art. 38 A. W. bedoeld.

Arnhem Hof 3 Januari 1905.

446. Het ongedekt voorhanden hebben van suiker en zout is ook in de gemeente Baarle-Nassau strafbaar.

Breda 24 November 1904.

447. Uit de bewoordingen van het tweede lid van art. 178 der A. W. van 26 Augustus 1822, (Sb. 38), blijkt duidelijk dat de wetgever heeft bedoeld, dat om in de uitzonderingsbepaling van het 1e lid van dat artikel te vallen, de kom van de plaats waar eene bevolking van 2000 zielen woont, op het terrein van toezicht bedoeld bij art. 177 dier wet moet gelegen zijn.

b Roermond 3 Februari 1904.

448. Art. 205 der wet van 26 Aug. 1822 (Sb. 38). Invoer (frauduleus) van gedistilleerd en van een rijwiel, althans frauduleuze invoer van gedistilleerd door middel van een rijwiel. Beteekenis der woorden in evengenoemd artikel voorkomende: „En zullen bovendien zoodanige ladingen of vrachten worden aangehaald en verbeurd verklaard, met en benevens de vaarof voertuigen en gewone gespannen tot de fraude gebezigd of daartoe dienstbaar gemaakt." Bij gebruik van een rijwiel door iemand, die in Duitschland werkzaam is, om heen en weer de grens te passeeren, kan er bezwaarlijk gedacht worden aan frauduleuzen invoer van dat wiel. Evenmin kan er sprake zijn van frauduleuzen invoer van gedistilleerd door middel van een rijwiel, waar er niet gebleken is van een ver-

band tusschen de fraude van het gedistilleerd en het vervoermiddel. Ten einde het rijwiel te kunnen verbeurd verklaren had moeten blijken, dat dit gediend had of bestemd was geweest om het gedistilleerd over de grens te vervoeren.

Arnhem Hof 16 November 1905, vern. bij *b* H. R. 2 April 1906, Concl. conf., op grond, dat geen beslissing was gegeven omtrent het bewezene van het ten laste gestelde feit en de schuld daarvan.

449. De in art. 208 A. W. voorkomende woorden: „ter plaatse alwaar het eerste kantoor is gevestigd," beteekenen niet: de gemeente, waarin dat kantoor gelegen is, maar slechts in of aan dat kantoor en dus evenmin de plaats der bekeuring, welke in casu ruim een uur gaans van dat kantoor verwijderd is.

Arnhem Hof 3 Januari 1905.

450. In art. 208 A. W. beteekent ter plaatse, alwaar het eerste kantoor is gevestigd, uitsluitend aan het kantoor of ten kantore en niet in de nabijheid van het kantoor.

d H. R. 19 November 1906, Concl. conf.

451. Het Hof heeft niet toegepast art. 231 der A. W. van 26 Augustus 1822 (Sb. 38), maar den requirant terecht aansprakelijk gesteld voor eigen verzuim, omdat hij niet had zorg gedragen, dat door den persoon, die in zijn winkel bij het onafgehakte vleesch achter bleef, aan de ambtenaren bij de visitatie vertoond werd het daarvoor vereischte dekkingsdocument.

j H. R. 9 April 1906, Concl. conf.

452. Onder de administratie in art. 247, 4e lid der A. W. van 26 Augustus 1822 (Sb. 38) is ingevolge art. 311 dezer wet te verstaan de algemeene administratie der in- en uitgaande rechten en accijnzen of het ministerie, door hetwelk dat vak wordt beheerd, zijnde in deze het ministerie van financiën. Uit kracht der bevoegdheid, den Minister van Financiën bij de voormelde bepalingen gegeven, zijn volgens de bestaande administratieve voorschriften de directeuren gemachtigd namens den Minister zonder voorafgaande autorisatie te doen vervolgen eene bekeuring, waarbij het gezamenlijk bedrag van boete en verbeurdverklaring de som van f 500.— niet te boven gaat.

j H. R. 9 April 1906, Concl. conf.

453. Bij gebreke van voldoening aan art. 251, 3e Sv. moet het hooger beroep in fiscale zaken voor zooveel betreft den officier van justitie, die vervangende hechtenis had gevorderd, vervallen worden verklaard.

a H. R. 24 Mei 1904, Concl. conf., vern. 's Gravenhage Hof 28 Januari 1904.

454. Art. 251 Sv. bepaalt de afwijkingen van de gewone strafprocedure ten aanzien van administratiezaken; het onderwerpelijk geval valt daar niet onder, zoodat tegen den niet verschenen beklaagde moet worden verleend verstek met bevel tot behandeling der zaak.

's Hertogenbosch Hof 27 April 1904.

455. Al is in prima aan de Administratie hare vordering in haar geheel toegewezen, de wet verbiedt haar niet om toch in hooger beroep te komen ten einde voor zooveel noodig de sustenuen van het Openbaar Ministerie toe te lichten.

's Hertogenbosch Hof 13 April 1904, bev. *a* Roermond 3 Februari 1904.

456. Nu het beroepen vonnis is gewezen niet alleen op de vordering namens den Minister van Financiën gedaan, doch ook op de vordering van den Officier van Justitie, moet de veroordeelde, in hooger beroep komende, ook den Officier dagvaarden, bij gebreke waarvan het appel vervalt, voor zoover gericht tegen het gedeelte van het vonnis, gewezen op vordering van het O. M.

's Gravenhage Hof 15 December 1904.

457. Wanneer een der rijksambtenaren van de belastingen het bij visitatie eener slachtplaats noodig oordeelt den staart van aldaar aanwezig onafgehakt rundvleesch in de hand te nemen, verricht hij daarbij werkzaamheden krachtens de wet en is verhindering daarin strafbaar ingevolge art. 324 A. W. van 26 Augustus 1822 (Sb. 38).

a H. R. 24 Mei 1904, Concl. conf., verw. de cass. tegen 's Gravenhage Hof 28 Januari 1904, beslissende dat de ambtenaren alleen maar vertooning van het waardeermerk mochten vorderen.

RECHTER-COMMISSARIS, z. FAILLISSEMENT, INSTRUCTIE SZ.

RECHTERLIJKE MACHTIGING, z. FAILLISSEMENT, MARITALE MACHT, SCHEIDING VAN GOEDEREN, VOOGDIJ.

RECHTERS EN RECHTERLIJKE AMBTENAREN, z OPENBAAR MINISTERIE.

RECHTSGRONDEN EN RECHTSMIDDELEN.

89. De rechter heeft te letten op redenen voor de niet-ontvankelijkheid der vordering aangevoerd, al zijn die ook niet uitdrukkelijk als zoodanig voorgesteld.

Rotterdam 17 April 1905.

90. Voor den aard eener vordering is het onverschillig welke qualificatie een eischer gelieft te geven aan de feiten, waarop hij de vordering doet steunen.

Winschoten 25 November 1903.

91. Een onjuiste qualificatie van het handelspapier, waarvan de eischer betaling vordert, maakt de vordering niet niet-ontvankelijk.

a Breda 10 Mei 1904.

92. De ontvankelijkheid eener vordering moet beoordeeld worden naar den datum, waarop zij werd ingesteld.

Rotterdam 17 April 1905.

93. De al of niet rechtmatigheid behoort niet tot de feiten, over wier bestaan rechtens wordt beslist door erkenning of ontkenning, maar maakt uit eene rechtskundige waardeering van feiten, toekomende aan den rechter, die het geding heeft te beslissen buiten allen invloed van de meening der partijen daaromtrent.

a H. R. 6 Januari 1905, Concl. conf.

94. De bewering, dat na de erkenning van

des eischers schuldvordering door den curator in het faillissement des verweerders betwisting dezer vordering door den rechter ambtshalve niet ontvankelijk had moeten zijn verklaard, is onjuist, omdat het hier geldt niet een rechtsgrond, maar een rechtsmiddel.
H. R. 9 Februari 1906, Concl. conf., verw. de cass. tegen 's Hertogenbosch 16 Mei 1905. Zie a quo Maastricht 13 Mei 1904.

95. Verzoening in den zin van artt. 271 en 303 B. W. levert op eene exceptieve verdediging, dus een rechtsmiddel tot afwering eener overigens op goede gronden ingestelde vordering tot echtscheiding of scheiding van tafel en bed, maar is niet een rechtsgrond, van ambtswege door den rechter aan te vullen, indien de verweerder zich daarop niet heeft beroepen.
a Amsterdam Hof 18 Maart 1904.

96. De rechter is niet gehouden ambtshalve acht te slaan op het ontbreken eener machtiging van eene gedingvoerende gemeente om te procedeeren. Indien de wederpartij het middel, ontleend aan het ontbreken der machtiging, niet bij hare eerste conclusie voordraagt, is hetzelve gedekt; het middel mist zijn feitelijken grondslag.
Roermond 10 December 1903. — Zie in appel 's Hertogenbosch Hof 25 April 1905.

97. De kantonrechter is niet bevoegd een middel van niet-ontvankelijkheid, dat niet van openbare orde is, ambtshalve aan te vullen als zijnde geen rechtsgrond. Dat middel van niet-ontvankelijkheid bestond hierin, dat de eischer niet had gesteld, dat tusschen partijen zou zijn overeengekomen, dat per wissel zou worden gedisponeerd, noch dat die wissel door den gedaagde was geaccepteerd.
Roermond 2 Januari 1903.

98. Waar de rechtbank het verzoekschrift tot verkoop van effecten aldus heeft uitgelegd, dat het alleen gedaan werd voor het geval zekere dading tot stand kwam, zonder dat gesteld werd, dat aan die voorwaarde was voldaan, daar zou de rechtbank verder zijn gegaan dan art. 48 Rv. toelaat, indien zij had onderzocht of niet onafhankelijk van de dading het erfrecht van des verzoekers curanda vaststond en die vraag bevestigend had beantwoord.
a H. R. 18 Mei 1906, Concl. conf.

99. Een beroep in den loop van het geding, bij pleidooi in eersten aanleg, op art. 57 van het Reglement voor den effectenhandel te Amsterdam, volgens hetwelk eerst daags na de sommatie het onderpand mag verkocht worden — terwijl re vera op den dag der sommatie werd verkocht — betreft een nieuw rechtsmiddel, dat de rechter niet mag aanvullen. Er heeft dus geen „onrechtmatige" daad plaats gehad.
Arnhem Hof 8 Februari 1905.

Aanvaring.
Actie 90 v.
Appel Bs.
Cassatie Bs.
Conserv. beslag.
Echtscheiding 95.
Faillissement 94.
Gemeente 96.
Onr. daad 93.
Optreden in rechten 96.
Overeenkomst 93.
Proceskosten Bs.
Reconventie.
Rek. en verantw.
Scheiding v. t. en b. 95.
Verand. v. eisch 99.
Voorwaarde 98.
Wisselbrief 97.

RECHTSPERSOONLIJKHEID.

15. De vraag of, door de erkenning der hoofdvereeniging, de afdeelingen tevens als rechtspersoon erkend zijn, wordt door de wet niet uitdrukkelijk beantwoord. Aangenomen moet worden, dat ook de afdeelingen eener Koninklijk goedgekeurde vereeniging, om rechtspersoonlijkheid te bezitten, de Koninklijke goedkeuring noodig hebben. Hiertegen doet niet af dat, bij de wettig goedgekeurde statuten der hoofdvereeniging, het bestaan harer verdeeling in afdeelingen wordt erkend, wanneer, als in deze, vaststaat, dat die afdeelingen eigen reglementen of statuten kunnen bezitten; evenmin dat de reglementen of statuten der afdeeling door de provinciale afdeeling en deze wederom door het Centraal Bestuur worden goedgekeurd, daar delegatie van publiekrechtelijke bevoegdheden en verplichtingen nimmer kan worden verondersteld.
Amsterdam 18 December 1903.

16. Eene vordering als bedoeld bij art. 10 der wet van 22 April 1855 (Sb. 32) behoort bij dagvaarding ter openbare terechtzitting van den burgerlijken rechter aanhangig te worden gemaakt en te worden behandeld op de wijze als voor burgerlijke zaken is voorgeschreven.
Amsterdam Hof 27 Mei 1903.

17. Het Wilhelmina-Gasthuis behoort tot de stichting „de Gasthuizen" te Amsterdam, die eene eigene rechtspersoonlijkheid bezit, zoodat eischer de vordering ter zake van het niet-terugontvangen van het kind door hem naar de vrouwenkliniek van het Wilhelmina-Gashuis te Amsterdam gebracht, had behooren in te stellen tegen het bestuur dier stichting en niet tegen de gemeente Amsterdam.
Amsterdam 15 April 1903.

Eed.
Stichting.
Vennootschap.
Vereeniging en vergadering.

RECIDIVE.

38. Vrijspraak van de verzwarende omstandigheid, dat tijdens het plegen van de overtreding nog geen 6 maanden verloopen zijn, sedert de veroordeelde de boete vrijwillig heeft betaald, op grond, dat niet bewezen is, dat de betaling „vrijwillig" is geschied.
b Amsterdam 9 Juni 1903.

39. Al wordt art. 304, 1° Sr. in art. 422 Sr. niet genoemd, zoo kan toch een vroegere veroordeeling wegens mishandeling, gepleegd tegen beklaagde's echtgenoote, grond opleveren tot verzwaring van straf bij een veroordeeling ter zake van een later gepleegde mishandeling.
Amsterdam Hof 21 November 1900.

40. Met het oog op art. 11 der oorspronkelijke drankwet vloeit uit eene vroegere veroordeeling van den beklaagde wegens het in een voor het publiek toegankelijk lokaal zonder vergunning „van B. en W." toedienen van sterken drank in het klein niet voort, dat hij eene vroegere veroordeeling had ondergaan voor dusdanig toedienen, waarvoor „geen" vergunning was verleend.
c H. R. 13 Maart 1905, Concl. contr.

Appel Sr.
Mishandeling.
Motieven v. vonnissen.

RECONVENTIE.

135. Een reconventioneele vordering kan, indien de andere partij zich daartegen verzet, niet subsidiair, d. i. voor het geval het verweer in conventie niet zou opgaan, worden ingesteld.
's-Hertogenbosch 1 Juli 1903.

136. Een reconventioneele vordering, alleen ingesteld voor het geval in conventie het verweer ongegrond wordt geacht, is in strijd met het stelsel der wet, dat gebiedt een reconventioneelen eisch reeds bij antwoord voor te dragen. Ambtshalve niet-ontvankelijkverklaring van den reconventioneelen eischer.

Amsterdam 25 Januari 1905.

137. Waar een reconventioneele vordering kenlijk alleen wordt ingesteld voor 't geval de conventie ontvankelijk wordt verklaard, daar vervalt 't geven eener beslissing, als de conventie niet-ontvankelijk wordt geacht.

Arnhem Hof 24 Februari 1904.

138. Waar geen eisch is gedaan, kan van een conclusie van antwoord en van het instellen van een wedereisch, door den gedaagde bij conclusie van antwoord in te stellen, geen sprake zijn.

a Amsterdam 20 October 1905.

139. Een vordering kan niet tegelijk in compensatie gebracht en in reconventie opgeëischt worden. Nu de tegenvordering geheel onafhankelijk is van de vordering in conventie, kan zij alleen bij wijze van reconventie worden geldend gemaakt. Voor het bewijs van den reconventioneelen eisch kan niet gelden hetgeen daaromtrent in de dagvaarding in conventie is medegedeeld.

Zwolle Kgr. 18 Augustus 1903.

140. De verweerder in reconventie, een incidenteele conclusie nemend tot verhoor op vraagpunten, heeft niet geantwoord op den eisch in reconventie op den voor dat antwoord bepaalden dag, en is dus art. 141 Rv. niet nagekomen. Hij mocht door den rechter a quo niet meer in de gelegenheid worden gesteld alsnog te antwoorden. De feiten in prima door den eischer in reconventie gesteld zijn dus niet weersproken; de vordering in reconventie toegewezen.

a 's-Gravenhage Hof 25 April 1904, waartegen de cass. is verw. bij *b* H. R. 3 Februari 1905, Concl. conf.

141. Toewijzing eener schadevergoeding van twee maal f 50.— bij niet teruggave van in bewaring gegeven certificaten van goed gedrag. Vordering tot schadevergoeding in reconventie wegens schade aan een machine ontstaan door plichtverzuim. Aanhouding van de beslissing in conventie tot aan de einduitspraak in reconventie, op grond van onvermogen des eischers in conventie.

's-Gravenhage 15 November 1904.

Actie.
Appel Sz.
Beh. t. rolle 138 v.
Bekentenis Bs.
Comp. Bs.
Conn. en litisp.
Exec. beslag.
Huur en verhuur.
Huur van diensten.
Incid. vordering 140.
Ontb. en nak. v. o.k.
Rechtsgr. en rechtsm. 146.
Rek. courant.
Schuldvergelijking 139.
Vennootschap.
Verborgen gebreken.
Verhoor op feiten en vraagp. 140.
Voorwaarde 139.
Zegel.

REEDERIJ

Z. AANVARING, COGNOSSEMENT, REVINDICATOIR BESLAG.

REFERTE

Z. PROCESKOSTEN BZ.

REGELING VAN RECHTSGEBIED

Z. COMPETENTIE BZ.

REGISTER VAN GEKOCHTE VOORWERPEN.

4. Voor de toepassing van art. 437 Sr. maakt het geen verschil of de goud- of zilversmid heeft gekocht voor zich zelven dan wel op last en voor rekening van anderen.

Middelburg Kgr. 12 Augustus 1903.

REGISTRATIE.

798. De vraag, of de overdracht van onroerende goederen in een bepaald geval is een inbreng in eene naamlooze vennootschap of wel eene overdracht onder bezwarenden titel, kan het onderwerp van getuigenbewijs uitmaken.

c H. R. 16 Maart 1906, Concl. conf.

799. Waar inbreng van onroerend goed, als storting op aandeelen in een naamlooze vennootschap in de akte vermeld staat, doch inderdaad overdracht daarvan onder bezwarenden titel heeft plaats gevonden, moet deze laatste rechtshandeling als maatstaf voor de heffing van het registratierecht worden beschouwd.

a Amsterdam 30 Maart 1904, waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 23 Juni 1905, Concl. conf., op grond dat de beoordeeling der gronden, waarop de eene dan wel de andere rechtshandeling wordt aangenomen aan den rechter in cassatie is onttrokken.

800. Verzet tegen een dwangschrift beteekend ter zake van verzwegen eigendoms overgang van onroerend goed onder bezwarenden titel, welke overgang bij de akte van oprichting der vennootschap werd voorgesteld als inbreng ter voldoening van storting op aandeelen. Verhoor op vraagpunten bevolen.

's-Gravenhage 14 Maart 1905.

801. Waar verkoop van onroerend goed aan een naamlooze vennootschap onder den vorm van gefingeerden inbreng heeft plaats gehad, moet de koopprijs worden bepaald naar de nominale waarde der in schijn uitgegeven aandeelen. Getuigenbewijs bevolen omtrent de vraag of de goederen inderdaad werden verkocht.

Arnhem 28 November 1901.

802. Ofschoon in de akte vermeld stond, dat zekere huizen waren ingebracht in een naamlooze vennootschap, staat het door erkentenis vast, dat inderdaad die goederen aan de vennootschap verkocht zijn, zoodat registratierecht is verschuldigd als voor overgang onder bezwarenden titel.

f H. R. 23 Juni 1905. — Amsterdam 30 Maart 1904.

803. Inbreng van vaste goederen in eene naamlooze vennootschap. Bewijs dat de goederen niet zijn ingebracht, doch verkocht.

Amsterdam 22 Juni 1904. — Amsterdam 21 December 1904 — Utrecht 28 December 1904 — Utrecht 17 Mei 1905 — Utrecht 4 October 1905.

804. Oprichting eener naamlooze vennootschap, waarbij onroerend goed wordt ingebracht, hetwelk in waarde het bedrag der door hen genomen aandeelen verre overtreft. Heffing van het recht van verkoop.

Amsterdam 29 Juni 1904.

805. De korte verjaring, bedoeld bij art. 61 der Wet van 22 Frimaire an VII is op deze zaak niet van toepassing; volgens die wet is

elke overgang van eigendom onder een bezwarenden titel aan evenredig recht onderworpen. In deze heeft geen inbreng in de N. V. maar in werkelijkheid overgang van eigendom plaats gehad onder een bezwarenden titel, en is de prijs: de overneming door de N. V. van de schuld ad. 110.180, waarmede de ingebrachte goederen zijn bezwaard. Het beweerde equivalent voor de overneming dier schuld: de deelneming door den debiteur van 60 aandeelen, elk van f 1000 in die N. V. is, zooals het bestuur der registratie heeft aangeboden te bewijzen, fictief.

Utrecht 16 November 1904.

806. Zin en strekking van art. 13 der wet van 11 Juli 1882 (Sb. 92). Voor de bijvordering van evenredig registratierecht op de akte van overeenkomst van vennootschap wordt bij dit artikel uitdrukkelijk, maar ook alleen geëischt, dat zaken, krachtens vennootschap gemeen, ingevolge overeenkomst tusschen de gerechtigden, bij overlijden aan de mede-eigenaren verblijven. Voor de toepassing van gemeld artikel is het voorts onverschillig, uit welke kas de fondsen voor de uitkeering aan de rechtverkrijgenden van den overledene verstrekt worden. Reciprociteit tusschen de vennooten onderling door het artikel niet als vereischte gesteld.

H. R. 5 Mei 1905, Concl. conf. verw. de cass. tegen Breda 21 Juni 1904.

807. Ontbinding eener vennootschap. Verkoop door een der vroegere vennooten aan een zijner medevennooten van zijn aandeel in het onroerend goed, dat door hem in de vennootschap was ingebracht. Toepasselijkheid van art. 8 der wet van 11 Juli 1882 (Stbl. 92).

's-Gravenhage 23 September 1904.

808. Waar een verkoop van onroerend goed heeft plaats gehad, waarvan de koopprijs volgens de akte is voldaan, kan, indien later bewezen kan worden, dat de goederen in werkelijkheid niet zijn verkocht, doch geschonken, het recht van schenking worden gevorderd. De verjaring van art. 61 n°. 1 der wet van 22 Frimaire an VII is hier niet van toepassing.

Breda 10 Februari 1993.

809. Waar de fiscale wet zekere handelingen van burgerlijk recht zonder nadere omschrijving aan belasting onderwerpt, moeten die handelingen met de burgerlijke wet overeenstemmen. Hieruit volgt dat, vermits de registratiewetten geen eigen omschrijving van de schenking bevatten, om eene overeenkomst als schenking van onroerend goed aan het evenredig schenkingsrecht te onderwerpen, zij moet overeenstemmen met de bepalingen van burgerlijk recht, welke de schenking beschouwen als van rechtsbestaan ontbloot, zoolang niet tusschen den beweerden schenker en begiftigde tot stand gekomen zijn wilsverklaringen ten overstaan van een notaris, door dezen beschreven in in minuut onder hem verblijvende akten. Deze wetsbepalingen stellen dus geenszins vast vormen voor het uitdrukken der bedoeling van schenker en begiftigde om een eigendomsovergang om niet te doen plaats hebben, maar daarentegen hetgeen tot het wezen zelf eener schenking behoort. Voor de heffing van het registratierecht wordt hierin geen verandering gebracht door art 12 der wet van 22 Frimaire an VII en art. 4 der wet van 27 Ventôse an IX.

c H. R. 8 Januari 1904, Concl. conf.

810. Eene notarieele verklaring van een gefailleerde op verzoek van den curator afgelegd, waarbij hij inlichtingen geeft omtrent een kort vóór het faillissement gesloten hypotheek is niet krachtens art. 17 F. vrij van registratie. Al komt in die akte de mededeeling voor dat de gefailleerde zekere sommen ter zake van geleverde goederen aan twee crediteuren schuldig is, dan kan daarvan toch niet evenredig recht worden geheven.

a Amsterdam 11 April 1906.

811. Het dwangbevel ter invordering van verschuldigde registratierechten houdt op te zijn een bloot executoire titel zoodra daartegen verzet is gedaan, en wordt dan eene eerste daad van vervolging, waarmede het Bestuur zijne vordering doet gelden en de schuldplichtigheid zijner wederpartij beweert. Het door het verzet aanhangig gemaakt onderzoek loopt inderdaad over deze vordering, en daarbij is het Bestuur bevoegd overeenkomstig den ook hier toepasselijken regel van art. 164 Rv. zijn bij dwangbevel gedanen eisch te verminderen. Dit geldt te eer, waar die eisch ook strekt ter voldoening van eene boete, welker bedrag binnen den bij de wet gestelde grenzen door den rechter wordt bepaald.

H. R. 11 Mei 1906, Concl. conf.

812. De wet schrijft geen vorm voor, waaronder de benoeming van een deskundige door partij ter kennis van het Bestuur der registratie moet worden gebracht.

Zutphen 29 Juni 1905.

813. Bij schatting van een onroerend goed door drie deskundigen die alle drie van gevoelen verschillen, dient men de schatting te nemen van den deskundige, die het naast bij den minste komt. Het 1/8 verschil mag niet berekend worden over den geschatten prijs, doch over den aangegeven prijs.

b 's Gravenhage 1 Maart 1903.

REKENING-COURANT.

Bij n°. 104. Amsterdam 25 October 1901 is vern. bij *a* Amsterdam Hof 15 Juni 1903.

105. Rekening-courant is eene overeenkomst tot wederkeerige credietverleening — waarbij de vergoeding voor dat wederkeerig verleende crediet bestaat in de wederkeerige berekening van rente.

Suriname H. v. J. 30 Augustus 1901, bev. bij *f* H. R. 23 Januari 1903, Concl. conf.

106. Voor de rechtsbetrekking van rekening-courant wordt gevorderd een overeenkomst tot wederkeerige credietverleening, met dien verstande dat eerst het door periodieke afsluiting van de rekening aan te wijzen verschil tusschen de geheele debet- en creditzijde bepalen zal, wie schuldeischer, wie schuldenaar is.

Roermond Kgr. 17 Mei 1903.

107. Nu tusschen partijen is overeengekomen, dat hare wederkeerige rekeningen slechts op vaste door haar te bepalen tijdstippen zouden

worden afgesloten en dat van die rekeningen alleen het saldo ontstaan uit compensatie der debet- en creditposten, waarin zij hare respectieve vorderingen zouden omzetten, zou kunnen worden opgevorderd, bestaat tusschen haar eene rekening-courant-verhouding.

a Amsterdam Hof 15 Juni 1903, vern. Amsterdam 25 October 1901.

108. Door de overeenkomst van partijen is in casu ontstaan een toestand van rekening-courant die alleen door opzegging kan eindigen. Met het oog op art. 1383 B. W. mogen daarop voorkomen renten en provisiën, zonder uitdrukkelijk beding.

's Hertogenbosch Hof 26 Januari 1904.

109. De aard of het wezen der tusschen partijen bestaande verhouding (rekening-courant of in rekening) verbiedt niet dat een der partijen het door haar verschuldigde betaalt, bij gebreke van aanneming daarvan consigneert, en daarna het aan haar verschuldigde (een geringer bedrag) vordert. Die vordering kan ook na de dagvaarding niet meer bestreden worden met een beroep op compensatie, omdat toen de tegen vordering door aanbod en consignatie was gedelgd. In casu was overigens niet alleen niet bedongen dat de eischer niet zijn verschuldigde mocht betalen, doch veeleer het tegendeel.

a 's Gravenhage Hof 11 April 1904, bev. in substantie Rotterdam 9 Maart 1903, waarbij rekening-courant werd aangenomen en beroep op compensatie verworpen bij gemis van liquiditeit der ingestelde vordering.

110. Verwerping van den eenigen grond der betwisting van een eisch tot betaling van posten eener rekening-courant op grond, dat die betwisting alleen kon gevoerd worden tegen in casu niet gevorderde posten op de kapitaal- of depositorekening behoorende. Van een schuldenaar, die erkent met iemand in rekening-courant te staan, mag immers verlangd worden dat hij, de verschuldigdheid van een van hem gevorderden post ontkennende, dien post nader aanwijst en zijn ontkenning motiveert, bij gebreke waarvan de verschuldigdheid moet worden aangenomen.

Rotterdam 9 Maart 1903, bev. bij *a* 's Gravenhage Hof 11 April 1904.

111. Eene eenzijdig opgemaakte rekening-courant is, zoolang zij niet is goedgekeurd, te beschouwen als een nog niet aangenomen aanbod en kan dus worden herroepen.

Amsterdam 17 Januari 1906.

112. Tegen een vastgesteld saldo van rekening-courant kan niet worden opgekomen, indien niet gesteld is, dat een gepretenteerd abuis bij de vaststelling van dat saldo, niet te wijten is aan gebrekkig onderzoek of aan andere nalatigheid, m. a. w. dat dit abuis verschoonbaar was.

Groningen 23 September 1904.

113. Het salaris den gedaagde als lasthebber toekomende kan niet als post der rekening-courant worden gedebatteerd, maar moet bij reconventioneele vordering worden geeischt.

Suriname H. v. J. 30 Augustus 1901, bev. bij *f* H. R. 23 Januari 1903, Concl. conf.

Aanbod 109.
Actie.
Beh. t. rolle 110.
Bekentenis Bz.
Bewijs Bz. 110.
Gebruiken en gew. 108.
Huur en verhuur,
Lastgeving 113.
Nietigh. en nietigverkl. 112.
Reconventie 113.
Schrift. bewijs Bz.
Schuldvergelijking 109.
Spel en weddingschap.
Vennootschap.

REKENING EN VERANTWOORDING.

321. Rekenplichtigen zijn zij die voor en ten behoeve van anderen, zij het dan ook tevens voor zich zelven, ontvangsten en uitgaven hebben gedaan en daaromtrent rekenschap moeten doen.

b Rotterdam 28 November 1904.

322. Het voeren of doen voeren eener boekhouding, zonder het doen van ontvangsten en uitgaven, brengt geen rekenplicht mede.

b Amsterdam 26 Mei 1905.

323. Ontvankelijkheid der vordering waar rauwelijks wordt gevorderd een saldo van rekening door eene Levensverzekering-Maatschappij van haren agent. Zoo de gerendeerde eenzijdig de rekening kan opmaken en daartoe alle gegevens bezit, is de vordering tot rekening en verantwoording niet noodzakelijk. Eene verplichting in het algemeen om de omslachtige rekenings-procedure te volgen bestaat voor den gerendeerde niet. In casu geldt het niet eene ingewikkelde rekeningsverhouding. Bevel tot openlegging harer boeken aan de maatschappij.

's Hertogenbosch Hof 26 April 1904, vern. *a* = *b* Breda 2 Juni 1903.

324. De lasthebber behoeft tegen zijn lastgever niet steeds ingevolge art. 771 Rv. te ageeren en kan onder de hier aanwezige omstandigheden rauwelijks tot betaling dagvaarding.

a Breda 17 Januari 1905.

325. De verkooper krachtens onherroepelijke volmacht is aan den debiteur verantwoording verschuldigd ten aanzien van de veilingskosten, maar de debiteur, die, in plaats van rekening en verantwoording te vragen, rauwelijks een willekeurig bedrag terugvordert, is niet-ontvankelijk.

b Amsterdam 20 Maart 1901. — Zie in appel Amsterdam Hof 20 Maart 1901.

326. Wie het te verwachten saldo der koopsom van vastgoed, verkocht krachtens onherroepelijke volmacht, bij akte van cessie heeft gecedeerd aan derden en die akte van cessie aan den kooper heeft doen beteekenen, kan niet meer de vordering tot rekening en verantwoording instellen tegen den hypotheekhouder, die verkocht heeft.

Alkmaar 7 Mei 1903.

327. De actie tot rekening en verantwoording kan niet worden ingesteld door een deelgerechtigde in een gemeenschap tegen den mede-gerechtigde in die gemeenschap, die het beheer heeft gevoerd, omdat immers daarbij nimmer uitkeering van een saldo aan den deelgerechtigde kan geschieden, zooals de wet als einduitslag van de rekeningsprocedure beoogt.

's Gravenhage 6 Mei 1903.

328. Gedaagde, aan wien alle baten en rechten, tot de boedels van twee vennooten eener commanditaire vennootschap behoorende, zijn afgestaan ter vereffening en verdeeling tusschen de crediteuren dier vennooten en hunner vennootschap, heeft ook voor eischeres, als creditrice dier vennootschap, beheer gevoerd, en is dus ook aan haar rekenplichtig in den zin van artikel 771 Rv. Deze crediteuren zijn onderling door geen rechtsband verbonden; ieder voor zich is alzoo gerechtigd zijn aandeel van den vereffenaar op te vorderen. Art. 772 Rv. wijst hem den

weg om slechts éénmaal rekening en verantwoording te doen. Ook al is zijn beheer nog niet geheel geëindigd, zoo kan toch de vordering tot rekening en verantwoording tegen hem worden ingesteld.

Arnhem 29 Juni 1903.

329. Waar de zaak gedreven is geheel voor rekening en risico van gedaagde en de eischer daarin slechts optrad als gérant, is de gedaagde tegenover den eischer niet rekenplichtig. Daarin wordt geen verandering gebracht door de omstandigheid dat de eischer zich een deel in de netto winst als loon bedongen had en de gedaagde zich dientengevolge verbonden had een behoorlijke winst-en verliesrekening op te maken.

b Rotterdam 28 November 1904.

330. Hij aan wien rekening en verantwoording is gedaan, kan van den rekenplichtige, bij rau-actie, een hem verschuldigd bedrag vorderen, ook al had dat bedrag op de rekening thuis behoord, wanneer hij in staat is dat bedrag duidelijk aan te geven zonder het omslachtige rekeningsproces.

Rotterdam 1 December 1902.

331. Geopposeerde is in zijne rau-actie tot betaling van voor hem geïnde huren niet-ontvankelijk, daar het hier een geval van rekenplichtigheid betreft, en het saldo tusschen partijen niet vaststaat. Mitsdien had geopposeerde tegen den opposant moeten ageeren tot het doen van rekening en verantwoording.

Utrecht 4 Maart 1903.

332. De aan den gedaagde, die als aannemer zekor werk heeft uitgevoerd, opgedragen eed: „dat het niet waar is, dat hij met den eischer en een derde was overeengekomen, indien dat hem, door een polder aanbesteede werk werd gegund, ieder voor een derde te participeeren in het eventueel te lijden verlies of te maken winst in dat alsdan door hem uittevoeren werk," is niet beslissend, omdat, al was het in den eed vervatte feit bewezen, daaruit niet zou volgen dat de gedaagde rekenplichtig was aan den eisher ter zake van dat werk.

Middelburg 20 Mei 1903.

333. Waar de gedaagde herhaaldelijk uitgenoodigd is om des eischers rekening te komen opnemen en zijn eigen rekening in te leveren en te zamen te komen om een en ander te bespreken en daaraan niet voldaan heeft, moet hij beschouwd worden als nalatig rekenplichtige en in de kosten veroordeeld worden.

a Rotterdam 18 Mei 1903.

334. Voor de ontvankelijkheid van een eisch tot het doen van rekening en verantwoording is geen voorafgaande sommatie of ingebrekestelling noodig.

Winschoten 9 November 1904.

335. Art. 778 Rv. geeft den rendant, die verzuimd heeft een memorie van contra-debat te doen beteekenen, geen gelegenheid tot verklaringen en beweringen, die daarin tehuis behooren, voor den rechter-commissaris mondeling te berde te brengen. Afwijking hiervan bij onderling goedvinden is niet toegelaten.

Haarlem 31 Januari 1905.

336. De bij art. 778 Rv. voorgeschreven procedure is van openbare orde, zoodat het met afwijking daarvan gewezen eindvonnis terecht ambtshalve is vernietigd bij het bestreden arrest.

d H. R. 23 Juni 1905, Concl. conf.

337. Ook met onderling goedvinden kunnen partijen van de bepalingen, de procedure in zake rekening en verantwoording betreffende, als van openbare orde, niet afwijken.

Haarlem 31 Januari 1905.

338. Het tot aan het opnemen der rekening aanhouden der vraag wat en krachtens welk recht aan den oorspronkelijken eischer, verweerder in cassatie, door den rendant moet worden betaald, is volkomen juist en niet in strijd met de bij het middel als geschonden aangegeven artikelen van het Wetb. van Burg. Rechtsv.

b H. R. 23 Maart 1906, Concl. conf.

339. Eene rekening en verantwoording moet niet op zichzelve worden beschouwd, maar zij moet worden beschouwd in verband met de overgelegde bescheiden en als daarmede één geheel uitmakende.

Zwolle 16 Mei 1906, Concl. conf.

340. Hij, die aanspraak heeft op rekening en verantwoording, moet daaruit kunnen zien de inkomsten, die het geadministreerde goed had moeten afwerpen.

b H. R. 23 Maart 1906, Concl. conf.

341. Art. 774 Rv. schrijft uitdrukkelijk voor, dat de rekening de werkelijke ontvangsten en uitgaven moet bevatten, zoodat de opbrengst van verkochte effecten daar ook op moet voorkomen, ook al was de rendant tot den verkoop niet gerechtigd. De gerendeerde kan niet eischen dat de koopsommmen van de creditzijde der rekening verdwijnen en rendant tot afgifte van de effecten worde veroordeeld. Daarbij blijft zijn recht onverlet om ter zake van dezen verkoop tegen den rendant zoodanige vordering in te stellen als hem geraden voorkomt, waarvan hier niet blijkt.

Winschoten 6 Januari 1904.

342. De rekening moet niet slechts bevatten de werkelijke ontvangsten en de werkelijke uitgaven, doch daarop kan ook gebracht worden datgene, wat had moeten worden ontvangen en uitgegeven. De rendant kan zich van den plicht van verantwoording niet ontslaan door de bewering, dat hij niets heeft ontvangen noch uitgegeven, doch moet ook verantwoorden, waarom posten, die billijkerwijs op de rekening mochten worden verwacht, daarin niet worden opgenomen. Op de rekening moeten derhalve ook zoodanige posten worden vermeld, welke voortspruiten uit het recht op schadevergoeding ter zake van verzuimen van dengene, die beheer heeft gevoerd.

a Zwolle 24 Juni 1903. — Anders Heerenveen 15 November 1901.

343. Rekening- en verantwoordingsprocedure. — De rendant is als „negotiorum gestor" te beschouwen. — Art. 1392 B. W.

c Zwolle 24 Juni 1903.

Aanb. en aann. 332.
Actie 323 v., 330 v.
Appel Bz.
Arbiters.
Assurantie 323.
Cessie 326.
Gewijsde.
Hand. v. gem. rek.
Handelsagent 323.
Huwelijksvoorw.
Hypotheek 325 v.
Interessen.
Koopmansboeken 323.
Kostel. proc.
Lastgeving 324, 331.
Maatschap 327.
Neg. gestio 342.
Notaris 323.
Openb. verk. 325.
Pand.
Procesk. Bz. 333.
Rechtsgr. en rechtsm. 335 v.
Schadevergoeding.
Scheid. en deeling.
Subrogatie 326.
Valschheid Sz.
Vennootschap 328.
Voogdij.
Zetbaas 329.

REQUEST CIVIEL.

49. Het Hof heeft niet verzuimd uitspraak te doen ten aanzien van een deel der vordering.
Leeuwarden Hof 13 April 1904.

Kostelooze procedure.

RETENTIE Z. EIGENDOM, COMMISSIONNAIR.

REVINDICATIE.

61. Hij die in een vroeger proces beweerd heeft, dat hem pandrecht toekwam op de goederen vermeld in een onder hem berustende ceel, kan, waar niet beweerd wordt dat de eigendom van goederen en ceel gescheiden zijn, tegenover de revindicatie van die ceel, zich niet beroepen op de bepaling van art. 2014 B. W., daar uit zijn vroeger sustenu volgt, dat hij geen bezit als eigenaar heeft.
Rotterdam 15 December 1902.

Actie. | *Faillissement.*
Cassatie Bs. | *Levering.*

REVINDICATOIR BESLAG.

61. De omstandigheid, dat beide partijen, in geval van verzet tegen de revindicatoire inbeslagneming, zich vervoegen tot den President, brengt niet mede, dat deze slechts bevoegd zou zijn om het verleend verlof te handhaven onder toekenning van dwangmiddelen, maar veeleer dat hij, na de bezwaren te hebben gehoord van dengeen, die met het beslag bedreigd wordt, het daarvan laat afhangen of hij de gegeven beschikking kan handhaven, met bevel tot voortzetting der inbeslagneming, dan wel haar buiten werking zal stellen, met last tot staking.
Amsterdam 10 Februari 1904.

62. Uit het leggen van beslag krachtens art. 721 Rv. en het instellen der vordering tot van waardeverklaring daarvan, volgt nog niet dat de eischer de zakelijke vordering tot revindicatie heeft ingesteld, daar het recht om dat beslag te leggen ook toekomt aan hem, die recht heeft tot reclame.
De eischer in casu heeft, al vermeldt hij ook eigenaar te zijn van het in beslag genomen schip, niet ingesteld de zakelijke vordering als eigenaar, maar een persoonlijke vordering, steunende op de verhouding, welke zou hebben bestaan tusschen hem en den gedaagde. Die verhouding, welke zou zijn die van eigenaar-reeder-boekhouder van het schip eener — en van zetschipper anderzijds is door den eischer niet bewezen.
a Rotterdam 17 November 1902.

63. De eischeres, die in de dagvaarding niet stelt, dat het vonnis in de strafzaak, waarin de door haar opgevorderde en als stukken van overtuiging onder den griffier der rechtbank berustende goederen als zoodanig hebben dienst gedaan, gewijsde is geworden, — dat bij dat vonnis de teruggave dier goederen aan den gedaagde is gelast, — noch dat die goederen bij gedaagde zijn in beslag genomen of door hem als stukken van overtuiging tijdelijk zijn afgestaan, is in hare vordering niet-ontvankelijk.
Amsterdam 27 Januari 1903.

64. De dagvaarding tot vanwaardeverklaring van revindicatoir beslag op grond dat de beslaglegger de beslagen goederen in bruikleen heeft gegeven, bevat niet een voldoende aanduiding van het recht krachtens welk dat beslag is gelegd en de vanwaardeverklaring wordt gevraagd, omdat het in bruikleen geven van goederen geschieden kan niet enkel door den eigenaar maar ook door den blooten houder der zaak.
's Gravenhage Hof 30 April 1903.

65. Nu uit de dagvaarding niet is gebleken, dat degeen onder wien beslag is gelegd houder was der gerevindiceerde goederen, is de vordering tot van waardeverklaring van dat beslag nietontvankelijk. Bepaling der schade wegens onrechtmatig beslag op f 75.—.
's Gravenhage Hof 21 December 1905.

66. Onder „den persoon, tegen wien de inbeslagneming gedaan is" moet in het eerste lid van art. 726 Rv. verstaan worden de persoon, ten wiens laste het beslag gelegd is.
e H. R. 22 Januari 1904, Concl. conf.

67. De vordering tot vanwaardeverklaring van art. 726 Rv. wordt terecht ingesteld zoowel tegen den nudus detentor, onder wien het beslag is gelegd, als tegen den possessor civilis van het in beslag genomen goed. Het gewijzigd art. 726 Rv. opent wel de mogelijkheid om de vordering tot vanwaardeverklaring tegen den civielen bezitter in te stellen, maar heft de bevoegdheid niet op, om haar ook tegen den blooten houder te richten.
Amsterdam 26 April 1905.

68. Wanneer overeengekomen is dat de verkooper zal leveren door een volgbriefje op zijn expediteur en de kooper heeft dat volgbriefje ontvangen en zich als houder daarvan bij den expediteur om de goederen aangemeld, zoo heeft de levering plaats gehad en houdt de expediteur de goederen voortaan voor den kooper, ook al was de feitelijke afgifte verhinderd door een door een derde daarop gelegd beslag. Wanneer onder den houder revindicatoir beslag is gelegd, maar tevens derden arrest door een ander, is het niet onrechtmatig, dat de houder de beslissing van den rechter afwacht, alvorens de zaak af te geven aan hem die revindicatoir beslag legde. Invloed op de proceskosten.
Rotterdam 9 Juni 1902.

69. Door vermoedens is het bewijs geleverd, dat de intervenient is eigenaar van de in revindicatoir beslag genomen automobiel.
Rotterdam 20 Februari 1905.

Actie 62. | Koop en verkoop 68.
Bruikleen 64. | Kort geding 61.
Cons. beslag 68. | Overtuigingsstukken 63.
Eigendom 64. | Reederij 62.
Expediteur 68. | Schadeverg. 65.
Faillissement. | Voeging en tusschenk. 69.
Griffier 63. | Volgbriefje 68.

REVISIE Z. OPSCHORTING EN VERNIETIGING VAN VEROORDEELINGEN.

RIJKSVELDWACHTER Z. OPSPOREN VAN MISDRIJVEN, REBELLIE, SCHRIFTELIJK BEWIJS SZ.

RIJNVAART.

22. De gerequireerde, van wien niet blijkt, dat hij persoonlijk iets verricht of nagelaten heeft ten aanzien van het in de dagvaarding bedoelde vervoer, en evenmin, dat hij als schipper daarbij het bestuur over de roeiboot gehad heeft, is bij het bestreden vonnis terecht niet aansprakelijk gesteld voor de overtreding van § 20 no. 4 van het Rijnvaartreglement van 29

Mei 1897, bekrachtigd bij K. B. van 9 October 1897 (Sb. 204), en alzoo terecht ontslagen van alle rechtsvervolging.

b H. R. 22 Mei 1905, Concl. conf.

23. Al moge noch in de oorspronkelijke Rijnvaartakte van 31 Maart 1831, noch in de herziene akte van 17 October 1868 eene bepaalde aanwijzing voorkomen van hetgeen onder de benaming Rijn wordt verstaan, volgt toch uit haren inhoud, dat het water tusschen Wijk-bij-Duurstede en Katwijk daaronder niet is begrepen, zoodat daarop ook niet van toepassing is het bij K. B. van 9 Oct. 1897 (Sb. 204) vastgestelde reglement, dat zijn oorsprong heeft in de herziene Rijnvaartakte van 1868.

a H. R. 25 April 1905, Concl. conf.

24. Al is op de overtredingen van de bepalingen van het Reglement van politie voor de Scheepvaart op den Rijn, bij art. 32 der herziene Rijnvaartakte, de boete bedreigd in francs, zoo moet de Nederlandsche rechter niettemin de op te leggen boete uitdrukken in Nederlandsche munt.

Rotterdam 31 Januari 1905.

Bevr. en vervr.

RIJWIELEN z. MOTIEVEN VAN VONNISSEN, RECHTEN EN ACCIJNZEN, VERDUISTERING, WEGEN.

RISICO z. KOOP EN VERKOOP.

RIVIEREN EN STROOMEN.

56. Liggelden geheven krachtens het Decret Imperial van 1811, gevolgd door de machtiging verleend bij verschillende Koninklijke Besluiten, zijn niet als belastingen aan te merken, en kunnen ook aan particulieren toekomen.

Breda 20 Maart 1906.

Aanvaring. | *Waterl. en beken.*
Eigendom.

ROGATOIRE COMMISSIE z. APPEL BZ., GETUIGENVERHOOR BZ., VERHOOR OP FEITEN EN VRAAGPUNTEN.

SAMENLOOP VAN MISDRIJVEN.

34. Het bewezene stelt daar het misdrijf voorzien en strafbaar bij art. 165 al. 1 en 2 Sr. Wel valt het feit ook onder art. 307, jo. 309 Sr., maar terwijl dit feit daar algemeen omschreven is en art. 165 een bijzondere strafbepaling bevat, komt op grond van art. 55 al. 2 de laatste strafbepaling alleen in aanmerking.

b 's-Hertogenbosch 15 October 1903.

35. Waar, zooals hier als bewezen is aangenomen, het opzet gericht was op het toebrengen van zwaar lichamelijk letsel, kon in verband met art. 55 Sr. alleen straf worden uitgesproken ter zake van poging tot zware mishandeling, onverschillig of die poging tevens opleverde eene voltooide, volgens art. 300 Sr. strafbare, eenvoudige mishandeling.

b H. R. 29 Februari 1904, Concl. conf.

36. Schorsing van de behandeling eener visscherij-overtreding in hooger beroep, totdat bij gewijsde onherroepelijk zal zijn beslist omtrent eene tegen dezelfde beklaagden wegens hetzelfde feit aanhangige strafvervolging wegens diefstal. Nu de beklaagden bij gewijsde onherroepelijk zijn veroordeeld ter zake van diefstal, mag ingevolge art. 55 Sr. wegens hetzelfde feit hun geene straf meer worden opgelegd ter zake van visscherij-overtreding, en moet derhalve het in eersten aanleg gewezen vonnis, waarbij zij te dier zake zijn veroordeeld, worden vernietigd.

Zierikzee 29 November 1904.

37. Bij frauduleuzen invoer buiten route of heerbaan van phosphorlucifers boven de hoeveelheid van 100 gram, waardoor zijn overtreden zoowel de bepalingen der Algemeene wet van 1882 als die der wet van 28 Mei 1901 (Sb. 133) is ingevolge art. 55, 1e lid Sr. de eerstgenoemde wet toepasselijk.

Middelburg 28 Augustus 1906.

38. Waar feitelijk is aangenomen, dat door den beklaagde aan een getuige drie messteken zijn toegebracht, met het oogmerk om hem zwaar lichamelijk letsel toe te brengen, en deze drie feiten zijn aangemerkt als de uiting van één besluit, alzoo als één voortgezet misdrijf, is terecht slechts ééne strafbepaling, en wel de zwaarste toegepast.

b H. R. 2 Januari 1905, Concl. conf.

39. De levensberooving is gevolgd op de poging tot diefstal in de benedenvertrekken en voorafgegaan aan de voortgezette poging tot diefstal in de bovenvertrekken zoodat deze pogingen als eene voortgezette handeling moeten worden beschouwd en de levensberooving is gepleegd, zoowel ter vervolging van het doel, den voorgenomen diefstal van het begeerde, als om zich straffeloosheid te verzekeren.

a Amsterdam 20 Februari 1903.

40. Frauduleuse uitslag en frauduleus vervoer van gedistilleerd zijn twee ongelijksoortige feiten, tusschen welke het verband door art. 56 Sr. voor voortgezet misdrijf vereischt, ontbreekt.

's-Hertogenbosch Hof 1 October 1902.

41. Uit het bestreden arrest blijkt niet, dat de feiten, waarvoor de requirant vroeger veroordeeld is door de arr.-rechtbank te Utrecht, met die, waarvoor hij later terechtstond bij het Gerechtshof te 's Gravenhage, in zoodanig verband stonden, dat zij als ééne voortgezette handeling moeten beschouwd worden, zoodat het tweede middel in zoover feitelijken grondslag mist.

b H. R. 11 December 1905, Concl. conf.

42. Het Hof is bij de bepaling van den duur der straf, ook wanneer rekening gehouden wordt met de den requirant vroeger dooor de arr.-rechtbank te Utrecht opgelegde straf, niet gegaan buiten de in art. 63 in verband met art. 57 Sr. gestelde grens.

b H. R. 11 December 1905, Concl. conf.

Cassatie Sz.
Delictum cont. 41.
Diefstal 36, 39.
Doodslag 39.
Gedistilleerd 40.
Jacht en visscherij 36.
Mishandeling 35, 38.
Mot. v. vonn.
Onderwijs.
Phosphorlucifers 37.
Poging 35, 39.
Rebellie.
Rechten en acc. 37, 40.
Rebellie.
Spoorwegen 34.
Straffen 34 v., 42.
Tekst der wet.
Valschheid Sz.
Veroorzaken v. dood en lich. letsel 34.

SCHADELIJKE WAREN z. GEMEENTEVERORDENING.

SCHADEVERGOEDING.

I. Actie. — Aansprakelijkheid. — Beleediging.
II. Aard en berekening.

I.

635. Eene vordering tot schadevergoeding

is onbestaanbaar zonder het bewijs van geleden schade, ook waar het vaststaat, dat eene overeenkomst niet is nagekomen en uit dien hoofde schadevergoeding wordt gevorderd.

H. R. 9 Februari 1906, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's-Hertogenbosch Hof 16 Mei 1905. — Zie a quo Maastricht 13 Mei 1904.

636. Weigering om al dadelijk een zeker bedrag voor schadevergoeding ter zake van de ontbinding eener overeenkomst toe te wijzen met vereffening bij staat van de rest. Weigering eveneens van vaststelling der schadevergoeding langs den weg eener rekeningsprocedure, wier aanhooren de gedaagde had gevorderd.

a 's-Hertogenbosch Hof 28 November 1905.

637. Art. 1286 B. W. is ook toepasselijk op de verbintenis van hem, die zich verbond eene zekere geldsom aan een ander tegen rente ter leen te verstrekken en in de uitvoering daarvan nalatig bleef.

's-Hertogenbosch 6 October 1905.

638. Eischer moet niet-ontvankelijk worden verklaard in de buiten de ontbinding door hem gevorderde veroordeeling tot vergoeding van kosten, schaden en interessen voorzooveel die de op 1 Dec. 1905 verschenen huurtermijn van f 28 te boven gaan, daar eischer niet heeft gesteld wanneer en voor hoelang gemelde huur is aangegaan en de Rechtbank de juistheid van de gevorderde schadevergoeding voor nog te lijden schade niet kan beoordeelen.

Amsterdam 9 Januari 1906.

639. Wanneer eene moeder hetzelfde bedrag, als zij van haren zoon voor onderhoud ontving, geniet van de Rijksverzekeringsbank ter zake van het dien zoon overkomen ongeval, dan volgt daaruit, dat zij alle vergoeding, die zij te dier zake kan vorderen, reeds ontvangt, zoodat zij ter zake van dat ongeval geen schade meer lijdt.

Rotterdam 10 April 1905.

640. Behalve opruiming van hetgeen inbreuk maakt op de erfdienstbaarheid, kan ook schadevergoeding gevorderd worden, wanneer door die inbreuk vermogensrechtelijke schade is geleden, hetgeen echter in casu niet gebleken is.

Rotterdam 15 Juni 1903.

641. Schade veroorzaakt door handelingen in strijd met een recht van weidegang. De toekomstige schade, als deze wordt veroorzaakt, moet bij een nieuwe vordering geeischt worden.

's-Hertogenbosch Hof 25 April 1905 bev. Roermond 10 December 1903.

642. Een beslag, vrijwillig opgeheven, mits de onrechtmatigheid van het beslag blijkt, belemmert den eigenaar niettemin tijdelijk in de vrije beschikking over zijn goed en berokkent hem schade, die de beslaglegger behoort te vergoeden en de rechter ex aequo et bono mag begrooten.

Arnhem Hof 12 April 1905.

643. Het door den beslagene in zijn crediet en bedrijf benadeeld zijn, doordien de beslaglegger aan het beslag algemeene ruchtbaarheid heeft gegeven, kan, als vallende buiten het beslag zelf, niet als schadeoorzaak in aanmerking komen.

b Amsterdam 18 Januari 1905.

644. Een vordering tot betaling van een bepaald bedrag over elke overtreding van het bij vonnis te geven verbod is niet toewijsbaar.

Amsterdam 23 Februari 1906.

645. De wet kent geen vergoeding van kosten, schade en interessen als dwangmiddel, om daardoor den schuldenaar alsnog tot de uitvoering zijner verbintenis te dwingen.

's-Gravenhage 24 November 1903.

646. Al bleek de gedane mededeeling onwaar, lasterlijk en beleedigend, toch kan daaraan dat karakter niet tegenover de eischeres worden toegekend, waar deze is rechtspersoon. Art. 1408 B. W., waarop hare vordering tot schadevergoeding enz. steunt, heeft, in verband met de artt. 261 vgg. Sr., slechts betrekking op natuurlijke personen en omvat, daargelaten of beleediging van een rechtspersoon mogelijk is, deze niet.

Amsterdam 30 October 1903.

647. Schadevergoeding ter zake van beleediging tegen den eigenaar eener courant wegens het daarin doen opnemen van twee berichten. Niet-ontvankelijk verklaring op grond dat de berichten geen beleediging bevatten.

c Amsterdam 2 Januari 1903.

II.

648. Schadevergoeding wegens eene onrechtmatige daad kan plaats hebben door wegruimen van hetgeen onrechtmatig is aangebracht.

d H. R. 13 Maart 1903, Concl. conf. verw. de cass. tegen *a* 's-Gravenhage Hof 26 Juni 1902.

649. Winstderving behoort niet tot de elementen der schadevergoeding, welke art. 1406 B. W. toekent. Het gemis van de kans, dat de nedergeslagene zoon meer zou gaan verdienen en dat de eischeres (moeder) dan van hem een hoogere uitkeering zou krijgen, vormt mitsdien geen element van schadevergoeding.

Rotterdam 10 April 1905.

650. De bij den eischer waargenomen neurose moet een ongunstigen invloed uitoefenen op zijne geestelijke arbeidswaarde; volkomene genezing is niet waarschijnlijk; de in de boeken der eischers geconstateerde lagere winstcijfers der laatste jaren moeten uitsluitend worden toegeschreven aan het eischer overkomen ongeval. De Rechtbank vereenigt zich met het denkbeeld der partijen, dat een kapitaaluitkeering het best berekend wordt op den voet eener lijfrente, daarvoor is genomen het verschil tusschen de gemiddelde opbrengsten in de jaren 1897—'98 en '99 en van de jaren 1901, '02 en '03. Het jaar 1900, kort na het ongeval, wijst nog een veel geringer winstcijfer aan. Van het uit te keeren bedrag zijn eerst renten verschuldigd van het oogenblik dat de gedaagde nalatig is in het voldoen van hare bij het vonnis opgelegde verplichting tot uitkeering eener schadevergoeding.

Utrecht 10 Januari 1906.

651. Het verlies van de toppen van twee vingers der linkerhand en het stijf gebleven zijn van een derden vinger dier hand, een en ander als gevolg van een door de schuld van eenen werkgever aan een jeugdigen werkman overkomen ongeval, brengt uit den aard der zaak mede mindere vaardigheid voor het verrichten van handenarbeid, ter zake waarvan de door den werkgever verschuldigde schadevergoeding door den rechter ex aequo et bono kan worden bepaald. Toewijzing eener maandelijksche uitkeering levenslang van f 8.75, of wel bij gebreke aan voldoening aan de bepalingen deswege bij de veroordeeling gemaakt, van f 3000.—.

's-Gravenhage Hof 26 Mei 1903, bev. 's-Gravenhage 15 October 1902, behalve in zooverre daarbij zonder meer f 3000.— werd toegewezen.

652. Art. 1407 B. W. noemt onder de elementen voor schadevergoeding niet op, geleden smart en pijn; een lichaamsdeel (linkervoet) is op zichzelf niet een op geld waardeerbaar voorwerp; alleen de gevolgen zoowel van de geleden smart en pijn als van het verlies van dat lichaamsdeel komen voor schadevergoeding in aanmerking. Benoeming van deskundigen voor lichamelijk onderzoek en voor onderzoek der boeken.

a Utrecht 9 December 1903.

653. Berekening der schadevergoeding bij ontbinding van een verkoop van panden. Onderzoek van deskundigen daaromtrent.

a Rotterdam 5 Januari 1903.

654. Een openbare verkoop kort na het ontstaan der schade (wanpraestatie) op een markt, waar die waar gewild is, met inachtneming van alle mogelijke gebruiken en maatregelen, is de beste maatstaf voor de berekening der schade door den verkooper geleden ter zake van de ontbinding van een koopcontract. De wet sluit deze wijze van schadeberekening niet uit.

Arnhem Hof 26 April 1905.

655. Het rapport van de deskundigen, over den marktprijs der boonen, die geleverd hadden moeten zijn, is voldoende gemotiveerd en zijn inhoud niet wederlegd.

's-Gravenhage Hof 28 December 1905.

656. Dat het schip voor den eischer tot kostwinning diende, had voor dezen aanleiding kunnen zijn om voor gemis van verdienste afzonderlijk vergoeding te vorderen, maar brengt geen verandering in den maatstaf van de vergoeding voor het schip.

a Rotterdam 14 December 1904.

657. Op de schadevergoeding ter zake van aanvaring verschuldigd zijn toepasselijk de beginselen van de artt. 1282 en volg. B. W. Wanneer het aangevaren schip terecht niet hersteld, maar in beschadigden toestand verkocht is, omdat de reparatiekosten veel meer zouden hebben bedragen dan het schip vóór de aanvaring waard was, kunnen niet die reparatiekosten, maar alleen de waarde van het schip vóór de aanvaring, na aftrek van het provenu, gevorderd worden van hem, die de door de aanvaring veroorzaakte schade heeft te vergoeden. Bij gebreke van andere daarvoor verstrekte cijfers, moeten die der gedaagden worden aangenomen.

a Rotterdam 14 December 1904.

658. Waar onder de ten processe vaststaande omstandigheden de protestkosten op den schadestaat der eischeresse zijn toegekend, kan daaruit niet volgen, dat bij het bestreden arrest het bestaan eener wisselschuld is aangenomen, maar kan aan die toekenning geen andere beteekenis worden gehecht, dan dat het Hof heeft gewild vergoeding van de kosten, gevallen op de vergeefsche pogingen der eischeres om den koopprijs te innen.

d H. R. 22 Januari 1904, Concl. conf.

659. Van verschuldigdheid van moratoire interessen eener schadevergoeding, vóór dat haar bedrag door den rechter vastgesteld is en er eene verbintenis bestaat betrekkelijk tot de betaling van een zekere geldsom, kan geen sprake zijn.

's-Gravenhage 25 November 1902. — Zie in appel *c* 's-Gravenhage Hof 11 April 1904.

Aanb. en aann.
Aanvaring 656 v.
Actie.
Advokaat.
Appel Bz.
Assurantie 639.
Beleediging 647.
Bevr. en verv.
Bewijs Bz.
Borgtocht.
Cassatie Bz.
Cognossement.
Cons. beslag.
Deskundigen 652 v., 655.
Eigendom.
Erfdienstbaarh. 640.
Exec. beslag.
Fabrieksmerk.
Faillissement.
Geldleening 637.
Gem. verord.
Hand. v. gem. rek.
Huur en verh. 638.
Huur v. diensten.
In beslagneming 642 v.
Interessen 650, 659.
Koop en verk.
Lijfsdwang.
Marit. macht.
Mora.
Ongevallenwet 639.
Onr. daad 639, 642 v.
Ontb. en nak. ok. 635, 638, 653 v.
Pijn 652.
Posterijen.
Procesk. Bz.
Rek. en verantw. 636.
Rev. beslag.
Scheepsvolk.
Vennootschap.
Vereff. v. k. s. en i. 636, 658. 653 v.
Verwonding 639, 651 v.
Vrijwaring.
Weidegang 641.
Winstderving 649.
Wisselbrief 658.
Zekerheid.

SCHAKING Z. WEGVOEREN VAN KIND.

SCHEEPSJOURNAAL Z. AVERIJEN, SCHEEPSVERKLARING.

SCHEEPSVERBAND Z. FAILLISSEMENT.

SCHEEPSVERKLARING.

Bij n° 61. Zie nader Rotterdam 31 December 1902, bevelende een expertise omtrent averij — en appel *b* 's-Gravenhage Hof 2 Mei 1904.

62. De bedoeling van art. 383 Kh. is, dat de scheepsverklaring, om de daaraan toegekende exceptioneele bewijskracht te bezitten, moet zijn opgemaakt in de eerste plaats waar het schip verbinding met den wal heeft. Waar een stoomschip, op reis van Londen naar Keulen, tijdelijk op de Maas voor Rotterdam voor anker liggende, wordt aangevaren en de kapitein, na de reis weder voortgezet te hebben, die binnen die gemeente afbreekt en aan wal gaat om van de aanvaring en de daardoor ondervonden schade kennis te geven aan zijn cargadoors, had de scheepsverklaring ook aldaar en niet te Keulen moeten zijn opgemaakt.

Rotterdam 28 Januari 1903.

63. De volgens art. 383 2° Kh. afgelegde scheepsverklaring heeft bewijskracht, ook al is het journaal niet vertoond binnen den daarvoor bij hetzelfde artikel, sub 1o bepaalden termijn.

Rotterdam 14 October 1903.

64. De mededeeling in de scheepsverklaring, dat schip en lading zich in een gevaarlijke positie bevinden, levert geen bewijs op.

b Rotterdam 18 Mei 1904. — cf. in appel 's-Gravenhage Hof 22 Januari 1906.

65. De scheepsverklaring van den schipper en diens bemanning heeft bewijskracht tegen den reeder van het schip en tegen hem die zich voor den schipper en reeder borg heeft gesteld.

a Rotterdam 7 Februari 1906.

66. Sleepbooten, bestemd om andere schepen naar en uit zee te sleepen. moeten, wat betreft de door hun schippers en bemanning afgelegde scheepsverklaringen, met koopvaardijschepen worden gelijkgesteld. Het houden en

vertoonen van een scheepsjournaal is geen vereischte voor de bewijskracht eener scheepsverklaring.
a Rotterdam 7 Februari 1906.

SCHEEPSVOLK.

107. De minderjarige, die als schepeling is aangemonsterd, is daardoor niet wettelijk verbonden, wanneer hij zich op zijne minderjarigheid beroept. De schriftelijke toestemming van den vader tot die aanmonstering heft de nietigheid dier verbintenis niet op.
Rotterdam 20 Maart 1906. — 1 Mei 1906.

108. De appellant, als timmerman gehuurd om met geïntimeerdes schip zooveel reizen te doen als in drie maanden tijds kunnen worden gedaan, is niet gehuurd voor juist drie maanden, maar om met het schip zooveel heen- en weerreizen te maken, als in drie maanden volbracht kunnen worden. In dit geval zijn de woorden „gedurende den loop der reis" van art. 439 Kh. niet te verstaan als „gedurende den loop der drie maanden waarvoor aangemonsterd was", maar was de „reis" afgeloopen elken keer dat het schip te Amsterdam terugkwam. Art. 437 Kh. zegt niet, dat alleen de daar genoemde vijf redenen wettig zijn, maar noemt slechts in algemeene termen vijf redenen, die voor wettige zullen worden gehouden, en bedoelt daarmede slechts vijf redenen te noemen, die vanzelf als zoodanig vaststaan, terwijl andere niet zijn uitgesloten, maar ter beoordeeling staan van den rechter.
a Amsterdam 21 October 1904, vern. Amsterdam Kgr. I 14 Augustus 1903.

109. De in het buitenland, onder vigueur van het daar geldend recht aangemonsterde schepeling kan, ook al is het ongeluk hem overkomen in de Nederlandsche wateren, geen recht ontleenen aan art. 423 Kh.
Rotterdam 21 December 1904.

110. De gedaagde, hoewel bewerende dat de eischer de verminking aan eigen achteloosheid te wijten en daarenboven zijn genezing zelf verhinderd heeft, heeft tot bewijs van die beweringen geen feiten gesteld, vatbaar om door getuigen bewezen te worden. Art. 423 Kh.
Rotterdam 30 December 1903.

SCHEEPVAART.

85. Voor de toepassing van § 8 no. 1 van het bij K. B. van 29 Dec. 1897 (Sb. 268) vastgestelde Reglement van politie voor de scheepen vlotvaart op de Merwede, de Noord en de Nieuwe Maas, is noodig, dat de in dezelfde richting en vaarweg varende stoomboot op een afstand van 120 M. of minder den sleeptrein nadert en voorbijvaart. Op verderen afstand behoeven de signalen niet gegeven en niet naar stuurboord (rechts) uitgeweken te worden door de voorbijvarende stoomboot.
Gorinchem Kgr. 11 April 1904.

SCHEIDING EN DEELING.

Bij n°. 334. Waartegen de cass. is verw. bij *b* H. R. 13 Februari 1903, Concl. conf.

I.

335. Voor eene vordering tot scheiding en deeling is het voldoende, dat uitgedrukt worde in welke hoedanigheid die vordering ingesteld wordt; de wet vordert niet dat de feitelijke oorsprong dier hoedanigheid reeds in de dagvaarding zelve worde opgenomen.
b 's-Gravenhage Hof 28 December 1904.

336. Onze wet kent de exceptio plurium litis consortium niet. Het is aan 't oordeel van den eischer overgelaten, wie hij van de deelgerechtigden ter zake eener vordering tot scheiding en deeling voor den rechter wil roepen.
Utrecht 10 December 1902.

337. De deelgerechtigde in eene nog ongescheiden nalatenschap kan volgens de artt. 1122 B. W. scheiding dier nalatenschap van zijne medegerechtigden vorderen, doch heeft niet het recht deze te dwingen tot de scheiding van een bepaald deel, zooals alleen de onroerende goederen, van die nalatenschap.
a H. R. 23 Juni 1905, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's-Hertogenbosch Hof 10 Januari 1905, waarbij was beslist, dat de kooper van een onverdeeld aandeel in onroerende goederen, behoorende tot een nalatenschap, waartoe de verkooper mede gerechtigd is, niet bevoegd is de vordering tot scheiding en deeling dier goederen in te stellen.

338. Een nadere scheiding is niet alleen toegelaten voor het geval „onwillekeurig" deelen van den boedel niet in de boedelscheiding zijn begrepen, maar voor alle gevallen waarin een tot den boedel behoorende zaak buiten de scheiding is gelaten.
Amsterdam 9 November 1904.

339. De eisch, dat de gedaagden zullen worden veroordeeld met den eischer over te gaan tot scheiding en deeling, is tegen elk der gedaagden ingesteld en heeft ten doel elks veroordeeling tot boedelscheiding door de drie partijen gezamenlijk en dus met elkander. De vraag of een der beide gedaagden medegerechtigd is, is niet alleen een geschilpunt tusschen die gedaagden, maar de tegen den eersten gedaagde gedane eisch om samen met den tweeden gedaagde met den eischer tot de boedelscheiding mee te werken, opent voor gene het recht om tegen die verplichting op te komen. Dit geschilpunt is niet eerst te beslissen bij de eventueele verschijning voor den notaris, daar boedelscheiding alleen kan bevolen worden tusschen hen, van wie vaststaat dat zij werkelijk belanghebbenden zijn. Artt. 953, 958 B. W.; onbekwaamheid om te erven van een der gedaagden. Getuigenbewijs daaromtrent bevolen.
's-Gravenhage Hof 31 October 1904, vern. Rotterdam 14 December 1903.

340. Naar 's-Hofs oordeel leveren de door de in het arrest vermelde bescheiden aangetoonde omstandigheden zoovele gewichtige, nauwkeurige, bepaalde en met elkander overeenstemmende vermoedens op, welke (daar het in het algemeen volkomen aannemelijk en gewoon is, dat bij

overlijden goederen worden nagelaten) het bewijs vormen, dat na het overlijden van 's-eischers vader te Leiden op 27 Augustus 1900, een tusschen partijen onverdeelden boedel, die zoowel de vroegere huwelijksgemeenschap tusschen den overledene en de gedaagde als de nalatenschap des eersten omvatte, bestond.

b 's-Gravenhage Hof 6 Juni 1904.

341. Indien bij de scheiding en deeling eener nalatenschap de deelgerechtigden zich over de keuze van een notaris niet kunnen verstaan, moet voor den rechter bij de benoeming van zulk een notaris uitsluitend het richtsnoer zijn het belang der deelgerechtigden, en niet de wensch der erflaatster.

Tiel 15 Juni 1906.

342. Waar het grootste aantal der erfgenamen, die tevens gerechtigd zijn op het grootste deel der te verdeelen massa den door de rechtbank aangewezen notaris als zoodanig wenschen en vaststaat, dat bij diens voorganger de testamenten verleden zijn en dat hij met de werkzaamheden der scheiding een aanvang gemaakt had bij het ontstaan van de geschillen, behoort het vonnis ook omtrent de keuze van den notaris bevestigd te worden, al is nalatenschap opengevallen in de standplaats van den anderen notaris, welke tevens reeds een uitstel voor de memorie van successie heeft aangevraagd.

's-Hertogenbosch Hof 19 April 1904.

II.

343. Het stelsel onzer wet biedt geen gelegenheid bij de boedelscheiding voor een geding tot rekening en verantwoording, noch als incidenteele, noch als afzonderlijke vordering. Dergelijke rekening en verantwoording, door een of meer der deelgenooten aan de overigen verschuldigd, behoort tot de werkzaamheden der scheiding en moet voor den notaris geschieden. Het ligt op den weg van partijen om haar standpunt, omtrent de noodzakelijkheid eener rekening en verantwoording, zoo duidelijk uiteen te zetten, dat het procesverbaal van zwarigheden het beeld geeft van een scherp afgebakenden rechtsstrijd, waarover op de gewone wijze de beslissing des rechters had kunnen worden gevraagd. De eischers die in deze niet op de gewone wijze 's rechters oordeel over de gerezen zwarigheden hebben ingeroepen, maar de benoeming van een rechter-commissaris hebben gevraagd, opdat voor dezen de strijd over de rekening en verantwoording zou worden gevoerd, zijn in die vordering niet-ontvankelijk.

b Amsterdam 27 April 1904.

344. Art. 697 Rv. verbiedt niet om alsnog zwarigheden tusschen de deelgenooten in een nieuw proces-verbaal te doen opnemen, ook niet wanneer reeds vroeger een proces-verbaal van andere zwarigheden is opgemaakt, mits de bezwaren zijn nieuwe; dit nu is in casu niet het geval.

Leeuwarden Hof 6 April 1904.

345. Tot „den loop der werkzaamheden van de scheiding" bedoeld in art. 697 Rv. behoort ook het procedeeren over gerezen geschillen. Het is niet verboden om wanneer nieuwe geschillen rijzen, die niet opgenomen zijn in het opgemaakte procesverbaal van zwarigheden, deswege opnieuw den weg van art. 697 Rv. in te slaan. Beneficiaire aanvaarding belet niet de toepasselijkheid van art. 697 Rv.

's Hertogenbosch 18 December 1903.

346. De eischers tot beslissing der bezwaren bij boedelscheiding opgeworpen, zijn slechts formeel eischers, voorzoover zij bij het procesverbaal van beweringen geene vorderingen hebben gesteld.

Middelburg 15 October 1902.

347. Eene procedure tot beslissing der bezwaren bij boedelscheiding opgeworpen is eene voortzetting van de procedure tot boedelscheiding zoodat de eischers in eerstgemelde procedure gebonden zijn aan de omschrijving der namen en qualiteiten, waarin zij in laatstgemelde procedure zijn veroordeeld tot scheiding.

Middelburg 15 October 1902.

348. In eene procedure tengevolge van in den loop eener scheiding ontstane zwarigheden hebben voor de vaststelling van den geheelen staat eens boedels op zeker tijdstip de deelgerechtigden de gegevens, die ieder hunner ten dienste staan, aan den rechter te goeder trouw te verschaffen. Ten onrechte heeft de rechtbank aangenomen, dat de gemeene boedel op het tijdstip der meerderjarigheid van den deelgerechtigde in denzelfden staat zou verkeeren als bij het overlijden van den erflater. Voortgezette gemeenschap; art. 240 B. W.

's Gravenhage Hof 19 Januari 1904.

349. Waar van zwarigheden, bij den verkoop ontstaan, geen sprake is, mist art. 694 Rv. alle toepasselijkheid.

a H. R. 12 Juni 1903, Concl. conf.

350. De kantonrechter is gehouden tegenwoordig te zijn bij het verlijden eener akte van scheiding en deeling, waarbij een persoon betrokken is, over wien naar aanleiding van art. 95 Burg. Wetb. een provisioneele bewindvoerder is benoemd.

Arnhem 13 Januari 1906.

351. Art. 1122 B. W. geeft in zeer algemeene bewoordingen de dáár omschreven bevoegdheid zonder de uitoefening daarvan tot eenig tijdstip, bepaaldelijk dat van de eigenlijke scheiding en verdeeling te beperken.

a H. R. 2 Juni 1905, Concl. conf.

352. De bewering, dat een bevel tot verkoop ingevolge art. 1122 B. W. niet kan worden gegeven, alvorens eene scheiding en verdeeling is aangevangen, vindt geen steun in de wet.

a H. R. 12 Juni 1903, Concl. conf.

353. Ook al wordt in het request vermeld, dat requestranten wenschen over te gaan tot scheiding en deeling van eene nalatenschap, is toch de strekking van het request dat men wenscht over te gaan tot verdeeling van in gemeenschap bezeten onroerend goed, hetgeen moet worden verkocht, omdat het niet voor verdeeling vatbaar is, en bepaalt de wet (art. 129 in verband met art. 126, al. 10 Rv.) dat de rechter onder wiens rechtsgebied de onroerende goederen zijn gelegen, de bevoegde rechter is om het bevel tot den openbaren verkoop te geven.

Leeuwarden .... (12).

354. De verwijzing van art. 628 omvat ook art. 1122 B. W.

a H. R. 12 Juni 1903, Concl. conf.

355. Waar feitelijk vaststaat, dat noch eene behoorlijke verdeeling, noch zelfs aflossing der hypotheken mogelijk is, zonder verkoop der

perceelen, kan de verkoop ingevolge art. 1122 B. W. worden bevolen.

a H. R. 12 Juni 1903, Concl. conf.

356. Hij die deelgerechtigd is in eene nalatenschap, waartoe behoort het onverdeeld ½ gedeelte in een onroerend goed, is niet bevoegd verkoop van dat goed in zijn geheel te vorderen.

Arnhem Hof 17 October 1906.

III.

357. Art. 1167 B. W., den vader veroorlovende bij uiterste wilsbeschikking of authentieke akte tusschen zijne kinderen de verdeeling en scheiding zijner goederen te maken, verbiedt hem niet enkele of meer goederen aan twee of meer zijner kinderen gezamenlijk aan te bedeelen, hoedanige hier ten aanzien der verweerders gemaakte en door hen niet bestreden beschikking eene nadere verdeeling tusschen hen onderling geheel vrijlaat, en door den eischer, die daardoor niet is benadeeld, niet, als volgens voormeld artikel onbestaanbaar, kan worden bestreden. Ook is niet in strijd met de wet de bepaling, waarbij den eischer benevens zekere bepaald aangewezen goederen worden toebedeeld zooveel aandeelen in de Zuid-Afrikaansche Compagnie als noodig zouden zijn om hem zijn wettelijk erfdeel te doen verkrijgen.

b H. R. 13 Februari 1903, Concl. conf. — verw. de cass. tegen 's-Gravenhage Hof 17 Maart 1902, waarbij was bev. Rotterdam 24 Januari 1901.

358. Het woord „voorwerp" in art. 1158 B. W. is niet alleen betrekkelijk op lichamelijke zaken maar ook op onlichamelijke.

Amsterdam 9 November 1904.

SCHEIDING VAN GOEDEREN.

24. De wet bepaalt niet binnen welken termijn een presidiale machtiging tot het instellen eener vordering tot scheiding van goederen door een dagvaarding moet worden gevolgd. Nu eenmaal van die machtiging werd gebruik gemaakt en de uit krachte daarvan uitgebrachte dagvaarding werd ingetrokken, kan die machtiging later niet opnieuw worden aangewend om daarop een tweede vordering tot scheiding van goederen te baseeren, waar het niet geldt het herstel van een gebrek in den vorm; uit het laten verloopen van twee jaar na de intrekking moet ten deze een afzien van de vordering worden gezien.

's-Gravenhage 8 November 1904.

25. Het voorschrift van art. 808*h* Rv., regelende de opheffing van een door de vrouw tegen haren man gelegd conservatoir beslag, ziet alleen op het geval van opheffing tegen zekerheidsstelling. In geval de onrechtmatigheid van het beslag beweerd wordt op grond, dat er geene gegronde vrees voor verduistering bestond, is de president in kort geding bevoegd.

Utrecht Kgd. 27 October 1905.

SCHEIDING VAN TAFEL EN BED.

149. Onder buitensporigheden in art. 288 B. W. moeten worden verstaan die handelingen, waardoor te kort wordt gedaan aan de zedelijke verplichtingen, welke de eene echtgenoot tegenover den ander heeft. Het geregeld des nachts dronken thuis komen en alsdan schelden, is als eene buitensporigheid aan te merken, die grond oplevert tot scheiding van tafel en bed. Dit is ook het geval met het feit, dat de man, niettegenstaande hij wel geld verdient, niets aan zijne vrouw geeft ter voorziening in de behoeften van haar en haar gezin.

Alkmaar 28 December 1905.

150. „Buitensporigheden," „mishandelingen" en „grove beleedigingen" (aanleiding gevende tot scheiding van tafel en bed) kunnen, schoon ieder van deze in hare uiting en grievende strekking een afzonderlijk karakter dragen, echter niet gezegd worden uit haren aard een onderscheiden graad van ernst of gewicht aan te duiden en geenszins mag met eischer in beroep aangenomen worden, dat het plaatsen van „buitensporigheden" in het artikel vóór de beide andere redenen te dezen op het meer ernstige van het begrip „buitensporigheden" wijzen zou.

b 's-Gravenhage Hof 3 Juni 1903.

151. Drankmisbruik door den man, in zoodanige mate als hier vaststaat, levert tegenover de vrouw eene buitensporigheid op, in den zin van art. 288 al. 2 B. W. Ook wanneer door de vrouw de actie tot scheiding en deeling der gemeenschap als accessoir van de actie tot scheiding van tafel en bed wordt ingesteld, heeft zij de machtiging van haar man of van den rechter noodig.

Haarlem 6 Januari 1903.

152. Uitspraak van scheiding van tafel en bed tegen den man op grond dat hij dikwijls 's nachts dronken thuis kwam en dan ook meermalen raasde en tierde en zelfs eens dreigementen uitte tegen het leven zijner echtgenoote.

Arnhem Hof 1 November 1905, vern. Tiel 4 November 1904.

153. De feiten, — dat gedaagde 1° bijna voortdurend in staat van dronkenschap verkeert en daardoor zijne geheele huishouding verwaarloost; 2° zich niet ontziet zijne kinderen te mishandelen, door hen in het aangezicht te slaan; 3° een zeer wanordelijk leven leidt en twee maal wegens verduistering is veroordeeld — geven geen gronden, om daarop eene vordering tot scheiding van tafel en bed te doen steunen.

Amsterdam 25 April 1902.

154. De gebezigde woorden houden niet op grovelijk beleedigend te zijn, nu alleen vaststaat, dat zij zijn gebezigd in den familiekring, daar toch het beleedigende eener uitdrukking, naar de gewone niet strafrechterlijke opvatting, niet uitsluitend afhangt van de daaraan gegeven meerdere of mindere publiciteit, noch van het al of niet tegenwoordig zijn van den beleedigde.

b Amsterdam Hof 31 Maart 1904.

155. Onder de in casu gebleken omstandigheden hebben de door den man gebezigde uitdrukkingen, hoewel op zich zelf beleedigend,

niet een zoodanig zwaar karakter om de scheiding uit te spreken.

Amsterdam Hof 30 Juni 1904.

156. Het element van ruchtbaarheid voor het begrip beleediging wordt door de strafwet geëischt en niet door het Burgerlijk Wetboek, en alleen bij smaad en niet bij beleediging.

c Amsterdam 16 October 1903.

157. Het weigeren door eene gehuwde vrouw om, na de echtelijke woning te hebben verlaten, daarin terug te keeren, kan, ook al heeft die verlating niet vijf jaren geduurd, en ze dus geen grond oplevert voor echtscheiding, naar gelang der omstandigheden als eene buitensporigheid worden aangemerkt, die grond geeft tot scheiding van tafel en bed.

a Utrecht 27 Januari 1904.

158. Nu eischeresse zelf zegt van tafel en bed gescheiden vrouw van den gedaagde te zijn, kan van dezen, al moge hij dan ook destijds zijne vrouw kwaadwillig hebben verlaten, niet gezegd worden, dat hij volhardt in zijne weigering om terug te keeren, daar door scheiding van tafel en bed de verplichting tot samenwonen met haar is opgeheven, zoodat eischeres in hare vordering tot echtscheiding op grond van kwaadwillige verlating niet ontvankelijk is.

Winschoten 12 November 1902.

159. Het feit, dat eischer ook na het uitbrengen der dagvaarding met gedaagde gemeenschap heeft gehad, levert op zich zelf en alleen niet zoodanig zwaarwichtig vermoeden op, dat eischer de feiten, waarop hij zijn vordering steunt, zou hebben vergeven en van zijn recht om scheiding te vragen zou hebben afgezien.

b Rotterdam 18 Mei 1903.

160. Door een getuigenverhoor door den rechter-commissaris in een faillissement gehouden krachtens art. 66 der Faill.wet, kan niet het bewijs geleverd worden dat de van tafel en bed gescheiden gefailleerde zich met zijn vrouw verzoend heeft. Feiten, welke aanleiding kunnen geven om aan te nemen dat verzoening heeft plaats gehad.

a Rotterdam 18 Januari 1904.

161. Nergens is voorgeschreven dat het verzoek aan den president der rechtbank om de in casu bedoelde beschikkingen over de kinderen te nemen behoort te worden gedaan tegelijk met het request, waarbij wordt gevraagd verlof tot het instellen van den eisch tot scheiding van tafel en bed.

Rotterdam 12 Juli 1905.

162. De verzoeken, bedoeld in de artt. 267 en 269 jo. 301 B. W. kunnen ook voor het eerst in hooger beroep worden gedaan.

a 's Gravenhage Hof 29 December 1902.

163. Waar in deze aan de vrouw, hangende het geding, door den rechter geen afzonderlijk verblijf is aangewezen, kan uit de samenwoning van partijen niet het wettelijk vermoeden van verzoening worden afgeleid.

Amsterdam 17 Juli 1903.

164. Ook de door den rechter bepaalde uitkeering ten behoeve der vrouw gedurende het geding, kan bij minder gunstige financieele omstandigheden van den man verminderd worden.

a Rotterdam 28 November 1904, wijzigende Rotterdam 16 Juli 1902 en bev. bij 's Gravenhage Hof 3 April 1906.

165. Nu gebleken is dat de man, tegen wien de vordering tot echtscheiding is ingesteld evengoed Amerikaansch burger is als zijne vrouw, bestaat er alleszins reden om de presidale beschikking omtrent het verblijf van het eenig kind van partijen te wijzigen en te bepalen dat dit, hangende het geding, aan de moeder-eischeres zal worden toevertrouwd.

Rotterdam 16 Juli 1902. — Toewijzing op grond van buitensporigheden der vordering tot scheiding van tafel en bed bij *a* Rotterdam 28 November 1904 met vermindering der bij eerstgemelde beslissing vastgestelde uitkeering, bev. bij 's Gravenhage Hof 3 April 1906.

166. De vrouw krachtens art. 270 B. W. en 825 Rv. conservatoir beslag leggende, is niet verplicht aan den man afschrift te beteekenen van het verzoekschrift tot den voorzitter gericht om het verlof daartoe te bekomen. De man tegen zoodanig conservatoir beslag willende opkomen moet dit, op straffe van niet-ontvankelijkheid, „onverwijld" doen.

b Rotterdam 23 Maart 1903.

167. De vrouw, tegen wie scheiding van tafel en bed is uitgesproken, heeft tegen haren echtgenoot geen vordering tot levensonderhoud, ook al heeft zij zelve geene genoegzame inkomsten.

Amsterdam Hof 4 Mei 1906, bev. Utrecht 22 Juni 1904.

168. De bij art. 304 B. W. vermelde openlijke bekendmaking van verzoening is slechts noodig voor de echtgenooten, die de verzoening tegen derden willen doen werken, doch geen vereischte voor derden om de verzoening tegen de echtgenooten in te roepen.

a Rotterdam 18 Januari 1904.

SCHEIDSMUREN.

67. Waar grond verkocht is in twee perceelen met bepaling dat, bij bebouwing, de koopers verplicht zullen zijn op erfscheiding te bouwen, zoo wordt de muur, die door den kooper van het eene perceel, overeenkomstig die bepaling, op erfscheiding gebouwd is, een gemeene muur, ten opzichte waarvan aan den kooper van het andere perceel de rechten toekomen in 684 B. W. Heeft deze daarvan gebruik gemaakt, zoo kan hij, die den muur gebouwd heeft, wel de helft der bouwkosten vorderen, maar niet een actie instellen, gegrond op stoornis in zijn bezit.

c Rotterdam 30 Maart 1905.

68. Wanneer de eene nabuur, krachtens het recht hem bij art. 691 B. W. toegekend, in plaats van een gemeene heining, een gemeenen muur zet, kan de andere buur er geen grief van maken, dat er daartoe in zijn grond geheid is, wanneer niet beweerd wordt dat heien onnoodig was, noch dat die muur meer dan ter halver breedte op zijn grond geplaatst is.

Rotterdam 19 Juni 1905.

69. Veroordeeling om mede te werken tot het afbreken en weder opbouwen van een scheidsmuur. Verwerping, na expertise, der

verwering, dat de muur geen scheidsmuur zou zijn en anders toch geen gemeene muur.

a 's-Gravenhage Hof 25 Juni 1903.

SCHENKING.

58. Eene onverdeelde helft in roerende goederen kan niet bij schenking van hand tot hand worden overgedragen.

Breda 28 Juni 1904.

59. Geen gift van hand tot hand, daar de schenkster slechts tot de helft der goederen gerechtigd was en eene onverdeelde helft niet van hand tot hand kan worden overgedragen. Bovendien heeft in casu geen overdracht van de bedoelde voorwerpen plaats gehad.

Breda 28 Juni 1904.

60. De onderwerpelijke overeenkomst is geene uiterste wilsbeschikking. Al is de oorzaak vrijgevigheid, dan maakt deze de overeenkomst toch niet ongeldig, nu zij eene kwijtschelding bevat. Evenmin is die overeenkomst ongeldig op grond van art. 1703 al. 2 B. W., omdat het recht van geïntimeerde wel werd opgeschort tot aan den dood van M. d. W., doch werd geboren dadelijk bij het aangaan der overeenkomst.

's-Hertogenbosch Hof 22 December 1903.

Faillissement. *Levering.*
Inbreng. *Medeplichtigheid.*
Inventaris. *Nietigh. en nietigverkl.*
Leg. portie. *Registratie.*

SCHENNIS DER EERBAARHEID.

65. Art. 239 Sr. stelt niet strafbaar de schennis der eerbaarheid van een bepaald persoon, maar die der eerbaarheid in het algemeen door het plegen van handelingen, oneerbaar op zichzelf of door de omstandigheden, waaronder zij zijn gepleegd. Zoodanige schennis, gepleegd op eene openbare plaats, is uit den aard der zaak openbaar en dus eene openbare schennis. Het opzet tot het plegen van openbare schennis der eerbaarheid vloeit hier uit de bewezen verklaarde feiten van zelf voort.

b H. R. 28 Mei 1906, Concl. conf.

66. De openbaarheid van de „schennis" hangt af van de gesteldheid der plaats waar zij voorvalt. Het feit moet voor 't publiek waarneembaar zijn. Het „opzet" moet op de „schennis" en behoeft niet noodzakelijk op de openbaarheid gericht te zijn.

Arnhem Hof 6 April 1905.

67. Waar in art. 239 Sr. niet gesproken wordt van „op eene openbare plaats" moet men het kenmerk der openbaarheid niet zoeken in het voor een ieder toegankelijke der plaats en is het voldoende, dat de plaats b.v. voor de bewoners der naburige huizen toegankelijk was.

's-Hertogenbosch 6 December 1904.

68. De aanklacht van op oneerlijke wijze, zóó dat het van den openbaren weg zichtbaar was, staan met ontblootе mannelijkheid sluit voldoende in zich de bedoeling om op voor de eerbaarheid aanstootelijke wijze te handelen.

e H. R. 15 October 1906, Concl. conf.

69. Het ten laste van den requirant bewezen verklaarde feit bevat alle elementen van openbare schennis van de eerbaarheid. De strafbaarheid van een der daders hangt niet af van de strafvervolging van mededaders.

b H. R. 23 Februari 1903, Concl. conf.

70. Het feit van het aangrijpen, met geweld op den grond werpen en op oneerbare wijze de handen brengen onder de rokken van een meisje ter hoogte van de knie levert op het voltooide misdrijf van art. 246 Sr.

c H. R. 21 December 1903, Concl. contr.

71. Art. 247 Sr. eischt voor de strafbaarheid van ontuchtige handelingen slechts dat het slachtoffer tijdens het plegen van die handelingen geen besef heeft gehad of geen stuur over zijn lichaam. De slaap van een normaal en gezond mensch kan hem in dien toestand doen verkeeren.

Leeuwarden Hof 31 Augustus 1904, vern. *a* Groningen 30 Juni 1904.

72. Beteekenis van de woorden „in staat van bewusteloosheid of onmacht" in art. 247 Sr. Hieronder vallen ook ontuchtige handelingen gepleegd met een slapende.

H. Mil. Ger. 19 October 1906, vern. Arnhem (Krijgsr.) 15 Augustus 1906.

73. Onder „onderwijzers" in art. 249 1° Sr. zijn godsdienstonderwijzers begrepen. Waar dat artikel ontucht van den onderwijzer met den hem toevertrouwden minderjarigen leerling op grond van de tusschen hen bestaande verhouding strafbaar stelt, vordert het voor de strafbaarheid niet, dat de ontucht zij gepleegd onder het onderwijs of gedurende den daartoe bestemden tijd. Verbetering der qualificatie, in het bij het bestreden arrest bevestigde vonnis aan de ten laste van den requirant bewezen verklaarde feiten gegeven.

a H. R. 15 October 1906, Concl. conf.

74. Voor de toepasselijkheid van art. 240 Sr. is het niet voldoende dat aan de afbeeldingen een zinnelijke strekking van voor de eerbaarheid aanstootelijken aard kan worden toegekend, welke niet door de afbeelding zelve is aanschouwelijk gemaakt, doch slechts door gevolgtrekking bij beschouwing wordt opgewekt. De afbeeldingen moeten deze zinnelijke strekking, de voor de eerbaarheid kwetsenden aard, zelve te aanschouwen geven.

Arnhem Hof 7 April 1904, waartegen de cass. is verw. bij *b* H. R. 3 October 1904, Concl. conf.

75. Onder „verspreiden" in art. 240 Sr. valt niet een verkoopen op aanvraag. Vrijspraak.

Zutphen 30 April 1903.

76. Epileptische droomtoestand. — Oneerbare handelingen gepleegd in onbewusten toestand. — Ontoerekenbaarheid. — Ontslag van rechtsvervolging.

Arnhem Hof 1 September 1903, verw. *b* Zwolle 14 Mei 1903.

Bekentenis Sz. Poging 70.
Mededader 69. Strafvervolging 69.
Opsch. en vern. v. veroord. Zedel. platen 74 v.

SCHIP.

35. Taalkundig en naar algemeen gebruik zijn visscherschepen (stoomtrawlers) niet begrepen onder „koopvaardijschepen". Dit zijn zeeschepen bestemd tot het vervoeren van personen of goederen van de eene plaats naar de andere om op die wijze winst te betalen. Het huren van scheepsgezellen voor stoomtrawlers is geene daad van koophandel.

Haarlem 1 December 1903, bev. Haarlem Kgr. 15 Mei 1903.

Gem. belasting. *Voorrang v. schulden.*
Scheepsverklaring.

SCHIPPER.

55. De schipper, als bewaarnemer der in zijn schip ingeladen goederen, heeft de bevoegdheid op eigen naam de schade door die goederen tengevolge van aanvaring geleden op te vorderen, doch nergens is den schipper in het algemeen de bevoegdheid gegeven den eigenaar van het schip in rechten te vertegenwoordigen.

Rotterdam 24 December 1902.

56. De bij art. 345 Kh. omschreven aansprakelijkheid van den schipper voor de te vervoeren goederen is niet afhankelijk van eene tusschen den schipper en den inlader opgemaakte overeenkomst, maar van het feit, dat hij de door den inlader aangebrachte goederen ten vervoer in zijn schip heeft ingenomen.

b H. R. 24 December 1903, Concl. conf., verw. de cass. tegen *b* 's-Gravenhage Hof 9 Maart 1903, waarbij was bev. *g* Rotterdam 8 Januari 1902.

57. De clausule op het cognossement „Alles auf Deck geladen für Rechnung und Risico des Besitzers", heeft ten doel de krachtens de wet op den schipper rustende aansprakelijkheid voor schade aan het te vervoeren goed van dezen af te wenden. Die clausule geldt ook voor den houder van het cognossement, die als zoodanig de goederen ontvangt.

Rotterdam 8 Juni 1904.

58. De omstandigheid dat in het scheepsjournaal niet vermeld wordt, dat het looden vóór de stranding heeft plaats gehad, bewijst nog niet dat zulks niet is geschied. Het niet looden voor de stranding is op zich zelf niet een bewijs van schuld.

's-Gravenhage Hof 23 April 1904.

Aanvaring. | Bewr. en verv.
Actie. | Cognossement.

SCHORSING EN HERVATTING VAN RECHTSGEDING.

95. Een geding, waarin aan den eischer een suppletoire eed is opgelegd, wordt door den dood van dien eischer niet geschorst. Als door den dood die opgedragen eed niet kan worden afgelegd, moet de vordering, als onbewezen, worden ontzegd.

Groningen Kgr. 26 October 1904.

96. Zoodra de conclusie van dupliek is genomen, verkeert een geding in staat van wijzen en kan de schorsing, op grond van den dood van eene der partijen, niet plaats hebben.

b Amsterdam 22 October 1903.

Appel Bz. | Faillissement.

SCHORSING IN STRAFZAKEN.

209. Nergens is bij de wet in het algemeen bepaald, dat de rechter in strafzaken onbevoegd zou zijn om te beslissen over vraagpunten van burgerlijk recht, die in een geding mochten rijzen.

h H. R. 5 November 1906, Concl. conf.

210. Bij schorsing der strafvervolging wegens een geschilpunt van burgerlijk recht wordt terecht niets beslist omtrent het al of niet bewezene der den beklaagde ten laste gelegde feiten.

a H. R. 23 Maart 1903, Concl. conf.

211. De hier ingeroepen verplichting tot onderhoud van waterlossingen is eene publiekrechtelijke, en hangt dus, waar der beklaagde hoedanigheid van eigenares niet is weersproken, niet af van eenig geschilpunt van burgerlijk recht. De rechter heeft derhalve door op grond van art. 6 Sv. de rechtsvervolging te schorsen dat artikel verkeerd toegepast.

a H. R. 23 Maart 1903, Concl. conf.

212. Voor het gevolg, aan een burgerlijk vonnis na schorsing van het strafgeding in dat geding toe te kennen, doet het er niet toe, of dit vonnis, mits gegaan in kracht van gewijsde, op tegenspraak of bij verstek is gewezen.

i H. R. 16 October 1905, Concl. conf.

213. Het beroep op eene bevoegdheid van publiekrechtelijken aard, verbonden aan het ingezetenschap van eene bepaalde gemeente, kan in geen geval leiden tot schorsing van het strafgeding op grond van art. 6 Sv.

a H. R. 16 Februari 1903, Concl. conf.

Cass. Bs. | Get. bewijs Ss.
Erfgooiers.

SCHRIFTELIJK BEWIJS IN BURGERLIJKE ZAKEN.

378. De stelling, dat de gemeente-secretaris niet wettelijk bevoegd zou zijn verklaard afschriften af te geven van akten, die tot het archief der gemeente behooren, zoodat deze afschriften niet zouden zijn authentiek, is onjuist. Evenwel is door het Hof terecht geen bewijskracht toegekend aan de door den secretaris voor overeenkomstige afschriften geteekende besluiten van Ged. Staten van Gelderland.

a H. R. 27 April 1906, Concl. conf., verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 2 Januari 1905, Concl. conf.

379. De in deze zaak overgelegde processenverbaal, opgemaakt door de regeeringsambtenaren, tot het doen van keuringen aangewezen, zijn akten door ambtenaren in den wettelijken vorm binnen den wettelijken kring hunner bevoegdheid opgemaakt, en dus naar art. 1868 en volgende N.-I. B. W. bewijs opleverende van hetgeen daarin is vermeld als door hen in hunne hoedanigheid verricht.

d H. R. 23 Januari 1903, Concl. conf.

380. Waar van de chertepartij slechts één exemplaar is opgemaakt, is bij verschil tusschen afschrift en oorspronkelijk stuk, het laatste voor de rechtsverhouding tusschen partijen beslissend.

b Amsterdam 3 Juni 1904.

381. Tegen den inhoud eener authentieke akte mag de onjuist- of onvolledigheid bewezen worden door geschrift, door bekentenis of door eedsopdracht.

Arnhem Hof 27 Januari 1904.

382. Waar van materieele valschheid of vervalsching nooit sprake is geweest en de akte hoogstens onwaar van inhoud kan zijn, moet het bewijs van zoodanige onwaarheid langs den gewonen weg geleverd worden, zonder betichting van valschheid, en met al de bewijsmiddelen van het IVde Boek B. W., behoudens art. 1934 B. W. In casu is echter getuigenbewijs krachtens art. 1935 B. W. toegelaten.

's Hertogenbosch 20 October 1905.

383. De eischer heeft het door hem gevorderde saldo van rekening-courant bewezen door de in 't geding gebrachte bescheiden, welke opleveren een begin van bewijs door geschrift, versterkt door vermoedens.

Zierikzee 23 Januari 1906.

384. Tot het leveren van bewijs door brieven is een toelating der rechters niet noodig.
Rotterdam 25 Januari 1904.

385. Eene schuldbekentenis door den man tijdens zijn huwelijk in behoorlijken vorm geteekend, als betreffende eene schuld der huwelijksgemeenschap, levert ook bewijs zoowel tegen de vrouw als tegen hare erfgenamen, onverschillig of die akte al dan niet door de vrouw onderteekend was.
b 's Hertogenbosch 3 Maart 1905.

386. Art. 1917 B. W. is niet een voorschrift omtrent den vorm, waaraan onderhandsche acten moeten beantwoorden om te kunnen strekken tot het bewijs van het tijdstip eener rechtshandeling, en evenmin een regel van procesrecht, daar het deel uitmaakt van ons materieel bewijsrecht. Het behoeft dus om gemelde reden niet te worden opgevolgd, waar de rechter op grond van internationaal privaatrecht het Duitsche recht (waarin die bepaling niet geldt) toepast.
a H. R. 24 Maart 1905, Concl. conf. — Zie in prima Amsterdam 26 April 1902.

387. Tegenover den eischer, die met betrekking tot de door gedaagde beweerde huurovereenkomst is derde, levert de overgelegde huurovereenkomst slechts bewijs op, indien was bewezen, dat die akte bestond vóór den verkoop. Nu die akte eerst na den verkoop is geregistreerd en gedaagde geen beroep heeft gedaan op eenige andere wijze, die volgens art. 1917 B. W. de dagteekening van de onderhandsche akte zou hebben kunnen verzekeren, levert zij tegenover eischer geen bewijs op.
c Utrecht 22 Februari 1905.

388. Hij die convervatoir beslag heeft gelegd op goederen, welke de intervenient beweert als pandhouder te bezetten, zich daarbij beroepend op een brief van den gearresteerde, is tegenover dien brief niet als derde in den zin van art. 1917 B. W. aan te merken.
Concl. adv.-gen. Noyon ad. *a* H. R. 24 Maart 1905. — Zie in prima Amsterdam 26 April 1902.

389. De requirant-schuldeischer in een in 1898 uitgesproken faillissement, die eene ter verificatie ingediende vordering betwist, kan — als met zijne medeschuldeischers in de rechten des gefailleerden opgevolgd en derhalve niet als derde staande tegenover de gerequireerde — zich niet beroepen op de bepaling van art. 1917 B. W., door te beweren, dat de ten bewijze der vordering overgelegde, onderhandsche schuldbekentenis, geschreven en geteekend door den later in staat van faillissement verklaarden schuldenaar, tegenover hem, schuldeischer, ten aanzien van hare dagteekening, geen kracht heeft dan van den dag der registratie.
a Amsterdam 9 April 1902.

Aanb. en aann.
Afschrift 378, 380.
Assurantie.
Authent. akte.
Beh. t. rolle 384.
Bekentenis Bz. 381.
Betaling.
Burg. stand.
Cassatie Bz.
Charte partij 380.
Cons. beslag 388.
Coöp. ver.
Derden 387.
Eed 381.
Faillissement 389.
Ged. Staten 378.
Gemeentesecretaris 378.
Get. bewijs Bz. 382.
Grondrente.
Huur en verhuur 387.
Huw. gemeenschap 385.
Huw. voorw.
Koop en verkoop.
Pand 388.
Registratie 389.
Rek. courant 383.
Uitlegging.
Valschheid Bz. 382.
Vennootschap.

SCHRIFTELIJK BEWIJS IN STRAFZAKEN.

281. Een procesverbaal kan als schriftelijk bescheid gelden en diensvolgens als bewijsmiddel gebezigd worden, al mocht daarin eene vergissing voorkomen ten aanzien van den dag, waarop eenig feit is geconstateerd.
d H. R. 26 Juni 1905, Concl. conf.

282. Eene verklaring omtrent een gevolg, hetwelk uit het feitelijk door den verbalisant waargenomene kon voortvloeien en dus uit den aard der zaak niet voor persoonlijke waarneming vatbaar is, kan niet als bewijsmiddel in aanmerking komen.
a H. R. 11 December 1905, Concl. conf.

283. Het opmaken eener ambtelijke verklaring omtrent het plaats gehad hebben eener afkondiging als bedoeld in art. 17 van het Prov. Regl. op de waterleidingen in Overijsel behoort, waar die afkondiging moet uitgaan van Burg. Weth., niet tot de bevoegdheid van den Burgemeester.
f H. R. 23 Maart 1903, Concl. conf.

284. Het onderhavige proces-verbaal van den burgemeester betreffende het niet doen der vereischte opgaven voor de bevolkingsregisters, alzoo een proces-verbaal, opgemaakt door den burgemeester eener gemeente, waar een commissaris van politie is en waar dus de burgemeester ingevolge art. 8 Sv. niet belast is met de opsporing van strafbare feiten, terwijl het ook overigens, als uitgaande niet van het college van B. en W., hetgeen in deze had behooren te geschieden, maar alleen van den burgemeester, niet is te beschouwen als een authentieke acte, mist alle bewijskracht.
Haarlem 7 Januari 1904, bev. Haarlem Kgr. 25 November 1903.

285. Art. 401 Sv. is in zijne toepassing beperkt tot de verklaringen, verbalen en relazen, welke opgemaakt door ambtenaren, belast met het opsporen van strafbare feiten, bestemd zijn om daarvan te doen blijken. De ambtseedige verklaring van den burgemeester kan niet dienen als bewijs voor het ontbreken der vergunning tot het verkoopen van sterken drank in het klein.
d H. R. 23 Maart 1903, Concl. buiten de kwestie. — *i* H. R. 15 Juni 1903, Concl. conf.

286. Eene ambtseedige verklaring van den Burgemeester eener gemeente kan niet strekken tot wettig bewijs, dat aan den daarin genoemden persoon door B. en W. dier gemeente niet is verleend de vergunning om sterken drank in het klein te verkoopen.
b H. R. 27 April 1903. — *i* H. R. 15 Juni 1903, Concl. conf.

287. Burgemeester en Wethouders van Zeist konden wel eene authentieke verklaring afgeven omtrent het al of niet door hen verleenen van eene vergunning tot het aanleggen eener losplaats of omtrent het aanwijzen daarvan, maar hunne verklaring omtrent het bestaan eener particuliere losplaats is bij het bestreden vonnis ten onrechte als bewijsmiddel gebezigd.
d H. R. 14 Mei 1906, Concl. conf.

288. De schriftelijke verklaring, dat de in de dagvaarding vermelde vergunning niet was verkregen van Burgemeester en Wethouders van Hoorn, moest, om als authentieke akte

bewijskracht te hebben, zijn uitgegaan van dat college, niet van den Burgemeester alléén.

e H. R. 9 November 1903, Concl. conf.

289. De schriftelijke verklaringen van B. en W., dat het verlof van art. 427, 6° Sr. is verleend of dat het niet is verleend, zijn authentieke akten.

a H. R. 1 Mei 1905, Concl. conf.

290. De aan geen bizonderen vorm gebonden schriftelijke verklaring, dat een verlof als bedoeld in art. 427 aanhef en no. 6 Sr. niet door B. en W. is gegeven, geldt als authentieke akte.

b H. R. 5 Maart 1906, Concl. conf.

291. De in deze zaak als bewijsmiddel gebezigde verklaring van den burgemeester der gemeente Oud-Vosmeer, dat hij geen vergunning had gegeven om van het sluitingsuur af te wijken, is eene authentieke akte, die haar bewijskracht als zoodanig niet verliest door de in het stelsel der wet overbodige bijvoeging, dat zij is opgemaakt op den ambtseed.

a H. R. 8 Februari 1904, Concl. conf.

292. Het behoort tot de bevoegdheid van den gemeente-secretaris afschriften uit te geven van processen-verbaal van kasopneming, door B. en W. gedaan. Zulke processen-verbaal moeten worden aangemerkt als authentieke akten. De daarvan door den bevoegden ambtenaar uitgegeven afschriften hebben gelijke bewijskracht als de oorspronkelijke verbalen zoolang hunne overeenstemming daarmede niet betwist wordt.

a H. R. 29 Januari 1906, Concl. conf.

293. De ambtseedige verklaring van den griffier bij een kantongerecht omtrent het in verzet komen van een beklaagde tegen een bij verstek ten zijnen laste gewezen vonnis en de op dat verzet gevolgde uitspraak is niet een schriftelijk bescheid als bedoeld bij art. 400 of art. 401 Sv.

c H. R. 19 December 1904, Concl. conf.

294. De verklaring van den griffier bij een kantongerecht, waarin wordt medegedeeld wat hem gebleken is bij de inzage der minuut van een door dat kantongerecht gewezen vonnis, is niet een schriftelijk bescheid, dat gelden kan als wettig bewijsmiddel in strafzaken.

c H. R. 9 October 1906, Concl. conf.

295. De op den ambtseed afgelegde verklaring van den ambtenaar van het O. M. bij een kantongerecht, dat geen hooger beroep tegen een vonnis, van dat kantongerecht is aangeteekend, levert niet op een wettig bewijs, dat dit werkelijk niet is geschied.

a H. R. 12 Januari 1903, Concl. conf.

296. Het woord „verordeningen" moet in art. 72 der wet op het lager onderwijs zoo ruim worden opgevat, dat daaronder ook begrepen zijn andere wetten op het lager onderwijs, bij name de leerplichtwet. Het door den arrondissementsschoolopziener opgemaakt ambtseedig procesverbaal constateerende de overtreding van art. 19 jo. 24 der leerplichtwet heeft dus bewijskracht.

d H. R. 9 Februari 1903, Concl. conf.

297. De op den ambtseed afgelegde verklaring van den hoofdcommissaris van politie te Rotterdam, dat de requirant op zekeren datum aldaar was ingeschreven als houder eener inrichting tot het verbruik van eet- en drinkwaren in zeker pand, kan noch als schriftelijk bescheid naar de regelen van het bewijs in burgerlijke zaken gelden, noch aan art. 401 Sv. bewijskracht ontleenen.

g H. R. 27 Juni 1904, Concl. contr.

298. De rijksveldwachters, waartoe zoowel de bezoldigde als de onbezoldigde behooren, worden krachtens het K. B. van 11 November 1856 (Sb. 114) aangesteld en beëedigd voor het geheele grondgebied des rijks, en van dezen regel kan bij de aanstelling niet worden afgeweken. Bewijskracht van hun procesverbaal bij overtreding der jachtwet.

e H. R. 29 Juni 1903, Concl. conf.

299. Een op den ambtseed opgemaakt procesverbaal van een onbezoldigd rijksveldwachter levert wettig bewijs van hetgeen daarin op grond van eigen wetenschap, waarneming en ondervinding is geconstateerd, en alzoo mede van de daarin vermelde ambtelijke hoedanigheid van den verbalisant, waar zij niet is ontkend, en van de rechtmatige uitoefening zijner bediening, ook buiten den kring in de acte van aanstelling in het bijzonder aangewezen.

d H. R. 22 Januari 1906, Concl. conf.

300. De termijn van art. 21 Sv. is te rekenen van het oogenblik, dat het feit ter kennis van den verbaliseerden ambtenaar is gekomen, maar de bewijskracht van het procesverbaal is niet afhankelijk van de in achtneming van dezen termijn.

b H. R. 20 Maart 1905, Concl. conf.

Bevolkingsreg. 284.
Burgemeester 283 v.
Burg. en Weth. 285 v.
Comm. v. politie 284, 297.
Drankwet 285 v.
Gemeente-secretaris 292.
Get. bewijs Sz. 282.
Griffier 293 v.
Herbergen 291.
Mot. v. vonn.

Onderwijs 296.
Openb. Ministerie 295.
Prov. verord.
Rijksveldwachter 298 v.
Schoolopziener 296.
Terechtz. Sz.
Valschh. Sz.
Waterl. en beken. 283.
Wegen 289 v.

SCHRIJFFOUT, Z. GETUIGENBEWIJS BZ., MEDEPLICHTIGHEID, CASSATIE SZ., VERANDERING VAN EISCH.

SCHULDBEKENTENIS.

Bij n°. 67. — Waartegen de cass. is verw. bij *b* H. R. 2 Januari 1903, Concl. conf.

Bij n°. 68. — Waartegen de cass. is verw. bij *c* H. R. 3 April 1903, Concl. conf.

71. Waar eene verbintenis als onderborg, uitgedrukt in eene eenzijdige onderhandsche akte, niet wordt ontkend door den onderteekenaar, is het 2e lid van art. 1915 B. W. niet van toepassing, en kan dus de geteekende akte volledig bewijs leveren van den gestelden onderborgtocht.

b H. R. 2 Januari 1903, Concl. conf., verw. de cass. tegen *a* Amsterdam Hof 11 April 1902.

72. Door eene schuldbekentenis niet voldoende aan de formeele vereischten van art. 1915 B. W. maar aangevuld door getuigenbewijs, kan het volledig bewijs worden geleverd der in het geschrift erkende schuld, ook al is de schuldoorzaak daarin niet uitgedrukt.

c H. R. 3 April 1903, Concl. conf., verw. de cass. tegen Arnhem Hof 28 Mei 1902.

73. Hoewel niettegenstaande eene schuldbekentenis, die geen oorzaak vermeldt, degene die er zich op beroept, het bestaan eener geoorloofde oorzaak moet bewijzen, kan die schuld-

bekentenis toch als begin van schriftelijk bewijs dienen.
Enschedé Kgr. 3 December 1903.

SCHULDMISDRIJVEN, z. SPOORWEGEN, VEROORZAKEN VAN DOOD EN LICHAMELIJK LETSEL DOOR SCHULD.

SCHULDOORZAAK.

Bij n°. 117. — De cass. tegen het arrest is verw. bij H. R. 9 April 1903, Concl. conf.

126. De Nederlandsche Wet verbindt geen rechtsgevolgen aan het als schuldeischer erkend zijn in een buitenlandsch faillissement.
Arnhem Hof 25 Maart 1903. — Zie a quo Almelo 30 October 1901.

127. Eene uit eene ongeoorloofde oorzaak aangegane overeenkomst wordt terecht in haar geheel nietig verklaard, al komt daarin voor een op zich zelf geoorloofd beding.
H. R. 9 April 1903, Concl. conf., verw. de cass. tegen *b* Amsterdam Hof 30 Mei 1902, waarbij werd vern. Amsterdam 4 September 1901.

128. Er behoeft nog geen valschheid te bestaan in den zin van en ter toepassing van art. 176 Rv. als in eene onderhandsche akte een andere oorzaak is uitgedrukt, dan de schrijver en onderteekenaar dier akte beweert dat de grondslag voor 't opmaken dier akten is geweest. Die andere oorzaak kan dan nog wel eene geoorloofde zijn geweest en blijft de overeenkomst niettemin van kracht.
a Arnhem Hof 19 Juli 1905.

129. Het bewijs (als de valsche oorzaak, schijnakte, bewezen wordt) dat er eene andere geoorloofde oorzaak aanwezig is, berust bij hen, die zich op de geldigheid der overeenkomst beroepen; waar die door hen niet is aangetoond is de kwestieuze overeenkomst krachteloos.
b Arnhem Hof 4 Februari 1903.

130. Eischer die de bij de wet gevorderde toelating tot het verleenen van geneeskundige hulp mist, heeft tegen gedaagde geen vorderingsrecht ter zake van het buiten noodzaak verleenen van geneeskundige hulp, omdat dit berust op eene ongeoorloofde oorzaak.
Roermond Kgr. 6 Mei 1905.

131. De door eischer tot grondslag harer vordering overgelegde schuldbekentenis moet geacht worden te zijn zonder oorzaak, nu de door gedaagde beweerde oorzaak als in strijd met de goede zeden een ongeoorloofde oorzaak is en door de eischeres niet bewezen is dat de schuldbekentenis bevat een andere geoorloofde oorzaak.
a Utrecht 15 November 1905.

132. Eene erkenning van schuldig te zijn — het karakter dragende eener belofte tot betaling — kan de grondslag eener vordering zijn. Zij doet bij aanneming door de wederpartij eene overeenkomst ontstaan, tot oorzaak hebbende den grond der schuld die daarbij wordt gesteld, van die overeenkomst kan in rechten de nakoming gevorderd worden, indien bij ontkentenis wordt bewezen het tot stand komen der overeenkomst en het bestaan eener geoorloofde schuldoorzaak.
Rotterdam 23 October 1905.

133. De schuldigerkenning eener geldsom „waarde naar genoegen genoten" geeft een voldoende schuldoorzaak aan.
Amsterdam 17 Februari 1904.

134. In de dagvaarding wordt de schuldoorzaak genoemd. De gedaagde heeft zich verbonden tot betaling van hetgeen een derde kocht. Derhalve is de vordering ontvankelijk.
's Gravenhage 29 Mei 1903, waartegen de cass. is verw. bij *b* H. R. 12 Februari 1904, Concl. conf.

135. Met art. 8 Drankwet, wordt het niet in strijd geacht, dat de houder van het vergunningsrecht dit doet uitoefenen door een zoogenaamden „zetkastelein"; daaronder is slechts te verstaan iemand, die dit doet ten name en geheel voor rekening en risico van den houder van het vergunningsrecht, waardoor deze de in de artt. 1 en 16 1° bedoelde verkooper van sterken drank blijft. De onderwerpelijke overeenkomst bepaalt wel, dat gedaagde het café zal drijven voor rekening en ten name van eischer, maar hiermede en met het bovenomschreven begrip van „zetkastelein" is onvereenigbaar de bepaling van het contract dat de gedaagde, behalve de betaling van belastingen, vergunningsrecht, duinwater, gas enz. den eischer wekelijks een bedrag van f 35.— zal afdragen, onverschillig of al dan niet winst wordt gemaakt. Met dergelijke overeenkomst — al worden de uitdrukkingen huur en verhuur daarin vermeden — wordt niet anders beoogd dan om, in strijd met de drankwet, het café met inventaris en het daaraan ten name van eischer verbonden vergunningsrecht tegen een vaste som aan gedaagde, die geen vergunningsrecht bezit, te verhuren. Aan deze overeenkomst, die, als in strijd met de wet, een ongeoorloofde oorzaak heeft, kan de eischer geen rechtsvordering ontleenen.
Amsterdam 14 December 1904.

136. Voor de voldoende aanwijzing van een oorzaak of rechtsgrond eener verbintenis, bij overeenkomst aangegaan, wordt gevorderd, dat de aangegeven oorzaak of rechtsgrond het karakter bepale van de bij overeenkomst aangegane verbintenis. Dit kan in het geval van het op zich nemen van eene verbintenis met het oog op eene bestaande verbintenis van een derde o.a. zijn de overeenstemmende wil van partijen om de schuld van dien derde te kwijten of te vernietigen met in de plaatsstelling van de nieuwe schuld, waartoe zich de eene partij verbindt tegenover de andere, of ook de wil, dat de partij, die zich bij de overeenkomst verbindt, de schuld van den derde erkennend en latende bestaan, de verbintenis op zich neemt, hetzij als medeschuldenaar, hetzij als borg: zoodanige bepaalde aanwijzing echter ontbreekt hier volgens de feitelijke beslissing.
b H. R. 9 Januari 1903, Concl. conf.

137. Waar de eischer stelt, dat de gedaagde zich jegens hem heeft verbonden om de schuld te betalen, welke een ander jegens hem ter zake van leveranties heeft aangegaan, geeft hij aan een geoorloofde oorzaak. Door die verbintenis zonder meer ontstaat geen schuldvernieuwing met den eersten debiteur.
Enschedé Kgr. 3 December 1903.

138. Verwerping van een beroep op ongeoorloofde oorzaak. De voorwaarde, dat betaling zou plaats hebben na de voltrekking van ged.'s huwelijk met zekere dame, ontbreekt, nu die

dame is overleden alvorens met ged. te zijn gehuwd.
Winschoten 2 Januari 1900.

139. Testamentaire beschikking van den vader, waarbij het beschikbaar gedeelte zijner nalatenschap wordt gesteld onder bewind. Afgifte van dat gedeelte door den bewindvoerder, alvorens dat bewind geëindigd is, en zulks bij overeenkomst, aan zijn broer, ten wiens behoeve dat gedeelte onder bewind was gesteld. Nietigheid dier overeenkomst als in strijd met de goede orde en de goede zeden. Hypotheekstelling ten behoeve van den bewindvoerder, als waarborg dat hij geen nadeel ondervindt door de vervroegde afgifte. Geldigheid dier na de afgifte van het beschikbaar gedeelte verleende hypotheek. Die afgifte is niet de schuldoorzaak van, maar de beweegreden tot het verleenen dier hypotheek.
's Hertogenbosch Hof 28 Maart 1905.

140. Een beding, waarbij een handelsbediende zich jegens zijn patroon verbindt om na het verlaten van den dienst uit welken hoofde ook, op geenerlei wijze in Nederland in het houtvak werkzaam te zijn, is niet in strijd met de openbare orde, zoodat ten onrechte aan dit beding alle kracht ontzegd werd.
Amsterdam Hof 5 Mei 1905, vern. *c = d* Amsterdam 20 November 1903.

141. De strekking der onderwerpelijke overeenkomst is, het den gedaagde voor altijd onmogelijk te maken om in Nederland in het houtvak werkzaam te zijn, na het verlaten van eischers dienst. De openbare orde zou worden bedreigd, wanneer werkgevers van hunne werknemers zouden kunnen eischen — zij het dan ook ten gevolge van eene tusschen hen gesloten overeenkomst — dat deze, na ontslag bij hun werkgever, zich voor altijd moesten onthouden van arbeid in het vak van hun vroegeren werkgever, in welk vak zij zijn opgeleid en waarin zij waarschijnlijk op behoorlijke wijze hun brood konden verdienen. De vordering tot betaling der boete, gesteld op niet-nakoming der overeenkomst, ontzegd op grond dat deze eene ongeoorloofde oorzaak heeft.
c=d Amsterdam 20 November 1903, vern. bij Amsterdam Hof 5 Mei 1905.

142. Waar de gedaagde, handelsbediende, zich bij te voren gevoerde briefwisseling heeft verbonden niet bij eene andere firma te Singapore in dienst te treden en daarna eene schriftelijke verklaring afgeeft, dat hij, overeenkomstig schriftelijke overeenkomst, zich nimmer te Singapore zal vestigen, noch bij eene andere firma te Singapore in dienst zal treden, wordt die latere verklaring, door verwijzing naar die vroegere briefwisseling, niet dubbelzinnig met het gevolg, dat gedaagden aan die verklaring niet zou zijn gehouden, ook om zich niet zelfstandig te Singapore te vestigen. Door voormelde verbintenis wordt aan gedaagden niet in die mate zijne vrijheid van uitoefening van beroep of bedrijf ontnomen, dat daarin strijd met de goede zeden is te vinden.
a Amsterdam 30 Juni 1905.

143. De „consideration" van het Engelsche recht is niet identiek met de „causa" van het Romeinsche en Nederlandsche. Naar Engelsch recht is, krachtens het vereischte der „consideration", een niet in den vorm van een „covenant" gegoten belofte alleen dan bindend, indien tegenover deze belofte hij, aan wien zij is gedaan, ook tegenover den belover eenige verplichting op zich neemt of althans tegenover het voordeel, dat hij door de belofte verkrijgt en in verband daarmede, eenige verandering in zijn vermogenstoestand te zijnen nadeele en ten bate van den belover intreedt; dit geldt niet alleen van de bestaande verbintenissen, maar ook daar, waar eene reeds vroeger bestaande verscherpt wordt. Uit gedaagdes beloften kon dus, naar Engelsch recht, geene rechtsgeldige verbintenis ontstaan, omdat hij, na het tot stand komen der huur van diensten, zijne verbintenis verscherpt en zich tot meer verbonden heeft, door ook op zich te nemen zich niet zelfstandig te Singapore te zullen vestigen en aan dezen beloften geene van eischeres afkomstige „consideration", in bovenaangeduiden zin, ten grondslag lag.
a Amsterdam 30 Juni 1905.

144. Volgens het interlocutoir vonnis op 23 Febr. 1903 tusschen partijen gewezen staat vast: 1° dat de gedaagde bij overeenkomst van 30 Oct. 1899 door de eischeres was aangesteld als reiziger voor het binnen- en buitenland tot het verkoopen harer waren; 2°. dat die overeenkomst door tijdige opzegging van wege de eischeres op 30 Nov. 1900 was geëindigd; 3°. dat bij die overeenkomst, onder meer, bepaald was, dat de gedaagde noch tijdens, noch na het eindigen van zijn aanstelling eenige meedeeling aan derden zou mogen doen betreffende de onderneming en exploitatie der zaken van de eischeres, onder gehoudenheid van den gedaagde om alle zaken, die hij uit den aard van zijn betrekking te weten kwam, als geheim voor derden te betrachten en niemand tijdens of na afloop van zijn aanstelling daarvan meedeeling te doen, met verdere uitdrukkelijke verbintenis van den gedaagde om tijdens en ook na afloop van zijn aanstelling en betrekking voor niemand, wie het ook zij, zaken te zullen doen, hetzij voor eigen rekening, hetzij voor rekening van derden, of als verkooper van of als fabrikant in de artikelen, welke door eischeres gefabriceerd of in den handel gebracht werden en om onder geen enkelen vorm of benaming deel te zullen nemen of tot deelneming daartoe aan te sporen en zich absoluut te zullen onthouden in de artikelen van eischeres direct of indirect zaken te doen als zijn aanstelling bij eischeres zal zijn afgeloopen, en zulks op verbeurte van f 10,000 bij overtreding. Bij het eindvonnis wordt beslist: 1°. dat de bovenvermelde overeenkomst met het oog op den persoon van den gedaagde en in aanmerking nemende wat hem verboden werd, niet is in strijd met de openbare orde of de goede zeden, gelijk zijnerzijds bij pleidooi na de enquête was aangevoerd; 2°. dat de gedaagde gehandeld heeft in strijd met het verbod om derden aan te sporen tot deelneming aan het doen van zaken in de artikelen van eischeres, zoodat hij de op overtreding gestelde straf van f 10.000.— verschuldigd is.
b Rotterdam 16 Januari 1905.

145. Eischer's verbintenis om f 100.— te betalen voor het geval hij andere schepen bevrachtte dan van leden van den Algemeenen Rijnschippersbond heeft tot oorzaak het voormelde eventueele bevrachten van zoodanige andere schepen.
Rotterdam 12 Januari 1903.

Actie 131 v.
Beh. t. rolle 132.
Bewindvoerder 139.
Bewijs Bz. 129.
Borg 136.
Cass. Bz.
Dagv. Bz.
Drankwet 135.
Eed.
Faillissement 126.
Geneeskunde 130.
Get. bewijs Bz.
Handelsagent 140.
Huur en verhuur 135.
Nietigh. en nietigverkl. o. k. 127, 135.
Openbare orde 140 v.
Orderbiljet.
Schuldbekentenis.
Schuldvernieuwing 137.
Spel en weddingsch.
Strafbeding 144.
Uitlegging.
Valschheid Bz. 128.
Voorwaarde 138.
Zetkastelein 135.

SCHULDVERGELIJKING.

128. Compensatie werkt niet van rechtswege, maar slechts dan wanneer daarop een beroep wordt gedaan.

a 's-Gravenhage Hof 11 April 1904. — Zie in eerste instantie Rotterdam 9 Maart 1903. — *a* Rotterdam 28 Juni 1902.

129. De eenvoudige, door den rechter ongegrond bevonden, betwisting eener tegenvordering, doet deze niet ophouden liquide en mitsdien vatbaar te zijn om in compensatie te worden gebracht.

c Rotterdam 5 April 1905. — In appel 's-Gravenhage Hof 6 Maart 1906. — *a* en *b* Rotterdam 31 Mei 1905. — 's-Gravenhage Hof 2 April 1906.

130. In casu kan een beroep op compensatie niet bevrijdend werken bij de afgelegde onsplitsbare bekentenis, immers de tegenvordering is niet liquide of zeer gemakkelijk te bewijzen.

Breda 2 Januari 1905.

131. Een weersproken vordering, tot welker vaststelling eene nadere procedure noodig is, is niet voor dadelijke vereffening vatbaar, tenzij de gedaagde, in het geding beroep op compensatie doend, uit reeds aangevoerd bewijsmateriaal, als een titel of daarmede gelijkstaand bewijs, de tegenvordering kan doen vaststellen. Het verzoek tot verhoor op vraagpunten en de eedsopdracht van gedaagde zijn voorbij te gaan omdat, al zou hij daardoor het bewijs der tegenvordering kunnen leveren, dit niet wegneemt, dat die tegenvordering thans niet voor dadelijke vereffening vatbaar is en de gedaagde haar dus niet met eischers vordering in vergelijking kan brengen.

Amsterdam 9 Januari 1906.

132. Eene geheel onbepaalde en bovendien door de tegenpartij betwiste tegenvordering kan volgens art. 1463 B. W. voor schuldvergelijking niet in aanmerking komen.

a H. R. 8 April 1903, Concl. conf.

133. Compensatie van granen met geldsommen kan alleen plaats hebben als die granen tot de vervangbare zaken kunnen gerekend worden, wat niet het geval is waar het betreft een bepaald aangegeven partij graan.

's-Gravenhage Hof 18 Juni 1906, bev. in dit opzicht Rotterdam 22 Mei 1905.

134. Art. 1471 B. W. is niet toepasselijk wanneer de schuld, tegenover welke beroep op compensatie had kunnen geschieden, niet is betaald, doch de schuldenaar daarvoor kwijting heeft gegeven zonder betaling te ontvangen.

a Rotterdam 23 Juni 1902.

135. Art. 53 Faill. wet laat schuldvergelijking toe voor alle vorderingen, ontstaan vóór de faillietverklaring, onverschillig waaruit deze voortspruiten.

H. R. 13 November 1903, Concl. conf.

136. Waar de hypothecaire crediteur zich uitdrukkelijk verbond om aan den debiteur zekere sommen terug te geven, indien de rechter zou hebben uitgemaakt, dat hij daarop geen recht had, ging zijn beroep op compensatie niet op.

Amsterdam Hof 23 Mei 1902, bev. in zooverre *b* Amsterdam 20 Maart 1901.

Bekentenis Bz. 130.
Borgtocht.
Cass. Bz.
Cons. beslag.
Eed.
Faillissement 135.
Huur en verh.
Hypotheek 136.
Reconventie.
Rek. courant.
Vennootschap.
Vrijwaring.

SCHULDVERNIEUWING.

Bij n°. 84. — De cass. is verw. bij *b* H. R. 16 Januari 1903, Concl. conf.

89. In het accepteeren van een wissel ligt niet per se de wil om te noveeren opgesloten.

's Hertogenbosch 10 Januari 1902.

90. Volgens de beginselen van het ten deze geldende Engelsche recht strekte de aanneming van de cheque slechts als eene voorwaardelijke betaling, daar de eischer bij wanbetaling der niet geaccepteerde cheque, zijne vordering in rechte tegen den gedaagde behield; ook de schriftuur in casu overgelegd, is niet eene kwitantie, doch slechts eene nota betreffende voorwaardelijke afrekening.

Dordrecht 18 Maart 1903.

91. Het erkennen door requirant van de Noord- en Zuid-Hollandsche Bank als schuldenares bevat niet in zich de verklaring, dat hij de oude schuldenares wilde ontslaan, zoodat geen schuldvernieuwing is teweeggebracht, maar delegatie moet worden aangenomen.

a Haarlem 21 Maart 1905.

92. In de wisseltrekking van den verkooper voor den bedongen prijs met daarop gevolgde acceptatie door den kooper ligt niet noodzakelijk opgesloten schuldvernieuwing, maar de wil om schuldvernieuwing daar te stellen moet duidelijk uit de handeling blijken. Immers er bestaat geen grond om aan te nemen, dat de wet in dit geval met afwijking van art. 1451 B. W., steeds schuldvernieuwing zou hebben gewild uit hoofde van de veronderstelde bedoeling van partijen om den wissel te accepteeren en geaccepteerd aan te nemen, ten einde daardoor de betaling van den koopprijs te vervangen. Art. 236 Kh. bevat eene uitzondering op het stelsel der wet, niet uit te strekken buiten het geval, waarvoor het is geschreven.

b H. R. 16 Januari 1903, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's Hertogenbosch Hof 4 Maart 1902.

93. Waar schuld en rente eene ondeelbare verbintenis vormen is de (nieuwe) overeenkomst niet als voltrokken te beschouwen, zoolang partijen over de rente nog niet tot overeenstemming zijn gekomen.

Arnhem Hof 10 Januari 1906.

Schuldoorzaak.

SENTENTIA DECLARATORIA.

58. Al mocht de erkenning van het tegenwoordig eigendomsrecht voor de eischers onbetwist zijn, zoo kunnen zij toch de bloote erkenning vorderen; behoudens de invloed van de onnoodigheid dier vordering op de proceskosten.

Breda 16 Juni 1903, bev. bij 's Hertogenbosch Hof 29 November 1904.

59. Waar partijen twisten over den omvang van een den Staat toekomend tiendrecht moet de rechter uitspraak doen omtrent het betwiste recht en mag hij eene vordering tot erkenning van een tiendrecht toewijzen, al wordt daarmede geen geldelijke veroordeeling verbonden of een ander voor ten uitvoerlegging vatbaar vonnis verkregen.

a 's Gravenhage Hof 29 Juni 1903, bev. *a* 's Gravenhage 3 April 1901.

60. De wet verbiedt nergens het geven van een sententia declaratoria, waar deze, in casu over het bestaan van een tiendrecht wordt gevorderd, kon de gedaagde wel den rechtsstrijd en daarmede alle veroordeeling in de kosten voorkomen.

's Gravenhage 20 Juni 1904, bev. Rotterdam 27 Juni 1903.

Eigendom. | *Tienden.*
Fabrieksmerk.

SEQUESTRATIE.

39. Ook op een eenzijdig verzoekschrift kan de rechter gerechtelijke bewaargeving gelasten zonder dat vereischt is de tegenpartij daarop te hooren.

's Gravenhage Hof 25 September 1905.

40. Het Hof gaat terecht uit van de opvatting, dat, om op grond van art. 1775 B. W. sequestratie te kunnen bevelen, noodig is, dat het daar aangeduide eigendoms- of bezitsgeschil zich voordoe tusschen hen, die in het hoofdgeding als procespartijen elkander den eigendom of het bezit der provisioneel te sequestreeren zaak betwisten. Die sequestratie is terecht geweigerd, waar erfgooiers tegen erfgooiers optreden en vooropzetten, dat zij gelijk gerechtigd zijn tot de zaak of het recht en eischers erkennen nog in het onzekere te verkeeren omtrent den aard en den omvang van het recht, waarop zij aanspraak maken.

a H. R. 16 Februari 1906, Concl. conf.

SLOOTEN EN VAARTEN.

11. Waar het aan een sloot als bedoeld in art. 706 B. W. toegevoegd gedeelte één geheel daarmede uitmaakt, is er geen reden om aan te nemen, dat de tot opvaart verwijde gemeene sloot door die verwijding haar karakter van gemeene sloot heeft verloren. Ieder der aangrenzendende eigenaars mag uit kracht van het bepaalde bij art. 709 B. W. in de gemeene sloot varen, maar dit recht niet afstaan aan een derde, die tot de erven, waartusschen de sloot loopt, in geenerlei betrekking staat.

H. R. 30 November 1906, Concl. conf.

SPEL EN WEDDINGSCHAP.

49. Beursspel. Voor de rechtskundige beoordeeling der handeling is het niet de vraag wat een der partijen beoogde, doch alleen welke de aard der gestelde overeenkomst is. De commissionair in effecten heeft met de bedoeling van zijn principaal om te spelen geen rekening te houden.

's Gravenhage Hof 29 Januari 1906.

50. Al bestond bij den eischer de bedoeling tot beursspel zoo kan deze toch niet in aanmerking komen ter beoordeeling van het wettelijk karakter der handeling van de verweerster, nu bij het bestreden arrest is beslist, dat deze een wezenlijke handelsoperatie (het koopen van koffie) beoogde en geenszins eene overeenkomst enkel de verrekening van koersverschil ten onderwerp hebbende.

c H. R. 6 Januari 1905, Concl. conf. verw. de cass. tegen Arnhem Hof 7 Maart 1904, waarbij bev. Arnhem 13 Augustus 1903.

51. Wanneer de opgegeven orders bij liquidatie tot verlies aanleiding zouden geven is een continuatie à la hausse in stede van onmiddellijke executie alleszins als geoorloofd te beschouwen en geen spel. Eischer trad in deze op niet als tegenspeler van gedaagde, maar als commissionair. De overeenkomsten, die aan de debeten creditposten der rekening ten grondslag liggen en het gevorderde saldo der rekening hadden een geoorloofde oorzaak.

's Gravenhage 22 December 1903.

52. Het voor rekening en risico van een ander ter beurze van Londen doen aankoopen van effecten, het rescontreeren daarvan op overeengekomene dagen en het om executie te voorkomen continueeren der affaire, totdat partijen of een harer de zaak wenscht te beeindigen, stellen geen spel of weddenschap daar. Bovendien is niet gebleken, dat eischer de tegenspeler van gedaagde was.

's Gravenhage Hof 13 Maart 1905, bev. 's Gravenhage 11 Mei 1904.

53. Al mocht de eischer bij zijne lastgeving beursspel beoogd hebben, zoo kan toch het oogmerk, waarmede hij aan de verweerster zijne opdracht gegeven heeft, ter beoordeeling van het wettelijk karakter zijner handeling niet in aanmerking kome.

H. R. 26 October 1906, Concl. conf.

54. Eischer's actie berust niet op het ter dagvaarding omschreven premiecontract — in welk geval gedaagde zich te recht op „spel en weddingschap" had kunnen beroepen — maar op de door hem aan eischer geschreven briefkaart, waarin hij dezen den verkoop van bedoelde shares opdraagt.

Rotterdam Kgr. 2 Mei 1904.

55. Koop en verkoop van effecten. — Geen spel of weddingschap of verrekening van koersverschil.

a Breda 17 Januari 1905. — Zie ook Amsterdam Hof 9 Februari 1906.

56. Waar het hof zich niet heeft onthouden van een zelfstandig onderzoek der vraag, of hier het bestaan van spel en weddingschap was aan te nemen, kunnen de woorden, dat de gedaagde zijne exceptie had te bewijzen, niets anders beteekenen dan dat de gedaagde, gelijk elders in het bestreden arrest gezegd wordt, den feitelijken grondslag der door hem opgeworpen exceptie te bewijzen had, door welke beslissing geen der bij het tweede middel aangehaalde artikelen geschonden is.

H. R. 26 October 1906, Concl. conf.

Actie. | *Faillissement.*
Cassatie Bs. | *Hasardspel.*

SPOORWEGEN.

Bij n°. 183. — Waartegen de cass. is verw. bij H. R. 27 Februari 1903, Concl. conf.

I. Spoorwegwet. — Reglementen.
II. Gevaar veroorzaken voor verkeer.

I.

209. De personen, te wier behoeve art. 1

der spoorwegwet, met uitsluiting der bepalingen van het gemeene recht, een vermoeden van schuld ten laste der ondernemers van een spoorwegdienst vestigt, zijn uitsluitend zij, die over den spoorweg worden vervoerd.

H. R. 30 Januari 1903, Concl. conf. verw. de cass. tegen *a* Amsterdam Hof 7 Maart 1902, waarbij was bev. Utrecht 1 October 1900.

210. De schade, in art. 1 Spoorwegwet bedoeld, is, waar de overeenkomst betrekking had op het vervoer van een reiziger, de schade dien reiziger overkomen, zoodat, waar de nagelaten betrekkingen van een reiziger van de spoorwegmaatschappij vergoeding vorderen van de schade, door hen zelf geleden tengevolge van diens dood, de gewone bewijsmiddelen gelden en eischers de schuld van de spoorwegbeambten moeten bewijzen.

c Amsterdam 21 October 1904.

211. Hij die, voorzien van een kaartje, de controle is gepasseerd en zich over het perron naar den trein begeeft, heeft daarmede den eersten stap gedaan tot de aanvaarding zijner reis. Het aanwezig zijn op het perron brengt „den reiziger" in denzelfden rechtstoestand, waarin de ten vervoer aangenomen „goederen" zich bevinden; hiertegen doet niet af, dat het gecontracteerd vervoer nog niet is begonnen. De in art. 1 der wet van 9 April 1875, (Sb. 67) toegekende vordering is niet anders dan een uitbreiding der actio ex recepto tot het personenvervoer, zij is niet beperkt tot hetgeen was ingeladen, maar betreft ook het ten vervoer aangenomen, zij betreft evenzoer personen als goederen.

a Amsterdam 25 Mei 1904, bev. bij Amsterdam Hof 12 Januari 1906.

212. Ten opzichte van de onderwerpelijke vordering is het onverschillig of de ladder, die door haar val den reiziger heeft getroffen, door werklieden der maatschappij is geplaatst, daar deze voor het ongeval verantwoordelijk is, tenzij zij bewijze, dat dit niet te wijten is aan schuld van haar of hare beambten. De niet-ontvankelijkheid gegrond op het niet stellen, dat het ongeval „bij de uitoefening van den spoorwegdienst" zou zijn geschied, gaat niet op, omdat het perron een onafscheidelijk deel van den spoorwegdienst uitmaakt. Art. 1 der wet van 9 April 1875, (Sb. 67) spreekt wel is waar niet uit eene, als ex recepto, alleen door overmacht uitgesloten aansprakelijkheid, maar de bedoeling dier wet is ongetwijfeld geweest om de door haar opgelegde aansprakelijkheid aan die van het receptum te doen aansluiten.

a Amsterdam 25 Mei 1904, bev. bij Amsterdam Hof 12 Januari 1906.

213. Schadevergoeding wegens een ongeval, een reiziger overkomen op een door twee maatschappijen gebruikt station. — Ondernemen en uitoefening van den spoorwegdienst. — Personen. — Aanvang van het vervoer. — Aansprakelijkheid voor beambten of bedienden. Art. 1 en 2 der wet van 9 April 1875, (Sb. 67).

Amsterdam Hof 12 Januari 1906. — Zie a quo *a* Amsterdam 25 Mei 1904.

214. Een spoorwegmaatschappij, die een station beheert, dat zij met een andere maatschappij gemeenschappelijk in gebruik heeft, is als zoodanig ook tegenover de reizigers dier andere maatschappij als ondernemer van spoorwegdiensten te beschouwen.

a Amsterdam 25 Mei 1904, vern. bij Amsterdam Hof 12 Januari 1906.

215. Voortgezette overtreding van als bestuurder eener spoorwegdienst niet naleven van den algemeenen maatregel van bestuur, waarbij wordt voorgeschreven, dat alle wegen over den spoorweg moeten zijn voorzien van sterke goed zichtbare sluitboomen, kettingen of hekken.

b Arnhem 7 November 1905.

216. In het algemeen heeft zoowel in de spoorwegwet van 9 April 1875 (Sb. 67) als in het Alg. Regl. voor den dienst op de spoorwegen zooals het laatstelijk is gewijzigd bij K. B. van 9 Februari 1899 (Sb. 69) „dienst" eene ruimere beteekenis dan „vervoer". In art. 113 van het reglement, zooals het thans luidt, zijn als beambten en bedienden, belast met de uitoefening van den dienst dan ook niet alleen te verstaan zij, die belast zijn met het vervoer en zijn onder eerstgemelden bepaaldelijk ook begrepen de assistenten bij de controle op de plaatskaarten.

a H. R. 26 October 1903, Concl. conf.

217. In het algemeen heeft in de wet van 9 April 1875 (Sb. 67) „dienst" eene ruimere beteekenis dan „vervoer" en art. 27 laatste lid dier wet beperkt, die beteekenis niet. Terwijl de zorg voor het veilig verkeer in het bijzonder eischt het nemen van maatregelen ter beveiliging van het vervoer over de wegen, omvat uitoefening van spoorwegdienst in het algemeen alle werkzaamheden, noodig voor de exploitatie daarvan. De zorg voor de verlichting der wachtkamers en andere voor het publiek toegankelijke localen en daarmede ook het op het station bereiden van het daarvoor benoodigde gas, zoo dit geschiedt door den ondernemer van den spoorwegdienst, maakt deel uit van de exploitatie daarvan.

c H. R. 9 Januari 1905, Concl. conf.

218. De directeur-gérant der spoorwegmaatschappij Gent—Ter-Neuzen is geen bestuurder van den spoorwegdienst in den zin van art. 9 der Spoorwegwet van 9 April 1875 (Sb. 67).

Middelburg 21 April 1903, vern. Ter-Neuzen Kgr. 12 Februari 1903.

219. Het onderhavige werk valt niet onder toepassing van art. 9 maar van art. 20 der spoorwegovereenkomst van 21 Januari 1890. Uitlegging van art. 13, tegenover art. 14 en 15 der Spoorwegwet.

Utrecht 4 Februari 1903.

220. De regeling van het medegebruik van het station Tilburg krachtens Kon. Besl. van 21 December 1881 ten behoeve van de Zuid-Ooster Spoorweg-Maatschappij is niet vervallen ten gevolge van de overneming van dien spoorweg door appellante en de toepasselijk verklaring daarop van de spoorwegovereenkomst van 21 Januari 1890.

Utrecht 14 Januari 1903.

221. Dienstweigering veronderstelt een vrijwillige daad; dit geldt ook van het deelnemen aan een werkstaking; volgens de onsplitsbare bekentenis van eischer is hij op 6 April 1903 feitelijk belet om zich op zijn werkterrein te begeven en zou dat dus niet geweest zijn een vrijwillige daad; dit geldt echter niet van de overige dagen dat hij tehuis is gebleven en ook niet een verantwoording heeft ingeleverd.

c Utrecht 11 Juli 1906.

222. Al is het bij het middel van cassatie

aangehaalde reglement, behoudens een paar later daarin gebrachte wijzigingen, uitgevaardigd vóór de inwerkingtreding der spoorwegwet van 1875, is het toch te beschouwen als een der in art. 27 bedoelde algemeene maatregelen van bestuur, omdat zijne voortdurende geldigheid berust op de bij dat artikel den Koning toegekende bevoegdheid. Derhalve is ook de strafbepaling van art. 64, zooals dit luidt volgens de wet van 8 April 1893 (Sb. 62) op overtreding van de bepalingen van het bedoelde reglement toepasselijk.

a H. R. 5 October 1903, Concl. conf.

223. Het Algemeen Reglement voor het vervoer op de spoorwegen onderscheidt tusschen het plaatsbewijs dat tegen betaling van den vrachtprijs toegang tot den trein geeft en den reiziger recht geeft op vervoer en het plaatsbewijs, dat recht geeft op een bepaalde plaats in den trein. Art. 4 van bedoeld Reglement heeft echter uitsluitend het eerstbedoeld bewijs op het oog.

Apeldoorn Kgr. 16 Maart 1905.

224. In art. 4 § 1 K. B. van 4 Januari 1901, S. 20, levert de met „tenzij" aanvangende zinsnede op een fait d'excuse.

's-Hertogenbosch 10 Mei 1904.

II.

225. Veroordeeling van een stationschef wegens het door schuld doen ontstaan van gevaar voor het verkeer door stoomvermogen over een spoorweg.

b Groningen 30 Juni 1904.

226. De waarnemende stationschef, die een trein doet afrijden, zonder dit vooraf aan de wegwachters te doen seinen, ten gevolge waarvan een overweg niet afgesloten werd, waardoor bijna een rijtuig onder den trein kwam, maakt zich plichtig aan het door schuld gevaar doen ontstaan voor het verkeer door stoomvermogen over een spoorweg.

Heerenveen 16 April 1903.

227. Waar bij geene wet of wettelijke verordening, bepaaldelijk ook niet bij art. 1 van het geldende seinreglement, aan de stationschef de verplichting is opgelegd om zelf te seinen en waar op verzuim daarvan ook nergens straf bedreigd wordt, is het ten laste gelegde feit van aan de wachters langs de lijn de komst van den trein niet te hebben geseind, niet strafbaar.

's-Gravenhage Hof 28 September 1905. — Dit arrest is gewezen na de terugwijzing bij *b* H. R. 26 Juni 1905, Concl. conf.; bij dit arrest werd vernietigd een vonnis der rechtbank van Middelburg op grond van schending van art. 177 Sv., aangezien was acht geslagen op niet ter terechtzitting voorgelezen artikelen van dienstregelingen en seinreglementen.

228. Veroordeeling op grond van art. 165 Sr. In de omstandigheid dat de (eerste) beklaagde stationschef door de spoorwegmaatschappij ter zake van dit feit in rang is teruggezet, vindt de rechtbank termen hem slechts eene geldboete op te leggen.

Almelo 31 October 1905.

229. Veroordeeling van een stationsassistent, wegens het aan zijn schuld te wijten zijn, dat gevaar ontstaat voor het verkeer door stoomvermogen over een spoorweg. De vergissing van beklaagde — nl. dat hij bij het onderzoek of een spoorlijn vrij was voor het binnenrijden van een trein, zich in het nummer van het spoor heeft vergist — levert op culpa lata.

Groningen 2 Juni 1904.

230. Beslissing, dat een spoorwegbeambte schuldig is aan het misdrijf van art. 165 Sr., doordat hij voor een komende trein het sein op veilig had gezet, vóórdat hij de wissel zoodanig had gesteld, dat die trein inderdaad op het veilige spoor moest rijden.

Haarlem 26 Juni 1902.

231. Vrijspraak van het misdrijf van art. 165 Sr. Ten einde op tijd aan te kunnen komen is de machinist (tweede beklaagde) genoodzaakt veel sneller te rijden dan het dienstreglement toelaat. Zoo men al eenige schuld bij den tweeden beklaagde zou mogen aannemen, dan bestaat toch ernstige twijfel of die schuld van genoegzamen omvang zoude zijn om eene veroordeeling te wettigen.

Almelo 31 October 1905, vern. bij Arnhem Hof 22 Februari 1906.

232. Het bij gladheid van de rails niet vroeger dan op de gewone plaats remmen van de machine om den tram op den bij dienstorder voorgeschreven afstand van 20 Meter vóór den overweg te doen stoppen, waarvan het gevolg was, dat de tram den sluitboom van den overweg verbrak en op de rails, waarlangs kort daarop een trein moest passeeren, terecht kwam, waardoor in concreto gevaar ontstond voor tram en trein, stelt groote onoplettendheid en verzuim daar, waardoor een normaal ontwikkeld mensch als beklaagde strafrechtelijk verantwoordelijk is.

's-Hertogenbosch . . . . (11)

233. Het door schuld doen ontstaan van gevaar voor het verkeer door stoomvermogen over een spoorweg. Beklaagde, machinist, wist, dat den vorigen dag een lorrie op den weg was blijven staan en handelde mitsdien onvoorzichtig en roekeloos, door, zonder behoorlijk op den weg uit te zien, door te rijden.

a Zwolle 14 Mei 1903.

234. Uit beklaagdes uitlating, dat hij de plank had neergelegd om den afloop daarvan te willen weten in verband met de plaatsen waar en den tijd, waarop door hem de plank is gelegd, volgt dat hij gevaar wilde veroorzaken voor het verkeer door stoomvermogen en dat hij dat gevaar kende. De herroeping van beklaagdes erkentenis berust niet op aannemelijke gronden. De omstandigheid, dat ter plaatse waar de plank was neergelegd, vóór den tram een persoon met een bel pleegt te loopen, had wellicht het gevaar kunnen afwenden, maar daaruit volgt niet, dat er geen gevaar bestond. Door het veroorzaken van gevaar is het misdrijf voltooid. Art. 164 Sr.

Dordrecht 10 Februari 1905.

Aanspr. Bz. 209 v.
Aanspr. Sz. 218.
Dagv. Sz. 224.
Gemeen gevaarl. misdrijf 225 v.
Huur v. diensten 221.
Maatr. v. bestuur 215.
Onr. daad 209 v.
Plaatskaart 223.
Rebellie.
Samenloop v. misdr.
Schuldmisdrijven, 225 v.
Terechtz. Sz. 227.
Valschh. Sz.
Veroorzaken v. dood enz. 225 v.
Wet 222.

STAAT z. TIENDEN.

STATUTEN z. VENNOOTSCHAP.

STATUTUM PERSONALE.

9. De beteekenis van art. 9 A. B. is: de vreemdelingen hebben in het Koninkrijk het genot van al de burgerlijke rechten en zijn onderworpen aan al de burgerlijke verplichtingen, zoolang de wet niet bepaald het tegendeel vaststelt. Onder deze rechten en verplichtingen vallen niet de bepalingen over den staat en de bevoegdheid der personen. Evenmin als de Fransche bezit de Nederlandsche wetgeving eene bepaling, betrekking hebbende op het persoonlijk statuut van den vreemdeling. Dit statuut volgt hem, tenzij de autoriteiten gedwongen zouden worden tot handelingen in strijd met de openbare orde of de goede zeden.

Arnhem Hof 23 December 1903.

Echtscheiding.

STICHTINGEN.

26. Een iegelijk heeft het eischend College als het wettig bestuur der Beurs in kwestie te erkennen, ook al mocht blijken dat er indertijd bij de toekenning van het bestuur van deze Beurs aan het eischend College eene vergissing heeft plaats gehad.

b 's-Hertogenbosch 4 December 1903.

Dagr. Bs. | *Kerkel. goederen en rechten.*

STOPPELWEIDE.

1. Bij het recht van „stoppelweide" moet voor den oorsprong streng worden onderscheiden of het wordt uitgeoefend op gronden eigen aan een of meer gemeenten, dan wel op gronden van particulieren. Voor het eerste geldt wederkeerigheid. Voor het tweede (dikwijls) louter gedoogen. Bij de meerdere exploitatie der landerijen werd dit recht oudtijds reeds beperkt door de bevoegdheid der eigenaren om hun land af te heinen en zóó dit aan de uitoefening van dat recht te onttrekken. Onder den Code Rural deed het niet meer af of de „vaine pâture" een wederkeerig of niet wederkeerig recht betrof (over particuliere gronden) en had de eigenaar van de landerijen steeds het recht van afsluiting, tenzij 't recht op vaine pâture bij titel was gevestigd, die „clôture" verbiedt. Voor de wijze van afsluiting bestaat na afschaffing in 1886 van den C. R. geen vast voorschrift meer. De afsluiting moet voldoende 't vee beletten om binnen te dringen. Zelfs onder den C. R. was de bepaling van art. 6 sectie 4 enunciatief en kennelijk werd bedoeld, dat de toegang voor het vee op genoegzame wijze belet werd — zooals in casu plaats had — terwijl aan de 4e zijde, waarlangs de rivier de Maas stroomt, uit den aard der zaak geen nadere afsluiting van het vee noodig was. Ook in ons recht is het recht van stoppelweide ondergeschikt aan dat van den eigenaar van den grond om zijn eigendom af te sluiten en tenzij een titel bestaat, kan niets het recht tot afsluiting vervangen, zelfs niet indien de eigenaar (destijds, d. i. in 1817) zijn recht tot afsluiting (na gepleegde feitelijkheden: van verbreking) niet verder mocht hebben uitgeoefend.

a Arnhem Hof 24 Januari 1906, bev. Tiel 20 October 1904.

STRAATSCHENDERIJ.

14. Op het ten laste gelegde en bewezen verklaarde feit is bij het bestreden vonnis art. 424 Sr. terecht toegepast, waar de rechter bewezen oordeelde, dat de handeling een baldadig karakter had.

c H. R. 26 October 1903, Concl. conf.

Gst. bew. Bs. | *Strafbaarheid.*
Gst. bew. Sz.

STRAFBAARHEID.

132. Rechtens staat vast, dat beklaagde het feit, waaraan hij is schuldig verklaard — mishandeling den dood ten gevolge hebbende — pleegde met overschrijding van de grenzen van noodzakelijke verdediging, als onmiddellijk gevolg van de hevige gemoedsbeweging door de aanranding veroorzaakt, voorzien in alinea 2 van art. 41 Sr. en beklaagde dus van rechtsvervolging zal behooren te worden ontslagen.

's-Hertogenbosch 13 September 1904.

133. Waar feitelijk is beslist, dat de den requirant ten laste gelegde bedreiging als middel van verdediging tegen het optreden van den getuige niet noodzakelijk was, is reeds op dezen grond alléén requirants beroep op noodweer bij het bestreden arrest terecht verworpen.

a H. R. 14 Maart 1904, Concl. conf.

134. Tot de toepasselijkheid van art. 41 Sr. wordt vereischt, dat het feit op het oogenblik dat het is begaan, zij uitgelokt door eene wederrechtelijke handeling, die hetzij rechtstreeks, hetzij middellijk van een mensch uitging. Terecht is beslist dat zulks tegenover feiten vallende onder art. 161 Sr. niet het geval is, waar het te vreezen nadeel een gevolg is van sedert lang bestaande toestanden.

b H. R. 27 Februari 1905, Concl. conf.

135. Aan „wederrechtelijke aanranding" in den zin van art. 41 Sr. kan alléén worden gedacht bij eene handeling, die hetzij rechtstreeks, hetzij middellijk van een mensch uitgaat, terwijl in deze de requirant is aangevallen door een dier en dit heeft gedood.

H. R. 11 Mei 1903, Concl. conf.

136. Ontslag van rechtsvervolging op grond van art. 41 al. 2 Sr.

Utrecht 4 Januari 1904.

137. Mishandeling; verwerping van het door beklaagde gedaan beroep op noodweer.

's-Hertogenbosch 11 Januari 1906.

138. Er is in deze zaak geen sprake van dat de beklaagde door eene macht, waaraan hij geen weerstand kon bieden, tot de hem ten laste gelegde weigering van verschuldigd liggeld is gedwongen, zoodat de rechtbank art. 40 Sr. ten onrechte heeft toegepast. Uit de omstandigheid, dat de beklaagde drie dagen in de Oosterhaven te Groningen heeft vertoefd ten gevolge van zijne niet-toelating in het Schuitendiep, volgt niet — ook zelfs als hij niet anders had kunnen gaan liggen —, dat hij volgens het bij het middel aangehaalde Prov. Regl. voor het verblijf in de Oosterhaven geen liggeld verschuldigd was.

a H. R. 27 Maart 1905, Concl. conf.

139. Al moge de beklaagde des voormiddags omstreeks elf uur onvrijwillig op den openbaren weg zijn gekomen, daaruit volgt nog niet, dat voor hem een dwang, waaraan hij geen weerstand kon bieden, bestond om tot omstreeks twaalf en een half uur des namiddags, toen hij wegens kennelijke dronkenschap bekeurd werd,

op dien weg te verblijven, zoodat art. 40 Sr. bij het bestreden vonnis verkeerd is toegepast.

b H. R. 19 Februari 1906, Concl. conf.

140. Het door den beklaagde bedreven feit kan hem wegens de gebrekkige ontwikkeling en ziekelijke storing zijner verstandelijke vermogens niet worden toegerekend. Plaatsing in een krankzinnigengesticht voor den termijn van hoogstens één jaar.

's-Gravenhage 25 Juli 1905.

Bedreiging 133.
Cassatie Sz.
Dooden v. dieren 135.
Drankwet 139.
Havenreglement 138.
Jeugdige beklaagden.
Krankzinnigheid 140.
Mishandeling 132.
Motieven v. vonn.
Noodweer 132 v.
Overmacht en toeval 138 v.
Overstrooming 134.
Schennis der eerbaarh.

STRAFBEDING.

59. Nu de gedaagde en zijne vrouw bij het huurcontract zich hebben verbonden om zich te onthouden van alles, wat den eischer als huurder in zijn handel en bedrijf als vleeschhouwer zou kunnen schaden, op verbeurte eener boete van f 2000.— voor elke overtreding, moet niet elke der ongunstige uitlatingen van gedaagde en zijne vrouw op zich zelve worden beschouwd als eene afzonderlijke overtreding, maar moeten al die uitlatingen te samen worden aangemerkt als éene overtreding van het huurcontract.

Zierikzee 20 Juni 1905. — Zie interl. 28 Februari 1905.

60. Nu bij de notarieele akte, bevattende zoowel een overeenkomst van huur en verhuur als een overeenkomst, waarbij de huurder zich verbond na het verstrijken van den huurtermijn het huis te koopen, bedongen is, dat bij ontbinding der huur tusschentijds door toedoen van den huurder de verplichting tot aankoop ook zal zijn vervallen, doch in de plaats daarvan als schadevergoeding f 6000 moet worden betaald, blijkt hieruit, dat de strafbepaling niet in de plaats treedt van de schade aan de verhuurster veroorzaakt door des huurders wanpraestatie, maar als rouwkoop moet worden beschouwd voor het niet doorgaan van den koop.

Amsterdam Hof 18 Juni 1903.

61. Indien bij overeenkomst bepaald is, dat voor elken dag te late oplevering eene schadevergoeding van f 50.— zal worden betaald, is die schadevergoeding ook dan verschuldigd, indien de oplevering in het geheel niet plaats had.

Dordrecht 6 December 1905.

62. In de kwestieuze cessie is ook het boetebeding begrepen.

Amsterdam 16 Maart 1906.

Aanb. en aann.
Arbiters.
Ontb. en nak. van o. k.
Schuldoorzaak.

STRAFFEN.

256. Art. 23 Sr. geeft den rechter de bevoegdheid niet, om, waar hij den duur der vervangende hechtenis vaststelt, te bepalen dat deze zal worden ondergaan, bijaldien de veroordeelde „zelf" de hem opgelegde boete niet betaalt.

a H. R. 5 Maart 1906, Concl. conf.

257. Waar boete of hechtenis is bedreigd, mag de omstandigheid, dat beklaagde vermogend is of een winstgevend bedrijf uitoefent, geen reden zijn om hem in elk geval met hechtenis te straffen.

Amsterdam 7 November 1902, vern. Amsterdam Kgr. III 17 Juli 1902.

258. Hoewel de dwangopvoeding tengevolge kan hebben, dat de veroordeelde langen tijd van zijne vrijheid beroofd is, moet zij ongeacht haren duur, reeds daarom als voor den veroordeelde gunstiger worden aangemerkt, omdat de nieuwe strafbepalingen ten doel en tot gevolg hebben eene zachtere en meer opvoedkundige behandeling van het kind en de dwangopvoeding op elken leeftijd vóór het 21e jaar als onvoorwaardelijk kan worden beëindigd.

Middelburg 12 Januari 1906.

259. Vernietiging van het bestreden arrest wegens schending van art. 374, 2e lid Sv. Waar krachtens het vroeger in cassatie vernietigde arrest de daarbij den requirant, die niet in cassatie was gekomen, opgelegde straf reeds was ondergaan, kan hij bij zijne nieuwe terechtstelling ingevolge het 1e lid van voormeld art. 374 niet opnieuw tot straf veroordeeld worden.

d H. R. 24 October 1904, Concl. conf., behalve dat zij de laatste overweging niet inhoudt.

260. Bedelarij gepleegd door een kind beneden den leeftijd van 18 jaar. Toepassing der oude wetgeving als de voor den beklaagde gunstigste.

a Amsterdam 24 Januari 1906.

261. Misdrijf gepleegd vóór 1 December 1905. Beklaagde heeft tijdens de uitspraak van het eindvonnis in eersten aanleg den leeftijd van 18 jaren nog niet bereikt. De nieuwe wetgeving bevat de voor den beklaagde gunstigste bepalingen.

's Gravenhage 5 Maart 1906.

Appel Sz.
Bedelarij 260.
Doodslag.
Drankwet.
Gedistilleerd.
Jeugd. beklaagden.
Kinderwetten 258, 260 v.
Mishandeling.
Mot. v. vonn.
Onderwijs.
Rebellie.
Rechten en accijnzen.
Recidive.
Samenloop v. misdr.
Strafvervolging.
Wet 258 v.

STRAFVERVOLGING.

I. Bevoegdheid O. M. — Verandering van wetgeving. — Diversen.
II. Bis in idem.

I.

184. Aan het O. M. is overgelaten wat en hoe behoort te worden telaste gelegd; het is daarom ontvankelijk, al zouden de gebleken handelingen wellicht ook in de termen eener andere strafbepaling kunnen vallen.

a Leeuwarden Hof 15 October 1903.

185. Bij het verleenen van rechtsingang tegen een verdachte wegens een feit, dat onder twee strafbepalingen valt, behooren volgens het beginsel van art. 55 Sr. aan dit feit de qualificaties te worden gegeven van de beide misdrijven respectievelijk in de twee strafbepalingen omschreven. Indien er alzoo rechtsingang verleend is op grond van een der beide strafbepalingen, dan is er eene ommissie begaan en behoort de vordering van het Openbaar Ministerie tot het alsnog verleenen van rechtsingang wegens hetzelfde feit ook op grond van de andere strafbepaling te worden toegewezen.

Arnhem Hof 14 October 1903, vern. Zutphen 12 October 1903, beslissende, dat geen wijziging in een reeds verleenden rechtsingang kan worden

gebracht, nu het Wetb. van strafv. geen bepalingen bevat, die daartoe het recht geven.

186. Het O. M. kan slechts dan niet ontvankelijk worden verklaard op grond dat geen recht tot strafvordering aanwezig is, wanneer dit in een bijzonder daartoe strekkend, hier niet bestaand, voorschrift opgesloten ligt.

d H. R. 9 Maart 1903, Concl. conf.

187. De gronden, waarop het bestreden vonnis berust, hadden kunnen leiden hetzij tot 's rechters onbevoegdverklaring, hetzij tot beklaagde's vrijspraak of ontslag van rechtsvervolging, maar wettigen geenszins de uitgesproken niet-ontvankelijkverklaring van het Openbaar Ministerie.

d H. R. 16 October 1905, Concl. conf.

188. Geen wetsvoorschrift bepaalt, dat het exploit van dagvaarding de vermelding behoort te bevatten van de omstandigheid, dat de dagvaarding hetzij rechtstreeks, hetzij krachtens verwijzing is uitgebracht.

b Amsterdam 6 October 1905.

189. Art. 5, 1° lid 2° Sv. stelt niet als voorwaarde der vervolging, dat het feit, strafbaar in het land, waar het begaan is, daar ook strafbaar zij op dezelfde wijze als in Nederland.

a H. R. 2 Februari 1903, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's Gravenhage Hof 6 November 1902.

190. De hoedanigheid van Nederlander is in de in art. 5, 2° Sv. bedoelde gevallen eene noodzakelijke voorwaarde van de toepassing der strafwet, over welker bestaan bij den dader tijdens of na het plegen van het strafbare feit de rechter heeft te oordeelen. Hij is echter bij dat oordeel niet gebonden aan de in het wetboek voorgeschreven bewijsregels. Art. 5 Sr. behoeft in de hier bedoelde gevallen niet in het veroordeelend vonnis te worden aangehaald.

c H. R. 24 November 1902, Concl. conf.

191. Bedriegelijke bankbreuk, door een Nederlander gepleegd in een vreemd land, door welke wet op dat misdrijf straf is gesteld, is in Nederland strafbaar, ook dan wanneer de faillietverklaring door een vreemden rechter is uitgesproken. Het tegendeel volgt niet uit art. 431 Rv. dat door het verbod om vreemde vonnissen in Nederland ten uitvoer te leggen, niet elk rechtsgevolg aan die vonnissen hier te lande ontzegt, bij name niet dat, om, met inachtneming van art. 10 Alg. Bep., als bewijsmiddel te dienen voor de daaruit blijkende feiten.

a H. R. 22 Februari 1904, Concl. contr. vern. het arrest, waarbij was bev. Maastricht 21 December 1903.

192. Art. 1 al. 2 Sr. doelt niet alleen op wijziging der strafwet, maar op ieder geval van verandering der wetgeving op welk gebied dan ook. Mitsdien is koppelarij voor de invoering der Kinderwetten gepleegd ten aanzien van personen jonger dan 23, maar ouder dan 21 jaar, maar na die invoering bereoht, niet strafbaar.

's Hertogenbosch Hof 13 December 1905, om formeele redenen vern. bij *c* H. R. 17 April 1906, Concl. conf. — Idem na de terugwijzing Arnhem Hof 28 Juni 1906.

193. Bij de berechting van een door een persoon beneden den leeftijd van zestien jaren vóór 1 December 1905 gepleegd strafbaar feit na dien dag, moet eerst worden onderzocht, of hij heeft gehandeld met oordeel des onderscheids, en, bij ontkennende beantwoording dezer vraag, de oude wet als voor den beklaagde de gunstigste worden toegepast.

c H. R. 25 Juni 1906, Concl. conf.

194. Het tweede lid van art. 1 Sr. is ook van toepassing bij de berechting in hooger beroep, indien bij die berechting het feit, waarvan de verdachte was aangeklaagd, tengevolge van eene verandering in de wetgeving na de berechting in eersten aanleg, niet meer strafbaar is.

e H. R. 8 Februari 1904, Concl. conf.

195. Bij art. 31 Inv. is, blijkens de daaraan voorafgaande gedachtenwisseling, als algemeen beginsel aangenomen, dat bij verzet, hooger beroep of cassatie, in afwijking van art. 1 al. 2 Sr., de rechter de wet, die tijdens de uitspraak geldende was, behoort toe te passen en geen rekening behoort te houden met de inmiddels in die wetgeving gekomen veranderingen. In casu art. 39 oud Sr. toegepast, daar het vonnis a quo nog tijdens de oude wetgeving vóór de invoering van de wet van 12 Febr. 1901 werd gewezen.

Leeuwarden Hof 6 Januari 1906.

196. In het gewraakte artikel wordt opgeruid tot het bedrijven van feiten die, bij de uitgave van het geschrift, strafbaar waren ingevolge artt. 41 j° 119 der op 26 Maart 1902 vastgestelde algemeene politieverordening van Amsterdam en strafbaar zijn gebleven, al moest men aannemen dat sedert, door de invoering van art. 426 bis van het strafwetboek, voormelde bepaling der politieverordening vervallen is, wijl dan die feiten evenzeer, krachtens dit artikel, met straf bedreigd werden.

Amsterdam 11 Juni 1903.

197. De overtreding van art. 38 van het Tramwegreglement 1902 door den requirant kon niet ongedaan worden gemaakt door eene latere zij het dan ook vóór de behandeling der zaak in hooger beroep, verleende ontheffing van de bij dat artikel hem opgelegde verplichting.

b H. R. 17 April 1905, Concl. conf.

II.

198. Waar de dagvaarding is nietig verklaard zonder dat de rechter in eenig onderzoek der zaak ten principale is getreden, is het O. M. volkomen bevoegd de zaak, met herstel van het vroeger verzuim, bij eene nieuwe dagvaarding weder voor den rechter aanhangig te maken. Door kennis te nemen van deze nieuwe vervolging handelt de rechter niet in strijd met art. 68 Sr.

d H. R. 12 December 1904, Concl. conf.

199. Waar bij twee opvolgende dagvaardingen bedoeld is hetzelfde feit ten laste te leggen, al bestaat in de omschrijving verschil wat betreft de tijdsbepaling, is de tweede vervolging te dier zake niet ontvankelijk na beëindiging der eerste met eene vrijspraak.

a H. R. 7 November 1904, Concl. conf.

200. De overtreding van art. 427 6° Sr. bestaat niet alleen in het te weeg brengen, maar ook in het handhaven van den bij dat artikel verboden toestand, zoodat het blijven voortduren van dien toestand ten aanzien van hem, die daarvoor strafrechtelijk aansprakelijkheid is, na eene vroegere veroordeeling een nieuw feit oplevert.

e H. R. 2 Januari 1905, Concl. conf.

201. Art. 68 Sr. is hier niet van toepassing, omdat na de onherroepelijke veroordeeling van den requirant wegens overtreding van art. 32 der politieverordening voor de gemeente Nijwegen, hij strafrechtelijk aansprakelijk bleef voor het na zijne veroordeeling doen voortduren, van den met laatstgemeld artikel strijdigen toestand, ook zonder nieuwe aanmaning van B. en W. om dezen te doen ophouden.

h H. R. 5 November 1906, Concl. conf.

Bankbreuk 191.
Bewijs Sz. 190.
Bis in idem 198 v.
Comp. Sz. 187.
Dader 201.
Dagv. Sz. 188, 196 v.
Gemeenteverord. 196.
Gewijsde 198 v.
Instructie Sz. 185.
Koppelarij 192.
Medeplichtigheid.
Minderjarigen 192.
Mot. v. vonnissen.
Nederl. en vreemd. 189 v.
Nieuwe wet 192 v.
Openb. Min. 184 v.
Rechten en accijnzen.
Schennis d. eerbaarh.
Straffen 193.
Tekst der wet 190.
Tramwegen 197.
Valschheid Sz.
Vereeniging en verg.
Wegen 200.
Wet 192 v.

STRANDVONDERIJ.

13. De bepalingen omtrent de strandvonderij zijn niet toepasselijk op goederen, die met het vooronderstelde goedvinden van den eigenaar worden over boord geworpen en geabandonneerd, en die dus als res derelictae moeten worden aangemerkt.

Middelburg 25 September 1903.

14. Beslissing dat de burgemeester in casu niet heeft gehandeld als gemachtigde van den eigenaar van het schip, doch als strandvonder, zoodat een eisch tot afgifte slechts kan worden ingesteld na betaling van het bergloon en de kosten.

Amsterdam Hof 13 Maart 1903.

STROOPERIJ, z. COMPETENTIE SZ.

SUBROGATIE.

30. Ook, ingeval van verkoop van het verbonden goed, krachtens het beding van art. 1223 B. W., wordt de kooper, die den koopprijs, zelfs nadat hij eigenaar is geworden, besteedt tot betaling van den verkoop en den eersten hypotheekhouder in diens rechten op grond van art. 1438 no. 2 B. W. gesubrogeerd, niettegenstaande de kooper verzuimd heeft eene gerechtelijke rangschikking te doen plaats hebben.

's Hertogenbosch Hof 3 November 1903.

Assurantie.
Betaling.
Gedistilleerd.
Rekening en verantw.

SUBSIDIAIRE AANKLACHT, z. APPEL SZ.

SUCCESSIERECHT.

Bij n°. 272. — Waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 2 Januari 1903, Concl. conf.

285. De verschuldigdheid van successierecht hangt niet af van de meening van hem, die de aangifte doet. Alleen diens feitelijke opgaven moeten bij de vaststelling van het verschuldigde recht in aanmerking komen.

H. R. 22 Juni 1906, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's-Hertogenbosch 24 November 1905.

286. Bevoegdheid van den kantonrechter krachtens art. 38 der Successiewet. Bevoegdheid van partijen ex. art. 230 Rv.

Leiden Kgr. 11 November 1903.

287. Uit de strekking der wet op het recht van successie en van overgang bij overlijden blijkt ten duidelijkste, dat zij voor het geval dat het hier geldt afgeweken is van den regel van art. 1129 B. W., onverschillig of deze eene deeling van eene nalatenschap of van een huwelijksgemeenschap betreft, terwijl zelfs in art. 44 der wet die afwijking uitdrukkelijk uitgesproken is.

a H. R. 2 Januari 1903, Concl. conf. verw. de cass. tegen Maastricht 14 November 1901.

288. Bewijs van het bestaan van schulden ten tijde van het overlijden van den erflater. Beslissende eed.

's-Hertogenbosch 20 Februari 1903.

289. Art. 1068 B. W. verleent aan den erflater de bevoegdheid om aan den uitvoerder zijner uiterste wilsbeschikking toe te kennen òf een bepaalde belooning voor de waarneming zijner werkzaamheden òf een bijzonder legaat. In het eerste geval is daarvoor slechts 1%, in het laatste geval 10% successierecht verschuldigd. Volgens de duidelijke woorden van het testament heeft in deze het eerste plaats gehad. Van splitsing tusschen liberaliteit en loon kan daarom in deze geen sprake zijn.

b Utrecht 22 Februari 1905, vern. bij *a* H. R. 15 December 1905, Concl. contr. op grond dat niet was onderzocht of tusschen de toegekende som en de lasten en bezwaren aan des erflaters opdracht verbonden, zoo groote evenredigheid bestaat, dat die som, geheel of ten deele, niet anders dan als eene liberaliteit kan worden aangemerkt. Dat de erflater de uit te keeren som belooning noemt, is niet beslissend.

290. Bevoordeeling tijdens het leven. Verkoop van vast goed aan een bloedverwant in den 4en graad tegen *a* een prijs in geld, *b* kost en inwoning en *c* eene uitkeering per week voor zakgeld en kleeding. Toepassing van art. 10 der wet van 24 Mei 1897 (Sb. 154).

Arnhem 29 Juni 1905.

291. De Wet van 24 Mei 1897, (Sb. 154), heeft in art. 10 door te spreken van: afhankelijk van het leven, bedoeld: van het leven „van de erflaatster". niet van „een" leven.

's Hertogenbosch 24 November 1905, waartegen de cass. is verw. bij H. R. 27 Juni 1906, Concl. contr.

292. Toepassing van art. 76, 2e lid B. W.

Roermond 18 December 1902.

293. Een executeur-testamentair is persoonlijk aansprakelijk, indien hij eene verkeerde aangifte heeft gedaan, zelfs indien hij ten tijde der uitvaardiging van het dwangschrift niet meer in het bezit is der nalatenschap en hij als executeur heeft gedefungeerd en is gedechargeerd.

Arnhem 21 Mei 1906.

294. Hoewel de fiscus bedoeld successierecht ten onrechte van eischer heeft geheven, zijn de gedaagden verplicht het door eischer betaalde aan dezen te restitueeren, waarna zij dat bedrag van den fiscus kunnen terugvorderen.

's Hertogenbosch 9 December 1904.

Aanspr. Bz. 293.
Betaling.
Bewijs Bz. 288.
Domicilie 292.
Executeur test. 289, 293.
Huw. gemeensch. 287.
Kantonrechter 286.
Legaat 289.
Scheid. en deeling 287.
Testament.
Verjaring Bz.
Woonplaats 292.

SURSÉANCE VAN BETALING.

20. Het Hof mag geen verandering brengen in de naar aanleiding van een verzoek tot surséance in raadkamer der Rechtbank gehouden stemming of een door een der schuldeischers uitgebrachte stem te niet doen.

's-Hertogenbosch Hof 14 October 1902.

21. De bevoegdheid aan den bewindvoerder in de surséance van betaling verleend om op grond van art. 230 al. 2 Faill. wet de nietigheid eener handeling in te roepen gaat slechts in twee gevallen op den curator in het faillissement over 1°. indien de voorloopige surséance in hooger beroep vernietigd wordt en bij die vernietiging de schuldenaar failliet wordt verklaard; en 2° ingeval van definitieve surséance, indien binnen een maand na afloop der surséance de faillietverklaring wordt uitgesproken.

Utrecht 11 November 1903.

22. De wet geeft den medeschuldeischers van gelijken rang, die niet deelden in uitkeeringen als bedoeld in art. 234 Kh., geen aanspraak om met het oog op dit gemis tot gelijk bedrag eene vooruitbetaling te ontvangen in het op de surséance gevolgde faillissement.

a H. R. 11 November 1904, Concl. conf. vern. 's-Hertogenbosch Hof 9 Februari 1904.

23. Beteekenis van art. 235 Faill. wet. Dit art. staat in verband met de goede zeden en de openbare orde, zoodat betaling niet aan alle schuldeischers gezamenlijk in evenredigheid hunner vorderingen, hetzij opzettelijk, hetzij onopzettelijk, is per se nietig. Wordt die volstrekte nietigheid niet aangenomen, dan wordt overeenkomstig art. 1420 B. W. in elk geval ongeldig betaald en is terugvordering mogelijk.

's-Hertogenbosch Hof 9 Februari 1904, vern. bij *a* H. R. 11 November 1904, Concl. conf.

24. Hij, die tijdens het verleenen der voorloopige surséance schuldeischer was van een later gefailleerde vennootschap, doch die, wegens eene door den curator gedane betwisting, de krachtens art. 234 Fail. wet aan de andere schuldeischers gedane uitkeering niet heeft ontvangen, heeft niettemin het recht om, na ingetreden faillissement alsnog die uitkeering te vorderen bij wijze van vooruitbetaling.

's-Hertogenbosch . . . . (8). — 's-Hertogenbosch 8 Mei 1903.

Betaling 23.
Faillissement 20 v.
| *Voorrang v. schulden.*

TARIEF Z. VALSCHHEID SZ.

TEKST DER WET.

159. Het veroordeelend vonnis moet op straffe van nietigheid inhouden de toegepaste strafbepaling onverschillig of de toepassing was al dan niet in overeenstemming met de wet.

f H. R. 5 November 1906, Concl. conf.

160. In het veroordeelend vonnis behoeven alleen te worden aangewezen de artikelen, welke strekken om de opgelegde straf te rechtvaardigen, niet die, welke op de rechtspleging betrekking hebben.

a H. R. 20 Juni 1904, Concl. conf. — *a* H. R. 26 Juni 1905, Concl. conf.

161. In art. 221 Sv. zijn onder de artikelen der wet, welke worden toegepast en in het veroordeelend vonnis moeten worden aangehaald, alleen te verstaan de gebods- en verbodsbepalingen en de strafbepalingen.

c H. R. 19 Februari 1906, Concl. conf.

162. Onder de wetsartikelen, die ter voldoening aan art. 221 Sv. in het vonnis moeten worden aangehaald, zijn alleen te verstaan de gebods- of verbodsbepalingen en de strafbepalingen, waartoe art. 47 Sr. niet behoort.

b H. R. 24 Mei 1904, Concl. conf.

163. Ambtshalve cassatie van het bestreden vonnis, omdat daarin niet is vermeld art. 1 der op 1 Februari 1889 te 's-Gravenhage gesloten internationale overeenkomst, goedgekeurd bij de wet van 30 Augustus 1889, (Sb. 199), houdende wijziging van § 5 van art. 8 eener vroegere overeenkomst, waarvan de als bewezen aangenomen overtreding is strafbaar gesteld bij art. 6 in verband met art. 3 der wet van 7 December 1883 (Sb. 202).

b H. R. 24 October 1904. — De Conclusie O. M. behandelde de zaak au fond en strekte tot verwerping.

164. De aanhaling van art. 62 C. P. in het bestreden arrest was niet noodig, omdat het niet was de onmiddellijke grond der veroordeeling, maar alleen werd ingeroepen om de ontvankelijkheid der vordering te rechtvaardigen. Overtollige aanhaling van artikelen brengt overigens geen nietigheid te weeg.

a H. R. 2 Februari 1903, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's-Gravenhage Hof 6 November 1902.

165. Bij bevestiging van het in eersten aanleg gewezen vonnis in hooger beroep, alléén met vermindering der daarbij uitgesproken straf, behoeft het in dat vonnis vermelde artikel, uit kracht waarvan de straf is uitgesproken, niet opnieuw in het arrest te worden vermeld.

H. R. 23 Juli 1906, Concl. conf.

166. Het voorgestelde middel van cassatie mist zijn feitelijken grondslag, daar de rechtbank in de voorlaatste overweging van het bij het bestreden arrest bevestigde vonnis beslist, dat de bewezen feiten opleveren vijf misdrijven van mishandeling, zoodat de aanhaling van art. 56 in plaats van art. 57 Sr. in het bevestigde vonnis een misslag is, die volgens art. 351 Sv. geen aanleiding geeft tot het gewone beroep in cassatie.

a H. R. 26 November 1906, Concl. conf.

167. Misslag in de aanhaling van de artikelen der toegepaste verordening, op grond waarvan de veroordeelde naar luid van art. 351 Sv. geen cassatie van het veroordeelend vonnis kan vragen.

e H. R. 21 Mei 1906, Concl. conf.

168. Waar de requirant werd veroordeeld wegens wederspannigheid, kan art. 30 Jachtwet niet behooren tot de toegepaste artikelen, ook al stond het optreden van den ambtenaar, tegen wien het verzet werd gepleegd, in verband met dat artikel.

H. R. 14 April 1903, Concl. conf.

169. Cassatie van het bestreden vonnis, omdat het niet inhoudt het in deze toepasselijk en kennelijk toegepast art. 4 der verordening van de gemeente Beek van 18 Februari 1901.

f H. R. 27 Juni 1904, Concl. conf.

Appel Sz. 165.
Cassatie Sz. 159 v.
Gemeenteverordening 167—169.
Jacht en visscherij 163—168.
Mot. v. vonn. 159 v.
| Rebellie 168.
Samenloop v. misdr. 166.
Straffen 160 v.. 164 v.
Strafvervolging 164.
Tractaten 163.

TELEGRAAF EN TELEFOON.

Bij n°. 6. — Vern. bij H. R. 1 Mei 1903, Concl. conf.

7. Waar het spraakgebruik van het beschaafde dagelijksch leven de telephoon standvastig onderscheidt van de telegraaf, moet worden aangenomen, dat ook de taal der wet de eerste onderscheidt van de laatste, zoolang ontbreekt het stellig blijk, dat de wetgever het tegendeel heeft willen doen, gelijk zulks voor het strafwetboek is gebleken bij de vaststelling van art. 351, maar voor de telegraafwet niet kan worden aangenomen.

H. R. 1 Mei 1903, Concl. conf., vern. *a* Amsterdam Hof 5 Juni 1902.

Onrechtmatige daad.

TERECHTZITTING IN STRAFZAKEN.

259. De rechter, die slechts naar aanleiding eener geldige dagvaarding kan beraadslagen, heeft vooraf de geldigheid der dagvaarding te onderzoeken.

b H. R. 20 April 1903, Concl. conf.

260. Een uitdrukkelijke aanzegging aan den ter terechtzitting aanwezigen beklaagde, dat hij zonder nieuwe dagvaarding zal moeten verschijnen in de tot voortzetting van de behandeling zijner zaak bepaalden terechtzitting, eischt art. 195 Sv. niet op straffe van nietigheid.

H. R. 2 October 1906, Concl. conf.

261. Overbodig is het onderzoek, of de rechter alvorens op het gevraagde verstek te beslissen tot de behandeling der zaak is overgegaan, terwijl al ware zulks in strijd met art. 264 Sv., het niet opvolgen van dezen vorm, als niet op straffe van nietigheid voorgeschreven, nimmer tot cassatie kan leiden.

b H. R. 20 April 1903, Concl. conf.

262. Cassatie ambtshalve, omdat uit het proces-verbaal der terechtzitting in eersten aanleg niet blijkt, dat deze in het openbaar is gehouden.

f H. R. 24 Mei 1904, Concl. conf.

263. Wanneer in eene strafzaak het rechtsgeding op de terechtzitting eener rechtbank met gesloten deuren is gehouden, moet op straffe van nietigheid uit het procesverbaal der zitting blijken dat het bevel daartoe door de rechtbank is gegeven.

Amsterdam Hof 30 September 1903.

264. Cassatie ambtshalve van het bestreden arrest, omdat uit het proces-verbaal der terechtzitting niet blijkt, dat een door het hof gehoorde getuige den eed heeft afgelegd naar de wijze zijner godsdienstige gezindheid.

c H. R. 5 December 1904, Concl. conf.

265. De bepalingen van art. 154 Sv. zijn niet op straffe van nietigheid voorgeschreven en betreffen ook niet een substantieelen vorm.

a H. R. 13 Maart 1905, Concl. conf.

266. Cassatie van het bestreden vonnis als houdende bevestiging van een uitspraak, waarbij recht is gedaan ten bezware van den beklaagde op stukken, waarvan niet blijkt, dat zij ter terechtzitting zijn voorgelezen.

a H. R. 2 Mei 1904, Concl. Conf.

267. Een stuk, waarvan de rechter alléén aanneemt, dat daardoor het ten laste van den beklaagde door andere bewijsmiddelen geleverd bewijs niet wordt ontzenuwd, behoeft niet ter terechtzitting te worden voorgelezen.

e H. R. 27 Maart 1905, Concl. conf.

268. Onder de stukken, welker voorlezing ter terechtzitting art. 177 Sv. eischt, behoort in hooger beroep niet het procesverbaal van het verhandelde in eersten aanleg.

p H. R. 25 Juni 1906, Concl. conf.

269. Daargelaten dat de wet niet voorschrijft dat het in hooger beroep uitgebracht verslag van den rechter-rapporteur in geschrift moet worden gebracht en van een mondeling verslag geen voorlezing kan geschieden, heeft art. 177 Sv. alleen betrekking tot stukken, waarop recht wordt gedaan, waartoe het verslag niet behoort.

b H. R. 24 Mei 1904.

270. Vernietiging van het bestreden arrest wegens niet-inachtneming van het derde lid van art. 177 in verband met art. 239 Sv.

a H. R. 17 Juli 1905, Concl. conf.

271. Ingevolge art. 246 Sv. kan ten bezware van den beklaagde op een in eersten aanleg ter terechtzitting voorgelezen stuk worden gelet, al heeft die voorlezing ter terechtzitting in hooger beroep niet opnieuw plaats gehad.

b H. R. 20 Maart 1905, Concl. conf.

272. Schending van art. 177 in verband met art, 253 Sv. door ten bezware van den beklaagde acht te slaan op een verklaring van een polderbestuur, waarvan niet blijkt, dat het terechtzitting is voorgelezen; met die verklaring toch kan niet anders dan een schriftelijke bedoelde zijn, daar geen der leden van het bestuur als getuige gehoord is.

e H. R. 26 Juni 1905, Concl. conf.

273. Eene verwijzing in het procesverbaal der in hooger beroep gehouden terechtzitting naar eene in het procesverbaal der terechtzitting van eersten aanleg opgenomen verklaring is nergens verboden, veelmin op de niet-inachtneming van zoodanig verbod de straf van nietigheid gesteld.

b H. R. 24 November 1902.

274. Schending van art. 177, 3e lid Sv. omdat ten bezware van den beklaagde acht is geslagen op een stuk, waarvan niet blijkt uit het proces-verbaal der terechtzitting, dat dit hetzij in eersten aanleg, hetzij in hooger beroep, ter terechtzitting is voorgelezen. Hierin wordt geen verandering gebracht door de bloote vermelding in het vonnis der rechtbank, dat zoodanige voorlezing wel zoude hebben plaats gehad.

c H. R. 28 December 1903, Concl. conf.

275. Waar het laatste lid van art. 177 Sv. op straffe van nietigheid bepaalt, dat ten bezware van den beklaagde op geen stukken wordt acht geslagen dan voorzooveel en voorzoover zij zijn voorgelezen, heeft het verzuim van die voorlezing nietigheid ten gevolge niet alleen van dat deel der uitspraak, waarin de niet voorgelezen stukken als bewijsmiddel van een deel der aanklacht dienst hebben gedaan, maar vermits de wet niet onderscheidt, van de uitspraak in haar geheel.

c H. R. 25 Januari 1904, Concl. conf.

276. Schending van art. 177 Sv. en verdere bij het eerste middel aangehaalde artikelen van dat wetboek, omdat bij het door het bestreden arrest bevestigde vonnis ten nadeele van den

beklaagde recht is gedaan op een stuk, dat niet blijkt ter terechtzitting te zijn voorgelezen.

e H. R. 27 Juni 1904, Concl. contr., op grond dat onder het overtuigingsstuk, van welks voorlezing in het procesverbaal melding was gemaakt niet alleen zou begrepen zijn het vervalschte stuk, doch ook de akte van nederlegging daarvan, welke beide stukken door een ambtszegel waren verbonden.

277. Schending van art. 177 Sv. door ten bezware van den beklaagde acht te slaan op eene door hem erkende aanteekening in zijn noteerboekje, terwijl niet blijkt, dat de betrekkelijke inhoud van dat boekje ten terechtzitting is voorgelezen.

a H. R. 31 October 1904, Concl. conf.

278. Het niet voorlezen der schaarbrieven kan, wijl daaraan geen bewijs tegen de requiranten is ontleend, geen nietigheid teweeg brengen, te minder nu het Hof aanneemt, dat daarin niets omtrent der requiranten beweerd recht is te vinden. Erfgooierskwestie.

a H. R. 12 Juni 1906, Concl. conf.

279. 's Rechters opvatting van hetgeen de beklaagde ter terechtzitting heeft opgegeven, is feitelijk zoodat daartegen niet in cassatie kan worden opgekomen, ook niet met een beroep op het procesverbaal der terechtzitting.

a H. R. 30 April 1906, Concl. conf.

280. Cassatie ambtshalve van het bestreden vonnis, omdat niet blijkt, dat bij de behandeling der zaak in hooger beroep den beklaagde het recht is gelaten het laatst te spreken, zooals bij art. 189 in verband met art. 247 Sv. op straffe van nietigheid is voorgeschreven.

c H. R. 11 Januari 1904, Concl. conf. — *e* H. R. 17 April 1906, Concl. conf.

281. Cassatie op grond, dat uit het procesverbaal der terechtzitting, waarin het bestreden vonnis is uitgesproken niet blijkt, dat die uitspraak in het openbaar is geschied.

H. R. 20 Februari 1905, Concl. conf.

282. Het proces-verbaal eener terechtzitting is ingevolge art. 198 Sv. geenszins eene eenzijdige teboekstelling van den griffier van het ter terechtzitting voorgevallene, maar wordt door den president en den griffier vastgesteld en onderteekend als authentiek bewijs van het al of niet nakomen van de voorschriften der wet.

b H. R. 15 October 1906, Concl. conf.

283. Als het door den griffier ingevolge art. 198 Sv. opgemaakte procesverbaal door den voorzitter of den kantonrechter met eenig voorbehoud is onderteekend, kan daarvan het gevolg enkel zijn, dat het ten aanzien van het betwiste punt bewijskracht mist, niet dat het op dien grond alle rechtskracht zoude ontberen.

b H. R. 27 April 1903, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's Hertogenbosch .... (9).

284. Waar het audiëntieblad, door den Griffier van het kantongerecht behoorlijk onderteekend, vermeldt, dat een getuige is gehoord, is de Rechtbank daaraan gebonden, ook, al verklaart de kantonrechter daaronder, dat die getuige niet gehoord is.

's Hertogenbosch ..... 1903 (9) waartegen de cass. is verw. bij *b* H. R. 27 April 1903, Concl. conf.

285. Ambtshalve cassatie op grond dat het in eersten aanleg gewezen, bij het bestreden arrest bevestigde vonnis, is uitgesproken in eene zitting, waarvan het proces-verbaal, als niet opgemaakt in den vereischten vorm, authentieke bewijskracht mist. Immers de onderteekening van den vice-president die het voorzitterschap bij die terechtzitting waarnam, ontbrak.

a H. R. 2 Januari 1906, Concl. conf. Bij die conclusie werd nog betoogd, gelijk ook de H. R. impl. aannam, dat, wanneer de president, die het vonnis wees, ten dage der uitspraak werd vervangen, het procesverbaal door den vervangenden president moet geteekend worden.

286. Er is geen nietigheid verbonden aan het niet in acht nemen van den bij art. 226, 1e lid, voorgeschreven termijn van onderteekening van het vonnis, waarnaar art. 198, laatste lid, verwijst, terwijl zelfs uit de geschiedenis van het herziene Wb. v. Sv. onmiskenbaar blijkt, dat de wetgever zoodanige nietigheid niet heeft gewild.

d H. R. 23 Februari 1903, Concl. conf.

TERUGWERKENDE KRACHT, z. VOOGDIJ.

TESTAMENT.

1.

256. Een uiterste wilsbeschikking, die op grond van art. 988 B. W. nietig is als geheimtestament wegens gemis der dagteekening, voorgeschreven wanneer de erflater wel kan schrijven maar niet spreken, is ook wettig als olographisch testament, nu de akte van superscriptie op het stuk zelf en niet op een afzonderlijk papier (omslag of ander) geschreven is.

's Hertogenbosch Hof 19 December 1905.

257. Een olographisch testament in den vreemde bij den bevoegde autoriteit gedeponeerd voldoet aan den eisch van art. 922 al. 1 B. W.

Amsterdam 28 Juni 1904.

258. De enkele wil van den erflater niet geformuleerd in eene testamentaire beschikking of in eene uitdrukkelijke overeenkomst kan geen rechtsgrond uitmaken van het persoonlijk of zakelijk recht waarop de gedaagde zich ten opzichte van het onroerend goed beroept.

b Breda 21 October 1902.

259. Waar in deze de olographische uiterste wil eigenhandig door den erflater is geschreven en eindigt met de woorden: „Gedaan door mij, J. B. van IJsseldijk, den 24 September 1897," wordt ten onrechte de nietigheid van dien uitersten wil gegrond op het ontbreken der door de wet gevorderde onderteekening. De omstandigheid, dat de naamteekening J. B. van IJsseldijk in een zinsverband is gesteld, staat in deze de gelegenheid der naamteekening als onderteekening niet in den weg. Nergens wordt in onze wetgeving voor de onderteekening van dezen eenige vorm voorgeschreven.

Amsterdam 22 Januari 1904.

260. Art. 942 B. W. geeft geen maat aan

van verstand, dat men moet bezitten voor het maken van een testament, als men maar niet geheel ontbloot is van verstandelijke vermogens.

Utrecht 17 Januari 1906.

261. Bevel tot bewijs door getuigen van feiten, die ten doel hebben om aan te toonen dat een der gedaagden tot scheiding en deeling eener nalatenschap de geneeskunde ten aanzien der erflaatster heeft uitgeoefend, waaruit zal volgen dat hij, uit hoofde der nietigheid van de ten zijnen voordeele gemaakte uiterste wilsbeschikking, niet deelgerechtigd is in die nalatenschap.

's Gravenhage Hof 31 October 1904. — Zie a quo Rotterdam 14 December 1903, waarbij de vraag als een geschilpunt bij den notaris voor te brengen werd beschouwd.

262. Tot de in art. 958 al. 1 B. W. genoemde „tusschenbeide komende personen" behoort niet het kind, gesproten uit het huwelijk van den erflater met de echtgenoot, die onbekwaam was om te erven. Art. 239 B. W. derogeert aan de algemeene bepaling van art. 958 B. W., vult haar in ieder geval aan en verklaart haar, wanneer er van bevoordeeling bij tweede huwelijk de rede is.

b Arnhem Hof 17 Januari 1906. — Zie a quo Arnhem 30 Mei 1904.

II.

263. De uitlegging van een testament is volgens de wet geheel vrijgelaten aan den rechter, die over de feiten oordeelt, en de juistheid dezer uitlegging mag in cassatie niet worden onderzocht.

a H. R. 17 Juni 1904, Concl. conf. verw. de cass. tegen Leeuwarden Hof 4 November 1903, waarbij was beslist, dat de verwachters van een fideicommissair legaat geen rechten kunnen ontleenen om de door hen betaalde successierechten op de erfgenamen te verhalen op grond der beschikking, dat alle legaten binnen drie maanden na overlijden vrij van rechten moesten worden uitgekeerd.

264. De rechter, geroepen om een uitersten wil uit te leggen, mag dit niet op zoodanige wijze doen, dat eene waardelooze vordering voor de volle waarde aan een der erfgenamen wordt toegescheiden.

's-Hertogenbosch Hof 11 November 1902.

265. Het in een notarieel testament aan een derde vermaken van „het beschikbaar deel" van het erfdeel van een der kinderen heeft niet altijd eene vaste rechtskundige beteekenis, maar beduidt in dit geval hetgeen overschiet na den inbreng. Het beroep op art. 1134 B. W. komt alleen toe aan dengene die inbrengen moet.

's-Hertogenbosch Hof 11 November 1902.

266. Uitlegging van een legaat: „aan de kinderen of verdere afstammelingen van enz." Ofschoon de erflaatster een ander legaat heeft vermaakt: „aan de kinderen of verdere afstammelingen van enz. bij plaatsvervulling," is ook bij het eerste legaat door de erflaatster bedoeld verdeeling bij staken en niet bij hoofden.

a Amsterdam Hof 25 Juni 1903.

267. In geval door den rechter, die over de feiten te beslissen heeft, is uitgemaakt, dat eene testamentaire beschikking voor onderscheidene opvattingen vatbaar is, eene beslissing waarop in cassatie niet kan worden teruggekomen, kan die rechter zonder schending der wet toelaten, dat het bewijs van der erflaatster bedoeling door alle middelen rechtens, speciaal door getuigen, zal worden geleverd. Eene bedoeling der erflaatster in deze om het gemaakte legaat bij staken te doen verdeelen is volgens de wet bestaanbaar.

a H. R. 20 Februari 1903, Concl. conf. verw. de cass. tegen *a* Amsterdam Hof 14 Maart 1902.

268. Nòch uit het testament van M. C. Feith, echtgenoote van G. Baron Witten te Elburg, nòch uit de instructie door haar vastgesteld voor den rentmeester van het „Feithenhof" aldaar blijkt dat deze voor zijn leven zoude zijn aangesteld. De aan Provisoren van het „Feithenhof" toegekende bevoegdheid tot het ontslaan van den rentmeester spruit evenals die tot zijne benoeming niet voort uit de voor hem vastgestelde instructie maar uit het testament der testatrice, zoodat 't hier niet geldt eene interpretatie van de instructie waarvoor eenparigheid van stemmen wordt vereischt.

Zwolle 11 Februari 1903.

269. De bewoordingen der beschikking zijn niet duidelijk in den absoluten zin als bij art. 932 B. W. bedoeld. Onderzoek naar de bedoeling van den erflater.

Zwolle 9 Mei 1906.

TIENDEN.

Bij n°. 265. — Bev. op deze punten bij *a* 's-Gravenhage Hof 29 Juni 1903, doch vern. op grond dat de tweede eischer ten onrechte niet ontvankelijk werd verklaard in zijne vordering tot schadevergoeding, nu hij, zonder verzet van den gedaagde, betaling daarvan aan den eersten eischer had gevorderd. Laatstgemelde is als gemachtigde in den zin van art. 1421 B. W. te beschouwen.

281. De tiendpraestatie mag alleen dan in geld geschieden, wanneer zulks uitdrukkelijk bij den titel is overeengekomen of bij gebreke van bepalingen daaromtrent door het gebruik is aangewezen. De bewijslast daarvan rust op den tiendplichtige. Niet toegelaten is het bewijs van een gebruik in strijd met het beginsel: dat bij tiendpraestatie in natura de tiendplichtige den tiendheffer, door het doen van eene wete, in de gelegenheid moet stellen zijn recht uit te oefenen.

a 's-Gravenhage Hof 2 Mei 1904, bev. Rotterdam 30 Maart 1903.

282. Het weigeren om den tiend te betalen is eene handeling waardoor de bezitter van het tiendrecht in zijn bezit wordt gestoord en op grond waarvan hij bevoegd is de vordering tot handhaving in het bezit in te stellen, onverschillig of daarbij al dan niet het recht van den tiendheffer is betwist.

Utrecht 12 April 1905.

283. De weigering om het verschuldigde tiendrecht aan den pachter te betalen, doch zonder het tiendrecht te betwisten, laat het recht

der tiendeigenares onverlet, en is er daarom geen grond voor de gevorderde rechtsverklaring.
Utrecht 26 April 1905.

284. De vordering is gegrond niet op onrechtmatige daad, maar op des tiendeigenaars zakelijk recht van tiend. Deze lijdt schade, wanneer zijn tiendrecht in eenig opzicht wordt gekrenkt of verkort al heeft hij ook de tiendheffing verpacht en al is de pacht voldaan; zulks geschiedt door verzuim der verplichting van den tiendheffer te waarschuwen, alvorens tiendplichtige vruchten weg te halen.
a 's-Gravenhage Hof 2 Mei 1904, bev. Rotterdam 30 Maart 1903.

285. Jaarlijksche verpachting bewijst niet het bestaan van tiendrecht. In casu is noch door titel noch door verjaring verkregen eigendom van tiendrecht bewezen.
Amsterdam Hof 19 December 1902.

286. Het bestaan van het door de eischers beweerde tiendrecht wordt door de in het geding gebrachte bescheiden niet bewezen. Het ligt niet op den weg des rechters om aan te geven welke stukken in het geding moeten worden overgelegd om het beweerde recht te bewijzen.
Rottterdam 27 Juni 1902.

287. Het bewijsaanbod van te niet gaan van het tiendrecht door non-usus is niet zoodanig geformuleerd dat het tot beslissing der zaak zou kunnen leiden.
a Rotterdam 30 Maart 1903.

288. Het omzetten van de verplichting om jaarlijks een gedeelte der tiendbare vruchten ter beschikking van den tiendeigenaar te laten in eene verplichting om jaarlijks eene vaste som te betalen onverschillig of de grond al dan niet met tiendbare vruchten is bebouwd geworden, is eene omzetting van tiendrecht in een recht van grondrente, waardoor het tiendrecht verloren gaat. In casu is dus het bestaan van grondrente niet bewezen. In ieder geval is in casu het tiendrecht, zoo het mocht hebben bestaan, door nonusus te niet gegaan.
a 's Hertogenbosch 15 September 1905.

289. De vordering strekkende tot schadevergoeding wegens inbreuk gemaakt op een tiendrecht, verjaarde in het Oud-Hollandsche recht ten deze toepasselijk niet met één jaar.
's-Gravenhage Hof 20 Juni 1905 bev. Rotterdam 27 Juni 1903.

290. Nu de Staat, gelijktijdig met het Kroondomein is opgetreden, met de bewering, dat het genot van het tiendrecht van zeker perceel toekomt aan het kroondomein krachtens art. 1 der wet van 1 Mei 1863 (Sb. 42), als deel uitmakende van of behoorende tot een bij de wet van 26 Augustus 1822 (Sb. 40) overgedragen tiendblok, is in deze bewering de grondslag der ingestelde rechtsvordering gelegen, en is een onderzoek naar de vraag, of, gelijk mede in deze was gesteld, den Staat als Decimator universalis de eigendom van dat tiendrecht zou toekomen, als overbodig te beschouwen.
Arnhem Hof 22 April 1903.

291. Indien vaststaat, dat eene onder een algemeene benaming aangeduide verzameling van afzonderlijke tienden (in deze de Pastoorstiend) behoort tot de bij de wet van 26 Augustus 1822 (Sb. 40) overgedragen tienden, waarop sedert dien tijd het tiendrecht door het kroondomein of diens voorgangers is uitgeoefend, kon het bewijs dat zeker perceel behoort tot de perceelen tiendplichtig aan dien Pastoorstiend door vermoedens geleverd worden. Terecht is dus door den eersten rechter het te dien einde door geïntimeerden aangeboden getuigenbewijs toegelaten. Van het bewijs eener eigendomsverkrijging door acquisitieve verjaring is daarbij geen sprake.
a Arnhem Hof 22 April 1903.

292. Waar de eischers zelf bij hunne dagvaarding en conclusie niet hebben aangegeven, waarom hun beweerd tiendrecht zou zijn een cirkel- of bloktiend en ook niet nader het recht der Staten van Holland op dat tiendrecht hebben gemotiveerd, noch de wijze, waarop zij dit zouden hebben verkregen vermeld hebben, kan aan den gedaagde niet met grond worden tegengeworpen, dat diens conclusie van antwoord onvoldoende met redenen omkleed zou zijn, nu de ontkenning van eischers tiendrecht daarin niet omstandig is gemotiveerd. De vraag door welke middelen een eigendomsovergang, die zou hebben plaats gehad tusschen 1724 en 1776, kan worden bewezen, moet worden beslist naar het destijds geldend Oud-Hollandsch recht, in welk recht het bewijs door „praesumptien" onbeperkt was toegelaten, — tengevolge waarvan bij het slagen in dit bewijs de bewijslast werd omgekeerd. Ergo moet bij gebreke van tegenbewijs de overgang van het litigieuse tiendrecht van de Staten van Holland op deze eischers worden beschouwd, als bewezen. Het karakter van een bloktiend behoort daarin te worden gevonden, dat de vroegere tiendheer met uitsluiting van anderen tot de tienden van meerdere bij elkaar gelegen gronden, deze als één geheel beschouwt en ze als zoodanig administreert, verpacht, verkoopt of ten geschenke gegeven heeft. Het in lite bedoelde tiend is dus bloktiend. De acten van 19 Maart en 1 Mei 1289 van bisschop Jan van Nassau en de acte van Jan den Eersten, graaf van Holland, van 7 November 1299 bevatten in allen gevallen niet eene overeenkomst betreffende novale tienden, daar onder het algemeene tiendrecht zonder uitdrukkelijke bepaling nimmer het novale is begrepen. Jan Elect, bisschop van Utrecht, heeft bij akte van 22 Augustus 1221 aan Floris, graaf van Holland, vergund de novaaltienden van alle landen onder zijn gebied in ban te houden. Het graafschap Holland kon echter in 1281 niet geacht worden West-Friesland in zich te sluiten. In 1724 waren de Staten van Holland en West-Friesland gerechtigd tot de door hen verkochte tienden als een zich voorbehouden deel van hun eigendomsrecht. In den tijd, dat de tienden van de Hugowaard door de Staten van Holland werden gereserveerd (begin 17e eeuw) werd onder het algemeen begrip aan tienden niet anders verstaan dan grove of koorntienden, waaronder kool niet was begrepen. Het plakkaat van Keizer Karel V van 1 Oct. 1520 in verband met des Keizers nadere uitlegging daarvan van 10 Januari 1523 en diens interpretatie van 19 April 1529, waarbij aan geestelijke en wereldlijke tiendheffers verboden wordt andere tienden te heffen dan de „ordinaires" tienden, indien niet blijkt van meer recht, laat alleen als uitzondering toe de heffingen, die reeds 40 jaren lang voor de uitvaardiging van dat plakkaat gebrui-

kelijk waren geweest, dus niet 40 jaren voor de instelling van eenige actie daaromtrent.

Alkmaar 14 Mei 1903.

293. De overgelegde transporten kunnen, al is alleen uit kracht daarvan nimmer tiendplichtigheid voor gedaagde's hofstede ontstaan, vermoedens opleveren voor het bestaan van dat tiendrecht. Uit de herhaalde verpachtingen van de tiendheffing, beschouwd in verband met de personen der pachters, de geregelde stijging der pachtsommen en de vermelding der gemiddelde pachtprijzen op den staat en inventaris der goederen behoord hebbende aan het kapittel van St. Pieter te Utrecht, mag de herhaalde uitoefening van een door eigenaren en gebruikers der betrokken erven erkend tiendrecht worden afgeleid. Die transporten, de af- en aankoop door de eischers van het Kroondomein in 1874, de herhaalde uitoefening van het recht en de vermelding op genoemden staat en inventaris vormen voldoende vermoedens om het bestaan van een eeuwenoud recht van krijtenden tiend onder Geldermalsen rechtens als bewezen aan te nemen. Dit tiendrecht is sedert 1 Juli 1822 door het kroondomein of zijne voorgangers uitgeoefend. De vraag of dit tiendrecht zich ook over gedaagde's hofsteden uitstrekt moet bij gemis van constitutieven titel evenzeer worden beantwoord uit vermoedens, voortvloeiende uit de omschrijving van het recht en uit de wijze van uitoefening in de overgelegde acten. Een en ander toont aan, dat hier een integrale blok- of cirkeltiend bestaat, terwijl gedaagde's hofstede binnen de grenzen van dien cirkel ligt.

Tiel 15 November 1905.

294. Het tiendrecht over geheel Lopik (Lopik, Lopikkapel en Sevenhoven) heeft sedert eeuwen toebehoord aan het Kapittel van St. Marie te Utrecht. Dit tiendrecht omvat als bloktiend ook gedaagde's hofstede gelegen in het Vlietblok te Lopikkapel, nu het tegendeel niet is aangetoond. De krijtende tiend welke in Utrecht ook van biggen verschuldigd is, was onder dit tiendrecht begrepen.

's-Gravenhage Hof 7 Juni 1906, bev. Rotterdam 15 Mei 1905.

295. Tiendrecht. De edicten van Keizer Karel V van 1520 en 1528. Of karwij tot de grove of smaltienden behoort zal moeten worden uitgemaakt door het gebruik ter plaatse en in de omgeving alwaar die vrucht geteeld wordt.

Breda 2 Januari 1906.

296. Eischers rechtsvoorganger heeft in 1725 gekocht het gewone generale tiendrecht, omvattend de boonen-, zaad-, vlas-, aardappelen- en erwtentiend. Dat recht is een bloktiend en de polder „de Lange Bonnen" onder de gemeente 's-Gravesande valt binnen het tiendblok, waarover dat recht zich uitstrekt.

Rotterdam 27 Juni 1903, bev. bij 's Gravenhage Hof 20 Juni 1904.

297. Het tiendrecht op het tiendblok genaamd de Zuidduinsche tiend onder Noordwijkerhout, in 1822 van de Universiteit te Leiden, welke het namens de Staten van Holland uitoefende is, onder de administratie van het Staatsdomein gekomen en komt toe aan den Staat.

a 's-Gravenhage Hof 29 Juni 1903, bev. *a* 's-Gravenhage 3 April 1901.

298. Stamboonen in Rijnland, mits rijp geoogst, zijn tiendbare vruchten en behooren tot de grove tienden.

a 's-Gravenhage Hof 29 Juni 1903, bev. *a* 's-Gravenhage 3 April 1901.

299. Geschil over den aard van het in 1725 verkochte tiendrecht onder 's-Gravensande.

c 's-Gravenhage Hof 20 Juni 1904.

TIJDSBEPALING EN TERMIJN

Z. ACTIE, FAILLISSEMENT, MORA, ONTBINDING EN NAKOMING VAN OVEREENKOMSTEN.

TOESTEMMING Z. KOOP EN VERKOOP.

TOLK Z. GETUIGENVERHOOR SZ.

TOLLEN.

Bij n°. 90. — Waartegen de cass. is verw. bij *d* H. R. 26 Juni 1903, Concl. contr.

91. Voor afschaffing van wettelijke bepalingen — als de ordonnantie van 2 Juli 1602, gerenoveerd en geamplieerd bij die van 21 December 1692, vastgesteld door de Staten 's-Lands van Utrecht op het bruggeld van de brugge liggende over de Eem — zijn òf een uitdrukkelijke verklaring daaromtrent òf bepalingen in rechtstreekschen strijd daarmede, waardoor daaraan wordt gederogeerd, noodig. Het intermediair administratief bestuur van Utrecht na de omwenteling van 22 Januar 1798, waarbij de souvereiniteit der afzonderlijke gewesten werd opgeheven, was niet meer bevoegd om, als souvereine wetgevende macht optredende, een gedeelte eener oude ordonnantie van de vroegere Staten van Utrecht af te schaffen.

d H. R. 26 Juni 1903, Concl. conf. beslissende, dat bij *a* Utrecht 29 October 1902 terecht was aangenomen, dat de voormelde ordonnantie nog bestond, maar (Concl. contr.) ten onrechte, dat zij geen vrijdom van bruggeld verleende voor schepen, doch alleen voor het over de brug gaan, rijden en vee drijven. Het vonnis werd mitsdien vernietigd.

TOONDERPAPIER Z. PAPIER AAN TOONDER.

TRACTAAT.

5. Door de afkondiging der wet waarin tractaten als dat van 14 November 1896 zijn opgenomen worden zij ook verbindend voor de Nederlandsche onderdanen, in dier voege dat wanneer bij het tractaat eenige wijziging wordt gebracht in een bestaande wetsbepaling, die wijziging van bindende kracht zal zijn voor de Nederlandsche onderdanen in hunne betrekking met die der contracteerende Staten; wet van 30 Dec. 1897 (Sb. 275).

's-Gravenhage Hof 5 Februari 1906.

TRACTEMENT Z. EXECUTOIR BESLAG, FAILLISSEMENT.

TRAMWEGEN Z. STRAFVERVOLGING.

TUCHTSCHOOL Z. JEUGDIGE BEKLAAGDEN.

UITLEGGING.

100. Uitlegging eener overeenkomst is de taak des rechters die niet gebonden is aan de uitlegging van partijen.
's-Hertogenbosch Hof 19 Mei 1903 bev. 's-Hertogenbosch 23 Mei 1902.

101. De gebrekkige bewoordingen waarin de akte kennelijk is vervat, toonen duidelijk aan, dat zij door niet-ontwikkelde personen is gesteld, zoodat behoort te worden nagegaan wat werkelijk de bedoeling der onderteekenaren geweest is. De hier bedoelde akte moet niet worden aangemerkt als een uiterste wil, maar als kwijtschelding.
Breda 31 Maart 1903.

102. De rechtbank heeft door brief en onderschrift in verband met elkaar te beschouwen en uit dit verband de bedoeling van partijen op te maken art. 1379 B. W. juist toegepast, en de art. 1378 en 1349 B. W. kunnen daardoor niet geschonden, noch verkeerd toegepast zijn.
b H. R. 12 Februari 1904, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's-Gravenhage 29 Mei 1903, volgens welk vonnis de gedaagde zich had verbonden tot betaling van hetgeen de eischer kocht.

103. Verzekering tegen transportgevaar dan wel tegen ligschade. — Uitlegging van de geschreven en gedrukte bewoordingen der polis.
a Amsterdam 5 December 1902.

104. De onderhavige verbintenis tot provisiebetaling is aangegaan geheel onvoorwaardelijk, maar met een tijdsbepaling. Art. 1378 v. B. W.
a 's-Gravenhage Hof 19 October 1903.

Aanb. en aann.
Assurantie 103.
Cassatie Bs.
Eigendom.
Kwijtschelding 101.
Overeenkomst.
Schuldoorzaak 102.
Schuldvernieuwing.
Strafbeding.
Terechts. Ss.
Testament 101.
Voorwaarde.

UITLOKKING Z. VALSCHE EED.

UITWEG.

141. Een buurweg bestaat alleen dan als een bepaald stuk grond blijkens zijn met het oog waarneembaren toestand als uitweg voor verschillende buren dient.
Amsterdam 25 Mei 1906.

142. Het recht van buurweg is niet een op zichzelf staand recht, doch een door de wet gesanctioneerd feitelijk gebruik van een weg in verband met plaatselijke omstandigheden. Eene tijdelijke belemmering of een niet gebruik door abnormale redenen van voorbijgaanden aard gelden niet als bewijs dat de weg buiten gebruik is geraakt. In casu is geen buurweg meer.
Breda 28 Maart 1905.

143. Het eenige vereischte voor de toepassing van art. 719 B. W. is dat het voetpad of de weg aan verscheiden geburen tot een uitweg dient, onverschillig wie daarvan eigenaar is.
b Utrecht 19 October 1904.

144. Voor het bestaan van een buurweg is het een vereischte dat deze als zoodanig door de buren bij uitsluiting van anderen wordt gebezigd, en niet ook door het publiek.
Arnhem 11 Mei 1903. — Zie in appel Arnhem Hof 25 Mei 1904.

145. Voor de toepassing van art. 719 B. W. is het voldoende dat slechts twee geburen aanwezig zijn. Dit art. vindt toepassing zoowel bij stedelijke als bij landelijke erven.
's Hertogenbosch Hof 7 April 1903.

146. De door appellant gemaakte opmerking dat nu alle aangrenzende buren behalve geïntimeerde hem eene vergoeding betalen voor het uitwegen over zijn land, van een gemeenen buurweg geen sprake kan zijn, daar voor het bestaan van zoodanigen weg het vrij gebruik door meer dan een buurman noodig is, gaat niet op, omdat het geven van dergelijke vergoeding niet uitsluit, dat ook de buren, die daartoe zijn overgegaan recht hadden kunnen gehad hebben zonder vergoeding van den uitweg gebruik te maken.
b Amsterdam Hof 19 Januari 1906.

147. Een gang tusschen de perceelen van partijen en die hun of hunnen huurders tot een uitweg dient, is een gemeene gang, die niet dan met gemeene toestemming van partijen tot een ander gebruik mag worden gebezigd dan waartoe die bestemd is. Al had nu gedaagde mogen verwachten, dat de eischer, door hem daartoe aangezocht, aan zijne klachten zou zijn tegemoet gekomen, was de gedaagde toch onbevoegd om de door hem erkende handelingen zonder toestemming van den eischer te plegen en beroept hij zich vruchteloos op de toestemming of opdracht van zijn verhuurder.
Utrecht 1 November 1905.

148. De wetgever heeft niet gewild dat alleen zoodanige wegen die bestonden tijdens de uitvoering onzer wetboeken buurwegen konden zijn, daar dergelijke exceptioneele beperking in geene wetsbepaling uitgesproken wordt.
b Amsterdam Hof 19 Januari 1906.

Actie.
Huur en verhuur 147.
Naburige erven.

VALSCHE EED.

33. De ten laste legging „dien eed te hebben afgelegd" bevat in zich de ten laste legging te hebben gezegd „zoo waarlijk helpe mij God Almachtig." Het uitspreken dezer woorden behoeft geene uitdrukkelijke vermelding in de dagvaarding.
b Amsterdam 6 October 1905.

34. Bij aanklachte wegens meineed kan het in het strafgeding geen punt van onderzoek uitmaken, of de valschelijk afgelegde eed door den burgerlijken rechter terecht beslissend is geoordeeld.
a H. R. 13 Maart 1905, Concl. conf.

35. Het rechtsgevolg, door de wet aan den beslissenden eed toegekend, treedt eerst in op het oogenblik, dat deze ter voldoening aan het vonnis, waarbij hij beslissend is geoordeeld, is afgelegd. Dit rechtsgevolg is aan den eed verbonden zoodra hij is afgelegd, onverminderd de uitslag van een later tegen het vonnis, waarbij hij beslissend is verklaard, ingesteld hooger beroep.
a H. R. 20 November 1905, Concl. conf.

36. Bij eene algemeene bereidverklaring om zekere schade te vergoeden, zonder nadere preciseering van den omvang der schade is niet noodzakelijk aan meineed te denken, wanneer hij, die zich dusdanig bereid heeft verklaard, in het burgerlijk geding tegen hem gevoerd heeft uitgezworen den decisoiren eed: „dat hij zich niet mondeling heeft verbonden om aan de firma K. te vergoeden de schade, die deze zou lijden bij uitzending naar Indië van bedoelde partij hammen." In die vage, algemeene bereidverklaring ligt niet noodzakelijk opgesloten de bepaalde wil, om zich onvoorwaardelijk voor iedere schade aansprakelijk te stellen.

Arnhem Hof 11 Juni 1903.

37. Afleggen en beëedigen eener valsche aangifte van successie.

Leeuwarden 30 November 1904, vern. bij Leeuwarden Hof 29 December 1904.

Cass. Sz.	*Motieven v. vonn.*
Dagv. Sz. 33.	Successierecht 37.
Meineed 33.	

VALSCHE GETUIGENIS.

89. De dagvaarding, inhoudende, dat beklaagde, als getuige onder eede gehoord, opzettelijk valschelijk in strijd met de waarheid aflegde de daarin vermelde verklaring, geeft te kennen, dat die verklaring opzettelijk valsch onder eede werd afgelegd. Waar de dagvaarding aldus aan de vereischten van art 207 Sr. voldoet, wordt voor eene veroordeeling wegens meineed niet gevorderd eene afzonderlijke motiveering, dat hij die de verklaring aflegde, zich bewust was onder eede te staan, bij gemis van eenige bewering van het tegendeel.

c H. R. 29 December 1902, Concl. conf.

90. In de telastelegging en bewezenverklaring, dat de beklaagde zekere verklaring als getuige onder eede in eene strafzaak heeft afgelegd, ligt opgesloten dat hij dit deed ter voldoening aan het gebiedend voorschrift van art. 161, 2e lid Sv., en tevens, dat hij den eed heeft afgelegd overeenkomstig zijne godsdienstige gezindheid.

a H. R. 19 Februari 1906, Concl. conf.

91. De herroeping eener valsche onder eede afgelegde verklaring bij de voortzetting der behandeling van het ten gevolge dezer verklaring geschorste geding, kan het eenmaal voltooide misdrijf van meineed niet uitwisschen.

h H. R. 15 Januari 1903, Concl.

92. Vermits art. 107 Rv. in verband met art. 206 van hetzelfde Wetboek en art. 1946 B. W. in een burgerlijk rechtsgeding verschenen getuigen tot eene verklaring onder eede verplicht, is daarmede voldoende omschreven het wettelijk voorschrift, dat in deze zaak eene verklaring onder eede vorderde, en behoefde daarbij niet te worden gesteld, dat de als getuige gehoorde persoon ook als zoodanig was gedagvaard, dewijl ook wanneer een getuige in burgerlijke zaken, zonder gedagvaard te zijn, als zoodanig is verschenen en wordt gehoord, de wet vordert, dat eene verklaring onder eede wordt afgelegd.

b H. R. 2 Juni 1903, Concl. conf. — Zie in eerste instantie Zutphen 29 December 1902.

93. Veroordeeling wegens uitlokking tot meineed als mededader. Voor het bewegen en overhalen van iemand door zekere beloften om een strafbaar feit te plegen is niet noodig, dat degeen, die het feit pleegt, op het oogenblik van het plegen denkt aan de door den uitlokker gedane beloften, maar is het voldoende, dat hij, die het strafbaar feit pleegt, daartoe gekomen is door de hem gedane beloften.

Zutphen 29 December 2902. — Zie in cass. *b* H. R. 2 Juni 1903, Concl. conf.

94. Veroordeeling wegens het door giften en beloften uitlokken van meineed.

Amsterdam 30 Augustus 1904.

95. Afleggen van eene valsche verklaring door een gemeente-veldwachter.

's Hertogenbosch 19 September 1905.

Mededader 91.	Mot. v. vonnissen 89.
Meineed 89 v.	Uitlokking 93.

VALSCHE KLACHT EN AANGIFTE.

1. Het misdrijf van het opzettelijk bij de overheid doen in schrift brengen van een valsche aangifte tegen een bepaald persoon is eerst voltooid als de aangifte in geschrift is gebracht, hetgeen door het opmaken van een klad die aangifte slechts wordt voorbereid, in geen geval voltooid.

b H. R. 16 Maart 1903, Concl. conf.

Lasterlijke aanbrenging.

VALSCHE MUNT, Z. CASSATIE SZ. VALSCHHEID SZ.

VALSCHHEID BZ.

47. De incidenteele eischer, als uitmakende een deel der eischende partij, kan in casu niet worden toegelaten buiten zijne medeeischer om incidenteel alleen de procedure te voeren, ge[illegible]schreven in de artt. 176 v. Rv.

Leeuwarden 28 April 1904.

Eigendom.	*Schrift. bew. Bz.*
Nietigh. en nietigverkl. o. k.	*Schuldoorzaak.*

VALSCHHEID IN STRAFZAKEN.

I. Algemeene regelen en bijzondere geschriften. — Mogelijkheid van nadeel.
II. Valschheid in munten en zegels.

I.

617. Niet-ontvankelijkverklaring van het O. M. wegens niet-voldoening van art. 273 Sv. Verloren gaan van het bewijsstuk.

Amsterdam Hof 17 Mei 1904, vern. Amsterdam 17 Maart 1904, beslissende dat niet inachtneming van art. 273 Sv. het recht tot strafvordering niet doet vervallen.

618. De ontvankelijkheid eener vervolging wegens valschheid in geschriften is niet afhankelijk van de nakoming van artt. 273 en 274 Sv.

Haarlem 13 Augustus 1903.

619. Valschheid in authentieke akte. Akte van den Burgerlijken Stand. De niet-onderteekening door een der getuigen heft het authentiek karakter der akte niet op; het valschelijk plaatsen van den naam van een der getuigen kan alzoo opleveren het misdrijf van valschheid in eene authentieke akte. Het valschelijk herstellen van een verzuim in de akte sluit in dit geval de mogelijkheid van nadeel uit. Art. 27 B. W. Mogelijkheid van nadeel kan wel bestaan door eene akte die niet aan de formaliteiten voldoet, doch niet door een onrechtmatig herstel van dat verzuim.

's Hertogenbosch Hof 9 December 1903.

620. Beklaagde heeft na het jaar 1877, waarin de bedoelde geboorteacte is verleden, de handteekening „J. C. Hendrikx", zijnde die van den in het lichaam der acte vermelde getuige Hendrikx, welke in die acte ontbrak, in die acte ingelascht. Hij pleegde dus eene vervalsching in eene acte, die op grond van gemis van bovengemelde handteekening nimmer authentieke kracht heeft gehad en zonder authenticiteit in 't geheel niet de kracht van een onderhandsch geschrift heeft, en hij heeft dus vervalscht iets, wat geheel krachteloos was, zoodat beklaagde van de onderhavige aanklacht moet worden vrijgesproken.

's-Hertogenbosch 1 October 1903.

621. Vrijspraak van het doen opnemen in eene geboorteakte van eene valsche opgave omtrent de moeder van het kind.

's-Gravenhage 21 December 1902.

622. Het opzet van den beklaagde om het verbaal valschelijk op te maken vloeit voort uit het verschil in voorstelling der feiten zooals deze door de getuigen, onder eede zijn medegedeeld en zooals hij ze heeft gerelateerd. Inzending van een verbaal door een veldwachter is gebruik in den zin van 225 Sr. Een ambtseedig procesverbaal van een rijksveldwachter is een authentieke akte.

Zutphen 16 November 1904.

623. Bij de toepassing van art. 226 Sr., een zwaardere straf bedreigende tegen de misdrijven van art. 225 Sr., moet 't onderzoek ook loopen over de vraag of de strooken papier in geschil zijn geschriften, waaruit eenig recht, eenige verbintenis of bevrijding van schuld kan ontstaan, of die bestemd zijn om tot het bewijs van eenig feit te dienen.

c Arnhem Hof 19 Juli 1905.

624. Schuldigverklaring van een ontvanger van een waterschap niet aan het valschelijk opmaken van kohieren doch aan het vervalschen van opgemaakte kohieren en aan knevelarij. Art. 225 en 366 Sr.

Zwolle 22 December 1904.

625. Schuldigverklaring aan het mondeling, persoonlijk, opzettelijk omtrent een aan een werkman overkomen ongeval, een valsche verklaring afleggen aan een agent der „Rijksverzekeringsbank."

Haarlem 26 Mei 1904.

626. De door een in dienst eener spoorwegmaatschappij werkzaam persoon afgelegde verklaring, op te vatten in dien zin, dat die maatschappij voor de aangifte van werkmansabonnementkaarten nooit ander of meer bewijs vordert dan zeker formulier, met de daaronder gestelde verklaring door den patroon onderteekend, loopt over een voor uiterlijke waarneming door den getuige vatbaar feit. Het hier bedoelde formulier is een geschrift, dienende om het bewijs van eenig feit, nl. het bestaan eener dienstbetrekking tusschen den patroon en den werkman te leveren. Valschheid in zoodanig geschrift valt dus onder het bereik van art. 225 Sr.

c H. R. 14 Mei 1906, Concl. contr. ten aanzien van de laatste beslissing, met het oog op 's-Raads jurisprudentie, hoewel de adv.-gen. het met die beslissing eens was.

627. De onwetendheid der ter algemeene vergadering eener naamlooze vennootschap aanwezige aandeelhouders, dat de hun ter goedkeuring aangeboden en door hen goedgekeurde balans en winst- en verliesrekening valsche posten bevatten, heeft wel ten gevolge, dat zij niet als mededaders der in die stukken gepleegde valschheid zijn aan te merken, maar niet, dat die stukken missen het karakter van valschelijk te zijn opgemaakt.

a H. R. 1 Februari 1904, Concl. conf. verw. de cass. tegen het arrest (van Amsterdam Hof 3 November 1903) waarbij werd bev. Amsterdam 8 September 1903.

628. De goedgekeurde balans en winsten verliesrekening eener naamlooze vennootschap zijn volgens de wet stukken, bestemd om tot het bewijs van eenig feit te dienen.

a H. R. 1 Februari 1904, Concl. conf. verw. de cass. tegen het arrest (van Amsterdam Hof 3 November 1903) waarbij werd bev. Amsterdam 8 September 1903.

629. De verkooper van onroerend goed, die in de notarieele akte een koopsom doet opnemen, lager dan waarvoor werkelijk is verkocht, maakt zich niet schuldig aan het misdrijf van art. 227 Sr. noch aan het misdrijf van art. 225, 226 Sr.

's-Gravenhage Hof 9 October 1905, Concl. conf. bev. ten aanzien der eerste beslissing, doch vern. ten aanzien der laatste Dordrecht 29 September 1905.

630. Veroordeeling wegens het gebruik maken van een valsch geschrift (een gefingeerde verklaring een woning te zullen verlaten, overgelegd om vergunning te krijgen tot dagvaarding op korten termijn). De wet eischt geen onmiddelijken samenhang tusschen het gebruik van het valsche geschrift en het daaruit ontstane nadeel en zij verbiedt niet, dat in de causale keten, welke gebruik en nadeel met elkander verbindt, ook de medewerking van een of meer andere personen ingeschakeld is.

Amsterdam 29 November 1904.

631. De in de dagvaarding vermelde staat, hoewel daar en in den hoofde van het stuk zelf „rekening-courant" genaamd, is niet anders dan eene rekening en verantwoording. Het valschelijk doen opmaken van zulk een rekening en verantwoording met het in art. 225 § 2 genoemde oogmerk is niet strafbaar.

Leeuwarden 13 Juni 1906.

632. Veroordeeling wegens het misdrijf van de art. 225 en 226 Sr., op grond van het valschelijk invullen van een chèque-formulier en het daarna innen van die aldus valschelijk ingevulde chèque bij de bank, die het formulier had uitgegeven.

Amsterdam 23 September 1902.

633. De woorden „geschriften, bestemd om tot bewijs van eenig feit te dienen" in art. 225 Sr. beteekenen geschriften, die in het algemeen of in concreto tot bewijsstuk bestemd zijn hetzij door de wet, hetzij door eenig voorschrift van het administratief gezag, gegeven binnen de grenzen zijner bevoegdheid. Facturen behooren daartoe niet. Uit de exceptioneele bepaling van art. 729 Rv. volgt het tegendeel niet.

b H. R. 27 Juni 1904, Concl. contr.

634. Een factuur is een geschrift, dat in handelszaken (in den groothandel) bestemd is om tot bewijs van eenig feit te dienen. Uit 't gebruik van een dergelijk geschrift kan (in casu) eenig

nadeel ontstaan. „Loopende prijs" in den zin van art. 32 der wet van 20 April 1895 (Sb. 54).
Arnhem Hof 1 October 1903.

635. Art. 225 Sr. Een factuur is niet een geschrift dat bestemd is om tot bewijs van eenig feit te dienen.
's-Gravenhage 19 November 1903.

636. De verdediging door een handelsreiziger aangevoerd, dat hij de bedoelde kooporders niet heeft vervalscht om meer provisie te maken, maar „om zijn patroon door mooie orders te charmeeren", neemt het strafbaar karakter der bewezen feiten niet weg, waar toch het erkende oogmerk overblijft om de vervalschte stukken als echte en onvervalschte aan een derde ter hand te stellen en geen ander opzet in deze door de wet wordt gevorderd.
b Amsterdam 27 November 1902.

637. Veroordeeling wegens valschheid in geschrifte en oplichting.
Amsterdam 14 October 1902.

638. Het onderhavige van valschheid verdachte stuk (een lijst waarop een met de incasseering van geld belast agent eener bank betalingen moest noteeren) is niet een geschrift dat bestemd is om tot bewijs van eenig feit te dienen en kan dus niet geacht worden in den zin der Strafwet te zijn een valschelijk opgemaakt of vervalscht geschrift en ook het opzettelijk gebruik maken van dat stuk is dus niet eene strafbare gebruikmaking.
Groningen 21 Juli 1904.

639. Valschheid in geschrifte (polissen en kwitantiën) en het opzettelijk gebruik maken van een vervalscht geschrift.
Amsterdam Hof 24 October 1906, vern. Amsterdam 10 Juli 1906, waarbij de beklaagde deels was vrijgesproken deels ontslagen van rechtsvervolging.

640. Een zoogenaamd bewijs van bevoegdheid om te collecteeren, door het Bestuur eener vereeniging afgegeven aan collectanten en met een stempel der politie voorzien, is niet een geschrift als bedoeld in art. 225 Sr.
Amsterdam 4 Mei 1905.

641. Art. 225 Sr. Het valschelijk opmaken van een trekkingslijst.
Leeuwarden Hof 10 September 1903, in subst. bev. Leeuwarden 30 Juli 1903.

642. Waar art. 225 Sr. de mogelijkheid van nadeel als afzonderlijk bestanddeel van het strafbare feit heeft opgenomen, wordt daarmede bedoeld die, welke op grond der omstandigheden, waaronder het feit is gepleegd, geacht moet worden in elk bijzonder geval uit het gemaakt of te maken gebruik voort te vloeien.
f H. R. 15 Juni 1903, Concl. contr.

643. Valschheid in geschrifte, gepleegd in voor omloop bestemd handelspapier. Opzettelijk gebruik maken van dat valsche geschrift als ware het echt en onvervalscht, uit welk gebruik eenig nadeel kan ontstaan.
Amsterdam 25 Augustus 1903.

644. Reeds door de inzending van het door den requirant valschelijk opgemaakte exploit, niet eerst door de indiening der declaratie, waarop dit exploit was vermeld, bestond de objectieve mogelijkheid, dat daardoor nadeel voor den Staat zou ontstaan, waaruit volgt de onaannemelijkheid ook van het vierde middel. Zonder schending van eenige bij het vijfde middel aangehaalde of andere wetsbepaling kon de rechter aannemen, dat de mogelijkheid van nadeel der valschheid in het exploit niet werd opgeheven doordien de kantonrechter reeds was gewaarschuwd voordat hem de declaratie ter begrooting ingezonden. Berekening van afstandsgelden, zonder dat de reis had plaats gevonden.
e H. R. 28 December 1903, Concl. conf.

645. Veroordeeling van een ambtenaar der telegrafie wegens valschheid in geschrifte; al is de schade door borgtocht gedekt, zoo was er toch nadeel voor den borg. Veroordeeling tevens wegens verduistering, diefstal en wegmaken van eens anders goed.
Amsterdam 17 November 1903.

II.

646. Feitelijke beslissing, dat het oogmerk bedoeld in art. 208 Sr. bewezen is. Nu art. 13 der wet van 28 Mei 1901 (Sb. 130) niet gewaagt van een „hooren in persoon", kan in een strafgeding ter zake van valsche munt, worden volstaan met een schriftelijk rapport van den Controleur-Generaal van 's Rijks munt, opgemaakt op den eed, aan den lande gedaan bij de aanvaarding zijner betrekking.
Middelburg 19 Januari 1906.

647. Het kleuren van munten valt niet onder het begrip namaken of vervalschen in art. 208 Sr. bedoeld.
Leeuwarden 29 November 1905.

648. De aanklacht, zooals zij op wettige bewijsmiddelen als bewezen is aangenomen, bevat mede, in strijd met de bij het eerste middel gevoerde bewering, dat de requirant bij de ontvangst der valsche rijksdaalders met de valschheid daarvan bekend was.
b H. R. 18 Juli 1903, Concl. conf.

649. Onder art. 209 Sr. valt het uitgeven van valsche munt door den vervaardiger zelf.
's-Gravenhage 23 Maart 1905.

650. Hij die geschonden postzegels, op zich zelf waardeloos, zoo aan en op elkaar bevestigt dat zij te zamen het voorkomen hebben van te zijn een van rijkswege uitgegeven postzegel, maakt een van rijkswege uitgegeven zegel na. Voor de strafbaarheid krachtens art. 216 onverschillig, of de stukken die gediend hebben tot het namaken afkomstig zijn van gebruikte of ongebruikte zegels.
Haarlem 4 Februari 1904.

VEEZIEKTE.

170. In casu is bewezen, dat beklaagde een schaap verdacht van schurft heeft vervoerd. Dieren toch, die in aanraking geweest zijn met

aan besmettelijke ziekte lijdende dieren en voor diezelfde ziekte vatbaar, worden als „verdacht" beschouwd.

Heerenveen 1 October (6).

VEILIGHEIDSWET Z. FABRIEKEN, GETUIGENBEWIJS SZ., ONRECHTMATIGE DAAD, VEROORZAKEN VAN DOOD EN LICHAMELIJK LETSEL DOOR SCHULD.

VELD- EN BOSCHDELICTEN.

125. Hij, die met een voor een wagen gespannen paard over bezaaiden of beplanten grond rijdt, laat dat paard over dien grond loopen, en maakt zich dus, zoo hij daartoe niet gerechtigd is, schuldig aan overtreding van art. 459 Sr.

i H. R. 25 Juni 1906, Concl. conf.

126. Bij aanklacht wegens overtreding van art. 461 Sr. moet het veroordeelend vonnis eene met redenen omkleede beslissing inhouden, dat de toegang van den grond, waarover de beklaagde heeft geloopen, op een voor hem blijkbare wijze was verboden.

b H. R. 7 December 1903, Concl. conf.

127. Wanneer de rechthebbende zich heeft bepaald tot een verbod om de op zijn grond aangelegde wegen te berijden, wordt voor de toepasselijkheid van art. 461 Sr. niet meer gevorderd dan dat hij zijn wil dienaangaande op eene voor den overtreder blijkbare wijze heeft kenbaar gemaakt. Behalve die wilsverklaring is er niet nog noodig eenig alléén voor ruiters of rijtuigbestuurders geldend zichtbaar teeken, dat de weg niet mag worden bereden.

e H. R. 5 December 1904, Concl. conf.

128. Nu bij de dagvaarding niet was ten laste gelegd, dat de toegang van het land, waarover de requirant met een paard aan de hand had geloopen, op eene voor hem blijkbare wijze was verboden, noch dat dit geschied was door den rechthebbende, kon eene veroordeeling op grond van art. 461 Sr. niet volgen.

a H. R. 9 Januari 1905, Concl. conf.

129. De bewering van den requirant, dat de toegang tot het in het vonnis bedoelde bosch, niet op eene voor hem blijkbare wijze door den rechthebbende was verboden, stuit af op de feitelijke beslissing des kantonrechters, dat de beklaagde zich heeft schuldig gemaakt aan het hem bij de dagvaardingen ten laste gelegde, in welke dagvaardingen vermeld staat, dat de toegang op eene voor hem (beklaagde) blijkbare wijze was verboden.

c H. R. 2 Maart 1903, Concl. conf.

130. Niet bewezen is, dat de weg door den rechthebbende was verboden. De weg is nl. gebleken te zijn een burenweg, waartoe de eene gebuur den toegang aan den anderen niet gerechtigd is te verbieden. Het is zeer wel bestaanbaar, dat, hoewel iemands land vrij is van de erfdienstbaarheid van uitweg en de grond, waarover de weg loopt, zijn privaateigendom is, daarop toch de last van een burenweg drukt.

Druten Kgr. 28 October 1904.

131. Waar niet betwist is, dat de Kanaaldijk, waarop de requirant zijne kippen heeft laten losloopen, voor het publiek toegankelijk is gesteld kon de verbodsbepaling van art. 13 der politieverordening van Akersloot om niet uitvliegend pluimgedierte op straat te laten loslopen op het ten zijnen laste bewezen verklaarde feit worden toegepast. Tot de toepassing van gemeld artikel 13 werd niet vereischt eene afzonderlijke overweging, dat kippen tot „niet uitvliegend pluimgedierte" behooren.

b H. R. 27 November 1905, Concl. conf.

Adm. en recht. macht.	*Get.bew. Sz.*
Bekentenis Sz.	Losloopen van vee 125 v.
Bewijs Sz.	Mot. v. vonnissen 126.
Cassatie Sz.	Wegen 127, 130.
Dagv. Sz.	

VELDWACHTER Z. BELEEDIGING VAN AMBTENAREN, REBELLIE, VALSCHHEID SZ.

VENNOOTSCHAP.

I. Algemeene beslissingen.
II. Vennootschap onder firma.
§ 1. Aard. — Bewijs van oprichting. — Handelingen in privé of als vennoot. — Verplichtingen.
§ 2. Ontbinding en liquidatie.
III. Naamlooze Vennootschap.
§ 1. Oprichting. — Rechten en verplichtingen van oprichters, bestuur en aandeelhouders.
§ 2. Ontbinding en liquidatie.

Bij n°. 543. — Vern. bij Arnhem Hof 25 Maart 1903, zonder onderzoek der besliste vraag, op grond dat de eischer niet-ontvankelijk moest worden verklaard.

I.

597. Eene vennootschap, niet hier te lande gevestigd, is geene Nederlandsche vennootschap, al werd zij ook hier te lande opgericht en al heeft zij hier te lande een hoofdagent.

b Amsterdam Hof 20 Maart 1903.

598. Eene Duitsche vennootschap, die in Duitschland in rechten kan optreden, heeft die bevoegdheid ook in Nederland.

Amsterdam 2 Januari 1903.

599. Het beding, waarbij partijen bij overtreding der wederkeerige overeenkomst van geen handel te zullen drijven in zekere artikelen eene schadevergoeding zouden betalen aan de vennootschap is rechtsgeldig, ook waar het gemaakt is bij de akte van oprichting der vennootschap en voor het bestaan van deze.

Breda 4 November 1902.

600. Eene vennootschap van koophandel, hoewel in liquidatie verkeerende, blijft als zoodanig voortbestaan ten aanzien van de afwikkeling harer vroegere handelingen en dan is alleen de vennootschap bevoegd om de voldoening eener vennootschappelijke inschuld in rechten te vorderen.

's Gravenhage Hof 23 October 1905.

601. Waar de tegen elkaar ageerende liquidateuren niet optreden als vertegenwoordigende de in liquidatie getreden vennootschap, is van een procedeeren van die vennootschap tegen zich zelve geen sprake.

Arnhem 14 Mei 1903.

II § 1.

602. Om aan te toonen, dat, bij gemis aan een ingeschreven akte, tusschen twee personen een handelsgemeenschap onder firma bestaat, is het niet voldoende te bewijzen, dat die personen samen daden van koophandel hebben uitgeoefend, doch moet worden bewezen, dat zij van het te zamen uitoefenen van daden van

koophandel hun gewoon beroep maakten, waarmede de wet bedoelt, dat zij persoonlijk en op naam hunner firma die daden verrichten en dus, dat zij openlijk als kooplieden optreden.

Arnhem Hof 8 November 1905.

603. Wanneer derden aan eene firma het gemis eener oprichtingsakte tegenwerpen, kunnen de firmanten het bestaan dier firma slechts door een zoodanige akte (authentieke of onderhandsche) bewijzen. Andere beroepsmiddelen voor het bestaan der firma mogen niet worden toegelaten.

Almelo 27 Mei 1903.

604. Er is voldoende bewezen, dat zich tegenover eischer als bestaande heeft voorgedaan eene vennootschap onder firma, waarvan de beide gedaagden vennooten waren.

's Hertogenbosch 10 Januari 1902.

605. Waar in het huurcontract als contracteerende partijen tegenover elkander staan eenerzijds de eischer en anderzijds „de heeren Dankmeijer en Rondag" — wat eene in zaken gebruikelijke wijze is om eene firma aan te duiden — mag, onder de in deze overigens vaststaande omstandigheden, worden aangenomen, dat het niet de Heeren Dankmeijer en Rondag voor zekere andere particuliere zaken waren, maar dat het de gedaagde vennootschap was die, door hare firmanten, tegenover den eischer, ter andere zijde werd verbonden.

Amsterdam 2 December 1904.

606. Eene vennootschap bestemd tot „het uitoefenen eener steenbakkerij en het drijven van handel in steenen en in zoodanige artikelen als daarmede onmiddellijk in verband staan," heeft een doel van commercieelen aard, weshalve onverschillig of de vennooten werkelijk handel hebben gedreven, hunne vennootschap tegenover derden als eene van koophandel onder eene firma moet beschouwd worden, van welke de vennooten hoofdelijk aansprakelijk zijn voor de schulden.

Arnhem Hof 20 Juni 1906.

607. De vennootschap onder eene firma is niet een zelfstandig subject van rechten. Art. 17 Kh. bedoelt met „de vennootschap" evenmin als de artt. 1681 en 1682 B. W. iets anders dan „de gezamenlijke vennooten."

b H. R. 20 Januari 1905, Concl. conf. — Zie in dezelfde zaak Amsterdam 13 Juni 1902 en in appel Amsterdam Hof 19 Februari 1904.

608. Beslissing dat de geldleening is geschied aan de vennooten in privé en niet aan de vennootschap.

's Gravenhage Hof 6 Maart 1905.

609. Waar de eischer niet heeft gesteld, dat hij te voren eene veroordeeling tegen de vennootschap heeft verkregen, is hij niet-ontvankelijk in zijne vordering tot betaling van het thans ter zelfder zake van hare vennooten gevorderd bedrag. Artt. 17, 111 en 122 der belgische wet van 18 Mei 1873, regelende de vennootschappen van koophandel.

a Amsterdam 2 Januari 1903.

610. Waar de appellante is schuldeischeres van een der leden der vennootschap en schuldenares dierzelfde vennootschap staan niet tegenover elkander twee personen, die wederkeerig elkanders schuldenaren zijn. Art. 17 Kh. handelt slechts over de bevoegdheid der firmanten, ten aanzien van het over het vermogen der vennootschap te voeren beheer, toekomende en regelt de gevolgen daarvan, zonder te doelen op eene actieve solidariteit of die uitdrukkelijk vast te stellen.

a Amsterdam Hof 2 Maart 1906.

611. De bepaling in de akte van vennootschap dat tot het aangaan van welken aard ook, het aangaan van borgstellingen en andere dergelijke verbintenissen de afzonderlijke handteekeningen van alle vennooten worden vereischt, belet niet dat de accoordbevinding eener rekeningcourant van een schuldeischer der vennootschap zelfs na de ontbinding der vennootschap, door een der gewezen vennooten met den firmanaam kan worden onderteekend, met bindend gevolg voor alle vennooten. Waar die accoordbevinding, afgegeven geruimen tijd na de ontbinding der vennootschap, als grond der schuldplichtigheid moet worden aangenomen, kan de schuld niet meer als een handelsschuld worden beschouwd.

Rotterdam 16 Juni 1902.

612. Vennootschap onder firma. Door niets wordt aannemelijk gemaakt, waarom hoofdelijke aansprakelijkheid niet mogelijk zou zijn bij verbintenissen met ondeelbare praestatie, zooals die tot het doen van rekening en verantwoording, terwijl zelfs uit de artt. 1337 en 2020 B. W. blijkt, dat de wetgever die mogelijkheid wel aanneemt. Het woord „verbintenissen" is in art. 18 Kh. niet op te vatten in den beperkten zin van geldschulden.

b H. R. 20 Januari 1905, Concl. conf. vern. Amsterdam Hof 19 Februari 1904 waarbij was bev. Amsterdam 13 Juni 1902.

613. De vennoot die het beheer voerde, de boeken en de kas hield, was volgens het vennootschapscontract niet verplicht den medevennoot ter goedkeuring aan te bieden een door hem opgemaakte balans of staat over de zaken der vennootschap gedurende het afgeloopen boekjaar.

's-Gravenhage Hof 18 Mei 1903, vern. 's-Gravenhage 11 Juni 1902, waarbij de ontbinding der vennootschap werd uitgesproken.

614. De bepaling van artikel 1689 B. W. sluit niet uit dat, wanneer er geen eigenlijke verdeeling van gemeen goed te pas komt, ook andere rechtsvorderingen aan de vennooten toekomen. In casu heeft de eene vennoot den anderen terecht gedagvaard om zijne rekening op te nemen en zelf rekening af te leggen. Immers er was hier geen sprake van inbreng van goederen of geld doch alleen van een over en weder bij aannemingen van bouwen gevoerd beheer. Waarvan het voor- of nadeelig slot moest worden vastgesteld.

a Rotterdam 18 Mei 1903.

615. De naamlooze vennootschap krachtens inbreng gerechtigd de verbintenissen en lasten van de inbrengende vennooten onder firma over te nemen, handelt wanneer zij tengevolge hiervan de loopende contracten afwikkelt, niet voor zichzelve, maar als gemachtigde van die firma, welke laatste dus wordt verbonden.

Arnhem Hof 20 Juni 1906.

616. Wanneer een deelgenoot uit de zaak is getreden onder bepaling, dat hij uit de winst gedurende een bepaald aantal jaren nog een vast percentage zal genieten, zoo moet tot die winst worden gerekend eene vordering die ultimo

December van het laatste jaar bij het afsluiten der boeken, als valabel is opgenomen, ook al zou die vordering na ultimo December en voor het opmaken der balans niet-valabel zijn geworden. Blijken moet dat die vordering ultimo December niet valabel was. Geheel anders is de verhouding tusschen de gewone deelgenooten voor wie die vordering een verlies wordt op de balans van het volgend jaar.

's-Hertogenbosch Hof 22 November 1904.

617. Overgang van de verbintenis tot uitkeering ingevolge vennootschappelijk contract tot exploitatie eener apothekersaffaire, op de weduwe-erfgename van den tot uitkeering verplichten vennoot en wel ten bate van de weduwe of dochter van den eerstoverleden vennoot.

b Amsterdam 5 Mei 1905.

618. Wanneer bij een contract van vennootschap is bepaald dat bij overlijden van een der vennooten het aan hem uit de vennootschap toekomende kapitaal in contanten aan de erfgenamen zal worden uitgekeerd en die uitkeering heeft plaats gehad, hebben de erfgenamen nooit eenig aandeel gehad in de roerende en onroerende goederen der vennootschap en is dus voor onderhandschen verkoop van eenig tot die vennootschap behoord hebbend onroerend goed rechterlijke machtiging niet vereischt.

Amsterdam 8 December 1902.

§ 2.

619. Na ontbinding en vereffening eener vennootschap onder firma, kan een der leden niet meer als hoofdelijk aansprakelijk gedagvaard worden, doch had de vereffenaar gedagvaard moeten zijn.

a Amsterdam 13 Mei 1904.

620. Een sommatie met in gebrekestelling uitgebracht tegen een reeds lang ontbonden vennootschap, welke ontbinding behoorlijk is gepubliceerd, stelt hem, die, vroeger lid dier vennootschap, onder den firmanaam der vennootschap is blijven handelen en die den koop zou hebben gesloten waarop het exploit betrekking heeft, niet in gebreke, ook al begreep hij zeer wel dat het exploit voor hem bedoeld was.

a Rotterdam 21 Juni 1905.

621. De ontbinding eener maatschap, uitgesproken ingevolge de speciale bepaling van art. 1684 B. W., mist de terugwerkende kracht, op grond van art. 1301, in verband met art. 1297, eigen aan de ontbinding van wederkeerige overeenkomsten, uitgesproken ingevolge de algemeene bepaling van art. 1302 B. W.

a H. R. 3 Maart 1905, Concl. conf., bev. *b* 's Gravenhage Hof 11 April 1904, bev. Rotterdam 6 October 1902, waarbij werd aangenomen, dat, al ontstonden de redenen tot ontbinding aan de zijde des eischers in conventie eerst na het instellen door dezen van de actie tot ontbinding, de gedaagde toch daarop beroep mocht doen, om in reconventie zijnerzijds de ontbinding te vorderen.

622. Art. 1302, 1303 j° 1684 B. W. Ontbinding vennootschap onder firma. — Wettige redenen. — Onrechtmatige daad of schending van contractueele verplichting. — Ingebrekestelling.

b Amsterdam 27 Mei 1904.

623. Toepassing van art. 1684 B. W. op wederzijdsche vordering der vennooten. Feiten, welke daarvoor al en niet niet in aanmerking komen. Het voor eigen rekening eene concurreerende zaak beginnen in strijd met het vennootschappelijk contract is een geldige reden tot ontbinding.

Rotterdam 6 October 1902.

624. De noodzakelijke voorwaarde voor de ontvankelijkheid eener vordering tot rekening en verantwoording is het bestaan van zoodanige rechtsbetrekking tusschen partijen, die een harer, den gerendeerde, onmiddellijk aanspraak geeft op uitkeering van het verschuldigd saldo. Dit is niet het geval bij vennooten onder een firma, ook niet na ontbinding der vennootschap, omdat, alvorens een saldo kan worden vastgesteld, scheiding en deeling behoort vooraf te gaan.

Amsterdam 10 April 1903.

III § 1.

625. Het niet voldoen aan het voorschrift van art. 38 Kh. wordt nergens met nietigheid der naamlooze vennootschap gestraft, zoodat de vennootschap ook in dat geval als bestaande moet worden aangemerkt.

b Arnhem 25 Juni 1903.

626. Wel was een notarieel procesverbaal van statutenwijziging in de algemeene vergadering niet opgemaakt, doch de directeuren waren blijkens de notulen dier vergadering gemachtigd tot het doen verlijden der notarieele akte van wijziging. Noch art. 38 Kh., noch eenig ander der bij het tweede middel genoemde artikelen bevat eenig bijzonder voorschrift omtrent den vorm en de inrichting der ook voor wijziging der statuten eener naamlooze vennootschap vereischte notarieele akte.

a H. R. 8 Februari 1905, Concl. conf. verw. de cass. tegen *a* 's Hertogenbosch Hof 17 Mei 1904, waarbij bev. *a* 's Hertogenbosch 4 December 1903.

627. Het verbod van uitdeeling anders dan uit de winst in art. 49 Kh. wordt niet beperkt tot een vereischte der acte van oprichting, maar is een essentieel kenmerk der naamlooze vennootschap, dat in haar geheelen duur zijne werking behoudt, waarvan dus noch rechtstreeks, noch zijdelings mag worden afgeweken.

H. R. 9 April 1903, Concl. conf. verw. de cass. tegen *b* Amsterdam Hof 30 Mei 1902, waarbij werd vern. Amsterdam 4 September 1901.

628. Het verbod van art. 49 Kh. is niet beperkt tot de verplichte stortingen der aandeelhouders op hunne aandeelen. Bindende kracht moet worden ontzegd aan de bepaling in de statuten eener naamlooze vennootschap, waarbij eene vaste rente wordt bedongen voor onverplichte vooruitstortingen, althans waar door den rechter, die over de al of niet geldigheid van dit geding had te oordeelen, feitelijk is beslist, dat de onverplichte stortingen op de aandeelen zich dadelijk vermengen met het maatschappelijk kapitaal.

c H. R. 3 Maart 1905, Concl. contr. vern. *c* 's Hertogenbosch Hof 28 Juni 1904.

629. Waar de akte van oprichting der naamlooze vennootschap constateert dat onder anderen personen werden verbonden, waaromtrent vaststaat dat zij òf niet bestonden òf niet in persoon of bij gemachtigde tegenwoordig waren

en dus hunne toestemming niet hebben gegeven, wordt door die akte van oprichting niet meer het bewijs geleverd, dat de naamlooze vennootschap is tot stand gekomen. Hieruit volgt dat, waar het bestaan der overeenkomst tot oprichting der naamlooze vennootschap wordt ontkend, moet worden aangenomen dat die overeenkomst, ten gevolge van gebrek aan toestemming van sommige der partijen, nooit heeft bestaan. Hiertegen doet niet af de omstandigheid dat tot de oprichting althans vijf personen, vertegenwoordigende meer dan $^1/_5$ van het kapitaal, in persoon medewerkten, omdat daarmede wel is voldaan aan den eisch van art. 51 Kh. maar daardoor niet wordt opgeheven de voor de bestaanbaarheid van alle overeenkomsten gevorderde voorwaarde, dat allen, die bij de akte, constateerende de overeenkomst, gezegd worden zich te verbinden, daartoe hunne toestemming moeten hebben gegeven.

b Amsterdam 9 April 1902.

630. Volgens de Nederlandsche wetten — bij de oprichting eener naamlooze vennootschap — treedt men niet tot het vennootschappelijk contract toe door eene vooraf gedane inschrijving. Deze is slechts eene bereidverklaring om toetetreden. Toetreding zelve heeft plaats door de wilsverklaring op de akte van oprichting. De inschrijving op zichzelve houdt ook geen machtiging in, om bij het verlijden der oprichtingsakte den inschrijver te vertegenwoordigen. Deze inschrijving voor de oprichting bij niet-nakomen van den inschrijver der door hem bij 't billet op zich genomen verbintenis, geeft de vennootschap geen recht op schadevergoeding, dewijl men zich niet kon verbinden jegens eene nog niet bestaande rechtspersoon.

b Arnhem Hof 22 April 1903.

631. Noch volgens de desbetreffende statutaire bepalingen, noch op eenige andere wijze is de gedaagde met haren wil en hare medewerking rechtens tegenover de eischende naamlooze vennootschap houdster geworden van de bewuste niet-volgestorte aandeelen, weshalve geene stortingen van haar kunnen gevorderd worden.

Arnhem 9 April 1903.

632. De vordering steunt alleen op den grondslag, dat appellant zich vier aandeelen elk van f 1000 in het kapitaal eener door hem met anderen opgerichte N. V. heeft toegeëigend en verzuimd zijne deelname van f 4000 in contanten te storten. Die vordering tot volstorting van aandeelen aan toonder is volkomen bestaanbaar.

's Gravenhage Hof 15 Maart 1904, bev. 's Gravenhage 30 September 1903. De cass. tegen het arrest is verw. bij *a* H. R. 2 December 1904, Concl. conf.

633. De benoeming tot directeur eener naamlooze vennootschap is onderworpen aan de bepalingen harer statuten, ook al is bij de benoeming daarnaar niet uitdrukkelijk verwezen.

Rotterdam 22 Februari 1904.

634. Waar eischer in de dagvaarding stelt op te treden in hoedanigheid van waarnemend Directeur eener vennootschap zonder eenige bijvoeging, dat hij de vennootschap vertegenwoordigt, moet hij niet-ontvankelijk worden verklaard in een vordering, welke alleen de vennootschap kan instellen.

a Arnhem 25 Juni 1903.

635. Een waarnemend directeur eener naamlooze vennootschap, die niet stelt, dat hij de vennootschap vertegenwoordigt, is niet-ontvankelijk in eene vordering, waartoe alleen de vennootschap bevoegd was. Volgens de statuten dezer naamlooze vennootschap moest machtiging en medewerking tot de onderhavige vordering zijn verleend, terwijl ook de waarnemende Directeur niet bevoegd was de vennootschap in rechten te vertegenwoordigen.

b Arnhem 25 Juni 1903.

636. De statuten dezer handelsonderneming regelen wel de periodieke aftreding der commissarissen, maar zwijgen omtrent de vraag of zij ten allen tijde door de vergadering kunnen ontslagen worden, doch dit is wel het geval omdat zij zijn te beschouwen als lasthebbers der algemeene vergadering.

Breda 4 November 1902.

637. Een commissaris heeft geen recht op tantieme, wanneer hij vóór het einde van het boekjaar ontslag neemt.

Amsterdam Kgr. III 30 Juni 1904.

638. Het recht van een commissaris eener naamlooze vennootschap op tantieme, ontstaat reeds bij het eind van het boekjaar, niet eerst bij de vaststelling van balans en winst- en verliesrekening.

Amsterdam Kgr. III 30 Juni 1904.

639. Directeur, commissaris der naamlooze vennootschap, die met den gedaagden directeur daarvan heeft aangegaan eene overeenkomst van bruikleening, strekkende om de vennootschap in de gelegenheid te stellen gelden op te nemen, kan, nu hij genoegen heeft genomen met het, niet in overeenstemming met de statuten, van die overeenkomst opgemaakt bewijsstuk, zich niet beroepen op dat gebrek in den vorm of op mogelijke overtreding der statuten, die hem bekend moet zijn geweest; de eischer kan de gedaagde dus niet aansprakelijk stellen voor de gevolgen, die wellicht uit de onvolledigheid van het bewijsstuk of de onwettigheid der handeling zijn voortgesproten. De eischer, ten tijde van het aangaan van bovenbedoelde overeenkomst commissaris der naamlooze vennootschap, was geen derde in den zin van art. 45, 2° Kh.; uit den aard der zaak verleent de wet slechts bijzondere bescherming aan zoodanigen derde die, niet bekend met den inhoud der statuten, te goeder trouw kan meenen dat de rechtshandeling, die hij met den directeur aanging, binnen den kring van diens bevoegdheid lag, niet aan een derde die, met de gebreken daarvan bekend, het risico daarvan op zich nam.

Amsterdam 24 Juni 1903.

640. Appellanten hebben voldoende bewezen de qualiteit van tezamen te vormen den raad van bestuur der onderhavige naamlooze vennootschap waarin zij ten dezen tegen geïntimeerde zijn opgetreden, ten tijde der dagvaarding te hebben bezeten.

b Amsterdam Hof 25 Juni 1903.

641. De statutaire bepaling dat directeuren en commissarissen aandeelhouder moeten zijn, zoolang zij die functie bekleeden welke aandeelen dan ten kantore der vennootschap moeten blijven berusten kan geen anderen zin hebben dan dat de vennootschap daardoor gewaarborgd zij voor wanbeheer of ontrouw en zeker zij dat zij, zoo noodig, geleden schade op die aandeelen kan

verhalen. Vaststelling ex aequo et bono van schadevergoeding wegens onrechtmatig niet afgeven der aandeelen van een gewezen directeur.
Amsterdam 16 Maart 1904.

642. Verificatie-procedure naar aanleiding van genoten dividend door den gefailleerden directeur eener naamlooze vennootschap en van een door dezen gemaakt garantiebeding van zes procent. De vennootschap is niet gerechtigd de door den directeur genoten procenten terug te vorderen, al is er in de betrokken jaren geen winst gemaakt doch verlies geleden, nu zij niet beweert dat in strijd met de statuten is gehandeld. Verwerping der exceptie obscuri libelli.
Breda 15 December 1903.

643. Wanneer een der oprichters eener naamlooze vennootschap daarin inbrengt eene overeenkomst tusschen hem en een derde, dan kan, behoudens een uitdrukkelijk beding, als bedoeld in art. 1358 B. W., die derde daaraan geen rechten tegenover de vennootschap ontleenen.
H. R. 17 November 1905, Concl. conf.

644. De zonder gronden betwiste wettigheid van de algemeene vergadering der vennootschap is door het hof terecht onvoldoende geoordeeld en die wettigheid dus als onbetwist beschouwd, welke beschouwing in cassatie onaantastbaar is.
b H. R. 24 Juni 1904, Concl. conf.

645. Het verlies van 75 pCt. van het kapitaal eener naamlooze vennootschap kan niet door getuigen worden bewezen, omdat het geheel afhangt van het niet voor waarneming vatbaar feit, in welke mate de debiteuren der vennootschap solvabel waren.
a 's Hertogenbosch 4 December 1903, bev. bij *a* 's Hertogenbosch Hof 17 Mei 1904, waarbij nog werd gewezen op diverse andere omstandigheden, die zich verzetten tegen het beroep op de nietigheid van het besluit tot emissie van nieuwe aandeelen op den aangevoerden grond dat wegens gemeld verlies de vennootschap niet meer bestond, en waarbij verder werd overwogen dat, ware gemeld beroep juist, de appellant zijn stortingen van de directeuren in privé had moeten terugvorderen, niet van een niet bestaande vennootschap.

646. Uit de balans eener naamlooze vennootschap volgt niet onomstootelijk de werkelijke waarde van de aandeelen dier vennootschap, zelfs niet in verband met hare jaarverslagen; zij heeft niet de strekking de waarde te bepalen.
's Gravenhage Hof 27 November 1902.

647. Het emissie-besluit van 20 Juni 1898 genomen door de meerderheid van aandeelhouders der Noord-Brabantsche Bank, ter algemeene vergadering tegenwoordig, heeft rechtsgevolgen en is niet van rechtswege nietig. Vergrooting of verkleining van het kapitaal heeft met het wezen der naamlooze vennootschap niets te maken. De directeuren hadden de bevoegdheid tot uitvoering van dat besluit door het verlijden der notarieele akte van wijziging der statuten na de algemeene vergadering, waarbij de notaris niet tegenwoordig was, ook dan, wanneer zij niet zooals nu, uitdrukkelijk daartoe door de algemeene vergadering gemachtigd waren.
a 's Hertogenbosch Hof 17 Mei 1904, bev. *a* 's Hertogenbosch 4 December 1903. — De cass. is verworpen bij *a* H. R. 3 Februari 1905, Concl. conf.

648. Waar feitelijk is beslist, dat ingevolge de statuten eener naamlooze vennootschap de algemeene vergadering van aandeelhouders, behoudens voor het geval van ontbinding, in den meest algemeenen zin voor alle aandeelhouders verbindende besluiten, ook dat tot kapitaalsvergrooting, kan nemen, zou alleen dan van nietigheid van zoodanig, bij meerderheid van stemmen genomen, besluit sprake kunnen zijn, indien die nietigheid uit de wet volgde, wat echter het geval niet is.
a H. R. 3 Februari 1905, Concl. conf. verw. de cass. tegen *a* 's Hertogenbosch Hof 17 Mei 1904, waarbij bev. *a* 's Hertogenbosch 4 December 1903.

649. Waar aangenomen moet worden, dat het besluit tot emissie van nieuwe aandeelen niet van rechtswege nietig is, kan de appellant, die nieuwe aandeelhouder is, dat besluit niet aantasten op grond dat door de kapitaalswijziging zijn individueele rechten als aandeelhouder zouden zijn gekrenkt: daargelaten of de oude aandeelhouders dat recht hadden. Bovendien heeft de appellant het besluit volledig aanvaard, en voldeed hij bij het doen der stortingen aan een natuurlijke verbintenis, zoodat hij ze blijkens art. 1395 B. W. niet kan terugvorderen.
a 's Hertogenbosch Hof 17 Mei 1904, bev. *a* 's Hertogenbosch 4 December 1903. — De cass. is verw. bij *a* H. R. 3 Februari 1905, Concl. conf.

650. De omstandigheid dat het stellen van zekerheid, ter zake van geldleeningen door derden aangegaan, niet behoort tot de zaken, die in de statuten der onderwerpelijke N. V. worden vermeld als uitmakende haren werkkring, is niet beslissend voor de beantwoording der vraag, of dergelijke zekerheidsstelling met dien werkkring in strijd is. Waar de statuten der N. V. het behalen van geldelijk voordeel niet in haar omschreven doel opnemen, mag dit niet geacht worden tot haar wezen te behooren; de bewering van eischers dat tegenover het verband op de goederen der N. V. geen geldelijk voordeel staat, althans niet in verhouding tot dat verband, kan dus niet opgaan, evenmin als hun beroep op art. 1655 B. W., omdat art. 15 Kh. de verbintenissen van vennootschappen van koophandel in de eerste plaats door de overeenkomsten doet regeeren. Afwijzing eener vordering tot vernietiging van een besluit der Alg. Verg.
Amsterdam 20 Januari 1905.

651. De bevoegdheid om de vernietiging te vorderen van het kwestieuse bedoelde besluit der aandeelhouders houdt tevens de bevoegdheid in om de vernietiging van het gevolg van dat besluit, nl. de doorhaling der hypotheken, te vorderen, zoodat de omstandigheden dat eischers geen partij waren bij de akte van hypotheekstelling, noch eigenaars zijn van het verbonden goed, hunne ontvankelijkheid niet in den weg staat.
Amsterdam 20 Januari 1905.

652. Het besluit der Alg. Verg. van aandeelhouders, waarbij aan het bestuur der vennootschap machtiging wordt verleend om eene hypothecaire inschrijving te verleenen op de goederen der vennootschap ten behoeve van een derde houdt, ondersteld dat de Alg. Verg. onbevoegd was, niet slechts eene bedreiging, maar eene werkelijke krenking in van de rechten der aandeelhouders.
Amsterdam 20 Januari 1905.

653. De schuldplichtigheid uit de onderhandsche acte voortvloeiende valt geheel buiten het vennootschapscontract en wordt niet beheerscht door de daarin vervatte arbitrale clausule.
Rotterdam 27 Juni 1904.

654. Het instellen eener vordering tot afgifte van boeken, bescheiden en kas der vennootschap tegen een afgetreden directeur kan niet gezegd worden te behooren tot den gewonen werkkring der vennootschap.
a Arnhem 25 Juni 1903.

655. Gesellschaft mit beschränkter Haftung §§ 13, 35, 68, 70 en 71 der Duitsche wet van 20 April 1892 §§ 40, 51 en 52 der op 1 Januari 1900 in werking getreden Duitsche „Civil-Prozess-Ordnung" van 17 Mei 1898. Zoowel vóór als na hare ontbinding kan de „Gesellschaft mit beschränkter Haftung" zelfstandig in rechte optreden.
b Amsterdam 2 Januari 1903.

§ 2.

656. Eene ontbonden naamlooze vennootschap, in staat van liquidatie verkeerende, mist niet de bevoegdheid om de voldoening van eene vennootschappelijke inschuld in rechten te vorderen.
a H. R. 24 Februari 1905, Concl. conf. vern. Amsterdam Hof 22 April 1904 waarbij was bev. Amsterdam 4 Juni 1902.

657. Indien de op de bestuurders verstrekte opdracht tot vereffening eener ontbonden naamlooze vennootschap volgens hare statuten ophoudt eer die vereffening geheel is afgeloopen, zijn zij volgens de wet (art. 56 Kh.) aangewezen om haar ten einde te brengen.
c H. R. 16 Maart 1906, Concl. conf.

658. Eene vordering ingesteld tegen eene naamlooze vennootschap in liquidatie is niet-ontvankelijk.
Amsterdam 15 Januari 1904, vern. bij Amsterdam Hof 10 November 1905.

659. Ofschoon de vordering der aandeelhouders eener naamlooze vennootschap in liquidatie tot uitkeering der aangekondigde uitkeeringen moet worden ingesteld tegen de liquidateurs als zoodanig, neemt dit niet weg, dat waar feitelijk vaststaat, dat het geld voor de aangekondigde uitdeelingen in kas was en de liquidateurs het aan de verweerster, oorspronkelijk eischeres, hadden behooren uit te keeren, voorzoover hare aandeelen betreft, maar niettemin verklaarden dat geld niet te hebben en alzoo aan hunne verplichting tot bewaring daarvan voor de verweerster niet voldeden, zij tegenover de verweerster uit eigen beurs daarvoor aansprakelijk waren.
a H. R. 18 November 1904, Concl. conf.

VERANDERING VERMEERDERING OF WIJZIGING VAN EISCH.

251. Wijziging in de oorspronkelijke voorstelling van de toedracht der zaak is niet bij de wet verboden, indien die wijziging blijft binnen de grenzen van de bij dagvaarding gevoerde beweringen en de rechtsvraag, die beslist moet worden, dezelfde blijft.
Rotterdam 10 April 1905.

252. De eischer kan niet bij repliek zijne vordering gronden op een anderen grondslag dan den bij dagvaarding gestelden. Bij aanvaarding was het gesteld eene handeling voor gemeene rekening, dus alleen recht geeft op een aandeel in een saldo, hetwelk niet gevorderd was, terwijl bij repliek werd gesteld een nieuw feit t. w. dat partijen waren overeengekomen, dat de gedaagde zonder meer 1/3 der te ontvangen koopsom aan den eischer zou hebben uit te keeren.
b H. R. 13 Maart 1903, Concl. conf.

253. Waar de eischer bij dagvaarding niet heeft gesteld dat het hier betreft een zaak van koophandel, noch op eenigerlei wijze heeft aangetoond, dat dit werkelijk het geval was, kan hij dit niet bij een lateren conclusie stellen.
's Gravenhage 26 April 1904.

254. Verandering van het onderwerp van den eisch is aanwezig, waar de dagvaarding steunt op slechts een overeenkomst tusschen eischers en de gedaagden en bij repliek wordt beroep gedaan op twee overeenkomsten, die beide afwijken van de eerst gestelde, terwijl bovendien bij de tweede nog 41 andere, te voren niet genoemde personen, partij zouden zijn geweest. Eischers zijn dus niet ontvankelijk in de veranderde vordering, terwijl de oorspronkelijke hun moet worden ontzegd.
Amsterdam 27 Januari 1905.

255. Waar bij dagvaarding alleen gevraagd is echtscheiding, vermindert men slechts zijn eisch door bij conclusie van repliek scheiding van tafel en bed te vragen.
Suriname H. v. J. 28 Augustus 1903.

256. De eischer, die bij het instellen eener eigendomsactie heeft gesteld, dat hij den eigendom door koop heeft verkregen kan niet toegelaten worden tot het bewijs door getuigen van feiten, die ten doel hebben eigendomsverkrijging door verjaring aan te toonen. Zulks zou in strijd zijn met art. 134 Rv.
a 's Gravenhage Hof 23 April 1906, bev. 's Gravenhage 29 November 1904.

257. Voor het bij dagvaarding tot grondslag der schadevordering gestelde feit, dat de oorzaak der afbrokkeling gelegen was in het te steil afgraven van zeker talud, kan niet in de plaats treden het feit, dat de oeverkant van het kanaal niet voor den door het werk geschapen toestand is ingericht.
a 's Gravenhage Hof 22 Juni 1903.

258. De eischer, bij dagvaarding zekere grens stellende, ten zuiden van welke op verweerders perceel de ten processe bedoelde boomen, naar eischers beweren, stonden binnen den door art. 713 B. W. verboden afstand, miste de bevoegdheid om, nadat gebleken was, dat deze boomen stonden ten noorden van die grens, in de plaats daarvan een andere grens te stellen, ten opzichte van welke de boomen zouden staan binnen den verboden afstand, daar hij, zoodoende, den grondslag wijzigde ter beoordeeling der vraag, of hij al of niet terecht een beroep op art. 714 in verband met art. 713 B. W. had gedaan.

H. R. 10 Februari 1905, Concl. conf. verw. de cass. tegen Arnhem Hof 16 December 1903. — Zie vroeger H. R. 20 December 1901, houdende terugwijzing dier zaak naar de rechtbank van Zutphen.

259. Bij 't bestaan van drie afzonderlijke volmachten van drie verschillende personen, ieder op denzelfden lasthebber, strekkende om voor ieder effecten aan te koopen en te verkoopen, welke volmachten op verschillende tijdstippen zijn gedaan, is er geen verknochtheid der obligos aanwezig, geen onderling verband tusschen de drie verschillende personen en kan mitsdien geen gelijk aandeel van ieder der lastgevers wegens een en dezelfde handeling gevraagd worden. Splitsing der vordering in appel is een afkoppeling der gezamelijke vorderingen en een laten varen eener beweerde verknochtheid, m. a. w. eene verandering van den grondslag en de strekking der actie en van 't onderwerp van eisch, welke volgens art. 134 B. W. ongeoorloofd is.

Arnhem Hof 13 Januari 1904.

260. Daar overeenkomsten niet alleen verbinden tot hetgeen uitdrukkelijk daarbij is bepaald, maar ook tot al hetgeen naar haar aard door billijkheid en gebruik wordt gevorderd, zoo wordt het onderwerp van den eisch niet veranderd, wanneer gesteld is dat zekere werkzaamheden tegen betaling van den gebruikelijken prijs zouden worden verricht en naderhand verklaard is, dat betaling niet uitdrukkelijk was overeengekomen.

Rotterdam 2 Januari 1905.

261. Bij pleidooi gedane aanvulling der vordering tot betaling in geld, door alsnog de afgifte van een driemaandsaccept te vorderen, is eene bij de wet niet geoorloofde verandering van het onderwerp van den eisch.

b Amsterdam 27 Juni 1902.

262. Een beroep op eenige afgegeven en onbetaald gebleken accepten, ten bedrage van de som waarvoor geverifieerd werd, kan alleen in aanmerking komen als dit rechtsfeit in de dagvaarding vermeld is; zoo niet, dan zou het onderwerp daadwerkelijk veranderd worden.

Arnhem Hof 25 Maart 1903, vern. Almelo 30 October 1901, waarbij de vordering ontvankelijk was verklaard.

263. Waar de dagvaarding, die de middelen en het onderwerp van den eisch moet bevatten, van niets anders spreekt dan van het bloote feit, dat de gedaagde heeft nagelaten een tweeden scheidsman te benoemen, gaat het niet aan daarvoor bij repliek de voorstelling in de plaats te schuiven, dat die benoeming eigenlijk wel heeft plaats gehad, doch, op grond van een reeks nieuwe aan de dagvaarding geheel vreemde feiten, als niet geschied moet worden beschouwd en met de gestelde nalatigheid van benoeming gelijk gesteld.

a Amsterdam 8 Juni 1904.

264. Waar gevraagd wordt ontbinding eener overeenkomst met schadevergoeding op grond van wanpraestatie en de overeenkomst bij sommatie, dagvaarding en conclusie van eisch wordt vermeld als te zijn aangegaan in April 1901, terwijl hangend het geding blijkt, dat het oorspronkelijke van het aan de tegenpartij in afschrift medegedeelde bewijsstuk den datum draagt van 3 April 1900, is eischers verzoek om wegens een schrijffout de gestelde overeenkomst te zien beschouwd als gesloten in April 1900, niet voor inwilliging vatbaar, omdat hier geen sprake kan zijn van een schrijffout, maar die verandering van 1901 in 1900 zou zijn eene, volgens de wet niet geoorloofde, verandering van het onderwerp van den eisch.

Amsterdam 6 Maart 1903.

265. Waar de eischeresse hare vordering gebaseerd had op eene overeenkomst tot uitkeering voor een ongeluk met doodelijken afloop van f 2000.— is zij bevoegd met wijziging daarvan in de latere dingtalen te stellen, dat de uitkeering in de overeenkomst was bepaald op tweemaal het jaarloon van den verzekerde.

's Gravenhage 17 Februari 1903.

266. De eischer, die bij dagvaarding schadevergoeding vordert van een krankzinnigengesticht op grond dat een patient van dat gesticht hem met een voorhamer onverhoeds een slag tegen het rechteroog heeft toegebracht en bij repliek stelt, dat de patient tegen een hout sloeg, dat dientengevolge tegen zijn hoofd terecht kwam en hem verwondde, verandert het onderwerp van den eisch.

Utrecht 20 Juni 1906.

267. Bij eene verificatie-procedure treedt de verwijzing in de plaats van de dagvaarding. De requirant tot verificatie, die ter verificatievergadering de verificatie zijner vordering heeft gevraagd op grond van door de gefailleerde vennootschap geaccepteerde wissels, kan in het proces zijne vordering niet doen steunen op een beweerde overneming door de gefailleerde vennootschap van schulden eener vroegere vennootschap onder dezelfde firma, daar dit een verboden verandering van den grondslag van den eisch oplevert.

Rotterdam 28 Juni 1905.

268. De bij conclusie van eisch gedane vordering om de ten uitvoer gelegde gijzeling van den gedaagde ook te doen strekken tot verhaal van de kosten der gijzeling, is, als niet in de dagvaarding opgenomen, eene verboden vermeerdering van den eisch.

Curaçao H. v. J. 9 Januari 1903. — Zie in appel H. R. 10 Maart 1905.

269. Waar eene gemeente eene andere gemeente aanspreekt tot terugbetaling van kosten van verpleging van een armen krankzinnige, welke zij voldaan heeft in de meening dat zij daartoe verplicht was, verandert zij niet het onderwerp van haren eisch, doch alleen haren rechtsgrond, wanneer zij die vordering aanvankelijk deed steunen op art. 26 der Armenwet en later op negotiorum gestio.

c 's Gravenhage Hof 19 Januari 1903, bev. Middelburg 13 Maart 1901.

VERBEURDVERKLARING Z. APPEL SZ,, GESLACHT, JACHT EN VISSCHERIJ.

VERBORGEN GEBREKEN.

163. Een gebrek, dat niet dadelijk in het oog valt, maar met een weinig moeite en zorg toch ook door een niet-deskundige kan worden waargenomen, en zoodoende ontdekt, moet worden beschouwd als te zijn zichtbaar.

Arnhem 30 October 1902.

164. Om te kunnen ageeren uit art. 1543 B. W. is het niet noodig ontbinding of vernietiging van den koop te vragen.

Groningen 26 Juni 1903.

165. Het inhouden alleen van de koopsom, gepaard aan eene conclusie tot niet-ontvankelijkverklaring in of ontzegging van den eisch tot betaling van den koopprijs kan niet tot rechtsgevolg hebben, dat een eenmaal bestaande koopovereenkomst zou kunnen worden vernietigd of krachteloos gemaakt. De wet geeft den kooper, die zich op verborgen gebreken wenscht te beroepen, geen andere rechten dan de in art. 1543 B. W. genoemde; hij is niet bevoegd den koopprijs in te houden, zoodat dergelijke inhouding, in den zin der wet, nooit als een afdoende verdediging of exceptie tegen de vordering tot betaling van den koopprijs kan worden aangemerkt.

a Amsterdam 3 Februari 1905.

166. Het beroep op verborgen gebreken geeft den koopman wel de bevoegdheid om een der bij art. 1543 B. W. aangegeven wegen in te slaan, doch niet om met voorbijgaan daarvan, de betaling van den koopprijs te weigeren.

b Amsterdam 21 Juni 1905.

167. De kooper die den koopprijs nog niet heeft voldaan, kan op grond van verborgen gebreken de betaling weigeren.

Amsterdam Kgr. I, 4 Augustus 1905.

168. Vrijwaring van art. 1540 B. W. strekt niet om den kooper te vrijwaren tegen actiën van latere koopers.

Groningen 26 Juni 1903.

169. De al of niet toewijzing der vordering tot betaling van den koopprijs is afhankelijk te stellen van de beslissing omtrent een reconventioneelen eisch tot vernietiging der koopovereenkomst op grond van een verborgen gebrek, welke eisch ook toelaatbaar is, wanneer de koopsom nog niet is betaald.

a Amsterdam Hof 3 November 1905, bev. *a* Utrecht 15 Februari 1905. De cass. is verw. bij *b* H. R. 27 April 1906, Concl. conf.

170. Art. 1546 B. W. stelt de verplichting van den verkooper tot teruggave van den koopprijs niet afhankelijk van de teruggave van het verkochte of van de overblijfselen daarvan aan den verkooper. Uit dat artikel mag worden afgeleid 's wetgevers bedoeling om zoo de zaak niet geheel vergaan is, den verkooper tot niet meer vergoeding te verplichten dan tot teruggave van den koopprijs, verminderd met de waarde van het restant der vergane zaak.

a Rotterdam 30 Mei 1904.

171. Art. 1546, 1e al. B. W. geeft aan den kooper, voor het daarbij voorziene geval, niet een nieuwe vordering naast de vorderingen in art. 1543 B. W. vermeld, maar dient slechts om vast te stellen, dat het recht om den koopprijs terug te vorderen onverlet blijft, indien de zaak vergaan is door de verborgen gebreken zelve. In dat geval heeft de kooper het recht, met behoud van de overblijfselen van het goed, zich een deel van den koopprijs te doen teruggeven, volgens art. 1543, laatste gedeelte B. W. Voor de ontvankelijkheid van die vordering wordt niet vereischt dat de eischer stelt dat deskundigen zullen worden gehoord.

a Rotterdam 30 Mei 1904.

172. De korte tijd, bedoeld in art. 1547 B. W., moet worden gerekend niet van het tijdstip, waarop het gekochte is geleverd, maar van dat, waarop de kooper het gebrek heeft ontdekt. Waar in deze door den kooper het gebrek eerst is ontdekt op 20 Januari 1902, is de dagvaarding op 8 Februari d. a. v. voldoende tijdig uitgebracht.

a Amsterdam 27 Maart 1903.

173. Art. 9 der Belgische wet van 25 Augustus 1885, betreft alleen redhibitoire gebreken, doch verbiedt niet, in geval eene algemeene garantie is gegeven, het bestaan van het gebrek, waartegen gewaarborgd is, op de gewone wijze te bewijzen; in casu is het bestaan van het gebrek bewezen.

a 's-Hertogenbosch Hof 18 April 1905, bev. in zooverre Maastricht 7 April 1904.

174. Bij het instellen der redhibitoire actie behoeft het behebte dier niet te worden aangeboden noch teruggebracht ter plaatse van den verkoop, ook niet volgens art. 5 der Belgische wet van 25 Augustus 1885.

a 's-Hertogenbosch Hof 18 April 1905, op dit punt bev. Maastricht 10 December 1903 (interl.) en Maastricht 7 April 1904 (eindvonnis). — In prima was ten aanzien van deze kwestie alleen beroep gedaan op de Nederlandsche wet; volgens het Hof mocht het beroep op de Belgische wet als exceptief middel ook niet voor het eerst in appel worden aangevoerd. Bovendien had appellant geen belang meer bij de exceptie nu de geïntimeerde in het eindvonnis waarbij de Belgische wet niet werd toegepast had berust.

175. Nu geleverd is een geheel wild en onhandelbaar paard, dat zelfs na de noodige dressuur niet vatbaar was om door menschelijke hand bestuurd te worden, moet de eisch tot vrijwaring wegens verborgen gebreken worden toegewezen.

Rotterdam 16 November 1903.

176. De verkooper die den kooper gevrijwaard heeft voor alle gebreken, van welken aard ook, althans die dat niet uitdrukkelijk ontkent, is aansprakelijk voor het gebrek van kribbenbijterij. Dit gebrek bestond reeds tijdens den verkoop.

Maastricht 7 April 1904, bev. bij *a* 's-Hertogenbosch Hof 18 April 1905, met verwerping der bewering als zoude appellant de algemeene garantie wel hebben betwist: daar hij integen-

deel dien grondslag der actie eenvoudig had over het hoofd gezien.

177. Het woord „gebreken" in art. 1540 B. W. wijst op het aanwezig zijn van ongewone hoedanigheden die het voorwerp ongeschikt maken voor het gebruik, waartoe het bestemd is, of die dat gebruik verminderen. Tot deze „gebreken" behoort niet de jongere leeftijd van het paard, dat als „driejarig" verkocht is.

a H. R. 27 Januari 1905, Concl. conf. verw. de cass. tegen Groningen 20 Mei 1904.

178. Algeheele blindheid aan beide oogen is geen verborgen gebrek bij een paard.

a Arnhem Hof 4 Februari 1903.

179. De verkooper van een koe, aangesproken wegens een verborgen gebrek, dat ten dage van verkoop, 2 Oct. 1902, zou hebben bestaan, kan niet in vrijwaring oproepen zijn verkooper, van wien hij 12 Sept. 1902 de koe had gekocht.

Heerenveen 6 November 1903.

180. Hij die stelt, dat bij de door hem gekochte melkkoe de geboorteweg sterk verwond was ten gevolge van het kalven vóór den verkoop en dat de koe dientengevolge gestorven is, stelt een verborgen gebrek, dat aanwezig was bij den verkoop en wel een zoodanig dat het gekochte ongeschikt maakte voor het gebruik, daar niets een grooter beletsel oplevert voor het gebruik van een melkkoe dan haar dood. Die posita zijn dus voldoende voor de ontvankelijkheid eener vordering op grond van verborgen gebrek.

a Rotterdam 30 Mei 1904.

181. Drachtigheid van eene koe was in het gegeven geval een verborgen gebrek.

Purmerend Kgr. 19 Februari 1903.

182. Vordering tot betaling van den koopprijs eener automobiel van zeker merk ad. f 1375.— De gedaagde antwoordt, dat deze som tijdens den koop de prijs was eener nieuwe automobiel van dat merk; dat hem na den koop en de levering op 30 Aug. 1904, gebleken is dat de automobiel, die als nieuw en zonder gebreken was verkocht, reeds toen oud en versleten was, doch dat dit uiterlijk niet aan de machine te zien was. Zij vordert op dien grond in reconventie vernietiging van den koop op grond van een verborgen gebrek, met verzoek om de automobiel door deskundigen te onderzoeken en voorschreven feiten door getuigen te bewijzen. Afwijzing van eerstgemeld verzoek en toelating van het getuigenbewijs alvorens uitspraak te doen zoo in conventie als in reconventie, op grond dat in deze sprake is van een verborgen gebrek. Wel was de vordering in reconventie laat, (November 1904), doch in verband met de omstandigheden (de gedane reclames) en den aard van het gebrek niet te laat ingesteld.

a Utrecht 15 Februari 1905, bev. bij *a* Amsterdam Hof 3 November 1905, waartegen de cass. is verw. bij *b* H. R. 27 April 1906, Concl. conf. nog uitdrukkelijk beslissende, omtrent het tijdige der actie en dat het getuigenbewijs niet door art. 1934 B. W. was uitgesloten.

183. Het feit dat de verkooper is fabrikant, speciaal van hydraulische persen, is op zichzelf niet voldoende om daaruit af te leiden zijn bekendheid met het beweerd gebrek; die bekendheid kan echter worden aangetoond door de omstandigheid, dat de verkooper een pers voor een druk van 200 à 250 atmospheeren heeft verkocht als bestemd voor een druk van 300 atmospheeren.

a Amsterdam 27 Maart 1903.

Appel Bz. 173 v. | Kribbenbijter 176.
Beh. t. rolle. | Ontb. en nak. ok. 165.
Desk. Bz. 182. | Reconventie 160.
Exceptiën 174. | Vrijwaring 168.
Getuigenbew. Bz. 182. | Wet.
Koop en verk. 164 v.

VERBRUIKLEENING.

41. De eischer, die gesteld heeft dat hij het geld geleend heeft aan den gedaagde en de terugbetaling daarvan vordert, is niet ontvankelijk in die vordering, indien hij tevens heeft gesteld, dat die geldleening geschiedde door overgifte van een chèque op zijn kassier te Vlissingen tegen overgifte door den gedaagde aan hem van een cheque tot gelijk bedrag op een bank te Londen, omdat een der essentialia van verbruikleening afgifte van verbruikbare zaken vordert. Bewezen was dat de chèque op den kassier te Vlissingen bestond uit eene door den eischer gekwiteerde assignatie aan de order van hem zelven gesteld, die op den dag der overgifte door den gedaagde was geïncasseerd, terwijl toen de eischer later de aan zijn order gestelde cheque van gedaagde op diens Bank te Londen presenteerde, bleek dat die niet betaald werd, omdat de gedaagde na afgifte van die chèque aan de bank order had gegeven die niet uittebetalen. Implicite werd ook de incidenteele vordering des eischers tot een verhoor op vraagpunten, strekkende om het feit der geldleening te bewijzen, afgewezen. De eischer had volgens de rechtbank, indien hij op de met verbod van betaling bezwaarde chèque van den gedaagde geen betaling kan erlangen, een vordering op den gedaagde uit dat handelspapier kunnen instellen.

Middelburg 13 Mei 1903.

42. Geleidelijke aflossing van in verbruikleen gegeven gelden.

b Amsterdam 30 Juni 1903.

Cassatie Bz. | *Interessen.*
Gemeente.

VERDEDIGING Sz. Z. INSTRUCTIE SZ., MOTIEVEN VAN VONNISSEN.

VERDUISTERING.

112. „Toeëigening" in art. 321 Sr. is op te vatten als het eigenmachtig als heer en meester beschikken door den houder over eenig goed in strijd met den aard van het recht, krachtens hetwelk hij het onder zich heeft, aan welk begrip de bij het bestreden arrest bewezen verklaarde feiten beantwoorden.

b H. R. 26 Maart 1906, Concl. conf.

113. De toeëigening van bepaalde zaken op zekere min of meer bepaalde tijdstippen door een bepaald persoon is een bepaald feit, ten opzichte waarvan het onverschillig is, dat dit op verschillende wijzen kan aan het licht treden, zoodat eene nadere omschrijving in de dagvaarding van de wijze waarop de toeëigening zou hebben plaats gehad, niet op straffe van nietigheid is voorgeschreven.

a H. R. 26 Juni 1905, Concl. conf.

114. De dagvaarding is niet nietig, nu

daarin vermeld staat, dat beklaagde zich de zaak heeft toegeëigend, zonder nadere omschrijving van de wijze van toeëigening.

m H. R. 26 Juni 1905.

115. Bij het bestreden vonnis is niet in het algemeen aangenomen, gelijk bij het cassatiemiddel wordt beweerd, dat door het aangaan eener inschuld geen vermogensvermindering ontstaat, maar is alleen in concreto beslist, dat het door den requirant bereikte, in de afgifte van 90 gulden gelegen, voordeel niet verdwijnt doordat hij zich bij het afgeven eener quitantie voor dat bedrag verbond tot voorwaardelijke terugbetaling.

c H. R. 19 Januari 1903, Concl. conf.

116. Effecten, aan anderen toebehoorende, worden verduisterd, door ze als onderpand voor eigen schuld te geven.

's-Gravenhage 25 April 1904.

117. Veroordeeling van den directeur eener Bank ter zake van verduistering wegens inpandgeving van aan die bank toevertrouwde effecten, ook voor zoover die effecten niet door den pandnemer werden verkocht, omdat het overige hem verstrekte onderpand voldoende was nu de directeur wist dat noch hij, noch de bank bij machte was de effecten ten allen tijde in te lossen. Het doet ook niet ter zake of de beklaagde de verduistering pleegde ten behoeve der bank, dan wel voor zich in privé.

Amsterdam 26 Augustus 1902.

118. Wederrechtelijke toeëigening van voor een bepaalden tijd in bruikleen ontvangen aandeelen in eene maatschappij, door deze na het verstrijken van dien tijd ten eigen behoeve te beleenen, met de wetenschap niet in staat te zijn ze weder in te lossen om aan den eigenaar terug te geven.

b H. R. 2 Februari 1903, Concl. conf.

119. Hij die een bankbiljet, met de bedoeling om daarvan inkoopen te doen, aanneemt van iemand, van wien hij wist, dat deze dit biljet gevonden heeft, pleegt geen verduistering, daargelaten of de handeling valt onder niet ten laste gelegde medeplichtigheid aan verduistering of aan heling.

a 's-Gravenhage 12 Januari 1903.

120. Nu te laste is gelegd wederrechtelijke toeëigening van een Belgisch 5 francstuk, dat beklaagde had ontvangen om het tegen Hollandsch geld te wisselen, en nu gebleken is, dat beklaagde aan den last tot wisselen had voldaan en daarna dat ingewisselde geld ten eigen bate heeft aangewend, moet hij worden vrijgesproken.

's-Hertogenbosch 24 November 1903.

121. Aangezien de door den commissiegever aan den commissionnair niet ter opzending naar den verkooper van het effect ter hand gestelde koopsom dadelijk eigendom van den commissionnair wordt, kan bij dezen van wederrechtelijke toeëigening van die som geen sprake zijn.

's-Hertogenbosch 7 Mei 1903.

122. Veroordeeling wegens verduistering eener geldsom.

Leeuwarden 13 Juni 1906.

123. Verduistering van geldsommen. — Niet als bewezen aangenomen, dat beklaagde die als gemachtigde belast was met de inning van gelden en zich die gelden had toegeëigend, zulks opzettelijk wederrechtelijk had gedaan.

Zierikzee 22 December 1903.

124. Veroordeeling wegens diefstal en valschheid in geschrifte en vrijspraak van verduistering, op grond dat er geen sprake kan zijn van toeëigening door beklaagde van bedragen, die hij, op valsche quitanties geïnd, zich reeds toegeëigend en door misdrijf onder zich had.

Amsterdam 15 Mei 1903.

125. Hij, die een aan hem bij vergissing geadresseerden aangeteekenden brief aan een postkantoor te goeder trouw in ontvangst neemt, wordt niet daardoor alleen eigenaar van den geldswaardigen inhoud van dien brief, te minder waar hij begreep, zooals hier feitelijk vaststaat, dat deze niet voor hem bestemd was.

b H. R. 16 October 1905, Concl. conf. verw. de cass. tegen het arrest, waarbij bev. 's-Gravenhage 15 Mei 1905.

126. Toeëigening" in art. 321 Sr. is op te vatten als het eigenmachtig als heer en meester beschikken door den houder over eenig goed in strijd met den aard van het recht, krachtens hetwelk hij dit onder zich heeft. Onder dit begrip valt het „aanbieden" van een chèque aan een bankier met de vraag, of deze haar tegen betaling wil nemen.

b H. R. 16 October 1905, Concl. contr. verw. de cass. tegen het arrest, waarbij op dit punt bev. 's-Gravenhage 15 Mei 1905.

127. Veroordeeling van een kassiersknecht wegens toeëigening van een te veel op een wissel ontvangen bedrag.

Amsterdam 26 April 1904.

128. Verduistering van een horloge, door beklaagde ontvangen om te verkoopen.

Amsterdam Hof 17 Februari 1903.

129. Uit het bij de dagvaarding vermelde dat beklaagde de naaimachine had „gehuurd" volgt niet dat hij deze anders dan door misdrijf „onder zich had." Het eerste is zeer wel mogelijk zonder feitelijk bezit.

's Gravenhage Hof 27 April 1905.

130. Het te koop aanbieden van een gehuurde handkar levert slechts een niet strafbare poging tot verduistering op. Bovendien is geen poging ten laste gelegd en opzettelijke wederrechtelijke toeëigening niet bewezen.

Amsterdam 19 September 1902, vern. bij Amsterdam Hof 25 November 1902, beklaagde schuldig verklarende aan verduistering.

131. Hij, die goederen op zicht haalt en ze beleent, voordat hij aan den verkooper heeft opgegeven, dat hij die goederen houdt en alzoo in koop aanneemt, pleegt het misdrijf omschreven in art. 321 Sr.

Leeuwarden 16 September 1903.

132. Het te verzenden goed behoeft niet door tusschenkomst van den meester in handen van den dienaar te zijn gesteld als de terhandstelling aan den dienaar maar is geschied in en om zijne hoedanigheid van dienaar van zijn meester en de mogelijkheid voor hem bestond om over dat goed te beschikken; verduistering geen diefstal.

Arnhem Hof 23 November 1905.

133. Vrijspraak van een schipper van verduistering van in zijn schip geladen lijnzaad.

's Hertogenbosch 25 Augustus 1904.

134. Er is door den beklaagde opzettelijk afstand gedaan van eene onderbroek, die hij in de rijkswerkinrichting te Veenhuizen ten ge-

bruike had gekregen; beklaagde pleegde dus een daad van toeëigening door over dit kleedingstuk te beschikken.

Zutphen 30 Augustus 1905.

135. De baten van den faillieten boedel blijven gedurende het faillissement behooren tot het vermogen van den schuldenaar, ook al zijn de goederen, die het vermogen van den schuldenaar oorspronkelijk vormden, in het faillissement ten bate der schuldeischers reeds uitgewonnen. Veroordeeling van een curator in een faillissement wegens verduistering.

's Gravenhage 25 April 1904.

136. Veroordeeling wegens verduistering van een rijwiel aan beklaagde ter hand gesteld om het te probeeren.

Heerenveen 23 Februari 1905.

137. Vrijspraak van een gemeente-ontvanger van verduistering van gelden die door hem ten behoeve van de gemeente ter leen zouden zijn opgenomen.

's Hertogenbosch Hof 16 September 1903, vern. Roermond 16 Juni 1903.

138. Onder het begrip ambtenaar in den zin van het Wetb. v. Strafv. valt niet de directeur eener gemeente-gasfabriek. Het bedrijf daarvan behoort tot den privaatrechtelijken werkkring der gemeente. Veroordeeling van den directeur wegens verduistering, verwerping der verwering als zou de dagvaarding niet vermelden de wijze, waarop de beklaagde de gelden onder zich had noch zelfs, dat hij ze onder zich had.

's Gravenhage Hof 26 Augustus 1903.

139. De adjunct-boekhouder eener gemeente-gasfabriek is ambtenaar. Art. 359 Sr.

's Gravenhage 5 December 1904.

140. Verduistering van melk door een melkrijder. Art. 321 Sr.

Leeuwarden Hof 23 April 1903.

141. Artt. 321 en 322 Sr.

's Gravenhage Hof 20 October 1904. — 's Gravenhage 16 Juni 1904.

VERDUISTERING VAN STUKKEN, z. AMBTSMISDRIJVEN.

VERDUISTERING VAN TITELS, z. VERDUISTERING.

VEREENIGING EN VERGADERING.

57. Wanneer de statuten der rechtspersoon eene bevoegdheid uitsluitend aan het bestuur opdragen, dan kan ook alleen het bestuur handelen in strijd met die bevoegdheid. Of de vereeniging al dan niet door die handeling gebonden wordt, doet voor de toepassing van art. 6 K. B. 28 Maart 1870 (I, Sb. 64) niet ter zake, aangezien dat artikel niet onderscheidt door wien de afwijking van de statuten geschiedt.

H. Ger. N.-I. 31 Maart 1904.

58. Voor de ontvankelijkheid eener vordering, gegrond op art. 12 der wet van 22 April 1855, (Sb. 32), is noodig dat de vereeniging rechtspersoonlijkheid mist, en waar zulks in casu niet is gesteld is de vordering niet-ontvankelijk.

Amsterdam 18 December 1908.

59. De wetgever in art. 6 K. B. 28 Maart 1870 (I. Sb. 64), sprekende van hooger beroep en cassatie, heeft over het hoofd gezien, dat de redactie van het gelijkluidend art. 10 der Nederlandsche wet van 22 April 1855 voor Nederlandsch-Indië wijziging behoefde, aangezien hier te lande voor appel en cassatie geen verschillende rechters zijn aangewezen. Nu dit niet is geschied, is het aan den rechter overgelaten te beslissen, welk rechtsmiddel aangewend moet worden en daar de Raden van Justitie op Java slechts bij uitzondering in eerste tevens hoogste instantie rechtspreken, doch het toelaten van hooger beroep als regel geldt, moet laatstgenoemd middel, als niet uitgesloten, toelaatbaar worden geacht.

H. Ger. N.-I. 31 Maart 1904.

60. De vervallenverklaring eener vereeniging van hare hoedanigheid van rechtspersoon moet ter uitvoering van art. 10 der wet van 22 April 1855 (Sb. 32) door den officier van justitie bij in raadkamer aangebracht requisitoir worden gevorderd van den burgerlijken rechter.

d H. R. 29 Juni 1906, Concl. conf., verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 24 Januari 1906, waarbij geoordeeld werd, dat de burgerlijke kamer bevoegd was, doch dat de berechting moest plaats vinden volgens de voorschriften van het Wetb. van Burg. Rechtsv. — Bij dit arrest werd bev. — met verwerping nochthans der beschouwing, dat het hier geldt eene vordering van publiekrechtelijken aard — Amsterdam 3 November 1905, waarbij de Officier van Justitie, die de procedure van het Wetb. van Strafv. had gevolgd, in zijne vordering niet-ontvankelijk verklaard.

61. De procedure tot vervallenverklaring eener vereeniging harer rechtspersoonlijkheid is geen strafgeding, daar alleen natuurlijke personen strafbare feiten kunnen plegen.

H. Ger. N.-I. 31 Maart 1904.

62. Vermits art. 10 der wet van 20 April 1855, (Sb. 32) niets bepaalt aangaande de wijze van berechting der daar bedoelde vordering van het O. M., kan noch dat artikel, noch art. 823 Rv. geschonden of verkeerd toegepast zijn door de in de vroegere instanties van dit geding gevolgde procedure, nl. de behandeling als eene strafzaak voor den burgerlijken rechter. Al mocht de bedoelde vordering kunnen worden beschouwd als van strafrechtelijken aard, kan toch van eene gewone strafzaak geen sprake zijn met het oog zoowel op de persoon, die in strijd met de wet zou hebben gehandeld, een zedelijk lichaam, als op den aard van hetgeen is ten laste gelegd.

H. R. 28 October 1904, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam Hof (29 April 1904) waarbij was bev. Alkmaar 10 Maart 1904.

63. Art. 10 der wet van 22 April 1855 (Sb. 32) heeft de strekking om aan eene vereeniging wegens overschrijding en afwijking van hare statuten de van overheidswege gegeven bevoegdheid in het openbaar belang weder te kunnen ontnemen. Die ontneming geschiedt door den burgerlijken rechter op den eisch van het Openbaar Ministerie en na een judicieel onderzoek, dat gehouden wordt op de wijze voor behandeling van strafzaken voorgeschreven. De

artt. 5—10 der wet van 1855 bevatten dan ook niets anders dan de publiekrechtelijke voorwaarde voor het privaatrechtelijk bestaan van de bij art. 1690 B. W. als zedelijke lichamen erkende, door de wet toegelaten vereenigingen van personen. De vervallenverklaring eener vereeniging van hare rechtspersoonlijkheid en de vereffening harer zaken onder toezicht is niet te beschouwen als de toepassing eener bepaling, hetzij van civiel, hetzij van strafrecht, doch eene van publiekrechtelijken aard.

Alkmaar 10 Maart 1904.

64. De vervallenverklaring der bij K. B. erkende vereeniging van hare hoedanigheid van rechtspersoon is eene bij art. 10 der wet van 22 April 1855 (Sb. 32) gestelde straf op de aan de vereeniging telastgelegde overtreding van afwijking van hare goedgekeurde statuten. De vordering van die vervallenverklaring te hooren uitspreken is dus niet eene burgerlijke actie, waarbij het O. M. als hoofdpartij optreedt, gelijk bedoeld is in art. 323 Rv. Niettemin moet deze strafactie aanhangig worden gemaakt bij den burgerlijken rechter om te worden behandeld op de wijze, voorgeschreven bij art. 854 Rv.

a H. R. 28 Juli 1903, Concl. contr. wat de laatste beslissing betreft, verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 27 Mei 1903, waarbij evenwel was beslist, dat zulk een zaak moest worden behandeld als eene burgerlijke zaak ten verzoeke van het O. M. als hoofdpartij. Bij dit arrest was op afwijkende gronden bekrachtigd Alkmaar 23 April 1903, houdende niet-ontvankelijkverklaring van het O. M. in de door hem bij eenvoudig requisitoir aanhangig gemaakte vordering op grond dat art. 10 der wet van 1855 de aanhangig making vereischt bij dagvaarding ter openbare terechtzitting van den burgerlijken rechter ter behandeling met al de waarborgen, die het strafproces aan den beklaagde aanbiedt. De proc. gen. bij den H. R. achtte den door het O. M. ingeslagen weg toegelaten.

Aansprakelijkh. Bz. 58.	Openb. Min. 60.
Appel Bz. 59.	*Rechtspersoonlijkh.* 57 v.
Arbiters.	Strafvervolging 63.
Herbergen.	Zedelijk lichaam 64.

VEREFFENING VAN KOSTEN SCHADE EN INTERESSEN.

104. Waar feitelijk vaststaat, dat bij provisioneel vonnis van 9 Mei 1900 de gedaagde en gedeclareerde (eischer in cassatie) is veroordeeld in de kosten, op de provisioneele vordering gevallen, is bij het bestreden vonnis terecht verstaan, dat de gedeclareerde aan den declarant moest betalen, behalve de bij voormeld vonnis tot de uitspraak daarvan vastgestelde kosten, ook de na de uitspraak daarvan op de executie gevallen kosten, en dat deze ingevolge art. 615 B. R. niet bij gewone dagvaarding moesten worden ingevorderd, maar overeenkomstig de artt. 612, 613 en 614 Rv. moesten worden vereffend. Onverschillig welke later de eindbeslissing ten principale moge zijn, blijven de kosten van de bij het tweede middel bedoelde provisioneele inbezitstelling steeds kosten van executie van voormeld provisioneel vonnis en behooren zij dus tot de kosten, waarin de eischer bij dat vonnis definitief is veroordeeld.

a H. R. 13 Maart 1903, Concl. conf.

105. Vermits art. 612 Rv. niet voorschrijft hoelang na het beteekenen van den staat de bescheiden nog tijdig kunnen worden aangeboden of ter griffie nedergelegd, kan ook het derde middel niet tot cassatie leiden.

a H. R. 13 Maart 1903, Concl. conf.

Aanbod.	*Schadevergoeding.*
Procesk. Bz.	

VERHOOR OP FEITEN EN VRAAGPUNTEN.

216. Blijkens art. 237 Rv. heeft eene partij het recht om, vóór den dag dat het houden der pleidooien reeds bepaald is, wat in deze nog niet is geschied, bij incidenteele conclusie, te verzoeken de wederpartij te doen hooren op vraagpunten; dit recht blijft bestaan, al overlijdt die tegenpartij, vóór dat die conclusie is genomen.

b Amsterdam 22 October 1903.

217. Art. 237 Rv. bepalend dat het verhoor op vraagpunten zal vervallen, indien de wederpartij de gestelde feiten erkent, is, als een uitzondering bevattend, strikt op te vatten en dus niet toepasselijk, indien niet de erkenning is gaaf en onvoorwaardelijk en zich uitstrekt tot alle in de vraagpunten genoemde feiten.

Amsterdam 5 Januari 1906.

218. De artt. 237 en 238 Rv. stellen niet den eisch dat de vraagpunten moet zijn afdoende.

Leeuwarden Hof 25 April 1906.

219. Een verzoek tot verhoor op vraagpunten is niet-ontvankelijk, wanneer de feiten, waaromtrent het verhoor wordt verlangd nieuw zijn en tot dusver niet in hoofdzaak waren gesteld.

's-Gravenhage Hof 7 Maart 1904.

220. De rechter is bevoegd het verzoek om verhoor op vraagpunten af te wijzen o. a. indien de vordering kennelijk niet-ontvankelijk is en partijen hebben gediend van de haar bij de wet toegestane conclusiën of daarvan afstand hebben gedaan. Het enkel voorstellen van een middel van niet-ontvankelijkheid kan echter niet leiden tot afwijzing van dergelijk verhoor, zoolang de tegenpartij zich over de beweerde niet-ontvankelijkheid niet heeft uitgelaten.

Amsterdam 17 November 1905.

221. In hooger beroep een nieuw verhoor op vraagpunten bevolen, daar deze andere zaken betreffen dan waarover het verhoor in eersten aanleg heeft geloopen.

a 's-Gravenhage Hof 19 Januari 1903.

222. De vraag of, ingeval van verwijderde woonplaats, de opdracht van een verhoor op vraagpunten aan den Indischen rechter kan geschieden, is uitsluitend te toetsen aan art. 240 Rv., met welke bepaling die opdracht niet is overeen te brengen.

a = *c* Amsterdam 21 April 1905.

223. Waar vaststaat dat de gedaagde een reis naar Amerika en andere landen heeft ondernomen, in een van welke landen hij thans rondzwerft, kan een verhoor op vraagpunten niet worden gelast en behoort de eischeres in hare conclusie daartoe niet-ontvankelijk te worden verklaard.

Middelburg 22 Maart 1905.

224. Art. 242 Rv. heeft kennelijk geen andere strekking dan regeling van de wijze,

waarop alle andere dan natuurlijke personen op vraagpunten kunnen worden gehoord; uit de onvolledige terminologie van dit artikel mag niet de bedoeling des wetgevers worden afgeleid om de mogelijkheid van zoodanig verhoor tegenover rechtspersonen, als naamlooze vennootschappen, uit te sluiten.

a Amsterdam 8 Januari 1904.

225. Ten onrechte heeft de Rechtbank op grond van art. 244 Rv. de gestelde vraagpunten als bewezen aangenomen, omdat in casu de appellanten zonder wettige verhindering niet zijn verschenen om op de vraagpunten te antwoorden. Wanneer tegen de appellanten een bevel van gevangenneming is verleend ter zake der feiten, waarover het verhoor loopt, rust op hen niet de verplichting om zich gevangen te laten nemen, zoodat zij een grond van verontschuldiging hebben om niet te verschijnen voor den Nederlandschen rechter om te ondergaan een verhoor op vraagpunten. Juist om dergelijke reden is art. 144 facultatief gesteld. Daarenboven zijn de gestelde feiten voor het verhoor op vraagpunten te onbepaald.

's-Hertogenbosch Hof 30 Juni 1903.

Appel Bz. 221. | Rog. commissie 222.
Beh. t. rolle 216. | Vennootschap 224.
Registratie.

VERJARING IN BURGERLIJKE ZAKEN.

261. Een debiteur kan geen afstand doen van de verjaring, waardoor een privilege mocht te niet gaan, omdat privilege een recht is van een crediteur tegenover zijn medecrediteuren, niet tegenover zijn debiteur.

Alkmaar 2 November 1905.

262. Op de rente door den voogd verschuldigd van het aan den minderjarige toekomend kapitaal, is de verjaring van art. 2012 B. W. niet toepasselijk.

Rotterdam 1 December 1902.

263. Waar de vroegere eigenaar weder feitelijk het bezit der onroerende zaak heeft teruggekregen, ingevolge een beweerde overeenkomst tusschen de rechtsvoorgangers van partijen, waarbij een schriftelijke behoorlijk overgeschreven en uitgevoerde overeenkomst van koop en verkoop werd ongedaan gemaakt, maar zelf erkent, dat geen nieuwe overschrijving in de openbare registers plaats had, daar is er in rechtskundigen zin geen sprake van opdracht of levering (titel tot eigendomsverkrijging). Als nu de vroegere eigenaar bij den aanvang reeds wist, of moest weten, dat hij bezat volgens een „onwettigen" titel, dan is hij tevens te beschouwen als bezitter te „kwader trouw"; en is dit een beletsel tegen de acquisitieve verjaring. Een beroep op rechtsdwaling bij den rechtsvoorganger kan daartegen niets afdoen.

a Arnhem Hof 16 Juli 1902.

264. Het Nederlandsche recht kent de acquisitieve verjaring voor tiendrecht en grondrenten, als zijnde beide rechten: zaken, vatbaar voor „bezit". Waar het hier geldt eene verjaring onder het tegenwoordige recht verkregen, staan de oude rechtsbronnen daaraan niet in den weg.

Arnhem Hof 14 December 1904.

265. Wanneer eenig onroerend goed aan man en vrouw te zamen geleverd is, dan moet de man, na overlijden zijner vrouw het geheel in bezit houdende, in rechtskundigen zin geacht worden van de helft der vrouw bezitter te kwader trouw te zijn.

Arnhem 19 December 1901, bev. bij Arnhem Hof 4 Mei 1904.

266. Waar uit een overgelegde akte van 1807 blijkt dat zeker tiendrecht wordt overgedragen aan twee personen (een man en zijn echtgenoote en erven) is de kantteekening namens een hunner (den man) dat dit fouttief is en hij alléén eigenaar is, slechts een bloote bewering, en ongeldig (de Groot, Inleijd. II, 5 § 13) en kunnen de erfgenamen van den persoon (den man) die althans gedeeltelijk sine titulo heeft bezeten, nu niet met vrucht zich op een bezit (voor 't geheel) van langer dan 30 jaren beroepen, met aanbod van bewijs door getuigen, omdat in ieder geval door den overgelegden „titel" hun „kwade trouw" vooraf reeds zou moeten worden aangenomen. Als echter door eene akte in appel overgelegd (eene memorie van successie, die onaangevochten is gebleken en volkomen is uitgevoerd) blijkt, dat althans sedert het jaar 1832 de hiervoor genoemde kantteekenaar zijn bewering van alleen eigenaar te zijn loslaat, en de 2e persoon (zijne vrouw) als mede-eigenaar erkent, van wie hij erfgenaam is, wordt daardoor de schakel voor 't ontbrekend gedeelte aangevuld en is de goede trouw sedert bedoeld jaar bewezen. Hierdoor wordt een beroep op de acq. verjaring mogelijk en kan door bewijs van getuigen tot zijn recht komen. Beweert de tegenpartij dat 't bezit niet „Openbaar" was, hij kan dit bij het „tegenbewijs" trachten aan te toonen.

Arnhem Hof 4 Mei 1904, bev. Arnhem 19 December 1901, behoudens de beslissing in appel na de productie van de memorie van successie. — Zie eindarrest *a* Arnhem Hof 11 Januari 1905, waartegen de cass. is verw. bij *b* H. R. 15 December 1905, Concl. conf.

267. Naar art. 189 Code de Commerce kan het verloopen van 5 jaren slechts als vermoeden tot het aannemen eener beweerde betaling ingeroepen worden, zoodat waar geen betaling, die geschied zou zijn, is gesteld, van verjaring geen sprake kan zijn.

a 's Gravenhage Hof 23 Maart 1903.

268. De korte verjaring van art. 2007 B. W. is ook toepasselijk op de rechtsvordering van advocaten tot betaling hunner verschotten. Waar echter, gelijk in casu, de advocaat terugvordert verschotten door hem gemaakt, als raadsman bij de behandeling eener strafzaak, is art. 2007 B. W. niet toepasselijk.

Roermond Kgr. 3 October 1903.

269. De speciale regeling der verjaring in het B. W. (art. 1988) niet uitdrukkelijk afgeschaft zijnde vormt genoemde bepaling een uitzondering op art. 141 (nieuw) B. R. en is naast dat voorschrift bestaanbaar, zoodat niet juist bij 't antwoord ten principale, maar óók later een beroep op de (extinctieve) verjaring kan worden gedaan.

a Arnhem Hof 16 Juli 1902.

270. De in casu opgedragen eed, ofschoon niet die van art. 2010 B. W. en loopende over posten die verjaard zijn, is niettemin beslissend.

a Rotterdam 22 September 1902.

Admin. en recht. macht. | *Armbestuur.*
Advocaat 268. | Behand. t. rolle 269.

Bew. en verw.
Bezit 265.
Eed 270.
Erfdienstbaarheid.
Erfopvolging 266.
Grondrenten 264.
Interessen 262.
Jacht- en vischrecht.
Kerk. goederen en recht.
Nab. erven.
Onv. rechten 265.
Oud recht 264.
Successierecht 266.
Tienden 264 v.
Verand. v. eisch.
Voogdij 262.
Voorr. v. schulden 261.

VERJARING IN STRAFZAKEN.

41. De termijnsbepaling, vastgesteld ter voldoening aan het tweede lid van art. 34 der Ongevallenwet, strekt niet om den werkgever slechts gedurende dien termijn de verplichting tot aangifte op te leggen, doch om hem eenigen tijd te laten om zich van de voortdurend op hem rustende verplichting tot aangifte te kwijten. De termijn van verjaring van het recht tot strafvordering ter zake van deze voortdurende overtreding gaat dus niet in op den dag na dien waarop de termijn, binnen welken de aangifte moet geschieden, is verstreken.

k H. R. 26 Juni 1905, Concl. conf.

42. Daar op 31 December 1903 de gerequireerde nog bij voortduring pleegde de haar bij dagvaarding ten laste gelegde overtreding, het niet aangeven van een hond voor de belasting, kon het recht tot vervolging daarvan niet reeds op 6 Februari 1904 door verjaring zijn vervallen. Ten onrechte werd aangenomen, dat de verplichting tot aangifte slechts bestond gedurende de eerste 30 dagen van het belastingjaar of na het houden van den hond.

i H. R. 27 Juni 1904, Concl. conf.

Hondenbelasting 42.
Mot. v. vonnissen.
Ongevallenwet 41.

VERKIEZINGEN.

125. De Kantonrechter heeft uit de door hem in aanmerking genomen omstandigheden de gevolgtrekking kunnen maken en ook blijkbaar gemaakt, dat in deze door P. V. aan zijn gebleken voornemen om zijn hoofdverblijf in Woudrichem te vestigen door werkelijke woning aldaar uitvoering is gegeven, welke feitelijke gevolgtrekking in cassatie niet kan worden onderzocht.

c H. R. 30 Juli 1906, Concl. conf.

126. De verzoeker is terecht niet gebracht op de kiezerslijst, omdat de door hem blijkens zijn aanslag verschuldigde personeele belasting niet geheel was voldaan, vermits het nog door hem verschuldigde moet geacht worden oninbaar te zijn gesteld en alzoo niet te zijn afgeschreven op zijn aanslag.

d H. R. 16 Juni 1905, Concl. conf.

127. In art. 1*b* 1° der Kieswet hebben de woorden „of in huur gebruiken" ook betrekking op de woorden „of lokalen", zooals dit evenzeer het geval is met het daaraan voorafgaande „met of zonder bijbehoorenden".

d H. R. 17 Juli 1905, Concl. conf. — H. R. 29 Juli 1905, Concl. conf.

128. Cassatie der bestreden uitspraak, omdat daarbij is voorbijgezien de wijziging, bij art. 1 der wet van 8 December 1900 (Sb. no. 208), gebracht in art. 1*b* 1° der Kieswet, welke wijziging juist de strekking had om den huurprijs van gronden, niet behoorende bij de gehuurde huizingen en niet behoorende aan de eigenaren van deze, voor het hebben van kiesrecht krachtens huur in aanmerking te doen komen.

a H. R. 16 Juni 1905, Concl. conf.

129. Het toelatingsexamen tot de Universiteit behoort niet tot de in art. 1*b* 4° der Kieswet bedoelde examen.

b H. R. 12 Juni 1903, Concl. conf.

130. Het candidaatsexamen in de rechtswetenschap behoort niet tot de in art. 1*b* 4° der Kieswet bedoelde examens.

a H. R. 18 Juli 1903, Concl. conf.

131. Het vaststaande feit, dat een onroerend bestanddeel van eene nalatenschap aan drie deelgenooten is toegeschreven, kan niet tengevolge hebben dat rechtens de nalatenschap voor dat gedeelte zou zijn onverdeeld, zoodat art. 2, 3e lid der Kieswet zijne toepassing zoude moeten vinden.

d H. R. 30 Juni 1905, Concl. conf.

132. Wat niet wordt verstrekt aan „behoeftigen" valt niet onder het begrip „onderstand" volgens art. 4 der Kieswet.

c H. R. 16 Juni 1905, Concl. conf.

133. Niet elke ondersteuning of tegemoetkoming van een gemeentebestuur is „onderstand" in den zin der Kieswet, noch stempelt dengene, aan wie ze wordt verleend, tot behoeftige of bedeelde. Immers art. 4 der Kieswet verstaat onder onderstand alleen de „ondersteuning in „geld of andere benoodigdheden tot leniging „van nood aan behoeftigen" — dat is die het werkelijk zijn — „verstrekt".

H. R. 7 Juli 1903, Concl. conf.

134. „Een ieder" — „belanghebbende of niet" —, die overeenkomstig art. 31 der Kieswet tegenspraak doet tegen een bij het gemeentebestuur ingediend verzoekschrift tot verbetering der kiezerslijst, is „partij" bij dit verzoek in den zin van art. 37 dezer wet.

e H. R. 17 Juli 1905, Concl. contr.

135. Het bevel tot overlegging van bewijsstukken bij het verzoekschrift ter voldoening aan art. 36 der Kieswet moet geacht worden op straffe van niet-ontvankelijkheid van het verzoek te zijn gegeven. Het voorgestelde middel kan niet leiden tot cassatie nu daarbij niet is aangehaald art. 11, als zullende bevatten eene uitzondering op den regel van art. 36 der Kieswet.

a H. R. 24 Juni 1904, Concl. conf.

136. Het ontbreken van de in art. 36 der Kieswet bedoelde bewijsstukken ontsloeg den kantonrechter van de verplichting om in een onderzoek te treden naar de juistheid der gronden, die B. en W. geleid hadden tot de beslissing, dat verzoeker niet gebracht moest worden op de kiezerslijst, zoodat het verzoek zonder schending van andere bij het middel aangehaalde artikelen niet-ontvankelijk kon worden verklaard.

b H. R. 23 Juni 1905, Concl. contr. verw. de cass. tegen Vianen Kgr. 29 Mei 1905.

137. Het al of niet gebruik maken van de den Kantonrechter bij het eerste lid van art. 39 der Kieswet toegekende bevoegdheid kan geen grond opleveren tot beklag in cassatie.

a H. R. 30 Juni 1905, Concl. conf.

138. Zij, wier afvoering van de kiezerslijst der gemeente Heinkenszand in cassatie verzocht wordt, zijn in het stelsel der Kieswet als wederpartijen van den verzoeker te beschouwen, zoodat aan hen de in art. 42 der wet bedoelde beteekening moet geschieden.

b H. R. 30 Juni 1905, Concl. conf.

139. De naleving van art. 42 Kieswet is een vereischte voor de ontvankelijkheid van het beroep in cassatie.
c H. R. 28 Juli 1903, Concl. conf.

Cassatie Sz. 125. | Domicilie 125.

VERKRACHTING EN FEITELIJKHEDEN TEGEN DE EERBAARHEID.

1. Verkrachting in bedwelmenden toestand door chloroform. Bevruchting onder chloroform narcose is mogelijk. Bewezen is dat in de periode der bevruchting het meisje met geen anderen man gemeenschap heeft gehad, dat zij op 25 Maart 1903 met beklaagde gedurende één uur is afgezonderd en door dezen in chloroform narcose is gebracht, dat hij met haar vleeschelijke gemeenschap heeft gehad, uit welke gemeenschap op 22 December 1903 een voldragen kind is geboren. Veroordeeling tot het maximum.
's Hertogenbosch Hof 14 December 1904, bev. Roermond 21 Mei 1904. — Het arrest is ambtshalve vern. bij *a* H. R. 20 Maart 1905, Concl. contr., omdat verzuimd was gemotiveerd te beslissen omtrent het opzettelijk ter verkrachting in bewusteloozen toestand brengen.

Motieven van vonnissen. | *Schennis der eerbaarheid.*

VERLATEN VAN HULPBEHOEVENDEN.

10. Beklaagde, die zijne kinderen van 10 jaren en jonger zonder toezicht en voedsel achterliet en zijne woonplaats verlaten heeft, zonder te voren eenigen maatregel voor het onderhoud en de voeding zijner kinderen te hebben genomen maakt zich schuldig aan het misdrijf strafbaar gesteld bij art. 255 Sr.
's Hertogenbosch 24 October 1905.

VERMOEDENS

Z. BEKENTENIS SZ., CASSATIE SZ., EED, EIGENDOM, ERFPACHT, GEWIJSDE, HUWELIJKSGEMEENSCHAP, INVENTARIS.

VERMOGENSBELASTING.

5. Naamlooze vennootschappen zijn bedrijfsbelasting verschuldigd over vaste uitkeeringen over het onverplicht op de aandeelen gestort bedrag.
R. v. B. Verm. 29 October 1904.

VERNIELINGEN EN BESCHADIGINGEN.

124. Het ten laste gelegde en bewezen verklaarde feit, dat de requirant een aan een ander toebehoorend hek opzettelijk en wederrechtelijk heeft vernield, is zonder meer in art. 350 Sr. strafbaar gesteld.
c H. R. 24 October 1904, Concl. conf.

125. Daar iemand zijn eigen goed niet wederrechtelijk kan vernielen in den zin van art. 350 Sr., is, nu bewezen is, dat de vernielde heining aan den beklaagde toebehoorde, het wederrechtelijke van de vernieling niet bewezen, zoodat beklaagde zal behooren te worden vrijgesproken.
's Hertogenbosch 7 Juli 1903.

126. Veroordeeling wegens het wegbreken en onbruikbaarmaken van een aan een ander toebehoorende schutting. Verwerping der bewering, dat beklaagde daartoe meende gerechtigd te zijn op grond van een servituut.
Amsterdam 11 November 1903.

127. Beschadiging van de ketting van een tolboom mocht in geen geval plaats vinden, nu de dader daarbij verder ging, dan tot handhaving en uitoefening van zijn pretens recht noodzakelijk was.
Amsterdam 5 Maart 1902.

128. Ofschoon een wethouder niet de bevoegdheid heeft te beslissen wat tot de competentie van den gemeenteraad behoort en ofschoon beklaagde raadslid is, is het aannemelijk, dat hij in de meening verkeerde, dat hij gedekt door een advies van den wethouder niet wederrechtelijk handelde door den dijk te laten doorgraven, zoodat niet is bewezen het opzet, op het wederrechtelijke gericht.
b 's Hertogenbosch 25 Juni 1903.

129. Tot de bestanddeelen van het in art. 350 Sr. omschreven misdrijf behoort, dat het opzet gericht zij op de vernieling of op de beschadiging, terwijl hier slechts is ten laste gelegd, dat het opzet was gericht op de handeling zelve, die de schade teweeg bracht.
b H. R. 28 December 1903, Concl. conf.

130. „Directe" of „indirecte" beschadiging (art. 350 Sr.).
b Leeuwarden Hof 15 September 1904.

Dagv. Sz. | *Hondsdolheid.*
Eigendom 125. | Opzet 128.
Erfdienstbaarh. 126.

VEROORZAKEN VAN DOOD EN LICHAMELIJK LETSEL DOOR SCHULD.

33. Het breken van een sleutelbeen van eene vierenzeventigjarige vrouw, tengevolge waarvan die vrouw zich gedurende geruimen tijd onder behandeling van een geneesheer heeft moeten stellen, als mede gedurende geruimen tijd veel last heeft gehad van slapeloosheid en lichamelijke pijn, valt als „zwaar lichamelijk letsel" in den zin van art. 308 Sr. aan te merken. De bovengenoemde gevolgen van de beenbreuk zijn niet voldoende, om daaruit met de Rechtbank af te leiden, dat die beenbreuk „tijdelijke ziekte" heeft tengevolge gehad.
Arnhem Hof 28 September 1905.

34. Uit het breken van het sleutelbeen volgt niet per se eene „tijdelijke ziekte." Het breken van het sleutelbeen op zichzelve kan volgens het spraakgebruik niet als „tijdelijke ziekte" worden beschouwd. Het sleutelbeen kan ziek en de lijder volkomen gezond zijn.
's Hertogenbosch Hof 15 Maart 1905.

35. Het feit dat iemand op advies van zijn geneesheer gedurende vijf dagen absolute rust moest houden en te dien einde te bed heeft gelegen in deze geene „tijdelijke ziekte" (art. 308 Sr.)
Leeuwarden Hof 13 October 1904.

36. Dood door schuld, doordat beklaagden nalatig zijn gebleken in het naleven der voorschriften door de Veiligheidswet en de daaruit voortvloeiende Kon. Besluiten gegeven.
Leeuwarden Hof 28 September 1905, om aan deze beslissing vreemde redenen vern. bij *d* H. R. 29 Januari 1906, Concl. conf.

37. Veroordeeling van een geneesheer wegens het aan zijn schuld te wijten hebben van den dood van een patiënt door een schrijffout in een recept (resorcine in plaats van resorbine).
Groningen 7 Januari 1904.

38. Veroordeeling wegens het aan zijn schuld te wijten hebben, dat een ander lichamelijk letsel bekomt, waaruit verhindering in de uitoefening zijner beroepsbezigheden ontstaat, gepleegd door iemand beneden 16 jaar.
Amsterdam 25 September 1904.

39. Uit de wetenschap van beklaagde, dat getuige Woudenberg op de ladder was, toen beklaagde die in zwiepende beweging bracht, volgt, dat beklaagde hoogst onvoorzichtig, ondoordacht en roekeloos handelde, daar ieder eenigszins denkend mensch moet weten, dat het in hevig zwiepende beweging brengen van een tegen een steiger opstaande ladder van 33 sporten gevaar oplevert voor ieder, die zich op het bovenste gedeelte van zulk een ladder bevindt, terwijl uit de antwoorden, door beklaagde ter terechtzitting van het Hof gegeven, voldoende is gebleken, dat hij behoorlijk en normaal ontwikkeld is.
Amsterdam Hof 18 Maart 1903.

40. Art. 308 Sr. is niet geschonden, door als schuld aan te nemen niet alleen het rijden met eene grootere snelheid dan 20 K. M. per uur, maar ook het verregaand roekeloos en onvoorzichtig rijden, terwijl beklaagde zag, dat de B. den weg schuin overstak en niet omzag. Dat de aangeredene onvoorzichtig handelde door niet om te kijken, zou volgens de beslissing der rechtbank, nooit de schuld van den beklaagde wegnemen, doch moest integendeel voor hem een reden tot meerdere voorzichtigheid zijn.
b H. R. 15 Mei 1905, Concl. conf.

41. Automobiel-ongeluk. — Art. 308 Sr.
Almelo 19 Juni 1906.

42. De dagvaarding, sprekende van „tijdelijke ziekte" moet dit, volgens 't oordeel van 't Hof, opgevat worden als eene qualificatie, eene gevolgtrekking uit een deel der ten laste gelegde feiten.
Arnhem Hof 28 September 1905.

Automobielen 40 v.	*Mishandeling.*
Cassatie Sz.	*Mot. v. vonnissen.*
Civiele partij.	*Samenl. v. misdr.*
Fabrieken 26.	Schuldmisdrijven 33 v.
Geneeskunde 35.	*Spoorwegen.*
Get. bewijs Sz.	Veiligheidswet 36.

VERSTEK, z. VONNIS BIJ VERSTEK BZ. EN SZ.

VERVOERMIDDELEN.

161. De dagvaarding wegens overtreding van art. 3 der wet van 6 April 1869 (Sb. 39) moet, om tot eene veroordeeling te dier zake te kunnen leiden, inhouden, dat bij invallend dooiweder op de wegen in onderhoud bij het rijk het vervoer van vrachten op die wegen tijdelijk is verboden of beperkt door den commissaris der Koningin in de Provincie.
f H. R. 13 Juni 1905, Concl. buiten de kwestie.

VERZEGELING EN ONTZEGELING.

41. De ambtsverrichting van den kantonrechter, door de wet verzegeling genoemd, heeft rechtsgevolg, ook al zijn er geen zegels gelegd.
a Rotterdam 24 November 1902.

42. Hij die bij de voor de ontzegeling bestemde comparitie tegenwoordig is, kan er geen grief van maken daartoe geen aanmaning te hebben ontvangen.
a Rotterdam 18 Januari 1904.

43. De gerechtigden tot den boedel kunnen vorderen, dat bij de ontzegeling niemand optreedt, die niet behoefde opgeroepen te worden om daarbij tegenwoordig te zijn.
a Rotterdam 18 Januari 1904.

44. De niet-naleving van het bepaalde in art. 661, 5° en 6° Rv. brengt niet mede nietigheid van het proces-verbaal van verzegeling.
a Rotterdam 24 November 1902.

45. Hij die het huis bewoont, waar de verzegeling is gedaan en krachtens art. 661, 7° Rv. verplicht den daar vermelden eed af te leggen, weigert dit te doen, begaat een onrechtmatige daad, welke verplicht tot vergoeding der daardoor veroorzaakte schade. Hij kan echter niet worden veroordeeld om dien eed later alsnog af te leggen.
a Rotterdam 24 November 1902.

46. Degene die zich bezwaard acht door eene weigering van den kantonrechter om na verzegeling de zegels op te heffen, kan zich niet bij request tot den President der rechtbank wenden, ten einde door dezen het geschil in kort geding te doen uitmaken.
Groningen 29 Juli 1901.

VERWONDING, z. SCHADEVERGOEDING.

VERZET, z. DRANKWET.

VERZWARENDE OMSTANDIGHEDEN.

42. Iedere mededader aan het misdrijf van „wederspannigheid door twee of meer personen met vereenigde krachten gepleegd" (art. 182 Sr.) draagt slechts de verantwoordelijkheid voor de verzwarende mede in dat artikel omschreven gevolgen uit zijn eigen daden voortgesproten.
Arnhem Hof 16 Februari 1905.

43. De telastelegging aan den beklaagde van „herhaling van misdrijf" gedurende het onderzoek ter terechtzitting. Art. 191 Sv. moet niet in beperkten zin worden uitgelegd. Van een bekend zijn van bovenstaande verzwarende omstandigheid vóór het onderzoek ter terechtzitting is in dat art. geen sprake. Het bestaan van zulk een omstandigheid blijkt den rechter niet vóór maar uit en door het onderzoek ter terechtzitting, waarop in cas van herhaling het extract-vonnis met de aanteekening der uitvoering der straf wordt voorgelezen. De Off. v. Just. is dus ontvankelijk in zijn bovenstaande aanklacht.
b Arnhem Hof 14 Juli 1903.

44. Art. 191 Sv. is niet van toepassing op den afwezigen beklaagde.
Haarlem 25 Augustus 1903.

Beleediging.	Rebellie 42.
Diefstal.	Vonnis bij verstek Sz. 43.
Mot. v. vonnissen.	

VOEGING EN TUSSCHENKOMST.

174. Onder „belanghebbende" in art. 256

Rv. is ook begrepen de gewezen curator na homologatie van het door den gefailleerde aangeboden akkoord.

Amsterdam . . . . (69)

175. Toelating als intervenient van een pretensen eigenaar van een schilderij in een rechtsgeding door eischer tegen een commissaris van politie ingesteld tot opeisching van dat schilderij als door hem verloren of aan hem ontstolen. Belang aangenomen, hoewel het recht nog niet was bewezen.

's-Gravenhage 11 April 1905, vern. bij 's-Gravenhage Hof 20 Mei 1906, waarbij werd aangenomen, dat de requirant tot interventie geen belang daarbij had, omdat hij toch niet kon voorkomen, dat het schilderij aan den eischer — revindicant — zou worden afgegeven.

176. Ook in een verstekprocedure is tusschenkomst toegelaten; immers de niet verschenen gedaagde kan tot aan de uitspraak van het vonnis het verstek zuiveren en nog tegenspraak doen, terwijl bovendien, bij eene tegenovergestelde opvatting, de hoofdpartijen zouden kunnen samenspannen tot verkrijging van een vonnis, waarbij benadeeld worden de belangen van derden, die daartegen machteloos zijn.

c Amsterdam 30 Juni 1903.

177. Art. 286 Rv. werkt niet als eene toelating om op elk oogenblik van den rechtsstrijd, uiterlijk op den dag, waarop daarin de allerlaatste conclusie genomen wordt, tusschenkomst in het geding te veroorloven, maar werkt o. a. tot uitsluiting van de gelegenheid om tot voeging te worden toegelaten op oogenblikken, waarin de werkzaamheid van partijen tot schriftelijke instructie der zaak plaats heeft gemaakt voor de werkzaamheid des rechters om aan partijen te geven de door den stand des gedings gevorderde beslissing.

a H. R. 1 December 1905, Concl. conf. vern. de cass. tegen 's-Gravenhage Hof 8 Mei 1905.

178. De woorden „laatste conclusie" in art. 286 Rv. beteekenen „beëindiging van het schriftelijk debat vóór het overgeven tot 's rechters beslissing": conclusie tot voeging is dus niet toegelaten op den dag voor de uitspraak bepaald.

b 's Gravenhage Hof 8 Mei 1905, waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 1 December 1905, Concl. conf., waarbij uitdrukkelijk werd geconstateerd, dat het Hof in het midden had gelaten of niet misschien nog na het getuigenverhoor, indien dit werd toegestaan, tot voeging kon worden geconcludeerd. Desniettemin werd volgens den toenmaligen stand van het geding de voeging terecht afgewezen.

179. De beschouwing, dat uit art. 297 Rv. zou voortvloeien, dat de introductieve conclusie tot interventie met eene dagvaarding is gelijk te stellen, is in het algemeen onjuist, daar toch noch uit die, noch uit eenige andere wetsbepaling blijkt of voortvloeit, dat de conclusie in interventie in zoodanig beperkt verband behoort te staan tot die, waarbij de interventie wordt gevraagd, dat de eerste slechts eene herhaling van den inhoud van de laatste zou mogen bevatten, terwijl, integendeel, het belang van derden, waarvoor het instituut der interventie dient, medebrengt, dat de interveniënt, mits zich bewegende binnen de grenzen van het belang, waarvoor de interventie werd gevraagd — en welke grenzen het Hof, met de Rechtbank, in dezen niet overschreden acht — vrijheid heeft, zijne rechten in dier voege geldend te maken, als, ook in verband met de houding van de hoofdpartijen, hem noodig kan voorkomen.

's Gravenhage Hof 15 Mei 1905, bev. in zooverre 's Gravenhage 28 Juni 1904. — Zie in cass. *d* H. R. 26 Januari 1906, Concl. conf.

180. Geen der bij het middel aangehaalde artikelen verbiedt, dat een gevoegde partij conclusie neme na de conclusie van dupliek, omdat die artikelen niets behelzen omtrent het tijdstip, waarop hij, die als gevoegde partij is toegelaten, conclusie behoort te nemen.

a H. R. 15 Juni 1906, Concl. conf.

181. Wanneer de rechter de voeging heeft toegelaten, nadat de hoofdpartijen hadden genomen conclusie van eisch, van antwoord en van repliek, en de gedaagde na de voeging heeft genomen conclusie van dupliek, moet de gevoegde partij nog worden in de gelegenheid gesteld, om harerzijds te concludeeren.

's Gravenhage Hof 28 December 1905, bev. Zierikzee 22 September 1903.

Appel Bz.
Beh. t. rolle 177 v.
Cassatie Bz.
Eigendom 175.
Fabrieksmerk.
Faillissement 271.
Pandbeslag.
Revind. beslag.
Vonnis bij verstek Bz. 176.
Vrijwaring.

VOEGING IN BURGERLIJKE ZAKEN, Z. CONNEXITEIT EN LITISPENDENTIE, VOEGING EN TUSSCHENKOMST, VRIJWARING.

VOERLIEDEN EN SCHIPPERS.

274. Appellant, het vervoer van een dierentemmer en diens beer op zich genomen hebbende, heeft terecht geweigerd het vervoer van den beer ongemuilband en niet in een hok opgesloten, zoodat geïntimeerde niet het recht heeft schadevergoeding te vorderen wegens wanpraestatie.

Heerenveen . . . . (6)

275. „Vermindering" in den zin van art. 93 Kh. is aanwezig, wanneer op een partij van 1250 balen er zes zouden zijn verloren gegaan, terwijl zoodanige vermindering niet uiterlijk zichtbaar is.

a Rotterdam 22 Juni 1904.

276. Art. 93 Kh. bedoelt niet af te wijken van de gewone regelen, voor het bewijs vastgesteld, maar bepaalt slechts dat, door de aanneming van het goed en de betaling van het vrachtloon, de rechtsvordering, ter zake van vermindering of beschadiging der vervoerde goederen tegen den schipper, te niet gaat. De vrachtbrief kan niet bewijzen, dat de schipper het ingeladen aantal aan den ontvanger heeft afgeleverd.

Amsterdam 15 October 1902.

277. Hoewel in casu het cognossement is afgegeven door een binnenschipper, moeten de wettelijke voorschriften omtrent cognossementen analogisch van toepassing worden geacht.

Leeuwarden 9 Juni 1902.

278. Appellants grief tegen het aangevallen vonnis, dat ten onrechte daarbij is aangenomen, dat de door hem overgelegde vrachtbrief geen vrachtbrief zou zijn, en dit stuk niet zou aantoonen, dat het beweerde vervoer voor

gedaagdes rekening had te geschieden is gegrond.

d Amsterdam 27 Juni 1902.

Aansprakelijkh. Bs. Assurantie. | Bevr. en vervr. 275 v. Cognossement 277.

VOLGBRIEFJE, Z. BEVRACHTING EN VERVRACHTING, CONSERVATOIR BESLAG.

VONNIS BIJ VERSTEK IN BURGERLIJKE ZAKEN.

265. Bij het al of niet verleenen van verstek moet de rechter de dagvaarding beoordeelen, zooals die hem wordt voorgelegd en vermag hij niet te treden in een onderzoek of de voornaam van den eischer nu wel dezelfde is als die dezen volgens de registers van den burgerlijken stand toekomt.

b 's Gravenhage Hof 29 December 1902, waartegen de cass. is verw. bij *c* H. R. 12 Februari 1904, Concl. conf.

266. De oorspronkelijke eischer, die in de procedure volgende op het verzet tegen een bij verstek gewezen vonnis niet verschijnt op de dagvaarding van den opposant, is niet te beschouwen als een gedaagde, tegen wien overeenkomstig art. 76 Rv. verstek moet worden verleend en aan wien toekomt het rechtsmiddel van verzet.

c H. R. 23 Juni 1905, Concl. conf.

267. Wanneer eerst tegen alle gedaagden verstek is verleend en daarna ten dage voor de conclusie van eischer bepaald, een der gedaagden verschijnt, behoort alsnog art. 79 Rv. te worden toegepast.

a 's Hertogenbosch 10 Februari 1905.

268. Waar de zaak der beide gedaagden, op grond van verknochtheid, door de Rechtbank te Breda naar die te Amsterdam was verwezen, werd terecht verstek verleend tegen den tweeden gedaagde door de Rechtbank te Amsterdam, toen die gedaagde niet opnieuw procureur stelde, hetgeen noodig was, daar de procureur, die hem voor de Rechtbank te Breda vertegenwoordigde, niet voor die te Amsterdam kon optreden. De eerste gedaagde, te wiens opzichte de zaak was aangehouden, opnieuw gedagvaard bij een exploit waarbij de bij artt. 79 j° 8 Rv. voorgeschreven termijn niet was in acht genomen, doch die ter terechtzitting de nietigheid daarvan niet inriep, heeft zijn recht verwerkt later daartegen op te komen.

b Amsterdam 10 November 1905.

269. Voor de in art. 81 Rv. bedoelde bekendheid is niet vereischt bekendheid met het vonnis in zijn geheel, maar is voldoende de bekendheid met het enkele feit, dat eene veroordeeling bij verstek is gevallen.

b Amsterdam 17 Maart 1905.

270. Art. 81 Rv. doet den termijn van verzet niet aanvangen bloot van het bekend zijn van den veroordeelde met de uitspraak of daaruit voortgekomen akte, maar van de beteekening in persoon of eene daad van den veroordeelde, waaruit zoodanige bekendheid noodzakelijk voortvloeit. In een bewijsaanbod van feiten, waaruit zou blijken, dat de veroordeelde met het vonnis bekend was, is geïntimeerde dus niet-ontvankelijk.

Leeuwarden Hof 20 Januari 1904.

271. Een exploit van verzet, waarbij als middel alléén wordt aangevoerd des opposants „ontkentenis van de bij verstek toegewezen vordering schuldig te zijn, in haren geheelen omvang," voldoet niet aan het vereischte van art. 83 Rv.

b H. R. 24 Maart 1905, Concl. conf.

272. Het zich in een exploit van verzet „pro resto" schuldig erkennen zonder nadere aanduiding, geeft niet voldoende aan de middelen (art. 83 Rv.)

Groningen Kgr. 27 April 1903.

273. Degeen die verzet doet, moet, zich richtende tegen het verstekvonnis, daarbij acht slaan op de oorspronkelijke dagvaarding, waartegen, in haar geheelen omvang, hij zich moet verdedigen, voorzoover niet blijkt, dat de verschilpunten tusschen die dagvaarding en het verstekvonnis, hetzij door den eischer, hetzij door den rechter buiten het geding zijn gebracht. Het beginsel van art. 151 Rv. geldt noodzakelijk voor den eischer in verzet wat betreft de middelen van het exploit en der conclusie van eisch; met het antwoorden op een subsidiaire vordering kan niet worden gewacht tot omtrent de vooropgestelde uitspraak is gedaan.

b 's Gravenhage Hof 30 Januari 1905.

274. Waar, terwijl is gevorderd echtscheiding, subsidiair scheiding van tafel en bed, de vordering tot echtscheiding bij verstek is toegewezen en de gedaagde daartegen in verzet komt, en de eischeres-geopposeerde daarop, desisteerende van het haar opgelegd getuigenbewijs ten aanzien der echtscheiding, concludeert tot toewijzing der subsidiaire vordering tot scheiding van tafel en bed, is op deze subsidiaire vordering, omdat hiertegen het verzet niet was gericht, niet ten principale geantwoord en moet deze derhalve als niet tegengesproken worden toegewezen.

c Rotterdam 18 Mei 1903.

275. De bij art. 86 Rv. voorgeschreven beteekening aan den defaillant in persoon of te zijner woonplaats, moet streng worden opgevat, zoodat, ten opzichte van de beteekening aan een buitenlander, daaraan niet voldoet de beteekening volgens art. 4, 8° Rv.

b Rotterdam 18 April 1904.

276. De bij art. 86 Rv. voorgeschreven beteekening aan den defaillant ter zijner woonplaats kan, ten opzichte van een buitenlander, hier te lande geen bekend verblijf hebbende, geschieden op de wijze bij art. 4, 8° Rv. bepaald.

Rotterdam 9 Januari 1905.

277. Wanneer nog geen veertien dagen zijn verloopen dat het verstekvonnis waartegen in verzet is gekomen, aan den defaillant is beteekend en niet is gebleken, dat hij op andere wijze toen reeds veertien dagen met het vonnis of de aangevangen executie bekend is geweest, is defaillant ontvankelijk in zijn verzet.

Leeuwarden Hof 7 Juni 1903.

278. Nu feitelijk vaststaat, dat het verstekvonnis is ten uitvoer gelegd en de termijn van art. 86 Rv. is in acht genomen, is de defaillant in zijn na die tenuitvoerlegging gedaan verzet niet-ontvankelijk.

Assen 11 Februari 1902, vern. bij Leeuwarden Hof 7 Januari 1903, op grond dat de executie het recht van verzet niet doet vervallen, zoolang een der in art. 81 al. 1 Rv. bedoelde gevallen

aanwezig is, b. v. nog geen veertien dagen zijn verloopen sedert de beteekening in persoon.

279. Een verstekvonnis, ook al is het voorloopig uitvoerbaar verklaard, kan eerst acht dagen na deszelfs beteekening aan den defaillant tegen een derde worden ten uitvoer gelegd.

Rotterdam 9 Januari 1905.

Appel Bz.
Beh. ter rolle 271 v.
Cons. beslag.
Dagv. Bz. 265 v.
Echtscheiding 274.
Executie 277 v.
Faillissement.
Mot. v. vonnissen.
Nietigh. procedure 268.
Prov. executie 279.
Scheid. v. taf. en bed 274.
Voeging en tusschenk.
Vrijwaring.

VONNIS BIJ VERSTEK IN STRAFZAKEN.

73. Op eene wegens het niet inachtnemen der voorschriften van art. 143 Sv., eerste lid, nietige dagvaarding kan tegen den niet verschenen beklaagde geen verstek worden verleend.

o H. R. 25 Juni 1906, Concl. contr.

74. Op de vordering van het O. M. tot het verleenen van verstek tegen den niet verschenen beklaagde wordt beslist door nietigverklaring der dagvaarding.

b H. R. 20 April 1903, Concl. conf.

75. Wanneer een tweede verzet tegen een bij verstek gewezen vonnis na vervallenverklaring van het eerste ter terechtzitting is aanhangig gemaakt, is op het onderzoek aldaar Titel IV Sv., bij name ook het 4e lid van art. 189, van toepassing.

a H. R. 12 November 1906. — Bij de Concl. O. M. werd betoogd, dat een tweede verzet niet toelaatbaar was.

76. Gewone bekrachtiging zonder meer van een bij verstek gewezen vonnis is niet voldoende, ook het verzet-vonnis moet met redenen omkleed zijn.

Arnhem Hof 15 October 1903.

77. Schending van art. 247 Sv. door in hooger beroep van een op verzet gewezen vonnis, houdende bekrachtiging van eene veroordeeling bij verstek, opnieuw eene schuldigverklaring en veroordeeling uit te spreken zonder vernietiging der bij verstek gewezen uitspraak. Door zonder dat eene schuldigverklaring en veroordeeling uit te spreken, kan de rechter niet geacht worden te hebben voldaan aan art. 221 Sv. en eene rechtsgeldige beslissing te hebben gegeven over de bij art. 211 vermelde punten, wat volgens art. 223 nietigheid ten gevolge heeft, zoodat deze drie artikelen mede zijn geschonden.

c H. R. 7 November 1904, Concl. conf.

78. Daar het Hof, bij de vernietiging van zijn bij verstek gewezen arrest, geen uitspraak heeft gedaan omtrent het in hooger beroep aan zijne beslissing onderworpen vonnis, zooals wel was geschied in zijn bij verstek gewezen arrest moet ambtshalve cassatie worden uitgesproken.

c H. R. 17 April 1906, Concl. conf., vern. 's Hertogenbosch Hof 13 December 1905. — Zie na de terugwijzing Arnhem Hof 28 Juni 1906.

79. Indien door opposante eene verschoonbare reden voor niet-verschijning op het verzet wordt bijgebracht is de rechter niet verplicht ingevolge art. 267 Sv. het verstek vervallen te verklaren.

Gulpen Kgr. 11 December 1906.

80. Art. 267 Sv. Vervallenverklaring van het verzet tegen een vonnis van 15 October terwijl het gewezen was op 8 October, met beslissing, dat abusievelijk een verkeerde datum was aangehaald. Bevestiging der vervallenverklaring in appel, ofschoon bleek, dat de opposant abusievelijk was weggebleven.

Arnhem Hof 7 December 1903.

81. Art. 267 Sv. voorschrijvende bij de verzet-procedure behandeling overeenkomstig de voorschriften van titel IV, V en VI van dat Wetboek, moet uit het vonnis, bekrachtigende het verstek-vonnis, blijken, dat deze beslissing steunt op hetgeen der rechtbank bij de nieuwe behandeling gebleken is.

Arnhem Hof 18 Juni 1903.

82. Cassatie ambtshalve van het bestreden vonnis als bevestigende het op verzet gewezen vonnis des eersten rechters, ofschoon daarbij, in strijd met art. 267, 2e lid, in verband met art. 177 Sv., ten bezware van beklaagde was acht geslagen op wel bij de verstek-procedure ter terechtzitting voorgelezen stukken.

f H. R. 17 April 1905, Concl. conf.

83. Indien de opposant verschenen is op de in art. 267 Sv. bedoelde terechtzitting, moet hij geacht worden verschenen te zijn tot den afloop van het geding op het verzet, ook bij de voortzetting daarvan voor het gerechtshof, waarheen de zaak door den H. R., na vernietiging van het op het verzet gewezen vonnis, is verwezen om op de bestaande akte van verzet opnieuw te worden berecht en afgedaan. In zoodanig geval moet dus, bij niet-verschijning van den opposant ter terechtzitting van het Hof, het verzet niet vervallen worden verklaard, maar het geding buiten zijne tegenwoordigheid worden voortgezet.

d H. R. 27 Maart 1905, Concl. conf.

Appel Sz. 78.
Cassatie Sz. 78.
Dagv. Sz. 73 v.
Mot. v. vonnissen 76.
Recht. en accijnzen.
Terechtzitting Sz.
Verstek Sz. 73 v.
Verzwar. omstandigh.

VONNIS IN BURGERLIJKE ZAKEN.

255. De vraag, hoe geïntimeerde eene veroordeeling tot betaling tegen overdracht der verkochte zaak bij weigering van appellant om tot die overdracht mee te werken, zou moeten executeeren, raakt alleen partijen die bij 't doen der keuze der actie, welke zij zullen instellen, daarmee zelven vooraf rekening dienen te houden. De mogelijkheid van executie doet voor de beslissing over de gegrondheid der vordering niets af.

Arnhem Hof 24 Februari 1904, vern. bij *a* H. R. 13 Januari 1905, Concl. conf. op grond dat aanbod der overdracht ex art. 671 B. W. niet vereischt was.

256. De rechtbank, bevindende, dat het door den oorspronkelijken eischer gedaan verzoek tot getuigenverhoor moest worden voorbijgegaan, heeft zonder schending van art. 249 Rv. of eenig ander der in het middel aangehaalde artikelen eindvonnis in deze zaak kunnen geven.

b H. R. 8 December 1905, Concl. conf.

257. In deze heeft de eischeres, door hare dagvaarding, de zaak niet conform art. 431 Rv. onderworpen aan een nieuw onderzoek, of eene zelfstandige behandeling en afdoening, door den Nederlandschen rechter.

Amsterdam Hof 20 April 1906, bev. *b* Amsterdam 25 November 1904.

258. Op de erkenning als schuldeischer in een buitenlandsch faillissement kan voor den rechter hier te lande geen beroep worden gedaan; de eischer heeft dus terecht, ingevolge art. 431 Rv., het geding opnieuw bij den Nederlandschen rechter doen behandelen en opnieuw uit de oorspronkelijke oorzaak gevorderd.

c Amsterdam 8 Januari 1904.

259. Waar geen der in art. 431 Rv. genoemde uitzonderingen in deze aanwezig is, kan het vonnis der vreemde rechtbank hier niet worden ten uitvoer gelegd. Hierin wordt geen verandering gebracht door de omstandigheid dat partijen zijn overeengekomen om geschillen, over de uitvoering eener door haar gesloten overeenkomst, door den buitenlandschen rechter te doen beslissen.

b Amsterdam 25 November 1904.

260. Proceskosten, tot betaling waarvan een debiteur bij een buitenlandsch vonnis is veroordeeld, kunnen hier te lande niet van hem worden gevorderd.

Roermond 7 April 1904.

261. Proceskosten bij een buitenlandsch vonnis toegekend kunnen noch als zoodanig, noch als schadevergoeding hier te lande worden gevorderd.

Rotterdam 22 Februari 1905.

262. Volgens de artt. 12 en 13 van het bij de wet van 31 Dec. 1897 (Sb. 275) goedgekeurde tractaat kan de executoirverklaring slechts betreffen de in kracht van gewijsde gegane veroordeeling in de proceskosten, maar de vraag, of als zoodanig zijn aan te merken de in deze zaak uitvoerbaar verklaarde besluiten van den Duitschen rechter, moet haar antwoord vinden in de uitlegging der Duitsche wet, welker toepassing niet is gesteld onder het toezicht van den Hooge Raad.

a H. R. 25 Mei 1906, Concl. conf.

263. Een gedaagde kan zich ten zijnen voordeele niet beroepen op de processueele houding van zijn tegenpartij bij een in het buitenland gevoerd proces, wanneer hij gedaagde zelf aan het buitenlandsche vonnis, voorzoover het in zijn nadeel is, niet wil voldoen.

Rotterdam 22 Februari 1905.

264. De interessen bedoeld bij art. 1286 B. W. zijn eerst verschuldigd van den dag dat zij in Nederland in rechte zijn gevorderd.

Rotterdam 22 Februari 1905.

265. Bij verschil tusschen den inhoud van het audientieblad en de overwegingen van het vonnis, verdient het audientieblad geloof.

Zierikzee 8 Mei 1906.

Actie 255.
Appel Bz.
Behand. t. rolle 256.
Berusting 263.
Bewijs Bz. 265.
Cons. beslag.
Executie 257 v.
Fabrieksmerk.
Faillissement 258.
Get. verhoor Bz.
Incid. vordering 256.
Interessen 264.
Intern. recht 257 v.
Koop en verkoop 255.
Ontk. v. kind.
Proceskosten Bz. 260 v.
Procesverb. d. ter. 265.
Vreemde vonnissen 257 v.

VONNIS IN STRAFZAKEN.

565. Ambtshalve cassatie op grond dat het bestreden arrest is uitgesproken door den president van het gerechtshof, die aan de behandeling der zaak ter terechtzitting geen deel had genomen.

b H. R. 1 Februari 1904, Concl. conf.

566. Cassatie ambtshalve van het bestreden arrest, omdat dit mede is gewezen door een raadsheer, die niet heeft deelgenomen aan het geheele onderzoek der zaak ter terechtzitting.

c H. R. 8 Februari 1904, Concl. conf.

567. Ambtshalve cassatie van het bestreden arrest, als houdende bevestiging van een vonnis, blijkens het proces-verbaal der terechtzitting in eersten aanleg uitgesproken door den vice-president der rechtbank, die niet over de zaak had geoordeeld.

a H. R. 23 November 1903, Concl. conf.

568. Ambtshalve cassatie van het bestreden arrest, omdat niet blijkt, dat het daarbij bevestigde vonnis is gewezen door dezelfde rechters, die bij het onderzoek der zaak ter terechtzitting in eersten aanleg tegenwoordig waren.

d H. R. 11 Januari 1904, Concl. conf.

569. Het niet vermelden in de dagvaarding van een der elementen van het strafbaar feit kan nimmer een grond tot vrijspraak opleveren.

a H. R. 4 Januari 1904, Concl. conf.

570. Het Hof is in het bestreden arrest bij de veroordeeling van den beklaagde en appellant op het subsidiaire punt van aanklacht niet gegaan buiten de grenzen der dagvaarding.

c H. R. 20 November 1905, Concl. conf.

571. Terwijl volgens art. 198 Sv. het procesverbaal der terechtzitting niet den woordelijken, doch slechts den zakelijken inhoud van de verklaringen der getuigen behoeft te bevatten, is de rechter verplicht te beraadslagen naar aanleiding van alles, wat hij ter terechtzitting uit den mond der getuigen vernomen heeft.

b H. R. 14 Maart 1904, Concl. conf.

572. Ten onrechte wordt tegen het bestreden vonnis als grief aangevoerd, dat daaruit niet blijkt, dat het is uitgesproken „in naam der Koningin". Immers art. 149 Gw., het beginsel uitsprekende, dat de bij de wet aangewezen rechter recht spreekt als vertegenwoordiger van het Koninklijk gezag, houdt niet in de omschrijving van eene in alle vonnissen op te nemen formule.

a H. R. 5 Maart 1906. Concl. conf.

Ambtsmisdrijven.
Cassatie Sz.
Fabrieken.
Mot. v. vonnissen.
Ontb. en nak. o. k.
Terechtzitting Sz.

VOOGDIJ.

I. Benoeming. — Ontzetting.
II. Rechten en plichten.
III. Rekening en verantwoording.
IV. Toeziende voogdij.

I.

516. De voorziening in de voogdij over een in het buitenland verblijvenden minderjarige, die wettelijk gedomicilieerd is in het koninkrijk, komt, bij overlijden van den voogd, toe aan den kantonrechter van de plaats, waar die voogd zijne woonplaats had.

Arnhem 2 Februari 1903.

517. De moeder, die voor de invoering der Kinderwetten is hertrouwd zonder zich in de voogdij te doen bevestigen en de vader, die vóór de invoering is hertrouwd zonder den staat aan te bieden bedoeld bij art. 407 (oud) B. W., worden door de invoering dier wetten van rechts-

wege voogd over de uit hun eerste huwelijk geboren kinderen.

Rotterdam Kgr. II 5 Maart 1906. — Anders Rotterdam Kgr. II 21 Augustus 1906.

518. Ook bij staking van stemmen tusschen de gehoorde leden der familie staat tegen de voogdijbenoeming ingevolge het 2e lid van art. 415 B. W. hooger beroep open.

H. R. 18 December 1902, Concl. contr.

519. Zij, die na hun zestigste jaar tot (toezienden) voogd zijn benoemd, kunnen zich niet op of na den vijf-en-zestigsten leeftijd van de (toeziende) voogdij doen ontslaan.

Tiel 13 November 1903.

520. Hij, die op den dag zijner benoeming tot (toezienden) voogd reeds ouder dan zestig jaar was en zich dus had kunnen beroepen op art. 434, 4° B. W., is bevoegd op grond van zijn leeftijd ontslag uit de (toeziende) voogdij te vragen, ook nadat hij den eed heeft afgelegd.

Amsterdam Hof 15 Augustus 1905, vern. Amsterdam 29 Juni 1905.

521. De kantonrechter der woonplaats is bevoegd kennis te nemen van het verzoek om ontslag uit de voogdij, door den familieraad te Antwerpen, ingevolge de Belgische wet, opgedragen over Nederlandsche minderjarigen, wanneer, bij het doen van het verzoek, die minderjarigen met hunne moeder-voogdes in Nederland woonachtig zijn.

Amsterdam 22 October 1906, vern. Amsterdam Kgr. II 16 Augustus 1906.

522. „Bekend slecht levensgedrag" in art. 437, 2° B. W. beteekent niet een algemeen bekend slecht levensgedrag, doch een bekend, een uiterlijk waarneembaar en in eenigszins ruimeren kring bekend slecht levensgedrag.

H. R. 29 Juli 1904, Concl. conf.

523. De bevalling eener weduwe, 300 dagen na het overlijden van haar man, kan onder bepaalde omstandigheden het bewijs opleveren van eene zoodanige zedelooze levenswijze, welke haar in den zin van art. 437 sub 2° B. W. ongeschikt doet zijn voor de waarneming der voogdij.

Leeuwarden Hof 19 November 1902.

524. De wet erkent niet het bestaan van eene ouderlijke macht over het natuurlijk kind. Deze ontstaat niet zoodra een der ouders het natuurlijk kind erkent; in dat geval wordt de tutela dativa vervangen door de tutela legitima. Uit de posita: moeder te zijn van het kind en dit te hebben erkend, volgt nog niet dat men is voogdesse, en had ten minste nog moeten zijn gesteld, dat de vader het kind niet heeft erkend.

c 's Gravenhage Hof 4 Januari 1904, bev. 's Gravenhage 8 April 1902.

525. De getuigen, overeenkomstig het vierde lid van art. 438 B. W. (nieuw) gehoord, moeten op straffe van nietigheid worden beëdigd.

b H. R. 30 Juli 1906, Concl. (impl.) conf.

526. Toepassing van art. 442 B. W. Conclusie van officier van justitie om, ofschoon hij van oordeel is dat de feiten volgens de wet aanleiding geven om het verzoek tot plaatsing van requirants minderjarige kinderen in eene rijkswerkinrichting toe te wijzen, dat verzoek af te wijzen op grond van de ministerieele circulaire dd. 29 Nov. 1905, 3e Afd. II, No. 91. Afwijzende beslissing der Rechtbank, op grond dat, waar vader-voogd en stiefmoeder verkeeren in den normalen toestand van de werkende klasse in de samenleving, die gezond en nog niet oud zijn en een passend inkomen hebben, en de kinderen in de school nooit eenige reden van ontevredenheid geven, de Staat niet mag belast worden met de kosten of zelfs een deel der kosten aan de opvoeding dier kinderen verbonden, terwijl het daarentegen de plicht dier ouders is het noodig ontzag over hunne kinderen te weten te handhaven.

Middelburg 31 Januari 1906.

527. De door de voogdijraden in de uitoefening van hunnen werkkring aan de rechtbanken gerichte verzoekschriften moeten worden ingediend door tusschenkomst van een procureur. Het tegendeel volgt niet uit art. 10 van het K. B. van 15 Juni 1905 (Sb. 207.)

a H. R. 9 Maart 1906, Concl. contr. verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 17 Januari 1906, waarbij was bev. Amsterdam 22 December 1905. — Amsterdam Hof 6 Maart 1906, bev. Utrecht 13 Februari 1906. — Arnhem 29 Januari 1906. Utrecht 14 Februari 1906. — Anders Leeuwarden 17 Februari 1906.

II.

528. Nergens is aan de voogd de verplichting opgelegd om onmiddellijk nà de inventarisatie tot scheiding en deeling over te gaan; hij is slechts verplicht de goederen van den minderjarigen als een goed huisvader te besturen.

Zwolle 16 Mei 1906.

529. Art. 463 B. W. bepaalt imperatief, dat de voogd verlof van den kantonrechter moet hebben, zoo hij scheiding of deeling wil vragen. Zulk een verlof, verkregen in den loop van het geding, is alleszins voldoende te achten.

Tiel 15 Juni 1906.

530. De eischers tot beslissing der bezwaren bij boedelscheiding opgeworpen, die als voogden optreden, zijn in hunne vordering ontvankelijk, ook al hebben zij geen verlof tot scheiding en deeling gevraagd. Overigens is het geding slechts een voortzetting van de vordering tot boedelscheiding, waarbij de voogden gedaagden waren.

Middelburg 15 October 1902.

531. De moeder-voogdes, aan wie een bijzonderen raadsman is toegevoegd, behoeft diens toestemming of machtiging niet, waar zij ontkent eene daad of handeling te hebben verricht, waartoe zij de toestemming of machtiging van den bijzonderen raadsman zou noodig hebben.

Roermond 25 Februari 1904.

532. Art. 6 der wet van 26 Mei 1841 (Sb. 14) eischt voor de teruggave van effecten van minderjarigen of onder curateele gestelden onvoorwaardelijk een rechterlijk bevel zonder te onderscheiden door wien de teruggave gevorderd wordt, hetzij door of voor iemand, die nog minderjarig of onder curateele is, hetzij door iemand, die sedert de consignatie, op welke wijze dan ook, de rechten van een meerderjarige heeft verkregen of terugbekomen.

e H. R. 27 November 1903, Concl. conf.

533. Art. 1122 B. W. geldt ook als de voogd onroerend goed wil verkoopen door zijne pupillen te zamen voor het geheel geërfd uit eene beneficiair aanvaarde nalatenschap.

b Arnhem Hof 29 Juni 1904, vern. Zutphen

21 April 1904. De rechtbank was van oordeel, dat art. 451 B. W. ook hier van toepassing was en verklaarde zich onbevoegd.

III.

534. De voogd is ook dan rekening en verantwoording schuldig, wanneer de minderjarige geen zelfstandig vermogen had, maar een aandeel in een onverdeelde gemeenschap.

Leeuwarden Hof 14 Februari 1906.

535. De vordering tot het afleggen van voogdijrekening, ingesteld tegen regenten van een Diaconie Weeshuis is niet-ontvankelijk, indien zij is ingesteld tegen vier regenten en den secretaris-boekhouder, wiens betrekking met die van regent onvereenigbaar is, terwijl vaststaat dat dit Weeshuis ingevolge de reglementaire bepalingen bestuurd wordt door een college, bestaande uit vijf leden. Het beroep des eischers op solidaire aansprakelijkheid is ongegrond.

Dordrecht 7 Januari 1903.

536. De nietigheid, waarmee in art. 470 B. W. de overeenkomst rakende de voogdij of de voogdijrekening bedreigd wordt, is slechts eene relatieve nietigheid, welke eerst intreedt nadat de overeenkomst door den rechter zal zijn nietig verklaard.

Leeuwarden Hof 13 December 1905. — Leeuwarden Hof 14 Februari 1906.

537. De nietigheid van een overeenkomst, als in art. 470 B. W. bedoeld, is een relatieve, welke slechts door den gewezen minderjarige kan worden ingeroepen.

b Rotterdam 30 Juni 1902, bev. bij 's Gravenhage Hof 4 Mei 1903, waartegen de cass. is verw. bij *b* H. R. 4 December 1903, Concl. conf.

IV.

538. Toen de wet van 6 Febr. 1901 (Sb. 61) in werking trad, ging bij echtscheiding onder de vorige wetgeving uitgesproken, eerst op het oogenblik der nieuwe wet, de ouderlijke macht in voogdij over en moest er een toeziende voogd benoemd worden. Regel is, dat bij eene dergelijke voorziening de kantonrechter de bevoegde rechter is. Daarvan wordt in een geval als boven bij de wet niet afgeweken.

Arnhem Hof 21 Maart 1906.

539. Art. 285 B. W. nieuw geldt ook ten aanzien van het vóór de inwerkingtreding der wet van 6 Febr. 1902 (Sb. 62) krachtens art. 284 B. W. (oud) geregeld verblijf der kinderen, gesproten uit een door echtscheiding ontbonden huwelijk.

H. R. 14 September 1906, Concl. conf.

540. Art. 284 B. W. betreft het geval, dat de toeziende voogdij openvalt bij het uitspreken der echtscheiding, in welke cas de requestrante niet verkeert.

Arnhem Hof 21 Maart 1906.

541. Art. 284 B. W. handelt over het zich hier niet voordoende geval, dat bij het uitspreken der echtscheiding in de toeziende voogdij moet worden voorzien, terwijl ook uit geene andere wetsbepaling de toepasselijkheid van het voormeld artikel op het onderwerpelijke geval, waarbij voor het eerst in de toeziende voogdij moet worden voorzien, kan worden afgeleid.

a H. R. 8 Juni 1906, Concl. conf.

542. De voorziening in de toeziende voogdij over een kind, wiens ouders huwelijk door echtscheiding voor 1 December 1905 ontbonden is verklaard, behoort tot de bevoegdheid van den kantonrechter, niet tot die der Rechtbank.

's Gravenhage 26 Januari 1906, vern. 's Gravenhage Kgr. 11 Januari 1906.

543. De aansprakelijkheid echter van den toezienden voogd hangt af van 't feit, 1°. dat hij geen maatregelen heeft genomen tot het door den voogd doen stellen van hypotheek, 2°. dat de voogd onroerende goederen bezit, om daaruit het eventueel door hem aan zijn pupil verschuldigd saldo te kunnen verhalen. Tot vaststelling der door de pupil door 't verzuim van den toezienden voogd geleden schade moet blijken, dat zij het gestelde saldo van den voogd te vorderen had en dat dit bedrag op dien voogd onverhaalbaar was. Voor 't bestaan der schuld kan niet gelden een erkentenis van den voogd, die niet in 't geding is, maar is genoegzaam als de toeziende voogd (tegen wien geprocedeerd werd) die schuld toegeeft. Slechts die interessen kunnen van de hoofdsom op den toezienden voogd verhaald worden, die de pupil heeft kunnen verliezen door het verzuim van het doen stellen van voogdijhypotheek; dus vanaf het 20e jaar van de pupil tot hare meerderjarigheid.

Arnhem Hof 27 April 1904.

544. De vordering ex art. 428 B. W. kan rauwelijks tegen den toezienden voogd worden ingesteld, zonder dat vooraf de voogd (in casu de moeder-voogdes) wordt uitgewonnen.

Arnhem Hof 27 April 1904.

VOORBEDACHTE RAAD.

1. Het bewijs van met voorbedachten raad te hebben gehandeld is in casu niet geleverd.

a Amsterdam 20 Februari 1903.

VOORLOOPIGE AANHOUDING, z.

AANHOUDING.

VOORLOOPIG GETUIGENVERHOOR.

7. Wanneer de wederpartij bij een voorloopig getuigenverhoor vertegenwoordigd is, kan zij de wraking van een getuige voorstellen. De wraking echter in casu ongeldig verklaard.

Rotterdam 12 Januari 1905.

VOORRANG VAN SCHULDEN.

114. De verkoopster, preferent op de opbrengst harer aan de sedert gefailleerde firma verkochte pandbrieven, verliest haar preferentie niet, wanneer die pandbrieven door de koopster zijn in pand gegeven en door den pandhouder

zijn verkocht nadat zijn vordering, waarvoor het pand was verstrekt, reeds was te niet gegaan, doordien die pandbrieven, welke te zamen met andere effecten in onderpand gegeven waren, het laatst van al deze stukken door de pandhoudster zijn verkocht, en die laatste verkoop overbodig blijkt geweest te zijn tot dekking van de schuld.

Arnhem 4 Februari 1904.

115. Art. 1185, n°. 2, moet als uitzondering op den regel van art. 1178 B. W. strikt worden uitgelegd. Daaronder vallen dus niet hetzij de kosten van een voor verschuldigde huurpenningen van waarde verklaard pandbeslag, hetzij de wettelijke renten wegens vertraging en de betaling der huurpenningen.

a H. R. 20 Januari 1905, Concl. conf., bev. Zwolle 10 Februari 1904.

116. Ook de verhuurder van een voor pakhuis verhuurd gedeelte van een huis kan aanspraak maken op het voorrecht bij art. 1186 B. W. aan den verhuurder toegekend. Dat voorrecht strekt zich slechts uit tot de goederen, welke moeten strekken of dienen om het gehuurde pakhuis geschikt te maken tot het gebruik, waartoe het bestemd is, maar niet tot de goederen, die in het pakhuis geborgen of bewaard worden.

b Rotterdam 30 Mei 1904.

117. Wat onder stoffeering valt in art. 1186 B. W. moet niet uitsluitend beoordeeld worden naar art. 573 B. W., maar daaronder vallen alle voorwerpen, die dienen of gediend hebben voor het gebruik, waarvoor het verhuurde goed moest dienen. Bevel om door getuigen te bewijzen, dat de in beslag genomen gasmotor blijvend gediend heeft om in werking te brengen eene koelmachine voor den door gedaagde in het onderstuk gedreven wildhandel.

b Amsterdam 26 October 1904.

118. Het voorrecht van art. 1186 B. W. is niet beperkt tot de voorwerpen aangegeven in art. 573 B. W., doch strekt zich ook uit tot die, welke dienen voor het gebruik, waarvoor het verhuurde goed moest dienen, b.v. tot koksmateriaal in een perceel verhuurd aan een kok.

Amsterdam 28 Januari 1902.

119. Voor de uitoefening van het recht van preferentie toegekend in de artt. 1185 3° en 1190 B. W. wordt niets anders vereischt dan wat in die art. te lezen staat, te weten dat de door den schuldeischer verkochte en geleverde goederen zijn onbetaald en aangetoond kan worden, dat zij zich, hoe dan ook bewerkt, nog in handen van den schuldenaar bevinden.

a 's Hertogenbosch Hof 28 Juni 1904.

120. De verkooper van huiden behoudt het hem bij art. 1190 B. W. toegekende voorrecht ook al waren die huiden door des koopers bewerking min of meer tot leder geworden.

's Hertogenbosch 8 April 1904.

121. Het honorarium en verschot van den advocaat en procureur, die zijn ministerie verleent tot het verkrijgen van surséance, behoort evenmin als andere kosten, gemaakt om tot surséance te geraken, tot de in art. 1195, 1° B. W. bedoelde gerechtskosten, uitsluitend veroorzaakt door boedelredding.

Rotterdam 1 Juli 1903.

122. Terecht is beslist, dat onder alle vorderingen en schulden ten laste van het schip loopende, in art. 318 Kh. genoemd, moet verstaan worden elke schuld door den eigenaar van het schip aangegaan ter zake van dat schip, zoodat de schuld verband houdt met het schip en het aan den eigenaar verleende crediet ook in de eerste plaats met het oog op het schip mag geacht worden te zijn verleend, wat zeker het geval is met wegens den aankoop van het schip schuldig gebleven gelden.

b 's Gravenhage Hof 22 Juni 1905, bev. *a* Rotterdam 23 December 1903.

123. De verkooper van een schip is, bij faillissement van den kooper, voor de nog onbetaalde kooppenningen bevoorrecht, krachtens art. 318 Kh., zonder dat daarvoor noodig is de bij art. 315 Kh. vereischte ingeschreven akte, voorwaarde voor het bestaan van preferentie buiten faillissement.

a Rotterdam 23 December 1903, bev. bij *b* 's Gravenhage Hof 22 Juni 1905.

124. Noch uit de bepalingen van de art. 313 sub 8° of art. 750 sub 2° g Kh., noch uit de geschiedenis dezer artikelen blijkt, dat de wetgever preferentie heeft willen toekennen aan de vorderingen ter zake van leverantiën gedaan, ter gelegenheid van den aanbouw van een schip.

Breda 20 December 1904.

125. Krachtens artikel 413 sub 8 Kh. is slechts de vordering voor den bouw van den romp (het casco) van het schip preferent, niet die voor de levering van de tuigage.

Groningen 11 December 1903.

126. Een vordering wegens rente van een door den gefailleerde ter zake van aan een hem toebehoorend schip verrichte reparaties en veranderingen verschuldigde som, welke rente eerst na het ontstaan der schuld bij afzonderlijke akte is bedongen, moet preferent geverefieerd worden op de opbrengst van dat schip op grond van art. 318 K.

b Rotterdam 23 December 1903.

127. Het in art. 290 der wet van 22 Augustus 1822 (Sb. 38) aan den fiscus toegekende privilegie voor verschuldigde accijns geldt slechts gedurende een jaar en is daarna vervallen, zoodat daarop niet een verkorte verjaring toepasselijk is, maar de tijd, waarvoor dit privilege wordt verleend aangemerkt moet worden als een fatalen termijn.

Alkmaar 2 November 1905.

VOORRECHT VAN BOEDELBESCHRIJVING.

122. Ook de vader-voogd is gebonden aan het voorschrift van art. 459 al. 1 B. W., waarbij aan voogden geboden wordt geen erfenis, aan minderjarigen opgekomen, anders te aanvaarden dan onder het voorrecht van boedelbeschrijving. Voor zulk een aanvaarding is het opmaken van een boedelbeschrijving ten overstaan van een notaris niet voldoende, maar het afleggen van een verklaring ter griffie als bedoeld in art. 1075 B. W. noodzakelijk.

Tiel 9 November 1906.

123. Gedaagde heeft terecht betaling aan den vader-voogd geweigerd, nu deze verzuimd had een verklaring van beneficiaire aanvaarding ter griffie af te leggen.

Tiel 9 November 1906.

124. Het willens en wetens niet brengen van schuldbewijzen door de beneficiaire erfgenamen op den inventaris zonder oneerlijke bedoeling maar te goeder trouw, in de meening dat de schulden aan den erflater voldaan zijn geworden, doet het voorrecht van boedelbeschrijving niet verloren gaan. Waar die goede trouw aanvankelijk reeds genoegzaam blijkt, kunnen die erfgenamen het bewijs tot volkomenheid brengen door het afleggen van een suppletoiren eed, welke eed voor den bij plaatsvervulling optredenden erfgenaam is een wetenschapeed.

b Arnhem Hof 20 December 1905, en eindarrest van 31 Januari 1906.

125. Uit geenerlei wetsbepaling volgt, dat de afzonderlijke schuldeischers geene vordering zouden kunnen instellen tegen benificiaire erfgenamen, echter met dit voorbehoud, dat hunne aanspraken zijn beperkt tot de goederen der nalatenschap. Als is ook eischers vordering door de tegenpartij erkend, kan het toch voor hem van belang zijn die vordering bij rechterlijk vonnis erkend te zien.

a Utrecht 23 September 1903.

126. Uit de artt. 1078 v. B. W. volgt niet, dat de afzonderlijke schuldeischers geene gerechtelijke veroordeeling tegen de beneficiaire erfgenamen kunnen verkrijgen; zij kunnen betaling vragen, maar de erfgenamen kunnen vorderen, dat de executie van den aldus verkregen titel worde beperkt door de bijzondere bepalingen voor dit geval, zoo in het belang van de erfgenamen als van de mede-schuldeischers, voorgeschreven. De vordering tot vanwaardeverklaring van het in deze gelegd beslag moet dus worden ontzegd, omdat hare toewijzing voor den schuldeischer een recht doet ontstaan om zijne vordering, boven die van andere schuldeischers, op het gearresteerde te verhalen en den erfgenamen de afwikkeling der nalatenschap uit handen neemt, in strijd met het bij de artt. 1079 vgg. en 1177 B. W. bepaalde.

c Amsterdam 20 Februari 1903.

127. Wanneer de nalatenschap van een debiteur, die tot betaling eener zekere som is veroordeeld met recht van verhaal daarvan op een waarborg, beneficiair is aanvaard, is terecht verstaan, dat de beneficiaire erven het vonnis tegen den waarborg niet mogen executeeren, totdat zal zijn vastgesteld het bedrag, hetwelk de erven uit den beneficiairen boedel aan hun schuldeischer zullen hebben betaald of zullen blijken te moeten betalen.

c H. R. 26 Januari 1906, Concl. conf.

128. Art. 1081 B. W. bedoelt met het woord „zekerheid" blijkbaar, hetzij persoonlijke zekerheid, borgtocht, of wel zakelijke zekerheid, pand of hypotheek. Het aanbod van den beneficiairen erfgenaam om de verlangde zekerheid te geven, door middel van storting in de gerechtelijke consignatiekas of bewaargeving ter griffie, voorbijgegaan.

b Amsterdam 20 November 1903.

129. Het ten laste van een beneficiaire nalatenschap gelegd derde beslag is onrechtmatig, daar het in zijne gevolgen gelijk staat met een executoriaal beslag, en daardoor aan dezen schuldeischer een voorrecht zou worden toegekend boven de overige schuldeischers.

a Utrecht 23 September 1903.

Aanv. en verw. v. erf. 124.
Conserv. beslag 126, 129.
Eed 124.
Scheid. en deeling.
Vrijwaring 127.
Zekerheid 128.

VOORWAARDE.

50. De voorwaarde, waaronder de gedaagden zich verbonden hebben om aan eischer f 500.— te betalen, wanneer zij hunne woonhuizen vóór 1 November hadden verkocht, is vervuld, niettegenstaande de akte van verkoop en ook de levering eerst nà 1 November hebben plaats gehad.

Utrecht 18 Juni 1902, bevelende een getuigenbewijs op grond van een begin van schriftelijk bewijs, waarin geen schuldoorzaak was uitgedrukt. — Cf. eindvonnis Utrecht 6 April 1904.

51. Het is in strijd met art. 3 der Drankwet, dat aan gedaagde, zij het ook maar voor één dag, vergunning is verleend tot den verkoop in het klein van sterken drank. De overeenkomst aangegaan onder de voorwaarde, dat de kooper die vergunning zou verkrijgen, is dus aangegaan onder eene bij de wet verbodene voorwaarde en daarom de overeenkomst nietig. Partijen hebben ook de mogelijkheid daarvan ingezien door te bepalen, dat de overeenkomst zou vervallen, indien de kooper de reeds aangevraagde vergunning niet mocht kunnen verkrijgen volgens de bedoeling van partijen. Het moet in strijd met die bedoeling worden geacht dat slechts vergunning is verleend voor één dag, maar die daarna is geweigerd.

a Utrecht 31 December 1902.

52. Tusschen partijen is tot stand gekomen een verbintenis, waarbij eischeres overnam het risico der werkliedenverzekering overeenkomstig de Ongevallenwet en gedaagde zich verbond tot betaling der premie, zulks onder voorwaarde, dat verkregen zou worden, de bij art. 52 dier wet omschreven Koninklijke vergunning. Nu gedaagde die vergunning niet heeft verzocht, heeft hij de vervulling der voorwaarde verhinderd, zoodat deze voor vervuld moet worden gehouden.

's Gravenhage Kgr. 21 December 1903.

53. Wel is noodig, dat de in art. 1296 B. W. bedoelde handeling des schuldenaars willens en wetens, dus niet bij vergissing, en vrijwillig, dus niet door dwang, geschiedde, maar het is niet noodig, dat die handeling geschied is met de bepaalde bedoeling om, in strijd met de goede trouw, de vervulling der voorwaarde te beletten.

's Gravenhage Hof 7 Mei 1906.

54. De overeenkomst waarbij een koe wordt gekocht, onder voorwaarde dat die koe gust, alzoo niet vruchtdragend zou zijn, is eene voorwaardelijke als afhangende van eene onbekende en onzekere gebeurtenis. Zulk eene overeenkomst is ipso jure vervallen, naarmate de onbekende en onzekere gebeurtenis al of niet blijkt aanwezig te zijn.

Utrecht 17 December 1902.

Aanb. en aanneming.
Assurantie 52.
Assurantie Ong.wet 52.
Borgtocht.
Cons. beslag.
Drankwet 51.
Get. bewijs Bs. 50.
Handelsagent.
Huur en verhuur.
Koop en verkoop 50, 51.

Levering. | *Reconventie.*
Onr. daad. | *Schuldbekentenis.*
Ontb. en nak. o.k. | *Schuldoorzaak.*
Rechtsgr. en rechtsm. | Uitlegging 50.

VREEMDE VONNISSEN, Z. CURATEELE, INTERESSEN, VONNIS BZ.

VREEMDE WET, Z. CASSATIE BZ., CASSATIE SZ., WISSELBRIEF.

VRIJHEIDSBEROOVING.

5. Veroordeeling op grond van art. 282 Sr., welk art. niet vordert, dat de wederrechtelijk opgeslotene in de volstrekte onmogelijkheid verkeerde om zich te verwijderen van de plaats, waar hij is opgesloten. Verwerping der verdediging dat de smederij, waarin de beklaagde een ander had opgesloten, nog andere deuren had, dan de afgeslotene.

Winschoten 19 Juni 1903.

Aanhouding. | *Rebellie.*

VRIJWARING.

Bij n°. 273. — Zie in dezelfde zaak het eindarrest *b* 's Gravenhage Hof 11 Januari 1904, houdende afwijzing der vrijwaring.

Bij n°. 282. — Bev. bij *b* 's Gravenhage Hof 4 Maart 1903.

Bij n°. 299. — Zie in dezelfde zaak het eindarrest *e* H. R. 12 Juni 1903, Concl. conf.

Bij n°s. 307 en **308.** — Bev. bij *a* 's Gravenhage Hof 27 Juni 1904, waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 7 April 1905, Concl. conf.

I. Verplichting tot vrijwaring.
II. Procedure.

I.

309. Een vereischte voor een verzoek tot vrijwaring is, dat de verzoeker zonder de vrijwaring zijne rechten niet volledig tegenover de tegenpartij kan handhaven.

Heerenveen 6 November 1903.

310. De eenvoudige vrijwaring is een processueel middel om, zoo mogelijk, tegelijkertijd de hoofdvordering en de vordering tot schadeloosstelling na eventueele veroordeeling berecht te zien, daarbij tevens aan den in vrijwaring opgeroepene de gelegenheid gevende, om na zich gevoegd te hebben, door zijne verweermiddelen die van den gewaarborgde te steunen, waaruit volgt dat door deze wijze van gedingvoeren in het materieele recht tot schadeloosstelling geen verandering wordt gebracht.

d H. R. 26 Januari 1906, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's Gravenhage Hof 15 Mei 1905, waarbij was vern. 's Gravenhage 28 Juni 1904.

311. De eenvoudige vrijwaring is ook gegeven voor het geval, dat een gedaagde erkent, dat hij terecht aangesproken is en dus de vrijwaring alleen moet dienen om hem geheel of gedeeltelijk verhaal te geven op een ander. Op dat beginsel is voor het wisselrecht geene uitzondering gemaakt. Mitsdien heeft ook de acceptant van een wissel het recht om hem in vrijwaring te roepen op wien hij bij eene veroordeeling regels zou kunnen nemen.

's Hertogenbosch 9 Januari 1903.

312. Hij die als lasthebber voor een ander een contract van koop en verkoop van hop teekent zonder verkregen last, kan in vrijwaring geroepen worden, al weet de verkooper vóór het instellen der vordering dat de pretense kooper geen last gegeven had tot het aangaan der overeenkomst.

Maastricht 26 Juli 1904.

313. Waar de oorspronkelijke gedaagde bunkerkolen verkocht, maar van den gedaagde in vrijwaring eenvoudig steenkolen kocht, kan hij niet vorderen door dezen gevrijwaard te worden tegen de vordering van zijn kooper.

Rotterdam 18 Februari 1903, bev. bij 's Gravenhage Hof 12 December 1904.

314. De bewering der gedaagden, dat de vordering tot betaling van verkocht en geleverd hout niet alleen hem, doch eene vennootschap tusschen hem en een derde bestaande, aangaat, rechtvaardigt in het algemeen diens vordering om dien derde tot vrijwaring voor de helft op te roepen. Toewijzing dier niet door den eischer weersproken vordering.

Amsterdam 6 April 1904.

315. Nu vaststaat dat het kwestieuse perceel door de gedaagden in ondervrijwaring is verkocht, kan er van vrijwaring geen sprake zijn. Derhalve behoeven de gedaagden in ondervrijwaring de eischers in dat cas niet te verzekeren het vreedzaam en rustig bezit van het verkochte.

Breda 10 Maart 1903.

316. Waar de kooper treedt in de rechten en verplichtingen van den vroegeren eigenaar-verhuurder, kan de huurder niet meer dien verhuurder tot vrijwaring oproepen ten einde hem het rustig genot van het gehuurde te waarborgen, doch moet in deze vrijwaring van den nieuwen eigenaar-verhuurder worden gevraagd.

's Gravenhage Hof 18 April 1905.

317. De huurder, door den eigenaar tot ontruiming gedagvaard, kan niet den oorspronkelijken verhuurder, die het perceel aan den tegenwoordigen eigenaar verkocht heeft, in vrijwaring roepen, daar al diens rechten en verplichtingen op den kooper zijn overgegaan.

c Rotterdam 7 November 1904.

318. In casu is niet bewezen dat de medegeïntimeerde als lasthebber van den appellant is opgetreden, daar zijn bewijsvoering tegen den gedaagde in vrijwaring, die zich niet heeft gevoegd bij den oorspronkelijken gedaagde, niet tegen dezen kan worden ingeroepen.

Breda 9 Juni 1903.

319. De omstandigheid, dat de borgen zich hebben gesteld tot principale debiteuren, verhindert niet dat zij het recht hebben den hoofdschuldenaar in het geding te roepen. De stelling der incidenteele eischers, dat zij zijn borgen, wettigt genoegzaam hun recht en belang.

a Amsterdam 27 April 1904.

320. De eenvoudige vrijwaring behoeft niet ten gevolge te hebben de verplichting van den waarborg om aan den gewaarborgde datgene te betalen, waartoe deze laatste als hoofdschuldenaar tegenover zijn schuldeischer zich heeft verbonden, — in tegenstelling met datgene 't welk hij werkelijk heeft betaald of werkelijk zal hebben te betalen.

's Gravenhage Hof 15 Mei 1905, vern. in zooverre 's Gravenhage 28 Juni 1904.

321. De strekking van vrijwaring is niet

om geleden schade te vergoeden, (zooals bij borgtocht), maar om het lijden van schade te voorkomen. De verplichting van de waarborg om aan den gewaarborgde te betalen is niet te beschouwen als een persoonlijke schuld van haar aan den gewaarborgde, maar als een praestatie van gene, waardoor deze in staat wordt gesteld aan zijne verplichting tegenover den crediteur te voldoen. Compensatie der vordering van den gewaarborgde met eene persoonlijke schuld van den waarborg is dus uitgesloten. Sententia declaratoria nopens de bestemming van het te betalen bedrag, beslissende dat de door den waarborg te betalen gelden niet toekomen aan de beneficiaire nalatenschap van den gewaarborgden, maar aan diens crediteur, den intervenient.

'sGravenhage 28 Juni 1904, — anders in appel 's Gravenhage Hof 15 Mei 1905, waartegen de cass. is verworpen bij *d* H. R. 26 Januari 1906, Concl. conf.

322. De gedaagde in een aanvaringsproces, die zijnerzijds beweert, dat de aanvaring te wijten is aan de manoeuvres van een derde schip, is niet ontvankelijk in een vordering tot vrijwaring tegen den gezagvoerder van dat derde schip, daar zoodanige vordering nooit voor toewijzing vatbaar zou zijn. Immers was de stelling van den gedaagde juist dat de schuld lag bij het derde schip, zoo zou de oorspronkelijke vordering moeten worden ontzegd, waardoor de vordering tot vrijwaring van zelve kwam te vervallen, terwijl indien de stelling onjuist bleek, geen verplichting tot vrijwaring zou bestaan.

Rotterdam 16 Maart 1904.

323. Waar voor de lossing der geheele lading slechts één termijn is bepaald en de lading bestaat uit verschillende partijen, bestemd voor verschillende ontvangers, houders van cognossementen, die naar de chertepartij verwijzen, daar treden de houders der cognossementen, door als zoodanig op te treden, toe tot de verplichting om te zorgen, dat de lading in den vastgestelden termijn worde gelost en ontstaat te dien aanzien tusschen hen een contractueele band. Op grond daarvan kan dan ook de oorspronkelijke gedaagde zijn mede-ontvanger, dien hij van vertraging in de lossing beschuldigt, in vrijwaring oproepen. Die vordering in vrijwaring echter ontzegd, omdat de gestelde vertraging ontkend was en het bewijsaanbod als niet loopende over feiten gepasseerd moest worden.

Rotterdam 27 Januari 1904.

324. Vordering van overliggeld. Oproeping in vrijwaring toegestaan op grond dat de gedaagde de lossing van de bewuste lading aan een cargadoor heeft opgedragen. Toewijzing der vordering in vrijwaring op grond dat de gedaagde in vrijwaring zich tegenover eischer in vrijwaring heeft verbonden om de lossing van het stoomschip volgens de voorwaarden van de vrachtovereenkomst te zullen volvoeren tegen overeengekomen belooning. — Verwerping van het beroep op overmacht. (Werkstaking).

Middelburg 4 Juni 1902.

325. Waar de makelaar, die de verzekering bezorgde, aan den verzekerde schreef, dat hij had aangenomen, dat de panden tot pakhuizen dienden en, voor het geval dat dit niet zoo was, omgaand bericht verzocht en de verzekerde daarop gezwegen en de polis, zonder aanmerking behouden heeft, is de nietigheid der assurantie, (wegens het aanwezig zijn in de als pakhuizen verzekerde gebouwen van een mouterij met drie eesten) niet aan den makelaar te wijten, zoodat deze den verzekerde daartegen niet heeft te vrijwaren. Eedsopdracht aan den makelaar omtrent zijn bekendheid met het bestaan der mouterij.

Rotterdam 8 Maart 1905.

326. Er is gewijsde zaak, wanneer een eischer, na aanvankelijk tegen den gedaagde eene veroordeeling tot schadevergoeding ter zake eener onrechtmatige daad (belemmering van een pachter van eischers vischwater) te hebben gevraagd, later dienzelfden gedaagde in ondervrijwaring oproept om hem, eischer, ter zake van diezelfde onrechtmatige daad te vrijwaren tegen mogelijke veroordeelingen op vordering van den pachter van het vischwater, dat door den gedaagde in vrijwaring werd belemmerd.

a 's-Gravenhage Hof 27 Juni 1904, bev. Dordrecht 5 Mei 1902. — Bij *a* H. R. 7 April 1905, Concl. conf. werd de cass. verworpen en de grondslag van het middel, dat de vordering nu zou steunen op een gewijsde tot schadevergoeding veroordeelende en niet op onrechtmatige daad, met de beslissing van het Hof onvereenigbaar geacht.

II.

327. Ook dan, wanneer de in vrijwaring te roepen partij reeds is partij in het geding, moet de vordering tot vrijwaring door eene dagvaarding worden ingesteld.

b 's-Gravenhage Hof 19 October 1903.

328. Een eisch in vrijwaring ingesteld bij dagvaarding, waarbij de gedaagde in vrijwaring is opgeroepen op een dag nà dien waarop de hoofdzaak dient, is niet-ontvankelijk.

Alkmaar 19 Maart 1903.

329. Een eisch tot oproeping in vrijwaring niet-ontvankelijk verklaard, nu de daartoe strekkende conclusie niet is genomen voor alle weren, op den dag voor het voordragen der verwering in de hoofdzaak bepaald.

Alkmaar 12 November 1903.

330. Nu de eerste gedaagde meende gronden te hebben om zijn medegedaagde in vrijwaring te roepen, had hij zulks met inachtneming van art. 68 Rv. moeten doen; nu hij dit niet deed, mocht hij niet tegen zijn medegedaagde conclusie nemen.

Almelo 9 September 1903.

331. Waar de oorspronkelijke vordering steunt op gedaagdes formeele verbintenis uit geschrift, hij zich op daarmede geen verband houdende contractueele verplichtingen in vrijwaring wil beroepen, en hij zijn belang bij gelijktijdige behandeling van hoofd- en vrijwaringszaak niet aannemelijk heeft gemaakt, zijn geen termen het gevraagd verlof tot oproeping in vrijwaring toe te staan.

a Amsterdam 20 November 1903.

332. Om te slagen in een vrijwaringsactie moet de aard van den rechtsband tusschen „waarborg” en „gewaarborgde” uit de dagvaarding en niet uit latere processueele handelingen beoordeeld kunnen worden. Het enkele feit, dat zekere (afgekeurde) motor door den waarborg d. i. hij, van wien men beweert, dat hij waarborgen moet, is geleverd, zonder dat blijkt krachtens „welke”

overeenkomst, kan geen grondslag vormen voor den ingestelden eisch tot vrijwaring.
Arnhem Hof 16 Mei 1906.

333. Wel heeft — reeds van rechtswege — samenvoeging plaats gehad van de hoofdzaak en de zaak in vrijwaring, m. a. w. de junctie, maar uit appellants judicieele houding blijkt, dat hij zich niet heeft gevoegd in het tusschen de hoofdpartijen gevoerd proces, in den zin, waarin art. 72 en 285 Rv. van voeging gewagen.
's-Gravenhage Hof 30 October 1902.

334. De eischer in cassatie, die tijdig en behoorlijk ten dienenden dage in vrijwaring was opgeroepen, was alleszins bevoegd om zich toen in den strijd tusschen de oorspronkelijke partijen te mengen en zich zelfs aan de zijde van de oorspronkelijke gedaagde, eischeres in vrijwaring, te voegen ter bestrijding van de stelling des oorspronkelijken eischers, dat hij onverschuldigd betaald had, doch nu hij dit niet gedaan heeft, maar verstek liet gaan, is hij niet meer ontvankelijk in den tegenwoordigen stand des gedings in vrijwaring nog eene verdediging te voeren, die hij niet heeft aangevoerd, toen hij daartoe in de gelegenheid was en die hij toen had behooren aan te voeren, wilde hij zich daarvan bedienen. De tot toewijzing eener actie in vrijwaring vereischte rechtsverhouding tusschen den eischer en den gedaagde in vrijwaring ontbreekt in dit geding niet.
H. R. 27 Februari 1903, Concl. conf. verw. de cass. tegen Middelburg 12 Februari 1902.

335. Nu de oproeping in vrijwaring meer beoogde dan zooals mede met het oog op 's Hofs arrest tot oproeping in vrijwaring kon worden toegelaten (het verkrijgen van steun en hulp in het hoofdgeding), maar bedoelde het vragen der veroordeeling van den waarborg tot vrijwaring, is die vordering terecht niet-ontvankelijk verklaard, omdat zoodanige eisch gedurende het faillissement van den waarborg door aanmelding ter verificatie moet ingesteld worden.
b 's-Gravenhage Hof 11 Januari 1904. — Zie in dezelfde zaak *a* 's-Gravenhage Hof 18 November 1901, vern. 's-Gravenhage 28 Juni 1901.

336. De huurder die, ingeval van „trouble de droit", den verhuurder tot vrijwaring oproept, moet zich binnen de perken dier vrijwaring houden en kan aan zijn vrijwaringsactie niet verbinden eene zelfstandige vordering tot schadevergoeding wegens het niet hebben van het rustig genot van het gehuurde.
Amsterdam 10 Mei 1905.

337. Nu de vordering van den oorspronkelijk eischer hem niet wordt ontzegd en dus niet aanwezig is het geval, waarvoor de vorderingen in vrijwaring en ondervrijwaring zijn ingesteld, behoeft omtrent de laatstgemelde vorderingen geene uitspraak te worden gedaan. Waar de proceskosten door de partijen in vrijwaring en ondervrijwaring gemaakt, een gevolg zijn van de verwering, door de oorspronkelijke gedaagde tegen den oorspronkelijken eischer gevoerd, en die verwering ongegrond is gebleken, moeten de kosten worden gebracht ten laste van de oorspronkelijke gedaagde, die ze heeft veroorzaakt.
Zierikzee 23 Januari 1906.

Aansprakelijkh. Bz.
Aanvaring 322.
Actie.
Appel Bz.
Assurantie 325.
Beh. ter rolle 329.
Bekent. Bz.
Berusting 334.
Bevr. en vervr. 323 v.
Bewijs Bz. 318.
Borgtocht 319.
Cognossement 282.
Cons. beslag.
Eed.
Eigendom.
Faillissement.
Gewijsde 326.
Handelsagent.
Huur en verhuur 316 v., 336.
Koop en verkoop 313 v.
Lastgeving 312, 318.
Makelaar 325.
Overliggeld 324.
Overmacht 324.
Proceskosten Bz. 337.
Schadevergoeding 326.
Schuldvergelijking 321.
Vennootschap 314.
Verborgen gebreken.
Voeg. en tusschenk. 321, 333.
Voeging Bz. 333.
Vonnis bij verstek Bz. 334.
Voorr. v. boedelbeschr. 321.
Wisselbrief 311, 331.

WAPENEN.

38. Een mes, dat vastgezet kan worden en een in verhouding tot de lengte van het lemmet lange punt heeft en alzoo het kenmerk draagt als te zijn bestemd om mede te steken, is in den zin der wet een dolkmes.
Roermond 17 Mei 1904.

39. „Openbare weg" in den zin der wapenwet zijn alle tot algemeen gebruik bestemde wegen. Deze bestemming der wegen kan worden afgeleid uit de omstandigheid, dat zij voor een ieder toegankelijk zijn en een ieder daarover pleegt te gaan, wat voor waarneming door getuigen vatbaar is.
e H. R. 27 Maart 1905, Concl. conf.

40. Zij die, niet voorzien van jachtacte of buitengewone machtiging, zich begeven naar tuinen of fruitboomgaarden om dáár op last van den eigenaar of rechthebbende schadelijke vogels te schieten, vallen ingevolge art. 12 aanhef en *b* der jachtwet onder de uitzonderingsbepaling van art. 3, 5° der Wapenwet.
g H. R. 12 December 1904, Concl. conf., verw. de cass. tegen Dordrecht 16 September 1904, waarbij was vern. Dordrecht Kgr. 25 Juni 1904.

41. Dragen van een geweer. Wijze van verpakking, zoodanig dat het niet voor direct gebruik gereed is. Ontslag van rechtsvervolging op grond van art. 3, 7° der Wapenwet.
's-Hertogenbosch 4 Juli 1905.

WATERLOSSINGEN EN BEKEN.

39. Uit een provincialen legger van waterlossingen kan wel worden afgeleid, welke eigenaars, indien het provinciaal reglement toepasselijk is, met zekere verplichtingen zijn belast, maar door de plaatsing daarop kan geene beslissing worden gegeven omtrent de bestemming der waterlossing, dat is hier, blijkens art. 1 van het reglement, omtrent de vraag, of zij al dan niet daaraan is onderworpen.
f H. R. 2 November 1903, Concl. contr.

40. De eigenaar van den oever is niet als zoodanig eigenaar van de daarlangs stroomende onbevaarbare en onvlotbare rivier. Wel heeft hij het recht van gebruik van het water der beek krachtens de wet.
b Almelo 18 April 1905.

41. Art. 676 B. W. geeft den oevereigenaar in het algemeen recht op niet door verontreiniging onbruikbaar gemaakt water, zoodat hij die dat water vervuilt, dat is onbruikbaar maakt, inbreuk maakt op zijn recht. Uit de gestelde handelingen vloeit de schuld der gemeente voort, vermits zij door het opnemen in en afvoeren van het rioolwater door haar riolen geacht moet worden dat water te hebben tot zich genomen en zich voor dat vuile water aansprakelijk te

hebben gesteld. De oevereigenaar kan aan zijn gebruiksrecht niet ontleenen eene vordering ter zake dat uit de beek stanken opstijgen, die het verblijf in het park en in het kasteel, alsook in de verdere omgeving, zooals Carelshaven, somtijds ondragelijk maken, omdat hierdoor op zichzelf nog geen inbreuk wordt gemaakt op zijn recht.
b Almelo 18 April 1905.

Eigendom 39 v.	Riv. en stroom. 40 v.
Gem. verord.	*Schorsing Sv.*
Onr. daad 41.	*Schrift. bew. Sv.*
Prov. verord. 39.	

WATERSTAAT.

16. Ingevolge eene conventie den 11 Juni 1639 aangegaan tusschen schepen en raad van Zwolle en de buurschappen Berkum, Herfte en Wijthmen kan van Zwolle gevorderd worden de sluis in de Nieuwe Vecht, genaamd het Nieuwe Verlaat, in voldoenden waterkeerenden toestand te herstellen.
Zwolle 17 Mei 1905.

17. De bewering, dat de aanhouding van een vaartuig door een Rijkshavenmeester ten einde den schipper tot betaling te dwingen, welke aanhouding alleen kan gemotiveerd worden door een beroep op de wet van 28 Febr. 1891, (S. 69), was onrechtmatig, omdat die wet, waar het beschadigde voorwerp niet was een waterstaatswerk, niet toepasselijk is, is niet een rechtsmiddel, maar een rechtsgrond. Bedoelde wet is, waar het geldt schade toegebracht aan een Rijksoorlogstelegraafkabel, inderdaad niet van toepassing. Uit de onrechtmatigheid der aanhouding volgt niet, dat ook het gestorte bedrag ten onrechte is betaald en van den staat kan worden teruggeëischt.
b 's-Gravenhage Hof 30 Juni 1904.

WEGEN.

I. Openbaarheid. — Bewijs.
II. Reglementen en verordeningen.

I.

422. Het bestemd zijn van een weg ten dienste van het algemeen volgt niet uit het feit, dat iedereen sedert langen tijd daarvan gebruik maakt, in verband met de omstandigheid, dat het gemeentebestuur hem als openbaren weg heeft doen schouwen en onderhouden. Daarenboven is noodig, dat de weg door den daartoe gerechtigde, hetzij bijzonder persoon, hetzij openbaar gezag, ten dienste van het algemeen bestemd is.
a H. R. 29 December 1902, Concl. conf.

423. Een van de openbare straat niet afgescheiden en ten allen tijde voor ieder toegankelijke stoep moet ingevolge art. 108 van de bij het bestreden vonnis toegepaste verordening der gemeente Leiden beschouwd worden als „openbare weg." Onder het woord „goederen" in art. 1 dezer verordening zijn begrepen handelsartikelen, welke ten verkoop worden aangeboden. Naar de duidelijke woorden van art. 1 heeft het daarin vervatte verbod betrekking op den openbaren weg in het algemeen, zonder beperking tot bepaalde laad- of losplaatsen.
c H. R. 23 October 1905, Concl. conf.

424. Onder openbaren weg in art. 427 Sr. is te verstaan een weg tot algemeen gebruik bestemd. Zoodanige bestemming is niet voor rechtstreeksche waarneming vatbaar en kan dus ook niet worden aangenomen als rechtstreeks bewezen door een proces-verbaal of eene bekentenis.
h H. R. 9 April 1906, Concl. conf.

425. Alvorens in strijd met de gevoerde verdediging aan te nemen, dat de weg in quaestie was een openbare weg, had de rechter moeten onderzoeken en beslissen, of deze door den daartoe gerechtigde tot algemeen gebruik was bestemd. Cassatie ambtshalve op dezen grond.
b H. R. 5 Maart 1906, Concl. conf.

II.

426. De bepaling van art. 37 § 1 van het Provinciaal reglement op de wegen en voetpaden in Zeeland, volgens welke het onderhoud der wegen blijft ten laste van hen, die daartoe verplicht zijn op het oogenblik, dat het reglement in werking treedt, kan wel strekken tot richtsnoer voor de vaststelling van den ligger, maar niet tot rechtsgrond van den daarbij eenmaal wettig opgelegden onderhoudsplicht. Die onderhoudsplicht is een in het publiek belang door Provinciale Staten overeenkomstig hunne bevoegdheid opgelegde publiekrechtelijke last, waarover den rechter geen oordeel toekomt, ook al ware de onderhoudsplicht te beschouwen als eene soort van belasting, dan zoude hij toch niet behooren tot die, bij art. 116 der Prov. wet in het bijzonder geregeld.
c H. R. 19 Februari 1906, Concl. conf.

427. Het vaststellen van den ligger is eene daad van uitvoering van het reglement, die bevoegdelijk door Ged. Staten kan geschieden.
c H. R. 19 Februari 1906, Concl. conf.

428. Uit het verband der bij het middel van cassatie aangehaalde artt. van de verordening op de wegen en voetpaden binnen de gemeente Ridderkerk volgt, dat indien B. en W. de schouw door een beambte doen plaats hebben, deze niet zelfstandig optreedt, maar bij de uivoering van dien last aan hen ondergeschikt is. De in art. 5 van gemelde verordening bevolen mededeeling aan de onderhoudsplichtigen kan geschieden door toezending van een proces-verbaal van de gehouden schouw met verwijzing naar den inhoud daarvan.
H. R. 1 Mei 1905, Concl. conf., verw. de cass. tegen Dordrecht 9 December 1904 en het arrest van verwijzing *c* H. R. 17 October 1904, Concl. conf.

429. Met de in art. 1 der Verordening op de wegen en voetpaden in de gemeente Ridderkerk genoemde „wegen en voetpaden, welke niet onder letter A in de kolom der aanmerkingen op den legger zijn aangeduid" worden — in verband met de artt. 1 en 3 van het Provinciaal Reglement op de wegen en voetpaden in Zuid-Holland — bedoeld de wegen en voetpaden „liggende ten dienste van het algemeen." Het verweer, dat die verordening bindende kracht zou missen, omdat daaruit niet zoude zijn op te maken, welke wegen en voetpaden bedoeld worden, is ongegrond. In casu is door den gemeenteveldwachter slechts geconstateerd de toestand, waarin het voetpad zich bevindt, doch bij Burgemeester en Wethouders is verbleven de beslissing omtrent de werken, welke — en den termijn binnen welken deze moeten worden uitgevoerd.

De bepaling in art. 5 van gemelde verordening, dat na de schouwing door het bestuur aan de onderhoudsplichtigen zal worden meegedeeld, welke werken zijn geschouwd en wat moet worden op- of afgemaakt, geeft aan dat bestuur de bevoegdheid, maar legt het niet de verplichting daartoe op.

Dordrecht 9 December 1904, waartegen de cass. is verw. bij H. R. 1 Mei 1905, Concl. conf. — Zie het vroeger arrest van verwijzing *c* H. R. 17 October 1904, Concl. conf.

430. Art. 426 bis Sr. stelt geen bepaalde kenmerken voor het „op hinderlijke wijze" volgen. Dat dit hier „wederrechtelijk" heeft plaats gehad, kon de rechter zondere schending van voormeld artikel uit de feitelijk vaststaande omstandigheden afleiden.

b H. R. 8 Februari 1904, Concl. contr., verw. de cass. tegen Zutphen 7 October 1903.

431. De in art. 426 bis Sr. voorkomende woorden „met een of meer anderen" beheerschen niet alleen de onmiddellijk daarop volgende: „zich aan een ander tegen diens verklaarden „wil blijft opdringen", maar ook de daarna in het artikel voorkomende „of hem op hinderlijke „wijze blijft volgen."

c H. R. 24 October 1904, Concl. conf., verw. de cass. tegen Haarlem 9 Juni 1904.

432. Burgemeester en Wethouders zijn het bevoegd gezag, zonder welks verlof het versperren van of het belemmeren van het verkeer op openbare wegen bij art. 427 aanhef en n°. 6 Sr. is strafbaar gesteld.

b H. R. 5 Maart 1906, Concl. conf.

433. Aan B. en W. is, in zoover geen ander openbaar gezag krachtens publiek recht met die taak belast is, volgens art. 179 aanhef en letter h der gemeentewet, opgedragen de zorg voor de instandhouding, veiligheid en bruikbaarheid der openbare wegen. Zij zijn derhalve ook het „bevoegd gezag" tot het verleenen van het volgens art. 427, 6° Sr. vereischt verlof.

a H. R. 1 Mei 1905, Concl. conf.

434. Al moge onjuist zijn de stelling, dat elke belemmering van het verkeer verboden wordt door art. 427 aanhef en 6° Sr., dan toch valt de belemmering van het verkeer, die hier volgens de feitelijke beslissing heeft plaats gehad, onder het bereik van deze strafbepaling.

a H. R. 1 Mei 1905, Concl. conf.

435. Het opdragen door de Koningin aan den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid der bevoegdheid tot het verleenen der vergunning, bedoeld bij art. 9 van het Kon. Besluit van 19 Januari 1898, Sb. no. 25 (regelende het gebruikmaken van wegen en paden, onder beheer van het Rijk, met rij- of voertuigen, welke door mechanische kracht worden voortbewogen en een grooter gewicht hebben dan 150 K.G.) is geen ongeoorloofde delegatie van rechtsmacht.

Arnhem 10 Februari 1903.

436. De algemeene maatregel van bestuur, vastgesteld bij K. B. van 19 Januari 1898 (Sb. 25), is een uitvloeisel van de wetgevende macht, der Koningin overeenkomstig art. 56 der Grondwet verleend bij art. 1, aanhef en 6° der wet van 28 Februari 1891 (Sb. 69). Het volgens art. 9 van voormeld K. B. strafbare feit bestaat in het rijden met de daarin bedoelde rij- of voertuigen zonder inachtneming der gestelde voorwaarden. Zoowel het verleenen der vergunning als het stellen der voorwaarden, waaronder zij wordt verleend, is eene daad van uitvoering van den maatregel van bestuur, welke bevoegdelijk aan den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid kan worden overgelaten.

a H. R. 7 Maart 1904, Concl. conf.

437. Waar de beklaagde van overtreding van art. 9 van het K. B. van 19 Januari 1898 (Sb. 25), na intrekking der vergunning voor zijn automobiel, zich had beroepen op het aanwezig zijn van eene in dat artikel bedoelde vergunning voor een ander automobiel, had moeten zijn onderzocht of deze vergunnning van dien aard was, dat zij den beklaagde bevoegd maakte met het ten processe bedoelde rijtuig te rijden.

c H. R. 5 October 1903.

438. Bijaldien in de voorwaarden waaronder de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid vergunning heeft verleend tot het berijden der wegen onder het beheer van het Rijk met voertuigen door mechanische kracht voortbewogen, wel is opgenomen het verbod om nabij bebouwde kommen van gemeenten harder dan met een bepaalde snelheid te rijden, maar niet is vermeld, dat dit verbod zich ook uitstrekt tot het in de bebouwde kommen dusdanig rijden, en het laatste wordt ten laste gelegd en bewezen verklaard, heeft er een niet-strafbaar feit plaats gehad en moet ontslag van rechtsvervolging volgen.

Arnhem Hof 8 September 1903.

439. Art. 33 van het reglement op de wegen en voetpaden in Overijssel verstaat onder motorrijtuigen „de rij- en voertuigen door mechanische kracht voortbewogen," zonder eenige beperking, waaruit volgt, dat voor de toepassing van dit reglement ook de motor-rijwielen onder de motorrijtuigen zijn begrepen, en onder „rijwielen" alleen te verstaan zijn de eenvoudige of eigenlijke rijwielen (vélocipèdes).

d H. R. 29 Juni 1903, Concl. contr. — *c* H. R. 27 December 1904.

440. Art. 95, no. 30 der alg. plaats. verordening voor de gemeente Vught van 28 Augustus 1897 heeft tot onderwerp regeling van het gebruik der paardentram, het later ingevoerde rijwielreglement 1905 (Sb. 294) daarentegen de bevordering der vrijheid en veiligheid van het verkeer op de wegen in verband met het gebruik van motorrijtuigen en rijwielen en de regeling van het verkeer op rijwielpaden. Er is hier dus geen identiteit van onderwerp, vereischte der toepasselijkheid van art. 151 Gem.wet.

c H. R. 12 Juni 1906, Concl. conf.

441. De bij het bestreden vonnis toegepaste, den 27en Juni 1904 aan de algemeene Politieverordening van Vucht van 1904 toegevoegde, verbodsbepaling om de rails of het klinkerpad tusschen de rails te berijden met rijwielen en motorrijwielen is niet in strijd met het provinciaal reglement van Noordbrabant op rijwielpaden, opgenomen in het Prov. Blad van 1903, no. 93. Eerstgemeld reglement betreft het berijden van een trambaan en het laatste dat van rijwielpaden. Bovendien is het eerste als door de bevoegde macht noch geschorst, noch vernietigd, bindend ook voor zoover eene daarin voorkomende verbodsbepaling mocht treden in een onderwerp, waarin bij het laatste reeds voorzien is.

a H. R. 9 October 1905, Concl. conf.

442. Er bestaat geen strijd tusschen het algemeen verbod van art. 2 der Politieverordening op de wegen en voetpaden in de gemeente Dinteloord om met motorrijwielen over de trottoirs in de kom der gemeente te rijden en art. 32a van het reglement op de wegen en voetpaden in Noordbrabant, waarin slechts sprake is van eigenlijke rijwielen.

a H. R. 27 Februari 1905, Concl. conf.

443. Nu feitelijk is beslist, dat het voertuig van den requirant is een hondenwagen, is op het ten zijnen laste bewezen verklaarde feit terecht van toepassing geacht art. 56 van het Prov. Regl. van politie in Friesland.

c H. R. 7 Mei 1906, Concl. conf.

444. Uitlegging van art. 62 * a in verband met art. 97a der Alg. Pol. verordening van Amsterdam. Verhoogde voetpaden vallen ook dan onder het artikel, wanneer de trottoirband daaraan ontbreekt.

c H. R. 12 December 1904, Concl. conf.

445. Op de bij het bestreden vonnis als bewezen aangenomen feiten: het zonder vergunning van Burgemeester en Wethouders met zijn met een paard bespannen en door hem bestuurd rijtuig op de openbare straat te Arnhem een plaats innemen, is bij geene andere wet of wettelijke verordening straf gesteld en zij vallen ook niet onder het bereik van de daarop bij het bestreden vonnis toegepaste artt. 7 en 44 der verordening op de openbare straten, wegen enz. binnen de gemeente Arnhem van 21 December 1881.

b H. R. 12 December 1904, Concl. conf.

446. Art. 60 aanhef en a no. 2 van het Prov. Regl. op de openbare wegen en voetpaden in Limburg van 14 Juli 1891 is toepasselijk op hem, die niet op het voertuig zit, ofschoon hij er zich op bevond, doch in staande houding.

c H. R. 16 Mei 1904, Concl. conf.

WEGVOEREN VAN MINDERJARIGE.

14. Krachtens art. 279 Sr. strafbare onttrekking van een minderjarige aan het wettig over hem gestelde gezag kan ook geschieden door de weigering om den minderjarige aan den rechthebbende op diens vordering te laten volgen, mits die weigering in dat geval zij uitgegaan van hem, die tot dan toe het opzicht over den minderjarige namens den rechthebbende bevoegdelijk had uitgeoefend. Zulks was in casu niet het geval, nu het kind zich zelf onttrokken had, door weg te loopen naar zijn grootvader, die weigerde het af te geven aan de moeder, onder wier gezag het rechtens stond. Ontslag van rechtsvervolging.

c H. R. 2 December 1903, Concl. conf. Bij Rotterdam 3 Februari 1903, werden de eischen in het arrest vermeld niet gesteld en werd eene veroordeeling uitgesproken.

WEIDEGANG.

Bij n°. 2. — Bij 's Hertogenbosch Hof 14 April 1903 werd de zaak teruggewezen naar de rechtbank te Roermond, die bij vonnis van 22 Mei 1902, na verwerping van drie middelen van niet-ontvankelijkheid, niettemin de geheele vordering niet ontvankelijk had verklaard op grond van een vierde middel. Het Hof achtte de vordering ten deele ontvankelijk en nam berusting aan ten opzichte der verwerping van de hiervoren bedoelde drie middelen. — Zie na de terugwijzing Roermond 10 December 1903.

3. Geklaagd is over de schennis van een bedongen recht en daarvoor wordt aan de kennisneming van den rechter de vraag onderworpen of bij de dading van 1825 uitsluitend is afgestaan een oud en algemeen recht van Weidegang, dan wel het recht van Weidegang en den omvang waarin dit bij en na de dading van 1825 werd uitgeoefend en geduld. Ter bereiking van dit doel moest eene persoonlijke rechtsvordering worden ingesteld op schennis der dading van 1825 gegrondvest, zoodat al hetgeen op de contractbreuk wordt gevorderd behooorlijk ter kennisneming van den rechter is gebracht.

's Hertogenbosch Hof 14 April 1903, vern. Roermond 22 Mei 1902. — Zie na de terugwijzing Roermond 10 December 1903.

4. Waar aan de inwoners van Slek en Peij de bevoegdheid is toegekend in 1825 om ten eeuwigen dage het hoornvee en aan die van Lilbosch de paarden op het Heeselaarbroek te Echt te laten weiden, welk broek niets anders was dan moeras, heide en hakhout, kan daaraan geene andere beteekenis worden gehecht dan deze: dat zij dat recht van weidegang zullen kunnen uitoefenen zoolang als het broek in dien onontgonnen toestand zou verkeeren, maar dat de uitoefening van die bevoegdheid met de ontginning en al naar gelang en zoolang deze plaats had, zou worden geschorst. Wanneer in de overeenkomst niet uitdrukkelijk is bepaald, dat het de wil is van partijen om het Heeselaarbroek ten eeuwigen dage aan ontginning te onttrekken en te doen voortbestaan als woeste grond en wildernis, dan moet worden aangenomen, dat het de wil en de bedoeling van partijen was om de toegestane bevoegdheid van weidegang slechts te geven tot zoolang en voorzooverre de gesteldheid van den grond niet verandert.

Roermond 10 December 1903, gewezen na de terugwijzing bij 's Hertogenbosch Hof 14 April 1903. — Bij 's Hertogenbosch Hof 25 April 1905 werd het recht van weidegang, met bevestiging van voormeld vonnis, ten laste van den eigenaar gehandhaafd, zonder dat deze laatste beperkt wordt in elk ander gebruik, dat het recht van beweiding niet uitsluit, zooals o. a. het recht van bepoting met hout. Ontzegging der vordering om het perceel in den vorigen toestand (moeras enz.) te herstellen.

WERKSTAKING, Z. BEVRACHTING EN VERVRACHTING.

WET.

33. Het Kon. Besl. van 9 September 1818

is in strijd met art. 10 der wet van 30 April 1815, (Sb. 33), tot instelling van de Militaire Willemsorde, en is dus niet verbindend. Hij, wien overeenkomstig dit besluit zijne decoratie is ontnomen, moet derhalve worden geacht die niet te hebben verloren.
'sGravenhage 9 Januari 1906.

34. De bepaling van art. 59 Gw., der Koningin wetgevende bevoegdheid toekennende op internationaal privaatrechtelijk gebied, staat naast de artt. 150 en 109 Gw, en art. 5 Alg. Bep. Wetswijzing ten gevolge van verdragen overeenkomstig art. 59 Gw. tot stand gekomen, is niet noodig.
a H. R. 25 Mei 1906, Concl. conf.

Adm. en recht. macht.
Arbiters.
Assurantie.
Bevr. en verv.
Cassatie Sz.
Competentie Bz.
Cons. beslag.
Curateele.
Echtscheiding.
Fabrieksmerk.
Get.bew. Bz.
Get.verh. Bz.
Huur van diensten.
Jeugd. bekl.
Kon. besluit 33.
Koop en verkoop.
Mot. van vonn.
Overeenkomst.
Spoorwegen.
Straffen.
Strafvervolging.
Tienden.
Tollen.
Tractaten 31.
Verborgen gebreken.
Willemsorde 33.

WETHOUDER, Z. BELEEDIGING VAN AMBTENAREN, ONRECHTMATIGE DAAD.

WILLEMSORDE, Z. WET.

WISSELBRIEF.

Bij n°. 395. — Vern. bij 's Gravenhage Hof 10 November 1903, op grond dat het oorlogsmoratorium geen materieel recht betreft.

417. Een in blanco geteekende (geaccepteerde) wissel later verder ingevuld en volledig in den vorm ingericht, is een formeele wissel en geeft den houder het recht daarvan betaling van den acceptant te vorderen, tenzij partijen met zulk een in blanco acceptatie eene andere bedoeling hebben gehad. Bij gebreke van het bewijs daarvan en van eenige grief tegen de afwijzing van het verzoek om daarvoor de tegenpartij op vraagpunten te doen hooren, ten einde die andere bedoeling in 't licht te stellen, blijft gezegd „papier" zijn volle kracht behouden.
Arnhem Hof 22 Maart 1905.

418. Een wissel aan eigen order, waarmede eene assignatie a. e. o. is gelijk te stellen, is van den aanvang af een wissel, waarbij de trekker als nemer kan optreden.
'sGravenhage Hof 5 Januari 1903.

419. Naar luid van art. 8 der Belgische wet van 20 Mei 1872 kan tusschen kooplieden en voor handelsschulden, zoo het tegendeel niet is bedongen, de schuldeischer op zijn schuldenaar een wissel trekken voor het beloop zijner schuldvordering.
Roermond 2 Januari 1903.

420. Waar alle handelingen, tot de onderwerpelijke geschriften, wisselbrieven, betrekkelijk, in Duitschland zijn voorgevallen, zijn de aard dier geschriften en de rechten, die er uit voortvloeien, naar Duitsch recht te beoordeelen.
c Amsterdam 8 Januari 1904.

421. De onderwerpelijke wisselverbintenis, wordt beheerscht door de wetgeving in de Zuid-Afrikaansche Republiek. Het voorschrift dier wetgeving betreffende het oorlogsmoratorium strekt niet tot schorsing van het vorderingsrecht wegens civiele verbintenissen, is alzoo niet van materieelrechtelijken aard, maar betreft uitsluitend de rechtspleging en bijgevolg bindt den Nederlandschen rechter niet.
'sGravenhage Hof 10 November 1903, vern.
'sGravenhage 21 Mei 1902.

422. Uit de artt. 119, 112 en 115 Kh. volgt wel, dat de acceptatie om als zoodanig te gelden moet geplaatst zijn op den wissel, welks betaling gevorderd wordt, maar niet dat de wissel reeds voordat de acceptatie er op geplaatst wordt aan alle vereischten van art. 100 moet voldoen.
b H. R. 1 December 1905, Concl. conf.

423. Wanneer de betaling van den op zicht getrokken wisselbrief niet binnen den in art. 116 genoemden termijn is gevorderd, kan de avalist door den houder niet meer tot betaling worden aangesproken.
'sGravenhage 7 Juni 1904.

424. Wanneer men een wissel tot een bedrag van f 6204.75 geaccepteerd heeft en men daarna (in casu meer dan 24 uren na die acceptatie) achter het woord „geaccepteerd" stelt „voor een gulden" dan moet deze bijvoeging worden beschouwd als eene herroeping, zooal niet vernietiging der vroegere acceptatie. Art. 119 Kh.
's Hertogenbosch Hof 15 November 1904.

425. Uit art. 132 Kh., waarop een beroep op art. 1858 B. W. moet afstuiten, volgt, dat bij het niet bestaan van eenige betalingsplicht van den trekker (onder curateele) ook voor den avalgever zoodanige verplichting niet bestaat.
a 'sGravenhage 3 Januari 1905.

426. Bij den wissel aan eigen order komt de trekker in twee hoedanigheden in den wissel voor, die van trekker en die van nemer. Hieruit volgt onder meer, dat de trekker, nemer van een wissel aan eigen order, bij wien die wissel wegens de non-betaling van den acceptant is teruggekomen, evengoed als een ander wisselhouder heeft de actie van art. 144 Kh. tegen den acceptant en gevolgelijk tegen dengene, die ten zijner behoeve voor den acceptant aval gegeven hebben.
b H. R. 8 Januari 1904, Concl. conf. verw. de cass. tegen *a* 's Hertogenbosch Hof 26 Mei 1903.

427. De bij art. 148 Kh. den trekker gegeven actie tot verantwoording van het wisselfonds is niet van formeelen doch van materieelen, aard en in tegenstelling met het voorschrift van art. 117 C. de C. wordt door de acceptatie van den wissel het karakter dier vordering niet gewijzigd.
'sGravenhage Hof 2 Maart 1905.

428. Art. 179 Kh. is niet van toepassing op zichtwissels: deze moeten dadelijk op hun vertooning worden betaald en kunnen ook dadelijk worden geprotesteerd.
Utrecht 24 December 1902.

429. De toezending van een brief in plaats van een afschrift van het protest (art. 184 Kh.) heeft geen verlies der regres-actie ten gevolge. Dat verzuim kan aanleiding geven tot schadevergoeding, wanneer daardoor schade geleden is. Gedaagde heeft niet aangetoond, dat hij schade geleden heeft.
Utrecht 24 December 1902.

430. Art. 185 Kh. maakt ten opzichte van den termijn van beteekening geen onderscheid

tusschen de eigenlijke wisselendossanten en hen, aan wie de wissel slechts ter incasseering is ter hand gesteld. In deze moet dus de beteekening van het protest geacht worden tijdig te zijn geschied.

Utrecht 24 December 1902.

431. De verplichting tot afstand en overdracht der fondsbezorging komt alleen te pas, wanneer niet tijdig is geprotesteerd.

Utrecht 24 December 1902.

432. „Het niet bezorgen van fonds" is niet te beschouwen als een voor getuigenbewijs vatbaar feit.

b 's Hertogenbosch 10 Februari 1905.

433. Art. 199 Kh. moet in dezen zin worden opgevat, dat, wanneer een acceptant geen fonds in handen heeft, hij te beschouwen is als een borg voor den trekker ten behoeve van den houder en hij alsdan ook mag profiteeren van elke kwijtschelding, die de houder aan den trekker toestond.

b 's-Hertogenbosch 10 Februari 1905.

434. Hij die zich op art. 199 Kh. beroept moet nevens kwijtschelding noodwendig bewijzen „het niet bezorgen van fonds", wat niet is een feit, waarvan bewijs door getuigen te leveren is. Daar geen ander bewijs daarvan is aangeboden, gaat gedaagdes beroep op gemeld artikel niet op, al zouden de opgedragen eeden (accoord tusschen houder, trekker en endossanten om geen regres uit te oefenen, doch de baten te deelen) kwijtschelding bewijzen.

b 's-Hertogenbosch 10 Februari 1905.

435. Het volledig endossement levert tegenover den endossant een vermoeden van eigendomsoverdracht op, dat door tegenbewijs kan worden ontzenuwd.

Amsterdam Hof 12 Mei 1905.

436. De bewering van den appellant, dat door het blanco-endossement de endossant (reeds vóór de overgave van den wissel) ophoudt wettig houder te zijn, is in casu tardief en in ieder geval onjuist.

's-Hertogenbosch Hof 31 Maart 1903. — Zie a quo Breda 18 Maart 1902.

437. Bij de vordering tot betaling eener wisselverbintenis behoeft bij dagvaarding niet met zoovele woorden de overgifte des wissels bij de betaling te worden aangeboden.

c Amsterdam 8 Januari 1904.

438. Waar het vorderingsrecht uit den wissel aan den Inhaber wordt toegekend, kan de eischer volstaan met bij dagvaarding te stellen, dat hij is houder; de dagvaarding behoeft niet te vermelden de wijze, waarop eischer houder is geworden.

c Amsterdam 8 Januari 1904.

Actie 437 v.
Aval 425.
Beh. ter rolle 436.
Berusting 436.
Bewijs Bz. 435.
Blanco papier 417.
Borgtocht 425.
Cassatie Bz.
Compet. Bz.
Conn. en litisp.
Curateele 425.
Dagv. Bz. 437 v.
Eed 424, 434.
Faillissement.
Get.bewijs Bz. 432 v.
Gewoonte.
Koop en verkoop.
Kwijtschelding 433 v.
Mora.
Nietigh. en nietigverkl. o. k. 425.
Ontb. en nak. o. k.
Orderbiljet.
Protest 428.
Rechtsgr. en rechtsm.
Schadevergoeding.
Schuldvernieuwing.
Verand. van eisch.
Vreemde wet 419 v.
Vreemd recht 419 v.
Vrijwaring.

WONING.

26. Wel behoort het tot den ambtsplicht van den rijksveldwachter, die een jachtovertreding constateert, om te trachten het geweer, waarmede de overtreding werd gepleegd, in beslag te nemen: hij overschrijdt echter zijn bevoegdheid, indien hij om hier toe te geraken een woning binnentreedt.

Zutphen 16 November 1904.

Aanhouding.
Beleed. v. ambt.
Drankwet.
Gem. verord.
Mish. v. ambt.
Rebellie.

WONINGWET.

1. De bepaling eener gemeenteverordening, inhoudende een verbod om te bouwen of te verbouwen zonder voorafgaande kennisgeving aan Burg. en Weth., heeft ingevolge art. 151 Gem. wet van rechtswege opgehouden te gelden sedert 1 Aug. 1902, door het in werking treden van art. 5*a* der Woningwet, hetwelk in hetzelfde onderwerp voorziet en een uitgebreider verbod behelst. De bepaling wordt niet in stand gehouden door art. 51 der Woningwet terwijl art. 45 dier wet slechts betrekking heeft op verordeningen, gemaakt na haar in werking treden.

Breda 17 December 1903.

2. Het verbod bij art. 51*a* der Woningwet gegeven om zonder schriftelijke vergunning van Burgemeester en Wethouders een gebouw op te richten of geheel of voor een gedeelte te vernieuwen, is niet overtreden, indien men zonder die vergunning aan een woning een privaat en een regenbak heeft doen bijbouwen, en daarin een nieuwen zolder, vloer en slaapplaats heeft laten maken, zonder dat die woning door die werkzaamheden in omvang en inrichting verandering heeft ondergaan.

Goes Kgr. 31 December 1904.

3. Eene branderij is een gebouw en het maken der fundeering maakt een deel der oprichting van dat gebouw uit. Door daartoe in de gemeente Schiedam over te gaan zonder vergunning van Burgemeester en Wethouders wordt overtreden art. 6, 1e lid der Schiedamsche bouwverordening, in het arrest tekstueel aangehaald, maar tevens art. 38 1° der Woningwet. Wel is ingevolge art. 51 dezer wet voormelde plaatselijke verordening niet vervallen, doch daarnaast gelden de bepalingen der krachtens het K. B. van 2 Juli 1902 (Sb. 121) op 1 Augustus 1902 in werking getreden wet. Met het oog op de strafbepaling van art. 38 1° dezer wet in verband met art. 44 R. O. was dus het in deze zaak gewezen vonnis onderworpen aan hooger beroep en dienvolgens het daartegen ingesteld beroep in cassatie niet-ontvankelijk.

c H. R. 17 April 1905.

4. Voor de strafbaarheid van de overtreding omschreven in art. 40 der Woningwet, wordt niet vereischt dat bij de daar genoemde aanschrijving een afschrift van het advies der gezondheidscommissie wordt overgelegd.

Almelo 18 April 1905, vern. Almelo Kgr. 1.

5. Het ten laste gelegde feit niet strafbaar geoordeeld, nu de dagvaarding niet vermeldt, dat de aanschrijving van B. en W. inhield het alternatief bevel hetzij „de noodig bevonden verbeteringen aan te brengen, hetzij de bewoning te staken of te doen staken."

a Almelo 18 April 1905, vern. Almelo Kgr (1)

Appel Bz. 3.
Bouwverord. 1 v.
Gem.verord. 1 v.
Gezondheidscomm. 4 v.
Huur en verhuur.
Onteigening.

WOONPLAATS, z. SUCCESSIERECHT.

ZAKELIJKE LASTEN EN ZAKELIJKE RECHTEN.

4. Waar twee vergelders eener rente van f 8.— tot den rentheffer het schriftelijk verzoek richten om die rente te splitsen in twee renten van 7 en 1 gulden, daar levert dat verzoek, eenmaal ingewilligd, voor den rentheffer een titel van aankomst op, die hij mag laten inschrijven en die, na inschrijving, het zakelijk recht vestigt.
b 's Hertogenbosch 4 December 1903.

5. Zakelijke last van het recht van „beer en bul". Als het genoemde pretense recht in de dagvaarding gezegd wordt verknocht te zijn zoowel aan het ingezetenschap van zekere gemeente als aan de aldaar gelegen erven, blijkt niet of de rechtsband tusschen partijen gegrond is op een recht ten behoeve van een persoon of ten behoeve van een erf. Daar beide rechten toch elkander uitsluiten is de vordering tot erkenning van zulk een last niet-ontvankelijk.
Arnhem Hof 2 December 1903.

6. Hij, die gedagvaard is om de uitoefening van een zakelijk recht te gedoogen, beroept zich tegen den houder van dat recht te vergeefs op rechten, hem toekomende ingevolge eene met derden aangegane huurovereenkomst.
Amsterdam 10 Mei 1905.

Actie 5. | *Gebr. en bew.*
Dagv. Bz. 5. | Grondrenten 4.
Eigendom. | Huur en verhuur 6.

ZAKEN.

Bij n°. 73. — Het arrest, waarbij dit vonnis werd bevestigd, is vern. bij *a* H. R. 4 December 1903, Concl. conf., waarbij voorrang krachtens hypotheekrecht werd ontzegd.

75. Nu de affaire bestaat alleen uit een complex van contracten betreffende levering van geneesmiddelen aan ziekenfondsen, maakt zij niet uit een bate van den boedel.
Amsterdam 9 November 1904.

76. Eene overeenkomst om gedurende jaren achtereenvolgens eene partij hop te koopen naar den marktprijs van München is geldig.
Maastricht 26 Juli 1904.

Gel. bew. Bz. | *Hypotheek.*

ZEDELIJK LICHAAM.

78. Door buitengerechtelijke erkenningen (artt. 1960 en v. B. W.) is bewezen dat de verkoop en overdracht werkelijk naar de statuten der gedaagde Gemeente d. i. met haar goedkeuring geschiedden en waren geschied.
a 's Gravenhage Hof 19 Juni 1905.

79. Bij de scheiding van de Marke van Onstwedden krachtens vonnis der rechtbank te Winschoten van 18 October 1826 zijn wegen, slooten en waterleidingen en dus ook de weg in kwestie onverdeeld gebleven, waaruit volgt dat het zedelijk lichaam, de Marke, in zooverre als vermogenssubject na de scheiding is blijven bestaan. Het mark-genootschap Onstwedde is in 1881 derhalve terecht wegens wanbetaling van grondbelasting voor dien weg geëxecuteerd, en de kooper werd daarvan eigenaar door de overschrijving van het vonnis ook voor de feitelijke levering.
Leeuwarden Hof 8 Maart 1950.

Actie. | *Maatschap.*
Cassatie Bz. | *Rechtspersoonlijkh.*
Gemeente. | *Vereen. en verg.*
Kerkb. en kerk. gem.

ZEDELOOZE PLATEN EN GESCHRIFTEN, z. SCHENNIS DER EERBAARHEID.

ZEGEL.

90. Het geschrift, waarbij de onderteekenaar verklaart van iemand gelden te hebben overgenomen ter betaling aan een ander, is, volgens art. 1 der Zegelwet, aan zegelrecht onderworpen.
b Rotterdam 20 Maart 1905.

91. Waar het geding over de reconventioneele vordering niet mag worden beschouwd als een accessoir van dat over den oorspronkelijken eisch, bestaat geen grond den vrijdom van zegelbelasting, bij uitzondering in art. 17 Faill.wet toegestaan voor verificatiegeschillen, uit te breiden tot de stukken, gewisseld in een naar aanleiding en bij gelegenheid van dergelijk geschil gevoerd reconventioneel geding.
Amsterdam 13 Maart 1903.

92. Art. 34 der Zegelwet bepalende dat de ambtenaren van alle door hen ontdekte overtredingen dadelijk proces-verbaal moeten opmaken, dat binnen 30 dagen aan de partij wordt beteekend, bij gebreke waarvan het recht van vervolging zal vervallen zijn, verbindt wel rechtsgevolg aan het niet beteekenen van het procesverbaal binnen den bepaalden tijd, maar niet aan het niet dadelijk opmaken daarvan.
b Rotterdam 20 Maart 1905.

Faillissement 91. | Reconventie 91.
Proces-verb. 92. | *Valschheid Sz.*

ZEKERHEID.

29. Bij het aanbieden van een borg als zekerheid behoeft niet vermeld te worden dat deze bereid is zich als zoodanig ter griffie te verbinden.
Rotterdam 29 Maart 1905.

30. Voor het bedrag der borgstelling komt niet alleen in aanmerking het bedrag waarvoor geëxecuteerd zal worden, doch in casu is niet bewezen dat de schade, welke door de executie zou kunnen worden toegebracht, het bedrag der aangeboden zekerheid zou overtreffen.
Rotterdam 29 Maart 1905.

31. De akte van procureur tot procureur, waarbij zekerheid wordt aangeboden, kan, namens den procureur van de partij die de zekerheid heeft aan te bieden, ook geteekend worden door een anderen procureur, die bevoegd is voor eerstgenoemden te teekenen.
b Rotterdam 31 Mei 1905.

32. Onder de procureurs, vermeld in art. 617 Rv. zijn te verstaan de procureurs, welke in de oorspronkelijke procedure voor partijen hebben gefungeerd.
b Rotterdam 7 Februari 1906.

33. Met het ter terechtzitting brengen kan in art. 618 Rv. alleen bedoeld zijn het doen beteekenen der procureurs-akte, terwijl de vermelding, dat de terechtzitting zelve ook binnen den termijn moet vallen, in dit artikel niet voorkomt.
Rotterdam 29 Maart 1905.

34. De termijn, binnen welken de zekerheid moet worden aangeboden, vangt niet aan met het instellen van appel, maar met het begin der executie, doch de zekerheid kan ook vroeger worden aangeboden. Het bedrag der in casu aangeboden zekerheid is voldoende te achten.
b Rotterdam 7 Februari 1906.

ZETKASTELEIN, Z. SCHULDOORZAAK.

ZONDAGSWET.

7. In art. 3 der Zondagswet zijn onder de deuren van herbergen en andere dergelijke inrichtingen, binnen den besloten kring der gemeenten, welke gedurende den voor den godsdienstoefeningen bestemden tijd gesloten moeten zijn, te verstaan de aan den openbaren weg of de straat uitkomende deuren, niet die der gelagkamers.

b H. R. 18 December 1905, Concl. conf.

ZOUT.

24. Bij art. 49, 1e lid der wet van 26 April 1852 (Sb. 93), gehandhaafd bij art. 100 der wet van 27 September 1892 (Sb. 227) is uitbreiding gegeven aan de artt. 165 en 166 der algemeene wet van 26 Augustus 1822 (Sb. 38) in dien zin, dat op het terrein van toezicht niet meer ten hoogste vijf ponden, maar slechts ten hoogste één pond zout zonder document mag worden vervoerd, en dat dit verbod niet alleen van de landzijde, maar op het geheel onvrij terrein van toepassing is. Op de overtreding van dit gewijzigd art. 166 is bij art. 205 der algemeene wet gevangenisstraf en verbeurdverklaring als straf gesteld.
d H. R. 19 November 1906, Concl. conf.

ZWAAR LICHAMELIJK LETSEL,
Z. MISHANDELING.

Addenda en Corrigenda.

Chron. gedeelte.

Pag. 19 Juni 9 Leeuwarden P. v. J. 375 bij te voegen = 9 Juni 1904.
„ 57 Juni 9 Leeuwarden W. 8088 bij te voegen = 9 Juni 1902.

Alph. gedeelte.

Pag. 27 kol. 1, regel 41 staat: *j* H. R. 9 April 1906, lees: *k* H. R. 9 April 1906 bij vern. van het vonnis, waartegen verzet, alleen voor wat betreft de straf.
„ 28 „ 2, „ 38 „ „wijl" lees: „terwijl"
„ 32 „ 1, „ 8 „ „verwijzing" lees: „verzwijging"
„ 35 „ 2, boven resumé n°. 1047 te plaatsen: III.
„ 83 „ 1, boven resumé n°. 575 te plaatsen: II.
„ 141 „ 1, regel 31 staat: „beoordeeling" lees „bevoordeeling"
„ 141 „ 1, „ 34 „ „nu" lees „na"
„ 143 „ 2, „ 32 „ „1895" lees „1875"
„ 158 „ 2, achter resumé 1344 inlasschen Veghel Kgr. 2 October 1903.
„ 160 „ 1, regel 61 achter „waartegen" inlasschen „de cass. is verw. bij H. R. 3 December 1906, Concl. conf. W. 8468"
„ 162 „ 2, onder de rubriek Lastelijke aanbrenging te voegen: *Valsche klacht en aangifte.*
„ 175 „ 2, regel 25 bijvoegen: „waartegen de cass. is verw. bij H. R. 3 December 1906, Concl. conf. W. 8468."
„ 224 „ 2, regel 39 staat: „95" lees „495"
„ 265 „ 1, „ 46 „ „R. v. B. Verm." lees „R. v. B. Verm. bel."
„ 266 „ 2, „ 20 „ „doon" lees doen"
„ 272 „ 2, „ 8 „ „aansprakelijkheid echter van" lees „aansprakelijkheid van"

NEDERLANDSCHE

PASICRISIE.

NEDERLANDSCHE
PASICRISIE,

BEVATTENDE

IN ALPHABETISCHE METHODE

DEN ZAKELIJKEN INHOUD VAN ALLE IN NEDERLAND
GEWEZEN RECHTERLIJKE BESLISSINGEN

EN

DE CHRONOLOGISCHE LIJST

DIER BESLISSINGEN, MET OPGAVE VAN AL DE VERZAMELINGEN
VAN RECHTSPRAAK WAARIN ZIJ GEVONDEN WORDEN,

DOOR

wijlen Mr. Eug. van Oppen,

ADVOCAAT EN PROCUREUR TE MAASTRICHT

EN

Mr. L. van Oppen,

NOTARIS TE GULPEN,

VOORTGEZET DOOR

Mr. Aug. Savelberg,

RECHTER IN DE ARRONDISSEMENTS RECHTBANK TE MAASTRICHT

EN

Mr. L. B. J. van Oppen,

GEMEENTE-SECRETARIS TE MAASTRICHT.

ACHTSTE VERVOLG

DOOR

Mr. Aug. Savelberg.

ALPHABETISCH GEDEELTE.

HEUSDEN,
L. J. VEERMAN,
1910.

VOORBERICHT.

Daar het den ondergeteekende gebleken is, dat vele gebruikers van de »NEDERLANDSCHE PASICRISIE« zich geen rekenschap gaven van de beteekenis van het *cursief* gedrukt zijn van woorden in de lijstjes, die onder de hoofdwoorden voorkomen, neemt hij de vrijheid bij deze te herhalen de navolgende zinsneden uit het »Voorwoord« van het Eerste deel van het Alphabetisch gedeelte van dit werk (pag. V).

»Bij dit gedeelte der Nederlandsche Pasicrisie is vooral daarop te letten, »dat de résumés geplaatst zijn op het woord, waarmede het hoofdonderwerp »van iedere beslissing wordt uitgedrukt.

»Opdat die beslissingen verder zoo nauwkeurig mogelijk aangewezen »worden, begint ieder hoofdwoord met eene indeeling naar den inhoud der »daarop gebrachte résumés, en eindigt met een alphabetisch lijstje, waarin »de opgenomen beslissingen met een enkel woord en met de nummers der »résumés zijn aangeduid.

»Zeer dikwijls kan echter eene uitspraak, wellicht even juist, op twee »verschillende woorden geplaatst worden, of staat het onderwerp daarvan »met een ander hoofdwoord min of meer in verband. Van daar de nood»zakelijkheid om uit het eene woord naar het andere te verwijzen.

»Deze verwijzingen doen wij door middel van de besproken alphabeti»sche lijstjes, en wel met de woorden, waarop men insgelijks als hoofdwoor»den dient te zoeken, cursief te drukken. Op deze laatste zal men in de »daaronder voorkomende lijstjes, het woord, waaruit verwezen is, weer terug»vinden. — De nummers die ook bij de cursieve woorden gevoegd zijn, heb»ben altoos uitsluitend betrekking tot het woord, waartoe het lijstje behoort.«

Men heeft dus eerst volledig kennis genomen van alle beslissingen ten aanzien van het onderwerp van een hoofdwoord, wanneer men bovendien de in het daarbij behoorend lijstje cursief gedrukte woorden als hoofdwoorden heeft nageslagen. Het cursieve woord geeft allicht van zelf aan, of men kans heeft op hetzelve, als hoofdwoord, een beslissing als de gezochte te vinden. In het lijstje van laatstbedoeld hoofdwoord vindt men, althans zoo de résumés eenigszins talrijk zijn, het eerst opgezochte woord met een nummer aangewezen.

In de tweede plaats meent de ondergeteekende er de aandacht op te moeten vestigen, dat alle beslissingen steeds zooveel mogelijk met latere of ook vroegere uitspraken in dezelfde zaak in verband zijn gebracht, zoodat men telkens den geheelen loop eener procedure kan volgen en van de bevestigende of afwijkende uitspraken kan kennis nemen. Men vindt die heslissingen steeds onder hetzelfde nummer; evenwel, ten gevolge van het periodiek verschijnen van dit werk, zullen dikwijls de latere uitspraken eerst in een nader vervolg te vinden zijn. Verwijzingen naar vroegere uitspraken

kan men onmiddellijk vinden onder het hoofdwoord, boven de résumés; de nadere beslissingen zijn bovendien onder de résumés opgenomen, zoo zij van de vroegere verschillen. Vele dergelijke verwijzingen komen ook voor in het hierna vermelde Supplement op dit vervolg. Men zie b. v. Onrechtmatige daad no. 306 bis.

Daar het drukken van dit vervolg verschillende maanden in beslag nam, heeft de schrijver het wenschelijk geacht een Supplement uit te geven, bevattende de uitspraken tijdens het drukken verschenen. Zulks geschiedde ook bij vroegere vervolgen, om redenen, die van zelf in het oog springen. Men zie overigens de nota op pag. 3 van het Supplement op het eerste vervolg. Dit vervolg met Supplement bevat *volledig* de jurisprudentie verschenen tot en met 15 October 1910. De résumés van het Supplement zullen bij het verschijnen van een negende vervolg daarin op nieuw opgenomen worden, zoodat het Supplement slechts een tijdelijk nut heeft, namelijk om dit vervolg bij zijn verschijnen zooveel mogelijk bijgewerkt te doen zijn.

Men lette ook op de »Aanvullingen der lijstjes« en de »Addenda et Corrigenda« voorkomende op pag. 299 en 300, wier nut geen toelichting behoeft.

Ten slotte nog eene opmerking. Gaarne had de ondergeteekende uitvoering willen geven aan het denkbeeld, om *al* de vervolgen der Pasicrisie, tot heden verschenen, in een Eerste vervolg op het hoofdwerk omgewerkt en en samengevat, dus als een Tweede hoofdwerk, te drukken en uit te geven. Evenwel de groote kosten aan dergelijk werk verbonden, — immers het drukken daarvan zou jaren in beslag nemen, — in verband met de overweging, dat het debiet van dat werk in een land als Nederland van zelf niet zeer groot kan zijn, deden hem tot zijn leedwezen besluiten, om van stappen tot verwezenlijking van bedoeld denkbeeld af te zien en weerhielden hem meer speciaal, om de Schrijvers der Pasicrisie te verzoeken, zich voor dien zeer omvangrijken arbeid medewerkers te verzekeren.

Wel wordt het naslaan der jurisprudentie, waar er reeds acht vervolgen zijn, steeds omslachtiger, doch zulks is, waar meerbedoeld denkbeeld onuitvoerbaar bleek, nu eenmaal niet te vermijden.

Toch vleit de ondergeteekende zich met de hoop, dat dit vervolg der Pasicrisie, bevattende de nieuwste jurisprudentie over een periode van ongeveer vier jaar, zal blijken, evenals de vorige vervolgen, in eene behoefte te voorzien voor hen, die het werk weten te gebruiken.

HEUSDEN, November 1910.

DE UITGEVER.

NEDERLANDSCHE

P A S I C R I S I E.

AANBESTEDING EN AANNEMING.

I. Overeenkomst. — Uitvoering. — Boeten.
II. Bijwerken.
III. Rechten van leveranciers.

I.

355. Aanneming van werk is bestaanbaar ook zonder daarbij vastgestelde prijsbepaling. In dat geval is het voor de bepaling van hetgeen den aannemer daarvoor toekomt niet de vraag welke materialen hij aan het werk gebruikt en hoeveel arbeid hij daaraan verricht heeft, maar welke materialen hij heeft moeten gebruiken en hoeveel arbeid hij heeft moeten verrichten. Dientengevolge moet een verzoek tot een verhoor op vraagpunten, die slechts over eerstgenoemde vraag loopen, worden afgewezen.
Rotterdam 15 Januari 1906.

356. De verwering van den gedaagde komt hierop neer, dat hij den eischer, die tot hem en 8 anderen kwam met een voorstel om te zamen 10 huizen te bouwen (zijnde hij zelf ook een dier 10 personen), die aan hem ter ondersteuning van zijn voorstel een begrooting der kosten voorlegde waarop ook een post voor honorarium van den architect en uitvoering voorkwam, en hem zeide, dat hij de uitgaven voor gedaagde raamde op f 10,000.„ , antwoordde: „ik treed tot uw voorstel toe, ga uw gang maar; voer het werk maar uit volgens de begrooting." Hieruit nu blijkt niets anders dan eene opdracht, volgens eene raming, aan eischer als architect-uitvoerder gedaan, geenszins eene aanneming van werk, voor den vasten prijs van f 10,000.„ ieder. Uit de erkende feiten volgt ook niet, zooals gedaagde verder volhield, dat eischer aan zijn begrooting gebonden is in dier voege dat eischer de meerdere kosten zelf zou hebben bij te passen. Gedaagdes verwering houdt geen onsplitsbare bekentenis in, doch eene erkenning met onjuiste gevolgtrekkingen. Wel heeft de gedaagde ook de verschuldigdheid der gespecificeerde kosten van het bouwen — welke de f 100,000.„ overtreffen — in algemeene bewoordingen weersproken, doch deze betwisting is bij het vaststaan der voormelde rechtsverhouding als niet voldoende met redenen omkleed voorbij te gaan, nu in het algemeen de uitgaven zelve niet weersproken zijn en er alleen op is gewezen dat de specificatie de begrooting overtrof.
's-Gravenhage Hof 15 Maart 1909, waartegen de cass. is verw. bij *c* H. R. 12 November 1909, Concl. conf.

357. Ten onrechte beweren de gedaagden, hoofdaannemers, dat zij, bij de hen door den eischer — onderaannemer van het verfwerk — als wanpraestatie verweten handelingen, optraden namens de directie, aan welker bevelen zij zoowel als de onderaannemer op grond van het Bestek en de Algemeene voorschriften zouden zijn onderworpen. Ten opzichte der onderaanneming zijn de hoofdaannemers aanbesteders, zoodat de voorwaarden van gemeld Bestek en voorschriften alleen hen beiden aangaan, terwijl als de „drie" partijen „gelijkelijk" door beiderlei bedingen gebonden zijn, de hoofdaannemers contractbreuk pleegden door, zools in casu het geval was, in strijd met gemelde voorwaarden te handelen. Ontbinding.
's-Hertogenbosch Hof 16 Maart 1909.

358. Bij een overeenkomst van onderaanneming van werk moeten de voorwaarden daarvan worden beoordeeld naar aanleiding van het eerste contract van aanneming, indien dit aan beide partijen bekend is en daarnaar verwezen wordt bij het contract van onderaanneming.
b Alkmaar 14 Maart 1907.

359. De onderaannemer van een werk, door den Staat der Nederlanden uitbesteed op de Algemeene Voorwaarden van Waterstaat, 1901 aan den oorspronkelijken aannemer, is, wanneer niet blijkt op welke voorwaarden hij dit werk heeft onderaangenomen, niet geheel onderworpen aan die Algemeene Voorwaarden; al zal § 473 A. V. op hem toepasselijk zijn en zullen ten aanzien der bouwstoffen en de wijze van uitvoering de A. V. ook voor hem toepassing kunnen vinden, dan geldt dit nog niet voor de in de A. V. voorkomende afwijkende bepalingen in het periculum. Te dien aanzien gelden de algemeene wettelijke bepalingen. In

casu was dus, waar de onderaannemer de stof had geleverd, art. 1641 B. W. toepasselijk en kwam hem eene actie tot schadevergoeding toe tegen den gedaagde, wiens schip tegen den door hem gebouwden lichtopstand was aangevaren.

Dordrecht 12 Februari 1908. — Zie over het recht van den aannemer op schadevergoeding in een dergelijk geval, Middelburg 29 Januari 1908.

360. De clausule in een contract van aanbesteding en aanneming van werk „Ontvangst van het geld bij aflossing (naarmate van het verrichte werk) en f 100.„ te ontvangen als het rijwerk gedaan is met 1 December" moet aldus worden opgevat, dat de geheele aannemingssom of het laatste gedeelte daarvan eerst dan opeischbaar is als het geheele werk is volbracht en de laatste f 100.„ nooit vóór 1 December.

b Alkmaar 14 Maart 1907.

361. Na de cessie door den aannemer van zijn recht op een gedeelte der aannemingssom eventueel door den aanbesteder aan hem verschuldigd, mag de aanbesteder den aannemer slechts zooveel uitbetalen, dat hierdoor niet te kort wordt gedaan aan het den cessionaris gecedeerde bedrag. Waar bovendien blijkt dat de aannemor — hadde hij zelf het werk afgemaakt, waarmede hij echter in gebreke is gebleven — van den aanbesteder na de cessie meer zou hebben te vorderen gehad, dan de gecedeerde som bedroeg, daar is in allen gevalle de aanbesteder dat laatste bedrag aan den cessionaris schuldig geworden.

Arnhem Hof 21 April 1909.

362. Krachtens artikel 93 (Geschillen) § 495 (Geschillen) van de Algemeene Voorschriften voor de uitvoering en het onderhoud van werken onder het beheer van het Departement van Waterstaat, Handel en Nijverheid, vastgesteld 1 Februari 1901 heeft „alleenlijk" de aannemer in geval van geschil over het recht op betaling, het recht om, wanneer hij geen genoegen neemt met de door den Minister dienaangaande genomen beslissing — mits binnen veertien dagen nà die beslissing daarvan gebruik makende — te vorderen dat het advies van een commissie worde ingewonnen, te benoemen op de wijze van § 495 omschreven.

Zwolle 13 Mei 1908.

363. Indien bij contracten van aanneming en aanbesteding van werk — zooals meestal geschiedt — de toepasselijkheid der Algemeene Voorschriften voor de uitvoering en het onderhoud van werken onder beheer van het Departement van Waterstaat, Handel en Nijverheid wordt bedongen, is daarvan veelal het gevolg, dat de actie tot ontbonden-verklaring der overeenkomst wegens wanpraestatie niet kan worden ontvangen.

's-Hertogenbosch Hof 16 Maart 1909.

364. Een aannemer-deskundige, die zich onvoorwaardelijk heeft verbonden om op eene bepaalde plaats een put te graven met een rendement van 600 liter water per minuut, pleegt contractbreuk wanneer hij dat werk na gedeeltelijke uitvoering in den steek laat, op grond dat zoodanig waterrendement ten slotte niet zou kunnen worden verkregen.

's-Hertogenbosch Hof 6 November 1906.

365. Wanneer de aannemer het aangenomen werk als onuitvoerbaar laat liggen, ook na tot hervatting te zijn gesommeerd, dan is de aanbesteder ook zonder nader overleg met den aannemer, bevoegd om zelf het werk uit te voeren.

's-Hertogenbosch Hof 6 November 1906.

366. Art. 1645 B. W. geeft den eigenaar de actie tot schadevergoeding tegen bouwmeesters en aannemers, gedurende een tijdsverloop van 10 jaar alleen dan, wanneer het aangenomen gebouw geheel of gedeeltelijk vergaat, hoedanig vergaan alleen kan worden verstaan als vernietiging, geheel of ten deele, b.v. door instorting.

Arnhem 21 Februari 1907.

367. Stoomwet. Levering van een stoomverwarming. — Verhindering van de nakoming der verbintenis door den schuldeischer. De eischeres, die de isoleering (bekleeding) van den stoomketel had op zich genomen, staat gelijk met de partij, die, ten aanzien van dit punt, aan hare verplichting had voldaan, wanneer de ingenieur van het stoomwezen, die den ketel vóór de bekleeding moet goedkeuren, na haar herhaald aandringen, eerst op 6 Januari 1906 den ketel heeft goedgekeurd en de gedaagde, onmiddellijk daarna en zonder eischeres te berichten of aan te manen, de isoleering van den ketel door anderen heeft doen uitvoeren. Veroordeeling tot betaling der aannemingssom kan dus, mits het vorenstaande is bewezen, volgen en dan bestaan er geen termen om in reconventie ontbinding uit te spreken.

Amsterdam 22 April 1908.

368. Opneming en goedkeuring van het werk doet de mora ten aanzien der oplevering eindigen. Daar onder „bouw" volgens het bestek te verstaan is „het werk" is onder bouw ook de uitgraving te verstaan. Getuigenbewijs bevolen dat anders was overeengekomen.

Rotterdam 8 Januari 1906.

369. Als bij eene aanneming van werk is bepaald, dat de laatste termijn der aannemingssom zal worden betaald, wanneer het werk ten genoege der directie is opgeleverd, volgt daaruit niet, dat, indien de directie het werk niet goedkeurt, de aanbesteder in geen geval tot betaling verplicht is. In dat geval moet worden onderzocht, of de aanbesteder eene geldige reden heeft om het werk niet goed te keuren, m. a. w. of de aannemer aan zijne verplichtingen heeft voldaan. Nu de opzichters van de gemeente geene aanmerking hebben gemaakt op de menging van de voor het werk gemaakte beton, hebben B. en W. na afloop van het werk niet meer het recht om dit af te keuren, alleen op grond dat de bestanddeelen der beton zijn gemengd in eene andere verhouding dan in het bestek is voorgeschreven.

Zierikzee 28 April 1908.

370. De aanbesteder is niet gebonden aan afspraken van zijn architect betreffende de uitlegging der bestekbepalingen omtrent oplevering en onderhoud. Zoowel voor het in rekening brengen van minder als van meer werk is, volgens het onderhavige bestek, goedkeuring van den architect noodig. Waar het werk gemaakt moet worden volgens aanwijzing en goedkeuring van den architect, is de aanbesteder gebonden aan opdrachten van gering belang door den archi-

tect gegeven. Getuigenbewijs omtrent die opdrachten bevolen.

Rotterdam 8 Januari 1906.

371. Noch in den werkkring van den architect in het algemeen, noch in het enkele feit van aanstelling tot architect bij het werk door den aanbesteder, ligt opgesloten eene volmacht om de oplevering van het aanbestede werk op te nemen en goed te keuren. De omstandigheid, dat hetgeen aan het werk nog moest worden verricht in vergelijking met het geheele werk, niet overwegend was, kon den architect het recht niet geven dit werk te brengen onder het onderhoud, waartoe het niet behoorde en kon de desbetreffende verklaring van den architect voor den aanbesteder niet bindend doen worden. Ook het feit, dat de huizen door de huurders met goedvinden van den aanbesteder waren betrokken, houdt niet in eene goedkeuring van de oplevering. De oplevering in casu niet bewezen verklaard met toewijzing eener schadevergoeding van f 1.„ per dag in plaats van f 5.„ zooals was bedongen.

b 's Gravenhage Hof 2 November 1908, vern. *b* 's Gravenhage 15 October 1907.

372. Uit de aanvaarding van het gebouw volgt in casu niet de oplevering en goedkeuring daarvan. De onderhoudstermijn dient alleen om „na" de oplevering ontstaande gebreken te herstellen; de aanbesteder kan vorderen dat het gebouwde bij de opneming zich in goeden staat bevindt.

Dordrecht 12 Mei 1909.

373. De aanbesteder, die de huizen heeft verhuurd, zonder dat van eenige ingebrekestelling wegens de wijze waarop het werk is uitgevoerd zijnerzijds blijkt, kan zich niet op de niet-oplevering beroepen.

Tiel 8 Januari 1909.

374. Het beding, dat het werk op keur van het gemeentelijk bouwtoezicht moet worden uitgevoerd, ontslaat den aanbesteder niet van betaling, indien hij, zonder van zijn recht om het werk te doen keuren gebruik te maken, op eigen risico het werk heeft goedgekeurd en aanvaard.

a Amsterdam 11 Maart 1908.

375. Wel is in het bestek bepaald dat de boete bij wijze van korting wordt geheven, doch deze wijze van boeteheffing is niet verplichtend gesteld en dus volgt hieruit niet, dat ze niet op andere wijze zou kunnen worden ingevorderd. Voor de toepassing der boete, gesteld op het enkele feit van het niet-nakomen door een onderaannemer der verplichting om op tijd te leveren, onverschillig wat daarvan de gevolgen zouden zijn, doet niet toe of de wanpraestatie van de eene partij, den onderaannemer, al of niet de oorzaak is geweest van het door de andere partij, den aannemer, niet tijdig afleveren van hetgeen waartoe deze zich tegenover een derde, zijn aanbesteder, had verbonden en evenmin of die andere partij tengevolge van de wanpraestatie der eene partij eenige schade heeft geleden.

's Gravenhage Hof 9 Februari 1909, waartegen de cass. is verw. bij *b* H. R. 31 December 1909, Concl. conf. beslissende, dat, al was in eerste instantie bij een interlocutoir bewijs omtrent de laatste punten noodig geacht en aan den aannemer opgelegd, het Hof daardoor niet was gebonden en niet behoefde te treden in een onderzoek der vraag of dat bewijs al dan niet was geleverd.

376. Het is niet in strijd met de goede zeden dat de eene partij, in geval van verschil, van te voren verklaart zich te onderwerpen aan de uitspraak van den ander, en al ware dit het geval, zoo zou door die bepaling, het boetebeding zelf, waarvan die bepaling deel uitmaakt, niet vervallen. Boete is niet verschuldigd voor oponthoud veroorzaakt door de schuld van den aanbesteder. Daaromtrent getuigenbewijs bevolen. Waar bepaald is dat voor elken dag te late oplevering zeker bedrag op de aanneemingssom zal worden gekort, kan deze korting worden toegepast zonder ingebrekestelling. Die korting kan ook worden toegepast voor Zondagen, terwijl de aannemer zich niet kan beroepen op te late oplevering tengevolge van het vrijwillig voldoen aan, naar zijn oordeel, onrechtmatige eischen des aanbesteders.

Rotterdam 8 Januari 1906.

377. Het overeengekomene dat ingeval van vertraging in de aflevering f 25.„ per dag op de aannemingssom zal worden „gekort" moet aldus worden opgevat, dat de aannemer tot zekerheid voor de uitvoering zijner verbintenis tot levering van het schip op het overeengekomen tijdstip tot betaling van boeten zal verplicht zijn, als de levering door zijn schuld wordt „vertraagd"; en niet dat de aannemingssom verminderd met het boetebedrag, wanneer voorschreven omstandigheid „zich voordoet." Toepasselijkheid van art. 1344 B. W., waarbij mora vereischt is.

's Gravenhage Hof 18 Mei 1909, bev. *b* Rotterdam 8 April 1908.

378. De bepaling in eene overeenkomst van aanbesteding, dat voor elken dag te late oplevering zal worden gekort f 25.„, is een strafbeding als bedoeld in art. 1345 B. W. In casu zijn termen, de boeten te verminderen tot f 5.„ per dag.

Dordrecht 12 Mei 1909.

379. Aanneming van werk met beding van boete bij te late oplevering, doch met bepaling, dat, indien de voltooing van het werk zou worden opgehouden door een der in het contract vermelde oorzaken en in het algemeen door „a cause not within the absolute control of the builders" den aannemer nog een termijn, gelijkstaande met den duur der vertraging, zoude worden gegund en de boete niet verschuldigd zoude zijn. Beslist dat, indien de onderaannemer, aan wien volgens het oorspronkelijk contract de levering van machines moest worden opgedragen, niet tijdig aan zijn verplichtingen voldoet, een oorzaak van vertraging aanwezig is, waarvoor de aannemer niet aansprakelijk is.

c 's-Gravenhage Hof 19 Juni 1905.

II.

380. Art. 1646 B. W. is niet eene bepaling, gegeven ter bescherming van de openbare orde of van de goede zeden, maar bovat een voorschrift in het belang van den aanbesteder, die daarvan al of niet gebruik kan maken. Dit artikel vereischt geen schrift voor de bestaanbaarheid der overeenkomst, maar verleent den aanbesteder slechts het recht om, ingeval hij het zijn recht en belang acht, alleen genoegen te nemen met schriftelijk bewijs voor zijne inwilli-

ging; des aanbesteders erkentenis van de juistheid van de vordering des aannemers levert dus het bewijs daarvan op. Het al of niet bestaan van de schriftelijke inwiliging des aanbesteders behoeft niet in de dagvaarding vermeld te worden.

e Amsterdam Hof 18 Januari 1907.

381. Contract van uitbesteding en aanneming van werk. — Meer of minder werk. De bepaling in § 468 al. 3 der Algemeene Voorwaarden van 12 September 1895, dat ingeval de noodig gebleken afwijkingen aanleiding geven tot meer of minder werk, door de directie met den aannemer zoo spoedig mogelijk wordt opgemaakt een staat of overeenkomst, heeft niet deze beteekenis, dat voor zoodanigen staat kan gelden een stuk door den architect van den uitbesteder eenzijdig opgemaakt, ná geheele oplevering van het werk. Evenals het geheele werk in het bestek en de voorwaarden kan worden omschreven vóórdat met den bouw van het werk wordt aangevangen, zoo kan dit evenzeer geschieden met iedere tot meer of minder werk aanleiding gevende wijziging in het bestek vóórdat dit wordt uitgevoerd. De woorden zoo spoedig in genoemde § beteekenen dus dat de daarin vermelde staat niet eerst bij de oplevering van een bouwwerk kan worden vastgesteld, maar reeds vooraf daaromtrent (d. w. z. over de afwijkingen) moet worden overeengekomen. Waar geen staat, d.i. behoorlijken staat, aanwezig is, kan de uitbesteder niet meer tegen den aannemer ageeren ter zake van wijzingen in het bestek.

Arnhem Hof 25 November 1908.

382. Waar een schriftelijke last, art. 1646 B. W., ontbreekt en geen erkentenis, tenzij dan eene ontsplitsbare (gebaseerd op eene tegenrekening wegens minder werk conform de Algem. Voorwaarden), is afgelegd, kan eene vordering voor meer werk dan in het bestek is opgenomen, niet toegewezen, maar moet als onbewezen worden ontzegd.

Arnhem Hof 25 November 1908.

383. Daargelaten of de bewoordingen van art. 1646 B. W. de ruime interpretatie daaraan door den Kantonrechter gegeven toelaten, in ieder geval valt appellant in de termen van art. 1651 B. W. en is dus art. 1646 op hem van toepassing. Daar echter niet gebleken is van een bestek geldt dat art. hier niet en kan getuigenbewijs worden toegelaten.

Utrecht 7 November 1906.

384. De post voor het maken van een kelder — een zoogenaamde verrekenpost — behoeft door gedaagde niet aan eischer betaald te worden.

Rotterdam 8 Januari 1906.

III.

385. Ambachtslieden in den zin van art. 1650 B. W. zijn alleen zij, die met handenarbeid in hun levensonderhoud voorzien en in dienst van een aannemer staan. In casu, waar ook niet blijkt van eenige aanbesteding der rolluiken, is de appellant als koopman-fabrikant der rolluiken te beschouwen, al werkte hij persoonlijk in zijn werkplaats daaraan en al bracht hij dezelve persoonlijk mede aan het gebouw aan.

's-Hertogenbosch Hof 31 Maart 1908.

386. De verificatie van de vordering van een ambachtsman in een faillissement van den aannemer verhindert niet, dat hij de actie van art. 1650 B. W. kan doen gelden tegen den aanbesteder. Latere verrekening kan hier alleen het gevolg van zijn, zoodat de ambachtsman nimmer meer dan het bedrag zijner rekening ontvangt.

's-Hertogenbosch Hof 31 Maart 1908.

387. De eischende naamlooze vennootschap, die, al heeft zij in deze smidswerk geleverd, niet optreedt als ambachtsman doch als fabrikante van ijzerwaren die met het oog op te behalen winst het werk, welks betaling zij in dezen vordert, heeft op zich genomen, valt niet onder art. 1650 B. W.

Haarlem 2 Februari 1909.

AANBOD Z. COMPETENTIE BZ., EXECUTIE, PROCESKOSTEN BZ.

AANHOUDING.

99. Voor de rechtmatigheid eener aanhouding op grond van art. 41 Sv. wordt niet anders vereischt dan dat de aangehoudene verdacht wordt een strafbaar feit te plegen, terwijl uit den aard der zaak het oordeel omtrent de gegrondheid der verdenking in de eerste plaats berust bij den ambtenaar aan wien bij bedoeld artikel de plicht tot aanhouding is opgelegd. De rechtmatigheid der aanhouding valt alleen weg indien grond tot verdenking had ontbroken. Weerspannigheid.

d H. R. 13 April 1908, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 24 December 1907, waarbij om formeele gronden werd vern. Amsterdam 4 October 1907, een gelijke beslissing inhoudend. — *b* H. R. 8 Maart 1909, Concl. conf.

100. Gewichtige en gegronde vermoedens dat een persoon zich aan overtreding der jachtwet heeft schuldig gemaakt, maken beambten met de opsporing dier overtredingen belast, bevoegd, ja verplichten hem, om zoo'n persoon op heeterdaad „aan te houden" zelfs op een openbaren weg, ten einde de tegen hem bestaande vermoedens tot klaarheid te brengen.

b Arnhem Hof 5 Maart 1908, waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 22 Juni 1908, Concl. conf. — In verband met de wapenwet Arnhem Hof 4 April 1907. — Leeuwarden Hof 18 Juni 1908 in verband met dronkenschap. — Alle arresten betreffen wederspannigheid (rebellie).

101. Waar de rechtbank krachtens art. 227 Sv. een bevel tot invrijheidstelling gegeven heeft, zonder zich uit te laten over de zaak ten principale, staat daartegen niet de weg van verzet in raadkamer open, doch uitsluitend die van hooger beroep, in welk geval zich evenwel de vraag voordoet of gemeld bevel al dan niet een eindvonnis is in den zin van art. 228 al. 5 Sv. Derhalve behoort de Officier van Justitie in zijn verzet niet-ontvankelijk te worden verklaard.

s-Hertogenbosch Hof 5 Mei 1908, zich vereenigende met de concl. van adv. gen. Tak.

102. Voor toepassing der preventieve hechtenis moet gelet worden op het strafmaximum, gesteld op eenig misdrijf in abstracto.

Dordrecht 9 November 1905.

Appel Sz. 101. | Praev. hechtenis 101 v.
Heeterdaad 99 v. | *Rebellie* 99 v.
Instructie Sz. 101. | *Tekst der wet.*
Opsporen v. misdr. 99 v.

AANRIJDEN Z. AANSPRAKELIJKHEID BZ., ONRECHTMATIGE DAAD.

AANSPRAKELIJKHEID IN BURGERLIJKE ZAKEN.

Bij n°. 355. — Waartegen de cass. is verw. bij H. R. 15 Februari 1907, Concl. conf.

358. De gemeente is niet aansprakelijk voor het vernietigen en begraven van vleesch afkomstig van gestorven of geslachte zieke dieren door een politiebeambte, handelende ter uitvoering eener wettige verordening. Ware de beambte den formeelen kring zijner bevoegdheid te buiten gegaan, dan had niet de gemeente doch de beambte voor de beweerde onrechtmatige daden aansprakelijk moeten worden gesteld.

Assen 11 Juni 1907.

359. Afvloeien van voor visch schadelijke vloeistoffen uit de gemeentelijke gasfabriek in water in verbinding staande met gemeentewater, waarin eischer met toestemming der gemeente paling bewaarde. In art. 1403 B. W. wordt onder opzicht verstaan het privaatrechtelijke opzicht, terwijl het opzicht, door de gemeente uitgeoefend over de openbare gemeentelijke wateren ter beveiliging van het verkeer en van de volksgezondheid, is van publiekrechtelijken aard. De in casu ingestelde actie voldoet echter, wat de ontvankelijkheid betreft, aan alle eischen van art. 1401 B. W. Het wettelijk recht van eischer, dat door gedaagde's handeling is geschonden, is eischer's recht van eigendom op de paling, welk recht door de pretens ernstige beschadiging van het voorwerp, waarop het gevestigd was, voor eischer vrijwel waardeloos werd gemaakt.

Rotterdam 18 Februari 1907, bev. bij *b* 's Gravenhage Hof 29 Juni 1908 behalve in zooverre de eischer daarbij ontvankelijk is verklaard in zijne vordering gegrond op art. „1403" B. W. waarmede echter blijkbaar bedoeld werd „1401" B. W. — Zie in cass. H. R. 28 Mei 1909, Concl. conf.

360. Het nauw verband tusschen de artt. 1401, 1402 en het eerste lid van art. 1403 B. W. brengt noodzakelijk mede, dat in al de door deze artikelen beheerschte gevallen schuld aanwezig moet zijn.

H. R. 15 Februari 1907, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 12 April 1906, waarbij was bev. *b* Amsterdam 25 Mei 1904.

361. De bij art. 1403 B. W. geregelde aansprakelijkheid voor dienstboden betreft zoowel daden als verzuimen.

a Amsterdam Hof 24 December 1908. — Zie het bev. a quo *b* Amsterdam 8 Februari 1905.

362. De toepasselijkheid van art. 1403 B. W. is uitgesloten, waar de rechtbank beslist heeft, dat in de dagvaarding niet is gesteld, dat de wagen ten tijde van het ongeval — het rollen tegen een roeiboot — stond onder het opzicht van de gedaagde.

c H. R. 20 December 1907, Concl. conf. verw. de cass. tegen Groningen 12 April 1907, waarbij was bev. Groningen Kgr. 14 December 1906.

363. Eene vereeniging kan door haar bestuur eene onrechtmatige daad plegen, wanneer dit namens haar optreedt en blijft binnen de grenzen, door de statuten in het algemeen voor de bevoegdheid van het bestuur ten aanzien der vereeniging gesteld. Eene binnen die grenzen door het bestuur gepleegde daad kan de vereeniging aansprakelijk doen worden voor de gevolgen dier handeling, wanneer het bestuur, als zoodanig handelende, ten aanzien van derden onrechtmatig handelt. Alsdan kan de onbevoegdheid der vereeniging ten tijde en ter plaatse, waar gehandeld is, alleen en op zichzelven geen grond zijn voor hare niet-aansprakelijkheid voor de daad van haar bestuur.

a H. R. 7 December 1906, Concl. contr. vern. *b* Arnhem Hof 20 December 1905.

364. De beslissing omtrent het opnemen van ingezonden stukken in een courant ligt binnen den kring der bevoegdheid van het bestuur, terwijl zelfs al berustte die beslissing op den hoofdredacteur als zoodanig, de gedaagde voor diens handeling aansprakelijk zou zijn krachtens art. 1403 1e lid B. W. Dientengevolge is de naamlooze vennootschap, door welke de courant wordt uitgegeven, voor het geheel aansprakelijk voor de nadeelige gevolgen door de opneming van een ingezonden stuk van beleedigenden aard veroorzaakt.

Rotterdam 28 December 1908.

365. De eigenaar van een stuk grond is niet als zoodanig aansprakelijk voor de schade aan een daarnaast gelegen perceel van een anderen eigenaar toegebracht, door werken die hij op zijn grond „doet" uitvoeren zonder bij die uitvoering de noodige maatregelen ter voorkoming van die schade te „doen" nemen. Gesteld was, dat een gemeente ter gelegenheid van het doen uitvoeren van een sluisbouw enorme hoeveelheid zand had „doen storten" in — en tot het dempen van water, gelegen voor eischers perceel. De woorden „mits men aan de rechten van anderen geen hinder toebrenge" in art. 625 B. W. hebben niet de beteekenis van aan den eigenaar andere gronden van aansprakelijkheid voor handelingen van dezelve op te leggen, dan in art. 1403 B. W. zijn uitgedrukt.

Amsterdam Hof 11 December 1908, waarbij de vraag of de gemeente krachtens art. 1403 B. W. aansprakelijk was, niet werd beslist, omdat de inhoud der dagvaarding leidde tot nietontvankelijkheidverklaring, nu de rechtsverhouding, waaruit de ondergeschiktheid volgde, speciaal het handelen als aannemer, niet was aangegeven. De cass. is verw. bij *b* H. R. 10 December 1909, Concl. conf., tevens beslissende dat in cassatie niet kon worden geklaagd over schending der artt. 1401 en 1402 B. W. (daden of verzuimen der gemeente zelf), nu de eischer in hooger beroep had beweerd dat zijn vordering steunde op art. 625 j° 1403 B. W. en de dagvaarding ook aldus in beide instanties was uitgelegd.

366. De aannemer is, ten aanzien van handelingen, door hem of zijne ondergeschikten verricht in het werk, tegenover derden aansprakelijk, onverschillig of die handelingen het noodzakelijk gevolg waren van den bouw. De aan-

sprakelijkheid van den aanbesteder sluit die van den aannemer niet uit.

Amsterdam 15 November 1907.

367. Wanneer de koetsier, ondergeschikte van een stalhouder, met wien is overeengekomen dat deze den eischer met zijn gezin en zijn meubelen van Bussum naar Amsterdam zou overbrengen, den door hem bestuurden wagen, waarmede dat transport plaats vond, zoo dicht bij de rails van een stoomtram laat loopen, dat hij door een achter hem aankomenden tram wordt aangereden tengevolge waarvan de eischer een ongeluk bekwam en het meubilair werd beschadigd, dan is voor de ontstane schade de stalhouder aansprakelijk. Al is de schade een gevolg van de aanrijding door de tram, zoo is de eigenlijke oorzaak daarvan het onvoorzichtig naderen van dezen. De gedaagde kan niet den eischer naar de trammaatschappij verwijzen, te meer waar geen schuld van den bestuurder van de tram beweerd wordt. Waar de gestelde overeenkomst tot het overbrengen van den eischer en zijn gezin niet is bewezen, behoort de vordering tot vergoeding der schade door het ongeval aan den eischer zelve veroorzaakt te worden ontzegd.

a Amsterdam 6 Maart 1908.

368. Voor eene veroordeeling tot schadevergoeding op grond van art. 1403 B. W., derde zinsnede, moet gesteld zijn: schuld van den ondergeschikte.

's Gravenhage 1 December 1908.

369. Waar niet blijkt, dat de hoofdredacteur aandeel heeft gehad in de plaatsing van het beleedigend stuk, is deze niet voor zijn ondergeschikten aansprakelijk. Draagt de mederedacteur schuld aan die plaatsing, de maatschappij, waarvan deze de redacteur is, kan hem in vrijwaring oproepen, in 't tegen haar aanhangig gemaakt geding.

Arnhem Hof 28 December 1908.

370. De wet stelt zonder eenige nadere voorwaarden den eigenaar van een dier aansprakelijk voor de schade, welke het dier veroorzaakt, onverschillig of het dier onder zijn toezicht en bewaring, dan wel verdwaald of ontsnapt zij. De wet stelt nevens den eigenaar aansprakelijk hem, die zich van het dier bedient, zoolang het tot zijn gebruik verstrekt. Onder dezen niet te verstaan de knecht van den eigenaar, voor wien de eigenaar aansprakelijk is. In het feit van het schade veroorzaken ligt gebrek aan voorzorg bij den eigenaar of gebruiker opgesloten. Verwonding en beschadiging door een hond.

Utrecht 10 April 1907.

AANSPRAKELIJKHEID IN STRAFZAKEN.

134. Waar het Hof bewezen oordeelde, dat de aflevering der vervalschte melk op requirants last geschiedde door diens knecht, die onbekend met de vervalsching, blijkbaar als werktuig van zijn meester handelde, is requirant terecht als dader aangemerkt. Art. 330 Sr.

c H. R. 18 November 1907, Concl. conf.

135. In de in het arrest opgenomen verklaringen komen wel meerdere feiten voor, waarin het Hof aanwijzingen heeft kunnen vinden, dat de getuige bij het houden der bij gemeenteverordening verboden inzameling slechts als bloot werktuig van den veroordeelden beklaagde heeft gehandeld, voor welke handeling hij bij gemis van toerekenbare schuld alzoo niet strafbaar is. Schuld en opzet bij overtredingen.

f H. R. 10 Januari 1910, Concl. conf.

136. Van het doen plegen van een misdrijf is alleen dan de rede, indien de materieele dader heeft gehandeld als doelloos werktuig in de hand van hem, die het feit heeft doen plegen, wat hier niet het geval is.

's-Gravenhage 8 Februari 1908.

137. Manus ministra is niet hij, die bij 't plegen van het feit zichzelf bewust was, dat hij een strafbare daad pleegde, die eerst weigerde aan den last gehoor te geven en de daad te doen en er pas toe overging, nadat zijn meester de verantwoordelijkheid voor de gevolgen op zich had genomen en gezwicht door 't ontzag voor dien meester.

b Arnhem Hof 19 December 1907.

138. Voor de toepasselijkheid van art. 207 Alg. wet van 26 Augustus 1822 wordt vereischt, dat de bedrijver van het feit de persoon is, die door de belofte van den verleider tot het plegen daarvan gebracht is. Nu vaststaat dat de verleide persoon het feit niet zelf gepleegd heeft, doch dit gepleegd is door haren elfjarigen zoon, had moeten zijn onderzocht of de zoon in deze gehandeld heeft bloot als werktuig van zijne moeder, in welk geval alleen de strafbepaling van toepassing zou zijn.

a H. R. 15 Februari 1907, Concl. conf. vern. Arnhem Hof 18 Juni 1908.

139. De vraag wie dader is van het strafbare feit kan ook bij toepassing op het bij gemeentelijke verordeningen strafbaar gestelde „doen" verrichten van handelingen alleen hare beantwoording vinden in de bepalingen van het Wetb. v. Strafr. en niet in die der toepasselijke Politieverordening. Voor het „doen plegen" van eene strafbare handeling is, naar art. 47 van dat Wetboek, degene, die de handeling door een ander doet verrichten, slechts strafbaar, indien die ander daarbij bloot, als zijn werktuig handelt.

e H. R. 21 Juni 1909, Concl. conf. vern. Amsterdam Hof 23 Februari 1909. — Zie in dezelfde zaak *f* H. R. 10 Jannari 1910, Concl. conf. — *c* H. R. 19 April 1909, Concl. contr. — *i* H. R. 15 Februari 1909, Concl. buiten deze kwestie. — Alle deze beslissingen betroffen art. 7 der Alg. Pol. verord. van Amsterdam, hetwelk geoordeeld niet verbindend te zijn, wijl de gemeentelijke wetgever de grenzen zijner bevoegdheid had overschreden. — Idem *c* H. R. 10 Mei 1909 en *b* H. R. 4 October 1909, Concl. conf. ten aanzien van de art. 1 en 5 al. 2 der Verordening op de eet- en drinkwaren te 's-Gravenhage.

140. Het bij art. 7 der Amsterd. politieverordening tevens strafbaar gestelde „doen verrichten" van de bij die verordening verboden handelingen, heeft een ruimere beteekenis dan het „doen plegen" van art. 47 Sr.; voornoemd art. 7 komt daardoor niet in strijd met laatst-

genoemde bepaling, omdat het op deze geen inbreuk maakt doch alleen naast de personen die, krachtens art. 47, verantwoordelijk zijn voor het in het leven roepen van hetgeen als een strafbaar feit is aan te merken, nog andere personen verantwoordelijk stelt voor het verricht worden van bij de verordening verboden handelingen.

Amsterdam Hof 23 Februari 1909, (gewezen na de terugwijzing bij *c* H. R 7 December 1908, Concl. conf., om formeele redenen vern. een vonnis der rechtbank van Amsterdam.) Het arrest is vern. bij *c* H. R. 21 Juni 1909, Concl. conf. — In den zin van het vern. arrest Amsterdam Kgr. I 1 November 1906.

Arb. d. kind. en vr.
Boterwet.
Bouwreglement.
Dader 134 v.
Eet- en drinkwaren 135, 139.
Gem.-verord. 135, 139.
Manus ministra 134 v.
Mededader 137.
Mot. v. vonn. 135.
Opzet 135.
Rechten en acc. 138.
Rijnvaart.
Schuld 135.
Veesiekte.
Veroors. v. dood en lich. lets. d. sch.

AANVARING.

Bij n°. 239. — Zie in dezelfde zaak. Rotterdam 8 December 1902, bevelend getuigenbewijs.

264. Voor de toewijsbaarheid van de vordering ex art. 534 Kh. moet voor alles bij dagvaarding zijn gesteld en ten processe vaststaan de schuld van het aanvarende schip. Uit het buiten het vaarwater voor anker liggen van het aangevaren schip, alleen en op zichzelf genomen, vloeit wel voort een vermoeden dat de schuld der aanvaring niet moet worden gezocht bij dat schip, maar daaruit volgt nog geenszins dat die wel zal liggen bij het aanvarende schip. Een aanvaring, vooral waar die geschiedde door een gesleept wordend schip, kan zijn veroorzaakt door vele en velerlei niet aan het aanvarende schip te wijten omstandigheden, zoodat de appellant door het eenvoudig beroep op een feit waarin een vermoeden ligt opgesloten dat de schuld niet bij hem ligt, zich nog niet heeft gekweten van den op hem drukkenden bewijslast van de schuld van het aanvarende schip. Aan den appellant opgelegd het bewijs van het zeer bepaald en positief feit van schuld aan de zijde van het aanvarende (gesleepte) schip: n.l. „dat ter hoogte van den aangevaren schokker gekomen op het aanvarende schip het roer niet tijdig genoeg en in voldoende mate is gewend om naar bakboord in zuidelijke richting te sturen en dit schip niet voldoende afhield tengevolge waarvan het is gevaren tegen de stuurboordzijde van den schokker die daardoor een lek bekwam en is gezonken."

Arnhem Hof 9 December 1908.

265. De eischer heeft voldoende feiten gesteld, waaruit zou blijken dat de schuld der aanvaring uitsluitend aan de bemanning van het schip van gedaagde zou zijn te wijten. De Nieuwe Maas onder Rotterdam moet echter beschouwd worden als een nauw vaarwater in den zin van het Reglement. Mitsdien had des eischers schip aldaar zeilende overstekend met ruimen wind ingevolge art. 26 van het reglement voor de sleepboot van gedaagde moeten uitwijken en had het, dit niet doende, zelf schuld, waarmede de grondslag der op art. 534 Kh. steunende vordering, nl. de alleen schuld bij het schip van gedaagde, wegvalt, zoodat eischer in de vordering niet ontvankelijk moet worden verklaard.

Rotterdam 20 Juni 1906.

266. De eischer legt aan den derden gedaagde, voldoende gemotiveerd, ten laste koersen in strijd met reglement en zeemanschap, zoodat de vordering ex art. 534 tegen dezen gedaagde ontvankelijk is. Getuigenbewijs omtrent de feiten bevolen.

Rotterdam 12 Juni 1907.

267. De dagvaarding bevat uit het oogpunt der gedaagden bezien voldoende gegevens voor schuld, waar zij stelt dat de aanvaring te wijten is aan den schipper en zijn bemanning, daar het schip nader bijgekomen in plaats van zijn koers te behouden naar stuurboord afhield, ofschoon het schip der eischeres nog ten overvloede naar bakboord afweek en het voorgeschreven sein had gegeven. Volgens het hier toepasselijke art. 22 van het Regl. vastgesteld bij K. B. van 18 Mei 1892 (Sb. 102) moest evenwel ook het schip der eischeres naar stuurboord houden, tenzij bizondere omstandigheden als in art. 28 bedoeld den schipper noodzaakten naar bakboord te houden; daar zoodanige omstandigheden niet zijn gesteld is eischeres niet-ontvankelijk. Uit het vorenstaande volgt, dat wel de eigenaar van het schip des gedaagde aanspraak heeft op schadevergoeding ter zake der aanvaring; toewijzing daarvan in reconventie.

Leeuwarden 8 Juni 1905 vern. bij Leeuwarden Hof 27 Juni 1906 wijl de rechtbank ten onrechte als vaststaande had aangenomen de voor toepasselijkheid van art. 22 vereischte omstandigheid „dat de schepen elkander in bijna tegenovergestelde koersen tegemoet gingen en dat er gevaar voor aanvaring bestond". Getuigenbewijs omtrent de koersen der schepen bevolen.

268. Het losgooien van de sleeptros, aan den eersten gedaagden verweten, was een door de omstandigheden redelijkerwijs geboden handeling, zoodat de daarop gegronde vordering tegen den eersten gedaagde moet worden ontzegd.

Rotterdam 12 Juni 1907.

269. Het opdraaien van een sleep tijdens dikke mist en terwijl op de rivier mistsignalen gehoord werden, levert schuld op.

Dordrecht 2 December 1908.

270. Aanvaring tusschen twee stoomschepen in de Nieuwe Waterweg even beneden Maassluis. — Plaats der aanvaring en koers der schepen. — Strijd tusschen de verklaringen der getuigen. — Invloed van wind en stroom. — In casu is niet bewezen dat de aanvaring zou zijn te wijten aan de schuld van den eersten gedaagde. Geen termen voor onderzoek van deskundigen.

Rotterdam 25 April 1906.

271. Wanneer een schip plotseling uitscheert of uit zijn koers loopt is men van zijde van dat schip voor de gevolgen daarvan aansprakelijk, tenzij vanwege dat schip bewezen wordt dat het uitscheeren is veroorzaakt door omstandigheden van des bestuurders wil geheel onafhankelijk en waartegen hij niets heeft kunnen doen. Dit is in casu niet aangetoond.

Rotterdam 9 Januari 1907.

272. De eigenaar van een schip, schadevergoeding vorderende van den eigenaar van een ander schip, dat, aan een pier gemeerd, losgeraakt is en daarna schade aan eerstgenoemd schip heeft toegebracht, kan niet volstaan met

te stellen dat het losgeraakte schip „onvoldoende" vertuid was, maar heeft aan te geven waarin het onvoldoende der vertuiing heeft gelegen. Daarentegen heeft hij door aan te geven waarin, naar zijn oordeel, bestond de onoordeelkundige wijze waarop het schip aan de pier ligplaats genomen had, de schuld voldoende omschreven om zijn vordering ontvankelijk te doen zijn. In casu moet echter worden aangenomen, dat het losraken van het schip door een orkaan en dus door overmacht is veroorzaakt.

Rotterdam 23 Mei 1906.

273. Niet-ontvankelijkverklaring eener vordering tot schadevergoeding wegens aanvaring op grond van alléén schuld der wederpartij (art. 534 Kh.). — Artt. 22, 24 en 33 K. B. 18 Mei 1892. — Waar geintimeerde gesteld heeft, dat de schepen elkander voor de aanvaring in kruisende koersen naderden en elkaar in kruisende koersen zijn aangevaren, daar is, hoe ook de beteekenis van gemeld art. 22 tegenover art. 24 moge zijn, in ieder geval art. 24 van toepassing. Het in prima opgelegde bewijs kon niet strekken om de alléén schuld van het schip der appellante aan te toonen, omdat bij de feitelijke voorstelling der dagvaarding de schipper van de geintimeerde volgens art. 33 zijnen koers had moeten blijven volgen wat deze niet heeft gedaan.

Leeuwarden Hof 8 Juli 1908 waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 25 Juni 1909, Concl. conf. Bij dit arrest werd naar aanleiding der cassatiemiddelen beslist dat, nu door de eischeresse (eigenaresse van het aangevaren schip), die van de bepalingen, in het reglement vervat, was afgeweken, geen beroep was gedaan op bizondere omstandigheden, die afwijking wettigende, een onderzoek naar de eischen van goede zeemanschap, bedoeld in art. 4 van het Reglement, niet verplichtend was. Waar de eischeresse erkend had, dat haar schip van koers is veranderd, ofschoon dit naar stuurboord kon houden, werd een beroep op de onmogelijkheid om aldus te handelen uitgesloten. — Zie voorts de Concl. O. M. over het begrip van „schuld" in art. 534 en 535 Kh.

274. Geen overmacht dwong de „Alkmaar Packet V" haar stuurboordswal niet te houden, doch alleen het verlangen om spoediger aan haar steiger langs den stuurboordswal der „Margaretha" aan te leggen, was haar motief om tegen deze haar koers te houden, hoezeer zij den haar bij art. 22 van het Regl. van 18 Mei 1892 (Sb. 102) voorgeschreven stuurboordswal hield. Al hadden beide schepen, de „Margaretha" het laatste, een signaal gegeven, dat zij hun koers bleven houden, zoo mocht de „Margaretha", waarvan niet gesteld wordt dat zij wist, dat de steiger, die zij voorbij moest varen de aanlegplaats der „A. P." was, vertrouwen dat deze haar voornemen zou opgeven en harerzijds ook stuurboordswal zou uitwijken. Nu de „A. P." geen contrasein gaf betrachtte de „Margaretha" vooral nu het avond was, goede zeemanschap door haar stuurboordswal te houden, terwijl niets is gesteld, waaruit valt op te maken, dat er desniettemin na het laatste signaal eenig oogenblik is geweest, vóór dat de „Margaretha" gestopt en achteruitgeslagen heeft, waarop het voor haar duidelijk moest zijn, dat de „A. P." onmogelijk meer kon uitwijken, en dat de „Margaretha" toen nog had kunnen uitwijken en de aanvaring voorkomen. Art. 4 en 28 van voormeld Reglement.

Amsterdam Hof 24 April 1908, vern. Alkmaar 17 Mei 1906. De cass. tegen het arrest is verw. bij *a* H. R. 26 Maart 1909, Concl. conf.

275. Zuiging kan niet worden aangemerkt als overmacht ten aanzien eener gevolgde aanvaring, wanneer vaststaat dat veel te kort langs het aangevaren schip is heen gevaren en daardoor de zuiging mogelijk werd gemaakt.

's Gravenhage Hof 4 Februari 1907.

276. Ofschoon als regel het verkeerde varen van een schip voldoenden grond zal opleveren om de aanvaring aan schuld van den schipper of het scheepsvolk toe te schrijven, is die gevolgtrekking niet gerechtvaardigd wanneer bizondere omstandigheden tot twijfel aanleiding geven. Zoodanige omstandigheid is — behoudens weer nadere dien twijfel meer opheffende feiten — hierin gelegen dat het verkeerd koersend schip in het bizonder een rijnschip, zonder eigen zeil- of stoomvermogen, wordt gesleept door een sleepboot. Ten onrechte wordt uit het enkel verkeerd koersen der beide schepen afgeleid dat de aanvaring zou zijn te wijten aan schuld van de schippers of het scheepsvolk van beide schepen, en de vordering ten deze ingesteld tegen het aanvarende schip alleen is niet gerechtvaardigd, waar niet blijkt dat de sleepboot was onderworpen aan de bevelen van het gesleept wordende schip. Zoodanige verhouding is in casu niet gebleken en zou ook in strijd zijn met art. 41 van het algemeen politiereglement van de rivieren, vastgesteld bij Kon. Besluit van 13 Aug. 1891 (Sb. 158). Evenmin is gebleken dat het aanvarende schip, door de sleeptros los te gooien, de aanvaring zou hebben kunnen voorkomen. Ontzegging van de vordering.

Rotterdam 25 November 1908.

277. Het bij dagvaarding gestelde feit, dat de aanvaring is veroorzaakt, doordien het door den eersten gedaagde gevoerde schip niet zoodanig is bestuurd, dat het den koers der dat schip sleepende stoomboot volgde, doch van dien koers afwijkende het passeerende vaartuig der eischeres heeft aangevaren, toont, indien bewezen, de schuld aan van den schipper van het aanvarende schip, tenzij deze overmacht of eene andere vreemde oorzaak bewijst. Bij stormachtig weer is een hevige windstoot niet als eene onvoorziene omstandigheid aan te merken.

Rotterdam 3 Januari 1906, vern. bij 's Gravenhage Hof 1 Maart 1909, na overweging dat de rechtbank ten onrechte de feitelijke grondslagen als bewezen had aangenomen op grond van des gedaagden bekentenis van het volgen van een verkeerden koers, hebbende toch de gedaagden daaraan toegevoegd de bevrijdende omstandigheid, dat die koers niet door schuld van den schipper of scheepsvolk van het aanvarende schip was veroorzaakt, doch door een aan hen niet te wijten van buiten komend feit. Voorts werd evenwel beslist, dat op grond der scheepsverklaring was aan te nemen dat het volgen van een verkeerden koers in de gegeven omstandigheden aan verkeerd bestuur moest worden toegeschreven, zoolang geen andere oorzaak werd aangetoond. Toch werden de gedaagden — appellanten — toegelaten tot het bewijs van een hevige windvlaag, als oorzaak, en wel niettegen-

staande de door de sleepboot en het gesleepte schip aangewende pogingen om naar bakboord uit te wijken, zulks terwijl laatsgemeld schip in een goed bestuurbaren toestand verkeerde ook in verband met zijn lading, rekening houdende met de weersgesteltenis. Medeschuld van den schipper der sleepboot van het aangevaren schip brengt geen schuld mede van den schipper van dit laatste, ontslaat de gedaagden dus niet van hun aansprakelijkheid en vloeit ook niet uit de beweerde feiten voort.

278. In het deel uitmaken van een sleep (bij dagv. niet gesteld) ligt zonder meer niet opgesloten, dat het gesleepte schip zijne zelfstandigheid verliest. Dat deel uitmaken houdt niet in de verplichting voor den schipper, wiens schip gesleept wordt, om onvoorzichtige en gevaarlijke manoeuvres van den kapitein der sleepboot mede te maken. Bijaldien er geen overmacht bestaat moet de gesleepte schipper nalaten al wat onvoorzichtigheid oplevert en is hij eventueel voor die handeling aansprakelijk. De voorstelling van gedaagde zelve brengt diens schuld mede.

Arnhem Hof 19 December 1906.

279. De schipper van een gesleept wordend vaartuig, dat het achterste van den sleep vormt en tegen den stroom opgesleept wordt, kan zich er niet op beroepen, dat hij geheel afhankelijk van de sleepboot is, omdat hij ten allen tijde de sleepverbinding kan verbreken en voor anker komen.

Dordrecht 11 December 1907.

280. Een door een stoomboot gesleept wordend vaartuig moet, in den zin van het Algemeen Reglement ter voorkoming van aanvaring van 18 Mei 1892 (Sb. 102), worden aangemerkt als stoomvaartuig. Uit de tusschen partijen vaststaande feiten volgt reeds, dat de sleep heeft gevaren in strijd met de reglementaire bepalingen. De voor die afwijking door de gedaagde aangegeven redenen rechtvaardigen haar voldoende, zoodat aan den sleep geen schuld is te wijten wanneer vaststaat, dat hij tijdig van zijn voornemen, om van zijn reglementairen koers af te wijken, kennis heeft gegeven op de wijze bij het reglement bepaald. Daaromtrent getuigenbewijs bevolen.

Rotterdam 3 December 1902. — Zie in appel *a* 's Gravenhage Hof 27 December 1905.

281. Al mag in het algemeen bij aanvaring van een te bekwamer plaatse geankerd vaartuig door een varend schip daaruit alleen nog niet schuld bij dit laatste worden afgeleid, in dit geval mag die schuld worden aangenomen, nu de aangevaren hebbende „Pauline" het laatste schip van den sleep was en de vijf voorgaande schepen evenals de sleepboot door tijdig met het vaarwater naar het Zuiden af te houden de buiten het vaarwater liggende en op grooten afstand zichtbare „Saturn" gemakkelijk konden voorbij varen. Immers hieruit volgt, dat de „Pauline" door te laat af te houden heeft gehandeld in strijd met goede zeemanschap. Het is niet aannemelijk, dat het door gedaagde beweerde „afschouwen" van de „Pauline" in de gegeven omstandigheden overmacht heeft opgeleverd.

Tiel 22 December 1905.

282. Onder een drijvend schip in art. 540 Kh. moet ook worden verstaan een driftig geworden schip, welke qualificatie toepasselijk is op een schip, dat zoo goed als geheel losgeslagen, stuurloos en buiten het gezag van den schipper geraakt is.

Rotterdam 5 Juni 1907.

283. De bewering van eischer, dat hem als schipper de actie tot vergoeding der aan het aangevaren schip toegebrachte schade zou toekomen, omdat hij woont in België, het schip een Belgisch schip en de Belgische wet aan den schipper de actie tot schadevergoeding geeft tegen dengene, die de schade hebben toegebracht, gaat niet op, omdat: 1° de rechtsbetrekking tusschen schipper en reederij niet behoort tot zijn statutum personale, en 2° de Nederlandsche wet het beginsel van art. 6 Alg. Bep. niet erkent voor onderdanen van andere naties, hier te lande verblijvende, behalve voor zoover die erkenning ten aanzien van speciale onderwerpen heeft plaats gehad bij de tractaten ten aanzien van het internationaal privaatrecht. De eischer heeft niet het recht op eigen naam (als schipper) voor een ander (den eigenaar) schadevergoeding te vragen, nu geene wetsbepaling hem daartoe bevoegd verklaard.

Dordrecht 13 Februari 1907.

284. Beperking van de aansprakelijkheid van den reeder door de Merchant-Schipping Act 1894. Hoewel tusschen partijen vaststaat, dat zij niet zijn overeengekomen om de regeling der aanvaringsschade te laten geschieden overeenkomstig de beslissing des Engelschen rechters, noch dat de eischeres, bij de ontvangst van het naar Engelsch recht vastgestelde bedrag, eene volledige kwijting zonder eenig voorbehoud heeft afgegeven, volgt uit de handelingen van eischeres, in verband met den procesgang in Engeland en de daar en in Nederland geldende bepalingen, dat zij haar recht heeft verwerkt om hier te lande te vorderen schadevergoeding in vollen omvang, verminderd met het bedrag waarop, ten verzoeke van het aangevaren hebbend schip, naar Engelsch recht, de schade is bepaald. Met de gewijsden van de artt. 1953 en 1954 B. W. zijn alleen bedoeld gewijsden van Nederlandsche rechters.

Amsterdam 22 Januari 1909.

AANWIJZINGEN.

Bij n°. 146. — Verw. de cass. tegen Leeuwarden Hof 25 Juli 1906.

148. De wet eischt niet, dat ieder onderdeel van het strafbaar feit door meer dan eene aanwijzing wordt bewezen.

e H. R. 23 December 1907, Concl. conf.

149. Uit de omstandigheden, in de verklaringen der getuigen en van den beklaagde vermeld, kon worden afgeleid dat de door beklaagde verleende geneeskundige hulp werd verleend buiten noodzaak en dat hij daarmede verrichtte eene beroepsdaad. In hoeverre een en ander uit die omstandigheden terecht is afgeleid, is aan het oordeel van den rechter in cassatie onttrokken.

g H. R. 15 November 1909, Concl. conf.

150. Uit eigen bezichtiging door den rechter van ter terechtzitting aanwezige voorwerpen op zich zelve vloeien geen aanwijzingen voort. Om daaruit voortvloeiende aanwijzingen als bewijs van de ten laste gelegde feiten te kunnen bewijzen moet de rechter bekend stellen, welke daadzaak, gebeurtenis of omstandigheid hem door voormeld bewijsmiddel is gebleken. Bij gebreke daarvan moet het vonnis als niet behoorlijk met redenen omkleed worden vernietigd.

a Amsterdam Hof 17 Januari 1906.

151. Wanneer door aanwijzingen is bewezen, dat een jongen op 28 Juni 1908 opzettelijk in eene met water gevulde sloot is gezet en dat de op 4 Juli waargenomen verschijnselen van myelitis zich niet voor 4 Juli hebben vertoond mag de rechter, voorgelicht door deskundigen uit die feiten de gevolgtrekking maken, dat er causaal verband bestaat tusschen de mishandeling en het daarop gevolgde ernstig lichamelijk letsel. Zulks doende neemt hij geenszins het verband aan op grond van aanwijzingen ontleend aan door aanwijzingen bewezen feiten, doch op grond van een zelfstandige gevolgtrekking van den rechter.

H. R. 6 December 1909, Concl. conf.

152. Nu het Hof uit verschillende feiten, door de verklaringen van getuigen bewezen en als aanwijzingen beschouwd, zijne overtuiging omtrent requirant's schuld onmiddellijk heeft geput, is er van een bewijs van aanwijzingen door aanwijzingen geen sprake.

b H. R. 9 December 1907, Concl. conf.

153. Bewijs van aanwijzingen door aanwijzingen had plaats, nu als aanwijzing voor het opzet van poging tot zware mishandeling is aangenomen de omstandigheid dat op de beenen der beambten is gemikt, welke omstandigheid niet door direct bewijs werd gestaafd, doch op hare beurt werd bewezen door aanwijzingen ontleend aan verklaringen van getuigen, hierin bestaande dat een hunner in een schot aan de knie werd geraakt en dat een ander, na een ander schot, hagel door de bieten hoorde ruischen.

d H. R. 2 April 1907, Concl. conf. en na de terugwijzing Amsterdam Hof 11 Juni 1907, waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 30 Augustus 1907, Concl. conf.

154. Het is in strijd met art. 407 Sv. het opzet om te beleedigen bewezen te verklaren door de keuze der bewoordingen van een in een courant geplaatst stuk — dus door den inhoud van het stuk als aanwijzing —, wanneer die inhoud, tegelijk met de overige omstandigheden, te zamen de aanranding van de eer en den goeden naam uitmakende, weder bewezen is verklaard door in onderling verband en samenhang beschouwde aanwijzingen.

H. R. 28 Juni 1909, Concl. conf. vern. 's-Hertogenbosch Hof 14 April 1909.

155. Waar het opzet om den veldwachter te beleedigen is bewezen verklaard: daar dit blijkt uit den ongunstigen zin der gebezigde woorden „in verband met de boven omschreven omstandigheden waaronder ze werden gebruikt" is onjuist de bewering dat recht zou zijn gedaan op aanwijzingen zelf door aanwijzingen bewezen, nu die omstandigheden — nl. het ten laste gelegde op den openbaren weg surveilleerende zijn — door direct bewijs als bewezen werden aangenomen, t. w. de verklaring van den verbalisant in zijn proces-verbaal en als getuige.

e H. R. 1 November 1909, Concl. conf.

156. De gewraakte beslissing bevat niets anders dan tot de qualificatie van het bewezen verklaarde feit betrekkelijke gevolgtrekkingen uit datgeen, wat als bewezen aangenomen was en uit daarbij gebleken omstandigheden. Hierbij doet geen dwang van bewijsregels zich gelden, zoodat van het aannemen van bewijs op grond van aanwijzingen, geput uit aanwijzingen, hier geen sprake is.

e H. R. 29 April 1907, Concl. conf.

157. Uit de woorden van het arrest blijkt, dat voor het bewijs der gebruikte aanwijzingen alleen van rechtstreeksch bewijs is gebruik gemaakt.

a H. R. 2 Maart 1908, Concl. conf.

158. De rechter kan door uit wettig bewezen aanwijzingen af te leiden, dat de in de dagvaarding bedoelde keuken was eene door den requirant voor het publiek opengestelde en dus toegankelijke localiteit, de in het eerste middel primair en subsidiair genoemde artikelen niet hebben geschonden.

d H. R. 11 Juni 1907, Concl. conf.

159. Het Hof heeft op grond van bij het arrest bewezen verklaarde omstandigheden uit wettig bewezen aanwijzingen het bewijs kunnen putten, dat tusschen beklaagde en den dief ten aanzien van de bij de dagvaarding genoemde voorwerpen was tot stand gekomen de overeenkomst van koop en verkoop, waarop de schuldigverklaring en de veroordeeling berust.

a H. R. 1 Februart 1909, Concl. conf.

160. Aanwijzingen kunnen niet bewezen worden door „leugens van den beklaagde." De daaromtrent nader in het arrest van het hof opgenomen beslissing dat die leugens bestaan in de tegen beter weten volgehouden valsche aanklacht van den bekl. tegen een ander en dat er geen bezwaar tegen is daarin eene aanwijzing te zien, kan dit gebrek in de bewijsvoering in het vonnis van den eersten rechter niet wegnemen.

b H. R. 21 December 1908, Concl. conf.

161. Onder de „opgaven" van eenen beklaagde, die voor het bewijs van het feit worden bijgebracht, kan niet gebruik gemaakt worden van eene aanvankelijke ontkentenis. Deze opgave is een leugenachtige en derhalve geen bewijsmiddel.

a Arnhem Hof 18 Maart 1909.

ABANDON Z. AVERIJEN, WET.

ACCIJNZEN. Z RECHTEN EN ACCIJNZEN.

ACCOORD Z. FAILLISSEMENT.

ACTIE.

Bij n°. 298. — Bev. bij *a* Amsterdam Hof 6 Maart 1908.

329. Waar is gedagvaard de vennootschap

onder de firma J. Goldschmidt & Zonen, waarmede werd bedoeld de in 1893 te Amsterdam gevestigde firma van dien naam, doch in rechte is verschenen de nieuwe in 1896 opgerichte firma J. Goldschmidt & Zonen, waarvan niet blijkt dat zij de verbintenissen der oude firma heeft overgenomen en geïntimeerde met haar het geding heeft aangevangen en voortgezet, moet de vordering niet ontvankelijk worden verklaard.

Amsterdam Hof 18 Mei 1906.

330. Een in rechte optreden in hoedanigheid is alleen toelaatbaar, waar uit de gebezigde woorden duidelijk blijkt, wien of wat men vertegenwoordigt en krachtens welk recht men dit doet. Dit is ten deze waar optreden „meentmeesters der Vergadering van Stad en Lande van Gooiland" niet het geval.

a Amsterdam 8 Januari 1908.

331. Wanneer lasthebbers optreden in naam van hunne lastgevers, die in de dagvaarding staan vermeld, is aan art. 1829 B. W. voldaan, welk art. niet voorschrijft, dat bij het instellen eener vordering dit moet geschieden ten name des lastgevers. Eischers traden niet op als bestuur van het kartel.

's Gravenhage Hof 17 Mei 1909, in zooverre bev. een arbitrale beslissing. — Idem Rotterdam Arb. 11 November 1909, door dezelfde arbiters gewezen in een nader terzelfder zake aanhangig gemaakt geding.

332. Overeenkomst tusschen aannemers, waarbij degeen, aan wien het werk wordt gegund, zich verbindt om aan zijne medecontractanten, voor kosten van aankoop van bestek enz., de som van f 2500.„ te betalen, gelijkelijk onder hen te verdeelen en waarbij verder is bepaald, dat een der contractanten met de uitvoering der overeenkomst wordt belast en zoo noodig voor allen in rechte kan optreden. De eischer, ter uitvoering van deze overeenkomst f 2500.„ van den gedaagde vorderend en daarbij niet mede ten name van de medecontractanten, doch in eigen naam opgetreden, is daarbij zijne bevoegdheid te buiten gegaan, daar, naar Nederlandsch recht, de lasthebber, tenzij de wet anders bepaalt, niet gerechtigd is in eigen naam het aan zijne lastgevers toekomende in rechte te eischen.

b Amsterdam 22 Februari 1907.

333. Uit de bepaling van art. 6 Rv., welke ten doel heeft voor den Koning eene verplichte formaliteit voor te schrijven, volgt geenszins dat niemand anders bij gemachtigde in rechten zoude mogen optreden.

Zwolle 27 Januari 1909.

334. Als een zedelijk lichaam als eischer optreedt behoeven niet op straffe van niet-ontvankelijkheid de namen van de besturende leden in de dagvaarding vermeld te worden. Spreekt de gedaagde tegen dat werkelijk het zedelijk lichaam in rechten optreedt, dan moet de eischer bewijzen, dat dit wèl het geval is.

b Arnhem Hof 9 Januari 1907.

335. De eischeres, hoewel als zoodanig optredende en zich aldus noemende, is niet een onderlinge waarborgmaatschappij en daar niet gebleken is dat zij uit anderen hoofde gerechtigd is als rechtspersoon op te treden, moet zij in hare vordering niet-ontvankelijk worden verklaard.

Rotterdam 24 Juni 1908.

336. Het zijn van curator in het faillissement van den eenen firmant belet niet om tegen de borgen van den anderen, ook gefailleerden firmant, voor wien dezelfde persoon curator is, rechten geldend te maken.

's Hertogenbosch 18 Juli 1909.

337. Waar iemand zich zelven niet in rechten kan aanspreken, kan hij evenmin een ander daartoe machtigen. Niet-ontvankelijkverklaring van de lasthebbers van een kartel tegen een der leden — lastgevers — daarvan.

's Gravenhage Hof 17 Mei 1909. — Idem Rotterdam Arb. 11 November 1909, met verwerping der exceptie van gewijsde zaak, gewezen in een nieuw geding door bedoelde lastgevers tegen de appellanten aanhangig gemaakt, doch nu niet meer namens deze, voor dezelfde arbiters, wier beslissing door bovenstaande uitspraak ten aanzien dier appellanten was vernietigd.

338. Wanneer krachtens cessie zich bij arbiters eene andere partij dan de oorspronkelijke als eischeres heeft gesisteerd en de wederpartij met haar om arbiters geprocedeerd en in het vonnis berust heeft, kan deze op grond van die vervanging bij de Nederlandsche rechter niet beweren dat het vonnis nietig zou zijn.

Rotterdam 15 Juni 1908, bev. bij *b* 's Gravenhage Hof 7 Juni 1909, zijnde evenwel tegen voormelde beslissing geen grief aangevoerd.

339. Zoolang de boedel van de echtgenooten is onverdeeld, zijn ingevolge art. 1147 j° 1113 B. W. de erfgenamen van de overleden echtgenoot gezamenlijk aansprakelijk voor de uitbetaling van een gelegateerde lijfrente, met de voldoening waarvan die echtgenoot belast was en kunnen zij mitsdien ook gezamenlijk tot dit einde in rechten worden geroepen.

's Hertogenbosch Hof 5 Maart 1907, vern. Maastricht 25 Januari 1906.

340. Een vordering steunend op geldleening door de vrouw van den erflater, auteur des gedaagden, is niet ontvankelijk, nu niet gesteld is op welken grond de erflater door de handeling zijner vrouw gebonden zou zijn.

Amsterdam 24 April 1907.

341. Wanneer de crediteur zich verbond om zeker saldo in geen geval in eens op te vorderen, doch slechts in gedeelten, daargelaten hoe groot deze moesten zijn, is de vordering tot betaling van het geheele saldo niet-ontvankelijk.

a en *b* 's Gravenhage Hof 1 Juni 1908, waartegen de cass. is verw. resp. bij *a* en *b* H. R. 16 April 1909, Concl. conf.

342. Gedaagdes verweer, dat uit de dagvaarding niet is op te maken of de eischer „ex contractu of ex lege ageert" staat de ontvankelijkheid van den eischer niet in den weg; immers indien de bij dagvaarding duidelijk gestelde feiten, de daaruit getrokken conclusie wettigen, is het voor de ontvankelijkheid van geen belang of zij, langs den eenen of den anderen, langs éénen of meer dan éénen weg tot de daaruit getrokken conclusie kunnen voeren.

Amsterdam 9 November 1908.

343. De omstandigheid, dat de geintimeerden zijn eigenaars en verhuurders, belemmert appellante niet in hare keuze om geintimeerden óf wegens schennis van het huurcontract óf wegens onrechtmatige daad aan te spreken.

a Amsterdam Hof 3 Januari 1908. — Zie in cass. *b* H. R. 13 November 1908, Concl. conf.

344. In dit geval wordt door de bij dagvaarding duidelijk gestelde feiten aangegeven, dat eischer, met het oog op de tusschen partijen gesloten vervoerovereenkomst, den gedaagde tot schadevergoeding verplicht acht, terwijl al ware dit anders, de gedaagde „in elk geval" daartoe evenzeer verplicht zou zijn omdat de gestelde feiten, ook afgezien van de vervoerovereenkomst, opleveren een onrechtmatige daad, die den gedaagde tot vergoeding van de daardoor aan eischer berokkende schade verplicht.

a Amsterdam 17 November 1908.

345. Een handeling, waardoor schade wordt toegebracht aan eens anders eigendom, is een onrechtmatige daad, zoodat een vordering uit dien hoofde kan worden ingesteld tegen hem die de handeling verrichtte, onafhankelijk van de contractueele verhouding, welke tusschen partijen mocht bestaan.

Rotterdam 12 Juni 1907.

346. Hoewel de wet niet met zoovele woorden verbiedt dat verschillende vorderingen van verschillende eischers tegen denzelfden gedaagde bij één exploit van dagvaarding worden samengekoppeld, kan deze afwijking van den gewonen regel alleen dan worden toegelaten, indien de tegenpartij daardoor niet wordt benadeeld of indien blijkt de noodzakelijkheid om de een of andere reden van het optreden bij één dagvaarding van eischers, waarvan een deel eene andere vordering heeft dan het andere deel. Eisch tot afgifte van legaten aan drie verschillende groepen eischers, ingevolge verschillende beschikkingen van een testament. Daargelaten of er processueele moeilijkheden te vreezen zijn bestaat tengevolge der cumulatie in casu de mogelijkheid dat de gedaagde sommige getuigen niet zou kunnen doen hooren. Niet-ontvankelijkheid.

Arnhem 29 Maart 1906.

347. Wanneer drie verschillende eischers hun recht, ofschoon verschillend en voortspruitende uit andere oorzaken, uitoefenen met ééne actie, moet dezelve niet-ontvankelijk verklaard worden, wanneer de wederpartij haar recht inroept om hare middelen van verwering tegen elke eischende partij afzonderlijk voor te dragen.

Maastricht 7 November 1907.

348. Wanneer twee verschillende eischers bij ééne dagvaarding dezelfde vordering doen, (opheffing van een beslag op goederen aan ieder hunner toebehoorende) maar deze vordering ieder op verschillende gronden doen steunen is, de dagvaarding daarom niet nietig, maar die omstandigheden kunnen, zooals in casu, leiden tot niet-ontvankelijkheid van den eisch. Deze niet-ontvankelijkheid ambtshalve uitgesproken.

Leeuwarden 21 Januari 1909.

349. Nu de eischers het hun als erfgooiers toekomende recht, het gebruiksrecht op de meent of gemeene weiden te Blaricum, bij dupliek hebben losgelaten, zijn zij terecht in hun vordering tot schadevergoeding niet-ontvankelijk verklaard. Immers nevens het gestelde versperren van een openbaren weg met het de beweerde schade veroorzakend gevolg, dat de eischers nu hun koeien niet naar de meent hebben kunnen brengen, is het bestaan van gemeld recht een onmisbaar vereischte voor de toekenning der gevorderde schade.

b H. R. 7 Mei 1909, Concl. conf.

350. Niet-ontvankelijkheid der eischeres omdat, bij oorspronkelijke dagvaarding, noch de vereischten voor de vordering tot rekening en verantwoording, noch die voor de condictio indebiti zijn gesteld.

a Amsterdam 15 Februari 1907.

351. Nu de dagvaarding niet aangeeft de rechtsverhouding, waarin degeen, die als beweerd onrechtmatig deed of liet (hoeveelheden zand stortte in — en tot demping van water gelegen voor eischers perceel zonder de noodige voorzorgen ter voorkoming van schade) stond tot de gedaagde gemeente, van welke slechts gesteld wordt dat zij een sluisbouw „deed" uitvoeren en zand „deed" storten, is eischer niet-ontvankelijk in zijn vordering tot schadevergoeding, waar vaststaat dat die vordering niet steunt op de daad en nalatigheid van de gemeente zelf, doch op haar aansprakelijkheid voor handelingen van dien derde.

Amsterdam Hof 11 December 1908, waarbij tevens den appellant het recht werd ontzegd, alsnog te beweren, dat de derde als aannemer had gehandeld, zulks mede uit overweging, dat door hem in prima bij de conclusie van dupliek „in strijd" met den inhoud der dagvaarding was betoogd, dat de actie steunde op de daad of nalatigheid van de gemeente zelf. De cass. is verworpen bij *a* H. R. 10 December 1909, Concl. conf.

352. Uit de posita der dagvaarding blijkt, dat de vordering niet steunt op een werkelijk tot stand gekomen koopovereenkomst, doch op een fictie omtrent het rechtskarakter van inbreng, door den eischer gegrond op een arrest van dit Hof, waarin bovendien eischer's stelling, wat dat rechtskarakter betreft, niet als 's Hofs eigen oordeel voorkomt. Terecht werd alzoo eischers vordering tot betaling eener „koopsom" niet-ontvankelijk verklaard.

's Gravenhage Hof 25 Maart 1907, bev. 's Gravenhage 20 Juni 1906.

353. De door eischeres mede gevorderde bijdrage bij de brandschade over 1906 kan niet worden toegewezen, omdat het bedrag daarvan door eischeres tegelijk met die over 1907 en dus niet afzonderlijk is gesteld.

Amsterdam Kgr. I 24 December 1907.

ADMINISTRATIEVE EN RECHTERLIJKE MACHT.

Bij n°. 421. — Bev. bij *a* 's-Gravenhage Hof 16 December 1907, ten aanzien der competentievraag; doch vern. ten aanzien der beslissing omtrent de verjaring. De cass. tegen het arrest is verw. bij *a* H. R. 19 Juni 1908, Concl. conf.

Bij n°. 423. — Bev., wat de uitspraak over de bevoegdheid betreft, bij Leeuwarden Hof 27 Mei 1908.

430. De vraag, of eene bepaling treedt op het gebied van het algemeen rijksbelang, is aan het oordeel van den rechter onttrokken.

c H. R. 15 Februari 1909, Concl. conf.

431. De vraag, of door de bepaling van eene keur het huishoudelijk belang wordt overschreden, staat uitsluitend ter beoordeeling aan Gedep. Staten en in hooger beroep aan de Kroon.

b H. R. 10 Mei 1909, Concl. conf.

432. Uit art. 179a en b der Gem.wet volgt de onbevoegdheid van den rechter om in eene beoordeeling te treden van de vraag of de toegepaste Brandweerverordening door Burg. en Weth. juist is uitgevoerd, nu de beslissing hierover niet aan anderen is opgedragen.

a H. R. 28 December 1907, Concl. conf.

433. Art. 12 der Wet van 30 April 1815 (Sb. 33) bevat niet een opdracht van den Koning van eenige regeling, hoe bij wijze van discipline het lidmaatschap der Militaire Willemsorde kan worden verloren, omdat de wetgever zelf heeft geregeld hoe het lidmaatschap wordt verloren; aldus is het K. B. van 9 Sept. 1818 te dien aanzien onverbindend.

a 's Gravenhage Hof 16 December 1907, bev. op dit punt 's Gravenhage 9 Januari 1906. Bij *a* H. R. 19 Juni 1908, Concl. conf. werd met verwerping der cass. tegen voormeld arrest beslist, dat de rechter mocht beoordeelen of zekere publiekrechtelijke daad — een besluit tot ontneming der decoratie door den gouverneur-generaal — de verplichting van den Staat tot betaling der soldij ophief.

434. De vraag of de door den onderwijzer eener gemeenteschool wegens salaris gevorderde som door de burgerlijke gemeente al dan niet in haar geheel is verschuldigd, moet, als inderdaad zijnde een geschil over eene schuldvordering, door den burgerlijken rechter worden beoordeeld.

d H. R. 20 December 1907, Concl. conf. verw. in zooverre de cass. tegen Rotterdam 31 December 1906, waarbij op dit punt werd vern. Schiedam Kgr. 5 December 1905.

435. Waar het geschil loopt over de vraag, of een onderwijzer de hem bij zijne benoeming als deel zijner bezoldiging toegezegde woning al dien niet heeft genoten, heeft men te doen met een twistgeding over schuldvordering. waaraan de kennisneming bij art. 2 R O.is opgedragen aan de rechterlijke macht. Aan de verplichting door de gemeente tot verschaffing der bedoelde woning op zich genomen, is door haar voldaan.

Leeuwarden Hof 27 Mei 1908, bev. op eerstgemeld punt Groningen 6 April 1906, doch dit vonnis overigens vern., wijl niet vaststond, dat de gemeente zich jegens den eischer tot het verschaffen van vrije woning verbonden had.

436. Nu de vordering strekte tot inning van een geldelijk bedrag, was aanwezig een geschil over een schuldvordering, van welke geschillen de kennisneming en beslissing bij uitsluiting wordt opgedragen aan de rechterlijke macht, zonder onderscheid of de schuld oorsprong neemt uit een publiekrechtelijk of uit een burgerrechtelijke rechtsbetrekking. Riddersoldij.

a H. R. 19 Juni 1908, Concl. conf. verw. de cass. tegen *a* 's Gravenhage Hof 16 December 1907, waarbij in dit opzicht was bev. 's Gravenhage 9 Januari 1906.

437. Daar door de eischers gevorderd wordt schadevergoeding wegens onrechtmatige krenking van hun eigendomsrecht, behoort de kennisneming van de vordering tot de bevoegdheid der rechterlijke macht. De vordering is ontvankelijk, daar schending van eigendomsrecht oplevert een onrechtmatige daad in den zin van art. 1401 B. W., onverschillig of de schending bestaat in een privaat-, dan wel in een publiekrechtelijke daad.

b Rotterdam 8 Juni 1907.

438. Niet ieder geding dat in het publiek recht wortelt, is aan de kennisneming van den rechter onttrokken. Die rechter is bevoegd te oordeelen over eene vordering tot schadevergoeding wegens het onrechtmatig water onttrekken aan een rivier, ingesteld door een Heemraadschap tegen een waterschap.

Breda 15 September 1908, bev. bij 's Hertogenbosch Hof 21 September 1909.

Arb. der kind. en vrouw.	*Onderwijs* 434 v.
Brandreglement 432.	*Onr. daad* 437 v.
Compet. Bz. 434.	*Prov. belast.*
Deleg. v. macht 433.	*Provis. vord.*
Dijk- en polderbest. 431, 438.	Publ. en priv. recht. 430 v.
Gemeente-bel.	Riddersoldij 438.
Gemeente-ontv.	Schadevergoeding 437 v.
Gemeente-verord. 432.	*Verjaring Bz.*
Koninkl. besluit 433.	Wet 433.

ADVOCAAT.

63. Uit art. 280, 2e en 3de lid, in verband met art. 256 Sv. volgt, dat het recht van den beklaagde om zich in strafzaken bij het kantongerecht door een raadsman te doen bijstaan, bij de wet is erkend. Hierin is geen verandering gebracht door de wijziging van art. 253, 3°, vervat in art. XXXVII der wet van 12 Februari 1901 (Sb. 63), ook niet voor een beklaagde, die gelijk de requirant, den leeftijd van 16, doch niet dien van 18 jaren heeft bereikt. De raadsman kan ook namens beklaagde in hooger beroep komen.

f H. R. 27 Mei 1907, Concl. conf. vern. Arnhem 12 Februari 1907.

64. Ook een advocaat aan wien een bedrag gelds als voorschot (in dépôt) voor verschotten en salaris wordt gegeven, voert over dat bedrag als lasthebber beheer en is dus rekenplichtig, onverkort zijn recht om bij de rekening zijn salaris en verschotten op dat voorschot te verhalen en die volgens de bepalingen der wet te doen begrooten.

b H. R. 14 Januari 1910, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's Gravenhage Hof 14 April 1909.

Appel Bz.	Rek. en verantw. 64.
Cassatie Bz.	

AFBETALINGSCONTRACTEN z. VERDUISTERING.

AFDREIGING EN AFPERSING Z. OMRECHTMATIGE DAAD.

AFDRIJVEN VAN VRUCHT.

12. Vermits het voorwerp van het in art. 297 Sr. omschreven misdrijf alléén is eene levende vrucht, kan het opzet, in den aanhef van dat artikel vermeld, ook geen ander zijn dan dat om zoodanige vrucht af te drijven of te dooden.

d H. R. 11 Maart 1907. — Zie ingevolge de terugwijzing Arnhem Hof 7 Mei 1907, houdende veroordeeling, omdat voor voormeld opzet voldoende werd geacht, dat de dader gehandeld heeft in de onderstelling met een levende vrucht te doen te hebben, mits later blijkt dat die onderstelling juist was. Positieve wetenschap is in casu niet bewezen. De cass. tegen dit arrest is verw. bij H. R. 29 Juli 1907, Concl. conf.

13. Veroordeeling ter zake van overtreding van art. 297 Sr.

's Gravenhage Hof 16 Mei 1907.

AFFAIRE Z. INBRENG.

AFPALING EN AFSLUITING.

71. Hij, die afscheiding van aan elkaar grenzende erven vordert, kan volstaan met de feiten te stellen die den grondslag van zijn recht vormen; de gedaagde kan zich verdedigen door te stellen en zoo noodig te bewijzen, dat er reeds een grensscheiding bestaat. Art. 678 B. W.

Leeuwarden Hof 9 December 1908.

AFSCHRIFT Z. DAGVAARDING SZ., SCHRIFTELIJK BEWIJS BZ.

AFSTAMMING Z. VOOGDIJ.

AFSTAND VAN INSTANTIE Z. ONTBINDING EN NAKOMING VAN OVEREENKOMSTEN, VERANDERING, VERMEERDERING OF WIJZIGING VAN EISCH.

AFSTAND VAN RECHT Z. KOOP EN VERKOOP.

AFWEZIGHEID Z. BEWINDVOERDER, EXECUTEUR TESTAMENTAIR, MARITALE MACHT.

ALTERNATIEVE TEN LASTE LEGGING Z. DAGVAARDING SZ., MOTIEVEN VAN VONNISSEN, SPOORWEGEN.

ALTERNATIEVE VERBINTENISSEN.

1. Waar de gedaagden gerechtigd waren te praesteeren òf in geld òf in aandeelen, bestond te hunnen aanzien een alternatieve verbintenis. Zoodanige verbintenis wordt niet een zuivere enkel door het kenbaar maken zijner keuze door den schuldenaar, maar eerst door de praestatie van het gekozene.

Rotterdam 18 December 1905.

Betaling. Borgtocht. | *Cassatie Bz.*

AMBTENAREN Z. AANHOUDING, AANSPRAKELIJKHEID BZ., AMBTSMISDRIJVEN, BELEEDIGING VAN AMBTENAREN EN GEZAG, MISHANDELING VAN AMBTENAREN, OPENBAAR GEZAG, REBELLIE, TELFGRAAF EN TELEFOON.

AMBTSMISDRIJVEN.

20. Een hulppostbode is een ambtenaar in den zin der wet; deze moet beschouwd worden als ambtenaar van eenige openbare instellling van vervoer. Art. 372 Sr.

's Hertogenbosch Hof 2 October 1907.

21. De postbode, die buiten zijn diensttijd tegen belooning de rekeningen van een geneesheer aan de woningen van diens patienten bezorgt, pleegt eene overtreding van art. 27 no. 2 der wet tot regeling der brievenposterij, doch maakt zich niet schuldig aan het misdrijf van art. 363 no. 2 Sr.

Zierikzee 14 April 1908.

AMOTIE Z. ONRECHTMATIGE DAAD.

APOTHEKER Z. GENEESKUNDE.

APPEL IN BURGERLIJKE ZAKEN.

I.

1044. Art. 55 R. O. stelt geen eisch omtrent de wijze waarop het afzien van hooger beroep zou moeten geschieden, maar vordert alleen dat partijen dit verklaard hebben; zulks kan ook geschieden voordat het vonnis in eersten aanleg gewezen is.

a H. R. 12 Maart 1909, Concl. conf. verw. de cass. tegen *b* Amsterdam Hof 19 Juni 1908.

1045. Art. 69 R. O. en 332 Rv. zijn niet zoo beperkend op te vatten, dat zij hooger beroep uitsluiten van hetgeen daarin niet is opgenoemd. Van een beschikking ex art. 821 Rv. gegeven, staat hooger beroep open.

H. R. 23 Januari 1908, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's Gravenhage Hof 6 November 1907.

1046. Het „bevel" aan partijen om op de hoofdzaak voort te procedeeren, ten einde appellante in de gelegenheid worde gesteld om zich overeenkomstig art. 1969 B. W. nader te verklaren over de aanneming of terugwijzing van een eed, opgevat in den door de Rechtbank aangegeven zin, is een praeparatoire beslissing, waarvan geen hooger beroep dan gelijktijdig met het eindvonnis mag worden ingesteld.

a Arnhem Hof 22 Januari 1908, waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 8 Januari 1909, Concl. conf.

1047. Rogatoire commissie. De in het vonnis der Rechtbank aan den Nederlandschen Consulairen Ambtenaar te Londen gegeven opdracht tot het hooren van getuigen is een preparatoire uitspraak, waarvan appèl slechts mogelijk is gelijktijdig met het appèl tegen het eindvonnis. Voor zoover de Rechtbank echter tevens heeft beslist, dat in geval van wraking de consulaire ambtenaar over de geldigheid der wraking heeft te beslissen, bevat het vonnis meer dan een preparatoire uitspraak; tegen dit deel der beslissing is het appèl reeds vóór het eind-

vonnis ontvankelijk. De bewering dat in materie van wraking appèl niet openstaat, kan ten deze niet opgaan, waar de Rechtbank over de wraking niet heeft beslist.

Amsterdam Hof 13 Juni 1907.

1048. Het appèl staat open tegen de beslissing van een vonnis, ook dan, wanneer de beslissing niet, zooals gewoonlijk, aan het slot voorkomt: het dictum, doch in een der rechtsoverwegingen. Zulks is het geval met het vonnis a quo, waarbij is aangenomen, dat appellant aan geïntimeerde schuldig zou zijn f 748.01.„, welk bedrag deze in compensatie zou kunnen brengen met een uit geheel anderen hoofde door geïntimeerde aan appellant verschuldigde bedrag van f 925.37[5].

Arnhem Hof 25 November 1908.

1049. Ook tegen de overwegingen van een vonnis is appèl toegelaten.

a Leeuwarden Hof 16 Januari 1907.

1050. Waar bij het beroepen vonnis niet is beslist over de vraag of de voorgestelde middelen van wraking tot geldigverklaring dier wraking konden leiden, maar wel over de vraag of de ambtenaar, aan wien het verhoor werd opgedragen, het recht heeft te beslissen over de al of niet geldigheid der voorgestelde wraking, is de appellant ontvankelijk in het door hem ingesteld hooger beroep.

Amsterdam Hof 27 Juni 1907. — Zie a quo *a* Amsterdam 28 Decemder 1906.

1051. Reductie eener vordering van f 5996.„ tot f 59,96.„ tengevolge van een hangende de instantie in appel in kracht van gewijsde gegane homologatie van een accoord van één pCt. De tijdens de dagvaarding in appel vaststaande ontvankelijkheid der vordering vervalt daardoor niet.

c H. R. 25 Juni 1909, Concl. conf. op dezen grond verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 19 Juni 1908, doch voorbijgaande de door het Hof voor de ontvankelijkheid bijgebrachte gronden bestaande in de ontbindbaarheid van het accoord (een grond door het O. M. in zijn Concl. onjuist geacht) en in het overblijven eener natuurlijke verbintenis voor het niet uitbetaalde gedeelte. — Zie in eerste instantie nog het interl. *a* Amsterdam 22 Juni 1906.

1052. De verwijzing naar de Rechtbank van een geschil over eene door twee schuldeischers gezamenlijk ter verificatie ingediende, betwiste vordering van f 480.„ geeft aan de Rechtbank de beslissing over twee personeele rechtsvorderingen, elk van f 240.„. Van dit geschil wordt door haar in het hoogste ressort kennis genomen, zoodat hooger beroep tegen hare beslissing niet openstaat.

a Amsterdam Hof 17 Mei 1907.

1053. Waar bij ééne dagvaarding twee personeele rechtsvorderingen tegen twee gedaagden zijn ingesteld, elke tot een bedrag beneden f 400.„ kan eene cumulatie van het bedrag dier vorderingen de ingestelde actie niet appellabel maken, omdat de appellabiliteit afhangt van de strekking der vordering en niet van den vorm, waarin die is gegoten.

a Amsterdam Hof 25 Mei 1906.

1054. De vordering tot betaling van twee bij elkander hoorende posten eener nota van een assuradeur tegenover den verzekerde, welke te zamen het bedrag van f 50.„ overtreffen is appellabel.

c Amsterdam 13 November 1908.

1055. Nu het beloop van den eisch in conventie gevoegd bij dien in reconventie te boven gaat de rechtsmacht van de Rechtbank om in hoogste ressort recht te spreken, terwijl de beide gedingen niet zijn gesplitst, is eischer in zijn beroep in cassatie, met voorbijgang van het rechtsmiddel. van hooger beroep ingesteld, niet-ontvankelijk.

b H. R. 18 December 1907, Concl. conf.

1056. De onbepaalde waarde der vordering — ontruiming van het gehuurde — geeft recht in hooger beroep te komen.

's-Gravenhage Hof 18 October 1909.

1057. De beschikking, waarbij de kantonrechter zich onbevoegd verklaart aan een curator ontslag uit de curateele te verleenen op grond van het bepaalde bij art. 515 B. W., is ingevolge art. 333 Rv. onderworpen aan hooger beroep, zoodat eene daartegen ingestelde voorziening in cassatie is niet-ontvankelijk.

c H. R. 24 December 1906, Concl. conf.

1058. De regeling der Wet van Frimaire an VII van de „poursuites et instances" betreft alleen de procesvoering over belastingplicht tusschen den daarvoor aangesprokene in den fiscus, geenszins den rechtsstrijd tusschen den fiscus en eenen niet-belastingplichtigen derde over de vraag, of gebleken is dat deze derde gelden of goederen aan den belastingplichtige toekomend, onder zich heeft. De den derde gearresteerde, tot verklaring gedagvaard, opgelegde handelingen vormen verbintenissen, uit de wet om te doen, een verplichting om te doen is van onbepaalde waarde en dus ook de rechtsvordering om die te vervullen, waardoor deze vatbaar is voor hooger beroep.

H. R. 29 Januari 1909, Concl. conf. het beroep in cass. tegen Utrecht 8 Januari 1908 niet-ontvankelijk verklarend.

§ 2.

1059. De Rechtbank, evenmin als de Kantonrechter bij zijne eindbeslissing gebonden door de interlocutoire opdracht, in eersten aanleg, van een getuigenverhoor aan de tegenpartij, mocht eene door haar aangenomen fout des eersten rechters door een nieuw avant faire droit herstellen. Waar door den kantonrechter ten onrechte een getuigenbewijs aan den gedaagde was opgelegd en, toen dit niet geleverd werd, de eisch was toegewezen, daar werd in hooger beroep wel is waar terecht het appel tegen voormeld interlocutoir op grond van berusting niet-ontvankelijk verklaard, doch tevens terecht bewijs aan de eischeresse opgelegd.

b H. R. 17 Januari 1908, Concl. conf. verw. de cass. tegen Middelburg 3 Juli 1907, bevelende een getuigenbewijs omtrent het bestaan der huur, de opzegging, en het plaatselijk gebruik omtrent den termijn van opzegging.

1060. De rechter in appel is niet gebonden aan een door den rechter in eersten aanleg gewezen interlocutoir vonnis, ook al is daarvan niet uitdrukkelijk geappelleerd, daar de eerste rechter zelf daaraan niet gebonden was.

a Rotterdam 15 April 1907.

1061. Wanneer alleen tegen het eindvonnis is geappelleerd, mag toch tegen het interlocutoir bevelend een getuigenbewijs omtrent het feit dat het gehuurde reeds voor de dagvaar-

ding was ontruimd worden gereageerd, wanneer de rechtsbeschouwingen daarvan tot het eindvonnis hebben medegewerkt, of wel dat interlocutoir geene definitieve beslissing inhoudt. Dit laatste is in casu het geval, daar als gevolg van de verkeerde rechtsbeschouwingen van het interlocutoir de eisch tot ontbinding van het huurcontract met ontruiming en schadevergoeding als gevolg daarvan bij eindvonnis is ontzegd. Immers al was het gehuurde ontruimd, zoo volgde daaruit toch geen ontbinding communi consensu. Bovendien, zoo het getuigenbewijs de strekking had om de ontbinding in der minne te bewijzen, was het in strijd met art. 1934 B. W. bevolen. De rechter a quo mocht, nu er over de toelaatbaarheid geen geschil was geweest, op zijn beslissing terugkomen evenals de rechter in beroep.
's-Hertogenbosch 24 April 1908.

1062. Waar het Hof — met vernietiging van het beroepen vonnis, omdat daarbij was aangenomen, dat er geen wanpraestatie was — bij interlocutoir arrest het bestaan dier wanpraestatie vaststelt en getuigenbewijs beveelt alleen omtrent den omvang daarvan, heeft 's Hofs conclusie omtrent het bestaan van wanpraestatie, nu zij is de grondslag voor de bevolen bewijsvoering, het karakter van een bindende beslissing, ook al is die beslissing alleen in de woorden der overwegingen neergelegd. Van deze beslissing van het Hof, die, omtrent het bestaan van wanpraestatie, is een eindbeslissing, kan de terzijdestelling niet worden gevorderd; daartegen kan evenmin met een beslissenden eed gereageerd worden.
Amsterdam Hof 17 Januari 1908.

1063. Na zonder eenig voorbehoud tot een bij interlocutoir vonnis bevolen getuigenverhoor te hebben medegewerkt is hooger beroep daartegen niet-ontvankelijk op grond van berusting. Anders is het echter met het hooger beroep tegen een na afloop van het getuigenverhoor gewezen voorwaardelijk eindvonnis waarbij een suppletoire eed binnen drie maanden af te leggen werd opgelegd. Appellante bleef gedurende den wettelijken termijn gerechtigd van dit laatste vonnis in hooger beroep te komen, ook nog na het afleggen van den eed door de wederpartij, nu zij niet in dat vonnis heeft berust.
Amsterdam Hof 8 Maart 1907.

1064. Berusting in het interlocutoir vonnis ontneemt den hoogen rechter niet de bevoegdheid in een onderzoek te treden naar de juistheid der motieven van dat interlocutoir, voor zoover deze tevens hebben gediend ter motiveering van het eindvonnis.
Dordrecht 28 April 1909.

1065. Niet-ontvankelijkheid van den appellant in zijn hooger beroep van een interlocutoir vonnis, omdat het door den rechter gewezen eindvonnis in kracht van gewijsde is gegaan.
Leeuwarden Hof 15 Mei 1907.

1066. In dit geval kan de appellant niet geacht worden te hebben berust in het vonnis, waarbij aan partijen gelast werd om voort te procedeeren, nu hij slechts één enkel uitstel van 14 dagen ter rolle de rechtbank heeft gevraagd en reeds binnen dien tijd, de dagvaarding in hooger beroep heeft doen uitbrengen.
Amsterdam Hof 15 October 1909.

1067. Eene referte heeft nooit ten gevolge, dat bij die haar heeft gedaan niet-ontvankelijk zoude zijn om van een daarop gevolgde uitspraak in hooger beroep te komen.
Leeuwarden Hof 1 Mei 1907.

1068. Al mocht kunnen worden aangenomen dat het door een eischer zonder eenige reserve ingesteld hooger beroep ook omvat excepties, door gedaagde opgeworpen en waarin deze in het ongelijk gesteld werd, dan is de appellant in dat opzicht niet-ontvankelijk in zijn appel, als zijnde door die beslissing niet bezwaard en hebbende die voor hem geen belang meer. De gedaagde, die niet uitdrukkelijk van de beslissing over bedoelde excepties in hooger beroep is gekomen, moet niettemin geacht worden incidenteel beroep te hebben ingesteld, waar hij de beslissing dienaangaande in zijn memorie van antwoord heeft bestreden en eene conclusie heeft genomen tot vernietiging van het vonnis met betrekking tot de beslissing over de excepties.
Arnhem Hof 27 Februari 1907.

1069. Waar de eischer in conventie in hooger beroep is gekomen, uitsluitend tegen de beslissing in conventie, kan de eischer in reconventie niet geldig incidenteel zich in hooger beroep voorzien tegen de beslissing in reconventie, maar behoort hij tempore utili ten principale te appelleeren.
's-Hertogenbosch Hof 2 April 1907. — Zie in prima Maastricht 12 April 1906.

II § 1.

1070. De bepalingen, omtrent de woonplaats in de artt. 133 en 137 Rv., gelden alleen voor den aanleg, waarvoor de procureurs van partijen zich hebben gesteld of zijn opgetreden, en niet voor den nieuwen aanleg van hooger beroep. Waar in deze niet blijkt van eenig geval, als bedoeld in de artikelen 4 Rv. of 81 B. W., wordt dus bij deze dagvaarding door den appellant ten onrechte uitgegaan van het standpunt, dat de geintimeerde geacht moet worden, — dus wettelijk moet worden aangemerkt — zijn gekozen woonplaats te hebben gehouden bij den procureur, die en omdat deze in eersten aanleg voor hem was opgetreden. Nietigverklaring der dagvaarding en weigering van het gevraagd verstek, wegens niet inachtneming van de artt. 348 j°. 1 Rv.
Amsterdam Hof 10 September 1907, en in dezelfde zaak ten aanzien der dagvaarding waarbij van dit arrest in cass. werd gekomen *a* H. R. 20 Maart 1908, Concl. contr.

1071. Volgens het 4e en 5e lid van art. 439 Rv. kan ook de dagvaarding in hooger beroep tegen het vonnis dat wordt ten uitvoer gelegd worden beteekend aan de woonplaats door den executant tot aan het uiteinde der executie gekozen.
a H. R. 3 April 1908, Concl. conf.

1072. Waar de dagvaarding op grond van art. 4 no. 8 Rv. de geintimeerden sub 1° beteekend is, het exploit doende aan den Officier van Justitie bij de Rechtbank is deze beteekening nietig, omdat zij had moeten geschieden aan den ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij het rechterlijk college, voor hetwelk de vordering „moet gebracht worden," dus in dit geval

het exploit doende aan den Proc. Gen. bij het Gerechtshof.

's-Hertogenbosch Hof 20 October 1908.

1073. Eene door de rechtbank bevolen voeging en diens volgens plaats gegrepen hebbende gelijktijdige behandeling en beslissing bij ééne en dezelfde uitspraak neemt niet weg, dat bij die ééne uitspraak zijn gegeven twee beslissingen omtrent twee zelfstandige geschillen; van elk dier uitspraken kan bij afzonderlijke dagvaarding in hooger beroep worden gekomen.

a Amsterdam Hof 3 Januari 1908. — Zie in cass. *b* H. R. 13 November 1908, Concl. conf. en voorts tusschen dezelfde partijen *b* Amsterdam Hof 3 Januari 1908.

1074. Onder „partijen" zijn in art. 332 Rv. alléén te verstaan zij, die in eersten aanleg partijen zijn geweest, alzoo zij, die oorspronkelijk eischende of verwerende zijn opgetreden, alsmede zij, die, staande de behandeling in eersten aanleg, door oproeping in vrijwaring of bij wijze van voeging of tusschenkomst partij zijn geworden, niet de cessionarissen van een der partijen.

b H. R. 30 November 1906, Concl. conf.

1075. Waar in eersten aanleg de gezamenlijke erfgenamen zijn gedagvaard, als destijds de vertegenwoordigers van den te Basel opengevallen boedel, doch zij daarna dien boedel hebben verworpen, is in deze in hooger beroep terecht het Konkursamt te Basel, als wettelijke vertegenwoordiger dier nalatenschap, in het geding geroepen.

Amsterdam Hof 5 Juni 1908.

1076. Een te laat ingesteld appel moet, ofschoon de geïntimeerde daarvan geen middel heeft gemaakt, ambtshalve niet-ontvankelijk worden verklaard.

's-Hertogenbosch 2 April 1909.

1077. Indien de laatste dag van den termijn, voorgeschreven bij het tweede lid van art. 345 in verband met het tweede lid van art. 428 Rv., valt op Zondag, kan het hooger beroep nog worden vastgesteld op den daarop volgenden Maandag.

c H. R. 22 Juli 1907, Concl. conf.

1078. De appellant, op de aanvraag tot zijne failliet-verklaring gehoord, had na de uitspraak der Rechtbank op 17 December 8 dagen recht van hooger beroep, zoodat dit na 25 December niet meer bestond, en de indiening van het request van hooger beroep ter griffie op 27 December te laat was. Dit verzuim wordt niet goedgemaakt door het feit, dat op 25 December de 1ste Kerstdag viel, omdat art. 14 Rv. het exploiteeren op een volgenden dag wel vergunt als de laatste dag van een termijn op een Zondag valt, maar niet als die dag op een erkenden Christelijken feestdag valt.

's-Hertogenbosch Hof 11 Januari 1910.

1079. In het burgerlijk recht worden door maanden verstaan kalendermaanden, namelijk maanden berekend naar Gregoriaansche tijdrekening.

's-Hertogenbosch Hof 11 Juni 1907.

1080. De op den eisch tot afleggen van rekening en verantwoording, gegeven beslissing, dat de rente van het verschuldigd saldo zal aanvangen met den dag der dagvaarding en de veroordeeling in de proceskomsten zijn eindbeslissingen; te dien aanzien kan van het vonnis, als van een eindvonnis, na het verstrijken van drie maanden sedert het wijzen daaraan, geen hooger beroep meer ingesteld worden.

a Amsterdam Hof 27 Maart 1908.

§ 2.

1081. De conclusie der dagvaarding in hooger beroep bepaalt het voorwerp van het appel. Wordt bij de daaropvolgende schriftelijke conclusie van den appellant eene vordering gedaan die met de conclusie der dagvaarding geheel onvereenigbaar is, dan is het geheel hooger beroep niet-ontvankelijk.

's-Hertogenbosch Hof 2 Maart 1909. — Zie a quo *b* Maastricht 22 Juli 1908.

1082. De wetgever heeft slechts het nemen van één conclusie door ieder der partijen in hooger beroep gewild. De grief, dat bij het beroepen vonnis in strijd met art. 347 en 142 Rv. was beslist, daar de rechtbank geen kennis kon nemen van meerdere conclusies is dus niet aan te nemen.

a H. R. 21 Mei 1909, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's-Gravenhage 30 Juni 1908.

1083. In de dagvaarding in hooger beroep ontbreekt weliswaar de conclusie bij art. 348 j° 5, 3° en 92 Rv. op straffe van nietigheid voorgeschreven, doch geïntimeerden behoefden noch hebben in twijfel verkeerd over de bedoeling van appellante.

's-Gravenhage Hof 7 December 1908.

1084. Art. 2, 2e lid, der wet van 18 April 1874 (Sb. 68) beperkt de bevoegdheid tot hooger beroep tot degenen die op het verzoek gehoord zijn alleen voor het geval, dat zulk een verhoor is voorgeschreven, niet als de wet geen verhoor beveelt en dat ook niet plaats heeft gehad. De algemeene regel, dat ook van beschikkingen op request hooger beroep mogelijk is, geldt dan en wat den termijn betreft is art. 345 Rv. toepasselijk.

Amsterdam 29 April 1909.

1085. Geen wetsbepaling stelt aan verzoekschriften, overeenkomstig art. 345 Rv. in hooger beroep aangebracht, de formeele eischen van procedure, voor dagvaardingen en conclusiën voorgeschreven. Ten onrechte werden dus de ouders niet-ontvankelijk verklaard in hun appel wegens het niet mededeelen der gronden, waarop zij eene wijziging der beschikking, houdende hun ontzetting uit de ouderlijke macht vroegen.

a H. R. 8 April 1909, Concl. conf.

1086. In hooger beroep van eene beschikking op request mag eene nieuwe exceptieve verwering gevoerd worden.

Arnhem Hof 18 Januari 1906. — Zie a quo Arnhem 29 September 1905.

1087. Bij de behandeling van het hooger beroep van een beschikking op request geldt niet het voorschrift van art. 247 Rv. Bovendien geldt het ten deze een hooger beroep van een beschikking krachtens art. 284 B. W. gegeven als uitvloeisel van een uitspraak van echtscheiding — opdracht van voogdij — en geene beschikking op request.

H. R. 17 Augustus 1907, Concl. conf.

1088. Het voorschrift van art. 342 Rv. is algemeen en onderscheidt niet tusschen von-

nissen, die eene veroordeeling bevatten, en die, waarbij eene vordering wordt ontzegd.

H. R. 22 Februari 1907, Concl. conf.

1089. Ambtshalve vervallenverklaring van het hooger beroep doch zonder bevel tot doorhaling nu de procureur van den appellant verklaard had, niet in staat gesteld te zijn om conclusie te nemen en daarom de doorhaling der zaak op de rol te verzoeken.

's-Gravenhage Hof 16 November 1908.

1090. Al is het hooger beroep ingesteld bij een exploit hetwelk nietig is, en al heeft de appellant de ter rolle van het Hof ingeschreven zaak, toen over het gevraagd verstek het Hof uitspraak zou doen, doen royeeren, dan blijft de appelinstantie toch nog bestaan, met dien verstande dat zij aan de voortzetting der executie van het vonnis in den weg staat; want de rol is niet meer dan een register, gehouden ter griffie, waarop ter verzekering van orde en regelmaat de zaken onder een afzonderlijk nummer worden ingeschreven.

b Maastricht 8 Juli 1908.

1091. Wanneer van eenen uitdrukkelijken afstand geen sprake is en evenmin voorhanden is eenig verzuim aan hetwelk een stellige wetsbepaling dergelijk rechtsgevolg verbindt, is dekking in het geding ter eerste instantie een nietaanvoeren van verdedigingsmiddelen ten principale, hetwelk tot afzien wordt, indien deze in hooger beroep, dus dan voor het eerst, niet worden aangevoerd, welke alleen kan volgen uit handelingen met de nieuwe weer volstrekt onbestaanbaar en medebrengende de ontwijfelbare erkenning van datgeen, wat bij het nieuwe middel wordt betwist.

a H. R. 17 December 1909, Concl. conf. verw. de cass. tegen *a* Amsterdam 8 Januari 1909, waarbij ten deele was vern. Amsterdam Kgr. III 12 September 1907.

1092. Een eischer in hooger beroep, die in eersten aanleg als gedaagde wel procureur heeft gesteld, maar niet van antwoord heeft gediend, heeft de bevoegdheid om in hooger beroep alsnog de feitelijke juistheid der gronden te betwisten waarop de oorspronkelijke eischer zijne vordering deed steunen. Door de beslissing, dat dit middel van verweer door de judicieele houding in eersten aanleg was gedekt, is art. 348 Rv. geschonden.

b H. R. 3 Januari 1908, Concl. contr. — *a* H. R. 8 Januari 1908, Concl. contr. vern. 's-Gravenhage Hof 13 Mei 1907.

1093. Al heeft de gedaagde in eerste instantie geen verwering ten principale gevoerd, zoo mag hij toch in appel de gegrondheid der vordering ontkennen; tengevolge daarvan moet eischer de door hem bij eene sommatie — naar welke rechtsgeldig bij de dagvaarding mocht worden verwezen — gestelde provisie posten bewijzen, wil hij in zijn vordering tot ontbinding slagen. Terugwijzing der zaak voor het houden van het getuigenverhoor.

b Amsterdam Hof 16 April 1909.

1094. Waar appellant in eersten aanleg de houding aannam van in den eisch te berusten, door daarop niet te antwoorden, kan hij in appel op die houding niet terugkomen.

's-Gravenhage Hof 24 December 1906.

1095. De gedaagde, die bij de conclusie van antwoord het aangegaan hebben van de huurovereenkomst erkent, maar beroep doet op de omstandigheid dat de wederpartij van haar kant niet aan haar verplichtingen had voldaan, kan niet bij pleidooi alsnog als verweermiddel aanvoeren het te niet gegaan zijn van het verhuurde door brand. Immers eerstbedoelde verwering is uitsluitend exceptief, zoodat van eene aanvulling daarvan geen sprake kan zijn. Wel zou die verwering nog als nieuwe weer in appel toelaatbaar zijn, daar zij, ofschoon exceptie, als van peremptoiren aard, met eene verdediging ten principale kan worden gelijk gesteld, doch zij is gedekt in eersten aanleg, omdat de gedaagde daar de huurovereenkomst als bestaande heeft aanvaard.

Amsterdam Hof 26 Maart 1909.

1096. Nu de appellante, oorspronkelijk gedaagde, gedagvaard tot betaling van een bedrag groot f 1500.„ door haar per resto verschuldigd op grond van een door haren gewezen directeur onderteekend orderbillet bij incidenteele conclusie verlof heeft gevraagd haren gewezen directeur in vrijwaring op te roepen zonder de handteekening van dien directeur te ontkennen, integendeel uit den inhoud van die conclusie en het instellen der vordering tot vrijwaring zelve moet worden afgeleid, dat die handteekening door haar is erkend, is de bij conclusie van antwoord ten principale gedane ontkentenis als tardief te beschouwen.

a Amsterdam Hof 24 November 1905 bev. *c* Amsterdam 27 Mei 1904.

1097. De bestrijding van eene actie tot betaling van een koopprijs op grond dat bij dagvaarding geen betaling tegen overgifte der waar, maar alleen betaling wordt gevraagd is niet aanvoering van een rechtsgrond maar van een rechtsmiddel; de kooper kan zoo hij aanspraak daarop heeft de afgifte in het proces vorderen of zijn recht daarop in den vorm van een exceptief verweer doen gelden; als het niet te rechter tijd wordt aangevoerd kan het middel, al ware het gegrond, niet leiden tot niet ontvankelijk verklaring; eerst bij pleidooi opgeworpen is het terecht door de rechtbank ter zijde gesteld ex art. 141 Rv.; nu het geen verdediging ten principale inhoudt, kan daarop krachtens art. 348 Rv. ook in hooger beroep op geenerlei wijze worden teruggekomen.

a Amsterdam Hof 6 November 1908.

1098. Het door geïntimeerde voor het eerst in appel opgeworpen middel dat de eischers niet de verkoopers zouden zijn — en dus de onkosten door hen betaald niet van gedaagde koopers zouden kunnen vorderen — is indien het een exceptie is gedekt en voor zoover het een nieuw middel ten principale is, in ieder geval verwerkt en niet-toegelaten als in strijd met geïntimeerde's houding in prima.

's-Hertogenbosch 14 Mei 1909.

1099. Ingevolge art. 348 Rv. kan de appellant wel nieuwe weren van rechten, eene verdediging ten principale opleverende, inbrengen, doch het is niet geoorloofd in hooger beroep eene verwering te voeren in strijd met die in eersten aanleg gevoerd. Het door appellant in hooger beroep gedaan beroep op compensatie is een volkomen toelaatbaar nieuw middel van weren, een verdediging ten principale opleverende.

Breda 30 Maart 1909.

1100. Het door appellant in hooger beroep gevoerd verweer bestaande in een beroep op betalingen welke gedeeltelijk zouden hebben plaats gehad voor de data der leveringen maar alle lang voor de dagvaarding moet geacht worden in het geding ter eerster instantie te zijn gedekt, als onbestaanbaar met de daar aangenomen houding, waarbij immers van geen betalingen werd gesproken, doch om uitstel werd gevraagd.
Utrecht 27 November 1907.

1101. Uit het door appellant in appel voorgedragen verweer volgt ontkenning, zoodat waar het betreft eene verdediging ten principale, die in het geding ter eerste instantie niet is gedekt, de zaak in haar geheel aan 't oordeel van de rechtbank onderworpen. De oorspronkelijke eischer moet derhalve alsnog voor zijne nu betwiste vordering bewijs leveren.
Utrecht 3 October 1906.

III.

1102. Toepassing van art. 356 Rv.
Leeuwarden Hof 13 Januari 1909.

APPEL IN STRAFZAKEN.

I. Toelaatbaarheid.
II. Procedure. — Behandeling.
III. Uitspraak.

I.

507. Ter beoordeeling van de vatbaarheid van een vonnis voor hooger beroep komt uitsluitend in aanmerking de straf gesteld op het feit zooals het is te laste gelegd, en niet de straf, die naar aanleiding van het onderzoek ter terechtzitting in een gegeven geval zou kunnen worden toegepast.
b H. R. 8 Februari 1909, Concl. conf. — *c* H. R. 24 Mei 1909, Concl. conf. — *d* H. R. 25 October 1909, Concl. conf. — *a* H. R. 27 December 1909, Concl. conf.

508. Daar tegen het ten laste gelegde feit naast de geldboete verbeurdverklaring van het jachttuig als straf is gesteld, is het vonnis krachtens art. 44 2e lid R. O. aan hooger beroep onderworpen.
a H. R. 2 December 1907, Concl. conf.

509. Bij eene telastelegging van eene overtreding der Jachtwet onder de verzwarende omstandigheid van art. 41 littera *d* dier wet — herhaling — kan, indien in eersten aanleg van die verzwarende omstandigheid is vrijgesproken, het O. M. niet uitsluitend ten aanzien van die vrijspraak in hooger beroep komen.
d H. R. 10 Februari 1908, Concl. conf.

510. Nu volgens de uitlegging, door den rechter in hooger beroep aan de dagvaarding gegeven, bij deze alleen was te laste gelegd de overtreding van art. 453 lid 1 Sr., waartegen geene andere straf is bedreigd dan eene boete van f 15.„ , is terecht het ingestelde beroep niet-ontvankelijk verklaard.
a H. R. 11 Mei 1908, Concl. conf.

511. Bij art. 95 der algemeene politie-verordening van de gemeente Loon op Zand is op de overtreding van art. 92 geen andere straf gesteld dan eene geldboete van ten hoogste vijf gulden, daar in laatstgemeld artikel geen sprake is van te licht bevonden brood, waarop alléén art. 91 der verordening betrekking heeft. Het door den kantonrechter te Waalwijk in deze zaak gewezen vonnis was alzoo niet aan hooger beroep onderworpen.
h H. R, 24 December 1906, Concl. conf.

512. Ook bij telastlegging van herhaling van openbare dronkenschap na plaatsing in eene rijkswerkinrichting, moet worden uitgedrukt dat de voorafgaande veroordeeling, waarbij die plaatsing werd bevolen, onherroepelijk was geworden. Bij gebreke daarvan is geen dronkenschap bij herhaling, maar eenvoudige dronkenschap, telastgelegd en moet het hooger beroep tegen een vonnis, gewezen op zoodanige onvolledige dagvaarding, op grond van art. 453 Sr. j° art. 44 R. O. worden verklaard niet-ontvankelijk.
Winschoten 19 Juni 1908.

513. Een vonnis van schorsing der rechtsvervolging (art. 6 Sv.) is voor de beoordeeling der appellabiliteit als een eindvonnis te beschouwen. Verduidelijking van het geschilpunt in deze.
Leeuwarden Hof 26 Juli 1905.

514. Een vonnis, gewezen ter zake van overtreding van art. 466 Sr. door een ambtenaar van den burgerlijken stand, is niet aan hooger beroep onderworpen.
a H. R. 21 December 1906, Concl. conf.

515. De beslissing der rechtbank, gegeven volgens het tweede lid van art. 59 Sv. omtrent voorloopige informaties is niet aan hooger beroep onderworpen.
H. R. 13 Januari 1908, Concl. conf.

516. Tegen de beschikking eener rechtbank in eene instructie gegeven — houdende weigering van een verlof tot huiszoeking ex art. 110 Sv. — is beroep in cassatie ontvankelijk, dus hooger beroep uitgesloten.
b H. R. 17 Juli 1908, Concl. conf.

517. Een hooger beroep tegen een niet-eindvonnis als bij art. 228, laatste lid Sv. bedoeld is slechts ontvankelijk, indien het mede tegen het eindvonnis is ingesteld. De rechtbank had dus naar het bestaan van het hooger beroep tegen het eindvonnis van 31 December 1906 een onderzoek moeten instellen, omdat alleen indien dit bestond, dat tegen het vonnis van 11 December bevorens ontvankelijk was.
Concl. adv.-gen. Mr. Ort ad. *g* H. R. 22 Juni 1908.

518. De bevoegdheid om van een vonnis

van een kantongerecht in hooger beroep te komen is onthouden aan den beklaagde, inzoover hij bij dat vonnis is vrijgesproken.

e H. R. 30 September 1907.

519. Beklaagde is als niet tot straf veroordeeld niet ontvankelijk in het appel van een vonnis, waarbij hij ter beschikking van de regeering is gesteld. Veel minder is diens vader tot appel van dat vonnis bevoegd.

b Groningen 8 April 1909.

II.

520. Wanneer bij een door het O. M. ingesteld hooger beroep de in beroep komende ambtenaar van het O. M. de akte van hooger beroep niet heeft mede-onderteekend en de akte niet vermeldt de oorzaak van het letsel, waarom de teekening niet kan geschieden, moet het ingestelde appel niet-ontvankelijk worden verklaard.

b H. R. 9 Juni 1908, Concl. conf. adv.-gen. Ort, tevens betoogende dat de rechter in cassatie mocht onderzoeken of de akte van appel naar den vorm, vereischt om het recht van vervolging in hooger beroep te doen bestaan, in orde was.

521. De minderjarige beklaagde, die den leeftijd van zestien jaren nog niet heeft bereikt en een raadsman heeft, is zoowel persoonlijk als door tusschenkomst van zijn raadsman, onbevoegd tot het instellen van hooger beroep; derhalve is ook die raadsman onbevoegd namens den beklaagde, en niet uit eigen hoofde, hooger beroep aan te teekenen.

b Amsterdam Hof 18 Februari 1908.

522. De bepaling van art. 230 Sv., dat hooger beroep moet worden ingesteld door eene verklaring ter griffie, kan geene andere beteekenis hebben, dan dat die verklaring moet worden afgelegd voor den griffier of die hem wettelijk vervangt. De griffier kan daarbij niet worden vervangen door den rechter, aangewezen volgens art. 2 lid 2 der wet van 26 Mei 1841 (Sb. 18).

Leeuwarden Hof 21 Juli 1909.

523. Het bewijs van het afleggen van eene verklaring van hooger beroep mag alleen worden aangenomen op grond der daarvan door den griffier opgemaakte akte en niet op grond eener verklaring van den griffier, dat eerstbedoelde verklaring voor hem was afgelegd.

g H. R. 22 Juni 1908, Concl. contr.

524. De akte van appel is eene authentieke akte, die, ook zonder te zijn geregistreerd, het ingesteld hooger beroep volledig bewijst.

d H. R. 8 April 1907, Concl. conf.

525. Niet uit elke min juiste weergeving van den inhoud van het proces-verbaal van de terechtzitting in eersten aanleg in het arrest in hooger beroep of uit elke misvatting daaromtrent vloeit eene schending voort van art. 246 Sv.

d H. R. 23 December 1907.

III.

526. Bevestiging van een vonnis in eersten aanleg met gedeeltelijke aanvulling der bewijsmiddelen en gedeeltelijke verbetering der gronden is niet in strijd met art. 247 Sv.

a H. R. 9 Maart 1908, Concl. conf.

527. Wanneer in eersten aanleg is vrijgesproken, kan de rechter in hooger beroep niet een ontslag van rechtsvervolging uitspreken, zonder vooraf het vonnis van den eersten rechter te vernietigen.

g H. R. 27 April 1908.

528. Vermits eene schuldigverklaring met eene daarop gevolgde veroordeeling in hooger beroep rechtens onbestaanbaar is met eene vrijspraak in eersten aanleg op hetzelfde punt van aanklacht, kan de rechter in hooger beroep, die zonder vernietiging van die vrijspraak eene schuldigverklaring en veroordeeling uitspreekt, niet geacht worden ter voldoening aan art. 221 Sv. eene rechtsgeldige beslissing te hebben gegeven over de bij art. 221 van dat wetboek vermelde punten.

a H. R. 4 Maart 1907, Concl. conf.

529. De qualificatie, door de rechtbank bij het bevestigde vonnis aan de door haar bewezen verklaarde feiten gegeven, is juist, maar, al ware zij onjuist, dan zoude daardoor niet geschonden zijn art. 221 Sv., maar alléén grond bestaan tot verbetering der qualificatie met vernietiging in zoover van het bestreden arrest.

j H. R. 24 December 1906, Concl. conf.

530. Wanneer de rechter in appel een dagvaarding nietig verklaart, terwijl in eerste instantie beklaagde is veroordeeld met bekrachtiging van een verstekvonnis behoort hij beide laatste vonnissen te vernietigen.

h H. R. 28 Juni 1909, Concl. conf. vern. Amsterdam 26 Maart 1909.

531. Het hof, bij het bestreden arrest bevestigende het door de rechtbank tegen den requirant gewezen vonnis, waarbij eene tegen hem bij verstek gewezen uitspraak was bekrachtigd, met vernietiging echter van dit vonnis wat betreft de bij het verstekvonnis opgelegde straf, had inzoover ook het laatste vonnis moeten vernietigen. Cassatie ambtshalve op dezen grond wegens schending van de artt. 247 en 267 in verband met de artt. 211, 221, 227 en 239 Sv.

a en *h* H. R. 3 Juni 1907, Concl. conf.

532. De rechtbank, het door den kantonrechter op het verzet gewezen vonnis in hooger beroep vernietigende, had ingevolge art. 247 in verband met art. 256 Sv. te doen wat de kantonrechter had behooren te doen, en had alzoo naar luid van art. 267 van hetzelfde wetboek het bij verstek gewezen vonnis moeten bekrachtigen of geheel of gedeeltelijk vernietigen.

a H. R. 22 April 1907. — *b* H. R. 13 Mei 1907, Concl. conf., tevens beslissende dat zulks in casu met inachtneming van art. 246 Sv. was geschied.

533. De rechtbank, in hooger beroep vernietigende een vonnis, waarbij op een ingesteld verzet een bij verstek gewezen vonnis werd bekrachtigd, had te doen wat de kantonrechter had behooren te doen en mede moeten vernietigen het bij verstek gewezen vonnis. De rechtbank had ook eene beslissing moeten geven omtrent hetgeen met betrekking tot de schuldigverklaring en veroordeeling in het verstekvonnis was opgenomen.

H. R. 4 Januari 1909, Concl. conf.

534. De rechtbank, vernietigende een vonnis van den kantonrechter, waarbij op een ingesteld verzet een bij verstek gewezen vonnis gedeeltelijk is bekrachtigd, had krachtens art. 247 j° 256 Sv. moeten doen wat de kantonrechter had behooren te doen, d. w. z. ingevolge

art. 267 al. 2 Sv. het verstekvonnis bekrachtigen, of opnieuw rechtdoende, dit geheel of gedeeltelijk vernietigen. Bij gebreke daarvan moet het vonnis der rechtbank worden vernietigd.

h H. R. 17 Mei 1909, Concl. conf.

535. Cassatie ambtshalve van het bestreden arrest, omdat daarbij, hoezeer het wèl de plaats des misdrijfs aanwijst, niet is vernietigd doch met gemeld voorbehoud is bevestigd het in eersten aanleg gewezen vonnis, dat geene beslissing inhoudt aangaande de plaats, waar het ten laste gelegde en bewezen verklaarde feit is gepleegd. Schending der artt. 211, 221 en 223 in verband met art. 247 Sv.

a H. R. 24 December 1906.

536. Het hof, van oordeel, dat de localiteit, waar de ten laste gelegde feiten gepleegd waren, niet was eene woning, heeft door de tegenovergestelde beslissing der rechtbank te vernietigen datgene gedaan, wat het volgens art. 247 Sv. verplicht was te doen.

d H. R. 21 Mei 1907, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 18 December 1906, waarbij werd vern. Amsterdam 16 October 1906.

537. Art. 248 Sv. is geschonden, doordien op enkel beroep van den beklaagde de in eersten aanleg opgelegde vervangende hechtenis wordt verhoogd.

c H. R. 9 Juni 1908, Concl. conf. — *b* H. R. 2 November 1908, Concl. conf. — *d* H. R. 11 Juni 1907, Concl. conf. wegens de verhooging der boete. — Cf. *g* H. R. 10 Januari 1910, Concl. conf.

538. Requirante, in eersten aanleg voor twee misdrijven veroordeeld, maar van het veroordeelend vonnis alléén (d. i. het O. M. niet) in hooger beroep gekomen, met behoud van dezelfde straf in hooger beroep voor het eene misdrijf veroordeeld en van het andere vrijgesproken, werd in werkelijkheid voor dat eerste misdrijf zwaarder gestraft; hierdoor is art. 248 Sv. geschonden.

e H. R. 21 October 1907, Concl. conf.

539. De bepaling van art. 248 Sv., mede geldende in belastingzaken, is ook van toepassing, indien op het bewezen verklaarde feit eene bepaalde en gelimiteerde straf (i. c. verbeurdverklaring in boete) is bedreigd, doch de rechter in eersten aanleg heeft nagelaten een dier straffen (de verbeurdverklaring) uit te spreken. Terecht werd de straf, al is zij gebiedend voorgeschreven, in appel niet opgelegd nu alleen de beklaagde had geappelleerd.

c H. R. 18 Mei 1908, Concl. conf.

ARBEID DER KINDEREN EN VROUWEN.

88. Uit de arbeidswet is niet af te leiden, dat werkzaamheden, verricht met de bedoeling om een ander, die voor een bedrijf werkt, behulpzaam te zijn, daarom niet zouden kunnen worden gerekend voor dat bedrijf te zijn verricht. Daarbij is het ook voor de toepassing der wet onverschillig, of die werkzaamheden zonder betaling geschiedden.

b H. R. 14 Januari 1907, Concl. conf. — *b* H. R. 24 Juni 1907, Concl. conf.

89. Ook een winkel moet als werkplaats worden aangemerkt als daarin werkzaamheden worden verricht, omschreven in art. 2 der Arbeidswet. Die wet maakt geen onderscheid tusschen groote en kleine werkzaamheden.

Middelburg 8 Maart 1907, bev. Goes Kgr. 31 December 1906.

90. Waar tabakstrippen niet werd verricht in de fabrieken noch in de werkplaatsen van zekere beklaagden, die een handel in tabak uitoefenen, maar plaats had ten hunnen behoeve in de woningen van bij de dagvaarding omschreven vrouwen, over welke woningen en waarin beklaagden geen zeggen hadden en hun elk middel van toezicht ontbrak, is de toepassing van art. 10 en 11 dier wet uitgesloten. Het geldt hier niet hun fabriek, hun werkplaats.

Arnhem Hof 7 November 1907, waartegen de cassatie is verw. bij *c* H. R. 4 Mei 1908, Concl. conf. — Concl. O. M. ad H. R. 27 Mei 1907.

91. Onder de uitzonderingen vermeld in art. 1 der Arbeidswet vallen niet werkzaamheden verricht in een zoogenaamden bloemenwinkel.

Amsterdam Kgr. III 1 Maart 1909.

92. Het eikschillen, dat afgeloopen moet zijn voordat de boschbouw zijn doel bereikt heeft, maakt daarvan deel uit en valt niet onder arbeid, zooals dit begrip verstaan wordt in de Arbeidswet.

b H. R. 18 Januari 1909, Concl. contr.

93. Onder boschbouw is niet alleen te verstaan het aankweeken en onderhouden van bosschen, maar daartoe behooren ook de dunningen en al de verschillende handelingen tot aan de velling van het bosch toe. Het eikenschillen door een kind van 12 jaar valt niet onder den bij art. 8 Arbeidswet verboden arbeid.

Leeuwarden Hof 16 April 1908.

94. Onder „werkzaamheden in of voor het bedrijf van landbouw" is in de arbeidswet niet alleen te begrijpen het bewerken van den grond en het inoogsten der vruchten, maar ook het bewerken der vruchten hetzij voor eigen gebruik, hetzij voor verkoop, voorzoover de wijze van bewerking niet valt buiten den aard van het landbouwbeprijf, zonder dat het ten deze verschil maakt, dat een gedeelte van het bewerkte vlas door den gerequireerde was gekocht nog te veld staande en daarna door hem is onderhouden en geplukt.

d H. R. 6 Mei 1907, Concl. contr.

95. Het rondbrengen, d. i. het aan huis bezorgen bij verschillende personen van brood behoort niet tot de werkzaamheden, die plegen voor te komen in eene huishouding of stalling buiten eenig bedrijf, uitgezonderd in art. 1 sub 2° der Arbeidswet, onder welke werkzaamheden alleen de zoodanige kunnen worden verstaan, die buiten eenig bedrijf als huiselijke arbeid of stalwerk in eene huishouding of stalling worden verricht.

e H. R. 9 November 1908, Concl. conf.

96. De slotwoorden in art. 1 laatste al. der Arbeidswet van 5 Mei 1889 (Sb. 48): „werk-

„zaamheden die ook buiten eenig bedrijf in eene „huishouding plegen voor te komen," bedoelen de gewone huishoudelijke bezigheden, die tot het wezen eener normale huishouding behooren. Zulk eene werkzaamheid betreft niet: het ineenvlechten van biezen voor het vervaardigen van matten, al moge in sommige gemeenten die bezigheid in vele huisgezinnen geschieden.

b Arnhem Hof 30 December 1908.

97. Waar de arbeidswet geen bijzondere bepalingen bevat over de strafrechtelijke verantwoordelijkheid voor de overtreding van art. 8, gelden daaromtrent de algemeene bepalingen van het Wetboek van Strafrecht, bepaaldelijk ook art. 47.

b H. R. 14 Januari 1907, Concl. conf.

98. Waar de beklaagde was directeur van de naamlooze vennootschap en op de bedoelde boetzolder dier vennootschap voor haar bedrijf netten werden geboet, aan welk boeten L. T. toen heeft medegewerkt, is hij strafbaar al was L. T. aangenomen door de hoofdboetster, aan wie hij, beklaagde, het boeten had opgedragen te verrichten met haar eigen personeel, zoodat L. T. door de hoofdboetster was in dienst genomen, terwijl beklaagde uitsluitend aan die hoofdboetster het loon van haar en haar personeel uitbetaalde.

's-Gravenhage Kgr. 8 Mei 1907.

99. Het onvoorwaardelijk verbod om eene vrouw eene bepaalde soort van arbeid te doen verrichten, voorkomende in art. 15, aanhef en sub 1° van het K. B. van 16 Maart 1903 (Sb. 83), gaat niet buiten de bij art. 4 der Arbeidswet gestelde grenzen. De vraag, of met een voorwaardelijk verbod het doel had kunnen worden bereikt, en deze andere, of inderdaad het gevaar voor leven en gezondheid was van zoodanigen aard, dat een verbod van dezen arbeid moest worden gegeven, liggen buiten de beoordeeling der rechterlijke macht.

d H. R. 24 December 1906, Concl. conf.

100. Het op verboden tijd arbeid doen verrichten door eene vrouw is volgens art. 5 der Arbeidswet strafbaar, zonder dat eenig onderscheid wordt gemaakt, of die vrouw al dan niet de echtgenoote is van hem, die den arbeid doet verrichten.

f H. R. 15 Februari 1909, Concl. conf.

101. Art. 11 van de Arbeidswet wordt niet overtreden, wanneer in de werkplaats aanwezig is eene lijst, voldoende aan de voorschriften van dit artikel, doch daarop niet vermeld worden de werkelijke werkuren van de in de werkplaats werkzame jeugdige personen.

c H. R. 21 Juni 1909, Concl. contr.

102. Noch in art. 11 der Arbeidswet, noch in eenig andere wettelijke bepaling is voorgeschreven, dat in elk lokaal waar arbeid wordt verricht, een lijst als daar bedoeld moet zijn opgehangen.

's-Gravenhage Hof 3 September 1907.

Aanspraak. Sz. 97. | *Cassatie Sz.*
Adm. en recht. macht 99. | Dader 97.
Bekentenis Sz. | *Motieven v. vonnissen.*

ARBEIDSOVEREENKOMST.

I. Toepasselijkheid der speciale wetsbepalingen.
II. Rechten en verplichtingen van partijen.
III. Procedure.

I.

1. De woorden „arbeid" en „dienst" in art. 1637*a* B. W. zijn niet beperkt tot lichamelijken arbeid. De directeur eener vennootschap is niet haar hoofd in dien zin dat hij niet afhankelijk zou zijn van de vennootschap; hij kan evenmin gezegd worden haar lasthebber te zijn en zeker niet in casu waar gedaagde zelf stelt dat eischer volgens de statuten alleen kon worden ontslagen op grond van ongeschiktheid, terwijl lastgeving altijd kan worden opgezegd. Het op wettige wijze aan den directeur gegeven ontslag ontneemt dezen het recht niet om schadevergoeding te vragen, wanneer dit ontslag onrechtmatig, d. i. zonder dringende redenen is verleend. Aan gedaagde het bewijs van een aantal feiten opgelegd, waaruit eischers ongeschiktheid zou moeten blijken.

Amsterdam Kgr. II 8 Juli 1909.

2. Een overeenkomst waarbij de eene partij zich verbindt gedurende een bepaald tijdvak in het koffiehuis der wederpartij elken avond twee nummers te zingen, tegen een vooraf bepaald honorarium is een arbeidsovereenkomst in den zin der wet. Een uit zoodanige overeenkomst voortvloeiende rechtsvordering moet worden ingesteld op de wijze als bij art. 125*a* v. Rv. omschreven, onverschillig of de overeenkomst waaruit wordt geageerd al dan niet nog bestaat.

Amsterdam Kgr. I 13 Juli 1909.

2bis. Ofschoon uit het ten deze ingediend verzoekschrift aanvankelijk was af te leiden dat uit een arbeidsovereenkomst werd geageerd, moet de eischer, nu hij erkent zijn vordering te doen steunen op een overeenkomst tot het verrichten van enkele diensten, in zijn vordering niet-ontvankelijk worden verklaard.

Amsterdam Kgr. III 9 December 1909.

2ter. De ingestelde vordering tot teruggaaf van getuigschriften rust niet op de tusschen partijen gesloten arbeidsovereenkomst, maar op een, geheel daar naast gaand, bij de indiensttreding gemaakt beding omtrent bewaargeving en een eventueel niet teruggeven van getuigschriften na het ophouden der dienstbetrekking bij niet naleving der overeenkomst; het op grond van art. 125*a* Rv. voorgestelde middel van niet-ontvankelijkheid van het hooger beroep gaat, als feitelijken grond missend, dus niet op.

Amsterdam Hof 29 October 1909.

II.

3. Een algemeene kennisgeving door den werkgever gericht tot zijn werklieden geldt ook voor een meesterknecht; indien dit uit den inhoud niet blijkt, kan zoodanige kennisgeving niet geacht worden gericht te zijn tot de werklieden „in engeren zin".

Arnhem Kgr. 11 Augustus 1908.

4. Uit de vaststaande feiten dat de eischer, door gedaagde als zanger geëngageerd, bij een repetitie valsch zong, zijn rol niet kende, niet tijdig inviel en niet wist waar hij staan moest, volgt niet zijn absolute ongeschiktheid als artist, op grond waarvan hem ontslag zou kunnen worden gegeven. Dit klemt te meer, nu bij het tusschen partijen vaststaande contract strafbepalingen zijn opgenomen voor het geval een artist zijn rol niet machtig is of met opzet bederft. De vordering tot schadevergoeding wegens het ontslag, waarvan de rechtmatigheid niet was gebleken, moet derhalve worden toegewezen;

die schadevergoeding echter moet, nu de dienstbetrekking reeds twee maanden na het ontslag zou eindigen, beperkt worden tot het salaris over dien termijn.
Amsterdam Kgr. II 4 Maart 1909.

5. Wet op het arbeidscontract. Art. 1638*c* B. W.; uitlegging der woorden: „betrekkelijk korten tijd".
Groningen Kgr. 8 Maart 1909.

6. Het is voor een werkgever geen wettige reden tot wegzending van een werkman, indien deze tegen den zin van eerstgenoemde lid van een zekere vereeniging is en blijft.
Arnhem Kgr. 11 Augustus 1908.

7. Het feit, dat de nieuwe patroon den arbeider vóór het einde van den opzeggingstermijn noodig heeft is geene dringende reden voor den arbeider om de dienstbetrekking te doen eindigen.
's-Gravenhage Kgr. 19 April 1909.

8. Ook vóórdat de arbeid is aangevangen kan een dienstbetrekking om eene dringende reden eenzijdig zonder opzegging worden beëindigd.
Enschede Kgr. 18 Maart 1909.

9. Gedaagde, die den arbeider zonder opzegging ontsloeg, is niet meer ontvankelijk in zijn verweer dat hij dat deed op grond van een dringende reden (art. 1639 p2) nu hij pas 6 dagen na het ontstaan der zoogenaamde dringende reden de dienstbetrekking deed eindigen. Dit verweer, door den gedaagde aan zijne erkenning van eischers posita verbonden, als van niet bevrijdenden aard daarvan gescheiden.
Enschede Kgr. 18 Maart 1909.

10. Art. 1637*e* B. W. geeft den werkgever wel de bevoegdheid om in het daar genoemde geval de godspenning in mindering op het verdiende loon te brengen, doch een zelfstandige vordering tot teruggave van de godspenning kent de wet niet.
Arnhem Kgr. 9 Maart 1909.

10bis. In het beding, dat de arbeider, bij onrechtmatige verbreking der dienstbetrekking, alle aanspraken op de, door hem aan den werkgever ter hand gestelde, getuigschriften verbeurt, zoodat deze daarover, naar believen, kan beschikken, ligt geen pandrecht opgesloten, zoodat van eene verboden toeëigening van het pand geen sprake kan zijn; het beding is dus niet in strijd met art. 1200 B. W. Het is ook niet in strijd met de wet of de goede zeden. Al zou uit art. 1638*aa* B. W. kunnen worden afgeleid, dat de weigering van den werkgever om, bij het eindigen der dienstbetrekking, den arbeider, op diens verzoek, een getuigschrift uit te reiken, is in strijd met de goede zeden, dan volgt uit die bepaling toch nog niet dat dit eveneens het geval is met een weigering om vroeger en van elders verkregen getuigschriften terug te geven.
Amsterdam Hof 29 October 1909.

11. Het beweren van de gedaagde Taxameter Automobielen Mij., dat zij den eischer, haar chauffeur, om eene geldige reden, nl. dat deze door onoplettendheid veel schade had veroorzaakt, heeft ontslagen, is te onbestemd en moet bij gebreke van te dien aanzien gestelde feiten worden voorbijgegaan. Gedaagde's aanbod tot betaling van loon is onvoldoende, nu eischer volgens contract ook een bepaalde provisie per week moest ontvangen. Teruggave door gedaagde van door eischer — chauffeur — bij den aanvang der dienstbetrekking gestorte gelden; uitlegging van het te dien aanzien in de overeenkomst voorkomende artikel.
Amsterdam Kgr. II 16 December 1909.

III.

12. De wet laat aan partijen niet de keuze om eene procedure ex 125*a* v. Rv. bij request of bij dagvaarding aanhangig te maken: is dit laatste geschied, dan moet de vordering ook ambtshalve niet-ontvankelijk worden verklaard.
Amsterdam Kgr. I 13 Juli 1909.

13. Het geding over eene arbeidsovereenkomst vangt aan met een verzoekschrift; nu de gedingvoering in hooger beroep niet in het bijzonder is geregeld, moeten, volgens art. 125*a* Rv., de gewone regelen gelden en het hooger beroep bij verzoekschrift worden aangebracht.
Amsterdam 31 December 1909. — Anders Amsterdam 31 Januari 1910, waarbij een appellant bij verzoekschrift niet ontvankelijk werd verklaard, met verdere beslissing, dat noch het bepalen van een dienenden dag door de rechtbank noch het procureurstellen door geintimeerde het informeele appel dekte.

14. Bij niet verschijning van den gedaagde moet tegen dezen verstek worden verleend, op de enkele verklaring van den griffier dat hij een afschrift van het introductief request op de bij de wet bepaalde wijze aan den gedaagde heeft gezonden, al is ook de geadviseerde dienstbrief als onbestelbaar aan het kantoor terugbezorgd en het afschrift dus niet in handen van gedaagde gekomen.
Amsterdam Kgr. I 5 Maart 1909.

15. Daargelaten de vraag of de ingevolge art. 125*c* Rv. door den Kantonrechter te geven beschikking, alsmede het door den griffier te verzenden afschrift van het verzoekschrift en daarbij te voegen kennisgeving al dan niet op zegel gesteld moeten zijn, is dit in geen geval van belang indien de grieven van gedaagde niet tegen die stukken zijn gericht en daarop dus geen recht moet worden gedaan.
Amsterdam Kgr. II 4 Maart 1909.

16. De bepaling van art. 125*c* Rv. dat tegen de beslissing door den Kantonrechter gegeven op een verzoekschrift in zake arbeidscontractgeschil, geen hoogere voorziening openstaat, sluit niet de bevoegdheid der wederpartij uit om het niet aanwezig zijn van zoodanig geschil te beweren. De ingevolge genoemd artikel gegeven beschikking, die niet gemotiveerd behoeft te zijn, houdt immers niet anders in dan een beslissing op het verzoek om een dag voor de behandeling der zaak te bepalen.
Amsterdam Kgr. II 8 Juli 1909.

17. Weliswaar strekt de gestelde overeenkomst zich slechts uit over een tijdsruimte verloopen vóór het in werking treden der wet van 12 Juni 1907 (Sb. 193), doch hierdoor wordt niet belet dat „de procedure", waar het geldt de inroeping der rechtsgevolgen dier overeenkomst op een tijdstip waarop die wet reeds in werking was getreden, moet geschieden overeenkomstig die wet, indien de overeenkomst als „arbeidsovereenkomst" is aan te merken.
H. R. 21 October 1909, Concl. (in het belang der wet) conf.

18. Verzet tegen een vonnis in eene zaak betreffende het arbeidscontract behoort te geschieden bij dagvaarding en niet bij verzoekschrift.
Dordrecht Kgr. 14 Juni 1909.

Appel Bz. 13.
Beh. ter rolle 12 v.
Bekentenis Bz. 9.
Beschikking op request 13.
Gewijsde 16.
Griffier 14.
Huur v. diensten 1 v.
Procedure 17.
Transit. recht 17.
Vennootschap 1.
Vonnis b. verstek Bz. 14, 18.
Zegel 15.

ARBITERS.

Bij n°. 255. — Bev. bij *c* Amsterdam Hof 28 Februari 1908.

Bij n°. 247 en 248. — Nadat het Hof drie kooplieden te Londen had benoemd, veroordeelde Rotterdam 15 Juni 1908 de gedaagde, om van de eischeresse, die hangende de procedure voor de arbiters de vordering krachtens cessie had overgenomen, te betalen het bedrag van 1500 pd. st. voor schadevergoeding en van 90, 13, 4 pd. st. zijnde 2/3 der proceskosten ad 136 pd. st. tot voldoening waarvan de arbiters haar naar Engelsch recht hadden veroordeeld. De rechtbank verwierp de verwering, dat in dezen volgens de art. 639 v. Rv. tot executie had moeten worden overgegaan, dat het vonnis nietig zou zijn als gewezen na den termijn van 6 maanden in art. 625 Rv. bedoeld, en ook wegens voormelde cessie en dat in ieder geval de vordering niet-ontvankelijk zou zijn, wijl ter zelfder zake reeds voor de onderhavige actie een procedure in Londen aanhangig zou zijn gemaakt en nog hangende zijn. — Het vonnis is bev. bij *b* 's-Gravenhage Hof 7 Juni 1909, eveneens aannemende dat niettegenstaande de toevallige benoeming van de arbiters door den Ned. rechter, deze toch wat de vormen, termijnen en berechtigingsduur betreft aan de Engelsche wet waren onderworpen.

257. Het beding, waarbij de benoeming der scheidslieden ten verzoeke der eerst gereede partij aan een derde (de Commissie voor Arbitrages der Korenbeurs) wordt opgedragen is volkomen geoorloofd.
Amsterdam 11 December 1907.

258. Waar voor partijen onmogelijk is om met inachtneming van hetgeen in het pactum de compromittendo is overeengekomen — dat de beslissing der geschillen zal worden onderworpen aan de uitspraak van twee scheidsmannen, die alleen in geval van oneenigheid een derden scheidsman zullen kiezen — eene acte van compromis op te maken die niet nietig is, volgt daaruit ook de nietigheid van het pactum de compromittendo zelf.
Almelo 5 Februari 1908.

259. Pactum de compromittendo maakt compromis overbodig.
Amsterdam 11 December 1907.

260. Wanneer tusschen partijen is gesloten eene overeenkomst, waarbij is bepaald dat alle geschillen daarover zullen worden beslist in het buitenland door arbiters, — kan van den Nederlandschen rechter veroordeeling worden gevorderd tot nakoming van een krachtens die overeenkomst in het buitenland gegeven arbitrale beslissing. Of de schriftelijke overeenkomst iets anders inhoudt dan werkelijk overeengekomen is, behoort door arbiters beslist te worden, maar kan niet in het geding tot nakoming van hun uitspraak worden beslist. Feitelijke beslissing.
a 's-Gravenhage Hof 9 April 1906.

261. Aan de beoordeeling van den rechter, die alleen scheidslieden heeft te benoemen, is onttrokken de beantwoording der vraag of de eischers al of niet ontvankelijk zullen zijn in hunne voor die scheidslieden in te stellen vordering.
's-Gravenhage Hof 17 Mei 1909, op dit punt verw. de grieven tegen een arbritale beslissing, die om andere redenen, voor zooverre ze de appellanten betrof, werd vernietigd. — De appellanten werden echter op nieuw veroordeeld door dezelfde arbiters bij Rotterdam Arb. 11 November 1909.

262. Waar de conditiën van de Amsterdamsche Korenbeurs geheel algemeen bepalen, dat alle tusschen partijen ontstane geschillen door die scheidsmannen zullen worden beslist, zijn aan hun beslissing geen grenzen gesteld en hebben de scheidsmannen dus geen grenzen kunnen overschrijden. Partijen kunnen wel over de draagwijdte en de bedoeling der conditiën voor de scheidsrechters debatteeren, doch het is niet de taak van den gewonen rechter om na te gaan of de arbiters de voorschriften der conditiën met juistheid hebben toegepast.
Amsterdam 11 December 1907.

263. Nu de eischeres een geschilpunt bij telegram aan de scheidsrechters heeft onderworpen, doch het toepasselijke reglement dergelijke wijze van voordracht niet kent, kan niet worden beweerd, dat de scheidsrechters hebben nagelaten over voormeld punt uitspraak te doen.
Amsterdam 11 December 1907.

264. Art. 28 Faill.wet regelt slechts materieel recht; het staat daarom aan de geldigheid der arbitrale clausule van art. 7 der conditiën van de Rotterdamsche graanbeurs, waarop het onderwerpelijke contract werd afgesloten, niet in den weg. De curator oefent in deze een aan den gefailleerde toekomend recht uit, niet een recht aan de schuldeischers uit eigen hoofd toekomende; hij is daarom aan gemeld art. 7 gebonden. Bedoeld art. 7 geldt niet uitsluitend voor geschillen over de afsluiting, doch insgelijks voor die over de afwikkeling van koopovereenkomsten.
Amsterdam 24 November 1906.

265. Uitlegging der vennootschappelijke overeenkomst. Het onderhavige geschil is gerezen gedurende en uit hoofde der liquidatie en is dus een zoodanig, waarvan bij de overeenkomst hooger beroep is uitgesloten.
b Amsterdam Hof 19 Juni 1908.

266. Art. 649 6° Rv. Vordering tot nietigverklaring van de beslissing van scheidsmannen, op grond dat zou zijn nagelaten uitspraak te doen over een der punten, door het compromis aan hun oordeel onderworpen. Het geschilpunt door den eischer bedoeld was niet bij de dagvaarding aan de uitspraak der scheidslieden onderworpen. Ontzegging der vordering op dien grond.
Amsterdam 22 November 1907.

267. Bedrog of arglist is niet door den gedaagde gepleegd, nu hij, zonder afschrift aan de wederpartij toe te zenden, op verzoek der arbiters aan deze stukken heeft overgelegd. Art. 8 van het Reglement der Arbitrages voor de Korenbeurs schrijft mededeeling van afschrift alleen voor ten aanzien van die stukken, welke een partij voornemens is over te leggen tot justificatie van haar conclusie van eisch. De be-

slissing der scheidslieden berust echter wel op bedrog of arglist, indien de gedaagde de scheidslieden heeft overtuigd, dat hij door niet levering schade heeft geleden, door zich te beroepen op een gefingeerden weder-verkoop. Getuigenbewijs daaromtrent bevolen.
Amsterdam 11 December 1907.

Aanb. en aann. | Faillissement 264.
Actie. | Koop en verkoop 264.
Appel Bz. 265. | Vennootschap 265.
Beh. t. rolle 267. | *Vonnis Bz.*
Comp. Bz. | Wet 242, 248, 260.

ARCHIEF Z. MEDEDEELING VAN STUKKEN.

ARCHITECT Z. AANBESTEDING EN AANNEMING, BEKENTENIS BZ.

ARMBESTUUR.

228. De bepaling van art. 18 der Armenwet, die aan het Gemeentebestuur de bevoegdheid geeft om het, zonder vergunning, houden van eene inzameling, ten behoeve van eene instelling van weldadigheid, te stuiten, ontneemt den gemeentewetgever niet de bevoegdheid om naast dit recht van stuiting — zelfs al ware dit recht te beschouwen als een sanctie van het verbod om openbare inzamelingen te houden en niet als eene algemeene bevoegdheid van het Gemeentebestuur om elke inzameling te stuiten — straf te bedreigen tegen de overtreding van bedoeld verbod, omdat daardoor op art. 18 der Armenwet geen inbreuk worden gemaakt en beide bepalingen naast elkaar bestaanbaar zijn.
Amsterdam Hof 23 Februari 1909.

229. Een krankzinnigengesticht is nooit te beschouwen als een godshuis in den zin van art. 52 der Armenwet. Het in die wet geregelde verhaalsrecht is een afzonderlijk instituut, dat onafhankelijk is van het in het B. W. geregelde alimentatierecht.
Dordrecht 8 Februari 1909.

ASSIGNATIE.

43. De betaling eener assignatie kan niet door aval verzekerd worden.
a Rotterdam 20 Februari 1907.

Cassatie Bz.

ASSURANTIE.

I. Algemeene voorschriften.
II. Speciale toepassingen en bizondere verzekeringen.

Bij n°. 1014. — Zie in appel *a* Amsterdam Hof 24 December 1908; tegen de beslissing van het vonnis a quo was omtrent de subrogatie niet geappelleerd; de eerst na het appel geregistreerde polis leverde evenwel tegen den gedaagde geen bewijs op, dat het assurantie-contract reeds tijdens de dagvaarding bestond; overigens werd het vonnis bevestigd.

Bij n°. 1015. — Bij *b* Amsterdam Hof 28 Februari 1908 werd in appel een getuigenbewijs bevolen dat de geïntimeerde aan de houtloods een verlengstuk had doen bouwen en dat het door den brand vernielde hout zich daarin bevond.

Bij n°. 1024. — Vern. bij *a* 's-Gravenhage Hof 18 Februari 1907 waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 7 Februari 1908, Concl. conf.

Bij n°. 1048. — Bev. bij 's-Gravenhage Hof 8 December 1906, beslissende dat de makelaar in assurantiën kan volstaan met bij den verzekerde inlichtingen in te winnen, en dat hij niet zelf een onderzoek omtrent den aard van het pand, waarin het verzekerde goed is opgeslagen, behoeft in te winnen. Bovendien werd beslist, dat, naar den inhoud der bekende clausule van de Rotterdamsche beurspolis, de assuradeur te goeder trouw en volgens de usantie de renunciatie aan art. 251 Kh. als niet geschied mocht beschouwen.

Bij n°s. 1048 en 1049. — In appel werden bij 's-Gravenhage Hof 26 November 1906 de appellanten toegelaten tot het bewijs door getuigen, dat de deskundige der assurantiemaatschappij op den zolder was geweest en dat zich tijdens het onderzoek aldaar zichbaar een tank van 3 M³. bevond, gedeeltelijk gevuld met petroleum teer.

I.

1051. De overeenkomst van verzekering is, blijkens art. 257 Kh., door onzen wetgever opgevat als eene wederkeerige. De bijzondere bepalingen der onderwerpelijke overeenkomst geven, te haren aanzien, geene aanleiding tot eene andere beschouwing.
a Amsterdam 21 Juni 1907.

1052. Het beroep van den verzekeraar op overtreding door de verzekerden van het polisbeding „zijnde het repareeren van rijwielen en het in voorraad hebben van benzine carbid of solution niet geoorloofd" doelt niet op de veronderstelde ontbindende voorwaarde van art. 1302 B. W., maar op de uitdrukkelijke gestipuleerde ontbindende voorwaarde van art. 1301 B. W., die reeds, binnen de grenzen der bestaande overeenkomst, ook zonder ontbindingsactie en rechterlijk vonnis, de verplichting van den verzekeraar een einde doet nemen. Aan voormeld beroep van den verzekaar staat niet in den weg de omstandigheid, dat hij de premie aannam, waar niet blijkt van zijn bekendheid met den gewraakten toestand. De verzekeraar behoeft niet te stellen, dat het sinister in eenig verband heeft gestaan met de gewraakte feiten, omdat, ook zonder sinister, die feiten zijn belastingplicht doen ophouden.
b Amsterdam 2 Februari 1906.

1053. Waar bij een verzekering van tabak voor de vergoeding der schade op „groene tabak" geleden bijzondere bepalingen zijn getroffen is het niet voldoende dat vaststaat wat in den tabakshandel onder dien term wordt verstaan, doch behoort ook te worden nagegaan de opvatting van de verzekeraars in den assurantiehandel daaromtrent. Benoeming van deskundigen ter vaststelling daarvan.
b 's-Gravenhage Hof 16 December 1907.

1054. Uit het polisbeding, dat de boeken, aanteekeningen enz. van den verzekerde als bewijsmiddelen kunnen gelden, volgt noch het verval van zijn recht om, zonder zich over die speciale bewijsmiddelen uit te laten, de wettelijke bewijsmiddelen te gebruiken, noch zijn verplichting om, op straffe van verval van zijn recht op schadevergoeding, die boeken enz., vóór den aanvang van het geding, te vertoonen of de oorzaak van het niet vertoonen mede te deelen.

c Amsterdam Hof 6 Maart 1908, vern. *c* Amsterdam 19 April 1907, en appellante toelatende tot het bewijs door getuigen, dat de goederen in de dagvaarding genoemd zich tijdens den brand in het huis bevonden, de opgegeven waarde hadden en dat niets daarvan was overgebleven. Bij eindarrest *a* Amsterdam Hof 5 Februari 1909, werd slechts een deel der gevorderde vergoeding toegewezen — met veroordeeling van appellanten in de helft der kosten van de geintimeerden — uit overweging dat, nu de verzekerde, krachtens de overeenkomst van verzekering, gelegenheid heeft gehad om, buiten geding, het bedrag der geleden schade te doen vaststellen en er de voorkeur aan heeft gegeven om, eerst in een geding, aan den verzekeraar gegevens te verstrekken, het gevolg van die houding is, dat hij niet kan volstaan met in het algemeen aan te toonen, dat er goederen, gelijksoortig aan de opgegevene, in zijn winkel plachten aanwezig te zijn, doch dat hij nu verplicht was te staven, dat bepaaldelijk de goederen, die bij dagvaarding zijn genoemd, zich tijdens den brand in het perceel bevonden.

1055. Gedaagdes opzegging der verzekering is door haar daarop gevolgde intrekking dier opzegging niet ongedaan gemaakt.

Amsterdam Kgr. I 24 December 1907.

1056. Waar de verzekeraar zich met vrucht wil beroepen op eene vermindering van het verzekerd bedrag bij onderlinge overeenkomst, moet hij bewijzen, dat de daarvoor noodzakelijke wilsovereenstemming tot stand is gekomen vóór den brand.

's-Hertogenbosch Hof 1 Mei 1906.

1057. Terecht is door het beroepen vonnis aangenomen, dat de schade ontstaan door explosie van een ketel uitsluitend het gevolg is geweest van eigen gebrek van het verzekerde voorwerp. Noch wet noch overeenkomst eischen, dat de bevrijdende omstandigheid van eigen gebrek redelijkerwijze tot het bewustzijn van den verzekerde had kunnen doordringen; uit art. 249 Kh. volgt veeleer het tegendeel.

a 's-Gravenhage Hof 29 Juni 1908.

1058. De woorden in art. 251 Kh. „van aan den verzekerde bekende omstandigheid," staan niet in verband met de woorden: „alle verkeerde of onwaarachtige opgave." Men heeft zich de bekendheid der omstandigheden alleen bij de verzwijging gedacht.

b H. R. 20 Maart 1908, Concl. conf.

1059. Ingevolge art. 252 Kh. vervalt de verschuldigdheid van premie en administratiekosten na opzegging der verzekering en het sluiten door een derde van een nieuwe verzekering voor hetzelfde gevaar en op dezelfde voorwerpen zulks is echter niet van invloed op hetgeen verschuldigd was voor het intreden van gemelde omstandigheden.

c Amsterdam 13 November 1908.

1060. Aan het woord „bedrog" in art. 275 Kh. is geen andere beteekenis te hechten dan die, welke daaraan is gegeven in het algemeen voorschrift van art. 1364 B. W., zoodat met bedrog niet wordt bedoeld eene opzettelijke onwaarheid zonder meer, maar eene onwaarheid die, tengevolge van daarbij gebezigde kunstgrepen, bij de wederpartij ingang heeft gevonden. Om, met een beroep op art. 275 Kh., tegen de taxatie, op grond van bedrog, op te komen, kan de verzekeraar dus niet volstaan met de bewering, dat de taxatie opzettelijk te hoog, onwaar, is opgemaakt en ingeleverd.

a Amsterdam 9 Februari 1906; anders in appel *a* Amsterdam Hof 20 Maart 1908 overwegende, dat het bedrog bedoeld in art. 275 Kh. ook omvat bedrog gepleegd door den met de waardeering belasten deskundige, wanneer deze opzettelijk te hoog taxeert; een beroep op bedrog is evenzeer gewettigd bij goede trouw van den deskundige, wanneer de verzekerde het overmatige der taxatie kennende en dus begrijpende dat de assuradeur de verzekering niet zou hebben gesloten, indien hij de opdrijving der cijfers had geweten, niettemin op dien grondslag de assurantie aangaat. Het vonnis werd bevestigd, wijl niet was bewezen, dat een of ander had plaats gegrepen.

1061. Naar de bedoeling van art. 251 Kh. komt het er alleen op aan of eene zoodanige omstandigheid, als bij het artikel bedoeld, tijdens het aangaan der verzekering aanwezig en niet aan den verzekeraar bekend gemaakt was, hetzij doordat de verzekerde, daarmede wel bekend, die had verzwegen, hetzij hij, daarmede onbekend, die niet had opgegeven; door welke oorzaak buiten den verzekeraar de wetenschap van dergelijke omstandigheid niet tot hem is gekomen, doet niet af. Aanwezigheid van benzine.

a Amsterdam 17 April 1908.

1062. Ook al heeft de verzekerde zich bij zijne conclusies niet beroepen op de bekende Beursbrandpolis-clausule, waarbij voorwaardelijk aan art. 251 Kh. wordt gerenuntieerd, noch dit eerst bij pleidooi gedaan, zoo heeft de rechter daarmede niettemin rekening te houden aangezien hij daarop zelfs ambtshalve zou moeten letten. Die clausule heeft de beteekenis dat de verzekeraar bedoeld artikel niet mag inroepen in al zijn gestrengheid, maar eerst wanneer daartoe termen bestaan naar billijkheid — dit woord opgevat als tegenstelling tegenover de strenge toepassing van het geschreven recht. Wanneer de verzekerde opgeeft dat de verzekerde goederen zich bevinden of zullen gebracht worden in drie achtereenvolgens genoemde gebouwen, heeft de verzekeraar niet het recht daaruit af te leiden dat de goederen over die drie gebouwen redelijkerwijze zouden worden verdeeld. Dat een der gebouwen en wel de hoofdbergplaats, niet alleen diende tot bergplaats der verzekerde goederen, maar tevens en op niet geringe schaal — zij het ook door een ander dan de verzekerde — werd gebezigd als bewaarplaats van haringnetten en andere visscherijbenoodigdheden, als vischpakkerij en als werkplaats voor het in orde maken van de vleet en alles wat verder tot het bedrijf eener visscherijreederij behoort, zou den verzekeraar recht geven om zich, conform de voorwaardelijke renuntiatie-clausule, te goeder trouw op art. 251 Kh. te beroepen, wanneer, bij de bekendheid met die omstandigheid, de verzekering niet dan tegen een belangrijk hoogere premie zou zijn gesloten. De eerste en tweede gedaagde kunnen zich daarop echter niet beroepen, daar, uit een andere door haar gesloten verzekering, die bestemming van het gebouw aan beiden bekend was. De overige gedaagden toegelaten tot het bewijs dat ten tijde van het sluiten der

assurantie de praktijk van dien aard was, dat zij door hen niet zou zijn gesloten dan tegen een belangrijk hoogere premie of belangrijk hooger bedrag, indien zij wisten dat de eischeres van het gebouw „de Zwaluw" alleen de grondverdieping als bergplaats der verzekerde goederen in gebruik had en dat de bovenverdieping door een ander gebruikt werd als bewaarplaats van haringnetten en als werkplaats, zooals hierboven omschreven.

b Rotterdam 21 October 1908.

1063. Afstand van het recht van ristorno; art. 281 Kh.; teruggave der premie wordt door de wet niet als voorwaarde der vernietiging maar slechts als gevolg daarvan genoemd.

's-Gravenhage Hof 3 December 1906, bev. Rotterdam 8 Maart 1905.

1064. Daargelaten of de in appel gegeven voorstelling van het gebeurde overeenstemt met het door appellante in eerste instantie gestelde, zoo volgt toch uit die voorstelling, die thans als juiste moet worden aangemerkt, dat appellante terecht niet ontvankelijk is verklaard. Immers appellante stelt, dat zij van geïntimeerde terugvordert de schade die haar reeds onder meer door andere assuradeuren vergoed is, hetwelk ten eenenmale in strijd is met de bepaling van art. 284 Kh. De vordering van appellante is tengevolge van subrogatie te niet gedaan.

's-Gravenhage Hof 17 Maart 1905, bev. op andere gronden *a* Amsterdam 8 Mei 1903, waarbij nietigheid der gestelde verzekering werd aangenomen op grond eener vroegere overeenkomst.

1065. Art. 293 Kh. is op te vatten als een speciaal voorschrift en niet als de uitdrukking van een algemeen in onze wetgeving geschuldigd beginsel, dat verzwaring van risico door toedoen van den verzekerde den verzekeraar van zijne verplichtingen ontslaat. Art. 1356, 1369, 1417 en 1480 B. W. Hieruit volgt niet dat art. 251 Kh. geheel illusoir is, daar de assuradeuren bij speciale bepalingen zich tegen de gevolgen van het verzwaren van risico kunnen vrijwaren.

b Amsterdam Hof 28 Februari 1908 bev. *b* Amsterdam 13 October 1905.

II.

1066. Brandverzekering. Verzwijging der omstandigheid, dat in het verzekerde gebouw benzine bewaard werd.

b Amsterdam 8 Maart 1907.

1067. Het veranderen van een manufactuurwinkel in eene spekslagerij zou verandering van bestemming, waardoor het verzekerd gebouw aan meerder brandgevaar wordt blootgesteld meebrengen, indien in die spekslagerij, als onderdeel van het bedrijf, in aanmerkelijke hoeveelheden spek werd gesmolten.

's-Hertogenbosch Hof 1 Mei 1906.

1068. Uitlegging van het polisbeding, dat er een open ruimte moet zijn van 16 meter, tusschen de verzekerde houtloods en den windhoutzaagmolen.

b Amsterdam Hof 28 Februari 1908, houdende oplegging van een getuigenbewijs, terwijl bij het a quo *b* Amsterdam 13 October 1905 de vordering was toegewezen.

1069. Uitlegging der woorden: „huis met „pannen gedekt, zonder bedrijf of andere ge„vaarlijke belendingen."

a Amsterdam 21 Juni 1907.

1070. Waar het beding van art. 297 Kh. niet is eene cessie van vordering op den hypotheekhouder blijft de verzekerde ontvankelijk in zijne vordering tot vaststelling van de aansprakelijkheid van den verzekeraar en van het schadecijfer. Ten opzichte dier vordering is de vraag, of de hypotheekhouder nog schuldeischer is van den verzekerde, niet ter zake dienende.

a Amsterdam 17 April 1908.

1071. Bij de behouden-varenverzekering volgens Rotterdamsche beursconditie is de verzekeraar alleen gehouden schade wegens niet behouden varen te vergoeden, wanneer dit veroorzaakt is door een evenement, waartegen verzekerd is. Bewijslast.

b Rotterdam 27 Juni 1906, bev. bij 's-Gravenhage Hof 19 November 1907.

1072. De in art. 746 Kh. bedoelde handeling, want door alle aanspraak tegen den schipper en verzekeraar vervalt, moet het karakter dragen van het prijsgeven van een recht, dat toekwam aan hem, die de handeling heeft verricht; het enkele feit van aannemen in den zin van onder zijn bereik laten brengen der goederen kan zoodanig prijsgeven niet doen veronderstellen; daarmede dient gepaard te gaan eene wijze van aannemen, die eene goedkeuring van of een zich neerleggen bij den toestand van het aangenomene met zich brengt.

a H. R. 19 November 1909, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam 27 November 1908, waarbij was bev. *b* Amsterdam Kgr. IV 5 November 1907.

1073. Waar de in de haven te Ruhrort aan het verzekerde schip veroorzaakte schade niet is toegebracht gedurende de reis, noch bij het aanleggen of lossen, kan — ook al zijn Rijnhavens te beschouwen als een deel van het stroomgebied des Rijns — die schade niet vallen onder de woorden van art. 34 II *c* der herziene Rijnvaartacte. Het Duitsche recht is ten deze toepasselijk omdat hier sprake is van eene obligatio ex lege, waarbij geldt de lex loci actus. Naar Duitsch recht hadden de schipper en de eigenaar van het vaartuig, dat de avarij veroorzaakte, eene na 31 December 1903 door den eischer tegen hen ingestelde vordering kunnen begroeten met een beroep op eenjarige verjaring, welke verjaring aan gedaagden, indien zijn in de rechten des eischers zijn gesubrogeerd, had kunnen worden tegenwerpen. Door zoodanige tegenwerping zou het regres van gedaagden tegen den schipper en den eigenaar van het schip, dat de schade veroorzaakte, zijn benadeeld en de eischer is voor dat verzuim — in casu gelijk te stellen met een „daad", waarvan art. 284 Kh. in fine spreekt — tegenover gedaagden verantwoordelijk, doch deze verantwoordelijkheid kan niet werken, voordat het vermoeden, dat benadeeling aanwezig is door de uitkomst bevestigd wordt. Of gedaagden benadeeld zouden zijn hangt af van de vraag of de schuld van het malheur te wijten is aan schipper en eigenaar van het schip, dat de schade veroorzaakte, welke schuld ten processe niet vaststaat.

Dordrecht 15 Maart 1905. — Bij 's-Gravenhage Hof 5 Februari 1907 werd pertinent beslist, dat noch de wet noch de polis den ver-

zekerde den plicht oplegde, om door het instellen eener vordering tegen een schipper en eigenaar van het de schade toebrengend schip den tegen dezen loopenden verjaringstermijn te stuiten — en dat deze zeker niet die actie behoefde aan te vangen, alvorens door de appellanten daartoe te zijn uitgenoodigd.

1074. De persoon ten wiens behoeve het leven van een ander, door dezen andere verzekerd is, heeft recht op het bedrag der verzekering, niet als rechtverkrijgende van dien andere, maar als derde, ten wiens behoeve eene overeenkomst is aangegaan.

Haarlem 26 Mei 1908.

1075. Het beding van uitkeering, tegen intrekking van de polis en afgitte van eene door den belanghebbende onderteekende quitantie, brengt niet mede, dat de belanghebbende verplicht is bij dagvaarding de uitkeering te vorderen tegen intrekking van de polis; hij kan volstaan met de uitkeering te vorderen tegen behoorlijke kwijting. Ongeluk, recht gevend op de bedongen uitkeering, omschreven als eene van buiten aankomende gebeurtenis, welke den verzekerde, onafhankelijk van zijn wil, plotseling overkomt en de onmiddelijke, uitsluitende oorzaak is der lichamelijke beleediging, welke zijne verminking of dood ten gevolge heeft. Een ongeluk, in bovenbedoelden zin, wordt in de dagvaarding niet aangegeven door de stelling, dat de verzekerde, door het vallen van de trappen in den kelder van zijn woning, direct is gestorven, welke dood eenig en rechtstreeks het gevolg was van zoodanig ongeval, zonder dat tevens gesteld worden feiten, waaruit blijkt, dat het vallen als eene van buiten aankomende gebeurtenis is te beschouwen.

Amsterdam 12 April 1907.

1076. Verzekering tegen ongeluk, dat den dood tengevolge heeft. — Het uitglijden op een aardappelschil zonder dat eischer de aanwezigheid daarvan had bemerkt of moest weten en het dientengevolge van een trap vallen met doodelijk gevolg, valt onder het in de polis uitgedrukt begrip van ongeluk; de dood is te wijten aan eene van buiten komende gebeurtenis. Wel moest van de aanwezigheid der schillen en van het uitglijden bij de aangifte melding worden gedaan, doch bij dupliek kan een daarop steunend middel van niet-ontvankelijkheid niet meer worden ingeroepen, terwijl bovendien de polisvoorwaarden aan eene onvolledige aangifte geen verlies van recht verbinden.

Amsterdam 15 Mei 1908.

1077. Bij de ten deze gesloten verzekering is voor de verschuldigdheid der uitkeering wegens algeheele ongeschiktheid tot arbeid een vereischte, dat de verzekerde inderdaad ten gevolge van het ongeval niet heeft gewerkt. Daar de geheele ongeschiktheid tot arbeid bij den eischer samenviel met zijn vacantiereis, is het niet uitoefenen zijner praktijk gedurende 30 dagen niet het gevolg van het ongeval, maar van die reis, zoodat hij te dier zake geen recht op uitkeering heeft. De overgelegde geneeskundige attesten leveren tegen de gedaagde geen bewijs op, zoodat de eischer zijn gedeeltelijke ongeschiktheid tot arbeid gedurende vier dagen tengevolge van een hem overkomen ongeval door getuigen heeft te bewijzen.

b Rotterdam 15 April 1907.

AUTEURSRECHT Z. LETTERKUNDIGE EIGENDOM.

AUTHENTIEKE AKTE Z SCHRIFTELIJK BEWIJS BZ., VALSCHHEID SZ.

AVAL Z. ASSIGNATIE, ORDERBILJET, WISSELBRIEF.

AVARIJEN.

Bij n°. 93. — Bij Leeuwarden Hof 24 Januari 1906, in appel, werd aangenomen dat art. 699 no. 23 Kh. een ernstiger gevolg van eenig zeeevenement eischt, dan de eerste rechter deed. De scheepsverklaring van het binnenschip kon als bewijs dienen, wijl het bevrachtingscontract luidde: de avarij naar zeegebruik.

103. Nood in art. 699, no. 23 Kh. vereischt dat schip en lading in een toestand verkeeren, die het opzettelijk nemen van zoodanige buitengewone maatregelen wettigen als naar zeemans oordeel dienen moeten om een onmiddellijk dreigend gevaar voor schip en lading, hetzij dan van verlies of van ernstige beschadiging van deze beide te voorkomen. In het behandelde geval is aan dit vereischte voldaan.

Leeuwarden Hof 24 Januari 1906, in afwijking van Groningen 23 December 1904, dat minder ernstige gevolgen eischte.

104. Ten deze zijn niet gesteld zoodanige feiten en omstandigheden, waaruit reeds aanstonds en zonder meer zou moeten worden afgeleid, dat schip en lading zich hebben bevonden in een toestand, waarin gevaar voor beiden reeds bestond of betrekkelijk spoedig dreigde te ontstaan, terwijl voldoende gegevens ontbreken om een onderzoek aan deskundigen op te dragen.

Rotterdam 3 October 1906, vern. bij 's-Gravenhage Hof 3 Februari 1908, houdende toewijzing der vordering; de cass. is verw. bij *a* H. R. 22 Januari 1909, Concl. conf.

105. Daar in casu niet gebleken is dat de zeestoomboot door het aan den grond zitten in de rivier de Donau in nood heeft verkeerd, zijn de kosten gemaakt om weder vlot te komen — buiten die veroorzaakt door het lossen en weder inladen van een deel der lading — geen avarij-gros. De kosten bij die gelegenheid gemaakt gemaakt door het lossen en weder inladen van een deel der lading zijn ten deze, waar de York Antwerp rules toepasselijk zijn, wel avarij-gros, daar volgens rule VIII daarvoor voldoende is dat het schip heeft vastgezeten, zonder dat bovendien behoeft te blijken van een toestand van nood. Art. 669 no. 23 Kh.

a Rotterdam 15 Januari 1908.

106. Waar partijen zijn overeengekomen

eene dispache niet te doen homologeeren, of, zooals in casu, een dispache te laten opmaken op eene andere plaats, dan waar de reis eindigt, waardoor de homologatie daarvan onmogelijk is geworden, hebben zij, tenzij anders bedongen mocht zijn, het recht de verschillende posten der dispache als te hoog te bestrijden.

's-Gravenhage Hof 5 Februari 1907, vern. op dit punt Dordrecht 15 Maart 1905.

107. De ten deze plaats gehad hebbende berekening en verdeeling van avarij-grosse is bindend, niet alleen omdat partijen zijn overeengekomen om de dispache op te dragen aan den in het vonnis genoemden dispacheur, maar ook omdat bij polis aan eischer de macht is gegeven om alle noodige middelen tot behoud van het verzekerde intrest in het werk te stellen en de beoordeeling wat al of niet noodig moet worden geacht bij den verzekerde moet verblijven.

Dordrecht 15 Maart 1905, vern. bij 's-Gravenhage Hof 5 Februari 1907, beslissende dat dit alles de dispache niet bindend maakt te meer niet voor een derde, den assuradeur; dat trouwens deze zich niet verbonden had om zich daarbij neer te leggen ook wat den omvang der posten betreft, terwijl ook niet gebleken is dat de eischer een bindende opdracht gegeven heeft.

108. Art. 714 Kh. regelt zelf niets omtrent de wijze, waarop de aldaar bedoelde deskundigen worden benoemd. Door toekenning van bewijskracht aan een rapport van buiten eenig geding door den rechter benoemde deskundigen, zijn de in het middel aangehaalde artikelen van het W. v. B. Rv. niet geschonden. Noch uit art. 714, noch uit de verdere in het middel aangehaalde artikelen, vloeit voort, dat de rechter, die buiten geding deskundigen benoemt, dit alleen zou kunnen doen met medewerking, althans na oproeping van hem, tegen wien het rapport eventueel als bewijsmiddel zal moeten dienen.

a H. R. 7 Februari 1908, Concl. conf. verw. de cass. tegen *a* 's-Gravenhage Hof 18 Februari 1907, waarbij was vern. *b* Rotterdam 8 November 1905.

109. De begrooting bedoeld in art. 714 al. 2 K. kan niet anders dan als bewijsmiddel worden aangemerkt. Eischer was gerechtigd de benoeming en beëediging der deskundigen aan te vragen, zonder de medewerking der gedaagde assuradeuren in te roepen, in afwijking van het gevoelen des eersten rechters omtrent de bewijskracht, doch tevens beslissende dat de kosten der begrooting ook in diens systeem terecht als gevolg der avarij aan de wederpartij in rekening waren gebracht, als niet „noodeloos" aangewend, hoezeer de eischer zijne vordering verminderde tot het bedrag hangende het geding begroot door deskundigen, welke de rechtbank ambtshalve had benoemd.

a 's-Gravenhage Hof 22 April 1907.

110. Wanneer voor de toepassing van art. 717 Kh. de schadeberekening door de wettelijk bedoelde deskundigen is opgemaakt, is deze bindend voor beide partijen, behoudens de bestaanbaarheid van tegenbewijs. Artt. 222 v. Rv. zien op het geval, dat in een hangend geschil de vraag rijst, of een deskundig onderzoek zal mogen plaats hebben, welke vraag zich niet voordoet in een geval, waarin art. 714 K. reeds uitdrukkelijk bepaalt, dat zoodanig onderzoek zal plaats hebben.

a 's Gravenhage Hof 18 Februari 1907, vern. *b* Rotterdam 8 November 1905. De cass. is verw. bij *a* H. R. 7 Februari 1908, Concl. conf.

111. Met de „aanspraak tot den omslag bij wege van avarij-grosse", vermeld in art. 744 Kh. (verjaring) kan alleen bedoeld zijn de vordering of het daarmede gelijkstaande verzoek aan den rechter tot benoemieg van deskundigen als boven omschreven en alzoo kan dit artikel niet worden toepasselijk geacht op eene vordering tot betaling als ten deze is ingesteld.

a H. R. 22 Januari 1909, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's Gravenhage Hof 3 Februari 1908 bev. op dit punt Rotterdam 3 October 1906.

112. De afstand van schip en vrachtpenningen heeft geen rechtsgevolg wanneer de reeder het schip nieuwe reizen heeft doen maken, na afloop van de reis waarop datgene voorviel, hetwelk hem aansprakelijk maakt.

a Rotterdam 9 December 1908.

113. De nationale wet der reederij (wet van de Vlag) handhaaft beperkte aansprakelijkheid overal waar het schip zich bevindt, zoodat het recht van abandon aan de Nederlandsche reederij ook in den vreemde toekomt; derhalve kan een Nederlandsche reeder, in een vreemd land aangesproken wordende tot vergoeding van aanvaringsschade en gebruik makende van het recht van abandon, daarna met dezelfde vordering niet weder in Nederland worden besprongen, aangezien hij naar Nederlandsch recht reeds ten volle aan zijne verplichtingen heeft voldaan.

Amsterdam 22 Januari 1909.

Abandon 110, 112 v. | *Proceskosten Bz.* 109.
Assurantie 107, 109 v. | *Scheepsverkl.* 93.
Desk. Bz. 104, 108 v. | Verjaring Bz. 111.
Onr. daad. | Wet 113.

BALDADIGHEID Z. GEMEENTE-VERORDENING, STRAATSCHENDERIJ.

BANKBREUK.

149. Veroordeeling wegens bedriegelijke bankbreuk in verband met het ten laste gelegde, dat de beklaagde een post van ontvang in zijn memoriaal en in zijn kasboek had geboekt en het bedrag daarvan niet had verantwoord; dat hij een valschen post in uitgaaf had geboekt en dezen aldus had verdicht; voorts dat hij eenige goederen aan den boedel had onttrokken, door ze te verzwijgen bij de beschrijving van den boedel, hoezeer de curator hem opgave van alle activa had gevraagd. Art. 341 Sr.

b Amsterdam 17 November 1908.

150. Veroordeeling wegens bedriegelijke bankbreuk op grond van art. 341 aanhef en 2°. Sr. wijl beklaagde een massa roerende goederen aan zijne aanstaande echtgenoote, waarmede hij kort daarop is gehuwd, had ten geschenke gegeven zulks in verband met de door hem gemaakte huwelijksche voorwaarden.

Arnhem Hof.... (13).

151. Waar de beklaagde bij de dreigende houding, die een schuldeischer tegen hem aannam, en die hij zelf als zeer ernstig beschouwde geen anderen uitweg zag om dien schuldeischer te betalen, dan door grootendeels pas ontvangen koopmansgoederen en wel beneden den kostenden prijs in betaling te geven en hij bekent op die wijze reeds geruimen tijd te hebben gedaan

om contanten te bekomen, daar is hij schuldig aan bedriegelijke bankbreuk. Verwerping van zijn beroep op verwachtingen van een gelukkig resultaat van speculaties en van hulp van familieleden. — Art. 341 sub 3° Sr.

Leeuwarden Hof 22 Juni 1905.

152. Het vervoeren van goederen is in casu niet het „onttrekken van eenig goed aan den boedel" in den zin van art. 344 Sr. maar vloeit voort uit het in betaling aannemen van dit goed voor een opeischbare of niet opeischbare schuld in de 2e plaats bij bedoeld artikel no. 1 genoemd, hetgeen echter niet is ten laste gelegd; waar nu de tenlastelegging op 't oog heeft „het onttrekken" door dit vervoeren, is 't feit niet strafbaar. Na de wet van 20 Januari 1896, uitbreiding gevende aan het desbetreffende artikel van het strafwetboek van 1886, kan dus thans in ieder geval niet meer het in betaling aannemen van goederen enz. onder „het onttrekken" begrepen worden.

Arnhem Hof 7 Juni 1906, vern. Zutphen . . . . . . (9).

BANKIER Z. VALSCHHEID SZ.

BANK- OF MUNTPAPIER.

3. De toepassing van art. 440 Sr. is niet uitgesloten door het feit, dat het reclamebiljet slechts aan eene zijde vertoont een vorm, die het op een bankbiljet doet gelijken, terwijl de keerzijde is wit van kleur en bedrukt met eene reclame van tijdgeestloten.

e H. R. 27 April 1908, Concl. conf.

BANK VAN LEENING Z. GEMEENTE-VERORDENING.

BEDINGEN Z. BEWIJS BZ.

BEDREIGINGEN.

75. Art. 285 Sr., bedreiging o. a. met eenig misdrijf, tegen het leven gericht, strafbaar stellende, vordert niet het in werkelijkheid bestaan van zoodanig voornemen, maar het door woorden of daden ;— al of niet overeenkomstig de werkelijkheid — te kennen geven aan iemand, dat men zoodanig voornemen ten zijnen aanzien koestert onder zoodanige omstandigheden, dat bij hem de indruk kan worden teweeg gebracht, dat daardoor een min of meer ernstige inbreuk wordt gemaakt op zijne vrijheid, terwijl ook des daders wil op het teweeg brengen van zoodanigen indruk moet zijn gericht. De beslissing of zoodanig voornemen aan den bedreigde is te kennen gegeven, en welken indruk dit op dezen heeft gemaakt, is van feitelijken aard.

a H. R. 27 Mei 1907, Concl. conf. — *b* H. R. 25 November 1907, Concl. conf. verw. de cass. tegen het arrest waarbij was bev. 's-Gravenhage 25 Februari 1907.

76. Waar de bedreiging plaats greep door het aanleggen en afschieten van een geweer, waardoor de bedreigde werd geraakt en onder de verder in deze bewezen verklaarde omstandigheden, waaromtrent de beslissing alleen aan den feitelijken rechter toekomt, mocht door dezen worden aangenomen, dat eene bedreiging met zware mishandeling had plaats gevonden.

c H. R. 11 Mei 1908, Concl. contr. (omdat niet voldoende was gemotiveerd, dat de bedreigde zich met zware mishandeling bedreigd achtte, noch dat de beklaagde daarmede wilde bedreigen) verw. de cass. tegen het arrest waarbij was bev. 's-Hertogenbosch 17 December 1907; volgens de Concl. O. M. vond hier plaats — zoo niet een ander misdrijf — bedreiging met doodslag.

Cassatie Sz. 75. | *Geweldpleging.*
Doodslag 76. | Mishandeling 76.
Get. bew. Sz. | Zwaar lich. letsel 76.

BEDROG Z. ASSURANTIE, NIETIGHEID EN NIETIGVERKLARING VAN OVEREENKOMSTEN.

BEDRIJFSBELASTING.

26. Onder „schending van geheimhouding" in art. 47 § 2, 2de lid der Bedrijfsbelasting, is evenals voor soortgelijke bepaling in verschillende andere wetten, te verstaan het objectieve bekendmaken van hetgeen niet mocht worden bekend gemaakt. Daartoe behoort niet de wetenschap van den dader, dat hij tot geheimhouding verplicht is. Al bestond er in deze zaak alleen een rechtstreeksch causaal verband tusschen de nalatigheid van den dader en de materieele daad der mededeeling van den aanslag in de bedrijfsbelasting, dit verhindert niet, dat de dader, voor het door hem niet voorziene gevolg (de schending der geheimhouding) strafrechtelijk wordt aansprakelijk gesteld als te wijten aan zijn schuld, nu hij, zooals door den rechter werd aangenomen, dat door hem niet voorziene gevolg bij behoorlijke plichtsbetrachting had kunnen en derhalve had moeten voorzien.

d H. R. 28 Juni 1909, concl. conf.

27. Coöperatieve vereenigingen zijn naar de wet tot heffing eener belasting op bedrijfs- en andere inkomsten, dd. 2 Oct. 1893 (S. 149) belastingplichtig voor uikeeringen (z. g. reducties) aan hare leden gedaan, naar aanleiding van de met producenten vastgestelde kooppr ijzen, waarvan deze naarmate van de afname reducties aan die vereenigingen hebben verleend en die deze laatste, na aftrek van onkosten, weder aan haar leden uitkeeren. Deze teruggaven, reducties, uitkeeringen zijn winstuitdeelingen in den zin van art. 5 § 1 van bovenstaande wet.

Arnhem Hof 19 Mei 1909.

BEGUNSTIGING Z. AANWIJZINGEN, HELING.

BEHANDELING TER ROLLE.

453. Onder de in art. 141 Rv. genoemde verweermiddelen zijn niet begrepen de incidenteele vorderingen betreffende de procesregeling, zooals de hier gevraagde schorsing; de gedaagde die, bij antwoord, zich tot het opwerpen van dergelijk incident bepaalt, verliest daardoor het recht niet, om later ten principale te antwoorden.

Amsterdam 12 Juni 1908.

454. Indien ten principale geantwoord is, verbiedt art. 141 Rv. niet de principale verdediging bij dupliek met nieuwe midddelen aan te vullen.

Dordrecht 11 December 1907.

454bis. De exceptio non adimpleti contractus is slechts een exceptief verweer, tegenover een actie tot ontbinding van huur wegens wan-

betaling. Bij pleidooi mag niet als nieuw middel worden aangevoerd, dat de huur door toeval (brand) is te niet gegaan, vermits niet ten principale geantwoord is. Wel kan dit middel, als peremptoire exceptie nog in appel worden voorgesteld, doch het is dan gedekt, omdat bij het exceptief verweer het alsnog bestaan der huurovereenkomst werd erkend.

Amsterdam Hof 26 Maart 1909.

455. Een verweer, voor 't eerst bij dupliek gevoerd, moet buiten beschouwing worden gelaten.

Rotterdam Kgr. II 30 December 1907.

456. Conclusie na getuigenverhoor. Wanneeer een partij op een terechtzitting, alwaar zij aan het woord is, verklaart een nadere conclusie te willen nemen en zonder dat daartegen van de zijde der wederpartij eenig bezwaar wordt ingebracht, na door de Rechtbank daartoe toegelaten te zijn, die conclusie neemt en schriftelijk overlegt, moet die toelating geacht worden geschied te zijn op eenparig verzoek van partijen en behoort derhalve de genomen conclusie in het geding.

Rotterdam 6 Januari 1909.

457. Eischeres levert bij conclusie van repliek critiek op de beschouwingen betreffende de navigatie, door gedaagden bij antwoord gegeven, en biedt voor zooveel noodig getuigenbewijs aan. Gedaagden refereeren zich omtrent dat bewijsaanbod aan 's-rechters oordeel, met voorbehoud van hun recht op dupliek, waarna recht op de stukken wordt gevraagd. De rechtbank van oordeel dat zonder dat gedaagden van hun inzicht over de gevoerde critiek over hun beschouwingen hebben doen blijken, de feiten uit een oogpunt van aannemelijkheid of zeemanschap niet behoorlijk kunnen worden gewaardeerd, gelast partijen voort te procedeeren. Art. 534 Kh.

Rotterdam 19 Juni 1907.

458. Door te zwijgen op de bij conclusie van eisch gedane sommatie om de gestelde feiten te erkennen of te ontkennen — appellant had niet van conclusie van antwoord gediend — moet hij geacht worden die feiten te hebben erkend en is hij in appel niet-ontvankelijk in zijn verweer, gebaseerd op ontkenning.

a 's Gravenhage Hof 18 Mei 1907, vern. bij *a* H. R. 3 Januari 1908, Concl. contr.

459. Al is de appellant gebonden aan de gevolgen van het niet overleggen van stukken voor vonnis in eersten aanleg, dan verliest hij daardoor niet het recht op een onderzoek van de zaak in hooger beroep en van de gevolgen dier processueele handeling. — Ofschoon de eerste rechter met de hem verstrekte gegevens daaruit terecht heeft afgeleid de bedoeling om van verweer af te zien, zoo blijkt achteraf die gevolgtrekking onjuist te zijn geweest, daar het niet overleggen der stukken berustte op het niet daartoe in staat zijn om een oorzaak buiten het proces gelegen.

a Amsterdam Hof 19 Juni 1908. — Zie interl. *a* Amsterdam 22 Juni 1906 in dezelfde zaak. — De cass. tegen het arrest is verw. bij *c* H. R. 25 Juni 1909, Concl. conf.

460. Art. 141 Rv. Eene niet naar den eisch van dit artikel met redenen omkleede conclusie moet worden voorbijgegaan en staat dus de ingestelde vordering niet in den weg.

Leeuwarden Hof 13 Januari 1909.

460bis. De beslissing, dat eene dergelijke algemeene ontkentenis als, volgens 's hofs feitelijke opvatting, de in deze zaak uitgebrachte conclusie van antwoord bevatte, niet is eene behoorlijke verwering, is in overeenstemming met het voorschrift van art. 141 Rv., dat de conclusie van antwoord met redenen moet zijn omkleed, en de gedaagde derhalve daarbij moet te kennen geven niet alleen of hij tegenspraak voert, maar ook welke tegenspraak hij voert.

c H. R. 22 Maart 1907, Concl. conf.

461. De gedaagde aangesproken tot betaling van f 81.14.„ wegens gedetailleerd opgegeven schade — ontstaan door het breken en beschadigen van voorwerpen behoorende tot het meubilair van door hem gehuurde kamers — ontkende alle posten, doch bood niettemin f 25.„ (welke ook werden toegewezen) aan, onder bijvoeging, dat hij bij het eindigen der huur den eischer te vergeefs had uitgenoodigd te samen de schade op te nemen en vast te stellen. Dit antwoord bevat niet enkel eene algemeene onbepaalde ontkentenis zonder meer, doch geeft duidelijk te kennen, welke tegenspraak gevoerd wordt en op welken grond.

e H. R. 28 Juni 1907, Concl. conf.

462. Nu de geïntimeerde op den ingestelden eisch niet ontkende aan appellant geld schuldig te zijn, doch beweerde, dat het door appellant gestelde cijfer niet juist was, zonder echter — hoewel daartoe herhaaldelijk gesommeerd — eenigzins te motiveeren „waarom of in hoeverre" dit cijfer onjuist zoude zijn, is diens verweer in dit opzicht te beschouwen als niet genoegzaam met redenen omkleed en behoort diensvolgens de juistheid van het gevorderd cijfer als ten processe vaststaande (ook zonder suppletoiren eed) te worden aangenomen.

's Gravenhage Hof 10 Januari 1910.

463. De feiten en cijfers der specificatie zijn niet ontkend en moeten dus als vaststaande worden aangenomen.

's-Gravenhage Hof 15 October 1906.

464. Eene algemeene ontkentenis van wat door den eischer in den breede is gesteld, en waaruit niet duidelijk blijkt, wat gedaagde tegen de ingestelde vordering heeft aan te voeren en welk standpunt hij in de procedure wenscht in te nemen, voldoet niet aan art. 141 Rv. zoodat de gestelde feiten als niet voldoende tegengesproken rechtens als vaststaande moeten worden aangenomen.

a Amsterdam 8 Maart 1908.

465. Eisch tot schadevergoeding wegens onwettige amotie. Het antwoord van de gedaagde gemeente beantwoordt geheel aan de voorschriften van art. 141 Rv.

Zwolle 3 April 1907. — Zie in appel *b* Arnhem Hof 8 April 1908 en in cass. *a* H. R. 30 April 1909, Concl. conf.

466. De te naamstelling op de origineele rol blijft van kracht, ook al had de Griffier, zelfstandig, buiten partijen om, op het afschrift der rol bestemd ter afroeping ter terechtzitting, in de te naamstelling een wijziging gebracht. Verandering in de te naamstelling op de origineele rol door de rechtbank bevolen in verband met het faillissement van een der gedaagden.

Rotterdam 15 Februari 1909.

Aanb. en aann. Aanvaring 457. | *Actie.* *Appel Bs.* 458 v.

Arbeidsovereenk.
Arbiters.
Bekentenis Bz.
Bewijs Bz. 460 v.
Cassatie Bz.
Cons. beslag.
Eed.
Eigendom.
Exceptien 454.
Faillissement.
Get. bewijs Bz.
Get. verh. Bz. 456.
Inc. vordering 453.
Jud. houding 454 v., 458 v.
Proceskosten Bz.
Registratie.
Schadevergoeding 461, 465.
Schors. en herv. v. rechtsg.
Schorsing Bz.
Schuldoorzaak.
Verhoor op feiten en vr.
Verand. verm. of wijz. v. eisch.
Voeg. en tusschenk.
Vonnis bij verstek Bz.
Vrijwaring.
Zekerheid.

BEKENTENIS IN BURGERLIJKE ZAKEN.

535. Het door gedaagde erkende feit moet door den rechter als vaststaande worden aangenomen, met welke bedoeling die erkentenis ook is afgelegd.

a Utrecht 9 Mei 1906.

536. Aan de erkentenis in conventie moet in reconventie worden toegekend de kracht van een buitengerechtelijke bekentenis.

b Amsterdam 15 Maart 1907.

537. Waar de wet in art. 1963 B. W. alleen het herroepen van een gerechtelijke bekentenis, behoudens in geval van dwaling omtrent daadzaken, verbiedt en de waarde van de buitengerechtelijke mondelinge bekentenis in art. 1965 B. W. aan het oordeel des rechters overlaat, mag hieruit worden afgeleid, dat eene bekentenis zonder de waarborgen dezer gerechtelijke bekentenis afgelegd, wel, mits dat op aannemelijke gronden geschiede, kan herroepen worden, waarbij het niet ter zake dienende moet worden geacht of deze bekentenis mondeling dan wel schriftelijk is afgelegd. Herroeping eener erkenning van overspel in eene echtscheidings-procedure.

a Amsterdam 8 Juni 1906.

538. Waar de eischeresse beweerd heeft, dat de gedaagde onrechtmatig inbreuk heeft gemaakt op haar recht tot uitsluitend gebruik van dat merk doordien zij sigaren van dat merk voorzien, schoon niet van de eischeresse afkomstig verkocht heeft, is deze verkoop niet als erkend te beschouwen, nu de gedaagde gesteld heeft dat zij enkele malen aan een firma, die haar de fabricatie en de verpakking dier sigaren had toevertrouwd heeft geleverd. Er is immers gesteld koop en verkoop, terwijl erkend is huur van diensten. Toelating van het bewijsaanbod door getuigen, dat de gedaagde niet was de lasthebber van bedoelde firma noch in haren dienst, doch wel degelijk zelfstandige fabrikant van sigaren en verkooper daarvan met de verpakking, en dat hij het merk daarop liet aanbrengen.

a 's-Hertogenbosch Hof 1 December 1908.

539. Er heeft geen ongeoorloofde splitsing van eene stilzwijgende bekentenis van drie posten plaats gevonden door de beslissing: 1°. dat de betwisting van het saldo van rekening slechts bestond, behalve in later prijs gegeven opmerkingen tegen drie bepaaldelijk aangevallen posten, in een twijfel aan de juistheid en dientengevolge algeheele ontkenning van de overige posten, zulks niettegenstaande de betwistende partij omtrent de kwestieuse transacties zeer goed was ingelicht, en 2°. dat die betwisting niet voldeed aan art. 141 al. 1 Rv. welke laatste beslissing overigens geheel juist is. Immers, wel heeft de betwistende partij beweerd, dat in het credit van de gefailleerde een post van schadevergoeding ten bedrage van f 215000,„ was te brengen, doch uit het vorenstaande volgt, dat de in het debet der gefailleerde voorkomende posten en daarmede het saldo als bewezen zijn aangenomen niet op grond van bekentenis doch op grond van de judicieele houding van partij, waaruit het laten varen der aanvankelijke bezwaren werd afgeleid.

b H. R. 31 December 1908, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's-Gravenhage Hof 28 Januari 1908.

540. Nu volgens 's hofs arrest uit de bekentenis van den eischer in cassatie in haar geheel genomen feitelijk is afgeleid, dat hij de boedelschuld aan zijne zuster wegens overbedeeling bij door hem geteekende schuldbekentenis heeft vastgesteld op het bedrag van f 7000.„ en hij die som van haar heeft ter leen gehouden, is die bekentenis ook niet ten nadeele van den eischer in cassatie, oorspronkelijk gedaagde gesplitst. De gevolgtrekking uit voormelde feiten dat de zuster tot de nieuwe overeenkomst heeft medegewerkt — schuldvernieuwing — is als feitelijk onaantastbaar in cassatie.

c H. R. 18 Januari 1907, Concl. conf.

541. Door aan het door requestrent erkende feit, dat hij met ingang van 1 Februari 1909 een bepaald huis heeft gehuurd, toe te voegen, dat hij tot 1 Februari 1909 een kamer heeft gehad in een ander perceel, is geen bevrijdende omstandigheid aan de bekentenis toegevoegd, nu de bekentenis heeft gestrekt tot vaststelling van den duur van requestrants verblijf uitsluitend in eerstgemeld perceel.

e H. R. 30 Augustus 1909, Concl. conf.

542. Het hof, bevoegd en verplicht de aangevoerde feiten zelfstandig te beoordeelen en eene beslissing te geven omtrent de gevolgtrekking die daaruit moest worden gemaakt, heeft de erkende feiten niet gesplitst, door aan te nemen, dat het was eene overeenkomst van opdracht van een werk ter uitvoering aan een architect, geenszins aanneming van werk.

c H. R. 12 November 1909, Concl. conf. verw. de cassatie tegen 's-Gravenhage Hof 15 Maart 1909.

543. Nu de tweede gedaagde zich op het middel van gewijsde zaak heeft beroepen staat ten zijnen aanzien vast alles, wat bij dat vroegere gewijsde is beslist geworden. Zijne bekentenis, waaraan hij eene omstandigheid heeft toegevoegd, die bij dat vroeger gewijsde onbewezen is verklaard, mag daarom nu gesplitst worden; tot het bewijs dier omstandigheid kan hij daarom niet meer worden toegelaten.

's-Hertogenbosch 5 Februari 1909.

544. Art. 1961 B. W. verbiedt alleen de splitsing der bekentenis ten nadeele desgenen, die bekende en dus buiten aanmerking te laten zoodanige bestanddeelen die, bewezen zijnde, voor den bekenner zouden medebrengen bevrijding. Als iemand tot betalen wordt aangesproken krachtens een mondeling gesloten overeenkomst, welker natuur den plicht tot vergelding van bewezen diensten meebrengt, mist de niet uitgesproken bedoeling, dat deze diensten kosteloos zouden worden bewezen, de kracht om zijn betalingsplicht op te heffen.

c H. R. 14 Februari 1908, Concl. conf.

545. Cascoverzekering. Ten onrechte heeft de Rechtbank in de verwering van den geintimeerde een onsplitsbaar doen gezien, daar toch de conclusie van antwoord inhoudt een erkenning

niet alleen van de gesloten verzekering doch tevens van de stranding en het verlies van het schip, doch de geintimeerde hare gehoudenheid tot betaling ontkent op grond van onzeewaardigheid van het schip en opzet van den schipper. Vordering toegewezen, daar de geintimeerde de door haar gestelde feiten niet heeft bewezen.

Amsterdam Hof 2 Februari 1906.

546. De bijvoeging bij gedaagdes erkentenis, dat zij tot de beweerde onrechtmatige handeling gerechtigd en bevoegd was en zij den eischer in geen enkel opzicht in zijn rechten heeft belemmerd of schade gedaan, kan haar niet baten, omdat de gronden, in de bijvoeging opgenomen, niet zijn feiten, maar juridieke gevolgtrekkingen.

Rotterdam 22 April 1907.

546bis. Art. 20 der overeenkomst van 6 Mei 1882 tot regeling van de politie der visscherij in de Noordzee, goedgekeurd bij de wet van 15 Juni 1883, Sb. no. 73, en art. 1961 B. W. Het verbod bij bovenstaand art. 20 uitgesproken geldt algemeen, onafhankelijk van de vraag door wiens schuld de verwarring der netten is ontstaan, zoodat een beroep op des eischers schuld aan de verwarring, aan de bekentenis toegevoegd, niet bevrijdend werkt. Hij die op grond van voormeld art. 20 schadevergoeding vordert wegens het kappen zijner netten, heeft slechts dat kappen te bewijzen, doch daar, volgens al. 2 van dat artikel, de aansprakelijkheid van het afkappen ophoudt, wanneer de mogelijkheid om de verwarde netten door andere middelen te scheiden bewezen wordt, werkt een beroep op laatstgenoemde onmogelijkheid wel bevrijdend, zoodat de eischer het kappen zijner netten zelfstandig heeft te bewijzen.

c Rotterdam 15 Maart 1909.

547. Waar eenmaal in een geding tegenover den feitelijken grondslag een onsplitsbaar aveu is gesteld — in casu erkenning van den koop met bewering van latere annuleering daarvan — moet iedere erkenning van nader gestelde feiten geacht worden vergezeld te zijn van een beroep op de bevrijdende daadzaak. Bij eene latere erkentenis door den gedaagde van de ontvangst van een koopbriefje, afgelegd onder voorwaarde van erkentenis door den eischer van de ontvangst van een ander geschrift, is het stellen dier voorwaarde eigenlijk niets anders dan een vernieuwd — overbodig — beroep op de de bevrijdende daadzaak reeds bij antwoord aangevoerd.

Amsterdam Hof 22 November 1907.

547bis. Waar tusschen partijen vaststond dat de aflevering van de verkochte koe op 8 Oct. ten huize van den kastelein J. de Jong zoude plaats hebben en zij alsdan bij die aflevering moest blijken aan de gestelde eischen te voldoen — kon eene elders op 7 Oct. gedane eenzijdige afkeuring der koe, door dezen eischer, zonder dat de verweerder in die keuring had toegestemd, geen invloed hebben op de verplichting van den eischer tot betaling volgens de overeenkomst, zoodat de erkentenis van dezen eischer ook met die bijvoeging hare volle kracht behield.

b H. R. 4 Februari 1910, Concl. conf.

548. Van de onsplitsbare ontkentenis, dat de last wel is gegeven, doch niet is uitgevoerd, mag de toevoeging worden gesplitst, zoodra die uitvoering is bewezen.

a Amsterdam 11 Juni 1909.

548bis. Nu door den rechter was overwogen, dat de bijvoeging zonder invloed was op de uit die erkentenis gebleken lastgeving, mocht die bijvoeging van de erkentenis worden afgescheiden. Gedaagde — een advocaat — had erkend van den eischer en diens cedent opdracht te hebben ontvangen, om met hun crediteuren eene regeling te treffen, welke regeling tot stand kwam, krachtens welke door zijne bemiddeling de opbrengst der huren van hunne huizen ten behoeve van hunne crediteuren zou strekken. Terecht werd beslist, dat, welke ook de verhouding van gedaagde tegenover de crediteuren werd, door dit erkentenis vaststond, dat hij lasthebber was van en rekenplichtig aan den eischer.

b H. R. 14 Januari 1910, Concl. conf., verw. de cass. tegen 's Gravenhage Hof 14 April 1909.

549. De bekentenis der gedaagden is op zichzelve onsplitsbaar, aangezien de door hen daaraan vastgeknoopte tegenvorderingen een bevrijdend karakter dragen, hetwelk door de ontkentenis van de juistheid der tegenvorderingen door de eischers niet wordt weggenomen. Het staat den rechter vrij deze bekentenis te splitsen, nu de schuldenaar tot zijne bevrijding een daadzaak heeft aangevoerd, welker onwaarheid wordt aangenomen. Schuldvergelijking kan hier geen plaats hebben, omdat het bewijs der te compenseeren schuld nog geheel door getuigen en deskundigen geleverd zou moeten worden en eene omslachtige bewijsvoering vorderen en de schuld dus niet in den zin der wet voor eene dadelijke vereffening vatbaar is.

Almelo 3 Februari 1909.

550. Waar de tegenschuld niet bestond, is het beroep op compensatie vervallen en blijft alleen de bekentenis over.

's-Gravenhage 30 Juni 1908, bev. Delft Kgr. 16 Mei 1907, en het eindvonnis van 20 Juni 1907, ofschoon de rechtbank aannam, dat bij eerstgemeld vonnis ten onrechte de vordering in conventie als bewezen werd beschouwd, niettegenstaande een beroep op compensatie en den gedaagde als eischer in reconventie getuigenbewijs zijner tegenvordering was opgelegd. Nu met laatstgemeld vonnis werd aangenomen, dat de tegenvordering niet bestond, was splitsing toegelaten. De cass. werd verw. bij *a* H. R. 21 Mei 1909, Concl. conf. na verwerping van het cassatiemiddel, dat de rechtbank door het interlocutoir te bevestigen, den bewijslast had geinterverteerd; immers de kantonrechter had niet aan den gedaagde eenig bewijs opgelegd, doch wel aan den eischer in reconventie, en vervolgens was gebleken, dat de tegenschuld niet bestond en derhalve de valschheid der bijvoeging aan de bekentenis.

551. Tegenover de vordering tot betaling eener schuld is het bestaan van bepaald omschreven, voor dadelijke vereffening vatbare tegenvorderingen eene omstandigheid, die, bij de bekentenis ter bevrijding aangevoerd, niet daarvan mag worden afgescheiden, tenzij de valschheid der bijvoeging bewezen is. Terecht toch is beslist, dat de ontkentenis van het bestaan der tegenvorderingen het bevrijdend karakter der bijvoeging niet wegneemt en dat de schuldvergelijking niet afhankelijk kan zijn van de houding der tegenpartij in het geding.

c H. R. 12 April 1907, Concl. conf.

552. De vraag, of een toevoegsel aan de

bekentenis een bevrijdende daadzaak, namelijk een compensabele tegenschuld, behelst, moet uitsluitend worden beoordeeld naar dat toevoegsel zelf, welks inhoud daarbij als feitelijk juist moet worden aangenomen, zoodat buiten beschouwing moet worden gelaten de vraag, of de tegenschuld met het oog op des eischers feitelijke bestrijding al dan niet spoedig tot klaarheid zou kunnen worden gebracht, welke vraag alleen te pas komt bij de beoordeeling van een beroep op compensatie, als zelfstandig verweermiddel aangevoerd tegenover een gaaf erkende of door eischer zelfstandig bewezen vordering. Waar gedaagde in het toevoegsel aan zijn erkentenis heeft gesteld een opeischbare tegen-geldschuld van een bepaald bedrag, gegrond op een stellig omschreven schuldoorzaak, welke schuld derhalve aan alle eischen voor schuldvergelijking, bij art. 1463 B. W. gesteld, voldoet, draagt het beroep daarop een schuldbevrijdend karakter, zoodat eischer tot zelfstandige bewijslevering is gehouden. Nadat eischer in die bewijslevering is geslaagd, wordt het door ged. op diezelfde tegenschuld als zelfstandig verweermiddel gedaan beroep op compensatie verworpen, vermits om haar gegrondheid aan te toonen, nog een omslachtige bewijsvoering zou noodig zijn, zoodat ze niet voor dadelijke vereffening vatbaar is.

Tiel 15 Maart 1907 en 20 September 1907.

553. Op den werkgever, die beweert, wegens een aan den werkman verstrekt voorschot een zeker bedrag te kunnen vorderen, rust het bewijs daarvan indien de werkman beweert dat hem dat bedrag is kwijtgescholden.

Arnhem Kgr. 11 Augustus 1908.

554. Wanneer de gedaagde, de gestelde koop erkennende, alsmede dat hij het gevorderde bedrag verschuldigd is, daaraan toevoegt dat de koop was gesloten onder de voorwaarde dat hij in gedeelten mocht betalen, naar zijn gelieven, dan rust op den eischer het bewijs van de gestelde koop en verkoop.

Amsterdam Kgr. II 28 December 1908.

555. De aan een erkentenis van den koopprijs verschuldigd te zijn gedane bijvoeging, dat de debiteur mocht betalen wanneer hem dit schikte, heeft geen bevrijdend karakter. Immers op den kooper rust het bewijs dat een andere wijze van betalen dan à contant is overeengekomen.

a Rotterdam Kgr. II 30 Maart 1908.

556. Een gedaagde, die, de door den eischer gestelde koop erkennende, beweert den koopprijs te hebben betaald, moet die betaling bewijzen. Zoodanig verweer is van zuiver exceptieven aard en omvat een feit waarop een beroep wordt gedaan tot tegenspraak van het recht der wederpartij. Hij die zich daarop beroept is volgens art. 1902 B. W. tot bewijslevering gehouden.

Amsterdam Kgr. I 29 September 1908.

BEKENTENIS IN STRAFZAKEN.

139. Art. 403 Sv. stelt niet den eisch, dat elk onderdeel der bekentenis, door den beklaagde voor den rechter afgelegd, door van elders bekende omstandigheden worde bevestigd, maar dat deze bekentenis, om volledig bewijs te leveren, in haar geheel vergezeld zij van eene opgave van omstandigheden, die uit andere bewijsmiddelen moeten bekend zijn en daarmede overeenstemmen.

g H. R. 3 Juni 1907, Concl. conf. — *d* H. R. 17 Februari 1908, Concl. conf.

140. Hij die zich schuldig maakt aan overtredingen der Arbeidswet, door te handelen tegen de bij die wet getroffen bepalingen ter bescherming van jeugdige personen en vrouwen, pleegt feiten tegen die persoon. De verklaring van den jeugdigen persoon, ten wiens aanzien de overtreding is gepleegd, kan dus volgens art. 403 Sv. strekken ter bevestiging van de bekentenis van den overtreder.

b H. R. 24 Mei 1909, Concl. conf.

141. De wet vordert niet dat eene bekentenis in al hare onderdeelen door eene verklaring van den persoon tegen wien het feit is gepleegd of door andere bewijsmiddelen worden gestaafd.

c H. R. 25 November 1907.

142. In het bestreden vonnis wordt omtrent de opgaven van beklaagde overwogen: „dat de beklaagde ter terechtzitting het hem ten laste gelegde feit heeft bekend, onder opgave", o. m. „dat de persoon die op tijd bij dagvaarding vermeld in zijne slijterij is aangetroffen met hem, beklaagde, over een kelder kwam spreken." Deze aldus weergegeven opgaven houden wel in een erkentenis van den requirant, dat hij op tijd als bij dagvaarding genoemd, een persoon in zijne slijterij heeft aanwezig gehad, maar tevens eene ontkentenis, dat die persoon, gelijk was ten laste gelegd, was een „bezoeker". De Kantonrechter heeft dus ten onrechte aan requirants opgaven de kracht van „bekentenis" toegekend en door dit te doen art. 403 Sv. verkeerd toegepast.

b H. R. 20 December 1909, Concl. conf.

143. Eene erkentenis kan alleen in aanmerking komen, wanneer zij loopt over feiten, die de beklaagde zelf gehoord, gezien of ondervonden heeft. Het is echter voldoende dat, wat hier het geval is, de mogelijkheid van eigen waarneming bestaat, zonder dat de reden van wetenschap in het vonnis behoeft te worden uitgedrukt. Verklaring van geen vergunning volgens de Drankwet te hebben en dat een vroeger verleende is ingetrokken.

a H. R. 10 December 1906, Concl. conf.

144. Onder eene erkentenis, die volgens art. 407 4° Sv. tot bewijs van aanwijzingen mag dienen, is te verstaan elke opgaaf van beklaagde omtrent door hem verrichte en waargenomen feiten, terwijl de wet nergens verbiedt die opgaven los te maken van bijvoegingen daaraan door beklaagde vastgeknoopt, ook dan niet als het geheel van de opgaven van beklaagde eene ontkentenis vormt van het hem ten laste gelegde.

a H. R. 28 October 1907, Concl. conf. — *d* H. R. 26 April 1909, Concl. conf. — *a* H. R. 25 October 1909, Concl. conf.

145. Elke opgaaf van den beklaagde omtrent door hem verrichte of waargenomen feiten

is onder „eigen erkentenis" in den zin van art. 407 4° te verstaan.

c H. R. 14 October 1907, Concl. conf.

146. Om als bewijs van eene aanwijzing te dienen is voldoende, dat eene opgave van beklaagde bij het onderzoek ter terechtzitting is gedaan.

b H. R. 2 Juni 1909, Concl. conf.

147. Onder de wettelijke bewijsmiddelen vallen volgens art. 407 4° Sv. zoowel woorden door den beklaagde voor den rechter gesproken als de zoodanige, die door getuigen, als door hen gehoord, aan den rechter zijn medegedeeld.

h H. R. 29 Juni 1908, Concl. conf.

148. De omstandigheid, dat beklaagde geen vergunning had tot verkoop van sterken drank in het klein, kan worden bewezen door eene buitengerechtelijke bekentenis, waarvan blijkt uit het ambtseedig proces-verbaal van twee agenten van politie.

d H. R. 23 Maart 1908, Concl. conf.

149. De in het bestreden vonnis vermelde „opgaven" van den beklaagde, loopende over bestanddeelen van het ten laste gelegde, stellen eene „erkentenis" daar, ook al worden zij niet uitdrukkelijk zoo genoemd.

d H. R. 14 Januari 1907, Concl. conf.

Aanwijzingen 143 v.	Gerechtelijke bek. 139 v.
Arbeid der kind. en vr. 140.	*Mot. v. vonnissen* 142.
Buiteng. bek. 143 v.	Onbeëedigde verkl. 141.
Cassatie Sr.	*Wegen.*
Drankwet 143, 148.	

BEKLEMMING.

67. Nu bij de akte van aankoop van het recht van beklemming is bedongen dat het niet zal zijn vervallen dan alleen in cas de beklemde meyer of meyeren drie volle jaren huur ten achteren zijn" vervalt dat recht enkel door gemeld ten achteren zijn, zonder dat in verzuimstelling of vervallenverklaring door den rechter noodig is. De bedongen huur is ook verschuldigd, al is de huurder niet ingeboekt tegen betaling van het deswege verschuldigd geschenk, indien de eigenaar hem tot het gebruik heeft toegelaten, ofschoon anders de uitoefening van het beklemrecht tot aan de inboeking is opgeschort. Het aanbod van betaling, door den hypotheekhouder gedaan na voormelde drie maanden, was tardief. Nu de beklemming niet is een zoogenaamde zesjarige is de eigenaar niet verplicht de inmiddels gestichte behuizing over te nemen, ook niet als afbraak, doch de huurder is tot ontruiming der beklemde gronden gehouden.

Winschoten 13 Januari 1909.

Erfpacht.	Mora.
Hypotheek 67.	*Onteig. t. alg. nutte.*

BEKRACHTIGING.

12. Zoolang iemand onbevoegd is een zekere overeenkomst aan te gaan, is hij ook onbevoegd haar te bekrachtigen.

b 's Gravenhage 12 October 1909.

Marit. macht.	*Testament.*
Nietigh. en nietigv. o. k.	*Zedelijk lichaam.*

BELEEDIGING.

425. Voor de toepasselijkheid van het derde lid van art. 261 Sr. ten aanzien van het gehandeld hebben ter noodzakelijke verdediging is niet vereischt, dat de waarheid van het te laste gelegde bewezen is.

p H. R. 29 Juni 1908, Concl. conf. vern. Arnhem Hof 12 Maart 1908, waarbij het beroep op algemeen belang of noodzakelijke zelfverdediging afgesneden werd geacht, door de enkele omstandigheid, dat de waarheid niet bewezen was.

426. De kennelijke bedoeling van beklaagde, zooals die ook door het Hof is aangenomen, om naar eigen ondervinding in het algemeen belang bekend te maken, hoe zij, die met de politie te Papendrecht in aanraking kwamen, door haar werden behandeld, leverde een grond van rechtvaardiging voor zijne publicatie, die in art. 261 al. 3 Sr. erkend wordt en eene beslissing van den Hove (over de al of niet-aannemelijkheid daarvan) vorderen. Voormelde verdediging van den beklaagde kan toch niet geacht worden alleen de strekking gehad te hebben, om toegelaten te worden tot het bewijs der waarheid van de door hem gepubliceerde mishandelingen en bejegingen doch had volgens 's Hofs eigen oordeel voormelde „wijdere" strekking; het hof mocht dus het bewijs van de rechtsvaardigingsgronden niet als ontoelaatbaar afsnijden, enkel op grond dat geen der beide gevallen bij art. 263 Sr. gemeld aanwezig was.

a H. R. 25 Januari 1909, Concl. conf. vern. 's Gravenhage Hof 5 Maart 1908 waarbij, wijl verzuimd was over het bestaan eener klacht te beslissen, werd vern. Dordrecht 20 December 1907, hetwelk overigens overeenstemde met 's Hofs uitspraak. Na de terugwijzing werd bij 's Hertogenbosch Hof 14 April 1909 de beklaagde wegens smaadschrift veroordeeld, met beslissing, dat het onderzoek naar de waarheid van de feiten, welke den bekl. zouden zijn overkomen en waar over hij zich in de publicatie beklaagde, wel is waar noodig was ter beoordeeling van zijn beroep op het algemeen belang, doch dat hij in het bewijs daarvan niet was geslaagd; het vonnis van Dordrecht werd opnieuw op dezelfde voormelde gronden vernietigd. Bij *a* H. R. 28 Juni 1909, Concl. conf. werd dit arrest van het Hof vern., op grond dat het opzet om te beleedigen was bewezen verklaard door eene aanwijzing, (de keuze der bewoordingen in het ingezonden stuk) welke zelve (resp. de inhoud van het stuk) weder door aanwijzingen was bewezen.

427. De terminologie van art. 266 Sr. sluit uit het bestaan van eenvoudige beleediging, daar waar zooals in casu het misdrijf van smaadschrift aanwezig is, zoodat eene veroordeeling ter zake van eenvoudige beleediging ten onrechte is uitgesproken. In andere woorden: wanneer bij dagvaarding blijkbaar bedoeld wordt smaadschrift ten laste te leggen, al zijn ook niet alle elementen van dat misdrijf in de dagvaarding opgenomen, dan is de rechter niet bevoegd om ter zake van eenvoudige beleediging den bekl. te veroordeelen.

's Hertogenbosch Hof 16 December 1908, vern. bij *e* H. R. 5 April 1909, Concl. conf., wijl niet was onderzocht het bestaan eener behoorlijke klacht.

428. Waar klachte is gedaan ter zake van den beleedigenden inhoud van zekere zinsneden, voorkomende in een dagbladartikel in zijn geheel, zonder bepaalde aanwijzing dezer zinsneden, in de dagvaarding niet leiden tot hare nietigheidverklaring. Overigens is bij het bestreden arrest uitgedrukt, dat de klacht gericht was tegen het artikel in zijn geheel.

k H. R. 24 December 1906, Concl. conf.

429. Eene beleediging kan gepleegd worden in een afschrift van een exploot van sommatie, door den deurwaarder aan den gesommeerde ter hand gesteld, en dader der beleediging is dan hij, die den deurwaarder last gaf tot het uitbrengen van het exploot. Terecht is door de rechtbank beslist, dat de in de dagvaarding vermelde uitdrukkingen, vooral waar zij betreffen een notaris, zijn van beleedigenden aard.

b H. R. 27 Mei 1907, Concl. conf.

430. Wanneer het geschrift, waarin de beleedigende uitdrukkingen voorkomen, niet is openbaar gemaakt en ook niet aan den beleedigde toegezonden of aangeboden, valt de daad niet onder de strafbepaling van art. 266 Sr., noch van eenig ander wetsartikel.

Arnhem Hof 7 Januari 1909.

431. De aantijging dat drie raadsleden hun ambt hebben gebruikt om te trachten een zedenzaak te smoren, bij wier strafrechtelijke behandeling zij zelf of hunne medestanders konden betrokken worden en ook betrokken zijn, bevat de imputatie van een feit, dat in den zin van art. 261 Sr. „bepaald" is. Het is daarvoor toch voldoende dat de soort van de daad is vermeld en welke bepaalde daad van de soort wordt bedoeld.

's Hertogenbosch Hof 28 October 1909 vern. op dit punt Maastricht 29 Juni 1909, met verwerping van de verdediging, dat beklaagde zou hebben gehandeld in het algemeen belang en tot noodzakelijke zelfverdediging.

432. Veroordeeling ter zake van het misdrijf van smaad. Verwerping van de bewering, dat beklaagde heeft gehandeld tot noodzakelijke verdediging van zich zelven, van Mej. H. en in het algemeen belang.

's Gravenhage 24 Juni 1909.

433. Het te koop aanbieden van eene moeielijk te innen schuldvordering is niet een ongeoorloofd middel om te trachten, door verkoop der vordering aan een derde, het bedrag daarvan alsnog geheel of gedeeltelijk te innen. Die te koopaanbieding leverde onder de bestaande omstandigheden geenerlei beleediging op, nu de advertentie niets inhield, waardoor de eer of goede naam des klagers aangerand werd.

Zwolle 19 Augustus 1908.

BELEEDIGING VAN AMBTENAREN EN GEZAG.

407. Het zijn op surveillance valt binnen den kring der rechtmatige ambtsuitoefening van een agent van politie. Zoowel het beleedigend karakter der woorden „schijthuis" en „secreet" als het opzet om te beleedigen is voldoende gemotiveerd door de overweging, dat die woorden tegen iemand gebezigd worden om minachting voor hem uit te drukken en dat het opzet om den agent met die woorden te beleedigen blijkt uit hun voormelden ongunstigen zin in verband met de omstandigheden, waarmede ze werden geuit.

c H. R. 23 November 1908, Concl. conf.

408. Art. 267 Sr. vordert niet, dat het opzet des daders ook gericht moet zijn op de rechtmatigheid der ambtshandeling van den beleedigde beambte.

a H. R. 20 December 1909, Concl. conf.

409. Veroordeeling wegens beleediging van een ambtenaar naar aanleiding van het feit, dat deze bekl.'s van dolheid verdachten hond had doodgeschoten.

's-Hertogenbosch 14 Februari 1907.

410. Art. 263 sub. no. 2 Sr. is niet toepasselijk, omdat de aan den ambtenaar ten laste gelegde mishandeling plaats had vóór er nog van eenig onderzoek naar den dader van een strafbaar feit sprake was.

's-Gravenhage Hof 5 Maart 1908; in den zelfden zin het a quo Dordrecht 20 December 1907, hetwelk evenwel werd vern., omdat de rechtbank verzuimd had een beslissing te geven omtrent het bestaan der klacht. — Zie in cass. *a* H. R. 25 Januari 1909, Concl. conf.

BELEMMERING VAN VERKEER

Z. WEGEN.

BENADEELING VAN SCHULDEISCHERS Z. BANKBREUK.

BEPOTING.

7. Toewijzing eener actie tot erkenning van eischers recht van bepoting „zijnde een recht van opstal" op perceelen onder Appeltern met verklaring, dat de gedaagde geen recht heeft om daar tusschen eischers boomen harerzijds boomen te planten of te houden en met bevel tot opruiming daarvan.

Tiel 15 Mei 1908, nadat bij Tiel 4 October 1907 een getuigenbewijs was bevolen omtrent daden van bezit van het recht, ten bewijze van eigendomsverkrijging door verjaring. — Beide vonnissen zijn bev. bij Arnhem Hof 2 Juni 1909, waarbij nader werd uiteengezet, dat niet was gesteld een oud Geldersch pootrecht — hetwelk een zelfstandig bestaan zou missen, als onafscheidelijk aan den eigendom van aangrenzende gronden verbonden — doch een recht van opstal.

BERGLOON Z. HULP- EN BERGLOON.

BERISPING Z. JEUGDIGE BEKLAAGDEN.

BERNER CONVENTIE Z. SPOORWEGEN.

BERUSTING Z. APPEL BZ.

BESCHADIGING Z. VERNIELING EN BESCHADIGING.

BESCHIKKING OP REQUEST Z. APPEL BZ., ARBEIDSOVEREENKOMST, CASSATIE BZ., GEWIJSDE, MOTIEVEN VAN VONNISSEN, PROCESKOSTEN BZ., SCHORSING EN HERVATTING VAN RECHTSGEDING.

BESMETTELIJKE ZIEKTE Z. GENEESKUNDE.

BETALING.

124. De woorden „blijft wonen" in art. 1429 al. 2 B. W. doelen niet alleen op den oorspronkelijken schuldeischer, maar ook op diens rechtverkrijgenden, zoodat, waar het eerste lid van gezegd artikel niet toepasselijk was, de eischer bevoegd was den gedaagde ingevolge art. 314 4e lid Rv. voor de rechtbank te Almelo te dagvaarden.

a Arnhem Hof 22 Januari 1908, waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 8 Januari 1909, Concl. conf.

125. Art. 1429 al. 2 B. W. geldt ook als de oorspronkelijke crediteur door een elders wonend persoon is vervangen; woont de nieuwe crediteur in een andere plaats als de eerste dan moet betaald worden ter woonplaatse van den debiteur.

Groningen Kgr. 9 Juli 1906.

126. Wanneer een bankier en kassier van den koopman, voor wien hij als zoodanig werkzaam was, tot zekerheid van het hem komende saldo een crediet-hypotheek heeft bekomen, zoo gaat die hypotheek van rechtswege te niet door betaling van het saldo, terwijl hij tot doorhaling der hypotheek eerst verplicht is, „na" betaling daarvan, zoodat voor de ontvankelijkheid zijner vordering tot betaling van het saldo niet noodig is tegenover de betaling aan te bieden ontheffing van de verleende hypotheek.

Rotterdam 30 September 1908.

127. Een door een gedaagde onder zich zelf gelegd beslag kan wel de executie maar niet de uitspraak van een veroordeeling tot betaling van die gearresteerde schuld verhinderen.

b Amsterdam 10 Mei 1907.

128. Waar de gedaagden het recht hadden om òf in geld òf in aandeelen te presteeren, kwitteerden zij zich van hun verplichting door aan den schuldeischer aan te zeggen, dat hij niets kon betalen uit de door hem in pand gegeven aandeelen en door de aanvaarding van dat aanbod door den schuldeischer, door welke wilsovereenstemming de overdracht dier aandeelen is tot stand gekomen. Zoodanige inbetalinggeving van het verpande is niet in strijd met art. 1200 B. W.

Rotterdam 18 December 1905.

129. De gedaagde is door betaling aan een derde niet bevrijd, nu geen bewijs is geleverd noch aangeboden, dat die derde de noodige volmacht tot ontvangst had.

b Rotterdam 15 Maart 1909.

BEVORDEREN VAN ZEDELOOSHEID

Z. KOPPELARIJ, SCHENNIS DER EERBAARHEID, ZEDELOOZE PLATEN EN GESCHRIFTEN.

BEVRACHTING EN VERVRACHTING.

Bij n°. 735. — Bev. bij Amsterdam Hof 15 November 1907.

Bij n°. 773. — Bev. bij Amsterdam Hof 6 December 1907.

I.

784. De kapitein kan geen vracht vorderen krachtens eene chertepartij waarbij hij geen partij was.

b Amsterdam 15 Februari 1907.

785. Vordering tot betaling van overliggeld. De grief als zoude gedagvaard zijn namens een reederij die geen partij was bij de chertepartij, is ongegrond, omdat in de dagvaarding wel wordt gezegd, dat eischer is boekhouder der reederij, maar niet, dat hij in die hoedanigheid optreedt.

a Amsterdam Hof 9 Februari 1906.

786. In den regel zal de kapitein handelen als lasthebber van den reeder of timecharterer en, zoolang het tegendeel niet blijkt, zal mogen worden aangenomen, dat hij zulks doet, maar hij kan ook zelfstandig handelen voor zich. Dit is in casu geschied, waar de kapitein aan den cargadoor opdracht gaf de vracht niet te incasseeren voor den timecharterer, maar voor den eigenaar van het schip. De cargadoor, krachtens die lastgeving de vracht incasseerende, werd deze schuldig aan den eigenaar en niet aan den timecharterer, zoodat hij aan dezen niets verschuldigd is geweest en zijne daartoe strekkende verklaring deugdelijk was.

a Rotterdam 8 April 1908.

787. Wel heeft alleen de kapitein de vrachtvordering tegen den geconsigneerde, maar wanneer de vracht eenmaal betaald is aan den cargadoor, die lasthebber was niet alleen van den kapitein, maar in dit geval ook van de reederij, zoo is de cargadoor daaromtrent verantwoording schuldig, niet aan den kapitein, maar aan beider gemeenschappelijke principaal, de reederij.

Rotterdam 23 Mei 1906.

787bis. Op grond van het tusschen den geconsigneerde en den cargadoor gesloten vervoercontract kan niet worden aangenomen, dat gene de bedoeling had de voor hem bestemde lading uit het schip te doen afgeven aan deze, om die voor zichzelve te ontvangen. De uitlevering der lading — onverschillig aan wien de feitelijke in ontvangstneming is opgedragen — geschiedt ten behoeve van den tot de lading gerechtigde d. i. den geconsigneerde, tenzij het tegendeel mocht blijken.

's-Gravenhage Hof 29 November 1909.

788. Uit het feit, dat de aflevering der goederen aan gedaagde niet anders had behooren te geschieden dan tegen betaling der vracht, volgt, dat zij door zich die goederen krachtens haar cognossement te doen afgeven, gelijk gesteld is, tot de bevrachtingsovereenkomst is toegetreden. Daar de stelling der dagvaarding wel is waar geen melding maakt van, doch ook niet strijdt met het door eischeres erkende feit, dat de goederen te Liverpool in een ander schip zijn overgeladen, kan deze omstandigheid geen gewicht in de schaal leggen, indien eischeres bewijst, dat zij zich de bevoegdheid daartoe had voorbehouden.

a Amsterdam 12 Februari 1904.

789. Door de aanvaarding van de lading door den geadresseerde wordt de bevrachter niet ontheven van zijn verplichting tot betaling der overeengekomen vracht. Ditzelfde geldt ten aanzien van het overliggeld, gelijk volgt uit art. 755 Kh. De schipper was niet verplicht opslag der lading te vragen, en nu de rechter eenmaal machtiging tot verkoop derzelve heeft gegeven, kan deze verkoop nimmer onrechtmatig zijn. Betaling, „na goede ontvangst" beteekent hier: betaling zoodra de schipper met de lading behouden was aangekomen en deze ter beschikking van geadresseerde had gesteld. De verplichtingen van den bevrachter blijven in haar geheel bestaan naast die van den geadresseerde, die zich door zijn toetreden tot de vervoerovereenkomst zelfstandig heeft verbonden tot de verplichtingen uit die overeenkomst voortspruitende.

's-Gravenhage 4 December 1906.

790. Wanneer bij een ertsvervoer-contract is bepaald dat geheele of gedeeltelijke werkstaking de beide partijen van hunne contractueele verplichtingen ontbindt, behoeft die werkstaking niet te betreffen den tak van bedrijf onmiddellijk bij de overeenkomst betrokken, maar is het voldoende dat een werkstaking plaats vindt, welke tengevolge heeft dat er ook voor ertsvervoer moeilijk Rijnschepen te krijgen zijn en dan nog tegen een vracht meer dan honderd procent hooger dan de normale. Daaromtrent bewijs bevolen.

b Rotterdam 26 Juni 1907.

791. Wanneer de bevrachter zich verbonden heeft tegenover den schipper om diens schip „binnen 2 maal 24 uren" nadat de lading is ingenomen, op te sleepen, zullende anders een schadevergoeding worden betaald berekend naar den maatstaf van overliggeld, is die schadevergoeding bij overschrijding van den termijn verschuldigd zonder ingebrekestelling, daar de bevrachter zich verbonden heeft tot iets, dat slechts gedaan kon worden binnen zekeren tijd, dien hij heeft laten voorbijgaan. De bevrachter kan tegenover die verplichting geen beroep doen op een gewoonte dat de schipper zich, wanneer hij weet, door wien hij gesleept zal worden, tot dezen zou hebben te wenden, ten einde omtrent plaats en tijd van sleepen te overleggen.

a Rotterdam 29 April 1908.

792. In casu is ingesteld de vordering uit art. 474 Kh. Daartegen wordt tevergeefs een beroep gedaan op art. 7 der Rotterdamsche Rijnvaartconditiën daar, zelfs wanneer dit een zoo uitgebreide strekking mocht hebben als appellant daaraan toekent, de in casu vaststaande feiten en omstandigheden nog geen beroep op aanwezig geweest zijnde gevolgen van overmacht zouden rechtvaardigen. Waar het hier geldt oponthoud van een den Rijn op- en afvarend schip levert het besluit van 3 Januari 1898, (Sb. 1) een billijken maatstaf op voor de daarvoor verschuldigde vergoeding.

Rotterdam 28 November 1906.

793. Op de clausule in het cogosssement dat het goed moet worden geleverd uit den scheepstakel, waar de aansprakelijkheid van den vervoerder zal eindigen, kan geen beroep worden gedaan waar het goed niet uit den takel aan den cognossementhouder is afgeleverd, maar door den kapitein op den wal is gelost ten einde dit te sorteeren.

b Rotterdam 3 Juni 1908.

II § 1.

794. Aan het vereischte „perfectly safe, always afloat", bij charter bedongen, voldoet niet eene laadplaats, waar bij tusschenpoozen slechts 14½, à 15 voet water staat — terwijl het schip een maximum diepgang heeft van 17 voet — en waar het schip dan ook met den grond in aanraking is geweest.

c 's-Gravenhage Hof 2 November 1908, bev. Rotterdam 3 April 1908.

795. Beteekenis van het woord „houtbalken" in de cherte-partij. De schipper is ook verplicht niet regelmatig gehakte balken in te laden, daar gemelde uitdrukking in het algemeen zware boomstammen omvat en zulks speciaal in casu is aan te nemen, waar de gedaagde door een heelen dag de balken in te laden zijn recht om tegen de hoedanigheid der lading op te komen heeft verwerkt, niettegenstaande zijn „protest".

b 's-Gravenhage Hof 21 Januari 1907, bev. deels op andere gronden *a* Rotterdam 18 October 1905.

796. Indien in de chertepartij is bepaald dat de schipper verplicht is acht dagen te voren aan de inladers kennis te geven van de verwachte aankomst van het schip, volgt daaruit niet, dat de laadtijd eerst acht dagen na ontvangst dezer kennisgeving aanvangt, indien elders is bepaald, dat de laadtijd begint terstond na bericht dat het schip gereed is.

Amsterdam Hof 28 Maart 1907.

797. Indien bij een overeenkomst van bevrachting, is bepaald dat met laden en lossen zal moeten worden aangevangen op den dag volgende op dien waarop de schipper vóór vijf uur des namiddags verklaard heeft dat zijn schip tot laden of lossen gereed is en dat, ook al was onverplicht vroeger met laden begonnen, de laadtijd eerst op dien dag zal beginnnen te loopen, dan mag dit laatste beding niet beschouwd worden ook voor de lossing te gelden.

b Rotterdam 2 October 1907.

798. De bevrachter van een schip kan de reederij en den schipper niet aansprakelijk stellen voor handelingen door zijn agenten verricht. Daargelaten dus of de in margine der chertepartij gestelde noot, waarbij de op iedere inladingsplaats in te laten hoeveelheid wordt aangegeven, deel uitmaakt van de bevrachtingsovereenkomst, kan noch de schipper noch de reederij aansprakelijk worden gesteld indien op een der ladingsplaatsen door de agenten van den bevrachter een grootere hoeveelheid is aangeboden en door hem is ingeladen dan in die noot vermeld en dientengevolge op de tweede laadplaats minder is geladen.

's-Gravenhage Hof 8 April 1907.

799. De cherte-partij, bepalende dat moet worden geladen „as fast as steamer can receive and stow" doch „strides and lockouts of workmen mutually excepted", levert het enkel bestaan van een lockout voor den inlader het vermoeden — door tegenbewijs te ontzenuwen — dat hij aan zijn verplichtingen niet heeft kunnen voldoen. Beteekenis van het woord „lockout".

Amsterdam Hof 28 Maart 1907.

800. Voor verschuldigdheid van overliggeld geen schuld vereischt. Daar in de cherte-

partij niet is vermeld, dat de lading per spoor zoude worden aangevoerd, kan de vervrachter niet geacht worden de bijzondere verplichtingen voortspruitende uit die wijze van aanvoer op zich genomen te hebben.

a Amsterdam Hof 9 Februari 1906.

801. De bepaling van art. 457 Kh. kan niet beschouwd worden te zijn „custom of the port" als bedoeld in de op het cognossement voorkomende gestempelde clausule, zoodat de kapitein, in weerwil van die gestempelde clausule, het recht behield om, volgens de gedrukte clausule, de lading in lichter te lossen, toen deze niet ontvangen werd zoo snel als het schip die kon uitleveren.

b Rotterdam 20 Februari 1907.

802. Wanneer het cognossement de clausule bevat: „the goods are to be applied within 24 hours of schip's arrival and reporting at the Custom House, otherwise the master or agent is to be at liberty to put into lighters or land the same at the risk and expense of the owners of the goods", en tevens vermeldt dat het goed zoowel vóór als achter op het dek geladen is, moet de cognossementhouder tegelijkertijd van het vóór- en achterdek ontvangen, bij gebreke waarvan de kapitein bevoegd is van de hem bij de voormelde clausule gegeven vrijheid gebruik te maken.

a Rotterdam 2 October 1907.

803. Waar het cognossement bepaalt: „the goods to be delivered from te vessel's deck, where the carriers responsibility ceases", heeft de kapitein niet het recht het goed te lossen door middel van een elevator, daar deze het graan uit het ruim van het schip ophaalt en direct buiten boord uitstort in den lichter des ontvangers, zoodat deze niet in staat wordt gesteld aan dek te ontvangen. Waar de ontvanger tot dit laatste bereid was dadelijk toen het goed voor de hand kwam, had de kapitein niet het recht in eigen lichters te lossen en betaling der daardoor veroorzaakte kosten te vorderen, zoodat de ontvanger deze kosten, als onverschuldigd betaald, kan terugvorderen. De kapitein is daarenboven verplicht de schade te vergoeden, veroorzaakt door het aanwijzen van verkeerde lichters, toen de ontvanger het in kapitein's lichters geloste graan wenschte te ontvangen. De kapitein is echter niet verplicht weging van de gelost wordende lading op dek van zijn schip toe te staan, zoodat de niet-voldoening van een daartoe strekkende sommatie geen wanpraestatie oplevert.

b Rotterdam 29 April 1908.

804. De cognossementsclausule dat de lading zoo spoedig moet worden ontvangen als het schip die kan uitleveren en dat bij gebreke daarvan de kapitein het recht zal hebben de lading in lichters te lossen, laat den kapitein vrij om de lading, bij vertraagde ontvangst, niet in lichters te lossen en overliggeld te vorderen. Het schip moet dan geacht worden zooveel losdagen te hebben als waarop het, op de gewone werkuren lossende, ledig had kunnen zijn wanneer de lading zoo snel mogelijk ontvangen was geworden. Die tijd kan echter niet rechtstreeks door getuigen worden bewezen.

c Rotterdam 26 Juni 1907.

805. Clausules van een cognossement. a) The goods are to be applied for within 24 hours of ships arrival and reporting at the custom house, otherwise the master or agent is to be at liberty to put the goods into lighters or land the same at the risk and expense of the goods. b) Cargo to be received as fast as steamer can deliver. „To apply for" in a beteekent niet door vertoon van cognossement zich als ontvanger der lading bekend maken, maar daadwerkelijk gereed en aanwezig zijn om de lading te ontvangen. De bedoeling van clausule a in verband met b is dat de lossing op tijd aangevangen, geregeld en zonder onderbreking wordt voortgezet. Derhalve is a ook toepasselijk op dat deel der lading, dat eerst na de 24 uren voor de hand komt. Het bij a aan den kapitein gegeven recht is alleen gebonden aan het enkele feit van het niet verschijnen, en niet beperkt tot het geval van toerekenbaar verzuim aan zijde van den ontvanger, die zich alzoo niet op overmacht kan beroepen.

b 's-Gravenhage Hof 3 Mei 1909, bev. *b* Rotterdam 8 Mei 1907.

806. Wanneer in het cognossement bepaald is: „The goods to be applied for within 24 hours of ships arrival and reporting at the customhouse, otherwise the master or agent is to to be at liberty to put into lighters or land the same at the risk and expense of the owners of tho goods", is het niet voldoende dat de houder van het cognossement dit bij den cargadoor vertoond en zich daardoor als ontvanger gelegitimeerd heeft, maar heeft hij, wanneer zijn goed voor de hand ligt, zich binnen 24 uren, met de noodige hulpmiddelen tot daadwerkelijke ontvangt bij den schipper aan te melden, bij gebreke waarvan de schipper tot lossing in lichters gerechtigd is. De clausule, aldus opgevat, regelt tevens den aanvang der ligdagen, waarmede niet in strijd is de mede in het cognossement voorkomende bepaling: „the goods to be received as fast as steamer can deliver."

c Rotterdam 7 Februari 1906, vern. Rotterdam Kgr. III 22 Mei 1904.

807. Clausules van een cognossement. a) The goods are to be applied for within 24 hours of ships arrival and reporting at the custom house and to be discharged as fast as steamer can deliver during the ordinary working hours of the port, otherwise the master or agent shall be at liberty forthwith and at any time should delay occur in the discharge, to put the goods or any part thereof into lighters or land the same at the risk and expense of the owners thereof. b) If the cargo cannot be discharged bij reason of a strike or lookout of any class of workmen essential to the discharge of the cargo, the days for discharging shale not count during the continuance of such strike or lookout... and in case of any delay bij reason of the before mentioned causes, no claim for damages shall be made by the receivers of the cargo, the owners of the steamer or by any other party under this contract. „To apply for" in a beteekent niet door vertoon van cognossement zich als ontvanger der lading bekend maken, maar daadwerkelijk gereed en aanwezig zijn om de lading te ontvangen. De uitsluiting van eenigen „claim for damages" bij clausule b heeft niet betrekking op de bij a bedoelde kosten, tegen welker vordering alzoo niet op werkstaking beroep kan worden gedaan.

c 's Gravenhage Hof 3 Mei 1909, bev. *b* Rotterdam 8 Mei 1907.

808. Clausules van een cognossement. a) The whole cargo to be discharged as fast as steamer can deliver immediately after arrival of the steamer or to pay £ 20 demurrage for every day the ship is delayed. b) Should the consignees not be ready on arrival of the steamer to receive their goods immediately, captain has leave (but is not bound) to discharge these goods into lighters or upon quay for account and risk of the receivers and the receivers have to pay all expenses caused through such discharging. Beroep op overmacht is evenmin toelaatbaar tegen eene aanspraak op overliggeld op grond van eene overliggeld-clausule als sub *a*, welke immers geenerlei beperking inhoudt en bepaaldelijk niet — gelijk art. 457 Kh. — „nalatigheid" eischt.

d 's Gravenhage Hof 3 Mei 1909, bev. *b* Rotterdam 8 Mei 1907.

808bis. De clausule „cargo to be discharged as fast as steamer can deliver and as customary during usual working hours" behelst niet alleen een afwijking van het bij art. 457 Kh. gegeven aantal losdagen, maar ook van den daarbij aangegeven aanvang van den lostijd, zoodat met de lossing begonnen moet worden dadelijk nadat de schipper verklaard heeft tot lossen gereed te zijn.

Rotterdam 28 April 1909.

809. Berekening van het overliggeld, waar het bedrag daarvan niet bepaald is.

c Rotterdam 26 Juni 1907.

810. Allen wier goed te lang in het schip is gebleven, zijn tot vergoeding van het daarvoor verschuldigde overliggeld aansprakelijk.

c Rotterdam 26 Juni 1907.

811. Beteekenis van de cognossementsclausule „payng freight... with all other conditions as per charter party." Volgens die clausule zou de houder van het cognossement in casu aansprakelijk zijn voor het overliggeld ter inlaadplaats, mits vaststond dat dit verschuldigd was door den bevrachter. Dit staat ten deze niet vast, daar er ter inlaadplaats verschil is ontstaan over de verschuldigdheid daarvan en de chertepartij voor dat geval arbitrage voorschrijft in de Argentijnsche Republiek, welke nog niet heeft plaats gehad door de weigering van den kapitein om een arbiter te benoemen, hetgeen door den bevrachter ter inlaadplaats terecht van dezen was gevraagd, daar, al was de kapitein geen partij bij de chertepartij, hij bij de belading de reederij vertegenwoordigde. De vordering tot betaling van bedoeld overliggeld mitsdien niet ontvankelijk verklaard.

b Rotterdam 6 Mei 1908.

812. Wanneer, krachtens een in het buitenland afgesloten bevrachtingsovereenkomst van een buitenlandsch schip, de lading gelost moet worden gedeeltelijk in een buitenlandsche, gedeeltelijk in een Nederlandsche haven, is, bij gebreke van een bepaling in de bevrachtingsovereenkomst omtrent den aanvang van den lostijd in de Nederlansche haven, ingevolge art. 498 Kh. daarop toepasselijk de bepaling van art. 457 4e al. van dat wetboek. Krachtens die bepaling vangt de lostijd in de Nederlandsche haven aan op den dag van aankomst aldaar. Toewijzing van het gevorderde overliggeld.

Rotterdam 28 Januari 1907. In appel werd bij *f* 's Gravenhage Hof 29 Juni 1908 beslist, dat op grond der chertepartij zelve de vordering moest worden toegewezen, zoodat het onnoodig was te beslissen of de artt. 498 en 457 Kh. ten deze krachtens de wet moesten worden toegepast.

813. Waar in de chertepartij is bepaald: „Master to employ consignees men for discharging the cargo at nine pence per ton", heeft de geconsigneerde niet het recht aan den kapitein, boven die nine pence, nog het loon der winchdrivers in rekening te brengen.

a Rotterdam 6 Mei 1908.

814. Wanneer bedongen is „Steamer always supplying steamwinches and necessary men, and fuel to work same" en de charterer of diens stuwadoor, zonder van den kapitein te vorderen, dat hij deze „men" aan het werk stelt, de stoomlieren doet drijven door winchdrivers van den wal, daartoe door hem aangenomen, dan kan hij, ook al liet de kapitein het werken dezer winchdrivers toe, de kosten dier winchdrivers niet aan de reederij in rekening brengen.

Rotterdam Kgr. III 10 April 1909.

815. Het woord „lights" in de charterclausule betreffende de vracht („in full of all port charges, pilotages, consulages, lights, trimming, cranages and all other duls") ziet op „heffingen", en bepaalt niet, wie in geval van nachtlossing „de kosten" van verlichting van het schip te dragen heeft. Ingevolge de bij charter bedongen eenheidsprijs voor de lossing, komen die kosten ten laste van „charterers stevedore".

Rotterdam Kgr. III 10 April 1909.

816. Wanneer het tegendeel bij de charterpartij niet bepaald is, moet het despatch money mede berekend worden over den Zondag, ook al zou op dien dag niet gelost zijn geworden.

Rotterdam 16 Juni 1909.

817. Het wegen der lading is niet een integreerend deel der lossing. De meter-wegers zijn dus niet „workman essential to the discharging of the cargo", zoodat hun werkstaking den cognossementhouder niet ontheft van zijn verplichting om de lading te ontvangen en waar hij het ontvangen weigerde, zich een verschil over de lossing voordeed dat den kapitein recht gaf om autorisatie tot opslag der lading te verzoeken.

a Rotterdam 8 Mei 1907, bev. bij *a* 's Gravenhage Hof 3 Mei 1909.

818. Daargelaten of het plaatselijk gebruik te Rotterdam — dat de kapitein de lading graan op de schaal wegneemt — bij eene vrachtovereenkomst als de onderhavige, is het gebruik, dat volgens art. 1375 B. W. deel van de overeenkomst uitmaken zou, het beroep op dit gebruik kan de appellanten niet baten, omdat is ontkend, en niet vaststaat of te bewijzen is aangeboden, dat het beweerde gebruik uit den aard der onderhavige vrachtovereenkomst voortvloeit, terwijl de geïntimeerde immers beweerde, dat het gebruik alleen oorsprong nam uit de koopovereenkomst van het graan, daar deze afrekening voorschreef, op den grondslag van de weging der beëedigde wegers te Rotterdam, zoodat door het bewijs van het gestelde gebruik niet zou blijken, dat weging bij do lossing naar den aard van de vrachtovereenkomst door het gebruik zou worden gevorderd.

a 's Gravenhage Hof 3 Mei 1909, bev. *a* Rotterdam 8 Mei 1907.

§ 2.

819. De kapitien die gebruik gemaakt heeft van de cognossementsclausules om de lading, voor rekening en risico des ontvangers, in een lichter te lossen, omdat deze niet vlug genoeg ontving, is daardoor van zijn aansprakelijkheid voor de richtige uitlevering dier lading tegenover den ontvanger niet ontslagen.

Rotterdam 6 Juni 1906.

820. Cognossement door den ontvanger afgeteekend, met de bijvoeging: „Voor bovenstaande goederen zes volgbriefjes ontvangen". Deze bijvoeging laat het recht van schipper of reederij om, zonder nader bewijs, vrachtbetaling te vorderen onverkort en brengt voor den ontvanger niet de bevoegdheid mede om vrachtbetaling te weigeren, zoolang hem niet is aangetoond, dat de goederen aan de houders der volgbriefjes zijn uitgeleverd.

Amsterdam Hof 15 November 1907, bev. *a* Amsterdam 25 November 1904.

821. Wanneer de kapitein de beschadigde lading, vóór het bereiken der bestemmingshaven, verkocht en het provenu daarvan afgedragen heeft aan zijn reederij, die daarop met den houder van het cognossement, tegen overgaaf daarvan, geheel heeft afgerekend, komt aan den kapitein, en dus evenmin aan zijne erfgenamen, geen vrachtvordering meer toe.

Rotterdam 18 Juni 1906.

822. Wanneer de vervoereenkomst bepaalt, dat de wet van het land waar het schip thuis behoort de toepassing en uitvoering van de overeenkomst zal beheerschen en die wet kent niet een bepaling als die van art. 746 Kh., dan kan die bepaling hier te lande door den kapitein tegenover den cognossementhouder niet worden ingeroepen.

b Rotterdam 3 Juni 1908.

823. Op de clausule dat de kapitein het recht zal hebben om, wanneer het goed niet dadelijk uit den scheepstakel ontvangen wordt wanneer het voor de hand komt, dit voor rekening en risico van den geconsigneerde op de kade te lossen en dat de aansprakelijkheid van het schip zal eindigen dadelijk wanneer het goed uit den scheepstakel gelost is, kan de kapitein, tot afwering van zijn aansprakelijkheid voor manco, slechts dan beroep doen wanneer aan den geconsigneerde gelegenheid is gegeven om uit den takel te ontvangen en deze daartoe niet aanwezig was, terwijl zelfs dan de aansprakelijkheid van den kapitein alleen ophoudt voor beschadiging en vermindering ontstaan na de lossing op den wal. De kapitein heeft dus tot goedmaking van zijn beroep op die clausule te bewijzen dat de geconsigneerde zijn goed, toen het voor de hand kwam niet heeft ontvangen en dat hij, kapitein, daarop al het voor den geconsigneerde bestemde goed op den wal heeft geplaatst. De kapitein toegelaten tot bewijs van de eerste omstandigheid, daar de laatste niet betwist is.

b Rotterdam 3 Juni 1908.

824. De vordering tot vergoeding van schade tengevolge van manco der ruimlading van eene partij hout is ontvankelijk, ofschoon geen gerechtelijk onderzoek, bezichtiging en begrooting ingevolge art. 493 Kh. hebben plaats gehad, wanneer bij overeenkomst daarvan is afgezien; immers art. 746 Kh. is niet van dwingend recht. Ten onrechte is door den eersten rechter aangenomen dat een overeenkomst van die wijde strekking zou zijn aangegaan; uit de gevoerde correspondentie toch blijkt het tegendeel. Ter berekening van de waarde van het door telling in der minne gebleken manco moet de gemiddelde maat van het ingeladen stukstal als basis worden aangenomen, vermits niet is aan te nemen dat het manco alleen bestond uit de kleinste maten. Bewijs door getuigen bevolen omtrent de ingenomen maat en waarde en wel dat deze overeenstemden met de geproduceerde facturen.

's Gravenhage Hof 26 Januari 1909 vern. *a* Rotterdam 26 Juni 1907.

825. Een expediteur, die reden heeft te verwachten, dat op een lading hout een manco geconstateerd zal worden, is verplicht een gerechtelijke expertise uit te lokken. Waar evenwel de expediteur door zijn lastgever uitdrukkelijk van het houden eener gerechtelijke telling is vrij gesteld, moet daaronder ook de veel kostbaarder maatregel van meten begrepen worden.

a 's Gravenhage Hof 19 November 1906.

826. Het rapport van telling heeft ten aanzien van het daarin geconstateerde bewijskracht, totdat dit door tegenbewijs wordt ontzenuwd. De kapitein tot een daartoe strekkend tegenbewijs toegelaten.

Rotterdam 6 Juni 1906.

827. Op de cognossements-clausule dat lading, gelost zonder of met vreemde merken, verdeeld zal worden tusschen de ontvangers op wier partij een manco bestaat en wel in mindering van dit manco, kan door den kapitein geen beroep worden gedaan wanneer een partij wel behoorlijk is uitgelost, maar, door minder goede zorg zijnerzijds in het nazien der merken bij de aflevering, een manco is ontstaan.

b Rotterdamt 3 Juni 1908.

828. Wanneer op het cognossement voorkomt de clausule „Deckcargo at shippers risk", zijn de evenementen, die de deklading treffen voor rekening van den inlader, tenzij deze bewijst dat zij geweten moeten worden aan de schuld van den kapitein. Voorzoover de vordering het manco aan de lading uit het ruim betreft, zijn geen gegevens verstrekt waardoor de waarde der ontbrekende stukken hout zou kunnen worden vastgesteld. Art. 345 en 348 Kh.

Rotterdam 25 Maart 1908.

829. Wanneer van den kapitein schadevergoeding wordt gevorderd wegens het aanwijzen en uitleveren van een verkeerde partij, kan hij zich niet beroepen op het gemis der in art. 746 Kh. bedoelde expertises noch op de clausule in het cognossement „weight, quantity and quality unknown". De eischer heeft te bewijzen dat hem een andere partij is uitgeleverd dan die, waarop zijn cognossement betrekking had, waartegen de kapitein zal kunen bewijzen, dat de uitgeleverde partij hem door of namens den aflader was aangewezen als die, welke in het cognossement vermeld was.

Rotterdam 21 November 1906.

830. In het in ontvangst nemen van overboord geworpen balken op de wijze waarop dit volgens het bewijs-aanbod zou hebben plaats gehad, kan niet worden gezien een aanvaarding van de uitgeleverde lading als onbeschadigd en onverminderd waardoor alle aanspraak wegens manco vervalt. Art. 746 en de daarmede samen-

hangende art. 493 v. Kh. onderstellen, dat de lossing is gepaard gegaan met aanvaarding der lading door den ontvanger.

Amsterdam 27 November 1908, bev. *b* Amsterdam Kgr. IV 5 November 1907 en waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 19 November 1909, Concl. conf.

831. „Aanspraak" in art. 746 Kh. beteekent rechtsvordering. Door de aanneming der goederen zonder expertise gaat wel de rechtsvordering, maar niet het recht op schadevergoeding teniet. Wat de reederij betaald heeft, kan zij niet als onverschuldigd betaald terugvorderen, althans niet op den enkelen grond, dat eene expertise niet heeft plaats gehad. Al ware dit anders, dan zoude toch de — niet door bizondere omstandigheden gemotiveerde — betaling van de vergoeding door den cargadoor gelijkstaan met een afstand van het recht der reederij, om zich op het gemis van expertise te beroepen.

b Amsterdam 7 Mei 1909.

Actie 784.
Assurantie.
Bewijs Bz. 799, 828 v.
Cargadoor 786 v.
Chertepartij 784 v., 795 v., 816.
Cognossement 788, 793, 802 v., 811, 820 v.
Comp. Bz.
Cond. indebiti 831.
Desk. Bz. 825 v.
Expediteur 825.
Gebr. en gew. 818.
Get. bewijs Bz. 804.
Gewoonte 818.
Intern. recht 812, 822.
Lichters 801 v., 819.
Levering 820.
Macht. tot verk. 789.
Manco 823 v.
Mora 791.
Onkosten 813 v.
Onr. daad.
Overliggeld 785, 789 v., 800 v., 804 v.
Overmacht 799, 808, 817.
Reconventie.
Reederij 785 v., 798.
Rijnvaart 792.
Schadevergoed.
Schipper 784 v., 819, 829.
Schuld 800.
Sleepcontract 791.
Verjaring Bz. 824, 830.
Volgbriefjes 820.
Werkstaking 790, 807, 817.
Wet 812, 822.

BEWAARGEVING.

66. Onafhankelijk van de overeenkomst van bevrachting verbindt de schipper zich door het in ontvangst nemen der goederen, om die te bewaren en ter bestemmingsplaats op te leveren, weshalve die goederen geacht moeten worden hem in bewaring te zijn gegeven. In art. 1753 B. W. ligt opgesloten, dat de bewaarnemer, die het bedrag der ontvangen schadevergoeding aan den bewaargever heeft terug te geven, ook eene actie heeft tot het verkrijgen dier schadevergoeding.

Dordrecht 13 Februari 1907.

67. Uit art. 1753 B. W. kan wel is waar worden afgeleid de bevoegdheid van den bewaarnemer om op eigen naam vergoeding te vorderen ingeval het in bewaring gegeven goed hem is ontnomen of beschadigd, doch deze bevoegdheid is een voorwaardelijke die hem alleen toekomt voor zoo ver hij daarbij niet in botsing komt met den gebleken wil des eigenaars. Daargelaten dus of een schipper ten opzichte van de door hem gevoerde goederen bewaarnemer is in den zin van art. 1731 B. W., kan, nu geïntimeerde over de vergoeding der schade overkomen aan der appellante goederen oorspronkelijk met deze zelf heeft onderhandeld en niet is gebleken van den wensch van appellante die regeling aan den schipper, die deze goederen vervoerde, over te laten, de met den schipper getroffen regeling de appellante niet binden.

b 's-Gravenhage Hof 7 Januari 1907, vern. 's-Gravenhage 17 October 1905, waarbij was beslist, dat de schipper — als bewaarnemer van de hem ten vervoer toevertrouwde goederen — krachtens art. 1753 B. W. de schade der aanvaring kon regelen en daarvoor kwitteeren, en dat, zulks geschied zijnde, den bewaargever zijne vordering tot schadevergoeding moest worden ontzegd.

68. De bewaarder van in revindicatoir beslag genomen goederen heeft voor de betaling van het hem competeerende bewaarloon een vordering alleen tegen den deurwaarder die hem aanstelde, niet tegen hem te wiens verzoeke het beslag is gelegd.

Amsterdam Kgr. I 10 September 1907.

Actie 66 v.
Deurwaarder 68.
Eigendom.
Inbeslagneming 68.
Onrechtm. daad 67.
Revind. beslag 68.
Schadevergoeding 66 v.
Schipper 66 v.
Verjaring Bz.

BEWIJS IN BURGERLIJKE ZAKEN.

209. De rechter mag uit eigen wetenschap aannemen, dat zekere woorden een soortnaam zijn en daarop een beslissing gronden, dat die woorden niet als handelsmerk kunnen dienen.

Amsterdam 22 Maart 1907.

210. Het door den rechter a quo aangenomene, dat een electrische tram bij normaal rijden, 10 à 11 K. M. per uur, met deugdelijke remmingsmiddelen (electrische handrem) bij goede aanwending daarvan binnen 36 à 40 Meter tot stilstand kan gebracht worden — maakt niet uit een feit aan de regels van bewijs onderworpen, maar een technisch oordeel, hetwelk door hem mag worden ontleend aan elke hem daartoe voldoend voorkomende bron; daartoe kan ook dienen eigen wetenschap. Omkeering van den bewijslast heeft niet plaats gehad.

b H. R. 10 December 1909, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's-Gravenhage Hof 23 Februari 1909, waarbij om andere reden was vern. 's-Gravenhage 18 Februari 1908.

211. Bewijsaanbod „door alle middelen rechtens" geeft in een geval, waar getuigenbewijs is uitgesloten, recht om ander toelaatbaar bewijsmateriaal bij te brengen.

a Leeuwarden 27 Mei 1909.

212. Waar de appellante, vrijwillig bewijslast aanvaardend, het tegendeel van hare eigen stelling bewees, behoeft niet te worden onderzocht of omkeering van bewijslast heeft plaats gevonden.

Amsterdam Hof 5 Juni 1908.

213. De ontheffing van den bewijslast en het op zich nemen daarvan is een afstand van recht, die uitdrukkelijk moet geschieden of, indien stilzwijgend gedaan, uit de ten processe voorhanden omstandigheden moet kunnen worden afgeleid.

a Amsterdam Hof 23 October 1908. — Zie in cass. *a* H. R. 12 November 1909.

214. Waar het hof feitelijk aanneemt, dat de eischer in cassatie door de akte van 29 Maart 1898 toetrad tot eene reeds bestaande enkel zijne vrouw betreffende schuld, volgt daaruit, dat, wat den aard en het belang dier schuld aangaat, de verweerder tegenover hem tot geen andere of meer bewijzen gehouden kan zijn dan tegenover zijne vrouw zouden gelden.

H. R. 11 Januari 1907, Concl. conf. verw. de cass. tegen Arnhem Hof 9 Mei 1906.

215. Het hof heeft eischers houding niet (gelijk in cassatie gesteld wordt) aangemerkt als eene ontkenning van de identiteit der bedoelde

koffie en heeft voorts door de bij het middel bedoelde identiteit, als niet ernstig betwijfeld, in verband met de wederzijdsche verhouding van partijen als vaststaande te beschouwen, niet in strijd gehandeld met art. 1902 B. W., noch met de overige bij het middel aangehaalde wetsartikels.

c H. R. 14 Juni 1907, Concl. conf.

216. Wie koop op monster stelt en betaling van den koopprijs vraagt, moet zijnerzijds bij ontkentenis dat de waar aan het monster voldeed, bewijzen dat hij de overeenkomst is nagekomen en de door hem verzonden goederen aan het monster voldeden. Kan de identiteit van het monster niet meer vastgesteld worden, zoo komt dit ten nadeele van hem, die beweert goed geleverd te hebben en op wien hiervan de bewijslast rust.

Arnhem Hof 2 Januari 1907.

217. Door aan eischeresse op te leggen het bewijs van het feit, dat bij de koopovereenkomst geen prijs was bepaald, welk feit naar 's-Hofs onaantastbare beslissing door eischeres bij dagvaarding is gesteld en door gedaagde is ontkend, heeft het Hof den bewijslast niet ten nadeele van eischeresse omgekeerd. Immers alleen bij gebreke van prijsbepaling mocht zij de waarde vorderen.

d H. R. 13 December 1907, Concl. conf. verw. de cass. tegen *b* Arnhem Hof 5 December 1906.

218. Hij, die beweert, dat omtrent tijd of plaats van betaling eene bepaling tusschen partijen is gemaakt, — zooals: dat op crediet zoude zijn verkocht — zal het bewijs daarvan hebben te leveren.

H. R. 9 October 1908, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam 24 Januari 1908. — Zie in prima Amsterdam Kgr. I 26 Juli 1907.

219. De art. 1374, 1301 en 1902 B. W. kunnen niet zijn geschonden door aan den eischer, die betaling vroeg voor „onderhoud der kamers en bediening", dus voor op zich genomen werkzaamheden, die hij stelde ten behoeve van gedaagde te hebben verricht, bij tegenspraak van dezen, het bewijs op te leggen, dat die werkzaamheden werkelijk waren verricht.

c H. R. 12 April 1907, Concl. conf.

220. De crediteur, die voor gedane stortingen op grond van leengeving in een faillissement erkend wil worden, moet bewijzen, dat hij de gelden als zoodanig heeft verstrekt, of dat zij niet ter zake van maatschap zijn ingebracht. De boeken van den gefailleerde kunnen omtrent dit punt geen bewijs opleveren.

b Amsterdam 13 Maart 1907.

221. Het bewijs van de beweerde objectieve verzwaring van risico moet worden geleverd door den verzekeraar, die zich op de nietigheid der overeenkomst beroepen.

a Amsterdam 21 Juni 1907.

222. Waar de overeenkomst „stik sta vast" uit haar aard medebrengt, dat daarbij een of meer bepaalde stukken grond aan den vlasbouwer in gebruik worden afgestaan, mag de ingebruikgever het niet voor bepaalde doeleinden zelf gebruiken — klaver in het vlas zaaien —. Tenzij „hij" bewijze dat recht te hebben, heeft de vlasbouwer recht op ontbinding met schadevergoeding.

b 's-Gravenhage Hof 10 Juni 1908 in afwijking van Middelburg 27 Maart 1907, waarbij gemeld klaver zaaien niet van zelf als ongeoorloofd werd beschouwd en van den vlasbouwer bewijs was gevorderd.

223. Waar in den handel gedane geldverstrekking vaststaat, daar mag de rechter bij interpretatie uit de omstandigheden afleiden, dat dit geld door een bank onder garantie der eischers, welke later de vordering bij schuldvernieuwing overnamen werd „geleend", ofschoon de wederpartij zulks ontkent en beweert dat krachtens een maatschappelijke verhouding tusschen haar en de eischers het geld door de bank voor hun rekening a fonds perdu werd verstrekt. Hierdoor wordt geen bewijslast omgekeerd.

Amsterdam 29 Juli 1908.

224. Waar erkend is dat het beding „betaling 1 Juli na levering" bij koopovereenkomsten in den bloembollenhandel bestendig gebruikelijk is, daar volgt niet uit art. 1383 B. W. dat de rechter geen nader bewijs zou mogen vorderen, dat voormeld beding, zooals gesteld was, „uitdrukkelijk" was gemaakt. Immers art. 1383 B. W. is alleen geschreven voor het geval dat een beding niet is uitgedrukt. Wanneer de rechter het gebruikelijk zijn van het beding in verband met andere omstandigheden bezigt als een vermoeden, waardoor eischers vordering niet volledig is bewezen, daar mag hij aan den gedaagde een suppletoiren eed opdragen, dat in casu van het beding was afgeweken. Terugvordering door den curator van een koopprijs betaald binnen 40 dagen voor het faillissement, met bewering dat de schuld tijdens de betaling niet eischbaar was.

c H. R. 28 December 1906, Concl. conf.

Aanb. en aann.
Appel Bs.
Assurantie 221.
Bedingen 224.
Beh. t. rolle 215.
Bekentenis Bz.
Bevr. en vervr.
Bewijsaanbod 211.
Bezit.
Borgtocht.
Cassatie Bz.
Commissionair.
Coöp. vereen.
Dagv. Bz.
Desk. Bz. 210.
Eed 224.
Eigendom.
Eigen wetenschap 209 v.
Exec. beslag.
Fabrieksmerk.
Faillissement 220, 224.
Gewijsde.
Gewoonte 222.
Hoofd. verb. 214.
Huur en verh.
Huur v. diensten 219.
Jud. houding 215.
Koop en verkoop 216 v.
Koopmansboeken 220.
Kort geding.
Lastgeving.
Mot. v. vonn.
Nietigh. en nietigv. o.k.
Onderh. (Alim.)
Onr. daad 210.
Ontb. en nak. o.k.
Orderbiljet.
Pand.
Pap. a. toonder.
Rek. en verantw.
Schadevergoed.
Scheepsverkl.
Scheiding en deeling.
Scheidsmuren.
Schuldoorzaak 214, 220.
Tienden.
Tijdsb. en term. 224.
Uitlegging 223.
Voerl. en schippers.
Vonnis Bz.
Voogdij.
Vrijwaring.
Wisselbrief.

BEWIJS IN STRAFZAKEN.

185. Het feit dat een premieleening voor 1 Juli 1905 reeds nietiglijk was aangelegd is aan de rechtbank uit eigen wetenschap bekend.

b Amsterdam 10 Januari 1908, vern. — zonder uitdrukkelijke beslissing omtrent dit punt — bij *c* H. R. 27 April 1908, Concl. conf. waarbij op het door de rechtbank aangenomen bewijs werd veroordeeld.

186. De rechter is volkomen bevoegd uit de verklaringen der „getuigen" de gevolgtrekking af te leiden, dat daaruit blijkt: „dat de kans op winst of verlies voor de spelers afhangt van de geheel toevallige omstandigheid of de kaart, waarop zij inzetten onder de aan hen

door den bankhouder afgegevene viel, dan wel onder die welke de bankhouder zich zelf gaf."
b H. R. 13 April 1908, Concl. conf.

187. Uit het stilzwijgen van een beklaagde ter terechtzitting mag niet worden afgeleid dat hij gevischt heeft zonder schriftelijke vergunning van den eigenaar of rechthebbende op het vischwater. Dusdanig bewijsmiddel is in het Wetboek van Strafvordering onbekend.
Zwolle 11 Juni 1908.

188. In casu is geen recht gedaan op eigen wetenschap als rechtstreeksch bewijsmiddel of als bron van aanwijzingen.
c H. R. 27 December 1909, Concl. conf., waarbij nader werd betoogd, dat de rechter slechts, de bewijskracht van wettige bewijsmiddelen, waardoor het feit bewezen was verklaard, had ontleed en beoordeeld.

Aanwijzingen. | Jacht en visscherij 187.
Boter. | Loterijen 185.
Cassatie Sz. | *Mot. v. vonn.*
Desk. Sz. 186. | *Mot. en rijw.*
Geslacht. | *Recht. en acc.*
Get. bew. Sz. | *Spoorwegen.*
Hazardspel 186.

BEWINDVOERDER.

60. Waar er termen zijn om, naar analogie, het loon der bewindvoeders van art. 1066 B. W. gelijk te stellen met dat van de bewindvoerders van art. 522 B. W., kunnen voor de berekening van hun loon alleen in aanmerking komen de ontvangsten en uitgaven gedurende het bewind en niet het kapitaal, dat de bewindvoerder bij den aanvang van het bewind ontvangt om te beheeren, noch dat, hetwelk hij afdraagt aan het einde van zijn bewind.
Arnhem 30 Mei 1907.

Afwezigheid 60. | *Kort geding.*
Executeur testam. | *Krankzinnigen.*

BEZIT.

390. De feitelijkheden, die volgens de stelling der verwerende partijen zijn verricht ter uitoefening van een aan de gevoegde partij toekomend servituutsrecht, hielden mitsdien in eene aanmatiging van recht op het stuk grond, hetwelk E. beweert onbezwaard met dergelijk servituut te bezitten, en leveren dus op een stoornis in dit bezit, indien de verwerende partijen zich ten onrechte op dat servituut beroepen. Waar E.'s bezit als eigenaar van het stuk grond vaststaat, rust op de verwerende partijen de bewijslast van het bezit van het pretense servituutsrecht.
Tiel 13 October 1905.

391. Een actie strekkende tot handhaving in het bezit kan niet worden afgeweerd met eene verwering, welke op den eigendom der zaak is gegrond.
Leeuwarden 30 April 1908. — Zie in cass. Concl. O. M. ad. *a* H. R. 19 Maart 1909, volgens welke het verweer niet was: „ik ben eigenaar, dus zijt gij geen bezitter" doch „gij kunt tegenover den eigenaar, die u in het genot liet, van wien gij dus slechts ter bede bezat, geene bezitsactie instellen". De Hooge Raad echter besliste met verwerping der cassatie dat, al hadde de rechtbank voorbij gezien, dat bovenstaande stelling den gedaagde niet belette eene koopakte in het geding te brengen om den aard der detentie aan te toonen, zulks toch niet tot cassatie van het vonnis kon leiden, nu de rechter het daarmede samenhangend beroep op de na de koopakte gesloten stilzwijgende overeenkomst over het in bezit houden, zulks niettegenstaande den verkoop, heeft ter zijde gesteld als niet bewezen noch te bewijzen aangeboden.

392. De uitdrukking in een dagvaarding „bezitter als eigenaar van zeker tiendrecht" beteekent, dat iemands bezit voldoet aan den voor bezit bij art. 585 B. W. gestelden eisch. Het betreft hier de actie tot herstel en handhaving in het bezit waarin men zonder geweld gestoord is. Geen cumulatie van possessoire en petitoire acties maar een zuivere bezitsactie. Tegen dergelijke acties is geen hooger beroep toegelaten en daar het hier de openbare orde betreft is zulk een beroep „ambtshalve" niet-ontvankelijk.
Arnhem Hof 3 April 1907.

393. Waar opheffing van stoornis in bezit tengevolge van onrechtmatige handelingen gevorderd wordt, is geene ingebrekestelling vereischt.
's-Gravenhage 15 December 1908.

394. Actie wegens stoornis in het bezit van 12 perceelen schelpdierenvisscherij gelegen naast den zeeboezem de Grevenlingen — volgens den gedaagde „in" de rivier de Gevenlingen — ingesteld door de ambachtsheeren der Heerlijkheid Grijsoord, welke die visscherij met uitsluiting van vrijwaring, verpacht hadden, tegen den Staat der Nederlanden. Toewijzing — na een bij interlocutoir bevolen getuigenbewijs omtrent den feitelijken toestand — van eene provisioneele vordering der intervenienten — pachters der eischers — tot staking door den Staat van de uitoefening zijner visscherij met verbod van belemmering der intervenienten. Toewijzing tevens van de hoofdzaak en van de hoofdvordering der intervenienten, strekkende tot schadevergoeding ten laste van den staat.
b Rotterdam 27 April 1908. — Zie interl. Rotterdam 3 December 1906.

395. Afwijzing eener actie tot herstel in het bezit, omdat het door eischer aangeboden bewijs slechts ter zake dienende zou zijn, indien vaststond dat hij eigenaar was van het betwiste gedeelte pad, terwijl op grond van vermoedens de gedaagde voor eigenaar daarvan moet worden gehouden. Waar toch beide partijen ten bewijze dat zij bezitters zijn op hun eigendomsrecht hebben beroep gedaan, moet worden aangenomen dat zij erkennen, dat de beslissing over den eigendom mede over het bezit beslist.
b Amsterdam 26 Juni 1907.

396. De stelling dat, nadat overeenkomstig art. 617 B. W. is bevolen ten petitoire te procedeeren, geen beroep op acquisitieve verjaring zou zijn toegelaten is onjuist. Immers art. 617 B. W. sluit geen enkele wijze van eigendomsverkrijging uit, speciaal niet die door titel in verband met twintigjarig bezit. In casu moet de eigendomsverkrijging door 30-jarig bezit worden aangenomen.
's-Hertogenbosch Hof 19 Februari 1907. — Zie het interl. arrest 12 December 1905.

397. Ingeval van toepassing van art. 617 B. W. zal de rechter, aan wiens oordeel de zaak ten petitoire wordt onderworpen, de zaak moeten toewijzen aan die partij, welke het meest heeft bewezen. Bewijskracht van kadastrale kaarten. Art. 1219 B. W., art. 37, no. 2 Not. wet en art. 18 K. B. 8 Aug. 1838 (Sb. 27),

's-Hertogenbosch Hof 12 December 1905. — Zie voorts eindarrest van 19 Februari 1907.

Appel Bz. 392.	*Kerk. goed. en recht.*
Bewijs Bz. 390 v., 395.	Mora 393.
Cassatie Bz.	*Provis. vord.*
Eigendom 390 v., 395.	*Revind. beslag.*
Erfdienstbaarh. 390.	*Schadevergoeding* 394.
Exec. testam.	Tienden 392.
Get. bewijs Bz.	*Verjaring Bz.* 396 v.
Huur en verhuur 394.	Voeg. en tusschenk. 394.
Jacht en vischrecht 394.	Vrijwaring 394.
Kadaster 397.	

BIERHANDEL Z. KOOP EN VERKOOP, OVEREENKOMST.

BIGAMIE.

20. Veroordeeling van een beklaagde wegens bigamie, ofschoon hij ontkende het eerste huwelijk te Kendal (Java) te hebben aangegaan. Bewijs van dat huwelijk door middel van photographische copies van akten uit de registers van den burgerlijken stand en na onderzoek door deskundigen van de daarop voorkomende handteekeningen en andere voorkomende in een pensioenregister, welke door den beklaagde als de zijne waren erkend.

Almelo 27 Mei 1909.

BIS IN IDEM Z. RECHTEN EN ACCIJNZEN, STRAFVERVOLGING.

BLANCO PAPIER Z. PAPIER AAN TOONDER, VALSCHHEID SZ., VENNOOTSCHAP.

BOEDELAFSTAND Z. FAILLISSEMENT.

BOEDELBESCHRIJVING Z. VOORRECHT VAN BOEDELBESCHRIJVING.

BOEDELSCHEIDING Z. SCHEIDING EN DEELING.

BORGTOCHT.

236. De woorden in art. 1861 B. W. „moet uitdrukkelijk worden aangegaan" gelden voor „de overeenkomst", dus voor beide partijen, d. w. z. voor den borg die zich verbindt èn voor den schuldeischer die de borgtocht aanneemt. Bijaldien de z.g. „borg" zich terugtrekt en hiervan bericht zendt aan den schuldeischer vóór deze zich ten aanzien van de „aanneming" verklaard heeft is de borgstelling niet tot stand gekomen. De wilsovereenstemming tusschen partijen ontbreekt.

Arnhem Hof 21 April 1909.

236bis. Credietborgtocht, aangegaan zonder bepaling van het tijdstip, waarop ze zal eindigen, verbindt de borgen zoolang ze niet is opgezegd.

Zutphen 3 Maart 1910.

237. De contractueele verplichting van gedaagde als agent eener suikerfabriek tegenover deze tot betaling van de tekorten op de voorschotten, welke door de fabriek op de door zijn bemiddeling gesloten bietencontracten worden verleend, is een verbintenis uit borgtocht, zoodat gedaagde indien eischer aan de fabriek een dergelijk tekort is schuldig gebleven, door de betaling daarvan ingevolge artt. 1877 en 1438[3] B. W. is getreden in de rechten der fabriek tegenover eischer.

Tiel 20 Maart 1907.

238. Op den verhuurder, die, ingevolge art. 1612 B. W., is getreden in alle rechten en verplichtingen van zijn rechtsvoorganger, gaan mede over de rechten, voortvloeiende uit de ten behoeve van dien voorganger, voor den huurder gestelden borgtocht. Art. 1915 B. W. geldt alleen voor eenzijdig geteekende geschriften, die een verbintenis inhouden, en is niet toepasselijk op geschriften, in den vorm van overeenkomsten, door wederzijdsche partijen geteekend; de borg kan zich dus niet beroepen op het ontbreken der in art. 1915 bedoelde goedkeuring, waar hij, met verhuurder en huurder, de huurovereenkomst heeft onderteekend. In deze is de door gedaagde aangegane verbintenis om „zich borg te stellen voor de richtige huurbetaling" niet eene verbintenis tot het stellen van een borg, maar eene tot betaling als borg.

Amsterdam 15 Mei 1907.

239. In deze is geen sprake van een eigenlijk syndicaat, als handeling voor gemeene rekening, maar van eene eenvoudige combinatie van personen, die borg zijn gebleven, zoodat geen der leden van deze combinatie geacht kan worden de zelfstandige uitoefening zijner, aan de borgstelling te ontleenen, rechten te hebben prijs gegeven. Tot afstand van het recht van den beschadigden borg tegen den hoofdschuldenaar, zijnde eene vervreemding volgens art. 1833 2° B. W., is vereischte een uitdrukkelijke lastgeving, welke niet is opgesloten in de bepaling, dat de combinatie van borgen aan hare leiders de uitoefening hunner rechten opdroegen en verklaarden zich aan hunne handelingen te onderwerpen. De hoofdschuldenaar kan zich, tegenover den beschadigden borg, niet beroepen op eene door laatstgenoemde met een derde, als achterborg, getroffen regeling.

Amsterdam Hof 22 Januari 1909, bev. *d* Amsterdam 18 April 1906 in zooverre daarbij de hoofdschuldenaar was veroordeeld tot terugbetaling der f 3500.„ door de eischeres voor haar aandeel in den borgtocht betaald, doch gemeld vonnis vernietigende, inzooverre daarbij als onbewezen niet mede was toegewezen het bedrag (10 % over f 14000.„) als commissieloon voor het borg blijven bedongen. De bedingen daaromtrent toch werden in appel erkend, hoezeer onder de onjuist gebleken en daarom niet bevrijdende toevoeging dat de commissie toekwam aan het „garantie-syndicaat".

240. Bij de dagvaarding is voldoende gesteld, dat eischer, de betaald hebbende borg, die zijn evenredig aandeel van een medeborg terug eischte, en deze medeborg zich hadden verbonden voor een en dezelfde schuld. De drie akten van borgtochten voor een crediet van f 50000.„ uit welken hoofde ook betroffen slechts eene schuld tot gemeld bedrag.

Groningen 27 November 1908.

241. Art. 1862 B. W. strekt om te bepalen, dat aan hem, die zich onbepaald borg heeft gesteld, de kosten van de tegen den hoofdschuldenaar ingestelde rechtsvorderieg — behalve die van de inleidende dagvaarding — niet kunnen in rekening worden gebracht, tenzij die vervolging ter kennis van den borg is gebracht.

a 's Gravenhage Hof 7 Januari 1907.

242. Waar de schuldeischer tegenover den borg tot geen ander bewijs is gehouden dan tegenover den hoofdschuldenaar, is door

het tegenover dien hoofdschuldenaar verkregen vonnis (arrest) ook tegenover den borg het bewijs der verschuldigdheid bewezen. Voorzoover gezegd vonnis (arrest) reeds tegenover den hoofdschuldenaar is geëxecuteerd, is de borg ontslagen.

a 's-Gravenhage Hof 7 Januari 1907.

242bis. Bewijst eischeres door overlegging van een door den schuldenaar geteekend saldobiljet, dat zij op zeker tijdstip uit rekening-courant zeker bedrag had te vorderen, dan bewijst zij het ook tegenover de borgen (gedaagden).

Zutphen 8 Maart 1910.

243. De aflegging der rekening en verantwoording en de vaststelling van het saldo, gedaan door den curator van den gefailleerden rekenplichtige, bindt dien rekenplichtigen hoofdschuldenaar en diens borg, nu deze laatste van het voorrecht van schuldsplitsing en uitwinning heeft afstand gedaan. Het bewijs der voormelde vaststelling is echter niet geleverd.

Amsterdam 22 Mei 1908.

244. De schuldeischer is, ten aanzien van het in gebreke zijn van den hoofdschuldenaar, tegenover den borg niet tot meer of ander bewijs gehouden dan tegenover den hoofdschuldenaar zelf.

b Amsterdam 18 Januari 1907.

245. Eene aan de dagvaarding van den borg voorafgaande ingebrekestelling van den hoofdschuldenaar wordt door de wet niet voorgeschreven; het bewijs van het te niet gaan der schuld rust op den borg die zich daarop beroept.

a Amsterdam 11 Maart 1908.

246. Naar de artt. 1870 en 1871 B. W. is de borg, terstond bij zijn beroep op het voorrecht van uitwinning, verplicht de goederen van den hoofdschuldenaar aan te wijzen en de noodige penningen aan te bieden.

b Amsterdam 18 Januari 1907.

247. De clausule van „afstand van de voorrechten van uitwinning en schuldsplitsing en van alle andere voorrechten door de wet aan borgen toegekend" is niet te verstaan in dien zin dat, onder dit laatste, ook is begrepen derogatie aan art. 1885 B. W.

a Amsterdam Hof 29 November 1907, bev. Amsterdam 26 October 1906. — Zie in cass. *a* H. R. 31 December 1908, Concl. contr. om andere redenen vern. voormeld arrest.

248. Keuze van betaling in wissels of in geld bij overeenkomst alleen aan den hoofdschuldenaar, niet ook aan den borg gelaten. Overeenkomst — alzoo niet obligo van wisselrechtelijken aard — volgens welke acceptant en diens borg moeten betalen zonder dat hen de wissels conform art. 167 Kh. worden aangeboden. Nu een derde ingevolge overeenkomst met den borg de wissels onder zich mocht houden tot dat de geheele schuld zou zijn afgedaan, ontleende die borg — die slechts aansprakelijk was en aangesproken werd voor een deel der schuld, na welks betaling een ander deel ongedelgd bleef — ook aan de aanspraken van den betalenden borg op subrogatie geen recht op uitlevering der wissels.

Amsterdam Hof 3 April 1908, waartegen de cass. is verw. bij *b* H. R. 19 Maart 1909, Concl. conf., gegrond voornamelijk op 's rechters, door den eischer i. c. betwiste, bevoegdheid tot uitlegging der overeenkomsten.

249. Art. 1877 B. W. subrogeert den borg in alle rechten, „welke de schuldeischer ten tijde van de betaling tegen den schuldenaar" had, zonder te onderscheiden of die rechten reeds aanwezig waren toen de borgtocht werd aangegaan of eerst daarna zijn verkregen. Art. 1885 B. W. dat de sanctie bevat op art. 1877 B. W. heeft ook betrekking op eene zekerheid, die eerst is gegeven na het aangaan van den borgtocht.

a Amsterdam Hof 29 November 1907, bev. Amsterdam 26 October 1906. — Om andere redenen werd het arrest vern. bij *a* H. R. 31 December 1908, Concl. contr.

250. De uitdrukking in art. 1885 B. W.: „de borg is ontslagen, wanneer" moet worden uitgelegd in haren natuurlijken zin, die ontwijfelbaar is, dat het „toedoen van den schuldeischer" te weeg brengt ontslag van den borg „geheel" en „aanstonds." Teruggeven aan den hoofdschuldenaar buiten weten der borgen van door hem in pand gegeven effecten.

a H. R. 31 December 1908, Concl. contr. vern. *a* Amsterdam Hof 29 November 1907 en bev. het daarbij vern. Amsterdam 26 October 1906.

251. Het in art. 1885 B.W. genoemd ontslag van den borg is niet op te vatten als de werking der ontbindende voorwaarde, maar als eene schadeloosstelling van den borg voor, door toedoen van den schuldeischer, hem toegebracht nadeel. Naar die opvatting is de borg slechts bevrijd voor het gedeelte der schuld, dat gedekt is geweest én door den borgtocht én door de prijsgegeven zekerheid en gaat het ontslag van den borg niet verder dan het door hem geleden nadeel. De bewijslast van de geleden schade en van de hoegrootheid daarvan rust op den borg.

a Amsterdam Hof 29 November 1907, vern. Amsterdam 26 October 1906. — Het arrest is vern. bij *a* H. R. 31 December 1908, Concl. conf.

252. De schuldeischer, die zijne vordering in het faillissement van den hoofdschuldenaar heeft doen verifieeren, behoeft het einde van dit faillissement niet af te wachten, alvorens den borg in rechte te kunnen aanspreken.

Amsterdam 22 Mei 1908.

253. Overeenkomst van borgtocht met beding dat de geldschieter niet gehouden is hetgeen hij van den borg heeft ontvangen in mindering zijner vordering op den geldnemer te brengen, doch bevoegd is dit bedrag te doen valideeren in mindering van zijn restantvordering na verhaal op den geldnemer. Zoodanig beding moet worden opgevat in dien zin, dat de borg afstand doet van het recht, dat hem als beschadigden borg zoude toekomen en dat recht overdraagt aan den geldschieter met deze beperking, dat den geldschieter slechts zal ten goede komen zooveel van de hierop door hem op den schuldeischer verhaalde gelden als ter aanzuivering van zijn schuldvordering zal blijken noodig te zijn.

b Amsterdam Hof 18 Mei 1906. — Zie het bev. a quo *a* Amsterdam 17 Februari 1905.

254. De verbintenis van geïntimeerde, die zich als borg verbond voor de vorderingen welke de appellante mocht krijgen op O. voor zooverre zij zouden ontstaan uit de tusschen dezen en appellante aan te gane „Geschäftsverbinding", kan niet worden uitgebreid tot vorderingen ter zake van door appellante aan O. geleende gelden.

b Amsterdam Hof 14 December 1906.

BOTERWET.

36. De beteekenis van het woord „leveren" in art. 2 der Boterwet wordt bepaald door de omschrijving daarvan gegeven in art. 667 B. W., volgens welk artikel de levering van roerende zaken geschiedt door de enkele overgave, door den eigenaar of in zijn naam verricht. In casu geschiedde de levering en werd dus de overtreding gepleegd middels het doen afleggen of bezorgen door een knecht. Er werd dan ook terecht niet veroordeeld wegens het „doen plegen" doch wegens het „plegen" van het feit van leveren.

c H. R. 25 Januari 1909, Concl. conf.

37. Onder de in den handel algemeene gebruikelijke aanduiding van de qualiteit der waar zijn begrepen de fabrieksmerken. Deze mogen dus bij het woord „margarine" op de verpakking toegevoegd worden.

a H. R. 7 Juni 1909, Concl. conf., vern. Rotterdam 31 December 1908. Bij 's Gravenhage Hof 14 October 1909, gewezen ingevolge de terugwijzing, werd met vern. van gemeld vonnis de bekl. vrijgesproken, wijl niet was gebleken dat zijn bewering, dat de voorstelling in kwestie het fabrieksmerk was der vennootschap waarvan hij directeur was, onjuist was. Idem *b* H. R. 7 Juni 1909, Concl. conf. — Rotterdam 18 November 1909.

38. Uit niets is gebleken, dat de door beklaagde gebezigde voorstelling van een zomersch landschap met 2 koeien die met de pooten in in het water staan „zou wezen" het handels- of fabrieksmerk der beklaagden, in elk geval niet, dat zij zou zijn de in den (margarine-)handel algemeen gebruikelijke aanduiding van de qualiteit der waar; doch al ware dit laatste wel het geval, ook dan nog zoude de toevoeging daarvan bij het woord „margarine" ongeoorloofd zijn, wijl zij het publiek in den waan kan brengen dat men met een zuiver product van koeien te maken heeft, waartegen juist art. 4 der Boterwet wil waken.

Rotterdam 31 December 1908 vern. bij *a* H. R. 7 Juni 1909, Concl. conf. wijl geen uitdrukkelijke beslissing gegeven was omtrent een bestanddeel van het strafbaar feit n.l. of gemelde voorstelling eene aanduiding der waar als hiervorens bedoeld was, wat niet het geval zou zijn, als die voorstelling een fabrieksmerk is. Wijl niet gebleken was, dat zij het fabrieksmerk niet was, volgde vrijspraak bij 's Gravenhage Hof 14 October 1909. In gelijken zin als eerstgemeld arrest. *b* H. R. 7 Juni 1909, Concl. conf.

39. Voor de bepaling, geldende wanneer waar en verpakking van margarine te zamen minder dan 3 K. G. wegen, dat het opschrift op minstens twee zijden moet worden aangebracht, geldt het woord „zijde" in de gewone beteekenis, zooals het ook in het dagelijksch gebruik wordt gebezigd.

d H. R. 6 Januari 1908, Concl. contr.

40. Vermits bij § 2*b* der beschikking van den Minister van W., H. en N. van 29 Juli 1902, betreffende het merken van verpakkingen van margarine, voorschriften worden gegeven, verschillende naar gelang waar en verpakking 3 K. G. of meer of minder dan 3 K. G. wegen, moet ook ook in de dagvaarding ter zake van het niet in acht nemen dezer voorschriften blijken of de aanklacht betreft een waar, die, met de verpakking, woog minder dan 3 K. G. dan wel 3 K. G. of meer. Nietigverklaring der dagvaarding als niet inhoudende een voldoende bepaald feit.

i H. R. 24 December 1906, Concl. contr.

41. Bij besluit van den Minister van W., H. en N. van 29 Juli 1902, ter uitvoering der Boterwet genomen, is bepaald, dat de letters van het woord „Margarine" moeten zijn aangebracht in onuitwischbare kleur. Dit is, waar het op metaal geschilderde letters betreft, niet in absoluten zin op te vatten, maar daaraan is eene relatieve beteekenis te hechten. Onder onuitwischbaarheid is te verstaan het bestand zijn van de kleur tegen de inwerking van die invloeden, welke daarop bij het hanteeren der verpakking, zoo bij vervoer en uitstalling, als bij gebruik van den inhoud zullen inwerken.

Rotterdam 18 November 1909.

42. Voor de bekendmaking van de herkomst der waar ingevolge de slotbepaling van art. 11 der Boterwet is niet eenig tijdstip voorgeschreven, zoodat de gelegenheid daarvoor moet geacht worden te bestaan zoolang het onderzoek der zaak door den rechter, die over de feiten oordeelt, niet definitief is gesloten.

j H. R. 24 Juni 1907, Concl. conf.

43. Uit het verbod om zich van andere deskundigen te bedienen, dan de in de Boterwet aangeduide, volgt niet de verplichting om de hulp van deskundigen in te roepen, ook waar de beklaagde de samenstelling der waar, zooals die bij dagvaarding was gesteld, is erkend.

Concl. O. M. ad. *a* H. R. 7 Juni 1909. — Zie a quo Rotterdam 31 December 1908.

44. Verzuim der kennisgeving van den ambtenaar bij het O. M. bedoeld bij artikel 9 der Boterwet heeft de niet-ontvankelijkheid van dien ambtenaar in zijne strafactie ter zake der Boterwetsovertreding ten aanzien van den eersten beklaagde ten gevolge.

Rotterdam 31 December 1908. — In cassatie beweerde een tweede beklaagde, die veroordeeld werd, dat hij zoowel hij de memorie van appel als ter terechtzitting zich eveneens op bovengemelde niet-ontvankelijkheid had beroepen. Volgens de bovenstaande beslissing, beamende de Concl. O. M. ad *a* H. R. 7 Juni 1909, kon dit den requirant niet baten nu noch in het vonnis noch in het proces-verbaal der terechtzitting van het beweerde beroep was melding gemaakt.

45. De ambtenaar van het O. M. is nietvankelijk in zijne strafvordering tegen den vervoerder, die margarine in opslag heeft, waar door dezen dadelijk bij de bekeuring de namen der afzenders zijn bekend gemaakt (art. 11 al. 4 Boterwet).

Rotterdam 31 December 1908.

BOUWREGLEMENT.

98. Het verleenen of weigeren der vergunning tot bouwen volgens de in de verordening van Zwolle gegeven voorschriften is de uitvoering dier verordening, welke volgens art. 179*a* B. W. Gem. Wet tot de bevoegdheid van Burg. en Weth. behoort. Het bouwen zonder dat die vergunning werd verkregen, is het daarstellen van iets in strijd met de verordening, hetwelk volgens art. 180 Gem. Wet mag worden weggegenomen als uitvoering van 's Raads verordeningen. De gemeenteraad is bevoegd zich, op de klacht van den belanghebbende, de beslissing omtrent het verleenen der vergunning in beroep voor te behouden.

a H. R. 30 April 1909, Concl. conf. verw. de cass. tegen *b* Arnhem Hof 8 April 1908, waarbij was bev. Zwolle 3 April 1907. Door het Hof was tevens beslist dat, al ware de bepaling, waarbij beroep op den raad is toegekend bij weigering van Burg. en Weth., onwettig, de overige bepalingen daardoor niet zouden zijn gevitieerd.

99. Art. 8 der gemeentelijke verordening van Schiedam, waaruit de eischers het stilzwijgend verlof afleiden om te bouwen zooals zij gedaan hebben, heeft van rechtswege opgehouden te gelden door art. 5 der Woningwet, dat bouwen verbiedt zonder schriftelijke vergunning van Burgemeester en Wethouders.

b Rotterdam 3 Juni 1907.

100. De bepaling eener gemeenteverordening, dat indien niet binnen 30 dagen op een verzoek om te mogen bouwen door Burg. en Weth. is beschikt, met de werkzaamheden kan worden aangevangen is in strijd met art. 5 der Woningwet, dat stilzwijgende vergunning uitsluit.

Rotterdam... (62)

101. De rechtsgeldigheid van art. 33 der Bouwverordening van de gemeente Breda, welk artikel een uitvloeisel is van den plicht voor den gemeentelijken wetgever om krachtens de Woningwet bepalingen te maken, waardoor in woningen drinkwater beschikbaar wordt, kan nooit worden betwist op grond, dat ter bereiking van gemeld resultaat eens anders medewerking noodig is. Gebod tot aansluiting aan de gemeentelijke waterleiding.

b H. R. 15 Februari 1909, Concl. conf.

101bis. De bepaling van art. 43 der Bouw- en Woningverordening van de gemeente Woerden, voorschrijvende dat de woningen gelegen aan een weg, waarin een buis der waterleiding is aangebracht, van waterleiding voorzien moeten zijn, heeft klaarblijkelijk ten doel de beschikbaarheid en het gebruik van goed drinkwater in de woningen der ingezetenen te bevorderen. Volgens art. 135 Gem. wet is de plaatselijke wetgever bevoegd en volgens art. 3 der Woningwet zelfs verplicht eene bepaling van die strekking in zijne verordening op te nemen. De bij genoemd art. 43 omschreven verplichting wordt opgelegd aan de eigenaren der woning.

d H. R. 31 Januari 1910, Concl. contr. van adv. gen. Jhr. Rethaan Macaré, die van oordeel was, dat art. 135 Gem. wet, dat ook de verordeningen bedoeld in art. 3 der Woningwet beheerscht, het voorschrift niet dekte, omdat het verder ging dan het belang der openbare gezondheid.

102. Volgens art. 69 der Bouwverordening in de gemeente Diepenveen worden met betrekking tot de artikelen 14 en 39 dier verordening uitsluitend strafbaar gesteld de architect, de aannemer of de werkbaas, voorzoover zij eenig werk in strijd met de voorschriften dier artikelen uitvoeren. Nu de dagvaarding niet vermeldt dat de beklaagde het daarin omschreven werk in eene van die hoedanigheden heeft uitgevoerd, is het telaste gelegde feit niet strafbaar.

q H. R. 29 Juni 1908, Concl. conf.

103. Art. 52 der Bouwverordening van de gemeente Roermond, in het arrest tekstueel aangehaald, kan in geen anderen zin worden opgevat dan deze: B. en W. geven, indien het bouwen of vernieuwen eener woning overeenkomstig de bepalingen dezer verordening heeft plaats gehad, een bewijs daarvan af binnen 14 dagen nadat aan hen schriftelijk van de voltooiïng is kennis gegeven.

a H. R. 17 Juni 1907, Concl. contr.

Aansprak. Sz. 102.
Burg. en Weth. 98 v.
Delegatie v. macht 98.
Drinkwater 101 v.
Gemeente 98.
Gemeentebel.
Gem.verord. 98 v.
Onr. daad.
Woningwet 99 v.

BRAND Z. ASSURANTIE.

BRANDREGLENENT.

45. De verordening op de brandweer in de gemeente Boskoop bepaalt zelf, wie tot het verrichten van diensten bij de brandweer worden geroepen. Aan Burg. en Weth. wordt alleen opgedragen te beslissen omtrent den aard der diensten, die de dienstplichtigen bij de brandweer zullen hebben te verrichten. Hier is dus geen sprake van eene verboden overdracht van macht.

c H. R. 5 April 1909, Concl. conf.

46. Bij art. 49 van de verordening op de brandweer van de gemeente Schiedam is bepaald, dat van den tijd, waarop de bij art. 17 der verordening geregelde schouw zal plaats hebben, van wege Burg. en Weth. telkens aan belanghebbenden ten minste drie dagen te voren schriftelijk zal worden kennisgegeven. Nu de dagvaarding niet vermeldt, wanneer de kennisgeving van wege Burg. en Weth. is gedaan, ontbreekt een der bestanddeelen van het strafbare feit en is het te laste gelegde niet strafbaar.

a H. R. 14 December 1908, Concl. conf.

Adm. en recht. macht.
Dagv. Sz.
Del. v. macht 45.
Gem.verord. 45 v.
Mot. v. vonn. 46.

BRANDSTICHTING.

87. Waar de Rechtbank de telastelegging klaarblijkelijk en terecht heeft opgevat in dien zin, dat de biezenmat en de andere daarbij genoemde goederen behoorden tot de „aldaar", d.i. in de woning van beklaagde aanwezige goederen, legt deze niet enkel ten laste brandstichting alleen in de biezenmat en de daarbij genoemde goederen, maar tevens in beklaagdes woning.

H. R. 14 Augustus 1909, Concl. conf.

88. Veroordeeling ter zake van brandstichting, waarvan gemeen gevaar voor goederen te duchten was, ofschoon de in brand gestoken hooimijt zich op 32 M. afstand van de boerderij bevond en de wind in een andere richting waaide.

Leeuwarden Hof 8 November 1906.

89. Veroordeeling wegens opzettelijke brandstichting.

Leeuwarden Hof 25 Juli 1906, waartegen de cass. is verw. bij H. R. 22 October 1906, Concl.

conf. beslissende, dat er geen recht was gedaan op aanwijzingen door aanwijzingen bewezen.

Mededader | *Strafbaarheid.*

BROODREGLEMENT Z. APPEL SZ., BROODBAKKERIJ.

BROODBAKKERIJ.

47. Het verbod om op den openbaren weg brood te verkoopen zonder weegschalen en gewicht bij zich te hebben ter voorweging, evenals de art. 91 tot 95 der Politie-verordening van Loon op Zand betreffen zoowel de openbare orde als de gezondheid; gemeld verbod bedoelt bedrog bij den handel in genoemde waar te voorkomen en beoogt alzoo handhaving der openbare orde; voormelde bepalingen liggen dus binnen de grens der bevoegdheid den gemeentebesturen bij art. 135 Gem. wet toegekend.

a H. R. 21 October 1907, Concl. conf.

BRUIKLEEN Z. EIGENDOM, FAILLISSEMENT, LEVERING.

BURENGERUCHT Z. GEMEENTEVERORDENING, MOTIEVEN VAN VONNISSEN.

BURGEMEESTER Z. GEMEENTEVERORDENING, HERBERGEN.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS Z. BOUWREGLEMENT, GEMEENTE, GEMEENTEVERORDENING, SCHRIFTELIJK BEWIJS BZ., WEGEN.

BURGERLIJKE STAND.

190. Wanneer bij het onderzoek ter terechtzitting in strafzaken geen twijfel rijst aan de echtheid van de handteekening van den ambtenaar onder een uittreksel uit de geboorteregisters, mag zoodanig uittreksel ook zonder legalisatie als bewijsmiddel worden gebruikt.

e H. R. 22 Juni 1908, Concl. conf.

191. De verplichting tot aangifte van de geboorte bij den plaatselijken ambtenaar van den burgerlijken stand, gesteld bij de artt. 29 en 30 B. W., geldt zonder uitzondering zoowel voor vreemdelingen als voor Nederlanders, zoodat ook volgens art. 2 Sr. bij niet-nakoming van die verplichting de bepaling van art. 448 Sr. mede ten aanzien van vreemdelingen van toepassing is.

f H. R. 6 Januari 1908, Concl. conf. verw. de cassatie tegen (Rotterdam 13 Juni 1907) waarbij werd vern. Rotterdam Kgr. II 29 Januari 1907, waarbij was beslist, dat een vreemdeling op grond der consulaire wet kon volstaan met aangifte aan het consulaat van zijn land.

192. Zij, die de tot het huwelijk vereischte toestemming bij de huwelijksacte zelve geven, zijn partij bij die acte en moeten haar dus ter voldoening aan art. 21 B. W. onderteekenen.

a en *b* H. R. 21 December 1906, Concl. conf.

193. Ook de personen, op wier verklaring volgens art. 50 B. W. de akten van overlijden moeten worden opgemaakt, moeten als getuigen voldoen aan de bij art. 20 B. W. gestelde eischen. De ambtenaar van den burgerlijken stand, die eene akte van overlijden opmaakt op de enkele verklaring van twee vrouwen, overtreedt de bepaling van art. 466 Sv.

b H. R. 28 Februari 1908, Concl. contr. vern. Zwolle 27 November 1907.

194. De bewezen verklaarde handelingen stellen in hun opvolgend verloop en samenhang niet daar het verrichten van eenige godsdienstige plechtigheid bij het huwen tusschen Roomsch-Katholieken en geene daarvan is te brengen onder de bij de Roomsch-Katholieke Kerk bij een huwelijk gebruikelijke godsdienstige plechtigheden. Art. 449 Sr.

Breda Kgr. 2 Juni 1905.

195. De aanvulling van een akte van lijkbevinding opgemaakt ter plaatse waar een lijk is aangespoeld mag op grond van art. 70 B. W. worden bevolen, al is de plaats van overlijden onzeker.

c Arnhem Hof 18 Juli 1907, Concl. contr. vern. Tiel 3 Mei 1907, Concl. contr.

196. Art. 70 B. W. doelt op het in deze niet aanwezig geval, dat volgens de wettelijke voorschriften registers hadden moeten bestaan, maar in strijd daarmede niet werden gehouden. In het jaar 1897, zullende zijn het geboortejaar van het kind in kwestie werden te Pretoria nog geen consulaire registers van den Burg. Stand gehouden. (Cf. K. B. 20 September 1898 (Sb. 213).

a 's-Gravenhage Hof 23 November 1908.

197. Geslachtloos persoon, oorspronkelijk ingeschreven als van het vrouwelijk geslacht, bij wijze van verbetering in de geboorteakte, te boek gesteld als behoorende tot het mannelijk geslacht.

Rotterdam 13 Februari 1908.

Appel Sz. | Huwelijk 192, 194.
Consulaire wet 191. | Legalisatie 190.
Echtscheiding. | Schrift. Bew. Bz. 190.
Godsdienst 194.

BUURWEG Z. UITWEG.

CARGADOOR.

Bij n°. 20. Bev. bij 's-Gravenhage Hof 20 Januari 1908, hoewel op andere gronden, daar het Hof van oordeel was, dat met het oog op de bepalingen der chertepartij op het bepaalde artikel — steenkolenafval — niet gelet kon worden.

21. Er blijkt niet, dat partijen bij de chertepartij bedoeld hebben, voor de cargadoorswerkzaamheden ten aanzien van schepen, beladen met steenkolenafval te willen inroepen een afwijkend gebruik, om een ander en hooger loon te betalen, dan voor cargadoorswerkzaamheden omtrent schepen met andere waren bevracht.

's-Gravenhage Hof 20 Januari 1908 bev., hoewel op andere gronden, *b* Rotterdam 6 December 1905.

Bevr. en vervr. | *Schipper.*

CASSATIE IN BURGERLIJKE ZAKEN.

I. Toelaatbaarheid. — Instellen. — Middelen in het algemeen. — Wat is „wet."
II. Behandeling.
§ 1. Nieuwe middelen.
§ 2. Middelen zonder feitelijken grondslag.
§ 3. Quaestiones juris et facti.
§ 4. Overschrijding van rechtsmacht.
III. Uitspraak. — Grondslag daarvan.

I.

690. Als een vonnis, niet enkel als een

rechterlijk bevel ter rolle, is te beschouwen 's rechters uitspraak houdende beslissing omtrent het recht om in eene zaak op korten termijn al of niet conclusie van repliek te mogen nemen; zoodanig vonnis moet als een praeparatoir worden aangemerkt, waartegen ingevolge art. 399 j° 336 Rv. beroep in cassatie, zoo op zichzelf toegelaten, niet dan binnen denzelfden termijn en gelijktijdig met het eindvonnis mag worden ingesteld.

a H. R. 31 Juli 1908, Concl. conf. — Bij de concl. werd er op gewezen dat de zaak bovendien appellabel was.

691. De eischer is in zijne vordering tot cassatie zonder belang, daar het Hof de tegen hem ingestelde vordering heeft ontzegd.

b H. R. 27 November 1908, Concl. conf.

692. Door het kiezen van domicilie ten kantore van een advocaat bij den H. R., welke het verzoekschrift heeft geteekend, moet geacht worden de advocaat te zijn aangewezen, die in zake dit verzoekschrift den verzoeker vertegenwoordigt.

a H. R. 21 Februari 1908, Concl. conf.

693. Doordat bij de dagvaarding in cassatie de verweerster zelve in rechte is geroepen, zonder dat daarin van eenigerlei qualiteit is melding gemaakt, is de eisch tot cassatie ingesteld tegen eene andere partij dan die, welke voor de Rechtbank in rechte stond en is daarom die eisch niet-ontvankelijk. De eisch was oorspronkelijk ingesteld door de verweerster in cassatie die gesteld had dat zij „als in gemeenschap van goederen gehuwd en tevens als uitvoerster van den uitersten wil van haren overleden echtgenoot en als zoodanig zijnde in het bezit van zijne nalatenschap gerechtigd was schuldvorderingen van den boedel geldig te maken."

b H. R. 8 April 1909, Concl. conf.

694. Waar vaststaat dat de vereeniging, die in cassatie optreedt als eischeresse, ten tijde der dagvaarding was erkend en dat zij in het cassatiegeding geen andere partij is dan die welke in eersten aanleg en in hooger beroep is opgetreden, staat haar ontvankelijkheid in cassatie niet in den weg dat zij ten onrechte zich beschouwt als dezelfde vereeniging die in 1875 is opgericht. Eenmaal in rechten opgetreden heeft de eischeres aanspraak op alle instantiën, die de wet voor het aanhangige geding verleent, indien zij slechts in al die instantiën op dezelfde wijze optreedt, wat in casu niet ontkend is.

b H. R. 17 December 1909, Concl. conf. verw. de cass. tegen *d* Amsterdam Hof 4 December 1908, waarbij was bev. *a* Amsterdam 26 Juni 1907.

694bis. De uitspraak betreffende eene arbeidsovereenkomst heeft al de kenmerken van een vonnis in tegenstelling met die van eene beschikking als bedoeld in de artt. 345 en 428 Rv. zoodat beroep in cassatie daartegen niet anders kan worden ingesteld dan bij de in art. 406 Rv. omschreven dagvaarding.

a H. R. 1 April 1910, Concl. conf. niet ontvankelijk verklarend het bij verzoekschrift ingesteld beroep in cass. tegen Amsterdam 31 Januari 1910.

695. Waar aan den Hoogen Raad niet is overgelegd een authentiek afschrift van het arrest, waartegen de cassatie is gericht, is de Hooge Raad niet in staat gesteld den feitelijken grondslag der gestelde middelen te onderzoeken en te beoordeelen, waartoe naar het voorschrift van art. 409 Rv. kennisneming van dat arrest noodzakelijk is.

e H. R. 25 Juni 1909, Concl. conf.

696. In cassatie kan niet worden gelet op bij de behandeling in cassatie afgelegde verklaringen omtrent eenige feitelijke toedracht van zaken. Verwerping van een beroep in cassatie waarbij erover geklaagd werd, dat het Hof een faillietverklaring had bevestigd, ofschoon de aanvrager het verzoek daartoe had ingetrokken enz., zulks niettegenstaande deze omstandigheden (waarop het Hof niet had gelet) bij de behandeling in cassatie door partijen als juist werden erkend.

H. R. 25 September 1908, Concl. conf.

697. Al is bij het arrest a quo een conclusie tot het leveren van getuigenbewijs aan den eischer in cassatie toegewezen, zoo is toch de voorziening in cassatie tegen dat arrest niet, als voor hem zonder belang, niet-ontvankelijk, wanneer het bewijsaanbod alleen is gedaan voor het geval andere verweermiddelen van dien eischer, wier gegrondheid het vervallen van dat bewijs ten gevolge had moeten hebben, niet juist mochten zijn. Tegen de verwerping dier verweermiddelen kan reeds dadelijk worden opgekomen.

a H. R. 31 December 1908, Concl. conf. — Zie a quo *a* Amsterdam Hof 29 November 1907, waarbij bev. Amsterdam 26 October 1906.

698. Wanneer het Hof eene vordering niet-ontvankelijk verklaart, doch tevens beslist, dat die vordering, zoo ze ontvankelijk mocht worden verklaard, toch zou moeten worden ontzegd, wijl het bijgebracht bewijsstuk tegenover den curator in het faillissement, den gedaagde, op grond van art. 1917 B. W. geen bewijs oplevert, dan mag, zoo de rechter in cassatie de vordering ontvankelijk verklaart, het cassatiemiddel gericht tegen de beslissing omtrent het bewijsstuk niet worden onderzocht, omdat die beslissing niet tot eene ontzegging heeft geleid.

b H. R. 12 November 1909, Concl. conf. — Zie het a quo *b* 's Hertogenbosch Hof 19 Januari 1909.

699. Ook al mocht het cassatiemiddel gegrond worden bevonden, kan het niet tot cassatie leiden nu niet is bestreden een grond der beslissing van den rechter a quo, waarop mede diens arrest was gegrond.

b H. R. 15 Januari 1909, Concl. conf.

700. Verwerping van het beroep omdat het middel, slechts gericht tegen een der twee gronden, waarop het Hof aanneemt, dat het aan de vordering ten grondslag liggende geschrift noch is een wissel, noch eene assignatie, den anderen grond onaangetast laat.

c H. R. 21 December 1906, concl. conf.

701. Waar luidens het arrest een der alternatieven gestelde voorwaarden voor het bestaan der verbintenis tot betaling van schadevergoeding was vervuld, bevatte 's Hof overweging omtrent voormeld punt slechts een ten overvloede aangevoerden en alzoo voor de aangevallen uitspraak niet beslissenden grond.

b H. R. 31 December 1908, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's Gravenhage Hof 28 Januari 1908.

702. Nu het oorspronkelijke verzoek strekte om te bekomen nietigverklaring van een merk en ten deze cassatie van deze nietigverklaring wordt verzocht, kan voor de toewijzing van dit verzoek alleen niet-toepasselijkheid van art. 10 der Merkenwet in aanmerking komen, en is alzoo beklag over schending of verkeerde toepassing van dat artikel onmisbaar; dit laatste heeft niet plaats gehad.

b H. R. 3 April 1909, Concl. buiten deze kwestie.

703. De artt. 108 A., 116 en 117 Rv. zijn weliswaar eveneens van toepassing bij procesvoering voor de Rechtbank, doch alleen tengevolge van het bepaalde bij art. 200 Rv. en kunnen dus zonder aanhaling van dit wetsartikel in casu niet als geschonden in aanmerking komen.

c H. R. 8 Mei 1908, Concl. conf.

704. Ofschoon ten onrechte is geoordeeld, dat het bewijsaanbod van het enkele feit, dat op crediet verkocht is, onvoldoende is om de competentie des rechters van eischers woonplaats te doen aannemen (immers bij uitsluiting van art. 1550 B. W. wordt art. 314 Kh. ingevolge art. 1429 B. W. toepasselijk), kan het gestelde middel niet tot cassatie leiden nu de artt. 103bis, 199 en 353 Rv. niet als geschonden zijn opgegeven.

Concl. O. M. ad H. R. 9 October 1908. — Zie het a quo Amsterdam 24 Januari 1908 en in prima Amsterdam Kgr. I 26 Juli 1907.

705. Blijkens de bewoordingen van de dagvaarding steunde de ingestelde rechtsvordering op art. 1407 B. W.; hoewel het slot van het aangevallen arrest alleen de artt. 1401 en 1402 B. W. als „gezien" vermeldt, heeft de rechter a quo de gegrondheid dier vordering niettemin noodzakelijkerwijs moeten toetsen aan art. 1407. Derhalve had, nu het cassatiemiddel klaagt over het te ruime beteekenis geven aan de begrippen „onvoorzichtigheid en nalatigheid" en over het gemis van causaal verband tusschen de schade en de daad van hem, die voor de schade wordt aangesproken, tevens een beroep moeten worden gedaan op art. 1407; vermits dit artikel niet als geschonden of verkeerd toegepast is vermeld, moet een onderzoek naar de al of niet gegrondheid van het middel achterwege blijven.

a H. R. 28 Februari 1908, Concl. conf. verw. de cass. tegen Leeuwarden Hof 17 April 1907, waarbij werd vern. Groningen 27 April 1906, gewezen na een interlocutoir van 10 November 1905.

705bis. Nu in het middel ontbreekt de aanwijzing der getuigen aan wiens verklaring het beweerde gebrek kleeft en evenzeer aanwijzing van die bestanddeelen hunner verklaring, welke als meeningen of gissingen zouden zijn aan te merken, voldoet het middel niet aan het vereischte bij art. 406 Rv. 3e lid.

c H. R. 18 Februari 1910, Concl. conf.

706. Beslissing dat door den kantonrechter feitelijk is uitgemaakt dat de requirant van cassatie zijn woonplaats te Gorinchem had, en dat, voor zooverre beweerd wordt dat de kantonrechter beslist heeft zonder de strenge regelen van het burgerlijk proces na te leven, geene wetsbepaling van het burgerlijk procesrecht is aangehaald, waarmede de kantonrechter in strijd zoude hebben gehandeld. Kiesrechtszaak.

f H. R. 28 Juni 1907, Concl. conf.

707. Statuten en Reglementen eener Vereeniging zijn noch vormelijk noch door inhoud te rekenen tot de wetten en wettelijke verordeningen, wier naleving staat onder het toezicht van den Hoogen Raad.

b H. R. 11 December 1908, Concl. conf.

708. Beweerde schending of verkeerde toepassing van bepalingen eener buitenlandsche wetgeving kan door den Nederlandschen cassatierechter niet worden onderzocht.

f H. R. 19 Maart 1909, Concl. conf.

709. Als eene in cassatie onaantastbare beslissing is aan te merken de vaststelling door den rechter a quo van den inhoud der beschikking, waarbij krachtens Resolutie der Staten van Friesland van 12 Mei 1791 de ingezetenen van Menaldum hun plaatselijke kerkelijke aangelegenheden hebben geregeld.

c H. R. 16 April 1909 Concl. conf. — Bij Leeuwarden Hof 25 Maart 1908, bev. Leeuwarden 25 Mei 1905, werd de resolutie als een daad van wetgeving beschouwd.

II § 1.

710. Met uitzondering van hetgeen de openbare orde raakt, kan in cassatie niet geklaagd worden over het niet onderzoeken van grieven die niet zijn voorgedragen bij den rechter, wiens beslissing wordt aangevallen. — Waar in vorige instanties vernietiging althans ontbinding eener koopovereenkomst van de mijn „Eustachia" werd gevorderd, op grond dat een derde aanspraak maakte op een deel van den koopprijs en beslist, dat in het enkele feit dier bewering van aanspraak geen bedrog of wanpraestatie kan liggen, kan tegen die beslissing niet voor het eerst in cassatie worden ingebracht, dat verkoop van een zaak, die geheel of ten deele aane en ander toebehoort, nietig is.

f H. R. 19 Maart 1909, Concl. conf.

711. Bij art. 670 B. W. wordt wel bepaald, dat de bepaling van art. 668 B. W. geen inbreuk maakt op de wetten en gebruiken in zaken van koophandel, doch bij de behandeling der zaak voor de rechtbank is door den eischer niet gesteld het bestaan van eenig handelsgebruik, dat een bericht bij circulaire van de overdracht van de activa en passiva der ontbonden vennootschap als voldaan, de kennisgeving zoude wettigen, zoodat de rechtbank omtrent het bestaan van zoodanig handelsgebruik — als feit — geen onderzoek kon noch behoefde te doen. Mocht bij het cassatiemiddel bedoeld zijn dat de rechtbank ten onrechte een niet-aangevoerden „rechtsgrond" had moeten aanvullen, dan had art. 48 Rv. aangehaald moeten worden.

H. R. 5 Juni 1908, Concl. conf.

712. De bewering als zoude aan den overgang van de inschrijving van een merk op de erfgenamen in casu in den weg staan de bepalingen van de Nederlandsche Merkenwet, omdat het recht op een merk accessoir is van de fabriek of handelsinrichting en niet blijkt, dat de inrichting waaraan die merken verbonden zijn, heeft toebehoord aan den oorspronkelijken bezitter en is overgegaan op den nieuwen verkrijger, is blijkens het arrest bij het Hof niet gevoerd en mitsdien ook niet onderzocht en beslist, en kan dus niet voor het eerst in cassatie worden onderzocht.

H. R. 5 Maart 1908, Concl. conf., verw. de cass. tegen *a* 's Gravenhage Hof 28 October 1907.

713. Waar door den Staat niet betwist was de bevoegdheid van den Raad en Rentmeester-generaal, om namens de Staten-Generaal de overdracht van het bedoelde jachtrecht te doen plaats vinden, op grond dat daartoe een afzonderlijk consent van de bevoegde macht noodig was, zoodat het Hof over de noodzakelijkheid van zulk een consent en het al of niet ontbreken daarvan in een onderzoek en beoordeeling niet kon noch mocht treden — daar kan deze bewering niet voor het eerst in cassatie worden voorgebracht.

H. R. 7 Juni 1907, Concl. conf., verw. de cass. tegen 's Hertogenbosch Hof 26 Juni 1906, waarbij werd vern. *b* 's Hertogenbosch 15 September 1905.

714. De grief betrekkelijk het gemis eener ingebrekestelling ex art. 1279 B. W. kan niet voor het eerst in cassatie worden aangevoerd.

b H. R. 31 December 1908, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's Gravenhage Hof 28 Januari 1908.

715. Eisch tot cassatie van een arrest, waarbij werd afgewezen de vordering van een dokter tot betaling eener boete groot f 10,000.„ bedongen voor het geval van opheffing van een sanatorium zonder rechtmatige reden, welke opheffing op 1 September 1905 zou hebben plaats gevonden. Die afwijzing werd gemotiveerd, doordien de dokter de rechtmatigheid der opheffing had erkend blijkens zijn stilzwijgen tegenover de voorbereidende maatregelen tot opheffing, waaronder een kennisgeving van het voornemen daartoe tegen 15 October. Beslissing in cassatie dat het Hof door voormelde uitspraak art. 1902 B. W. niet heeft geschonden, en dat de bewering, dat de eischer op 1 September nog recht op boete bij wanpraestatie had, vermits voormelde kennisgeving hoogstens de opheffing tegen 15 October kon rechtvaardigen, niet voor het eerst in cassatie kon worden gevoerd.

H. R. 10 Januari 1908, Concl. conf.

716. De verkooper eener tuberculeuse koe, door zijn kooper in vrijwaring opgeroepen tegen eene actie tot vernietiging van de koopovereenkomst op grond van verborgen gebreken tegen hem ingesteld door een persoon, aan welken hij op zijn beurt die koe had verkocht, met dien verstande dat van hem, als ged. in vrijwaring werd gevorderd betaling van alles waartoe hij, eischer in vrijwaring, jegens zijn kooper zou worden veroordeeld, kan niet voor het eerst in cassatie beweren, dat van hem niet meer kon gevorderd worden, dan teruggave van den „door hem" ontvangen koopprijs en vergoeding der kosten op de koop en de levering gevallen.

b H. R. 12 Februari 1909, Concl. conf.

717. De beweerde toepasselijkheid van het Duitsche recht kan niet voor het eerst in cassatie worden aangevoerd.

H. R. 28 Januari 1910, Concl. conf. verw. de cass. tegen *b* 's Gravenhage Hof 29 Maart 1909.

§ 2.

718. Nu de eischer in cassatie voor het Hof grieven heeft te berde gebracht in verband met de door den eersten rechter toegepaste arttt 625 en 1508 B. W., maar toen geenszins heef. beweerd, dat zijn vordering haren grond had in het bepaalde bij de artt. 1401 en 1402 B. W., kan hij niet klagen over schending van laatstgemelde artikelen.

a H. R. 10 December 1909, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 11 December 1908.

719. Het Hof had niet te beslissen de vraag, of de liquidateur is bestuurder eener naamlooze vennootschap in liquidatie, en waar het noch uitdrukkelijk noch stilzwijgend heeft beslist in den zin als in verband met art. 45 Kh. bij het middel sub 2° wordt beweerd, (n.l. dat het geweldadig uitzetten van een directeur uit de fabriek door een commissaris en het verzuim om eene hem bekende vordering van den directeur en de vereffening op te nemen geen onrechtmatige daad zou zijn) kan evenmin over schending van art. 45 Kh. als over die van art. 1401 en 1402 B. W. worden geklaagd.

H. R. 26 November 1909, Concl. conf.

720. Ofschoon de rechtbank — hoezeer de afwikkeling der onderneming nog niet zou hebben plaats gevonden en andere deelnemers hun debet nog niet aan den gedaagde zouden hebben voldaan — den gedaagde tot teruggave aan den eischer van een overschot van door hem verstrekte gelden heeft veroordeeld, er op wijzende dat de gedaagde krachtens art. 1848 B. W. verhaal zou kunnen zoeken op de deelnemers kan niet geklaagd worden over schending van artikelen van het Burg. Wetb. op lastgeving betrekking hebbende, waar de veroordeeling is uitgesproken uit overweging, dat tusschen partijen was aangegaan een handeling voor gemeene rekening. Immers de beschouwing over art. 1848 B. W. heeft niet gevoerd tot eenige beslissing.

a H. R. 4 Februari 1910, Concl. conf.

721. Nu door het beklaagde arrest is gegeven eene beslissing van materieel recht, die omtrent het bezit van het jus standi in judi… van Belgische rechtspersonen, kan het midd… — waarbij geklaagd wordt over het geven v… een beslissing omtrent den vorm van in rechte op te treden, verkregen door gebruik van een met de wet strijdigen maatstaf (nl. dien van Belgische wet in plaats van de Nederland… en daardoor zelve de wet schendend — niet… cassatie leiden, als missende zijn feitelijken grondslag.

c H. R. 30 April 1909, Concl. conf. verw. cass. tegen 's Gravenhage Hof 3 November 19…

722. Het Hof, ofschoon van een requ… sprekende in zijn uitspraak over het appel… de benoeming van een provisioneelen bewi… voerder ex art. 495 B. W., stelt bij de vraag… de beschikking gemotiveerd moest zijn niet te… over elkaar vonnis en beschikking op een req… maar vonnis en beschikking, zoodat aan … cassatiemiddel een feitelijken grondslag ontbr…

b H. R. 29 November 1907, Concl. conf.

723. Ten onrechte wordt beweerd, … het Hof de door hetzelve aangenomen zeker… dat noch de failliete boedel noch de curato… waardeloos geworden aandeelen tegen 60 … zouden overnemen volgens de door den ge… leerde op zich genomen verplichting, zou he… aangemerkt als de van het slot van art. … B. W. genoemde onmogelijkheid.

b H. R. 31 December 1908, Concl. conf. v… de cass. tegen 's Gravenhage 28 Januari …

724. Het Hof heeft niet gegeven … rechtskundige interpretatie van het begrip … waarloozing door een ouder of voogd van …

verplichtingen tot onderhoud en opvoeding," maar heeft feitelijk onderzocht of de verwaarloozing bleek.

H. R. 18 November 1909, Concl. contr.; bij deze Concl. werd het begrip verwaarloozing uitgelegd in verband met de wettelijke bijvoeging „grove."

725. In het bestreden vonnis wordt geen grond aangevoerd, waarop de Rechtbank de veroordeeling in de kosten in privé uitspreekt, zoodat het middel, waarbij wordt gesteld dat zij als enkelen grond zou hebben aangenomen, dat de vordering was niet-ontvankelijk verklaard, zijn feitelijken grondslag mist.

c H. R. 6 Maart 1908, Concl. conf.

726. Ten onrechte beweert de eischer in cassatie, dat de beoordeeling wie der strijdende partijen in de proceskosten zou worden veroordeeld afhankelijk was gesteld van de vraag of die eischer al dan niet behoorlijk in gebreke was gesteld.

b H. R. 10 Juni 1909, Concl. conf.

§ 3.

727. De uitlegging door den rechter die over de feiten te oordeelen heeft, gegeven aan de tusschen partijen aangegane overeenkomst, is in cassatie onaantastbaar.

H. R. 24 Mei 1907, Concl. conf.

727bis. De uitlegging der overeenkomst moet in cassatie worden geëerbiedigd en daardoor staat vast, dat partijen bij hunne overeenkomst ook voor de termijnen en den duur der berechting van het geding voor de scheidslieden toepassing van het Engelsche recht hebben gewild.

c H. R. 25 Februari 1910, Concl. conf. verw. de cass. tegen *b* 's-Gravenhage Hof 7 Juni 1909, waarbij werd bev. Rotterdam 15 Juni 1908.

728. 's Rechters beslissing omtrent der partijen bedoeling bij het aangaan hunner overeenkomst is van feitelijken aard.

f H. R. 19 Maart 1909, Concl. conf.

729. Nu door 's Hofs in cassatie onaantastbare opvatting der overeenkomst tusschen partijen vaststaat, dat de verweerder geen borg was gebleven voor den wissel, nu deze door den kooper niet bij of onmiddellijk na de levering doch eerst een half jaar daarna was geaccepteerd, berusten beide middelen van cassatie op een onjuisten feitelijken grondslag,

b H. R. 13 Maart 1908, Concl. conf.

730. De uitspraak dat de eischer niet heeft bewezen, dat van hetgeen partijen afspraken de strekking was zich wederzijds te verbinden, d.w.z. met dat gevolg dat daaruit voor haar wederkeerige rechten en verplichtingen voortvloeiden, is een feitelijke waardeering, geen beslissing omtrent de vraag welke rechtsfiguur als ontstaan moest worden aangenomen of welke rechtsregelen op haar moesten worden toegepast.

a H. R. 29 October 1909, Concl. conf.

731. De gronden waarop de onverplichtheid der hypotheekverleening is aangenomen, kunnen als van feitelijken aard niet aan een onderzoek in cassatie worden onderworpen.

c H. R. 16 April 1908, Concl. conf. verw. de cass. tegen *b* Arnhem Hof 12 Juni 1907.

732. De waardeering van omstandigheden, waaruit bij onrechtmatige daad de schuld eenerzijds voortvloeit, zonder dat deze door handelingen of verzuimen anderzijds wordt weggenomen, is aan den rechter overgelaten.

a H. R. 28 December 1906, Concl. conf.

733. Nu vaststaat dat er tusschen de twee elkaar met tegenovergestelde koersen tegemoet varende stoombooten gevaar voor aanvaring bestond, vloeit uit art. 22 van het Reglement (K. B. van 18 Mei 1892, Sb. 102) rechtstreeks voort, dat zij ter voorkoming daarvan naar stuurboord moesten houden en elkander aan bakboord voorbijvaren. De vragen of in dezen omstandigheden aanwezig waren, die noodzaakten van dat voorschrift af te wijken (art. 28 Regl.) en of goede zeemanschap dit medebracht (art. 4) zijn van geheel feitelijken aard.

a H. R. 26 Maart 1909, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 24 April 1908, waarbij werd vern. Alkmaar 17 Mei 1906.

734. De beslissing, dat onder krachtens art. 36 der Kieswet overgelegde bewijsstukken er geene zijn voor het beweerde Nederlanderschap des requestrants, — is feitelijk en dus in cassatie onaantastbaar.

e H. R. 19 Juni 1908, Concl. conf.

735. Het Hof, beslissende, dat ook het in hooger beroep aangeboden getuigenbewijs strekte om het bestaan van bedingen tegen den inhoud eener schriftelijke akte aan te toonen, gaf eene feitelijke beslissing, welker juistheid geen punt van onderzoek voor den rechter in cassatie kan uitmaken.

b H. R. 3 Mei 1907, Concl. conf.

736. De juistheid der feitelijke gronden waarop de niet-ontvankelijkheid van den eischer in het door hem aangeboden getuigenbewijs is aangenomen is niet voor eene beoordeeling in cassatie vatbaar.

a H. R. 21 Juni 1907, Concl. conf.

737. Vermits het dispositief der bestreden uitspraak niets inhoudt omtrent eischers aanbod van getuigenbewijs en ook hare motieven daaromtrent niets bevatten, bepaaldelijk ook niet omtrent de vraag, of — zooals noodig zou zijn voor de beweerde schending der art. 199 en 200 Rv. — de in het aanbod omschreven daadzaak zou kunnen leiden tot beslissing der zaak, kan het voorgestelde middel enkel steunende op de niet toelating van het aangeboden bewijs niet leiden tot cassatie.

d H. R. 14 Juni 1907, Concl. conf.

738. Het middel van cassatie mist zijn feitelijken grondslag, daar het Hof met „eeden" niets anders dan dezelfde drieledige eed kan hebben bedoeld.

b H. R. 20 December 1907, Concl. conf.

739. De kracht der gevolgtrekkingen, waardoor de rechter genoopt wordt om hem gebleken feiten aan te merken als vermoedens van „wettige possessie" van een heerlijk jachtrecht, is aan beoordeeling door den Hoogen Raad onttrokken.

d H. R. 19 Juni 1908, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's-Hertogenbosch Hof 5 November 1907.

740. De beoordeeling van wat bij dagvaarding is gevorderd behoort tot het gebied van den rechter, die over de feiten oordeelt.

c H. R. 22 Mei 1908, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's-Gravenhage Hof 25 November 1907 (request civiel).

740bis. 's Hoogen Raads oordeel omtrent de aanwezigheid der middelen van den eisch

dient te berusten op eigen onderzoek van de dagvaarding, omdat het cassatiemiddel betreft vormen op straffe van nietigheid voorgeschreven en naar art. 409 Rv. dan de feitelijke grondslag daarvan ook buiten het aangevallen arrest om kan worden bewezen door de stukken, waaruit het verzuim blijken kan.

b H. R. 11 Maart 1910, Concl. conf.

741. De juistheid van de beslissing, dat de dagvaarding voor den gedaagde verstaanbaar is kan in cassatie niet worden onderzocht.

d H. R. 19 Maart 1909, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's-Hertogenbosch Hof 16 Juni 1908.

742. Waar het Hof aan het in de dagvaarding vermeld „toegezonden" der nota's mede heeft gehecht de beteekenis van net „ontvangen" daarvan, mist het middel van cassatie, — waarbij er over geklaagd wordt dat het Hof de verwering, dat men „niet wist" of die nota's waren ontvangen, onvoldoende achtte, niettegenstaande alleen het „toezenden" was gesteld, — zijn feitelijken grondslag.

d H. R. 18 Januari 1907. Concl. conf.

743. De Rechtbank, de niet-ontvankelijkheid der vordering uitsprekend, op grond dat de vordering tot herstelling en handhaving in het bezit van onroerend goed alleen verbonden is aan het bezit alsof men eigenaar daarvan is en de dagvaarding niets bevat waaruit een zoodanig bezit is af te leiden, doet haar beslissing steunen op hetgeen haar, in cassatie onaantastbaar, is gebleken omtrent inhoud en strekking der dagvaarding ten aanzien van hetgeen naar de wet uitmaakt bezit en dus grondslag van elke bezitsactie oplevert.

H. R. 12 Juni 1908, Concl. contr.

744. Door de niet-ontvankelijk-verklaring van eischers vordering kan art. 534 Kh. niet zijn geschonden, waar de Rechtbank bij in cassatie onaantastbare beslissing uitmaakt, dat geen schuld was gesteld noch in de gestelde feiten lag opgesloten; ook over schending van art. 540 Kh. kan niet worden geklaagd, waar dit artikel niet is toegepast noch toegepast behoefde te worden, nu noch blijkens de gestelde feiten noch blijkens het gevorderde eischers actie op dat artikel was gebaseerd.

H. R. 19 November 1909, Concl. conf.

745. De beslissing dat in casu een verzoek tot algeheele ontheffing van de uitkeering ex art. 281 B. W. aan de gescheiden vrouw toegekend omvatte een verzoek der toegestane tot inkorting daarvan is feitelijk.

H. R. 24 December 1908, Concl. conf.

746. Bewering dat de rechtbank ten onrechte ontvankelijk had verklaard eene vordering tot betaling van de hoofdsom en de kosten gevallen op 4 achtereenvolgens ter zake van een koopsom getrokken wisselbrieven ofschoon de wet, waar de vordering steunde op niet vervulde verplichtingen uit het wisselrecht (niet accepteeren of betalen van wisselbrieven getrokken voor voormelde koopsom) te dier zake slechts een schadeactie toestaat. Nu de rechtbank voormelde bewering, alsmede die gebaseerd op het gemis van vermelding van wat zou zijn verkocht, heeft opgevat als eene zuivere exceptie van onduidelijkheid van een eisch en de daarop gegronde exceptie van nietigheid der dagvaarding als ingetrokken heeft beschouwd, behoefden de bij voormelde bewering bedoelde rechtsvragen niet in aanmerking te worden genomen, terwijl voormelde opvatting door den rechter van die exceptie en hare verwerping uitsluitend gemotiveerd door de judicieele houding van pattijen als oordeelen van feitelijken aard, aan toetsing door den cassatierechter zijn onttrokken.

d H. R. 16 April 1908, Concl. conf.

747. De beslissing, dat in het eindvonnis alleen werd overgenomen wat in de interlocutiën omtrent de daadzaken was overwogen, is van feitelijken aard.

c H. R. 6 December 1907, Concl. conf.

§ 4.

748. Nu art. 59 Ont. wet de vrijwording van onteigend goed van alle daarop rustende lasten en rechten van rechtswege verbindt aan den eigendomsovergang op de onteigenende partij door de overschrijving van het vonnis, geschiedt die vrijwording onafhankelijk van eenigen daartoe strekkenden last aan den hypotheekbewaarder; het geven van zoodanigen last maakt uit eene door de Rechtbank gepleegde, bij art. 99 no. 3 R. O. j° 1241 B. W. met cassatie bedreigde overschrijding van rechtsmacht.

b H. R. 18 Februari 1910, Concl. (in het belang der wet) conf.

III.

749. Waar het Hof uitspraak deed op een onbeperkt appel (tegen een failliet-verklaring) kan er geen sprake van wezen hetzij van kennisneming door het Hof van hetgeen niet aan zijne kennisneming was onderworpen, hetzij van verweerders berusting in hetgeen de Rechtbank daaromtrent had beslist, hetzij van dekking eener onbestreden beslissing in eersten aanleg.

H. R. 31 Augustus 1908, Concl. contr. (op grond dat het Hof de aan den appellant voordeelige beslissingen, nu daarvan niet door de andere partij was geappelleerd, niet had mogen verwerpen) verw. de cass. tegen Arnhem Hof 17 Juli 1908, bev. op andere gronden Zutphen 30 Juni 1908.

CASSATIE IN STRAFZAKEN.

I. Toelaatbaarheid. — Vrijspraak en ontslag van rechts-

I.

1326. De vrijspraak, waarbij niet is bewezen verklaard het bij dagvaarding telaste gelegde, zooals dit is opgevat volgens de in cassatie onaantastbare uitlegging van den rechter, die over de feiten oordeelt, moet als eene zuivere vrijspraak worden aangemerkt.

f H. R. 30 December 1907, Concl. conf.

1327. De in het bestreden vonnis vervatte beslissing, dat de beklaagde niet zonder de bij de Drankwet vereischte vergunning de hem verweten handelingen heeft gepleegd, is, welke beschouwingen den rechter daartoe ook mogen hebben geleid, eene werkelijke vrijspraak, waartegen het gewoon beroep in cassatie is uitgesloten.

c H. R. 18 Februari 1907, Concl. conf. verw. de cass. tegen Middelburg 21 September 1906, bev. Goes Kgr. 2 Juni 1906.

1328. De bij het bestreden vonnis gegeven vrijspraak, berustende op de overweging, dat een der elementen van het ten laste gelegde feit (op grond dat twee der vier vertrekken niet tot bewoning bestemd waren) niet bewezen is, is eene werkelijke vrijspraak, waartegen het gewoon beroep in cassatie niet openstaat.

e H. R. 25 Februari 1907, Concl. conf.

1329. De uitsluiting der cassatie in het geval eener vrijspraak volgens art. 347 Sv. omvat ook die wegens schending van vormen op straffe van nietigheid voorgeschreven. Bij eene vrijspraak is die schending ook dan gedekt, wanneer zij is gepleegd in een aan het eindvonnis voorafgegaan interlocutoir vonnis.

c H. R. 13 December 1909, Concl. conf.

1330. Het niet bewezen zijn, dat de gerequireerden zijn hoofden en bestuurders van bedoeld bedrijf, is in het bestreden vonnis niet gegrond op het niet gebleken zijn van eenigerlei betrekking tusschen hen en dat bedrijf, maar op 's rechters oordeel omtrent den aard der betrekking, welke er tusschen het hoofd of den bestuurder van eenig bedrijf en dat bedrijf behoort te bestaan en op het niet gebleken zijn van zoodanige betrekking. De gegeven vrijspraak is alzoo een bedekt ontslag van rechtsvervolging, waartegen het ingestelde beroep in cassatie ontvankelijk is.

j H. R. 27 Mei 1907, Concl. conf.

1331. Tegen eene vrijspraak, die berust op 's rechters opvatting van het in de Arbeidswet vermelde begrip van „werkplaats" en van „werkzaamheden in of voor het bedrijf van boschbouw" en dus op eene rechtsbeschouwing, is het gewone beroep in cassatie ontvankelijk.

d H. R. 2 Maart 1908, Concl. conf.

1332. Eene vrijspraak, gegrond op het gevoelen, dat art. 266 Sr. niet van toepassing is op het bewezen verklaarde feit en op de rechtskundige waardeering van beklaagdes beroep op art. 263 voor zijne verdediging tegen dat feit, is een bedekt ontslag van rechtsvervolging.

e H. R. 5 April 1909, Concl. conf. vern. 's Hertogenbosch Hof 16 December 1908.

1333. De in deze gegeven vrijspraak steunt op eene opvatting van den rechter omtrent het begrip der in art. 116 van de Alg. Pol.verordening van Amsterdam voorkomende uitdrukking „in de lengte van den weg gelegen strook" en dus op eene rechtsbeschouwing, zoodat zij in het wezen der zaak is een ontslag van rechtsvervolging.

c H. R. 1 November 1909, Concl. contr.

1334. Eene vrijspraak, berustende op de uitlegging van art. 2 der Leerplichtwet, moet als een bedekt ontslag van rechtsvervolging worden beschouwd.

e H. R. 14 Juli 1909, Concl. conf.

1335. Eene vrijspraak, in werkelijkheid berustende op 's rechters opvatting omtrent de strekking van een wettelijk voorschrift en dus op eene rechtsbeschouwing, moet als een bedekt ontslag van rechtsvervolging worden aangemerkt. Zulks is het geval, waar de rechtbank haar vrijspraak hierop grondt, dat onder „beschikking hebben krachtens overeenkomst over een of meer paarden van een ander" in art. 26 der Wet op de Pers. belasting te verstaan is: het ten gebruike hebben van die paarden „met het recht daarmede te handelen alsof men eigenaar van die paarden was" en dat bij de in casu bestaande overeenkomst daarvan geen sprake is.

n H. R. 29 Juni 1908, Concl. conf. vern. 's Gravenhage 27 Februari 1908. Zie na de vernietiging (wegens gemis van motiveering omtrent het bewezene) 's Gravenhage Hof 29 October 1908, waartegen de cass. is verw. bij *c* H. R. 22 Februari 1909, Concl. conf.

1336. De in deze zaak gegeven vrijspraak van vervoer van zout buiten route of heerbaan, uit overweging dat, nu beklaagde met een meisje wandelde in den tuin haars vaders, bij wien zij inwoonde, van zoodanig vervoer niet kan worden gesproken is inderdaad een ontslag van rechtsvervolging. Ook daaraan moet voorafgaan eene met redenen omkleede beslissing omtrent het bewezene van het feit en beklaagde's schuld daaraan.

e H. R. 3 December 1906, Concl. conf. — Na de terugwijzing volgde veroordeeling bij *a* Arnhem Hof 7 Maart 1907.

1337. Tegen eene vrijspraak, welke berust op eene rechtsbeschouwing omtrent hetgeen de wet van 1 Maart 1815 verstaat onder een godsdienstigen feestdag door de kerkgenootschappen van den Christelijken godsdienst dezer landen algemeen erkend en gevierd, is een gewoon beroep in cassatie ontvankelijk.

c H. R. 1 Maart 1909, Concl. conf.

1338. Vermits in het onderwerpelijke geval de rechtbank krachtens het eerste lid van art. 258 Sv. de zaak zelve had behooren af te doen en de requirant bevoegd was ingevolge het tweede lid van dat artikel van het thans door hem in cassatie bestreden vonnis in hooger beroep te komen, is het daartegen ingesteld beroep in cassatie niet-ontvankelijk.

c H. R. 30 September 1907, Concl. conf.

1339. Art. 346, 1e lid Sv. stelt voor den beklaagde de gelegenheid niet open om eene gedekte, dus niet meer bestaande nietigheid, die hij in den loop van het proces verzuimde in te roepen, te doen gelden.

d H. R. 8 April 1907, Concl. conf.

1340. Een beroep in cassatie gericht te-

gen eene niet-ontvankelijkverklaring van een hooger beroep tegen eene vrijspraak en tegen een ontslag van rechtsvervolging is niet-ontvankelijk.

e H. R. 17 Februari 1908, Concl. conf.

1340bis. Een beroep in cassatie ingesteld door een beklaagde tegen een ontslag van rechtsvervolging is niet-ontvankelijk.

d H. R. 17 Januari 1910.

1341. Ten deze is niet aanwezig het geval, bedoeld in art. 347, maar dat van art. 348 Sv., zoodat het beroep van den eersten requirant is ontvankelijk. Niet-ontvankelijk daarentegen is het beroep van den tweeden requirant, tevens gerequireerde, vermits de beklaagde niet principaal in cassatie kan komen tegen een ontslag van rechtsvervolging, terwijl een incidenteel beroep door hem niet is ingesteld.

a H. R. 18 Februari 1907, Concl. conf. verw. de cass. tegen Arnhem Hof 4 October 1906.

1342. Tot de ontvankelijkheid van een beroep in cassatie in het belang der wet wordt vereischt, eensdeels, dat de uitspraak, waartegen het beroep is gericht, zij gewezen in het hoogste ressort, anderdeels, dat die uitspraak zij gegaan in kracht van gewijsde.

d H. R. 4 Maart 1907, Concl. contr. De Adv.-gen. had zich in cassatie voorzien, op grond dat, waar in drieërlei opzicht niet voldaan was aan voorschriften door den inspecteur van den arbeid uit kracht van art. 7 der Veiligheidswet gegeven, beslist was dat die tekortkomingen slechts één overtreding opleverden en slechts eene boete was opgelegd.

1343. Een in hooger beroep gewezen arrest, waarbij, met vernietiging van het in anderen zin luidende vonnis van eersten aanleg, de exceptie van nietigheid der dagvaarding is verworpen, met verwijzing der zaak ter afdoening naar eene andere rechtbank, is een voorbereidend gewijsde, waartegen naar luid van art. 354 Sv. een afzonderlijk beroep in cassatie niet openstaat.

a H. R. 4 Februari 1907, Concl. conf.

1344. Een middel gericht tegen de afzonderlijke schuldigverklaring van een medebeklaagde, van wien niet blijkt dat hij tegen zijne veroordeeling beroep in cassatie heeft aangeteekend, kan in geen geval tot cassatie leiden.

b H. R. 29 November 1909, Concl. conf.

II. § 1.

1345. De hoedanigheid van gemachtigde of vertegenwoordiger van een beklaagde volgens art. 150 Sv. is onvereenigbaar met die van raadsman of verdediger. Hij die in eerstgemelde hoedanigheid is opgetreden kan dus niet als raadsman beroep in cassatie aanteekenen.

b H. R. 30 December 1907.

1346. Waar de volmacht alléén daartoe strekt om ingevolge het bepaalde bij art. 253, 2° Sv. den beklaagde ter terechtzitting te vertegenwoordigen en niet inhoudt den last om namens den lastgever eventueel beroep in cassatie aan te teekenen, is de gemachtigde daartoe onbevoegd.

b H. R. 3 Juni 1907.

1347. Nu uit de overgelegde volmacht niet blijkt, dat ook machtiging was gegeven om tegen het in hooger beroep te wijzen vonnis der rechtbank cassatie aan te teekenen, moet het cassatieberoep, aangeteekend door een gemachtigde, worden verklaard niet-ontvankelijk.

a H. R. 13 April 1908, Concl. conf.

1348. De raadsman van den veroordeelde is zonder speciale daartoe strekkende machtiging onbevoegd afstand te doen van een door hem als zoodanig ingesteld beroep in cassatie.

a H. R. 18 Februari 1907, Concl. conf.

1349. Afstand van een beroep in cassatie kan evenals aanteekening daarvan alleen geschieden ter griffie van het gerecht, dat het vonnis of arrest heeft gewezen.

a H. R. 18 Februari 1907, Concl. conf. verw. de cass. tegen Arnhem Hof 4 October 1906.

1350. De termijn van art. 358 Sv. moet geacht worden stilzwijgend in art. 362 te zijn herhaald, zoodat de memorie van den beklaagde in ieder geval binnen 10 dagen na de aanteekening der cassatie moet worden ingediend.

b H. R. 11 Juni 1907, Concl. conf. — *j* H. R. 28 Juni 1909, Concl. conf. (impl.)

1351. De procureur-generaal is volgens art. 359 Sv. niet-ontvankelijk in zijn beroep tegen de uitgesproken vervallenverklaring van het hooger beroep, omdat de memorie ontbreekt waarbij tegen die beslissing middelen zijn voorgedragen.

j H. R. 15 November 1909.

§ 2. A.

1352. De beoordeeling van de bewijskracht van hetgeen uit wettige bewijsmiddelen is gebleken, is geheel overgelaten aan den rechter, die over de feiten oordeelt.

e H. R. 11 Mei 1908, Concl. conf. — *a* en *g* H. R. 2 November 1908, Concl. conf. — *a* H. R. 4 October 1909, Concl. conf.

1353. Indien een feit als bewezen is aangenomen op grond van wettige bewijsmiddelen, kan de bewering, dat door die bewijsmiddelen dit feit niet zou worden bewezen, niet tot cassatie leiden.

c H. R. 8 Maart 1909, Concl. conf.

1354. De uitgesproken veroordeeling berust op wettige bewijsmiddelen en de beslissing, dat de rechtbank op grond van deze de overtuiging heeft gekregen dat het feit is gepleegd en de beklaagde daaraan schuldig is, is aan de beoordeeling van den cassatierechter onttrokken.

a H. R. 27 April 1908, Concl. conf.

1355. De aangevoerde grief dat verkeersbelemmering op een openbaren weg zonder bewijs zou zijn aangenomen mist ten deele feitelijken grondslag en kan voor het overige in cassatie niet worden onderzocht, omdat haar inhoud in strijd is met de op grond van wettige bewijsmiddelen gegeven beslissing van den rechter, die over de feiten oordeelt.

b H. R. 18 Mei 1908, Concl. conf.

1356. De kracht van een als bewijsmiddel voor het bestaan eener vergunning bijgebracht „Duplicaat afschrift" staat ter beoordeeling van den rechter die over de feiten oordeelt.

i H. R. 28 Juni 1909, Concl. conf.

1357. De beslissing in het vonnis, dat een getuige eene bepaalde verklaring heeft afgelegd, is als van feitelijken aard aan het oordeel van den cassatierechter onttrokken.

b H. R. 23 December 1907, Concl. conf.

1358. Art. 399 Sv. bevat een voorschrift

alleen voor den rechter, die over de feiten oordeelt, welks naleving geen voorwerp van onderzoek in cassatie kan uitmaken.

d H. R. 27 Mei 1907, Concl. conf.

1359. De bewijskracht van getuigenverklaringen staat alleen ter beoordeeling van den rechter, die over de feiten oordeelt.

d H. R. 26 April 1909, Concl. conf.

1360. De beoordeeling van de betrouwbaarheid van een getuige staat geheel aan den rechter, die over de feiten beslist.

e H. R. 28 Juni 1909, Concl. conf.

1361. De beoordeeling van de waarde der getuigenissen en de vraag, of het bewijs door tegenbewijs is ontzenuwd, staat geheel aan den rechter, die over de feiten beslist.

d H. R. 4 Mei 1908, Concl. conf.

1362. De vraag, of eene erkentenis voldoende is om voor den rechter tot bevestiging van de verklaring van een getuige te dienen, betreft de bewijskracht van dat bewijsmiddel, waarvan de beoordeeling aan den cassatierechter is onttrokken.

e H. R. 17 Mei 1909, Concl. conf.

1363. De kracht, door den rechter, die over de feiten oordeelt, aan aanwijzingen toegekend, kan in cassatie niet worden beoordeeld.

e en *c* H. R. 14 Januari 1907, Concl. conf. — *a* H. R. 18 Maart 1907, Concl. conf. — *f* H. R. 25 November 1907, Concl. conf. — *b* H. R. 2 December 1907, Concl. conf. — *c* H. R. 5 October 1908, Concl. conf. — *e* H. R. 21 Juni 1909, Concl. conf. — *e* H. R. 28 Juni 1909, Concl. conf. — *c* H. R. 24 Januari 1910, Concl. conf. — *a* H. R. 14 Februari 1910, Concl. conf.

1363bis. De vraag, welk gewicht aan het medegedeeld zijn van het intrekken der vergunning aan requirant en niet aan diens echtgenoote te hechten is, is als van feitelijken aard onttrokken aan het oordeel van den rechter in cassatie.

a H. R. 14 Maart 1910, Concl. conf.

1364. Volgens art. 407 Sv. kan het bestaan van aanwijzingen bewezen worden door de erkentenis van den beklaagde of door getuigen, terwijl de aan die aanwijzingen toe te kennen kracht geen onderwerp van onderzoek in cassatie kan uitmaken.

a H. R. 13 Mei 1907, Concl. conf.

1365. Art. 1912 B. W. kan niet geschonden zijn, waar de requirant zelf zich op het contract heeft beroepen.

d H. R. 3 December 1906, Concl. conf.

1366. Een middel gericht tegen de verklaring van een getuige, gestrekt hebbende tot bewijslevering van feiten niet den requirant, doch zijn medebeklaagde te laste gelegd, moet buiten beschouwing blijven.

d H. R. 23 December 1907, Concl. conf.

1367. De bewering, dat een deskundig rapport (in casu omtrent den inhoud van fleschen, beweerdelijk sterken drank) zou zijn „wetenschappelijk absoluut valsch" kan in cassatie niet worden onderzocht.

a H. R. 15 Juni 1908, Concl. conf.

B.

1368. Bij de vraag, of eene dagvaarding voldoet aan den eisch, daaraan op straffe van nietigheid bij art. 143 Sv. gesteld, is de Hooge Raad, die ter beoordeeling of zulks het geval is, moet kennis nemen van den inhoud van het stuk, niet gehouden aan de opvatting, welke de rechter, die over de feiten oordeelt, daarvan heeft aangenomen.

f H. R. 19 October 1908, Concl. contr.

1369. De uitlegging van de dagvaarding door den rechter die over de feiten oordeelt, moet in cassatie worden geëerbiedigd.

a H. R. 11 Mei 1908, Concl. conf.

1369bis. Uit den geheelen inhoud der dagvaarding volgt dat het geslachte dier behoorde tot de dieren in art. 25 van de toegepaste Verordening genoemd.

e H. R. 17 Januari 1910, Concl. conf.

1370. De beslissing, dat er klachte gedaan is wegens overtreding van art. 418 1° j°. 266 Sr. en niet, zooals de klager als zijn meening vermeldt, wegens overtreding van art. 266 Sr. is eene feitelijke, die in cassatie moet worden geëerbiedigd.

g H. R. 29 November 1909, Concl. conf.

1371. Het in deze uitgesproken ontslag van rechtsvervolging op grond dat de feiten van aanklacht geen „opruiing" daarstellen, daar de gebezigde woorden slechts een omschrijving geven van wat „sabotage" is, zonder aanzetting tot een der daarbij vermelde daden (daargelaten of deze strafbaar zouden zijn), berust geheel op de door het Hof gegeven uitlegging van hetgeen bij dagvaarding was te laste gelegd. Die uitlegging moet in cassatie worden geërbiedigd.

i H. R. 29 Juni 1908, Concl. contr. verw. de cassatie tegen 's Gravenhage Hof 6 Februari 1908.

1372. Vermits 's rechters opvatting der dagvaarding in cassatie is onaantastbaar, is het beroep tegen de vrijspraak van het volgens deze opvatting aan den beklaagde ten laste gelegde niet-ontvankelijk.

f H. R. 18 Februari 1907, Concl. conf.

1373. Het Hof heeft bij de veroordeeling ex art. 161 Sr. de telastlegging, dat eene „waterloozing" was onbruikbaar gemaakt zoodanig opgevat, dat daaronder moest worden verstaan „een tot waterloozing dienend werk," welke opvatting van de dagvaarding in cassatie moet worden geëerbiedigd. De vraag, of uit wettige bewijsmiddelen terecht is afgeleid, dat de sloot diende tot waterloozing, is aan het oordeel van den cassatierechter onttrokken.

h H. R. 25 October 1909, Concl. conf.

1374. De telastlegging van het gewelddadig toebrengen van slagen met een sabel aan personen, sluit in, dat door die slagen aan die personen pijn is veroorzaakt. De rechter heeft de dagvaarding klaarblijkelijk ook in deze zin opgevat, welke opvatting in cassatie moet worden geëerbiedigd.

a H. R. 2 Juni 1909, Concl. conf.

1375. De in de dagvaarding gebruikte uitdrukking „grond bezet met rogge" kan ook beteekenen, „grond waarop rogge is groeiende" en is blijkbaar zoowel door den steller der dagvaarding in die beteekenis gebruikt en door den rechter aldus opgevat. Die opvatting is in cassatie onaantastbaar.

b H. R. 26 April 1909, Concl. conf.

1376. De door den rechter, die over de feiten oordeelt gegeven uitlegging van de telastlegging, zooals die in het afschrift der dagvaarding voorkomt, moet in cassatie worden geëerbiedigd.

e H. R. 22 Maart 1909, Concl. conf.

1377. In cassatie moet de uitlegging, door den rechter in hooger beroep aan de acte van hooger beroep gegeven, worden geërbiedigd. Hieruit volgt met betrekking tot deze zaak, dat het eerste middel, als gericht tegen dat gedeelte van het vonnis in eersten aanleg, waarvan niet geappelleerd is en dat alzoo in kracht van gewijsde is gegaan, niet tot cassatie van het bestreden arrest kan leiden.

a H. R. 17 December 1906, Concl. conf..

1378. De bij de uitspraak der rechtbank aan het vonnis kantonrechters gegeven uitlegging kan, zelfs als waren zij onjuist, als van feitelijken aard niet met vrucht in cassatie bestreden worden.

e H. R. 13 Mei 1907, Concl. conf.

1379. Schending der in het B. W. gegeven regels van uitlegging der overeenkomsten kan in cassatie alléén met vrucht worden beweerd, wanneer daarmede strijdige beginselen als grondslag van 's rechters beslissing zijn aangenomen.

d H. R. 3 December 1906, Concl. conf.

1380. De vraag, of de rechtbank de overeenkomst, waarop de requirant zich ter zijner verdediging beriep, juist heeft uitgelegd, staat als van feitelijken aard alléén ter beoordeeling van den rechter, die over de feiten te oordeelen heeft.

e H. R. 24 Juni 1907, Concl. conf.

1381. De beslissingen der rechtbank omtrent de strekking der overeenkomst, waarop de requirant zich beroept ten bewijze, dat hij als zetkastelein van den vergunninghouder heeft gehandeld, zijn van feitelijken aard, zoodat daarop in cassatie niet kan worden teruggekomen.

c H. R. 3 December, 1906, Concl. conf.

1382. Ook al wordt den requirant toegegeven, dat het beding om te derogeeren aan art. 1683 4° B. W. niet uitdrukkelijk behoeft te geschieden, op welke stelling het middel berust, maar geacht kan worden aanwezig te zijn, indien uit het contract duidelijk en ondubbelzinnig blijkt, dat partijen die derogatie gewild en bedoeld hebben, is de beslissing van den rechter, dat in de acte van vennootschap daarvan niets te vinden is, zonder meer geheel afdoende en ligt zij buiten het onderzoek van den rechter in cassatie. Al of niet bestaan van drankwetsvergunning.

g H. R. 24 Juni 1907, Concl. conf.

C.

1383. Waar ten deze geen recht is gedaan op eene bekentenis van den requirant als bedoeld in art. 403 Sr., kan dit artikel niet zijn geschonden.

a H. R. 18 Maart 1907, Concl. conf.

1383bis. Het bewijs van het aan den beklaagde te laste gelegde stelen van lood te zamen en in vereeniging met twee medebeklaagden is niet aangenomen op grond van verklaringen dezer laatsten, doch op grond van aanwijzingen bewezen door getuigenverklaringen.

c H. R. 24 Januari 1910, Concl. conf.

1384. De grief als zoude voor het bewijs van den diefstal in strijd met art. 403 Sv. gebruik zijn gemaakt van een bekentenis voor den verdachte voor den rechter-commissaris afgelegd mist haren feitelijken grondslag, dewijl uit de voor dien rechter afgelegde verklaring of „erkentenis” slechts in overeenstemming met art. 407, 4° Sv. een aanwijzing is geput. Ook wordt ten onrechte beweerd, dat in het vonnis a quo niet zou zijn gemotiveerd requirants opzet en dat daaruit niet zou blijken of dit opzet op grond van rechtstreeksch dan wel van middelijk bewijs zou zijn aangenomen.

d H. R. 25 Februari 1907, Concl. conf.

1385. Uit de overweging van het Hof dat het bewijs van het ten laste gelegde is geleverd „vermits” door de bewijsmiddelen „het opzet is bewezen” wordt ten onrechte afgeleid, dat niet de materieele handeling van slaan doch uitsluitend het „opzet” is bewezen verklaard.

c H. R. 17 Januari 1910, Concl. conf.

1386. Het voorgestelde middel van cassatie als zoude nagelaten zijn te beslissen, althans met redenen omkleed, dat de oneerbare handelingen van den openbaren weg waarneembaar waren, mist feitelijken grondslag en moet derhalve worden afgewezen.

b H. R. 1 Februari 1909, Concl. conf.

1387. Daar van noodweer of van een daarop gedaan beroep door den requirant niet blijkt, mist het middel van cassatie, schending of verkeerde toepassing van art. 41 Sr., zijn feitelijken grondslag.

b H. R. 15 April 1907, Concl. conf.

1388. De bewering, dat uit het procesverbaal der terechtzitting niet zou blijken, dat de beklaagde het laatst het woord heeft kunnen voeren, mist haar feitelijken grondslag.

a H. R. 9 December 1907, Concl. conf.

1389. Indien uit het proces-verbaal der terechtzitting niet blijkt, dat een verzoek tot schorsing door beklaagde is gedaan, kan eene beweerde niet beslissing over dat verzoek niet tot cassatie leiden.

a H. R. 20 Januari 1908, Concl. conf.

1390. De rechtbank heeft art. 9 van de verordening op het berijden met motor- en andere rijwielen niet anders opgevat dan dat daarin aan Burg. en Weth. de bevoegdheid wordt gegeven door het doen plaatsen van waarschuwingsborden naar de voorgeschreven modellen aan te duiden, dat een weg, welke bij art. 1 der verordening gesloten was verklaard, voortdurend gesloten was. Het middel, waarbij aan de rechtbank eene andere beslissing wordt toegeschreven, is ongegrond.

d H. R. 29 Maart 1909, Concl. conf.

1391. Nu door de beslissing van den rechter, die over de feiten oordeelt, gegeven op grond van wettige bewijsmiddelen, in cassatie onaantastbaar vaststaat, dat de beklaagden te zamen vereenigd (d.w.z. met elkander) hebben gehandeld, mist het daartegen gerichte middel zijn feitelijken grondslag.

d H. R. 10 Januari 1910, Concl. conf.

1392. Het aangevoerde middel volgens hetwelk de requirant ter zake van diefstal zou zijn veroordeeld ofschoon de aardappelen door anderen waren ontvreemd en ter zijner beschikking waren gesteld,

d H. R. 11 Mei 1908, Concl. conf.

1393. De bewering van den beklaagde, dat hij zou zijn veroordeeld wegens overtreding van art. 1, 4e lid en art. 50, 6e lid sub *b* der Drankwet mist haren feitelijken grondslag.

g H. R. 2 November 1908, Concl. conf.

1394. Het aangevoerde middel van cassatie volgens hetwelk het aanwezig „doen” zijn van vrouwelijke personen, strafbaar gesteld in art. 47 der Drankwet, niet zou zijn bewezen is

ongegrond, nu het telaste gelegde feit is bewezen verklaard op grond van wettige bewijsmiddelen, welker bewijskracht aan den feitelijken rechter ter beoordeeling is overgelaten.

c H. R. 1 Juni 1908, Concl. conf.

1395. Art. 62 Sr. kan niet zijn geschonden, waar in het geheel geen aanleiding voor het opleggen van straf bestond.

a H. R. 14 Juli 1909, Concl. conf.

D.

1396. Waar met het oog op de zuiver feitelijk in cassatie vaststaande beslissing, dat de goederen in de gemeenschappelijk gebruikte loods niet aan D. waren onttrokken en niet aan beklaagde toevertrouwd, het bewezen verklaarde feit terecht is gequalificeerd als „diefstal" is het cassatiemiddel, hierop steunende, dat „verduistering" zou zijn gepleegd, ongegrond.

c H. R. 25 Februari 1907, Concl. conf.

1397. De beslissing, waarbij de bewering van beklaagde, dat althans enkele der weggenomen modellen zijn eigendom waren, verworpen werd, is van feitelijken aard en aan het oordeel van den cassatierechter onttrokken.

d H. R. 3 Januari 1910, Concl. conf.

1398. Verwerping van een drieledig cassatiemiddel tegen een veroordeeling wegens diefstal, als zijnde feitelijk ongegrond.

f H. R. 14 Januari 1907, Concl. conf.

1399. De beslissing, dat de kennelijke staat van dronkenschap, waarin een beklaagde verkeerde, niet belette dat die beklaagde zich van zijne daden bewust was, is in cassatie onaantastbaar. De beslissing over de toerekenbaarheid van een beklaagde in geval van dronkenschap is geheel overgelaten aan den rechter, die over de feiten oordeelt.

g H. R. 17 Mei 1909, Concl. conf.

1400. De beslissing der Rechtbank, dat de vrijheid of de veiligheid op den door den requirant bereden weg is in gevaar gebracht, is als van feitelijken aard, onttrokken aan het oordeel van den rechter in cassatie.

c H. R. 2 December 1907, Concl. conf.

1401. De beslissing dat het rijwiel, waarop de beklaagde gezeten was, niet tot de fraude gebezigd of daartoe dienstbaar gemaakt is, is van feitelijken aard en in cassatie onaantastbaar.

a H. R. 6 April 1908, Concl. conf.

1402. Verwerping van vijf cassatiemiddelen tegen eene veroordeeling wegens meineed als missende een feitelijken grondslag.

H. R. 11 Februari 1907, Concl. conf.

1403. Ten onrechte wordt tegen het beklaagde arrest waarbij wegens verduistering werd veroordeeld, aangevoerd, dat niet zou blijken dat geboorde deskundigen den eed hadden afgelegd „op de wijze hunner godsdienstige gezindheid", dat de zinsnede der dagvaarding „terwijl dat geld toebehoorde aan genoemde suikerfabriek" enz. niet beheerscht zou worden door het woord „opzettelijk", zoodat gedaagdes wetenschap omtrent het toebehooren niet zou zijn gesteld, en dat de beslissing omtrent de wetenschap in ieder geval niet voldoende gemotiveerd zou zijn.

d H. R. 30 Augustus 1909, Concl. conf.

1403bis. De beslissing, dat de bewezen feiten niet stonden in zoodanig verband, dat zij als eene voortgezette handeling moesten worden beschouwd is van feitelijken aard.

b H. R. 31 Januari 1910, Concl. conf.

III.

1404. Nu de cassatie alleen gericht is tegen het eindvonnis, kan niet daartoe leiden een middel, dat uitsluitend betrekking heeft op een voorbereidend gewijsde. Bij dat middel werd er over geklaagd, dat bij dat vonnis, en niet bij het eindvonnis, de uitspraak des eersten rechters werd vernietigd, ofschoon daarbij slechts een nader onderzoek werd bevolen.

b H. R. 13 December 1909, Concl. conf.

1405. Indien de cassatie alleen is ingesteld, voorzooverre de beklaagde bij het aangevallen arrest is veroordeeld, kan een middel, dat zich uitsluitend richt tegen de bij het aangevallen arrest uitgesproken niet ontvankelijkheid van het hooger beroep, niet worden onderzocht.

c H. R. 2 Maart 1908.

1406. Nu de verwijzing is vervat in de beschikking der rechtbank, waartegen geen verzet is gedaan, kan de vraag of de rechtbank van het bevelschrift van rechtsingang, vroeger door het Hof gegeven, in die mate mocht afwijken, als zij deed, niet worden onderzocht. In het bevel schrift was o.a. alleen sprake van deelnemen aan den verboden vereeniging „als bestuurder," en in de verwijzing van „oprichten en bestuurders zijn en deelnemen".

a H. R. 21 Mei 1907, Concl. conf. — Zie voorts 's Hertogenbosch Hof 26 Januari 1906, verleenende rechtsingang enz. met vern. van Maastricht 19 Januari 1906.

1407. Bij vernietiging van een vonnis geldt dit ook ten aanzien van een bij dat vonnis bij verstek veroordeelden medebeklaagde. Art. 374 Sv.

a H. R. 23 November 1908, Concl. conf.

CAUTIO JUDICATUM SOLVI z.

PROCESKOSTEN BZ.

CESSIE.

13. Uit het in art. 1374 B. W. uitgesproken hoofdbeginsel volgt, dat eene overeenkomst,

waarbij met goedvinden van alle betrokken partijen aan een derde de bevoegdheid gegeven wordt om later in de plaats van een der oorspronkelijke partijen te treden en dus alle diens rechten en verplichtingen uit het contract voortvloeiende over te nemen, alleen dan als onbestaanbaar zou moeten worden aangemerkt, indien dit beding in strijd was met eenig wetsvoorschrift of eenig algemeen rechtsbeginsel — hetgeen niet het geval is.

a H. R. 29 November 1907, Concl. conf.

14. Overdracht van het samenstel van rechten en verplichtingen uit eene overeenkomst — sleepdiensten — aan een derde, terwijl een der partijen zich verbonden had dien derde als zijne wederpartij bij de overeenkomst, na de overdracht door zijn oorspronkelijken mede-contractant, te erkennen. De uitlegging, die zij, die bij een overeenkomst partij waren eenstemmig aan hunne bedoeling en de strekking der overeenkomst geven, is niet meer een eenstemmige verklaring van hen, zoodra eene der partijen hare rechten aan een ander heeft afgestaan; de opvolger is daardoor niet gebonden. Het ontbreken van een uitdrukkelijke wetsbepaling, die een overdracht als de voormelde veroorlooft of erkent staat aan een dergelijke overdracht niet in den weg, waar in ons recht de vrijheid om overeenkomsten te sluiten niet afhangt van het bestaan van zulk eene die overeenkomsten erkennende wetsbepaling.

a 's Gravenhage Hof 4 Januari 1909.

15. Cessie van eene overeenkomst in haar geheel is, naar ons recht, onbestaanbaar; in art. 668 B. W. wordt de z.g. schuldoverneming niet gesanctioneerd.

Dordrecht 10 April 1907.

16. Beroep op een overeenkomst met medewerking van den crediteur aangegaan tusschen den overnemer en den oorspronkelijken debiteur, waarbij met instandhouding overigens van de overeenkomst tusschen dien debiteur en zijn crediteur getroffen, de overnemer de schuld van den debiteur als de zijne op zich neemt, zoodanig dat laatstgemelde van zijn crediteur bevrijd wordt. Die overeenkomst tot schuldoverneming is niet tot stand gekomen en de crediteur heeft zich niet in het faillissement van den nieuwen debiteur laten verificeeren onvoorwaardelijk, met den wil om den ouden debiteur te bevrijden.

Amsterdam Hof 28 Mei 1907.

17. De eischer die bij dagvaarding stelt dat zijn vader hem de vordering heeft overgedragen en dat hij die overdracht heeft aangenomen, stelt een cessie, die zelve den rechtstitel van eigendomsoverdracht uitmaakt.

Amsterdam 4 November 1908.

18. Uit de woorden en uit de bedoeling van de overeenkomst volgt dat de gefailleerde aannemer $^3/_8$ van zijn recht op het door de aanbesteedster aan hem verschuldigde, waarop conservatoir beslag was gelegd, aan de intervenienten had gecedeerd, met recht ons met de te ontvangen gelden het hun toekomende te betalen; er had niet een eenvoudige lastgeving plaats om te innen. De aanbesteedster is dus de gelden niet aan den faillieten boedel schuldig, doch aan de intervienten. Het conservatoir beslag maakt de cessie niet ongeldig, doch is alleen van invloed op het bedrag van hetgeen ingevolge de cessie is uit te keeren.

Leeuwarden Hof 26 April 1905.

19. Door de overdracht van een recht en hare beteekening aan den schuldenaar, verkrijgt de cessionaris dit recht als eigen recht en is het na die beteekening onttrrokken aan de macht van den cedens. De verklaring van den cedent is dus zonder gevolg.

's Gravenhage Hof 14 April 1909, waartegen de cass. is verw. bij *b* H. R. 14 Januari 1910, Concl. conf., welk arrest evenwel bovenstaand rechtspunt niet behandelt.

20. Bij de overdracht eener schuldvordering wordt niet overgedragen het recht om ontbinding te vorderen van de overeenkomst, waaruit die inschuld ontsproten is, met schadevergoeding.

a Almelo 18 April 1906.

21. Noch uit art. 668 B. W. noch uit art. 20 der Merkenwet vloeit voort, dat de omschrijving van het overgedragene niet zou kunnen geschieden door eene generieke aanduiding bij den inbreng en eene naamlooze vennootschap, mits slechts voldoende duidelijk blijkt dat het beweerde overgedragen recht daarbij is ingesloten.

's Gravenhage Hof 27 Februari 1908, bev. Zierikzee 30 October 1906.

22. Waar in deze noch schuldvernieuwing, noch cessie heeft plaats gehad, is de eischer niet-ontvankelijk in zijne vordering. De in afschrift overgelegde circulaire voldoet, wat den vorm betreft, niet aan de eischen, bij art. 668, 2° B. W. gesteld aan de aldaar voorgeschreven beteekening. Uit de door eischer overgelegde brieven der gedaagde firma volgt niet de schriftelijke aanneming of erkenning door gedaagde van de door eischer beweerde overdacht van schuldvordering.

b Amsterdam 21 Juni 1907.

23. Van een cessie kan niet blijken, indien er slechts is een acte, eenzijdig uitgegaan van den schuldenaar.

Tiel 29 Mei 1908. — Zie in appel Arnhem Hof 15 Juli 1909.

CHÈQUE Z. ONRECHTMATIGE DAAD.

CHERTE-PARTIJ Z. BEVRACHTING EN VERVRACHTING. COGNOSSEMENT.

CIVIELE PARTIJ.

76. De strafrechter is bevoegd en verplicht de vordering der beleedigde partij toe te wijzen wanneer zij volgens het burgerlijk recht gegrond is, onafhankelijk van zijn oordeel over de strafvordering.

Amsterdam 15 April 1908.

77. Wanneer een beklaagde van rechtsvervolging ontslagen wordt op grond van art. 37 Sr. en aangenomen wordt, dat beklaagde bij het plegen der brandstichting niet verkeerde in een toestand, dat hij handelde met een zich van zijn daad rekenschap gevenden wil dan moet, wijl art. 1401 B. W. het vereischte van „schuld" stelt.

de vordering van de beleedigde partij, op grond dat de verantwoordelijke schuld niet is bewezen worden „ontzegd”.

Arnhem Hof 14 Mei 1908, vern. op dit punt Almelo 24 Maart 1908.

78. „Niet-ontvankelijkverklaring” van de beleedigde partij wegens niet-toerekeningsvatbaarheid.

Amsterdam 15 April 1908.

79. Bij eene vervolging en veroordeeling ter zake van art. 418 Sr. is eene vordering tot schadevergoeding, ingesteld op grond dat de beklaagde in een door hem uitgegeven nieuwsblad deed opnemen geschriften van voor de civiele partij beleedigenden aard met de wetenschap omtrent den beleedigenden inhoud dier geschriften, als berustende op ander feit dan waarvoor werd veroordeeld, niet-ontvankelijk.

g H. R. 29 November 1909, Concl. contr.

80. Al steunde de civiele actie op het dooden van den hond, zoo mocht zij toch worden toegewezen bij eene veroordeeling wegens het in de ten laste gelegde feiten mede opgesloten beschadigen van den hond, nu aangenomen werd, dat de daad het gevolg was van een door den beklaagde gewilde handeling.

d H. R. 15 Februari 1909, Concl. contr.

Beleediging 79.	Onr. daad 77 v.
Dood v. dieren 80.	Schuld 77 v.
Drukpers 79.	Vern. en beschad. 80.

COGNOSSEMENT.

Bij n°s. 151 en 167. Bev. bij *a* Leeuwarden Hof 30 Mei 1906, waartegen de cass. — als zijnde de beslissing van het Hof feitelijk — is verw. bij *a* H. R. 22 Maart 1907, Concl. conf.

168. Wel zijn de bepalingen van de chertepartij in het algemeen op den cognossementhouder toepasselijk verklaard, doch dit kan alleen gelden voor die bepalingen, welke uit hun aard op dezen kunnen worden toegepast.

Leeuwarden Hof 29 Mei 1907.

169. Een in Duitschland plaats hebbend endossement van cognossementen tusschen aldaar gevestigde personen moet worden beoordeeld naar Duitsch recht. Volgens Duitsch recht is de cognossementhouder-pandhouder gerechtigd ter bestemmingsplaats van den schipper afgifte der lading te vorderen, in welk recht een na de verpanding opgekomen faillissement van den inpandgever geen verandering brengt. Al moeten ook de rechten en verplichtingen, voortvloeiend uit een in Duitschland gesloten overeenkomst, waarbij een cognossement in pand is gegeven, beoordeeld worden naar Duitsch recht zoo maakt toch art. 9 Alg. Bep. op elken maatregel, door den pandhouder van dat cognossement in Nederland genomen, het Nederlandsch recht toepasselijk, volgens hetwelk tegen betaling der vracht en der lossingskosten de cognossementhouder gerechtigd is van den schipper afgifte der lading te vragen ook vóór deze op de bestemmingsplaats is aangekomen. — Ongegrondverklaring van het gelegd revindicatoir beslag met veroordeeling tot schadevergoeding, doch toewijzing der subsidiaire vordering tot afgifte. Ontzegging der vordering van een intervenient, als hebbende deze naar belgisch recht door de koopovereenkomst zijn eigendomsrecht verloren en geen reclamerecht doen gelden.

Dordrecht 25 Maart 1908.

170. Hoewel art. 745 Kh. niet toepasselijk is op binnenlandsche scheepvaart, verbiedt dit artikel aan binnenlandsche schippers niet een cognossement af te geven en in dat geval zijn op die cognossementen de bepalingen omtrent zeecognossementen van toepassing.

a Leeuwarden Hof 30 Mei 1906, bev. Leeuwarden 9 Juni 1904. — De cass. tegen het arrest is verw. bij *a* H. R. 22 Maart 1907, Concl. conf., aannemende dat de beslissing raakte den inhoud en de bedoeling van het vervoercontract (dus feitelijk was).

Bevr. en vervr. 168 v.	*Onr. daad.*
Cherte-partij 168.	Pand 169.
Dagv. Bz.	*Rev. beslag.*
Faillissement 169.	*Vrijwaring.*
Intern. recht 169.	Wet 169.
Levering.	

COMMANDITAIRE VENNOOTSCHAP z. DRANKWET, VENNOOTSCHAP.

COMMISSIONNAIR.

159. De committent van een commissionnair die overleden is, en wiens erfgenamen in staat van faillissement zijn verklaard, kan van den curator in dat faillissement de door dezen, krachtens voor rekening van den committent door den commissionnair verrichte handelingen van derden ontvangen gelden als zijn eigendom opvorderen, daar deze gelden, als behoorende tot het vermogen van den overleden commissionnair of diens erfgenamen, niet door het faillissementsbeslag worden getroffen. De omstandigheid, dat de curator met de juiste toedracht der zaak onbekend, de gelden als inschuld van den failliet en boedel incasseerde en met de overige activa vermengde, kan in deze van geen invloed zijn, omdat zoodanige eenzijdige daad de rechten van derden op die gelden niet kan beperken.

Amsterdam Hof 14 Juni 1906, vern. *b* Amsterdam 21 October 1904.

160. De eischeres, commissionnair, was in deze alleen dan gerechtigd tot opvordering van het beweerd nadeelig verschil tusschen koopprijs en opbrengst ter beurze na verkoop, indien zij, bij nalatigheid van den committent, en zonder diens toestemming verkoopend, tot dien verkoop door de rechtbank was gemachtigd. In het algemeen krijgt de commissionnair de goederen, die hij voor zijn committent inkoopt, voor dezen onder zich en worden die goederen het eigendom van den committent. Dit is echter evenzeer het geval wanneer de te koopen goederen, in de aan den commissionnair verstrekte opdracht, bepaald zijn aangewezen, als wanneer slechts is opgedragen generiek aangeduide goederen te koopen, mits slechts voldoende blijke welke goederen, krachtens die opdracht, door den commissionnair gekocht zijn.

c Amsterdam 13 April 1906.

161. Een commissionnair, die door hem op verzoek en ten behoeve van den commissiegever gedane betalingen terugvordert, moet bewijzen dat die betalingen inderdaad zijn geschied indien de commissiegever beweert, dat door den commissionnair met den derde aan wien de betalingen zouden geschied zijn een transactie is getroffen.

b 's Gravenhage Hof 10 December 1906.

162. Voor het kunnen doen gelden van

art. 83 Kh. moet vaststaan, dat de commissionnair in het bezit is van de goederen.

'sGravenhage Hof 10 October 1906.

Bewijs Bz. 161.
Eigendom 159 v.
Faillissement 159.
Getuigenbew. Bz.
Koophandel.
Lastgeving.
Mot. v. vonn.
Recht. machtig. 160.
Rek.-courant.
Spel en weddingschap.
Verduistering.

COMPENSATIE z. SCHULDVERGELIJKING.

COMPETENTIE IN BURGERLIJKE ZAKEN.

Bij n°. 877. Bev. bij *a* Amsterdam Hof 6 Maart 1908, tevens verwerpende de verwering, dat de bij de actie tot vernietiging van een besluit der algemeene vergadering van aandeelhouders mede in het geding geroepen hypotheekhouders — om te hooren vaststellen, dat zij bij toewijzing der actie hun recht zouden verliezen — ten opzichte der actie tot vernietiging niet als gedaagden zouden zijn te beschouwen.

891. De bevoegdheid van den rechter hangt alleen af van den aard der vordering zooals ze bij de dagvaarding is ingesteld, behoudens de uitzonderingen in art. 38 no. 2 en art. 41 R. O. genoemd, die hier niet toepasselijk zijn en niet mogen worden uitgebreid; voor die bevoegdheid kan het niet afdoen, dat in dit geding tengevolge van het antwoord van den verweerder moet worden beslist over den eigendom der zaak voor welker onrechtmatige beschadiging vergoeding wordt gevraagd.

H. R. 31 Januari 1908, Concl. conf.

892. De bevoegdheid des rechters wordt bepaald door den inhoud der vordering, zooals zij is ingesteld, zoodat, waar ten deze nakoming wordt gevorderd van eene overeenkomst, krachtens welke de rechtbank bevoegd zoude zijn, zij ook inderdaad de bevoegde rechter is.

b Amsterdam 19 Juni 1908.

893. De bevoegdheid van den rechter wordt bepaald door de omschrijving van den eisch in de dagvaarding.

Groningen Kgr. 9 Juli 1906.

894. Met de in art. 38 lid 1 R. O. bedoelde uitdrukking „de vordering", naar welker bedrag de appellabiliteit wordt bepaald, is bedoeld de som, welke door den eischer voor en ter zake eener gestelde als reeds tijdens de dagvaarding vaststaande schuld van den gedaagde wordt gevorderd. Nu het voor schadevergoeding gevorderde bedrag van f 10.„ door eischeresse wordt voorgesteld als schade reeds geleden tijdens de dagvaarding, ter zake der niet-betaling der hoofdschuld in engeren zin, met welke ze dan ook tegelijkertijd gevorderd werd, moet het mitsdien bij die hoofdschuld worden gevoegd ter bepaling der appellabiliteit.

b H. R. 3 December 1909, Concl. conf. vern. Middelburg 3 Maart 1909.

895. De Kantonrechter is onbevoegd kennis te nemen van een vordering minder dan f 200.„ bedragende, indien daarnevens gevorderd wordt geconvenieerde rente van af zekeren datum tot de algeheele voldoening. Waar het tijdstip dier voldoening en dus ook het bedrag der verschuldigde rente onzeker is, is zoodanige vordering een onbepaalde.

Amsterdam Kgr. I 22 December 1908.

896. De vordering tot veroordeeling in de kosten van het geding is een accessorium der hoofdvordering, dat van geen invloed kan zijn op de competentie ratione materiae.

'sHertogenbosch Hof 13 November 1906.

897. Art. 1241 B. W. maakt den rechter onder wiens rechtsgebied de hypothecaire inschrijving is gedaan alleen dan bevoegd van den eisch tot doorhaling kennis te nemen, wanneer dergelijke vordering zelfstandig wordt ingesteld. Waar het hoofdgeschil strekt tot vernietiging van een besluit eener algemeene vergadering van aandeelhouders eener naamlooze vennootschap wegens strijd met de statuten, is de rechter die daarvan ex art. 126 litt. *a* j°. *g* Rv. mag kennis nemen, daarom ook bevoegd om over de daaraan ondergeschikte vordering tot doorhaling te oordeelen.

a Amsterdam Hof 6 Maart 1908, bev. Amsterdam 20 Januari 1905.

898. Wanneer gevorderd wordt, na aftrek van een bedrag van acht honderd tachtig Mark (f 528.„) hetwelk de reconventioneele eischer erkent aan den eischer schuldig te zijn, een saldo bedrag van 155.72 M., alzoo het restant van eene som de 200 gulden te boven gaande, dan is de Rechtbank onbevoegd om van die vordering kennis te nemen en ambtshalve gehouden (zie art. 157 Rv.) zich onbevoegd te verklaren om van het geschil kennis te nemen.

Maastricht 22 Maart 1906.

899. De eischer in handelszaken, voor zijn eigen rechter als dien van de plaats der betaling dagvaardende, behoeft niet naast het positum dat op crediet is verkocht, ook te stellen, dat hij bij voortduring is blijven wonen in de gemeente waar hij ten tijde van het aangaan der verbintenis woonachtig was.

Amsterdam 24 Januari 1908, in afwijking van het a quo Amsterdam Kgr. I 26 Juli 1907. — Zie in cass. H. R. 9 October 1908, Concl. conf. — Voorts Amsterdam 19 October 1906.

900. De eischer is niet verplicht bepaaldelijk bij dagvaarding of conclusie van eisch te stellen, op welke der in art. 314 Rv. vermelde gronden de rechter, voor wien hij de zaak brengt, bevoegd is.

e 'sGravenhage Hof 29 Juni 1908.

901. Wanneer de gedaagde ontkent dat „op crediet" is verkocht, kan de eischer niet volstaan met het bewijs aan te bieden dat de wederpartij „op crediet heeft gekocht"; hij moet daarbij stellen wanneer verkocht is en welk crediet is verleend. Art. 314 Kh. j° 1429 en 1550 B. W.

Amsterdam 24 Januari 1908, waartegen de cass. is verw. bij H. R. 9 October 1908, Concl. conf., wijl de beslissing niet in strijd was met voormelde artikelen. Bij deze concl. werd betoogd, dat het enkele feit, dat op crediet verkocht was voldoende was, om met uitsluiting van art. 1550 B. W. de competentie ex art. 1429 B. W. te vestigen. Schending van art. 108 *jis* 199 en 353 Rv. was evenwel niet beweerd. — Zie in eerste instantie Amsterdam Kgr. I 26 Juli 1907.

902. Art. 38 no. 2 R. O. bedoelt, dat er tusschen de inschulden een zoodanig verband bestaat, dat zij te zamen een hoofdschuld vormen. De werkzaamheden en leveranties waarvan in casu bij twee dagvaardingen betaling werd gevorderd, in elke zaak voor een minder bedrag dan f 200.„ waren niet het gevolg van een en-

kele overeenkomst, maar van afzonderlijke bestellingen, zoodat de kantonrechter zich terecht bevoegd heeft verklaard, hoezeer de vorderingen vereenigd meer dan f 200.„ bedroegen en de eischer eene rekening voor het gezamenlijk bedrag had gezonden.

's Gravenhage 30 Juni 1908, bev. Delft Kgr. 16 Mei en 20 Juni 1907. — Zie in cass., waarbij tegen deze beslissing niet werd opgekomen *a* H. R. 21 Mei 1909.

903. Onbevoegdheid van den kantonrechter op grond van de hoegrootheid van het gevorderde bedrag, al is dit geschied bij 2 exploiten, ieder voor minder dan f 200.„.

Alphen Kgr. 24 April 1907.

904. Dusgenaamd „opzetcontract". Niet elf aannemers, elf eischers, vragen ieder betaling van vijftig gulden, maar door eischer wordt voor zich en tien anderen betaling van vijf honderd vijftig gulden gevraagd; immers blijkens den inhoud van het contract moet de betaling van gemeld bedrag geschieden aan eischer en kon zij door dezen worden gevorderd, zoodat de uitvoerder van het werk door die betaling ook tegenover de andere contractanten volkomen werd bevrijd. De rechtbank is dus ratione materiae bevoegd.

Zwolle 27 Januari 1909.

905. Indien de gehoudenheid om de gevorderde f 138.80.„ te voldoen wordt tegengesproken op grond van onvoldoende levering van een deel der verkochte goederen moet deze tegenspraak, waar verkoop en levering, d.i. voldoende levering, grondslag der litigieuse vordering is, als eene betwisting van den rechtstitel worden aangemerkt.

Amsterdam 17 November 1906.

906. Ondanks de betwisting van den rechtstitel is de kantonrechter bevoegd om van de ingestelde vordering kennis te nemen, waar het niet geldt de invordering van een deel eener nog bestaande schuld in haar geheel meer dan f 200.„ bedragende, maar het restant eener inschuld die aanvankelijk wel f 200.„ te boven ging, maar die tot op de gevorderde f 138.80.„ nu geheel was te niet gegaan.

Amsterdam 17 November 1906.

907. Waar door eischeres in prima, thans appellante, noch schenking, noch kwijtschelding van het meerdere is gesteld, heeft de kantonrechter zich te recht, op grond van art. 38 R. O., onbevoegd verklaard.

a Amsterdam 15 Februari 1907.

908. Indien gevorderd wordt een bedrag beneden de f 200.„ dat niet is het restant van een grootere som, maar het verschil tusschen twee vorderingen, die ieder op zichzelf grooter zijn dan f 200.„ en uit geheel verschillende rechtstitels voortspruiten, welke vorderingen tegen elkander worden gecompenseerd, is de kantonrechter, waar ook de rechtstitel betwist wordt, onbevoegd.

Amsterdam Kgr. III 10 October 1907.

909. Het is niet noodzakelijk, ter bepaling van de bevoegdheid van den kantonrechter, dat een huurder, die wegens geëindigde huur tot ontruiming wordt gedagvaard, het bestaan van de huur ondubbelzinnig bewijst; de kantonrechter is reeds onbevoegd van de vordering tot ontruiming kennis te nemen, indien het nog niet geëindigd zijn van de huur aannemelijk is gemaakt. Ofschoon in het huurcontract vermeld staat, dat de huur van het onderwerpelijk perceel is aangegaan van week tot week, wordt toch door andere bedingen ten aanzien van den huurtijd in verband met een bedongen opzeggingstermijn van zes maanden aannemelijk gemaakt dat de huur niet is geëindigd. Art. 41 R. O.

Amsterdam Kgr. IV 5 Januari 1909.

910. Art. 41 R. O. Het is niet voldoende, dat de huurder een of ander schriftelijk stuk in het geding brengt en daaraan de bewering van bestaande, vernieuwde of verlengde huur vastknoopt, doch de rechter moet in een dergelijk geval onderzoeken in hoeverre uit het schriftelijk bescheid inderdaad voortvloeit, dat de huur in een der genoemde vormen alsnog bestaat.

Enschedé Kgr. 21 Maart 1907.

911. De beslissing omtrent de vraag of art. 1639*o* B. W. van openbare orde is, behoort niet tot de bevoegdheid der Rechtbank doch volgens het gewijzigd art. 39 3° R. O. tot die van den kantonrechter.

b 's Gravenhage 22 Juni 1909.

912. Art. 125 *b* Rv. behoort in dien zin te worden opgevat, dat ook de kantonrechter, binnen wiens rechtsgebied de arbeid gewoonlijk verricht werd, bevoegd is van het arbeidsgeschil kennis te nemen.

Enschedé Kgr. 10 Juni 1909.

913. De bepaling van art. 39 sub 3 R. O. mag niet worden uitgebreid tot het ontbinden van de daar genoemde overeenkomsten.

Leeuwarden 21 Maart 1907.

914. Art. 39 al. 1 R. O. is niet toepasselijk en mitsdien de Rechtbank bevoegd kennis te nemen van een schade-actie, als de vergoeding niet wordt beperkt tot de schade aan zekeren weg toegebracht, maar zich uitstrekt tot alle schaden, die eischer zal bewijzen te hebben geleden door het onrechtmatig gebruik maken van dien weg. Er is dus in deze niet beslist of onder „land" ook is te verstaan een strook grond van eenige perceelen afgenomen, met bestemming om tot rijweg te gebruiken.

a Arnhem Hof 30 December 1908.

915. De vordering tot van waardeverklaring van een aanbieding van f 75.„ en gevolgde gerechtelijke bewaargeving vraagt in werkelijkheid 's rechters beslissing of een schuld, die de eene partij ten bedrage van f 1075.„ nog op de andere beweert te hebben, is afgedaan door betaling en consignatie van die f 75.„ zoodat zij met het oog op haar waarde terecht bij de Rechtbank is aangebracht.

's Gravenhage Hof 17 Februari 1908.

916. Wanneer de vordering tot veroordeeling van den arrestant tot schadevergoeding niet tegelijk met, maar afgescheiden van die tot opheffing van het beslag wordt ingesteld, herleven de gewone regelen der rechterlijke bevoegdheid, waarop slechts, in geval van gelijktijdige behandeling, eene uitzondering wordt gemaakt.

a Amsterdam 10 Mei 1907.

917. Wel zijn de leden vrij te bepalen dat uitlegging van reglement of statuten aan het bestuur in hoogste ressort wordt opgedragen, doch ingevolge art. 14 Alg. Bep. mag daardoor aan de wetten op de rechtspraak en rechterlijke bevoegdheid hare kracht niet ontnomen worden. Uit art. 2 R. O. volgt dat de beslissing over het onderhavig geschil door vorenbedoelde bepaling

van de statuten niet aan de rechterlijke macht kan worden onttrokken. De rechter is dus niet aan voormelde uitlegging gebonden.

Dordrecht 28 April 1909.

918. Wanneer tusschen patroon en coupeur is overeengekomen, dat eerstgenoemde het recht heeft laatstgenoemde te ontslaan, zonder met eenigen termijn rekening te behoeven te houden — wanneer, naar het oordeel van den patroon, de coupeur zijne verplichtingen niet of niet goed nakomt — berust dat oordeel uitsluitend bij den patroon en niet bij den rechter. Dergelijke bepaling is niet in strijd met de openbare orde of de goede zeden.

Amsterdam 15 Januari 1909.

919. Wanneer de statuten eener coöperatieve vereeniging aan de vereeniging een vordering toekent tegen een ontzet lid en die ontzetting heeft op de bij de statuten voorgeschreven wijze en op de daar genoemde gronden plaats gehad, dan liggen die gronden zelve buiten 's rechters beoordeeling.

Leeuwarden 16 Mei 1907.

920. De bepaling in het cognossement, dat vorderingen wegens beschadiging en manco dadelijk bij de lossing geldend gemaakt en geregeld moeten worden met de reederij naar Duitsch recht, onder uitsluiting van elken rechtsmaatregel voor vreemde rechtscollegies, is volkomen rechtsgeldig en de houder van het cognossement, die als zoodanig het goed ontvangt, daaraan onderworpen. Wanneer de cognossementhouder in weerwil van die clausule „den kapitein" tot vergoeding wegens manco aanspreekt voor den Nederlandschen rechter is deze wel bevoegd om van die vordering kennis te nemen, (in tegenstelling met eene vordering tegen de reederij) doch de eischer daarin niet-ontvankelijk.

b Rotterdam 26 Juni 1908.

921. Waar de compromissoire clausule niets meer is dan een onderdeel van het contract en zij dus voor den lijdelijken rechter niet bestaat, zoolang door partijen daarop geen beroep wordt gedaan, nam de rechtbank ten onrechte die clausule als een in dit geding vaststaanden feitelijken grondslag aan, waarop zij hare onbevoegdverklaring deed steunen.

Amsterdam Hof 31 December 1908, vern. *a* Amsterdam 31 Mei 1907.

922. Nu de vordering alleen strekt tot verkrijging van een executorialen titel voor de arbitrale beslissing, waaraan partijen bij overeenkomst verklaarden zich te zullen onderwerpen, maakt het feit, dat alle geschillen, uit die overeenkomst voortvloeiend, aan arbiters te Londen zouden worden onderworpen, de rechtbank, ten aanzien van het onderhavig geschil, niet onbevoegd.

Amsterdam 24 December 1908.

923. De omstandigheid, dat partijen Engelsch recht op de overeenkomst toepasselijk verklaarden, maakt ten aanzien van de ingestelde vordering den Nederlandschen rechter niet onbevoegd, indien deze overigens, naar Nederlandsch recht, van de zaak kennis kan nemen. Om aan te nemen, dat het de bedoeling van partijen is geweest om den Nederlandschen rechter uit te sluiten, is noodig, dat dit duidelijk in de overeenkomst is uitgedrukt of uit den zin en het verband harer bepalingen voortvloeit; een en ander is in deze niet het geval. De ingeroepen regel van internationaal privaatrecht, volgens welken, bij gedingen tusschen personen van verschillende nationaliteit, die rechter bevoegd zou zijn, wiens recht op de overeenkomst toepasselijk is, is niet van zoodanige algemeen erkende geldigheid, dat partijen moeten geacht worden dien, ook zonder hem te noemen, in haar contract te hebben opgenomen.

Amsterdam Hof 31 December 1908, vern. *a* Amsterdam 31 Mei 1907.

924. Al brengen de beginselen van het internationaal privaatrecht mede dat, in sommige gevallen, op een in het buitenland tusschen een Nederlander en een vreemdeling gesloten overeenkomst, vooral als deze bestemd is om in het buitenland te worden uitgevoerd, door den Nederlandschen rechter buitenlandsch recht moet worden toegepast, zoo geschiedt dit slechts dan als de aard dier overeenkomst dit, op grond van recht en billijkheid eischt, maar kan de Nederlandsche rechter hiertoe niet, door den uitgedrukten wil alleen van partijen, worden gedwongen. Ook al ware de Amsterdamsche Rechtbank in deze, op grond der arbitrale clausule niet onbevoegd, dan zou toch de eischeres in deze, op een Engelschen rechtsregel gegronde, vordering door den Nederlandschen rechter nietontvankelijk moeten worden verklaard.

a Amsterdam 31 Mei 1907, vern. bij Amsterdam Hof 31 December 1908.

925. Waar een gedaagde, verkeerende in het geval van art. 126 Rv., naar den regel aldaar voor den rechter van de woonplaats des eischers is gedagvaard, moet voor toewijzing van eene exceptie van onbevoegdheid de wil om zich aan een anderen rechter te onderwerpen duidelijk geopenbaard zijn. Dit is niet het geval, bijaldien in afwijking van het contract, daaromtrent niets inhoudende, de z.g. „Bestellungsformulieren," waarop eischer zijn orders aan gedaagde opgaf en waarin in dorso aan den voet eenige „Bedingungen" gedrukt voorkomen met den naam van gedaagde daarboven, o.a. dezen zin bevatten: „Gerichtsstand für beide Theile ist Gevelsberg." Uit niets blijkt, dat deze Bedingungen in eenig verband staan tot de z.g. Auftragsbestätigungen (bevestiging der bestellingen) op die formulieren gesteld, of dat daaraan met afwijking van het contract, eenige bizondere aandacht geschonken is.

a Arnhem Hof 24 Februari 1909.

926. Waar bepaald is, dat alle uit eene overeenkomst voortspruitende geschillen zullen worden berecht door de „Commission d' Arbitrage" te Havre, is de rechter onbevoegd kennis te nemen van een actie tot verantwoording van het verstrekte fonds voor de betaling van een wissel voor een uit die overeenkomst voortvloeiende schuld.

's Gravenhage Hof 2 Maart 1905.

927. Arbitrale clausule, luidende: „dat „eerst dan de bevoegde rechter uitspraak zal heb„ben te doen in eventueele geschillen tusschen „partijen, indien zij, of een van beiden, zich niet „kunnen neerleggen bij de uitspraak van arbiters." De bedoeling van partijen met dit beding was, om tusschen haar te rijzen geschillen te onderwerpen aan de uitspraak van scheidsmannen, in den zin van art. 620 Rv., en niet een verbod om die geschillen voor den rechter te brengen,

alvorens een niet bindend oordeel was ingenomen van vijf personen, als in de overeenkomst bepaald. De rechtbank was in deze, in geen geval, bevoegd om van eenige vordering, aan de overeenkomst van partijen ontleend, kennis te nemen en heeft zich dus terecht onbevoegd verklaard.

c Amsterdam Hof 28 Februari 1908, bev. Amsterdam 6 Mei 1903.

Aanb. en aann. 904.
Aanbod 915.
Actie 897.
Adm. en recht. macht.
Arbeidsovereenkomst 911 v.
Arbiters 921 v.
Betaling 899.
Bevr. en vervr. 920.
Cassatie Bz.
Conn. en litisp.
Cons. beslag 916.
Coöp. vereen. 919.
Curateele.
Dagv Bz. 892 v., 899 v.
Echtscheiding.
Eigendom 891.
Executie.
Faillissement.
Gewysde.
Huur en verhuur 909 v.
Huur v. diensten 913.
Hypotheek 897.
Intern. recht 920 v.
Interessen 895.
Koop en verkoop 901, 905.
Koophandel 899 v.
Kort geding.
Lijfsdwang.
Mar. macht.
Mijnen.
Nietigh. en nietigv. v. o. k. 917.
Onr. daad.
Ontb. en nak. o k. 913.
Openb. orde 917.
Overeenkomst.
Proceskosten Bs. 896.
Provis. executie.
Provis. vordering.
Rechtsgr. en rechtsm. 921.
Rev. beslag.
Rijnvaart.
Schadevergoeding 914, 916.
Schuldvergelijking 908.
Scheid. v. goederen.
Statuten 917 v.
Successierecht.
Vennootschap.
Vereen. en vergad. 919.
Voogdij.
Wet 920 v.
Wisselbrief 926.
Zak. rechten 891.

COMPETENTIE IN STRAFZAKEN.

202. Indien de instructie eener strafzaak in haar geheel tot de bevoegdheid eener bepaalde rechtbank behoort, is deze bevoegd tot alle handelingen waartoe de wet in den loop der instructie de arrondissements-rechtbanken roept, ook die tot huiszoeking op buiten haar arrondissement gelegen plaatsen.

b H. R. 17 Juli 1908, Concl. conf. (impl. aannemend, wijl de cass. ontvankelijk werd geoordeeld, dat hooger beroep van de beschikking was uitgesloten).

203. De bepaling dat de rechter naar aanleiding der dagvaarding en van het onderzoek ter terechtzitting heeft te beslissen, geldt alleen voor den rechter bevoegd om van het ten laste gelegde feit kennis te nemen. De verwijzing naar den bevoegden rechter ter voldoening aan art. 218 Sv. laat de bevoegdheid van den rechter, naar wien verwezen wordt om te oordeelen over zijne eigen bevoegdheid onaangetast. Verwijzing naar de rechtbank te Utrecht geschiedde terecht, ofschoon volgens de dagvaarding het feit was gepleegd onder Haarlem, wijl bij het onderzoek was gebleken dat het feit te Mijdrecht plaats greep en ook geen andere omstandigheden de rechtbank te Haarlem bevoegd maakten. Voormeld verschil van opgave van de plaats, neemt, waar het geldt hetzelfde feit, de identiteit der zaak niet weg.

d H. R. 29 April 1907, Concl. contr. wegens een ander inzicht omtrent het laatste punt.

204. Het sub 1° te laste gelegde levert op de overtreding van art. 58*a* Tramreglement 1902, het sub 2° te laste gelegde een overtreding van art. 426 Sr., zoodat de kantonrechter zich ten onrechte onbevoegd heeft verklaard van deze zaak kennis te nemen.

's Hertogenbosch 6 November 1906.

Appel Sz. 202.
Cassatie Sz. 202.
Dagv. Sz. 203.
Diefstal.
Drankwet 204.
Feit 203.
Huiszoeking 202.
Instructie Sz. 202.
Ongevallenwet.
Tramwegen 204.

COMPROMIS Z. ARBITERS.

CONCESSIE Z. ONRECHTMATIGE DAAD, ONTEIGENING TEN ALGEMEENEN NUTTE, MIJNEN.

CONDICTIO INDEBITI.

94. Bij onverschuldigde betaling moet worden aangenomen, dat de betaler niet de overtuiging had dat het betaalde onverschuldigd was, tenzij het bewijs van het tegendeel mocht worden geleverd. Dwaling, in den zin van het ontbreken van de overtuiging dat men niets schuldig is, is een element voor de toewijsbaarheid der condictio indebiti.

Leeuwarden Hof 12 Mei 1909.

95. Hij die beweert bij vergissing te hebben betaald, moet feiten stellen waaruit het onverschuldigde der betaling rechtens voortvloeit.

Amsterdam Kgr. III 26 November 1906.

Actie.
Bevr. en vervr.
Exec. beslag.
Vennootschap.
Verjaring Bz.
Vrijwaring.

CONNEXITEIT EN LITISPENDENTIE.

168. Het verzoek tot verwijzing van de bij dagvaarding van 9 October 1905 bij de Rechtbank aangebrachte zaak naar het Gerechtshof, bij welken laatsten rechter de zaak, ten opzichte waarvan litispendentie of connexiteit beweerd wordt, is aangebracht bij dagvaarding in hooger beroep na 31 Mei 1907, kan niet worden toegestaan, omdat slechts verwijzing kan worden gevraagd van de jongst aangebrachte naar de oudst aangebrachte zaak; het is bovendien in strijd met de regelen omtrent de volstrekte bevoegdheid der gerechten.

Amsterdam 20 Maart 1908.

169. Onder „anderen rechter" in art. 158 Rv. is slechts te verstaan een rechter van dezelfde categorie, niet een hoogere rechter, daar de verwijzing naar een anderen rechter niet tot gevolg mag hebben dat aan partijen eene instantie zou worden ontnomen.

Rotterdam 19 Februari 1906.

170. De verschillende kamers van dezelfde rechtbank zijn te beschouwen als verschillende rechters, zoodat geen voeging gevraagd kan worden van zaken voor verschillende kamers aanhangig, wel verwijzing in geval van verknochtheid. Reeds om diezelfde reden kan geen voeging gevraagd worden van een eisch in reconventie gedaan bij de eene kamer met een zaak hangende bij een andere kamer, daar art. 252 Rv. voorschrijft dat de eisch in reconventie tot aan het eind-vonnis aanhangig blijft bij denzelfden rechter, die over de conventie heeft te oordeelen,

Rotterdam 16 November 1908.

171. De eene kamer eener Rechtbank is ten opzichte van eene andere kamer der zelfde Rechtbank als een andere rechter te beschouwen, zoodat niet een zaak bij de eene kamer aanhangig, door die kamer bij een zaak bij een andere kamer aanhangig kan worden gevoegd. Wel kan de zaak naar een andere kamer „verwezen" worden.

Amsterdam 7 Juni 1909.

172. Voeging van een alimentatieproces

bij een procedure tot echtscheiding is niet geoorloofd, daar tusschen die zaken geen verknochtheid bestaat.

Amsterdam 24 April 1908.

173. De exceptie van litispendentie uit hoofde dat een vordering is gedaan bij een latere dagvaarding, terwijl een zelfde vordering bij vroegere dagvaarding nog hangende was, bestaat niet meer, daar in de art. 158 en 159 Rv. bepaald wordt welke verzoeken in geval van litispendentie kunnen gedaan worden.

a Rotterdam 19 April 1909.

174. Een in het buitenland aanhangige procedure levert bij de Nederlandsche rechter geen grond op voor een beroep op litispendentie.

Rotterdam 15 Juni 1908, bev. bij *b* 's Gravenhage Hof 7 Juni 1909, waarbij evenwel bovenstaande beslissing, waartegen geen grief was aangevoerd, buiten beschouwing bleef. — Zie in cass. *c* H. R. 25 Februari 1910.

Comp. Bz. 168 v.
Echtscheiding 172.
Onderhoud (alim.) 172.
Pauliana.
Reconventie 170.
Verh. op feiten en vraagp. Wet 174.

CONSERVATOIR BESLAG.

Bij n°. 439. Bev. bij *a* Amsterdam Hof 18 Januari 1907.

441. Indien een conservatoir beslag is gelegd op een schip tot verzekering eener vordering tot schadevergoeding wegens directe schade en er gedagvaard wordt tot vergoeding zoowel van directe als van indirecte schade, kan de vordering tot vergoeding van indirecte schade niet worden toegewezen.

Middelburg 29 Januari 1908.

442. De vordering tot vanwaardeverklaring van een onder zich zelven gelegd beslag moet tot grondslag hebben een toegewezen vordering tot een bepaald bedrag; met het stellen van het bestaan van een vordering, zonder het bedrag daarvan te vermelden, kan dus niet worden volstaan. Hiertegen doet niet af de bepaling van art. 757 B. al. 3 Rv., dat niet vereffende vorderingen door den rechter voorloopig worden begroot, omdat die begrooting dient om te kunnen voldoen aan het voorschrift van de tweede alinea van dat artikel.

b Amsterdam Hof 2 April 1909.

443. De eischers verkregen ten deze ten onrechte verlof tot het leggen van conservatoir derden arrest, ter verzekering van het door hen beweerd saldo der voogdijrekening, omdat zij destijds geen schuldeischers waren van den voogd, hetgeen eerst na aflegging der rekening en vaststelling van het saldo door den rechter blijken kan. Weigering der gevraagde vanwaardeverklaring van het gelegd conservatoir arrest, met bevel tot opheffing daarvan.

Amsterdam 2 October 1907.

444. Een tweede conservatoir beslag, gelegd na opheffing van een eerste conservatoir arrest, krachtens hetzelfde presidiale verlof kan niet van waarde verklaard worden. De wetgever kan niet gewild hebben aan een schuldeischer de macht toe te kennen, om, wanneer door zijn toedoen het verlof alle uitwerking mist, uit kracht van dit alzoo als vervallen te beschouwen verlof, zonder nadere tusschenkomst van den President in te roepen, aan den schuldenaar de beschikking over zijn goed te ontnemen.

Maastricht 12 April 1906. — Bij 's Hertogenbosch Hof 2 April 1907 werd het incidenteel appel tegen deze beslissing om formeele redenen niet ontvankelijk verklaard.

445. Conservatoir arrest op onroerend goed. — Vrees voor verduistering. — De arrestant heeft de gegrondheid van zijne vordering tot vanwaardeverklaring, in geval van tegenspraak, aan te toonen; de toewijsbaarheid is niet enkel afhankelijk van de gegrondheid der vordering. Afgescheiden van zijn bevoegdheid om op de wijze, als bepaald bij de artt. 721, 732, 770 Rv., de opheffing van het beslag te vorderen, heeft de beslagene het recht zich te bedienen van elk hem ten dienste staand verweer tegen den eisch tot vanwaardeverklaring. De omstandigheid, dat de beslagene is makelaar en dus zijn werk maakt van het koopen en verkoopen van vastgoed, wettigt, zonder meer, niet de gegronde vrees voor verduistering, die aanleiding kan geven tot beslag op onroerend goed.

a Amsterdam Hof 23 October 1908. — Zie in cass. *a* H. R. 12 November 1909.

446. Ten onrechte vroeg eischer opheffing van het op zijn onroerende goederen gelegd conservatoir beslag, nu vaststond dat hij pogingen aangewend had om die goederen te verkoopen; deze pogingen wettigden voldoende het bestaan eener gegronde vrees voor verduistering.

Tiel 27 November 1906.

447. Eischer heeft geen recht op de vordering van f 263.63.„ waarvoor door hem derden arrest is gelegd, doch op f 231.30.„; gedaagden hebben zich bereid verklaard die som aan eischer te betalen, maar haar eischer niet aangeboden; eischer heeft echter de gedaagden tot betaling daarvan niet gesommeerd. Derhalve moet het gelegd derden arrest worden opgeheven als onrechtmatig. Daar gedaagden het verschuldigde niet hebben aangeboden moet eischer in de helft hunner kosten worden veroordeeld.

Utrecht 31 Mei 1905.

447bis. Een op onwettige wijze en niet tijdig niet werkelijk doch bij conclusie en nog wel subsidiair gedaan aanbod van het bedrag, waartoe ten slotte de vordering wordt toegewezen, is geen motief voor de opheffing van het beslag, daar zulk een aanbod de schuld waarvoor het beslag is gelegd, ongedelgd laat. Terecht werd gedaagde in alle kosten ook die van het beslag veroordeeld.

a H. R. 11 Februari 1910, Concl. conf.

448. Nu tusschen partijen vaststaat, dat eischeres haar hoofdkantoor heeft te Weenen, en te Rotterdam slechts een filiale of bijkantoor heeft, terwijl ook niet beweerd is, dat de eischende vennootschap in Nederland is ingeschreven, is der eischeres woonplaats in den zin van art. 764 Rv. j°. art. 74 1° B. W. niet te Rotterdam maar te Weenen, alwaar zij haar hoofdverblijf, haar sedes fortunarum, heeft. Gedaagde alzoo, bewerende crediteur te zijn van eischeres, had het recht op de goederen die zich van eischeres te Rotterdam bevonden, beslag te doen leggen.

Rotterdam 3 April 1909.

449. Wanneer ten laste van eenen in het buitenland wonenden schuldenaar hier te lande conservatoir derde arrest gelegd is, moet de van waarde verklaring van dat arrest met verdere berechting der zaak worden gevraagd van de Rechtbank onder wier rechtsgebied de gearre-

steerde woonachtig is of die anders de bevoegde rechter voor hem zijn zou, en niet van de Rechtbank van het Arrondissement, waarin het arrest is geschied.

b Maastricht 22 Juli 1908. — Het appel van den gedaagde werd, wijl bij de dagvaarding de vernietiging van het vonnis en bij de conclusie de bevestiging daarvan ten aanzien der verwerping van de exceptie van onbevoegdheid was gevorderd, niet ontvankelijk verklaard bij 's Hertogenbosch Hof 2 Maart 1909.

450. Waneeer eene in derde beslag genomen vordering is verpand, dan kan de derde beslagene slechts voorwaardelijk nl. in zooverre na uitoefening van het pandrecht nog wat overblijft, tot afgifte worden veroordeeld.

a Arnhem Hof 18 Juli 1907.

451. Nergens is bij de wet de gegrondheid en rechtmatigheid van conservatoire beslagen aan de behandeling in kort geding onttrokken en wanneer de President dus het verlof tot beslag op hem verstrekte onjuiste gegevens verleende, ligt het voor de hand, dat hij ook moet zijn de autoriteit, die in kort geding nader en beter van de zaak onderricht, het beslag kan doen opheffen.

a 's Gravenhage Hof 1 November 1909, bev. Rotterdam Kgd. 12 Juli 1909.

452. De vordering tot opheffing van een conservatoir beslag verschilt in aard en wezen van die tot veroordeeling van den beslagene tot betaling van zeker bedrag en tot vanwaardeverklaring van het, met het oog daarop, gelegde beslag. Het recht om in kort geding tegen het verleende verlof tot in beslagneming op te komen is niet aan een bepaalden termijn verbonden. In de gegeven omstandigheden kan die vordering niet worden aangemerkt als eene, die uit hoofde van onverwijlden spoed, onmiddellijke voorziening vereischt; de vereischten in art. 289 Rv. gesteld gelden ook voor het bepaalde geval, in art. 731 voorzien.

a 's Gravenhage Hof 1 Februari 1909.

453. De President der Arr.-Rechtbank is, ingevolge art. 289 Rv., bevoegd tot opheffing van een conservatoir derden arrest, ook al komt in de daarover handelende afdeeling niet eene bepaling voor, als die van art. 731 Rv. De President der Arr.-Rechtbank te Utrecht is tot opheffing van dergelijk beslag bevoegd, ook waar de vordering tot betaling van het bedrag, waarvoor het beslag is gelegd en die tot vanwaardeverklaring van dit beslag bij de Rechtbank te 's Gravenhage aanhangig was.

b Amsterdam Hof 27 Maart 1908.

454. Uit het verband der artt. 757*a*, 757*b* vierde lid en 770*a* Rv. blijkt, dat de wetgever bedoeld heeft de bevoegdheid van den President der Rechtbank, om van een eisch tot opheffing van een beslag ex 756*a* kennis te nemen, uit te sluiten. De President kon die bevoegdheid niet ontleenen aan de algemeene bepaling van art. 289 Rv., omdat hier wel van de opheffing van een bij voorraad getroffen maatregel sprake is, maar niet een voorziening bij voorraad gevorderd wordt, als bij art. 289 bedoeld.

Amsterdam Kgd. 21 Januari 1909.

455. De vordering ex art. 732 laatste lid Rv. kan worden ingesteld onaf hankelijk van die tot opheffing van het beslag. Competentie in dat geval.

a Amsterdam 10 Mei 1907.

456. De in hooger beroep gedane provisioneele vordering strekkende tot onverwijlde opheffing van een conservatoir beslag op de roerende goederen, op grond van art. 732 Rv. omdat dit onnoodig is geworden ten gevolge van de zeer geringe nog te vorderen som, voor welke eventueele voldoening genoegzame waarborg te vinden is en beslag op de beweerde onroerende goederen is eene incidenteele vordering, die krachtens de artt. 247 en 353 Rv. bij gemotiveerde conclusie mag worden ingesteld. Onnoodigheid van het gelegd beslag is evenwel ten deze niet aan te nemen.

a 's Hertogenbosch Hof 25 Juni 1907. — Het beslag werd na zekerheidstelling krachtens art. 732 Rv. bij provisie opgeheven bij Maastricht 2 April 1908. De bewaarder weigerde evenwel afgifte aan den beslagene met een beroep op zijn retentierecht; te recht volgens *a* Maastricht 22 Juli 1908, vern. bij 's Hertogenbosch Hof 12 Januari 1909.

457. De door de gedaagden ter griffie geconsigneerde hoofdsom en kosten, als zakelijke zekerheid voor de hoofdvordering en de voorloopig begroote kosten, als genoegzame zekerheid aangemerkt. Opheffing van het beslag bij provisie op grond van art. 732 Rv.

Maastricht 2 April 1908.

458. Bewering dat de uitkeeringen door de derde beslagene (Spoorwegmaatschappij) ingevolge duitsch recht aan den gedaagde verschuldigd ter zake van een hem overkomen ongeval kracht § 843 van het duitsch B. W. niet voor inbeslagneming vatbaar zijn. Tusschen den eischer en den gedaagde tot vanwaardeverklaring van een conservatoir beslag onder derden kan hierover niet met vrucht worden gedebatteerd, wijl de derde beslagenene bij zijne verklaring groot geldelijk belang heeft. Alsdan behoort te worden afgewacht, totdat de beslagene in het geding is geroepen, teneinde verklaring te doen.

's Hertogenbosch Hof 2 Maart 1909. — Zie a quo *b* Maastricht 22 Juli 1908.

Aanbod 447 v.
Actie 441.
Appel Bz. 456.
Beh. ter rolle 449, 456.
Betaling.
Cessie.
Compet. Bz. 449, 451 v.
Dagvaarding Bz. 441.
Domicilie 448.
Echtscheiding 451.
Executie 444.
Faillissement.
Filialen 448.
Incid. vord. 456.
Kort geding 451 v.
Onr. daad 447.
Pand 450.
Procesk. Bz. 447 v.
Provis. verord. 456 v.
Retentie.
Rev. beslag.
Schadevergoed. 441.
Scheid. en deeling.
Scheid. v. goed.
Scheiding van t. en bed 451.
Vereff. v. kost. sch. en int.
Vonnis bij verst. Bz.
Voogdij 443.
Voorr. v. boedelbeschr.
Zekerheid 457.

CONSIGNATIE Z. VOORRECHT VAN BOEDELBESCHRIJVING.

CONSTITUTUM POSSESORIUM Z. LEVERING, ONRECHTMATIGE DAAD.

CONSULAIRE WETTEN Z. APPEL BZ., BURGERLIJKE STAND, GETUIGENVERHOOR BZ., ONRECHTMATIGE DAAD.

COOPERATIEVE VEREENIGING.

27. Uit de processtukken volgt, dat gedaagde is een coöperatieve vereeniging, niettegenstaande in haar naam niet voorkomt het bij art. 3 der coöperatieve wet gevorderde woord

„coöperatief". In casu is, waar de akte van oprichting niet is overgelegd, aan het onderzoek van den rechter onttrokken de vraag, of de akte van oprichting dier vereeniging in overeenstemming met art. 7 der wet vermeldt den naam der vereeniging, in overeenstemming met art. 3, waarvan art. 7 de sanctie bevat, zoodat niet kan worden uitgemaakt of een eventueel verzuim verbeurte der rechtspersoonlijkheid moet na zich sleepen en welken invloed zulks in casu heeft op de geldigheid der uitgebrachte dagvaarding.
Utrecht 23 October 1907.

28. Art. 7 no. 5 der Coöperatiewet eischt wel op straffe van nietigheid een statutair toezicht op het vervullen der bestuurstaak, maar wil geenszins alle zelfstandigheid bij die vervulling aan het bestuur ontzegd hebben en heeft ook ten aanzien der organisatie van dit onderdeel vrijheid bij het vormen en het werken der coöperatieve vereenigingen tot leidend beginsel.
b H. R. 1 Maart 1907, Concl. conf.

29. De bestuurders eener, rechtspersoonlijkheid missende, coöperatieve vereeniging hebben niet de bevoegdheid de nakoming te vorderen van overeenkomsten, bij het sluiten waarvan zij, als die vereeniging vertegenwoordigend, zijn opgetreden, ook niet als de overeenkomst door de wederpartij gedeeltelijk is uitgevoerd; optredend voor zich zelf, kunnen zij aan die, door hen in qualiteit gesloten overeenkomst, ook in privé geen vordering ontleenen.
b Amsterdam Hof 20 Maart 1908 bev. *b* Amsterdam 23 Maart 1906.

30. Tijdens haar bestaan kan de coöperatieve vereeniging slechts zelve aansprakelijk zijn voor de door haar als rechtspersoon aangegane verbintenissen.
b H. R. 1 Maart 1907, Concl. conf.

31. Ook als het bestaan eener schriftelijke acte niet is aangetoond moet toch, zoo de vereischten voor eene coöp. vereeniging overigens voorhanden zijn, de verantwoordelijkheid der bestuurders die ten name van de vereeniging gehandeld hebben, ieder voor 't geheel worden aangenomen; art. 6 der wet.
's Gravenhage Hof 23 December 1907.

32. De gedaagden hebben aangegaan eene overeenkomst, waardoor zij eene coöperatieve vereeniging vormen. Het is daarvoor onverschillig of van de oprichting blijkt bij notarieele acte en of deze is ingeschreven. Die vereeniging heeft echter geen rechtspersoonlijkheid. Ingevolge art. 6 der wet van 1876 zijn de gedaagden, die blijken bestuurd te hebben, persoonlijk en solidair aansprakelijk.
's Hertogenbosch 26 April 1907.

33. Art. 7 no. 4 der wet van 17 Nov. 1876 tot regeling der coöperatieve vereenigingen geeft de bevoegdheid om in de akte van oprichting vast te stellen tot welk bedrag de aansprakelijkheid der leden zich zal uitstrekken, zoodat de verplichting tot dekking van het tekort volgens art. 19 der wet dan tot dat bedrag zal zijn beperkt.
H. R. 24 April 1908, Concl. conf.

34. De boeken eener coöperatieve vereeniging moeten geacht worden tegenover de leden de transactiën, welke te hunnen aanzien hebben plaats gehad, juist weer te geven, tenzij die leden het tegendeel bewijzen.
Tiel 26 Juni 1908.

35. Bij het tusschen partijen vaststaan van het lidmaatschap is het onnoodig in een onderzoek te treden of het register overeenkomstig art. 11 der coöperatiewet is gehouden; in dat geval kan men zich op grond van niet-naleving van dat artikel niet aan de aansprakelijkheid, die op de leden rust, onttrekken.
a Leeuwarden Hof 17 Juni 1908.

36. Ontkenning door gedaagde als lid te zijn toegetreden tot de Eerste Nederlandsche Coöperatieve Exportslachterij, gevestigd geweest te Winterswijk. Een eed tot bewijs van de toetreding mag aan den gedaagde niet opgedragen worden. Dit bewijs kan alleen geleverd worden door de gedagteekende onderteekening van het register in art. 11 bedoeld.
Terborg Kgr. 16 Mei 1907.

37. Uit het door den eischer geleverde bewijs dat de gedaagde is uitgetreden als lid der Eerste Nederl. Coöperatieve Exportslachterij te Winterswijk, volgt dat volgens art. 19 dier wet, de gedaagde het te kort betalen moet. Toewijzing van dien eisch.
Groenlo Kgr. 9 Juli 1907. — Anders Terborg Kgr. 30 Mei 1907.

38. De wet, met de vereffening eener ontbonden coöperatieve vereeniging belastend het bestuur, heeft daarmede niet bedoeld die opdracht uitsluitend te verstrekken aan de personen, die bij de ontbinding uitmaakten het bestuur. Die vereffening behoort te geschieden door een bestuur, samengesteld gelijk zulks ingevolge de statuten behoort, zoodat vacatures, welke daarin ontstaan, moeten worden aangevuld. Een onvoltallig bestuur blijft echter tot handelen bevoegd, waar de statuten daaromtrent niets bepalen en is niet beperkt tot handelingen, welke geen uitstel kunnen lijden.
Tiel 26 Juni 1908.

39. Waar een coöperatieve vereeniging krachtens art. 21 der wet van 17 November 1876 (Sb. 227) na haar ontbinding niet anders blijft bestaan dan voor zoover als tot hare vereffening noodig is, vervalt de bepaling der statuten, dat het bestuur moet bestaan uit minstens vijf leden. Al werden dus i. c. op het oogenblik der ontbinding van „Gelria" krachtens het 2e lid van genoemd artikel vijf personen (zijnde het op dat oogenblik fungeerende bestuur) met de liquidatie belast, het is niet noodig de door het overlijden van een hunner opengevallen plaats aan te vullen.
Tiel Kgr. 13 Mei 1908.

Aansprakel. Bz. 30 v. | *Lastgeving* 29.
Bedrijfslast. | *Nietigh. en nietigv. o.k.* 28.
Bewijs Bz. 34 v. | Overeenkomst 29.
Comp. Bz. | Rechtspersoon 27.
Dagv. Bz. 27. | *Vennootschap* 39.

CREDIET-HYPOTHEEK Z. HYPOTHEEK.

CUMULATIE Z. APPEL BZ., ONTBINDING EN NAKOMING VAN OVEREENKOMSTEN.

CURATEELE.

191. Onder onnoozelheid moet worden verstaan de toestand van iemand, die zoozeer het gebruik zijner verstandelijke vermogens mist, dat hij niet in staat is eenvoudige zaken te begrijpen en met oordeel des onderscheids te handelen.
's Gravenhage Hof 21 December 1909.

192. In geval van art. 488 al. 4 B. W. is er geen sprake van een geheel of gedeeltelijk ontbreken van verstandelijke vermogens, doch van zwakheid dier vermogens, terwijl in 't geval van art. 487 B. W. de wet verschillende vormen van krankzinnigheid op het oog heeft, die geheel of gedeeltelijk gebrek aan verstandelijke vermogens met zich brengen.
'sGravenhage Hof 21 December 1909.

193. De omstandigheid, dat iemand die van het plegen van een strafbaar feit verdacht wordt curateele aanvraagt wegens zwakheid van vermogens, ten einde aan een veroordeeling te ontkomen, getuigt zeker niet van groote luciditeit, maar daaruit volgt nog niet, dat de geestvermogens van hem die aldus handelde zwak zijn. Afwijzing van de op dien grond gevraagde curateele.
Utrecht 2 Februari 1910.

194. Artt. 160, 165, 505 B. W., 771 Rv. Optreden in rechte van den curator (niet-echtgenoot) over eene gehuwde vrouw. Waar de wet de bevoegdheid van den curator tot het verrichten van eenige handeling beperkt, vordert zij daarvoor uitsluitend eene rechterlijke machtiging. Geldt het eene onder curateele gestelde, gehuwde vrouw, dan zijn de artt. 160 en 165 B. W. niet van toepassing; de curator kan dan volstaan met de machtiging van den kantonrechter, terwijl het gemis van de machtiging mede van den echtgenoot zijner curanda aan zijne ontvankelijkheid niet in den weg staat.
Amsterdam 19 Februari 1908.

195. De feiten, waarvan het bewijs is aangeboden, zullen kunnen medewerken om aan te toonen, dat de blijkbare toestand van onnoozelheid, waarop de uitgesproken curateele is gegrond, reeds bestond vóór het tijdperk waarin de rechtshandelingen, waarvan de vernietiging wordt gevraagd, hebben plaats gehad, en nog na dat tijdperk is blijven voortbestaan, en zijn derhalve dienende en afdoende.
b Amsterdam Hof 18 Januari 1907.

196. Indien de verzoekster tot opheffing harer curateele aannemelijk heeft gemaakt, dat haar toestand die thans niet meer volstrekt vordert, kan het voor den rechter niet meer de vraag zijn, wat mogelijk voor de verzoekster wenschelijk zou zijn, maar mag hij de in het algemeen aan ieder toekomende bevoegdheid om vrijelijk over het zijne te beschikken haar niet onthouden.
b Utrecht 26 Juni 1907.

197. Het ontslag van een curator moet worden verleend door denzelfden rechter, die de curateele opdroeg. Ten onrechte verklaarde de kantonrechter, die requestrant tot curator benoemde, zich onbevoegd om van het gedaan verzoek kennis te nemen.
Zwolle 6 Mei 1909, vern. Harderwijk Kgr. 24 Maart 1909.

Appel Bz.
Cassatie Bz.
Comp. Bz. 197.
Get. bewijs Bz. 195.
Huwelijk.
Marit. macht 194.
Nietigh. en nietigv. o. k. 195.
Testament.

DADER Z. AANSPRAKELIJKHEID SZ., ARBEID DER VROUWEN EN KINDEREN, DAGVAARDING SZ., MOTIEVEN VAN VONNISSEN, VEEZIEKTE, VEROORZAKEN VAN DOOD EN LICHAMELIJK LETSEL DOOR SCHULD.

DADING.

48. Het in casu door den eischer aan gedaagde gezonden schrijven bevatte een voorstel tot het aangaan eener dading, welke eerst van waarde zou zijn, wanneer zij schriftelijk ware aangegaan, hetgeen hier niet geschied is, zoodat over het tot stand komen daarvan ook geen eed kan worden opgedragen.
Rotterdam 8 Januari 1906.

Eed 48.
Nietigh. en nietigv. ok.
Rechtsgronden en rechtsm.

DAGVAARDING IN BURGERLIJKE ZAKEN.

I. Vereischte inhoud.
§ 1. Middelen, onderwerp en conclusie. — Nietigheid of niet-ontvankelijkheid.
§ 2. Verdere vereischten.
II. Beteekening.

I § 1.

506. Waar de dagvaarding verwijst naar de daaraan voorafgaande sommatie, waarin alles is omschreven bij art. 5, 3° Rv. vermeld, is van nietigheid van dagvaarding geen sprake.
Arnhem Hof 17 Maart 1909.

507. Aan het voorschrift, dat de dagvaarding eene bepaalde en duidelijke conclusie moet bevatten, wordt niet te kort gedaan, wanneer, op grond van dezelfde feiten, nevens ééne primaire, twee subsidiaire vorderingen worden ingesteld.
a Amsterdam Hof 4 December 1908.

508. De eischer mag zijne vordering doen steunen op meerdere gronden, die naast elkander (en niet de een subsidiair aan den ander) gesteld zijn.
Leeuwarden 28 Januari 1909.

509. Tegenstrijdigheid van de middelen der dagvaarding en onbepaaldheid dier middelen in verband met het gevorderde, kunnen geen aanleiding geven tot nietigverklaring der dagvaarding, doch enkel de al of niet toewijsbaarheid der vordering raken.
Assen 8 December 1908.

510. De wet vordert niet, dat de middelen in de dagvaarding opgenomen juist zijn, doch alleen dat zij daarin voorkomen met zoodanige duidelijkheid, dat de bedoeling van den eischer is na te gaan. Namaken van fabrieksmerken.
Zutphen 19 September 1906. — Zie daarover nader in appel Arnhem Hof 17 Juli 1908.

511. De vraag of de conclusie der dagvaarding noodzakelijk volgt uit hare middelen, betreft de al of niet toewijsbaarheid der vordering, maar komt niet te pas bij het onderzoek of de dagvaarding voldoet aan de formeele vereischten van art. 5, 3° Rv.
Amsterdam 3 Mei 1907.

512. Wanneer uit de dagvaarding kan worden afgeleid, welke actie is ingesteld, is er van nietige dagvaarding geen sprake; wanneer de vordering niet in overeenstemming is met de middelen van den eisch of daaruit niet zou volgen, moet dit tot niet-ontvankelijk verklaring leiden.
's Gravenhage 9 Juni 1909.

513. Art. 5, 3° Rv, vordert niet dat eene actie steunt op gronden die de verweerder deugdelijk acht, maar bloot dat de dagvaarding gronden inhoudt, die zoo duidelijk zijn geformuleerd,

dat de gedaagde niet alleen kan nagaan, wat men van hem vordert, doch ook op welke gronden. In casu steunt de dagvaarding duidelijk op het uitsluitend beheersrecht van het heemraadschap over een gekanaliseerde rivier in het belang der scheepvaart en van de landerijen van de gemeenten binnen zijn grenzen; dat recht omvat de bepaling van het peil en het recht om zich tegen aftapping van water te verzetten.

Breda 15 September 1908 bev. bij 's Hertogenbosch Hof 21 September 1909. — Beide uitspraken zijn vern. bij *a* H. R. 29 April 1910, Concl. contr., houdende niet-ontvankelijk verklaring van het heemraadschap.

514. Niet-vermelding in de dagvaarding van den rechtsregel, waaruit de beweerde schuldplichtigheid wordt afgeleid, brengt geen nietigheid mede.

a Amsterdam Hof 4 December 1908.

515. Naardien art. 1356 B. W. voor de bestaanbaarheid eener verbintenis uit overeenkomst de aanwezigheid vordert van een geoorloofde of rechtsgrond, moet deze bij den aanleg eener vordering uit zulk eene verbintenis worden gesteld door aanduiding waarin die bestaat.

b H. R. 7 Januari 1910, Concl. conf. verw. de cass. tegen *a* Amsterdam Hof 12 Februari 1909.

516. De posita der dagvaarding maken uit even zooveel feiten en vermits zij ook de ingeroepen rechtsverhouding tusschen partijen aangeeft — n.l. het te Londen doen koopen en verkoopen van effecten ingevolge gedaagdes opdracht aan eischer als commissionair —, ontbreken de middelen en het onderwerp van den eisch niet.

b H. R. 11 Maart 1910, Concl. contr. wijl het cassatiemiddel deels feitelijken grondslag mistte, deels niet kon opgaan.

517. Eischers stelling dat over zeker perceel in nader door hem aangeduide richting loopt een buurweg naar de openbare straat, van welken weg de eigenaars en gebruikers van eenige kadastraal genoemde perceelen sedert onheugelijke jaren ongestoord als geburen gebruik hebben gemaakt, mag geacht worden te bevatten hetgeen voor de toepasselijkheid van art. 719 B. W. vereischt wordt, te weten: het feitelijk bestaan van een weg en het gebruik daarvan als uitweg voor verscheiden geburen. Het is dus niet onontbeerlijk dat reeds de dagvaarding treedt in nadere bijzonderheden omtrent plaatselijke gesteldheid en ligging der perceelen ten behoeve waarvan de buurweg wordt beweerd. Het aanvoeren van die gegevens wordt eerst noodig indien de tegenpartij het karakter als buurweg betwist en alsdan kan uit die gegevens blijken dat de bedoelde perceelen zoo zijn gelegen ten opzichte van den weg dat het gebruik daarvan door hun eigenaars en gebruikers wordt gemaakt, het karakter draagt van gebruik als geburen; zoo is de eischer in casu bevoegd om bij repliek aan te voeren dat de gestelde buurweg eigenlijk slechts is een stuk van een langeren buurweg, die al de genoemde perceelen onderling verbindt. Daardoor verandert eischer niet den grondslag zijner vordering.

Tiel 27 November 1908, bevelende een getuigenbewijs. — Bij Tiel 26 Juni 1909 werd de vordering toegewezen.

518. Wanneer in de dagvaarding gesteld is dat het zinken en verloren gaan van het verzekerde schip veroorzaakt is door een fortuin der zee waartegen verzekerd is, bevat zij hetgeen noodig is voor de ontvankelijkheid der vordering en kan de eischer, bij repliek, de feiten formuleeren, welke het evenement, waartegen verzekerd is, opleveren, in casu schuld van den machinist. De eischer toegelaten tot het bewijs dier feiten.

b Rotterdam 27 Juni 1906, bev. bij 's Gravenhage Hof 19 November 1907.

519. Waar de eischer stelt, dat de gedaagde zich borg heeft gesteld voor een derde, ter zake van de nakoming eener in de dagvaarding omschreven huurovereenkomst en dat die derde tot f 1000.„ schadevergoeding is veroordeeld wegens wanprestatie dier overeenkomst, daar voldoet eene dagvaarding tot betaling van die f 1000.„ op grond van gemelden borgtocht, aan art. 5 3° Rv., ofschoon daarbij niet is omschreven, waarin de wanprestatie bestond.

a 's Gravenhage Hof 7 Januari 1907.

520. De omschrijving van de middelen in de dagvaarding dient alleen om de wederpartij duidelijk te maken op welke feiten de eischer zijn vordering steunt, zoodat, waar gedaagde het hout heeft ontvangen als cognossementhoudster, voldoende feiten gesteld zijn, ter rechtvaardiging van den eisch in conventie.

Rotterdam 13 October 1909.

521. Hij, die als eigenaar goederen terugvordert behoeft niet meer te stellen, dan dat die goederen hem ontvreemd zijn, daar „ontvreemding" in art. 2014 B. W. een feitelijk begrip aanduidt. Eischer was niet verplicht aan te geven, waar, door wien of onder welke omstandigheden de ontvreemding had plaats gehad en kon volstaan met te stellen dat de goederen, die hij aan iemand in bruikleen had gegeven, niettegenstaande een daarop gelegd en van waarde verklaard revindicatoir beslag bij den beslagene waren „ontvreemd", en zich thans in het bezit van den gedaagde bevonden.

a H. R. 7 Januari 1910, Concl. conf. vern. Amsterdam Hof 21 Mei 1909.

522. De gerevindiceerde zaken zijn voldoende omschreven, wanneer wordt gesteld, dat brillanten, uitmakende 3 partijen, door eischeres op 9 Dec. 1908 aan S. ten verkoop zijn gegeven, dat deze er mee naar Londen is gevlucht en ze van daar naar Amsterdam per postpakket aan zijn eigen adres heeft verzonden, alwaar het pakket door de oorspr. gedaagde is ontvangen en geïnventariseerd, waarna eischeres deze goederen in revindicatoir beslag heeft genomen. De vordering betreft geen algemeenheid van zaken noch een niet bestaand rechtsobject doch afzonderlijke voldoende aangeduide steenen.

Amsterdam 10 Mei 1909.

523. Nietigheid van dagvaarding, of niet-ontvankelijkheid. Wanneer bij dagvaarding niet meer wordt gesteld, dan dat gedaagde eene door strafbepaling verzekerde verbintenis op zich heeft genomen en dat gedaagde die verbintenis niet is nagekomen en derhalve een zeker bedrag schuldig is, maar in de dagvaarding ontbreekt elke aanduiding van het juridisch karakter der overeemkomst, van de contraprestatie of van eenig ander rechtsfeit, waaruit de oorzaak of rechtsgrond dier bij overeenkomst aangegane verbintenis zou zijn af te leiden, — dan kan de dagvaarding wel niet nietig verklaard worden,

maar behoort de eischer niet-ontvankelijk in zijne vordering verklaard te worden.

Amsterdam 20 April 1906.

524. Onvoorzichtige kwetsing en verminking van een voetganger door den berijder van een motorrijwiel. Daargelaten, dat onvoldoende motiveering geene aanleiding zou kunnen geven tot nietigverklaring der dagvaarding maar alleen tot niet-ontvankelijkverklaring, moet de eischer in casu geacht worden den rechter voldoende te hebben ingelicht.

's Gravenhage 15 October 1907.

525. Dagvaarding tot schadevergoeding wegens onrechtmatige daad doordien een verhuurder na overdracht van het verhuurde goed desniettemin de ten laste des huurders in pandbeslag genomen goederen, thans aan een derde, den eischer, toebehoorende, had geëxecuteerd voor huurpenningen vóór die overdracht vervallen. Het bij die dagvaarding stellen, dat de wederpartij niet bevoorrecht is op de invecta en illata, is voldoende; de redenen waarom kunnen worden overgelaten aan de litis contestatie.

's Hertogenbosch Hof 27 October 1908, bev. 's Hertogenbosch 8 Febr. 1907. — Zie in cass. (buiten deze kwestie) *d* H. R. 24 December 1909.

526. De eisch tot wegruiming van hetgeen een gedaagde had geplant, gebouwd en gezaaid op een openbaren weg duidelijk in de dagvaarding omschreven, terwijl de kadastrale extracten tevens aan den gedaagde zijn beteekend en medegedeeld, welke weg wordt gesteld aan de eischende gemeente toe te behooren in eigendom, waarbij in 't midden gelaten wordt of alléén het recht van weg of óók de ondergrond het eigendom der eischende gemeente is, maakt de dagvaarding niet onduidelijk, d. i. nietig, en evenmin den rechter tot kennisneming dier vordering onbevoegd.

Arnhem Hof 27 Februari 1907.

527. De niet-vermelding in de dagvaarding van de plaats, waar, en van het tijdstip, waarop de sleepovereenkomst is gesloten, heeft niet de nietigheid der dagvaarding tengevolge, noch de niet-ontvankelijkheid der vordering, waar de overeenkomst overigens voldoende is omschreven, later die plaats door eischer wordt genoemd en het juiste tijdstip, waarop de beweerde wanpraestatie van gedaagde plaats had, in de dagvaarding is omschreven.

Dordrecht 22 April 1908; bev. bij 's-Gravenhage Hof 15 Maart 1910; er was tegen voormelde beslissing geen grief aangevoerd.

528. Eischeres kan niet volstaan met bij de dagvaarding als feitelijke grondslagen te stellen, dat zij bij den verkoop harer zaak aan gedaagde van dezen heeft bedongen een betaling van f 500.„, indien in de eerste helft van 1904 omzet en winst dier zaak zouden blijken te zijn, zooals die bij den verkoop aan appellant waren opgegeven, en dat omzet en winst met die opgave overeenstemmen; immers van dit laatste kan alleen blijken door vermelding van het door haar bij den verkoop opgegeven cijfer en door de verzwijging daarvan, maakt zij het der wederpartij onmogelijk een behoorlijke verdediging te voeren tegen den tot haar gerichten eisch; 't gevolg hiervan is niet nietigheid van dagvaarding, doch niet-ontvankelijkheid.

Amsterdam Hof 11 Januari 1907.

529. De dagvaarding waarbij het goedgekeurde saldo eener afgesloten rekening-courant gevorderd wordt, behoeft geen overzicht te geven van de debet- en creditposten dier rekening.

a Rotterdam 10 Juni 1907.

529bis. De exceptie van nietigheid van dagvaarding verworpen, waar gesteld is een rekening-courantverhouding en het recht op een bepaald saldo, voortspruitende uit die verhouding, zonder dat nadere specificatie is gegeven omtrent het ontstaan van dat saldo; nadere specificatie is eerst noodig als de vordering wordt tegengesproken. Dezelfde dagvaarding echter nietig verklaard ten aanzien van een onderdeel der vordering, omdat gevorderd werd de loopende rente zonder vermelding van den rentevoet en van het tijdstip, waarop de rente was begonnen te loopen.

Zutphen 3 Maart 1910.

530. De eischers, die in hunne dagvaarding het woord „orderbiljetten" bezigen, geven daardoor voldoende duidelijk aan, dat zij de geschriften bedoelen, omschreven in art. 208 Kh.

b Amsterdam 12 Juni 1907.

§ 2.

531. Art. 5 Rv. voorschrijvende, dat het exploit van dagvaarding zal moeten behelzen op straffe van nietigheid ex. art. 92 Rv. onder andere de voornamen, den naam en de woonplaats des eischers, in casu appellant, is eene bepaling van zuiver formeelen aard, zoodat wel de ontstentenis van het een en ander, maar niet de mindere juistheid van het dienaangaande ter dagvaarding vermelde de straf van nietigheid medebrengt.

b Amsterdam Hof 24 Juni 1909.

532. Het is voldoende om in de dagvaarding eene kwaliteit, uit welke men ageert, — nl. dat de appelant universeel erfgenaam is van de oorspronkelijke gedaagde — te stellen zonder opgave van de bewijsstukken waaruit deze blijkt.

Rotterdam 15 Maart 1909.

533. Afgescheiden van het daaromtrent in de statuten der coöp. vereeniging bepaalde, vindt de vraag hoe zij in rechten moet worden geroepen haar beantwoording in art. 5 Rv.

Dordrecht 28 April 1909.

534. Waar de statuten der coöperatieve vereeniging voorschrijven, dat het bestuur tot het voeren van rechtsgedingen de machtiging der leden noodig heeft, is die machtiging noodzakelijk. Vermelding hiervan in de dagvaarding echter onnoodig.

a Leeuwarden Hof 17 Juni 1908, bev. Leeuwarden 16 Mei 1907, doch met beslissing dat de rechtbank ten onrechte had aangenomen, dat niettegenstaande het gemis der machtiging de vordering ontvankelijk zou zijn en dat derden op dat gemis geen beroep zouden mogen doen.

535. Ingevolge art. 9 der wet van 17 Nov. 1876 (Sb. 227), tot regeling der coöperatieve vereenigingen moeten voor een coöperatieve vereeniging gedagvaard worden de leden van het bestuur dier vereeniging. De dagvaarding, waarbij is gedagvaard „de Algemeene Arbeidscoöperatie" met vermelding van haren naam „de Eendracht", is derhalve nietig, en zij moet, waar gemeld art. 9 van openbare orde is, ambtshalve worden nietig verklaard.

Utrecht 23 October 1907.

536. Art. 9 der wet tot regeling van coöperatieve vereenigingen heeft geen wijziging gebracht in de voorschriften van art. 4 en 5 Rv., omtrent de wijze waarop die vereenigingen moeten gedagvaard worden.

a Arnhem Hof 20 October 1909.

537. De dagvaarding van een waterschap moet geschieden volgens art. 5 Rv., onverschillig van het hieromtrent bepaalde bij het waterschapsreglement.

Dordrecht Kgd. 20 April 1910.

538. Terecht is de eischeresse niet-ontvankelijk verklaard, op grond dat in Belgie rechtspersonen de natuurlijke mogelijkheid missen zelve te handelen en kunnen niet anders in rechte optreden dan door haar physiek orgaan. De stelling der eischeresse, dat de gedaagde beroep deed op een nietigheid van dagvaarding voor hem zonder belang, zou, werd zij aangenomen, leiden niet tot eene formeele aanvulling der dagvaarding, maar tot een materieele verandering daarvan.

's Gravenhage Hof 3 November 1908, waartegen de cass. is verw. bij *c* H. R. 30 April 1909, Concl. conf., op grond dat de aangevallen beslissing „materieel" recht betrof nl. het bezit van het jus standi in judicio en niet een „vorm" van in rechten op te treden, zooals bij 't cassatiemiddel, dat dus zijn feitelijken grondslag miste, werd beweerd.

539. De in het Duitsche handelsregister ingeschreven Zweigniederlassing „The Premier Cycle Company limited Werke in Nürnberg-Doos" van de, in Conventry in Engeland, gevestigde Hauptniederlassing „The Premtier Cycle Cy. Ltd" kan op straffe van niet-ontvankelijkheid, uitsluitend onder den haar in het handelsregister gegeven naam, als eischeres optreden. Immers alleen aan haar komt het vorderingsrecht toe.

c Amsterdam Hof 19 Juni 1908, bev. *b* Amsterdam 19 April 1907, waarbij de nietigheid van dagvaarding was verworpen, wijl de eischende partij behoorde tot de lichamen in art. 5 al. 2 sub 2° Rv. en niet uitdrukkelijk behoeft verklaard te worden, dat zij zoodanig lichaam is.

540. Toewijzing eener exceptie van nietigheid van dagvaarding, op grond dat de voornaam des eischers niet is vermeld. „Vau" aangemerkt als te beteekenen „V" (Manheimer).

c Amsterdam 1 Februari 1907.

541. Het niet of niet behoorlijk noemen van een gedaagde in de dagvaarding kan niet leiden tot niet-ontvankelijkheid, maar alleen, mits voorgesteld, tot nietigheid der dagvaarding.

Rotterdam Kgr. II 9 Maart 1908.

542. Aanwijzing in de dagvaarding van eenigen Nederlandschen rechter, die van burgerlijke zaken kennis kan nemen, voldoet aan den eisch van art. 5, 4° Rv.; de eischer is niet verplicht in de dagvaarding aan te duiden, dat de aangewezen rechter is de bevoegde rechter en waarom deze en geen andere.

c Amsterdam Hof 4 December 1908.

II.

543. Met huisgenooten zijn, in art. 2 Rv., niet bedoeld personen, wonende in hetzelfde perceel, maar alleen zij, die tevens behooren tot het huisgezin van de persoon, aan wie het exploit wordt gedaan. Verwerping der nietigheid met toepassing van art. 94 al. 1 Rv.

Amsterdam 3 Mei 1907.

544. Nu de beteekening der dagvaarding is geschied aan de woning, in die akte aangeduid èn als woonplaats van den geintimeerde èn als plaats van diens werkelijk verblijf, voldoet zij aan het voorschrift zoowel van art. 1 als van art. 4, 7° Rv.

c H. R. 19 Maart 1909, Concl. conf.

545. Indien partijen domicilie hebben gekozen niet in een bepaald aangewezen huis, maar ten kantore van den notaris, ten overstaan van wien de akte verleden werd en de dagvaarding (in appel) wordt uitgebracht aan dat gekozen domicilie, op een tijdstip, waarop die notaris al overleden is, was daardoor reeds dat domicilie vervallen en had de dagvaarding naar de gewone regelen (niet naar art. 81 B. W.) moeten zijn uitgebracht. Deze nietigheid wordt echter gedekt door de verschijning zonder reserve van de partij, nà het verstek en de aanhouding der zaak met last tot opnieuw oproeping van partijen, zelfs al heeft die oproeping in overleg met tegenpartij niet plaats gehad. Hij heeft van zijn bevoegdheid krachtens art. 89 *a* Rv. om alsnog in rechten te verschijnen gebruik gemaakt en geen belang meer zich van de nietigheid te bedienen als zijnde in zijn verdediging niet benadeeld.

a Arnhem Hof 5 December 1906.

DAGVAARDING IN STRAFZAKEN.

585. Eene alternatieve telastlegging van twee feiten, waarvan het tweede slechts in aanmerking komt als het eerste niet is bewezen, is nergens bij de wet verboden, ook niet bij art. 143 Sv.

d H. R. 4 Mei 1908, Concl. conf.

586. Eene alternatieve telastlegging daarin bestaande, dat de beklaagde sterken drank heeft toegediend, geschonken of verkocht, is nergens bij de wet verboden.

e H. R. 22 Maart 1909, Concl. conf.

587. De dagvaarding spreekt niet van een

primair of subsidiair feit; de woorden: „en bekl. zelf ook wist, althans moest weten" geven slechts eene gelijkstelling voor de strafbaarstelling, geen afzonderlijke feiten aan. Dit laatste is ook het geval met de uitdrukkingen: „waardoor (nl. het in botsing komen van 2 machines) materieele schade is ontstaan, in ieder geval gevaar voor het verkeer door stoomvermogen over bedoelden spoorweg", welke uitdrukkingen één geheel vormen, waaruit het bestaan hebben van gevaar kan worden afgeleid.

b Arnhem Hof 17 Januari 1907, na de terugwijzing bij *b* H. R. 5 November 1906.

587bis Voor omschrijving van het strafbare feit in de dagvaarding mogen dezelfde woorden worden gebezigd als in de wet zijn gebruikt om een strafbaar feit te omschrijven.

b H. R. 14 Maart 1910, verw. de cass. tegen Zutphen 10 November 1909.

588. De rechtsgeldigheid der dagvaarding hangt niet af van de strafbaarheid van het daarbij te laste gelegde feit.

g H. R. 23 December 1907, Concl. conf. — *b* H. R. 21 Mei 1908, Concl. conf. — *a* H. R. 4 Mei 1908, Concl. conf. — *d* H. R. 21 Juni 1909, Concl. conf.

588bis. Op de niet-vermelding der omstandigheden, waaronder het feit zou gepleegd zijn, is de straf van nietigheid der dagvaarding niet gesteld en de eisch, dat een strafbaar feit in de dagvaarding voorkomt, is nergens in de wet te vinden.

b H. R. 7 Februari 1910, Concl. conf.

589. De vermelding van den leeftijd van den beklaagde in de dagvaarding is niet op straffe van nietigheid voorgeschreven; onjuiste opgave daarvan brengt dus geen nietigheid mede.

e H. R. 15 November 1909, Concl. conf.

590. De vermelding van onware feiten in de dagvaarding kan wel de vrijspraak des beklaagden daarvan doch niet de nietigheid der dagvaarding tengevolge hebben.

e H. R. 15 November 1909, Concl. conf.

590bis. Art. 143 Sv., voorschrijvende dat de dagvaarding moet inhouden eene opgave van het feit, dat wordt te laste gelegd, met vermelding van de omstandigheden, waaronder het feit zou zijn gepleegd, maakt de rechtsgeldigheid der dagvaarding niet afhankelijk van de juistheid der daarin vermelde feitelijke omstandigheden.

e H. R. 31 Januari 1910, Concl. conf.

591. Al mogen de tijdstippen, waarop de dagvaarding bij de te last legging der verschillende feiten het oog heeft, eenigszins vaag zijn omschreven, nu blijkens de feitelijke beslissing vaststaat, dat daardoor de beklaagde niet in zijne verdediging is belemmerd of benadeeld, is ook wat betreft den tijd, omstreeks welken de feiten zouden zijn gepleegd, aan den eisch der wet voldaan. Ten laste was gelegd openbaar schennis der eerbaarheid „op verschillende tijdstippen". Veroordeeld werd wegens twee feiten (abusievelijk gekwalificeerd „drie" maal gepleegd).

e H. R. 17 Mei 1909, Concl. conf.

591bis. Als aanwijzing van den tijd, omstreeks welken het feit plaats heeft gehad, is voldoende de vermelding, dat het plaats greep in het tijdvak van 1 Augustus 1908 tot 1 April 1909.

b H. R. 14 Maart 1910, verw. de cass. tegen Zutphen 10 November 1909.

592. Eene dagvaarding, inhoudende dat de ten laste gelegde verduistering is geschied „op zekeren dag in het jaar 1905" vermeldt voldoende den tijd, omstreeks welken het strafbare feit is gepleegd en voldoet aan de vereischten te dien aanzien gesteld bij art. 143 Sv.

Arnhem Hof 21 Juli 1906, bev. Zwolle 14 Juni 1906.

593. De plaats waar het feit zou begaan zijn, is in dit geval voldoende aangeduid door vermelding van de eigenares van den grond, waarop de requiranten hebben gejaagd.

g H. R. 23 December 1907, Concl. conf.

594. Hoewel is te laste gelegd een feit gepleegd op 12 Januari en veroordeeld wordt voor een feit, dat gepleegd is op 29 Januari, wordt aan de identiteit van het feit niet tekort gedaan, wanneer deze door den beklaagde niet is betwist en het alleen gold een verschil in de opgave van den tijd, waarop het feit werd gepleegd.

b H. R. 3 Februari 1908, Concl. conf.

595. Een abusieve datum van een vroeger gewezen vonnis, belet niet het ook naar de erkenning van den beklaagde klaarblijkelijk bedoelde vonnis als grondslag voor de bij dagvaarding bedoelde en ten laste des beklaagden aangenomen herhaling te doen gelden, nu beslist is, dat beklaagde door die schrijffout niet in zijne verdediging is benadeeld.

c H. R. 7 Juni 1909.

§ 2.

596. Vermits de requirant uit de dagvaarding blijkens haar inhoud kon weten, waarvoor hij in rechte werd geroepen, en die dagvaarding kon strekken tot grondslag van 's rechters onderzoek, wordt ten onrechte hare nietigheid beweerd. Beleediging.

b H. R. 27 Mei 1907, Concl. conf.

597. Nietigverklaring der oorspronkelijke dagvaarding op grond dat zij niet bevat zoodanige bepaalde opgave van het ten laste gelegde feit als art. 143 Sv. op straffe van nietigheid eischt. Immers het in den aanhef der dagvaarding ten laste gelegde „doen vervoeren" der margarine te Dordrecht sluit het aan het slot vermelde verzenden van uit 's Gravenhage als bestemd voor S. te Dordrecht uit. Art. 2 der Boterwet en art. 47 Sr.

c H. R. 2 April 1907, Concl. contr.

598. De vermelding in de inleidende dagvaarding, dat de requirant zich in staat van dronkenschap bevond, wijst een feitelijken toestand aan, welke door den inhoud van een proces-verbaal en door getuigenverklaringen en de daaruit voortvloeiende aanwijzingen kan worden bewezen.

b H. R. 4 November 1907, Concl. conf.

599. In het hoofd van het bevel tot dagvaarding, met dat bevel één geheel uitmakende, in verband met de omschrijving, dat het feit is gepleegd in perceel 99*a* Korte Groenewegje, en dat hem (beklaagde) verlof was verleend tot het verkoopen van alcoholhoudenden anderen dan sterken drank, is genoegzaam uitgedrukt, dat hij het feit pleegde als hoofd van het bedrijf, zoodat het eenig middel van cassatie is ongegrond. Art. 50 1e lid no. 7 en 3e lid der Drankwet.

b H. R. 17 Juni 1907, Concl. conf.

600. Waar beklaagde bij inleidende dagvaarding onder meer is ten laste gelegd, dat hij op tijd en plaats als daarbij nader omschreven bedoelde beneden achterzaal ter beschikking heeft gesteld van verschillende personen, zich noemende professeurs de billard, terwijl elke nadere aanduiding van die personen ontbreekt, behelst de dagvaarding niet zoodanige opgave van het feit, dat ten laste wordt gelegd, als bij art. 143 Sv. op straffe van nietigheid wordt gevorderd.

Amsterdam 26 Maart 1909, vern. wegens vormgebrek bij *h* H. R. 28 Juni 1909, Concl. conf.

601. Eene dagvaarding behelst eene voldoende opgave van het feit, dat te laste wordt gelegd door de omschrijving „opzettelijk een aantal door diefstal, althans door misdrijf verkregen zakken met haver en griesmeel koopen" met vermelding omstreeks welken tijd en waar dit geschied is. De naam van hem, van wien de gestolen voorwerpen gekocht zijn behoeft niet op straffe van nietigheid in de dagvaarding voor te komen.

e H. R. 29 Juni 1908, Concl. conf.

602. Uit de plaatsing van het woord „opzettelijk" in den aanvang der in deze zaak uitgebrachte inleidende dagvaarding blijkt genoegzaam duidelijk, dat de beklaagde, toen hij de in die dagvaarding aangeduide voorwerpen kocht, wist, dat zij door misdrijf waren verkregen.

c H. R. 21 Januari 1907, Concl. conf.

603. Veroordeeling op grond van art. 426bis Sr. Ofschoon de dagvaarding niet met zoovele woorden inhoudt, dat wederrechtelijk is gehandeld, vloeit dat element toch uit de gestelde feiten voort.

's Hertogenbosch 25 April 1907.

604. Nu aan den beklaagde voldoende omschreven feiten zijn ten laste gelegd, mocht de dagvaarding niet worden nietig verklaard op grond dat in verband met het requisitoir van het O. M. daaruit niet kan worden opgemaakt of is ten laste gelegd „het in werking brengen" of „het in werking houden" van een inrichting in strijd met de Hinderwet. De motieven die de rechtbank hiertoe leidden hadden haar, binnen de grenzen van het ten laste gelegde, moeten brengen tot het geven eener andere kwalificatie of tot ontslag van rechtsvervolging.

c H. R. 7 Januari 1907, Concl. conf.

605. De telastelegging, dat beklaagde zonder vergunning van Burg. en Weth. een onder de wet vallende inrichting heeft gehouden, houdt niet in een strafbaar feit, daar uit het ontbreken der vergunning van Burg. en Weth. nog niet volgt het ontbreken der vereischte vergunning, welke in hooger beroep door de Koningin kan zijn verleend.

a H. R. 11 Juni 1907, Concl. conf. — 's Hertogenbosch 31 December 1906. — 's Gravenhage 17 Juni 1907.

606. Door de telastelegging, dat het in dezen bedoeld vervoer van een haas plaats had op 2 Februari 1907, is, nu de jacht op klein wild bij besluit van Gedeputeerde Staten van Noordbrabant is gesloten op 31 December 1906, voldoende in de dagvaarding te laste gelegd, dat bedoeld vervoer plaats had in gesloten jachttijd en meer dan 14 dagen na de sluiting der jacht.

b 's Hertogenbosch 28 Mei 1907.

607. De in deze uitgebrachte dagvaarding voldoet geheel aan den formeelen eisch door art. 143 Sv. gesteld, al staat er niet in welk consent en welke buitengewone machtiging beklaagde gemist zou hebben. Gemeld artikel vordert niet, dat uit de dagvaarding zou blijken, dat het er in te laste gelegde feit strafbaar is en krachtens welke strafbepaling.

g H. R. 25 October 1909, Concl. conf.

608. Art. 3 van het Reglement op de jacht en visscherij in Gelderland behelst een algemeen en onvoorwaardelijk verbod om in Gelderland te visschen met een zegen, wier mazen kleiner afmeting hebben dan 40 strepen aan de vleugels en 30 strepen aan de kuil, terwijl slechts een uitzondering wordt gemaakt voor de zegens, die tot de spieringvangst worden gebezigd. De afwezigheid van deze uitzondering is niet een element van het strafbare feit en behoeft dus niet in de dagvaarding te worden vermeld.

b Tiel 27 April 1905.

609. Waar in de dagvaarding wordt vooropgesteld, dat de beklaagde opzettelijk een valsche klacht heeft ingeleverd en voorts daarin de hoofdinhoud der klacht wordt vermeld, staat daarin duidelijk uitgedrukt, dat de in de klacht opgenomen feiten valsch of in strijd met de waarheid waren en dat de beklaagde de klacht heeft ingediend, ofschoon met die valschheid bekend.

b H. R. 27 Januari 1908, Concl. conf.

609bis. De woorden van art. 1 der Loterijwet 1905 „door het lot of eenige andere kansbepaling" bevatten zoowel eene qualificatie als eene feitelijke omschrijving, naar aanleiding waarvan de rechter te onderzoeken en te beslissen had, door welke feiten de aanwijzing door het lot of eenige andere kansbepaling plaats had.

b H. R. 14 Maart 1910, verw. de cass. tegen Zutphen 10 November 1909.

610. De dagvaarding bevat naar de beteekenis der uitdrukking „zwaar lichamelijk letsel" volgens het gewoon spraakgebruik, in de door het arrest aangehaalde woorden, der telastlegging aan den eersten requirant van het voornemen, vereischt tot poging tot zware mishandeling, om den veldwachter een belangrijk letsel toe te brengen.

a H. R. 30 Augustus 1907, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 11 Juni 1907.

611. De vraag, of zekere omstandigheid met het voornemen om een misdrijf te plegen in zoodanig verband staat, dat de niet-voltooiing der uitvoering daaraan kan worden toegeschreven, betreft niet de formeele geldigheid der dagvaarding.

a H. R. 30 Augustus 1907, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 11 Juni 1907.

612. Waar in de dagvaarding ter zake van overtreding van art. 13 der Motor- en Rijwielwet de weg, waarover gereden is, met zijn plaatselijken naam en opgave van ligging nauwkeurig is aangeduid, moet de rechter onderzoeken of die weg volgens het bepaalde bij art. 1, 2° van genoemde wet „voor het openbaar verkeer" openstond.

h H. R. 27 Mei 1907, Concl. contr.

613. Bij eene ten laste legging van overtreding van art. 184 Sr. wegens het niet voldoen aan een wettelijk voorschrift, gegeven ingevolge art. 28, 1° sub *a* der wet op de pas

denfokkerij 1901, behoefde in de dagvaarding gemeld artikel niet te worden genoemd, doch is het voldoende als daarin de omschrijving van het wettelijk voorschrift voorkomt.

b H. R. 23 Maart 1908, Concl. conf.

614. Al stelt de dagvaarding, die bedoelt het misdrijf van art. 180 Sr. ten laste te leggen, bestaande in het verzet tegen de in beslag neming van het geweer, van welk misdrijf de rechtmatigheid der in beslag neming een element is, niet zoodanige feiten, waaruit de rechtmatigheid van het beslag blijkt, zoo is zij daarom niet nietig.

b H. R. 4 Maart 1907, Concl. conf.

615. Nu de omschrijving van de localiteit en de aanhoorigheid van deze eene zoodanige was, dat deze voor de ambtenaren vrijelijk toegankelijk was, behoefde de dagvaarding niet te vermelden, dat die localiteit niet was eene zoodanige, die tegen den wil van den bewoner niet mocht worden binnengedrongen dan op schriftelijken last van den burgemeester, waarover bij het vierde lid van art. 54 der drankwet gesproken wordt. Wederspannigheid.

c H. R. 14 Januari 1907, Concl. conf. verw. de cass. tegen het arrest waarbij was bev. Amsterdam 22 Mei 1906.

616. In eene dagvaarding betreffende het misdrijf van valschheid in geschrifte behoeven niet te zijn opgenomen de in art. 225 Sr. gebezigde uitdrukkingen ter aanwijzing van de geschriften, waarin valschheid kan worden gepleegd.

c H. R. 29 Juni 1908, Concl. conf.

616bis. Vermelding in de dagvaarding van behoorlijk afgekondigde ministerieele beschikkingen steunende op Koninklijke Besluiten sluit in een beroep op den inhoud daarvan. Hieruit volgt dat in casu een strafbaar feit — verboden vervoer binnenslands van levend vee — is ten laste gelegd.

b H. R. 7 Februari 1910, Concl. conf.

617. De aanklacht van versperring van een openbaren landweg zonder verlof van twee met name genoemde besturen „of van eenig daartoe bevoegd gezag" bevat eene opgave van een feit genoegzaam duidelijk en bepaald, zoowel met het oog op de verdediging als om tot grondslag voor 's rechters beraadslaging en beslissing te strekken.

b H. R. 21 October 1907, Concl. conf.

618. De ten laste legging, dat de bekl. van W. heeft gekocht goederen, wetende dat deze ze door misdrijf had verkregen en dat zij niet aan dezen (maar aan de firma E. althans aan een ander) toebehoorden, bedoelt alleen te omschrijven dat bekl. wist, op welke wijze W. de goederen had gekregen, en bevat niet de nietigheid der dagvaarding mede brengende tegenstrijdigheid dat èn W. de goederen bezat èn dat ze aan een ander toebehoorden.

f H. R. 19 Oct. 1908, Concl. conf.

619. De dagvaarding, inhoudende dat de beklaagde in zijn winkel openlijk heeft ten toon gesteld, aangeslagen en ter verspreiding in voorraad gehad eenige voor de eerbaarheid aanstootelijke afbeeldingen van naakte of gedeeltelijk ontkleede vrouwen en van mannen, die geheel of ten deele ontkleede vrouwen omhelzen, van welke afbeeldingen beklaagde den inhoud kende, omvat eene alleszins duidelijke omschrijving van hetgeen den beklaagde wordt ten laste gelegd.

b H. R. 21 April 1908, Concl, conf.

620. Nietigverklaring der dagvaarding ter zake van overtreding van art. 5*a* der Woningwet, door „zonder schriftelijke vergunning van „Burg. en Weth. een gebouw voor een gedeelte vernieuwen," omdat zij niet behelst eene zoodanig duidelijke opgave van het ten laste gelegde feit als art. 143 Sv. op straffe van nietigheid eischt. Immers naast de vermelding, dat de beklaagde vergunning had om de ramen en deuren te vernieuwen, werd niet aangegeven waarin dat vernieuwen bestond.

g H. R. 27 Mei 1907.

II.

621. Het derde lid van art. 144 Sv. mist in verband met de woorden „laatste verblijfplaats" in het eerste lid zijne toepasselijkheid, indien de beklaagde, tijdens de dagvaarding geene bekende woon- of verblijfplaats hier te lande hebbende, vroeger hier te lande eene bekende verblijfplaats had.

d H. R. 8 April 1907, Concl. conf.

622. Bij bewering van de nietigheid eener dagvaarding wegens informeele beteekening behoort de rechter daaromtrent te onderzoeken en te beslissen. Die bewering, de oorspronkelijke dagvaarding in eersten aanleg betreffende, kan ook in hooger beroep worden gedaan, en wordt niet gedekt door de verschijning van beklaagde ter terechtzitting op zijn verzet tegen de bij verstek gewezen veroordeeling.

b H. R. 10 Mei 1909, Concl. conf.

623. De jeugdige beklaagde, die door een dienaar der openbare macht voor den strafrechter wordt gebracht, verschijnt niet vrijwillig, zoodat door deze verschijning eene nietigheid in de dagvaarding niet gedekt wordt.

b Amsterdam 4 Mei 1906.

624. Eene dagvaarding beteekend aan een beklaagde, jonger dan 18 jaren, is nietig indien hij noch ouders noch voogd heeft.

Amsterdam Kgr. IV 1 Februari 1906 vern. bij *b* Amsterdam 4 Mei 1906.

625. Voor de verwering van beklaagde en voor het door den rechter in te stellen onderzoek omtrent het al dan niet bewezene van het te laste gelegde feit, geldt uitsluitend het aan den beklaagde volgens art. 144 Sv. gelaten afschrift. Overtreding op de „Bloemgracht" in plaats van „Brouwersgracht" te Amsterdam.

b H. R. 25 October 1909, Concl. conf.

626. De nietigheid der dagvaarding — op grond van het ontbreken onder het aan den beklaagde ter hand gestelde afschrift der dagvaarding, van de handteekening van den exploiteerenden Rijksveldwachter — wordt door beklaagdes vrijwillige verschijning ter terechtzitting gedekt.

b H. R. 2 December 1907, Concl. conf.

627. De omstandigheid, dat in het beklaagde beteekend afschrift der dagvaarding een woord is doorgehaald, zonder dat die doorhaling is goedgekeurd, is in casu geen reden tot nietigverklaring der dagvaarding.

Amsterdam 6 Juli 1909.

628. De omstandigheid, dat in het afschrift eener dagvaarding wegens wederspannigheid, die zich zou hebben geuit op de wijzen sub 1°

en 2° omschreven, het cijfer „1°" is weggelaten leidt niet tot nietigheid der dagvaarding, nu de rechter aannam, dat beklaagde in staat was dit abuis in te zien en dat gebleken was dat beklaagde zeer wel begrepen had, welke onderscheidene feiten hem waren ten laste gelegd. Hierdoor staat vast dat afschrift en origineel waren van gelijke beteekenis; door de weglating werd dus aan geen der vormen van beteekening in art. 144 Sv. geeischt, te kort gedaan.

f H. R. 15 November 1909, Concl. conf.

629. Nietigverklaring der heele dagvaarding op grond dat, hoezeer slechts in de aan de beklaagde sub 2 en 4 beteekende origineele dagvaarding, stukken waren weggelaten en, bij een in vereeniging met anderen gepleegd strafbaar feit, één der mededaders niet nader was aangeduid dan door „de derde bekluagde."

Leeuwarden 31 October 1906.

Afschrift 625 v.
Altern. ten laste legg. 585 v., 604.
Appel Sz.
Beleediging 596.
Bewijs Sz. 598.
Boter 597.
Boterwet.
Brandreglement.
Cassatie Sz.
Comp. Sz.
Dader 597.
Drankwet 585, 598 v., 615.
Elem. of fait d'excuse 605, 608, 615.
Gemeentebel.
Gem.-verord. 600.
Geneeskunde.
Heling 601 v.
Hind. volgen 603.
Inbeslagneming 614.
Inr. en mag. 604 v.
Jacht en visscherij 593, 606 v.
Jeugd. bekl. 623 v.
Lasterl. aankl. 609.
Loterijen 609bis.
Marktreglement.
Mishandeling 610.
Mish. v. ambt.
Mot. v. vonn. 591, 594 v., 622.
Mot. en rijw. 612.
Openb. gezag 613.
Openbaarheid van weg 612.
Opruiing.
Paardenfokkerij 613.
Person. belast.
Poging 610 v.
Qualificatie 587bis, 598, 609bis v.
Rebellie. 614 v.
Recht. en accijnzen.
Schennis d. eerb.
Schrijffout 594 v.
Spoorwegen 587.
Valschheid Sz. 616.
Veeziekte 616bis.
Verduistering 592, 618.
Vonnis b. verst. Sz. 622.
Vonnis Sz.
Wederspannigheid. 614 v.
Wegen 603. 612, 615, 617.
Woning 615.
Woningwet 620.
Zed. platen enz. 619.
Zwaar lich. letsel. 610.

DEELBARE EN ONDEELBARE VERBINTENISSEN.

28. Waar twee eischers van den gedaagde als beschadigde borgen een bedrag terugvorderden met de regresactie van art. 1876 B. W. en bevonden wordt, dat een hunner niet was borg gebleven, kan tegen de toewijzing van de helft der vordering aan den anderen eischer — tegen welken maatstaf van verdeeling overigens geen bezwaar was gemaakt — niet worden opgekomen met een klacht tegen het beginsel van verdeeling. Art. 1335 B. W. stond aan die toewijzing niet in den weg, nu de gedaagde geen bezwaar opwierp tegen het terug betalen aan ieder der eischers van een zeker gedeelte; waar partijen op dit punt overeenstemden, mocht de rechter hun wil eerbiedigen en was hij niet verplicht de vordering af te wijzen, alléén omdat hij bij zijn onderzoek naar het bestaan van het vorderingsrecht der eischers bevond, dat de aanspraak van den een verder reikte, dan hetgeen deze geeischt had.

H. R. 27 December 1907, Concl. conf.

DEELING z. SCHEIDING EN DEELING.

DELEGATIE VAN RECHTSMACHT z. ADMINISTATIEVE EN RECHTERLIJKE MACHT, BOUWREGLEMENT, BRANDREGLEMENT, DIJK- EN POLDERBESTUREN, GEMEENTEVERORDENING, MARKTREGLEMENT, ONRECHTMATIGE DAAD.

DELICTA CONTINUA z. SAMENLOOP VAN MISDRIJVEN.

DERDE z. FAILLISSEMENT, ONRECHTMATIGE DAAD, OVEREENKOMST, SCHRIFTELIJK BEWIJS BZ., VENNOOTSCHAP.

DESKUNDIGEN IN BURGERLIJKE ZAKEN.

159. Al worden de berichten van deskundigen in art. 1903 B. W. niet genoemd onder de bewijsmiddelen en al is volgens art. 236 Rv. de rechter niet verplicht het door de deskundige geuit gevoelen te volgen, volgt toch uit laatstgemeld artikel evenals uit den aard der zaak, dat de rechter, als hij, in een geval als het onderwerpelijke, ter bepaling van schadecijfers de voorlichting door deskundigen noodig acht, zich met het door hen uitgebracht gevoelen kan vereenigen en dit zonder nader bewijs als het zijne kan overnemen.

a H. R. 28 December 1906, Concl. conf. vern. de cass. tegen Amsterdam Hof 26 Januari 1906 met beslissing, dat de grief dat het Hof de jaarwinst — bij eene berekening van schadeloosstelling ter zake van waardevermindering eener brouwerij door het niet meer kunnen gebruik maken van de waterleiding eener gemeente — heeft aangenomen enkel op een rapport van deskundigen, ongegrond was.

160. Bepaling bij huwelijksche voorwaarden, dat de langstlevende alle goederen mag overnemen tegen inbreng der door deskundigen te taxeeren waarde. Indien door elke der belanghebbende partijen een deskundige is benoemd en deze gezamenlijk zich eenen derde hebben geassumeerd, moet de derde deskundige geacht worden benoemd te zijn door de belanghebbenden door middel van hunne daartoe aangewezen lasthebbers, welke wijze van benoeming door de wet niet wordt verboden. Art. 1124 B. W.

H. R. 11 September 1908, Concl. conf.

161. Bij het onderzoek van deskundigen behoeven partijen niet bij procureur te verschijnen, maar kunnen zelve compareeren of zich door een lasthebber te hunner keuze doen vertegenwoordigen.

a Rotterdam 18 Maart 1908.

Assurantie.
Avarijen.
Bevr. en vervr.
Bewijs Bz. 159.
Fabrieksmerk.
Huur v. diensten.
Koop en verkoop.
Kort geding.
Mishandeling.
Onr. daad.
Onteig. t. a. n.
Procureur 161.
Schadevergoeding 159.
Scheid. en deeling 160.
Successierecht.
Testament 160.
Uitweg.
Veref. v. kost. sch. en int.
Voerl. en schippers.

DESKUNDIGEN IN STRAFZAKEN.

57. De door een deskundige te geven inlichtingen mogen hare werking ook uitstrekken tot de aan het bewezen verklaarde feit gegeven qualificatie.

c H. R. 14 Februari 1910, Concl. conf.

Bewijs Sz.
Cassatie Sz.
Getuigenbewijs Sz.
Motieven van vonnissen.
Terechtzitting Sz.
Vernieling en beschad.

DEURWAARDER z. BELEEDIGING, BEWAARGEVING, REBELLIE.

DIEFSTAL.

758. Voor het misdrijf van diefstal is het onverschillig, of de beweegreden van de toeëigening was om zichzelf of een ander te bevoordeelen.

a H. R. 15 November 1909, Concl. conf.

759. Noch uit de woorden, noch uit de geschiedenis van art. 310 Sr. volgt, dat met het woord „eenig goed" alleen voorwerpen, die eene economische waarde hebben, bedoeld zijn. Diefstal eener pensioensakte.

e H. R. 6 Januari 1908, Concl. conf.

760. Nu feitelijk vaststaat, dat rondom het geheele wildpark eene volkomen doeltreffende afsluiting was aangebracht, tengevolge waarvan de herten, die zich in dat park bevonden, daarbinnen opgesloten waren, kon de rechter daaruit afleiden, dat die herten niet meer als wild, doch als dieren in de macht en derhalve als eigendom van dengene, die daartoe gerechtigd de afsluiting had bewerkstelligd, moesten worden aangemerkt.

c H. R. 16 December 1907, Concl. conf.

761. Veroordeeling wegens diefstal van een kennisgeving van aankomst van een aangeteekenden brief.

's Hertogenbosch 14 Mei 1907.

762. Veroordeeling wegens diefstal van benzine uit een automobiel voor gebruik van een ander automobiel, terwijl beide automobielen aan een ander toebehoorden en beklaagde onrechtmatig met het laatst bedoelde automobiel had gereden.

's Gravenhage 1 November 1906.

763. Een kip, overgeloopen op een vreemd erf of in een vreemd huis, komt daardoor alleen nog niet onder berusting van den gebruiker van dat erf, wanneer deze haar dus wegneemt met het oogmerk van wederrechtelijke toeëigening pleegt hij diefstal, geen verduistering.

a Arnhem Hof 7 Juni 1906, vern. Zwolle 19 April 1906.

764. Veroordeeling wegens diefstal van vee uit de weide door twee vereenigde personen, op grond van bewijs door aanwijzingen met toepassing van art. 56 Sr.

b Arnhem Hof 18 Maart 1909.

765. Voor veroordeeling volgens art. 311, 3° Sr. is noodig, dat de beklaagde zich ten tijde van de handeling op het besloten erf bevond buiten weten of tegen den wil van den rechthebbende, welke omstandigheid in de dagvaarding moest zijn te laste gelegd.

d H. R. 29 November 1909, Concl. conf.

766. Diefstal door vier- vereenigde personen in den „Grand Bazar", waarbij de schuldigen zich den toegang tot de plaats des misdrijfs hebben verschaft door middel van inklimming.

Amsterdam 13 Februari 1909.

767. Schuldigverklaring aan het misdrijf van art. 312 aanhef j^o. 2 en 3 Sr.

's Hertogenbosch 6 Augustus 1907.

768. De woorden „zonder geweld of bedreiging met geweld tegen personen" in art. 314 Sr. voorkomende kunnen in geenen deele als een element van het misdrijf „strooperij" worden aangemerkt. Al wordt dus de afwezigheid van dat geweld of van die bedreiging niet in de dagvaarding vermeld, zoo is toch de kantonrechter bevoegd kennis te nemen van feiten overigens onder gemeld artikel strafbaar gesteld.

Assen 8 April 1909, vern. Hoogeveen Kgr. 8 Februari 1909.

Cassatie Sz.	*Overtuigingst.*
Compet. Sz. 768.	*Poging.*
Eigendom.	Posterijen 761.
Get. bewijs Sz.	Samenl. v. misdr. 764.
Heling.	*Schorsing Sz.*
Jacht en visscherij 760.	Strooperij 768.
Jeugd. bekl.	*Tekst der wet.*
Medeplichtigheid.	*Verduistering* 763.
Mot. v. vonn.	

DIENSTBODEN z. ARBEIDSOVEREENKOMST, HUUR VAN DIENSTEN.

DIERENMISHANDELING z. MISHANDELING VAN DIEREN.

DIJK- EN POLDERBESTUREN.

Bij n°. 421. Bev. bij Leeuwarden Hof 2 Mei 1906, waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 22 Mei 1908, Concl. conf.

422. Het bij art. 6 der Algemeene keur of verordening van het hoogheemraadschap Watergraafsmeer gestelde verbod, om water uit den bodem door waterleidingen en kunstmatige wellen te laten afvloeien in slooten in den polder en de bepaling van art. 16 der keur, hetwelk dispensatie toelaat, zijn niet in strijd met art. 18 der wet van 20 Juli 1895 (Sb. 139), hetwelk niet aan het dagelijksch bestuur van een polder de bevoegdheid ontzegt om van een absoluut verbod dispensatie te verleenen, doch alleen aan het hooger waterstaatsgezag den plicht oplegt om te waken, dat door het locale gezag geen misbruik worde gemaakt van zijn bevoegdheid om vrijstellingen te verleenen onder voorwaarden, door bepalingen die hun grond niet vinden in het waterstaatsbelang.

b H. R. 10 Mei 1909, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam 29 Januari 1909.

423. Noch art. 7 der wet van 20 Juli 1895 (Sb. 139), noch art. 76 van het gewijzigd reglement voor de polders in Zuidholland van 24 Juli 1856 vordert, dat, bijaldien na vaststelling van eene keur of verordening in eenig artikel op verzoek van Ged. Staten eenige wijziging is aangebracht, andermaal tot bekendmaking en ter-visie-ligging van die keur of verordening worde overgegaan.

i H. R. 27 Mei 1907, Concl. conf.

424. Art. 24 van de politieverordening van het waterschap „De Schermer", iederen ingeland verplichtende ten allen tijde aan de beëedigde beambten van het waterschap tot zijne eigendommen toegang te verleenen, opdat deze kunnen onderzoeken of de voorschriften der verordening worden nageleefd, heeft alleen het oog op toegang tot de landelijke eigendommen en geenszins op de toelating in de woningen der ingelanden. Door deze bepaling kan dus art. 158 Gw. niet zijn geschonden.

H. R. 19 April 1909, Concl. conf.

425. Voor de toepasselijkheid van art. 16 van het Reglement van politie voor de polders in Zeeland is het voldoende, dat er eene waterleiding is, die daadwerkelijk het water van hoo-

ger gelegen erven ontvangt en afvoert, zoodat het artikel niet eischt eene voorafgaande bestemming, doch het bestaan van een feitelijken toestand, die niet door een besluit in het leven behoeft te worden geroepen.

f H. R. 2 November 1908, Concl. conf.

426. Art. 46 van het betrekkelijk waterschapsreglement geeft geen recht tot aardberging op buiten het waterschap liggende gronden. De bepalingen van dat reglement betreffen het waterschap, waarvoor het reglement is gemaakt en niet hetgeen buiten het waterschap ligt.

a H. R. 22 Mei 1908, Concl. conf. verw. de cass. tegen Leeuwarden Hof 26 Juni 1907, waarbij was bev. Winschoten 2 Mei 1906.

427. Een heemraadschap is zeer zeker bevoegd het peil van den waterstand te regelen en met het oog daarop derden, die daarop geen recht hebben, te verbieden water aan de rivier te onttrekken. Het waterschapsbestuur Bloemendaal is evenzeer door de keur van het heemraadschap van Mark en Dintel, voormeld verbod inhoudende, gebonden en mag niet zonder meer in het belang zijner landerijen water uit gemelde rivier aftappen.

Breda 15 September 1908, bev. bij 's Hertogenbosch Hof 21 September 1909. — Beide uitspraken zijn vern. bij *a* H. R. 29 April 1910, Concl. contr., wijl het heemraadschap niet-ontvankelijk werd verklaard.

428. Krachtens art. 280 van het reglement op het beheer der rivierpolders in de provincie Gelderland, is het aflaten van kwelwater in een tochtsloot slechts dan verboden, wanneer dit geschiedt door of over waterkeeringen.

Arnhem 12 November 1907.

Adm. en recht. macht.	Prov. regl. 423, 428.
Dagv. Bz.	*Prov. verord.*
Deleg. v. macht 422.	*Schr. bewijs Sz.*
Eigendom.	*Waterstaat* 422.
Kort geding.	Woning 424.
Marken.	*Zaken.*
Onderh. v. werken.	*Zed. lichaam.*
Openb. gezag.	

DIRECTE BELASTINGEN.

42. De wetgever beoogde, in art. 16 3° der wet van 22 Mei 1845 (Sb. 22), niet, als bodem van den belastingschuldige te beschouwen elken bodem, waar deze verblijf hield, maar had, bij het begrip „bodem van den belastingschuldige", op het oog eene feitelijke verhouding van den belastingschuldige tot den bodem, waaruit het vermoeden kan worden afgeleid, dat de zich op dien bodem bevindende goederen aan den belastingschuldige toebehooren. Het bestaan van dergelijke feitelijke verhouding behoort, in elk bizonder geval, te worden nagegaan. Nu in deze vaststaat: 1° dat de appellante, tijdens de inbeslagneming was huurster en hoofdbewoonster van het huis, waarin zich de in beslag genomen goederen bevonden, waaruit te haren aanzien mag worden afgeleid, dat hetgeen zich als stoffeering aldaar bevond haar in eigendom toebehoorende en het dus haar bodem was, waar die goederen zich bevonden; 2° dat de belastingschuldige als commensaal inwoonde bij appellante, die hem toestemming had gegeven het huis mede te gebruiken, zonder hem een bepaald afgezonderd gedeelte te hebben verhuurd, — wettigen deze feiten niet de gevolgtrekking, dat daardoor tusschen den belastingschuldige en het huis een feitelijke verhouding bestond, waaruit kan worden afgeleid, dat de zich in dat huis bevindende goederen hem toebehoorden. Die feiten toonen aan, dat de belastingschuldige, in den zin van meergenoemd art. 16, zich bevond op den bodem van een ander, nl. op dien van de appellante, zoodat, ten aanzien van hem, de gemelde bodem was eens anders bodem en ook niet van een gemeenschappelijken bodem kan worden gesproken.

a Amsterdam Hof 29 October 1909, vern. Amsterdam 26 Februari 1908.

43. Art. 16 al. 3 der wet van 22 Mei 1845, Sb. 22, berust op het rechtsvermoeden, dat de beslagen goederen aan den belastingschuldige toebehooren. Voor toepassing van dit rechtsvermoeden is niet voldoende het bestaan van eene geheel feitelijke verhouding, maar noodig het aanwezig zijn van eene rechtsbetrekking tusschen den belastingschuldige en de plaats, waar de goederen worden aangetroffen. In deze ontbreekt elke rechtsbetrekking tusschen den belastingschuldige en de bedoelde woning, nu vaststaat dat de eischer daarvan is huurder en hoofdbewoner en dat diens zoon, de belastingschuldige — zonder zelfs een deel dier woning in huur of onderhuur te hebben — bij eischer inwoont. De bedoelde woning is dus, in den zin der wet, noch de bodem van den belastingschuldige, noch de gemeenschappelijke bodem van dezen en den eischer.

Amsterdam 28 Juni 1909.

44. Nu de opposante bij dagvaarding niet stelt dat zij, alvorens de zaak voor den gewonen rechter te brengen, zich reeds vergeefs tot den Commissaris der Koningin heeft gewend, moet zij, ofschoon de tegenpartij zich niet op die nietvoldoening aan meergenoemd art. 16 beroept, ambtshalve in haar verzet niet-ontvankelijk verklaard worden.

Amsterdam 19 October 1908.

45. De artt. 15 en 16 der wet van 22 Mei 1845 (Sb. 22) zijn krachtens art. 260 Gem.wet ook van toepassing bij het invorderen van plaatselijke belastingen, behoudens de uitzondering van art. 261 dier wet. Uit al. 3 van gemeld art. 16 volgt niet, dat het alleen zou gelden voor de belastingen, aan welke art. 12 der wet van 1845 voorrang verleent en dus niet voor gemeentebelastingen.

Amsterdam 26 Februari 1908, vern. bij *a* Amsterdam Hof 29 October 1909, doch op gronden, die medebrachten, dat bovenstaande kwestie niet werd onderzocht.

46. Toepasselijkheid van art. 16 der wet van 22 Mei 1845 (Sb. 22) op de invordering van 's Rijks directe belastingen, op de invordering van plaatselijke belastingen. Hij, die eigenaar beweert te zijn van goederen, in beslag genomen wegens niet-voldoening van plaatselijke belastingen, kan tegen den executorialen verkoop slechts dan bij den gewonen rechter opkomen, wanneer te voren zijn, door hem bij den Commissaris der Koningin ingediend, bezwaarschrift is afgewezen.

b Amsterdam 1 November 1907.

47. Met betrekking tot het in deze gedaan verzet doet niet af de omstandigheid, dat het gehuurde op den bodem waarvan zich de in beslag genomen goederen bevonden, niet hetzelfde perceel is, dat de belastingplichtigheid bepaalde.

Amsterdam 19 October 1908.

48. Verzet tegen het dwangbevel wegens niet voldoening van verschuldigde plaatselijke belastingen. Onjuiste vermelding van de woonplaats van den belastingschuldige in het dwangbevel en de daarop gevolgde exploiten. Ingevolge art. 14, 2° der wet van 22 Mei 1845 (Sb. 22) zijn de art. 92, 94 en 430 Rv. ten deze toepasselijk. Verwerping der nietigheid met toepassing van art. 94 Rv.
a Amsterdam 14 December 1908.

Exec. beslag. | Huur en verhuur 42 v., 47.
Gemeentebelasting 45 v. | *Vonnis bij verstek Bz.*

DOMEINEN Z. TIENDEN.

DOMICILIE Z. APPEL BZ., CASSATIE BZ., CONSERVATOIR BESLAG, DAGVAARDING BZ., ECHTSCHEIDING, EXECUTOIR BESLAG, SUCCESSIERECHT.

DOODEN VAN DIEREN Z. CIVIELE PARTIJ, MOTIEVEN VAN VONNISSEN.

DOODSLAG.

100. Veroordeeling van beide beklaagden ter zake van doodslag met afwijking van het gevoelen des eersten rechters, die slechts ten aanzien van een der beklaagden doodslag aannam en den anderen beklaagde wegens mishandeling en wegens mishandeling den dood ten gevolge hebbende veroordeelde: beide laatste feiten zijn als een geheel te beschouwen.
b 's-Gravenhage Hof 7 November 1907.

101. Doodslag of poging tot doodslag. Afstuiten van den uit een revolver afgeschoten kogel op eene rib der verslagene, zonder doorboring van hare kleederen. Het hoofd der verslagene door de deskundigen bij de lijkschouwing niet onderzocht. Veroordeeling wegens doodslag.
Zierikzee 9 October 1906.

102. Veroordeeling wegens doodslag, gepleegd door een man op zijne vrouw.
Amsterdam 28 December 1906.

103. Veroordeeling ter zake van twee misdrijven van doodslag door middel van arsenicum.
Groningen 24 December 1906.

104. Doodslag waarbij beklaagde als ambtenaar heeft gebruik gemaakt van een middel hem door zijn ambt geschonken.
Arnhem Krijgsr. 10 Juni 1907.

105. In het Surinaamsche strafwetboek is stilzwijgend aangenomen de aansprakelijkheid voor de gevolgen eener strafbare daad, ook al zijn die niet bedoeld. In dat stelsel bestaat grond om moedwillige verwonding, welke den dood tengevolge heeft gehad, te qualificeeren als doodslag.
c H. R. 4 November 1907, Concl. conf.

Bedreigingen. | Opzet 105.
Jeugd. bekl. | *Poging* 101.
Mishandeling 100, 105. | Samenl. v. misdr. 100.
Mot. v. vonn. | Strafbaarheid.
Onr. daad. | Vergiftiging 103.

DRANKWET.

I. Drankwet.
§ 1. Voorschriften in verband met strafbepalingen.
A. Sterke drank.
B. Vergunning of verlof.
C. Andere onderwerpen en omstandigheden.
§ 2. Constateeren van overtredingen.
II. Strafbepaling buiten de drankwet in verband met dronkenschap.

I § 1. A.

185. Door te beslissen, dat dranken, waarin gedistilleerde alcohol in de door haar aangenomen hoeveelheden voorkomt en die als genotmiddel worden gebruikt, als sterke drank kunnen worden beschouwd, heeft de rechtbank de toegepaste bepalingen der Drankwet niet geschonden of verkeerd toegepast.
a H. R. 15 Juni 1908, Concl. conf.

186. Jenever is terecht beschouwd als sterke drank. De telastlegging in de dagvaarding, dat beklaagde jenever in huis had, drukt voldoende uit, dat hij een species van sterken drank aanwezig had.
c H. R. 28 Juni 1909, Concl. conf.

187. Beslissing dat de bedoelde boerenjongens niet als sterken drank zijn te beschouwen, zulks in aansluiting aan de in het vonnis opgenomen verklaringen van deskundigen.
Schagen Kgr. 4 Juni 1908. — Bij Medemblik Kgr.... Maart 1909 (1) werd beslist dat de flesch met het etiket „punch van rum" sterken drank inhield, wijl hij meer dan 5% alcohol bevatte, zulks „ongeacht de herkomst van het alcohol-gedeelte" nl. door overhaling of gisting.

B.

188. De Drankwet kent twee onderscheidene vergunningen tot verkoop van sterken drank in het klein: 1°. die tot verkoop voor gebruik ter plaatse van verkoop; 2°. die tot verkoop voor gebruik elders dan ter plaatse van verkoop, hetzij dan bij hoeveelheden van minder dan 10 L. of wel van 2 tot 10 L. en voor ieder dier onderscheidene soorten van verkoop wordt eene afzonderlijke vergunning vereischt. Waar alzoo van vereischte vergunning gesproken wordt, zooals in art. 50 lid 1 no. 1 der Drankwet, kan daaronder niet anders verstaan worden dan het hebben van de vergunning vereischt voor die soort van verkoop, die plaats heeft. Derhalve verkoopt hij, aan wien eene bijzondere vergunning verleend is voor den verkoop bij hoeveelheden van 2 tot 10 L. op de wijze omschreven in art. 1, 4e lid, der Drankwet, die beneden de hoeveelheid van 2 L. verkoopende, sterken drank zonder vergunning.
e H. R. 13 April 1908, Concl. conf.

189. Onder vereischte vergunning kan in de bepaling van art. 50 lid 1 no. 1 der Drankwet niet anders worden verstaan dan het hebben van de vergunning, vereischt voor die soort van verkoop, die plaats heeft. De houder eener tapvergunning die slijt, doet dit laatste zonder de vereischte vergunning.
c H. R. 9 December 1907, Concl. conf. — *b* H. R. 2 Maart 1908, Concl. conf. — *h* H. R. 15 Februari 1909, Concl. conf. — Amsterdam Kgr. IV 26 Februari 1907. — Anders Amsterdam Kgr. I 17 Januari 1907.

190. De geldende Drankwet laat niet meer dan eene vergunning toe aan één persoon voor ééne localiteit, behalve waar het betreft een logements-vergunning en het geval bedoeld in art. 58 Drankwet. Uit de beslissing, dat voor de bij dagvaarding genoemde localiteit vergunning was gegeven voor verkoop van sterken drank tot gebruik ter plaatse van verkoop volgt dus, dat geene andere vergunning dan de be-

doelde was verleend, nu uit niets is gebleken, dat requirant voor den rechter heeft beweerd, dat het hier betrof een reeds onder de oude Drankwet verkregen vergunning.

d H. R. 22 Februari 1909, Concl. conf.

191. Daar het samengaan van zoogenaamde tap- en slijtvergunning voor dezelfde localiteit behalve in logementen en in het geval van art. 58 der Drankwet, waarvan hier geen sprake is, volgens art. 8 I no. 6 en no. 7 en art. 9 1 1o. der Drankwet onbestaanbaar is, is het voldoende, dat, bij verkoop van sterken drank voor gebruik elders dan ter plaatse van verkoop, in de dagvaarding wordt gesteld het hebben van vergunning voor verkoop tot gebruik ter plaatse.

b H. R. 2 Maart 1908, Concl. conf.

192. Indien de vergunninghouder zich bij den verkoop van sterken drank doet vervangen, waartoe hem voor wat betreft de uitoefening van het bedrijf, doch niet voor wat betreft de uitoefening van het vergunningsrecht de bevoegdheid is verleend, moet die verkoop geschieden voor zijne rekening en te zijnen bate. Hierin is geen verandering gebracht door de wet van 1 November 1907 (Sb. 291).

b H. R. 3 Mei 1909, Concl. conf. — *b* H. R. 1 Maart 1909, Concl. conf. — *b* H. R. 13 April 1909, Concl. conf. — *d* H. R. 23 November 1908, Concl. conf. — *f* H. R. 25 October 1909, in een geval, betreffende een wachtkamer, waarop beweerdelijk — dit werd niet weersproken — art. 67 Drankwet van toepassing was. Volgens de Concl. O. M., die de beslissing dat de vergunning ontbrak feitelijk achtte, was zeer pleitbaar de meening dat met het oog op art. 67 een „mal jugé” had plaats gevonden. — Idem, vóór de wet van 1907, *e* H. R. 24 Juni 1907, Concl. conf. — *d* H. R. 3 December 1906, Concl. conf.

193. De vergunninghouder, die zich bij den verkoop van sterken drank in het klein, dus in de uitoefening van zijn bedrijf, doet vervangen, moet dien verkoop doen geschieden voor zijne rekening en te zijnen name. Dit geldt zoowel bij vergunning verleend aan een natuurlijken persoon, als bij vergunning verleend aan eene societeit (rechtspersoon).

b H. R. 1 November 1909, Concl. conf.

194. Uit het voorschrift van art. 68 der Drankwet, dat het bepaalde in art. 28, no. 2 niet van toepassing is op eene vóór 1 Januari 1904 verleende vergunning volgt geenszins, dat nu ook de vergunning zoude hebben verloren het persoonlijk karakter èn in de ongewijzigde èn in de gewijzigde drankwet daaraan toegekend.

a H. R. 7 Januari 1907, Concl. conf. — *e* H. R. 24 Juni 1907, Concl. conf.

195. Ook voor de open aanhoorigheden van het huis, waarin de localiteiten, voor welke de vergunning is gegeven, zich bevinden, geldt de verleende vergunning en wel met dezelfde strekking en inhoud, zoodat ook voor die aanhoorigheden de strafbaarheid van het ten verkoop in voorraad hebben van sterken drank is uitgesloten.

a H. R. 18 Mei 1908, Concl. conf.

196. Naar art. 24, 1, der drankwet geldt de vergunning uitsluitend voor de in de akte van vergunning vermelde localiteit of localiteiten als daarbij nader omschreven, terwijl aan de enkele indiening, op grond van art. 25 der wet, van een verzoekschrift als daar bedoeld, niet als gevolg is toegekend de bevoegdheid tot verkoop in de voor de vergunning aangevraagde nieuwe localiteit, nog voor het verzoek is toegestaan.

a H. R. 11 Maart 1907, Concl. conf.

197. Van de beschikking, in hooger beroep door Gedeputeerde Staten genomen krachtens het tweede lid van art. 30 der Drankwet, staat geen nieuw hooger beroep open bij de Koningin. Schorsende kracht is niet toegekend aan het door belanghebbende aan de Koningin gericht verzoek tot vernietiging der beschikking van Ged. Staten wegens strijd met de wet of met het algemeen belang. Het zesde lid van art. 30 der Drankwet is hierop niet van toepassing.

a H. R. 10 December 1906, Concl. conf.

198. Een vergunninghouder wiens vergunning op 10 April 1906 is ingetrokken, doch waaromtrent niet is gebleken dat die intrekking in kracht van gewijsde is gegaan, moet geacht worden bevoegd te zijn, tot verkoop van sterken drank in het klein, indien door hem het vergunningsrecht is betaald vóór 1 Mei 1906 en hij het vermoedelijk voor het dienstjaar 1907/08 verschuldigde recht tijdig bij deurwaardersexploit heeft doen aanbieden, zij het ook dat dit niet is aangenomen.

Amsterdam Kgr. I 18 Juli 1907.

199. Eene weduwe, wier man, vergunninghouder, gestorven is in Maart 1902, die vóór het einde van het loopende vergunningsjaar, na ontvangst eener kennisgeving van B. en W., inhoudende dat het vergunningsrecht voor den termijn van 1 Mei 1902 tot 30 April ad. f 25.— moet betaald zijn vóór of op den 30 April 1902, dat vergunningsrecht betaald heeft, is in het bezit eener vergunning om sterken drank in het klein te verkoopen, al werd haar geen nieuw schriftelijk bewijs van vergunning verleend. Hiertoe doet niet af dat thans noch ten haren name noch ten name van iemand anders voor de door haar gehouden herberg eene vergunning bestaat.

Middelburg 21 September 1906, bev. Goes Kgr. 2 Juni 1906. — De cass. is verw. bij *c* H. R. 18 Februari 1907, Concl. conf. als zijnde tegen een vrijspraak uitgesloten.

200. Al moge de commanditaire vennootschap op aandeelen niet zijn een rechtspersoon, zoo volgt daaruit niet, dat eene vergunning om sterken drank in het klein te verkoopen, vóór het in werking treden der drankwet, zooals zij nu geldt, verleend aan zoodanige vennootschap, alléén zou werken, voor, alzoo alléén rechten geven en verplichtingen opleggen aan, den beheerenden vennoot op het tijdstip der vergunning. Integendeel komt zoodanige vergunning, onder de wet, zooals zij vroeger gold, verleend aan de vennootschap zelve toe en niet aan den beheerenden vennoot persoonlijk; de rechtmatige opvolger van dezen mag alzoo ook de rechten der vennootschap uitoefenen.

d H. R. 10 December 1906, Concl. contr. — Bij Amsterdam Hof 6 Februari 1907 werd beklaagde veroordeeld, omdat na de ontbinding door het faillissement van den beheerenden vennoot geen nieuwe beheerende vennoot meer mocht worden benoemd, daargelaten of aan art. 1683, 4° B. W. door een — in casu niet gemaakt — beding kon worden gederogeerd.

201. De verbodsbepaling van art. 34 der

Drankwet is algemeen. Noch in dit artikel noch elders zijn societeiten van het hebben van verlof vrijgesteld.

c H. R. 7 Juni 1909, Concl. conf. — *b* H. R. 15 November 1909, Concl. conf.

202. Indien na de aanvrage om verlof tot den verkoop van alcoholhoudende drank, anderen dan sterken drank, des aanvragers woning is afgebrand, dit huis vervolgens nagenoeg met dezelfde afmetingen enz. is herbouwd en daarna het bovenstaand verzoek is ingewilligd, zonder dat de aanvrager volgens art. 38, 3 Drankwet een schriftelijk verzoek tot wijziging van het inwilligingsbesluit had ingediend, maar integendeel met zijn naam het woord „verlof" aan het raam zijner nieuwe woning ter zijde van de buitendeur had doen plaatsen, moet genoemd besluit geacht worden gegeven en geldend te zijn voor de vertrekken van het nieuwe gebouw, zoodat de verbodsbepaling van art. 50 al. 7 Drankwet voor aanvragers (bekl.'s) nieuwe woning heeft gegolden.

b Arnhem Hof 6 Februari 1908.

203. Vóór 1 Augustus 1906 kon noch van localiteiten, waarvoor een verlof — d. i. een in werking getreden verlof — als bedoeld in art. 50 I, 7° der drankwet is verleend, noch van overtreding van deze verbodsbepaling sprake zijn.

b H. R. 10 December 1906, Concl. conf.

C.

204. Art. 32, 1° Drankwet eischt ten aanzien van de in dat artikel bedoelde deur niets anders, dan dat zij tot de inrichting van den openbaren weg toegang geeft. Toepassing van art. 53 der Drankwet.

b H. R. 25 Maart 1907, Concl. conf. — Overigens concludeerde het O. M. tot cassatie, omdat waar twee bepalingen van art. 32 waren overtreden, slechts een geldboete was opgelegd.

205. De aanwezigheid van in dienst zijnde jeugdige personen in een vergunningslocaal, zonder dat zij daar dienst doen, levert geen strafbaar feit op, zoodat bij het ten deze ten laste van beklaagde bewezen verklaarde feit de omstandigheid, dat de in zijn tapperij aangetroffen jeugdige persoon, van wien niet bij dagvaarding is gesteld dat hij aldaar dienst deed, als loopjongen bij beklaagde in dienst was, diens strafbaarheid uitsluit.

Amsterdam 29 October 1909.

206. In art. 48 der Drankwet omvat het begrip „doen aanwezig zijn" niet alleen het doen binnentreden doch ook het lijdelijk toelaten, het gedoogen van aanwezigheid.

Amsterdam 29 October 1909.

207. Het bij dagvaarding vermelde „Amerikaansch kegelspel", ook wel genaamd „trektafel" is een hazardspel in den zin van art. 45 der Drankwet.

Tiel 6 September 1906.

208. Het bij art. 48 der Drankwet gestelde verbod van „toelaten" beteekent, dat de in het artikel genoemde personen zich niet in de localiteit mogen bevinden. Het verbod van toelating wordt dus ook overtreden op elk oogenblik, dat de binnengetreden persoon in de localiteit vertoeft, met uitdrukkelijke of stilzwijgende toestemming van den vergunninghouder.

a H. R. 2 November 1908, Concl. conf.

209. Door de in het bestreden vonnis opgesloten feitelijke beslissing wordt alle denkbeeld van het ten geschenken geven van den sterken drank uitgesloten. Terecht is dus wegens „verkoopen" veroordeeld.

d H. R. 4 November 1907, Concl. conf.

210. In art. 50 I 1° der Drankwet wordt geen onderscheid gemaakt of de verkochte hoeveelheid over een meerder of minder aantal flesschen of glazen wordt verdeeld, maar hangt de strafbaarheid uitsluitend daarvan af, of er zonder vergunning verkoop van eene hoeveelheid sterken drank van minder dan tien liter plaats vindt. De rechtbank had moeten overwegen en motiveeren waarom zij van oordeel was, dat ten aanzien van elk aan denzelfden persoon verkocht borrelglaasje een afzonderlijke verkoop, als in art. 1 der Drankwet bedoeld, was tot stand gekomen en zij dus 36 boeten had opgelegd.

d H. R. 7 Januari 1907.

211. Uit de geschiedenis der Drankwet volgt niet, dat een vergunninghouder ongestraft, in strijd met de hem verleende vergunning, sterken drank in het klein zou mogen verkoopen, zoo deze als medicament zou moeten dienen.

d H. R. 14 Juli 1909, Concl. conf.

212. Eene veroordeeling wegens het verkoopen van sterken drank zonder vergunning op 14 en 15 December 1907 sluit niet uit eene veroordeeling wegens het op 11 Januari d. a. v. in voorraad hebben van sterken drank ten verkoop in het klein zonder vergunning.

d H. R. 19 October 1908, Concl. conf.

213. Art. 50, I 3° der Drankwet, strafbaar stellende het toedienen van sterken drank in eene voor het publiek toegankelijke localiteit, waarvoor niet de vereischte vergunning is verleend, kan met deze vergunning alleen bedoelen die van art. 2 tot het verkoopen van sterken drank in het klein, de eenige bij de wet bekende, en welke voor bepaalde localiteiten wordt gegeven.

d H. R. 11 Juni 1907, Concl. conf.

214. Art. 50, I 6° der Drankwet heeft alleen betrekking op de wijze voor verkoop omschreven in art. 1 al. 4 dier wet, dat is, stelt alleen straf op het in eene localiteit, waarvoor eene vergunning voor den verkoop bedoeld in art. 1, al. 2 lt. *b* (slijtvergunning) is verleend, verstrekken van sterken drank anders dan in gesloten, over kurk en bovenrand van den hals door metalen doppen of lak omsloten flesschen, kannen of kruiken, inhoudende ten minste 2 d.L.

e H. R. 13 April 1908, Concl. conf.

215. Zin der uitdrukkingen „aanwezig" en „in voorraad" hebben van sterken drank in art. 50 I 7° der Drankwet. Terwijl de wet van het „in voorraad hebben" geen nadere omschrijving geeft, moet de rechter in elk voorkomend geval in een onderzoek treden van de omstandigheden, zooals daar onder meer zijn hoeveelheid, plaats, bestemming, waaronder sterke drank aangetroffen is, om daaruit de gevolgtrekking op te maken, dat de verlofhouder al of niet dien sterken drank in voorraad had.

c H. R. 15 April 1907, Concl. conf.

216. De woorden „in voorraad hebben" in art. 50 I 7° der Drankwet hebben een engere beteekenis dan de elders in de wet voorkomende uitdrukking „aanwezig hebben". De wet beperkt

echter het „in voorraad hebben" niet tot het in voorraad hebben tot ander dan eigen gebruik en laat aan den rechter over naar gelang der omstandigheden de vraag te beantwoorden, of de verlofhouder al dan niet in den zin der gezegde bepaling sterken drank „in voorraad" had.

c H. R. 4 October 1909, Concl. conf. — *b* H. R. 30 September 1907, Concl. conf.

217. De geringe hoeveelheid jenever (een maatje), welke de beklaagde in zijne aan het verloflokaal grenzende woonkamer heeft gehad, is onder de omstandigheden, waaronder die aanwezigheid is geconstateerd, niet voldoende groot om als „het in voorraad hebben" bedoeld in art. 50 der Drankwet te worden beschouwd, zoodat de beklaagde van het feit hem ten laste gelegd behoort te worden vrijgesproken.

b Amsterdam 11 Juni 1909.

218. Het hoofd van het bedrijf moet zorgen, dat in de localiteit, waarvoor verlof is verleend, geen sterken drank aanwezig is. Hij maakt zich dus schuldig aan de overtreding van art. 50, I 7° der Drankwet, indien in zijn verloflokaal sterke drank aanwezig is, al mocht hij door zijn leverancier zijn in dwaling gebracht en onverschillig of het in voorraad hebben van den sterken drank het gevolg is geweest van zijn opzet of van zijn gemis van de noodige voorzorg, tenzij hij door overmacht daartoe ware gebracht. Daar het beroep van beklaagde op goede trouw zijne aansprakelijkheid niet zou kunnen opheffen, behoefde over die goede trouw niet uitdrukkelijk te worden beslist.

a H. R. 7 December 1908, Concl. conf.

219. In de verplichting om in de localiteit, waarvoor verlof was verleend, geen sterken drank in voorraad te hebben, is wijziging gebracht, doordat aan de verlofhoudster vergunning verleend was, om in diezelfde localiteit sterken drank aan logeergasten te verkoopen.

f H. R. 23 December 1907, Concl. contr. van adv. gen. Jhr. Macaré, die van oordeel was, dat samenkoppeling van verlof en logementsvergunning feitelijk niet samengaan, omdat een verlofhouder toch onderworpen blijft aan art. 50, 7° der Drankwet.

220. Het gemis van eene logements-vergunning maakt niet een bestanddeel uit van de overtreding van art. 50, 7° der Drankwet. Wel zou het hebben dier vergunning de aanwezigheid van sterken drank hebben kunnen rechtvaardigen.

c H. R. 28 Juni 1909, Concl. conf.

221. De woorden binnenshuis gemeenschap" in art. 50, 1, 7° der Drankwet zijn door den wetgever gebruikt in hunne gewone taalkundige beteekenis, welke geene andere is dan gemeenschap binnen hetzelfde gebouw.

a H. R. 16 November 1908, Concl. conf.

222. De bepaling van art. 50 I 9° Drankwet laat verkoop of aanbod van verkoop alleen toe aan hen, die op het oogenblik van dien verkoop of dat aanbod naar redelijk inzicht als logeergast zijn te beschouwen.

e H. R. 15 Februari 1909, Concl. conf.

223. Door de betaling eener geldboete, opgelegd bij een bij verstek gewezen vonnis, wordt dit vonnis niet onherroepelijk. Wel is die betaling ook een grond voor de verzwaring bepaald bij art. 50, II Drankwet.

a H. R. 30 November 1908, Concl. conf.

224. Art. 50 II der Drankwet stelt voor overtreding van art. 50, I 7° onder de verzwarende omstandigheid van herhaling gepleegd geen andere straf dan van hechtenis van ten hoogste een maand. Door veroordeeling tot een geldboete met subsidiaire hechtenis heeft de Rechtbank genoemde artikelen en art. 23 Sr. geschonden.

e H. R. 25 Mei 1908, Concl. conf.

225. De strafbepaling van art. 50, I 7° der Drankwet is volgens het derde lid van dit artikel alleen van toepassing indien het feit is gepleegd door het hoofd van het bedrijf of door dengenen, die hem vervangt. Bij nietvermelding van deze omstandigheid in de dagvaarding is het te laste gelegde feit niet strafbaar.

b H. R. 1 Juni 1908. — De Concl. O. M. strekte tot vernietiging van het beroepen vonnis alleen voor zooveel betreft de qualificatie. — *g* H. R. 9 Juni 1908. — *k* H. R. 29 Juni 1908, Concl. conf. — H. R. 28 September 1908. — *d* H. R. 19 October 1908, Concl. conf. — *a* H. R. 1 Maart 1909, Concl. conf. — *b* H. R. 21 Februari 1910, Concl. conf.

§ 2.

226. Uit art. 54 Drankwet volgt, dat de ambtenaar bevoegd is tot inbeslagneming van alles wat redelijkerwijze vermoed kan worden te dienen tot bewijs eener overtreding, welke ook, van deze wet.

b H. R. 18 Maart 1907, Concl. conf.

227. De in het vierde lid van art. 54 der Drankwet gestelde uitzondering op de bij het vorige lid gegeven bevoegdheid geldt niet voor localiteiten, die deel uitmaken van eene woning, doch alleen voor localiteiten, die tevens zijn de woning van den vergunninghouder of slechts door zijne woning toegankelijk. Art. 184, 266 en 267 Sr.

b H. R. 16 November 1908, Concl. conf.

228. De rechter kan, wanneer hij feitelijk beslist, dat een trap en portaal toegang geven tot eene woning en tot localiteiten van anderen aard, daaruit, zonder in strijd te komen met art. 54 4° der Drankwet, afleiden dat trap en portaal niet behoorden tot de woning. Met het oog op deze laatste beslissing behoefde de rechter niet in een onderzoek te treden omtrent verschillende gronden van verweer, die alleen daarop berustten, dat trap en portaal wel tot eene woning behoorden.

b H. R. 16 December 1907, Concl. conf.

229. Nu de bij dagvaarding genoemde ruimte gebezigd werd als opslagplaats o. a. van vaten, kruiken en fleschen, terwijl zij geen anderen toegang heeft dan bedoelde deur en gebruikt wordt om biervaten van de straat in het perceel te brengen, is die ruimte in den zin van het derde lid van art. 54 der Drankwet als een aanhoorigheid van de biljartkamer van het bierhuis te beschouwen.

Amsterdam 22 Mei 1906, bev. bij een arrest waartegen de cass. is verw. bij *c* H. R. 14 Januari 1907, Concl. conf.

II.

230. Ook bij verdere herhalingen ter toepassing van het derde lid van art. 453 Sr. is

als bewijs van het plaats gehad hebben eener vroegere overtreding het onherroepelijk geworden zijn eener vroegere „veroordeeling” voldoende; niet noodig is de tenlastelegging dat het „feit” bij derde of volgende herhaling gepleegd was.

a H. R. 19 October 1908, Concl. conf.

Aanwijzingen.
Appel Sz.
Bekentenis Sz.
Bel. v. ambt. 227.
Cassatie Sz.
Comm. venn. 200.
Compet. Sz.
Dagv. Sz. 191, 220.
Elem. of fait d'excuse, 191, 220.
Gedep. Staten 197.
Geneeskunde 211.
Get. bewijs Sz.
Hazardspel 207.
Huur en verh.
Inbeslagneming 226.
Kort geding.
Loterijen.
Mot. v. vonn. 210, 225, 228.
Openb. gezag 227.
Prov. verord. 197.
Rebellie 229.
Recidive 223 v., 230.
Samenl. v. misdr. 204, 210.
Schenking 209.
Schuld (bij overtr.) 218.
Schuldoorzaak.
Societeit 193, 201.
Tekst der wet.
Vennootschap 200.
Vonnis bij verstek Bz. 223.
Wegen.
Woning 227 v.
Zetbaas 192 v.

DRINKWATER Z. BOUWREGLEMENT.

DRONKENSCHAP Z. CASSATIE SZ., DRANKWET, SCHEIDING VAN TAFEL EN BED.

DRUKPERS.

68. Bij de omschrijving van het feit in art. 418 Sr. vervat, kan de steller der dagvaarding volstaan met te vermelden. dat de opgenoemde geschriften zijn „van strafbaren aard”, de omschrijving dier geschriften, dat zij b.v. zijn „beleedigend”, met aanhaling van hetgeen beleedigend wordt geacht. Het is onjuist, om daarbij van opzettelijk beleedigende geschriften melding te maken. De dagvaarding tegen den „uitgever” of „drukker” mag ook niet behelzen, dat de dader, d.i. de schrijver, opzettelijk beleedigend heeft gehandeld. Ook is bij art. 418 en 419 Sr. niet vereischt dat uitgever of drukker zelven opzet tot beleediging hebben gehad; het enkel uitgeven en drukken van geschriften van strafbaren aard is genoegzaam, om onder bereik van die artikelen te vallen. Alleen bij misdadige deelneming (medeplichtigheid) is volgens de artt. 53 en 54 Sr. het opzet bij uitgever en drukker een element van het misdrijf.

Arnhem Hof 19 November 1908, bev. Almelo 29 September 1908.

69. Het bij art. 418 1° Sr. strafbaar gestelde feit is voltooid, wanneer de uitgever van eenig geschrift van strafbaren aard op de eerste aanmaning na den rechtsingang niet bekend maakt den op dat tijdstip aan de justitie onbekenden dader. De omstandigheid, dat die dader later bekend wordt, kan het reeds voltooide misdrijf niet ongedaan maken.

g H. R. 29 November 1909, Concl. conf.

Aansprakelijkh. Bz.
Beleediging 68.
Civiele partij.
Motieven v. vonnissen.
Onrechtm. daad.
Schadevergoeding.

DWALING Z. EXCEPTIEN, HUUR EN VERHUUR, NIETIGHEID EN NIETIGVERKLARING VAN OVEREENKOMSTEN.

DWANG Z. GEWELDPLEGING.

DWANGBEVEL Z. REGISTRATIE.

DWANGUITGIFTE VAN AKTEN.

31. Wanneer aan de rechtbank verzoek wordt gedaan om de afgifte te bevelen van een tweede grosse, kan, wanneer de schuldvordering gedeeltelijk is voldaan, de rechtbank, bij het daarop te geven bevelschrift niet bepalen voor welk bedrag die tweede grosse zal kunnen worden ten uitvoer gelegd. Die bepaling moet geschieden bij de afgifte der grosse, door den bewaarder der minuut, in overleg met den verzoeker en de belanghebbende partijen, terwijl een eventueel geschil daarover voor de rechtbank wordt gebracht, ingevolge art. 842 Rv.

a Rotterdam 6 April 1906.

32. Daar de eischer eerst in den loop van het proces heeft aangetoond recht te hebben op het door hem gevorderde afschrift van een onder gedaagde berustend testament moet hij, en niet de gedaagde notaris, in de proceskosten veroordeeld worden. Art. 56 en 839 Rv. en 42 Not. wet.

a Rotterdam 27 April 1908.

Notaris 31 v.
Proceskosten Bz. 32.

ECHTHEID VAN GESCHRIFTE.

79. Waar art. 183 Rv. verschijning van partijen voor den rechter voorschrijft, worden daarmede niet bedoeld partijen in persoon, maar partijen, vertegenwoordigd door hare procureurs.

c Amsterdam 12 Juni 1907.

Schrift. bewijs Bz.
Valschheid Bz. 79.

ECHTSCHEIDING.

I. Gronden tot echtscheiding.
II. Procedure en competentie ook ten aanzien van voorloopige maatregelen; kracht van deze en hoogere voorzieningen.
III. Uitvoering der beslissing in het algemeen en maatregelen als gevolg der echtscheiding.

I.

329. Waar in rechten als eisch gesteld wordt dat de gedaagde gedurende zijn huwelijk met eischeresse en speciaal in de laatste jaren meermalen met andere vrouwen overspel pleegde, daar kan gedaagde uit die omschrijving zeer goed beoordeelen, waarop hij zich te verdedigen heeft; zijn beslist ontkennen van eenig overspel toont genoegzaam aan dat hij dienaangaande in geen twijfel verkeerde. Waar elk overspel ontkend wordt, mist een beroep op verzoening in den zin van art. 271 B. W., elken redelijken grondslag.

Zwolle 18 December 1907.

330. Er is geen kwaadwillige verlating in den zin van art. 266 B. W. wanneer de man niet weigert om in de echtelijke woning terug te keeren, maar weigert om de vrouw in zijne woning te ontvangen.

Utrecht 6 Februari 1907, vern. bij Amsterdam Hof 15 Maart 1907.

331. De bij art. 266 B. W. bedoelde volharding in de weigering om tot den echtgenoot terug te keeren kan, voor den man, slechts blijken uit zijn weigering om, hetzij terug te keeren in de gemeenschappelijke woning, indien de vrouw daar, na zijn vertrek, is blijven wonen, hetzij om zijne vrouw in een nieuwe, door hem gekozen, woonplaats te ontvangen. Het verzuim van den man om de vrouw op te zoeken in het verblijf, door haar voor zich gekozen, nadat de man de echtelijke woning had verlaten, is niet met eene volharding, als bij art. 266 B. W. bedoeld, gelijk te stellen.

b Amsterdam 6 Maart 1908.

332. Toewijzing eener actie tot echtscheiding op grond van kwaadwillige verlating niettegenstaande een sommatie tot hervatting der samenwoning te Wezel, door den gedaagde beteekend.

's Gravenhage 6 Maart 1907.

333. Requirant, die zelf stelt zijne echtgenoote naar hare ouders te hebben gebracht, omdat hij niet meer in staat was, haar, die tevens in ziekelijken toestand verkeerde, behoorlijk te onderhouden en dat hij zulks thans ook nog niet kan en daarom ook nooit getracht heeft haar wederom in de echtelijke woning te doen terugkeeren, kan op dien grond geen echtscheiding vragen op grond van kwaadwillige verlating.

Heerenveen 16 Mei 1906.

334. Echtscheiding krachtens art. 264 sub 3 B. W. op grond van veroordeeling van den man wegens misdrijf tot twee vrijheidsstraffen te zamen langer dan 4 jaren. De bepalingen van het Wetb. v. Strafr. omtrent samenloop van strafbare feiten zijn ten deze van invloed.

Amsterdam 21 Februari 1908.

335. De in deze vaststaande verwondingen en de wijze, waarop zij zijn toegebracht, stempelen haar tot levensgevaarlijke mishandelingen, ook al mocht zijn gebleken, dat door die wonden op zichzelf het leven niet direct in gevaar is geweest; de omstandigheid, dat de verwonde echtgenoot, reeds na enkele dagen, uit het gasthuis is ontslagen, brengt hierin geene verandering. Onjuist is de stelling, dat, zelfs al stond de strafrechtelijke niet-toerekenbaarheid van den appellant vast, niettemin de toewijzing van den eisch tot echtscheiding zou moeten volgen, omdat de niet-strafbaarheid van den dader de burgerrechtelijke gevolgen van de daad niet zou opheffen en de aanspraak op echtscheiding zou verbonden zijn aan de verwondingen en mishandelingen zelf, onafhankelijk van den geestestoestand van hem, die deze toebracht; de wetgever heeft integendeel voor de, in art. 264 4° B. W. omschreven, mishandelingen en verwondingen een opzet gewild, gericht op het toebrengen van lichamelijk letsel, waarvan, ook naar de strekking van het artikel, bij een krankzinnige geen sprake kan zijn. Aan de beschikking der Rechtbank in het tegen appellant gevoerde strafgeding, waarbij deze, wegens ontoerekenbaarheid, buiten vervolging werd gesteld kan, in dit burgerlijk geding, niet de kracht van een wettelijk vermoeden worden toegekend.

Amsterdam Hof 27 November 1908.

336. De man die, tengevolge van gepleegd overspel met syphilis besmet, die ziekte op zijne echtgenoote overbrengt, brengt, zonder meer, haar daardoor niet opzettelijk lichamelijk letsel toe als begrepen onder de mishandelingen, genoemd in art. 264 4° B. W.

a Amsterdam 12 October 1906.

337. Ambtshalve opgelegd bewijs bij nietverschijning van de gedaagde en na tegen haar verleend verstek.

a Amsterdam 29 Mei 1908.

338. De artt. 6, 9 en 14 A. B. schrijven alleen voor, dat waar geschil ontstaat omtrent den „bestaanden" rechtstoestand van vreemdelingen, dit naar hun eigen recht moet worden beoordeeld, maar geenszins dat de nederlandsche rechter bij het uitspreken eener „verandering" in dien rechtstoestand (b.v. echtscheiding of scheiding van tafel en bed) niet zijn eigen recht zou moeten toepassen.

c H. R. 13 December 1907, Concl. conf.

II.

339. De president heeft bij toepassing van art. 821 Rv. ambtshalve te beoordeelen of hij de bevoegde rechter is.

's Gravenhage Hof 6 November 1907, waartegen de cass. is verw. bij H. R. 23 Janaari 1908.

340. Aan art. 816 Rv. ligt het denkbeeld ten grondslag, dat de voorzitter de rechtbank vertegenwoordigt, zoodat van zijne beslissing, dat hij onbevoegd is om het verlof bedoeld in art. 821 Rv. te verleenen, hooger beroep bij het gerechtshof toegelaten wordt.

H. R. 23 Januari 1908, Concl. conf. — Zie de beschikking a quo 's-Gravenhage Hof 6 November 1907.

341. Art. 74 B. W. wijst het werkelijk verblijf als de woonplaats aan, als in het algemeen èn in Nederland èn in het buitenland zulk een woonplaats ontbreekt. Competentie bij echtscheiding ex. 262 B. W. De opvatting dat, indien iemand zijn woonplaats in het buitenland heeft, niettemin zijn verblijfplaats hier te lande als woonplaats zou gelden is onjuist.

's-Gravenhage Hof 6 November 1907, waartegen de cass. is verw. bij H. R. 23 Januari 1908.

342. De artt. 262 en 289 B. W. zijn bepalingen van openbare orde, die ook ambtshalve door den rechter moeten worden toegepast. Nu de man te Utrecht woont, is de rechtbank te Amsterdam niet bevoegd om van de in deze door de vrouw tegen den man ingestelde vordering kennis te nemen. Hiertegen doet niet af, dat de man, overeenkomstig art. 81 B. W., voor het scheidingsgeding, algemeen woonplaats heeft gekozen te Amsterdam.

Amsterdam 8 Januari 1909.

343. In geval van kwaadwillige verlating wijst de laatste gemeene woonplaats van partijen de plaats aan waar het vonnis van echtscheiding in de registers van den burgerlijken stand moet worden ingeschreven. Deswege aanvulling dier registers bevolen in dier voege, dat daarin gezegd vonnis worde ingeschreven, welke inschrijving door den ambtenaar van den burgerlijken stand was geweigerd.

's-Gravenhage 25 Februari 1910.

344. Art. 262 B. W. — Art. 5 van het op 12 Juni 1902 te 's-Gravenhage gesloten verdrag ter regeling van de wets- en jurisdictieconflicten met betrekking tot de echtscheiding en de scheiding van tafel en bed. Ingeval van verandering van domicilie, geschied nadat de grond voor echtscheiding is onstaan, is de rechter ter plaatse van het laatste gemeene domicilie bevoegd.

Alkmaar 7 December 1906.

345. Verdrag tot regeling der wets- en jurisdictie-conflicten met betrekking tot de echtscheiding en de scheiding van tafel en bed. Nu uit de dagvaarding niet blijkt dat de laatst gemeene woonplaats van partijen is geweest binnen het arrondissement, is de rechtbank niet bevoegd.

Almelo 21 October 1908.

346. Ontbinding door den nederlandschen rechter van het buiten 's lands voltrokken, doch niet in Nederland afgekondigd, noch ingeschreven huwelijk op grond van overspel.

a Amsterdam Hof 20 December 1907, vern. *a* Amsterdam 8 Maart 1907.

347. Vorderingen, naar aanleiding van art. 269 B. W. of tot wijziging of opheffing der presidale beschikkingen, bedoeld bij art. 820 Rv. zijn niet steeds incidenteele vorderingen (art. 824 Rv.). Uit art. 820 al. 3 Rv. blijkt dat ook de vordering, die men voor den rechter brengt na eene desbetreffende presidiale beschikking, gedaan wordt op grond van art. 269 B. W. Ten onrechte heeft de rechtbank zich onbevoegd verklaard, van bedoelde vorderingen kennis te nemen, op grond dat zij niet anders dan in de hoofdzaak kunnen worden ingesteld.

a 's-Gravenhage Hof 7 Juni 1909.

348. Artt. 820, 824 Rv., j° 280, 281 B. W. Hooger beroep van de door de Rechtbank gewijzigde praesidiale beschikking, bepalende de som, voorloopig door den man tot onderhoud van de vrouw te verstrekken, is toegelaten.

b Amsterdam Hof 8 April 1909.

349. Uit art. 820 in verband met art. 824 Rv. volgt dat naar woord en bedoeling des wetgevers de provisioneele beschikkingen van den president gedurende den geheelen loop van het geding blijven werken tot op het tijdstip waarop de Rechtbank zelfstandig oordeelt, dat op andere wijze de verhouding tusschen de partijen voor het vervolg moet worden geregeld.

b H. R. 12 Maart 1909, Concl. conf.

350. De woorden in art. 824 Rv. „en die tot wijziging of opheffing der presidiale beschikking bedoeld bij art. 820 van dit wetboek" bedoelen niet bloot eene eerste „wijziging", maar ook alle volgende wijzigingen, welke de rechtbank, naar omstandigheden, in die beschikkingen mocht noodig vinden.

a 's Gravenhage Hof 24 Juni 1907.

351. De rechtbank handelde in strijd met art. 820 Rv. door hare beschikking, wijzigende die van den President, waarbij aan de vrouw levensonderhoud werd toegekend, eerder te doen ingaan dan op den dag, dat zij hare beschikking gaf.

b Amsterdam Hof 8 April 1909.

352. Gedaagde die opheffing vordert van de presidiale beschikking bij welke hij ex art. 820 al 3 Rv. is veroordeeld om aan eischeres voor levensonderhoud voorloopig f 40.— per week uit te keeren, moge bij die vordering formeel eischer zijn, materieel blijft de eischeres, ook ten aanzien van het door haar gevorderde levensonderhoud als eischende partij te beschouwen, zoodat op haar de bewijslast rust, dat zij levensonderhoud behoeft en dat gedaagde in staat is dat onderhoud te verschaffen.

a Amsterdam 24 Juli 1908.

353. Wanneer bij beschikking van den president krachtens art. 820 Rv. de kinderen bij voorraad zijn toevertrouwd aan de tot echtscheiding, subsidiair tot scheiding van tafel en bed, procedeerende vrouw, doch de rechtbank beide vorderingen heeft afgewezen, zoodat over het verblijf der kinderen geen uitspraak werd gedaan en de vrouw van dat vonnis in hooger beroep is gekomen, zoo is de rechtbank bevoegd kennis te nemen van de vordering van den man tegen de vrouw om hem de kinderen terug te geven. De man is echter in die vordering niet-ontvankelijk, daar al. 3 van art. 820 Rv. zoodanig moet worden opgevat dat de presidiale beschikking van kracht blijft gedurende den gewonen loop van het geding, ook in hoogere instantie.

Rotterdam 19 Februari 1906.

354. De bewilliging van art. 267 B. W. kan gegeven worden, ook nadat de vrouw de echtelijke woning reeds zonder verlof heeft verlaten.

a Amsterdam 13 November 1908.

355. Het verzoek om in zake van echtscheiding en scheiding van tafel en bed het getuigenverhoor voor een rechter-commissaris te doen plaats hebben moet, als in strijd met art. 823 Rv., worden afgewezen.

Amsterdam 11 Januari 1907.

III.

356. Waar de man geen bekende woonplaats of verblijfplaats heeft, treedt voor de toepassing van art. 276 B. W. de woon- of verblijfplaats van de vrouw daarvoor in de plaats en, daar deze in den zin der wet geen andere is dan die van den man, haar werkelijke verblijfplaats.

Amsterdam 8 Mei 1906.

357. Het woord goederen in art. 280 B. W. omvat niet alleen het verworven kapitaal, maar alle baten waaruit gedaagdes fortuin, in art. 281 B. W. bedoeld, bestaat.

Amsterdam 25 October 1907.

358. De artt. 280 en 281 B. W. hebben de strekking om te verhoeden, dat de verongelijkte echtgenoot ten gevolge van het hem aangedaan ongelijk en van de daardoor noodig geworden echtscheiding zou moeten afdalen uit de levensfeer, waarin het huwelijk hem had geplaatst.

b Amsterdam Hof 23 October 1908.

359. Tegen de toewijzing eener vordering der van echt gescheiden echtgenoote om in het faillissement van haar man te worden toegelaten voor de gekapitaliseerde waarde der aan haar bij het vonnis toegekende wekelijksche uitkeering tot onderhoud, wordt ten onrechte aangevoerd, dat hier sprake zou zijn van eene schuld der gemeenschap of van eenen echtgenoot tegen den anderen; immers de verbintenis is ontstaan na de ontbinding van het huwelijk. De verplichting van den eenen echtgenoot om aan de andere levensonderhoud te verstrekken is echter een verplichting om den te onderhouden persoon te doen deelen in zijn inkomen naar gelang hij het zelf geniet: zoodat de eischeres alleen had kunnen opkomen voor de verschenen termijnen doch niet voor de gekapitaliseerde toekomstige uitkeeringen.

b Amsterdam 13 November 1908.

360. Voor de ontvankelijkheid der alimentatievordering is het vorderen van levensonderhoud voldoende; de vrouw, eischeres, behoeft bij hare dagvaarding niet te stellen, dat zij geene genoegzame inkomsten heeft om zelf in haar onderhoud te voorzien. Echtscheiding.

b Amsterdam Hof 8 April 1909. — *a* Amsterdam 9 Februari 1906.

361. De wet laat geen verhooging toe van

het eenmaal vastgestelde levensonderhoud bij fortuinsvermeerdering, maar alleen inkorting bij fortuinsvermindering van den debiteur.

Leeuwarden Hof 27 Januari 1909.

362. Ook nadat de echtscheiding reeds is uitgesproken, heeft de echtgenoot, op wiens verzoek dit geschiedde, de bevoegdheid om de vordering tot uitkeering van levensonderhoud zelfstandig in te stellen.

b Amsterdam Hof 23 October 1908. — Amsterdam 25 October 1907.

363. Noch uit de geschiedenis, noch uit de bewoordingen van art. 280 B. W. kan worden afgeleid, dat met de daar genoemde Rechtbank is bedoeld dezelfde, die het vonnis van echtscheiding heeft uitgesproken; bij het stilzwijgen der wet moet worden aangenomen dat de hier bedoelde vordering, geheel zelfstandig ingesteld, voor den rechter van de woonplaats des verweerders moet worden aangebracht.

b Amsterdam Hof 28 October 1908.

364. Ofschoon de moeder zich tegen het verzoek van den vader om het kind op 2 dagen van iedere week bij zich te ontvangen niet heeft verzet, was de rechtbank in dezen, waar het een onderwerp betreft van openbare orde, door de overeenstemming van partijen niet gebonden en stond het haar vrij anders te bepalen dan partijen wenschten.

b H. R. 12 Maart 1909, Concl. conf.

365. Met „den dag in het 3e lid bedoeld", waarvan art. 284, 5e lid B. W. spreekt, is bedoeld een dag, vallend minstens 14 dagen na den dag op welken de rechtbank beschikt heeft.

d H. R. 22 Mei 1908, Concl. contr. verw. de cass. tegen 's Gravenhage Hof 13 Maart 1908.

366. De bevoegdheid des rechters krachtens art. 255 B. W. ten aanzien van het gezag over kinderen ingeval van echtscheiding, na de in werking treding der gewijzigde wet uitgesproken, komt den rechter mede toe in het geval als het onderhavige, waar een vader, die vóór die in werking treding echtscheiding verkregen heeft, het gezag over kinderen uitoefent „krachtens den wettelijken regel" van art. 284 al. 1 (oud) zonder dat eenige beschikking gegeven was of behoefde gegeven te worden.

H. R. 20 Februari 1908, in strijd met de Concl. O. M., volgens welke de rechter alleen wijziging mag brengen in „beschikkingen", waarbij van den voormelden wettelijken regel „werd afgeweken."

367. Na een echtscheidingsprocedure behoort de zorg voor de oproeping van ouders en verwanten van minderjarigen, over wie in de voogdij en toeziende voogdij behoort te worden voorzien, tot de taak van den procureur der in het echtscheidingsproces eischer(es) geweest zijnde partij.

Winschoten 10 Maart 1906.

EED.

I. Beslissende eed.
§ 1. Toelaatbaarheid.
§ 2. Procedure en beslissing.
II. Suppletoire eed.

I § 1.

671. Decisoire eeden mogen niet loopen, zooals de onderwerpelijke doen, over rechtskundige waardeeringen en gevolgtrekkingen. Onverplichtheid en wetenschap van benadeeling ex art. 1377 B. W.

b 's Hertogenbosch Hof 25 Juni 1907.

672. De vraag of een schuldvordering eener vennootschap al of niet is voldaan, loopt voor de leden dier vennootschap over een feit, waarvan mag worden aangenomen dat het hun uit eigen wetenschap moet bekend zijn.

Amsterdam 30 November 1906.

673. Een agent, die door zijn handelingen de naamlooze vennootschap bindt, is de aangewezen persoon om voor die vereeniging nopens dergelijke handelingen een eed af te leggen en blijft dit, ook al is hij als agent afgetreden.

Zutphen 3 Maart 1910.

674. De eene partij kan niet aan de andere ter uitzwering opdragen, dat zij (de eene partij) „ten bewijze harer instemming" met den inhoud een brief teekende, immers die instemming is een interm feit bij een ander dan bij dengeen aan wien de eed wordt opgedragen.

Rotterdam 25 Juni 1906.

675. Aan iemand, die een deskundige „opdraagt" zekere werkzaamheden in bepaalde panden te verrichten, kan niet ter uitzwering worden opgelegd, welke dier werkzaamheden al of niet door dien deskundige „verricht" zijn.

d 's Gravenhage Hof 29 Juni 1908.

676. De opgedragen eed niet toelaatbaar geacht, omdat die twee verschillende feiten behelst, waarvan het eene waar, het andere onwaar kan zijn, zoodat hun beëediging in eens niet mag worden gevorderd.

Tiel 16 November 1906.

677. Een litis-decisoire eed kan niet even voor pleidooi bij incidenteele conclusie worden opgelegd, indien de tegenpartij zich tegen het nemen dier conclusie verzet.

Utrecht 24 Februari 1909.

678. Eene conclusie, waarbij eeden worden opgedragen, moet buiten beschouwing blijven wanneer zij niet geregistreerd is.

b 's Hertogenbosch Hof 25 Juni 1907.

679. Het ingevolge art. 1981 3° B. W. gedaan, verzoek tot eedsaflegging voor een gecommitteerden rechter, kan ook gedaan worden op een lateren dag dan dien, bij het interlocutoir voor de eedsaflegging bepaald, wanneer alsdan van een wettelijk beletsel blijkt. De rechtsgevolgen van het feit, dat de partij is komen te overlijden vóór den dag, dat zij alsnog tot de eedsaflegging moet worden toegelaten, komen nadeelen van de partij die den eed opdroeg; de eed moet in deze dus gezegd worden noch afgelegd, noch geweigerd te zijn, zoodat de gedane eedsopdracht alle gevolg mist en alles wordt teruggebracht in den staat, als of geen eed was opgedragen.

b Amsterdam 6 November 1907.

680. De formuleering van een terugge-

wezen eed moet zoodanig zijn, dat daardoor het tegendeel bewezen zou worden van hetgeen door het afleggen van den opgedragen eed zou vaststaan.

Rotterdam Kgr. II 22 Juni 1908.

681. Praeparatoire uitspraak houdende last om voort te procedeeren, opdat de partij, aan wie de eed was opgedragen, zich overeenkomstig art. 1969 B. W. kon uitlaten.

a H. R. 8 Januari 1909, Concl. conf. verw. de cass. tegen *a* Arnhem Hof 22 Januari 1908.

682. Waar een opgedragen beslissend verklaarde eed is aangenomen, is er geen plaats meer voor een aanbod van getuigenbewijs, ook niet in appel. De rechter mag den eed opleggen bij een interlocutoir en ook bij een voorwaardelijk eindvonnis; ook mag hij voorzien in het geval dat de eed wordt afgelegd en de beslissing aanhouden voor het geval van niet aflegging.

a 's Gravenhage Hof 2 November 1908.

683. Een vonnis, houdende oplegging van een suppletoiren eed — ook al is het niet geredigeerd in den vorm van een voorwaardelijk eindvonnis — is niet een zuiver interlocutoir, waarop de rechter kan terugkomen. De rechter is dus niet bevoegd, om te voldoen aan den wensch der partij om haar een gewijzigden suppletoiren eed op te leggen, omdat in den bij het vonnis opgelegden eed een in de dagvaarding voorkomende schrijffout of vergissing is overgenomen. Na het opleggen van een suppletoiren eed is het opdragen van een beslissenden eed niet geoorloofd.

Amsterdam 29 Maart 1907.

684. 's Hofs beslissing vormt eene in cassatie onaantastbare waardeering van der partij judicieele houding. De verweerder in cassatie had van den eischer i. c. — oorspr. gedaagde — gevorderd betaling van eenige geldleeningen; de oorspr. gedaagde ontkende de gestelde overeenkomsten, waarna de oorspr. eischer na vermindering zijner vordering met een der gestelde geldleeningen een beslistenden eed omtrent de geldleeningen opdroeg; na referte droeg de rechtbank den eed op en wees zij, na weigering van den eed door den oorspr. ged., de verminderde vordering toe. In appel voerde de oorspr. gedaagde aan, dat hij een der in den eed begrepen geldleeningen niet had ontkend, doch „erkend" met een bevrijdende bijvoeging en dat de eed, die van de bijvoeging niet repte, mitsdien niet beslissend was, als niet meer het geheele geschil omvattend. Het Hof ging die grief voorbij, omdat de appellant gehouden was terstond op te komen tegen de opvatting, die de oorspr. eischer — en wel volgens het Hof terecht — van appellants verwering had, dat hij zulks niet doende die opvatting als juist had toegegeven en in hooger beroep daartegen niet vermocht te reageeren, Art. 348 Rv.

H. R. 23 April 1909, Concl. conf.

II.

685. De aanvullende eed kan door den rechter ook worden opgelegd in de bij art. 1907 B. W. voor den beslissenden eed opgenoemde uitzonderingen.

Leeuwarden Hof 1 Mei 1907.

686. Eene suppletoire eed dient om het bewijs van eenig feit aan te vullen en is mitsdien in casu niet op te dragen aan den eischer ter ontzenuwing van het door gedaagde beweerde feit, dat hij een bepaald bedrag 2 maal heeft betaald.

Alphen Kgr. 19 Mei 1909.

687. In eene procedure tot scheiding van tafel en bed, waar bekentenis als bewijsmiddel is uitgesloten, is het niet wenschelijk een suppletoiren eed op te leggen, al wordt dit niet door de wet verboden.

b Leeuwarden Hof 30 Mei 1906.

Appel Bz. 684.
Beh. ter rolle 677 v.
Bewijs Bz.
Cassatie Bz. 684.
Dading.
Get. bewijs Bz. 682.
Gewijsde 683.
Handelsagent 673.
Huur v. diensten.
Lastgeving.
Orderbiljet.
Pauliana 671.
Registratie 678.
Req. civiel.
Scheid. v. taf. en bed 687.
Schuldvernieuwing.
Successierecht.
Terechtzitting Sz.
Vennootschap 673.
Verbruikleening.
Verjaring Bz.
Vermoedens.
Vonnis Bz. 682 v.

EEDSWEIGERING.

1. Aangenomen dat onder het woord „gezindheid" in art. 161 Sv. moet worden verstaan „gezindte" of „kerkgenootschap", is in deze het ten laste gelegde niet strafbaar, door het ontbreken van eenig wettelijk en voor dezen beklaagde geldend kerkelijk voorschrift, houdende, als wijze van eedsaflegging, het opsteken van de beide voorste vingers van de rechterhand en het uitspreken van de woorden „zoo waarlijk helpe mij God almachtig", gelijk bij dagvaarding als vereischte is gesteld.

Amsterdam Hof 9 Februari 1910, bev. op andere gronden Amsterdam 3 November 1909. — De cass. tegen het arrest werd op grond dezer beslissing verw. bij *a* H. R. 23 Mei 1910, — Concl. conf. — uit overweging, dat niet was komen vast te staan, dat voor den gerequireerde de bij dagvaarding omschreven wijze van eedsaflegging verplichtend was, als zijnde dezelve „naar de wijze zijner godsdienstige gezindte" (kerkgenootschap). Die wijze is niet bij wettelijke bepalingen geregeld en de beslissing over het al of niet bestaan van kerkelijke regelen of gebruiken daaromtrent — welke het Hof verklaarde niet te kennen — valt buiten het gebied, dat de cassatierechter mag betreden.

2. Art. 161 Sv. bepaalt wel, dat getuigen in strafzaken moeten afleggen òf den eed òf de belofte, maar niet in welk geval de eed, wanneer de belofte moet worden afgelegd; den getuige moet derhalve de vrijheid van keuze gelaten worden; hij voldoet aan zijne wettelijke verplichting door zich tot aflegging van de belofte bereid te verklaren en pleegt dus geen strafbaar feit, door te weigeren een eed af te leggen.

Amsterdam Hof 9 Februari 1910, bev. op andere gronden Amsterdam 3 November 1909. — Bij *a* H. R. 23 Mei 1910, Concl. conf., werd, hoezeer de cassatie om andere redenen werd verworpen, geoordeeld, dat art. 161 Sv. voorschrijft, dat een getuige naar gelang van het „kerkgenootschap" waartoe hij behoort, heeft af te leggen den eed of de belofte.

3. Art. 161 Sv. voorschrijvend dat de getuigen, naar de wijze hunner godsdienstige gezindheid, den eed of de belofte zullen doen, heeft daarbij alleen het oog op hen, die tot een

kerkgenootschap behooren of Doopsgezind zijn. Voor hen die, zooals beklaagde, de eedsformule niet als zinledig beschouwend, tegen het uitspreken daarvan gewetensbezwaar hebben en die niet tot een kerkgenootschap behooren, bestaat geen wettelijke verplichting tot het afleggen van een eed. Ontslag van rechtsvervolging ter zake van overtreding van art. 192 Sr.

Amsterdam 8 November 1909, bev. op andere gronden bij Amsterdam Hof 9 Februari 1910, waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 23 Mei 1910, hoezeer daarbij gedeeltelijk anders werd geoordeeld.

4. Voor de uitlegging van een artikel, dat meer dan 70 jaar oud is en onder andere omstandigheden dan thans geschreven, is het de taak van den rechter om in plaats van den historischen weg te bewandelen de wet uit te leggen in den zin, dien de tijdsomstandigheden en nieuwe opvattingen vergen. Onder het woord „gezindheid" in art. 161 Sv. dient te worden verstaan iemands godsdienstig begrip, niet „gezindte" of „kerkgenootschap".

Haarlem 13 Januari 1910.

Cass. Sz. 1. | Gebr. en gewoonten 1.
Get. verh. Sz. 1 v.

EET- EN DRINKWAREN.

Bij n° 30. De cass. tegen het arrest is verw. bij *a* H. R. 18 Februari 1907, Concl. conf.

36. Onder „eetwaren" in art. 330 Sr. is veevoeder niet begrepen.

a H. R. 18 Februari 1907, Concl. conf. verw. de cass. tegen Arnhem Hof 4 October 1906.

37. Nu volgens het arrest het aan beklaagde te laste gelegde alsmede zijn schuld daaraan bewezen wordt door in het arrest opgenomen wettige bewijsmiddelen, geldt dit ook van de wetenschap, dat de melk vervalscht was, welke wetenschap deel uitmaakt van het te laste gelegde. Terecht is beslist dat, nu vaststaat, dat beklaagde volle melk moest leveren, de bijvoeging van ondermelk de toevoeging was van een aan de melk vreemd bestanddeel.

a H. R. 22 Februari 1909, Concl. conf.

EFFECTEN.

47. Uit het openen van een rescontre-rekening volgt niet, dat het hier geldt spel of weddingschap, daar dit de levering der gekochte fondsen niet uitsluit. Onjuist is appellants bewering, dat niet de koersverschillen van 14 Juli 1904 (accountday) doch van 12 Juli 1904 (rescontreday) hadden in rekening moeten worden gebracht, daar alleen voor zoover betreft rekeningen die worden gecontinueerd de koersverschillen op de „carryover-day" worden gefixeerd, terwijl appellants rekening niet werd gecontinueerd en dus op den „accountday" moest worden afgewikkeld.

's-Gravenhage Hof 18 December 1905.

48. Art. 7 van het Reglement voor de Haagsche geld- en Effectenbeurs heeft geenszins de strekking om te bepalen, dat wanneer partijen in gebreke blijven wederkeerig briefjes van de ter beurze gedane affaires te wisselen, geene affaire zou zijn tot stand gekomen.

's-Gravenhage Hof 25 Mei 1908.

49. Al moge het in het algemeen juist zijn, dat bij speculatieve fondsen als de onderhavige aandeelen Mijnbouwmaatschappij Ketahoen bij een koersverschil van enkele percenten op een dag, niet van „dalen" kan worden gesproken, zoo was toch in casu eischeres, waar de bedoelde effecten in enkele dagen 20 pCt. achteruitgingen, verplicht, om aan eene order om bij verder dalen te verkoopen, gevolg te geven, toen den dag na het geven dier order de stukken weer een paar procent lager waren. Een beroep op vaagheid van de order, om bij verder dalen te verkoopen, mitsdien verworpen.

's-Gravenhage 5 October 1909.

Huur en verhuur. | *Spel en weddingschap.*
Koophandel. | *Verduistering.*
Schadevergoeding.

EFFECTENHANDEL Z. EFFECTEN, LASTGEVING, SPEL EN WEDDINGSCHAP, OVEREENKOMST.

EIGENDOM.

Bij n° 331. Zie in appel 's-Gravenhage Hof 5 Maart 1907.

Bij n° 395. De vordering van den Staat werd toegewezen bij *b* 's-Gravenhage Hof 24 Juni 1907, na verwerping van een vernieuwden aanval op het interlocutoir, als zijnde dit tusschen partijen bindend.

Bij n° 403. Zie het eindarrest 's-Hertogenbosch Hof 19 Februari 1907.

I. Onroerende goederen.
§ 1. Omvang, beperkingen, actiën en bewijzen in het algemeen.
§ 2. Medeeigendom.
II. Roerend goed.

I § 1.

422. Opvordering door den Staat tegen de gemeente Zutphen van vroegere vestinggronden in voormelde gemeente. Art. 579 B. W. laat niet toe in een onderzoek te treden aan wien vestinggronden, vóórdat zij tot vesting gronden werden aangelegd, toebehoord hebben, daar volgens dat artikel de eigendom van vestingwerken bij den Staat is.

Arnhem Hof 26 Februari 1908, vern. bij *b* H. R. 5 Maart 1909, Concl. conf. beslissend, dat in gemeld artikel onder de „door titel of bezit verkregen rechten" niet enkel rechten van derden „op" den eigendom, aan den Staat toegekend, doch ook „eigendomsrechten" zijn begrepen en dat dus het Hof de gegrondheid van het beroep der gemeente op eigendomsrecht had moeten onderzoeken.

423. Art. 655 B. W. bevat een vermoeden, behoudens tegenbewijs; dit bewijs in hooger beroep toegelaten. Zij, voor wie, met toestemming van den erfpachter van den grond, op dien grond wordt gebouwd eene kerk, die de kosten van dien bouw betaalt, die, sedert, een aandeel in den erfpachtscanon en in de grondbelasting van het door die kerk ingenomen gedeelte van dien grond betaalt en die kerk voortdurend ongestoord gebruikt, heeft voor zich een aantal vermoedens, die opleveren het bewijs van de door haar gestelde eigendom van de kerk.

b 's-Gravenhage Hof 9 November 1908.

424. Art. 656 B. W. bevat geenen onomstootelijken regel, doch slechts een rechtsvermoeden, dat voor bewijs van het tegendeel wijkt.

Mede-eigendom van onroerend goed kan ontstaan door gezamenlijke stichting van gebouwen op den grond van den gedaagde (nu gefailleerd) ingevolge handeling voor gemeene rekening of bizondere maatschap. Ofschoon het onroerend goed door den eersten hypotheekhouder was geëxecuteerd werd bewijs door getuigen bevolen van de overeenkomst door welker uitvoering de onverdeeldheid, wier scheiding gevorderd werd was ontstaan. De overeenkomst hoezeer geen zaak van koophandel betreffende, gold een zaak van onbepaalde waarde nl. het bouwen van 14 arbeiderswoningen en het bewijs moest worden geleverd tusschen anderen dan de partijen, die haar sloten.

Utrecht 13 Mei 1908.

425. Eigendom van den grond brengt niet noodzakelijk eigendom van het op dien grond gebouwde met zich mede. Art. 626 B. W. bevat slechts een rechtsvermoeden voor tegenbewijs vatbaar. Dit tegenbewijs in casu gelegen in het vaststaande feit dat de op den grond, aan slechts één der vennooten in eigendom opgekomen, gebouwde woonhuizen door beide vennooten te zamen en voor gemeenschappelijke rekening zijn gesticht met toestemming van den vorigen grondeigenaar. Gezamenlijke stichting voor gemeenschappelijke rekening geeft onverdeelden mede-eigendom. De door één der vennooten-mede-eigenaars niet alleen op den aan hem alleen in eigendom opgekomen grond maar ook op de door hem met eenen mede-vennoot-eigenaar daarop gestichte woonhuizen in hun geheel gevestigde hypotheek is niet in haar geheel nietig, noch ook ten opzichte van alle die woonhuizen, doch alleen voor zooverre het aandeel betreft, dat daarin aan den anderen vennoot-mede-eigenaar toekomt of zal blijken toe te komen.

Utrecht 13 April 1910.

426. Art. 626 B. W. verhindert niet, dat de een eigenaar is van den ondergrond, de ander van den zich daarop bevindenden opstal; daarvan is het gevolg dat de gefailleerde eigenaar gebleven is van het huis en het gebouw dat hij opgericht heeft op den ondergrond, ten tijde toen hij daarvan eigenaar was, nl. voor de ontbinding van het koopcontract en dat een hypotheek door hem alstoen gevestigd, voorzoover zij rust op huis en gebouw, daarop ten behoeve van de hypotheekhoudster bij wijze van verkregen recht blijft kleven, al gaat zij ook op den ondergrond tengevolge van de werking van de ontbindende voorwaarde krachtens art. 1215 B. W. te niet.

's-Hertogenbosch Hof 15 Juni 1909, vern. Maastricht 3 Juli 1908, waarbij geen preferentierecht was erkend. — In cass. werd bij *a* H. R. 3 Juni 1910 eene beslissing genomen buiten bovenstaande kwestie.

427. De werken op den grond aangebracht behooren den grondeigenaar, behoudens in casu niet gestelde uitzonderingen. Nu de aanbrenger der kribben zelf geen aanspraak maakt op den eigendom van den grond, waarop deze zijn aangebracht, stelt hij daardoor feiten, waaruit volgt dat de grond „aan een ander" dan aan hem toebehoort, en dat hij wellicht slechts een persoonlijke vordering heeft. De vernieler der kribben pleegde dus jegens hem geen onrechtmatige daad.

b Leeuwarden Hof 30 Juni 1909, waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 10 Juni 1910.

428. Waar de gedaagde zijn recht tot inbreuk op den eigendom van eischeres doet steunen op de artt. 11 j° 9 der politieverordening van Amsterdam van 28 Maart 1902, en de hierbedoelde gang en plaatsje, in den zin der verordening, als openbare weg zijn te beschouwen, is de eischeres verplicht de door haar gestelde inbreuk op haar eigendomsrecht te dulden. De gemeentelijke wetgever is zijne bevoegdheid niet te buiten gegaan, bij de vaststelling van voornoemd art. 11 der verordening, door te bepalen, dat de eigenaars van niet aan de gemeente toebehoorende openbare wegen verplicht zijn toe te laten, dat daarop zoodanige werken of inrichtingen worden aangebracht als de gemeenteraad of Burg. en Weth. noodig oordeelen ten behoeve van het openbaar verkeer of de openbare gezondheid. Door de Rijkswet wordt nergens, met name niet in art. 625 B. W., den gemeentelijken wetgever een grens gesteld, tot welke hij, bij inbreuk op het eigendomsrecht, door zijne verordening mag gaan, zoodat hem het „geheel" verhinderen van het gebruik door den eigenaar vrijstaat. In dergelijke verhindering is geen onteigening gelegen, omdat daarvoor noodig is, dat de eigendom van de eene hand in de andere overgaat, wat hier niet geschiedt, terwijl de eigenaar, bij het door de gemeente doen ophouden van de belemmering der gebruiksbevoegdheid, die bevoegdheid weder vrijelijk kan uitoefenen. Leggen van buizen en plaatsen van lantaarnpalen.

Amsterdam 9 Mei 1906.

429. Het recht der eischers op de dijkhelling wordt als bewezen aangenomen op grond van de ten processe vaststaande omstandigheden: *a*) dat eischers eigenaars zijn van zeker perceel 47, *b*) dat volgens de kadastrale omgrenzing de bewuste dijkhelling tot dat perceel behoort, *c*) dat de auteur der eischers in 1877 de basalteering op deze dijkhelling heeft aangebracht ingevolge den op hem als eigenaar van dat perceel 47 rustenden onderhoudsplicht van den dijk. De laatste omstandigheid is van bijzonder gewicht, vermits van oudsher in Gelderland de dijkplichtigheid ten nauwste samenhing met het recht op genot van de dijkhellingen, hetzij dan dat dit recht moet beschouwd worden als eigendom, belast met het onus publicum van dijk, hetzij als een zakelijk genotrecht op de dijkhelling, hetgeen voor dit geding onverschillig is en ook feitelijk voor den rechthebbende op hetzelfde neerkwam, vermits hij in beide gevallen slechts zoodanig gebruik van zijn recht mocht maken, als de bestemming van den dijk gedoogde. Aan eischers wordt toegewezen hun vordering tot opruiming van de door gedaagde op die dijkhelling aangebrachte trap, doch ontzegd de bijkomende vordering tot schadevergoeding, vermits de door eischers gestelde schade: 1° dat door het loopen naar en van de trap een strook gras boven de trap is vertreden, 2° dat eischers in de exploitatie van hun veer nadeel ondervinden, slechts een verwijderd gevolg is van het bij dagvaarding gestelde: „aangebracht hebben en houden van de trap".

Tiel 12 October 1906.

430. De ten deze ingestelde vordering, gegrond op des eischers — door het pretens wederrechtelijk door gedaagde ten behoeve zijner steenfabriek uitwegen over eischers land — ge-

krenkt eigendomsrecht en strekkende om dat uitwegen voor het vervolg te doen verbieden met vergoeding van de daardoor veroorzaakte schade, is niet anders dan een actio negatoria, bij welke de bewijslast voor het wél gerechtigd zijn tot dat uitwegen op gedaagde rust. Derhalve behoeft de omstandigheid, dat niet gebleken is van het bestaan van het servituut van uitweg over eischers land, hetwelk eischer bij dagvaarding, vooruitloopende op gedaagde verwering, door dat uitwegen van gedaagde ten behoeve zijner steenfabriek „voorwaard" acht, niet tengevolge te hebben ontzegging van den eisch.
Tiel 27 December 1907.

431. Ontzegging van een curator in een faillissement, van eene vordering tot van waardeverklaring van een door hem krachtens beweerd eigendomsrecht van den gefailleerde gelegd revindicatoir beslag, en wel tegenover eene door de gedaagde geproduceerde verklaring van den gefailleerde, dat zij, zijne dochter, eigenaresse was. Verwerping der cassatiemiddelen tegen die beslissing, op grond dat het beklaagde arrest in de onderwerpelijke verklaring niet ziet een acte die bestemd zou zijn om den „eigendomsovergang" van den boedel te constateeren, maar eene buitengerechtelijke erkentenis omtrent het berusten van den „eigendom" bij verweerster in cassatie en dáárnaar de kracht der vermoedens die voor het tegendeel worden aangevoerd, bepaalt.
a H. R. 4 Juni 1909, Concl. conf.

432. Ontzegging eener revindicatie, wijl het bewijs van het eigendomsrecht niet uit de akte van bruikleening volgde, nu van geen overgang van bezit op de eischeresse was gebleken. De vader die eigenaar was, kon eigenaar blijven niettegenstaande de akte, waarbij de eischeresse zijne dochter, hem de goederen in bruikleen gaf.
b 's Gravenhage Hof 1 Februari 1909, waartegen de cassatie bij H. R. 21 Januari 1910, Concl. (op dit punt) conf. beslissende, dat de cassatiemiddelen, steunende op art. 695 al 1, 590, 591 en 592 B. W., uitgingen van een tot stand gekomen bezitsovergang, welken het Hof niet aanwezig achtte.

433. Het Hof heeft door voor het bewijs van het gestelde en betwiste eigendomsrecht van het bosch, ook het bewijs van den eigendomsovergang te eischen, al had de verweerder zich niet op de niet-levering geroepen, geen rechtsgronden aangevuld, doch slechts de strekking in rechte der ontkenning van den verweerder nader vastgesteld.
b H. R. 16 April 1908, Concl. conf. verw. de cass. tegen Arnhem Hof 5 Juni 1907.

434. Door te beweren niet te weten wie eigenaar is, moet gedaagde geacht worden niet te hebben ontkend dat de eischer eigenaar is.
Amsterdam 1 December 1903.

435. Uit de in het vonnis a quo vermelde stukken volgt dat de eischeres en hunne voorgangers, teruggaande tot 1621 bij regelmatige opvolging hebben uitgeoefend het tiendrecht van Nederasselt, reeds eeuwen vroeger bekend en uitgeoefend, terwijl het eenige verzet tegen die uitoefening ten gunste van den tiendheffer in 1697 ten gunste der tiendheffers is beslist, bij sententie van het Hof van Gelderland; hieruit moet de eigendom worden afgeleid. Aan gemelde sententie en aan een uitspraak van het officiaal te Keulen wordt niet de kracht van gewijsden toegekend — tegenover de gedaagden, die daarbij geen partij waren — doch slechts de bewijskracht van vermoeden voor den overgang op en de uitoefening van het tiendrecht door de voorgangers der eischers.
Arnhem Hof 5 Mei 1909, bev. Amsterdam 19 Mei 1908.

436. Wel beweren de gedaagden, dat uit niets blijkt dat de Abdij van Camp in 1621 tot den verkoop van het tiendrecht, waarop de vordering der eischers steunt, aan de voorgangers der eischers de toestemming had verkregen van de geestelijke en wereldlijke overheid, doch er is geen grond om aan te nemen, dat de vereischte vormen niet zouden zijn in acht genomen, waar niet van eenig verzet tegen den verkoop is gebleken, daargelaten of de gedaagden bevoegd zouden zijn zich op zulk een verzuim, bijna drie eeuwen geleden gepleegd, te beroepen. De akte van verkoop heeft dus bewijskracht.
Arnhem Hof 5 Mei 1909, bev. Arnhem 19 Mei 1908.

437. Eigendomsrecht gaat niet te niet, doordat de eigenaar van zijn eigendomsrecht geen gebruik maakt.
Rotterdam 22 April 1907.

438. Kadastrale boeking levert van beweerden eigendom geen bewijs, maar een vermoeden daarvoor tegenover hem, die wel den eigendom van den geboekten eigenaar betwist, maar niet aangeeft wie, volgens hem, dan wel eigenaar is.
a Amsterdam 9 Mei 1906.

439. Geen vermoeden van eigendom kan worden geput uit 't feit, dat een stuk grond in de kadastrale lijn ligt van 't daarnevens liggend stuk grond.
Rotterdam 22 April 1907.

§ 2.

440. De mede-eigenaar van een onverdeeld onroerend goed is bevoegd ter zake van dat goed eene eigendomsactie in te stellen.
b 's Hertogenbosch Hof 26 Februari 1907.

441. Ook een mede-eigenaar is bevoegd de revindicatie tegen derden in te stellen.
Amsterdam 1 December 1903.

442. De actio negatoria betreffende een aan verschillende eigenaren onverdeeld toebehoorend onroerend goed kan alleen door alle eigenaren gezamenlijk worden ingesteld. Wel heeft de mede-eigenaar een recht van gebruik van het heele goed, zoolang hij het gebruik van zijn mede-eigenaar niet verhindert.
a Rotterdam 8 Maart 1909.

443. Waar geen aanleiding bestaat om iets anders aan te nemen, wettigt het bestaan van een „snijding", open onbebouwde ruimte, tusschen belende gebouwen het vermoeden, dat zij gemeen is. Tot het aannemen van dergelijke vermoedens bestaan dezelfde redenen als bij muren, slooten en heggen, ten aanzien waarvan het in de wet is uitgesproken. Niet alleen in de door de wet genoemde gevallen, doch ook waar het niet is uitgesloten, is de rechter, krachtens eigen inzicht, gerechtigd het bestaan van dergelijke vermoedens aan te nemen. Uit de in deze door den gedaagde gestelde feiten, volgt

niet een bij hem bestaand uitsluitend bezit der snijding.

c Amsterdam 11 April 1906.

II.

444. Het woord „ontvreemding" is gebezigd om daarmede te zamen met het woord „verlies" aan te duiden alle „tegen zijn wil kwijtraken van het roerend goed". Ontvreemding van in bruikleen gegeven goed tijdens een daarop gelegd revendicatoir beslag. Revindicatie tegen den persoon in wiens bezit de goederen zich bevonden.

a H. R. 7 Januari 1910, Concl. conf. — Zie het a quo Amsterdam Hof 21 Mei 1909.

445. De bij de wet van 28 April 1884 (Sb. 93) gedane vervanging van de woorden „gestolen", „ontstolen" en „diefstal" door de woorden „ontvreemd" en „ontvreemding" beoogt slechts onder ontvreemding te verstaan die misdrijven, welke het kenmerk van diefstal bevatten, en breidde dus de uitzondering van art. 2014 B. W. wel uit tot alle door die misdrijven verkregen goederen doch niet tot goederen verkregen door verduistering.

Maastricht 14 Mei 1908, bev. bij 's Hertogenbosch Hof 19 October 1909.

446. De uitzondering, in de 2e alinea van art. 2014 B. W. gemaakt, is strictissimde interpretationis; onder „ontvreemding" valt niet „verduistering".

's Gravenhage Hof 15 December 1908.

447. Onder de in art. 2014 B. W. genoemde „ontvreemding" is het misdrijf van verduistering niet begrepen.

a Amsterdam 18 Maart 1907.

448. Hij, die roerende goederen, waarvan het „bezit" bij een ander is, van dezen als zijn eigendom opeischt, is alleen dan ontvankelijk in zijne vordering, tot revindicatie wanneer hij deze doet steunen op verlies of ontvreemding. In casu is naar den inhoud der dagvaarding van verlies noch ontvreemding sprake.

a Amsterdam Hof 24 Juni 1909.

449. Revindicatie van roerend goed is niet beperkt tot het geval van diefstal of ontvreemding maar ook tegenover den houder (niet bezitter) toegelaten. Voor bewijs van eigendom van zekere effecten kan worden volstaan met bewijs, dat die effecten behoorden tot den boedel, van eischers erflater, en dus in diens bezit waren, waar door gedaagde geen grond is aangevoerd, waarom die erven tusschen het overlijden en den dag der dagvaarding dien eigendom zouden hebben verloren of een ander dien zou hebben verkregen.

a Amsterdam 2 Maart 1906.

450. De door R. aan gedaagde verkochte coupé is niet aan eischer ontvreemd, maar hij kan geacht worden die te hebben verloren, wanneer blijkt dat die coupé onvrijwillig uit zijn bezit is geraakt. Dit kan echter niet worden aangenomen, indien de door gedaagde te bewijzen aangebodene feiten zullen zijn bewezen, als wanneer tevens zal zijn bewezen, dat genoemde R. was koopman in dergelijke zaken, en de eischer dus in ieder geval den koopprijs aan gedaagde had moeten aanbieden; de gedaagde zal, indien die feiten bewezen zijn, als bezitter te goeder trouw tevens recht hebben tot terugvordering der noodzakelijke aan de zaak gedane uitgaven en die tot behoud en ten nutte der zaak zijn aangewend.

Utrecht 8 April 1908.

451. Nu de gedaagde tegenover den eigenaar niet bewezen heeft, dat hij de gerevindiceerde goederen heeft gekocht ter beurze te Rotterdam of van iemand, die bekend stond in zoodanige goederen te handelen, kan hij, ter ondersteuning van een middel van niet-ontvankelijkheid gegrond op het niet teruggeven noch aanbieden van den koopprijs, geen beroep doen op art. 637 B. W.

Rotterdam 12 November 1906.

452. In geval van bewaargeving door een niet-eigenaar kan de eigenaar door een beroep daarop niet verhinderd worden in zijne vordering tot teruggave — art. 1757 al. 2 B. W. — en heeft de bewaarnemer geen recht van terughouding tegenover den eigenaar, die zijn eigendom revendiceert.

Amsterdam 1 December 1903.

453. Bewijs van den eigendom van roerende goederen. Zoowel het feit van het wonen van de eerste geintimeerde, wier roerende goederen ten onrechte in beslag zijn genomen, in de woning, waar het beslag tegen de tweede geintimeerde plaats had, als de assurantie van hare meubilaire goederen reeds vele jaren vóór den aanvang der procedure, benevens de bij het vonnis a quo bedoelde nota's en quitantiën kunnen als vermoedens, zooals bedoeld in art. 1959 B. W. in aanmerking komen. Suppletoire eed.

Arnhem Hof 24 November 1909.

454. Toewijzing eener revindicatie van brillanten tegen een faillieten boedel na revindicatoir beslag. Referte van de curatoren. Bewijs van het eigendomsrecht, in verband met de identiteit tusschen het gerevindiceerde en in commissie gegevene, door vermoedens tegenover de ontkenning van eigendomsrecht door geintervenieerde schuldeischers van den boedel.

Amsterdam 10 Mei 1909.

455. De eigendom van een schip is niet te bewijzen door eene scheepsverklaring, waarvan de bewijskracht is beperkt tot de ondervonden evenementen. Het recht van eigendom is niet een feit en dus niet vatbaar voor getuigenbewijs.

Dordrecht 13 Februari 1907.

EIGEN RICHTING Z. EXECUTIE.

ELECTRICITEIT Z. FABRIEKEN.

ELEMENT OF FAIT D'EXCUSE

Z. DAGVAARDING SZ., DRANKWET, FABRIEKEN, LOTERIJEN, ONDERHOUD VAN WERKEN, RECHTEN EN ACCYNZEN.

ERFDIENSTBAARHEID.

252. Indien de akte van verkoop van een onroerend goed (terrein) inhoudt het beding, dat de kooper het gekochte zal aanvaarden met het bezwaar van overweg ten behoeve van den eigenaar van een aangeduid perceel (eigendom van den verkooper) over zekere gronden, wordt hierdoor eene erfdienstbaarheid gevestigd ten nutte van het erf van den verkooper en niet een persoonlijk recht (uitsluitend) voor den verkooper.

Arnhem Hof 29 April 1908.

253. De feiten der dagvaarding hebben betrekking op eene erfdienstbaarheid van weg (art. 733 B. W.) en niet op een noodweg (art. 715 B. W.). Om een recht van erfdienstbaarheid als bovenaan te kunnen nemen, dat zal zijn ontstaan op de wijze in art. 748 B. W. omschreven, moet vaststaan, alzoo gesteld worden, — wat niet het geval is — het bestaan van dit recht vóórdat de erven ten opzichte waarvan het wordt gesteld éénheerig zijn geworden. Een beroep op het bestaan van een zichtbaar teeken van weg is hiervoor niet voldoende.

b Arnhem Hof 18 Maart 1908, vern. Zwolle 17 April 1907, waarbij de dagvaarding als betrekking hebbende op een buurweg werd opgevat.

254. Al werd in de akte van 1838, waarbij het recht van op- en overpad gevestigd werd, niet uitdrukkelijk gesproken van een erfdienstbaarheid, zoo blijkt niettemin uit den aard van het recht dat men bedoelde te vestigen, dat dit een erfdienstbaarheid was.

Rotterdam 2 December 1907.

255. De onderhavige acte kan worden aangemerkt als titel van aankomst van het recht van erfdienstbaarheid van weg en verleent niet enkel een persoonlijk recht. Verzwaring van erfdienstbaarheid heeft niet plaats gehad.

's-Gravenhage 3 April 1907. — Bij 's-Gravenhage Hof 5 Mei 1908 werd ingevolge art. 750 B. W. aangenomen dat de erfdienstbaarheid was te niet gegaan.

256. Bij de kwestieuse overeenkomst is eene erfdienstbaarheid van licht en uitzicht gevestigd en niet eene persoonlijke verbintenis, die niet op de rechtverkrijgenden overgaat.

Breda 22 Mei 1906.

257. Uitlegging van een overeenkomst van vestiging van een erfdienstbaarheid. Het beding: „dat de verkoopers op hun erf tegen het nieuw door de koopers daar te stellen gebouw niet mogen bouwen," verbiedt het bouwen „tegenover" het door de koopers te stichten gebouw, niet enkel het onmiddelijk tegen het gebouw aanbouwen, het aanraken dus van dat gebouw.

Roermond 25 Juni 1908, bev. bij *a* 's-Hertogenbosch Hof 28 Juni 1909.

258. Aan de vermelding in den titel van aankomst, dat de kooper het gekochte moet aanvaarden in den staat, waarin het zich bevindt met alle lusten en lasten en heerschende en lijdende erfdienstbaarheden als daaraan zijn verbonden en verknocht is geene andere beteekenis te hechten, dan dat de kooper alleen die zakelijke lasten heeft te dulden, die erfdienstbaarheden blijken te zijn.

Dordrecht 28 November 1906. — Zie in appel *a* 's-Gravenhage Hof 9 Maart 1908 en in cass. *c* H. R. 3 December 1909, deze kwestie niet beslissend.

259. Nu de eenige eigenaar van het eene erf tevens is voor de onverdeelde helft medeeigenaar van het andere, kunnen de beide onderscheidene erven niet gezegd worden te hebben denzelfden eigenaar of dezelfde eigenaars, vermits zij inderdaad hebben onderscheidene eigenaars. Art. 747 B. W. bevat een uitzondering op den regel van art. 742 B. W. Toepasselijkheid van het beginsel van art. 749 is op de vestiging van erfdienstbaarheden door bestemming buitengesloten.

c H. R. 3 December 1909, Concl. conf. vern. *a* 's-Gravenhage Hof 9 Maart 1908 en bev. Dordrecht 28 November 1906.

260. Het pretense recht van genot van de dijkglooiing zou niet strekken tot nut en gebruik van een ander erf, doch zou verbonden zijn aan het ingezetenschap van Batenburg, zoodat van eene erfdienstbaarheid geen sprake is. Mitsdien zou art. 746 B. W. aan eene verkrijging door verjaring niet in den weg staan. Het bewijsaanbod daarvoor is echter niet voldoende.

Tiel 19 October 1906. — Zie in appel Arnhem Hof 19 Februari 1908 (buiten de kwestie) en in cass. *b* H. R. 19 Februari 1909.

261. De eigenaar van het heerschend erf ageerende uit art. 739 B. W. heeft te bewijzen dat op het lijdend erf aangebrachte veranderingen hem benadeeld hebben. Dit is in casu niet het geval. De nadeelen worden door voordeelen opgewogen.

Rotterdam 2 December 1907.

262. Erfdienstbaarheid, bestaande in het laten van een deur of opening in de schutting van het dienstbaar erf, waardoor de eigenaar van het heerschend erf te allen tijde het recht zal hebben om te komen en te gaan, zoowel voor persoonlijk gebruik, als voor het vervoer van vuilnis en het reinigen van beer- en andere putten. De eigenaar van het dienstbaar erf heeft niet het recht om den rechthebbende op het servituut de voorwaarde te stellen om, voor de uitoefening van zijn recht van doorgang, zich te voren bij hem aan te melden en, bij gebreke daarvan, de verbindingsdeur met een grendelslot gesloten te houden; art. 738 en 739 B. W.

Amsterdam 28 Maart 1906.

263. Gedaagde moet geacht worden inbreuk op eischers recht als eigenaar van het heerschend erf te hebben gemaakt door niet te beletten dat op zijn dienstbaar erf een loods, de uitoefening dier erfdienstbaarheden belemmerende, werd gebouwd. Waar eischer evenwel ook heeft gevorderd gedaagde's veroordeeling tot schadevergoeding, moet hij bewijzen, dat de loods door gedaagde is gebouwd of dat deze haar heeft doen bouwen.

a Rotterdam 26 November 1906.

264. Het ten behoeve en nutte van het onderwerpelijk perceel gegeven recht van weg

over andere perceelen strekte slechts om te komen in den waterweg „de Schelpsloot", en waar die waterweg door de overkluizing van de Schelpsloot heeft opgehouden te bestaan, is de plaatselijke toestand in die mate gewijzigd, dat van het servituut niet meer het beoogde gebruik kan worden gemaakt, zoodat het ingevolge art. 750 B. W. is te niet gegaan.

's-Gravenhage Hof 5 Mei 1908, vern. 's-Gravenhage 3 April 1907.

265. Erfdienstbaarheid, waarbij is bepaald, dat de kooper en zijn rechtverkrijgenden de verkochte gronden met geen hofjes, arbeiderswoningen, winkels, tapperijen enz. zal of zullen mogen bebouwen, doch alleen als villa's. Daargelaten of de eischende gemeente als eigenares van het heerschende erf, nu dit is gemaakt tot eene openbare straat, geacht kan worden eenig belang bij het behoud der erfdienstbaarheid te hebben, is in ieder geval de toestand van het vroeger heerschende erf en van de overige gedeelten van het dienstbaar erf zoodanig veranderd, dat het doel, dat met de vestiging van de erfdienstbaarheid werd beoogd, als vervallen moet worden beschouwd; art. 750 B. W. De omstandigheid, dat voor den afkoop van eene erfdienstbaarheid eene praestatie in geld kan worden verkregen, toont allerminst aan, dat er bestaat een last, waarmede het dienend erf is bezwaard tot gebruik en ten nutte van het heerschend erf, zooals volgens art. 721 B. W. voor de bestaanbaarheid van een servituut wordt vereischt.

's-Gravenhage 30 Maart 1909.

266. Naar het Fransche recht kan eerst dan sprake zijn van verjaring van een servituut, wanneer daarvan gedurende 30 jaar in het geheel geen gebruik is gemaakt, zoodat de uitoefening der erfdienstbaarheid in haar vollen omvang, zij het slechts over een deel van het daartoe bestemde perceel, dit servituut niet kan doen te loor gaan.

's Gravenhage Hof 18 Maart 1907.

Actie 263.
Bezit.
Eigendom.
Gemeente 265.
Huur en verhuur.
Ingezetenen 260.
Onteig. t. alg. nutte.
Onv. rechten 259.
Schadevergoeding 263.
Uitweg 253.
Verjaring Bz. 260, 266.

ERFGOOIERS z. ACTIE, GEWELDPLEGING.

ERFOPVOLGING.

104. Waar in art. 7 A. B. geheel algemeen, met nawijsbaren inhoud, het beginsel is uitgesproken, dat ten opzichte van onroerende goederen geldt de wet van het land, alwaar zij gelegen zijn, is er geen grond om daaraan te onttrekken de wijzen, waarop de eigendom van die goederen verkregen wordt, waartoe volgens de artt. 584 en 639 B. W. de erfopvolging behoort. Bij het bestreden vonnis is dus ten onrechte beslist, dat niet kan worden aangenomen het beginsel, dat onroerend goed versterft naar de wet zijner ligging.

d H. R. 5 April 1907, Concl. contr. vern. Maastricht 17 Mei 1906.

105. Aangenomen de juistheid van de bewering, dat instelling eener feitelijk bestaande vereeniging tot erfgenaam beteekent instelling der gemeenschappelijke leden, dan had de eischende vereeniging om een oorspronkelijk niet aan haar maar aan hare leden toekomende hereditatis petitio te kunnen instellen, tevens moeten stellen eenigen overgang van erfrecht van die leden op den nieuwen rechtspersoon, wier ontstaan als rechtspersoon niet als zoodanige overgang kan gelden.

b H. R. 17 December 1909, Concl. (op dit punt) conf. verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 4 December 1908, waarbij was bekr. Amsterdam 26 Juni 1907.

Actie.
Cassatie Bz.
Faillissement.
Hered, petitio 105.
Intern. recht 104.
Levering.
Onv. rechten.
Rechtspers. 105.
Scheid. en deel.
Schors. en herv. v. rechtsg.
Vereen. en verg. 105.

ERFPACHT.

90. Bij gebreke van den constitutieven titel van het onderhavige recht moet de alleen in geschil zijnde vraag, of het een recht van opstal of van erfpacht is, haar beantwoording vinden in de wijze, waarop het recht is uitgeoefend, en in de aan dat recht in den loop der tijden gegeven benaming en omschrijving. Uit de omstandigheid, dat de bedoelde perceelen grootendeels als bouwland worden gebruikt, terwijl van eenige beperking in het gebruik ervan niet is gebleken, in verband met de omstandigheid, dat de jaarlijks door gedaagde en zijn auteurs aan de gemeente E. betaalde retibutie in de gemeenterekeningen van 1856 tot 1899 is opgenomen als erfpacht, wordt afgeleid, dat het onderwerpelijke recht is een recht van erfpacht.

Tiel 5 Januari 1906.

91. Het Groninger Stadsmeijerrecht, ook wel genaamd het recht van de huurcerter, sedert 1657 de verhouding van de stad Groningen tot hare, onder Sappemeer en Foxhol wonende huurders regelende, is in den loop der tijden overgegaan in een recht van erfpacht en thans voor hypotheek vatbaar (art. 1210 B. W).

Leeuwarden Hof 19 Februari 1908, Concl. contr. Bij deze Concl. werd betoogd, dat bij de limitatieve opvatting van art. 1210 B. W. niet kan worden getreden buiten het karakter der opgesomde rechten in engeren zin en dat, daar het recht van huurcerter wel overeenkomst vertoont met doch niet is het recht van beklemming, erfpacht of vruchtgebruik, het niet vatbaar is voor hypotheek.

92. De landen genaamd „het Convent Ee", gelegen onder IJsbrechtum hebben vóór de reformatie in eigendom toebehoord aan het Hospitaalklooster bij Sneek. De opkomsten — niet de eigendom — van die landen zijn bij resolutie van de Staten van Friesland van 8 Mei 1587 ter beschikking van de stad Sneek gesteld. Die landen — zoo zij al oudtijds een meenschar mochten zijn geweest — waren zulks reeds niet meer in 1511. De landen zijn, althans na de reformatie in „eeuwige huur" bezeten, zijnde de stad Sneek de verhuurster en de rechtsvoorgangers van de nu gedaagden de huurders. Die huur viel als zoodanig onder de bepaling van de Publicatie van de Staten van Friesland van 1 December 1796. De eeuwige huurders konden volgens oud Friesch recht hun huurrecht aan anderen verkoopen en ook hypotheek daarop vestigen. Het bestaan van zulke huur, kan ook zonder productie van een constitutieven titel van elders

bewezen worden. Bewijskracht van schriftelijke bescheiden volgens oud Friesch recht. Een beroep op acquisitieve verjaring bij gebreke van bezit als eigenaar ook volgens oud Friesch recht ontoelaatbaar. Beteekenis naar oud Friesch recht van de woorden en begrippen: grondheeren, grasgenooten, carpuslanden, stendige landhuuren, eigendom, huur, erfpacht, tijnsrecht, canon.
Leeuwarden 7 November 1907.

93. Het erfpachtsrecht gaat alleen dan door vermenging tengevolge van het verkrijgen van het eigendomsrecht op den grond te niet, wanneer beide rechten onvoorwaardelijk in dezelfde hand zijn gekomen, niet wanneer het erfpachtsrecht slechts verkregen is onder een ontbindende voorwaarde en deze vervuld wordt.
's Gravenhage Hof 5 Maart 1907, bev. Rotterdam 18 April 1901.

94. Uit de woorden van het erfpachtcontract volgt ondubbelzinnig de bedoeling van partijen dat door het enkel niet betalen van den canon op den bepaalden tijd het erfpachtsrecht van rechtswege zoude zijn vervallen. Zulk een beding is niet in strijd met den aard van het erfpachtsrecht, en ook implicite mag van art. 1302 al. 2 B. W. gesteld dat dit artikel hier van toepassing ware, worden afgeweken. Het enkel laten verloopen van den termijn voor betaling van een canon doet alsdan de erfpachters in verzuim zijn, omdat de aard der verbintenis dit medebrengt.
Tiel 25 Juni 1909.

Beklemming 91.
Huurcerter 91.
Huur en verhuur 91 v.
Hypotheek 91 v.
Meiersrecht 91.
Ontb. en nak. o. k. 94.
Opstal 90.
Oud recht 91 v.
Verjaring Bz. 92.
Vermenging 93.
Voorwaarde 93.
Zak. last. en zak. recht 91 v.

ERFSTELLING OVER DE HAND

Z. FIDEICOMMIS.

ERKENNING VAN NATUURLIJKE KINDEREN.

51. De erkenning bij ééne akte door man en vrouw — door den eerste met toestemming van de tweede — van een natuurlijk kind, is in haar geheel nietig, wanneer de man de natuurlijke vader van het kind niet is.
a Amsterdam Hof 16 April 1909.

EXCEPTIEN.

368. De exceptie van gewijsde zaak is niet van openbare orde.
's Hertogenbosch 5 Februari 1909.

369. De exceptie plurium litis consortium kan den gedaagden niet baten, waar is ingesteld de revindicatie tegen een der gedaagden als houder van een onroerend goed na het vervallen zijn van een erfpachtsrecht, dat toekwam aan meerdere personen dan de gedaagde, omdat eischer niet verplicht was al de medegerechtigden in het geding te roepen.
Tiel 25 Juni 1909.

370. De zetbaas van den verkooper eener vleeschhouwerij verbindt zich alleen bij een nevenbeding den kooper niet te benadeelen of geen concurrentie te zullen aandoen. Daardoor werd hij geen partij bij de koopovereenkomst en hij behoefde dus ook niet in het geding te worden betrokken op straffe van niet-ontvankelijkheid der actie tot nietig verklaring der overeenkomst op grond van dwaling.
b Amsterdam 15 Maart 1907.

Appel Bz.
Dagv. Bz.
Dwaling 370.
Faillissement.
Gewijsde 368.
Koop en verkoop 370.
Nietigh. en nietigr. o. k.
Pauliana.
Plurium litis 369.
Rechtgr. en rechtsm. 368.
Scheid. en deeling.
Voogdij.

EXCEPTIO PLURIUM LITIS z.

ONDERHOUD (ALIMENTATIE).

EXECUTEUR TESTAMENTAIR.

94. Nu art. 1039 B. W. algemeen bepaalt, dat een uiterste wil geheel of ten deele kan worden herroepen bij een latere uiterste wilsbeschikking, zonder te eischen, dat deze laatste uiterste wil zij van dezelfde soort als de vroegere, kan eene bij openbaar testament gedane executeurs-benoeming ook worden herroepen bij de onderhandsche akte van art. 982 B. W. (codicil).
a H. R. 5 Maart 1909, Concl. conf. verw. de cass. tegen *a* 's Gravenhage Hof 10 Juni 1908, waarbij evenwel werd aangenomen, dat bedoeld codicil geen uiterste wil is en waarbij was verw. Rotterdam 27 Mei 1907.

95. De strekking van art. 1055 B. W. is, dat de erfgenamen een einde kunnen maken aan het bezit van den executeur-testamentair, voor zoover hij het reeds feitelijk heeft, en aan zijn recht van inbezitneming, voor zoover hij zich nog niet in het bezit der goederen mocht hebben gesteld.
b H. R. 14 Februari 1908, Concl. conf. verw. de cass. tegen het arrest, bev. *a* Amsterdam 6 April 1906, waarbij aan eischer zijn vordering tot inbezitstelling werd ontzegd en hij in reconventie tot rekening en verantwoording werd veroordeeld en tot betaling der proceskosten uit eigen beurze.

96. Onder „ontvangsten" in het ingevolge art. 1068 B. W. hier toepasselijke art. 522 B. W. behoort de opbrengst van door den executeur-testamentair verkochte effecten en afgeloste kapitalen, door hem tot voldoening van legaten te gelde gemaakt.
a H. R. 18 Maart 1908, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's Hertogenbosch Hof 12 Maart 1907.

Afwezigheid 96.
Bewindvoerder 96.
Bezit 95.
Cassatie Bz.
Mora.
Proceskosten Bz.
Successierecht.
Testament 94.

EXECUTIE.

I. In burgerlijke zaken.
II. In strafzaken.

I.

124. Den kooper kan bij overeenkomst de bevoegdheid worden verleend zich in het feitelijk bezit van zijn eigendom, bij den verkooper na levering in gebruik gelaten, te stellen, waar dit uit roerend goed bestaat. De uitvoering dier bevoegdheid is geen executie op roerend goed volgens art. 439 Rv. waarbij een termijn van 2 dagen zou zijn in acht te nemen.
's Gravenhage Hof 27 Mei 1907, bev. Dordrecht 28 Mei 1906.

125. Dading, waarbij, nadat een gedaagde bij vonnis veroordeeld was om een bepaald bedrag (plm. f 3000.„) en nader te vereffenen be-

drag als schadevergoeding te betalen, onder berusting in het vonnis een vaste meerdere som (f 4250.„) als totale vergoeding werd vastgesteld. Bepaling, onder meer, dat f 3000.„ welke zouden worden en ook werden betaald, in de eerste plaats zouden strekken tot afdoening der bij het vonnis niet vereffende schade. Uitlegging van gemelde dading in dien zin, dat het vonnis ook voor de vereffende schade zijn kracht had verloren, zulks mede door de woorden „Graaf d'A. zal echter voor het bedrag, dat hem minder dan f 4250.„ bij voormeld vonnis als schadevergoeding is toegewezen steeds nog vonnis kunnen vragen" als schrijffout te beschouwen uit overweging „dat de f 4250.„ nooit bij voormeld vonnis zijn toegewezen" en voorts op grond, dat in de dading van berusting en niet van handhaving van het vonnis gesproken werd. Nietigverklaring van een beslag op onroerend goed gelegd krachtens voormeld vonnis tot verhaal van een per resto ingevolge dat vonnis verschuldigd bedrag op grond van executie zonder titel.

's Hertogenbosch Hof 9 Juni 1908.

126. Het bevel om aan een vonnis te voldoen gaat aan de executie van dat vonnis vooraf en maakt er dus geen deel van uit. Mitsdien kan de vordering tot van waardeverklaring van een gereed aanbod nà bevel, maar vóór verdere executie ter voorkoming daarvan gedaan, niet geacht worden te zijn een executiegeschil, waarop de exceptioneele regeling van competentie vervat in art. 435 Rv. toepasselijk zou zijn. De rechtbank verklaarde zich ten onrechte bevoegd, waar de vordering niet meer beliep dan f 200.„ en was personeel.

's Hertogenbosch Hof 13 November 1906.

127. Een vonnis tot ontruiming is slechts executabel tegen den daarbij veroordeelde.

Amsterdam Kgr. III 12 Augustus 1907.

128. Waar het middel van art 456 Rv. in den voorgeschreven vorm wordt aangewend, moet het leiden tot schorsing der executie. Doorzetting der executie is in dat geval een onrechtmatige daad, die niet rechtmatig wordt, doordat de opposant het verzet niet aanbrengt. Die doorzetting geeft tot schadevergoeding aanleiding, indien bewezen wordt dat de opposant eigenaar was en de executant recht tot verhaal miste of dat verhaal deed in onwettigen vorm.

's Hertogenbosch 8 Februari 1907, bev. op dit punt bij 's Hertogenbosch Hof 27 October 1908, waartegen de cass. is verw. bij *d* H. R. 24 December 1909, Concl. conf.

129. Een derde, die beweert eigenaar te zijn van roerend goed hetwelk met executorialen verkoop wordt bedreigd, is niet ontvankelijk in een vordering tot schorsing der executie in kort geding, wanneer hij geen verzet heeft gedaan met dagvaarding der executante tot van waardeverklaring daarvan, noch een geding heeft aanhangig gemaakt tot opheffing der executie of om een andere vordering te doen gelden „gedurende welke" haar belang de schorsing mede bracht.

Haarlem Kgr. 18 Mei 1908.

II.

130. De enkele verklaring, dat men de opgelegde boete wil betalen, heft de bevoegdheid tot tenuitvoerlegging van de subsidiaire hechtenis niet op, vooral wanneer de aangehoudene het voor de betaling benoodigde geld niet bij zich heeft. Wederspannigheid.

d H. R. 4 Mei 1908, Concl. conf.

131. Insluiting van een veroordeelde tot het ondergaan van eene straf welke hij meent dat verjaard is. Het Hof verklaart zich onbevoegd om te beschikken om uit de gevangenis ontslagen te worden op grond dat de executie aan den Procureur-Generaal op eigen verantwoordelijkheid is opgedragen en het Hof niet gerechtigd is op het gedaan verzoek in te gaan.

Suriname H. v. J. . . . (2).

Aanbod 126.
Aanhouding 130.
Appel Bz.
Betaling.
Compet. Bz. 126.
Cons. beslag.
Dagv. Bz.
Eigen richting 124.
Faillissement.
Geldboete 130.
Gewijsde 127.
Huur en verhuur 127.
Koop en verkoop 124.
Kort geding 129.
Marit. macht.
Onrechtm. daad 128.
Ontruiming 127.
Opvord. v. eigend. 128.
Pandbeslag.
Procesk. Bz.
Rebellie 130.
Rek. en verantw.
Straffen 130.
Vonnis Bz.
Voogdij.
Voorr. van boedelbeschr.

EXECUTOIR BESLAG.

Bij n° 224. De cass. is verw. bij *a* H. R. 25 Januari 1907, Concl. conf.

227. Art. 443 Rv. is ook van toepassing bij een beslag op effecten in een safeloket, zoodat bij gebreke der bij dat artikel voorgeschreven nauwkeurige beschrijving daarvan dat beslag wettig is. De verzegeling van het loket en de aanstelling van een bewaarder daarbij zijn onrechtmatige daden, die aanleiding geven tot recht op schadevergoeding.

b 's-Gravenhage 12 October 1909.

228. De omstandigheden, dat de arrestant den bewaarder heeft ontslagen en den vastgestelden verkoop der inbeslag genomen goederen niet heeft doen doorgaan, sluiten de opheffing van het beslag niet in zich; nu moet worden aangenomen, dat het beslag bestaat, is de eischeres terecht tegen den verkoop in verzet gekomen en ontvankelijk in hare vordering tot opheffing van het beslag.

Amsterdam 14 October 1908.

229. Een gehuwde vrouw kan zonder machtiging en bijstand van haren man niet tot bewaarster worden aangesteld; door hare aanstelling in de plaats van een vroegeren bewaarder is het beslag vervallen.

's-Gravenhage 23 Februari 1909.

230. Het verzet, gedaan tegen een niet bij voorraad uitvoerbaar, verstekvonnis doet wel de executie ophouden maar het reeds gelegd executoriaal beslag niet vervallen.

b Amsterdam 24 Juli 1908.

231. Wanneer krachtens een vonnis tegen een gefailleerden gewezen executoriaal beslag is gelegd onder handen van den curator van laatstgenoemde op gelden of goederen aan diens echtgenoote toebehoorende, en deze laatste bij een verzet tegen dat beslag betwist, dat het beslagene behoort tot de huwelijksgemeenschap welke ten aanzien van den schuldeischer ingevolge art. 207 B. W. fictief voortduurde tot aan de overschrijving der huwelijksche voorwaarden, daar rust de bewijslast van het tegendeel op den beslaglegger. Dit bewijs is niet geleverd.

's-Hertogenbosch Hof 7 April 1908, waarbij het mitsdien onnoodig werd geacht te onder-

zoeken de juistheid der beslissing van 's-Hertogenbosch 1 Februari 1907, dat het vonnis tegen den man niet tegen de echtgenoote kon worden geexecuteerd. — Zie in cassatie *b* H. R. 30 April 1909, Concl. conf.

232. Indien met het beslag op goederen des debiteurs tevens zijn in beslag genomen goederen van derden of goederen die mede aan derden toebehooren, hebben deze naar art. 538 Rv. het recht die op te vorderen, maar kan overigens het beslag in stand blijven.

's-Gravenhage Hof 5 Maart 1907 vern. op dit punt Rotterdam 18 April 1901.

233. Die eigenaar beweert te zijn van in executoriaal beslag genomen roerende goederen moet in de dagvaarding, waarbij hij zich tegen den verkoop verzet, uitdrukken de gronden en omstandigheden, waarop zijn beweerd eigendomsrecht berust.

a H. R. 25 Januari 1907, Concl. conf. verw. de cass. tegen *b* Amsterdam Hof 2 Maart 1906, waarbij was bev. Amsterdam 2 Maart 1904.

234. Door te stellen dat de in beslag genomen goederen haar eigendom zijn, ten deele door haar bij huwelijk zijn aangebracht en voor het overige haar bij huwelijk zijn aangekomen, heeft eischeres die op grond van art. 456 Rv. verzet doet tegen een op haar goederen gelegd beslag, aan de bij dit artikel gestelde eischen voldaan.

's-Gravenhage 23 Februari 1909.

235. De rechtsvordering krachtens art. 456 Rv. ingesteld, strekt om van den rechter te verkrijgen een verklaring dat men eigenaar is van de ten verkoop aangekondigde goederen en kan niet gezegd worden te zijn: het vragen van eene nuda sententia declaratoria. De scheidingsakte, waarop men zich ten bewijze van den eigendom dier goederen beroept, levert casu quo volledig bewijs daarvoor op tot de akte van scheiding zelf van onwaarde en nietig verklaard wordt. Is vóór de scheiding de inboedel (aan den pretensen eigenaar toebedeeld) grootendeels door brand vernield en is 't onbetwist, dat de assurantiepennningen ter vergoeding van de verbrande goederen ontvangen zijn, dan behooren de nieuwe goederen (inboedel) uit die penningen aangekocht ten bate der bestaan hebbende gemeenschap en komen ter vervanging van de verbrande goederen. Een akte ter completeering van die scheidingsakte, zelfs ná het beslag opgemaakt, die nieuwe goederen omschrijvende, kan daarom nog niet zonder meer een schijnakte genoemd worden. Die goederen moeten alzoo geacht worden het eigendom uit te maken van dengeen, die zich tegen den verkoop heeft verzet. Verzet tegen faillissements-verkoop.

b Arnhem Hof 9 Mei 1906.

236. Den eigenaar van roerend goed, die zich tegen een ten laste van een derde gelegd executoriaal beslag verzet, staat het niet vrij de dagvaarding, waarbij hij in verzet komt, te beteekenen aan het door den executant bij het leggen van het beslag gekozen domicilie.

a Amsterdam 9 Maart 1906.

237. Het bij art. 477 Rv. bedoeld verzet kan door den geëxecuteerde rechtsgeldig gedaan worden, ook voor dat het beslag hem volgens art. 476 beteekend is.

Rotterdam 9 November 1908.

238. Executoir beslag onder een vennoot in een naamlooze vennootschap, op hetgeen deze aan die vennootschap zou verschuldigd zijn, als hebbende hij bij de liquidatie dier vennootschap uitkeeringen ontvangen, die het beschikbaar saldo te bovengingen, indien rekening ware gehouden met eene schuldvordering van den beslaglegger ten laste dier vennootschap. Het feit dat gelden onverschuldigd betaald zijn levert enkel voor hem, die ze betaald heeft, een grond op om ze terug te vorderen; die gelden blijven het eigendom van dengeen aan wien zij betaald zijn, totdat eventueel een vordering om ze terug te ontvangen, mocht zijn toegewezen; derhalve moet het gelegd beslag onder derden worden opgeheven.

Utrecht 8 Januari 1908. — Anders de Concl. van adv.-gen. Noyon ad H. R. 29 Januari 1909 in deze zaak gewezen, betoogende, dat hier wel degelijk door het enkele feit der betaling eene aan beslag onderhevige schuld was ontstaan en dat de vraag of ten deze een schuld bestond, niet beslist werd door de vraag wie eigenaar van het uitgekeerde was. Het beroep in cassatie werd niet-ontvankelijk verklaard, wijl de zaak appellabel was.

239. De faillissements-curator, onder wien als derde executoriaal derden arrest is gelegd op een oogenblik, dat de uitdeelingslijst in het faillissement reeds door den rechter-commissaris goedgekeurd en ter griffie nedergelegd was, doch voordat deze verbindend was geworden, kan terecht verklaren, dat hij tijdens het beslag niets onder zich had den failliete boedel toekomende. Hiertegen doet niet af, dat de personeele-belastingvordering waarvoor het beslag gelegd is, reeds vóórdat de uitdeelingslijst was goedgekeurd volgens art. 7 der wet van 22 Mei 1845 (Sb. 22) aan den curator was beteekend geworden.

Haarlem 4 Februari 1908, vern. bij *a* H. R. 11 December 1908, Concl. conf., beslissende, dat de gelden nog altijd waren gelden van den failleten boedel, met terugwijzing van het geding en veroordeeling van den curator in privé in de proceskosten.

240. Verzoek tot verlof om krachtens de artt. 72 en 73 der wet van 23 April 1864 (Sb. 35) ter verzekering der uitvoering van eene tegen F. P. door den Kantonrechter te Enschedé gegeven beschikking tot uitkeering van f 31.25.„ driemaandelijks tot onderhoud en opvoeding zijner kinderen, executoriaal beslag te leggen op het jaarlijksch gagement van voornoemden F. P., loopende ten laste van de begrooting van Nederlandsch Indië, ten bedrage van f 125.„ is niet voor inwilliging vatbaar, daar gagementen als het bedoelde door de wet van 24 Januari 1815, (Sb. 5), voor geene inbeslagneming vatbaar zijn verklaard.

b H. R. 3 April 1908, Concl. contr.

Appel Bz. 238.
Bewijs Bz. 231.
Cond. indebiti 238.
Directe belast. 239.
Domicilie 236.
Eigendom 235, 238.
Faillissement 235, 239.
Huw. gem. 231.
Marit. macht 229.
Onrechtm. daad 227, 232.
Onverd. rechten 232.
Opvord. v. eigend. 228, 233 v.
Pandbeslag.
Pensioenen 240.
Pers. belast. 239.
Procesk. Bz. 239.
Prov. executie 230.
Rebellie.
Safeloket 227.
Schadevergoeding 227.
Scheiding en deeling 235.
Vonnis bij verstek Bz. 230.
Voogdij 240.

EXPEDITEUR z. BEVRACHTING EN VERVRACHTING, VOERLIEDEN EN SCHIPPERS.

EXPLOIT Z. APPEL BZ., BELEEDIGING, KOSTELOOZE PROCEDURE, VONNIS BIJ VERSTEK BZ., VOOGDIJ.

FABRIEKEN.

47. Waar wetenschappelijk niet vaststaat, of electriciteit is eene stof, kan een electrische centrale niet worden aangemerkt als den werkplaats of fabriek in den zin van art. 1 der Veiligheidswet. Het opwekken van electrische energie ten dienste van lampen en motoren kan niet geacht worden te geschieden om deze voorwerpen tot gebruik geschikt te maken; de geschiktheid tot gebruik moet in het voorwerp zelf gelegen zijn.

Amsterdam Kgr. IV 5 Januari 1909.

48. Art. 19 sub 17 van het Kon. Besl. van 7 Dec. 1896 (Sb. 215), voorschrijvende de aanwezigheid van verbandmiddelen, is niet verbindend, daar art 7 der Veiligheidswet niets behelst betrekkelijk wat te doen staat als een ongeval heeft plaats gehad.

Hilversum Kgr. 3 Maart 1906.

49. Aan het voorschrift van art. 16 van het K. B. van 7 Dec. 1896 (Sb. 215), dat in elke waschgelegenheid zeep beschikbaar moet zijn, is niet voldaan wanneer de arbeiders, om zich van zeep te kunnen bedienen, eerst op het kantoor der fabriek een bon moeten halen, die zij daarna op eene andere plaats in de fabriek bij den magazijnmeester tegen een stukje zeep kunnen inwisselen.

Dordrecht Kgr. 27 Juni 1906.

50. Voor de strafbaarheid volgens art. 7 der Veiligheidswet in verband met art. 19 sub 14 van den bij dit artikel bedoelden maatregel van bestuur is niet noodig dat het opleggen der riemen in strijd met laatstgenoemde bepaling is geschied op last of met goedvinden van het hoofd of den bestuurder der fabriek of werkplaats. De omstandigheid, dat de aard van het werk het opleggen bij stilstand niet toelaat, sluit de strafbaarheid uit. De wel-toelaatbaarheid is niet element der overtreding. Nu de beklaagde klaarblijkelijk beweerd heeft, dat zijn bedrijf de oplegging der riemen bij stilstand niet toelaat, had de rechter over dit middel van verdediging eene beslissing moeten geven.

c H. R. 27 Januari 1908, Concl. conf.

51. Het bij art. 12 F 1° van het K. B van 13 Juli 1906 (Sb. 204) omschreven strafbare feit is slechts aanwezig, wanneer het onbeschut zijn van het krachtwerktuig het gevolg was van het nalaten van handelingen ter beschutting van het werktuig, in strijd met het oordeel van den bevoegden inspecteur. Deze voorwaarde moet als bestanddeel van het strafbare feit in de dagvaarding worden vermeld. De bij het subsidiaire middel bedoelde overtreding der Veiligheidswet n.l. die van art. 7*d* en art. 19*a* j° art. 19, 1*a* Kon. Besl. van 7 Dec. 1896 (Sb. 215) zooals dit laatstelijk is gewijzigd, is niet bij dagvaarding telaste gelegd.

a H. R. 5 October 1908, Concl. conf.

Cassatie Sz.
Electriciteit 47.
Elem. of fait d'exc. 50.
Mot. v. vonn. 50.
Onr. daad.
Strafbaarheid 50.
Veiligheidswet 48 v.
Veroors. v. dood en lich. lets. d. sch.

FABRIEKSMERK.

I. Beslissingen over de inschrijvingen en strafbepalingen.
II. Idem bij gebruik van het merk door anderen.

I.

177. Waar in Duitschland meerdere firma's Herder zijn gevestigd, die dezelfde waren fabriceeren als de verzoeker, zou door het gebruik van de woorden „de eerste Herder" als merk het publiek worden misleid en in den waan gebracht, dat de andere firma's die dien naam voeren, zijn onechte Herders. Het gebruik dier woorden als merk zou in strijd zijn met de openbare orde.

b H. R. Februari 1908, Concl. contr. verw. de cass. tegen *b* 's Gravenhage Hof 28 October 1907.

178. Art. 10 der Merkenwet geeft het recht tot nietigverklaring der inschrijving van een merk, dat met een ander merk geheel of in hoofdzaak overeenstemt, aan hem, die op het ander merk recht heeft krachtens art. 3; art. 2 kent nu wel het recht op een merk toe aan hem, die dat merk het eerst heeft gebruikt, zoodat het niet gevestigd wordt door de inschrijving, maar dit artikel bepaalt tevens, dat hij, die het eerst voldeed aan de bepalingen van art. 4, d.i., die het eerst ter inschrijving inzond, behoudens bewijs van het tegendeel, geacht wordt de eerste gebruiker van het ingezonden merk te zijn. Requirante kan dus om een nietigverklaring van een ingeschreven merk te verkrijgen niet volstaan met zich er op te beroepen, dat zij het merk gebruikte vóórdat hare tegenpartij het deed inschrijven, maar had moeten bewijzen dat zij het ook eerder dan deze had gebruikt.

H. R. 26 Maart 1908, Concl. conf.

179. Voor gebruik in den zin van art. 3 der Merkenwet zal moeten vaststaan, dat men bij het publiek als gebruiker van het merk bekend staat, derwijze dat het publiek in de waar, met dit merk verpakt en verzonden, genoegzaam de waar, als afkomstig van den betrokken persoon herkennen kan. In het geval, waarin het merk alleen ten behoeve van éène firma, die de waar op deze wijze in den handel brengen wil, aangewend is, kan de verzoeker niet als eigen zelfstandig gebruiker beschouwd worden.

's Gravenhage Hof 17 Juni 1907, waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 15 Augustus 1907, Concl. conf. wijl feitelijk was beslist, dat niet bleek dat de bedoeling der requirante was het merk te gebruiken om haar waar van die van anderen te onderscheiden en dat zij het gebruik van het merk voor zich zelven had uitgeoefend.

180. Fabrieksmerken van geestelijke orden in Frankrijk getroffen door de wet van 2 Juli 1901 gaan voor de daarop rechthebbenden hier als gevolg dier fransche wet niet verloren. — Chartreuse. — Liquidateur der congregatie der Karthuizers.

a 's Gravenhage Hof 28 October 1907, waartegen de cass. is verw. bij H. R. 5 Maart 1908, Concl. conf.

181. Het woord „Chartreuse" zooals het in de merken gebruikt wordt, is niet te beschouwen als soortnaam.

's Gravenhage Hof 10 December 1906.

182. De soortnaam van een waar kan door verbinding met een eigen naam en merk worden

waarop de inzender het uitsluitend recht verkrijgt. „Cooymans Elixer" en „H. Cooymans Elixer".

b 's Gravenhage Hof 22 April 1907.

183. Een afbeelding van zulke dieren of planten, als waarvan de door het merk te onderscheiden waar afkomstig mocht zijn, is als bijzonder kenmerk in een handels- of fabrieksmerk te beschouwen.

a 's Gravenhage Hof 21 December 1908.

184. De voorstelling in het bestreden merk van een opgeheven somberen tijgerkop met de in het oog loopende woorden in hoofdletters „Tiger head" onderscheidt het genoegzaam, wat inhoud en gedachte beide betreft, van den in het andere merk van rechts naar links kalm voortschrijdenden, geheelen, enkelen tijger.

b 's Gravenhage Hof 7 December 1908.

185. Schoon in het eene merk een geheele mammouth en in het andere slechts de kop van een mammouth is afgebeeld, vertoonen niettemin de voorstellingen (door gelijkheid van uitdrukking en karakter der afbeeldingen en door gelijkheid van den indruk, dien de afbeeldingen moeten te weeg brengen) zoodanige overeenkomst, ook door het, de bizondere aandacht trekkende en op den voorgrond gebrachte woord „mammo(u)th" in beide, dat de merken inderdaad geacht moeten worden in hoofdzaak met elkaar overeen te stemmen.

c 's Gravenhage Hof 7 December 1908.

186. Het woord „steenbeschermer" is een soortnaam die niet als hoofdvoorstelling in een fabrieksmerk kan dienen.

d 's Gravenhage Hof 7 December 1908.

187. Het Hof is, evenals de Rechtbank van oordeel, dat, — nu het fabrikaat der firma C. de Koning Tilly sedert geruimen tijd kenbaar is aan den naam dier firma, en van de straat harer vestiging, bestaande het ingeschreven merk 16011 geheel uit dien firmanaam, en het ingeschreven merk 18518 geheel uit dien straatnaam — 's verzoekers onder no. 21586 ingeschreven merk (waarin de familienaam de Koning Tilly, als op den voorgrond gesteld, uitkomt, de voorletter G, als hoofdletter, een indruk heeft, als ware zij na genoeg de hoofdletter C, en waarin de naam Achterstraat aan den tegenwoordigen, nieuwen naam Anthoniestraat, blijkbaar om gelijken indruk te maken, is toegevoegd) als in hoofdzaak overeenstemmende met de genoemde vroeger ingeschreven merken te beschouwen is, terwijl de toegevoegde afbeelding der ziekenkamer, tegenover het evenvermelde, slechts voor een zeer gering deel de aandacht trekken moet.

e 's Gravenhage Hof 7 December 1908.

188. De stelling, dat het merk niet het karakter van merk heeft, dienende ter onderscheiding van de waren van een persoon van die van een ander, maar is een versiering van de waren, welke versiering niet voor toeëigening als merk vatbaar is, doet het onmogelijk zijn, dat de verzoekster was de eerste gebruikster van het merk.

's Gravenhage Hof 21 Iuni 1909.

189. Uit de feitelijke beslissing van het Hof dat de merken, waarvan het recht op bezit door den oorspronkelijken verzoeker is beweerd, niet zijn internationaal ingeschreven merken, maar merken uisluitend ingeschreven door het Bureau voor den Industrieelen Eigendom te 's Gravenhage, volgt, dat artikel 18 sub drie der Merkenwet hier niet van toepassing kan zijn.

H. R. 5 Maart 1908, Concl. conf. verw. de cass. tegen *a* 's Gravenhage Hof 28 October 1907.

190. Alleen omtrent internationaal ingeschreven merken brengt het „vervallen van de kracht der inschrijving in het land van oorsprong" het vervallen dier kracht ook in Nederland mede.

's Gravenhage Hof 10 December 1906.

191. Het in art. 337 Sr. voorop gestelde woord opzettelijk" beheerscht de geheele omschrijving van het strafbare feit zooals zij daarna volgt. Er is geen reden waarom niet hetzelfde zou gelden voor de dagvaarding, waarin dit woord ook is vooropgesteld. In dezen zin is de dagvaarding dan ook blijkbaar opgevat door het hof, gelijk blijkt uit den inhoud van het bestreden arrest.

a H. R. 18 Maart 1907, Concl. conf.

II.

192. Daar het recht op een merk verkregen wordt door het eerste gebruik, kan degeen die het merk van een ander gebruikt geen beroep doen op zijn goede trouw of gemis aan schuld, hieruit blijkende, dat hij niet wist, dat het merk was ingeschreven.

Leeuwarden 5 Maart 1908.

193. De wet, hare bescherming aan een merk verleenende voor de soort van waren, heeft het oog op een zoodanige klasse van waren als tot denzelfden tak van industrie of handel behooren. Vermits „pharmaceuthische bereidingen" waarvoor het merk „Tannalbin" verleend was een „soort" uitmaken, is terecht de vordering wegens onrechtmatig gebruik van het merk voor dat soort van waren ontvankelijk verklaard. Eischer behoefde daarvoor niet te stellen, dat de partijen onder hetzelfde merk „dezelfde soort van" pharmaceutische bereidingen in den handel brachten.

a H. R. 5 November 1909, Concl. conf.

194. Bij de beantwoording der vraag, of merken genoegzaam zijn onderscheiden, komt het er alleen op aan of de indruk, door de hoofdvoorstelling bij het publiek gewekt, dezelfde is.

Amsterdam Hof 8 Februari 1907.

194bis. Voor onrechtmatige nabootsing van een handelsmerk is noodig, dat de totaal-indruk, welke het merk teweeg brengt, dezelfde is, zoodat het publiek de waar van den een willende koopen en die van den ander ontvangende, in den waan zoude zijn de waar van eerstgenoemde in ontvangst genomen te hebben.

Alkmaar 3 December 1908.

195. Waar gebleken is dat het gebruikte merk in belangrijke onderdeelen van het ingeschreven merk afwijkt, kan het beroep van geintimeerden op die inschrijving haar niet baten.

Leeuwarden Hof 2 December 1908.

196. Ook al bestaat er een aanmerkelijk verschil in de details van de afbeelding van het handelsmerk, zoo kan dat gebruik toch daarstellen eene onrechtmatige daad vooral in verband met de benaming die aan de handelswaar gegeven wordt, in casu „Adelaar rijwiel," tegenover het ingeschreven handelsmerk voor „Adler's rijwiel".

's-Hertogenbosch Hof 31 December 1907.

197. Een woordmerk mag niet zijn de soortnaam der waren, die onder het merk in den handel worden gebracht.
Leeuwarden 5 Maart 1908.

198. Uit het weglaten van het verbod der merkenwet van 25 Mei 1880 (Sb. 85), dat het merk uitsluitend besta in gewone letters en woorden, in de thans geldende merkenwet, volgt niet dat een door het handelsgebruik als algemeene soortnaam geijkte uitdrukking, zonder meer, als merk in den zin dier wet kan worden gebezigd.
a Amsterdam 22 Februari 1907.

199. Het uitsluitend recht tot gebruik van een merk gaat niet verloren anders dan op de wijze bij de wet zelve voorzien en het woord, hetwelk dat merk uitmaakt, blijft het kenteeken van de handelswaar des gerechtigden tot het merk, ten einde haar te onderscheiden van die van anderen, ook al moge het voor het publiek tot een soortnaam dier waar „geworden" zijn.
a en *b* H. R. 5 November 1909, Concl. conf. — Bij het laatste arrest werd vern. 's-Gravenhage Hof 4 Mei 1908, terwijl bij het eerste de cass. tegen een arrest van het Hof te Arnhem werd verworpen.

200. Een recht op een merk kan niet verloren gaan, doordat anderen, hoe veelvuldig ook, daarop inbreuk maken.
's-Gravenhage Hof 10 Mei 1909. — Zie a quo *c* Rotterdam 3 Juni 1907.

201. De bedoeling der Merkenwet is niet de verzekering aan den inschrijver van den alleenverkoop van een waar, maar om een uitsluitend recht op een zeker woord als merk te doen gelden. Daarvoor moet vaststaan, dat tijdens de eerste gebruikmaking en de inschrijving van dat woord als merk het niet was een soortnaam. „Euchinine" was geen soortnaam.
's-Hertogenbosch Hof 5 Juni 1906, bev. Breda 18 April 1905 en het interl. *a* Breda 31 Mei 1904, waarbij omtrent de vraag, of „Euchinine" een soortnaam was, onderzoek door deskundigen was bevolen. — Idem *a* Arnhem Hof 17 Juli 1908, bev. Zutphen 19 September 1907 ten aanzien van „Tannigen" en „Tannigena" — Bij 's-Gravenhage Hof 4 Mei 1908 werd beslist, dat het merk verloren gaat door een na de verwerving opgekomen gebruik als soortnaam, doch dit arrest — hetwelk eveneens het woordmerk „Euchinin" betrof — werd wegens deze beslissing vern. bij *b* H. R. 5 November 1909, Concl. conf., terwijl gelijkluidend met dit arrest werd beslist bij *a* H. R. 5 November 1909, Concl. conf. ten aanzien van „Tannalbin" en „Tannalbina" met verwerping der cass. tegen een arrest van het Hof te Arnhem. — Volgens *b* Leeuwarden Hof 17 Juni 1908, waarbij werd vern. Assen 21 Mei 1907, is een der vereischten voor het woordmerk een bepaalde uiterlijke vorm, zoodat een eischer die alleen stelt, dat de gedaagde het woord „Euchinin" heeft gebruikt en niet dat hij zijn waren heeft verkocht met reproduceering van dat woord in vorm en afmeting, zooals het is ingeschreven of met geringe afwijking, in zijn vordering tot schadevergoeding niet-ontvankelijk is. De cass. is verworpen bij *b* H. R. 14 Mei 1909, Concl. conf.

201bis. Wanneer woorden als merk worden gebezigd, is het van minder belang in welke lettertypen, grootte, kleur of richting zij zijn geschreven of gedrukt.
's Gravenhage Hof 1 Februari 1910.

202. Het verweer, dat een ingeschreven woordmerk een soortnaam bevat, gaat niet op, wanneer men niet tevens stelt, dat het ingeschreven woord reeds „vóór de inschrijving soortnaam was.
Zutphen 19 September 1907, bev. bij *a* Arnhem Hof 17 Juli 1908.

203. De Merkenwet beschermt het recht en uitsluitend gebruik van een merk, d. w. z. van een met het oog waarneembaar teeken, een teeken dat wel volgens de thans van kracht zijnde wet kan bestaan in een woord, maar waarvan de kenmerken worden weergegeven niet alleen door den klank van het woord, maar tevens door den vorm, waarin men het als merk wil gebruiken.
b H. R. 14 Mei 1909, Concl. conf. verw. de cass. tegen *b* Leeuwarden Hof 17 Juni 1907.

204. Het kenmerk van een woordmerk is niet in de eerste plaats gelegen in de voorstelling, den vorm en de grootte der letterteekens, maar in den klank van het ingeschreven woord: „Tannigen."
Zutphen 19 September 1907. — Zie in appel *a* Arnhem Hof 17 Juli 1908.

205. Hij, die den gangbaren soortnaam „Maizena" als handelsmerk bezigt, kan slechts dan, bij gebruik daarvan door anderen, bescherming van zijn recht vragen, indien hij dat woord maakt tot zoodanige op het publiek inwerkende voorstelling, waardoor zijn waar van die van anderen wordt onderscheiden, maar niet wanneer het gedeponeerde merk uit niet anders bestaat dan uit algemeen gebruikelijke lettervormen, waardoor de waar wel als soort wordt aangeduid, doch niet met een duidelijk kenmerk, ter herkenning tegenover de waar van anderen, wordt onderscheiden.
Amsterdam Hof 8 Februari 1907.

206. „Apollinaris" is geen soortnaam, maar de eigennaam van een speciale mineraalbron.
Rotterdam 2 Maart 1908.

207. Vaststaande dat eischeres het woord „Apollinaris" als haar handelsmerk heeft doen inschrijven en als zoodanig gebruikt ter aanduiding van het door haar in den handel gebrachte mineraalwater, staat het aan gedaagde niet vrij dit woord eveneens ter benaming van het door haar gefabriceerde mineraalwater te gebruiken, zelfs niet indien zij voor het woord „Apollinaris" het woord „Kunstmatig" plaatst, en de verdere inhoud der op de fleschen geplaatste etiketten zoomede de fleschen zelf, waarin gedaagde haar water verkoopt, geheel verschilt van die van eischeres.
Amsterdam 18 Mei 1906, vern. bij Amsterdam Hof 5 April 1907.

208. Waar de appellante bezigt als merk — niet het woord „Apollinaris", het merk van geïntimeerde — maar de woorden „Kunstmatig Apollinaris", beide woorden met even groote en duidelijke letter gedrukt en tegelijkertijd den beschouwer in het oog vallend, kan van appellantes merk niet gezegd worden, dat het geheel of in hoofdzaak met dat van geïntimeerde overeenkomt.
Amsterdam Hof 5 April 1907, vern. Amsterdam 18 Mei 1906.

209. Een etiket van gedaagde met het merk „Apoll. Wasser” vertoont als hoofdvoorstelling een nabootsing van het merk „Apollinaris” van eischeres. Ook een tweede etiket van gedaagde stemt zoodanig met dat waarop eischeres recht heeft overeen, dat verwarring tusschen beide niet slechts mogelijk, maar zelfs hoogst waarschijnlijk is, zoodat ook dat etiket inbreuk maakt op het recht van eischeres. Voor het uitspreken van een verbod om de bedoelde etiketten verder te bezigen bestaan geen termen, daar zoodanig verbod zonder sanctie alle beteekenis zou missen en voor de gevraagde sanctie te weinig vaststaat, welke schade elke overtreding van het verbod zou veroorzaken. De schadevergoeding ex aequo et bono begroot op f 150.

Rotterdam 2 Maart 1908.

210. Merk „The Rising Hope” en „The New Rising Hope”. Voor een merk is het noodig, dat het eene bepaalde voorstelling bevat, geschikt om door het koopend en handeldrijvend publiek in gedachte aan die waar te worden verbonden, doch deze voorstelling kan evengoed door eene benaming of eenig ander woord als door een afbeelding worden opgewekt.

's Gravenhage Hof 1 Februari 1910.

211. Van nabootsen van een merk „Gouda kaarsen” kan geen sprake zijn, waar juist het wezenlijke deel van dat merk niet is nagebootst. Gelijke verpakking en 't gebruiken van de woorden: „Victoria's-kaarsen” al dan niet met overplakking van het woord „Victoria's.”

's-Gravenhage Hof 25 Januari 1909.

212. Het woord „Singer” is niet alleen een naam doch ook een merk en geen soortnaam. De bijvoeging aan dit merk van den eigen vollen firmanaam en van een eigen merk verhindert niet dat daardoor inbreuk is gemaakt op het merk.

's-Gravenhage Hof 10 Mei 1909, vern. op dit punt *c* Rotterdam 3 Juni 1907, waarbij een onderzoek van deskundigen was bevolen, omtrent de vraag of het woord „Singer” als soortnaam voor naaimachines was te beschouwen.

213. Het woord Sodex is niet een soortnaam. Het in den handel brengen van een waar onder een niet geheel gelijken naam en van een ander afkomstig, doet het merk van die ander voldoende onderscheiden van dat van den eischer en is er geen misleiding van het publiek te vreezen. Sodex en Sodox.

Utrecht 25 November 1908.

214. In casu is inbreuk gemaakt op het door de eischeres gestelde uitsluitend recht op het merk „Sodex”, waaronder zij haar wasch- en poetsmiddelen, in het bijzonder soda, in den handel brengt.

Almelo 17 Mei 1905.

215. Het stond den gedaagde tegenover eischer niet vrij het merk „Pacha” te laten inschrijven, wetende, dat eischer reeds een verkregen recht daarop had en daarna te publiceeren, dat hij alleen tot dat merk gerechtigd was. Waar hij later heeft bekend gemaakt, dat hij het merk „Pacha” niet zou voorzetten „op grond van het ongunstig scheikundig onderzoek” en vervolgens om zijn chicorei eene verpakking gebruikt geheel gelijk aan het werk des eischers, met dit onderscheid, dat het woord „Pacha” vervangen werd door het woord „Mokka” — wat als een nabootsing van eerstgemeld merk is te beschouwen — behoort hij tot schadevergoeding veroordeeld te worden.

Leeuwarden 24 October 1907.

216. Het woord Frou-Frou, met kapitale letters in zwarten inkt op wit papier gedrukt, zonder meer, kan niet voor nauw verwante artikelen, — als koek, biscuits, banket en suikerwerk, — als handelsmerk worden gebezigd, indien vaststaat dat er een soort banket bestaat, door de banketbakkers algemeen met dien naam aangeduid. Hierop gegronde niet-ontvankelijkheid van de eischeres in de door haar ingestelde vordering.

a Amsterdam 22 Februari 1907.

217. De woorden „Frou-Frou” zijn een soortnaam voor koekjes of biscuits, gelijk den rechter uit eigen wetenschap bekend is. Die soortnaam kan niet als merk worden gebruikt, ook had de inschrijving daarvan als zoodanig zonder verzet plaats.

Amsterdam 22 Maart 1907.

218. Het woord „Universeelvoer” — beteekenend voeder voor verschillende soorten van vogels geschikt — is slechts een soortnaam, die niet ter onderscheiding van iemands handelswaren kan dienen.

Amsterdam 28 Februari 1908.

219. De wet kent wel een recht op merken, maar het feit van eerste gebruik of eerste invoering van een bepaalde verpakking geeft geen uitsluitend recht op zoodanige verpakking en doet dus ook niet voor anderen de rechtsplicht ontstaan om niet dezelfde verpakking te gebruiken. Eene vordering gegrond op nabootsing van verpakking is alzoo niet-ontvankelijk.

Alkmaar 3 December 1908.

220. Waar een fabrieksmerk, in casu van sigaren, bestaat uit 5 deelen, zonder dat bij de inschrijving wordt gezegd, dat elke dier deelen, afzonderlijk gebruikt, als merk mag gelden, en de pakjes van 20 sigaartjes slechts omwikkeld waren door een bandje, als deel van het merk ingeschreven, kan het in den handel brengen van voormelde pakjes alleen niet als inbreuk op het gebruiksrecht van het merk worden beschouwd.

a 's Hertogenbosch Hof 1 December 1908.

221. Art. 20 der Merkenwet bevat niets omtrent de wijzen van overgang van een merk, maar er volgt alleen uit, dat zoolang de daarbedoelde aanteekening niet heeft plaats gehad, de nieuwe verkrijger zich niet tegenover derden, wel tegenover den persoon van wien hij het verkreeg, op zijn uitsluitend recht tot dat gebruik kan beroepen.

's Gravenhage Hof 27 Februari 1908, bev. Zierikzee 30 October 1906.

222. De eischende firma, die al hare zaken heeft ingebracht in eene naamlooze vennootschap, heeft daardoor aan die vennootschap overgedragen haar recht tot uitsluitend gebruik der te haren name ingeschreven handelsmerken. Nu van die overdracht geene aanteekening is gedaan bij het bureau van den industrieelen eigendom overeenkomstig art. 20 der Merkenwet, volgt daaruit wel, dat de naamlooze vennootschap haar recht tot uitsluitend gebruik van die merken niet kan doen gelden, tegenover derden, maar niet dat de eischende firma haar recht op die merken heeft behouden.

Zierikzee 30 October 1906, bev. bij 's Gravenhage Hof 27 Februari 1908.

223. Het recht tot uitsluitend gebruik van een merk is sedert de wet van 30 September 1893 (Sb. 146) niet langer verbonden aan de inschrijving, maar aan het eerste gebruik. Dit stelsel is ook van toepassing op merken ingeschreven in 1886, dus onder vigeur der wet van 25 Mei 1880 (Sb. 85), zooals die werd gewijzigd door de wet van 22 Juli 1885 (Sb. 140). De bewering dat op die merken een verkregen recht zou zijn ontstaan stuit af op art. 22 der voormelde wet van 1893.

a 's Hertogenbosch Hof 1 December 1908.

FACTUUR z. KOOP EN VERKOOP.

FAILLISSEMENT.

Bij n° 1339. Vern. bij Amsterdam Hof 14 Juni 1906.

Bij n° 1349. De cass. is verworpen bij *a* H. R. 18 Januari 1907, Concl. conf.

Bij n°. 1358. Vern. bij 's Gravenhage Hof 27 December 1906, oordeelende dat de gedaagde K. J. K. ter verificatie vergadering bedoelde zich in compensatie te laten brengen niet de naastingsom, „die hij van de gemeente had te ontvangen", doch de koopsom die hij wegens de overname der concessie aan den nu gefailleerden W. K. had „te betalen". Ten onrechte nam de rechtbank dus aan, dat de curator het recht van K. J. K. op de naastingsom ten laste der gemeente ter gelegenheid der verificatievergadering had erkend; dat recht kon overigens dan niet in den zin van art. 121 Faill.wet worden erkend, vermits het geene vordering op den boedel gold. Voorts is in elk geval aan den curator slechts het beheer en de vereffening des boedels opgedragen, geenszins een beschikkingsbevoegdheid daarover en er kan hier niet aan eene overeenkomst met den curator betrekkelijk het recht op de naastingsom, gedacht worden, doch hoogstens aan eene erkenning, als bewijsmiddel eener overeenkomst; er is echter van geen prijs geven van recht sprake, al zou de curator van zijne toenmalige „opvatting" der zaak hebben doen blijken. Verhoor op feiten en vraagpunten tot staving der Pauliana.

Bij n°. 1370. Bev. bij Amsterdam Hof 18 Mei 1906.

I.

1414. Een faillissement van eene commanditaire vennootschap is op zich zelf niet bestaanbaar.

Haarlem .... (9).

II.

1415. Om den faillissementstoestand te doen intreden is het voldoende dat blijkt, dat de schuldenaar meerdere schulden heeft en dat hij niet in staat is de opvorderbare daarvan te voldoen.

Arnhem Hof 31 December 1907.

1416. Door bij het niet betalen der opeischbare schuld en het bestaan van meerdere zij het niet opeischbare schulden, aan te nemen dat de verzoeker verkeert in den toestand dat hij heeft opgehouden te betalen, zijn de artikelen 1 en 6 Faill.wet niet geschonden.

a H. R. 21 Februari 1908, Concl. conf.

1417. Requirant heeft volgens de feitelijke beslissing van het arrest verklaard onbetaald te hebben gelaten niet alleen een vervallen orderbiljet van f 1500.„ waarop de aanvrage van het faillissement berust, maar ook nog andere opeischbare schulden; voorts dat hij weigerachtig is aan te zuiveren wat hij nog schuldig is ten gevolge der handelingen waarop ook genoemd orderbiljet betrekking heeft, terwijl daarbij niet blijkt van een beroep op eenig recht om de betaling te weigeren. Het Hof mocht op deze verklaringen doen berusten de beslissing, dat summierlijk gebleken is van den toestand van te hebben opgehouden te betalen en heeft, dit doende, geen der bij het cassatiemiddel aangehaalde artikelen geschonden of verkeerd toegepast.

c H. R. 17 December 1909, Concl. conf.

1418. Bijaldien acceptant, ook na het protest van non-betaling, de voldoening blijft weigeren, is het vorderingsrecht aanwezig en volgt uit de omstandigheid, dat acceptant tevens koopman is, dat hij meerdere schulden heeft en in den toestand verkeert van te hebben opgehouden te betalen.

Arnhem Hof 6 Februari 1907.

1419. De slotwoorden van art. 6 Faill.wet hebben de duidelijke en onmiskenbare beteekenis 's rechters summier onderzoek ook van des schuldeischers vorderingsrecht te doen gelden. Door ter juiste beoordeeling van dit vorderingsrecht een nauwkeurig en minutieus onderzoek in te stellen heeft de rechter, die des verzoekers faillietverklaring uitsprak, de bij het middel aangehaalde artikelen niet geschonden.

a H. R. 26 April 1907, Concl. conf.

1420. Naar de algemeene, tot op bewijs van het tegendeel ook in het faillietenrecht toepasselijke, rechtsbeginselen bestaat het vorderingsrecht onafhankelijk van de onmiddellijke eischbaarheid; onze Faill.wet is juist ingericht om ruimte te laten aan de toepassing van dit beginsel. In plaats van op grond van niet-eischbaarheid der schuldvordering de faillissementsaanvraag af te wijzen, had de rechter a quo moeten onderzoeken het geheel der in art. 6 omschreven vereischten, die in de aanvraag als aanwezig waren gesteld.

b H. R. 5 Februari 1909, Concl. conf.

1421. Daar ook op grond van eene niet-opeischbare vordering faillietverklaring gevraagd kan worden, kan dit ook voor een vordering, die niet haar bestaan, maar tijdelijk hare opeischbaarheid verloren heeft.

H. R. 23 Augustus 1909, Concl. conf.

1422. Bereidverklaringen van mede-crediteuren om hun vorderingsrecht niet uit te oefenen, laten dat recht in stand, zoodat een concursus creditorum aanwezig blijft. Al mochten omtrent de betaling der schuld later regelingen zijn getroffen tusschen den aanvrager van het faillissement en zijn schuldenaar, daardoor hield de aanvrager niet op schuldeischer te zijn. De wet stelt nergens het belang der schuldeischers als voorwaarde voor de faillietverklaring.

a H. R. 30 Augustus 1909, Concl. conf.

1423. Het instellen eener vordering tot ontbinding eener huurovereenkomst met schadevergoeding wegens niet-betaling van verschuldigde huurtermijnen staat niet in den weg aan het voor de beslissing op die vordering alsnog doen van een aanvrage tot faillietverklaring op grond van het niet betalen van vervallen huurtermijnen. Immers art. 6 Faill.wet vordert slechts het bewijs dat de aanvrager schuldeischer is, hetgeen hij is, ook al is de vordering tot schadevergoeding nog niet opvorderbaar. De toestand van te hebben opgehouden met betalen moet van elders worden aangetoond; tot dit bewijs kan gebruik gemaakt worden van de thans erkende niet-betaling van verschenen huurtermijnen, al is in de ontbindingsprocedure daarop beroep gedaan ten bewijze der wanprestatie, terwijl het verder bewijs voortvloeit o. a. uit het aannemelijk maken (summier) dat gerequestreerde meerdere opeischbare schulden onbetaald laat.

Arnhem Hof 10 Augustus 1907.

1424. Waar een debiteur bij de aanvrage tot zijn faillietverklaring door een crediteur zich enkel verweert met een beroep op een onderhandsch akkoord, waarbij de aanvrager tot faillissement zich verbond om zich met pondspondsgewijze verdeeling van het hem verschuldigde tevreden te stellen en de rechtbank neemt met den debiteur het tot stand gekomen zijn van zulk een akkoord aan, maar spreekt niettemin de faillietverklaring uit, moet de rechter in appèl deze verwering weder opnieuw onderzoeken, omdat als mocht blijken, dat het akkoord niet was gesloten, er revera geen (gegronde) verwering had plaats gegrepen en de aanvrager dus gerechtigd was 't faillissement aan te vragen. Eerst in het tegenovergesteld geval — dat er wèl een accoord was tot stand gekomen — komt de vraag ter sprake of de aanvrager al dan niet gerechtigd was tot de faillissementsaanvrage en of hij in dit cas niet-ontvankelijk in zijn vordering (verzoek) zou moeten zijn verklaard. De rechtbank neemt het afsluiten van een akkoord aan en spreekt desniettemin de faillietverklaring uit. Het Gerechtshof begreep dat er geen akkoord was afgesloten en waar overigens de vereischten aanwezig waren, werd gerequestreerde debiteur in staat van faillissement verklaard.

c Arnhem Hof 17 Juli 1908, bev. op andere gronden Zutphen 30 Juni 1908. — De cass. is verw. bij H. R. 31 Augustus 1908, Concl. contr. oordeelende dat, waar het Hof uitspraak deed op een onbeperkt appel er geen sprake kon wezen hetzij van kennisneming door het Hof van hetgeen niet aan zijn kennisneming was onderworpen, hetzij van verweerders berusting in hetgeen daaromtrent door de rechtbank was beslist, hetzij van dekking eener onbestreden beslissing in eersten aanleg.

1425. Daar bij de Faill.wet geene uitzondering is gemaakt op de bepaling van art. 341 Rv., zijn requestranten, optredende als uitmakende de gezamenlijke erfgenamen van den overleden gefailleerde, ontvankelijk in hun beroep van het vonnis van faillietverklaring.

Amsterdam Hof 15 September 1909.

III A.

1426. Daar de vordering ten doel heeft de voldoening eener verbintenis uit den faillieten boedel, moet de eischer daarin niet ontvankelijk verklaard worden, omdat zij op geene andere wijze kan worden ingesteld, dan door aanmelding ter verificatie.

Rotterdam 18 December 1905.

1427. Waar de gedaagde, tegen wien eene vordering tot schadevergoeding wegens wanpraestatie was ingesteld, hangende dit geding in staat van faillissement is verklaard en die vordering, zonder betwisting en zonder verzet van den gefailleerde zelf, is geverifieerd, komt een beslissing omtrent die vordering niet meer te pas. Ten aanzien van de vordering tot ontbinding der overeenkomst, tegen dien gedaagde ingesteld, kan, nu de eischer de schorsing niet heeft verzocht, het geding voortgang hebben. Artt. 25—30, 196 Faill.wet; 254 v. Rv.

Amsterdam 31 Januari 1908.

1428. Art. 29 Faill.wet is ook toepasselijk wanneer de vordering tegen meer dan een gedaagde is ingesteld. Het geding tegen den gedaagde J. was, ten gevolge van diens faillissement, geschorst, zoodat deze en zijn procureur van rechtswege uit het geding waren. Dat geding kon zelfs niet worden voortgezet, daar betwisting van de verificatie der vordering niet had plaats gehad, zoodat de aan J. en diens vroegere procureur beteekende exploiten om ter terechtzitting te verschijnen en voort te procedeeren, van nul en geener waarde zijn.

Rotterdam 15 Februari 1909.

1429. Het beginsel neergelegd in art. 29 Faill.wet is toepasselijk zoowel wanneer de vordering reeds in hooger beroep aanhangig was, als wanneer de curator van het vonnis, tegen den daarna gefailleerde gewezen, in hooger beroep komt; de rechter heeft ambtshalve dit rechtsbeginsel toe te passen.

's Gravenhage Hof 8 Maart 1909.

1430. Daar de procedure in hooger beroep reeds hangende was tijdens de verificatievergadering heeft de Rechter-commissaris, toen de curator de door geïntimeerde ingediende vordering betwistte, partijen terecht niet naar de terechtzitting der rechtbank verwezen. Feitelijke beslissing dat de door geïntimeerde in het geding gebrachte brieven geen afdoend bewijs opleveren, ook niet in die mate dat termen aanwezig zijn tot het opleggen van een suppletoiren eed. — Getuigenbewijs bevolen.

Amsterdam Hof 7 December 1906.

1431. Het proces door eene handelsvennootschap als eischeres begonnen in den loop van het geding, wegens faillietverklaring voort-

gezet door den curator, te wiens verzoeke en op wiens naam het eindvonnis in eersten aanleg is uitgesproken, wordt, bijaldien nà deze uitspraak een accoord tot stand is gekomen, boedelafstand inhoudende, in hooger beroep vervolgd door de vereffenaars bij 't accoord genoemd (art. 50 Faill.-wet), zoodat, van den beginne af aan, de rechtsstrijd door denzelfden persoon als eischer is gevoerd en voortgezet. Verwerping der exceptie van niet-ontvankelijkheid van het appel.

c Arnhem Hof 30 December 1908.

1432. Eene vordering door de van echt gescheiden vrouw in het faillissement van haar man ingediend, strekkende om als schuldeischeresse te worden erkend a) voor het bedrag der door haar ten huwelijk aangebrachte gelden, b) voor de gekapitaliseerde waarde der haar bij het vonnis van echtscheiding toegekende wekelijksche uitkeering tot onderhoud, werd na betwisting ter verificatie-vergadering, verwezen. Hangende de procedure daarover eindigde het faillissement door de homologatie van een accoord, waarbij de gefailleerde al zijn activa aan zijn schuldeischers afstond. Nu behoort desniettemin de vraag of en voor welk bedrag de eischeres behoort deel te nemen aan de uitkeeringen uit den boedel tusschen den gefailleerde, die het geding van den curator heeft overgenomen, en de eischers te worden beslist. De vraag of, waar een derde houder van den boedel is èn voor de eischeres èn voor den gefailleerde, de eischeres met een vonnis tegen dezen voldoende is gebaat, kan niet tot niet-ontvankelijkheid leiden van de eischeres, nu deze met de overneming door den curator alléén genoegen nam.

b Amsterdam 13 November 1908.

1433. Het onderhavige accoord houdt in boedelafstand, zoodat de vorderingen ten behoeve van de schuldeischers vervolgd of ingesteld kunnen worden door de vereffenaars. Art. 50 Faill. wet.

Dordrecht 22 December 1909.

B.

1434. Wanneer de gefailleerde zich heeft schuldig gemaakt aan wanpraestatie eener wederkeerige overeenkomst, kan de tegenpartij geene aanspraak maken op restitutio in integrum, doch alleen op schadevergoeding krachtens art. 37 Faill. wet.

's Hertogenbosch 30 October 1908.

1435. Als naar de opvatting van beide partijen toch geene levering meer mogelijk is, kan de formaliteit der sommatie, bedoeld bij art. 37 Faill. wet, achterwege blijven.

's Hertogenbosch 30 October 1908.

1436. Waar pandbeslag voor de huur is gelegd ten laste van den in staat van faillissement verkeerende man, op goederen toebehoorende aan zijne vrouw, met welke hij buiten elke gemeenschap gehuwd is, is de vrouw ontvankelijk in hare vordering tot interventie in het geding tot van waardeverklaring om voor hare belangen te waken. Hare vordering is echter ongegrond daar het recht van pandbeslag en het vervolgen daarvan niet geschorst wordt door het faillissement van den huurder.

Rotterdam 4 Mei 1908.

1437. Bij faillissement van den huurder kan, buiten den curator om, het privilegie van den verhuurder worden uitgeoefend op de goederen van derden, welke zich op het verhuurde bevonden. In casu was echter dat privilegie vervallen.

's Hertogenbosch Hof 27 October 1908, beslissende dat, waar de curator gegronde redenen had om zich tegen de executie niet te verzetten, de derde, tegen wien het vonnis niet was gewezen, zich niet op het faillissement kon beroepen om de onrechtmatigheid der executie te betoogen, terwijl bij het a quo 's Hertogenbosch 8 Februari 1907 voormeld beroep werd afgeweerd door de stelling, dat art. 33 Faill. wet alleen executie van een deel van het vermogen der gefailleerden op het oog heeft. — Zie in cass. *d* H. R. 24 December 1909.

1438. Verificatie van interesten na de failliet-verklaring loopende. Onder „pand" in art. 128 Faill. wet is niet begrepen scheepsverband als bedoeld in art. 315 pr. en 2° Kh.

a H. R. 18 Januari 1907, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 9 Maart 1906, waarbij bev. Amsterdam 30 December 1904.

1439. Wanneer de houder van een accept voor 100 pCt. opkomt en in het faillissement van zijn endossant en in dat van den trekker, mag het eerste faillissement zich niet in het laatste laten verifieeren, hetzij voor het volle bedrag van het accept, hetzij voor de percenten, die hij aan den houder uitkeeren zal of uitgekeerd heeft.

's Hertogenbosch 13 November 1908.

1440. Toewijzing eener vordering ex art. 456 Rv. ingesteld tegen een faillissements-verkoop door den curator.

b Arnhem Hof 9 Mei 1906.

1441. De aanbreng der echtgenooten wordt nimmer een bate van de gemeenschap van winst en verlies, doch blijft het persoonlijk eigendom van den aanbrenger. De vrouw heeft ter zake van haar aanbreng geen vorderingsrecht bij het faillissement van haar man. Art. 61 Faill. wet.

Haarlem 11 December 1906.

1442. De in gemeenschap van winst en verlies gehuwde vrouw kan niet als concurrent creditrice worden toegelaten in het faillissement van haren man, voor het bedrag van haar staande huwelijk verdwenen persoonlijk vermogen.

Leeuwarden Hof 24 Februari 1909, vern. Leeuwarden 25 Juni 1908.

1442bis. Toelating van een vrouw als creditrice in het faillissement van haar man, met wien zij in gemeenschap van vruchten en inkomsten was gehuwd, wijl het niet meer aanwezig zijn van gelden der vrouw als verzuim van diens beheer moet worden aangemerkt, nu niet gesteld noch bewezen is, dat de vrouw nog in bezit is van het geld, of wel dat het is uitgegeven op een wijze, welke niet als verzuim van beheer kan worden aangemerkt.

Arnhem Hof 16 Februari 1910.

1443. In geval van faillissement kan geen verdere korting op het pensioen van den gefailleerde worden verleend dan tot het bedrag, waarvoor een schuldeischer ter zake van gelden verschuldigd wegens woning, kleeding en verdere noodwendige levensbehoeften korting kan worden toegestaan.

's Gravenhage 2 April 1907, den curator veroordeelende in alle kosten ook in die van den

Staat, die bij 's Gravenhage 14 November 1906 was toegelaten om hem in vrijwaring op te roepen. — Zie voorts 's Gravenhage 30 October 1908 bevelende verbetering der uitdeelingslijst ingevolge opname daarin van de vordering van den Staat steunende op voormeld vonnis, met last tot pondspondsgewijzen omslag van het bedrag dier vordering en der andere boedelschulden over het actief, dat onvoldoende was om alle boedelschulden te voldoen.

1444. De wet van 24 Januari 1815 (Sb. 5), handelt slechts over de „bepaalde" beslagen, en regelt niet de „algemeene" executie bij faillissement en bij staat van kennelijk onvermogen. Wel kunnen deze „algemeene" arresten worden genoemd en hadden zij onder die wet begrepen kunnen worden, als de strekking van de wet ware de wedden en pensioenen aan het verhaal van de schuldeischers te onttrekken; dit is echter niet het geval. De curator van een in 1899 in staat van kennelijk onvermogen verklaarde kan niettegenstaande voormelde wet van 1815 de aan hem toekomende gelden innen krachtens art. 9 der wet van 2 Jan. 1906 (Sb. 9) j^to^ art. 888 en 893 Rv. (oud) en 806 Kh. (oud).

's Gravenhage Hof 28 December 1908.

C.

1445. Uit de woorden van art. 42 Faill. wet volgt geenszins, dat de nietigheid in rechten gevorderd of als exceptie moet voorgedragen worden; ook bij wijze van verweer kan men zich op die nietigheid beroepen.

b 's Hertogenbosch Hof 22 Juni 1909.

1446. De oprichting eener naamlooze vennootschap kan nietig verklaard worden op grond van benadeeling der schuldeischers van den benadeelden comparant. De daartoe strekkende vordering wordt ingesteld door den curator in het faillissement, zonder dat noodig is den gefailleerde in het geding te roepen.

a Rotterdam 26 Juni 1908.

1447. Nietigverklaring in reconventie der rechtshandeling houdende in betaling geving van den inventaris door den nu gefailleerde, die hem in bruikleen ontving en van wien hij werd opgeëischt. De eischeres sub 1 is niet ontvankelijk in hare vordering, als zijnde geen partij bij de overdracht geweest. Het is onverschillig of art. 42 of art. 47 Faill. wet ten deze toepasselijk is, omdat toch van beide artikelen alle vereischten aanwezig zijn en vaststaan.

's Hertogenbosch 19 April 1907, bev. bij *b* 's Hertogenbosch Hof 1 December 1908.

1448. Terwijl art. 42 Faill. wet voor de daar bedoelde nietigheid slechts eischt, dat én de schuldenaar én de derde ieder voor zich de wetenschap bezitten, dat van de handeling benadeelig der schuldeischers het gevolg zal zijn, — stelt art. 47 Faill. wet voor de nietigheid van de voldoening aan een opeischbare schuld, voordat het faillissement des schuldenaars is aangevraagd, den eisch, dat deze voldoening het gevolg is van een tusschen schuldeischer en schuldenaar gezamenlijk gevormd bedriegelijk opzet, namelijk om met het oog op een mogelijk faillissement dien schuldeischer boven andere te bevoordeelen.

Tiel 7 December 1906.

1449. Het Hof heeft, geldleening en hypotheekstelling van elkander afscheidende, ten aanzien van de eerste haar bestaan ongerept gelaten en ten opzichte van de tweede het onderzoek daarop gericht, of zij al dan niet terecht met het oog op art. 42 Faill. wet door den curator was betwist, zoodat de artt. 42 en 121 Faill. wet niet zijn geschonden.

c H. R. 16 April 1908, Concl. conf. verw. de cass. tegen *b* Arnhem Hof 12 Juni 1907.

1450. Nietigheid eener acte van hypotheek, aangegaan voor het faillissement kan ex art. 42 Faill. wet worden beweerd. De handeling om niet volgens de faillissementswet is geenszins gelijk te stellen met eene schenking.

b 's Hertogenbosch Hof 22 Juni 1909.

1451. Het bewijs is niet geleverd dat bij den pandnemer de wetenschap bestond, dat benadeeling der schuldeischers het gevolg daarvan zou zijn. Art. 42 Faill. wet.

's Gravenhage Hof 6 Mei 1907, vern. 's Gravenhage 22 Mei 1906.

1452. De cessie is in casu geen onverplicht verrichtte handeling in den zin van art. 43 Faill. wet; immers de cedent was minstens evenveel schuldig als hij cedeerde.

Leeuwarden Hof 26 April 1905.

1453. Toepassing van art. 43 Faill. wet. Bewijs der daar bedoelde wetenschap uit vermoedens afgeleid.

Amsterdam 21 November 1906.

IV.

1454. Art. 68, 2° Faill. wet. De curator, al zij het zonder uitdrukkelijke restrictie, machtiging bekomen hebbende om te procedeeren, leidt ten onrechte uit deze omstandigheid af reeds te zijn gemachtigd in hooger beroep te gaan, daar toch bij de procedure in eersten aanleg zoodanige feiten aan het licht kunnen zijn gekomen dat verder procedeeren niet in het belang van den boedel kan worden geacht en art. 68, 2° Faill. wet en het daarbij beoogd toezicht van den R.-C. zijne toepassing erlangt, ook dan, wanneer de curator in hooger beroep wenscht te procedeeren.

Maastricht (R.-C.) 2 Februari 1907.

1455. Het ontbreken der machtiging van den R.-C. heeft, voor zooveel derden betreft, geen invloed op de geldigheid der door den curator vereischte handeling.

's Gravenhage 26 Juni 1907. — Zie in appel 's Gravenhage Hof 27 April 1908, waarbij evenwel werd beslist, dat de gedaagde de bij haar belegde gelden aan den boedel en niet aan den curator schuldig was, niettegenstaande diens verzoek om die gelden op zijn rekening over te boeken.

1456. De curator die, zonder daartoe gemachtigd te zijn, in rechte optreedt, heeft zijne macht overschreden en zich mitsdien blootgesteld aan toepassing van art. 73 Faill. wet en is jegens den gefailleerde en de schuldeischers aansprakelijk voor zijne handeling.

Maastricht (R.-C.) 2 Februari 1907.

1457. Art. 67 Faill. wet, als speciale wet, derogeert ten aanzien der termijnsbepaling voor hooger beroep aan de algemeene termijnsbepaling bij art. 345 2^e^ lid Rv., welke derogatie medebrengt derogatie aan de toepasselijkverklaring dier bepaling door art. 428 Rv., waaruit

in verband met art. 398 lid 2 Rv. voortvloeit, dat tegen de beschikking van de Rechtbank bedoeld in art. 67 Faill. wet slechts binnen 2 maal 5 dagen beroep in cassatie open stond.
H. R. 4 Februari 1909, Concl. buiten de kwestie.

1458. Het bij art. 67 Faill. wet bedoelde verhoor van de belanghebbenden is niet op straffe van nietigheid voorgeschreven.
H. R. 17 Januari 1907, Concl. conf.

1459. De in art. 69 1e al. Faill. wet omschreven bevoegdheid komt ook toe aan de schuldeischers, wier vordering betwist wordt; dientengevolge kan hun verzoekschrift opgemaakt ter voldoening aan den eersten titel der Faill. wet ongezegeld worden ingediend.
Maastricht (R. C.) 2 Februari 1907.

1460. De bij art. 69 Faill. wet verleende bevoegdheid komt niet toe aan iemand, die niet is schuldeischer, maar die eigenaar beweert te zijn van door den curator onder het faillissementsbeslag opgenomen goederen.
Maastricht R. C. 15 Februari 1907.

1461. De Rechter-Commissaris en in appel de Rechtbank is volkomen vrij af te wijzen het verzoek tot hem gericht om aan den curator overeenkomstig art. 69 Faill. wet te bevelen eene handeling, waaromtrent de wet geenerlei voorschrift, eenen R.-C. in faillissementen bindend, bevat. De cassatiemiddelen, hierop berustende dat bij de aangevallen beslissingen ten onrechte is geweigerd om aan den curator te bevelen den requestrant tegen recepis zekere stukken ter inzage af te geven, op dezen grond, dat die afgifte niet zou betreffen het beheer en de vereffening in art. 74 Faill. wet bedoeld, kunnen als bevattende een beklag over de motieven van de beklaagde beschikking niet tot cassatie leiden.
a H. R. 8 April 1909, Concl. conf.

1462. De Rechter-Commissaris heeft niet het recht den curator te gelasten in een door hem gevoerd proces eene bepaalde handeling — het overleggen van zekere stukken — te verrichten; eenmaal gemachtigd om te procedeeren, beslist de curator zelfstandig op welke wijze hij het geding zal voeren.
Concl. O. M. ad H. R. 4 Februari 1909, bij welk arrest het beroep in cass. niet-ontvankelijk werd verklaard, als tardief ingesteld.

1463. De bij art. 70 Faill. wet vereischte toestemming der meerderheid van curatoren kan mondeling en zelfs stilzwijgend worden verleend.
's Gravenhage 26 Juni 1907. — Zie in appel 's Gravenhage Hof 27 April 1908.

1464. De gedaagde kon en moest weten dat de gelden, welke als behoorende tot den faillieten boedel door den curator bij haar belegd waren, niet door overboeking op diens privérekening aan den boedel konden worden onttrokken. De onderwerpelijke brief houdende verzoek om zoonoodig die overboeking te doen is door den schrijver niet in hoedanigheid van curator geschreven.
's Gravenhage Hof 27 April 1908, vern. 's Gravenhage 26 Juni 1907.

1465. De onderteekening van den door den curator opgemaakten inventaris levert op zichzelve niet op de bedoeling om de door den curator in dat stuk vermelde boedelschulden als juist te erkennen.
's Hertogenbosch Hof 17 Juli 1906.

V.

1466. Art. 121 Faill. wet kent ten aanzien van alle faillissementscrediteuren kracht van gewijsde toe aan het aldaar bedoelde procesverbaal en verleent alleen den curator de bevoegdheid om, uitsluitend op grond van bedrog, vernietiging daarvan uit te lokken. Met het tot stand brengen van dat proces-verbaal zijn de rechterlijke verrichtingen van den R.-C. ten aanzien der verificatie afgeloopen; wijziging van dat verbaal ligt dus buiten zijn bevoegdheid.
H. R. 12 Januari 1909, Concl. conf.

1467. De eigenaar is terecht in verzet gekomen tegen het beslag op zijn motorboot gelegd uit krachte van een in executorialen vorm uitgegeven uittreksel uit het procesverbaal der verificatievergadering in het faillissement van den huurder, die leveringen en bestellingen aan de boot had laten doen. Art. 121 4° Faill. wet is niet van toepassing op derden, die bij de verificatie geen partij zijn geweest, en hunne buiten den boedel zijnde goederen; voormeld procesverbaal heeft dus tegenover den eigenaar der boot niet de kracht van een executorialen titel.
b Amsterdam 18 December 1908.

1468. Voor de verificatie eener vordering wordt wel vereischt, dat zij bestaat op het oogenblik dat de faillissementstoestand is ingetreden, maar niet dat zij toen reeds toekwam aan hem, die haar later indient.
b H. R. 4 Juni 1909, Concl. conf.

1469. Bij de verificatievergadering wordt slechts de vraag behandeld of een recht van voorrang al dan niet bestaat, terwijl de rangorde waarin de voorrechten onderling moeten worden geplaatst eerst bij het opmaken der uitdeelingslijst wordt geregeld.
a Rotterdam 27 Juni 1906.

1470. De betwistende schuldeischer is in een renvooi-geding — niet te verwarren met de verificatie-vergadering — evenals ieder andere gedaagde onderworpen aan de bepaling van art. 141 al. 1 Rv.; in dit geval voldoet zijn verweer daaraan niet; hij kon niet volstaan met twijfel aan de juistheid van zekere posten uit te spreken en dientengevolge algeheele ontkenning dier posten.
's Gravenhage Hof 28 Januari 1908, vern. *b* Rotterdam 16 Mei 1906. — De cass. is verw. bij *b* H. R. 31 December 1908, Concl. conf.

1471. Alle gronden van betwisting moeten op de verificatie-vergadering worden aangevoerd.
Amsterdam Hof 1 November 1907.

1472. In een faillissements-renvooi-procedure is het verweer gebonden aan de betwistingsgronden, vermeld in het proces-verbaal van verificatie-vergadering behoudens nadere verduidelijking daarvan.
Utrecht 13 April 1910.

1473. Curatoren voerden in de renvooiprocedure eene verwering, die strijdig is met hunne betwisting ter verificatie-vergadering. Een verificatiegeschil is een gewoon geschil, waarin de verwijzing enkel de dagvaarding vervangt, zoodat als slechts iets ten principale is geantwoord, latere middelen á fond, mits niet gedekt, zijn toegelaten. Wanneer het verweer ter verificatie-vergadering in strijd is met het later in de conclusies gevoerde, dan moet dit laatste buiten beschouwing blijven.
's Hertogenbosch 19 Maart 1909.

1474. Wel bepaalt de verwijzing, in verband met de conclusie van eisch, voor den eischer tot verificatie den aard en omvang der ingestelde vordering, doch de verweerder heeft het recht tegenover dien eisch bij conclusie van antwoord alle verweermiddelen te doen gelden, dus ook die, welke hij ter verificatie-vergadering niet opgaf of kon opgeven. Verboden verandering van den eisch.

c 's Gravenhage Hof 31 December 1906.

1475. Middelen van verweer niet ter verificatie-vergadering aangevoerd en waarvoor dus de verwijzing naar de terechtzitting niet plaats had, kunnen niettemin een punt van onderzoek in de verificatie-procedure uitmaken. Het meer omstandig uitwerken van een verweer (dat bij antwoord is aangevoerd) bij de conclusie van dupliek is geen nieuw verweer, maar in dat bij antwoord opgesloten en dus reeds daarom niet aan de kennisneming der rechtbank onttrokken; ook is dit verweer geen exceptie, maar een gewone bestrijding (in casu eene ontkenning) van de geldigheid van de kwestieuse hypotheek.

a Arnhem Hof 13 Februari 1907. — Zie in cass. *a* H. R. 20 December 1907, Concl. conf. — Zie ook Zutphen 25 Juni 1908.

1476. In eene renvooi-procedure moet, als de verwijzing aan de Rechtbank het geschil ten principale te beslissen geeft, verworpen worden een aangevoerd middel, dat de vordering niet-ontvankelijk zou maken.

's Hertogenbosch 30 October 1908.

1477. Wanneer de lijst van art. 122 Faill. wet niet voldoende rechtsgronden inhoudt voor eene ter verificatie ingediende vordering, moeten die rechtsgronden worden aangevuld uit de vooraf tusschen partijen gevoerde correspondentie.

's Hertogenbosch 30 October 1908.

1478. Een niet op de verificatie-vergadering aangevoerde rechtsgrond van betwisting der aangevraagde verificatie mag niettemin een punt van onderzoek in de verificatieprocedure uitmaken.

Rotterdam 14 Februari 1906.

1479. Ten onrechte beweert requirant tot verificatie dat zijn vordering tot grondslag heeft schadevergoeding, hetzij ex art. 37 Faill. wet hetzij ex art. 1647 B. W. (in de onderstelling, dat de sommatie bedoeld bij eerstgemeld artikel als eene opzegging is te beschouwen); gemelde vordering, zooals zij ter verificatie-vergadering is gedaan, strekt duidelijk tot betaling eener som verschuldigd als nakoming van het aannemingscontract en, zoo bij de conclusie van eisch schadevergoeding gevorderd is, heeft de requirant in strijd met art. 134 Rv. het onderwerp van zijn eisch veranderd. Requirant is dus terecht niet ontvankelijk verklaard.

b Amsterdam Hof 17 December 1907. — Zie in cass. *b* H. R. 18 December 1908, Concl. conf.

1480. De bevoegdheid van den curator tot betwisting eener vordering blijft bestaan ook al werd de op die vordering steunende faillissementsaanvrage niet tegengesproken.

's Gravenhage Hof 31 December 1906.

1481. Betwisting door den crediteur van de geldigheid eener crediethypotheek, op grond dat de voorzitter en secretaris der gefailleerde coöperatieve vereeniging tot het vestigen der door hen gegeven hypotheek niet de volgens de statuten vereischte machtiging hadden verkregen, terwijl de curator de ongeldigheid niet beweerde. Verwerping der vordering tot preferentverklaring voor het bedag der hypotheek door het Hof. Beslissing dat het Hof terecht heeft aangenomen, dat het vermogen om de nietigheid eener verbintenis in te roepen ingeval van faillissement overgaat, zoowel op den curator als op ieder der crediteuren.

a H. R. 20 December 1907, Concl. conf. verw. de cass. tegen *a* Arnhem Hof 13 Februari 1907.

1481bis. Een schuldeischer in een faillissement verliest door de erkenning eener vordering van zijde van den curator het recht niet die vordering te betwisten en daaromtrent eene uitspraak voor de rechtbank uit te lokken, terwijl waar deze verkregen is, aan den curator zeker het recht niet mag worden ontzegd aan de Rechtbank de vraag voor te leggen of dat vonnis te zijnen opzichte een res inter alios acta is of niet, waarbij het geheel onverschillig is welke houding de curator bij de verificatie-vergadering ten aanzien van de betwiste vordering heeft aangenomen. Eischer qq. zich stellende op het standpunt dat hij te zijnen behoeve mag inroepen het gezag van een gerechtelijk gewijsde, waarbij wordt uitgemaakt dat de hypotheek niet rechtsgeldig is gevestigd, had, nu hij op dien grond de doorhaling der inschrijving vordert, zeker niet vooraf de nietigverklaring der acte van hypotheek te vragen.

Zutphen 25 Juni 1908. — Dat de hypotheek niet rechtsgeldig was, werd beslist bij *a* Arnhem Hof 13 Februari 1907, waartegen de cass. werd verw. bij *a* H. R. 20 December 1907, Concl. conf.

1482. De erkenning van de vordering door den curator is van geen invloed op het recht der mede-crediteuren tot betwisting dier vordering; ook aan de erkentenis van den gefailleerde ter verificatie-vergadering kan geen kracht van bewijs worden toegekend.

's Gravenhage Hof 19 November 1906, waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 24 Januari 1908, Concl. conf.

1483. De bepaling der Faill. wet, dat de schuldeischer, wiens vordering betwist wordt, tot staving daarvan tot geen nader of meerder bewijs gehouden is, dan hij tegen den gefailleerde zelf zou moeten leveren, heeft alleen de strekking, dat de van den gefailleerde afkomstige bewijsstukken niet, als stukken van derden afkomstig, in het proces waardeloos zouden zijn, maar niet, dat de gefailleerde het recht zou hebben, tijdens zijn faillissement, door zijne erkentenis alleen, het bestaan eener vordering onbetwistbaar te maken, en zoodoende ieder verzet van curator en mede-schuldeischers illusoir te doen zijn.

Amsterdam Hof 28 April 1905 in afwijking van het a quo *a* Amsterdam 18 November 1904.

VI.

1484. De R.-C. heeft in de vergadering van artt. 145 en 146 Faill. wet slechts te constateeren wat ten zijnen overstaan geschiedt, zonder eigelijke beslissing te mogen nemen. De beslissing van in die vergadering gerezen geschillen blijft aan den rechter van art. 152 Faill. wet. Art. 67 dier wet verleent, indien toch de R.-C. in die vergadering eene eigenlijke beslissing heeft genomen, daartegen recht van appel. De R.-C. had de beslissing over de al- of niet-

toepasselijkheid van art. 143 moeten overlaten aan den rechter van art. 152 Faill. wet.
's Hertogenbosch 21 Januari 1909.
1485. Art. 143 Faill. wet verbiedt niet dat een schuldeischer die gezamenlijk geverificeerd is voor eene hoofdsom en rente met recht van preferentie deswege krachtens hypotheek, afstand doet van hypotheek voor ééne der geverificeerde schuldvorderingen, in casu de rente, en dat hij dan voor het bedrag der rente over het accoord mede stemt.
H. R. 22 April 1909, Concl. conf.
1486. Homologatie van een accoord kan niet worden geweigerd, op grond van het medestemmen van iemand, die wel ten onrechte als crediteur is geverificeerd, maar tegen wiens verificatie niet is opgekomen, zoodat zij ex art. 121 Faill. wet is geworden gewijsde zaak.
Arnhem Hof 22 April 1908.
1487. Wanneer in het geval, voorzien in art. 146 Faill.wet het accoord aan eene tweede stemming wordt onderworpen, mag daarin vooraf geenerlei verandering worden gebracht, ook niet door verhooging der daarbij aan de schuldeischers aangeboden uitkeeringen.
H. R. 17 Januari 1907, Concl. conf.
1488. In art. 153 no. 3 Faill.wet zijn onder „andere oneerlijke middelen" te verstaan: middelen, die hoewel geen bedrog opleverende noch medebrengende begunstiging, toch geacht kunnen worden op oneerlijke wijze de vereischte stemmenmeerderheid te hebben doen ontstaan. Voor de bij dit artikel opgelegde verplichting om de homologatie te weigeren is noodig, dat het causaal verband tusschen het aannemen van het middel en het tot stand komen van het accoord blijkt.
b H. R. 26 Juni 1908, Concl. conf.
1489. Een accoord van 1 %, zijnde plm. 3/4 % meer dan bij liquidatie zal kunnen worden uitgekeerd, kan niet worden gehomologeerd. Het voordeel is te gering tegenover het prijsgeven van 99 % der vordering.
Rotterdam 29 Juli 1908.
1490. Bij het bestreden arrest wordt uit het rechtskarakter van het accoord met juistheid afgeleid, dat de waarborging daarvan, die volgens art. 153 Faill.wet voldoende moet zijn om daaraan homologatie te mogen verleenen, zich niet uitstrekt tot concurrente vorderingen, nog betwist tijdens de stemming over het accoord. Buiten de drie in het tweede lid van voorzegd artikel uitgezonderde gevallen staat de vraag, of de homologatie verleend kan worden, in het algemeen ter vrije beoordeeling van den rechter. Hetzelfde geldt van de vraag, of de nakoming van het accoord overeenkomstig het tweede lid van voorzegd artikel sub 2• voldoende is gewaarborgd.
b H. R. 30 Augustus 1907, Concl. (alleen loopende over de eerste stelling) contr.
1491. De liquidateur bij een gehomologeerd cessie-accoord kan door ieder schuldeischer tot nakoming van den bij het accoord gegeven en door hem aangenomen last in privé worden aangesproken.
Haarlem 20 Maart 1906, bev. bij Amsterdam Hof 21 Januari 1907.
1492. Ieder schuldeischer jegens wien een gehomologeerd accoord niet is nagekomen, kan niet alleen de actie tot ontbinding daarvan volgens art. 165 Faill.wet, doch ook die tot nakoming, instellen.
Amsterdam Hof 21 Januari 1907, bev. Haarlem 20 Maart 1906.

VII.

1493. Onder de algemeene faillissementskosten moeten worden verstaan, die, welke in het belang van het faillissement en de vereffening in 't algemeen zijn gemaakt, doch niet die welke gemaakt zijn uitsluitend ten behoeve der realisatie van een of meer afzonderlijke tot den boedel behoorende zaken of deelen.
Haarlem 27 October 1908.
1494. Volgens art. 182 Faill.wet behooren ook over het door een 1sten hypothecairen crediteur aan den curator uitgekeerde overschot, als makende dit na de uitkeering een deel van den faillieten boedel uit, de faillissementskosten te worden omgeslagen, ook al moet dat overschot aan een 2den hypothecairen crediteur worden uitgekeerd.
Haarlem 27 October 1908.
1495. Een pondspondsgewijze omslag van het evenredig deel in de faillissementskosten over de 2e en 3e hypotheekhoudster naar gelang van het haar uit te keeren bedrag is in strijd met de wettelijke bepalingen omtrent den voorrang aan oudere hypotheken boven die van jongeren datum toekomende. Waar de gemelde kosten f 207.18.„ of 4.44 pct. van het geheele actief ad f 4663.87.„ hebben bedragen — en het saldo der opbrengst van de door de 1ste hypotheekhoudster verkochte perceelen f 4489.92.„ voor een evenredig gedeelte f 199.35.„ in die kosten bijdraagt, daar moet van het overschot ad f 4290.57 aan de 2de hypotheek het volle bedrag van f 3419.22 worden toebedeeld en mag het bedrag van f 199.35 niet over die uitkeeringen aan de 2de en 3de hypotheken te doen worden omgeslagen.
's Gravenhage 23 October 1908.
1496. Zoolang de nederlegging van de door den R.-C. goedgekeerde uitdeelingslijst ter griffie niet heeft plaats gehad en dus veel minder, zoolang de curator geen dergelijke lijst aan den R.-C. ter goedkeuring heeft voorgelegd, is geen schuldeischer bevoegd om zich in de inrichting der lijst te mengen.
a H. R. 29 Juni 1908, Concl. conf. afwijzende het verzoek tot vern. der aangevallen beslissing met last tot de vereffening in dier voege, dat uit het vermogen der vennootschap eerst hare schulden worden voldaan en dat slechts het overblijvend saldo in de boedels der vennooten worde verantwoord.
1497. Waar het verzet tegen de uitdeelingslijst (art. 184 Faill.wet) ten doel heeft de beslissing over een verificatie-geschil, is het vonnis a quo vatbaar voor hooger beroep.
b 's Hertogenbosch Hof 19 Januari 1909. — Zie a quo 's Hertogenbosch 6 Maart 1908 en in cass. *b* H. R. 12 November 1909, Concl. conf.
1498. Art. 184 Faill.wet geldt ook voor crediteuren wier vordering boedelschuld is. Wanneer de boedelschuld, ten aanzien waarvan het verzet tegen de uitdeelingslijst wordt gedaan, met de andere boedelschulden het bedrag van het actief overtreft, moet die schuld pondsponds-

gewijze over de verschillende boedelschulden worden verdeeld.

's Gravenhage 30 October 1908.

1499. Art. 186 Faill.wet verbiedt niet dat hij, die op de verificatie-vergadering reeds als crediteur is toegelaten, die derhalve „geverifieerde schuldeischer" is, door middel van verzet tegen de uitdeelingslijst nog voor eene andere vordering dan waarvoor hij geverifieerd is geworden, verificatie kan verzoeken.

b H. R. 12 November 1909, Concl. conf. vern.
b 's Hertogenbosch Hof 19 Januari 1909, waarbij op dit punt was vern. 's Hertogenbosch 6 Maart 1908. — Anders 's Hertogenbosch 15 Mei 1908.

1500. Ook aan de belanghebbende partijen bij de in art. 186 Faill.wet bedoelde latere verificatie komt het recht van hooger beroep toe.

b H. R. 4 Juni 1909, Concl. conf.

1501. Het voegen van een afschrift der vordering bij het in art. 186 Faill.wet bedoelde bezwaarschrift kan ook geschieden nadat dit reeds ter griffie is ingeleverd.

b H. R. 4 Juni 1909, Concl. conf.

VIII.

1502. Art. 195 Faill.wet. — Beëindiging van een faillissement na het verbindend worden van de slotuitdeelingslijst. — Opnieuw aanvrage tot faillietverklaring. Waar na beëindiging als boven van een faillissement de schuldeischers bevoegd zijn bv. door beslag hunner verdere vorderingen op den schuldenaar te verhalen, zoo behouden zij ook hun recht om een nieuwe faillietverklaring uit te lokken, waardoor het faillissementsbeslag wordt verkregen.

c Arnhem Hof 5 Juli 1906.

1503. De erkenning eener vordering in een faillissement kan ook geschieden nadat het faillissement door de homologatie van het accoord reeds is geëindigd.

Rotterdam 31 Maart 1909.

1504. Door de opheffing van het faillissement bij gebreke van actief kan het middel van lijfsdwang als herlevende, wederom worden toegepast; daarentegen herleeft een derde arrest niet meer na opheffing van het faillissement.

a 's Hertogenbosch Hof 4 Januari 1910.

1505. Feitelijk is beslist dat in den boedel van den gefailleerde voldoende baten aanwezig zijn voor bestrijding van de faillissementskosten; hierbij doet niet af de herkomst van die baten, noch het doel waarmede zij in den boedel zijn gebracht. Art. 18 Faill.wet.

H. R. 4 December 1908, Concl. conf.

1506. Indien men, met het oog op art. 18 Faill.wet, al zou kunnen aannemen des curators bevoegdheid om tegen de in dat artikel bedoelde beschikking, voor zooveel zijn belang (in casu, het verzuim om zijn salaris te bepalen) daarbij betrokken is, bij den hoogeren rechter op te komen, dan nog is de hier ingestelde voorziening in cassatie niet-ontvankelijk, omdat de beschikking met betrekking tot den curator niet zou kunnen worden aangemerkt als in het hoogste ressort gewezen.

a H. R. 31 Januari 1907, Concl. conf.

FEIT Z. DAGVAARDING SZ., COMPETENTIE SZ., MOTIEVEN VAN VONNISSEN.

FIDEICOMMIS.

106. Eene benoeming tot erfgenaam van dat gedeelte der nalatenschap waarover de erflater de vrije beschikking heeft, met bijvoeging dat hij daarvan de vruchten zal kunnen genieten en de goederen zoo noodig zal mogen vervreemden en verteren, na echter eerst zijne persoonlijke goederen vervreemd en verteerd te hebben, zonder echter over die goederen bij schenking te mogen beschikken, moet worden aangenomen als eene vermaking van vruchtgebruik, doch met de meer uitgebreide bevoegdheid om de goederen in het voorzien geval te vervreemden en te verteren. Die vermaking stelt niet daar een fidei-commissum de residuo, vermits dit zonder verwachter niet bestaanbaar is en het met betrekking tot dezen niet bij huwelijksche voorwaarden kon, doch bij testament moest worden ingesteld.

Roermond 31 Januari 1907.

FILIALE Z. CONSERVATOIR BESLAG, DAGVAARDING BZ., HANDELSAGENT.

GARANTIE Z. MORA.

GEBRUIKEN EN GEWOONTEN Z. BEVRACHTING EN VERVRACHTING, CASSATIE BZ., EEDSWEIGERING, GEWOONTE, HUUR EN VERHUUR, MAKELAAR, RECHTSGRONDEN EN RECHTSMIDDELEN.

GEDEPUTEERDE STATEN Z. DRANKWET.

GEDISTILLEERD.

140. Uit de §§ 3 en 5 van art. 111 der wet van 20 Juni 1862 (Sb. 62) in onderling verband volgt een algemeen verbod van vervoer, uit- en inslag eener grootere hoeveelheid gedistilleerd dan van één liter, ongedekt door

document, in het geheele rijk, maar ook bizonder op het terrein van toezicht aan de landzijde, bedoeld in art. 177 der algemeene wet van 1822, terwijl de strafrechtelijke sanctie van dat verbod te vinden is in art. 138 § 25 van eerstgemelde wet. Dit verbod met zijne sanctie is naast de destijds geldende bepalingen in het leven getreden. Derhalve kan van eene latere strafbepaling hier geen spraak zijn, zoodat waar het geval zich voordoet, dat een feit onder de tweeërlei verbods- en strafbepalingen zou vallen, art. 55 Sr. van toepassing wordt. Voor den rechter bestond met het oog op de ten deze geldende wetsbepalingen hier geen aanleiding om onderscheid te maken tusschen binnenlandsch en buitenlandsch gedistilleerd, te minder omdat door den requirant op onderscheid en een daaruit voortvloeiend verschil in verbods- en strafbepalingen vroeger geen beroep is gedaan.

c H. R. 27 Mei 1907, Concl. contr., wat betreft het laatste punt.

141. Art. 114 § 2 der wet op het gedistilleerd legt den distillateur wel den plicht op, wanneer verificatie bij in- of uitslag moet geschieden, den ambtenaar de op te nemen partij of partijen gedistilleerd, afgescheiden van andere, aan te wijzen, doch geeft hem geenszins de bevoegdheid om de wijze te bepalen, waarop de ambtenaren de hun opgedragen verificatie zullen hebben te verrichten. Verhindering van werkzaamheden.

g H. R. 25 Maart 1907, Concl. conf.

142. Blijkens de stellige bewoordingen van art. 119 § 2 der wet op het gedistilleerd moet afzonderlijke aanwijzing van onbewerkten moutwijn of ander gedistilleerd op straffe als daarbij bepaald bij den aanvang der peiling geschieden, terwijl die aanvang en de in § 1 opgelegde verplichting om al het voorhanden gedistilleerd aan te wijzen door de wet alleen afhankelijk zijn gesteld van de in art. 118 § 1 omschreven schriftelijke machtiging, en feitelijke bezwaren, voor den requirant aan de opvolging van het voorschrift der wet verbonden, geen vrijstelling daarvan met zich brengen.

f H. R. 25 Maart 1907, Concl. conf.

143. Art. 129 § 4 der wet op het gedistilleerd is niet van toepassing waar het niet geldt het nemen van proeven van eenige grondstof, doch het in beslag nemen van gedistilleerd, terwijl dit uit eene distilleerderij frauduleus werd uitgeslagen.

e H. R. 25 Maart 1907, Concl. conf.

144. Op het bezitten van een „geheime" branderij wordt bij art. 132 § 2 der wet op het gedistilleerd straf bedreigd. Voor toepassing daarenboven van art. 133 § 20 dier wet is geen plaats; laatstgemelde § heeft alleen betrekking op branderijen enz., voor welke de vereischte aangifte is geschied, doch waarin de daarbij bedoelde wetsbepalingen worden overtreden.

Arnhem Hof 11 Mei 1910.

145. Aan de bepaling van art. 231 der alg. wet van 26 Aug. 1822 (Sb. 38) is door art. 133 § 22 der wet van 20 Juni 1862 Sb. 62 belangrijke uitbreiding gegeven. Volgens laatstgenoemd artikel komt in ieder der genoemde gevallen de op het feit gestelde boete altijd ten laste van slijter, brander of distillateur, onverschillig wie de „uitslag" heeft bedreven. Het beroep van den beklaagden distillateur op art. 231 alg. wet, dat zijn bediende buiten zijn voorkennis 't feit van uitslag ongedekt heeft gepleegd, doet dus in ieder geval aan zijn aansprakelijkheid niet te kort. Art. 231 alg. wet is alzoo door de rechtbank minder juist aangehaald als hier niet toepasselijk.

Arnhem Hof 22 April 1909, bev. met verbetering Arnhem 2 Maart 1909.

Inbeslagneming 143.	Recht. en acc. 140 v.
Mot. v. vonn..	Samenl. v. misdr. 140.
Opsp. v. misdr. 143.	

GELDBOETE z. EXECUTIE, MOTIEVEN VAN VONNISSEN, STRAFFEN, VERVANGENDE HECHTENIS.

GELDLEENING z. MAATSCHAP, VERBRUIKLEENING.

GEMEENE STUKKEN z. MEDEDEELING VAN STUKKEN.

GEMEENTE.

138. Het stellen van een procureur en het doen aanhouden der zaak behoort tot de conservatoire maatregelen, bedoeld in art. 179 letter *r* Gem. wet, waartoe Burg. en Weth. bevoegd zijn, vóórdat de gemeenteraad heeft besloten om zich te verdedigen tegen de ingestelde rechtsvordering.

Zierikzee 28 April 1908.

Aansprak. Bz.	Procureur 138.
Bouwreglement.	*Telegr. en telef.*
Burg. en Weth. 138.	*Valschheid Sz.*
Erfdienstbaarheid.	*Verjaring Bz.*
Onr. daad.	*Zegel.*

GEMEENTEBELASTING.

337. Daar bij de toegepaste bepaling van art. 3 der Bouwverordening der gemeente Middelburg de verplichting wordt opgelegd om zekere werken in de openbare straat tot stand te brengen en de noodige materialen ter beschikking te stellen en daarvoor te gebruiken, en deze bepaling aldus de verplichting stelt tot arbeid en tot levering ten behoeve van een gemeentewerk, hadden bij de vaststelling de artt. 232 tot en met 237 Gem. wet moeten zijn toegepast. De bepaling mist, nu dit niet is geschied, verbindende kracht.

b H. R. 22 Juni 1908, Concl. conf.

338. Het voorschrift eener gemeenteverordening, strafbaar stellende het als eigenaar van een openbare straat niet binnen een door Burg. en Weth. bepaalden tijd volgens het door hen gegeven voorschriften die straat van verlichtingsmiddelen voorzien, legt niet op een verplichting tot arbeid of levering van een gemeentewerk in den zin van art. 239 Gem. wet, noch een belasting niet genoemd in art. 240 Gem. wet en mitsdien verboden.

's-Gravenhage 6 Januari 1910.

339. De praestatie in geld, die bij eene gemeentelijke verordening op de „invordering," niet bij de Koninklijk goedgekeurde verordening op de „heffing" eener belasting in natura (hand- of spandiensten) in de plaats daarvan wordt vastgesteld, mist het karakter van eene plaatselijke belasting of van eene daarmede volgens art. 238 Gem. wet gelijk gestelde retributie. Voor zoodanige praestatie, wat er zij van hare nietigheid, geldt dus in geen geval het recht

van parate executie, uitgeoefend volgens art. 258 Gem. wet.

b H. R. 15 Augustus 1907, Concl. contr.

340. Het openbare watergebied der gemeente Zaandam is terecht aangemerkt als een openbaar gemeentewerk, voor welks gebruik of genot de gemeentewet in art. 238 toelaat om bij wijze van retributie ten behoeve der gemeente belasting te heffen tot dekking van de ten laste der gemeente komende kosten van dat werk.

a H. R. 26 April 1909, Concl. conf.

341. Havengelden kunnen als belasting alleen geheven worden van „openbare" wateren. Art. 236 Gem. wet laat onverkort 's-rechters toetsingsrecht van gemeentelijke belasting verordeningen aan de wet. Dat „de Poel" een „openbaar" vaarwater is behoefde niet uitdrukkelijk te worden gesteld; de rechter mag toch onderzoeken of dit het geval is. Voor de belastingheffing is niet noodig dat „De Poel" aan de gemeente Zaandam toebehoort; voldoende is, dat die gemeente dat water onderhoudt. Dat die heffing in strijd met art. 237 Gem. wet den in- uit- en doorvoer zou belemmeren is niet toe te geven, daargelaten welk gevolg dit zou hebben op de te nemen beslissing.

Concl. adv. gen. Jhr. van der Does de Willebois ad *c* H. R. 13 April 1908.

342. De bevoegdheid om havengeld te vorderen voor het gebruik maken of genot hebben van de openbare wateren, waterwegen of waterwerken binnen de gemeente is niet beperkt tot het geval, dat de retributie gevorderd wordt voor een genot dat de gemeente zonder die vergoeding niet bij machte is te verschaffen.

a H. R. 26 April 1909, Concl. conf.

343. Niet-betaling van plaatselijke belasting is alleen strafbaar, als zij bestaat in ontduiking d. i. opzettelijk zich onttrekken aan den betalingsplicht.

's-Hertogenbosch 29 Maart 1906.

344. Tusschen partijen staat vast het bestaan eener overeenkomst, waarbij de appellanten hebben bedongen van de gemeente het blijvend recht van waterloozing door een riool door de gemeente aan te leggen en ten haren koste, tegen vergoeding door appellanten van een bedrag van f 750.—. Desniettegenstaande heft de gemeente eene rioolbelasting krachtens verordening, waarbij is bepaald dat appellanten zullen genieten eene reductie van 50°/₀ op die belasting, als rentevergoeding op de betaalde f 750.— Die verordening is sinds ongeveer 20 jaren toegepast. Appellanten die beweren dat de gemeenten van hen krachtens vermelde overeenkomst „vrij" gebruik van het riool had te praesteeren hebben zich evenwel in al die jaren niet langs den in de gemeentewet aangewezen administratieven weg tegen hun aanslag verzet en de reductie genoten. Onder deze omstandigheden kunnen de appellanten geacht worden in de heffing dier belasting met reductie berust te hebben in dien zin, dat zij dezelve niet als contractbreuk wenschten aan te merken en kan er van de zijde der gemeente van geen wanpraestatie sprake zijn.

's-Hertogenbosch Hof 23 April 1907, bev. 's-Hertogenbosch 20 April 1906, hoezeer op andere gronden. De rechtbank nam aan dat de gemeente zich nimmer verbonden had geen rioolbelasting te heffen. — De cass. tegen het arrest is verw. bij *b* H. R. 8 Mei 1908, Concl. conf. als zijnde de beslissing feitelijk.

345. Onder de door art. 260 Gem.wet op de invordering der plaatselijke belastingen toepasselijk verklaarde regelen van de wet van 22 Mei 1845 (Sb. 22) ten aanzien van het dwangbevel, behooren ook die van art. 22 der genoemde wet van 1845 ten opzichte van het verzet tegen de uitvoering van dit bevel.

Amsterdam 19 October 1908.

346. Art. 16, lid 3, der wet van 22 Mei 1845 (Sb. 22) is ook toepasselijk op de invordering van gemeentebelastingen.

Amsterdam 26 Februari 1908. — Deze vraag werd in appel bij *a* Amsterdam Hof 29 October 1909 onbeslist gelaten wijl, met vern. van het a quo, het beslag werd opgeheven ingevolge 's Hofs afwijkende meening omtrent de beteekenis der woorden „bodem van den belastingplichtige."

347. De in art. 261 Gem. wet genoemde ambtenaar is niet alleen bevoegd tot de beteekening maar ook tot de tenuitvoerlegging van het dwangbevel, betreffende de invordering van plaatselijke belastingen.

b Amsterdam Hof 29 October 1909.

Adm. en recht. macht 341, 344.	Hand- en spandiensten 339.
Bouwreglement 337.	Havengelden 341 v.
Dagv. Sz. 341.	Havenreglem. 340 v.
Directe belast. 345 v.	Ontb. en nak. o. k. 344.
Gem. verord. 337 v.	Publ. en priv. recht 344.

GEMEENTE-ONTVANGER.

26. Uit het samenstel der daarbij in aanmerking komende bepalingen der gemeentewet is door het bestreden arrest terecht afgeleid, dat de burgerlijke rechter zich heeft neder te leggen, bij de beslissingen van het administratief gezag, vaststellend de gemeenterekening en de daarbij behoorende rekening van den ontvanger.

H. R. 17 Mei 1907, Concl. conf. verw. de cass. tegen *a* 's Hertogenbosch Hof 24 December 1906.

Adm. en recht. macht 26.	*Valschheid Sz.*
Rek. en verantw. 26.	

GEMEENTEVERORDENING.

I. Bevoegdheid in het algemeen van den Raad en algemeene vereischten. — Delegatie van macht. — Treden in onderwerp van of strijd met wet.
II. Speciale verordeningen op voedingsmiddelen, slachthuizen, enz.

I.

571. De bevoegdheid bij art. 2 der Pol. verord. van Ruinerwold van 28 Sept. 1904 toegekend aan de politie, die iemand bekeurt wegens het vervoeren van vleesch afkomstig van gestorven of geslachte zieke dieren, om dat vleesch onmiddellijk in beslag te nemen en te begraven vindt steun in art. 152 Gw. j° art. 5 Add. artikelen.

Assen 11 Juni 1907.

572. Ingevolge art. 6, 2e lid der gezondheidswet, moet het daarbij bedoeld advies der gezondheidscommissie alléén worden aangehaald in de besluiten tot vaststelling, aanvulling, wijziging of uittrekking der in het eerste lid genoemde verordeningen, niet in die verordeningen zelve, zooals bij de bestreden uitspraken is beslist.

c H. R. 8 April 1907, Concl. conf.

573. De bij art. 133 der Verordening van Algemeene Plaatselijke politie van de gemeente Middelburg imperatief voorgeschreven verbeurd-

verklaring van het vleesch, waarmede de overtreding is gepleegd, moet ook dan worden uitgesproken, wanneer het vleesch reeds is in beslag genomen en begraven.

a H. R. 10 Februari 1908, Concl. conf.

574. Waar het leggen der voetangels en klemmen alleen verboden is, als men de vereischte vergunning niet heeft, doch bij gebreke van eenige wettelijke bepaling daaromtrent er geene vergunning daarvoor vereischt wordt, is ten slotte het leggen dier voorwerpen niet verboden en derhalve ook niet strafbaar.

Leiden Kgr. 27 Februari 1905.

575. De bepaling van art. 30 der Alg. Pol. verordening voor de gemeente Vreeland aanhef en onder letter *b* geeft ook door hare plaatsing duidelijk de bedoeling van den wetgever te kennen om de vrijheid om muziek te maken binnen de gemeente te beperken. Deze bepaling raakt dus de politie over openbare vermakelijkheden, zoodat terecht in overeenstemming met art. 188 Gem.wet aan den Burgemeester de bevoegdheid is gegeven uitzonderingen op het algemeen verbodene toe te staan.

b H. R. 25 Januari 1909, Concl. contr.

576. De gemeentelijke wetgever is bevoegd naast een algemeenen regel in bijzondere gevallen ontheffing daarvan toe te laten en de beoordeeling, of zoodanig geval aanwezig is, over te laten aan Burg. en Weth. — Marktmeester in Markreglement.

a H. R. 24 Januari 1910, Concl. conf.

577. De bepaling van het toegepaste art. 27 der politieverordening van Alphen houdende verbod om varkens te hokken op eene plaats waar Burg. en Weth. dit voor de gezondheid of zindelijkheid nadeelig achten, bevat niet eene ongeoorloofde delegatie van macht. Aan Burg. en Weth. is slechts overgelaten de toepassing der bepaling op bijzondere gevallen en dus de hun in den regel toekomende uitvoering der verordening.

c H. R. 9 Juni 1908, Concl. conf.

578. De bepaling in eene gemeentelijke politieverordening, waarbij aan de politie eene onbegrensde bevoegdheid wordt gegeven, om wat richting, plaatsing en snelheid betreft, aan bestuurders van een rij- of trekdier of van een voertuig bevelen te geven zooals haar goeddunkt, bevat eene verboden delegatie van macht.

b H. R. 6 Januari 1908, Concl. contr.

579. Art. 69 der algemeene politieverordening van Hilversum van 3 April 1906, verbiedende aan bestuurders van rijtuigen deze anders bij het station te doen oprijden dan volgens aanwijzing der politie, bevat geen delegatie van verordende macht op de gemeentepolitie, vermits daarbij aan haar alléén wordt overgelaten, wat uit kracht van het in art. 190, 2e lid Gem.wet uitgesproken beginsel eigenaardig tot haar werkkring behoort: de handhaving der verordening binnen de door deze gestelde grenzen.

b H. R. 2 April 1907, Concl. conf.

580. Vrijspraak van een kapitein ter zake van het niet voldoen aan het bevel van den ter plaatse aanwezigen ambtenaar van politie, „wanneer in het belang der orde of veiligheid het verkeer moet worden belet of beperkt" (art. 11 der straatpolitie-verordening te Utrecht) wijl naar het oordeel van het Hof — in afwijking van dat van den politieambte — de omstandigheden het bevel niet rechtvaardigden.

H. Mil. Ger. 26 Februari 1909.

581. De bepaling, dat de verwijdering der hokken moet geschieden op de eerste aanzegging van of vanwege Burg. en Weth. geeft aan deze alleen de vrijheid de aanzegging namens hen door anderen te laten doen, zonder dat daarbij van eenige opdracht aan zelfstandig handelende personen sprake is.

c H. R. 9 Juni 1908, Concl. conf.

582. In de opdracht bij art. 4 der toegepaste verordening aan den directeur van het slachthuis om al dan niet toestemming te geven tot het zich bevinden op het terrein van het openbaar slachthuis ligt niet eene verboden overdracht van macht door den Raad op den directeur met voorbijgang van Burg. en Weth.

e H. R. 17 Januari 1910, Concl. conf.

583. Eene verordening, verbiedende het afleveren van drinkwaren, die ondeugdelijk van samenstelling zijn, zonder den eisch te stellen, dat de dader van die omstandigheid de wetenschap heeft, mist niet verbindende kracht, omdat zij zou regelen hetzelfde onderwerp als art. 330 Sr. De wetgever heeft niet blijkens dat artikel de zaak in kwestie geheel tot zich getrokken.

's Gravenhage Hof 9 December 1909, waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 21 Maart 1910, Concl. conf.

584. Ten onrechte wordt beweerd, dat art. 350 Sr. hetzelfde onderwerp regelt als art. 5 aanhef en letter *a* der verordening van de gemeente Tiel van 21 October 1885, verbiedende het beschadigen van een weg, door het uitbreken van steen.

b H. R. 7 Januari 1907, Concl. conf. verw. de cass. tegen Tiel Kgr. 9 Juli 1906.

585. Het in deze toegepaste artikel van de Arnhemsche politieverordening verbiedende het op de openbare straat met sneeuw werpen regelt hetzelfde onderwerp als art. 424 W. Sr. — baldadigheid op of aan den openbaren weg of op eenige voor het publiek toegankelijke plaats — en heeft dus, als dagteekenende van voor de invoering van het Wetboek, door die invoering krachtens art. 151 Gem.wet opgehouden te gelden.

e H. R. 25 October 1909, Concl. conf.

586. De bepaling van art. 4 der Algemeene Politieverordening voor Dordrecht kent geene uitzondering voor voorwerpen, na vervallen vergunning van de Bouwpolitie op den openbare weg gelaten. Dit artikel raakt niet het onderwerp van art. 427 Sr., dat niet de geheele stof der straatpolitie regelt, doch slechts voorziet tegen gevaar voor of belemmering van het verkeer op openbare wegen.

c H. R. 5 October 1908, Concl. conf.

587. Het in eene nieuwe verordening opnemen van eene bepaling van gelijke strekking als eene vervallen bepaling uit een vroeger reglement is nergens bij de wet verboden.

c H. R. 15 Februari 1909, Concl. conf.

588. De bepalingen van de artt. 50, 53 en 54 van de verordening op de straatpolitie te Deventer verbiedende sommige vangtoestellen of vogels op de straat te vervoeren zonder vergunning van Burg. en Weth. bevatten niet meer dan eene beperkiug van de rechten van den eigendom en overschrijden dus, als zijnde in

overeenstemming met art. 625 B. W. in verband met art. 144 en art. 135 Gem.wet, niet van de grenzen van de bevoegdheid der gemeentebesturen. Zij zijn niet in strijd met de wet van 25 Mei 1880, (Sb. 89). Daar de bepalingen der verordening van latere dagteekening zijn dan die wet, is art. 151 Gem.wet niet van toepassing.

f H. R. 15 November 1909, Concl. conf.

589. De bepaling eener gemeenteverordening van Urk, voorschrijvende om openbaren verkoop bij afslag van visch te doen plaats hebben ten overstaan van gemeentelijke ambtenaren ontnemen den eigenaars van visch niet alle gebruik van hun eigendom maar beperken hen alleen in een der wijzen om daarover te beschikken, wat niet in strijd is met art. 625 B. W. Vermits art. 16 in verband met de artt. 1 en 2 der voormelde verordening voor de bevoegdheid tot vischafslag in de eerste plaats eischt eene benoeming en aanstelling van den gemeenteraad, had de requirant, niet benoemd en aangesteld door dezen raad, reeds uit dien hoofde het verbod van eerstgemeld artikel overtreden, en is reeds hierom en afgezien van het niet beëedigd zijn, de betrekkelijke verbods- en strafbepaling terecht op de bewezen verklaarde feiten toegepast.

c H. R. 29 April 1907, Concl. conf.

590. De bepalingen van de verordening op de banken van leening en de huizen van verkoop met recht van wederinkoop in de gemeente Delft, voorschrijvende kennisgeving van de oprichting daarvan aan het gemeentebestuur, lag binnen den kring der regelende bevoegdheid van den Delftschen gemeenteraad, daar zij niet in strijd zijn met art. 1 der wet van 16 Pluviose an XII (6 Februari 1804). Wel zijn de strafbepalingen van de artt. 3 en 4 dier wet in Frankrijk vervallen door art. 411 C. P. en dus in Nederland nooit van kracht geweest, maar art. 1 is dáár nimmer ingetrokken en dus nog van kracht. De vraag, of de bepalingen der voormelde verordening treden in wat van algemeen rijksbelang is, niet staat ter beoordeeling van den rechter.

H. R. 24 Juni 1907. Concl. conf.

591. De bepaling in de Alg. Pol. verordening van de gemeente Scheemda, verbiedende tusschen des avonds 9 uur en des morgen 7 uur door schreeuwen en op andere wijze rumoer maken, en regelende hetzelfde onderwerp als art. 431 Sr., is met dat laatste artikel niet in strijd, ofschoon zij een zwaardere straf bevat dan bij art. 431 Sr. op het verwekken van rumoer of burengerucht is gesteld.

d H. R. 21 October 1907, Concl. conf.

592. De opdracht in art. 179 *h* Gem.wet van de zorg voor de publieke wegen aan Burg. en Weth. voor zooveel van hen afhangt, verkort niet de wetgevende bevoegdheid bij de artt. 135 en 161 van die wet aan den Gemeenteraad toegekend.

c H. R. 5 October 1908, Concl. conf.

593. Art. 3 der wet van 5 Juni 1875 (Sb. 110) laat aan den gemeentelijken wetgever vrijheid om in het belang der veiligheid tegen gevaarlijke dieren de hem noodig en doeltreffend voorkomende maatregelen te nemen.

a H. R. 27 Januari 1908, Concl. conf.

594. Art. 95 no. 20 der Alg. Politieverordening voor de gemeente Vught van 28 Augustus 1897, verbiedende het rijden tusschen de tramrails anders dan met een rijwiel of motorrijwiel (in casu gold het een handkar), heeft niet opgehouden te gelden bij de invoering van het Motor- en Rijwielreglement 1905 (Sb. 294).

b H. R. 11 Maart 1907, Concl. conf.

595. De strafbepaling in de politieverordening der gemeente Haskerland houdende o. a. verbod om gedurende de najaarsmarkt of kermis te Joure een stroomtram door de bebouwde kom te doen rijden is vervallen door art. 2, 5° der wet van 8 Juli 1900 (Sb. 119) in verband met bepalingen van het Tramwegreglement 1902, Hoofdstuk I, en niet in stand gehouden door de bij art. 3 lid 3 dier wet aan den gemeenteraad gegeven bevoegdheid om onder Koninklijke goedkeuring nadere voorschriften te geven.

e H. R. 23 Maart 1908, Concl. conf.

596. De bepaling van art. 23 van het Politiereglement in Noord-Brabant, houdende verbod om bij het ontmoeten en voorbijrijden van paarden, stoom uit de motor te laten ontsnappen, uitsluitend gegeven in het belang van het verkeer op den openbaren weg, is noch in strijd met voorschriften van het Tramreglement 1902, noch met die van de stoomwet of van het K. B. ter uitvoering dier wet.

c H. R. 15 Februari 1909, Concl. conf.

597. Eene verordening, waarbij het houden van een openlijk huis van ontucht wordt verboden, maakt geen inbreuk op een voorschrift van hoogeren wetgever.

c H. R. 8 Maart 1909, Concl. conf.

II.

598. Art. 32 der straatpolitieverordening der gemeente Maastricht voorschrijvende het staken van venten op den openbaren weg, op de eerste aanmaning van wege de politie, wanneer dat venten aanleiding geeft tot volksoploopen is niet in strijd met art. 7 Gw. Het doorgaan met venten niettegenstaande de aanmaning is ook strafbaar wanneer ordenlijk gevent wordt, doch de volksoploopen tegen den inhoud der gevente stukken gericht zijn.

's-Hertogenbosch Hof 22 December 1909 vern. Maastricht Kgr. 27 Februari 1909. — Zie het arrest van terugwijzing *c* H. R. 15 November 1909, Concl. conf. wegens verzuim van aanhaling van een strafbepaling vern. een vonnis der rechtbank van Maastricht, gelijkluidend aan het arrest. — Idem voormelde Concl. O. M.

599. Eene verordening op den handel in en den verkoop van melk, waarvan de onmiskenbare bedoeling is waarborgen te stellen, dat bij het melkverkoopersbedrijf water gebruikt worde van voor de gezondheid onschadelijke bestanddeelen, en het in die verordening gestelde verbod, om bij bedoeld bedrijf ander water te gebruiken dan uit de gemeentewaterleiding, bewegen zich ongetwijfeld op het gebied van het belang der gezondheid, dat volgens art. 135 Gem. wet door den gemeentewetgever mag worden bestreden.

a H. R. 24 Februari 1908, Concl. conf.

600. De in deze ten aanzien van melk toegepaste bepaling verbiedende het afleveren enz. van waren die ondeugdelijk van samenstelling zijn betreft zoowel de openbare orde als de gezondheid en ligt binnen de grenzen der

bevoegdheid tot regeling aan de gemeentebesturen bij art. 135 Gem. wet toegekend.

c H. R. 21 April 1908, Concl. conf.

601. De in art. 1 der Verordening op eet- en drinkwaren in de gemeente 's Gravenhage van 13 Januari 1908 gebruikte woorden „ondeugdelijk van samenstelling" duiden op eene zoodanige samenstelling, welke niet voldoet aan den minimum-eisch, welke aan eet- of drinkwaren mag worden gesteld, waarvoor niet noodig is, dat aan die waren een vreemd bestanddeel zij toegevoegd. — Margarine.

c H. R. 10 Mei 1909, Concl. conf. vern. 's-Gravenhage 4 Februari 1909.

602. Het volgens art. 14 van de verordening op den handel in en den verkoop van melk in Leiden door den buiten Leiden gevestigden melkverkooper over te leggen bewijs van de gezondheidscommissie, waaruit moet blijken dat aan de gestelde eischen voldaan is, moet alleen betreffen het lokaal, waarin de melk door dien melkverkooper wordt afgeleverd, doch niet alle lokalen, waarin de aflevering van melk geschiedt in het gebied der Gezondheidscommissie, waar de beklaagde gevestigd is.

b H. R. 23 November 1908, Concl. conf.

603. De gemeenteraad is bevoegd in het belang der openbare gezondheid elk vervoer van niet goedgekeurd vleesch in de gemeente te verbieden, onverschillig of dit vervoer geschiedt met de mogelijke bestemming om dit tot het grondgebied der gemeente te beperken of ook daarbuiten uit te strekken.

b H. R. 9 Maart 1908, Concl. conf.

604. De aflevering van vleesch aan een slager is niet het bestemmen van vleesch tot gebruik als voedingsmiddel en valt dus niet onder de strafbepaling, waarbij alleen dit laatste is strafbaar gesteld.

c H. R. 10 Februari 1908, Concl. conf.

605. Wel wordt in art. 3 der toegepaste verordening van Zierikzee niet uitdrukkelijk vermeld door wien het vee of het vleesch moet gekeurd worden, doch de verschillende bepalingen der verordening, in onderling verband beschouwd, laten geen redelijken twijfel toe, dat de gemeentekeurmeester met die taak belast is.

b H. R. 9 Maart 1908, Concl. conf.

606. Veroordeeling ter zake van het doen afleveren van eetwaren, die ondeugdelijk van samenstelling zijn, binnen de gemeente 's-Gravenhage. De expediteur handelde als bloot werktuig.

's-Gravenhage Hof 28 Juli 1909.

607. Onder „plaatselijke verordeningen" in den oorspronkelijken tekst van art. 4 der Hinderwet konden alleen worden verstaan die, waarbij de gemeenteraad bepaalt, dat hij gebruik maakt van de hem in dat artikel gegeven bevoegdheid. Hierin is geene verandering gebracht door de toevoeging van een derde geval, waarin de gemeenteraad de bevoegdheid heeft gekregen bij plaatselijke verordening beperkende bepalingen te maken. Het tweede lid van het genoemde artikel geldt niet voor de in de latere toevoeging van het vermelde verordeningen, waarin de voorwaarden worden vastgesteld. — Slachthuizen.

d en *e* H. R. 17 Januari 1910, Concl. conf.

608. De bij art. 20 lid 3 der Alg. Pol. verordening van de gemeente Zwolle voorgeschreven aangifte van de omstandigheid, dat bij of na de slachting van een stuk vee daarin een vrucht gevonden wordt moet voorafgaan aan het ontdoen van het geslachte vee van huid en ingewanden.

f H. R. 9 November 1908, Concl. conf.

609. Waar beklaagde volgens zijn eigen verklaring in zijn „huis van bewaring" goederen aanneemt tegen bewijs, aan de eigenaren daarop een zeker bedrag gevende en deze die goederen binnen den termijn van zes maanden kunnen terugvorderen tegen terugbetaling van de ontvangen som, vermeerderd met een bedrag van drie cent per gulden in de maand, terwijl na verloop van zes maanden de niet-opgevraagde goederen beklaagdes eigendom worden, zijn bij uitstek de kenmerken van een huis van verkoop met het recht van wederinkoop aanwezig. De Raad der gemeente Helder was volkomen bevoegd te bepalen dat een ondernemer van zoodanig huis binnen ééne maand na het in werking treden der verordening op de huizen van verkoop met het recht van wederinkoop, aan Burgemeester en Wethouders schriftelijk opgave moet doen van de plaats, waar de inrichting is gevestigd.

Helder Kgr. 5 Maart 1908.

610. Uit art. 1586 B. W. kan voor de verhuurster van kamers nooit de verplichting worden afgeleid om op die kamers gelegenheid te geven tot het plegen van ontucht. Op gemeld artikel kan geen beroep worden gedaan om te ontsnappen aan een veroordeeling krachtens art. 183 der Alg. pol. verord. van Amsterdam, wanneer het geven van gelegenheid tot het plegen van ontucht bewezen is verklaard.

a H. R. 28 December 1908, Concl. conf.

611. Uit de bewezen verklaarde feiten is met juistheid afgeleid, dat de beklaagde, al verhuurde hij de kamers, eene inrichting heeft gehouden, waarover zij de beschikking had, aan vrouwen gelegenheid heeft verschaft om in die inrichting bij herhaling met mannen ontuchtige handelingen te plegen en dat die inrichting voor het publiek toegankelijk was.

a H. R. 28 December 1908, Concl. conf.

612. Veroordeeling ter zake van „het in een laboratorium der Universiteit van Amsterdam werkzaam zijn, zonder de vereischte aangifte te hebben gedaan," op grond van gemeenteverordeningen daaromtrent.

b Amsterdam 30 April 1909.

613. Nu bij de verordening strafbaar is gesteld het bijwonen der lessen aan de universiteit te Amsterdam zonder daartoe aangifte te hebben gedaan als student, als toehoorder of als laborant en alleen is ten laste gelegd het bijwonen der lessen zonder aangifte te hebben gedaan als toehoorder of als laborant behoort beklaagde van rechtsvervolging te worden ontslagen.

Amsterdam 1 Juli 1909.

614. Art. 1 van de Verordening van de gemeente Beilen omtrent het losloopen en laten weiden van vee bezigt het woord „houden" niet om iemand aan te duiden, aan wien enkel de hoede van het vee is toevertrouwd, doch in den zin van dengene, bij wien het vee gestald is of in de weide gaat.

a H. R. 8 Maart 1909, Concl. conf.

615. In art. 15 van de verordening van

24 Februari 1908 (G. B. 42) betreffende den wekelijkschen rustdag wordt met de uitdrukking „godsdienstige gezindheid" niet bedoeld „persoonlijke godsdienstige meening of overtuiging" maar wel „kerkgenootschap". De gemelde bepaling laat dus het openstellen van een winkel, handelskantoor of werkplaats op Zondag toe, niet alleen voor hen die door hun godsdienstige overtuiging zich verplicht achten een anderen wekelijkschen rustdag te houden dan den Zondag doch voor een ieder, die tot een kerkgenootschap behoort, welke het houden van een anderen wekelijkschen rustdag voorschrijft.

Suriname H. v. J. 17 October 1908, vern. Paramaribo Kgr. 26 Augustus 1908.

Aanspr. Bs.
Aanspr. Sz. 606.
Adm. en recht. macht 590.
Armbestuur.
Baldadigheid 585.
Bank v. leening 590, 609.
Bouwreglement.
Brandreglement.
Burengerucht 591 v.
Burgemeester 575.
Burg. en Weth. 576 v.
Cass. Sz.
Dagv. Sz.
Deleg. v. macht 576 v.
Drukpers 598.
Eet- en drinkwaren 583, 599 v.
Eigendom 571, 588 v.
Gem. belast.
Gezondheidswet 572.
Herbergen.
Hond. en kw. dieren 593.
Hondsdolheid 593.
Huur en verh. 610 v.
Inbeslagneming 571.
Inricht. en magazijnen 607.
Man. ministra 606.
Margarine 601.
Marktreglem. 576.
Melk 599, 602.
Mot. v. vonn.
Mot. en rijw. 594.
Onr. daad.
Onteig. t. a. nutte 571.
Ontucht 610 v.
Politie 578 v.
Prostitutie 597, 610 v.
Samenl. v. misdr.
Schadel. waren 600.
Slachten 605, 608.
Slachthuis 582, 607.
Spoorwegen 595 v.
Stoomwezen 596.
Straatschenderij 585.
Strafbaarheid.
Tramwegen 595 v.
Universiteit 612 v.
Verbeurdverkl. 573.
Vern. en besch. 584.
Vleeschkeuring 573, 603 v., 608.
Wegen 578 v., 584 v.. 592.
Wet 587.
Zondag 615.

GENEESKUNDE.

317. De dagvaarding, stellende dat de beklaagde niet is toegelaten tot de uitoefening van het beroep van tandmeester, houdt in dat hij niet is toegelaten tot die uitoefening, noch krachtens den titel van arts, noch krachtens den titel van tandmeester. Uit de telastelegging dat de beklaagde twee personen tandheelkundig heeft behandeld blijkt voldoende, dat is ten laste gelegd de uitoefening van het beroep van tandmeester als bedrijf.

's Gravenhage 23 Maart 1908.

318. Eene beroepsdaad kan vallen onder de bepaling van art. 436 Sr., ook al bestaat zij slechts uit eene enkele handeling en al wordt deswege geene betaling gevorderd.

g H. R. 15 November 1909, Concl. conf.

319. Het tegen betaling geneeskundig onderzoeken van iemand en het constateeren, waaraan hij lijdende is, is te beschouwen als het verleenen van geneeskundigen raad en bijstand.

g H. R. 3 Juni 1907, Concl. conf.

320. Het behandelen van personen met eene electriseermachine en wel met een geneeskundig doel, is terecht beschouwd als uitoefening der geneeskunde.

b H. R. 29 Maart 1909, Concl. conf.

321. De als bewezen aangenomen feiten, dat beklaagde aan S. P. gezegd heeft waaraan zij lijdende was en wat zij ter genezing daarvan doen moest, gepaard met het tegen betaling toezenden van waschmiddelen en dranken, volgens aanwijzing te gebruiken, zijn terecht beschouwd als het geven van geneeskundigen raad als bedrijf en bijgevolg als uitoefening der geneeskunst.

e H. R. 23 December 1907, Concl. conf.

322. Het na onderzoek van den patient met het oog op zijn ziektetoestand en naar aanleiding van dat onderzoek geneesmiddelen met gebruiksopgave zenden om in te nemen is het uitoefenen van het beroep van geneeskundige en het is daarbij met 't oog op de wet onverschillig of beklaagde zich daarvoor liet betalen.

'sGravenhage 5 September 1907.

323. De beslissing, dat de geneeskundige behandeling door een daartoe onbevoegde „buiten noodzaak" is geschied, waar van het niet verstrekken van bijstand, voordat een daartoe bevoegde dezen kon verleenen, voor de patienten geen gevaar te duchten was, is in het algemeen juist.

g H. R. 3 Juni 1907, Concl. conf.

324. Het voorschrift, dat apothekers geneesmiddelen moeten bewaren in daarvoor geschikte voorwerpen, geldt ook voor geneesmiddelen niet in de pharmacopoea vermeld.

Haarlem 4 Juni 1908.

325. Behalve door de omstandigheid dat de geneesheer-apotheker minder geneesmiddelen behoeft voorhanden te hebben, bestaat er geen verschil in zake het door den Inspecteur uit te oefenen toezicht tusschen apotheker en geneesheer-apotheker.

Zaandam Kgr. 15 Februari 1908.

326. Het onderzoek van den inspecteur naar de deugdelijkheid en voorraad der geneesmiddelen is beperkt tot de geneesmiddelen die voorhanden moeten zijn volgens de Nederl. Pharmacopoea voor den apotheker en volgens K. B. van 24 Jan. 1906, (Sb. 9) voor den geneesheer en apotheker.

Zaandam Kgr. 15 Februari 1908.

327. Onder „scholen" volgens art. 14 der wet van 4 December 1872 (Sb. 134) valt niet eene kerkekamer, waarin catechetisch onderwijs wordt gegeven.

b H. R. 14 December 1908, Concl. conf.

328. Het gebruik bij het berekenen der honoraria door den geneeskundigen specialist gevolgd, is volgens art. 1375 B. W. voor den patiënt verbindend.

a 's Gravenhage 12 October 1909.

Aanwijzingen.
Apotheker 324 v.
Besm. ziekte 327.
Dagv. Sz. 317.
Drankwet.
Gewoonte 328.
Onr. daad.
Samenl. v. misdr.

GERECHTELIJKE BEZICHTIGING z. AANWIJZINGEN.

GESLACHT.

54. De woorden in art. 6 al. 3 wet 2 Aug. 1822 (Sb. 31) houdende de belasting op het geslacht op de kwitantie van betaalden accijns betrekkelijk, nl. dat deze „gedurende de slachting en tot na de afhakking van het vee, bij hetzelve zal moeten verblijven, ten einde aan de beambten op hunne vordering te worden vertoond" beteekenen in verband beschouwd met al. 3 van art. 13 dier wet: dat de kwitantie bij het geslachte vee moet verblijven totdat dit in kleinere stukken dan vierdedeelen is verdeeld. Het begrip van slachting in genoemd art. 13 brengt derhalve mede, dat deze handeling wordt geacht voort te duren tot op het oogenblik dat het geslachte vee in kleinere stukken dan vierdedeelen wordt verdeeld.

a Arnhem Hof 30 December 1908.

55. Ingevolge de art. 13 en 6 der wet van 2 Aug. 1822 (Sb. 31) dekt de accijnsquitantie enkel het vleesch, waarvoor zij is afgegeven; terwijl, waar het consentbiljet naar het 4e lid van art. 13 treedt in de plaats der quitantie, op vertoon waarvan dit biljet door den ontvanger is afgegeven, dit laatste ook geen ander vleesch kan dekken dan dat, waarvoor blijkens de quitantie de accijns betaald is.

j H. R. 24 December 1906, Concl. conf.

56. De echtgenoote van den slager, hoewel zij feitelijk belang bij de slagerij heeft, is niet verplicht om aan den ambtenaar bij 's Rijksbelastingen kwitantie van betaalden accijns voor in de slachtplaats aanwezig versch geslacht onafgehakt vleesch te vertoonen en de slager is daarom voor het niet vertoonen van dat document door zijne vrouw niet strafrechtelijk aansprakelijk. (Art. 11 en 13 der wet van 1 en 2 Augustus 1822 (Sb. 31).

Leeuwarden 7 Juli 1909.

57. Veroordeeling wegens valsche aangifte van eene slachting uit nood.

Arnhem Hof 31 Mei 1906, waartegen de cass. is verw. bij *f* H. R. 19 November 1906, Concl. conf. — Bij die Concl. werd betoogd, dat behoorlijk bewezen was, dat het kalf niet ziek en dus de aangifte valsch was en dat geenszins was aangenomen, dat het ziek zijn van het kalf door den beklaagde moest worden bewezen, en hij dan ook niet bij gebreke daarvan was schuldig verklaard.

58. Bij slachting uit nood, voordat de aangegeven waarde van het stuk vee door de ambtenaren volgens de wet is onderzocht, moet steeds verbeurdverklaring volgen, onafhankelijk van voorafgaande inbeslagneming, terwijl bij gebreke van bijzondere bepaling dienaangaande in de fiscale wet, zoo het stuk vee niet is in beslag genomen, de regel van art. 34 Sr. geldt.

a H. R. 17 December 1906, Concl. conf.

Bewijs Sz. 57.	Recht. en acc. 54 v.
Mot. v. vonn. 57.	Verbeurdverkl. 58.

GETUIGE.

242. Ook een moreel belang kan tot wraking van een getuige aanleiding geven. Een dergelijk belang aangenomen bij een getuige, notaris, wiens eer en goeden naam door een uitspraak zou worden in verdenking gebracht.

Assen 27 October 1908.

243. Het begrip van dienst, dat ter bepaling van de juiste beteekenis van „dienstboden en bedienden" in art. 1950 3° B. W. in aanmerking komt, geeft geene andere verhouding van gezag en ondergeschiktheid te kennen dan de zoodanige, die in de voorschriften van het burgerlijk recht haren grondslag vindt, welk beginsel der wetgeving van 1838 niet gedeerd is geworden door art. 1637 *z* B. W.

a H. R. 3 December 1909, Concl. conf. vern. Zutphen 11 Maart 1909, waarbij de gemeenteveldwachter der procedeerende gemeente als getuige was gewraakt.

244. Onder dienstboden of bedienden, bedoeld in art. 1950 B. W. kunnen alleen worden verstaan zij, die nog dienstboden of bedienden van een der partijen zijn tijdens het voorstellen der wraking.

H. R. 15 November 1907, Concl. conf.

245. Onder de „dienstboden en bedienden" genoemd in artikel 1950 no. 3 B. W. zijn niet begrepen gemeente-ambtenaren en de wraking als getuige van zoodanigen ambtenaar in eene procedure waarbij de gemeente partij is, is dus niet gegrond.

Zutphen 9 Maart 1909, betreffende een directeur der gemeentereiniging.

246. Indien twee personen als daders bij hetzelfde feit betrokken zijn, kan, ook al worden zij afzonderlijk terecht gesteld, de eene niet als getuige worden gehoord in de zaak van den ander.

Middelburg 27 September 1907.

Appel Bz.	Mededader 246.
Gel. verh. Bz.	Wraking 242 v.
Huur v. dienst. 243 v.	

GETUIGENBEWIJS IN BURGERLIJKE ZAKEN.

563. Waar feitelijk is uitgemaakt, dat de bij het eerste middel bedoelde posten niet voldoende omschreven zijn om door getuigen te kunnen worden bewezen, kan noch art. 1932 B. W., noch art. 5 Rv. geschonden of verkeerd toegepast zijn, door den eischer niet tot getuigenbewijs daarvan toe te laten.

c H. R. 12 April 1907, Concl. conf.

564. De vraag of getuigenverhoor toelaatbaar is en wie als getuigen mogen worden gehoord, is eene van materieel recht en moet, waar in casu op de overeenkomst het vreemde recht van toepassing is, naar dat recht worden beoordeeld.

's Gravenhage Hof 15 October 1906.

565. Getuigenbewijs is toelaatbaar, ook al geldt het eene vordering boven de f 300.„, wanneer maar de verbintenis op het oogenblik dat die werd aangegaan, minder dan f 300.„ bedroeg.

's Hertogenbosch 20 November 1908.

565bis. Wanneer men genoodzaakt is beroep te doen op het bestaan eener akte of overeenkomst tusschen derden, tegen wie men zich geen schriftelijk bewijs verschaffen kan, behoort dit bestaan te worden aangemerkt als een feit, welks bewijs door getuigen volgens art. 1932 B. W. toegelaten is. — Bewijs van het feit van betaling der eischeresse door den beschadigden borg, zoodat zij zelve niet meer als schuldeischeresse, resp. pandhoudster met recht tot innen, kon opkomen.

b H. R. 24 Maart 1910, Concl. conf. verw. de cass. tegen Arnhem Hof 15 Juli 1909. — Zie in prima Tiel 29 Mei 1908.

566. Art. 1933 B. W. levert geen bezwaar op om getuigenbewijs te leveren van eene akte of overeenkomst boven f 300.„ indien degenen, tegenover wie dat bewijs geleverd moet worden, ten opzichte dier akte of overeenkomst als derden zijn te beschouwen. — Vordering tot inbreng.

Alkmaar 21 Juni 1906.

567. Tegenover een schriftelijk huurcontract is geen getuigenbewijs toegelaten van ontbinding mutuo consensu.

's Hertogenbosch 24 April 1908.

568. Getuigenbewijs dat zou loopen over de uitlegging der overeenkomst van aanneming is ontoelaatbaar.

Rotterdam 8 Januari 1906.

569. Waar eischer zich tot staving van een beweerde koopovereenkomst heeft beroepen op een koopbriefje door hem aan den gedaagde

gezonden en door dezen zonder protest ontvangen, daar moet het bewijsaanbod — door getuigen — dat een derde door gedaagde gemachtigd was de gestelde koopen af te sluiten worden voorbij gegaan wanneer, zooals in casu, omtrent de koopovereenkomst zelve niets vaststaat. Dat bewijs is bovendien ontoelaatbaar als in strijd met voormeld koopbriefje, waarop de eischer beroep heeft gedaan en welks inhoud hem dus bindt; immers bij dat briefje trad voormelde derde op als gemachtigde van den eischer — verkooper — en niet als gemachtigde van den gedaagde, beweerden kooper.

Amsterdam Hof 22 November 1907.

570. Schadestaat ter zake van verhindering in het genot van het recht om te jagen, hetwelk den declarant was verhuurd. Bewering van dezen, dat hij o. a. eene som van 151.54 aan een onderhuurder van de jacht, die ze tegen een jaarlijkschen huurprijs van f 800.— van hem had gehuurd, heeft moeten betalen, doordien deze gedurende eenige maanden het genot van de jacht had gemist. Tegenover de ontkenning van gemelde huurovereenkomst door den gedeclareerde levert de kwittantie van den onderhuurder betrekkelijk gemelde betaling geen bewijs noch begin van schriftelijk bewijs van die overeenkomst op. Afwijzing van getuigenbewijs.

a Utrecht 9 Mei 1906.

571. Bewijs door vermoedens is toegelaten als het geldt de vordering van een particulier tegen een koopman.

Amsterdam Hof 29 Mei 1908, waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 14 Mei 1909, Concl. contr.

572. Indien al de appellanten, als makelaars in onroerend goed, als kooplieden zijn te beschouwen, dan nog heeft hunne vordering geen handelsrechtelijk karakter, waar zij de voldoening beoogt van de verbintenis van een niet-koopmam; waar het onderwerp de f 300, „ te boven gaat is getuigenbewijs dus niet toelaatbaar.

a Amsterdam Hof 28 October 1908. — Zie in cass. *a* H. R. 12 November 1909.

573. Toelaatbaar is een getuigenbewijs omtrent de navolgende daadzaken: 1° dat de verweerder thans „lijdt aan traumatische neurose; 2°. dat hij na het ongeval en zijne ziekte zijne betrekking als vaste reiziger bij zijn vroegeren patroon niet meer heeft kunnen waarnemen; 3°. dat hij na het ongeval niet meer in staat is geweest, om de vroeger door hem verrichte werkzaamheden te blijven verrichten, ook niet „op eenige andere wijze in zijn onderhoud kan voorzien." Het staat immers vooraf niet vast dat het getuigenbewijs dienaangaande geen waarneembare feiten, doch slechts gissingen zou kunnen bevatten. — Spoorwegongeluk. — Schadevergoeding.

b H. R. 7 December 1906, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 12 Januari 1906, waarbij in substantie was bev. Amsterdam 25 Mei 1904.

573bis. Nu de bij het vonnis als bewijsmiddel gebezigde en daarin opgenomen verklaring zelve van eene door de getuigen waargenomen oordeelkundige inpoting niet gewaagt, en zoodanige inpoting door den rechter is aangenomen bij gevolgtrekking uit feiten, welke op waarneming kunnen berusten, kan uit de zinsnede betreffende het als getuige uit eigen waarneming verklaren omtrent de vraag of zeker perceel bij oordeelkundige wijze van inpoting ten volle is beplant, niet worden afgeleid dat de Rechtbank voorschreven verklaring heeft opgevat als inhoudende eene waarneming van het oordeelkundige der inpoting.

H. R. 24 Maart 1910, verw. de cass. tegen Arnhem Hof 2 Juni 1909 waarbij waren bev. Tiel 4 October 1907 en 15 Mei 1908.

574. Daar bezit niet is een op zichzelf waarneembaar feit, kan de partij, die zich ten bewijze van haar beweerd eigendomsrecht beroept op verjaring door langdurig bezit, niet volstaan met geheel onbepaald te stellen, dat zij de zaak gedurende 30 jaren in bezit had.

b Leeuwarden Hof 26 September 1906.

575. Feiten voor getuigenbewijs vatbaar, welke, zoo noodig aangevuld door onderzoek van deskundigen, tot het bewijs van den losttijd kunnen leiden.

c Rotterdam 26 Juni 1907.

576. Een aangeboden doch door de wet niet toegelaten getuigenbewijs wordt niet toelaatbaar als de tegenpartij zich daartegen niet verzet.

b 's Hertogenbosch Hof 28 Juni 1909.

577. Getuigenbewijs, eerst aangeboden bij pleidooi en dat loopt over feiten niet gesteld in de dingtalen, is niet toelaatbaar. Evenmin kan getuigenbewijs worden toegelaten, dat eerst aangeboden is bij de conclusie, genomen na het verhoor op vraagpunten, bedoeld in het tweede lid van art. 237 Rv.

b Amsterdam Hof 6 November 1908.

578. Een bewijsaanbod van „al zulke feiten, als waarvan de rechter zal vermeenen, dat het bewijs op eischer rust", moet als te vaag worden verworpen.

's-Gravenhage Hof 26 October 1908.

579. Een aanbod om door getuigen en alle middelen rechtens te bewijzen hetgeen de rechtbank te bewijzen zal opleggen als te onbepaald gepasseerd.

Haarlem 17 Maart 1907.

GETUIGENBEWIJS IN STRAFZAKEN.

I. Rechtsgeldige verklaringen.
  A. In het algemeen.
  B. Speciale strafbare feiten.
II. Ongeldige verklaringen.
  A. Meeningen of gissingen.
  B. De auditu.
III. Een enkel getuige of afzonderlijke getuigenissen.

I A.

572. De „bestemming" van eene lading.

goed kan aan een getuige uit eigen wetenschap bekend zijn.

h H. R. 29 Juni 1908, Concl. conf.

573. Een getuige kan op grond van eigen ondervinding verklaren, dat hij is eigenaar van eene bepaalde zaak.

d H. R. 3 Januari 1910, Concl. conf.

574. De getuigenverklaringen: *a.* dat iemand zich als eigenaar van een kamp gedraagt; *b.* dat een afsluiting „op last" van iemand was gezet; *c.* dat deze afsluiting was vernield en ter zijde gelegd — loopen alle over feiten, welke de getuige persoonlijk heeft kunnen waarnemen, terwijl de redenen van wetenschap niet in het vonnis behoeven te worden vermeld.

c H. R. 23 December 1907, Concl. conf.

575. Het feit, dat de landerijen, waarover het voetpad liep, steeds hebben toebehoord aan verschillende eigenaars, opgevat in dien zin, dat steeds verschillende personen zich als eigenaren dier landerijen hebben gedragen, is voor eigen waarneming door getuigen vatbaar.

f H. R. 3 Juni 1907, Concl. conf.

576. De mogelijkheid van eigen waarneming van hetgeen een getuige verklaard heeft i. c. het overgeven van een „door den beklaagde geschreven" bewijsstuk is genoegzaam om het aannemen van eene bijzondere meening of gissing bij redeneering opgemaakt buiten te sluiten.

h H. R. 29 Juni 1908, Concl. conf.

577. De verklaring van een getuige: dat zij nog een punt van „de pensioensakte" uit de binnenzak van de overjas van iemand had zien komen, kan op eigen waarneming berusten.

c H. R. 6 Januari 1908, Concl. conf.

578. De aangevallen verklaring van den getuige-deskundige „welke flesch met inhoud hij kort daarna in dienzelfden toestand onder zijne berusting heeft ontvangen" houdt niet eene meening of gissing in, doch alleen eene verklaring omtrent het uiterlijk waarneembare van den toestand van de flesch met inhoud in de woning van den beklaagde en toen hij die flesch onder zijne berusting ontving.

d H. R. 21 Februari 1910, Concl. conf.

579. De verklaring van een getuige, tevens deskundige, dat hij geen sporen van stikking door een prop in den mond of druk op de borst gevonden heeft, geeft weer hetgeen deze getuige persoonlijk op het lijk van den verslagene als voor uiterlijke waarneming vatbare verschijnselen waargenomen heeft. Er kan dus uit aanwijzingen, bewezen door „getuigenverklaringen" van den deskundige, bewijs geput worden.

c H. R. 15 Maart 1909, Concl. conf.

580. De verklaring van een getuige, dat hem ter audiëntie vertoonde goederen soortgelijk zijn aan die, welke door hem zijn weggenomen, bevat niets, wat niet door den getuige persoonlijk kan zijn waargenomen.

a H. R. 30 December 1907, Concl. conf.

581. De overeenkomst in soort tusschen twee partijen aardappelen is voor waarneming met de zintuigen vatbaar is.

c H. R. 18 Maart 1907, Concl. conf.

582. De verklaringen, inhoudende dat zij, getuige, op den afstand van 50 à 60 M. van haar verwijderd, den beklaagde zag en dat de beklaagde wenkte, als iemand doet, die een ander met de hand groet, bevatten niet meeningen of gissingen, maar kunnen op eigen waarneming berusten.

d H. R. 31 December 1906, Concl. conf.

583. De verklaring van een getuige, dat zij door haar man werd opgetild, kan op eigen waarneming berusten, ook al heeft zij op het oogenblik der handeling niet omgekeken. De bijvoeging, dat zij de stem van haar man pal achter zich hoorde, die voortdurend uitriep: „er aan ga je, er aan zal je," bevat alleen de opgave van de reden van wetenschap, waarom zij kon verklaren dat haar man haar optilde.

a H. R. 2 Maart 1908, Concl. conf.

584. De verklaring van den getuige Barends, onder meer houdende: dat de 2e beklaagde op een zegel eene schuldbekentenis heeft geschreven en daarin „op verzoek van getuige" achter het woord „Barends" heeft geschreven de woorden „te Amsterdam", bevat niet alleen eene verklaring omtrent hetgeen genoemde getuige den 2en beklaagde heeft zien verrichten maar ook omtrent het motief dat dien beklaagde daartoe, althans voor een deel, heeft geleid; hier is derhalve sprake van eene gissing door gemelden getuige bij redeneering opgemaakt.

Amsterdam Hof 19 Maart 1907.

585. Een getuige, verklarende een ander te hebben zien komen uit de richting van eene voor hem op dat oogenblik niet zichtbare plaats, waarvan hij echter uit vroegere eigen bevinding weet, dat zij in die richting is gelegen, deelt niet mede eene bijzondere meening of gissing, bij redeneering opgemaakt, maar een met de zintuigen waarneembaar feit.

k H. R. 24 Juni 1907, Concl. conf.

586. De getuigenverklaringen: „dat het uitzicht langs stuur- en bakboordzijde vrij was" en „dat de Assistent . . . sneller stoomende dan de „Claramont" regelrecht op de vlet aanvoer" bevatten niets wat niet voor eigen waarneming vatbaar was.

e H. R. 3 Juni 1907, Concl. conf.

587. De verklaringen der getuigen, die gestrekt hebben tot bewijs der gebruikte aanwijzingen, dat de goot was schoon gemaakt en dat in de goot twee diepe sneden waren, bevatten niets wat de getuigen niet met de zintuigen zouden hebben kunnen waarnemen.

a H. R. 29 November 1909, Concl. conf.

588. De verklaring van een getuige, dat een monster salpeter „van dezelfde soort" is als eene vermiste partij van die waar kan op waarneming door de zintuigen berusten.

h H. R. 29 Juni 1908, Concl. conf.

589. De verklaringen van getuigen, dat beklaagden te ongeveer 5½ uur weder in hare woning kwamen, en dat lepels en vorken, liggende op een zoogenaamd stommeknechtje, waren van imitatiezilver, kunnen op eigen wetenschap steunen.

d H. R. 1 Juni 1908, Concl. conf.

590. De verklaring van een getuige, dat hem bij weging bleek, dat balen koffieboonen een manco hadden van 27 K.G. is niet te beschouwen als eene bijzondere meening of gissing bij redeneering opgemaakt, maar kan eene zintuigelijke waarneming van den getuige uitdrukken.

g H. R. 9 November 1908, Concl. contr.

591. Een getuige, die handelaar in dia-

manten is, kan uit eigen wetenschap verklaren, welk commissieloon de kooper den commissionnair betaalt en met welk loon de commissionnair zich tevreden stelt.

b H. R. 31 Januari 1910, Concl. conf.

592. De verklaring van eene getuige, dat haar op zeker oogenblik het bewustzijn heeft verlaten en dit later is teruggekeerd, en die, dat gedurende eenig tijdsverloop niemand aan de voordeur heeft gebeld, zijn niet als meeningen of gissingen aan te merken.

b H. R. 30 Augustus 1909, Concl. conf. — Zie ook het in appel bev. 's Gravenhage 25 Februari 1909.

593. Een getuige kan uit eigen wetenschap verklaren, dat de vennootschap, waarvan hij lid is en waarvoor beklaagde als commissionnair werkzaam was, nooit bericht van dezen ontvangen had, dat eene partij diamant verkocht was.

b H. R. 31 Januari 1910, Concl. conf.

594. Als getuigenverklaring kan niet gewraakt worden een verslag van hetgeen de getuige bij de inzage van een register met zijne zintuigen had waargenomen, waartoe ook behoort, dat hij iets niet gezien heeft.

f H. R. 9 November 1908, Concl. conf.

595. Een landbouwer ter plaatse wonende en zijn bedrijf uitoefenende, kan op grond van eigen waarneming verklaren dat een bepaald soort haver niet geteeld of gewonnen wordt in de omgeving waar hij en requirant wonen. De bijvoeging, dat daarvoor alleen geschikt is een zware grond, zooals in hunne omgeving niet voorkomt, bevat alleen eene reden van wetenschap, door welker vermelding in de rechterlijke uitspraak de wet niet geschonden is.

b H. R. 9 December 1907, Concl. contr.

B.

596. De verklaring van een getuige, dat hem bij zijn onderzoek na de aangifte van den gepleegden diefstal gebleken is, dat in het land van W. G., dat zacht en gedeeltelijk onbezaaid was, voetstappen duidelijk zichtbaar waren en tusschen de huizen van G. en requirant heen en weder liepen, en dat op eene plaats, waar zich die voetstappen bevonden, de persoon, welke die voetstappen gezet had, bleek over eene sloot te zijn gestapt, alwaar een aantal haverkorrels op den grond verspreid lagen, bevat niets wat niet vatbaar is voor persoonlijke waarneming.

b H. R. 9 December 1907, Concl. conf.

597. Een getuige kan uit eigen wetenschap verklaren, dat zich aan een lade vroeger niet aanwezige indruksels bevonden, alsof er eenig voorwerp tusschen de lade en de kap der kast was gewrongen geworden.

a H. R. 14 October 1907, Concl. conf.

598. De getuigenissen, dat gebruikte postzegels ten laste van het Rijk publiek werden verkocht; dat de sleutel van een lessenaar was gebroken, waardoor die lessenaar korten tijd ongesloten is gebleven, dat zekere postzegels aan het Rijk toebehoorden; dat eenig geldsbedrag als de halve opbrengst van ten verkoop overgegeven postzegels werd ter hand gesteld; dat de markt met de zegels als overvoerd werd — bevatten niet, meeningen of gissingen, maar kunnen op eigen waarneming berusten.

e H. R. 31 December 1906, Concl. conf.

599. Eene getuigenverklaring omtrent het nalaten eener persoonlijke daad, het geven van het recht om een zaak weg te nemen — in welke verklaring in deze „recht" in den zin van „verlof" is te verstaan — kan op eigen wetenschap berusten.

h H. R. 27 April 1908, Concl. conf.

600. Het onderzoek naar den inhoud van de twee bij het vierde middel bedoelde fleschen behoefde, waar het niet gold de scheikundige samenstelling van dien inhoud, maar de vraag, of deze bestond uit algemeen bekende dranken, niet door een deskundige te geschieden.

d H. R. 21 Januari 1907, Concl. conf.

601. De verklaring van een getuige, dat hij, na in den loop van den dag beschonken te zijn geworden, in den daaropvolgenden nacht te omstreeks 3 uren weder tot bezinning is gekomen, bevat niets wat voor gewoon menschelijke waarneming vatbaar is.

b H. R. 28 October 1907, Concl. conf.

602. Het feit, dat iemand in staat van dronkenschap verkeert en het feit, dat iemand opgewonden is, zijn zeer wel voor zinnelijke waarneming vatbaar.

e H. R. 1 November 1909, Concl. conf.

603. In de verklaringen der getuigen „dat zij gezien hebben, dat de beklaagde zich op den openbaren weg in kennelijken staat van dronkenschap bevond, hetgeen hun bleek door zijn waggelenden gang en doordien hij zeer slingerend liep", terwijl een der getuigen nog verklaarde: „dat hij den beklaagde alstoen meer dan gewoonlijk waggelend zag loopen, en hij onverstaanbaar sprak", komt niets voor dat niet met de zinnen waarneembaar is.

a H. R. 1 November 1909, Concl. conf.

604. De verklaring van een getuige „dat hij toen genoemd vocht heeft geproefd en er aan heeft geroken, waardoor hem bleek dat het jenever was" is niet bij redeneering opgemaakt, daar de getuige met zijn zintuigen kon waarnemen, dat een zekere drank jenever was, waarbij hij als reden van wetenschap opgaf, dat hij den drank geproefd en er aan geroken heeft.

c H. R. 17 Mei 1909, Concl. conf.

605. Het feit, dat zich in een glaasje jenever bevindt, kan door de zintuigen, reuk en smaak, worden waargenomen.

c H. R. 28 Juni 1909, Concl. conf.

606. De verklaring van eene getuige, dat zij een der beklaagden hoorde wegloopen, bevat in verband met het verder door haar verklaarde, dat ten tijde van het bewezen verklaarde feit de beklaagden de eenige bezoekers waren in de bij dagvaarding genoemde localiteit, niets wat niet voor onmiddellijke persoonlijke waarneming vatbaar is.

b H. R. 31 Juli 1908, Concl. conf.

607. De verklaring van een getuige, dat haar zuster een fleschje met urine „van haar getuige" aan dien heer overhandigde, loopt over feiten, die voor persoonlijke waarneming vatbaar zijn.

e H. R. 23 December 1907, Concl. conf.

608. De mogelijkheid van eigen waarneming van hetgeen door een getuige wordt verklaard is genoegzaam om het aannemen van bijzondere meening of gissing bij redeneering opgemaakt uit te sluiten. Op eigen waarneming kunnen berusten de verklaring omtrent den gang

van het roulettenspel: „dat een balletje wordt geworpen in de draaiende roulette, zoo, dat het balletje daarna rondloopt in de richting tegenovergesteld aan die, waarin de roulette draait, welk balletje ten slotte neervalt en blijft liggen in een der vakjes van de roulette en dat dit beslist wie wint of verliest." Uit die feitelijke omschrijving mag het Hof de „conclusie" trekken dat de uitslag van het spel alleen afhankelijk is van het toeval, en dat dit spel dus is een hazardspel.

d H. R. 11 Januari 1909, Concl. conf. verw. de cass tegen het arrest waarbij werd vern. Amsterdam 7 Februari 1908.

609. De verklaring van een verbalisant, dat, toen hij in het speelhol binnentrad, zag dat de spelers geld en kaarten wegmoffelden, dat een der spelers daarin niet slaagde, dat deze zooveel geld voor zich had liggen, dat hem dat wegmoffelen onmogelijk was, bevat niets wat niet voor waarneming met de zintuigen vatbaar is.

b H. R. 13 April 1908, Concl. conf.

610. De navolgende als bewijs gewraakte getuigenverklaringen geven, in haar verband genomen, geen uitdrukking aan iets wat niet voor eigenwaarneming vatbaar zou zijn: dat de bekl. „op korten afstand" het geweer heeft gericht, en dat hij, getuige, „zich niet vergist in den persoon"; dat een 7 of 8-tal personen „in jagende houding" het veld afliepen; dat bekl. die „eerst geen geweer bij zich had" er een in handen had, dat hij „in jagende houding" vasthield en „dreigend" richtte naar den kant van H.; dat het geweer in geen geval was ontnomen aan M., die op ongeveer „30 Meter" verwijderd was.

e H. R. 29 April 1907, Concl. conf.

611. De bij het tweede middel gewraakte getuigenissen strekken blijkbaar niet ter aanwijzing van den „rechthebbende" op het jachtveld, maar ter aanduiding van het „jachtveld", waar de getuigen surveilleerden, door vermelding van den bij hen als pachter daarvan bekend staanden persoon, hoedanige verklaring op eigen wetenschap kan rusten.

a H. R. 30 Augustus 1907, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 11 Juni 1907.

612. Een getuige kan uit eigen waarneming verklaren, waar de grenzen van een vischwater zijn.

e H. R. 10 December 1906, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's Hertogenbosch 12 Juni 1906.

613. Door de omstandigheden, waaronder een steek is toegebracht, kan worden waargenomen, dat zulks moedwillig, dat is opzettelijk, geschiedt; terwijl de aannemelijkheid van de verklaringen der getuigen daaromtrent staat ter beoordeeling van den rechter over de feiten.

c H. R. 17 Juni 1907, Concl. conf. — *d* H. R. 10 Februari 1908, Concl. conf.

614. Uit de wijze waarop en de omstandigheden, waaronder slagen worden toegebracht, kon worden waargenomen, dat het slaan opzettelijk, dat is met den wil om te treffen is geschied.

a H. R. 2 Juni 1909, Concl. conf.

615. Door de omstandigheden, waaronder een duw wordt gegeven, kan worden waargenomen, dat zulks opzettelijk geschiedt.

a H. R. 2 Maart 1908, Concl. conf.

616. De verklaring van een getuige, dat een onder door hem genoemd getuige „gedurende eenige minuten vóór de botsing niet in zijn seinhuis is geweest", voldoet aan den eisch van art. 398 Sv.

c H. R. 10 December 1906, Concl. conf.

617. In een ambtseedig verbaal, waarin gerelateerd wordt het afsluiten van een openbaar voetpad, is dit woord „openbaar" kennelijk gebruikt in den feitelijken zin, dat het voetpad voor ieder toegankelijk is en ieder daarover pleegt te gaan, hetgeen voor eigen waarneming vatbaar is, zoodat dit verbaal als bewijsmiddel mocht worden aangemerkt.

a H. R. 10 Mei 1909, Concl. conf.

618. De zin der verklaring van meerdere getuigen, dat zij zijn gegaan op den openbaren weg, is klaarblijkelijk geen andere, dan dat de betrokken weg voor een ieder openstond en door een ieder werd gebruikt, wat zeer wel voor waarneming door de zinnen vatbaar was.

c H. R. 10 Januari 1910, Concl. conf.

II A.

619. De omstandigheid, dat de beklaagde niet had de vereischte vergunning om sterken drank in het klein te verkoopen is niet een feit, voor eigen waarneming van den relatant-getuige vatbaar, zoodat zijne verklaring dienaangaande niet als wettig bewijs kon gelden.

a H. R. 8 April 1907, Concl. conf.

620. Het niet gedekt zijn door eenig document is niet voor zintuigelijke waarneming vatbaar en is alzoo niet onder het woord „feiten" begrepen.

c Arnhem Hof 30 December 1908.

621. De verklaring in een ambtelijk procesverbaal, dat een daarin aangeduid vischwater behoort aan de daarin genoemde personen, bevat, waar zij betreft de betwiste vraag, wie vergunning tot visschen kon geven en alzoo ook de rechtsbevoegdheid der bedoelde personen, eene meening of gissing, die ingevolge art. 398 Sv. bewijskracht mist.

f H. R. 24 December 1906, Concl. contr.

622. Cassatie ambtshalve op grond dat tot het bewijs heeft medegewerkt de verklaring van een getuige omtrent de redenen van het in de dagvaarding bedoelde schoolverzuim, welke verklaring is eene bij redeneering opgemaakte bijzondere meening.

g H. R. 6 Mei 1907, Concl. conf.

623. De verklaring, dat de beklaagde blijkbaar onwillig was om haar kind de school te doen bezoeken, kan, als niet berustende op eene rechtstreeksche zintuigelijke waarneming, niet als getuigenis gelden.

f H. R. 2 April 1907, Concl. buiten de kwestie.

624. Dat de tegenwoordigheid van beklaagde in een herberg „niet volstrekt noodzakelijk was" kan niet door een op eigen waarneming rustend procesverbaal bewezen worden.

a en *f* H. R. 21 December 1908, Concl. conf.

625. De in deze gewraakte getuigenverklaring dat de beklaagde op de doos geen recht had, mocht, waar uit de opgaven van den getuige van zijn eigen recht niet bleek, als niet steunende op eigen wetenschap, niet als bewijsmiddel gebruikt worden.

f H. R. 27 April 1908, Concl. conf.

626. De omstandigheid, dat een gedeelte van den openbaren weg uitsluitend voor voetgangers is bestemd, is niet voor waarneming met de zintuigen vatbaar.

i H. R. 15 November 1909, Concl. contr.

627. De verklaringen der als getuigen gehoorde verbalisanten, dat genoemd stoomschip miste de lijn, „als bedoeld in het eerste lid van art. 9 van het Koninklijk Besluit van 31 Juli 1880" loopen niet over een feit, dat zij hebben kunnen waarnemen, doch bevatten een meening, bij redeneering opgemaakt, omtrent de strekking van gezegd voorschrift.

d H. R. 25 Mei 1908, Concl. conf.

627bis. De omstandigheid, dat een veldwachter was in de rechtmatige uitoefening van zijn beroep is niet voor persoonlijke waarneming vatbaar en kan dus niet worden aangenomen op grond van den inhoud van een procesverbaal en de verklaring van een getuige. Wederspannigheid.

g H. R. 15 Februari 1909, Concl. conf.

B.

628. Art. 398 Sv. is geschonden, wanneer recht is gedaan op een proces-verbaal, inhoudende verklaringen, welke berusten niet op hetgeen de verbalisant zelf heeft gehoord, gezien of ondervonden, doch op hetgeen hem door anderen, die onvermeld blijven, is medegedeeld. Bedoelde verklaring luidde in casu: „dat hem bij onderzoek was kenbaar geworden, dat de aanplakking was geschied door den beklaagde, nadat hem bedoelde publicatie door X. was ter hand gesteld."

b H. R. 27 April 1908, Concl. conf.

629. De verklaringen der onderscheidene getuigen: die van den eenen, dat zijn patroon tot hem zeide, dat van de zaak wel niets zou komen en dat hij getuige de kandelabres wel zou moeten terughalen; die van een anderen: „dat eenige houtkoopers, aan wie getuige de vraag of de beklaagde hun bekend was, telefonisch had gedaan, hem een ontkennend antwoord hadden gegeven"; die van een derden: „dat hij bij het telefonisch vragen door getuige aan de Bank hoorde zeggen: zoo kent u dien heer niet?" betreffen handelingen gepleegd en woorden geuit niet door beklaagden maar door derden, en hadden niet als aanwijzingen mogen zijn gebruikt tot bewijs van de feiten aan beklaagden ten laste gelegd en van hunne schuld daaraan.

Amsterdam Hof 19 Maart 1907.

630. De verklaring van den verbalisant, dat eene door hem gehoorde persoon hem desgevraagd opgaf de door haar verkochte melk te venten voor rekening van haar vader, betrof niet een feit den verbalisant uit eigen waarneming gebleken. Het gebruik van het proces-verbaal, waarin deze verklaring voorkomt, als bewijsmiddel tegen den vader wordt niet voldoende goedgemaakt door de overweging in het vonnis, dat van dit verbaal slechts gebruik gemaakt wordt, voorzoover dit inhoudt de eigen waarneming van den relatant.

a H. R. 18 Januari 1909, Concl. conf.

631. De verklaring in een proces-verbaal, dat een collecteerend persoon, hem verbalisant had verklaard dit te doen voor een ander persoon, den beklaagde, betreft ten aanzien van dit voor een ander collecteeren, niet een feit den verbalisant uit eigen waarneming gebleken, doch waarvan hij de wetenschap had verkregen door de mededeeling hem door een ander gedaan.

e H. R. 7 December 1908, Concl. conf. — Zie na de terugwijzing Amsterdam Hof 23 Februari 1909.

632. Er is recht gedaan op onwettig bewijs, nu eene der in de dagvaarding vermelde omstandigheden, nl. dat de bagage, die de requirant bij zich had, van den omvang was als in de dagvaarding opgenomen, als bewezen is aangenomen o. a. op grond der in het procesverbaal opgenomen verklaring omtrent de beweegredenen, waarom de tusschenkomst van den relatant werd ingeroepen, luidende: „daar een persoon in den trein had plaats genomen met vier zakken noten, die te veel plaats innamen en deze persoon weigerde op vordering van den stationschef deze zakken als bagage aan te geven." Die verklaring is in zooverre eene meening of gissing.

b H. R. 15 Juni 1908, Concl. conf.

III.

633. Art. 397 Sv. verbiedt in het 1e lid alléén het ten laste gelegde bewezen te verklaren op de enkele, op zich zelf staande verklaring van slechts één getuige, en het 2e lid van dit artikel laat zelfs uitdrukkelijk toe voor onderscheidene feiten een afzonderlijk, op zichzelf staand getuigenis als wettelijk bewijs aan te nemen.

e H. R. 14 Januari 1907, Concl. conf., waarbij de cass. werd verw. tegen een arrest van het Hof te Leeuwarden, naar hetwelk de zaak was verwezen bij *d* H. R. 21 Mei 1906, Concl. conf., waarbij was vern. Arnhem Hof 1 Februari 1906.

634. Blijkens het tweede lid van art. 397 Sv. kunnen onderdeelen van het strafbare feit door afzonderlijke en op zichzelf staande getuigenissen wettig worden bewezen.

a H. R. 21 April 1908, Concl. conf.

635. De bewering, dat een hoofdbestanddeel van een strafbaar feit alleen zou kunnen worden bewezen door de verklaringen van twee getuigen, kan in geen geval opgaan, wanneer niet is recht gedaan op direct bewijs doch op bewijs door aanwijzingen.

e H. R. 28 Juni 1909, Concl. conf.

636. Een afzonderlijk bestanddeel van een telaste gelegd feit kan als bewezen worden aangenomen op de verklaring van een getuige, onverschillig of die verklaring al dan niet strookt met de opgaven van beklaagde.

e H. R. 10 Januari 1910, Concl. conf.

GETUIGENVERHOOR IN BURGERLIJKE ZAKEN.

164. Door in het bestreden arrest te verklaren dat er geen termen aanwezig zijn om de in hooger beroep gevraagde aanvulling van het getuigenverhoor te bevelen en de daartoe strekkende conclusie van den gedaagde in hooger beroep voorbij te gaan, heeft het Hof de art. 199 j° 353 Rv. verkeerd toegepast.

c H. R. 24 December 1909, Concl. contr.

165. De partij, die in eersten aanleg werd toegelaten tot een getuigenbewijs en toen gelegenheid had zijn getuigen te doen hooren, mag in hooger beroep worden toegelaten omtrent dezelfde feiten nader bewijs door getuigen te leveren. Art. 353 Rv. verklaart de bepalingen betrekkelijk het getuigenverhoor ook in hooger beroep toepasselijk en art. 199 laat het bevelen van dit verhoor ten verzoeke van partijen en ook ambtshalve toe, terwijl het voorschrift van art. 108*a* (oud 217) alleen betrekking kan hebben op het getuigenverhoor in dezelfde instantie. Ook de aard van het hooger beroep brengt mede dit nieuw bewijs door getuigen toe te laten.

b H. R. 24 December 1909, Concl. contr.

166. In alle in art. 103*a* Rv. genoemde gevallen mag degene, te wiens verzoeke het getuigenverhoor wordt gehouden, nieuwe getuigen voorbrengen.

's Gravenhage 2 October 1908.

167. De wet verbiedt niet dat eene enquête wordt voortgezet om in de plaats van een gewraakten getuige, een anderen getuige alsnog te doen hooren.

Breda 22 November 1907.

168. In de plaats van één gewraakte getuige mogen op den nader bepaalden dag meerdere anderen worden gehoord.

Tiel 28 April 1908.

169. De nederlandsche rechter, een verhoor van getuigen opdragende aan een vreemden rechter, moet zelf oordeelen over de voorgestelde wraking der getuigen en mag dit oordeel niet overlaten aan den vreemden rechter.

's Gravenhage Hof 15 October 1906.

170. Niet de buitenlandsche rechter of nederlandsche consulaire ambtenaar wien, ingevolge art. 119 3° Rv., het hooren van getuigen is opgedragen, maar de rechter, die de opdracht geeft, heeft uitspraak te doen over de voorgestelde wraking der te hooren getuigen.

Amsterdam Hof 27 Juni 1907, vern. *a* Amsterdam 28 December 1906.

171. Indien bij het getuigenverhoor de wraking van een getuige wordt voorgesteld, behoort de consulaire ambtenaar den getuige of partijen alleen daarover te hooren en niet over de te bewijzen feiten, welk laatste verhoor eerst kan plaats vinden, nadat door de Rechtbank over de geldigheid der wraking is beslist.

Amsterdam Hof 13 Juni 1907.

172. De nederlandsche consulaire ambtenaar heeft, ingeval van wraking, de getuigen alleen daarover te hooren; daarvan en van de voorgestelde middelen van partijen moet hij in zijn procesverbaal melding maken; het verhoor der getuigen over de te bewijzen feiten zal eerst kunnen plaats hebben, nadat en indien de voorgestelde wraking door de rechtbank niet geldig is verklaard.

Amsterdam Hof 27 Juni 1907, vern. *a* Amsterdam 28 December 1906.

173. Een moreel bezwaar van de wederpartij tegen het hooren van een getuige door den buitenlandschen rechter staat aan de rogatoire commissie niet in den weg, daar het recht van de wederpartij om de wraking van den getuige vóór het afleggen zijner getuigenis voor te dragen, door de rogatoire commissie niet wordt aangetast. Indien bij den buitenlandschen rechter die wraking wordt voorgedragen, heeft deze rechter niet over de geldigheid der wraking te beslissen, doch alleen den getuige deswege te hooren.

Almelo 31 Januari 1906.

174. Wanneer de rechter het getuigenverhoor opdraagt aan een buitenlandsche autoriteit en alsdan, ingevolge de slotbepaling van al. 4 van art. 119 Rv., den dag bepaalt waarop de zaak weder ter rolle zal worden opgeroepen, is de strekking daarvan alleen om de zaak op de rol te houden ten einde alsdan naar omstandigheden zou kunnen gehandeld worden, maar is het gevolg daarvan niet, dat een getuigenverhoor, na dien datum gehouden, buiten aanmerking zou moeten blijven.

Rotterdam 5 Februari 1908.

175. De beslissing, dat de consulaire ambtenaar terecht over de voorgestelde wraking uitspraak heeft gedaan is, als een oordeel waarvan de beslissing der zaak kan afhangen, niet van praeparatoiren aard. Afzonderlijk hooger beroep daartegen staat dus open.

Amsterdam Hof 27 Juni 1907. — Zie a quo *a* Amsterdam 28 December 1906.

176. De appellant die eerst, overeenkomstig zijn incidenteel verzoek, een vonnis had verkregen, waarbij een getuigenverhoor aan den consulairen ambtenaar werd opgedragen, en die, nadat die ambtenaar de wraking der voorgebrachte getuigen had geldig verklaard, bij latere incidenteele conclusie op grond daarvan, een nieuwe opdracht vraagt aan den consulairen ambtenaar met daarbij gevoegden last om zich van een beslissing over wraking te onthouden, vordert bij deze laatste conclusie iets anders dan hetgeen hem bij vonnis op de eerstbedoelde werd toegewezen; de exceptie van gewijsde zaak wordt dus ten onrechte tegen de vordering voorgesteld.

Amsterdam Hof 27 Juni 1907. — Zie a quo *a* Amsterdam 28 December 1906.

GETUIGENVERHOOR IN STRAFZAKEN.

230. Niet-inachtneming der bepalingen van art. 154 Sv. kan, als niet op straffe van nietigheid voorgeschreven en evenmin een sub-

stantieelen vorm betreffende, niet tot cassatie leiden.

k H. R. 24 Juni 1907, Concl. conf.

231. De wet schrijft nergens voor, veelmin op straffe van nietigheid, dat alle in eene strafzaak te hooren getuigen moeten zijn gedagvaard tegen den eersten voor de behandeling der zaak bestemden dag. De aanwezigheid van alle getuigen op den eersten zittingdag is ook niet te beschouwen als een substantieele vorm.

d H. R. 23 December 1907, Concl. conf.

232. De rechtbank is volkomen vrij, bij niet verschijning van een door den beklaagde gedagvaarden getuige, van zijn bij art. 157 Sv. gegeven recht tot schorsing al dan niet gebruik te maken.

a H. R. 20 Januari 1908, Concl. conf.

233. Een getuige, die vóór de schorsing van het strafgeding onder eede is gehoord, behoeft, indien hij na de hervatting van het onderzoek andermaal wordt gehoord, niet opnieuw te worden beëedigd.

b H. R. 3 Februari 1908, Concl. conf.

234. Bij de bepaling van art. 171 Sv. dat om een getuige of deskundige toe te staan zich te verwijderen, de toestemming van den officier van justitie en van den beklaagde noodig is, is de straf van nietigheid niet gesteld.

b H. R. 11 Mei 1908, Concl. conf.

Cass. Sz. | Schorsing Sz. 232 v.
Eedsweigering. | *Terechtzitting Sz.*

GEVANGENNEMING EN GEVANGENHOUDING z. AANHOUDING.

GEWELDPLEGING.

23. Onder „geweld" in art. 141 Sr. is ook te verstaan eene gewelddadige krachtsuiting, die zich, zonder rechtstreeksche lichamelijke of stoffelijke uitwerking op personen of goederen, toch door waarneembare gewelddadige handelingen openbaart en den indruk moet maken, dat men die handelingen op personen of goederen wil aanwenden.

c H. R. 6 April 1908, Concl. conf. vern. 's Gravenhage Hof 2 Januari 1908, waarbij werd geoordeeld dat, ofschoon het toebrengen van letsel geen vereischte is, het naar iemand slaan toch niet voldoende is voor de toepasselijkheid van art. 141 Sr.

24. Met „openlijk geweld" in art. 141 Sr. wordt bedoeld geweld, dat zich onverholen, door niet heimelijk bedreven feiten heeft geopenbaard. De als bewezen aangenomen feiten zijn terecht beschouwd als eene ernstige aanranding der openbare orde, die zoowel de maatschappelijke orde als de openbare rust omvat. Het is voor de strafbaarheid dier feiten volgens art. 141 Sr. onverschillig met welke bedoeling de daders hebben gehandeld en of zij al dan niet terecht konden meenen tot hunne handelingen gerechtigd te zijn. Erfgooiers.

f H. R. 2 Maart 1908, Concl. conf. — Zie in eerste instantie Amsterdam 20 Augustus 1907, in gelijken zin.

25. De tegenwoordige redactie van art. 284 Sr. laat geen twijfel over, dat de dwang door bedreiging met eenige feitelijkheid ook gericht kan zijn tegen een ander dan tegen hem aan wien de bedreiging wordt toegevoegd. Voor poging tot het misdrijf van art. 284 is voldoende, dat hij, op wien de dwang zou worden geoefend, bekend was met de bedreiging, zoodat deze het beoogde gevolg kon hebben.

b H. R. 30 November 1908, Concl. conf.

Bedreigingen 25. | Erfgooiers 24.
Dwang 25. | Poging 25.

GEWOONTE.

35. Het beweerde gebruik te Amsterdam medebrengende, dat bij huur van woningen, waarvan de huurpenningen per week of maand moeten worden betaald, de verhuurder telkens bij den huurder over den verschenen huurtermijn pleegt te beschikken, kan niet afdoen tegenover den regel in art. 1429 B. W. gesteld.

e H. R. 26 Juni 1908, Concl. conf. Bij deze Concl. werd in het algemeen betoogd, dat onder de bestendig gebruikelijke bedingen alleen te verstaan zijn die, welke de aard van het contract zelf medebrengt en die dus ten allen tijde en overal gelden; plaatselijk gebruik valt daarbuiten.

36. De verdeeling van samengeladen partijen gaat den kapitein niet aan en op hem rust zeker niet de verplichting, voor die verdeeling zorg te dragen. Die verdeeling moet plaats hebben na de aflevering, en de ontvangers kunnen de geheele partij wegen en verdeelen. Er is dus geen enkele reden, waarom de weging op dezen grond voor de lossing noodig zou zijn.

a 's Gravenhage Hof 3 Mei 1909, bev. *a* Rotterdam 8 Mei 1907.

Betaling 35. | *Geneeskunde.*
Bevr. en vervr. 36. | Huur en verh. 35.
Bewijs Bz. | *Koop en verk.*
Cass. Bz. | *Rechtsgr. en rechtsm.*
Gebr. en gew. 35 v. | *Zondagswet.*

GEWIJSDE.

I. In burgerlijke zaken.
II. In strafzaken.

I.

202. Hoewel art. 1954 B. W. niet uitdrukkelijk spreekt van vonnissen, die in kracht van gewijsde zijn gegaan, zijn daar toch bedoeld vonnissen, die onaantastbaar zijn.

Amsterdam 23 Februari 1906.

203. De oorspronkelijke gedaagde (eischer in cassatie) onbeperkt in hooger beroep zijnde gekomen van twee vonnissen der arrondissements-rechtbank te Rotterdam, en de vernietiging dier vonnissen bij den hoogeren rechter hebbende gevraagd, kan niet beweren, dat die vonnissen in kracht van gewijsde zouden zijn gegaan. Verschillende kwalificatie derzelfde bewezen feiten, die evenwel in beide instanties als wettigende een ontbinding werden aangemerkt.

b H. R. 12 April 1907, Concl. conf. — Zie in eersten aanleg Rotterdam 16 Januari 1905.

204. De Nederlander kan, al is hij door een vreemden rechter bij vonnis in het ongelijk gesteld, zijn zaak nogmaals voor den nederlandschen rechter aanhangig maken.

Almelo 26 Juni 1907.

205. Eene beschikking op request kan niet den grondslag vormen voor eene exceptie van gewijsde zaak.

Arnhem Hof 18 Januari 1906. — Zie a quo Arnhem 29 September 1905.

205bis. Bij faillietverklaring van een bepaald persoon, handelend onder zekere firma is

er van toepasselijkheid van art. 1954 B. W. geen sprake.

a Arnhem Hof 15 Juli 1909.

205ter. Waar in een vroeger geding een schuldeischer van een gefailleerde coöperatieve vereeniging het door een ander schuldeischer gepretendeerde voorrecht krachtens hypotheek met succes heeft betwist, terwijl de curator dat recht erkende, daar is in die procedure met de niet-rechtsgeldigheid der hypotheek tevens uitgesproken de onrechtmatigheid der inschrijving, waarvan de curator der gefailleerde in dit geding de doorhaling vordert. De zaak, welke in beide gedingen wordt gevorderd, is dezelfde, wijl de strijd loopt over hetzelfde recht op dezelfde zaak; de oorzaak, d. i. de bron of grond der vorderingen, is ook dezelfde, namelijk de niet-rechtsgeldigheid der hypotheek; de partijen zijn ook dezelfde, wijl de curator geacht moet worden tevens op te treden als de vertegenwoordiger van de partij, die de betwisting deed in de eerste procedure. De curator is mitsdien gerechtigd ten deze het gezag van het gerechtelijk gewijsde in te roepen.

Zutphen 25 Juni 1908. — Dat de hypotheek niet rechtsgeldig was, werd beslist bij *a* Arnhem Hof 18 Februari 1907, waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 20 December 1907, Concl. conf.

206. „Oorzaak in art. 1954 B. W. beteekent het rechtsfeit, waaruit het recht, dat men doet gelden, voortspruit.

a Rotterdam 26 November 1906.

207. De exceptie van gewijsde zaak wordt ten onrechte in deze voorgesteld, nu de tegenwoordige vordering niet gebouwd wordt op dezelfde feiten, als in de vroegere dagvaarding vermeld.

b Amsterdam Hof 17 Mei 1907.

208. Wanneer in een vroeger geding de vordering tot ontbinding der overeenkomst, waarvan in dezen de nakoming wordt geëischt, niet-ontvankelijk is verklaard, volgt daaruit dat in de andere zaak niet over dezelfde vordering als thans is ingesteld is beslist en dat daarbij niet is uitgemaakt, dat de eischer aan voormelde overeenkomst geen vorderingsrecht kon ontleenen.

a Arnhem Hof 22 Januari 1908, waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 8 Januari 1909, beslissende dat het middel, tegen voormelde uitspraak gericht, niet tot cassatie kon leiden, wijl, nu het gewijsde den Hove niet was overgelegd, de feitelijke grondslag ontbrak om het middel te onderzoeken. Bij de Concl. O. M. ad. H. R. werd de beslissing van het Hof juist geacht.

209. Waar in een vroeger geding aan de eischeresse, die tegen brandschade geassureerd was voor f 9400.„, tot vergoeding dier schade werd toegewezen f 8800.„ nl. het volle bedrag na aftrek van de waarde der geredde voorwerpen, bedragende f 600, „ daar kan zij niet in een tweede geding ter zake van denzelfden brand nog f 319.57⁵, eischen op grond der stelling dat de geassureerde goederen eene waarde hadden van f 20112.„, zoodat naar luid van art. 253 Kh. haar een evenredig aandeel tot gemeld bedrag in de geredde goederen toekwam nl. in verhouding van 10712„, tot f 9400„. Daartegen verzet zich het gezag van het vroeger gewijsde: immers andermaal wordt op denzelfden grond dezelfde zaak gevorderd.

c H. R. 8 Januari 1908, Concl. conf. — Zie het gewijsde, waarvan de rede 's Hertogenbosch Hof 1 Mei 1906.

210. De niet-ontvankelijkverklaring, op grond dat uit de gestelde feiten niet blijkt van eenige verbintenis van den gedaagde, is een beslissing au fond, gelijkstaande met een ongegrondverklaring der vordering. Toewijzing der exceptie van gewijsde zaak.

a Amsterdam 25 Januari 1907.

211. In art. 1954 B. W. moet onder „zaak" verstaan worden de „zaak" zooals ze door hare litis contestatio aan het oordeel van den rechter wordt onderworpen. Het geldt dan in casu niet dezelfde „zaak" als in de vroegere procedure: immers het vroeger geding liep over de vraag of de Staat moest garandeeren, dat het bij de akte van 1893 verkochte tiendrecht niet door verjaring was te niet gegaan, terwijl het thans de vraag geldt of door den Staat verkocht was het tiendrecht over een blok, klamp of kring dan wel over bepaalde perceelen. Het laatste moet worden aangenomen.

b 's Hertogenbosch 16 November 1906. — Zie in appel *b* 's Hertogenbosch Hof 14 April 1908.

212. Waar geenerlei strijd tusschen beide beslissingen zou bestaan, volgt daaruit, dat de in art. 1954 2e lid B. W. gestelde eisch, dat de vorderingen op dezelfde oorzaak berusten, geacht moet worden niet vervuld te zijn. De vraag, welke feiten als oorzaak der ingestelde vorderingen in den zin van art. 1954 zijn aan te merken, is, als betreffende de toepassing van dit artikel, van rechtskundigen aard. Ten onrechte is de exceptie van gewijsde zaak toegewezen, waar eene vordering tot betaling van f 325.„, wegens geleverd glas werd ingesteld zulks met een beroep op eene overeenkomst van 4 Juni 1904, terwijl vroeger eene gelijke vordering, doch gebaseerd op eene overeenkomst van 15 Juli 1904, was ontzegd.

a H. R. 6 Maart 1908, Concl. conf.

213. Waar eischeres bij een vroegere dagvaarding gesteld heeft dat zij op order en voor rekening van de gedaagde op 22 Juli „1902" zekere effecten had verkocht voor een lageren prijs dan waarvoor zij die op haar order en voor haar rekening had ingekocht en het prijsverschil ad f 990.46.„ heeft gevorderd daar mag zij, na het verminderen van haar eisch met die vordering, bij een tweede actie dezelfde som eischen, thans op grond dat gemelde verkoop op 22 Juli „1903" plaats vond. Er is hier een andere grondslag. Verwerping der exceptie van gewijsde zaak.

a Amsterdam Hof 28 Februari 1908.

214. De gedaagde beroept zich terecht op de kracht van het gewijsde, waarbij dezen zelfden eischer, die toen ageerde uit dezelfde akte, als waarop in dit geding beroep wordt gedaan, de vordering is ontzegd tot betaling van vóór 15 Maart 1905 vervallen termijnen, waarvan ook thans betaling gevorderd wordt; ten aanzien van de nu mede gevorderde na 15 Maart 1905 vervallen termijnen, kan bedoeld gewijsde niet worden tegengeworpen, omdat het onderwerp daarvan zich zoover niet uitstrekt, ook al berusten beide zaken op dezelfde causa pedenti.

Amsterdam 4 November 1908.

215. Als in een in staat van gewijsde gegaan vonnis is beslist, dat de gedaagde eene zekere som aan renten en aflossing heeft betaald,

staat in een volgend geding, tusschen dezelfde partijen gewezen, deze som vast, als zijnde gewijsde zaak.
Arnhem Hof 1 December 1909.

216. Een vroeger arrest van het Hof — gewezen op geintimeerdes vordering tot het aan den appellant (executeur) gelasten om tot de inschrijving op het grootboek ter uitvoering van een legaat over te gaan, met veroordeeling tot betaling van f 5000.„, ingeval van niet-voldoening aan dat bevel — waarbij de hoofdvordering werd toegewezen, maar de daarnevens gevraagde straf ontzegd, levert geen grondslag voor een exceptie van gewijsde zaak in dit geding, waarin het zelfstandige recht om schadevergoeding te erlangen, wegens de vertraagde uitvoering van de verbintenis tot inschrijving, wordt geldend gemaakt. De thans ingestelde vordering steunt niet op niet-voldoening door den executeur van het hiervoren vermelde arrest, zoodat het beroep op art. 354 2° Rv. feitelijken grond mist en de rechtbank dus bevoegd was van de zaak kennis te nemen.
a Amsterdam Hof 4 December 1908.

217. De Nederduitsch Hervormde gemeente te H. heeft door met inachtneming van een vroeger vonnis waarbij de Diaconie dier gemeente niet-ontvankelijk werd verklaard, een nieuwe dagvaarding uit te brengen, in dat eerste vonnis berust. Tegen de op nieuw ingestelde vordering kan niet de exceptie van gewijsde zaak worden opgeworpen.
Enschedé Kgr. 30 Mei 1907.

II.

218. Het door den eischer overgelegde strafvonnis van den Kantonrechter gebaseerd op overtreding van art. 15 van de Motor- en rijwielwet levert ook tegenover gedaagde een wettelijk vermoeden op van hetgeen daarin als vaststaande is vermeld, maar door de in dat vonnis als bewezen aangenomen feiten staat nog niet vast, dat eischer is gekwetst of verminkt, noch dat dit een gevolg zou zijn van moedwil of onvoorzichtigheid aan de zijde van den gedaagde Getuigenbewijs daaromtrent bevolen.
a 's Gravenhage 15 October 1907. — Bij eindvonnis van 23 Juni 1909 werd het bewijs der schuld van den berijder van het motorrijwiel geleverd geacht. Veroordeeling van dien berijder om aan den gewonde te vergoeden behalve de kosten van herstel ook die der schade, door de kwetsing en verminking veroorzaakt. Waardeering daarvan naar gelang van den wederzijdschen stand en de fortuin der partijen en naar de omstandigheden.

Aanvaring.
Actie.
Appel Bz.
Arbeidsovereenk.
Assurantie 209.
Bekent Bz.
Besch. op req. 205.
Bewijs Bz. 218.
Cass. Bz. 208.
Cass. Sz.
Comp. Bz. 216.
Eed.
Eigendom.
Exceptiën 210.
Executie 210.
Faillissement 205bis v.
Get. verh. Bz.
Huur en verh.
Huwelijk.
Hypotheek 205ter.
Intern. recht 204.
Kerkb. en kerk. gem.
Mot. v. vonn.
Nietigh. en nietigv. o. k. 205ter.
Onr. daad 218.
Ontb. en nak. o. k. 203, 208.
Rechtsgr. en rechtsm.
Req. civiel.
Schuld 218.
Schuldoorzaak 203.
Tienden 211.
Vonnis Bz.
Vonnissen (vreemde) 204.

GEZONDHEIDSWET Z. GEMEENTE-VERORDENING.

GODSDIENST Z. BURGERLIJKE STAND.

GRENSTRACTAAT Z. VEEZIEKTE.

GRIFFIER Z. APPEL SZ., ARBEIDSOVEREENKOMST, REVINDICATOIR BESLAG, SCHRIFTELIJK BEWIJS BZ., VONNIS SZ.

HANDELING VOOR GEMEENE REKENING.

62. Eene handeling voor gemeene rekening kan slechts betrekkelijk zijn tot een of meer bijzondere of bepaalde handelsondernemingen. Ambtshalve beslissing dat de exploitatie van een hoenderpark niet als handeling voor gemeene rekening is te beschouwen.
Amsterdam Hof 16 Maart 1906.

63. Evenals bij de maatschap of vennootschap van het B. W. is naar analogie ook bij handeling voor gemeene rekening van wederzijdsche beheervoering en daaruit voortvloeiende wederzijdsche rekenplicht sprake. Art. 1689 B. W. sluit niet uit andere vorderingen tusschen vennooten, doch verklaart slechts, voor 't geval eene verdeeling van een saldo wordt gevorderd — 't geen hier niet is geschied — daarop de in het artikel bedoelde regelen toepasselijk.
's Gravenhage Hof 7 December 1908.

Borgtocht.
Cassatie Bz.
Rek. en verantw. 63.
Scheid. en deeling 63.
Vennootschap 63.

HANDELSAGENT.

61. De overeenkomst tusschen patroon en handelsreiziger is eene wederkeerige van eigen aard die, al bevat zij bestanddeelen van lastgeving, een beroep op art. 1851 B. W. niet toelaat. Indien al in de bepaling der overeenkomst „voorts kunnen onsoliede levenswandel en wangedrag reden zijn tot ontbinding der overeenkomst" eene uitdrukkelijke vermelding der ontbindende voorwaarde kan worden gezien, wordt daardoor eene ontbinding in rechte niet overbodig, nu de overeenkomst niet ondubbelzinnig inhoudt dat zij, zonder rechterlijke tusschenkomst, zal zijn geëindigd.
Amsterdam Hof 16 April 1909.

62. Een verkoopagent heeft krachtens die hoedanigheid niet het recht om in een eenmaal afgesloten koopovereenkomst wijzigingen te brengen.
a Rotterdam 22 Januari 1908. — Zie in appel 's-Gravenhage Hof 9 November 1909, buiten deze kwestie.

63. De patroon is verplicht den reiziger monsters te verstrekken, indien deze, behalve op een vast loon, aansprraak heeft op provisie.
Amsterdam Hof 16 April 1909.

64. Hij, die een filiaalhouder aanstelt, is niet alleen tot betaling van loon en provisie verplicht, maar ook volgens gebruik en goede trouw, om dezen in de gelegenheid te stellen in zijne betrekking werkzaam te zijn.
a Amsterdam 18 December 1908.

65. De strekking der bedingen om dadelijk aan appellant (handelsagent) kennis te geven van alle bij geintimeerde ingekomen bestelling-orders, en om alle origineele facturen door zijn tusschenkomst te verzenden is onmiskenbaar

deze, om aan appellant al die gegevens te verschaffen, welke hij noodig had om zelfstandig te kunnen berekenen, wat hem toekwam. — Boetebeding bij overtreding. — Inmorastelling noodig of niet. — Cumulatie van acties.

b Arnhem Hof 22 Januari 1908.

66. Ofschoon in het contract tusschen patroon en handelsreiziger geen termijn van betaling voorkomt, brengen gebruik en billijkheid mede, dat de betaling van het salaris per maand geschiedt.

Amsterdam Hof 16 April 1909.

67. Aan de omstandigheid, dat de overeenkomst voor onbepaalden tijd is aangegaan, ontleent de patroon het recht niet den reiziger, zonder aanvoering van redenen, op staanden voet te ontslaan; ook in dat geval is hij verplicht, bij zijne opzegging, een redelijken termijn te stellen, waarop het ontslag ingaat.

Amsterdam Hof 16 April 1909.

Eed.
Filiale 64.
Handelsreiziger 66.
Huur v. diensten 66.
Lastgeving 61 v.
Mora 65.
Ontb. en nak. o.k. 61.
Strafbeding 65.
Tijdsbepaling en term. 67.

HANDELSREIZIGER z. HANDELSAGENT, KOOP EN VERKOOP.

HANDELSMERK z. FABRIEKSMERK.

HAVENGELDEN z. GEMEENTEBELASTING.

HAVENREGLEMENT z. ONRECHTMATIGE DAAD.

HAZARDSPELEN.

15. Een, twee, drie klaverenaas (in casu ruitenurouw) is een behendigheidsspel, geen hazardspel.

's Gravenhage 15 Februari 1909.

16. Voor de toepasselijkheid van art. 456, 1e Sr. is het alleen de vraag, of feitelijk het publiek in het huis van hazardspel wordt toegelaten, welke vraag uitsluitend staat ter beslissing van den rechter, die over de feiten oordeelt.

j H. R. 29 Juni 1908, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam 10 April 1908.

17. Onder „bankier" in het tweede nummer van art. 456 Sr. moet worden verstaan een ondergeschikte, die feitelijk de bank bestuurt, zonder dat noodig is, dat hij belang heeft bij den afloop van het spel.

j H. R. 29 Juni 1908, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam 10 April 1908.

18. Het vrijwillig doen voortduren van de huur van een perceel, met de wetenschap dat het perceel voor een huis van hazardspel diende, niettegenstaande de verhuurder de huur kan doen eindigen, is het verstrekken van die plaats tot dat doeleinde, onverschillig of de huurder bij het sluiten van de huur die wetenschap al dan niet had.

c H. R. 21 October 1907, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam 27 Maart 1907.

Bergs Sz.
Drankwet.
Ad. bew. Sz.
Huur en verhuur 18.
Mot. v. vonn.
Overt. stukken.
Samenl. v. misdr.
Vereen. en verg.

HEERLIJKE RECHTEN z. JACHT- EN VISCHRECHT, TIENDEN.

HEETERDAAD z. AANHOUDING, REBELLIE.

HELING.

4. Opzet in art. 416 Sr. beteekent het voor zich weten, zich bewust zijn, de overtuiging hebben, dat het bedoelde voorwerp door misdrijf (in casu diefstal) is verkregen. Om heling aan te nemen moet vooraf bewezen worden, dat de verkochte goederen van misdrijf afkomstig waren.

a Arnhem Hof 18 Maart 1909.

5. In de beslissing, dat de beklaagde moest weten en ook heeft geweten, dat de door hem gekochte voorwerpen door misdrijf waren verkregen, ligt opgesloten, dat zij door misdrijf verkregen waren. De aanwijzigingen, op grond waarvan dit als bewezen is aangenomen, staan niet ter beoordeeling van den rechter in cassatie.

a H. R. 16 December 1907, Concl. conf. —
b H. R. 23 December 1907, Concl. conf.

6. Art. 416 Sr. vordert niet, dat de verkooper der verkochte voorwerpen de dader van het misdrijf is, doch alleen dat die voorwerpen door misdrijf verkregen zijn.

e H. R. 29 Juni 1908, Concl. conf.

7. Op grond van aanwijzingen wordt als bewezen aangenomen zoowel het „objectieve" element: dat het goed was gestolen en de persoon, van wien beklaagde het kocht, bij dit te gelde maken was de handlanger van den dader van den diefstal, — als het „subjectieve" element: dat beklaagde er zich van bewust was, dat het goed was gestolen en de verkooper bij dien diefstal was betrokken, althans als handlanger van den dader bij het te gelde maken optrad.

Tiel 17 Januari 1907.

8. De aan den beklaagde te laste gelegde en tegen hem bewezen verklaarde feiten, welke eerst „na" de voltooiing der strafbare feiten, waarmede zij in verband stonden, werden gepleegd, zijn terecht als heling gequalificeerd, en niet als diefstal (mededaderschap).

a H. R. 3 Mei 1909, Concl. conf.

9. Heling bestaande in het opzettelijk koopen van eenig door misdrijf verkregen goed bestaat niet, wanneer de koop is gesloten voor dat de diefstal voltooid is. Evenmin kan beklaagde voor het uit winstbejag „verbergen" van dat voorwerp worden veroordeeld, wanneer hij, bewust van de misdadige herkomst, het ten verkoop aan een derde naar diens erf deed vervoeren onder zoodanige omstandigheden, waarin geen verbergen d. i. aan de nasporingen der politie onttrekken, ligt opgesloten. Vrijspraak deswege, nu het vervoer van den zak met lompen openlijk midden op den dag op voor iedereen zichtbare wijze plaats vond.

Amsterdam 25 Juli 1908.

10. Veroordeeling ter zake van het eene gewoonte maken van het opzettelijk koopen van door misdrijf verkregen voorwerpen.

Amsterdam 28 Mei 1907.

Aanwijzingen.
Cassatie Sz.
Dagv. Sz. 5.
Diefstal 4, 7 v.
Mededader 8.
Medeplichtigheid 5 v.
Motieven van vonnissen.
Overt. stukken.
Verduistering.

HERBERGEN.

174. Onder de woorden „herberg, tapperij

of dergelijke voor het publiek toegankelijke inrichting", in art. 100 der politieverordening van de gemeente Winschoten, zijn niet begrepen lokalen in hetzelfde gebouw, waarin de inrichting gevestigd is, gelegen, die uitsluitend en voortdurend in bijzonder gebruik zijn bij een ander. Terecht is dus beslist dat gemeld art. niet toepasselijk was op leden eener societeit, die eenige lokalen van een herberg of tapperij in huur had.
d H. R. 6 December 1909, Concl. conf. verw. de cass. tegen Winschoten 25 Juni 1909.

175. Met den term „societeitslokalen" in art. 7 der Verordening van Roermond van 16 October 1897 worden aangeduid de lokalen uitsluitend en bij voortduring in gebruik bij eene vereeniging of societeit ten dienste harer leden, in tegenstelling met de in art. 1 genoemde inrichtingen, die dit particuliere karakter missen en in den regel voor het publiek toegankelijk zijn.
a H. R. 3 Januari 1910, Concl. conf.

176. De bijzin in het toegepaste art. 4 der Verordening „waar alcoholhoudende dranken verkocht worden" slaat ook op de woorden „herbergen en tapperijen" in den aanvang van het artikel vermeld; de beteekenis van het woord „herberg" is niet beperkt tot plaatsen, waar sterke drank verkocht wordt.
b H. R. 15 Maart 1909, Concl. conf.

177. Onder de uitdrukkinng „gelagen zetten" in art. 184 der algemeene politieverordening van 's Gravenhage valt het aan bezoekers gelegenheid geven ter plaatse te gebruiken hetgeen door hem tot dat doel wordt gekocht, onverschillig of het zijn eet- of drinkwaren.
b H. R. 22 Maart 1909, Concl. conf.

178. Onder huizen waar gelagen worden gezet bedoeld in de alg. politieverordening van 's Gravenhage zijn niet te begrijpen huizen waar enkel gelegenheid is tot het verkrijgen van eetwaren.
's Gravenhage Kgr. 23 December 1907.

179. De strafbaarheid van de bij de bestreden uitspraak als bewezen aangenomen overtreding van een herbergreglement wordt krachtens art. 63 der algemeene politieverordening van Apeldoorn alleen uitgesloten door eene van den burgemeester verkregen vrijstelling, zoodat waar alleen beroep is gedaan op een verzoek om vergunning aan den beweerden plaatsvervanger van den burgemeester voormeld artikel terecht op het bewezene is toegepast.
b H. R. 8 April 1907, Concl. conf.

180. De bepaling van art. 7 Drankwet, dat de gemeenteraad uren kan bepalen, gedurende welke voor het publiek toegankelijke localiteiten, waarvoor vergunning is verleend, gesloten moeten zijn, is zeer wel bestaanbaar naast de bepaling van art. 3 Zondagswet, dat de deuren der herbergen en andere plaatsen, waar sterke drank verkocht wordt, gedurende den tijd voor de openbare godsdienstoefening bestemd gesloten moeten zijn, terwijl, ware dit niet het geval, de bepaling der Zondagswet door het in werking treden van art. 7 Drankwet vervallen zou zijn, ook nu zij niet door de Drankwet uitdrukkelijk is afgeschaft.
a 's-Hertogenbosch 28 Mei 1907.

Gem. verord. 174 v. | Zondagswet 180.
Societeit 175.

HERBERGREGLEMENT Z. HERBERGEN.

HEREDIDATIS PETITIO Z. ERFOPVOLGING, RECHTSPERSOONLIJKHEID.

HINDERLIJK VOLGEN Z. DAGVAARDING SZ., MOTIEVEN VAN VONNISSEN, WEGEN.

HINDERWET Z. INRICHTINGEN EN MAGAZIJNEN.

HONDEN EN KWAADAARDIGE DIEREN.

25. Het is geen vereischte voor de overtreding van art. 425 2° Sr., dat schade toegebracht is, maar dat niet verhinderd of voorkomen worde, dat deze door een gevaarlijk dier toegebracht worde.
a H. R. 14 Januari 1907, Concl. conf.

Gemeente-verordening.

HONDSDOLHEID.

14. Ingevolge het 3e lid van art. 6 der wet van 5 Juni 1875 (Sb. 110) moeten alle honden, met betrekking waartoe de overtreding gepleegd is, voorzoover zij nog in wezen zijn, dat is voorzoover zij niet volgens het 2e lid zijn afgemaakt, worden verbeurd verklaard.
a H. R. 7 October 1907, Concl. conf. behoudens dat de H. R. den hond zelf schatte, zonder terugwijzing.

Bel. v. ambt. en gezag. | *Gem. verord.*
Cassatie Sz. 14. | Verbeurdverkl. 14.

HOOFDELIJKE VERBINTENISSEN.

18. Uit het bij dagvaarding en conclusie van eisch gestelde dat de gedaagden onder een firma handelen blijkt, in verband met art. 18 Kh., voldoende duidelijk dat de hoofdelijke aansprakelijkheid der gedaagden is gesteld en, waar bovendien nader bij conclusie van repliek overeenkomstig het bepaalde bij art. 134 Rv. hunne hoofdelijke veroordeeling gevorderd wordt, kan niet met grond worden beweerd, dat eischer bij toewijzing der vordering het dubbele zou ontvangen.
Zwolle 21 April 1909.

19. Waar slechts huurovereenkomst met de beide gedaagden is gesteld, kan die grondslag nimmer hoofdelijke veroordeeling van de gedaagden noch veroordeeling van een dier gedaagden tot betaling der geheele huurschuld, die immers deelbaar is, motiveeren. De vorderingen daartoe strekkende zijn niet-ontvankelijk.
Amsterdam 26 April 1909.

Actie 19. | *Schadeverg.*
Bewijs Bz. | *Schuldoorzaak.*
Dagvaarding Bz. 18. | *Tijdsbep. en term.*
Deelbare en ond. verb. 19. | *Vennootschap.*
Huur en verhuur 19. | *Veravd. v. eisch* 18.
Onr. daad. | *Vrijwaring.*

HUISVREDEBREUK.

41. Ofschoon opzet in den regel voor elk misdrijf in het geheel vereischt en dus onmisbaar is, behoeft het voor de strafbaarheid der handeling niet op elk bestanddeel daarvan gericht te zijn, tenzij het woord „opzettelijk" alles beheerschend voorop in de omschrijving van het misdrijf geplaatst is. Voor het misdrijf van art. 138 Sr. wordt niet vereischt, dat des beklaagden

opzet mede op het „wederrechtelijke" van zijn vertoeven gericht zij.

Leeuwarden Hof 28 Februari 1907.

42. „Wederrechtelijk" in art. 138 Sr. is zóó te verstaan, dat het opzet niet juist op het wederrechtelijke der handeling moet gericht zijn, maar is het voldoende dat de daad objectief onrechtmatig zij.

Arnhem Hof 3 October 1907.

43. Een „besloten" erf is niet hetzelfde als een „afgesloten" erf, doch een erf, dat door eene zichtbare afscheiding of begrenzing is afgebakend, art. 138 Sr.

Leeuwarden Hof 28 Februari 1907. — Arnhem Hof 3 October 1907, ook al zijn er open dammen, die toegang tot het erf verleenen.

44. Volgens art. 138 Sr. bezitten niet de gezamenlijke rechthebbenden, doch ieder rechthebbende afzonderlijk de bevoegdheid de daar bedoelde vordering te doen.

Amsterdam 4 October 1907.

45. Veroordeeling van den beklaagde krachtens art. 138 Sr. met verwerping van diens verweering dat hij vermeende recht op bedoeld erf en de zich daarop bevindende gebouwen te hebben, op grond, dat zij aan zijn vader toebehoorden.

's Hertogenbosch 12 Maart 1907.

Mot. v. vonnissen. | Onverd. rechten 44.
Opzet 41 v. | *Rebellie.*

HUISZOEKING.

4. Bewoordingen, waarin de artikelen omtrent de huiszoeking gesteld zijn, geven geen aanleiding deze als slechts voor het tijdperk der instructie, niet voor dat der voorloopige informatiën, bedoeld aan te nemen.

's Gravenhage Hof 7 Mei 1902, vern. Rotterdam 1 Mei 1902.

5. De artt. 110 v. Sv. beperken de bevoegdheid der rechtbank tot het geven van verlof tot huiszoeking niet tot plaatsen binnen het arrondissement.

b H. R. 17 Juli 1908, Concl. conf. (impl. aannemend, wijl de cassatie ontvankelijk werd geoordeeld, dat hooger beroep van de beschikking was uitgesloten).

Appel Sz. 5. | Instructie Sz. 4.
Cassatie Sz. 5. | Opsporen v. misdr. 4.
Compet. Sz.

HULP- EN BERGLOON.

Bij nos. 106 en 107. — Na de terugwijzing beslistte Amsterdam Hof 12 Juni 1906, dat aanvankelijk tijdens de hulpverleening geen nood aanwezig was, met benoeming van deskundigen ter voorlichting over de vraag of het schip later in nood verkeerde.

121. De eigenaar van het vaartuig, waarmede door zijn dienstpersoneel de hulp is verleend, heeft als zoodanig geen aanspraak op hulploon; dat loon komt slechts toe aan hem die metterdaad had hulp verleend.

Leeuwarden Hof 26 Mei 1909.

122. Stranding van het pantserschip „de Evertsen". Nu in het zinsverband der dagvaarding ligt opgesloten, dat de eischer heeft gesteld, dat hij, met zijne sleepboot en de daarop aanwezige bemanning, de hulp heeft verleend, is hij niet verplicht te stellen, welk deel ieder in het verleenen van de hulp heeft gehad en heeft hij het recht om het volle loon te vorderen. Aan eischers ontvankelijkheid staat niet in den weg de leer, dat een vordering wegens hulploon moet steunen op daadwerkelijk verleende hulp, omdat hetgeen verricht is door lasthebbers of ondergeschikten, beschouwd moet worden als te zijn gedaan door den lasthebber of meester. Bovendien staat voormelde leer niet, met even zoovele woorden, in de wet uitgedrukt; voor den rechter bestaat dus geen aanleiding om haar toe te passen, zoolang de wet daartoe niet dwingt en die toepassing het gevolg zou hebben dat, met voorbijstreven van het doel der wet — redding van personen en goederen — geen bergings- en helpersmaatschappij een vordering tot betaling van hulploon zou kunnen instellen. Factoren: de spoed der hulp, de aard van den dienst, het gevaar. Toewijzing van f 10000.„ tegen f 8000.„ in eerste instantie, terwijl geëischt was f 20000.„ — Compensatie van kosten.

a Amsterdam Hof 29 Januari 1909.

123. Waar de eerste eischer met zijn schip het in nood verkeerende schip van den gedaagde het eerst op sleeptouw heeft genomen en eenigen tijd gesleept heeft en dit sleepen daarna heeft overgedragen aan den tweeden eischer, wiens schip daartoe beter geschikt was en die daarop het schip van gedaagde in veilige haven heeft binnengebracht, heeft de redding bestaan uit een niet onderbroken reeks van handelingen der beide eischers, die dus beiden recht op hulploon hebben. Begrooting daarvan op f 3000.„

Rotterdam 9 October 1907.

124. Art. 561, lid 1 Kh. is zóó te verstaan, dat de tijdens den nood bijgebrachte hulp ten einde toe verleend moet zijn. Een ontredderd zeilvaartuig, dat twee mijlen uit de kust bij IJmuiden ligt, terwijl de wind op de kust stond en het herhaaldelijk mistig weer was, bevindt zich nog niet op een veilige plaats in zee, al heeft het de gebroken deelen van het tuig vastgesjord, het roer geklaard en een slagfok opgezet. Dezelfde feiten die een hulploonvordering ter zake van op sleeptouw nemen zouden wettigen, wettigen nog niet een subsidiaire sleeploonvordering.

Haarlem 24 November 1909.

125. Voor het instellen eener vordering tot het bekomen van hulploon is het voldoende, dat gesteld wordt, dat door de bijgebrachte hulp en bijstand de in nood verkeerende schepen en ladingen wederom in eene veilige plaats in zee of in een behouden haven worden gebracht; het is niet noodig in de dagvaarding op te nemen de elementen voor de begrooting van hulploon bij art. 551 K. omschreven.

Groningen 26 Maart 1909. — Zie in cass. *a* H. R. 11 Maart 1910, waarbij het vonnis om andere redenen werd vernietigd.

126. Uit het verband der artt. 560 en 561 Kh. blijkt zeker dat de daarbedoelde nood moet zijn zeenood, dat is een toestand van nood gedurende eene zeereis, doch de plaats waar de hulp verleend wordt is onverschillig. De begrippen zeereis en zeegevaar zijn niet beperkt tot reizen en gevaren in open zee, en deze kunnen zich ook uitstrekken tot het geval dat het schip een haven is binnengevaren.

a H. R. 11 Maart 1910, Concl. contr. vern. Groningen 26 Maart 1909, wijl daarbij de vordering niet ontvankelijk was verklaard op den

enkelen grond, dat naar de stelling der dagvaarding de hulp is verleend aan een schip, dat zich bereids in een haven bevond. Volgens de Concl. O. M. had de rechtbank feitelijk beslist, dat het „op reis" zijn van het schip niet gesteld was.

127. Zeenood in den zin van art. 560 Kh. is aanwezig, zoo dikwijls een schip aan gevaren blootstaat grooter dan die verbonden aan elke zeereis, aan alle zijn op zee of bij de kust, zoodat er waarschijnlijkheid bestaat, dat het met eigen middelen zich niet meer helpen kan en dus zonder buitengewone hulp van buiten zal vergaan of schipbreuk lijden of althans ernstig averij zal bekomen.

Amsterdam Hof 12 Juni 1906.

128. Zoolang de bemanning van een schip daarop nog aanwezig is kan er geen sprake van bergloon zijn, daargelaten of die bemanning in staat was te maneouvreeren. Vaststelling van hulploon: geëischt f 24,000.„, aangeboden f 3000.„, toegekend f 3500.„.

Alkmaar 8 November 1906.

129. Nu de van haar ligplaats losgebroken boei noch was een schip, noch van een schip afkomstig, is voor het opvisschen en aan land brengen daarvan geen bergloon verschuldigd. Art. 562 Kh.

a 's Gravenhage 22 Juni 1909.

130. Hulploon voor het vlotbrengen van het oorlogschip de „Evertsen", dat op de kust was vastgeraakt. — Betaling van hulploon is ook verschuldigd voor het naar de haven sleepen van de „Evertsen", die, na vlot te zijn gebracht, zonder roer en slechts over één zijner schroeven beschikkende, niet in staat was zich zelve te redden.

a Alkmaar 14 Maart 1907, bev. bij *b* Amsterdam Hof 29 Januari 1909, waarbij het toegewezen bedrag van f 32000.„ werd verhoogd tot f 40000.„ wijl de rechtbank had onderschat de factoren, dat er was hooge zee en stormachtig weder, juist op het oogenblik dat de „Evertsen" vlot kwam en dat de „Hercules", het reddend schip, gevaar liep voor beschadiging. Compensatie van kosten in beide instanties.

131. Factoren van het hulploon. Art. 561 Kh. legt den helpers niet de verplichting op om op ontdekking uit te gaan van in gevaar verkeerende schepen, maar heeft alleen dien spoed op het oog, die is gemaakt, wanneer een in nood verkeerend schip is ontdekt; gemeld artikel bedoeld niet ideëele nadeelen als: het den Staat er voor bewaren een van zijn beste oorlogschepen (de Evertsen) in het gezicht van de kust en onder het oog der Engelsche Marine te zien vergaan — als factoren bij de begrooting van hulploon in rekening te brengen.

b Amsterdrm Hof 29 Januari 1909, bev. *a* Alkmaar 14 Maart 1907.

132. Arbitrale beslissingen over begrooting van hulploon.

Rotterdam Arb. 8 April 1907. — Rotterdam Arb.... Mei ... (4). — Rotterdam Arb.....(5).

133. Vordering van f 15000.„ hulploon wegens het afhalen en binnenslepen van een houten driemastschoener van 413 registerton door een stoomtrawler van 180 registerton met 56 paardenkrachten. — Aard van den dienst. — Gevaar. — Toewijzing van f 4000.„ met veroordeeling der gedaagden in de kosten.

a Amsterdam 1 Mei 1908.

Dagv. Bz. 125. | Reederij 121.
Lastgeving 122. | *Schipper.*
Procesk. Bz. 122, 130, 133.

HUURCERTER-RECHT z. ERFPACHT, HUUR EN VERHUUR.

HUUR EN VERHUUR.

I. Overeenkomst en bewijzen. — Invloed van eigendomsoverdracht.
II. Uitvoering. — Rechten en verplichtingen van partijen.
III. Huurtijd. — Wederinhuring. — Opzegging. — Ontruiming.

I.

844. De bij dagvaarding gestelde overeenkomst is een huur van goederen, in deze van drie certificaten van aandeelen. De verhuurder kan aan deze overeenkomst niet ontleenen de ingestelde vordering, waarbij niet gevraagd wordt teruggaaf der verhuurde drie certificaten, maar levering van een aantal aandeelen van hetzelfde bedrag als die certificaten bedragen.

Amsterdam 23 Mei 1906.

845. Een oppervlak van één bij drie meter aan een schutting, om daarop reclames te plaatsen, is niet een zelfstandige en ook niet een lichamelijke zaak, en kan dus niet voorwerp van huurcontracten zijn. Het huren van een dergelijk oppervlak is een contract sui generis, en niet huur, omdat het niet past in de bepalingen, die onze wet voor huurcontracten gegeven heeft.

's Hertogenbosch 10 September 1909.

846. Uitlegging eener overeenkomst. Waar appellant zijn geheele boot aan den geïntimeerde had verhuurd behoorden daartoe ook de buffetten, waaruit volgt dat hij het recht miste een hofmeester aan te stellen die voor eigen rekening de buffetten exploiteerde, zoodat deze niet ter beschikking van geïntimeerde waren.

a Amsterdam Hof 10 December 1906.

847. Wanneer een huur is aangegaan voor een bepaald aantal jaren en de huurprijs wordt gesteld op f 522.„ per jaar, „te betalen elke week het $^{1}/_{52}$ deel zijnde f 11.„", dan moeten, bij gebrek van gebleken bedoeling van partijen, deze tegenstrijdige bedingen uitgelegd worden ten voordeele van den huurder. Compensatie.

Amsterdam Kgr. I 26 Mei 1908.

848. Groningsch huurcerter. De stad Groningen heeft ten aanzien van overdracht onder de levenden en boedelscheidingen gemaakt deze tegenstelling: kostelooze overdracht bij de familieregelingen en betaling van recognitie bij andere overdrachten.

Leeuwarden Hof 12 Mei 1909.

849. Nu volgens het bestreden arrest de strekking van het aangeboden getuigenbewijs was het bewijs te leveren van het bestaan der huurovereenkomst, heeft het Hof terecht geoordeeld, dat dit bewijs door art. 1604 B. W. niet werd toegelaten.

b H. R. 14 Juni 1907, Concl. conf.

850. Met de uitdrukking „prijs eener verhuring" in art. 1605 B. W. wordt bedoeld een prijs in geld.

's Hertogenbosch Hof 5 Januari 1909, vern. Breda 26 Mei 1908.

851. Uit art. 1612 B. W. volgt geenszins dat de kooper in alle rechten en verplichtingen des verhuurders opvolgt, in dier voege alsof hier sprake ware van een treden in de plaats

van zijn verkooper, den oorspronkelijken verhuurder, als ware hij diens erfgenaam; van zoodanige opvolging kan enkel de rede zijn in verband met de huurovereenkomst en hare werking en dan nog alleen van het tijdstip af, waarop ten gevolge van den eigendomsovergang van het gehuurde, de huurovereenkomst op den kooper, als nieuwen verhuurder, is overgegaan.

b en *c* H. R. 13 November 1908, Concl. conf. verw. de cass. tegen *a* en *b* Amsterdam Hof 3 Januari 1908, waarbij werd vern. Utrecht 3 Januari 1906.

852. Actie uit onrechtmatige daad door een huurder ingesteld tegen hem, die het goed van den oorspr. verhuurder had gekocht. Tegenover den nieuwen eigenaar van een perceel levert de niet-betaling van een nog aan den vroegeren eigenaar verschuldigde huurtermijn geen wanpraestatie op, zoodat deze niet gerechtigd is op grond hiervan ontbinding der huurovereenkomst te vorderen. Al laat de uitlegging van art. 1612 B. W. toe om aan te nemen dat bij eigendomsovergang van het gehuurde, de huurovereenkomst tusschen den nieuwen eigenaar en den huurder wordt voortgezet, heeft die voortzetting geen terugwerkende kracht met betrekking tot reeds vóór den eigendomsovergang opeischbaar geworden huurpenningen. De vordering van den kooper tot ontbinding, in prima gevoegd bij die des huurders uit onrechtmatige daad, mocht dus niet worden toegewezen en evenmin dienevolgens, wijl nu geen huur meer zou hebben bestaan, de ingestelde actie uit onrechtmatige daad worden ontzegd.

a Amsterdam Hof 3 Januari 1908. — Bij een tweede arrest *b* 3 Januari 1908 nam het Hof afzonderlijk in de ontbindingszaak — van welke apart was geappelleerd — een gelijke beslissing ten aanzien der ontbinding. De cassatie tegen beide arresten, waarbij vern. werd Utrecht 3 Januari 1906, werd verworpen op dezelfde gronden bij *b* en *c* H. R. 13 November 1908, Concl. conf. — In zijne conclusie ten aanzien der zaak, waarin de huurder had geageerd op grond van onrechtmatige daad deed adv. gen. Noyon uitkomen dat de ontvankelijkheid der ontbindingsactie hier niet ter sprake was gekomen, noch komen kon, daar zij na de splitsing der gedingen door het Hof was ter zijde gesteld.

853. Verkoop van een verhuurd goed, terwijl huurpenningen achterstallig waren en de huur nog doorliep. De oorspronkelijke verhuurder verkrijgt voor den achterstand, waarop hij zich zelfs uitdrukkelijk zijn rechten voorbehield, een gewijsde tegen den huurder met veroordeeling tot betaling en gaat over tot executie. De kooper, opvolger als verhuurder, verkrijgt een vonnis tot ontbinding der huurovereenkomst wegens wanbetaling der later verschenen huurpenningen. De restitutio in integrum, welke het gevolg van dit laatste vonnis is, gaat niet zoover dat zij voormelde rechten van den verkooper te niet zou doen en de executie onrechtmatig zou maken.

's Hertogenbosch Hof 27 October 1908, bev. op dit punt 's-Hertogenbosch 8 Februari 1907. — Zie in cass. (buiten deze kwestie) *d* H. R. 24 December 1909.

854. Het in art. 1612 B. W. neergelegd rechtsbeginsel brengt wel voor den kooper, als van rechtswege in de rechten en verplichtingen des verhuurders getreden, mede het recht op de tijdens het transport nog niet verschenen huurpenningen, doch niet op de op dat tijdstip reeds vervallen huurpenningen.

Tiel 29 Juni 1906.

855. De kooper van een verhuurd huis, die krachtens de akte van aankoop tegen den huurder nakoming van de huurovereenkomst vordert, is gebonden door al de bedingen van dat contract. Waar de kooper zelf den datum van dat contract opgeeft, geheel in overeenstemming met het geschrift, kan hij zich niet op het gemis van date certaine beroepen, om aan dat contract alle rechtskracht tegenover hem te ontzeggen.

a Maastricht 30 Mei 1907.

856. In geval van verkoop van het gehuurde, blijft de huurovereenkomst met haar essentieelen inhoud wel tusschen den nieuwen eigenaar en den huurder voortbestaan, maar onder de aldus overgaande rechten en verplichtingen behooren niet die, welke niet uit de eigenlijke huurovereenkomst, maar uit een, bij gelegenheid van deze aangegaan, bijkomstig beding voortvloeien. Als zoodanig beding is te beschouwen de door den huurder bij den verhuurder gedane, en bij vertrek terug te ontvangen, storting voor den stand, welke storting door den huurder, bij vertrek, terecht van den oorspronkelijken verhuurder wordt teruggevorderd.

a Amsterdam 11 November 1908.

857. Art. 1612 B. W. heeft ook zijn uitwerking tegen den borg van den huurder.

Amsterdam 15 Mei 1907.

II.

858. Nu de huurder goedgekeurd had, dat de verhuurder het gehuurde leverde in den toestand waarin het bij de levering verkeerde, en hij den verhuurders had toegestaan de gebreken gedurende den huurtijd te herstellen, gaf het bestaan der den huurder bekende gebreken hem slechts het recht de herstelling derzelve te vorderen en bestond eerst dan wanpraestatie van den verhuurder, wanneeer hij daarmede na in gebrekestelling in verzuim was.

's-Gravenhage Hof 18 October 1909.

859. Art. 1587 al. 1 B. W. kan niet bedoelen den huurder het recht te geven om op grond van elk gebrek in den goeden staat van onderhoud bij de oplevering van het gehuurde, ontbinding der huurovereenkomst te vragen, doch dat gebrek moet van dien aard en omvang zijn, dat daardoor het verhuurde ongeschikt is voor de bestemming, waartoe het is verhuurd, hier dus voor bewoning.

b 's Gravenhage Hof 13 Mei 1907.

860. Onder de gebreken bedoeld in art. 1588 B. W. kan ook vallen het niet voldoen van een als bier- en koffiehuis verhuurd perceel aan de vereischten van hoogte lucht- en lichtscheppingen bij het Kon. Besl. van 1 April 1905 (Sb. 120) ter uitvoering van art. 6 der Drankwet voor zulk een inrichting voorgeschreven. De verhuurder moet voor die gebreken instaan, ofschoon de Drankwet is gewijzigd vóór het sluiten der huur in Maart 1905, waar de huurder met voormelde bepalingen onmogelijk bekend kon zijn, als zijnde deze posterieur aan de verhuring.

Leeuwarden 16 Januari 1908.

861. In casu maakte het genot van het vergunningsrecht een deel van het verhuurde uit. Partijen behoefden in dit geval de intrekking der vergunning niet te voorzien en konden ze redelijkerwijze niet voorzien; toepasselijkheid van art. 1589 B. W. op grond van „toeval" is hier aan te nemen, waar de huurder het intrekken der vergunning niet voor zijn risico nam en de verhuurder voor het verhinderen daarvan contractueel niet behoefde te zorgen. Vermindering van den huurprijs door te niet gaan van het vergunningsrecht.

's Gravenhage Hof 20 April 1909.

862. Overeenkomsten moeten te goeder trouw worden tenuitvoergelegd; daarmede strookt niet een tenuitvoerlegging daarin bestaande dat men eene gegoede huurster, die gedurende ruim 4½ jaar prompt wekelijks bij vooruitbetaling heeft voldaan, wanneer deze tijdens eene ernstige ziekte tweemaal een vervallen termijn niet voldoet, terstond in het ziekenhuis bij deurwaardersexploit sommeert om de huur te betalen, en, wanneer hieraan niet voldaan wordt, met buiten gewonen spoed haar dagvaart om vonnis tot ontruiming met schadevergoeding, tegen haar te verkrijgen. De plotselinge toestand van volkomen ontoerekenbaarheid levert overmacht op.

a Rotterdam 15 Maart 1909.

863. Heeft de verhuurder het recht om vroeger dan zes maanden vóór het einde van den huurtijd de huur op te zeggen, dan moet de huurder ook dadelijk daarna het aanslaan van een huurbordje gedoogen en het huis laten bezichtigen. Hij kan niet met succes beweren daartoe slechts gedurende de laatste zes maanden vóór het eindigen van de huur verplicht te zijn. Rusten die verplichtingen op den huurder ook in geval van verkoop, zoo is ook onderhandsche verkoop daaronder begrepen.

Amsterdam Kgr. 19 Juni 1908.

864. Al strekt art. 1596 B. W. om te regelen het genot der gehuurde zaak, hetwelk de huurder zich als een persoonlijk recht heeft verzekerd, dat art. strekt tevens om de uitoefening van dit gebruiksrecht te verbinden aan het inachtnemen van de bestemming der zaak en aan de gedragingen van eenen goeden huisvader, des dat den verhuurder gewaarborgd zij de wederoplevering zijner zaak in zoodanigen staat, als naar de daarop volgende artikelen van den huurder kan worden geëischt.

a H. R. 13 November 1908, Concl. conf. verw. de cass. tegen *a* Arnhem Hof 18 Maart 1908, waarbij werd vern. Zwolle 20 Februari 1907, en beslist dat: waar de aard en bestemming van het gehuuurde, gelijk bij een hôtel en café, meebrengen, dat tot instandhouding daarvan gebruik noodzakelijk is, de huurder niet vrij is het niet te gebruiken.

865. De bepaling der wet omtrent de wijze, waarop het gehuurde moet worden gebruikt, sluit in zich de verplichting van den huurder om het gehuurde te gebruiken.

Utrecht 25 September 1907.

866. Waar in het contract de bestemming van het verhuurde is aangeduid als pension of melksalon, is daarmede in strijd de vergunning tot den verkoop van sterken drank in het klein, tenzij de verhuurder daarin heeft toegestemd.

a Utrecht 26 Juni 1907.

867. Waar het gehuurde moet dienen voor kantoor en voor eene niet voor het publiek toegankelijke societeit, ligt in de bewering dat een aan de deur geplaatst portier het publiek, door het afgeven van invitatiekaarten, tot binnentreden uitnoodigt, het stellen van wanpraestatie en het veroorzaken van schade opgesloten. Door de bedoelde handelingen wordt de reputatie van een voor kantoor en societeit bestemd perceel geschaad en de huurwaarde verminderd.

Amsterdam 31 Augustus 1908.

868. Nu het in deze niet ging om reparatiën aan het verhuurde in het belang van den verhuurder, kan van schending of verkeerde toepassing van art. 1591 B. W. niet de rede zijn.

H. R. 18 Maart 1910, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 12 Maart 1909. — Zie a quo *a* Amsterdam 14 December 1906.

869. Het besmet zijn van het huis met ongedierte geeft den huurder het recht om de ontbinding der huurovereenkomst te vorderen, indien het gebrek het verhuurde tot bewoning ongeschikt maakt. Wanneer het gebrek kan worden verholpen, zonder dat het verhuurde daardoor voor eenigen tijd onbewoonbaar wordt, vervalt het recht op ontbinding, indien de verhuurder het gebrek heeft weggenomen, of hem die wegneming door den huurder onmogelijk wordt gemaakt door den zuiveraar niet toe te laten.

Amsterdam Hof 12 Maart 1909, bev. op andere gronden *a* Amsterdam 14 December 1906. — Bij dit vonnis was de huurder niet ontvankelijk verklaard, wijl hij geheel in het midden had gelaten of het gebrek reeds bij den aanvang van de huur bestond, zulks terwijl de aansprakelijkheid voor bestaande gebreken bij de overeenkomst was uitgesloten, welk laatste door het Hof, in den omvang als door de rechtbank geschiedde, niet werd aangenomen. — De cass. tegen het arrest werd verw. bij *c* H. R. 18 Maart 1910, Concl. conf.

870. Eerst dan zoude de huurder in zijne vordering tot ontbinding der huurovereenkomst hebben kunnen worden ontvangen, indien hij had gesteld dat het besmet zijn van het huis zoodanigen omvang had gekregen, dat het wegnemen van dit gebrek tijdelijk onbruikbaarheid van het gehuurde zoude hebben tengevolge gehad.

c H. R. 18 Maart 1910, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 12 Maart 1909. — Zie a quo *a* Amsterdam 14 December 1906.

871. De huurder handelt in strijd met zijne verplichting, om het gehuurde als een goed huisvader te gebruiken, wanneer hij de ramen van het gehuurde huis gebruikt om daarop aan te plakken, dat het met torren en mieren besmet is, door de mededeeling: „Alhier verkrijgbaar duizenden mieren en torren"; ontbinding op dien grond toegewezen.

Amsterdam Hof 12 Maart 1909, bev. *a* Amsterdam 14 December 1906. — De cass. is verw. bij *c* H. R. 18 Maart 1910, Concl. conf.

872. Vordering tot ontbinding eener huurovereenkomst wegens omhakken van boomen getuigenbewijs bevolen omtrent de vraag of hier plaats vond een handeling in strijd met de huurovereenkomst of oordeelkundig snoeien.

Rotterdam 17 Februari 1908.

873. De huurder, stoornis in zijn huu

genot ondervindend van een derde, die een recht op het gehuurde beweert, is wel bevoegd, maar niet verplicht een verhuurder in vrijwaring op te roepen. Art. 1594 B. W. verbiedt den huurder niet, om zelfstandig in rechte op te treden en wanneer de stoorder, in den loop van het geding, zich op de rechtmatigheid der gepleegde feitelijkheden beroept, den aangevangen rechtsstrijd met dezen voort te zetten. De klacht over hetgeen in strijd met een recht ontleend aan art. 719 B. W. is ondernomen, raakt niet den eigendom of medeeigendom der naburige erven, maar het door art. 719 gesanctionneerd recht van gebruik of medegebruik, dat aan alle gebruikers, dus ook den huurder is toegekend. Hieruit volgt dat 1°. niet alleen eigenaars, maar ook huurders bevoegd zijn tegen beweerde schending van het medegebruik op te komen; 2°. schending van dit recht oplevert de onrechtmatige daad, waartegen in art. 1401 B. W. een actie wordt gegeven; 3° schending van het gebruiksrecht door den huurder aan de schadeactie ten grondslag mag worden gelegd. De huurder is niet bevoegd zijn schadeactie te doen steunen op het afsluiten van de gang, als schending van een recht van erfdienstbaarheid, omdat daartoe noodig is een onderzoek van een zakelijk recht, wat niet kan geschieden in een geding tusschen den huurder en den eigenaar van het lijdend erf.

b Amsterdam 23 Januari 1907.

III.

874. In art. 1633 B. W. is geen sprake van voor een bepaalden tijd aangegane huur, doch alleen van huur van landen zonder geschrift aangegaan, waaruit volgt dat, wanneer de huurder beweert dat de huur voor een langeren tijd dan in het artikel bepaald is aangegaan, op hem het bewijs daarvan rust.

b H. R. 22 Mei 1908, Concl. conf.

875. Van landen, die beurtelings, in eene zekere volgorde, telken jare met andere vruchten worden bezaaid, kan gezegd worden dat zij worden bebouwd met afwisselende zaaibeurten. Voor de toepaselijkheid van art. 1633 al. 3 B. W. is niet vereischt dat de perceelen om een zeker aantal jaren gebraakt worden. Ook is niet van invloed dat eens in het achtste jaar werd gebraakt en een andermaal in de plaats daarvan klaver werd gezaaid.

b Rotterdam 10 Juni 1907.

876. Een mondeling gesloten huur van land, aangegaan voor een bepaald aantal jaren, eindigt niet door verloop van dien termijn alleen, maar moet bovendien nog te voren worden opgezegd (art. 1607 en 1608 B. W.). Is zulks niet geschied, dan moet de huur na verloop van dien termijn niet beschouwd worden als een nieuwe huur, maar als een voortzetting van de oude huur.

b Leeuwarden 27 Mei 1909.

877. De onderwerpelijke huur is geeindigd nu de verhuurder zich slechts onder eene door den huurder niet aangenomen voorwaarde tot verlenging bereid verklaarde.

Amsterdam Kgr. III 12 Augustus 1907.

878. In de schriftelijke overeenkomst is blijkbaar een misstelling geslopen; tengevolge daarvan heeft de eischeres in dwaling gemeend, dat de huurovereenkomst eindigde een jaar later dan overeengekomen was; zij heeft in die dwaling den huurder, na afloop der zesjarige huur, in het bezit gelaten van het gehuurde. Dit is echter niet voldoende; het levert slechts een vermoeden op, maar voor de werkelijke voortzetting der huur voor een gelijken zesjarigen termijn had moeten blijken van de bedoeling van beide partijen om de huur voor zulk een termijn voort te zetten. Bij de eischeres heeft zeker die bedoeling niet bestaan en was zij dus bevoegd die voor één jaar verlengde huur op te zeggen zooals zij gedaan heeft.

Utrecht 13 Februari 1907.

879. Het moet geacht worden in de bedoeling van partijen te hebben gelegen, dat de oorspronkelijk schriftelijk aangegane, maar daarna stilzwijgend verlengde huur op de voorwaarden der oorspronkelijke overeenkomst is blijven voortduren, ook nadat met wederzijdsche toestemming aan de hofstede eenige hectaren lands zijn toegevoegd en dienovereenkomstig de huurprijs is verhoogd.

a Utrecht 21 November 1906.

880. De mondelinge „wijziging" van huurprijs en betalingstijd heft het bestaande contract niet op. Wanneer de huur stilzwijgend wordt gecontinueerd sluit het ontbreken der schriftelijke akte de toepasselijkheid van de artt. 1609 en 1623 B. W. niet uit, ook al vereischt het oorspronkelijk huurcontract een nieuw schriftelijk contract tot voortzetting van de huur; immers deze bepaling is alleen van toepassing als er een nieuw contract gemaakt werd.

's Gravenhage 13 November 1906.

881. Met de opzegging vermeld in art. 1608 B. W. is bedoeld een uitdrukkelijke van een der partijen afkomstige, waarvoor niet in de plaats kan treden eene opzegging, afkomstig van den voorganger in den eigendom, gedaan voor zichzelf zonder den opvolger te willen binden.

Rotterdam 19 Augustus 1908.

882. Wanneer van den vorm waarin de huur is gesloten het geëindigd zijn niet afhangt, behoeft de eischende partij, die stelt dat de huur is geëindigd, niet te stellen of te bewijzen in welken vorm die huur is tot stand gekomen.

Enschedé Kgr. 30 Mei 1907.

883. Eisch tot ontruiming wegens geëindigde huur, terwijl werd erkend dat deze mondeling was aangegaan doch op geheel andere voorwaarden omtrent het eindigen. Vernietiging van het vonnis der kantonrechters, wijl deze aan den gedaagde het bewijs had opgelegd van het door dezen gestelde, dat de bedoelde bouwlanden bij afwisselende zaaibeurten ten getale van zeven (terwijl eerst de tweede loopende was) werden bebouwd. Daar de bekentenis onsplitsbaar is moet de eischer de overeenkomst, de opzegging, het plaatselijk gebruik omtrent den termijn daarvan en, in verband daarmede, het geruimd zijn van den oogst en het niet ontruimd zijn van het land door den huurder bewijzen.

Middelburg 3 Juli 1907, waartegen de cass. is vern. bij H. R. 17 Januari 1907, Concl. conf.

884. Ook al beweert de huurder het gehuurde voor de dagvaarding ontruimd te hebben en al stemt hij onder aanbod der sleutels in de gevorderde ontbinding toe, moet toch de ontruiming voorzooveel noodig nog bevolen worden, omdat de verhuurder daarbij recht en belang

heeft voor het geval de ontruiming niet volledig mocht plaats gehad hebben of andere beletselen hem in den weg stonden.

'S Hertogenbosch Hof 2 April 1907, bev. Maastricht 12 April 1906.

HUUR VAN DIENSTEN.

298. De overeenkomst, waarbij de eene partij zich verbindt diensten aan de wederpartij te praesteeren, en deze laatste haar daarvoor een belooning na doode van haar, wederpartij, toezegt, is een geldige wederzijdsche overeenkomst, waarvan de nakoming door de wederpartij eerst na den dood van deze plaats grijpt.

Leeuwarden 25 Maart. 1909.

299. Het antwoord op de vraag of op de verhouding van partijen art. 1637 B. W. toepasselijk is hangt geheel af van den aard der dienstbetrekking. Deze laatste sluit in casu de toepasselijkheid van art. 1637 v. B. W. uit, waar de werkzaamheden bestonden in het ophalen van premiën, het uitkeeren van gelden en het aanbrengen van verzekeringen. Bovendien art. 1637 v. B. W. sluiten de toepasselijkheid van art. 1302 en 1303 B. W. niet uit. Ieder contractant heeft de bevoegdheid om, mits zijne verbintenis nalevende, zijn mede-contractant van diens verbintenis te ontslaan. Toelating van het bewijs, dat de eischer reeds wanprestatie pleegde vóór den gedaagde.

's Hertogenbosch 28 September 1906.

300. Het ontslaan uit den dienst van een dienstbode door den meester zonder wettige redenen is niet een onrechtmatige daad. Voor een ontbinding van het contract door 's rechters tusschenkomst is daarbij geen plaats.

Leeuwarden 21 Maart 1907.

301. Een huishoudster kan, doch behoeft niet te zijn een dienstbode als bedoeld in art. 39 R. O. In casu is dit wel het geval. Mitsdien deed de rechtbank uitspraak in het hoogste ressort en is het hooger beroep tegen haar vonnis niet-ontvankelijk.

's Gravenhage Hof 22 October 1907.

302. Een handelsbediende-correspondent, wiens taak het is in opdracht van zijn patroon brieven te stellen, waarvan deze hem den inhoud voorschrijft, behoort tot de personen in art. 1637 B. W. bedoeld.

Rotterdam Kgr. II 23 Maart 1908.

303. Een agent of administrateur, belast met de exploitatie van een voor zekere gemeente en omstreken van zijde eener naamlooze vennootschap uit te geven dagblad, als zoodanig voor een onbepaalden tijd aangesteld, is niet gelijk te achten met een dienst- of werkbode in den zin van art. 1639 B. W. Evenwel kan aan deze betrekking van weerszijden door opzegging een einde worden gemaakt. Onze wet spreekt niet van het eindigen van overeenkomsten als boven, tengevolge van opzegging, evenals dit wel het geval is in art. 1639 *g* van de nog niet in werking getreden wet van 13 Juli 1907, maar zij bevat ook niet een voorschrift met zoodanige ontbinding in strijd. Het gebruik brengt mede dat aan zulk eene overeenkomst door eenzijdige opzegging een einde kan worden gemaakt, mits na tijdige opzegging. Waar nu van ontijdige opzegging geen middel is gemaakt staat het den rechter niet vrij naar deze feitelijke omstandigheid in strijd met art. 48 Rv. onderzoek te doen.

a Arnhem Hof 8 April 1908.

304. Voor de ontvankelijkheid eener vordering tot schadevergoeding tegen den schatter van onroerend goed, die wist dat de schatting werd verlangd, om te beoordeelen in hoever geld op die goederen kon worden voorgeschoten, is het niet voldoende te stellen dat de schatting te hoog was, daar hierdoor niet eenig verzuim wordt aangewezen. Er moest worden gesteld dat het opgegeven waardecijfer niet strookte met de eigen inzichten van den gedaagde, verkregen na behoorlijk onderzoek van de daarvoor noodige gegevens.

Amsterdam Hof 28 Mei 1909.

305. De verplichting tot loonbetaling blijft voor den patroon bestaan, ingeval de arbeiders bij het jaar in dienst genomen, door eene kortstondige ziekte verhinderd is geweest om te werken.

Amsterdam 24 April 1907.

306. Voorschot op te verdienen provisie aan een colportrice. — Terugvordering van het geleende op grond van dienstweigering. — Bewijs daaromtrent bevolen.

b Amsterdam 9 Januari 1907.

307. De eischer, die na een hem als kantoorbediende gegeven ontslag, naar hij beweert zonder wettige redenen, schriftelijk verzoekt hem het ontslag eervol te verleenen, is niet meer gerechtigd salaris te vorderen, nu de overeenkomst, waaruit hij ageert, met zijn eigen medewerking heeft opgehouden te bestaan.

Rotterdam Kgr. II 20 November 1908.

308. Getuigenbewijs is ten aanzien van de in art. 1638 B. W. genoemde punten niet toegelaten tegenover het woord des meesters. De in dat artikel bedoelde eed kan alleen strekken tot bevestiging van des meesters woord. Vermeld artikel schrijft niet voor, dat de rechter zal bevelen een verhoor van den gedaagden meester en derhalve evenmin, dat de rechter voor dat verhoor een dag zal bepalen.

a H. R. 14 December 1906, Concl. conf.

309. Art. 1639 B. W. bevat niet een bepaling van dwingend recht. Indien tusschen den meester en den bediende is overeengekomen dat wederzijds een opzeggingstermijn van drie maanden moet worden in acht genomen, behoudens in geval van verwaarloozing het recht voor den meester om dadelijk ontslag te geven, dan heeft

de ontslagen bediende niet de bevoegdheid om dadelijk na het beweerd onrechtmatig ontslag, het loon over drie maanden te vorderen. Om tot het bewijs van de beweerde verwaarloozing te kunnen worden toegelaten, moet de gedaagde (werkgever) behoorlijk omschreven feiten stellen; niet voldoende is daartoe het beweren van „algemeene slordigheid en nalatigheid".

Amsterdam Kgr. IV 6 November 1908.

310. Getuigenbewijs opgelegd aan den eischer dat hij zonder voorafgaande opzegging is ontslagen en aan gedaagde dat hij wegens wettige redenen den eischer heeft ontslagen.

Rotterdam Kgr. II 23 Maart 1908.

311. Waar de bediende beweert op een loon van f 50.„ per maand te zijn aangenomen, met later beding van betaling met f 12.„ per week, kan hij, nu de gedaagde alleen heeft erkend hem tegen een weekloon van f 12.„ te hebben aangesteld, te dien aanzien tot geen bewijs door getuigen worden toegelaten, maar moet de meester op zijn woord geloofd worden.

Rotterdam Kgr. II 23 Maart 1908.

312. Contract van den regisseur — eerste komiek — van het Rembrandt-theater. De eischer behoeft bij dagvaarding niet anders te stellen dan de feiten, waaruit zijn recht voortvloeit, niet bovendien die, welke het ontstaan of voortbestaan van zijn recht verhinderen; het aanvoeren daarvan ligt op den weg van den gedaagde. Aan de ontvankelijkheid van den eischer, in zijn vordering tot betaling van de bedongen gage staat niet in den weg dat hij, nadat hem ontslag was verleend, niet heeft aangeboden verdere diensten te presteeren; uit die niet-aanbieding kan geen afstand van zijn recht worden afgeleid; de contractbreuk blijft eenzijdig aan den kant van de partij, die het ontslag heeft gegeven. De aangevoerde feiten zijn niet van dien aard, dat zij, volgens contract en Hausordnung, onmiddellijk ontslag met verlies van recht op verdere gage met zich brengen.

b Amsterdam 11 Maart 1908.

313. De aard van het leerlingcontract vergt niet de voortdurende aanwezigheid van den meester op de werkplaats. Het geven van bevelen tot handhaving van orde en tucht op de werkplaats, staat ter beoordeeling van den meester, die daardoor niet de goede trouw kan schenden, in acht te nemen bij de uitvoering der gesloten overeenkomst.

d Amsterdam 8 Januari 1909, waarbij eene door den vader der leerlinge ingestelde reconventioneele vordering tot ontbinding werd afgewezen.

314. De vader van den leerling is niet alleen aansprakelijk voor een door hem bevolen wegblijven, doch ook voor zijn nalatigheid in het voorkomen van wegblijven, voorzoover dit met zijn medeweten plaats vond. De verzuimen moeten zijn van dien aard, dat zij een beletsel zijn voor de voortzetting van het onderricht; een deel van de hier gestelde verzuimen rechtvaardigen geen vordering tot ontbinding van het contract tegenover den vader, ook niet wanneer de meester voordeel heeft van den arbeid van den leerling.

d Amsterdam 8 Januari 1909, waarbij evenwel alvorens over de in conventie gevorderde ontbinding te beslissen, de eischers werden toegelaten tot bewijs door getuigen dat gedaagdes dochter tusschen 15 en 27 Januari 1907 geheel van de werkplaats van haar meester is weggebleven zonder zich meer aan te melden en dat bedoelde dochter alstoen bij hem thuis was, op tijden dat zij in de werkplaats moest zijn.

315. De bepaling in een leerling-contract dat de eischer zich verbindt den zoon van gedaagde binnen een jaar het diamant-zagen te leeren, sluit wel niet in zich een verplichting tot geregeld dagelijksch onderricht, maar laat toch evenmin toe een onderbreking van dat onderricht gedurende ruim een half jaar (in casu veroorzaakt door werkeloosheid van eischer). De eischer is niet bevoegd te vorderen dat de leerling na zulk een tijdsverloop op de eerste aanmaning zich tot het ontvangen van onderricht aanmeldt, noch om in dit geval het bedongen leergeld te eischen.

Amsterdam Kgr. I 29 September 1908.

Appel Bz. 301.
Arbeidsovereenk. 298 v.
Bewijs Bz. 310 v.
Compet. Bz. 301.
Desk. Bz. 304.
Eed 308, 311.
Getuige.
Get. bewijs Bz. 310 v.
Handelsagent 302 v.
Leerlingcontract 313 v.
Loon 305.
Onr. daad 300.
Ontb. en nak. o. k. 299 v., 313 v.
Overmacht en toeval 315.
Rek. en verantw.
Rev. beslag.
Schadevergoeding.
Schatter 304.
Scheepsvolk.
Tijdsbep. en term. 298.
Tooneel 312.
Vennootschap.
Ziekte 305.

HUWELIJK.

113. Onder het „rechterlijk vonnis" van art. 89 B. W. is ook een burgerlijk verstekvonnis begrepen. Het verbod van art. 89 B. W. treft ook Duitschers, hier te lande een huwelijk willende aangaan, die door een in Duitschland gewezen rechterlijk vonnis van overspel zijn overtuigd. Tegenover het volstrekt huwelijksverbod van voorzegd art. 89 zijn verklaringen der Duitsche regeering, dat bij haar tegen het te voltrekken huwelijk geen bezwaar bestaat, hier te lande zonder waarde.

a Amsterdam 4 Mei 1906. — Bij *a* H. R. 16 April 1908 werd verworpen de cass. tegen het arrest waarbij voormeld vonnis werd bevestigd.

114. Art. 506 B. W. heeft alleen het oog op handelingen van vermogensrechtelijken aard en niet op die, die het personenrecht van den minderjarige of onder curateele gestelde betreffen. Art. 116, al. 3 B. W. kan niet worden toegepast op dengene, die wegens zwakheid van vermogens op eigen verzoek onder curateele is gesteld; deze kan zelfstandig, zonder medewerking van zijn curator een huwelijk aangaan.

a 's-Gravenhage Hof 2 Juni 1909.

115. De artt. 138 en 139 B. W. gelden alleen ten aanzien van huwelijken, waarbij Nederlanders betrokken zijn, maar missen hare toepassing daar, waar het betreft een huwelijk, tusschen twee vreemdelingen in een vreemd land aangegaan.

c H. R. 13 December 1907, Concl. conf.

116. De kantonrechter moet in het geval van art. 100 B. W., ook indien slechts een der ouders de toestemming tot het huwelijk van zijn kind weigert, de verschijning van beide ouders bevelen.

a H. R. 12 April 1907, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam 19 Maart 1907.

Burg. stand.
Curateele 114.
Echtscheiding.
Gewijsde 113.
Nederl. en vreemd. 115.
Onderh. (alim.)
Ontk. v. kind.
Schuldoorzaak.
Stat. pers. 113, 115.
Tractaten 113.

Vonn. bij verst. Bz. 113. | Wet 113.
Vonnis Bz. 113.

HUWELIJKSGEMEENSCHAP.

Bij n°s 234 en 235. Hiermede vereenigden zich nader 's-Hertogenbosch 1 Februari 1907, bev. bij 's-Hertogenbosch Hof 7 April 1908, waartegen de cass. is verw. bij *b* H. R. 30 April 1909, Concl. conf.

Bij n° 237. Zie in cass. *c* H. R. 3 Mei 1907, Concl. conf.

Bij n° 238. Het arrest is vern. bij *c* H. R. 3 Mei 1907, Concl. conf., in zooverre daarbij aan de stiefmoeder of tweede echtgenoote, die niets had aangebracht, niet een kindsdeel of liever $^1/_4$ deel was toegekend in de plm. f 35000.„ die bij de ontbinding des huwelijks waren overgebleven van de ruim f 162.000.„ die de hertrouwde man bij het aangaan des huwelijks bezat. Bij het arrest was beslist, dat de stiefmoeder niets van gemelde f 35000.„ kon genieten, daar de helft van het verlies (nl. van f 162000.„ min f 35000.„) meer bedroeg dan $^1/_4$ van f 35000.„, terwijl het had verworpen de meening der rechtbank, dat de voorkinderen eene vordering tegen de stiefmoeder hadden ten bate der nalatenschap huns vaders gelijk aan de helft van voormeld verlies.

Bij n° 240. De cass. van het arrest werd op dit punt verw. bij *c* H. R. 3 Mei 1907, Concl. conf.

Bij n° 241. De cass. tegen deze beslissing is verw. bij *c* H. R. 3 Mei 1907, Concl. conf.

242. Het huwelijksgoederenrecht der echtgenooten wordt beheerscht door de nationale wet van den man. Dientengevolge bestaat bij een huwelijk door een Nederlander in Engeland gesloten algeheele gemeenschap van goederen, zoo daarvan niet bij huwelijksche voorwaarden is afgeweken. Als huwelijksche voorwaarden kan niet gelden een akte, waarbij de man aan de vrouw roerende goederen schenkt, opgemaakt in Engeland en, na de vestiging in Nederland, hier overgeschreven.

b Rotterdam 8 Maart 1909.

243. De te Arnhem woonachtige Duitscher, aldaar op 22 Mei 1906 met eene Nederlandsche vrouw zonder huwelijksche voorwaarden gehuwd, werd, wegens toepasselijkheid van diens nationale wet, niet het hoofd eener huwelijks gemeenschap. Er moet worden aangenomen, dat de wet van 15 Juli 1907 (Sb. 198) in verband met art. 2 van het daarbij goedgekeurd verdrag heeft bekrachtigd het stelsel, dat te voren als ongeschreven recht van kracht was.

a Amsterdam 1 November 1907. — Dat bij huwelijk van een Nederlander met een vreemde vrouw de nationale wet van den man beslissend is, leert ook *b* Amsterdam 13 November 1908.

244. Waar de man bij gemeenschap van goederen ingevolge zijn beheer een recht van vrije beschikking heeft, rust op hem geen verplichting tot het afleggen van rekening en verantwoording aan de vrouw, na ontbinding van het huwelijk.

Amsterdam Hof 15 October 1909.

245. Het woord „vruchtgebruik" in art. 179 B. W. 4e lid heeft geen andere beteekenis dan de wet elders daaraan teekent, n.l. het zakelijk recht, omschreven in art. 803 B. W.; niet is daaronder te verstaan het voor zich bedingen van het genot der vruchten.

b 's Gravenhage 12 October 1909.

246. Omtrent het beheer van de goederen overeenkomstig het slot van art. 175 B. W. vermaakt of geschonken onder uitdrukkelijke bepaling, dat die niet in de gemeenschap zullen vallen, bevat de wet geen bijzondere voorschriften en nu de belegging of wederbelegging van gelden, geschonken of verwacht of noodig geworden door uitloting of aflossing van fondsen, uit verkoop van roerend of onroerend goed, of uit welken anderen hoofde ook, tot de natuurlijke verplichtingen behoort van den beheerder, kan nooit eenig bestanddeel van dat door belegging of wederbelegging verworven goed, binnen de gemeenschap vallen.

a H. R. 18 Juni 1909, Concl. conf. verw. de cass. tegen *a* Arnhem Hof 15 April 1908, waarbij was bev. Arnhem 11 Juli 1907.

247. Voor de toepasselijkheid der slotwoorden van art. 175 B. W. is niet noodig, dat de door wederbelegging verkregen goederen moeten worden verkregen door betaling met identiek dezelfde muntspecie of geldswaardig papier, dat den erfgenaam of legataris is nagelaten, het is voldoende, dat het voor betaling besteedde bedrag overeenkomt met dat, hetwelk is nagelaten. Evenmin doet het er toe of dat bedrag reeds in handen was van den erfgenaam; in afwachting, dat hij het in handen kreeg, kon hij bij voorbaat een gelijk bedrag of een deel daarvan voor den aankoop van het een of ander gebruiken, in het vooruitzicht dat het te verkrijgen bedrag de plaats van het gebruikte geld zou innemen.

Arnhem 11 Juli 1907, bev. bij Arnhem Hof 15 April 1908, waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 18 Juni 1909, Concl. conf.

248. De goederen, welke de vrouw verkrijgt na den dag der overschrijving der bepalingen bedoeld in art. 207 B. W. zijn — bij uitsluiting der gemeenschap — haar persoonlijk eigendom, waaruit volgt, dat een vonnis tegen den man voor een schuld der gemeenschap gewezen, niet op die goederen mag worden ten uitvoer gelegd.

b H. R. 30 April 1909, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's Hertogenbosch Hof 7 April 1908, waarbij was bev. 's Hertogenbosch 1 Februari 1907.

249. Bij het huwen in gemeenschap van goederen wordt de eene echtgenoot niet in rechtskundigen zin bevoordeeld door de helft van den aanbreng van den ander, maar daardoor ontstaat alléén de mogelijkheid, dat hij bij het einde der gemeenschap bevoordeeld zal worden. Dit geldt evenzeer bij tweede of verder huwelijk, daar de wet voor dat geval het karakter der gemeenschap niet heeft gewijzigd. De strekking immers der bepalingen van T. IX, B. I B. W., voorzoover de gemeenschap van goederen rakende, is niet deze te wijzigen, maar te voorkomen, dat door de gemeenschap, bepaaldelijk door de vermenging van goederen en schulden, de nieuwe echtgenoot ten koste en tegen den wil der voorkinderen van den anderen echtgenoot bevoordeeld wordt. Art. 240 B. W. is dan ook niet op te vatten, in dien zin, dat zoo er verlies is, dit, als ware het een zelfstandig geheel, tusschen de echtgenooten of hunne recht-

verkrijgenden zoude moeten worden verdeeld, wat ook blijkt uit de geschiedenis van het artikel.

c H. R. 8 Mei 1907, Concl. contr. vern. *b* Arnhem Hof 17 Januari 1906, waarbij op andere gronden was vern. Arnhem 30 Mei 1904. — Zie voorts de bijvoeging bij no. 238 supra.

250. De uitdrukking „boedel" in art. 236 B. W. slaat op het vermogen van den hertrouwden echtgenoot bij zijn overlijden, niet op zijn aanbrengst daaronder begrepen hetgeen bij staande huwelijk verkrijgt bij erfenis of schenking, zulks blijkt uit het ruim verband van het eerste en het tweede lid van gemeld artikel. Immers aan de voorkinderen wordt een akte tot inkorting toegekend, „ten tijde van het overlijden" en hetgeen het geoorloofd gedeelte te boven gaat valt ten voordeele der nalatenschap, terwijl eerst ten tijde van gemeld overlijden van het genieten door de voorkinderen sprake kan zijn en het bedrag van hun wettelijk erfdeel kan worden beoordeeld.

Middelburg 8 Januari 1908. — Blijkens 's Gravenhage Hof 18 Januari 1910, hadden partijen bij de beslissing op dit punt zich neergelegd.

250bis. De wet verbiedt den hertrouwden echtgenoot die bij huwelijksche voorwaarden aan zijne tweede echtgenoote zekere voordeelen bespreekt, nergens bij later testament die voordeelen nog uit te breiden of andere daaraan toe te voegen, wordende door zoodanige latere uitbreiding of toevoeging aan de onherroepelijkheid der eenmaal gemaakte huwelijksvoorwaarden ook niet te kort gedaan.

's Gravenhage Hof 18 Januari 1910, vern. op dit punt Middelburg 6 Januari 1908, en beslissende dat de making bij huwelijksche voorwaarden van het vruchtgebruik van de helft der nalatenschap moet worden teruggebracht tot een vierde daarvan, doch dat niets den hertrouwden echtgenoot belette bij testament meer voordeelen tot een maximum van een vierde zijns boedels in vollen eigendom aan te vullen. Ten onrechte had de rechtbank in casu art. 965 B. W. toegepast; dit art. is niet voor het onderhavige geval geschreven en zijn toepassing is in strijd met art. 236 en 237 B. W.

251. Het eigen kind van den hertouwden echtgenoot uit zijn huwelijk met de tweede vrouw behoort blijkens art. 238 B. W. niet tot de tusschenbeide komende personen van art. 239 B. W. Ingeval van uiterste wilsbeschikkingen moet hetzelfde worden aangenomen. Art. 949 en 958 B. W.

c H. R. 3 Mei 1907, Concl. conf. verw. de cass. tegen *b* Arnhem Hof 17 Januari 1906, waarbij was vern. Arnhem 30 Mei 1904.

252. Uit de artt. 160, 162, 200, 221 en 248 B. W. vloeit voort dat, evenzeer wanneer partijen buiten als wanneer zij in gemeenschap van goederen zijn gehuwd, de man tegenover derden voor verbintenissen uit art. 164 B. W. aansprakelijk is.

a H. R. 5 Februari 1909, Concl. conf. — in dit opzicht — verw. de cass. tegen *a* Amsterdam 29 Mei 1907, waarbij werd vern. Amsterdam Kgr. II 29 Januari 1906, volgens welke beslissing de aansprakelijkheid afhangt van de vraag of de verbintenissen de gemeenschappelijke huishouding betreffen, hetgeen geoordeeld werd niet het geval te zijn, omdat de vrouw tegen den wil van den man niet met hem samen woonde. De rechtbank achtte dit laatste niet het geval. — Rotterdam Kgr. II 9 Maart 1908, beslissende dat de dagvaarding dus te dien aanzien niets behoeft te vermelden. — Anders Amsterdam Kgr. I 24 Maart 1908.

253. Waar de vrouw door het huwelijk de nationaliteit van den man erlangt, wordt het huwelijks-goederenrecht beheerscht door de nationale wet van den man in casu de Nederlandsche. Dientengevolge behoort de vordering der van echt gescheiden vrouw tegen haar gefailleerden man, om als schuldeischeres te worden erkend voor een beweerdelijk ten huwelijk aangebrachte som geld, — aan haar beweerdelijk voor het huwelijk door haar ouders geschonken onder bepaling dat zij niet in de gemeenschap zou vallen — als onbewezen worden ontzegd, nu bij geen huwelijksche voorwaarden van de aanbrengst blijkt.

b Amsterdam 13 November 1908.

254. Na elke ontbinding der gemeenschap kan de man voor de schulden dier gemeenschap voor het geheel worden aangesproken en gaat die verplichting op zijn erfgenaam over.

a Utrecht 11 September 1907.

255. De wet bevat niets hetwelk aan de rechtsgeldigheid van een afstand van het recht, bij het slot van art. 185 B. W. aan den man toegekend, in den weg staat.

H. R. 26 Maart 1909, Concl. conf.

256. Wanneer de vrouw eene schuldvordering heeft ten laste der beneficiaire nalatenschap van haren man, met wien zij in gemeenschap van vruchten en inkomsten was gehuwd en krachtens de huwelijksche voorwaarden den schuldvordering den man alleen gaat kan zij, na afstand der voormelde gemeenschap te hebben gedaan, in het faillissement der bedoelde nalatenschap niet voor haar vordering aanspraken doen gelden op het actief der gemeenschap in concurrentie met de schuldeischers dier gemeenschap, wier vorderingen dat actief overtreffen.

's Hertogenbosch Hof 23 Maart 1909, bev. Roermond 19 December 1907.

257. De vordering van den croupier tegen de erven van zijn medevennoot vormt, waar het tegendeel niet bewezen is, een schuld der gemeenschap van winst en verlies waarin hij gehuwd was. Bij zoodanige gemeenschap geldt niet de bepaling van art. 185 B. W., doch is art. 211 B. W. toepasselijk. Dientengevolge bedraagt het aandeel der gedaagde niet $^1/_9$, doch slechts $^1/_{18}$ der schuld.

Rotterdam 14 December 1908.

HUWELIJKSVOORWAARDEN.

78. De vermelding bij huwelijksche voorwaarden, dat de aanstaande echtgenooten verklaren en bekennen, dat de uitstaande gelden en kapitalen van de aanstaande bruid bedragen eene hoofdsom van f 210.000.„ Nederlandsch, voldoet niet aan art. 220 B. W., jotis art. 205 B. W. en 61 Faill. wet. Nader bewijs voor de

specificatie dier f 210.000.„ mag niet worden bijgebracht in een verificatieproces. In geen geval kan de vrouw als creditrice in het faillissement der nalatenschap van den man opkomen voor het volle bedrag dier f 210.000.„ onder het enkele sustenn, dat de man de f 210.000.„ heeft zoek gemaakt, immers waar de man krachtens art. 160 B. W. in ruimen zin het beheer heeft over het roerend goed der vrouw, had deze behooren aan te toonen hetzij de overeenkomst, krachtens welke zij haar roerend goed terugvorderde hetzij verzuimen in het beheer, hetzij de mogelijkheid van een vast te stellen saldo van rekening.

's Hertogenbosch Hof 23 Maart 1909, bev. Roermond 19 December 1907.

79. Bij gebreke van omschrijving in de huwelijksche voorwaarden of wel van eene beschrijving vastgehecht aan de minuut der voorwaarden en ingericht conform art. 220 B. W., kan de vordering voor de aanbrengst bij huwelijk van meubilaire goederen of een bepaalde waarde niet worden toegewezen. Ook volgens het Belgische recht, art. 1498, 1499 C. C. B. moet hetzelfde aangenomen worden, bijaldien dat recht tusschen de echtgenooten, die in België zijn gehuwd (de man is Nederlander, de vrouw eene vreemde) met het voornemen zich in Nederland te vestigen, zou moeten aangenomen worden, wat het Hof niet doet. Ook naar dat recht is een schenking staande huwelijk ten allen tijde herroepelijk, terwijl de dagvaarding in deze als een herroeping is aan te merken.

Arnhem Hof 4 Maart 1908.

80. Een vrouw, die met het oog op de tusschen haar en haren 1en echtgenoot hangende procedure tot echtscheiding, dus staande huwelijk, met dezen regelende hunne verhouding ten aanzien van hunne wederzijdsche rechten, afstand heeft gedaan van alle rechten, die zij speciaal (uit de huwelijksche voorwaarden) jegens haar man zou kunnen doen gelden, gaat eene in zichzelve nietige overeenkomst aan, bijaldien de voorwaarden anders luiden, daar alsdan in werkelijkheid hierdoor deze buiten werking worden gesteld, in strijd met de verantwoordelijkheid dier voorwaarden bij art. 204 B. W. aangenomen. Ook is een dergelijke overeenkomst een verboden schenking, als tusschen echtgenooten staande huwelijk gedaan.

Arnhem Hof 4 Maart 1908.

81. Krachtens art. 160 B. W. draagt de man verantwoordelijkheid ten aanzien van al de goederen der vrouw, welke zich niet slechts bepaalt tot die goederen, door den man feitelijk onder zich genomen, maar zich ook uitstrekt over die, welke in handen der vronw zijn gelaten.

Arnhem Hof 16 Februari 1910.

HYPOTHEEK.

289. Veroordeeling tot doorhaling eener hypotheek als door den man gevestigd op goed der vrouw zonder haar toestemming. Indien goederen aan een in algeheele gemeenschap gehuwde echtgenoot zijn gegeven onder het uitdrukkelijk beding, dat ze buiten de gemeenschap zouden blijven, komen ook de door wederbelegging verkregen goederen in het particulier eigendom van dien eenen echtgenoot. Bewijs van de wederbelegging door vermoedens.

Arnhem Hof 15 April 1908, bev. Arnhem 11 Juli 1907. — De cass. is verw. bij *a* H. R. 18 Juni 1909, Concl. conf.

290. Eisch tot doorhaling der inschrijving eener hypotheek, die niet op rechtsgeldige wijze is tot stand gekomen, als niet verleend krachtens een door de algemeene vergadering van leden genomen besluit, zoodat aan den gedaagde de preferentie, die hij daarop wil doen steunen, is ontzegd. De inschrijving van eene niet rechtsgeldig tot stand gekomen hypotheek is onrechtmatig. Gedaagde veroordeeld tot schadevergoeding.

Zutphen 25 Juni 1908. — Dat de hypotheek niet rechtsgeldig was, werd reeds in een ander geding beslist bij *a* Arnhem Hof 13 Februari 1907, waartegen de cass. werd verw. bij *a* H. R. 20 December 1907, Concl. conf.

291. Toewijzing eener vordering door een koopster ingesteld tegen haar wederpartij — verkooper — die het goed op zijn beurt had gekocht van een eigenaresse, die het met hypotheek had belast, welke vordering strekte tot betaling van het door haar aan de hypotheekhoudster voldaan bedrag — zulks onder bereidverklaring tot overdracht van haar verhaal tot vrijwaring tegen de hypothecaire schuldenaresse (vroegere eigenaresse) krachtens art. 1252 B. W. Onder de „lasten" op een onroerend goed bij art. 1528 B. W. gemeld behoort het zakelijk recht eener hypothecaire inschrijving op dat goed. Waar de vrijwaring bij gemeld artikel omschreven door de koopovereenkomst zelve niet wordt uitgesloten, kan niet met vrucht daarvoor een beroep worden gedaan op art. 1538 B. W., hetgeen slechts geacht moet worden toepasselijk te zijn en mitsdien beperkt tot de daarbij genoemde erfdienstbaarheden, zoodat deze bepaling zich niet óók uitstrekt tot hierboven genoemde hypothecaire inschrijvingen, al is ook inzage daarvan mogelijk.

Arnhem Hof 20 Januari 1909.

292. Hij die zich verbonden heeft voor zeker tijdstip „tweede" hypotheek op zijn onroerende goederen te verleenen, kan zich niet verweren met een beroep op de mogelijkheid om alsnog de verbintenis na te komen, aangezien door hem reeds aan een ander „tweede" hypotheek was verleend. Hij handelde dan slechts in strijd met zijne uit voormelde verbintenis voortvloeiende verplichting, om die hypotheek niet te verleenen. Waar de hypotheek door eischer bedongen was tot zekerheid van een borgtocht, was zij wel degelijk aan een voorwaardelijke verbintenis verbonden en dus bestaanbaar.

c Rotterdam 27 April 1908.

293. Toepassing van art. 1217 al. 3 B. W.

c Rotterdam 27 April 1908.

294. De hypothecaire crediteur, krachtens het beding van art. 1223 al. 2 B. W. het goed verkoopende, kan wel alle rechten van zijn lastgever op het goed overdragen, doch zijn macht strekt zich noch krachtens de wet, noch krachtens de onderwerpelijke hypotheekakte zóóver uit, dat hij ook het recht op reeds vervallen en dus van de bezwaarde zaak afgescheiden huurtermijnen kan overdragen.

Tiel 29 Juni 1906.

295. In art. 1230 B. W. is sprake van een betrekkelijke nietigheid ten behoeve van den hypothecairen crediteur, op welke de huurder nimmer eenig beroep kan doen.
Tiel 29 Juni 1906.

296. De hypothecaire crediteur, krachtens het beding van art. 1223 B. W. het goed verkoopende, kan zijn uit een beding van art. 1230 B. W. voortvloeiende rechten op de kooper overdragen, vermits deze als een aanhangsel van het hypotheekrecht, die voor een afzonderlijke overdracht vatbaar zijn.
Tiel 29 Juni 1906.

297. De hypotheeknemer kan het beding van art. 1230 B. W. tegen den huurder inroepen zonder den hypotheekgever in het geding te roepen. Hij moet echter tegenover de bewering des huurders, dat hij schriftelijke toestemming heeft ontvangen, het ontbreken dier toestemming bewijzen.
Arnhem 2 Januari 1908.

298. Het beding van art. 1230 B. W. bindt ook dengeen, die na de vestiging der hypotheek het bezwaarde goed koopt en dan tevens met de schuld de hypotheek overneemt.
Arnhem 2 Januari 1908.

299. Het op de polis aangeteekende beding van art. 297 Kh. is niet te beschouwen als een cessie en verhindert den verzekerde niet, in geval van brandschade, eene rechtsvordering tegen den verzekeraar in te stellen.
a Amsterdam 21 Juni 1907.

300. Een hypothecair schuldeischer, die de hem voor twee met tusschenruimte van eenigen tijd door hem aan denzelfden schuldenaar gedane geldleeningen verleende hypotheken met het beding van art. 1223 B. W. achtereenvolgens op hetzelfde goed van den schuldenaar heeft doen inschrijven, zonder dat tusschen die inschrijvingen eenige andere hypothecaire inschrijving heeft plaats gehad, en die bij het faillissement van den schuldenaar overeenkomstig art. 57 Faill. wet het verbonden perceel heeft doen verkoopen, moet aan den curator in het faillissement doen uitkeeren hetgeen de opbrengst van het hem ter zake van de eerste dier geldleeningen verschuldigde te boven gaat.
a H. R. 30 November 1906, Concl. conf.

301. Onder de in art. 1266 3° B. W. genoemde „stukken bij art. 1240 vermeld" valt niet de in art. 1240 2° B. W. vermelde schriftelijke volmacht. De hypotheekbewaarder vordert de overlegging dier volmacht ten onrechte en pleegt, door op dien grond de doorhaling der hypothecaire inschrijving te weigeren, eene onrechtmatige daad.
b Amsterdam 13 April 1906.

302. Op het beginsel, dat de Staat verantwoordelijk is voor daden zijner ambtenaren, vallende binnen den kring hunner bevoegdheid, die grond tot schadevergoeding opleveren, en dat die ambtenaren slechts persoonlijk aansprakelijk zijn, indien zij dien kring hebben overschreden, is, ten aanzien van de hypotheekbewaarders, een uitzondering gemaakt bij de artt. 1266 v. B. W., waarbij zij uitdrukkelijk persoonlijk verantwoordelijk zijn gesteld voor de niet of niet voldoende nakoming hunner, daarbij aangeduide, ambtelijke verplichtingen. Ofschoon het in die artikelen niet met even zoovele woorden is uitgedrukt, is de hypotheekbewaarder ook verantwoordelijk voor zijne weigering om eene, ingevolge art. 1240 B. W. gevraagde, doorhaling te doen, wanneer die weigering in strijd met de wet is geschied.
b Amsterdam 13 April 1906.

303. Indien een kooper van een perceel grond na de levering een gebouw daarop sticht en vervolgens eene hypotheek op zijn eigendom vestigt, blijft die hypotheek op het gebouw bestaan na de ontbinding van voormelden verkoop van den grond.
's-Hertogenbosch Hof 15 Juni 1909 vern. op dit punt Maastricht 8 Juli 1908. — In cass. werd bij *a* H. R. 3 Juni 1910 eene beslissing genomen buiten bovenstaande kwestie.

304. De mede-eigenaar van een onroerend goed, waarop door een andere mede-eigenaar zelfstandig en zonder zijne medewerking hypotheek is gevestigd, is niet gehouden de scheiding van dat goed af te wachten, alvorens de nietigheid der hypotheek in te roepen.
Utrecht 13 April 1910.

305. Bij het vervallen van het recht van beklemming, vervalt niet alleen de hypotheek gevestigd op het recht van beklemming doch ook die gevestigd op de op in beklemming uitgegeven gronden gestichte gebouwen.
Winschoten 13 Januari 1909.

306. Hypothecaire geldleening ten laste van het Concertgebouw te Amsterdam. — Rechten van trustees en individueele obligatiehouders. — Het recht tot innen der coupons komt aan deze laatsten toe, doch zij zijn gebonden aan het overeenkomstig de voorwaarden genomen besluit der obligatiehouders tot renteverminderingen. Het beroep der gedaagde op verjaring is ook gegrond.
Amsterdam 14 Juni 1909.

HYPOTHEEKBEWAARDER Z. CASSATIE BZ., HYPOTHEEK, ONRECHTMATIGE DAAD.

INBESLAGNEMING Z. BEWAARGEVING, DAGVAARDING SZ., DRANKWET, GEDISTILLEERD, GEMEENTEVERORDENING, JACHT EN VISSCHERIJ, MOTIEVEN VAN VONNISSEN, ONRECHTMATIGE DAAD, ONTTREKKEN AAN BESLAG EN SEQUESTRATIE, OPENBAAR GEZAG, PROCESKOSTEN BZ., REBELLIE.

INBRENG.

62. Onze wet kent geen inbreng van schuld. Als de erflater-schuldeischer is toegetreten tot een (later gehomologeerd) accoord van 10 pct. in het faillissement van den erfgenaam-schuldenaar en hij daarna die 10 pct. heeft kwijtgescholden, is de erfgenaam wel tot inbreng van

de 10 pct., niet van de overige 90 pct. verplicht.
Amsterdam 14 Mei 1909.

63. Een erflater kan met een zijner erfgenamen zeer goed een verkoop van land sluiten en tevens, wanneer de koopprijs veel te laag is, onder dien verkoop verscholen zijn een vermomde gift met betrekking òf tot het te vele land òf tot den te geringen prijs die betaald is. Zoo het gekochte goed door den partieel begiftigde grootendeels aan derden verkocht en geleverd is, verhindert niets geld in plaats van het goed in te brengen en zulks zeer zeker, indien de inbreng vorderende het goed vindt.
's-Hertogenbosch Hof 19 Maart 1907.

64. Wanneer iemand zich uit zijne zaken of zijn bedrijf terugtrekt en aan zijn zoon toestaat en gemakkkelijk maakt om dat bedrijf voort te zetten onder den naam van den vader met bijvoeging „en Zoon", alzoo gebruik te maken van zijn naam en relaties, dan kan daaruit voor dien zoon wel een persoonlijk voordeel ontstaan, doch maakt dit voordeel nog geen op zichzelf staand bestanddeel van het vermogen des vaders uit, dat is overgedragen en waarvan bij de verdeeling van de ontbonden gemeenschap, bestaan hebbende tusschen dien vader en zijn overleden echtgenoote als bate des boedels inbreng kan worden gevorderd.
Alkmaar 21 Juni 1906.

65. Art. 1136 B. W. schrijft slechts voor wat zal geschieden, indien de inbreng niet is geregeld, terwijl in casu de bedoeling der door de in gemeenschap van goederen gehuwde echtgenooten afgegeven verklaring geen andere is dan dat de echtgenoote (dochter) het geheele door haar genoten voordeel in de nalatenschap harer ouders zal inbrengen.
a 's Gravenhage 1 December 1909.

66. Art. 1143 B. W. is als uitzondering strictissimae interpretationis, zoodat bij gebreke van eenige aanduiding dat, en voor welk deel het uitzet bestaat in bruiloftskosten, kleeren of kleinodiën, het uitzet moet worden gelijk gesteld met iedere andere gift.
a 's Gravenhage 1 December 1909.

Actie.
Affaire 64.
Faillissement 62.
Get. bew. Bz.
Koop en verkoop 63.
Schenking 63.
Zaken 64.

INCIDENTEEL APPEL Z. APPEL BZ.

INCIDENTEELE VORDERING Z. BEHANDELING TER ROLLE, CONSERVATOIR BESLAG, ECHTSCHEIDING, PROVISIONEELE VORDERING.

INGEZETENE Z. ZAKELIJKE LASTEN EN ZAKELIJKE RECHTEN.

INRICHTINGEN EN MAGAZIJNEN.

Bij n° 58. — Verw. de cass. tegen 's Hertogenbosch 18 Mei 1905.

64. De rubrieken II tot XVIII in art. 2 der Hinderwet betreffen slechts inrichtingen, die niet door mechanische kracht worden gedreven, zoodat de in de dagvaarding bedoelde electrische cacaomolen daaronder niet kan gerangschikt worden.
's Gravenhage Kgr. 25 April 1907.

65. Al wordt bij het vonnis toegegeven, dat eene enkele slachting in beklaagde's woning, waarvan de dagvaarding spreekt, die woning niet tot slachterij stempelt, kon toch het bestaan van zoodanige inrichting in beklaagde's woning als bewezen worden aangenomen, op grond dat vóór de in de aanklacht bedoelde feiten meermalen in die woning geslacht was, welke omstandigheid de rechtbank als aanwijzing mocht gebruiken, ook al waren die vroegere slachtingen niet in de dagvaarding vermeld.
e H. R. 6 December 1909, Concl. conf.

Dagvaarding Bz.
Gem. verordening.
Motieven v. vonn.

INSTRUCTIE IN STRAFZAKEN.

97. In raadkamer kan de rechtbank een beklaagde niet buiten vervolging stellen en gelasten dat hij in een krankzinnigengesticht worde geplaatst gedurende een proeftijd den termijn van één jaar niet te boven gaande. Verwijzing naar de terechtzitting.
Zutpen 29 Juli 1907.

Aanhouding.
Appel Bz.
Cass. Bz.
Comp. Bz.
Huiszoeking.
Krankzinnigen 97.
Mot. v. vonn.
Strafbaarheid 97.

INTERESSEN.

80. De lasthebber is van het slot der rekening eerst rente verschuldigd, als hij in verzuim is gesteld dat slot uit te keeren, hetgeen eerst zal kunnen geschieden, nadat dit is vastgesteld (art. 1842 B. W.).
's Gravenhage Hof 14 April 1909. De cass. is (buiten deze kwestie om) verw. bij *b* H. R. 14 Januari 1910, Concl. conf.

81. De rente van de ter zake van aanvaring verschuldigde vergoeding loopt niet van den dag der aanvaring, maar eerst van den dag der dagvaarding.
a Rotterdam 3 Juni 1908.

82. Bij beursorders kan bij gebreke van bepaling omtrent den rentevoet van voorschotten op koopsommen de vorm der prolongatierente niet willekeurig als basis worden aangenomen.
Amsterdam Kgr. III 26 November 1906.

83. Renteberekening over het halve jaar in eene rekening-courant, welke rente terstond weder rente kweekt, is, al ware zij op overeenkomst gegrond, met de wet in strijd.
's-Gravenhage Hof 12 November 1906.

Aanvaring 81.
Faillissement.
Lastgeving 80.
Mijnen.
Mora.
Rek. courant 83.
Rek. en verantw. 80.
Schadevergoed. 81.
Voorr. v. boedelbeschr.

INTERLOCUTOIR Z. APPEL BZ., VONNIS BZ.

INTERNATIONAAL RECHT Z. ASSURANTIE, BEVRACHTING EN VERVRACHTING, COGNOSSEMENT, COMPETENTIE BZ., DAGVAARDING BZ., ECHTSCHEIDING, ERFOPVOLGING, FABRIEKSMERK, GETUIGENBEWIJS BZ., GEWIJSDE, HUWELIJKSGEMEENSCHAP, HUWELIJKSCHE VOORWAARDEN, KERKELIJKE GOE-

DEREN EN RECHTEN, KOOP EN VERKOOP, OVEREENKOMST, PROCESKOSTEN BZ., SCHORSING EN HERVATTING VAN RECHTSGEDINGEN, STATUTUM PERSONALE, VERJARING BZ., VONNIS BZ.

INVENTARIS Z. FAILLISSEMENT, SCHRIFTELIJK BEWIJS BZ.

INVOER (VERBODEN) Z. RECHTEN EN ACCIJNZEN, VEEZIEKTE.

JACHT- EN VISCHRECHT.

Bij n° 189. — Zie *a* Utrecht 9 Mei 1906, inhoudende, in dezelfde zaak, de beslissing omtrent den schadestaat, ter zake van de wanprestatie als verhuurder.

Bij n° 196. — De cass. is verw. bij H. R. 7 Juni 1907, Concl. conf., omdat de daartoe voorgestelde grond een novum was.

202. Onder het Oud-Vaderlandsche recht kwamen vele gevallen voor, waarin aan de inwoners eener stad of streek als zoodanig en ut singuli private genotsrechten toekwamen, zooals: het recht tot maaien en turven, van stoppelweide, vischrecht enz. Ook art. 130 laatste lid Gem. wet en art. 24 Markenwet hebben dergelijke, aan het ingezetenschap verbonden private genotsrechten op het oog. De strekking van het Souv. Besl van 25 Aug. 1814 (Stcr. 220) j°. Souv. Besl. van 19 Februari 1814 (Stcr. 44) was om hen, die onder vigueur van het Fransche recht door het staatsbestuur in het bezit hunner visscherijen op de rivieren waren gestoord, na gegrondbevinding hunner reclamatiën in dat bezit te herstellen en aldus aan de particuliere visscherijen op de rivieren hunne oude hoedanigheid van zaken in den handel terug te geven, zonder evenwel daarmede omtrent de rechten op die visscherijen ten petitoire een beslissing te doen geven. Blijkens de duidelijke bewoordingen van de onderwerpelijke reclamatie, het daaromtrent gegeven advies en de daarop gevallen beschikking heeft het herstel in het bezit der kwestieuse visscherij in 1814 krachtens voormeld Souv. Besl. plaats gehad ten behoeve van de inwoners van Driel als zoodanig en ut singuli, terwijl uit de houding van het gemeentebestuur van Driel in en na 1814 en uit het raadsbesluit van 1852 voortvloeit, dat dat gemeentebestuur zich bewust was geenerlei recht op of bezit van die visscherij te hebben of te hebben gehad. Het voorschrift van het reglement op de visscherij van 23 Sept. 1808 omtrent de registratie der visscherijen had niet ten doel door die registratie het bestaan der rechten op visscherijen ten civiele rechtens tegenover derden te doen vaststaan, doch was een maatregel van administratieven en fiscalen aard. De registratie in 1808 van de kwestieuse visscherij ten name van het gemeentebestuur van Driel vindt hare gereede verklaring in art. 41 van voormeld reglement; hetwelk een retributie bepaalde voor de registratie, zoodat een bepaalde persoon of corporatie moest worden aangewezen als aansprakelijk voor de betaling van die retributie, terwijl de inwoners ut singuli daarvoor bezwaarlijk konden worden aangewezen.

Tiel 26 Januari 1906, bev. bij *a* Arnhem Hof 12 Juni 1907 inzooverre daarbij was beslist, dat de gemeente Driel haar recht niet had bewezen.

203. Uit het opgeven in 1808 van het gemeentebestuur van Driel van zeker vischwater in de rivier de Maas, als eigen visscherij en het doen registreeren ten name van dat gemeentebestuur, volgt alleen dat in 1808 dat bestuur beweerde eigenaar van het vischrecht te zijn, doch deze handelingen bewijzen den eigendom der gemeente van het beweerde recht niet. De registratie is slechts een uitvloeisel van en steunt op de artt. 1—7 der wet op de jacht en visscherij van 17 April 1807 en art. 10 reglement van 23 Sept. 1808, strekkende om te doen aanwijzen, welke jacht- en vischterreinen beweerd werden aan een privatief recht onderworpen te zijn, ter onttrekking aan de publieke jacht en visscherij. Ook uit het herstel van de „inwoners" van het dorp Driel in het bezit der quaestieuse visscherij, in 1814 volgt geenszins, dat daarmee de gemeente Driel bedoeld is, te minder nu niet blijkt, dat de inwoners de gemeente Driel vertegenwoordigden en waar in 1808 het gemeentebestuur zelf is opgekomen voor do bovenvermelde registratie.

a Arnhem Hof 12 Juni 1907, bev. Tiel 26 Januari 1906.

204. De Heerlijkheid Moergestel met de daaraan verbonden heerlijke rechten. Daaronder behoorde niet het belangrijk recht van vrije warande, wel het recht van simpele warande op alle soorten van wild binnen de palen der Heerlijkheid. Een beroep op het teniet gaan van dit recht door non usus, en wel tengevolge van het nalaten der registratie van jacht na de herstellingsbesluiten van 1814 en 1815, is ongegrond, omdat van die registratie voldoende is gebleken.

's Hertogenbosch Hof 5 November 1907, waartegen de cass. is verworpen bij *d* H. R. 19 Juni 1908, Concl. conf., uit overweging, dat de kracht der gevolgtrekkingen, waardoor de rechter genoopt werd „wettige possessie" van het heerlijk jachtrecht aan te nemen, staat ter beoordeeling van den judex facti.

205. Het verschil tusschen „simple" en „vrije waranden" in Brabant was, dat de Brabanters hun voorrecht om heel Brabant door veer met veer en haar met haar te jagen, wel in de eerste maar niet in de laatste mochten uitoefenen. In Brabant was onder „eene garande de conins" te verstaan een „open" warande, waarin de Brabanters niet met hunne honden mochten komen, maar waaruit de konijnen zich wel op de gronden der Brabanters mochten begeven en zich aldaar voeden, of een heerlijk jachtrecht op konijnen, te deelen met de Brabanters binnen de grenzen der heerlijkheid.

's Hertogenbosch Hof 5 November 1907. — Zie in cass. *d* H. R. 19 Juni 1908.

206. Onder „vogelarij" is naar Oud-Brabantsch recht niet te verstaan het jachtrecht in zijn vollen omvang, daar vogelarij is eene species van jachtrecht en alleen betreft het vangen van vogels.

's Hertogenbosch Hof 5 November 1907. — Zie in cass. *d* H. R. 19 Juni 1908.

207. Een akte van denombrement bewijst voor wat daarin niet opgesomde rechten aangaat tegen den leenman.

's Hertogenbosch Hof 5 November 1907, waar-

tegen de cass. is verw. bij *d* H. R. 19 Juni 1908, Concl. conf.

208. Naar Geldersch recht was aan de heerlijkheid niet ipso jure jachtrecht verbonden. Gedaagde heeft het bestaan van het jachtrecht, verknocht aan de voormalige heerlijkheid Breedevoort niet beslist tegengesproken; een algemeene ontkentenis van eischers stellingen kan niet als tegenspraak van dit bepaald punt in aanmerking komen (art. 141 Rv.). Het wettig bestaan van dit jachtrecht is dus erkend. Het daarvan afgeleid recht van consent om te jagen binnen het gebied, onderworpen aan het door gedaagde erkend heerlijk jachtrecht, is bewezen door de producties.

Zutphen 9 September 1909.

209. Recht van consent in het jachtrecht der heerlijkheid Breedevoort. De heerlijkheid Breedevoort omvatte de stad Breedevoort en de kerspelen Winterswijk, Aalten en Dinxperlo. Behoudens tegenbewijs mag worden aangenomen, dat de burgerlijke gemeenten van thans omvatten het grondgebied van de gelijknamige kerspelen van voorheen. Bewezen is dat gedaagde gejaagd heeft op een terrein, gelegen binnen den omvang van de voormalige heerlijkheid Breedevoort.

Zutphen 9 September 1909.

210. Eischer heeft niet aangetoond, dat de landstreek Tuldel ooit eene zelfstandige heerlijkheid is geweest. In het algemeen mag aangenomen worden, dat waar er eene gemeente en eene heerlijkheid Hilvarenbeek bestaat, de grenzen van beide samenvallen. Dit klemt te meer, waar uit eischers eigen productien volgt, dat de hoeve Tuldel gelegen is onder de gemeente Hilvarenbeek. De eischer heeft aangetoond, dat, niettegenstaande Tuldel territoriaal tot de heerlijkheid Hilvarenbeek behoort, toch de jacht dier heerlijkheid zich niet over Tuldel uitstrekte. Dit is na 1814 en 1815 zoo gebleven, omdat toen de heerlijke jachten wel zijn hersteld, maar niet uitgebreid.

a 's Hertogenbosch 21 Mei 1909.

211. Verklaring voor recht, dat de eischers zijn de gezamenlijke en uitsluitende rechthebbenden van het heerlijk vischrecht, hetwelk onder meer omvat de geheele visscherij in den Alblas of Graafstroom onder de gemeenten Alblasserdam en Oud-Alblas, van de Alblasserdamsche sluis tot de gemeente Bleskensgraaf toe, daaronder begrepen de Groep en de Nieuwe Alblas, en al de walen en wielen onder Alblasserdam en Oud-Alblas of wat er meer van ouds tot de binnenvisscherij onder Alblasserdam en Oud-Alblas mocht hebben behoord.

Dordrecht 19 September 1906, nadat bij Dordrecht 20 September 1905 een getuigenbewijs omtrent de gestelde daden was bevolen, alvorens omtrent de onrechtmatigheid daarvan te beslissen.

Bezit.
Cass. Bz.
Get. bewijs Bz.
Heerl. rechten 204 v.
Ingezetenen 202.
Onr. daad 202 v.
Oud recht 202 v.
Riv. en stroom.
Schadevergoed.
Zak. lasten 202 v.

JACHT EN VISSCHERIJ.

I. Wat is jagen. — Wijze van uitoefening. — Verboden middelen.
II. Buitengewone machtiging. — Vergunning.
III. Inbeslagneming. — Straffen.
IV. Speciale wetten.

I.

843. Onder jagen in art. 15 der Jachtwet is te verstaan elke poging om op eene der wijzen, onder de letters *a* tot *b* vermeld, wild op te sporen, te bemachtigen of te dooden. De wet stelt te dien aanzien geen verdere eischen en bepaaldelijk niet, dat de overtreder zijn geweer moet lossen en wild bemachtigen op het oogenblik, dat de beambten hem op het jachtveld in overtreding ontdekt hebben.

H. R. 17 December 1906, verw. de cass. tegen Dordrecht 2 Juni 1906.

844. De ten laste gelegde en bewezen verklaarde feiten toonen aan, dat het den gerequireerden te doen was om bekend te worden met de plaats, waar zich hazen ophielden en bemachtigd zouden kunnen worden, zoodat die feiten opleverden de overtreding van het zonder de vereischte jachtacte doen van eenige poging om wild „op te sporen", strafbaar gesteld bij art. 20 in verband met art. 40 der jachtwet.

b H. R. 7 October 1907, Concl. contr.

845. „Veld" in den zin der Jachtwet is iedere zoodanige streek, die door haar aard, gesteldheid en omgeving geschikt is voor het jachtbedrijf. Een plaats bij het eiland Texel, waar zich veel waterwild ophoudt en waar veel gejaagd wordt, is ook dan jachtveld, wanneer zij door water overdekt wordt. Veroordeeling wegens het zich met een schietgeweer daar ter plaatse in een bootje bevinden ingevolge art. 20 en 40 der Jachtwet.

Helder Kgr. 16 Juli 1908.

846. Onder „windhonden" in art. 15*b* der Jachtwet zijn niet begrepen niet tot die soort behoorende honden, al zit er windhondenbloed in, en al gedragen zij zich in het jachtveld en doen zij hetzelfde als windhonden.

b H. R. 3 December 1906, Concl. contr. (op grond van het feitelijke der beslissing).

847. Onder „zoogenaamde afdraaiers" genoemd in art. 15 lid 2 der Jachtwet moet worden verstaan elk geweer, dat in twee stukken kan worden gescheiden en gemakkelijk weder worden vereenigd om heimelijk vervoerd en gebruikt te worden, terwijl de wijze waarop loop en geweer in elkander sluiten niets ter zake doet evenmin als de bestemming, die bij de constructie van het geweer ten opzichte van het gebruik daarvan is beoogd.

a H. R. 21 Juni 1909, Concl. conf. — Idem Zutphen 16 December 1908, ten aanzien van elk modern geweer.

848. Een geweer waarvan kolf en loop enkel met een haak aan elkander bevestigd zijn op zoodanige wijze, dat door eene enkele handbeweging kolf en loop van elkander kunnen worden gescheiden en ook weer in elkaar kunnen worden gezet, moet worden beschouwd als een „afdraaier" in den zin der Jachtwet.

Leiden Kgr. 3 December 1906.

848bis. De omstandigheid, dat het gebezigde wapen niet was een afdraaier, zooals de dagvaarding vermeldt, staat aan een veroordeeling niet in den weg. Bedoeld wapen kan als schietgeweer worden beschouwd.

's-Hertogenbosch 4 April 1907. — 's-Hertogenbosch 18 Juni 1907.

II.

849. Art. 26 der Jachtwet kent aan het daar bedoeld gezag niet toe het recht om de

beperking op te heffen, welke bij art. 18 aanhef en letter *c* der jachtwet aan het jagen is gesteld. Niettegenstaande een krachtens gemeld artikel bij de buitengewone machtiging verleend verlof om op spoorsneeuw te jagen blijft het verbod van gemeld art. 18 gelden.

e H. R. 4 November 1907, Concl. conf.

850. Als rechthebbende in den zin van art. 2 der Jachtwet is te beschouwen niet de pachter der jacht op eenigen grond, doch alleen hij die zijn recht ontleent aan een heerlijk zakelijk jachtrecht of aan eenige overeenkomst van huur of pacht van dien „grond" of aan eenig zakelijk recht op dien grond.

g H. R. 23 December 1907, Concl. conf. — *e* H. R. 15 November 1909, Concl. conf.

851. Onder de rechthebbenden volgens art. 2 der jachtwet bevoegd tot het afgeven van eene schriftelijke vergunning zijn ook begrepen de pachters der „jacht."

a Amterdam 12 Juni 1907, vern. Hilversum Kgr. 1 Februari 1907.

852. Het woord „rechthebbende" heeft in het eerste lid van art. 2 der jachtwet de beteekenis van jacht-rechthebbende en duidt wegens den nauwen samenhang van dit artikel met het voorafgaande ook aan hem, die het jachtrecht als zakelijk recht op eens anders grond bezit. Vernietiging van het vonnis a quo, wijl daarbij was veroordeeld, ook op grond van art. 2 voormeld, ofschoon in de dagvaarding niet was opgenomen het jagen zonder schriftelijke vergunning van de rechthebbenden op de jacht op den bejaagden grond, doch alleen van de eigenaren of rechthebbenden op den grond.

a H. R. 25 Februari 1907, Concl. conf.

853. Uitlegging der woorden in de dagvaarding; eigenaar van of rechthebbende op den grond. De meer beperkte opvatting dier woorden gaf de rechtbank te Maastricht aanleiding tot ontslag van rechtsvervolging. Het Hof te Arnhem, eene minder beperkte opvatting aannemende, veroordeelde den beklaagde.

a Arnhem Hof 17 Januari 1907, gewezen na de terugwijzing bij *e* H. R. 5 November 1906.

854. Bij de feitelijke beslissing, dat de beklaagde voorzien was van een schriftelijk bewijs van den eigenaar van den bejaagden grond, zonder dat het bewijs was geleverd, dat de eigenaar van den grond het jachtrecht niet had, is terecht aangenomen, dat van een jagen zonder vergunning van den eigenaar of rechthebbende geen sprake was. De bewering, dat hier niet zou zijn gegeven eene stellige en ondubbelzinnige vergunning, kan daartegen niet als bezwaar gelden.

b H. R. 14 Juli 1909, Concl. conf.

855. Bij de overtreding van het in gesloten jachttijd zonder voorzien te zijn van consent of buitengewone machtiging in 't veld eenige poging doen om wild op te sporen is onnoodig vermelding in de dagvaarding aan wien de perceelen waarop gejaagd is, toebehooren.

's Hertogenbosch . . . . (13).

856. Vrijspraak van jagen zonder vergunning van den eigenaar van of rechthebbende op het heerlijk jachtrecht, op grond dat dit recht niet bewezen is.

a 's Hertogenbosch 20 Maart 1906.

III.

857. Bij jachtovertredingen moet de bevoegdheid tot inbeslagneming van voorwerpen bij ontdekking op heeterdaad enkel worden beoordeeld naar art. 45 2e lid der jachtwet in verband met het eerste lid van dat artikel. Wanneer diensvolgens, hetgeen binnen de grenzen der dagvaarding is bewezen verklaard, te weten dat de requiranten werden betrapt op het plegen „eener" overtreding der jachtwet, niet van een bepaald aangewezene in artikel 45 eerste lid letter *b* der jachtwet strafbaar gestelde, wordt getoetst aan deze bepalingen, dan blijkt de hier plaats gehad hebbende inbeslagneming niet te steunen op de wet en kan zij dus niet worden aangemerkt als rechtmatig. Ontslag van rechtsvervolging ter zake van wederspannigheid.

b H. R. 4 Maart 1907, Concl. contr.

858. Nu in de dagvaarding als de overtreding, waarop de eerste requirant op heeter daad werd betrapt, is gesteld het jagen zonder jachtacte, was de vraag, of het geweer al dan niet geladen was, zonder belang, daar tot het wezen dezer overtreding die omstandigheid niet toe- of afdoet, en hiervan derhalve in de dagvaarding niet behoefde te worden gerept, terwijl die overtreding op zichzelve blijkens de artt. 36 en 45 *b* der jachtwet tot de inbeslagneming bevoegd maakt. Wederspannigheid.

a H. R. 25 Maart 1907, Concl. conf.

859. De verbalisant was in casu blijkens de bepaling van art. 45 jis. 9, 1 en 36 van de jachtwet gerechtigd het vischnet, waarmede de beklaagde P. vischte terwijl hij erkende geen vischacte te bezitten en de beambte van oordeel was dat het net mazen had, niet van de vereischte grootte, in beslag te nemen en hij was dus in de rechtmatige uitoefening zijner bediening. Wel heeft de verdediger beweerd, dat de keuze of de beambte de vischnetten in beslag zou nemen of deze zou waardeeren, zou staan aan den bekeurden visscher, maar deze bewering is ongegrond.

's Gravenhage Hof 2 December 1909.

860. Artt. 45 en 47 der jachtwet schrijven voor de verbeurdverklaring en vernieling van het vischtuig, waarvan het gebruik onder geen omstandigheden is toegelaten. De ten deze in beslag genomen zegen is niet een absoluut ongeoorloofd vischtuig, daar zij voor de spieringvangst mag gebezigd worden, zoodat de gemelde wetsbepalingen niet toepasselijk zijn, al is in het onderhavige geval van die zegen een ongeoorloofd gebruik gemaakt.

b Tiel 27 April 1905.

861. Art. 41 der jachtwet bepalende, dat het dubbel der bij art. 40 dier wet bedreigde straf „wordt" opgelegd, moet zoo worden gelezen alsof er stond, dat ten hoogste het dubbel van het maximum van art. 40 kan worden opgelegd.

Zutphen 16 December 1908. — De cass. is verworpen bij *a* H. R. 21 Juni 1909, Concl. conf.

IV.

862. Bij eene vervolging van den schepeling wegens niet naleving der voorschriften, gesteld bij art. 22 van de internationale overeenkomst van 6 Mei 1882 moet volgens art. 5 en art. 6 lid 3 der wet van 7 December 1883 (Sb. 202) bij dagvaarding worden gesteld, dat de overtreding der voorschriften is geschied buiten toedoen van den schipper, die bij art. 5

in de eerste plaats voor de naleving dier voorschriften is aansprakelijk gesteld.

d H. R. 30 December 1907, Concl. conf.

863. Vordering tot schadevergoeding wegens het afkappen van netten bij verwarring daarvan. Art. 20 der overeenkomst van 6 Mei 1882 tot regeling van de politie der visscherij in de Noordzee, goedgekeurd bij de wet van 15 Juni 1883 (Sb. 73).

c Rotterdam 15 Maart 1909.

864. Internationale overeenkomst tot regeling van de politie der visscherij in de Noordzee, buiten de territoriale wateren. De telastelegging dat de gezagvoerder van een stoomtrawler niet heeft gezorgd dat de noodige maatregelen waren genomen om schade aan andere vischersvaartuigen te voorkomen, is als een bepaald omschreven feit aan te merken, nu de dagvaarding dit gebrek aan zorg omschrijft als een bepaalde schadeveroorzakende handeling. De telastelegging dat bekl. met zijn vaartuig zeer dicht langs het andere vaartuig is gevaren, zoodat daardoor een groot aantal benglijnen werden stuk gevaren, bevat telastelegging van twee verschillende feiten, waarvan het tweede door het eerste is veroorzaakt.

Amsterdam Kgr. IV 8 October 1907.

865. Bij het aangevallen vonnis is terecht beslist, dat voor toepassing van art. 42 littera *f* van het reglement op het bevisschen van de Schelde en Zeeuwsche stroomen, vastgesteld bij K. B. van 17 Augustus 1900 (Sb. 149), onder de uitdrukking „uitoefening van de visscherij" moet worden verstaan „het uitoefenen van de visscherij als bedrijf of beroep" en onder „vaartuigen, waarmede de visscherij wordt uitgeoefend", „vaartuigen voor de visscherij bestemd of ingericht".

c H. R. 14 Juli 1909, Concl. conf.

Afdraaier 847 v.
Appel Sz.
Bewijs Sz.
Dagv. Sz. 855.
Diefstal.
Get. bew. Sz.
Inbeslagneming 857 v.
Mot. v. vonn.
Onr. daad 863.
Opsporen v. wild 844.
Rebellie 857 v.
Rechthebbende 850 v.
Spoorsneeuw 844.
Tekst der wet.
Tractaten 862 v.
Veld 845.
Verbeurdverkl. 860.
Windhonden 846.

JEUGDIGE BEKLAAGDEN.

Bij n°. 29. — *e* Amsterdam 20 December 1905. — Amsterdam Kgr. II 16 Januari 1906.

30. Bevel tot stelling ter beschikking van de regeering in plaats van oplegging eener gevangenisstraf zulks wegens poging tot doodslag.

's Hertogenbosch Hof 16 Mei 1906 vern. op dit punt Maastricht 6 Maart 1906.

31. De beklaagde. die op de grens van krankzinnigheid staat, wordt gesteld ter beschikking van de regeering.

Almelo 3 Juli 1906.

32. Veroordeeling van twee beklaagden ieder tot een maand tuchtschool wegens diefstal.

Tiel 17 Mei 1906. — Bij Arnhem 22 October 1906 werden de ouders van een der beklaagden op verzoek van den voogdijraad ontzet, mede op grond dat zij geen voldoende toezicht over dien beklaagde uitoefenden, ten bewijze waarvan beroep op voormelde veroordeeling werd gedaan.

33. Voorwaardelijke veroordeeling tot tuchtschool met een proeftijd van een jaar nevens berisping op grond van art. 453 Sr.

Amsterdam Kgr. IV 19 April 1906. — Bij vonnis van denzelfden kantonrechter van 4 October 1906 werd de beklaagde opnieuw tot drie maand tuchtschool veroordeeld op grond van art. 426 Sr. en wel onvoorwaardelijk.

34. Geldboete van f 5.„ niet tuchtschool van drie maanden behoort in dezen te worden opgelegd aan den beklaagden 14-jarigen fabrieksarbeider, die niet ongunstig bekend staat en voor de eerste maal in overtreding eens op de fabriek eenig geld uit een zak stal.

's Hertogenbosch Hof 23 Mei 1906, vern. op dit punt Maastricht 21 Maart 1906.

35. Teruggave van delinquent aan zijne ouders op grond van het door dezen en beklaagde medegedeelde omtrent armoede en gebrek, die tot diefstal zouden hebben geleid.

Middelburg 16 Maart 1906.

Appel Sz.
Berisping 33.
Dagv. Sz.
Diefstal 32.
Doodslag 30.
Krankzinnigen 31.
Strafbaarheid 31.
Strafvervolging.
Terechtzitt. Sz.
Tuchtschool 33 v.
Voorw. veroord. 33.

JUDICIEELE HOUDING Z. APPEL BZ., BEHANDELING TER ROLLE, BEKENTENIS BZ., BEWIJS BZ., EED, MOTIEVEN VAN VONNISSEN, WEGEN.

KADASTER Z. BEZIT, EIGENDOM, KERKELIJKE GOEDEREN EN RECHTEN, ONRECHTMATIGE DAAD, VERANDERING, VERMINDERING OF WIJZIGING VAN EISCH.

KANTONGERECHT Z. ADVOCAAT.

KANTONRECHTER Z. SUCCESSIERECHT.

KARTELOVEREENKOMST Z. LASTGEVING.

KERKBESTUREN EN KERKELIJKE GEMEENTEN.

299. De Nederlandsche Hervormde Kerk en de Gemeenten waaruit zij bestaat, zijn zedelijke lichamen, die niet ingesteld of erkend door het openbaar gezag zijn van privaatrechtelijken aard, als omschreven in art. 1690 B. W. Rechtskracht van het Algemeen Reglement van de Nederlandsche Hervormde Kerk; lidmaatschap dier Kerk.

's Gravenhage Kgr. 28 December 1906.

300. Eene kerkelijke gemeente is niet een publiekrechtelijk, doch een privaatrechtelijk lichaam, beheerscht door het burgerlijk recht. Om zich als lid aan een zoodanig lichaam te kunnen verbinden moet men ingevolge de bepalingen van het burgerlijk recht de bekwaamheid hebben zich te verbinden. Bij een kind hetwelk kort na de geboorte gedoopt wordt, kan van wilsverklaring geen sprake zijn. Uit het gedoopt zijn alleen mag dus niet tot het lidmaatschap der kerkelijke gemeenten worden geconcludeerd.

Purmerend Kgr. 15 September 1908.

301. Krachtens art. 20 3[e] al. van het Algemeen Reglement voor de Hervormde Kerk zijn de „diakenen" met het beheer der pastoriegoederen belast; daar het verhuren van een diaconiegoed een daad van zuiver beheer is, zijn wel

Diakenen maar is niet de kerkeraad tot die verhuur bevoegd. Bovendien blijkt uit het overgelegde stuk niet dat wilsovereenstemming was verkregen. Eischeres in hare vordering niet-ontvankelijk verklaard, omdat de vordering niet door de Hervormde gemeente ten name van diakenen is ingesteld, maar door diakenen, terwijl bovendien van eene authorisatie van het classicaal bestuur niet blijkt.

Enschedé Kgr. 21 Maart 1907. — Zie na hernieuwde dagvaarding ten verzoeke van de Nederduitsche Hervormde gemeente, Enschedé Kgr. 30 Mei 1907, houdende toewijzing en verwerpende de exceptie van gewijsde zaak.

302. De huuropzegging ten verzoeke van „de Diaconie der Hervormde gemeente te H." is geldig. Ingevolge art. 20 4e lid van het Alg. Regl. voor de Hervormde kerk behoort het beheer der Diakoniegoederen in gemeenten waar een predikant is, gevoerd te worden door diakenen, met medewerking van den predikant en van de ouderlingen. Onder de uitdrukking „de diaconie der Hervormde Gemeente te H." wordt een college aangewezen waarin zoowel de predikant als de ouderlingen zitting hebben.

Enschedé Kgr. 30 Mei 1907.

Cass. Bz.
Gewijsde 301.
Huur en verh. 301 v.
Kerk. goed. en recht.
Overeenkomst 300.
Publ. en priv. recht 300.
Rechtspersoon 299.
Vereen. en vergad. 300.
Zedel. lichaam 299.

KERKELIJKE GOEDEREN EN RECHTEN.

Bij n°. 94. — Bev. bij Leeuwarden Hof 25 Maart 1908, behalve ten aanzien van den aan den hypotheekbewaarder verstrekten last tot overboeking, waardoor de rechtbank haar rechtsmacht had overschreden. — Bij *c* H. R. 16 April 1909, Concl. conf. werd beslist, dat de goederen niet aan de Kerk doch aan de Pastorie te Menaldum „bleven toebehooren" met den pastor loci als vruchtgebruiker, hoewel hij slechts recht behield op een vast tractement. Beide gemelde beslissingen werden vernietigd, in zooverre de Kerkvoogden veroordeeld waren om aan den predikant als daarop rechthebbende een eventueel batig saldo uit te keeren, doch overigens bevestigd.

Bij n°. 95. — Waartegen de cass. is verw. bij *c* H. R. 31 Mei 1907, Concl. contr. ten aanzien van de uitlegging van art. 13.

97. Waar eensdeels het beheer niet uitmaakt een essentieel voor het rechtsbestaan van vruchtgebruik beslissend bestanddeel daarvan en anderdeels onverkort zijn gebleven én de principieele aanspraak des pastoors op de vruchten én de onbevoegdheid der beheerende Kerkvoogden om de opbrengst der pastoralia te doen vloeien in de kerkekas (welk laatste partijen als vaststaande aannamen) bestaat nog altoos de aanspraak van den pro tempore pastor, als orgaan van de stichting „de Pastorie te Menaldum" geroepen om hare belangen te hoeden, op rekenschap aangaande de wijze van beheer der stichtingsgoederen en omtrent de gekweekte opkomsten.

c H. R. 16 April 1909, Concl. conf. — Bij Leeuwarden Hof 25 Maart 1908, bev. Leeuwarden 25 Mei 1905 werd in deze zaak aangenomen dat de predikant zelf recht had op de opbrengst der pastoralia en niet slechts krachtens een Resolutie der Staten van Friesland van 12 Mei 1791 (die als vervallen werd beschouwd) op het daarin geregelde vast tractement.

98. De Resolutie der Staten van Friesland van 12 Mei 1791 had de strekking, voor alle toekomst de pastoriegoederen te Menaldum aan het beheer van den predikant te onttrekken en dat beheer eens en voor goed te doen overgaan op het College van Kerkvoogden, voor alle toekomst het recht van den predikant op de opbrengst dier goederen hem te ontnemen en den predikant, in plaats van de hem ontnomen opbrengst der pastoralia, recht te geven op een vast tractement en het bedrag daarvan te doen vaststellen in den beroepsbrief. Deze resolutie heeft hare verbindende kracht verloren door het Decreet van het Provinciaal Bestuur van Friesland van 23 Februari 1797 in verband met het Decreet van de Nationale Vergadering van 5 Augustus 1796. Door deze beslissing zijn niet in strijd met de wet de door partijen aangevoerde rechtsmiddelen aangevuld; de rechter was in tegendeel verplicht zelfstandig te onderzoeken of aan de resolutie van 1791, waaruit de kerkvoogdij beweerde haar recht te ontleenen, door den bevoegden wetgever de rechtskracht was ontnomen. Voor Menaldum geldt sedert weder de regel, dat de predikant gerechtigd is op de opbrengsten der pastoralia.

Leeuwarden Hof 25 Maart 1908, bev. Leeuwarden 25 Mei 1905. — In cassatie werd bij *c* H. R. 16 April 1909, Concl. conf. in strijd met het gevoelen van het Hof aangenomen, dat de resolutie van 1791 niet was vernietigd door het besluit van 1797 in verband met het decreet van 1796, daar die resolutie geen daad van wetgeving was doch slechts eene bizondere beschikking inhield waarbij, in afwijking van bestaande voorschriften, aan de stemgerechtigde ingezetenen van Menaldum werd toegestaan predikanten te beroepen niet op den voet van het genot der opkomsten van het pastoriegoed doch op een vast tractement, te vermelden in den beroepsbrief. Des ongeacht is in dit geding aan te nemen dat de kerkelijke stichting „de Pastorie te Menaldum" bleef voortbestaan met den pastor loci tot vruchtgebruiker en dat hare goederen niet op de kerk overgingen. De bestreden beslissingen werden dientengevolge alleen vernietigd voor zoover aan den predikant een hem persoonlijk toekomend recht op uitkeering van een eventueel batig saldo van rekening was toegekend.

99. Art. 13 der staatsregeling van 1801, als toepasselijk op elk kerkgebouw in bezit, en onverschillig of het bezit daarvan slechts ter bede verkregen was, heeft voor de verweerster eigendomsrecht aan hare kerk doen ontstaan. Hierin werd geen verandering gebracht door eene latere wet eveneens van politieke strekking — de Staatsregeling van 1805 — welke verdere verkrijgingen overeenkomstig de overige wetgeving niet meer toeliet.

c H. R. 31 Mei 1907, Concl. contr. doch alleen ten aanzien der eerste stelling, verw. de cass. tegen *a* Rotterdam 5 Januari 1906. — Bij het arrest werd tevens verworpen een cass. middel rakende eene beoordeeling door de rechtbank in strijd met de wet (in verband met art. 29 v. Ov.) van stukken door de eischeresse overlegd ten bewijze dat de Waalsche gemeente tusschen 1801

en 1813 het bezit der kerk niet had al had zij wel het gebruik daarvan. De H. R. overwoog dat uit de feitelijke beslissingen volgde dat die stukken niet betroffen den aard van het bezit, doch alleen het wijzigen der aloude beheersregeling en dus niet konden afdoen tot de vraag of het bezit der kerk was van precairen aard.

100. Het decreet van Koning Lodewijk van 2 Augustus 1808 opende wel de gelegenheid om eene billijke regeling omtrent den eigendom der kerken te maken op plaatsen, alwaar over het bezit daarvan geschillen bestonden of billijke bezwaren of klachten deswege werden ingebracht, maar dat dit hier het geval was is blijkens de feitelijke beslissing van het bestreden vonnis door den eischer in cassatie, oorspronkelijk gedaagde, niet aangetoond.

c H. R. 31 Mei 1907, Concl. conf. (op dit punt) verw. de cass. tegen *a* Rotterdam 5 Januari 1906.

101. De Fransche wet van 1 Juli 1901 betrekkelijk het bezit van goederen door niet-erkende geestelijke orden is eene loi de police et de sureté als bedoeld in art. 3 C. C. (art. 8 A. B.). Deze wet werkt niet buiten de grenzen van den Franschen staat en ontneemt aan een Fransch onderdaan geen rechten, die hij in Nederland had.

a 's Gravenhage Hof 28 October 1907. — Zie in cass. H. R. 5 Maart 1908, Concl. conf.

KINDERWETTEN Z. ADVOCAAT, JEUGDIGE BEKLAAGDEN, OUDERLIJKE MACHT, TERECHTZITTING SZ., VOOGDIJ.

KLACHTE EN AANGIFTE.

101. De in het eerste lid van art. 13 Sv. voorkomende woorden „in persoon" dienen enkel om de tegenstelling te doen uitkomen met dengene, die als bijzonder gemachtigde van den klager te klachte indient. Aan den klager kan dus zoomin als aan zijn gemachtigde de eisch gesteld worden, dat hij de klachte aan den bevoegden ambtenaar ter hand stelt. De bewering, dat de klacht geen verwijzing mag inhouden naar een daarbij gevoegd stuk, waarin de beleediging voorkomt, vindt geen steun in de wet.

b H. R. 27 Mei 1907, Concl. conf.

102. Het procesverbaal ten processe overgelegd als eenig bewijs der in deze gedane klacht verwijst naar een ander schriftuur, als inhoudende het feit waarover geklaagd wordt, en kan dus niet gezegd worden het feit in te houden waarover wordt geklaagd.

's Gravenhage Hof 8 October 1906.

103. Aan het voorschrift van art. 13 Sv. dat de mondelinge klacht, na in schrift te zijn gebracht, door den ambtenaar met den klager moet worden onderteekend, is voldaan door des ambtenaars onderteekening van het proces-verbaal, waarin is opgenomen en waarvan deel uitmaakt de door den klager onderteekende klacht.

e H. R. 26 April 1909, Concl. conf.

104. Bij misdrijven alleen op „klachte" vervolgbaar, moet in het algemeen de klacht zoo zijn ingericht, dat zij behelst een beklag ter zake van een aangeduid feit, dat men wenscht vervolgd te zien, zonder dat meer vereischt wordt. De officier van justitie is vrij in de vervolging van den persoon, dien hij als den aansprakelijken aanmerkt. Bij eene klacht tegen den schrijver en als deze niet bekend wordt gemaakt tegen den uitgever van een geschrift kan toch de drukker vervolgd worden.

Amsterdam Hof 19 November 1908, vern. in dit opzicht Almelo 29 September 1908.

105. Het Openbaar Ministerie moet in zijne vordering niet-ontvankelijk worden verklaard, wanneer uit het proces-verbaal van den Burgemeester wel duidelijk blijkt, dat de beleedigde aan dien ambtenaar een omstandig verhaal van het gebeurde heeft gedaan, maar niet of dit geschied is uit eigen beweging, dan wel door den Burgemeester ontboden, noch dat zij den wil heeft te kennen gegeven tot het uitlokken van eene strafrechtelijke vervolging.

Amsterdam Hof 10 Maart 1907.

106. Uit eene klacht moet blijkens de wil van den klager om eene strafrechtelijke vervolging uit te lokken. In casu kan evenzeer de zucht tot het bevorderen van een disciplinaire vervolging of het voorkomen van herhaling aan de opgaven van de beleedigde klaagster ten grondslag hebben gestrekt.

Amsterdam Hof 10 Maart 1909.

107. Nu ten deze de schriftelijke klacht zelve voldoet aan de bij art. 13 Sv. gestelde eischen, kunnen voor het bewijs, dat zij reeds was ingediend en dus bestond bij de behandeling in eersten aanleg, in hooger beroep nieuwe bewijsmiddelen worden gebezigd en andere dan die welke ter beschikking stonden voor of zijn gebezigd door den eersten rechter.

a H. R. 28 Juni 1909, Concl. conf. — Zie a quo 's Hertogenbosch Hof 14 April 1909.

KLOOSTERS Z. KERKELIJKE GOEDEREN EN RECHTEN.

KONINKLIJK BESLUIT Z. ADMINISTRATIEVE EN RECHTERLIJKE MACHT, ONRECHTMATIGE DAAD.

KOOP EN VERKOOP.

Bij n°. 1266. Bev. bij 's Gravenhage Hof 25 Maart 1907.

Bij n°. 1319. Bev. bij Amsterdam Hof 26 Januari 1906.

Bij n°. 1341. Bev. bij Amsterdam Hof 18 October 1907, behalve ten aanzien der beslissing omtrent de vrijwaring.

I.

1345. Ofschoon art. 1589 C. C. in onze wet niet is overgenomen, geeft toch een aangenomen belofte van te verkoopen eene persoonlijke vordering; wanneer daarna met onderling goedvinden de prijs van het te verkoopen goed is vastgesteld is eene koopovereenkomst tot stand gekomen voldoende aan de eischen van art. 1493 en 1494 B. W. en kan de eischer de uitvoering dezer overeenkomst vorderen.

Utrecht 18 Maart 1908.

1346. Waar eene koopovereenkomst mondeling gesloten is, moet de daarop gevolgde schriftelijke bevestiging door den verkooper geacht worden alle voorwaarden in te houden, waaronder de overeenkomst gesloten is en wel in dier voege, dat wanneer die voorwaarden mochten afwijken van het mondeling overeengekomene, de kooper in afwijkingen berust heeft, als hij na het ontvangen van dat schrijven met behoud van de met dat schrijven overeenkomende hem toegezonden factuur het stilzwijgen bewaart gedurende geruimen tijd.

Amsterdam Hof 8 Juni 1906.

1347. De kooper, die schriftelijke bevestiging vraagt van de door hem aan den reiziger van den verkooper mondeling gegeven order, is, wanneer hij met de schriftelijk gegeven bevestiging van den verkooper niet accoord gaat, gehouden dit schriftelijk, althans rechtstreeks, dezen mede te deelen; hij kan niet volstaan met een mondeling protest aan den reiziger, van wien hij kocht.

c Amsterdam 18 December 1908.

1348. Ook al komen partijen overeen dat zal worden betaald na onderzoek der leverantie door een derde volgens den uitslag daarvan en dat een appèl-analyse niet kan plaats hebben dan met toestemming van den inzender van het monster (in casu den kooper), wordt daarmede geenszins de beslissing of het gekochte al dan niet zal worden betaald gelegd uitsluitend in handen van den debiteur-kooper, maar wordt alleen van zijne beslissing afhankelijk gemaakt of het eerste onderzoek partijen zal blijven binden.

c H. R. 4 Februari 1910, Concl. conf., verw. de cass. tegen Assen 2 Maart 1909.

1349. Op eene in Duitschland tusschen daar wonende partijen gesloten koopovereenkomst betrekkelijk een daar gelegen onroerend goed (de mijn „Eustachia") en die bestemd is daar te werken, mocht de Nederlandsche rechter buitenlandsch recht toepassen; zulks volgt uit de wet houdende Alg. Bep. Die rechter is vrij om te beslissen, welke bedoeling aan partijen is toe te schrijven.

f H. R. 4 Juni 1909, Concl. conf.

1350. Mora accipiendi. In casu is niet § 293 in verband met § 295 van het Bürgerliches Gesetzbuch naar het Nederlandsche recht van toepassing, al is het contract in het Duitsch gesteld terwijl het niet vaststaat dat het contract in Hamburg is gesloten. Naar de bedoeling van contractanten moet men aannemen dat het Nederlandsche recht hunne rechtsverhouding zou beheerschen.

a Breda 10 Maart 1908.

1351. De schuldplichtigheid afgeleid uit de omstandigheden, dat de aankoop met medeweten en voorkennis heeft plaats gehad en het gekochte is in ontvangst genomen en onder zich is gehouden, waar de schuldenaar ontkent den koop persoonlijk te hebben aangegaan, is onaannemelijk, — vooral wanneer in het oog wordt gehouden dat naar algemeen gebruik het zoogenaamde uitzet wordt bekostigd van zijde der echtgenoote en de gedaagde dus kon denken, dat een ander de kwestieuze goederen die in zijn huis waren gebracht ter gelegenheid van zijn huwelijk had besteld.

's Hertogenbosch Hof 17 Juli 1906.

1352. Als bestelling en levering bewezen zijn mag zonder meer niet aangenomen worden het bij dagvaarding gestelde dat een prijs niet werd bepaald. Dit feit moet door eischeresse worden bewezen daar alleen bij ontstentenis van prijsbepaling de waarde der leveranties door haar kan worden gevorderd.

b Arnhem Hof 5 December 1906, waartegen de cass. is verw. bij *d* H. R. 13 December 1907, Concl. conf.

1353. Prijscourant. — Factuur. — „Reclames binnen 14 dagen in te zenden." Dergelijke eenzijdige bepaling der factuur, eerst na het tot standkomen der overeenkomst gemaakt, kan niet beschouwd worden als door den kooper stilzwijgend goedgekeurd en bindt dezen dus niet. Indien al de bepaling in den prijscourant, „Reclames moeten binnen 8 dagen na ontvangst der artikelen ingezonden worden" den kooper bindt, kan zij slechts slaan op het geval, dat de kooper meent dat het geleverde niet aan de overeenkomst voldoet, maar niet op het geval, dat hij oordeelt dat wel volgens de overeenkomst geleverde zaken ten onrechte afzonderlijk op de factuur in rekening zijn gebracht.

b Amsterdam 9 Mei 1906.

1354. Koop op de proef is niet aanwezig, waar de verkooper gegarandeerd heeft dat de machine haar werk naar behooren zou verrichten en bedongen is dat de kooper de machine moest betalen, indien bij het proefdraaien bleek, dat zij aan de gestelde eischen voldeed, terwijl hij anders de machine zou mogen terug zenden, zonder ze te betalen. Bewijs bevolen omtrent het voldoen bij de proef en goedkeuring.

b Amsterdam 6 April 1906.

1355. In deze is onder proeforder niet een koop op proef, maar een eerste order van een nieuwen kooper te verstaan.

c Amsterdam 18 December 1908.

1356. Koop op monster niet door beide partijen gewaarmerkt, noch bij een derde in bewaring gegeven, doch door den verkooper aan den kooper afgegeven. Niettegenstaande de splitsing van het monster door den kooper, kan een onderzoek worden gelast door deskundigen ter beantwoording der vraag of de geleverde kozijnen aan het monster voldoen, met last aan den kooper om het monster aan de deskundigen ter hand te stellen. Brengt de kooper het monster niet voor, dan is de vordering van den verkooper tot betaling dadelijk toe te wijzen. Anders had hij akte kunnen vragen, met aanbod van bewijs, dat het monster niet hetzelfde is of door schuld of nalatigheid van den kooper niet meer in denzelfden toestand verkeert, waarbij dan schorsing van het onderzoek al dan niet zal plaats hebben. Art. 1499 B. W.; eisch tot betaling in conventie, tot ontbinding in reconventie.

Amsterdam Hof 26 Juni 1908. — Cf. *b* Amster-

dam Hof 10 Juni 1909 en Arnhem Hof 2 Januari 1907.

1357. Verkoop van een onverdeeld aandeel van onroerend goed is geldig; in het bijzonder kan de nietigheid van dien verkoop niet beweerd worden op grond van gemis aan object. Zoo'n verkoop toch kan zijn òf wel voorwaardelijk, wanneer wordt verkocht voor het geval van latere toescheiding aan den verkooper, òf wel definitief, wanneer wordt verkocht de kans op zoodanige toescheiding.

b 's Hertogenbosch Hof 26 Februari 1907.

1358. Wanneer steenkolenhandelaren contracten sluiten op „de gewone bekende voorwaarden" beteekent dit, zonder meer, niet dat dan van toepassing zijn de strenge zoogenaamde „syndicaatsvoorwaarden", zelfs niet al zoude niet vast staan, welke voorwaarden dan wel bedoeld zijn.

's Hertogenbosch 11 October 1907.

1359. Waar eischeres aan gedaagde heeft verkocht eene hoeveelheid benzine en gedaagde mocht kiezen hoeveel hij van elk der 3 opgenoemde soorten benzine verlangde te hebben, doch de prijs van elke soort was vastgesteld en eindelijk de gedaagde, om niet de geheele partij in één te moeten accepteeren en betalen, het recht bedongen had, dat hij de benzine gedurende één jaar naar mate van zijne behoefte zou kunnen opvragen en betalen, — daar kan de gedaagde kooper nà dat jaar zich niet meer op dat beding beroepen. Gedaagde, die op eischers sommatie om opgave bleef zwijgen, moet geacht worden te hebben toegestemd in het voorstel van eischeres en dus van elke soort $^1/_3$ te hebben verlangd.

a 's Hertogenbosch 16 November 1906.

1360. Gedaagde, kastelein, verbond zich, om, zoolang hij pachter van het koffiehuis „de Poort van Cleve" was, zijn bier te betrekken van eischer of van een firma, van welke eischer mede-firmant was. Eischer leende aan gedaagde geld, en bedong o. a. dat, zoodra gedaagde bier van anderen dan eischer of die firma betrok, hij, eischer, het recht zou hebben het geld op te zeggen. Derhalve is de bedoeling van partijen geweest, om de verplichting van bierkoop voor den gedaagde niet te doen voortduren, nadat door terugbetaling van het geld de verbintenis zou zijn te niet gegaan, ook al bleef gedaagde pachter van dat koffiehuis. De vordering tot schadevergoeding wegens bierkoop bij anderen is dus, voor zoover betreft het tijdperk na de terugbetaling, niet toewijsbaar. Echter evenmin voorzoover betreft het tijdperk vóór de terugbetaling, omdat eischer van geen terugbetaling spreekt, en de rechtbank, zoo zij al de vordering zou mogen splitsen, de gegevens niet heeft voor die splitsing, nu de datum van terugbetaling niet door eischer is aangegeven, en deze zich op het standpunt stelt, dat gedaagde's verbintenis tot bierkoop los is van die geldleening.

Zutphen 26 November 1908.

1361. Er heeft in casu niet slechts een koop en verkoop van onroerend goed (boerenhofstede) plaats gehad, met recht van inwoning van den verkooper en diens vrouw maar deze overeenkomst omvat insgelijks een z.g. kostcontract. Uit verschillende omstandigheden moet worden afgeleid, dat de roerende goederen (meubels, zaken tot het boerenbedrijf behoorende, hooi en stroo, levende have enz.) in het huis en op 't erf aanwezig tegelijk met het onroerend goed aan den kooper tevens in eigendom zijn overgegaan. De verkoop dier (roerende) goederen door den kooper van de boerenhofsteê levert alzoo niet op eene onrechtmatige daad, omdat deze niet anders dan zijn eigen goed heeft verkocht.

e Arnhem Hof 17 Juli 1908.

1362. Uitlegging van het beding: „Van alle verkoop in den Haag wordt vijf cent per pakje aan provisie toegestaan". Hieraan ontleent de kooper niet het recht om op den koopprijs der door hem gekochte pakjes 5 cent per pakje te korten.

c Amsterdam Hof 4 December 1908.

II § 1.

1363. De verkooper van onroerend goed is verplicht mede te werken aan de totstandkoming eener akte van transport, vatbaar om in de openbare registers te worden overgeschreven. Bij gemis aan beding dienaangaande staat het niet aan ééne der partijen eenzijdig de wijze van transport te kiezen; heeft echter eenmaal de kooper (bij deurwaardersexploit) een notarieel transport voorgesteld en daarna in rechten gevorderd, dan staat het den verkooper, die het exploit onbeantwoord heeft gelaten, niet vrij de ontvankelijkheid in die vordering tegen te spreken met de bewering dat omtrent een notarieel transport niet is overeengekomen of dat hij niet behoorlijk in verzuim is gesteld.

a Amsterdam 9 Januari 1907.

1364. Wanneer tot staving eener vordering tot schadevergoeding door den kooper van onroerend goed tegen den verkooper gesteld wordt, dat het verkochte nog niet is ontruimd, dat de verkooper, hoezeer daartoe gesommeerd in gebreke blijft het verkochte te ontruimen of te leveren, dat immers een derde het verkochte in bezit houdt, daar leveren die feiten een voldoenden grondslag voor de toewijzing dier vordering. Ten onrechte wordt daartegen aangevoerd dat de kooper zich slechts beklaagt, dat een derde het perceel in bezit houdt en dat dit positum voor de toewijzing dier vordering onvoldoende is.

Amsterdam Hof 18 October 1907, bev. en dit opzicht Utrecht 11 Mei 1904, doch overigens dat vonnis vernietigende, inzooverre de gedaagde was toegelaten zijn verkooper in vrijwaring te roepen.

1365. De verkooper die den kooper in de gelegenheid heeft gesteld het gekochte, bij aankomst te bepaalder plaatse, te ontvangen en het gekochte bovendien, na opslag, gedurende een bekwamen termijn, te diens beschikking gesteld en gehouden heeft, is niet verplicht de goederen, na het verstrijken van den termijn voor de afhaling gesteld, voortdurend ter beschikking van den kooper te houden.

Amsterdam 16 Januari 1907.

1366. De verkooper, die het verkochte moet leveren, kan deze handeling van feitelijk in bezit stellen mede door middel van een ander, ook van den kooper zelven, verrichten, in casu door het door den kooper met voorkennis en op last van den lasthebber der verkoopers brengen van de verkochte paarden in een stal bij den kooper in gebruik.

's Gravenhage Hof 26 October 1908.

1367. De verkooper behoeft, bij weigering van ontvangst van vervangbare zaken, geen rechterlijk verlof om tot opslag over te gaan.
Amsterdam 16 Januari 1907.

1368. Waar de verkoopster de levering niet heeft voltooid, door de verkochte bloembollen ter plaatse van de levering aan de koopster aan te bieden en ze te harer beschikking te stellen, is zij in hare verplichting tot levering nalatig gebleven, al stelde de koopster zonder recht nieuwe voorwaarden voor de acceptatie.
's Gravenhage 17 April 1907.

1369. De kooper is gerechtigd de waar, vóór de aanvaarding daarvan, te bezichtigen, desnoods, als hij alle vakkennis mist, door een deskundigen te doen bezichtigen; zijn eisch tot het instellen van een omvangrijk deskundig onderzoek, dat den verkooper in zijn leveringsplicht belemmert, is onredelijk, vooral wanneer die eisch wordt gesteld, nadat hij den deurwaarder, die de waar aanbood, anderhalf uur op antwoord heeft laten wachten; onder dergelijke omstandigheden kan niet worden aangenomen, dat de verkooper in zijn leveringsplicht is te kort geschoten. Verkoop van tarwemeel.
Amsterdam 30 October 1908.

1370. De kooper die bedingt, dat hij bij de inlading tegenwoordig mag zijn en de waar mag weigeren, die niet aan de te stellen eischen voldoet, mag de te leveren waar onderzoeken; zijn onderzoek kan echter, uit den aard der zaak, alleen betreffen de uiterlijk waarneembare eigenschappen der waar, zonder zich te kunnen uitstrekken tot zoodanige behandeling der nog niet geleverde, den kooper niet toebehoorende waar, als voor de chemische samenstelling noodig is.
c Amsterdam 8 Juni 1906.

1371. Gebruik in den augurken-handel. Het beding „laatste levering half Juli" belet den kooper niet, na dien tijd, levering te vragen. De kooper is gerechtigd de waar, vóór de aanvaarding daarvan, te onderzoeken, hij moet zich echter tevreden stellen met het door den verkooper hem toegestaan recht om den stop van den mond der vaten te verwijderen; zijn eisch, om de aangeboden vaten te onderzoeken door het afnemen van de deksels, is onredelijk, maakt den verkooper de levering onmogelijk en leidt er toe om aan te nemen, dat deze, door zijn aanbod, aan zijn leveringsplicht heeft voldaan.
Amsterdam 16 October 1908.

1372. Bij een koop van 200 okshoofden zuurkool, te leveren successievelijk op aanvrage gedurende de maanden October—Mei mist een sommatie, waarbij in Januari gevorderd wordt levering van ongeveer de helft van het verkochte binnen 24 uren, in gebreke stellende kracht.
Amsterdam Hof 11 Februari 1907.

1373. De verkoopster had geen vrijheid de bedoelde shawis met streepen in door haar genoemde van het oorspronkelijk staal zoozeer afwijkende Oranje-gele kleur af te leveren zonder toestemming der wederpartij, welke niet is verkregen, noch zelfs gevraagd, te meer nu is gebleken, dat het afgeleverde artikel een geheel ander aspect heeft dan het standaardstaal, zoodat de verkoopster had behooren te begrijpen dat met de aanduiding „het geel iets helderder" in geen geval bedoeld kan zijn een zoo belangrijke kleurenverandering, als welke zij zich veroorloofd heeft. De wederpartij heeft daardoor schade geleden, welke behoort te worden vastgesteld op een bedrag van f 548.„.
Amsterdam Arb. 4 Januari 1909.

§ 2.

1374. Waar de kooper zich beroept op de slechte hoedanigheid der waar en de verkooper zich daartegen verweert door een beroep op de acceptatie der waar, is de vraag, of de omstandigheden, waarop de acceptatie gegrond wordt, duiden op goedkeuring der waar. Deze goedkeuring volgt ten deze niet uit de omstandigheden. Waar de kooper reclameert, wegens de waar aanklevende gebreken, moet hij zijne reclame duidelijk omschrijven. Dit is ten deze voldoende geschied, zoodat een onderzoek door deskundigen ambtshalve kan worden bevolen. Vaststelling der identiteit van de waar moet te voren geschieden en het onderzoek worden geschorst, met op de rol brenging der zaak, indien daarover geschil ontstaat na het wijzen van het interlocutoir. De bewijslast rust op den verkooper.
b 's Hertogenbosch Hof 24 December 1906.

1375. Nu feitelijk vaststaat dat de koop en verkoop gold een speciaal soort vulkachels van de beste qualiteit, rust op den eischer, die den koopprijs vraagt, tegenover de ontkentenis van gedaagde de bewijslast dat hij kachels van die soort en die qualiteit geleverd heeft.
Breda 27 October 1908.

1376. Eisch tot ontbinding eener koopovereenkomst op grond van niet behoorlijke levering. Nu het beding „c. i. f. Rotterdam" de risico van de reis ten laste van den kooper bracht, werd de gedaagde, waar de aangeboden waar tijdens het aanbod niet aan de eischen voldeed, toegelaten tot het bewijs door getuigen, dat die waar bij de aflading in Amerika gaaf en gezond was en het bedongen gewicht had. Door het te Chicago voor den consulairen ambtenaar gehouden getuigenverhoor bleek wel de deugdelijkheid der waar, waarover de getuigenissen liepen, doch geenszins hare identiteit met de aangeboden waar. Toewijzing der vordering tegen den kooper met ontzegging van die in reconventie, eveneens strekkende tot ontbinding doch op grond van wanbetaling.
Rotterdam 5 Februari 1908.

1377. De tijd, binnen welke den kooper over de geleverde waar kan reclameeren, zonder zijn recht om dit te doen verwerkt te hebben, hangt van de feitelijke omstandigheden af.
Breda 27 October 1908.

1378. Nu gedaagde de partij gegomd papier na ontvangst op 24 Juli heeft laten liggen tot einde September 1907, om haar eerst toen te onderzoeken en te reclameeren over de gomming met dextrine, heeft gedaagde haar recht tot reclame verwerkt, te meer waar, volgens gedaagde, omtrent de gomming misverstand had bestaan, waarvan hij niet wist, dat het was opgehelderd.
c Amsterdam 18 December 1908.

1379. Vordering tot vergoeding van schade wegens „slechte" levering. Door de aanvaarding van het geleverde is elk beroep op andere, dan verborgen, gebreken verwerkt.
b Amsterdam Hof 4 December 1908.

1380. Waar geïntimeerde de hem door appellante geleverde schroefas heeft geaccepteerd, kan van wanpraestatie niet meer sprake zijn;

evenmin kan geïntimeerde, nu de as enkele dagen na de levering is gebroken, zich op eigen gebrek van het geleverde beroepen, daar, indien het gebrek zichtbaar was door de aanvaarding alle aansprakelijkheid van appellante is opgeheven en indien het gebrek niet zichtbaar was, geïntimeerde de vordering van art. 1547 B. W. had moeten instellen.

c 's Gravenhage Hof 16 December 1907.

1381. Al zou het geleverde ondeugdelijk zijn geweest en minder waardig dan eischer had aangenomen te leveren, de gedaagde heeft door de stof te accepteeren en te verwerken en daarover verder te beschikken zonder protest, in de levering zooals die is geschied berust en moet geacht worden daarmede genoegen te hebben genomen, tenzij dat ondeugdelijkheid alstoen was een verborgen gebrek.

Rotterdam 16 October 1907.

1382. In bezit houden en gedeeltelijk verwerken van het geleverde, verplicht den kooper tot betaling daarvan, ook al is niet het volle verkochte quantum geleverd. Protesten tegen de levering kunnen niet rechtsgeldig gedaan worden aan de tusschenpersoon, die voor den handelaar bestellingen opneemt.

Amsterdam 16 Januari 1906.

1383. Waar een kooper van tegels wel aanvankelijk na ontvangst van die tegels heeft ontkend, dat zij aan de bestelling beantwoordden, maar later op bereidverklaring des verkoopers om terug te nemen, wat niet bevalt, met die opgave talmt en eerst, nadat de verkooper zich bereid verklaard heeft om alle tegels terug te nemen, daaraan voldoet — doch op eene door den verkooper niet gewilde wijze, na intrekking door den verkooper van zijn bereidverklaring, — dan moet die kooper geacht worden die tegels te hebben aanvaard.

Amsterdam 21 December 1906.

1384. Een kooper, die de hem toegezonden waar uitpakt en daarna onmiddelijk aan den verkooper meldt, dat die waar niet is conform de bestelling en dat hij ze dus niet aanvaardt, maar den buitenlandschen verkooper verzoekt hem te melden aan welk adres hij de waar moet terugzenden, kan niet gezegd worden die waar te hebben aanvaard op den enkelen grond, dat hij ze in afwachting van het antwoord des verkoopers in zijn magazijn (niet winkel) heeft opgeborgen.

b 's Hertogenbosch Hof 24 December 1906.

1385. Onder de in deze als vaststaande aangenomen omstandigheden is een tijdsverloop van 14 dagen, alvorens door gedaagde bij de eischeres zelf werd gereclameerd, niet voldoende om aan te nemen, dat gedaagde, — die de onder hem gebleven koopwaar, welke hij, behoudens keuring, onaangeroerd ter beschikking van eischeres stelde, — moet worden geacht te hebben aanvaard en het recht te hebben verloren om de overeenstemming van het geleverde met het gekochte te betwisten.

Amsterdam 2 November 1906.

1386. Vordering tot vergoeding van schade wegens „niet tijdige" uitvoering van eene verbintenis, in deze wegens vertraagde levering. Deze vordering gaat door aanvaarding van het geleverde zonder protest niet te loor. Zij kan echter slechts geldend gemaakt worden in eene zelfstandige actie en levert in het algemeen geen verweer op tegen de vordering tot betaling van den koopprijs.

b Amsterdam Hof 4 December 1908.

§ 3.

1387. Op de onderwerpelijke koopovereenkomst is art. 1513 B. W. niet toepasselijk, waar het ten deze immers een genuskoop geldt. Dat artikel kan evenmin toepassing vinden op grond van het feit, dat de transportkosten voor rekening van den kooper kwamen. Door eene telling van eene partij bloembollen, alleen door den verkooper, zonder medewerking van den kooper verricht, wordt zulk eene partij bloembollen niet van eene onbepaalde eene bepaalde zaak.

's Gravenhage 17 April 1907.

1388. Als overeengekomen is, dat de goederen geleverd zouden worden „franco kade Amsterdam, Rotterdam, Antwerpen of Hamburg", terwijl vaststaat dat bij het sluiten der overeenkomst nog niet bekend was naar welke overzeesche plaatsen de waren zouden worden verzonden, kon dus de verkooper zich niet verder verbinden dan tot het franco afleveren aan de kaden, telkens hem opgegeven en had hij derwaarts zendende hiermee aan zijne verplichtingen voldaan. De kooper, door daarna verder te expedieeren zonder voorafgaand onderzoek, moet geacht worden in goed vertrouwen de waren te hebben aanvaard en zijn recht om verhaal te nemen wegens onvoldoende levering te hebben verwerkt.

a Arnhem Hof 24 Februari 1909.

1389. Bij koop en verkoop van goederen bestemd voor Amsterdam onder beding „levering f. o. b. Kopenhagen" is de kooper niet verplicht die goederen voor de inscheping te onderzoeken, doch kan hij eventueele reclamen na aankomst te Amsterdam geldend maken, mits dit geschiede binnen een behoorlijken termijn en vóórdat over de goederen is beschikt.

b Amsterdam Hof 29 November 1907.

1390. De clausule „cif Deventer" of „op waggon Deventer", waarop zekere waar is verkocht, betreft niet de keuring te Deventer, maar bedoelt te bepalen te wiens laste de vracht zal komen, zoodat ook na ontvangst op de bestemmingsplaats de kooper het recht behoudt de waar te keuren.

Arnhem Hof 2 Januari 1907.

1391. Het beding „af Deventer" heeft geen andere strekking dan den verkooper te doen dragen de kosten tot en met de inlading, doch geenszins om de plaats der levering te wijzigen, vooral nu dit beding voorkomt onder de rubriek „prijs". Exceptie van onbevoegdheid toegewezen.

Zutphen 16 Mei 1907.

1392. „Franco boord Vlaardingen of Gorinchem" beteekent, dat de kosten der levering tot boord zijn voor rekening van den verkooper, niet dat de levering daar moet geschieden.

Dordrecht 10 April 1907.

1393. Onder „rembours" wordt verstaan betaling bij overgifte, zoodat, waar het beding „betaling van de helft bij verzending onder rembours" is gemaakt, uit het vaststaand feit der overgifte van het gekochte, in casu den motor, op eene zekere plaats, mag worden afgeleid, dat terzelfder tijd aldaar is betaald. Daarenboven veronderstelt bovengenoemd beding overgifte door

of namens dengene die gerechtigd is betaling te ontvangen, waaruit volgt, dat daar ter plaatse is geleverd en ook de betaling van de restant-koopsom op de plaats van levering moet geschieden.
Arnhem Hof 3 November 1909.

1394. Wanneer de koopprijs van gekochte hop tusschen partijen zal worden vastgesteld door den middenkoers van den marktprijs van de hopmarkt te Munchen, jaarlijks vast te stellen door den magistraat aldaar, vervalt de koopovereenkomst niet, wanneer die prijsnoteering door dien magistraat officieel vast te stellen, later wordt afgeschaft terwijl de hopmarkt aldaar blijft bestaan, maar moet de middenkoers tusschen partijen worden vastgesteld door getuigen of deskundigen of op andere wettige wijze.
b 's Hertogenbosch Hof 4 Januari 1910.

1395. Het beding van een prijs per zekere hoeveelheid steenkolen „Zeche van afzending" bedoelt niet de mijn van afzending als plaats van levering aan te merken, maar regelt eenvoudig den prijs.
's Hertogenbosch 11 October 1907.

1396. Waar land verkocht is tegen een zekeren prijs per pondenmaat (36³/₄ are) moet die prijs bepaald worden naar de werkelijke grootte en niet naar de grootte afgerond tot ¹/₁₀ pondenmaat.
Leeuwarden 3 Juni 1909.

§ 4.

1397. De gedaagde is zijne verplichtingen als kooper niet nagekomen, nu hij ondanks herhaalde aanmaningen en exploiten in gebreke is gebleven om aan eischer te specificeeren en op te geven of hij „Fördersteinssalz" dan wel „gemalen Steinsalz" en in welk quantum moest leveren, zulks niettegenstaand hij zich verbonden had om gedurende 4 jaar, waaronder het jaar in kwestie, een zekere hoeveelheid bij den eischer te bestellen. Een beroep op het in ons recht niet bekend zijn van mora accipiendi is ten deze niet ter zake dienende, evenmin als een beroep op art. 1554 B. W. dat, daargelaten of het hier „waren" betreft, op contracten als de onderwerpelijke toepassing mist. Waar de gedaagden in vrijwaring zich hebben verbonden tot overnemen van zout, hetwelk de oorspr. gedaagde in voege voormeld moest aankoopen, zijn zij niet gebonden dezen te vrijwaren tegen de rechtsvordering tegen hem ingesteld, strekkende tot ontbinding met schadevergoeding wegens voormelde wanprestatie.
a Breda 10 Maart 1908.

1398. Wanneer verkocht zijn 60000 kazen, te leveren wekelijks 500 „keurvrij bij den verkooper op zijn pakhuis te T." is de kooper niet alleen bevoegd maar ook verplicht om te gaan keuren. Immers de kooper moet den verkooper in de gelegenheid stellen om zijn leveringsplicht te vervullen. Bij voormeld beding heeft het niet komen keuren in eenige week hoogstens ten gevolge het vervallen van den verkoop ten aanzien dier wekelijksche leverantie en niet die van de geheele partij. Intusschen moet de verkooper, tot levering gesommeerd, zelf de keuring eischen en zou diens mora alleen gedekt zijn als de kooper, niettegenstaande eene uitnoodiging van den verkooper daartoe, zich niet had aangemeld om te keuren.
Leeuwarden Hof 8 Mei 1907.

1399. Wanneer bij eene koopovereenkomst is bedongen ontvangst na weging op het station van aankomst, dan is de kooper verplicht om te voldoen aan eene sommatie tot ontvangst volgens overeenkomst (d.i. na weging aan het station) en betaling. Voldoet hij aan die sommatie niet, dan zal hij in mora zijn.
Groningen 15 Mei 1908.

1400. In het onderhavige geval is het Nederlandsche en niet het Duitsche recht toepasselijk. Naar handelsgebruik is de kooper bij het beding levering fob Rotterdam voor directe export naar Nederlandsch-Indië verplicht den verkooper, ten einde dezen de levering mogelijk te maken, opgave te doen van het schip, waarmede de goederen naar Nederlandsch-Indië zullen worden vervoerd, en kan hij niet volstaan met het aanwijzen van een expediteur, aan wien de goederen kunnen worden geleverd, — waar vaststaat, dat de verkooper lid is van een trust, in dezen de Duitsche ijzertrust, en dat hij als lid van dien trust den kooper bedoelde waar niet mocht verkoopen voor gebruik in Nederland, doch slechts voor directe export naar het buitenland, in dezen naar Nederlandsch-Indië.
Dordrecht 24 Maart 1909. — Zie voorts het interl. Dordrecht . . . . (8) bevelende een expertise omtrent het gebruik.

1401. De kooper, die conform zijn verplichting aan den verkooper den wal heeft aangewezen, waar de verkochte steenen moesten worden gelost, moet ook de schade vergoeden ontstaan door het te vergeefs aanvoeren der steenen. De verplichting om de steenen te ontvangen is voldoende bij de dagvaarding gesteld.
a Amsterdam Hof 6 November 1908.

1402. Art. 1554 B. W. is alleen toepasselijk, wanneer een tijd van afhalen bepaald is en dus de levering moet geschieden ter plaatse waar zich het verkochte goed ten tijde der overeenkomst bevond, dus niet waar het geldt een genuskoop, krachtens welke de waar ter woonplaats van den kooper moet geleverd worden.
Leeuwarden Hof 8 Mei 1907.

IV.

1403. Voor de toewijzing eener vordering tot betaling van den koopprijs van op verschillende tijdstippen geleverde goederen is het onverschillig of de levering al dan niet heeft plaats gehad krachtens een door den kooper beweerde overeenkomst tot levering van goederen van een bepaalde soort, gedurende een jaar, vooral nu ten aanzien van de betaling geen bijzonder beding is gemaakt.
Amsterdam Kgr. I 25 September 1908.

1404. Waar bedongen was betaling vier maanden na levering, de kooper weigert het aangebodene in ontvangst te nemen en daarmede den verkooper verhindert zich van zijn leveringsplicht te kwijten, is voor de ontvankelijkheid der betalingsactie voldoende, dat de verkooper alles deed, wat in redelijkheid door den weigerachtigen kooper in de gegeven omstandigheden van hem mocht worden verlangd. Aan die actie staat niet in den weg, dat de eischer na het verstrijken der 5 dagen, gedurende welke hij ze ter beschikking der koopers had gesteld, aan een ander heeft verkocht.
a Amsterdam Hof 6 November 1908.

1405. Als bij koop en verkoop van onroerend goed feitelijke levering van het verkochte onmogelijk is (i. c. als zijnde hetzelve verhuurd) en de verkooper al wat in zijn macht was heeft gedaan om de juridische levering te bewerkstellingen, doch sommige koopers weigerden de reeds door den eischer geteekende koopakte mede te onderteekenen, moet worden aangenomen, dat hij aan de door de wet geëischte leveringsplicht genoegzaam heeft voldaan.

Leeuwarden 3 Juni 1909.

1406. Bij een koopovereenkomst van vast goed moet onder aanvaarding worden verstaan verstaan feitelijke levering of overdracht in de macht en het bezit van den kooper. In de overeenkomst van koop en verkoop, gelijk zij door de wet is geregeld, artt. 1510, 1511, 1514, 1550 B. W., zijn de verplichting van den verkooper tot levering der zaak, d. w. z. tot overdracht van het verkochte goed in de macht en het bezit van den kooper en de verplichting van den kooper tot betaling van den koopprijs volstrekt wederkeerig en van elkander afhankelijk in dien zin, dat er over en weer gelijktijdig aan moet worden voldaan en de eene partij niet behoeft te praesteeren vóór de andere. De verkooper behoort daarom zóó te dagvaarden, dat de gedaagde, kooper, niet tot betaling kan worden gedwongen zonder dat tevens de eischer zijn verplichting tot levering inderdaad moet nakomen.

Alkmaar 28 Februari 1907.

1407. Voor de toepasselijkheid van art. 1550 B. W. is het onverschillig, of de betaling al dan niet gelijktijdig met de levering plaats heeft en of de verkooper aan zijn recht om contante betaling te vorderen al dan niet gevolg heeft gegeven.

a H. R. 5 April 1907, Concl. conf. vern. Zutphen 28 Juni 1906, waarbij was bev. Apeldoorn Kgr. 18 October 1905.

1408. Al is het woord „betaling" in art. 1429 B. W. in den ruimen zin van prestatie op te vatten en al volgt daaruit dat bij een verkoop op crediet van waren de kooper levering aan zijn woonplaats kan eischen, zoo volgt daaruit niet minder dat de verkooper gerechtigd is de betaling van den koopprijs aan „zijn" woonplaats te vorderen. Wanneer hij eene naast den koopstaande latere regeling betaling bij wege van wisseltrekking is bedongen, vervalt die wijze van betaling door de niet-voldoening van den wissel en blijft de koopovereenkomst ongedeerd nu schuldvernieuwing niet eens wordt beweerd. Bevoegd is dus de rechter van verkoopers woonplaats.

c Amsterdam Hof 4 December 1908.

1409. Art. 1513 B. W. geldt in overeenstemming met het bepaalde in art. 1429 al. 1 B. W. alleen voor bepaalde geindividualiseerde zaken, niet voor zaken alleen ten aanzien van soort en aanzien bepaald; daarvoor geldt bij gemis van contractueel beding de algemeene regeling omtrent de plaats van betaling, neergelegd in art. 1429 al. 2 B. W., krachtens welke de betaling (levering) moet plaats hebben ter woonplaats van den schuldeischer (persoon aan wien geleverd moet worden). De plaats van betaling van den koopprijs wordt niet vastgesteld door de algemeene regeling van art. 1429 al. 2 B. W. maar door de speciale regeling van art. 1550 B. W. Art. 314 Rv. jto 1429 en 1550 B. W.

a 's Hertogenbosch Hof 26 Februari 1907.

1410. De woorden op een factuur, „betaalbaar tegen onzen wissel" kunnen niet bewijzen dat betaling ter woonplaats van den kooper was overeengekomen, zoolang niet blijkt van eene uitdrukkelijke aanneming van diens zijde van dat voorstel.

Zutphen 28 Juni 1906 bev. Apeldoorn Kgr. 18 October 1905. — Zie in cass. *a* H. R. 5 April 1907, Concl. conf.

1411. Afstand van recht mag alleen dan worden aangenomen, wanneer de wil daartoe ondubbelzinnig blijkt. Wanneer bepaald is dat de koopprijs betaald zal worden in een wissel voorzien van bankendossement, doet de verkooper van zijn recht daarop geen afstand door te trachten betaling te krijgen van een hem toegezonden wissel zonder zoodanig endossement.

a Rotterdam 22 Januari 1908, bev. bij 's Gravenhage Hof 9 November 1909.

1412. „Betaling a contant" beteekent, ook in den detailhandel, betaling ten tijde der levering.

Dordrecht 10 April 1907.

1413. Partijen, die overeenkwamen, dat de betaling zoude geschieden „na onderzoek proefstation", hebben kennelijk bedoeld, dat bij een c. q. te houden onderzoek zouden worden in acht genomen de regelen, welke zijn voorgeschreven in het reglement, vastgesteld voor de onderzoekingen aan de Rijkslandbouwproefstations, behoorende bij de beschikking van den Minister van B. Z. van 7 Oct. 1898 no. 4302, afd. Landbouw. De uitslag der analyse is bindend, ook al verandert later de deskundige van meening, wanneer eene appél-analyse slechts met toestemming van beide partijen kon plaats vinden en een dier partijen die tweede analyse niet wenscht.

Assen 2 Maart 1909, waartegen de cass. is verw. bij *c* H. R. 4 Februari 1910, Concl. conf.

1414. Waar in een koopovereenkomst van twee woningen de voorwaarde is gemaakt en aangenomen, dat met de restant koopsom — zijnde een gedeelte reeds dadelijk voldaan — de kooper zal moeten voldoen en daarvoor te zijnen laste neemt een hypothecaire schuld, gelijkstaande met die restant koopsom, in de verkochte goederen gevestigd en de verkooper in de akte tevens verklaart voor den bedongen koopprijs te kwiteeren, is het duidelijk dat de kooper zich verbindt om den verkooper te ontlasten van alle gevolgen der hypotheekschuld, en dat de verkooper op geenerlei wijze wegens die schuld zou worden nagemaand, en deze door den verkooper als voldaan mocht worden aangemerkt. De kooper heeft dus te zorgen voor de betaling der hypotheeksom bij aflossing op de wijze als hem goeddunkt; doet hij dit niet, lost hij niet af, dan is hij de aansprakelijke persoon tegenover den verkooper en pleegt hij, kooper, wanpraestatie. Uitstel van betaling door den hypothecairen crediteur aan den kooper, die de hypotheek ten zijnen laste heeft genomen, belet geenszins tegenover den verkooper, oorspronkelijk hypotheek-debiteur, den verkoop van de verbonden goederen, waaruit voor den verkooper schade en ongerief kan geboren worden.

a Arnhem Hof 25 April 1906.

IV.

1415. Een recht op vrijwaring ontstaat

voor den kooper eerst dan, wanneer deze hetzij door een dagvaarding, hetzij op eenigerlei andere wijze door iemand, die beweert daartoe recht te hebben, in het bezit van het door hem gekochte is gestoord, maar de ontdekking van de mogelijkheid van zoodanige stoornis of de vrees, dat deze te eeniger tijd volgen zal, maakt zonder meer den kooper nog niet bevoegd tot het vragen der vrijwaring.

Rotterdam 25 Februari 1907.

1416. Wanneer dit niet uitdrukkelijk is overeengekomen, is de verkooper van een onroerend goed niet verplicht dit te leveren vrij van de hypotheken, die daarop bij het sluiten der koopovereenkomst rustten en met welker bestaan de kooper bekend was.

Rotterdam 12 Februari 1906. — Zie in cass. (ingesteld tegen het arrest waarbij dit vonnis werd vern.) H. R. 20 November 1908, Concl. conf.

1417. Wanneer de Staat verkoopt zijn tiendrecht binnen zekeren klamp naar eenen prijs ineens en dan tevens de perceelen, waarop dat tiendrecht zou drukken met name aanduidt, dan is hij ex art. 1570 B. W. gehouden om het bestaan van het overgedragen recht op ieder der met name aangeduide perceelen aan den kooper te vrijwaren.

b 's Hertogenbosch Hof 14 April 1908, in substantie bev. *b* 's Hertogenbosch 16 November 1906.

KOOPHANDEL.

286. De woorden „zaken van koophandel" in art. 1935 B. W. beteekenen handelsrechtsgedingen, d. z. die gedingen, waarbij de handhaving gevorderd wordt eener handelsrechtverbintenis, die haren grond vindt in een daad van koophandel. Daarbij is het niet de vraag, of de zaak des eischers is de rechtsvordering van een koopman, maar alleen of het obligo van den gedaagde-schuldenaar uit eene handelsdaad voorspruit.

b 's Hertogenbosch Hof 28 Juni 1909.

287. Het ter leen ontvangen van een particulier door een koopman is een daad van koophandel en zijn verbintenis tot teruggave, wegens wier niet-nakoming schadevergoeding gevorderd wordt, een handelsverbintenis ook dan wanneer de uitleener geen daad van koophandel verrichtte.

a H. R. 14 Mei 1909, Concl. contr. op dit punt verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 29 Mei 1908.

288. De opdrachten van een particulier aan een commissionair in effecten tot het koopen en verkoopen van effecten zijn waar niet gekocht is om te verkoopen ten aanzien van gene geen handelsdaden. Hiertegen doet niet af dat de effecten zijn van slechts „speculatieve waarde" en van een niet rentegevend type.

Amsterdam Hof 7 Mei 1909, waartegen de cass. is verw. bij *c* H. R. 11 Maart 1910, Concl. conf., uit overweging, dat niet de aard van het object der overeenkomsten, maar de strekking der handeling zelve aan deze een handelsrechtelijk karakter geeft en dit niet verandert door de veelheid van handelingen.

289. In deze kocht de committent effecten om te verkoopen; de daarop betrekkelijke, door den commissionair uitgevoerde, opdrachten zijn dus daden van koophandel van den committent.

b Amsterdam Hof 20 December 1907.

290. Het meermalen aan- en verkoopen van speculatieve fondsen (effecten), zoowel aan de Londensche beurs (op rescontre) als aan de beurs te Amsterdam door (namens) iemand, zij 't dan ook een particulier, zijn ook ten opzichte van deze daden van koophandel en de verbintenissen door hem aangegaan zijn voor dien particulier van handelsrechtelijken aard. Het getuigenbewijs (mitsdien dat door „vermoedens") is in dit cas alzoo toegelaten.

c Arnhem Hof 30 December 1908.

291. Het door eene commissionair in effecten van 1901 af, soms met slechts enkele dagen tusschenruimte, doen koopen en verkoopen van fondsen zijn daden van koophandel van den committent.

a Amsterdam 11 Juni 1909.

292. Het enkel opdragen van het aankoopen van effecten boven de f 300.„ en het later opdragen om die effecten te verkoopen bewijst niet dat die opdracht om te koopen van zijde van den committent geschiedde met het doel om te verkoopen en dus was eene daad van koophandel, zoodat ten deze getuigenbewijs is uitgesloten.

a Amsterdam Hof 28 Februari 1908.

293. Een overeenkomst tusschen aannemers, waarbij deze ter zake van een aanbesteding zich onderling verbinden dat degene, aan wien de aanbesteding gegund wordt, aan de medecontractanten een som zal uitbetalen tot vergoeding van gemaakte onkosten en gedane bemoeiingen (z.g.n. opzetovereenkomst) is geen zaak van koophandel.

Almelo 6 Januari 1909.

294. Het doen plaatsen van advertentiën voor eigen rekening is op zich zelf geen daad van koophandel.

Groningen Kgr. 9 Juli 1906.

295. De vordering tot storting op aandeelen is, ten aanzien van den aandeelhouder, geen handelszaak, zoodat de gevraagde veroordeeling bij lijfsdwang niet kan worden toegestaan.

b Amsterdam 31 Mei 1907.

296. Afgezien van de vraag of de vordering tot ontbinding van een vennootschap van koophandel, ingesteld door den vennoot tegen den mede-vennoot, wegens niet-nakoming der bepalingen van het vennootschappelijk contract, is van handelsrechtelijken aard, is in deze, waar het hier geldt de ontbinding van een vennootschap tot het vervaardigen van houtgranietwerken, van een zaak van koophandel geen sprake; wegens het niet in acht nemen van den bij art.

7 Rv. op straffe van nietigheid voorgeschreven termijn, moet de dagvaarding dus nietig verklaard worden.

b Amsterdam Hof 24 December 1908.

297. Het koopen eener machine door een vennootschap om daarmee een fabriek (steenfabriek) te drijven, wier oprichting en exploitatie zij ten doel heeft, zulks door het tot steen bakken van den eigen grond, ten einde die te verkoopen en het grond koopen ten einde dien als steenen verwerkt weder te verkoopen en om handel te drijven in steenen, is wegens dat doel voor de koopster der machine eene handelsrechtelijke verbintenis, als aangegaan, door haar in hare betrekking van vennootschap van koophandel, en die verbintenis ondergaat verder geen wijziging door de cessie der vordering tot betaling der restant-koopsom op een ander (geint.); de verhouding blijft dezelfde.

a Arnhem Hof 22 Januari 1908, waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 8 Januari 1909, Concl. conf.

298. De vordering tot betaling van den koopprijs eener machine gekocht door een koopman in verduurzaamde levensmiddelen om daarmee emballage vaten daarvoor te vervaardigen is eene zaak van koophandel.

b Amsterdam 6 April 1906.

299. Het exploiteeren van een draaimolen betreft het tegen geld doen draaien van den molen, terwijl de betaling in de eerste plaats wordt gegeven voor de aanwending der beweegkracht; het verhuren der zitplaatsen is alzoo niet het kenmerkende van een dergelijke explotatie. Dit exploiteeren is dus geen daad van koophandel. Waar nu deze exploitatie als bijbeding tegen een bepaald loon per dag gevoegd is bij een (pretense) overeenkomst van koop en verkoop van dien draaimolen tegen een prijs van f 1000.„, volgt uit het bovenstaande dat bewijs door getuigen is uitgesloten. Een verhoor op vraagpunten op die overeenkomst betrekkelijk staat den „verkooper" (pretensen) echter niet in den weg.

d Arnhem Hof 18 Juli 1907.

300. De vordering gebaseerd op de schuldigerkenning van zeker bedrag door een molenaar wegens den koopprijs van den inventaris van een stoommeelmolen is geen zaak van koophandel.

Tiel 29 Mei 1908. — Zie in appel Arnhem 15 Juli 1909 en in cass. *b* H. R. 21 Maart 1910, Concl. conf. (buiten deze kwestie).

Aanb. en aann. 293.
Adverteeren 294
Cassatie Bz.
Cessie 297.
Commissionair 288 v.
Compet. Bz.
Dagv. Bz. 296.
Effecten 288 v.
Eigendom.
Geldleening 287.
Get. bewijs Bz. 286, 292, 299.
Koop en verkoop 288 v., 297 v.
Lijfsdwang 295.
Ontb. en nak. o. k. 296.
Opzet-overeenkomst 293.
Schadevergoeding.
Schuldoorzaak.
Storten op aandeelen 295.
Valschheid Sz.
Vennootschap 295 v.
Vermoedens.

KOOPMAN.

212. Een hotelhouder is koopman in den zin der wet.

Amsterdam 24 Januari 1908. — Zie in prima Amsterdam Kgr. I 26 Juli 1907 en in cass. H. R. 9 October 1908, beiden buiten de kwestie.

213. Een landbouwer-ontginner is geen koopman.

b 's Hertogenbosch Hof 28 Juni 1909.

214. Uit de omstandigheden: *a.* dat gedaagde gemiddeld 20 à 40 koebeesten op stal heeft, *b.* slechts enkele melkkoeien voor eigen gebruik pleegt te hebben, *c.* meest jong vee koopt en slechts een enkel beest zelf fokt, *d.* herhaaldelijk vee op de markt of op andere wijze verkoopt, wordt afgeleid, dat gedaagde is koopman in vee, alsmede, nu het tegendeel niet is gebleken en de gekochte runderen hokkelingen waren, dat gedaagde ook de onderwerpelijke koopovereenkomst ten behoeve van zijn veehandel heeft gesloten.

Tiel 20 Maart 1907.

Faillissement.
Getuigenbewijs Bz.
Valschheid Sz.

KOOPMANSBOEKEN.

Bij n°. 270. Waartegen de cass. is verw. bij *c* H. R. 26 April 1907, Concl. conf.

271. De wet hecht in art. 6 Kh. het meeste gewicht aan het dagboek. Waar de koopman al zijne ontvangsten en uitgaven niet in één dagboek, maar in verschillende boeken inschrijft, daar moet hij, tot boekenbewijs toegelaten, dan ook al die andere boeken overleggen. Het nietoverleggen van het bestelboek en vooral van het kasboek levert een vermoeden op in het nadeel der eischeres.

's Hertogenbosch 9 November 1906.

272. Het boekenbewijs is toegelaten, ingevolge art. 10 Kh., ook tegenover eene onsplitsbare bekentenis.

's Hertogenbosch Hof 16 October 1906.

273. Zin der uitdrukking „belanghebbende in eene gemeenschap" in art. 11 Kh. Daaronder is wat betreft eene handelsvennootschap niet begrepen de met een der vennooten in gemeenschap gehuwde vrouw of hare erfgenamen.

c H. R. 26 April 1907, Concl. conf. verw. de cass. tegen *a* 's Hertogenbosch Hof 10 April 1906.

274. Terecht werd het verzoek tot openlegging van boeken geweigerd, waar het niet strekte om tot bewijs te geraken van eenig tusschen partijen, in het aanhangig geding, gerezen geschilpunt en zulks te meer nu de appellant niet verklaard had zich aan de boeken van geïntimeerde te willen gedragen.

c Amsterdam Hof 4 December 1908.

275. Wanneer iemand eerst voor een grooter bedrag is aangeschreven en later voor een minder bedrag wordt gedagvaard, geeft dat blijk van een niet richtige boekhouding, en is dus op dien grond boekenbewijs niet toelaatbaar

Alphen Kgr. 19 Mei 1909.

Bekentenis Bz. 272.
Bewijs Bz.
Huw. gem. 273.
Schrift. bewijs Bz.
Valschheid Sz.
Vennootschap 273.

KOPPELARIJ.

Bij n°. 2. Achter „waartegen" bij te voegen: de cass. is verw. bij *f* H. R. 3 December 1906, Concl. conf. — en achter „Concl. conf." bij te voegen: vern., om formeele redenen, 's Hertogenbosch Hof 13 December 1905, waarbij overigens au fond dezelfde beslissing was gegeven, als door het Hof te Arnhem.

Strafvervolging.

KORT GEDING.

162. Al is de burgerlijke rechter in het algemeen onbevoegd om schorsing te bevelen van de door een waterschap bij keurovertreding

voorgenomen parate executie krachtens de wet van 20 Juli 1895 (Sb. 139), zoo gaat deze onbevoegdheid niet op, nu a priori blijkt, dat van overtreding der keur van het waterschap geen sprake is en dat de schennis van eigendoms- of bezitrecht van eischer niet door de keur gedekt is. Schorsing van de voorgenomen opruiming en afgraving bevolen.

Dordrecht Kgd. 20 April 1910.

163. Art. 289 Rv. onderwerpt, mits vaststaat dat het belang van partijen een onverwijlde voorziening bij voorraad vordert, alle mogelijke gevallen, zelfs als zij anders ter kennisneming van den gewonen rechter zouden zijn, aan de rechtspraak van den voorzitter. Benoeming van deskundigen, ten einde een rapport uit te brengen over den toestand van 300 ton haring in verband met de vaststaande overeenkomst. Bevel tot verkoop, na afloop van dat onderzoek, van die haringen aan den rijksvischafslag te IJmuiden en tot storting van de opbrengst bij een bank, ten bate der (in het bij den genomen rechter aanhangige geding) winnende partij.

Amsterdam 12 November 1906.

164. Al mocht de president der rechtbank bij het nemen eener beslissing in kort geding — tot verwijderen van reeds geplaatste schoren, zoolang hij niet tot het gedoogen van schoren zou zijn veroordeeld — in een onderzoek moeten treden naar het recht van den eigenaar-verhuurder van een pand om daaraan datgene te verrichten, wat tot het onderhoud daarvan noodig is, zoo zou die presidiale beslissing de bestaande rechtsverhouding tusschen partijen toch niet gewijzigd of vastgesteld hebben en hij de hoofdzaak ongemoeid hebben gelaten; art. 292 Rv. Ten onrechte heeft derhalve de president, hierover anders oordeelende, zich onbevoegd verklaard. Maatregelen tot beveiliging van het pand, door den eigenaar genomen, moeten worden gehandhaafd.

's Gravenhage Hof 29 Mei 1907.

165. Wel kan de President aan zijn beslissing in référé een voorwaarde verbinden, maar daardoor mag niet de positie van partijen veranderd worden; dit geschiedt wanneer hem, die krachtens wettelijk vermoeden mede-eigenaar van een muur is, het bewijs wordt opgedrongen, dat hij is bezitter van dien muur, terwijl aan den anderen kant de positie van hem, die een recht vindiçeert, in strijd met dat vermoeden, van aanvaller wordt gewijzigd in die van verdediger tegen een bezitsactie.

a 's Gravenhage Hof 25 Februari 1907.

166. Art. 289 v. Rv. verschaffen gelegenheid en regeling om den beslagen houder en in het geval van art. 726 lid 2 den aldaar bedoelden persoon niet onverhoord over te leveren aan de gevolgen van des beslagleggers eenzijdige voordracht (art. 722 Rv.) aan den President, die alzoo bevoegd is om van het geschil kennis te nemen.

b H. R. 18 Maart 1910, Concl. contr. vern. *a* Amsterdam Hof 16 April 1909. — In gelijken zin ten aanzien van een conservatoir derden arrest, waarbij eene bepaling als art. 731 Rv. gemist wordt, *b* Amsterdam Hof 27 Maart 1908. — Evenzeer bij een beslag ex art. 808*a* en 825 Rv. *a* 's Gravenhage Hof 1 November 1907, bev. Rotterdam Kgd. 12 Juli 1909. — In anderen zin ten aanzien van revindicatoir beslag Amsterdam Kgd. 12 Februari 1909 en ten aanzien van een onder zich zelven gelegd beslag (art. 757*a* Rv.) Amsterdam Kgd. 21 Januari 1909. — Ten aanzien van lijfsdwang werd de bevoegdheid van den president tot ontslag, bij niet toepassing van art. 604 Rv., aangenomen bij Arnhem Hof 1 April 1910, vern. Arnhem Kgd. 25 Februari 1910, terwijl 's Gravenhage Hof 21 Februari 1907 anders besliste.

167. Hoe algemeen de redactie van art. 289 Rv., 1e lid, in fine in tegenstelling met den aanvang, ook moge luiden, de algemeenheid kan toch niet zoover worden uitgestrekt, dat daaronder wordt begrepen een geval als het onderhavige, waar het geldt de gevraagde benoeming van een bewindvoerder (of een sequester) over eene nalatenschap. Immers eene zoodanige vordering wordt onder de hier feitelijk bestaande omstandigheden uitgesloten door den provisioneelen aard van het kort geding. Ook uit de artt. 1066 en 1067 B. W. volgt, dat de president der rechtbank niet bevoegd is den hier bedoelden bewindvoerder te benoemen, nog wel met eene macht buiten de wet en dat, voorzoover die benoeming van den rechter kan uitgaan, daartoe uitsluitend is aangewezen de Rechtbank.

b Amsterdam Hof 24 Juni 1909.

168. Eischer, in kort geding schorsing vragende eener executie, gebaseerd op eene authentieke akte van schuldbekentenis, waarin volgens eischer eene valsche oorzaak zou zijn vermeld en een andere geoorloofde oorzaak zoude ontbreken, was niet verplicht uitvoerig te omschrijven en door alle middelen rechtens aan te toonen en te bewijzen de door hem aan de akte geimputeerde gebreken, maar wel moet hij zijne stelling bij dagvaarding eenigszins uiteenzetten, althans bij de mondelinge toelichting nader aanduiden. Ontzegging der vordering op grond dat eischer hiermede in gebreke is gebleven.

Amsterdam Kgd. 25 Januari 1908.

169. De president der arrond.-rechtbank is onbevoegd kennis te nemen van een door hem die derden-verzet heeft gedaan tegen den executant ingestelde vordering tot schorsing eener executie op grond van dat derden-verzet.

Haarlem 18 Mei 1908.

170. Alleen dan kan de schorsing en staking der executie door den president worden bevolen, wanneer de eischeres zich op de in art. 456 Rv. voorgeschreven wijze tegen den verkoop had verzet, en den arrestant, alsmede den persoon tegen wien het beslag is gedaan voor de rechtbank had gedagvaard en eerstgenoemde desniettemin den verkoop wilde laten doorgaan.

's Gravenhage Kgd. 19 Februari 1910.

171. Bevel tot schorsing van een door een hypotheekhouder aangekondigden verkoop totdat door het Hof zal zijn beslist op het door eischer gedaan verzet. Hetgeen door hem is aangevoerd levert termen op om de door hem verzochte schorsing van bedoelden verkoop te bevelen, te meer daar niet is gebleken, dat door die schorsing aan partijen nadeel wordt veroorzaakt.

Paramaribo H. v. J. 16 Maart 1907.

172. Waar de vordering van den eischer in kort geding, strekkende den gedaagde te gelasten hem, eischer, in het „huurbezit" van een koffiehuis en het daarin aanwezige mobilair te laten en den verkoop van eischers dranken te staken, bestreden wordt met de verwering, dat

eischer de bediende van den gedaagde is tegen een vast salaris plus aandeel in de winst — een arbeidscontract met het oog op de drankwet gemaakt — daar is de president niet bevoegd tot het geven van een beslissing omtrent de tusschen partijen bestaande rechtsverhouding.
Rotterdam Kgd. 31 Maart 1910.

173. Waar tusschen partijen verschil bestaat over de vraag of gedaagde D. al dan niet is verkozen tot commissaris der bedoelde vennootschap, eischers te dier zake o. m. gedaagde hebben gedagvaard voor de Rechtbank voor de benoeming van arbiters om over dat geschil uitspraak te doen en intusschen door commissarissen op de agenda voor eene vergadering van aandeelhouders is geplaatst de verkiezing voor de vacature van een commissaris, die volgens commissarissen het gevolg is van de niet-verkiezing van gedaagde D. als commissaris, behoort de vordering van eischeres in het kort geding tot buiten effectstelling van dat besluit van commissarissen te worden toegewezen.
'sGravenhage Kgd. . . . . (1).

174. Terecht is eischers vordering tegen de gedaagde gemeente om de afsluiting van duinwater naar zijn perceel te doen beëindigen nietontvankelijk verklaard. De gemeente had tot de door haar gedane opzegging het recht.
b 'sGravenhage Hof 25 Februari 1907.

175. Ook in kort geding is eene reconventioneele vordering geoorloofd.
Amsterdam Kgd. 19 Juni 1908.

Administr. en recht. macht 162.	*Lijfsdwang* 166.
Arbeidsovereenkomst 172.	Nietigh. en nietigverkl. o. k. 173.
Bewijs Bz. 165.	Opvord. v. eigendom 170.
Bewindvoerder 167.	Reconventie 175.
Comp. Bz. 164, 172.	*Revind. beslag* 168.
Cons. beslag 166.	*Scheid. v. goederen.*
Dagv. Bz. 168.	Schuldoorzaak 168.
Desk. Bz. 163.	Sequestratie 167.
Drankwet 172.	Vennootschap 173.
Dijk en polderb. 162.	Verzet door derden 169.
Executie 168 v.	*Voorr. v. boedelbesch.*
Huur en verhuur 172.	Waterleiding 174.
Hypotheek 171.	*Zekerheid.*

KORTING OP PENSIOEN z. FAILLISSEMEMT, VRIJWARING.

KOSTCONTRACT z. KOOP EN VERKOOP, OVEREENKOMST.

KOSTELOOZE PROCEDURE.

477. Het verzoekschrift, waarbij verlof wordt gevraagd om kosteloos te procedeeren, behoeft niet aan te geven alle omstandigheden, die in de dagvaarding, voor de ontvankelijkheid der vordering, behooren te worden opgenomen; mits geen andere actie worde ingesteld dan waarvoor het verlof is verleend, mag de dagvaarding dus, na overneming der daadzaken van het verzoekschrift, met eenige feitelijke gegevens worden aangevuld.
Amsterdam 4 November 1908.

478. Wanneer het verweer in reconventie slechts een andere vorm is van den eisch in conventie en handhaving van dezen laatsten zonder verdediging in reconventie niet denkbaar is, dient de gratis admissie in conventie ook in reconventie. De Zegelwet is dan niet overtreden.
b Amsterdam Hof 16 April 1909, waartegen de cass. is verw. bij *b* H. R. 11 Februari 1910, Concl. contr.

479. Het tweede lid van art. 2 Rv. is ook van toepassing op het bij art. 860 van dat wetboek voorgeschreven exploit van beteekening van het in art. 859 bedoelde request met het daarop gestelde appointement.
b H. R. 4 Februari 1907.

Exploit 479.	Zegel 478.
Reconventie 478.	

KRANKZINNIGEN.

40. De provisioneele bewindvoerder van een krankzinnige heeft machtiging noodig om tot scheiding en deeling over te gaan als zijnde dit geen daad van zuiver beheer.
'sGravenhage 20 October 1908 vern. 'sGravenhage Kgr. 2 October 1908.

Armbestuur.	*Ouderl. macht.*
Bewindvoerder 40.	*Overm. en toeval.*
Instructie Sz.	Rechterl. machtig. 40.
Jeugd. bekl.	Scheid. en deeling 40.
Mot. v. vonn.	*Strafbaarheid.*
Openb. gezag.	

KWIJTSCHELDING.

8. Het bezit van een geschrift, waarop men zich voor kwijtschelding van een schuld beroept, bewijst zulk een kwijtscheldieg nog niet; alleen is dit 't geval bij vrijwillige teruggave (art. 1475 B. W.) van een oorspronkelijk onderhandsch schuldbewijs, op hoedanige teruggave partij zich niet heeft beroepen.
Arnhem Hof 17 Maart 1909.

9. Waar wel de onderhandsche akte, waarbij de eischer zich verbond zeker bedrag aan den gedaagde ter leen te verstrekken, aan dezen werd afgegeven, doch niet de quitantie voor de later gefourneerde gelden, kan de gedaagde zich niet beroepen op kwijtschelding.
b Rotterdam 15 Maart 1909.

Bekentenis Bz.	*Overeenkomst.*

LASTERLIJKE AANBRENGING.

38. Bij eene lasterlijke aanklacht tegen een ambtenaar ter zake van de rechtmatige uitoefening zijner bediening is een klacht niet vereischt.
b H. R. 27 Januari 1908, Concl. conf.

39. Bij het misdrijf van art. 268 Sr. komt de strafverzwarende omstandigheid van art. 267 niet in aanmerking. Laatstgenoemd artikel werd dus niet toegepast.
b H. R. 27 Januari 1908, Concl. conf.

40. Veroordeeling ter zake van het doen van aangifte dat een strafbaar feit is gepleegd, wetende dat het niet gepleegd is.
's Hertogenbosch 4 Juni 1907.

Dagvaarding Sz.

LASTGEVING.

310. Wanneer eene overeenkomst is aangegaan tusschen iemand die beweert te handelen ingevolge last in naam en ten behoeve van zijnen lastgever en deze laatste blijkt niet te bestaan, is daarvan niet het gevolg dat nu de lasthebber subject van de rechten en verplichtingen is te beschouwen. De artt. 1843 B. W. 39 en 45 Kh. en art. 6 der wet tot regeling der coöp. vereenigingen hebben slechts een poenaal karakter tegenover den lasthebber, doch kennen hem geen rechten toe. De bepaling van art. 12 der wet van 22 April 1855 (Sb. 32) is hieruit te verklaren, dat die wet vereenigingen met „en zonder" rechtspersoonlijkheid erkende en geldt in ieder geval niet voor coöp. vereenigingen.
b Amsterdam Hof 20 Maart 1908 in substantie bev. *b* Amsterdam 23 Maart 1906.

311. Ofschoon in de cherter-partij als bevrachter is vermeld Axel P. Nielsen q. q. mocht toch de appelant in privé gedagvaard worden, omdat waar, zooals tusschen partijen vaststaat, niet in naam van den lastgever is gehandeld, art. 1829 B. W. niet toepasselijk is, en men wordt geacht te hebben bedongen voor zich zelf tenzij het tegendeel uitdrukkelijk blijkt.

a Amsterdam Hof 9 Februari 1906.

312. Een lasthebber, die, zonder het noemen van zijn lastgever, q.q. met derden handelt, en, tot het noemen van zijn lastgever gesommeerd, dit weigert, wordt zelf aansprakelijk.

a Amsterdam 11 Juni 1909.

313. De stelling van eischeres, dat de gedaagde, met wie zij de bij dagvaarding nader omschreven overeenkomst zou hebben gesloten, als lasthebster verplicht is om tegenover haar waar te maken, dat zij tot het sluiten dier overeenkomst de bevoegdheid had, is onjuist. Zoodanige verbintenis toch bestaat niet, niet krachtens de wet, omdat deze die verplichting niet noemt, en ook de geschiedenis geene aanleiding geeft tot de gevolgtrekking, dat ook zonder uitdrukkelijk erkenning in het B. W. een den lasthebber tot de bedoelde bewijslevering verplichtende rechtsregel geacht zou moeten worden uit vroegeren tijd in het thans geldende recht te zijn blijven voortbestaan, en evenmin uit stilzwijgend gesloten overeenkomst, omdat niet is in te zien, waarom bij dengene, die hetzij met, hetzij zonder last als lasthebber optreedt, zonder uitdrukkelijke verklaring zijnerzijds de bedoeling zou mogen worden ondersteld om zulk eene verplichting op zich te nemen.

c Rotterdam 22 Januari 1908.

314. Tegen hen, die als lasthebbers van leden eener combinatie ingevolge een karteloverеenkomst optreden om van een dier leden betaling der overeengekomen boete te vorderen, kan niet worden aangevoerd, dat die vordering niet toelaatbaar zou zijn, omdat zij strekt tot betaling aan de eischers ten behoeve van de kas der combinatie, welke kas geen rechtspersoon is en dus ook niet tot het contract kan zijn toegetreden en te wier behoeve ook geen beding gemaakt noch vonnis verkregen kan worden. Die vordering is in overeenstemming met de wettige overeenkomst.

Rotterdam Arb. 11 November 1908. — Cf. 's-Gravenhage Hof 17 Mei 1909.

315. Nu de verkoopers de hulp inriepen van een notaris tot openbaren verkoop van onroerend goed, dezen eene door hen onderteekende volmacht toezonden, waarbij zij aan een in dat stuk niet genoemde persoon last en volmacht verstrekten om in hun naam in het openbaar te verkoopen, de notaris in de volmacht den naam heeft ingevuld van den geintimeerde, en deze, in het procesverbaal van veiling als lasthebber van de verkoopers opgetreden, in die hoedanigheid het goed aan den hoogsten bieder heeft toegewezen, is de geintimeerde niet te beschouwen als lasthebber van den notaris, maar als lasthebber van de verkoopers, wien hij rekening en verantwoording schuldig is.

a Amsterdam Hof 8 April 1909, vern. Haarlem 17 Mei 1907, waarbij beslist werd, dat de gedaagde — candidaat-notaris — onderlasthebber van den notaris was en alleen rekenplichtig aan den eischer, voorzoover hij geen rekening aan den notaris had gedaan.

316. De vraag of de persoon met wien de gedaagde — verkooper — gehandeld heeft handelde als commissionnair, die zijn lastgever niet noemde — gelijk de gedaagde beweert — dan wel als lasthebber — gelijk de eischer (kooper) stelt — is met het oog op art. 79 Kh. zeer zeker van gewicht, en mocht door de rechtbank niet worden daargelaten. Gedaagde mag in appel deze grief aanvoeren, niettegenstaande hij berust heeft in een interlocutoir in prima, waarbij getuigenbewijs was bevolen omtrent het verkoopen aan eischer of diens lasthebber. Naar 's Hofs oordeel evenwel was bedoelde persoon „niet" commissionnair, doch handelde deze in dit geval als lasthebber, al verklaarde hij als getuige, dat hij als commissionnair handelde. De wetenschap van den gedaagde, dat die persoon als lasthebber van den eischer handelde is daarvoor voldoende en deze kan ook aangenomen worden al sprak die persoon niet uitdrukkelijk uit, dat hij als lasthebber van den eischer handelde. Die wetenschap staat in casu vast door het met vrij algemeene bekendheid voortdurend en uitsluitend voor den eischer als vertegenwoordiger optreden tot het verrichten van handelsdaden en ook door een brief van gedaagde. Appreciatie der getuigenverklaringen, zonder op meeningen recht te doen.

a 's Gravenhage Hof 9 November 1908 bev. op gedeeltelijk andere gronden *b* 's Gravenhage 29 October 1907.

317. Het nu en dan ongeregeld voor gedaagde in paarden handelen, zoodanig als door dezen bij zijn verhoor erkend werd, is, zelfs wanneer zulks van algemeene bekendheid ware geweest, ongenoegzaam om aan te nemen de betwiste bevoegdheid van bedoelden persoon, om namens den gedaagde aan eischer de paarden in kwestie te verkoopen, nu niet bewezen is of te bewijzen aangeboden wordt, dat die persoon de hoedanigheid van vasten lasthebber zou hebben bezeten.

's Gravenhage Hof 26 October 1908.

318. Wanneer bij dezelfde volmacht twee lasthebbers ter vervulling van denzelfden last zijn aangesteld zonder bijvoeging, dat zij niet anders dan te zamen zullen mogen handelen, dan moet worden aangenomen, dat ieder hunner gelijkelijk bevoegd is en alleen optredende geacht moet worden door den anderen te zijn gesubstitueerd.

b 's Hertogenbosch Hof 26 Februari 1907.

319. Waar een volmacht speciaal en uitsluitend last bevat om te beheeren en niet algemeen tot alle zaken van den lastgever betrekkelijk is, is de lasthebber niet bevoegd den lastgever te verbinden op de wijze als in casu wordt gesteld. De borgzegging van den lasthebber in zekere akte voor den lastgever, geen daad van beheer zijnde, verbond den laatste niet, vooral niet nu die borgzegging strekte om eene vennootschap onder firma (waarvan de lastgever lid was) te niet te doen gaan en een beheersdaad immers altijd het bestaan der vennootschap doet onderstellen.

Arnhem Hof 15 Mei 1907.

320. De last aan een lasthebber verstrekt om zekere voorstellen aan een derde over te brengen, sluit zeker niet in de verplichting voor den lasthebber om die voorstellen, eens overgebracht, op verzoek zijns lastgevers weer in te

trekken. Nu de door de lastgevers onderteekende copiebrief aanvankelijk bewijst, dat de lastgever tot het verzenden van dien brief aan den derde gerechtigd was, rust op de lastgevers, eischers in vrijwaring, de bewijslast van het tegendeel. Verwerping van verschillende daaromtrent opgedragen eeden.

Rotterdam 25 Juni 1906.

321. **Weigering van een kooper eener hypothecaire vordering om den koopprijs daarvan te betalen, omdat de hypotheek niet bleek te bestaan. Oproeping en vrijwaring te dier zake door den verkooper van zijn gemachtigde, een notaris, als hebbende hij ten deze verzuim gepleegd. Waar de eischer in vrijwaring aan het kantoor van gedaagde in vrijwaring reeds jaren te voren had ter hand gesteld een model voor de hypotheken, die op dat kantoor voor haar moesten worden verleden, kon gedaagde in vrijwaring zich verplicht achten ook voor de onderwerpelijke hypotheek dat model te volgen. De eischer in vrijwaring heeft dientengevolge het niet-preferente karakter der gecedeerde vordering aan zich zelf te wijzen, waar zulks een gevolg hiervan was, dat de termen der hypotheek akte niet mede brachten dat zij zich ook uitstrekte tot zekerheid van gelden door den hypotheekgever als borg verschuldigd.**

's Hertogenbosch 5 October 1906.

322. **Waar tusschen partijen is overeengekomen, dat de gedaagke aan eischers f 200.„ zou betalen, indien door hunne tusschenkomtt een aan gedaagde toebehoorend perceel voor zeker bedrag zou worden verkocht en deze met den door eischer aangebrachten kooper genoegen heeft genomen, is hij tot betaling van het geconvenieerde bedrag verplicht, ook al is daarna wegens onvermogen van den kooper de koop te niet gedaan. Immers de koopovereenkomst was tot stand gekomen, terwijl geen uitdrukkelijk beding was gemaakt, dat betaling der geconvenieerde provisie eerst na transport zou plaats hebben.**

Rotterdam Kgr. II 16 September 1908.

323. **Waar door een door de lastgevers geteekende copiebrief het bewijs is geleverd, dat de lasthebber gemachtigd was zeker overeenkomst met den eischer aan te gaan, daar raakt al hetgeen tusschen de lastgevers en hun lasthebber is omgegaan, b.v. een herroeping, den eischer niet, als buiten hem aangegaan.**

Rotterdam 25 Juni 1906.

Actie.
Appel Bz. 316.
Bekent. Bz.
Bewijs Bz. 313, 316 v.
Borgtocht 319.
Cassatie Bz.
Cass. Sz.
Cessie.
Commissionair 316.
Coöper. vereen. 310.
Eed 320.
Effectenhandel.
Faillissement.
Get. bewijs Bz. 316.
Get. bewijs Sz.
Handelsagent.
Hulp- en bergloon.
Interessen.
Kartelovereenk. 314.
Koop en verkoop 317.
Notaris 315, 321.
Overeenkomst 310 v., 323.
Rechtspers. 310.
Rek. en verantw. 315.
Retentie.
Schadevergoed.
Schrift. bew. Bz. 320.
Syndicaat 314.
Vennootschap 310, 319.
Verduistering.
Vereen. en vergad. 310.
Voeg. en tusschenk.
Vrijwaring 321.

LEERCONTRACT Z. HUUR VAN DIENSTEN.

LEERPLICHTWET Z. GETUIGENBEWIJS BZ., MOTIEVEN VAN VONNISSEN, ONDERWIJS.

LEGAAT.

68. **De testamentaire bepaling, waarbij de erflaatster verklaart, op nieuw beschikkende, dat haar verlangen is, dat met de betaling van haar aandeel in door haar onverplicht gedane periodieke uitkeeringen zal worden voortgegaan op den bestaanden voet, is een legaat, waarvan als zoodanig successierecht verschuldigd is.**

's Gravenhage 26 Maart 1906.

69. **Wanneer een man tegen de erfgenamen van zijne vrouw instelt een vordering ter afgifte van een legaat, hem door zijne vrouw vermaakt, kunnen die erven daartegen niet opwerpen de exceptie, dat de eischer met zijne vrouw in gemeenschap van winst en verlies was gehuwd geweest, deze gemeenschap nog niet is gescheiden en nog niet vaststaat of dat legaat al of niet tot de gemeenschap behoort.**

Leeuwarden 14 Januari 1909.

70. **Wanneer aan de in art. 572 B. W. omschreven uitdrukking worden toegevoegd de woorden: „niets uitgezonderd" verliest die uitdrukking de beteekenis, die de wet daaraan heeft toegekend.**

Leeuwarden 14 Januari 1909.

Actie.
Huw. gemeensch. 69.
Scheid. en deel.
Schuldoorzaak.
Successierecht 68.
Verjaring Bz.

LEGALISATIE Z. BURGERLIJKE STAND.

LEGGER Z. PROVINCIALE VERORDENING.

LEGITIEME PORTIE.

76. **Nu reeds bij huwelijksvoorwaarden aan de tweede echtgenoote het vruchtgebruik van de helft der nalatenschap van haar echtgenoot, die twee voorkinderen had, is vermaakt, en deze beschikking derhalve het wettelijk erfdeel dezer kinderen benadeelt, kan deze grens bij een later testament, houdende instelling der tweede echtgenoote tot universeele erfgename en benoeming tot executrice, niet worden overschreden. Bepaling dat aan de legitimarissen de keuze van art. 965 B. W. moet worden gelaten en dat aan het testament geen verder gevolg zal worden gegeven dan ten opzichte der executrice.**

Middelburg 8 Januari 1908.

Huwelijksgem.

LETTERKUNDIGE EIGENDOM.

42. **Art. 22 der Wet op het Auteursrecht. — Wetten van 12 Juli 1855 (Sb. 101) en 20 Juli 1884 (Sb. 169). — Beteekenis van art. 2 der additioneele overeenkomst tusschen Frankrijk en Nederland van 27 April 1860. — Inbreuk op het auteursrecht van Fransche muziekwerken door een potpourri. — Verwerping der verwering 1° dat hij geen nadruk zou zijn, 2° dat hij zou bevatten een bloemlezing voor het onderwijs bestemd. De exceptieve bepaling van gemeld art. 2 is overigens strict te interpreteeren en daarom ten deze niet van toepassing. — Opzet althans schuld van den nadrukker. — Bepaling der schade op f 300.„.**

Amsterdam 23 October 1907. — In appel werd bij Amsterdam Hof 19 November 1909 beslist, dat gemeld art. 2 ook toepasselijk is op muziekwerken, al is het woord „chrestomathie" ten aanzien daarvan een minder gebruikelijke benaming. Alvorens ten principale te beslissen

benoemde het Hof evenwel deskundigen omtrent de vragen, door den eersten rechter uit eigen wetenschap ontkennend beantwoord.

43. De wijze van overdracht van het auteursrecht, hetwelk volgens art. 9 der wet van 20 Juni 1881 (Sb. 124) beschouwd wordt als eene roerende zaak, wordt bij die wet niet geregeld en mitsdien beheerscht door de algemeene regelen van burgerlijk recht. Krachtens art. 668 1e al. B. W. geschiedt de levering van onlichamelijke zaken, dus ook van het auteursrecht, door middel van een authentieke of onderhandsche akte. Eischer, die slechts stelde koop en verkoop van het auteursrecht, is niet-ontvankelijk in zijne vordering tot betaling van den koopprijs, nu uit de dagvaarding de levering niet blijkt.

Haarlem 17 November 1908.

LEVERING.

125 A. Voor levering of opdracht van onroerende zaken door overschrijving van de akte in de daartoe bestemde openbare registers is noodig, dat uit de akte zelve blijkt, welk goed wordt overgedragen. Men is bij gebreke daarvan niet toelaatbaar om te bewijzen, van welk perceel de overdracht is bedoeld, ten einde aldus aan de akte het gevolg van art. 671 B. W. te verzekeren. Dit artikel toch beoogt — in aansluiting met het Romeinsch en Oud-Hollandsch recht — eene tegenover het publiek blijkende overdracht. Onvoldoende is de vermelding, dat is verkocht ongeveer één honderdste deel van een bepaald kadastraal perceel, zonder eenige nadere aanduiding hetzij omtrent de ligging van dit één honderste, hetzij omtrent den persoon bij wien het in gebruik was.

Leeuwarden Hof 17 November 1909.

125. Waar iemand bij dagvaarding stelt, dat hij eigenaar is van zeker bosch en een ander dat bosch zonder eenig recht heeft gehakt en het hout daarvan zich heeft toegeëigend en hij alleen bewezen heeft, dat hij met den eigenaar van het bosch het eens is geworden over den verkoop en hij den overeengekomen prijs heeft betaald, maar hij de levering noch stelt noch bewijst en ook niet blijkt dat hij in 't feitelijk bezit van het verkochte is gesteld, dáár is van eigendomsrecht tegenover den hakker en toeeigenaar geen sprake en kan niet gezegd worden het verkochte goed tot den kooper in eigendom te zijn overgegaan.

Arnhem Hof 5 Juni 1907, waartegen de cass. is verw. bij *b* H. R. 16 April 1908, Concl. conf. beslissende, dat in casu terecht ook bewijs van de levering was gevorderd.

126. Op een te Antwerpen tusschen een Belg en een Duitscher gesloten koopovereenkomst is het Belgische recht toepasselijk, volgens hetwelk de overeenkomst zelve is eene wijze van eigendomsverkrijging. De verkooper verloor door de overeenkomst zelve dus den eigendom van het verkochte en had niet de bevoegdheid dit te achterhalen, waar hij niet verkeerde in het geval bedoeld bij art. 511 Kh.

Dordrecht 25 Maart 1908.

127. Naar het ten deze toepasselijke Pruisische Landrecht geschiedt de levering van binnenschepen door de enkele „Uebergabe".

Amsterdam Hof 5 Juni 1908.

128. In de onderhavige akte, enkel inhoudende de verklaring des gefailleerden en van zijne dochter, dat de goederen in bruikleen zijn aangenomen en afgestaan, is niets vermeld van een voorafgaande of gelijktijdige bezitsoverdracht van die goederen. Voor het in bruikleen geven is het geen vereischte dat de gever eigenaar is; het kan ook wel dienen om b.v. een eventueel verhaal van anderen daarop te beletten. Afwijzing van den eisch der dochter tot afgifte.

b 's Gravenhage Hof 1 Februari 1909, waartegen de cass. is verw. bij H. R. 21 Januari 1910, Concl. conf.

129. Voor eigendomsovergang als bedoeld in art. 667 al. 1 B. W. is voldoende iedere handeling, waardoor de zaak wordt gesteld onder de macht en het bezit van den verkrijger, hoedanige handeling aanwezig is waar de eigenaar, die de zaak overdraagt, verklaart haar voor den kooper te zullen houden en bezitten.

Maastricht 11 April 1907 bev. bij *a* 's Hertogenbosch Hof 14 April 1908. — *c* Maastricht 30 Mei 1907.

130. Het constitutum possessorium. Het is volstrekt niet noodig dat de verkooper van roerende goederen, in casu meubilair, bij dezelfde acte van verkoop die goederen in huur houdt; dit kan bij afzonderlijke acte geschieden; art. 596 B. W.

a 's Hertogenbosch Hof 14 April 1908, bev. Maastricht 11 April 1907.

131. Indien van „volgbriefjes" al niet gezegd kan worden, dat zij de daarin vermelde goederen „vertegenwoordigen", zoo brengt toch, ingevolge hun eigenaardig karakter, overgave dier briefjes levering der goederen mede. Zij scheppen voor den onderteekenaar daarvan eene formeele verbintenis tot afgifte aan den rechtmatigen houder, en voor dezen laatste een zelfstandig recht daarop, een recht niet ontleend aan dengene van wien hij de briefjes ontving doch op hun rechtmatig bezit.

Amsterdam Hof 15 November 1907 bev. *a* Amsterdam 25 November 1904.

132. Hij die door koop en endossement rechtmatig eigenaar is geworden van cognossementen, wordt eigenaar van de goederen waarop die cognossementen betrekking hebben, daar de kapitein de goederen slechts houdt voor den rechtmatigen bezitter der cognossementen. Hij verliest den eigendom der goederen niet door de cognossementen, in blanco geëndosseerd, toe te zenden aan een graanfactor, enkel om de goederen voor hem te ontvangen. De eischer toegelaten tot het bewijs dat de cognossementen alleen met dat doel aan den factor werden toegezonden.

Rotterdam 12 November 1906.

133. Hij die enkel stelt houder te zijn aanvankelijk van het zeecognossement en later van de Rijncognossementen, betrekking hebbende op een over zee aangebracht en daarna in Rijnschepen overgeladen partij hout, heeft niet het recht op te komen tegen het beslag op dat hout ten laste van een ander als eigenaar daarvan gelegd.

Rotterdam 18 Mei 1908.

134. De vennoot, tevens erfgenaam van zijn medevennoot, wien bij de scheiding der vennootschap tevens scheiding der nalatenschap van laatstgenoemde de baten der vennootschap zijn toebedeeld is ook zonder eenige beteekening daarvan gerechtigd van den debiteur der ven-

nootschap betaling zijner schuld te vorderen. Voorrecht van den commissionair of pandrecht.

b Amsterdam 29 Mei 1907.

Appel Bz. — *Bev. en vervr.* — Bewijs Bz. 125. — *Boterwet.* — Bruikleen 128. — Cognossement 132 v. — Constitutum poss. 129 v. — *Eigendom* 126 v. — Erfopvolging 134. — *Koop en verkoop* 125 v. — *Onth. en nak. o. k.* — *Rechtsgr. en rechtsm.* — Revindicatie 133. — Scheid. en deel. 134. — Schip 127. — Vennootschap 134. — *Verduistering.* — Volgbriefjes 131. — Wet 126 v.

LIJFRENTE z. VERJARING BZ.

LIJFSDWANG.

179. Bij art. 587 Rv. wordt geen lijfsdwang toegestaan aan kinderen tegen hunne bloed- en aanverwanten in de opgaande linie.

's Gravenhage Hof 29 December 1908.

180. Vordering tot nietigverklaring der gijzeling. De bij art. 599 Rv. voorgeschreven termijn is in acht genomen bij de gijzeling van eischer, die, nadat hem op Zaterdag 28 November 1908 het vonnis was beteekend, op Maandag 30 November d. a. v. in gijzeling is genomen. Onjuist is de bewering dat, nu art. 599 Rv. voorschrijft, dat „een dag" moet verloopen tusschen de beteekening van het vonnis en de gijzeling, de Zondag niet voor „een dag" mag gerekend worden.

b Amsterdam 11 December 1908.

181. Art. 611 Rv. heeft niet alleen betrekking op de artt. 599 v. Rv., maar evenzeer op de daaraan voorafgaande artt. betreffende den lijfsdwang. Dit artikel sluit niet de bevoegdheid van den president der arrondissements-rechtbank uit om in zaken van lijfsdwang, welke wegens onverwijlden spoed een onmiddellijke voorziening eischen, in kort geding recht te doen. De artt. 599 en 604 Rv. kennen slechts bevoegdheden toe aan den president bij eenzijdig optreden van schuldeischer of schuldenaar, doch regelen niet eenig geding, waarbij beide partijen vooraf worden gehoord.

Arnhem Hof 1 April 1910, vern. Arnhem Kgd. 25 Februari 1910.

182. Nu appellant zich tijdens zijne gijzeling niet heeft verzet en daaromtrent geen uitspraak van den president heeft gevorderd, was art. 604 Rv. niet toepasselijk en de president onbevoegd om van de vordering tot ontslag uit de gijzeling kennis te nemen.

's Gravenhage Hof 21 Februari 1907.

183. Ook nadat de gijzeling is aangevangen is degene, die een bij verstek gewezen vonnis uitvoerbaar bij voorraad en bij lijfsdwang ten uitvoer legt, bij verzet verplicht ingevolge art. 590 Rv. zekerheid te stellen.

Arnhem Hof 1 April 1910, vern. Arnhem Kgd. 25 Februari 1910.

184. Het recht bij art. 768 Rv. aan een „Nederlander" toegekend om een vreemdeling, welke hier te lande geen vast verblijf heeft, voorloopig te doen gijzelen komt ook toe aan rechtspersonen.

a Rotterdam 22 Januari 1908, bev. bij 's Gravenhage Hof 9 November 1909.

185. De vanwaardeverklaring van een voorloopige gijzeling van een der firmanten eener vennootschap onder firma kan tegen die vennootschap worden gevorderd.

a Rotterdam 22 Januari 1908, bev. bij 's Gravenhage Hof 9 November 1909.

186. Uitvoerbaarheid bij lijfsdwang kan niet toegestaan worden van de toewijzing eener vordering, die vóór de faillietverklaring werd ingesteld.

a Amsterdam Hof 19 Juni 1908. — Zie in dezelde zaak een interl. *a* Amsterdam 22 Juni 1906 en in cass. *c* H. R. 25 Juni 1909, Concl. conf.

Compet. Bz. 182. — *Faillissement* 186. — *Koophandel.* — Kort geding 181 v. — Nederl. en vreemdel. 184. — Vennootschap 185. — Zekerheid 183. — Zondag 180.

LIJFSVISITATIE z. REBELLIE.

LOCKOUT z. OVERMACHT EN TOEVAL.

LOGEMENT.

3. Bij eene telastlegging dat de bij art. 438 Sr. voorgeschreven aanteekeningen in het geheel niet hadden plaats gehad in het daarvoor bestemde register, maakt het voorschrift, dat de aanteekeningen moeten geschieden in een doorloopend geschrift, geen bestanddeel uit van de telaste gelegde overtreding. Bij de qualificatie van het aldus te laste gelegde is terecht aangenomen, dat de beklaagde verzuimd had de aanteekeningen te doen in het register, dat de wet noemt een doorloopend register. Onder personen, die een nacht in zijn huis hebben doorgebracht, zijn te verstaan alle personen, die als logeergast nachtverblijf in huis hebben gehad. Dat de bij dagvaarding genoemde persoon tot die personen behoorde, alsmede dat de beklaagde er zijn beroep van maakt aan personen nachtverblijf te verschaffen, is bij het vonnis voldoende gemotiveerd. Nu bewezen was dat de vereischte aanteekening in het geheel niet was geschied, kan worden aangenomen, dat de beklaagde had nagelaten in het register aan te teekenen of te doen aanteekenen. Uit de telastlegging, dat bevonden was dat de aanteekening was nagelaten omtrent de bij dagvaarding bedoelde persoon, die de nacht in beklaagde's logement had doorgebracht, vloeit voort dat dit nachtverblijf was geëindigd, toen beklaagde's nalatigheid werd geconstateerd.

b H. R. 22 Februari 1909, Concl. conf.

LOON z. AANBESTEDING EN AANNEMING, ARBEIDSOVEREENKOMST, HUUR VAN DIENSTEN, MAKELAAR, SUCCESSIERECHT.

LOSDAGEN z. BEVRACHTING EN VERVRACHTING, GETUIGENBEWIJS BZ.

LOTERIJEN.

59. In de woorden van art. 1 der Loterijwet, „openstellen van eene gelegenheid, uitloven, mededingen tegen voldoening van zekere voorwaarden, deelnemers", ligt opgesloten de eisch, dat die deelnemers althans kunnen bekend zijn met de omstandigheid, dat zij „mededingen" naar een prijs of premie. Is dit niet het geval, dan ontbreekt een essentieel vereischte voor het bestaan van eene loterij.

d H. R. 17 Februari 1908, Concl. conf.

60. Voor de strafbaarheid van het houden eener loterij is noodig, dat de vereischte toestemming niet is verleend. Dit niet verleend zijn

moet in de dagvaarding zijn vermeld. Niet voldoende is de vermelding, dat het ten deze geldprijzen betrof en dat de loterij niet strekte tot een liefdadig doel noch tot bevordering van kunst of wetenschap.

r H. R. 29 Juni 1908, Concl. conf. vern. 's Gravenhage Hof 9 April 1908.

61. Van het niet aanwezig zijn der uitzonderingsgevallen, vermeld in art. 1 der Loterijwet 1905 behoeft bij de telastlegging van het strafbare feit geene melding te worden gemaakt.

b H. R. 14 Maart 1910, Concl. conf. verw. de cass. tegen Zutphen 10 November 1909.

62. De rechtbank heeft op grond der vaststaande feiten met juistheid beslist, dat de deelnemers in den wedstrijd door de bij het aanplakbiljet verstrekte gegevens in de gelegenheid waren op het winnen van den prijs een alleszins overwegenden invloed uit te oefenen. De gehouden wedstrijd is dus terecht niet beschouwd als eene loterij in den zin van art. 1 der Loterijwet 1905.

c H. R. 14 Maart 1910, Concl. conf.

63. Er is eene loterij in den zin der wet aanwezig zoowel bij het ten verkoop in voorraad hebben van pakjes „waarin" een bon was, als bij ten verkoop in voorraad hebben van pakjes „genomen uit" een duizendtal, onder welke slechts een veertigtal een bon inhield. Immers ook in dit laatste geval biedt elk pakje naar de feitelijke beslissing eene „kans" op de premie en is het dus als een aandeel in de loterij te beschouwen.

e H. R. 17 Februari 1907 (Concl. buiten de kwestie), verw. de cass. tegen het vonnis waarbij was bev. Oostburg Kgr. 1 (moet zijn 4) Juli 1907.

64. Het verkoopen van zakjes gevuld met thee waarin geld of bon's waren gedaan van een niet gelijk bedrag tegen een voor allen gelijken — als inleg te beschouwen — koopprijs is terecht beschouwd als het aanleggen of houden eener loterij. Daarvoor is wel noodig het vaststellen der voorwaarde waaraan door de deelnemers moet worden voldaan en het recht tot mededinging in art. 1 der Loterijwet vermeld, doch niet dat er rechten en verplichtingen tusschen de aanleggers en deelnemers zijn vastgesteld en evenmin de mogelijkheid van verlies van inzet. Voldoende is voorts dat de deelnemers op de kansbepaling geen overwegenden invloed kunnen uitoefenen.

r H. R. 29 Juni 1908, om andere redenen vern. 's Gravenhage Hof 9 April 1908.

65. De beide eerste middelen stuiten af op 's rechters in het arrest omstandig vermelde feitelijke beslissing. Immers, al ware aan den eisch van art. 1, 2°, der Loterijwet 1905 voldaan, indien aan den deelnemer in eene premieleening onder alle omstandigheden, hetzij hij een prijs trekt of een „niet", eene som wordt uitgekeerd, ten minste evenveel bedragende als de inleg, vermeerderd met eene rente van 3 pct. 's jaars, zouden de stortingsbewijzen, bij den requirant in voorraad, toch niet kunnen worden beschouwd als aandeelen in eene rentegevende premieleening als in genoemd artikel bedoeld, daar zij, alléén aan die houders, die een prijs of premie trekken, een bedrag toekennende, ten minste gelijkstaande met hunnen inleg, en eene rente als voormeld, aan de overige houders niet zelve eene rente verzekeren, maar dezen slechts aanspraak geven op eene rentegevende obligatie.

g H. R. 14 Januari 1907, Concl. conf.

66. Waar vaststaat dat alle deelnemers eigenaar zullen worden na storting van een geregelde wekelijksche contributie van door den beklaagde daartoe bestemde voorwerpen (bedden, dekens, koffiemolens en vogelkooien) die alle ongeveer een gelijke waarde hebben, valt de verloting dier voorwerpen niet in de termen van art. 1, al. 1, der Loterijwet van 1 Juli 1905.

Delft Kgr. 19 December 1907.

67. Het kienen om wild in de lokalen eener societeit met voorkennis en medewerking van haar bestuur en uitsluitend onder hare leden, levert niet op het openstellen van de deelneming in, noch het aanleggen en houden eener loterij in den zin der Loterijwet 1905. Het bedoelde feit is niet strafbaar.

c H. R. 22 Juni 1908, Concl. buiten deze kwestie.

68. Al vermeed beklaagde de woorden lot of loterij of prijs of premie te gebruiken en al sprak hij van toewijzing in plaats van trekking, niettemin is bewezen, dat er inderdaad niet anders dan een trekking van prijsnummers eener loterij plaats had. Ook al had beklaagde de prijzen toegewezen aan personen zijner keuze, dan zou er een oneerlijke, eene valsche loterij, maar nochtans eene loterij gehouden zijn. Indien er voor beklaagde geen verplichting bestond om de prijzen uit te keeren en hij dit onverplicht deed, zoo kan dit aanleiding geven misschien tot een burgerrechtelijk geding, maar deze omstandigheid verandert niets aan het feit, dat hij een loterij hield en de prijzen uitkeerde.

Zutphen 10 November 1909, waartegen de cass. is verw. bij *b* H. R. 14 Maart 1910, Concl. conf.

69. Een winkelier, die een deurwaarder, die uit nieuwsgierigheid hem vroeg hoe hij het aanlegde om zonder verlof een verloting te houden, uitnoodigde om er eens bij tegenwoordig te zijn, hoe hij cadeaux toewees en toen den deurwaarder een doos voorzette gevuld met duizende nummertjes, die hij dooreen mengde, waarna hij er eenige uittrok en de cadeaux voor elk nummertje aanwees, terwijl later aan de koopers van waren in het bezit van correspondeerende bons de cadeaux werden toegekend volgens een couranten bericht (waarin tevens werd gepubliceerd dat de cadeaux-toewijzing ten kantore van den beëedigde beambte aan 25 dividend-bewijzen had plaats gevonden) maakt zich schuldig aan overtreding der Loterijwet.

Zutphen 10 November 1909, waartegen de cass. is verw. bij *b* H. R. 14 Maart 1910, Concl. conf.

70. Eene premieleening, waarbij het trekken van nieten of van prijzen van minder bedrag dan den inleg is uitgesloten, valt niet onder de verbodsbepalingen der wet van 22 Juli 1814 (Sb. 86) en is dus ook thans nog geoorloofd krachtens art. 10 der Loterijwet 1905, indien zij vóór 1 Juli 1905 is aangelegd.

e H. R. 8 April 1907, Concl. conf., vern. *b* Amsterdam 9 November 1906.

71. De bepaling van art. 10 der Loterijwet geldt niet bij den verkoop van „certificaten" van loterijen, welke voor 1 Juli 1905 wettelijk zijn aangelegd.

c H. R. 27 April 1908, Concl. conf., houdende

veroordeeling met vern. *b* Amsterdam 10 Januari 1907.

Bewijs Sz. | Elem. of fait d'exc. 60 v.
Dagv. Sz. 60 v. | *Mot. v. vonn.*
Drankwet 67.

MAATSCHAP.

40. De door den eischer in het geding gebrachte stukken bewijzen niet dat de gedaagden in privé een deel der leening hebben overgenomen. De verwering dat zij niet in privé maar als directeuren der maatschappij in het syndicaat hebben deelgenomen, is een rechtens bestaanbare verhouding. Het is geen ongewoon feit, dat bij eene emissie tegenover het publiek de schijn wordt aangenomen dat de geheele leening gesyndiceerd is, terwijl feitelijk het lichaam welks stukken worden geëmitteerd, een deel van de leening voor hare rekening houdt, met de bedoeling om het, zoo goed als het kan, aan hare eventueele onder-participanten óf successievelijk aan gegadigden ter beurze óf elders aan den man te brengen. Het aan de extra-besognes voor de directie extra verbonden voordeel kan daarin gelegen zijn, dat voor haar, ten aanzien van de door haar geplaatste obligatiën, dezelfde conditiën gelden als tegenover den z.g. reeëlen participant. Hieruit volgt, dat in de boekhouding dier vennootschap de gestie, betreffende deze zoogenaamde eigene participatie, een zelfstandig hoofd kan erlangen. De door den eischer gedane productiën leveren, in verband met de door de gedaagden geproduceerde stukken, aanwijzingen op voor de juistheid der lezing van de gedaagden.

a Amsterdam 19 Juni 1908.

Eigendom. | *Scheid. en deeling.*
Hypotheek. | *Vennootschap.*
Mededeeling v. stukken.

MACHTIGING TOT PROCEDEEREN Z. DAGVAARDING SZ., FAILLISSEMENT, MARITALE MACHT.

MACHTIGING TOT VERKOOP Z. BEVRACHTING EN VERVRACHTING.

MAKELAAR.

50. Waar geen bijzonder beding is gemaakt behoort de makelaar, houder van publieken veilingen, die voor en namens een lastgever verkoopt, de door de koopers betaalde opgelden aan zijn lastgever te verantwoorden. Hiertegen doet niet af een beroep op plaatselijk gebruik, omdat tusschen den makelaar of houder eener publieke veiling, — die voor zijn lastgever verkoopt en in diens naam optreedt, — en de koopers op die veiling geen rechtsband bestaat, en het onaannemelijk is dat de koopers aan den makelaar of veilinghouder in privé 10°/₀ van de besteede koopsommen zouden betalen. De Amsterdamsche makelaar die, in een bijzonder geval, een veiling houdt te Watergraafsmeer, zonder te dier plaatse eenige qualiteit te bezitten, beroept zich, waar geen bijzonder beding is gemaakt, te vergeefs op een te Watergraafsmeer bestaand plaatselijk gebruik om, zonder nadere verantwoording, 13°/₀ aan veilingskosten onder de uitgaven te brengen.

Amsterdam 7 Maart 1906.

51. De makelaar in assurantiën behoeft niet zelf een onderzoek in te stellen omtrent den aard van het pand waarin het verzekerde goed is opgeslagen, maar kan volstaan met bij den verzekerde de noodige inlichtingen in te winnen. Afwijzing der vordering tot vrijwaring.

's Gravenhage Hof 3 December 1906, bev. Rotterdam 8 Maart 1905.

52. Daar de dagvaarding is uitgebracht ten verzoeke van de te Londen gevestigde vennootschap onder de firma Derenburg en Co., makelaar in effecten, moet worden aangenomen, dat bedoeld is, niet dat geïntimeerde makelaar in effecten in Nederland is, doch te Londen. Appellants ontkentenis, dat geïntimeerde zou zijn makelaar (broker) kan hem niet baten, waar krachtens het reglement voor de beurs te Londen, geïntimeerde alleen als „broker" aan appellants opdracht op die beurs effecten te koopen kon voldoen.

's Gravenhage Hof 18 December 1905.

Assurantie 51. | Loon 50.
Gebruiken en gewoonten 50. | Vrijwaring 51.

MANUS MINISTRA Z. AANSPRAKELIJKHEID SZ., GEMEENTEVERORDENING, MOTIEVEN VAN VONNISSEN, VEEZIEKTE.

MARÉCHAUSSÉE Z. STRAFBAARHEID.

MARGARINE Z. GEMEENTEVERORDENING.

MARITALE MACHT.

174 A. Het woord „akte" in art. 163 B. W. heeft de beteekenis van rechtshandeling en niet van bewijsstuk; de woorden „bijstand in de akte" hebben den zin, dat de vrouw na de verrichting zelve van eenige door haar beoogde rechtshandeling door haren man wordt bijgestaan. De vrouw kan zich ten bewijze van het gemis van bijstand van haren man niet beroepen op de omstandigheid, dat in de „schuldbekentenis" daarvan geen melding wordt gemaakt, wanneer van de medewerking van den man in de „rechtshandeling" blijkt. Wanneer een schuldbekentenis van de vrouw, afgegeven ten behoeve van den man, door dezen wordt overgelegd, moet worden aangenomen, dat met diens bijstand het onderteekenen en afgeven van die schuldbekentenis geschiedde.

Amsterdam Hof 4 Februari 1910.

174. De in art. 163 B. W. bedoelde schriftelijke toestemming kan alleen betreffen eene bepaalde, nauwkeurig omschreven rechtshandeling. Als eene dergelijke toestemming kan niet worden beschouwd eene door den man schriftelijk aan de vrouw verleende machtiging tot het aangaan van eene leening van f 5000., op een polis van levensverzekering en tot het stellen van borg voor de richtige betaling van premies en rente, zonder eenige vermelding van aflossing en te betalen rente en premies. De vrouw, die de met voormelde toestemming aangegane overeenkomst, na de ontbinding des huwelijks, uitvoert, verwerkt haar beroep op de nietigheid dier overeenkomst.

Amsterdam 18 April 1906.

175. Art. 164 B. W. verleent rechtskracht aan de daar bedoelde handelingen zonder daarvoor de medewerking of uitdrukkelijke toestemming van den man te vorderen. Het begrip „huishouding" in de wet niet nader omschreven sluit niet uit, dat zij ook dan aanwezig kan zijn,

wanneer echtgenooten overeenkomen of goedvinden, dat de vrouw een ander verblijf zal houden dan de man.

a H. R. 5 Februari 1909, Concl. conf. — in dit opzicht — verw. de cass. tegen *a* Amsterdam 29 Mei 1907, waarbij was vern. Amsterdam Kgr. II 29 Januari 1906, waarbij evenwel werd aangenomen, dat de vrouw tegen den wil van den man apart woonde.

176. Wanneer de ingestelde vordering de goederen der gemeenschap betreft, is slechts de man als hoofd der gemeenschap bevoegd haar in te stellen.

b 's Gravenhage Hof 21 Juni 1909.

177. De machtiging van den man is voldoende voor de vrouw om in rechten op te treden en de man behoeft niet persoonlijk mede met haar op te treden.

Arnhem 30 Mei 1907.

178. Waar de man alleen tot bijstand en machtiging zijner vrouw optreedt, zonder dat door dezen eenig eigenbelang wordt beweerd, is zijn zelfstandig optreden in de dagvaarding ongemotiveerd, en moet hij buiten het proces worden gesteld.

Arnhem Hof 4 Maart 1908.

179. De vrouw is ontvankelijk in hare vordering tot interventie in een geding tot vanwaardeverklaring van een pandbeslag tegen haar man gelegd hierop steunende, dat de beslagen goederen haar toebehoorende. Daartegen doet niet af, dat de man reeds als gedaagde in het geding is. Wel had de man voor haar kunnen verschijnen, doch dan moest hij in kwaliteit van man voor zijn vrouw optreden.

Rotterdam 4 Mei 1908.

180. De woorden „machtigen om eene akte aan te gaan" in art. 167 B. W. moeten niet worden opgevat in den beperkten zin van: „machtigen tot het verlijden eener schriftelijke akte en het teekenen daarvan", doch in den meer algemeenen zin van: „machtigen tot het verrichten eener rechtshandeling." Machtiging verleend tot het doorloopend zelve ontvangen van loon en daarvoor te kwiteeren.

's Gravenhage Hof 21 Maart 1907, Concl. contr. vern. Middelburg 21 November 1906. De cass. werd verw. bij *c* H. R. 22 Juli 1907, Concl. conf.

181. De rechtbank, ingevolge art. 167 B. W. de gehuwde vrouw, bij weigering van haar man, machtigende eene rechtsvordering in te stellen, beslist daardoor alléén, dat er termen bestaan deze bij den bevoegden rechter aanhangig te maken zonder een oordeel uit te spreken over de ontvankelijkheid of de gegrondheid der in te stellen actie.

a H. R. 22 Juli 1907, Concl. conf.

182. In geval na scheiding van tafel en bed de woonplaats der echtelieden niet meer in hetzefde kanton gevestigd is, is ook geen kantonrechter bevoegd om de in art. 169 B. W. bedoelde machtiging te verleenen.

Roermond Kgr. 13 Februari 1908.

183. Bevestiging eener beschikking van den kantonrechter, waarbij aan een van tafel en bed gescheiden vrouw verlof werd verleend om de moeder van haar man — appellant — tot het betalen van levensonderhoud aan te spreken. De bewering van den man, dat hij bij die procedure geen tegenstrijdig belang heeft, wijl hij bij het slagen daarvan de uitkeeringen niet meer zou behoeven te doen, waartoe hij bij het vonnis scheiding werd veroordeeld, is niet juist; tegenstrijdig belang in art. 169 B. W. is niet alleen „geldelijk" belang.

Amsterdam 29 April 1909.

184. De machtiging van de Rechtbank, bedoeld in art. 800 Rv. geldt voor den geheelen loop van het geding; de gehuwde vrouw, die met die machtiging eene procedure begon, behoeft dus geene vernieuwde machtiging voor het geding in hooger beroep of het executeeren van het door haar verkregen vonnis.

Arnhem Hof 15 April 1908. — Zie a quo Arnhem 11 Juli 1907 en in cass. *a* H. R. 18 Juni 1909, Concl. conf.

MARKEN.

52. Oudtijds trokken de marken zich allerlei belangen der buurschappen aan, welke tegenwoordig beschouwd worden als van publiekrechtelijken aard te zijn, als zorg voor onderwijs, armenzorg en afwatering, bevloeiing en bedijking hunner gronden; zij legden dijken, bruggen, weteringen en sluizen aan, onderhielden ze, oefenden daarover schouw uit, sanctionneerden hunne voorschriften door strafbepalingen, deden in een woord alles wat thans een op publiek gezag ingesteld waterschap doet. Dit geldt in het bizonder voor het gewest Overijssel.

Arnhem Hof 22 Mei 1907, bev. Zwolle 17 Mei 1905. De cass. is verw. bij *a* H. R. 8 Mei 1908, Concl. conf.

53. Wanneer de aanplakking volgens art. 16 der Markenwet van 10 Mei 1886 (Sb. 104) is geschied vóór de nederlegging der lijst, kan zij niet gezegd worden overeenkomstig de wet te zijn geschied, is er alzoo geen aanplakking en was de termijn, binnen welken de belanghebbende tegen den inhoud der lijst kan opkomen, nog niet begonnen te loopen.

b H. R. 22 Januari 1909, verw. de cass. tegen Arnhem Hof 12 Februari 1908, wijl de requirant terecht in zijn verzet was niet-ontvankelijk verklaard, zij het ook op minder juiste overwegingen.

54. Zelfs al mocht kunnen worden aangenomen, dat de aanplakking, bij art. 16 der wet van 10 Mei 1886 (Sb. 104) (Markenwet) vermeld, informeel heeft plaats gehad, zoo is appellant niettemin niet-ontvankelijk in zijn verzet, als dit gedaan is langer dan 4 weken ná den dag, waarop hij van de nederlegging der lijst, waarvan in dit artikel mede sprake is, kennis droeg, en hij van die nederlegging zelf ook in zijn verzet heeft melding gemaakt en daardoor erkend heeft dat de termijn is aangevangen.

Arnhem Hof 12 Februari 1908, waarbij de appellant niet ontvankelijk werd verklaard in zijn verzet, en waartegen de cass. is verw. bij *b* H. R. 22 Januari 1909, wijl de niet-ontvankelijkheid terecht was uitgesproken, daar de termijn van verzet nog niet was begonnen, als zijnde de aanplakking niet wettig geschied.

55. Voor een vordering tot verdeeling van gronden krachtens art. 3 der Markenwet is niet noodig dat die gronden anders omschreven worden dan als van oudsher in onverdeelden eigendom onder den bij dagvaarding opgegeven naam bezeten wordende gronden. De van oudsher bestaande benaming „Rhedermark" geeft even goed als de naam van een gemeente of van een stad of dorp aan, waar de gronden gelegen zijn.
Arnhem Hof 8 Januari 1908, waartegen de cass. is verw. bij *d* H. R. 25 Juni 1909, Concl. conf. beslissende dat aan art. 128 Rv. was voldaan.

Dagvaarding Bz. 55. | Scheiding en deeling 55.
Dijk- en polderbest. 52. | *Waterstaat.*

MARKTREGLEMENT.

53. De bepaling van art. 1 der verordening op de markten te Gorinchem van 26 Februari 1897, verbiedende het op de jaar- of weekmarkten opslaan of nederzetten van eene tent enz., anders dan overeenkomstig de aanwijzing van den marktmeester, draagt niet aan den marktmeester de uitvoering der verordening op, doch alleen het doen van aanwijzingen, welke geheel behooren af te hangen van de zich op de marktdagen voordoende omstandigheden.
a H. R. 24 Januari 1910, Concl. conf.

54. De bepaling van art. 2 der verordening van de gemeente Gorinchem, houdende bepalingen op het gebruik van tot den openbaren dienst bestemden grond en waarbij als algemeene regel verlof van Burg. en Weth. wordt vereischt voor nagemeld plaatsen, kan in verband met de verordeningen van 30 April 1886 en 26 Februari 1897 geene toepassing vinden ten opzichte van het „op marktdag en marktuur" plaatsen van kramen en dergelijke op den daarvoor aangewezen gemeentegrond, als zijnde daarvoor een bijzondere regeling gemaakt.
H. R. 24 Januari 1910. — De Concl. O. M. strekte tot nietigverklaring der dagvaarding.

MATEN EN GEWICHTEN.

121. Voordat de termijn van herijk van maten en gewichten is verstreken, is het volgens art. 11 der wet van 7 April 1869 (Sb. 57) vereischte stempelmerk alternatief, hetzij het nieuwe merk, hetzij dat van het vorige jaar; maar het ontbreken van beide merken op maten en gewichten, voorzoover deze vallen in de omschrijving van art. 11 is strafbaar ingevolge art. 29, aanhef en no. 1 der wet.
a H. R. 24 Juni 1907, Concl. conf. verw. de cass. tegen het vonnis waarbij werd vern. Amsterdam Kgr. I 3 Januari 1907.

MEDEDADER.

43. De in deze aan de zijde van den requirant bewezen verklaarde handelingen zijn terecht als mededaderschap aan brandstichting gequalificeerd, ook al moge het storten van de petroleum op en het aanbrengen van het vuur aan de daarmede begoten voorwerpen door een ander zijn geschied. De handelingen van den requirant konden worden beschouwd als rechtstreeks tot het feit der brandstichting in verband staande verrichtingen.
c H. R. 2 November 1908 Concl. contr.

Aanspr. Sz. | *Mot. v. vonn.*
Brandstichting 43. | *Rebellie.*
Getuige. | *Recht. en acc.*
Heling.

MEDEDEELING VAN STUKKEN.

154. Nadat door eischeres procureur ter rolle akte is gevraagd, dat eischer niet wenschte te erkennen dat een door den gedaagde in het geding gebracht afschrift eener overeenkomst conform was aan het orgineel, is toelaatbaar de vordering van den gedaagde, dat de eischer zal gehoord worden op het vraagpunt: „Wat staat dan in het afschrift in strijd met of meer of minder dan in het origineel?" Strekking der artt. 1925 B. W. en 147 Rv.
Amsterdam 9 October 1907.

155. Revindicatie betreffende onder meer een z.g. archief, bestaande uit dag- geld- en copieboeken benevens formulieren. De gedaagden, bewerende dat dit archief door een derde was ingebracht in een tusschen hen en deze aangegane maatschap, riepen die derde in vrijwaring op, om hen het rustig genot van den inbreng te waarborgen. Deze vorderde daarna incidenteel bevel tot verkrijging van inzage van het archief, zoo noodig met sequestratie, daartoe stellende, dat na die inzage zou kunnen blijken, dat bedoelde maatschap vernietigbaar was, op grond waarvan dan eene reconventioneele vordering zou kunnen worden ingesteld. Deze vordering vindt geen steun in art. 147 Rv., omdat de eisch in vrijwaring niet op bedoeld archief was gegrond en ook niet tot bewijs van eenig feit of recht daarop beroep werd gedaan, terwijl bovendien luidens alinea 3 van gemeld artikel eerst bij pleidooi op het niet geven van inzage van eenig stuk beroep kan worden gedaan. Het archief is ook geen titel als bedoeld in artikel 1922 B. W. en betreft evenmin de zaak in geschil, waarvan in art. 1923 B. W. de rede is; een nog in te stellen vordering kan toch niet als zoodanig geschil worden aangemerkt. Ook zijn de artt. 1773—1776 B. W. ten deze niet van toepassing, omdat zich hier geen der gevallen voordoet, waarbij sequestratie kan worden bevolen.
Amsterdam 20 December 1907.

Archief 155. | Sequestratie 155.
Gem. stukken 155. | *Vennootschap.*
Maatschap 155. | Verh. op feit. en vraagp. 154.
Revindicatie 155. | Vrijwaring 155.
Schrift. bewijs Bz. 154.

MEDEEIGENDOM Z. EIGENDOM, ONVERDEELDE RECHTEN.

MEDEPLICHTIGHEID.

156. „Medeplichtigheid" kan slechts dan worden aangenomen, wanneer bij den hoofddader het opzet om het strafbare feit te plegen reeds bestaat op het oogenblik, dat hem de hulp, gelegenheid, middelen of inlichting (door den medeplichtige) worden verschaft.
's Gravenhage Hof 21 Mei 1908. — Idem 's Hertogenbosch 4 Juni 1907.

157. Medeplichtigheid aan diefstal door heling. Bewijs door aanwijzingen.
Suriname H. v. J. 3 Augustus 1904.

Heling. | *Telegraaf en telefoon.*

MEYERRECHT Z. BEKLEMMING, ERFPACHT, HUURCERTER.

MEINEED Z. SCHRIFTELIJK BEWIJS SZ., VALSCHE GETUIGENIS.

MELK Z. EET- EN DRINKWAREN, GEMEENTE-VERORDENING.

MIJNWEZEN (Mijnen).

5. De krachtens de artt. 6 en 42 der Mijnwet aan den eigenaar van eene geconcessioneerde mijn opgelegde uitkeering (redevance) aan eigenaren van den bovengrond, maakt uit een zakelijke last, rustende op de mijn waarvan eerstgenoemde eigenaar is en uitsluitend op grond van dat eigenaarschap door hem te voldoen. De kantonrechter was mitsdien ook onbevoegd om van een vordering tot betaling dier uitkeering kennis te nemen.

H. R. 25 October 1907, Conf. concl. adv.-gen. Noyon, die bovendien als zijne meening te kennen gaf, dat, waar een non usus gedurende 30 jaar vaststond, het geheele recht zelve op de uitkeering was verjaard.

6. Het bij de concessie van een mijnveld aan de eigenaren van den bovengrond tegen den concessionaris verleende recht op eene jaarlijksche uitkeering is als een zelfstandig recht vatbaar voor de dertigjarige extinctieve verjaring van art. 2004 B. W. en niet onafscheidelijk van den eigendom van den bovengrond. De artt. 17, 18 en 19 der Mijnwet bedoelen kennelijk te bepalen, dat de uitkeering slechts vatbaar is voor hypotheek, zoolang ze met den bovengrond een onverdeeld geheel uitmaakt. De overname van de „clauses et conditions" der concessie is niet te betrachten als een beding ten behoeve van een derde.

Maastricht 24 Juli 1906, vern. Heerlen Kgr. 13 Maart 1906.

7. Art. 3 der wet van 24 Juni 1901 (Sb. 170) moet derwijze uitgelegd worden, dat hij, die in de daar bedoelde terreinen boringen verricht heeft, welke de aanwezigheid van steenkolen hebben aangetoond, slechts zijne gemaakte kosten vergoed krijgt, voor zooveel zij overeenkomen met, d. i. beperkt tot, het bedrag „der kosten aan zulke boringen in het algemeen verbonden".

's Gravenhage Hof 10 Juni 1907, bev. 's Gravenhage 6 Juni 1905. — De cass. is verw., op het beroep van de boormaatschappij, die meende op meer dan de werkelijke kosten aanspraak te kunnen maken, bij *b* H. R. 10 April 1908, Concl. conf.

8. De algemeene regel, dat rente pas verstrekt wordt van den dag af, dat de hoofdsom in rechten gevorderd is, ondergaat uit den aard der zaak wijziging bij toepassing van art. 3 der wet van 24 Juni 1901 (Sb. 170), omdat het begrip „vergoeding" voor kosten van gedane boringen, „welke de aanwezigheid van steenkolenlagen hebben aangetoond", waarvoor men eerst na eenige jaren schadeloos gesteld wordt, zoodanige toewijzing van rente meebrengt.

's Gravenhage Hof 10 Juni 1907, bev. 's Gravenhage 6 Juni 1905. — Het arrest is op voorschreven punt vern., op het beroep door den Staat ingesteld, bij *a* H. R. 10 April 1908, Concl. conf.

Appel Bz. 6.
Comp. Bz. 5.
Concessie 6.
Interessen 8.
Verjaring Bz. 6.
Zak. lasten en rechten 5.
Zaken 6.

MILITAIRE DELICTEN Z. OPRUIING.

MINDERJARIGEN Z. NIETIGHEID EN NIETIGVERKLARING VAN OVEREENKOMSTEN, SCHEIDING EN DEELING.

MISHANDELING.

150. De beklaagde, die het oogmerk niet had A te verwonden, maar den naast dezen staanden B, is niet strafbaar aan mishandeling, nu hij bij vergissing A trof en dezen verwondde.

Leeuwarden Hof 22 October 1908.

151. Bij de telastlegging van „opzettelijk slaan" omvat het woord opzettelijk het oogmerk om leed te doen, zoodat het te laste gelegde en bewezen verklaarde feit terecht is gequalificeerd als mishandeling, daar van eene geoorloofde beweegreden niet is gebleken.

c H. R. 26 October 1908, Concl. conf.

152. Hij die opzettelijk en met geweld een velocipède aangrijpt, waarop iemand rijdt, met het oogmerk om met anderen deze persoon aan te randen en geld voor jenever af te dwingen, heeft ook de noodzakelijke gevolgen van dat gewelddadig aangrijpen gewild en dus mishandeling gepleegd daar hij begrijpen kon en moest, dat het onverwachts krachtig aangrijpen van een velocipède, waarop iemand te zijner ontkoming juist afrijdt, onvermijdelijk diens tegen den grond slaan (val) en de daarmede gepaard gaande pijnlijke aandoening moet ten gevolge hebben.

Leeuwarden Hof 3 December 1908, waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 15 Maart 1909, Concl. conf.

153. Veroordeeling wegens mishandeling den dood tengevolge hebbende.

's Hertogenbosch 30 April 1907.

154. Onder de uitdrukking „zwaar lichamelijk letsel" is in het Wb. v. Strafrecht niet alléén te verstaan een letsel van blijvenden aard en met duurzame gevolgen, doch elk letsel, zóó belangrijk, dat het naar het gewone spraakgebruik onder het begrip van zwaar lichamelijk letsel valt. De rechter heeft dus in elk geval te beslissen, wat hier door hem niet is nagelaten, of het bekomen letsel zoo belangrijk is, dat het valt onder de bepaling van zwaar lichamelijk letsel.

a H. R. 6 Mei 1907, Concl. conf. (ten aanzien van art. 308 Sr.) — *c* H. R. 11 Mei 1908, Concl. (op andere gronden) contr. verw. de cass. tegen het arrest, waarbij werd bev. 's Hertogenbosch 17 December 1907 (in verband met zware mishandeling).

155. Veroordeeling wegens mishandeling zwaar lichamelijk letsel ten gevolge hebbend. Rapport van 2 deskundigen.

's Hertogenbosch 5 December 1907.

156. Veroordeeling ter zake van zware mishandeling die den dood tengevolge heeft.

H. Mil. Ger. . . . (5) vern. Arnhem Krijgsraad 10 Juni 1907, waarbij was veroordeeld wegens doodslag.

Aanwijzingen.
Bedreigingen 154.
Cassatie Sz.
Dagv. Sz.
Deskund. Bz. 155.
Doodslag 153, 156.
Get. bewijs Sz.
Mot. v. vonn. 151.
Opzet 150 v.
Poging.
Rijwiel 152.
Strafbaarheid.
Tekst der wet.
Veroorzaken v. dood enz. 154.
Zwaar lich. letsel 154 v.

MISHANDELING VAN AMBTENAREN.

69. Uit het bewezen verklaarde feit, dat

de beklaagde eene mishandeling gepleegd heeft op iemand, wiens kleeding en werkzaamheid buiten twijfel stelde, dat hij ter plaatse als ambtenaar van politie in functie was, volgt noodwendig, dat de beklaagde de wetenschap had dat hij een ambtenaar in functie mishandelde, en dus het voor de toepassing van art. 304 2° Sr. gevorderde opzet. Het opzet behoeft niet mede gericht te zijn op de rechtmatigheid der functie van den mishandelden ambtenaar.

b H. R. 29 November 1909, Concl. conf.

70. Voor de toepasselijkheid van art. 304 aanhef en 2° Sr. moet bij den beklaagde bestaan hebben niet alleen de wetenschap, dat hij een ambtenaar mishandelde doch ook dat dit geschiedde gedurende of ter zake van de rechtmatige uitoefening door dezen van zijn bediening.

f H. R. 9 Juni 1908, Concl. conf. (impl.), verw. de cass. tegen *c* Arnhem Hof 5 Maart 1908.

71. Beklaagde heeft, ofschoon zijn oogmerk in 't bijzonder was gericht op het treffen van den burger, het eenmaal gevormd opzet om lichamelijk leed toe te brengen, toen hij den dienstdoenden agent van politie tusschen zich en dezen zag, niet opgegeven, maar volgehouden en daarmede ook eerstgenoemden genomen tot doel van zijn opzet om te mishandelen.

H. Mil. Ger. 5 Januari 1906.

72. Veroordeeling wegens poging tot zware mishandeling, gepleegd tegen een ambtenaar gedurende de rechtmatige uitoefening van zijne bediening en wegens medeplichtigheid aan die poging. De woorden „zwaar lichamelijk letsel" in de dagvaarding wijzen niet op eenigerlei qualificatie, maar houden alleen een ruime feitelijke omschrijving in van hetgeen de beklaagde wilde bereiken.

Amsterdam Hof 11 Juni 1907, waartegen de cass. is verworpen bij H. R. 30 Augustus 1907, Concl. conf.

Ambtenaren 69 v.
Dagv. Sz. 72.
Mot. v. vonn.
Opzet 69 v.
Poging 72.
Samenloop v. misdr.
Zwaar lich. letsel 72.

MISHANDELING VAN DIEREN.

28. De rechtbank kon uit de bewezen verklaarde omstandigheden, waaronder de telastegelegde pijnlijke behandeling van het dier plaats vond, afleiden dat hier ontbrak eene geoorloofde en rechtmatige oorzaak voor de bedoelde behandeling en aldus aannemen, dat het opzet op wreede behandeling van het dier was gericht. Het bestaan van dit opzet behoefde niet te worden gemotiveerd.

a H. R. 23 Maart 1908, Concl. conf.

29. Het laten trekken van zijn paard met een open wond in de zijde, loopende tusschen twee boomen of lemoen, moet voor dat paard pijnlijk en kwellend zijn geweest en waar zulks had kunnen worden verholpen door hetzij de lemoen te omwikkelen met zachte stof hetzij de gewonde zijde van het paard op die wijze te beschermen, was dat laten trekken noodeloos pijnlijk.

Leiden Kgr. 25 April 1905.

Motieven v. vonnissen.

MOORD.

26. Veroordeeling wegens moord tot 20 jaar gevangenisstraf. Steken met een mes in de linkerborsthelft, waardoor de long, de groote longslagader en de groote lichaamsslagader werden getroffen.

Arnhem Hof 23 September 1909, waartegen de cass. is verw. bij *b* H. R. 10 Januari 1910, Concl. conf.

Motieven v. vonnissen. | *Voorbedachte raad.*

MORA.

Bij n°. 342. — Bev. bij *b* Amsterdam Hof 25 Mei 1906.

I. Wanneer in gebrekestelling al dan niet noodig is.
II. Vormen en vereischten daarvan.
III. Gevolgen en vervallen van deze.

I.

362. Nergens schrijft de wet voor en aanspraak op nakoming brengt niet mede, dat eene rechtsvordering tot nakoming eener verbintenis zoude moeten voorafgegaan worden door een ingebrekestelling van den gedaagden schuldenaar.

a H. R. 14 Januari 1910 Concl. conf.

363. Onze wet kent in art. 1274 B. W. een ingebrekestelling door enkel tijdsverloop krachtens uitdrukkelijk beding, is ruimer dan art. 1139 C. C. en omvat zoowel evenbedoelde figuur als de ingebrekestelling die reeds uit den aard alleen der verbintenis voortvloeit.

Tiel 25 Juni 1909.

364. Om de boete te kunnen vorderen is vooraf ingebrekestelling noodig ten aanzien van het beding betrekkelijk op het „dadelijk aan app. kennis geven van alle bij geint. ingekomen bestellingsorders", omdat het doel: contrôle, ook bij tardieve naleving nog altijd kan worden bereikt. De briefwisseling houdt niet in een onomwonden bevel in den zin van art. 1274 B. W., noch ook eene weigering om na te komen (eigen ingebrekestelling). Ingebrekestelling is echter niet noodig voor de boetevordering ten opzichte van het niet door tusschenkomst van app. verzenden der origineele facturen, omdat door een directe verzending dezer facturen buiten app. om het doel, nl. verhindering van conniventie tusschen kooper en verkooper, niet bereikbaar is, terwijl geint. zich door een dergelijke rechtstreeksche verzending in de onmogelijkheid heeft gesteld om deze verbintenis na te komen. Latere toezending van copie-facturen kunnen deze nietnaleving niet herstellen.

b Arnhem Hof 22 Januari 1908.

365. Ingeval van een, met de verbintenis strijdig, niet-handelen is eene ingebrekestelling, door sommatie of tijdsverloop, niet noodig om tot vergoeding gehouden te zijn.

a Amsterdam 31 Augustus 1908.

366. In casu is de debiteur door het enkel verloop van tijd — het niet betalen der rente — in gebreke, ook al is die rente vóór het uitbrengen der dagvaarding aangeboden.

's Gravenhage 21 December 1909.

367. Waar het testament voorschreef „zoo spoedig mogelijk" te beleggen en de executeur in 1895, na het overlijden der erflaatster, aan zijne verplichting had moeten voldoen, was de in deze gedane sommatie van 31 Mei 1900, tot belegging binnen 2 maal 24 uren, niet noodig om de mora te doen geboren worden, maar slechts om deze uitdrukkelijk te doen constateeren, zoodat over een te korte termijn, niet kan worden geklaagd.

a Amsterdam Hof 4 December 1908.

368. Het bij brief te kennen geven dat men niet leveren zal, zulks voor dat de tijdruimte voor de levering gesteld verstreken is, sluit nog geen verzuim in zich, noch brengt contractbreuk met zich.

b 's Gravenhage Hof 29 Maart 1909, waartegen de cass. is verw. bij H. R. Januari 1910, Concl. conf. op grond, dat voormelde beslissing niet in strijd was, zooals in cass. werd beweerd, met de artt. 1274, 1279 en 1303 B. W. en art. 48 Rv.

369. Uit niets blijkt dat de verbintenis tot premiebetaling medebracht, dat gedaagden in gebreke waren door het enkel verloop van den bepaalden termijn, terwijl het vergeefs aanbieden eener kwittantie geen mora doet ontstaan.

Zwolle 21 April 1909.

II.

370. Nu de verkooper tot 31 Maart nog aan zijne verplichtingen kon voldoen, werd hij door de bij brief van 23 Maart bevorens door den kooper gedane sommatie niet in gebreke gesteld; de sommatie, die van den aanvang af geene ingebrekestellende kracht had, kan die, na verstrijking van den tijd voor de vervulling van de overeenkomst gesteld, niet krijgen.

Amsterdam Hof 10 Juni 1909.

371. Eerst dan is een bevel gedaan, wanneer dit tot dengene, tot wien het gericht is, is doorgedrongen. De in deze uitgebrachte dagvaarding tot ontbinding met schadevergoeding ter zake een in gebreke zijn door het niet voldoen aan het bij brief uitgebrachte bevel kon geen rechtsgevolg hebben, daar het verzuim toen niet voltooid was.

b 's Gravenhage Hof 29 Maart 1909, waartegen de cass. is verw. bij H. R. 28 Januari 1910, Concl. conf., beslissende, dat de actie gebaseerd was op een ingebrekestelling en niet een in gebreke zijn door het enkel verloop van den overeengekomen termijn, en dat in verband daarmede de eischer terecht niet ontvankelijk was verklaard nu de ingebrekestelling niet voorhanden was.

371bis. Een sommatie, onverhoeds aan den schuldenaar gedaan om, op straffe van onmiddellijke dagvaarding als gebrekigen kooper, de kooppenningen dadelijk in handen van verkoopers deurwaarder te storten, doet zonder meer den gesommeerde niet in verzuim zijn; daartoe is noodig een toerekenbare vertraging in het vervullen van den betalingsplicht. Waar de verkooper nalatig was geweest om te ontvangen had de sommatie tot het slagen van den ontbindingseisch de mora creditoris om te scheppen in mora debitoris en moest alzoo „diens" verzuim doen ontstaan, niet enkel constateeren.

a H. R. 3 Juni 1910, Concl. contr. vern. 's Hertogenbosch Hof 15 Juni 1909, op dit punt overeenstemmende met Maastricht 8 Juli 1908.

372. Een ingevolge art. 4, no. 8 Rv. aan een ambtenaar van het O. M. beteekent exploit moet geacht worden aan den betrokkene beteekend te zijn op het oogenblik waarop het aan dien ambtenaar is overgegeven. Wanneer daarbij gesommeerd wordt om „onmiddellijk" aan een verplichting te voldoen, is dit een voldoend rekbaar begrip om die gesommeerde in staat te stellen alsnog aan zijn verplichting te voldoen, zonder dat hem een toerekenbaar verzuim zal kunnen worden ten laste gelegd, vooral wanneer hij reeds maanden te voren het gevorderde had moeten praesteeren.

a Rotterdam 22 Januari 1908, bev. bij 's Gravenhage Hof 9 November 1909.

373. Nu de verkoopster gesommeerd werd om het á contant verkochte te leveren zonder bereidverklaring of aanbod van de koopster om den koopprijs onmiddellijk in elk geval voor of bij de levering te betalen, werd van de verkoopster geëischt eene praestatie, waartoe zij niet verplicht was; deze sommatie mist dus ingebrekestellend karakter.

Amsterdam Hof 22 October 1909.

374. Al was overeengekomen dat successievelijk zou worden geleverd, zoo kan daarop geen beroep meer worden gedaan wanneer de termijn waarop alle bestellingen hadden moeten zijn uitgevoerd, bij het doen der sommatie reeds verstreken was. In verband met die omstandigheid was de nog gelaten termijn van 8 dagen voldoende.

b Rotterdam 9 December 1908.

375. Waar verkocht zijn 300 balen Quercitron cif Rotterdam, Februari verscheping via Baltimore, Norfolk of Philadelphia, bestaat des verkoopers verplichting niet alleen daarin dat hij voor die verscheping zorgt, maar heeft hij het verkochte of de documenten daarover te Rotterdam aan den kooper te leveren op zoodanig tijdstip, als deze onder normale omstandigheden aldaar hadden kunnen zijn aangekomen, tenzij hij aantoone, dat de vertraging niet aan hem te wijten is. Waar de verscheping op den laatsten dag van Februari had moeten geschieden, mag aangenomen worden, dat de balen of althans de documenten daarover op 16 April te Rotterdam hadden kunnen zijn, zoodat de kooper toen recht had den verkooper tot levering te sommeeren. Daar de schuldenaar uit eigen beweging zijn verplichtingen moet nakomen op het tijdstip daartoe bij de overeenkomst bepaald, zoo is het, tenzij in bijzondere gevallen, voor de in gebreke stellende kracht der sommatie geen vereischte, dat daarbij aan den schuldenaar een termijn wordt gelaten om alsnog aan zijne verplichtingen te voldoen, zoodat, waar in casu nog een termijn van twee dagen is gelaten, de gedaagde zich niet kan beklagen dat die termijn te kort zou zijn geweest. De gedaagde was mitsdien op 18 April in gebreke en des eischers vordering tot ontbinding der overeenkomst met schadevergoeding gegrond.

b Rotterdam 15 Januari 1908.

376. Niet-nakoming der overeenkomst, volgens welke de gedaagde alle zendingen hout, die hij in het jaar 1903 zou ontvangen met bestemming naar den Neder-Rijn, door den eischer zou doen vervoeren, met garantie van een minimum, doordien de gedaagde het hout uit het schip „Beatrice", ondanks sommatie, niet aan hem ten vervoer heeft gegeven. Toewijzing der vordering tot schadevergoeding deswege.

b Rotterdam 22 Januari 1908. — Bij int. Rotterdam 14 November 1906 was vooraf beslist, dat de brieven, hoezeer niet den vorm van een deurwaarders-exploit hebbende, de kracht van inverzuimstelling hadden.

377. Voor de deugdelijkheid eener bij brief gedane sommatie is niet noodig, dat de opvordering juist passe in het model van een

deurwaarders-exploit, wanneer maar de opvordering en inverzuimstelling zelve uit de gebezigde woorden duidelijk blijken.

Rotterdam . . . . (62).

378. Het beding van vooruitbetaling van salaris is als een essentieel deel der overeenkomst te beschouwen en als blijkbaar ten behoeve van den eischer gemaakt, zoodat deze gerechtigd was de „onmiddellijke" betaling daarvan te vorderen en bij niet-voldoening van inverzuimstelling te doen blijken.

c 's Gravenhage Hof 24 Juni 1907.

379. Al is bij de onderhavige sommatie te veel van gedaagde gevorderd, zulks ontneemt aan die sommatie niet de ingebrekestellende kracht, vermits eischer daarbij duidelijk de betaling van de daarin vermelde huurtermijnen vorderde en gedaagde wist, hoeveel die termijnen bedroegen, zoodat gedaagde op die sommatie had kunnen en moeten aanbieden, hetgeen hij wel verschuldigd was.

Tiel 20 December 1907.

379bis. Sommatie tot betaling van meer huur dan verschuldigd was vitieert niet de ingebrekestelling.

Amsterdam 24 Mei 1909.

380. Waar bij de overeenkomst is bedongen garantie voor hare nakoming en de verkooper ontbinding der overeenkomst vordert, op grond dat de kooper met het stellen dier garantie in gebreke is gebleven, is de verkooper niet-ontvankelijk, nu hij, bij voorafgaande sommatie, de garantie vorderde, zonder het bedrag op te geven.

c Amsterdam 8 Juni 1906.

381. Het bij een koopovereenkomst gemaakt beding „f. o. b. Amsterdam" heeft ten gevolge dat de verkooper verplicht is de verkochte goederen op zijn kosten ter beschikking van den kooper te stellen aan eenig vervoermiddel te Amsterdam. Bij zoodanig beding bevat een sommatie tot levering, zonder aanwijzing van een bepaald vervoermiddel, geen duidelijk bevel en mist dus in gebreke stellende kracht.

Amsterdam Hof 26 Januari 1906, bev. Amsterdam 9 December 1904.

382. Het exploit dat inhoudt eene sommatie om binnen drie dagen de in dat exploit vermelde gebreken te herstellen met aanzegging dat bij niet-voldoening daarvan de eischeres tot die herstelling zal overgaan ten koste van gedaagde, kan niet het effect hebben de gedaagde in gebreke te stellen van nakoming harer verplichtingen, daar het eenige gevolg 't welk de eischeres aan die sommatie wil verbinden is, dat zij zelve na verloop van die drie dagen de bedoelde herstellingen zal verrichten ten koste van gedaagde.

a Almelo 18 April 1906.

III.

383. Een betaling der huurpenningen, gedaan ná sommatie vóór de dagvaarding, kan den verhuurder het recht niet ontnemen om de ontbinding der huurovereenkomst te vorderen.

Haarlem 20 April 1909.

384. Wie zelf aan een gevoerde briefwisseling in gebreke stellende kracht ontneemt, kan geen in gebreke zijn meer beweren op grond van die brieven.

Amsterdam Hof 26 Januari 1906, bev. 9 December 1904.

MOTIEVEN VAN VONNISSEN.

Bij n°. 1420. — Verw. de cass. tegen Leeuwarden Hof 25 Juli 1906.

I.

1459. De bestreden beslissing is gemotiveerd en over schending der bepaling van art. 59 3° Rv. kan alleen worden geklaagd bij gemis van motiveering.

b H. R. 19 November 1909, Concl. conf.

1460. Art. 59, 3° Rv. is niet geschonden, waar een uitspraak als door eischer bedoeld in het bestreden arrest niet voorkomt en dus niet gemotiveerd kon worden, terwijl de door het Hof gegeven uitspraak is gemotiveerd.

H. R. 26 November 1909, Concl. conf.

1461. Niet eene naar verzoeksters oordeel onvoldoende motiveering, maar alleen volkomen gemis daarvan heeft nietigheid tengevolge.

b H. R. 29 October 1909, Concl. conf.

1462. Uit art. 161 Gw. volgt alleen dat elk vonnis de gronden der uitspraak moet behelzen, doch dat artikel behelst niets omtrent den eisch, dat de uitspraak noodwendig uit die gronden zou moeten voortvloeien.

a H. R. 21 Juni 1907, Concl. conf.

1463. Wel het ontbreken van motiveering, maar niet onjuiste of onvolledige motiveering heeft nietigheid der rechterlijke uitspraak ten gevolge.

a H. R. 12 April 1907, Concl. conf.

1464. De aangevallen uitspraak waarbij een ouder uit zijn ouderlijke macht wordt ontzet, is een beschikking op request en niet een vonnis als bedoeld wordt in art. 59 Rv., aan het voorschrift van dat artikel onderworpen.

b H. R. 24 Januari 1908, Concl. conf.

1465. De bestreden beschikking van het Hof houdende opdracht van voogdij ex art. 284 B. W., zich uitdrukkelijk grondende op „het" door het Hof na onderzoek aanwezig geoordeeld, „belang van het kind", is gemotiveerd, maar bovendien is die beschikking niet een vonnis en derhalve, al ware zij niet met redenen omkleed, zou schending der in het middel genoemde artikelen zijn uitgesloten.

H. R. 17 Augustus 1909, Concl. conf.

1466. Motiveering van een beschikking houdende ontzetting uit een voogdij is niet voorgeschreven.

Concl. O. M. ad Amsterdam Hof 19 Juni 1906, waarbij werd bev. *b* Amsterdam 11 Mei 1906. — Het arrest is om formeele redenen vern. bij *b* H. R. 30 Juli 1906.

1467. Door het aangeboden getuigenbewijs geheel voorbij te gaan en den gedaagde tot betaling te veroordeelen, heeft de rechter in casu ook omtrent de aangevoerde niet-ontvankelijkheid der vordering uitspraak gedaan.

c H. R. 12 November 1909, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's Gravenhage Hof 15 Maart 1909.

II A.

1468. De bewering, dat de rechter de bevoegdheid om eene bepaalde verordering te maken ten onrechte zou hebben doen steunen op art. 135 Gem.wet in plaats van op art. 3*e* der Woningwet, kan, al ware zij juist, niet tot cassatie leiden.

b H. R. 15 Februari 1909, Concl. conf.

1469. De bij art. 2 der verordening gestelde voorwaarde, het niet bedreigd zijn van straf bij het Wetb. van Strafr. of andere wetten of wettelijke verordeningen, moet geacht worden vervuld te zijn, nu de rechter de strafbepaling der verordening toepasselijk verklaarde.

c H. R. 5 October 1908, Concl. conf.

1470. Nu niet is gebleken van het bestaan van eenig voorwerp, waarvan als stuk van overtuiging de teruggave zou moeten worden gelast, behoeft daarover in het vonnis geene beslissing te worden gegeven, ook al is daaromtrent eene vordering in het requisitoir van het O. M. opgenomen.

d H. R. 14 Maart 1910, Concl. conf.

B § 1 a.

1471. Art. 216, 3ᵉ lid, Sv. betreft alléén niet ontvankelijkverklaring van het Op. Min. in de vervolging van strafbare feiten, wanneer in een bijzonder daartoe strekkend voorschrift opgesloten ligt, dat geen recht tot die vervolging bestaat en art. 4 R. O. in een bepaald geval geen toepassing kan erlangen.

a H. R. 7 October 1907, Concl. conf.

1472. Ook wanneer naar 's rechters oordeel geen verbeurdverklaring mocht worden uitgesproken, bestonden er toch geen termen om het Op. Min. in zoover niet-ontvankelijk te verklaren in zijne vordering. De vordering tot toepassing van een bepaalde straf strekt slechts tot voorlichting van den rechter; daarover behoeft niet ingevolge art. 211 Sv. beraadslaagd te worden.

a H. R. 7 October 1907, Concl. conf.

1473. Indien de ontvankelijkheid der strafvervolging afhankelijk is van het bestaan van eene klacht, moet daaromtrent in het vonnis eene uitdrukkelijke beslissing worden gegeven.

e H. R. 5 April 1909, Concl. conf., vern. 's Hertogenbosch Hof 16 December 1908.

1474. In een vonnis ter zake van beleediging moet de rechter een uitdrukkelijke beslissing geven omtrent het al of niet bestaan van een klacht van een beleedigde.

d H. R. 2 December 1907, Concl. conf.

1475. Art. 216 Sv. schrijft vrijspraak voor van een niet bewezen ten laste gelegd feit. Bij het niet bewezen zijn van eene enkele bijkomende omstandigheid van het strafbare feit, die ook voor de qualificatie zonder beteekenis is, behoeft ten aanzien van die omstandigheid eene vrijspraak niet te worden gegeven.

e H. R. 21 December 1908, Concl. conf. Er was ten laste gelegd diefstal van zaken toebehoorende „aan A. althans aan een ander" terwijl het toebehooren aan A. niet bewezen werd verklaard, wel het toebehooren aan een ander.

1476. Waar aan vier beklaagden is ten laste gelegd dat zij te zamen en in vereeniging een diefstal hebben gepleegd en een der beklaagden wordt vrijgesproken, doch de overigen worden veroordeeld „met dien verstande dat zij te zamen en in vereeniging" de goederen hebben weggenomen, daar kon een vrijspraak ter zake van de omstandigheid, dat die drie beklaagden het feit niet te zamen en in vereeniging met den vierden beklaagden hebben gepleegd achterwege blijven.

g H. R. 9 November 1908, Conf. de Concl. O. M. hierop berustende, dat voormelde omstandigheid geen afzonderlijk strafbaar feit was, en ook niet een verzwarende omstandigheid van het bewezene.

1477. Waar niet is ten laste gelegd frauduleuze invoer van een rijwiel, maar alleen van jenever, kan geen vrijspraak van eerstgemeld feit plaats vinden. De slotalinea van art. 205 der Alg. wet van 26 Aug. 1822 (Sb. 38) over de verbeurdverklaring van het voertuig tot de fraude gebezigd of daartoe dienstbaar gemaakt betreft bloot een verzwarende omstandigheid, geen afzonderlijk feit. Het al dan niet bewezene van het gezeten zijn op een rijwiel, terwijl gedistilleerd frauduleus wordt ingevoerd, kan dan ook geen aanleiding geven tot het ontslag van rechtsvervolging of tot vrijspraak, doch enkel tot het uitspreken of weigeren van verbeurdverklaring, naar gelang voorschreven verband met de fraude al dan niet wordt aangetoond.

b Arnhem Hof 12 December 1907.

1478. Wanneer bij dagvaarding is gesteld, dat de knecht een verboden uitslag deed uit de distilleerderij „op last" van den beklaagde en deze strafbaar is ook zonder dien last (art. 133 § 2 en 111 § 2 der wet op het gedistilleerd tegenover het beperktere art. 231 Alg. wet), moet des niettemin over het al of niet bewezene van gemelden last worden uitspraak gedaan en mag die omstandigheid niet in het midden worden gelaten. Bevestiging desniettemin van het vonnis a quo met verbetering der gronden, onder vrijspraak van het geven van den last en met weglating der toepasselijkheid van art. 231 Alg. wet.

Arnhem Hof 22 April 1909. — Zie a quo 2 Maart 1909.

1479. De requiranten zijn niet bij 's hofs beschikking van 26 Januari 1906, maar bij beschikking der arrondissements-rechtbank te Maastricht van 28 Juli 1906, waartegen geen verzet is gedaan, verwezen naar de openbare terechtzitting ter zake dat zij te zamen en in vereeniging zijn oprichters van- en hebben deelgenomen aan eene vereeniging, ten doel hebbende aan het publiek, althans aan hare leden gelegenheid tot hazardspel te geven. Verder oordeelde wel

is waar de rechtbank bij hare voormelde beschikking dat feit strafbaar krachtens art. 140 Sr. in verband met de artt. 2 en 3 no. 2 der wet van 22 April 1855 (Sb. 32), maar het hof was door dit oordeel niet gebonden ten aanzien der aan het bewezen verklaarde feit te geven qualificatie, noch ten aanzien der op dit feit toe te passen artikelen.

a H. R. 21 Mei 1907, Concl. conf. — Zie voorts 's Hertogenbosch Hof 26 Januari 1906, vern. Maastricht 19 Januari 1906.

1480. Beklaagde was alleen vrijgesproken van het opzettelijk met geweld aangrijpen en duwen van K. R. en van het gevolg, dat deze door de gepleegde feitelijkheden pijnlijk zou zijn aangedaan. Het Hof had evenwel na de terugwijzing wel degelijk nog te beslissen over de vraag, of de andere ten laste gelegde feitelijkheden opzettelijk hadden plaats gevonden en of en welk lichamelijk leed beklaagde daarvan had ondervonden; het pleegde geen overschrijding van rechtsmacht door hem wegens mishandeling zwaar lichamelijk letsel ten gevolge hebbende te veroordeelen.

a H. R. 6 December 1909, Concl. conf.

1481. Nu feitelijk was beslist dat de vermelding in de klacht, dat naar des klagers meening beklaagde zich heeft schuldig gemaakt aan overtreding van art. 261 Sr., niet anders kan worden opgevat, dan als eene door den klager aan het gepleegde misdrijf gegeven qualificatie, doch geenszins als eene aan zijn verzoek tot strafvervolging gegeven beperking, wordt ten onrechte beweerd dat de klacht eene veroordeeling op grond van art. 418, 1° j°. 266 Sr. niet dekt.

g H. R. 29 November 1909, Concl. conf.

b 1.

1482. De rechtbank was, waar van de dagvaarding de nietigheid werd beweerd, in de eerste plaats gehouden dienaangaande te onderzoeken en te beslissen.

d H. R. 10 Mei 1909, Concl. conf.

1483. Na de nietigverklaring der dagvaarding mag de rechtbank geenerlei onderzoek instellen naar aanleiding der nietigverklaarde dagvaarding en ook niet de teruggave van eenig in het beslag genomen voorwerp bevelen. Door dit wel te doen treedt de rechtbank buiten den kring harer bevoegdheid.

d H. R. 7 Februari 1910, Concl. conf.

1484. De dagvaarding, waardoor de zaak in hooger beroep wordt aanhangig gemaakt, is niet bestemd om den grondslag te vormen van het onderzoek van den hoogeren rechter.

f H. R. 14 Februari 1910, Concl. conf.

1485. Ook aan een ontslag van rechtsvervolging moet eene met redenen omkleede beslissing omtrent het bewezene der feiten en van des beklaagden schuld daaraan voorafgaan.

d H. R. 2 Maart 1908, Concl. conf. — *c* H. R. 1 Maart 1909, Concl. conf. — *e* H. R. 14 Juli 1909, Concl. conf. — *c* H. R. 21 Februari 1910, Concl. conf.

1486. Ook bij een ontslag van rechtsvervolging — in casu hierop gebaseerd, dat de rechtbank water niet als een aan margarine vreemd bestanddeel beschouwde en daarom deze laatste niet „als ondeugdelijk van samenstelling" in den zin der verordening — behoort een beslissing omtrent het bewezen van alle bestanddeelen der ten laste gelegde feiten vooraf te gaan.

c H. R. 10 Mei 1909, Concl. conf.

1487. Ongeoorloofde splitsing eener dagvaarding, door een deel daarvan bewezen doch niet strafbaar te verklaren en daaromtrent den beklaagde van alle rechtsvervolging te ontslaan, en voor een ander deel (nog wel een element van het eerste) niet bewezen te achten.

Leeuwarden Hof 31 Mei 1906.

1488. Waar bij dagvaarding den beklaagde alternatief worden ten laste gelegd twee feiten, waarvan het eene het andere uitsluit, moet het veroordeelend vonnis uitdrukkelijk beslissen, aan welk van die twee feiten de beklaagde zich heeft schuldig gemaakt.

a H. R. 21 Januari 1907, Concl. conf. — *b* H. R. 12 October 1908, Concl. conf. — *b* H. R. 17 Januari 1910, Concl. conf. (versperren althans op zijn last doen versperren van een landweg).

1489. Een vonnis moet worden vernietigd, wanneer daarbij in het onzekere wordt gelaten, in welke der alternatief ten laste gelegde hoedanigheden de beklaagden hetgeen verder is bewezen verklaard hebben gepleegd. Als eigenaar, althans als bestuurders eener naamlooze vennootschap, die eigenares is.

d H. R. 7 December 1908, Concl. conf.

1490. Bij de telastlegging, dat beklaagde had geloopen over den grond, toebehoorende aan een in de dagvaarding genoemd persoon, althans aan een ander dan hem beklaagde, had moeten zijn beslist aan wien die grond toebehoorde, omdat daarvan afhing, wie bevoegd was den toegang tot dien grond aan een ander te verbieden. Nu dit niet is geschied, houdt het vonnis niet in eene zoodanige beslissing over het al of niet bewezene der feiten, als door art. 221 Sv. op straffe van nietigheid wordt gevorderd.

c en *d* H. R. 21 December 1908, Concl. conf.

1491. Bij de telastelegging, dat „door het lot of eenige andere kansbepaling" werd aangewezen, wie van de deelnemers winners waren, is, na de beslissing, dat die aanwijzing door het lot geschiedde, eene nadere beslissing overbodig.

b H. R. 14 Maart 1910, verw. de cass. tegen Zutphen 10 November 1909.

1492. Ten laste legging van verduistering van effecten die de bekl. als onderpand, ter verwisseling, ten verkoop of in vrij-depôt in elk geval anders dan door misdrijf onder zich had. Door in de dagvaarding bij de verwerping eener exceptie van nietigheid eene alternatieve telastlegging aan te nemen — eene beslissing die in cassatie moet worden geerbiedigd — heeft de rechtbank zichzelf de verplichting opgelegd te onderzoeken en te beslissen wat van die telastlegging al dan niet bewezen was, sluitende de eene der genoemde wijzen van detentie de andere uit. De beslissing, dat al hetgeen den beklaagden bij dit gedeelte der dagvaarding was te laste gelegd, bewezen was, voldoet niet aan de bij art. 221 Sv. gestelde eischen.

f H. R. 23 November 1908, Concl. conf.

1493. Nu bij dagvaarding is gesteld, dat het feit was gepleegd te Arnhem of elders in ons land, had de rechter moeten onderscheiden en beslissen, waar ter plaatse hij aannam, dat het bewezen verklaarde feit was gepleegd.

c H. R. 19 October 1908, Concl. conf.

1494. Wanneer bij dagvaarding is te laste gelegd een feit van verduistering, gepleegd hetzij te Amsterdam, hetzij in de nabijheid van Utrecht, hetzij elders in Nederland, en bij het vonnis is het feit bewezen verklaard met dien verstande, dat het is gepleegd te Amsterdam, dan is over de plaats waar de verduistering gepleegd is voldoende beslist.

d H. R. 14 Maart 1910, Concl. conf.

1495. Het onderzoek naar eene subsidiaire telastlegging wordt overbodig, doordat, bij bewezenverklaring der primaire, de voorwaarde, waaronder eerstbedoelde telastlegging is gedaan, niet is vervuld.

a H. R. 30 December 1907, Concl. conf.

1496. Uit de bewezenverklaring „dat aangespoord werd tot mishandeling" blijkt, dat wel degelijk is beslist over het alternatief: opruiïng tot doodslag of tot mishandeling.

e H. R. 1 November 1909, Concl. conf.

1497. De rechtbank heeft wel beslist, welk der alternatief te laste gelegde feiten: het zonder de vereischte vergunning in werking houden of brengen van een slagerij, als bewezen werd aangenomen, zoodat het eerste middel feitelijk onjuist is.

e H. R. 6 December 1909, Concl. conf.

1498. De dagvaareing, inhoudende dat de mishandeling zou zijn gepleegd in den nacht van 18 en 19 Juni 1908, althans omstreeks dien tijd, is kennelijk niet opgevat als eene alternatieve bepaling betrekkelijk den tijd der handeling maar als aangevende een tijdperk in of grenzende aan den nacht van 18den op den 19den Juni. Bij bewezenverklaring van het aldus te lastegelegde was eene nadere beslissing omtrent het tijdstip der handeling onnoodig.

c H. R. 22 Maart 1909, Concl. conf.

1499. Een middel, daarop steunende, dat voor een ander feit zou zijn veroordeeld, dan is ten laste gelegd, gaat niet op, nu ook het feit, zooals het zou zijn ten laste gelegd onder dezelfde ingeroepen strafbepaling kan vallen. Ten verkoop en voorraad hebben van pakjes waarin premiebons of van pakjes genomen uit een duizendtal, waaronder een veertigtal met premiebons.

e H. R. 17 Febraari 1908, verw. de cass. tegen het vonnis waarbij was bev. Oostburg Kgr. 1 (moet zijn 4) Juli 1907.

1500. Waar aan twee beklaagden ten laste is gelegd het mishandelen van een dier „samen vereenigd" en de rechtbank de feiten aan ieder afzonderlijk ten laste gelegd bewezen heeft verklaard, en beslist dat ieder hunner zich aan voormelde mishandeling heeft schuldig gemaakt, daar blijkt, dat naar 's rechters opvatting was ten laste gelegd het gezamenlijk plegen van het feit, niet het opzettelijk samenwerken. Ten onrechte wordt mitsdien beweerd, dat de rechtbank geen uitspraak zou hebben gedaan omtrent het „samen vereenigd" zich schuldig maken.

a H. R. 23 Maart 1908, Concl. conf.

1501. Bij eene ten laste legging van het misdrijf van art. 240 Sr. drukken de woorden, dat de in de dagvaarding nader omschreven afbeeldingen „voor de eerbaarheid aanstootelijk waren" niet enkel een qualificatie uit doch een feitelijk begrip, zoodat moet worden verworpen de bewering, dat ten onrechte een veroordeeling krachtens gemeld artikel is uitgesproken, hoewel het feitelijk ten laste gelegde niet een zoodanige omschrijving der afbeeldingen inhoudt, dat daaruit „van zelf" volgt dat zij voor de eerbaarheid aanstootelijk zijn.

b H. R. 21 April 1908, Concl. conf.

1502. Bij eene telastlegging, dat de beklaagde opzettelijk en wederrechtelijk een aan een ander toebehoorenden hond heeft doodgeschoten, blijft de rechter binnen de grenzen der dagvaarding, wanneer hij veroordeelt wegens het opzettelijk en wederrechtelijk met een geweer op dien hond schieten, ten gevolge waarvan die hond doodelijk gewond is en gestorven. Het opzet om den hond te dooden sluit het opzet om den hond te beschadigen, d. i. te verwonden, in.

d H. R. 15 Februari 1909, Concl. contr.

1503. Door, na te hebben beslist dat een deel der bij de dagvaarding vermelde handelingen voor het veroorzaakte gevolg zonder invloed is geweest, aan te nemen, dat een ander deel der handelingen, als zeer onvoorzichtig en roekeloos aangemerkt, reeds op zichzelf voldoende was om het bedoelde gevolg teweeg te brengen, is de rechter niet getreden buiten de grenzen der telastlegging. Art. 308 Sr.

d H. R. 22 Juni 1908, Concl. conf. — Bij deze Concl. werd er op gewezen, dat het Hof de dagvaarding had opgevat niet in dien zin dat de aanklacht inhield, dat alleen beide daden door hun gezamenlijke werking en veel minder, dat alleen de tweede daad op zich zelf de oorzaak van het ongeluk was, maar wél in dien zin, dat daarin werd omschreven de wijze waarop requirant roekeloos handelde en waardoor hij het ongeluk te weeg bracht.

1504. Het bij zich hebben van een vuurwapen op den openbaren Zuidweg is een ander feit dan het zich met zoodanig wapen bevinden op een anderen weg, de Hoogwerf genaamd, zoodat de rechtbank door te onderzoeken en bewezen te verklaren het laatste feit, waar alleen het eerste was ten laste gelegd, niet heeft onderzocht naar aanleiding der dagvaarding zooals de wet op straffe van nietigheid voorschrijft.

e H. R. 27 Mei 1907, Concl. conf.

1505. Nu was te laste gelegd, dat het feit gepleegd werd in den loop van 21 tot 24 Maart 1907, althans omstreeks dien tijd, mocht eene veroordeeling worden uitgesproken ter zake van het feit, gepleegd in de tweede helft van de maand Maart 1907.

g H. R. 6 Januari 1908, Concl. conf.

1506. De beslissing dat de requirant het bedrag der opbrengst van een effect „heeft ontvangen en onder zijne beschikking gehad," is omtrent dit punt der aanklacht voldoende met redenen omkleed, nu de wijze waarop die opbrengst door den requirant was ontvangen of ter beschikking verkregen niet in de dagvaarding nader was omschreven en ook niet blijkt, dat door den requirant een daarop gericht verweer is gevoerd.

d H. R. 1 November 1909, Concl. conf.

1507. Al of niet treden buiten de dagvaarding. Het verschil in de plaatsing der woorden „in kalm overleg" in de dagvaarding en in het vonnis, duidt geen wezenlijk verschil in beteekenis aan met betrekking tot die woorden.

d H. R. 22 Maart 1909, Concl. conf.

1508. De strafbaarheid van iemand, op

wiens last de overtreding gepleegd is, is afhankelijk daarvan, of de materieele dader bloot als zijn werktuig heeft gehandeld. Dit punt had dus moeten zijn onderzocht alvorens kon worden aangenomen, dat de beklaagde de te laste gelegde overtreding had doen plegen.

i H. R. 15 Februari 1909, Concl. conf. — *c* H. R. 19 April 1909. — *c* H. R. 10 Mei 1909. — — Tiel 23 December 1909. — *d* H. R. 27 December 1909, Concl. conf. — *c* H. R. 7 Februari 1910, Concl conf. — Amsterdam Hof 27 October 1909 (waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 21 Februari 1910) vern. Utrecht 24 Mei 1909.

1509. De rechter heeft voldoende gemotiveerd, waarom hij aanneemt, dat de beklaagde heeft gehandeld door een strafrechtelijk niet verantwoordelijk persoon.

f H. R. 5 April 1909, Concl. conf. — *a* H. R. 21 Februari 1910, Concl. conf. beslissende, dat een afzonderlijk en op zich zelf staande gemotiveerde beslissing omtrent dit (ieder) bestanddeel van het strafbaar feit niet door de wet wordt vereischt.

1510. Dat de materiale dader van het feit een strafrechtelijk niet aansprakelijk werktuig van den beklaagde was, kan zonder meer niet worden afgeleid uit de omstandigheid blijkende uit de erkentenis van den beklaagde en de getuigenverklaring van bedoelden dader, dat deze handelde op last van den beklaagde.

d H. R. 27 December 1909, Concl. conf.

1510bis. De beslissing dat de materieele dader handelde als bloot werktuig is in het vonnis voldoende met redenen omkleed. Het bewijs daarvan kan toch worden ontleend aan aanwijzingen voortvloeiende uit verklaringen van den beklaagden en van bedoelden dader.

d H. R. 29 Maart 1910, Concl. conf.

1511. Voorzoover wordt beweerd gemis aan motiveering omtrent het ten laste van den requirant als bewezen aangenomen „doen beschadigen," is het middel onaannemelijk, vermits op grond van den last, door den requirant aan den getuige v. K. gegeven en de tusschen hen bestaande dienstbetrekking, in verband met de bewezen omstandigheden, de rechter kon aannemen, dat voor het ten laste gelegde feit strafrechtelijk verantwoordelijk was niet v. K., die de handeling slechts uitvoerde voor den naar zijne meening daartoe bevoegden requirant, maar alléén laatstgemelde, die haar door v. K. deed plegen.

b H. R. 7 Januari 1907, Concl. contr. verw. de cass. tegen Tiel Kgr. 9 Juli 1906. — Idem ten aanzien van het „doen" bewegen tot afgifte van een reçu voor een aangeteekenden brief aan de post, door een in onwetendheid omtrent de strafbare omstandigheden (oplichting) verkeerenden huisknecht, *a* H. R. 21 Februari 1910, Concl. conf.

1512. Na de beslissing, dat van de drie te laste gelegde door wettige bewijsmiddelen bewezen feiten elk dier feiten moet worden gequalificeerd als „verduistering door hem, die het goed uit hoofde van zijn beroep onder zich had," behoefde in het arrest niet te worden vermeld, op welken feitelijken grond werd aangenomen, dat de bewezen feiten niet stonden in zoodanig verband, dat zij als ééne voortgezette handeling moesten worden beschouwd.

b H. R. 31 Januari 1910, Concl. conf.

1513. Cassatie van het bestreden arrest omdat noch daarin, noch in het daarbij bevestigde vonnis eenige overweging voorkomt, waaruit blijkt of, en zoo ja, waarom de rechter hier van toepassing heeft geacht art. 56 Sr. en dus tusschen de bewezen verklaarde feiten een zoodanig verband aanwezig heeft geacht, dat zij als één voortgezet misdrijf moeten worden beschouwd, dan wel of hij wezelijke samenloop van feiten die als op zichzelf staande handelingen moeten worden beschouwd, aannemende, krachtens art. 57 Sr. ééne straf uitsprak.

d H. R. 13 Mei 1907, Concl. conf.

1514. De rechtbank beslissende, dat de gepleegde feiten als zelfstandige overtredingen moeten worden beschouwd, omdat de beide personen, die in de woning van beklaagde bier hebben gedronken, dit wel op denzelfden dag doch niet in elkaars tegenwoordigheid hebben gedaan, zoodat de twee te laste gelegde verkoopen van bier onmogelijk het uitvloeisel kunnen zijn geweest van één ongeoorloofd besluit, heeft haar vonnis te dien aanzien voldoende met redenen omkleed.

a H. R. 22 Maart 1909, Concl. conf.

1515. De rechtbank heeft op voldoende wijze rekenschap gegeven van hare beslissing, dat ieder der gepleegde feiten als eene op zichzelf staande overtreding der Drankwet moest worden aangemerkt.

e H. R. 22 Maart 1909, Concl. conf.

2.

1516. Omtrent een verdediging, die niet van belang is, behoeft niet in een onderzoek te worden getreden noch eene beslissing te worden genomen.

i H R. 28 Juni 1909, Concl. conf.

1517. De wet schrijft nergens voor, dat de rechter in zijn vonnis moet vermelden, waarom hij een gevoerd verweer niet afdoende acht.

a H. R. 14 Maart 1910, Concl. conf.

1517bis. De wet schrijft den rechter niet voor in zijn vonnis te vermelden waarom hij het bewijs niet ontzenuwd acht door de door den beklaagde te zijner verdediging aangevoerde omstandigheden. Uit het stilzwijgen daaromtrent kan niet worden afgeleid, dat naar die omstandigheden geen onderzoek heeft plaats gevonden.

e H. R. 4 April 1910, Concl. conf.

1518. Waar in de beweringen van beklaagden niet lag opgesloten een beroep op noodweer, bestond er ook voor het Hof geen verplichting om in eene motiveering en beslissing te treden omtrent het al of niet bestaan van noodweer.

a H. R. 18 November 1907, Concl. conf. — Bij *c* H. R. 31 Januari 1910, Concl. conf. werd geoordeeld, dat het Hof op grond van wettige bewijsmiddelen het beroep op noodtoestand had verworpen.

1519. De rechter, die bevindt dat een te laste gelegd en bewezen verklaard feit niet valt onder eenige strafbepaling, behoeft in zijn arrest niet blijk te geven, dat de verdediging, waarbij op andere gronden hetzelfde werd beweerd, is onderzocht en behoeft ook daaromtrent niet zijn oordeel te geven.

b H. R. 28 Juni 1909, Concl. conf. — Zie het a quo Amsterdam Hof 9 Maart 1909 en in prima Amsterdam 31 December 1908.

1520. Het hof behoeft, waar niet gebleken

is dat het verzoek steunende op bepaald aangewezen feiten, niet nader te motiveeren, waarom er naar zijn oordeel geen termen bestaan te voldoen aan het verzoek van den verdediger tot het gelasten van een nader onderzoek naar den staat van de verstandelijke vermogens van een beklaagde.

a H. R. 11 Januari 1909, Concl. conf.

1521. Na eenmaal aangenomen te hebben, dat het bewijs der aan requirant ten laste gelegde handelingen met diens schuld daaraan was geleverd, was het Hof bij de verwerping van requirants door de rechtbank aangenomen verweer niet aan wettelijke bewijsregels gebonden. Acht slaan op niet in het arrest opgenomen getuigenverklaringen.

d H. R. 21 Mei 1907, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 18 December 1906, waarbij werd vern. Amsterdam 16 October 1906. — Cf. *f* H. R. 15 November 1909, Concl. conf. en Concl. O. M. ad *c* H. R. 31 Januari 1910, waarbij evenwel de beslissing, verwerpende een beroep op noodtoestand, aan de bepalingen omtrent het bewijs werd getoetst.

1522. Nu de gevoerde verdediging niet was gegrond op eene omstandigheid, waardoor hetzij de strafbaarheid van het ten laste gelegde feit, hetzij de vervolging deswege zou zijn uitgesloten, en daarentegen de met redenen omkleede bewezenverklaring van dit feit medebracht de verwerping op dezelfde gronden der daarmede strijdende verdediging, was de rechter niet verplicht omtrent die verwerping in het bizonder rekenschap te geven.

k H. R. 24 Juni 1907, Concl. conf.

1523. De wet schrijft niet voor, dat de rechter, na op grond van wettige bewijsmiddelen het te laste gelegde feit in zijn geheel te hebben bewezen verklaard, daarop laat volgen eene wederlegging van eene met die beslissing niet overeenstemmende verdediging van beklaagde.

f H. R. 17 Januari 1910, Concl. conf.

1524. De rechter is niet verplicht iedere opgave van een beklaagde, welke hij oordeelt niet met de waarheid te strooken of welke hij niet ter zake acht, in zijn vonnis te weerleggen. De vraag, aan wie de weggenomen schaven in eigendom toebehoorden, is blijkens de overwegingen van het vonnis door den rechter onderzocht.

d H. R. 3 Januari 1910, Concl. conf.

1525. Nu wettig en overtuigend is bewezen verklaard, dat beklaagde zich een lap goed, dien hij onder zich had, wederrechtelijk heeft toegeeigend, is het beroep op mogelijke teruggave en op een recht van terughouding uitgesloten.

e H. R. 10 Januari 1910, Concl. conf.

1526. Na bewezen te hebben verklaard, dat de beklaagde op 1 Juni 1907 niet had eene vergunning tot verkoop van sterken drank in het klein, kon de rechter tegenover de bewering van beklaagde omtrent het alsnog bestaan eener op 25 Augustus 1905 werkende vergunning volstaan met de beslissing, dat voor zoodanige vergunning geen bewijs was aangevoerd.

e H. R. 9 Juni 1908, Concl. conf.

1527. Waar naar aanleiding der dagvaarding ook het door den beklaagde gepleegde geweld, noodzakelijk voor de toepassing van art. 246 Sr., bewezen werd verklaard, bestond er voor den rechter geen verplichting nog in het bizonder rekenschap te geven, waarom hij beklaagde's verdediging (de instemming van getuige R. bij voltooiden coitus) verwierp.

c H. R. 14 October 1907, Concl. conf.

1528. Bij de medewerking van 's rechters eigen gevoelen omtrent de strafbaarheid der bewezen verklaarde handelingen en van de redenen waarom hij de gevoerde verdediging ongegrond acht, is de rechter niet gebonden aan den inhoud der dagvaarding, noch aan de voorschriften omtrent het wettig bewijs. Beslissing, dat het volgen „zeer in het oog loopend" (wat niet bij dagvaarding gesteld) en daardoor hinderlijk was.

d H. R. 10 Januari 1910, Concl. conf.

1529. Bij de weerlegging van een door den verdediger tegen het bewijs aangevoerde gevolgtrekking is de bepaling van art. 211 Sv. niet van toepassing.

b H. R. 16 Juli 1909, Concl. conf.

1530. Waar in het bestreden vonnis het ten laste gelegde feit reeds op grond van wettige bewijsmiddelen als bewezen was aangenomen, kunnen latere daarop volgende beschouwingen niet geacht worden tot dat bewijs te hebben meegewerkt en die ook niet van invloed zijn op de beschikking der vraag of het vonnis naar eisch van wet is gemotiveerd.

c H. R. 14 Januari 1907, Concl. conf.

1531. Bij beschouwingen, die in het vonnis volgen na de bewezenverklaring en die strekken ter weerlegging van de gevoerde verdediging, is de rechter niet gebonden aan de regelen van het wettig bewijs.

c H. R. 25 October 1909, Concl. conf.

1532. In het veroordeelend arrest is eerst op grond van de aangegeven bewijsmiddelen het wettig en overtuigend bewijs van den te laste gelegden moord aangenomen. Daarna wordt in de volgende overwegingen de gedachtengang aangegeven, door het Hof gevolgd, toen het op grond der voorbedoelde bewijsmiddelen het wettig en overtuigend bewijs der aanklacht aannam. Een middel gericht tegen den inhoud van laatstbedoelde overwegingen kan niet tot cassatie leiden.

b H. R. 10 Januari 1910, Concl. conf. verw. de cass. tegen Arnhem Hof 23 September 1909.

3.

1533. Het vonnis moet worden vernietigd, nu daarbij alleen als bewezen is aangenomen het door het kind doen verrichten van arbeid, doch niet eene beslissing is gegeven omtrent de bij dagvaarding te laste gelegde omstandigheden, dat de gerequireerde den arbeid, heeft laten verrichten in hare woning te H. gedurende de uitoefening van het mattenmakersbedrijf en dat die arbeid heeft bestaan in het vlechten van biezen.

c H. R. 9 November 1908, Conf. de concl. O. M., hierdoor gemotiveerd, dat de eerste omstandigheden op grond van art. 1 en 3 der Arbeidswet een bestanddeel van de overtreding uitmaken en dat ten aanzien der tweede de vraag ter sprake komt of het vlechten van biezen in eene huishouding pleegt voor te komen.

1534. Dat de toevoeging bij het woord „Margarine" geen in den handel algemeen gebruikelijke aanduiding van de qualiteit der waar is, is een bestanddeel van de overtreding van art. 4 lid 1 der Boterwet, waaromtrent dus eene uitdrukkelijke beslissing moet worden gegeven.

a H. R. 7 Juni 1909, Concl. conf. vern. Rotterdam 31 December 1908. — Idem *b* H. R. 7 Juni 1909, Concl. conf.

1535. Cassatie ambtshalve, omdat bij het bestreden vonnis geen recht is gedaan op beklaagde's verweer, ontleend aan zijne goede trouw, waardoor ingevolge het laatste lid van art. 11 der Boterwet zijne strafbaarheid voor de bewezen verklaarde overtreding zou zijn uitgesloten.

a H. R. 15 April 1907.

1536. Nu de dagvaarding vermeldde, dat de brandende lucifer in aanraking is gebracht met zich in een hoek bevindende voorwerpen, dus met een aantal voorwerpen, zonder nader aan te duiden welk voorwerp rechtstreeks in brand is gestoken, door welke aanraking zekere staande en hangende voorwerpen vuur hebben gevat, behoefde de rechter, naar aanleiding van die dagvaarding beslissende, niet nader met redenen te omkleeden met welk der zich in dien hoek bevindende voorwerpen de brandende lucifer was in aanraking gebracht.

d H. R. 21 Februari 1910, Concl. conf.

1537. Nu bewezen verklaard werd, dat het door de drie veroordeelde beklaagden weggenomene behoorde aan een ander dan aan hen beklaagden, behoefde niet nog eens te worden beslist, dat het niet toebehoorende aan een als mede-beklaagde gedagvaarden persoon, die bij hetzelfde vonnis werd vrijgesproken. De dagvaarding tegen de 4 beklaagden gericht hield in dat het weggenomen toebehoorde aan zekere firma althans aan een ander dan aan „hen, beklaagden, of een hunner".

g H. R. 9 November 1908, Concl. conf.

1537bis. Uit de bewezen verklaarde omstandigheden volgt voldoende, dat de beklaagde het oogmerk had zich zelf de weg te nemen voorwerpen toe te eigenen.

b H. R. 29 Maart 1910, Concl. conf.

1538. Het feit dat de beklaagde een glas bier heeft verkocht aan de bij dagvaarding genoemde personen, is bewezen verklaard door wettige bewijsmiddelen, waarvan de bewijskracht niet staat ter beoordeeling van den cassatierechter.

a en *e* H. R. 22 Maart 1909, Concl. conf.

1539. De omstandigheid, dat de localiteit, waarin sterke drank werd verkocht, voor het publiek toegankelijk was, is door wettige bewijsmiddelen bewezen verklaard.

e H. R. 22 Maart 1909, Concl. conf.

1540. De strafrechtelijke aansprakelijkheid van den beklaagde voor de aanwezigheid en voor het in voorraad hebben van sterken drank kon in deze uit wettig bewezen aanwijzingen worden afgeleid, waarvan de kracht alleen staat ter beoordeeling van den rechter, die over de feiten oordeelt.

c H. R. 26 April 1909, Concl. conf.

1541. Uit het vonnis blijkt voldoende dat beraadslaagd en beslist is naar aanleiding van den inhoud van het bij introductieve dagvaarding te laste gelegde. Weglating van het woord „brandewijn". Drankwet.

d H. R. 22 Februari 1909, Concl. conf.

1542. De bewering, dat niet zou zijn beslist omtrent het niet hebben van de vereischte vergunning, mist haren feitelijken grondslag, daar dit punt bewezen is verklaard door aanwijzingen voortvloeiende uit beklaagdes erkentenis.

c H. R. 17 Mei 1909, Concl. conf.

1543. Het bestreden vonnis is naar den eisch der wet met redenen omkleed voor wat betreft het daarbij als bewezen aangenomen feit, dat voor het in de dagvaarding aangewezen locaal geen vergunning tot verkoop van sterken drank in het klein was verleend.

a H. R. 10 December 1906, Concl. conf.

1544. Het onbekend zijn van den dader ten tijde van de eerste aanmaning na den rechtsingang is voldoende gemotiveerd.

g H. R. 29 November 1909, Concl. conf.

1545. Zoowel het objectieve bestanddeel van „heling" d. i. het verkregen zijn der goederen door misdrijf, als het subjectieve d. i. beklaagdes wetenschap daaromtrent, is volgens de opvatting van het Hof ten laste gelegd en die opvatting beheerschte ook de bewezenverklaring met requirants schuld daarvan.

b H. R. 7 Maart 1910, Concl. conf.

1546. Het bewijs van het visschen door uit een vischwater „het Tijdverlies" een zegen op te halen, is in het bestreden vonnis naar eisch der wet met redenen omkleed.

e H. R. 10 December 1906, Concl. contr. verw. de cass. tegen 's Hertogenbosch 12 Juni 1906.

1547. Omtrent de wetenschap van den beklaagde, dat de door hem beleedigde beambte destijds in functie was, is eene voldoende met redenen omkleede beslissing gegeven.

a H. R. 20 December 1909, Concl. conf.

1548. De bewering, dat over het zijn van de ambtenaren in de rechtmatige uitoefening hunner bediening niet voldoende zou zijn beslist, mist haren feitelijken grondslag. Eene veroordeeling op grond van art. 267 Sr. kon geschieden, hoewel de dagvaarding alleen inhield, dat de beleediging was gericht tegen in uniform dienstdoende agenten van politie. Volgens de in cassatie te eerbiedigen feitelijke beslissing beteekende dit dienst doen, het zijn op surveillance, welke handeling valt binnen den kring der rechtmatige ambtsuitoefening.

c H. R. 23 November 1908, Concl. conf.

1549. De in haar geheel genomen aanklacht houdt in de telastlegging der wetenschap bij den beklaagde zoowel dat degeen tegen wien hij handelde was een ambtenaar als dat deze als surveilleerende was in de rechtmatige uitoefening zijner bediening. Nu die aanklacht in haar geheel als bewezen is aangenomen, behoeft in het vonnis niet te blijken, waarom de beklaagde de wetenschap had, dat de ambtenaar handelde in de rechtmatige uitoefening zijner bediening.

f H. R. 9 Juni 1908, Concl. conf. verw. de cass. tegen *c* Arnhem Hof 5 Maart 1908.

1550. Bij eene schuldigverklaring aan opruiing kan de rechter volstaan met te verklaren, dat de handelingen, waartoe beklaagde aanspoorde, opleveren feiten voorzien en strafbaar gesteld in het Wetb. v. Strafr. en behoeft hij niet op te geven, den naam en het artikel, waar onder die handelingen zijn te brengen, nu uit de bij dagvaarding gedane omschrijving dier handelingen voldoende duidelijk bleek, dat deze, indien zij waren uitgevoerd, strafbare feiten zouden opleveren.

d H. R. 5 April 1909, Concl. conf.

1551. De bewezenverklaring van het aan den tweeden beklaagde te laste gelegde opzet om gezamenlijk en vereenigd met den eersten

beklaagde zijne aanhouding tegen te werken en zich te bevrijden, van af het oogenblik dat hij met het verzet voortging toen hij kon zien en tastbaar voelen en bij gevolg wist, dat een ander aan het verzet deelnam steunt op wettige bewijsmiddelen waarvan de beoordeeling der bewijskracht is overgelaten aan den rechter die over de feiten oordeelt.

g H. R. 17 Mei 1909, Concl. conf.

1552. Zoowel het oneerbare van beklaagde's handeling als het opzet om eene oneerbare handeling te plegen is aangenomen op grond van eene beslissing, welke voldoende met redenen omkleed is.

f H. R. 14 Februari 1910, Concl. conf.

1553. Het vonnis is ook ten aanzien van het bestanddeel van het misdrijf, dat de getuige door geweld is gedwongen tot het dulden van ontuchtige handelingen voldoende met redenen omkleed.

f H. R. 28 Juni 1909, Concl. conf.

1554. Het feit, dat de beklaagde de voor de eerbaarheid aanstootelijke afbeeldingen ter verspreiding heeft in voorraad gehad, is bewezenverklaard op grond van wettige bewijsmiddelen.

c H. R. 29 Maart 1909, Concl. conf.

1555. Het ten laste gelegde gebruik maken van een vervalscht geschrift, door het als bewijs eener tegenvordering door een procureur in een geding te brengen en zich door dien procureur in dat geding op het stuk te beroepen, is terecht afgeleid uit de beslissing „dat wel is waar van het vervalschte stuk een geregistreerde copie in het geding is gebracht, doch het stuk zelf aan den procureur N. is overgegeven om de juistheid der in het geding gebrachte copie te certificeeren."

f H. R. 5 April 1909, Concl. conf.

1556. Het Hof heeft uit vaststaande feiten kunnen afleiden, dat de requirant de effecten ten behoeve van de uitoefening van zijn beroep van commissionair in effecten heeft ter leen ontvangen en dat hij die effecten uit hoofde van zijn voormeld beroep onder zich had, toen hij de bewezen verklaarde verduistering van die stukken pleegde.

d H. R. 1 November 1909, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 23 Juni 1909.

1557. Waar het Hof in zijn arrest blijk geeft van oordeel te zijn, dat de toeëigening is geschied, in een deel der ten laste gelegde gevallen door het verkoopen door den requirant van effecten, en in andere gevallen door het door hem aanwenden van gelden tot een ander doel, dan waarvoor hij ze in handen had, heeft het Hof daardoor voldoende aange-geven, waarin de bewezen verklaarde toeëigeningen der effecten en gelden hebben bestaan. Verduistering.

d H. R. 1 November 1909, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 23 Juni 1909.

1558. Het arrest, waarbij de subsidiair te laste gelegde verduistering is bewezen verklaard door aanwijzingen, ontleend aan wettige bewijsmiddelen, is naar den eisch der wet met redenen omkleed.

a H. R. 25 October 1909, Concl. conf.

1559. Ook het plaats gehad hebben van vleeschelijke gemeenschap, en de wetenschap van den beklaagde, dat op dat oogenblik de vrouw in staat van bewusteloosheid of onmacht verkeerde, omstandigheden die deel uitmaakten van de telastlegging, zijn, nu deze in haar geheel door wettige bewijsmiddelen is bewezen verklaard, mede naar den eisch der wet bewezen, zoodat het arrest ook te dien aanzien voldoende is gemotiveerd. De bewijskracht der aanwijzingen staat alleen ter beoordeeling van den rechter, die over de feiten oordeelt.

b H. R. 30 Augustus 1909, Concl. conf. — Zie het in appel bev. 's Gravenhage 25 Februari 1909.

1560. Waar op een titel, uit welken het bestaan van een binnenweg zou kunnen blijken, d. w. z. zoude volgen, dat de daartoe gerechtigde buren dien weg tot uitweg hebben bestemd en als zoodanig daarvan zouden mogen gebruik maken, geen beroep is gedaan, kon het niet bestaan van zoodanigen buurweg, derhalve het ontbreken van zoodanig recht, uit de omstandigheden worden afgeleid, bepaaldelijk nu de aanwezigheid in den beweerden weg eener tot afwatering dienende sloot er op wijst, dat hier van bestemming tot een uitweg geen sprake kan zijn en daarmede de rechtstoestand als bedoeld in art. 719 B. W. ontbreekt.

a H. R. 31 December 1906, Concl. conf.

1561. In deze zaak had ter vaststelling wie was het bevoegde gezag, in verband met de betrekkelijke bepalingen van de verordening op spoorstaven in openbare wegen voor de provincie Zuid-Holland, moeten zijn onderzocht of het gedeelte van den weg, waarop de te laste gelegde en bewezen verklaarde feiten werden gepleegd, was gelegen binnen de bebouwde kom der gemeente, en zoo ja, al dan niet deel uitmaakte van een verder strekkenden weg.

a H. R. 16 Maart 1908.

1562. Bij eene schuldigverklaring aan de overtreding van art. 461 Sr. moet het vonnis worden vernietigd, wanneer de beslissing, dat de toegang was verboden „door den rechthebbende" niet naar den eisch der wet met redenen is omkleed.

f H. R. 22 Juni 1908, Concl. conf.

1563. Cassatie ambtshalve van het bestreden vonnis als houdende eene veroordeeling ter zake der overtreding van art. 461 Sr. zonder eene met redenen omkleede beslissing, dat het in dat artikel bedoelde verbod van „den rechthebbende" is uitgegaan. Het opschrift „deze brug is uitsluitend bestemd voor tramrijtuigen en voetgangers" duiden niet aan, wie de borden met dat opschrift geplaatst heeft en alzoo ook niet of zulks door of namens den rechthebbende was geschied.

b H. R. 29 April 1907.

1564. Cassatie op grond dat de requirant is schuldig verklaard aan overtreding van art. 461 Sr., terwijl het veroordeelend vonnis ten aanzien van het bestanddeel, dat de toegang tot dien grond door den rechthebbende was verboden niet naar eisch der wet met redenen omkleed is.

d H. R. 3 Juni 1907, Concl. conf.

1565. De bewering van beklaagde, dat hij meende over een perceel te mogen loopen, omdat sinds menschenheugenis iedereen van een pad, dat tot voor korten tijd zich op dat perceel bevond, gebruik maakte, hield kennelijk een beroep in op de openbaarheid van het pad. In het vonnis had dus de grond moeten zijn aangegeven, waarom deze verdediging werd verworpen.

b H. R. 9 November 1908, Concl. contr.

1566. Een weg is openbaar in den zin van art. 427 Sr. wanneer hij door den daartoe gerechtigde, hetzij bizonder persoon, hetzij openbaar gezag, tot algemeen gebruik bestemd is. Een onderzoek en eene beslissing daaromtrent zijn noodzakelijk, wanneer de beklaagde de openbaarheid ontkent en voor hem de verdediging wordt gevoerd: dat het toelaten van voetgangers slechts geschiedde „als een bloot verlof".

f H. R. 6 Mei 1907, Concl. conf.

c.

1567. De rechter is niet alleen niet gebonden bij de samenstelling van het bewijs aan den inhoud van het proces-verbaal der terechtzitting, doch hij mag en moet zelfs bij zijne beslissing gebruik maken van hetgeen hem ter terechtzitting is gebleken.

d H. R. 29 Juni 1908, Concl. conf.

1567bis. De rechter is bij de samenstelling van het bewijs niet gebonden aan wat het proces-verbaal der terechtzitting als door den beklaagde opgegeven vermeldt en mag gebruik maken van hetgeen hem ter terechtzitting gebleken is, ook wanneer dit afwijkt van het proces-verbaal.

b H. R. 29 Maart 1910.

1568. Een vonnis moet worden vernietigd, wanneer daarin staat, dat het door beklaagden gepleegde misdrijf streng moet worden gestraft: „te meer waar de nopens beklaagden ingewonnen berichten ongunstig luiden", en niet blijkt dat die berichten bij en door het onderzoek ter terechtzitting verkregen of aan den rechter zijn bekend geworden.

c H. R. 1 Februari 1909, Concl. conf.

1569. De vraag wat ter terechtzitting erkend of verklaard is, staat ter beslissing van den rechter, die over de feiten oordeelt, en indien er verschil mocht bestaan tusschen hetgeen het procesverbaal en hetgeen het vonnis daaromtrent inhoudt, moet in cassatie worden vastgehouden aan den inhoud van het vonnis.

c H. R. 25 Februari 1907, Concl. conf.

1570. Wanneer de beklaagde blijkens het proces-verbaal der terechtzitting heeft opgegeven „dat niet hij maar de knecht" den jongen die het strafbare feit (de overtreding), voor welks „doen plegen" hij terecht staat, heeft uitgezonden en het vonnis inhoudt „dat de beklaagde het ten laste gelegde feit heeft bekend" laten deze woorden ook ruimte voor de opvatting, dat de rechter op onjuiste gronden als eene bekentenis heeft aangenomen, wat op zich zelf beschouwd eene ontkentenis „is". Waar niet van eene afwijkende opvatting des rechters van het in het procesverbaal vermelde blijkt, moet de inhoud van dit laatste beslissen en is dus op eene niet afgelegde bekentenis recht gedaan.

Concl. adv. gen. mr. Ledeboer ad H. R. 15 Februari 1909, waarbij evenwel het vonnis a quo werd vernietigd, op de enkele overweging dat niet was onderzocht of de materieele dader als manus ministra had gehandeld of niet.

1571. De rechter mag in zijn vonnis ter terechtzitting afgelegde verklaringen als bewijsmateriaal bezigen, ook dan wanneer die verklaringen niet even uitvoerig in het proces-verbaal der zitting zijn opgenomen.

f H. R. 28 Juni 1909, Concl. conf.

1572. De rechter kan, daarin niet gebonden door den inhoud van het proces-verbaal der terechtzitting, zelfstandig in het vonnis neerleggen zijne feitelijke opvatting der voor hem afgelegde getuigenverklaringen. Die feitelijke opvatting moet in cassatie worden geëerbiedigd.

H. R. 31 Januari 1910, Concl. conf.

1573. Het is niet verboden getuigenverklaringen in een vonnis op te nemen in andere bewoordingen dan in het proces-verbaal der zitting, wanneer die bewoordingen den zin der verklaringen juist weergeven.

c H. R. 14 Februari 1910, Concl. conf.

1574. Nergens in de wet is den rechter de verplichting opgelegd voor de motiveering zijner uitspraak van alle bijgebrachte bewijsmiddelen gebruik te maken, noch daaromtrent rekenschap te geven.

g H. R. 14 Januari 1907, Concl. conf.

1575. Een vonnis moet worden vernietigd, wanneer daarin niet voorkomt de inhoud eener buitengerechtelijke bekentenis, die mede als bewijsmiddel is gebezigd.

c H. R. 16 Maart 1908, Concl. conf.

1576. Wanneer één persoon als getuige en tevens deskundige is gehoord, is de rechter niet verplicht afzonderlijk te vermelden, wat hij in de eene of andere hoedanigheid heeft verklaard. In dat geval moet het op grond van eigen waarneming verklaarde geacht worden als getuigenis en het andere als deskundig oordeel te zijn beschouwd.

f H. R. 5 April 1909, Concl. conf. — *c* H. R. 14 Februari 1910, Concl. conf. — *a* H. R. 21 Februari 1910, Concl. conf.

1577. Het van beklaagde afkomstige courantenbericht is niet gebezigd als schriftelijk bescheid. De rechter heeft eene aanwijzing geput uit den inhoud van dat bericht, zooals de beklaagde dien ter terechtzitting had opgegeven en derhalve uit zijne erkentenis.

b H. R. 14 Maart 1910, verw. de cass. tegen Zutphen 10 November 1909.

1578. Een vonnis, waarbij o. a. recht is gedaan op een ambtseedig proces-verbaal, moet worden vernietigd, wanneer het niet bevat den inhoud van dit verbaal.

b H. R. 21 Mei 1907, Concl. conf. — *a* H. R. 26 October 1908, Concl. conf. — *b* H. R. 7 December 1908, Concl. conf.

1579. Nu het bewijs der telastegelegde feiten mede berust op de eigen waarneming des rechters, dat de gestelde waarschuwingsborden zoodanig zijn geplaatst en hun inhoud in het geheel zoodanig is, dat daardoor duidelijk is, dat zij door den rechthebbende zijn geplaatst doch het vonnis niet vermeldt op welke wijze de borden zijn gesteld en wat zij meer bevatten dan het verbod om met rijwielen buiten de rijwegen te gaan, is het vonnis niet voldoende met redenen omkleed, als niet bevattende welke aanwijzing als bewijs van schuld is aangenomen.

a H. R. 18 October 1909, Concl. conf., bij welke concl. nog nader werd gewezen op de omstandigheid, dat uit het vonnis niet was na te gaan of de rechter wel uit „die" niet genoemde aanwijzing bewijs mocht putten.

1580. Het vonnis moet worden vernietigd, omdat daaruit niet blijkt door welke bewijsmiddelen het bewijs van het te laste gelegde feit verkregen is.

d H. R. 2 Juni 1909, Concl. conf.

1581. De wet schrijft niet voor, dat in een vonnis, waarbij meer dan één beklaagde wordt veroordeeld, afzonderlijk moet worden opgegeven, welk deel van het gebezigde bewijsmateriaal in het bijzonder gestrekt heeft om het bewijs tegen ieder der beklaagden afzonderlijk te leveren.

j H. R. 29 Juni 1908, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam 10 April 1908.

1582. Waar uit den in het bestreden arrest bevestigde vonnis opgenomen inhoud der bewijsmiddelen duidelijk blijkt, in hoeverre zij op elk der drie ten laste gelegde feiten (twee van voltooide oplichting en een feit van poging tot oplichting) betrekking hebben, daar behoefde zulks niet nader in het vonnis te worden aangegeven.

c H. R. 13 Mei 1907, Concl. conf.

1583. De wet eischt niet, dat eene veroordeelende uitspraak inhoudt eene afzonderlijke en op zichzelf staande gemotiveerde beslissing omtrent ieder bestanddeel van het strafbare feit.

a H. R. 21 Februari 1910, Concl. conf.

1584. Bij eene telastgelegde wegneming met het oogmerk van wederrechtelijke toeëigening, is het voldoende dat de geheele telastlegging wordt bewezen verklaard door de in onderling verband beschouwde aanwijzingen uit de verklaringen der getuigen voortvloeiende en die verklaringen in het arrest zijn vermeld. Eene afzonderlijk gemotiveerde beslissing omtrent elk bestanddeel van het strafbare feit is niet vereischt.

e H. R. 6 Januari 1908, Concl. conf.

1585. Doordat op wettige bewijsmiddelen bewezen is verklaard, dat beklaagde gepoogd heeft den rijksveldwachter opzettelijk van het leven te berooven, is voldaan aan den bij de wet gestelden eisch betrekkelijk de motiveering, temeer omdat, nu door beklaagde enkel het feit werd ontkend en niet een bijzonder verweer gevoerd, er voor het Hof geene aanleiding bestond tot afzonderlijke motiveering omtrent het bestaan van het opzet.

b H. R. 16 Juli 1909, Concl. conf.

1586. De wet stelt niet den eisch, dat de rechter in bijzonderheden aangeeft, welk deel van het door hem gebezigde bewijsmateriaal als rechtstreeksch bewijsmiddel en welk deel als aanwijzingen heeft dienst gedaan, voorzooverre dit uit den inhoud dier verklaringen vanzelve voortvloeit.

g H. R. 14 Februari 1910, Concl. conf. — *b* H. R. 18 Februari 1907, Concl. conf. ten aanzien van getuigenverklaringen.

1587. Al wordt in het vonnis niet gesproken van aanwijzingen, doch wel van de bekentenis van beklaagde, is toch kennelijk recht gedaan zoowel op grond van rechtstreeksch bewijs als van aanwijzingen, ontleend aan den inhoud der verklaringen en aan de opgaven van beklaagde, als erkentenis gebezigd. Al zijn de gebezigde bewijsmiddelen met onjuiste benamingen aangeduid, zoo is toch recht gedaan op wettig bewijs.

g H. R. 15 November 1909, Concl. conf.

1588. Wanneer wederspannigheid bewezen is verklaard door den inhoud van een procesverbaal en door verklaringen van een getuige „in verband met hetgeen door de beklaagden ter terechtzitting is erkend" en dit erkende blijkens de uitspraak hierop neerkomt „dat de getuige H. den eersten bekl. vast had en dat het hem, beklaagde, bekend was dat die getuige rijksveldwachter was," moet uit den inhoud dier erkentenis, waarin niets voorkomt, dat tot direct bewijs van het bewezen verklaarde zou kunnen strekken, worden afgeleid dat zij werd gebezigd tot het bewijs van aanwijzingen, wat door den rechter niet met zooveel woorden behoeft te worden gezegd, mits slechts blijke, dat door hem geen andere dan door de wet toegelaten bewijsmiddelen zijn gebezigd.

e H. R. 1 November 1909, Concl. conf.

1589. Het in deze gewezen vonnis moet worden vernietigd, omdat het, wat de telaste gelegde vernieling betreft, ten aanzien van het bewezen verklaarde opzet niet met redenen is omkleed. Immers het als bewijsmiddel gebezigd ambtseedig procesverbaal houdt alleen in de rechtstreeksche waarneming der materieele door den requirant gepleegde vernieling benevens eene verklaring van dezen omtrent den eigendom, en verder steunt de bewezen-verklaring alleen op eene erkentenis van den beklaagde dat hij niet het recht had de bedoelde hem niet toebehoorende voorwerpen te vernielen.

d H. R. 9 Maart 1908.

1590. Wanneer de bewezenverklaring van een omstandigheid, waarvan de toepasselijkheid der betrekkelijke strafbepaling afhankelijk is, op geen enkel in het vonnis vermelde bewijsmiddel berust, moet dit vonnis als niet voldoende met redenen omkleed worden vernietigd.

e H. R. 2 December 1907, Concl. conf.

1591. Een vonnis moet worden vernietigd, wanneer het te laste gelegde is bewezen verklaard op grond van in onderling verband en samenhang beschouwde aanwijzingen, voortvloeiende uit de erkentenis van beklaagde en uit de verklaringen van twee getuigen, in verband met het door de rechtbank overgenomen oordeel der deskundigen, terwijl noch die erkentenis, noch die verklaringen, noch het deskundig oordeel iets bevatten omtrent eene omstandigheid, welke is bestanddeel van de te laste gelegde overtreding.

f H. R. 29 November 1909, Concl. conf.

1592. Nu in de middelen van bewijs, welke in het arrest zijn opgenomen, niets voorkomt, waaruit de rechter heeft kunnen afleiden de wetenschap, dat is de overtuiging, van beklaagde, dat zijn vroeger huwelijk nog bestond op het oogenblik van het aangaan van een volgend huwelijk, is het arrest ten aanzien van dit element der strafbare handeling niet naar den eisch der wet met redenen omkleed.

d H. R. 14 Februari 1910, Concl. contr. — Zie in prima Almelo 27 Mei 1909.

1593. Wanneer de Kantonrechter — na vermelding van hetgeen uit het ter terechtzitting voorgelezen ambtseedig procesverbaal en de daarmede verband houdende getuigenverklaring van den verbalisant is gebleken — heeft overwogen, dat kwart over vieren voormiddags, van den bij dagvaarding vermelden dag, als voor nachtrust bestemde tijd is aan te merken, terwijl schreeuwen en vloeken op dat uur en op den bij dagvaarding vermelden openbaren weg — zijnde bewoonde buurt — als nachtrust verstorend behoort te worden aangemerkt, blijkt niet uit het vonnis, door welke bewijsmiddelen het bewijs

van het den requirant ten laste gelegde feit is verkregen.

a H. R. 13 December 1909, Concl. conf.

1594. Wanneer bij eene dagvaarding wegens eene overtreding der Leerplichtwet wordt gesteld, dat het kind ambtshalve was ingeschreven en behoorde tot de schoolbevolking der openbare school, moet, indien het als bewijsmiddel gebruikte ambtseedig procesverbaal niets omtrent deze omstandigheden inhoudt, het veroordeelend vonnis wegens onvoldoende motiveeridg worden vernietigd.

e H. R. 2 Maart 1908, Concl. conf.

1595. Nu de getuigenverklaringen, uitsluitend tot het bewijs gebezigd, op zichzelve beschouwd (de inhoud van het proces-verbaal wordt niet in het vonnis medegedeeld) meeningen bij redeneering opgemaakt bevatten en niets behelzen omtrent den tijd, waarop het in de aanklacht omschreven feit zou hebben plaats gehad, noch omtrent het gepleegd zijn van het feit door den requirant, is het vonnis niet naar den eisch der wet met redenen omkleed.

d H. R. 25 Mei 1908, Concl. conf.

1596. Verwerping van het cassatiemiddel dat het Hof de schuld van beklaagde heeft aangenomen op grond van aanwijzingen voortvloeiende uit verklaringen, die ten aanzien van beklaagde volstrekt niets inhouden en waaruit bij geen mogelijkheid iets omtrent beklaagde of diens schuld valt af te leiden, op grond dat het bewijs in deze berust op in het vonnis opgenomen wettige bewijsmiddelen, waarvan de waarde niet staat ter beoordeeling van den rechter in cassatie.

c H. R. 15 Maart 1909, Concl. conf.

1597. Het is voldoende, dat eene veroordeeling steunt op uit wettige bewijsmiddelen afgeleide aanwijzingen, wier inhoud in het vonnis is vermeld, zonder dat behoeft te worden aangegeven, waarin die aanwijzingen hebben bestaan.

c H. R. 17 Mei 1909, Concl. conf.

1598. Op grond van de ten processe vaststaande omstandigheden mocht worden aangenomen, dat het door beklaagde in zijn eigen portemonnaie steken van aan anderen toebehoorende gelden was eene daad van toeëigening en het arrest waarbij die ten laste gelegde verduistering is bewezen verklaard door aanwijzingen, ontleend aan wettige bewijsmiddelen, wier inhoud in het arrest is opgenomen, is naar den eisch der wet met redenen omkleed.

a H. R. 25 October 1909, Concl. conf.

1599. De verklaring van den beklaagde is niet gebruikt als eene bekentenis, doch als eene erkentenis van een deel van het ten laste gelegde, bestaande uit door hem verrichte of waargenomen feiten, welke als aanwijzingen zijn gebezigd. Eene ontkentenis is dus niet als bewijsmiddel gebezigd.

f H. R. 5 April 1909, Concl. conf.

1600. Door eene overweging, waarbij tegen eenen der beklaagden verklaringen van mede-beklaagden zouden zijn in aanmerking genomen, kunnen de bepalingen omtrent het bewijs niet zijn geschonden, nu die overweging in het vonnis voorkomt, nadat de feiten en de schuld der beklaagden daaraan op wettige wijze zijn bewezen verklaard.

j H. R. 29 Juni 1908, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam 10 April 1908.

1601. Er bestond voor de rechtbank geen aanleiding om haar oordeel, dat de klager de klachte persoonlijk had onderteekend, nader te motiveeren, nu de echtheid der handteekening door den beklaagde niet werd betwist.

k H. R. 24 December 1906, Concl. conf.

1602. Het vonnis vermeldende dat het procesverbaal, waarop de bewezenverklaring van het ten laste gelegde steunt, inhoudt de persoonlijke bevinding van den verbalisant, maar niet wat die verbalisant heeft bevonden, is niet voldoende met redenen omkleed.

e H. R. 2 December 1907, Concl. conf.

1603. Waar de beklaagde erkend heeft advertenties te hebben doen plaatsen van den inhoud als die, welke hem ter terechtzitting is vertoond (en in het vonnis sub *e* is aangehaald), daar staat niet vast dat van die advertentie als schriftelijk bewijs is gebruik gemaakt, al is het vonnis overwogen dat het ten laste gelegde mede is bewezen door de aanwijzingen gelegen in den inhoud van de sub *e* tot *k* genoemde stukken. De klacht dat het stuk geen onderteekening draagt, niet van beklaagde is uitgegaan, niet als huiselijk papier bedoeld bij art. 1918 B. W. kan worden aangenomen en dan ook niet als schriftelijk bescheid in burgerlijke zaken kan worden aangemerkt, kan dus niet leiden tot cassatie.

c H. R. 13 Mei 1907, Concl. contr.

1604. Nu de beklaagde niet heeft bekend de hem ten laste gelegde handelingen te hebben verricht „zonder daartoe gerechtigd te zijn" en de verklaringen der getuigen daaromtrent niets anders bevatten dan bij redeneering opgemaakte meeningen of gissingen, heeft de rechter, door dit bestanddeel der overtreding mede door die bewijsmiddelen bewezen te verklaren, recht gedaan op onwettig bewijs.

c H. R. 3 Januari 1910, Concl. conf.

1605. De reden van wetenschap voor de verklaring van een getuige behoeft niet in het vonnis te worden vermeld. Voldoende is dat die verklaring loopt over een voor waarneming met de zintuigen vatbaar feit.

b H. R. 16 Juli 1909, Concl. conf.

1606. De redenen van wetenschap, door een getuige voor zijne verklaring opgegeven, behoeven noch in de veroordeelende uitspraak, noch in het proces-verbaal der terechtzitting te worden vermeld.

c H. R. 18 Januari 1909, Concl. conf.

1607. De redenen van wetenschap moeten wel bij het afleggen der getuigenissen worden opgegeven, doch behoeven niet in het vonnis te worden vermeld.

a H. R. 1 Maart 1909, Concl. conf.

1608. De redenen van wetenschap behoeven niet in het vonnis te worden vermeld.

e H. R. 23 December 1907, Concl. conf. — *a* H. R. 30 December 1907, Concl. conf.

1609. De wet schrijft nergens voor, dat in 's rechters veroordeelende uitspraak moeten worden opgenomen de verklaringen van die getuigen — ook al werden zij ten verzoeke van den beklaagde gehoord — waarvan bij de samenstelling van het bewijs geen gebruik werd gemaakt, terwijl de wet den rechter evenmin verplicht opgave te doen van de redenen, die hem brachten tot zijn oordeel, dat door de verklaringen der ten verzoeke van beklaagde gehoorde

getuigen het geleverd bewijs niet werd ontzenuwd.
f H. R. 15 November 1909, Concl. conf.

1610. De wet schrijft nergens voor, dat in 's rechters veroordeelende uitspraak worden opgenomen de namen der ten verzoeke van den beklaagde gehoorde getuigen en hunne verklaringen, waarvan bij de samenstelling van het bewijs geen gebruik is gemaakt.
a H. R. 14 October 1907, Concl. conf.

1611. De wet schrijft niet voor het opnemen van getuigenverklaringen, waarop de veroordeeling niet berust.
d H. R. 27 Januari 1908, Concl. conf.

1612. Nu noch uit het arrest noch uit het bij dit arrest bevestigde vonnis blijkt, dat eene getuigenverklaring, zooals die in het proces-verbaal der terechtzitting is opgenomen als bewijsmiddel is gebruikt, mist een tegen die verklaring gericht middel van cassatie feitelijken grondslag.
b H. R. 17 Mei 1909, Concl. conf.

1613. Nu het door den rechter overgenomen oordeel van den deskundige afhankelijk is van het feit, dat de door hem waargenomen verschijnselen zich eerst op 5 Juli vertoonden, en de rechter dit feit dus mede als vaststaande heeft aangenomen, is, wanneer dit feit door geenerlei in het vonnis opgenomen bewijsmiddel wordt gestaafd, het vonnis te dien opzichte niet met redenen omkleed.
b H. R. 5 April 1909, Concl. conf. — Zie het geval berecht bij *a* H. R. 21 Februari 1910; Concl. conf. werden de feiten waaruit de deskundigen hun conclusie trokken, door hun verklaringen als getuigen bewezen geacht.

1614. De in het vonnis vermelde verklaring van Dr. C. is slechts beschouwd als eene mededeeling aan de ter terechtzitting gehoorde deskundigen en niet als een rapport, aan den rechter gedaan volgens art. 402 Sv.
f H. R. 29 Juni 1908, Concl. conf.

D.

1615. Wanneer in het vonnis elke overweging omtrent de schuld van den beklaagde ontbreekt, heeft dit nietigheid van het vonnis tengevolge.
e H. R. 14 Juli 1909, Concl. conf.

1616. Een vonnis — in casu houdende ontslag van rechtsvervolging wegens het ontbreken eener strafbepaling — moet worden vernietigd, wanneer het wel inhoudt eene beslissing omtrent het bewezene van het aan den beklaagde te laste gelegde feit, maar niet over het bewezene van de schuld van den beklaagde.
b H. R. 11 Januari 1909, Concl. conf.

1617. De in het bestreden vonnis vervatte vrijspraak is inderdaad een ontslag van rechtsvervolging, waaraan eene met redenen omkleede beslissing omtrent het bewezene van het feit en beklaagdes schuld daaraan moet voorafgaan.
c H. R. 21 Mei 1907, Concl. conf.

1618. De beslissing van de rechtbank omtrent de schuld van den beklaagde is behoorlijk met redenen omkleed.
H. R. 14 Februari 1910, Concl. conf.

1619. Het vonnis, bewezen verklarende dat beklaagde het aldaar omschreven en hem ten laste gelegde feit heeft gepleegd, houdt daarmede eene uitdrukkelijke beslissing in over het bewijs van schuld van den beklaagde aan het ten laste gelegde feit.
Leeuwarden Hof 15 October 1908.

1620. De rechter heeft het te laste gelegde „laten rijden" kennelijk opgevat als „doen rijden" en heeft alzoo, door het te laste gelegde feit bewezen te verklaren, tevens eene beslissing gegeven over beklaagdes schuld aan dat feit.
e H. R. 23 Maart 1908, Concl. conf.

1621. Cassatie van het bestreden vonnis, als bevestigende de in eersten aanleg gewezen uitspraak, ofschoon daaruit niet blijkt van een onderzoek naar en eene beslissing omtrent beklaagdes schuld aan het hem ten laste gelegde en bewezen verklaarde feit.
e H. R. 11 Juni 1907, Concl. conf.

1622. De wet eischt ten aanzien van de qualificatie niet anders, dan dat de in het vonnis aan het te laste gelegde en als bewezen aangenomen feit gegeven qualificatie op de wet zij gegrond.
a H. R. 27 April 1908, Concl. conf.

1623. Ook wanneer vaststaat, dat het feit van den diefstal is gepleegd door niet meer dan twee personen, kan daaraan de qualificatie worden gegeven van diefstal, gepleegd door twee of meer vereenigde personen. De beslissing, dat door twee vereenigde personen is gehandeld, is voldoende met redenen omkleed.
a H. R. 29 November 1909, Concl. conf.

1624. Bij het bewezen zijn van het „doen" vervoeren van vee in strijd met art. 21 der wet van 20 Juli 1870 is art. 47 Sr. van toepassing, en moet die handeling worden gekwalificeerd als „het vervoer."
s H. R. 29 Juni 1908, Concl. conf.

1624bis. Art. 57 van de wet van 21 December 1853 (Sb. 128) onderscheidt uitdrukkelijk tusschen „maken" en „doen maken". Indien dit laatste wordt bewezen verklaard, moet dit ook in de qualificatie worden uitgedrukt.
d H. R. 29 Maart 1910, Concl. conf.

1625. De uitlokker tot diefstal, die als dader moet worden aangemerkt, moet ofschoon zelf den diefstal niet gepleegd hebbende, niettemin aan diefstal (kwalificatie) worden schuldig verklaard.
b Arnhem Hof 19 December 1907.

1626. Bij de veroordeeling ter zake van art. 50 7° der Drankwet moet in de qualificatie worden vermeld, dat het feit is gepleegd door den beklaagde als hoofd van het bedrijf.
b H. R. 2 November 1908, Concl. conf. — *b* H. R. 6 April 1908.

1627. Ten onrechte is beklaagde, waar slechts één materieel feit is bewezen verklaard nl. het bejagen van een anders grond zonder schriftelijk bewijs van vergunning van den eigenaar of rechthebbende, terwijl het jachtveld zoodanig met sneeuw bedekt was, dat het spoor van het wild daarop duidelijk te volgen was, ter zake van dit laatste (om welke reden dan ook) ontslagen van rechtsvervolging bij veroordeeling wegens het eerste. Immers naast de qualificatie gegeven aan een strafbaar bevonden feit is geen plaats voor een ontslag van rechtsvervolging ter zake van datzelfde feit. De buitengewone machtiging bedoeld in art. 27 der Jachtwet kon het jagen op spoorsneeuw overigens niet dekken, zoodat ook wegens het jagen op spoorsneeuw, in de qualificatie op te nemen, veroordeeld moest worden.
e H. R. 4 November 1907, Concl. conf.

1628. Bij eene alternatieve omschrijving in de wet, zooals in art. 138 Sr., waar gesproken wordt van „in de woning of het besloten lokaal enz.", moet de rechter beslissen, welke de juiste rechtsnaam van het bewezen verklaarde feit in het gegeven geval is.

Leeuwarden Hof 22 October 1908.

1629. Nu blijkens art. 1 § 2 der Suikerwet het bedrag van den accijns voor ruwe suiker is afhankelijk gesteld van het gehalte dier suiker, had het Hof ter bepaling van het bedrag der boete van den tiendubbelen accijns (bedreigd bij art. 187 der Alg. Wet van 1822 krachtens art. 87 § 1 der Suikerwet) het gehalte der ongedekte suiker behooren vast te stellen.

a H. R. 25 November 1907, Concl. conf.

1630. Waar ter bepaling van de boete wegens overtreding der Suikerwet het toepasselijk verklaarde art. 187 al. 4 der Alg. Wet het bedrag van den accijns in aanmerking neemt en art. 1 § 1 der wet van 1897 (gewijzigd bij de wet van 1903) het bedrag van den accijns afhankelijk stelt van het gehalte der suiker, moet de rechter het gehalte der suiker vaststellen of anders bij gebreke van gegevens het mininum bij laatstgemelde wet aangenomen als verschuldigde accijns vaststellen.

a Arnhem Hof 6 Februari 1908.

1631. Uit het vonnis blijkt voldoende, hoe de rechter tot de kennis is gekomen van de in beslagneming der koeien, wier geschatte waarde — na vrijgeving — is verbeurd verklaard ingevolge de wet van 20 Juli 1870 (Sb. 131).

e H. R. 14 Maart 1910, Concl. conf.

E.

1632. Een vonnis, waarbij een in eersten aanleg gewezen vonnis wordt vernietigd en hervatting van het onderzoek wordt bevolen, is niet een eindvonnis, omdat het niet voor goed een einde aan de zaak maakt en niet een eindbeslissing bevat. Omtrent een beroepen vonnis mag eerst eene beslissing worden gegeven, nadat het geheele onderzoek in hooger beroep is afgeloopen. Wanneer de rechter in hooger beroep eerst het aangevallen vonnis vernietigt en heropening van het onderzoek beveelt, en daarna bij een tweede vonnis eene nieuwe veroordeeling uitspreekt, zijn beide vonnissen nietig ex art. 223 in verband met 221, 246 en 247 Sv., omdat zij niet behelzen een uitspraak over de punten in art. 211 Sv. vermeld.

H. R. 2 Juni 1909, Concl. conf.

1633. De rechter, die in hooger beroep de in eersten aanleg gewezen uitspraak bekrachtigt, overwegende, dat hij zich daarmede „vereenigt", heeft op voldoende wijze uitgedrukt, dat hij met de eigenlijke beslissingen des eersten rechters ook de gronden, waarop zij berusten, overneemt.

d H. R. 8 April 1907, Concl. conf. — *c* H. R. 25 October 1909, Concl. conf.

1634. Art. 247 Sr. vordert niet, dat de rechter in hooger beroep het aangevallen vonnis bevestigende onder overneming der gronden, die gronden in het bevestigende vonnis opnieuw opneemt.

f H. R. 15 November 1909, Concl. conf.

1635. Nu art. 247 Sv. toelaat, dat de r echter in hooger beroep kan volstaan met te verklaren, dat hij zich vereenigt met de gronden en overwegingen van den eersten rechter, kan uit zoodanige formuleering niet worden afgeleid, dat de rechter in appel niet zou hebben acht geslagen op de in hooger beroep voorgedragen verdediging.

c H. R. 5 October 1908, Concl. conf.

1635bis. De rechtbank was niet verplicht van de door haar in haar geheel onjuist geachte en vernietigde uitspraak de enkele overweging, waarmede zij instemde, uitdrukkelijk in stand te houden of daaromtrent eene nader gemotiveerde beslissing te geven.

5 H. R. 4 April 1910, Concl. conf. verw. de cass. tegen ('s Gravenhage 6 December 1909), waarbij werd vern. 's Gravenhage Kgr. 29 Juli 1909.

1636. Noch uit art. 246 Sv. noch uit eenige andere wetsbepaling volgt, dat het Hof, mede beraadslagende naar hetgeen in eene vroegere gesohorste terechtzitting was voorgevallen, daarvan in zijn arrest uitdrukkelijk melding zou moeten maken.

e H. R. 29 April 1907, Concl. conf.

1637. De rechter in hooger beroep is niet verplicht in zijn vonnis uitdrukkelijk te vermelden, dat de beraadslaging bedoeld bij art. 211 Sv. zich beperkt heeft tot het onderzoek, zooals dit volgens het proces-verbaal der terechtzitting in eersten aanleg heeft plaats gehad.

c H. R. 21 October 1907, Concl. conf.

1638. De verwijzing door den Hoogen Raad naar het Gerechtshof ten einde op het hooger beroep te worden berecht en afgedaan, moet in dien zin worden opgevat, dat die berechting moet plaats hebben van af het verzet tegen het verstrek-arrest door het Hof te Arnhem gewezen. Dit verstek-arrest zou anders blijven bestaan.

's Hertogenbosch Hof 23 Februari 1910.

MOTOREN EN RIJWIELEN.

Bij n°. 1. — Verw. de cass. tegen 's Gravenhage Kgr. 3 Mei 1906.

I. Wet en reglement volgens text toepasselijk tot 1909.
II. Volgens text daarna toepasselijk.

I.

3. Naar art. 1, 2° der motor- en rijwielwet 1905 moeten onder wegen worden verstaan alle wegen, welke voor het openbaar verkeer openstaan, waaronder de wet mede verstaat voetpaden, onverschillig of deze feitelijk af of niet deel uitmaken van een anderen weg. Een verbod om zoodanig voetpad met rijwielen te berijden is derhalve alleen bestaanbaar, wanneer daarbij worden in acht genomen de voorwaarden in art. 8 der voormelde wet gesteld (aanduiding door middel van waarschuwingsborden volgens ministerieel model).

a H. R. 30 September 1907, Concl. conf. — *b* H. R. 24 Februari 1908, Concl. conf.

4. Ingevolge art. 1, 2° der motor- en rijwielwet worden onder wegen verstaan alle wegen, welke voor het openbaar verkeer openstaan, de bermen of zijkanten en de voetpaden daaronder begrepen, zonder beperking der voetpaden tot die, behoorende bij een weg, waarvan zij deel uitmaken. Art. 56 sub *s* van het Prov. Reglement op de wegen in de gemeente Groningen heeft ingevolge art. 142 Prov. wet opgehouden te werken, als regelende hetzelfde onderwerp als bovengemeld wetsartikel.

b H. R. 31 December 1906, Concl. conf.

5. De zoogenaamde groote wegen zijn, voorzoover zij loopen door de gemeente Delft, de dus genoemde traversen, in beheer bij die gemeente.

a H. R. 4 Mei 1908, Concl. conf.

6. Wegen, gelegen „buiten" bebouwde kommen van gemeenten, kunnen niet bij gemeenteverordening gesloten worden verklaard.

Winschoten 27 September 1907.

7. Het verbod van het berijden van een weg met motorrijtuigen en rijwielen in eene bepaalde richting is niet als sluiting van zoodanigen weg te beschouwen.

b H. R. 14 October 1907, Concl. conf.

8. Art. 42 van de Algemeene politieverordening voor de gemeente Schoondijke is niet verbindend wegens strijd met art. 8 van de Motor- en Rijwielwet.

l H. R. 29 Juni 1909, Concl. conf.

9. Wanneer niet gesteld is de aanwezigheid der bij art. 8 der moror- en rijwielwet bedoelde waarschuwingsborden is het ten laste gelegde bij gemeenteverordening verboden berijden van een rijwiel door de betrokken straat niet strafbaar.

Leiden Kgr. 5 November 1906. — 's Gravenhage Kgr. 31 Januari 1907. — Haarlem Kgr. . . . . (3)

10. Het niet aanwezig zijn van een waarschuwingsbord als bedoeld in art. 5 der Motorwet belet niet, dat het met een motorrijtuig berijden van een voor die rijtuigen gesloten weg, strafbaar is.

Amsterdam Hof 3 December 1907.

11. Art. 66 der Alg. politieverordening van Amsterdam bepalende dat rijtuigen, een half uur na zonsondergang tot een half uur voor zonsopgang twee lantaarns voldoende aan zekere voorwaarden moeten voeren aan de voorzijde, is niet in strijd met art. 7 der motor- en rijwielwet, vermits hetgeen in eerstgemeld artikel wordt verboden niet in het laatstgemelde uitdrukkelijk wordt toegelaten. Of het artikel der politieverordening treedt in hetgeen van algemeen rijksbelang is, staat uitsluitend ter beoordeeling van het administratief gezag.

c H. R. 22 April 1907, Concl. contr. ten aanzien van het eerste punt.

12. Art. 13 van het Motor- en Rijwielreglement houdt een verbod in om iets te doen, maar geenszins eene toelating, om het op een weg laten staan van een motorrijtuig met in rust gebrachten motor wel te doen. Veroordeeling wegens overtreding van een politiereglement.

c H. R. 28 October 1907, Concl. conf.

13. Bij de vaststelling van art. 15 der motoren rijwielwet heeft de wetgever niet enkel willen strafbaar stellen het belemmeren, of in gevaar brengen van de vrijheid of de veiligheid van het verkeer, dat juist ten tijde en ter plaatse aanwezig is, maar ook zoodanig rijden, hetwelk, alle omstandigheden in aanmerking genomen, door de wijze waarop of de snelheid, waarmede het geschiedt, het verkeer op den weg onvrij of onveilig maakt, hetgeen ook kan geschieden, daar waar verkeer geregeld plaats heeft, al bevinden zich precies op het oogenblik dat, en juist ter plaatse, waar het rijden plaats vindt, geen andere voertuigen of personen.

b H. R. 13 Mei 1907, Concl. conf. — *d* H. R. 30 September 1907, Concl. (op dit punt) conf. verw. de cass. tegen 's Hertogenbosch 21 Maart 1907 en tevens beslissende, dat de rechtbank, uitmakende, dat de veiligheid van het verkeer op „bedoelden" weg in gevaar was gebracht, zulks heeft uitgemaakt op grond van zoodanige op wettig berustende omstandigheden, dat het duidelijk is. dat zij niet is uitgegaan van de haar bij het tweede cassatiemiddel toegebrachte algemeene stelling omtrent het rijden op „een" weg. — *e* H. R. 25 November 1907, Concl. conf. — *c* H. R. 2 December 1907, Concl. conf.

14. Veroordeeling op grond van artt. 15, 18 en 20 der motor- en rijwielwet 1905 (Sb. 69), wegens het als bestuurder van een motorrijtuig rijden over een weg met zoodanige snelheid, dat de veiligheid van het verkeer op dien weg in gevaar werd gebracht.

Nijmegen Kgr. 7 September 1906, bekr. Nijmegen Kgr. 27 Juli 1906. — De cass. tegen het vonnis, waarbij gemelde beslissing bevestigd is,

werd verw. bij *c* H. R. 4 Maart 1907, Concl. conf.

15. In het onderwerp, behandeld bij de toegepaste strafbepaling, het op straat rijden op een rijwiel zonder gebruik te maken van de stuurstang, is voorzien bij art. 16 van het Motor- en Rijwielreglement 1905, zoodat eerstbedoelde bepaling van rechtswege heeft opgehouden te gelden.

c H. R. 6 Januari 1908, Concl. conf.

16. Een lampion is geen lantaarn in den zin van het Motor- en Rijwielreglement.

Groningen Kgr. 20 October 1906.

17. Art. 26 van het Motor- en Rijwielreglement 1905 — Kon. Besl. van 6 November 1905 (Sb. 234). De schuld van beklaagde die zich op een rijwielpad, als zoodanig aangeduid door een kenteeken van het door den Minister van W., H. en N. vastgesteld model, bevindende anders dan op een motorrijtuig op twee wielen of een rijwiel, niet op tijdige waarschuwing van een bestuurder van een rijwiel het rijwielpad verlaat, is niet bewezen indien hij aannemelijk maakt de waarschuwing niet te hebben gehoord.

Zwolle Kgr. 27 Augustus 1908, vern. bij Zwolle 29 October 1908 beslissende: beklaagde's schuld is wel bewezen, aangezien die daarin bestaat, dat hij op een rijwielpad loopende, door een druk gesprek of anderszins, niet voldoende opmerkzaam is gemaakt op het bellen van een wielrijder, die hem op dat pad wilde voorbijrijden.

II.

18. Het onderhavige voetpad behoort niet tot den rijweg, zoodat daarop de Motor- en Rijwielwet niet van toepassing is, doch wel de anders ingevolge art. 151 Gem.wet niet toepasselijke artt. 77 G. sub K. en M. en 77 sub K. der Alg. Politieverordening van 's Gravenhage van 15 Juli 1902 no. 6, gewijzigd in 1906, waarbij mede op eigen waarneming omtrent de ligging en het verloop van het voetpad werd recht gedaan.

's Gravenhage Kgr. 5 Augustus 1909.

Bewijs Sz. 18.
Cass. Sz.
Dagv. Sz.
Gem. verord. 3.
Pers. bezichtiging 18.
Prov. verord. 4.
Rijwielen.
Strafvervolging.
Veroorz. v. dood en lich. letsel d. sch.
Vonn. b. verstek Sz.
Wegen 3 v.

MUNTPAPIER Z. BANK- OF MUNTPAPIER.

NAAM Z. FABRIEKSMERK, ONRECHTMATIGE DAAD, RECHTSGRONDEN EN RECHTSMIDDELEN, VENNOOTSCHAP.

NABURIGE ERVEN.

102. Het plaatsen van een dam, waarin zich een duiker met schuif bevindt, in een sloot die tot afwatering van hooger op lager gelegen erven dient, is op zich zelf nog niet het beletten van uitwatering, waarover art. 673 B. W. spreekt.

Leeuwarden 28 Januari 1909.

103. Wanneer hij, over wiens perceel een stuk voorgevel van zijn buurman heenhangt, in plaats van overeenkomstig art. 702 B. W. te handelen, dit eigenmachtig wegbreekt, levert dat een onrechtmatige daad op, maar kan niet gevorderd worden herstel in den ouden toestand en, waarvan schade niet is gebleken, evenmin schadevergoeding.

's Gravenhage Hof 28 Januari 1907.

Aanspr. Bz.
Onr. daad 103.
Schadeverg. 103.
Scheidsmuren.
Slooten en vaarten.
Waterafloop.

NACHTREGISTER Z. LOGEMENT.

NAMEN EN VOORNAMEN Z. NAAM.

NATUURLIJKE VERBINTENISSEN Z. APPEL BZ.

NEDERLANDERS EN VREEMDELINGEN Z. HUWELIJK, LIJFSDWANG, STRAFVERVOLGING.

NEGOTIORUM GESTIO.

77. De verkooper, welke de kosten van den verkoop die ex art. 1502 B. W. ten laste der koopers zijn aan den notaris hebben betaald, hebben krachtens gemeld artikel zonder subrogatie deswege regres op de koopers, tenzij deze een afwijkend beding bewijzen. De betwisting van het bedrag is als niet genoegzaam met redenen omkleed te passeeren.

's Hertogenbosch 14 Mei 1909.

NIETIGHEID (Procedure) Z. DAGVAARDING BZ.

NIETIGHEID EN NIETIGVERKLARING VAN VERBINTENISSEN.

180. Alleen dan kan beweerd worden dat een naamlooze vennootschap niet zou zijn tot stand gekomen op grond van gemis aan wilsovereenstemming der comparanten bij de akte van oprichting om elkanders vennooten te worden, wanneer de daartoe strekkende wilsverklaring van alle comparanten onwaar was, hetgeen in casu althans ten opzichte van één der comparanten niet gebleken is.

a Rotterdam 26 Juni 1908.

181. Eene overeenkomst door eenen minderjarige aangegaan wordt door de wet als onbestaanbaar en dus als zonder waarde beschouwd zoodra die persoon op zijne minderjarigheid een beroep doet, waaruit volgt dat dergelijke overeenkomst in het geval door den rechter niet meer behoeft nietig te worden verklaard, maar hij de nietigheid slechts heeft te erkennen wanneer zij op duidelijke wijze door den minderjarige wordt ingeroepen.

's Gravenhage Hof 29 December 1908.

182. Waar de algemeene vergadering in overeenstemming met de statuten der coöperatieve vereeniging het vaststellen van het „bedrag" der te verleenen hypotheek uitdrukkelijk aan het bestuur opdraagt, is het bij tegenspraak niet voldoende, dat voorzitter en secretaris verklaren door het bestuur tot een bepaald bedrag gemachtigd te zijn, maar moet dit afzonderlijk blijken door een besluit van het bestuur, terwijl de bewijslast van het bestaan daarvan rust op den schuldeischer die preferentie vordert. Bij gebreke van dat bewijs is de hypotheek als niet rechtsgeldig aan te merken en moet de door den

schuldeischer betwiste vordering tot erkenning van voorrang worden afgewezen.

a Arnhem Hof 13 Februari 1907, waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 20 December 1907, Concl. conf. beslissende dat het Hof geenszins nader of meer bewijs had opgelegd, dan waartoe de schuldeischer jegens den gefailleerde verplicht ware geweest. Eene vervolgens door den curator ingestelde vordering tot doorhaling der inschrijving, werd op grond van voormelde gewijsden toegewezen bij Zutphen 25 Juni 1908, met beslissing dat nietigverklaring niet vooraf behoefde gevorderd te worden.

183. De feiten door eischer gesteld betreffen niet de zelfstandihgeid der zaak: immers de vleeschhouwerij, die de eischer wilde koopen is hem werkelijk verkocht. Aangenomen dat, waar de omzet uitdrukkelijk in het contract werd opgenomen, de inkomsten der zaak onder de zelfstandigheid zijn te begrijpen, zoo is toch niet gesteld, dat die vleeschhouwerij, toen zij verkocht werd, vermelden omzet niet bezat. Gedaagde heeft niet aan eischer gegarandeerd een voortdurenden wekelijkschen omzet.

b Amsterdam 15 Maart 1907.

184. Het door eischeres in deze gestelde kan niet tot toewijzing der vordering tot vernietiging der aangegane overeenkomst, op grond van bedrog, leiden, omdat daaruit het door art. 1364 B. W. bedriegelijk oogmerk niet voortvloeit. Niet-ontvankelijkheid op dien grond uitgesproken.

a Amsterdam 1 Maart 1907.

185. Indien eischer — een notaris — mocht kunnen bewijzen, dat bij de onderhandelingen door hem met gedaagde, een handelaar in automobielen, gevoerd over den aankoop van een tweedehandsche automobiel, als vereischte werd gesteld, dat deze zoude hebben eene capaciteit van $^{16}/_{20}$ P. K. en dat op herhaalde verzekering van wege de gedaagde, dat de later geleverde automobiel die capaciteit bezat de koopovereenkomst is tot stand gekomen behoort de koop op grond van bedrog vernietigd te worden. Goede trouw bij gedaagde is dan niet aan te nemen.

Alkmaar 27 Mei 1909.

186. Dading en een procedure naar aanleiding van zwarigheden bij een boedelscheiding gerezen. Beweerde nietigheid der dading op grond van dwaling, bedrog en geweld. Beide eerstgenoemde gronden gepasseerd. Gedaagden toegelaten tot het bewijs van het door hen gestelde geweld, hierin bestaande: „dat de ged. tot teekening der dading zijn gedwongen door bedreiging met hun onmiddelijke gevangenneming."

Maastricht 25 Juni 1908. — Op het appel van de tot bewijs toegelaten partij werd bij 's Hertogenbosch Hof 20 October 1908, wijl de dagvaarding tegen een der partijen foutief was beteekend, het verstek tegen deze geweigerd en vervolgens bij 's-Hertogenbosch Hof 29 December 1908 op grond der exceptio plurium litis consortium het hooger beroep niet-ontvankelijk verklaard.

187. Eene acte van koop en verkoop moet onder de bestaande omstandigheden beschouwd worden als eene acte van schenking en mitsdien, als zijnde niet notarieel opgemaakt, voor nietig worden gehouden.

's Hertogenbosch Hof 23 October 1906.

188. De onderhavige acte deed noch een koopovereenkomst noch een schenking tot stand komen; de koopovereenkomst niet, daar de wil daartoe bij partijen ontbrak, de schenking niet, omdat, hoewel de wil daartoe wel aanwezig was, daarvan niet in den wettigen vorm is gebleken; derhalve is die acte nietig.

Haarlem 26 October 1909.

189. Uit art. 1490 B. W. volgt, dat de daarbedoelde nietigheid steeds bij wijze van verdediging of exceptie kan worden voorgedragen en dus een eenvoudig beroep daarop voldoende is te achten, zonder dat noodig is, dat dit beroep door een rechterlijke uitspraak aangaande de nietigheid worde gevolgd. Nu de grondslag voor de vordering ontviel, is terecht haar niet-ontvankelijkheid uitgesproken.

's Gravenhage Hof 5 April 1909.

190. De nietigheid ingevolge art. 501 B. W. kan ook tegen derden worden ingeroepen. Vernietiging a) van eene volmacht der curanda om onroerende goederen in een vennootschap in te brengen en daarop hypotheek te nemen (op straffe eener boete van f 5000., bij herroeping) b) van de akte, waarbij krachtens de volmacht goederen in eene vennootschap werden ingebracht c) van eene akte van schuldbekentenis krachtens die volmacht namens de curanda geteekend, waarbij tevens door den gemachtigde als directeur van bedoelde vennootschap hypotheek op voormelde goederen werden verleend. De vernietiging der hypotheekstelling wordt gerechtvaardigd door analogische toepassing van art. 1487 j° 1215 B. W.

b Amsterdam 17 April 1908.

NIET-ONTVANKELIJKHEID Z. ACTIE, DAGVAARDING BZ., NIETIGHEID EN NIETIGVERKLARING VAN OVEREENKOMSTEN.

NOODTOESTAND Z. STRAFBAARHEID.

NOTARIS.

255. De bewering, dat art. 34 lid 3 der Notariswet niet meer zou vorderen dan eene uitdrukkelijke opgave der bijgevoegde of bij te voegen woorden en bepaaldelijk niet den eisch zou stellen, dat het getal der bijgevoegde woorden door een telwoord wordt opgegeven, is in beide opzichten niet juist.

H. R. 15 October 1909, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's Hertogenbosch 12 Mei 1909.

256. Wanneer volmacht is verleend aan twee personen tot openbaren verkoop en scheiding en deeling van onroerend goed en de eerste gemachtigde opgetreden is bij den verkoop, daarbij de volmacht voor echt erkend heeft en deze is aangehecht, is de notaris strafbaar als de tweede gemachtigde bij de scheiding optreedt en

niet te voren de volmacht voor echt erkend heeft.
's Hertogenbosch 7 Februari 1907.

257. Het beginsel van het tarief is, dat door de wet het honorarium alleen voor de werkzaamheden wordt bepaald, door notarissen als zoodanig verricht. Onder „voorbereiden" in art. 3 van het Tarief is enkel bedoeld hetgeen de notaris noodig heeft te overwegen om den hem door partijen geopenbaarden wil in schrift te brengen. Voor overige werkzaamheden moet de notaris als elk ander lasthebber de hem toekomende belooning op de gewone wijze in rechten invorderen. Bij verzet tegen de declaratie rust de bewijslast op den notaris.
's Hertogenbosch 13 Maart 1908.

Beleediging. | *Request civiel.*
Dwanguitgifte v. akt. | *Valschheid Sz.*
Lastgeving 256.

NOTULEN z. REGISTRATIE.

OBLIGATIE z. HYPOTHEEK, OVEREENKOMST, PAPIER AAN TOONDER.

OMKOOPEN VAN AMBTENAREN.

38. Het arrest den beklaagde veroordeelende wegens het beloven van geld aan een rijksveldwachter om hem te bewegen hem, bekl., te waarschuwen wanneer in een speelclub een inval zou worden gedaan, bevat eene voldoende beslissing over de omstandigheden dat de beambte door te doen hetgeen beklaagde van hem verlangde, iets zou hebben gedaan in zijne bediening en in strijd met zijn plicht. De woorden „in zijn bediening" in art. 177 Sr. beteekenen, dat het ambt den ambtenaar tot het van hem verlangde in staat stelde.
b H. R. 2 Juni 1909, Concl. conf.

ONBEËEDIGDE VERKLARING z. BEKENTENIS SZ.

ONBEHEERDE NALATENSCHAP z. APPEL BZ., REKENING EN VERANTWOORDING.

ONDERHOUD (ALIMENTATIE).

I. Behoeftige verwanten in de rechte lijn.
II. Van minderjarigen door ouders en van de vrouw door den man (buiten scheidingsproces).

I.

90. De verplichting tot onderhoud hunner ouders berust niet alleen op alle kinderen gezamenlijk, maar op elk kind zelfstandig. Beweert de tot onderhoud verplichte, dat er meerdere personen daartoe gehouden en in staat zijn, dan heeft hij dat feit, waarvan de eischer het tegendeel niet behoeft te stellen, te bewijzen. Er bestaat geen processueele noodzakelijkheid om alle onderhoudsplichtigen in het geding te roepen.
d H. R. 28 Juni 1907, Concl. conf.

91. Behoeftige ouders kunnen slechts van die kinderen levensonderhoud vorderen, die in staat zijn hun dit te verschaffen; zij zijn niet gehouden steeds al hunne kinderen en schoonkinderen te zamen tot onderhoud in rechte aan te spreken en dus ook degenen, die onvermogend zijn.
Amsterdam 10 October 1906.

92. Art. 376 B. W. maakt geen onderscheid tusschen meerderjarige en minderjarige kinderen. Een regeling van het bedrag van het onderhoud is niet mogelijk, indien niet alle onderhoudsplichtigen in het geding zijn opgeroepen, zoodat, nu eischeres hare minderjarige kinderen niet in het geding heeft opgeroepen, haar vordering tot levensonderhoud niet-ontvankelijk is.
Rotterdam 24 Januari 1907.

93. Het stellen der behoeftigheid zonder meer is reeds voldoende feitelijke grondslag voor ontvankelijkheid. Bewijs der behoeftigheid volgt uit het niet weerspreken, dat eischer ten tijde der dagvaarding was 63 jaren en in het Stedelijk Armenhuis opgenomen, alsmede dat het onvermogen niet is weersproken. Evenredigheid van art. 379 B. W.
Utrecht 4 November 1908.

94. De verplichting tot uitkeering van het onderhoud vangt in deze aan op den dag der dagvaarding, niet op dien van het vonnis, waarbij op de vordering tot uitkeering wordt recht gedaan. Art. 376 B. W.
Amsterdam 17 April 1907.

II.

95. De moeder-voogdes moet de kosten voor het onderhoud en opvoeding der kinderen zelf dragen, ook al heeft zij het vruchtgenot van de goederen dier kinderen verloren; die kosten mogen derhalve niet worden in rekening gebracht in de voogdij-rekening van de moedervoogdes en den medevoogd.
a H. R. 12 Februari 1909, Concl. conf. — Bij die Concl. werd nader betoogd, dat art. 468 B. W. alleen dan had kunnen worden toegepast, wanneer de moeder niet bij machte was geweest, hare verplichting ten deze na te komen, terwijl zij in casu door vrijgevigheid van haren tweeden man tot de uitgaven in staat was gesteld. Zelfs in geval van gemelde onmacht had zij den weg van art. 373 B. W. moeten inslaan.

96. De bepaling dat de uitkeering zal strekken „ter bestrijding van de kosten van opvoeding" van bedoelde kinderen, maakt dit beding niet tot een ten behoeve van minderjarigen. De nakoming moet dus niet door de moeder als voogdes gevraagd worden, maar deze heeft terecht in privé de vordering ingesteld, gelijk zij ook terecht in privé had gecontracteerd.
Amsterdam Kgr. I 27 November 1908.

97. Verplichting tot onderhoud van de vrouw door den man, onafhankelijk van het scheidingsgeding. Noch uit de woorden van art. 162 2° B. W., noch uit het stelsel der wet volgt dat, wanneer door bijzondere omstandigheden de voldoening aan de verplichting tot samenwoning onmogelijk is, de wettelijke verplichting tot onderhoud zou ophouden.
c Amsterdam 8 Januari 1909.

98. Vordering van een vrouw tegen haar man tot uitkeering van een wekelijksch levensonderhoud van f 4.„ , op grond dat de man weigerachtig is haar in zijn woning op te nemen.
Amsterdam Hof 17 Mei 1907.

99. Een overeenkomst tusschen man en

vrouw tot opheffing der samenleving zonder rechterlijke tusschenkomst en regeling der voorwaarden omtrent die opheffing is nietig. De eene echtgenoot kan van den andere vervulling van de in art. 159 B. W. opgelegde verplichting in rechte eischen. Hetzelfde geldt voor de verplichting van art. 162 B. W. De man die samenwoning weigert is tot onderhoud zijner vrouw buiten de woning verplicht.

b Amsterdam 9 Februari 1906.

Actie.
Armbestuur.
Bewijs Bz. 90.
Cass. Bz.
Conn. en litisp.
Echtscheiding.
Exc. plur. litis. 90 v.
Faillissement.
Huwelijk 98 v.
Marit. macht.
Oud. macht 95.
Plur. lit. cons. 90 v.
Scheid. v. taf. en bed.

ONDERHOUD VAN WERKEN.

63. Volgens art. 16 van het Reglement van politie voor de polders in Zeeland rust de verplichting tot onderhoud van de waterleidingen op de gebruikers der aangrenzende landen, tenzij bij uitzondering die verplichting mocht rusten op den polder of anderen. Over het niet bestaan dier uitzondering, welke niet is een bestanddeel van de overtreding, is voldoende beslist door de overweging, dat de beklaagde niet heeft beweerd dat de verplichting rustte op den polder of op anderen.

c H. R. 2 Juni 1909, Concl. conf.

64. De wet van 10 November 1900 (Sb. 176) omtrent het Waterschapsbestuur heeft doen vervallen art. 10 van het reglement op de wegen en voetpaden in de provincie Zuid-Holland, hetwelk regelt het recht van verhaal voor de kosten van het onderhoud van den weg op den onderhoudsplichtige door het tusschenkomende bestuur.

c H. R. 15 April 1910, Concl. conf. vern. 's Gravenhage Hof 28 Juni 1909 en bekrachtigende het daarbij vernietigde 's Gravenhage 21 Mei 1907. — Het Hof had tevens beslist, dat gemelde wet, houdende algemeene regels, niet strekt om, anders dan in zeer beperkte mate en alleen door die algemeene regels, in de bestaande reglementen in te grijpen en voorts: Provinciale Staten waren krachtens art. 140 Prov. wet bevoegd, om eene verordening te maken, waarbij aan het tusschenkomende bestuur der gemeente (hetwelk niet werd gedelegeerd, doch wiens medewerking werd geëischt ex art. 144 Gw. en 126 Gem.wet) wordt vergund de kosten te verhalen op de nalatige onderhoudsplichtigen; over wat provinciaal belang eischt mag de rechter niet oordeelen. De verplichting tot onderhoud was niet afhankelijk van tolheffing en dus deed het staken van de tolheffing den onderhoudsplicht niet vervallen. De onderhoudsplicht werd niet gelegd op de zoogenaamde ambachtsheerlijkheid maar op de persoon van de ambachtsvrouw, welke dien plicht door het aanvaarden der concessie mede heeft aanvaard. Die plicht is jegens de overheid niet overgegaan op den medegedaagde kooper van gemelde heerlijkheid, die evenwel, als hebbende zijn verplichting tot vrijwaring erkend, tot vrijwaring behoort veroordeeld te worden. — Nog werd omtrent de dagvaarding in strijd met het vonnis a quo beslist dat daarbij „in allen gevalle" een der beide gedaagden was aangesproken en niet slechts een voor 't geval de heerlijkheid niet zou zijn overgegaan op den anderen. Zie over deze vragen ook voormelde Concl. O. M.

65. De politieverordening van het waterschap Kamerik eischt in art. 8 dat de bruggen conform de in die keur gestelde afmetingen door de daartoe verplichten worden onderhouden. Wie de daartoe verplichten zijn moet de legger, welke ingevolge art. 116 van het reglement voor de waterschappen in de provincie Utrecht door het bestuur is opgemaakt, aangeven. Toen de krachtens dien legger onderheidsplichtige in gebreke bleef de brug te onderhouden, heeft het bestuur gebruik gemaakt van de bij art. 14 der wet van 20 Juli 1895 (Sb. 189) verleende bevoegdheid en de brug zelf op kosten van den nalatige doen herstellen. Na vruchtelooze waarschuwing heeft het bestuur krachtens art. 36 der wet van 9 Mei 1902 bij dwangbevel die kosten ingevorderd. De legger heeft gedurende 2 maanden ter visie gelegen zonder dat door opposant daartegen bezwaren zijn ingebracht. Desniettemin was de opposant ingevolge art. 12 der genoemde wet bevoegd daartegen in verzet te komen en tegenover den legger ingevolge art. 15 dier wet tegenbewijs te leveren. Ofschoon in het dwangbevel niet voldaan is aan het wettelijk voorschrift, dat daarin moet worden vermeld de plaats waar de betaling moet geschieden, is daardoor het dwangbevel niet nietig. Als onderhoudsplichtigen moeten worden aangemerkt de eigenaars der bruggen in overeenstemming met het convenant van 11 December 1838. Het vereischte tegenbewijs is door opposant niet geleverd en zijn ook de beide overige middelen van verzet ongegrond.

Utrecht 11 Maart 1908.

Dijk- en polderbest. 63.
Elem. of fait d'excuse 63.
Mot. v. vonn. 63.
Prov. verord. 64.
Waterstaat 64 v.
Wegen 64.

ONDERWIJS.

81. Naar luid van art. 3, 3e lid, der Leerplichtwet eindigt de verplichting, vermeld in het 1e lid van dat artikel, indien het kind de klasse heeft doorloopen, waarin het bij het bereiken van den dertienjarigen leeftijd was geplaatst. Blijkens deze bewoordingen, en meer bepaaldelijk van de woorden „was geplaatst", moet het tijdstip, waarop de woorden „heeft doorloopen" wijzen, op dat van het bereiken van den dertienjarigen leeftijd zijn gevolgd.

e H. R. 21 Mei 1907, Concl. conf.

82. De leerplichttijd wordt na het bereiken van den 13jarigen leeftijd alleen verlengd voor een kind, dat op dien leeftijd in eene klasse was geplaatst. Indien dit niet het geval was bij het bereiken van den 13jarigen leeftijd, is dan de leerplichttijd verstreken.

b H. R. 20 Januari 1908, Concl. conf.

83. Een kind is na het bereikt hebben van den 13jarigen leeftijd nog slechts leerplichtig, indien het de klasse nog niet heeft doorloopen, waarin het bij het bereiken van dien leeftijd was geplaatst. Om dus na dien leeftijd de leerplichtwet aan te nemen, had de rechter moeten onderzoeken, of bedoelde omstandigheid aanwezig was. Nu dit niet is geschied, is het vonnis niet voldoende met redenen omkleed.

e H. R. 21 Maart 1910, Concl. conf.

84. Voor straffeloosheid op grond eener vrijstelling ex art. 7 der Leerplichtwet moet een beroep gedaan worden op de kennisgeving van art. 9 dier wet. Waar het geldt een reden voor „voortdurend" schoolverzuim, b. v. dat binnen

4 Km. van beklaagdes woning geen school wordt aangetroffen, is art. 12, 5° der gemelde wet niet van toepassing.
Concl. O. M. ad *g* H. R. 6 Mei 1907.

85. Art. 23 § 2 der Leerplichtwet noemt niet een vijfde geval, waarin het nieuwe verzuim strafbaar wordt gesteld, maar in deze wetsbepaling wordt geregeld de strafverzwaring ingeval van wettelijke herhaling. Daarom is dan ook hier in overeenstemming met het stelsel van het Wetboek van Strafrecht een termijn gesteld, gerekend niet van de dagteekening der vroegere overtreding, doch van het tijdstip, waarop de vroegere veroordeeling onherroepelijk werd of de boete door den veroordeelde vrijwillig is betaald.
b H. R. 22 April 1907, Concl. contr.

86. Hij die, pensioen genietende als burgerlijk ambtenaar in den zin van art. 2 der Burgerlijke Pensioenwet (van 9 Mei 1890 Sb. 78) behoeft zich niet de bij art. 25 dier wet bepaalde korting te laten welgevallen op het tractement, hetwelk hij later, als onderwijzer bij het lager onderwijs geplaatst, geniet. Die korting geldt alleen voor de pensioenen van gemelde burgerlijke ambtenaren, waartoe de onderwijzers niet behooren, al verklaart art. 44 der Wet op het lager onderwijs sommige artikelen, o. a. gemeld art. 25 der pensioenwet, op de onderwijzerspensioenen van toepassing.
b H. R. 18 Juni 1909, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's-Gravenhage 16 Juni 1908.

87. Als onderwijzer, die ingevolge art. 24 Wet op het lager onderwijs het hoofd der school bijstaat, wordt niet beschouwd hij, die slechts overeenkomstig art. 33 dier wet ter voorziening in de tijdelijke waarneming eener opengevallen plaats is aangewezen. Uit niets blijkt, dat de gemeenteraad van Schiedam te dezen aanzien eene van de wet afwijkende opvatting gehuldigd heeft.
d H. R. 20 December 1907, Concl. conf. op dit punt vern. Rotterdam 31 December 1906, waarbij was vern. Schiedam Kgr. 5 December 1905, houdende onbevoegdverklaring.

88. Art. 48 der wet op het lager onderwijs en 9bis der wet van 24 Mei 1897 (Sb. 156). De gemeente, die (in casu in 1877) met eene andere gemeente is overeengekomen dat de laatste aan de eerste eene bijdrage zal betalen in de kosten van het onderwijs in eene school der eerste gemeente gegeven, „voorzoover die kosten ten laste van „de eerste gemeente blijven en dus niet door „betaling van schoolgeld of op andere wijze „worden gevonden naar evenredigheid van het „getal leerlingen van de een gemeente tot dat „van de andere," mag van die andere gemeente te dier zake niet meer vorderen dan een evenredig deel in de kosten van het onderwijs aan die school, na aftrek o.a. van het volle bedrag aan lager onderwijssubsidie dat de eerste gemeente geniet na de wijziging der lager onderwijswet bij de wet van 3 Juni 1905 (Sb. 151), waarbij die subsidie verhoogd werd en mag met name daarbij geene rekening houden met de vermindering der rijksbijdrage krachtens de wet op de finantieele verhouding tusschen het Rijk en de gemeenten, zooals die is bepaald in art. 9bis dier wet. Vermits de woorden, die partijen tot wet strekken, duidelijk zijn, behoeft niet gezocht te worden naar de bedoeling van partijen en kan ook daargelaten worden de vraag, of door veranderde omstandigheden de toepassing dier woorden aanleiding geeft tot onbillijkheid.
Middelburg 7 Juli 1909.

89. Onder „dienst" in art. 2 sub 1° der onderhavige verordening van Sliedrecht valt ook de tijd, door een door B. en W. tijdelijk aangestelden onderwijzer als zoodanig aan een school doorgebracht. Art. 3 der verord. tot regeling der onderwijzersjaarwedden te Giessendam.
Sliedrecht Kgr. 22 Maart 1906.

Adm. en recht. macht 89. | *Mot. v. vonn.* 83.
Cassatie Sz. | Pensioenen 86.
Get. bew. Sz. | Recidive 85.
Leerplicht 81 v. | Uitlegging 88.

ONGEVALLENVERZEKERING z. ASSURANTIE.

ONGEVALLENWET.

5. Schuldigverklaring aan het doen eener valsche verklaring aan een agent der Rijksverzekeringsbank, betreffende een ongeval aan een werkman overkomen.
Arnhem Hof 27 December 1906.

6. Art. 76 al. 1 Ongevallenwet 1901. Nu aan het beroep van den administratieven rechter schorsende kracht wordt ontzegd, blijft dus het bestuursbesluit gelden, zoolang de ongelijkheid bestaat, dat de administratieve rechter het besluit beoordeelt en derhalve tot zijne beslissing gewijsde is geworden.
Amsterdam 14 Februari 1908.

7. De kennisneming van de overtreding der Ongevallenwet 1901, t. w. het als werkgever in een verzekeringsplichtig bedrijf geen aangifte doen aan het postkantoor, behoort in gemeenten waar meer dan één kantongerecht is gevestigd, en waar naast het hoofdpostkantoor ook bijkantoren bestaan, tot de bevoegdheid van elken kantonrechter binnen wiens gebied het hoofdkantoor of een bijkantoor is gelegen.
a Amsterdam Kgr. IV 5 November 1907.

Comp. Sz. | *Valsche getuigenis.*
Onr. daad. | Valschh. Sz. 5.

ONRECHTMATIGE DAAD.

Bij n°. 227. — Bev. bij 's Gravenhage Hof 5 Maart 1907.

Bij n°. 246. — Vern. bij *a* H. R. 7 December 1906, Concl. contr.

I.

306. De inbreuk op een publiekrechtelijk beheersrecht is niet een inbreuk op eenig vermogensrecht en levert dus niet op een onrechtmatige daad, die een burgerrechtelijke verbintenis doet ontstaan. Al moge het heemraadschap zijn beheersrecht uitoefenen in het belang mede van de ingelanden, dat recht komt toe aan het publiekrechtelijk lichaam alleen en niet aan hen in wier belang het in het leven is geroepen.
a H. R. 29 April 1910, Concl. contr. vern. 's Hertogenbosch Hof 21 September 1909, waarbij was bev. Breda 15 September 1908.

306bis. De begrippen onrechtmatige daad

en onrechtmatige nalatigheid moeten niet zoo beperkt worden opgevat, dat daaronder alleen zouden vallen zulke daden of nalatigheden, welke „inbreuk maken op eens anders recht of in strijd zijn met des daders rechtsplicht," maar dat er tevens onder vallen zoodanige, waarbij de noodige eerbied voor eens anders persoon, goederen of arbeid uit het oog wordt verloren.

Zutphen 14 October 1909.

307. Uit de gestelde feiten dat de gemeente voor paling schadelijke vloeistoffen uit de haar gasfabriek heeft ingelaten in een water in verbinding staande met gemeentewater, waarin de eischer met toestemming der gemeente paling bewaarde, vloeit niet voort de voor toepassing van art. 1401 B. W. vereischte „schuld" te weten, dat de gedaagde, naar zijn plicht nadenkend en voorzichtig handelende, had kunnen en moeten voorzien, dat het doen invloeien van de bewuste stoffen onder de gegeven omstandigheden de onderstelde schadelijke gevolgen voor eischers vischwater resp. paling konden hebben. Eenvoudig „toedoen" als causaal verband is niet voldoende voor schuld. De vordering, hoewel ontvankelijk, is dus te recht ontzegd.

b 's Gravenhage Hof 29 Juni 1908, bev. Rotterdam 18 Februari 1907. De cass. werd verw. bij H. R. 28 Mei 1909, Concl. conf., wijl, na de voormelde beslissing dat de gedaagde niet het vermoeden had kunnen hebben van de schadelijke gevolgen van het invloeien en dat hij die niet had kunnen voorzien, uit de gestelde feiten geen schuld kon worden afgeleid.

308. Onder schuld (faute) in art. 1401 B. W. (1382 C. C.) wordt verstaan culpa, zij het culpa levissima. De in deze gestelde feiten brengen geen schuld mede van den beslaglegger aan de schade door de executoriale inbeslagneming ontstaan, nu uit andere vaststaande feiten blijkt, dat hij als nadenkend en voorzichtig man niet anders denken moest, dan dat de in beslag genomen goederen aan den medegedaagde toebehoorden.

's Gravenhage Hof 14 October 1907.

309. Nu de president het beslag ophief, omdat de in het verzoekschrift gestelde feiten ten deele geen vrees voor verduistering wettigden, ten deele onbewezen waren, volgt hieruit voldoende, dat het beslag was onnoodig en levert dit een gewichtig vermoeden op voor de onrechtmatigheid van het beslag en de schuld van den arrestant. Die schuld bestaat in het inbreuk maken op eens anders eigendomsrecht, door het lichtvaardig gebruik van het beslag, op een wijze die, door de opheffing, onrechtmatig en ongeoorloofd is gebleken. Van die onrechtmatigheid en schuld behoeft geen nader, zelfstandig bewijs geleverd te worden. De arrestant kan tegenbewijs leveren, doch, in deze, niet door het bewijs van de bij het verzoekschrift tot beslaglegging gestelde feiten, omdat hij in het vonnis, dat de opheffing beval, heeft berust.

a Amsterdam Hof 26 November 1909, bev. Amsterdam 10 Mei 1907.

310. Indien al art. 1401 B. W. het aanwezig zijn van schuld vereischt bij den bedrijver van de onrechtmatige daad, dan is bij dagvaarding aan den eisch tot het stellen daarvan voldaan door de stelling, dat onrechtmatig beslag is gelegd op roerend goed, aan de eischeres toebehoorend en zich bevindend in een door haar bewoond perceel; in die stelling is stilzwijgend begrepen schuld, gelegen in het lichtvaardig gebruik van een rechtsmiddel, dat op eens anders eigendomsrecht inbreuk maakt.

Amsterdam 14 October 1908.

311. Waar het in deze betreft een klacht over krenking van een aan ieder toekomend recht tot gebruik van den openbaren weg, staat het geschil niet ter beslissing aan de rechterlijke macht en kan van eene aansprakelijkheid ex art. 1401 B. W. geen sprake zijn.

b Amsterdam 9 Maart 1906.

312. De berm van een rijksweg, die niet uitsluitend de bestemming heeft van weg voor het publiek doch daarnaast gelegenheid biedt voor ander gebruik en genot, laat zeer uitoefening van eigendomsrecht daarop toe, onverkort de openbare bestemming. Het bezit der vergunning van art. 4 van het Rijkswegenreglement van 1906 (Sb. 211) ontheft wel van strafbaarheid wegens het gebruiken van den berm als uitweg, doch vrijwaart geenszins tegen de civielrechtelijke aansprakelijkheid voor schade daardoor aan de boomen en het gras op den berm veroorzaakt.

Haarlem 8 November 1908.

312bis. Eene krachtens provinciaal reglement aan de gemeente door Gedeputeerde Staten verleende vergunning om een arm van een beek te dempen ontneemt aan die demping niet het karakter van onrechtmatige daad, indien daardoor de rechten der oevereigenaren worden gekrenkt.

Roermond 20 Januari 1910.

313. Ook hij, die slechts een persoonlijk recht op genot eener zaak (jus ad rem) heeft, kan tegen derden, die hem onrechtmatig in dat recht storen, ex art. 1401 B. W. ageeren.

Tiel 26 Januari 1906, bev. bij *a* Arnhem Hof 12 Juni 1907.

314. Eene verwaarloozing van des stuurmans plicht tegenover den kapitein kan evenzeer een onrechtmatige daad tegenover derden opleveren.

b 's Gravenhage Hof 18 Februari 1907, bev. Rotterdam 18 Februari 1907.

315. Voor de aansprakelijkheid uit onrechtmatige daad is nergens als eisch gesteld, dat opzettelijk is gehandeld. Gebruik maken van eens anders firma naam.

Amsterdam 1 April 1908.

316. Waar twee personen eene onrechtmatige daad plegen in dier voege, dat een hunner medewerkt tot de onrechtmatige daad van den andere, die zonder die medewerking zijn onrechtmatige daad niet had kunnen plegen, is ieder hunner aansprakelijk voor de geheele schade. Bij afgifte van goederen aan een niet rechthebbende, met de wetenschap dat een ander rechthebbend is, plegen beiden zulke onrechtmatige daad, in casu de eene door de goederen te ontvangen, wetende dat daarvoor een cognossement was afgegeven, zonder houder van dat stuk te zijn, de andere door ze af te geven, zonder dat hem dat stuk was overgelegd.

a Leeuwarden Hof 30 Mei 1906, bev. Leeuwarden 9 Juni 1904, behalve in zooverre de aansprakelijkheid een hoofdelijke was genoemd. De cass. tegen het arrest is verw. bij *a* H. R. 22 Maart 1907, Concl. conf., tevens beslissende dat bij 's Hofs uitspraak ook geen hoofdelijke veroordeeling in de kosten was bevolen.

317. Geval dat een bierbouwersknecht paard en wagen onbeheerd in een straat liet staan bij het bezorgen van bier bij een afnemer en dat inmiddels een jongen den wagen beklom, met het gevolg, dat deze achteruit reed en een spiegelruit verbrijzelde. Terecht onderzocht de eerste rechter, of de daad van den knecht is geweest de onmiddelijke oorzaak van het verbrijzelen der ruit. Ook wanneer de handelingen van meerdere personen de schade hebben veroorzaakt, kan de aansprakelijkheid voor die schade slechts voortvloeien uit het bepaalde bij de artt. 1401 en 1402 B. W. en is slechts diegene aansprakelijk, wiens daad, nalatigheid of onvoorzichtigheid de schade rechtstreeks heeft veroorzaakt. Dit is eerst dan het geval, wanneer bij een normaal verloop der omstandigheden, die schade het gevolg is geweest van de schuld enz. en in het algemeen als gevolg daarvan was te verwachten. Met juistheid is beslist, dat zulks niet het geval is geweest, al was de handeling van den knecht, waarvoor de geintimeerde aansprakelijk was, onrechtmatig, als strafbaar ingevolge art. 427 5° Sr.

b 's Gravenhage 1 December 1909.

318. De schuld van hem, die de onrechtmatige daad heeft gepleegd, wordt door de schuld aan de zijde van den benadeelde niet te niet gedaan, doch op gronden van billijkheid moet worden aangenomen, dat zij grond kan opleveren om de verplichting tot vergoeding der schade te beperken of op te heffen.

b Amsterdam 1 Mei 1908.

319. Art. 1401 B. W. beperkt de verplichting tot schadevergoeding niet tot het geval, dat de onrechtmatige daad uitsluitend is te wijten aan de schuld van hem, die haar pleegde. Wel kan schuld van den benadeelde den omvang der schadevergoeding beperken of deze opheffen.

b Amsterdam 1 Mei 1908.

320. Art. 1402 B. W. is niet geschonden, door, waar een wagen tegen een roeiboot was aangerold, te beslissen, dat in deze geen bijzondere voorschriften aanwezig waren, die dwongen tot het nemen van maatregelen, om het rollen van den wagen te voorkomen en dat in casu op eene algemeene verplichting daartoe geen beroep kon worden bedaan.

c H. R. 20 December 1907, Concl. conf. verw. de cass. tegen Groningen 12 April 1907, waarbij was bev. Groningen Kgr. 14 December 1906.

321. In den eisch is voldoende aangegeven, waarin de beweerde zorgeloosheid van de werklieden van gedaagde heeft plaats gehad. Waar van eene andere omstandigheid, die het uitglijden van den staaf ijzer uit den hijsch kon veroorzaken, niet is gebleken, moet worden aangenomen, dat de zorgelooze samenstelling en aanhechting van den bundel, die op zich zelf dat uitglijden niet onwaarschijnlijk deed zijn, oorzaak van het uitglijden van den staaf en alzoo van het ongeval is geweest.

b 's Gravenhage Hof 23 November 1908.

322. De woorden van art. 625 B. W. „mits men aan de rechten van anderen geen hinder toebrengt" hebben geen andere beteekenis dan dat de algemeene bepalingen van art. 1401 v. B. W. ook op den eigenaar van toepassing zijn.

Amsterdam Hof 11 December 1908, waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 10 December 1909, Concl. conf. beslissende, dat die woorden niet de beteekenis hebben om andere gronden dan in art. 1403 B. W. zijn uitgedrukt aan te nemen voor de aansprakelijkheid van den eigenaar voor handelingen van derden.

323. De aannemer is ontvankelijk in eene actie tot schadevergoeding tegen een derde, die door aanvaring het door hem aangenomen werk (een brug over het kanaal van Gent naar Terneuzen, voor den staat te bouwen) beschadigde, voor dat het werk was goedgekeurd. Dat de aannemer krachtens § 475 der Algemeene voorschriften van 1 Februari 1901 voor die schade contractueel niet jegens den aanbesteder aansprakelijk was, is voor dien derde een res inter alios, terwijl hij zich evenmin erop kan beroepen, dat de aannemer krachtens gemelden § den aanbesteder — den staat — tot schadevergoeding had kunnen aanspreken, nu tijdens de dagvaarding nog geen schade door den staat was vergoed. Dat de staat als eigenaar en beheerder van het bedoelde kanaal en zijn werken den gedaagde had kunnen aanspreken is onjuist, daar de brug nog niet was opgeleverd. Vanwaardeverklaring van een conservatoir beslag op een stoomschip voor een maximum bedrag van f 50000.„ en f 10000.„ kosten.

Middelburg 29 Januari 1908. — Zie over het recht van een onderaannemer in een dergelijk geval Dordrecht 12 Februari 1908.

324. De eigenaar van een schip, hetwelk door een sleepboot op onrechtmatige wijze in botsing is gebracht met een brug der spoorweghaven te Rotterdam behoefde de schade aan die brug niet te betalen; art. 6 van het Kon. Besl. van 8 December 1878 (Sb. 146) betreffende het gebruik van bedoelde haven kan geen burgerrechtelijke aansprakelijkheid vaststellen. Het bedrag der voormelde schade kan dus ook niet aan den eigenaar der sleepboot in rekening worden gebracht door den assuradeur van het beschadigd schip.

b Amsterdam 29 Mei 1908.

325. De overtreding van art. 19 K. B. van 7 December 1896 (Sb. 115) in verband met artikelen 6 en 7 der Veiligheidswet kan, wanneer daardoor een ongeval is veroorzaakt, grond opleveren tot strafvervolging ingevolge art. 19 *b* dier wet, maar kan ook aanleiding geven tot eene strafvervolging op grond van art. 308 j° art. 82 Sr., welke eerst verjaart na verloop van zes jaren, welke termijn nog niet is verloopen; dus is een onderzoek of met de strafvervolging op grond van genoemd art. 19*b* ook de burgerlijke rechtsvordering tot schadevergoeding is verjaard of vervallen ingevolge art. 1416 2e lid B. W. overbodig; buitendien levert die overtreding een voortdurend delict op en begint de verjaringstermijn bij voortdurende delicten eerst te loopen, nadat de met de wet strijdende toestand heeft opgehouden te bestaan, waarvan in deze niets is gebleken.

Utrecht 14 November 1906.

II § 1.

326. Onder moedwilligen en onvoorzichtigen doodslag moet, in art. 1406 B. W., worden verstaan het opzettelijk en door schuld veroorzaken van den dood.

b Amsterdam 1 Mei 1908.

327. De eischeres is, én als echtgenoote

én als moeder-voogdes, ontvankelijk in hare, op grond van art. 1406 B. W. ingestelde, vordering.
b Amsterdam 1 Mei 1908.

328. Voor de vordering uit art. 1407 B. W. is de eenige vraag of de noodige voorzichtigheid is in acht genomen en zoo neen, of dan door gebrek aan de noodige voorzichtigheid het ongeval is veroorzaakt, wordende door de wet niet als eisch gesteld, dat het ongeval kon of behoefde voorzien te worden. In casu stelde het laten loopen der lorrie een zoodanige onvoorzichtigheid daar, dat gedaagde daarvoor, als voor een onrechtmatige daad, aansprakelijk is.
d 's Gravenhage Hof 29 Maart 1909.

329. Ter bepaling van hetgeen in art. 1406 B. W. onder onderhoud te verstaan is, komt wel is waar niet alleen het broodnoodige in aanmerking en is daarentegen ook met den stand der nagelaten betrekkingen rekening te houden, doch zij die noch geheel, noch ten deele in hun „onderhoud" voorzagen uit de opbrengst van den arbeid des verslagenen, maar geheel uit eigen middelen overeenkomstig hun stand konden leven, ontleenen aan art. 1406 B. W. geen actie. Het enkele feit, dat eenig deel der inkomsten van den verslagene geregeld ten behoeve der eischers werd uitgegeven, zonder eenig onderzoek der vraag of die inkomsten tot voormeld „onderhoud" strekten, is dus niet voldoende voor de ontvankelijkheid dier actie.
a H. R. 6 December 1907, Concl. conf. vern. Amsterdam Hof 26 October 1906, waarbij was bev. *c* Amsterdam 21 October 1904, in zooverre daarbij zonder meer bewijs door getuigen was bevolen van het feit, dat de eischers door het gemis van de inkomsten van den verslagene niet meer op denzelfden voet als vroeger konden leven. Terugwijzing naar de rechtbank (Concl. contr.).

330. Krachtens art. 1406 B. W. kan geen schadevergoeding worden toegekend aan personen, in wier levensomstandigheden, voor wat aangaat hun levensonderhoud, door den dood der verslagenen geene werkelijke verandering is gebracht.
b 's Gravenhage Hof 18 Februari 1907, bev. Rotterdam 7 Maart 1906.

331. Gedaagde toegelaten tot het bewijs dat het in casu plaats gehad hebbend ongeluk ontstaan is buiten zijn schuld of die van zijn koetsier. Zelfs al ware de gedaagde voor het gebeurde aansprakelijk, zou de eischer geen schade kunnen vorderen wegens het overlijden zijner vrouw, omdat, voorzoover de vordering gegrond is op art. 1406 B. W., hij niet gesteld heeft door den arbeid zijner vrouw te worden onderhouden, en, voor zoover zij gegrond is op een overeenkomst met de vrouw om haar te vervoeren, hij niet gesteld heeft feiten, welke hem recht zouden geven te dier zake uit eigen hoofde of als rechtsopvolger zijner vrouw een vordering in te stellen. Schadeposten, welke wel ten laste van den gedaagde zouden komen, indien hij aansprakelijk was.
b Rotterdam 21 Januari 1907.

332. Met het oog op art. 85 van het Alg. Regl. voor de spoorwegen is aan een station als Rotterdam, Delftsche Poort het niet behoorlijk onderzoeken, of de portieren van een trein gesloten zijn, aan de beambten eener spoorwegmaatschappij als onvoorzichtigheid of nalatigheid aan te rekenen.
Amsterdam Hof 26 October 1906 bev. *c* Amsterdam 21 October 1904. — Zie in cass. *a* H. R. 6 December 1907, buiten deze kwestie.

333. Aanrijden van een wagen met veroorzaken van persoonlijke ongelukken door een tram. Wederzijdsche rechten en verplichtingen van den machinist van den tram en den bestuurder van den wagen, in verband met duisternis, wind, signalen, snelheid en de mogelijkheid van voor zich uit te zien en van stoppen. De bij dagvaarding gestelde feiten kunnen, indien bewezen, niet leiden tot aanneming van schuld of onvoorzichtigheid bij den machinist.
b Amsterdam Hof 17 Mei 1907.

334. Art. 1401, 1402 B. W. — Schuld of overmacht. — Veroordeeling wegens aanrijding van den eischer met een rijwiel.
Groningen 8 September 1905, na een interl. van 30 December 1904, bevelende een getuigenbewijs.

335. Aanrijding van een doktersrijtuig, dat tengevolge van een val van het paard stil bleef staan op de trambaan, door een motorwagen van de tramwegmaatschappij, die met de gewone snelheid van 10 à 11 kilometer per uur naderde, terwijl de bestuurder het rijtuig op een afstand van 36 à 40 Meter kon zien; waar een tram met deugdelijke remmingsmiddelen bij voormeld normaal rijden bij goede aanwending van die middelen binnen 36 à 40 Meter tot stilstand kan worden gebracht, moet aangenomen worden, dat de bestuurder de remmen niet behoorlijk, althans niet tijdig heeft gebruikt. De ged. kan tot afwending harer aansprakelijkheid geen beroep doen op het pas gesmeerd zijn der rails en hun gladheid dientengevolge, en op het feit dat zij ingevolgde de bepalingen harer concessie tot dat smeren verplicht was. Immers de concessionaris is jegens derden verantwoordelijk voor de schadelijke gevolgen van de uitvoering van gebiedende voorschriften der concessie.
's Gravenhage Hof 23 Februari 1909, vern. 's Gravenhage 18 Februari 1908. In cass. werd beweerd, dat 's Hofs stelling omtrent het tot stilstand brengen niet mocht worden aangenomen noch op grond van eigen wetenschap, noch op grond van getuigenverklaringen, doch het beroep werd verw. bij *b* H. R. 10 December 1909, Concl. conf.

336. Art. 1401 B. W. jo. 42 van het Reglement op de Spoorwegen met beperkte snelheid, vastgesteld bij Besluit van 31 Juli 1902 (Sb. 167). Vergoeding van schade, veroorzaakt door aanrijding van een wagen door een stoomtram. De aansprakelijkheid van de tram voor onvoorzichtigheid van haren machinist wordt niet opgeheven op grond van eigen schuld van den benadeelde alleen hierin bestaande, dat de koetsier de trambaan niet mocht oversteken, wetende dat een tram in aantocht was; deze behoefde niet te voorzien, dat zijn wagen tusschen de rails beklemd zou raken. De machinist over een openbaren weg rijdend moet op zijn omgeving letten en zoo noodig den tram stil houden; anders handelt hij onvoorzichtig; het doorrijden wordt niet gerechtvaardigd, door dien de wagen — het was avond — slechts wit licht op had en de machinist slechts voor rood licht zou behoeven te stoppen. Getuigenbewijs bevolen.
b Amsterdam 1 Februari 1907.

337. De opheffing van de burgerrechtelijke

verantwoordelijkheid van den werkgever voor de geldelijke schade door bedrijfsongevallen, uitgesproken in art. 87 der Ongevallenwet, is, voor zoover het niet betreft de daar genoemde uitzonderingen, absoluut en geldt dus ook tegenover hen, die krachtens de Ongevallenwet geen vergoeding ontvangen.

Rotterdam 7 Maart 1906, bev. bij *b* 's Gravenhage Hof 18 Februari 1907.

338. De gedaagde, die niet was „werkgeefster" van den getroffene (zij was óók niet aangesproken op grond dat de werkgeefster haar ondergeschikte was) kan zich niet op de uitsluiting van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid voor een bedrijfsongeval ingevolge de Ongevallenwet beroepen. Na de invoering dezer wet kan echter krachtens art. 1401 v. B. W. van anderen dan werkgevers slechts in zooverre schadevergoeding gevorderd worden, als de werkelijke schade grooter is, dan de schadeloosstelling welke die wet toekent. Bepaling van dat verschil, behoudens bewijs der schuld van den stuurman, waarvoor de gedaagde reederij, al was hij door den kapitein aangesteld, ex art. 321 Kh. aansprakelijk was.

b 's Gravenhage Hof 18 Februari 1907, bev. Rotterdam 7 Maart 1906.

§ 2.

339. Het schrijven van een brief aan een leverancier waarbij wordt gevraagd schadevergoeding wegens een verloren proces met bedreiging anders de zaak publiek te maken en een in concept bijgevoegde circulaire te verspreiden, is geen daad, die op zich zelve tegenover den eischer onrechtmatig is. Evenmin het doen drukken en verspreiden van 3000 zoodanige circulaires, noch het doen plaatsen van advertentiën houdende een waarschuwing tegen dien leverancier. Het eerste feit zou wellicht tot een strafvervolging kunnen leiden, terwijl de vraag of de overige feiten voor eischer beleedigend zijn buiten beschouwing moet blijven, omdat de dagvaarding niet steunt op art. 1408 B. W. doch alleen op art. 1401 B. W.

b Rotterdam Kgr. II 30 Maart 1908.

340. Burg. en Weth. waren ingevolge art. 180 j° 179 Gem.wet bevoegd tot amotie over te gaan van den door eischer in strijd met art. 1 der bouwverordening van Zwolle gebouwden blok woonhuizen. De bewering dat de bouwverordening niet verbindend zou zijn uit hoofde van ongeoorloofde delegatie van macht op Burg. en Weth. is ongegrond wegens de voorwaarden en vereischten om te mogen bouwen in de verordening voorkomend. Evenmin is gegrond de bewering van eischer als zou de aan hem door Burg. en Weth. op zijn verzoekschrift gegeven afwijzende beschikking niet voldoen aan de voorschriften dienaangaande bij de verordening gesteld.

Zwolle 3 April 1907, bev. bij *b* Arnhem Hof 8 April 1908, nader beslissende, dat het bewijsaanbod, dat de afbraak op ruwe wijze is geschied, als te vaag moet worden afgewezen. De cass. is verw. bij *a* H. R. 30 April 1909, Concl. conf.

341. Nergens, met name niet in art. 180 Gem.wet, is aan Burg. en Weth. de verplichting opgelegd zorg te dragen voor het behoud der afbraak. Gemeld artikel vordert enkel waarschuwing bij den belanghebbende.

b Arnhem Hof 8 April 1908, bev. Zwolle 3 April 1907. De cass. is verw. bij *a* H. R. 30 April 1909, Concl. conf.

342. De gestelde feiten leggen aan de werklieden ten laste eene zoo groote zorgeloosheid bij het verrichten van hunne werkzaamheden bij de lossing, — dus bij de samenstelling van den bundel van de ijzeren staven en het vastmaken van het leng, in verband met het ophijschen daarvan — dat staven uit den bundel gleden tengevolge van de slechte, zorgelooze samenstelling en vasthechting. Daarmede is voldoende aangegeven, waarin de beweerde zorgeloosheid van de werklieden van gedaagde heeft plaats gehad.

's Gravenhage Hof 23 November 1908.

343. Eischeres doet haar vordering steunen op onrechtmatige daad hiermede in verband staande, dat de gedaagde door haar op zekere Bank afgegeven in verkeerde handen terecht gekomen chèque uitbetaalde, zonder de door die bank aan haar gestelde voorwaarde na te komen en dat zij, eischeresse, daardoor schade heeft geleden. De aan die vordering ten grondslag gelegde feiten kunnen evenwel dien eisch niet rechtvaardigen.

's Gravenhage 8 April 1908.

344. Ten onrechte beweert de appellant, dat de geïntimeerde slechts schadevergoeding wegens verzaking van contractsplicht kon vorderen en niet wegens onrechtmatige daad. Immers de grondslag van geïntimeerdes vordering was wederrechtelijke toeeigening van de in een arrivementsbriefje opgenomen goederen, waarvan de appellant niet de cognossementhouder was; het ontvangen van dat briefje gaf den appellant geen recht die goederen in ontvangst te nemen, zeker niet nu de geïntimeerde stelt hem te hebben opgedragen bij de Incassobank instructies omtrent de in het briefje opgenomen goederen te gaan halen.

a Amsterdam Hof 31 Januari 1908.

345. De vergoeding der schade door de sleepboot veroorzaakt aan het door haar gesleepte schip, kan in casu niet wegens niet-nakoming van contractueele verplichtingen worden gevorderd, doch wel wegens onrechtmatige daad. Immers een overeenkomst volgt niet uit het enkele feit van het sleepen en laten sleepen, nu deze handelingen het gevolg waren van eene contractueele verhouding van beide partijen tot een derde, een scheepvaartmaatschappij. Ook is niet gesteld eenig beding, bevattende een clausule op te vatten als beding ten behoeve van derden. Naast den inbreuk op het eigendomsrecht is ten deze ook het voor onrechtmatige daad vereischte element van schuld behoorlijk gesteld, waar de botsing is toegeschreven aan de verkeerde manoeuvre bij het sleepen onder normale omstandigheden. Bewijs daarvan door de scheepsverklaring. Een beroep op gewonen vloed is irrelevant.

b Amsterdam 29 Mei 1908.

346. Het appelleerende waterschapsbestuur heeft geen bevoegdheid om water uit de rivier de Mark en Dintel, waarvan het Heemraadschap uitsluitend beheer heeft, water af te tappen. Zulks doende pleegde het een onrechtmatige daad, waardoor werden gekrenkt de onder de hoede van het heemraadschap staande vermogensrechten zijner ingelanden wier belang

medebrengt dat het rivierwater op een bepaald peil wordt gehouden en niet door onbevoegden worde afgetapt.

's Hertogenbosch Hof 21 September 1909, bev. Breda 15 September 1908. Beide uitspraken zijn vern. bij *a* H. R. 29 April 1910, Concl. contr. het Heemraadschap niet ontvankelijk verklarend, wijl geen onrechtmatige daad, die een burgerrechtelijke verbintenis deed ontstaan, was aan te nemen, nu alleen een publiekrechtelijk beheersrecht was gekrenkt, al hadden de ingelanden bij dat beheer belang.

347. Nu het College van Kerkvoogden der N. H. gemeente de overboeking van zekere perceelen in de registers van eigendomsovergang heeft uitgelokt als daartoe als eigenaar gerechtigd, is dat College terecht aangesproken als voor die overboeking aansprakelijk en is terecht van hetzelve herstel daartegen gevraagd. De rechter is echter niet bevoegd den hypotheekbewaarder de ambtshandeling te gelasten van doorhaling de door hem gedane overschrijving: zulks zou overschrijding van rechtsmacht daarstellen.

Leeuwarden Hof 25 Maart 1908, bev. Leeuwarden 25 Mei 1905, behalve in zoover laatstbedoelde last was verstrekt. — Zie in cass. *c* H. R. 16 April 1909, Concl. conf.

348. Wanneer de verzakking van eischers huis is veroorzaakt, doordien de gedaagde op aangrenzend terrein een fundatie heeft gegraven en een kelder heeft gemaakt zonder de noodige voorzorgen te nemen en doordien tengevolge daarvan het zand onder eischers perceel, door toevloed van grondwater is weggeloopen, heeft de eischer recht op schadevergoeding wegens onrechtmatige daad; waar vaststaat, dat de gebreken aan eischers perceel zich eerst na en gedurende de werken op gedaagdes perceel hebben voorgedaan, is aan te nemen, dat die werken aan het ontstaan der gebreken niet vreemd zijn, en behoort aan den gedaagde het bewijs te worden opgelegd van feiten, waaruit volgt dat hij daaraan geen schuld heeft.

Amsterdam 12 April 1906.

349. Art. 625 en 1401 C. W. Getuigenbewijs en opname door deskundigen. Het beginsel van eerstgemelde bepaling brengt mede, dat wanneer men in de bebouwde kom eener gemeente vlak langs de grenslijn van zijn perceel bouwt, men er op behoort te rekenen, dat aan de andere zijde dier lijn ook gebouwd zal worden, en met het oog daarop zijn fundeeringen moet leggen zóó, dat het bouwen daarnaast niet onmogelijk of onevenredig bezwaarlijk en kostbaar wordt gemaakt. De naast ligger, bouwende, moet zijnerzijds evenzeer met het gebouw van zijn buurman rekening houden, en zulke voorzorgen nemen, dat hij daaraan geen schade toebrengt. Getuigenbewijs en opname door deskundigen.

Arnhem Hof 11 December 1907.

350. Bij de betrekking waarin eischer tot de inbeslag genomen goederen stond, n.l. als eigenaar, terwijl het gebruik er van bij een ander was, volgt, uit het feit van inbeslagneming niet per se schade voor hem, zoodat hij in zijne vordering alleen op dat beslag steunende, niet-ontvankelijk is.

Haarlem 15 December 1908.

351. Het verlof van den President maakt de beslaglegging niet tot een in ieder geval materieel rechtmatige daad. De vordering tot schadevergoeding wegens onrechtmatig beslag berust op het toebrengen van schade door de schuld van den arrestant, welke schuld daarin bestaat, dat hij door het lichtvaardig gebruik maken van een rechtsmiddel op eens anders eigendomsrecht heeft inbreuk gemaakt.

a Amsterdam 10 Mei 1907.

352. Een conservatoir beslag wordt niet onrechtmatig door het enkele feit dat geen van waardeverklaring is gevorderd. De rechtstoestand tijdens het leggen daarvan is beslissend.

Dordrecht 12 Februari 1908.

353. Verkoop eener pachthoeve door den verhuurder, terwijl pachtpenningen achterstallig waren. Van waardeverklaring van een pandbeslag tot verhaal van die pachtpenningen gelegd. Vóór het wijzen van dit vonnis van vanwaardeverklaring droeg de huurder nagenoeg alle invecta et illata aan een derde over. Desniettemin nam voormelde verkooper-verhuurder de goederen in executoriaal beslag. De kooper de goederen kwam eerst in verzet ingevolge art. 456 Rv. doch liet dit verzet vervallen, toen de executie en verkoop werd doorgezet en dagvaardde vervolgens den executant tot schadevergoeding wegens onrechtmatige daden. Toewijzing dier actie op grond dat het privilegie van den verhuurder door den verkoop en de levering van het onroerend goed was vervallen, zoodat met een vonnis tegen den huurder geen executie meer op de voormelde goederen, ten laste van den eischer mocht plaats vinden.

's Hertogenbosch Hof 27 October 1908, vern. op dit punt 's Hertogenbosch 8 Februari 1907, De cass. tegen het arrest is verw. bij *d* H. R. 24 December 1909, Concl. conf.

354. De op last van gedaagde verrichte ontruiming van de door eischer van haar in huur bezeten hofstede was oorspronkelijk eene rechtmatige daad, als zijnde de gedaagde daartoe bij vonnissen dezer rechtbank veroordeeld; nadat die vonnissen in appel waren vernietigd, werd echter diezelfde ontruiming onrechtmatig, als in strijd met de op gedaagde als verhuurster rustende verplichtingen en is daarop de vordering gegrond en niet op art. 1401 B. W.

Utrecht 3 October 1906.

355. Aansprakelijkheid wegens onrechtmatige daad bestaat niet daar waar de dader niet de minste schuld heeft en terecht zich op goede trouw kan beroepen. Zulks is het geval waar de gedaagde, tot schadevergoeding wegens onrechtmatige inbreuk op eens anders recht tot het uitsluitend gebruik van een fabrieksmerk aangesproken, slechts voor een enkele firma sigaren zou hebben gefabriceerd van dat merk, onder zoodanige omstandigheden, dat zij redelijkerwijze er op kon vertrouwen, dat die firma rechthebbende op dat merk was. Eene bekentenis van daadzaken, waaruit dit zou voortvloeien en die dus geen schuld medebrengen, is onsplitsbaar.

a 's Hertogenbosch Hof 1 December 1908.

356. Schuld van den medicus. Verwarring van chloretum hydrargyrosum (calomel) en chloretum hydrargyricum (sublimaat) bij het behandelen, inpoederen, van een oog, ten gevolge waarvan blindheid aan dat oog ontstond. Een geneesheer, die bij mondelinge boodschap een medicijnfleschje op nieuw met eerstgemelde poe-

der laat vullen in een apotheek gehouden door iemand, waarvan hij weet, dat hij het radicaal van apotheker mist en zich niet vooraf overtuigt of wel het gewenschte poeder in het fleschje is gedaan — een onderzoek in casu zeer eenvoudig — is aansprakelijk voor de gevolgen der voormelde verwarring ook al onderstreept hij de *o* in den naam van eerstgemeld poeder. Veroordeeling tot f 1000.„ schadevergoeding.

Leeuwarden Hof 17 April 1907, vern. Groningen 27 April 1906, waarbij de eisch werd ontzegd, nadat bij Groningen 10 November 1905 deskundigen waren benoemd om te beantwoorden de vraag of bij de omstandigheden, als door den arts erkend, deze onmiddelijk het verschil der poeders kon en moest waarnemen. Nu de deskundigen oordeelden, dat zulks van de wijze van behandeling der stof afhing en niet was gebleken, welke behandeling door den arts was gevolgd, achtte de rechtbank geen onvoorzichtigheid bewezen. De cass. tegen het arrest werd verw. bij *a* H. R. 28 Februari 1908, Concl. conf. wegens niet-aanwijzing van art. 1407 B. W. onder de als geschonden aangehaalde wetsartikelen. Adv. Gen. Jhr. Rethaan Macaré vereenigde zich overigens in Concl. met 's Hofs beslissing, omdat zoowel het objective als het subjective element van onvoorzichtigheid aanwezig was.

357. Nu de wetgever heeft vastgesteld, dat alle private personen bepaalde namen zullen voeren, vloeit daaruit voort dat hun ook het recht is verleend om uitsluitend die namen te voeren ; dit geldt ook voor de vennootschap onder een firma en de naamlooze vennootschap. Het woord „Singer" is een naam, geen soortnaam.

's Gravenhage Hof 10 Mei 1909, vern. op dit punt *c* Rotterdam 3 Juni 1907.

358. Wat er ook rechtens moge zijn ten aanzien van firma- en familienamen, er is geen enkele wetsbepaling bekend en het vloeit ook niet uit het gemeene recht voort, dat eene naamlooze vennootschap, bij uitsluiting van ieder ander, eigenares zoude zijn van den door haar aangenomen naam, en derhalve heeft gedaagde door gebruik van den naam „Hollandia" noch een op hem rustenden rechtsplicht geschonden, noch inbreuk gemaakt op eens anders recht.

's Hertogenbosch Hof 22 Januari 1907.

359. Het bij de wet van 23 April 1884 (Sb. 53) goedgekeurd art. 8 der bij K. B. van 2 Aug. 1884 (Sb. 189) in Nederland bekend gemaakte, den 20 Maart 1883 tusschen Nederland en andere Staten te Parijs gesloten overeenkomst tot bescherming van den industrieelen eigendom bepaalt, dat de handelsnaam in alle landen der Vereeniging zonder verplichting van depot beschermd zal worden, hetzij die naam al dan niet deel uitmake van een fabrieks- of handelsmerk; aldus wordt de handelsnaam van een firma beschermd en is het gebruiken van dien naam door een derde een onrechtmatige handeling.

Amsterdam 1 April 1908.

360. Daar onze wet geen uitsluitend recht op het voeren van een handelsnaam waarborgt, moet de eischeres in hare vordering, steunende op inbreuk op het uitsluitend recht op den door haar gevoerden naam, niet-ontvankelijk worden verklaard.

b Rotterdam 1 Juni 1908.

361. Afbraak van den gemeenen muur, geschied zonder toestemming van één der eigenaars, is, in het algemeen, een onrechtmatige daad, die dat karakter niet verliest, wanneer zij is geschied ingevolge opdracht van den anderen eigenaar van den muur, tenzij dat, toen het perceel van dien anderen eigenaar was afgebroken, de muur zich in zoodanigen bouwvalligen toestand bevond, dat zijn afbraak gebiedend noodzakelijk was. Getuigenbewijs en bericht van deskundigen.

Amsterdam 15 November 1907.

362. Hoewel de ingestelde vordering haren oorsprong vindt in het niet opnemen in de dispache van een vergoeding, die naar het oordeel, der eischers daarin had opgenomen behooren te worden, vorderen zij evenwel niet verbetering der dispache, zoodat de vraag, of zoodanige vordering tegen deze gedaagde ontvankelijk zou zijn, onbesproken kon blijven. De ingestelde vordering strekt tot vergoeding van schade op grond van onrechtmatige daad of nalatigheid van den eersten gedaagde. Deze heeft echter tegenover de dispacheurs alle opgaven gedaan waartoe hij verplicht was, zoodat het niet aan hem te wijten is dat in de dispache niet is opgenomen de vergoeding over welker gemis de eischers zich beklagen.

Rotterdam 21 Februari 1906.

363. Het beschikbaar stellen van een zitplaats die, bij plotseling remmen van het vervoermiddel, zoo gevaarlijk kan worden als in deze is gesteld, is van de zijde van den vervoerder eene onverantwoordelijke en onrechtmatige daad.

a Amsterdam 17 November 1908.

364. De rechtbank heeft minder juist aangenomen, dat het opendraaien van een waterleidingskraan door een dienstbode onder de aangegeven omstandigheden was, de schade veroorzakende onrechtmatige daad; deze bestond in het verzuim of de nalatigheid der dienstbode om die kraan, toen geen water kwam, te sluiten, ten gevolge waarvan door het uitstroomend water de schade is veroorzaakt.

a Amsterdam Hof 24 December 1908, bev. op andere gronden *b* Amsterdam 3 Februari 1905.

ONTBINDING EN NAKOMING VAN OVEREENKOMSTEN.

Bij n°. 423. — Zie in appel 's Gravenhage Hof 5 Maart 1907.

Bij n°. 489. — Waartegen de cass. is verw. bij *b* H. R. 22 Maart 1907, Concl. conf.

I. Algemeen; vereischten. — Cumulatie.
II. Uitdrukkelijke of stilzwijgende afwijkingen van de wet speciaal omtrent rechterlijke tusschenkomst. — Uitstel.
III. Schade en bewijs daarvan.

I.

494. Een beding om bij wanpraestatie eenig contract zonder vonnis te laten eindigen ontneemt niet het recht om het feit der wanpraestatie door den rechter te laten uitmaken.
a 's Hertogenbosch 16 November 1906.

495. Al moet in de machtiging vermeld in art. 1277 B. W. evenals in het voorgaand artikel verstaan worden de machtiging van den rechter, zoo is dit niet als een voorschrift van openbare orde aan te merken en mogen partijen bepalen, dat een hunner het overeengekomen werk ten koste van den ander mag uitvoeren, indien de andere partij met de oplevering daarvan op den gestelden termijn in gebreke blijft. Ten laste van gedaagde komen echter alleen de kosten, die eischer heeft moeten aanwenden om te laten doen wat deze zelf niet gedaan heeft; eischer mag de kosten niet noodeloos opvoeren.
Utrecht 18 December 1907.

496. Waar het een persoonlijke handeling betreft, in casu het opmaken eener koopakte ten fine van levering, zal de eischer den gedaagde daartoe niet kunnen noodzaken; toch kan de eischer vorderen veroordeeling van gedaagde tot nakoming der overeenkomst, wel voegt de wet er bij: „indien zulks mogelijk is", maar met die woorden heeft de wetgever de bevoegdheid van den schuldeischer niet willen beperken, maar hem alleen daarop wijzen, het aan hem overlatende om òf de nakoming der overeenkomst òf hare ontbinding te vorderen. Aan beide vorderingen verbindt de wet het recht op schadevergoeding.
Utrecht 18 Maart 1908.

497. Bij een wederkeerige overeenkomst is, wanneer dit niet bepaaldelijk bedongen is, de eene partij niet bevoegd de nakoming van hare verplichting afhankelijk te stellen van de nakoming van de verplichting harer wederpartij.
a Rotterdam 15 April 1907.

498. Ofschoon bij wederkeerige overeenkomsten de eene partij wellicht van de andere nakoming harer verplichtingen kan vorderen, al komt zij zelve harerzijds hare verplichtingen niet na, zoo is dit niet het geval waar de eischende partij zelf heeft getoond te verlangen dat de overeenkomst zou vervallen.
Rotterdam Kgr. II 20 November 1908.

499. Ook waar alleen ontbondenverklaring der overeenkomst doch geenszins tevens schadevergoeding gevorderd wordt, kan ingebrekestelling noodig zijn, zoodra men te doen heeft met wanpraestatie naar den tijd en er geen mora ex re aanwezig is. In deze bracht echter de overeenkomst mede, dat de schuldenaar in gebreke zou zijn door het enkel verloop van den bepaalden termijn.
Utrecht 31 October 1906.

500. Een schuldeischer, schadevergoeding verlangend wegens het niet voldoen door den gefailleerde aan een wederkeerige overeenkomst, behoeft daartoe niet noodzakelijk te volgen den weg van art. 37 Faill.wet, doch kan ook een der acties van art. 1303 B. W. instellen.
's Gravenhage Hof 28 Januari 1908, waartegen de cass. is verw. bij *b* H. R. 31 December 1908, Concl. conf.

501. Wanneer de wederpartij geen gebruik maakt van het haar bij art. 37 Faill. wet gegeven recht om den curator te sommeeren, blijft de overeenkomst bestaan, totdat zij is ontbonden of nagekomen. De verkooper die, bij zijn aanbod tot levering aan den curator, zich er niet op heeft beroepen, dat door dezen voor de richtige nakoming der overeenkomst geen zekerheid is gesteld, kan, van het ontbreken hiervan, in deze geen middel maken.
Amsterdam 30 October 1908.

502. In de overeenkomst, waarbij een fabrikant aan een handelaar den alleenverkoop van zijn fabrikaat toestaat, zonder eenigerlei verplichting van den handelaar te bedingen ligt niet opgesloten, dat de eischer alleen van gedaagde de, door dezen in den handel gebrachte, artikelen zou betrekken; de gedaagde is dus niet tot verbreking der overeenkomst gerechtigd, omdat eischer bij concurrenten van gedaagden heeft gekocht. De hierbedoelde overeenkomst is niet de wederkeerige, genoemd in art. 1302 B. W., maar eene eenzijdige; de eischer is derhalve in zijne vordering tot ontbinding dier overeenkomst niet-ontvankelijk. Desniettemin blijft hij in zijne schadeactie, aan die vordering verbonden, ontvankelijk, daar deze niet is een sequeel daarvan, doch eene zelfstandige vordering ex art. 1275 B. W., die in art. 1303 B. W. alleen is gememoreerd als naast de ontbindingsacte te blijven bestaan.
Amsterdam 27 April 1906.

503. De verplichting tot betaling der gekochte goederen is niet eene verbintenis, voortvloeiende uit de overeenkomst van alleenverkoop, maar een verbintenis, voortspruitend uit de tusschen partijen, tengevolge van den alleenverkoop, te sluiten koop- en verkoopovereenkomsten.
Amsterdam 27 April 1906.

504. De geringe verschillen tusschen de provisie, door den patroon in rekening gebracht en door den reiziger gevorderd, leveren in deze niet op zoodanige wanpraestatie, die tot ontbinding der overeenkomst kan leiden.
Amsterdam 15 Juni 1906.

505. Ontbinding eener overeenkomst c.a. kan niet met vrucht gevraagd worden, als het slechts kleine tekortkomingen zijn, die aan de tegenpartij kunnen worden verweten, die geen aanleiding geven, om aan te nemen dat de zaak (in casu rijweg) hierdoor niet meer aan hare bestemming kon beantwoorden en daadwerkelijk dan ook naar hare bestemming werd gebruikt, zonder dat de eene partij daartegen ooit eenige klacht

heeft doen vernemen. Zulk een actie is hierdoor in elk geval verwerkt.

a Arnhem Hof 30 December 1908.

506. Wanneer eene overeenkomst, die volgens den wil der contractanten een deelbare verbintenis tot voorwerp heeft door beide partijen gedeeltelijk is uitgevoerd, dan kan nog voor het niet uitgevoerde gedeelte de ontbinding gevorderd worden; dusdanige vordering is niet in strijd met art. 1301 B. W.

b Maastricht 30 Mei 1907. — Maastricht 26 September 1907.

507. Met art. 1302 B. W. is niet in strijd eene ontbinding zoowel in conventie als in reconventie, al is de ontbindende voorwaarde, waarop de vordering tot ontbinding in conventie is gebaseerd, vroeger ingetreden, dan die waarop de eisch tot ontbinding in reconventie steunt.

Breda 31 Maart 1908.

508. Nadere overeenkomst omtrent afbetaling der koopsom in termijnen. In de omstandigheid dat eischer betaling der verschuldigde restant koopsom vraagt, ligt opgesloten, dat hij de ontbinding dier „nadere" overeenkomst bedoelt en dus moet geacht worden deze te hebben gevraagd. Ontbinding dier nadere overeenkomst.

Leiden Kgr. 10 Februari 1909.

509. De vordering tot provisiebetaling door een handelsagent te samen ingesteld met de vordering tot betaling van 8 boeten wegens het nietvoldoen der provisie is eene tot nakoming der overeenkomst en bevat tevens de vordering tot betaling der in de plaats van schadevergoeding tredende boete zulks in strijd met de artt. 1303 en 1343 B. W. De woorden in het contract: „hetgeen (oplegging en betaling van boete voor iedere overtreding) ondergeteekende echter niet ontslaat van hare verplichting tot verdere uitkeering der provisie" houden niet een afwijking in der laatstgezegde bepalingen, daar de beteekenis dier woorden geen andere is, dan dat nà betaling der boeten het provisie-contract voor het vervolg bleef voortbestaan. Ten onrechte is evenwel appellant in eerste instantie niet-ontvankelijk verklaard op grond dat hij niet gelijktijdig nakoming der overeenkomst en boete wegens niet nakoming kon vorderen, daar hij niet éóne vordering had ingesteld, doch evenzoovele vorderingen als er boeten verschuldigd waren, benevens eene vordering tot provisiebetaling, terwijl hij ten aanzien der overtredingen der bedingen tot mededeeling van de orders en toezending der facturen (in tegenstelling met het omtrent de provisiebedingen besliste) geen nakoming heeft geëischt, doch alleen boeten wegens niet-nakoming. Toewijzing der 29 boeten wegens overtreding der factuurbedingen. Niet-ontvankelijkverklaring ten aanzien der boeten wegens overtreding der orderbedingen (zulks wegens gemis aan mora) en in de vorderingen tot betaling der provisie plus boeten wegens niet betaling (uit hoofde der voormelde cumulatie) ofschoon appellant de vordering tot provisiebetaling in appel liet varen (verandering van eisch en tardieve afstand van instantie).

b Arnhem Hof 22 Januari 1908.

II.

510. Art. 1302 al. 2 B. W. is niet van openbare orde; partijen hebben de bevoegdheid contractueel de gevolgen van eventueele wanpraestatie te regelen.

Amsterdam Kgr. I. 26 Mei 1908.

511. Bijaldien ten aanzien van de leden van zekere „afdeeling" is bepaald dat ieder lid bij nietnakoming of ontduiking der overeenkomst die zij als zoodanig samen hebben aangegaan, als lid zou worden geroyeerd en de gevolgen van het niet-naleven dezer overeenkomst zonder eenig voorbehoud zijn geregeld, kan men niet nog bovendien nakoming vorderen. Zulk eene regeling is een afwijking van art. 1303 B. W. en komt in de plaats van de vordering tot nakoming of ontbinding in dat art. gegeven aan hem te wiens opzicht de overeenkomst niet is nageleefd. Nederlandsche Aannemersbond.

Arnhem Hof 4 December 1907.

512. Wanneer tusschen partijen werd overeengekomen, dat het geleverde zou mogen worden teruggezonden, wanneer het niet aan de gestelde voorwaarden voldoet, hebben zij elke actie tot schadevergoeding bij niet-voldoening van het geleverde aan de gestelde eischen willen uitsluiten en kan door deze regeling van een vereischte van voorafgaande ingebrekestelling geen sprake zijn. Het recht van geïntimeerde om ontbinding der overeenkomst te vragen wegens wanpraestatie is door het overeengekomen recht tot terugzending niet komen te vervallen.

Arnhem Hof 3 November 1909.

513. Het beding, dat de patroon den colporteur mag ontslaan, zoodra hij dezen kan bewijzen, dat deze zijn plichten uit de overeenkomst grovelijk verzuimt of slechts ten halve nakomt, brengt mede, dat in dat geval de patroon door het geven van ontslag eenzijdig de overeenkomst zonder rechterlijke tusschenkomst kan doen eindigen. Zulk beding is niet bij de wet verboden, in het bijzonder niet bij art. 1302 B. W., van welke bepaling, als niet van openbare orde, door partijen kan worden afgeweken.

Tiel 27 April 1906.

514. De bepaling in eene overeenkomst: „bij afwijking van eenig artikel zal deze overeenkomst ophouden te bestaan" is niet voldoende om aan te nemen dat aan het voorschrift van art. 1302 al. 2 B. W. is gederogeerd wijl van de bedoeling tot die derogatie, als een afstand inhoudende van de bij art. 1303 B. W. gegeven schadeactie, ondubbelzinnig moet blijken en wijl anders al licht een regeling tot afwikkeling der zaken bij het ontijdig ophouden niet zou hebben ontbroken.

b Amsterdam Hof 16 April 1909.

515. Het bedingen eener kleine zekerheidstelling tot het nakomen zijner verplichtingen als huurder en het storten van een klein bedrag door den huurder heft niet op elke actie tot schadevergoeding wegens niet nakoming der huurvoorwaarden. Deze zekerheidstelling betreft — om hare geringheid — alleen min beduidende tekortkomingen van den huurder, die geen zoodanige omstandigheden vormen, welke den verhuurder recht geven om vernietiging der huurovereenkomst te vragen.

a Arnhem Hof 18 Maart 1908. — Zie a quo Zwolle 20 Februari 1907 en in cass. *a* H. R. 13 November 1908, Concl. conf.

516. Wanneer een verhuurder, al geven hem de handelingen van zijn huurder aanleiding

wegens wanpraestatie zijner verplichtingen op ontbinding met schadevergoeding, gedurende geruimen tijd daarna de huurovereenkomst blijft uitvoeren, is daarin virtualiter gelegen een afstand van zijn recht op ontbinding.
Maastricht 29 Maart 1906.

517. Hij die tot ontbinding eener huurovereenkomst heeft gedagvaard kan, zonder zijn recht daarop te verliezen, den hangende het proces verschijnenden huurtermijn ontvangen, daar de huur eerst door het uit te spreken vonnis ontbonden wordt, al werkt de ontbinding dan ook terug tot op den dag der dagvaarding, in welk geval de betaalde huur in mindering zou strekken van de alsdan te betalen schadevergoeding.
Rotterdam 17 Februari 1908.

518. In ontvangstneming van betaling van een reeds voor het tijdstip dat de ontbindende voorwaarde vervuld was (sommatie) verschenen termijn wijst niet uitdrukkelijk op een stilzwijgenden afstand van den verhuurder van zijn recht om ontbinding te vragen.
Haarlem 20 April 1909.

519. Een betaling der huurpenningen, gedaan nà sommatie voor de dagvaarding, kan den verhuurder het recht niet ontnemen om de ontbinding der huurovereenkomst te vorderen.
Haarlem 20 April 1909.

520. Het gunnen van een termijn (art. 1302 B. W.) door den rechter om alsnog aan zijn verplichting te voldoen is facultatief en in casu niet voor inwilliging vatbaar.
a Arnhem Hof 25 April 1906.

521. Daar in deze streken bij het verschijnen der pachten niet strikt geeischt wordt dat deze op den vervaldag en geen dag later worden voldaan, terwijl niet blijkt dat de gedaagde zich de in artikel 1302 4e lid B. W. bedoelde gunst onwaardig heeft gemaakt zijn er termen om in casu dit artikel toe te passen. Alternatieve uitspraak, met veroordeeling van den eischer in een groot deel der kosten van den gedaagde, ingeval van voldoening binnen den termijn van het uitstel, waartegen de eischer zich had verzet.
b Breda 26 November 1907.

522. Toepassing van art. 1302 al. 4 B. W. een referte daaromtrent door eischeres, bij eene alternatieve uitspraak; kosten in ieder geval ten laste des gedaagden.
Amsterdam 18 Februari 1907.

III.

523. Er bestaat geen, zij het dan ook voor tegenbewijs vatbaar, wettelijk vermoeden, dat bij de toewijzing der vordering tot ontbinding eener overeenkomst op grond van het bepaalde bij art. 1303 B. W. steeds ten gevolge van die ontbinding door hem, wien de vordering wordt toegewezen, schade wordt geleden. Integendeel moet hij, die stelt schade te hebben geleden, daarvan ook in dit geval het bewijs leveren of aanbieden, althans deze stelling aannemelijk maken.
b H. R. 22 Maart 1907, Concl. conf. verw. de cass. tegen Arnhem Hof 6 Juni 1906.

ONTEIGENING TEN ALGEMEENEN NUTTE.

I. Formaliteiten en procedure.
II. Schadeloosstelling.
  A. Algemeen.
    § 1. Algemeene grondslagen.
    § 2. Bizondere.
  B. Woningwet.

I.

487. Niet elk gebrek, dat aan het K. B., in art. 14 O. W. bedoeld, kleeft, heeft ten gevolge, dat dat K. B. als onvoldoende voor de onteigeningswet moet worden beschouwd; en de vermelding in het K. B. van den naam van een vroegeren eigenaar brengt niet mede, dat de overlegging van dat K. B. zou zijn gelijk te stellen met het niet-overleggen van een K. B.
's Gravenhage 28 December 1906 (interl.) — Zie in dezelfde zaak *a* H. R. 3 Mei 1907, Concl. conf., houdende benoeming van een derde ingeval van overlijden. Tegen het eindvonnis werd de cass. verw. bij H. R. 8 Juli 1907, Concl. conf.

488. De verklaring omtrent de voorziening in cassatie volgens de Ont. Wet moet geacht worden te behooren tot de handelingen, waartoe de procureur als zoodanig bevoegd is ter bewaring van de rechten van hem voor wien hij is opgetreden.
c H. R. 19 November 1909, Concl. conf. — Zie in prima Rotterdam 18 October 1909.

489. Art. 20 O. W. geldt ook voor het geval, dat de onbekendheid der woonplaats het gevolg is van het overlijden van hem, die als eigenaar is aangewezen.
a H. R. 3 Mei 1907, Concl. contr. verw. de cass. tegen 's Gravenhage 28 December 1906.

490. Nu eischeresse met zooveel woorden het bedrag der schadeloosstelling bij dagvaarding aanbiedt, is aan het formeele vereischte van art. 22 O. W. voldaan.
Haarlem 23 November 1909.

491. Het registratierecht geheven op de minuut van het vonnis ter onteigening komt niet ten laste van den onteigende, die in de kosten van het geding is veroordeeld, daar dat recht is een mutatierecht, dat de onteigenende partij ook zou hebben te betalen gehad bij minnelijk transport, in overeenstemming met het bepaalde bij art. 1502 B. W.
Rotterdam 21 October 1907.

II. A. § 1.

492. De Onteigeningswet vordert bij onteigening voorafgaande schadeloosstelling in geld. Het door de onteigenende partij gedaan aanbod in werk moet alzoo als in strijd met de wet worden gepasseerd.
Leeuwarden 29 October 1907.

493. Nu gedaagde geen bezwaren heeft ingebracht tegenover de motiveering der deskundigen, moet de motiveering als niet betwist worden beschouwd. Nergens is in de wet verboden de voorwaarden, waaronder de onteigening zal geschieden, gedurende het geding nader te regelen en een aanbod kan gedaan worden bij mondelinge toelichting van het bezwaarschrift, waarvan bij nadere conclusie akte is gevraagd. Art. 38 Spoorwegwet van 9 April 1879. Waardeberekening bij onteigening in den Haarlemmermeer voor spoorwegaanleg.
Haarlem 23 November 1909.

494. De verzoeker tot tusschenkomst is niet-ontvankelijk, voorzoover hij schadevergoeding vordert voor waardevermindering van nietonteigende goederen; dergelijke vergoeding kan alleen toegekend worden, als die niet onteigende goederen toebehooren aan iemand, van wien goederen onteigend worden.
Winschoten 17 April 1907.

495. Onder de werkelijke waarde, waarvan art. 40 O. W. gewaagt, kan niet gerekend worden de waardevermeerdering, teweeggebracht door iets anders dan hetgeen de onteigenaar zelf aanlegt. De mogelijkerwijs in de toekomst te ontstane prijsverhooging kan nooit behooren tot de werkelijke waarde op het beslissend oogenblik der onteigening van het goed.
e H. R. 19 Maart 1909, Concl. conf.

496. Volgens de bepalingen der Onteigeningswet bestaat een noodzakelijk verband tusschen de onteigening zelve en het werk, waarvoor zij plaats heeft, zoodat de schade, welke een noodzakelijk gevolg is van den aanleg van dat werk, als een bestanddeel der schade uit de onteigening zelve beschouwd moet worden en volgens art. 41 O. W. mede bij de berekening daarvan in aanmerking komt.
b H. R. 24 December 1906, Concl. conf.

497. Art. 41 O. W. laat niet toe de door het vonnis a quo aangenomen mogelijkheid om de bestaande bestemming der niet onteigende perceelen, waarop zich kleine winkelhuizen bevinden, te veranderen, door ze met de onteigende perceelen, waarop zich waardelooze opstallen bevinden, tot een groot winkelpand te verbouwen, voor de berekening der waardevermindering in aanmerking te brengen als een noodzakelijk gevolg van de onteigening.
a H. R. 9 November 1908, Concl. conf.

498. Vergoeding voor de waardevermindering van een niet onteigend goed kan niet worden toegekend, indien deze vermindering afhankelijk is van eene loutere eventualiteit. Verwachte mindere opbrengst van sluisgeldheffing door een waterschap, terwijl aangenomen mocht worden dat de Regeering de concessie na afloop van den termijn zou vernieuwen.
a H. R. 14 Januari 1907, Concl. conf.

499. De rechter wordt in zijne macht om de regels van schadevergoeding der onteigeningswet toe te passen niet beperkt door de bij het tweede middel aangehaalde bepalingen en beschikkingen omtrent spoorwegwetgeving, zoodat een beroep op deze voorschriften het middel niet kan rechtvaardigen, indien de onteigeningswet richtig is toegepast.
b H. R. 24 December 1906, Concl. conf.

500. Door de beslissing, dat de onteigende niet heeft aangetoond, dat het door hem beweerd zakelijk recht op het te onteigenen goed, toekomende aan derde belanghebbenden aan welke tusschenkomst is geweigerd, zoude zijn gevestigd, en door de te dier zake gedane vordering tot toekenning van schadeloosstelling af te wijzen zijn de artt. 37 en 44 O. W. niet geschonden.
a H. R. 25 Mei 1908, Concl. conf.

501. De onteigende is bevoegd in de onteigeningsprocedure er voor te waken dat de rechtbank, eindvonnis gevende, tevens in hare schadebepaling de vergoeding opneme voor op het te onteigenen goed rustende zakelijke lasten. Nu de onteigende partij zich hieraan niet laat gelegen liggen, heeft de rechtbank door deze schadebepaling na te laten de wet niet geschonden.
f en *g* H. R. 23 Maart 1908, Concl. conf.

502. De vraag of met het oog op art. 42 en 39 Ont.wet de verhuring al dan niet eene vordering des huurders tegen den onteigenaar doet ontstaan, deert den onteigende niet, en kan dus geen grond tot cassatie opleveren, terwijl de beslissing, dat het huurcontract voor eischer de mogelijkheid van bedrijfswinst heeft uitgesloten èn is feitelijk èn niets met de aangehaalde wetsbepalingen te maken heeft.
g H. R. 23 Maart 1908, Concl. conf.

503. De derde belanghebbende, wien tusschenkomst in de onteigeningsprocedure is geweigerd en omtrent wiens beweerde rechten bij eindvonnis dus niet is beslist, is in zijn beroep in cassatie tegen dat eindvonnis niet-ontvankelijk, omdat hij geen partij bij het eindvonnis is geweest, terwijl krachtens art. 52 O. W. slechts tegen een eindvonnis, niet tegen interlocutoire of incidenteele uitspraken voorziening in cassatie openstaat. Nu de onteigende partij de hoedanigheid van den derde belanghebbende als zoodanig ontkende en daarmede diens bevoegdheid om in het onteigeningsgeding als tusschenkomende partij te worden toegelaten, moest de door de rechtbank vasttestellen vergoeding krachtens art. 3 o. w. worden geconsigneerd. Aan een wettig bevel tot zoodanige consignatie kan niet als voorwaarde worden gesteld dat de rechtbank bij haar onteigeningsvonnis de schadeloosstelling bepale, voor dengeen die als derde belanghebbende opkomt.
f en *g* H. R. 23 Maart 1908, Concl. conf.

§ 2.

504. De werkelijke waarde van het te onteigenen land gebruikt tot spoeling-voederij van het vee, met goede gelegenheid tot melktransport naar Rotterdam is te bepalen naar den maatstaf der huurwaarde, gekapitaliseerd naar een rentevoet van 3³/₄ pct. — Waardevermindering van het niet onteigende. — Schadevergoeding toekomende aan den intervenient wegens het vervangen van het hem toekomend servituut van een weg door een minder geriefelijk servituut.
Rotterdam 3 Mei 1906.

505. Art. 41 O. W. — Waarde van den te onteigenen grond. — Vergoeding voor vermeerderde exploitatiekosten. — Vermindering van uitgaven in compensatie gebracht. — Vergoeding voor het derven van bedrijfswinst met betrekking tot een gedeelte van den te onteigenen grond. — Vergoeding voor afrastering en

afsluithekken, onafhankelijk van de voorschriften nopens de veiligheid van het publiek verkeer. — Vergoeding voor waardevermindering der boerderijen in haar geheel boven de overige schadefactoren. — Geene vergoeding voor waardevermindering, als zijnde deze onzeker en bovendien een gevolg der exploitatie van de spoorlijn. — Geene vergoeding voor schade toe te brengen aan het bedrijf, door de uitvoering van het werk.
Winschoten 6 Maart 1907.

506. Interventie toegestaan op grond van verzoeker's hoedanigheid van huurder der boerderij. — Aftrek van de naar 3 pct. gekapitaliseerde jaarlijksche pachtvermindering van de waarde van een deel van den te onteigenen grond, omdat dit in beklemming wordt bezeten. De schatting van de belastbare opbrengst van den grond kan geen maatstaf zijn voor de waarde van dien grond. Evenmin de koopprijzen van landerijen, waarvan niet blijkt of ze publiek zijn verkocht. — De bestaande werkelijke toestand moet de toetssteen zijn voor het beoordeelen der waarde van den grond. — Geene schadevergoeding toe te kennen voor het derven van bedrijfswinst met betrekking tot den te onteigenen grond, omdat de boerderij door gedaagde niet zelf wordt geëxploiteerd, doch verhuurd wordt. Schadevergoeding toe te kennen wegens een overweg met klimmingen en wegens een omweg. — Geen waarde toe te kennen aan een beroep op taxaties, door deskundigen in andere onteigeningszaken verricht. — Evenmin kan het bedrag, dat eischeres vóór den aanvang van het geding heeft aangeboden, een juiste maatstaf zijn. — Geene vergoeding ter zake van een klimming op een publieken weg. Versnijding der perceelen is een schadefactor, die vergoed moet worden. Vergoeding voor aan te brengen dammen en een uitweg. Behalve de andere schadefactoren, ook nog te vergoeden de algemeene waardevermindering van het geheel. Met waardevermeerdering door den spoorwegaanleg geen rekening te houden, als zijnde dat een toekomstige en onzekere gebeurtenis. — Bij aanneming van het bij dagvaarding en conclusie van eisch gedaan aanbod moet de eischeres worden veroordeeld in de proceskosten.
Winschoten 17 April 1907.

507. De normale huuropbrengst der te onteigenen perceelen aangenomen als maatstaf voor de waardebepaling dier perceelen. In den aanslag voor huurwaarde, berustende op de schatting naar de wet van 2 Mei 1897 (Sb. 24), gewijzigd bij de wet van 11 Jan. 1904, vindt de rechtbank daarentegen, in verband met het doel dier schatting, geen juisten maatstaf.
's Gravenhage 13 Maart 1908.

508. Huurwaarde in 't algemeen reeds een onzuivere maatstaf, kan hier niet met eenige nauwkeurigheid worden bepaald, nu ten gevolge van het eigen gebruik door den eigenaar van het perceel geen huuropbrengsten bekend zijn. Invloed bij de waardebepaling van den stand, waarop het perceel is gelegen en de zaak gedreven wordt.
's Gravenhage 20 Maart 1908.

509. Schatting van den grond en der opstallen vergoeding voor wederbelegging, en voor de huurders.
Amsterdam 6 Juni 1910.

510. Er bestaat geen grond om den te onteigenen grond met de erfdienstbaarheid van overweg te bezwaren en daarvoor schade te berekenen, waar de eischer verklaart, dat de bestaande uitwegen zullen blijven gehandhaafd. Wel zijn terecht door de deskundigen kosten voor iedere erfbevrediging uitgetrokken, waar 2 aan elkaar grenzende perceelen in verschillende handen komen, en tevens eene vergoeding voor gemis aan voldoende drinkwater voor het vee, thans aanwezig is eene dobbe, die onteigend wordt; die vergoeding is op f 200.„ te stellen en niet op f 25.„ De beteekenis van „werkelijke" waarde in art. 40 O. W. is volledige vergoeding. — Woningwet — Art. 92 O. W. bindt alleen taxatie van den grond qua talis aan een bepaald tijdsbestek, terwijl daarnaast ingevolge art. 88 moet worden gelet op bijomstandigheden, mits niet door art. 40 uitgesloten en op de bepalingen van art. 41 O. W.
Groningen 26 Juni 1908.

511. Schadevergoedingen toegekend voor: 1° waarde voor den te onteigenen grond, 2° de omstandigheid, dat dezelfde kosten wegens onderhoud enz. door kleiner oppervlakte zullen moeten worden gedragen, 3° erfbevrediging, 4° waardevermindering van het overblijvende. De jaarlijksche opbrengst der landerijen, noch de jaarlijksche huur, noch de geschatte pachtwaarde volgens den kadastralen legger is een afdoende maatstaf voor de grondwaarde. Publieke veilingen in casu evenmin een juisten maatstaf. Een stuk laan terecht niet lager geschat dan het land, omdat die laan noodig is en als die er niet was, te dien einde een stuk land aan de cultuur zou moeten worden onttrokken. Een schatting van grond is voldoende met redenen omkleed door de woorden „de grond is van goede qualiteit en gunstig gelegen zoowel ten opzichte van de boerderij als van de Westerwoldsche A", in verband met de mededeeling dat gelet is op de wijze van afwateren. De deskundigen behoeven in hun advies niet te gewagen van elk punt of onderdeel van een schadefactor; daaruit niet de gevolgtrekking te maken, dat zij dat punt of onderdeel over 't hoofd hebben gezien. Deskundigen hebben ten onrechte niet onderscheiden de onkosten en lasten, die drukken op dat deel der gebouwde eigendommen, dat bestemd is voor het boerenbedrijf en die, welke daarbuiten vallen. Slooten, voor het land noodzakelijk, hebben als zoodanig in het algemeen geen mindere waarde dan het land zelf. De grondberging en dijkvorming langs het kanaal in casu geen onzekere gebeurtenis te achten, nu de geheele opzet dezer onteigening mede is gericht op die grondberging en dijkvorming. Die grondberging en dijkvorming dermate inhaerent aan de onderhavige onteigening, dat zij geacht kunnen worden te zijn een gevolg van het werk. — In het algemeen geen waarde te hechten aan vergelijkingen met hetgeen in andere onteigenings-procedures als schadevergoeding is toegekend. Het door den Staat der Nederlanden gedurende tal van jaren gedoogen van een rechtens niet bestaande toestand — zonder dat blijkt, dat in dien toestand een verandering zal komen — is wel van waarde voor den betrokken eigenaar. Het begrip „bestaande toestand" niet letterlijk op te vatten. Een te verleenen zakelijk recht aangevuld ter gelegenheid van het plaatselijk onderzoek. De gekapitaliseerde jaarlijksche pachtvermindering in minde-

ring der schadeloosstelling gebracht omdat het beklemde grond is. Kapitalisatie naar $2^3/_4$ pCt. als vererVende deze beklemming niet in de zijdlinie. Niet in mindering te brengen de som, die de bloote eigenaar bij overeenkomst heeft bedongen. Het eischend waterschap in de kosten veroordeeld voor zoover het geding den blooten eigenaar betreft, omdat deze bij conclusie van antwoord in den eisch heeft berust en de vergoeding dadelijk gaaf en onvoorwaardelijk heeft geaccepteerd.

Winschoten 21 April 1909.

512. Zoolang de te onteigenen gronden niet in het uitbreidingsplan der gemeente Rotterdam zijn opgenomen en zoolang niet blijkt van omstandigheden die alsnog opname van die gronden in dat plan binnen afzienbaren tijd waarschijnlijk maken, is de mogelijkheid afgesneden, dat die gronden waarde als gewoon bouwterrein verkrijgen.

a en *b* Rotterdam 23 Juni 1910, waartegen de cass. verw. bij H. R. 29 Juli 1910.

513. Waardeering bedrijfschade.

Amsterdam 16 Juni 1910.

514. Ten onrechte wordt bij het middel van cassatie beweerd, dat de rechtbank in het bestreden vonnis denzelfden schadefactor tweemaal in rekening brengt: daar de eene som diende voor kosten van verbouwing de andere voor het installeeren van het verbouwde.

H. R. 8 Juli 1907, Concl. conf.

B.

515. Als te vergoeden „werkelijke waarde", d. w. z. hoogste verkoopswaarde in het in art. 92 O. W. aangegeven éénjarig tijdperk, mag niet gelden de som, welke deze of gene, die b. v. toevallig het betrokken perceel noodig had, er desnoods wel voor zou hebben gegeven. Eene bloote mogelijkheid van verkoop voor zeker bedrag is onvoldoende om dit bedrag als „werkelijke waarde" aan te nemen.

H. R. 20 April 1909, Concl. conf. verw. de cass. tegen Rotterdam 11 Maart 1909.

516. Art. 92 O. W. zooals het luid ingevolge wijziging bij de Woningwet, — bepalende dat de „werkelijke waarde" moet worden vergoed, moet in dien zin worden opgevat, dat daarmede is bedoeld aan den onteigende de hoogste verkoopswaarde, welke de te onteigenen perceelen in het bij de wet aangegeven tijdperk hebben gehad, toe te kennen. Bij herleiding van huuropbrengst tot verkoopwaarde van bij de week verhuurde perceelen moet in aanmerking worden genomen dat het percentage gewoonlijk daarom zoo hoog, nl. hooger dan 5 pCt. moet worden gesteld, omdat het verhuren van weekwoningen is een bedrijf en weekhuur behalve de eigenlijke huur ook geacht moet worden te bevatten vergoeding voor moeite van den exploitant, risico van wanbetaling en uitzettingskosten, al hetwelk zich in het onderhavige geval niet voordoet, waar de onteigende zijne perceelen deels zelf bewoont, deels aan familieleden verhuurt. Kapitalisatie aan vijf percent, der jaarlijksche opbrengst (50 maal de weekhuur) na aftrek der gewone onkosten van dezen eigenaar.

Rotterdam 18 October 1909, vern. bij *c* H. R. 19 November 1909, concl. contr. wegens schending van art. 92 O. W. op grond, dat „bij verkoop" de gegadigden ook voormelde elementen van bedrijfschade in rekening zullen brengen en dus ten onrechte bij de waardeering der verkoopswaarde in aanmerking zijn genomen omstandigheden, die alleen voor dezen eigenaar bizonder gunstig waren, doch bij verkoop niet in den verkoopprijs zouden worden teruggevonden.

517. Bij de taxatie der waarde ex art. 92 O. W. moet het belang, dat het te onteigenen perceel heeft voor het werk, waarvoor onteigend wordt, buiten beschouwing blijven. Ter bepaling van de waarde van een te onteigenen perceel moet de verkoopprijs niet verhoogd worden met de kosten van overdracht.

Rotterdam 11 Maart 1909. — De cass. is verw. bij H. R. 20 April 1909, Concl. conf.

ONTKENNING VAN KIND.

Bij n°. 62 en 63. — Bev. bij *c* Amsterdam Hof 26 Juni 1908.

66. Art. 307 B. W. is niet toepasselijk voor de ontkenning van de wettigheid van een kind, dat niet gedurende het huwelijk is verwekt.

Middelburg 16 Maart 1910.

67. Van eene verwijdering als waarvan bij art. 307 B. W. sprake, kan evengoed de rede zijn bij lieden, die in dezelfde gemeente, als bij hen, die in verschilllende gemeenten verblijf houden. Het echtscheidingsvonnis begon pas te werken op den dag der inschrijving, zoodat het onderhavig huwelijk gedurende den gestelden termijn nog bestond.

a 's Gravenhage Hof 14 December 1908, verw. wat het eerste punt betreft *a* Rotterdam 21 October 1907.

68. Een gedwongen verblijf van den man in eene gevangenis is met afwezigheid gelijk te stellen. Eene gevangenis ofschoon gelegen in de gemeente, waarin het kind geboren is, behoort in den zin der wet niet tot de geboorteplaats van het kind of den omtrek daarvan.

Amsterdam Hof 24 Maart 1910, bev. Amsterdam 28 Juni 1909.

69. Het kind, geboren binnen de 300 dagen na de ontbinding van het huwelijk, is het wettig kind van partijen in deze; het heeft en houdt den man tot vader, tot dat diens ontkenning van de wettigheid door den rechter van waarde is verklaard. Hiertegen doet niet af of meer dan 180 dagen tusschen de verwekking en de geboorte zijn verloopen en of in dit geval het kind na de ontbinding des huwelijks kan zijn verwekt en de vrouw dus geen overspel zou hebben gepleegd. Aan de ontvankelijkheid van den eischer staat niet in den weg dat zijn naam niet in de geboorteakte van het kind is vermeld, noch dat een ander het heeft erkend en evenmin dat het kind buiten Nederland, te Antwerpen, is geboren en in de geboorte-registers van die plaats is ingeschreven. De omstandigheden, dat de zwangerschap en de bevalling den man niet onbekend waren, zijn ten aanzien van de vordering ex art. 308 B. W. niet beslissend.

daar de wet vordert, dat de vrouw de geboorte voor den man verborgen heeft gehouden.

c Amsterdam Hof 26 Juni 1908, bev. *d* Amsterdam 24 Januari 1906.

70. Voor de ontvankelijkheid der vordering tot ontkenning der wettigheid van een staande huwelijk geboren kind is niet noodig, dat de man bij de dagvaarding vraagt te worden toegelaten om het bewijs, dat hij de vader van het kind niet is, tot volkomenheid te brengen. Hij kan volstaan met te stellen overspel en verborgen houden der geboorte, en niets verzet er zich tegen, dat hij alsnog in den loop van het geding feiten te bewijzen aanbiedt om het bewijs van zijne reeds bij dagvaarding geposeerde stelling, dat hij de vader van het kind niet is, tot volkomenheid te brengen.

Haarlem 28 Januari 1908.

Echtscheiding 67. | Huwelijk 67.

ONTRUIMING z. APPEL BZ., EXECUTIE, HUUR EN VERHUUR, ONRECHTMATIGE DAAD.

ONTSLAG VAN RECHTSVERVOLGING z. MOTIEVEN VAN VONNISSEN, PROVINCIALE VERORDENING.

ONTTREKKEN AAN BESLAG EN SEQUESTRATIE.

15. Tegen eene veroordeeling wegens het opzettelijk eenig goed aan een krachtens de wet daarop gelegd beslag onttrekken kan niet worden aangevoerd, dat de naaimachine aan den beklaagde en niet aan den beslagene toebehoorde, zoodat het beslag niet krachtens de wet gelegd zou zijn. Het is voldoende, dat het beslag door een bevoegden ambtenaar krachtens een deugdelijken titel met in acht neming der voorgeschreven formaliteiten plaats vond.

Arnhem Hof 17 Februari 1910, bev. Zutphen 8 December 1909.

ONTTREKKEN AAN GEZAG z. OPENBAAR GEZAG.

ONTUCHT z. GEMEENTEVERORDENING, MOTIEVEN VAN VONNISSEN, SCHENNIS DER EERBAARHEID.

ONVERDEELDE RECHTEN.

76. Eischer is door productien er in geslaagd te bewijzen, dat hij eigenaar is van de onverdeelde helft van een gemeenschappelijken gang. Mede-eigenaren van een onroerend goed (een gang) mogen ieder voor zich daarvan 't gebruik maken, waartoe dat goed volgens de door de gezamenlijke eigenaren daaraan gegeven bestemming of bij gebreke daarvan naar zijn natuur zich leent, mits door dat gebruik den overigen eigenaren van het gemeen goed niet wordt belet om ook hunnerzijds dat goed overeenkomstig zijn bestemming of natuur te gebruiken en zij in dat gebruik niet worden bemoeilijkt.

Rotterdam 22 April 1907.

77. Niet-ontvankelijkverklaring van de vordering, tot teruggave, op grond dat niet bewezen is, dat alle erfgenamen der uitleenster haar hebben ingesteld en sommige eischers, die in gemeenschap gehuwd zijn, alleen ter assistentie hunner echtgenooten en niet tevens voor zich zijn opgetreden.

b Utrecht 11 September 1907.

Actie 77. | Huw. gem. 77.
Eigendom 76. | *Hypotheek.*
Erfdienstbaarh. | *Koop en verk.*
Erfopvolging 77. | Mede-eigendom 76.
Exec. beslag. | *Scheid. en deel.*
Huisvredebr. | *Verkiezingen.*

OPENBAAR GEZAG.

95. Voor de toepasselijkheid van art. 184 Sr. is niet noodig, dat de ambtenaar uitdrukkelijk bevoegd is verklaard tot het doen van een bevel of vordering. Voldoende is, dat bevel of vordering krachtens wettelijk voorschrift gedaan worden. Art. 54 8° der Drankwet geeft aan alle ambtenaren der gemeentepolitie het recht toegang te vorderen tot alle localiteiten, waar verkoop van sterken drank in het klein plaats heeft.

b H. R. 16 December 1907, Concl. conf.

96. In den door den Burgemeester aan den rijksveldwachter gegeven schriftelijken bijzonderen last om zelfs tegen den wil van den rechthebbende de schuur binnen te treden tot opsporing van bij de wet op de paardenfokkerij 1901 strafbaar gestelde feiten, kan door den rechter mede worden gezien het toekennen van de bevoegdheid om de opening van de schuur te vorderen en de gehoudenheid van den beklaagde om aan zoodanige vordering te voldoen.

b H. R. 23 Maart 1908, Concl. conf.

97. Alleen dan had sprake kunnen zijn van schending van art. 24 der wet van 20 Juli 1895 (Sb. 139) tot uitvoering van art 191 Gw. en art. 24 der daarop steunende Politieverordening van het Waterschap de Schermer, wanneer en zulks naar aanleiding van art. 158 Gw. gemelde wet eene uitdrukkelijke bepaling had moeten bevatten, om betreding ook van landelijke eigendommen door waterschapsbeambten krachtens politieverordening rechtens mogelijk te doen zijn. Aan gemeld artikel der verordening ontleende mitsdien de beëedigde bode van het Waterschap het recht om zonder toestemming het land te betreden, zoodat hij zich bevond in de rechtmatige uitoefening zijner bediening. Art. 184 en 267 Sr.

b H. R. 19 April 1909, Concl. conf.

98. In dezen moet worden aangenomen, dat de verbalisanten het bedoelde dranklokaal zijn binnengetreden tegen den wil der bewoners en, waar van een schriftelijken last van den Burgemeester tot het binnentreden dier localiteit niet is gebleken, staat ook vast, dat de verbalisanten niet bevoegd waren tot het bij dagvaarding omschreven onderzoek en derhalve niet werkzaam in de rechtmatige uitoefening van hunne bediening of krachtens of ter uitvoering van een wettelijk voorschrift.

Amsterdam 16 October 1906, vern. bij Amsterdam Hof 18 December 1906, op diverse gronden beslissende, dat de kwestieuze localiteit geen woning was. De cass. werd verw. bij *d* H. R. 21 Mei 1907, Concl. conf.

99. Bij de onderwerpelijke dagvaarding, stellende het werpen van glaasjes met hun inhoud in een brandende kachel, toen de veldwachter naderde om te onderzoeken of die glaasjes sterken drank inhielden, is voldoende ten laste gelegd, dat de door den veldwachter beoogde

handeling, n.l. het opsporen eener drankwet-overtreding, reeds een begin van uitvoering had gekregen en dus in den zin van art. 184 Sr. was „ondernomen".

c H. R. 7 December 1908, conform de Concl. O. M., volgens welke de ambtshandeling niet als „belet" doch als „verijdeld" zou zijn aan te merken, indien het „naderen" als een „volbrachte" handeling, waaraan het beoogde gevolg zou zijn ontnomen, moest worden beschouwd.

100. Het wegwerpen in een brandende kachel van 3 glaasjes, waarin vocht aanwezig is, staande op een tafeltje, waaraan 3 personen gezeten zijn in de gelagkamer, door een „verlof"-houder, toen een veldwachter, na diens localiteit te zijn binnengetreden, dadelijk en haastiglijk op dat tafeltje toetrad, stelt daar het opzettelijk de voltooiing voorkomen eener, d. i. beletten der handeling door een ambtenaar ondernomen ter uitvoering van een wettelijk voorschrift, in den zin van art. 184 Sr. voornoemd. Immers waar de ambtenaar haastig op het tafeltje waarop de glaasjes stonden toetrad, was er reeds een begin van uitvoering aan zijn opsporend onderzoek gegeven.

Arnhem Hof 30 April 1908, bev. Zwolle 27 Februari 1908.

101. Terecht is het bij het bestreden arrest bewezen verklaarde feit als beletten eener ambtshandeling gequalificeerd, en daarop art. 184 Sr. toegepast, nu de inbeslagneming door den ambtenaar was ondernomen, toen hij zijne hand uitstrekte naar het glaasje, maar zij niet tot uitvoering is kunnen komen, omdat de requirante dit wegnam, voordat de ambtenaar het greep, en alzoo de uitvoering der ondernomen inbeslagneming verhinderde.

b H. R. 18 Maart 1907, Concl. conf.

102. Een oogenblikkelijke afwezigheid van toezicht op een vrouw, die krachtens bevelschrift der rechtbank in een krankzinnigengesticht wordt verpleegd, kan aan het begrip „beroofd zijn van de vrijheid" niet te kort doen. Ten deze is overigens van zoodanige afwezigheid niets gebleken, waar de bevoegde geneeskundige de patiente voor eenigen tijd had toevertrouwd aan de waakzaamheid harer zuster, al wandelde deze met haar buiten 't gestichtsterrein; daartegen doet ook niets af dat die zuster niet aan 't gesticht was verbonden. Veroordeeling krachtens art. 191 Sv. van den echtgenoot, welke die vrouw mede naar huis had genomen en alzoo aan de bewaking van het gestichtsbestuur had onttrokken.

a H. R. 11 November 1907, Concl. conf. — In denzelfden zin *a* Arnhem Hof 9 Januari 1907 verleende rechtsingang met bevel tot verwijzing en vern. Zwolle . . . . (14).

103. Waar in geen wet of wettelijke verordening aan een rijksveldwachter de bevoegdheid is verleend om bij gelegenheid van een samenscholing het in art. 186 Sr. bedoelde bevel te geven om zich te verwijderen, kan het bevel, waaraan beklaagde niet heeft gehoorzaamd, niet genoemd worden een door of van wege het bevoegd gezag gegeven bevel.

Amsterdam 13 October 1909.

OPENBAARHEID z. GETUIGENBEWIJS SZ., MOTIEVEN VAN VONNISSEN, WEGEN.

OPENBAARHEID DER TERECHTZITTING z. TERECHTZITTING SZ.

OPENBAAR MINISTERIE.

Bij n°. 38. — De cass. tegen het arrest, waarbij deze uitspraak werd bevestigd is verw. bij *a* H. R. 16 April 1908, Concl. conf.

42. Het Hof, in handen van het O. M. stellend de stukken van een geheel in staat van wijzen gebracht geding, waarin partijen recht op de stukken vroegen, heeft voldaan aan den eisch van art. 324 Rv. n°. 2 en 11, terwijl omtrent den inhoud der conclusiën van het O. M. de wet noch eenig voorschrift bevat, noch den rechter eenige bemoeiing daarmede overlaat.

a H. R. 8 Februari 1907, Concl. conf.

43. Het O. M. is na het houden der pleidooien gehoord en heeft toen omtrent de zaak in haar vollen omvang geconcludeerd; een vernieuwd hooren van het O. M. na een vervolgens gegeven bevel tot het hooren van partijen in raadkamer wordt door de wet niet voorgeschreven. Het voorschrift betreffende de vermelding van den naam van den ambtenaar O. M. maakt niet uit een uit essentiale van de uitspraak en tegen veronachtzaming van dit voorschrift van geheel vormelijken aard is geen nietigheid der uitspraak bedreigd.

a H. R. 22 April 1910, Concl. conf.

44. De Faill. wet schrijft niet voor het O. M. te hooren wanneer krachtens art. 25 eene vordering is ingesteld „tegen" den curator. De slotwoorden van 324 sub 6 Rv. betreffen niet alle zaken waarin een curator optreedt, maar slechts die waarin hij dat, evenals in de drie voorafgaande gevallen, doet tot verdediging van personen; dit is niet de taak van een faillissementscurator; diens bemoeiingen moeten steeds ondergeschikt blijven aan het beheeren en afwikkelen van het faillissement.

H. R. 21 Januari 1910, Concl. contr. verw. de cass. tegen *b* 's Gravenhage Hof 1 Februari 1909.

45. Het hooren van het O. M. is niet het in acht nemen van een der vormen van rechtspleging, doch is een der noodzakelijke bestanddeelen van de rechtspleging, bij gebreke waarvan het vonnis niet rechtsgeldig is tot stand gekomen en alzoo nietig is. Wegens het niet hooren van het O. M. moet de zaak naar den eersten rechter worden teruggewezen.

's Gravenhage Hof 12 April 1910.

OPENBAAR VERKOOP z. SCHEIDING EN DEELING, VOORRECHT VAN BOEDELBESCHRIJVING.

OPENBARE ORDE z. COMPETENTIE BZ., DAGVAARDING BZ.

OPLICHTING.

274. Het valschelijk voorgeven van te hebben eene rijksbetrekking en wel bepaaldelijk van te zijn opzichter bij de Rijkswaterstaat is

het aannemen van eene valsche hoedanigheid. Deze opgaven, in verband met beklaagde's onwaar verhaal omtrent het beroep van zijn vader, waardoor aannemelijk kon worden gemaakt, dat hij tot die maatschappelijke betrekkingen zou zijn opgeleid, zijn terecht beschouwd als tezamen te vormen een samenweefsel van verdichtsels.

g H. R. 28 Juni 1909, Concl. conf.

275. Waar art. 326 Sr. niet onderscheidt, onder welken titel de afgifte plaats heeft, kan deze ook zijn de afgifte van de koopsom wegens eene op bedriegelijke wijze gesloten overeenkomst van koop, n.l. van eene koe, die aan een ander toebehoorde en tot wier verkoop de beklaagde zich valschelijk voordeed als gerechtigd te zijn. De verkooper neemt, aldus handelende, een valsche hoedanigheid aan.

a Arnhem Hof 19 December 1907, bev. Zwolle 24 October 1907.

276. Voor de toepassing van art. 326 Sr. is niet noodig, dat zijn aangewend meerdere listige kunstgrepen, doch is eene zoodanige kunstgreep voldoende.

i H. R. 25 October 1909, Concl. conf.

277. Aan oplichting maakt zich schuldig, hij die met het oogmerk zich wederrechtelijk te bevoordeelen een commies der posterijen door zijn huisknecht heeft doen bewegen om aan dezen, voor hem beklaagde, af te geven een reçu ter verzending van een aangeteekenden brief met aangegeven waarde van f 2000.„ door dien hij door bedoelden huisknecht liet aanbieden een briefcouvert behoorlijk van 5 lakstempels en van een adres voorzien, met vermelding van het voormeld bedrag als aangegeven waarde, zulks terwijl het dat bedrag, noch eenige andere geldswaarde inhield, doch aan de onderzijde was opengesneden en weer met kleefstof dichtgemaakt. Het Hof nam terecht aan, dat bedoeld reçu was „eenig goed" in den zin van art. 326 Sr. en onjuist is de bewering, dat zou vaststaan dat de postbeambte het opengesneden en weer dichtgeplakt zijn, had moeten bemerken, zoodat beklaagde, waar de wet geen grof plichtverzuim beschermt, niet strafbaar zou zijn. Voormelde handeling is terecht als een listige kunstgreep beschouwd.

a H. R. 21 Februari 1910, Concl. conf., verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 27 October 1909, waarbij het in gelijken zin gewezen Utrecht 24 Mei 1909 om formeele redenen werd vernietigd, n.l. wijl daarbij omtrent het handelen van den huisknecht als willoos werktuig geen bewijs in het vonnis voorkwam.

278. De bewezen-verklaarde feiten zijn terecht als oplichting gequalificeerd, daar de beklaagde om de afgifte van het betaalde te verkrijgen gebruik heeft gemaakt van bedriegelijke kunstgrepen. Grootsch schijnende advertentie en brief in strijd met de waarheid omtrent het beschikbaar zijn van geld op crediet bij eene onderneming, aan wier hoofd de beklaagde zou staan; voorwenden dat f 300.„ zouden worden verstrekt indien de inlichtingen omtrent de soliditeit van den getuige, die om geld vroeg, gunstig uitvielen; afgifte door dezen van geld tot bestrijding der kosten van die inlichtingen die niet eens gevraagd werden.

a H. R. 21 April 1908, Concl. conf.

279. In de door de beklaagde opgedischte onwaarheden — dat hij verzekerd was voor f 1200.„ op zekeren leeftijd uit te keeren, dat hij verzuimd heeft zijn adres aan den verzekeraar op te geven en daarom dadelijk f 90.„ voor premie moet opzenden, dat hij dat geld na een paar dagen zal teruggeven, wijl hij dan van zijn vader geld ontvangt — werd terecht gezien een samenweefsel van verdichtsels. Immers die onwaarheden waren van zoodanigen aard, dat de eene leugen door de andere in die mate werd waarschijnlijk gemaakt, dat het vertrouwen van de misleide daardoor kon worden verschalkt en verschalkt is.

a H. R. 6 Januari 1908, Concl. contr.

280. Voor oplichting is geen vereischte dat juist de afgever benadeeld wordt; ook een derde kan schade ondervinden. In casu heeft echter niet alleen de derde, maar ook de afgever eenige schade geleden. Evenwel is 't volgens art. 326 Sr. reeds voldoende, als de afgever gevaar heeft geloopen om door de afgifte benadeeld te worden.

a Arnhem Hof 19 December 1907, bev. Zwolle 24 October 1907, ten aanzien der eerstgemelde beslissing.

Manus ministra 277. | Posterijen 277.

OPRUIING.

26. Waar art. 131 Sr. slechts toepasselijk is bij opruiing in den zin van het aanzetten tot een bepaald aangegeven strafbaar feit, valt het bij dagvaarding ten laste gelegde feit niet onder die strafbepaling. In casu is door beklaagde alleen omschreven wat „sabotage" is, zij het in een insinueerenden vorm, doch niet daartoe aangezet.

's Gravenhage Hof 6 Februari 1908, waartegen de cass. is verw. bij *i* H. R. 29 Juni 1908, op grond, dat het ontslag van rechtsvervolging geheel berustte op eene feitelijke uitlegging der dagvaarding, die in cassatie moest worden geëerbiedigd (Concl. contr.)

27. Opruiing kan ook strafbaar zijn al is zij gericht tegen een enkel persoon.

b H. R. 8 Maart 1909, Concl. conf.

28. Strafbaar is opruiing, geschied ten aanhoore van het publiek, wat niet is ten laste gelegd in een dagvaarding, inhoudende dat de opruiing is geschied „op den openbaren weg".

's Gravenhage Hof 27 September 1906.

29. Schuldigverklaring aan het in het openbaar bij geschrifte — inzending ter plaatsing in den „Soldaten Almanak 1909" — opruien tot eenig feit strafbaar gesteld bij art. 95 van het Crim. wetb. voor het Krijgsvolk te landen en art. 97 en 98 van het Crim. wetb. voor het Krijgsvolk te water.

Amsterdam 6 Juli 1909.

Cassatie Sz. | *Mot. v. vonn.*
Dagv Sz. 28. | *Tekst der wet.*
Mil. delicten 29.

OPSPOREN VAN MISDRIJVEN z.

AANHOUDING, APPEL SZ., GEDISTILLEERD, GETUIGENVERHOOR SZ., HUISZOEKING, REBELLIE, SCHRIFTELIJK BEWIJS SZ.

OPSTAL.

11. Met den aard van het recht om beplantingen op eens anders grond te hebben, is niet in strijd de bevoegdheid om voor gerooide be-

plantingen andere in de plaats te stellen; evenmin eene beperking van des eigenaars bevoegdheid tot het beplanten zijnerzijds van den grond, welke beperking, naarmate van den omvang van het recht van beplanting, grooter of kleiner zal zijn en zelfs tot geheel verlies van die bevoegdheid overgaat, indien het recht van beplanting zich zoover uitstrekt, dat het voor de gerechtigde de bevoegdheid medebrengt, om op zeker perceel alle boomen te planten die daarop plaats kunnen vinden. Art. 758 en 764 B. W.

Tiel 4 October 1907, (interl.) bev., evenals het eindvonnis Tiel 15 Mei 1908, bij Arnhem Hof 2 Juni 1909, waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 24 Maart 1910, Concl. conf., welk arrest evenwel uitsluitend liep over de vraag of het Hof deskundige meeningen over oordeelkundig poten als getuigenbewijs had aangenomen.

Bepoting. | *Verjaring Bz.*
Erfpacht.

OPTREDEN IN RECHTEN Z. ACTIE, MARITALE MACHT.

OPVORDEREN VAN EIGENDOM Z. CONSERVATOIR BESLAG, EXECUTIE, EXECUTOIR BESLAG, FAILLISSEMENT, KORT GEDING.

OPZET Z. AANSPRAKELIJKHEID BZ., AANWIJZINGEN, AFDRIJVEN VAN VRUCHT, DOODSLAG, ECHTSCHEIDING, GETUIGENBEWIJS SZ., HUISVREDEBREUK, MISHANDELING, MISHANDELING VAN AMBTENAREN, MOTIEVEN VAN VONNISSEN, ONRECHTMATIGE DAAD.

OPZETOVEREENKOMST Z. KOOPHANDEL.

ORDERBILJET.

157. De in het orderbiljet uitgedrukte verbintenis vindt, in dat stuk zelf, haren grond, onafhankelijk van de materieele rechtsoorzaak, zoodat de uitgever zich niet tegen den nemer, noch tegen den houder, op het gebrek aan oorzaak kan beroepen; bij gemis aan bewijs van het beweerd pactum de non petendo, moet de vordering uit het orderbiljet dus worden toegewezen. — Een eed omtrent de oorzaak niet beslissend verklaard.

a Amsterdam Hof 19 Juni 1908. — Zie in dezelfde zaak het interl. *a* Amsterdam 22 Juni 1906, houdend een verhoor op feiten en vraagpunten, waarbij de onderscheiding van het Hof niet werd in acht genomen en vraagpunten werden toegelaten zoowel omtrent een beweerd pactum de non petendo als omtrent een gemis van schuldoorzaak. — In cass. (buiten deze kwestie) *c* H. R. 25 Juni 1909.

158. De uitgever van een orderbiljet is bevoegd om zonder betwisting der verbindende kracht, die uit het biljet op hem rust tegenover den nemer — die betaling vordert — eene verdediging te voeren, die hem persoonlijk toekomt. Hij kan als verdediging laten gelden credietovereenkomsten met dien nemer aangegaan, waaruit zou moeten volgen, dat deze het bedrag in het orderbiljet vervat, eerst later met den onderteekenaar zou kunnen verrekenen en dit ten vervaldagen voor hem zou moeten betalen.

Arnhem Hof 23 October 1907, waartegen de cass. is verw. bij H. R. 6 November 1908, Concl. conf.

159. Waar in deze van een pactum de non petendo de rede niet is en het papier aan de vereischten voor orderbiljetten voldoet, kan niet met vrucht gezegd worden, dat de woorden, in het stuk „waarde in contanten genoten" geen oorzaak bevatten. De uitgever-acceptant is alzoo tot betaling aan den houder (nemer) verplicht.

Arnhem Hof 28 April 1909.

160. De houder die 't orderbriefje van non-betaling deed protesteeren kan hetzelve aan den nemer retourneeren en deze herneemt dan zijn vorige positie van nemer-houder en kan de regresactie tegen den uitgever instellen.

Arnhem Hof 28 April 1909.

161. De wet heeft voor het retourneeren bij het nemen van regres geen bepaalden vorm voorgeschreven en geïntimeerde heeft zich, nu eene wederrechtelijke bezitsverkrijging niet is beweerd, door overlegging van het orderbriefje en de protestacte genoegzaam als teruggekomen in zijn vroegeren toestand van nemer-houder gelegitimeerd. Het handelen als houder krachtens genomen regres is voldoende gesteld.

Arnhem Hof 28 April 1909.

162. Op den avalist van een orderbiljet rust, ingeval hij zich op de bepaling van art. 1858, 1°, B. W. beroept, de bewijslast dat de in het orderbiljet uitgedrukte schuldoorzaak valsch is. Al ware feitelijk juist, dat de onderteekenaar, niet koopman, het overeenkomstig art. 208 Kh. opgemaakte orderbiljet, niet overeenkomstig art. 1915 B. W. geheel geschreven en goedgekeurd had, dan zou deze door den avalist tegenover den houder van het biljet gevoerde bewering niet leiden tot het niet wettig bestaan der hoofdverbintenis tegenover den borg; het gevolg zou alleen zijn, dat het orderbiljet niet als volledig bewijs kan gelden.

b Amsterdam 12 Juni 1907.

163. Een binnenlandsch orderbiljet betaalbaar gesteld „op 1 April 1902 of ten allen tijde na dien op vertoon" moet beschouwd worden als betaalbaar op zicht na den daarin genoemden datum van 1 April 1902, zoodat de betaling daarvan gevraagd moet worden binnen drie maanden na den datum der uitgifte, op straffe van verlies van verhaal op endossanten en avalist.

a Rotterdam 20 Februari 1907.

164. De avalant eener promesse mag zich beroepen op het tenietgaan van de schuld van den onderteekenaar der promesse door compensatie met eene tegenvordering op den nemer dier promesse. Ook mag een avalant zich tegenover den nemer der promesse beroepen op art. 1885 B. W. en op dien grond betaling weigeren.

's Hertogenbosch 18 Juni 1909.

165. De avalant eener promesse, die door het faillissement van den onderteekenaar tegen dezen dadelijk opeischbaar is geworden, is niet ook vóór den vervaldag tot betaling gehouden. Om den avalant eener promesse tot betaling aan te spreken is voorafgaand protest niet noodig.

's Hertogenbosch 18 Juni 1909.

166. De vordering van den houder van een orderbiljet is niet afhankelijk van protest, ook al moet het onderwerpelijke orderbiljet als

gedomicilieerd worden aangemerkt, tenzij wat dit laatste betreft, het geval van art. 118 Kh. aanwezig ware.
Haarlem 20 Maart 1906.

167. De avalist van een orderbiljet kan, zonder voorafgaand protest, tot betaling worden aangesproken.
b Amsterdam 12 Juni 1907.

168. De verplichting van dengene, die een niet geëndosseerd orderbiljet voor „aval" teekent, is gelijk te stellen met die van den trekker van eenen wissel. De eenjarige verjaring van art. 207 Kh. is op zoodanigen avalist niet van toepassing.
Amsterdam 20 November 1907, bev. bij Amsterdam Hof 29 October 1909.

Appel Bz.
Aval 163 v., 167 v.
Bewijs Bz. 162.
Borgtocht 162 v.
Dagv. Bz.
Eed 157.
Faillissement.
Schuldoorzaak 157 v.
Vennootschap.
Verh. op feit. en vraagp. 157.
Verjaring Bz. 168.
Vrijwaring.

OUDERLIJKE MACHT.

52. Hangende een geding tot echtscheiding, wanneer de kinderen door den President der Rechtbank provisoir aan een der ouders zijn toevertrouwd, kan ontzetting van den anderen ouder niet worden uitgesproken.
Amsterdam Hof 20 Mei 1908.

53. Vernietiging in hooger beroep van een vonnis houdende ontzetting uit de ouderlijke macht op grond van grove verwaarloozing van de verplichting tot onderhoud en opvoeding der kinderen, zijnde door het Hof uitsluitend recht gedaan op de processenverbaal der enquêtes in eerste instantie.
a Leeuwarden Hof 21 Juli 1909, vern. Groningen 25 Juni 1909.

54. De in art. 374 A B. W. uitgedrukte redenen, welke grond tot ontzetting van de ouderlijke macht opleveren, moeten aangetoond zijn, als zich in de laatste jaren hebbende voorgedaan of ten minste als voor het tegenwoordige alsnog hun invloed doende gelden.
's Gravenhage Hof 17 December 1906.

55. Bij verzoeken tot ontzetting uit de ouderlijke macht behoort de rechter ook rekening te houden met feiten en omstandigheden posterieur aan het introductief request.
Dordrecht 29 April 1908.

56. Voor de ontzetting uit de ouderlijke macht op grond van grove verwaarloozing van de verplichting tot onderhoud en opvoeding van de kinderen wordt alleen gevorderd het feitelijk aanwezig zijn van zoodanige verwaarloozing, onverschillig of de veronachtzaming te wijten is aan opzettelijk onverschillig verzuim, dan wel aan onmacht of ongeschiktheid.
a Amsterdam Hof 18 Februari 1908.

57. De vader, op wien mede de verplichting tot onderhoud en opvoeding rust, maakt door niet in te grijpen ten einde aan de slechte verzorging en verwaarloozing van de kinderen door de moeder een einde te maken, zich evenzeer schuldig aan grove verwaarloozing van de verplichting tot onderhoud en opvoeding der kinderen.
Amsterdam Hof 14 November 1908, vern. Utrecht 15 October 1908. aannemende, dat het nalaten, althans het niet in staat zijn van op de moeder te letten wegens de voortdurende uithuizigheid in verband met het bedrijf, de ontzetting niet wettigde.

58. Ontzetting uit de ouderlijke macht, wegens slecht levensgedrag, in het belang der kinderen, al werd in hun onderhoud en opvoeding voorzien.
b Arnhem Hof 17 Juli 1908, vern. Arnhem 15 Juni 1908.

59. Ontzetting van den vader uit de ouderlijke macht behoort plaats te vinden, waar vaststaat, dat de moeder een bierhuis houdt, kostgangers van laag gehalte herbergt en dat door toedoen van dezen hare bij haar inwonende, bij hare eerste bevalling zestienjarige, dochter C. reeds driemaal van een onecht kind ten haren huize is bevallen, waarvan één gestorven en twee bij haar inwonende zijn: sulks hoezeer de vader opgeeft, dat hij als arbeider in dienst der gemeente veelal overdag uithuizig is en dat hij dit wel moet zijn, omdat hij door dien arbeid den kost voor zich en de zijnen verdienen moet, zoodat hij het noodige toezicht op hetgeen te zijnen huize geschiedt, niet houden kan; immers, die verontschuldiging gaat niet op, omdat de vader door de herhaalde bevallingen zijner dochter op de hoogte moest zijn van de uit een zedelijk oogpunt ergerlijke, te zijnen woonhuize heerschende toestanden en hij niet alleen niet heeft getracht, maar zelfs niet beweert, door de uitoefening van zijne rechten en bevoegdheden, te hebben gepoogd daaraan een einde te maken.
's Hertogenbosch 11 September 1906, vern. op dit punt 's-Hertogenbosch 30 Maart 1906, waarbij alleen de moeder was ontzet.

60. Art. 374 A. B. W. is algemeen en laat ontheffing ook toe voor het geval de ongeschiktheid of onmacht is toe te schrijven aan krankzinnigheid; dat de geestestoestand den ouder buiten staat stelt om van het middel van verzet bedoeld in art. 374 B. al. 3 B. W. gebruik te maken, doet daartoe niet af; het belang der minderjarigen staat op den voorgrond.
Arnhem Hof 1 Mei 1907, vern. Arnhem 18 Maart 1907.

61. Terecht is de voogdijraad niet-ontvankelijk verklaard in zijn verzoek tot ontheffing van den vader uit de voogdij over de kinderen, gesproten uit zijn door echtscheiding ontbonden huwelijk, ook al neemt men aan dat met voogdij bedoeld is de na de ontbinding overgebleven macht des vaders (bv. het recht om een huwelijk te verhinderen art. 92 en 93 B. W., het van rechtswege voogd worden ex art. 400 B. W.) Immers de wet bepaalt uitdrukkelijk en zonder voorbehoud, dat de ouderlijke macht slechts gedurende het huwelijk wordt uitgeoefend en dat minderjarigen, die niet staan onder ouderlijke macht, onder voogdij staan.
's Gravenhage Hof 13 December 1909, bev. in zooverre Dordrecht 10 November 1909.

62. Waar, door art. 4 der overgangsbepalingen van de wet van 6 Febr. 1901, (Sb. 62) de minderjarigen sedert 1 Dec. 1905 onder de voogdij hunner moeder stonden en de vader over hen geen ouderlijke macht uitoefende, was de in September 1905 ex art. 365 B. W. benoemde curator, ten dage der dagvaarding (18 December 1905), niet meer bevoegd voor de minderjarigen op te treden.
b Amsterdam 22 Juni 1906.

63. Eene moeder, die volgens de oude wet

de voogdij heeft verloren, heeft niettemin ook onder de nieuwe wet de ouderlijke macht over dat kind behouden. Art. 4 der overgangsbepalingen van de wet van 6 Februari 1901 (Sb. 62) heeft alleen den naam dier macht veranderd in voogdij. De moeder kan, zoo daartoe termen bestaan, uit deze naast de gewone voogdij bestaande macht, welke de wet thans voogdij noemt, alsnog worden ontzet. Tegen deze beslissing doet niet af, dat zij meebrengt, dat nu „twee" voogdijen in botsing kunnen komen.

Arnhem Hof 20 December 1906, vern. Arnhem 19 November 1906.

64. De wet van 6 Februari 1901 (Sb. 62) heeft tot gevolg dat, — wanneer vóór haar inwerkingtreden een vonnis van echtscheiding is uitgesproken en ingevolge dat vonnis de moeder het ouderlijk gezag over de aan haar toevertrouwde minderjarige kinderen uitoefent, — a. de moeder voogdes is (art. 4 der „overgangsbepalingen"); b. de echtgenoot der hertrouwde moeder medevoogd is (art. 406 B. W. nieuw); c. een toeziende voogd benoemd wordt (art. 6 der „overgangsbepalingen"); d. de (gescheiden) vader dier kinderen daarnaast de ouderlijke macht heeft behouden (art. 285 B. W. oud in verband met het slot van het eerste lid van art. 4 der „Overgangsbepalingen"). Ontzetting van dien vader uit de ouderlijke macht. De arrondissementsrechtbank is niet bevoegd in dit geval een toezienden voogd te benoemen.

b Utrecht 21 November 1906.

65. Aan de artt. 353 en 354 B. W. ligt een natuur- en zedewet ten grondslag. Ten opzichte van dengene der ouders, die na scheiding van tafel en bed met de uitoefening der ouderlijke macht niet is belast, mag eene regeling gemaakt worden, waardoor de beginselen van die natuur- en zedewet tot haar recht komen. Deze beginselen zouden gevaar loopen, indien die ouder niet met zijn kind in aanraking komt en daarvoor de gelegenheid mist zijn genegenheid te toonen en zich van den lichamelijken en geestelijken toestand van het kind te overtuigen. De andere ouder, die, behoudens eene regeling omtrent die persoonlijke aanraking, met de uitoefening der ouderlijke macht is belast, mist het recht daarvan in hooger beroep te komen.

's Gravenhage Hof 4 Mei 1910.

66. De vader, die voor de invoering der kinderwetten op 1 December 1905 de voogdij over zijn kind heeft verloren wegens verzuim van formaliteiten (art. 407, oud, B. W.) behoudt onder den naam van voogdij ouderlijk gezag naast de voogdij krachtens art. 4 al. 1 der overgangsbepalingen. Daaraan ontleent hij wel het recht zijn kind nu en dan te zien en te ontmoeten, doch hij kan niet geheel onbepaald vorderen, dat de voogd het kind zal toelaten hem te bezoeken zonder eenige beperking wat betreft het aantal en den duur der bezoeken.

Rotterdam 21 December 1908.

Appel Bz. 53.
Echtscheiding 52, 61.
Kinderwetten 25 v.
Krankzinnigh. 60.
Mot. v. vonn.
Onderhoud (alim.) 53, 56 v.
Voogdij 61 v.

OUD RECHT Z. ERFPACHT, JACHT EN VISCHRECHT, SCHRIFTELIJK BEWIJS BZ., TIENDEN, ZAKELIJKE LASTEN EN ZAKELIJKE RECHTEN.

OVEREENKOMST.

287. Wanneer eene overeenkomst wordt bewezen door een zoogenaamden bevestigingsbrief, dan moet worden aangenomen dat die overeenkomst is tot stand gekomen, niet door dien brief, maar door de voorafgegane rechtshandeling in dien brief geconstateerd.

Rotterdam 25 Juni 1906.

288. Een schuldbekentenis moet, om als grondslag eener vordering te dienen, altijd steunen op de overeenstemmende wilsuiting van partijen om elkanders schuldeischer en schuldenaar te worden. De bewijskracht van een onderhandsche eenzijdige schuldbekentenis ligt niet in het feit van hare vervaardiging, maar in het feit, dat zij bovendien als zoodanig door den schuldenaar aan den schuldeischer is afgegeven, welke afgifte ten deze is ontkend, terwijl het stuk niet in eischers handen is.

Leeuwarden 17 Juni 1909.

289. Niet de wil, maar de verklaring, zooals die is gedaan, is voor de vraag of een overeenkomst is tot stand gekomen, beslissend, tenzij er voor de wederpartij reden bestaat om strijd tusschen bedoeling en verklaring te vermoeden. De eischen van het verkeer en de billijkheid brengen mede, dat hij, die de telegraaf bezigt om aan zijn wederpartij een verklaring te doen, zich niet mag beroepen op een fout, door de telegraaf gemaakt, daar hij moet geacht worden zich met dat verkeersmiddel te hebben vereenzelvigd. Dit is echter alleen waar, indien hij uit eigen beweging van het verkeersmiddel heeft gebruik gemaakt en niet indien het, gelijk in casu, door de wederpartij wordt opgedrongen, in welk geval de wederpartij moet geacht worden zich met het gebezigd verkeersmiddel te hebben vereenzelvigd, evenals hadde deze een bode gezonden, die hem de verklaring foutief overbrengt. Schriftelijke bevestiging van telegrafische wilsverklaringen is niet noodig voor het tot stand komen eener overeenkomst.

Tiel 7 Mei 1909.

290. Wanneer tusschen twee partijen langdurig onderhandeld is, en de eene partij aan de andere een voorstel van groot finantieel belang heeft gedaan, dan eischt de goede trouw, dat aan de andere partij de tijd worde gelaten om over dat voorstel na te denken en dat gedurende dien redelijken termijn de eene partij haar voorstel niet intrekke.

Rotterdam 25 Juni 1906.

291. De eisch van het verkeer vordert, dat een aanbod slechts bindt tot het tijdstip, waarop antwoord is ingekomen of mag worden verwacht; na dit antwoord herkrijgt de aanbieder zijn vrijheid van handelen; een voortduren der periode van gebondenheid mag niet anders dan op goede gronden worden aangenomen; in dit geval zijn die gronden niet aanwezig. Koop en verkoop.

a Amsterdam 9 Januari 1907.

292. Door slechts voor 3 obligaties in de vergadering van obligatiehouders te verschijnen verbond de gedaagde zich niet ook voor de 20 litigieuze, die later ten volle werden uitbetaald. In het algemeen bindt een besluit, genomen op eene algemeene vergadering van obligatiehouders, ieder die daaraan deelneemt niet verder dan voor het aantal obligaties, waarvoor hij stemrecht uitoefende.

Amsterdam Hof 16 October 1908, waarbij de condictio indebiti niet ontvankelijk werd verklaard. De cass. werd verw. bij *e* H. R. 18 Juni 1909, Concl. conf. wijl niet, gelijk gesteld was, art. 1374 B. W. uitsluitend was geschonden. Idem *f* H. R. 18 Juni 1909, Concl. Conf.

293. Het besluit der vergadering van obligatiehouders tot wijziging van den oorspronkelijk vastgestelden rentevoet is in casu ook tegenover degenen, die tot het nemen van het besluit niet hebben medegewerkt, van kracht.

Amsterdam 14 Juni 1909.

294. Grondslag der vordering is een overeenkomst tusschen eischer en gedaagden aangegaan, waarbij deze laatste zich verbonden om zich neer te leggen bij de beslissing van een derde ten opzichte van zekere finantieele afrekening en hun aandeel bij te dragen in hetgeen volgens die beslissing betaald moet worden. Die overeenkomst moet aldus worden uitgelegd, dat niet bedoeld was een arbitrale beslissing van dien derde, maar een onder diens auspiciën tot stand gekomen transactie. Zoodanige transactie is ten deze tot stand gekomen en daarmede de grondslag van des eischers vordering bewezen.

Rotterdam 14 December 1908.

295. De in deze door den verkooper aan den kooper gegeven garantie voor huur „uitsluitend ten behoeve van den kooper, niet van opvolgende eigenaren van het terrein" is, met uitsluiting zoowel van diens erfgenamen als van diens rechtverkrijgenden onder bijzonderen titel, tot den persoon des koopers beperkt en neemt met diens dood een einde.

Amsterdam 24 December 1907.

296. Een overeenkomst waarbij de eene partij zich verbindt om tegen een bepaalden prijs aan de andere partij kost en inwoning te verschaffen, (pension) kan niet geacht worden te bestaan uit een aantal overeenkomsten, naar gelang van het aantal verschillende praestaties uit de overeenkomst voortvloeiende. Speciaal is niet de verplichting van den pensionhouder om aan de wederpartij eet- en drinkwaren ter beschikking te stellen, te beschouwen als een verbintenis uit koop en verkoop. Uit niets is gebleken, dat een zoodanige overeenkomst het bestendig gebruik zou inhouden, dat hij die pension besteld, doch daarvan geen gebruik gemaakt heeft, zou kunnen volstaan met betaling van een billijke vergoeding. Zoodanig beding is onaannemelijk, omdat de aard van geen overeenkomst kan meebrengen dat de eene partij willekeurig die overeenkomst verbreekt.

Rotterdam Kgr. II 27 Januari 1908.

297. In het kwijtschelden van een leenschuld, onder de bepaling, dat de leener zich gelijk bedrag zal schuldig erkennen aan een derden persoon, ligt opgesloten een beding ten behoeve van een derde, hetwelk aan de kwijtschelding als een last verbonden kan worden. Indien deze kwijtschelding (onder dien last) aangenomen en de last uitgevoerd wordt, heeft de schenkster een vordering tegen hem, aan wien zij oorspronkelijk uitgeleend had, uit die overeenkomst verloren en is elke verbintenis uit de schuldvordering volkomen teniet gegaan.

a Arnhem Hof 1 Mei 1907.

298. Eene overeenkomst, krachtens welke door eischer aan den gedaagde geld is geleend en deze zich onder meer verplichtte om in zijn koffiehuis tot aan zeker tijdstip geen bier te tappen, dan afkomstig van eischer of van een anderen bepaalden persoon, bevat ten aanzien van dezen een beding ten behoeve van een derde. Zoowel deze als de eischer ontleenen aan die overeenkomst bij wanprestatie recht op schadevergoeding, hetzij ieder voor zich, hetzij gezamenlijk en gelijkelijk; gedaagdes verweer, dat de eischer niet alleen den eisch tot schadevergoeding had mogen instellen, is mitsdien onjuist.

Zutphen 26 November 1908.

299. Terecht is beslist, dat op eene overeenkomst in Duitschland tusschen aldaar wonende personen gesloten met betrekking tot een aldaar gelegen onroerend goed en bestemd om daar te werken, de Duitsche wet toepasselijk is.

's-Gravenhage Hof 23 Maart 1908.

300. Op een sleepovereenkomst voor het traject van Ruhrort naar Dordrecht in Duitschland gesloten tusschen een Nederlander en een Belg, en opgesteld in de Duitsche taal, moet het Duitsche recht toepasselijk worden geacht. Dientengevolge moet de vraag, of de vordering verjaard is, beoordeeld worden naar het Duitsch recht.

Dordrecht 22 April 1908, bev. bij 's Gravenhage Hof 15 Maart 1910.

301. Op een overeenkomst gesloten te Ostende tusschen een Nederlander en een Engelschman en welke hoofdzakelijk in België moet worden ten uitvoer gelegd, is het Belgisch recht toepasselijk.

a Amsterdam Hof 10 December 1906.

302. Waar het in dezen betreft eene overeenkomst, in Duitschland tusschen aldaar gevestigde vennootschappen aangegaan, waarbij als plaats van nakoming Mannheim was aangewezen, moeten de daaruit voortvloeiende geschillen beoordeeld worden naar Duitsch recht. Eischeres was gerechtigd gedaagde te dagvaarden voor de Rechtbank te Haarlem.

Haarlem 11 Februari 1908.

Aansprak. Bz.
Actie.
Arbiters 294.
Assurantie.
Bierhandel 298.
Borgtocht.
Cass. Bz.
Comp. Bz. 302.
Coöp. vereen.
Dagv. Bz.
Derden 297 v.
Effectenhandel.
Huur en verh. 295.
Int. recht 299 v.
Kerkbest. en kerk. gem.
Koop en verk. 291.
Kostcontract 296.
Kwijtschelding 297.
Lastgeving.
Maatschap.
Nietigh. en nietigv. o. k.
Obligatie 292 v.
Onr. daad.
Pension 296.
Plur. litis 298.
Scheepsvolk.
Schrift. bew. Bz. 287 v.
Schuldbek. 288.
Schuldoorzaak 297.
Sleepcontract 300.
Telegr. en telef. 289.
Vennootschap 292 v.
Verbruikleening 297.
Wet 299 v.

OVERLIGGELD Z. BEVRACHTING EN VERVRACHTING.

OVERMACHT EN TOEVAL.

40. Een lockout of uitsluiting moet geacht worden aanwezig te zijn, telkens wanneer een economische strijd wordt gevoerd tusschen werkgevers en werklieden, waarbij de werkgevers bepaalde eischen stellen en de werklieden, alleen, omdat zij zich niet aan die eischen willen onderwerpen van allen arbeid in hun bedrijf uitsluiten, een strijd dus, waarin de gedwongen werkloosheid der arbeiders door de werkgevers gebruikt wordt als wapen om de eersten te nopen tot onderwerping aan de gestelde eischen, gelijk

door dezen de werkstaking tot anoloog doel wordt gebezigd.
Amsterdam Hof 28 Maart 1907.

41. Een toestand van volkomen ontoerekeningsvatbaarheid, waarin men plotseling geraakt, is een niet toe te rekenen onoverkomelijk beletsel voor de tijdige uitvoering der verbintenis, daar het voor het aannemen van overmacht niet noodzakelijk is dat er eene absolute onmogelijkheid besta, doch het voldoende is, dat er besta voor den schuldenaar eene onmogelijkheid om te praesteeren, niettegenstaande hij alle moeite, die redelijkerwijze van hem als van een goed huisvader te vorderen is, heeft aangewend om de nakoming te verzekeren. Niet betalen van huur.
a Rotterdam 15 Maart 1909.

Aanvaring. | Krankzinnigh. 41.
Appel Bz. | Lockout 40.
Bevr. en vervr. | *Schipper.*
Huur en verh. 41. | *Voerl. en schipp.*
Huur van diensten. | Werkstaking 40.

OVERSCHRIJDING VAN RECHTSMACHT
z. CASSATIE BZ., MOTIEVEN VAN VONNISSEN, ONRECHTMATIGE DAAD.

OVERSCHRIJVINGSRECHT
z. REGISTRATIE.

OVERSTROOMING.

2. Art. 161 Sr. vordert alleen, dat het onbruikbaar gemaakte werk diende tot waterloozing en stelt niet den eisch, dat het tot dat doel werd gebezigd krachtens eenig recht. Het al dan niet bestaan van dat recht is dus zonder belang voor de waardeering van een feit, vallende onder de bepaling van dit artikel.
h H. R. 25 October 1909, Concl. conf.

3. Art. 161 Sr. verbiedt bedreiging van de algemeene veiligheid, ook door daden van eigen richting ten aanzien van eigen goed gepleegd.
Leeuwarden Hof 6 Mei 1909.

Cassatie Sz. | Waterkeerende werken 2.
Vernieling en besch. 2.

OVERTREDINGEN.

1. Ook bij overtredingen is schuld een bestanddeel van het te laste gelegde feit, bij welks niet bewezen verklaring vrijspraak moet volgen.
Almelo 26 April 1910.

OVERTUIGINGSSTUKKEN.

15. Art. 219 Sv. heeft zoowel betrekking op voorgelezen bescheiden als op vertoonde stukken van overtuiging, indien die bescheiden als stukken van overtuiging hebben gediend en als zoodanig zijn afgestaan.
Leeuwarden Hof 1 October 1908.

16. De ambtenaar, die een voorwerp in beslag neemt en aan de justitie overgeeft, kan niet beschouwd worden als degene, die het voorwerp als stuk van overtuiging heeft afgestaan. Tenzij in eene der in art. 219 Sv. genoemde uitzonderingen, moet dus de teruggave worden gelast aan dengene onder wien de inbeslagneming is geschied.
e H. R. 21 December 1908, Concl. conf.

17. In geval van oplichting door den verkoop eener koe, die niet aan den dader toebehoort, aan een ander onder voorgeven, dat zij wel aan den dader toebehoort, verkrijgt de dader den koopprijs der koe door oplichting en moet dus, wanneer de koopprijs onder den dader in beslag is genomen, de teruggave daarvan aan den kooper der koe, en niet aan den politiebeambte die haar in beslag nam, worden bevolen.
a Arnhem Hof 19 December 1907, op dit punt vern. Zwolle 24 October 1907.

18. Waar de veroordeelde het goed door het misdrijf van heling heeft verkregen, terwijl het goed door het door die heling „begunstigde" misdrijf van diefstal aan A. is onttrokken, kan ingevolge art. 219 Sv. de teruggave daarvan aan A. worden gelast.
Tiel 17 Januari 1907.

19. Teruggave van overtuigingsstukken mag niet worden bevolen bij nietigheid van dagvaarding.
d H. R. 7 Februari 1910, Concl. conf.

20. Bij het bevel tot teruggave van overtuigingsstukken moet worden bepaald, dat de teruggave zal geschieden binnen acht dagen nadat het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan.
a H. R. 9 Maart 1909, Concl. conf.

21. De in het eerste lid van art. 219 Sv. vermelde termijn van acht dagen is niet toepasselijk verklaard op het in het tweede lid van dat artikel toegelaten bevel tot vernietiging.
d H. R. 21 Januari 1907, Concl. conf.

22. De vernietiging van in beslag genomen speeltafeltjes en toebehooren is terecht bevolen, nu met die voorwerpen werd bereikt het werkelijk doel der vereeniging, nl. overtreding van art. 456 Sv. en derhalve die voorwerpen hebben gediend om de vereeniging — en dus ook de deelneming daaraan — te doen zijn eene verbodene.
d H. R. 11 Januari 1909, Concl. conf. verw. de cass. tegen het arrest, waarbij werd vern. Amsterdam 7 Februari 1908 (houdende een ontslag van rechtsvervolging).

Dagv. Sz. 19. | *Motieven v. vonnissen.*
Diefstal 18. | Oplichting 17.
Get. bew. Sz. | Schrift. bew. Sz. 15.
Hazardspel 22. | Vereen. en verg. 22.
Heling 18.

PAARDENBELASTING
z. PROVINCIALE BELASTING.

PAND.

83. Zoowel volgens Nederlandsch als volgens Duitsch recht kan pand ook voor toekomstige vorderingen verleend worden.
a Arnhem Hof 18 Juli 1907.

84. Geld kan voorwerp van pandrecht zijn.
a Amsterdam Hof 18 Januari 1907, bev. *b* Amsterdam 17 Februari 1905.

85. Kennisgeving der verpanding aan den hypothecairen schuldenaar, geschied na het faillissement van den pandgever, vestigt geen pandrecht. Hiertegen doet niet af, dat art. 1199 B. W. niet aangeeft wanneer de kennisgeving moet geschieden, noch dat art. 35 Faill. wet van het pandrecht geen melding maakt.
Amsterdam Hof 15 Januari 1909, bev. *b* Haarlem 15 Januari 1907. — De cass. tegen het arrest is verw. bij *a* H. R. 31 December 1909, Concl. conf.

86. De in art. 1199 B. W. bedoelde kennisgeving der verpanding is het middel om het pandrecht tot stand te doen komen. Volgens

het beginsel van ons faillissemenstrecht, waarvan art. 35 Faill. wet het uitvloeisel is, kan zoodanige kennisgeving, gedaan na de faillietverklaring van den pandgever, pandrecht niet meer doen ontstaan.

Rotterdam 27 Mei 1908.

87. Hij die eenvoudig pandhouder is van toonderpapier, zonder dat hem tevens het vorderingsrecht uit dat papier is gecedeerd, heeft niet het recht van den schuldenaar van dat toonderpapier betaling daarvan te vorderen.

Rotterdam 14 Februari 1906.

88. Wijl de pandhouder, de schuldbekentenis in handen heeft en daarin de clausule voorkomt, dat de betaling der aflossingen en rente aan hem zal geschieden, is tevens bewezen dat hem ook de onherroepelijke machtiging tot innen is gegeven, waardoor hij de bevoegdheid verkreeg op eigen naam verificatie te vragen.

Arnhem Hof 15 Juli 1909, ook nog beslissende, dat pandrecht op inschulden tegenover den schuldenaar der in pand gegeven vordering als cessie kan worden beschouwd. Bij gemeld arrest werd op dit punt in substantie bev. Tiel 29 Mei 1908. — De cass. tegen het arrest werd (op motieven buiten bovenstaande kwesties) verworpen bij *b* H. R. 24 Maart 1910, Concl. conf.

89. A. verklaart bij akte aan B. een kooprijs schuldig te zijn, dien hij zich verplicht te betalen aan C. (een bank), schuldeischeresse van B. — A. en B. zijn later failliet verklaard en C. komt in het faillissement van A. als pandhoudster der vordering van B. op A. als schuldeischeresse ten eigen name op, bewerende die vordering in pand te hebben gekregen tot zekerheid harer vordering op B., voortspruitende uit verleend crediet. Terecht is aangenomen dat C. de bewuste vordering met medeweten van A. heeft in pand gekregen, op grond dat de curator van B. de in pandgeving heeft erkend en dat A. aan zijn curator heeft medegedeeld, dat de hiervoren bedoelde schuldbekentenis aan C. is gegeven ten behoeve van een door B. bij deze te bewerken crediet-opening. C. had het recht ten eigen name te innen.

Arnhem Hof 15 Juli 1909, bev. op dit punt Tiel 29 Mei 1908. Met vern. van dit vonnis werd evenwel C. als schuldeischeresse toegelaten, wijl D. als beschadigde borg was geverifieerd in het faillissement van B. als hebbende hij namelijk diens schuld aan C. als borg betaald. — De cass. tegen het arrest is afgewezen bij *b* H. R. 24 Maart 1910, Concl. conf. met verwerping der middelen hierop steunende, dat de „overgang" van het pandrecht (met recht tot innen) op den borg had moeten zijn beteekend of schriftelijk erkend, en dat de betaling door den borg niet door vermoedens mocht worden bewezen.

90. Volgens de woorden en de geschiedenis van art. 1205 al. 2 B. W. heeft de pandhouder een retentierecht, dat zich niet uitstrekt tot de „opbrengst" van de verpande zaak. Mitsdien heeft, nu het pand verkocht is, de pandhouder geen recht op terughouding van de opbrengst van het pand, zooverre deze de schuld te boven gaat, waarvoor het pand was verbonden.

's Gravenhage Hof 22 Maart 1909, waartegen de cass. is verw. bij *d* H. R. 15 November 1909, Concl. conf.

91. Aan de geldigheid eener verpanding van eene in derde beslag genomene vordering staat dit beslag niet het minst in den weg, wanneer dit later van onwaarde wordt verklaard.

a Arnhem Hof 18 Juli 1907.

92. Wanneer een pandgever aanvankelijk aannemelijk heeft gemaakt dat het onderpand slechts verbonden was voor eene schuld van f 1000.„ plus renten, dan zal de pandnemer, wil hij op de opbrengst van het onderpand eene veel grootere schuld kunnen verhalen, hebben te bewijzen, dat het onderpand ook voor die veel grootere schuld was verbonden.

Rotterdam 24 Februari 1908.

Betaling.	*Rek. cour.*
Bewijs Bz. 92.	Retentie 90.
Cessie 88.	*Rev. beslag.*
Cognossement.	*Subrogatie.*
Cons. besl. 91.	*Vennootschap.*
Faillissement 85 v.	*Verand. verm. of w. v. eisch.*
Getuigenbew. Bz.	*Verbruikleening.*
Pap. a. toonder 87.	*Voorr. v. boedelbeschr.*

PANDBESLAG.

79. Het voorrecht van den verhuurder kan worden vervolgd ook door middel van executoriaal beslag. Het leggen van dit beslag was, waar het pandbeslag van waarde is verklaard, overtollig, doch niets meer, en sleept dus ook geene nietigheid na zich; wanneer de huurder inmiddels gefailleerd is, kan hij die beweert eigenaar der bij executie verkochte goederen te zijn, niet de onrechtmatigheid der executie beweren, op grond van dat faillissement, ofschoon de curator stil zit.

's Hertogenbosch Hof 27 October 1908, bev. 's Hertogenbosch 8 Februari 1907. — Zie in cass. (buiten deze kwestie) *d* H. R. 24 December 1909, Concl. conf.

80. Onder: „gerechtelijke opeisching" bedoeld bij art. 1188 B. W. wordt verstaan het „pandbeslag voor huren en pachten", gelijk dat bij de art. 758 v. Rv. is geregeld.

Zwolle 6 Maart 1907.

81. Art. 760 Rv. Aan het conservatoir pandbeslag behoeft geen bevel vooraf te gaan.

's Gravenhage 16 Maart 1909, waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 24 December 1909, Concl. conf.

82. Een papegaai en een kanarie kunnen niet geacht worden te dienen tot stoffeering van het gehuurde.

Amsterdam 11 November 1908.

Dagv. Bz.	Huur en verh. 79 v.
Executie 79.	*Marit. macht.*
Exec. beslag 79.	*Onr. daad.*
Faillissement 79.	*Voorr. v. schuld.*

PAPIER AAN TOONDER.

13. De wet, aandeelen in blanco naast die op naam stellende, maakt alleen onderscheid naarmate de naam van den aandeelhouder daarop al of niet is uitgedrukt en eischt in het laatste geval niet, dat dit niet op naam staan op een bepaalde wijze of in een zekeren vorm zij uitgedrukt. De stukken luidden: „ten name van...." zonder eenige verdere bijvoeging.

d H. R. 4 Februari 1910, verw. de cass. tegen 's Gravenhage Hof 4 Mei 1909, waarbij was bev. Rotterdam 11 November 1907.

14. Pandbrieven, talons en coupons aan toonder, die in gebruikelijke vormen plegen te worden vervaardigd, kunnen niet geacht worden te behooren tot de in art. 1915 B. W. bedoelde onderhandsche, eenzijdige schuldverbintenissen,

waarmede bedoeld zijn de door particulieren afgegeven schuldbekentenissen ter zake van geleend geld of anderszins.

a Amsterdam 13 Maart 1907.

15. Uitgelote en ingewisselde pandbrieven, teruggekeerd in het bezit van den uitgever en voor vernietiging bestemd, doch niet vernietigd en in handen gekomen van den derden bonafide houder, zijn in deze gelijk te stellen met voor de uitgifte gereed gemaakte pandbrieven, die bij den onderteekenaar in voorraad zijn, doch nog niet zijn uitgegeven.

a Amsterdam 13 Maart 1907.

16. Uit de omstandigheid, dat bij eene uitgifte van obligatiën geen recht van uitloting is voorbehouden, volgt niet dat nu ook uitloting niet mag geschieden.

a 's-Hertogenbosch 5 Februari 1909.

17. Bij obligatie's aan toonder blijft de verplichting tot voldoening aan de toonderverbintenis bestaan tegenover dengeen die — na uitloting, aflossing en terugkomst bij den uitgever — bonafide houder van het stuk geworden is. Het gevaar van dubbele betaling komt voor rekening van den uitgever, die trouwens de obligaties bij de eerste betaling kan onbruikbaar maken.

b Amsterdam Hof 31 Januari 1908.

18. Een obligatie aan toonder moet aan den houder daarvan worden uitbetaald. De uitgever kan er zich niet op beroepen dat zij reeds vroeger was afgelost aan dengene, wien het stuk oorspronkelijk was afgegeven. Dat de vernietiging van het papier nergens aan den uitgever is opgelegd, kan hem niet bevrijden.

d Amsterdam Hof 6 Maart 1908, bev. *a* Haarlem 15 Januari 1907.

19. Het in omloop gebracht zijn van het toonderpapier buiten den wil des onderteekenaars, geeft dezen niet het recht, tegenover den derden bondfidehouder, de voldoening te weigeren der verplichtingen in het stuk omschreven of daaruit voortvloeiende, met name niet de afgifte van nieuwe couponbladen aan den houder der talons of de betaling der coupons aan de houders daarvan. De derde houder te goeder trouw is gerechtigd de vordering, in het papier uitgedrukt, in te stellen door middel van de enkele vertooning van het papier.

a Amsterdam 13 Maart 1907.

20. Tegenover de eischers, die storting op de toonder-obligaties vorderen, zijn de gedaagden, wier rechtsvoorganger houder der obligaties was, ontslagen van het bewijs, dat die voorganger zich van zijne verplichting tot storting heeft gekweten; het bewijs van het tegendeel rust op de eischers.

Amsterdam 2 April 1909.

21. Het formeel recht uit een toonderpapier kan, tegen den uitgever daarvan, niet worden ingeroepen door een houder, die zich persoonlijk jegens dien uitgever verbond om dat recht niet geldend te maken.

Amsterdam Hof 16 October 1908. — Zie in cass. *e* H. R. 18 Juni 1909, Concl. conf.

Bewijs Bz. 20.
Blanco papier 13.
Obligaties 16 v.
Pand.
Pandbrieven 14 v.
Schuldoorzaak 21.
Vennootschap 13.

PAULIANA.

155. Waar bij wijze van schuldvernieuwing een vroegere koopschuld wordt veranderd in eene leenschuld en tot zekerheid daarvan hypotheek wordt bedongen, daar moet bij de beoordeeling der gegrondheid eener tegen deze hypotheekverleening ingestelde Pauliana ook met de vroegere contractueele verhouding van partijen worden rekening gehouden. Nu bij de koopschuld geen verplichting tot zekerheidstelling bestond en bij beide partijen de wetenschap aanwezig was dat benadeeling van de overige schuldeischers het gevolg der hypotheekverleening zou zijn, moet de hypotheek vernietigd worden.

b Arnhem Hof 12 Juni 1907, waartegen de cass. is verw. bij *c* H. R. 16 April 1908, Concl. conf. — De doorhaling der hypothecaire inschrijving werd in een nieuw geding ten verzoeke des curators bevolen bij Zutphen 25 Juni 1908.

156. Waar ingevolge art. 159 Rv. met onderling goedvinden de zaken als verknocht gevoegd zijn, maar geen voeging krachtens art. 285 Rv. heeft plaats gehad, mogen de beslissingen welke onderscheidenlijk in elke zaak werden gegeven geen invloed op elkander uitoefenen. — De gevoegde zaken waren: 1°. eene rechtsvordering tot doorhaling *a*) eener hypothecaire inschrijving genomen op onverdeelde goederen en *b*) eener overschrijving van een krachtens de grosse der hypothecaire schuld op die goederen gelegd executoir beslag, op grond dat ingevolge de werking van een deeling (art. 1212 B. W.) deze goederen van de hypotheek vrij waren, alles met schadevergoeding; 2° eene inroeping der nietigheid van voormelde deeling, althans van de daarbij verrichte handelingen, op grond van art. 1377 B. W., gedaan enkel bij wijze van verwering — na de voeging met de zaak sub 3° — door voormelden hypotheekhouder-executant met conclusies tegen alle partijen in laatstgenoemde en eerstgemelde zaak; 3° eene rechtsvordering tot boedelscheiding door den curator in het faillissement van den man van een der deelgerechtigden tegen deze laatsten, omdat op grond van art. 42 j° 43 sub 3°, althans van art. 47 Faill. wet, de in het arrest omschreven handeling met een kapitaal van f 1000,„ (gevolg eener verrekening) nietig was en de nietigheid dier betaling de nietigheid der voornoemde deeling meebracht; 4° een verificatiegeschil, waarbij de voormelde curator een vordering der sub 1° bedoelde eischers, steunende op de deeling, betwistte op grond der door hem ingestelde Pauliana. — Nu de hypotheekhouder-executant, gedaagde in de eerste zaak, niet reconventioneel heeft geageerd, heeft men te doen met een exceptie ex art. 1490 B. W.; eene rechtsvordering tegen anderen dan de eischers sub 1° kan niet opgaan. Om in zijn verwering, gebaseerd op de Pauliana te slagen, moet de excipient tegen alle deelgerechtigden (het Hof wil aannemen dat dit processueel is toegelaten) aantoonen, dat aan de eischen van art. 1377 B. W. is voldaan. Hij kan echter niet tegen de deeling zelve opkomen doch alleen — conform zijn subsidiaire conclusie — tegen de handeling met het kapitaal van f 1000,„. Niettegenstaande hetgeen omtrent de anterieure rechtsverhouding van de deelgerechtigden vaststaat, was voormelde handeling rechtens verplicht: ook blijkt niet van de wetenschap bedoeld bij art. 1377 B. W. bij al de deelgerechtigden. — Afwijzing der vordering sub 3° op analoge en andere gronden, waaronder deze

dat de curator alleen voormelde handeling (verrekening) mocht aanvallen en dat, al werd deze vernietigd, behoudens enkele speciale gevolgen de boedelscheiding intact bleef. De vordering sub 4° was niet appellabel met het oog op het bedrag.

b 's Hertogenbosch Hof 25 Juni 1907.

Appel Bz. 156.	Hypotheek 155.
Cassatie Bz.	Reconventie 156.
Conn. en litisp. 156.	Scheid. en deeling 156.
Eed.	Schuldoorzaak 155.
Exceptie 156.	Schuldvernieuw. 155.
Faillissement 156.	Voeg. en tusschenk. 156.

PENSIOENEN Z. EXECUTOIR BESLAG, FAILLISSEMENT, ONDERWIJS.

PENSION Z. OVEREENKOMST.

PERSONEELE BELASTING.

283. Bij overtreding van art. 72 § 1 der wet op de Personeele Belasting jis. artt. 41—47 dier wet moet in de dagvaarding op straffe van nietigheid duidelijk zijn vermeld, welke van de in die artt. 41—47 gestelde verplichtingen niet zou zijn nagekomen.

o en *u* H. R. 29 Juni 1908, Concl. conf.

284. Onder de beschikking over paarden, welke bij art. 26 der wet op de Personeele Belasting met het houden volgens art. 25 der wet wordt gelijk gesteld, moet worden verstaan een vast en voortdurend gebruik.

c H. R. 22 Februari 1909, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's-Gravenhage Hof 29 October 1908, houdende ontslag van rechtsvervolging van den directeur eener stoombootmaatschappij, welke volgens overeenkomst met een tramwegmaatschappij twee paarden mocht gebruiken doch slechts voor vier bepaald aangegeven ritten, heen en terug, welk aantal verband hield met de aankomst en het vertrek der stoombooten. — Zie in dezelfde zaak het arrest van verwijzing *n* H. R. 29 Juni 1908, Concl. conf. vern., wegens gemis van motiveering omtrent het bewezene, 's-Gravenhage 27 Februari 1908, hetwelk overigens dezelfde beslissing au fond inhield als hierboven vermeld.

Cass. Sz.	*Exec. beslag.*
Dagv. Sz. 283.	

PERSOONLIJKE BEZICHTIGING Z. MOTIEVEN VAN VONNISSEN, MOTOREN EN RIJWIELEN.

PHOSPHORLUCIFERS Z. RECHTEN EN ACCIJNSEN.

PLAATSOPNEMING Z. UITWEG.

PLEIDOOIEN Z. PROCESKOSTEN BZ.

PLURIS PETITIO Z. ACTIE, CASSATIE BZ., MORA, VERANDERING, VERMEERDERING OF WIJZIGING VAN EISCH.

PLURIUM LITIS CONSORTIUM Z. EIGENDOM, ONDERHOUD (ALIMENTATIE), OVEREENKOMST, SCHEIDING EN DEELING.

POGING.

141. Bij de telastlegging van poging is het voldoende, dat de in de dagvaarding vermelde omstandigheden, waardoor het misdrijf niet werd voltooid, een zoodanig karakter hebben, dat zij als van des daders wil onafhankelijke omstandigheden moeten worden beschouwd.

a H. R. 2 Maart 1908, Concl. conf.

142. Het binnendringen in de woning, met het oogmerk om diefstal te plegen, is reeds eene uitvoeringhandeling van het misdrijf van diefstal. Waar dit binnendringen is ten laste gelegd, zij het ook met de bijvoeging „ter uitvoering van het voornemen om weg te nemen" en niet „ter wegneming" als begin van uitvoering van het misdrijf zelve, kan toch veroordeeling wegens poging volgen.

b H. R. 29 Maart 1910, Concl. conf.

143. Het iemand tegen het hoofd werpen van een fleschje met vitriool, kan, wanneer alleen door het bukken van dengene, naar wien het werpen geschiedt, het raken wordt voorkomen, als poging tot zware mishandeling worden aangemerkt.

c H. R. 14 Februari 1910, Concl. conf.

144. Veroordeeling van beide beklaagden wegens poging tot diefstal door twee vereenigde personen. De diefstal van het hek was geenszins voltooid toen de tweede beklaagde een stuk hek op een begraafplaats in een park had opgenomen en een eind verder onder takken en blaren had verborgen. Het door dien beklaagde verrichte is hoogstens als een der uitvoeringshandelingen te beschouwen, die te zamen met het stuk breken en het weghalen van het hek, dat de beklaagden zich voorgenomen hadden des avonds nog te verrichten, de geheele wegneming zouden hebben opgeleverd. De eerste beklaagde had vooraf een stuk van het grafhek omvergetrapt en daarop met den tweeden beklaagde afgesproken het weg te nemen en het ten hunnen bate te verkoopen.

Amsterdam 12 September 1907.

145. Poging tot het misdrijf van een ander, op haar uitdrukkelijk en ernstig verlangen, van het leven berooven, waarbij het voornemen des daders zich door een begin van uitvoering heeft geopenbaard en de uitvoering alleen tengevolge van omstandigheden van zijnen wil onafhankelijk, niet is voltooid.

Amsterdam 2 October 1908.

146. Veroordeeling wegens poging tot moord.

Amsterdam 29 Juli 1909.

147. Veroordeeling wegens poging tot doodslag, gepleegd door een man op zijn vrouw.

's Gravenhage Hof 13 December 1906.

Dagv. Sz.	*Mish. v. ambten.*
Diefstal 142, 144.	Moord 146.
Doodslag 145, 147.	*Mot. v. vonn.*
Geweldpleging.	*Strafbaarh.*
Mishandeling 143.	Zware mishand. 143.

POLITIE Z. AANSPRAKELIJKHEID BZ., GEMEENTEVERORDENING, OPENBAAR GEZAG, REBELLIE.

POSTERIJEN.

Bij n°. 140. — Waartegen de cass. is verw. bij *c* H. R. 5 April 1907, Concl. conf.

142. Ruime beteekenis van het woord verlies in art. 12 der Postwet van 15 April 1891 (Sb. 87). Daaronder is ook begrepen het geval, dat de aangeteekende brief niet is uitgereikt

aan den geadresseerde en in verkeerde handen is gekomen. Tegen den afzender, wien de aanspraak tot schadevergoeding toekomt, kan de Staat zich ter afwering der daartoe strekkende vordering niet met vrucht beroepen op de schuld van den geadresseerde.

c H. R. 5 April 1907, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's Gravenhage 2 Mei 1906.

Ambtsmisdr. | *Oplichting.*
Diefstal. | *Schrift. bew. Sz.*

POSTSPAARBANK Z. VALSCHHEID SZ.

PRAEPARATOIR VONNIS Z. APPEL BZ., CASSATIE BZ.

PRAESIDIALE BESCHIKKING Z. ECHTSCHEIDING.

PRAEVANTIEVE HECHTENIS Z. AANHOUDING.

PROCESKOSTEN IN BURGERLIJKE ZAKEN.

601. Daar het voeren van pleidooien tot het normale verloop eener procedure behoort, is het voor de vraag wie de daarvoor veroorzaakte kosten heeft te dragen, onverschillig met welke bedoeling een der partijen pleidooi verlangd heeft.

Rotterdam 10 Juni 1907.

602. Al verplicht geen wetsbepaling om het ontwerpen der dagvaarding en de verdere daarmede in verband staande werkzaamheden te doen verrichten door een procureur, zoo is dit toch in overeenstemming met geest en bedoeling der wetgeving, zoodat de kosten van den procureur, als kosten op de betaling vallende, komen ten laste van den schuldenaar. Wanneer deze echter na de dagvaarding, doch vóór de inschrijving op de rol, aan des eischers procureur, die zulks heeft aangenomen, heeft doen aanbieden het gevorderde bedrag met rente, kosten der dagvaarding en f 1.— voor onvereffende kosten met voorbehoud, van nadere vereffening, kan de zaak niet ter rolle worden gebracht en, bij conclusie van eisch, voor kosten van procureur gevorderd worden nog f 24.—, maar had moeten geprocedeerd worden tot definitieve vereffening der kosten.

Rotterdam 29 Mei 1907.

603. Wanneer door den Nederlandschen rechter, bij rogatoire commissie, een getuigenverhoor aan een buitenlandschen rechter is opgedragen, komen de kosten van rechtsbijstand bij dat verhoor ten laste van de verliezende partij hier te lande. De in casu daardoor in rekening gebrachte kosten zijn niet bovenmatig.

Rotterdam 5 December 1906.

604. Bij artikel 11 van het Verdrag betreffende het internationaal privaatrecht d.d. 14 November 1896 is de vrijstelling van cautio judicatum solvi en mitsdien de executie van proceskosten tegen aldus vrijgestelden, niet beperkt tot natuurlijke personen. Art. 12 van dat verdrag sluit niet uit dat geëxecuteerd kan worden voor de kosten gemaakt om tot taxatie van proceskosten te komen, welke kosten zelve niet weder getaxeerd zijn; het beperkt echter de executie tot die kosten, welke bij het bestaan der cautio judicatum solvi in aanmerking zouden gekomen zijn. Art. 13 verbiedt den Nederlandschen rechter te onderzoeken of de buitenlandsche rechter bepaalde kosten terecht als proceskosten heeft aangemerkt.

a 's Gravenhage Hof 7 October 1907, bev. *c* Rotterdam 15 April 1907, behalve ten aanzien der kosten van legalisatie der onderscheidene processtukken en de kosten van zegel- en registratierechten „in Nederland" gemaakt. De cass. werd verw. bij *b* H. R. 11 Februari 1908, Concl. conf.

605. De Rechtbank is verplicht eene uitspraak omtrent de kosten te geven zonder dat daarbij de restrictie wordt gemaakt, dat dit door de eischende of verwerende partij wordt gevraagd en wel in dier voege, dat, enkele uitzonderingen daargelaten, de verliezende partij in de kosten moet worden veroordeeld.

Breda 9 Juni 1908.

606. De schuldenaar moet zelf weten aan wien hij heeft te betalen, wanneer verschillende personen aanspraak maken op het verschuldigde. Laat hij, in plaats van de opvorderbare schuld te betalen toen daartegen geen wettelijk beletsel bestond, zich dagvaarden ten einde door den rechter te doen beslissen wie tot het verschuldigde gerechtigd is, zoo moet hij, tot betaling veroordeeld wordende, tevens in de kosten worden veroordeeld.

b Rotterdam 26 November 1906. — Rotterdam Kgr. II 8 Maart 1909.

607. Waar de kantonrechter zich ten onrechte onbevoegd heeft verklaard, zonder dat de gevoerde tegenspraak aanleiding gaf tot die verkeerde beslissing en de geintimeerde ook in hooger beroep de beslissing niet heeft verdedigd, behooren de kosten van het appel te worden gereserveerd.

Amsterdam 17 November 1906.

608. Eischer kan zich niet beklagen over zijne veroordeeling in de kosten der procedure, daar, al moge de tegenpartij hare oorspronkelijke vordering verminderd hebben tot het door eischer genoemde bedrag, eischer ook deze verminderde vordering bleef bestrijden en dus door den rechter geheel in het ongelijk werd gesteld toen deze de verminderde vordering toewees. Ook werd eischer terecht in de kosten van het conservatoir beslag veroordeeld, niettegenstaande zijn aanbod hetwelk onwettig en tardief was en slechts subsidiair was gedaan.

a H. R. 11 Februari 1910, Concl. conf.

609. Veroordeeling van den appellant in een deel der proceskosten, ofschoon de geintimeerden totaal niet-ontvankelijk werden verklaard in de door hen ingestelde vordering, zulks wijl de appellant in prima een middel van niet-ontvankelijkheid had opgeworpen, dat verworpen werd en hij door zijn ontkenningen een enquête had veroorzaakt, waarna de juistheid der betwiste feiten bewezen werd verklaard, zijnde de appellant tegen die beslissingen niet opgekomen.

b Leeuwarden Hof 30 Juni 1909.

610. Een ontzette ouder of voogd behoort niet in de kosten der procedure te worden veroordeeld, wijl art. 56 Rv. niet toepasselijk is waar recht wordt gedaan op een verzoekschrift buiten eigenlijk rechtsgeding.

's Hertogenbosch 30 Maart 1906, (impl.) bev bij 's Hertogenbosch Hof 11 September 1906. —

Zie echter in zake verkiezingen *e* H. R. 30 Augustus 1909, Concl. conf. waarbij, met een beroep op de bepaling van art. 36 Kieswet, volgens hetwelk het verzoek aan den kantonrechter als eene burgerlijke zaak wordt behandeld, art. 56 Rv. toepasselijk werd geacht. Veroordeeling in de kosten vond ook plaats bij Assen 19 Februari 1907.

611. Wanneer de tegenpartij voor een deel in het ongelijk wordt gesteld, maakt art. 56 Rv. den rechter wel bevoegd, maar verplicht hem niet tot geheele of gedeeltelijke compensatie van kosten.

d H. R. 19 Maart 1909, Concl. conf.

612. De wijze, waarop de rechter zijne bevoegdheid tot gedeeltelijke kosten-compensatie uitoefent, is aan geen wettelijke regelen gebonden en kan dus geen aanleiding tot cassatie geven.

H. R. 27 December 1907, Concl. conf.

613. Waar de hoofdstrijd over de aansprakelijkheid voor een risico liep, appellanten in gebreke waren gebleven eenig aanbod van betaling der averijschade te doen en dus een daartoe veroordeelend vonnis noodig was, terwijl de geintimeerden bevoegd waren gebruik te maken van het recht om hunne vordering overeenkomstig de cijfers van het in deze bedoeld deskundigen rapport te verminderen, waren er allessins redenen om de appellanten in alle proceskosten te veroordeelen.

a 's Gravenhage Hof 22 April 1907.

614. Nu de gedaagde in zijn hoofdverweer geheel in het ongelijk is gesteld en de tegen hem ingestelde vordering voor wat het bedrag betreft is toegewezen voor meer dan drie-vierde van dat bedrag, bestonden er geen termen voor eenige compensatie van kosten.

b 's Gravenhage Hof 1 November 1909.

615. Compensatie niet aangenomen, op grond dat in de 2 vorderingen, waarvan de compensatie werd staande gehouden, partijen niet dezelfde zijn. Begrooting van hulploon.

Leeuwarden 8 November 1906.

616. Waar vaststaat, dat de gedaagde herhaaldelijk aan den eischer het toe te wijzen bedrag heeft aangeboden, doch dat deze geweigerd heeft hetzelve aan te nemen om de nu ongegrond bevonden reden dat het onvoldoende was, moet de eischer als de in het ongelijk gestelde partij in de proceskosten worden veroordeeld.

Rotterdam 16 Juni 1909.

617. Een erfgenaam, die met de verwerping jaren verkiest te wachten en daartoe pas overgaat, als hij tot betaling wordt gedagvaard, uit eigen beurze in de proceskosten veroordeeld.

's Hertogenbosch Hof 5 Maart 1907. — Zie a quo Maastricht 25 Januari 1906.

618. Bij aldien de gedaagde in eene procedure tot rekening en verantwoording een derde heeft in vrijwaring geroepen, — zijnde die derde wordt daarna in het hoofdgeding geintervenieerd — dan mag bij afwijzing der hoofdvordering de eischer toch niet in de kosten van het geding op de vrijwaring, waarin hij geen partij was, worden veroordeeld. De vordering tot vrijwaring was bovendien — wat ook de naaste oorzaak daartoe moge geweest zijn — eene vordering ten eigen bate en schade, zoodat de kosten daarvan nimmer ten laste der eischende partij konden wezen.

b H. R. 21 Mei 1909, Concl. conf. vern. *b* Amsterdam Hof 6 Maart 1908.

619. Waar de oorspronkelijke eischer, die bij gebreke van bewijs in het ongelijk gesteld wordt in zijn vordering gebaseerd op zijn uitsluitend recht op een scheidsmuur, erkend heeft dat de oorspr. gedaagde terecht de gedaagden in vrijwaring heeft opgeroepen op grond dat deze hem het „recht op den halven muur" hadden verkocht en die vordering in vrijwaring ontvankelijk is, moet de oorspr. eischer ook verwezen worden in de kosten van het geding in vrijwaring.

b Amsterdam 12 October 1906, bev. bij Amsterdam Hof 20 November 1908.

620. In 's Hofs overwegingen, dat de eischer de erfgenamen heeft aangesproken als bezitter van de door hem opgevraagde goederen, nadat hem dat bezit was opgezegd, en dat hij zich niet vrijwillig van zijn rekenplicht heeft gekweten, ligt opgesloten 's Hofs oordeel, dat de eischer de hem toevertrouwde belangen heeft verwaarloosd, zoodat hij terecht is veroordeeld in de betaling der proceskosten uit eigen beurze.

b H. R. 14 Februari 1908, Concl. conf. verw. de cass. tegen het arrest, waarbij werd bev. *a* Amsterdam 6 April 1906.

621. Geïntimeerde moet geacht worden door de toewijzing van des appellants vordering, niettegenstaande zijn referte, in het ongelijk te zijn gesteld, zoodat hij door de rechtbank in de kosten had moeten zijn veroordeeld en op dien grond ook de kosten van het hooger beroep heeft te dragen, evenwel met dien verstande, dat de kosten, die door den eischer en appellant noodeloos zijn aangewend of veroorzaakt, blijven voor diens rekening, hetgeen het geval is met de meerdere kosten, die het gevolg zijn van het doen uitbrengen van verschillende exploiten door een te Amsterdam in plaats van door een te Bussum resideerenden deurwaarder, alsmede met de kosten veroorzaakt door het aanblijven van den gerechtelijken bewaarder, nadat geintimeerde zich op 26 Juni 1906 bereid had verklaard tot afgifte van het paard, welke kosten, indien appellant toen, in plaats van vele maanden later, het paard had teruggenomen, hadden kunnen zijn voorkomen.

Amsterdam Hof 2 April 1910.

PROCESVERBAAL DER TERECHTZITTING Z. MOTIEVEN VAN VONNISSEN, TERECHTZITTING SZ.

PROCUREUR Z. ADVOCAAT, APPEL BZ., APPEL SZ., DESKUNDIGEN BZ., GEMEENTE,

ONTEIGENING TEN ALGEMEENEN NUTTE, OPENBAAR MINISTERIE, PROCESKOSTEN BZ., SCHORSING EN HERVATTING VAN RECHTSGEDING, VENNOOTSCHAP, VOOGDIJ.

PROLONGATIE Z. VERBRUIKLEENING.

PROSTITUTIE Z. GEMEENTEVERORDENING.

PROVINCIALE BELASTING.

36. Het bij de verordening tot heffing van weggeld in de provincie N.-Brabant ingestelde weggeld vindt zijnen grond in eenig gebruik of genot, dat de provincie, die het verschaft, niet kan verschaffen zonder het doen van uitgaven daarvoor en valt mitsdien onder de zoogenaamde retributiën, welke art. 126bis *e* der Prov. wet aan de Staten toestaat te heffen. De beoordeeling, of dit weggeld de voor retributiën vereischte evenredigheid heeft, staat niet ter beoordeeling van den rechter. Uit de verschillende bepalingen der verordening blijkt, dat voor de eerste maal, dat is bij de invoering der belasting op 1 Mei 1908, aan de ingezetenen, aan wie een beschrijvingsbiljet is uitgereikt, een termijn van acht dagen wordt gegeven, om door inlevering van het biljet aangifte te doen voor de belasting en zij dus gedurende dien tijd zijn vrijgesteld van de aan anderen opgelegde verplichting om te voren, dat is vóór het gebruik van den weg, aangifte te doen.

a H. R. 8 Februari 1909, Concl. conf. verw. de cass. tegen Breda 10 September 1908.

37. Het ten laste van den requiant bewezen verklaarde feit, gepleegd vóór de inwerkingtreding der nieuwe hier in aanmerking komende verordening, moet volgens den regel van art. 1, eerste lid Sr., getoetst worden aan de tijdens het plegen van het feit geldende voor den requirant niet ongunstiger luidende bepalingen der oude verordening. Volgens deze verordening mogen paarden, als uitsluitend gebezigd voor den landbouw aangegeven in de eerste categorie der paardenbelasting in Noordbrabant, daartoe gebezigd worden ook buiten de woonplaats van den houder en de daaraan grenzende gemeenten, zonder dat zij daardoor vallen in de derde categorie der belasting.

c H. R. 25 Maart 1907, Concl. contr.

Adm. en recht. macht 36. | Strafvervolging 37.
Paardenbelast. 37. | Wegen 36.
Provinc. verorden.

PROVINCIALE VERORDENINGEN.

91. Of „de provinciale" wetgever door naast het voorwaardelijk verbod der rijkswet een onvoorwaardelijk verbod te stellen is getreden in eenig onderwerp van algemeen rijksbelang, staat niet ter beoordeeling van den rechter.

f H. R. 3 Juni 1907, Concl. contr.

92. Bij de wet van 26 Mei 1880 (Sb. 86) is alleen sprake van straffen als bedoeld bij art. 2 R. O., welker toepassing bij uitsluiting is opgedragen aan de rechterlijke macht. Daaronder valt dus niet het verval van aanspraak op aanmoedigingsbewijzen, gesteld bij eene bepaling, welke in het belang van de regeling en het bestuur der provinciale huishouding is gegeven. Die bepaling vitieert de verordening dus niet.

c H. R. 27 December 1909, Concl. conf.

93. Art. 24 1° van het Provinciaal Reglement op de wegen in Noordholland, een onvoorwaardelijk verbod inhoudende van wat art. 427 6° Sr. slechts voorwaardelijk verbiedt, reikt wel is waar verder dan dat artikel, maar is daarmede niet in strijd.

f H. R. 3 Juni 1907, Concl. contr.

94. De artt. 20 en 51 der verordening tot heffing van weggeld in de provincie N.-Brabant, bepalende, dat de bestuurder in art. 3 bedoeld, verplicht is op de eerste vordering van een der in art. 3, 28 genoemde ambtenaren en beambten te doen stilhouden en desgevraagd voornaam, naam en woonplaats op te geven, is in strijd met art. 1 Sv. Hieruit volgt echter niet de onverbindbaarheid der geheele vordering.

Breda 10 September 1908. — Zie in cass. *a* H. R. 8 Februari 1909.

95. De toegepaste bepaling eener provinciale verordening houdende verbod om op zekere kade eenig houtgewas te hebben is niet in strijd met art. 151 Gw. Zij heeft niet ontzetting, doch alleen beperking van eigendom ten gevolge.

c H. R. 15 Juni 1908, Concl. conf.

96. Het ontbreken van voorschriften met betrekking tot een bepaald punt (in casu het verhaal der voor het onderhoud van wegen en voetpaden benoodigde kosten), een onderdeel dus eener meer omvattende regeling (die, betreffende het bedoelde onderhoud), brengt niet mede, dat de latere voorschriften niet voor het overige samenvallen met wat vroeger geregeld werd en dus in hun geheel beschouwd niet over hetzelfde onderwerp loopen. Art. 10 van het Reglement op de wegen en voetpaden in de provincie Zuid-Holland van November 1870 is vervallen door art. 38 der wet van 10 Nov. 1900 (Sb. 176), omtrent het waterstaatsbestuur, welke bedoeld heeft ten aanzien van het onderhoud der wegen in zijn geheel regels te geven en dus ook betrekkelijk voormeld verhaal.

c H. R. 15 April 1910, Concl. conf. vern. 's Gravenhage Hof 28 Juni 1909 en bev. 's-Gravenhage 21 Mei 1907.

97. Uit den inhoud van art. 34*a* van het Reglement op de wegen en voetpaden in Overijssel blijkt, dat de provinciale wetgever heeft voorgeschreven het aanbrengen van meer dan één steunsel en heeft bepaald dat noch de staande, noch de liggende hond door het gewicht van den wagen zou mogen worden gedrukt.

h H. R. 10 Januari 1910, Concl. conf.

98. De verordening van het Hoogheemraadschap Watergraafsmeer, waarbij wordt verboden water uit den bodem door waterleidingen, kunstmatige wellen of dergelijke te laten afvloeien in slooten in den polder is niet in strijd met art. 674 noch met eenige andere bepaling van het Burgerlijk Wetboek en is in het huishoudelijk belang van den polder. De verordening beperkt slechts het gebruik van eigendom binnen de perken van art. 625 B. W.

b H. R. 10 Mei 1909, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam 29 Januari 1909.

99. Gedeputeerde Staten van Groningen, volgens art. 152 Prov. wet met de uitvoering der provinciale reglementen belast, handelen binnen den kring der hun krachtens de wet toegekende administratieve bevoegdheid door goed te

keuren den legger, door den betrokken gemeenteraad onder voorbehoud dier goedkeuring voorloopig vastgesteld en daardoor te beslissen, tot welke klasse ieder der op den legger gebrachte openbare wegen behoort. De vraag, of de in de oorspronkelijke dagvaarding bedoelde wringen al dan niet door B. en W. der betrokken gemeente zijn toegelaten, kon hier, waar het gold een weg der tweede klasse, op de beslissing der zaak niet van invloed zijn.

g H. R. 24 December 1906, Concl. conf.

100. Art. 1 van het reglement op de waterleidingen in Overijssel brengt onder het provinciaal beheer alléén de waterwegen, bestemd om in het algemeen belang het water van hooger gelegen erven te ontvangen en af te voeren, welke bestemming daaraan alleen door den eigenaar of rechthebbende kan zijn gegeven. Bij gebreke van het bewijs daarvan is de gerequireerde bij het bestreden vonnis terecht vrijgesproken, tegen welke vrijspraak het ingesteld beroep is niet-ontvankelijk.

a H. R. 29 April 1907, Concl. conf.

101. Onder „springstieren" in art. 11 van het Reglement van Noord-Brabant op het houden van springstieren moeten alleen worden verstaan stieren, die ouder zijn dan negen maanden.

b H. R. 10 Februari 1908, Concl. conf.

Adm. en recht. macht 91 v., 96.	*Onderh. v. werk.* 96.
Cassatie Bz. 100.	Ontsl. v. rechtsverv. 100.
Dijk- en polderbest. 98, 100.	Prov. belast. 94.
Drankwet.	Straffen 92.
Eigendom 95.	*Strafvervolging.*
Legger 99.	Waterlossingen en beken 98.
Mot. v. vonn.	Waterstaat 96.
Mot. en rijw.	*Wegen* 93 v., 99.

PROVISIONEELE EXECUTIE.

150. Uitvoerbaarverklaring van het vonnis bij voorraad en bij lijfsdwang kan niet voor het eerst in appel worden gevraagd.

a Rotterdam 29 April 1908.

151. Ook al strekt in hooger beroep de vordering tot bevoegdverklaring van den eersten rechter kan het te geven vonnis, waar de eischer een provisioneele toewijzing vroeg, uitvoerbaar bij voorraad worden verklaard.

a 's-Gravenhage Hof 7 Juni 1909.

152. Voor uitvoerbaarverklaring bij voorraad bestaan geen termen, wanneer de vordering niet rechtstreeks berust op de geproduceerde authentieke titels.

Tiel 12 October 1906.

Appel Bz. 150.	Prov. vordering 151.
Comp. Bz. 151.	*Zekerheid.*
Exec. beslag.	

PROVISIONEELE VORDERING.

47. Waar, hoewel niet in bijzonderheden geregeld, de bevoegdheid tot het instellen van provisioneele vorderingen in onze wet toch algemeen is erkend, moet het bij de codificatie van ons burgerlijk procesrecht op dit punt bestaande ongeschreven recht geacht worden bestendigd en de verdere ontwikkeling aan wetenschap en praktijk overgelaten te zijn. Krachtens dat beginsel is de rechter, zoo dikwijls het rechtsgeding geruimen tijd zal duren en daardoor de belangen van partijen of van een hunner schade zouden lijden, bevoegd maatregelen te bevelen om dat bezwaar te ondervangen. Daartoe bestaan in casu termen, wanneer bewezen zal zijn dat de intervenienten gedurende een reeks van jaren een recht hebben uitgeoefend, totdat de gedaagde hen dit feitelijk heeft belet. Al geschiedde dit feitelijk door een ambtenaar met publiekrechtelijke middelen, zoo is de al of niet rechtmatiheid van zoodanige handelingen niet aan het oordeel des rechters onttrokken. Het speciale voorschrift van art. 617 B. W. belet niet om ook in andere gevallen het bezit bij voorraad, opgevat in den zin van uitoefening der feitelijke macht, als provisioneele maatregel, toe te kennen. De intervenienten toegelaten tot het bewijs van den langjarigen feitelijken toestand.

Rotterdam 3 December 1906. — Bij *b* Rotterdam 27 April 1908 werd de provisioneele vordering der intervenienten toegewezen en beslist, dat deze — pachters van de schelpvisscherij van de heerlijkheid Grijsoord — als door den Staat in de uitoefening der visscherij op het door hen gepacht terrein gestoord, gerechtigd waren schadevergoeding van den Staat, gedaagde ter zake van stoornis in het bezit in de hoofdzaak, te vorderen, nu de intervenienten deze schade niet konden verhalen op de eischers in de hoofdzaak, de verpachters, wijl deze krachtens de verpachtingsvoorwaarden tot geene vrijwaring waren gehouden.

48. De samenhang tusschen hoofdvordering en vordering bij voorraad is geenszins van dien aard, dat de laatste slechts kan worden ingesteld als incident in de eerste. Ten onrechte heeft derhalve de rechtbank zich onbevoegd verklaard om van provisioneele vorderingen kennis te nemen wijl de hoofdzaak — de procedure tot echtscheiding — in appel hangende was.

a 's-Gravenhage Hof 7 Juni 1909.

Adm. en recht. macht 47.	Incid. vorder. 48.
Bezit 47.	Onr. daad 48.
Comp. Bz. 48.	*Prov. executie.*
Cons. beslag.	Schadeverg. 48.
Echtscheiding 48.	Voeg. en tusschenk. 48.
Huur en verh. 48.	Vrijwaring 48.

PUBLIEK- EN PRIVAATRECHT

Z. AANSPRAKELIJKHEID BZ., ADMINISTRATIEVE EN RECHTERLIJKE MACHT, GEMEENTEBELASTINGEN, KERKBESTUREN EN KERKELIJKE GEMEENTEN, ONRECHTMATIGE DAAD, VERJARING BZ.

RANGREGELING.

81. Verzet tegen eene rangregeling. Het recht om een gerechtelijke rangschikking tot verdeeling van den koopprijs te doen openen, gaat voor de koopers van krachtens onherroepelijke volmacht door den ten hypothecairen schuldeischer verkocht onroerend goed niet verloren door het faillissement van den eigenaar van het goed.

's-Gravenhage 4 Mei 1909.

82. Wanneer de beweringen van den opposant, — gedeeltelijke betaling der geopposeerden door borgen — ook al waren zij juist, geen invloed zouden kunnen hebben op den inhoud der rangregeling, omdat het bedrag, dat de geopposeerde per resto te vorderen heeft, in elk geval grooter is dan de som waarvoor zij batig is gerangschikt, moet het verzet worden afgewezen.

's-Gravenhage 4 Mei 1909.

83. Het feit, dat de koopers, ter voldoening aan de veilconditiën, reeds vóór het opmaken van de rangregeling de koopsom aan den verkoopenden eersten hypothecairen schuldeischer hebben betaald, belet niet dat die 1e hypotheek in de rangregeling moet worden opgenomen, zoolang zij op den staat van inschrijvingen blijft voorkomen.
's Gravenhage 4 Mei 1909.

REBELLIE.

270. Nu uit het redeverband van wat in de dagvaarding is gesteld, blijkt dat te laste gelegd en bewezen is, dat het verzet gericht was tegen eene aangevangen, maar nog niet voltooide, aanhouding, met de bedoeling om de volharding dezer aanhouding te beletten, is dit verzet terecht beschouwd als wederspannigheid.
e H. R. 1 November 1909, Concl. conf.

271. Elk dienaar van de openbare macht is verplicht in geval van een strafbaar feit op heeter daad den dader aan te houden en verkeert zulks doende in de rechtmatige uitoefening zijner bediening, ongeacht zijn oogmerk met die aanhouding. Ten aanzien van zijn plicht om den verdachte te brengen voor een Off. v. Just. of hulpofficier is de beambte alleen aan den boven hem gestelde verantwoording schuldig. Wederspannigheid.
Leeuwarden Hof 18 Juni 1908.

272. Volgens de aan de dagvaarding gegeven uitlegging geschiedde het te laste gelegde verzet, toen na ontdekking van een strafbaar feit op heeterdaad de beambten den beklaagde, dien zij van het feit verdachten, wilden aanhouden en een op hem bevonden wapen wilden in beslag nemen. Die beambten handelden alzoo volgens de hun bij de artt. 40 en 41 Sv. opgelegde verplichting en waren in de rechtmatige uitoefening hunner functie. De bepalingen der Jachtwet kunnen daarbij buiten aanmerking blijven.
a H. R. 22 Juni 1908, Concl. conf. verw. de cass. tegen *b* Arnhem Hof 5 Maart 1908.

273. Nu bewezen was, dat de ambtenaren redelijkerwijze konden vermoeden, dat overtreding der drankwet plaats vond en dat de ruimte waarvan hun de toegang geweerd werd een aanhoorigheid van de biljartkamer van het bierhuis was, ligt in dit een en ander opgesloten de beslissing over de rechtmatigheid van het optreden der ambtenaren overeenkomstig art. 54, 8e lid der Drankwet.
c H. R. 14 Januari 1907, Concl. conf. verw. de cass. tegen het arrest, waarbij was bev. Amsterdam 22 Mei 1906.

274. Waar rechtens vaststaat, dat het ten laste der requiranten bewezen verklaarde verzet door rukken en trekken en het ontnemen van het geweer heeft plaats gehad, volgt daaruit, dat het met geweld is gepleegd. De bewering, dat art. 45*c* der jachtwet had behooren te zijn toegepast, stuit af op de in dat artikel voorkomende bepaling: „onverminderd de ter zake „van dien wederstand ingevolge het Wetboek „van Strafrecht op te leggen straf."
c H. R. 3 Juni 1907, Concl. conf.

275. Bijaldien er een gegrond vermoeden bestaat, dat een persoon ongeoorloofde jachttuigen, „wildstrikken", bij zich heeft en zijne aanwezigheid op de plaats waar hij zich bevindt en andere omstandigheden er op duiden, dat hij zich aan overtreding der jachtwet schuldig heeft gemaakt, valt er te denken aan ontdekking op heeterdaad en is een veldwachter bevoegd den vermoedelijken dader „aan te houden" en te onderzoeken of zijn vermoeden op waarheid is gegrond. Art. 36 j° 40 der jachtwet zouden hunne toepassing bovendien missen, en een beambte als in het 1e art. gemeld niet tegen overtredingen dier wet kunnen „waken" of die „opsporen", als hun de bevoegdheid ontbrak in een geval als boven een vermoedelijken dader aan den lijve te betasten ten einde de opsporing tot klaarheid te brengen. Wederspannigheid.
b Arnhem Hof 28 Maart 1907.

276. De ambtenaren, die bij eene aanhouding ex art. 41 Sv. aannamen, dat de beklaagden zich wederrechtelijk bevonden in een lokaal bij een ander in gebruik, behoefden zich er geen rekenschap van te geven, op welk recht dat gebruik was gegrond.
d H. R. 13 April 1908, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 24 December 1907.

277. Gewichtige vermoedens dat een persoon de wapenwet heeft overtreden, maken den surveilleerenden ambtenaar bevoegd en verplichten hem den vermoedelijken dader „aan te houden" en te trachten het verborgen wapen, indien hij het vindt, in beslag te nemen. Wederspannigheid.
Arnhem Hof 4 April 1907.

278. De deurwaarder, beslag leggend tot tenuitvoerlegging van een dwangbevel, uitgevaardigd wegens niet aangezuiverde vermogensbelasting, is niet in de rechtmatige uitoefening van zijne bediening, wanneer het dwangbevel niet door den bevoegden kantonrechter is executoir verklaard. Naar deze omstandigheid mag, wanneer zij niet in de dagvaarding is opgenomen, geen onderzoek worden gedaan. Op de ten laste gelegde en bewezen feiten zijn dus de artt. 179 en 180 Sr. niet toepasselijk, in het bijzonder niet art. 179, omdat de deurwaarder zijne ambtsverrichting reeds begonnen was en dus niet gedwongen kan worden haar na te laten.
Amsterdam Hof 22 September 1908.

279. Bij wederstand door twee of meer personen met vereenigde krachten komt, indien het misdrijf eenig lichamelijk letsel tengevolge heeft, deze strafverzwarende omstandigheid alleen in aanmerking ten aanzien van hem, wiens eigen daad dit letsel veroorzaakt heeft. Verbetering der qualificatie ten aanzien van een der beklaagden.
a H. R. 9 Juni 1908, Concl. conf.

280. Eene wederspannigheid oorspronkelijk slechts op art. 180 Sr. gegrond, neemt een zwaarder karakter aan, nl. dat van 182 Sr. (door 2 personen met vereenigde krachten gepleegd) van 't oogenblik af, waarop de oorspronkelijk zich alleen verzettende persoon met dit misdrijf voortgaat, zich bewust dat een ander (wie dan ook) daaraan deelneemt. Wat die ander persoon betreft, wiens doel evenzeer is den zich verzettenden persoon uit de handen van agenten van politie te bevrijden, diens wil om gezamenlijk met den eersten op te treden ligt in zijne handeling van zelve opgesloten. Bij beiden is bewezen het opzet tot samenwerking. Voorafgaande afspraak is onnoodig.
Arnhem Hof 11 Februari 1909.

281. De politiebeambte, die als gast op een, op particulier terrein gehouden, bruiloft zich bevond en een anderen gast, die, trots aanmaning daartoe, weigerde zich kalm te gedragen, aangreep, was niet werkzaam in de uitoefening zijner bediening, omdat niet vaststaat, dat hem door den gastheer, tevens eigenaar van dat terrein, was opgedragen de orde te handhaven en de gastheer zelf onder eede heeft verklaard, dat hij den politiebeambte (gast) had gelast den anderen gast los te laten. Mitsdien is niet bewezen, dat de politiebeambte (die bovendien niet in uniform was) „dienstdoende was tot handhaving der orde", gelijk ter dagvaarding is gesteld, veelminder dat hij dit deed — gelijk mede ter dagvaarding is vermeld — op verzoek van den gastheer-eigenaar van het terrein. Niet bewezen is dus, dat het verzet, tegen dien ambtenaar bij die arrestatie gepleegd, is gericht geweest tegen een ambtenaar, gedurende de rechtmatige uitoefening zijner bediening. Vrijspraak.

Zutphen 8 Juli 1908.

RECHTEN EN ACCIJNZEN.

I. Overtredingen en straffen. — Samenloop.
II. Tarief van rechten. — Kosten van toezicht. — Heffing.
III. Vervolgingen. — Procedure en bewijzen. — Voorzieningen.

I.

282. Voor de strafbaarheid der overtredingen van de rijksbelastingwetten is het bestaan van het bloote materieele feit voldoende. Strafbaar is bij deze alle schuld, zelfs die welke aan bloot verzuim of abuis te wijten is. Opzet behoeft niet ten laste gelegd te worden.

a H. R. 19 April 1909, Concl. conf., behalve dat daarin niet gezegd wordt, dat het bestaan van het bloote materieele feit voldoende is.

283. Waar het geldt invoer van accijnsvrije goederen, bij het tarief ontheven van inkomende rechten is niet de strafbepaling van art. 205 der Alg. wet van toepassing doch die van art. 143 dier wet, wanneer de bij dit artikel gestelde voorwaarden niet zijn nageleefd en b.v. het transport geschiedt na zonsondergang of buiten route of heerbaan. Qualificatie's volgens beide artikelen.

d H. R. 17 Mei 1909, Concl. conf.

284. Eene latere inlevering der documenten door een ander „ter laatste wacht" kan den schipper nooit ontheffen van de verplichting hem bij art. 143 der Alg. wet van 26 Aug. 1822 (Sb. 38) opgelegd, waar vaststaat, dat hij deze vóór zijn wegvaren van uit de plaats van het grenskantoor noch zelf heeft vervuld, noch door een ander heeft doen vervullen.

a Arnhem Hof 28 November 1907.

285. Art. 185 der Alg. wet bevat uitzonderingen op het algemeene verbod van het hebben van verboden nederlagen in art. 177 omschreven. Bij de dagvaarding behoeft niet gesteld te worden, dat de aanwezige hoeveelheid gedistilleerd overtrof het geoorloofd maximum van 3 liter; het hebben van minder is een fait d'excuse.

c Arnhem Hof 27 Mei 1909.

286. Volgens art. 205 Alg. Wet van 26 Augustus 1822 is terecht strafbaar verklaard het tusschen zonsonder- en opgang invoeren van de in de dagvaarding genoemde goederen binnen het Rijk langs de aangewezen heerbanen, hoewel deze niet waren gebracht voorbij de paal met „Rijks regten", noch voorbij de eerste wachten. Het „zonder eenige aangifte of verklaring aan de eerste wachten of op de kantoren, waar zulks behoort" maakt geen bestanddeel uit van die overtreding.

a H. R. 19 April 1909, Concl. conf. verw. de cass. tegen *c* Arnhem Hof 30 December 1908.

287. Waar de invoer (frauduleus) heeft plaats gehad langs de heerbaan bij dag, is enkel verbeurdverklaring als straf bedreigd.

d Arnhem Hof 27 Mei 1909.

288. In casu is het verband niet aangetoond tusschen het berijden van een rijwiel en het tegelijkertijd frauduleus invoeren van gedistilleerd. Er blijkt n.l. niet, dat dit voertuig werd bereden met het doel om zoo spoedig mogelijk jenever uit het buitenland te halen en daarmee op dezelfde wijze binnenslands terug te komen en feitelijk is 't rijwiel ook niet tot de fraude dienstbaar gemaakt, waar de bus met jenever niet op 't rijwiel was geladen of op eenigerlei manier daaraan was verbonden, maar uit beklaagdes jas dien hij aan had (nl. uit diens zak) te voorschijn kwam.

b Arnhem Hof 12 December 1907.

289. Een rijwiel, waarop iemand uit het buitenland het koningrijk komt binnenrijden, terwijl hij in een der zakken van zijn jas jenever ongedekt door document, invoerde, kan niet gezegd worden tot de fraude gebezigd of daartoe dienstbaar te zijn gemaakt.

c Arnhem Hof 28 November 1907.

290. Uitlegging der dagvaarding met het oog op de slotwoorden: „een en ander ongedekt door eenig document," hebbende deze woorden alleen betrekking op de in die akte vermelde „flesch en de daarin aanwezige jenever" en niet ook op het rijwiel, waarop beklaagde tegelijkertijd gezeten was.

c Arnhem Hof 28 November 1907.

291. Een rijwielhersteller, die in Duitschland geregeld werkt en het rijwiel van zijn patroon gebruikt om telkens naar zijn woonplaats in Nederland terug te keeren, moet niettemin daarvan aangifte doen; art. 205 Alg. wet onderscheidt niet of de goederen den invoerder al dan niet toebehooren noch of hij ze tijdelijk dan wel voor goed invoert. Op gemeld rijwiel is de vrijstelling van art. 6*c* der Tariefwet voor „reisrijtuigen" niet van toepassing.

d Arnhem Hof 27 Mei 1909.

292. Het is een element van de „herhaling" bedoeld in het 2e lid van art. 205 der Alg. Wet van 26 Aug. 1822 (Sb. 38), dat er eene veroordeeling is wegens het vroegere gepleegd feit, alvorens het tweede feit gepleegd wordt.

b H. R. 18 November 1907, Concl. conf.

293. Waar art. 207 van de Algemeene Wet van 26 Augustus 1822 (Sb. 38) den „verleider" tot het daarin bedoelde feit aan dezelfde straf onderwerpt als den „bedrijver" zelven en de bepalingen rakende zaken van Rijks belas-

tingen bij de wet van 15 April 1886 (Sb. 64) van kracht gebleven zijn, is er geen plaats voor de qualificatie voor art. 47 al. 2 Sr. op het opzettelijk uitlokken door beloften van het strafbaar feit betrekkelijk.

Arnhem Hof 18 Juni 1908, vern. bij *a* H. R. 15 April 1909, Concl. contr., op grond dat het Hof niet had onderzocht, of de elfjarige zoon gehandeld had als bloot werktuig zijner moeder, in welk geval alleen zij als bedrijfster of daderes strafbaar zou zijn en als de verleide persoon is aan te merken, en art. 207 op den beklaagde van toepassing zou zijn.

294. De woorden: ter plaatse alwaar het eerste kantoor is gevestigd in art. 208 der Algemeene Wet hebben de beperkte beteekenis van „ten kantore" of „aan het kantoor" en niet de meer ruime „ook in de onmiddellijke nabijheid van het kantoor."

's-Hertogenbosch Hof 9 October 1907 vern. Maastricht 25 Juni 1907. — Bij *c* H. R. 17 Februari 1908, Concl. conf. werd op processueele gronden het arrest vernietigd en het vonnis bevestigd.

295. Onder het terrein van toezicht bedoeld bij art. 177 A. W. behoort ook een tuinterrein, niet geheel grenzende aan de woning van beklaagde, doch daarvan afgescheiden door een open erf, terwijl de tuin op verschillende plaatsen niet is afgesloten. (Die tuin strekte zich uit tot bij de Belgische grens tegen de werkplaats van beklaagdes broeder, welke op de grens lag, terwijl op Belgisch grondgebied de woning van dien broeder zich bevond. Bekl. liep op een tuinpad, komende (zij) uit de richting van bedoelde werkplaats en gaande in de richting van hare woning.) Frauduleus vervoer. Art. 219 Alg. wet.

a Arnhem Hof 7 Maart 1907. — Zie *e* H. R. 3 December 1906, Concl. conf. houdende de verwijzing naar voormeld Hof.

296. Volgens art. 205 3de lid der Alg. Wet mag geene verbeurdverklaring uitgesproken worden zonder voorafgaande aanhaling.

j H. R. 15 November 1909, Concl. conf. — Arnhem Hof 27 Mei 1909.

297. Art. 226 der Alg. Wet heeft alleen betrekking op voertuigen, welke niet in confiscatie vallen, en niet op die, waarop het derde lid van art. 205 van toepassing is. In casu is derhalve terecht verbeurd verklaard.

a H. R. 19 April 1909, Concl. conf.

298. Verbeurdverklaring van het gestorte bedrag van de waarde der aangehaalde doch tegen borgtocht ontslagen goederen.

d H. R. 17 Mei 1909. — In de vorige instanties werden blijkens de Concl. O. M. de aangehaalde zaken zelve verbeurd verklaard en de Concl. O. M. strekte (zonder motiveering) tot bevestiging dier uitspraken op dit punt.

299. Ofschoon onder de feiten der dagvaarding nl. verzet met geweld tegen de rijksambtenaren er mede voorkomen van dien aard dat daartegen elders en wel in het algemeene Wetb. van Strafr. is voorzien, is niettemin art. 324 j° 190 der Alg. wet van toepassing.

b Arnhem Hof 28 November 1907 houdende veroordeeling, terwijl in prima van rechtsvervolging was ontslagen. — Idem *a* Arnhem Hof 27 Mei 1909, houdende veroordeeling op grond van voormelde artikelen, ofschoon de beklaagde reeds bij een ander vonnis ter zake van dezelfde feiten — met het oog op de daarbij gepleegde feitelijkheden — wegens wederspannigheid was veroordeeld. — Idem Arnhem Hof ....(13) beslissende, dat onder de in art. 324 der Alg. wet bedoelde feitelijkheden ook bedreiging met geweld is begrepen en dat ingevolge art. 7 Inv. wet, het fiscaal strafrecht als jus singulare handhavend, art. '55 Sr. ten deze niet geldt, wegens het bepaalde bij art. 323—325 der Alg. wet.

300. Frauduleuse invoer van phosphorlucifers behoort te worden gestraft met toepassing van de strafbepaling der Alg. wet en niet van die der Phosphorluciferswet 1901. Art. 55 Sr.

Middelburg 28 Augustus 1906.

II.

301. Een droogdok is niet een fabriek en nog veel minder een fabriekswerktuig nl. een zoodanig, dat aan de voortbrenging, aan de fabricatie van goederen deel neemt.

a 's-Gravenhage Hof 29 Maart 1909.

302. Waar de wet blijkbaar koper, dat nog niet opgemaakt of afgewerkt is, onbelast laat, is derhalve niet belast het koper dat alleen de eerste bewerking van het pletten als bladen en de tweede van het walsen of ruw hameren als van bekken en ketels, zooals die van den molen komen, ondergaan heeft. Van de koperen bekkens, door beklaagde ingevoerd, dezelfde zooals die van den molen komen, was dus geen invoerrecht verschuldigd.

a Amsterdam Hof 17 Januari 1906.

303. Onder het hoofd manufacturen, belast met 5°/₀ der waarde van het tarief voor rechten op den invoer vastgesteld bij de wet van 15 Aug. 1862 (Sb. 170), worden genoemd: „manufacturen en stoffen van zijde, geverfd of gedrukt". Waar zoogenaamde „panneaux van zijde" aan 't bovenstaand criterium voldoen, moeten zij ook als manufacturen beschouwd worden, waarvan aangifte aan de douane-kantoren moet plaats hebben. Deze voorwerpen behooren niet tot schilderijen, platen of prenten, welke eerste onder de rubriek „meubelen" zijn uitgezonderd van, terwijl de beide laatstgenoemden in het geheel niet zijn genoemd onder de belaste voorwerpen. Panneaux van zijde zijn bestemd om tot een of ander kostbaar voorwerp te worden verwerkt, maar niet om in lijsten gevat, als platen, schilderijen enz. te worden opgehangen of ter bezichtiging te worden gesteld. De kunstwaarde doet bij panneaux niet af; de tariefwet onderscheidt daaromtrent niet.

b Arnhem Hof 7 Maart 1907, na de terugwijzing bij *c* H. R. 26 November 1906.

304. Rijwielen moeten naar aard en bestemming onder „rijtuigen", belastbaar naar art. 2 der Tariefwet, worden gerangschikt. Frauduleuze invoer.

b en *d* Arnhem Hof 27 Mei 1909.

305. Bij K. B. van 2 September 1887 (Sb. 162) is, door aan het K. B. van 10 Juni 1877 (Sb. 146) toe te voegen de woorden: „voor toezicht op schepen in den schafttijd des middags is echter een gulden verschuldigd", duidelijk te kennen gegeven, dat schafttijd onder buitengewonen diensttijd wordt gebracht.

Amsterdam Hof 14 Februari 1908, waartegen

de cass. is verw. bij *a* H. R. 19 Februari 1909, Concl. conf.

306. Waar art. 7 der wet van 6 April 1877 (Sb. 71) den Koning opdraagt om de vergoeding voor toezicht buiten den gewonen diensttijd te regelen, ligt daarin wel opgesloten, dat hem de bevoegdheid is ontzegd te bepalen, dat iets verschuldigd is voor toezicht gedurende den gewonen diensttijd, doch wordt hem niet de bevoegdheid ontnomen te regelen, welke uren onder gewonen of buitengewonen diensttijd zouden vallen. Mitsdien is het K. B. van 10 Juni 1877 (Sb. 146) zooals dit luidt na de aanvulling bij het K. B. van 2 September 1887 (Sb. 162) verbindend.

Amsterdam Hof 14 Februari 1908, waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 19 Februari 1909, Concl. conf.

307. Art. 254 v. Alg. Wet van 26 Aug. 1822, (Sb. 38) gewijzigd bij de wet van 20 April 1895, (Sb. 54). Benadering bestaat niet enkel in het bloot te kennen geven of verklaren van zijde der administratie, dat zulks geschied is, maar heeft feitelijk eerst dan plaats gehad, wanneer het benaderde voorwerp aan de administratie overgegeven en de daardoor bepaalde prijs is betaald.

Deventer Kgr. 13 April 1909.

III.

308. Nergens wordt de ontvankelijkheid van de door of in naam der administratie ingestelde vervolging afhankelijk gesteld daarvan, of de dagvaarding inhoudt de aanklacht van dezelfde feiten als waarin de ambtenaren de oorzaak der bekeuring meenden te moeten zien en deswege procesverbaal hebben opgemaakt.

e H. R. 25 Maart 1907, Concl. conf.

309. Voor het bewijs van de door de administratie vervolgde fiscale misdrijven gelden geen van de voorschriften van het Wetb. van Strafv. afwijkende regels.

e H. R. 25 Maart 1907, Concl. conf.

310. Ook vóór de beteekening van het vonnis kan het hooger beroep ex art. 251, sub 1° Sv. worden ingesteld; daarbij is slechts een uiterste termijn bepaald. Blijkt niet van beteekening, dan is het appel toch ontvankelijk en moet de beteekening, die trouwens niet verplichtend is, geacht worden niet geschied te zijn.

d Arnhem Hof 27 Mei 1909.

311. De in art. 251 aanhef en 1° Sv. bedoelde termijn van 21 dagen vangt niet alleen voor hem, aan wien, maar ook voor hem door wien beteekend wordt, aan bij de beteekening van het vonnis.

d H. R. 25 November 1907, Concl. conf.

312. Ter voldoening aan art. 251, 3° Sv. moet de officier van justitie, indien hij in beroep is gekomen — niet de procureur-generaal — zijne wederpartij binnen 21 dagen voor het Hof doen dagvaarden, zulks op straffe van verval.

a H. R. 17 December 1906. Concl. conf. — *a* en *b* Arnhem Hof 7 Maart 1907 na de terugwijzingen resp. bij *e* H. R. 3 December 1906 en *c* H. R. 26 November 1906.

313. Vervallen verklaring van het hooger beroep voor zooverre betreft de den requirant opgelegde vervangende hechtenis, wegens zijn verzuim om den officier van justitie ter voldoening van art. 251 3° Sv. te dagvaarden.

e, *f* en *g* H. R. 25 Maart 1907.

314. De officier van justitie (in belastingzaken) zijnerzijds niet in hooger beroep komende en niettemin den beklaagde insgelijks in appel dagvaarende, moet voor wat hem zelven betreft, in zijn strafvervolging in hooger beroep nietontvankelijk worden verklaard.

a en *c* Arnhem Hof 28 November 1907.

315. Wanneer in eene belastingstrafzaak zoowel de veroordeelde als de administratie in de strafzaak hebben berust en alleen de officier van justitie in hooger beroep is gekomen „voor zooveel de vordering van het O. M. tot toepassing van gevangenisstraf is afgewezen", mag de hoogere rechter niet de qualificatie wijzigen en niet eene straf opleggen met de vaststaande qualificatie niet bestaanbaar.

c H. R. 17 Februari 1908, Concl. conf. vern. 's Hertogenbosch Hof 9 October 1907 en bev. het daarbij vern. Maastricht 25 Juni 1907.

RECHTER-COMMISSARIS Z. APPEL SZ., FAILLISSEMENT.

RECHTERLIJKE MACHTIGING Z. COMMISSIONNAIR, KRANKZINNIGEN, MARITALE MACHT.

RECHTSGRONDEN EN RECHTSMIDDELEN.

100. De overwegingen, die rekenschap geven van 's rechters bevinding dat aan de gestelde feitelijke toestanden rechtens ontbraken essentieele kenmerken van het recht van vruchtgebruik, waarop eischer zijn vordering grondde, zijn niet anders dan rechtsgronden, die volgens art. 48 Rv. aangevuld moeten worden.

b H. R. 19 Februari 1909, Concl. conf. verw. de cass. tegen Arnhem Hof 19 Februari 1908, op andere gronden bev. Tiel 19 October 1906.

101. De rechter moet ambtshalve beoordeelen, of de feitelijke grondslagen van eene vordering het gevraagde gevolg wettigen, en indien zulks niet het geval is, den eischer in zijne vordering, als niet rechtmatig en gegrond, niet-ontvankelijk verklaren.

b 's Gravenhage Hof 2 Juni 1909.

102. De rechter is niet gebonden aan de benaming door partijen aan de door hen gesloten of voorgestelde overeenkomsten gegeven.

Rotterdam 8 Januari 1906.

103. De rechter is geroepen tot zelfstandige uitlegging der hem overgelegde ten aanzien van haren inhoud onbetwiste overeenkomst, op welke eene door hem te beslissen vordering wordt gegrond. Daarbij komende tot andere uitkomsten, dan die hem door de litiganten voorgedragen en die eigen bevinding ten grondslag leggende aan zijne uitspraak, doet hij geenszins te kort aan den plicht van lijdelijkheid, welke

hem overeenkomstig art. 48 Rv. onbevoegd maakt, om niet voorgedragen rechtsmiddelen aan te vullen.

g H. R. 19 Maart 1909, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 3 April 1908.

103bis. De beslissing van den rechter heeft denzelfden grondslag als de ingestelde vordering: te weten uitspraak hierover of de regeling van contractueelen aard, in de „Conditiën van de verhuyringhe der Veenen in Sappemeer ende Foxhol" vervat, al dan niet rechtvaardigt de heffing van eenen dertigsten penning.

b H. R. 1 April 1910, Concl. conf. verw. de cass. tegen Leeuwarden Hof 12 Mei 1909.

104. De door partijen beweerde schikking wordt door de Rechtbank stilzwijgend en ambtshalve gehouden voor een dading in den zin van art. 1888 B. W. en daarop toegepast art. 1894 B. W.

's Gravenhage 9 Juni 1909.

105. Het is de rechter, die de door partijen gestelde feiten moet qualificeeren; in deze beslist de rechtbank, dat zoowel de door eischer als de door gedaagde gestelde feiten opleveren de overeenkomst van huur van een automobiel.

a Utrecht 3 April 1907.

106. Enkele schulderkenning is bewijsmiddel geen bron van verbintenis. Uitlegging der dagvaarding is wel taak des rechters, maar de daarbij in acht te nemen grenzen zijn overschreden, nu de rechtbank — toegevend dat de letterlijke zin der dagvaarding, in overeenstemming met de door de eischers daarvan gegeven uitlegging alleen de „schulderkenning" als bron der verbintenis noemde — aannam, dat bij dagvaarding „geldleening" als grond van den eisch was gesteld.

a Amsterdam Hof 12 Februari 1909, waartegen de cass. is verw. bij *b* H. R. 7 Januari 1910, Concl. conf.

107. Daar de rechter verplicht is zelfstandig te beoordeelen of het feitelijk gestelde de vordering rechtvaardigt, heeft hij bij een vordering op grond van onrechtmatige daad ook acht te slaan op het eerst bij pleidooi aangevoerde verweer, dat bij de dagvaarding niet zou zijn gesteld, dat de geïmputeerde daden aan de schuld der gedaagden zouden zijn te wijten. Uitsluitend recht op het voeren van een handelsnaam.

b Rotterdam 1 Juni 1908.

108. De rechter heeft ambtshalve te onderzoeken of een woord een soortnaam is, zoodat een recht van merk daarop niet zou kunnen verkregen worden.

Rotterdam 2 Maart 1908.

109. Het verweer, dat betaling van den koopprijs slechts tegen afgifte van het gekochte kan gevorderd worden, moet bij conclusie worden aangevoerd en behelst geen, ambtshalve door den rechter aan te vullen, rechtsgrond.

Amsterdam 16 Januari 1907.

110. Wanneer subrogatie had moeten zijn gesteld, maar noch gesteld is noch uit de feiten voortvloeit, mag de rechter ambtshalve niet-ontvankelijkheid uitspreken. Wanneer geene subrogatie aanwezig is, kunnen bedoeling en rechtsbeschouwing van partijen daaraan niets veranderen. De gestelde feiten rechtvaardigen echter eene actie van de eischers-verkoopers tegen den gedaagde-kooper, ook buiten en afgezien van alle subrogatie.

's Hertogenbosch 14 Mei 1909.

111. Het bestaan van een handelsgebruik — in casu dat de overdracht der activa en passiva eener ontbonden vennootschap per circulaire kan geschieden, art. 670 1° 668 B. W. — is een feit dat gesteld moet worden. Het handelsgebruik is niet als wettelijke bepaling, rechtsgrond, ambtshalve aan te vullen.

Concl. proc. gen. Noyon ad H. R. 5 Juni 1908.

112. Waar door een gedaagde in vrijwaring ter zake van verborgen gebreken niet in het geding is aangevoerd, dat eene meer beperkte verplichting tot vrijwaring op hem rustte, dan die welke van hem is gevorderd, behoeft de rechter niet de rechtsgronden voor dit niet aangevoerd rechtsmiddel aan te vullen.

b H. R. 12 Februari 1909, Concl. conf.

113. De vraag of de redhibitoire actie tijdig is ingesteld moet door den rechter ambtshalve worden onderzocht. Dientengevolge staat die vraag ook nog ter beoordeeling van den rechter in hooger beroep, zelfs wanneer de ontvankelijkheid der vordering reeds was aangenomen bij een in eersten aanleg gewezen interlocutoir vonnis, waarin berust was, daar de eerste rechter zelf bij zijn eindvonnis op die beslissing had kunnen terugkomen. Nu de termijn van art. 1547 B. W. hier overschreden is, moet de vordering alsnog niet ontvankelijk worden verklaard.

Rotterdam 24 Juni 1907, waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 26 Juni 1908, Concl. conf. Bij het eenig aangevoerde cassatiemiddel werd er alleen over geklaagd, dat in appel de ontvankelijkheid der vordering werd aangenomen, ofschoon door voormeld interlocutoir, waarin was berust, bij „gewijsde" de niet-ontvankelijkheid was uitgemaakt. De cass. werd verworpen omdat, wat er overigens zij van de gegrondheid van het middel, de aangehaalde wetsartikelen daartoe niet konden leiden als niet toepasselijk, althans op zichzelve niet voldoende. — Bij de Concl. werd er op gewezen, dat niet geklaagd werd over ambtshalve toepassing (van den termijn) van art. 1547 B. W. en dat ook de art. 1953 en 1954 B. W. niet waren aangehaald. — Zie ook Rotterdam 1 Juni 1908.

RECHTSPERSOONLIJKHEID.

18. Wel kunnen ook sedert de wet van 1855 vereenigingen feitelijk als zoodanig bestaan, zonder dat zij zijn erkend op de wijze als bij art. 5 is voorgeschreven, maar daaruit volgt niet dat zij burgerrechtelijk als rechtssubject moeten worden aangemerkt. Art. 5 kan geen anderen zin hebben dan dat erkenning door een wet of door den Koning is toekenning van rechtsbevoegdheid en in de woorden dier bepaling is geen beperking gelegen als zoude deze alleen betreffen de verleening van handelingsbevoegdheid.

Sedert de wet van 1855 mist een zedelijk lichaam zonder erkenning de qualiteit van rechtssubject en moet het privaatrechtelijk als niet bestaande worden aangemerkt.

b H. R. 17 December 1909, Concl. contr. verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 4 December 1908, waarbij met geschiedkundige aanvulling van gronden was bev. *a* Amsterdam 26 Juni 1907. De rechtbank nam aan dat de vereeniging, na het verstrijken van den termijn voor welken zij was erkend, wel was blijven bestaan — publiekrechtelijk beschouwd — doch zonder rechtspersoonlijkheid, zoodat zij zich niet rechtsgeldig als erfgenaam kon beschouwen ten aanzien eener nalatenschap, haar toegekend bij een testament, hetwelk gemaakt was voor het verstrijken van voormelden termijn, terwijl de erflater eerst daarna was overleden. Het Hof betoogde nader dat eene niet erkende vereeniging alleen in dien zin bestond, dat de rechtsbetrekkingen aan de gezamenlijke leden zoo actief als passief toekwamen. Bij beide beslissingen werd de eischeresse, eene vereeniging bestaande uit de leden der ontbonden vereeniging, die bij een nieuw Kon. Besl. onder denzelfden naam na voorschreven termijn als vereeniging was erkend, niet ontvankelijk verklaard in hare hereditatis petitio.

Actie. Hered. petitio 18.
Cass. Bz. *Kerk. en kerk. gem.*
Coöp. vereen. *Lastgeving.*
Dagv. Bz. *Vereen. en verg.* 11.
Erfopvolging. Zed. lichaam 18.

RECIDIVE Z. DRANKWET, ONDERWIJS, RECHTEN EN ACCIJNZEN.

RECLAME.

30. Uit het verband van de art. 242 en 243 Kh. volgt, dat met uitzondering van bestemming of acceptatie de overige vereischten van art. 242 ook bij toepassing van art. 243 Kh. aanwezig moeten zijn. Niet-ontvankelijk-verklaring der eischeresse wijl niet gesteld was, dat de chèques in den boedel waren tijdens den aanvang van het faillissement. Ten onrechte nam de rechtbank, aan dat ook de bedoelde bestemming moest gesteld zijn.

Arnhem Hof 6 April 1910, op andere gronden bev. Almelo 21 April 1909.

RECLAMEVLAK Z. HUUR EN VERHUUR, ZAKEN.

RECONVENTIE.

142. De reconventioneele eischer die in één conclusie dient van antwoord in conventie en van eisch in reconventie behoeft, wanneer de vorderingen in conventie en reconventie zoo innig verwant zijn, dat hetgeen tot staving van den reconventioneelen eisch ware aan te voeren, slechts eene herhaling zou zijn van hetgeen tot tegenspraak van de vordering in conventie zou moeten strekken, de middelen en het onderwerp van zijn eisch niet te herhalen. De in conventie opgenomen gronden moeten geacht worden zóówel op de zaak in conventie als op die in reconventie betrekking te hebben.

a Amsterdam Hof 24 Juni 1909.

143. Door appellanten, oorspronkelijk gedaagden, is de reconventioneele vordering ingesteld „voorzooveel noodig," waarmede blijkbaar bedoeld is, voor het geval, dat aan geïntimeerde, oorspronkelijk eischer, zijne vordering in conventie mocht worden toegewezen; deze vorm, om die vordering in te stellen, is geoorloofd en daaraan staat ook niet in den weg, dat de schade, die daarbij is gesteld, eerst bij de toewijzing der conventioneele vordering daadwerkelijk ontstaat.

's Gravenhage Hof 5 Februari 1907.

144. De splitsing van zaken in conventie en in reconventie is overgelaten aan den rechter, die over de feiten oordeelt.

a H. R. 12 November 1909, Concl. conf. verw. de cass. tegen *a* Amsterdam Hof 23 October 1908.

145. Wanneer de kapitein van den geconsigneerde een vrachtsaldo vordert, dat door dezen niet wordt tegengesproken, maar waartegen deze van den kapitein reconventioneel vergoeding wegens manco eischt, moet de beslissing op de conventie worden aangehouden tot die op de reconventie, omdat volgens art. 349 Kh., de vracht voor de reconventioneele vordering verbonden is.

Rotterdam 6 Juni 1906.

146. Samenvoeging van conventie en reconventie in hooger beroep na afzonderlijke appellen.

Amsterdam Hof 10 Juni 1909.

Appel Bz. 146. *Kort geding.*
Bek. Bz. *Pauliana.*
Bevr. en vervr. 145. *Verb. gebrek.*
Conn. en litisp. 146. *Voorl. get. verh.*
Koop en verk. *Zegel.*
Kost. proced.

REEDERIJ.

118. De aansprakelijkheid van den eigenaar van het schip ex art. 321 Kh. heeft haren grond daarin, dat het schip, waarvan iemand eigenaar is, gebruikt wordt om daarmede winst te maken en vrachtpenningen te verdienen d. i. als reeder. Zij geldt niet ten aanzien van den eigenaar-niet reeder, welke eenvoudig zijn schip verhuurt aan een derde, die, al is hij geen eigenaar, zelf reeder zijn kan. Dat verhuren is geen gebruiken in den zin van art. 320 Kh., doch schept slechts een civielrechtelijken band, die buiten den zeehandel staat. Tegenover de vordering van den eigenaar tot betaling van een huurtermijn van het schip, kan de huurder niet met een beroep op art. 321 Kh. eene tegenvordering in rekening brengen ter zake van gelden, die de schipper nog aan hem wegens geïnde vrachtpenningen moet afdragen.

a H. R. 15 Januari 1909, verw. de cass. tegen *a* 's-Gravenhage Hof 18 April 1908, waarbij was bev. Rotterdam 17 April 1907. De Proc. gen. Mr. Noyon was het met de eerstvermelde beslissing niet eens, doch concludeerde tot verwerping der cassatie, wijl de eigenaar alleen tegenover de buitenstaanden, waarmede de schipper, als vertegenwoordigende den eigenaar, handelde aansprakelijk is; hij is het dus niet tegenover den huurder van zijn schip, wegens tekortkomingen jegens dezen van den door hem, huurder, zelven aangestelden lasthebber, den schipper.

119. Wanneer de eigenaar zijn schip verhuurt aan een ander, om het uit te rusten en te eigen bate voor de vrachtvaart te exploiteeren, is de reeder, en niet de eigenaar, aansprakelijk voor de handelingen en verbintenissen van den schipper, waaronder ook moet worden begrepen de verbintenis uit onrechtmatige daad,

waarop de vordering uit aanvaring steunt. Waar in deze de eigenaar het schip met de bemanning dus geheel uitgerust, heeft verhuurd en ook de aanstelling van den schipper aan zich heeft gehouden, is hij echter, voor deze zaak, ook als de reeder te beschouwen en is hij, en niet de huurder, voor de gevolgen der aanvaring aansprakelijk.

a Amsterdam 19 April 1907.

120. Toegegeven dat een stuurman op een schip in dienst is niet van de reederij, maar van den kapitein, zoo moet toch worden aangenomen dat de reederij ex art. 321 Kh. aansprakelijk is voor de onrechtmatige daden der equipage speciaal voor de schade veroorzaakt door schuld van den stuurman.

b 's Gravenhage Hof 18 Februari 1907, bev. Rotterdam 7 Maart 1906.

121. De schipper handelt binnen den kring van zijne bevoegdheid door het sluiten van een sleepcontract en verbindt daardoor de reederij aan derden en derden aan de reederij.

Dordrecht 22 April 1908, bev. bij 's Gravenhage Hof 15 Maart 1910, waarbij geen grief tegen voormelde beslissing ter sprake kwam.

REPERTE Z. APPEL BZ., ONTBINDING EN NAKOMING VAN OVEREENKOMSTEN, PROCESKOSTEN BZ.

REGISTER VAN GEKOCHTE VOORWERPEN.

5. De aankoop moet ingevolge art. 437 Sr. onmiddellijk worden aangeteekend; waar dit vier dagen later nog niet plaats vond, is beklaagde strafbaar, al waren inmiddels ook nog geen andere aankoopen aangeteekend.

Leiden Kgr. 4 Februari 1907.

REGISTRATIE.

814. Het door het Bestuur der Registratie uitgevaardigd dwangbevel dat, onder aanhaling van art. 69 § 7 der wet van 22 Frimaire an VII, als heffingsgrond voor evenredig recht inhoudt „overdracht van onroerend goed onder bezwarenden titel" voldoet aan de daaraan gestelde formeele vereischten. Uit den text en de geschiedenis van art. 18 no. 1 der wet van 16 Juni 1882 (Sb. 28) blijkt, dat daardoor niet afschaffing, maar slechts verduidelijking van art. 69 § 7 werd beoogd.

a Amsterdam 18 April 1906.

815. De rechter, de inkleeding der notarieele acte ter zijde stellende en koop en verkoop, geen inbreng in een vennootschap, aannemende, deed dit op grond van bevindingen, die als van feitelijken aard niet vatbaar zijn voor onderzoek in cassatie. Nu op die acte, waardoor, zij het op grond eener andere oorzaak als daarin vermeld, de eigendomsovergang is teweeggebracht, reeds een recht van f 1.20 is geheven, kan de eisch van het dwangschrift geen zelfstandig karakter hebben, maar slechts die van eene bijvordering van het te min geheven registratierecht. Dubbel recht is hier niet verschuldigd, omdat hier bovendien verzwegen eigendomsovergang zou hebben plaats gevonden.

b H. R. 6 December 1907, Concl. contr. ten aanzien van het laatste punt, overigens conf.

816. Naar den inhoud van het onderwerpelijk dwangbevel wordt de heffing in deze niet gegrond op den inhoud der acte, maar op eene daarbuiten liggende overeenkomst, zoodat hier niet eene bijvordering geschiedt in den zin van art. 61 no. 1, der wet van 22 Frimaire an VII, maar eene zelfstandige heffing. Inbreng of overdracht van vastgoed onder bezwarenden titel. Verjaring.

b Amsterdam 18 April 1906.

817. De heffing van evenredig registratierecht hangt af van den aard der rechtshandeling door partijen met de akte verricht, niet van de woorden waarmede zij haar in dat stuk omschrijven. Nu was bevonden, dat bij de onderwerpelijke akte schulden onder bezwarenden titel waren overgedragen, heeft het Bestuur terecht evenredig recht op die akte verschuldigd geacht.

d H. R. 8 Mei 1908, Concl. conf. verw. de cass. tegen Tiel 28 Juni 1907.

818. Inbreng in eene naamlooze vennootschap van de baten en schulden eener vennootschap onder firma. Heffing van recht wegens overdracht onder bezwarenden titel. Liquidatie van dat recht overeenkomstig de beslissing van het bestuur in dier voege, dat geacht werden te zijn overgedragen in de eerste plaats contanten en voorts schuldvorderingen, welke methode van berekening volgens het bestuur leidt tot de laagst mogelijke heffing en ook volgens de opposante het meest in haar belang is, zoodat zij geen recht tot beklag daartegen heeft.

Tiel 28 Juni 1907, waartegen de cass. is verw. bij *d* H. R. 8 Mei 1908, Concl. conf.

819. Uit de woorden zelve der acte: inbreng van alle activa en passiva als storting op aandeelen, blijkt reeds dat plaats heeft gehad een overdracht onder bezwarenden titel, wat bovendien in casu vaststaat doordat de inbreng bestaat in overdracht tegen schuldoverneming.

Leeuwarden 11 Februari 1909. Idem Concl. O. M. ad. *b* H. R. 27 Mei 1910, waarbij gemelde beslissing om andere redenen werd vernietigd.

820. Inbreng van onroerend goed in eene naamlooze vennootschap, door iemand, die geen gewone aandeelen in het maatschappelijk kapitaal ontvangt, maar alleen aandeelen in de winst krachtens oprichtersaandeelen, die bij ontbinding geen recht geven op een aandeel in de baten, is onderworpen aan evenredig registratierecht en wel over de volle waarde dier goederen, nu de inbrenger geen anderen maatstaf aan de hand deed.

's Hertogenbosch 27 Maart 1908.

821. Wanneer in een vennootschap onder firma nevens goederen schulden worden ingebracht, waarmede die goederen zijn bezwaard is de inbreng slechts gelijk aan de waarde der goederen min het bedrag dier schulden. Over hetgeen den aldus berekenden inbreng te boven gaat is terecht een evenredig registratierecht geheven wegens overdracht onder bezwarenden titel; immers dat meerdere werd overgenomen niet met het gevolg, dat daardoor het aandeel in de vennootschap werd gevormd, doch tegen „een ander aequivalent", de overname der schulden. Daar beide vennooten, tenzij uit de overeenkomst het tegendeel blijkt, medeeigenaars

worden van het vermogen der vennootschap, dragen zij ook slechts de helft der schulden, zoodat het registratierecht ten laste van den vennoot, die medeeigendom verkrijgt, slechts over de helft van voormeld meerder bedrag mag geheven worden. De medeeigendom van den firmant blijft de helft, al zijn de vennooten voor ongelijke bedragen van inbreng in de boeken gecrediteerd en al is bepaald dat bij de liquidatie ieder hunner die bedragen zullen preleveeren. Immers het hebben eener vordering en het bepalen van wat bij de ontbinding met die vordering moet geschieden beslist niet voor welk gedeelte de vennooten tijdens het bestaan der vennootschap medeeigenaars zijn. Uit de bepaling dat de winsten en verliezen door ieder der vennooten voor de helft worden gedragen en dat zij gelijke rechten in de vennootschap en aanspraak op de firma hebben, blijkt de bedoeling om niet van den algemeenen regel af te wijken.

's-Hertogenbosch 27 November 1908.

822. Akte inhoudende eene verklaring van den gefailleerde, op verzoek van den curator opgemaakt, omtrent een kort voor de faillietverklaring gesloten hypotheek, tevens inhoudende de mededeeling dat hij aan twee crediteuren voor geleverde bouwmaterialen schuldig was ongeveer f 5200.„ en f 3200.„. Die akte, niet opgemaakt ter voldoening aan de bepalingen van den eersten titel der Faill. wet, is niet vrij van de formaliteit der registratie; daar zij evenwel geen volledig bewijs van den koop en daarvan voor den verkooper dus geen titel oplevert, is geen evenredig, doch slechts vast recht verschuldigd.

a Amsterdam 11 April 1906.

823. Notulen eener vergadering vormen na goedkeuring een akte in den zin der registratiewet. Er bestaat verband tusschen de akte, houdende verbaal der goedkeuring van de notulen en de akte die de notulen bevat in dien zin dat de een krachtens de andere is opgemaakt.

's Gravenhage 26 Februari 1907.

824. De naheffing van een niet of niet voldoende geheven recht — art. 61 der wet van Frimaire an VII — binnen twee jaren na de registratie eener akte, kan alleen gegrond zijn op den inhoud dier akte zelve, gelijk zij is geregistreerd, en eene akte, welke geene sommen of waarden inhoudt en aan welker voet eenige begrooting daarvan ook niet wordt aangetroffen, laat geene mogelijkheid open tot berekening en naheffing van eenig recht. De ontvanger, die verzuimt vóór de registratie te begrooten, kan zoodanig verzuim niet herstellen, door ná de registratie der akte zonder begrooting voor een willekeurig bedrag een dwangschrift uit te vaardigen.

b H. R. 27 Mei 1910, Concl. conf. vern. Leeuwarden 11 Februari 1909, waarbij naheffing ten onrechte toelaatbaar werd geacht op grond der overigens juist geachte beslissing, dat art. 10 der wet van 16 Juni 1832 (Sb. 29) niet derogeert aan voormeld art. 61.

825. Indien na eene bijheffing op eene akte van vennootschap naar aanleiding van het overlijden van een der vennooten, zulks ingevolge art. 18 der wet van 11 Juni 1882 (Sb. 92) en 12 der wet van 24 Mei 1897 (Sb. 154), door het bestuur eene suppletoire vordering wordt gedaan wegens een onjuistheid in de berekening dier bijheffing, duurt de verjaringstermijn dier suppletoire vordering twee jaren, daar deze vordering valt in de termen van art. 61 der wet van Frimaire au VII. Die termijn begint naar het toe te passen begrip van dit artikel te loopen, zoodra het bestuur met de verschuldigdheid van het recht kan zijn bekend geweest en in de gelegenheid was het te heffen. Dit geldt ook voor de verjaring van het overschrijvingsrecht; art. 24 der wet van 16 Juni 1832 (Sb. 29).

b H. R. 25 Februari 1910, Concl. contr. verw. de cass. tegen Leeuwarden 11 Maart 1909. Adv. gen. Noyon was van oordeel, dat art. 61 alleen betreft rechten, die onmiddellijk op de akte zooals zij ter registratie is aangeboden geheven kunnen worden, en dat in alle andere gevallen de gewone verjaringstermijn van 30 jaar geldt.

826. Met het uitvaardigen van het dwangschrift is het Bestuur der Registratie het proces begonnen, zoodat de opposant als gedaagde optreedt. Nu de exceptiën zijn voorgesteld bij de memorie van repliek, niet bij het antwoord ten principale in het exploit van verzet en de conclusie van eisch, moeten deze exceptiën geacht worden te zijn vervallen (141 Rv.).

Leeuwarden 11 Februari 1909. — Zie in cass. (buiten deze kwestie) — *b* H. R. 27 Mei 1910.

827. Daar art. 17 Wet van Ventose IX voorschrijft, dat de partijen niet verplicht zijn om zich van het ministerie van een procureur te bedienen, mogen de kosten van procureur niet ten laste der tegenpartij gebracht worden.

Leeuwarden 11 Maart 1909. — Zie in cass. *b* H. R. 25 Februari 1910, buiten deze kwestie.

REKENING COURANT.

114. De verhouding van rekening-courant kan ook, zonder uitdrukkelijke overeenkomst, zooals in casu door de handelingen van partijen stilzwijgend tot stand komen. Die verhouding kan bestaan al blijkt bij het afsluiten der rekening-courant, dat een der partijen steeds debet heeft gestaan.

Rotterdam 30 September 1908.

115. Rekening-courant is eene overeenkomst tot wederkeerige kredietverleening; uit de gestelde feiten kan niet worden afgeleid, dat zulk een overeenkomst tusschen den eischer en den erflater van gedaagde is aangegaan, ook niet dat de erflater was rekenplichtig.

a Utrecht 11 September 1907.

116. Rekening-courant moet worden aangenomen, waar partijen bedoelen om de wederzijdsche vorderingen, uit hare verschillende transacties voortspruitend, niet zelfstandig te laten bestaan, maar deze tegen elkander te doen wegvallen en slechts de ééne vordering, wegens het saldo, te doen verblijven.

b Amsterdam Hof 20 December 1907.

117. Uit een door gedaagde geteekend rekening-courant saldo-billet en andere dergelijke missives, in verband met de door eischeres aan het hoofd der dagvaarding gestelde rekening-courant volgt, dat partijen de bedoeling hadden de door hare transactien ontstane vorderingen

niet zelfstandig te laten bestaan, doch die tegen elkaar te doen wegvallen en alleen het saldo te vorderen. Mitsdien stonden zij ook werkelijk in rekening-courant.

a Amsterdam 11 Juni 1909.

118. Bij eene voortgezette rekening-courant strekken de oudste credit-posten ter betaling van het debet-saldo en van de oudste debetposten. Derhalve zijn, wanneer eene rekening-courant met den man nà het overlijden van diens echtgenoote niet wordt afgesloten, maar eenvoudig wordt voortgezet, de erfgenamen der vrouw ontslagen zoodra het totaal der creditposten nà haar overlijden het bij haar overlijden bestaande debet-saldo dekt.

's Hertogenbosch 7 Juni 1907.

119. Het opmaken en afsluiten van een rekening-courant is het in schrift brengen en rangschikken in twee groepen — debet en credit — van de plaats gegrepen hebbende transacties, van de daaruit wederzijds geboren vorderingen, welke volgens de stelling en erkentenis van den opsteller krachtens de afspraak van partijen binnen haar sfeer vallen en wederzijds gecompenseerd worden. Het saldo geeft, als resultaat van een eenvoudige rekensom aan, hetgeen volgens de erkentenis van den opsteller een der partijen van de andere te vorderen heeft. Wanneer een rekening-courant in overeenstemming met die der wederpartij is opgesteld, staat het saldo vast, niet, omdat partijen dan geacht moeten worden ten aanzien van dat saldo een overeenkomst te hebben gesloten, maar omdat zij over en weer als juist erkennen de feiten, waarvan de rekening-courant de uitdrukking is. Bewijs door vermoedens aangenomen, niettegenstaande de bewering van den gedaagde, dat bij dwaling een post op de rekening-courant was geboekt.

Amsterdam Hof 29 Mei 1908. — De cass. is — zonder beslissing over rekening courant — verworpen bij *a* H. R. 14 Mei 1909.

120. Waar kan worden aangenomen dat partijen gewild hebben hunne respectieve vorderingen om te zetten in debet- en creditposten, welke op gezette tijden zouden worden opgenomen, zoodat alleen het saldo van verrekening dier posten opvorderbaar zou zijn of op nieuwe rekening zou worden overgebracht, bestaat rekening-courant verhouding in rechtskundigen zin. Eischer mocht als commissionnair zijn rekening met den gedaagde vereffenen, door op grond van zijn voorrecht als zoodanig met rechterlijk verlof de fondsen, die hij van gedaagde onder zich had te verkoopen; ten onrechte beweert gedaagde, dat hij met den eischer slechts handelde als bankier — dat deze de fondsen slechts in pand had en dus onrechtmatig verkocht. Daartoe doet niet af, dat eischer enkele fondsen in pand had, die niet op de rekening courant voorkomen.

b Amsterdam 29 Mei 1907.

121. Van een verhouding van rekening-courant is ten deze niet gebleken en uit het feit, dat slechts door een der partijen aan de andere crediet werd verleend mag veeleer het tegendeel worden afgeleid. Dat die partij, de eischeresse tot verificatie, aan het hoofd harer rekening de woorden: „rekening-courant" heeft gesteld en dat de vordering ter verificatievergadering als saldo van rekening-courant werd betiteld, doet tot het wezen der zaak niets af.

's-Gravenhage Hof 28 Januari 1908, vern. *b* Rotterdam 16 Mei 1906. — De cass. werd verw. bij *b* H. R. 31 December 1908, Concl. conf.

122. Het ontbreken der stelling, dat het saldo door den gedaagde is goedgekeurd, staat aan de ontvankelijkheid des eischers in zijne vordering tot betaling van een rekening-courant-saldo, niet in den weg; de dagvaarding behoeft evenmin in te houden eene vordering om het saldo door den rechter te hooren vaststellen met veroordeeling tot betaling van het aldus vastgesteld bedrag.

b Amsterdam Hof 20 December 1907.

123. Afsluiten en wederzijds goedkeuren eener rekening-courant over zekere tijdruimte belet niet, dat op eene begane vergissing kan teruggekomen worden bij eene volgende rekening-courant.

's Gravenhage Hof 12 November 1906.

124. Waar een rekening-courantverhouding bestaat, ontstaat door inlevering dier rekening eenerzijds en goedkeuring, blijkens onderteekening anderzijds, een overeenkomst, waarbij het saldo wordt vastgesteld, welke overeenkomst, behoudens bewezen geweld, dwaling of bedrog, alle verrekening belet.

a Rotterdam 10 Juni 1907.

125. Door de goedkeuring van een rekening-courant wordt niet aangegaan een schuld, die geheel los is van de posten voorkomende op die rekening-courant; goedkeuring van het saldo heeft geen meerdere kracht dan goedkeuring van elken post, zoodat een latere goedkeuring nimmer kan verhelpen het aan een der transacties klevend gebrek. Het saldo vervalt, nu op de rekening voorkomt een post, grooter dan dit saldo ten laste der gedaagde vennootschap, voortspruitende uit terugkoopen van 10 aandeelen in haar vennootschap, terwijl het koopen van eigen aandeelen bij de statuten dier vennootschap was verboden.

's Gravenhage 4 Januari 1910.

Commissionnair 120.	*Rek. en verantw.* 115.
Dagv. Bz. 122.	*Schrift bew. Bz.*
Interessen.	Schuldoorzaak 124 v.
Nietigheid en nietigv. o.k. 125.	Schuldvergelijking 118.
Pand 120.	*Vermoedens.*

REKENING EN VERANTWOORDING.

344. Hoezeer door het complex van de bewezen feiten vaststaat, dat de gedaagde, die huishoudster was van den auteur der eischers, diens volle vertrouwen genoot en baas was in zijn huishouden, het vermogen van bedoelden auteur (die eenige jaren voor zijn overlijden tengevolge van een ongeluk, lichamelijk geheel hulpbehoevend was geworden) beheerde, zoo is toch met het oog op de omstandigheden geen rekenplichtige verhouding aan te nemen.

's-Hertogenbosch Hof 17 Mei 1910.

344bis. Hij, die zeker bedrag van zijn lastgever ontvangt ten einde daarmede zekere bepaald aangewezen betaling te doen voert geen „beheer," waarvoor hij naar art. 1839 B. W. in verband met art. 771 v. Rv. rekenplichtig zou zijn. Hier is slechts de rede van eene handeling, de uitkeering, waarvan de lasthebber eenvoudig heeft aan te toonen, dat hij ze verricht heeft.

Concl. adv. gen. Noyon ad. *b* H. R. 27 November 1908.

345. Hij — een advocaat — die namens

zijn cliënt ingevolge diens opdracht niet diens crediteuren eene regeling heeft getroffen, krachtens welke door zijne bemiddeling de opbrengst van huren ten behoeve der crediteuren zou strekken, is als lasthebber rekenplichtig aan bedoelden cliënt.

's-Gravenhage Hof 14 April 1909, waartegen de cass. is verw. bij *b* H. R. 14 Januari 1910, Concl. conf.

346. Degeen die eene, naar het oordeel van den gerendeerde niet behoorlijke, rekening aflegt, is als nalatig rekenplichtige te beschouwen; in dit geval is eene voorafgaande sommatie onnoodig.

Amsterdam 19 Februari 1908.

347. Wanneer tusschen een commissionair in effecten en zijn cliënt een rekening-courantverhouding bestaat, verplicht de verkoop van het onderpand niet tot het doen van rekening en verantwoording doch tot het crediteeren van den cliënt voor de opbrengst daarvan.

a Amsterdam 11 Juni 1909.

348. De voogd, die geen rekening en verantwoording heeft afgelegd bij het eindigen van zijn beheer, is van dat tijdstip af nalatig rekenplichtige, ook zonder voorafgaande in gebreke stelling. Zijn nalatigheid wordt niet gedekt door het toezenden eener rekening, wanneer hij zijnerzijds de opneming en sluiting daarvan niet heeft gevorderd. Veroordeeling in de proceskosten.

Amsterdam 2 October 1907.

349. Uit art. 775 Rv. volgt niet, dat de rekenplichtige (i. c. de ex-directeur tegenover een revindicatoir beslag van zijde der vennootschap), tot aan de vaststelling van het saldo der rekening een recht van terughouding kan uitoefenen op de aan den lastgever toebehoorende boeken en bescheiden. Wel kan de rekenplichtige, indien die zaken zijn opgevorderd voor dat hij de rekening heeft kunnen opmaken en hem vervolgens de inzage dier stukken wordt geweigerd, hieraan in het rekeningsproces de verwering ontleenen, dat hij geen nalatig rekenplichtige is.

Amsterdam 3 April 1907, bev. bij *b* Amsterdam Hof 12 Februari 1909.

350. Er bestond geen verplichting tot het afleggen van rekening en verantwoording voor den patroon tegenover den tot een tantième gerechtigden knecht.

Amsterdam 24 April 1907.

351. De lasthebber, die meent zijn recht op het door hem gevorderd saldo rauwelijks te kunnen bewijzen, is niet onder alle omstandihheden verplicht om, op den bij art. 782 Rv. aangegeven weg, te komen tot het afleggen van rekening en verantwoording. Voor het rauwelijks opvorderen van het saldo is zelfs niet noodzakelijk, dat dit tusschen partijen vaststaat.

a Amsterdam 1 Februari 1907.

352. De eischer, die den weg van art. 782 Rv. wil vermijden, heeft te zorgen dat de opgestelde rekening eenvoudig zij en, zoowel voor den gedaagde als voor den rechter in verband met de overgelegde stukken zóó duidelijk, dat de eerste zich behoorlijk kan verdedigen en den laatste de gegevens worden verstrekt om de tusschen partijen bestaande geschilpunten te beslissen. Aan deze vereischten voldoet de rekening in deze niet; eischer op dien grond niet-ontvankelijk verklaard.

a Amsterdam 1 Februari 1907.

353. Vordering tot uitkeering van een batig saldo voortspruitende uit ontvangsten en uitgaven ter zake van het gratuite waarnemen voor den eischer van een agentuur en de bezorging van goederen. Nu reeds bij dagvaarding de ontvangsten en uitgaven in cijfers zijn gebracht, is dagvaarding van den rekenplichtige op de bij art. 771 Rv. voorgeschreven wijze niet noodig.

Amsterdam Hof 4 Juni 1909.

354. De vordering van de vrouw tegen haren man hierop steunende, dat zij ter zake van het beheer van hare goederen van hem te vorderen heeft vier posten tot een gezamenlijk bedrag van f 9300.„ en strekkende tot betaling dier som „als eindsaldo over het beheer dat over hare goederen gevoerd is" is niet ontvankelijk, wanneer de man beweert, dat het beheer vele andere posten omvat en tot een geheel ander eindsaldo voert, en de vrouw daarop antwoordt, dat zij de onwaarheid daarvan zou kunnen aantoonen „indien hier een rekeningsproces gevoerd werd", doch dat zij bedoelde som naast de rekeningsprocedure kan opeischen. Deze houding strijdt met het opeischen der som als eindsaldo; bovendien heeft de rekenplichtige krachtens art. 779 Rv. recht op de vaststelling van het bedrag van den geheelen omvang en uitgaaf en het daaruit te trekken saldo.

Amsterdam Hof 4 Februari 1910.

355. Uit de enkele stelling, dat iemand voor een ander iets heeft verkocht, vloeit slechts een rekenplichtigheid voort, ingevolge een aangenomen en volvoerden last. Nu de kantonrechter de dagvaarding eenmaal, bij zijn interlocutoir vonnis, heeft opgevat in den bij het vonnis aangegeven zin, inclusief een stilzwijgende overeenkomst, heeft hij ten onrechte het door eischer geproduceerde staatje, dat niets bevat omtrent de verstrekte opdracht of de wijze waarop is verkocht, als bewijs voor de stellingen van eischeres aangenomen en tevens des gedaagden bekentenis, in strijd met de wet, gesplitst. Vernietiging van het vonnis a quo op dien grond en ontzegging der vordering.

a Amsterdam 4 Mei 1907.

356. Wanneer de gedaagde tot rekening en verantwoording wegens voor den eischer te doene ontvangsten, nadat de partij, van welke de ontvangsten moesten worden geind, als gedaagde in vrijwaring is opgetreden, erkent een zeker saldo schuldig te zijn, kan de eischer zijne vordering wijzigen in dien zin, dat ter gelegenheid van de gevorderde veroordeeling tot betaling van een eventueel saldo het bedrag daarvan aanstonds worde vastgesteld en het overbodig geworden debat voor den rechter-commissaris worde voorbijgegaan. Daar de gedaagde in vrijwaring eerst als intervenient zich heeft gevoegd na voormelde wijziging der vordering, behoeft niet te worden onderzocht of ook anders die wijziging geoorloofd zou zijn geweest. Afwijzing der vordering, op grond dat de intervenient had aangetoond, dat de eischer tegen den gedaagde geen actie tot rekening en verantwoording had, daar deze namens hem geen gelden van den intervenient kon innen.

b Amsterdam Hof 6 Maart 1908, vern. bij *b* H. R. 21 Mei 1909, Concl. conf. op het beroep van den oorspr. eischer, wijl de gegrondheid der vordering door den oorspronkelijken gedaagde

was erkend vóór de toelating van den intervenient, die daartegen niet meer kon opkomen, terwijl in de ontvankelijk-verklaring van den gewijzigden eisch door alle partijen was berust.

357. Waar tusschen partijen overeenstemming bestaat omtrent het verschuldigd saldo en de rechter-commissaris het bij art. 774 Rv. bedoeld bevelschrift tot uitbetaling heeft gegeven, kan de gerendeerde niet, bij een nadere conclusie, van de rechtbank bepaling van het saldo, noch de beslissing van een geschil omtrent de kosten van tenuitvoerlegging van voormeld bevelschrift vragen. Hiertegen doet niet af, dat er, naar het schijnt bij de ten uitvoerlegging van het bevelschrift, geschil is ontstaan over het bedrag der kosten; voor dat geschil gelden aparte procesregelen; het kan niet worden berecht als voortzetting der rekeningprocedure. Evenmin doet af, dat de rendant op eene conclusie als voormeld niet heeft geantwoord.

a Amsterdam Hof 27 Maart 1908.

358. Al verwijst art. 788 Rv. in verband met art. 783 Rv. tot de gewone wijze van procedeeren, daardoor wordt de procesweg van art. 771 v. nog niet aangewezen voor het geval van art. 784, omdat art. 788 ook in acht genomen wil hebben bizondere voorschriften welke met voormelde procesorde onvereenigbaar zijn. Den rendant, als eischer tot vaststelling der rekening, komt de bevoegdheid toe om in het eerste met het vonnis van art. 790 Rv. sluitende processtadium het recht van alle of sommige daarin opkomenden tot den boedel te betwisten; vermits in dit stadium zulke opkomenden niet tegenover elkander als eischend of verwerend komen te staan, volgt hieruit dat, wanneer de curator gedoogt dat een opgekomene zich als belanghebbende gerendeerde gedraagt, andere opgekomenen dit evenzeer moeten gedoogen. Waar de artt. 791 en 792 het woord „rangregeling" bezigen, is deze uitdrukking te verstaan in ruimeren zin dan dien van bloote vaststelling der rangorde en omvat zij ook de beslissing tusschen de opgekomenen, wie onder hen en tot welk aandeel tot den boedel gerechtigd zijn.

b H. R. 25 Juni 1909, Concl. contr. verw. de cass. tegen *d* Arnhem Hof 17 Juli 1908. — Zie in prima Arnhem 25 Juli 1907.

359. Actie van den curator eener onbeheerde nalatenschap tot het opnemen zijner rekening; van de 39 personen, die verschenen, stellende belanghebbenden te zijn, werd zulks ten aanzien van een hunner door den eischer betwist, waarna, toen deze van verdere procedure afzag, de rechtbank een rechter-commissaris benoemde en de 38 anderen tot opname der rekening veroordeelde. Drie groepen der laatstgemelden hadden onder uiteenzetting hunner respectieve rechten bij afzonderlijke conclusies in reconventie uitkeering gevorderd van het aan hen toekomend saldo, en verklaarden de rekening goed te keuren, een groep met conclusie tot benoeming van een rechter-commissaris, indien niemand de rekening betwistte. Een vierde groep betwistte het recht van alle of van sommige anderen en eischte bij reconventie een evenredig deel in het saldo voor haar op met subsidiaire conclusie tot veroordeeling van den curator, om het saldo aan haar en de overige eischers, voor zooverre deze tot de nalatenschap gerechtigd waren, ter verdeeling af te geven. Beslissing dat het voorschrift van art. 783 Rv. tot benoeming van een R. C. is imperatief en van openbare orde. Ontzegging van de reconventioneele vorderingen tot uitkeering van het saldo, als zijnde daarvoor in dit stadium van het proces nog geen plaats.

Arnhem 25 Juli 1907. — Op het appel der vierde groep werd bij *d* Arnhem Hof 17 Juli 1908 het vonnis in conventie bevestigd, doch ten aanzien der vorderingen in reconventie beslist, dat zij niet moesten worden ontzegd, doch voor alsnog niet ontvankelijk verklaard. In de rekeningsprocedure kunnen alleen die verschenen partijen geëlimineerd worden, wier recht „door den curator" met goed gevolg betwist werden. Het toegelaten zijn als belanghebbende bij die procedure laat evenwel onverkort het recht der appellanten, om in de phase der verdeeling het recht op de nalatenschap van sommige verschenen personen te betwisten, gelijk zij nu reeds gedaan hebben. Met deze beslissing vereenigde zich in cass. *b* H. R. 25 Juni 1909, Concl. contr.

360. Wel was beslist, dat eischer nietontvankelijk was in zijne vordering, dat hem als voormalig hoofdagent der gedaagde door deze décharge zou worden verleend op straffe van schadevergoeding, op grond dat eischer niet gesteld had, dat hij rekening in der minne had afgelegd althans gedaan had wat in zijn macht was om daartoe te geraken, doch bij het bestreden arrest was niet aangenomen, dat geen rekening was afgelegd, zooals in cassatie beweerd wordt.

H. R. 30 October 1908, Concl. conf.

Actie.
Appel Bz.
Bewijs Bz. 355.
Cass. Bz. 360.
Executie 357.
Gem. ontv.
Hand. v. gem. rek.
Huur v. diensten 350.
Huw. gemeenschap.
Huw. voorw. 354.
Interessen.
Kerk. goed. en recht.
Lastgeving 344 v., 351 v.
Maatschap.
Mora 346.
Onbeh. nalatensch. 358 v.
Procedure 358 v.
Procesk. Bz. 348.
Rek.-courant 347.
Retentie 349.
Rev. beslag 249.
Vennootschap.
Verand. v. eisch 356.
Verj. Bz.
Voeg. en tusschenk. 356.
Voogdij 348.
Voorr. v. boedelbeschr.
Vrijwaring 356.

REPRISE z. SUCCESSIERECHT.

REQUEST CIVIEL.

50. Hoewel in het Nederlandsche recht de regel geldt „l'interlocutoire ne lie pas le juge" kan een vonnis waarin een tweetal door gedaagde aan eischer opgedragen eeden verbindend zijn verklaard, schoon eene interlocutoire uitspraak, niet meer door den rechter worden gewijzigd. Er heeft geen wijziging van het in deze op 11 Febr. gewezen vonnis plaats gehad door een nieuwe dagbepaling voor de eedsaflegging bij later vonnis van 20 October. Ten onrechte beweert gedaagde dat het vonnis van 11 Febr. niet in het hoogste ressort is gewezen, op grond dat voorziening in cassatie mogelijk was. Het request-civiel is dus ontvankelijk. Ofschoon een ruime interpretatie van het woord bedrog in art. 1364 B. W. wenschelijk is, daar verkeerde praktijken van procedeerende partijen en inzonderheid van derzelver raadslieden behooren te worden gekeerd, zoo kan toepasselijkheid van art. 382 1° of 8° Rv. hier niet worden aangenomen.

Breda 30 Maart 1909.

51. Request-civiel tegen een vonnis in registratiezaken is niet uitgesloten (art. 65 Frimaire-wet). Beroep in cassatie sluit niet uit het request civiel van het vonnis, waartegen het cassatiebe-

roep is gericht. In casu is niet verzuimd op een der gedeelten van den eisch uitspraak te doen.
Utrecht 24 Juni 1908.

52. Nu in casu de taxatie conform artt. 11 en 12 Tarief opzettelijk en gemotiveerd, dus niet bij verzuim, is weggelaten, is art. 382 4° Rv. niet toepasselijk. Ook is in casu niet in strijd met art. 382, 2° Rv. uitspraak gedaan omtrent eene zaak, die niet was geëischt, hetzij men aanneme dat vaststelling der declaratie, bij den voorzitter gevorderd, 't onderwerp is gebleven der verzetprocedure, hetzij men „verbeterde taxatie" als zoodanig beschouwe. Ook de omstandigheid dat beide partijen vaststelling volgens schatting vraagden en dat de rechtbank, meenende daartoe niet te mogen overgaan, de declaratie volgens de gewone bewijsleer vaststelde, maakt art. 382, 2° Rv. niet van toepassing.
's Hertogenbosch 30 December 1908.

53. „Gedeelten van den eisch" in art. 382, 4° Rv. kan slechts aanduiden gedeelten van datgeen, wat bij de inleiding van den rechtsstrijd aan den rechter is voorgesteld ter beslissing, de van hem omtrent een of meer punten (capita actionis) gevraagde einduitspraak omtrent hetgeen partijen verdeeld houdt — geenzins alzoo de praeparatoire, incidenteele, interlocutoire beslissingen, door den loop van het geding den rechter opgelegd om tot die einduitspraak te komen.
c H. R. 11 Juni 1909, Concl. conf.

54. De beweerde tegenstrijdige beschikkingen — nl. de inhoud van een bij interlocutoir arrest opgelegd getuigenbewijs eenerzijds en 's Hofs oordeel over hetgeen dus door den appellant moest worden bewezen anderzijds — betroffen niet „beschikkingen", maar „overwegingen", houdende de gronden waarop het dispositief is gebaseerd.
c H. R. 22 Mei 1908, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's Gravenhage Hof 25 November 1907.

55. Request-civiel moet worden aangebracht bij dagvaarding en niet bij request.
's Hertogenbosch 30 December 1908.

Cassatie Bz. 51. | Notaris 52.
Eed 50. | Procedure 55.
Gewijsde 50. | Registratie 51.

RESCONTRE z. EFFECTENHANDEL.

RETENTIE.

81. Bij opheffing van een conservatoir arrest krachtens vonnis, heeft de aangestelde bewaarder tegenover den beslagene niet het recht van retentie ten aanzien der inbeslag genomen goederen.
's Hertogenbosch Hof 12 Januari 1909, vern. *a* Maastricht 22 Juli 1908. — Zie in dezelfde zaak Maastricht 2 April 1908, gelastende na zekerheidstelling de opheffing van het beslag krachtens art. 732 Rv.

82. Aan de bepalingen van Tit. V Boek III van het W. v. B. Rv. kan de rekenplichtige niet een retentierecht ontleenen, dat hij tegenover eene ingestelde revindicatie kan doen gelden.
b Amsterdam Hof 12 Februari 1909, bev. Amsterdam 3 April 1907.

83. De bezoldigde lasthebber, die, onder meer tegen genot van vrije woning, een tapperij uitoefent in een deel van het aan de lastgeefster toebehoorend perceel, heeft dat perceelgedeelte „in handen", en kan daarop retentierecht uitoefenen, indien hij op de na herroeping van den last tot hem gerichte vordering tot ontruiming aantoont, dat hij ter zake van den hem verstrekten last loon en verschotten van zijne lastgeefster te vorderen heeft.
a Amsterdam 2 Februari 1906.

Cons. beslag. | *Pand.*
Eigendom. | *Rek. en verantw.* 82.
Lastgeving 83. | *Rev. beslag.*

REVINDICATIE z. EIGENDOM, LEVERING, MEDEDEELING VAN STUKKEN.

REVINDICATOIR BESLAG.

70. Men kan bij revindicatie van roerende goederen niet volstaan met te stellen, dat men eigenaar is, zonder meer, en daar koop en verkoop zonder levering nog den eigendom niet doet overgaan, kan de dagvaarding niet volstaan met als oorsprong van het eigendomsrecht alleen die eene helft te vermelden, zonder daarbij tevens de tweede helft, noodig voor eigendomsoverdracht, nl. de levering, aan te geven.
c 's Gravenhage Hof 29 Maart 1909.

71. Waar blijkt, dat „cognossementen" niet in eigendom zijn overgedragen, maar in pand zijn gegeven, is de pandhouder niet gerechtigd tot het leggen van revindicatoir beslag op „de goederen", waarop die cognossementen betrekking hebben,
Dordrecht 25 Maart 1908.

72. Hij, aan wien, tegen loon, is opgedragen goederen uit een schip op den wal te lossen, is geen lasthebber, zoodat hij geen beroep kan doen op het aan dezen bij art. 1849 B. W. toegekend retentierecht. Daar hij ook geen werk aan het goed verricht, kan hij evenmin aanspraak maken op bij art. 1652 B. W. gegeven retentierecht. De eischeres heeft mitsdien terecht revindicatoir beslag gelegd onder de gedaagde, die weigerde het aan eischeres toebehoorend goed af te geven, zoodat de kosten van het beslag komen ten laste van gedaagde, al kan het beslag niet van waarde worden verklaard, daar het reeds opgeheven was. Waar de gedaagde zich echter had bereid verklaard om, dadelijk na betaling van het haar toekomend loon, het goed af te geven, heeft de eischeres het aan zich zelven te wijten dat zij, door het beslag niet vroeger op te heffen, niet eerder in het bezit kwam van haar goed, zoodat zij over den tijd tusschen de betaling van het loon (welke betaling hij deed plaats vinden) en de opheffing van het beslag geen recht op schadevergoeding heeft.
a Rotterdam 3 Juni 1907.

73. Revindicatoir beslag ten verzoeke van een vennootschap gelegd onder handen van haar ontslagen directeur in het door hem bewoonde huis, waarin de vennootschap een kantoor hield, waarvoor zij dien directeur een geldelijke vergoeding verstrekte ter te gemoet koming in de door hem verschuldigde huur. Krachtens voormelde rechtsverhouding was de vennootschap houdster der boeken en bescheiden op het kantoor, mits haar vertegenwoordiger toegang daartoe had. Anders is het evenwel nu de vroegere directeur den toegang weigerde. In dat geval mag de vennootschap hare zich in het kantoor bevindende zaken bij wege van revindicatoir beslag tegen haren ex-directeur, die als de houder van het beslagene is aan te merken, opvorderen. Deze kan zich niet ter afwering dier vordering

er op beroepen, dat hij rekenplichtig is en als zoodanig de boeken en bescheiden der vennootschap onder zich mag houden.

Amsterdam 3 April 1907, bev. bij *b* Amsterdam Hof 12 Februari 1909, beslissende dat, nu de appellant de feitelijke macht had over het in beslag genomen goed en dus houder daarvan was, terecht de afgifte van hem is gevraagd en dat het niet ter zake afdoet, of de beslaglegger onderhuurder was van de localiteit, waar de goederen zich bevonden.

74. Hangende een over en weder ingestelde actie tot scheiding van tafel en bed tusschen partijen die buiten alle gemeenschap gehuwd waren, terwijl de vrouw zich het beheer harer effecten had voorbehouden, liet de vrouw onder haren man conservatoir beslag leggen op hare roerende goederen; de man stelde een trommel met effecten zijner vrouw aan den deurwaarder ter hand en deze bracht ze over ter griffie van de rechtbank. Nadat voormelde acties over en weder ontzegd waren, hief de vrouw het conservatoir beslag op doch legde zij tevens revindicatoir beslag op de effecten onder handen van den griffier en eischte daarna tegen haar man veroordeeling tot afgifte of gedoogen daarvan met van waardeverklaring van dat beslag en tevens bepaling, dat de griffier tot afgifte verplicht zou zijn. De man bestreed deze vordering met de bewering nooit iets meer dan houder van die effecten geweest te zijn. Het cassatiemiddel tegen het arrest, waarbij werd aangenomen, dat na de opheffing van het beslag de toestand van vóór dat beslag was herleefd en dat de beslagen waarden ter zijner beschikking waren bij den griffier, stuit op deze feitelijke beslissing af, zulks te meer met het oog op de tweede zinsnede van art. 726 Rv.

b H. R. 5 April 1907, Concl. conf.

75. Wanneer aan art. 726 Rv., hetwelk in zijn eerste alinea den possessor civilis in de tweede den detentor bedoelt, niet is voldaan, kan geen vanwaardeverklaring van het beslag noch de als gevolg daarvan gevraagde afgifte der goederen volgen.

c 's Gravenhage Hof 29 Maart 1909.

76. De wet vordert niet, dat het revindicatoir beslag door een bevel tot afgifte der goederen wordt voorafgegaan.

Amsterdam 3 April 1907, bev. bij *b* Amsterdam Hof 12 Februari 1909.

77. Wanneer de deurwaarder krachtens een presidiaat verlof tot het leggen van revindicatoir beslag bij het leggen van beslag in acht neemt zoowel de voorschriften voor een revindicatoir beslag als die van een conservatoir derden arrest, is niettemin eerstgemeld beslag geldig gelegd.

Arnhem Hof 23 Maart 1910, vern. Zutphen 27 Januari 1910.

78. Vermits art. 724 Rv. niet verder reikt, dan het geval van „feitelijke" beletselen door derden, is de toepassing van art. 289v. Rv. onmisbaar, waar partijen voor den president verschijnen — welke verschijning ex art. 290 al. 2 Rv. geoorloofd is — en de houder der goederen beweert, dat hij zelf eigenaar daarvan is en niet de persoon die krachtens een verkregen verlof revindicatoir beslag wil leggen. De president der rechtbank is in zoodanig geval bevoegd zijn verlof al dan niet te handhaven; die „conservatoire" maatregel brengt geen beslissing „ten principale" omtrent het eigendomsrecht mede. Het „voorloopige" van het verlof blijkt ook duidelijk uit eene vergelijking van art. 724 Rv. met art. 444 Rv.; in het geval van eerstgemeld artikel moet de deurwaarder voorhands staken, in dat van art. 444 Rv. — bij het uitvoeren eener veroordeeling — mag hij den tegenstand, behoudens overheidstoezicht, breken.

b H. R. 18 Maart 1910, Concl. contr. vern. *a* Amsterdam Hof 16 April 1909, waarbij geoordeeld werd, dat de president zich ten onrechte bevoegd had verklaard. De H. R. overwoog nog, dat het Hof, hoezeer terecht aannemende, dat de art. 731, 732 en 770 *a* Rv. ten deze niet toepasselijk waren, daaruit ten onrechte afleidde, dat nu ook de algemeene slotbepaling van art. 289 Rv. niet toepasselijk was bij een revindicatoir beslag, waar juist een speciale regeling ontbreekt; voorts dat Hof terecht ambtshalve in een onderzoek naar de bevoegdheid van den president was getreden en dat een beslissing over het incident der executie van het verlof (ontstaan door dien de deurwaarder zich conform art. 724 Rv. bij den President had vervoegd) voorbarig en doelloos was, nu partijen een kort geding hadden aanhangig gemaakt over de bestaanbaarheid van het bevelschrift zelve.

79. Noch aan de algemeene bepaling van art. 289 Rv., noch aan eenige bijzondere wetsbepaling omtrent leggen en opheffen van beslagen, kan de president der arrondissements-rechtbank de bevoegdheid ontleenen tot opheffing van een revindicatoir beslag.

Amsterdam 12 Februari 1909.

80. Wanneer de deurwaarder zich overeenkomstig art. 724 Rv. bij den president vervoegt ter zake van de door hem ondervonden bezwaren, ontstaat daardoor een incident der executie van het bevelschrift, voortkomende uit ondervonden zuiver feitelijke belemmeringen actief of passief; dit artikel reikt niet verder dan het geval van feitelijke beletselenvoor de ambtsverrichting van den deurwaarder.

b H. R. 18 Maart 1910, Concl. conf. in dit opzicht overeenstemmende met het op andere gronden vern. *a* Amsterdam Hof 16 April 1909.

RIDDERSOLDIJ z. ADMINISTRATIEVE EN RECHTERLIJKE MACHT, VERJARING BZ.

RIJNVAART.

25. Volgens de algemeene bepaling van § 1 1° Rijnvaartregl. zijn bij schepen en vlotten de feitelijke gezagvoerder en bij badinrichtingen en andere inrichtingen de eigenaren aansprakelijk voor de naleving van de reglementaire voorschriften.

Tiel 31 Januari 1907.

26. Tot de geschillen omtrent „dommages causés par les bateliers ou les flotteurs pendant le voyage ou en abordant" kan niet worden gebracht een actie tot ontbinding van een sleepcontract met als sequeel schadevergoeding, al

bestaat de wanpraestatie in verkeerd manoeuvreeren door den kapitein der sleepboot. De bij art. 39 Herziene Rijnvaartacte verleende vrijstelling van zegelrecht geldt dus niet voor de ten deze ingestelde primaire vordering, zoodat de rechtbank ingevolge art. 8 Zegelwet op de op ongezegeld papier gestelde conclusiën omtrent die vordering niet recht mag doen.
Tiel 22 Juni 1909.

27. Onder „vlotten" in den zin van het Rijnvaartreglement zijn uitsluitend te verstaan de eigenlijke houtvlotten, dienende tot vervoer van het hout, waaruit ze zijn samengesteld; zie art. 2, 25 Herziene Rijnvaartakte en § 31 v. Rijnvaartreglement. De twee vaartuigen (z.g.n. bakken) en het visschersvlot, bij dagvaarding bedoeld, vormen te zamen één vast liggende zalmzegenvisscherij-inrichting, welke met het oog op haar samenstelling en haar bestemming om stilliggend te worden gebruikt is te rangschikken onder de bij § 28 Rijnvaartregl. bedoelde „badinrichtingen, molens op vaartuigen en soortgelijke inrichtingen, welke in de rivier vastliggend zijn." Mitsdien is niet toepasselijk § 27, betreffende stilliggende schepen, vlotten enz., doch § 28 Rijnvaartregl., zoodat één wit licht des nachts voldoende is en een wacht niet vereischt is.
Tiel 31 Januari 1907.

28. Volgens art. 35 Herziene Rijnvaartacte j° art. 1 wet 16 Juli 1869, (S. 139) is de distributie van de bij art. 34 der acte aan de Rijnvaartrechters opgedragen rechtsmacht in geschillen betreffende schade, veroorzaakt door aanvaringen, in dier voege geregeld, dat de Rijnvaartrechter, in wiens gebied de schade is toegebracht, de bevoegde is. Waar dit betreft een regeling van betrekkelijke bevoegdheid, kon de rechtbank zich in de verstekprocedure niet ambtshalve onbevoegd verklaren.
Tiel 22 Februari 1907.

29. De verkeerde manoeuvre van G's schip kan niet worden verontschuldigd door een beroep op de omstandigheid, dat dit schip is uitgegierd, daar dit uitgieren in de gegeven omstandigheden eene te voorziene en te vermijden gebeurlijkheid was. Art. 39 der Herziene Rijnvaartakte heeft slechts de strekking om beide partijen vrij te stellen van de daar vermelde ten behoeve van den Staat en het gerecht geheven wordende rechten, doch behelst geen voorschrift omtrent de verdeeling tusschen de partijen van de wel te hunnen laste komende kosten. Uit geen enkele wetsbepaling, ook niet uit gemeld art. 39, kan worden afgeleid, dat de ook in deze procedure verplichte rechtsbijstand kosteloos zou moeten worden verleend. Derhalve behooren ingevolge de nationale regelen van rechtspleging tot de kosten, waarin gedaagde als de in het ongelijk gestelde partij wordt veroordeeld, ook die van eischers rechtskundigen bijstand.
Tiel 16 Maart 1906.

Aanspr. Sz. 25.
Aanvaring 28 v.
Assurantie.
Bevr. en vervr.
Comp. Bz. 28.
Procesk. Bz. 29.
Rechtsgr. en rechtsm. 28.
Strafbaarheid.
Zegel 26.

RIJWIELEN Z. CASSATIE SZ., MISHANDELING, MOTIEVEN VAN VONNISSEN, MOTOREN EN RIJWIELEN, ONRECHTMATIGE DAAD, RECHTEN EN ACCIJNZEN, WEGEN.

RISICO Z. HUUR EN VERHUUR.

RIVIEREN EN STROOMEN.

57. De bepalingen van art. 35 van het Reglement op het bevisschen van de Schelde en Zeeuwsche stroomen van 17 Augustus 1900 (Sb. 149) gelden voor iedereen en niet uitsluitend voor de gebruikers of pachters van de vischperceelen behoorende aan den Staat. Art. 9 van het bij K. B. 15 Februari 1892 (Sb. 44) vastgestelde Reglement op het baggeren enz. kan geen kracht ontnemen aan het zooveel later vastgesteld rechtens bindende Reglement van 1900.
a H. R. 5 April 1909, Concl. conf.

58. Het Reglement op de rivieren en kanalen in de provincie Groningen in verband met het Convenant tusschen de stad Groningen en de Drentsche veengenooten, van Eext tot Valthe ingesloten, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van 17 Mei 1887. Dit laatste regelt privaatrechtelijke verhoudingen; het eerste, alleen publiekrechtelijke verhoudingen betreffende, mist daarom hier toepassing.
Winschoten Kgr. 24 Augustus 1908.

ROGATOIRE COMMISSIE Z. APPEL BZ., GETUIGENVERHOOR BZ., PROCESKOSTEN BZ

SAFELOKET Z. EXECUTOIR BESLAG.

SAMENHANGENDE STRAFBARE FEITEN (Misdrijven).

72. In hooger beroep kan geen sprake zijn van de voeging en gelijktijdige berechting van meerdere strafbare feiten, die in eersten aanleg afzonderlijk werden berecht.
b H. R. 5 October 1908, Concl. conf. — *e* H. R. 23 November 1908, Concl. conf. den Off. van Just. niet ontvankelijk verklarende in zijne strafvervolging in appel, zooals die door hem in de beide zaken door éene dagvaarding was aanhangig gemaakt. — *f* H. R. 6 December 1909, Concl. conf.

73. Twee zaken, de eene betreffend een hooger beroep tegen een van twee beklaagden contradictoir gewezen vonnis, de andere betreffend een hooger beroep tegen een vonnis, waarbij op verzet van den anderen beklaagde een tegen hem gewezen verstekvonnis werd bekrachtigd, welke beide zaken afzonderlijk waren onderzocht, moeten bij afzonderlijke arresten worden berecht.
a H. R. 17 Januari 1910, Concl. conf.

SAMENLOOP VAN STRAFBARE FEITEN (Misdrijven).

43. Bij art. 55, 2e lid Sr. is voorgeschreven, dat, indien voor een feit dat in eene algemeene strafbepaling valt, dat is hier het veroorzaken van den dood door schuld, eene bijzondere strafbepaling, hier art. 169 van gemeld wetboek, bestaat, deze alléén in aanmerking komt.
e H. R. 3 Juni 1907, Concl. conf.

44. Tegenover de strafbepaling van art. 456, 1° Sr. kan die van art. 45, 1 en 2 in verband met art. 51, 1 Drankwet niet als eene bijzondere strafbepaling worden beschouwd, welke volgens art. 55 lid 2 Strafrecht alleen in toepassing zou mogen komen.

j H. R. 29 Juni 1908, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam 10 April 1908.

45. Invoer en vervoer van den zak met suiker staan hier in zoodanig verband, dat zij moeten worden beschouwd als eene voortgezette handeling. Motiveering der mate van straf.

Almelo 14 Mei 1907.

46. Nu door den rechter niet is beslist, dat tusschen het bij gemeente-verordening verboden vervoer van drie soorten van voorwerpen een zoodanig verband bestond, dat dit vervoer als eene voortgezette handeling moet worden beschouwd, is art. 56 Sr. terecht buiten toepassing gelaten.

f H. R. 15 November 1909, Concl. conf.

47. Nu de mishandeling geschied is eenige oogenblikken nadat de wederspannigheid was gepleegd, is terecht samenloop van twee strafbare feiten aangenomen en art. 57 Sr. toegepast.

a H. R. 22 Juni 1908, Concl. conf.

48. Waar mede op grond van het bestaan van onderscheidene of verschillende tijdstippen verrichte handelingen de uitoefening der geneeskunde door een daartoe onbevoegde als bedrijf is aangenomen, moet elke zelfstandige buiten noodzaak ondernomen daad van uitoefening als eene afzonderlijke overtreding van art. 436, eerste lid, Sr. worden aangemerkt.

g H. R. 3 Juni 1907, Concl. conf.

49. De vraag, of bij samenloop van strafbare feiten met alternatieve strafbedreiging art. 57 dan wel art. 58 Sr. van toepassing is, kan eerst worden beantwoord na 's rechters strafkeuze.

a H. R. 17 Mei 1909, Concl, conf.

50. De bewezen verklaarde feiten leveren op vier overtredingen. Voor elke van deze overtredingen behoort afzonderlijk straf te worden opgelegd.

b H. R. 2 Mei 1910, Concl. conf.

Cassatie Sz.
Diefstal.
Doodslag.
Drankwet 44.
Echtscheiding.
Gedistilleerd.
Gem.verord. 46.
Geneeskunde 48.
Hazardspel 44.
Mish. v. ambt. 47.
Mot. v. vonn.
Rebellie 47.
Recht. en accijnzen 45.
Scheepvaart 43.
Verzen. en verg.
Veroorz. v. dood enz. d. schuld 43.
Vonnis b. verstek Sz.

SAMENSCHOLING Z. OPENBAAR GEZAG.

SCHADELIJKE WAREN Z. GEMEENTE-VERORDENING.

SCHADEVERGOEDING.

I. Algemeene vereischten voor de actie. — Aansprakelijkheid. — Schade voor toekomstige handelingen of verzuimen.
II. Beleediging. — Drukpers.
III. Wat al of niet element van schade is en regels voor de begrooting daarvan.

I.

660. Bij ontkentenis van alle schade, moet hij die schade beweert, die bewijzen. Aanvaring.

Arnhem Hof 19 December 1906.

660bis. Al zou de gedaagde gemeente door de demping van een deel eener beek inbreuk op het recht der eischers als oevereigenaren hebben gemaakt en eene onrechtmatige daad hebben gepleegd — welke vraag na een voorafgaande plaatsopneming dient te worden onderzocht met het oog op het gevorderde herstel der beek in den vroegeren toestand — zoo is de vordering tot schadevergoeding steunende op verlies van beweegkracht van het water in casu niet ontvankelijk, daar het water niet voor beweegkracht diende en de gemeente in ieder geval dit gesteld schadelijk gevolg niet kon voorzien, waar de eischers bij de informatiën de commode et incommode daarop niet hebben gewezen.

Roermond 20 Januari 1910.

661. Om eene actie tot schadevergoeding te doen gelden is het voldoende dat „schade" als zeer waarschijnlijk kan worden aangenomen, zoodat de schadeposten kunnen worden voorbehouden tot de latere vereffening.

b 's Hertogenbosch Hof 25 Juni 1907.

662. Zoo niet reeds in het algemeen verondersteld en daarom behoudens tegenbewijs aangenomen mag worden, dat bij een overeenkomst tusschen kooplieden wanpraestatie van den een schade aan den ander veroorzaakt, heeft eischer in elk geval voldoende aannemelijk gemaakt, dat hij ten gevolge van de vertraagde levering door gedaagde schade heeft geleden.

b Rotterdam 15 Januari 1908.

663. Mogelijkheid van schade is in casu door de Golfclub voldoende aannemelijk gemaakt. Actie van een huurder (de Golfclub) tegen de koopers van het gehuurde, thans verhuurders, op grond van onrechtmatige daad.

Amsterdam Hof 3 Januari 1908. — Zie in cass.

b H. R. 13 November 1908, Concl. conf.

664. Hij, die zonder recht binnen het gebied van eens anders heerlijk jachtrecht jaagt, pleegt jegens den rechthebbende daarop een onrechtmatige daad, die schade veroorzaakt; immers er wordt toezicht op het jachtveld gehouden te kostbaarder, naarmate er meer gestroopt wordt.

Zutphen 9 September 1909.

665. Waar de eischeres de door gedaagde te leveren gietstaalstukken zelve noodig had voor door haar uit te voeren contracten, moet worden aangenomen dat zij door de vertraagde uitvoering schade heeft geleden.

b Rotterdam 9 December 1908.

666. Verband tusschen wanpraestatie en schade, bestaande in een aan een derden kooper te betalen boete. De enkele bewering, dat de appellante zich verplicht acht aan haar kooper de schade te vergoeden door dezen, wegens oplegging van boete, geleden, zonder dat daarbij wordt gesteld, dat aan die beweerde verplichting is voldaan, wettigt niet de gevolgtrekking, dat door appellante schade is geleden, zulks te minder waar niet ondubbelzinnig is gesteld, dat de boete-oplegging het uitsluitend, zij het ook verwijderd, gevolg was van geïntimeerdes te late levering.

b Amsterdam Hof 4 December 1908.

667. De minderjarige, die een onrechtmatige daad pleegt, waarvoor de moeder aansprakelijk is, is hoofdelijk met deze tot vergoeding der schade gehouden.

Dordrecht 19 September 1906.

668. Zij, die een permissiebillet hebben gegeven om langs hun gronden te visschen, zijn hoofdelijk mede aansprakelijk voor de schade veroorzaakt door den inbreuk op eens anders vischrecht gemaakt door hem, die voorzien van dat billet vischt.

Dordrecht 19 September 1906.

669. Er zijn geen termen om den Staat

bij de toewijzing eener actie tot handhaving van het bezit tevens te veroordeelen tot betaling van f 100.„ voor elke verdere verboden uitoefening der visscherij, al reeds om deze reden, dat niet mag ondersteld worden dat de Staat handelingen zou verrichten in strijd met de uitspraak van zijn eigen rechter.

b Rotterdam 27 April 1908. — Zie interl. Rotterdam 3 December 1906.

670. Het is in strijd met de wet om door middel van eene veroordeeling tot betaling van tien gulden per dag tot de doorhaling op de openbare registers van het ingeschreven beslag te dwingen.

's Hertogenbosch Hof 9 Juni 1908.

671. Zoowel aan de vordering tot nakoming als aan die tot ontbinding der overeenkomst verbindt de wet het recht op schadevergoeding, wanneer schade geleden is. De wet verbiedt niet die schade te berekenen per dag en daardoor wordt zij geen dwangmiddel, dat onze wet niet kent. Opmaken eener koopakte ten fine van levering.

Utrecht 18 Maart 1908.

II.

672. De artt. 1408 v. B. W., eene bizondere en volledige regeling behelzende der aansprakelijkheid wegens beleediging, sluiten de toepassing der algemeene bepalingen voor de aansprakelijkheid wegens onrechtmatige daad, gegeven in de artt. 1401—1403 B. W., uit; de eischer kan dus niet, in geval van beleediging, naast de actie van art. 1408, die van art. 1401 B. W. instellen en is in deze laatste niet-ontvankelijk.

Amsterdam 12 December 1906.

673. Waar, gelijk in casu, de speciale actie van art. 1408 B. W. is ingesteld, is voor de algemeene actie van art. 1401 geen plaats meer.

Dordrecht 1 December 1909.

674. Bij gebreke van eene omschrijving van het begrip „beleediging" in het B. W., moeten de artt. 1408 v., na hunne wijziging in het jaar 1884, worden verklaard uit de artt. 261 v. Sr.; voor de toewijzing der vordering van art. 1408 B. W. is dus een onmisbaar vereischte dat de dagvaarding inhoudt, dat de beleediging — in de ruime beteekenis aan dat woord in het strafwetboek toegekend — is geschied met het opzet tot eerekrenking.

Amsterdam 12 December 1906.

675. Het „oogmerk" om te beleedigen in art. 1412 B. W. drukt hetzelfde begrip uit als „opzettelijk" in titel XVI Boek II Sr. over „beleediging" vermeld. Voor „opzet" is 't voldoende, dat de dader geweten heeft, dat de betichting van beleedigenden aard was. Aan dit „opzet", „oogmerk" doet niet af, dat de beleedigende partij, bij gebleken onjuistheid der feiten in een nieuwsblad een rectificatie plaatst, en evenmin dat aan die feiten een kern van waarheid ten grondslag ligt. Die omstandigheden kunnen wel invloed uitoefenen bij toekenning eener geldsom en de waardeering daarvan. Het „algemeen belang" (art. 1412) kan eerst ter sprake komen, indien blijkt van de juistheid der betichting. De meening, dat men handelde in het „algemeen belang" is niet voldoende tot afwijzing der actie, vooral niet, waar blijkt van geen voorafgaand grondig onderzoek naar de juistheid der feiten bij den beleediger.

Arnhem Hof 23 December 1908.

676. Wat naar het B. W. beleediging uitmaakt, moet worden getoetst aan de vereischten voor beleediging in het W. v. Sr. gesteld. Noch art. 53 Sr. noch eenig andere bepaling van het W. v. Sr., rakende de ontvankelijkheid eener strafrechtelijke vervolging ter zake van beleediging, kan in aanmerking komen bij de vraag naar de ontvankelijkheid eener burgerrechtelijke vordering te dezer zake. De vordering is gegrond op het uitgeven en verspreiden eener courant met beleedigenden inhoud.

's Gravenhage Hof 21 Februari 1910, bev. Rotterdam 28 December 1908.

677. Wel kan op grond van art. 1408 B. W. geen veroordeeling volgen zoo de ten laste gelegde daad niet de elementen van beleediging volgens het strafwetboek bevat, doch daaruit volgt niet dat de uitgever zich tegenover een civiele vordering zou kunnen beroepen op de bepaling van art. 53 Sr. Het ingezonden stuk was beleedigend voor de daarin bedoelde persoon en heeft deze schade berokkend, terwijl beroep op handelen in het algemeen belang in casu niet opgaat. Den eischer het bewijs opgelegd, dat hij was de aangeduide persoon en van de hoegrootheid der geleden materieele schade.

Rotterdam 28 December 1908, bev. bij 's Gravenhage Hof 21 Februari 1910.

678. Het oogmerk om te beleedigen kan ook bij een rechtspersoon bestaan en mag worden aangenomen aanwezig te zijn, indien dat oogmerk bestaat bij den natuurlijken persoon die, haar vertegenwoordigende, de beleedigende handeling verricht. Op grond van den inhoud van een beleedigend stuk mag worden aangenomen het bestaan van het oogmerk om te beleedigen bij hem, die, den inhoud kennende, dat stuk uitgeeft. Het algemeen belang kan niet gediend worden door de bij deze gevolgde wijze van handelen.

's Gravenhage Hof 21 Februari 1910, bev. Rotterdam 28 December 1908.

679. Gedaagde's verweer, dat eischer in zijn vordering is niet ontvankelijk, omdat hij vordert schadevergoeding wegens smaad of beleediging, doch uit zijn eigen posita blijkt dat niet hij, eischer, is genoemd in de advertentiën van gedaagde, doch een firma, waarvan het niet bekend is, door wien deze wordt gevoerd, terwijl ook niet is gesteld, dat gedaagde wist dat eischer onder die firma handelde, is ongegrond. De firma toch is de naam waaronder iemand handelt en hij, die onder een firma handelt, kan zoowel worden aangeduid door het noemen van de firma als door het noemen van zijn voornaam en geslachtsnaam, zoodat hij, die de firma noemt, daarmede van zelf het oog heeft op de onder die firma handelende personen en het dus, waar gedaagde in casu zijn leverancier van de bedoelde lijnkoeken in de meervermelde advertenties noemde bij zijn firmanaam, voor de ontvankelijkheid van de onderhavige vordering niet afdoet, of gedaagde toen wist wie onder die firma handelde.

Dordrecht 1 December 1909.

680. Noch de noodzakelijke verdediging van eigen belang noch behartiging van het al-

gemeen belang gaf gedaagde recht tot het plaatsen van advertentiën, die beleedigend zijn voor eischer en hieruit volgt tevens, dat gedaagde tot het door hem aangeboden bewijs van de waarheid van den inhoud der advertentiën niet kan worden toegelaten. Waar dit bewijs niet wordt toegelaten, kan ook des eischers vordering, dat bij vonnis zal worden verklaard, dat de gepleegde daden zijn lasterlijk, den eischer niet volgen, omdat hiervan alleen sprake zou kunnen zijn indien gedaagde, tot het door hem aangeboden bewijs toegelaten, in het leveren daarvan niet mocht slagen.

Dordrecht 1 December 1909.

680bis. Toewijzing eener vordering tot schadevergoeding, door een redacteur van een financieel dagblad tevens bankier en commissionnair in effecten ingesteld tegen een redacteur van een ander dergelijk blad, ter zake van smaadschrift, op grond dat laatstgemelde hem in een hoofdartikel had verweten, onder meer, dat hij was een geruïneerd speculant, die om geld te verdienen of om crediet te krijgen soliede maatschappijen in opdracht van derden afbrak en smerige Amerikaansche en eigen fondsen aanbeval. Verwerping van het beroep op handelen in het algemeen belang en tot noodzakelijke verdediging, al bestond er voor gedaagde aanleiding tot verbittering tegen den eischer, die door middel van zijn blad een door hem gewaagde emissie had belemmerd; ontzegging der vordering voor zoover op laster gegrond, vermits de gedaagde nu niet tot bewijs der waarheid kon worden toegelaten. Bepaling der schade op f 1000.„ in voor beide partijen min vleiende overwegingen en bevel tot aanplakking. Verklaring als bedoeld bij art. 1410 B. W. doch zonder de bijvoeging „dat hij den eischer houdt voor een persoon van eer."

's Gravenhage 9 Juni 1910.

681. Het verspreiden van een gedrukt stuk door gedaagde, inhoudende een aantal mededeelingen, welke voor den eischer beleedigend zijn, terwijl de gedaagde niet handelde in het algemeen belang noch tot noodzakelijke zelfverdediging, is een onrechtmatige handeling. De eischer, die op grond dier onrechtmatige daad schadevergoeding en niet betering van eer en goeden naam vordert, moet feiten stellen, waaruit kan blijken, dat hij inderdaad stoffelijke schade heeft geleden, wat niet eo ipso volgt uit de gestelde beleedigende uitdrukkingen.

Amsterdam Kgr. II 18 November 1909.

682. De schadeactie gegrond op beleediging is niet-ontvankelijk omdat het oogmerk om te beleedigen niet is gesteld en ook niet in de ten laste gelegde uitdrukkingen ligt opgesloten.

Haarlem 17 November 1908.

683. Door het plaatsen van een naam op eene, zij het dan ook in besloten kring verspreide, lijst van wanbetalers voor een saldo van f 2.„ , wordt wel de eer en goeden naam van dien persoon in zekere mate aangerand, doch uit de vaststaande feiten volgt niet het doel om te beleedigen.

Haarlem Kgr. 18 Maart 1910.

684. De door gedaagde, in tegenwoordigheid van de eischers, opzettelijk gebezigde uitdrukkingen — t. w. dat op eischers getrokken wissels van minstens £ 100.„ onbetaald waren gebleven en geprotesteerd — hebben geen beleedigend karakter in den zin der wet, die eene bewering omtrent niet-credietwaardigheid niet onder beleediging wil hebben gebracht, en behelzen ook overigens niets, wat tegen de eer of den goeden naam der eischers kan zijn gericht. Bedoelde uiting draagt evenmin het karakter van onrechtmatige daad, omdat de wet niemand een recht toekent, dat zijn credietwaardigheid of het in hem gesteld vertrouwen niet zal worden geschokt, mits zulks niet geschiedt door beleedigende woorden, of op andere wijze, die aan de strafrechtelijke vereischten in het algemeen beantwoordt. Of de eischers schade hebben geleden door voormelde uiting doet niet ter zake, omdat die schade niet het gevolg is van eene, in den zin der wet, onrechtmatige daad. De rechtbank is dus wel bevoegd van de ingestelde vordering kennis te nemen, maar de eischers zijn daarin niet-ontvankelijk.

Amsterdam 19 October 1908.

685. Voor eene actie wegens „libel" door „publication" staat volgens engelsch recht toezending van het libel aan het engelsche Douanebestuur (Board of Customs) met „publication" gelijk. De schrijver van het „libel" (gedaagde) kan er zich te zijner verdediging niet op beroepen, dat het schrijven was „privileged" als noodig voor zelfverdediging, waar hij geheel onnoodig aan eischer ook grof bedrog ten laste legde. Naar engelsch recht werkt wel bevrijdend — en wordt dus gedaagde's aveu onsplitsbaar — door de toevoeging dat het schrijven de zuivere waarheid bevatte.

's Hertogenbosch 11 December 1908.

686. Veroordeeling van een advocaat tot eene schadevergoeding van f 400.„ wegens beleediging van een ander advocaat door middel van een artikel in een dagblad, waarin onder meer voorkwam: „ik ben geen advocaat van kwade zaken; daarvoor is te Maastricht slechts een adres, dat weet een ieder." Er was gevorderd f 5000.„ , doch het Hof nam „terging" als bewezen aan en wees o. a. daarom minder toe, met veroordeeling evenwel van den gedaagde in alle proceskosten. De rechtbank wees f 50.„ toe als schadevergoeding.

's Hertogenbosch Hof 16 Juni 1908, waartegen de cass. is verw. bij *d* H. R. 19 Maart 1909, Concl. conf.

687. Bij eene rechtsvordering wegens smaadschrift kan de schadevergoeding niet bij staat worden verevend.

Dordrecht 1 December 1909.

III.

688. De rechter die eene partij verwijst tot vergoeding van kosten, schaden en intressen kan bij de begrooting daarvan, mits het bestaan van schade van elders vaststa, zelfstandig te werk gaan zonder daarbij aan de strenge bewijsregeling van art. 1902 B. W. gehouden te wezen.

a H. R. 29 November 1907, Concl. conf.

689. Vaststelling op f 60706.36., van de schadevergoeding, door de gemeente Utrecht verschuldigd wegens het handelen in strijd met een servituut tot het moeten dulden van een buizenleiding over haar terrein, waardoor toevoer van water naar eischers bierbrouwerij werd belet.

Amsterdam Hof 26 Januari 1906, waartegen de cassatie is verw. bij *a* H. R. 28 December 1906, beslissende o. a., dat de artt. 1282—1284 B. W. in deze, waar het geldt schadevergoeding wegens onrechtmatige daad, rechtstreeksche toepassing missen.

690. Wanneer tusschen verzekeraar en verzekerde is overeengekomen de aan verzekerde goederen door brand overkomen schade door twee deskundigen te doen schatten, aan wier taxatie partijen zullen gehouden zijn zich te onderwerpen en er moet aangenomen worden, dat die deskundigen niet de schade der verzekerde goederen in hun geheel hebben getaxeerd, maar slechts van die, waarvan zij restanten hebben aangetroffen, zoo heeft de verzekerde het recht om, boven de door de deskundigen getaxeerde schade, ook vergoeding te vorderen voor die goederen, welke hij bewijst dat tijdens den brand aanwezig zijn geweest, doch door den brand geheel vernield zijn geworden. De door den verzekerde overgelegde staat door de rechtbank nog geen voldoend bewijsmiddel bevonden en mitsdien tegenbewijs opgelegd.

Rotterdam 27 November 1907, vern. bij 's Gravenhage Hof 4 Juni 1909, uit overweging dat, waar partijen zich onvoorwaardelijk hebben onderworpen aan de taxatie van de door hen benoemde schatters en waar de schatters een bepaald bedrag van de schade hebben aangewezen, de eischer niet gerechtigd is een ander bedrag te vorderen dan door die schatters als de schade aan de verzekerde voorwerpen is vastgesteld.

691. Waar partijen aan deskundigen hebben opgedragen de door aanvaring toegebrachte schade op te nemen en te taxeeren, met bepaling dat die taxatie bindend zou zijn voor partijen en de deskundigen, in de onderstelling dat de herstelling in een dok zou moeten gebeuren, in hun taxatie dokkosten hebben opgenomen, blijft het daarvoor uitgetrokken bedrag verschuldigd, ook al is het schip niet gedokt geworden.

Rotterdam 3 Juni 1908.

692. Ook de wegens onrechtmatige daad veroorzaakte indirecte schade, welke mogelijk te voorzien was, behoort door den pleger der onrechtmatige daad te worden vergoed. Schade aan den eigenaar eener lading toegebracht door eene aanvaring, doordien overgeladen moest worden.

's Gravenhage Hof 20 December 1909.

693. Een schipper die een spoorwegbrug over het Noordhollandsche kanaal aanvaart met het gevolg, dat een trein, die zich juist op die brug bevond ontspoort, is niet alleen aansprakelijk voor de aan de brug, maar ook voor de aan den trein veroorzaakte schade.

Haarlem 7 Januari 1908.

694. Appellant kan, wegens het niet nakomen der verbintenis van de Meijersbank om hem de vijf aandeelen Krapok te leveren, ex art. 37 Faill.wet niet méer vorderen dan vergoeding van die schade, welke van deze wanpraestatie der Bank een rechtstreeksch gevolg was, nl. f 4587.50. Immers had die Bank hem de vijf aandeelen Krapok's, zooals hij met recht van haar vorderde, op 17 October 1907 geleverd, dan zou hij niet meer aan waarde dan het door de Rechtbank begroot bedrag van kosten, schaden en interessen ontvangen hebben, hebbende de appellant dan ook niet beweerd, dat hij, ingeval hem die aandeelen waren geleverd, een grooter profijt zouden hebben gehad.

b 's Hertogenbosch Hof 19 April 1910, bev. 's Hertogenbosch 30 October 1908.

695. Schadestaat ter zake der ontbinding van eene overeenkomst tot vervoer van 2000 tons planken voor 20 Mark per 1000 K.G. De post meervracht voor een deel der vervoerde partij is ten onrechte bestreden met de bewering, dat die meervracht niet zou betreffen hetzelfde hout, als gedeclareerde moest vervoeren en dat de vracht door declarant betaald (incl. meervracht) geen normale prijs was. Ook de tweede post — foutvracht krachtens Rumeensch vonnis te betalen aan den vervoerder, met wien een nieuw contract was gesloten met betrekking tot het andere deel van het hout, dat evenwel daags voor de inlading door brand vernield werd — is verschuldigd.

's Gravenhage Hof 30 December 1907.

696. Schade door de sleepboot veroorzaakt aan het door haar gesleepte schip. Een algemeene betwisting van gedetailleerde schadeposten door de opmerking, „dat geenszins blijkt dat de schade f 562.40„ heeft bedragen," moet als niet gemotiveerd worden voorbijgegaan. Terecht is onder de schaderekening opgenomen de speciaal betwiste post van de expertisekosten, al levert die expertise zelve geen bewijs op tegen den gedaagde; immers ieder normaal handelend schipper laat de schade aan zijn schip overkomen dadelijk door deskundigen opnemen en begrooten en hun kosten zijn een onmiddellijk gevolg van het ongeval. Toewijzing van f 400.„ als zijnde het bedrag niet bestreden.

b Amsterdam 29 Mei 1908.

697. Als element van schade ontstaan door het onrechtmatig beslag op een schip komt zeer zeker in aanmerking het feit, dat de reeder gedurende het beslag geen vracht heeft kunnen verdienen en wel loon heeft moeten betalen; een onderdeel der gemiste verdienste is de vracht Delfzijl—Londen krachtens een overeenkomst, die ontbonden moest worden ingevolge het beslag; de ontbinding beslist echter niet per se over het bedrag der schade, zulks in verband met de wisselende vrachtprijzen. Art. 475 Kh. mist hier alle toepassing en werd ten onrechte door den eersten rechter hierbij besproken. Wel is ook de schade voortvloeiende uit een executoriaal beslag, gelegd door een scheepshypotheekbank, terecht als schadeelement erkend.

Leeuwarden Hof 26 Mei 1909, waartegen de cass. is verw., om redenen buiten bovenstaande kwesties, bij *b* H. R. 15 April 1910, Concl. conf.

698. Waar den werknemer de vervulling zijner betrekking niet tot speciale uitgaven noopte, is zijn onmiddellijke en bij de opzegging der overeenkomst te voorziene schade het gemiste loon gedurende den tijd dat de overeenkomst, ware zij niet ontbonden, nog zou hebben bestaan. Zijn vrijgekomen arbeidskracht kan hierbij niet in aanmerking komen, daar deze hem geen voordeel opleverde, zoolang hij deze niet productief kon aanwenden. Dientengevolge heeft niet de werknemer te stellen en casu quo te bewijzen, dat hij ten gevolge van des werkgevers wanpraestatie, ondanks alle pogingen, geen nieuwe betrekking heeft kunnen krijgen, maar kon hij

volstaan met als zijn schade te stellen het gemiste loon en is het de taak des schuldplichtigen werkgevers — beweert hij een zeker door den benadeelden werknemer genoten voordeel in mindering dier door hem verschuldigde vergoeding te kunnen brengen — dat voordeel te bewijzen.

'sGravenhage Hof 3 Juni 1907.

699. Ongeval (verminking van voet en vinger) overkomen aan een kind (jongen) van twee jaren tengevolge van overrijding door de schuld van het personeel eener tramwegmaatschappij. Veroordeeling tot betaling van maandelijksche uitkeeringen met behoorlijke zekerheidstelling voor de richtige voldoening of tot eene kapitaalsuitkeering door betaling eener som in eens. Het bedrag dezer schade zal meer moeten zijn, als het kind tot de jaren gekomen is, dat het voor zichzelf zal hebben te zorgen, doch ook thans kunnen de opvoedingskosten niet uitsluitend ten laste van den vader gebracht worden, daar door het ongeval meerdere verplegingskosten zullen vereischt worden, als zijnde het kind door de verminking geraakt in een buitengewonen abnormalen toestand, en wel van voortdurenden aard. Ook komt voor rijper jaren in aanmerking het zeer verminderd arbeidsvermogen van het kind, hetwelk geacht moet worden aan te vangen op het 12e levensjaar en op het 18e jaar het bedrag zal bereikt hebben. Alles moet verband houden met stand en fortuin van beide partijen.

b Arnhem Hof 15 April 1908.

700. Berekening der schadevergoeding na ontbinding eener koopovereenkomst op grond van wanpraestatie, zulks over hetgeen ter uitvoering der overeenkomst minder is geleverd dan 1250 ton cartonpapier. Als grondslag kan niet dienen de aankoop tegen den gestelden hoogeren prijs; nu de noodzakelijkheid om tegen dien prijs te koopen niet is gebleken, moet de marktprijs van het tijdstip der mora over het als vergoeding toe te kennen bedrag beslissen. Terecht nam de rechtbank als maatstaf aan den gemiddelden prijs over den heelen maand December.

Leeuwarden Hof 4 November 1908.

701. Getuigenbewijs omtrent den marktprijs van bloembollen ter plaatse van de levering en van den vrachtprijs daarvan vanaf de plaats van verzending, ten einde daardoor te komen tot bepaling van het schadebedrag, als gevolg der ontbinding eener koopovereenkomst.

'sGravenhage 17 April 1907.

702. Bepaling der schadevergoeding, wegens onrechtmatigen verkoop van speculatiefondsen, op het hoogste koersverschil binnen een maand na bekendheid met den verkoop, terwijl de rechtbank als maatstaf aannam de koers ten tijde der berusting in het tot schadevorgoeding veroordeelend vonnis. De kans om op een Amsterdamsch lot een prijs te winnen, is terecht niet als afzonderlijk schadeelement — boven den beurskoers — in aanmerking genomen.

b 'sGravenhage Hof 13 April 1908, vern. Dordrecht 6 Maart 1907.

703. Prijsnoteering ter beurze levert geen vasten maatstaf op voor het kunnen verkoopen van een effect. Schadevergoeding gevorderd van een bezoldigd lasthebber, wegens verzuim van te verkoopen.

'sGravenhage Hof 12 November 1906.

704. Ofschoon door de rechtbank terecht is aangenomen het recht van eischer op de sucade, het zonder recht door gedaagde-appellant in ontvangst nemen van die goederen en het als heer en meester daarover beschikken, door ze te verkoopen, terwijl zij tevens terecht een beroep op zekere pandakte als voor den appellant niet bevrijdend heeft verworpen, zoo is toch ten onrechte door haar beslist, dat de eischer door voor voormelde handelingen uit den aard der zaak schade heeft geleden. Al moge er door die handelingen schade zijn berokkend, zoo is daarom geen schade toegebracht aan den eischer, die als houder van het cognossement zijn recht op uitlevering van het goed tegen schipper en reederij behield, terwijl voorts omtrent de schade, mogelijk voortvloelende uit het niet kunnen uitleveren der goederen of het deswege niet kunnen schadeloos stellen, niets is gesteld. De eischer-geintimeerde is dus in zijn vordering tot schadevergoeding niet ontvankelijk.

a Amsterdam Hof 31 Januari 1908.

705. Hier kan geen andere schade in aanmerking komen dan die, ontstaan door het feit dat men niet heeft kunnen visschen, onverschillig of die schade nu meer of minder bedraagt dan de uitgaven om tot dat kunnen visschen te geraken. Vermits de als schadestaat beteekende rekening geen posten bevat, waaruit die schade kan worden vastgesteld maar op onjuiste grondslagen is gevestigd, zijn de declaranten in hunne daarop steunende vordering niet-ontvankelijk. De beteekende staat bevat alleen de hierover bedoelde uitgaven, waarin zeker bedrag wordt afgetrokken en is feitelijk een liquidatie-rekening, die een geheel uitmaakt; hij wordt niet een schadestaat, al komt er een post op voor, welke op zoodanigen staat zou kunnen thuis hooren.

b 'sGravenhage Hof 14 December 1908, vern. Dordrecht 16 Januari 1907, waarbij — wegens bedoelde uitgaven en winstderving ad 4°/₀ over het in het bedrijf vastgelegd kapitaal — f 18110.80.„ was toegewezen.

706. Toewijzing van een bedrag van f 200.„ als schadevergoeding voor onrechtmatige inbeslagneming van roerende (meubilaire) goederen.

Arnhem Hof 24 November 1909.

SCHATTER z. HUUR VAN DIENSTEN, SCHADEVERGOEDING.

SCHEEPSJOURNAAL z. SCHADEVERGOEDING, SCHEEPSVERKARING.

SCHEEPSVERBAND z. FAILLISSEMENT.

SCHEEPSVERKLARING.

67. De scheepsverklaring kan niet als bewijsmiddel dienen, wanneer de juistheid van haar inhoud niet aan dien van het scheepsjournaal kan worden getoetst.

b Amsterdam Hof 29 Januari 1909, bev. *a* Alkmaar 14 Maart 1907.

68. Verschil tusschen scheepsverklaring ex art. 379 en ex art. 383 Kh. Wanneer blijkt, dat de feiten gerelateerd in eene scheepsverklaring als bedoeld in art. 384 Kh. slechts door enkele onderteekenaars zijn waargenomen, dan moet aan die verklaring bewijskracht worden ontzegd.

's Gravenhage Hof 4 Februari 1907.

69. Eene scheepsverklaring, niet voldoende aan het vereischte van art. 383 Kh., omdat ze alleen door den schipper is afgelegd, heeft geene bewijskracht.

Dordrecht 13 Februari 1907.

70. De scheepsverklaring van een binnenschip kan in materie van avarij-gros als bewijs worden aangenomen, wanneer het tusschen partijen bestaande bevrachtingscontract inhoudt: „de averij naar zeegebruik."

Leeuwarden Hof 24 Januari 1906, bev. Groningen 23 December 1904, waarbij evenwel de verklaring zonder voorschreven motiveering als bewijs was aangenomen.

71. Daargelaten of de geproduceerde, door gedaagde ten overstaan van een notaris in Duitschland afgelegde verklaring, de bewijskracht van de in onze wet bekende scheepsverklaring heeft, levert die verklaring niettemin bewijs op tegen hem, die haar heeft afgelegd.

Dordrecht 11 December 1907.

Aanvaring.	*Onr. daad.*
Avarijen 70.	Scheepsjournaal 67.
Bewijs Bz. 70.	Schr. bew. Bz. 67.
Eigendom.	

SCHEEPSVOLK.

107. Uit de woorden en de geschiedenis van art. 399 Kh. volgt, en het stelsel der wet is, dat de overeenkomst van aanneming van scheepsgezellen eerst dan voor een der partijen eenige verbintenis doet ontstaan, wanneer de monstering gedaan is, dus de monsterrol is opgemaakt, of daadwerkelijk de dienst is aanvaard. Deze opvatting vindt ook steun in art. 438 Kh.

's Gravenhage Hof 9 Mei 1910, bev. Dordrecht 24 Maart 1908.

108. De schepeling, die gedurende de reis ziek wordt, behoudt wel is waar zijn loon, krachtens art. 423 Kh., doch niet langer dan tot het einde der dienstbetrekking, ook al volgt zijn geheel herstel eerst later. De kosten van „oppassing en genezing", die krachtens hetzelfde artikel ten laste der reederij komen, behoeven, wanneer de schepeling ziek ter plaatse van afmonstering is aangekomen, niet verder dan tot het einde der dienstbetrekking door de reederij betaald te worden.

Amsterdam Kgr. I 9 Juli 1909.

SCHEEPVAART.

36. De „schuld" van art. 169 Sr. is niet beperkt tot het niet-naleven der voorschriften van het Kon. Besl. van 24 April 1897 (Sb. 107), wat dan ook in art. 29 daarvan wordt erkend.

e H. R. 3 Juni 1907, Concl. conf.

37. Uit de omstandigheid, dat de gerequireerde niet had opgemaakt, noch had geteekend eenige monsterrol, vloeit niet voort, dat voor de door hem als gezagvoerder van het in de dagvaarding genoemde schip gemaakte reis geen monsterrol opgemaakt en geteekend was, zoodat het feit, zooals het is ten laste gelegd, niet valt onder art. 469 Sr.

f H. R. 24 Juni 1907, Concl. conf.

38. De nederlandsche consul in het buitenland, wien een bepaald ressort met vaste standplaats is aangewezen, moet geacht worden „gevestigd" te zijn in elke tot zijn ressort behoorende plaats. De schipper van een nederlandsch zeeschip, die langer dan 24 uren in een buitenlandsche haven verblijft, moet derhalve, indien die haven niet is de standplaats van den consul, zich, ten einde den zeebrief te vertoonen, naar die standplaats begeven. Overtreding hiervan is strafbaar krachtens art. 14 der wet van 28 Mei 1901, (Sb. 139), zijnde art. 15 der wet van 28 Mei 1869, (Sb. 96) bij de invoering van het Wetboek van Strafrecht, niet gehandhaafd. Nu bekl.'s beweren, dat hij door overmacht is belet aan zijn bovengemelde verplichting te voldoen, ter terechtzitting niet ongegrond is gebleken, vervalt de strafbaarheid.

Rotterdam Kgr. I 24 Juni 1909.

39. De wet van 4 Sept. 1907 (Sb. 244) tot wijziging der wet van 28 Mei 1901 (Sb. 139) was op 23 Oct. 1907 bereids in werking. Beklaagde is dus niet strafbaar.

Appingedam Kgr. 28 October 1907.

Consul 38.	*Strafbaarheid.*
Schipper 38.	*Verduistering.*

SCHEIDING EN DEELING.

I. Actie, omvang daarvan, nadere scheiding en zwarigheden. — Goedkeuring door Kantonrechter.
II. Openbaar verkoop.

I.

359. De wet verbiedt niet, dat, nadat partijen zijn veroordeeld om over te gaan tot eene scheiding en deeling van zekere gemeenschappen, de rechter zal verstaan dat bepaalde goederen, waarvan de eene partij beweert, dat zij gemeen zijn en de andere dat zij aan haar alleen toekomen, het uitsluitend eigendom der laatste zijn, noch dat in een procedure tot boedelscheiding door eene der partijen beroep wordt gedaan op haar uitsluitend recht van in dien boedel aanwezige bestanddeelen. Zelfs wanneer het gevolg daarvan is, dat er niets te scheiden valt.

a H. R. 7 Mei 1909, Concl. conf.

360. De opengevallen boedel moet worden verdeeld, zooals hij zich ten tijde der boedelscheiding bevindt, daar toch de bij het overlijden bestaande gemeene boedel blijft voortduren, totdat hij wordt gescheiden en tot dat tijdstip op en door zichzelf kan toe- of afnemen. Deze beslissing komt niet eerst te pas bij de boedelscheiding zelve, maar kan gevorderd worden bij de actie tot boedelscheiding.

Haarlem 4 Juni 1907. — Zie in appel Amsterdam Hof 26 Juni 1908.

361. Erfgenamen zijn niet verplicht een hunner te vrijwaren tegen de gevolgen eener overeenkomst, geheel vrijwillig door hem met een derde aangegaan.

Rotterdam 14 December 1908.

362. Afgezien van de vragen, of niet alles wat tot de werkzaamheden van de boedelscheiding behoort, moet geschieden ten overstaan van een notaris, of niet, alleen wanneer deze de gerezen zwarigheden niet uit den weg kan ruimen, een verwijzing naar den rechter plaats vindt en of met de scheiding in verband staande vorderingen rauwelijks voor den rechter kunnen worden gebracht — in elk geval moeten de geschillen juist gesteld en afgebakend worden, zoodat de rechter in staat wordt gesteld een juiste beslissing te geven. Aan dezen eisch wordt in dit geding niet voldaan.

a Amsterdam Hof 26 Juni 1908. — Zie in eerste instantie Haarlem 4 Juni 1907.

363. Bij de introductieve dagvaarding is voldoende gesteld, dat tusschen partijen eene handels-associatie heeft bestaan, ten doel hebbende den koop en verkoop van vee, die in Juni ll. is geëindigd; dat de daarbij te behalen winsten en te lijden verliezen, elk voor de helft, door partijen zullen worden genoten en gedragen en dat eischer zich voornamelijk met den aankoop en gedaagde met den verkoop heeft belast. Van het aldus gestelde gemeenschappelijk verkregen vermogen, kan scheiding en deeling worden gevorderd. Om tot toewijzing van die vordering te geraken behoeft alleen vast te staan, dat tuschen partijen eene onverdeelde gemeenschap bestaat, terwijl de hoegrootheid van het vermogen, en de tijd of duur der handeling of handelingen, die deze gemeenschap hebben bewerkstelligd, thans niet aan de orde zijn, doch eerst ter sprake behoeven te komen bij de verschijning van partijen voor den met de scheiding en deeling te belasten notaris, die zoo noodig daarvan een proces-verbaal van zwarigheden zal opmaken.

b 's-Gravenhage Hof 4 Januari 1909, vern. Middelburg 25 Maart 1909, waarbij de vordering was ontzegd, wijl gedaagde iets geheel anders had erkend dan eischer had gesteld en dat dit was onbewezen. Bij *c* H. R. 14 Mei 1909, werd, Concl. conf., beslist, dat de feitelijke grondslag ontbrak aan het cassatiemiddel, waarbij werd gesteld, dat het Hof de vordering had toegewezen voor eene gemeenschap, die elke omschrijving miste of waarvan de oorzaak van haar ontstaan tusschen partijen niet vaststond.

364. Legaat van vruchtgebruik. In de vordering tot afgifte van het legaat ligt niet van zelve opgesloten de actie tot scheiding en deeling der gemeenschap, waartoe de goederen, die het legaat uitmaken, in onverdeeldheid behooren. De legataris heeft dus niet alleen krachtens zijn jus in re het recht om te vorderen de afgifte van het legaat, maar ook het recht om scheiding en deeling te vorderen, ten einde afscheiding te verkrijgen van het gelegateerde goed.

's Hertogenbosch Hof 19 November 1907, vern. 's Hertogenbosch 10 Mei 1907.

365. Het voorkind eener hertrouwde vrouw, die verzuimd heeft den inventaris van art. 182 B. W. op te maken is in onverdeeldheid zoowel met hare moeder, als met de erven van haren inmiddels overleden tweeden echtgenoot. Het is gerechtigd de deeling te vorderen der gecontinueerde gemeenschap en der tweede huwelijksgemeenschap, die vermengd zijn. Hiertegen doet niet af, dat de deeling der nalatenschap van den tweeden man reeds vroeger bij vonnis is bevolen, dat bij de werkzaamheden der deeling dier nalatenschap waarbij op de gecontinueerde gemeenschap enkel werd gewezen, een aanvang is gemaakt met de vaststelling der tweede huwelijksgemeenschap, en dat daarbij bij wijze van dading werd erkend, dat haar actief, met inbegrip der gecontinueerde gemeenschap, f 60000.„ netto bedroeg, terwijl de vermenging bleef voortbestaan. Dat er reeds eene procedure tot scheiding en deeling aanhangig is, waarin alle partijen en het voorkind als gedaagde betrokken zijn, wettigde in casu geen exceptie van litispendentie; het recht van het voorkind om den volledigen omvang en de bestanddeelen der gemeenschappen, waartoe het gerechtigd is, te doen vaststellen is daardoor niet verwerkt.

Maastricht 21 Januari 1909. — Bij 's-Hertogenbosch Hof 14 December 1909, werd de vordering tot deeling der gecontinueerde gemeenschap niet ontvankelijk verklaard voor zoover die gericht was tegen de erven van den overleden tweeden echtgenoot der moeder, terwijl het vonnis werd bevestigd voor zooverre daarbij de vordering tot deeling der heele onverdeelde massa, ook tegen die erven gericht, werd toegewezen. — Zie tusschen dezelfde partijen Maastricht 25 Juni 1908 en 's Hertogenbosch Hof 20 October 1908 en 29 December 1908, en vervolgens Maastricht 3 Juni 1909, waarbij alle vorderingen betreffende de samenstelling en deeling der bedoelde gemeenschappen in de procedure gevolgd op de vroeger bevolen deeling der nalatenschap van den tweeden man niet-ontvankelijk werden verklaard, wijl geen scheiding der gemeenschappen was bevolen. Dat vonnis werd vern. bij *a* 's Hertogenbosch Hof 8 Maart 1910, uit overweging dat de procedure van art. 697 v. Rv. ook zonder voorafgaand vonnis kon worden gevolgd.

366. Art. 1158 B. W. verbiedt niet, dat door de deelgerechtigden wederkeerig is verleend décharge en afstand gedaan van alle actie ter zake der nalatenschap, waardoor ook is uitgesloten elke vordering tot nadere scheiding wegens het enkel overgeslagen zijn van een of meer voorwerpen tot den boedel behoorende.

b H. R. 26 Maart 1909, Concl. conf.

367. De procedure, aangeduid in art. 697 Rv. kan ook worden gevolgd door hen, die bezig zijn in der minne te scheiden, niet uitsluitend door hen, tusschen wie de scheiding bij vonnis bevolen is.

a 's-Hertogenbosch Hof 8 Maart 1910, vern. op dit punt Maastricht 3 Juni 1909, waarbij alle vorderingen over de samenstelling en deeling der huwelijksgemeenschappen niet ontvankelijk werden verklaard. De rechtbank had echter tevens overwogen, dat van een zoogenaamde overeenkomst tot vrijwillige scheiding der gemeenschappen tusschen alle gerechtigden niet bleek, hoezeer allen als partij betrokken waren in het geding, waarbij de scheiding der bedoelde nalatenschap was bevolen en ten gevolge

waarvan alle gerechtigden in de gemeenschappen aan de comparities voor den notaris deelnamen. Uit hoofde van soortgelijke overwegingen, had de rechtbank op de vordering van een der gerechtigden reeds vroeger, en wel bij Maastricht 21 Januari 1909, alsnog de scheiding der bedoelde gemeenschappen, waarin die gerechtigde krachtens art. 182 B. W. deel had, bevolen, zulks niettegenstaande het vonnis van 1901 en de daarop gevolgde werkzaamheden der scheiding hiervoren en in eerstgemeld arrest bedoeld. Dit vonnis werd bev. bij 's Hertogenbosch Hof 14 December 1909, beslissende dat de bedoelde werkzaamheden aan de toewijzing dier scheidingsactie niet in den weg stonden, wijl van het conflict met de eischende partij, hetwelk de eigenlijke verdeeling betrof, geen procesverbaal was opgemaakt, zoodat op den voet van art. 697 Rv. niet gedagvaard kon worden. — In een andere zaak werd bij Maastricht 10 November 1904 eene vordering tot scheiding niet-ontvankelijk verklaard — cf. eerstgemeld arrest — wijl partijen vrijwillig met de werkzaamheden der scheiding, waarbij zwarigheden waren gerezen, begonnen waren.

368. Het proces-verbaal van zwarigheden bij boedelscheiding opgemaakt behoeft niets anders te bevatten dan de punten van geschil. Het uiteenzetten der gronden, waarop partijen hare posita baseeren, komt eerst te pas in de daarop volgende procedure. Die gronden behoeven alzoo niet in het proces-verbaal van zwarigheden te zijn vermeld.

Alkmaar 21 Juni 1906.

369. Theoretische beschouwingen door een der deelgenoten bij de scheiding en deeling gehouden en waaromtrent niet blijkt of partijen van gevoelen verschilden, kunnen niet als zwarigheden worden aangemerkt.

a 's Gravenhage 1 December 1909.

370. Wanneer het procesverbaal van zwarigheden, bij eene comparitie voor den notaris in eene boedelscheiding, inhoudt eene vordering van een der deelgenooten op den boedel tot een bepaald bedrag, zonder dat wordt aangeduid de grondslag, waarop die vordering steunt, kan dit verzuim bij dagvaarding of bij conclusiën nog worden aangevuld, mits vóór de pleidooien; in in elk geval vervalt dit verzuim, zoo de medegerechtigden gedurende de procedure daarin stilzwijgend hebben berust.

's Hertogenbosch Hof 19 Maart 1907.

371. Indien bij een geschil, naar aanleiding van art. 697 Rv., eene bij boedelscheiding ontstane zwarigheid beslist is tusschen al de deelgenooten, moet in hooger beroep de appelleerende partij dezelfde deelgenooten, welke in eersten aanleg verschenen zijn, oproepen. Doet zij dit niet, dan is de exceptio plurium litis consortuim gegrond en het appel niet-ontvankelijk.

's Hertogenbosch Hof 29 December 1908. — Zie a quo Maastricht 25 Juni 1908 en 's Hertogenbosch Hof 20 October 1908.

371bis. Feitelijk staat vast, dat de verwerping der erfenis rechtsgeldig blijft, zoolang omtrent de onbestaanbaarheid daarvan niet op de vordering des belanghebbenden is beslist, zoodat de kantonrechter te recht bij zijne beoordeeling der boedelscheiding met die verwerping rekening heeft gehouden en de beslissing der Rechtbank waarbij het verzoek tot goedkeuring van het ontwerp der boedelscheiding van de hand is gewezen, juist is.

a H. R. 11 Juli 1910, Concl. conf.

II.

372. De in art. 1122 B. W. omschreven beschikking heeft alleen ten doel om, tijdens de onverdeeldheid van eenen aan meer dan éénen erfgenaam gemeenen boedel verkoop van bestanddeelen diens gemeenen boedels rechtsgeldig ten aanzien van de gezamenlijke erfgenamen tot stand te brengen; het art. is dus niet toepasselijk op het geval, dat de eigendommen van een minderjarige, die uitsluitend eigenaar is, worden verkocht.

H. R. 15 April 1909, Concl. conf.

373. De rechtbank is tot het geven van een bevel tot verkoop van eenig goed of goederen alleen dan bevoegd, wanneer de mede-gerechtigden met de verdeeling van de in gemeenschap bezeten goederen bezig zijn en die deeling willen, „of niet, dat" (lees? „of wel wanneer") die verdeeling bij rechterlijke uitspraak is bevolen.

Breda 18 December 1908.

374. Aan het bevel tot openbaren verkoop ingevolge art. 628 j° 1122 B. W. is niet verbonden en behoeft niet vooraf te gaan de vordering tot scheiding en deeling.

Arnhem 29 September 1905. — Zie in appel Arnhem Hof 18 Januari 1906.

375. Hij die pro indiviso mede-eigenaar is van een onroerend goed, behoorende tot een ongescheiden nalatenschap, heeft nog geen zelfstandig recht op een gedeelte dier nalatenschap. De hoedanigheid van mede-eigenaar hangt af van de werking van art. 1129 B. W. Vóór de scheiding kan de mede-eigenaar pro indiviso alzoo niet met vrucht den openbaren verkoop voor dat goed vragen.

Arnhem Hof 17 October 1906.

376. Waar blijkens 's Hofs beslissing door den requestrant van cassatie is erkend, dat zeker onroerend goed aan hem en aan zijn wederpartij te zamen behoort en dat zij te zamen daarvan eigenaar zijn, levert de bewering, dat het goed „niet" gemeen zou zijn, geen grondslag voor cassatie op.

H. R. 22 September 1908, Concl. contr., op grond dat geen verkoop ex art. 1122 B. W. kon bevolen worden, waar een der belanghebbenden meende recht te hebben tot het verweer, dat er geen scheiding kon plaats vinden.

376bis. De toepasselijkheid der volgens het cassatiemiddel geschonden en verkeerd toegepaste artikelen 1122—1131 B. W. op goederen uit anderen hoofde gemeen dan tengevolge van gezamenlijke beërving, berust alleen op art. 628 B. W.; zonder aanhaling in het middel van dit artikel kunnen de eerstgenoemde niet geschonden zijn.

b H. R. 24 Juni 1910, Concl. conf.

377. Zij, die als erfgenamen gerechtigd zijn tot een derde van een landgoed, dat deel uitmaakt van de nalatenschap, en waarvan de overige twee derden aan anderen toebehooren, zijn ingevolge art. 628 in verband met art. 1122 B. W. bevoegd een rechterlijk bevel tot openbaren verkoop van dat landgoed te verzoeken. Art. 1129 B. W. staat aan dat verzoek niet in den weg.

b H. R. 31 Januari 1907, Concl. contr. vern. Arnhem Hof 13 September 1906.

378. Aan de ontvankelijkheid van het request tot het verleenen van bevel tot verkoop op grond van art. 1122 B. W. staat niet in den weg, dat op het aandeel van een der requestreerende deelgenooten conservatoir beslag is gelegd.

Arnhem Hof 18 Januari 1906. — Zie a quo Arnhem 29 September 1905.

379. Wanneer eenig onroerend goed, tusschen verscheidene personen gemeen, oorspronkelijk werd aangekocht voor de uitvoering van een bepaald werk, belet dit niet het vragen en geven van een bevel tot den openbaren verkoop (ten verzoeke van een der deelgerechtigden) indien blijkt, dat bedoeld werk is geëindigd.

Arnhem 29 September 1905. — Zie in appel Arnhem Hof 18 Januari 1906.

380. Waar het enkel geldt een condominium na geeindigde maatschap, is het voor het al of niet geven van het „bevel" niet noodig te weten, of er meerdere goederen tusschen requestranten en gerequestreerden in het gemeen bestaan, terwijl ook van meerdere gemeenschappelijke goederen niet is gebleken. Niet-overlegging van een staat is dus geen reden om het bevel te weigeren.

Arnhem 29 September 1905. — In appel werd bij Arnhem Hof 18 Januari 1906 beslist, dat nu „van meerdere gemeenschappelijke goederen niet was gebleken", de aanwezigheid daarvan door den appellant moest worden aangetoond.

381. Als het onroerend goed in geschil eigenlijk bestaat uit een complex (nl. een steenoven met bijbehoorende ovens, gebouwen en de daarvoor benoodigde landerijen), is dit complex uit den aard der zaak niet vatbaar voor verdeeling in natura.

Arnhem 29 September 1905 bev. bij Arnhem Hof 18 Januari 1906.

SCHEIDING VAN GOEDEREN.

Bij n°. 25. — Vern. bij Amsterdam Hof 20 Juni 1906.

26. Krachtens het voorschrift van art. 808 *h* Rv. is de president der rechtbank onbevoegd, om kennis te nemen van de vordering tot opheffing van het door appellante krachtens verlof van den president op de roerende goederen der gemeenschap gelegd conservatoir beslag.

Amsterdam Hof 28 Juni 1906, vern. Utrecht (Pres.) 1 Februari 1906.

SCHEIDING VAN TAFEL EN BED.

I.

169. Onder het begrip van „buitensporigheden" in art. 288 B. W. vallen handelingen, voor de echtgenoote grievend, krenkend en de samenleving ondragelijk makend. Niets van hetgeen in het aangehaalde bij het tweede middel voorkomt is noodzakelijk onvatbaar voor rechtstreeksche waarneming.

a H. R. 8 Februari 1907, Concl. conf.

170. Hetgeen, een enkele maal voorgekomen, nog geen opzet om te krenken behoeft in te sluiten, verraadt een opzet van dien aard wanneer het voortdurend geschiedt. Buitensporigheden en grove beleedigingen.

c H. R. 18 Februari 1910, Concl. conf.

171. De gedragingen van de vrouw tegenover haren man waren in hooge mate onbetamelijk en ergerlijk, doch rechtvaardigen niet de door hem geuite beleedigingen en begane buitensporigheden. In een speciaal geval kan eene beleediging, mishandeling of buitensporigheid door den eenen echtgenoot jegens den anderen begaan, worden gerechtvaardigd, doordat die eene echtgenoot daartoe door den anderen is geprovoceerd, doch niet, dat in het algemeen een compensatiesysteem mag worden aangenomen, dat dan eenen echtgenoot het recht zoude geven den anderen onbetamelijk te behandelen en te beleedigen, indien deze laatste in het algemeen door zijne gedragingen daartoe aanleiding geeft.

Breda 27 April 1909.

172. De verlating van de gemeenschappelijke woning door de vrouw, tegen den wil van den man, valt eerst dan onder het begrip „buitensporigheid", wanneer zij gepaard gaat met zoodanige omstandigheden, die aantoonen, dat zij de uitvoering zijn van het wel overwogen voornemen, om niet weder in die woning terug te keeren. De stellingen, dat de vrouw verschillende goederen, tot de gemeenschap behoorend, heeft medegenomen en dat zij, tegen den wil van den man, de gemeenschappelijke woning verlaten hebbende, weigerachtig blijft daarin terug te keeren kunnen zonder meer, niet als zoodanige omstandigheden worden beschouwd.

Amsterdam 6 December 1907.

173. Het opzettelijk verlaten der echtelijke woning door den man en het daaruit medenemen van goederen kan onder bepaalde omstandigheden grond opleveren tot scheiding van tafel en bed.

a Leeuwarden Hof 26 September 1906.

174. Het weigeren van den man om zijn vrouw in de gemeene woning op te nemen is te beschouwen als eene buitensporigheid, als bedoeld bij art. 288 B. W. en kan volgens dat wetsartikel grond opleveren voor eene vordering tot scheiding van tafel en bed, zulks echter ten ware verregaande misdraging der vrouw tot die weigering aanleiding mocht hebben gegeven, in welk geval alle buitensporig karakter aan die weigering zou kunnen worden ontnomen.

Zwolle 29 April 1908.

175. Uit de verklaringen der getuigen kan niet worden afgeleid dat de gedaagde zijne vrouw kwaadwillig heeft verlaten. Het door den man achterlaten van zijne vrouw en kinderen zonder in hun onderhoud te willen voorzien, moet worden aangemerkt als eene buitensporigheid als bedoeld wordt bij art. 288 B. W.

Breda 7 April 1908.

176. Bedreiging door een beschaafd man, naar aanleiding der weigering zijner vrouw om zich aan een operatie te onderwerpen, waardoor

coitus met haar mogelijk zou worden, dat hij, wanneer hij wellicht zelfmoord zou plegen, haar mee zou nemen, is eene buitensporigheid in den zin van art. 288 B. W. ook dan, wanneer die man, daarna, op de knieën vallende, de vrouw verzocht zijn woorden niet als een bedreiging te beschouwen, doch als een verzoek, dat geen man aan zijn vrouw zou moeten behoeven te doen.

a Breda 26 November 1907, vern. bij 's Hertogenbosch Hof 8 Juni 1909.

177. Al kent men aan het woord „buitensporigheden", in art. 288 B. W. genoemd, eene zelfstandige beteekenis toe, door de slotbepaling van dat artikel moet in ieder geval vaststaan, dat de buitensorigheid is begaan, jegens d. w. z. tegenover den anderen echtgenoot. Als zoodanig kunnen niet in aanmerking komen feiten, die objectief genomen zijn af te keuren en den anderen echtgenoot uit een zedelijk oogpunt kunnen treffen. Misbruik van sterken drank en diefstal kunnen zich zeer zeker in zoodanigen vorm van buitensporigheid voordoen, dat de andere echtgenoot daardoor persoonlijk getroffen wordt, doch in casu valt uit het bij dagvaarding gestelde geenszins af te leiden, dat de aldaar genoemde feiten in zoodanigen vorm zich inderdaad hebben voorgedaan. Eene nadere vermelding in de memorie van grieven, welke gevolgen de bij dagvaarding gestelde feiten voor appellant hebben gehad, kan dit verzuim niet goedmaken.

b Arnhem Hof 20 October 1909.

178. Het gedurende geruimen tijd misbruik maken van sterken drank, waardoor het gezin tot armoede wordt gebracht, het daartoe bezigen van het geld van vrouw en kinderen, het niet werken en het bedreigen van zijne vrouw met den dood, zijn zoovele buitensporigheden, die grond voor scheiding van tafel en bed opleveren.

Amsterdam 23 November 1906.

179. De man weigert niet ten onrechte om zijn vrouw ruim van huishoudgeld te voorzien zonder controle.

Breda 27 April 1909.

180. „Mishandeling" heeft in art. 288 B. W. eene minder ruime beteekenis dan in art. 300 Sr. In eerstgemeld artikel wijst deze uitdrukking op daden van geweld van den eenen echtgenoot jegens den anderen van zoodanigen ernstigen aard, dat zij eene vordering tot opheffing der verplichting tot samenwoning wettigen.

b H. R. 25 Januari 1907, Concl. conf. verw. de cass. tegen Arnhem Hof 7 Maart 1906.

181. Eén slag zonder lichamelijk letsel of andere gevolgen levert geen grond op tot scheiding van tafel en bed.

Leeuwarden Hof 1 Mei 1907.

182. Voor de vordering tot scheiding van tafel en bed wordt niet vereischt, dat bewezen zijn feiten, die opleveren mishandeling èn beleediging èn buitensporigheden (art. 288 al. 2 B. W.), doch het vaststaan van feiten, op welke ééne dier qualificaties toepasselijk is, is voldoende.

Leeuwarden Hof 27 Januari 1909.

II.

183. Mishandeling door den vader aan de kinderen aangedaan in het bijzijn der moeder, kwetst deze laatste zoozeer in haar moederlijk gevoel, dat zoodanige mishandelingen — te meer waar ze gepaard gaan met feitelijkheden jegens de moeder zelf — alleszins als buitensporigheden jegens de echtgenoote zijn aan te merken.

b Amsterdam 28 Juni 1907 (interl.), en *c* 30 April 1909 (eindvonnis).

184. De bewezen uitdrukkingen mogen ten deze niet geacht worden te zijn gebezigd om te beleedigen en te krenken, zij moeten worden beschouwd als qualificatie van het wangedrag der eischeres en als beoordeeling van de gevolgen daarvan, geuit in gewettigde ergernis over hare bij voortduring ontbrekende huwelijkstrouw. De bekendheid met die voortdurende schending van de huwelijkstrouw wettigt de uitingen voldoende.

'sGravenhage Hof 13 Juni 1910, vern. 's Gravengage 7 April 1909.

185. Onder de ten processe genoemde omstandigheden, waar beide echtgenooten tegenover elkander vorderen de scheiding van tafel en bed, door ieder hunner op grond van feiten en omstandigheden, waarvan de juistheid door den ander wordt betwist, is het voor den rechter van het hoogste gewicht niet alleen te kennen de feiten zelve, die hetzij reeds ieder op zich zelf genomen, hetzij alleen in samenhang met anderen, grond kunnen opleveren voor eene toewijzing der actie, doch ook ter beoordeeling van aard en gewicht er van, alles wat direct of indirect die feiten in het leven riep.

Arnhem Hof 13 April 1910.

186. De eischeres tot scheiding van tafel en bed die, bij hare dagvaarding, niet stelt, dat zij geen genoegzame inkomsten tot haar levensonderhoud heeft, is in hare vordering, tot uitkeering van onderhoud uit de goederen van haren echtgenoot, niet-ontvankelijk.

Amsterdam 16 Maart 1906.

187. De man, eischer in cas van scheiding van tafel en bed, is niet-ontvankelijk in zijn tot de Rechtbank gericht verzoek om de vrouw te gelasten, hangende het geding, elders haar intrek te nemen. Art. 267, 301 B. W.

b Amsterdam 16 Maart 1906.

III.

188. Alleen in geval van art. 296 B. W. is hooger beroep toegelaten; niet-ontvankelijk is een door één der echtgenooten, buiten medewerking van den andere gedaan verzoek tot wijziging van de regeling bedoeld in art. 292 B. W.

a 's Gravenhage Hof 21 Januari 1907.

Actie 186 v.
Appel Bz. 188.
Echtscheiding 187.
Eed.
Get. bew. Bz. 169.
Marit. macht.
Onderh. (alim.) 185.
Stat. pers.

SCHEIDSMUREN.

70. De strekking van art. 681 B. W. is, om de partij, die zich beroept op het bestaan van een gemeenen muur en daarbij aantoont, dat die muur dient tot afscheiding van twee gebouwen, te ontheffen van het bewijs hoe die gemeenschap is ontstaan; het artikel moet dus in dien zin worden opgevat, dat de feitelijke toestand bij den aanvang van den rechtsstrijd, behoudens tegenbewijs, moet geacht worden ook rechtens te bestaan. Het teeken van art. 682, 2° B. W. dwingt den rechter niet, om den uit-

sluitenden eigendom aan te nemen van hem, die zich daarop beroept en de aanwezigheid daarvan staaft, indien andere ten processe vaststaande omstandigheden de kracht van het aan gezegd teeken ontleend vermoeden te niet doen. Ontzegging der vordering als zijnde het uitsluitend recht op den muur onbewezen.

Amsterdam Hof 20 November 1908, bev. *b* Amsterdam 12 October 1906, en waartegen de cass. is verw. bij *d* H. R. 17 December 1909, Concl. conf.

71. Wanneer een muur in zijn geheel de zijmuur is van het perceel van een der partijen, eenen gootsteen draagt ten behoeve van dat perceel, en daartegenaan slechts over eene betrekkelijk geringe oppervlakte een uitgebouwd deel van het perceel van de andere der partijen staat, moet hierin een teeken worden gezien, dat de muur noch in zijn geheel, noch voor het bedoelde deel aan beide perceelen gemeen is, doch geheel en uitsluitend aan eerstgenoemde partij toebehoort, ook al heeft den voorganger in den eigendom van beide partijen dien toestand aldus van den aanvang af geschapen. De wet bedoelt in de artt. 685 en 687 B. W. slechts eenen vroeger in zijn geheel gemeenen muur, die door verhooging door een der eigenaars slechts voor een deel gemeene muur is geworden.

's Gravenhage 15 December 1908.

72. Het, zonder toestemming van en overleg met den mede-eigenaar, afbreken en door een nieuwen muur vervangen van den gemeenen muur, levert een onrechtmatige, schadetoebrengende daad op. Afgezien van de vraag of de bedoelde muur al of niet overhing en of art. 702 B. W. toepasselijk is op alle overhangende muren, dan wel alleen op die, welke gevaar opleveren voor het naburig erf, kan van gedaagde, die den gemeenen muur afbrak en door een nieuwen muur verving, niet gezegd worden dat hij, als negotiorum gestor, de belangen van den mede-eigenaar waarnam, omdat hij in strijd met diens eigendomsrecht handelde.

a Amsterdam 15 Maart 1907.

73. Wanneer, zonder dat daarbij van iemands schuld blijkt, een gemeene muur overhangt, kan er geen sprake zijn van een onrechtmatige daad van een der buren, noch van een onrechtmatigen toestand van diens perceel; de beide buren zijn echter gelijkelijk gerechtigd dien toestand, onder bepaalde omstandigheden, te doen ophouden. Het recht van den gemeenen muur brengt mede, dat de buurman, over wiens erf de muur overhangt, aanspraak kan hebben op herplaatsing van den muur in het lood, op gemeene kosten. Tenzij van de noodzakelijkheid blijke, is afbraak van den gemeenen muur door een der eigenaren, zonder toestemming van den mede-eigenaar, ongeoorloofd.

Amsterdam 24 Mei 1909.

Bewijs Bz. 70. | *Onr. daad* 72.
Eigendom. | *Procesk. Bz.*
Nab. erven 70 v. | Vermoedens 70.

SCHENDING VAN GEHEIMEN z.

BEDRIJFSBELASTING.

SCHENKING.

61. Als eenige effecten door een erflater bij zijn leven aan iemand zijn geschonken onder voorwaarde, dat deze ze iederen morgen moest terugbrengen, terwijl hij ze dan 's avonds weêr moest terughalen (hij had ze 's morgens teruggebracht en vond den erflater dood) volgt hieruit, dat de eflater geen onherroepelijken afstand van zijn eigendom reeds bij zijn leven heeft gedaan, maar bedoelde schenking na zijn dood (mortis causa donatio); art. 1703 B. W. Zulk een schenking kan niet anders dan bij testament (rechtsgeldig) tot stand komen. Die effecten behooren dus tot den boedel en moeten daarin verantwoord worden.

a Arnhem Hof 5 December 1906.

Drankwet. | *Nietigh. en nietigv. o. k.*
Faillissement. | *Schuldoorzaak.*
Huw. voorw. | Testament 61.
Inbreng.

SCHENNIS DER EERBAARHEID.

77. Art. 240 Sr. is terecht toegepast op afbeeldingen, welke wel verre van bevorderlijk te zijn voor kunstgenot of goeden smaak, blijkbaar slechts ten doel hebben de zinnelijkheid op te wekken of te prikkelen.

b H. R. 21 April 1908, Concl. conf.

78. Het opnemen in boekenlijsten van een aantal titels van boeken, welke, zooals feitelijk vaststaat, zijn gesteld in zoo ontuchtige bewoordingen, dat daaruit reeds blijkt van de bedoeling om door die titels zinnelijke gedachten op te wekken, geeft aan die boekenlijsten het karakter van onzedelijke geschriften, kwetsend voor het kuischheids- en eerbaarheidsgevoel van de lezers en bijgevolg van aanstootelijk voor de eerbaarheid.

a H. R. 29 Maart 1909, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's Gravenhage Hof 17 December 1908.

79. De onderhavige boekenlijsten, die van een klein formaat en gemakkelijk verhandelbaar zijn en die zich daardoor als het ware ter lezing opdringen van ieder, die ze in handen krijgt, zijn te beschouwen als „vliegende blaadjes" bedoeld in art. 240 Sr.

's Gravenhage Hof 17 December 1908, waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 29 Maart 1909, Concl. conf.

80. Het doet niet ter zake, dat dezelfde zinsneden in het vliegend blaadje voorkomen in andere drukwerken, daar het geheel iets anders is dergelijke zinsneden in een vliegend blaadje opgenomen te venten op den openbaren weg. Art. 240 Sr.

Almelo 6 October 1908.

81. Veroordeeling ter zake van het eenig voor de eerbaarheid aanstootelijk vliegend blaadje, waarvan de beklaagde den inhoud kent, verspreiden en ter verspreiding in voorraad hebben.

Arnhem 27 October 1908.

82. Waar alleen het buiten echt vleeschelijke gemeenschap hebben met een veertienjarig meisje is ten laste gelegd en niet het plegen van ontuchtige handelingen, is de officier van justitie in zijn vervolging niet ontvankelijk bij gebreke van de in art. 245 Sr. bedoelde klacht.

's-Gravenhage 8 December 1906.

83. Onder art. 247 Sr. valt ook het plegen van „eene" ontuchtige handeling. Uit het in het artikel gebezigde meervoud „handelingen" kan het tegendeel niet worden afgeleid.

g H. R. 29 Juni 1908. Concl. conf.

Cass. Sz. | Ontucht 83.
Dagv. Sz. 77. | *Verkr. en feit. t. d. eerb.*
Klachte en aangifte 82. | Zedel. plat. en geschr. 77 v.
Mot. v. vonn.

SCHIP.

36. Waar het betreft een pand of verbandrecht of schepen is onder schip te verstaan de kiel met al datgene wat noodig is of gebruikt wordt, om die kiel voor de vaart geschikt te maken, maar niet het vischtuig, dat voor de reis wordt meegenomen.

's Gravenhage 1 October 1907.

Eigendom. | *Schadevergoed.*
Huur en verh. | *Schuldvern.*
Levering. | Voor. v. schulden 36.

SCHIPPER.

59. Ons recht kent, behoudens de in de wet genoemde uitzonderingen, geene „algemeene" persoonlijke aansprakelijkheid van den schipper. Tot die uitzonderingen behoort niet eene vordering tot betaling van bergloon. De schipper kan slechts worden aangesproken als vertegenwoordiger der reederij en zoolang hij die hoedanigheid bezit, dus niet als „gewezen" schipper.

Amsterdam Hof 12 April 1907.

60. De schipper heeft het recht ten zijnen name doch ten behoeve van de reederij de verdiende vracht van de cognossements-houders in te vorderen; hij heeft echter niet het recht den door de reederij aangestelden cargadoor, die voor deze van de geconsigneerden de vracht heeft geïnd, ter rekening en verantwoording aan te spreken.

's Gravenhage Hof 14 Mei 1907.

61. Betalingen gedaan krachtens eene opdracht van de reederij, kunnen niet van den kapitein worden gevorderd.

b Amsterdam 15 Februari 1907.

62. Art. 348 Kh. luidt volstrekt algemeen, laat geene uitzondering voor het geval van overmacht toe, en stelt niet het vereischte van eenig causaal verband tusschen de aan de goederen overkomen schade en het feit dat die goederen aan dek geladen waren.

Arnhem 21 Maart 1907.

Aanspr. Bz. 59, 61. | *Onr. daad.*
Aanvaring. | Overmacht 62.
Bevr. en vervr. 60. | *Reederij* 59, 61.
Bewaargeving. | *Scheepvaart.*
Cargadoor 60. | *Verduistering.*
Hulp en bergl. 59.

SCHORSING EN HERVATTING VAN RECHTSGEDING.

97. Wanneer een gedaagde na den dag der dagvaarding, doch voor den dag der oproeping ex art. 79 Rv. beteekend om voort te procedeeren, de voogdij heeft verloren, doordien de dochter meerderjarig was geworden, wordt niet te min bedoelde oproeping terecht aan den voogd beteekend, wanneer de oorzaak der schorsing niet door de dochter aan de wederpartij bevorens is beteekend. Uit art. 146 Rv. volgt, dat ook de procureur van den voogd de dochter blijft vertegenwoordigen.

Haarlem 30 Maart 1909.

98. Evenals de oorspronkelijke verzoeker het recht had, om door den rechter uitgemaakt te zien, dat hij het door hem beweerde recht bezat, toen hij zijn verzoek indiende en dat hij toen terecht over de krenking daarvan klaagde, zoo kan ook de erfgenaam, als getreden in het bezit van de rechten en rechtsvorderingen van den erflater, eene beslissing omtrent het bestaan van dat recht en de krenking daarvan vorderen en mitsdien den rechtsstrijd voortzetten, die zijn erflater had aangevangen. Uit de in het middel aangehaalde artikelen der Merkenwet blijkt niet, dat daarop ten aanzien van het recht op merken eene uitzondering wordt gemaakt.

H. R. 5 Maart 1908, Concl. conf. verw. de cass. tegen *a* 's Gravenhage Hof 28 October 1907.

99. Het geding, aangevangen door een eene vennootschap onder firma, kan wanneer die vennootschap in den loop daarvan ontbonden wordt, vrijwillig worden hervat door de vennootschap in liquidatie.

Amsterdam 5 Juni 1907.

100. De geïntimeerde, die er zich niet tegen verzet heeft, dat de appellant, in den loop van het hooger beroep, de zaak van den geappelleerd hebbenden curator heeft overgenomen, na het eindigen van diens functie, tengevolge van het in kracht van gewijsde gegaan zijn van de homologatie van een accoord, kan, nu die overneming eenmaal is geschied, aan deze „wijze van overneming" geen middel van niet-ontvankelijkheid van het hooger beroep ontleenen.

a Amsterdam Hof 19 Juni 1908. — Zie interl. Amsterdam *a* 22 Juni 1906 in dezelfde zaak. — De cass. is verw. bij *c* H. R. 25 Juni 1909, Concl. conf.

101. Uit art. 7 in verband met art. 5 A. B. van Wetg. voor de Kolonie Curaçao — m.m. gelijk art. 9 en art. 6 van onze A. B. — blijkt, dat de persoonlijke staat van vreemdelingen hen ook in de kolonie volgt. Uit de daartoe betrekkelijke bepalingen van het Venezuelaansche Handelswetboek volgt, dat in Venezuela de gevolgen der faillietverklaring beperkt zijn tot het verbod van beschikking over goederen en daarmede samenhangende rechten, maar uit die bepalingen vloeit geenszins voort, dat de gefailleerde eene verandering in persoonlijken staat ondergaat. Ten onrechte werd alzoo schorsing van het geding uitgesproken.

b H. R. 31 Mei 1907.

Actie. | Int. recht 101.
Appel Bz. 100. | Procureur 97.
Beh. t. rolle 100. | Vennootschap 99.
Besch. op req. 98. | Vonnis b. verst. Bz. 97.
Erfopvolging 98. | Voogdij 97.
Fabrieksmerk 98. | Wet 101.
Faillissement 100 v.

SCHORSING VAN BURGERLIJKE ZAKEN.

1. Noch art. 254 Rv., noch eenige andere wetsbepaling geeft aanleiding tot schorsing van het door den eischer voor de rechtbank aanhangig gemaakt geding, op grond dat de gedaagde, wegens wanpraestatie aan de zijde van den eischer — welke wanpraestatie van vroeger dagteekening is dan die, welke de grondslag is van eischers vordering — ontbinding van dezelfde overeenkomst heeft gevorderd en in deze, voor het Hof aanhangige, zaak de pleitdag reeds is bepaald.

Amsterdam 12 Juni 1908.

Faillissement. | *Valschheid Ss.*

SCHORSING VAN STRAFZAKEN.

214. Art. 6 Sv. geeft het recht tot schorsing alleen dan, wanneer het bestaan van het geschilpunt, waarop beklaagde zich beroept, is aannemelijk gemaakt. Oordeelt de rechter, dat dit niet is geschied, dan is eene verdere beslissing over het geschilpunt overbodig.

b H. R. 21 October 1907, Concl. conf. — *d* H. R. 27 Januari 1908, Concl. conf.

215. De rechtbank, den grondslag der vordering tot schorsing van het strafgeding niet ziende in het volgens den requirant ten onrechte voorkomen van den weg op den ligger als zelfstandig feit, maar in de vraag of de weg al of niet in eigendom aan den requirant toebehoort, oordeelde terecht, dat van de beantwoording van die vraag de waardeering van het strafbare feit niet afhing.

f H. R. 25 November 1907.

216. Waar het Hof op grond van een zelfstandig onderzoek heeft uitgemaakt, dat de in de dagvaarding bedoelde kandelabres niet aan den wegens diefstal veroordeelden requirant verkocht, veelmin hem geleverd waren, is geen geschilpunt van burgerlijk recht over het al of niet bestaan van een rechtstitel van eigendomsovergang aanwezig.

d H. R. 24 Juni 1907, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 19 Maart 1907, waarbij wegens vormgebrek was vern. Amsterdam 22 Januari 1907.

Appel Sz.
Diefstal 216.
Eigendom 216.
Gel. verh. Sz.
Terechts. Sz.
Valschh. Sz.
Verduistering 216.
Vonnis bij verstek Sz.
Wegen 215.

SCHRIFTELIJK BEWIJS IN BURGERLIJKE ZAKEN.

390. Het geschrift is geen bron van verbintenis, doch slechts bewijsmiddel.

a Amsterdam Hof 12 Februari 1909, waartegen de cass. is verw. bij *b* H. R. 7 Januari 1910, Concl. conf. — Rotterdam 25 Juni 1906.

390bis. Tot het bewijs van een recht behooren feiten gesteld te worden, waaruit de rechter de gevolgtrekking heeft te maken, of het al dan niet bestond; het onderwerpelijk geschrift levert het vereischt bewijs niet op van appellants eigendomsrecht, al houdt het een volledige erkenning daarvan in, nu naast die erkenning feiten ontbreken, waardoor de onderteekenaar tot zijn gevolgtrekking is gekomen.

Amsterdam Hof 8 Februari 1910.

390ter. De vordering der eischeres vindt haren grond niet in de enkele schulderkenning, in welk geval zij niet ontvankelijk zou zijn, doch in geldleening.

Rotterdam 18 April 1910.

391. Art. 1961 B. W. slaat alleen op de bekentenis als zelfstandig bewijsmiddel, niet op de erkentenis van de handteekening op een bewijsstuk, die men blijkens art. 1913 B. W. gaaf moet geven.

c 's Gravenhage Hof 29 Juni 1908.

392. Uit art. 1961 B. W. volgt niet, dat men al wat een akte kan bewijzen als een geheel moet aannemen of verwerpen, maar alleen, dat, wanneer tegen iemand een schriftelijke door dezen afgelegde bekentenis wordt aangevoerd, ook zoodanige schriftelijke bekentenis, evenals een gerechtelijke, niet mag worden gesplitst.

Rotterdam 27 Mei 1907. — Zie in appel 's Gravenhage Hof 10 Juni 1908 en in cass. *a* H. R. 5 Maart 1909, Concl. conf.

393. Art. 1912 B. W. kent wel ten bate van hem, die er zich op beroept, bewijskracht toe aan een erkend onderhandsch geschrift tegenover hem die het heeft onderteekend, maar deze laatste kan zich op dat geschrift niet in zijn eigen belang beroepen.

e H. R. 30 Augustus 1909, Concl. conf.

394. Geen wetsartikel beperkt den rechter in het gebruik van de stukken die partijen gelieven over te leggen. Hieruit volgt, dat een door een partij overgelegd stuk bij slot van rekening bewijs kan leveren ten voordeele van de tegenpartij.

Arnhem Hof 17 Maart 1909.

395. Een afschrift door de eene partij geproduceerd van een akte in het bezit der wederpartij levert een bewijsmiddel op, zoolang dit afschrift niet van non-conformiteit met het origineel beticht is en inzage of overlegging van het origineel niet is gevraagd. Door de productie van dat afschrift en van de origineele quitantie der gestorte gelden heeft de eischer het gestelde mutuum zelfstandig bewezen.

b Rotterdam 15 Maart 1909.

396. Waar hier geen sprake is van de door den koopman zelf ingeroepen bewijskracht zijner eigen boeken, maar van de bewijskracht van een door hem onderteekend geschrift, dat in een proces tegen hem gebruikt wordt en als zoodanig krachtens art. 1911 B. W. bewijskracht bezit, doen hier niet af de omstandigheden, dat een losse balans en niet een register is overgelegd en dat de balans niet over een vol jaar loopt.

Amsterdam 6 Februari 1907.

397. Voor de bewijskracht van een brief als onderhandsche acte is het onverschillig, of die brief al dan niet aan de wederpartij is gericht.

Dordrecht 10 April 1907.

398. Door de vraag, of eene ongeteekende rekening-courant, als inhoudende een begin van bewijs door geschrifte, kon leiden tot bewijslevering door vermoedens ontkennend te beantwoorden, op grond dat dit stuk, al ware het van de tegenpartij afkomstig, in verband met hare daaromtrent gedane onsplitsbaar geachte opgaven niet bevatte eenige erkentenis en alzoo de te bewijzen daadzaak niet waarschijnlijk maakte, zijn niet geschonden de artt. 1902, 1910 v., j° 1961 B. W. en 181 j^{is} 176 v. Rv. Immers een geschil over de echtheid van geschrifte was niet opgeworpen en de vraag, of het geschrift de daadzaak in kwestie waarschijnlijk maakte, staat uitsluitend ter beoordeeling van den rechter over de feiten, zoodat ook de klacht over de verwarring van de regelen der bewijsleer op het stuk van schriftelijk bewijs en van bekentenis allen grond mist.

c H. R. 25 Juni 1909, Concl. conf. verw. de cass. tegen *a* Amsterdam Hof 19 Juni 1908. — Zie ook in deze zaak *a* Amsterdam 22 Juni 1906. Bij voormelde conclusie werd door proc. gen. Noyon betoogd, dat men ten deze te doen had met een schriftelijk stuk, dat als ongeteekend geen bewijs opleverde en dat daarom terecht de erkentenis van partij, dat dit beschreven papier van haar afkomstig was, terecht niet was losgemaakt van haar adjectum, dat de inhoud onwaar was en dat het alleen was afgegeven tengevolge van een aan haar door den eischer gedaan verzoek, opdat deze het zou kunnen toonen aan de familie zijner vrouw, ten bewijze dat gelden door hem verantwoord waren.

399. De door appellant overgelegde rekening-courant van geïntimeerde afkomstig en op verzoek van appellants compagnon aan dezen afzonderlijk gezonden, uitsluitend over een post van f 25000.„ vestigt in casu geen vermoeden, dat zwaarwichtig genoeg is, om daaruit af te leiden, dat de daarop niet voorkomende post van f 25000.„ nu ook niet door de firma verschuldigd zou zijn.

's Gravenhage Hof 22 April 1908, waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 11 Juni 1909, Concl. conf. beslissende, dat op de rekening-courant alleen beroep was gedaan, om daaruit — hoezeer zonder succes — als vermoeden af te leiden de erkenning der wederpartij, dat de post f 25000.„ niet daarin thuis behoorde en niet door appellant verschuldigd was, en bovendien, dat de rekening-courant, als schriftelijk bewijsstuk beschouwd, niet rechtstreeks die erkenning kon bewijzen, doch alleen de daarop vermelde posten en het daaruit voortgekomen debet-saldo.

400. De inventaris, waarop eischer beroep doet, kan nimmer voor eischer volledig schriftelijk bewijs der schuld opleveren, terwijl, wanneer in den inhoud daarvan al eenig bewijs mocht schuilen, dit bewijsmiddel, als slechts opleverende een vermoeden, door het bedrag der vordering is uitgesloten.

Leeuwarden 17 Juni 1909.

401. Correspondentie tusschen raadslieden is alleen dan als geschied onder reserve van alle rechten te beschouwen, wanneer, met het oog op eene schikking, bereidverklaring plaats heeft om rechten prijs te geven, doch geenszins in een geval als het onderhavige, waar gedaagde de gronden opgeeft, waarom hij meent de rekening van eischer niet te behoeven te voldoen. De correspondentie levert dus begin van bewijs bij geschrifte op.

b 's Gravenhage 15 Februari 1910.

402. Art. 1917 B. W. is toepasselijk, wanneer de agent van het filiaal eener bankinstelling een depositobewijs heeft afgegeven en de Bank ontkent, dat de daarop voorkomende dagteekening is de datum waarop dat depositobewijs is afgegeven, zoodat op dengeen, die zich van het depositobewijs wil bedienen, de bewijslast rust, dat het is afgegeven op den datum op meergemeld dispositobewijs vermeld.

b 's Hertogenbosch Hof 19 Januari 1909, bev. op dit punt 's Hertogenbosch 6 Maart 1908. — Zie in cass. *b* H. R. 12 November 1909, Concl. conf. beslissende, dat in casu om formeele redenen bovenstaande vraag niet mocht worden onderzocht. — Zie nader in deze zaak over dezelfde vraag *a* H. R. 19 Juni 1910, Concl. conf.

402bis. De werking van art. 1917 B. W. is uitgesloten, wanneer een stuk wordt overgelegd, waarbij een lasthebber zijn lastgever binnen de grenzen der lastgeving verbindt, omdat ten aanzien van zoodanig stuk de lastgever geen derde is in den zin van dat artikel. De bewijskracht, evenzeer als de verbindende kracht van een stuk, dat namens eenen lastgever door eenen lasthebber is onderteekend, hangt tegenover den lastgever daarvan af, of hij, die het stuk namens dezen teekende, op het tijdstip van het „werkelijk" plaats vinden der handeling diens lasthebber was. Wanneer de lastgever dit ontkent, moet dit tegenover hem worden bewezen door dengeen, die zich op het stuk beroept; tot bewijs daarvan kan geen beroep worden gedaan op de dagteekening op het stuk voorkomende. — Depositobewijs geteekend, door iemand, die ten dage der dagteekening agent was eener Bank.

a H. R. 24 Juni 1910, Concl. conf. verw. de cass. tegen ('s Hertogenbosch Hof 22 Maart 1910), hoezeer beslissende, dat het Hof ten onrechte had aangenomen, dat art. 1917 B. W. op het overgelegde stuk van toepassing was.

403. Tegenover de bewering van den verweerder in cassatie, mede-schuldeischer, dat de door den eischer tot staving van de juistheid zijner vorderingen overgelegde niet gedagteekende bescheiden door den failliet opgemaakt en geteekend waren tijdens het faillissement, alzoo op een tijdstip, dat de schuldenaar, ingevolge art. 23 Faill.wet, de beschikking en beheer over zijn tot het faillissement behoorend vermogen had verloren, zoodat hij zich ten aanzien van dat vermogen niet meer rechtsgeldig kon verbinden, had de eischer ook aan te toonen, dat die bescheiden opgemaakt en geteekend waren op een tijdstip, dat de schuldenaar nog de beschikking over zijn vermogen had.

a H. R. 24 Januari 1908, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's Gravenhage Hof 19 November 1906.

404. De curator in een faillissement of de crediteuren, zijn ten opzichte van overeenkomsten door den gefailleerde aangegaan geen derden doch aan die overeenkomsten gebonden. Art. 31 Kh. is dus noch op de crediteuren noch op den curator toepasselijk.

Amsterdam Hof 29 Juni 1905.

405. Afwijzing van de vordering van den in de rechten des verzekerden getreden verzekeraar, wegens de ontkenning van de overeenkomst van verzekering door den derde, tegenover wien de, eerst hangende het geding in appel geregistreerde, polis geen bewijs van de bij inleidende dagvaarding gestelde rechtsverplichting oplevert.

a Amsterdam Hof 24 December 1908. — Zie a quo *b* Amsterdam 3 Februari 1905.

406. Waar de schuldeischer tegenover den borg niet tot meer bewijs is gehouden dan tegenover den hoofdschuldenaar, levert de onderhands geteekende verklaring van dezen laatste bewijs tegen den borg, hetgeen medebrengt dat deze niet als derde, in den zin van art. 1917 B. W. is te beschouwen; de borg kan er zich dus niet op beroepen dat de verklaring van den hoofdschuldenaar eerst na de dagvaarding is geregistreerd.

a Amsterdam 11 Maart 1908.

407. Bij mede-onderteekening door den man van een orderbiljet, vroeger na een algemeene machtiging aan de vrouw om zich te verbinden enkel door deze geteekend, staat de schuld der vrouw vast ook tegenover den man, nu buiten geschil is dat deze zich als medeschuldenaar heeft verbonden; zoo de man als derde ware te beschouwen, zou het bestaan der schuld toch tegenover hem bewezen zijn in verband met de akte van protest.

a Arnhem Hof 9 Mei 1906, waartegen de cass. is verw. bij H. R. 11 Januari 1907.

408. Een „kopiar" van het voormalige klooster Camp, dienende tot inschrijving onder andere van inhoud der akten, waarin het klooster betrokken was, terwijl de akten zelve plachten afzonderlijk te worden bewaard, heeft bewijskracht voor het bestaan van tiendrecht, wanneer afschriften van akten, daarop betrekking hebbende, daarin voorkomen, al zijn die niet voor conform het orginieel geteekend.

Arnhem 19 Maart 1908, bev. bij Arnhem Hof 5 Mei 1909, mede op dezen grond, dat het landdagsreces te Zutphen van Maart 1602 aan dergelijke stukken bewijskracht heeft toegekend.

Aan. en aann.
Advocaat 401.
Afschrift 395.
Appel Bz.
Assurantie 405.
Bekentenis Bz. 390 bis v., 398.
Bewijs Bz. 390 v.
Borgtocht 406.
Burg. stand.
Cass. Bz.
Cass. Sz.
Derde 402 v., 406.
Echth. v. geschr. 391. 398.
Eigendom.
Faillissement 403 v.
Get. bew. Bz.
Inventaris 400.
Kerk. goed. en recht.
Koopmansboeken 396.
Lastgeving.
Med. van stukken 393 v.
Mot. v. vonn.
Orderbiljet 407.
Oud recht 408.
Overeenkomst.
Registratie 406.
Rekening-courant 399.
Scheepsverkl.
Schuldbekent.
Tienden 408.
Valschh. Sz.
Vermoedens 399 v.
Zegel.

SCHRIFTELIJK BEWIJS IN STRAFZAKEN.

301. Art. 10 Sv. schrijft niet voor een termijn, binnen welken de ambtenaar moet opmaken een procesverbaal van het strafbare feit, waarvan hij in zijne bediening kennis bekomt, en eischt ook niet het medeweten of de medewerking van den verdachte bij het opmaken van dat procesverbaal.

d H. R. 27 Mei 1907, Concl. conf.

302. De wet schrijft buiten het bepaalde bij art. 55 j° 48 Sv. niet voor, dat de verklaringen van een getuige, voor een hulpofficier van justitie afgelegd, moeten geteekend worden of aan hem voorgelezen, of dat de hulpofficier ze hem moet laten zien. Bij een veroordeeling wegens meineed ter zake van het afleggen eener valsche getuigenverklaring, kan het verbaal van bedoelden hulpofficier derhalve als bewijsmiddel dienen.

e H. R. 11 Mei 1908, Concl. conf.

303. Eene schrijffout in het vonnis omtrent de personen, van wie een procesverbaal afkomstig is, heeft geen invloed op de bewijskracht van dat verbaal.

d H. R. 21 Juni 1909, Concl. conf.

304. Tot de verklaringen, waarvan sprake is in art. 401 Sv., behoort niet de verklaring van den Off. van Just., dat eene klacht door hem is ontvangen, hoedanige verklaring is een authentieke akte.

a H. R. 28 Juni 1909, Concl. conf.

305. Eene ambtseedige verklaring van den griffier bij een kantongerecht omtrent de „uitspraak" op het door den beklaagde tegen zijne veroordeeling bij verstek gedaan verzet, mist in tegenstelling met een afschrift of uittreksel wettelijke bewijskracht.

d H. R. 18 Februari 1907, Concl. conf.

305bis. Een volgens de artt. 69 en 102 Gem.wet door Burgemeester en Secretaris onderteekende verklaring, dat door Burg. en Weth. eene bepaalde vergunning niet is verleend, is eene authentieke akte, waarvan de bewijskracht niet is beperkt tot hetgeen in het College van Burg. en Weth. in tegenwoordigheid van den Burgemeester is verricht.

c H. R. 2 Mei 1910, Concl. conf.

306. Een vonnis moet worden vernietigd, wanneer tot het bewijs heeft medegewerkt een besluit van Burg. en Weth. der gemeente Veghel en niet blijkt dat dit besluit aan de rechtbank is medegedeeld met inachtneming der wettelijke voorschriften, vereischt om aan zoodanige geschriften bewijskracht te kunnen toekennen. Art. 14 en 40 Woningwet.

d H. R. 21 Juni 1909, Concl. conf. — Bij die Concl., waaruit blijkt, dat in het dossier aanwezig was een afschrift geteekend door den secretaris der Gezondheidscommissie, werd tevens gewezen op de onwettigheid van de als bewijsmiddel gebezigde verklaring van Burg. en Weth., dat tegen hun besluit geene voorziening bij den gemeenteraad was gevraagd; immers hun college is noch hoofd van den raad noch bewaarder van het archief.

307. Een besluit van Dijkgraaf en Hoogheemraden, houdende toestemming tot het bewaren van het boezemwater „De Dubbele Wiericke", opgemaakt ingevolge de bij de Algemeene Keur van het Groot-Waterschap van Woerden van 30 April 1902 aan Dijkgraaf en Hoogheemraden gegeven bevoegdheid, met inachtneming der bij het Reglement voor genoemd Waterschap voorgeschreven vormen, is eene authentieke akte.

b H. R. 6 December 1909, Concl. conf.

308. De waarschuwing van Burg. en Weth. van Naaldwijk, welker inhoud tekstueel is opgenomen in het arrest is een schriftelijk bescheid, dat zijne bewijskracht als zoodanig ontleend aan art. 400 Sv.

d H. R. 14 Januari 1907, Concl. conf.

309. Een bewijs van storting, in België opgemaakt in den wettelijken vorm door de bij de postadministratie daartoe bevoegde autoriteit, is te beschouwen als eene authentieke akte, waaruit ingevolge art. 407 in verband met art. 400 Sv. eene aanwijzing kon worden geput.

c H. R. 13 Mei 1907, Concl. conf.

Aanwijzingen 309.
Afschrift 305 v.
Auth. akte 304 v., 307 v.
Burg. en Weth. 305 bis v.
Cass. Sz.
Dijk- en polderbest. 307.
Get. bew, Sz.
Griffier 305.
Klachte en aangifte 304.
Meineed 302.
Mot. v. vonn. 306.
Opsp. v. misdr. 301 v.
Overtuig. stukken.
Posterijen 309.
Schrijffout 303.
Valsche getuigenis 302.
Woningwet 306.

SCHRIJFFOUT Z. DAGVAARDING SZ., SCHRIFTELIJK BEWIJS SZ.

SCHULD Z. AANSPRAKELIJKHEID BZ., AANSPRAKELIJKHEID SZ., AANVARING, BEDRIJFSBELASTING, BEVRACHTING EN VERVRACHTING, CIVIELE PARTIJ, DRANKWET, GEWIJSDE, MOTIEVEN VAN VONNISSEN, ONRECHTMATIGE DAAD, SPOORWEGEN.

SCHULDBEKENTENIS.

74. Art. 1915 B. W. is niet van toepassing op een schriftelijke huurovereenkomst door huurder, verhuurder en den borg geteekend.

Amsterdam 15 Mei 1907.

75. Nu de verbintenis, welke het schuldbewijs inhoudt, is ontkend, kan dit als zijnde eene onderhandsche eenzijdige schuldverbintenis tot voldoening van gereed geld, niet geheel geschreven met de hand van den onderteekenaar en missend de goedkeuring in art. 1915 B. W. bedoeld, slechts als een begin van schriftelijk bewijs worden aangenomen.

b 's Gravenhage Hof 11 April 1910.

Borgtocht.
Overeenkomst.
Schuldoorzaak.

SCHULDMISDRIJVEN Z. SPOORWEGEN.

SCHULDOORZAAK.

146. Vermits naar art. 1372 B. W. het wel

vrij staat, om ter handhaving van de overeenkomst beroep te doen op een andere oorzaak dan de daarbij uitgedrukte, drukt evenwel alsdan de last van het bewijs dier andere oorzaak op dengeen, die de betwiste overeenkomst moet staven. Waar ter verificatievergadering erkenning als schuldeischer was gevraagd wegens blijkens eene notarieele akte op 15 Juli 1905 aan den gefailleerde geleend geld (f 1200.„) en de requirant tot verificatie, na de ontkenning van het bestaan dier vordering door een schuldeischer en de verwijzing dientengevolge van het geschil naar de rechtbank, bij de conclusie van eisch heeft gesteld, dat de gefailleerde hem op voorschreven datum voormeld bedrag schuldig was wegens op diverse nader gespecificeerde tijdstippen aan hem geleende of voorgeschoten penningen, voor hem verrichte betalingen en aan hem gedane geldverstrekkingen, daar rust de bewijslast dezer nader opgegeven oorzaken op den requirant tot verificatie en is ten onrechte beslist, dat de wederpartij, als geplaatst tegenover eene onsplitsbare bekentenis zijner wederpartij, óf die had te aanvaarden óf zelfstandig bewijs der feiten, waarop hij zijne betwisting grondde, had te leveren. Voormelde mededeelingen bij de conclusie van eisch missen ten eenenmale het karakter van „bekentenis" in den zin van art. 1903 en 1960 B. W.

d H. R. 26 Juni 1908, Concl. conf.

147. Waar in facto is aangenomen, dat eene geoorloofde oorzaak van de tusschen partijen bestaande contractueele verhouding aanwezig was — nl. het verstrekken van geld op prolongatie, al had slechts wederzijdsche verrekening en uitvoering, doch geen feitelijke overgaaf plaats — daar mocht de eischer niet gedwongen worden, door een eed loopende over de wederzijdsche overgaaf van gelden en effecten, eene andere oorzaak dan de voormelde door hem gestelde aan te voeren en te bewijzen.

b H. R. 8 Januari 1909, Concl. conf.

148. Eene vordering, gegrond op een schulderkenning, die een schuldoorzaak inhoudt, is steeds ontvankelijk. Tegenover gedaagdes gemotiveerde ontkenning van de in het stuk uitgedrukte schuldoorzaak, kan de eischer, bij repliek, zich niet op het standpunt plaatsen, dat de gedaagde, behoudens door haar geleverd tegenbewijs, door hare schulderkenning met uitgedrukte oorzaak, zonder meer is gebonden. De eischer heeft, tegenover die gemotiveerde ontkenning, eveneens een gemotiveerd betoog te leveren omtrent het bestaan van de ontkende of van een andere oorzaak, op gevaar van anders op grond van gebrek aan motiveering van zijn repliek, zijn eisch zonder meer te zien afgewezen.

Amsterdam 8 April 1908.

149. De enkele erkenning van schuld, ook al wordt zij afgelegd in een aan de bij art. 1915 B. W. gestelde eischen beantwoordend geschrift, is geen bron van verbintenis doch slechts bewijsmiddel voor eene verbintenis, reeds bestaande toen de erkenning geschiedde, maar roept niet zelve eene verbintenis in het leven. Ofschoon bij dagvaarding gesteld en door de overgelegde schuldbekentenis bewezen is, dat bij de schulderkenning geldleening als oorzaak is genoemd, zijn de eischers niet ontvankelijk in hunne vordering, nu zij beweren dat tusschen de verbintenis, wier hanhaving wordt ingeroepen, en de in de stukken vermelde geldleening geen verband bestaat.

a Amsterdam Hof 12 Februari 1909, vern. het a quo, waarbij een eed, was opgelegd omtrent eene verbintenis tot teruggave van geld. De cass. tegen het arrest is verw. bij *b* H. R. 7 Januari 1910, Concl. conf., waarbij ook werd beslist, dat geen splitsing van bekentenis had plaats gevonden, waar het Hof, de dagvaarding uitleggende, aannam, dat de schulderkenning eene geoorloofde oorzaak niet vermeldde.

150. De contre-lettre herriep niet de koopovereenkomst, doch strekte om met instandhouding dier overeenkomst hare gevolgen tusschen partijen te regelen, zoodat door haar de door die overeenkomst gelegde band niet werd verbroken, doch nader geregeld. Hoewel die koopovereenkomst, als in strijd met de goede zeden, nietig en krachteloos is, bestaat zij formeel en is aan haar uitvoering gegeven door hare overschrijving ten hypotheekkantore, zoodat de eischer belang heeft bij zijne vordering tot opheffing én van den formeelen rechtsband door de overeenkomst gelegd én van de genoemde overschrijving en die vordering ontvankelijk is.

b 's Gravenhage Hof 7 Februari 1910.

151. Zou iemand een onroerend goed slechts pro forma hebben gekocht van een vorigen eigenaar, zoo kan hij, waar hem dit goed is geleverd, toch zijn eigendomsrecht tegen hem doen gelden. Wel is bestaanbaar een contractueele verplichting, om zijn recht niet tegen iemand uit te oefenen, doch niet eene overeenkomst krachtens welke niettegenstaande de koop en de levering de vorige eigenaar tegenover den kooper eigenaar bleef; immers het zakelijk recht wordt niet door eene overeenkomst gewijzigd.

Leeuwarden Hof 23 Juni 1909.

152. Waar de overeenkomst, waaruit geageerd wordt, strekte om gedaagde crediet te verschaffen door middel van wisselruiterij, is deze als in strijd met de goede zeden nietig en mitsdien ook het daarvan deel uitmakende boetebeding.

Amsterdam Kgr. IV 2 November 1909.

153. Al mocht als beweegreden, waarom de overeenkomst van geldleening werd gesloten, ook vaststaan, dat de eene partij het geld verschafte en de andere dit geld leende om er mede te gaan spelen, daarom kon de schuld, uit deze geldleening voortspruitende, nog niet gezegd worden eene speelschuld te zijn en mist art. 1825 B. W. alle toepassing.

's Gravenhage Hof 19 April 1909.

154. De geldigheid der schuldbekentenis, waarin de onderteekenaar de verplichting op zich neemt de schade te vergoeden wegens ontbinding „eener" overeenkomst, hangt af van de beantwoording der vraag of „die" overeenkomst een geoorloofde oorzaak had, waarvan volgens de feitelijke beslissing niet is gebleken.

b H. R. 6 Maart 1908, Concl. conf.

155. Mede-onderteekening door den man van een orderbiljet, vroeger geteekend door zijne vrouw krachtens zijne algemeene machtiging om zich (haar) te verbinden. Na de man tot betaling wordt aangesproken op grond dat hij zich verbonden heeft de schuld van een ander te betalen, behoeft niet te blijken — zijnde de oorzaak in ieder geval liberaliteit — of schuldver-

nieuwing, schuldoverneming, dan wel hoofdelijke medeschuldenaarstelling hebbe plaats gehad. Dit laatste heeft plaats, als de nieuwe schuldenaar aan zijne betalingsbeloften de voorwaarde verbindt, dat zoolang hij de beloofde driemaandelijksche aflossingen prompt voldoet, de oude schuldenaar niet mag worden aangesproken.

a Arnhem Hof 9 Mei 1906, waartegen de cass. is verw. bij H. R. 11 Januari 1907, Concl. conf.

156. Eene overeenkomst, waarbij bemiddeling voor het tot stand komen van een huwelijk tegen loon wordt toegezegd, is niet in strijd met de goede zeden.

Amsterdam 24 October 1906.

157. Eene overeenkomst van huur en verhuur van een koffiehuis met inventaris en het aan dat perceel verbonden vergunningsrecht is met het oog op het persoonlijk karakter der vergunning krachteloos.

Amsterdam Hof 4 Maart 1907.

158. De tusschen partijen gesloten overeenkomst, ten doel hebbende aan den eischer de eigen exploitatie te verzekeren van een proeflokaal, waarvan de vergunning stond ten name van gedaagde, is, als missende een geoorloofde oorzaak, van den beginne af krachteloos, zoodat daarvan noch op grond van dwaling nietigverklaring, noch wegens wanpraestatie ontbinding kan worden gevorderd.

a Rotterdam 2 April 1906.

159. Eene overeenkomst waarbij de curatoren in een faillissement zich verbinden, om aan de gefailleerden eene fabriek over te dragen, is niet nietig als bevattende eene verplichting tot praestatie van iets wat onmogelijk is nl. de overdracht van eigendom aan iemand die reeds eigenaar is, wanneer de overdracht alternatief is gestipuleerd „aan een door dezen aan te wijzen persoon of rechtspersoon"; (art. 1310 j° 1313 B. W.). Dergelijke overeenkomst mag door de curator, mits behoorlijk gemachtigd, en de gefailleerden worden gesloten en heeft een geoorloofde oorzaak: zij is ook niet in strijd met de goede zeden, wijl daarbij bepaald was, dat de ter uitvoering daarvan door den eischer reeds gestorte bedragen — in casu f 10000.„ — bij wanpraestatie aan den boedel zouden worden verbeurd; gemelde stortingen zijn niet als borgstellingen te beschouwen, die bij het tot stand komen van den koop zouden vervallen. Eischer is dus niet ontvankelijk in zijn vordering tot terugbetaling der f 10000.„

Almelo 19 Mei 1909.

160. Waar aan den tweeden gedaagde, als agent eener verzekering-maatschappij, premiën voor en ten behoeve van den eerste gedaagde zijn betaald en deze gelden dus de eigendom van deze waren geworden, had bedoelde agent geen recht om ten aanzien dier gelden, waarover alleen de eerste gedaagde op de volstrekte wijze als eigenares kon beschikken, zonder de medewerking of machtiging van deze persoonlijk eene overeenkomst met eischeresse aan te gaan, strekkende, om die gelden niet aan de eerste gedaagde maar aan eischeresse te betalen. Eene dergelijke overeenkomst is, als strijdende met de wettelijke rechten van den eigenaar, bij de wet verboden, en volgens de art. 1371 j° 1373 B. W. krachteloos.

a Amsterdam 6 November 1907.

161. Ontzegging eener vordering gebaseerd op eene onderhandsche schuldbekentenis van f 100000.„ ter zake van diensten en zorgen door de ouders der eischers gepresteerd aan den erflater en zijn vrouw, als inhoudende schenking dan wel legaat, welke krachteloos zijn, als niet vervat in den bij de art. 978 en 1917 B. W. voorgeschreven vorm.

b Amsterdam 25 Januari 1907.

161bis. Waar de twee notarieele akten van verkoop en cessie in werkelijkheid waren overeenkomsten van schenking met voorbehoud van vruchtgebruik, moeten die akten als niet gedaan worden beschouwd, nu de Koningin aan het Kerkbestuur, aan hetwelk de goederen werden overgedragen, niet volgens art. 1717 B. W. de machtiging heeft verleend om de giften aan te nemen. Verklaring voor recht, dat de eischer nog is eigenaar van de goederen met veroordeeling van de gedaagde om ze terug te leveren en faute van dien machtiging des eischers om zich den eigendom te verschaffen door overschrijving en beteekening der grosse.

Arnhem 19 Mei 1910. — Bij het interl. Arnhem 4 November 1909 werd een verhoor op feiten en vraagpunten bevolen van het Kerkbestuur en van de bestuurders, na beslissing, dat bewijs door vermoedens was toegelaten, zoowel op grond van art. 1940 B. W. als op grond, dat uit hoofde van de kwade trouw bedoeld in art. 1959 B. W. tegen handelingen werd opgekomen.

162. Als een gratuite belofte zonder contrapestatie is niet te beschouwen eene overeenkomst, waarbij de gedaagde zich verbond, om alle voordeelen voortspruitende uit een door haar waargenomen agentuur en goederenbezorging te doen genieten door den eischer, die zijnerzijds feitelijk de werkzaamheden verrichtte. Die overeenkomst stond met het expeditie-bedrijf van den gedaagde slechts in een zeer verwijderd verband en had enkel een vriendschapsdienst ten doel nl. om te zorgen, dat de eischer gedurende zijn faillissement niet zou verliezen de zaak, die hij te voren ten eigen bate had gedreven; daar zij elk handelsrechtelijk karakter mist is het aangeboden getuigenbewijs der overeenkomst ten deze krachtens art. 1935 B. W. uitgesloten.

Amsterdam Hof 4 Juni 1909.

163. Waar, na de uitspraak van het faillissement eene overeenkomst tot stand komt, waarvan in het arrest de rede en waardoor getracht wordt aan art. 14 Faill.wet, handelend over de publicatie van het faillissement, zijne kracht te ontnemen, is die overeenkomst nietig.

's Hertogenbosch Hof 13 April 1909.

164. Volgens Engelsch recht is voor de geldigheid eener vormlooze overeenkomst (simple contract) het bestaan van „a good consideration" een positief vereischte; dientengevolge is een niet in den vorm van een „convenant" gegoten belofte alleen dan bindend, indien hij, aan wien de belofte gedaan is tegenover den belover ook zijnerzijds eenige verplichting op zich neemt, althans daartegenover eenige verandering in zijn vermogenstoestand intreedt, te zijnen nadeele en ten voordeele van den belover.

Amsterdam 30 Juni 1904.

165. Huur en verhuur van diensten, waarbij de verhuurder zich na afsluiting der overeenkomst verbindt zich nimmer te Singapore te zullen vestigen, noch bij een andere firma in dienst

te zullen treden op boete van $ 4000.—. Waar de woorden der verbintenis duidelijk zijn, kan de verwijzing daarin naar een gevoerde correspondentie, waarin over het zich „zelfstandig" vestigen te Singapore niet wordt gesproken, den zin dier woorden niet onduidelijk maken. Strijd met de goede zeden bestaat niet, nu het verbod om zich te vestigen tot Singapore is beperkt. Daar de verbintenis te Singapore is aangegaan en ook aldaar moest worden uitgevoerd, is daarop volgens de beginselen van het internationaal privaatrecht, het Engelsche recht toepasselijk. Volgens dat recht is bedoeld beding krachteloos.

Amsterdam 30 Juni 1904.

Actie.
Beh. t. rolle 148.
Bek. Bz. 146.
Bewijs Bz. 146 v.
Dagv. Bz. 149.
Drankwet 157 v.
Eed 147.
Eigendom 150 v.
Faillissement 146, 159, 162 v.
Get. bew. Bz. 162.
Gewijsde.
Hoofd. verb. 155.
Huur en verh. 157.
Huwelijk 156.
Koophandel 162.
Kort geding.
Legaat 161.
Niet. en nietigv. o. k. 150, 156, 159 v.
Ontb. en nak. o. k. 154.
Orderbiljet.
Overeenkomst 150.
Pap. a. toonder.
Pauliana.
Rechtsgr. en rechtsm.
Registratie.
Rek.-courant.
Schadevergoed. 154.
Schenking 161 v.
Schuldbekentenis 149.
Schuldovernem. 155.
Schuldvernieuw. 155.
Simulatie 150 v., 161 v.
Spel- en weddingschap 153.
Strafbeding 152, 159.
Uitlegging o. k. 165.
Verand. verm. of wijz. v. eisch.
Verbruikleening 153.
Vrijwaring.
Wet 164 v.
Wisselbrief.
Zakelijke rechten en lasten 151.

SCHULDOVERNEMING z. CESSIE, REGISTRATIE, SCHULDOORZAAK.

SCHULDVERGELIJKING.

137. De stelling, dat alleen te onderzoeken is of de schuld, die in vergelijking wordt gebracht, zooals zij gesteld is, bij aldien zij mocht worden bewezen, voor dadelijke vereffening en opeisching vatbaar zou zijn, is in hare algemeenheid niet juist. Waar de vordering en conventie vaststaat, doch die in reconventie is betwist en de vaststelling van haar bestaan eene langdurige en niet eenvoudige bewijsvoering vordert, is het beroep op schuldvergelijking terecht afgewezen.

a Amsterdam Hof 23 October 1908, waartegen de cass. is verworpen bij *a* H. R. 12 November 1909, Concl. conf.

138. De ontkenning door de tegenpartij van het bestaan en het bedrag der tegenvordering, maakt deze niet voor dadelijke vereffening en opeisching vatbaar, zoodat er van compensatie geen sprake kan zijn.

's Gravenhage Hof 3 Juni 1907.

139. De schuld, waarvoor compensatie wordt ingeroepen, bestaande in een aanspraak op schadevergoeding wegens onrechtmatige daden nl. het wederrechtelijk beschikken over den gedaagde toebehoorende stukken, is niet liquide, zoodat dat beroep niet kan opgaan.

a 's Gravenhage 29 October 1907.

140. Waar om de gegrondheid van gedaagdes tegenvordering aan te toonen, nog een omslachtige bewijsvoering zou noodig zijn, kan die tegenvordering, als niet voor dadelijke vereffening vatbaar, ook niet in compensatie worden gebracht.

Tiel 20 December 1907.

141. Nu de tegenvordering niet liquide is, kan van compensatie geene kwestie zijn.

's Hertogenbosch 20 November 1908.

142. Het beroep op schuldvergelijking bedoeld in art. 43 Faill.wet moet van den schuldenaar-schuldeischer zelf uitgaan.

a 's Gravenhage 29 October 1907.

Appel Bz
Bek. Bz. 138.
Faillissement 142.
Rek.-courant.
Schadevergoed. 139.
Vennootschap.
Verduistering.

SCHULDVERNIEUWING.

94. Art. 1451 B. W. sluit niet uit bewijs door vermoedens, maar eischt slechts bewijs van de feiten, die schuldvernieuwing medebrengen.

's Gravenhage Hof 22 Maart 1909. — Zie in cass. *d* H. R. 15 November 1909, Concl. conf.

95. Waar is overeengekomen dat een deel der oude schuld van f 670.„ met het afgeven van geaccepteerde wisselbrieven zou worden „voldaan", hebben partijen niet de verzekering en instandhouding der oude schuld, doch het te niet doen daarvan en het scheppen eener nieuwe beoogd.

Amsterdam 17 November 1906.

96. In het afgeven eenerzijds en aannemen anderzijds van een accept, ligt niet per se opgesloten de wil van schuldvernieuwing daar te stellen, zulks te minder in casu, nu de schuldbekentenis en de accepten tegelijkertijd zijn afgegeven. Hoogstens is de afgifte der accepten als voorwaardelijke kwijting te beschouwen en waar tot betaling is veroordeeld tegen bewijs van ontvangst „en" afgiften der accepten, heeft de debiteur geen belang bij het verweer in hooger beroep, dat niet was gesteld, dat de eischer tijdens de dagvaarding houder der accepten was.

a 's Hertogenbosch Hof 4 Januari 1910.

97. De eigenaar van een vaartuig, die bij het opnemen van gelden bij eene scheepshypotheekbank verklaart, dat het vaartuig met geene bevoorrechte schulden is bezwaard, en de scheepsbouwmeester, die tegelijkertijd van den eigenaar van het vaartuig voor de nog onbetaalde bouwsom een accept aanneemt, toonen daardoor beide duidelijk den wil om de bevoorrechte schuld van art. 313 no. 8 Kh. te vervangen door eene niet bevoorrechte schuld uit het accept. Derhalve heeft ingevolge art. 1451 B. W. schuldvernieuwing plaats en is bij faillissement van den eigenaar van het vaartuig de scheepsbouwmeester niet meer bevoorrecht op de opbrengst van het vaartuig.

Zierikzee 12 Juli 1907.

98. Partijen hadden den wil de oude leenschuld te vernietigen en de schuld uit de accepten daarvoor in de plaats te stellen.

's Gravenhage Hof 22 Maart 1909. — Zie in cass. *d* H. R. 15 November 1909, Concl. conf.

99. Uit het afgeven eener schuldbekentenis door een committent aan een commissionair wegens „voor mij op mijn verzoek en ten mijnen behoeve gedane betalingen", met bijvoeging der woorden „alzoo wegens geleend geld", volgt niet de wil om schuldvernieuwing te weeg te brengen bij wijze van geldleening. Een eed omtrent het al of niet gedaan zijn der betalingen is dus toelaatbaar.

b 's Gravenhage Hof 10 December 1906.

100. Art. 1457 B. W. maakt geen onderscheid tusschen de drie gevallen van schuldvernieuwing; handhaving van hypotheek is dus bij elke schuldvernieuwing mogelijk.

Arnhem 2 Januari 1908.

SEQUESTRATIE.

41. Wanneer een zaak in revindicatoir beslag genomen en onder bewaring van een bewaarder is gesteld, is het met de sequestratie beoogde doel bereikt; in dergelijk geval kan niet door een der gedingvoerende partijen, in den loop van het geding tot vanwaardeverklaring, toepassing gevraagd worden van art. 1775 2° B. W.

Amsterdam Hof 18 Augustus 1909.

SIMULATIE Z. ACTIE, NIETIGHEID EN NIETIGVERKLARING VAN OVEREENKOMSTEN, SCHULDOORZAAK.

SLACHTHUIS Z. GEMEENTEVERORDENING.

SLEEPBOOT Z. AANVARING, ONRECHTMATIGE DAAD, SCHADEVERGOEDING.

SLEEPCONTRACT Z. DAGVAARDING BZ., OVEREENKOMST, REEDERIJ, VERJARING BZ., VOERLIEDEN EN SCHIPPERS.

SLOOTEN EN VAARTEN.

12. Het in deze zaak voorgestelde middel van cassatie gaat ten onrechte uit van de onderstelling, dat het Hof zou hebben aangenomen dat de kwestieuze akte inhield eene erkenning, dat de sloot was een scheidingssloot, waaruit dan van zelf tot het gemeen zijn daarvan, ingevolge art. 706 B. W., moest worden besloten. Het Hof besliste integendeel, dat de sloot „geen" scheidingssloot was.

b H. R. 28 December 1906, Concl. conf.

SOCIETEIT Z. DRANKWET, HERBERGEN, HUUR EN VERHUUR.

SPEL EN WEDDINGSCHAP.

57. Het leenen van geld aan een derde, om dezen in staat te stellen daarmede te spelen, maakt de daardoor ontstane schuld niet tot „speelschuld"

's Gravenhage Hof 10 Januari 1910.

58. Waar aan zijde van den speculant (particulier) alleen gedacht is aan koop en verkoop en niet bedoeld is te spelen of te wedden, is er ook geen sprake van tegenspelen aan den kant van den commisssonair en heeft art. 1825 B. W. in deze geen pas.

c Arnhem Hof 30 December 1908.

59. Tegenover den commissionnair, die op last en voor rekening van eenen committent handelingen verricht, welke onder het begrip spel en weddenschap vallen, kan door den committent geen beroep gedaan worden op de wetsbepaling, welke uit spel en weddenschap geene vordering toekent.

Amsterdam Hof 9 Februari 1906.

SPAARBANK Z. STICHTINGEN.

SPOORWEGEN.

Bij n°. 210. Ten deele bev. bij Amsterdam Hof 26 October 1906, hetwelk is vern. bij *a* H. R. 6 December 1907, Concl. conf.

Bij n°s. 211 tot en met 214. Waartegen de cass. is verw. bij *b* H. R. 7 December 1906, Concl. conf.

I.

235. Bij geen bepaling der op 14 Oct. 1890 te Bern gesloten internationale overeenkomst omtrent het goederenvervoer op spoorwegen of van de op 16 Juni 1898 te Parijs gesloten additioneele overeenkomst is het in art. 27 der wet van 1875 omschreven regelingsrecht der Kroon, met de strafrechtelijke sanctie dier regeling ten opzichte van het internationaal goederenvervoer op spoorwegen, in het algemeen opgeheven. Art. 18 en 4 der gewijzigde overeenkomst zijn niet in strijd met art. 53, 6° van het Algemeen Vervoerreglement 1901, hetwelk terecht toepasselijk is geacht.

a H. R. 1 Juni 1908, Concl. conf.

235bis. Uit de bepalingen der wet van 9 Juli 1900 (Sb. 118) volgt niet alleen, dat gemeenteraden, behoudens de uitzondering volgens art. 3 dier wet, zich van het maken van verordeningen ten aanzien van de „bij die wet" behandelde stof hebben te onthouden, maar ook dat hunne eenig ander onderwerp regelende verordeningen indirect geen invloed op de regeling van den dienst en het gebruik dier spoorwegen kunnen uitoefenen. Bepalingen eener gemeenteverordening moeten, voor zoover zij aan het gebruik der wachtkamers in de stations in den weg zouden staan, geacht worden niet voor die wachtkamers te zijn geschreven. De Koninklijke goedkeuring volgens art. 3 der gemelde wet is slechts voorgeschreven voor verordeningen betreffende spoorweggedeelten op den openbaren weg, wat zeker niet het geval is met verordeningen betreffende logementhouders en tappers en handelende over het sluitingsuur van tapperijen.

d H. R. 30 Mei 1910, Concl. conf.

236. Bij de telastlegging, dat de beklaagde in een rijtuig van trein 874 is gegaan, terwijl de trein in beweging was, moet bij het vonnis worden beslist, of bedoelde trein behoorde tot een spoorweg, waarop uitsluitend met beperkte snelheid wordt vervoerd en tot welke soort van deze bij de wet van 9 Juli 1900 (Sb. 118) bedoelde spoorwegen.

e H. R. 29 Maart 1910.

237. Een reiziger, hoezeer overigens gerechtigd tot het niet betalen van den toeslag in D-treinen, bevindt zich in overtreding, zoo hij zich in den trein niet voldoende kan rechtvaardigen door overlegging van een dergelijk volledig bewijs van vrijdom, dat ook van het betalen van den toeslag vrijstelt. Het beroep op art. 6 Sv. is te verwerpen, bij de strafbaarheid van het „niet vertoonen" van het bewijs.

Almelo 9 Februari 1909, waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 24 Mei 1909, Concl. conf. beslissende, dat onjuist was de bewering als

zoude de rechtbank niet hebben onderzocht, of het vertoonde bewijs recht van vrijstelling gaf.

237bis. Tarieven, die krachtens art. 28 der wet van 28 April 1875 (Sb. 67) tot regeling van den dienst en het gebruik der spoorwegen openlijk worden aangekondigd op de wijze door den Minister te bepalen, kunnen daarom niet geacht worden van algemeene bekendheid te zijn. De rechter mag dus zijne buiten de terechtzitting verkregen wetenschap omtrent den inhoud dier tarieven niet als bron van bewijs bezigen.

d H. R. 18 April 1910, Concl. conf.

238. Onder verandering in de dienstregeling, waarvan volgens art. 61 van het Tramwegreglement 1902 aankondiging moet geschieden, zijn alleen te verstaan verandering in de dienstregeling van treinen voor het reizigersvervoer. In die aankondiging moet de veranderde dienstregeling zelf zijn opgenomen. Het woord „overigens" in lid 3 van art. 61 heeft niet betrekking op de aankondiging eener gewijzigde dienstregeling, maar op de in art. 60, 2e lid *a* en *b* genoemde punten.

c H. R. 30 December 1907, Concl. conf.

239. Onder de woorden „bij de uitoefening der dienst" in art. 1 der spoorwegwet van 9 April 1875 (Sb. 67) moet niet alleen begrepen worden het eigenlijke vervoer van den reiziger met het spoorwegrijtuig, maar daaronder valt evenzeer datgene, wat in het onderhavige geval van wege de onderneemster van den spoorwegdienst moet geschieden om den reiziger, nadat hij door het nemen van een vervoerbiljet de overeenkomst met haar had gesloten, in staat te stellen om zich van de eene plaats naar de andere te doen vervoeren.

b H. R. 7 December 1906, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 12 Januari 1906, waarbij was bev. *a* Amsterdam 25 Mei 1904.

240. Art. 1 der Spoorwegwet bedoelt uitsluitend te regelen de rechtsgevolgen van de overeenkomst van vervoer en dus de schade geleden door personen of aan goederen, die vervoerd worden De schade, in dat artikel bedoeld, is, waar het betreft het vervoer van een reiziger, de schade dien reiziger overkomen. Voor de weduwe en de kinderen van een reiziger, die ex art. 1406 B. W. vergoeding vragen van schade, door henzelven geleden door den dood van hun kostwinner, gelden de gewone regelen van bewijslast.

Amsterdam Hof 26 October 1906, bev. *c* Amsterdam 21 October 1904, waarbij een getuigenbewijs omtrent feiten van onvoorzichtigheid of nalatigheid van de eischende weduwe en kinderen was opgelegd. De cass. tegen het arrest is in dit opzicht verworpen bij *a* H. R. 6 December 1907, Concl. conf.

241. Internationaal vervoer van een kostbaar schilderij per Staatsspoor van Amsterdam naar Brussel. Aansprakelijkheid voor beschadiging dier schilderij. Toepasselijkheid der Internationale overeenkomst omtrent het goederenvervoer op spoorwegen te Bern gesloten op 14 October 1890. De wetenschap bestond bij eischeresse, dat de in 3 kisten verpakte en ten vervoer aangeboden en aangenomen schilderij niet in een gesloten wagen kon vervoerd worden. Waar de schilderij door vocht beschadigd is afgeleverd, is de vervoerende Maatschappij tot schadevergoeding verplicht. Deze bedraagt voor schilderijen 150 francs per 100 kilogram. Met deze schadevergoeding kan niet volstaan worden ingeval van arglist of grove schuld van de zijde van den spoorweg, als wanneer volledige schadevergoeding verschuldigd is (art. 41 der Overeenkomst van Bern). Het bewijs van arglist of grove schuld rust op hem die er zich op beroept (art. 44 dier overeenkomst). Er bestaat geen arglist of grove schuld, waar de vervoerster de verpakte schilderij gedurende een nacht in een spoorwegloods heeft doen verblijven, haar in een open wagen, mits behoorlijk bedekt, op den bodem van dien wagen heeft vervoerd. Grove schuld kan aanwezig zijn, indien de kist niet of niet behoorlijk bedekt was. Getuigenbewijs daarvan toegelaten. Bij verschil tusschen den Franschen en den Hollandschen tekst der Overeenkomst van Bern is — zooals in art. 31 — de Fransche tekst verbindend.

Utrecht 22 Januari 1908.

241bis. De beteekenis van art. 31 4° ligt niet zoozeer in de uitsluiting van de verantwoordelijkheid van den vervoerder, bij inwendig bederf, maar hierin dat, als eene ingetreden schade, naar omstandigheden, uit een in dit artikel aangeduid gevaar — bijv. inwendig bederf — kan ontstaan, zij ook vermoed wordt daaruit te zijn ontstaan. Op dit artikel wordt geen uitzondering gemaakt door art. 41 der Conventie, dat niet dient om de gevallen, waarin de vervoerder aansprakelijk is, uit te breiden, maar om, in geval van opzet of grove schuld, de beperking op te heffen van het, in de voorafgaande artikelen geregeld, bedrag der vergoeding. Wanneer de inlader of geadresseerde aantoont, dat de bij art. 31 4° bedoelde schade het gevolg is van de schuld van den vervoerder, is deze daarvoor aansprakelijk; de bewijslast rust op den inlader. De door den geadresseerde in deze te bewijzen aangeboden feiten niet afdoende geoordeeld.

b Amsterdam 14 Mei 1909.

242. Verwonding van vingers van een reiziger door bekneld raken bij het, met geweld, zonder waarschuwing dichtslaan van het portier der coupé, waarin de reiziger was gezeten, onder de zich voordoende omstandigheden geoordeeld buiten schuld van den spoorwegondernemer, zijne beambten, of bedienden te zijn ontstaan. Immers het houden van zijne vingers in de sponning van een portier bij een trein, die op het punt staat te vertrekken en terwijl men weet dat dan de portieren zonder voorafgaande waarschuwing gesloten plegen te worden (al hetwelk den eischer als geroutineerd reiziger bekend was), levert op schromelijke onvoorzichtigheid of achteloosheid bij den eischer.

Amsterdam Kgr. IV 30 Januari 1906.

II.

243. Tusschen de uitdrukkingen „gevaar te duchten is" in art. 157 Sr. en „gevaar ontstaat" in art. 158 Sr. bestaat niet een verschil in de mate van gevaar, doch de laatste uitdrukking geeft louter het materieele gevolg aan en de eerste, tevens de voorzienbaarheid van het gevolg bij het plegen van de daad. Dit verschil in de omschrijving van het bij dolose delikt van art. 157 en bij het culpose delikt van art. 158 vereischte objectieve gevaarselement doet bij de

artt. 164 en 165 Sr. niet ter zake, vermits hier de voorzienbaarheid van het gevaar ligt opgesloten in het element van opzet en schuld. Gevaar in den zin van de artt. 164 en 165 Sr. ontstaat, zoodra naar den gewonen loop der dingen en afgezien van den concreten afloop een spoorwegongeluk te voorzien is.

a Tiel 27 April 1905.

244. Het misdrijf van art. 164 Sr. was in casu voltooid, zoodra de handeling was gepleegd, die een ontsporing kon tengevolge hebben, ook al heeft de ontsporing niet plaats gehad.

'sHertogenbosch 15 Januari 1907.

245. Het omliggen van een wissel door een bureaubeambte na het onveiligstellen van een afstandsein, zulks terwijl die handelingen niet tot zijn dienstverrichtingen behoorden en hem geen bevel daartoe gegeven was, zulks op een oogenblik dat de beambte wist dat een verwachte trein het afstandsein reeds gepasseerd was hoezeer in de onderstelling dat hij ook den wissel reeds gepasseerd was, stelt daar groote onoplettendheid en nalatigheid, waarvoor een normaal ontwikkeld mensch als beklaagde strafrechtelijk verantwoordelijk is. Art. 165 Sr.

'sHertogenbosch 18 April 1907.

246. Bij de onderwerpelijke dagvaarding is — zonder dat zij alternatief gestelde feiten bevat — ten laste gelegd, dat beklaagde als hoofd (aansprakelijk persoon) de machine mede bestuurde. Veroordeeling krachtens art. 165 Sr.

b Arnhem Hof 17 Januari 1907, na de terugwijzing bij *b* H. R. 5 November 1906.

Altern. ten lastelegg. 246.
Berner Conventie 235, 241 v.
Bewijs Bz. 240 v.
Bewijs Sz. 237bis.
Dagv. Sz. 246.
Gem. verord.
Get. bew. Bz.
Get. bew. Sz.
Herbergen.
Mot. v. vonn. 236 v.
Onr. daad 240 v.
Ont. t. alg. nutte.
Schorsing Sz. 237.
Schrift. Bew. Sz. 237bis.
Schuld 243 v.
Schuldmisdr. 243 v.
Strafbaarh.
Strafvervolging.
Tarieven 237bis.
Tractaat 235.
Tramwegen 238.
Valschh. Sz.
Voerl. en schippers 241.
Wet (nieuw) 235.
Wet.

STAAT Z. TIENDEN, VERJARING BZ.

STATUTEN Z. CASSATIE BZ., COMPETENTIE BZ., DAGVAARDING BZ., STICHTINGEN, VEREENIGING EN VERGADERING, ZEDELIJK LICHAAM.

STATUTUM MIXTUM Z. KERKELIJKE GOEDEREN EN RECHTEN.

STATUTUM PERSONALE Z. AANVARING, ECHTSCHEIDING, HUWELIJK, INTERNATIONAAL RECHT, SCHEIDING VAN TAFEL EN BED, VONNIS BZ., WET.

STATUTUM REALE Z. ERFOPVOLGING, INTERNATIONAAL RECHT, WET.

STICHTINGEN.

27. De gedaagde Spaarbank is volgens haar reglement verplicht aan den eischer het bedrag van het te zijnen name staande spaarbankboekje uit te betalen. Daartegen doet niet af, dat dit bedrag zou zijn ontstaan uit verboden schenkingen tusschen des eischers dochter en haar echtgenoot, daar dit wellicht aan de erfgenamen van dezen het recht zou geven, om het geschonkene terug te vorderen, maar niet aan gedaagde, om de uitbetaling te weigeren. De gedaagde die, door haar weigering van uitbetaling, oorzaak dezer procedure is geweest, moet in de kosten worden veroordeeld.

Rotterdam 16 December 1907.

STOOMWEZEN Z. GEMEENTE-VERORDENING.

STRAATSCHENDERIJ Z. GEMEENTE-VERORDENING.

STRAFBAARHEID.

141. Toepassing, na benoeming van deskundigen, van art. 37 Sr. op een beklaagde, die in eerste instantie veroordeeld was.

'sHertogenbosch Hof 19 December 1906.

142. Opzettelijke brandstichting. Niet-toerekeningsvatbaarheid op grond van ziekelijke storing der verstandelijke vermogens; schemertoestand tengevolge van alcoholvergiftiging en drankmisbruik. Ontslag van rechtsvervolging.

Almelo 24 Maart 1908, bev. op dit punt bij Arnhem Hof 14 Mei 1908.

143. Schuldigverklaring aan bedreiging met eenig misdrijf tegen het leven gericht en poging tot doodslag met ontslag van rechtsvolging en last tot plaatsing in een krankzinnigengesticht op grond van art. 37 Sr.

Amsterdam 25 Maart 1909.

144. Mishandeling. zwaar lichamelijk letsel tengevolge hebbend. Ontoerekenbaarheid, ontslag van rechtsvervolging.

Amsterdam 15 April 1908.

145. Veroordeeling van een beklaagde, die blijkens deskundig verslag lijdende was aan „imbecillitas".

Alkmaar 28 November 1905.

146. De door den requirant in cassatie aangevoerde omstandigheden toonen niet aan, dat de hem ten laste gelegde en ten zijnen aanzien bewezen verklaarde belemmering van den loop der tram, strafbaar ex art. 9*a* Tramwegreglement 1902, als een gevolg van het doen rooien en doen vellen van een boom, heeft plaats gehad onder den invloed van een drang, waaraan hij geen weerstand kon bieden, en die tot toepassing van art. 30 Sr. aanleiding had kunnen geven.

b H. R. 26 October 1908, Concl. conf.

147. Het bewezene levert op een overtreding van § 48 Rijnvaartregl.; „als schipper op de rivier de Waal op de door aanduidingen voor de scheepvaart of door het opstellen van waarschuwingsposten aangeduide riviervakken, wier geringe diepte bizondere voorzichtigheid bij de doorvaart noodig maakt, de bevelen, door de bevoegde ambtenaren nopens het varen door deze riviervakken gegeven, niet opvolgen". De rechtbank acht echter genoegzaam gestaafd de bewering van den beklaagde, dat hij in de gegeven omstandigheden ter vermijding van een aanvaring, zijnde ongetwijfeld het overwegend belang, genoodzaakt was om — in weerwil van het bevel — dezelfde vaart te behouden en den anderen sleep voorbij te varen. De beklaagde heeft dien noodtoestand niet door eigen schuld

veroorzaakt (daargelaten de vraag, welk gevolg dit rechtens zou moeten hebben), vermits dit conflict van rechtsplichten voor hem niet te voorzien was en slechts te wijten was aan het op dat oogenblik geven van dat bevel.

Tiel 21 Maart 1907.

148. Waar het vonnis inhoudt, dat beklaagde's beroep op wettige zelfverdediging hem niet kan baten, daar uit geen der getuigenverklaringen is gebleken, dat beklaagde op het oogenblik, dat hij getuige B. met het mes sloeg reeds door dezen was aangerand, terwijl bovendien, ook al mocht beklaagde het toeloopen van getuige B. met getrokken sabel als een aanval hebben opgevat, dan nog de strafbaarheid van beklaagde's daad niet zou zijn opgeheven, omdat die daad niet was geboden door de noodzakelijkheid der zelfverdediging, daar beklaagde zich even als zijne vrienden door de vlucht voor een door hem gevreesden aanval had kunnen redden, blijkt, dat het vonnis, wel verre van eene te beperkte opvatting van het begrip „aanranding" te huldigen, zelfs het geval behandelt, dat de aanval slechts in requirants opvatting van het gebeurde plaats had, uit welke behandeling blijkt dat het vonnis onmiddellijk dreigend gevaar niet aanwezig heeft geacht, zoodat dit middel feitelijk ongegrond is. Het 3de middel is feitelijk ongegrond. Het vonnis maakt niet uit, dat de mogelijkheid van vluchten steeds een beroep op noodweer uitsluit, maar wel dat zulks onder de gegeven omstandigheden het geval was.

a H. R. 7 Maart 1910, Concl. conf.

149. Veroordeeling wegens mishandeling, met verwerping van beklaagdes beroep op noodweer — zulks in afwijking van het gevoelen des eersten rechters.

Amsterdam Hof 4 December 1906.

150. Wel is er bij art. 11 no. 1 van het Reglement op de politie, de discipline en de dienst der Koninklijke Maréchaussée, vastgesteld door den Souvereinen Vorst der vereenigde Nederlanden den 30sten Januari 1815, onder de gewone en noodzakelijke werkzaamheden der Maréchaussée genoemd: „het doen van marschen, tournees, toeren en patrouilles op de groote wegen, zij- en bijwegen in den omtrek der residentieën van hunne brigades", doch daarbij is niet bepaald, dat de officieren en manschappen der Maréchaussée, bij het vervullen hunner ambtsverrichtingen, mogen gebruik maken van de wegen, zij- of bijwegen op eene wijze, die bij de voor de wegen geldende wettelijke bepalingen is verboden. Ofschoon het nu denkbaar is, dat een ambtenaar of beambte van politie voor de uitvoering van een ambtsplicht, hem wettelijk voorgeschreven, in de noodzakelijkheid geraakt een ander wettelijk voorschrift te overtreden, is van zoodanige noodzakelijkheid hier niets gebleken terwijl appellant zelf opgeeft, dat hij den zandweg heeft bereden, in stede van den straatweg, alléén om zijn paard te sparen.

H. Mil. Ger. 17 November 1908.

151. De bepaling van art. 38 van de Politieverordening van de gemeente 's Gravendeel is terecht toegepast op den gemeente-aanplakker, nu feitelijk is beslist, dat eene door hem zonder toestemming van Burg. en Weth. gedane aanplakking niet is geschied in zijn ambtelijken werkkring als gemeente-aanplakker.

d H. R. 9 November 1908, Concl. conf.

STRAFBEDING.

63. Vermits art. 1343 B. W. niet is eene bepaling van dwingend recht, is niet ongeldig het beding, waarbij de schuldenaar, voor het geval hij aan zijne verplichting niet voldoet, zich tot het betalen van eene geldsom, als straf, verbindt, terwijl, door het betalen van die geldsom, de verplichting tot het geven van schadevergoeding niet wordt opgeheven.

Amsterdam 31 Augustus 1908.

64. De bepaling van het bestek „voor elken dag latere oplevering zal op de aannemingssom f 25.„ worden gekort" behelst niet een recht van den aanbesteder om, in geval van niet tijdige oplevering, zonder inverzuimstelling een bedrag in mindering te brengen van de aannemingssom, maar bevat een beding van straf, gesteld op de niet tijdige oplevering van het werk, in de plaats tredend van de vergoeding der schade, door de vertraging te ondervinden. In dit geval kon de straf eerst worden gevorderd, wanneer de aannemer, na voorafgaande ingebrekestelling, in de tijdige vervulling van de aangegane verbintenis nalatig was gebleken.

c Amsterdam Hof 18 Januari 1907.

65. Het enkel opnemen eener tijdsbepaling in eene overeenkomst als tijdstip, waarop eene verbintenis moet worden uitgevoerd, zelfs met beding van straf, brengt op zich zelven nog niet mee, dat de debiteur, die zijne verbintenis op het overeengekomen tijdstip niet nakomt, is gebreke is (art. 1344 B. W.).

's Gravenhage Hof 18 Mei 1909, bev. *b* Rotterdam 8 April 1908.

66. Waar is bedongen levering binnen 6 à 8 weken, dus uiterlijk 22 Januari (ijsgang voorbehouden), is niet meer sprake van een gewone tijdsbepaling, maar van een uitersten termijn, welks overschrijding op zich zelf het in gebreke zijn van den schuldenaar medebrengt. De boete wegens te late levering is dus verschuldigd, al worden boetebedingen als de onderhavige in den ijzerhandel dikwijls gemaakt, zonder dat de nakoming wordt gevorderd. Ook doet niets ter zake, dat de verkooper bij het toetreden tot bedoelde overeenkomst er geen oogenblik aan gedacht heeft, om zich aan bedoelden termijn te houden.

Dordrecht 15 December 1908.

67. Waar een straf is bepaald op het niet op den vastgestelden dag opleveren, wijst dit beding uit den aard der zaak reeds op de bedoeling bij partijen, dat door het enkel verloop van den dag de schuldenaar in gebreke zal zijn. Die bedoeling volgt bovendien uit de bewoordingen, waarin de overeenkomst is vervat en uit de door den eischer na het inhouden der boete aangenomen houding.

Tiel 25 September 1908.

68. Toepassing van art. 1345 B. W., door de straf van f 10.„ per dag in een strafbeding te wijzigen in eene straf van f 1.„ per dag wegens tardieve oplevering van een aangenomen werk.

b 's Gravenhage Hof 2 November 1908. — Bij *b* 's Gravenhage 15 October 1907 was beslist, dat het werk tijdig was opgeleverd.

69. Waar bij eene overeenkomst tegen „iedere" overtreding boete wordt bedreigd, is deze duidelijk en mag daarvan niet worden afgeweken.

b Arnhem Hof 22 Januari 1908.

Aanbest. en aann. 64, 67 v.	*Schadeverg.*
Cass. Bz.	*Schuldoorzaak.*
Handelsagent.	Uitlegging 69.
Koop en verk. 66.	*Vennootschap.*
Mora 64 v.	*Verand. vern. of wijz. v. eisch.*
Ontb. en nak. o. k.	*Vonnis Bz.*

STRAFFEN.

262. Art. 23 Sr. geeft den rechter de bevoegdheid niet om, waar hij den duur der vervangende hechtenis vaststelt, te bepalen, dat zij zal worden ondergaan, bijaldien de veroordeelde zelf de hem opgelegde boete niet zal hebben voldaan.

b H. R. 21 Januari 1907.

263. Voor de verbeurdverklaring is voldoende, dat het verbeurd verklaarde voorwerp tijdens het plegen van het strafbaar feit bestond.

a H. R. 17 December 1906, Concl. conf.

264. Bij oplegging eener geldboete terzake van het misdrijf van diefstal volgens art. 310 Sr., kan op grond van art. 23 van dat Wetboek de vervangende hechtenis niet meer bedragen dan 12 dagen.

a H. R. 31 Januari 1910, Concl. conf.

Appel Sz.	*Provinc. verord.*
Executie.	Verbeurdverkl. 263.
Geldboete 262.	Vervangende hecht. 262, 264.
Mot. v. vonn.	

STRAFVERVOLGING.

202. Het Openbaar Ministerie kan slechts dan niet-ontvankelijk worden verklaard, op grond dat geen recht tot strafvordering aanwezig is, wanneer dit in een bizonder daartoe strekkend voorschrift opgesloten ligt. Indien de in art. 45 van het Alg. Regl. op de waterschappen in Drenthe voorgeschreven beteekening van het daarin bedoeld bevelschrift niet overeenkomstig daaromtrent geldende bepalingen mocht zijn geschied, dan zou deze omstandigheid aan eene veroordeeling ter zake van overtreding van gemeld artikel in den weg staan, maar niet aan het recht van het O. M. om ter zake van het ten laste gelegde feit eene strafvordering in te stellen, omdat geen enkele wetsbepaling het vervallen van dat recht aan het bestaan van zoodanige omstandigheid verbindt. Het voorgestelde middel kan echter in deze zaak niet tot cassatie leiden, omdat het recht tot deze strafvordering ingevolge art. 70 aanhef en 1° Sr. was verjaard.

c H. R. 6 Mei 1907, Concl. conf.

203. „Verandering in de wetgeving" in art. 1, 2e lid Sr. duidt niet alléén op verandering in den tekst der strafwet. Zoodanige verandering heeft dus plaats gehad door de wijziging van art. 385 B. W. bij de wet van 6 Februari 1908 (Sb. 62), zoodat koppelarij, strafbaar gesteld in art. 249 Sr., vóór de invoering van voormelde wet gepleegd ten aanzien van personen, die den leeftijd van 21 jaren bereikt hadden maar nog niet 23 jaar oud waren, ook daarna niet strafbaar is.

f H. R. 3 December 1906, Concl. conf. verw. de cass. tegen Arnhem Hof 19 Juni 1906. — Zie in dezelfde zaak het arrest van verwijzing *c* H. R. 17 April 1906, Concl. conf. waarbij om formeele redenen werd vern. 's Hertogenbosch Hof 13 December 1905, waarbij au fond een gelijke beslissing was gegeven als door het Hof te Arnhem.

204. De cobra, zijnde een mechanische fluit, was volgens art. 9 van het Motorreglement, zooals dat oorspronkelijk is vastgesteld en gold op den dag waarop het feit is begaan, voor den automobilist een verboden instrument. Bij K. B. van 18 Sept. 1907 (Sb. 252) is eene verandering in de wetgeving aangebracht, waardoor het gebruik der cobra in casu niet meer strafbaar is. Omdat nu de voor den beklaagde gunstigste bepalingen moeten worden toegepast, is niet bewezen, dat het lichamelijk letsel aan beklaagdes grove schuld te wijten is, weshalve hij deels wordt ontslagen van rechtsvervolging, deels vrijgesproken.

Almelo 31 December 1907.

205. De Kinderwetten moeten worden toegepast op beklaagden beneden de 18 jaar, die een strafbaar feit pleegden voor de in werking treden daarvan, doch nadien terecht staan. Immers haar bepalingen zijn voor die beklaagden de gunstigste.

e Amsterdam 20 December 1905. — Bij Amsterdam Kgr. II 16 Januari 1906, werd in dat speciale geval subs. hechtenisstraf gunstiger geoordeeld dan subs. tuchtschool. — Als eerstgemelde beslissing Maastricht 21 Maart 1906. — 's Hertogenbosch Hof 16 Mei 1906.

206. Art. 219 Sv. en art. 68 Sr. Aan de toepasselijkheid van art. 68 Sr. staat niet in den weg, dat drie beklaagden de tweede maal gedagvaard zijn ter zake, dat zij „gezamenlijk" handelden, wat in de eerste dagvaarding niet voorkwam. Evenmin dat zij de eerste maal vervolgd zijn in qualiteit van bestuurder eener vereeniging, de tweede maal als gezamenlijk te hebben gehandeld.

's Gravenhage Kgr. 29 Juli 1909. — De cass. tegen het vonnis, waarbij deze uitspraak werd vernietigd, is verworpen bij *b* H. R. 4 April 1910, Concl. conf.

207. Wanneer de rechtbank de berechting van eene subsidiair te laste gelegde overtreding op verzoek van de beklaagden naar den kantonrechter heeft verwezen, is het niet in strijd met art. 68 Sr. de beklaagden terzake van hetzelfde feit opnieuw voor den kantonrechter te dagvaarden.

b H. R. 4 April 1910, Concl. conf. verw. de cass. tegen het vonnis waarbij werd vern. 's Gravenhage Kgr. 29 Juli 1909.

208. Verduistering, gepleegd door hem die het goed uit hoofde van zijn beroep onder zich heeft op beklaagde, die is Nederlander terwijl het door hem in België begane feit strafbaar is gesteld bij art. 491 C. P. B., is in deze de Nederlandsche Strafwet toepasselijk.

Amsterdam Hof 19 October 1909.

209. Nu de beklaagde bij onherroepelijk geworden vonnis van den kantonrechter is veroordeeld wegens het niet sluiten van de sluitboomen van den overweg ten minste 3 minuten vóór de komst van een trein, kan zij niet andermaal worden vervolgd ter zake, dat het aan hare schuld te wijten zoude zijn, dat iemand lichamelijk letsel heeft bekomen, doordien tengevolge van dat niet sluiten der sluitboomen een wielrijder is doorgereden en door den passeerenden trein is aangereden. De Officier van Justitie

mitsdien niet-ontvankelijk verklaard in zijne vordering.
Rotterdam 22 September en 13 October 1908.

Bis in idem 206 v.
Boterwet.
Jeugd. bekl. 205.
Koppelarij 203.
Mot. en rijw. 204.
Nederl. en vreemd. 206.
Openb. min. 202.
Prov. belast.
Prov. verord. 202.
Recht en acc.
Spoorwegen 209.
Verduistering 208.
Vereen. en verg.
Verjar. Sz. 202.
Veroorz. v. dood enz. d. sch. 204.
Wet 203.

STROOMEND WATER z. WATERLOSSINGEN EN BEKEN.

SUBROGATIE.

31. Onder „bevoorrechte schuld" in art. 1438, 1° B. W. is niet te verstaan een door pand verzekerde schuld. Pandrecht is niet in gemeld artikel opgenomen als toepassing van de leer, dat het „door overeenkomst gevestigd" niet door subrogratie uit kracht der wet „geheel buiten een der partijen om" kan overgaan.
Rotterdam 2 December 1908, bev. bij *a* 's Gravenhage Hof 14 Februari 1910.
32. De beteekening aan of de aanneming of erkenning door den schuldenaar is geen vereischte om den overgang volgens art. 1877 B. W. van het pandrecht van den crediteur op den betalenden borg tot stand te brengen.
b H. 24 Maart 1910, Concl. conf. verw. de cass. tegen Arnhem Hof 15 Juli 1909. — Zie in prima Tiel 29 Mei 1908.

Assurantie.
Borgtocht 32.
Pand 31 v.
Rechtsgr. en rechtsm.

SUBSIDIAIRE TEN LASTE LEGGING z. MOTIEVEN VAN VONNISSEN.

SUCCESSIERECHT.

Bij n°. 289. Na de terugwijzing werd bij *b* Utrecht 3 April 1907 beslist, dat de aan de executeurs-testamentairs toegekende som van f 10000.„ voor de helft als loon en voor de helft als liberaliteit moest worden aangemerkt.

295. De woonplaats van den erflater was niet 's Gravenhage, daar niet blijkt de onjuistheid van opposants bewering, dat zij te Paramaribo was gevestigd.
's Gravenhage 23 April 1907.
296. Oplegging der verplichting tot beëediging eener successie-memorie, vrij van beëediging volgens art. 29h *a* der Successiewet.
Breda 19 November 1907.
297. Tot de nalatenschap behoort ook een vordering van den erflater op de gemeenschap, omdat in haar activa waren gevloeid, die den erflater persoonlijk toekwamen. De vrouw is op het oogenblik van het overlijden eigenares geworden van de helft van den geheelen boedel en waar de boedel een zelfs voor haar helft belangrijk hooger actief aanwijst, wel in staat het halve passief, waaronder die schuld aan den erflater, te betalen, ook al bezit zij buiten haar aandeel in den boedel niets. De vordering moet dus voor berekening van de successierechten tot haar volle bedrag in rekening worden gebracht.
Groningen 18 October 1907.
298. Art. 36 der Successiewet verhindert niet, dat de ontvanger de bij memorie medegedeelde feiten doet dienen tot eene berekening, afwijkend van die der aangevers.
Groningen 18 October 1907.
299. Nu volgens art. 28 j° art. 33 der Successiewet de deskundigen het onroerend goed moeten schatten naar de verkoopwaarde ten tijde van het overlijden, is de rechter volkomen bevoegd in een onderzoek van dit vereischte te treden.
b H. R. 29 April 1910, Concl. conf. verw. de cass. tegen Alkmaar 28 September 1909, waarbij de opposanten tegen een dwangbevel, waarbij suppletoir recht en boete werd gevorderd op grond van een procesverbaal van waardeering door deskundigen, werden toegelaten door getuigen te bewijzen, dat de deskundigen niet naar „die" waarde hadden getaxeerd; een hunner zou nl. in dwaling hebben geschat naar de waarde ten dage der schatting.
300. Ingevolge art. 56, 7° der Successiewet is vrij van het recht van successie, niet het legaat van het tot eene huwelijksgemeenschap behoorend onroerend goed, waarover in de overzeesche bezittingen van het rijk het recht van overgang is betaald, in zijn geheel, maar slechts de helft, tot het actief der nalatenschap behoorende. Hiertegen doet niets af, dat de mederechtigde tot dit goed, deelgenoote in de door den dood des erflaters ontbonden gemeenschap, bereid is gevonden het geheele goed, dus ook haar aandeel daarin, aan den erflater af te staan. In art. 56, 7° voormeld is onder de woorden „het zuiver saldo" niets anders te verstaan dan het zuiver saldo der nalatenschap.
H. R. 10 Mei 1907, Concl. conf.
301. Executeuren-testamentair, gebruik makende van de hun in art. 7 der Successiewet toegekende bevoegdheid, zijn verplicht evenals de erfgenamen te voldoen niet alleen aan het recht, dat door den rijksambtenaar oorspronkelijk als krachtens de wet op de gedane aangifte verschuldigd is geheven, maar ook wat later, als op de memorie van aangifte te weinig is geheven, wordt bijgevorderd. Hierin wordt geen verandering gebracht door de décharge der executeurs als zoodanig en het daarbij door hen verloren bezit van de goederen der nalatenschap.
H. R. 10 Mei 1907, Concl. conf.
302. Art. 4 der wet van 24 Mei 1897 (Sb. 154) is alleen toepasselijk in het geval van art. 1750 B. W. Indien dus niet blijkt dat een verzegeld stuk, waarvan de executeur-testamentair de opening vraagt, door den geadresseerde aan den overledene was in bewaring gegeven, is de kantonrechter onbevoegd, om aan het verzoek tot opening te voldoen. Het stuk bestond uit een met rooden lak gesloten couvert, waarop geschreven stond: „1892. Deze brief is na ons beider overlijden aan onzen broeder en zwager I. M. Z. of erven te overhandigen" en was geteekend: Z. — B.
Arnhem Kgr. 10 Juni 1908.
303. De in art. 10 der wet van 24 Mei 1897 (Sb. 154) opgenomen fictie — waardoor de wetgever met betrekking tot den fiscus aan eene rechtshandeling, in werkelijkheid onder de levenden gepleegd, dit haar karakter ontneemt om haar te geven het karakter van eene beschikking ter zake des doods, door het overlijden haar beslag krijgende — kan „voor de regeling der rechten van successie" alléén dan gevolg

hebben, indien blijkt, dat ten dage van het overlijden alsnog bestaat overdracht enz. onder een van het leven afhankelijk voorbehoud van het vruchtgebruik. Voormeld artikel mist dus zijne toepasselijkheid, waar vaststaat, dat de erflaatster ruim drie jaren vóór haar dood van zoodanig vruchtgebruik afstand deed ten behoeve van haar broeders zoon.

b H. R. 18 Januari 1907, Concl. conf. verw. de cass. tegen Tiel 9 Maart 1906.

304. Ingevolge art. 12 der wet van 24 Mei 1897 (Sb. 154) moet de bijvordering van het registratierecht worden beperkt tot het recht over de waarde, die aan de erfgenamen of rechtverkrijgenden in werkelijkheid moet worden vergoed en waarover deze, en niet de medeeigenaren, successierecht betalen moeten.

b H. R. 8 Februari 1907, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's Hertogenbosch 2 Maart 1906.

305. In art. 17 der wet van 24 Mei 1897 (Sb. 154) wordt een speciaal voorschrift gegeven omtrent het recht van overgang te heffen van onroerende zaken, vermeld in art. 1, n°. 2 der Successiewet van 1859 en door die bijzondere bepaling is de toepasselijkheid van art. 12 der Wet van 1897 op dat recht uitgesloten.

a H. R. 18 Maart 1910, Concl. contr. verw. de cass. tegen het op andere gronden berustend Amsterdam 21 Juni 1909.

Afstand v. recht 303.	*Legaat* 289.
Compet. Bz. 302.	Loon 289.
Deskundigen Bz. 299.	Reprise 297.
Domicilie 295.	Vennootschap 304.
Eed 296.	Vrijdom v. rechten 300.
Execut. testam. 289, 301.	Vruchtgebruik 303.
Huw. gem. 297, 300.	Waardeering 299.
Kantonrechter 302.	

SUIKER Z. MOTIEVEN VAN VONNISSEN.

SURSÉANCE VAN BETALING.

25. Tot de beslissing over definitieve surséance blijft het verzoek tot faillietverklaring hangende.

Arnhem Hof 20 Februari 1907.

26. Een schuldeischer, wiens vordering gedekt wordt door hypotheek, heeft geen medezeggingschap in de beslissing over het verleenen der voorloopige of definitieve surséance van betaling; zulk een schuldeischer is dus uitgesloten van het komen in hooger beroep tegen de beslissing tot verleening dier surséance.

Arnhem Hof 20 Februari 1907.

27. De bepalingen van art. 230 en 232 Faill. wet zouden niet beletten den eischer in zijne vordering tegen de gedaagde te ontvangen, wanneer juist ware zijne stelling, dat die vordering gegrond is op een schuld van die gedaagden ten aanzien waarvan krachtens [art. 233 Faill. wet de surséance niet werkt. Het recht, om een deel van de buitenzijde van een molen tot het maken van reclame te beschilderen, huur van een reclamevak, is niet een huur in den zin van art. 233 4° Faill. wet, waaronder alleen te verstaan zijn zoodanige huren, die als bevoorrechte schulden kunnen gelden, wier voldoening de wetgever niet door eene verleende surséance belet of belemmerd heeft willen zien.

b Amsterdam 14 December 1908.

Faillissement 25.	Hypotheek 26.
Huur en verh. 27.	Voorr. v. schulden 27.

SYNDICAAT.

1. Syndicaatsovereenkomst. — Verplichting van de leiders tot opgave van namen en woonplaatsen van later toegetreden deelnemers aan den deelgenoot, die tot scheiding en deeling wenscht over te gaan. — Veroordeeling tot schadevergoeding voor elken dag, dat niet aan het vonnis wordt voldaan.

Amsterdam 17 Mei 1909.

Borgtocht.	*Maatschap.*
Koop en verkoop.	*Vennootschap.*
Lastgeving.	

TEKST DER WET.

170. Niet alleen de verbodsbepaling, doch ook het artikel, waarin de strafbepaling voorkomt, moet, als behoorende tot de toegepaste artikelen, in het vonnis worden vermeld.

c H. R. 15 November 1909, Concl. conf. — *c* H. R. 6 December 1909, Concl. conf.

171. Indien bij het verzwaren der straf in hooger beroep niet een ander artikel wordt toegepast dan in het vonnis in eersten aanleg is vermeld (in casu 300 Sr.), behoeft dit artikel bij het arrest in hooger beroep niet wederom te worden vermeld.

c H. R. 26 October 1908, Concl. conf.

172. Bij bevestiging van een vonnis in eersten aanleg gewezen, behoeven de in dat vonnis vermelde wetsartikelen in het vonnis in hooger beroep niet te worden herhaald.

b H. R. 4 Mei 1908, Concl. conf. — *c* H. R. 2 November 1908, Concl. conf.

173. Een vonnis, waarbij tot vervangende hechtenis wordt veroordeeld bij niet betaling der opgelegde geldboete, moet worden vernietigd, indien art. 23 Sr. niet is aangehaald.

a H. R. 17 Februari 1908, Concl. conf. — H. R. 25 Mei 1908, Concl. conf. — *a* H. R. 7 Februari 1910, Concl. conf.

174. Bij veroordeeling wegens medeplichtigheid behoort art. 49 Sr. in het vonnis te worden aangehaald.

j H. R. 28 Juni 1909, Concl. conf.

175. Bij veroordeeling tot de bijkomende straf van verbeurdverklaring van een jachtgeweer, bij niet uitlevering noch betaling der geschatte waarde te vervangen door hechtenis, moet het hier klaarblijkelijk toegepaste art. 45 der Jachtwet evenals art. 34 Sr. in het vonnis worden aangehaald.

g H. R. 25 October 1909, Concl. conf.

176. Aan den eisch dat het vonnis of arrest de artikelen moet inhouden, die worden toegepast, is voldaan, wanneer in het arrest, na bewezenverklaring eener telaste gelegde opruiing wordt gezegd, dat die opruiïng strafbaar is gesteld bij art. 131 Sr., zonder dat verder in het arrest dat wetsartikel wordt aangehaald.

e H. R. 1 November 1909, Concl. conf.

177. Art. 221 Sv. vordert in het veroordeelend vonnis alleen de aanhaling van die artikelen, welke, als bevattende de toegepaste gebods- of verbods- en strafbepalingen, den onmiddellijken grondslag der veroordeeling uitmaken, waartoe art. 78 Sr. niet behoort.

c H. R. 11 Juni 1907, Concl. conf.

178. In een veroordeelend vonnis wordt op straffe van nietigheid alleen vereischt de aanhaling der artikelen, die de qualificatie van en de strafbedreiging tegen het feit bevattende, den onmiddellijken grondslag der veroordeeling uitmaken. Bij eene veroordeeling ter zake van overtreding van art. 184 Sr. 1° 54 Drankwet be-

hoeven de art. 1, 2 en 50 sub 3° der laatstgenoemde wet niet te worden aangehaald. — *c* H. R. 24 Juni 1907, Concl. conf. — Evenmin art. 54 der Drankwet, *d* H. R. 21 Mei 1907.

179. De aanhaling der art. 36 en 45 der Jachtwet kon bij eene veroordeeling wegens wederspannigheid achterwege blijven, nu geen dezer den onmiddelijken grondslag der veroordeeling uitmaakt.

c H. R. 3 Juni 1907, Concl. conf.

180. Art. 221 Sv. vordert niet de aanhaling in het veroordeelend vonnis van art. 42 der Veeziektenwet.

d H. R. 27 April 1908, Concl. conf.

181. Toepasselijkheid van art. 351 Sv. — Het veroordeelend vonnis behoeft ter voldoeding aan het tweede lid van art. 211 Sv. niet in te houden de bepaling eener gemeenteverordening die, in verband met de toegepaste strafbepaling, omschrijft, wat onder „bebouwde kom" is te verstaan.

b H. R. 6 Mei 1907, Concl. conf.

182. Vermelding van onjuiste nummers der toegepaste artikelen eener provinciale verordening (art. 37 *g* en 46 in plaats van 34 *g* en 43) kan krachtens art. 351 Sv. niet tot cassatie leiden.

h H. R. 10 Januari 1910, Concl. conf.

183. Tot de artikelen, welke in het vonnis moeten worden aangehaald, behooren niet artikelen, welke zooals art. 87 Sv. betrekking hebben op de rechtspleging.

b H. R. 28 December 1907, Concl. conf.

184. In het veroordeelend vonnis behoeven alleen die artikelen te worden vermeld, welke de qualificatie en de strafbedreiging bevatten. Ook al is een bevel van gevangenneming krachtens art. 227 Sv. gegeven, behoeft dit artikel niet te zijn vermeld.

a H. R. 3 Februari 1908, Concl. conf.

TELEGRAAF EN TELEFOON.

8. De woorden „aan een ander bekend maken" in art. 374 Sr. sluiten geene wijze van mededeeling uit en laten alzoo toe, bij toepassing dier strafbepaling krachtens art. 19 der Telegraaf en telefoonwet 1903 (Sb. 1904 no. 7) op de telefoon, daaronder te begrijpen het aan een ander „bekend maken" van een telefoongesprek, door hem de gelegenheid tot afluisteren te verschaffen.

b H. R. 28 Juni 1909, Concl. conf. de bekl. veroordeelende, met vern. van Amsterdam Hof 9 Maart 1908, waarbij bekl. was ontslagen van rechtsvervolging, op grond dat het hooren van een telefonisch gesprek, gelijk zou staan met het bij art. 374 Sr. strafbaar gestelde „inzage nemen" van een telegram en dat, nu van den derde, die het gesprek afluisterde, niet was gesteld, dat hij zulks opzettelijk en wederrechtelijk deed (zie art. 374 Sr.) het den beklaagde ten laste gelegd feit niet viel onder art. 374 Sr. (wijl het geen „bekend maken" noch, wat hem betreft, „inzage nemen" inhield), noch onder art. 375 Sr. (wijl het geen toelaten van het bij art. 374 Sr. verboden inzage nemen door een derde inhield). Bij het, op grond van een als bewijsmiddel gebezigde onwettige getuigenverklaring, vern. Amsterdam 31 December 1908 werd bekl. eveneens wegens „bekend maken" veroordeeld, al kende zij ook zelf niet den inhoud van het gesprek.

9. Beklaagde kan, als werkzaam in het door de gemeente geëxploiteerde bedrijf van telefonie, door die gemeente niet ondernomen ter uitvoering harer publiekrechtelijke taak, niet gezegd worden te zijn aangesteld tot, of werkzaam te zijn in, de uitoefening van eenig aandeel in de publiekrechtelijke taak der gemeente en is derhalve niet ambtenaar in den zin van art. 374 Sr. De Amsterdamsche gemeentetelefoon is de in de „telegraaf- en telefoonwet 1903" bedoelde voor openbaar verkeer bestemde telefoon, beschermd door de bepalingen der wet, en speciaal, krachtens art. 19, door art. 374 Sv. De in het K. B. van 21 Maart 1896 verleende vergunning is de concessie als in art. 21 dier wet bedoeld.

Amsterdam 31 December 1908. — In appel werd bij Amsterdam Hof 9 Maart 1909 aangenomen, dat beklaagde handeling van het verstrekken van aansluiting aan een derde, voor wien het gesprek niet was bestemd, door haar als ambtenaar plaats vond, daar zij bij besluit van Burg. en Weth. was aangesteld en haar dienst bij een gemeentelijk reglement was geregeld. — Zie in cass. *b* H. R. 28 Juni 1909, Concl. conf.

TERECHTZITTING IN STRAFZAKEN.

287. Indien uit het procesverbaal der terechtzitting niet blijkt dat het vonnis in het openbaar is uitgesproken, moet het vonnis worden vernietigd.

a H. R. 10 Januari 1910, Concl. conf.

288. De uitdrukkelijke verklaring in het procesverbaal der terechtzitting, dat deze in het openbaar is gehouden, heeft betrekking op alles wat ter terechtzitting is voorgevallen, terwijl de niet herhaalde verklaring van de openbaarheid na terugkomst der rechtbank uit de raadkamer geen grond oplevert tot eenigen twijfel, dat ook daarna de zitting in het openbaar gehouden is.

c H. R. 15 Maart 1909, Concl. conf. — *a* H. R. 21 Februari 1910, Concl. conf.

289. Nu het hof heeft beslist, dat het rechtsgeding geheel met gesloten deuren zou plaats hebben, is die beslissing terecht genomen, voordat het onderzoek in de zaak een aanvang heeft genomen, en is ook de mededeeling van den dag der uitspraak terecht met gesloten deuren geschied.

b H. R. 30 Augustus 1909, Concl. conf. — Zie in prima 's Gravenhage 25 Februari 1909.

290. De stelling dat volgens art. 949 bis Sv. de leeftijd van den beklaagde, bereikt op de terechtzitting waarop zijne zaak voor het eerst wordt behandeld, voor de wijze waarop de zaak behandeld moet worden, beslissend is ook voor elke volgende instantie, is niet juist.

b H. R. 3 Januari 1910.

291. Art. 949 bis Sv. onderscheidt niet tusschen al dan niet ter terechtzitting verschenen beklaagden. Al verschijnen de medebeklaagden niet, zoo is toch geen behandeling met gesloten deuren verplichtend.

c H. R. 31 December 1906, Concl. conf.

292. Een vonnis moet worden vernietigd, wanneer op het verzoek tot schorsing wegens het bestaan van een geschilpunt van burgerlijk recht, niet eene beslissing is gegeven. Toepassing van art. 346 Sv.

d H. R. 9 Juni 1908, Concl. conf. — *b* H. R. 11 Juni 1907, Concl. conf.

293. Cassatie van het bestreden arrest, omdat noch daarbij, noch bij eene interlocutoire beschikking, waarvan niet blijkt, eenige beslissing is genomen aangaande het verzoek van beklaagdes raadsman, dat nog drie getuigen zullen worden gehoord en de verdere behandeling der zaak op eene nader te bepalen terechtzitting zal voortgezet worden.

a H. R. 3 December 1906, Concl. conf.

294. De niet-voorlezing van stukken, aan welke geen bewijs tegen de veroordeelden is ontleend, doch die alleen gebruikt zijn ter wederlegging eener gevoerde verdediging, heeft geene nietigheid ten gevolge.

f H. R. 2 Maart 1908, Concl. conf.

295. Cassatie van het besteden vonnis, als houdende bevestiging van het in eersten aanleg gewezen vonnis, bij hetwelk ten nadeele van den beklaagde recht is gedaan op een procesverbaal, waarvan niet blijkt, dat het ter terechtzitting is voorgelezen.

e H. R. 6 Mei 1907, Concl. conf.

296. Een vonnis moet worden vernietigd, wanneer recht is gedaan op stukken die niet zijn voorgelezen en wel op den inhoud van gedrukte stukken, ter zake der bekendmaking waarvan (resp. van den verkorten inhoud) in strijd met een gemeenteverordening de beklaagde veroordeeld werd.

c H. R. 29 November 1909, Concl. conf.

297. Niet voorlezing ter terechtzitting van een stuk — een akte van ruiling — waarop is acht geslagen ten bezware van den beklaagde, nl. ten bewijze der openbaarheid van den weg, heeft, ook indien dit door hem zelf is overgelegd, nietigheid ten gevolge.

e H. R. 2 April 1907, Concl. conf.

298. Een stuk, waarop ten nadeele van den beklaagde is acht geslagen, moet, ofschoon in het vonnis als voorgelezen vermeld, geacht worden niet te zijn voorgelezen, indien de van de behandeling der zaak opgemaakte processenverbaal van de voorlezing geen melding maken.

e H. R. 18 Februari 1907, Concl. conf.

299. Waar door het proces-verbaal der terechtzitting vaststaan zoowel de voorlezing van een verbaal als de tegenwoordigheid van den griffier, moet het er voor worden gehouden, dat die voorlezing is geschied door den griffier, nu niet is vermeld dat zij is gedaan door een ander.

c H. R. 14 Februari 1910, Concl. conf.

300. Aan het voorschrift van lid 2 van art. 198 Sv. is voldaan, wanneer in het procesverbaal der terechtzitting is vermeld, dat een getuige heeft verklaard overeenkomstig een door hem opgemaakt procesverbaal.

e H. R. 22 Juni 1908, Concl. contr.

301. Vragen en antwoorden, van welke niet is beweerd, dat aanteekening is gelast of verzocht, behoeven in het procesverbaal niet te zijn opgenomen.

a H. R. 27 April 1908, Concl. conf.

302. Nu uit het procesverbaal der terechtzitting blijkt, dat het O. M. na voordracht der zaak de lijst der getuigen heeft overgelegd, is geheel voldaan aan het voorschrift van art 154, lid 2 Sv.

a H. R. 1 November 1909, Concl. conf.

303. Aan den bij art. 161 Sv. gestelden eisch is voldaan, nu in het procesverbaal uitdrukkelijk vermeld is, dat de eed of belofte is afgelegd op de wijze bij dit artikel voorgeschreven, ook al wordt niet met zooveel woorden gezegd, dat de eed of belofte de strekking had, om de waarheid en niets dan de waarheid te zeggen.

d H. R. 1 Juni 1908, Concl. conf.

304. Wanneer het procesverbaal der terechtzitting inhoudt, dat de getuigen, op de wijze bij de wet bepaald den eed hebben afgelegd, is daarmede voldoende uitgedrukt, dat zij dit hebben gedaan op de wijze hunner godsdienstige gezindheid.

a H. R. 21 Februari 1910, Concl. conf.

305. Een vonnis moet worden vernietigd, wanneer uit het procesverbaal der terechtzitting niet blijkt, dat een getuige, op wier verklaring mede recht is gedaan, de bij art. 161 voorgeschreven eed of belofte heeft afgelegd.

H. R. 5 Juli 1909, Concl. conf.

306. Cassatie ambtshalve, omdat niet blijkt, dat de getuigen den eed hebben afgelegd met inachtneming van het daarvoor bij de wet vastgestelde formulier.

e H. R. 24 December 1906.

307. Cassatie van het bestreden arrest, omdat in 's Hofs terechtzitting zijn gehoord vier personen én als getuigen én als deskundigen, terwijl slechts blijkt, dat zij in laatstgemelde hoedanigheid den in art. 52 Sv. voorgeschreven eed hebben afgelegd.

d H. R. 25 Maart 1907, Concl. conf.

308. Uit het procesverbaal blijkt voldoende, dat ook de eed door de deskundigen als zoodanig afgelegd, is afgelegd op de wijze hunner godsdienstige gezindheid.

d H. R. 30 Augustus 1909, Concl. conf.

309. Slechts de zakelijke inhoud van de verklaringen van getuigen behoeft in het procesverbaal te worden opgenomen. Het oordeel, of dit is geschied, is overgelaten aan den president en den griffier, aan wie de vaststelling van het procesverbaal is opgedragen.

i H. R. 10 Januari 1910.

310. Eene beweerde wraking van een getuige, die in het procesverbaal niet is vermeld, moet geacht worden niet te zijn geschied.

a H. R. 27 April 1908, Concl. conf.

311. Wanneer in het procesverbaal der terechtzitting niet staat vermeld, dat beklaagde en zijn raadsman hun toestemming hebben gegeven tot het vertrek van getuigen, moet dit geacht worden niet te zijn geschied.

b H. R. 11 Mei 1908, Concl. conf.

312. De niet-aanwezigheid van een tolk is geen grond voor cassatie, nu uit niets blijkt, dat de beklaagde de Nederlandsche taal niet machtig was.

c H. R. 6 December 1909, Concl. conf.

313. Volgens het procesverbaal der terechtzitting heeft de kantonrechter het onderzoek gesloten verklaard, zonder dat aan den opposant of zijn raadsman het recht is gelaten om het laatst te spreken, zooals bij art. 189 lid 4 in verband met art. 253 Sv. op straffe van nietigheid is voorgeschreven.

e H. R. 2 November 1908, Concl. conf.

314. Een vonnis moet worden vernietigd, wanneer uit het proces-verbaal niet blijkt, dat aan den beklaagde het laatste woord is gelaten.
a H. R. 29 Maart 1910, Concl. conf.

315. Een vonnis moet worden vernietigd, wanneer uit de overgelegde stukken niet blijkt, dat binnen veertien dagen na de behandeling der zaak eenige uitspaak heeft plaats gevonden, of dat, nu dat niet geschied was, de zaak op de bestaande dagvaarding opnieuw is onderzocht.
a H. R. 23 November 1908, Concl. conf.

316. Het in art. 225 Sv. vervatte voorschrift is niet gegeven op straffe van nietigheid.
d H. R. 21 Januari 1907, Concl. conf.

317. Daar niet blijkt, dat van de zitting, waarin de uitspraak van het vonnis tot een naderen dag werd uitgesteld, procesverbaal is opgemaakt, is de bepaling van art. 198 Sv. geschonden en moet het gewezen vonnis worden vernietigd.
c H. R. 23 Maart 1908.

318. Wanneer het arrest een anderen dag voor de uitspraak vermeldt, dan waarop dit volgens het procesverbaal is voorgelezen, moet worden aangenomen, dat het arrest den dag der uitspraak niet bevat, hetgeen nietigheid van het arrest ten gevolge heeft.
e H. R. 29 November 1909, Concl. conf. — *c* H. R. 30 Augustus 1909, Concl. conf.

319. Een vonnis moet worden vernietigd, wanneer in het proces-verbaal der terechtzitting — in dit geval de zitting, waarbij de hervatting van het onderzoek tot een naderen dag werd uitgesteld — niet is vermeld de samenstelling der rechtbank en of de zitting in het openbaar is gehouden.
c H. R. 13 April 1908, Concl. buiten deze kwestie.

320. Het proces-verbaal eener terechtzitting kan alleen worden vastgesteld en onderteekend door dengene, die op die terechtzitting het voorzitterschap bekleedde.
e H. R. 22 Juni 1908, Concl. conf.

Appel Sz. 290.
Cass. Sz. 292.
Deskund. Sz. 307 v.
Eed 303 v.
Get. verh. Sz. 203, 300 v.
Griffier 299.
Jeugd. bekl. 290 v.
Kinderwetten 290 v.
Mot. v. vonn. 294 v.
Openbaarheid 287 v.
Procesv. der terechtz. 287 v.
Rebellie.
Schorsing Sz. 292.
Tolk 312.
Uitstel 293, 317.
Verd. Sz. 294, 313 v.
Verzw. omstandigh.
Vonnis b. verst. Bz. 291.
Vonnis Sz. 298, 315, 318 v.
Voorlezing 294 v.

TESTAMENT.

270. „Belanghebbende" is ieder, die bij nietigverklaring van een testament een stap nader komt bij zijn erfgenaam worden, ook al heeft hij niet het directe belang, dat hij al dadelijk bij het slagen in zijne vordering erfgenaam is.
's Hertogenbosch 28 Juni 1907.

271. De gewraakte olographische beschikking werd alleszins bestaanbaar van het oogenblik af waarop de door die beschikking benadeelde partij verklaarde daarmede volkomen genoegen te nemen en afstand te doen van zijn recht om daartegen op te komen.
Zwolle 13 Februari 1907.

272. De onder curateelestelling op eigen verzoek wegens zwakheid van vermogens is een beletsel voor het maken van een testament.
a H. R. 18 December 1908, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's Hertogenbosch Hof 14 Januari 1908.

273. Aan „opgave" in den aanhef van art. 986 B. W. moet de beteekenis van eene mondelinge mededeeling worden gehecht. Vernietiging van een testament, waaruit bleek dat opgave schriftelijk was gedaan.
H. R. 27 November 1908, Concl. conf. vern. 's Hertogenbosch Hof 29 October 1907, waarbij was bev. Roermond 13 December 1906.

274. Nietigheid van het testament op grond, dat de erflater, alvorens de voorlezing van het testament is geschied, niet nader zakelijk zijn wil in tegenwoordigheid der getuigen heeft opgegeven. Het samenvallen der zakelijke opgave met de voorlezing, doordat de erflater telkens op de vraag van den notaris of het voorgelezene zijne bedoeling bevatte met „ja" antwoordde, is niet geoorloofd.
Arnhem 28 November 1907.

275. Getuigenbewijs toegelaten omtrent de beweerde valschheid en de daarin in casu opgesloten nietigheid van een testament nopens de in het testament voorkomende verklaring, dat de in art. 986 al. 2 B. W. bedoelde nadere zakelijke opgave van den wil des erflaters in tegenwoordigheid der getuigen heeft plaats gehad.
Arnhem 7 Januari 1907.

276. Bij onduidelijkheid van de woorden, waarin het legaat is vervat, is een onderzoek naar de bedoeling der erflaatster in te stellen.
Leeuwarden Hof 14 Maart 1906, bev. Assen 28 Februari 1905.

277. Vermits de woorden van het testament de opvatting toelaten, dat er is gemaakt een erfstelling onder den last van vruchtgebruik of een (verboden) fideicommis, doch tusschen de verschillende bepalingen strijd bestaat, waardoor twijfel aan de bedoeling van den erflater is gewekt, moet niet die uitlegging worden gekozen, krachtens welke het testament geenerlei uitwerking of gevolg zou hebben en dus in casu worden aangenomen het maken van een erfstelling onder den last van vruchtgebruik.
a Amsterdam Hof 2 April 1909.

Actie 270 v.
Bekrachtiging 271.
Curateele 272.
Desk. Bz.
Exec. testam.
Fideicommis 277.
Huw. gemeens.
Huw. voorwaarden.
Leg. portie.
Mora.
Niet. en nietigv. 270.
Schenking.
Uitlegging 276 v.
Valschh. Bz. 275.
Verand. verm. of wijz. v. eisch.

TIENDEN.

Bij n°. 295. — Bij eindvonnis *b* Breda 10 Maart 1908 werd de vorderidg toegewezen, met toepassing van het Oud-Brabantsch, niet van het Oud-Hollandsch recht, als zijnde dit laatste op den Ruigenhilpolder niet van toepassing.

300. De gebruiker van tiendplichtig land maakt, ook al is hem geen kennis gegeven, wie kooper van de tienden is geworden, inbreuk op de rechten van dezen, door de vruchten weg te halen, zonder den tiendkooper een termijn van 24 uren te laten voor het hem toekomend recht van vertienden.
Dordrecht 26 Januari 1908.

301. Op den kooper rust niet eenige verplichting tegenover den tiendplichtige, maar deze heeft wel zijne vruchten ter vertiending op het

veld te stellen en den tiendenaar, waaronder ook verstaan moet worden de tiendpachter, te waarschuwen om te komen vertienden.

Dordrecht 26 Januari 1908.

302. Art. 25 der Alg. Beginselen der Staatsregeling van 1798 legde verband tusschen de opheffing van tiendrechten van feodalen oorsprong en de schadeloosstelling aan de daartoe gerechtigden, zoodat de opheffing eerst zou plaats hebben na regeling dier schadeloosstelling. Bij gebreke hiervan zijn alle tiendrechten, ook van feodalen oorsprong, behouden gebleven.

Tiel 8 Juni 1906.

303. De Heer van den Lande wordt beschouwd eigenaar te zijn van het tiendrecht, wat hij verkoopt, als zijnde decimator universalis; derhalve is ook appellants perceel aan dit algemeene tiendrecht onderworpen, zoolang het tegendeel niet werd bewezen. De Fransche Staat moet worden beschouwd eigenaar te zijn geweest van het tiendrecht dat hij verkocht. Hiermede vervalt ook appellants grief, dat het Fransche Gouvernement niet anders kon verkoopen, dan wat het blijkens staving aliunde, zelf bezat. Uit het feit dat de tiend in het bezit is geweest van het kapittel van St. Elizabeth te Grave, volgt allerminst, dat de tiend was van geestelijken oorsprong. Evenmin volgt iets uit het feit, dat in het Schependom van Nijmegen andere tiendheffers waren en dat de stad Nijmegen novale tienden hief.

a Arnhem Hof 11 Mei 1910.

304. Het recht van tiendheffing van nieuwe perceelen binnen een zekeren kring veronderstelt noodzakelijkerwijze het onbeperkt recht van tiendheffing op de perceelen binnen dien kring. Het onderhavige tiendrecht is een integraal tiendrecht, hetwelk den tiendheffer recht geeft tot heffing van den tiend binnen het geheele tiendblok voorzoover de tiendvrijheid niet wordt bewezen. Een weide, die jarenlang in cultuur is geweest en geschikt tot weide, is niet te beschouwen als novaal.

Arnhem 19 Maart 1908, bev. bij Arnhem Hof 5 Mei 1909, ten aanzien der in appel aangevoerde grief, dat waar niet vaststond, dat de tiend ook op de novalia rustte, de eisch moest worden ontzegd, beslissende, dat, hoezeer zich novalia binnen den kring in kwestie bevonden, niet was aan te nemen dat het perceel, eene gebroken weide voor de grondbelasting aangeslagen op eene opbrengst van f 60.„, tot die novalia behoorde.

305. Wanneer een tiendrecht steeds werd genoemd naar een landstreek (parochie, kerspel of dorp) en was verdeeld in blokken, is het een blok — of cirkeltiend die op alle gronden binnen den cirkel rust, behoudens bewijs van tiendvrijheid. Tegen de integraalheid kan niet worden aangevoerd, dat er bestond een ploegtiend, wijl deze niet is een zelfstandig recht doch een onderdeel van de cirkeltiend. Dat een ander, de Hervormde pastorie, „binnen" haar kring tienden zou bezitten, is niet aan te nemen, waar de bedoelde perceelen op de grens daarvan liggen. De oorsprong van een cirkeltiend is een onverschillige zaak en om het bestaan daarvan aan te nemen is niet noodig te bewijzen, dat zij van den Heer van den Lande afkomstig is. Verwerping der verwering dat niet zou vaststaan, dat het tiendrecht zich uitstrekte tot de novalia en dat de perceelen daartoe niet behoorden.

Arnhem Hof 5 Mei 1909, bev. Arnhem 19 Maart 1908, in afwijking van dit vonnis beslissende, dat uit het feit dat in 1311 een gedeelte van de tiend, verknocht aan haar patronaat, door de Kerk aan de Abdij van Camp — een der voorgangers der eischers — was verkocht, niet volgde dat het recht van geestelijken oorsprong was. De grief dat de rechtbank, hoezeer den geestelijken oorsprong aannemende, niettemin in strijd met het Geldersche tiendrecht een integraal recht had aangenomen, werd daarom voorbijgegaan. De rechtbank had beslist, dat krachtens Oud-Hollandsch recht de „incorporatie" van den geestelijken patroon een rechtstitel schonk om alle inkomsten en tienden zijner kerk te innen en dat wanneer het patronaat eener kerk werd overgedragen, de tienden daaronder begrepen waren al werden ze niet uitdrukkelijk genoemd.

306. Waar het onderhavige krijtende tiendrecht is gebleken van ouds te zijn aangemerkt en uitgeoefend als een blok- of cirkeltiend, zich over de heerlijkheid Meteren uitstrekkende, brengt dit mede een afdoend vermoeden voor zijn integraliteit, d. w. z. dat alle binnen de grenzen dier heerlijkheid gelegen erven daaraan zijn onderworpen, zoolang het tegendeel niet is aangetoond.

Tiel 8 Juni 1906.

307. De krijtende tiend over Meteren. Het pretens gemis van approbatie van den leenheer bij het transport van het onderhavige tiendrecht in 1794 ingevolge het Zutphensche leenrecht, waaronder dit tiendrecht behoorde, (daargelaten de vraag, of in het regelmatig geschiede verlei der heerlijkheid niet het overgangsverlei van het tiendrecht als accessoir dier heerlijkheid was begrepen, alsmede de vraag, welke rechten de leenheer aan dit gemis zou hebben kunnen ontleenen), is in elk geval gedekt, nu dit tiendrecht na afschaffing van het leenstelsel meer dan een eeuw door eischers en hun auteurs ongestoord is uitgeoefend, terwijl het bovendien niet tengevolge kon hebben, dat het recht ten faveure der tiendplichtigen tenietging, zoodat gedaagde, die niet beweert, dat dit tiendrecht aan anderen dan eischers zou toekomen, zich niet op grond van het pretens gemis van leenheerlijke bewilliging van zijn tiendplicht kan verschoonen.

Tiel 8 Juni 1906.

308. Een tiendklamp is een geograpische uitgestrektheid, die niet van omvang verandert, doordat een ontvanger der Domeinen goedvindt gronden, die daarin niet zijn gelegen, bij tiendverpachtingen als daarin wel gelegen te omschrijven.

Breda 22 December 1908.

309. Brabantsch Tiendrecht. De Koning van Spanje heeft als zoodanig in Brabant nimmer eenig recht, laat staan een tiendrecht bezeten, terwijl geenszins vaststaat dat de Hertogen van Brabant, vóór en nadat zij de Spaansche kroonen droegen als decimatores universales kunnen worden beschouwd. Niet de Hertog van Brabant, doch de kerken of geestelijken hadden recht op de novale tienden; na de verovering van 's Hertogenbosch hebben de Staten Generaal zich de rechten van kerken en geestelijkheid in de Stad en Meierij van 's Hertogenbosch toegeëigend,

terwijl het zeer goed mogelijk is, dat in de Baronnie van Breda de rechtstoestand niet anders is geweest, doch daaruit volgt niet, dat het recht om over de perceelen in quaestie novale tienden te heffen ook thans aan den Staat der Nederlanden toekomt. Waar toch in art. 11 § 1 der wet van 6 Juni 1840 (Sb. 17) bij droogmaking in sommige gevallen vrijdom van novale tienden wordt verleend, voor zooverre 's Rijks domein daarop recht mocht hebben, is het recht van den Staat voor als nog niet bewezen.

Breda 22 December 1908.

310. Van karwij, ofschoon behoorende tot de nieuwe vruchten, moet in den polder de Ruigenhil grove, niet smalle tiend geheven worden. Zulks volgt uit den uitgiftbrief van 14 November 1568. Het edict voor Brabant van Keizer Karel V van 1520, hetwelk bij dat van 1528 slechts werd geinterpreteerd en aangevuld, is niet gericht tegen eene tiendheffing steunend op een behoorlijken titel, als welke voormelde uitgiftbrief is te beschouwen, onverschillig of hij op overeenkomst dan wel op heerlijk recht steunt. Ten onrechte beval de eerste rechter, aannemende dat de titel het geschil niet beslistte, naar aanleiding van gemelde edicten een bewijs, dat het heffen van grove tiend van karwij in den Ruigenhil en omgeving sedert vele jaren gebruikelijk was. Het edict van 1529 gold alleen voor Holland, waartoe de Ruigenhil nooit behoord heeft.

's Hertogenbosch Hof 28 December 1909, bev. *b* Breda 10 Maart 1908 doch (op het incidenteel appel) vern. het interl. Breda 2 Januari 1906.

Bewijs Bz. 304.
Bezit.
Domeinen 308 v.
Eigendom.
Gewijsde.
Huur en verh. 301.
Kerk. goed. en recht. 303, 305.
Koop en verkoop 300.
Oud recht 295, 302 v., 310.
Schr. bew. Bz.
Staat 308 v.
Vrijwaring.

TIJDSBEPALING EN TERMIJN.

39. Waar eene schuld eerst hangende het proces opeischbaar wordt, moet daarmede toch bij de uitspraak rekening gehouden worden.

's Hertogenbosch 20 November 1908.

40. Eene dagvaarding geldt zelve als opzegging eener schuldvordering.

's Hertogenbosch 20 November 1908.

41. De hoofdelijke borg is in het algemeen niet — en in deze ook niet, krachtens de acte van borgstelling — tot betaling gehouden, enkel op grond van het faillissement van den hoofdschuldenaar.

a Amsterdam Hof 29 November 1907. — Zie a quo Amsterdam 26 October 1906. — Zie in cass. *a* H. H. 31 December 1908, Concl. contr., waarbij om andere redenen gemeld arrest werd vernietigd.

42. Waar eene tusschen partijen gesloten overeenkomst vervangen heeft de regeling der betaling beweerdelijk uit de usance voortgevloeid, is een beroep op die usance — welke een recht om later te betalen zou meêbrengen — ijdel. Bovendien is in casu op grond van art. 1307 B. W. elk recht op uitstel van betaling vervallen, wegens het niet zenden van wissels voor 1 Januari, zooals was overeengekomen, voor welke wissels een bankier was borg gebleven.

b 's Hertogenbosch Hof 19 November 1907 vern. Breda 26 Februari 1907, waarbij het bewijs der usance werd toegelaten, als deel uitmakend van de overeenkomst doch niet als zullende daaruit een uitstel van betaling volgen. Art. 1307 B. W. werd derhalve geacht alle toepassing te missen.

Bewijs Bz.
Borgtocht 41.
Faillissement 41.
Handelsagent.
Hoofd. verbint. 41.
Huur v. diensten.
Ontb. en nak. o. k.

TOEREKENBAARHEID Z. CASSATIE SZ., STRAFBAARHEID.

TOESTEMMING Z. NIETIGHEID EN NIETIGVERKLARING VAN VERBINTENISSEN.

TOLK Z. TERECHTZITTING SZ.

TOONDERPAPIER Z. PAPIER AAN TOONDER, VENNOOTSCHAP.

TOONEEL Z. HUUR VAN DIENSTEN.

TRACTAAT Z. ECHTSCHEIDING, HUWELIJK, JACHT EN VISSCHERIJ, PROCESKOSTEN BZ., SPOORWEGEN, VEEZIEKTE, VONNIS BIJ VERSTEK BZ., VONNIS BZ., WET.

TRAMWEZEN Z. ACTIE, COMPETENTIE SZ., GEMEENTEVERORDENING, ONRECHTMATIGE DAAD, SPOORWEGEN, STRAFBAARHEID.

TRANSITOIR RECHT Z. ARBEIDSOVEREENKOMST, OUDERLIJKE MACHT, VOOGDIJ.

TRUSTEE Z. HYPOTHEEK.

TUCHTSCHOOL Z. JEUGDIGE BEKLAAGDEN.

UITLEGGING VAN OVEREENKOMSTEN.

100. Waar sprake is van twee bedingen die volkomen duidelijk zijn en elkaar uitsluiten, dan is art. 1175 Code Civil of art. 1380 B. W. niet van toepassing en hebben beide bedingen geen gevolg.

's Hertogenbosch Hof 16 Juni 1908.

101. Volgens den duidelijken zin der overeenkomst werd het restant der koopsom eischbaar bij weigering om inzage der boeken te geven, om welke reden dan ook. Ten onrechte besliste de rechtbank anders volgens de kennelijke bedoeling, daar deze niet in aanmerking komt.

Amsterdam Hof 8 Mei 1907.

Assurantie.
Bewijs Bz.
Borgtocht.
Cass. Bz.
Cass. Sz.
Get. bew. Bz.
Huur en verh.
Koop en verk.
Mot. v. vonnissen.
Onderwijs.
Rechtspr. en rechtsm.
Schuldoorzaak.
Strafbeding.
Testament.

UITWEG.

149. Onder een buurweg moet worden verstaan een voor het oog waarneembare weg, onafgebroken doorloopende langs of over naast elkander gelegen gronden van naburige eigenaren, voor welke laatsten die weg gemeenschappelijk als uitweg dient om den publieken verkeersweg te bereiken. Noch uit de ten bewijze aangeboden feiten noch uit hetgeen in de dag-

vaarding is gesteld blijkt omtrent zoodanige feiten, wier aanwezig zijn voor het bestaan van een buurweg een noodzakelijk vereischte is.

Zwolle 17 April 1907. — Zie in appel *b* Arnhem Hof 18 Maart 1908, waarbij werd aangenomen, dat de feiten der dagvaarding betrekking hadden op een erfdienstbaarheid van weg.

150. Art. 719 B. W. strekt om een sedert lang bestaanden feitelijken toestand in een rechtstoestand te herscheppen. Voor toepassing dier bepaling is niet noodig gemeen en onverdeeld eigendom van den weg bij de eigenaren der aanliggende erven, maar is voldoende, dat het gebruik aan minstens twee der naburen gelijkelijk toekomt. Waar art. 719 niet aangeeft, hoe lang het gebruik van den weg moet hebben geduurd, moet uit de omstandigheden worden afgeleid of het gebleken gebruik lang genoeg geduurd heeft en van dien aard is geweest, dat het bij art. 719 geregeld rechtsgevolg er aan kan worden toegekend.

b Amsterdam 23 Januari 1907.

151. Nu aanvankelijk, in 1852, de weg op gedaagdes perceel niet was een gemeene weg aan verscheiden geburen tot uitweg dienende, doch water en destijds aan den eigenaar van dat perceel door de rechthebbenden op een daaraan grenzenden buurweg toestemming werd verleend — tot wederopzegging toe, welke opzegging in 1904 plaats vond — om van dien buurweg, toen gewone veldweg, gebruik te maken, mits hij dien veldweg verhardde, van welke toestemming die eigenaar heeft gebruik gemaakt na een verlengstuk van den uitweg op zijn perceel te hebben aangelegd en een steenoven op dat perceel te hebben geplaatst, daar is voor den eigenaar van een perceel, grenzend aan dat des gedaagden (aan een andere zijde, dan de oorspronkelijke buurweg) geen recht op een uitweg als in art. 719 B. W. bedoeld ontstaan over gemeld verlengstuk en buurweg, enkel tengevolge van derzelver voortdurend en ongestoord gebruik. Immers onder voormelde omstandigheden is uit dat gebruik de bestemming tot gemeenschappelijk gebruik waarop het aankomt, kennelijk niet af te leiden.

a H. R. 18 Februari 1910, Concl. conf. verw. de cass. tegen Arnhem Hof 7 April 1909, waarbij, met ontzegging der vordering tot schadevergoeding wegens onrechtmatige afsluiting als onbewezen, werden vern. Tiel 22 Mei 1908 en de interl^{n}. Tiel 7 September 1906, bevelende een plaatsopneming, en 26 April 1907, waarbij bovenbedoeld gebruik als afdoende werd beschouwd, zijnde bij laatstgemeld vonnis daaromtrent bevolen een getuigenbewijs, hetwelk bij het eindvonnis geleverd werd geacht.

152. Vast staat, dat gedurende een veertiental jaren de beweerde buurweg deel heeft uitgemaakt van een weg, die o. m. voor eenige nader aangeduide perceelen, waarover die weg ook loopt, geregeld openlijk en ongestoord is gebezigd als uitweg en zulks als eenigen uitweg naar den openbaren weg. Deze feiten rechtvaardigen de gevolgtrekking dat de beweerde weg o. m. voor die perceelen inderdaad is een buurweg als bedoeld bij artikel 719 B. W., althans nu onaannemelijk is gebleken gedaagdes bewering, dat het gebruik ten behoeve van voormelde perceelen slechts berust in zuivere willekeur van de zijde van eischer en in eenvoudig gedoogen van de zijde van gedaagdes rechtsvoorgangers.

Tiel 26 Juni 1909, houdende toewijzing der vordering, terwijl bij Tiel 27 November 1908 een getuigenbewijs was bevolen.

153. De omvang van het gebruiksrecht wordt bepaald door de bestemming van een buurweg als rijweg en niet slechts door het gebruik, dat men de eerste jaren na het tot stand komen van den weg daarvan maakte of door huurders of gebruikers liet maken. Een rijweg gevormd uit twee aangrenzende strooken gronds, de een liggende op eischers, de ander op gedaagdes grond, ten nutte van de wederzijdsche panden heeft eer de bestemming om tot buurweg gebruikt te worden en levert alzoo geen erfdienstbaarheid op. Waar uit de overeenkomst niet blijkt, dat partijen bij het tot stand brengen van dien weg het gebruik hebben willen binden aan en beperken tot hun eigen personen, strekt zich dit gebruik ook uit tot eventueele andere gebruikers of medegebruikers van hunne panden, waarvoor hun de weg juist noodig bleek.

a Arnhem Hof 30 December 1908.

154. Hekken op een buurweg aangebracht en, althans oogenschijnlijk, met sloten afgesloten zijn niet eenvoudige belemmeringen, welke de gebruikers van den buurweg zouden moeten dulden, maar leveren op eene ongeoorloofde vernietiging van den buurweg. Wel mogen de eigenaars van den buurweg dien afsluiten ten behoeve van de beweiding hunner aangrenzende gronden, doch slechts in dier voege, dat de buurweg niet zoodanig wordt belemmerd, dat hij daardoor wordt vernietigd. Verandering, op het incidenteel appel, van het dictum der rechtbank, waarbij een voorafgaand overleg was bevolen omtrent de inrichting of wegneming der versperringen.

's-Hertogenbosch Hof 17 Maart 1908.

155. Voor toepassing van art. 719 B. W. wordt niet vereischt, dat het gebruik van den weg plaats heeft (gehad) krachtens wilsovereenstemming tusschen de betrokken geburen noch krachtens een verouderden toestand, waarvan het ontstaan niet meer bekend is, doch het is voldoende dat, zelfs door eigenmachtige handelingen, zich heeft kunnen vestigen een feitelijke toestand van openlijk mede-gebruik ten behoeve van de perceelen der geburen. Voor het daartoe vereischte tijdsverloop zijn geen vaste regels aan te geven. Het bestaan van een weg is aan te nemen, al hebben op een deel der strook grond, tot weg geworden, langs de woning van den steenovenbaas der gedaagde — op het terrein eener fabriek — wel eens steentassen gestaan en al werd ook wel eens dwars door het verharde fabrieksterrein gereden.

Tiel 22 Mei 1908. — Bij Tiel 7 September 1906 was vooraf een gerechtelijke plaatsopneming en bij Tiel 26 April 1907 een getuigenverhoor bevolen. Die vonnissen zijn vern. bij Arnhem Hof 7 April 1909, waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 18 Februari 1910, Concl. conf.

156. Een weg kan zeer goed het karakter van buurweg hebben, al moeten ten behoeve van den aanleg daarvan werken worden gemaakt, waarvoor eene publiekrechtelijke vergunning wordt vereischt.

Tiel 26 April 1907, op dit punt in overeenstemming met Arnhem Hof 7 April 1909, waarbij het vonnis om andere redenen werd vernietigd. Zie in cass. *a* H. R. 18 Februari 1910, Concl. conf.

157. Art. 719 B. W. eischt niet, dat de buurweg de eenige uitweg naar den openbaren weg zij.

Tiel 26 April 1907. — Zie in appel Arnhem Hof 7 April 1909.

158. Het beroep van gedaagde op het bestaan van een buurweg wordt als feitelijk niet gegrond verworpen, terwijl bovendien, al ware het bestaan van dien buurweg aangetoond, gedaagde van een buurweg, die slechts diende tot uitweg van de daaraan gelegen weilanden, niet gebruik mocht maken om uit te wegen ten behoeve zijner nieuw opgerichte steenfabriek, vermits dit zou zijn dien buurweg bezigen tot een zoodanig ander en meer bezwarend gebruik, dan waartoe hij bestemd is, als art. 719 B. W. zonder gemeene toestemming der geburen verbiedt.

Tiel 27 December 1907.

159. Gedaagde heeft door het bouwen en exploiteeren van een school op zijn perceel den onderhavige buurweg niet tot een ander gebruik, dan waartoe deze bestemd is, gebezigd. Wel kan, als uit den aard der zaak volgende, eischers worden toegegeven, dat voor het perceel van gedaagde thans meer gebruik van den weg wordt gemaakt dan vóór de stichting der school, dat dus, zooals eischers het uitdrukken, „daardoor het gebruik maken van den buurweg wordt verzwaard" doch dit doet in deze niet af, daar art. 719 B. W. aldus moet worden opgevat, dat ieder der geburen vrij is den weg te gebruiken gelijk hem goeddunkt, zoo hij dezen maar niet bezigt tot ander gebruik dan waartoe hij bestemd is geweest.

Dordrecht 3 November 1909.

160. Appellant kon niet volstaan met het aanbieden van den door hem aangegeven uitweg, slechts leidende tot het door geïntimeerden met anderen bezeten perceel en niet tot aan het perceel waarover de uitweg is gevraagd. Immers eigenaars pro indiviso, door uit te wegen over een gemeenschappelijk met nog anderen bezeten land, leggen daarop een last, waardoor dit gemeenschappelijk bezeten perceel zou worden gebruikt ten dienste van de aangrenzende perceelen, zonder dat die anderen er zelven baat bij hadden. Zulk een uitwegen staat dien eigenaren niet vrij, tenzij met toestemming van alle mede-eigenaren.

Arnhem Hof 28 October 1908, in zooverre bev. Zutphen 2 Januari 1908 doch tevens beslissende dat, waar een kortere weg bestaat naar den openbaren weg, waaraan zelfs de aanbieder ten slotte de voorkeur geeft, en die niet loopt over het gemeenschappelijk bezeten perceel, die kortere weg moet worden gevolgd. Benoeming van deskundigen om dien korteren uitweg te schatten, in plaats van den door de rechtbank aangewezen weg, in dier voege dat niet een som in eens doch een jaarlijks te betalen bedrag zou worden bepaald.

161. De bewering, dat de eischers het recht misten om bij dagvaarding een „uitweg" van den gedaagde te vragen, omdat partijen hieromtrent reeds in der minne zouden zijn overeengekomen, mist haren feitelijken grondslag, nu blijkt, dat er slechts onderhandelingen over een aangegeven richting zijn gevoerd, doch geen definitieve regeling is getroffen.

Arnhem Hof 28 October 1908, bev. op dit punt Zutphen 2 Januari 1908.

Buurweg 149 v. | *Huur en verh.*
Dagv. Bz. | *Mot. v. vonn.*
Desk. Bz. 160. | *Ontb. en nak. o.k.*
Eigendom 154, 160. | Onv. rechten 160.
Erfdienstbaarh. 153. | Plaatsopneming 155.

UNIVERSITEIT z. GEMEENTEVERORDENING.

VALSCHE EED.

38. In de telastlegging, dat de beklaagde op 15 October 1908 „opzettelijk valschelijk" heeft afgelegd den bij dagvaarding omschreven eed, ligt opgesloten, dat hij zich op den 15den October bij het aflegen van den eed van de valschheid daarvan bewust was.

b H. R. 27 December 1909, Concl. conf.

39. In de woorden der dagvaarding, dat de Kantonrechter den requirant tot het afleggen van den door de wederpartij ter beslissing van het geding opgedragen eed „bij vonnis toeliet", ligt opgesloten en daarmede is dus gesteld, dat de Kantonrechter dien eed bij dat vonnis beslissend heeft verklaard.

a H. R. 30 Mei 1910, Concl. conf.

Cassatie Sz. | Meineed 38 v.

VALSCHE GETUIGENIS.

96. Bij de toepassing van art. 207 Sr. is het onverschillig, of de inhoud der valschelijk afgelegde verklaring al of niet vreemd is aan het misdrijf, waarover het geding loopt.

a H. R. 16 December 1907, Concl. conf.

97. Veroordeeling wegens het afleggen eener valsche verklaring als getuige onder eede ter terechtzitting van den Raad van beroep. Art. 207 Sr. j° 104 Beroepswet.

Arnhem Hof 27 December 1906.

98. Voor het misdrijf van meineed behoeft niet te blijken van mogelijkheid van nadeel.

c H. R. 25 October 1909, Concl. conf.

Meineed 96 v. | Ongevallenwet 97.
Schrift. bew. Sz.

VALSCHE KLACHTE EN AANGIFTE z. LASTERLIJKE AANBRENGING.

VALSCHHEID IN BURGERLIJKE ZAKEN.

48. Onder valsche stukken verstaan art. 176 v. Rv. stukken, waarin de waarheid is geschonden, zonder dat zulks opzettelijk behoeft te zijn geschied. Vermelding in een testament in strijd met de waarheid dat de erflater zijne opgave zakelijk heeft herhaald.

Arnhem 28 November 1907.

49. De onderteekenaar, bewerend de valschheid van het geschrift, kan slechts worden toegelaten om de valschheid te bewijzen na de verklaring van art. 178 Rv.

c 's Gravenhage Hof 29 Juni 1908.

50. Waar gedaagde beweert dat een door de wederpartij overgelegd stuk vervalscht is, doordien daarin na de onderteekening een zinsnede is bijgevoegd, behoeft geen verwijzing der zaak naar de Rechtbank te geschieden, indien

de beweerde bijvoeging niet van invloed is op de beslissing der zaak.

Rotterdam Kgr. II 30 December 1907.

Echtheid v. geschrifte. Testament 48. | *Valschheid Sz.*

VALSCHHEID IN STRAFZAKEN.

I. Algemeene regelen en bijzondere geschriften. — Mogelijkheid van nadeel.
II. Valschheid in zegels en merken.

I.

651. Hij, die een geschrift onderteekent met eens anders naam, maakt, indien de overige vereischten voor valschheid in geschrifte aanwezig zijn, dat stuk „valschelijk" op; motiveeringen of overwegingen dienaangaande worden, als betreffende de qualificatie van het bewezen verklaarde feit, niet door de wet gevorderd.

a H. R. 4 November 1907, Concl. conf. — Zie in prima Amsterdam 19 Februari 1907.

652. Het plaatsen van een valsche handteekening op een abonnementskaart der Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij als handteekening van den houder is niet strafbaar, daar die handteekening blijkbaar bestemd is om te dienen alleen als contrôlemiddel bij het bewijs der identiteit van den houder tegenover de beambten der Maatschappij.

Amsterdam 19 Februari 1907. — Zie in cass. *a* H. R. 4 November 1907, Concl. conf.

653. Het ten laste van den requirant bewezen verklaarde abus de blanc seing is, getoetst aan art. 225 Sr., als begrepen onder het valschelijk opmaken van een geschrift, dat bestemd is om tot bewijs van eenig feit te dienen, door Rechtbank en Hof terecht strafbaar geoordeeld.

d H. R. 22 April 1907, Concl. conf.

654. Ten laste is gelegd: 1°. het door een comparant doen opnemen eener valsche opgave in een notarieele akte (intellectueele valschheid); 2°. het onderteekenen der acte door dien comparant. De door den comparant verrichtte onderteekening van een notarieele acte met een valschen naam kan evenwel niet als materieele valschheid worden ten laste gelegd, wijl deze moet bestaan in het valschelijk opmaken of vervalschen en niet ieder, die een geschrift of acte onderteekent, kan geacht worden die acte op te maken; een notarieele acte, hoezeer onderteekend door partijen en getuigen, wordt opgemaakt door den notaris. Die onderteekening met den naam van een ander (dus met een valschen naam) is slechts de bevestiging van het doen opnemen der valsche opgaven; een strafbaar feit levert het niet op. Ontslag van rechtsvervolging deswege. Wel ware een cumulatie van ten lasteleggingen hier mogelijk geweest, door naast de intellectueele valschheid ten laste te leggen het opzettelijk gebruik maken ervan.

Zutphen 29 Juli 1908.

655. Het bestemd zijn om tot bewijs van eenig feit te dienen moet niet beperkt worden tot zulke geschriften, die in foro als „schriftelijk bewijs" rechtsgevolgen hebben, maar het is voldoende, als het stuk als begin van bewijs bij geschrift of als „vermoeden" in aanmerking kan komen of administratief tot bewijs van eenig feit kan strekken. Die „bestemming" (art. 225 Sr.) vloeit echter voort uit den wil van partijen van wie het geschrift afkomstig is, de kracht van bewijs moet gezocht worden in de wet. Het geincrimineerde koopbriefje voldoet aan voormelde vereischten.

b Arnhem Hof 18 Juli 1907.

656. Een koopbriefje geheel voldoende aan de vereischten van een begin van bewijs bij geschrifte (art. 1939 B. W.) vormt een bewijsmiddel van schriftelijken aard, zonder de kracht van een volledige schriftelijke akte te hebben.

b Amsterdam Hof 18 Juli 1907,

657. Een geschrift, waarbij de onderteekenaar zich tegenover eene in het geschrift genoemde firma verbindt voor de plaatsing van advertenties is bestemd om tot bewijs van eenig feit te dienen.

c H. R. 29 Juni 1908, Concl. conf.

658. Boeken van niet-kooplieden hebben geen bewijskracht, behoudens de bepaling van art. 1918 B. W., op een deel der aanklacht niet van toepassing, wijl zij een post van uitgaaf in het kasboek betreft. Verwerping van het beweerd commercieel karakter der Maatschappij van Zekerheidstelling voor Ambtenaren en Beambten. Haar hoofdbedrijf toch is het verschaffen aan ambtenaren en beambten van de voor hun betrekking noodige borgstelling tegen betaling van zekere som, was niet koopen met het doel als in art. 3 Kh. omschreven, terwijl onder meer de uitoefening ter bereiking van dat doel van datgene, wat ook wel door bankiers gedaan wordt, op zichzelf niet de vennootschap tot bankier kon maken, dáár, waar juist de zoozeer het bankiersbedrijf kenmerkende handelingen als het geld verschaffen aan handel en industrie, het vormen van syndicaten, het uitgeven en plaatsen van leeningen, de internationale geld- en wisselhandel en daaraan verbonden arbitrage en dergelijke haar ten eenenmale vreemd waren; ook in de deelname der vennootschap ingevolge art. 2 harer statuten in buitenlandsche maatschappijen was voor haar niet gelegen het uitoefenen van het bankiersbedrijf. Het kasboek der vennootschap is alzoo niet een koopmansboek, doch, voorzoover daarin melding wordt gemaakt van een ontvangen betaling, bestemd om te dienen tot bewijs, en het gebruik van een zoodanig kasboek, vervalscht aan de zijde der ontvangsten, kan nadeel toebrengen.

Amsterdam 5 Januari 1907.

659. Een geschrift, inhoudende eene verklaring van een werkgever, dat een bepaald persoon bij hem als werkman in dienst is, gesteld op een formulier tot aanvraag van een abonnementskaart voor werklieden en onder de verklaring van den werkman, dat hij bij dien werkgever in dienst is, is bestemd om tot bewijs van eenig feit te dienen. Dit is niet het geval met de bovenbedoelde verklaring van den werkman, die niet zonder meer als bewijs van de dienstbetrekking wordt aangenomen.

c H. H. 16 November 1908, Concl. conf.

660. Uit het geschrift, waarbij de onderteekenaar, als reeds in het van een abonnementskaart 2e klasse H. IJ. S. M. aanvrage deed om het abonnement te verlengen en waarin hij verklaart zich te onderwerpen aan de voorwaarden voor de abonnementen vastgesteld en hem bekend, werd door het Hof terecht de bestemming tot bewijs der aanvrage uit burgerrechtelijke

regelen afgeleid. Zelfs al zoude het feit der aanvrage zonder meer den aanvrager tot niets binden, kon die aanvrage, zooals zij in deze is gedaan, de afgifte eener ten name van requirant gestelde abonnementskaart ten gevolge hebben. Het onderzoek naar de onbestaanbaarheid der mogelijkheid van nadeel is, waar deze onbestaanbaarheid gegrond wordt op de uitlegging van een artikel uit de „Algemeene Bepalingen", van feitelijken aard.

a H. R. 4 November 1907, Concl. conf. — Zie in prima Amsterdam 19 Februari 1907.

661. Bevelschriften van betaling aan den gemeente-ontvanger, door den burgemeester-secretaris eener gemeente valschelijk opgemaakt en geteekend, zijn, zonder voorzien te zijn van de mede-onderteekening van een der wethouders, zooals art. 224 Gem.wet dat eischt, geen geschriften als bedoeld in art. 225 Sr. De latere onderteekening door een wethouder vermag de handeling niet strafbaar te maken.

Alkmaar 8 Juni 1909.

662. Een spaarboekje der Rijkspostspaarbank is bestemd om tot bewijs te strekken niet slechts van het bedrag der inlage maar ook van de dagteekening waarop de inlage is gedaan. De inschrijving van een inlage conform de wet is eene authentieke akte.

Leeuwarden Hof 25 Juni 1908, na bevel tot oproeping ter terechtzitting van een deskundige, wijl het onderzoek niet volledig was geweest.

663. Schorsing van een burgerlijk geschil tot na de beslissing van den rechter in strafzaken ingevolge art. 183 Rv. Valschheid in eene kwitantie. De vernietiging der valsche kwitantie niet gelast, omdat art. 1955 B. W. in het burgerlijk geschil tegenbewijs toelaat tegen het strafvonnis en dit tegenbewijs onmogelijk wordt, als het van valschheid verdacht stuk is vernietigd.

Zierikzee 4 Februari 1910.

664. Van schorsing eener strafzaak wegens valschheid in geschrifte kan geen sprake zijn, op grond dat wellicht uit den uitslag van een gevoerd proces van den hoofdschuldeischer tegen den beweerden borg zou blijken, dat inderdaad geen nadeel was toegebracht. De mogelijkheid van nadeel is voldoende.

d H. R. 22 April 1907, Concl. conf.

665. Waar de vraag, of bij valschheid in geschriften mogelijkheid van benadeeling in het algemeen, in abstracto, aanwezig is, als nauw samenhangende met den aard van het geschrift, waarin alléén strafbare valschheid kan worden gepleegd, behoort tot het gebied van het recht, is daarentegen de vraag, of in een bizonder geval uit het gebruik van zoodanig geschrift, hier eene onderhandsche kwitantie, nadeel kan ontstaan, m. a. w. of er is mogelijkheid van benadeeling in concreto, van zuiver feitelijken aard.

b H. R. 25 Februari 1907, Concl. conf. — *a* H. R. 4 November 1907. Concl. conf.

666. De mogelijkheid van nadeel kon hierin worden gezien, dat de beklaagde zich tegen de mogelijk benadeelde een titel schiep voor eene vordering van f 500,„

f H. R. 5 April 1909, Concl. conf.

II.

667. Het bewezen verklaarde feit, dat de beklaagde telkens 5 kluiten boter, voorzien van het rijkscontrôlemerk, bestemd voor 3—18 K.G., deed plaatsen in ieder der 5 vaten op ± 45 K.G. boter, niet afkomstig van eene onder rijkscontrôle staande fabriek en waarvoor die merken niet bestemd waren, een en ander met het oogmerk die hoeveelheden door anderen te doen gebruiken alsof de daarop gestelde merken daarvoor in haar geheel bestemd waren, is terecht gequalificeerd als het misdrijf van art. 219 3° Sr. Dat feit stelt niet eenvoudig daar het niet verboden verpakken van gemerkte boter met niet gemerkte.

b H. R. 16 Maart 1908, Concl. conf.

VEEZIEKTE.

171. De aangifte volgens art. 13 der wet van 20 Juli 1870 moet geschieden door den houder of hoeder van eenig stuk vee, ook dan wanneer hij de burgemeester zelf is. De aangifte moet dan geschieden aan dengene, die den burgemeester bij diens ontstentenis vervangt.

e H. R, 14 Maart 1910, Concl. conf.

172. Het op straat van uit zijn rijtuig aan den Burgemeester toeschreeuwen van de woorden: „hé Burgemeester, ik ben M. de V., ik heb mond- en klauwzeer", kan niet worden beschouwd als een voldoende kennisgeving volgens art. 13 der wet van 20 Juli 1870 (Sb. 131). Daarin ontbreekt de in elk geval noodzakelijke aanwijzing van de plaats waar het zieke vee zich bevindt.

h H. R. 9 November 1908, Concl. conf.

173. De rechter heeft het woord „stallen" blijkbaar opgevat als „gestald houden" en in dit laatste ligt ongetwijfeld opgesloten het niet onmiddellijk verwijderen van het paard van ander vee, nu, toen requirant zijn paard in den stal plaatste, zich daarin reeds een paard bevond. Art. 14 der wet van 20 Juli 1870 (Sb. 131).

d H. R. 27 April 1908, Concl. conf.

174. De ministerieele beschikking van 3/7 Augustus 1906, gegeven in verband met art. 15 van de wet van 20 Juli 1870 (Sb. 131) en het K. B. van 22 Juni 1906 (Sb. 98), draagt niet aan den districtsveearts op een voorschrift, welk ook, te geven omtrent de dieren, waartoe het paard, waarvan in het geding sprake is, behoort, maar uitsluitend voorschriften in verband met malleïne-inspuiting, of bij vrijstelling daarvan aan den belanghebbendende verplichtingen op te leggen.

e H. R. 19 October 1908, Concl. conf.

175. Bij een verbod van vervoer binnenslands van levend vee, kan hij, door wiens toedoen het vee ter plaatse van bestemming wordt gebracht, als de vervoerder daarvan worden beschouwd. De rechter was vrij om als bewijs van het zijn van vervoerder aan te nemen handelingen gepleegd, nadat het vee reeds lang den verboden kring had overschreden en mocht den beklaagde, al pleegde hij reeds een strafbaar

feit toen hij Woudrichem met de boot binnen voer, bij voortgezet vervoer veroordeelen als dader eener onder Andel begane overtreding.

b H. R. 7 Februari 1910, Concl. conf.

176. De ten laste legging, dat beklaagde van Zuid-Holland naar een aangeduide plaats in Noord-Brabant kalfvaarzen, althans herkauwende dieren heeft vervoerd, toen zoodanig vervoer was verboden ingevolge behoorlijk in de Staatscourant gepubliceerde beschikking van den Minister van Landbouw N. en H. van 21 October 1907 en 17 Februari 1908, bevat de ten laste legging van een strafbaar feit. Het noemen van den aard der besmettelijke ziekte is onnoodig, waar uit voormelde beschikkingen blijkt, dat zij genomen zijn wegens het voorkomen van dergelijke ziekten in den kring, waaruit het vervoer verboden werd. Het vermelden der beschikkingen in de dagvaarding sluit in een beroep op den inhoud daarvan.

b H. R. 7 Februari 1910, Concl. conf.

177. Bij de bepaling van art. 21 der wet van 20 Juli 1870, strafbaar stellende het vervoer van vee door eene besmettelijke ziekte aangetast of daarvan verdacht, is art. 47 Sr. van toepassing, zoodat onder die strafbepaling ook valt hij die doet vervoeren, mits de feitelijk handelende persoon in strafrechtelijken zin niet als dader kan worden beschouwd, immers strafrechtelijk niet mag worden aansprakelijk gesteld. Dit doen vervoeren moet dan als „het vervoer" worden gequalificeerd.

s H. R. 29 Juni 1908, Concl. conf.

178. Art. 35 lid 2 der wet van 20 Juli 1870 (Sb. 131), hetwelk de verbeurdverklaring der roerende voorwerpen, waarmede de overtreding heeft plaats gehad, gebiedend voorschrijft, is gehandhaafd bij art. 10 aanhef en no. 26 der wet van 15 April 1886 (Sb. 64), waaruit volgt, dat art. 33 Sr. ten deze niet toepasselijk is.

b H. R. 11 November 1907, Concl. conf.

179. Art. 35 der wet van 20 Juli 1870 (Sb. 131) bevat een gebiedend voorschrift tot verbeurdverklaring alleen van in beslag genomen goederen, welke beperkte strafbepaling, als voorkomende in eene bizondere bij de invoering van het W. v. Strafr. gehandhaafde wet, niet kan uitgebreid worden tot andere goederen door toepassing van algemeene voorschriften omtrent de straf tot verbeurdverklaring, te minder nu dusdanige voorschriften bij de totstandkoming dier bizondere wet niet bestonden.

b H. R. 25 Mei 1908, Concl. conf.

180. Wanneer in beslag genomen vee conform de wet van 20 Juli 1870 (Sb. 131) is vrijgegeven, treedt in de plaats daarvan het gestorte bedrag, waarop het vee is gewaardeerd, zoodat ingeval van veroordeeling dit bedrag moet worden verbeurd verklaard.

e H. R. 14 Maart 1910, Concl. conf.

181. Art. 30 der overeenkomst tusschen Nederland en België van 8 Augustus 1843 houdt slechts in, dat het Koninkrijk der Nederlanden den vrijen toegang houdt op den „Vrijendijk", en dat België dien niet mag belemmeren. Dieren, vervoerd van het eene deel van Nederland over den genoemden „Vrijendijk" naar een ander deel kunnen dus niet geacht worden het Nederlandsch grondgebied niet te hebben verlaten, doch zijn van uit België in Nederland ingevoerd.

d H. R. 2 November 1908, Concl. conf.

VEILIGHEIDSWET Z. CASSATIE SZ., FABRIEKEN.

VELD- EN BOSCHDELICTEN.

132. Onder de uitdrukking „grond die bezaaid is", valt ook „grond, waarop het gezaaide is boven den grond gekomen en groeiende."

b H. R. 26 April 1909, Concl. conf. tevens beslissende, dat de woorden der dagvaarding „grond bezet met rogge" ook kunnen beteekenen „grond waarop rogge is groeiende" en dat zij in die beteekenis daarin gebruikt en door den rechter aldus opgevat zijn.

VENNOOTSCHAP.

Bij n°. 610. — Bev. Haarlem 13 December 1904, wat betreft de beslissing omtrent art. 17 Kh.

Bij n°s. 650, 651 en 652. — Bev. bij *a* Amsterdam Hof 6 Maart 1908 met nadere uiteenzetting van gronden.

I.

660. De tusschen partijen bestaande verhouding is die van mutuum en niet van societairen aard.

b Rotterdam 15 Maart 1909.

661. Naar nederlandsch recht is het bestaan van twee vennootschappen onder denzelfden firmanaam niet onmogelijk.

Amsterdam Hof 18 Mei 1906.

662. Een noodzakelijk vereischte voor eene vordering om iets te geven is het bestaan van datgene, waarvan men de afgifte vraagt. Op den eischer rust de bewijslast van het bestaan der aandeelen, waarvan de levering door hem wordt gevorderd. Exceptio plurium litis consortium ongegrond verklaard.

a 's Gravenhage 15 Februari 1910.

663. De vennootschap duurt voort, totdat de afwikkeling der vóór het besluit om in liquidatie te gaan gepleegde daden der vennootschap tot een uitkomst heeft geleid.

's Gravenhage Hof 17 Mei 1909, bev. op dit punt een arbritale beslissing. — Dezelfde arbiters gaven een gelijke uitspraak bij Rotterdam Arb. 11 November 1909, in een nieuw geding in dezelfde zaak bij hen aanhangig gemaakt.

664. De vordering tot verkrijging van een saldo, den vennoot uit de verrichtingen der maatschap toekomend, kan tegen de gewezen medevennooten niet worden ingesteld op de wijze voorgeschreven bij de artt. 771 Rv.

Amsterdam 3 Mei 1908.

665. De bevoegdheid van een onvoltallig

bestuur om te handelen hangt zoowel voor als tijdens de vereffening van de uitdrukkelijke bepalingen of den geest der statuten af.

Tiel 26 Juni 1908. — Tiel Kgr. 13 Mei 1908 beslistte, dat tijdens de vereffening een bestuur niet voltallig behoeft te zijn. Beide beslissingen betroffen een coöperatieve vereeniging.

II.

666. De benaming, welke partijen in de akte aan de tusschen hen gesloten overeenkomst hebben gegeven, doet voor het rechtskarakter der overeenkomst niets af. Zoo moet dan ook, al werd aan de door gedaagde met twee anderen gesloten overeenkomst de naam gegeven van handeling voor gemeene rekening, worden aangenomen dat inderdaad werd aangegaan een vennootschap van koophandel. Dat die akte niet werd gepubliceerd, belet niet dat een derde zich daarop beroepen kan.

Rotterdam 9 Mei 1906.

667. Bij uitsluiting in de firma-akte van de toepasselijkheid van art. 17 Kh. ten opzichte van geldleening, blijven luidens art. 15 Kh. de art. 1681—1682 B. W. hun toepassing behouden. In casu had appellant zijn mede-firmant niet gemachtigd tot opneming van f 25000.„ bij geïntimeerde. Die opneming is echter wel van voordeel voor de firma geweest, zoodat het slot van art. 1681 en 1682 toepasselijk is.

's Gravenhage Hof 22 April 1908, waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 11 Juni 1909, Concl. conf.

668. Indien de akte van oprichting eener vennootschap onder firma bepaalt, dat voor het verbinden der vennooten als borg of medeschuldenaar gevorderd wordt de handteekening van alle drie der vennooten dier firma en één dier firmanten teekent voor „acceptatie" een of meerdere wissels, is wel die firmant persoonlijk toegetreden tot de verbintenis van den trekker en wordt diens medeschuldenaar tegenover den houder (Art. 30 C. C. Belge, 140 C. d. C., 146 Kh. j° 1314 v. B. W.), maar wordt hierdoor de vennootschap niet verbonden, als hebbende deze firmant een handeling verricht, waartoe hij volgens de vooraangehaalde bepaling onbevoegd was. Bijgevolg worden ook de mede-firmanten door deze handelingen evenmin verbonden. Bovengenoemde bepaling der oprichtingsakte toch is algemeen en heeft de bedoeling te verbieden niet slechts één bepaalden vorm waarin, of ééne bepaalde wijze waarop, het verbinden als borg of medeschuldenaar kon plaats hebben, nl. die bij overeenkomst, maar de zaak zelve, nl. het verbinden in 't algemeen, dus omvat ook die handelingen der vennooten, die eene wettelijke aansprakelijkheid medebrengen.

Arnhem Hof 10 April 1907.

669. Het ter leen aanvaarden van effecten valt buiten den werkkring der onderhavige vennootschap en buiten hetgeen in art. 6 der vennootschapsacte met „zaken der vennootschap" bedoeld wordt, dus niet onder handelingen, waarvoor naar dit art. de handteekening van de firma door een der leden volstaat. Art. 1681 B. W. mist hier toepassing wijl het bewijs niet is geleverd van het ten voordeel strekken.

's Gravenhage Hof 15 Februari 1909, bev. op gedeeltelijk andere gronden 's Gravenhage 25 Januari 1907.

670. Het door een der latere vennooten geteekend orderbriefje verbindt in casu ook de andere.

Rotterdam 31 Maart 1909.

671. Uit een in kracht van gewijsde gegaan vonnis, houdende faillietverklaring van een bepaald persoon „en ook van een vennoot onder firma," volgt het ophouden van betalen van dien persoon, een feit dat volgens de Faill. wet geldt en zijn werking uitoefent algemeen en tegenover iedereen, partij of niet bij de faillietverklaring, met dit gevolg, dat ieder crediteur dier vennootschap, op grond der hoofdelijke aansprakelijkheid van elk der vennooten wegens hare verbintenissen, bevoegd is in dat faillissement de verificatie van zijne vordering te eischen, behoudens bewijs van het bedrag daarvan.

a Arnhem Hof 15 Juli 1909, waartegen de cass. is verw. bij *d* H. R. 29 April 1910, Concl. conf.

672. De bepaling in de onbindingsakte eener vennootschap onder firma, dat de vereffening uitsluitend ten bate en ten laste van een der vennooten, die als vereffenaar optreedt, zal geschieden, ontheft de andere vennooten niet van de hoofdelijke aansprakelijkheid voor de verbintenissen der vennootschap en des vereffenaars tegenover derden.

a 's-Gravenhage Hof 7 October 1907. — Zie a quo *c* Rotterdam 15 April 1907 en in cass. *b* H. R. 11 Februari 1908, Concl. conf.

673. De in art. 18 Kh. genoemde hoofdelijke aansprakelijkheid der vennooten wordt niet door den duur der vennootschap beperkt. Waar het geldt eene verbintenis ex art. 1403 B. W. die, als verbintenis uit de wet, niet is uitgesloten van de verbintenissen, waarvoor de vennooten aansprakelijk zijn, is de eischeres vrij in de keuze van de door haar aan te spreken hoofdelijk aansprakelijke personen.

a Amsterdam 9 November 1906.

674. Wanneer iemand, zelfs na opgehouden te hebben lid eener firma te zijn, zich als zoodanig blijft gedragen (door bv. met den naam der firma te blijven teekenen), en zonder van den overgang der zaak ook maar aan iemand kennis te hebben gegeven, blijft hij voor de schulden dier firma hoofdelijk aansprakelijk.

b Arnhem Hof 13 Februari 1907.

675. Nu door gedaagde wel beweerd doch door eischeres is ontkend en overigens volstrekt niet bewezen is, dat van eenige ontbinding der in 1893 te Amsterdam gevestigde vennootschap onder de firma of van eenige verandering in de oorspronkelijke akte van vennootschap, op de bij de wet voorgeschreven wijze bekendmaking heeft plaats gehad, moet deze geacht worden niet te zijn geschied en kunnen dus noch de beweerde ontbinding noch de gestelde veranderingen tegen de eischeres, als derde, werken.

a Amsterdam 12 Februari 1904.

676. Het in liquidatie gaan eener vennootschap heeft in geenen deele ten gevolge het staken van het gewone bedrijf of het verbreken van het onderwerpelijke contract.

e 's Gravenhage Hof 29 Juni 1908.

677. Waar, bij de uitspraak van het vonnis op de ingestelde ontbindingsactie, de vennootschap, reeds door verloop van den tijd, is geëindigd en ontbonden, kan de rechter die ontbinding niet meer uitspreken.

b Amsterdam 3 Januari 1908.

678. Waar de vennooten van weerskanten ernstige grieven hebben ten opzichte van ieders vervulling der vennootschappelijke plichten, en eenstemmig van oordeel zijn, dat van verdere samenwerking geen sprake kan wezen, kan de over en weêr gevorderde ontbinding der vennootschap worden uitgesproken, zonder nader onderzoek naar de feitelijke gegrondheid der door ieder aangevoerde grieven. De door den vennoot, ingevolge het vennootschappelijk contract, verschuldigde boete kan niet door den medevennoot worden opgevorderd, wanneer de bepaling, waarbij de boete wordt opgelegd, regelt eene verplichting van ieder der vennooten tegenover de vennootschap, en dus de boete in de vennootschappelijke kas behoort te komen. De feiten, hier gesteld en toereikend voor de vordering van art. 1684 B. W., zijn onvoldoende om daarop eene vordering tot schadevergoeding te doen steunen.

c Amsterdam 21 Juni 1907.

679. Daargelaten de vraag of niet aanstonds tot scheiding en deeling had kunnen worden geprocedeerd, is de gewezen vennoot ontvankelijk in zijne vordering tot rekening en verantwoording, ook waar laatstgenoemde tevens ten deele voor zich zelf beheer gevoerd en ontvangsten heeft gedaan. Hiertegen doet niet af, dat blijkens het vennootschappelijk contract de administratie en het kasbeheer bij den eischenden vennoot berustten, wanneer vaststaat dat de feitelijke toestand niet overeenkwam met den contractueelen.

a Amsterdam 28 Januari 1907, bev. in dit opzicht bij Amsterdam Hof 9 October 1908, doch waarbij tevens, met vern. van voormeld vonnis in zooverre, werd beslist dat waar op de ontbinding geen scheiding en deeling is gevolgd, geen uitkeering kan gevorderd worden van eenig uit de af te leggen rekening voortspruitend saldo.

680. Al kan art. 11 Kh. den vennoot, die verhinderd wordt inzage te nemen van boeken en bescheiden, behulpzaam zijn om die verhindering op te heffen, geen andere wetsbepaling gebiedt hem juist dien weg in te slaan, noch verbiedt hem zijn doel door een rekeningsactie te bereiken.

Amsterdam Hof 9 October 1908, — Zie in prima *a* Amsterdam 28 Januari 1907.

681. Art. 1689 B. W. artikel belet in het algemeen niet dat de vennoot, tevens liquidateur der ontbonden vennootschap, krachtens art. 782 Rv. het recht heeft zijn gewezen medevennoot, bij diens weigering of nalatigheid, tot het opnemen zijner rekening en verantwoording te dagvaarden. Er kunnen omstandigheden bestaan, die aan den gewezen vennoot het recht geven tegen die vordering een exceptie op te werpen, doch dan heeft deze het bestaan dier omstandigheden aan te toonen. In casu is dat niet geschied, zoodat de vordering ontvankelijk is. Zij moet echter worden ontzegd, omdat de vordering slechts gegeven is bij weigering of nalatigheid van de belanghebbende en daarvan in casu niet gebleken is.

Rotterdam 30 December 1908.

682. Een vordering tot verdeeling van een deel van een vennootschappelijk vermogen kan buiten de vordering tot scheiding en deeling van het geheele vermogen niet worden ingesteld; hetgeen thans wordt opgevorderd maakt evenwel geen deel uit van dat vermogen, waar de vennootschapsakte inhoudt, dat de vennooten wilden, dat de opgevorderde inkomsten (nl. een deel der winst gemaakt op een verkoop van kolen), al werden zij verkregen door eene vennootschapshandeling, niet zouden behooren tot het vennootschappelijk vermogen, maar afzonderlijk verdeeld zouden worden. Waar na aftrek van de onkosten, volgens eischers beweren, eene winst van f 0.15 per ton machinekolen overschoot, en door eischer is ontvangen en behouden, kon de vordering tot betaling van een beweerd winstsaldo van een vennootschappelijke leverantie nauwelijks worden ingesteld, en was geen voorafgaande vordering tot rekening en verantwoording noodig. Wel zijn de activa en passiva van de vennootschap overgebracht in eene nieuwe vennootschap tusschen partijen en een derde gesloten, doch het opgevorderde winstsaldo is niet daarin begrepen.

b 's Gravenhage Hof 2 Juni 1909.

683. Waar door een der vennooten in een maatschap voor zijn aandeel daarin met een derde is aangegaan een ondermaatschap, wordt deze laatste, de zoogenaamde croupier, geen vennoot in de oorspronkelijke maatschap, terwijl de ondermaatschap, geheel onafhankelijk daarvan, ontbonden wordt door den dood van den croupier, zooals ten deze het geval is. Waar de erfgenamen van den croupier geen rechten kunnen doen gelden tegenover de oorspronkelijke maatschap, lost hunne vordering tot scheiding en deeling zich op in een vordering tot uitkeering der waarde van hun aandeel tegen den oorspronkelijken vennoot.

Rotterdam 14 December 1908.

684. Nu tijdens het sluiten der overeenkomsten, waaruit ten deze geageerd wordt, beide gedaagden waren de beheerende leden der in Italië gevestigde vennootschap waarmede gecontracteerd werd, kunnen die gedaagden, als hoofdelijk aansprakelijk, hier te lande ter zake van die overeenkomsten worden aangesproken, ook nadat de vennootschap is ontbonden en in liquidatie verkeert, in weerwil dat volgens de Italiaansche wet de schuldeischer eener in liquidatie verkeerende ontbonden vennootschap geen rechtstreeksch vorderingsrecht meer heeft tegen de individueele gewezen vennooten, maar slechts tegen den liquidateur. Eene opheffing der verbintenis toch vloeit uit gemelde wet niet voort.

Rotterdam 19 Mei 1909.

III.

685. Eene commanditaire vennootschap werkt enkel tusschen de vennooten onderling en heeft naar buiten geen zelfstandig bestaan. Een eisch ingesteld tegen een commanditaire vennootschap is niet-ontvankelijk.

a Amsterdam 7 Mei 1909.

686. Ook bij een commanditaire vennootschap, evenals bij die onder firma, is er een afgescheiden vermogen met een bepaalde bestemming, zoodat geen compensatie mogelijk is tusschen hetgeen de beheerende vennoot in privé verschuldigd is met hetgeen de vennootschap te vorderen heeft.

's-Gravenhage 25 Februari 1910.

687. Een commanditaire vennootschap is geen rechtspersoon en bestaat tegenover derden niet als afzonderlijk lichaam. Een derde kan in het faillissement van den beheerenden vennoot opkomen ter zake van een aan bedoelde vennootschap geopend crediet; immers alleen die vennoot werd, behoudens de uitzonderingen in art. 1681 B. W. voorzien, verbonden, al handelde deze voor rekening der vennootschap. De vraag of bedoelde vennoot krachtens zijn beheersvolmacht ook derden verbond dan wel deze volmacht overschreed, is niet van invloed op de rechten van derden, tegen dien vennoot, doch alleen op de verplichtingen der vennooten onderling, nu de derde de andere vennooten niet aansprak.

Haarlem . . . (9)

688. Het doet in casu niet ter zake, of gedaagde in privé dan wel als beheerend vennoot eener commanditaire vennootschap is gedagvaard, daar ook de laatste met zijn geheele vermogen aansprakelijk is.

Amsterdam 24 Mei 1909.

689. Een commandidaire vennootschap kan zich op twee wijzen voordoen óf: zij bestaat hierin, dat de commanditaire vennooten, tegen genot van een aandeel in de winst, kapitaal verschaffen aan den beheerenden vennoot, die tegenover derden als alleen handeldrijvende optreedt — bij de zoodanige zal geen sprake zijn van dagvaarding der vennootschap; òf: de commanditaire vennootschap treedt als zoodanig tegenover derden op, goederen en vorderingen ten name der vennootschap verworven worden gemeen tusschen de vennooten. In het laatste geval kunnen vonnissen tegen den beheerenden vennoot persoonlijk verkregen niet rechtstreeks op die goederen worden ten uitvoer gelegd, daar een wetsvoorschrift, waaruit zou volgen dat een en ander behandeld zou mogen worden als uitsluitend aan den beheerenden vennoot toekomende, ontbreekt. Om verhaal op de goederen en vorderingen te verkrijgen moet men dus de vennootschap kunnen dagvaarden, van welke dagvaarding het gevolg is dat de beheerende vennoot in rechte kan verschijnen ter verdediging zoowel van de gemeenschappelijke belangen der vennooten als van de zijne.

Amsterdam 8 April 1910.

690. Na het eindigen der commanditaire vennootschap op aandeelen door het faillissement van den beheerenden vennoot kan een benoeming van een nieuwen beheerenden vennoot, anders dan met het oog op de liquidatie, niet rechtsgeldig geschieden.

Amsterdam Hof 6 Februari 1907. — Zie ook het arrest van verwijzing *d* H. R. 10 December 1906.

IV. § 1.

691. De naamlooze vennootschap die als eischeres gezegd wordt te zijn opgetreden, is niet opgericht en heeft als zoodanig niet bestaan. Immers als volmacht tot die oprichting kan niet worden beschouwd het deelnemen aan een syndicaat met machtiging om op de voorwaarden daarvan een naamlooze vennootschap op te richten, nu volgens die voorwaarden de lastgever deelnam voor f 326000. „ met de blijkbare bedoeling dat de rest van het kapitaal tot ongeveer f 850000.— in geld zou worden gestort, terwijl inderdaad krachtens de volmacht is opgericht een vennootschap van f 2,500000. „ waarin, zonder dat er meer contanten aanwezig waren dan bedoelde f 326000.—, de inbrenger der concessie buiten f 50.000. „ daarvoor nog 500 aandeelen à f 1000. „ ontving. De procureurs, optredende voor een niet bestaande rechtspersoon, moeten in de kosten van het proces worden veroordeeld.

's Gravenhage Hof 30 November 1908.

692. In blanco gestelde aandeelen eener naamlooze vennootschap zijn in rechtskundigen zin gelijk te stellen met toonderaandeelen. De aandeelen, waaruit ten deze geageerd wordt, luidende „ten name van . . ." zonder eenige verdere invulling voldoen geheel aan de vereischten van toonderaandeelen. Het enkel houden van zoodanige aandeelen legitimeert tot uitoefening van de rechten des eigenaars.

Rotterdam 11 November 1907, bev. bij 's-Gravenhage Hof 4 Mei 1909, nog nader beslissende dat, nu de volstorting plaats vond en mitsdien uit de onderwerpelijke niet op naam gestelde aandeelen voor de vennootschap slechts verplichtingen voortvloeiden, moet worden aangenomen, dat deze zich onbepaald heeft willen verbinden aan den houder van die aandeelen. — De cass. is verw. bij *d* H. R. 4 Februari 1910, Concl. conf.

693. De toezegging door de vennootschap aan den appellant bij het overnemen van niet volgestorte aandeelen van een oorspronkelijken aandeelhouder gedaan, om hem voor eventueele bijstorting te zullen vrijwaren, onderstelt het bestaan van verplichtingen uit het aandeelhouderschap voortvloeiende en er is dus niet de rede van toetreden van appellant onder de „voorwaarde" dat hij nimmer tot bijstorting verplicht zou zijn. Vermits nu voormelde toezegging, als bevattende een beding van ontheffing in strijd met de goede trouw tegenover de crediteuren nietig is en art. 40 al. 2 Kh. eene bepaling van openbare orde bevat, waarvan niet mag worden afgeweken, heeft de kantonrechter terecht beslist, met splitsing van appellants bekentenis, dat hij zich niet met een beroep op voormeld beding aan de bijstorting kon onttrekken. Gegrond is echter de nieuwe weer van appellant, dat hij tegenover de vennootschap rechtens niet aandeelhouder is geworden, wijl bij de overname der aandeelen de voorschriften der statuten niet zijn nageleefd. Immers art. 42 Kh. is van openbare orde en daarvan mag niet worden afgeweken. Appellant is dus niet tot bijstorting gehouden, al zijn de aandeelen op onregelmatige wijze ten zijnen name gesteld, nu ook niet blijkt dat hij zich op andere wijze daartoe heeft verbonden.

a Amsterdam 8 Januari 1909, vern. op grond der nieuwe weer Amsterdam Kgr. III 12 September 1907, in zooverre bijstorting was bevolen. De cass. ingesteld op grond, dat de nieuwe weer in hooger beroep ten onrechte was toegelaten ofschoon ter eerste instantie gedekt, daar toch het aandeelhouderschap ingevolge de splitsing als erkend vaststond, werd verworpen bij *a* H. R. 17 December 1909, Concl. conf., daar beide weren naast elkander bestaanbaar waren.

694. De winstaandeelen der Zuid-Amerika-

Lijn. Ter beoordeeling van de rechten der houders dier aandeelen kunnen alleen de statuten in aanmerking komen. Nu daarbij bepaald aangewezen is, uit welke fondsen aflossing van die aandeelen kan geschieden, hebben houders bij gebreke van zoodanige fondsen bij liquidatie geen aanspraak op de andere bezittingen der maatschappij.

Amsterdam Kgr. I 18 September 1908.

695. Aandeelhouders staan, ten aanzien van de, uit hunne deelneming voortspruitende, verplichting tot storting, tegenover de naamlooze vennootschap in de verhouding van schuldenaars tot schuldeischer.

b Amsterdam 31 Mei 1907. — Amsterdam 7 Juni 1907. — Amsterdam Hof 15 October 1909.

696. Het faillissement der naamlooze vennootschap oefent geen invloed uit op de verbintenis tot storting, zoodat alle voorwaarden, waaronder aandeelhouders zich tot storting verbonden, van kracht blijven.

b Amsterdam 31 Mei 1907. — Amsterdam 7 Juni 1907. — Amsterdam Hof 15 October 1909.

697. Bij faillissement der naamlooze vennootschap vervangt de curator hare, met beheer en beschikking belaste, organen; hij is dus, in deze, bevoegd van de aandeelhouders storting op hunne aandeelen te vragen omdat, bij de oprichtingsakte, die bevoegdheid aan directie en commissarissen is gegeven. De vordering tot storting van 10 pCt. kan den curator volgen omdat, volgens de onderwerpelijke statuten, storting tot gezegd bedrag moet geschieden bij de uitgifte der geplaatste aandeelen.

b Amsterdam 31 Mei 1907.

698. Waar in deze de statuten, met betrekking tot verdere stortingen dan de 10 pCt. bij de uitgifte, bepalen, dat de aandeelhouders eerst in rechte kunnen worden aangesproken na aanmaning bij aangeteekenden brief en sommatie, is de curator, die dergelijke aanmaning en sommatie achterwege liet, in zijne vordering tot storting, voor meer dan voormelde 10 pCt. niet-ontvankelijk.

b Amsterdam 31 Mei 1907.

699. Het Bestuur der naamlooze vennootschap — in deze haar curator — kan niet willekeurig stortingen uitschrijven en invorderen, doch moet deze telkens motiveeren en doen steunen op zoodanige gegevens, waaruit de noodzakelijkheid en de hoegrootheid van de dekking van bepaalde tekorten in het functionneerend kapitaal der vennootschap valt af te leiden. De curator die, voor zijne vordering, geen anderen grond aangeeft, dan dat hij die noodig en dat hij zichzelf tot het opvragen daarvan gerechtigd acht, is in die vordering niet-ontvankelijk.

Amsterdam 7 Juni 1907.

700. Indien moet worden aangenomen, dat de faillietverklaring der naamlooze vennootschap haar niet doet eindigen, dan had gesteld moeten zijn, dat een besluit is genomen, als bij de statuten in deze bedoeld en dat dit, op de voorgeschreven wijze, ter kennis aan de aandeelhouders is gebracht; moet daarentegen aangenomen worden, dat de vennootschap door hare faillietverklaring eindigt, — in welk geval de curator, als liquidateur, in de plaats treedt van dengeen, anders door de statuten daartoe aangewezen — dan had gesteld moeten zijn vooreerst, dat de boedel in staat van insolventie verkeert, en vervolgens dat het tekort eene storting, als de opgevorderde, noodzakelijk maakt. Nu een en ander niet is gesteld, is de curator niet-ontvankelijk in zijn vordering.

Amsterdam Hof 15 October 1909.

701. Uit de statutaire bepaling, dat de maatschappij in werking treedt zoodra 10 pCt. van het maatschappelijk kapitaal is gestort, volgt niet de verplichting van den aandeelhouder tot storting van die 10 pCt., waar — al staat het in werking treden vast — de oprichtingsakte niet voorschrijft dat, vóór het in werking treden, 10 pCt. op elk geplaatst aandeel gestort moet worden.

Amsterdam 7 Juni 1907.

702. De directie der naamlooze vennootschap was niet gerechtigd eene eenmaal uitgeschreven algemeene vergadering tot nader order uit te stellen, tenzij dit geschiedt ingevolge eene bepaling der statuten of ingevolge machtiging van commissarissen. De omstandigheid dat bij de opgave der op de algemeene vergadering te behandelen punten, voorkomende in de door de directie gedane oproeping, vermeld wordt de benoeming van één commissaris, staat de rechtsgeldigheid der benoeming van meerdere commissarissen, beneden het bij de statuten vastgestelde maximum, niet in den weg.

's Gravenhage Kgr. 23 Augustus 1909.

703. Nu bij het notarieel procesverbaal der gehouden vergadering is geconstateerd, dat vertegenwoordigd waren een aantal aandeelen, uitbrengende een zeker aantal stemmen, blijkt daaruit dat de houders dier aandeelen ter vergadering waren toegelaten en de omstandigheid dat deze aandeelhouders zonder bewijs van toegang mochten zijn toegelaten, zou aan de vergadering hare wettigheid niet kunnen ontnemen.

's Gravenhage Kgr. 23 Augustus 1909.

704. Ten onrechte wordt beweerd dat eene vordering tot nietigverklaring van een besluit van aandeelhouders in het algemeen niet tot 's rechters bevoegdheid zou behooren. Immers de onderwerpelijke vordering is gegrond op schending der statuten dus op niet naleving eener overeenkomst en de rechter, die volgens de Grondwet over burgerlijke rechten heeft te oordeelen, mag de vernietiging bevelen van hetgeen in strijd met dergelijke overeenkomst is ondernomen.

a Amsterdam Hof 6 Maart 1908, bev. Amsterdam 20 Januari 1905.

705. De vraag, die eischers aan arbiters voorgelegd willen zien, of de opvatting en handelwijze van commissarissen, die een op de algemeene vergadering van aandeelhouders gekozen commissaris, op grond van eene onregelmatigheid die bij die stemming zou hebben plaats gehad, niet behoorlijk gekozen achtten en dezen dan ook niet als commissaris beschouwden en niet tot de vergaderingen van commissarissen toelieten, juist en geoorloofd is, betreft niet een zoodanig geschil, omtrent een hun, eischers, als aandeelhouders toekomend recht; nog minder een recht, dat hun zou toekomen tegenover de commissarissen, in welke hoedanigheid zij gedaagden hebben gedagvaard. Immers commissarissen eener naamlooze vennootschap zijn niet lasthebbers of organen van een of meer aandeelhouders doch van de vennootschap en aan deze verantwoordelijk.

's Gravenhage 2 Maart 1909.

§ 2.

706. De bepaling van art. 45 § 2 Kh. is een uitvloeisel van het rechtsbeginsel neergelegd in de artt. 1839 en 1843 B. W. In casu is de bestuurder der naamlooze vennootschap persoonlijk aansprakelijk, omdat hij buiten den op hem bij de statuten verstrekten last, inhoudende dat alle stukken de vennootschap verbindende door twee directeuren moeten geteekend worden, met de eischers heeft gehandeld en alléen een borgtocht heeft geteekend. Art. 37 en 39 Kh.

Breda 9 October 1906.

707. Waar vaststaat, dat de gedaagden te zamen, handelende als directeuren der Z.H. Bank, tien aandeelen in die Bank hebbben gekocht van de I.bank, door welke handeling zij hebben overtreden de statuten der Z.H. Bank, zijn zij hoofdelijk verbonden om aan de I.bank de schade te vergoeden, die deze door bedoelde overtreding lijdt; deze hoofdelijke aansprakelijkheid berust op art. 45 lid 2 Kh. daar niet mag worden aangenomen, dat de I.bank op den enkelen grond, dat zij aandeelen had in de Z.H. Bank, ophield tegenover die Bank en haar bestuurders te zijn derde in den zin van de aangehaalde wetsbepaling en daardoor werd verstoken van de bescherming, die deze bepaling aan derden biedt tegen de gevolgen van overtreding der statuten door bestuurders van naamlooze vennootschappen. Die aansprakelijkheid wordt niet opgeheven, omdat de I.bank als houdster van tien aandeelen in de Z.H. Bank de statuten dier Bank kende, althans moest kennen. In de enkele hoedanigheid van aandeelhouder ligt niet een vermoeden van bekendheid met de statuten; die bekendheid moet worden aangetoond.

's Gravenhage 4 Januari 1910.

708. Ontkenning door gedaagde vennootschap van de aanstelling als directeur op grond van welke hij betaling van loon vordert. — Oproeping in vrijwaring van een raad van commissarissen. Art. 39 Kh. mist hier toepassing, nu niet is gesteld, dat de bedoelde overeenkomst is aangegaan tusschen de oprichting der naamlooze vennootschap en de inschrijving der akte. Bovendien zouden de personen, die eischer in vrijwaring wil roepen, slechts dan daartoe zijn gehouden, als zij zich op eenigerlei wijze, persoonlijk, in de overeenkomst tegenover hem hadden verbonden of als eischer, bij het aangaan dier overeenkomst, onkundig geweest ware, dat die personen zich ten onrechte voor raad van commissarissen hadden uitgegeven. — Niet-ontvankelijkverklaring in de vordering tot oproeping in vrijwaring.

a Amsterdam 11 December 1908.

709. Ten onrechte is beweerd, dat eene tantième uit haren aard ondeelbaar is en dan ook slechts in haar geheel en niet bij gedeelten kan worden verdiend. Er is toch geen reden waarom eene zoogenaamde tantième (zijnde in casu niet zoo zeer van eene eigenlijk gezegde tantième, doch veeleer van een toeslag op het salaris de rede) uit haren aard zou zijn ondeelbaar in haar geheel en niet, evenals de overige factoren van het loon, bij gedeelten zou kunnen worden verdiend.

b 's Hertogenbosch Hof 8 Maart 1910, bev. 's Hertogenbosch 19 Juni 1908.

710. Al moge veelal het aan den directeur eener naamlooze vennootschap toegekende aandeel in de winst een deel van zijne bezoldiging uitmaken, dit is niet het geval volgens de statuten der onderhavige naamlooze vennootschap. Het recht op zoodanig aandeel in de winst is ondeelbaar ten aanzien van den tijd, gedurende welken de directeur in het boekjaar waarover het tantième wordt vastgesteld, in functie is geweest. Ontzegging der vordering van de erven van den directeur tot uitbetaling van tantièmes berekend over de 9 maanden, dat hij als directeur fungeerde.

's Gravenhage 5 April 1910, vern. Leiden Kgr. 28 April 1909.

711. De aankoop der collectie schilderijen onder de omstandigheden waaronder die plaats vond en waardoor het actief der bank met de waarde der schilderijen werd vermeerderd, was niet in strijd met de statuten der bank. Door te bekrachtigen de balans en winst- en verliesrekening keurde de algemeene vergadering die handeling der directie goed en stempelde zij den aankoop der schilderijen en de tot nakoming daarvan gedane betalingen tot eene daad der naamlooze vennootschap; dientengevolge werd de directie tegenover de vennootschap gedechargeerd voor hetgeen door haar te dier zake was verricht.

a 's Gravenhage Hof 11 April 1910, bev. 's Gravenhage 9 Juni 1909, waarbij evenwel de handeling in strijd met de statuten werd geacht, in het midden latend of de curator uit onrechtmatige daad of uit contractbreuk tegen de directeuren ageerde. Uit overweging, dat de curator niet optrad en ook niet kon optreden voor de aandeelhouders individueel, oordeelde het Hof in deze zonder belang de vraag, of goedkeuring als voormeld van een buiten de statuten gelegen handeling ook bindend is voor een aandeelhouder, die niet deelnam aan de goedkeuring.

712. Indien een directeur eener naamlooze vennootschap verplicht is een zeker aantal aandeelen ten kantore der vennootschap te deponeeren om gedurende zijn functie als directeur aldaar onvervreemdbaar te blijven berusten, dan moet worden aangenomen dat dit depôt strekt tot waarborg voor de richtige uitvoering van zijn taak. De vennootschap die bij het eindigen van het beheer de teruggave der gedeponeerde aandeelen weigert, heeft te bewijzen, dat zij daartoe gerechtigd is op grond van tekortkomingen in het beheer.

Amsterdam Hof 15 December 1905, bev. Amsterdam 16 Maart 1904.

713. Een desbewuste goedkeuring en décharge van commissarissen en aandeelhouders ontheft den directeur van civiele aansprakelijkheid ook voor antistatutaire handelingen. In casu is zoodanige desbewuste goedkeuring en decharge aanwezig.

a 's Hertogenbosch 5 Februari 1909.

714. Een naamlooze vennootschap kan onrechtmatige daden, waaronder ook beleedigingen vallen, plegen doordien haar bestuur, binnen den formeelen kring zijner bevoegdheid, daarbij voor haar handelt.

Rotterdam 28 December 1908, bev. bij 's Gravenhage Hof 21 Februari 1910.

715. De bepaling der statuten, welke de medewerking van twee directeuren eischt voor

verbintenissen boven f 5000.„, is niet van toepassing, waar eene bestaande schuld door schuldvernieuwing op een ander wordt overgeschreven.
Amsterdam 29 Juli 1908.

716. Waar de statuten der naamlooze vennootschap luiden: „Het koopen of beleenen van eigen aandeelen en alle speculatiën in effecten voor eigen rekening is onvoorwaardelijk uitgesloten", is ook het koopen van eigen aandeelen voor rekening van derden of vreemde rekening verboden. Heeft zoodanige koop desniettemin plaats gevonden dan is die overeenkomst nietig.
's Gravenhage 4 Januari 1910.

§ 3.

717. Een naamlooze vennootschap in liquidatie kan het door haar onverschuldigd aan hare aandeelhouders betaalde terugvorderen.
Utrecht 8 Januari 1908. — In gelijken zin, in zooverre, de Concl. O. M. ad H. R. 29 Januari 1909, waarbij, Concl. conf., het beroep in cassatie niet ontvankelijk werd verklaard, als zijnde de zaak appellabel.

718. De verplichtingen van de directie eener naamlooze vennootschap gaan over op den liquidateur zoodra de naamlooze vennootschap in staat van liquidatie verkeert, tenzij anders is overeengekomen. Ook na liquidatie blijven de statuten eener naamlooze vennootschap van kracht en zijn derhalve de aandeelhouders ook gerechtigd vergaderingen van aandeelhouders op te roepen, wanneer de liquidateur weigert dit zelf te doen, en wanneer de statuten de bepaling inhouden, dat de directie verplicht is een buitengewone vergadering van aandeelhouders bijeen te roepen, wanneer aandeelhouders tenminste 1/4 deel van het maatschappelijk kapitaal vertegenwoordigende, op de bij de statuten genoemde wijze den wensch daartoe te kennen geven, met opgaven der te behandelen onderwerpen. Alleen de bij de aanvraag tot oproeping opgegeven onderwerpen kunnen op zoodanige vergadering rechtsgeldig behandeld en beslist worden.
Amsterdam Hof 17 December 1906, bev. Amsterdam 17 Januari 1906.

719. Wanneer eene vordering van een aandeelhouder tegen eene vennootschap: dat op straffe van schadevergoeding voor elken dag verzuim binnen zekeren termijn eene balans en winst en verliesrekening over het jaar 1901 worde vastgesteld, niet ontvankelijk is verklaard op grond van de slotsom van het onderzoek der verwering dat eischer bij die vordering geen belang heeft, wijl in eene vergadering van 11 Juni 1903 — na de dagvaarding — eene balans over de jaren 1901 en 1902 is vastgesteld, welke slotsom is, dat van eenig belang inderdaad niet is gebleken, dan berust 's Hofs oordeel hieromtrent op feitelijke gronden en kan de gedaagde het beroep op gemis van belang niet op zijde schuiven met de algemeenheid dat, waar een recht is toegekend ook belang bij de uitoefening daarvan bestaat. Verwerping van het middel, waarbij tevens was beweerd, dat de tardieve balans het belang niet kon te niet doen, doch hoogstens het tijdperk, waarover de schadevergoeding liep, kon inkrimpen.
H. R. 30 October 1908, Concl. conf.

VERANDERING, VERMEERDERING OF WIJZIGING VAN EISCH.

270. In de tot handhaving van het privaatrecht dienende procedure kan aan niemand de toewijzing eener vordering, die hij zelf niet meer begeert, worden opgedrongen. Toepassing van dezen regel op een vordering tot echtscheiding, waarbij gedaagde het door eischeres gestelde overspel had erkend en had gevorderd, dat, ook ondanks eischeres haar vordering wilde terugnemen, deze zou worden toegewezen.
Amsterdam 12 Februari 1910.

271. Onder onderwerp van den eisch moet worden verstaan het gevorderde in verband met die feitelijke grondslagen der vordering, welke voor den verweerder beslissend zijn ter beoordeeling van de vraag of hij gehouden is aan de vordering gevolg te geven. Herstel eener vergissing, zoo voor de hand liggende, dat gedaagde bij hare ontdekking moest begrijpen dat eischer haar zoo gauw mogelijk zoude herstellen, is daarom geen verandering van het onderwerp van den eisch.
Assen 8 December 1908.

272. De eischer bij herhaling zelf gesteld hebbende dat zijn schip dwars de rivier overstak, is niet gerechtigd daarvoor een latere richting in de plaats te stellen. Waar gedaagde bij antwoord heeft aangevoerd, dat dit oversteken geschiedde met W. Z. W. wind en dat dit dus was met ruimen wind in den zin van het Reglement en dit bij repliek niet werd tegengesproken, zooals daarop bij dupliek werd geconstateerd, kan eischer daartegen later niet meer opkomen. Art. 534 Kh.
Rotterdam 20 Juni 1906.

273. De in eerste instantie door de aanvarende partij gegeven voorstelling der feiten, door den eischer — aangevaren partij — aanvaard, is in strijd met diens posita in de dagvaarding. Dit verschil kan alleen dan beteekenis hebben, als het kan leiden tot verschillende rechtsgevolgen, wat in casu niet het geval is. In het deel uitmaken van een sleep (bij dagvaarding niet gesteld) ligt zonder meer niet opgesloten dat het gesleepte schip zijn zelfstan-

digheid verliest en het komt bij de actie, die ingesteld is (en waarbij b. v. niet geageerd wordt tegen den geintimeerde als aansprakelijk voor een verkeerde manoevre der onder zijn bevel staande sleepboot), op hetzelfde neer of in de dagvaarding alleen was gesteld: „dat geintimeerdes schip heeft aangevaren” dan wel of daaraan was toegevoegd „terwijl het deel uitmaakte van een sleep.”

Arnhem Hof 19 December 1906.

274. Toewijzing in hooger beroep van een eisch tot oproeping in vrijwaring op anderen grondslag dan den in eersten instantie afgewezenen is niet toelaatbaar.

a 's Gravenhage Hof 31 December 1906.

275. De reconventioneele vordering tot ontbinding der huurovereenkomst steunt niet op art. 1589 B. W. — het te niet gaan van het gehuurde door brand doch op wanprestaties van den verhuurder, welke in conventie waren aangevoerd, als gronden waarom de gevorderde huur niet behoefde betaald te worden. Dit blijkt zoowel uit de verklaring, dat de eischer het in conventie aangevoerde tot middelen van den eisch maakte als uit de bijgevoegde vordering tot schadevergoeding. Wel kan de eischer de vordering met dezen laatsten eisch verminderen doch daarmede geen verandering in het onderwerp daarvan brengen. — Subsidiaire eisch in reconventie en subsidiair gedane nieuwe eisch in hooger beroep.

Amsterdam Hof 26 Maart 1909.

276. De eischer, die zijn vordering heeft doen steunen op het door hem gestelde feit, dat hij met zijne vrouw in gemeenschap van goederen is gehuwd kan, in dit geding, zonder het onderwerp van den eisch te veranderen, niet optreden als verschenen voor zijne vrouw, buiten gemeenschap met hem gehuwd.

a Amsterdam 1 November 1907.

277. De verandering bij conclusie van repliek gebracht in de kadastrale nummers der dagvaarding is in casu geen ongeoorloofde wijziging van de vordering.

Breda 22 Mei 1906.

278. Requirant tot verificatie heeft terstond het pandrecht als basis van haar vordering opgegeven en zij heeft de feiten later alleen nader ontwikkeld.

Arnhem Hof 15 Juli 1909 bev. op dit punt Tiel 29 Mei 1908, waarbij tevens werd beslist, dat de requirante tot staving van hare gemelde vordering zich niet mocht beroepen op eene cessie, na het indienen der vordering aan haar gedaan. Het Hof liet deze vraag in het midden, beschouwde de cessie als slechts ten overvloede geschied, doch nam tevens aan dat het pandrecht op de inschuld op den beschadigden borg was overgegaan, en dat dit tegen den debiteur der gecedeerde vordering als cessie kon worden beschouwd, immers den pandhouder recht tot inning ten eigen name gaf. De cass. werd verw. bij *b* H. R. 24 Maart 1910, Concl. conf.

279. Het in appel laten varen van een provisievordering welke in strijd met de wet (art. 1303 en 1343 B. W.) gecumuleerd was met een vordering tot betaling van boete wegens wanbetaling dier provisie, en het met het bedrag daarvan zijn vordering verminderen is een verandering van het onderwerp van den eisch. Dit laten varen is inderdaad een afstand doen der instantie, na het antwoord in prima niet meer toelaatbaar tenzij met toestemming der wederpartij.

b Arnhem Hof 22 Januari 1908.

280. De ingestelde vordering was niet een zelfstandige tot schadevergoeding wegens niet gedane levering, doch strekte tot betaling van f 100.„ voor elken dag, dat de gedaagde met de levering in verzuim bleef en werd dus gedaan in verband met het verkrijgen van levering, alzoo nakoming. Deze vordering is van anderen aard en strekking dan de vordering tot schadevergoeding wegens niet-nakoming der levering op te maken bij staat. Er is hier dus niet eene beperking der vordering, maar eene verandering van het onderwerp van den eisch, welke volgens art. 134 Rv. niet is toegelaten.

a H. R. 20 November 1908, concl. conf. vern. het arrest ('s-Gravenhage Hof 17 December 1907) waartegen cass. in het daarbij vern. Rotterdam 12 Februari 1906.

281. Niet-ontvankelijk verklaring van een vordering tot betaling van een saldo op grond, dat de eischeres zich had verbonden dat saldo niet anders dan in gedeelten te zullen vorderen; zulks ofschoon de eischeres in den loop van het geding haar vordering met f 1.— wegens verschuldigde rente had verminderd. De cassatiemiddelen tegen die beslissing werden ongegrond geacht, uit overweging dat de rechter a quo de beweerde vermindering van eisch toetste eenerzijds aan den aard en het karakter der ingestelde vordering, anderzijds aan hetgeen volgens de wet als een geoorloofde vermindering van den eisch kan worden in aanmerking genomen, en dat hij terecht aannam, dat, nu eenmaal in strijd met de overeenkomst het geheele saldo in eens was gevorderd, eischer niet-ontvankelijk bleef.

a en *b* H. R. 16 April 1909, Concl. conf. adv. gen. Noyon die in de concl. ad *b* H. R. zegt: „Het vorderbare bedrag en de wijze van betalen waren geen van beide onderwerp eener verplichte beslissing, nu verstaan werd, dat in elk geval vordering van het geheel niet toelaatbaar was.

282. Hij die van twee gedaagden als huurders hoofdelijke veroordeeling tot betaling der huursom heeft gevorderd, vermeerdert in strijd met de wet zijn eisch, wanneer hij zijn vordering tegen een der gedaagden intrekt en veroordeeling van den anderen gedaagde voor het geheel blijft vorderen — daarbij sprekende van zijn „verminderde” vordering tegen deze. Beide vorderingen zijn niet ontvankelijk, daar de huurschuld deelbaar is.

Amsterdam 26 April 1909.

283. Waar appellant zelf de schade toeschrijft aan eene andere schuldoorzaak dan in de inleidende dagvaarding vervat is, staat de laatste oorzaak zeker niet vast en kan hij niet worden toegelaten om de oorspronkelijke niet gestelde schuldoorzaak te bewijzen.

's Gravenhage Hof 11 Mei 1908.

284. Het is eene ongeoorloofde verandering van eisch, wanneer men bij dagvaarding gevorderd heeft nietigverklaring van een testament van 28 April 1905 en later bij conclusie nog de nietigverklaring vordert van een ander testament dd. 18 April 1905.

's Hertogenbosch 28 Juni 1907.

285. Wanneer eene vordering ex art. 1540 B. W. in de dagvaarding alleen is gegrond op „tuberculose”, mag daarvoor niet in de plaats eene geheel andere ziekte worden gesteld, waarop de dagvaarding niet heeft gedoeld en waarvan geenerlei verschijnselen in de dagvaarding zijn opgenomen. Terecht zag de rechtbank hierin een verboden wijziging van eisch.

a H. R. 17 Januari 1908, Concl. contr.

286. Appellante is ten onrechte in hare subsidiaire vordering niet-ontvankelijk verklaard omdat, hoewel het proces-verbaal der verificatie-vergadering daarvan niet gewaagt, de subsidiaire vordering, waarbij wordt gesteld schuldvergelijking tot eener kleiner bedrag dan bij de primaire vordering, als een beperking dezer laatste is te beschouwen.

a Amsterdam Hof 2 Maart 1906, vern. op dit punt Haarlem 13 December 1904.

VERBEURDVERKLARING z. APPEL SZ., CASSATIE SZ., GESLACHT, HONDSDOLHEID, JACHT EN VISSCHERIJ, MOTIEVEN VAN VONNISSEN, RECHTEN EN ACCIJNZEN, STRAFFEN, VEEZIEKTE.

VERBODEN VEREENIGING z. VEREENIGING EN VERGADERING.

VERBORGEN GEBREKEN.

184. De ingestelde vordering strekkende om aan eischer o. m. te betalen het bedrag van den koopprijs wijl het paard „in de strengen slaat” en dus niet is „goed gezond en eerlijk” is gegrond op de koopovereenkomst zelve en niet op de door gedaagde bij zijne in het vonnis vermelde verklaring op zich genomen verplichtingen tot terughalen van het paard bij niet voldoening aan de voorwaarde, dat het goed gezond en eerlijk zou zijn. Bedoelde vordering, die geen andere kan zijn dan eene ter zake van een koopvernietigend gebrek, moet worden aangelegd binnen een korten termijn, die begint te loopen van af het ontdekken van het gebrek. Waar niet gesteld is wanneer zich dat gebrek openbaarde, is de vordering niet-ontvankelijk.

Dordrecht 12 Januari 1910.

185. Ook indien vaststond, dat het door gedaagde aan eischer verstrekt staal was „waschecht” en dat de geleverde stof zulks niet was, zou deze omstandigheid niet daarstellen een „verborgen gebrek”, daar gedaagde, die bij zijn antwoord zelf heeft gesteld, dat de kleuren van de hem geleverde stof reeds dooreenliepen, toen eenige daarmee overtrokken zwemgordels nat waren gemaakt, kennelijk in dit geval op zeer eenvoudige wijze onmiddellijk na de levering had kunnen onderzoeken, of de geleverde stof was „waschecht” en zulks, waar hij aan het aanwezig zijn van die hoedanigheid waarde hechtte, ook had behooren te doen, alvorens over het geleverde te beschikken.

Rotterdam 16 October 1907.

186. Drachtigheid bij een paard is geen verborgen gebrek, zelfs niet bij een rijtuigpaard.

Tiel 16 November 1906.

187. De kooper kan slechts dan op grond van verborgen gebreken van zijn verplichting tot betaling ontslagen worden, wanneer hij de vernietiging der koopovereenkomst heeft gevraagd en verkregen. Die vernietiging kan hetzij bij afzonderlijke actie, hetzij bij reconventie, hetzij bij wijze van exceptief verweer tegen den eisch tot betaling van den koopprijs worden gevraagd.

Amsterdam 8 Mei 1907.

188. De gedaagde tot betaling van in de maand Maart 1908 door hem gekochte en aan hem bij hoeveelheden van ± 100 Liter per dag geleverde melk, is, waar hij de melk heeft verbruikt, niet van zijn betalingsplicht ontheven, al zoude zijn beroep op een verborgen gebrek — te min vet- en drooge-stofgehalte — juist worden bevonden; dit zou slechts aanleiding geven tot vermindering van den koopprijs. Waar de gedaagde in reconventie primair de vernietiging der overeenbomst heeft gevorderd wegens voormeld gebrek en subsidiair voormelde vermindering, hangt de beslissing in conventie van het lot der reconventioneele vorderingen af. De primaire vordering kon den eischer niet volgen, nu hij de melk niet meer kan teruggeven, als zijnde verbruikt, daargelaten of de vernietiging geheele kwijtschelding zou beduiden. De subsidiaire vordering is niet ontvankelijk als zijnde eerst op 16 December 1908 en dus, in strijd met art. 1547 B. W., te laat ingesteld.

Rotterdam 29 September 1909.

189. Eischer schadevergoeding vorderende wegens verborgen gebreken, zonder daarbij teruggave van den koopprijs te vorderen of te stellen, dat de gedaagde de gebreken van het verkochte goed gekend heeft, is in de vordering niet-ontvankelijk.

Deventer Kgr. 15 Februari 1910.

190. Een vordering tot teruggave van den koopprijs, op grond van beweerde verborgen gebreken, is, wanneer die koopprijs nog niet betaald is, niet-ontvankelijk. Een beroep op verborgen gebreken is bij genus-koop niet uitgesloten. Zoodanig beroep, als verweer tegen de vordering tot betaling van den koopprijs met conclusie tot niet-ontvankelijkverklaring of ontzegging dier vordering, kan den kooper alleen baten, indien het gekochte tengevolge der beweerde gebreken geheel is te niet gegaan, of als hij het goed vooraf aan den verkooper heeft teruggegeven.

a Amsterdam Kgr. I 27 November 1908.

191. De rechter moet ambtshalve met den termijn bij art. 1547 B. W. bedoeld, als zijnde een fatale termijn, rekening houden. Waar de aard van het beweerd gebrek aan een onmiddellijk instellen der vordering niet in den weg zoude staan, brengt het gebruik te Rotterdam mee dat de vordering binnen 6 weken moet worden ingesteld. Die termijn begint te loopen na de ontdekking van het gebrek.

a Rotterdam 1 Juni 1908. — Rotterdam 24 Juni 1907, en in cass. *i* H. R. 26 Juni 1908, Concl. conf.

192. Door bij introductieve dagvaarding te stellen, dat de onderwerpelijke koe na de slachting bleek lijdende te zijn aan uitgebreide onderhuidsche bloeduitstorting, is voldoende aangegeven, dat het dier een gebrek had in den zin der wet. Er is niet bewezen, dat de onderhavige bloeduitstorting reeds bestond bij den koop; de mogelijkheid is niet uitgesloten dat bij de slachting die bloeduitstorting door den kogel van het schietmasker werd veroorzaakt.

's Gravenhage 19 Januari 1910.

Cass. Bz.
Koop en verkoop 184 v.
Niet. en nietigv. o.k. 187.
Rechtsgr. en rechtsm. 191.
Reconventie 188.
Verand. verm. of wijz. v. eisch.

VERBRUIKLEENING.

43. De opgedragen eed, waarbij de verweerder zou zweren dat de wederzijdsche feitelijke overgaaf van gelden en effecten werkelijk had plaats gehad, gaat in tegen de niet aangetaste beslissing van den rechter a quo, dat tusschen partijen de contractueele verhouding van het verstrekken van geld op prolongatie heeft bestaan, ook al hebben slechts wederzijdsche verrekening en uitvoering zonder daadwerkelijke overgaaf van gelden en effecten plaats gehad.

b H. R. 8 Januari 1909, Concl. conf.

44. De procuratiehouder, die effecten leent aan zijn patroon (bankier) ter versterking van diens onderpand bij een anderen bankier, terwijl hij weet dat laatstgenoemde niet de verplichting op zich neemt om dezelfde nummers der effecten terug te geven, welke hem als onderpand voor gesloten prolongatiën zijn verstrekt, sluit niet de overeenkomst van bruikleen, maar van verbruikleen.

Almelo 4 November 1908.

45. De omstandigheden, dat de schuldbekentenis vermeldt, dat het geld „ontvangen" is, dat er $3^1/_2$ % rente zal worden betaald, en dat de schuld „met drie maanden opzegging" opeischbaar wordt, in onderling verband, vooral als geene andere schuldoorzaak is gesteld, toonen voldoende aan dat de schuldverbintenis leening tot oorzaak heeft.

's Hertogenbosch 20 November 1908.

46. Hoezeer pandbrieven geen geld zijn en eene leening van pandbrieven geene geldleening, verliest eene bij notarieele akte aangegane geldleening toch niet het karakter hiervan door het bij onderhandsche akte denzelfden dag gemaakte beding, dat de leener het verschuldigde zal kunnen betalen in pandbrieven. Hij, die zich als borg voor geleende gelden verbonden heeft, is alzoo ook voor de voldoening aan de verplichtingen uit die finantieele transactie voortvloeiende aansprakelijk.

Alkmaar 15 November 1908.

47. Het verstrekken en ontvangen der jetons is als „geldleening" te qualificeeren, waartegen niet afdoet „het niet algemeen en overal inwisselbaar zijn der jetons", daar partijen het bij hare overeenkomst volkomen in de macht hadden om tusschen hen beiden, bij uitbetaling en terugbetaling ook „jetons" met geld gelijk te stellen, dat is als betaalmiddel te bezigen.

's-Gravenhage Hof 10 Januari 1910.

Actie.
Bekentenis Bz.
Betaling 46.
Borgtocht 46.
Eed 43.
Koop en verkoop.
Overeenk.
Pand 43.
Prolongatie 44.
Schuldoorzaak 43.
Spel- en weddingsch. 47.
Vennootschap.

VERDEDIGING SZ.

Z. ADVOCAAT, CASSATIE SZ., MOTIEVEN VAN VONNISSEN, PROCUREUR, TERECHTZITTING SZ.

VERDUISTERING.

142. Ook obligaties in portefeuille, al hebben zij wellicht geen economische waarde omdat zij zich niet in handen van een derde bevinden, kunnen voorwerp van eigendom zijn en als „eenig goed" verduisterd worden.

Amsterdam 5 Januari 1907. — Zie in cass. *d* H. R. 23 December 1907.

143. De woorden „persoonlijke dienstbetrekking" in art. 322 Sr. kunnen ook worden toegepast op bestuurders eener naamlooze vennootschap, die een vast tractement, alzoo loon genieten.

d H. R. 23 December 1907, Concl. conf. — Idem in eerste instantie Amsterdam 5 Januari 1907, verwerpende de verwering, dat niet iedere handeling van een bestuurder gepleegd wordt „als" bestuurder, doch ook „in privé" kan plaats vinden en dat er in casu een niet ten laste gelegde diefstal zou hebben plaats gevonden.

144. Al moge de machinist eener sleepboot meer in 't bijzonder verantwoordelijk zijn voor het gebruik der voor den sleepdienst bestemde steenkolen, de positie van den kapitein eener sleepboot brengt mede, dat hij geacht moet worden het vaartuig, met alles wat bestemd is tot de uitoefening van het bedrijf, anders dan door misdrijf onder zich te hebben.

b Amsterdam 6 Februari 1907.

145. Veroordeeling van een commissionnair ter zake van verduistering van effecten, die hij in zijn gemeld beroep ter leen ontvangen en onder zich had, en van de opbrengst van dergelijke effecten.

Amsterdam Hof 23 Juni 1909 waartegen de cass. is verw. bij *d* H. R. 1 November 1909, Concl. conf.

146. De directeur eener vennootschap, die van den executeur testamentair van een overleden commissaris dier vennootschap onbevoegdelijk den sleutel heeft ontvangen (met last om hem aan den rechthebbende te overhandigen) van het loket eener brandkast, welke zich bevond in het door bedoelde vennootschap ter zijner beschikking gesteld kantoor en die ook de brandkast, (behalve het loket waarvan twee commissarissen der vennootschap ieder een sleutel hadden en waarvan hij er zelf geen had noch mocht hebben, noch gebruiken,) had de in dat loket aanwezige waarden niet onder zich, doordien hij den hem ter hand gestelden sleutel had laten namaken en daarmede het loket kon openen, op een tijdstip dat wederom twee commissarissen in het bezit waren van de echte sleutels en de waarden der vennootschap in het loket borgen. Voormelde waarden wegnemende, pleegde hij diefstal en geen verduistering, zoodat de vennootschap ingevolge art. 2014 B. W. gerechtigd was die waarden in handen der bank, waarbij zij waren beleend, in revindicatoir beslag te nemen en als haar eigendom op te eischen.

's-Hertogenbosch Hof 19 October 1909, bev. Maastricht 14 Mei 1908.

147. In het bewezen verklaarde feit dat de requirant aan anderen toebehoorende effecten heeft verpand, in prolongatie gegeven of beleend,

zonder gegrond vooruitzicht of redelijke verwachting van ze te rechter tijd te kunnen teruggeven, terwijl zijn vermogen volgens zijne erkentenis al sedert lang was verloren gegaan, is terecht gezien opzettelijke wederrechtelijke toeeigening van die effecten.

d H. R. 23 December 1907, Concl. conf. — Zie in prima Amsterdam 5 Juni 1907, over het voltooid zijn der verduistering, wanneer een der directeuren aan den anderen kasgelden der vennootschap ter hand stelt.

148. De lasthebber is verplicht om hetgeen hij in die hoedanigheid ontvangt, af te dragen aan zijn lastgever. Hetgeen vóór den verkoop (in casu van een effect, pandbrief Hongarije 1000 fl. 4°/o) ter beurze aan den lasthebber als voorschot wordt uitbetaald, is reeds als gedeeltelijke opbrengst aan te merken. Die ontvangst (in casu het voorloopige en later bij definitieve verkoop het meerdere opgebrachte) behoort telkens terstond toe aan den lastgever. Echter behoeft de lasthebber, waar het geld betreft, juist niet dezelfde specie uit te betalen, als hem werd ter hand gesteld, edoch heeft de lastgever, die zich tevreden stelt met een vervanging, zijn recht op het hem eigentlijk toekomende, niet verloren. Die opbrengst feitelijk in eigen kas stortende en niet meer kunnende afdragen of zelfs maar door andere specie kunnende vervangen, moet de lasthebber geacht worden deze zich wederrechtelijk te hebben toegeëigend en zich aan verduistering te hebben schuldig gemaakt.

Arnhem Hof 5 December 1907.

149. Veroordeeling wegens verduistering van effecten, aan bekl. ter hand gesteld om als onderpand te dienen voor het aankoopen van andere effecten, doch door beklaagde gebruikt voor eigen speculatiën.

b 's Gravenhage Hof 28 September 1905.

150. Verduistering, gepleegd door de opzettelijke wederrechtelijke toeëigening van in bruikleen ontvangen voorwerpen, welke in het onderwerpelijk geval ligt opgesloten en des bruikleeners weigering om die voorwerpen op het daartoe bestemde tijdstip terug te geven, onder de leugenachtige bewering, dat hij ze van den uitleener gekocht had.

Amsterdam Hof 12 Februari 1907.

151. Het gedane verzoek tot schorsing in verband met een beweerd recht van schuldvergelijking is terecht verworpen, nu vaststond, dat de beklaagde de door hem ontvangen gelden voor een ander had geïnd en ze aan dezen toebehoorden, zoodat beklaagde die gelden slechts als houder onder zich had en er tusschen hem en den eigenaar niet bestond eene wederkeerige verhouding van schuldeischer en schuldenaar.

c H. R. 9 Maart 1908, Concl. conf.

152. Het verweer van beklaagde dat de goederen haar zouden zijn verkocht, zoodat den verkooper slechts een civiele actie tot betaling van den koopprijs ten dienste stond, ongegrond geoordeeld, omdat het Hof aanneemt, dat van den aanvang van het optreden van de beklaagde bij haar geen sprake is van overeenstemming met den verkooper omtrent den prijs, omdat zij nooit de bedoeling had om die goederen te koopen. Zij vroeg en kreeg die goederen onder valschen naam op zicht, onder belofte ze den volgenden dag terug te bezorgen of te betalen; in plaats daarvan schonk zij ze aan een derde.

Leeuwarden Hof 12 November 1908.

153. Beklaagde, die een horloge heeft gekocht van een winkelbediende (i. c. in een bazar) en het van dezen heeft ontvangen om zich daarmede naar de kas te begeven en daar het horloge te betalen tegen inlevering van een mede ontvangen bon, maakte zich schuldig aan verduistering door zich dat horloge vóór de betaling toe te eigenen.

a Groningen 8 April 1909.

154. Al is in de dagvaarding ten onrechte gesteld, dat de partijen het over den verkoop der zaak nog niet eens waren geworden, zoo is toch de ten laste gelegde strafbare toeëigening (door den kooper van de hem nog niet geleverde zaak) bewezen.

Amsterdam 22 Januari 1907, om formeele redenen vern. bij Amsterdam Hof 19 Maart 1907, waarbij een gelijke beslissing werd genomen en waartegen de cass. is verw. bij *d* H. R. 24 Juni 1907, Concl. conf.

155. De beweerde mede-eigendom van den beklaagde aan het orgel, dat hij zich zou hebben toegeëigend, is in strijd met de feitelijke beslissing, dat de beklaagde het orgel niet had gekocht doch gehuurd (bij afbetalingscontract) en met hetgeen volgens het aangevallen arrest omtrent de toedracht der zaak tusschen partijen is gebleken.

c H. R. 11 Januari 1909, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 30 September 1908.

156. Reeds door het te koop aanbieden van de door beklaagde gekochte machinedeelen had degene, die deze onder zich had, daarover als heer en meester beschikt, zoodat bij den daarna tot stand gekomen koop het misdrijf van verduistering was voltooid. Veroordeeling van den kooper wegens heling kon dus plaats vinden.

a H. R. 16 December 1907, Concl. conf. adv. gen. Mr. Ort.

157. Vrijspraak van diefstal van puin en steen, die bij vernieuwing en herstelling uit een rijksstraatweg kwamen, wijl niet een der twee beklaagde straatwerkers last tot wegvoering daarvan hadden gegeven doch een derde, welke bedoelde zaken van de beklaagden had gekocht, ofschoon hij begreep dat deze niet tot dien verkoop gerechtigd waren. De eerste beklaagde verduisterde ook niet het puin en de steenen, wijl hij niet, zooals gesteld is, als met toezicht door het Rijk belast die zaken onder zich had; deze gingen den aannemer aan. Vrijspraak ook van den tweeden beklaagde.

's-Gravenhage 28 Augustus 1908.

VEREENIGING EN VERGADERING.

65. Uit den text en de geschiedenis der nederlandsche wetgeving blijkt, dat zij onderscheid maakt tusschen vereenigingen van personen, optredende op publiekrechtelijk terrein

en vereenigingen van personen, als zedelijke lichamen, rechtsbevoegde wezens op privaatrechtelijk gebied; de eerste vóór de wet van 22 April 1855 (Sb. 52) haar wettig bestaan alleen ontleenende aan de artt. 9 en 10 (thans 8 en 9) Gw., de anderen omschreven en geregeld in den 10den titel van het derde boek B. W., terwijl, wat betreft de genoemde wet van 1855, de artt. 1—4 en 16 daarvan betrekking hebben op het recht van vereeniging van staatkundig standpunt beschouwd, de artt. 5—14 daarentegen behooren tot het burgerlijk recht en bestemd zijn de vereenigingen van de tweede soort, om als rechtspersonen te kunnen optreden, te onderwerpen aan het vereischte van erkenning. Uit dit alles volgt, dat art. 5 der wet van 1855 de bepaling van art. 1690 B. W. heeft gewijzigd in dien zin, dat voor het ontstaan van een zedelijk lichaam voortaan, behalve de overeenkomst tot oprichting, een koninklijke erkenning zal noodig zijn.

a Amsterdam 26 Juni 1907. — In appel werd bij *d* Amsterdam Hof 4 December 1908 overwogen, dat de rechtbank niet had beslist, dat er twee soorten van vereeniging waren, nl. publiekrechtelijke en privaatrechtelijke en dat die onderscheiding in ieder geval niet had medegewerkt tot de beslissing, dat de niet erkende vereeniging alle rechtsbevoegdheid miste. De rechtbank had alleen willen doen uitkomen, dat de wet van 1855, niet meer als in vroeger dagen hier en elders het geval was, een voorafgaand verlof om zich te vereenigen eischte, welke regeling een zeker publiekrechtelijk karakter had, en dat daarnaast bepalingen van privaatrechtelijken aard omtrent het hebben en uitoefenen van rechten in gemelde wet voorkwamen. De cass. tegen het arrest is verw. bij *b* H. R. 17 December 1909, Concl. contr.

66. Tot de elementen van het misdrijf van art. 140 lid 2 Sr. behoort niet de wetenschap, dat de vereeniging is eene bij de wet verbodene.

d H. R. 11 Januari 1909, Concl. conf. verw. de cass. tegen het arrest, waarbij werd vern. Amsterdam 7 Februari 1908.

67. Eene vereeniging, die, door in hare lokalen aan het publiek bij voortduring gelegenheid te geven tot hazardspel, een voor het publiek toegankelijk huis van hazardspel houdt, beoogt de overtreding van art. 456 Sr., zijnde een overtreding betreffende de zeden, en moet, voor de toepassing van art. 2 der wet van 22 April 1855 (Sb. 32) als in strijd met de goede zeden worden beschouwd. Hoewel het houden door de vereeniging van een huis van hazardspel als voormeld eene overtreding van art. 456 Sr. oplevert, kan het tevens de grond zijn, waarom die vereeniging als eene verbodene is te beschouwen; zulks belet dan niet, dat het oprichten, het besturen van- of het deelnemen aan zoodanige vereeniging, bij art. 140 Sr. strafbaar gesteld, een geheel ander feit is. Voor veroordeeling alleen ter zake van art. 456 Sr. op grond van art. 55 Sr. is geen grond aanwezig. Ware zulks wel het geval, zoo zou dit toch niet het tot niet-ontvankelijkheid van het Openbaar Ministerie in de strafvervolging hebben geleid, gelijk de requirant vermeent.

a H. R. 21 Mei 1907, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's Hertogenbosch Hof 23 Januari 1907. — Zie in dezelfde zaak 's Hertogenbosch Hof 26 Januari 1906, verleenende rechtsingang met bevel tot instructie en verlof tot huiszoeking en papieronderzoek, met vern. van Maastricht 19 Januari 1906.

68. Voor de toepassing van art. 456, 1° Sr. is voldoende, dat de plaats, waar gespeeld wordt, tot het houden van het spel is bestemd en voor het publiek toegankelijk is en dat het gehouden spel een hazardspel is. Op grond van hetgeen feitelijk is beslist, is terecht aangenomen, dat de vereeniging ten doel had het houden van een voor het publiek toegankelijk huis van hazardspel en dus was eene verbodene vereeniging; niet alleen uit de statuten en uit de besluiten eener vereeniging, doch ook uit hare handelingen en de wijze van optreden kan worden opgemaakt, welk het werkelijk doel der vereeniging is. Voor de vraag, of eene een vereeniging toebehoorende localiteit geacht moet worden voor het publiek toegankelijk te zijn, is niet beslissend de omstandigheid, dat aan zekere categorie van personen de toegang is ontzegd en dat de leden der vereeniging het recht tot introductie missen.

d H. R. 11 Januari 1909, Concl. conf. verw. de cass. tegen het arrest waarbij werd vern. Amsterdam 7 Februari 1908.

69. Art. 140 Sr. heeft in verband met de artt. 2 en 3 der wet van 1855 deze beperkte strekking, om de onderdrukking te bereiken van vereenigingen, welke een maatschappelijk gevaar opleveren, waarvoor uit den aard der zaak vereischt wordt, dat de rechtsorde of de algemeen erkende goede zeden in de samenleving door de vereeniging zouden worden gekrenkt bij bereiking van haar werkelijk doel. Zoodanig maatschappelijk gevaar kan echter niet worden aangenomen, wanneer is vast komen te staan het bestaan eener vereeniging, welke, het schijnbare bestaan voerende van een liefdadigheidsgezelschap (club international de bienfaisance), in werkelijkheid ten doel had om haren besloten kring te vormen rondom eene vereeniging van roulettespel, waardoor degenen, die bij die onderneming betrokken waren beschut werden tegen eene strafvervolging, in te stellen op grond van art. 456 Sr.

Amsterdam 7 Februari 1908, vern. bij een arrest houdende veroordeeling, waartegen de cass. is verw. bij *d* H. R. 11 Januari 1909, Concl. conf.

70. Wanneer eene afdeeling eener vereeniging handelingen pleegt, die niet geacht kunnen worden uitvloeisels van haar doel te zijn, hetzij blijkens hare statuten, hetzij krachtens een voor haar bindend besluit, hetzij blijkens eenig door haar aangewend middel — dan kunnen die handelingen de vereeniging niet stempelen tot eene bij de wet verboden vereeniging, en is dus ook deelneming aan die vereeniging niet strafbaar ex art. 140 Sr.

Amsterdem Hof 4 November 1908, vern. Amsterdam 4 Juni 1908.

VEREFFENING VAN KOSTEN, SCHADE EN INTERESSEN.

106. Waar eischer drie schade-elementen heeft gesteld (i. c. bij een vordering tot schadevergoeding wegens onrechtmatig conservatoir beslag op een schip (ter zake van niet verschuldigd hulploon) daar mocht de rechter twee elementen ter zijde stellen en den eisch, in zooverre hij daarop was gegrond, ontzeggen, voorts uitspreken, dat de vordering op het derde element gebaseerd toewijsbaar was doch de beslissing over het bedrag daarvan aanhouden tot het vereffeningsgeding. Wel „behoeft" in de procedure tot schadevergoeding slechts in het algemeen van berokkende schade te blijken en „behoeven" de elementen der schade niet reeds in dat geding vast te staan, doch zulks kan ook wel het geval zijn en dan is het oordeel over de schade voor het liquidatieproces niet voorbarig.

Leeuwarden Hof 26 Mei 1909.

107. De schade door ontbinding der huur en door wanprestatie geleden dient niet met behulp van deskundigen in het hoofdgeding te worden vastgesteld, zooals de eerste rechter heeft gewild, doch volgens de bepalingen van art. 612 Rv. Ten onrechte wordt beweerd dat in casu geen schade wegens wanprestatie zou zijn gevorderd, doch alleen schade, als gevolg der ontbinding.

Amsterdam Hof 12 Maart 1909.

108. Ofschoon enkel gevraagd is, dat zal worden gelast, dat de schade worde opgemaakt bij staat, mag de rechter die schade terstond bij de toewijzing der vordering tot schadevergoeding begrooten.

Zutphen 9 September 1909.

109. Wanneer de declarant bij zijn schadestaat geen bescheiden meedeelt, waardoor het gevorderde schadecijfer wordt gerechtvaardigd, kan de gedeclareerde volstaan met daartegenover te stellen een ontkentenis dat de schade het gedeclareerde bedrag zou hebben bedragen.

a Rotterdam 9 December 1908.

110. Compensatie van kosten, ofschoon den declarant alle schade, als onbewezen, werd ontzegd, nu geen aanbod was gedaan.

a Utrecht 9 Mei 1906.

Cons. beslag 106. Desk. Bz. 137. *Get. bew. Bz.* Huur en verh. 107. Onr. daad 105. Ontb. en nak. o. k. 107. *Procesk. Bz.* 110. *Schadevergoed.* 106 v.

VERGIFTIGING z. DOODSLAG.

VERHOOR OP FEITEN EN VRAAGPUNTEN.

226. Het verhoor op vraagpunten kan in hooger beroep worden aangewend tot herstel van in eersten aanleg begane tekortkomingen.

Amsterdam Hof 8 Januari 1909. — Bij Amsterdam Hof 14 Januari 1910 werd in dezelfde zaak een getuigenbewijs bevolen.

227. Het verzoek tot verhoor op vraagpunten van den gewezen directeur eener naamlooze vennootschap is niet-ontvankelijk.

a Amsterdam Hof 14 December 1906.

228. Het is niet noodig, dat een vraagpunt alleen in bevestigden of ontkennenden zin moet kunnen worden beantwoord.

Amsterdam 9 October 1907.

229. Niet-ontvankelijkverklaring eener incidenteele vordering tot verhoor op feiten en vraagpunten, wegens den inhoud der vraagpunten.

Amsterdam 5 Juni 1907.

230. Het verzoek der gedaagden tot verhoor op vraagpunten, vóór dat zij van antwoord hebben gediend, is, als praematuur, af te wijzen, omdat de rechter in dezen stand van het geding nog niet kan uitmaken of de vraagpunten tot het geschil betrekkelijk zijn.

a Amsterdam 18 Januari 1907.

231. Waar de eischer zijne beweerde niet-ontvankelijkheid nog niet heeft toegegeven, kan de gedaagde zich niet van het enkel voorstellen van dit middel bedienen, om het door den eischer gevraagd verhoor te doen afwijzen.

b Amsterdam 8 Juni 1906.

232. Iemand, die in N. Indie vertoeft en aldaar eene landsbetrekking vervult, is wettig verhinderd om te Amsterdam te verschijnen, tot het ondergaan van een verhoor op vraagpunten. De wettige verhindering kan van zoo blijvenden aard zijn, dat geen nieuwe dag voor het verhoor dient te worden bepaald. Art. 244 Rv.

Amsterdam 16 Februari 1906.

233. Het verzoek tot voeging van een zaak, waarin reeds pleidooi was bepaald, met een op verkorten termijn aanhangig gemaakte zaak, waarin reeds was geantwoord, moet geacht worden mede te brengen het vragen van pleidooi, met gevolg dat, op den daarvoor aangewezen dag, de pleidooien in de beide gevoegde zaken zullen worden gehouden; onder deze omstandigheden stelde de rechtbank terecht ter zijde de incidenteele conclusie van appellant tot verhoor op vraagpunten, omdat deze, die zelf de voeging had gevraagd, had behooren te handelen overeenkomstig art. 237 2° Rv.

b Amsterdam Hof 2 April 1909.

Aanb. en aann. Appel Bz. 226. Connex. en litisp. 233. *Get. bewijs Bz.* *Med. v. stukk.* *Orderbiljet.* Vennootschap 227. Voeging Bz. 233.

VERJARING IN BURGERLIJKE ZAKEN.

271. De verjaring der actie moet beoordeeld worden naar dezelfde wet, die op de overeenkomst van toepassing is.

's Gravenhage Hof 15 Maart 1910, bev. Dordrecht 22 April 1908.

272. De beoordeeling door den burgerlijken rechter of zekere publiekrechtelijke daad van de Regeering, het besluit van den Gouv. gen. van Ned. Indie tot ontneming der decoratie, het ophouden van de verplichting van den Staat om te betalen kon ten gevolge hebben, was alleen van invloed op de gevolgen dier daad voor zoover die de vermogensrechten van den eischer tegen den Staat betroffen. Het vervallen door verjaring van voorbedoeld recht tot vorderen moet mitsdien naar de bepalingen van het B. W. worden beoordeeld.

a H. R. 19 Juni 1908, Concl. conf. verw. de cass. tegen *a* 's Gravenhage Hof 16 December 1907, waarbij op dit punt was vern. 's Gravenhage 9 Januari 1906.

273. Hij, die uit kracht van een met den vorigen eigenaar van een onroerend goed gesloten koop in het bezit van dat goed is getreden, bezit ter goeder trouw, indien hij meende, dat zijn titel was overgeschreven, wat werkelijk

hier het geval niet was, en dat hij door die overschrijving eigenaar van het goed was geworden.

b H. R. 14 December 1906, Concl. conf.

274. Aan het vereischte, voor de continuïteit der verjaring gevorderd in art. 1995 B. W., wordt voldaan, indien de opvolger te goeder trouw is getreden in het bezit van den vorigen bezitter. In dezen zin moeten de woorden „van wien men de zaak verkregen heeft" in voormeld artikel worden opgevat.

b H. R. 14 December 1906, Concl. conf.

275. Aan den eischer (oom), die een onroerend goed, dat krachtens art. 1223 B. W. verkocht is geworden ten laste van den gedaagde (zijn neef), heeft gekocht en aan wien dit is geleverd, kan door dien neef ter afwering van eene revindicatie niet worden tegengeworpen eigendomsverkrijging door verjaring, waar tijdens den loop dier verjaring boven bedoelde aankoop heeft plaats gevonden in overleg met den in het feitelijk bezit gebleven neef, die beweert, dat de oom slechts pro forma eigenaar is geworden om nieuwe maatregelen van executie te voorkomen. Die verkoop stelt niet alleen bezitsstoornis daar, doch het bezit van den neef was na den verkoop allerminst openbaar. Bedoelde overeenkomst tusschen oom en neef brengt geen verandering in het karakter van „bezitsstoornis."

Leeuwarden Hof 23 Juni 1909.

276. Het recht om met uitsluiting van ieder ander op een terrein boomen te plaatsen en te houden is vatbaar voor bezit en kan door verjaring verkregen worden. De daden van uitoefening van dat recht kunnen door getuigen bewezen worden.

Tiel 4 October 1907, bevelend een getuigenbewijs. — Toewijzing der vordering bij Tiel 15 Mei 1908, tevens beslissende, dat op grond van getuigenverklaringen kan worden aangenomen — zonder voorlichting van deskundigen —, dat het recht zoodanig werd uitgeoefend, dat voor anderen, resp. den eigenaar, geen gelegenheid overbleef om nog boomen bij te planten. Beide vonnissen zijn bev. bij Arnhem Hof 2 Juni 1909, waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 24 Maart 1910, Concl. conf., welk arrest evenwel alleen behandelde de vraag, of het Hof deskundige meeningen omtrent oordeelkundig poten als getuigenbewijs had gebezigd.

277. Een recht van weg over aan eene gemeente niet in eigendom toebehoorende gronden, kan zeer goed een privaatrecht eener gemeente zijn. De met een beroep op „verjaring" te bewijzen aangeboden feiten dragen echter een dubbelzinnig karakter en zou daar door het gestelde privaat eigendomsrecht niet kunnen worden bewezen.

Arnhem Hof 27 Februari 1907.

278. Door het in huur aannemen van een stuk grond doet de huurder tegenover den verhuurder geen afstand van zijn recht om zich te beroepen op „voor" dien tijd voltooide verjaring als middel van eigendomsverkrijging van dien grond. Bezit is niet een feit, maar een gevolgtrekking uit feiten.

Leeuwarden 10 Januari 1907.

279. De bepalingen van art. 2012, 4e alinea B. W. zijn niet toepasselijk op de hoofdsom, welke ter leen is verstrekt, indien de terugbetaling bij het jaar of bij korteren termijn is bedongen. Daarvoor geldt de gewone verjaringstermijn.

Utrecht 24 Februari 1909.

280. Uit de kennisgeving van Burgemeesteren van Amsterdam d.d. 19 Januari 1820 betreffende de opheffing en liquidatie der Amsterdamsche wisselbank, waarvan niet gesteld wordt noch bewezen is, dat zij hare zaken dreef als orgaan van het Stadsbestuur noch dat haar vermogen een deel was van dat der stad, volgt niet, dat Burgemeesteren de liquidatie overnamen, doch alleen dat zij het saldo onder hun berusting namen, opdat de inleggers alsnog het door hen ingebrachte tot zich zouden kunnen nemen, ook na afloop der liquidatie van de bank binnen zes maanden. Hieruit volgt geen verplichting tot rekening en verantwoording doch wel tot rechtstreeksche afgifte; het recht om deze laatste te vorderen is evenwel ingevolge art. 2262 C.C. jo. 2030 B. W. verjaard op 19 Juli 1850.

Amsterdam 24 December 1906.

281. Daar blijkens artt. 811 en 1007 initio en no. 2 B. W. de vervallen termijnen de vruchten zijn van het gelegateerde recht van lijfrente, terwijl in elk geval die termijnen betaalbaar waren bij het jaar, worden zij getroffen door de vijfjarige verjaring, waarvan art. 2012 B. W. gewaagt.

's Hertogenbosch Hof 5 Maart 1907. — Zie a quo Maastricht 25 Januari 1906.

282. Wanneer hij, die zich op een der korte verjarigen, bij de artt. 2005—2008 B. W. vermeld, beroept, weigert den eed te zweren hem krachtens art. 2010 B. W. opgedragen, moet de exceptie van verjaring worden afgewezen, daar die exceptie alleen geldt wanneer de schuld door de betaling is te niet gegaan.

Rotterdam 15 Januari 1906.

283. Waar ten deze de schuld niet wordt afgeleid louter uit hardrijden, waartegen bij de provinciale verordening is voorzien, maar uit een samenstel van feiten, die, indien bewezen, zouden opleveren het misdrijf van art. 307 Sr., gaat de voorgestelde exceptie van verjaring in dit geval niet op.

b Amsterdam Hof 17 Mei 1907.

284. Hoe algemeen de woorden „alle pretensiën" in art. 2 der wet van 8 Nov. 1815 (Sb. 51) ook luiden, die pretensiën moeten voortvloeien uit verkregen orders tot het doen van leverantiën als anderzins, welke laatste uitdrukking niet kan bedoelen alle mogelijke vorderingen tot de pretensiën te brengen. Hiertoe behooren niet de vorderingen wegens onverschuldigde betaling, in ieder geval niet zoolang niet blijkt, dat men met zijn recht tot terugvordering bekend is.

a H. R. 13 December 1907, Concl. contr. verw. de cass. tegen Leeuwarden Hof 12 December 1906.

285. Daar een sleepovereenkomst volgens Duitsch recht een „Werkvertrag" is, verjaren de daaruit voortspruitende vorderingen naar de algemeene wet (§ 638 van het Duitsch B. W.) in 6 maanden.

's Gravenhage Hof 15 Maart 1910, met afwijking van Dordrecht 22 April 1908, waarbij verjaring werd aangenomen op grond van § 117 no. 7 van het Binnenschiffahrtgesetz. Door het Hof werd gemelde § niet toepasselijk geacht als bevattende geene speciale regeling voor dit geval van „Binnenschiffahrt".

VERJARING IN STRAFZAKEN

Z. STRAFVERVOLGING.

VERKIEZINGEN.

I. Wie kiezers zijn.
II. Kiezerslijsten. — Bezwaren. — Procedure.
III. Strafbare feiten.

I.

140. De Kieswet verstaat in art. 1a onder het „aangeslagen zijn", dat iemand persoonlijk en uitdrukkelijk bij name op een der kohieren van rijksbelasting gebracht zij, behoudens het bepaalde bij art. 2, 2e lid. Art. 2, 4e lid, alleen sprekende van medeeigendom van onroerende goederen eener nalatenschap, bevat de eenige uitzondering op dezen regel, en is niet van toepassing bij medeeigendom ingevolge aankoop.

a H. R. 31 Mei 1907, Concl. conf.

141. Art. 7 der Kieswet stelt voor de daar bedoelde personen voor de verkrijging der bevoegdheid tot het kiezen van leden van den gemeenteraad mede als voorwaarde dat zij hun aanslag op 1 Maart ten volle hebben voldaan; een voldoening op 3 Maart kan niet als zoodanig gelden.

g H. R. 26 Juni 1908, Concl. conf.

142. Het feit, dat het kohier der plaatselijke directe belastingen eerst is goedgekeurd op 8 Febr. en dus niet op 1 Febr. (art. 8 al. 3 Kieswet) vaststond, is geen grond om iemand van de kiezerslijsten voor den gemeenteraad te weren. Zulks volgt uit de woorden van voormeld artikel, al. 3 „voorzoover niet deze wet, met betrekking tot eenig vereischte, een anderen dag aangeeft"; dit laatste is in het bovenaangeduide geval zoo, daar de kiesbevoegdheid niet alleen afhangt van den aanslag, maar ook van de omstandigheid, dat deze ten volle voldaan is, wat volgens art. 7 Kiesw. eerst op 1 Maart behoeft geschied te zijn. Hieruit volgt, dat eerst op 1 Maart met zekerheid kan worden uitgemaakt, dat iemand het hier bedoelde vereischte van kiesbevoegdheid mist, terwijl de wet geen aanleiding geeft om tusschen de hier in aanmerking komende omstandigheden te onderscheiden in dien zin, dat de aanslag een zelfstandig vereischte zou vormen, waarvoor eene eigen dagteekening geldt.

d H. R. 15 Juli 1907, Concl. conf.

143. De vraag, of iemand op de kiezerslijsten van zekere gemeente behoort te worden geplaatst, kan nimmer beantwoording vinden in het gestelde, dat die persoon in een andere gemeente een huis of een gedeelte van een huis bewoont tegen betaling van den door de wet voor „die laatste" gemeente vastgestelden minimum huurprijs.

i H. R. 26 Juni 1908, Concl. conf.

144. In art. 1*b* 2° der Kieswet wordt zoowel bij de aldaar genoemde werkzaamheid „in dienstbetrekking" als bij de werkzaamheid van den inwonenden zoon, bedoeld werkzaamheid bij en in het bedrijf van anderen, in tegenstelling van in eigen bedrijf.

f H. R. 26 Juni 1908, Concl. conf.

145. Art. 1*b* 2° der Kieswet is niet geschonden, nu de Kantonrechter feitelijk heeft beslist, dat de op 1 Jan. 1907 bestaande dienstbetrekking op 31 Jan. 1908 nog voortduurde.

a H. R. 17 Juli 1908, Concl. conf.

146. Ter berekening van het jaarlijksch inkomen bij de Kieswet (zooals die luidt na de wijziging bij de wet van 8 December 1900 Sb. 208) vereischt voor een loonkiezer, komt voor een kiezer, die bij twee personen in dienstbetrekking is geweest, over het dertienmaandsche tijdvak tusschen 31 Januari en 1 Januari van het voorafgaande jaar in aanmerking alles wat in beide dienstbetrekkingen te zamen genoten werd, al genoot hij in een der dienstbetrekkingen, dus gedurende een deel van het jaar, niet het wettig minimum.

b H. R. 28 Juni 1907, Concl. conf.

147. Art. 1*b* 2° der Kieswet, zooals dit in 1900 is gewijzigd, moet blijkens zijne geschiedenis in dien zin worden begrepen, dat het inkomen, het verdiende loon der vrouw, mits voldoende aan de bij art. 1*b* 2° gestelde eischen, bij dat van den man gevoegd kan worden bij de beoordeeling van het kiesrecht van den loonkiezer. Door deze latere toevoeging is echter geheel onaangetast gebleven het vereischte, dat de man zij in dienstbetrekking en uit deze loon ontvangen hebbe.

c H. R. 16 Juli 1909, Concl. conf.

148. Het eindexamen der Rijkslandbouwschool te Wageningen voldoet aan den eisch gesteld bij art. 1*b* 4° der Kieswet. Hij, die dit examen met goed gevolg heeft afgelegd, moet geacht worden de noodige kennis te bezitten voor de uitoefening van het landbouwbedrijf en behoort derhalve op de kiezerslijst te worden geplaatst.

d H. R. 18 Juni 1909, Concl. conf.

149. De schuldenaar verliest door het vonnis van faillietverklaring de beschikking en het beheer over zijne goederen zoowel tegenwoordige als die hij gedurende het faillissement verwerft en wordt op dien grond terecht van de uitoefening van het kiesrecht uitgesloten.

a H. R. 16 Juli 1909, Concl. contr.

150. De regel is, dat door het vonnis van faillietverklaring de schuldenaar de beschikking en het beheer over zijne goederen zoowel tegenwoordige als die hij gedurende het faillissement verwerft, verliest, en de Kantonrechter heeft door dit aan te nemen en op dien grond aan den nog in staat van faillissement verkeerenden requestrant het kiesrecht te ontzeggen, de artt. 183 en 193 Faill. wet, welke met het hierboven overwogene geen verband houden, niet kunnen schenden.

b H. R. 10 Juni 1910, Concl. conf.

151. De kantonrechter vorderde bij het bestreden vonnis voor de uitsluiting van de kiezerslijst op grond van onderstand terecht meer dan het enkele bewijs van dien onderstand: immers alleen „die" onderstand sluit van de uitoefening van het kiesrecht uit, welke tot leniging van nood aan behoeftigen wordt verstrekt.

h H. R. 28 Juni 1907, Concl. conf.

152. De kantonrechter heeft op grond van de vaststaande feiten (dat iemand verschillende giften in geld heeft genoten, niet alleen om daarmede geneesmiddelen te kunnen koopen, doch ook om zich het noodige voedsel te kunnen verschaffen, bestaande in versterkende middelen en tevens om de rekening van den dokter te kunnen voldoen) niet in strijd met de artt. 3 en 4 Kiesw. kunnen beslissen: „dat dergelijke uitkeeringen in geld" — als waarvan hier sprake is — „van eene inrichting van weldadigheid, „tot zoodanige verschillende doeleinden verstrekt, „zijn te beschouwen als onderstand in den zin van art. 4 der kieswet, tot leniging van nood aan een behoeftige verstrekt."

c H. R. 15 Juli 1907, Concl. conf.

153. Bij het bestreden vonnis is terecht aangenomen, dat de omstandigheid, dat de betrokken gemeentebesturen den aan vroegere bewoners van Schokland verschaften onderstand, met toepassing van het laatstelijk bij art. 16 der wet van 1 Juni 1870 (Sb. 100) te dezen aanzien in stand gehouden art. 33 der wet van 28 Juni 1854 (Sb. 100), kunnen terugvorderen van het rijk, niet bedoelt eene bijzondere soort van armenzorg voor hen in het leven te roepen.

b H. R. 21 Juni 1907, Concl. conf.

II.

154. Burg. en Weth. waren bevoegd om de, na het door den Burgemeester ingestelde voorloopig onderzoek gebleken, onjuistheid, op grond van de hem verstrekte gegevens, te herstellen en den aangever op de kiezerslijst te plaatsen, nadat vaststond dat hij de daarvoor gestelde vereischten werkelijk bezat.

c H. R. 26 Juni 1908, Concl. conf.

155. Art. 50 al. 3 Kiesw. aan belanghebbenden toelatende de aangiften en stukken, bedoeld in de artt. 10—19 dier wet, kosteloos aan den burgemeester in te zenden, regelt hierdoor alleen eene wijze, waarop den belanghebbenden o. m. de aangiften aan den burgemeester kunnen doen toekomen. Hierdoor echter wordt geen wijziging gebracht in het bij art. 13 Kieswet bepaalde, dat de aangifte voor den 15en Februari aan den burgemeester moet gedaan zijn.

e H. R. 15 Juli 1907, Concl. conf.

156. Wanneer tegen de plaatsing op de kiezerslijst bij den kantonrechter werd opgekomen op grond dat de aanslag onvoldoende was, dan kan tegen de beslissing des kantonrechters niet worden aangevoerd, dat de beweerd onjuiste aanslag een gevolg zoude zijn van eene met de waarheid strijdige aangifte.

b H. R. 22 Juli 1907, Concl. conf.

157. Wanneer de in art. 33 Kieswet bedoelde kennisgeving is geschied op 30 April en 5 Mei d. a. v. valt op een Zondag, is Maandag 6 Mei de laatste dag van den in art. 36 bepaalden termijn voor het indienen van een verzoekschrift aan den Kantonrechter.

a H. R. 14 Juni 1907, Concl. conf. — *a* H. R. 28 Juni 1907, Concl. conf.

158. Voor plaatsing op de kiezerslijst is noodig overlegging van de voor voldaan geteekende aanslagbiljetten van alle Rijks directe belastingen waarin hij, die op de kiezerslijst wenscht geplaatst te worden, is aangeslagen.

c H. R. 18 Juni 1909, Concl. conf.

159. Het voorschrift van art. 36 Kiesw. omtrent de overlegging van bewijsstukken strekt om den kantonrechter in staat te stellen zelfstandig te oordeelen, of de betrokken persoon het recht heeft om op de kiezerslijst geplaatst te worden, en vindt dus geen toepassing waar de rechter ook zonder zoodanige overlegging op grond van andere gegevens tot oordeelen in staat is.

b H. R. 15 Juli 1907, Concl. conf.

160. Art. 39 der Kieswet verplicht den kantonrechter niet, maar geeft hem enkel de bevoegdheid partijen te hooren en aan elke van haar bewijsvoering door getuigen of een eed op te leggen.

h H. R. 28 Juni 1907, Concl. conf.

161. Het voorschrift van art. 36 der Kieswet, dat de requestrant bij zijn verzoekschrift aan den kantonrechter behalve een afschrift der besilssing van het gemeentebestuur moet overleggen de bewijsstukken, strekt kennelijk om den kantonrechter in staat stellen „zelfstandig" te beoordeelen, of de betrokken persoon het recht heeft om op de kiezerslijst geplaatst te worden. Art. 39 der Kieswet kan dus niet geschonden zijn, wanneer de kantonrechter van de hem in het eerste lid van dat artikel gegeven „bevoegdheid" om een onderzoek in te stellen geen gebruik heeft gemaakt.

c H. R. 28 Juni 1907, Concl. conf. — *d* H. R. 22 Juli 1907, Concl. conf. meer speciaal beslissende, dat, door bij het ontbreken der bewijsstukken de requirante niet-ontvankelijk te verklaren, de kantonrechter art. 36 der Kieswet niet geschonden heeft.

162. De bewering van den verzoeker, dat zijn verzoekschrift inhield eene opgave zijner inkomsten over het laatst verloopen jaar, stuit af op de in cassatie onaantastbare beslissing van het bestreden vonnis, dat verzoeker niet stelt, welk inkomen hij over het laatst verloopen jaar heeft genoten. De noodzakelijkheid van de overlegging van bewijsstukkken tot staving der voormelde opgave kan buiten beschouwing blijven, nu die opgave zelve volgens de feitelijke beslissing niet is geschied.

g H. R. 28 Juni 1907, Concl. conf.

163. De juistheid van 's Kantonrechters feitelijke beslisssing dat de verzoeker, door het niet overleggen der noodige bewijsstukken, hem niet in staat heeft gesteld op zijn verzoek uitspraak te doen, kan in casssatie niet worden onderzocht.

b H. R. 19 Juni 1908, Concl. in het algemeen conf., doch in dit geval strekkende tot vernietiging en verwijzing, omdat de kantonrechter blijkbaar de stukken als onvoldoende beschouwde, wijl hij een wetsbepaling, die hij in aanmerking had moeten nemen, voorbij zag. — *c* H. R. 19 Juni 1908, Concl. conf.

164. De in art. 37 en volgende der Kieswet bedoelde „partijen" in het geding bij den kantonrechter zijn naar omstandigheden zij, die bij het gemeentebestuur verbetering der kiezerslijst hebben gevraagd, zij, die tegen de beslissing van het gemeentebestuur bij den kantonrechter opkomen, en zij, tegen wie het verzoek tot verbetering der kiezerslijst is gericht.

a H. R. 15 Juli 1907, Concl. conf.

165. Art. 36 der Kieswet, bepalende dat het aan den kantonrechter gericht verzoek als

eene burgerlijke zaak wordt behandeld, brengt mede toepasselijkheid van art. 56 Rv. — De requestrant is terecht als in het ongelijk gestelde partij in de kosten veroordeeld, nu hij in appel het verzoek van de wederpartij, dat zijn naam van de kiezerslijst alsnog zou worden afgevoerd, zulks met vernietiging der beschikking van het gemeentebestuur, heeft bestreden en dit verzoek niettemin werd toegewezen. Art. 56 Rv. brengt mede uitspraak over de kosten ook al wordt dit niet gevorderd.

e H. R. 30 Augustus 1909, Concl. conf.

166. Vermits niet ter griffie van den H. R. is ingekomen het bij art. 42 der Kieswet bedoelde exploit van beteekening van een afschrift van het bewijs van nederlegging van het verzoekschrift ter griffie van den H. R., is verzoeker niet-ontvankelijk in zijn verzoek.

h H. R. 26 Juni 1908, Concl. conf.

III.

167. Bevoordeeling van den kiezer door de gift behoort niet tot de bestanddeelen van het misdrijf bij art. 126 Sr. strafbaar gesteld. Voor dit misdrijf is evenmin vereischt, dat de door den kiezer aangegane verbintenis eene rechtsgeldige is noch dat hij door de gift is overgehaald om op een anderen candidaat te stemmen, dan hij te voren voornemens was. De strafbaarheid der gepleegde omkooping is niet afhankelijk van zijne persoonlijke inzichten over het al dan niet strafbare zijner handeling.

i H. R. 23 Mei 1910, Concl. conf.

Cassatie Bz. 150, 156, 163. | Onv. rechten 140.
Faillissement 149 v. | *Procesk. Bz.* 165.

VERKRACHTING EN FEITELIJKHEDEN TEGEN DE EERBAARHEID.

31. De woorden „bewusteloosheid of onmacht" in art. 243 Sr. zijn niet alternatief gesteld, doch drukken hetzelfde denkbeeld uit: physieke weerloosheid.

b H. R. 30 Augustus 1909, Concl. conf. — Zie voorts het in appel bev. 's Gravenhage 25 Februari 1909.

Motieven v. vonnissen.

VERMOEDENS.

49. Bewijs van het saldo eener rekening-courant tusschen commissionnair en committent, bij daden van koophandel van dezen, onder meer door vermoedens, bestaande in het niet ontkennen van het ontvangen van stukken en het niet protesteeren tegen den inhoud daarvan, zulks in verband met een af te leggen suppletoiren eed.

b Amsterdam Hof 20 December 1907.

Eed 49. | Rek. courant 49.
Eigendom. | *Scheidsmuren.*
Get. bew. Bz. | *Schrift. bew. Bz.*
Hypotheek. | *Schuldoorzaak.*
Koophandel 49. | *Schuldvernieuwing.*
Onr. daad.

VERMENGING z. ERFPACHT.

VERMOGENSBELASTING z. REBELLIE.

VERNIELING EN BESCHADIGINGEN.

131. De beteekenis van „opzettelijk" in art. 350 Sr. is, dat hij die stuk gooit, vernielt, beschadigt enz. dit doet willens (met oogmerk om te vernielen). De zin van „wederrechtelijk" in dat artikel is, dat de dader, de vernieler, wist, dat hij met dit vernielen eene onrechtmatige handeling pleegde. Het wederrechtelijke bevat het bestanddeel, dat de daad op zich zelf onrecht is en dat de dader zich van dit onrecht bewust is. Zulks was het geval, waar fabrieksarbeiders voorwerpen door hen tegen stukloon vervaardigd en ter aflevering aan den patroon gereed gezet uit ontevredenheid en meenende dat de voorwerpen toch zouden worden afgekeurd vernielden, ook al zijn die arbeiders bevoegd om door hen vervaardigde maar niet voor aflevering geschikt geoordeelde voorwerpen met zekere precauties ten aanzien van de grondstof stuk te slaan of te breken.

a Arnhem Hof 28 Maart 1907.

132. Hij, die aan een ander toebehoorende boomen vernielt, door in zijn eigen tuin, waarin de wortels dier boomen uitkomen, de wortels in aanraking te brengen en te laten met een stof, waarvan hij weet, dat de aanraking met de wortels voor de boomen doodelijk is, maakt zich schuldig aan het bij art. 350 Sr. omschreven misdrijf. Door er zich op te beroepen, dat hij op eigen grond mag doen wat hij wil, weerlegt beklaagde niet, dat hij wederrechtelijk handelde; dit verweer vindt geen steun in de wet, die in art. 625 B. W. de vrijheid van den eigenaar aan de, in die bepaling omschreven, banden legt.

Amsterdam Hof 22 Juni 1910.

133. Veroordeeling wegens het beschadigen van kleeren door het werpen van inkt uit een fleschje op dameskleeren. Beklaagde is toerekenbaar, doch er is grond om hem een geringe straf op te leggen, omdat door eene verkeerde neiging van den beklaagde zijn besef was beperkt. Rapport van deskundigen.

H. Mil. Ger. 5 Februari 1909.

Civiele partij. | *Mot. v. vonn.*
Desk. Bz. 133. | *Overstrooming.*
Gem. verord. | Strafbaarheid 133.

VEROORZAKEN VAN DOOD EN LICHAMELIJK LETSEL DOOR SCHULD.

43. Een fabrieksdirecteur is niet strafrechtelijk aansprakelijk voor een ongeval, dat aan een zijner werklieden overkomt, terwijl hij bezig is met het verrichten van arbeid in zijn fabriek op een ander tijdstip dan waarop hem was opgedragen dien arbeid te verrichten. Het hoofd van een groote fabriek is niet aansprakelijk voor het niet-naleven van alle beveilingsvoorschriften. Wanneer een arbeidsinspecteur niet telkens en telkens terugkomt op door hem gegeven voorschriften, die niet in allen deele zijn nageleefd, is de schuld opgeheven bij den fabrieksdirecteur, in wiens fabriek dientengevolge een ongeval met doodelijk gevolg voorkomt.

Winschoten 25 September 1908.

44. De door bestuurders van automobielen gebruikte „cobra" is eene mechanische fluit, waarvan het gebruik bij art. 9 van het Motor- en Rijwielreglement, zooals dit na de wijziging

bij Kon. Besluit van 18 September 1907 (Sb. 252) luidt, is toegelaten, mits bij het gebruik er van zooveel doenlijk alles worde vermeden, wat het schrikken van rij- of trekdieren of ander vee tengevolge zoude kunnen hebben. De beklaagde heeft dit evenwel niet vermeden, maar, bij het inhalen van een met een paard bespannen wagen, zeer onvoorzichtig en roekeloos van zijne cobra gebruik gemaakt. Het daardoor veroorzaakte ongeluk is dus aan zijne schuld te wijten.

a Arnhem Hof 5 Maart 1908.

45. Veroordeeling wegens het door schuld veroorzaken van zwaar lichamelijk letsel, door het verrichten van een kunstbewerking tot het tegengaan van bestaande zwangerschap.

Arnhem Hof 1 Februari 1906.

Aanspr. Sz. 43.	*Motieven v. vonn.*
Afdrijven v. vrucht 45.	Motoren en rijw. 44.
Dader 43.	*Samenl. v. strafb. f.*
Fabrieken 43.	*Strafvervolging.*
Mishandeling.	*Verjaring Bz.*

VERVANGENDE HECHTENIS z. GELDBOETE, STRAFFEN.

VERVOERMIDDELEN z. VOERLIEDEN EN SCHIPPERS.

VERWIJZING NAAR DE TERECHTZITTING z. CASSATIE SZ., INSTRUCTIE SZ., MOTIEVEN VAN VONNISSEN.

VERZET DOOR DERDEN.

36. Derden-verzet door de hypothecaire creditrice tegen een vonnis, waarbij tusschen den curator in het faillissement van een hypotheekverleener en den verkooper van het goed, waarop hypotheek, de overeenkomst van koop van dat goed wordt ontbonden wegens wanprestatie van den curator. Het verzet ontvankelijk verklaard, maar ongegrond. In verband daarmee werd de door de hypothecaire creditrice gesusteneerde preferentie afgewezen, doch alleen voor zoover het verkocht terrein betreft, niet voor wat aangaat het daarop door den gefailleerde gestichte gebouw. Ambtshalve toepassing van dezen rechtsgrond tot inwilliging der preferentie.

's Hertogenbosch Hof 15 Juni 1909, bev. Maastricht 8 Juli 1908, voor zoover de ontvankelijkheid betreft, doch niet in zooverre de voorrang totaal was ontzegd. — Bij *a* H. R. 3 Juni 1910, Concl. conf. werd het cassatiemiddel, waarbij tegen de ontvankelijk-verklaring van het derde verzet werd opgekomen, verworpen, op grond dat de hypotheekhouder een zakelijk recht heeft, waaraan hij zelfstandige rechten tegenover het eigendomsrecht van den schuldenaar ontleent en dat in een faillissement belangen van de concurrente schuldeischers en van den hypotheekhouder bijna altoos „tegenstrijdig" zijn; dat in het onderwerpelijk faillissement die zienswijze werd bevestigd en duidelijk bleek, dat bij de verwering van den curator tegen de ontbindingsactie deze laatste niet kon geacht worden voormelde belangen tegelijk te vertegenwoordigen.

37. Een aandeelhouder in eene naamlooze vennootschap kan als zoodanig geen derde verzet doen tegen een vonnis, gewezen tusschen die naamlooze vennootschap en een derde, op grond dat door dat vonnis de belangen der vennootschap en daardoor de zijne, als derde, zijn benadeeld.

's Gravenhage Hof 16 Maart 1908.

Eigendom 36.	Ontb. en nak. o. k. 36,
Hypotheek 36.	Rechtsgr. en rechtsm. 36.
Kort geding.	Vennootschap 37.

VERZWARENDE OMSTANDIGHEDEN.

45. Art. 191 Sv. vordert niet anders, dan dat uit het onderzoek ter terechtzitting omstandigheden bekend zijn geworden, die niet in de dagvaarding vermeld staan, zonder dat het feit, dat die omstandigheden reeds bij het uitbrengen der dagvaarding bekend waren, aan de toepassing van het artikel in den wegstaat. Daar echter voor de toepasselijkheid van dit artikel noodig is, dat de omstandigheden, waarop de beklaagde opmerkzaam wordt gemaakt, uit het onderzoek zijn bekend geworden, kan dit opmerkzaam maken niet geschieden onmiddellijk bij den eersten aanvang van het onderzoek.

f H. R. 17 Mei 1909, Concl. conf.

46. Wanneer het O. M. den beklaagde op de verzwarende omstandigheid van herhaling opmerkzaam maakte, vóór dat door den griffier voorlezing was gedaan van de stukken, waarop het O. M. zich beriep tot staving van voormelde verzwarende omstandigheid en alzoo vóór dat uit het onderzoek ter terechtzitting van die omstandigheid iets was gebleken — was het O. M. niet bevoegd daarop den beklaagde opmerkzaam te maken en mocht de Rechtbank daarop geen acht slaan.

's Gravenhage Hof 28 October 1909.

47. Ook ten aanzien van beklaagden die niet ter terechtzitting verschenen zijn mag worden achtgeslagen op verzwarende omstandigheden (recidive), die niet in de dagvaarding zijn vermeld.

Leeuwarden Hof 16 Januari 1908. — Anders Amsterdam Hof .... (13)

48. Wanneer alleen de beklaagde in hooger beroep is gekomen, heeft het O. M. bij het Gerechtshof niet de bevoegdheid om den beklaagde opmerkzaam te maken op omstandigheden die, niet in de dagvaarding vermeld, tot verzwaring van straf grond·geven. Art. 191 j° 239 Sv.

a Amsterdam Hof 17 December 1907.

Appel Sz. 48.	*Rebellie.*
Mot. v. vonn.	Terechtzitting Sz. 45.
Openb. Min. 45 v.	Vonn. bij verst. Sz. 47.

VESTINGWERKEN z. MOTIEVEN VAN VONNISSEN.

VLEESCHKEURING z. GEMEENTEVERORDENING.

VOEGING EN TUSSCHENKOMST.

182. Uit het voorbereidend karakter van het geding tot toelating der interventie volgt mede, dat de eischer tot tusschenkomst de aanwezigheid van een rechtsbelang slechts heeft aannemelijk te maken en nog niet volledig heeft te bewijzen. In deze wettigt het belang, door den eischer tot interventie gesteld en aannemelijk gemaakt, (nl. dat de eischer hem zou hebben gecedeerd de koopsom verschuldigd ingevolge

eene overeenkomst, wier ontbinding hij in het hoofdgeding vordert), zijne toelating als intervenient.

Amsterdam Hof 15 Februari 1907.

183. Daar, indien mocht blijken dat eischeres eigenares is der gerevindiceerde brillanten, deze aan den faillieten boedel zullen worden onttrokken, is de gevoegde partij, bestaande uit crediteuren in dat faillissement, gerechtigd om, bij referte der curatoren, het eigendomsrecht zelfstandig te betwisten, daar zij bij toewijzing der vordering niet in de opbrengst dier brillanten zal deelen.

Amsterdam 10 Mei 1909.

184. Overeenkomstig het voorbereidend karakter der vordering tot interventie om, ter bescherming van eigen recht, te worden toegelaten tot deelneming aan een tusschen derden aangevangen rechtsstrijd, vraagt degeen, die zoodanige vordering instelt, nog geen bescherming van recht, maar zal hij dit eerst doen, zoodra hij als intervenient is toegelaten. Hieruit volgt dat de eischer tot interventie de vordering, waarmede hij voor dat eigen recht wil opkomen, eerst na zijn toelating in het hoofdgeding moet formuleeren, en dat hij dit niet reeds behoeft te doen bij zijn vordering tot tusschenkomst.

Amsterdam Hof 15 Februari 1907.

185. Afwijking van een verzoek tot voeging, gedaan na de conclusie van antwoord, wijl het, schoon niet tardief, niet bij incidenteele conclusie was gedaan. Art. 286 Rv.

Breda 24 November 1908.

186. Nu door den oorspronkelijken eischer nimmer iets van de interveniënte is gevorderd, kan nooit tot de middelen, waarmede die interveniënte den eischer kon bestrijden, behooren het terugdringen van den rechtsstrijd tot zijn punt van uitgang met tenietdoening van hetgeen daarin al reeds tusschen de oorspronkelijke partijen was voorgevallen, te weten het verkrijgen door den oorspronkelijken eischer voor zijn tegen den gedaagde ingestelde vordering van een volledig bewijs door gerechtelijke bekentenis.

H. R. 21 Mei 1909, Concl. conf. vern. *b* Amsterdam Hof 6 Maart 1908.

187. De intervenient, in casu tevens gedaagde in vrijwaring, die als hoofdpartij in het geding is te beschouwen, heeft het zelfstandig recht om den eisch te bestrijden; zijne bestrijding en ontkentenissen gelden voor alle partijen en wat hij stelt en bewijst moet voor alle partijen als vaststaande worden aangemerkt. De erkenning door den gedaagde van de gegrondheid der tegen hem ingestelde vordering, staat de afwijzing daarvan niet in den weg, wanneer de intervenient de ongegrondheid daarvan aantoont. Zulks is hier het geval, waar is aangetoond, dat de gedaagde van den intervenient niet in eischers naam had ontvangen, noch had te ontvangen, honorarium dien eischer als directeur ten laste van den intervenient competeerende, zoodat de ingestelde actie tot rekening en verantwoording moest worden afgewezen. Voeging van het geding in vrijwaring bij de hoofdzaak.

b Amsterdam Hof 6 Maart 1908, vern. bij *b* H. R. 21 Mei 1909, Concl. conf. beslissende dat de interveniente de procesvoering moest aanvaarden in den stand, waarin zij deze vond, en anders maar het rechtsmiddel van art. 376 v. Rv. had moeten kiezen.

Appel Bz.
Beh. ter rolle 184 v.
Bezit.
Cessie 182.
Eigendom 183.
Faillissement.
Lastgeving 187.
Marit. macht.
Ontb. en nak. o.k. 182.
Onteig. l. alg. nutte.
Pauliana.
Procesk. Bz.
Prov. vord.
Rek. en verantw. 187.
Vrijwaring 187.

VOEGING IN BURGERLIJKE ZAKEN z. VERHOOR OP FEITEN EN VRAAGPUNTEN, VRIJWARING.

VOEGING IN STRAFZAKEN z. SAMENHANGENDE STRAFBARE FEITEN, VONNIS BIJ VERSTEK SZ.

VOERLIEDEN EN SCHIPPERS.

279. In de bij art. 91 Kh. den voerman opgelegde aansprakelijkheid is begrepen die voor zijne tot het vervoer door hem gebezigde ondergeschikten, en onder „overmacht" in gemeld artikel is niet te verstaan een niet te voorzien ongeval op zich zelf (in casu diefstal), doch een zoodanig, dat niet door de vereischte voorzorg en toezicht was te voorkomen. Dientengevolge moet een rijtuigverhuurder, die koffers naar een station laat vervoeren door zijn koetsier, wanneer een dier koffers onderweg wordt gestolen, bewijzen dat de koetsier zonder schuld was d.i. het vervoer met de vereischte voorzorg en toezicht heeft verricht en kan hij niet volstaan, tot staving van een beroep op overmacht, met het bewijs van het ongeval op zich zelf, zijn eigen onschuld en de geschiktheid van den koetsier in het algemeen. Ten onrechte heeft alzoo de rechtbank de vordering tot schadevergoeding wegens niet uitlevering van den koffer ontzegd op grond dat niet bewezen was, dat het verlies van den koffer aan de onbekwaamheid of de grove schuld van den koetsier was te wijten. Niet de eischer had in dezen dit bewijs te leveren, doch de gedaagde invoege voormeld de overmacht.

b H. R. 26 April 1907, Concl. conf.

280. De gedaagde heeft in casu niet als expediteur gehandeld nl. om te doen vervoeren, doch als vervoerder. Ofschoon de eischer niet gesteld heeft dat de gedaagde het vervoer heeft op zich genomen als schipper, volgt uit diens positum, dat hij het goed ten vervoer heeft aangenomen als ondernemer van een bepaalden pakschuitdienst, terwijl die dienst zich onledig houdt met geregeld vervoer van goederen tusschen twee plaatsen, is krachtens art. 96 Kh., handelende over ondernemers van openbare vervoermiddelen, art. 91 Kh. ten deze toepasselijk.

Rotterdam 11 November 1908.

281. Indien voor het vervoer van koopmansgoederen is gebruik gemaakt van het intermediair van een expediteur, komt de actie tot schadevergoeding tegen den vervoerder alleen toe aan den geadresseerde en niet aan den afzender. Deze zou alleen tegen den expediteur kunnen ageeren.

Alkmaar Kgr. 14 Juli 1909.

282. De afzender vergoeding vorderende voor de schade aan het goed, tijdens het vervoer overkomen, heeft te bewijzen welke schade het goed geleden heeft. Hij heeft niet het recht de gezonde waarde van dat goed te vorderen, onder aftrek van een willekeurig, klein bedrag als waarde van het overgeblevene, het aan den

vervoerder overlatend te bewijzen dat het overgeblevene een grootere waarde heeft. Door de rechtbank deskundigen benoemd, om haar omtrent de geleden schade in te lichten.
Rotterdam 11 November 1908.

283. Eene bepaling in de sleepovereenkomst omtrent de lengte van den sleeptros is niet te beschouwen als een essentieel bestanddeel van het sleepcontract, maar als eene bizondere bepaling, die voor dit geding van geen belang is, waar eischer daarop bij zijn bewijsaanbod niet terugkomt.
Dordrecht 22 April 1908. — In appel — 's Gravenhage Hof 15 Maart 1910 — kwam bovenstaande vraag niet ter sprake.

Aanspr. Bz. 279.
Actie 281.
Bew. Bz. 279.
Desk. Bz. 282.
Expediteur 280 v.
Onr. daad.
Overmacht 279.
Schadevergoed. 282.
Sleepcontract 283.
Spoorwegen.
Vervoermiddelen 280.

VOLGBRIEFJE z. BEVRACHTING EN VERVRACHTING, LEVERING.

VONNIS BIJ VERSTEK IN BURGERLIJKE ZAKEN.

280. Waar het verstekvonnis was gewezen ten verzoeke van den ontvanger der directe belastingen in die hoedanigheid — welk laatste uit den aard der door hem ingestelde vordering mag worden afgeleid — daar is een verzet gericht tegen dien ontvanger in privé niet-ontvankelijk.
Utrecht 3 Maart 1909.

281. Wanneer een op 13 October 1905 bij verstek gewezen vonnis van echtscheiding op 23 November 1905 door een duitschen deurwaarder in Duitschland aan de echtgenoote in persoon is beteekend, dan is een op 26 Augustus 1907 tegen gemeld verstekvonnis gedaan verzet tardief op grond van art. 81 Rv. (Cf. Art. 4 van het tractaat van 14 November 1896).
Amsterdam 13 December 1907.

282. Art. 83 Rv. verbiedt den opposanten in de verzetprocedure bij repliek een nieuw middel van verzet aan te voeren, omdat zij, door hunne stelling tegenover den bij het door hem aangevochten verstekvonnis toegewezen eisch, met den gedaagde der gewone procedure op ééne lijn zijn te stellen er ook door hen het voorschrift van art. 141 2° Rv. is in acht te nemen.
c Amsterdam 6 April 1906.

283. De exceptie van niet-ontvankelijkheid der vordering tot het doen van verklaring ter executie van een verstekvonnis, waarbij een beslag onder derden is van waarde verklaard is gegrond. Immers aan de bij art. 86 Rv. voorgeschreven wijze van beteekening wordt ten aanzien van eenen buitenlander niet voldaan door eene beteekening op de wijze bij art. 4, 8° Rv. bepaald.
Groningen 28 Mei 1909, vern. bij Leeuwarden Hof 6 April 1910, op grond dat de eerste afdeeling van Titel I ook voor exploiten van beteekening geldt, en art. 86 Rv. daarop geen uitzondering maakt.

284. De geïntimeerde tegen welke, wegens hare niet-verschijning op de dagvaarding in hooger beroep, door den appellant verstek was gevraagd, heeft — na vernietiging door den Hoogen Raad, met terugwijzing, van 's Hofs arrest, omdat daarbij ten onrechte de dagvaarding nietig verklaard en verstek geweigerd was — niet het recht om, terwijl de zaak nog niet weder ter rolle van het Hof was gebracht door den appellant, dezen, bij exploit, houdende procureurstelling, tegen een bij dat exploit aangewezen rechtsdag van het Hof op te roepen en voort te procedeeren. De geïntimeerde is niet-ontvankelijk in hare conclusie tot bevestiging van het beroepen vonnis, welke conclusie zij hierop doet steunen, dat de appellant, die aan voormelde oproeping geen gevolg had gegeven, geene bezwaren tegen het vonnis ingebracht en zelfs geene conclusie van eisch in hooger beroep genomen had. Art. 89a, 136, 139 Rv.
Amsterdam Hof 12 November 1909.

285. Wanneer in het geval, voorzien bij art. 89 A Rv., niet alle, doch slechts één of meer der gedaagden nog verschijnen en het reeds tegen hem verleende verstek zuiveren, is er een toestand aanwezig als bedoeld in art. 79 van dat wetboek en behoort te worden gevolgd de in dit artikel voorgeschreven wijze van procedeeren: beteekenen van het verstek aan de niet verschenen partij en oproeping van alle partijen. Doel van deze wijze van procedeeren is, dat het vonnis, gewezen in een zaak, waarin sommige der gedaagden verstek lieten gaan, anderen niet, tegenover allen zal gelden als een vonnis op tegenspraak gewezen. Het voortprocedeeren zonder inachtneming van het voorschrift van art. 79 heeft ten gevolge dat eischers niet-ontvankelijk zijn in hun vordering.
Zutphen 16 Januari 1908.

Appel Sz.
Arbeidsovereenk.
Beh. t. rolle 284 v.
Cons. beslag 283.
Dagv. Bz. 281 v.
Dir. belast. 280.
Drankwet.
Echtscheiding.
Exec. beslag.
Exploit 281, 283.
Huwelijk.
Schors. en herv. v. rechtsg.
Tractaat 281.
Wet 281.

VONNIS BIJ VERSTEK IN STRAFZAKEN.

84. Daar de behandeling van het verzet tegen een verstek-vonnis, wel verre van te zijn eene voortzetting van de vroegere behandeling, integendeel is eene geheel nieuwe behandeling, heeft de Kantonrechter, voor wien het verzet is aangebracht, zich ten onrechte onbevoegd verklaard, omdat de verstekbehandeling had plaats gevonden voor een kantonrechter-plaatsvervanger.
e H. R. 23 Mei 1910, Concl. conf.

85. Het verleenen van verstek staat geheel buiten de behandeling zelve der zaak en heeft alleen tengevolge, dat die behandeling geheel buiten den beklaagde om plaats vindt en een later verschijnen of verweer hem in de verstekprocedure is ontzegd. Bevinden de rechters bij de beraadslaging in art. 211 Sv. bedoeld, dat de dagvaarding nietig is wegens niet naleving van art. 144 Sv., dan zijn zij niet gehouden, wijl bereids naar aanleiding daarvan verstek was verleend, recht te doen, als ware de dagvaarding geldig. Is echter de behandeling der zaak aangevangen en daarna het verdere onderzoek geschorst (er werd op verzoek van het Op. Min., dadelijk na het verstek gedaan, uitstel verleend) en is de rechtbank bij de hervatting van het onderzoek na het opnieuw aanbrengen anders samengesteld als bij het verleenen van verstek, dan moet krachtens art. 194 Sv. bevolen worden, dat het onderzoek op nieuw worde aangevangen.

d H. R. 9 Mei 1910, Concl, conf., wat het eerste gedeelte der beslissingen betreft, overigens buiten de kwestie.

86. Art. 266 Sv. geeft blijkens zijn duidelijke bewoordingen het rechtsmiddel van verzet slechts aan den veroordeelde of aan hem, die ter beschikking van de Regeering is gesteld, doch niet aan hem wiens verzet niet-ontvankelijk werd verklaard; de Rechtbank had dus geen onderzoek te doen naar en niet te beslissen over de werking van dit rechtsmiddel, al naar mate zij het gegrond of niet gegrond oordeelde.

h H. R. 24 Juni 1907, Concl. conf.

87. Beklaagde's verzet tegen het vonnis, als niet gericht tegen het vonnis zelf maar tegen de executie daarvan, is niet-ontvankelijk.

Alkmaar 19 Februari 1907.

88. Wanneer blijkt dat de beklaagde door ziekte, alzoo door overmacht, verhinderd is geweest om te verschijnen ter eerstkomende terechtzitting na het uitbrengen van het verzet, moet hem uitstel van de behandeling zijner zaak worden verleend; als gevolg van de vernietiging van het vonnis, waarbij het verzet vervallen werd verklaard, moet de zaak naar de rechtbank worden teruggewezen om, op de inleidende dagvaarding, te worden berecht en afgedaan.

Amsterdam Hof 29 September 1908.

89. Vervallenverklaring van verzet, evenals de eerste rechter bij het vonnis heeft beslist; niettemin vernietiging van dat vonnis, omdat de rechtbank bij haar uitspraak verzuimd had de vormen in acht te nemen bij art. 221 laatste al. Sv. vóorgeschreven, nl. opgave rechters enz.

a Arnhem Hof 12 December 1907.

90. De bewering van beklaagde, dat hij bij ééne dagvaarding zou zijn opgeroepen om te recht te staan in cas van verzet tegen twee onderscheidene vonnissen in hooger beroep, is ongegrond. Bij verzet tegen een verstekvonnis komt eene nieuwe dagvaarding van de zijde van het O. M. niet te pas; door de oproeping, na een schorsing voor onbepaalden tijd van de beide zaken, reeds vroeger aanhangig, werden de zaken niet aangebracht noch gevoegd.

i H. R. 28 Juni 1909, Concl. conf.

91. Ten bezware van den beklaagde mag niet worden acht geslagen op stukken die niet op een terechtzitting na het verzet gehouden, zijn voorgelezen.

Amsterdam Hof 30 September 1908.

92. Ingeval de rechter op het verzet tegen een bij verstek gewezen vonnis, na behandeling der zaak ter terechtzitting overeenkomstig het bepaalde bij art. 267, 2e lid Sv., dit vonnis eenvoudig bekrachtigt, dan behoeft hij de daarin ter voldoening aan art. 221 van voormeld wetboek voorkomende beslissing over de bij art. 211 vermelde punten, met aanhaling der toegepaste wetsbepalingen, niet woordelijk te herhalen.

c H. R. 4 Maart 1907, Concl. conf. verw. de cass. tegen het vonnis, waarbij was bev. Nijmegen Kgr. 7 September 1906, houdende bekrachtiging van Nijmegen 27 Juli 1906, gewezen ter zake eener overtreding der Motor- en rijwielwet.

VONNIS IN BURGERLIJKE ZAKEN.

Bij n°. 257. Waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 1 Maart 1907, Concl. conf.

266. Partijen kunnen bij „denzelfden rechter niet opkomen tegen een door dezen naar aanleiding van den strijd tusschen partijen gegeven beslissing, ook al is die beslissing slechts neergelegd in eene interlocutoire uitspraak, daar die beslissing tusschen partijen komt vast te staan, zoolang hiertegen niet bij een hoogeren rechter is opgekomen. Daartegen doet niet af, dat zoodanige beslissing nog niet met zoovele woorden in het dispositief van het vonnis is vermeld.

b 's-Gravenhage Hof 24 Juni 1907. — Zie het interloc. 's Gravenhage Hof 3 April 1905 en in prima Zierikzee 30 April 1901.

267. Waar in eerste instantie een onderaannemer tot betaling van bedongen boete wegens vertraagde leveringen jegens den aannemer is veroordeeld, nadat eerst aan dezen bewijs was opgelegd, dat die tardieve levering de uitsluitenoorzaak is geweest van de vertraagde oplevering door dien aannemer aan zijn aanbesteder, daar mocht het Hof de grief tegen het eindvonnis aangevoerd, als zoude het opgelegd bewijs ten onrechte geleverd zijn verklaard, verwerpen en het vonnis bevestigen uit overweging, dat gemeld bewijs onnoodig was, vermits de onderaannemer de boete schuldig werd door het enkele feit van te late levering, ook bij het niet bestaan van voormeld causaal verband. De bekrachtiging van het interlocutoir, gelijktijdig met die van het eindvonnis, heeft slechts de beteekenis van de verwerping der daartegen aangevoerde grieven en overigens bindt het interlocutoir evenmin den rechter in appel als het den eersten rechter bij diens einduitspraak bond.

b H. R. 31 December 1909, Concl. conf. verw. de cass. 's Gravenhage Hof 9 Februari 1909.

268. De artt. 431 en 642 Rv., betreffende de executie van buitenlandsche vonnissen en nederlandsche scheidsrechterlijke uitspraken, zijn hier niet toepasselijk, nu partijen verklaard hebben zich te zullen onderwerpen aan het door engelsche arbiters toe te passen engelsche recht en vaststaat, dat de bepalingen van het engelsche recht bij de onderwerpelijke arbitrage zijn nageleefd.

Amsterdam 24 December 1908.

269. Waar eenmaal vaststaat, dat van den nederlandschen rechter niet is gevraagd eene nieuwe behandeling en afdoening van een door een in het buitenland gewezen vonnis beslist geding, kan door het bestreden arrest art. 431 Rv. en bepaaldelijk het tweede lid van dat artikel niet zijn geschonden, daar die wetsbepaling juist als eisch stelt, dat er wel een nieuw onderzoek zij gevraagd.

a H. R. 1 Maart 1907, Concl. conf. verw. de cass. tegen *a* Amsterdam Hof 20 April 1906, waarbij was bev. *b* Amsterdam 25 November 1904.

270. Art. 431 Rv. ontzegt geen bewijskracht aan een vreemd vonnis, en evenmin art. 89 B. W. Daar in de uitspraak van echtscheiding door den (duitschen) rechter, bevoegd ingevolge de bepalingen van art. 5 van het Echtscheidingstractaat, de beslissing onafscheidelijk is verbon-

den aan den grond waarop zij is gegeven, (in casu overspel met zekeren persoon) wordt volgens art. 7 ook deze grond overal erkend.

a H. R. 16 April 1908, verw. de cass. tegen het arrest, waarbij *a* Amsterdam 4 Mei 1906 werd bevestigd.

271. Uit de juiste stelling dat bij een vonnis van faillietverklaring, evenmin als bij ieder ander vonnis, de werking daarvan zich niet verder uitstrekt dan de rechtsmacht van den rechter, die het heeft uitgesproken, volgt wel dat de gevolgen van het faillissement, voor zoover dit de beschikking regelt over de goederen van den gefailleerde beperkt zijn tot het land, waar de faillietverklaring is uitgesproken, maar niet dat die verklaring geene gevolgen zou hebben buiten dat land, wanneer daardoor in den persoonlijken staat des gefailleerden verandering wordt gebracht.

b H. R. 31 Mei 1907.

272. Het art. 13 van het tractaat van 31 Dec. 1897 (Sb. 275) staat den Nederlandschen rechter niet meer toe dan het onderzoek of de expeditie van het vonnis, waarvan uitvoerbaarverklaring wordt gevraagd, de vereischten bevat voor erkenning harer authenticiteit en of het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan, een en ander naar de wet van het land waarin het gewezen is, en niet of terecht zekere kosten zijn gebracht onder die waarvan art. 12 spreekt.

b H. R. 11 Februari 1908, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's Gravenhage Hof 7 October 1907, in substantie bev. *c* Rotterdam 15 April 1907, doch het bedrag der kosten reduceerende.

273. In het bestreden arrest wordt te recht beslist, dat het verzoek tot verlof van executie van een in het buitenland gewezen vonnis volgens art. 18, 1e lid van het Tractaat van 1905 alleen langs diplomatieken weg kan worden gedaan, indien geen gebruik is gemaakt van de bevoegdheid in het 3de lid van dat artikel gegeven, en dat daardoor in zooverre is gederogeerd aan de bepaling van art. 431 Rv.

H. R. 16 Juli 1910, Concl. contr.

274. Art. 1552 B. W. behoort niet tot de bepalingen die de executie der proceskosten regelen. Uit de slotwoorden van art. 12 van het bij de wet van 31 December 1897 (Sb. 275) goedgekeurd tractaat kan niet worden afgeleid, dat de nederlandsche rechter in de gevallen van voormeld art. 1552, of omdat degene, tegen wien de executoirverklaring gevraagd wordt, zich op compensatie zou kunnen beroepen, de executoirverklaring zou moeten weigeren.

H. R. 4 April 1907, Concl. conf.

Aanb. en aann. 267.
Appel Bs. 267.
Arbiters 268.
Bewijs Bs. 267.
Echtscheiding 270.
Eed.
Eigendom.
Executie 268 v.
Faillissement 271.
Gewijsde 266.
Huwelijk 270.
Interlocut. 266.
Intern. recht 271 v.
Proceskost. Bs. 272 v.
Schadevergoed. 267.
Stat. pers. 271.
Strafbeding 267.
Tractaten 270, 272 v.
Vreemde wet 268 v.
Vreemd vonnis 268 v.

VONNIS IN STRAFZAKEN.

573. Art. 221 Sv. is geschonden, wanneer blijkens de stukken het arrest niet is gewezen door dezelfde Raden, die bij het onderzoek ter terechtzitting aanwezig waren.

t H. R. 29 Juni 1908, Concl. conf.

574. Art. 222 Sv. is geschonden, wanneer het vonnis niet wordt uitgesproken door den kantonrechter, die de zaak heeft behandeld en het onderzoek geleid, doch door een Kantonrechter-plaatsvervanger.

m H. R. 29 Juni 1908, Concl. conf. — Rotterdam 31 December 1908.

575. Een vonnis, waarbij niet is vermeld de naam van den rechter, die het heeft gewezen, is nietig. Vernietiging op dien grond van het vonnis, waarbij op een ingesteld verzet was bekrachtigd het bij verstek gewezen vonnis, dat in hooger beroep eerstbedoeld vonnis had bevestigd.

c H. R. 24 Februari 1908, Concl. conf.

576. De wet vordert niet, dat hetzelfde lid der griffie aanwezig is ter terechtzitting en in de raadkamer.

g H. R. 14 Februari 1910, Concl. conf.

577. In het vonnis van het kantongerecht kan geen sprake zijn van de vermelding van den naam van den griffier, die in raadkamer aanwezig is geweest, vermits bij het kantongerecht geen behandeling in raadkamer plaats heeft.

c H. R. 17 Mei 1909, Concl. conf.

578. De bij art. 226 lid 1 Sv. gestelde termijn is niet op straffe van nietigheid voorgeschreven (niet onderteekening door den griffier).

a H. R. 4 October 1909, Concl. conf.

Cassatie Sz.
Dagv. Sz.
Griffier 576 v.
Mot. v. vonn.
Terechts. Sz. 576.
Vonn. bij verst. Sz. 575.

VOOGDIJ.

Bij n° 525. — Vern. Amsterdam Hof 19 Juni 1906, waarbij was bev. *b* Amsterdam 11 Mei 1906.

Bij n° 527. — Anders ook Zierikzee 6 Maart 1906, Concl. contr.

Bij n° 538. — Waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 8 Juni 1906, Concl. conf. (no. 541).

Bij n° 541. — Verw. de cass. tegen Arnhem Hof 21 Maart 1906. (n°. 538).

I.

545. De ouderlijke macht neemt met de ontbinding van het huwelijk een einde, zoodat zij tengevolge van echtscheiding voor beide ouders te niet gaat. De voogdij, waarmede een hunner daarna belast is, is te beschouwen als een voogdij door den rechter opgedragen, zoodat de benoemde voogd ook den eed moet afleggen bedoeld in art. 419 B. W.

's Gravenhage 24 Mei 1907.

546. Nu in deze de vader het gezag over zijne twee minderjarige kinderen niet verloor door de inwerkingtreding der wet van 6 Februari 1901 (Sb. 62) zonder meer, maar door de op 7 Dec. 1905, dus onder de werking dier wet gegeven beschikkking der rechtbank, waarbij na echtscheiding de kinderen aan de moeder werden toevertrouwd (en wel ingevolge eene vordering ingesteld voor 1 Dec. 1905), is hij geen voogd en is requirante terecht in haar verzoek tot zijne ontzetting uit de voogdij niet ontvankelijk verklaard.

a H. R. 11 Februari 1908, Concl. contr.

547. Een kind, geboren na 30 November

1905, binnen 300 dagen na het perfect worden der voor 1 December 1905 ten verzoeke van zijn vader uitgesproken echtscheiding, heeft dezen tot voogd.

Rotterdam 16 September 1907, vern. Rotterdam Kgr. 10 Juni 1907, waarbij werd aangenomen, dat of de vader of de moeder voogdij had en het verzoek tot benoeming van een voogd derhalve werd afgewezen, met beslissing dat er ook geen termen waren een toezienden voogd te benoemen, noch op het gedane verzoek wijl de requestrant geen belanghebbende was, noch ambtshalve. Het Op. Min achtte art. 4 en 5 Ov. niet toepasselijk, aangezien het kind niet geboren was voor 1 December 1905 en wilde krachtens art. 385 B. W. een voogd en een toezienden voogd benoemd zien, daar er geen ouderlijke macht was. De rechtbank wees de zaak terug ter benoeming ambtshalve van den toezienden voogd.

548. Geene wetsbepaling geeft den rechter de bevoegdheid tot het stellen van regelen betreffende de uitoefening van de voogdij, die alleen bepaald wordt door de in de wet zelve opgenomen voorschriften.

H. R. 21 Januari 1909, Concl. conf., verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 1 December 1908, waarbij was bev. Alkmaar 29 October 1908, beslissende dat een verzoek van den vader, gedaan nadat bij een vonnis van echtscheiding de voogdij aan de moeder was opgedragen, om zijn minderjarige kinderen op bepaalde tijden te mogen zien en spreken, geen steun vindt in de wet.

549. Ook indien na echtscheiding de rechtbank, wegens verzuimde opgave van uit het huwelijk geboren kinderen, niet ambtshalve in de voogdij over de kinderen, heeft voorzien, moet deze voorziening aan de rechtbank, en niet aan den kantonrechter worden gevraagd. Ook tegen de dientengevolge gegeven beschikking staat verzet open van den ouder, die niet is benoemd.

Amsterdam Hof 20 September 1907, vern. Amsterdam 31 Juli 1907.

550. Noch art. 424 noch art. 438 al. 6 B. W. geven aan de rechtbank de bevoegdheid bij ontzetting uit de voogdij een toezienden voegd te benoemen. De rechtbank is alleen dan bevoegd tot de benoeming van een toezienden voogd, wanneer de wet haar die bevoegdheid uitdrukkelijk heeft opgedragen. Dit is niet het geval waar de voogd was ontzet uit de voogdij over zijne kinderen, zoodat in dit geval alleen de kantonrechter tot benoeming van den toezienden voogd bevoegd was.

b H. R. 7 Februari 1908, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's-Gravenhage Hof 2 December 1907. — Rotterdam 30 April 1905. — Anders Dordrecht 22 Juni 1906.

551. Waar de voor het in werking treden der Kinderwetten door den kantonrechter te Terneuzen benoemde toeziende voogd steeds in België woonachtig is geweest en niet door een ingezetene des rijks is vervangen, hebben de minderjarigen in dat kanton geen voogdij-domicilie. Onbevoegd verklaring om onderhandschen verkoop van aandeelen dier minderjarigen in onroerende goederen te bevelen, op het verzoek der in België wonende moedervoogdes.

Terneuzen Kgr. 27 Januari 1910.

II.

552. „Ontzetting" is niet een strafmaatregel en enkel een maatregel in het belang van den betrokken minderjarige.

's Gravenhage Hof 13 Januari 1908.

553. De ontzetting uit de voogdij is geen strafmaatregel, doch een maatregel enkel in het belang der minderjarigen, waarbij de wettelijke vraag van verwaarloozing van verplichtingen „objectief" moet worden beoordeeld; of insgelijks een lichamelijke of geestestoestand daartoe leidde, blijft buiten aanmerking.

's-Gravenhage Hof 18 December 1907, vern. Rotterdam 22 November 1907, voorzoover daarbij de ontzetting was geweigerd op grond van ontoerekenbaarheid.

554. Feiten, die op zich zelve staan, mogen nog niet leiden tot de slotsom van een slecht levensgedrag. Zelfs slechte gedragingen, die een ergerlijk voorbeeld aan de kinderen opleveren, wettigen de ontzetting niet, wanneer de kinderen hare moeder zeer aanhangen en hunne verwijdering naar elders op hunne stemming eene ongewenschte zedelijke uitwerking zou hebben.

Assen 25 Mei 1909, bev. bij *a* Leeuwarden Hof 30 Juni 1909, mede op grond, dat niet was gebleken, dat het levensgedrag der moeder een moreel verderfelijken invloed op de kinderen uitoefende.

555. Bij de in het onderhavige geval gebleken omstandigheden behoort het door de moeder-voogdes als bijzit leven te worden aangemerkt als slecht levensgedrag.

's Gravenhage Hof 17 Januari 1910, vern. Dordrecht 10 November 1909.

555bis. Ontzetting van de gescheiden echtgenoote uit de voogdij wegens slecht levensgedrag (in verband met prostitutie). Feiten, welke bewezen worden voor langeren tijd te hebben plaats gehad, kunnen op den ouder den bewijslast leggen, dat zij hebben opgehouden te bestaan. Benoeming van een vereeniging tot voogdesse en niet van den vader, die zich eveneens had aangeboden.

b Amsterdam 2 Maart 1906.

556. Waar sprake is van slecht levensgedrag en dit blijkt enkele jaren geleden te hebben bestaan, is het voor den ouder eene niet voldoende verdediging te beweren, dat hij zich sinds dien verbeterd heeft; dit moet aannemelijk worden gemaakt.

Amsterdam Hof 5 November 1907, vern. Amsterdam 24 Juni 1907.

557. Ontzetting der moeder wegens slecht levensgedrag, blijkende uit een aantal veroordeelingen in de jaren 1888 tot en met 1904 in verband met het stellen ter beschikking van de regeering van het kind wegens strooperij.

Arnhem 28 Juni 1906, bev. bij Arnhem Hof 12 September 1906, hoezeer bij het request van appel er op werd gewezen, dat er geen recente feiten ten bewijze van slecht levensgedrag konden worden aangevoerd en dat er in ieder geval geen verband bestond tusschen dat gedrag en de eveneens ontkende verwaarloozing der opvoeding.

558. Het Hof had op het appel van den vader-voogd van de beschikking, waarbij de rechtbank zijne ontzetting op dien grond had had uitgesproken, te onderzoeken of de verwaar-

loozing bleek; het heeft ter vervulling van deze taak getuigen gehoord en bij zijn bestreden arrest zuiver feitelijk uitgesproken, dat noch uit dat verhoor noch uit de overgelegde stukken gebleken is, dat de appellant als vader-voogd de op hem als zoodanig rustende verplichtingen grovelijk zou hebben verwaarloosd. Ook het vervolg zijner overweging — die nadere rekenschap van 's Hofs beslissing bevat, en o. a. inhoudt dat den Hove niet bleek, dat de appellant bekend was met den beweerdelijk verderfelijken aard van de omgeving, waarin zijn dochter verkeerde of zelfs maar reden had om dezen aard te vermoeden — vormt niet eene uitdrukkelijk of implicité gegeven rechtsbeslissing, maar bevat het feitelijk resultaat van 's Hofs onderzoek of bij den vader was te ontdekken eenige schuld, aanleiding gevend om hem te betichten van verwaarloozing zijner plichten en deswege op hem toe te passen de ontzetting welke, op dien grond gedaan, eener blaam in zich sluit.

H. R. 18 November 1909, Concl. contr., op grond dat de beschikking niet werd goed gemaakt door hare motiveering, daar bij dergelijke beslissing, zooals uit art. 374 *a* 2e lid en art. 437 B. W. blijkt, het belang van het kind, de materieele omvang der verwaarloozing, op den voorgrond moet staan en niet overwegend is het antwoord op de vraag, of er geringe of grove schuld is bij ouders of voogden. Bij het arrest werd verw. de cass. tegen 's Gravenhage Hof 27 September 1909, waarbij was vern. Rotterdam 28 Juli 1909.

559. De door de moeder aan de dochter gegeven last om gedurende geruimen tijd des avonds op straat bloemen te koop aan te bieden, waarvan de moeder voordeel trok, moet beschouwd worden als verwaarloozing harer verplichtingen als voogdes.

b 's Gravenhage Hof 31 December 1906.

560. Ontzetting uit de voogdij van een vader, die zijn dochter, waarvan hij zich niets aangetrokken had en die bij andere personen een goed onderkomen had gevonden, daar weg nam en op bijna 18-jarigen leeftijd wederom plaatste in een modeatelier, waar bedoelde personen haar hadden weggenomen, uit vrees voor den verkeerden invloed, die aldaar op haar werd uitgeoefend door een ongunstig bekend staand man, die van zijn vrouw gescheiden leefde.

Arnhem 4 Februari 1907.

561. Als verwaarloozing van de verplichtingen van den voogd, welke een ontzetting zou rechtvaardigen kan op zich zelf beschouwd niet worden aangemerkt het zich niet verzetten tegen een executorialen titel ter zake eener privéschuld tegen den voogd als zoodanig verkregen en ten uitvoer gelegd. Echter kan het niet beleggen der inkomsten van den minderjarige in strijd met art. 449 B. W., in verband met het ten eigen bate aanwenden van bijna alle inkomsten en het besteden van slechts een zeer gering deel daarvan tot het onderhoud en de opvoeding van den minderjarige, als ontrouw worden gekwalificeerd en in verband met andere feiten van verwaarloozing tot ontzetting leiden.

Amsterdam 8 Februari 1906; na het op dit vonnis gevolgde getuigenverhoor werd bij beschikking van 10 April 1906 ex art. 439 B. W. de voogd geschorst met opdracht der voogdij aan den voogdijraad en bij *b* 11 Mei 1906 de voogd ontzet. De laatste beschikking werd bev. bij Amsterdam Hof 19 Juni 1906, om formeele redenen vern. bij *b* H. R. 30 Juli 1906, Concl. contr.

562. Wanneer een man in 1896 bij het vonnis van echtscheiding belast is met de voogdij over een kind, waarvan zijn vrouw bevallen is geruimen tijd nadat hij reeds feitelijk van haar gescheiden leefde, is er grond om dezen van de voogdij te ontheffen, indien in zoodanig geval die echtgenoot aan het kind niet die zorgen wijdt, die het behoeft en dit dientengevolge, zonder dat aan kwaadwilligheid bij dien echtgenoot valt te denken, toch de verzorging en opvoeding ontbeert, die het van dezen behoorde te ontvangen.

Amsterdam Hof 29 Januari 1908, vern. Amsterdam 6 Januari 1908.

563. De wet kent niet een vorm van „verzet", bedoeld in art. 440*a* 5e lid B. W.; een afkeuring op duidelijke wijze door den voogd geuit en ter kennis van den rechter gekomen is voldoende.

's Gravenhage Hof 13 Januari 1908.

564. Verzet tegen de ontheffing behoeft niet te bestaan in eenige daad van den ouder tegenover de rechtbank, maar kan ook blijken door eenige duidelijke mededeeling van andere zijde, zooals in casu door den secretaris van den voogdijraad.

's Gravenhage Hof 18 December 1907, bev. op dit punt Rotterdam 22 November 1907.

565. De voogdijraad kan bij een verzoek tot ontzetting tevens uitlokken een bevel van den rechter „om de betrokken minderjarigen desnoods met behulp van den sterken arm ter beschikking van de te benoemen voogden te stellen". Echter mag geene vrijheidsbeneming bevolen worden, om het vonnis ten uitvoer te leggen met toepassing der wet van 21 Juli 1890 (Sb. 127).

Leeuwarden Hof 20 Maart 1907, bev., wat de executie maatregelen betreft, Assen 19 Februari 1907, waarbij evenwel was beslist, dat niet de voogdijraad, doch wel de voogd het eerstbedoeld bevel kon vragen.

566. De vader-voogd moet, tot het verhoor opgeroepen, persoonlijk verschijnen en kan zich noch door een procureur noch door een gemachtigde doen vertegenwoordigen.

Amsterdam 7 Februari 1906, naar aanleiding van een incident daaromtrent gerezen bij het verhoor van den vader-voogd. — Op grond dier beslissing werd opgekomen tegen Amsterdam Hof 19 Juni 1906, bev. *b* Amsterdam 11 Mei 1906 (zie n°. 561). Het arrest is om andere redenen vern. bij *b* H. R. 30 Juli 1906, waarbij, Concl. conf., werd aangenomen, dat het middel tegen bovenstaande beschikking geen punt van onderzoek in cassatie kon uitmaken, vermits zij niet bij het arrest was gegeven en van de preparatoire beschikking, waarin zij voorkwam, geen vernietiging was gevraagd.

567. De termijnen, welke moeten worden in acht genomen bij het oproepen van ouders, wier ontzetting of ontheffing is aangevraagd, zijn niet die, welke voor dagvaardingen in burgerlijke rechtsgedingen zijn voorgeschreven.

Amsterdam Hof 15 Januari 1907, vern. *b* Amsterdam 14 December 1906.

568. Bevel tot oproeping van voogden en

bloedverwanten tot verhoor op een verzoekschrift tot ontzetting van den voogd uit de voogdij, met schorsing.

Rotterdam 4 December 1905.

569. Naar art. 440 *b* B. W. „kan" een uit de voogdij ontzette voogd daarin worden hersteld, is dat herstel in het aldaar omschreven geval niet verplicht.

b H. R. 29 October 1909, Concl. conf.

569bis. Armoede is, op zich zelf, geen reden om een verzoek tot herstel in de voogdij af te wijzen.

Amsterdam 15 Juli 1910, waartegen het appel niet-ontvankelijk werd verklaard bij Amsterdam Hof 24 Augustus 1910. — De ontzetting had plaats gevonden bij Amsterdam 20 November 1908.

570. Het feit, dat de kinderen onder voogdij van den vader zijn, kan geenen invloed hebben op het bestaan van redenen van verschooning. Art. 434 sub 7° B. W. is slechts van toepassing, wanneer de vader of moeder die kinderen heeft, daarenboven met eene voogdij of toeziende voogdij belast is over een ander kind.

H. R. 1 Mei 1908, Concl. conf.

571. Art. 485, 4e lid B. W. sluit alleen hooger beroep, niet beroep in cassatie uit van een beslissing houdende ontslag uit een voogdij of toeziende voogdij op grond eener reden van verschooning.

H. R. 1 Mei 1908, Concl. conf.

III.

572. Een door den voorzitter en den secretaris van den Voogdijraad, niet ingevolge besluit van dien Raad, ingediend verzoekschrift, strekkende om in hooger beroep te komen, kan niet als appèl gelden en niet tot een geldig hooger beroep gemaakt worden door een, na het verstrijken van den appèltermijn door den voogdijraad genomen, besluit tot bekrachtiging van de handeling van zijn voorzitter en secretaris.

Amsterdam Hof 24 Augustus 1910. — Zie a quo Amsterdam 15 Juli 1910.

572bis. De raadsman ingvolge art. 401 (oud) B. W. aan de moeder-voogdes toegevoegd is niet gerechtigd om met deze in rechten op te treden, al heeft zij zijn toestemming noodig.

Haarlem ... (9)

573. Waar een geschil is ontstaan tusschen de voogdes met den medevoogd van minderjarigen en anderen, is het dagvaarden van den toezienden voogd niet vereischt en zelfs geheel overbodig.

Alkmaar 21 Juni 1906.

574. De in art. 370 B. W. uitgesproken nietigheid van elke overeenkomst tusschen den voogd en den minderjarige, welke de voogdij of de voogdijrekening raakt, is een relatieve nietigheid.

b Leeuwarden Hof 16 Januari 1907.

575. Terecht heeft de eerste rechter onderscheid gemaakt tusschen de in een geschrift gedane goedkeuring der voogdijrekening met kwijting en décharge en de met de voogdijrekening in geen verband maar op zichzelf staande verklaring van ontvangst van het aandeel in de roerende goederen uit den pupil opgekomen nalatenschappen, uit handen van den voogd. Aan deze laatste verklaring werd terecht geen rechtsgeldigheid ontzegd.

b Leeuwarden Hof 16 Januari 1907.

576. De omstandigheden dat eischeresse geen Nederlandsche is en door een buitenlandschen rechter een voogd over haar is benoemd, ontslaan dengeen die door den nederlandschen rechter over haar tot voogd werd benoemd, die die benoeming aanvaardde en als zoodanig daden van beheer verrichtte niet van de verplichting tot rekening en verantwoording. Het feit dat eischeresse niet meer ongehuwd zoude zijn, levert eene exceptie op, waarvan de bewijslast op gedaagde rust; ook zoude gedaagde moeten bewijzen dat eischeres zich bedriegelijk voor een ander uitgeeft.

Alkmaar 25 Juni 1908.

577. Een schadeactie wegens wanbeheer van den toezienden voogd is niet ontvankelijk, nu bij de dagvaarding geen bepaald feit van nalatigheid of verzuim is gesteld en evenmin dat en sedert wanneer door zoodanig verzuim of verwaarloozing de schade, die mag geleden zijn, is ontstaan, terwijl elk causaal verband tusschen verzuim en schade in de dagvaarding ontbreekt.

Leeuwarden Hof 10 Februari 1909.

VOORBEDACHTE RAAD.

2. Voor het aannemen van voorbedachten raad is noodig eene kortere of langere tijdsruimte tusschen besluit en uitvoering, ter bevestigende beantwoording van de vraag, of de dader de daad heeft gepleegd, na zich te hebben rekenschap gegeven van de beteekenis en de gevolgen dier daad, in eene gemoedstemming welke nadenken toelaat. Uit de gronden der beslissing voor het bestaan van voorbedachten rade blijkt, dat de rechtbank het bestaan èn van zoodanige tijdruimte èn van zoodanige gemoedstemming heeft aangenomen. Moord.

d H. R. 22 Maart 1909, Concl. conf.

VOORLOOPIG GETUIGENVERHOOR.

8. Wanneer getuigen-zeelieden tweemaal zijn gedagvaard en blijkt dat de dagvaardingen wegens afwezigheid der getuigen niet konden worden uitgereikt, dan mag worden aangenomen dat het niet mogelijk was hen op de gewone wijze te hooren. Voorloopig getuigenverhoor.

c 's Gravenhage Hof 2 November 1908, bev. Rotterdam 8 April 1908.

9. Het enkele feit dat in het buitenland wonende personen, op de wijze bij art. 4 no. 8 Rv. gedagvaard om hier te lande als getuigen gehoord te worden, op die dagvaarding niet verschenen zijn, is niet voldoende om aan te nemen, dat het onmogelijk was hen op de gewone wijze te doen hooren, zoodat aan het procesverbaal van het aan hen afgenomen voor-

loopig getuigenverhoor geen bewijskracht mag worden toegekend.

a Rotterdam 16 Mei 1906.

10. Wanneer een verzoek tot valetudinaire enquête wordt gedaan door meer dan een verzoeker en gemotiveerd met een beroep op een of meer rechtsgedingen, door of tegen requestranten of respectievelijk een hunner tegen of door een derde aanhangig te maken, dan verkrijgt het verhoor waarde voor al die gedingen, zoodra deze ontstaan. Wanneer dit is gebleken in conventie mag ook in reconventie het voorloopig getuigenverhoor als bewijs worden aangenomen.

c 's Gravenhage Hof 2 November 1908, bev. Rotterdam 8 April 1908.

Get. verh. Bz. 9. | Reconventie 10.

VOORRANG VAN SCHULDEN.

128. De schuldeischer behoudt zijn recht van voorrang boven den borg tot het bedrag dat hem nog van den hoofdschuldenaar toekomt na de gedeeltelijke betaling door den borg, ook al had deze het volle bedrag betaald waarvoor hij borg was gebleven.

a Rotterdam 27 Juni 1906.

129. Het privilegie van den verhuurder op de invecta en illata vervalt ten aanzien van vroeger verschenen hem verschuldigde huurtermijnen indien hij door verkoop en levering het onroerend goed heeft overgedragen op een derde, welke laatste in de rechten en verplichtingen van den vroegeren verhuurder getreden is. Hij is niet meer gerechtigd die goederen krachtens dat recht door pand- of executoriaalbeslag te executeeren.

's Hertogenbosch Hof 27 October 1908, vern. 's-Hertogenbosch 8 Februari 1907. — De cass. tegen het arrest is verw. bij *d* H. R. 24 December 1909, Concl. conf.

130. Het voorrecht van den verkooper van roerende goederen op den koopprijs van die goederen, kan ook worden uitgeoefend, wanneer die goederen met andere vermengd zijn.

Leeuwarden Hof 22 Februari 1905.

131. Het door den eischer tot verificatie ingeroepen voorrecht moet naar de vaststaande bedoeling van partijen worden beoordeeld naar de in België daaromtrent geldende bepalingen. Het voorrecht ten voordeele van den verkooper op nog niet betaalde roerende goederen, welke zich in het bezit van den kooper bevinden, is afgeschaft en opgeheven „en cas de faillite" (artikel 546 Code de Commerce Belge livre III vastgesteld bij wet van 18 April 1851). Een in Nederland uitgesproken vonnis van faillietverklaring, dat in kracht van gewijsde gegaan is, heeft ook in België kracht van gewijsde, wanneer zooals in casu, een „exequatur" is uitgesproken. Het geval „en cas de faillite" doet zich dus voor, zoodat preferentie is uitgesloten.

Roermond 4 Juni 1908 bev. bij 's-Hertogenbosch Hof 22 Juni 1909, nader beslissende dat aan het speciale voorschrift van art. 546 niet is gederogeerd, door een latere algemeene wet over voorrang en dat een nederlandsch faillissement in België ook zonder „exequatur" wordt erkend.

132. Art. 1185 8° B. W. maakt geen verschil tusschen hetgeen waarop metselaars, timmerlieden en andere werkbazen voor hunne werkzaamheden en hetgeen, waarop zij voor door hen geleverde materialen aanspraak kunnen maken.

b H. R. 18 December 1908, Concl. conf. verw. de cass. tegen *b* Amsterdam Hof 17 December 1907.

133. De voor provincie en gemeente te heffen opcenten op de personeele belasting zijn niet preferente doch concurrente vorderingen. Art. 24 der wet van 1845 op de invordering der Rijks. directe belastingen — bepalende, dat het bij art. 12 dier wet toegekende recht van voorrang zich eveneens tot de opcenten uitstrekt — is op die opcenten niet van toepassing.

Amsterdam 11 April 1910.

Borgtocht 128.
Dagv. Bz.
Directe belast. 133.
Faillissement 131.
Gemeentebel. 133.
Huur en verhuur 129.
Koop en verkoop 130 v.
Pandbeslag 129.
Provinc. belast. 133.
Schip.
Schuldvern.
Surséance v. bet.
Voorr. v. boedelbeschr.
Wet 131.

VOORRECHT VAN BOEDELBESCHRIJVING.

130. De belanghebbenden bij eene beneficiair aanvaarde nalatenschap hadden naar analogie van het bepaalde bij art. 792 Rv. kunnen vorderen, dat de gereede gelden in de kas der gerechtelijke consignatiën werden gestort, maar de erfgenamen zijn niet verplicht die gelden rentegevend te beleggen.

's Gravenhage 25 Februari 1910.

131. Door het niet maken binnen den wettelijken termijn van een boedelbeschrijving gaat het verlies van dat voorrecht niet verloren, integendeel de erfgenaam kan ook na afloop van den tijd van beraad daartoe overgaan; het eenige indirecte dwangmiddel om hem tot het opmaken van een boedelbeschrijving te nopen, bestaat in eene aanmaning tot het afleggen van rekening.

's Hertogenbosch Hof 18 Mei 1909, waartegen de cass. is verw. bij *b* H. R. 22 April 1910, Concl. conf.

132. Nergens wordt aan partijen verboden de beneficiaire rekening af te leggen en op te nemen zonder inachtneming der vormen van artt. 771 v., artt. 784 v. Rv. of 1082 B. W. De slotsom van het bestreden arrest, dat de afgelegde rekening, die ook niet tardief was, dus behoorlijk was gedaan, zoodat van aansprakelijkheid ex art. 1086 B. W. geen sprake was, berust in hoofdzaak op eene waardeering van der partijen judicieele houding, die ter beoordeeling van den judex facti staat en waardoor hoegenaamd niet wordt aangenomen het bestaan van eenigen in dit geding op de eischeres rustenden processueelen plicht.

b H. R. 22 April 1910, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's Hertogenbosch Hof 18 Mei 1909.

133. Aan den rechter, niet aan den aanmanenden schuldeischer, komt het oordeel toe, hoeveel tijd de beneficiaire erfgenaam in redelijkheid behoeft om aan de aanmaning van art. 1086 B. W. gevolg te geven.

b H. R. 22 April 1910, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's-Hertogenbosch Hof 18 Mei 1909.

134. Het „willens en wetens" eenige goederen, die tot de nalatenschap behooren, niet op de boedelbeschrijving brengen, kan geen verlies van het voorrecht ten gevolge hebben, zoolang niet tevens de kwade trouw is aangetoond.

's Hertogenbosch Hof 18 Mei 1909. — De cass.

is — buiten deze kwestie om — verw. bij *b* H. R. 22 April 1910, Concl. conf.

135. De schuldeischer, die vordert zekerheidstelling tot een bepaald bedrag, is in die vordering niet-ontvankelijk, nu de overeenstemming van het gevorderde bedrag en dat van de waarde der in art. 1081 B. W. genoemde goederen wordt betwist; hij behoort in dat geval bepaling van een termijn voor aanbieding en betwisting te vragen.

Amsterdam 26 September 1906.

136. Al is de Rechtbank bevoegd om van de functies van den in art. 1081 B. W. bedoelden curator een uitvoeriger omschrijving te geven dan de wet doet, zoo is toch de vordering dat de roerende en onroerende goederen van den beneficiairen boedel, in plaats van de opbrengst daarvan, in zijne handen zullen worden gesteld, niet overeenkomstig de bedoeling der wet.

Amsterdam 26 September 1906.

137. De president, rechtsprekend in kort geding, is bevoegd de staking van een door de erfgenamen blijkens bekendmakingen daarvan voorgenomen publieken verkoop van roerende goederen behoorende tot eene beneficiaire nalatenschap te bevelen, tenzij te voren tengenoege van eischer — een schuldeischer — zekerheid worde gesteld voor de waarde dier goederen of anders het door de rechtbank naar aanleiding van eischers reeds uitgebrachte dagvaarding — tot benoeming van een curator ex. 1081 B. W. — te wijzen vonnis in kracht van gewijsde zal zijn gegaan.

b Amsterdam Hof 5 Februari 1909, bev. op dit punt Amsterdam Kgd. 16 November 1908, doch dit vonnis vern., wijl naar het oordeel van het Hof het crediteur zijn van den eischer niet was bewezen.

138. De beneficiaire erfgenaam van den schuldenaar, tot betaling aangesproken, kan vorderen, dat de te verkrijgen titel worde beperkt door de bizondere voorschriften voor het geval van beneficiaire aanvaarding voorgeschreven.

's Hertogenbosch Hof 18 Mei 1909, waartegen de cass. is verw. bij *b* H. R. 22 April 1910, Concl. conf.

139. Ten onrechte is bij de rekening en verantwoording der beneficiaire nalatenschap de pandhouder voor zijn vordering ten volle onder de concurrente crediteuren opgenomen; dit had slechts mogen geschieden voor zijn niet door pand gedekte vordering.

's Gravenhage 25 Februari 1910.

140. Waar het gelegd executoriaal derdenarrest betreft verhaal van proceskosten van een geding tot vereffening der beneficiair aanvaarde nalatenschap, kan dat verhaal door den executant op die nalatenschap worden gevonden door dadelijke ten uitvoerlegging van het vonnis, met toepassing der bepalingen van het 2e boek Rv. en heeft deze de voorschriften van artt. 1079 v. B. W. niet op te volgen.

a Amsterdam 11 Mei 1906.

Cassatie Bz. 132.
Conserv. beslag 140.
Consignatie 130.
Executie 138, 140.
Interessen 130.
Kort geding 137.
Mora 133.
Openb. verkoop 137.
Pand 139.
Procesk. Bz. 140.
Rek. en verantw. 130 v., 139.
Voorr. v. schulden 139.
Zekerheid 135, 137.

VOORWAARDE.

55. De toekomstige onzekere gebeurtenis, waaraan de ontbinding van een overeenkomst is vastgeknoopt, kan bestaan in het na het sluiten van de overeenkomst blijken aan partijen van eenig feit, dat tijdens het sluiten van die overeenkomst reeds bestond, maar hun toen nog onbekend was.

a Leeuwarden 27 Mei 1909.

56. In de toezegging door de naamlooze vennootschap aan appellant, bij het nemen van aandeelen in die vennootschap gedaan, om hem voor eventueele bijstorting te zullen vrijwaren, is niet eene voorwaarde gelegen, waarvan de werking van app.'s geheele verbintenis als aandeelhouder afhankelijk werd gesteld. Immers het bedingen van vrijwaring onderstelt het bestaan der verplichtingen uit het aandeelhouderschap voortvloeiende en is onvereenigbaar met een vervallen daarvan ex art. 1290 B. W.

Amsterdam 8 Januari 1909. — Zie in prima Amsterdam Kgr. III 12 September 1907. — De cass. is verw. bij *a* H. R. 17 December 1909, Concl. conf. om redenen buiten verband met voormelde beslissing.

57. De voorwaarde dat een kooper het gekochte zal kunnen teruggeven wanneer, zooals in casu, een paard hem niet bevalt, is volkomen rechtsgeldig, ook al hangt dan het ontbinden der overeenkomst geheel af van het willekeurig inzicht van den kooper omtrent de hoedanigheden van het dier; de vraag of het paard inderdaad niet trouw en eerlijk was, doet dan niets af.

a 's-Hertogenbosch Hof 19 Januari 1909.

58. Waar tusschen partijen is overeengekomen, dat er zouden plaats hebben twee proefstokingen, de eerste met de oude stookinrichting en de vroeger door gedaagde gebruikte kolen en de tweede met de nieuwe, door eischeresse geleverde, installatie en de door eischeresse geadviseerde fijnkolen, beide onder dezelfde omstandigheden, terwijl, indien alsdan van een beduidende besparing zou blijken, gedaagde den overeengekomen prijs zou betalen, heeft gedaagde door zijn weigering om voor die overeengekomen proefstokingen de vereischte medewerking te verleenen de vervulling der voorwaarde, waaronder hij zich had verbonden tot betaling, verhinderd, zoodat deze voorwaarde voor vervuld moet worden gehouden. Art. 1296 B. W.

Tiel 11 Mei 1908.

59. Waar het Hof de overeenkomst nietbewezen verklaart, ontzegt het terecht de subsidiaire vorderingen, omdat die steunen op die overeenkomst. Immers toepassing van art. 1296 B. W. is uitgesloten, nu volgens het bestreden arrest de verbintenis, welke de verweerster jegens den eischer zou hebben aangegaan, zou hebben moeten volgen uit dezelfde overeenkomst, welke de rechter heeft geoordeeld onbewezen te zijn.

a H. R. 14 Februari 1908, Concl. conf.

Assurantie.
Bekentenis Bz.
Erfpacht.
Koop en verkoop 57.
Vennootschap 56.
Vrijwaring 56.

VOORWAARDELIJKE VEROORDEELING z. JEUGDIGE BEKLAAGDEN.

VREEMDE VONNISSEN z. GEWIJSDE, PROCESKOSTEN BZ., VONNIS BZ.

VREEMDE WET Z. SCHORSING EN HERVATTING VAN RECHTSGEDING, VONNIS BZ., WET.

VRIJWARING.

Bij nº 325. — Bev. bij 's Gravenhage Hof 8 December 1906.

I. Vereischten voor de actie. — Verplichting tot vrijwaring. II. Procedure.

I.

338. De zoogenaamde eenvoudige vrijwaring, welke het hier geldt, strekt om een der partijen in het hoofdgeding de schade te vergoeden, die zij lijdt door den uitslag van dat geding, welke schadevergoeding naar omstandigheden kàn, doch niet steeds behoeft te bestaan in juist dezelfde praestatie als in het hoofdgeding wordt gevraagd.

's Gravenhage 4 Januari 1910.

339. Bij eenvoudige vrijwaring is het geen vereichte, dat het geding in vrijwaring eenigen invloed heeft op den uitslag van het hoofdgeding, zooals dit dan ook meestal niet het geval zal zijn in die vorderingen tot vrijwaring, waarbij van den waarborg slechts wordt verlangd schadevergoeding voor de gevolgen eener eventueele veroordeeling. In casu is het belang van gedaagde, om over de vordering in vrijwaring van denzelfden rechter en zoo mogelijk tegelijkertijd als over de hoofdzaak een beslissing te verkrijgen, voldoende gemotiveerd, om eenige vertraging in de procedure over de hoofdzaak te wettigen.

b Rotterdam 18 Maart 1908.

340. Voor oproeping in eenvoudige vrijwaring moet voorshands aangetoond zijn eenige invloed, dien het geding in vrijwaring op den uitslag van het hoofdgeding hebben kan.

's Gravenhage Hof 22 October 1906.

341. De door den gedaagde, als verkooper door zijn kooper aangesproken tot schadevergoeding wegens niet feitelijke levering van onroerend goed, tegen zijn verkooper ingestelde vordering tot vrijwaring is niet toelaatbaar, nu de waarborg den gewaarborgde niet geheel moet vrijwaren, noch gesteld wordt dat hij, door den gewaarborgde regelrecht aangesproken, tot gelijke praestatie is gebonden als deze tegenover zijn tegenpartij.

Amsterdam Hof 18 October 1907, vern. in dit opzicht Utrecht 11 Mei 1904.

342. De schade, voor den eischer in vrijwaring in casu uit de overdracht zelve ontstaan, kan niet door hem op den gedaagde in vrijwaring worden verhaald, waar die eischer bij de overdracht wist dat zijne als preferent overgedragen vordering niet preferent was.

's Hertogenbosch 5 October 1906.

343. De Staat, die in strijd met de art. 66 en 67 der wet van 28 Augustus 1851 (Sb. 129) — zie ook de artt. 51 en 52 der wet van 9 Juni 1902 (Sb. 90) — pensioen heeft uitbetaald aan den curator in het faillissement van den gepensionneerde in plaats van aan dezen zelve, heeft het recht om, door laatstgemelden alsnog tot betaling aangesproken, den curator in vrijwaring op te roepen.

's Gravenhage 14 November 1906. — Toewijzing van den oorspronkelijken eisch en van dien in vrijwaring bij 's Gravenhage 2 April 1907, met veroordeeling van den curator in alle kosten, als zijnde oorzaak van het proces. Omslag der vordering van den staat over het actief van den boedel als boedelschuld, met verbetering der uitdeelingslijst, bij 's Gravenhage 30 October 1908.

344. Wanneer de huurder door den nieuwen eigenaar wordt aangesproken tot ontruiming, kan de huurder, op grond dat de huur nog niet geëindigd zou zijn, den vorigen eigenaar verhuurder niet in vrijwaring roepen, daar al diens verplichtingen uit de huurovereenkomst op den nieuwen eigenaar zijn overgegaan.

a Rotterdam 21 Januari 1907.

345. Toewijzing van een vordering tegen den Staat, tot vrijwaring ter zake van den verkoop van een reeds afgekocht tiendrecht.

b 's Hertogenbosch 16 November 1906, bev. bij *b* 's Hertogenbosch Hof 14 April 1908.

346. Naar nederlandsch recht rust, wanneer dit niet uitdrukkelijk is overeengekomen, op dengene die, zich voordoende als lasthebber, met een derde heeft gehandeld, tegenover dien derde niet de verplichting om zijn lastgeving te bewijzen, wanneer deze, door dengene voor wien hij zeide te handelen, wordt ontkend.

Rotterdam 11 Juni 1906.

347. Wanneer de kapitein, aangesproken tot uitlevering van lading door den houder van een in den vorm van een cognossement opgemaakt stuk, dat echter niet door den kapitein geteekend is, ontkent dat hij, die dat stuk geteekend heeft, dit als zijn agent of bevoegdelijk voor hem zou hebben gedaan, is de houder van dat stuk niet gerechtigd den onderteekenaar, van wien hij dat stuk niet ontvangen heeft, in vrijwaring te roepen.

Rotterdam 12 December 1906.

348. Dagvaarding van een commissionnair tot schadevergoeding wegens niet afgifte aan den eischer van effecten, hem namens dezen door een derde ter hand gesteld. Nu de commissionnair beweerde, dat die derde hem voor eigen rekening die effecten had ter hand gesteld, riep de eischer dezen in vrijwaring op, om van hem schadevergoeding te bekomen, indien hij niet kon waarmaken, dat hij, gelijk hij erkennen moest, die effecten gekregen hebbende om ze namens hem, eischer, aan den commissionnair ter hand te stellen, dat ook gedaan had. Waar vervolgens de vordering in vrijwaring werd afgewezen, wijl die betreffende de hoofdzaak werd toegewezen, behoort de eischer in vrijwaring in alle kosten van beide instantien op dien eisch gevallen te worden veroordeeld.

Amsterdam Hof 29 Mei 1908. — Zie in cass. *a* H. R. 14 Mei 1909.

349. Afwijzing van een vordering tot betaling van brandschade tegen een maatschappij, die de assurantie had overgenomen, op grond van gemis van kennisgeving eener verhuizing der goederen. Toewijzing bij verstek der vordering tot vrijwaring ingesteld tegen de erven van den ged. in vrijwaring, die in strijd met den door hem aangenomen last, de kennisgeving had verzuimd.

Amsterdam 10 December 1909.

350. Wie gedagvaard is, als met anderen hoofdelijk verbonden tot vergoeding van schade geleden door eene als onrechtmatig gequalificeerde uitgifte van een prospectus, is gerechtigd

de mede-onderteekenaars van dat prospectus, welke dit hebben mede uitgegeven, in vrijwaring op te roepen.

Amsterdam Hof 23 Maart 1906.

351. Of de afgever eener promesse in het geding, waarin hij daar een derden houder tot betaling wordt aangesproken, den oorspronkelijken nemer in vrijwaring mag roepen, moet, nu de wetgever in art. 68 Rv. den rechter daaromtrent geheele vrijheid laat, naar omstandigheden worden beoordeeld. De door den gedaagde gestelde feiten, in verband met de nauwe verwantschap tusschen de eischeres en den oorspronkelijken nemer, wettigen in deze de toewijzing van het verzoek tot oproeping in vrijwaring.

a Amsterdam 28 Juni 1907.

352. De gedaagde, door den houder gedagvaard tot betaling van twee orderbiljetten groot f 6000.„, beweert dat hij deze geteekend heeft uit geldnood, ofschoon hij maar resp. f 2000.„ en f 1000.„ had ontvangen. Toewijzing van een verzoek tot oproeping in vrijwaring van den nemer, bij referte van den eischer, wien samenspanning met den nemer werd verweten, doch die de beweringen der gedaagden ontkende.

Amsterdam 25 Maart 1908.

353. Directeuren der naamlooze vennootschap kunnen als persoonlijk en hoofdelijk aansprakelijk in vrijwaring worden geroepen voor de schade, geleden door de niet-erkenning door den curator in 't faillissement dier vennootschap van de vordering van een aandeelhouder (in casu als derde te beschouwen) wegens koopsom der door dezen aan de vennootschap, verkochte aandeelen, welke, niet-erkenning hierop berustte, dat de koop van eigen aandeelen in strijd met de statuten was. Die koop is nietig en die nietigheid heeft schade tengevolge, daar bij geldigheid van dien (nietigen) koop de verkooper voor het bedrag der koopsom in het faillissement van den kooper zou zijn geverifieerd.

's Gravenhage 4 Januari 1910.

II.

354. Aan den eisch van art. 68 Rv. wordt niet voldaan, wanneer de verweerder, eerst na de voordracht van zijn antwoord ten principale — zij het ook bij dezelfde conclusie — het verzoek tot oproeping in vrijwaring heeft gedaan.

a Amsterdam 10 Jannari 1908.

355. Een intervenient, die tot ontzegging der ingestelde vordering geconcludeerd heeft, is niet ontvankelijk in zijn daarna gedaan verzoek tot oproeping in vrijwaring.

Amsterdam Kgr. III 12 Augustus 1907.

356. Uit art. 72 Rv. volgt niet, dat de waarborg niet bevoegd zoude zijn zelfstandig rechtsmiddelen aan te wenden ook tot afwering van den oorspronkelijken eisch.

Amsterdam 1 December 1908.

357. De door een eischer in vrijwaring geroepene mag ook tegen den oorspronkelijken gedaagde conclusiën nemen.

's Hertogenbosch 29 October 1909.

358. Toelating van een gedaagde in vrijwaring als interveniente in het hoofdgeding en voeging van dit geding bij dat in vrijwaring „ingevolge een vonnis" (art. 72 Rv.)

b Amsterdam Hof 6 Maart 1908. — Zie in cass. *b* H. R. 21 Mei 1909, Concl. conf.

359. Het zou in strijd zijn met eene goede procesorde den eischer in ondervrijwaring het recht te geven deze saamgevoegde processen te splitsen, zooals hij deed door in hooger beroep alleen den gedaagden in ondervrijwaring op te roepen en dezen daardoor het recht te ontnemen de oorspronkelijke eischeres in haar eisch tegen de oorspronkelijke gedaagde bij te staan, gelijk hij deed.

's Gravenhage Hof 4 April 1910.

VRUCHTGEBRUIK.

Bij n°. 54. — Zie in appel 's Gravenhage Hof 5 Maart 1907.

57. Het recht van vruchtgebruik is bestaanbaar op eenig roerend goed, dat in de feitelijke heerschappij is van hem, die daarop slechts het bloote eigendomsrecht heeft. Daarmede is art. 833 B. W. niet in strijd.

b 's Gravenhage 12 October 1909.

58. Op hem, die een door den vruchtgebruiker met een derde gesloten huurcontract aanrandt op grond van onbevoegdheid des vruchtgebruikers, rust de bewijslast die bewering waar te maken. Dientengevolge werd aan den oorspronkelijken gedaagde, een derde die stoornis pleegde, het bewijs opgelegd, dat ter plaatse een vast plaatselijk gebruik bestond, om weiland als dat in kwestie voor hoogstens vier jaar te verpachten.

's Hertogenbosch 29 October 1909.

59. Een vruchtgebruiker, die zijn in vruchtgebruik bezeten landerijen verhuurt, zonder dat contract van het voortbestaan van het vruchtgebruik afhankelijk te maken, moet in ieder geval den huurder den vollen huurtermijn waarborgen, ook al wist deze dat hij van een vruchtgebruiker huurde.

's Hertogenbosch 29 October 1909.

60. Hij wien van rechtswege eenig vruchtgebruik toekomt, is rechtens bevoegd de vruchten van aan dat vruchtgebruik onderworpen goederen op te vorderen, al bevinden zich die goederen in handen van een derde.

Alkmaar Kgr. 18 November 1908.

61. De vader-voogd kan, ook indien het beheer van de goederen van een minderjarige met onderling goedvinden aan den toezienden voogd is opgedragen, van dezen uitkeering vorderen van de van die goederen gekweekte rente, zelfs indien de toeziende voogd na de meerderjarigheid van zijn pupil aan dezen rekening en verantwoording heeft gedaan en door dezen gedéchargeerd is. Tegenover de uitdrukkelijke wetsbepaling kan de toeziende voogd zich tot afwering der vordering niet beroepen op het feit, dat de minderjarige bij hem huisvesting, voeding en kleeding heeft genoten. Aan de lijde-

lijkheid van den rechter wordt niet te kort gedaan, door ambtshalve bewijs op te leggen omtrent feiten, die krachtens de wet als voorwaarden voor het recht van den vader-voogd zijn aan te merken, nl. het opmaken van den inventaris ex art. 182 B. W. en het leenen van het geld voor den gedaagde ten eigen behoeve.

Alkmaar Kgr. 18 November 1908.

Bewijs Bz. 58. | *Leg. portie.*
Fideicommis. | Onderlijke macht 60 v.
Huur 58 v. | *Rechtsgr. en rechtsm.*
Huw. gemeenschap. | *Scheid. en deeling.*
Huw. voorwaarden. | *Zak. last. en zak. recht.*

WAPENEN.

42. Het dragen van een geweer onder een toegeknoopten kiel of jas is niet noodwendig het vervoer van een wapen zoo ingepakt, als dit in art. 3 no. 7 der Wapenwet bepaald is.

b H. R. 17 Februari 1908, Concl. conf.

42bis. Het verweer van den beklaagde, dat hij het schietgeweer op den openbaren weg mocht dragen, omdat hij kwam van een jachtbedrijf, waarvoor akte noch welk ander stuk ook noodig was, vindt geen steun in de wet, speciaal niet in art. 3, 5° der Wapenwet.

Alkmaar 8 Mei 1910.

43. De duinen, ter plaatse waar beklaagde werd aangetroffen, waren eene voor het publiek toegankelijke plaats als bedoeld in art. 1 der Wapenwet; immers zij waren daar niet afgesloten door eenige afrastering of voorzien van een teeken, dat de toegang was verboden en stonden voor een ieder ter bewandeling open.

Helder Kgr. 18 Januari 1910.

44. Een gummislang met in het eene uiteinde een stuk ijzer is een verboden wapen, als overeenkomende met een wapenstok.

Assen 25 April 1910, vern. Hoogeveen Kgr. 28 Februari 1910.

45. Een bokser of boksbeugel is geen verboden wapen, ook al loopen de ringen daarvan uit in stompe punten.

Hilversum Kgr. 8 Dec. 1905.

Jacht en visscherij 42. | *Rebellie.*
Motieven v. vonnissen.

WATERLOOP Z. NABURIGE ERVEN.

WATERKEERENDE WERKEN Z. CASSATIE SZ., OVERSTROOMING.

WATERLEIDING Z. BOUWREGLEMENT, KORT GEDING, ONRECHTMATIGE DAAD.

WATERLOSSINGEN EN BEKEN.

42. Door de door de gemeente, zelfs met vergunning van Gedep. Staten, in den bestaanden loop van het water te maken en gemaakte veranderingen, mag geen inbreuk worden gemaakt op het voorschrift van art. 676 B. W., zoodat, indien dat wel is geschied, de dader door bedoelde vergunning niet is gedekt.

Roermond 20 Janaari 1910.

Onrechtm. daad. | *Schadevergoeding.*
Provinc. verord.

WATERSTAAT.

Bij n°. 16. — Op andere gronden bev. bij Arnhem Hof 22 Mei 1907, waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 8 Mei 1908, Concl. conf.

18. De overeenkomst van 11 Juni 1689 tusschen schepenen en raad van Zwolle eenerzijds en de Markbesturen der buurschappen van Berkum, Herft en Wijthmen anderzijds tot het leggen van een verlaat in den mond van de Nieuwe Vecht heeft door de wet van 10 November 1900 (Sb. 176) haar kracht niet verloren en vindt hare toepassing in art. 38 al. 5 dier wet. In dat art. zijn met waterschappen niet alleen bedoeld lichamen, beantwoordende aan de thans daarvoor gestelde vereischten, doch ook hare voorgangers, ook al zouden die een privaatrechtelijk karakter gehad hebben en zich niet geheel in een tegenwoordig waterschap hebben opgelost.

Arnhem Hof 22 Mei 1907, bev., zij het op andere gronden, Zwolle 17 Mei 1905. De cass. is verw. bij *a* H. R. 8 Mei 1908, Concl. conf.

19. In 't midden gelaten of de onderhavige buurschappen of marken waren zuiver publiekrechtelijke instellingen, moeten zij, voor zoover zij binnen hun gebied zorg voor waterschapsbelangen uitoefenden, beschouwd worden als de voorgangers van het waterschap, waaraan omstreeks twee eeuwen later is overgegaan die door die lichamen uitgeoefende zorg, bedoeld in art. 38 al. 5 der Wet op het waterstaatsbestuur van 10 November 1900 (Sb. 176).

a H. R. 8 Mei 1908, Concl. conf., verw. de cass. tegen Arnhem Hof 22 Mei 1907, waarbij was bev. Zwolle 17 Mei 1905.

20. Art. 4 der wet van 28 Febr. 1891 (Sb. 69) legt aan den schipper slechts de verplichting op om òf de geraamde sommen in handen van den daar genoemden ambtenaar te storten, òf daarvoor tot diens genoegen borg te stellen en schept alzoo slechts een alternatieve verbintenis. Dat artikel gaf mitsdien den ambtenaar geen recht om van den schipper te vorderen: 1°. een verbintenis om de geraamde sommen te storten, 2°. een borgtocht tot verzekering van die verbintenis. Waar de schipper tot het aangaan der sub 1°. bedoelde verbintenis slechts is overgegaan, omdat de ambtenaar hem had aangezegd, dat anders het vertrek van zijn schip door den sterken arm zou worden belet, is die verbintenis verkregen door geweld en moet zij op dien grond nietig worden verklaard, waarmede vanzelf de gestelde borgtocht vervalt. Dat de te stellen borgtocht moet zijn ten genoegen van den ambtenaar geeft dezen niet het recht daarbij eischen te stellen boven hetgeen de wet veroorlooft. De schipper kan ook niet geacht worden de aangegane verbintenis te hebben bekrachtigd, door niet in hooger beroep te gaan bij den hoofdingenieur, waar hij onmiddellijk bij deurwaardersexploit tegen de hem afgedwongen verbintenis heeft geprotesteerd en het instellen van zoodanig hooger beroep volkomen nutteloos zou zijn geweest, daar de gestelde eischen van hoogerhand waren voorgeschreven.

Rotterdam 4 April 1910.

Altern. verb. 20. | *Onderh. v. werken* 18 v.
Dijk- en polderbest. 18 v. | *Provinc. verordening.*
Marken 18 v. | *Riv. en stroomen.*
Nietigh. en nietigverkl. o. k. 20. | Zekerheid 20.

WEDERSPANNIGHEID Z. REBELLIE.

WEGEN.

I. Openbaarheid. — Wat noodig is tot bewijs daarvan. — Hinderlijk volgen.
II. Reglementen en verordeningen.

I.

447. Onder „openbare weg" moeten in

alle artikelen van het Derde Boek van het Wb. van Strafrecht, waarin deze uitdrukking voorkomt, worden verstaan: „alle wegen tot openbaar gebruik bestemd". Deze bestemming volgt, vooral ingeval zij ontkend is, niet noodzakelijk alléén uit den feitelijken toestand, dat de weg voor ieder toegankelijk is, en dat ieder daarover pleegt te gaan. Art. 453 Sr.

c H. R. 11 Maart 1907, Concl. contr.

448. De beklaagde had erkend en feitelijk stond vast dat de Mattelierstraat, waar hij zich bevond, een onderdeel is van den Rijksstraatweg van Zutphen naar Winterswijk. Daaruit volgt dat de bedoelde straat terecht is beschouwd als „openbare weg". Art. 453 Sr.

b H. R. 21 Juni 1909, Concl. conf.

449. Een weg is openbaar in den zin van art. 427 Sr., wanneer hij door den daartoe gerechtigde, hetzij bizonder persoon hetzij openbaar gezag, tot algemeen gebruik bestemd is.

f H. R. 6 Mei 1907, Concl. conf.

450. Op grond van de in cassatie onaantastbare beslissing, dat de daartoe gerechtigde — de eigenaar — een voetpad tot algemeen geruik had bestemd is terecht aangenomen, dat bedoeld voetpad was een openbaar voetpad in den zin van art. 427 Sr.

a H. R. 10 Mei 1909, Concl. conf.

451. Nu de rechtbank op grond van wettige bewijsmiddelen heeft beslist, dat het onderhavige voetpad, ook daar waar het thans bij den requirant in gebruik is, reeds jaren geleden door de daartoe gerechtigden voor het algemeen gebruik is bestemd geworden, nam zij terecht aan dat het voetpad is te beschouwen als een openbare landweg in den zin van art. 427 Sr. Waar zij tevens besliste, dat het voetpad krachtens art. 179 Gem. wet aan de zorg van Burg. en Weth. was opgedragen en dat deze waren het in no. 6 van gemeld artikel bedoeld „bevoegd gezag", doet daartegen niet af de verklaring van den burgemeester als getuige, dat hij het voetpad niet als openbaar beschouwt, dat het niet op den legger voorkomt en dat het niet door de gemeente wordt onderhouden en dat Burg. en Weth. geen toezicht daarop houden.

a H. R. 13 April 1909, Concl. conf.

452. Uit de in het bestreden vonnis als aanwijzingen gebezigde daadzaken en omstandigheden kon, al blijkt daaruit niet door welke bepaald daartoe gerechtigden aan het ten processe bedoelde voetpad de bestemming tot algemeen gebruik is gegeven, niettemin die bestemming en daarmede de openbaarheid van het voetpad worden afgeleid. Toepassing van een provinciaal reglement met verdere strekking dan art. 427 Sr., doch niet met dit artikel in strijd.

f H. R. 3 Juni 1907, Concl. conf.

453. De kantonrechter heeft, na eerst te hebben vastgesteld, dat het onderwerpelijk voetpad bestemd is voor het algemeen gebruik en na vervolgens de stelling van den requirant, dat het publiek alleen dank zij zijne welwillendheid en dus bij gedoogen van dat pad gebruik maakt, op feitelijke gronden te hebben verworpen, er daarbij nog op wijzend, dat zijn beweerd eigendomsrecht zelfs niet aannemelijk is gemaakt en in dit proces veeleer van het tegendeel blijkt, beslist, dat in dit geval aan requirants verwering, dat de bestemming tot openbaar nut aan het pad niet door den rechthebbende zou zijn gegeven, alle kracht ontvalt; door onder deze omstandigheden aan te nemen dat het is een openbare landweg, als bedoeld bij art. 427, 6° Sr., is noch dat artikel noch art. 221 Sv. geschonden of verkeerd toegepast.

a H. R. 8 November 1909, Concl. conf.

454. De waardeering van door den rechter tot het bewijs gebezigde aanwijzingen staat niet ter beoordeeling van den rechter in cassatie; al blijkt daaruit ook niet door welke bepaald daartoe gerechtigden aan bedoelden weg de bestemming van openbaren weg is gegeven, zoo kan niettemin die bestemming door gerechtigden en daarmede de openbaarheid van den weg door den rechter daaruit worden afgeleid.

f H. R. 25 November 1907. — Het Openb. Min. achtte het bewijs der bestemming door onwettig — rechtstreeksch — bewijs geleverd.

455. De openbaarheid van een weg, d. w. z. het bestemd zijn van den weg tot algemeen gebruik door den daartoe gerechtigde, kan niet worden aangenomen op grond van verklaringen van getuigen, die alleen loopen over een door hen waargenomen langdurig gebruik van den weg. Art. 427 Sr.

e H. R. 30 December 1907, Concl. conf.

456. Vrijspraak van overtreding van art. 427 no. 6 Sr. wijl de wagen van beklaagde was blijven steken in een gedeelte van een opgebroken weg.

Leiden Kgr. 22 October 1906.

457. In art. 426 bis Sr. worden geene kenmerken voor het hinderlijk volgen gesteld en ook overigens geene handelingen vereischt van hen, die door de wijze van hun volgen hinder veroorzaken. Omtrent het „hinderlijk" zijn van het volgen en het te zamen vereenigd d. i. met elkander volgen is in casu rechtsgeldig beslist.

d H. R. 10 Januari 1910, Concl. conf.

458. Art. 426 bis Sr. stelt niet den eisch, dat de persoon, die door anderen gevolgd wordt, „zelf" aan hen zijn wil om niet langer op hinderlijke wijze gevolgd te worden, moet hebben kenbaar gemaakt. Die verklaring kan ook voor hem bij monde van een ander geschieden, zoo slechts daarbij blijkt, dat het zijn wil is, die op die wijze aan de hem volgende personen wordt kenbaar gemaakt.

c H. R. 29 Maart 1910, Concl. conf. vern. Arnhem 23 November 1909.

459. Waar art. 426 bis Sr. het „blijven volgen" van een persoon tegen diens verklaarden wil slechts strafbaar stelt, indien dit „op hinderlijke wijze" geschiedt, moet de dagvaarding een feitelijke omschrijving inhouden van de wijze waarop het „blijven volgen" plaats had. De enkele vermelding „op hinderlijke wijze", als zijnde een qualificatie, niet voldoende. De dagvaarding nietig verklaard.

Amsterdam Kgr. I 10 Maart 1909.

460. Het blijven volgen, tegen den uitdrukkelijk verklaarden wil van den gevolgde, door stil te staan als deze stil staat en in gelijk tempo door te loopen als deze doorloopt, is te beschouwen als objectief hinderlijk volgen. Door aanwijzingen bewezen, dat de beide beklaagden niettegenstaande zij elk onafhankelijk van elkander handelden, toch „te zamen vereenigd" i. e. met elkander gevolgd hebben.

Amsterdam Kgr. I 7 April 1909.

II.

461. Artikel 46 der Alg. pol. verordening van 's Gravenhage, verbiedende een tweewieligen handwagen op straat te laten staan zonder vergunning van Burg. en Weth., betreft ontegenzeggelijk de openbare orde en strijdt niet met art. 135 Gem.wet. Bedoeld verbod is ook niet afhankelijk gesteld van de omstandigheid, dat de daarin vermelde voertuigen onbeheerd of voor het openbaar verkeer hinderlijk zijn, en is terecht als rechtsgeldig erkend.

d H. R. 18 Maart 1907, Concl. conf.

462. Veroordeeling wegens het houden van een optocht op den openbaren weg zonder vergunning. Uit den inhoud van het bestreden vonnis blijkt, dat de in het middel aangehaalde artikelen van de Alg. pol. verordening der gemeente Berg en Terblijt zijn toegepast op een binnen het gebied der gemeente gepleegd feit.

a H. R. 2 April 1907, Concl. conf.

463. De in art. 10 sub 8 der Algemeene politieverordening van de gemeente Nieuw-Lekkerland genoemde grenzen duiden, zonder voor uitbreiding vatbaar te zijn, den afstand aan, binnen welken het plaatsen der varkenshokken alleen dan is geoorloofd aan hem, die ze binnen die grenzen plaatst, wanneer hij zich gedraagt naar de voorschriften, dienaangaande door Burg. en Weth. te geven.

a H. R. 14 Juli 1909, Concl. conf.

464. De bepaling van art. 12 aanhef en sub 6° van de Algemeene politieverordening van de gemeente Ankeveen verbiedt, dat zich twee of meer personen op een hondenkar bevinden, doch vordert voor de strafbaarheid niet, dat een persoon met nog twee of meer anderen op zoodanig voertuig gezeten zijn.

b H. R. 18 October 1909, Concl. conf. vern.
a Amsterdam 30 April 1909.

465. Het als geleider van een hondenkar op die kar zitten niet strafbaar geoordeeld en beklaagde te dier zake ontslagen van rechtsvervolging, op grond dat art. 23 van het Reglement op de wegen en voetpaden in de provincie Zuidholland van 3 Nov. 1870, gewijzigd 19 Juli 1904, alleen betrekking heeft op geleiders van ingeschreven hondenkarren.

Gouda Kgr. 26 Juni 1907.

466. Vrijspraak van overtreding van art. 21 lid 6 van het Prov. Reglement op de wegen en voetpaden in Zuid-Holland, wijl niet was bewezen, dat beklaagde niet als houder van een hondenkar was ingeschreven, nu het proces-verbaal alleen inhield dat de kar niet was ingeschreven.

Leiden Kgr. 5 November 1906.

467. De bepaling van art. 25 no. 3 van de Algemeene politieverordening van de gemeente Loosduinen, verbiedende het werpen van vuilnis op den openbaren weg, is niet toepasselijk op het verplaatsen van onreine stoffen, die zich reeds op den openbaren weg bevonden.

a H. R. 9 Mei 1910, Concl. conf.

Aanwijzingen 454 v.
Administr. en recht. macht 461.
Bekentenis Sz. 448.
Burg. en weth. 451.
Cassatie Sz. 450, 454.
Dagv. Bz.
Dagv. Sz. 459.
Drankwet 447 v.
Eigendom.
Gem. verord. 461 v.
Get. bew. Sz. 455.
Hinderl. volgen 457 v.
Jud. houding 447, 453.
Mot. v. vonn. 448, 450 v., 462.
Mot. en rijw.
Onderh. v. werken.
Onr. daad.
Openbaarheid 447 v.
Prov. belast.
Provinc. verordening 465 v.
Rijwielen.
Schorsing Sz.
Verjaring Bz.

WERKSTAKING Z. BEVRACHTING EN VERVRACHTING, OVERMACHT EN TOEVAL.

WET.

35. Internationaal goederen vervoer. De bindende kracht van ingevolge art. 59 2e lid Gw. bekrachtigde internationale overeenkomsten, uit den aard der zaak beperkt tot haren inhoud, heeft niet ten gevolge, dat reeds bestaande wettelijke voorschriften van rechtswege zijn vervallen door de enkele bekrachtiging dier overeenkomsten, maar alleen, voor zoover dit uit daarin vervatte bepalingen voortvloeit of die voorschriften met hare bepalingen in strijd zijn.

a H. R. 1 Juni 1908, Concl. conf.

Aanvaring.
Abandon.
Adm. en recht. macht.
Arbiters.
Assurantie.
Avarijen.
Bevr. en vervr.
Cassatie Bz.
Cognossement.
Competentie Bz.
Conn. en litisp.
Dagvaarding Bz.
Echtscheiding.
Eigendom.
Fabrieksmerk.
Gem. verordening.
Get. bew. Bz.
Huwelijk.
Huw. gemeenschap.
Kerk. goed. en rechten.
Koop en verkoop.
Levering.
Overeenkomst.
Schadevergoeding.
Schuldoorzaak.
Spoorwegen.
Satutum pers.
Strafvervolging.
Tractaat.
Vennootschap.
Verjaring Bz.
Vonn. bij verstek Bz.
Voorr. v. schulden.

WETGEVING Z. HUUR EN VERHUUR.

WETHOUDER Z. VALSCHHEID SZ.

WISSELBRIEF.

439. Het verweer berustende op een gemis van fondsbezorging, doordien de balen cocosgaren 30 pCt. zand bevatten, tast de formeele verbintenis uit den wissel zelf niet aan, en kan den gedaagde niet baten, daar hij op grond van die formeele verbintenis tegenover den nemerhouder is verbonden.

Amsterdam 5 Juni 1908.

440. De trekker-endossant kan zich tegenover den geëndosseerde niet op het gebrek aan oorzaak beroepen.

Breda 24 November 1908.

441. Hoewel in art. 186 Kh. staat vermeld, dat van ieder der daar genoemde personen „de vergoeding" kan gevorderd worden, en medegedeeld wordt, dat die personen hoofdelijk voor het geheel verbonden zijn, volgt hieruit niet dat die personen voor elkander borg zijn.

Breda 24 November 1908.

442. Wanneer de gedaagde beweert, dat de eischeresse geen wettige houdster van den wissel is, zal deze die qualiteit moeten bewijzen.

Breda 24 November 1908.

443. Overeenkomsten, welke dan ook, die mogelijk tusschen trekker en acceptant voor een wisselbrief zijn getroffen, raken den houder niet. Faillietverklaring.

Arnhem Hof 6 Februari 1907.

444. Bij een wisselbrief aan eigen order komt de trekker ook in de hoedanigheid van nemer daarin voor en kan hij zoowel uit art. 144 als uit art. 148 Kh. tegen den acceptant ageeren; waar een valuta-clausule in dergelijken wisselbrief geen zin heeft, behoeft zij daarin niet voor te komen.

b Amsterdam 10 Mei 1907.

445. De betrokkene had zich tegenover

den nemer wel kunnen beroepen op een hem tegenover derden niet toekomende verdediging, als b. v. dat overeengekomen was den wissel niet in te vorderen of iets dergelijks, maar tegenover de in de wissel-acceptatie gelegen abstracte betalingsbelofte is irrelevant het door den betrokkene gevoerde verweer, dat de, krachtens de achter den wissel gelegen koopovereenkomst, geleverde waar niet voldeed aan de gestelde eischen. Al ontstaat door de trekking geen schuldvernieuwing, zoo volgt daaruit niet, dat de eischer als nemer van den wissel aan eigen order niet uit den wissel zou mogen ageeren.

b Amsterdam 10 Mei 1907.

446. De actie van art. 148 K. moet beperkt blijven tot het geval, dat de trekker uitsluitend als zoodanig, niet ook als nemer-houder optreedt.

Amsterdam 5 Juni 1908.

447. Art. 115 Kh. eischt voor de geldigheid der acceptatie niet alléén de handteekening van den betrokkene op den wisselbrief, maar tevens diens, in welke bewoordingen dan ook, daarboven gestelde verklaring, dat hij accepteert.

H. R. 28 Januari 1907, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 31 October 1906, houdende veroordeeling ter zake van valschheid in geschrifte wegens het plaatsen van het woord „geaccepteerd" boven een op een wisselbrief gestelde handteekening.

448. De acceptatie van den wissel bewijst niet de fondsbezorging.

's Gravenhage Hof 2 Maart 1905.

449. Waar appellant zijn rechten als avalist in den faillieten boedel van den trekker deed gelden, kon hij niet met vrucht beweren van de verplichtingen uit zijn avalteekenen voortspruitende ontslagen te zijn.

a 's Gravenhage Hof 11 Maart 1907.

450. Een winkelier in gordijnen en soortgelijke artikelen te Utrecht, die van een leverancier uit Brussel stoffen ontvangt en deze gebruikt, is verplicht den daarvoor verschuldigden prijs te voldoen, ook al heeft hij niet die goederen besteld. Door stil te zitten, heeft hij zijn recht tot tegenspraak verbeurd. Tot op het bedrag van hetgeen hij verschuldigd is kan hij, ook zonder overeenkomst, enkel met het oog op de handelsgebruiken, geacht worden onder zich te hebben het noodig fonds „bizonderlijk bestemd" tot betaling van een op hem getrokken wisselbrief. Bij niet-acceptatie kan de trekker niet, zonder iets van zich te laten hooren, telkens opnieuw wissels op den kooper trekken. Beteekenis der uitdrukking „vergoeding van kosten, schaden en interessen" in art. 113 Kh. Het fonds is daaronder niet begrepen. Verhouding van art. 113 Kh. en de artt. 114 en 148 van dat Wetboek.

Utrecht 9 Maart 1910.

WONING Z. DAGVAARDING SZ., DIJK- EN POLDERBESTUREN, DRANKWET, OPENBAAR GEZAG.

WONINGWET.

6. In art. 42 der Verordening, houdende voorschriften als bedoeld in art. 1 der Woningwet voor de gemeente Culemborg, moet evenals in art. 8 al. 1 der Woningwet onder „voor een gedeelte vernieuwen" slechts worden verstaan eene min of meer ingrijpende verbouwing. Daaronder is niet te begrijpen het aanbrengen van een nieuwen vloer in een vertrek.

d H. R. 11 April 1910, Concl. contr. verw. de cass. tegen Tiel 28 December 1909, waarbij was vern. Geldermalsen Kgr. 10 November 1909.

7. Aan de uitdrukking „geheel of voor een gedeelte vernieuwen" in art. 5, 1a der Woningwet moet inzoover gelijke beteekenis worden toegekend als hetgeen in art. 8, 1c dier wet is bepaald, dat ook het in een gebouw nieuw inrichten van vertrekken als het voor een gedeelte vernieuwen van dat gebouw moet worden aangemerkt.

i H. R. 24 Juni 1907, Concl. contr.

8. Art. 5 lid 1a der Woningwet eischt een vergunning van Burg. en Weth. voor de oprichting van alle gebouwen, onverschillig of ze al dan niet tot woning zijn ingericht of bestemd, terwijl art. 49 hierop alleen een uitzondering maakt voor de daar bedoelde inrichtingen van tijdelijken aard, zooals loodsen, keeten, tenten enz. De onderwerpelijke steenen schuur is met het oog op haar samenstelling en afmeting aan te merken als een gebouw.

b Tiel 28 Maart 1907.

9. Al vallen onder „gebouw" in art. 5 der Woningwet niet getimmerten van kleine afmetingen als „eene kooi, een hok, eene bergplaats en dergelijke" kan daaronder wel valllen een varkenshok, wanneer dit op grond van samenstelling en afmetingen aanleiding geeft het als een gebouw te beschouwen. Verbetering der qualificatie, wijl daarin, ofschoon het gold eene rijkswet, voorkwamen de woorden: „te 's Hertogenbosch".

c H. R. 2 Mei 1910, Concl. conf.

10. Zoowel uit de woorden als uit de geschiedenis van art. 5 1*b* der Woningwet volgt, dat, reeds door het enkele feit van het gebruik van een gebouw anders dan tot woning, de vergunning van Burg. en Weth. vereischt wordt om het daarna krachtens eenig zakelijk recht als woning in gebruik te nemen of als eigenaar of in eenige andere hoedanigheid tot woning in gebruik te geven.

b H. R. 19 October 1908, Concl. conf.

11. Waar de beklaagde fabrikant huizen, laatstelijk niet als woningen gebezigd, van den eigenaar huurt als arbeiderswoningen en deze door zijn arbeiders laat betrekken, moet niet de beklaagde, doch de eigenaar aangemerkt worden als de persoon, die in den zin van art. 5, lid 1b der Woningwet deze huizen tot woning in gebruik geeft en hiervoor de in dat art. omschreven vergunning van Burg. en Weth. noodig heeft.

a Tiel 28 Maart 1907.

12. Bij het stellen van den termijn volgens art. 14 der Woningwet moet er door Burg. en Weth. mede worden rekening gehouden, dat volgens art. 17 lid 4 dier wet, hangende den termijn tot en de behandeling der herziening, de aanschrijving buiten werking blijft. Ontslag van rechtsvervolging op grond, dat de aanschrijving van 19 October voorziening toeliet tot en met 18 November, zoodat het bevel, om daaraan voor

15 December te voldoen, niet was „overeenkomstig art. 14" (zie art. 40), daar zij geen termijn liet van minstens een maand.

b H. R. 24 Januari 1910, Concl. conf.

Bouwreglement 6. | *Mot. v. vonn.* 9.
Cassatie Sz. | *Onteig. t. alg. nutte.*
Dagv. Sz. | *Schr. bewijs Sz.*

WRAKING Z. GETUIGE.

ZAKELIJKE LASTEN EN ZAKELIJKE RECHTEN.

Bij n° 3. — Bev. bij 's Gravenhag Hof 5 Maart 1907.

7. Onder het Oud-Vaderlandsche recht kwamen vele gevallen voor, waarin aan de ingezetenen eener plaats als zoodanig en ut singuli private genotsrechten toekwamen en de bestaanbaarheid van dergelijke rechten is ook thans nog in de wetgeving erkend (art. 680 B. W., art. 130 laatste lid der Gem. wet, art. 24 der wet omtrent de verdeeling van markgronden). Waar dergelijke rechten mochten bestaan, kan ieder ingezetene individueel tot handhaving ervan in rechte optreden.

Tiel 26 Januari 1906. — Tiel 19 October 1906. — Zie in appel van dit laatste vonnis Arnhem Hof 19 Februari 1908 (buiten de kwestie) en in cass. *b* H. R. 19 Februari 1909.

8. Waar de dagvaarding alleen melding maakt van een bepaald recht van „vruchtgebruik" en hierop de vordering steunt, terwijl uit de feiten de aard van een ander, aloud genotsrecht, niet valt op te maken, zoo kan uitsluitend het gestelde recht door den rechter onderzocht worden. Het recht van vruchtgebruik heeft een tijdelijk bestaan en keert na eenigen tijd tot den eigenaar terug. Het tijdelijk karakter van dit recht brengt mede 1° dat dit slechts kan gevestigd worden ten behoeve van bepaald aangewezen personen, die, geldt het een vruchtgebruik bij „opvolging", moeten bestaan op het oogenblik, dat het recht een aanvang neemt, 2° dat het recht niet door erfopvolging kan overgaan op des gebruikers erven. Een aloud genotsrecht op zekere bij dagvaarding genoemde dijksglooiingen kan dus nooit zijn een recht van vruchtgebruik.

Arnhem Hof 19 Februari 1908, bev., hoozeer op geheel andere gronden, Tiel 19 October 1906. De cass. is verw. bij *b* H. R. 19 Februari 1909, Concl. conf. beslissende, dat de overwegingen van het Hof rechtsgronden inhielden, die volgens art. 48 Rv. aangevuld moesten worden.

Actie 8. | Oud recht 7 v.
Comp. Bz. | *Mijnen.*
Erfpacht. | Rechtsgr. en rechtsm. 8.
Ingezetenen 7 v. | *Schuldoorzaak.*
Jacht- en vischr. | Vruchtgebruik 8.
Onteig. t. a. nutte. |

ZAKEN.

77. Nu de wet nergens aanwijst welke zaken al of niet in den handel zijn, heeft de rechtbank zonder schending of verkeerde toepassing van eenige wetsbepaling kunnen aannemen dat een waterkeerende dijk, als bestemd tot algemeen gebruik en nut, is buiten den handel.

H. R. 15 Mei 1908. Concl. conf.

78. Een gedeelte van het buitenvlak der romp van een molen is niet eene zaak en ook daarom niet voor verkoop of verhuring vatbaar.

b Amsterdam 14 December 1908. — Cf. 's-Hertogenbosch 10 September 1909, waartegen de cass. is verw. bij *d* H. R. 27 Mei 1910, Concl. conf.

Dijk- en polderb. 77. | Koop en verk. 78.
Huur en verh. 78. | *Mijnen.*
Inbreng. | *Onr. daad.*

ZAKEN BUITEN DEN HANDEL

Z. ONRECHTMATIGE DAAD, ZAKEN.

ZEDELIJK LICHAAM.

80. Het bestuur van een polder zou aan art. 1692 B. W. het recht ontleenen den polder aan derden en derden aan den polder te verbinden, doch ten aanzien van den polder in kwestie is daaromtrent anders bepaald bij een wettig reglement, dat goedkeuring van Gedeputeerde Staten voor besluiten tot het aangaan van geldleeningen eischt. Daar die goedkeuring niet is bewezen, heeft de gestelde geldleening geen rechtsgevolg.

a Haarlem 15 Januari 1907. — Zie in appel Amsterdam Hof 6 Maart 1908.

81. De in deze genomen besluiten, tot het doen vervallen eener bepaling, krachtens welke het te exploiteeren gebouw aan zekere Diaconie zou overgaan na het overlijden van den laatsten deelnemer en tot ontbinding der vereeniging, zijn met de statuten in strijd. Immers door de schrapping van voormelde bepaling en de ontbinding voor den bepaalden tijd is de hoofdstrekking der statuten veranderd in strijd met art. 15 daarvan. Die besluiten hebben mitsdien hoegenaamd geen gevolg, zoodat de vereeniging nog bestaat. Door de medewerking van den gedaagde tot de benoeming van een liquidateur en het voorafgegane deelnemen zijnerzijds aan de stemming wordt hierin geen verandering gebracht.

a Amsterdam 23 Maart 1906.

82. Waar art. 2 der statuten van den A. N. Diamantwerkersbond aan de leden een recht tot uittreden gaf onbeperkt, zonder verwijzing naar eenig reglement, daar mocht bij een huishoudelijk reglement niet worden bepaald, dat het lidmaatschap bij gebreke van opzegging vóór 1 October nog tot het geheele volgend kalenderjaar zou voortduren met alle daaraan verbonden rechten en verplichtingen. Terecht is dus betaling der wekelijksche contributie na de opzegging geweigerd. Deze beslissing is ook juist in het stelsel van hen, die niet aannemen, dat de band tusschen eene vereeniging en hare leden van zuiver contractueelen aard is; ook in dat stelsel, gesteld het ware dat van het Wetboek van 1838, kunnen aan de leden individueele rechten verzekerd zijn, zooals in casu het recht van opzeggen.

Concl. adv. gen. Jhr. Rethaan Macaré ad *b* H. R. 11 December 1908, waarbij de cass. werd verworpen, op grond dat de uitlegging van statuten en reglementen en de beslissing over het verband daartusschen feitelijk was en ook niet aan een onderzoek van den rechter in cass. konden worden onderworpen.

Bekrachtiging 81. | Nietigh. en nietigv. o. k. 80 v.
Cassatie Bz. 82. | *Rechtspersoonlijkh.*
Dagv. Bz. | Statuten 81 v.
Dijk- en polderbest. 80. | *Vereen. en vergad.* 81.
Kerkb. en kerk. gem. |

ZEDELOOSHEID Z. MOTIEVEN VAN VONNISSEN.

ZEDELOOZE PLATEN EN GESCHRIFTEN Z. DAGVAARDING SZ., MOTIEVEN VAN VONNISSEN, SCHENNIS DER EERBAARHEID.

ZEGEL.

93. Art. 33 der Zegelwet schrijft niet de bijvoeging der aan zegelrecht onderworpen stukken bij het procesverbaal voor op straffe van nietigheid. Die niet-bijvoeging levert geen grond van nietigheid of niet-ontvankelijkheid op. De niet-inachtneming van dat voorschrift wordt door opposants houding in ieder geval gedekt. Art. 8 der Zegelwet ziet alleen op stukken, die van den aanvang af zegelplichtig zijn en art. 10 op die stukken, die aanvankelijk niet tot bewijs bestemd, vrij van zegel zijn en slechts zegelplichtig worden in drie in dat artikel genoemde gevallen. Ongeteekende bestekken vallen onder art. 10. Een gemeentebestuur treedt bij eene onderhandsche aanbesteding op als privaat persoon. Doordat de gemeentesecretaris dergelijke acte mede onderteekent, wordt deze niet eene authentieke akte. Art. 10 der Zegelwet is ten deze niet overtreden.

b 's Hertogenbosch 21 Mei 1909.

94. Als onderteekening in den zin der wet is alleen aan te merken het plaatsen van den naam, dien de onderteekenaar voert of draagt, met of zonder bijvoeging van den voornaam, onder een geschrift, en alzoo niet het stellen van enkele letters van dien naam. Verschuldigdheid van kwittantiezegel.

a H. R. 6 Mei 1910, Concl. conf. verw. de cass. tegen Maastricht 28 October 1909.

95. Art. 8 der Zegelwet is niet overtreden toen op het in conventie van zegel vrijgestelde papier ook werd neergeschreven eene verwering op de reconventie.

b H. R. 11 Februari 1910, Concl. contr. verw. de cass. tegen *b* Amsterdam Hof 16 April 1909.

Aanb. en aann. 93. | Kwitantie 94.
Arbeidsovereenk. | Reconventie 95.
Faillissement. | *Rijnvaart.*
Gemeente 93. | Schr. bewijs Bz. 94.
Kost. procedure 95.

ZEGELS EN MERKEN Z. VALSCHHEID SZ.

ZEKERHEID.

35. De termijn, bepaald overeenkomstig art. 616 Rv., binnen welken de zekerheid moet worden gesteld na het instellen van het hooger beroep, is een fatale termijn, die het beneficie van uitvoerbaarheid bij voorraad doet te loor gaan, indien die termijn niet wordt opgevolgd.

Maastricht 7 Mei 1908. — Zie in appel *a* 's Hertogenbosch Hof 29 September 1908.

36. Wanneer het stellen van zekerheid bij de uitvoerbaarverklaring bij voorraad van vonnissen is bevolen „binnen acht dagen", begint het aanvangstijdstip van den termijn binnen welken die zekerheid behoort te worden gesteld te loopen niet op den dag van het vonnis noch op dien der dagvaarding in appel, doch voor of op den dag waarop na het instellen van het appel de eerste daad van ten uitvoerlegging (in casu een bevel) plaats greep.

's Hertogenbosch Hof 18 Februari 1908, bev. een uitspraak in kort geding.

37. Het voorschrift van art. 617 Rv. is niet op straffe van nietigheid gegeven. Een andere vorm — een akte van borgtocht door den persoon van A. aan den persoon van V. aangeboden — is niet verboden, mits de tegenpartij maar niet in haar recht van verdediging benadeeld wordt; zulks was hier niet het geval.

's Hertogenbosch Hof 18 Februari 1908, bev. een uitspraak in kort geding, waarbij stuiting eener dreigende executie werd gevorderd op grond van de nietigheid der zekerheidstelling.

38. Onder „genoegzaamheid der zekerheid" in art. 618 Rv. is niets anders te verstaan dan het voldoende zijn der gestelde zekerheid en, wanneer dit door het stellen van een borg geschiedt, de gegoedheid van den borg. Het geschil over het niet stellen der zekerheid binnen den bij het vonnis bepaalden termijn kan niet ter rolle gebracht worden bij akte van procureur tot procureur, doch moet op gewone wijze ter kennisneming van den rechter gebracht worden.

a 's Hertogenbosch Hof 29 September 1908, vern. Maastricht 7 Mei 1908.

39. Verzet tegen executie. Betwisting der gegoedheid van den borg, op grond van onvoldoende executiewaarde der eigendommen. De berekening der waarde naar de wet op de vermogensbelasting als maatstaf aangenomen.

Utrecht 13 Januari 1909.

Behand. ter rolle 35 v. | *Ontb. en nak. o.k.*
Cons. beslag. | Prov. executie 36.
Executie 39. | *Retentie.*
Huur en verh. | *Voorr. v. boedelbeschr.*
Kort geding 36 v.

ZONDAG Z. GEMEENTEVERORDENING, LIJFSDWANG.

ZONDAGSWET.

8. De vraag, of „Hemelvaartsdag" is een zoodanige godsdienstige feestdag, als door de kerkgenootschappen van den Christelijken godsdienst in Nederland algemeen erkend en gevierd wordt, is niet afhankelijk van plaatselijke gebruiken bij de lidmaten van eenige kerkelijke gemeente, maar van de voorschriften en gebruiken, die ten aanzien van dit punt in de kerkgenootschappen van den Christelijken godsdienst in Nederland als regel gelden.

e H. R. 27 December 1909, Concl. conf.

9. De Zondagswet van 1 Maart 1815 (Sb. 21) geldt niet voor de provincie Limburg.

Roermond Kgr. 28 Juni 1909.

Cassatie Sz. | *Herbergen.*
Gewoonte 8.

ZWAAR LICHAMELIJK LETSEL Z. BEDREIGINGEN, DAGVAARDING SZ., MISHANDELING, MISHANDELING VAN AMBTENAREN, POGING.

Aanvullingen der Lijstjes,

noodzakelijk gebleken, wegens tijdens het drukken verschenen uitspraken nader in het Achtste Vervolg opgenomen.

Aanbod.
Cons. beslag.

Aansprakelijkheid Sz.
Geslacht.

Aanvaarden en verwerpen van erfenissen.
Scheiding en deeling.

Actie.
Cons. beslag.
Hoofd. verb.
Voerlieden en schippers.

Admin. en recht. macht.
Kort geding.

Advocaat.
Schrift. bew. Bz.

Afdrijven van vrucht.
Veroorzaken van dood enz. door schuld.

Afstamming.
Erkenning v. nat. kind.
Ontkenning v. kind.

Afstand v. recht.
Successierecht.
Verand. v. eisch.

Altern. verbintenissen.
Waterstaat.

Appel Bz.
Ouderl. macht.
Plurium litis cons.
Proceskosten Bz.
Reconventie.

Arbeidscontract.
Compct. Bz.
Huur v. diensten.
Kort geding.
Vennootschap.
Verjaring Bz.

Arbiters.
Cassatie Bz.
Overeenkomst.

Bedreigingen.
Mishandeling.
Strafbaarheid.

Bekentenis Bz.
Schrift. bew. Bz.

Bevrachting en vervrachting.
Dagvaarding Bz.

Bewijs Bz.
Echtscheiding.
Schrift. bewijs Bz.
Spoorwegen.
Vruchtgebruik.

Bigamie.
Motieven v. vonnissen.

Borgtocht.
Getuigenbew. Bz.
Subrogatie.

Brandstichting.
Motieven v. vonnissen.

Burgemeester.
Veeziekte.

Burgemeester en Wethouders.
Schrift. bew. Bz.

Cassatie Bz.
Scheiding en deeling.

Cassatie Sz.
Strafbaarheid.

Cessie.
Voeging en tusschenkomst.

Competentie Bz.
Voogdij.

Dader.
Geslacht.

Deelb. en ondeelb. verb.
Hoofd. verb.
Vennootschap.
Verandering v. eisch.

Directe belastingen.
Voorrang v. schulden.

Domicilie.
Voogdij.

Eigendom.
Schrift. bew. Bz.
Schuldoorzaak.

Erfopvolging.
Vennootschap.

Executie.
Zekerheid.

Faillissement.
Reclame.
Schadevergoeding.

Gemeente.
Schadevergoeding.

Gemeentebelasting.
Voorrang v. schulden.

Huur en verhuur.
Rechtsgr. en rechtsm.
Vruchtgebruik.

Jacht en visscherij.
Wapenen.

Lastgeving.
Schrift. bew. Bz.

Nietigh. en nietigv. van verb.
Waterstaat.

Ontbinding en nakoming van overeenk.
Voeging en tusschenkomst.

Opzet.
Verkiezingen.

Plurium litis cons.
Vrijwaring.

Provinciale belasting.
Voorrang v. schulden.

Schriftelijk bewijs Sz.
Spoorwegen.

Tractaat.
Proceskosten Bz.
Vonnis Bz.

Zekerheid.
Waterstaat.

ADDENDA ET CORRIGENDA.

IN HET ZEVENDE VERVOLG.

Dagvaarding Sz.

Boven n°. 575 te plaatsen „II".

Faillissement.

Boven n°. 1319 te plaatsen „II B".
„ n°. 1321 „ III.
„ n°. 1338 „ IV A.
„ n°. 1353 „ B.
„ n°. 1370 „ C.

Scheiding van goederen.

Onder n°. 25 staat „Utrecht Kgd. 27 October 1905"; lees: Utrecht . . . (29) = 1 Februari 1906.

Onteigening.

Onder n°. 474 staat *b* H. R.; lees „*d* H. R."

Verkrachting enz.

In plaats van n°. „1" te lezen n°. „30".

IN HET ACHTSTE VERVOLG.

Adm. en recht. macht.

In lijstje staat: „Provis. vordering"; lees: Provinc. verordening.

Assurantie.

„Bij nos. 1048 en 1049" moet zijn: „Bij n°. 1049".

Faillissement.

In de indeeling staat sub IV, „rechten, commissaris"; lees: „rechter-commissaris."

Getuigenbewijs Bz.

In n°. 573 voor „H. R." te plaatsen „a".

Jacht- en visscherij.

In no. 848 voor „Leiden Kgr." te plaatsen „*a*".

Mora.

In n°. 368 staat „H. R. Januari"; lees: „H. R. 28 Januari".

Motieven van vonnissen.

In de indeeling vervalt voor „a" en boven no. 1471 „§ 1."; de kleine c boven n°. 1567 is te vervangen door „C".

NEDERLANDSCHE
PASICRISIE,

BEVATTENDE

IN ALPHABETISCHE METHODE

DEN ZAKELIJKEN INHOUD VAN ALLE IN NEDERLAND
GEWEZEN RECHTERLIJKE BESLISSINGEN

EN

DE CHRONOLOGISCHE LIJST

DIER BESLISSINGEN, MET OPGAVE VAN AL DE VERZAMELINGEN
VAN RECHTSPRAAK WAARIN ZIJ GEVONDEN WORDEN,

DOOR

wijlen Mr. Eug. van Oppen,

ADVOCAAT EN PROCUREUR TE MAASTRICHT

EN

Mr. L. van Oppen,

NOTARIS TE GULPEN

VOORTGEZET DOOR

Mr. Aug. Savelberg,

RECHTER IN DE ARRONDISSEMENTS RECHTBANK TE MAASTRICHT

EN

Mr. L. B. J. van Oppen,

BURGEMEESTER TE MAASTRICHT.

SUPPLEMENT

BEVATTENDE, SAMEN MET HET ACHTSTE VERVOLG, DE JURISPRUDENTIE VERSCHENEN VAN AF 1 JANUARI 1907 TOT MEDIO OCTOBER 1910.

DOOR

Mr. Aug. Savelberg.

HEUSDEN,

L. J. VEERMAN,

1910.

SUPPLEMENT

BIJ HET ACHTSTE VERVOLG DER

NEDERLANDSCHE PASICRISIE*).

AANBESTEDING EN AANNEMING.

388. Het bedrijf van vervaardigen van hout-granietwerken bestaat in het, in opdracht van derden, aan dezen toebehoorende vloeren en andere eigendommen, tegen loon, bedekken met een bepaald mengsel. Dit is aanneming van werk die, al gaat zij gepaard met bijlevering van hout-graniet, dat karakter niet verliest; die bijlevering is niet het gevolg van een verkoop, doch een bijkomstig gevolg der aanneming van werk. De vennootschap die dergelijke aannemingen ten doel heeft is dus niet een vennootschap van koophandel.

b Amsterdam Hof 24 December 1908.

389. Eischeresse, verschillende leverantiën en werkzaamheden voor de machine eener sleepboot aangenomen hebbende en als integreerend deel der overeenkomst een bepaald kolenverbruik gegarandeerd hebbende als gevolg dier leverantiën en werkzaamheden, is niet-ontvankelijk in hare vordering tot betaling der aannemingssom, wanneer zij bij dagvaarding wel stelt, dat die leverantiën en werkzaamheden hebben plaats gehad, maar niet dat het daarmee beoogde doel, de kolenbesparing, is bereikt.

's Gravenhage Hof 30 Mei 1910.

390. Ingevolge eene overeenkomst, volgens welke de eischer in reconventie had op zich genomen zand van een perceel der gemeente af te graven onder bepaling dat die eischer eigenaar zou worden van het zand, werd deze ook eigenaar, al gebeurde de uitvoering, zooals bedongen was voor het geval van nietvoltooiing voor zekeren termijn, door de gemeente in eischers plaats; constitutum possessorium. De gemeente was dus niet bevoegd het zand te verkoopen en verplicht aan den eischer de hem daardoor berokkende schade te vergoeden.

Utrecht 18 December 1907.

391. Art. 1647 B. W. legt aan den aanbesteder niet de verplichting op, om de overeenkomst op formeele wijze op te zeggen; het is voldoende dat van de bedoeling daartoe ondubbelzinnig blijkt, hetgeen ten deze het geval is. De schadeloosstelling, waarvan dit artikel spreekt, behoeft niet terstond bij de opzegging te geschieden.

Rotterdam 18 Januari 1909.

392. Dat de aanbesteder den aannemer meer dan de aannemingssom betaald heeft als billijke vergoeding voor meer werk, ontneemt hem niet de bevoegdheid om des aannemers recht op betaling te ontkennen.

b Rotterdam 19 April 1909.

393. De bewering, als zou het onderhavig werk voor eene bepaalde som zijn aangenomen, ten processe gevoerd, is onvereenigbaar met de houding voor de procedure door gedaagde's raadsman aangenomen in de correspondentie vóor de procedure, die begin van schriftelijk bewijs oplevert. Vermoedens zijn dus als bewijsmiddel toegelaten. Waar voor het onderhavige werk: 1° geen bestek is gemaakt, 2° meer is betaald dan de beweerde aanneemsom en voorts allerlei veranderingen in het oorspronkelijk plan zijn gemaakt zonder voorafgegane prijsbepaling dier veranderingen, is de gevolgtrekking gerechtvaardigd, dat het werk niet is aangenomen voor een bepaalde som.

b 's Gravenhage 15 Februari 1910.

394. § 468 der A. V. van 1901 derogeert niet aan het beginsel van art. 1646 B. W., zoodat een vordering voor niet schriftelijk ingewilligd bijwerk niet-ontvankelijk is.

b Rotterdam 19 April 1909.

Comp. Bz.

AANBOD.

142. Blijkens het voorschrift van art. 1441 3° B. W., overgenomen uit art. 1258 3° C. C., is aanbod van gereede betaling van waarde, wanneer het betalen der geheele opeischbare som en de interessen, mitsgaders het bedrag der vereffende kosten, ook de aanbieding bevat van een som gelds voor kosten, die nog niet vereffend zijn. Voor zooveel de niet vereffende kosten betreft, kan worden volstaan met elke som gelds, en behoeft niet evenredigheid te bestaan tusschen het vermoedelijk bedrag dier kosten en de aangeboden som.

Maastricht 9 December 1909.

143. Aanbod van een vervallen termijn eener hoofdsom plus renten bij schrijven van

---

*) De résumé's van dit supplement worden bij het verschijnen van het negende vervolg ook daarin opgenomen.

een procureur aan zijn ambtgenoot met verzoek om dit, volgens de usantie bij de rechtbank, als een gerechtelijk aanbod te beschouwen. Weigering van dit aanbod als te klein daar de geheele hoofdsom eischbaar zou zijn, omdat het aanbod te laat was geschied. Wanneer bij gerezen geldelijke moeilijkheden procureurs zijn opgetreden als gemachtigden van partijen, moeten zij geacht worden de betwiste bevoegdheid te hebben om een aanbod van betaling te doen en aan te nemen. Waar het deel der hoofdsom, dat alleen eischbaar was bij niet tijdige betaling van het aangebodene, alzoo niet kan worden toegewezen, doch alleen het aangeboden bedrag, behoort de eischer en geintimeerde in alle proceskosten te worden veroordeeld.

Arnhem Hof 1 December 1909.

Onteig. t. a. nutte.

AANHOUDING.

103. De wet kent niet een hooger beroep (verzet) van het bevel van gevangenneming, dat de Rechtbank bij einduitspraak tegen een beklaagde verleende. Het bevel tot in vrijheidstelling kan slechts gegeven worden, als de beklaagde in hechtenis is.

's Gravenhage Hof 5 Juli 1910.

AANSPRAKELIJKHEID IN BURGERLIJKE ZAKEN.

Bij n°. 364. — Bev. bij 's Gravenhage Hof 21 Februari 1910.

371. Burgemeester en Wethonders, door in de uitoefening van het openbaar gezag niet te voldoen aan hetgeen hun binnen den kring hunner bevoegdheid bij eene bindende verordening is opgedragen (omtrent herkeuring van voor de consumptie afgekeurd vee), hebben een verzuim gepleegd, hetwelk een publiekrechtelijken grondslag heeft, waarvoor de gemeente niet tot schadevergoeding voor den gewonen rechter kan worden gedaagd.

Middelburg Kgr. 27 December 1909.

372. De aansprakelijkheid van de ouders voor handelingen van hunne minderjarige kinderen geldt alleen, wanneer deze bij hen inwonen; dit moet derhalve bij dagvaarding gesteld worden. Deze aansprakelijkheid bestaat alleen als de schade veroorzaakt is door een onrechtmatige daad, die duidelijk omschreven moet zijn.

Rotterdam Kgr. III .... (1).

373. De bepaling van art. 1403, derde lid B. W. is van exceptioneelen aard; daar het wisselen van geld anders dan tot betaling van schuld niet behoort tot den werkkring van gedaagde, verrichtte de oberkelner, toen hij het bankbillet ter inwisseling aannam, niet een daad behoorende tot de werkzaamheden, waartoe gedaagde hem bezigde.

's Gravenhage Kgr. 7 Februari 1910.

374. Actie tot schadevergoeding tegen den eigenaar van een hond, die de eischeresse in de hand beet, terwijl een huishoudster van den vader des gedaagden met het dier wandelde. De huishoudster kan niet geacht worden bij dat wandelen in dienst van den gedaagde, als haar meester, te zijn geweest. Anderzijds verstrekte de hond niet in den zin van art. 1404 B. W. tot het gebruik der huishoudster, doch bleef de eigenaar voor hem aansprakelijk. Gebruik bij een ander, die aansprakelijkheid als uitzondering opheffend, is in „die" gevallen aanwezig, wanneer iemand tijdelijk, onder welken titel dan ook, van het dier van een ander eenigen dienst of voordeel heeft of tracht te hebben. Bewijs door getuigen over en weder opgelegd, aan den gedaagde betrekkelijk het door de eischeresse ongemotiveerd ranselen van den hond met een zweep.

Arnhem Hof 4 Mei 1910.

AANSPRAKELIJKHEID IN STRAFZAKEN.

Bij n°. 139. — Na de terugwijzing bij *c* H. R. 10 Mei 1909 werd beklaagde wegens het doen afleveren van eetwaren veroordeeld bij 's Gravenhage Hof 28 Juli 1909. — Een gelijke veroordeeling werd uitgesproken bij 's Gravenhage Hof 9 December 1909. — Nader nog in den zin van de in den text vermelde beslissing, met betrekking tot een bouwreglement *d* H. R. 27 December 1909, Concl. conf. en *c* H. R. 7 Februari 1910, Concl. conf.

141. Voor de aansprakelijkheid van eenig gevolg doet het niet af, of de voorstelling, die de beklaagde zich van het gevolg zijner handeling heeft gemaakt, in alle opzichten en tot in de kleinste onderdeelen overeenstemt met de werkelijk ingetreden gevolgen.

f H. R. 29 Maart 1910, Concl. conf.

142. In de verbodsbepaling van art. 19 van de Keur voor de polder van Schieveen wordt tot overtreding gestempeld het in het algemeen niet zorgen, dat alles volgens de bestaande voorschriften is gemaakt. Deze overtreding wordt gepleegd door ieder, die een of meer dezer voorschriften niet naleeft.

c H. R. 9 Mei 1910, Concl. conf.

143. De vrouw is niet strafrechtelijk verantwoordelijk voor de met straf bedreigde nietnakoming van op haar man rustende verplichtingen i. c. het vertoonen van een kwitantie van betaalden accijns voor in de slachtplaats aanwezig versch geslacht onafgehakt vleesch. Het niet zorgen, dat een ander iets doet is een ander feit, dan datzelfde zelf niet doen.

Leeuwarden 7 Juli 1909.

144. Elk gebruik van gezag tot het provoceeren van een misdrijf is misbruik van gezag. Gebruik van gezag heeft plaats, wanneer de meester aan zijn ondergeschikte een last geeft tot het verrichten van eene handeling, die valt binnen de grenzen van het dienstverband. De nadrukkelijkheid van het bevel, bestemd en geschikt om den tegenstand of de aarzeling van den ondergeschikte te overwinnen, is een eisch die de wet niet kent.

a H. R. 6 Juni 1910, Concl. conf.

145. Physieke hulp, door een kind aan zijn vader bij de aflevering verleend, levert voor dat kind niet op eene, zelfs niet een mede,-aflevering volgens art. 330 Sr.

Leeuwarden Hof 11 Februari 1909.

Cass. Sz. Mededader. | *Mot. v. vonn.*

AANVAARDEN EN VERWERPEN VAN ERFENISSEN.

45. De verwerping der erfenis blijft rechtsgeldig, zoolang omtrent de onbestaanbaarheid

daarvan niet op de vordering der belanghebbenden is beslist.

a H. R. 11 Juli 1910, Concl. conf.

AANVARING.

Bij n°. 269. — Bij 's Gravenhage Hof 28 Februari 1910, werd het vonnis bevestigd, doch de motiveering onjuist geacht.

285. De kapitein der sleepboot, gevolg gevende aan hetgeen hem door anderen, in casu den schipper van een der gesleepte schepen, wordt toegeroepen, verliest daardoor niet de bij hem berustende leiding der sleep en in ieder geval blijft bij hem alle verantwoordelijkheid voor de door hem uitgevoerde manoeuvres.

's Gravenhage Hof 22 November 1909. — Zie in cass. (buiten deze kwestie) *c* H. R. 24 Juni 1910, Concl. conf.

286. Aanvaring, door dien een gesleept schip door de sleepboot werd aangetrokken tegen een ander schip, dat voor zijn aanlegplaats op de gewone wijze begon te zwaaien, zulks terwijl het rondzwaaide. De kapitein der sleepboot heeft geen goede zeemanschap beoefend en is wegens schuld jegens den eigenaar der lading in het gesleepte schip aansprakelijk in verband met het nader in appel aangeboden en te leveren bewijs, dat, toen voormeld schip begon te zwaaien, de sleep nog wel 300 à 400 meter daarvan verwijderd was, zoodat uitwijking mogelijk was. De kapitein moest met de mogelijkheid van het omzwaaien van het schip als gewoon feit rekening houden. Tusschen den eischer, eigenaar der lading, en de sleepboot bestaat geen contractueele band; zijn vordering steunt op onrechtmatige daad. Al waren de goederen niet feitelijk beschadigd, ook de indirecte schade, veroorzaakt door overlading enz. moet, als te voorzien geweest, vergoed worden.

's Gravenhage Hof 20 December 1909.

287. De ligging van het aangevaren schip op een verboden plaats kan alleen dan aan dit schip als schuldfeit zijn te wijten, wanneer vaststaat, dat het aanvarende schip ten gevolge van het liggen van het aangevarene op die verboden ligplaats geen andere koers had kunnen nemen.

's Gravenhage Hof 22 November 1909, waartegen de cass. is verw. bij *c* H. R. 24 Juni 1910, Concl. conf. beslissende, dat, vermits op feitelijke gronden was aangenomen, dat het stil liggend schip „geene" schuld had, de bewering, dat dit punt, waarvan de toepasselijkheid van art. 535 Kh. afhing, niet was onderzocht doch alleen of het andere schip schuld had, feitelijken grondslag miste.

288. Het opdraaien van een sleep tijdens dikke mist is op zichzelf nog geen roekelooze daad, maar wel in de gegeven omstandigheden tegelijk met en vlak in de buurt van een anderen sleep, terwijl hij korten tijd te voren door een sleep is voorbijgevaren. Waar vaststaat dat een stilliggend schip mistsignalen heeft gegeven en het aanvarend schip die heeft kunnen hooren, is het onverschillig of die signalen werkelijk gehoord zijn.

's Gravenhage Hof 28 Februari 1910, bev. op andere gronden Dordrecht 2 December 1908.

289. Bij de inleidende dagvaarding is als schuldoorzaak gesteld de in het geding door de verklaringen der getuigen bewezen plotselinge koerswending van appellante. Wel kunnen zich omstandigheden voordoen, die het maken van zoo'n plotselinge wending zoude rechtvaardigen, doch dan had de appellante deze haar bevrijdende omstandigheden moeten opgeven en aantoonen; nu zulks niet door haar is geschied, en het bestaan dier omstandigheden of redenen niet is gebleken, is een dergelijke plotselinge wending in strijd te achten met de regelen van goede zeemanschap.

's Gravenhage Hof 8 November 1909, bev. Rotterdam 17 Juni 1908.

290. Bevestiging der uitspraak, waarbij een vordering tot schadevergoeding wegens aanvaring van een houtvlot was niet ontvankelijk verklaard, omdat geen schuld was bewezen. De engte werd gevormd door het vlot aan de eene zijde en twee zeilscheepjes, die aan de andere zijde voor anker lagen. Het invaren dier engte bracht eerst dan schuld mede, wanneer deze niet te verwachten versperring zoo tijdig waarneembaar was voor de sleepboot, dat zij nog kon opdraaien, en voor de sleepschepen, dat zij nog de trossen konden losgooien en de achterankers uitbrengen. Zulks is niet gebleken; bovendien was het voeren eener roode vlag door een der sleepbooten van het houtvlot slechts een kenteeken van het verzoek om langzaam te varen, ook dan wanneer daarbij kwamen vier stooten op de stoomfluit.

Arnhem Hof 29 December 1909.

Actie. | *Overmacht en toeval.*

AANWIJZINGEN.

162. Aanwijzingen kunnen niet steunen op verklaringen, door personen als getuigen in een vroeger tegen beklaagde gevoerd geding afgelegd.

b H. R. 11 April 1910, Concl. conf.

163. Er is door den rechter wel gebruik gemaakt van eene gevolgtrekking van deskundigen, afgeleid uit eene andere gevolgtrekking, doch niet recht gedaan op bewijs van aanwijzingen door aanwijzingen. De door de deskundigen niet als getuigen waargenomen omstandigheden zijn door het Hof beschouwd als een deskundig oordeel, steunende op feiten door hen als getuigen waargenomen.

a H. R. 21 Februari 1910, Concl. conf.

164. Wanneer het „werken" van den beklaagde met een mes hij den bewezen verklaarden moord is bewezen verklaard door aanwijzingen geput uit een feit, nl. het „gebruikt" zijn van een mes, dat ook uit aanwijzingen bewezen is geoordeeld — het aantreffen van het mes in het huis waar de moord plaats vond — is recht gedaan op bewijs van aanwijzingen door aanwijzingen.

Arnhem Hof 23 September 1909, waartegen de cass. is verw. bij *b* H. R. 10 Januari 1910, Concl. conf.

Bekent. Sz. 1. | *Mot. v. vonn.*

ACTIE.

354. Invloed op de beslissing van, hangende het geding, tusschen partijen getroffen regelingen. De rechter moet niet alleen beoordeelen of het recht, waaruit wordt gevorderd, bestaat op het oogenblik, waarop het bij dagvaarding wordt geldend gemaakt, maar ook of

het, bij het uitspreken van het vonnis, nog aanwezig is.

b Amsterdam Hof 26 November 1909.

355. Waar dezelfde feiten kunnen opleveren contractbreuk en onrechtmatige daad, staat aan den eischer volkomen vrij de keuze der door hem in te stellen vordering.

's Gravenhage Hof 20 December 1909.

356. Voor de ontvankelijkheid der ingestelde vorderingen wegens aanvaring doet het niet ter zake of de geintimeerde, oorspronkelijke eischeres, ten onrechte gemeend heeft, dat de gezamenlijke appellanten, oorspronkelijk gedaagden, ten deze hoofdelijk en ondeelbaar aansprakelijk waren, zoowel bij de eene als bij de andere vordering; wanneer de feiten, waarop de vordering berust, geheel buiten schuld en medewerking van een of meer der oorspronkelijk gedaagden hadden plaats gehad, blijft zij tegenover een bepaalden gedaagde ontvankelijk.

Arnhem Hof 29 December 1909.

357. De vordering tot ontbinding van een afbetalingscontract is ten onrechte niet ontvankelijk verklaard wegens verboden cumulatie, omdat er zouden zijn twee huurovereenkomsten met de twee eischers, tusschen welke geen rechtsband zou bestaan. Er was hier toch slechts eene ondeelbare overeenkomst gesloten.

Arnhem Hof 23 Maart 1910, vern. Zutphen 27 Januari 1910.

Aanvaring. | *Fabriekmerk.*
Dagv. Bz. 1. | *Faillissement.*
Eigendom.

ADMINISTRATIEVE EN RECHTERLIJKE MACHT.

Bij n°s. 433 en 436. — Zie in gelijken zin *b* 's Gravenhage Hof 4 April 1910.

Bij n°. 438. — Beide uitspraken zijn vern. bij *a* H. R. 29 April 1910, Concl. contr., waarbij het heemraadschap niet-ontvankelijk werd verklaard.

439. De vraag, of eene gemeentelijke verordening treedt in hetgeen van algemeen rijksbelang is, is aan het oordeel van den rechter onttrokken.

d H. R. 21 Maart 1910, Concl. conf.

440. De beoordeeling eener verordening in haar geheel, anders dan wegens formeele bezwaren, is niet aan de rechterlijke macht doch aan de Kroon opgedragen.

e H. R. 17 Januari 1910, Concl. conf.

441. De bevoegdheid der Koning bij art. 12 der Wet van 30 April 1815 (Sb. 33) gegeven om reglementen te maken omtrent al wat tot de discipline van de Militaire Willemsorde betrekkelijk is, was streng beperkt tot de disciplinaire maatregelen, vallende binnen het kader dier wet; daaronder kan niet gebracht worden het geven van een voorschrift omtrent het verlies van het lidmaatschap der Orde, waardoor dat verlies zoude worden uitgebreid buiten den eenigen grond, die deze wet in artikel 10 voor het verlies der orde stelt, nl. „een onteerend vonnis."

b 's Gravenhage Hof 4 April 1910.

442. Het geding, waarbij mede-eigenaren handhaving vragen tegen een gemeente, die een beek gedempt heeft, van hun recht op onveranderden loop van de beek, is een twistgeding over eigendom of daaruit voortspruitende rechten en behoort ter kennisneming van den burgerlijken rechter.

Roermond 20 Januari 1910.

Aanspr. Bz. | *Kort geding.*

ADVOCAAT.

65. Disciplinaire veroordeeling van een advocaat, die een courantenbericht had gepubliceerd over het niet vervolgen van politiebeambten, die burgers hadden mishandeld. In dat bericht werd onder meer beweerd, dat dadelijk zou gehoord worden, dat hier weer de politie de hand boven het hoofd gehouden werd, en dat ter plaatse algemeen verkondigd werd het oude praatje, dat er voor een burger tegen de politie toch geen recht te krijgen was en de zaak in den doofpot ingestopt werd. Voorts werd daarin gesteld, dat onbekende invloeden, niet de betrokken officier, de vervolging tegenhielden; iets dergelijks kon maar niet zonder meer aanvaard worden; de rechterlijke macht behoorde terstond in te grijpen. Door die handelingen wierp de advocaat in het openbaar een blaam op het O. M. en legde hij gemis aan eerbied voor de rechterlijke macht aan den dag.

Almelo 13 Juni 1910, opleggende de straf van 14 dagen schorsing in de praktijk, (met het oog op recidive), in hoofdzaak bev. bij Arnhem Hof 9 Juli 1910, waarbij evenwel slechts met berisping werd gestraft, wijl het Hof, hoezeer de handeling afkeurenswaardig bleef, aannemelijk vond de in appel gevoerde verwering van den advocaat, dat zijn eigenlijk doel was een klacht van de politiebeambten tegen hem zelve uit te lokken, waardoor dan de hiervorenbedoelde zaak van zelve zou moeten worden onderzocht.

AFBETALINGSCONTRACT z. ACTIE, DEELBARE EN ONDEELBARE VERBINTENISSEN.

AFPERSING EN AFDREIGING.

5. Het oogmerk van wederrechtelijke bevoordeeling in art. 317 Sr. omschreven, en bijgevolg ook van poging daartoe, bestaat alleen dan, wanneer de dader in de meening verkeert, dat hetgeen hij door den dwang tracht te verkrijgen hem eenig voordeel, dat hem rechtens niet toekomt, zal verschaffen. Vermits het vonnis, de gronden, waarop dit oogmerk werd aangenomen, niet bevat, integendeel de verklaring van een getuige er op wijst, dat de beklaagde vermeende recht te hebben op de koopsom, waarvan hij betaling wilde afdwingen, behoort het als niet behoorlijk gemotiveerd te worden vernietigd.

m H. R. 29 Juni 1910, Concl. conf.

AFSTAMMING z. ECHTSCHEIDING.

AFSTAND VAN RECHT z. CONDICTIO INDEBITI.

AFWEZIGHEID.

74. Erfgenaamschap van den afwezige. — Bewijs van het leven op het oogenblik, dat de nalatenschap openviel. — De bewindvoerder die, op grond van het erfgenaamschap van den afwezige, scheiding en deeling der nalatenschap vordert, heeft, tegenover de ontkentenis der tegenpartij, te bewijzen, dat de afwezige leefde,

op het oogenblik, dat de nalatenschap open viel. Uit de in deze aangevoerde omstandigheden vloeien geen vermoedens voort, die dat leven bewijzen.
a Amsterdam Hof 4 Maart 1910.

APPEL IN BURGERLIJKE ZAKEN.

Bij n° 1064. Vern. bij *b* H. R. 8 April 1910, Concl. contr. om redenen buiten bedoelde kwestie.
Bij n° 1085. — Vern. 's Gravenhage Hof 17 Februari 1909.

1103. Wanneer van het vonnis waarbij een verzoek tot oproeping in vrijwaring is afgewezen (bij welk vonnis niet is bepaald dat het hooger beroep daarvan niet dan tegelijk met het eindvonnis zal kunnen worden ingesteld, noch tenuitvoerlegging bij voorraad is toegestaan) is geappelleerd, kan op de hoofdzaak niet worden voortgeprocedeerd, voor dat op dit hooger beroep is beslist, daar voortprocedeeren zou zijn ten uitvoerlegging van het vonnis, welke door art. 350 Rv. verboden wordt. De vraag of de gedaagde zelf reeds tot de tenuitvoerlegging van het vonnis heeft meegewerkt is wel van belang voor beoordeeling van de ontvankelijkheid van het appèl, maar niet voor de vraag of in de hoofdzaak kan worden voortgeprocedeerd.
Rotterdam 5 Mei 1909.
1104. Wanneer bij één vonnis in conventie een getuigenverhoor bevolen en in reconventie de eischer-niet-ontvankelijk verklaard is, belet het bij de rechtbank aanhangig blijven van de conventie niet het hooger beroep van de reconventie; de bij dat ééne vonnis, in conventie en in reconventie, gegeven beslissing levert, in den formeelen zin van het woord, niet ééne appellabele uitspraak op.
Amsterdam Hof 10 Juni 1909.
1105. Hooger beroep, uitsluitend gericht tegen overwegingen van een vonnis, is slechts dan toelaatbaar, als deze beslissingen inhouden, die, ofschoon in den vorm van eene overweging uitgedrukt, inderdaad met het eigenlijk dictum het declaratief van het vonnis uitmaken.
d Amsterdam Hof 16 April 1909.
1106. Het zonder eenig voorbehoud medegewerkt hebben tot het in conventie bevolen getuigenverhoor kan niet, als berusting, worden tegengeworpen aan het van de reconventie ingesteld hooger beroep.
Amsterdam Hof 10 Juni 1909.
1107. De bepaling van art. 342 Rv. is niet enkel een voorschrift in het belang van partijen gegeven, maar ook met het oog op den aan den rechter verschuldigden eerbied, en dus in het algemeen belang. Ook wanneer de partij zich er niet op beroept, moet het art. worden toegepast; het onderscheidt niet tusschen vonnissen, die eene veroordeeling bevatten en die, waarbij eene vordering wordt ontzegd.
a H. R. 25 Februari 1910, Concl. conf.
1108. De rechter in appel moet ambtshalve er op letten of de eischer zijn vordering heeft vermeerderd, zooals in appel werd beweerd, en of de vordering tot hoofdelijke veroordeeling tot betaling van huur tegen twee huurders (omtrent wier hoofdelijke gehoudenheid niets was gesteld), of die tot veroordeeling van een der gedaagden tot betaling van de heele huur, ontvankelijk is. De vraag of een middel al dan niet tardief is voorgesteld komt dan niet ter sprake.
Amsterdam 26 April 1909.
1109. De appellant, als oorspronkelijk verweerder, is niet gerechtigd, om in hooger beroep nieuwe weren van rechten te doen, die niet eene verdediging ten principale, doch eene dilatoire exceptie opleveren, zoodat een beroep op een retentierecht, ontleend aan art. 1894 B. W., reeds op dien grond moet worden ter zijde gesteld.
b Amsterdam Hof 12 Februari 1909. — Zie in prima Amsterdam 3 April 1907.

Arbeidsovereenk. | *Oud. macht.*
Gel. bew. Bs. |

APPEL IN STRAFZAKEN.

540. Ter beoordeeling van de vatbaarheid van een vonnis voor hooger beroep komt uitsluitend in aanmerking de straf, die op het feit zooals het is te laste gelegd, is bedreigd.
b H. R. 9 Mei 1910, Concl. conf.
541. Voor de drie requiranten is tegen het hun ten laste gelegde feit nog eene andere straf bedreigd dan geldboete van f 25.„ zoodat hier van toepassing is niet de uitzondering, maar de regel van art. 44 R. O. en bijgevolg het vonnis van den Kantonrechter voor hooger beroep vatbaar was.
a H. R. 29 Juni 1910, Concl. conf.
542. Een beklaagde, die bij het eindvonnis den leeftijd van achttien jaren nog niet had bereikt, heeft, terechtstaaande wegens de overtreding van art. 462 Sr., volgens art. 44 R. O. in verband met art. 39 septies Sr. recht van hooger beroep en is dus in zijn beroep in cassatie niet-ontvankelijk.
b H. R. 14 Februari 1910, Concl. conf.
543. De veroordeeling ter zake van eene overtreding, gewezen tegen een nog niet achttienjarigen minderjarige, is ook dan vatbaar voor hooger beroep, wanneer de kantonrechter gebruik heeft gemaakt van de bij het laatste lid van art. 39 septies Sr. gegeven bevoegdheid.
k H. R. 29 Juni 1910, Concl. conf.
544. Een minderjarige beneden den leeftijd van 16 jaren, die een raadsman heeft, is uitgesloten van de bevoegdheid tot het instellen van hooger beroep en is volgens art. 230 Sv. niet-ontvankelijk in zijn beroep.
Leeuwarden Hof 9 September 1909. — Evenzeer is onbevoegd de raadsman, niet uit eigen hoofde, doch namens zoodanigen beklaagde optredende: Arnhem Hof 24 Maart 1910.
545. Wanneer van den voor de aanteekening van beroep in cassatie gestelden termijn, de derde dag op een Zondag valt, kon de aanteekening nog rechtsgeldig geschieden op den daaraanvolgenden Maandag. Tegen het aanteekenen op dien dag bestaat geene wettelijke verhindering, ook al is die dag de tweede Paaschdag. Een op den daaraanvolgenden Dinsdag aangeteekend cassatieberoep is dus niet-ontvankelijk.
b H. R. 29 Juni 1910, Concl. conf.
546. Nu de Rechtbank de in het arrest genoemde punten niet bewezen heeft geacht,

had zij beklaagde moeten vrijspreken; nu dit niet is geschied, zal het Hof dit behooren te doen; immers door een hernieuwd onderzoek kan het nooit tot een andere beslissing komen, omdat het O. M. van het vonnis niet in hooger beroep is gekomen en dus het Hof geen meerdere feiten kan bewezen verklaren, dan de rechtbank gedaan heeft.

Amsterdam Hof 8 Maart 1909.

547. Het Hof heeft in de uitspraak van den eersten rechter, zooals die door haar is opgevat, niets willen veranderen en heeft daarin ook niets veranderd. Door de aanvulling in het bewezen verklaarde, in overeenstemming met de dagvaarding, dat het misdrijf van afpersing niet was voltooid „alleen" door de omstandigheid, dat T. geen geld bij zich had en weigerde een schuldbekentenis te teekenen, heeft het alleen een vergissing of schrijffout willen herstellen. Een vernietiging kwam dus niet te pas.

m H. R. 29 Juni 1910, Concl. conf.

Cass. Sz. | *Terechtz. Sz.*
Mot. v. vonn.

ARBEID DER KINDEREN EN VROUWEN.

103. Het booten, d. i. aan bossen binden van vlas door een vlasbewerker, valt niet onder werkzaamheden in het landbouwbedrijf, wanneer het vlas geheel buiten eenig verband met dat bedrijf wordt opgekocht, al dan niet zelf geplukt, bewerkt en in den handel gebracht.

Zierikzee Kgr. 17 November 1909.

104. Het zwingelen van het vlas behoort niet tot het landbouwbedrijf maar tot de vlasindustrie.

Ridderkerk Kgr. 28 Januari 1910.

Schr. bew. Bz.

ARBEIDSOVEREENKOMST.

Bij n° 13. — Bij H. R. 1 April 1910, Concl. conf., werd de eischer niet-ontvankelijk verklaard in zijn beroep in cassatie, wijl het bij verzoekschrift was ingesteld.

I. Aard der overeenkomst. — Collectief contract.
II. Verplichtingen van partijen in het algemeen.
III. Bizondere bedingen; boete, concurrentie.
IV. Wijzen waarop de dienstbetrekking eindigt.
V. Procedure.
VI. Transitoir recht.

I.

19. Een sleepovereenkomst is naar duitsch recht een „Werkvertrag". Invloed dezer beslissing op de verjaring in verband met het „Binnenschiffahrtgesetz."

's Gravenhage Hof 15 Maart 1910 bev. op andere gronden Dordrecht 22 April 1908.

20. In casu moet op de overeenkomst tusschen partijen niet de nederlandsche, maar de duitsche wet worden toegepast, als zijnde dat in de gegeven omstandigheden het meest rationeel. Uitvoerige motiveering dier omstandigheden. De bedoeling van partijen omtrent deze vraag is geen voor getuigenbewijs vatbaar feit. Ook volgens het duitsche recht was er in casu dienstbetrekking. Volgens dat recht evenwel kan niet meer worden toegewezen dan het loon, dat reeds verschenen was, toen de betrekking werd afgebroken. De eisch van al het andere (schadeloosstelling, verhooging enz.) steunt niet op de duitsche wet. De reconventioneele vordering tot ontbinding, met schadevergoeding, is om diezelfde redenen niet ontvankelijk.

Amsterdam Kgr. IV 8 Juli 1910.

21. De vordering van een chauffeur tot teruggave van een gestort bedrag als „leergeld" afgewezen, nu inderdaad blijkt, dat er een grond voor des arbeiders verbintenis tot storting daarvan aanwezig was. De rechter heeft niet de bevoegdheid, zelfs een deel van het gestort bedrag te doen teruggeven.

Amsterdam Kgr. II 24 Maart 1910.

22. In casu is een collectief arbeidscontract tot stand gekomen; wel heeft de eischende arbeidersorganisatie daarbij geen directe verplichtingen op zich genomen, en ook niet verklaard zich sterk te maken dat hare leden op de vastgestelde voorwaarden bij gedaagde zullen werken, doch dit is niet noodig, daar in het sluiten der overeenkomst van zelf een zich sterk maken voor de leden der organisatie ligt opgesloten. De bij collectief arbeidscontract door den werkgever aanvaarde verplichting om alleen werklieden, die tot de mede-contracteerende organisatie behooren, in dienst te nemen, is niet in strijd met de goede zeden. Ten aanzien van de bewering van den gedaagde, werkgever, dat zijn toestemming tot de onderwerpelijke overeenkomst door geweld zou zijn verkregen, bewijs aan gedaagde opgelegd, daar nl. het aannemen van de ongeorganiseerde arbeiders een direct gevolg was van de weigering der georganiseerden om te werken, zulks op aandringen der eischende organisatie.

Amsterdam Kgr. IV 10 December 1909.

II.

23. Wanneer harde regens beletten buitenschilderwerk te verrichten, en de werkgever geen gelegenheid heeft zijn werklieden arbeid binnenshuis te doen verrichten, kan dit niet aan schuld van den werkgever worden geweten, en is hij derhalve, ook ingevolge het gebruik, niet gehouden loon of schadeloosstelling te betalen.

Amsterdam Kgr. IV 9 November 1909.

24. De verjaardag der Koningin is niet volgens plaatselijk gebruik met een Zondag gelijk te stellen; de werkgever, die zijn arbeiders op dien dag niet laat werken, is derhalve gehouden het loon voor dien dag te betalen.

Amsterdam Kgr. IV 9 November 1909.

25. Onder het loon moet ook begrepen worden wat de arbeider gewoonlijk aan fooien ontving. Chauffeur bij een taxameter-automobielen-maatschappij.

Amsterdam Kgr. II 24 Maart 1910.

26. Al verbiedt art. 1638r B. W. de door gedaagde geposeerde schuld in compensatie te brengen, kunnen de tot die schuld geposeerde feiten den grondslag voor eene reconventioneele vordering vormen.

Enschede Kgr. 28 Juni 1910.

27. Uit het bezigen van het woord „verhooging" in art. 1638 *q* B. W. volgt geenszins, dat deze slechts gelijktijdig met het loon zoude mogen worden gevorderd. Beperking der wettelijke verhooging.

Amsterdam Kgr. IV 1 April 1910.

28. Uitlegging der overeenkomst, met een daarbij behoorende nadere overeenkomst, tusschen

een zanger en de Ned. Opera. Beteekenis van het woord „doubleeren" van een rol.
Amsterdam Kgr. I 15 April 1910.

III.

29. Waar het overeengekomen loon meer bedraagt dan f 4.„ per dag, behoeft volgens de wet bij een boetebeding in de overeenkomst niet de bestemming der boete te worden vermeld.
Amsterdam Kgr. I 15 April 1910.

30. De bij arbeidscontract gemaakte bepaling, dat de arbeider, ingeval hem door de directie een boete is opgelegd, daartegen in hooger beroep kan komen bij een „commissie van beroep", houdt niet anders in dan een bevoegdheid om van dat recht gebruik te maken, doch ontneemt hem niet het recht om bij den gewonen rechter zijn bezwaren tegen de gevorderde boete te doen gelden. Die bepaling is geen „pactum de compromittendo" omdat dan beide partijen zich zouden moeten verbonden hebben toekomstige geschillen aan de uitspraak van scheidsmannen te onderwerpen.
Amsterdam Kgr. I 15 April 1910.

31. Te niet doening, met toepassing van art. 1637 *x* B. W., van een concurrentie-beding, dat geen beperking naar tijd noch plaats inhield, in dier voege, dat de eischer slechts in sommige bepaald aangeduide landen en dan nog slechts gedurende vijf jaren zich van den handel in bedoelde zaken zou hebben te onthouden.
Rotterdam Kgr. I 3 Augustus 1910.

IV.

32. Indien niet is gesteld, dat een dienstbetrekking voor bepaalden tijd is aangegaan, is daarmede voldoende te kennen gegeven, dat de dienstbetrekking voor onbepaalden tijd is aangegaan.
Amsterdam Kgr. I 24 December 1909.

33. Indien bij eene arbeidsovereenkomst het gebruik eener woning deel uitmaakt van het bedongen loon, eindigt dit gebruik, zoodra een der partijen, volgens art. 1639 *o* B. W., de dienstbetrekking heeft doen eindigen. Of deze beeindiging rechtmatig of onrechtmatig was, is slechts van belang voor de vraag of er schadeloosstelling verschuldigd is.
Leeuwarden 24 Maart 1910.

34. Eene dienstbode kan bij gebreke van schriftelijke overeenkomst de dienstbetrekking met inachtneming van 6 weken opzeggen, zooals in casu tegen 23 Maart, daar door het gebruik geen bepaalde dag daarvoor is aangewezen.
Amsterdam Kgr. II 26 November 1909.

35. Ofschoon bij arbeidscontract de opzeggingstermijn op 14 dagen is gesteld, kan de arbeider nu het loon per week werd uitbetaald, bij opzegging door den werkgever zonder inachtneming van dien termijn, als schadeloosstelling niet meer dan één weekloon vorderen.
Amsterdam Kgr. II 24 Maart 1910.

36. De werkgever, die een dienstbode toevoegt „je kunt wel gaan", kan, indien de dienstbode daarop den dienst verlaat, niet gezegd worden eenzijdig de dienstbetrekking te hebben verbroken. Er kan dan alleen sprake zijn van een beëindiging der dienstbetrekking met onderling goedvinden; de dienstbode kan dus geen schadeloosstelling vorderen, doch de werkgever is verplicht het verdiende loon uit te betalen. Nu de bovenbedoelde uitdrukking tot beëindiging der dienstbetrekking heeft geleid, moet de werkgever, als zijnde de oorzaak der procedure, in de proceskosten worden veroordeeld.
Appingedam Kgr. 23 Februari 1910.

37. In het wezen der dringende reden ligt opgesloten, dat de bevoegdheid tot ontslag slechts kan worden uitgeoefend gedurende korten tijd, nadat het feit, waarop het ontslag steunt, ter kennis van den werkgever is gekomen. Waar reeds den 24 April 1909 door eischer geweigerd was, om te voldoen aan het bevel van gedaagde om zich voor eene benoeming tot „Director" beschikbaar te stellen, had gedaagde in Juli 1909 haar recht verwerkt om eischer op grond dier weigering te ontslaan. In casu bestond geene dringende reden tot ontslag. Eischer was niet verplicht om de betrekking van „Director" te aanvaarden, noch op grond van het tusschen partijen bestaande contract, noch uit den aard zijner betrekking en het bevel, te dien aanzien door gedaagde aan eischer gegeven, is niet te beschouwen als een redelijk bevel. Het gevorderde bedrag van f 71738.76.„ is op de wet gegrond.
Dordrecht Kgr. 16 Juni 1910.

38. De arbeider, die op 31 Januari, zij het ook na het door den werkgever vastgestelde uur, te kennen geeft bereid te zijn met ingang van 15 Februari een nieuwe arbeidsovereenkomst aan te gaan, moet geacht worden onrechtmatig te zijn ontslagen, wanneer hij op laatstgemelden datum niet door den werkgever wordt aangenomen.
Amsterdam Kgr. II 24 Maart 1910.

39. Art. 1639 *d*. Het den eischer noodzaken om in plaats van steenen te bakken, waarin volgens de tusschenpartijen gesloten overeenkomst de arbeid uitsluitend zou bestaan, andere werkzaamheden te verrichten, behoort te worden opgevat als een onrechtmatige beëindiging der overeengekomen dienstbetrekking.
Enschede Kgr. 28 Juni 1910.

40. Bij een onrechtmatig ontslag behoeft de eischende partij niet te stellen, dat hij zonder dringende reden ontslagen is of dat hij zonder onverwijlde kennisgeving eener dringende reden ontslagen is.
Amsterdam Kgr. I 24 December 1909.

V.

41. Wanneer uit het voorloopig onderzoek van het request en de bijgevoegde stukken den kantonrechter blijkt, dat geschil betrekking heeft op een zaak bij art. 125*a* Rv. bedoeld, zal deze zijn medewerking verleenen. Desniettegenstaande kan in de procedure door de gedaagde tegen het toepasselijke van art. 125*a* verweer worden gedaan, en behoort dit dan te worden onderzocht.
Amsterdam Kgr. IV 10 December 1909.

42. De competentie des Kantonrechters moet naar den inhoud der dagvaarding beoordeeld worden en niet naar de werkelijk bestaande rechtsverhouding. Overigens was de verhouding tusschen partijen in casu eene dienstverhouding, al was er ook niet bepaald ondergeschiktheid. Onjuist is de stelling door gedaagde tegen de competentie aangevoerd, dat

de wet op het arbeidscontract een uitzonderingswet zou zijn, die als zoodanig strict moet worden geïnterpreteerd. De bedoeling van partijen omtrent de competentie is niet van gewicht en overigens geen feit, dat door getuigen bewezen kan worden. De Kantonrechter binnen wiens rechtsgebied de arbeid is verricht, is bevoegd, ook al was die toestand reeds vóór de dagvaarding opgeheven.

Amsterdam Kgr. IV 8 Juli 1910.

43. Het verzoekschrift bedoeld bij art. 125 *b* Rv. staat niet gelijk met een dagvaarding en behoeft niet in te houden „middelen en onderwerp van den eisch met een duidelijke bepaalde conclusie", doch slechts een mededeeling van de gronden waarop de vordering steunt.

Amsterdam Kgr. IV 10 December 1909.

44. Bij een geschil over eene arbeidsovereenkomst moet het hooger beroep worden aangebracht niet bij request maar bij dagvaarding.

Leeuwarden 24 Maart 1910. — 's Hertogenbosch 6 Mei 1910.

VI.

45. Wat het formeele recht betreft, zijn op het onderhavige geschil toepasselijk de bij het aanbrengen der vordering reeds geldende bepalingen der wet van 13 Juli 1907 (Sb. 193). Nu partijen geschil hebben over feiten, die vóór 1 Febr. 1909 zouden zijn voorgevallen, immers over de vraag, of de dienstbetrekking van eischer bij gedaagde al dan niet in Januari 1909 is verbroken, moeten, wat het materieele recht betreft, de voor de invoering der wet van 13 Juli 1907 geldende bepalingen worden toegepast.

Amsterdam Kgr. IV 1 Februari 1910.

46. De verhooging bedoeld in art. 1638 *q* B. W. kan worden gevorderd over het loon verdiend over Jan. 1909, nu de verplichting tot betaling van dat loon eerst bestond op 1 Febr. 1909.

Amsterdam Kgr. IV 1 April 1910.

47. Misleiding van den patroon door den arbeider omtrent de wijze waarop des laatsten vroegere dienstbetrekking is geëindigd, is geen dringende reden tot ontslag in de zin van art. 1639 *o* B. W., waar het geldt een arbeidsovereenkomst gesloten vóór 1 Febr. 1909 en zulks te meer, waar niet blijkt dat die misleiding eerst na 1 Febr. 1909 ter kennis van den patroon is gekomen. Ten aanzien van een arbeidscontract, gesloten vóór 1 Febr. 1909, kunnen feiten vóór dien datum geschied of gedragingen van den arbeider vóór dien datum nimmer vormen een dringende reden tot ontslag, als bedoeld in art. 1639 *o* B. W.

's Hertogenbosch 6 Mei 1910.

Comp. Bz. | *Faillissement.*

ARBITERS.

Bij nos. 247 en 248. — De cassatie tegen het arrest is verw. bij *c* H. R. 25 Februari 1910, Concl. conf.

268. Een pactum de compromittendo heeft alleen verbindende kracht, voor zooverre het betreft rechtsgeschillen, d. z. geschillen, waarin, ware het beding niet gemaakt, de gewone rechter bevoegd zou zijn uitspraak te doen. Hier bestaat geen rechtsgeschil bij gemis van rechtsband tusschen de eischers (aandeelhouders) en de gedaagden (commissarissen).

's Gravenhage 2 Maart 1909.

269. Zij die op zich genomen hebben een scheidsrechterlijke uitspraak te geven, die voor de twistende partijen enkel moreele beteekenis heeft maar rechtens zonder belang is, zijn zelf wel naar moraal of fatsoen, maar niet rechtens tot het geven van de uitspraak verplicht.

Amsterdam 22 Januari 1910.

270. Volgens art. 625 Rv. kan de termijn voor de berechting bij de overeenkomst worden bepaald en zijn partijen daarin geheel vrij. Waar toepassing van engelsch recht werd overeengekomen, werden partijen daardoor beheerscht, al werden de scheidslieden door den nederlandschen rechter benoemd. Door dit te beslissen is art. 14 A. B. niet geschonden.

c H. R. 25 Februari 1910, Concl. conf, verw. de cass. tegen *b* 's Gravenhage Hof 7 Juni 1909, waarbij werd bev. Rotterdam 15 Juni 1908.

271. Wanneer tusschen een in Nederland gevestigd persoon en eene in Engeland gevestigde vennootschap eene overeenkomst is gesloten, waarin een pactum de compromittendo voorkomt, waarbij eene wijze van arbitrage is gestipuleerd, niet in overeenstemming met het nederlandsche recht, is dat pactum niet per se nietig. De overeenkomst kan naar engelsch recht zeer goed geldig zijn en onderzocht moet worden of dit recht toepasselijk is. Zulks is afhankelijk van de bedoeling van partijen. Lex loci contractus, lex loci executionis. De stelling, dat eene uitspraak van arbiters voor partijen bindende kracht heeft, als zijnde een deel van de overeenkomst zelve en dus als vormende een rechtstitel krachtens welke ex contractu van gedaagde betaling kan worden gevorderd, is niet juist. De president der arrondissements-rechtbank is niet bevoegd eene in Engeland gewezen arbitrale uitspraak executoir te verklaren. Men kan echter in Engeland, en waar het engelsche recht toepasselijk is, ook in dit geval hier te lande, door eene gewone rechtsvordering in te stellen de veroordeeling van gedaagde verkrijgen tot datgene, waartoe hij bij de arbitrale uitspraak veroordeeld is. De rechter zal dan moeten nagaan of bij de arbitrale uitspraak de voorschriften van het engelsche recht zijn in acht genomen, hetgeen ten deze het geval is. Op een verweer de schuldplichtigheid zelve betreffende, dat voor den arbiter had moeten worden gevoerd, kan niet meer worden gelet.

Utrecht 16 Februari 1910.

Arbeids o.k. |

ARMBESTUUR.

230. Art. 52 der wet op het Armbestuur verwijst sub *a* alleen naar art. 376 B. W., om te bepalen op wie de onderstand zal kunnen worden verhaald, niet om daarmede de regeling van den onderhoudsplicht van het B. W. op dat verhaal toepasselijk te maken, zoodat op art. 379 B. W. geen beroep kan worden gedaan.

Rotterdam 26 April 1909.

231. Art. 52 der wet op het Armbestuur, sprekende van „renteloos verhaal", sluit daarmede ook uit het vorderen van rente sedert den dag der dagvaarding.

Rotterdam 26 April 1909.

ASSIGNATIE.

44. Voor de ontvankelijkheid der vordering tegen den acceptant eener assignatie wordt

niet vereischt, dat de assignatie van non betaling is geprotesteerd.
a Amsterdam 14 Mei 1909.

ASSURANTIE.

Bij n°. 1049. — Bij 's Gravenhage Hof 24 Januari 1910 werd, met vern. van *b* Rotterdam 9 November 1904, de vordering, voor zoover bewezen, toegewezen, niettegenstaande, mede op gezag van benoemde deskundigen, vermeerdering van gevaar werd aangenomen, zulks op grond dat de deskundige, inspecteur der maatschappij, de teerstank had kunnen en moeten zien. Onder die omstandigheden zijn voor den rechter geen termen om, zooals het contract toeliet, art. 251 Kh. toe te passen, niettegenstaande de clausule van renuntiatie aan dat artikel.

1078. De verzekeraar, die met de door den verzekerde verzwegen omstandigheden bekend was bij het sluiten der verzekering, kan zich niet op art. 251 Kh. beroepen.
Rotterdam 20 October 1908.

1079. Renuntiatie aan art. 251 Kh. „voor zoover de rechtbank niet mocht begrijpen, dat daartoe te goeder trouw termen bestonden. De bedoeling dezer clausule is, dat de rechter rekening zal houden met de billijkheid en alle bizondere omstandigheden van het concrete geval. Waar de polis, waarin de clausule is vermeld in het geding is gebracht, moet de rechter daarop acht slaan, ook al is door partijen daarop niet of tardief beroep gedaan.
Rotterdam 20 October 1908.

1080. Artt. 563, 570 B. W. j° 296 K. Brandverzekering op Amsterdamsche beurspolis. Meubelmakersgereedschappen als voorwerp van verzekering of van opstal, of van inboedel of van goederen, waren en koopmanschappen. — Inboedelverzekering. — Bewijs van schade. — Tegenbewijs. — De polis, bepalend dat voor een voldoend bewijs der schade gehouden zal worden „met opzicht tot den opstal en de gereedschappen eene taxatie van drie onpartijdige personen" brengt de gereedschappen in verband met den opstal en bedoelt daarmede de, in art. 563 1° B. W. omschreven, gereedschappen, die door bestemming onder de onroerende zaken worden begrepen. In deze zijn niet bij het perceel behoorende gereedschappen verzekerd, maar losse handgereedschappen, buiten verband met eene opstalverzekering. Nu, blijkens de polis, de gereedschappen en verdere benoodigdheden der meubelmakerij te zamen met de meubelen en houtwaren zijn verzekerd en onder het risico ook de inboedel is begrepen, zijn de gereedschappen niet als onderdeel van eene inboedelverzekering aangemerkt en zijn daarop toepasselijk de regelen, in de polis, omtrent schade aan goederen, waren en koopmanschappen. De bij de amsterdamsche beurspolis gegeven regeling der schade, aan den inboedel overkomen beoogt eene bepaling der volledige schade aan alle goederen van den inboedel toegebracht en moet niet in dien zin worden uitgelegd, als zoude zij alleen betrekking hebben op de door den brand geheel vernietigde en niet op de door den brand slechts beschadigde posten.
a Amsterdam 9 April 1909.

1081. Aan de woorden der polis „verlies van voeten en handen boven den enkel of de pols" kan niet de beteekenis worden gehecht van verlies van het gebruik dier ledematen.
b Amsterdam Hof 4 Maart 1910.

1082. Uitkeering na overlijden. Weigering van den arts, op grond van zijn ambtseed, om de oorzaak van den dood van den verzekerde aan diens erfgenamen op te geven. Bevel van den rechter, dat de arts als getuige worde gehoord.
b Amsterdam 9 April 1909.

AVARIJEN.

Bij n°. 105. — Bev. op eenigszins andere gronden bij *a* 's Gravenhage Hof 4 April 1910.

114. Nood, als vereischte voor een avarijgros-handeling, is volgens de York and Antwerp rules aanwezig, indien het schip zich in zoodanigen toestand bevindt, dat binnen betrekkelijk korten tijd gevaar dreigt te ontstaan voor schip en lading en wel in die mate, dat er voor den kapitein redelijkerwijze alle grond aanwezig is tot het nemen van bijzondere maatregelen, welke strekken moeten om schip en lading gezamenlijk daaraan te onttrekken. Onderzoek door deskundigen bevolen, of het op eene rivierplaat vastgeloopen schip onder de bewezen omstandigheden in zoodanigen nood verkeerde.
c Rotterdam 15 Januari 1908.

115. Rule VIII der York Antwerp Rules gaat uit van de veronderstelling, dat de mate van gevaar, aan een stranden van een schip verbonden, reeds voldoende is om de de daar bedoelde extra-kosten in avarij-gros toe te laten. Tot die extra-kosten behooren de kosten enz. van lichten der lading uit een onder zoodanige omstandigheden gestrand schip, dat het in de onmogelijkheid verkeert om met eigen krachten los te komen. Dat het schip hebbe verkeerd in nood, is niet vereischt.
a 's Gravenhage Hof 4 April 1910, bev. op eenigszins andere gronden *a* Rotterdam 15 Januari 1908.

BANKBREUK.

153. Veroordeeling van een commissionnair in effecten en lid eener vennootschap onder firma, die even als hij persoonlijk failliet was verklaard, ter zake van het onttrekken van f 5000. „ aan den boedel dier firma. Onjuist is de bewering, dat, nu beklaagde persoonlijk geen schuldeischer had, geen veroordeeling kon volgen. Immers de schuldeischers, in de dagvaarding bedoeld, waren die der firma, tevens de zijne.
's Gravenhage 7 Februari 1910.

BEDREIGINGEN.

77. De bewezen verklaarde handelingen, dat de beklaagde eene op den veldwachter gerichte met scherp geladen buks afschoot op zoodanigen afstand, dat de veldwachter het projectiel in zijne nabijheid hoorde fluiten, is nu de rechter uit wettige bewijsmiddelen heeft bewezen verklaard, dat de beklaagde bij het plegen der voorbedoelde feiten het opzet had om den veldwachter met een misdrijf tegen het leven gericht te bedreigen, terecht als het misdrijf van art. 285 gequalificeerd.
c H. R. 6 Juni 1910, Concl. conf.

78. De woorden „een misdrijf" duiden

precies hetzelfde begrip aan als „eenig misdrijf" in art. 285 Sr. Het is volkomen geoorloofd in eene dagvaarding een strafbaar feit met andere woorden te omschrijven dan in het toepasselijke wetsartikel is geschied.
h H. R. 29 Juni 1910, Concl. conf.

BEGRAAFPLAATSEN.

15. Veroordeeling wegens het eenig op een begraafplaats opgericht gedenkteeken opzettelijk en wederrechtelijk beschadigen.
c Arnhem Hof 11 Mei 1910.

BEHANDELING TER ROLLE z. ECHTSCHEIDING, REKENING EN VERANTWOORDING.

BEKENTENIS IN BURGERLIJKE ZAKEN.

Bij n° 543. — Waartegen de cass. is verw. bij *c* H. R. 22 April 1910, Concl. conf., wijl het cassatiemiddel streed met een vroeger verweer. Overigens werd bij voormelde Concl. de beslissing onjuist geacht, omdat in het eerste geding wel tusschen den eischer en den vader van den gedaagde was komen vast te staan, dat door hem geen volmacht om hout te bestellen aan zijn zoon was gegeven, doch niet tusschen den eischer en dien in vrijwaring geroepen zoon (tweeden gedaagde in dit nieuw geding), vermits de vordering in vrijwaring tegen dezen niet ontvankelijk was verklaard.

557. Ofschoon de door appellant ingezonden rekeningen inhouden opgaaf van de verkoopprijzen en verantwoording daarvan aan zijn lastgever, hebben deze stukken daardoor niet het karakter van eene onsplitsbare bekentenis, met dit gevolg, dat de lastgever die niet als bewijs van appellants rekenplichtigheid mag gebruiken, los van het bijgevoegd beroep op betaling, zoolang niet van elders van eene goedkeuring der rekening blijkt.
Amsterdam Hof 11 Maart 1910.

Eed. | *Eigendom.*

BEKENTENIS IN STRAFZAKEN.

150. De verklaringen van beklaagde omtrent door hem verrichte of waargenomen feiten vallen onder het begrip „erkentenis" genoemd in het vierde nummer van art. 407 Sv.
a H. R. 2 Mei 1910, Concl. conf.

151. De omstandigheid, dat beklaagde tot het door hem verrichte geene vergunning had bekomen, mag op grond van zijne bekentenis als bewezen worden aangenomen, zonder dat nader bewijs gevorderd wordt.
a H. R. 24 Januari 1910, Concl. conf.

152. Nu de beklaagde ontkend heeft baldadig te hebben gehandeld, kan zijne verklaring niet als eene bekentenis van de hem te laste gelegde overtreding van art. 424 Sr. worden aangemerkt.
g H. R. 29 Maart 1910, Concl. conf.

153. De rechtbank was volkomen bevoegd het verweer van den requirant, hetwelk alleen inhield een ontkentenis van een deel van het ten laste gelegde, te verwerpen op grond van de verklaring van een getuige.
f H. R. 29 Juni 1910, Concl. conf.

154. De gedane bewering, eene erkentenis niet te hebben afgelegd, is niet te beschouwen als een aannemelijke reden voor de herroeping daarvan. De erkentenis behoudt mitsdien hare volle kracht als aanwijzing.
c Arnhem Hof 11 Mei 1910.

Mot. v. vonn.

BELEEDIGING.

434. Wanneer men, in een courantenartikel, iemand ten laste heeft gelegd dat hij gelden, hem tot een bepaald doel verstrekt, voor een ander doel heeft gebezigd en dus oneerlijk heeft gehandeld beleedigt men dien persoon; eene bloote bewering, dat die telastlegging niet gedaan is met het doel om te beleedigen, doch als het ware tot verdediging van het Koloniaal Bestuur tegen hetgeen in andere couranten over de bacovenquaestie was geschreven, heft de strafbaarheid niet op, daar die verdediging niet gepaard behoefde te gaan met beleedigingen of aantijgingen en de schrijver, dit gedaan hebbende, daarvoor verantwoordelijk blijft. Art. 313 j° 317 van het Wetb. v. Strafr. voor Suriname.
Suriname H. v. J. 20 Maart 1909.

435. Oogmerk om te beleedigen. Toepassing van art. 90 van de Herziene Strafverordening voor Suriname van 1874.
Paramaribo Kgr. 28 April 1909, houdende veroordeeling. — Paramaribo Kgr. 2 Juni 1909, houdende vrijspraak, ten deele omdat de inhoud niet beleedigend was, ten deele omdat de persoon niet bepaald genoeg was aangeduid.

Cassatie Sz. | *Motieven v. vonnissen.*
Drukpers.

BEPOTING.

Bij n° 7. — De cass. tegen het arrest ingesteld, op grond dat deskundige meeningen omtrent oordeelkundig poten, door getuigen geuit, als bewijs zouden zijn aangenomen, werd verworpen bij *a* H. R. 24 Maart 1910, Concl. conf.

BESCHIKKING OP REQUEST z. ARBEIDSOVEREENKOMST.

BEVRACHTING EN VERVRACHTING.

Bij n° 828. — Bev. bij *b* 's Gravenhage Hof 14 Februari 1910.

832. De kapitein, die zich bij cognossement verbonden heeft de goederen af te geven aan den houder van het cognossement, tegen betaling der vracht, heeft het recht ten eigen name de vracht te vorderen van den cognossementhouder, die het goed ontving.
Rotterdam 18 October 1909.

833. De overeenkomst tusschen den schipper en den cargadoor tot betaling door eerstgenoemde van een overeengekomen bedrag, indien de lading op een bepaalden dag gelost zal zijn, blijft van kracht ook als de schipper daarbij ten onrechte de meening had, dat de lossing langer zou duren.
Rotterdam Kgr. III . . (2)

834. Door herhaaldelijk door een zeevervoerder vervoeren van dezelfde soort koopwaren voor een zelfden, niet gepubliceerden vrachtprijs,

komt nog geen stilzwijgende overeenkomst tot stand, hierin bestaande, dat de vervoerder voor hetzelfde vervoer dezelfde vracht moet blijven berekenen. Is er door een zeevervoerder vervoerd, zonder uitdrukkelijke voorafgaande vrachtbepaling, dan kan de vervoerder de vracht berekenen, die ten tijde van het vervoer gebruikelijk was.

c Amsterdam 1 Mei 1908, vern. Amsterdam Kgr. I 9 Juli 1907.

835. Door aflevering der goederen, zonder betaling der vracht, gaat de vrachtvordering niet verloren; daaruit volgt ook niet een vermoeden van vrachtbetaling, te minder nu de vracht berekend werd per uitgeleverde maat en de meting eerst bij of na uitlevering kan plaats vinden.

Amsterdam Kgr. IV 7 Februari 1908.

836. De reconventioneele vordering tot schadevergoeding wegens manco moet niet-ontvankelijk worden verklaard, daar de lading ontvangen is zonder gerechtelijke expertise en deze, zelfs indien het Duitsche recht toepasselijk was, in casu noodzakelijk was, daar het bestaan van een manco tusschen partijen volstrekt niet boven alle bedenking vaststond.

Rotterdam 13 October 1909.

837. Waar de schipper zich bij de chertepartij verplichtte om circa 380 last graan te vervoeren, zonder dat die hoeveelheid nauwkeuriger was bepaald, dat ongeveer gewicht door den ijk voldoende kon worden geconstateerd en de schipper zijnerzijds geen voorweging verlangde, had de bevrachter niet het recht om tegenover den schipper te verlangen, dat het te vervoeren graan niet anders dan na weging door meters-wegers zou worden ingeladen. De werkstaking der wegers-meters leverde alzoo voor den bevrachter geen beletsel op om des eischers schip tijdig te beladen.

a Rotterdam 16 Juni 1909.

838. De kapitein heeft bij de clausules in het cognossement: „Shipped on deck at shippers risk" en „Deck cargo at shippers risk" om zich zijne vrachtvordering toegewezen te zien en zich tegen aanspraken gegrond op beschadiging of manco aan de deklading te verdedigen, niet te stellen, dat hij niet te kort kwam aan de eischen van goede zeemanschap, wel voor die deklading aanwendde de gewone zorg, die redelijkerwijze van hem mocht worden verwacht; hij, die stelt dat de kapitein in deze te kort kwam, die schuld aan zijde des kapiteins beweert, heeft die schuld te bewijzen.

b 's Gravenhage Hof 14 Februari 1910, in subst. bev. Rotterdam 25 Maart 1908.

Cond. indeb.

BEWAARGEVING z. EIGENDOM.

BEWIJS IN BURGERLIJKE ZAKEN.

225. Een technisch oordeel mag door den rechter ontleend worden aan elke hem daartoe voldoend voorkomende bron en vereischt zelfs geen rekenschap zijnerzijds omtrent de gebezigde bronnen; daartoe kan dus ook dienen eigen wetenschap.

d H. R. 24 Juni 1910, Concl. conf.

226. Bij koop op monster rust, bij ontkentenis van de overeenstemming tusschen het monster en het geleverde, het bewijs daarvan op den verkooper. De verkooper kan niet volstaan met het bewijs, dat het monster uit de verkochte partij is getrokken, wanneer monster en partij niet van gelijke samenstelling zijn.

Amsterdam Hof 10 Juni 1909.

227. Waar door geïntimeerde is erkend, dat appellanten meer dan 30 jaren een gedeelte van het gerevindiceerde perceel hebben bezeten, doch niet als eigenaren, gelijk appellanten beweren, maar als bezitters ter bede, rust de bewijslast van die bewering (het bezit ter bede) op geïntimeerde.

Leeuwarden Hof 2 Maart 1910.

Cassatie Bz.	*Lastgeving.*
Cond. indeb.	*Reederij.*
Eigendom.	*Scheid. en deel.*
Huw.gem.	

BEWIJS IN STRAFZAKEN.

189. De politiehond als bewijsmiddel.

Alkmaar 12 Juli 1910.

BEZIT.

398. De in art. 619 B. W. bedoelde rechtsvordering komt alleen den bezitter, niet den blooten houder toe. Dit blijkt uit de geschiedenis. Hij die een pand heeft gekocht, dat door den hypothecairen schuldeischer krachtens het in art. 1223 B. W. bedoelde beding is verkocht, en door overschrijving der koopakte eigenaar is geworden, mist het recht den vroegeren eigenaar, al is hij bezitter te kwader trouw, uit zijn bezit te ontzetten. Door in de veilingscondities te doen opnemen: „Ieder kooper kan na overschrijving „van een afschrift of uittreksel van dit proces-„verbaal in de daartoe bestemde openbare regis-„ters zichzelf in het bezit van het gekochte „stellen," kunnen de hypothecaire schuldeischers den nieuwen eigenaar dit recht niet verleenen. Althans in het onderhavig geval, waaraan constitutum possessorium niet valt te denken, bleef de vorige eigenaar bezitter, en werd dus, al was hij zonder twijfel bezitter te kwader trouw, toch door de in art. 619 B. W. bedoelde actie beschermd. Er bestaat een rechtmatige, in casu niet gevolgde, wijze om den eigenaar het bezit te verschaffen, namelijk de revindicatie.

Utrecht 27 April 1910.

Bewijs Bz.

BIGAMIE.

Bij n°. 20. — Bij *d* H. R. 14 Februari 1909, werd het arrest (Arnhem Hof 14 October 1909), waarbij dit vonnis werd vern. om formeele redenen gecasseerd en de zaak verwezen.

BOEDELAFSTAND z. FAILLISSEMENT.

BORGTOCHT.

255. Bij eene borgstelling tot op een bepaalden datum, is het slechts de vraag, wanneer de schuld ontstaan is en niet wanneer de betaling zal moeten geschieden. De borgen zijn aansprakelijk ook wanneer de betaling zal moeten plaats hebben ná den in de akte van borgtocht gestelden termijn.

Zwolle 23 Februari 1910.

256. Het bij de dagvaarding gestelde ontslag van een zijner hoofdelijk verbonden schuldenaren, brengt bevrijding mede van den gedaagden borg voor de geheele schuld, onverkort de rechten des eischers tegen den anderen hoofde-

lijken schuldenaar. Het hoofdelijk verbonden zijn is gesteld, waar gesteld is, dat aan de vennootschap onder de firma geleend was.
's Gravenhage Hof 27 Juni 1910.

257. Op den beschadigden borg, die opkomt in het faillissement van den debiteur, gaat het pandrecht van den betaalden crediteur ex art. 1877 B. W. over; die overgang is niet gebonden aan de bepalingen van art. 668 al. 2 B. W. en de debiteur mag, tot afwering der vordering van den oorspronkelijken pandhouder met recht tot innen, de betaling door den borg als „feit" door getuigen en vermoedens bewijzen.
b H. R. 24 Maart 1910, Concl. conf. verw. de cass. tegen Arnhem Hof 15 Juli 1909. — Zie in prima Tiel 29 Mei 1908.
Reederij.

BOUWREGLEMENT.

104. Onjuist is 's Hofs gevoelen, dat, als verder gaande dan art. 625 B. W. veroorlooft, verbindende kracht missen, het verbod om in de kom der gemeente Hoogeveen te doen bouwen een hek, anders dan met inachtneming van de door Burg. en Weth. in verband met bepaalde, bij art. 2 der gemeenteverordening aangewezen, rooiing, zulks op grond, dat het plein in kwestie aan den gerequireerde en anderen in onverdeelden eigendom toebehoort en de toegang tot dat plein aan het publiek is gegeven, niet door eene uitdrukkelijke daad van den gerequireerde, maar slechts door diens gedoogen. Dit verbod toch beperkt den eigenaar wel in het vrije en uitsluitend gebruik van zijn grond, maar toch niet verder dan art. 625 B. W. toelaat, daar het verbod slechts van toepassing is, zoolang de eigenaar, hetzij daartoe rechtens verplicht, hetzij vrijwillig, de bestemming van zijn grond om voor een ieder toegankelijk te zijn handhaaft.
b H. R. 30 Mei 1910, Concl. conf. tevens beslissende, dat de bedoelde verordening — van Hoogeveen dd. 24 October 1907 — onder rooiing verstaat, het voor ieder gebouw op zich zelf in aanmerking komende gedeelte der rooilijn.

105. Van het voor een gedeelte vernieuwen van een woning in den zin der Woningwet kan slechts dan sprake zijn, wanneer eenige vernieuwing van- of verandering in eenig hoofdzakelijk bestanddeel dier woning plaats grijpt; het vernieuwen van een vloer in een vertrek, hetzij zulks geschiedt door 't aanbrengen van nieuwe planken in plaats van de oude, hetzij door een vloer van eenig materiaal te vervangen door een van een ander materiaal, kan niet als een zoodanige vernieuwing of verandering worden aangemerkt.
Tiel 23 December 1909, waartegen de cass. is verw. bij *d* H. R. 11 April 1910, Concl. contr.
Aanspr. St.

BRANDSTICHTING.

90. De omstandigheid, dat de gedrenkte voorwerpen niet dadelijk door het licht van den requirant zijn ontstoken, maar eerst middellijk door de explosievlam, ontstaan door de ontploffing van een mengsel van lucht en benzinedamp — zijnde dit mengsel ontstaan, doordat daags te voren met requirants goedvinden en medeweten de voorwerpen met benzine waren overgoten — neemt in dit geval niet weg, dat de requirant, zij het ook op eenigszins andere wijze dan hij zich had voorgesteld, die voorwerpen op de bij dagvaarding omschreven wijze willens en wetens, d. w. z. opzettelijk heeft doen ontbranden.
f H. R. 29 Maart 1910, Concl. conf.

BROODBAKKERIJ.

48. Voorschriften van een verplicht gewicht voor tarwe- en roggebrood en voor het plaatsen van merken op dat brood ter aanduiding van het gewicht zijn rechtsgeldig.
Gorinchem Kgr. 10 Mei 1910.
Samenl. v. strafb. feiten.

BURGERLIJKE STAND.

198. Onder de vermelding van het vonnis van echtscheiding, waarvan art. 48 B. W. de inschrijving vordert, is slechts begrepen de vermelding van datgene uit het vonnis, waarop het voor de inschrijving uitsluitend aankomt, doch geenszins van de overwegingen of van de feiten, waarop de uitspraak berust.
a 's Gravenhage Hof 7 Februari 1910.

199. Nu in de inleidende dagvaarding noch gesteld wordt, dat de beklaagde de vader is, noch dat de vader ontbrak en evenmin dat het huis, waar de moeder bevallen is, hare woning niet was, is in die dagvaarding geene omstandigheid opgenomen, waardoor beklaagde, van wien alleen gezegd wordt, dat hij bij de bevalling tegenwoordig geweest is, tot aangifte verplicht zou zijn.
e H. R. 6 Juni 1910, Concl. conf.
Echtscheiding.

CARGADOOR.

22. De buitenlandsche cargadoor, die hier te lande voor eigen rekening en risico een borgstelling heeft gesteld aan een zeekantoor, moet dit beschouwen als algemeene bedrijfsonkosten, en kan niet uit dien hoofde degenen voor wie hij optreedt een bedrag wegens „entries and bail at the customhouse" in rekening brengen.
Rotterdam Kgr. III . . . (2)

CASSATIE IN BURGERLIJKE ZAKEN.

750. Tot de ambtsplichten van den curator behoort, om ten meesten bate van alle belanghebbenden het actief des boedels bijeen te brengen en te houden, daarin terug te brengen wat door toeleg of verzuim daar buiten is geraakt en zoo mogelijk te beheeren, zoodat het voorgestelde cassatiemiddel is in strijd met dien ambsplicht. Immers bij het slagen daarvan zouden de opstallen, ingevolge 's Hofs arrest actief der failliete massa, daarbuiten vallen en evenmin ten goede komen aan de als schuldeischeresse geverifieerde hypotheekhoudster. De openbare orde zou niet gedoogen, dergelijk cassatiemiddel toe te wijzen. Overigens zou de curator in het faillissement van den kooper in casu de rechten doen gelden, die de onbetaalde verkooper, wien krachtens art. 656 B. W. de opstallen met den ondergrond volgen aan dat artikel ontleent; daartoe is hij onbevoegd.
a H. R. 3 Juni 1910, in zooverre verw. de cass. tegen 's Hertogenbosch Hof 15 Juni 1909, waarbij, om redenen door de Concl. O. M. ad

H. R. niet beaamd, was vern. Maastricht 8 Juli 1908.

751. Nu de tweede grond, waarop 's Hofs beslissing berust, niet in cassatie wordt bestreden, kan het voorgestelde middel niet tot cassatie leiden.

d H. R. 29 April 1910, Concl. conf. verw. de cass. tegen *a* Arnhem Hof 15 Juli 1909. — *d* H. R. 17 Juni 1910, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's Gravenhage Hof 9 November 1909.

752. Nu het door eischer in cassatie in eersten aanleg gevoerd verweer (dat bij gewijsde vaststond, dat het hout niet verkocht was aan zijn vader) in strijd is met het in het cassatiemiddel vervatte beweren (insluitende, dat hij, eischer in cassatie, volmacht had om het hout voor zijn vader te bestellen), kan dit niet tot cassatie leiden.

c H. R. 22 April 1910, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's Hertogenbosch 5 Februari 1909.

753. De dagvaarding in cassatie houdt, in stede van iets te bevatten van hetgeen art. 406 lid 3 Rv. voorschrijft, niets anders in dan aanzegging van beroep in cassatie op hierna aan te voeren gronden en eisch tot vernietiging van het arrest waartegen de cassatie is gericht, kosten rechtens, en dit arrest is ook niet aan den Raad overgelegd, zooals door art. 409 Rv. noodig wordt gemaakt. Een in dier voege aangelegd beroep in cassatie is niet-ontvankelijk.

d H. R. 15 April 1910, Concl. conf.

754. Nu in het cassatiemiddel niet voorkomt eenig wetsvoorschrift strijdig met de stelling, dat een liquidateur van onvereffende vorderingen van een particulier persoon niet namens zijn lastgever kan procedeeren, richt het zich niet tegen het dictum van het beklaagde vonnis, maar slechts tegen de overwegingen daarvan en dit is onvoldoende tot vernietiging van een uitspraak.

b H. R. 6 Mei 1910, Concl. conf. verw. de cass. tegen Dordrecht 22 December 1909.

755. Bij de aangevallen beslissing worden de woorden der overeenkomst niet uitgelegd en evenmin is daarbij bewijs gevorderd van iets, wat niet is beweerd. Provisie toekomend aan een handelsagent, al of niet afhankelijk van de betaling door de afnemers. Klacht over omkeering van den bewijslast, nu in verband met het feit, dat de fabrikant de bestellingen aannam, naar aanleiding van den aard der overeenkomst de vordering van den agent was toegewezen, ook al werden de orders niet betaald.

c H. R. 17 Juni 1910, Concl. conf.

Handelsagent. | *Onteig. t. a. nutte.*

CASSATIE IN STRAFZAKEN.

1408. De beklaagde kan zich in cassatie er niet op beroepen, dat, terwijl hij alleen in hooger beroep is gekomen, de rechter in appèl niettemin heeft geoordeeld over een punt der aanklacht, waaromtrent in eersten aanleg was vrijgesproken, nu ook in appèl ten aanzien daarvan eene vrijspraak is gegeven en de cassatie alleen tegen de veroordeeling gericht is.

d H. R. 14 Februari 1910, Concl. conf.

1409. Het recht om in cassatie te komen, komt niet toe aan een beklaagde, te wiens aanzien de tegen hem ingestelde strafvordering volgens art. 6 Sv. is geschorst.

e H. R. 14 Februari 1910.

1410. Eene vrijspraak van de overtreding van art. 461 Sr., daarop steunende, dat de rechter niet de overtuiging heeft bekomen, dat het afsluiten van den rijweg, gelijk was te laste gelegd, was geschied door den rechthebbende, is, wat er zij van de beschouwingen, die den rechter tot die uitspraak hebben geleid, als eene zuivere vrijspraak te beschouwen.

c H. R. 21 Maart 1910. — Anders Concl. O. M. op grond, dat de vrijspraak berustte op 's rechters opvatting van het begrip „rechthebbende".

1411. De hoedanigheid van gemachtigde, ontleend aan art. 150 Sr., en die van verdediger, zijn onvereenigbaar in één persoon. Door den als gemachtigde opgetreden advocaat kan dus niet in de qualiteit van raadsman beroep in cassatie worden aangeteekend.

a H. R. 18 April 1910, Concl. conf.

1412. De beslissing omtrent de kracht toe te kennen aan getuigenverklaringen staat geheel aan den rechter, die over de feiten oordeeld.

b H. R. 18 April 1910.

1413. De beslissing, dat met de in de dagvaarding voorkomende woorden „de voor het verkeer openstaande Rijksweg Raalte-Nijverdal" wordt aangeduid een rijweg, is eene aan het oordeel van den rechter in cassatie onttrokken uitlegging der dagvaarding.

e H. R. 21 Februari 1910, Concl. conf.

1414. De uitlegging van den inhoud van schriftelijke bewijsstukken behoort uitsluitend tot de bevoegdheid van den rechter, die over de feiten oordeelt. Deze kan uit de gestelde en bewezen feiten afleiden, dat requirant had gehandeld, „met afwijking van het bouwplan, overeenkomstig hetwelk de vergunning was verleend"; art. 5 I*a* Woningwet.

a H. R. 4 April 1910, Concl. conf.

1414bis. Uit hetgeen ten laste van beklaagde is bewezen verklaard volgt, dat hier niet is gepleegd het misdrijf van smaad of smaadschrift, doch dat van eenvoudige beleediging. De klacht dat de inhoud van het geschrift het karakter draagt van smaad stuit hierop af.

j H. R. 29 Juni 1910, Concl. conf.

1415. Het voorgedragen middel is in zijne beide onderdeelen in strijd met hetgeen, op grond van den inhoud van het vonnis, in cassatie als vaststaande moet worden aangenomen. Verworpen was de verwering, gebaseerd op het hebben van een vergunning om schadelijk gedierte te schieten.

e H. R. 2 Mei 1910, Concl. conf.

1416. Het opzet is niet bewezen verklaard op grond van een vermoeden, maar op grond van dezelfde wettige bewijsmiddelen, waarop de valschheid van de afgelegde verklaring is aangenomen.

a H. R. 25 April 1910, Concl. conf.

1417. Ten onrechte beweert de requirant, dat bij het arrest niet zou beraadslaagd en beslist over de voor het bewijs van het „opzet", bij de ten laste gelegde vernieling afdoende vragen, of hij bij het overzeilen van de vischnetten het staur van den botter in handen had en of hij de stokken op de vischnetten heeft gezien of kunnen zien en de signalen der misthoorns heeft gehoord of kunnen hooren. Die omstandigheden zijn wel degelijk door wettige bewijsmiddelen bewezen verklaard.

a H. R. 21 Maart 1910, Concl. conf.

1418. Het cassatiemiddel, hierop berustende dat de rechtbank niet zou hebben onderzocht de gegrondheid der verwering, dat de beklaagde door overmacht verhinderd was „onmiddellijk" te voldoen aan het bevel om niet hinderlijk te volgen, omdat hij in een volksoploop was verzeild geraakt, mist zijn feilijken grondslag.

f H. R. 4 April 1910, Concl. conf.

1419. De beslissing, of de materieele dader van een strafbaar feit handelde als het niet aansprakelijk werktuig van een ander, staat uitsluitend ter beoordeeling van den rechter over de feiten.

d H. R. 29 Maart 1910, Concl. conf.

1420. De vraag of het bij art. 56 Sr. bedoelde verband bestaat tusschen meerdere telaste gelegde overtredingen, staat in elk bijzonder geval uitsluitend ter beoordeeling van den rechter, die over de feiten oordeelt.

e H. R. 14 Maart 1910, Concl. conf.

1421. De beslissing der vraag of voor een getuige naar de kerkelijke regelen of gebruiken van eenig kerkgenootschap de bij dagvaarding omschreven wijze van eedsaflegging verplichtend is, valt buiten het gebied van den cassatierechter.

a H. R. 23 Mei 1910, Concl. contr. verw. de cass. tegen Amsterdam Hof 9 Februari 1910, houdende ontslag van rechtsvervolging ter zake van eedsverjaring en waarbij op andere gronden, was bev. Amsterdam 3 November 1909.

1422. Art. 375 Sv. is niet van toepassing, wanneer de beide bij „eene" uitspraak veroordeelden in cassatie zijn gekomen en het middel, waarop de veroordeeling tegen den een wordt vernietigd, de tegen den ander verkregen veroordeeling niet raakt.

m H. R. 29 Juni 1910, Concl. conf.

Adm. en recht. macht. | *Drankwet.*
Appel Sz. | *Mot. v. vonn.*

CESSIE.

Bij n°. 23. — Zie in cass. *b* H. R. 24 Maart 1910, Concl. conf.

24. Eene schuldoverneming, waarbij onder goedkeuring van den schuldeischer en met instandhouding van de verbintenis, de overnemer de schuld van den debiteur als de zijne op zich neemt, zoodanig, dat laatstgemelde van zijnen crediteur bevrijd wordt en in plaats van deze de overnemer als debiteur aan den crediteur verbonden wordt, is, ofschoon niet in de wet geregeld, bestaanbaar. Overneming van een assurantie door de gedaagde.

Amsterdam 10 December 1909.

25. De, bij den bouw van huizen met behulp van bouwcrediten, door de praktijk ingevoerde hypotheekoverneming — als persoonlijke schuldovergang tegelijk met de eigendomsoverdracht van het met hypotheek bezwarende onroerend goed — is een rechtsinstituut dat, ofschoon door de wet niet geregeld, door haar niet is buitengesloten. Dergelijke schuldoverneming, waartoe hypotheekoverneming behoort, bestaat in de overeenkomst, met toestemming van den schuldeischer aangegaan tusschen den overnemer en den oorspronkelijken schuldenaar, waarbij, met instandhouding van de verbintenis zooals die tusschen dien schuldenaar en den schuldeischer bestond, de overnemer de schuld van den schuldenaar als de zijne op zich neemt, zoodanig dat laatstgemelde van zijn schuldeischer wordt bevrijd en, in plaats van dezen, de overnemer als schuldenaar aan den schuldeischer verbonden wordt.

Amsterdam 4 Juni 1909.

CIVIELE PARTIJ.

81. Ook bij vrijspraak van den beklaagde is de beleedigde partij, die zich civiele partij stelde, in hare vordering tot schadevergoeding ontvankelijk.

Almelo 26 April 1910 (vern. bij H. R. 24 October 1910).

82. De beleedigde partij is niet ontvankelijk in hare vordering, nu zij in strijd met art. 202 Sv. de in dat art. geëischte verklaring niet heeft gedaan onmiddellijk na de ondervraging bij art. 152 Sv. aangegeven, doch eerst, nadat het strafgeding weder wat voortgezet.

's Gravenhage Hof 30 Juni 1910.

COGNOSSEMENT.

171. Het cognossement, op zich zelf, houdt slechts in een eenzijdige verklaring van den schipper; door zich als houder aan te melden, de afgifte der goederen te vorderen en deze in ontvangst te nemen, verbindt de geconsigneerde zich tot nakoming der voorwaarden, waaronder de schipper zich tot afgifte heeft verbonden.

Amsterdam Kgr. IV 7 Februari 1908.

Bevr. en vervr.

COMMISSIONNAIR.

163. Wanneer ten processe vaststaat, dat de commissiegever op eigen naam met een derde heeft gehandeld, moet de rechtsverhouding van eerstgenoemden tot den commissionnair als lastgeving worden beschouwd. Vermits lastgeving volgens ons recht om niet geschiedt, rust op den lasthebber, die loon vordert, het bewijs dat dit bedongen is.

Alkmaar Kgr. 24 November 1909.

COMPETENTIE IN BURGERLIJKE ZAKEN.

Bij n°. 916. — Bev. bij *a* Amsterdam Hof 26 November 1909.

Bij n°. 917. — Vern. bij *b* H. R. 8 April 1910, Concl. contr.

928. Door art. 2 R. O. in verband met art. 153 G. W. is noch bepaald noch bedoeld, dat zij, die sui juris zijn, onbevoegd zouden wezen overeen te komen, dat het oordeel van eene der partijen tusschen haar bindend zal zijn; art. 1374 B. W. is toepasselijk op dergelijke overeenkomsten.

b H. R. 8 April 1910, Concl. contr. verw. de cass. tegen Dordrecht 28 April 1909.

929. De Nederlandsche rechter is bevoegd kennis te nemen van eene vordering tot verkrijging der erfenis tegen een ingezetene, ook al is de erfenis in het buitenland opengevallen.

Arnhem Hof 27 April 1910.

930. Nu als voldoende vaststaande moet worden aangenomen, dat de eischer werkzaamheden voor den gedaagde verrichtte binnen het rechtsgebied van het 2e kanton te Amsterdam, doet het voor de bevoegdheid van den rechter in dat kanton niet af of de eischer, gelijk deze,

stelde, was directeur van een bijkantoor van gedaagde, dan wel hoofdagent, zooals gedaagde beweerde.

Amsterdam Kgr. II 4 November 1909.

931. De vordering berust op eene overeenkomst, waarbij partijen zich verbonden, dat degeen, aan wien de uitvoering van het werk gegund zou worden, aan ieder der contractanten f 15.„ zou betalen. In die overeenkomst wordt een afzonderlijke rechtsband gelegd tusschen dengeen, aan wien het werk wordt opgedragen en de andere partijen, waaruit ieder van deze, na vervulling der voorwaarde, het zelfstandig recht put om de betaling van f 15.„ te vorderen. Elke van deze vorderingen behoort tot de kennisneming van den kantonrechter en de rechtbank wordt niet bevoegd gemaakt doordien de eischers, gemeenschappelijk optredend, hunne vorderingen samenvoegen tot een bedrag boven de f 200.„ noch door de bepaling, dat alle betalingen moeten geschieden aan één der eischers, die met de uitvoering der overeenkomst was belast.

Amsterdam 23 April 1909.

932. De betwisting van den rechtstitel heeft niet de onbevoegdheid van den kantonrechter tengevolge, indien gevorderd wordt betaling van f 120.„ voor 8 weken levensonderhoud, krachtens een overeenkomst, waarbij de gedaagde zich heeft verbonden tot een wekelijksche uitkeering aan eischeres van f 15.„ tot aan de meerderjarigheid van twee bij de overeenkomst genoemde kinderen. Een zoodanige vordering maakt immers niet uit een deel van een inschuld boven de f 200.„ doch uit de overeenkomst ontstaat elke week een zelfstandige vordering. Dit klemt te meer, waarbij de overeenkomst de uitkeering afhankelijk is gesteld van den finantieelen toestand van gedaagden.

Amsterdam Kgr. I 27 November 1908.

933. Ook wanneer een concurrentiebeding is gemaakt bij het contract van ontbinding eener tusschen partijen bestaande arbeidsovereenkomst, is de kantonrechter krachtens art. 39 sub 3 R. O. bevoegd kennis te nemen van eene vordering tot vernietiging van dat beding, op grond van art. 1637 *x* B. W. ingesteld.

Rotterdam Kgr. I 8 Augustus 1910.

Arbeids o. k. | *Oud. macht.*
Cons. beslag. | *Voogdij.*
Kort geding.

CONCURRENTIEBEDING z. ARBEIDSOVEREENKOMST, HANDELSAGENT.

CONDICTIO INDEBITI.

Bij nº. 94. — De cass. werd verw. bij *b* H. R. 1 April 1910, Concl. conf. Bij het middel werd opgekomen, niet tegen de beslissing dat dwaling een vereischte is voor de vordering van art. 1395 B. W., — zie daarover de Concl. O. M. — doch tegen interversie van bewijslast, op grond dat zonder wettelijken grond een vermoeden van dwaling was aangenomen. De H. R. achtte dit middel onjuist, op grond dat het begrip van condictio indebiti slechts door het Hof was ontleed, en dat, wanneer de uitkomst daarvan van invloed is op de verdeeling van den bewijslast, daaruit niet volgt, verboden schepping van vermoedens als bewijsmiddelen.

96. Terugvordering van betaalde vracht, op grond van niet uitlevering der lading. Betaling op rekening heeft niet de beteekenis van storting van geld ter nadere verrekening met voorbehoud van alle rechten, maar van betaling van een deel van een bedrag door een schuldenaar, die bij de betaling meent dat gedeelte in elk geval verschuldigd te zijn en die zich zijn rechten alleen voor het restant voorbehoudt. Noch de hier geschiede betaling, noch de overigens aangevoerde feiten vormen een zoodanigen afstand van rechten, als vereischt om de condictio indebiti buiten te sluiten.

c Amsterdam 11 Juni 1909.

CONNEXITEIT EN LITISPENDENTIE.

175. De zaak wordt aanhangig gemaakt door het uitbrengen der dagvaarding en niet door de inschrijving ter rolle. Het verzoek tot voeging wordt vruchteloos bestreden met beroep op de onzekerheid, dat de zaak, waarmede de voeging wordt gevraagd, ter rolle zal worden ingeschreven, omdat die onzekerheid niet wegneemt, dat de zaak, tengevolge van de dagvaarding, aanhangig is, terwijl, wanneer, door niet-inschrijving ter rolle, de aanhangigheid ophoudt, dit slechts tengevolge heeft, dat het vonnis tot voeging niet kan worden ten uitvoer gelegd; ditzelfde geldt ook voor het geval van verstek in de andere zaak, na inschrijving ter rolle. De omstandigheid, dat in de eene zaak op verkorten, in de andere op gewonen termijn is gedagvaard, belet de voeging niet.

Amsterdam 5 April 1909.

Scheid. en deel.

CONSERVATOIR BESLAG.

Bij nº 455. — Bev. bij *a* Amsterdam Hof 26 November 1909.

459. Art. 732 al. 3 Rv. wraakt den beweerden onverbrekelijken band tusschen de vordering tot opheffing van het beslag en die tot schadevergoeding. Beide vorderingen kunnen onafhankelijk van elkander worden ingesteld. De art. 727 v. Rv. houden geen voorschriften, dat, wanneer beide vorderingen afzonderlijk worden ingesteld, geen andere rechter, dan die van de vordering tot opheffing van het beslag kennis neemt, bevoegd is ten aanzien van de vordering tot schadevergoeding. In deze was de rechter van de woonplaats van den verweerder, als de gewone rechter, bevoegd van de afzonderlijk ingestelde vordering tot schadevergoeding kennis te nemen.

a Amsterdam Hof 26 November 1909, bev. Amsterdam 10 Mei 1907.

460. Verklaring van den derden gearresteerde als onjuist verworpen en verbeterd.

Leeuwarden Hof 6 April 1910. — Zie a quo Groningen 28 Mei 1909.

CUMULATIE z. ACTIE, COMPETENTIE BZ.

CURATEELE.

198. Het blijkbare van de oorzaak der curateele (art. 501 B. W.) bestaat in het waarneembaar zijn daarvan voor degenen, met wie de betrokken persoon in aanraking kwam.

Amsterdam Hof 18 Februari 1910, op dit punt beamende Amsterdam 17 April 1908, gewezen na het interl. Amsterdam 10 November 1905, waarbij een getuigenbewijs was bevolen.

199. Nu de volmacht werd verstrekt op een oogenblik, dat de oorzaak der curateele blijkbaar bestond, zijn, in dit geval, gegronde redenen tot vernietiging daarvan aanwezig, omdat de lasthebber niet te goeder trouw was en, ten nadeele van de lastgeefster, van de volmacht gebruik maakte. Al is bij art. 501 B. W. den rechter vrijheid gelaten om de daar bedoelde handelingen al of niet te vernietigen, zoo is hem, als hij de vernietiging uitspreekt, niet de bevoegdheid verleend daaraan andere gevolgen te verbinden dan de wet voorschrijft. De gevolgen van de in art. 501 bedoelde nietigheid met betrekking tot derden, zijn in de wet niet uitdrukkelijk geregeld. Analogische toepassing van de artt. 1487 en 1215 B. W., leidende tot vernietiging van de akten van inbreng en van geldleening met hypotheekstelling in naam van de curanda verleden, krachtens de hiervoren vermelde, vernietigde volmacht.

Amsterdam 17 April 1908. — Zie het interl. Amsterdam 10 November 1905. — In appel werd eerstgemeld vonnis bekrachtigd bij Amsterdam Hof 18 Februari 1910, doch buiten toepassing van art. 501 B. W., vermits de nietigheid der akten, op de volmacht berustende, enkel uit de nietigheid der volmacht volgde.

Lastgeving.

DADER z. AANRPRAKELIJKHEID SZ., CASSATIE SZ.

DAGVAARDING IN BURGERLIJKE ZAKEN.

Bij n° 533. — Zie in cass. *b* H. R. 8 April 1910, Concl. contr., waarbij de beslissing werd vernietigd om redenen buiten bedoelde kwestie gelegen.

546. Nietigheid van dagvaarding, op grond dat deze niet de juiste voornamen van den eischer zou inhouden, wordt door de verschijning van gedaagde niet gedekt, te minder nu tusschen partijen vaststaat, dat de vermelde voornaam is die van den vader van eischer, die met de onderwerpelijke procedure niet te maken had.

Amsterdam Kgr. IV 2 November 1909.

547. De exceptie van nietigheid van dagvaarding op grond dat eischer niet te Antwerpen zou wonen, moet dadelijk bij het antwoord en mag niet eerst bij pleidooi worden voorgesteld. Bovendien blijkt de gegrondheid dier exceptie niet uit de overgelegde verklaring, dat eischer niet in de bevolkingsregisters te Antwerpen is ingeschreven en is voorts de gedaagde door de vermelding van Antwerpen als woonplaats niet in hare verdediging benadeeld.

Amsterdam 25 April 1910.

548. Men kan volstaan met het stellen van die feiten, waaruit zijn recht volgt, het zijn van eenigen erfgenaam van een schuldeischer; de gedaagde behoort dan de omstandigheden aan te voeren, welke volgens hem het recht van eischeres in zijn ontstaan of verder bestaan belemmeren.

Amsterdam 24 Mei 1909.

549. Nu tusschen partijen vaststaat, dat bij de door haar aangegane financieele operatie is bedongen, dat elke briefwisseling tusschen gedaagde en een derde, credietgever, „ter zake van dit creditsysteem" verboden zou wezen en op overtreding daarvan een boete was gesteld, had de eischer, de boete in rechten vorderende, moeten stellen dat de beweerde briefwisseling inderdaad het bedoelde credietsysteem betrof.

Amsterdam Kgr. IV 2 November 1909.

Arbeidsovereenk. 11. | *Ontb. en nnk. o.k.*
Kort geding. | *Rek. courant.*

DAGVAARDING IN STRAFZAKEN.

631. De nietvermelding in het bevel van verwijzing van de plaats, waar het strafbaar feit is gepleegd, heeft geen nietigheid ten gevolge. Die plaats behoort niet tot het feit en mag in de dagvaarding worden opgenomen, al komt zij in de verwijzing niet voor.

's Gravenhage 2 Maart 1910.

632. Nietigverklaring der dagvaarding, op grond van het in het, aan den beklaagde uitgereikt, afschrift ontbreken van een deel van den inhoud der beschikking van verwijzing, waardoor het hem ten laste gelegde voor hem onverstaanbaar is geworden. Dientengevolge behoefde niet te worden onderzocht het voorgestelde middel van niet-ontvankelijkheid van het Openbaar Ministerie hierop steunende, dat de dagvaarding niet met de verwijzing overeenstemde.

Amsterdam 24 Juni 1910.

633. Bij eene dagvaarding ter zake van overtreding van art. 47 eerste lid der Drankwet is voldoende, wanneer daarin vermeld staat, dat het feit is gepleegd te Rotterdam en behoeft daarbij niet te zijn gevoegd, dat die gemeente door de Koningin is aangewezen als te behooren tot de gemeenten, waarvoor het gestelde verbod zal gelden.

f H. R. 6 Juni 1910, Concl. conf.

634. Een beklaagde moet uit de dagvaarding zelf kunnen weten, waarvoor hij gedagvaard is en waartegen hij zich heeft te verdedigen. Eene dagvaarding, alleen vermeldende, dat beklaagde zich bevond na bepaalden tijd in eene herberg te Roermond, zonder nadere aanduiding in welke herberg, voldoet niet aan den gestelden eisch.

b H. R. 21 Maart 1910, Concl. conf.

635. In de dagvaarding, waarin wordt te laste gelegd diefstal of verduistering van een bankbiljet van f 40.„ althans van eenig geldswaardig bedrag, is met dit laatste klaarblijkelijk bedoeld „eenige som gelds". Het voorwerp van het te laste gelegde misdrijf is dus naar den eisch der wet omschreven.

c H. R. 11 April 1910, Concl. conf.

636. Bij de telastlegging van poging tot diefstal behoeft niet te worden omschreven, juist welke voorwerpen de dader voornemens was weg te nemen. Bij de telastlegging, dat het voornemen was wegneming van voorwerpen, die zich in eene woning bevonden, kan alleen van diefstal, niet van strooperij de rede zijn. Voldoende is de telastlegging, dat de voorwerpen, waarvan de wegneming beoogd werd, althans aan een ander dan beklaagde toebehoorden.

b H. R. 29 Maart 1910, Concl. conf.

637. Door de woorden der dagvaarding, dat de beklaagden het hun telaste gelegde verzuim om loonlijsten aan- en bij te houden hebben gepleegd als „hoofden eener timmermansaffaire”, wordt voldoende aangeduid, dat zij hadden eene onderneming van nijverheid, om door het uitoefenen van het timmermansbedrijf winst te behalen en dus in den zin der Ongevallenwet waren werkgevers. Dat de beklaagden hunne affaire op de aangegeven wijzen uitoefenen, is uit de in het vonnis vermelde opgaven van den requirant van cassatie voldoende gebleken.

a H. R. 28 Februari 1910, Concl. conf.

638. Nu niet is gebleken, dat de beklaagde bij de uitbrenging der dagvaarding had eene bekende woon- of verblijfplaats hier te lande — zooals de beklaagde beweerde — had de dagvaarding moeten geschieden aan zijn laatste bekende verblijfplaats hier te lande.

Arnhem Hof 28 April 1910, vern. Arnhem 22 Februari 1910, waarbij op het gedaan verzet was bekrachtigd Arnhem 4 Januari 1910.

Cass. Sz. | *Mot. v. vonn. 1.*
Jacht en visscherij.

DEELBARE EN ONDEELBARE VERBINTENISSEN.

29. Uit een contract, waarbij twee personen ieder een aantal goederen aan den gedaagde verhuurden voor f 60.„ in de maand aan ieder hunner te betalen, met bepaling dat na voldoening van f 629.„ de huurder eigenaar zou worden, ontstaan ondeelbare verbintenissen zoowel aan de zijde der verhuurders als aan die des huurders. Eerstgenoemden kunnen te zamen eene actie tot ontbinding instellen.

Arnhem Hof 23 Maart 1910, vern. Zutphen 27 Januari 1910.

DELEGATIE VAN MACHT z. GEMEENTEVERORDENING.

DESKUNDIGEN IN BURGERLIJKE ZAKEN.

162. Al ware het wellicht regelmatiger geweest, dat de kantonrechter in een interlocutoir vonnis eerst had vastgesteld, welke feiten uit de verklaringen der getuigen waren gebleken, en daarna eerst aan de deskundigen hunne opdracht had verstrekt, verdiende het wellicht aanbeveling uit een practisch oogpunt een verband te leggen tusschen getuigenverhoor en deskundigen onderzoek. Bovendien heeft de kantonrechter de mogelijke onregelmatigheid bij zijn eindvonnis hersteld. Art. 231 Rv. is niet van toepassing op het deskundigen-onderzoek in kantongerechtszaken, zoodat ieder der deskundigen daar op zichzelf mondeling verslag mag uitbrengen.

's Gravenhage 19 Januari 1910.

Avarijen. | *Fabrieksmerh.*
Bevr. en vervr.

DESKUNDIGEN IN STRAFZAKEN.

58. Wanneer in eene verklaring van een mede als deskundige gehoorden getuige staat, dat iets „naar zijne meening” het geval was, wordt daarin kennelijk niet eene waarneming als getuige, doch een oordeel als deskundige medegedeeld, met welk oordeel de rechter zich heeft vereenigd.

f H. R. 29 Maart 1910, Concl. conf.

Aanwijzingen.

DIEFSTAL.

769. Tot het begrip van diefstal doet niet af of de eigenaar van het weggenomene aan den dader bekend is. Redenen van wetenschap bij den dader, dat de door hem bemachtigde eenden geen wilde maar tamme eenden waren.

Leeuwarden Hof 20 Januari 1910.

Dagv. Sz. | *Mot. v. vonn.*

DIJK- EN POLDERBESTUREN z. AANSPRAKELIJKHEID SZ.

DIRECTE BELASTINGEN.

Bij n° 42. — Bij *a* H. R. 17 Juni 1910, Concl. contr. werd beslist, dat ten onrechte door het Hof was aangenomen, dat de wetgever bij de woorden „bodem van den belastingschuldige” op het oog had eene feitelijke verhouding tot den bodem, waaruit het vermoeden kon worden afgeleid, dat de zich op dien bodem bevindende goederen hun in eigendom toehoorden. Toch werd de cass. tegen het arrest verworpen, wijl uit de feitelijke beslissingen van het Hof volgde, dat de belastingschuldige, die commensaal was bij de in verzet gekomen huurster en hoofdbewoonster van een woning, in die woning geen „bodem” als den zijnen kon aanmerken.

Bij n° 45. — Zie in cass. — eveneens buiten deze kwestie — *a* H. R. 17 Juni 1910.

49. De wetgever had in art. 16 3° der wet van 22 Mei 1845 (Sb. 22) niet op het oog een feitelijke verhouding van den belastingschuldige tot den bodem, waaruit het vermoeden kan worden afgeleid, dat de zich op dien bodem bevindende goederen aan den belastingschuldige toebehooren, doch heeft tot het uitsluiten van beweringen van derden, dat zij eigenaars zijn van in beslag genomen goederen, voldoende geacht o. a., dat de roerende goederen tot stoffeering van een huis zich tijdens de inbeslagneming bevinden op den bodem van den belastingschuldige. Nu de medeverweerder als commensaal bij de verweerster inwoonde, zonder dat hij over een bepaald gedeelte van het huis tot zijn gebruik kon beschikken, kan rechtens ook geen bepaald gedeelte van het huis als zijn bodem worden aangemerkt, terwijl dit evenmin het geval is ten aanzien van het geheele huis, omdat hij, naar hetgeen mede uit het vaststaande volgt, daarop geen van de toestemming der verweerster — zij het dan tijdelijk — onafhankelijk recht had.

a H. R. 17 Juni 1910, Concl. contr. verw. — hoezeer met aanneming van andere gronden, de cass. tegen *a* Amsterdam Hof 29 October 1909, waarbij werd vern. Amsterdam 26 Februari 1908.

DOMICILIE z. DAGVAARDING BZ.

DOODSLAG z. BEDREIGINGEN.

DRANKWET.

231. De beweerde schending van art. 22 Drankwet vindt geen grond in de feitelijke beslissingen. Immers de requirant — verwarrende

het verleenen van een vergunning bedoeld bij art. 2 der Drankwet en de verlenging van een reeds verkregen vergunning krachtens art. 24 al. 2 der wet — gaat ten onrechte hiervan uit, dat hem voor 1905/06 een vergunning zou zijn verleend. De rechtbank nam wel aan, dat de requirant van 1 Mei 1905 door Burg. en Weth. in het genot is gesteld te recht of ten onrechte der vergunning van 1898, schoon het recht niet voor dien tijd was betaald, doch verwierp daarnevens het beroep op een nieuwe „juridische" vergunning, daarna verleend. Zij besliste tevens, dat in ieder geval, zoo een vergunning bestond, deze op 26 April 1906 was geëindigd, door het in kracht van gewijsde gaan van een besluit van intrekking.

a H. R. 2 Mei 1910, Concl. conf.

232. Voor toepassing van art. 50, no. 1, 2e lid der Drankwet is het zijn van huurder van het perceel, waarin de overtredingen gepleegd worden, geen vereischte.

b H. R. 18 April 1910.

Dagv. Ss. | *Mot. v. vonn.*
Gel. bew. Sz. 11. | *Openb. gezag.*
Kort geding.

DRINKWATER z. GEMEENTE-VERORDENING.

DRUKPERS.

70. Bij veroordeeling wegens het iemand beleedigen door middel van een hem toegezonden beleedigend geschrift, dus niet als aansprakelijk voor den inhoud van een beleedigend geschrift, doch wegens zijn eigen daad, kan van een misdrijf door middel van de drukpers gepleegd en van toepassing van art. 53 Sr. geen sprake zijn.

j H. R. 29 Juni 1910, Concl. conf.

Gem. verord.

DWALING z. CONDICTIO INDEBITI.

ECHTHEID VAN GESCHRIFTE.

80. Bij ontkenning der handteekening is niet toelaatbaar een verhoor op vraagpunten, strekkende om te geraken tot de bekentenis van den gedaagde, die zijne handteekening overeenkomstig art. 1913 B. W. heeft ontkend. De procedure van art. 176 v. Rv. dient dan te worden gevolgd.

c Amsterdam 9 April 1909,

ECHTSCHEIDING.

368. Een van tafel en bed gescheiden echtgenoot bewijst geen overspel bij zijne vrouw door de overlegging der geboorte-akte van een sedert dien geboren kind, wanneer een andere man die geboorte aangaf en dat kind als het zijne erkende. Dat kind heeft ook den eischenden, van tafel en bed gescheiden, echtgenoot tot vader, zoolang hij niet ex art. 309 B. W. met goed gevolg de wettigheid heeft betwist.

's Hertogenbosch 22 October 1909.

369. Door in den loop eener procedure tot echtscheiding op grond van overspel een bevel tot verschijning van partijen in raadkamer te geven en door de uitvoering van dat bevel zijn niet geschonden of verkeerd toegepast de artt. 161 Gw., 20 R. O., 18, 49, 822, 823 en 826 Rv., welke alleen de behandeling der zaak ter terechtzitting betreffen. Bovendien is behandeling in raadkamer nooit openbaar, zoodat vermelding van reden tot sluiting daarbij niet te pas komt. Overigens volgt uit art. 822 en 823 Rv., dat de wetgever in echtscheidingszaken geen onderzoek in het openbaar heeft gewild.

a H. R. 22 April 1910, Concl. conf.

370. In art. 268 al. 2 B. W. mag aan het woord „rechter" geen andere beteekenis worden gegeven dan van „rechtbank".

's Gravenhage Hof 18 April 1910.

371. Een vordering tot inkorting van alimentatie, ook indien het bedrag in onderling overleg tusschen partijen was vastgesteld, behoort tot de uitsluitende bevoegdheid der rechtbank die de echtscheiding uitsprak.

Amsterdam Kgr. I 27 November 1908.

372. Bij de echtscheiding op grond van kwaadwillige verlating is de laatste gemeene woonplaats beslissend ter aanwijzing van de gemeente, waar de inschrijving van het vonnis in de registers van den burgerlijken stand moet geschieden. Het doet niet ter zake of zoodanige inschrijving ook reeds in eene andere gemeente — als tegenwoordige woonplaats van den man — is geschied.

a Amsterdam 6 Juni 1910.

Burg. stand. | *Voogdij.*

EED.

688. De eed, loopende uitsluitend over het feit, of de gedaagde zich had verbonden tot betaling van bedragen, die de eischer aan een derde heeft geleend en welke die derde als koopprijs aan hem schuldig is, betrof volgens de beslissing der rechtbank niet de rechtsverhouding tusschen den eischer en dien derde, doch vermeldde alleen op grond waarvan de gedaagde zich tegen den eischer verbond. Hij omvatte dus het geschil tusschen partijen en betrof een persoonlijke daadzaak — de door de gedaagde aangegane overeenkomst —, zoodat hij was beslissend en toelaatbaar.

b H. R. 3 Juni 1910, Concl. conf.

689. Opdracht van eeden omtrent de baten eener nalatenschap aan een der deelgenooten, de tweede echtgenoote van den erflater, medeerfgename. Die eeden inhoudende, de eerste dat zij de juweelen in kwestie van haar man had ten geschenke bekomen, de tweede, dat niet zij de wapenkaart en het diploma van adel van haar man aan haar dochter ten geschenke heeft gegeven, doch dat zij weet, dat deze zulks deed, zijn beide beslissend, daar zij zich aansluiten aan de verwering. Dat de juweelen ook nog op anderen wijzen uit het eigendom des erflaters kunnen zijn gekomen, doet in verband met die verwering niet af.

Amsterdam Hof 31 December 1909, bev. Utrecht 3 Juni 1908.

690. Nu de geintimeerde vordert een bedrag, dat zij beweert te hebben geleend en appellant ontkent ooit eenig geld van geïntimeerde geleend te hebben, loopt het geschil alleen over de vraag of appellant al dan niet geld van geïntimeerde heeft geleend. De schenkingen, die appellant beweert te hebben ontvangen van geïntimeerde, brengen geen wijziging in de verplichtingen of rechten, voor de partijen voortspruitend uit de beweerde geldleening. De mededeelingen van appellant, omtrent bedoelde schenkingen, zijn ten onrechte opgevat als eene onsplitsbare bekentenis, zoodat de eed, waarin zij zijn opgenomen, niet beslissend is.

b Amsterdam Hof 11 Maart 1910, vern. Amsterdam 4 Maart 1908.

691. Het Hof heeft te recht beslist, dat eischer niet gegriefd kan zijn door het beslissend verklaren van eenen eed, door hem zelven opgedragen voor een geval, dat zich inderdaad bleek voor te doen, terwijl omtrent geen der aangehaalde artikelen het verband is in te zien met het middel, noch ook hoe één daarvan door het bestreden arrest geschonden zou zijn.

c H. R. 1 April 1910, Concl. conf.

692. De rechtbank, de opgedragen eeden beslissend achtende, had de wederpartij nog in de gelegenheid moeten stellen, zich over het al of niet aannemen daarvan uit te laten en beschouwde die eeden ten onrechte als niet te zijn aangenomen. Oplegging dier eeden in appel, na behoorlijke aanneming daarvan.

Amsterdam Hof 31 December 1909, vern. Utrecht 3 Juni 1908.

EEDSWEIGERING z. CASSATIE SZ.

EET- EN DRINKWAREN z. AANSPRAKELIJKHEID SZ., GEMEENTEVERORDENING.

EIGENDOM.

Bij nº. 424. — Bij Amsterdam Hof 26 Mei 1910, werd de eischer in zijn vordering, strekkende tot scheiding en deeling en die bij het eindvonnis in prima na het getuigenverhoor was toegewezen, niet ontvankelijk verklaard, omdat niet zoude zijn gesteld, dat de bedoelde onroerende goederen het geheele complex van den maatschappelijken boedel uitmaakten.

456. Eigendom pro forma in dien zin, dat iemand tegenover derden eigenaar zou zijn doch niet tegenover een ander, den vroegeren eigenaar, is juridisch ondenkbaar. Eigendomsrecht toch is een recht op een zaak en niet tegenover personen, zoodat het recht niet kan bestaan tegenover den een en niet tegenover den ander. Wel kan men zich contractueel verbinden om van zijn eigendomsrecht tegen iemand geen gebruik te maken, doch vermits op een contract van die strekking geen beroep is gedaan, doch alleen beweerd is, dat de gedaagde eigenaar is gebleven, dient de bij eigendomsactie gevorderde ontruiming te worden bevolen.

Leeuwarden Hof 23 Juni 1909.

457. De regel van art. 656 B. W. wordt niet opgeheven voor het geval iemand met zijn stoffen bouwt op den grond van een ander; de aanbrenger van het werk ontleent aan de artt. 658 en 659 slechts een personeele vordering tegen den eigenaar van den grond tot betaling van een geldsom. Nu de vordering tot schadevergoeding door hem, die bouwde, enkel is gegrond op aantasting van zijn beweerd eigendomsrecht, kan zij niet voor het eerst in cassatie op het verlies van evenbedoelde aanspraak worden gevestigd.

a H. R. 10 Juni 1910, Concl. conf. verw. de cass. tegen *b* Leeuwarden Hof 30 Juni 1909.

458. De eisch tot verwijdering van de door geïntimeerde in de berm gelegde pijp der waterleiding en tot vergoeding van schade, wegens onrechtmatige daad, hierop gegrond, dat appellant is eigenaar van dien berm, dat geïntimeerde dien eigendom heeft erkend en van appellant vergunning had verzocht en verkregen voor het leggen van de pijp, welke vergunning later is ingetrokken, is een zakelijke rechtsvorderidg, berustend op beweerde schending van eigendomsrecht; eene overeenkomst tot verwijdering van de pijp, na het intrekken van de vergunning, kan niet leiden tot toewijzing van deze vordering. Nu appellants eigendomsrecht in het geding door geïntimeerde is ontkend, is hij tegenover dezen niet van het bewijs van zijn recht ontheven, omdat dit vóór het geding schriftelijk door dezen zou zijn erkend. Het beroep op eigendomsverkrijging door verjaring van den bedoelden berm gaat hier niet op, nu de appellant zelf stelt, dat de Staat zich het beheer van den berm toekent, zoodat uit de overigens gestelde feiten, niet van een, als voor verjaring vereischt, niet dubbelzinnig bezit zou kunnen blijken.

Amsterdam Hof 8 Februari 1910.

459. De ten processe overgelegde akten zijn niet voldoende voor het bewijs, dat appellante eigenares is van het bedoelde perceel onroerend goed.

Arnhem Hof 16 Maart 1910.

460. In geval van mede-eigendom heeft ieder der medeeigenaren het recht zijn recht te doen handhaven tegen den houder, zonder medewerking van den anderen mede-eigenaar.

Roermond 20 Januari 1910.

461. Ten onrechte beweert de gedaagde, dat haar schoonzoon bij zijn vertrek uit de echtelijke woning de gerevindiceerde meubelen aan zijn vrouw zou hebben gedelinqueerd, en dat deze gerechtigd was ze bij de gedaagde op te slaan, na ze als res nullius tot zich genomen te hebben. Eischers vrouw bleef daarvan houdster en haar moeder, de gedaagde, werd daarvan derde houdster. De vordering tot afgifte is gegrond op art. 629 B. W. en niet op art. 2014 B. W., zoodat zij niet behoeft te steunen op verlies of ontvreemding.

Amsterdam 25 April 1910.

462. De onderhavige vordering der dienstbode is eene tot revindicatie van roerend goed en niet eene tot de competentie van den Kantonrechter behoorende actie uit dienstcontract. De meester is niet bewaarnemer van de goederen, welke zijne dienstbode als zoodanig te zijnen huize meebrengt. Zijn beroep op een retentierecht ex art. 1746 B. W. is dus ongegrond.

Zwolle 30 Juni 1909.

463. Nu zich het geval voorzien in art. 2014 al. 2 B. W. ten aanzien van requirant tot tusschenkomst niet voordoet, heeft deze geen belang tot tusschenkomst in een geding waar over den eigendom gestreden wordt door personen, die een beter recht dan requirant beweren te hebben.

b Rotterdam 18 April 1910.

Aanb. en aann.	*Kort geding.*
Bouwreglement.	*Levering.*
Eed.	*Scheid. en deel.*
Erfopvolging.	*Successierecht.*
Gem. verord.	*Verduistering.*
Huw. gem.	

ERFDIENSTBAARHEID z. ONTEIGENING TEN ALGEMEENEN NUTTE.

ERFOPVOLGING.

106. Eischers, die, als voor $^2/_{15}$ deel erfgenamen volgens de wet, gemeld evenredig gedeelte opeischen in bepaalde goederen onder nietig fideicommissair verband nagelaten aan den bij testament ingestelden universeelen erfgenaam, stelden de hereditatis petitio in ten aanzien van bepaalde goederen en niet de revindicatie, al vroegen zij de verklaring, dat de goederen aan de wettelijke erfgenamen toebehoorden en dat zij voor $^2/_{15}$ eigenaars daarvan waren; het vorderen dezer laatste verklaring staat gelijk met die tot erkenning van erfgenaamschap. Terecht heeft de rechtbank (die den aard der vordering in het midden liet), zich bevoegd verklaard, ook voor het geval de hereditatis petitio was ingesteld en al gold het een in het buitenland opengevallen nalatenschap, zulks op grond van art. 126 *k* Rv., waartegen art. 126 in Rv. niet obsteerde. Bedoelde vordering kan echter niet worden ingesteld door hen, aan wie slechts (in casu wegens de nietigheid van het fideicommis, een bepaald stuk goed ten deel valt.

Arnhem Hof 27 April 1910, op grond dezer laatste beslissing vern. Zutphen 7 Januari 1909, waarbij, mede in afwijking van het Hof, het recht op de goederen aan den testamentairen erfgenaam en niet aan de wettelijke erven werd toegekend. — Overigens zag de rechtbank er geen bezwaar in, dat erkenning van het recht voor $^2/_{15}$ (niet levering daarvan) werd gevraagd, en dat de vordering was gericht, tegen de gedaagde, die het goed bezat, en wel alleen, als erfgename haars vaders, den hiervoren bedoelden testamentairen erfgenaam, dat die vader meer erven had nagelaten, wettigde geen exceptio plurium litis consortium.

107. Een fideicommissaire beschikking bij een in het buitenland opengevallen nalatenschap gemaakt ten aanzien van in Nederland gelegen onroerende goederen wordt krachtens art. 7 Alg. Bep. beheerst door de Nederlandsche wet.

Arnhem Hof 7 April 1910, bev. op dit punt Zutphen 7 Januari 1909.

108. Art. 7 der wet van 15 Mei 1829 (Sb. 28) geldt alleen omtrent hetgeen rechtstreeks het goed betreft. Al moge volgens art. 7 dier wet hier de nederlandsche wet toepasselijk zijn op de wijze van eigendomsverkrijging van het hier bedoelde in Nederland gelegen vastgoed —, in casu erfopvolging —, is er toch geen reden om aan te nemen, dat hieruit zoude volgen, dat ook de vraag welke persoon het goed door vererving verkrijgt, door dat artikel zou worden beheerscht; die vraag wordt integendeel beheerscht door het personeel statuut.

Winschoten 19 Januari 1910.

Afwezigen. | *Dagv. Bz.*
Comp. Bz. | *Fideicommis.*

EXCEPTIEN Z. DAGVAARDING BZ.

EXECUTIE.

132. Art. 492 Rv. is strictae interpretationis. Door een schuldeischer van den langstlevenden echtgenoot kan niet na excutoriaal beslag scheiding en verdeeling gevorderd worden der tusschen dien langstlevende en zijne overledene echtgenoote bestaan hebbende huwelijksgemeenschap.

's Hertogenbosch 10 December 1909.

Arbiters. | *Bezit.*

EXECUTOIR BESLAG Z. EXECUTIE.

FABRIEKSMERK.

Bij n° 169. — Vern. bij 's Gravenhage Hof 25 Januari 1909.

Bij n° 211. — Vern. Rotterdam 17 April 1905.

224. De gedaagde, te goeder trouw van haar merk gebruik makend, dus meenende dat zij tot dat gebruik gerechtigd was, was niet verplicht gedurende de voortzetting van dat gebruik eenige voorzorgmaatregelen te nemen om niet, alleen reeds door het voortzetten van dat gebruik, een mogelijk bestaand recht van een derde op dat merk te schenden. Schuld bij onrechtmatige daad.

b 's Gravenhage Hof 9 Mei 1910.

225. In de dagvaarding wordt wel degelijk gesteld het gebruik van het merk — Carborundum — zooals, d. w. z. in den vorm waarin het is ingeschreven. Waar gedaagde niet stelt, dat hij handelde op naam en voor rekening van de door hem genoemde maatschappij, kan hem de verwering, dat hij deze vertegenwoordigt, niet baten, en is hij zelf aansprakelijk. Naar aanleiding van zijn beroep op de omstandigheid, dat het merk reeds tijdens de inschrijving een soortnaam was, behoort een onderzoek door deskundigen daaromtrent te worden bevolen.

Rotterdam 23 Mei 1910.

Onr. daad.

FAILLISSEMENT.

Bij n° 1433. — De cass. is verw. bij *b* H. R. 6 Mei 1910, Concl. conf., wijl verzuimd was een wetsvoorschrift aan te wijzen, verbiedende dat een liquidateur van onvereffende vorderingen van een particulier, namens dezen zou mogen procedeeren. Volgens de Concl. O. M. was dit toegelaten; wel had de rechtbank ten onrechte art. 50 Faill.wet toepasselijk geacht, waar geen boedelafstand was gedaan, doch slechts vorderingen waren afgestaan.

Bij n° 1434, 1435, 1476 en 1477. — Bev. bij 's Hertogenbosch Hof 19 April 1910.

1507. De oorspronkelijke aanvrager van het faillissement was na de verwijzing door den Hoogen Raad bevoegd als meest gereede partij de berechting en afdoening der zaak van het Hof te vragen.

a H. R. 23 Juli 1910, Concl. conf.

1508. Ter beantwoording van de vraag of iemand verkeert in den toestand, dat hij heeft opgehouden te betalen, doet niet af of andere te zijne laste bestaande schulden opeischbaar zijn.

a H. R. 23 Juli 1910, Concl. conf.

1509. De beschikking a quo, bij welke het vonnis van faillietverklaring is bevestigd, vermeldt niets aangaande hare uitspraak, en dus ook niets aangaande hare openbaarheid, welke toch moet blijken, zal zij geldig zijn.

a H. R. 15 April 1910, Concl. conf.

1510. In den zin van art. 42 Faill. wet is eene handeling eene onverplichte, wanneer voor den gefailleerde niet een rechtsplicht bestond om de handeling te verrichten. De goede

of kwade trouw van hem, die met den later gefailleerde handelde, is geen element ter beoordeeling der vraag of de handeling van den later gefailleerde al of niet was een onverplichte. Tusschen partijen had plaats gevonden een verkoop bij akte van de door den gefailleerde opgevorderde goederen, met bepaling dat de koopsom zou worden verrekend met door den nu gefailleerde verschuldigde gelden ter zake van orderbriefjes door den appelllant ten zijnen behoeve geteekend en afgegeven. Nietigheid dier handeling, waartegen niet afdoet de stelling van appellant, dat mondeling was overeengekomen, dat hij ten allen tijde dekking voor de te vervallen orderbiljetten mocht vragen; immers onder het begrip van die dekking kan niet gebracht worden de verplichting van den debiteur om afstand te doen van eenig vermogensbestanddeel.

'sGravenhage Hof 30 Maart 1910.

1511. Ontzegging van een revindicatie van roerend goed, door den zoon van de gefailleerde tegen haar curator ingesteld. Nietigheid op grond van art. 42 Faill. wet van overeenkomsten, waarbij de gefailleerde op denzelfden dag aan haar zoon een huis en erf had verhuurd en al de zich daarin en daarop bevindende roerende goederen aan hem voor een lagen prijs had verkocht. Toewijzing eener reconventioneele vordering tot schadevergoeding tot een bedrag van f 360. „ wegens het onttrekken der goederen aan den boedel.

Leeuwarden Hof 22 Juni 1910.

1512. Art. 165 Faill. wet heeft alleen het oog op concurrente schuldeischers. Ook dus, wanneer niettemin in het accoord een bepaling is opgenomen, houdende toekenning of regeling van rechten bij de totstandkoming van het accoord aan hypotheek- of pandhoudende en bevoorrechte schuldeischers zullende toekomen, kan zulk eene toekenning of regeling in elk geval niet tot gevolg hebben, dat hun daarmede toch het recht zou worden gegeven bij niet-voldoening daaraan ontbinding van het accoord te vorderen.

a H. R. 27 Mei 1919, Concl. conf.

1513. Het in art. 165 Faill. wet bedoeld bedrag is het bedrag voor zoover het uit de goederen, waarop de vordering krachtens het voorrecht verhaalbaar is, en eventueel uit de overige baten der boedel kan gevonden worden.

H. R. 12 Mei 1910, Concl. conf.

1514. Waar de twee vennooten onder een firma benevens de vennootschap zelve failliet zijn verklaard, kan een schuldeischer van een der vennooten in privé niet in de baten der vennootschap deelen, wanneer die vennootschap na betaling van haar schulden geen batig saldo oplevert. Het verzet tegen de uitdeelingslijsten, waarbij voor den schuldeischer nihil was uitgetrokken, is dus ongegrond.

Dordrecht 11 November 1908.

1515. Het bedrag, waarvoor de hypothecaire schuldeischer bij de rangregeling, welke ondanks de faillietverklaring is bevolen, batig is gerangschikt, maakt geen bestanddeel uit van den faillieten boedel, en wordt dit niet doordat het hangende de beslissing omtrent de rangregeling onder bewaring van den curator komt; ook de van dit bedrag gekweekte renten vallen buiten het faillissement.

'sGravenhage 16 Juni 1910. — Zie in dezelfde zaak 'sGravenhage 4 Mei 1909.

1516. De eischer is niet-ontvankelijk in zijne vordering (tot betaling van arbeidsloon), omdat hij in 1895 in staat van faillissement is verklaard en dit faillissement nog niet is beëindigd, zoodat de oude bepalingen nog van toepassing waren en mitsdien de vordering door eischers curator had moeten zijn ingesteld.

Amsterdam Kgr. II 4 November 1909.

Cass. Bz. | *Gewijsde.*

FIDEICOMMIS.

107. Als op bepaalde goederen, behoorende tot eene universeele erfstelling, een fideicommissair verband werd gelegd, dan behooren deze goederen aan de wettelijke niet aan de testamentaire erfgenamen. Hij, die deze goederen bekomt, heeft niet de vordering tot verkrijging van erfenis.

Arnhem Hof 27 April 1910, vern. Zutphen 7 Januari 1909.

Eigendom.

GARANTIE z. AANBESTEDING EN AANNEMING, MORA.

GEBRUIKEN EN GEWOONTEN z. BEVRACHTING EN VERVRACHTING, CASSATIE BZ., CASSATIE SZ., HANDELSAGENT, REKENING-COURANT.

GEDEPUTEERDE STATEN z. VALSCHHEID SZ.

GEMEENTE z. AANSPRAKELIJKHEID BZ., MOTIEVEN VAN VONNISSEN.

GEMEENTEBELASTING.

348. Het van gemeentewege bevolen herstel en onderhoud van eene straat, die zooals feitelijk vaststaat met gedoogen van den beklaagde als rechthebbende voor het publiek verkeer openstaat en dus niet tot publieken dienst bestemd is, kan niet als arbeid en levering ten behoeve van een gemeentewerk worden beschouwd.

c H. R. 4 April 1910, Concl. conf.

Dir. belast. | *Gem. verord.*

GEMEENTEGRONDEN z. GEMEENTEBELASTING.

GEMEENTE-ONTVANGER z. VALSCHHEID SZ.

GEMEENTEVERORDENING.

616. Bepalingen waarbij strafbaar wordt gesteld „het, bij naschouw, als eigenaar van een met gedoogen van den rechthebbende voor het publiek verkeer openstaande straat, deze niet in goeden staat onderhouden, door niet te zorgen dat het plaveisel in goeden staat werd gehouden" zijn in overeenstemming met de bij art. 625 B. W. erkende en bij art. 135 Gem. wet gegeven bevoegdheid,

c H. R. 4 April 1910, Concl. conf.

617. Art. 44 der Algemeene politie-verordening der gemeente Hilversum, luidende: „Het is verboden op of aan den openbaren weg den

inhoud van eenig gedrukt of geschreven stuk volledig of verkort, 't zij met de bewoordingen van dat stuk of in andere bewoordingen bekend te maken" mist, als in strijd met art. 7 Gw., verbindende kracht. Immers het behelst een onvoorwaardelijk verbod om op welke wijze ook bedoelden inhoud ter plaatse op of aan den openbaren weg bekend te maken.

d H. R. 29 Juni 1910, Concl. contr.

618. Voor de toepasselijkheid van art. 32 der Verordening op de straatpolitie der gemeente Maastricht wordt niet de eisch gesteld, dat de venter door zijne handelingen bij het venten zelf tot de bedoelde orde of rustverstoringen aanleiding heeft gegeven. Door bedoeld artikel worden de bij artt. 7 en 167 Gw. gewaarborgde rechten noch geheel noch gedeeltelijk ontnomen, nu dit artikel alleen in het geval dat het venten op den openbaren weg of aan de huizen tot orde- of rustverstoring aanleiding geeft, de verplichting oplegt om op last der politie tijdelijk het venten te staken.

c H. R. 18 April 1910, Concl. conf.

619. De bepaling in eene gemeentelijke verordening, waarbij verboden wordt het venten op den openbaren weg of aan de huizen der ingezetenen van gedrukte of geschreven stukken des avonds na zes uur, is niet in strijd met art. 7 Gw. doch in overeenstemming met de bij art. 135 Gem. wet gegeven bevoegdheid.

d H. R. 4 April 1910, Concl. conf.

620. Het verbod, gesteld bij art. 88 der Algemeene politieverordening voor de gemeente Bussum, om op of aan den openbaren weg luid roepende of schreeuwende te koop of om niet aan te bieden boeken, couranten, dag- of weekbladen en andere gedrukte of geschreven stukken, de lezing van zoodanige stukken aan te bevelen of den inhoud daarvan bekend te maken, is niet in strijd met art. 7 Gw., dat onaangetast laat de aan den gemeentelijken wetgever toegekende bevoegdheid om de verspreiding van gedrukte stukken op of aan den openbaren weg te onderwerpen aan voorschriften in het belang der openbare orde ter beveiliging van het openbaar verkeer.

c H. R. 13 Juni 1910, Concl. conf.

621. De bewering, dat de beslissing over de beteekenis der woorden „luid roepende of schreeuwende" in het verbod van venten of verspreiden is overgelaten" „aan het oordeel der politie" is onjuist; dat oordeel komt onafhankelijk van den bekeurenden beambte aan den rechter toe.

c H. R. 13 Juni 1910, Concl. conf.

622. Aan het houden van toespraken aan den openbaren weg, als bedoeld in art. 45 der Algemeene politieverordening van Hilversum, kan geene andere beteekenis gehecht worden, dan het toespreken van het zich op dien weg bevindende publiek.

b H. R. 25 April 1910, Concl. conf.

623. De bepaling van art. 2 der Verordening op den handel en verkoop van melk voor de gemeente Nijmegen, van 4 Aug. 1906, is van toepassing op ieder, die naar de omschrijving van art. 1 het beroep van melkverkooper binnen de gemeente Nijmegen uitoefent zonder dat het een vereischte is, dat hij in die gemeente eene inrichting bezit. Onder het verkoopen van melk wordt ook het doen afleveren daarvan verstaan.

b H. R. 23 Mei 1910, Concl. conf.

624. Het verbod der gemeenteverordening van Rotterdam (waarvan de doelmatigheid niet staat ter beoordeeling van den rechter) aan schippers van binnenvaartuigen, om met vaartuigen binnen de gemeente stil te liggen, tenzij zij het noodige verrichten om die vaartuigen te voorzien van eene hoeveelheid water der gemeentelijke drinkwaterleiding, is krachtens art. 135 Gem. wet bevoegdelijk uitgevaardigd. Hiertegen doet niet af de verordening, waarbij een tarief voor de levering van dat water is vastgesteld; immers de schippers behoeven van „dat" tarief geen gebruik te maken. Anderzijds brengt de verordening mede, dat de gemeente water moet beschikbaar stellen; niets belet haar daarvoor een vergoeding te bedingen; die vergoeding neemt niet het karakter aan eener heffing, als die krachtens art. 238 Gem. wet, nu een gemeente en niet een particulier leverancier is. Bedoelde verordeningen gelden ook voor Rijnschippers, want art. 1 der Herziene Rijnvaartakte waarborgt de vrije scheepvaart slechts onder voorwaarde van naleving van de maatregelen o. m. in het belang der algemeene veiligheid, waartoe de onderhavige, als strekkende tot voorkoming van besmettelijke ziekten behooren. Evenmin doen zij te kort aan het recht van ankeren, toegestaan bij K. B. van 26 Februari 1904 (Sb. 51).

l H. R. 29 Juni 1910, Concl. contr. — De adv.-gen. Jhr. Rethaan Macaré was van oordeel, dat de raad niet bevoegd was de verplichting op te leggen zich uitsluitend bij de gemeente van drinkwater te voorzien en achtte de verordening, als opleggende het betalen van geld voor opgedrongen diensten of leveringen, in strijd met de Rijnvaartakte en niet gedekt door de daarbij toegelaten beperkingen der vrije vaart.

625. Uit de bepalingen der wet van 9 Juli 1900 (Sb. 118) volgt niet alleen, dat gemeenteraden, behoudens de uitzondering volgens art. 8 der wet, zich van het maken van verordeningen ten aanzien van de bij die wet behandelde stof hebben te onthouden, maar ook dat hunne eenig ander onderwerp regelende verordeningen — op straffe van in zooverre voor niet geschreven te worden gehouden — indirect geen invloed op de regeling van den dienst en het gebruik der spoorwegen, in die wet bedoeld, kunnen uitoefenen. Al of niet toepasselijkheid van een herbergreglement op wachtkamers.

d H. R. 30 Mei 1910, Concl. conf.

Aanspr. Sz. | *Herbergen.*
Adm. en recht. macht. | *Mededader.*
Bouwreglement.

GENEESKUNDE.

329. De wet van 1 Juni 1865 (Sb. 60), regelende de uitoefening der geneeskunst, onderscheidt wèl tusschen degenen, die de bevoegdheid bezitten om de geneeskunst uit te oefenen en degenen, die bedoelde bevoegdheid missen, maar kent niet een onderscheid tusschen een zoogenaamde officieel erkende en eene niet-officieel erkende geneeskunst, welke onderscheiding dus voor de toepassing der wet iedere beteekenis mist. Waar de wet evenmin eene omschrijving bevat, van hetgeen onder geneeskundigen raad of bijstand moet worden verstaan, valt onder dat begrip iedere raad of bijstand, die de strekking of voorgewende strekking heeft om de genezing

van eene ziekte of kwaal te bevorderen. Uitoefening van het beroep van geneeskundige als bedrijf door magnetisme.

Haarlem Kgr. 23 Maart 1910.

330. Het bestelbriefje van de zes fleschjes Cocaineoplossing was geen recept voor een bepaalden zieke, zoodat beklaagde van de overtreding van art. 10 der wet van 1 Juni 1865 (Sb. 61) behoort te worden vrijgesproken.

b Harderwijk Kgr. 17 Mei 1910.

Assurantie.

GESLACHT Z. AANSPRAKELIJKHEID SZ., MOTIEVEN VAN VONNISSEN.

GETUIGENBEWIJS IN BURGERLIJKE ZAKEN.

580. Wanneer als batig saldo van de uitvoering eener overeenkomst wordt gevorderd een bedrag f 300., te boven gaande, is getuigenbewijs niet toegelaten.

a H. R. 8 April 1910, Concl. conf.

581. Wanneer is gesteld eene verbintenis voortvloeiende uit vrijwillige waarneming van eens anders belangen, is het vereischte, door art. 1940 B. W. in den aanhef gevorderd, aanwezig. In casu is niet de rede van een schenking, zoodat een beroep op art. 1719 B. W. ter afwering van het getuigenbewijs niet kan opgaan.

's Gravenhage Hof 7 Februari 1910.

582. Wanneer door getuigen feiten worden aangegeven, waaruit door den rechter de onbetrouwbaarheid van personen kan worden afgeleid, vermag het opgeven van die feiten eene getuigenverklaring uit te maken. Toelating van het bewijs door getuigen „dat drie (reeds gehoorde) getuigen onbetrouwbaar zijn en in rechte geen geloof verdienen".

's Gravenhage Hof 18 April 1910.

583. De wet verbiedt niet om, in hooger beroep, getuigenbewijs toe te laten met betrekking tot dezelfde feiten, waaromtrent in eersten aanleg getuigen zijn gehoord, wanneer omstandigheden worden aangevoerd, die den rechter doen oordeelen, dat het gevraagd verhoor tot zijne betere inlichting kan bijdragen.

Amsterdam Hof 14 Januari 1910. — Bij Amsterdam Hof 8 Januari 1909 werd in dezelfde zaak een verhoor op feiten en vraagpunten bevolen.

Appel Bz. | *Huw. gem.*
Borgtocht.

GETUIGENBEWIJS IN STRAFZAKEN.

637. De richting, waarin en het doel waarop een wapen gericht is, zijn buiten twijfel vatbaar voor zintuigelijke waarneming. De vraag, of in een bepaald geval een getuige naar waarheid kon verklaren die feiten te hebben waargenomen, is ter beantwoording overgelaten aan den rechter die over de feiten oordeelt.

c H. R. 6 Juni 1910, Concl. conf.

638. De verklaring van een getuige, dat hij door eenig geluid wakker of gewekt werd, heeft geene andere beteekenis dan dat hij dat geluid hoorde op het oogenblik dat hij ontwaakte, en dit is evenals de richting, waaruit zoodanig geluid komt, voor zintuigelijke waarneming vatbaar.

a H. R. 13 Juni 1910, Concl. conf.

639. De verklaring van een getuige „dat de vlam niet veel te beteekenen had" geeft alleen weer den onmiddellijken indruk door den getuige van de door hem geziene vlam ontvangen, en steunt alzoo op eigen waarneming.

f H. R. 29 Maart 1910, Concl. conf.

640. De verklaring van een getuige, luidende dat beide gedeelten van een getimmerte één geheel vormden, tegen elkander geplaatst waren, terwijl tusschen beide slechts een enkele binnenwand, waarin eene deur, zich bevond, houdt niets in wat niet voor zintuigelijke waarneming vatbaar is.

d H. R. 29 Maart 1910, Concl. conf.

641. De getuige, die als knecht werkzaam was in een kaashandel, kon op grond van zintuigelijke waarneming verklaren, dat het hem getoonde stuk kaas er van binnen niet goed uitzag.

a H. R. 30 Mei 1910, Concl. conf.

642. De verklaring van verbalisanten, dat zij van een glaasje met geel vocht zich door proeven hebben overtuigd, dat het jenever met elixer bevatte, is als berustende op eene waarneming door de zintuigen geene bij redeneering opgemaakte meening of gissing.

b H. R. 6 Juni 1910, Concl. conf.

643. De verklaringen van een verbalisant-getuige, dat een beklaagde zwaaiend ging, wartaal sprak en dranklucht van zich gaf betreffen omstandigheden, die voor zintuigelijke waarneming vatbaar zijn.

e H. R. 4 April 1910, Concl. conf.

644. De in het vonnis opgenomen verklaringen der getuigen bevatten niets wat niet voor zintuigelijke waarneming vatbaar is. De kracht dier verklaringen tegenover die van de getuigen à-décharge staat uitsluitend ter beoordeeling van den rechter over de feiten. Bewijs van dronkenschap.

h H. R. 23 Mei 1910, Concl. conf.

Aanwijzingen. | *Desk. Sz.*
Cass. Sz. | *Mot. v. vonn.*

GEWELD Z. ARBEIDSOVEREENKOMST, NIETIGHEID EN NIETIGVERKLARING VAN VERBINTENISSEN.

GEWIJSDE.

Bij n°. 205bis. De grief tegen het arrest, als zoude aan het gewijsde van faillietverklaring te ruime kracht zijn toegekend, door de verweerster in cassatie als schuldeischeresse ten laste van den gefailleerde toe te laten, op grond der hoofdelijke aansprakelijkheid van vennooten onder een firma, zulks door aan te nemen dat ingevolge gemeld gewijsde voor een ieder en dus ook voor haar, die geen partij was bij de faillietverklaring, vast stond dat de gefailleerde „beheerend vennoot der bedoelde firma" verkeerde in staat van faillissement, kon volgens *d* H. R. 15 Juli 1910, Concl. conf. niet tot cassatie leiden, wijl niet was bestreden de tweede grond der beslissing van het Hof, dat de verweerster had bewezen, dat de gefailleerde met haar onder bedoelde firma had gehandeld en was opgetreden als beheerend vennoot dier firma.

Bij n°. 208. In gelijken zin Concl. O. M. ad *c* H. R. 22 April 1910, waarbij, evenwel op andere gronden, de cass. werd verw. tegen 's Hertogenbosch 5 Februari 1909.

Bekent. Bz. | *Lastgeving.*
Cass. Bz.

GEWOONTE Z. GEBRUIKEN EN GEWOONTEN.

HANDELSAGENT.

Bij n° 62. — Zie in cass. *d* H. R. 17 Juni 1910, Concl. conf.

68. Waar de Rechtbank het bestaan der overeenkomst tusschen partijen vaststellende, onderzocht welke de rechten en verplichtingen zijn, die daaruit voor ieder van haar voortvloeien en tot de gevolgtrekking komt, dat de provisie in het algemeen, naar den aard der betrekkelijke overeenkomst aan den agent is verschuldigd, wanneer de door hem overgebrachte bestellingen zijn aangenomen door den fabrikant, zonder dat zij door de bestellers dezen behoeven te zijn betaald — terwijl zij daaraan toevoegt, dat de gedaagde, die een daarvan afwijkend beding, als tusschen partijen aangegaan, stelde, dit had moeten waarmaken, wilde zij den eisch afgewezen zien — daar worden de woorden der overeenkomst niet uitgelegd en evenmin is daarbij van de eischeres in cassatie bewijs gevorderd van iets, dat zij niet heeft beweerd.

c H. R. 17 Juni 1910, Concl. conf.

69. Overeenkomst tusschen patroon en bediende, waarbij laatstgenoemde zich, op eene boete van f 5000.„ verbond om, bij eventueele uittreding uit de zaken van zijn patroon en vestiging als agent, die huizen, welke de patroon vertegenwoordigt of voor welke hij den alleenverkoop bezit, niet over te nemen, noch te trachten, dat zij hunnen connecties met den patroon zullen afbreken of inkrimpen. Van een „overnemen", als in voormeld beding bedoeld, is slechts dan sprake, wanneer de bediende de vertegenwoordiging van een huis op zich heeft genomen, dadelijk of kort nadat de vertegenwoordiging van dat huis door den patroon een einde had genomen. De stelling dat de bediende, met ingang van 1 Febr. 1907, de vertegenwoordiging had op zich genomen van een huis, dat tijdens het sluiten der overeenkomst tusschen patroon en bediende, in 1904, door den patroon werd vertegenwoordigd, houdt de overtreding van dit beding niet in.

Amsterdam 18 Juni 1909.

Cass. Bz. | *Onth. en nak. o. k.*

HELING.

11. Nu de beklaagde het oud ijzer met welks misdadige herkomst hij bekend was, aan een derde had verkocht voor zekeren prijs per 100 K. G. bestond er een opbrengst daarvan, al was de hoeveelheid nog niet vastgesteld. Wel kwam de politie tusschen beide, doch nu de beklaagde zijnerzijds alles had gedaan wat van zijn kant geschieden kon om het beoogde voordeel te behalen (vervoer van het ijzer) zijn de art. 416 al 2 en 45 Sr. terecht toepasselijk geacht.

c H. R. 29 Juli 1910, Concl. conf.

HERBERGEN.

181. De Kon. goedkeuring vereischt bij art. 3 der wet van 9 Juli 1900 (Sb. 118), over welker gemis het cassatiemiddel klaagt, is slechts voorgeschreven voor verordeningen betreffende spoorweggedeelten op de openbare wegen aangelegd, wat zeker niet het geval is met het toegepaste art. 118 der Alg. politieverordening van Dirksland, voorkomende in de afdeeling van logementhouders en tappers" en handelende over het sluitingsuur der tapperijen. Daar het gebruik der wachtkamers in de stations overeenkomstig hunne bestemming een onderdeel van den dienst der spoorwegen uitmaakt, moeten de bepalingen eener gemeenteverordening voorzoover zij aan dat gebruik in den weg zouden staan, geacht worden niet voor die wachtkamers te zijn gegeven. Vernietiging en terugwijzing, wijl geen onderzoek was gedaan of de verwering, op deze laatste stelling steunende, feitelijk gegrond was.

d H. R. 30 Mei 1910, Concl. conf.

182. Uit de redactie van art. 182 der Algemeene politieverordening van Amsterdam volgt niet, dat onder de daar genoemde slijterijen zouden moeten verstaan drankslijterijen, waar gelagen worden gezet. Zulks is ook niet af te leiden uit de woorden „of eenig huis, waar men gelagen zet" volgende op een opsomming van verschillende soorten inrichtingen in dat artikel.

c H. R. 29 Juni 1910, Concl. conf.

183. Onder „bezoekers" in art. 188 der Algemeene politieverordening van Amsterdam zijn niet te verstaan uitsluitend personen, wier verblijf in de slijterij verband houdt met het doel dier inrichting.

c H. R. 29 Juni 1910, Concl. conf.

Dagv. Sz.

HINDERLIJK VOLGEN Z. CASSATIE SZ.

HOOFDELIJKE VERBINTENISSEN Z. ACTIE, APPEL BZ., BORGTOCHT.

HULP- EN BERGLOON.

Bij n° 121. — De cass. is verw. bij *b* H. R. 15 April 1910, Concl. conf.

134. Hulpverleening aan in zeenood verkeerende schepen of goederen behoort als regel niet tot de door den reeder aan de schipper en het scheepvolk opgelegde verplichtingen en in casu is niet gesteld, dat de reeder in het algemeen of ten deze in het bijzonder opdracht tot hulpverleening had gegeven. Het instellen eener vordering van hulploon, op den enkelen grond van het zijn van eigenaar van een schip, is onvoldoende om die vordering te doen ontvangen.

b H. R. 15 April 1910, Concl. concf. verw. de cass. tegen Leeuwarden Hof 26 Mei 1909.

HUUR EN VERHUUR.

Bij n° 845. — De cass. is verw. bij *d* H. R. 27 Mei 1910, Concl. conf.

Bij n° 848. — Waartegen de cass. is verw. bij *b* H. R. 1 April 1910, Concl. conf.

885. Nu de onderhavige oppervlakte is een gedeelte van de geheele oppervlakte der schutting, daarvan is geen enkel opzicht te scheiden, maar daarmede één geheel uitmakende, is zij alzoo niet een zelfstandig voorwerp, vatbaar voor levering door den verhuurder en kan zij mitsdien niet zijn onderwerp eener huurovereenkomst. Er was ten deze niet sprake van huur van een recht, tot het plaatsen van reclames, dus een onlichamelijke zaak, doch het onderwerp der overeenkomst was de oppervlakte zelve.

d H. R. 27 Mei 1910, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's Hertogenbosch 10 September 1909.

886. In art. 1589 B. W. is onder „vergaan" niet uitsluitend te verstaan het verdwijnen van het verhuurde goed, doch evenzeer het onbruikbaar geworden zijn voor het daarvan beoogde genot. Een pand, gehuurd tot de uitoefening van den handel in hooi en stroo, moet dus geacht worden geheel vergaan te zijn, wanneer o. a. het dak door brand grootendeels is vergaan.

Rotterdam 3 Mei 1909.

Appel Bz. | *Kort geding.*
Drankwet.

HUUR VAN DIENSTEN z. EIGENDOM.

HUWELIJK.

117. Noch de woorden, noch de geschiedenis van art. 89 B. W. geven grond dit artikel te beperken tot geval dat het overspel is gebleken uit een vonnis in strafzaken gewezen, doch voor de toepassing van dit artikel is voldoende, dat in het vonnis waaruit van het overspel blijkt tevens de persoon, met wien het is gepleegd, is aangewezen.

b H. R. 11 Juli 1910, Concl. conf.

HUWELIJKSVOORWAARDEN.

82. De wet beantwoordt niet uitdrukkelijk de vraag, bij wien der echtgenooten, die bij hun huwelijk elke gemeenschap hebben uitgesloten (terwijl evenmin de bedingen van art. 195 al. 2 B. W. zijn gemaakt) bij de ontbinding van het huwelijk de eigendom berust van die in den opengevallen boedel aanwezige roerende lichamelijke zaken, waarvan de herkomst niet blijkt. De rechtbank verwerpt de doctrine, dat in zoodanig geval beide partijen verplicht zijn hun eigendomsrecht op bepaalde roerende zaken te bewijzen, zoodat, bij gebreke van voldoende bewijs, die goederen geacht zouden moeten worden gemeenschappelijk eigendom van beide echtgenooten te zijn. Het algemeen stelsel van ons huwelijksgoederenrecht, in de wet neergelegd, en de constante praktijk wijzen aan, dat de bewijslast, dat goederen haar in eigendom toebehooren, in zulk een geval enkel op de vrouw rust.

Utrecht 3 Juni 1908, met aanvulling van motieven bev. bij Amsterdam Hof 31 December 1909, nader beslissende: Op de vrouw rust het bewijs, dat zij die goederen, of sommige daarvan, door erfenis, legaat, schenking of wederbelegging heeft verkregen; zij heeft een vordering op de nalatenschap tot een bedrag, gelijkstaande met de waarde dier goederen. De bewering der vrouw, dat zij alles bezit en dat zij, door dat bezit, als volkomen titel, niet tot bewijs is gehouden, is ongegrond; „feitelijk", omdat in deze niet vaststaat, dat de man, over de in geschil zijnde goederen, slechts het beheer voerde en niet het burgerlijk bezit had, „rechtens" omdat, door het enkele feit van het overlijden van den man, het bezit van rechtswege op diens erfgenamen, overging en de vrouw, door dat overlijden, geen bezit kon verkrijgen. De vrouw beweert in deze, eveneens te vergeefs, van den bewijslast te zijn ontheven omdat *a.* de roerende lichamelijke zaken, waarover geschil, zich bevinden in het haar toebehoorende en door haar bewoonde huis; *b.* hare effecten en die, welke deel uitmaken van de nalatenschap, bewaard zijn in twee afzonderlijke trommels; *c*, de man geen boek heeft gehouden, zoodat niet is na te gaan, wat aan den man en wat aan de vrouw toebehoort. Ook wordt de eigendom niet bewezen door eene schriftelijke verklaring van den man, dat al de daarin genoemde goederen het wettig eigendom zijn zijner tweede echtgenoote „hetzij door inbreng ten huwelijk, door erfenis of uit eigen kapitaal" en het na de onderteekening gestelde: „wat vroeger aan mij mocht hebben toebehoord, is door mij bij verschillende gelegenheden aan mijn vrouw geschonken."

83. Bevel aan de tweede echtgenoote van den erflater, met wien zij buiten elke gemeenschap was gehuwd, om door getuigen te bewijzen, dat de meubelen, het huisraad en de effecten, vermeld bij den inventaris, voor zoover daarbij is beweerd, dat die goederen haar toebehooren, deel hebben uitgemaakt van een haar gedurende haar huwelijk opgekomen erfenis of legaat of van eene haar in dien tijd gedane schenking, of wel, dat die meubelen, huisraad en effecten uit de opbrengst van de effecten, in de huwelijksche voorwaarden vermeld, of van goederen, deel uitgemaakt hebbende van een door haar gedurende meergemeld huwelijk opgekomen erfenis of legaat of van eene haar in dien tijd gedane schenking door haren echtgenoot ten haren behoeve zijn gekocht.

Amsterdam Hof 31 December 1909, vern. om verschillende redenen Utrecht 3 Juni 1908, waarbij eischeresse ook was toegelaten om door overlegging van bescheiden te bewijzen, en voorts door getuigen: dat die meubelen, huisraad en effecten zijn gekomen in plaats van wat door haar bij huwelijk is aangebracht of staande huwelijk door haar zijn verkregen, alsmede de waarde daarvan tijdens de inventarisactie.

Huw. gem.

HUWELIJKSGEMEENSCHAP.

258. De voortgezette gemeenschap is een werkelijke voortzetting der bestaande huwelijksgemeenschap; derhalve wordt het voorkind van de na overlijden van zijn ouder in de gemeenschap gevallen baten mede-eigenaar. Hetgeen door den langstlevenden echtgenoot uit een tweede huwelijksgemeenschap bij hare ontbinding wordt verkregen, wordt in mede-eigendom bezeten met het voorkind, omdat het in de gecontinueerde gemeenschap valt.

Maastricht 26 Mei 1910. — Zie nader V° Scheiding en deeling nos. 365 (ook in dit vervolg) 367 en 371.

Executie. | *Scheid. en deeling.*

HYPOTHEEK.

307. Het hypotheekrecht strekt zich ook uit tot de door de bestemming onroerende zaken, zich bevindende op het onroerend goed.

's Gravenhage 16 Juni 1910.

308. Wel kan eene zaak onroerend zijn door bestemming, wanneer zij nl. dienstbaar is aan het onroerend goed, zoodat bij verwijdering daarvan het onroerend goed ophoudt aan zijne bestemming te beantwoorden, doch zaken enkel dienstbaar aan eene affaire (boekdrukkerij) in een onroerend goed uitgeoefend, zooals opposante van de door haar genoemde goederen beweert, wordt niet door bestemming onroerend en kan mitsdien niet vallen onder hypothecair verband.

Haarlem . . . . (10).

Bezit. | *Faillissem.*

INBESLAGNEMING Z. JACHT EN VISSCHERIJ.

INRICHTINGEN EN MAGAZIJNEN.

66. De vraag, of er is eene bij de Hinderwet verboden inrichting, is in die wet nergens afhankelijk gesteld van de omstandigheid, of die inrichting in eene roerende dan wel in eene onroerende zaak is gevestigd. De wet verbiedt in het algemeen het zonder de vereischte vergunning hebben of houden der in die wet genoemde inrichtingen.

f H. R. 11 April 1910, Concl. conf.

67. In art. 2 VII der Hinderwet zijn met „meststoffen" alleen bedoeld dierlijke, organische stoffen in verscheidene bereiding, en degene welke de wet verder als „daaronder begrepen" vermeldt; daartoe behoort niet superphosphaat van uitsluitend chemische samenstelling.

Helder Kgr. 12 April 1910.

INSTRUCTIE STRAFZAKEN Z. DAGVAARDING SZ.

INTERESSEN.

84. Art. 1287 B. W. verbiedt het berekenen van rente op rente ook al zouden partijen anders zijn overeengekomen.

's Hertogenbosch 5 November 1909.

Armbestuur.

INTERNATIONAAL RECHT Z. ARBEIDSOVEREENKOMST, ERFOPVOLGING, OUDERLIJKE MACHT.

INVENTARIS.

38. Indien bij het opmaken van een boedelbeschrijving de daarbij tegenwoordige gerechtigden tegen de juistheid der door de aangeefster (weduwe tevens erfgename van den erflater, auteur der andere gerechtigden) omtrent den in het sterfhuis aanwezigen boedel der erflaters gedane opgaven niet opkomen, verbeuren deze daardoor het recht niet, die onjuistheid nog in het later ontstane rechtsgeding te beweren, en vol te houden, dat sommige goederen, niet op den inventaris voorkomende, aan hun auteur toebehooren.

Utrecht 8 Juni 1908. — In appel werd het vonnis bevestigd bij Amsterdam Hof 31 December 1909, uit overweging, aan het slot van den meerdaagschen inventaris was vermeld, dat partijen, teekenden „onder uitdrukkelijk voorbehoud van al hunne rechten"; voorts, dat uit art. 581 Rv. blijkt, dat een inventaris niet is een overeenkomst, strekkende „tot vaststelling" van rechten, doch dat hij alleen strekt „ter bewaring" van die rechten. Eedsopdrachten door de erven aan de bedoelde weduwe.

Scheid. en deel.

JACHT- EN VISSCHERIJ.

Bij n°. 859. — De cass. is verw. bij *e* H. R. 11 April 1910, Concl. conf.

866. De requirant is bij het bevestigde vonnis schuldig verklaard, niet aan overtreding van art. 15 alinea 2 Jachtwet, maar van art. 20 alinea 1 dier wet en het is dus uitsluitend de vraag of de requirant terecht is schuldig verklaard aan het doen eener poging om wild op te sporen in den zin van laatsbedoeld artikel, niettegenstaande hem niet is ten laste gelegd en ook niet is bewezen verklaard, dat hij het eens ontdekte wildspoor zou hebben gevolgd. Deze vraag moet bevestigend worden beantwoord, daar, hetgeen ten laste van den requirant bewezen is verklaard, aantoont, dat het hem te doen was om bekend te worden met de plaats waar zich wild ophield en dus ook bemachtigd zou kunnen worden.

g H. R. 23 Mei 1910, Concl. conf.

867. Veroordeeling wegens „jagen" van iemand die zich in een bootje achter stroo bedekt had opgesteld met de bedoeling om, wanneer hij kans kreeg, ter plaatse wilde eenden te schieten. In het bootje lag een geladen schietgeweer en eenige tamme eenden lagen een eindje van het bootje verwijderd aan een voorwerp vast.

Dordrecht 28 Maart 1910.

868. Vrijspraak van het jagen zonder de vereischte vergunning. Wel staat vast, dat de beklaagde zijn hond, toen deze op grond, waar hij niet mocht jagen een haas achtervolgde, niet heeft terug geroepen noch den hond onder aflegging van het geweer heeft opgehaald, doch dit feit, strafbaar ingevolge art. 23 der Jachtwet is niet ten laste gelegd. Beklaagde schoot een haas op terrein, waar hij tot jagen gerechtigd was.

b Harderwijk Kgr. 14 Maart 1910.

869. Vrijspraak van verboden „jagen" nu de verbalisant verklaarde, dat de beklaagde zeker op „konijnen" joeg, omdat die daar hoofdzakelijk zijn en niet was ten laste gelegd het zonder consent of buitengewone machtiging met een geladen geweer in het veld zijn. Het feit viel voor, terwijl de jacht op klein wild gesloten was.

a Harderwijk Kgr. 17 Mei 1910.

870. Wel is in art. 21 der Jachtwet sub *e* onder de daar genoemde voorwaarden het „vangen" van lijsters strafbaar gesteld, doch daaronder valt niet het vangbaar opstellen van lijsterstrikken of het alleen pogingen aanwenden om te vangen.

Harderwijk Kgr. 1 Februari 1910.

871. In art. 28 der Jachtwet wordt wel het „vangen" van konijnen door middel van fretten strafbaar gesteld, doch niet het inlaten van fretten in holen en het daarvoor spannen van netten. Het pogen om konijnen te vangen is onder het verbod niet te begrijpen, te meer niet omdat poging om wild te bemachtigen afzonderlijk is strafbaar gesteld.

Hoogeveen Kgr. 3 Mei 1909.

872. Veroordeeling ter zake van het zich met een verborgen wapen (volgens beklaagden een windbuksje) in den zin van art. 15 al. 2 der Jachtwet in het veld buiten openbare wegen en voetpaden bevinden. Een beklaagde droeg de kolf, de ander den loop. Onbeslist werd gelaten, welke soort van wapen het was; wel was niet bewezen, dat het een afdraaier of afhaker was.

b Harderwijk Kgr. 3 Mei 1910.

873. Veroordeeling — met overneming van een deskundig oordeel omtrent de netten — wegens het met damnetten zich in het veld be-

vinden buiten openbare wegen en voetpaden.
a Harderwijk Kgr. 22 Februari 1910.

874. Al moge ook al een valk, zijnde een roofvogel, op de door den beklaagde bij de zee geplaatste slagnetten, waarbij sijsjes en vinken als lokvogels dienst deden, zijn afgekomen, zoo staat toch niet vast, dat bedoelde netten een geschikt middel waren om er waterwild mede te vangen, al moge zich dat daar ter plaatse meermalen ophouden. Vrijspraak van een vogelaar, die voorgaf sijsjes en vinken te willen vangen, van poging om waterwild te vangen.
b Harderwijk Kgr. 22 Februari 1910.

875. Nu slechts is ten laste gelegd het jagen zonder vergunning van den rechthebbende, terwijl van den eigenaar niet gesproken wordt, levert dit gestelde zonder meer geen strafbaar feit op, (De eigenaar had — volgens eene mededeeling — zijn recht op de jacht „volledig" aan een ander overgedragen).
Alkmaar 30 Maart 1909.

876. Volgens art. 709 B. W. heeft ieder der aangrenzende eigenaars van de gemeene sloot het recht in die sloot te visschen, zonder aan de halve breedte gehouden te zijn. Hij mag dit hem toekomende vischrecht verhuren. Hij, die voorzien is van het bewijs dier verhuring, heeft een voldoend schriftelijk bewijs van den rechthebbende om die sloot in de volle breedte te bevisschen.
a H. R. 11 April 1910, Concl. conf.

877. De voorschriften van het Wetboek van Strafv. voor het geval van heeter daad zijn als algemeene regels niet van toepassing bij jachtovertredingen, nu bij de Jachtwet bizondere voorschriften zijn gegeven omtrent het al dan niet in beslag nemen van jachttuig (Concl. contr.) Bij jachtovertredingen wordt onderscheid gemaakt tusschen geoorloofd en ongeoorloofd jachttuig en de verbeurdverklaring van het eerste slechts in bizondere gevallen toegelaten. Nu de dagvaarding van zoodanig geval niet spreekt, was de inbeslagneming van het jachttuig dus niet rechtmatig en de politiebeambte bij die inbeslagneming niet in de rechtmatige uitoefening zijner bediening, Art. 180 Sr. (Concl. conf.)
c H. R. 30 Mei 1910.

878. De bevoegdheid tot inbeslagneming van het vischtuig bestaat reeds bij het gepleegd zijn van de overtreding van het visschen zonder vischakte. De keuze tusschen inbeslagneming en waardeering van het vischtuig staat aan de beambten, die de overtreding constateeren en niet aan den bekeurde.
e H. R. 11 April 1910, concl. conf. verw. de cass. tegen 's Gravenhage Hof 2 December 1909.

Cass. Sz. | *Samenl. v. misdr.*
Mot. v. vonn.

JEUGDIGE BEKLAAGDEN
Z. APPEL SZ.

JUDICIEELE HOUDING
Z. MOTIEVEN VAN VONNISSEN.

KASSIER.

13. Een kassier (bank) is verantwoordelijk voor de aan zijn cliënt veroorzaakte schade, wanneer hij hem ter inning gegeven, maar onbetaald gebleven kwitantiën onder zich gehouden en den cliënt van de non-betaling geen kennis gegeven heeft, en zelfs maanden na de ontvangst die kwitantiën nog aan gedaagde als betaald, althans als niet-geretourneerd heeft voorgesteld in de rekening-courant. Die te vergoeden schade bestaat in de na die wanbetalingen aan die later gefailleerde klanten nog verleende credieten.
's Hertogenbosch 5 November 1909.

KONINKLIJK BESLUIT
Z. ADMINISTRATIEVE EN RECHTERLIJKE MACHT.

KOOP EN VERKOOP.

Bij nº 1400. — In plaats van Dordrecht ... (3) lees Dordrecht ... (13).

Bij nº 1411. — De cass. is verw. — buiten de kwestie om — bij *d* H. R. 17 Juni 1910, Concl. conf.

1418. Wanneer een kooper tegen de hem op 24 Juli toegezonden leverantie van vijf kisten melkpoeder op 3 Augustus reclameert, op grond dat het vetgehalte 13.8 pCt. bedroeg in plaats van 16 pCt., en na mislukte pogingen om tot overeenstemming te geraken op 2 September aan de verkoopster bericht, dat hij haar wegens de niet voldoende levering in gebreke stelt, zonder ook toen de vijf kisten terug te zenden, dan is het recht om zich op de beweerde wanprestatie te beroepen door het behoud der goederen gedurende zes weken te loor gegaan en onjuist te achten de bewering, dat de goederen steeds ter beschikking der verkoopster zijn geweest.
Amsterdam Hof 18 Maart 1910.

1419. De woorden „Bedingung loco Beijenburg" brengen alleen de transportkosten ten laste des koopers. Die woorden beteekenen niet dat Beijenburg plaats der levering is.
's Hertogenbosch 3 December 1909.

1420. Waar het geen bepaalde zaak betreft en het contract omtrent de plaats der levering niets bepaalt, moet geleverd worden ter woonplaats van den kooper.
's Hertogenbosch 3 December 1909.

1421. De clausule: „Lieferung auf Abruf bis Ende dieses Jahres 1907" beteekent, dat de verkooper niet kon verlangen dadelijk of in eens te leveren, doch daartoe tot het einde van het jaar 1907 telkens op het kenbaar gemaakte verlangen van den kooper moest overgaan, op welk tijdstip (einde 1907) de kooper alles moest afgenomen hebben. In dat geval is de kooper, door niet vóór einde 1907 alles „ab zu rufen", niet van den koop verder af.
's Hertogenbosch 3 December 1909.

Aanb. en aann. | *Niet. en nietigv. v. o.k.*
Bewijs Bz. | *Reconventie.*
Heling. | *Schuldoorzaak.*
Mora

KOOPHANDEL.

301. De vordering tot ontbinding eener handelsvennootschap betreft een verbintenis voortvloeiende uit daden van koophandel en behoort dus tot de handelszaken, zoodat ingevolge art. 315 Rv. het op den eisch gewezen vonnis kan worden verklaard uitvoerbaar bij voorraad.
's Gravenhage Hof 15 Juni 1908.

Aanb. en agnit.

KORT GEDING.

Bij nº 172. — Bev. bij 's Gravenhage Hof 20 Juni 1910.

176. De handelingen van politieagenten, bestaande in het gedurende de laatste 16 dagen op last van den Minister van Justitie beletten van ongeveer alle personen om het perceel der eischers binnen te treden, zulks niettegenstaande het protest dier personen en der eischers, zijn bij dagvaarding gesteld en ook inderdaad te beschouwen als met eigendomskrenking samenvallende bezitsstoornissen, welke, zonder den eischers den eigendoms of het bezit te willen betwisten, hen als eigenaar-bezitter in het volle genot van de hun toekomende bevoegdheden belemmeren. De Staat is in casu aansprakelijk te stellen voor die handelingen en hare gevolgen, tenzij zij rechtmatig mochten zijn. De beweerde bevoegdheid der politie daartoe vindt geen steun in eenig wetsvoorschrift noch in een zoogenaamd, maar in de nederlandsche wetgeving niet gecodificeerd, algemeen politierecht, noch in het K. B. van 17 Dec. 1851 (Sb. 166). Staking bij voorraad der voormelde handelingen bevolen, met veroordeeling tot een schadevergoeding voor iederen dag, dat na de beteekening van het vonnis met deze handelingen zal worden voortgegaan.

's Gravenhage Kgd. 5 September 1910.

177. Geschil tusschen den Staat en de gemeente 's Gravenhage over den eigendom van den Hofvijver aldaar. Belang van partijen bij onverwijlde beslissing. Bevel dat de reeds aangevangen werkzaamheden strekkende tot het aanplempen van een gedeelte van den Hofvijver zullen worden gestaakt tot bij gewijsde over het recht op den Hofvijver zal zijn beslist, mits de zaak binnen zes weken door den eischer bij de arrondissements-rechtbank in Den Haag worde aangebracht; machtiging den eischer om hetgeen gedaagde te dezer zake verrichtte ongedaan te maken en den Hofvijver terug te brengen in den staat, waarin hij zich vóór die handelingen bevond.

's Gravenhage Kgd. 14 Mei 1910.

178. De president is onbevoegd om te oordeelen over de waarde of onwaarde — resp. de opheffing — van een gelegd pandbeslag, waarvan de vanwaardeverklaring aan de rechtbank moet worden gevraagd. De beslissing, dat de gedaagden niet de qualiteit van Raad van bestuur bezitten, ten gevolge van welke beslissing het beslag onrechtmatig zou zijn, mag door hem niet worden gegeven. Bovendien gedoogt de onderwerpelijke zaak, nu reeds op korten termijn gedagvaard is om dit geschilpunt te beslissen, uitstel zonder groot, laat staan onherstelbaar nadeel en het belang der interveniente bij een spoedige beslissing kan de rechtsmacht niet bepalen. Verwijzing, voor zooveel noodig, krachtens art. 291 Rv. naar de rechtbank.

Amsterdam Kgd. 7 September 1909.

179. In casu zou de president, alvorens eenige voorziening bij voorraad als bedoeld in art. 289 Rv. te kunnen geven, hebben te beslissen of partijen na de beide tusschen hen gesloten overeenkomsten, tegenover elkander staan als huurder en verhuurder, dan wel als meester en bediende, en het geven van zoodanige beslissing omtrent de rechtsvraag, die partijen verdeeld houdt omtrent de rechtsverhouding, die tusschen hen bestaat, is terecht door den President verklaard, als niet te behooren tot zijn bevoegdheid. Ditzelfde geldt voor de gevraagde beslissing naar aanleiding van het meubilair en van zekere dranken, die gezegd worden in het perceel aanwezig te zijn; de president is niet bevoegd te beslissen of de gedaagde (geïntimeerde) het recht heeft als heer en meester, dan wel als aan den eischer (appellant) rekenplichtige, over die goederen te beschikken.

's Gravenhage Hof 20 Juni 1910, bev. Rotterdam Kgd. 31 Maart 1910.

180. Daargelaten, dat het geven van een mondelingen last tot het doen der dagvaarding in kort geding niet uit de dagvaarding kan blijken, is de vermelding van dien last niet op straffe van nietigheid voorgeschreven.

Amsterdam Kgd. 7 September 1909.

LASTGEVING.

Bij nº 313. — Zie voor een soortgelijk geval 's Hertogenbosch 5 Februari 1909, waarbij een zoon, die namens zijn vader hout besteld had, — na afwijzing in een eerste geding der vordering tot betaling tegen den vader en niet-ontvankelijk verklaring der vordering „tot betaling" tegen den in vrijwaring geroepen zoon — tot schadevergoeding werd veroordeeld, wijl het niet bestaan der volmacht, door eischer te bewijzen, ingevolge het gewijsde in het eerste geding moest worden aangenomen. Deze laatste motiveering werd onjuist geacht bij de Concl. O. M. ad *c* H. R. 22 April 1910, waarbij evenwel die cassatie tegen het vonnis, Concl. conf., om andere redenen werd verworpen.

Bij nº. 315. — Na de terugwijzing bij het aangehaalde arrest, besliste Amsterdam Hof 8 April 1910, dat de eerste rechter ten onrechte had afgewezen een verzoek tot verhoor op (3) vraagpunten, wier beantwoording kon vaststellen, dat de lastgevers hadden goedgevonden, dat de appellant (candidaat-notaris) de koopprijzen uitbetaalde aan den notaris (wien zij de blanco volmacht, later op den candidaat ingevuld, gezonden hadden), en die van hen opdracht had om schuldeischers uit de opbrengst te voldoen. Vraagpunten, uit wier beantwoording zou moeten blijken, dat de eischers de vordering tot het doen van rekening hadden ingesteld tengevolge van dwang hunner schuldeischers, werden, als rakende beweegredenen, en mitsdien zonder invloed, niet ter zake dienende geacht.

324. De eischer, die aan iemands procuratiehouder effecten heeft ter hand gesteld om ze bij zijn patroon te deponeeren en vervolgens dien patroon wegens niet-aangifte dier van hem opgevorderde effecten tot schadevergoeding heeft gedagvaard, heeft bij ontkenning van den patroon, dat de effecten bij hem namens den eischer zijn gedeponeerd, het recht, dien procuratiehouder in vrijwaring te roepen en van hem te vorderen vergoeding der schade, welke de patroon ingeval van toewijzing der tegen hem ingestelde actie te betalen zou hebben gehad. Immers de procuratiehouder was op straffe van de gevorderde schadevergoeding verplicht waar te maken, dat hij, gelijk hij erkennen moest, die effecten gekregen hebbende met de voormelde opdracht, die opdracht ook had uitgevoerd en dat niet waar was, wat de patroon stelde, dat hij hem de effecten voor eigen rekening had ter hand gesteld.

Amsterdam Hof 29 Mei 1908, bev. op dit punt

Amsterdam 27 Januari 1906. — Zie in cass. buiten deze kwestie *a* H. R. 14 Mei 1909, Concl. conf.

325. Nu de rechter de lastgeving nietig verklaart, is daarvan het rechtstreeksch en noodzakelijk gevolg, dat alles wat ingevolge die nietige volmacht is geschied, niet rechtsgeldig en van onwaarde moet worden verklaard. Derden, met wie de onbevoegde lastgever, in naam der curanda handelde, kunnen geen beroep doen op de bij art. 501 B. W. aan den rechter gegeven bevoegdheid, omdat de nietigheid der met hen, als uitvloeisel van de nietige volmacht, aangegane akten haar grond niet vindt in genoemde wetsbepaling, maar in de nietigheid der volmacht.

Amsterdam Hof 18 Februari 1910, bev. Amsterdam 18 April 1908, waarbij, na een getuigenbewijs bevolen bij Amsterdam 10 November 1905, ook wel de volmacht en de krachtens deze met derden aangegane handelingen werden nietigverklaard, doch slechts in verband met de overweging, dat er in casu gronden waren, om van de „bevoegdheid" tot nietigverklaring, den rechter in art. 501 B. W. gegeven, gebruik te maken.

Bekent. Bz. | *Commissionnair.*
Cass. Bz. | *Curateele.*

LASTERLIJKE AANBRENGING

Z. MOTIEVEN VAN VONNISSEN.

LEGAAT Z. SCHEIDING EN DEELING.

LEVERING.

135. Er heeft geen eigendomsovergang plaats krachtens overschrijving van een rechtstitel van schenking, indien de akte niet voldoet aan de vereischten bij de artt. 1719 en 1720 B. W. gesteld.

e H. R. 17 Juni 1910, Concl. conf. verw. de cass. tegen Haarlem 26 October 1909.

LIJFSDWANG.

Bij nᵒˢ 184 en 185. — De cass. is verw. bij *d* H. R. 17 Juni 1910, Concl. conf.

187. Het voorschrift in de artt. 127 en 768 Rv. aan Nederlanders gegeven ter verzekering van hun aanspraken jegens een vreemdeling bestaat ook voor rechtspersonen, die in Nederland en onder vigeur van het nederlandsch recht zijn opgericht.

d H. R. 17 Juni 1910, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's Gravenhage Hof 9 November 1909, waarbij was bev. *a* Rotterdam 22 Januari 1908.

LOTERIJEN.

72. Terecht is verworpen de verwering, met een beroep op art. 10 der Loterijwet, dat de loterij voor 1 Juli 1905 zou zijn aangelegd. Immers eene loterij moet geacht worden aanwezig te zijn, zoo dikwijls als eene kans op het trekken van prijzen en premiën wordt opengesteld, maar niet als een bedrijf wordt opgericht, dat ten doel heeft achtereenvolgens zoodanige kansen open te stellen. Noch het oprichten eener maatschappij tot het houden van loterijen, noch het in uitzicht stellen bij een prospectus van het uitgeven van serieën-polissen kan gezegd worden meer te zijn dan het te kennen geven van het voornemen om zoodanige loterijen uit te geven en is nog niet het aanleggen daarvan.

d H. R. 13 Juni 1910, Concl. conf.

MANUS MINISTRA Z. AANSPRAKELIJKHEID SZ., CASS. SZ.

MARITALE MACHT.

185. De kosten van kleeding behooren in den zin der wet slechts dan tot de gewone en dagelijksche uitgaven van de huishouding, indien zij in overeenstemming zijn met den stand en de middelen van de echtelieden en appellant heeft derhalve het recht zich op het buitensporig hooge van het door de vrouw gekochte te beroepen. Appellant toegelaten om door getnigen te bewijzen: dat het gemiddeld jaarlijksch inkomen van hem en zijn vrouw, uit verdienste als anderzins, omstreeks den tijd van de gedane leveringen, heeft bedragen ongeveer f 1450.„ althans slechts bedroeg zoodanige som, dat een uitgaaf van f 1160.„ aan kleeding voor zijne vrouw in een tijdverloop van anderhalf jaar, niet kan geacht worden te zijn overeenkomstig zijn staat en vermogen.

Amsterdam Hof 11 Februari 1910.

MEDEDADER.

44. Veroordeeling ter zake van het plegen eener overtreding van een gemeenteverordening te zamen en in vereeniging. Het vangen van een ooievaar op den openbaren weg.

Geldermalsen Kgr. 22 December 1909.

Aanspr. Sz.

MELK Z. GEMEEMTE-VERORDENING.

MINDERJARIGEN Z. OUDERLIJKE MACHT, VOOGDIJ.

MOORD Z. AANWIJZINGEN.

MORA.

Bij nᵒ 372. — De cass. is — buiten de kwestie om — verw. bij *d* H. R. 17 Juni 1910, Concl. conf.

Bij nᵒ 373. — Vern. bij c H. R. 27 Mei 1910, Concl. conf.

385. Waar de kooper de keus had tusschen levering te Utrecht of te Antwerpen en na 1 April 1907 het recht van wekelijksche hoeveelheden op te vragen afwisselend tusschen 500 en 1000 kilogram, terwijl afname van het geheele quantum op 15 Augustus moest hebben plaats gevonden, daar is de verkoopster niet van zelf in verzuim door niet voor 15 Augustus, zijnde geen fatalen termijn, de heele hoeveelheid af te leveren of aan te bieden, daar de kooper gehouden was instructies te geven omtrent de plaats van levering en de hoeveelheid van de nog te leveren gedeelten.

Amsterdam Hof 18 Maart 1910.

386. Eischeresse in reconventie, vergoeding eischende van de schade die zij heeft geleden, doordat een kolenbesparing gegarandeerd bij eene levering van een machine voor een sleepboot niet is bereikt, hoewel alle overeengekomen veranderingen zijn aangebracht, is niet-ontvankelijk in haar vordering, nu zij deze niet door een sommatie heeft doen voorafgaan.

's Gravenhage Hof 30 Mei 1910.

387. Eene sommatie is eene aanzegging van den schuldeischer aan zijnen debiteur, dat hij op den tijd daarbij aangegeven van dezen nakoming der overeenkomst verlangt, met het gevolg dat, indien deze niet plaats heeft de debiteur tegenover hem zal zijn in gebreke en indien hij nalatig blijft, de gevolgen, bij de wet daaraan verbonden, te zijnen aanzien in het leven zullen treden. Bij de onderwerpelijke aanzegging kan van de verplichting tot aanbod van den koopprijs niet de rede zijn, evenmin van eene tot bereidverklaring tot betaling daarvan.

c H. R. 27 Mei 1910, Concl. conf. vern. *a* Amsterdam Hof 22 October 1909.

Koop en verkoop. | *Ontb. en nak. o.k.*
Onrechtm. daad. |

MOTIEVEN VAN VONNISSEN.

Bij nº 1461. — Het gold hier een beslissing over herstel in de voogdij, die naar luid van art. 440*b* jº 374*e* B. W. met redenen omkleed moet zijn. — De cass. werd verw. tegen 's Gravenhage Hof 20 September 1909, houdende vern. van 's Gravenhage 26 Mei 1909, waarbij het verzoek tot herstel werd toegewezen.

1639. De rechter is niet verplicht om, beraadslagende en oordeelende over de feiten, welke in de dagvaarding waren te laste gelegd, zich hierbij de vraag te stellen of het in de bedoeling van den steller der dagvaarding heeft gelegen om daarbij een bepaald feit te laste te leggen noch om met zoodanige bedoeling rekening te houden.

c H. R. 23 Mei 1910, Concl. conf.

1640. Volgens art. 221 Sv. moet over het bewezene van het bij dagvaarding telaste gelegde feit in zijn geheel worden beslist, of alles bewezen of niets, en het gaat niet aan het te laste gelegde bewezen te verklaren met uitzondering van eene omstandigheid, eveneens telaste gelegd en bestanddeel van het bedoelde strafbare feit, te dien aanzien den beklaagde vrij te spreken en ten opzichte van het bewezen verklaarde als niet strafbaar hem van rechtsvervolging te ontslaan.

b Leeuwarden Hof 30 September 1909.

1641. Voor den strafrechter mag het alleen de vraag zijn wat aan een beklaagde in de dagvaarding word te laste gelegd, niet wat hem had behooren te zijn te laste gelegd om het inderdaad door hem gepleegde of verzuimde in de termen der strafwet te doen vallen.

a Leeuwarden Hof 30 September 1909.

1642. Ontslag van rechtsvervolging in appel, met beslissing, dat de kantonrechter de woorden der dagvaarding „alsmede aldaar heeft in voorraad gehad verschillende soorten bier ten verkoop" niet mocht uitleggen, als of er bij stond „voor gebruik ter plaatse van verkoop."

a 's Gravenhage 16 December 1909.

1643. Bij eene alternatieve telastlegging, poging tot oplichting door te pogen te bewegen tot de afgifte van eenig goed of het teniet doen van eene inschuld, kan de rechter niet volstaan met de aanklacht in haar geheel bewezen te verklaren doch had hij moeten onderzoeken en beslissen, op welke der alternatief gestelde wijzen de beklaagde poogde zich te bevoordeelen.

d H. R. 6 Juni 1910, Concl. conf.

1644. Nu de verdediging van den beklaagde bij het vonnis in eersten aanleg is verworpen onafhankelijk van het al dan niet bewezen zijn van haar feitelijken grondslag, kan de rechter in hooger beroep, ook nadat het bewijs daarvan geleverd was, volstaan met de eenvoudige overneming van de gronden van het bevestigde vonnis.

g H. R. 23 Mei 1910, Concl. conf.

1645. De wet schrijft niet voor, dat de rechter moet aangeven waarom hij het bewijs (eener eenvoudige beleediging) niet ontzenuwd acht door de door beklaagde te zijner verdediging aangevoerde omstandigheden (dat hij handelde om den aangevallen persoon van het kwade af te houden en hem te waarschuwen), wanneer uit zijn beslissing volgt, dat hij het gevoerd verweer heeft ongegrond geoordeeld.

j H. R. 29 Juni 1910, Concl. conf.

1646. Nu de beklaagde bij de behandeling zijner zaak niet heeft beweerd, dat het door hem opgerichte gebouw niet zou zijn opgericht op het grondgebied van de publiek-rechtelijke gemeente 's Hertogenbosch, was de rechtbank niet verplicht in haar vonnis rekenschap te geven, op welke gronden zij heeft aangenomen, dat de bewezen feiten in genoemde gemeente waren gepleegd.

c H. R. 2 Mei 1910, Concl. conf.

1647. Waar èn uit de aan de bewezen verklaarde feiten gegeven qualificatie èn uit de aanhaling der toegepaste artikelen onmiskenbaar blijkt, dat de rechtbank in het ten laste gelegde heeft gezien de overtreding van art. 461 Sr. en ook te dier zake een veroordeeling heeft uitgesproken, kan de enkele omstandigheid dat in de schuldigverklaring, kennelijk door een schrijffout, is gewaagd van een misdrijf in plaats van een overtreding, niet medebrengen dat de in het middel aangehaalde artikelen zijn geschonden.

f H. R. 29 Juni 1910, Concl. conf.

1648. Door het bestaan van het voor diefstal vereischte opzet aan te nemen is alle gedachte aan het tot zich nemen, „bij vergissing" van f 48.„ in plaats van de verschuldigde f 38.„ uitgesloten.

c H. R. 11 April 1910, Concl. conf.

1649. Op grond der in het vonnis opgenomen bewijsmiddelen kon de rechter beslissen, dat ten tijde en ter plaatse in de dagvaarding omschreven, de bekaagde niet voorzien was van het schriftelijk bewijs van vergunning, bedoeld in art. 2 der Jachtwet. Verklaring van een getuige omtrent de intrekking der vergunning.

d H. R. 2 Mei 1910, Concl. conf.

1650. De rechtbank heeft in de in het vonnis opgenomen bewijsmiddelen aanwijzingen kunnen vinden, dat al de bewezen verklaarde handelingen door den beklaagde op ontuchtige wijze waren gepleegd.

c H. R. 23 Mei 1910, Concl. conf.

1651. Op grond van de in deze afgelegde verklaringen mocht worden aangenomen, dat door beklaagde „doode" meeuwen zijn vervoerd.

g H. R. 29 Juni 1910, Concl. conf.

1652. De vraag, of een bepaald gedeelte van den weg uitsluitend bestemd is voor voetgangers, moet door den rechter op grond van feitelijke gegevens worden beantwoord, doch die bestemming kan niet zonder meer worden aangenomen op grond van de verklaring in een

proces-verbaal en eene ter terechtzitting als getuige afgelegde verklaring.
e H. R. 18 April 1910, Concl. conf.

1653. De vraag, wat ter terechtzitting is bekend, staat ter beslissing van den rechter, die over de feiten oordeelt, waaruit volgt, dat bij verschil tusschen hetgeen het proces-verbaal en hetgeen het vonnis daaromtrent inhoudt, in cassatie moet worden vastgehouden aan hetgeen voorkomt in het vonnis.
a H. R. 25 April 1910, Concl. conf.

1654. Geen wetsbepaling gebiedt den rechter in zijn vonnis uitdrukkelijk uit te spreken welk deel van de door hem voor het bewijs gebezigde getuigenverklaringen hij als rechtstreeksch bewijs en welk deel hij als bron van aanwijzingen heeft gebruikt.
f H. R. 29 Juni 1910, Concl. conf.

1655. Daar de opgave van den beklaagde, in haar geheel genomen eene ontkentenis inhoudt van het te laste gelegde, had de rechtbank van „erkentenis" sprekende als bron van aanwijzingen, moeten opgeven welke onderdeelen van beklaagde's opgaven zij daarbij op het oog had.
d H. R. 23 Mei 1910, Concl. conf.

1656. Art. 397 Sv. verbiedt niet een strafbaar feit in zijn geheel als bewezen aan te nemen, al is omtrent bepaalde onderdeelen daarvan slechts door één getuige eene verklaring afgelegd.
e H. R. 11 April 1910, Concl. conf. verw. de cass. tegen 's Gravenhage Hof 2 December 1909.

1657. Ambtshalve vernietiging van een arrest omdat verzuimd is daarin aan te geven door welke bewijsmiddelen het te laste gelegde is bewezen. Art. 188 Sr.
i H. R. 29 Juni 1910, Concl. conf.

1658. De rechter, die op het ingestelde verzet een verstekvonnis bekrachtigt en in zijn vonnis nieuwe gronden aanvoert, behoeft niet uitdrukkelijk te vermelden, in hoever die nieuwe gronden hem tot de bekrachtiging hebben geleid.
a H. R. 2 Mei 1910, Concl. conf.

Dagv. Sz. | *Herbergen.*
Faill. | *Onteig. t. a. nutte.*
Gem. verord.

MOTOREN EN RIJWIELEN z. CASSATIE SZ.

NEDERLANDERS EN VREEMDELINGEN z. LIJFSDWANG.

NEGOTIORUM GESTIO z. GETUIGEN BEWIJS BZ.

NIETIGHEID EN NIETIGVERKLARING VAN VERBINTENISSEN.

Bij nº 188. — De cass. is verw. bij *e* H. R. 17 Juni 1910, Concl. conf., nader beslissende, dat de algemeene regel van art. 1372 B. W. vervalt bij eene overeenkomst van schenking, over wier rechtsgeldig bestaan een bizonder wetsvoorschrift, art. 1719 B. W. in verband met art. 1703 en 1720 B. W., vermelding der ware oorzaak eischt.

Bij nº 190. — Bij Amsterdam 10 November 1905 was de eischende curator toegelaten tot het bewijs van de gestelde feiten betreffende de wijze, waarop de onnoozelheid der curanda zich ten tijde van het verleenen der volmacht openbaarde. — Bij Amsterdam Hof 18 Februari 1910 werd het vonnis van 17 April 1908 bekrachtigd enkel op grond der nietigheid van de volmacht, welke nietigheid werd aangenomen op dezelfde motieven als door de rechtbank. Vermits de nietigheid der akten, ingevolge die volmacht opgemaakt, niet steunt op art. 501 B. W., moet de vraag of de rechter al of niet te recht geen gebruik heeft gemaakt van de bevoegdheid, hem bij gemeld artikel gelaten, om de akten in stand te houden, buiten beschouwing blijven.

191. Nietigverklaring eener verbintenis aangegaan tusschen den Staat en een schipper conform de van hoogerhand aan den ambtenaar van den staat gegeven voorschriften ter uitvoering van art. 4 der wet van 28 Februari 1891 (Sb. 69) betreffende 's Rijks waterstaatswerken. Waar bedoelde ambtenaar een verbintenis heeft geeischt van verdere strekking, dan de wet hem toestond, en de schipper, daarin slechts heeft toegestemd na de bedreiging, dat anders het vertrek van zijn schip met den sterken arm zou worden belet, is die verbintenis verkregen door geweld.
Rotterdam 4 April 1910.

Arbeidsc. k. | *Lastgeving.*
Comp. Bz. | *Schuldoorzaak.*
Curatele 1.

NOODTOESTAND z. OVERMACHT EN TOEVAL.

NOTARIS z. LASTGEVING.

OMKOOPEN VAN AMBTENAREN.

39. Naar 's Hofs opvatting behoort tot het wezen van een gift in den zin van art. 177 Sr. niet dat het aangebodene wordt aangenomen noch dat het de macht van den aanbieder verlaat, waaruit volgt dat het bewezene valt onder het bereik van art. 177 principio en 1º Sr.
's Hertogenbosch Hof 27 April 1910.

ONDERHOUD (ALIMENTATIE) z. ARMBESTUUR, COMPETENTIE BZ., ECHTSCHEIDING.

ONGEVALLENWET z. DAGVAARDING SZ.

ONRECHTMATIGE DAAD.

Bij nº 306bis. — Vern. bij *c* H. R. 10 Juni 1910, Concl. deels conf.

Bij nº 336. — Bij Amsterdam Hof 28 Januari 1910 werd het interl. *b* Amsterdam 1 Februari 1907 en het eindvonnis (van 23 October 1908, waarbij na het getuigenverhoor eene hoofdsom van f 1200.„ als schadevergoeding werd toegewezen) bekrachtigd.
In plaats van „(Sb. 167)" is te lezen (Sb. 162).

365. De toepasselijkheid van de artt. 1401 en 1402 B. W. wordt niet bepaald, door hetgeen zakelijk en maatschappelijk betaamt, maar hangt af van de bevinding of hetzij de daad, hetzij het verzuim al dan niet in strijd is met des daders

rechtsplicht of inbreuk maakt op eens anders recht.
c H. R. 10 Juni 1910, Concl. op dit punt conf. vern. Zutphen 14 October 1909.

366. Waar een buis eener waterleiding door vorst — een bloot toeval — gesprongen is en het daaruit stroomend water andermans goed beschadigt, is hij, die het in zijn macht heeft de beschadiging te stuiten door afsluiting van de alleen onder zijn bereik staande hoofdkraan, nog niet rechtens tot die afsluiting verplicht, ook niet nadat hij, met de gevolgen bekend gemaakt, daartoe werd aangezocht. Het verleenen van hulp is wettelijk alleen verplicht in sommige hier niet aanwezige gevallen en dus was het verzuim van hulpverleening niet onrechtmatig in den zin van art. 1402 B. W., bij gebreke van rechtsplicht om zich daadwerkelijk te laten gelegen liggen aan andermans schade.
c H. R. 10 Juni 1910, Concl. contr. vern. Zutphen 14 October 1909.

367. Een onrechtmatige daad geeft eerst dan recht den dader tot vergoeding der door zijn daad veroorzaakte schade te vervolgen, indien den dader schuld, zij het culpa levissima, kan verweten worden ter zake van de veroorzaakte schade zoodat een eischer die schade vorderde dan ook schuld moet stellen. Onrechtmatig gebruik van een fabrieksmerk.
b 's Gravenhage Hof 9 Mei 1910.

368. Gedaagde is enkel aansprakelijk voor het den eischer overkomen ongeval, indien door eischer wordt bewezen het door gedaagde ontkende feit, dat de in dienst van gedaagde dienstdoende brugwachter, zonder op te letten of eischer de hand aan het hek had, hoewel hij zulks had kunnen zien en had behooren op te letten of alles veilig was, de electrische stroom aanzette en het hek plotseling met groote vaart deed openspringen.
Haarlem 18 Juni 1910.

369. Eigen schuld van den benadeelde kan aanleiding geven tot opheffing of vermindering van de aansprakelijkheid van den bedrijver der onrechtmatige daad; deze kan wel beroep doen op dergelijken verontschuldigingsgrond, doch niet de vermelding daarvan in de dagvaarding vorderen op straffe van niet-ontvankelijkheid van den eischer. Aanrijding door een tram. Tramwegreglement 1902.
Amsterdam Hof 28 Januari 1910. — Zie ook het daarbij bekrachtigde interl. *b* Amsterdam 1 Februari 1907.

370. Eene weigering, aan den instrumenteerenden deurwaarder, die ten verzoeke van de dienstbode den meester sommeert tot af- en overgave van goederen, die zij bij het verlaten van den dienst bij hem heeft achtergelaten, is aan te merken als eene weigering om dien deurwaarder in de gelegenheid te stellen die goederen tot zich te nemen welke weigering in strijd is met het eigendomsrecht der dienstbode en niet gedekt wordt door eenig recht van retentie aan de tusschen haar en haar meester bestaande overeenkomst ontleend; wegens het gemis der goederen heeft de dienstbode aanspraak op schadevergoeding; dat zij ook krachtens overeenkomst zou kunnen ageeren staat aan haar eigendomsactie niet in den weg.
Arnhem Hof 22 Juni 1910, bev. Zwolle 30 Juni 1909.

Aanspr. Bz. | *Fabrieksmerk.*

ONTBINDING EN NAKOMING VAN OVEREENKOMSTEN.

524. Waar onbinding van eene wederkeerige overeenkomst is gevorderd op grond van in conventie en in reconventie gestelde, naar tijdsorde verschillende, wanpraestaties, behoort het eerst een onderzoek te worden ingesteld naar de oudste wanpraestatie. — Niet tijdige reclame.
Amsterdam Hof 18 Maart 1910.

525. Eischeresse, het bestaan der huurovereenkomst stellende, is gerechtigd zonder te stellen harerzijds eenige praestatie te hebben verricht, betaling der bedongen huurpenningen en bij gebreke daarvan ontbinding der huurovereenkomst te vorderen. Evenmin behoeft zij te stellen, dat zij te vergeefs heeft trachten te disponeeren ten huize van gedaagde of aan het gehuurde perceel.
Amsterdam 13 December 1909.

526. De weigering van den handelsreiziger, om bij zijne reizen naar Duitschland de voor dat land bestemde correspondentie van zijn principaal en diens kleine pakjes mede te nemen en deze aldaar te posten, al moge deze verplichting in het algemeen behooren tot die van een handelsreiziger — is op zich zelf en alleen geheel onvoldoende om recht te geven tot het vragen van ontbinding der overeenkomst.
a Arnhem Hof 1 December 1909.

527. Waar appellant in zijne tot geintimeerde gerichte sommatie heeft gezegd: „niet langer te willen berusten" in geintimeerdes wanpraestatie en hem vervolgens sommeerde „om van heden af" aan die bij dat exploit opgenoemde contractueele verplichtingen te voldoen, met aanzegging, dat voor het geval de geintimeerde in gebreke mocht blijven aan de sommatie te voldoen, hij te dier zake wordt in gebreke gesteld, zonder dat appellant zich eenig tegenover geintimeerde verkregen recht reseveert, om wegens voor het uitgaan der sommatie plaats gehad hebbende wanpraestatie, waaromtrent hij ook geen enkel feit noemt, ontbinding te vorderen, moet hij geacht worden dat recht, zoo hij het al zou hebben gehad, te hebben prijs gegeven.
a Arnhem Hof 1 December 1909.

Actie. | *Koophandel.*

ONTEIGENING TEN ALGEMEENE NUTTE.

Bij nº 509. — De cass. is verw. bij *b* H. R. 15 Juli 1910, Concl. conf.

Bij nº 512. — De cass. tegen *a* Rotterdam is verworpen bij *b* H. R. 29 Juli 1910, Concl. conf., als zijnde de beslissing, of het perceel bouwterrein was, gebaseerd, niet op 's rechters uitlegging van art. 28 Woningwet, doch op feitelijke waardeeringen.

Bij nº 513. — De cass. is verworpen bij *a* H. R. 15 Juli 1910, Concl. conf.

518. Art. 53 lid 1 O. W. is niet anders uit te leggen, dan dat de termijn voor de beteekening der verklaring zal loopen van den dag dat de verklaring wordt gedaan; die termijn gaat niet reeds in met den dag der uitspraak van het vonnis.
a H. R. 15 Juli 1910, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam 16 Juni 1910.

519. Het aanbod bij dagvaarding van een erfdienstbaarheid ten behoeve van zekere perceelen kan bij de mondelinge toelichting van het bezwaarschrift en nadere conclusie worden uitgebreid ten behoeve van nog eenige andere perceelen.

c H. R. 29 April 1910, Concl. conf.

520. Al moge bij de vaststelling van den omvang der te lijden schade het onverschillig zijn of de nieuwe erfdienstbaarheid in haar vollen omvang reeds terstond bij dagvaarding of eerst later is aangeboden, toch kan deze omstandigheid van invloed zijn op de veroordeeling in de kosten.

c H. H. 29 April 1910, Concl. conf.

521. Door toekenning van de volle waarde van grond en opstallen (niet enkel als afbraak) en daarnevens van vergoeding van bedrijfsschade wordt den onteigende geene schade vergoed, die hij niet werkelijk door de onteigening zal lijden.

a en *b* H. R. 15 Juli 1910, Concl. conf. verw. de cass. resp. tegen Amsterdam 16 Juni 1910 en 6 Juni 1910.

522. Nu niet is gebleken en in het vonnis wordt beslist, dat nieuwe aankoop van onroerend goed in plaats van het onteigende voor den gedaagde noodig is om hem eenige verdere schade te vergoeden, welke hij behalve de volle waarde van zijn grond en de waardevermindering der overige perceelen door de onteigening zal hebben te lijden, zijn de kosten van de herbelegging niet een zeker en noodzakelijk gevolg der onteigening, zoodat daarvoor geene schadeloosstelling kan worden toegekend.

b H. R. 23 Juli 1910, Concl. conf.

523. 's Rechters beschouwing stemt niet op zijne opvatting omtrent de beteekenis der aangehaalde wetsartikelen, speciaal art. 28 der Woningwet, maar op zijne waardeering van den feitelijken toestand, door de uitvoering van dat artikel in het leven geroepen en van de ligging van het te onteigenen perceel, terwijl dan op grond dier feitelijke waardeering door hem wel degelijk is onderzocht en beslist of het betrokken perceel voor bouwterrein geschikt of als zoodanig te beschouwen was.

b H. R. 29 Juli 1910, Concl. conf. verw. de cass. tegen *a* Rotterdam 23 Juni 1910.

524. Wanneer de rechtbank omtrent de meerdere waarde aan den grond toegekend boven de gekapitaliseerde huurwaarde heeft overwogen, dat het terrein niet is gelijk te stellen met elk ander soortgelijk, waar dan ook gelegen, doch zekere meerwaarde ontleent aan zijne ligging als dijksgrond in de onmiddelijke nabijheid van de bebouwde kom der gemeente, welke ligging op zich zelf hare bizondere voordeelen heeft en welke meerwaarde, die in de gekapitaliseerde huurwaarde niet voldoende tot uitdrukking komt de rechtbank meent te mogen stellen op f 1000.„ per H. A., dan zijn de gronden, waarom die hoogere waarden van f 1000.„ per H. A. wordt aangenomen opgegeven en is niet vereischt eene nadere motiveering omtrent het bedrag.

c H. R. 23 Juli 1910, Concl. conf.

525. De bewering, dat zoowel voor den te onteigenen grond (A) als voor het overblijvende (B) had moeten zijn gelet op de hoogere waarde, die het perceel ontleent „aan de groote mate van waarschijnlijkheid om in de toekomst bebouwd te worden", afstuit op de beslissing in het vonnis, dat deze grond niet mag geschat worden als „indirect bouwterrein", „daar" volgens het oordeel der Rechtbank „eene exploitatie van dit stuk grond als bouwterrein te onzeker en ver verwijderd is om daarmede ten deze rekening te kunnen houden", terwijl op de omstandigheid dat een deel van het overblijvende door de Rechtbank als bouwgrond is beschouwd, bij de schatting der waardevermindering van het overblijvende is gelet.

c H. R. 23 Juli 1910, Concl. conf.

526. Het doorgaan der mondelinge huur indien zij niet is opgezegd, is i. c. niet eene verlenging van huur als wordt bedoeld in art. 42 al. 4 R. O., welk art. behelst eene uitzonderingsbepaling, die strict moet worden toegepast, en daarom alleen van toepassing kan zijn, indien de huur uitdrukkelijk is verlengd, doch niet wanneer zij uit zich zelve zonder opzegging doorloopt.

b H. R. 15 Juli 1910, Concl. conf. verw. de cass. tegen Amsterdam 6 Juni 1910.

ONTKENNING VAN KIND Z. ECHTSCHEIDING.

ONTRUIMING Z. BEZIT.

ONTREKKEN AAN BESLAG EN SEQUESTRATIE.

Bij n° 15. — De cass. is verw. bij *f* H. R. 23 Mei 1910, Concl. conf.

16. Art. 198 Sr. „dient enkel ter bescherming van een ambtsverrichting en de handeling is strafbaar als een misdrijf tegen het openbaar gezag. Hieruit volgt, dat het artikel niet op het oog heeft bescherming der belangen van de bij het beslag betrokken personen, maar eerbiediging van een daad van het openbaar gezag, wiens plicht alleen medebrengt te zorgen voor de formeele rechtmatigheid van het beslag, maar wien alle beoordeeling van de materieele juistheid daarvan vreemd blijft, zijnde de strijd daarover door het W. v. B. R. aan de belanghebbende partijen overgelaten.

f H. R. 23 Mei 1910, Concl. conf. verw. de cass. tegen Arnhem Hof 17 Febr. 1910, waarbij was bev. Zutphen 8 December 1909.

ONVERDEELDE RECHTEN Z. EIGENDOM, JACHT EN VISSCHERIJ.

OPENBAAR GEZAG.

104. Voor de strafbaarheid volgens art. 184 Sr. van het niet voldoen aan de bij art. 54 der Drankwet bedoelde vordering is voldoende, dat redelijkerwijze vermoed kon worden, dat het voorwerp, waarvan de uitlevering wordt gevorderd, tot het plegen van een der daar genoemde overtredingen heeft gediend. Op grond van de ten processe vaststaande omstandigheden is het bestaan van zoodanig vermoeden bij den agent van politie, die de vordering deed, terecht aangenomen.

b H. R. 13 Juni 1910, Concl. conf.

OPENBAAR MINISTERIE Z. DAGVAARDING SZ.

OPENBARE ORDE Z. CASSATIE BZ., INTERESSEN.

OPENBARE TERECHTZITTING Z. ECHTSCHEIDING, TERECHTZITTING SZ.

OPLICHTING.

281. Beklaagde heeft, door zich in het hoofd zijner brieven en briefkaarten uit te geven voor meester schilder een listigen kunstgreep aangewend om zich als credietwaardig persoon voor te doen en in zekeren zin eene hoedanigheid aangenomen, die hij niet bezat. Het oogmerk om zich wederrechtelijk te bevoordeelen volgt speciaal uit het onbetaald laten teruggaan van de toegezonden kwitantie, niettegenstaande de toezegging, dat de verkooper kon disponeeren en ofschoon hij zelf het gekochte reeds had verkocht en den koopprijs ontvangen.
Arnhem Hof 2 Juni 1910.
Mot. v. vonn.

OPTREDEN IN RECHTEN Z. FAILLISSEMENT.

OPZET-OVEREENKOMST Z. COMPETENTIE BZ.

OUDERLIJKE MACHT.

Bij n° 65. — Vern. bij *b* H. R. 17 Juni 1910, Concl. contr.

67. De voogdijraad is niet-ontvankelijk in het verzoek tot ontzetting van den vader uit de ouderlijke macht over het kind, waarvan zijne echtgenoote zwanger is. Uit de bepaling van art. 403 B. W. volgt, dat de wetgever de bepalingen betreffende de voogdij niet toepasselijk heeft verklaard op de ongeboren vrucht.
Dordrecht 22 Juni 1910.

68. Door een voorbehoud van zoodanige strekking als door de rechtbank is bepaald, nl. een jaarlijksch verblijf van het kind vier weken lang bij den vader, wordt de uitoefening der ouderlijke macht belangrijk ingekort en kan eene met die beperking gepaarde, ingevolge art. 301 B. W. gedane, opdracht dier macht niet worden aangemerkt als rechtens uitmakende de opdracht naar dat artikel, dat een gedeelde opdracht niet toelaat. De moeder was dus ontvankelijk in haar hooger beroep.
b H. R. 17 Juni 1910, Concl. contr. vern. 's Gravenhage Hof 4 Mei 1910, waarbij de moeder niet-ontvankelijk werd verklaard in haar hooger beroep, omdat dit rechtsmiddel alleen toekomt aan hem, die niet met de ouderlijke macht belast werd, in casu den vader.

69. De bevoegdheid van een Duitscher om de onroerende goederen van zijn minderjarig kind te verkoopen moet beoordeeld worden naar de duitsche wet, welk haar niet afhankelijk stelt van eene machtiging van een nederlandschen kantonrechter.
Enschedé Kgr. 24 December 1909.

70. Terecht heeft de kantonrechter zich onbevoegd verklaard om krachtens art. 373 B. W., gelijk het luidde voor de inwerkingtreding der wet van van 6 Febr. 1910 (Sb. 62), eene uitkeering toe te kennen uit de inkomsten der kinderen, waarvan het vruchtgenot, vóór de invoering van die wet, verloren was op grond van het toen geldende art. 371 B. W.
Leeuwarden 17 Maart 1910.

OVEREENKOMST Z. COMPETENTIE BZ.

OVERMACHT EN TOEVAL.

42. Indien de beide na een aanvaring van een houtvlot voor anker gekomen schepen in de vaargeul lagen en voor hen gevaar voor aanvaring en geheel of gedeeltelijk verlies bestond door voor anker te blijven liggen, totdat de los geraakte koppels hout van het vlot waren weggedreven of weggehaald, mocht de sleepboot zich geroepen rekenen om bedoelde schepen weer weg te sleepen, al moest dit gepaard gaan met het overvaren en beschadigen van de koppels. Toelating van getuigenbewijs omtrent bedoelden toestand.
Arnhem Hof 29 December 1909.
Voerl. en schippers.

PANDBESLAG Z. KORT GEDING.

PAULIANA Z. FAILLISSEMENT.

POGING Z. AFPERSING EN AFDREIGING, DAGVAARDING SZ., HELING, MOTIEVEN VAN VONNISSEN.

POLITIE Z. KORT GEDING, GEMEENTE-VERORDENING.

POSTERIJEN Z. VALSCHHEID SZ.

PREVENTIEVE HECHTENIS Z. AANHOUDING.

PROCESKOSTEN IN BURGERLIJKE ZAKEN.

622. Art. 56 Rv. verplicht den rechter niet om de kosten geheel of gedeeltelijk te compenseeren.
d H. R. 24 Juni 1910, Concl. conf.

623. Wanneer een lasthebber in vrijwaring is geroepen, op grond dat hij tegenover de ontkenning van den oorspronkelijken gedaagde had waar te maken, dat hij den aangenomen last had uitgevoerd, moest de lastgever jegens den lasthebber in de kosten van diens vrijwaringsprocedure worden veroordeeld, indien vrijwaring onnoodig blijkt, doordien de vordering tegen welker afwijzing de lastgever zich wilde doen vrijwaren, wordt toegewezen.
Amsterdam Hof 29 Mei 1908. — In prima was bij Amsterdam 27 Januari 1906 de vordering van den lastgever afgewezen en de vordering tot vrijwaring, die ook door het Hof ontvankelijk was geacht, toegewezen. — Zie in cass. — bovenstaande beslissing niet rakende. — *a* H. R. 14 Mei 1909, Concl. conf.
Aanbod. | *Onteigening.*

PROCUREUR Z. AANBOD.

PROVISIONEELE EXECUTIE Z. KOOPHANDEL.

PUBLIEK- EN PRIVAATRECHT Z. AANSPRAKELIJKHEID BZ.

RAADKAMER Z. ECHTSCHEIDING.

RANGREGELING.

Bij nos 81—83. — Zie voor den verderen loop dier ondanks faillietverklaring bevolen rangregeling 's Gravenhage 16 Juni 1910, waarbij werd aangenomen, dat de tweede hypotheek voor het batig gerangschikt bedrag niet in de kosten van het faillissement behoeft te deelen.

Faillissement.

REBELLIE Z. JACHT EN VISSCHERIJ.

RECHTEN EN ACCIJNZEN.

316. Het feit van na zonsopgang en vóór zonsondergang uit België naar Nederland nabij een douanekantoor ongedekt door document een rijtuig te hebben ingevoerd is niet strafbaar ex art. 205 Alg. wet, noch op grond van andere wettelijke bepalingen, nu noch eene voortzetting van den invoer tot voorbij het kantoor en het daarna niet voorzien zijn van documenten, noch het niet doen eener aangifte ten kantore is ten laste gelegd.

e H. R. 29 Juni 1910, Concl. contr. (op grond eener andere uitlegging der dagvaarding).

RECHTSPERSOON Z. LIJFSDWANG.

RECHTSGRONDEN EN RECHTSMIDDELEN.

114. Wanneer de gedaagde zich beroept op art. 251 Kh., dan mag de rechtbank ambtshalve acht slaan op een clausule, voorkomende in eene door de eischeres in het geding gebrachte polis, waarin aan gemeld artikel onder omstandigheden wordt geruntieerd, al verzuimde eischeresse bij repliek op die clausule beroep te doen ter bestrijding van gemeld verweermiddel; immers de rechter heeft rekening te houden met de feiten, hem blijkende uit het geding.

Rotterdam 20 April 1908.

Actie. | *Appel Bz.*

RECONVENTIE.

147. Een gedaagde die zich ter bestrijding der ingestelde vordering op een tegenvordering beroept ten einde deze in compensatie te brengen, kan niet dezelfde vordering nogmaals in reconventie geldig maken.

Amsterdam Kgr. IV 7 Februari 1908.

Appel Bz. | *Ontb. en nak. o.k.*
Arbeidsovereenk.

REEDERIJ.

122. Wanneer de gezagvoerder verstek laat gaan of de tegen hem als zoodanig ingestelde vordering niet tegenspreekt, staan de feiten rechtens vast, niet alleen tegenover hem, maar ook tegenover den krachtens art. 321 Kh. voor zijne handelingen verantwoordelijken reeder, en zulks niettegenstaande diens in het geding betwisten der gestelde feiten, alles behoudens tegenbewijs. De rechtspositie van de reederij tegenover den schade geleden hebbenden derde is met betrekking tot de vorderingen tegen den schipper ten deze gelijk te stellen met die van een borg.

Haarlem 7 Maart 1908.

REGISTRATIE.

828. Bij verwijzing in eene akte van oprichting van maatschap voor den inbreng van een der vennooten naar een vastgestelde balans, is die akte opgemaakt „en vertu d'un acte sous signature privée" in den zin van art. 42 der wet van 22 Frimaire an VII, zoodat het verzet tegen het dwangschrift, vorderende eene boete van f 87.50 en een recht van f 1.20„ is ongegrond. Immers een akte is „en vertu" van een andere opgemaakt, wanneer de eene gegrond is op of afhankelijk is van de andere, of wanneer de eerste door de tweede wordt geldend gemaakt, door die daarbij goed te keuren of te bekrachtigen (wat ten deze het geval is) of door ze te wijzigen.

Rotterdam 29 November 1909.

REKENING COURANT.

Bij no 111. — Evenals in prima werd het bewijs der goedkeuring van de rekening-courant door vermoedens in appel geleverd geacht bij Amsterdam Hof 29 Mei 1908, waartegen de cass. is verw. bij *a* H. R. 14 Mei 1909, Conl. conf.

Bij no 119. — Bij 's Hofs arrest werd bevestigd Amsterdam 17 Januari 1907, in zooverre daarbij als door vermoedens bewezen werd aangenomen, dat de eischer recht had op den betwisten post der rekening-courant.

126. Het is tusschen kooplieden gebruikelijk de rekening van den remittent, voor ontvangen wissels, te crediteeren, alvorens het bedrag is ontvangen; dit geschiedt onder het stilzwijgend beding, dat de rekening weder voor hetzelfde bedrag zal worden gedebiteerd, indien de wissel ten vervaldage onbetaald blijft; de vermelding der wissels in de rekening-courant bewijst dus niet de ontvangst, wanneer door de overlegging der wissels, wordt aangetoond, waarom het vroeger debet-saldo later verhoogd moest worden.

a Amsterdam 14 Mei 1909.

127. Een gedaagde kan, waar de rekening-courant aan het hoofd der dagvaarding geheel conform is aan de vroeger steeds door hem ontvangen rekeningen-courant, zich niet beroepen op duisterheid der dagvaarding.

's Hertogenbosch 5 November 1909.

REKENING EN VERANTWOORDING.

361. Tegenover de zeer specifieke opgave der voorgeschoten gelden in de rekening en verantwoording kunnen de gerendeerden niet volstaan met een eenvoudige ontkentenis van de juistheid dier opgaaf in het geheel, maar waren zij verplicht de afzonderlijke posten te erkennen of te ontkennen. Het moet worden geacht in strijd te zijn met eene goede procesorde, dat, nadat de gerendeerden de gelegenheid hebben gehad eene hun voorgelegde memorie van debat op alle punten te bestrijden, zij eerst later nog weer geheel andere bezwaren tegen die rekening en verantwoording aanvoeren.

Leeuwarden Hof 15 December 1909.

Bekent. Bz. | *Lastgeving.*

RETENTIE Z. EIGENDOM, ONRECHTMATIGE DAAD.

RIDDERORDEN Z. ADMINISTRATIEVE EN RECHTERLIJKE MACHT.

RIJNVAART Z. GEMEENTEVERORDENING.

RISICO Z. HUUR EN VERHUUR

SAMENLOOP VAN STRAFBARE FEITEN.

51. De bewezen overtredingen der Jachtwet zijn in casu als eene voortgezette handeling te beschouwen, ofschoon zij ten aanzien van elk der perceelen (twee groepen perceelen bij twee feiten met 1¼ uur tijdsverschil) op zich zelf eene overtreding daarstellen.

a Harderwijk Kgr. 14 Maart 1910.

52. Wegens het ten verkoop aanwezig hebben van 5 tarwebrooden van een ander gewicht dan het voorgeschrevene en niet voorzien van het voorgeschreven merk moeten 10 geldboeten worden opgelegd, daar ten aanzien van elk brood de verordening in tweemaal wordt overtreden.

Gorinchem Kgr. 10 Mei 1910.

Cass. Sz.

SCHADEVERGOEDING Z. AANVARING, ONRECHMATIGE DAAD.

SCHEEPSVOLK.

109. De schipper, die een matroos huurt en daarna zonder geldige reden weigert hem te monsteren, is verplicht schadevergoeding aan hem te betalen.

Groningen Kgr. 27 April 1910.

SCHEEPSVERKLARING Z. SCHIP.

SCHEEPVAART Z. GEMEENTE-VERORDENING.

SCHEIDING EN DEELING.

Bij n° 365. — Na de terugwijzing bij *a* 's Hertogenbosch Hof 8 Maart 1910 werd nu in „deze" procedure over zwarigheden aan het voorkind de niet-ontvankelijkheid voorgeworpen, op grond dat het, voorzoover het in die procedure eenige rechten krachtens de gecontinueerde gemeenschap wilde doen gelden tegen de erven van den tweeden echtgenoot van zijn moeder (thans ten derden male gehuwd), het die rechten reeds in de andere procedure ter kennisneming der rechtbank had gebracht. Dit middel werd ook in deze zaak verworpen bij Maastricht 26 Mei 1910 uit overweging, dat de vorderingen in aard verschilden en onafhankelijk en naast elkaar bestaanbaar waren, zoodat er geen litispendentie bestond. Aannemende dus medeeigendom van het voorkind ook in de tweede huwelijksgemeenschap, werd beslist, dat dit medeeigendom had in het actief van f 60000.„ dat tijdens die gemeenschap was verkregen. De dading en een overeenkomst van 19 Dec. 1907 — zie de bezwaren daartegen in Maastricht 25 Juni 1908 — moeten tot grondslag strekken der deeling tusschen alle partijen, die overigens geacht moeten worden de legaten, door den tweeden man aan zijn vrouw gemaakt, te hebben goedgekeurd, zoodat die aan haar moeten worden toegescheiden. De beteekenis der dading is, dat, waar slechts f 36000.„, dat actief uitmakende aanwezig zijn, en wel in effecten, de hertrouwde vrouw het ontbrekende moet bijleggen of bijbetalen. Nu deze beweert daartoe niet voldoende vermogen te hebben (naast de legaten werd schuld overgenomen) en geen aanspraak op een deel der effecten maakt en zij dan ook in deze omstandigheden geen deel daarvan behoort te bekomen, moeten die effecten pondspondsgewijze tusschen het voorkind en de erven van den tweeden echtgenoot worden verdeeld naar rato van hun gerechtigdheid in de geheele tweede gemeenschap. Ten onrechte eischen bedoelde erven, die recht hebben op de helft, terwijl het voorkind recht heeft op een achtste, deeling in dier voege, dat zij uitsluitend effecten zouden bekomen.

382. Zwarigheden bij een scheiding en deeling eener nalatenschap over baten daarvan, niet vermeld in een inventaris, waarbij door de tweede echtgenoote, buiten alle gemeenschap gehuwd, opgave van de goederen zich in het mede door haar bewoonde sterfhuis bevindende, werd gedaan. Waar de rechtbank, op grond dat de bedoelde echtgenoote bij een verhoor op feiten en vraagpunten erkend heeft, dat zij een ring met diamant van den erflater afkomstig in haar bezit heeft, zonder te stellen, dat die staande huwelijk haar eigendom is geworden, beslist heeft dat die ring tot het nalatenschap behoort, en tegen die beslissing geen grieven zijn aangevoerd, moet de weduwe dien ring tegenover de partij, die het verhoor deed ondergaan, verantwoorden. Wel beweert een dochter uit het tweede huwelijk, dat zij den ring van haar vader ten geschenke heeft ontvangen bij gifte van hand tot hand, doch daarvan is geen bewijs bijgebracht noch aangeboden, en haar enkele bewering, dat de antwoorden bij het verhoor in casu „niet vermogen eenig bewijs op te leveren" kan de verplichting der moeder tot verantwoording niet opheffen.

Amsterdam Hof 31 December 1909, bev. Utrecht 3 Juni 1908.

Executie. | *Inventaris.*
Huw. gem.

SCHEIDING VAN TAFEL EN BED.

189. De man die 's avonds, na zijn kantoortijd, misbruik maakt van sterken drank en dan gewoonlijk aan het einde van den dag dronken is, maakt zich daardoor niet aan buitensporigheid of grove beleediging jegens zijne vrouw schuldig. Om, op bovenstaanden grond, ontvankelijk te zijn in hare vordering tot scheiding van tafel en bed, had de vrouw moeten stellen, dat haar, door de dronkenschap van haren man of diens misbruik maken van sterken drank, eenig nadeel of eenige hinder is veroorzaakt.

Amsterdam 15 October 1909.

Echtscheiding. | *Oud. macht.*

SCHENKING.

62. Art. 1719 B. W. heeft niet op het oog elke akte, van welken inhoud ook, maar uit den aard der zaak, in verband met art. 1703, slechts op een zoodanige, welke den wil van de eene partij om aan den andere om niet en onherroepelijk eenig goed af te staan te kennen geeft, gelijk art. 1720 eischt aanneming door den begiftigde, bij de akte van schenking of bij latere authentieke akte, in uitdrukkelijke bewoordingen.

e H. R. 17 Juni 1910, Concl. conf. verw. de cass. tegen Haarlem 26 October 1909.

Eed. | *Nietigh. en nietigv. o. k.*
Get. bewijs Bz. | *Scheid. en deel.*
Levering. | *Schuldoorzaak.*

SCHENNIS DER EERBAARHEID Z. MOTIEVEN VAN VONNISSEN.

SCHIP.

37. Een vlot moet worden beschouwd als een vaartuig in den zin van art. 748 Kh. en de vlotvoerder als een schipper, al kan worden toegegeven, dat niet alle bepalingen van dat wetboek op zoodanig vlot toepassing zouden vinden. De scheepsverklaring levert dus bewijs op.
Arnhem Hof 29 December 1909.

SCHIPPER Z. REEDERIJ, SCHIP.

SCHORSING IN STRAFZAKEN Z. CASSATIE SZ.

SCHRIFTELIJK BEWIJS IN BURGERLIJKE ZAKEN.

409. Daar de overgelegde briefkaarten en brieven, van gedaagde afkomstig, geen van alle gericht zijn aan het adres van den eischer, kunnen deze geschriften geen bewijs tusschen partijen opleveren, nu de gedaagde ontkend heeft, dat zij die aan den eischer heeft toegezonden.
Middelburg 9 Maart 1910.

Aanb. en aann. | *Huw. gem.*
Echtk. v. gescht. | *Inventaris.*
Eigendom. | *Testament.*

SCHRIJFFOUT Z. MOTIEVEN VAN VONNISSEN.

SCHRIFTELIJK BEWIJS IN STRAFZAKEN.

310. Eene aanschrijving van een inspecteur van den arbeid krachtens de arbeidswet gedaan, is geen akte in den zin der wet; een afschrift daarvan heeft niet die kracht van bewijs, welke de wet aan afschriften van akten toekomt.
b 's Gravenhage 16 December 1909.

Rechtsgr. en rechtsm.

SCHULD Z. AANVARING.

SCHULDOORZAAK.

166. Indien onroerend goed bij eene notarieele koopakte wordt overgedragen, terwijl de ware oorzaak is schenking, is door die schijnhandeling noch koop noch schenking tot stand gekomen. De regel van art. 1372 B. W. mist toepassing, waar de wet de vermelding der ware oorzaak eischt; dit is blijkens het bepaalde bij de artt. 1719jis, 1703 en 1720 B. W. bij schenking het geval.
e H. R. 17 Juni 1910, Concl. conf. verw. de cass. tegen Haarlem 26 October 1909.

Nietigh. en nietigv. o. k. | *Successierecht.*

SCHULDOVERNEMING Z. CESSIE.

SCHULDVERGELIJKING Z. ARBEIDSOVEREENKOMST, COGNOSSEMENT, RECONVENTIE.

SCHULDVERNIEUWING.

101. De wil om te noveeren bestaat in casu niet bij partijen, eerder blijkt van het tegendeel. Ontbinding van vier koopcontracten, niettegenstaande het bestaan van kwijtingen voor de koopschulden, bij het bewijs dat de leenschulden deze zonder novatie vervingen.
's Hertogenbosch Hof 3 Mei 1910.

SIMULATIE Z. EIGENDOM, LEVERING, SCHULDOORZAAK, SUCCESSIERECHT.

SLEEPBOOT Z. AANVARING.

SLEEPCONTRACT Z. ARBEIDSOVEREENKOMST.

SLOOTEN EN VAARTEN Z. JACHT EN VISSCHERIJ.

SPOORWEGEN Z. GEMEENTEVERORDENING, HERBERGEN, ONRECHTMATIGE DAAD.

STATUTUM PERSONALE Z. ERFOPVOLGING.

STRAATSCHENDERIJ Z. BEKENTENIS SZ.

STRAFBEDING Z. ARBEIDSOVEREENKOMST, DAGVAARDING BZ.

STRAFVERVOLGING Z. DAGVAARDING SZ.

STRANDVONDERIJ Z. VERDUISTERING.

SUBROGATIE Z. BORGTOCHT.

SUCCESSIERECHT.

306. Daar de in een notarieele koopakte vermomde schenking van onroerend goed nietig is en de overschrijving der akte geen eigendoms-overgang kon bewerken, is terecht tegen de erven der quasi-verkoopster een dwangschrift uitgevaardigd voor suppletoir recht en boete op grond van verzwijging, nu die erven geen aangifte van het onroerend goed hebben gedaan.
e H. R. 17 Juni 1910, Concl. conf. verw. de cass. tegen Haarlem 26 October 1909.

Erfopvolging.

TERECHTZITTING IN STRAFZAKEN.

321. Een in eersten aanleg voorgelezen proces-verbaal behoeft in hooger beroep niet opnieuw te worden voorgelezen.
b H. R. 6 Juni 1910, Concl. conf.

322. De rechter in hooger beroep mag niet recht doen op verklaringen in eersten aanleg afgelegd, wanneer uit het procesverbaal der zitting in eersten aanleg niet blijkt, dat die zitting in het openbaar is gehouden of dat de rechter bevolen had, dat zij geheel of gedeeltelijk met gesloten deuren zou worden gehouden.
o H. R. 29 Juni 1910, Concl. conf. vern. (Amsterdam 23 Maart 1910), waarbij het vonnis a quo ook om gemelde redenen was vernietigd, doch

waarbij desniettemin recht was gedaan op verklaringen door den beklaagde en een getuige ter zitting in eerste instantie gedaan.

Mot. v. vonn.

TESTAMENT.

278. Het testament, vermeldend het in acht nemen der door art. 986 B. W. voorgeschreven formaliteiten, bewijst dat in acht nemen, totdat de valschheid van die vermelding is aangetoond langs den weg van art. 176 Rv.
's Gravenhage 16 Februari 1910.

TIJDSBEPALING EN TERMIJN z. BORGTOCHT, FAILLISSEMENT.

TRANSITOIR RECHT z. ARBEIDSOVEREENKOMST, OUDERLIJKE MACHT.

UITLEGGING VAN OVEREENKOMSTEN z. ARBEIDSOVEREENKOMST, CASSATIE SZ., HANDELSAGENT, MOTIEVEN VAN VONNISSEN, WETSUITLEGGING.

VALSCHHEID IN STRAFZAKEN.

Bij n°. 661. — De cass. tegen het arrest, waarbij dit vonnis werd vernietigd doch vervolgens een gelijke beslissing werd genomen (ontslag van rechtsvervolging wegens het vervaardigen, veroordeeling wegens het gebruik maken van de bevelschriften), werd verw. bij *n* H. R. 29 Juni 1910, Concl. conf.

668. Een beklaagde kan zeer wel van het vervaardigen van valsche stukken worden vrijgesproken en toch wegens het opzettelijk gebruik maken daarvan, veroordeeld worden. Immers naar om recht vormt dit gebruik maken een zelfstandig misdrijf, voor de toepasselijkheid van art. 225 al. 2 Sr. wordt alleen gevorderd, dat het stuk op het tijdstip der gebruikmaking zij een valsch geschrift, hetwelk de in al. 1 omschreven bewijskracht heeft, zoomede dat de gebruikmaker zich van die valschheid bewust zij.
n H. R. 29 Juni 1910, Concl. conf. — Zie in prima Alkmaar 8 Juni 1909.

669. De bevelschriften, bedoelt in art. 114 Gem. wet maken een geheel uit met de rekening, welke de ontvanger jaarlijks ingevolge art. 115 dier wet aan Burg. en Weth. moet doen. De bevoegdheid bij laatstgemeld art. aan Ged. Staten toegekend om onder Kon. goedkeuring voorschriften omtrent die rekening te geven, strekken zich dus uit tot de bevelschriften. De bevoegdheid om ten aanzien dier bevelschriften regelen te stellen volgt ook uit art. 218—222 Gem. wet. Vermits Ged. Staten op wettige wijze hebben bepaald, dat bedoelde stukken den aard der betaling moeten vermelden, hebben zij ten aanzien daarvan bewijsbestemming en zijn terecht op opzettelijk gebruik maken van bevelschriften, welke ten aanzien dier vermelding valsch zijn bevonden, de art. 225 en 226 Sr. toegepast.
n H. R. 29 Juni 1910, Concl. conf. — Zie in prima Alkmaar 8 Juni 1909.

670. Veroordeeling ter zake van het op de keerzijde van een postwissel voorkomende formulier van kwitantie onderteekenen door een niet geadresseerde met den naam van den geadresseerden zonder diens machtiging.
's Gravenhage 31 Maart 1910.

671. Voor eene veroordeeling wegens het bij art. 211 Sr. omschreven misdrijf is niet vereischt de ten laste legging, dat den beklaagde bekend was, dat met de bewuste muntstukken het bij art. 210 voorziene misdrijf had plaats gehad, omdat uit niets blijkt, dat de, door art. 211 gevorderde, bekendheid met de schennis, iets anders is dan de bekendheid met het materieele feit der active waardevermindering. Onttrekken van goud aan muntstukken door koningswater.
Amsterdam 24 Juni 1910.

VALSCHE GETUIGENIS z. CASSATIE SZ.

VALSCHHEID IN BURGERLIJKE ZAKEN z. TESTAMENT.

VELD- EN BOSCHDELICTEN.

133. Vrijspraak ter zake van overtreding van art. 461 Sr. in een dennenbosch, waaraan bordjes met „Verboden toegang" waren aangebracht, wijl de toegang niet op blijkbare wijze was verboden, zulks uit overweging, dat den kantonrechter uit eigen waarneming bekend was, dat de bedoelde bordjes bij sommige paden zijn aangebracht, bij andere niet, dat er meerdere zitbanken in het bosch zijn aangebracht, zelfs vlak bij een bordje en niet alle op de bepaalde paden, zoodat door die bordjes geenszins blijkt dat men den toegang tot het geheele bosch heeft willen afsluiten.
a Harderwijk Kgr. 3 Mei 1910.

134. De bedoeling van art. 105 van de herziene strafvordering voor Suriname van 1874 is geenszins geweest alleen tegen „vertreding" van vruchten te waken, doch tegen mogelijke schade in het veld ter plaatse waar rijpe of rijpende vruchten zich bevinden, door aldaar onbevoegd loopende personen. Het betreft ook vruchten die zich aan „boomen" bevinden: deze zijn onder de uitdrukking „grond" begrepen.
Suriname H. v. J. 20 September 1909.

VENNOOTSCHAP z. BANKBREUK, FAILLISSEMENT, GEWIJSDE, REGISTRATIE.

VERDEDIGING SZ. z. MOTIEVEN VAN VONNISSEN.

VERDUISTERING.

158. Het verkoopen van een zeil, opgevischt vier uren buiten het vuurschip „de Hanks" in plaats van het bij de strandvonderij in den Helder in te leveren, is strafbaar als verduistering. Wel werd het in volle zee, immers meer dan 3 mijlen (5556 M.) van de laagwaterlijn af en alzoo buiten de territoriale wateren drijvende gevonden, doch daarom werd het geen res nullius en in casu was het goed niet van dien aard, dat het redelijker wijs als res derelicta was te beschouwen, zooals uit beklaagdes eigen handelingen (met andere opgevischte voorwerpen) blijkt.
Alkmaar 20 Maart 1910.

VERHOOR OP FEITEN EN VRAAGPUNTEN.

234. Nu het Hof, onaantastbaar in cassatie, beslist, dat de beantwoording der vraagpunten niet anders zou opleveren dan vermoedens, hoedanig bewijsmiddel niet in aanmerking kan komen nu het bewijs door getuigen hier uitgesloten is, is de aan het cassatiemiddel ten grondslag liggende bewering, dat een verhoor op vraagpunten niet anders mag worden geweigerd dan op grond, dat deze niet tot het geschil betrekkelijk of strikvragen zijn, ongegrond.
e H. R. 24 Juni 1910, Concl. conf.
Scheid. en deel.

VERKIEZINGEN.

168. Aanslagen na 31 December komen naar luid van art. 2, al. 3 Kieswet in het geheel niet in aanmerking voor het verkrijgen van kiesrecht. Het al of niet voldoen van aanslagen na 31 December is op het kiesrecht als belastingkiezer niet van invloed.
d H. R. 10 Juni 1910, Concl. contr.
169. Hij, die zijn aanslag in de personeele belasting niet heeft voldaan voor 1 Maart, is terecht niet op de kiezerslijst geplaatst, ook dan, wanneer hij op grond van art. 65 § 3 der Wet op de Pers. bel. ontheffing van zijn geheelen aanslag heeft gekregen. Voormelde aanslag moet als niet geschied worden beschouwd; eenerzijds kan zij niet dienen als grondslag voor kiesrecht en anderzijds staat zij den aangeslagene niet in den weg, als hij op „andere" gronden aanspraak op kiesrecht beweert.
e H. R. 10 Juni 1910, Concl. conf.
170. Als voldoening d. i. betaling van den aanslag, recht gevende om als belastingkiezer op de kiezerslijst geplaatst te worden, kan niet gelden eene ontheffing krachtens art. 65 § 4 of § 2 der Wet op de Pers. bel. Kwijtschelding staat voor de Kieswet niet met voldoening gelijk.
f H. R. 17 Juni 1910, Concl. conf.

VERNIELING EN BESCHADIGING

Z. CASSATIE SZ.

VERMOEDENS Z. CONDICTIO INDEBITI.

VERWIJZING NAAR DE TERECHTZITTING Z. DAGVAARDING SZ.

VOEGING EN TUSSCHENKOMST

Z. EIGENDOM, KORT GEDING.

VOERLIEDEN EN SCHIPPERS.

284. Niet-ontvankelijkverklaring van eene vordering tot schadevergoeding tegen den eigenaar van een schip, wegens schade aan een lading overkomen door het zinken van het schip, zulks op grond van overmacht, in verband met de omstandigheid, dat de kapitein en de bemanning het ongeval niet hebben kunnen voorzien, noch iets meer konden doen ter voorkoming daarvan, zoodra zij het konden waarnemen. Binnendringen van water door een lek in der romp.
Arnhem Hof 20 Juli 1910.

VOGELS Z. MOTIEVEN VAN VONNISSEN.

VONNIS BIJ VERSTEK IN BURGERLIJKE ZAKEN Z. REEDERIJ.

VONNIS BIJ VERSTEK IN STRAFZAKEN Z. MOTIEVEN VAN VONNISSEN.

VOOGDIJ.

Bij n° 569. — Het verworpen beroep in cass. was gericht tegen 's Gravenhage Hof 20 September 1909, waarbij werd vern. 's Gravenhage 26 Mei 1909, houdende toewijzing van het verzoek tot herstel. Als voldoende gemotiveerd werd beschouwd de weigering van herstel, gegrond zonder meer op de overgelegde stukken en de plaats gehad hebbende verhooren.

578. De rechtbank is alleen bevoegd te voorzien in de voogdij en de toeziende voogdij van tijdens het uitspreken der echtscheiding in leven zijnde kinderen, niet van die welke daarvoor geboren worden.
a 's Gravenhage Hof 13 Juni 1910, waartegen de cass. is verw. bij H. R. 27 Augustus 1910, Concl. conf.
579. Ontzegging van een vader, gescheiden doch hertrouwd echtgenoot, uit de voogdij over zijn kind uit eerste huwelijk op grond van slecht levensgedrag, wijl hij, hoezeer gehuwd, leefde met een andere vrouw dan zijne echtgenoote.
Amsterdam 20 April 1910, zonder motiveering omtrent belang van het kind of noodzakelijkheid.
Oud. machl.

VOORRANG VAN SCHULDEN Z.

FAILLISSEMENT.

VRIJWARING Z. APPEL BZ., LASTGEVING, PROCESKOSTEN BZ.

WATERLEIDING Z. GEMEENTEVERORDENING.

WATERLOSSINGEN EN BEKEN

Z. ADMINISTRATIEVE EN RECHTERLIJKE MACHT.

WATERSTAAT Z. NIETIGHEID EN NIETIGVERKLARING VAN VERBINTENISSEN.

WEGEN Z. BOUWREGLEMENT, CASSATIE SZ., GEMEENTEBELASTING, GEMEENTEVERORDENING, MOTIEVEN VAN VONNISSEN.

WET Z. ARBEIDSOVEREENKOMST, ARBITERS, BEVRACHTING EN VERVRACHTING, ERFOPVOLGING, OUDERLIJKE MACHT.

WETSUITLEGGING.

1. Waar de wetgever zich voldoende duidelijk heeft uitgedrukt kan — ook indien bij het vaststellen der bepaling eene afwijkende bedoeling heeft voorgezeten — deze niet in aanmerking komen. Art. 2 al. 3 Kieswet.
d H. R. 10 Juni 1910.

WISSELBRIEF Z. REKENING-COURANT.

WONINGWET Z. BOUWREGLEMENT, CASSATIE SZ., MOTIEVEN VAN VONNISSEN, ONTEIGENING TEN ALGEMEENEN NUTTE.

ZAKEN Z. HUUR EN VERHUUR.

ZONDAG Z. ARBEIDSOVEREENKOMST.

AANVULLINGEN.

Aansprakelijkheid Bz.
Onrechtmatige daad.

Actie.
Onrechtmatige daad.

Arbeidsovereenkomst.

Bij nº 13. — Bij H. R. 14 December 1910, Concl. conf. is met vern. van Amsterdam 31 December 1909 beslist, dat het appel bij dagvaarding moet worden ingesteld.

Bewijs Bz.
Lastgeving.

Dagvaarding Bz. Z. ONRECHTMATIGE DAAD.

Echtscheiding.

Bij nº 359. — Bij *b* Amsterdam Hof 22 October 1909 werd over de vordering tot erkenning van het recht der eischeresse op de gekapitaliseerde waarde in conventie geen uitspraak gedaan, wijl eischeresse om processueele redenen daarin niet ontvankelijk werd verklaard. Het Hof beslistte tevens, dat tegen de in reconventie aan den gefailleerde toegestane vermindering der uitkeering per week van f 10.„ op f 1.„ ten onrechte als grief was aangevoerd, dat de uitkeeringen ingevolge art. 131 Faill.wet gekapitaliseerd had moeten worden: immers bedoelde uitkeeringen zijn geen periodieke in den zin van gemeld artikel, wijl het onzeker is of zij in de toekomst zullen moeten worden voldaan, daar zij voor opheffing en vermindering vatbaar zijn.

Eigendom.

Bij nº 462. — Bev. bij Arnhem Hof 22 Juni 1910.

Faillissement.

Bij nº 1432. — Vern. bij *b* Amsterdam Hof 22 October 1909, op grond dat voortzetting van het, door verwijzing aanhangig gemaakt, verificatiegeschil, na het door gehomologeerd accoord geëindigd faillissement niet is toegelaten; de speciale procesregelen kunnen dan niet meer worden toegepast, zelfs niet wanneer de gewezen gefailleerde het geding van den curator wil overnemen.

Huur van diensten.
Onrechtm. daad.

Lastgeving.
Proceskosten Bz.

Onderlijke macht.

Bij nº. 69. — Bij Wageningen Kgr. 12 October 1910 werd, op grond van art. 7 en 9 Alg. Bep. en de art. 19 j° 28 van de Inv.wet van het duitsch B. W., de nederlandsche wet van toepassing geacht.

VERBETERINGEN.

VIERDE VERVOLG.

Onderlijke macht.

In n°. 37 staat „Hij kan tevens"; lees: „Hij kan niet tevens".

ACHTSTE VERVOLG.

Appel Bz.

In n°. 1109 staat „1894"; lees: „1849".

Competentie Bz.

In n°. 909 is voor Amsterdam Kgr. IV een b te plaatsen.

Fabrieken.

In n°. 47 is voor Amsterdam Kgr. IV een a te plaatsen.

Gemeenteverordening.

In n°. 610 vervalt de a voor H. R.

NEDERLANDSCHE

PASICRISIE.

NEDERLANDSCHE
PASICRISIE,

BEVATTENDE

IN ALPHABETISCHE METHODE

DEN ZAKELIJKEN INHOUD VAN ALLE IN NEDERLAND
GEWEZEN RECHTERLIJKE BESLISSINGEN

EN

DE CHRONOLOGISCHE LIJST

DIER BESLISSINGEN, MET OPGAVE VAN AL DE VERZAMELINGEN
VAN RECHTSPRAAK WAARIN ZIJ GEVONDEN WORDEN,

DOOR

wijlen Mr. Eug. van Oppen,

ADVOCAAT EN PROCUREUR TE MAASTRICHT,

EN

Mr. L. van Oppen,

NOTARIS TE GULPEN,

VOORTGEZET DOOR

Mr. Aug. Savelberg,

RECHTER IN DE ARRONDISSEMENTS-RECHTBANK TE MAASTRICHT,

EN

Mr. L. B. J. van Oppen,

BURGEMEESTER TE MAASTRICHT.

ACHTSTE VERVOLG MET SUPPLEMENT

DOOR

Mr. Aug. Savelberg.

CHRONOLOGISCH GEDEELTE.

HEUSDEN,
L. J. VEERMAN,
1910.

NEDERLANDSCHE

PASICRISIE.

8ste VERVOLG.

CHRONOLOGISCH GEDEELTE.

Uitspraken vóór 1 Januari 1906.

Mei			**1902.**
1 Rotterdam	staat	in	W. 8747.
7 's Gravenhage Hof	»	»	W. 8747.
December			
3 Rotterdam	» ook	»	W. 8559.
Mei			**1903.**
8 *a* Amsterdam	»	»	M. v. H. 1905, 256.
December.			
1 Amsterdam	»	»	W. 8653 en N. W. 136.
Februari			**1904.**
12 Amsterdam	»	»	M. v. H. 1905, 279.
Mei			
18 Rotterdam	» ook	»	M. v. H. 1906, 304.
22 Rotterdam Kgr. III	»	»	W. 8467.
27 Amsterdam	»	»	M. v. H. 1905, 226.
31 *a* Breda	»	»	W. 8717.
Juni			
30 Amsterdam	»	»	M. v. H. 1905, 296.
Augustus			
3 Suriname H. v. J.	»	»	P. v. J. 924.
October			
21 *c* Amsterdam	» ook	»	W. 8489.
November.			
10 Maastricht	»	»	W. v. N. R. 2047.
11 *b* H. R.	» ook	»	M. v. H. 1905, 159.
18 Amsterdam	»	»	W. 8468.
December.			
13 Haarlem	»	»	M. v. H. 1907, 5.
30 Groningen	»	»	W. 8636.
Januari			**1906.**
16 Amsterdam Hof	» ook	»	M. v. H. 1905, 134.
16 *b* 's Gravenhage Hof	» ook	»	P. v. J. 607.

Januari **1905.**

16 Rotterdam staat in W. 8340.
20 Amsterdam » ook » M. v. H. 1907, 260.

Februari.

22 Leeuwarden Hof » » W. 8523.
27 Leiden Kgr. » » T. v. S. XVIII, p. 67.
28 Assen » » W. 8627. — W. v. N. R. 2007.

Maart

2 's Gravenhage Hof » ook » P. v. J. 621.
3 *a* 's Hertogenbosch » » » P. v. J. 605.
15 Dordrecht » » W. 8525.
17 Amsterdam Hof » » M. v. H. 1905. 256.

April.

18 Breda » » W. 8717.
24 's-Gravenhage Hof = 26 April 1905.
25 Leiden Kgr. staat in T. v. S. XVIII, p. 26.
26 Leeuwarden Hof » » W. 8521. — N. W. 94.
27 *a* Tiel » » W. 8669.
27 *b* Tiel » » W. 8671.
28 Amsterdam Hof » » W. 8468.
30 Rotterdam » » T. Kind I, 64.

Mei.

12 Amsterdam Hof » ook » M. v. H. 1905, 145.
17 Almelo » » W. 8550.
17 Zwolle » ook » W. 8578.
31 Utrecht » » W. 8588.

Juni.

2 Breda Kgr. » » W. 8737. — W. B. A. 3099.
6 's Gravenhage » » P. v. J. 674.
8 Leeuwarden » ook » M. v. H. 1907, 89.
19 *a* 's Gravenhage Hof » ook » P. v. J. 615.
19 *c* 's Gravenhage Hof » » M. v. H. 1905, 230.
21 *a* Amsterdam » ook » W. v. N. R. 1971.
22 *b* 's Gravenhage Hof » ook » P. v. J. 605. — M. v. H. 1905, 234.
22 Leeuwarden Hof » » W. 8533.
28 Amsterdam » ook » N. W. 68.
29 Amsterdam Hof » » M. v. H. 1905, 274.

Augustus.

30 Amsterdam » ook » N. W. 66.

September.

8 Groningen » » W. 8636.
20 Dordrecht » » W. 8946.
22 Arnhem » » W. 8532. — N. W. 95.
25 's Gravenhage Hof » » N. W. 71.
28 *a* 's Gravenhage Hof » » P. v. J. 655.

October

12 Amsterdam = 12 October 1906.
13 *b* Amsterdam Hof staat ook in M. v. H. 1905, 286.
13 Tiel » » W. 8592.
16 Rotterdam » ook » W. v. N. R. 1936.
17 *a* 's Gravenhage » » P. v. J. 636.
18 *a* Rotterdam » » P. v. J. 762.
18 Apeldoorn Kgr. » » M. v. H. 1906, 19.

November.		**1905.**		
6 *c* H. R.	staat	ook	in	P. v. J. 620.
6 *b* 's Gravenhage Hof	»	»	»	M. v. H. 1905, 239.
9 Dordrecht	»		»	W. 8547.
10 Groningen	»		»	W. 8590. — P. v. J. 727.
19 *b* 's Gravenhage Hof	»	ook	»	M. v. H. 1905, 263.
24 *a* Amsterdam Hof	»		»	M. v. H. 1905, 225.
24 *a* Amsterdam	»		»	M. v. H. 1905, 245.
24 's Hertogenbosch	»	ook	»	P. W. 1906, 30.
28 Alkmaar	»		»	W. 8582.
30 Maastricht	»		»	W. 8552.
December				
4 Rotterdam	»		»	T. Kind 1906, 1.
5 Schiedam Kgr.	»		»	W. 8503.
8 Hilversum Kgr.	»		»	T. v. S. XVIII, p. 56.
12 's Hertogenbosch Hof	»	ook	»	W. 8600.
13 's Hertogenbosch Hof	»	»	»	W. 8573.
15 Amsterdam Hof	»		»	M. v. H. 1907, 27.
18 's Gravenhage Hof	»		»	M. v. H. 1905, 268.
18 Rotterdam	»		»	W. 8465.
20 *a*, *b* en *c* Amsterdam	»	ook	»	T. Kind. I, 6, 10 en 11.
20 *e* Amsterdam	»		»	T. Kind, I, 8.
22 Amsterdam	»		»	T. Kind, I, 19.
22 Tiel	»		»	W. 8611 en 8813.

Januari.	**1906.**
2 *a* H. R.	W. 8319. — R. 202, § 2, p. 10. — P. v. J. 513.
2 *b* H. R.	W. 8319. — R. 202, § 3, p. 14. — P. v. J. 515.
2 *c* H. R.	W. 8322. — R. 202, § 1, p. 1. — P. v. J. 588. — G.Stem 2840.
2 Breda	W. 8415.
3 's Gravenhage Hof	W. 8368. — N. W. 35.
3 *a* Amsterdam	W. 8436.
3 *b* Amsterdam	W. 8452. — M. v. H. 1906, 173.
3 Rotterdam	W. 8644.
3 Utrecht	W. v. N. R. 1994.
4 Arnhem Hof	W. 8330.
5 Amsterdam	W. 8437.
5 Middelburg	P. v. J. 519.
5 *a* Rotterdam	W. 8321.
5 *b* Rotterdam	W. 8367. — N. W. 36.
5 Tiel	W. 8497.
5 H. Mil. Ger.	T. v. S. XVIII, p. 3.
6 Leeuwarden Hof	W. 8413.
8 *a* H. R.	W. 8320. — R. 202, § 5, p. 31. — P. v. J. 525.
8 *b* H. R.	W. 8322. — R. 202, § 4, p. 18. — P. v. J. 507.
8 Arnhem	W. 8407. — W. v. N. R. 1932. — N. W. 57.
8 Rotterdam	W. 8505.
9 Amsterdam	W. 8435.
9 's Gravenhage	W. 8327. — P. v. J. 748.
9 Arnhem Kgr.	W. 8328. — W. v. N. R. 1887.
10 Arnhem Hof	W. 8354. — W. v. N. R. 1902.
10 's-Hertogenbosch Hof	W. 8403. — P. v. J. 544.
10 Utrecht	W. 8414.
11 's Gravenhage	P. v. J. 521.
11 's Hertogenbosch	P. v. J. 564.
11 's Gravenhage Kgr.	W. 8318. — N. W. 21. — T. Kind. II, 4.
12 *a* H. R.	W. 8323. — R. 202, § 8, p. 51. — P. v. J. 656. — N. W. 21.
12 *b* H. R.	W. 8327. — R. 202, § 6, p. 36. — P. v. J. 518. — M. v. H. 1906, 61.
12 *c* H. R.	W. 8324. — R. 202, § 7, p. 43. — P. v. J. 516. — M. v. H. 1907, 78.
12 Amsterdam Hof	W. 8432. — P. v. J. 555. — M. v. H. 1906, 26.
12 's Gravenhage	W. 8376. — N. W. 38.
12 Middelburg	W. 8322.
12 Breda Kgr.	W. 8434.
13 Arnhem	W. 8368. — W. v. N. R. 1887. — N. W. 21.
15 *a* H. R.	W. 8323. — R. 202, § 9, p. 56. — P. v. J. 690.
15 *b* H. R.	W. 8324. — R. 202, § 11, p. 65. — P. v. J. 511.
15 *c* H. R.	W. 8325. — R. 202, § 10, p. 61. — P. v. J. 521.
15 's-Gravenhage Hof	W. 8398. — P. v. J. 591.
15 Rotterdam	W. 8505/6.
16 Amsterdam	M. v. H. 1906, 12.
16 Arnhem	W. 8409.
16 Amsterdam Kgr. II.	T. Kind. 1906, 13.
17 Amsterdam Hof	W. 8325. — N. W. 20. — T. Kind. I, 20.
17 *a* Amsterdam Hof	W. 8694.
17 *a* Arnhem Hof	W. 8402. — P. v. J. 533.

Januari	**1906.**
17 *b* Arnhem Hof	W. 8402. — W. N. 59. — W. v. N. R. 1885.
17 Amsterdam	W. v. N. R. 1914.
17 *a* Amsterdam	M. v. H. 1906, 88.
17 Utrecht	W. 8415. — N. W. 65.
18 Arnhem Hof	W. 8532. — W. v. N. R. 1962. — N. W. 95.
18 Leeuwarden Hof	W. 8413.
18 's Hertogenbosch	P. v. J. 586.
19 *a* Amsterdam Hof	P. v. J. 579.
19 *b* Amsterdam Hof	P. v. J. 587.
19 's Gravenhage	W. 8322. — N. W. 20.
19 Maastricht	W. 8554. — T. v. S. XVIII, p. 9.
19 Middelburg	W. 8413.
22 *a* H. R.	W. 8326. — R. 202, § 16, p. 98. — P. v. J. 554.
22 *b* H. R.	W. 8326. — R. 202, § 12, p. 73. — P. v. J. 544.
22 *c* H. R.	W. 8327. — R. 202, § 13, p. 77. — P. v. J. 517.
22 *d* H. R.	W. 8328. — R. 202, § 14, p. 83. — P. v. J. 576.
22 *e* H. R.	W. 8329. — R. 202, § 15, p. 91. — P. v. J. 673.
22 's Gravenhage Hof	W. 8369. — P. v. J. 595. — M. v. H. 1906, 304.
23 Zierikzee	W. 8359.
24 Amsterdam Hof	W. 8323. — W. B. A. 2958.
24 *a* Arnhem Hof	W. 8356. — N. W. 33.
24 *b* Arnhem Hof	W. 8355. — W. v. N. R. 1900.
24 Leeuwarden Hof	M. v. H. 1906, 75.
24 *a* Amsterdam	W. 8329.
24 *b* Amsterdam	W. 8439. — M. v. H. 1906, 119.
24 *c* Amsterdam	W. 8440.
24 *d* Amsterdam	W. 8441.
24 Arnhem Kgr.	W. 8401. — P. v. J. 548.
25 's Hertogenbosch Hof	T. v. S. XVIII, p. 9. = 26 Januari 1906.
25 Amsterdam	W. 8328. — W. v. N. R. 1891. — N. W. 22.
25 Maastricht	W. 8705. — W. v. N. R. 2032. — N. W. 151.
26 *a* H. R.	W. 8330. — R. 202; § 19, p. 123. — P. v. J. 514.
26 *b* H. R.	W. 8332. — R. 202, § 20, p. 128. — P. v. J. 514.
26 *c* H. R.	W. 8332. — R. 202, § 17, p. 105. — P. v. J. 516. — W. v. N. R. 1904.
26 *d* H. R.	W. 8333. — R. 202, § 18, p. 113. — P. v. J. 514.
26 Amsterdam Hof	M. v. H. 1906, 9.
26 's Hertogenbosch Hof	W. 8554. = 25 Januari 1906.
26 Amsterdam	W. v. N. R. 1933.
26 's Gravenhage	W. 8325. — N. W. 22.
26 Tiel	W. 8512.
29 *a* H. R.	W. 8333, — R. 202, § 21, p. 134. — P. v. J. 568. — W. B. A. 2960, 2961.
29 *b* H. R.	W. 8334. — R. 202, § 22, p. 146. — P. v. J. 534. — G.Stem 2843.
29 *c* H. R.	W. 8334. — R. 202, § 23, p. 157.
29 *d* H. R.	W. 8335. — R. 202, § 24, p. 162. — P. v. J. 515.
29 's Gravenhage Hof	W. 8397. — P. v. J. 609.
29 Amsterdam	P. v. J. 568.
29 Arnhem	W. 8323. — W. v. N. R. 1891.
29 Amsterdam Kgr. II.	W. 8992.
30 Amsterdam Kgr. IV.	M. v. H. 1906, 31.

Januari.	**1906.**
31 Almelo	W. 8533.
31 Dordrecht	W. 8431.
31 Middelburg	W. 8353. — W. v. N. R. 1896. — T. Kind. I, 176.
31 Winschoten	W. 8403. — P. v. J. 563. — W. v. N. R. 1887.
Februari.	
1 Arnhem Hof	P. v. J. 626.
1 Amsterdam Kgr. IV.	T. Kind. I, 17.
2 H. R.	W. 8335. — R. 202, § 25, p. 172. — P. v. J. 516. — W. v. N. R. 1893. — N. W. 29.
2 Amsterdam Hof	M. v. H. 1906, 283.
2 *a* Amsterdam	W. 8466.
2 *b* Amsterdam	W. 8471. — M. v. H. 1906, 109.
2 Dordrecht	P. v. J. 543.
5 *a* H. R.	W. 8336. — R. 202, § 28, p. 186. — P. v. J. 525.
5 *b* H. R.	W. 8337. — R. 202, § 26, p. 176. — P. v. J. 517.
5 *c* H. R.	W. 8337. — R. 202, § 27, p. 179. — P. v. J. 517.
5 *d* H. R.	W. 8338. — R. 202, § 29, p. 191. — P. v. J. 521.
5 's Gravenhage Hof	W. 8338. — P. v. J. 516.
7 Amsterdam.	T. Kind. I, 93.
7 *a* Rotterdam	W. 8429.
7 *b* Rotterdam	W. 8462.
7 *c* Rotterdam	W. 8467.
8 Amsterdam	T. Kind. I, 93.
9 H. R.	W. 8336. — R. 202, § 30, p. 195. — P. v. J. 520.
9 *a* Amsterdam Hof	M. v. H. 1906, 58.
9 *b* Amsterdam Hof	P. v. J. 581. — M. v. H. 1906, 237.
9 *a* Amsterdam	W. 8500. — M. v. H. 1906, 267.
9 *b* Amsterdam	W. v. N. R. 1946.
12 *a* H. R.	W. 8338. — R. 202, § 33, p. 218. — P. v. J. 521.
12 *b* H. R.	W. 8339. — R. 202, § 32, p, 215. — P. v. J. 523.
12 *c* H. R.	W. 8339. — R. 202, § 31, p. 206. — P. v. J. 519.
12 's Gravenhage Hof	W. 8400. — P. v. J. 577. — M. v. H. 1906, 53.
12 Rotterdam	W. 8469. — W. v. N. R. 1937. — N. W. 69.
13 Utrecht	W. 8342.
14 Arnhem Hof	W. 8381. — N. W. 41.
14 's Gravenhage Hof	W. 8367. — P. v. J. 577. — W. v. N. R. 1900. — N. W. 36.
14 Leeuwarden Hof	W. 8427. — N. W. 70.
14 Amsterdam	W. 8449. — W. v. N. R. 1936. — N. W. 74.
14 's Gravenhage	W. 8432.
14 Rotterdam	W. 8472. — N. W. 79.
14 Utrecht	W. 8382.
15 Amsterdam Hof	P. v. J. 589. = 16 Februari 1906.
16 *a* H. R.	W. 8839. — R. 202, § 35, p. 230. — P. v. J. 522.
16 *b* H. R.	W. 8340. — R. 202, § 34, p. 222. — P. v. J. 522. — N. W. 26. — M. v. H. 1906, 161.
16 Amsterdam Hof	W. 8442. — W. v. N. R. 1929. = 15 Februari 1906.
16 Amsterdam	W. 8468.
16 Heereeveen	W. v. N. R. 1898. — N. W. 22. — P. W. 1907, 47.
16 Middelburg	W. 8440. — N. W. 24.
17 Leeuwarden	W. 8378.
19 *a* H. R.	W. 8340. — R. 202, § 38, p. 259. — P. v. J. 657.
19 *b* H. R.	W. 8340. — R. 202, § 39, p. 267. — P. v. J. 529.

Februari **1906.**

19 *c* H. R. W. 8341. — R. 202, § 37, p. 247. — P. v. J. 536. — G.Stem 2844.
19 *d* H. R. W. 8341. — R. 202, § 40, p. 272. — P. v. J. 533.
19 *e* H. R. W. 8343. — R. 202, § 36, p. 238. — G.Stem 2848.
19 Rotterdam W. 8474.
20 Arnhem P. v. J. 540.
21 Arnhem Hof W. 8406.
21 Leeuwarden Hof W. 8427.
21 Amsterdam P. v. J. 534.
21 Rotterdam W. 8501.
21 *a* Utrecht W. 8404. — W. v. N. R. 1933. — N. W. 47.
21 *b* Utrecht W. 8433. — W. v. N. R. 1924.
22 Arnhem Hof W. 8390.
23 *a* H. R. W. 8341. — R. 202, § 42, p. 287. — P. v. J. 532.
23 *b* H. R. W. 8342. — R. 202, § 41, p. 276. — P. v. J. 533.
23 Amsterdam W. 8457. — M. v. H. 1906, 177.
23 *a* Amsterdam W. 8469.
23 Tiel W. 8361.
23 Meppel Kgr. W. 8378.
26 *a* H. R. W. 8343. — R. 202, § 44, p. 296. — P. v. J. 580.
26 *b* H. R. W. 8343. — R. 202, § 45, p. 305. — P. v. J. 543.
26 *c* H. R. W. 8344. — R. 202, § 46, p. 312. — P. v. J. 531.
26 *d* H. R. W. 8344. — R. 202, § 43, p. 292. — P. v. J. 533.
28 Amsterdam W. v. N. R. 1928.
28 *a* Utrecht W. 8380.
28 *b* Utrecht W. 8394. — N. W. 51.

Maart

1 H. R. W. 8345. — R. 202, § 47, p. 316. — P. v. J. 524.
2 *a* H. R. W. 8347. — R. 202, § 48, p. 321. — P. v. J. 539.
2 *b* H. R. W. 8348. — R. 202, § 49, p. 329. — P. v. J. 528.
2 *c* H. R. W. 8349. — R. 202, § 50, p. 335. — P. v. J. 528. — W. v. N. R. 1895. — N. W. 28.
2 *a* Amsterdam Hof W. 8446. — N. W. 71. — M. v. H. 1907, 8.
2 *b* Amsterdam Hof W. 8435.
2 Amsterdam W. 8416. — M. v. H. 1907, 208.
2 *a* Amsterdam W. v. N. R. 1948.
2 *b* Amsterdam T. Kind. II, 97.
2 's Hertogenbosch P. W. 1907, 260.
5 *a* H. R. W. 8345. — R. 202, § 51, p. 341. — P. v. J. 531.
5 *b* H. R. W. 8346. — R. 202, § 54, p. 356. — P. v. J. 525. — G.Stem 2850.
5 *c* H. R. W. 8347. — R. 202, § 53, p. 353. — P. v. J. 523.
5 *d* H. R. W. 9348. — R. 202, § 52, p. 346. — P. v. J. 527.
5 's Gravenhage Hof W. 8436. — P. v. J. 577.
5 's Gravenhage W. 8351.
5 Rotterdam Kgr. II. W. v. N. R. 1907. — T. Kind. I, 140.
6 Amsterdam Hof W. 8342.
6 's Gravenhage Hof W. 8401. — P. v. J. 581. — M. v. H. 1906, 37.
6 's Gravenhage W. 8520.
6 Maastricht T. Kind. I, 132.
6 Zierikzee T. Kind. I, 58.
7 Arnhem Hof W. 8531.

Maart.	**1906.**
7 Amsterdam	W. 8499.
7 Rotterdam	W. 8480.
9 *a* H. R.	W. 8346. — R. 202, § 57, p. 380. — P. v. J. 524. — W. v. N. R. 1896. — N. W. 27. — T. Kind. I, 52.
9 *b* H. R.	W. 8349. — R. 202, § 56, p. 374. — P. v. J. 526.
9 *c* H. R.	W. 8350. — R. 202, § 55, p. 363. — P. v. J. 535.
9 Amsterdam Hof	W. v. N. R. 1893.
9 *a* Amsterdam	W. 8525.
9 *b* Amsterdam	W. 8530. — W. B. A. 3136.
9 Tiel	N. W. 73.
10 Winschoten	T. Kind. I, 60.
12 *a* H. R.	W. 8349. — R. 202, § 58, p. 386. — P. v. J. 531.
12 *b* H. R.	W. 8350. — R. 202, § 59, p. 392. — P. v. J. 534.
12 's Gravenhage Hof	W. 8372. — P. v. J. 547. — W. v. N. R. 1903. — N. W. 36.
13 Heerlen Kgr.	W. 8535.
14 's-Hertogenbosch Hof	W. 8408. — P. v. J. 554. — W. B. A. 2987.
14 Leeuwarden Hof	W. 8627. — W. v. N. R. 2007.
15 Leeuwarden Hof	W. 8444.
16 *a* H. R.	W. 8351. — R. 202, § 61, p. 408. — P. v. J. 528.
16 *b* H. R.	W. 8352. — R. 202, § 62, p. 415. — P. v. J. 530.
16 *c* H. R.	W. 8353. — R. 202, § 60, p. 397. — P. v. J. 530. — W. v. N. R. 1901. — N. W. 113. — M. v. H. 1906, 81. — P. W. 1906, 225.
16 Amsterdam Hof	M. v. H. 1906, 246.
16 Amsterdam	W. 8331.
16 *a* Amsterdam	W. 8528.
16 *b* Amsterdam	W. 8547.
16 's Gravenhage	P. W. 1905, 359.
16 Maastricht	W. 8347.
16 Middelburg	T. Kind. I, 49.
16 Tiel	W. 8619.
19 *a* H. R.	W. 8351. — R. 202, § 66, p. 441. — P. v. J. 529.
19 *b* H. R.	W. 8352. — R. 202, § 63, p. 419. — P. v. J. 538.
19 *c* H. R.	W. 8353. — R. 202, § 65, p. 436. — P. v. J. 529.
19 *d* H. R.	W. 8353. — R. 202, § 64, p. 430. — P. v. J. 578.
20 's Hertogenbosch Hof	W. 8419. — G.Stem 2870. — W. B. A. 2995.
20 Breda	W. 8425.
20 's Gravenhage	W. 8409. — N. W. 58.
20 Haarlem	M. v. H. 1906, 104.
20 's Hertogenbosch	P. v. J. 594.
20 *a* 's-Hertogenbosch	P. v. J. 661.
20 Rotterdam	W. 8398.
21 Arnhem Hof	W. 8414. — N. W. 68. — T. Kind. II, 2.
21 Maastricht	T. Kind. I, 130.
22 Alkmaar	W. 8394.
22 Maastricht	W. 8569.
22 Groenlo Kgr.	P. v. J. 598.
22 Sliedrecht Kgr.	P. v. J. 630.
23 *a* H. R.	W. 8354. — R. 202, § 67, p. 444. — P. v. J. 533. — G.Stem 2849. — W. B. A. 2967, 2968.
23 *b* H. R.	W. 8355. — R. 202, § 68, p. 451. — P. v. J. 541.

Maart	**1906.**
23 Amsterdam Hof	M. v. H. 1906, 197.
23 *a* Amsterdam	W. 8536. — W. v. N. R. 1940. — N. W. 100.
23 *b* Amsterdam	W. 8770. — W. v. N. R. 1956. — N. W. 188.
23 Rotterdam	W. 8560.
26 *a* H. R.	W. 8354. — R. 202, § 70, p. 466. — P. v. J. 576.
26 *b* H. R.	W. 8355. — R. 202, § 69, p. 461. — P. v. J. 570.
26 's Gravenhage Hof	W. 8402. — P. v. J. 575. — W. v. N. R. 1943. — N. W. 66.
26 Arnhem	W. 8412. — P. v. J. 581. — N. W. 69.
28 Amsterdam	W. 8518.
28 Rotterdam	P. v. J. 539.
29 Arnhem Hof	W. 8395.
29 Arnhem	W. 8738.
29 's Hertogenbosch	P. v. J. 677.
29 Maastricht	W. 8468.
30 *a* H. R.	W. 8356. — R. 202, § 72, p. 478. — P. v. J. 535. — W. v. N. R. 1898. — N. W. 31. — M. v. H. 1906, 166.
30 *b* H. R.	W. 8357. — R. 202, § 71, p. 471. — P. v. J. 553.
30 Arnhem Hof	W. 8405. — P. v. J. 531.
30 's Hertogenbosch	T. Kind. I, 145.
April.	
2 *a* H. R.	W. 8356. — R. 202, § 77, p, 511. — P. v. J. 562.
2 *b* H. R.	W. 8357. — R. 202, § 76, p. 505. — P. v. J. 614.
2 *c* H. R.	W. 8358. — P. v. J. 542.
2 *d* H. R.	W. 8358. — R. 202, § 73, p. 487. — P. v. J. 550.
2 *e* H. R.	W. 8359. — R. 202, § 74, p. 491. — P. v. J. 532.
2 *f* H. R.	W. 8359. — R. 202, § 75, p. 503. — P. v. J. 532.
2 *g* H. R.	W. 8367. — R. 202, § 78, p. 508. — P. v. J. 541.
2 's Gravenhage Hof	W. 8407. — P. v. J. 597. — M. v. H. 1906, 122.
2 *a* Rotterdam	W. 8483. — W. v. N. R. 1946.
2 *b* Rotterdam	P. v. J. 557.
2 Utrecht	W. 8400.
3 's Gravenhage Hof	P. v. J. 573.
3 's Gravenhage	W. 8369.
3 's Hertogenbosch	P. v. J. 544.
5 's Gravenhage Hof	W. 8406. — P. v. J. 543.
5 Rotterdam Kgr. I	P. v. J. 550.
6 *a* Amsterdam	W. 8517. — N. W. 87.
6 *b* Amsterdam	W. 8547.
6 *c* Amsterdam	W. 8571.
6 *d* Amsterdam	P. v. J. 661.
6 Groningen	W. 8404. — G.Stem 2868. — W. B. A. 2984.
6 *a* Rotterdam	W. 8481.
6 *b* Rotterdam	W. v. N. R. 1898. — N. W. 34.
9 *a* H. R.	W. 8361. — R. 202, § 79, p. 519. — P. v. J. 537.
9 *b* H, R.	W. 8361. — R. 202, § 83, p. 540. — P. v. J. 537.
9 *c* H. R.	W. 8362. — R. 202, § 87, p. 556. — P. v. J. 570. — G.Stem 2852.
9 *d* H. R.	W. 8362. — R. 202, § 80, p. 524. — G.Stem 2852.
9 *e* H. R.	W. 8363. — R. 202, § 85. p. 548. — P. v. J. 537.
9 *f* H. R.	W. 8363. — R. 202, § 86, p. 552. — P. v. J. 540.
9 *g* H. R.	W. 8364. — R. 202, § 82, p. 533. — P. v. J. 536.

2

April	1906.
9 *h* H. R.	W. 8364. — R. 202, § 84, p. 543. — P. v. J. 586.
9 *i* H. R.	W. 8365. — R. 202, § 89, p. 578. — P. v. J. 540.
9 *j* H. R.	W. 8366. — R. 202. § 88, p. 561. — P. v. J. 546.
9 *k* H. R.	W. 8361. — R. 202, § 81, p. 531. — P. v. J. 534.
9 *a* 's Gravenhage Hof	M. v. H. 1906, 1.
9 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8371. — P. v. J. 591.
10 *a* 's Hertogenbosch Hof	W. 8428. — W. v. N. R. 1924.
10 *b* 's Hertogenbosch Hof	W. 8423.
10 Amsterdam	T. Kind. I, 95.
10 's Hertogenbosch	P. v. J. 576.
11 *a* Amsterdam	W. 8520. — W. v. N. R. 1917. — N. W. 87. — P. W. 1906, 133.
11 *b* Amsterdam	W. v. N. R. 1921.
11 *c* Amsterdam	W. 8507.
11 *d* Amsterdam	W. 8558. — M. v. H. 1907, 16.
12 Amsterdam Hof	W. 8443. — W. v. N. R. 1933.
12 Arnhem Hof	W. 8409. = 19 April 1906.
12 Maastricht	W. 8546.
13 *a* Amsterdam	W. 8558.
13 *b* Amsterdam	W. 8563. — W. v. N. R. 1936, 1969. — N. W. 104. — P. W. 1907, 11.
13 *c* Amsterdam	W. 8576.
17 *a* H. R.	W. 8367. — P. v. J. 608.
17 *b* H. R.	W. 8368. — R. 202, § 90, p. 590. — P. v. J. 592. — G.Stem 2853.
17 *c* H. R.	W. 8368. — R. 202, § 91, p. 594. — P. v. J. 542.
17 *d* H. R.	W. 8369. — R. 202, § 93, p. 604. — P. v. J. 590.
17 *e* H. R.	W. 8369. — R. 202, § 92, p. 601. — P. v. J. 580.
17 's Gravenhage	W. 8371.
18 's Gravenhage Hof	W. 8370. — P. v. J. 561.
18 *a* Almelo	W. 8490. — W. v. N. R. 1945.— N. W. 81.
18 *b* Almelo	W. 8405. — G.Stem 2871. = *b* 18 April 1905.
18 *a* Amsterdam	W. 8508. — N. W. 83.
18 *b* Amsterdam	W. 8504. — W. v. N. R. 1904. — N. W. 84.
19 Arnhem Hof	P. v. J. 580. = 12 April 1906.
19 's Hertogenbosch	P. v. J. 614.
19 Zwolle	W. 8567.
19 Amsterdam Kgr. IV	T. Kind. I, 179.
20 *a* H. R.	W. 8367. — R. 202, § 97, p. 638. — P. v. J. 539.
20 *b* H. R.	W. 8368. — R. 202, § 94, p. 607. — P. v. J. 544.
20 *c* H. R.	W. 8369. — R. 202, § 96, p. 625. — P. v. J. 563. — G.Stem 2859. — W. B. A. 2976.
20 *d* H. R.	W. 8370. — R. 202, § 95, p. 616. — P. v. J. 542.
20 *a* Amsterdam Hof	W. 8459.
20 *b* Amsterdam Hof	W. 8455. — W. v. N. R. 1940. — N. W. 64.
20 Amsterdam	W. 8572. — W. v. N. R. 1972.
20 's Hertogenbosch	W. 8552.
23 *a* H. R.	W. 8370. — R. 202, § 99, p. 651. — P. v. J. 540.
23 *b* H. R.	W. 8373. — P. v. J. 543.
23 *c* H. R.	W. 8373. — R. 202, § 98, p. 645. — P. v. J. 755.
23 *d* H. R.	W. 8374.
23 *e* H. R.	R. 202, § 100. p. 653. — P. v. J. 540.

April	**1906.**
23 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8408. — N. W. 63.
23 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8409. — M. v. H. 1906, 44.
23 Middelburg	P. v. J. 575.
24 's Gravenhage	W. 8423. — N. W. 54.
25 *a* Arnhem Hof	W. 8518. — N. W. 90.
25 *b* Arnhem Hof	W. 8412. — P. v. J, 581. — N. W. 69.
25 Leeuwarden Hof	W. 8401.
25 Rotterdam	W. 8491.
25 Utrecht	W. 8430.
26 Arnhem Hof	W. 8410. — P. v. J. 574.
27 *a* H. R.	W. 8371. — R. 202, § 101, p. 654. — P. v. J. 545. — G.Stem 2856. — W. v. N. R. 1903. — W. B. A. 2974.
27 *b* H. R.	W. 8372. — R. 202, § 102, p. 670. — P. v. J. 542.
27 Amsterdam	W. 8573. — W. v. N. R. 1963, 1972.
27 Groningen	W. 8590. — P. v. J. 727.
27 Tiel	W. 8682.
30 *a* H. R.	W. 8375. — R. 202, § 105, p. 693. — P. v. J. 548.
30 *b* H. R.	W. 8375. — R. 202, § 104, p. 685. — P. v. J. 548.
30 *c* H. R.	W. 8376. — R. 202, § 103, p. 678. — P. v. J. 543.
Mei.	
1 H. R.	P. v. J. 562. = *a* 1 Mei 1905.
1 's Hertogenbosch Hof	W. 8571. — M. v. H. 1906, 254.
1 Arnhem	P. v. J. 552.
1 Rotterdam	W. 8402. — N. W. 60.
2 Arnhem Hof	W. 8425. — W. v. N. R. 1926.
2 's Gravenhage Hof	W. 8410. — P. v. J. 569.
2 's Hertogenbosch Hof	W. 8408. — P. v. J. 554.
2 's Gravenhage	W. 8375. — W. v. N. R. 1905.
2 Winschoten	W. 8406. — P. v. J. 559. — W. B. A. 2993.
3 Rotterdam	W. 8493.
3 's Gravenhage Kgr.	T. v. S. XVIII, p. 61.
4 H. R.	W. 8376. — R. 203, § 1, p. 1. — P. v. J. 545. — N. W. 42.
4 Amsterdam Hof	W. 8545.
4 *a* Amsterdam	W. 8588. — W. v. N. R. 1952. — N. W. 113. = 4 Mei 1907.
4 *b* Amsterdam	T. Kind. I, 81.
7 *a* H. R.	W. 8372. — R. 203, § 4, p. 22. — P. v. J. 604.
7 *b* H. R.	W. 8376. — R. 203, § 2, p. 10. — P. v. J. 558. — G.Stem 2855. — W. B. A. 2975.
7 *c* H. R.	W. 8377. — R. 203, § 3, p. 19. — P. v. J. 544. —
7 *d* H. R.	W. 8377. — P. v. J. 552.
7 *e* H. R.	W. 8378. — P. v. J. 546.
7 's Gravenhage Hof	W. 8411. — N. W. 63. — M. v. H. 1907, 107.
8 Amsterdam	W. 8569. — G.Stem 2920. — N. W. 103. — W. B. A. 3059.
8 Zierikzee	W. 8406.
9 *a* Arnhem Hof	W. 8522. — N. W. 93.
9 *b* Arnhem Hof	W. 8520. — N. W. 85.
9 *a* Amsterdam	W. 8508. — G.Stem 2900. — W. v. N. R. 1932. — W. B. A. 3019.
9 *b* Amsterdam	W. 8519.

Mei	**1906.**
9 Rotterdam	W. 8492. — W. v. N. R. 1951. — N. W. 82.
9 *a* Utrecht	W. 8548.
9 *b* Utrecht	W. 8431.
9 Zwolle	W. 8401. — W. v. N. R. 1912.
9 Zutphen	W. 8384. — G.Stem 2863. — W. B. A. 2978.
11 H. R.	W. 8377. — R. 203, § 5, p. 32. — P. v. J. 551. — N. W. 38. — P. W. 1905, 351.
11 *a* Amsterdam	W. 8602. — N. W. 121.
11 *b* Amsterdam	T. Kind. I, 95.
12 Amsterdam	W. 8401.
14 *a* H. R.	W. 8378. — P. v. J. 548.
14 *b* H. R.	W. 8379. — R. 203, § 7, p. 49. — P. v. J. 546.
14 *c* H. R.	W. 8379. — R. 203, § 8, p. 52. — P. v. J. 582.
14 *d* H. R.	W. 8379. — R. 203, § 6, p. 40. — P. v. J. 567. — G.Stem 2858.
16 Arnhem Hof	W. 8424.
16 's Hertogenbosch Hof	T. Kind. I, 134.
16 *a* Rotterdam	W. 8553. — M. v. H. 1906, 6.
16 *b* Rotterdam	W. 770.
16 Zwolle	W. 8403. — W. v. N. R. 1917.
17 Alkmaar	W. 8766.
17 Maastricht	P. W. 1906, 268.
17 Tiel	T. Kind. I, 169.
18 *a* H. R.	W. 8380. — R. 203, § 9, p. 58. — P. v. J. 544.
18 *b* H. R.	W. 8381. — R. 203, § 10, p. 63. — P. v. J. 547.
18 *a* Amsterdam Hof	M. v. H. 1906, 241.
18 *b* Amsterdam Hof	M. v. H. 1907, 1.
18 Amsterdam	M. v. H. 1906, 190.
18 Heerenveen	W. 8684.
20 's Gravenhage Hof	W. 8420.
21 *a* H. R.	W. 8380. — R. 203, § 12, p. 74. — P. v. J. 588.
21 *b* H. R.	W. 8381. — P. v. J. 546.
21 *c* H. R.	W. 8381. — R. 203, § 11, p. 70. — P. v. J. 564.
21 *d* H. R.	W. 8382. — P. v. J. 626.
21 *e* H. R.	W. 8382. — P. v. J. 550.
21 *f* H. R.	W. 8382. P. v. J. 560.
21 *g* H. R.	W. 8383. — R. 203, § 13, p. 85. — P. v. J. 556.
21 *h* H. R.	W. 8383. — R. 203, § 14, p. 88. — P. v. J. 552. — G.Stem 2859.
21 's Gravenhage Hof	P. v. J. 569.
21 Arnhem	W. v. N. R. 1926. — P. W. 1905, 318.
22 Amsterdam	P. v. J. 661.
22 's Gravenhage	P. v. J. 672.
23 's Hertogenbosch Hof	T. Kind. I, 131.
23 Amsterdam	W. 8513. — N. W. 88.
23 Breda	W. 8499.
23 Dordrecht	P. v. J. 705.
23 Rotterdam	W. 8524.
23 Zutphen	P. v. J. 598.
25 *a* H. R.	W. 8383. — R. 203, § 16, p. 102. P. v. J. 549. — N. v. N. R. 1908. — W. B. A. 2979.
25 *b* H. R.	W. 8384. — R. 203, § 15, p. 92. — P. v. J. 549.

Mei **1906.**

25 *a* Amsterdam Hof	W. 8502.
25 *b* Amsterdam Hof	W. 8507.
25 Amsterdam	W. 8592. — P. v. J. 555.
28 *a* H. R.	W. 8385. — R. 203, § 20, p. 133. — P. v. J. 606.
28 *b* H. R.	W. 8385. — R. 203. § 17, p. 115. — P. v. J. 576.
28 *c* H. R.	W. 8386. — R. 203, § 19, p. 125.
28 *d* H. R.	W. 8386. — R. 203, § 18, p. 120. — P. v. J. 550.
28 Arnhem	T. Kind. I, 805.
29 H. R.	W. 8386. — R. 203, § 21, p. 148. — P. v. J. 564.
30 *a* Leeuwarden Hof	W. 8508.
30 *b* Leeuwarden Hof	W. 8576.
31 Arnhem Hof	P. v. J. 606.
31 Leeuwarden Hof	W. 8466.
Juni	
1 Amsterdam Hof	W. 8437. — M. v. H. 1906, 249.
2 Dordrecht	P. v. J. 612.
2 Goes Kgr.	W. 8545.
5 *a* H. R.	W. 8387. — R. 203, § 25, p. 186. — P. v. J. 550.
5 *b* H. R.	W. 8387. — R. 203, § 23, p. 171. — P. v. J. 562.
5 *c* H. R.	W. 8388. — R. 203, § 24, p. 180. — P. v. J. 552.
5 *d* H. R.	W. 8389. — R. 203, § 22, p. 160. — P. v. J. 560.
5 's Hertogenbosch Hof	W. 8717.
6 Arnhem Hof	W. 8430.
6 's Gravenhage Hof	W. 8412.
6 Rotterdam	W. 8566.
6 Utrecht	W. 8410.
7 *a* Arnhem Hof	W. 8567.
7 *b* Arnhem Hof	P. v. J. 560.
7 's Gravenhage Hof	W. 8440. — P. v. J. 579.
8 *a* H. R.	W. 8387. — R. 203, § 27, p. 202. — P. v. J. 551. — N. W. 43.
8 *b* H. R.	W. 8388. — R. 203, § 26, p. 191. — P. v. J. 551.
8 Amsterdam Hof	M. v. H. 1906, 215.
8 *a* Amsterdam	W. 8569, 8595. — W. v. N. R. 1961.
8 *b* Amsterdam	W. 8593.
8 *c* Amsterdam	W. 8601.
8 Tiel	W. 8659.
11 Rotterdam	W. 8543. — W. v. N. R, 1964. — N. W. 99.
12 *a* H. R.	W. 8390. — R. 203, § 28, p. 207. — P. v. J. 554.
12 *b* H. R.	W. 8391. — R. 203, § 30, p. 236. — P. v. J. 558.
12 *c* H. R.	W. 8391. — R. 203, § 29, p. 230. — P. v. J. 556. — G.Stem 2861. — W. B. A. 2980.
12 Amsterdam Hof	M. v. H. 1906, 128.
13 Leeuwarden	W. 8421. — P. v. J. 566. — W. v. N. R. 1916.
13 Rotterdam	W. 8562.
14 Amsterdam Hof	M. v. H. 1906, 94.
14 Leeuwarden	W. 8430. — P. v. J. 574. — G.Stem 2874.
14 Zwolle	W. 8487.
15 *a* H. R.	W. 8391. — R. 203, § 31, p. 240. — P. v. J. 553.
15 *b* H. R.	W. 8393. — R. 203, § 34, p. 256. — P. v. J. 553. — W. v. N. R. 1909. — N. W. 49.

Juni	**1906.**
15 *c* H. R.	W. 8392. — R. 203, § 32, p. 244. — P. v. J. 563. — M. v. H. 1906, 48.
15 *d* H. R.	R. 203, § 33, p. 250. — P. v. J. 559. — W. v. N. R. 1918. — N. W. 45. — M. v. H. 1906, 22.
15 Amsterdam	W. 8569.
15 Tiel	W. 8413. — W. v. N. R. 1925. — N. W. 67.
18 's Gravenhage Hof	W. 8439. — M. v. H. 1906, 202.
19 Amsterdam Hof	T. Kind. I, 97.
19 Arnhem Hof	W. 8429.
19 Almelo	W. 8430.
19 Arnhem	P. v. J. 566.
20 Arnhem Hof	W. 8431. — W. v. N. R. 1940.
20 's Gravenhage	W. 8411.
20 Rotterdam	W. 8551.
20 Utrecht	W. 8418.
20 Zwolle	W. 8433. — N. W. 56.
21 Alkmaar	W. 8847.
22 H. R.	W. 8394. — R. 203, § 35, p. 260. — P. v. J. 559. — W. v. N. R. 1911. — P. W. 1906, 38.
22 *a* Amsterdam	W. 8603.
22 *b* Amsterdam	W. 8604.
22 Tiel	W. 8620.
25 *a* H. R.	W. 8393. — R. 203, § 43, p. 304. — P. v. J. 564.
25 *b* H. R.	W. 8394. — R. 203, § 38, p. 277. — P. v. J. 572.
25 *c* H. R.	W. 8395. — R. 203, § 39, p. 285. — P. v. J. 566.
25 *d* H. R.	W. 8395. — P. v. J. 570.
25 *e* H. R.	W. 8396. — P. v. J. 574.
25 *f* H. R.	W. 8396. — P. v. J. 578.
25 *g* H. R.	W. 8397. — P. v. J. 564.
25 *h* H. R.	W. 8397. — P. v. J. 568.
25 *i* H. R.	W. 8398. — R. 203, § 42, p. 299. — P. v. J. 566.
25 *j* H. R.	W. 8398. — R. 203, § 41, p. 296. — P. v. J. 562.
25 *k* H. R.	W. 8399. — P. v. J. 572.
25 *l* H. R.	W. 8399. — R. 203, § 40, p. 292. — P. v. J. 562.
25 *m* H. R.	W. 8400. — P. v. J. 558.
25 *n* H. R.	W. 8400. — R. 203, § 37, p. 274. — P. v. J. 567.
25 *o* H. R.	W. 8401. — R. 203, § 36, p. 271. — P. v. J. 574.
25 *p* H. R.	W. 8401. — R. 203, § 44, p. 308. — P. v. J. 604.
25 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8436.
25 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8456.
25 *c* 's Gravenhage Hof	W. 8438. — M. v. H. 1906, 98.
25 Rotterdam	W. 8569.
26 's Hertogenbosch Hof	W. 8439.
27 H. R.	W. 8393.
27 Leeuwarden Hof	M. v. H. 1907, 85.
27 *a* Rotterdam	W. 8523. — N. W. 97.
27 *b* Rotterdam	W. 8570.
27 Dordrecht Kgr.	W. 8494.
27 Goes Kgr.	W. 8545.
28 Amsterdam Hof	W. 8576.
28 Arnhem Hof	P. v. J. 578.
28 Leeuwarden	P. v. J. 565. — W. v. N. R. 1918.

Juni	**1906.**
28 Rotterdam	W. 8430.
28 Zutphen	M. v. H. 1906, 21.
29 *a* H. R.	W. 8395. — R. 203, § 47, p. 331. — P. v. J. 559.
29 *b* H. R.	W. 8396. — R. 203, § 46, p. 324. — P. v. J. 561.
29 *c* H. R.	W. 8397. — R. 203, § 45, p. 314. — P. v. J. 561.
29 *d* H. R.	W. 8393. — R. 203, § 48, p. 337. — P. v. J. 555. — W. v. N. R. 1910. — W. B. A. 2983.
29 Tiel	W. 8482. — W. v. N. R. 1941. — N. W. 75.
Juli	
3 Almelo	W. 8531. — T. Kind II, 57.
3 Haarlem	P. v. J. 571.
5 *a* Arnhem Hof	W. 8429. — N. W. 56.
5 *b* Arnhem Hof	W. 8433. — N. W. 56.
5 *c* Arnhem Hof	W. 8526.
5 Utrecht	W. 8400.
6 Groningen	P. v. J. 564.
9 Groningen Kgr.	W. 8520.
9 Tiel Kgr.	P. v. J. 639.
10 Amsterdam	W. 8448. — P. v. J. 567.
11 *a* Utrecht	W. 8425. — W. v. N. R. 1914. — N. W. 54.
11 *b* Utrecht	W. 8427. — W. v. N. R. 1927.
11 *c* Utrecht	W. 8438.
13 Arnhem	W. 8315.
17 's Hertogenbosch Hof	W. 8521.
18 Arnhem Hof	P. v. J. 589. — W. v. N. R. 1920.
21 Arnhem Hof	W. 8487.
23 H. R.	W. 8406. — R. 203, § 49, p. 349. — P. v. J. 570.
24 Maastricht	W. 8535. — W. v. N. R. 1977.
26 Leeuwarden Hof	W. 8465.
27 Nijmegen Kgr.	P. v. J. 631.
30 *a* H. R.	W. 8405. — R. 203, § 50, p. 358. — P. v. J. 565. — W. v. N. R. 1921. — N. W. 47.
30 *b* H. R.	W. 8407. — R. 203, § 51, p. 364. — P. v. J. 565. — W. v. N. R. 1919. — T. Kind. I, 125.
30 *c* H. R.	W. 8408. — P. v. J. 569.
Augustus	
15 Arnhem (Krijgsr.)	W. 8464.
16 Amsterdam Kgr. II	W. 8458.
21 Rotterdam Kgr. II	W. v. N. R. 1923. — T. Kind. I, 143.
28 *a* H. R.	W. 8417. — P. v. J. 578.
28 *b* H. R.	W. 8417. — P. v. J. 578.
28 Middelburg	W. 8449, 8531.
September	
6 Tiel	W. 8565.
6 's Gravenhage (Pres.)	W. 8420.
7 Tiel	W. 8873.
7 Nijmegen Kgr.	P. v. J. 631.
11 's Hertogenbosch Hof	T. Kind. I, 150.
11 Leeuwarden	P. v. J. 593.
13 Arnhem Hof	P. v. J. 609.
14 H. R.	W. 8426. — R. 203, § 52, p. 370. — P. v. J. 581. — T. Kind. II, 5.

September	**1906.**
17 's Gravenhage Hof	W. 8461. — P. v. J. 634.
19 Dordrecht	W. 8947.
19 Zutphen	W. 8685 = moet zijn 1907.
20 's Gravenhage Hof	W. 8457.
21 Middelburg	W. 8545.
26 *a* Leeuwarden Hof	W. 8579. — W. v. N. R. 1981.
26 *b* Leeuwarden Hof	W. 8605. — W. v. N. R. 1983.
26 *c* Leeuwarden Hof	P. v. J. 593.
26 Amsterdam	W. 8599.
27 's Gravenhage Hof	W. 8465. — P. v. J. 657.
27 Dordrecht Kgr.	P. v. J. 587.
28 's Hertogenbosch	W. 8507. — P. v. J. 662.
October.	
2 H. R.	W. 8433. — P. v. J. 584.
2 Leeuwarden Hof	P. v. J. 593.
3 Amsterdam Hof	P. v. J. 667.
3 Rotterdam	W. 8609.
3 Utrecht	W. 8509.
4 Arnhem Hof	W. 8461. — P. v. J. 594.
4 's Gravenhage Hof	W. 8462.
4 Amsterdam Kgr. IV.	T. Kind. I, 180.
5 's Hertogenbosch	W. 8510. — P. v. J. 652. — W. v. N. R. 1949.
6 's Hertogenbosch	N. W. 85 = 5 October 1906.
8 's Gravenhage Hof	W. 8479.
9 *a* H. R.	W. 8433. — P. v. J. 584.
9 *b* H. R.	W. 8434. — P. v. J. 584.
9 *c* H. R.	W. 8434. — P. v. J. 584.
9 Breda	W. 8485. — W. v. N. R. 1955.
9 Zierikzee	W. 8509.
10 's Gravenhage Hof	P. v. J. 654.
10 Amsterdam	W. 8593.
12 *a* Amsterdam	W. 8589.
12 *b* Amsterdam	W. 8632. — N. W. 128.
12 Tiel	W. 8568.
15 *a* H. R.	W. 8441. — R. 204. § 3, p. 15. — P. v. J. 608.
15 *b* H. R.	W. 8441. — P. v. J. 586.
15 *c* H. R.	W. 8442. — P. v. J. 588.
15 *d* H. R.	W. 8442. — R. 204, § 1, p. 1. — P. v. J. 590. — G.Stem 2878. — W. B. A. 2997.
15 *e* H. R.	W. 8443. — P. v. J. 590.
15 *f* H. R.	W. 8443. — R. 204, § 2, p. 7. — P. v. J. 596.
15 's Gravenhage Hof	W. 8475. — P. v. J. 664.
16 's Hertogenbosch Hof	W. 8532.
16 Amsterdam	P. v. J. 631.
17 Arnhem Hof	W. 8603. — W. v. N. R. 1928.
19 H. R.	W. 8457.
19 H. Mil. Ger.	W. 8464.
19 Amsterdam	W. 8591.
19 Tiel	W. 8514.
20 Amsterdam	W. 8463, 8464. — P. v. J. 599, 600.
20 Groningen Kgr.	P. v. J. 653.
22 *a* H. R.	W. 8444. — R. 204. § 5, p. 30. — P. v. J. 594.

October	**1906.**
22 *b* H. R.	W. 8445. — P. v. J. 621.
22 *c* H. R.	W. 8445. — P. v. J. 610.
22 *d* H. R.	W. 8446.
22 *e* H. R.	W. 8446. -- R. 204, § 4, p. 22. — G.Stem 2881.
22 *f* H. R.	W. 8447. — R. 204, § 6, p. 33. — W. B. A. 3000.
22 's Gravenhage Hof	W, 8477. — P. v. J. 660. — M. v. H. 1907, 83.
22 Amsterdam	W. 8458.
22 Arnhem	T. Kind. I, 172.
22 Leiden Kgr.	T. v. S. XVIII, p. 25.
23 's Hertogenbosch Hof	W. 8531. — W. v. N. R. 1960. — N. W. 96.
24 Amsterdam	W. v. N. R. 1965.
26 H. R.	W. 8444. — R. 204, § 7, p. 42. — P. v. J. 595.
26 Amsterdam Hof	W. 8489. — M. v. H. 1907, 43.
26 Amsterdam	W. 8611. — W. v. N. R. 1989. — N. W. 118.
29 *a* H. R.	W. 8447. — P. v. J. 592. — G.Stem 2883. — W. B. A. 3005.
29 *b* H. R.	W. 8448. — P. v. J. 641.
29 *c* H. R.	W. 8448. — R. 204, § 8, p. 51. — P. v. J. 592. — W. B. A. 3017.
29 *d* H. R.	W. 8449. — P. v. J. 594.
29 *e* H. R.	W. 8449. — R. 204, § 9, p. 59. — P. v. J. 627. — W. B. A. 2999.
29 *f* H. R.	W. 8550. — P. v. J. 592.
30 Zierikzee	W. 8479.
31 Amsterdam Hof	= 3 October 1906.
31 Leeuwarden	P. v. J. 624.
31 Utrecht	W. 8520.
November.	
1 's Gravenhage	W. 8588.
1 Amsterdam Kgr. I	W. 8755. — W. B. A. 3113.
2 Amsterdam	W. 8560.
5 *a* H. R.	W. 8450. — P. v. J. 596.
5 *b* H. R.	W. 8451. — P. v. J. 657.
5 *c* H. R.	W. 8451. — R. 204, § 11, p. 77 — P. v. J. 602.
5 *d* H. R.	W. 8452. — P. v. J. 635.
5 *e* H. R.	W. 8452. — P. v. J. 624.
5 *f* H. R.	W. 8453. — P. v. J. 659.
5 *g* H. R.	W. 8454. — P. v. J. 690.
5 *h* H. R.	W. 8354. — R. 204, § 10, p. 66. — P. v. J. 691.
5 Leiden Kgr.	T. v. S. XVIII, p. 61.
6 's Hertogenbosch Hof	W. 8568. — W. v. N. R. 2009.
6 's Gravenhage	W. 8452.
7 Utrecht	W. 8465.
8 H. R.	W. 8451. — R. 204, § 12, p. 82. — P. v. J. 593.
8 Alkmaar	M. v. H. 1906, 67.
8 Leeuwarden	W. 8495.
9 *a* H. R.	W. 8452. — R. 204, § 13, p. 86. — P. v. J. 607.
9 *b* H. R.	W. 8453. — R. 204, § 14, p. 92. — P. v. J. 607. — W. v. N. R. 1931. — N. W. 65.
9 *a* Amsterdam	W. 8594.
9 *b* Amsterdam	P. v. J. 663.
9 's Hertogenbosch	W. 8521. — P. v. J. 637.

November.	**1906.**
9 Tiel	W. 8452. — N. W. 73.
12 *a* H. R.	W. 8455. — R. 204, § 15, p. 108. — P. v. J. 626.
12 *b* H. R.	W. 8455. — R. 204, § 16, p. 116. — P. v. J. 608.
12 's Gravenhage Hof	W. 8480. — P. v. J. 662. — N. W. 140.
12 Amsterdam	W. 8583.
12 Rotterdam	W. 8626.
13 's Hertogenbosch Hof	W. 8592.
13 's Gravenhage	W. 8522. — N. W. 89.
14 's Gravenhage	W. 8754.
14 Rotterdam	P. v. J. 800.
14 Utrecht	W. 8526.
16 *a* H. R.	W. 8456. — R. 204, § 18, p. 124. — P. v. J. 605.
16 *b* H. R.	W. 8457. — R. 204, § 17, p. 119. — P. v. J. 619.
16 *c* H. R.	W. 8458. — R. 204, § 19, p. 128. — P. v. J. 609.
16 *a* 's Hertogenbosch	W. 8523. — P. v. J. 664.
16 *b* 's Hertogenbosch	W. 8524. — P. v. J. 650.
16 Tiel	W. 8474.
17 Amsterdam	W. 8604.
19 *a* H. R.	W. 8456. — R. 204, § 20, p. 136. — P. v. J. 612.
19 *b* H. R.	W. 8459. — R. 204, § 22, p. 147. — P. v. J. 597. — W. B. A. 3016.
19 *c* H. R.	W. 8459. — R. 204, § 21, p. 140. — P. v. J. 615. — W. B. A. 3016.
19 *d* H. R.	W. 8460.
19 *e* H. R.	W. 8459. — R. 204, § 23, p. 151. — P. v. J. 605.
19 *f* H. R.	P. v. J. 606.
19 's Gravenhage Hof	W. 8478. — P. v. J. 668. — M. v. H. 1907, 120.
19 *a* 's Gravenhage Hof	M. v. H. 1907, 159.
19 Arnhem	T. Kind. II, 22.
21 Amsterdam	W. v. N. R. 1970.
21 Middelburg	W. 8520. — N. W. 86.
21 Rotterdam	W. 8610.
21 *a* Utrecht	W. 8471 = 24 November 1906.
21 *b* Utrecht	W. 8480. — N. W. 81.
23 H. R.	W. 8460. — P. v. J. 605. — W. v. N. R. 1934.
23 Amsterdam	W. 8605.
24 Amsterdam	W. 8561.
24 Utrecht	W. v. N. R. 1985 = *a* 21 November 1906.
26 *a* H. R.	W. 8461. — P. v. J. 606.
26 *b* H. R.	W. 8461. — P. v. J. 598.
26 *c* H. R.	W. 8461. — P. v. J. 608.
26 *d* H. R.	W. 8462. — R. 204, § 25, p. 161. — P. v. J. 614.
26 *e* H. R.	W. 8463. — R. 204, § 24, p. 155. — P. v. J. 612.
26 *f* H. R.	W. 8464. — P. v. J. 621.
26 's Gravenhage Hof	W. 8487. — P. v. J. 642. — M. v. H. 1907, 202.
26 *a* Rotterdam	W. 8566. — N. W. 112.
26 *b* Rotterdam	W. 8598. — W. v. N. R. 1986.
26 Amsterdam Kgr. III.	P. v. J. 609.
27 Assen	P. v. J. 597. — T. Kind. II, 9.
27 Tiel	W. 8541.
28 Dordrecht	W. 8496. — W. v. N. R. 1961. — N. W. 88.
28 Rotterdam	W. 8656.

November.	**1906.**
30 H. R.	W. 8464. — R. 204, § 27, p. 181. — P. v. J. 615.
30 *a* H. R.	W. 8465. — R. 204, § 28, p. 188. — P. v. J. 615. — W. v. N. R. 1935. — N. W. 67.
30 *b* H. R.	W. 8466. — R. 204, § 26, p. 169. — P. v. J. 613.
30 Amsterdam	W. 8569.
30 's Gravenhage	W. 8461.
December.	
3 *a* H. R.	W. 8465. — R. 204, § 31, p. 209. — P. v. J. 610.
3 *b* H. R,	W. 8466. — R. 204, § 32, p. 213. — P. v. J. 607.
3 *c* H. R.	W. 8467.
3 *d* H. R.	W. 8467. — R. 204, § 29, p. 195.
3 *e* H. R.	W. 8467. — P. v. J. 651.
3 *f* H. R.	W. 8468. — R. 204, § 30, p. 202. — P. v. J. 659.
3 's Gravenhage Hof	W. 8482. — P. v. J. 664.
3 's Gravenhage	W. 8474.
3 Rotterdam	W. 8607.
3 Utrecht	W. 8498.
3 Leiden Kgr.	W. 8462.
3 *a* Leiden Kgr.	T. v. S. XVIII, p. 53.
4 Amsterdam Hof	P. v. J. 673.
4 's Gravenhage	W. 8498.
5 *a* Arnhem Hof	W. 8549. — N. W. 101.
5 *b* Arnhem Hof	W. 8556.
5 Rotterdam	W. 8601.
5 Schiedam Kgr.	W. 8503.
7 *a* H. R.	W. 8469. — R. 204, § 34, p. 231. — P. v. J. 634.
7 *b* H. R.	W. 8470. — R. 204, § 33, p. 218. — P. v. J. 628. — W. B. A. 3029. — M. v. H. 1907, 34.
7 Amsterdam Hof	M. v. H. 1906, 219.
7 Alkmaar	W. 8684.
10 *a* H. R.	W. 8469. — G.Stem 2891.
10 *b* H. R.	W. 8470. — R. 204, § 36, p. 246. — P. v. J. 616.
10 *c* H. R.	W. 8471. — P. v. J. 647.
10 *d* H. R.	W. 8472. — R. 204, § 35, p. 238. — P. v. J. 618.
10 *e* H. R.	W. 8473. — P. v. J. 614.
10 *a* Amsterdam Hof	M. v. H. 1906, 228.
10 *b* Amsterdam Hof	M. v. H. 1907, 148.
10 's Gravenhage Hof	W. 8491. — P. v. J. 664.
11 Haarlem	W. 8727. — W. v. N. R. 2043.
11 Gulpen Kgr.	W. 8458.
12 Leeuwarden Hof	W. 8505. — P. v. J. 723. — G.Stem 2890.
12 Amsterdam	W. 8608.
12 Rotterdam	W. 8603.
13 's Gravenhage Hof	P. v. J. 622.
13 Roermond	W. 8545. — W. v. N. R. 1938. — N. W. 98. — P. W. 1907, 405.
14 *a* H. R.	W. 8471. — R. 204, § 38, p. 262. — P. v. J. 636.
14 *b* H. R.	W. 8472. — R. 204, § 37, p. 251. — P. v. J. 650. W. v. N. R. 1943. — N. W. 72.
14 *a* Amsterdam Hof	W. 8706.
14 *b* Amsterdam Hof	M. v. H. 1906, 234.
14 *a* Amsterdam	W. v. N. R. 1984.

December.	**1906.**
14 *b* Amsterdam	T. Kind. II, 29.
14 Groningen Kgr.	P. v. J. 729.
17 *a* H. R.	W. 8474. — R. 204, § 39, p. 273.
17 *b* H. R.	W. 8475.
17 Amsterdam Hof	M. v. H. 1906, 92.
17 's Gravenhage Hof	W. 8484. — N. W. 80. — P. v. J. 654. — T. Kind. II, 13.
18 Amsterdam Hof	P. v J. 669.
19 Arnhem Hof	W. 8551.
19 's Hertogenbosch Hof	W. 8591. — P. v. J. 687.
20 Arnhem Hof	W. 8555. — P. v. J. 609. — T. Kind. II, 24.
21 *a* H. R.	W. 8473. — R. 204, § 41, p. 287. — P. v. J. 604. — G.Stem 2889. — W. B. A. 3009.
21 *b* H. R.	W. 8473. — R. 204, § 42, p. 294. — P. v. J. 669.
21 *c* H. R.	W. 8474. — R. 204, § 40, p. 283. — P. v. J. 613.
21 Amsterdam	W. 8582.
24 *a* H. R.	W. 8474. — P. v. J. 616.
24 *b* H. R.	W. 8475. — R. 204, § 43, p. 301. — P. v. J. 623.
24 *c* H. R.	W. 8476. — R. 204, § 47, p. 333. — P. v. J. 609. — N. W. 74.
24 *d* H. R.	W. 8476. — R. 204, § 44, p. 310. — P. v. J. 627. — G.Stem 2897.
24 *e* H. R.	W. 8477. — P. v. J. 635.
24 *f* H. R.	W. 8478.
24 *g* H. R.	W. 8478. — P. v. J. 653. — G.Stem 2899.
24 *h* H. R.	W. 8479. — P. v. J. 620.
24 *i* H. R.	W. 8480. — R. 204, § 45, p. 317.
24 *j* H. R.	W. 8480. — R. 204, § 46, p. 325. — P. v. J. 677.
24 *k* H. R.	W. 8481.
24 's Gravenhage Hof	W. 8483. — P. v. J. 686.
24 *a* 's Hertogenbosch Hof	W. 8493. — G.Stem 2886. — W. B. A. 3015.
24 *b* 's Hertogenbosch Hof	W. 8583.
24 Amsterdam	W. 8647.
24 Groningen	P. v. J. 751.
27 Arnhem Hof	W. 8553. — P. v. J. 612.
27 's Gravenhage Hof	M. v. H. 1907, 151.
28 *a* H. R.	W. 8477. — R. 204, § 48, p. 336. — P. v. J. 611. — W. v. N. R. 1949.
28 *b* H. R.	W. 8478. — P. v. J. 625.
28 *c* H. R.	W. 8479. — R. 204, § 49, p. 353. — P. v. J. 623.
28 's Gravenhage Hof	W. 8486.
28 *a* Amsterdam	W. 8642.
28 *b* Amsterdam	P. v. J. 629.
28 's Gravenhage Kgr.	W. 8484. — N. W. 80.
31 *a* H. R.	W. 8482. — P. v. J. 631.
31 *b* H. R.	W. 8483. — R. 204, § 50, p. 358. — P. v. J. 618. — G.Stem 2893. — W. B. A. 3012.
31 *c* H. R.	W. 8483. — R. 204, § 51, p. 363. — P. v. J. 610.
31 *d* H. R.	W. 8484. — P. v. J. 627.
31 *e* H. R.	W. 8485.
31 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8486. — P. v. J. 656.
31 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8490. — T. Kind. II, 16.

December.	**1906.**
31 *c* 's Gravenhage Hof	W. 8495. — P. v. J. 637. — M. v. H. 1907, 236.
31 's Hertogenbosch	P. v. J. 645.
31 Rotterdam	W. 8515. — P. v. J. 628. — G.Stem 2892. — W. B. A. 3010.
31 Goes Kgr.	W. 8559.
Januari.	**1907.**
2 Arnhem Hof	W. 8494.
3 Amsterdam Kgr. I	W. 8472.
5 Amsterdam	T. v. S. XIX, p. 16, 24.
7 *a* H. R.	W. 8485. — R. 205, § 1, p. 1. — P. v. J. 618. — G.Stem 2894.
7 *b* H. R.	W. 8485. — P. v. J. 639. — G.Stem 2894.
7 *c* H. R.	W. 8486. — R. 205, § 3, p. 10. — P. v. J. 622.
7 *d* H. R.	W. 8486. — R. 205, § 2, p. 6. — P. v. J. 620.
7 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8485. — P. v. J. 652. — N. W. 79.
7 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8492. — P. v. J. 636. — W. v. N. R. 1958. — M. v. H. 1907, 176.
7 Arnhem	W. v. N. R. 1950.
9 *a* Arnhem Hof	W. 8502. — P. v. J. 608.
9 *b* Arnhem Hof	W. 8571. — W. v. N. R. 1979.
9 *a* Amsterdam	W. 8606. — W. v. N. R. 1998. — N. W. 114.
9 *b* Amsterdam	W. 8645.
9 Rotterdam	W. 8646.
10 Leeuwarden	W. 8514.
11 H. R.	W. 8481. — P. v. J. 634. — N. W. 81.
11 Amsterdam Hof	P. v. J. 642.
11 Amsterdam	W. 8676.
14 *a* H. R.	W. 8482. — R. 205, § 4, p. 14. — P. v. J. 613.
14 *b* H. R.	W. 8487. — R. 205, § 5, p. 25. — P. v. J. 635. — G.Stem 2895. — W. B. A. 3026.
14 *c* H. R.	W. 8487. — R. 205, § 6, p. 31. — P. v. J. 661.
14 *d* H. R.	W. 8488. — R. 205, § 7, p. 40. — P. v. J. 659.
14 *e* H. R.	W. 8488. — P. v. J. 627.
14 *f* H. R.	W. 8488. — P. v. J. 627.
14 *g* H. R.	W. 8490. — R. 205, § 8, p. 46. — P. v. J. 616.
15 Amsterdam Hof	T. Kind. II, 33.
15 *a* Haarlem	P. v. J. 740.
15 *b* Haarlem	P. v. J. 843 = 13 Februari 1908.
15 's Hertogenbosch	P. v. J. 659.
16 *a* Leeuwarden Hof	W. 8510.
16 *b* Leeuwarden Hof	W. 8721. — N. W. 156.
16 Amsterdam	W. 8623.
16 Dordrecht	P. v. J. 889.
17 H. R.	W. 8489. — R. 205, § 9, p. 61. — P. v. J. 617.
17 *a* Arnhem Hof	W. 8486. — P. v. J. 624.
17 *b* Arnhem Hof	W. 8570. — P. v. J. 657.
17 Amsterdam Kgr. I	W. 8496. — G.Stem 2897. — W. B. A. 3016.
18 *a* H. R.	W. 8490. — R. 205, § 13, p. 94. — P. v. J. 617. — W. v. N. R. 1949. — N. W. 77.
18 *b* H. R.	W. 8491. — R. 205, § 11, p. 79. — P. v. J. 617. — W. v. N. R. 1945. — N. W. 76.

Januari	**1907.**
18 *c* H. R.	W. 8492. — R. 205. § 10, p. 71. — P. v. J. 617.
18 *d* H. R.	W. 8493. — R. 205, § 12, p. 87. — P. v. J. 621.
18 *a* Amsterdam Hof	W. 8676. — N. W. 140.
18 *b* Amsterdam Hof	P. v. J. 670.
18 *a* Amsterdam	W. 8562.
18 *b* Amsterdam	W. 8667. — N. W. 143.
18 *c* Amsterdam	W. 8672.
21 *a* H. R.	W. 8491. — R. 205, § 16, p. 120. — P. v. J. 624.
21 *b* H. R.	W. 8492. — P. v. J. 618.
21 *c* H. R.	W. 8493. — R. 205, § 15, p. 116. — P. v. J. 647.
21 *d* H. R.	W. 8494. — R. 205, § 14, p. 101. — P. v. J. 633.
21 Amsterdam Hof	M. v. H. 1907, 74.
21 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8536. — P. v. J. 672.
21 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8536. — P. v. J. 762.
21 *a* Rotterdam	W. 8607. — W. v. N. R. 1987. — N. W. 115.
21 *b* Rotterdam	W. 8618.
22 's Hertogenbosch Hof	W. 8592. — W. v. N. R. 1979.
22 Amsterdam	P. v. J. 635.
23 's Hertogenbosch Hof	W. 8616.
23 *a* Amsterdam	W. 8609. — N. W. 117. — M. v. H. 1907, 325.
23 *b* Amsterdam	W. 8617. — W. v. N. R. 2017. — N. W. 126.
23 Rotterdam	W. 8645.
24 Rotterdam	W. 8735.
25 *a* H. R.	W. 8494. — R. 205, § 17, p. 122. — P. v. J. 625.
25 *b* H. R.	W. 8495. — R. 205, § 18, p. 129. — P. v. J. 623. — N. W. 78.
25 *a* Amsterdam	W. 8648. — M. v. H. 1907, 110.
25 *b* Amsterdam	W. 8671. — W. v. N. R. 2023. — N. W. 145.
25 's Gravenhage	P. v. J. 926.
28 H. R.	W. 8495. — R. 205, § 19, p. 136. — P. v. J. 649. — W. v. N. R. 1944. — N. W. 78.
28 's Gravenhage Hof	P. v. J. 670.
29 Rotterdam Kgr. II	G.Stem 2889.
31 *a* H. R.	W. 8496. — R. 205, § 21, p. 151. — P. v. J. 628.
31 *b* H. R.	W. 8497. — R. 205, § 20, p. 142. — P. v. J. 630. — W. v. N. R. 1940. — N. W. 77.
31 Roermond	W. 8516. — W. v. N. R. 1942. — N. W. 91.
31 Tiel	W. 8739.
31 's Gravenhage Kgr.	T. v. S. XIX, p. 69.
Februari.	
1 *a* Amsterdam	W. 8661. — M. v. H. 1907, 133.
1 *b* Amsterdam	W. 8669.
1 *c* Amsterdam	W. 8728.
1 's Hertogenbosch	W. 8802. — P. v. J. 623. — W. v. N. R. 2060. — N. W. 184.
1 Hilversum Kgr.	W. 8593.
2 Maastricht (R. C.)	W. 8668.
4 *a* H. R.	W. 8495. — R. 205, § 23, p. 157. — P. v. J. 620.
4 *b* H. R.	W. 8504. — R. 205, § 22, p. 155. — P. v. J. 628.
4 's Gravenhage Hof	W. 8577. — 8602.
4 Arnhem	T. Kind. II, 17.
4 Leiden Kgr.	W. 8519.

Februari	**1907.**
5 's Gravenhage Hof	W. 8537. — P. v. J. 688. — M. v. H. 1907, 193.
6 Amsterdam Hof	P. v. J. 677.
6 Arnhem Hof	W. 8604.
6 *a* Amsterdam	W. 8610.
6 *b* Amsterdam	P. v. J. 645.
6 Utrecht	W. 8577. — N. W. 109.
7 's Hertogenbosch	W. v. N. R. 1945. — P. W. 1907, 287.
8 *a* H. R.	W. 8498. — R. 205, § 25, p. 169. — P. v. J. 619.
8 *b* H. R.	W. 8499. — R. 205, § 24, p. 159. — P. v. J. 621. — W. v. N. R. 1947. — P. W. 1907, 267.
8 Amsterdam Hof	W. 8670.
8 's Hertogenbosch	P. v. J. 625.
11 H. R.	W. 8496. — P. v. J. 626.
11 Amsterdam Hof	M. v. H. 1907, 141.
11 's Gravenhage Hof	P. v. J. 692. = 21 Februari 1907.
12 Amsterdam Hof	W. 8488. — P. v. J. 616.
12 Arnhem	P. v. J. 618. — T. Kind. II, 61.
13 *a* Arnhem Hof	W. 8601. — W. v. N. R. 1950. — N. W. 113.
13 *b* Arnhem Hof	W. 8606. — P. v. J. 637.
13 Dordrecht	W. 8650.
13 Utrecht	W. 8584.
13 Zwolle	W. 8507. — W. v. N. R. 1948. — N. W. 84.
14 's Hertogenbosch	P. v. J. 631.
15 H. R.	W. 8500. — R. 205. § 26, p. 180. — P. v. J. 619. — W. v. N. R. 1947.
15 Amsterdam Hof	W. 8629.
15 *a* Amsterdam	W. 8562.
15 *b* Amsterdam	M. v. H. 1907, 70.
15 Maastricht (R. C.)	P. v. J. 698.
18 *a* H. R.	W. 8497. — R. 205, § 27, p. 186. — P. v. J. 622.
18 *b* H. R.	W. 8498. — P. v. J. 655.
18 *c* H. R.	W. 8499. — R. 205, § 29, p. 205. — P. v. J. 641.
18 *d* H. R.	W. 8499. — R. 205, § 28, p. 202. — P. v. J. 626.
18 *e* H. R.	W. 8500.
18 *f* H. R.	W. 8500.
18 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8538. — P. v. J. 694. — M. v. H. 1907, 215.
18 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8581.
18 Amsterdam	W. 8652. — W. v. N. R. 2018. — N. W. 130.
18 Rotterdam	W. 8680. — W. B. A. 3076.
19 's Hertogenbosch Hof	W. 8614. — N. W. 117.
19 Alkmaar	W. 8559.
19 Amsterdam	P. v. J. 659.
19 Assen	T. Kind. II, 40.
20 Arnhem Hof	W. 8570. — P. v. J. 634.
20 *a* Rotterdam	W. 8649.
20 *b* Rotterdam	W. 8667.
20 Zwolle	W. 8501. — N. W. 79.
21 's Gravenhage Hof	W. 8541. = 11 Februari 1907.
21 Arnhem	W. 8645.
22 H. R.	W. 8501. — R. 205, § 30, p. 209. — P. v. J. 625.
22 *a* Amsterdam	W. 8563.
22 *b* Amsterdam	W. 8658.

Februari	**1907.**
22 Tiel	W. 8620.
25 *a* H. R.	W, 8501. — R. 205, § 33, p. 230. — P. v. J. 624.
25 *b* H. R.	W. 8502. — R. 205, § 31, p. 214.
25 *c* H. R.	W. 8502. — R. 205, § 32, p. 225. — P. v. J. 624.
25 *d* H. R.	W. 8503. — P. v. J. 677.
25 *e* H. R.	W. 8503. — P. v. J. 679.
25 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8541. — P. v. J. 692.
25 *b* 's Gravenhage Hof	P. v. J. 692.
25 's Gravenhage	P. v. J. 718.
25 Rotterdam	W. 8575. — N. W. 103.
26 *a* 's Hertogenbosch Hof	W. 8602. — N. W. 127.
26 *b* 's Hertogenbosch Hof	W. 8605. — W. v. N. R. 1988. — N. W. 116.
26 Breda	W. 8725. — N. W. 168.
26 's Gravenhage	W. v. N. R. 1954. — P. W. 1906, 195.
26 Amsterdam Kgr. IV	W. 8496. — G.Stem 2897. — W. B. A. 3016.
27 Arnhem Hof	W. 8604. — W. v. N. R. 1982.
28 Leeuwarden Hof	W. 8597.
28 Alkmaar	W. 8562. — W. v. N. R. 1968.
Maart.	
1 *a* H. R.	W. 8505. — R. 205, § 35, p. 245. — P. v. J. 630.
1 *b* H. R.	W. 8506. — R. 205, § 34, p. 235. — P. v. J. 632.
1 *a* Amsterdam	W. 8564. — M. v. H. 1907, 242.
1 *b* Amsterdam	W. 8721.
4 *a* H. R.	W. 8504. — R. 205, § 37, p. 258. — P. v. J. 635.
4 *b* H. R.	W. 8505. — R. 205, § 38, p. 264. — P. v. J. 629.
4 *c* H. R.	W. 8507. — P. v. J. 631.
4 *d* H. R.	W. 8508. — R. 205, § 36, p. 252. — P. v. J. 651.
4 Amsterdam Hof	P. v. J. 646.
5 's Gravenhage Hof	W. 8540. — P. v. J. 686. — W. v. N. R. 1963. — N. W. 102.
5 's Hertogenbosch Hof	W. 8705. — W. v. N. R. 2032. — N. W. 151.
6 Dordrecht	P. v. J. 828.
6 's Gravenhage	W. 8520. — N. W. 86.
6 Winschoten	W. 8522. — P. v. J. 646.
6 Zwolle	W. 8748. — W. v. N. R. 2046.
7 *a* Arnhem Hof	W. 8612.
7 *b* Arnhem Hof	W. 8514. — P. v. J. 633.
8 Amsterdam Hof	W. 8639.
8 *a* Amsterdam	W. 8712. — N. W. 149.
8 *b* Amsterdam	M. v. H. 1907, 206.
8 Middelburg	W. 8559. — G.Stem 2917. — W. B. A. 3091.
10 Amsterdam Hof	W. 8846.
11 *a* H. R.	W. 8508. — R. 205, § 42, p. 286. — P. v. J. 681.
11 *b* H. R.	W. 8509. — R. 205, § 40, p. 278. — P. v. J. 769. — W. B. A. 3020.
11 *c* H. R.	W. 8509. — R. 205, § 41, p. 282. — P. v. J. 629. — G.Stem 2901. — W. B. A. 3020.
11 *d* H. R.	W, 8510. — R. 205, § 39, p. 271. — P. v. J. 629.
11 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8579.
11 *b* 's Gravenhage Hof	P. v. J. 692. = 21 Maart 1907.
12 's Hertogenbosch Hof	W. 8589. — W. v. N. R. 1975. — N. W. 109. — P. W. 1907, 326.

Maart.	**1907.**
12 's Hertogenbosch	P. v. J. 638.
13 *a* Amsterdam	W. 8567. — N. W. 107 = 30 Maart 1907.
13 *b* Amsterdam	W. 8699. — N. W. 146.
14 *a* Alkmaar	W. 8540.
14 *b* Alkmaar	W. 8568.
15 Amsterdam Hof	W. 8577. — N. W. 109.
15 *a* Amsterdam	W. 8701.
15 *b* Amsterdam	W. 8724.
15 Tiel	W. 8782.
16 Paramaribo H. v. J. Kgd.	P. v. J. 636.
17 Haarlem	W. 8913.
18 *a* H. R.	W. 8510. — R. 205, § 44, p. 299.
18 *b* H. R.	W. 8511. — R. 205, § 43, p. 291. — G.Stem 2902.
18 *c* H. R.	W. 8511. — P. v. J. 767.
18 *d* H. R.	W. 8512. — R. 205, § 45, p. 308. — W. B. A. 3022.
18 's Gravenhage Hof	W. 8544. — P. v. J. 676. — W. v. N. R. 1962. — N. W. 103.
18 Arnhem	T. Kind. II, 48.
19 Amsterdam Hof	P. v. J. 700.
19 's Hertogenbosch Hof	W. 8598. — W. v. N. R. 1990.
19 Leeuwarden Hof	T. Kind. II, 43.
20 Tiel	W. 8739.
21 's Gravenhage Hof	W. 8520. — W. v. N. R. 1951. — N. W. 86. = *b* 11 Maart 1907.
21 Arnhem	W. 8613.
21 Leeuwarden	W. 8563. — P. v. J. 694.
21 Tiel	W. 8745.
21 Enschedé Kgr.	W. 8787.
22 *a* H. R.	W. 8512. — R. 205, § 47, p. 321. — P. v. J. 634.
22 *b* H. R.	W. 8511. — R. 205, § 46, p. 312. — P. v. J. 632.
22 *c* H. R.	W. 8513. — R. 205, § 48, p. 332. — P. v. J. 632.
22 Amsterdam	W. 8697.
25 *a* H. R.	W. 8513. — R. 205, § 51, p. 357. — P. v. J. 633.
25 *b* H. R.	W. 8514. — R. 205, § 50, p. 350. — P. v. J. 645. — G.Stem 2903.
25 *c* H. R.	W. 8515. — R. 205, § 49, p. 340. — P. v. J. 638.
25 *d* H. R.	W. 8515. — P. v. J. 677.
25 *e* H. R.	W. 8516.
25 *f* H. R.	W. 8516. — P. v. J. 633.
25 *g* H. R.	W. 8516.
25 's Gravenhage Hof	W. 8543. — P. v. J. 674.
26 's Gravenhage	P. W. 1906, 260.
27 Amsterdam	P. v. J. 718.
27 Middelburg	P. v. J. 801.
28 Amsterdam Hof	M. v. H. 1907, 93.
28 *a* Arnhem Hof	W. 8611. — P. v. J. 638.
28 *b* Arnhem Hof	W. 8648. — P. v. J. 643.
28 *a* Tiel	W. 8722. — G.Stem 2979.
28 *b* Tiel	W. 8760.
29 Amsterdam	W. 8737.
30 Amsterdam	M. v. H. 1907, 274. = *a* 13 Maart 1907.

April.	**1907.**
2 *a* H. R.	W. 8517. — P. v. J. 649.
2 *b* H. R.	W. 8517. — R. 205, § 52, p. 362. — P. v. J. 643. — G.Stem. 2904. — W. B. A. 3023.
2 *c* H. R.	W. 8518. — R. 205, § 53, p. 368. — P. v. J. 645.
2 *d* H. R.	W. 8518. — P. v. J. 649.
2 *e* H. R.	W. 8519. — R. 205, § 55, p. 378. — P. v. J. 638.
2 *f* H. R.	W. 8519. — R. 205, § 54, p. 382. — P. v. J. 638.
2 *g* H. R.	G.Stem 2906 = *c* H. R. 8 April 1907.
2 's Hertogenbosch Hof	P. v. J. 709.
2 's Gravenhage.	W. 8754.
3 Arnhem Hof	W. 8641. — N. W. 137.
3 Amsterdam	W. 8721. — N. W. 173.
3 's Gravenhage	W. 8637. — W. v. N. R. 2012. — N. W. 129.
3 *a* Utrecht	W. 8608.
3 *b* Utrecht	P. W. 1906, 251.
3 Zwolle	W. 8751.
4 H. R.	W. 8514. — R. 205, § 56, p. 381. — P. v. J. 632.
4 Arnhem Hof	W. 8648. — P. v. J. 641.
4 's Hertogenbosch	P. v. J. 690.
5 *a* H. R.	W. 8521. — R. 205, § 60, p. 416. — P. v. J. 646. — M. v. H. 1907, 130.
5 *b* H. R.	W. 8522. — R. 205, § 59, p. 409. — P. v. J. 652.
5 *c* H. R.	W. 8523. — R. 205, § 57, p. 384, — P. v. J. 654. — W. v. N. R. 1957.
5 *d* H. R.	W. 8524. — R. 105, § 58, p. 398. — P. v. J. 654. — W. v. N. R. 1953. — N. W. 90. — P. W. 1906, 296.
5 Amsterdam Hof	W. 8695. — M. v. H. 1907, 256.
8 *a* H. R.	W. 8524. — P. v. J. 679.
8 *b* H. R.	W. 8525. — P. v. J. 675.
8 *c* H. R.	W. 8525. — R. 205, § 62, p. 437. — P. v. J. 640. — W. B. A. 3024 = *g* H. R. 2 April 1907.
8 *d* H. R.	W. 8626. — P. v. J. 691.
8 *e* H. R.	W. 8527. — R. 255, § 61, p. 421. — P. v. J. 651. — W. B. A. 3032.
8 's Gravenhage Hof	M. v. H. 1907, 220.
8 Rotterdam Arb.	M. v. H. 1906, 287.
10 Arnhem Hof	W. 8692. — N. W. 148.
10 Dordrecht	W. 8575. — N. W. 106.
10 Utrecht	W. 8544, 8660.
11 Maastricht	P. v. J. 698.
12 *a* H. R.	W. 8525. — R. 205, § 63, p. 440. — P. v. J. 637. — G.Stem 2904.
12 *b* H. R.	W. 8528. — R. 205, § 65, p. 453. — P. v. J. 644.
12 *c* H. R.	W. 8529. — R. 205, § 64, p. 443. — P. v. J. 652.
12 Amsterdam Hof	W. 8728. — P. v. J. 637. — M. v. H. 1907, 115.
12 Amsterdam	W. 8741.
12 Groningen	P. v. J. 729.
15 *a* H. R.	W. 8528. — R. 205, § 67, p. 466. — P. v. J. 639.
15 *b* H. R.	W. 8528. — P. v. J. 683.
15 *c* H. R.	W. 8530. — R. 205, § 66, p. 459. — G.Stem 2908. — N. W. 119.
15 *a* Rotterdam	W. 8619.

April	**1907.**
15 *b* Rotterdam	W. 8663.
15 *c* Rotterdam	W. 8697. — P. v. J. 734.
17 Leeuwarden Hof	W. 8575. — P. v. J. 728. — N. W. 104.
17 Amsterdam	W. 8691. — N. W. 143.
17 's Gravenhage	W. 8729.
17 Rotterdam	P. v. J. 816.
17 Winschoten	W. 8610. — P. v. J. 764.
17 Zwolle	W. 8532, 8808.
18 's Hertogenbosch	P. v. J. 665.
19 *a* Amsterdam	W. 8731.
19 *b* Amsterdam	W. 8798.
19 *c* Amsterdam	W. 8897.
19 's Hertogenbosch	W. 8663.
22 *a* H. R.	W. 8533. — R. 205, § 70, p. 482. — P. v. J. 645.
22 *b* H. R.	W. 8534. — R. 205, § 68, p. 470. — W. B. A. 3030.
22 *c* H. R.	W. 8534. — R. 205, § 69, p. 477. — P. v. J. 649. W. B. A. 3027.
22 *d* H. R.	W. 8536. — R. 205, § 71, p. 485. — P. v. J. 653.
22 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8543. — P. v. J. 711.
22 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8582.
22 Rotterdam	W. 8633. — N. W. 136.
23 's Hertogenbosch Hof	W. 8552. — W. B. A. 3089.
23 's Gravenhage	P. W. 1907, 394.
24 Amsterdam	W. 8676.
24 Alphen Kgr.	W. 8577.
25 's Hertogenbosch	P. v. J. 673.
25 's Gravenhage Kgr.	T. v. S. XIX, p. 59.
26 *a* H. R.	W. 8526. — R. 205, § 72, p. 498. — P. v. J. 642.
26 *b* H. R.	W. 8533. — R. 205, § 74, p. 516. — P. v. J. 644.
26 *c* H. R.	W. 8534. — R. 205, § 73, p. 506. — P. v. J. 650. — W. v. N. R. 1958.
26 's Hertogenbosch	W. 8669. — W. v. N. R. 2020. — N. W. 140.
26 Tiel	W. 8873.
29 *a* H. R.	W. 8537. — R. 205, § 75, p. 524. — P. v. J. 671. — T. v. S. XIX, p. 47.
29 *b* H. R.	W. 8537. — P. v. J. 647.
29 *c* H. R.	W. 8537. — P. v. J. 689. — W. B. A. 3028.
29 *d* H. R.	W. 8539. — P. v. J. 647.
29 *e* H. R.	W. 8539.
30 's Hertogenbosch	P. v. J. 693.
Mei.	
1 *a* Arnhem Hof	W. 8640. — W. v. N. R. 2015. — N. W. 130.
1 *b* Arnhem Hof	T. Kind. II, 52.
1 Leeuwarden Hof	W. 8593.
3 *a* H. R.	W. 8531. — R. 206, § 1, p. 1. — P. v. J. 640.
3 *b* H. R.	W. 8540. — R. 206, § 3, p. 42, — P. v. J. 670.
3 *c* H. R.	W. 8542. — R. 206, § 2, p. 9. — P. v. J. 648. — W. v. N. R. 1959. — N. W. 89 (92). — P. W. 1907, 84.
3 Amsterdam Hof	P. v. J. 694.
3 Amsterdam	W. 8706.
3 Tiel	W. 8635.
4 *a* Amsterdam	W. 8565.

Mei.	1907.
4 *b* Amsterdam	G.Stem 2928. = 4 Mei 1906.
5 's Gravenhage Kgr.	T. v. S. XIX, p. 61.
6 *a* H. R.	W. 8543. — P. v. J. 695.
6 *b* H. R.	W. 8543. — R. 206, § 6, p. 61. — P. v. J. 655.
6 *c* H. R.	W. 8544. — R. 206. § 4, p. 48. — P. v. J. 661.
6 *d* H. R.	W. 8544. — R. 206, § 5, p. 54. — P. v. J. 663.
6 *e* H. R.	W. 8545. — P. v. J. 667.
6 *f* H. R.	W. 8445. — R. 206, § 7, p. 64. — P. v. J. 673. — W. B. A. 3032. — N. W. 105.
6 *g* H. R.	W. 8545. — P. v. J. 663.
6 's Gravenhage Hof	W. 8584. — P. v. J. 672.
7 Arnhem Hof	W. 8550. — P. v. J. 647.
8 Leeuwarden Hof	W. 8603.
8 Amsterdam	W. 8732.
8 *a* Rotterdam	W. 8673. — M. v. H. 1907, 47.
8 *b* Rotterdam	W. 8704.
10 H. R.	W. 8546. — R. 206, § 8, p. 69. — P. v. J. 658. — W. v. N. R. 1967. — N. W. 101. — P. W. 1907, 145.
10 *a* Amsterdam	W. 8700.
10 *b* Amsterdam	W. 8759.
10 's Hertogenbosch	W. 8654. — N. W. 131
13 *a* H. R.	W. 8547. —P. v. J. 659.
13 *b* H. R.	W. 8548. — R. 206, § 9, p. 88. — G.Stem 2916.
13 *c* H. R.	W. 8549. — R. 206, § 10, p. 99.
13 *d* H. R.	W. 8549. — R. 206, § 11, p. 109. — P. v. J. 657.
13 *e* H. R.	W. 8549. — P. v. J. 665.
13 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8572. — P. v. J. 680.
13 *b* 's Gravenhage Hof	P. v. J. 692.
14 's Gravenhage Hof	M. v. H. 1907, 224.
14 Almelo	W. 8549.
14 's Hertogenbosch	P. v. J. 661.
15 Arnhem Hof	W. 8669. — N. W. 141.
15 Leeuwarden Hof	W. 8600. — P. v. J. 705.
15 Amsterdam	W. 8771. — N. W. 177.
16 's Gravenhage Hof	P. v. J. 679.
16 Leeuwarden	W. 8601. — N. W. 114.
16 Zutphen	W. 8597.
16 Delft Kgr.	W. 8812.
16 Groenlo Kgr.	W. 8670.
16 Terborg Kgr.	W. 8670. — N. W. 144.
17 H. R.	W. 8547. — R. 206, § 12, p. 115. — P. v. J. 656. — W. v. N. R. 1966. — G.Stem 2913. — W. B. A. 3031.
17 *a* Amsterdam Hof	W. 8640.
17 *b* Amsterdam Hof	W. 8678. — P. v. J. 814.
17 Haarlem	W. v. N. R. 1959.
21 *a* H. R.	W. 8550. — R. 206, § 14. p. 135.
21 *b* H. R.	W. 8551. — P. v. J. 665.
21 *c* H. R.	W. 8551. — P. v. J. 657.
21 *d* H. R.	W. 8551. — P. v. J. 669.
21 *e* H. R.	W. 8552. — R. 206, § 13, p. 130. — P. v. J. 655. — W. B. A. 3033.
21 Assen	P. v. J. 776.

Mei.	**1907.**
21 's Gravenhage	W. 8538. — G.Stem 2911. — W. B. A. 3028.
22 Arnhem Hof	W. 8582.
22 's Gravenhage	W. 8584.
24 H. R.	W. 8550. — R. 206, § 16, p. 153. — P. v. J. 656.
24 's Gravenhage	W. 8540. — N. W. 103. — T. Kind. II, 92.
27 *a* H. R.	W. 8552. — P. v. J. 675.
27 *b* H. R.	W. 8553. — R. 206, § 18, p. 170.
27 *c* H. R.	W. 8553. — R. 206, § 17, p. 159.
27 *d* H. R.	W. 8555. — P. v. J. 665.
27 *e* H. R.	W. 8555. — P. v. J. 667.
27 *f* H. R.	W. 8556. — R. 206, § 23, p. 206. — P. v. J. 675. — T. Kind. II, 78.
27 *g* H. R.	W. 8557. — R. 206, § 21, p. 193. — P. v. J. 673.
27 *h* H. R.	W. 8557. — R. 206, § 22, p. 202. — P. v. J. 669.
27 *i* H. R.	W. 8558. — P. v. J. 671. — W. B. A. 3035.
27 *j* H. R.	W. 8556. — R. 206, § 19, p. 182. — P. v. J. 671.
27 's Gravenhage Hof	W. 8580. — P. v. J. 705. — W. v. N. R. 1975. — N. W. 105.
27 Rotterdam	W. 8591. — W. v. N. R. 1996. — N. W. 111.
28 Amsterdam Hof	W. 8632. — W. v. N. R. 2016. — N. W. 128.
28 Amsterdam	P. v. J. 665.
28 *a* 's Hertogenbosch	P. v. J. 712.
28 *b* 's Hertogenbosch	P. v. J. 767.
29 's Gravenhage Hof	W. 8583.
29 Leeuwarden Hof	W. 8637. — M. v. H. 1907, 104.
29 *a* Amsterdam	W. 8764. — N. W. 184.
29 *b* Amsterdam	W. v. N. R. 2006. — M. v. H. 1907, 168.
29 Rotterdam	W. 8657.
30 Arnhem	W. 8595. — W. v. N. R. 1982. — N. W. 112.
30 *a* Maastricht	W. 8621. — P. v. J. 698. — N. W. 119.
30 *b* Maastricht	W. 8643. — N. W. 138.
30 *c* Maastricht	P. v. J. 698.
30 Enschedé Kgr.	W. 8787.
30 Terborg Kgr.	W. 8670. — N. W. 144.
31 *a* H. R.	W. 8552. — R. 206, § 26, p. 250. — P. v. J. 658. — W. B. A. 3033.
31 *b* H. R.	W. 8553. — R. 206, § 25, p. 244. — P. v. J. 658.
31 *c* H. R.	W. 8554. — R. 206, § 24, p. 215. — P. v. J. 660.
31 *a* Amsterdam	W. 8555.
31 *b* Amsterdam	W. 8781. — W. v. N. R. 2038. — N. W. 179.
Juni.	
3 *a* H. R.	W. 8558. — P. v. J. 661.
3 *b* H. R.	W. 8559. — P. v. J. 657.
3 *c* H. R.	W. 8559. — P. v. J. 661.
3 *d* H. R.	W. 8560.
3 *e* H. R.	W. 8560. — P. v. J. 675.
3 *f* H. R.	W. 8561. — R. 206, § 27, p. 255. — P. v. J. 671.
3 *g* H. R.	W. 8561. — R. 206, § 28, p. 268.
3 *h* H. R.	W. 8558. — P. v. J. 663.
3 's Gravenhage Hof	W. 8548.
3 *a* Rotterdam	W. 8679.
3 *b* Rotterdam	W. 8719. — W. B. A. 3097. — N. W. 158.

Juni.	1907.
3 *c* Rotterdam	W. 8737. — P. v. J. 863.
4 Haarlem	W. 8644. — W. v. N. R. 1991. — N. W. 127.
4 *a* 's Hertogenbosch	P. v. J. 706.
4 *b* 's Hertogenbosch	P. v. J. 724.
5 Arnhem Hof	W. 8586.
5 Amsterdam	W. 8720.
5 Rotterdam	W. 8680.
7 H. R.	W. 8562. — R. 206, § 29, p. 276. — P. v. J. 668.
7 Arnhem Hof	W. 8574.
7 Amsterdam	W. 8764. — N. W. 178.
7 's Hertogenbosch	W. 8657. — N. W. 132.
10 's Gravenhage Hof	W. 8588. — P. v. J. 674.
10 *a* Rotterdam	W. 8630.
10 *b* Rotterdam	P. v. J. 812.
10 Arnhem Krijgsr.	P. v. J. 683.
11 *a* H. R.	W. 8562. — R. 206, § 32, p. 307. — W. B. A. 3036. = *d* 11 Juli 1907.
11 *b* H. R.	W. 8563. — R. 206, § 30, p. 294. = *c* 11 Juli 1907.
11 *c* H. R.	W. 8565. = *a* 11 Juli 1907.
11 *d* H. R.	W. 8566. — R. 206, § 31, p. 298. = *e* 11 Juli 1907.
11 *e* H. R.	W. 8567. = *b* 11 Juli 1907.
11 Amsterdam Hof	P. v. J. 693.
11 's Hertogenbosch Hof	W. 8642. — N. W. 131.
11 Assen	W. 8816. — G.Stem 3003.
12 *a* Arnhem Hof	W. 8599.
12 *b* Arnhem Hof	W. 8674. — W. v. N. R. 2008. — N. W. 149.
12 *a* Amsterdam	W. 8593. — P. v. J. 673.
12 *b* Amsterdam	W. 8711.
12 *c* Amsterdam	W. 8763.
12 Rotterdam	W. 8695.
13 Amsterdam Hof	M. v. H. 1907, 123.
13 Rotterdam	W. 8737.
14 *a* H. R.	W. 8563. — R. 206, § 36, p. 333. — P. v. J. 666.
14 *b* H. R.	W. 8564. — R. 206, § 35, p. 324. — P. v. J. 670.
14 *c* H. R.	W. 8565. — R. 206, § 34, p. 318. — P. v. J. 668.
14 *d* H. R.	W. 8566. — R. 206, § 33, p. 312. — P. v. J. 666. — N. W. 105.
17 *a* H. R.	W. 8568. — R. 206, § 37, p. 336. — P. v. J. 677.
17 *b* H. R.	W. 8569. — P. v. J. 685.
17 *c* H. R.	W. 8569. — P. v. J. 687.
17 's Gravenhage Hof	W. 8585. — P. v. J. 670.
17 's Gravenhage	P. v. J. 667.
18 's Hertogenbosch	P. v. J. 697.
19 Rotterdam	W. 8646.
20 Delft Kgr.	W. 8812.
21 *a* H. R.	W. 8567. — R. 206, § 38, p. 343. — P. v. J. 678.
21 *b* H. R.	W. 8568. — R. 206, § 39, p. 352. — G.Stem 2919. — W. B. A. 3044.
21 *a* Amsterdam	W. 8557.
21 *b* Amsterdam	W. 8558. — M. v. H. 1907, 163.
21 *c* Amsterdam	W. 8716. — N. W. 159.
24 *a* H. R.	W. 8579. — R. 206, § 43, p. 388. — P. v. J. 679.

Juni.	**1907.**
24 *b* H. R.	W. 8571. — P. v, J. 689.
24 *c* H. R.	W. 8571. — P. v. J. 675.
24 *d* H. R.	W. 8572. — P. v. J. 700.
24 *e* H. R.	W. 8573. — R. 206, § 45, p. 400. — P. v. J. 769. — G.Stem 2921.
24 *f* H. R.	W. 8573. — R. 206, § 44, p. 394. — P. v. J. 681.
24 *g* H. R.	W. 8574. — R. 206, § 40, p. 359.
24 *h* H. R.	W. 8574. — R. 206, § 42, p. 379. — P. v. J. 690.
24 *i* H. R.	W. 8575. — R. 206, § 41, p. 371. — P. v. J. 706. — G.Stem 2922. — W. B. A. 3052.
24 *j* H. R.	W. 8575. — P. v. J. 681.
24 *k* H. R.	W. 8576. — P. v. J. 689.
24 *l* H. R.	W. 8577. — P. v. J. 695. — W. B. A. 3045 = *i* H. R. 28 Juni 1907.
24 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8599. — P. v. J. 666.
24 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8600. — P. v. J. 676.
24 *c* 's Gravenhage Hof	W. 8601.
24 Amsterdam	T. Kind. II, 141.
24 Rotterdam	W. 8732.
25 *a* 's Hertogenbosch Hof	W. 8692. — P. v. J. 705.
25 *b* 's Hertogenbosch Hof	W. 8733. — W. v. N. R. 2037. — N. W. 166.
25 Maastricht	W. 8682.
26 Leeuwarden Hof	W. 8646.
26 Almelo	W. 8607.
26 *a* Amsterdam	W. 8628. — W. v. N. R. 2001. — N. W. 125.
26 *b* Amsterdam	W. v. N. R. 2013.
26 's Gravenhage	W. 8727. — W. v. N. R. 2031.
26 *a* Rotterdam	W. 8622.
26 *b* Rotterdam	W. 8706. — W. v. N. R. 2019.
26 *c* Rotterdam	W. 8714.
26 *a* Utrecht	W. 8614. — N. W. 121.
26 *b* Utrecht	W. 8654. — W. v. N. R. 2038.
26 *c* Utrecht	N. W. 122.
26 Gouda Kgr.	W. 8686.
27 Amsterdam Hof	W. 8642.
27 Rotterdam	W. 8709.
28 *a* H. R.	W. 8579. — R. 206, § 50, p. 434. — P. v. J. 686.
28 *b* H. R.	W. 8576. — R. 205, § 51, p. 438. — P. v. J. 684. — G.Stem 2923. — W. B. A. 3041.
28 *c* H. R.	W. 8577. — R. 206, § 53, p. 452. — P. v. J. 680. — G.Stem 2925. — W. B. A. 3042.
28 *d* H. R.	W. 8578. — R. 206, § 47, p. 413. — P. v. J. 686. — W. v. N. R. 1978. — N. W. 108.
28 *e* H. R.	W. 8579. — R. 206, § 46, p. 407. — P. v. J. 678.
28 *f* H. R.	W. 8580. — R. 206, § 49, p. 428. — P. v. J. 680.
28 *g* H. R.	W. 8581. — R. 206, § 48, p. 423. — P. v. J. 680.
28 *h* H. R.	W. 8581. — R. 206, § 52, p. 447. — P. v. J. 682. — G.Stem 2925.
28 *i* H. R.	G.Stem 2925 = *l* H. R. 24 Juni 1907.
28 *a* Amsterdam	W. 8559. — M. v. H. 1907, 190.
28 *b* Amsterdam	W. 9014.
28 's Hertogenbosch	W. 8662. — W. v. N. R. 2016. — N. W. 135.

Juni.	**1907.**
28 Tiel	P. W. 1907, 38.
29 's Gravenhage Hof	W. 8680.
Juli.	
3 Middelburg	P. v. J. 731.
4 Haarlem	W. 8799.
8 H. R.	W. 8582. — R. 206, § 54, p. 457. — P. v. J. 684.
9 Amsterdam Kgr. I	M. v. H. 1908, 23.
9 Groenlo Kgr.	W. 8670. — N. W. 144.
11 *a* H. R.	P. v. J. 665. = *c* 11 Juni 1907.
11 *b* H. R.	P. v. J. 667. = *e* 11 Juni 1907.
11 *c* H. R.	P. v. J. 667. = *b* 11 Juni 1907.
11 *d* H. R.	P. v. J. 669. = *a* 11 Juni 1907.
11 *e* H. R.	P. v. J. 673. = *d* 11 Juni 1907.
11 Arnhem	W. 8640. — W. v. N. R. 2014. — N. W. 108.
12 Zierikzee	W. 8622. — W. v. N. R. 2019.
15 *a* H. R.	W. 8582. — R. 206, § 57, p. 470. — P. v. J. 678. — G.Stem 2925.
15 *b* H. R.	W. 8582. — R. 206, § 56, p. 467. — P. v. J. 676. — G.Stem 2925.
15 *c* H. R.	W. 8583. — R. 206, § 55, p. 462. — P. v. J. 682.
15 *d* H. R.	W. 8583. — R. 206. § 59, p. 479. — P. v. J. 682. — G.Stem 2925.
15 *e* H. R.	W. 8584. — R. 206, § 58, p. 473. — P. v. J. 688.
18 *a* Arnhem Hof	W. 8593.
18 *b* Arnhem Hof	W. 8531. — P. v. J. 683.
18 *c* Arnhem Hof	W. 8635. — P. v. J. 676.
18 *d* Arnhem Hof	W. 8673.
18 Amsterdam Kgr. I	W. B. A. 3033.
22 *a* H. R.	W. 8584. — R. 206, § 62, p. 491. — P. v. J. 680. — W. v. N. R. 1987. — N. W. 110.
22 *b* H. R.	W. 8585. — R. 206, § 61, p. 486. — P. v. J. 688.
22 *c* H. R.	W. 8585. — R. 206, § 63, p. 497. — P. v. J. 678. — N. W. 107.
22 *d* H. R.	W. 8583. — R. 206, § 60, p. 483. — P. v. J. 686.
25 Arnhem	W. 8774.
26 Amsterdam Kgr. I	W. 8758.
29 H. R.	W. 8580. — R. 206, § 64, p. 504. — P. v. J. 679.
29 Zutphen	W. 8650.
31 Amsterdam	T. Kind II, 151.
Augustus.	
6 's Hertogenbosch	P. v. J. 735.
10 Arnhem Hof	W. 8594. — P. v. J. 682.
12 Amsterdam Kgr. III	W. 8660.
15 *a* H. R.	W. 8587. — R. 206, § 65, p. 513. — P. v. J. 684.
15 *b* H. R.	W. 8588. — R. 206, § 66, p. 524. — P. v. J. 676. — G.Stem 2927. — W. B. A. 3045
20 Amsterdam	P. v. J. 685. — T. v. S. XIX, p. 4 en 9.
30 *a* H. R.	W. 8586. — R. 206. § 68, p. 539. — P. v. J. 693.
30 *b* H. R.	W. 8587. — R. 206, § 67, p. 531.
September.	
3 's Gravenhage Hof	W. 8616. — P. v. J. 746.
5 's Gravenhage	P. v. J. 757.

September. **1907.**

10 Amsterdam Hof	W. 8742. = 19 September 1907.
10 Amsterdam Kgr. I	W. 8718.
11 *a* Utrecht	W. 8664. — N. W. 141.
11 *b* Utrecht	P. v. J. 682.
12 Amsterdam	P. v. J. 825.
12 Amsterdam Kgr. III	W. 8906. — W. v. N. R. 2092. — N. W. 223.
16 Rotterdam	T. Kind. II, 105.
19 Amsterdam Hof	P. v. J. 678. = 10 September 1907.
19 Zutphen	W. 8585. = er staat abus. 1906.
20 Amsterdam Hof	T. Kind. II, 156.
20 Amsterdam	W. 8996.
20 Dordrecht	W. 8654.
20 Tiel	W. 8782.
25 Utrecht	W. 8630. = *c* 26 Juni 1907.
26 Maastricht	W. 8726.
27 Middelburg	W. 8744.
27 Winschoten	W. 8655.
30 *a* H. R.	W. 8588. — R. 206, § 72, p. 569. — P. v. J. 685. — G.Stem 2930.
30 *b* H. R.	W. 8588. — R. 206, § 70, p. 559. — P. v. J. 685.
30 *c* H. R.	W. 8589. — R. 206, § 71, p. 564. — P. v. J. 683.
30 *d* H. R.	W. 8589. — R. 206, § 69, p. 549. — P. v. J. 681.
30 *e* H. R.	W. 8589. — P. v. J. 687.

October.

1 's Gravenhage	W. 8622.
2 's Hertogenbosch Hof	W. 8689. — P. v. J. 689.
2 Amsterdam	W. 8774. — N. W. 174.
2 *a* Rotterdam	W. 8729. — M. v. H. 1907, 63.
2 *b* Rotterdam	M. v. H. 1907, 60.
3 Arnhem Hof	W. 8699. — P. v. J. 700, 761. — T. v. S. XIX, p. 8.
4 Amsterdam	P. v. J. 697.
4 Tiel	W. 8943.
7 *a* H. R.	W. 8591. — R. 207, § 2, p. 7. — P. v. J. 683.
7 *b* H. R.	W. 8591. — R. 207, § 1, p. 1.
7 's Gravenhage Hof	W. 8697. — P. v. J. 734.
8 Amsterdam Kgr. IV	W. 8720.
9 's Hertogenbosch Hof	W. 8682.
9 Amsterdam	W. 8784.
9 Rotterdam	W. 8726.
10 Amsterdam Kgr. III	W. 8666.
14 *a* H. R.	W. 8595. — R. 207, § 4, p. 24. — P. v. J. 697.
14 *b* H. R.	W. 8596. — R. 207, § 3, p. 16. — P. v. J. 712. — G.Stem 2929. — W. B. A. 3044.
14 *c* H. R.	W. 8597. — P. v. J. 699.
14 's Gravenhage Hof	W. 8619. — P. v. J. 743. — N. W. 120.
15 *a* 's Gravenhage	W. 8898.
15 *b* 's Gravenhage	P. v. J. 818.
16 Rotterdam	P. v. J. 812.
18 Amsterdam Hof	W. 8690.
18 Groningen	W. v. N. R. 1993. — P. W. 1907, 340.
20 's Gravenhage Hof	P. v. J. 707 = *a* 28 October 1907.

October.	**1907.**
21 *a* H. R.	W. 8602. — P. v. J. 691. — G. Stem 2933. — W. B. A. 3058.
21 *b* H. R.	W. 8603. — R. 207, § 5, p. 31.
21 *c* H. R.	W. 8604. — R. 207, § 6, p. 42. = 22 October 1907.
21 *d* H. R.	W. 8605. — P. v. J. 690. — W. B. A. 3055.
21 *e* H. R.	W. 8606. — R. 207, § 7, p. 48. — P. v. J. 689.
21 Rotterdam	W. 8749. — N. W. 174.
22 H. R.	P. v. J. 700. = *b* H. R. 21 October 1907.
22 's Gravenhage Hof	W. 8618. — P. v. J. 717.
23 Arnhem Hof	W. 8703. — W. v. N. R. 2044.
23 Utrecht	W. 8689.
23 Apingedam Kgr.	P. v. J. 783.
24 Leeuwarden	P. v. J. 738.
24 Zwolle	W. 8703. — P. v. J. 797.
25 H. R.	W. 8606. — R. 207, § 8, p. 59. — N. W. 116.
25 Amsterdam	W. 8689.
27 Assen	W. 8849.
28 *a* H. R.	W. 8607. — R. 207, § 9, p. 65. — P. v. J. 699.
28 *b* H. R.	W. 8607. — P. v. J. 697.
28 *c* H. R.	W. 8611. — R. 207, § 10, p. 69. — P. v. J. 735. — G.Stem 2937. — W. B. A. 3057.
28 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8615. — W. v. N. R. 2011. — M. v. H. 1907, 292. = 20 October 1907.
28 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8618.
29 's Hertogenbosch Hof	W. 8612. — W. v. N. R. 1976. — N. W. 118. — P. W. 1907, 412.
29 *a* 's Gravenhage	W. 8621. — P. v. J. 772. — N. W. 124.
29 *b* 's Gravenhage	P. v. J. 820.
29 Leeuwarden	P. v. J. 721.
November.	
1 Amsterdam Hof	W. 8644. — M. v. H. 1907, 239.
1 *a* Amsterdam	W. 8809. — W. v. N. R. 2059.
1 *b* Amsterdam	W. 8813. — W. B. A. 3121.
2 Rotterdam	T. Kind II, 131.
4 *a* H. R.	W. 8608. — R. 207, § 12, p. 88.
4 *b* H. R.	W. 8608. — P. v. J. 691.
4 *c* H. R.	W. 8609. — R. 207, § 11, p. 75. — P. v. J. 697.
4 *d* H. R.	W. 8609. — P. v. J. 693.
4 *e* H. R.	W. 8613. — R. 207, § 13, p. 99. — P. v. J. 695.
5 Amsterdam Hof	T. Kind. II, 145.
5 's Hertogenbosch Hof	W. 8645. — P. v. J. 698.
5 *a* Amsterdam Kgr. IV	W. 8763. — T. v. S. XIX, p. 63.
5 *b* Amsterdam Kgr. IV	W. 8970.
6 's Gravenhage Hof	W. 8620. — P. v. J. 715. — N. W. 123.
6 *a* Amsterdam	W. 8785.
6 *b* Amsterdam	W. 8810.
7 Arnhem Hof	W. 8685. — P. v. J. 708.
7 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8697.
7 *b* 's Gravenhage Hof	P. v. J. 763.
7 Leeuwarden	W. 8624, 8625. — P. v. J. 701, 704.
7 Maastricht	W. 8664.
8 Leeuwarden Hof	W. 8626.

November.	**1907.**
11 *a* H. R.	W. 8618. — R. 207, § 14, p. 108. — P. v. J. 722.
11 *b* H. R.	W. 8614. — R. 207, § 15, p. 123. — P. v. J. 695, 771. — G.Stem 2936.
11 Rotterdam	W. 8764. — W. v. N. R. 2053.
12 Arnhem	P. v. J. 755.
15 H. R.	W. 8617. — R. 207, § 16, p. 127. — P. v. J. 694.
15 Amsterdam Hof	W. 8701.
15 Amsterdam	W. 8797.
18 *a* H. R.	W. 8614. — P. v. J. 720.
18 *b* H. R.	W. 8615. — R. 207, § 18, p. 140. — P. v. J. 699.
18 *c* H. R.	W. 8620. — R. 207, § 17, p. 133. — P. v. J. 720.
19 's Gravenhage Hof	W. 8621. — M. v. H. 1907, 228.
19 *a* 's Hertogenbosch Hof	W. 8700. — W. v. N. R. 2028. — N. W. 149.
19 *b* 's Hertogenbosch Hof	W. 8725. — N. W. 168.
19 Breda	W. v. N. R. 2037.
20 Amsterdam	W. 8748.
22 Amsterdam Hof	W. 8726.
22 Amsterdam	W. 8816.
22 Breda	W. 8686.
23 's Gravenhage Kgr.	T. v. S. XIX, p. 73.
25 *a* H. R.	W. 8621. — R. 207, § 22, p. 170. — P. v. J. 765.
25 *b* H. R.	W. 8621. — R. 207, § 20, p. 155. — P. v. J. 718.
25 *c* H. R.	W. 8622.
25 *d* H. R.	W. 8623. — R. 207, § 21, p. 160.
25 *e* H. R.	W. 8624. — P. v. J. 716. — W. B. A. 3057.
25 *f* H. R.	W. 8625. — R. 207, § 19, p. 147.
25 's Gravenhage Hof	P. v. J. 768.
26 *a* Breda	W. 8646. — W. v. N. R. 2010.
26 *b* Breda	W. 8670.
27 Rotterdam	W. 8785.
27 Utrecht	W. 8717.
27 Zwolle	W. 8616. — G.Stem 2940. — W. B. A. 3056.
28 *a* Arnhem Hof	W. 8679. — P. v. J. 737.
28 *b* Arnhem Hof	W. 8693. — P. v. J. 712.
28 *c* Arnhem Hof	W. 8719. — P. v. J. 722.
28 Arnhem	W. 8746. — W. v. N. R. 2033. — N. W. 162. — P. W. 1908, 354.
29 *a* H. R.	W. 8619. — R. 207, § 23, p. 175. — P. v. J. 758. — W. v. N. R. 1988. — N. W. 120.
29 *b* H. R.	W. 8628. — P. v. J. 705.
29 *a* Amsterdam Hof	W. 8659. — W. v. N. R. 2029. — N. W. 145.
29 *b* Amsterdam Hof	M. v. H. 1907, 144.
December.	
2 *a* H. R.	W. 8626. — R. 207, § 26, p. 200. — P. v. J. 708.
2 *b* H. R.	W. 8626. — P. v. J. 708.
2 *c* H. R.	W. 8627. — P. v. J. 767. — W. B. A. 3061.
2 *d* H. R.	W. 8627. — R. 207, § 25, p. 194. — P. v. J. 712.
2 *e* H. R.	W. 8628. — R. 207, § 24, p. 187.
2 *f* H. R.	N. W. 126. = *b* 6 December 1907.
2 's Gravenhage Hof	W. 8633. — P. v. J. 721. = 7 en 28 December 1907.
2 Rotterdam	W. 8782. — W. v. N. R. 2040.
3 Amsterdam Hof	P. v. J. 779.

December.	**1907.**
4 Arnhem Hof	W. 8741.
5 Arnhem Hof	W. 8722. — P. v. J. 726.
5 's Hertogenbosch	P. v. J. 710.
6 *a* H. R.	W. 8630. — R. 207, § 27, p. 204. — W. v. N. R. 1997. — M. v. H. 1907, 180.
6 *b* H. R.	W. 8629. — R. 207, § 29, p. 225. — W. v. N. R. 2000. — P. W. 1907, 293. = *f* 2 December 1907.
6 *c* H. R.	W. 8631. — R. 207, § 28, p. 218. — P. v. J. 709.
6 Amsterdam Hof	W. 8750. — M. v. H. 1907, 99.
6 Amsterdam	W. 8826.
7 's Gravenhage Hof	T. Kind. II, 183. = 2 December 1907.
7 Tiel	W. 8690.
9 *a* H. R.	W. 8628. — P. v. J. 716.
9 *b* H. R.	W. 8629. — P. v. J. 769.
9 *c* H. R.	W. 8630. — P. v. J. 730. — W. B. A. 3059.
11 Arnhem Hof	W. 8729. — W. v. N. R. 2035. — N. W. 165.
11 Amsterdam	W. 8736.
11 Dordrecht	W. 8750.
12 *a* Arnhem Hof	W. 8732. — P. v. J. 720.
12 *b* Arnhem Hof	W. 8790. — P. v. J. 753.
13 *a* H. R.	W. 8632. — R. 207, § 30, p. 240. — P. v. J. 723. — G.Stem 2942. — W. B. A. 3064.
13 *b* H. R.	W. 8635. — R. 207, § 32, p. 261. — P. v. J. 717.
13 *c* H. R.	W. 8636. — R. 207, § 31, p. 250. — W. v. N. R. 1999. — W. B. A. 3065. — N. W. 137.
13 *d* H. R.	W. 8634. — R. 237, § 33, p. 267. — P. v. J. 709. — W. v. N. R. 2003.
13 Amsterdam	W. 8690.
16 *a* H. R.	W. 8631. — R. 207, § 34, p. 272.
16 *b* H. R.	W. 8633. — R. 207, § 35, p. 281. — P. v. J. 761.
16 *c* H. R.	W. 8633. — R. 207, § 36, p. 291.
16 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8636. — P. v. J. 748. — W. B. A. 3071.
16 *b* 's Gravenhage Hof	M. v. H. 1907, 288.
16 *c* 's Gravenhage Hof	M. v. H. 1907, 305.
16 Rotterdam	W. 8783. — W. v. N. R. 2039.
17 *a* Amsterdam Hof	W. 8702.
17 *b* Amsterdam Hof	W. 8756.
17 's Hertogenbosch	P. v. J. 773.
18 's Gravenhage Hof	T. Kind. II, 132.
18 Utrecht	W. 8985.
18 Zwolle	W. 8717.
19 *a* Arnhem Hof	W. 8703.
19 *b* Arnhem Hof	W. 8738. — P. v. J. 755.
19 Roermond	W. v. N. R. 2025.
19 Delft Kgr.	T. v. S. XIX, p. 166.
a H. R.	W. 8639. — R. 207, § 38, p. 304. — P. v. J. 721. — W. v. N. R. 2003.
20 *b* H. R.	W. 8637. — R. 207, § 37, p. 299. — P. v. J. 711.
20 *c* H. R.	W. 8640. — R. 207, § 40, p. 323. — P. v. J. 729.
20 *d* H. R.	W. 8641. — R. 207, § 39, p. 312. — P. v. J. 740. W. B. A. 3076.
20 *a* Amsterdam Hof	W. 8712. — G.Stem 2967. — N. W. 149.

December.	**1907.**
20 *b* Amsterdam Hof	W. 8753.
20 Amsterdam	W. 8809.
20 Dordrecht	W. 8654.
20 Tiel	W. 8835.
23 *a* H. R.	W. 8634. — R. 207, § 43, p. 360. — P. v. J. 714. — G.Stem 2947. — W. B. A. 3060.
23 *b* H. R.	W. 8634. — R. 207, § 42, p. 354. — P. v. J. 787.
23 *c* H. R.	W. 8636. — P. v. J. 755.
23 *d* H. R.	W. 8637. — R. 207, § 41, p. 330. — P. v. J. 724.
23 *e* H. R.	W. 8638.
23 *f* H. R.	W. 8639. — R. 207, § 44, p. 367. — G.Stem 2958.
23 *g* H. R.	W. 8635. — R. 207, § 45, p. 376. — P. v. J. 775.
23 's Gravenhage Hof	W. 8782. — N. W. 179.
24 Amsterdam Hof	W. 8696.
24 Amsterdam	W. 8630. — N. W. 122.
24 Amsterdam Kgr. I	W. 8644.
27 H. R.	W. 8638. — R. 207, § 46, p. 383. — P. v. J. 766.
27 Tiel	W. 8785. — W. v. N. R. 2059.
28 's Gravenhage Hof	N. W. 128. = 2 December 1907.
30 *a* H. R.	W. 8640. — R. 207, § 52, p. 432. — P. v. J. 753.
30 *b* H. R.	W. 8640. — R. 207, § 50, p. 415.
30 *c* H. R.	W. 8641. — R. 207, § 51, p. 423.
30 *d* H. R.	W. 8641. — R. 207, § 47, p. 398.
30 *e* H. R.	W. 8642. — R. 207, § 49, p. 411. — P. v. J. 718. — W. B. A. 3088.
30 *f* H. R.	W. 8642. — R. 207, § 48, p. 407. — P. v. J. 737.
30 's Gravenhage Hof	M. v. H. 1907, 315.
30 Rotterdam Kgr. II	W. 8782.
31 Arnhem Hof	W. 8798. — P. v. J. 711.
31 's Hertogenbosch Hof	W. 8723.
31 Almelo	W. 8649.
Januari.	**1908.**
2 's Gravenhage Hof	W. 8656.
2 Arnhem	W. v. N. R. 2002.
2 Zutphen	W. 8661. — N. W. 132.
3 *a* H. R.	W. 8643. — R. 208, § 2, p. 6.
3 *b* H. R.	W. 8643. — R. 208, § 1, p. 1. — P. v. J. 716.
3 *c* H. R.	W. 8644. — R. 208, § 3, p. 12. — P. v. J. 816.
3 *a* Amsterdam Hof	W. 8688. — W. v. N. R. 2014.
3 *b* Amsterdam Hof	W. v. N. R. 1994. = ... (14)
3 *a* Amsterdam	W. 8638.
3 *b* Amsterdam	W. 8817.
6 *a* H. R.	W. 8646. — R. 208, § 5, p. 27. — P. v. J. 716.
6 *b* H. R.	W. 8646. — R. 208, § 6, p. 31. — P. v. J. 722. — G.Stem 2947. — W. B. A. 3074.
6 *c* H. R.	W. 8647. — R. 208, § 7, p. 38. — P. v. J. 753. — G.Stem 2954.
6 *d* H. R.	W. 8647. — R. 208, § 8, p. 48.
6 *e* H. R.	W. 8648. — P. v. J. 718.
6 *f* H. R.	W. 8648. — R. 208, § 4, p. 18. — G.Stem 2948. — W. B. A. 3067.
6 *g* H. R.	W. 8649. — P. v. J. 728.

Januari.	1908.
6 Amsterdam	T. Kind. II, 136.
7 Haarlem	P. v. J. 713.
8 Arnhem Hof	W. 8748.
8 Middelburg	W. 8687. — N. W. 164. — P. W. 1908, 97.
8 Utrecht	W. 8811. — N. W. 171. — P. W. 1908, 31.
10 H. R.	W. 8673. — R. 208, § 9, p. 57. — P. v. J. 719.
10 *a* Amsterdam	W. 8812.
10 *b* Amsterdam	P. v. J. 747.
11 Tiel	W. 8828.
13 H. R.	W. 8649. — R. 208, § 10, p. 63. — P. v. J. 771. — N. W. 146. — P. W. 1908, 121.
13 's Gravenhage Hof	W. 8635. — P. v. J. 750. — W. v. N. R. 1992.
14 's Hertogenbosch Hof	W. 8739. — W. v. N. R. 2049. — N. W. 161.
15 *a* Rotterdam	W. 8795. — M. v. H. 1908, 60.
15 *b* Rotterdam	W. 8798.
15 *c* Rotterdam	M. v. H. 1908, 48.
16 Leeuwarden Hof	W. 8890. — P. v. J. 783.
16 Leeuwarden	W. 8694. — N. W. 146.
16 Zutphen	W. 8678.
17 *a* H. R.	W. 8652. — R. 208, § 11, p. 71. — P. v. J. 721.
17 *b* H. R.	W. 8654. — R. 208, § 12, p. 76. — P. v. J. 731.
17 Amsterdam Hof	W. 8713.
17 Tiel	W. 8690.
20 *a* H. R.	W. 8650. — P. v. J. 720.
20 *b* H. R.	W. 8650. — R. 208, § 13, p. 86. — P. v. J. 726. — G.Stem 2951. — W. B. A. 3084.
20 's Gravenhage Hof	W. 8694. — P. v. J. 766. — M. v. H. 1908, 1.
22 *a* Arnhem Hof	W. 8752.
22 *b* Arnhem Hof	W. 8763. — W. v. N. R. 2056.
22 *a* Rotterdam	W. 8792.
22 *b* Rotterdam	P. v. J. 800.
22 *c* Rotterdam	P. v. J. 845.
22 Utrecht	W. 8688.
23 H. R.	W. 8656. — R. 208, § 14, p. 93. — P. v. J. 715. — N. W. 141.
24 *a* H. R.	W. 8653. — R. 208, § 16, p. 110. — P. v. J. 725. — N. W. 138.
24 *b* H. R.	W. 8657. — R. 208, § 15, p. 105. — P. v. J. 715. — T. Kind. II, 189.
24 Amsterdam	W. 8758.
25 Amsterdam Kgd.	W. 8692.
26 Dordrecht	W. 8708. — N. W. 148.
27 *a* H. R.	W. 8651. — R. 208, § 19, p. 134. — P. v. J. 757. — G.Stem 2952. — W. B. A. 3074.
27 *b* H. R.	W. 8651. — P. v. J. 848.
27 *c* H. R.	W. 8652. — R. 208, § 18, p. 124.
27 *d* H. R.	W. 8652. — R. 208, § 17, p. 117. — P. v. J. 751.
27 Rotterdam Kgr. II	W. 8846.
28 's Gravenhage Hof	W. 8684. — P. v. J. 770.
28 Haarlem	P. v. J. 717.
29 Amsterdam Hof	P. v. J. 814. — T. Kind. II, 138.
29 Amsterdam	W. 8928.

Januari.	**1908.**
31 H. R.	W. 8654. — R. 208, § 20, p. 140. — P. v. J. 784.
31 *a* Amsterdam Hof	W. 8743.
31 *b* Amsterdam Hof	W. 8745. — W. v. N. R. 2048. — N. W. 160.
31 Amsterdam	W. 8824.
Februari.	
3 *a* H. R.	W. 8653. — P. v. J. 730.
3 *b* H. R.	W. 8653. — P. v. J. 755. — T. v. S. XX, p. 33.
3 's Gravenhage Hof	W. 8687. — P. v. J. 764. — M. v. H. 1908, 70.
3 's Gravenhage	W. 8720.
4 Haarlem	W. 8745. — P. v. J. 719. — N. W. 163.
5 Almelo	P. v. J. 729.
5 Rotterdam	W. 8781.
6 *a* Arnhem Hof	W. 8752. — P. v. J. 733.
6 *b* Arnhem Hof	W. 8764. — P. v. J. 732. — G.Stem 2986.
6 's Gravenhage Hof	W. 8657.
7 *a* H. R.	W. 8665. — R. 208, § 22, p. 152. — P. v. J. 725.
7 *b* H. R.	W. 8658. — R. 208, § 21, p. 147. — P. v. J. 721. — N. W. 138. — T. Kind. II, 185.
7 Amsterdam	P. v. J. 739. — T. v. S. XX, p. 15.
7 Amsterdam Kgr. IV	M. v. H. 1908, 3.
10 *a* H. R.	W. 8655. — R. 208, § 26, p. 174. — P. v. J. 741. — W. B. A. 3085.
10 *b* H. R.	W. 8656. — R. 208, § 25, p. 169. — P. v. J. 728.
10 *c* H. R.	W. 8657. — R. 208, § 24, p. 165. — P. v. J. 726. — G.Stem 2954.
10 *d* H. R.	W. 8658. — R. 208, § 23, p. 158. — P. v. J. 759.
10 *e* H. R.	P. v. J. 724.
11 *a* H. R.	W. 8674. — P. v. J. 723. — W. v. N. R. 2005. — N. W. 151.
11 *b* H. R.	R. 208, § 28, p. 193. — P. v. J. 725.
11 Haarlem	P. v. J. 719.
12 Arnhem Hof	W. 8761.
12 Dordrecht	W. 8785.
12 Rotterdam	W. 8816.
13 Haarlem	P. v. J. 907. = *b* 15 Januari 1907.
13 Roermond Kgr.	W. v. N. R. 1999.
14 *a* H. R.	W. 8665. — R. 208, § 29, p. 195. — P. v. J. 731.
14 *b* H. R.	W. 8675. — R. 208, § 31, p. 206. — P. v. J. 754. — W. v. N. R. 2008. — N. W. 139.
14 *c* H. R.	W. 8675. — R. 208, § 30, p. 201. — P. v. J. 752.
14 Amsterdam Hof	W. 8776.
14 Amsterdam	W. 8779.
15 Zaandam Kgr.	W. 8689.
17 *a* H. R.	W. 8661. — R. 208, § 32, p. 213. — P. v. J. 726.
17 *b* H. R.	W. 8661. — R. 208, § 33, p. 217. — P. v. J. 728.
17 *c* H. R.	W. 8662. — R. 208, § 36, p. 243. — P. v. J. 730.
17 *d* H. R.	W. 8664. — R. 208, § 35, p. 229.
17 *e* H. R.	W. 8664. — R. 208, § 34, p. 221. — P. v. J. 876.
17 's Gravenhage Hof	W. 8686.
17 Rotterdam	W. 8816.
18 *a* Amsterdam Hof	W. 8658. — N. W. 138. — T. Kind. II, 177.
18 *b* Amsterdam Hof	W. 8792.

Februari.	1908.
18 's Hertogenbosch Hof	W. 8788.
18 's Gravenhage	W. 8854.
19 Arnhem Hof	W. 8765.
18 Leeuwarden Hof	W. 8651 (8660). — W. v. N. R. 2009. — N. W. 133.
19 Amsterdam	W. 8841.
20 H. R.	R. 208, § 37, p. 254. — P. v. J. 731.
21 *a* H. R.	W. 8676. — R. 208, § 38, p. 261. — P. v. J. 729.
21 *b* H. R.	W. 8677. — R. 208, § 39, p. 265. — P. v. J. 738.
21 Amsterdam	W. 8757. — N. W. 176.
24 *a* H. R.	W. 8666. — R. 208, § 40, p. 273. — P. v. J. 735. — G.Stem 2952. — W. B. A. 3078.
24 *b* H. R.	W. 8666. — R. 208, § 41, p. 282.
24 *c* H. R.	W. 8667. — R. 208, § 42, p. 291. — P. v. J. 733.
24 Rotterdam	P. v. J. 790.
26 Arnhem Hof	W. 8760.
26 Amsterdam	W. 8830. — W. B. A. 3128.
27 's Gravenhage Hof	W. 8690. — P. v. J. 754.
27 's Gravenhage	W. 8713.
27 Zwolle	W. 8836. — P. v. J. 761.
28 *a* H. R.	W. 8672. — R. 208, § 43, p. 294. — P. v. J. 728. — N. W. 139.
28 *b* H. R.	W. 8667. — R. 208, § 44, p. 304. — P. v. J. 741. — G.Stem 2958. — W. B. A. 3073.
28 *a* Amsterdam Hof	W. 8710.
28 *b* Amsterdam Hof	W. 8715.
28 *c* Amsterdam Hof	W. 8744.
28 Amsterdam	W. 8839.
Maart.	
2 *a* H. R.	W. 8668. — R. 208, § 49, p. 350.
2 *b* H. R.	W. 8669. — R. 208, § 48, p. 344. — P. v. J. 763.
2 *c* H. R.	W. 8671. — P. v. J. 732.
2 *d* H. R.	W. 8672. — R. 208, § 45, p. 310.
2 *e* H. R.	W. 8673. — R. 208, § 47, p. 338. — P. v. J. 769.
2 *f* H. R.	W. 8674. — R. 208, § 46, p. 320.
2 Rotterdam	W. 8822.
4 Arnhem Hof	W. 8817. — W. v. N. R. 2051. — N. W. 186.
4 Amsterdam	W. 9041.
5 H. R.	W. 8691. — R. 208, § 50, p. 359. — P. v. J. 736.
5 *a* Arnhem Hof	W. 8802. — P. v. J. 753.
5 *b* Arnhem Hof	W. 8806. — P. v. J. 765.
5 *c* Arnhem Hof	P. v. J. 858, 874.
5 's Gravenhage Hof	W. 8654.
5 Leeuwarden	P. v. J. 782.
5 Helder Kgr.	T. v. S. XX, p. 76.
6 *a* H. R.	W. 8678. — R. 208, § 51, p. 371. — P. v. J. 743.
6 *b* H. R.	W. 8679. — R. 208, § 52, p. 379. — P. v. J. 743. — W. v. N. R. 2016. — N. W. 139.
6 *c* H. R.	W. 8680. — R. 208, § 53, p. 384. — P. v. J. 746.
6 *a* Amsterdam Hof	W. 8718. — N. W. 170.
6 *b* Amsterdam Hof	W. 8755.
6 *c* Amsterdam Hof	W. 8897.
6 *d* Amsterdam Hof	P. v. J. 740.

Maart.	**1908.**
6 *a* Amsterdam	W. 8780.
6 *b* Amsterdam	W. 8830.
6 's Hertogenbosch	W. 8835. — P. v. J. 734. — N. W. 134.
9 *a* H. R.	W. 8677.
9 *b* H. R.	W. 8678. — R. 208, § 55, p. 393. — P. v. J. 733. — W. B. A. 3077.
9 *c* H. R.	W. 8679. — R. 208, § 54, p. 387. — P. v. J. 732.
9 *d* H. R.	W. 8681. — P. v. J. 732.
9 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8687. — P. v. J. 756. — W. v. N. R. 2022 — N. W. 157.
9 *b* 's Gravenhage Hof	P. v. J. 748. = 13 Maart 1908.
9 Rotterdam Kgr. II	W. 8760. — N. W. 173.
10 *a* Breda	W. 8762.
10 *b* Breda	W. 8799.
11 *a* Amsterdam	W· 8828.
11 *b* Amsterdam	W. 8837.
11 Utrecht	W. 8818.
12 Arnhem Hof	W. 8803. — P. v. J. 741.
13 *a* H. R.	W. 8681. — R. 208, § 56, p. 399. — P. v. J. 742. — W. v. N. R. 2011.
13 *b* H. R.	W. 8682. — R. 208, § 57, p. 410. — P. v. J. 742. — T. Kind. III, 49.
13 's Gravenhage Hof	W. 8685 = *b* 9 Maart 1908.
13 's Gravenhage	W. 8762.
13 's Hertogenbosch	W. v. N. R. 2004.
16 *a* H. R.	W. 8682. — R. 208, § 59, p. 422. — P. v. J. 737. — G.Stem 2957. — W. B. A. 3085.
16 *b* H. R.	W. 8683. — R. 208, § 58, p. 416. — P. v. J. 759.
16 *c* H. R.	W. 8684. — R. 208, § 60, p. 433. — P. v. J. 735.
16 's Gravenhage Hof	P. v. J. 746.
17 's Hertogenbosch Hof	W. 8816.
18 *a* Arnhem Hof	W. 8804.
18 *b* Arnhem Hof	W. 8840.
18 *a* Rotterdam	W. 8817.
18 *b* Rotterdam	W. 8836.
18 Utrecht	W. 8810. — N. W. 191.
19 Arnhem	W. 8777.
20 *a* H. R.	W. 8683. — R. 208, § 62, p. 450. — P. v. J. 743.
20 *b* H. R.	W. 8684. — R. 208, § 61, p. 442. — P. v. J. 756.
20 *a* Amsterdam Hof	W. 8794. — P. v. J. 800.
20 *b* Amsterdam Hof	W. 8770. — P. v. J. 792. — W. v. N. R. 1999 — N. W. 188.
20 Amsterdam	W. 8852.
23 *a* H. R.	W. 8685. — R. 208, § 66, p. 480. — P. v. J. 767.
23 *b* H. R.	W. 8685. — R. 208, § 65, p. 472.
23 *c* H. R.	W. 8686. — R. 208, § 67, p. 487. — P. v. J. 765.
23 *d* H. R.	W. 8686. — R. 208, § 64, p. 466.
23 *e* H. R.	W. 8687. — R. 208, § 63, p. 456. — W. B. A. 3082.
23 *f* H. R.	W. 8698. — R. 208, § 68, p. 491. — P. v. J. 750.
23 *g* H. R.	W. 8698. — R. 208, § 69, p. 503.
23 's Gravenhage Hof	P. v. J. 750.
23 's Gravenhage	W. 8677.

Maart. **1908.**

23 Rotterdam Kgr. II	W. 8795.
24 Almelo	W. 8709.
24 Dordrecht	W. 8966. = Dordrecht . . . (12).
24 Amsterdam Kgr. I	W. 8665. — N. W. 135.
25 Leeuwarden Hof	W. 8683. — P. v. J. 734.
25 Amsterdam	W. 9002.
25 Dordrecht	W. 8722.
25 Rotterdam	W. 8824. — M. v. H. 1908, 15.
26 H. R.	R. 208, § 70, p. 516. — P. v. J. 742. — N. W. 195.
27 *a* Amsterdam Hof	W. 8759.
27 *b* Amsterdam Hof	W. 8780.
27 's Hertogenbosch	P. W. 1908, 51.
30 *a* Rotterdam Kgr. II	W. 8700.
30 *b* Rotterdam Kgr. II	W. 8755.
31 's Hertogenbosch Hof	W. 8790.
31 Breda	W. 8829. — W. v. N. R. 2070. — N. W. 194.
April	
1 Amsterdam	W. 8812. — W. v. N. R. 2057.
2 Maastricht	W. 8761.
3 *a* H. R.	W. 8760. — R. 208, § 71, p. 521.
3 *b* H. R.	R. 208, § 72, p. 525. — P. v. J. 742. — T. Kind. III, 12.
3 Amsterdam Hof	W. 8786.
3 Rotterdam	W. 8830.
6 *a* H. R.	W. 8692. — R. 208, § 75, p. 554. — P. v. J. 747.
6 *b* H. R.	W. 8692. — R. 208, § 73. p. 532. — P. v. J. 755.
6 *c* H. R.	W. 8693. — R. 208, § 74, p. 536. — P. v. J. 749.
7 's Hertogenbosch Hof	W. 8802. — W. v. N. R. 2060. — N. W. 184.
7 Breda	W. 8783.
8 *a* Arnhem Hof	W. 8666.
8 *b* Arnhem Hof	W. 8757.
8 Amsterdam	W. 8848. — W. v. N. R. 2066.
8 's Gravenhage	W. 8769.
8 *a* Rotterdam	W. 8824.
8 *b* Rotterdam	W. 8840. — P. v. J. 887.
8 Utrecht	W. 8738. — W. v. N. R. 2052.
9 's Gravenhage Hof	P. v. J. 775.
9 Arnhem	P. v. J. 744, 745.
10 *a* H. R.	W. 8690. — R. 208, § 77, p. 556. — P. v. J. 746.
10 *b* H. R.	W. 8695. — R. 208, § 76, p. 550.
10 Amsterdam	P. v. J. 821.
13 *a* H. R.	W. 8694. — R. 208, § 81, p. 594. — P. v. J. 751.
13 *b* H. R.	W. 8694. — R. 208, § 80, p. 587. — P. v. J. 779.
13 *c* H. R.	W. 8695. — R. 208, § 82, p. 597. — P. v. J. 757.
13 *d* H. R.	W. 8696. — R. 208, § 78, p. 561. — P. v. J. 761.
13 *e* H. R.	W. 8693. — R. 208, § 79, p. 577. — P. v. J. 759. — W. B. A. 3083.
13 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8688. — P. v. J. 816. — M. v. H. 1908, 89.
13 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8689. — M. v. H. 1908, 81.
14 *a* 's Hertogenbosch Hof	W. 8758. — P. v. J. 776. — N. W. 167.
14 *b* 's Hertogenbosch Hof	P. v. J. 752.
14 Zierikzee	W. 8730.

April.	**1908.**
15 *a* Arnhem Hof	W. 8796. — W. v. N. R. 2053.
15 *b* Arnhem Hof	W. 8811.
15 Amsterdam	W. 8709.
16 *a* H. R.	W. 8718. — R. 208, § 86, p. 628. — P. v. J. 756. — W. v. N. R. 2026. — W. B. A. 3131. — N. W. 154.
16 *b* H. R.	W. 8699. — R. 208, § 83, p. 609. — P. v. J. 752.
16 *c* H. R.	W. 8705. — R. 208, § 85, p. 620. — P. v. J. 754. — W. v. N. R. 2019.
16 *d* H. R.	W. 8700. — R. 208, § 84, p. 613. — P. v. J. 758.
16 Leeuwarden Hof	W. 8845.
17 *a* Amsterdam	W. 8841. — W. v. N. R. 2067.
17 *b* Amsterdam	W. 9053. — N. W. 178. = Amsterdam.... (71).
21 *a* H. R.	W. 8705. — R. 208, § 87, p. 636. — P. v. J. 771.
21 *b* H. R.	W. 8706. — R. 208, § 88, p. 646.
21 *c* H. R.	W. 8707. — R. 208, § 89, p. 654. — P. v. J. 761. — G.Stem 2968. — W. B. A. 3133.
22 Arnhem Hof	P. v. J. 780.
22 's Gravenhage Hof	W. 8825.
22 Amsterdam	W. 8849.
22 Dordrecht	W. 8742.
24 H. R.	W. 8699. — R. 208, § 90, p. 660. — P. v. J. 756. — W. v. N. R. 2024. — N. W. 147.
24 Amsterdam Hof	W. 8766.
24 Amsterdam	W. 8816.
24 's Hertogenbosch	W. 8752.
24 Zierikzee	G.Stem 3051 = 25 April 1908.
27 *a* H. R.	W. 8701. — R. 208, § 91, p. 669. — P. v. J. 757.
27 *b* H. R.	W. 8701. — R. 208, § 98, p. 710. — P. v. J. 759.
27 *c* H. R.	W. 8702. — R. 208, § 97, p. 704. — P. v. J. 747.
27 *d* H. R.	W. 8703. — R. 208, § 93, p. 682. — P. v. J. 757.
27 *e* H. R.	W. 8703. — R. 208, § 92, p. 675. — P. v. J. 777.
27 *f* H. R.	W. 8704. — R. 208, § 94, p. 688. — P. v. J. 757.
27 *g* H. R.	W. 8702. — R. 208, § 96, p. 695. — P. v. J. 751.
27 *h* H. R.	W. 8704. — R. 208. § 95, p. 692. — P. v. J. 765.
27 's Gravenhage Hof	W. 8727. — W. v. N. R. 2031.
27 *a* Rotterdam	W. 8842. — W. v. N. R. 2060. — N. W. 193. — P. W. 1909, 34.
27 *b* Rotterdam	W. 8850.
27 *c* Rotterdam	N. W. 141.
28 Tiel	W. 8819.
28 Zierikzee	W. 8950. — W. B. A. 3184. = 24 April 1908.
29 Arnhem Hof	W. 8847.
29 Dordrecht	W. 8752. — T. Kind. III, 7.
29 *a* Rotterdam	W. 8798.
29 *b* Rotterdam	W. 8803.
29 Zwolle	W. 8716. — N. W. 157.
30 Arnhem Hof	W. 8836. — P. v. J. 761.
30 Leeuwarden	W. 8785. — W. v. N. R. 2041.
Mei.	
1 H. R.	W. 8749. — R. 209, § 1, p. 1. — P. v. J. 752.
1 *a* Amsterdam	W. 8847.
1 *b* Amsterdam	W. 8869. — N. W. 215.

Mei.	1908.
1 *c* Amsterdam	M. v. H. 1908, 23.
3 Amsterdam	W. 8758. — N. W. 176.
4 *a* H. R.	W. 8708. — R. 209, § 2, p. 9. — G.Stem 2970.
4 *b* H. R.	W. 8709. — P. v. J. 773.
4 *c* H. R.	W. 8710. — R. 209, § 3, p. 25. — P. v. J. 775. — G.Stem 2969. — W. B. A. 3087.
4 *d* H. R.	W. 8711.
4 's Gravenhage Hof	W. 8717. — P. v. J. 778.
4 Rotterdam	W. 8808. — N. W. 182.
5 's Gravenhage Hof	W. 8710. — P. v. J. 784.
5 's Hertogenbosch Hof	W. 8804.
6 *a* Rotterdam	W. 8801.
6 *b* Rotterdam	W. 8807.
7 Maastricht	W. 8699.
8 *a* H. R.	W. 8708. — R. 209, § 6, p. 51. — P. v. J. 786.
8 *b* H. R.	W. 8709. — R. 209, § 7, p. 57.
8 *c* H. R.	W. 8710. — R. 209, § 4, p. 33. — P. v. J. 786. — P. W. 1908, 43.
8 *d* H. R.	W. 8711. — R. 209, § 5, p. 42. — P. v. J. 843. — W. v. N. R. 2017. — N. W. 152. — P. W. 1908, 14.
11 *a* H. R.	W. 8712. — R. 209, § 9, p. 79. — P. v. J. 846.
11 *b* H. R.	W. 8713. — P. v. J. 777.
11 *c* H. R.	W. 8714. — R. 209, § 8, p. 70. = 31 Mei 1908.
11 *d* H. R.	W. 8715. — P. v. J. 777.
11 *e* H. R.	W. 8716. — P. v. J. 777.
11 's Gravenhage Hof	W. 8743. — P. v. J. 822.
11 Tiel	W. 8800. — W. v. N. R. 2060.
13 Utrecht	W. 8912. — N. W. 252.
13 Zwolle	W. 8744.
13 Tiel Kgr.	W. 8803.
14 Arnhem Hof	W. 8709.
14 Maastricht	W. v. N. R. 2052.
15 H. R.	W. 8706. — R. 209, § 10, p. 88. — P. v. J. 782. — N. W. 148.
15 Amsterdam	W. 8859.
15 Groningen	P. v. J. 794.
15 's Hertogenbosch	W. 8804.
15 Tiel	W. 8943.
18 *a* H. R.	W. 8716. — R. 209, § 12, p. 101. — P. v. J. 783. — G.Stem 2974.
18 *b* H. R.	W. 8717. — P. v. J. 777.
18 *c* H. R.	W. 8717. — R. 209, § 11, p. 95.
18 Haarlem	W. 8806.
18 Rotterdam	W. 8809.
20 Amsterdam Hof	T. Kind. III, 18.
21 's Gravenhage Hof	W. 8709. — P. v. J. 771.
22 *a* H. R.	W. 8707. — R. 209, § 15, p. 124.
22 *b* H. R.	W. 8712. — R. 209, § 13, p. 109. — P. v. J. 778.
22 *c* H. R.	W. 8713. — R. 209, § 14, p. 113.
22 *d* H. R.	W. 8724. — R. 209, § 16, p. 134. — P. v. J. 758. — W. v. N. R. 2030. — T. Kind. III, 53.
22 Amsterdam	W. 8867.

Mei.	**1908.**
22 Tiel	W. 8873.
25 *a* H. R.	W. 8714. — R. 209, § 19, p. 148. — P. v. J. 760.
25 *b* H. R.	W. 8718. — P. v. J. 767.
25 *c* H. R.	W. 8719. — P. v. J. 767.
25 *d* H. R.	W. 8720. — R. 209, § 17, p. 139. — P. v. J. 757.
25 *e* H. R.	W. 8720. — R. 209, § 18, p. 144. — P. v. J. 765.
25 *f* H. R.	P. v. J. 765. = *a* H. R. 1 Juni 1908.
25 's Gravenhage Hof	W. 8775.
26 Breda	W. 8945.
26 Haarlem	P. v. J. 754.
26 Amsterdam Kgr. I	W. 8700. — N. W. 153.
27 Leeuwarden Hof	W. B. A. 3081.
27 Rotterdam	W. 8816. — W. v. N. R. 2062.
29 Amsterdam Hof	W. 8810.
29 *a* Amsterdam	W. 8834. — W. v. N. R. 2065.
29 *b* Amsterdam	W. 8874.
29 Tiel	W. 8867. — W. v. N. R. 2069.
31 H. R.	P. v. J. 773. = *c* H. R. 11 Mei 1908.
Juni.	
1 *a* H. R.	W. 8721. — R. 209, § 20, p. 159. = *f* H. R. 25 Mei 1908.
1 *b* H. R.	W. 8725. — R. 209, § 21, p. 181. — P. v. J. 773.
1 *c* H. R.	W. 8725. — P. v. J. 785.
1 *d* H. R.	W. 8726. — P. v. J. 775.
1 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8793.
1 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8793.
1 *a* Rotterdam	W. 8732.
1 *b* Rotterdam	W. 8811.
3 *a* Rotterdam	W. 8816.
3 *b* Rotterdam	W. 8844. — M. v. H. 1908, 28.
3 Utrecht	W. 9039.
4 Amsterdam	P. v. J. 827.
4 Haarlem	P. v. J. 753.
4 Roermond	W. 8774.
4 Schagen Kgr.	T. v. S. XX, p. 66.
5 H. R.	W. 8719. — R. 209, § 22, p. 189. — P. v. J. 768.
5 Amsterdam Hof	W. 8795.
5 Amsterdam	W. 8770.
9 *a* H. R.	W. 8726. — P. v. J. 769.
9 *b* H. R.	W. 8727. — R. 209, § 23, p. 194. — P. v. J. 779.
9 *c* H. R.	W. 8728. — R. 209, § 24, p. 200. — P. v. J. 797. — G.Stem 2978. — W. B. A. 3092.
9 *d* H. R.	W. 8729. — R. 209, § 25, p. 211. — P. v. J. 769.
9 *e* H. R.	W. 8730. — P. v. J. 773.
9 *f* H. R.	W. 8730. — P. v. J. 874.
9 *g* H. R.	P. v. J. 771.
9 's Hertogenbosch Hof	W. 8762. — N. W. 177.
9 Breda	W. 8880.
10 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8713. — P. v. J. 774. — W. v. N. R. 2021. — N. W. 150.
10 *b* 's Gravenhage Hof	P. v. J. 801.
10 Arnhem Kgr.	W. 8717. — N. W. 147. — P. W. 1908, 333.

Juni.	**1908.**
11 *Zwolle*	W. 8725.
12 H. R.	W. 8722. — R. 209, § 26, p. 218. — P. v. J. 762. — W. v. N. R. 2027.
12 Amsterdam	W. 8860.
15 *a* H. R.	W. 8731. — P. v. J. 779.
15 *b* H. R.	W. 8732. — P. v. J. 789.
15 *c* H. R.	W. 8732. — P. v. J. 775. — W. B. A. 3102.
15 's Gravenhage Hof	M. v. H. 1908, 75.
15 's Hertogenbosch Hof	W. 8746.
15 Arnhem	W. 8720. — N. W. 155. — T. Kind. III, 45.
15 Rotterdam	W. 8796.
16 's Hertogenbosch Hof	P. v. J. 873.
16 's Gravenhage	W. 8825.
17 *a* Leeuwarden Hof	W. 8857. — N. W. 203.
17 *b* Leeuwarden Hof	W. 8717.
17 Rotterdam	P. v. J. 919.
18 Arnhem Hof	W. 8808. — P. v. J. 767.
19 *a* H. R.	W. 8722. — R. 209, § 27, p. 222. — P. v. J. 766. — W. B. A. 3091.
19 *b* H. R.	W. 8723. — R. 209, § 29, p. 241. — P. v. J. 768.
19 *c* H. R.	W. 8723. — R. 209, § 30, p. 249. — P. v. J. 764.
19 *d* H. R.	W. 8723. — R. 209, § 28, p. 235. — P. v. J. 768.
19 *e* H. R.	P. v. J. 772.
19 *a* Amsterdam Hof	W. 8805.
19 *b* Amsterdam Hof	W. 8784.
19 *c* Amsterdam Hof	W. 8798.
19 *a* Amsterdam	W. 8723.
19 *b* Amsterdam	W. 8877.
19 Amsterdam Kgd.	W. 8784.
19 's Hertogenbosch	P. v. J. 945.
19 Winschoten	W. 8724.
22 *a* H. R.	W. 8731. — R. 209, § 32, p. 261. — P. v. J. 787.
22 *b* H. R.	W. 8733. — G.Stein 2978. — W. B. A. 3093.
22 *c* H. R.	W. 8734. — R. 209, § 35, p. 294.
22 *d* H. R.	W. 8735. — R. 209, § 36, p. 306.
22 *e* H. R.	W. 8735. — R. 209, § 31, p. 252. — P. v. J. 773.
22 *f* H. R.	W. 8736. — R. 209, § 34, p. 289. — P. v. J. 797.
22 *g* H. R.	W. 8736. — R. 209, § 33, p. 272.
22 Rotterdam Kgr. II	W. 8839.
24 Leeuwarden Hof	P. v. J. 776.
24 Rotterdam	W. 8851.
24 Utrecht	W. 8800. — N. W. 180. — P. W. 1908, 78 en 1909, 317.
25 Arnhem Hof	P. v. J. 781.
25 Leeuwarden Hof	W. 8905.
25 Alkmaar	W. 8799. — N. W. 180.
25 Leeuwarden	W. 8750. — W. v. N. R. 2043. — N. W. 169.
25 Maastricht	W. v. N. R. 2042.
25 Roermond	W. v. N. R. 2055.
25 Zutphen	W. 8999.
26 *a* H. R.	W. 8730. — R. 209, § 40, p. 344. — P. v. J. 778.
26 *b* H. R.	W. 8715. — R. 209, § 37, p. 313. — P. v. J. 760.

Juni.	**1908.**
26 *c* H. R.	W. 8727. — R. 209, § 45, p. 367. — P. v. J. 776. — G.Stem 2976.
26 *d* H. R.	W. 8728. — R. 209, § 38, p. 328. — P. v. J. 788.
26 *e* H. R.	W. 8729. — R. 209, § 39, p. 339. — P. v. J. 774. — N. W. 165.
26 *f* H. R.	W. 8730. — R. 209, § 41, p. 349. — P. v. J. 784. — G.Stem 2977. — W. B. A. 3092.
26 *g* H. R.	W. 8731. — R. 209, § 44, p. 360. — P. v. J. 778. — G.Stem 2966.
26 *h* H. R.	W. 8732. — R. 209, § 45, p. 365. — P. v. J. 774.
26 *i* H. R.	W. 8733. — R. 209, § 42, p. 355. — P. v. J. 778. — G.Stem 2975. — W. B. A. 3093.
26 *a* Amsterdam Hof	W. 8799. — W. v. N. R. 2056.
26 *b* Amsterdam Hof	W. 8799. — W. v. N. R. 2055.
26 *c* Amsterdam Hof	W. 8806.
26 Groningen	W. 8870.
26 *a* Rotterdam	W. 8843. — W. v. N. R. 2015. — N. W. 202.
26 *b* Rotterdam	W. 8846.
26 Tiel	W. 8803, 8830.
29 *a* H. R.	W. 8724. — R. 209, § 56, p. 475. — P. v. J. 774.
29 *b* H. R.	W. 8737. — P. v. J. 785.
29 *c* H. R.	W. 8737. — R. 209, § 47, p. 397. — P. v. J. 789.
29 *d* H. R.	W. 8738. — P. v. J. 777.
29 *e* H. R.	W. 8738. — P. v. J. 785.
29 *f* H. R.	W. 8739. — P. v. J. 783.
29 *g* H. R.	W. 8739. — P. v. J. 777.
29 *h* H. R.	W. 8740. — P. v. J. 795.
29 *i* H. R.	W. 8741. — P. v. J. 785.
29 *j* H. R.	W. 8740. — R. 209, § 46, p. 371.
29 *k* H. R.	W. 8741. — P. v. J. 777.
29 *l* H. R.	W. 8742. — R. 209, § 49, p. 414. — P. v. J. 791.
29 *m* H. R.	W. 8743. — R. 209, § 51, p. 428. — P. v. J. 789.
29 *n* H. R.	W. 8744. — R. 209, § 54, p. 458.
29 *o* H. R.	W. 8744. — R. 209, § 55, p. 467.
29 *p* H. R.	W. 8745. — R. 209, § 53, p. 445.
29 *q* H. R.	W. 8745. — P. v. J. 787.
29 *r* H. R.	W. 8746. — R. 209, § 50, p. 421. — P. v. J. 793.
29 *s* H. R.	W. 8746. — R. 209, § 48, p. 406. — P. v. J. 789.
29 *t* H. R.	W. 8747. — R. 209, § 52, p. 440. — P. v. J. 791.
29 *u* H. R.	P. v. J. 779.
29 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8712. — P. v. J. 820.
29 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8714.
29 *c* 's Gravenhage Hof	W. 8715. — P. v. J. 772.
29 *d* 's Gravenhage Hof	W. 8716. — P. v. J. 792.
29 *e* 's Gravenhage Hof	W. 8720. — P. v. J. 774.
29 *f* 's Gravenhage Hof	W. 8787.
30 's Gravenhage	W. 8812.
30 Zutphen	W. 8734.
Juli.	
8 Leeuwarden Hof	W. 8781.
8 *a* Maastricht	N. W. 205.
8 *b* Maastricht	W. 8935.

Juni.	**1908.**
8 Zutphen	W. 8727.
16 Helder Kgr.	T. v. S. XX, p. 60.
17 *a* H. R.	W. 8749. — R. 209, § 58, p. 489. — P. v. J. 782.
17 *b* H. R.	W. 8751. — R. 209, § 57, p. 485. — P. v. J. 783.
17 *a* Arnhem Hof	W. 8717.
17 *b* Arnhem Hof	W. 8720. — N. W. 155. — T. Kind. III, 48.
17 *c* Arnhem Hof	W. 8734.
17 *d* Arnhem Hof	W. 8774, 8872. — N. W. 213.
17 *e* Arnhem Hof	W. 8819.
22 H. R.	W. 8583.
22 *a* Maastricht	W. 8760. — P. v. J. 810. — N. W. 168.
22 *b* Maastricht	W. 8768.
22 Zutphen	W. 8877.
24 *a* Amsterdam	W. 8809.
24 *b* Amsterdam	W. 8855.
25 Amsterdam	P. v. J. 823.
29 Amsterdam	W. v. N. R. 2068.
29 Rotterdam	P. v. J. 794.
31 *a* H. R.	W. 8750. — R. 209, § 59, p. 492. — P. v. J. 780.
31 *b* H. R.	W. 8766. — P. v. J. 781.
Augustus.	
11 Arnhem Kgr.	W. 8823.
19 Rotterdam	W. 8767.
19 Zwolle	W. 8832.
24 Winschoten Kgr.	W. 8793.
26 Paramaribo Kgr.	P. v. J. 906.
27 Zwolle Kgr.	W. 8870.
28 's Gravenhage	P. v. J. 811.
31 H. R.	W. 8750. — R. 209, § 60, p. 498. — P. v. J. 778.
31 Amsterdam	W. 8872. — N. W. 211.
September.	
10 Breda	W. 8767. — W. B. A. 3094.
11 H. R.	W. 8751. — R. 209, § 61, p. 507. — P. v. J. 780.
15 Breda	W. 8881.
15 Purmerend Kgr.	W. 8807. — N. W. 185.
16 Rotterdam Kgr. II	W. 8919.
18 Amsterdam Kgr. I	W. 8804.
22 H. R.	W. 8743. — R. 209, § 62, p. 513. — P. v. J. 782.
22 Amsterdam Hof	W. 8862. — P. v. J. 861.
22 Rotterdam	W. 8822.
25 H. R.	W. 8742. — R. 209, § 63, p. 520. — P. v. J. 780.
25 Tiel	W. 8809.
25 Winschoten	W. 8746.
25 Amsterdam Kgr. I	W. 8973.
28 H. R.	P. v. J. 781.
29 Amsterdam Hof	W. 8856. — P. v. J. 861.
29 's Hertogenbosch Hof	W. 8754.
29 Almelo	W. 8813.
29 *a* Amsterdam Kgr. I	W. 8792.
29 *b* Amsterdam Kgr. I	W. 8991.
30 Amsterdam Hof	W. 8807.
30 Rotterdam	W. 8918.

October **1908.**

1 Leeuwarden Hof	W. 8877.
2 's Gravenhage Hof	P. v. J. 814.
2 Amsterdam	P. v. J. 813.
2 's Gravenhage	W. 8753.
2 's Gravenhage Kgr.	N. W. 170.
5 *a* H. R.	W. 8752. — R. 210, § 3, p. 19. — P. v. J. 799.
5 *b* H. R.	W. 8752. — R. 210, § 2, p. 14. — P. v. J. 795.
5 *c* H. R.	W. 8753. — R. 210, § 1, p. 1. — G. Stem 2982. — W. B. A. 3110.
6 Almelo	W. 8753.
9 H. R.	W. 8754. — R. 210, § 4, p. 27. — P. v. J. 792.
9 Amsterdam Hof	W. 8803. — N. W. 181.
10 Breda	W. 8767.
12 H. R.	W. 8755. — P. v. J. 830.
13 Rotterdam	W. 8822.
14 Amsterdam	W. 8974.
15 Leeuwarden Hof	W. 8850.
15 Utrecht	T. Kind III, 76.
16 Amsterdam Hof	W. 8807.
16 Amsterdam	W. 8910.
17 Suriname H. v. J.	P. v. J. 906.
19 *a* H. R.	W. 8755. — P. v. J. 836.
19 *b* H. R.	W. 8756. — R. 210, § 6, p. 45. — P. v. J. 823. — G. Stem 2984. W. B. A. 3114.
19 *c* H. R.	W. 8756. — R. 210, § 5, p. 32.
19 *d* H. R.	W. 8757. — R. 210, § 9, p. 65.
19 *e* H. R.	W. 8757. — R. 210, § 7, p. 50. — G.Stem 2985.
19 *f* H. R.	W. 8758. — R. 210, § 8, p. 58.
19 Amsterdam	W. 8960. — G.Stem 3055.
20 's-Hertogenbosch Hof	W. v. N. R. 2043.
20 Leeuwarden Hof	W. 8881.
20 's Gravenhage	N. W. 170.
20 Rotterdam	M. v. H. 1908, 103.
21 Almelo	W. 8809.
21 *a* Rotterdam	W. 8765.
21 *b* Rotterdam	W. 8908.
22 Leeuwarden Hof	W. 8850.
23 *a* Amsterdam Hof	W. 8815. — P. v. J. 828.
23 *b* Amsterdam Hof	W. 8815. — N. W. 187.
23 's Gravenhage Hof	P. v. J. 820.
23 Amsterdam	W. 8791.
23 's-Gravenhage	W. 8758. — N. W. 169.
26 *a* H. R.	W. 8758.
26 *b* H. R.	W. 8759. — R. 210, § 11, p. 78.
26 *c* H. R.	W. 8759.
26 's Gravenhage Hof	W. 8782.
27 's Hertogenbosch Hof	W. 8814. — W. v. N. R. 2064.
27 Arnhem	P. v. J. 819.
27 Breda	W. 8819.
27 Haarlem	P. v. J. 798.
28 Arnhem Hof	W. 8851.
29 's Gravenhage Hof	W. 8783. — P. v. J. 819.

October.	**1908.**
29 Alkmaar	T. Kind. III, 106.
29 Zwolle	W. 8870.
30 H. R.	P. v. J. 796.
30 Amsterdam	W. 8910.
30 's Gravenhage	W. 8771. — N. W. 172.
30 's Hertogenbossh	W. 8821. — P. v. J. 939.
November	
2 *a* H. R.	W. 8761. — P. v. J. 795.
2 *b* H. R.	W. 8762. — R. 210, § 12, p. 81. — P. v. J. 793.
2 *c* H. R.	W. 8763. — P. v. J. 844.
2 *d* H. R.	W. 8763. — R. 210, § 15, p. 101. — P. v. J. 829.
2 *e* H. R.	W. 8765. — R. 210, § 13, p. 86. — P. v. J. 793.
2 *f* H. R.	W. 8765. — R. 210, § 14, p. 94. — P. v. J. 795.
2 *g* H. R.	W. 8761. — P. v. J. 795.
2 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8781. — P. v. J. 814.
2 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8789. — P. v. J. 818.
2 *c* 's Gravenhage Hof	W. 8830.
3 's Gravenhage Hof	W. 8779. — P. v. J. 806.
3 Haarlem	P. v. J. 835.
4 Amsterdam Hof	P. v. J. 799.
4 Leeuwarden Hof	W. 8939.
4 Almelo	W. 8823. — W. v. N. R. 2058.
4 Amsterdam	W. 8944.
4 Utrecht	W. 8781.
6 H. R.	W. 8761. — R. 210, § 16, p. 108. — P. v. J. 794. — W. v. N. R. 2044.
6 *a* Amsterdam Hof	W. 8785.
6 *b* Amsterdam Hof	W. 8811.
9 *a* H. R.	W. 8762. — R. 210, § 21, p. 138. — P. v. J. 806.
9 *b* H. R.	W. 8766. — R. 210, § 18, p. 118. — P. v. J. 809.
9 *c* H. R.	W. 8767. — R. 210, § 19, p. 124. — P. v. J. 795.
9 *d* H. R.	W. 8767. — P. v. J. 813. — G.Stem 2986.
9 *e* H. R.	W. 8768. — R. 210, § 20, p. 130. — P. v. J. 799. — G.Stem 2987.
9 *f* H. R.	W. 8768. — P. v. J. 799.
9 *g* H. R.	W. 8769. — P. v. J. 848.
9 *h* H. R.	W. 8769. — R. 210, § 17, p. 112. — P. v. J. 799.
9 *i* H. R.	G. Stem 2988 = *a* H. R. 16 November 1909.
9 *j* H. R.	G. Stem 2989. = *b* H. R. 16 November 1909.
9 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8791. — P. v. J. 820.
9 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8826.
9 Rotterdam	W. 8924.
11 *a* Amsterdam	W. 8886. — W. v. N. R. 2083. — N. W. 228.
11 *b* Amsterdam	W. 8951. — N. W. 236.
11 Dordrecht	P. v. J. 975.
11 Rotterdam	W. 8921.
12 Leeuwarden Hof	W. 8878. — P. v. J. 807.
13 *a* H. R.	W. 8765. — R. 210, § 23, p. 162. — P. v. J. 798. — W. v. N. R. 2050.
13 *b* H. R.	W. 8764. — R. 210, § 22, p. 145. — P. v. J. 798. — W. v. N. R. 2047.

November.	**1908.**
13 *c* H. R.	W. 8764. — R. 210, § 22, p. 155. — P. v. J. 798. — W. v. N. R. 2047.
13 *a* Amsterdam	W. 8885.
13 *b* Amsterdam	W. 8916. — W. v. N. R. 2094. — N. W. 231.
13 *c* Amsterdam	W. 8941.
13 's Hertogenbosch	W. 8820.
14 Amsterdam Hof	W. 8773. — T. Kind. III, 79.
15 Alkmaar	W. 8830. — N. W. 199.
16 *a* H. R.	W. 8770. — R. 210, § 24, p. 168. — P. v. J. 809. = *i* H. R. 9 November 1909.
16 *b* H. R.	W. 8770. — R. 210, § 25, p. 185. — P. v. J. 807. = *j* H. R. 9 November 1909.
16 *c* H. R.	W. 8771. — R. 210, § 25, p. 177.
16 's-Gravenhage Hof	W. 8779. — P. v. J. 802.
16 Amsterdam Kgd.	W. 8913.
16 Rotterdam	W. 8915.
17 *a* Amsterdam	W. 8879.
17 *b* Amsterdam	P. v. J. 817.
17 Haarlem	W. 8890.
18 Alkmaar Kgr.	W. 9002.
19 Arnhem Hof	W. 8833. — P. v. J. 807.
20 H. R.	W. 8789. — R. 210, § 27, p. 191. — P. v. J. 802.
20 Amsterdam Hof	W. 8817.
20 Amsterdam	W. 9045.
20 's Hertogenboseh	W. 8843.
20 Rotterdam Kgr. II	W. 8814.
23 *a* H. R.	W. 8771.
23 *b* H. R.	W. 8772. — R. 210, § 28, p. 198. — P. v. J. 803. — G. Stem 2990.
23 *c* H. R.	W. 8772. — P. v. J. 803.
23 *d* H. R.	W. 8773. — R. 210, § 29, p. 210. — P. v. J. 804. — G.Stem 2993.
23 *e* H. R.	W. 8774. — P. v. J. 803.
23 *f* H. R.	W. 8775. — R. 210, § 30, p. 215. — P. v. J. 890.
23 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8778. — P. v. J. 806. — G.Stem 2989. — W. B. A. 3118.
23 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8785.
24 Breda	W. 8895.
25 Arnhem Hof	W. 8824.
25 Rotterdam	W. 8923.
25 Utrecht	W. 8876.
26 Zutphen	W. 8874. — W. v. N. R. 2072. — N. W. 226.
27 *a* H. R.	W. 8773. — R. 210, § 31, p. 244. — P. v. J. 812. — W. v. N. R. 2037. — N. W. 171. — P. W. 1908, 338.
27 *b* H. R.	W. 8774. — P. v. J. 802.
27 Amsterdam Hof	W. 8828.
27 Amsterdam	W. 8894.
27 Groningen	P. v. J. 818.
27 's-Hertogenbosch	W. 8853. — W. v. N. R. 2070. — N. W. 204. — P. W. 1908, 287.
27 Tiel	W. 8980.
27 Amsterdam Kgr. I.	W. 9005.
27 *a* Amsterdam Kgr. I.	W. 9033.

November	**1908.**
30 *a* H. R.	W. 8776. — R. 210, § 32, p. 259. — P. v. J. 832.
30 *b* H. R.	W. 8776. — P. v. J. 846.
30 's Gravenhage Hof	W. 8820. — W. v. N. R. 2056. — N. W. 196.
December	
1 Amsterdam Hof	T. Kind. III, 109.
1 *a* 's Hertogenbosch Hof	W. 8818.
1 *b* 's Hertogenbosch Hof	W. 8822.
1 's Gravenhage	W. 8772.
2 Leeuwarden Hof	W. 8940.
2 Dordrecht	W. 8944.
2 Rotterdam	W. 8936. — W. v. N. R. 2098.
3 Leeuwarden Hof	W. 8882.
3 Alkmaar	W. 8838.
4 H. R.	W. 8775. — R. 210, § 33, p. 263. — P. v. J. 801.
4 *a* Amsterdam Hof	W. 8832.
4 *b* Amsterdam Hof	W. 8843.
4 *c* Amsterdam Hof	W. 8844.
4 *d* Amsterdam Hof	W. 8875. — W. v. N. R. 2045. — N. W. 234.
7 *a* H. R.	W. 8777. — R. 210, § 34, p. 267. — G. Stem 2992.
7 *b* H. R.	W. 8778.
7 *c* H. R.	W. 8779.
7 *d* H. R.	W. 8780. — P. v. J. 803.
7 *e* H. R.	W. 8780. — P. v. J. 805.
7 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8823.
7 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8862.
7 *c* 's Gravenhage Hof	W. 8862. = *b* 21 December 1908.
7 *d* 's Gravenhage Hof	P. v. J. 824.
7 *e* 's Gravenhage Hof	P. v. J. 847.
8 Assen	W, 8844.
9 Arnhem Hof	W. 8910.
9 Leeuwarden Hof	W. 8899.
9 *a* Rotterdam	W. 8937.
9 *b* Rotterdam	W. 8941.
11 *a* H. R.	W. 8779. — R. 210, § 36, p. 280. — P. v. J. 804. — N. W. 175.
11 *b* H. R.	W. 8778. — R. 210, § 35, p. 272. — P. v. J. 804. — W. v. N. R. 2038.
11 Amsterdam Hof	W. 8894.
11 *a* Amsterdam	W. 8888.
11 *b* Amsterdam	W. 8915.
11 's Hertogenbosch	W. 8863.
14 *a* H. R.	W. 8794. — P. v. J. 807.
14 *b* H. R.	W. 8795. — P. v. J. 807. — G.Stem 2995. — W. B. A. 3116 (3115).
14 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8827. — P. v. J. 824. — N. W. 197.
14 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8828. — P. v. J. 889.
14 *a* Amsterdam	W. 8883.
14 *b* Amsterdam	W. 8917.
14 Rotterdam	W. 9005. — W. v. N. R. 2114.
15 's Gravenhage Hof	W. 8821. — P. v. J. 826.
15 Dordrecht	P. v. J. 885.
15 's Gravenhage	W. 8807. — N. W. 181.
15 Haarlem	W. 8855.

December	**1908.**
16 's Hertogenbosch Hof	W. 8813.
16 Zutphen	W. 8867.
17 's Gravenhage Hof	W. 8783. — P. v. J. 804.
18 *a* H. R.	W. 8784. — R. 210, § 38, p. 298. — P. v. J. 810. — W. v. N. R. 2049. — N. W. 182.
18 *b* H. R.	W. 8785. — R. 210, § 37, p. 288. — P. v. J. 806.
18 *a* Amsterdam	W. 8940.
18 *b* Amsterdam	W. 8944.
18 *c* Amsterdam	W. 8949.
18 Breda	W. 8878. — N. W. 210.
21 *a* H. R.	W. 8786. — P. v. J. 809.
21 *b* H. R.	W. 8786.
21 *c* H. R.	W. 8787. — P. v. J. 809.
21 *d* H. R.	W. 8787. — P. v. J. 813.
21 *e* H. R.	W. 8788. — P. v. J. 811.
21 *f* H. R.	P. v. J. 821.
21 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8880.
21 *b* 's Gravenhage Hof	P. v. J. 824. = *c* 7 December 1908.
21 Rotterdam	W. 8942. — T. Kind. III, 83. = 21 December 1909.
22 Breda	W. 8905.
22 Amsterdam Kgr. I	W. 8973.
23 Arnhem Hof	W. 8834.
24 H. R.	P. v. J. 808.
24 *a* Amsterdam Hof	W. 8820. — N. W. 190.
24 *b* Amsterdam Hof	W. 8866. — M. v. H. 1908, 78.
24 Amsterdam	W. 8935.
28 H. R.	W. 8788. — P. v. J. 811.
28 's Gravenhage Hof	W. 8824. — W. B. A. 3148.
28 Rotterdam	W. 8945.
28 Amsterdam Kgr. II	W. 8903.
29 's Gravenhage Hof	W. 8819. — W. v. N. R. 2052.
29 's Hertogenbosch Hof	W. 8837. — W. v. N. R. 2043.
30 *a* Arnhem Hof	W. 8858.
30 *b* Arnhem Hof	W. 8866. — P. v. J. 817. — G.Stem 3021. — W. B. A. 3141.
30 *c* Arnhem Hof	W. 8868.
30 *d* Arnhem Hof	W. 8870. — P. v. J. 809.
30 *e* Arnhem Hof	P. v. J. 813.
30 's Hertogenbosch	W. 8848. — N. W. 196.
30 Rotterdam	W. 8940.
31 *a* H. R.	W. 8791. — R. 210, § 39, p. 308. — P. v. 837. — W. v. N. R. 2049. — N. W. 198.
31 *b* H. R.	W. 8790. — R. 210, § 40, p. 319. — P. v. J. 840.
31 Amsterdam Hof	W. 8852. — P. v. J. 839.
31 Amsterdam	W. 8785. — P. v. J. 811.
31 Rotterdam	W. 8798.
Januari	**1909.**
4 H. R.	W. 8808. — P. v. J. 819.
4 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8855. — P. v. J. 865. — N. W. 201.
4 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8859. — P. v. J. 885.
4 Amsterdam (Arb.)	P. v. J. 808.
5 's Hertogenbosch Hof	W. 8831. — W. v. N. R. 2091. — N. W. 193.

Januari **1909.**

5 *a* Amsterdam Kgr. IV	W. 8866. — W. B. A. 3139.
5 *b* Amsterdam Kgr. IV	W. 8862.
6 Almelo	W. 8911.
6 Rotterdam	W. 8805.
7 Arnhem Hof	P. v. J. 832.
8 *a* H. R.	W. 8793. — R. 211, § 2, p. 5. — P. v. J. 822.
8 *b* H. R.	W. 8792. — R. 211, § 1, p. 1. — P. v. J. 820.
8 Amsterdam Hof	W. 9012.
8 *a* Amsterdam	W. 8906. — W. v. N. R. 2092. — N. W. 260.
8 *b* Amsterdam	W. 8958.
8 *c* Amsterdam	W. 8964.
8 *d* Amsterdam	W. 8985.
11 *a* H. R.	W. 8794.
11 *b* H. R.	W. 8795.
11 *c* H. R.	W. 8796.
11 *d* H. R.	W. 8797. — R. 211, § 3, p. 20. — P. v. J. 815.
12 H. R.	W. 8803. — R. 211, § 4, p. 64. — P. v. J. 814.
12 's Hertogenbosch Hof	P. v. J. 810. — W. v. N. R. 2039. — N. W. 175.
13 Leeuwarden Hof	W. 8961.
13 Utrecht	W. 9008.
13 Winschoten	W. 8951. — N. W. 221.
14 Leeuwarden	W. 8835. — W. v. N. R. 2061. — N. W. 208.
15 *a* H. R.	W. 8801. — R. 211, § 5, p. 76. — P. v. J. 833.
15 *b* H. R.	W. 8800. — R. 211, § 6, p. 94. — P. v. J. 822.
15 Amsterdam Hof	W. 8855. — P. v. J. 843, 907. — N. W. 208.
18 *a* H. R.	W. 8803. — P. v. J. 819.
18 *b* H. R.	W. 8804. — R. 211, § 7, p, 97. — P. v. J. 819. — G.Stem 3000.
18 *c* H. R.	W. 8805. — P. v. J. 817.
18 Rotterdam	W. 9030.
19 *a* 's Hertogenbosch Hof	W. 8827. — N. W. 189.
19 *b* 's Hertogenbosch Hof	W. 8835. — W. v. N. R. 2066. — N. W. 207.
20 Arnhem Hof	W. 8867. — W. v. N. R. 2079. — N. W. 214.
21 H. R.	W. 8804. — R. 211, § 8, p. 105. — P. v. J. 822. — T. Kind. III, 111.
21 's Hertogenbosch	W. 8832.
21 Leeuwarden	W. 8883.
21 Maastricht	W. v. N. R. 2048.
21 Amsterdam Kgd.	W. 8925.
22 *a* H. R.	W. 8805. — R. 211, § 10, p. 120. — P. v. J. 826.
22 *b* H. R.	W. 8806. — R. 211, § 9, p. 114. — P. v. J. 824.
22 Amsterdam Hof	W. 8864.
22 Amsterdam	W. 8936.
25 *a* H. R.	W. 8809. — R. 211, § 11, p. 135. — P. v. J. 829.
25 *b* H. R.	W. 8808. — R. 211, § 12, p. 151. — P. v. J. 825. — G.Stem 3002. — W. B. A. 3119.
25 *c* H. R.	W. 8809. — P. v. J. 823.
25 's Gravenhage Hof	W. 8879. — P. v. J. 947.
26 's Gravenhage Hof	W. 8853. — P. v. J. 861.
27 Leeuwarden Hof	W. 8842.
27 Zwolle	W. 8885.
28 Leeuwarden	W. 8913.

Januari. **1909.**

29 H. R.	W. 8812. — R. 211, § 13, p. 159. — P. v. J. 831. — N. W. 183. — P. W. 1909, 38.
29 *a* Amsterdam Hof	W. 8849.
29 *b* Amsterdam Hof	W. 8888.
29 Amsterdam	P. v. J. 825.
Februari	
1 *a* H. R.	W. 8814. — P. v. J. 825.
1 *b* H. R.	W. 8814.
1 *c* H. R.	W. 8815. — P. v. J. 827.
1 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8861. — P. v. J. 861.
1 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8918. — N. W. 229.
2 Haarlem	P. v. J. 851.
3 Almelo	W. 8951.
3 Dordrecht	W. 8882. — G.Stem 3026. — W. B. A. 3149.
4 H. R.	W. 8813. — R. 211, § 14, p. 170. — P. v. J. 826.
4 's Gravenhage	P. v. J. 821.
5 *a* H. R.	W. 8819. — R. 211, § 16, p, 181. — P. v. J. 835. — W. v. N. R. 2058. — N. W. 206.
5 *b* H. R.	W. 8813. — R. 211, § 15, p. 175. — P. v. J. 828.
5 *a* Amsterdam Hof	W. 8897.
5 *b* Amsterdam Hof	W. 8913.
5 H. Mil. Ger.	T. v. S. XX, p. 3.
5 's Hertogenbosch	W. 8901.
5 *a* 's Hertogenbosch	W. 8938.
8 *a* H. R.	W. 8824. — P. v. J. 834. — W. B. A. 3135 (3134).
8 *b* H. R.	W. 8822.
8 Hoogeveen Kgr.	W. 8855.
9 's Gravenhage Hof	W. 8841.
9 Almelo	W. 8799.
10 Leeuwarden Hof	W. 8885. — W. v. N. R. 2075.
10 Leiden Kgr.	W. 8812.
11 Arnhem Hof	W. 8845. — P. v. J. 823.
11 Leeuwarden Hof	W. 9024.
11 Leeuwarden	W. 8906. — W. v. N. R. 2082. — P. W. 1909, 24.
12 *a* H. R.	W. 8820. — R. 211, § 17. p. 191. — P. v. J. 833. — W. v. N. R. 2057. — P. W. 1909, 338 = *e* 22 Februari 1909.
12 *b* H. R.	W. 8820. — P. v. J. 835.
12 *a* Amsterdam Hof	W. 8885. — W. v. N. R. 2075. — N. W. 218.
12 *b* Amsterdam Hof	W. 8992.
12 Amsterdam Kgd.	W. 8926.
13 Amsterdam	P. v. J. 838.
15 *a* H. R.	W. 8829. — P. v. J. 836.
15 *b* H. R.	W. 8822. — P. v. J. 844. — G.Stem 3006.
15 *c* H. R.	W. 8823. — P. v. J. 832. — G.Stem 3010. — W. B. A. 3152.
15 *d* H. R.	W. 8826. — P. v. J. 830.
15 *e* H. R.	W. 8827. — P. v. J. 836. — G.Stem 3008.
15 *f* H. R.	W. 8828. — P. v. J. 860.
15 *g* H. R.	W. 8828. — P. v. J. 836.
15 *h* H. R.	W. 8831. — P. v. J. 836.
15 *i* H. R.	W. 8846. — R. 211, § 18, p. 199. — P. v. J. 850.
15 's Gravenhage Hof	W. 8856. — P. v. J. 926.

Februari	**1909.**
15 's Gravenhage	W. 8854.
15 Rotterdam	W. 8970.
17 's Gravenhage Hof	T. Kind. III, p. 148.
19 *a* H. R.	W. 8825. — R. 211, § 19, p. 205. — P. v. J. 837.
19 *b* H. R.	W. 8826. — P. v. J. 837.
22 *a* H. R.	W. 8830. — P. v. J. 841.
22 *b* H. R.	W. 8830. — P. v. J. 842.
22 *c* H. R.	W. 8831. — R. 211, § 20, p. 213. — P. v. J. 848.
22 *d* H. R.	W. 8832.
22 *e* H. R.	N. W. 187 = *a* 12 Februari 1909.
23 Amsterdam Hof	W. 8830. — G.Stem 3013. — W. B. A. 3127.
23 's Gravenhage Hof	W. 8854. — P. v. J. 913.
23 's Gravenhage	W. 8855. — N. W. 200.
24 *a* Arnhem Hof	W. 8926.
24 *b* Arnhem Hof	W. 8985.
24 Leeuwarden Hof	W. 8938. — N. W. 238.
24 Utrecht	W. 8833.
25 's Gravenhage	W. 8805.
27 Maastricht Kgr.	P. v. J. 902.
Maart	
1 *a* H. R.	W. 8832. — P. v. J. 860.
1 *b* H. R.	W. 8833. — P. v. J. 842. — G.Stem 3009.
1 *c* H. R.	W. 8834. — R. 211, § 21, p. 223. — P. v. J. 860.
1 's Gravenhage Hof	W. 8877.
1 Amsterdam Kgr. III	T. v. S. XX, p. 57.
2 's Hertogenbosch Hof	W. 8876.
2 Arnhem	W. 8886. — P. v. J. 842.
2 Assen	W. 8923.
2 's Gravenhage	W. 9038.
3 Middelburg	W. 8896.
3 Utrecht	P. v. J. 831.
4 Amsterdam Kgr. II	W. 8823.
5 *a* H. R.	W. 8829. — R. 211, § 23, p. 239. — P. v. J. 843. — W. v. N. R. 2054. — N. W. 192.
5 *b* H. R.	W. 8827. — R. 211, § 22, p. 230. — P. v. J. 839.
5 Amsterdam Kgr. I	W. 8814.
8 *a* H. R.	W. 8836. — P. v. J. 860. — G.Stem 3010.
8 *b* H. R.	W. 8837. — P. v. J. 841.
8 *c* H. R.	W. 8838. — P. v. J. 841. — G.Stem 3012.
8 Amsterdam Hof	P. v. J. 944.
8 's Gravenhage Hof	W. 8876. — N. W. 213.
8 *a* Rotterdam	W. 8905. — N. W. 233.
8 *b* Rotterdam	W. 8953.
8 Groningen Kgr.	W. 8810.
8 Rotterdam Kgr. II	P. v. J. 953.
9 Amsterdam Hof	W. 8816. — P. v. J. 823.
9 Zutphen	W. 8856.
9 Arnhem Kgr.	W. 8827.
10 Amsterdam Hof	P. v. J. 825.
10 Amsterdam Kgr. I	W. 8824.
11 Leeuwarden	W. 8931. — W. v. N. R. 2094. — N. W. 224. — P. W. 1909, 88.

Maart.	**1909.**
11 Rotterdam	W. 8815. — W. B. A. 3125.
12 *a* H. R.	W. 8833. — R. 211, § 24, p. 249. — P. v. J. 859.
12 *b* H. R.	W. 8834. — R. 211, § 25, p. 256. — P. v. J. 891. — W. v. N. R. 2065.
12 Amsterdam Hof	W. 8934. — W. v. N. R. 2099.
15 *a* H. R.	W. 8842. — P. v. J. 858.
15 *b* H. R.	W. 8843. — P. v. J. 864. — G.Stem 3012.
15 *c* H. R.	W. 8844. — P. v. J. 864.
15 's Gravenhage Hof	W. 8870. — P. v. J. 891.
15 *a* Rotterdam	W. 8957. — W. v. N. R. 2057.
15 *b* Rotterdam	W. 8961.
15 *c* Rotterdam	W. 8971.
16 's Hertogenbosch Hof	W. 8880.
16 's Gravenhage	W. 8852.
17 Arnhem Hof	W. 8933.
18 *a* Arnhem Hof	W. 8856. — P. v. J. 861.
18 *b* Arnhem Hof	P. v. J. 841.
18 Enschedé Kgr.	W. 8814.
19 *a* H. R.	W. 8845. — R. 211, § 26, p. 265. — P. v. J. 849. — W. v. N. R. 2063.
19 *b* H. R.	W. 8846. — R. 211, § 27, p. 273.
19 *c* H. R.	W. 8841. — R. 211, § 28. p. 281. — P. v. J. 849.
19 *d* H. R.	W. 8842. — R. 211, § 29, p. 287. — P. v. J. 873.
19 *e* H. R.	W. 8843. — R. 211, § 30, p. 297. — P. v. J. 849.
19 *f* H. R.	W. 8844. — P. v. J. 865.
10 *g* H. R.	W. 8845. — P. v. J. 849. — W. v. N. R. 2063.
19 's Hertogenbosch	W. 8949.
20 Suriname H. v. J.	T. v. S. XXI, p. 89.
22 *a* H. R.	W. 8848. — P. v. J. 852.
22 *b* H.-R.	W. 8849. — P. v. J. 850. — G.Stem 3014.
22 *c* H. R.	W. 8850. — P. v. J. 844
22 *d* H. R.	W. 8851. — R. 211, § 31, p. 305. — P. v. J. 846.
22 *e* H. R.	W. 8852. — P. v. J. 854.
22 's Gravenhage Hof	W. 8863. — N. W. 209.
23 's Hertogenbosch Hof	W. 8881. — W. v. N. R. 2053. — N. W. 217.
24 Dordrecht	P. v. J. 911.
25 Amsterdam	P. v. J. 925.
25 Leeuwarden	W. 8880. — W. v. N. R. 2080. — N. W. 214.
26 *a* H. R.	W. 8848. — R. 211, § 33, p. 321. — P. v. J. 847.
26 *b* H. R.	W. 8847. — R. 211, § 32, p. 316. — P. v. J. 847. — W. v. N. R. 2062. — N. W. 204.
26 *c* H. R.	W. 8849. — P. v. J. 847.
26 Amsterdam Hof	W. 8956.
26 Amsterdam	P. v. J. 876.
26 Groningen	W. 8939.
26 Rotterdam	W. 8995.
29 *a* H. R.	W. 8855. — P. v. J. 848.
29 *b* H. R.	W. 8853. — P. v. J. 850.
29 *c* H. R.	W. 8854. — P. v. J. 844.
29 *d* H. R.	W. 8855. — P. v. J. 850.
29 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8865. — P. v. J. 891.
29 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8868. — P. v. J. 983.

Maart. **1909.**

29 *c* 's Gravenhage Hof	W. 8869. — P. v. J. 941.
29 *d* 's Gravenhage Hof	W. 8874. — P. v. J. 869.
30 Alkmaar	T. v. S. XXI, p. 58.
30 *a* Breda	W. 8934.
30 *b* Breda	W. 8934.
30 's Gravenhage	W. 8977. — P. v. J. 857.
30 Haarlem	P. v. J. 873.
31 Rotterdam	W. 8969.

April.

2 *a* Amsterdam Hof	W. 8952. — W. v. N. R. 2119.
2 *b* Amsterdam Hof	W. 8972.
2 Amsterdam	W. 8890.
2 's Hertogenbosch	W. 8949.
3 *a* H. R.	W. 8862. — R. 211, § 35, p. 332. — P. v. J. 847.
3 *b* H. R.	W. 8863. — R. 211, § 34, p. 327. — P. v. J. 845.
3 Rotterdam	P. v. J. 847.
5 *a* H. R.	W. 8856. — R. 211, § 36, p. 338. — P. v. J. 954.
5 *b* H. R.	W. 8857. — R. 211, § 39, p. 367. — P. v. J. 854.
5 *c* H. R.	W. 8858. — R. 211, § 37, p. 348. — P. v. J. 862. — G.Stem 3016.
5 *d* H. R.	W. 8859. — P. v. J. 852.
5 *e* H. R.	W. 8860. — R. 211, § 38, p. 359. — P. v. J. 852.
5 *f* H. R.	W. 8861. — P. v. J. 852.
5 's Gravenhage Hof	W. 8873. — P. v. J. 901.
5 Amsterdam	W. 9015.
7 Arnhem Hof	W. 8923. — P. v. J. 936.
7 's Gravenhage	W. 9023. — P. v. J. 967.
7 Amsterdam Kgr. I	W. 8844.
8 *a* H. R.	W. 8856. — R. 211, § 40, p. 378. — P. v. J. 849. — T. Kind III, 150.
8 *b* H. R.	W. 8858. — P. v. J. 853.
8 *a* Amsterdam Hof	W. 8930. — W. v. N. R. 2054. — N. W. 226.
8 *b* Amsterdam Hof	W. 8932.
8 Assen	W. 8855.
8 *a* Groningen	P. v. J. 862.
8 *b* Groningen	P. v. J. 862.
9 *a* Amsterdam	W. 9012.
9 *b* Amsterdam	W. 9032.
9 *c* Amsterdam	W. 9033.
10 Rotterdam Kgr. III	W. 8865.
13 *a* H. R.	W. 8862. — G.Stem 3017. = 14 April 1909.
13 *b* H. R.	W. 8863.
13 's Hertogenbosch Hof	W. 8910.
13 Deventer Kgr.	W. 8887.
14 H. R.	P. v. J. 850. = *a* 13 April 1909.
14 's Gravenhage Hof	W. 8878. — P. v. J. 917. — W. v. N. R. 2073.
14 's Hertogenbosch Hof	W. 8829. — P. v. J. 858.
15 H. R.	W. 8859. — R. 211, § 41, p. 381. — P. v. J. 851. — W. v. N. R. 2064. — N. W. 199.
16 *a* H. R.	W. 8857. — P. v. J. 853.
16 *b* H. R.	P. v. J. 865.

April.	**1909.**
16 *c* H. R.	W. 8860. — R. 211, § 42, p. 386. — P. v. J. 855.
16 *a* Amsterdam Hof	W. 8902.
16 *b* Amsterdam Hof	W. 8920.
16 *c* Amsterdam Hof	W. 8990.
16 *d* Amsterdam Hof	W. 8996.
19 *a* H. R.	W. 8864. — P. v. J. 854.
19 *b* H. R.	W. 8865. — R. 211, § 43, p. 406. — P. v. J. 862. — W. B. A. 3137.
19 *c* H. R.	W. 8866. — R. 211, § 44, p. 415. — P. v. J. 856. — G.Stem 3023. — W. B. A. 3140.
's Gravenhage Hof	W. 8883. — W. v. N. R. 2074.
19 *a* Rotterdam	W. 8983.
19 *b* Rotterdam	W. 8985.
19 's Gravenhage Kgr.	W. 8834.
20 H. R.	W. 8864. — R. 211, § 45, p. 423. — P. v. J. 853.
20 's Gravenhage Hof	W. 8897.
20 Haarlem	W. 8844. — W. v. N. R. 2070.
21 Arnhem Hof	W. 8887. — W. v. N. R. 2081.
21 Almelo	W. 8851.
21 Winschoten	W. 8871.
21 Zwolle	W. 8913.
22 H. R.	W. 8861. — R. 211, § 46, p. 435. — P. v. J. 851. — W. v. N. R. 2069. — N. W. 212.
22 Arnhem Hof	W. 8886. — P. v. J. 842.
23 H. R.	W. 8865. — R. 211, § 47, p. 441. — P. v. J. 853.
23 Amsterdam	W. 9041.
26 *a* H. R.	W. 8867. — R. 211, § 48, p. 445. — P. v. J. 868. — G.Stem 3020.
26 *b* H. R.	W. 8869. — P. v. J. 854.
26 *c* H. R.	W. 8870. — P. v. J. 864.
26 *d* H. R.	W. 8871. — P. v. J. 872.
26 *e* H. R.	W. 8872. — P. v. J. 862.
26 Amsterdam	W. 9009
26 Rotterdam	W. 8995. — G Stem 3067.
27 Breda	W. 8944.
28 Arnhem Hof	W. 8969.
28 Dordrecht	W. 8950.
28 Rotterdam	W. 8976.
28 Paramaribo Kgr.	T. v. S. XXI, p. 91.
28 Leiden Kgr.	W. 8985.
29 Amsterdam	W. v. N. R. 2071.
30 *a* H. R.	W. 8866. — R. 211, § 50, p. 461. — P. v. J. 861. — G.Stem 3019. — W. B. A. 3138.
30 *b* H. R.	W. 8867. — R. 211, § 49, p. 453. — P. v. J. 857. — W. v. N. R. 2076. — N. W. 211.
30 *c* H. R.	W. 8868. — R. 211, § 51, p. 472. — P. v. J. 855.
30 *a* Amsterdam	P. v. J. 848.
30 *b* Amsterdam	P. v. J. 878.
30 *c* Amsterdam	W. 9014.
Mei.	
3 *a* H. R.	W. 8873. — P. v. J. 854.
3 *b* H. R.	W. 8874. — R. 212, § 1, p. 1. — P. v. J. 868.

Mei.	1909.
3 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8848. — P. v. J. 859, 869.
3 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8909.
3 *c* 's Gravenhage Hof	W. 8909.
3 *d* 's Gravenhage Hof	W. 8909.
3 Leeuwarden	N. W. 259. = 3 Juni 1909.
3 Rotterdam	W. 9029.
3 Hoogeveen Kgr.	T. v. S. XXI, p. 63.
4 's Gravenhage Hof	W. 8918.
4 's Gravenhage	W. 8862.
5 Arnhem Hof	W. 8935.
5 Rotterdam	W. 8984.
6 Leeuwarden Hof	W. 9006.
7 *a* H. R.	W. 8869. — R. 212, § 2, p. 7. — P. v. J. 857. — N. W. 212.
7 *b* H. R.	W. 8870. — P. v. J. 855.
7 Amsterdam Hof	W. 8929.
7 *a* Amsterdam	W. 8852.
7 *b* Amsterdam	W. 8910.
7 Tiel	W. 8886. — W. v. N. R. 2084. — N. W. 249.
10 *a* H. R.	W, 8875. — P. v. J. 864.
10 *b* H. R.	W. 8876. — R. 212, § 4. p. 24. — P. v. J. 929. — W. B. A. 3145.
10 *c* H. R.	W. 8878. — R. 212, § 3, p. 13. — P. v. J. 864. — G.Stem 3022.
10 *d* H. R.	W. 8877. — R. 212, § 5, p. 36. — P. v. J. 855.
10 's Gravenhage Hof	W. 8867. — W. v. N. R. 2078. = 19 Mei 1909.
10 Amsterdam	W. 8997.
12 Leeuwarden Hof	W. 8944. — N. W. 262.
12 Dordrecht	W. 8924.
12 's Hertogenbosch	W. v. N. R. 2067.
14 *a* H. R.	W. 8871. — R. 212, § 7, p. 52. — P. v. J. 857.
14 *b* H. R.	W. 8872. — R. 212, § 6, p. 41. — P. v. J. 859.
14 *c* H. R.	W. 8873. — P. v. J. 861.
14 Amsterdam	W. v. N. R. 2090.
14 *a* Amsterdam	W, 9030.
14 *b* Amsterdam	W. 9044.
14 's Hertogenbosch	W. 8916.
17 *a* H. R.	W. 8879. — R. 212, § 8, p. 59. — P. v. J. 858.
17 *b* H. R.	W. 8880.
17 *c* H. R.	W. 8881. — P. v. J. 862.
17 *d* H. R.	W. 8882. — R. 212, § 9, p. 67. — P. v. J. 952.
17 *e* H. R.	W. 8883. — P. v. J. 866.
17 *f* R. R.	W. 8884. — P. v. J. 872.
17 *g* H. R.	W. 8885. — P. v. J. 856.
17 *h* H. R.	W. 8886. — P. v. J. 864.
17 's Gravenhage Hof	W. 8894. — P. v. J. 889.
17 Amsterdam	W. 9032.
18 's Gravenhage Hof	W. 8893. — P. v. J. 887.
18 's Hertogenbosch Hof	W. 8966.
18 Zutphen	W. 8856.
19 Arnhem Hof	W. 8925.
19 's Gravenhage Hof	P. v. J. 863. = 10 Mei 1909.

Mei.	**1909.**
19 Almelo	P. v. J. 871.
19 Rotterdam	W. 9009.
19 Alphen Kgr.	W. 8850.
21 *a* H. R.	W. 8874. — R. 212, § 11, p. 94. — P. v. J. 867.
21 *b* H. R.	W. 8875. — R. 212, § 10, p. 80. — P. v. J. 879.
21 Amsterdam Hof	W. 8894.
21 *a* 's Hertogenbosch	W. 8932.
21 *b* 's Hertogenbosch	W. 8944. — G.Stem 3050. — W. v. N. R. 2096. — P. W. 1909, 402.
24 *a* H. R.	W. 8888. — R. 212, § 12, p. 101. — P. v. J. 888.
24 *b* H. R.	W. 8886. — R. 212, § 13, p. 109. — P. v. J. 874.
24 *c* H. R.	W. 8887. — P. v. J. 868.
24 Amsterdam	W. 9006.
24 *a* Amsterdam	W. 9008.
24 Utrecht	W. 8998.
25 Assen	T. Kind. III, 129.
26 Leeuwarden Hof	W. 8953.
26 's Gravenhage	T. Kind. IV, 15.
27 *a* Arnhem Hof	P. v. J. 866.
27 *b* Arnhem Hof	W. 8958. — P. v. J. 866.
27 *c* Arnhem Hof	W. 9003. — P. v. J. 868.
27 *d* Arnhem Hof	W. 8995.
27 Alkmaar	W. 8963.
27 Almelo	W. 8964.
27 *a* Leeuwarden	W. 8935.
27 *b* Leeuwarden	W. 8945.
28 H. R.	W. 8876. — R. 212, § 14, p. 115. — P. v. J. 859.
28 Amsterdam Hof	W. 8912.
28 Groningen	W. 8910.
Juni.	
2 *a* H. R.	W. 8889. — P. v. J. 868.
2 *b* H. R.	W. 8890. — P. v. J. 870.
2 *c* H. R.	W. 8891. — P. v. J. 884.
2 *d* H. R.	W. 8893. — P. v. J. 868.
2 *e* H. R.	W. 8891. — R. 212, § 15, p. 122. — P. v. J. 870.
2 Arnhem Hof	W. 8943.
2 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8897. — P. v. J. 899. — G.Stem 3031. — W. v. N. R. 2086.
2 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8898. — P. v. J. 893.
2 Paramaribo Kgr.	T. v. S. XXI, p. 91.
3 Leeuwarden	W. 8967. = 3 Mei 1909.
3 Maastricht	W. v. N. R. 2078.
4 *a* H. R.	W. 8877. — R. 212, § 17, p. 150. — P. v. J. 866.
4 *b* H. R.	W. 8878. — R. 212, § 16, p. 136. — P. v. J. 877. — W. v. N. R. 2070.
4 Amsterdam Hof	W. 8917.
4 's Gravenhage Hof	W. 8900 = 14 Juni 1909.
4 Amsterdam	W. 9031. — W. v. N. R. 2126.
7 *a* H. R.	W. 8892. — P. v. J. 950.
7 *b* H. R.	W. 8892. — P. v. J. 884.
7 *c* H. R.	W. 8893. — P. v. J. 870. — G.Stem 3028.
7 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8899. — P. v. J. 909.

Juni.	1909.
7 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8930.
7 Amsterdam	W. 8876.
8 's Hertogenbosch Hof	P. v. J. 867.
8 Alkmaar	W. 8907. — G.Stem 3034. — W. B. A. 3154.
9 's Gravenhage	W. 8897.
10 Amsterdam Hof	W. 8979.
10 Enschede Kgr.	W. 8852.
11 *a* H. R.	W. 8880. — R. 212, § 18, p. 158. — P. v. J. 867. — W. v. N. R. 2081.
11 *b* H. R.	P. v. J. 867.
11 *c* H. R.	W. 8879. — R. 212, § 19, p. 170. — P. W. 1909, 326.
11 *a* Amsterdam	W. 8910.
11 *b* Amsterdam	P. v. J. 890.
11 *c* Amsterdam	W. 9053.
14 *a* H. R.	R. 212. § 20, p. 178. = *c* H. R. 14 Juli 1909.
14 *b* H. R.	R. 212, § 21, p. 190. = *a* H. R. 14 Juli 1909.
14 *c* H. R.	R. 212, § 22, p. 199. = *e* H. R. 14 Juli 1909.
14 's Gravenhage Hof	P. v. J. 893. = 4 Juni 1909.
14 Amsterdam	W. 9005. — W. v. N. R. 2116.
14 Dordrecht	W. 8854. — W. v. N. R. 2089.
15 's-Hertogenbosch Hof	W. 8965. — W. v. N. R. 2077.
16 Rotterdam	W. 8914.
16 *a* Rotterdam	W. 8990.
17 Leeuwarden	W. 8910.
18 *a* H. R.	W. 8881. — R. 212, § 23, p. 205. — P. v. J. 869. — W. v. N. R. 2072. — N. W. 223.
18 *b* H. R.	W. 8882. — R. 212, § 24, p. 213. — P. v. J. 871. — W. B. A. 3149.
18 *c* H. R.	W. 8883. — R. 212, § 25, p. 221. — P. v. J. 883. — G.Stem 3025. — W. B. A. 3145.
18 *d* H. R.	W. 8884. — R. 212, § 26, p. 227. — P. v. J. 877. — G.Stem 3027. — W. B. A. 3144.
18 *e* H. R.	P. v. J. 869.
18 *f* H. R.	P. v. J. 873.
18 Leeuwarden Hof	W. 8897.
18 Amsterdam	W. 9037.
18 's Hertogenbosch	W. 8952.
21 *a* H. R.	W. 8894. — R. 212, § 29, p. 248. — P. v. J. 872.
21 *b* H. R.	W. 8893.
21 *c* H. R.	W. 8894. — R. 212, § 27, p. 233. — P. v. J. 870.
21 *d* H. R.	W. 8895. — P. v. J. 878, 916.
21 *e* H. R.	W. 8898. — R. 212, § 28, p. 241. — P. v. J. 896.
21 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8901. — P. v. J. 893.
21 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8951. — P. v. J. 928. — W. v. N. R. 2099. — N. W. 236.
21 Amsterdam	W. 8942. — W. v. N. R. 2101. — N. W. 220. — P. W. 1909, 62.
22 *a* 's Hertogenbosch Hof	W. 8927.
22 *b* 's Hertogenbosch Hof	W. 8931.
22 *a* 's Gravenhage	W. 8865.
22 *b* 's Gravenhage	W. 8897.

Juni.	**1909.**
23 Amsterdam Hof	P. v. J. 937.
23 Leeuwarden Hof	W. 9010.
23 's Gravenhage	W. 8898.
24 *a* Amsterdam Hof	W. 8907.
24 *b* Amsterdam Hof	P. v. J. 875.
24 's Gravenhage	P. v. J. 882.
24 Rotterdam Kgr. I	W. 8923.
25 *a* H. R.	W. 8888. — R. 212, § 32, p. 276. — P. v. J. 875.
25 *b* H. R.	W. 8885. — R. 212, § 30, p. 255. — P. v. J. 869.
25 *c* H. R.	W. 8887. — R. 212, § 33, p. 285. — P. v. J. 881.
25 *d* H. R.	W. 8889. — R. 212, § 31, p. 268. — P. v. J. 875.
25 *e* H. R.	P. v. J. 875.
25 Groningen	T. Kind III, 152.
25 Tiel	W. 8963. — W. v. N. R. 2107.
25 Winschoten	W. 8941. — G.Stem 3045. — W. B. A. 3172.
26 Tiel	W. 8980.
28 *a* H. R.	W. 8868. — R. 212, § 34, p. 296. — P. v. J. 858.
28 *b* H. R.	W. 8896. — R. 212, § 36, p. 325. — P. v. J. 884.
28 *c* H. R.	W. 8897. — P. v. J. 876.
28 *d* H. R.	W. 8897. — R. 212, § 35, p. 315. — P. v. J. 886.
28 *e* H. R.	W. 8897. — P. v. J. 876.
28 *f* H. R.	W. 8898. — P. v. J. 884.
28 *g* H. R.	W. 8899. — P. v. J. 874.
28 *h* H. R.	W. 8899. — P. v. J. 882.
28 *i* H. R.	W. 8899. — P. v. J. 874.
28 *j* H. R.	W. 8899. — R. 212, § 37, p. 336. — P. v. J. 880.
28 's Gravenhage Hof	W. 8904. — P. v. J. 899. — G.Stem 3032. — W. B. A. 3143.
28 *a* 's Hertogenbosch Hof	W. v. N. R. 2068.
28 *b* 's Hertogenbosch Hof	W. 8957.
28 Amsterdam	W. 8981. — W. B. A. 3176, 3177.
28 *a* Amsterdam	W. 9021.
29 Maastricht	P. v. J. 897.
30 *a* Leeuwarden Hof	T. Kind. III, 132.
30 *b* Leeuwarden Hof	W. 8978. — N. W. 253.
30 Zwolle	W. 9021.
Juli	
1 Amsterdam	P. v. J. 886.
5 H. R.	W. 8901. — R. 212, § 38, p. 340.
6 Amsterdam	P. v. J. 894.
7 Middelburg	W. 8933. — W. B. A. 3173.
7 Leeuwarden	W. 9000.
8 Amsterdam Kgr. II	W. 8885. — N. W. 219.
9 Amsterdam Kgr. I	W. 8889.
12 Rotterdam Kgr.	P. v. J. 930.
13 Amsterdam Kgr. I	W. 8883.
14 *a* H. R.	W. 8900. — P. v. J. 882. = *b* H. R. 14 Juni 1909.
14 *b* H. R.	W. 8900. — P. v. J. 866.
14 *c* H. R.	W. 8901. — P. v. J. 922. = *a* H. R. 14 Jun. 1909.
14 *d* H. R.	W. 8901. — P. v. J. 866.
14 *e* H. R.	W. 8903. — P. v. J. 868. = *c* H. R. 14 Juni 1909.
14 Alkmaar Kgr.	W. 9008.
15 Arnhem Hof	W. 8867.

Juli	**1909.**
15 *a* Arnhem Hof	W. 9002.
16 *a* H. R.	W. 8890. — R. 212. § 40, p. 352. — P. v. J. 879. — W. B. A. 3146. — N. W. 227.
16 *b* H. R.	W. 8902. — P. v. J. 886.
16 *c* H. R.	W. 8906. — R. 212, § 39. p. 345. — P. v. J. 881. — G.Stem 3018. — W. B. A. 3151.
21 Leeuwarden Hof	W. 8884.
21 *a* Leeuwarden Hof	T, Kind. III, 156.
25 Winschoten	W. 8941.
28 's Gravenhage Hof	P. v. J. 918.
28 Rotterdam	T. Kind. III, 161.
28 Roermond Kgr.	W. 8936. — G.Stem 3042. — W. B. A. 3161.
29 Amsterdam	P. v. J. 908.
29 's Gravenhage Kgr.	W. 8952.
Augustus	
5 's Gravenhage Kgr.	W. 8908.
14 H. R.	W. 8902. — P. v. J. 876.
17 H. R.	R. 212, § 41, p. 357. — P. v. J. 877.
18 Amsterdam Hof	W. 8995.
23 H. R.	W. 8892. — R. 212, § 42, p. 361. — P. v. J. 877.
23 's Gravenhage Kgr.	W. 8885. — N. W. 225.
30 *a* H. R.	W. 8891. — R. 212, § 43, p. 366. — P. v. J. 879.
30 *b* H. R.	W. 8903. — R. 212, § 45, p. 381. — P. v. J. 880.
30 *c* H. R.	W. 8904. — R. 212, § 47, p. 408. — P. v. J. 878.
30 *d* H. R.	W. 8904. — R. 212, § 46, p. 398. — P. v. J. 882.
30 *e* H. R.	R. 212, § 44, p. 370. — P. v. J. 883.
September	
7 Amsterdam Kgd.	W. 9031.
9 Leeuwarden Hof	W. 9031.
9 Zutphen	W. 8925.
10 's Hertogenbosch	W. 8938. — N. W. 239.
15 Amsterdam Hof	P. v. J. 880.
20 's Gravenhage Hof	T. Kind. IV, 17.
20 Suriname H. v. J.	T. v. S. XXI, p. 92,
21 's Hertogenbosch Hof	W. 8960.
23 Arnhem Hof	P. v. J. 927.
23 Alkmaar	W. 8958. — N. W. 235.
27 's Gravenhage Hof	T. Kind. III, 163.
29 Rotterdam	W. v. N. R. 2089.
30 *a* Leeuwarden Hof	W. 9030.
30 *b* Leeuwarden Hof	W. 9044.
October	
4 *a* H. R.	W. 8908, — — P. v. J. 888.
4 *b* H. R.	W. 8908. — R. 213, § 1, p. 1. — P. v. J. 890.
4 *c* H. R.	W. 8909. — P. J. 888. — G.Stem 3037. — W. B. A. 3185.
5 's Gravenhage	W. 8926.
12 *a* 's Gravenhage	P. v. 887.
12 *b* 's Gravenhage	W. 8929. — W. v. N. R. 2090. — N. W. 236.
13 Amsterdam	P. v. J. 908.
13 Rotterdam	W. 8996.
14 's Gravenhage Hof	W. 8911.

October	**1909.**
14 Zutphen	W. 8929. — W. v. N. R. 2097. — N. W. 231.
15 H. R.	W. 8909. — R. 213, § 2, p. 5. — P. v. J. 886. — N. W. 216. — P. W. 1909, 304.
15 Amsterdam Hof	W. 8954. — W. v. N. R. 2106. — N. W. 247.
15 Amsterdam	W. 9055.
18 *a* H. R.	W. 8910. — P. v. J. 886.
18 *b* H. R.	W. 8910. — R. 213, § 3, p. 9. — P. v. J. 888. — G.Stem 3040.
18 's Gravenhage Hof	W. 8949. — P. v. J. 939.
18 Rotterdam	W. 8910.
19 Amsterdam Hof	P. v. J. 948.
19 's Hertogenbosch Hof	W. 8999. — P. v. J. 895. — W. v. N. R. 2087. — N. W. 255.
19 Amsterdam	W. 8924.
20 *a* Arnnem Hof	W. 8977.
20 *b* Arnhem Hof	W. 8943.
21 H. R.	W. 8911. — R. 213, § 4, p. 14. — P. v. J. 889.
22 *a* Amsterdam Hof	W. 8971.
22 *b* Amsterdam Hof	W. 9068.
22 's Hertogenbosch	W. 9035.
25 *a* H. R.	W. 8912. — P. v. J. 896.
25 *b* H. R.	W. 8912. — R. 213, § 5, p. 20. — P. v. J. 894.
25 *c* H. R.	W. 8913. — P. v. J. 898.
25 *d* H. R.	W. 8913.
25 *e* H. R.	W. 8914. — R. 213, § 6, p. 26. — P. v. J. 894. — G.Stem 3038. — W. B. A. 3155.
25 *f* H. R.	W. 8914. — R. 213, § 7, p. 31. — P. v. J. 896. — W. B. A. 3160.
25 *g* H. R.	W. 8915.
25 *h* H. R.	W. 8915. — P. v. J. 892.
25 *i* H. R.	W. 8916. — P. v. J. 892.
26 Haarlem	W. 8966.
27 Amsterdam Hof	W. 8998.
28 's Gravenhage Hof	W. 8950. — P. v. J. 920.
28 's Hertogenbosch Hof	W. 8975. — P. v. J. 897.
28 Maastricht	W. 8958. — W. v. N. R. 2085. — P. W. 1909, 421.
29 *a* H. R.	W. 8916. — R. 213, § 8, p. 38. — P. v. J. 895.
29 *b* H. R.	W. 8917. — P. v. J. 891. — T. Kind. IV, 20.
29 Amsterdam Hof	W. 8970.
29 *a* Amsterdam Hof	W. 8981. — G.Stem 3062.
29 *b* Amsterdam Hof	W. 8981.
29 *c* Amsterdam Hof	W. 9007.
29 Amsterdam	P. v. J. 908.
29 's Hertogenbosch	W. 9044.
November	
1 *a* H. R.	W. 8918. — P. v. J. 897.
1 *b* H. R.	W. 8918. — R. 213, § 10, p. 53. — P. v. J. 892. — G.Stem 3041.
1 *c* H. R.	W. 8920. — R. 213, § 9, p. 46. — P. v. J. 896.
1 *d* H. R.	W. 8921. — R. 213, § 11, p. 62. — P. v. J. 937.
1 *e* H. R.	W. 8922. — P. v. J. 894.
1 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8924. — P. v. J. 930.
1 *b* 's Gravenhage Hof	W. 8950.

November	**1909.**
2 Amsterdam Kgr. IV	W. 9000.
3 Arnhem Hof	W. 8991.
3 Amsterdam	W. 8926. — P. v. J. 892. — T. v. S. XXI, p. 30.
3 Dordrecht	W. 9026. — P. v. J. 905.
4 Arnhem	W. 9025. — W. v. N. R. 2121.
4 Amsterdam Kgr. II	W. 9027.
5 *a* H. R.	W. 8919. — R. 213, § 13, p. 87. — P. v. J. 895.
5 *b* H. R.	W. 8919. — R. 213, § 12, p. 75. — P. v. J. 893.
5 's Hertogenbosch	W. 9053.
6 Amsterdam Kgr. IV	W. 8997.
8 *a* H. R.	W. 8941. — R. 213, § 13, p. 97. — P. v. J. 896. — W. B. A. 3167.
8 's Gravenhage Hof	P. v. J. 919.
9 's Gravenhage Hof	W. 8964.
9 Amsterdam Kgr. IV	W. 8997.
10 Dordrecht	W. 8967. — T. Kind. III, 173.
10 Zutphen	W. 8962.
10 Geldermalsen Kgr.	W. 8976.
11 Rotterdam Arb.	W. 8968.
12 *a* H. R.	W. 8927. — R. 213, § 14, p. 104. — P. v. J. 901. — W. v. N. R. 2093.
12 *b* H. R.	W. 8926. — R. 213, § 15, p. 117. — P. v. J. 901. — W. v. N. R. 2088.
12 *c* H. R.	W. 8928. — R. 213, § 16. p. 128.
12 Amsterdam Hof	W. 8966. — P. v. J. 951.
15 *a* H. R.	W. 8928. — P. v. J. 900.
15 *b* H. R.	W. 8929. — R. 213, § 18, p. 151. — P. v. J. 898.
15 *c* H. R.	W. 8929. — P. v. J. 900.
15 *d* H. R.	W. 8930. — R. 213, § 22. p. 177.
15 *e* H. R.	W. 8931. — R. 213, § 20, p. 163. — P. v. J. 898.
15 *f* H. R.	W. 8932. — P. v. J. 912. — G.Stem 3043. — W. B. A. 3166.
15 *g* H. R.	W. 8933. — R. 213, § 19, p. 156. — P. v. J. 900.
15 *h* H. R.	W. 8941. — P. v. J. 900.
15 *i* H. R.	W. 8930. — R. 213. § 21, p. 169. — P. v. J. 910.
13 *j* H. R.	W. 8942. — R. 213, § 17, p. 140. — P. v. J. 904.
15 *k* H. R.	P. v. J. 903 = 18 November 1909.
17 Leeuwarden Hof	W. 9013. — N. W. 263.
17 Zierikzee Kgr.	T. v. S. XXI, p. 68.
18 H. R.	W. 8929. — R. 213, § 23, p. 192. — T. Kind. III, 166 = *k* H. R. 15 November 1909.
18 Arnhem Hof	W. 9060 = ... (13).
18 Rotterdam	W. 8927.
18 Amsterdam Kgr. I	W. 9006.
19 *a* H. R.	W. 8931. — R. 213, § 24, p. 199. — P. v. J. 909.
19 *b* H. R.	W. 8932. — P. v. J. 905.
19 *c* H. R.	W. 8933. — R. 213, § 25, p. 209.
19 Amsterdam Hof	W. 8974.
22 's Gravenhage Hof	W. 8969. — P. v. J. 959.
23 Arnhem	P. v. J. 902.
23 Haarlem	W. 8978.
24 Haarlem	W. 8966.

November	**1909.**
24 Alkmaar Kgr.	W. 9037.
26 H. R.	P. v. J. 903.
26 *a* Amsterdam Hof	W. 9005.
26 *b* Amsterdam Hof	W. 9016.
26 Amsterdam Kgr. II	W. 8997.
29 *a* H. R.	W. 8937. — P. v. J. 914.
29 *b* H. R.	W. 8937. — P. v. J. 918.
29 *c* H. R.	W. 8938. — P. v. J. 902.
29 *d* H. R.	W. 8938. — P. v. J. 902.
29 *e* H. R.	W. 8939. — R. 213, § 26, p. 225.
29 *f* H. R.	W. 8942. — P. v. J. 910.
29 *g* H. R.	W. 8943. — P. v. J. 914.
29 's Gravenhage Hof	W. 8963.
29 Rotterdam	P. W. 1909, 268. — N. W. 263.
December	
1 Arnhem Hof	W. 8980.
1 *a* Arnhem Hof	W. 9027.
1 Dordrecht	P. v. J. 921.
1 *a* 's Gravenhage	W. 8948. — W. v. N. R. 2097. — N. W. 250.
1 *b* 's Gravenhage	W. 8989.
2 's Gravenhage Hof	W. 8984. — P. v. J. 922.
3 *a* H. R.	W. 8949. — R. 213, § 29, p. 243. — P. v. J. 907.
3 *b* H. R.	W. 8940. — R. 213, § 27, p. 228. — P. v. J. 903.
3 c H. R.	W. 8940. — R. 213, § 28, p. 234. — P. v. J. 903. — W. v. N. R. 2097. — N. W. 244.
3 's Hertogenbosch	W. 9037.
6 *a* H. R.	W. 8944. — P. v. J. 904.
6 *b* H. R.	W. 8945. — R. 213, § 31, p. 255. — P. v. J. 908.
6 *c* H. R.	W. 8948. — P. v. J. 904.
6 *d* H. R.	W. 8949. — R. 213, § 30, p. 249. — P. v. J. 908. — G.Stem 3046.
6 *e* H. R.	W. 8949. — P. v. J. 904.
6 *f* H. R.	W. 8953. — P. v. J. 906.
8 Zutphen	W. 8976. — P. v. J. 920.
9 's Gravenhage Hof	P. v. J. 924.
9 Maastricht	W. v. N. R. 2112.
9 Amsterdam Kgr. III	W. 8962.
10 *a* H. R.	W. 8944. — R. 213, § 33, p. 281. — P. v. J. 909. — W. v. N. R. 2096.
10 *b* H. R.	W. 8945. — R. 213, § 32, p. 264. — P. v. J. 907.
10 Amsterdam	W. 9034.
10 's Hertogenbosch	W. 9038. — N. W. 264.
10 Amsterdam Kgr. IV	W. 8997.
13 *a* H. R.	W. 8956. — P. v. J. 910.
13 *b* H. R.	W. 8957. — P. v. J. 910.
13 *c* H. R.	W. 8955. — P. v. J. 910.
13 's Gravenhage Hof	W. 8967. — T. Kind. III, 176.
13 Amsterdam	W. 9027.
14 's Hertogenbosch Hof	W. v. N. R. 2091.
15 Leeuwarden Hof	W. 9050.
16 *a* 's Gravenhage	T. v. S. XXI, p. 28.
16 *b* 's Gravenhage	T. v. S. XXI, p. 48.

December.	**1909.**
16 Maastricht	W. v. N. R. 2095.
16 Amsterdam Kgr. II	W. 8955.
17 *a* H. R.	W. 8948. — R. 213, § 36, p. 328. — P. v. J. 917.
17 *b* H. R.	W. 8947. — R. 213, § 34, p. 292. — P. v. J. 915. — W. v. N. R. 2108.
17 *c* H. R.	P. v. J. 911.
17 *d* H. R.	W. 8949. — R. 213, § 35, p. 315. W. v. N. R. 2095.
20 *a* H. R.	P. v. J. 912.
20 *b* H. R.	W. 8958. — R. 213, § 37, p. 335. — P. v. J. 912.
20 's Gravenhage Hof	W. 8973. — P. v. J. 923.
21 's Gravenhage Hof	W. 8968. — P. v. J. 928. — W. v. N. R. 2112. — N. W. 259.
21 's Gravenhage	W. 8950.
21 Rotterdam	W. v. N. R. 2094. = 21 December 1908.
22 's Hertogenbosch Hof	P. v. J. 902.
22 Dordrecht	W. 8967.
22 Geldermalsen Kgr.	T. v. S XXI, p. 84.
23 Tiel	W. 8990.
24 *a* H. R.	W. 8955. — R. 213, § 39, p. 351. — P. v. J. 923.
24 *b* H. R.	W. 8954. — R. 213, § 38, p. 343. — P. v. J. 919.
24 *c* H. R.	W. 8954. — R. 213, § 41, p. 376. — P. v. J. 921.
24 *d* H. R.	W. 8956. — R. 213, § 40, p. 358. — W. v. N. R. 2103.
24 Amsterdam Kgr. I.	W. 8975.
24 Enschedé Kgr.	W. 9028. — N. W. 262.
27 *a* H. R.	W. 8960.
27 *b* H. R.	W. 8961. — P. v. J. 914.
27 *c* H. R.	W. 8961. — P. v. J. 918.
27 *d* H. R.	W. 8964. — R. 213, § 43, p. 390. — P. v. J. 916.
27 *e* H. R.	W. 8962. — R. 213, § 42, p. 382. — P. v. J. 918.
27 Middelburg Kgr.	W. 8984.
28 's Hertogenbosch Hof	W. 8983.
29 Arnhem Hof	W. 9055.
31 *a* H. R.	W. 8957. — R. 213, § 45, p. 412. — P. v. J. 917. — W. v. N. R. 2101. — N. W. 241.
31 *b* H. R.	W. 8958. — R. 213, § 44, p. 402. — P, v. J. 923.
31 Amsterdam Hof	W. 9044.
31 Amsterdam	W. 8955.
Januari.	**1910.**
3 *a* H. R.	W. 8963. — P. v. J. 920. — G.Stem 3053.
3 *b* H. R.	W. 8963. — P. v. J. 916.
3 *c* H. R.	W. 8964. — P. v. J. 922.
3 *d* H. R.	W. 8965. — P. v. J. 922.
4 *a* 's Hertogenbosch Hof	W. 8976. — P. v. J. 915.
4 *b* 's Hertogenbosch Hof	W. 8989.
4 Arnhem	P. v. J. 976.
4 's Gravenhage	W. 8987. — W. v. N. R. 2109.
6 's Gravenhage	P. v. J. 916.
7 *a* H. R.	W. 8959. — P. v. J. 919.
7 *b* H. R.	W. 8960. — P. v. J. 941. — W. v. N. R. 2104.
10 *a* H. R.	W. 8965.
10 *b* H. R.	W. 8966. — P. v. J. 927.
10 *c* H. R.	W. 8966.

Januari.	1910.
10 *d* H. R.	W. 8967.
10 *e* H. R.	W. 8967. — P. v. J. 920.
10 *f* H. R.	W. 8968. — P. v. J. 920.
10 *g* H. R.	W. 8969. — P. v. J. 918.
10 *h* H. R.	W. 8971. — P. v. J. 920.
10 *i* H. R.	W. 8970.
10 's Gravenhage Hof	W. 8949. — P. v. J. 911.
11 's Hertogenbosch Hof	P. v. J. 913.
12 Dordrecht	W. 8967.
13 Haarlem	W. 8945. — P. v. J. 906. — W. v. N. R. 2096. — N. W. 232. — W. B. A. 3162. — T. v. S. XXI, p. 31.
14 *a* H. R.	W. 8968. — P. v. J. 926.
14 *b* H. R.	W. 8969. — P. v. J. 930.
14 Amsterdam Hof	W. 9012.
17 *a* H. R.	W. 8972.
17 *b* H. R.	W. 8973. — P. v. J. 931.
17 *c* H. R.	W. 8974. — P. v. J. 931.
17 *d* H. R.	W. 8975. — P. v. J. 931. — G.Stem 3056. — W. B. A. 3186.
17 *e* H. R.	W. 8975. — P. v. J. 931.
17 *f* H. R.	W. 8976. — P. v. J. 940.
17 's Gravenhage Hof	W. 8967. — T. Kind. III, 176.
18 's Gravenhage Hof	W. 9008. — N. W. 260.
18 Helder Kgr.	T. v. S. XXI, p. 71.
19 's Gravenhage	W. 9004.
19 Winschoten	W. 9013. — W. v. N. R. 2120.
20 Leeuwarden Hof	W. 9038.
20 Roermond	W. v. N. R. 2114.
21 H. R.	W. 8970. — P. v. J. 930.
22 Amsterdam	W. v. N. R. 2109.
24 *a* H. R.	W. 8977. — P. v. J. 940. — G.Stem 3061. — W. B. A. 3191.
24 *b* H. R.	W. 8978. — P. v. J. 933. — G.Stem 3060.
24 *c* H. R.	W. 8980. — P. v. J. 935.
24 's Gravenhage Hof	W. 9007.
27 Zutphen	W. 9015.
27 Terneuzen Kgr.	W. 9014.
28 H. R.	W. 8971. — P. v. J. 928.
28 Amsterdam Hof	W. 9066.
28 Ridderkerk Kgr.	T. v. S. XXI, p. 70.
31 *a* H. R.	W. 8984. — P. v. J. 927.
31 *b* H. R.	W. 8982. — P. v. J. 927.
31 *c* H. R.	W. 8979. — P. v. J. 929.
31 *d* H. R.	W. 8982. — P. v. J. 935.
31 *e* H. R.	W. 8983.
31 Amsterdam	W. 8955.
Februari.	
1 's Gravenhage Hof	W. 9004.
1 Amsterdam Kgr. IV	W. 9023.
1 Harderwijk Kgr.	T. v. S. XXI, p. 63.
2 Utrecht	W. 8976. — P. v. J. 919.
4 *a* H. R.	W. 8972. — P. v. J. 932.
4 *b* H. R.	W. 8973. — P. v. J. 928.

Februari.	**1910.**
4 *c* H. R.	W. 8974. — P. v. J. 932.
4 *d* H. R.	W. 8976. — P. v. J. 934. — W. v. N. R. 2105. — N. W. 256.
4 Amsterdam Hof	W. 9019.
4 Zierikzee	W. 8959.
7 *a* H. R.	W. 8990. — P. v. J. 925.
7 *b* H. R.	W. 8987. — P. v. J. 938.
7 *c* H. R.	W. 8989. — P. v. J. 933.
7 *d* H. R.	W. 8991. — P. v. J. 929.
7 *a* 's Gravenhage Hof	W. 9005. — G.Stem 3068.
7 *b* 's Gravenhage Hof	W. 9009.
7 *c* 's Gravenhage Hof	W. 9029.
7 's Gravenhage Kgr.	W. 8982.
8 Amsterdam Hof	W. 9042.
9 Amsterdam Hof	W. 8955. — P. v. J. 914. — N. W. 230. — T. v. S. XXI, p. 30.
11 *a* H. R.	W. 8977. — P. v. J. 932.
11 *b* H. R.	W. 8978. — P. v. J. 932. — N. W. 240.
11 Amsterdam Hof	P. v. J. 957.
12 Amsterdam	W. 9049. — W. v. N. R. 2110.
14 *a* H. R.	W. 8985. — P. v. J. 931.
14 *b* H. R.	W. 8992. — P. v. J. 929.
14 *c* H. R.	W. 8992. — P. v. J. 938.
14 *d* H. R.	W. 8993. — P. v. J. 933.
14 *e* H. R.	W. 8993. — P. v. J. 929.
14 *f* H. R.	W. 8994. — P. v. J. 935.
14 *g* H. R.	W. 8995. — P. v. J. 929.
14 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8982. — W. v. N. R. 2102. — N. W. 242.
14 *b* s' Gravenhage Hof	W. 9015.
15 *a* 's Gravenhage	W. 9001.
15 *b* 's Gravenhage	W. 9005.
15 Deventer Kgr.	W. 9026.
16 Arnhem Hof	W. 9005. — W. v. N. R. 2115. — N. W. 256.
16 's Gravenhage	W. 9057.
16 Utrecht	W. 8993.
17 Arnhem Hof	W. 8976. — P. v. J. 920.
18 *a* H. R.	W. 8975. — P. v. J. 936.
18 *b* H. R.	W. 8980. — P. v. J. 928.
18 *c* H. R.	W. 8980. — P. v. J. 934.
18 Amsterdam Hof	W. 9053.
19 's Gravenhage Kgd.	W. 8964.
21 *a* H. R.	W. 8988. — P. v. J. 946.
21 *b* H. R.	P. v. J. 933.
21 *c* H. R.	W. 8999. — P. v. J. 933.
21 *d* H. R.	W. 9001. — P. v. J. 935.
21 *e* H. R.	W. 8998.
21 's Gravenhage Hof	W. 9006.
22 Arnhem	P. v. J. 976.
22 *a* Harderwijk Kgr.	T. v. S. XXI, p. 58.
22 *b* Harderwijk Kgr.	T. v. S. XXI, p. 61.
23 's Hertogenbosch Hof	W. 8997.
23 Zwolle	W. 9011. — N. W. 258.

Februari.	**1910.**
23 Apingedam Kgr.	W. 8997.
24 H. R.	N. W. 254 = *b* H. R. 25 Februari 1910.
25 *a* H. R.	W. 8983. — P. v. J. 939.
25 *b* H. R.	W. 8984. — P. v. J. 941. — W. v. N. R. 2109. — P. W. 1909, 365.
25 *c* H. R.	W. 8985. — P. v. J. 939.
25 *a* 's Gravenhage	W. 8967.
25 *b* 's Gravenhage	W. 8969. — N. W. 243.
25 Arnhem Kgd.	W. 8987. — P. v. J. 936.
28 *a* H. R.	W. 8999. — P. v. J. 937.
28 's Gravenhage Hof	W. 8994.
28 Hoogeveen Kgr.	T. v. S. XXI, p. 71.
Maart.	
2 Leeuwarden Hof	W. 9039.
3 's Gravenhage	T. v. S. XXI, p. 25.
3 Zutphen	W. 8979.
4 *a* Amsterdam Hof	W. 9018.
4 *b* Amsterdam Hof	P. v. J. 947.
7 *a* H. R.	W. 9002. — P. v. J. 933.
7 *b* H. R.	W. 9000. — P. v. J. 935.
8 *a* 's Hertogenbosch Hof	W. v. N. R. 2100.
8 *b* 's Hertogenbosch Hof	P. v. J. 945.
9 Middelburg	W. 9056.
9 Utrecht	W. 9035.
11 *a* H. R.	W. 8989. — P. v. J. 949.
11 *b* H. R.	W. 8990. — P. v. J. 943.
11 *c* H. R.	W. 8991. — P. v. J. 949.
11 *a* Amsterdam Hof	W. 9036.
11 *b* Amsterdam Hof	W. 9041.
14 *a* H. R.	W. 8995. — P. v. J. 940.
14 *b* H. R.	W. 8996. — P. v. J. 942.
14 *c* H. R.	W. 8996. — P. v. J. 944.
14 *d* H. R.	W. 8997. — P. v. J. 942.
14 *e* H. R.	W. 8997. — P. v. J. 948. — G.Stem 3066.
14 *a* Harderwijk Kgr.	T. v. S. XXI, p. 6.
14 *b* Harderwijk Kgr.	T. v. S. XXI, p. 60.
15 's Gravenhage Hof	W. 8984.
16 Arnhem Hof	W. 9034.
16 Middelburg	W. 9012.
17 Leeuwarden	W. 9053. — W. v. N. R. 2129.
18 *a* H. R.	W. 8993. — P. v. J. 943. — W. v. N. R. 2101. — N. W. 121.
18 *b* H. R.	W. 8986.
18 *c* H. R.	W. 8994. — P. v. J. 947. — W. v. N. R. 2111.
18 Amsterdam Hof	W. 9039.
18 Haarlem Kgr.	P. v. J. 949.
20 Alkmaar	T. v. S. XXI, p. 18.
21 *a* H. R.	W. 9002. — P. v. J. 950.
21 *b* H. R.	W. 9003. — P. v. J. 944.
21 *c* H. R.	W. 9003. — P. v. J. 945.
21 *d* H. R.	W. 9004. — P. v. J. 945.
21 *e* H. R.	W. 9004. — P. v. J. 948.

Maart.	**1910.**
22 Haarlem	W. 8978.
23 Arnhem Hof	W. 9015.
23 Dordrecht	T. v. S. XXI, p. 61.
23 Haarlem Kgr.	W. 9011.
24 *a* H. R.	W. 9007. — P. v. J. 953.
24 *b* H. R.	W. 9008. — P. v. J. 951. — W. v. N. R. 2117.
24 Amsterdam Hof	W. 9021.
24 Arnhem Hof	P. v. J. 976.
24 Leeuwarden	W. 8994.
24 Amsterdam Kgr. II	W. 8997.
29 *a* H. R.	W. 9008. — P. v. J. 948.
29 *b* H. R.	W. 9009. — P. v. J. 950.
29 *c* H. R.	W. 9009. — P. v. J. 950.
29 *d* H. R.	W. 9010. — P. v. J. 954.
29 *e* H. R.	W. 9010. — P. v. J. 952.
29 *f* H. R.	W. 9011. — P. v. J. 952.
29 *g* H. R.	W. 9011. — P. v. J. 952.
30 's Gravenhage Hof	W. 9026.
31 's Gravenhage	T. v. S. XXI, p. 11.
31 Rotterdam Kgd.	W. 8981.
April.	
1 *a* H. R.	W. 8986. — P. v. J. 934.
1 *b* H. R.	W. 9015. — P. v. J. 961.
1 *c* H. R.	P. v. J. 953.
1 Arnhem Hof	W. 8987. — P. v. J. 936.
1 Amsterdam Kgr. IV	W. 9023.
2 Amsterdam Hof	P. v. J. 941.
4 *a* H. R.	W. 9013. — P. v. J. 954.
4 *b* H. R.	W. 9014. — P. v. J. 962.
4 *c* H. R.	W. 9016. — P. v. J. 954. — G.Stem 3069.
4 *d* H. R.	W. 9018. — P. v. J. 956. — G.Stem 3071.
4 *e* H. R.	W. 9019. — P. v. J. 952.
4 *f* H. R.	W. 9020. — P. v. J. 956.
4 *a* 's Gravenhage Hof	W. 8985.
4 *b* 's Gravenhage Hof	W. 9012.
4 *c* 's Gravenhage Hof	W. 9030.
4 Rotterdam	W. 9051.
5 's Gravenhage	W. 8985.
6 Arnhem Hof	W. 9037.
6 Leeuwarden Hof	W. 9049.
8 *a* H. R.	W. 9014. — P. v. J. 953.
8 *b* H. R.	W. 9019. — P. v. J. 959.
8 Amsterdam Hof	W. 9061.
8 Amsterdam	W. v. N. R. 2119.
11 *a* H. R.	W. 9021. — P. v. J. 956.
11 *b* H. R.	W. 9022. — P. v. J. 956.
11 *c* H. R.	W. 9023. — P. v. J. 956.
11 *d* H. R.	W. 9026. — P. v. J. 960. — G.Stem 3072.
11 *e* H. R.	W. 9028. — P. v. J. 966.
11 *f* H. R.	W. 9029. — P. v. J. 958. — W. B. A. 3193.
11 *a* 's Gravenhage Hof	W. 9011.
11 *b* 's Gravenhage Hof	W. 9016.

April	**1910.**
11 Amsterdam	W. 9036. — G.Stem 3081. — W. B. A. 3196.
12 Helder Kgr.	T. v. S. XXI, p. 67.
13 Arnhem Hof	W. 9040.
13 Utrecht	P. v. J. 951. — W. v. N. R. 2108.
15 *a* H. R.	W. 9013. — P. v. J. 953.
15 *b* H. R.	W. 9018. — P. v. J. 963.
15 *c* H. R.	W. 9020. — P. v. J. 961. — W. B. A. 3180.
15 *d* H. R.	P. v. J. 961.
15 Amsterdam Kgr. I	W. 8997.
18 *a* H. R.	W. 9024. — P. v. J. 958.
18 *b* H. R.	W. 9025. — P. v. J. 956.
18 *c* H. R.	W. 9027. — P. v. J. 958. — G.Stem 3074. — W. B. A. 3200.
18 *d* H. R.	W. 9030. — P. v. J. 960.
18 *e* H. R.	W. 9031. — P. v. J. 960.
18 's Gravenhage Hof	W. 9049.
18 Rotterdam	W. 9046.
18 *a* Rotterdam	W. 9052.
19 's Hertogenbosch Hof	P. v. J. 939.
20 Amsterdam	T. Kind IV, 12.
20 Dordrecht Kgd.	W. 8991. — W. v. N. R. 2113.
22 *a* H. R.	W. 9021. — P. v. J. 957.
22 *b* H. R.	W. 9022. — P. v. J. 959. — W. v. N. R. 2127.
22 *c* H. R.	W. 9023. — P. v. J. 957.
25 *a* H. R.	W. 9032. — P. v. J. 976.
25 *b* H. R.	W. 9033. — P. v. J. 980.
25 Amsterdam	P. v. J. 947.
25 Assen	T. v. S. XXI, p. 71.
26 Almelo	W. 9001.
27 Arnhem Hof	W. 9052.
27 's Hertogenbosch Hof	W. 9037.
27 Utrecht	W. 9015. — N. W. 257.
27 Groningen Kgr.	W. 9054.
29 *a* H. R.	W. 9027. — W. B. A. 3192.
29 *b* H. R.	W. 9024. — P. v. J. 983. — W. v. N. R. 2122.
29 *c* H. R.	W. 9028.
29 *d* H. R.	W. 9029. — P. v. J. 983.
Mei.	
2 *a* H. R.	W. 9034. — P. v. J. 980.
2 *b* H. R.	W. 9035. — P. v. J. 964.
2 *c* H. R.	W. 9035. — P. v. J. 978. — G.Stem 3079. — W. B. A. 3194.
2 *d* H. R.	W. 9036.
2 *e* H. R.	W. 9036.
3 's Hertogenbosch Hof	W. 9054.
3 Alkmaar	T. v. S. XXI, p. 71.
3 *a* Harderwijk Kgr.	T. v. S. XXI, p. 23.
3 *b* Harderwijk Kgr.	T. v. S. XXI, p. 62.
4 Arnhem Hof	W. 9062. — P. v. J. 975.
4 's Gravenhage Hof	W. 9014. — N. W. 251.
6 *a* H. R.	W. 9025. — P. v. J. 983. — W. v. N. R. 2121.
6 *b* H. R.	W. 9030. — P. v. J. 979.
6 's Hertogenbosch	W. 9022.

Mei.	**1910.**
9 *a* H. R.	W. 9034. — P. v. J. 968. — W. B. A. 3195.
9 *b* H. R.	W. 9037.
9 *c* H. R.	W. 9037. — P. v. J. 978.
9 *d* H. R.	W. 9042. — P. v. J. 974.
9 's Gravenhage Hof	W. 9054. — P. v. J. 965.
9 *a* 's Gravenhage Hof	W. 9052.
10 Geldermalsen Kgr.	T. v. S. XXI, p. 87.
11 *a* Arnhem Hof	W. 9000.
11 *b* Arnhem Hof	W. 9028. — P. v. J. 944.
11 *c* Arnhem Hof	P. v. J. 948.
12 H. R.	W. 9032. — P. v. J. 977.
14 's-Gravenhage Kgd.	W. 9043.
17 's Hertogenbosch Hof	W. 9035.
17 *a* Harderwijk Kgr.	T. v. S. XXI, p. 62.
17 *b* Harderwijk Kgr.	T. v. S. XXI, p. 65.
19 Arnhem	W. 9025. — W. v. N. R. 2121.
23 *a* H. R.	W. 9000. — P. v. J. 942. — W. v. N. R. 2118. — N. W. 245. — W. B. A. 3182. — T. v. S. XXI, p. 31.
23 *b* H. R.	W. 9038. — P. v. J. 962.
23 *c* H. R.	W. 9038. — P. v. J. 960.
23 *d* H. R.	W. 9040. — P. v. J. 962.
23 *e* H. R.	W. 9039. — P. v. J. 962.
23 *f* H. R.	W. 9041. — P. v. J. 960.
23 *g* H. R.	W. 9040. — P. v. J. 964.
23 *h* H. R.	W. 9039.
23 *i* H. R.	W. 9044. — P. v. J. 978.
23 Rotterdam	W. 9015.
26 Amsterdam Hof	W. 9062.
26 Maastricht	W. v. N. R. 2123.
27 *a* H. R.	W. 9032. — P. v. J. 963. — W. v. N. R. 2125.
27 *b* H. R.	W. 9033. — P. v. J. 965. — W. v. N. R. 2124.
27 *c* H. R.	W. 9035. — P. v. J. 965.
27 *d* H. R.	W. 9036. — P. v. J. 963. — W. v. N. R. 2129.
30 *a* H. R.	W. 9041. — P. v. J. 962.
30 *b* H. R.	W. 9047. — P. v. J. 964.
30 *c* H. R.	W. 9044. — P. v. J. 980.
30 *d* H. R.	W. 9046. — P. v. J. 974. — G. Stem 3083. — W. B. A. 3198.
30 's Gravenhage Hof	W. 9022.
Juni.	
2 Arnhem Hof	P. v. J. 956.
3 *a* H. R.	W. 9017. — P. v. J. 955.
3 *b* H. R.	W. 9034. — P. v. J. 971.
6 *a* H. R.	W. 9045. — P. v. J. 968.
6 *b* H. R.	W. 9046. — P. v. J. 976.
6 *c* H. R.	W. 9048. — P. v. J. 968.
6 *d* H. R.	W. 9048. — P. v. J. 970.
6 *e* H. R.	W. 9049. — P. v. J. 968.
6 *f* H. R.	W. 9049. — P. v. J. 968.
6 Amsterdam	W. 9007.
6 *a* Amsterdam	G. Stem 3078.
9 's Gravenhage	W. 9024.
10 *a* H. R.	W. 9042.

Juni	1910.
10 *b* H. R.	P. v. J. 967.
10 *c* H. R.	W. 9042. — P. v. J. 981.
10 *d* H. R.	P. v. J. 973.
10 *e* H. R.	P. v. J. 977.
13 *a* H. R.	W. 9051. — P. v. J. 966.
13 *b* H. R.	W. 9051. — P. v. J. 976.
13 *c* H. R.	W. 9052. — P. v. J. 974. — W. B. A. 3201.
13 *d* H. R.	W. 9057. — P. v. J. 972.
13 's Gravenhage Hof	W. 9023. — P. v. J. 967.
13 *a* 's Gravenhage Hof	W. 9055.
16 Amsterdam	W. 9007.
16 Dordrecht Kgr.	W. 9019.
16 's Gravenhage	W. 9051.
17 *a* H. R.	W. 9031. — P. v. J. 977. — G.Stem 3076. — W. B. A. 3199.
17 *b* H. R.	W. 9037. — P. v. J. 969.
17 *c* H. R.	W. 9044. — P. v. J. 973.
17 *d* H. R.	W. 9045. — P. v. J. 977.
17 *e* H. R.	W. 9048. — P. v. J. 973. — W. v. N. R. 2130.
17 *f* H. R.	P. v. J. 973.
18 Haarlem	P. v. J. 957.
20 's Gravenhage Hof	W. 9057. — P. v. J. 979.
22 Amsterdam Hof	W. 9033.
22 Arnhem Hof	W. 9063.
22 Leeuwarden Hof	P. v. J. 967.
22 Dordrecht	W. 9054.
23 *a* Rotterdam	W. 9017.
23 *b* Rotterdam	W. 9017.
23 Enschedé Kgr.	W. 9018.
24 *a* H. R.	W. 9026. — P. v. J. 965. — W. v. N. R. 2118.
24 *b* H. R.	W. 9039. — P. v. J. 969.
24 *c* H. R.	W. 9046. — P. v. J. 979.
24 *d* H. R.	W. 9049. — P. v. J. 971.
24 *e* H. R.	W. 9051. — P. v. J. 981.
24 Amsterdam	W. 9056. — P. v. J. 982.
27 's Gravenhage Hof	W. 9060. — P. v. J. 979.
29 *a* H. R.	W. 9053. — P. v. J. 964.
29 *b* H. R.	W. 9055. — P. v. J. 966.
29 *c* H. R.	P. v. J. 966.
29 *d* H. R.	W. 9062. — P. v. J. 966.
29 *e* H. R.	P. v. J. 966.
29 *f* H. R.	W. 9055. — P. v. J. 966.
29 *g* H. R.	W. 9052. — P. v. J. 968.
29 *h* H. R.	W. 9053.
29 *i* H. R.	W. 9054. — P. v. J. 968.
29 *j* H. R.	W. 9054. — P. v. J. 970.
29 *k* H. R.	W. 9057.
29 *l* H. R.	W. 9060. — P. v. J. 970.
29 *m* H. R.	W. 9059. — P. v. J. 972.
29 *n* H. R.	W. 9061. — P. v. J. 972.
29 *o* H. R.	W. 9060.
30 's Gravenhage Hof	W. 9053.

Juli	**1910.**
5 's Gravenhage Hof	W. 9020.
8 Amsterdam Kgr. IV	W. 9048.
11 *a* H. R.	W. 9040. — P. v. J. 967. — W. v. N. R. 2128.
11 *b* H. R.	W. 9041. — P. v. J. 969. — N. W. 261.
12 Alkmaar	W. 9022.
15 *a* H. R.	W. 9053. — P. v. J. 981.
15 *b* H. R.	W. 9053.
15 Amsterdam	W. 9045.
16 H. R.	W. 9052. — P. v. J. 967.
20 Arnhem Hof	P. v. J. 975.
23 *a* H. R.	W. 9055. — P. v. J. 963.
23 *b* H. R.	W. 9053. — P. v. J. 979.
23 *c* H. R.	W. 9054.
29 *a* H. R.	W. 9055.
29 *b* H. R.	W. 9057. — P. v. J. 975.
29 *c* H. R.	W. 9067. — P. v. J. 974.
Augustus	
3 Rotterdam Kgr. I	P. v. J. 971.
24 Amsterdam Hof	W. 9045.
27 H. R.	W. 9059.
September	
5 's Gravenhage Kgd.	W. 9044. — W. v. N. R. 2129. — W. B. A. 3197.
October	
3 *a* H. R.	W. 9066.
12 Wageningen Kgr.	N. W. 267.
14 H. R.	W. 9066.

UITSPRAKEN OPGEGEVEN ZONDER DAGTEEKENING.

Amsterdam Hof	
13	P. v. J. 783.
14	W. 8688 = *b* 3 Januari 1908.
Amsterdam.	
71	P. v. J. 802.
Arnhem Hof.	
13 (z. Rechten en accijnzen no. 299).	P. v. J. 916 = 18 November 1909.
13 (z. Bankbreuk no. 150)	P. v. J. 856.
Dordrecht.	
12	P. v. J. 831 = 24 Maart 1908.
13	P. v. J. 911.
's Gravenhage Hof	
6	G.Stem 3015.
's Gravenhage Kgd.	
1	P. v. J. 824.
H. Mil. Ger.	
5	W. 8869. — P. v. J. 730.
Haarlem.	
9	P. v. J. 808.
10	P. v. J. 951.
Haarlem Kgr.	
3	G.Stem. 3004.
's Hertogenbosch.	
13	P. v. J. 661.
Medemblik Kgr.	
1 . . . Maart 1908	T. v. S. XX, p. 67.
Rotterdam.	
62 (z. Mora no. 377).	P. v. J. 666.
62 (z. Bouwregl. no. 100)	W. B. A. 3025 = *b* Rotterdam 3 Juni 1907.
Rotterdam Arb.	
4 . . . Mei	M. v. H. 1906, 295.
5	M. v. H. 1906, 298.
Rotterdam Kgr. III.	
1	W. 9008.
2	W. 9034.
Suriname H. v. J.	
2	P. v. J. 880.
Zutphen.	
9	W. 8574.
Zwolle.	
14	W. 8502.

BIJVOEGINGEN.

		1905.
November		
10 Amsterdam	W. 9053.	
		1907.
October		
23 Amsterdam	W. 8791.	
		1908.
Januari		
10 Haarlem	M. v. H. 1908, 139.	
28 's Gravenhage Hof	ook in M. v. H. 1908, 94.	
Februari		
27 's Gravenhage Hof	ook in M. v. H. 1908, 85.	
Mei		
14 *a* H. R.	ook in W. v. N. R. 2132.	
29 Amsterdam Hof	ook in W. v. N. R. 2131.	
October		
20 Rotterdam	M. v. H. 1908, 103.	
December		
30 *c* Arnhem Hof	ook in W. v. N. R. 2132.	
		1909.
Maart		
31 Rottterdam	ook in W. v. N. R. 2133.	
		1910.
Maart		
21 Leeuwarden	ook in W. v. N. R. 2133.	

VERBETERINGEN.

Op pag. 7 is voor „**1906**", regel 3 van onderen, te lezen „**1905**".
Bij *a* Arnhem Hof 27 Mei 1909 staat W. 8958; lees 8995.
Bij *d* Arnhem Hof 27 Mei 1909 staat W. 8995; lees: 8958.

